BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXXIX
F
6
NAPOLI

XXXIX 7-5-6

L. Annei Senecę Tragoedię pristinæ integritati restitutæ: per exactiſſimi iudicii viros post Auantium & Philologum,

[redacted]
Ge[redacted]um Vercellanum.
Aegidium Maſerium. cum metrorũ preſertim tragicorum ratione ad calcem operis poſita.

Explanatę diligentiſſime

tribus Commentariis.
G. Bernardino Marmita Parmenſi.
Daniele Gaietano Cremonenſi.
Iodoco Badio Aſcenſio.

Colleg. Neap. catal. inscript.

Venũdãtur ab eodẽ Aſcẽſio: Sub priuilegio regio in calce explicando.

¶Generoſo admodum viro raroq; ſapientis eloquentiæ lepore decorato D. Ioãni Landano: Landæ Bougoniiq; in diœceſi Nannetenſi domino humaniſſimo: & Guilielmi Landani vulgo de la Lande procuratoris olim Britannię generalis primogenito Hęredią dignissimo: Iodocus Badius Aſcenſius. S.D.

QVum CHRISTO domino literiſq; bonis, vir literatiſſime, debeam omnia: vnum tamen pręcipuum exultabũdo animo literis acceptũ feroq; illarum q̃tũuis tenuis modicaq; in me opinio: magnorũ illuſtriumq; heroum gratiam, amoremq; mihi conciliauit. Ea enim effecit, vt cum nuper voti reus cũ decentiſſima domina conſorte tua academiã Lutetianã viſeres: in cõplex⁹ meos homũcionis tãtilli: tã humano, hilari, benigno amicoq; vultu: & tanta lepidiſſimorũ verborũ feſtiuitate praeſtãtiam tuam demitteres: vt operępretium peregrinationis tam longinquę feciſſe tibi videreris: ꝙ me ſoſpitẽ incolumemq; conſpiceres: neq; vero ſalutaſſe iterum iterũq; contentus, magnifico inſuper apparatu accepiſti. Cui humanitati cũ ꝓpter locorum intercapedinẽ ne verbis quidem familiaribus reſpondere poſſem: cogitaui compendiũ, quo multorum ore (modo multi hæc lecturi ſint) ſed verbis meis ſaluteris: omneſq; expoſitiſſimæ lucubrationis noſtræ amatores partem mecum gratiarum agant: ꝙ tuo præſidio fauſtoq; auſpicio: L. Annei Senecę Tragœdias tantorum virorum lucernis emaculatas: & noſtra explanatione tam familiari nunc legunt enarratas. In qua re (Patieris enim ſi modicum per inſipientiam glorier) tam feliciter videor mihi inſudaſſe: vt nunq̃ prius. Nam authoris repoſitione per doctiſſimos viros D. Eraſmũ Roterodamũ. Gerardũ Vercellanum. & Aegidium Maſerium tã ſum oblectatus, vt nullus in ipſo explanãdo labor mihi fuerit laborioſus. Acceſſerũt ſententiæ vbiq; vt grauiſſimę: ita gratiſſimę: ea ſtili fœcundiſſimi varietate perſtrictæ: vt cum ſexcenties eædem occurrant ſemper tamen nouæ, ſemperq; diuerſę videantur. Vt vero ſileam fructum legendæ tragœdię omnibus perſpicuum ac euidentem: qui eſt ſummos quoſq; & reges, & principes humanorum caſuum admoneri: cum videant e tã ſublimi ſolio in tã demiſſum q̃plurimos decidiſſe puluerem: Nõ tacebo ꝙ in nullo alio auctore tam parabilis ſit ad declamationem materia atq; in iſto, qui in omni fere tragœdia declamatoriam facit diſceptationem: nũc patris cũ filia: nunc alũnæ cum nutrice: nunc alius cum alio. Quocirca poterit indulgentiſſimus, & magnæ ſpei: vt auum patremq; virtute & ſapientia referat filius tuus vt cõſummatus orator euadat: hæc poemata tuto legere: modo meminerit ipſe & quiuis alius adhuc ignot⁹ rudiſq; lector, ſummopere cum in aliis tum in hoc poeta animaduertendum eſſe ex cuius ore proferantur ſententiæ: id eſt quo animo affectum inducat qui eas pronuntiet: ne a Seneca aſſertum falſo exiſtimet: quod a Tyrãno aut alioqui male affecto homine prolatum eſt. Vult enim quoties vmbras ad perniciei conciliationem inducit verba iniqua proferentes: ſignificare malos in ea peruerſitate qua mortui ſunt obduratos: quoties vero tyrannum, aut ſceleſtum quẽuis hominem de peccatis, aut malis ſuis exultantem facit: comprobat illud licet forte nõ legerit: peccator cum in ꝓfundum venerit contemnet. Non igitur cum talis quippiam contemptor ſalutis ſuæ: impia verba profundet: dicet ex poetæ ſententia proceſſiſſe: niſi quatenus docere voluerit cauendum eſſe ne in profundum malorum veniamus & ſimilia ſentiamus aut dicamus. Sed horum (vt dixi) rudes adhuc lectores admonitos volui. Te vero virorum doctiſſime, hæc citra periculum ſæpe perlegiſſe non dubito: iterum tamen lecturum ſpero: vel ꝙ tuo nomini feliciſſimo dicata: vel vt iudicii noſtri in tanta re periculum facias. Quod vt facias q̃primum non deprecor, ſed precor: tantum pręter ſolitum mihi in hac opera accreuit fiduciæ: tu tamen boni conſule ac Vale. Ex chalcographia noſtra: ad Nonas Decemb. M.D.XIIII.

Tabula Alphabetica.

¶Rerum & vocum illuſtrium in ſubſequentibus commentarijs explanandarum index ſerie alphabetica.

A.

ABoleo. fo.165.
Abſyrtus.folio. clix. clxiij. & ccxlj.
Accipiter cxxxi.
Academia. lxxxiij.
Acheloides clxviij.
Achelous. folio. clxxiij. & folio. ccxxxiij.
Acies xx.
Acteì ciij.
Acteon. xxviij.&.lxvij.
Adamas xxvj.
Admitto clxxx.
Adonis ccxxxj.
Adraſtus lxxv.
Adria. xlix.
Aedonis cxcviij.
Aega clxx.
Aerea ccxiiij.
Aeetae ſoboles clix.
Aeetae ad Iaſonem verba. fo. clxxj.
Aeetes.clix.clxv. & iterum folio. clxxij.
Aegiſthus clxxxij
Aenigma Sphingos.lxvj. & fo.cxj.
Aegoceros lx.
Aequinoctia cj.
Aerope xlvj.
Aeſtimo cxlvij.
Aethiopes duplices. iij.
Aetna v.
Agamemnonis progenitores.folio. clxxxiiij.
Agaue lxxv.
Agrippina ccxj.
Agrippina quas & cuius ſexus genuerit ples.ccxxvj.
Alcedo cxcviij.
Alceſta clxxiiij.
Alcyones. fol. cxcviij.bis.
Alous cclij.
Alpheus. xliij. &.xciiij.
Althee fratres. clxxiij.
Amazonum mores. fol.x.
Amazones illuſtres .eodē.
Amicitia Herculis, & Theſei.folio. xxj.
Amphion. x. &.lxxix.
Amomum lxij.
Amor fugax ccxviij.
Anceus clxxiiij.
Anguis lxj.
Antheus xvj.
Antigonus xcij.
Antiopa fo.lxvij.
Aphidnae lxxxiij.
Apparo.fol. cliij.
Appello fol.xxix.
Apollo paſtor xv.
Apollo amans. lxxxix.
Aquarius. fol.lx.
Aqs pire triſte.folio.cxcv.
Aquilo fol.cxciiij.
Arabia. xxix. &.lxxxiij.
Arabia multiplex. eodem.
Araxes eodem.
Arbiter.viij. &. folio.xcv.
Arcades folio.c.
Arctos ij.
Arctophilax lxj.
Area xlix.
Argentea ccxiiij.
Argia lxxiij.
Argo nauis oſtenditur fuiſſe vocalis clxvij.
Argos. xxxij.
Argos Iunonium.fo.cxcj.
Aries.lx. &.cxcvij.
Aries Phryxi an ouis fuerit folio. clxxj.
Arma fo.lxxviij.
Armentum fo.cj.
Artus fol.clxviij.
Aſſaracus cxxxvj.
Aſſyrij lxx.
Aſtinone.Chryſeis. cxl.
Aſtinone clxxxvij.
Aſtrea fo.xxxuj.
Aſtreus ccxiiij.
Athlantici populi. lv.
Atthis fol.lxxxv.
Athos fol.ccxxx.
Atys.fo. cxcviij.bis.
Auari taxantur. ccxl.
Aucupium lxxxij.
Auidus clxvij.
Auge ccxxxiiij.
Augeus. x.
Aula nocentes facit.xlviij.
Aula pellit pietatem. fo.lij.
Aula vitanda ccvj.
Aulae deteſtatio. fol.ccxl.
Aulis.folio.clxxxvij. bis.
Aulis iterum. fol. ccxxvij.
Aulus Plautus. ccxv.
Aurarij vij.
Aurea aetas ccxiiij.
Auſpex cliij.
Auſpicor fo.lvij.
Auſpicium lvij.
Auſpicari. cxxxiiij.
Autumo lxxxviij.

B.

BAcchus.folio.ij.
Bacchꝰ quare ſit cornutus. xvj.
Bacchꝰ a Tyrrhenis raptus. folio. cxxj.
Baptae xxvij.
Baliarides. cxxj.
Belides.xvij. Belias.245.
Bellona. clxxxv.
Bene habet. xxxij.
Biſontes.lxxxiij.&.fo.84.
Byrus ccxxiiij.
Bolis lvij.
Boeotia fo.cxxvij.
Bohemi fol.xviij.
Boreas. fol.cxciiij.
Briareus ccxxx.
Briſeis. cxl.
Briſeis clxxxvij.
Britānia a Claudio victa. folio. ccvj.
Brutus. ccxvj.
Brutij. folio.ccxl.
Buccina fol.lviij.
Buſiridis caedes. xvj.
Buxus & Buxum.fo.cxcj.

C.

CAdmus rex Thebarū. fo. xxix.
C.Graccus:& caedes eiꝰ. ccxxiiij.
Calydon clij.
Caliſto ij.
Calpe. ccxliij.
Cancer. folio.lx. & iterum. folio. ccxxviij.bis.
Capricornus fo.lx.
Cardo clxiiij.
Caryſtos. cliij. &.cliij.
Carteſus. ix.
Caſſandra cxxxv.
Caſſius fo.ccxxiiij.
Caſus xij.
Caucaſus. fol.lxv.
Cauum lxxv.
Cęſaris,cędes & laus.ccxvj.
Caeſtus xvj.clxij.
Cerberus. xxvj.
Ceres. xj.&.lxxij.
Cereris ſacra: xxvij.
Cete xxix.
Chalcedon cxcvj.bis
Chalcis clij.&.cliij.
Chaon cclix.
Chaos. xxij. xxxiiij.&. lx.
Charon ccxxvj.
Chaſma. xxij.
Chelys cxcj.
Chlamys lvj.
Chimera clxxviij. bis.
Chryſe. folio.cxl.
Chryſeis.fo.clxxxvij bis.
Cyaneae petrę xxxvj.
Cyaneę fo.clxviij.
Cyclas cv. cxcij.
Cyclopea opera. xxxj.
Cyclopes. l.
Cycnus lxxxix.
Cygnus idem. clxxxviij.
Cyllarus. cj.
Cymba lv.
Cymbia. eodem.
Cineris ſpargendi ritus, & cauſa. cxxxvij.
Cyniphs ccxlv.
Cynoſura clxxvj.
Circe.clxviij.clxix. & iterū. folio. clxx.
Cithęron lxxvij.
Cleonae folio.viij.
Clepo xxvj.
Clypei inuentores. lxxvij.
Clytemneſtra. fo.clxxxvj.
Clotho. lv.& ccxliij.
Cocytus fo.xxiij.
Coelebs. x.
Coepta xcij.
Colchorum ferocia. clviij.
Colere folio.j.
Collata ſigna lxxvj.
Color xij.
Columen cxxxv.
Columnae Herculis. fol.ix.
Cometa ccxj.
Concepta verba. fo.clviij.
Concipio v.
Concubina folio.j.
Condere ix.
Congredi v.
Coniugium ccxvij.
Contemplor fol.j.
Contemplatio. eodē.
Cornucopiae clxij.
Corinthus. lvj. &. cxvij.
Corſica inſula quam Gręci Cyrnon. fol. ccxiiij.
Corus liuj.
Creo. cxv.
Creuſa clix.
Creta fol.lxxxiiij.
Criſpinus. ccxxj.
Crius ccxiiij.
Cuiure. clxxij.
Cupidines tres.fo. lxxxix.
Cupido cur alatus.ccxviij.
Cupreſſus fol.lvj.
Cura parentum. lxxxvj.
Currus Bacchi. cxxj.

D.

DAchae. fol.xlix.
Dacus. lxxxvij.
Dama lxxxiij.
Danaides. xvij.
Danae fol.ccxxij.
Decumanus fluctus.cxcv.
Decumana porta. cxcv.
Dędalus lxxxv.bis.
Dędali volatus cxxx.
Delubrum cxv.
Demetrij Moſcopoli pręconium. folio.ivj.
Demophoon xcij.
Deos fieri ccxv.
Depoſiti cxxxiiij.
Deprehendi xcviij.
Deſertor lxviij.
Dextra lxxvij.
Deucalion clvij.
Deucalionis diluuiū. clvij.
Diadematis inuentor. lv.
Diana xxix.
Diana Aricina ccxxvj.
Dicax clxij.
Dictynna clxxviij.
Diei partes fol.lix.
Difficile xviij.
Dindymenes ſacra. fol.clj.

Deiphobus cc.
Diomedes. clviij.
Dirce.xxix &.lxvij.Et ite-
rum.folio cxvij.
Dirus. xx. & Domus. vij.
Domorum inuentio. vnde
fuit prima.fo. cclix.
Dominus.folio. ccx.bis.
Doris v.
Draconigenæ x.
Draco clxxj.
Dubenus ccx.
Dulceſco clxv.
Dumetum. xciiij.
Dureta. cl.

E

Ebur lij.
Echinades. clij.
Echo cxxxvij.
Eleuſina. xxvij.
Eleuſis.fo.q.clij.ccxxxiiij.
& ccxxxix.
Elice clxxvj.
Elis cliij.
Eliſij campi xxiiij.
Eliſium ccxlv.
Enceladus. v.&.clxix.
Enchelíæ. cxxvij.
Ennaplius. cclij.
Enſis. xcv
Enthei. cxxv.cxlix.
Epeus cxcvij.
Ephebus xxvij.
Ephebia xxvij.
Equus Troianus .cxcvij.
Equus durateus Ibidem.
Eraſinus cxcj.
Eridani odor ccxxxj.
Erix xvj.
Euenus ccxxxvii.
Eurybates cxcij.
Euripus.fol.xiij.clij.&.clij.
Et iterum ccxlij.
Euriſtheus iij.
Euriſthei ortus xxvij.
Euriſthei partus accelerat[9].
folio. xxvij.
Eurotas cxcj.
Eupinus c.xxxv.
Exigo. ccxviij.
Epta cxix.
Epiſpices. cxix.

F

FAbius. ccxxiiij.
Facere viā & face
re iter. folio.x.
Faces nuptiales
quinq; lxxviij.
Facile xviij.
Facinus. x.
Faſces .ccxx.
Fatum vij.cxxxij.
Fauſtus Sylla .ccxv.
Fax xij.
Ferculum. ccxxix.
Feræ ccxxxv.
Feræ,mōſtra,reges,ſubacti
ab Hercule fol. cclij.
Feretrij Iouis ꝓlepſis. cc.
Ferre viij.
Ferrea ætas ccxiiij.
Feſcenini verſus clij.
Fetion cxxxix.
Fibræ lviij.
Fœminæ duo bona. cj.
Fœnum habere ī cornu de
quo dicatur fo.cvj.
Formoſæ mulieres Parrha-
ſiæ.folio clxxij.
Fortuna xviij.
Frendere xxiij.
Erequens xxvij.
Fulmen cxciiij.
Fuluus color cxviij.
Et iterum cxxxj.
Fungi xlj.

G.

GAllus flu.cxcviij.
&.cxcix.
Ganges lvij.
Gaza xxxix.
Garamas lxxxiij.
Gemina ſtirps xcij.
Gemina cxcj.
Gemini xix.
Gena. xviij.
Genæ lxxix.ccxxxj.
Gerion ix.
Geſſa lxxxv.bis.
Getæ qui Daci lij.
Geta rurſus lxxxvij.
Gegantes cæſi xxx.
Glauce. clix.
Gnoſos iij
Gortine clij.
Gothus lxxxvij.
Gracci. ccxiiij.
Gradiuus lxxxvij
Gradus viij.
Gratia xxxix.
Grauis viij.
Græcoꝝ diſperſio. cxciij

H.

HAbet cciij.
Habitus. clxxj.
Harpyiæ xliiij.
Hecate xcij.
Hecuba. cxxxvj.
Hęmus clxxiij.
Helenæ facinora cliij.
Helle clvj.& clvij.
Heniochus lxv.bis.
Herceus Iuppiter cxciij.
Herculis ortus & educatio.
folio .iij:
Hercules amans xc.
Hercules vxorius xvj.
Hercules in Pylios xix.
Hercules apd̄ Iolen.ccxxii.
Herculē adoptauit Iuno.fo
lio ccxliiij.
Heſperides & horti eaꝝ. lx.
Hyades. lx.clvij.
Hybla. cxxx.
Hydra clxxvj.
Hydræ malum ccxlv.
Hierus iij.
Hylas clxxiiij.
Hymen. cliij.
Hymettus lxxxiij.
Hippodamia xliij.clx.
Hippolytus vnde dictus ſit.
folio. lxxxj.
Hircania. lvj.
Hiſter lvj.
Hiulcus cvj.
Homines noui xij.
Horrere iij.
Hoſtiarū genera duo.cxix.

I

IAcere lxxxij.
iaſon clix.
Iaſonis expeditio
cum Argonautis
in Colchos clx.
Iaſonis exitus clxxxij.
Icarus cxxx.
Ici fœdus lxxiij.
Ida. lxxx.
Iduare. j.
Illyris xiiij.
Impotens xij.
Inachus cxcj.
Inarime nō in Arimis con-
tra Lexicon. .ccl.
India. xxix.&.lv.
Indoles liij.
Induciæ lxxviij.
Induciarum & fœderum in
uentores lxxviij.
Iners lxxij.
Infeſtus viij.
Ingruo xxj.
Ino xxj.lxvij.bis.
Inſons x.
Inueſtis ccxxxj.
Inuidus xviij.
Inuidioſus xviij.
Iocaſta lxxv.
Iolchos clij.
Iole xvj.
Ionia cxliij.
Ionides. cxliij.
Iouis coniuges j.
Ioui non immolāda fœmi-
na.folio. clxij.
Iouiſpiter. xx.
Iphianaſſa cxl.
Iphigenia ccxxvj.
Iphiti cędes ccxxxv.
Iſmenus.xij. xxxv,cxcj.
&.ccxxx.
Iſter ccxxix.
Iſthmos xij.xliij.
Iudices inferni xxiij.
Iuga lxxij.
Iuppiter amans lxxxix.
Iurgium.liiij.& Iuſta.lxxij.
Iuſtitia in cælum migrauit.
folio. ccxiiij.
Ixion.xxiiij. xl.cx.&. 237.

.L.

LAbare.folio.54.
Labdac[9]. lxviij.
Labdacides. 127
Labyrinth[9]. 85.
Labyrinthi quatuor.Ibidē.
Lachrymę cxiij.
Laertes liiij.
Lagerini cędes. ccxix.
Lampas cxcj.
Latex xxiij.
Lemnos fo.tali.ccliiij.bis.
Lenam carpit. xcviij.
Leones duo viij.
Leonis natura. lviij.
Leo rurſus. fol.lx.
Lerna. xliij.
Lethe. xxij.
Letum. xxj.&.clj.
Leucas ccxlij.
Leue ix.
Leuir fol. ccxxiiij.
Lex ccxx.
Liberi lvij.
Libyę fertilitas xlix.
Libra. xxvij.
Licentia. fol.clxij.
Licet iij.
Liceus clxvj.
Lycormas. ccxxxix.
Lycurgus cxxij.
Lycus xj.&.lxvij.
Lymphatici clxix.
Lymeſos cxl.
Litteroſus clxxij.
Lucani tetraſtichon. ccx.
Lucetius xx.
Lucretia fol.ccxj.
Ludicrum. cciij.
Luna amans. xc.
Luſciola ccxxxj.
Luſcinia. folio eodem.
Luſtro cxlix.
Luſtrum folis.fo.clxxxiiij.

M.

MAlachia. fo.184.
Malea. clxiiij.
Manes. iiij.&.7.
Marceo. 30. 262.
Mars ccliij.
Marathon lxxxiij.
Meſſagetę cxxij.
Matrimonij vinculū arctiſ-
ſimum. fo.clxxxix.
Maturi cxiij.
Męander xxij.
Medea clix.
Medea Aegeo nubit. clix.
Medeæ filij. clx.
Medea vnde clxiiij.
Medea rurſus. fo.xcv.
Medeæ ſcelera. eodem.
Media lv.
Medus clix.
Meduſa clxxviij.
Mela ccij.
Meleager clxxiiij.

Meliboea. clii.
Melicertes lxvii.
Memnon. cxxxv.
Memoria. cxxix.
Menas cxxi.
Menalippe. ccii.
Meſopia. lxxxv.
Meſſalina. ccvi.
Metari. xciiii.
Methone. clii.
Metus & odium. xii.
Michale. ccxxxviii.
Midæ fabula impertinens. folio clxxiiii.
Minerua xxix.
Minois mors. lxxxiiii.
Minois ſoboles clii.
Myrrha bis. ccxxi.
Myrthoum mare. xliiii.
Myrtilus xliiii.
Myſtæ xxvii.
Myſteria. xxvii.
Myſticum cxxi.
Mola. xciiii.
Moloſſi. lxxxiii.bis
Monaulos. cxci.
Montium accumulatorum ſeries. cxci.
Mopſopia. lxxxv.
Mors. clix.
Mortis genera clix.
Mors quibus ſit terribilis. Folio ccxliii.
Mulceo. xxvi.
Muli lunæ. clxxviii.
Mucro. xcv.
Mundus. ii.
Murex xci.
Murorum, turrium, vectiũ inuentores. liiii.
Muri e ſale cv.

N.

NAbata. cxciiii.
Naphta clix.
Nauis iuẽtor. lv.
Nauigantium temeritas. clxvii.
Nauus. xi.
Nauo eodem
Nauplius clxxxiiii.
Naxos. cxxii.
Nebris. cxxi.
Necte. xcii.
Neritos. cliii.
Nero matri inſidiatur. ccvii
Nero rurſum. ccx.
Neſſus. clxxvii.
Neſſus iterum. ccxxxvii.
Nyctileus. cxxii.
Nilus. xxxix.
Niobe. xliii.
Niobe. cxxv.
Nyſeides. clxix.
Noctis partes. lix.
Nominũ offuſcatio. ccx.
Noſſe lxxxvi.
Noto. ccxviii.
Notus xciiii.
Noui. xii.
Numen xxix.
Numerus ſummus partus quinarius. lxxviii.
Nuntius cxciii.

O

OBducere ix.
Obex. ix. xxxi.
Obſes. liii. &.lxxxiiii.
Oblitero. clxxii.
Occaſus cxxxv.
Octauiæ cædes. ccxxiii.
Oedipodes. xvii.
Oedipus xiii.&.xvii. &.lxvi.&.lxviii.
Oedipi funus. cxxxiiii.
Oeneus clii.
Oeneus. ccxxxix.
Oenomai exitus xliii
Oeſtrum. cxxi.
Oetha. fo.clii.cxxv. &.cxxvii.
Ogygius. cxxi.
Oicnos. clii.cxvii.
Olenia capra. clxvii.
Olympici ludi xxvii.
Olympias. xxvii.
Olympia. eodem.
Olympus. cxci.
Omnis poteſtas impatiens eſt conſortis. clxxxix.
Omphale. ccxxxv.
Ophion. cxxii.
Ophionius ciuis. xi.
Oraculi explicatio cxvi.
Oraculũ de Hercu. ccxxvii
Orationis Antigones artificium. lxxi.
Orcos cliii.
Orgia. xxvii.
Orion ii.
Oroſius de Nerone. ccviii.
Orpheus. xix.clxxiiii.
Orphei exit⁹ fœdus, ibidẽ.
Os lxiii.
Oſtrum. clxii.
Ouis Phryxea. clxxxii.

P

PAbulum. lxiiii.
Paciſci. cxc.
Padus. ccxli.
Palęſtra argiua. fo.xxiiii.
Pallas. xxix.
Pandora. xxxvi.
Panggum.cxxi. &.clxxvi.
Parce. cxxxii.
Parnaſus. cxvi.
Parrhaſii. ccli.
Paros c.
Paſcor. cxv.
Paſcuum. cxxxix.
Paſtus lxiiii.
Paſiphae. lxxxv.
Pater patriæ. ccxvi.
Patheticus ſermo. xxvii.
Patroclus. cxcvii.
Patrocli armatura. ibidem.
Pædere. xxi.
Pędor. xxi.&.ccxxv.
Pæditoſum. xxi.
Peliæ caſus. clx.
Pelias. clxiii.
Pelię cędes. clxiii.
Pelion. clii.
Pellex. i.
Pelopõneſus. xii.
Penſiculo. lxxiii.
Penſum. lxxiii.
Pentheus lxvii.
Penthesilea. x.
Pernix. viii.
Pernio. viii.
Perſarum adoratio. lv.
Perſeis. clxxviii.
Perſes. clix.
Perſeus. ii.&.ccxxix.
Peſtilentia. iii.
Peſtis iii.
Petere. ix.
Phaeton. ccxli.
Phaſis clxx.
Phyleus cvi.
Phyſeter cvi.
Phytõ.clxxvi.&.ccxxviii.
Phlegra. xv.
Phocis. xii.&.cxxviii.
Phœbe. xcvii.
Phrygiones. xvi.&.lvi.
Phryxus clvi.&.clvii.
Phthie. clii.
Pietas. liiii.
Pietatem ſuadet. lxxiii.
Pii. liiii.
Pylos. cliii.&.cxxxix.
Pindus. xxxviii.&.xcv.
Pyrene. lxxxiiii.clxxvii.
Pirithous. lxxx.
Pyrrha. clvii.
Piſa. cliii.
Piſces. lx.
Piſcis tyrrhenus. cxciii.
Piſtrix. cvi.
Plaga liii.
Plagæ. lxxxiii.
Plauſtra cœleſtia. cxxii.
Pleiades. clxii.&.clxvii.
Plutarchi epiſtola. ccxv.
Pluton. xix.
Pnię cõmẽdatio. clxxxix.
Poliphemus liiii.
Polixenæ pudor. clix.
Pollux bebricẽ vicit. clxii.
Polus cxvii.
Poma Athlantica. ccii.
Pontus. cv.&.clxiii.
Poſſeſſiuum poſitum paſſiue. cclii.
Poſticula .xxxi.
Poteſtas ois impatiens cõſortis. clxxxix.
Pręcox. lxxii.
Præludo. viii.
Præpes. lxxvi.
Præſidia. xii.
Prætides cxxii.
Pretium cxliii.
Preſter. cxciiii.
Priami caſus. cxxxviii.
Priami finis. cxxxviii.
Priami ad Achillem verba. fo. cxlii.
Primis furijs obſtandũ eſſe monet. lxxxvi.
Procax. clxxxviii.
Procella. xcix.&.cxciiii.
Procire. vii.
Procruſtes. lxv.
Proficiſci. ccxi.
Profugus clxvi.
Proludo. clxxx.
Proludium clxxx.
Proſerpinę laus ſirenibus dulcis. ccxxxi.
Proteus. cix.cliii.
Pudeo. lxxii.
Purpuræ inuentio. xv.

Q

QVerc⁹ dodonea fatidica. lvii.
Queis cũ ſit longa p ei. ccxxvi.

R

REddo xv.
Reducere. viii.
Reduces. li.
Referre. iii.
Reginæ x.
Remideo. clxix.
Renuntio clxxi.
Rependere. liii.
Repere. viii.&.clxxx.
Repono lxv.
Repudium. cxc.
Reſupinus. lxi.
Reſupino. eodem.
Rex vi.
Rictus. xxiii.
Rhodanus. clxxiii
Rigeo. xiiii.
Riualis. lxx.
Roma flagrat. ccviii.
Roſtrum liii.
Roſtra. ccxvii.

S

SAcrificulus. folio.xxviii.
Sagittarius. lx.
Sal. cv.
Salamis. clii.
Salum. cv.
Saltus. li.
Saltuarii ibidem.
Sarmatę. xviii.&.xlix.
Saties. lxiii.
Satias. ibidem.
Saturni in filios ſuos ſęuitia. xv.
Saturni vincula. xxxix.
Scylla. xiii.&.clxviii.

Scylla iterum. ccxxxii.
Scilicet. cxc.
Scinis cx.
Scyphus. lxj.
Scipio Africanus minor. folio ccxxiiij.
Scironides. cv.
Scyron. cx.
Scythæ xviii.&.lvi.
Scytharum nomen. lvi.
Scytharum feritas.clxxxv
Scythia, lxxxvii.
Sclauonia. xiiij.
Scorpius. lx.
Scrupus cxcvi.
Securis inuentio. cxcix.
Semeles interitus xv.
Semidei. ccxiiii.
Seneca. ccxiiii.
Sententiæ affectibus quadrent. folio.ccxxix.
Ser. xlix.
Seres xlix.bis.
Serere. ii.
Serta. ii.
Seueritatis ſimulatores taxat. folio.ciii.
Sic. ccxxiiii.
Signum. ii.
Stienus. cxxi.
Symplegades. clxx.
Symplegades. xxxvi.
Sypilum. xiiii.&. xcvii.
Sirenes. clxviii.
Sirenes. ccxxxi.
Sirius. cxii.
Syrij. lxx.
Syrma. xvi.
Siſyphus.fo.xxiiii. xi.cx. & iterum folio clxxii.
Situs.xxiii.& liiii. &cxxiii.
Smyntheus Apollo. fo.clxxxvii.
Soboles. ccx.
Sol oculos auertit & equos a cœna Thyeſtæ. xlii.
Solera. lxxii.
Solitariæ vitæ bona ſeu cō moda.fo. xciiii.
Solitum. xxvi.&.cl.
Somnus. xxxiii.
Sopnus. xxxiii.
Sono. cxxx.
Sons. x.
Soror fo.j.&.xcv.
Sparte lvi.
Spartani. lxxxiii.
Specimen. xlv.
Sphinx.lxvi.& lxx.
Sphinx rurſus. cxl.
Spu. Lucretius. ccxi.
Squalere. xxi.
Stadium. l.
Stymphalides. clxxviii.
Strimon. cxxv.
Stuprum. xlii.
Strix. xxiii.
Stuprum ccix.
Subeo. clxxii.
Subſeſſor. lxxxiii.
Subſido cxxiiii.
Sunium. lxxxiii.
Surgere. lxxxii.
Superare. cxxx.
Superſtitio: lvii.
Supereſſe. cxxx.
Supinus lxi.
Supplico. xvii.
Supplicium. xvii.
Suppara. clxvii.

T.

TAbula. ccxvii.
Tagus. xxxix. &.ccxl.
Taygetus.clxii.
Talthybius. cxxxix.
Tanais. xci.&.ccxxix.
Tantalus. xxiiii.
Tantali pœna. xl.
Tantiſper. xlvij.
Tartarus. lxx.
Taurus. lxxxvii.
Tauri mōtis noia.lxxxvii.
Taurus cur Herculi ſacrificetur.fo. ccxxviii.
Taxus. xxiii. xxiiii. &.lvi.
Tęnarus cxv.
Telephus. cxl.
Temere. ccxv.
Tempe. xl.&.xxx.&.clii.
Templum. j.
Tenere. j.
Tereus. xlvii.
Teſpiadæ. xvi.
Tethys. xcv.
Theano. cxxxvi.
Theatrum. clix
Thebæ .iiii. x.
Thebætrea. cxl.
Thermodoon. x.
Theſei in Creta facinus. folio.lxxxiiii.
Thermiſira. x.
Theſmophoria. xxvii.
Theſpiades. ccxxxiiii.
Theſſalus. clx.
Thetis. cxxxix.
Theutantiæ. ccxxxiiii.
Thyeſte facinus. xli.
Thyrſus. c.
Thyas. cxxi.
Thyſtia. cxxi.
Thracum nefas. xlii.
Thracia. cli.
Thule. clxviii.
Tyaras. lvi.
Tyberius. ccxxiiii.
Tibia Phrygęa. cxci.
Tydei animoſitas. lxvi.
Tigris. lvii.&.lxxxiii.
Tiña cxxiii.
Tymolus. ccxxxiii.
Tympanum. xv.
Tiphys. clxxiiii.
Typhoeus. clxxvii.
Typhon. cxciiii.
Typhon iterum. ccxi.
Tireſia vates. cxvii.
Tireſias idem. fo.cxviii.
Tireſia porta Mātuę.cxvii.
Tyrrheni piratæ. cxxi.
Titareſos. cliii.
Tmolus. lxxx.
Tomos. l. clx.clxiii.
Tonare. j.
Tonſæ. cxciii.
Tori. xxi.cliiii.
Toxicum. xxiii.cxxiiii.
Traianus gentilium optimus. ccxv.
Tranſcribi. xi.
Tres partes in hoie. xxxv.
Trice clii.
Triptolemus. xl.
Triſulcum fulmen. lxvi
Triūuiratus ccxvii.
Trazœn. clii.
Troia ludus. cli.
Truncus. lviii.
Tullia. ccxi.&.ccxii.
Tumulus Hectoris. cxlvi.
Turbo, cxciiii.

V.

VAco cū diuerſis caſibus in diuerſo ſenſu conſtructū.fo.ii. lxxx. & iterum fo.cxxxvii.
Vacuum. xxii.
Vel. cxcv.
Venatio. lxxxii.
Venatiōis illecebrę. lxxxiiii
Veſtis. ccxxxi.
Vidua. j.
Vindex lxxxviii.
Violare v.
Virgo lx.
Vita priſca ccxiiii.
vitta lvii.
Vmbria liii.
Vrſæ. ii.&.clxxvi.
Vocatiuus caſus appoſitus verbo. cxciiii.
Vota tria Theſei ciij.
Vultus cxix.
Vxores Herculis. ccxxxi.
Vacare ii.

X

Xenophilus. ccxiiii.

Z

Zacynthos. clii.
Zanthus. lxxx.
Zetus cxxv.
Zonę cœli. lx.bis.

FINIS.

GELLIVS BERNARDINVS Marmita parmenſis: Eminentiſſimo ac
humaniſſimo. D. D. Guillielmo de rupeforti magno Cancellario franciæ. S. D.

MAiores noſtri quodcunqꝫ ſtudio: induſtria: aut virtute: con
ſecuti fuerāt: id omne ad vſum hoīm tribuebant: quibꝰ om
nibus ꝓdeſſe vt ſuis: nedū liberale officium: ſed fructū la-
borū putabāt. Qđ quidē mihi hoc tpe faciēdum eſſe duxi
nō ſpe aliqua emolumenti: ſed amore & ſtudio honeſtatis:
vt ſiquid vigiliis: aut bonarum artiū diſciplina ipſe ꝓfecis
id omnibꝰ libenter impertiri velim. Itaqꝫ has cōmentatio-
nes: quas ſuperioribꝰ annis dū publice ꝓfiterer forte indi-
geſte inconditeqꝫ annotauimus: te hortante nūc imprimē
das dedimus: qui me quaſi ſub alis tuis ꝓtegēdū putaſti: videlicet indulgētia tua
mandato facto vniuerſim in regno ſereniſſimi Regis francorū: ne quis poſt me
hoc idē opus ad quartū annū imprimere pręſumat: &: qđ humanius eſt: pollicitꝰ
es mihi ſi quid æris noſtri inde imminutū fuerit: id omne mihi regia pecunia re-
ſarcitū iri. Quę res effecit vt celerius quod tibi gratū eſſe duxi: aggrederer. licet
grāde onus: qđ volūtate potius q̄ grauitate ac doctrina frętus: pro ornamētis tu
is ſuſcepi. Nō poſſum equidē tacitus pręterire qđ tibi placere ſcio: ob tuas præ-
ſtātiſſimas virtutes quibꝰ te nō modo his quos noſtra ætas tulit: ſed & illis oībꝰ
quos priſcorū volumina laudāt: antepono. Nihil eſt ꝑ deos immortales: qđ grati
us eſſe debeat: aut optatius eſſe poſſit: q̄ de bonis bn̄ mereri: qui de me quoquo
mō meriti erūt: ſemꝑ tn̄ meas curas & voces habebūt. Quis ſciā quoqꝫ nō defu
turos hoīes quędā ventris animalia: q ſtudia nr̄a dānare nō ceſſabūt: & me mace
rantibꝰ linguis blacterātes inhoneſte lacerabūt. hos mihi iudices non præpono:
q cōuiuiis & luſtris pernoctāt: voluptatē: luxū: aliaſqꝫ ſordes ſummū bonū expen
dētes. Te vir eminētiſſime appello: tibi iudiciū fero: q rerū literarūqꝫ impēſe do-
ctus cognoſcere potes q̄ non in ſcholis decātata: neqꝫ cōmentariis protrita ſunt.
Quare te vehementer rogo: cū ociū ſuffurari: & aliqua interſtitione laxari poteris:
vt hęc nr̄a ſtudioſe legas: q̄ tibi quaſi primitias quaſdā & ingenuarū artium liba-
mēta dedimus: vt ſub tutela noīs tui quaſi ſub vmbra ingentis arboris liteſcere
poſſent. Id ſane me audentiorē ad ſcribendū fecit: nō operis fiducia. vt ipſe Plinia
nā ſentētiā vſurpē. Multa valde pretioſa ideo vidētur: quia tēplis ſunt dicata. Ac
ceſſit aliud quoqꝫ mihi nō parū leuamentū oneris mei q hęc ſcripta noſtra ab hu
maniſſimo viro: & reuerēdo patre meo Dn̄o Henrico ſcillacii iuris pontificii cō-
ſultiſſimo: & inſulę barbarę Lugdunēſis Abbate meritiſſimo ſatis probari intel-
ligo. Is em̄ vt eſt fandi dulciſſimꝰ: affabiliſſime ſæpius me adhortatus eſt: vt iſta
ederem q̄ ſi illi omni probitate: modeſtia: integritate: & rerū ſciētia ornatiſſimo
non diſplicuerint: eo magis ſpero cęteris quoqꝫ nō ingrata fore. Quare vt legas
ipſum Senecam ita pure elaborauimꝰ: vt q̄ breuiſſime & veriſſime poſſit res ipſa
tanta habeat. multorū mēdas & errata caſtigauimus: eo animo non vt cuipiam
derogarē: ſed vt verum ac planum iter legentibus aperirem. Itaqꝫ ſine vano ob-
trectatu conſiderent omnes quantū ipſis profuerimus: & tibi pariter acceptum
referant: cuius cauſa hęc ipſi excudimus.

Vale.

GELLII BERNARDINI Marmitę ad illuſtrem. D. Guillielmum de rupefor ti magnũ Cancellarium Francię in tragœdias Senecę interpretatio.

Senecæ duo.
Auctor tragœdiarũ.

QVæ potiſſimũ ad explanationẽ huius pręclari opis attinẽt: in primis videnda ſunt. Quis author: quid tragœdia: quid eius materia & vtilitas: & carminis qualitas. Volunt pleriq; hũc ſuctorẽ Anneũ Senecã quẽ mortalẽ ferunt impij Neronis in diſciplinis alumnũ: de corduba Hiſpanię: Lucaniq; poetę patruũ fuiſſe. Alij negãt, aliiq; volunt fuiſſe Senecã cultioris, nũdioriſq; ſtili tragœdiarũ auctorẽ: idq; argumẽtis cõſentaneis pbare videtur: duoſq; fuiſſe Senecas, teſte Martiale, duos Senecas, vnicũq; Lucanũ: facũda loquiẽ corduba: alterũ philoſophũ in ſermone durũ & ſentẽtijs grauẽ: alterũ tragicũ pure & elegantis facundiæ: eũq; veriſimiliter harũ tragœdiarũ auctorẽ extitiſſe. in quibus lactea eloquij vbertas: verborũ ppetas: & ſententiarũ grauitas ex medijs philoſophię fontib⁹ deprompta videẽ. Præterea addũt Senecã primũ, vt inquit tacitus, cũ in cõiuratione duce Piſone: & ſocijs Rubrio flauio: Sulpitio Aſpo: Plauto Laterano: & Lucano nepote: & alijs plurimis nobilib⁹ viris contra Neronẽ depręhenſus eſſet: ab eodẽ iuſſum fuiſſe: vt ſibi adhiberet medicos. i. qd vellet genus mortis eligeret: qd ipe exẽplo Lucani nepotis ſolutis venis: & profluente ſanguine in balneo fortiſſime ſtatuit. In hoc autẽ volumine eſt tragœdia nona in qua mors Octauiæ vxoris Neronis tractaẽ: q̃ viuente Nerone non credibile eſt acta fuiſſe ſed poſt illius mortem: ea a primo Seneca ſcribi nõ potuit cũ antea mortuũ fuiſſe cõſtet. At hi qui excuſant, non oẽs tragœdias eiuſdem auctoris fuiſſe dicunt: qd varietas ſtili diligenter intuentibus indicat: & ſic nonã alterius fuiſſe: alias vero Senecę quẽ moralẽ appellitamus.

Tragœdia quid ſit.
Vnde dicta.
Tragni.
Tragœdiæ vtilitas.
Iambicum carmen.

¶ Tragœdia qd genus poematis ſit plane demõſtrat Ouidius: Omne genus ſcripti grauitate tragœdia vincit. Eſt eñ grande & plenũ in quo heroes, duces: & reges habenẽ: & in hoc differt a comœdia in qua anxij amores: & virginũ raptus: ſed iucundi exitus. In tragœdia ſemp triſtes. Nomẽ ipa habet græcũ tragos apud nos hircus: Ode cantus: nã pręmiũ cantus tragicis hircus ponebatur. Horatius. Carmiẽ q tragico viẽ certauit ob hircũ. Alij aũt putãt a fęce dictã: quã græci trigran vocãt. qm̃ olim perſonis nõdum a theſpide repertis fabulas ora fecibus perũcti agebant: qd idẽ Horatius teſtaẽ. Ignotũ tragicę gen⁹ inueniſſe camœnę Diciẽ: & plauſtris vexiſſe poemata theſpis. Quę canerẽt: agerentq; perũcti fęcibus ora. Eſchilus prim⁹ tragœdias edidit: ſed deinde Sophocles: & Euripides illuſtrauerũt. Apd latinos pacuuius: & Ouidius: qui teſte Quintiliano in hoc genere Medeã ſcripſit. ſed his perditis, ſolus reſtat Seneca. quẽ inter tragicos enumerat Quintilian⁹. Ex tragœdijs vtilitas multifariã habeẽ: carminis nitor elegans: & venuſta dicendi copia: cognitio rerũ varia, vt. ſ. hoies intelligant fortunã eſſe mutabilẽ: & illius leuitati nõ eſſe fidendũ: ſolãq; virtutẽ eſſe colẽdã & ad beatam vitã eſſe pperandũ. Genus carminis iambicũ appellaẽ a pede iambo: vt Hora. Syllaba lõga breui ſubiecta vocatur iambus. dicunẽ trimetri: quia reputanẽ duo pedes pro vno: nam ſi ſunt duorum pedum monometri dicunẽ, ſi ex quattuor dimetri, ſi ex ſex trimetri a tria & metra. tetrametri ſi ſunt octo pedes, maiores nõ reperiũtur: pentametri nõ dicunẽ, quia non excedũt numerũ octo pedũ Gręci antiqui qñ ſcãdebant hos verſus ſemper duos iambos ponebant pro vno pede: & hinc eſt q denominamus verſus ab illo numero ſi ſunt quattuor pedes, dimetri dicunẽ: vt ſo ror, ſo nã, iſti duo pedes pro vno habenẽ. Quãdo aũt ſcãdimus hoc modo ſemper ſeruaẽ vt in locis paribus ſit iambus: vt cõtinueẽ ſcanſio: quia eſt pes citus: & ſyllaba breuis eſt celerior ſyllaba l, nga q̃ habet duo tpa. nã ſi dicis, et et, ſolũ eſt vnũ tps, quis duo breuia ſint: ſi dicis cẽt, duo tpa ſunt: & plus tẽporis cõſumis in hac plongatione: q̃ ſi dicas, et et, quia longa ſyllaba geminaẽ. Si ergo in ſecundo pede faceremus ſyllabã longã, eſſet tardior ſcãſio: iõ ſecũdus pes habet iãbũ: ita dicimus q quartus & ſext⁹ ſunt iambi. ideo trimetri: quia ex duobus vnũ. Vñ citus pes diciẽ pter celeritatẽ in ſcanſione. vt Horatius Pes citus: vñ etiã trimetris accreſcere iuſſit Nomen iãbęis. Ruffinus pedẽ curſorẽ iambũ vocat in arte ſua. latine dicunẽ hi verſus ſenarij a numero: vt Cicero. Illi ſenarij male ſonant. Et Hora. Cũ ſenos redderet ictus: primus ad extremũ ſimilis ſibi: nõ ita pridẽ: tardior vt paulo grauiorq; veniret ad aures. Spondeos ſtatiles in iura paterna recepit. Hoc aũt dicit Hora. Quia cum viderenẽ hi verſus nimis celeres eſſe admiſſi ſunt ſpondęus & dactylus: hac tñ lege vt non de ſede ſcda cederet: aut quarta. i. ſemp in ſecũdo & quarto loco ſit iambus. Apud tragicos hęc lex ſeruatur nõ apud comicos. Immo interdũ ſunt carmina vbi nullus eſt iambus.

Titulus argu.

Primæ tragœdiæ titulus eſt. Hercules furens: eiuſmodi materia eſt. Ab inferis cum Theſeo rediẽs Hercules thebas a Lyco tyranno occupatas repertt: vt vxorẽ ſuam Megaram de cõiugio ab eodẽ infeſtatã: quo facto motus Hercules tyrannũ ſubito interemit: et cũ pro victoria ſacra facere vellet: furijs a Iunone miſſis eſt correptus: & filios & vxorem miſerandus interfecit: de mum reſipiẽs tanto ſcelere animaduerſo ſibipſi mortem conſciſcere parabat: niſi a Theſeo & a patre Amphitryone retentus fuiſſet.

Danielis Apologia.

¶Ad Magnificum ac generoſum Leonardum mocenigum Sereniſſimi olim Venetiarũ principis filiũ virũ conſularẽ & ſenatorẽ egregium Danielis Gaietani Cremonenſis apologia.

TRagœdias. L. Annei Senecę cũ ob ſtili grauitatẽ ſubiectũq; formidabile: tũ ob infrequẽtẽ rarãq; expoſitorũ cũ eius lectione familiaritatẽ prope abditas, atq; ĩ deſuetudinẽ dilapſas: Leonarde vir magnifice, ac litteratorũ patrone optime, quãta mihi licuit ꝑ trimeſtrẽ lucubrationẽ cura & vigilãtia enarrandas aſſumpſi: ne ſi id facere detrectaſſem viderer ꝑtinaci quorũdã opinione deterritus: q tanq̃ fallaces daniſtæ, vt ſoli faciãt fœnus: in aliis liuore quodã criminant: qđ ipſi facere quottidie nõ ſupſedẽt. audax (fatebor). Illorũ eſt ĩcœptũ: q in ꝑſcrutanda aliena ſecreta ſtudiũ impendũt: & qd q̃ſq; ſenſerit, nõ abſq; ꝑiculo & plęrunq; cũ falſitatis metu cõfidenter ipſi velint exponere & cõmẽtari. ſed iſta doctis mediocriter recitãda ĩtelligãt: ne illis q iãpridẽ in caſtris literarũ ſtipẽdia fecerũt: & donati rude in pulcherrimo habitu glorię, & amœniſſimo muſarũ receſſu trãqlla ducũt ocia: cõtra ſe anſa ꝓbita ſit: q̃runt hi: vt ſoli ſapere videanť: & quaſi nouercę ſint aliis litterę: ſibi oĩa arrogãt, oĩa volũt: ĩmemores ornatiſſimi illius adagii τησ τυφεοσ ϖροθυμειαψ εσιαπαρτειοσ αμαι. dicãt qd velint hi: non parcã ea ꝓfiteri: atq; in aptũ liberaliter fũdere: q̃ me optimi libri docuerĩt & auctores teſtatiſſimi. & qm̃ huiuſcemodi mercis cõmutatio vni magis, q̃ alteri ꝓpria minime tradita ſit: niſi quãtũ q̃ſq; ingenio valet & ſtudio, tãtũ & poſſidet: & cõmuniſſimus ſit volẽtibus literarũ vſus: nõ q̃re debeat qs id vitio in altero vertere: qđ ſi dãnãdũ cẽſeat in ſe vno nulla defenſione, nulla abſolutione dignũ eſſe facile ꝑſpiciat. carere. n. debet oĩ vitio q in alienũ paratꝰ eſt dicere: niſi mali: vt inqt Quintilianus aliena: q̃ ſua vitia reprehendi. has itaq; annotatiũculas nr̃as qđdã veluti inſtãtis cãtilenę ꝓludiũ tuo nomini cõſecratas edere nõ dubitaui, ꝓtẽ debiti erga magnificẽtiam tuã amoris mei teſtificãtes, cuiꝰ ampliſſima bñficia, gratiã ſingularẽ, cõmoditates maxĩas, nulla mea opa, nullo officio, nõ ipſa deniq; vitæ oppignoratione vnq̃ valeã adęquare: tu mihi oĩa nõ ſolũ amici officia, ſed affectũ pietatẽq; paternã ꝓſtitiſti: tu trãqllã vitã tribuiſti: tu mihi latiſſimã ad gręca ſtudia exercẽda poteſtatẽ ſemper feciſti: tu me honeſtiſſimis ꝓmus ſudoris, & pulueris ornaſti: neq; in me vno tua tãtũ bñficẽtia ꝑſpecta eſt: lõgꝰ ordo poſt me & añ me extat te patronũ ſalutãtiũ: quẽadmodũ a natura totꝰ clemẽs, & ꝑbenignus oĩbꝰ, facilis, & ad opẽ ferẽdã celerrimus ſemꝑ inuẽtꝰ es: vt nõ ĩmerito ornatiſſimis faſcibꝰ decoratã familiã tuã incertũ ſit. an dii ĩmortales eẽ maluerint q̃ tuis egregiis moribꝰ ꝓſtãtiſſimiſq; virtutibꝰ, q parẽte principe genitus, hinc itẽ patruo pricipe, illinc ꝓcuratore altero redimitꝰ, puigilaſti ſemꝑ ne felix corꝰ mẽoria ex te ꝓclaro nepote minꝰ ſplẽdoris reciperet q̃ tibi honoris & glorię ipſis parentibus ꝓſtaret lõga ſerie ꝑ tot ducta viros ab antiq̃ gẽtis origine in eminẽtiſſimo illo venetorũ ſenatu ad pulcherrĩos magiſtratꝰ ſublimiaq; officia miro cõſenſu patrũ & cõgeſtiſſimis ſuffragiis ꝓmoto: veluti alter Scipio naſica & Fabius cognomẽto ouicula electꝰ eſt: quos reipub. vt plurimũ attẽtior q̃ priuatę adminiſtratiõis ęq̃ſſimos habuit. ad q̃ qdẽ ampliſſima merita tua hoc vnũ minime cõtẽnẽdũ etiã accedit ꝙ lr̃as & litteratos viros ꝓ tua ſingulari modeſtia ingeniiq; ãplitudine ita colis, ita obſeruas: vt ꝑ Frontonẽ illũ clarũ militię togæq; decꝰ nõ plus illis tributũ fuerit, cuiꝰ marmorę ædes frequẽs poetarũ receptaculũ quottidianę recitationis cõcẽtu ſemꝑ reſonabãt: & quãta polles poteſq; opera & diligẽtia, niteris ꝓclarã, atq; ingenuã ſobolẽ tuam magnę opinionis & ſpei oĩbus, huius potiſſimũ patrimonii hęredẽ ſcribi. ſiquidẽ noſti ex frequẽti hiſtoricorũ vſu, quorũ aſſidua lectione maxime delectaris, iocũdiſſimũ tũ in multis, tũ in eo maxime lr̃arũ fructũ eſſe, ꝙ vitã iucũdã faciãt, & ꝑurbanã, mox indelebilẽ famã largianť. ſiquidem vita breuis, ſenſus hebes, negligẽtię torpor, ĩutilis occupatio nos paucula ſcire ꝑmittũt: & eadẽ iugiter excutit & auellit ab aĩo fraudatrix ſciẽtiæ inimica & infida ſemꝑ mẽoriæ nouerca obliuio: vt exẽplis maiorũ moueať, q̃ ſunt incitamenta & fomẽta virtutis. Multa legere, multa audire, multa etiã a viris doctiſſimis ꝑcontari inſtãtiſſime & ꝑq̃ ſedulo cohortaris: ne parcat in diuerſis auctoribus lectionẽ aſſiduã impẽdere: decies reperis & cõmones: vnũ ꝓſertim inter alios liberos tuos: Andreã, iuuenẽ oĩ modeſtia, oĩ elegãtia ac bonitate cõpoſitũ: mihi apprime iocũdũ ac fraternæ cuiuſdã beniuolẽtię nexu cõiũctiſſimũ: q vt acutioris ingenii & ad capeſſendas lr̃as lõge accõmodatioris eſſe videť: plectis iã ꝓoetis & oratoribꝰ multis tandẽ. L. Annei Senecæ audiẽdi ĩcredibili deſiderio correptꝰ eſt: cui qdẽ honeſtiſſimo ac prudẽter examinato cõſilio me ꝓ mea debita ac virili portione morigerũ, ac facilẽ ꝓſtiti, ne ſi id facere ꝑnegarẽ, animus eius tã ardẽs, tamq; inflãmatus ad lr̃as mea iã cõtumaci repulſa intepeſceret. Illud quoq; addi-

Cur pauca ſcianť.

tur:me hoc oneris collibentius ſubiiſſe.quod autem onus tam graue,tamq; difficile eſſe poteſt:
quod mei Andreę Mocenigi cauſa libenter,ſuppoſitis humeris,demiſſa ceruice,non aſſumam!
Neu tanti auctoris maieſtati inter tragœdiæ ſcriptores clariſſimi quũ ſententiarum grauita
te verborumq; pondere,tum perſonarum auctoritate quicq̃ per me abrogatum eſſe videretur
qui in excolendo poemate vario nitore,luculento cõtextu,ſublimiq; materia vſus eſt:multum
roboris,doctrinæ plurimum,eloquentiæ ſatis,ſi animaduertas, in hoc potiſſimum inuenies:
vt Aſinio illi Pollioni ſeueritate non plus tribuendum ſit:q̃uis de eo eminentiſſimus Maro ce-

Tragici la tini.

cinerit.Pollio & ipſe facit noua carmina.& Hora.Paulum ſeuerę muſa tragœdię abſit Theatris
Nõ commemorabo in præſentia Pacuuium, Actium,nõ Vari Thieſtem cuilibet grȩcorum cõ
parabilem:non Pomponium illum quem veteres parũ Tragicum putabant:cæterum eruditio

Senecæ laus.

ne ac nitore prȩſtantem.qui quidem ſi viuerent nõ modo non indignãter Senecam ſibi adȩqua
ri:ſed etiam præferri omnes vno ore conſentiant.græcos tranſeo antiquitatis gratia & literaꝝ
reuerentia:qui Sophocle tragœdorum principe non leuem apud poſteros gloriam conſecuti
ſunt.& illo poſterior Euripides:qui referente Theopompo,matrem agreſtia olera vændentem

Euripidis laus.

habuiſſe dr:a Chaldȩis iã puer pronũtiatus eſt in certaminibus victor:mox phyſici Anaxagorȩ
auditor & rhetoris Prodici tragœdiam ſcribere natus annos duodeuiginti adortus eſt. muli
eres mirum in modum exoſus ſpeluncam ſibi elegit horridam & perq̃ tetrã: in qua omnis tra
gœdias ſcriptitauit.At noſter Seneca quanti nominis poeta quantȩ auctoritatis cenſendus eſt!

Senecȩ patria, parẽtes, vita.

quẽ inclyta ac facunda protulit Corduba ortũ.L.Seneca patre:nobiliſſimo ciue:familia clara at
q; inſigni ſanguĩe pcelebrẽ:eruditiõe ſinglãri diuitiis maximis:& qđ rarũ ĩ poetis repias,fortu
na admodũ ĩuidioſa & ſublimi oppido q̃cõſpicuꝰ extitit.Liberalis in amicos:ĩ aduerſarios acer
& vehemens ſemp ſpectatus eſt.de quo Hieronymus ſanctus quædam memoria ſȩculorum nõ
indigna in medium attulit ad ſanctitatem & innocentiam hominis ſingularem pertinẽtia:qui
non in ſpelũcis ipſe non inter ſilueſtres feras diuerſatus ſublimia Neronum atria excoluit.Vir
ſenatorius & grauis ac meritis ſingularis humanitatis & prudentiæ ſuȩ breui in grande pecu
lium euectus eſt.In philoſophiæ penetralibꝰ ac ſecretiſſimis locis plane eruditus ad ſcribendã
tragœdiam demum ſe contulit.in quo genere poematis quantum ſurgat:q̃ ſublimis ſit:quan
ta ſe tollat ſeueritate : quanto nitore polleat:facile iudicent eruditi:vel illi ipſi maxime qui vt
magni ſilentii ſunt homines ſuum libratiſſimum iudicium non niſi ad grandes materias decer
nendas conſeruandum duxerunt.Nam & illos laudo etiam ſi me contemnunt.plurimum illis
debere fateor : & cedo perq̃ libenter:ne videar contentione gaudere:& officioſis fateor me vſu
rum eſſe laterculis dum Cornificius meus & Lauinius has noſtras primitias parcius caſtiget:
quas tamen tu vir magnifice ac patrone perhumane accipere interea, & quãtum licuerit a pu
blicis negotiis legere dignaberis.quæ omnia vt tuo nomini dedicata ſi læta(vt ſoles)fronte ad
miſeris,ampliſſimum videbor meorum laborum præmium cõſequutus.Vale.Venetiis.

¶ Tragici poematis ſubiectũ & materia dolor:lachrymȩ odiũ: ĩſanȩ cȩdes.ꝑpterea iãbica rabie

Tragica farrago. Tragici.

feruеſcit carmẽ tragicũ:ĩ quo pr̃ias obtĩet Sophocles & Euripides:q Sophoclẽ imitat̃:& multa
carmĩa de Sophocle in ſuũ tranſtulit poema:vt illud τερωρ τεροϱζα ϖαιλαγωρ νσωσ εγω:de
comœdia q̃ ĩſcribitur αιασ ο λοκροσ.nec Euripide ĩferior Aeſchylꝰ q ĩuenit pſonã & pallã.So
phocles,Euripides,& Hippocrates medicus floruerũt circa annum fere poſt conditam vrbem
Romam.cccxxiiii.qua tempeſtate Aulus Poſthumius dictator fuit: qui filium ſuum ſecuri ne
cauit:q; contra ſuum edictum in hoſtem pugnauerat.Nos gloriamur ſolo Seneca qui qualem
cothurnum geſſerit præ aliis qui latinam tragœdiam cudere haud cognoſcitur.

Polydori Comitis Cabaliati Carmẽ ĩ defenſi
onem Danielis Caietani Cremonenſis, præce
ptoris ſui.

DEntibꝰ emiſſũ ſupis inuiſe profanas
Tu lolligineis hoc temerator opus!
Non vomitu ſcelerare pudet gemma
ta verendi
Maieſtate(ſcelus liuide)ſcripta viri!
Quo pudibunde videns fremitu aſſlictare ſub
imis
Viſceribus! titulum non truculente times!
Tartarea traiectꝰ aqua per compita damnas
Hæc quæ ſollicitum te ſine fine docent.
Quo grauiore potes ſtimulate furoribꝰ auſu
Regis ſtellifici ſæue nocere throno!
Quid rationis egens libro cunctaris aperto!
Lucida quid tetro polluis iſta ſono!
Auctor hic Eliſiis ſi forte citetur ab oris:
Non poterat ſenſum ſic reſerare ſuum.

Inde ſerenato ſecum lętabitur ore
  Quęlibet in chartis indubitata ſuis.
Poſtq̃ ſecurus ſedes remearit opacas
  Agminibusvatum ſtantibus illa canet.
Queſtubus implebunt regis ſpelea profundi
  Q; non ſortiti ſint Danielis opus.
Et tu pulmonem putri liuore grauatum
  Pandes zoilea tabe cruentus adhuc.
Sordide quo raperis! tua quo vitalia fumant
  Igne! palam fautor hunc venerare librum.
Hic Mocenigus ſtridoribus impiger extat
  Andreas: liuor quo tremebundus erit.

Hic eſt qui venetam fulgore illuminat vrbẽ.
  Hic eſt qui plana mente renidet homo.
O cedro decorande liber, qui actea refundens
  Mella: potes longas prouidus ire vias.
O mihi ſi liceat: tulerit quæ quiſq; videre
  Oſcula: & amplexus euigilande liber.
Vade ſub auſteros diuum ſortite fauores:
  Vade coronata fronte terende liber.
O Caietani laus fortunata pudici:
  Accelera: In ludis cœna parata tibi eſt.
Simplicibus prodeſſe velis: latrãtibus audax
  Dicito. Patronus mi Leonardus adeſt.

τέλος.

Tragoedia quid ſit. Vnde dicta, & qui eius auctores. Per Benedictum Philologum Florentinum.

TRagœdia grande genus poematis, eſt heroicæ fortunæ in aduerſis comprehenſio: dicta απο του τραγου και της ωδης, hoc eſt ab hirco & cantu: quaſi hirci cantus: quoniam olim authoribus Tragicis, hircus in præmium cantus dabatur: qui muſici & paſtores erant. Horatius.
Carmine qui tragico vilem certauit ob hircum:
Vel ab hirco vinearum hoſte: qui accenſis altaribus: a lterno hoc carminis genere decantato, Libero patri mactabať. Alij autẽ putant a fęce: quã græci Tryga vocant, tragœdiam appellatam. quoniam olim nondum pſonis a Theſpide repertis: talis fabulas percuncti ora fæcibus agitabant. Idem:
Ignotum tragicæ genus inueniſſe camœnę
Dicitur: & plauſtris vexiſſe poemata Theſpis:
Quæ canerent, agerentq; peruncti fæcibus ora.
Tragœdiæ authores q de Theſpidã, & Phrynicũ volũt: at Plato antiqorẽ fuiſſe putat. Alij Tragœdias primum in lucem Aeſchylum protuliſſe aſſerunt: ſed longe clarius Sophoclem, & Euripidem illuſtraſſe. Tragœdiæ ſuum fuit quindecim adhibere ſaltatores: gemitus ac luctus referre: quare vitæ ſolutrix dicta eſt. propter quod Euripides, petente Archelao rege vt de ſe Tragœdiam ſcriberet: abnuit ac precatus eſt: ne accideret Archelao aliqd tragœdiæ proprium. oſtendens nihil aliud eſſe tragœdiã q̃ miſeriarum poema.

De Partibus Tragœdiæ.

TRagœdiæ partes ſex eſſe demonſtrat Ariſtoteles: quæ vtiq; ſunt fabula, Mos, Dictio, Sententia, Viſus, & Melopeia. Tragœdiæ pene omnia accidunt: quæ comœdiæ accidere in Terentij fabulis diximus. Sed illud non eſt prætereundum inter tragœdiam & comœdiam hoc intereſſe, q; in Tragœdiam heroes, duces, reges introducuntur: In comœdiam mediocres hominum fortunę. In Tragœdia timores magni exprimuntur: In comœdia parui & humiles impetus: In tragœdia triſtes exitus & funeſti habentur: In comœdia vero læti ſunt exitus actionum. In tragœdia tranquilla ſunt prima: & turbulenta vltima: e conuerſo in comœdia. Fugienda vita in tragœdia exprimitur: In comœdia capeſſenda: In tragœdia ſępius de hiſtorica fide petitur, de fictis argumentis comœdia eſt. Cothurnis in Tragœdia. In comœdia ſoccis vtimur. Illud etiam ſubinde hic omittendum non videtur: q̃ta priſcis viris ad conſeruãdos clarorum authorum libros: & ſcœnicas repræſentationes agendas cura habita fuerit. Eaq; Ptolemæo Philadelpho pręcipua. Alexãder ſiquidem Aetolus, & Lycophron Chalcidenſis a Ptolemæo exhortati: Scænicos libros collegere. Lycophron quidem comœdias: Alexander autem tragœdias & ſatyricas fabulas. Ptolemæus enim vtpote Philologię ſtudioſiſſimus: per Demetrium Phalerea: alioſq; facundos viros: regalibus adhibitis ſumptibus: vndiq; libros Alexandriam curauit comportandos: quos in binas deſtribuit bibliothecas: quorum exteriores fuiſſe traduntur numero: quadraginta duo milia octingenti. Interiores vero mixtorum librorum: quadragies dena milia. Simplicium porro nouies dena milia. Licet Au. Gellius ſeptingenta milia fuiſſe tradiderit. Quorum tabulas Callimachus exſcripſit. Eratoſtheni vero: qui per id tempus floruit: a Rege libros obſeruãdi munꝰ iniunctum eſt. Qui non græcorum modo fuere: ſed cũctarum fere nationum: delectis ex vnaquaq; natione ſapientibus, & eruditis viris: Græcis: & Hebræis: qui Hebræam Græcamq; linguam percallerẽt. Ac vt multa ex varijs nationibus in græcam linguam conuerſa ſunt volumina: ita a ſeptuaginta interpretibus Hebręa tranſlata ſunt. Et ſicut conſtat Aeſchilum, Sophoclem, Euripidem, Ariona, Theſpim, Phrynicum, Achæum, & alios apud Græcos in Tragœdia floruiſſe. Sic apd̃ latinos Pacuuium, Accium, Attilium, Ouidium qui ſcripſit Medeam, Varum, Senecam, Pomponium: ſecundum & alios, quorum opera vitio temporum perierunt: exceptis his decem lepidiſſimis Senecæ tragœdijs. De metris quibus vtitur Seneca: quia ſatis de his in Horatium, & in Terentium diximus: nihil penitus a nobis hoc in loco breuitatis cauſa agetur.

Ex libro tertio Petri Criniti de poetis latinis.

ANneus Seneca natione Hiſpanus: patria Cordubenſis fuit inter eos poetas refertur: q tragœdias ſcripſerunt: vt Pacuuius, Accius, Attilius, & Pomponius ſecũdus: qui eadem ætate claruit: & cum ipſo Seneca paribus ſtudiis verſatus eſt in faciẽdis Tragœdiis: vt Fabius Quintilianus teſtatur: in magno pretio habitus eſt: & ob elegantiam ingenii

plurimum commendatus. Scripſit Tragœdias decem: in quibus propter ſublimitatem carminis: grauitatemq; ſententiarum: non vulgarem laudem conſequutus eſt. Etſi tempora illa in q̃ incidit: magna ex parte aduerſa extiterunt melioribus diſciplinis. In ſuis fabulis Euripidem, atq; Aeſchylum traditur imitatus: quæ res facile intelligitur ab his qui paulo diligentius eas obſeruabant. Qui ſcribunt poetam hunc filium fuiſſe Annei Senecæ, qui in Stoicorum diſciplinis magnopere claruit coniecturis tantum nituntur: neq; hanc rem (vt ego exiſtimo) vllis authoribus aſſerũt. Minime autem dubium eſt duos fuiſſe Senecas: quorum alter in philoſophiæ ſtudiis præclarus: atq; excellens habitus eſt. Itaq; diuus Hieronymus propter egregiam illius probitatem, ſingularemq; vitę conſtantiam (vt puto) inter authores Chriſtianos collocauit: quę res optimis rationibus: & antiquis ſcriptoribus probatur. Valerius Martialis duos celebrat Senecas, & vnicum Lucanum ex eadem Corduba. Sidoni⁹ Apollinaris in ſuis poematis, ſic de Anneo Seneca ſcribit ad Felicem eo carmine: in quo de latinis poetis diſſerit.

Non quod Corduba præpotens alumnus
Facundum ciet hic putes legendum.
Quorum vnus colit Hiſpidum Platona:
Incaſſumq; ſuum monet Neronem.
Orcheſtram quatit alter Euripidis
Pictum fæcibus Aeſchylum ſequutus:
Aut plauſtris ſolitus ſonare Teſpim.
Qui poſt pulpita trita ſub Cothurno
Ducebat Olidæ patrem capellæ.

Ex his manifeſte colligitur quid exiſtimari debeat de vtroq; Seneca: præcipue q̃d elici poteſt ex Octauia eiuſdem tragœdia: in qua Neronis ſcelera, & crudeliſſima flagitia copioſe enumerantur. Grammatici veteres videntur maximi feciſſe præter cæteros omnes Paccuuium & Acciũ in ſcribendis tragœdiis: vt alibi diximus. Non me præterit q̃ multa ſcripta ſint de hoc Seneca a Xicone Polentano: ſed is mihi videtur abuti ſua diligentia: & aliorum iudicium contemnere, qui tam anxie defatigatur in re minime dubia explicanda.

Tragœdiæ primę: quæ inſcribitur Hercules Furens:
Argumentum: Per Benedictum Philologum

THeſeus Athenarũ rex Aegei, & Aethrę filius: vir robore & rerũ geſtarum gloria vſq; adeo inſignis fuit: vt inter Hercules aſcriberet̃. Hic em̃ tãta animi cõſtantia Pirithoum dilexit: & ab eo dilect⁹ eſt: vt primi inter amicorũ paria numerarẽtur. Quapropter quũ Pirithous defuncta Hippodame vxore: aĩo ꝓpoſuiſſet aliquã Ioue genitã ſibi coniugio iungere: nec aliæ tũ Iouis filiæ dicerentur ꝑter Helenẽ q̃ iã a Theſeo rapta fuerat, & Proſerpinam ditis vxorem: ad inferos deſcendere ad Proſerpinam rapiendã ſtatuit: qua quidem re Theſeus amiciſſimum in tãto periculo haud cẽſuit relinquendũ: profecti itaq; ſimul ad imos manes: Pirithous q̃ primum a Cerbero deuorat̃. Theſeus vero illi opitulari ſtudens: nõ ſine vitæ ſuę diſcrimine captus: apud noxios in vinculis detinebatur. Q̃d quũ forte ad Herculis aures ꝑueniſſet: q̃ tũ forte ſuperato Geryõe cũ ingenti ꝑda ex Hiſpania reuertebat̃: ad inferos p ſpecũ Tænaro ꝓpinquũ profectus liberatoq; Theſeo: ac Cerbero capto, triplicíq; cathena deuincto, & ei dono dato, per eundem ſpecum ad ſuperos reuerſus eſt: quẽ ꝓcul videns Amphitryon: tanta lætitia afficit̃: vt vix ſibi pſuadere poſſet: eũ verũ Herculẽ eſſe. q̃ cũ appropinquaſſet: patrẽ ſquallidũ, ac macilentũ intuens: vxorẽq; Megarã atris veſtibus amictã: veloq; nigerrimo caput opertã: quid hoc ſibi vellet poſtulauit. Reſpõdit Amphitryon, Lycũ humili ortũ gñe: q̃ ob ei⁹ ſcelera Thebis exulabat: Creonte, & filiis duobus interfectis: Thebanũ imperiũ occupaſſe: atq; Megarę vim inferre voluiſſe. quibus rebus Hercules vehimẽter inflammat⁹: Lycũ ob partũ regnũ Neptuno ſacrificatũ eũ∣ẽ occidit. Sed cũ poſt tot exanclatos labores exaturare adhuc Iunonis inuidiã non poſſet: eius deæ imperio in furorẽ actus eſt: quo Megarã vxorẽ & paruulos: q̃ cũ ea erant: filios peremit: vnde ηρακλησ μαινομενοσ Heracles Męnomenos. hoc eſt Hercules furens dictus eſt. In primo actu Iunõis indignatio cõtra pellices, & Herculẽ ex pellice natũ exprimit̃ a poeta. In ſecũdo abſentiã Herculis deplorat Megara, & Lyci tędia, ac minas. In tertio reuertẽs Hercules ab inferis: & trahens ſecũ Cerberũ: excuſat ſeſe ſi ad ſupos tale monſtrũ horrendũ ducat: miratq; preterea q̃ omnia ſint plena militib⁹. Quart⁹ habet Herculis furorẽ ob Lyci mortẽ & ea quæ furens geſſerat. In quinto reſipiſcens Hercules: authorẽ cędis liberorũ & cõiugis quærit: quo reperto, facti pœnitens: mortem ſibi intuliſſet: ni patris ſuccubuiſſet precibus.

Tragœdiæ primæ interlocutores

IVNO.	CHORVS.
MEGARA	AMPHITRYON
LYCVS.	HERCVLES. THESEVS.

¶Iodoci Badij Aſcenſij Familiares in. L. Annei Senecę Tragœdias Commentarij.

SOror tonantis. Cū tragœdia ſit heroicæ fortunę ad ſummam calamitatem deductæ per ASCEnSIVS.
magnificas pſonas āctio, ex hiſtoria fere deprōpta, iure optimo hęc cui Herculi furenti
titulus eſt, a Seneca prima ponitur, quippe in qua ſunt oia primaria. Sūmę inquā pſonę:
Iuppiter, Iuno, Hercules, Theſeus &c. Summa fortunę mutatio: nam Hercules vir vſq;
adeo ſapiēs vt Seruius aſſerat eū a quibuſdā philoſophū putatū, qui ſapientia ſua vitio
rū errorūq; mōſtra ſubegerit: furore ſummo corrept⁹ ac percit⁹ ſit. Vir antea inuictus &
oim victor, a furore victus ſit. Sūmus oim iniq̄ opp̄ſſorū liberator vxorē inſontē & libe
ros innocuos interemerit: idq; odijs Iunonis iniquę: quę cū ſit regnoꝝ dea: vñ Aeolus
ad eā in primo ęnei. Tu mihi quodcunq; hoc
regni eſt: tu ſceptra Iouēq; cōcilias &c. nō ab
re fere irata inducit̄. Regna enim raro ſine lite
poſſidentur. Habemus itaq; cū in oi Tragœ
dia, tum in hac maxime memorabile mutatæ
fortunę exēplū: ſi aiaduertimus ab ijs quibus
maxime cōfidim⁹, nos primū deſtitui poſſe,
niſi oē bonū a patre luminū acceptum noueri
mus. Nā hic ſapiens inſanit: fortis capit̄: vin
dex monſtrorū opprimitur. quę ſic prēlibaſſe
cōtētus ordinem cū explanatione meo more,
ſed ante reliquos cōmentarios: vt e regione
ſit auctoris, proſequar. Ordo itaq; eſt. Ego Iu
no ſoror tonantis. i. Iouis: cui propriū eſt to
nare: vſqueadeo vt qui Romane dies Iouis
teutonice dies tonantis dicatur: forte ideo q̄
Iuppiter eā partē cœli ſignificat phyſice, vn
de tonitrua procreentur. Et quia addere ſolet
Iuno, & cōiunx: vt ęnei. j. Aſt ego q̄ diuū ince
do regina Iouiſq; & ſoror & cōiunx: ideo cau
ſam affert quare ſe nunc ſororē dūtaxat pro
nuntiet: dicens per parentheſim quę fere in af
fectiōib⁹ magnis locū habet (eñ. i. q a hoc ſo
lū nomen. ſ. ſoror, eſt mihi relictū: quaſi dicat
nō amplius habeor Iouis coniunx (ſic Dido
qm̄ hoc ſolum de cōiuge reſtat) deſerui Iouē
ſemper alienum. i. alienatum a me: ac templa
ſummi ætheris. i. cœli: quia Iuppiter ſummus deorum habitus: maluit tamen ætheris dicere: quod nomē etiā
pro aere ponitur: cuius ſummum Iuppiter proximum Iuno occupat: & ego pulſa cœlo, dedi locum pellici
bus. ſ. meis. i. concubinis Iouis quæ me legitimam vxorem toro expellunt: tellus. i. infima viuentium regio,
eſt colenda ſup. mihi deorum reginæ: quia pellices quæ in tenebroſum carcerem detrudi merentur, tenent. i.
habitant & poſſident cœlum. Vnde ſicut Homerus ſub deorum dearumq; perſonis res humanas agit: ita &
poeta hoc loco: nam innuit maritos veſanos ſæpe expulſis decentiſſimis matronis fœdiſſimas meretriculas
fouere.

L. Annei Senecæ Cordubeñ. Tragœdiæ cum tribus Commentariis.

Tragœdię primę quę Hercules furens Actus primus: Cuius verſus Trimetri Iambici. PERSONAE. IVNO SOLA.

SOror tonātis (hoc cēm ſolum mihi
Nomen relictum eſt) ſemper alienum Iouē
Ac tēpla ſummi vidua deſerui ætheris:
Locūq; cœlo pulſa pellicibus dedi.
Tellus colenda eſt: pellíces cœlum tenent.

Gellij Bernardini Marmitę in. L. Annei Senecę Tragœdias Cōmentarij.

SOror. Hic eſt primus actus in quo indignatio Iunonis habetur cōtra pellices: & in Herculem ex pel BERN.
lice natum. Phyſici Iouem ætherem. i. ignem volunt eſſe: Iunonem vero aerem inferiorē: & quoniā
tenuitate hæc elementa paria ſunt fratrē & ſororem appellarunt: ſed quoniā Iuno. i. aer eſt ſubiectus
igni. i. Ioui, iure mariti nomen dederunt. vnde hic queritur Iuno q̄ ſolebat eſſe ſoror & cōiunx: nūc
vero tantum ſororis nomen habet. cum locum vxoris occupent pellices. Soror vt inquit Labeo Antiſtius iu Soror.
ris ciuilis doctiſſim⁹, vt eſt apud Gellium, dicta q̄ quaſi ſeorſum naſcitur: ſeparaturq; ab ea domo in qua na
ta eſt: & in aliam familiam tranſgreditur. Hoc nomen. ſ. ſoror eſt relictum quia amplius non ſum vxor: & eſt
parentheſis. Tonantis Iouis. a tonando q̄ tonitrua & fulmina emittat. veteres dixerunt toneſcit pro to
nat. Varro. Repente cœlitum altum tonitribus templum toneſcit. Tonare eſt etiam ſonare. Ennius. & toto ſi Tonare.
mul tonimus theatro. inde tonum ſonum & accētum appellamus. Ordo eſt. So. vi. deſ. io. ſemper ali. ac tem. Tonus.
. ſ. ætheris. Vidua, ſeparata a marito quia āplius non eſt mihi cōiunx. Iduare antiqui ſeparare dixerunt. Vnde Vidua.
idus in menſe dicuntur q̄ mediæ ſunt inter nonas & calendas. dicitur vidua etiam viuente marito: ſi ab eo ſe Iduare.
parata ſit. Semper alienum. hiphon eſt quando duæ partes iunguntur: ſicut ante malorum. Semper alienum Idus.
id eſt cum pellicibus ſemper diuerſantem. Deſerui, reliqui. Ac templa: domicilia. Summi, alti. Aetheris, cœli.
Templum proprie de cœlo dicitur a tuendo. Ennius. Contremuit templum magni Iouis alti tonantis. Inter
ris autem eſt dictum templum quod quibuſdam conceptis verbis ab augure fiebat: vnde tueri poſſet commo Tēplum.
de quācūq; cœli partem: a quo templo ſeu contemplor deducitur pro conſpicio & tueor: interdum cōſidero: Cōtēplor
vnde contemplatio. i. conſyderatio: vt vita contemplatiua quæ cōtemplationi dedita eſt. Dedi, ceſſi. Locum, Contem-
torum. Pellicibus, quæ me expulerunt. Pellex de vxore dicitur: cōcubina de marito: a pello q̄ vxorē toro pel plutio.
lat. Tellus, terra. Eſt colēda, habitanda: cum expellar de cœlo. Colere eſt etiam venerari. Verg. Summe deum Pellex.
ſancti cuſtos Soractis Apollo quē colimus, inde cultus deorum. Colimus pares amore & officio: minores hu Cōcubia.
manitate & beneficijs, id eſt amamus, Colimus etiam ſerimus & habitam⁹. Cœlū tenēt. i. occupāt. Verg. Ve Colere.
vbi correptū manibus vincliſq; tenebis. i. occupabis. Tenere eſt cōpeſcere. Vergi. Texendæ ſepes etiā: & pe Tenere.

cus oẽ tenẽdũ.iterdũ dirigere. Verg. quo ve tenetis iter.qñq; intelligere. Terẽ. Rẽ tenes.aliqñ premorari. Verg. Hũc phœniſſa tenet Dido.aliqñ pficere. Verg. Fugã tenuiſſe p hoſtẽ:hoc eſt nauigationẽ feliciter pegiſſe.

DAN. ¶ Soror. In hoc dramate poeta latenter ꝓponit materiã totiua fabulę q̃ eſt Hercules furẽs: vbi Iunonẽ inducit nouercali odio æſtuãtẽ minari ipſi Herculi iſaniã:cũ dicat facere ſi qcq̃ apparo dignũ nouerca. Sic Sophocles i Aiace maſtygifero facit Palladẽ ab Vlyſſe primũ de Aiaci furore met᷒ cãm regrere. Idẽ ſeruat Euripides in Hecuba & tragœdijs oĩbus q̃s ſcripſit vt ꝓponat ꝓpter aliquã pſonã materiã dramatis tanq̃ p ꝓlogũ: ſicut in comœdia cui par eſt tragœdia ſola partiũ diuiſione:vt placet Donato. Primũ igiṫ pellicũ in ſeiiurias expoſtulat Iuno:mox in vna Alcmena deſinit ægre ferẽs indomitã Herculis virtutẽ tot factis terra mariq; p̃clare

Carminis genus. geſtis imortalẽ fore. Carmẽ eſt iãbicũ trimetrũ modo acatalecticũ quale eſt ſoror &c. mõ hypercatalecticũ: vt nomen relictũ. Soror. Saturn᷒ ex Rhea ſuſtulit Iouẽ & Iunonẽ & neptũnũ. Iuppiter poſt eiectũ patrẽ habenas

Iouis cõiuges. cœleſtis regni aggreſſus duxit Iunonẽ, Cererẽ, & Themin in vxores.a Iunone habuit Curetas filios:a Cerere Perſephonẽ:Mineruam a Themi:vt cõmeminit Homerus: & Euſebius de theologia Phrygij.ergo Iuno eadem Iouis & ſocia & ſoror.

Hínc arctos alta parte glacialís polí
Sublíme claſſes ſidus argolícas agít.
Hínc qua tepentí vere laxatur díes
Tyríæ per vndas vector Europæ nítet.
Illínc tímendum ratíbus ac ponto gregem
Paſſim vagantes exerunt Athlantides.
Fera coma hínc exterret Oríon deos.
Suaſq; Perſeus aureas ſtellas habet.
Hínc clara gemíní ſigna tyndaridę mícant.
Quíbuſq; natís mobílís tellus ſtetít.
Nec ípſe tantum Bacchus aut Bacchí parens
Adiere ſuperos (ne qua pars probro vacet)
Mundus puellæ ſerta gnoſiacæ gerít.

ASCENSIVS.

¶ Hinc arctos. Cõmemorat q̃ pellices aut pellicũ gratia cœlũ teneãt: vtpote Caliſto ab Ioue cõpreſſa & in vrſam verſa, q̃ iuxta polũ ſeptẽtrionalẽ q ab arcto.i.vrſa arcticus dṙ:eſtq; elice.i.vrſa maior, gręcis ſtella vt dicũt maris .i.directrix nauigationis. Itẽ Taurus q Europen Ioui trãſuexit. Preterea Atlãtides quarũ ſeptẽ ſunt ſtellę:tres aũt pellices Iunonis erãt Electra, e qua Iuppiter Dardanũ. Maia, e qua Mercuriũ:& Taigete, e qua Lacedęmona ſuſtulit. Quinetiã Oriõ ex vrina ſine matre genit᷒,quaſi in cõtẽptũ Iunonis e nulla poti᷒ q̃ ex ea liberos generet Iuppiter, cœlũ occupat. Siſr Perſeus ex Danae pellice genit᷒:& Caſtor & Pollux q geminos ſignũ cõſtituũt ex Leda pellice geniti. Item Diana & Apollo ex Latona pellice pcreati. Bacchus inſup & Bacchi mater Semele: quinetiam amicæ Bacchi Ariadnes corona quã a Baccho ob ſtuprũ accepit in cœlũ tralata eſt:pinde atq; ea tot᷒ mũdus coronari velit.quę oĩa oratorie ad ſũmã inuidiã cõcitandã pferunṫ ſũmo artificio, vt agnoſcere poſſunt qui vel ſcintillã lucis in pectore habent. Ordo eſt. Arctos.i.vrſa.ſ.maior in quã Caliſto Lycaonis filia verſa & in cœlum tralata fingiṫ, ens ſup.vel fiens, ſidus ſublime, quoad nos & gręcos apud quos res acta eſt (quia de eo dicit Maro. in gęorgi. Hic vertex nobis ſemp ſublimis) nunq̃ eñi occidit: agit.i.impellit & dirigit: quia nautica ſtella eſt: hinc.i.ab hac parte: vtpote ab alia parte poli.i.axis glacialis.i.quẽ experimur glacialẽ:quia ab eo vento flãte nobis aſpa eſt hyems:& ſub polo ſeptẽtrionali degentibus multo aſperior.eſt tamẽ vero ſimile etiam alterum polum glacialem eſſe:cum ſit in altera zona frigida:& ita non eſt epitheтum diſcretiuum ſed expreſſiuũ naturę: claſſes argolicas & potiſſimum Pelopõneſiacas. Vector, actiue.i.qui vexit:apud Ciceronẽ etiam paſſiue: vtpote Taur᷒ cãdidus: Europę filiæ Agenoris, Tyriæ, a patria quæ pars eſt Phœniciæ, per vndas.ſ.maris Cretici: nam in Cretã vexit vbi ex ea Iuppiter Minoa genuit:nitet qa ſignũ effect᷒ plures ſtellas habet: hinc.i.ab alia pte vtpote in zodiaco: qua.ſ.parte, dies.i.tempeſtas diurna laxatur.i.dilatatur & creſcit oriente.ſ.Tauro vere tepenti: quia tunc zephyri ſeu fauonij flãt: candidus auratis aperit quũ cornibus annũ:vnde & aprilis dṙ ab aperiendo ſecundũ nõnullos. Atlantides quæ ſeptẽ ſunt ſorores Atlantis ex Pleione Nympha filiæ:quarũ tres (vt dixi) Iuppiter compreſſit: vagantes paſſim.i.latũ & liberum curſum habẽtes: vñ nõ ſemp nobis apparent, dicente Marone in gęorg. Ante tibi eoę Atlãtides abſcondantur.exerũt.i.educũt & emergere faciunt cum priua latuerit:illinc.i.a parte oriẽtali.gregem.i.ſeptenariũ numerum ſtellarum:licet ſex ſimul fere inſpiciantur: ſeptima q᷒ mortali nupſerit ſe abſcondente:timendum.i.formidandum ratibus & ponto: quia tempeſtatem ſęuam excitant. Orion ſidus nymboſum, exterret hinc.i.ab alia parte cœli deos, qđ plus eſt q̃ homines: intelligit autẽ eas quorũ vicinæ ſtellæ putantur lampades aut faces p̃uiæ. Et Perſeus genitus ex Danae pellice habet ſuas.i.proprias ſtellas aureas.i.multum ſplendẽtes & rutilãtes. Tyndaridę.i.Tyndari filij putatiui:quia geniti ex Leda Tyndari cõiuge:ſicut Hercules q̃uis vera Iouis ſoboles credit᷒: quia tñ ex Alcmena Amphitryonis Amphitryoniades a Marone dicitur:argumento quo multi ſpurius a putatiuis patribus nominantur. micant.i.reſplendent hinc gemini appoſitorie ſigna clara. vnde Hora. in Odis. Sic fratres Helenæ lucida ſidera: qui quõ ex ouo ſint geniti, & alterna ſe morte redemerint in Horatium diximus. Et ſup.ij.ſ. Apollo & diana.i. ſol & luna micant, quibus natis tellus.ſ. Delos: de qua ęnei.iij. Hanc pius arcitenens oras & littora circum errantẽ Mycone celſa gyaroq; reuinxit: Immotamq; coli dedit & contemnere ventos: mobilis.ſ.prius, ſtetit.i.firma facta eſt.nec tantum.i.dumtaxat ipſe Bacchus bis genitus, aut parens Bacchi ſcilicet Semele pellex Iunonis adiere ſuperos.i.in cœtũ deo⁊ recepti ſunt: ſed ſup. ne qua, id eſt aliqua pars cœli vniuerſi vacet, id eſt vacua ſit. probro.i.dedecore, & turpi Iouis indulgẽtia: mundus, quia cœlum ſumma pars mundi, gerit ſerta.i.coronã puellæ Cnoſiacę.i.Ariadnes apud Cnoſon vrbem regiam Cretæ genitę: quam a Baccho in mercedem ſtupri (vt dixi) receperat.

¶Hinc arctos. Enumerat dolenter Iuno multas pellices quibus iam cœlo cedere cogitur. Caliſto Lycaonis BERN.
regis Arcadiæ filia Dianam ſecuta, vt Ouidius ſecundo meta. quam Iuppiter accepta forma Dianæ grauida Caliſto.
uit. ex ea Arcas natus eſt. hanc Iuno irata crinibus compręhẽſam in vrſam mutauit: quam cum filius Arcas Arctos.
venator factus ſagittis petere vellet: & Iuppiter ſcelus videret: ambos in cœlum tranſtulit: & iuxta polum bo-
realem locauit & arctos appellatur ſidus quod nunq̃ occidit: dicente Vergi. primo geor. Arctos oceani metuẽ
tes ęquore tingui. inde Arctous Borealis: vt arctic⁹ polus. i. borealis. Cicero libro dę natura deorũ. Hunc cir Vrſę duę.
cum arctoę duę feruntur nunq̃ occidentes: ex his altera apud Graios cynoſura dicitur: altera elice vrſa maior
q̃ caliſto vocata fuit. hanc teſte Hygino, Peloponeſij veluti ſuã in nauigando ſeruãt. ideo ſbi dixit. Argolicas
gręcas. Claſſes, naues. Agit. i. ducit. Ouidius. iiij. faſtorum. Eſſe duas arctos quarum cynoſura petatur Sidonis
elicen grata carina notet. Poli glacialis, frigidi & ſeptemtrionalis vbi eſt arctos quæ elice vrſa maior dicitur.
vulgo tramontana. Hinc: ex alia parte. Exprimit aliud adulterium. Iuppiter captus amore Europæ filię Age
noris regis Phœnicum mutauit ſe in taurum armenti ipſius. & dum blanditur Europa in eũ conſcendit: & pu-
ellam trans mare portauit in cretam vbi genuit minoen, vt plene Ouidius tertio metamor. Imaginem tauri
Iuppiter in cœlo locauit: quod ſignum taurus appellatur. Vector, taurus qui vexit Europam. Tyriæ, de Tyro
ciuitate Phœniciæ. ea parte, Qua dies laxatur, aperitur & elongatur. Tepenti vere: quia tunc nec eſt calor nec
frigus. Oritur taurus. xx. die aprilis. Nitet, fulget. vt Vergilius in georgicis. Cãdidus auratis aperit cum corni
bus annum Taurus. Illinc. ex alia parte. Atlantides, Pleiades. ſeptem fuere Atlantis ex Pleione Nymphe fi-
liæ vt. iiij. faſtorum. Ouidi. & Hyginus. quas cum mater in Bœotiã ducere vellet: Orion illis vim inferre para
bat: ſed fugiendo euaſerunt: illas tamen duodecim annis inſecutus eſt. Sed Iuppiter illas miſeratus inter aſtra
tulit. & incipiunt oriri tempore veris vicefima die martii: vnde Vergiliæ a latinis dicuntur. lucent Calendis Iu-
nij vnica hora: & ſucceſſiue magis vſq; ad menſem ſeptembris, & octobris: quibus duodecim horis lucẽt. mẽ-
ſe februarij penitus abſconduntur: a Pleione matre Pleiades: a patre Atlantides. hę numero ſeptem fuerunt:
ſed amplius q̃ ſex nemo videre potuit. Cauſam refert Oui. iiij. faſtorũ. Ex his tres concubuere cum Ioue: Ele-
ctra: ex qua Dardanus nat⁹ eſt. Maia ex qua Mercurius. Taigete ex qua Lacedęmon. vnde conqueritur Iuno
q; in cœlo locũ habeãt. Ordo eſt. Hinc Atlãtides. i. Pleiades. Exerunt, oſtẽdũt. Gregẽ, multitudinẽ: qa ſex ap
parẽt. Timẽdũ, qa tẽpeſtatẽ faciunt. Ratibus, nauib⁹. Ac ponto, mari. Vagãtes, q̃tũ ad aſpectũ noſtrũ: ſed ſũt
fixę. Paſſim, vbiq;. Fera coma, horribili aſpectu. Alia lamẽtatio Iunonis de Ioue qui Oriona genuit ex vrina Orion.
ſine mulieris copula: qđ tñ ſibi ingratiſſimũ eſt. Ferũt Hierũ quẽdã pauperẽ ſenẽ fuiſſe: qui quũ apud Thebas Hierus.
cultor parui agelli eſſet, Iouẽ & Mercuriũ hoſpitio ſuſcepit: petijtq; ab his vt filiũ darẽt: narrabat ſeſe olim cõiu
gẽ habuiſſe: ac illi pmiſiſſe nõ recepturũ aliã: optaret tñ filiũ p hęrede. & vt facilius impetrare poſſet bouem illis
immolauit: & ad veſcẽdũ appoſuit. Iuppiter & Mercurius poſt epulas coriũ bouis popoſcerũt: atq; in illud qđ
vrinę fecerãt incluſerunt. Sic referẽte Ouidio. v. faſto. Tũ ſupiniecta texere madentia terra. Iãq; decẽ mẽſes &
puer ortus erat. Hũc Hierus quia ſic genitus vocat Vriona: Perdidit antiquũ littera prima ſonum. Ita vt nunc
Oriona dicamus. at deinde maxime excreſcens venator magnus euaſit: quem ſibi comitem Delia fecit. Oui.
Ille deæ cuſtos: ille ſatelles erat. demũ a ſcorpione ictus. Velut Hora. teſtatur a Diana: quam cum ſtuprare tẽ-
taſſet ſagittis cõfoſſus eſt. libro. iiij. carminum oda quarta ſic inquit. Orion Dianæ virginea domitus ſagitta.
poſtea in cœlũ relatus. & ſignum eſt interdum tẽpeſtuoſum. Vergilius. Nimboſus Orion. & ibi. Fera coma, id
eſt crinibus tempeſtatem minantibus q; tres ſtellas habet in capite horribili fulgore nitẽtes. Exterret, verbũ eſt
q̃tum ad aſpectum ſideris: q; quaſi minando terribili aſpectu & enſe cinctus aſtat. vnde etiam enſifer Orion
dicitur. Exterret, pſuefacit. Deos, vicinas ſtellas. Suaſq; Perſeus. Ecce cauſam alterius indignationis. Acriſi⁹
Argiuorum rex filiam Danaen incluſam turre ænea tenebat ob metum ne ſtupraretur quam Iuppiter in aure-
um imbrem verſus & per tegulas in gremium puellæ delapſus compreſſit & ex ea Perſeum genuit nobilitatis
iuuenem: qui demum in cœlum ſuſceptus eſt: de quo facto iraſcitur Iuno. Perſeus ex pellice Danae natus. Ha
bet ſuas aureas. i. pulchras ſtellas: vt ſcribit Aratus in ſingulis humeris ſingulas: i manu dextra nitidam vnam
in manu ſiniſtra vnam, in cubito ſiniſtro vnam, in gorgonis capite vnam, in ventre vnam, in dextra parte lum
borum nitidam vnam, in dextro femore nitidam vnam, in genu vnam, in ſiniſtra tibia duas, in Gorgonis cri
nibus tres, in tibia vnã, in ſiniſtro femore vnam: quæ ſunt in ſumma decem & nouem: caput & falx ſunt ſine
aſtris. Hinc clara. Leda fuit Tindari regis coniunx: cum qua Iouem ſub forma cygni cõcubuiſſe ferunt poe-
tæ: eamq; ouum vnum peperiſſe: ex quo nati ſunt Caſtor & pollux. hæc etiam fuit mater Helenæ & Clytẽne-
ſtrę. fratres in dilectione illuſtres fuerunt habiti: & in aſtra locati. propterea dolet Iuno vidẽs tot ex pellicib⁹ im
plere cœlum. Signa: ſtellę. appellantur gemini. Clara, nitentia. In capite vnam ſplendidam: in ſingulis hume
ris ſingulas ſplendidas: in vnoquoq; genu vnam. Alter vero habet in capite ſplendidam vnam: in humero ſi
niſtro vnam: in ſingulis femoribus ſingulas: in dorſo ſex. Tindaridę. Caſtor & Pollux fratres filii Tindari pu
tatiui. ſ. vt Hercules Amphitryonis. Gemini. ſ. fratres: appoſitiue, Signa cla. Signũ eſt opus ſculptile ad ima
ginem alicuius animaliũ formatum. vnde ſigna ſtatuas, & imagines dicimus: ſic de celatis & ſculptis q̃ de pi- Signum.
ctis. Signum etiam ſignificatio alicuius rei. vt Terẽ. Non eius color pudoris ſignum vſq̃ indicat. hinc duode
cim ſigna cœleſtia, quæ in Zodiaco ſunt: quę notas quorundã animaliũ habẽt. Vexillum etiam ſignum dicit
q; habeat aliquã imaginẽ vt aquilę & lupi. Inde dicunt ſigniferi qui vexilla ferunt. vt Sueto. Signifer ſtatuæ
aquilam. & circulus qui ſigna cœleſtia habet: ſignifer dr̃ & grece zodiacus. Micãt, fulgent: & eſt pprie ſiderũ &
cœli. Vergilius. Micat ignib⁹ æther. Quibuſq; natis. complet ſuam lamentationem multis exemplis Iuno.
Iuppiter compreſſit Latonam Cæij Titani filiã ex qua vna Apollo & diana nati ſunt qui luminibus ſuis cœ-
lum illuſtrant. Quibus, ſupple illi quibus. Tellus mobilis, id eſt Delos inſula in mari ægeo. de qua Plynius.
lib. iij. natu. hiſto. & Macrobius. j. Satur. ad hanc Latona confugit a Phitone ſerpente a Iunone miſſo infeſta-
ta: ibiq; Apollinẽ & Dianam peperit. prius ea vagans & inſtabilis fuit: ſed ibi dijs natis firma facta fuit: teſte
Vergi. in ęnei. & Ouidio lib. meta. Stetit. firmata eſt. nam ſtare eſt cõſiſtere. Ver. Stare loco neſcit. interdũ hor-
rere. vt ſtãt lumina cœlo. interdũ infixũ eſſe & imobile. vt Ci. Stare cõuẽtis. & ſtat ſua cuiq; dies. interdum pu-
gnare. Ver. Stabant p templo. Nec ipſe Bacchus. Iuppiter Semelem Cadmi filiam vitiauit: vt Ouidius plene

lib.iij.meta.ex ea nat⁹ eſt Bacchus q cũ matre ſua in cœlũ locat⁹ eſt: qđ etiã illi ſatis nõ fuit: nã vxorẽ Ariadnẽ in cœlum trãſtulit. Nec ſolũ.i.tantũmodo. Bacchus & parens.i. Semele. Adiere.i.iuere ad ſupos. Nequa.pro
Vacare. aliqua ps: & eſt parẽtheſis. Vacet.i.careat.qñ iungit̃ ablatiuo ſignificat carere: qñ cũ datiuo intẽtũ eſſe. Probro, dedecore meo.i. vt omni loco inueniatur obprobrũ meũ. Probrũ ſcelus ſignificat: & per metaphorã pro igno minia accipitur q̃ ex ſcelere ſequi ſolet. hinc probroſum dicimus ignominioſum: inde obprobriũ. Mũdus pu ellę. ecce qđ plus nõ ſolũ filij pellicũ cœlũ adeunt: ſed vxores eorũ. Bacchus cũ nauigaret iuxta Chiũ inſulam maris Aegæi: vt Oui.placet lib. viii.meta. vel in Naxo eiuſdẽ maris inſula. vt Seneca in œdipo. Naxos ęgro redimita ponto Tradit thalamis virginem relictã Meliore pẽſans dãna marito. Ariadnã regis Minois filiam a Theſeo relictam vxorẽ ſibi copulauit: cui deinde Venus coronã a vulcano fabricatã donauit quã Bacchus in cœlo locauit ſtellis nouem ornatã in circuitu poſitis. aiunt quoq; & crines ipſius puellę eſſe ſtellas quę vident̃
Mũdus. ſub cauda leonis. Mundus, cœlũ: ita de cœlo quẽadmodũ de terra dicitur. Eſt ornat⁹ etiam muliebris. monile
Serta. appellãt. Gen̄.habet. Serta, coronas. Serere interdum eſt contexere & ordinare: hinc ſerta coronę dicuntur q̃
Serere. floribus ac frondibus ordinatis ſimul innectuntur. Gnoſiacę.i. Cretenſis. Gnoſos ciuitas eſt cretę.
Gnoſos.

DANIEL.

Perſeus. ❡ Perſeus. Perſea in Aegypto natum fuiſſe vt genus ipſius Iſidis ab Aegypto tranſlatum in Argiuos, Aegyptiorum theologia contendit. Hinc clara. Leda peperit Caſtorem & Pollucem in vertice Taygeti referente Homero ϵɩυσυγϵο ταυγϵτο υκορυϕυσ τϵκϵσσο τριολϵθη. Signa.i. ſidera. nam ſunt in obliquo ſignorum ordine collocati. Tellus mobilis. Latona Phœbo & Diana grauis rogauit Delum faceret copiam pariendi in ſuo ſolo: fore vt templo nobili celebraretur: vnde hominibus darentur oracula. Annuit Delos. interim Latonę nouem dies & totidem noctes partu laboranti affuit Lucina monitu Iridis quæ in florido prato Latonam docuit inniti brachijs ad palmam & genua dilatare quo facto leuata ẽ partu. Riſit terra riſerũt & Dione Rhea themis & Amphitryte quæ aderant parẽti. memoria partus certamen Deliadum puellarum cymbalo & cantu.
Bacchus. inſula prius erratica mox ſtetit Mycone reuincta & Gyaro. Nec ipſe Bacchus. Bacchum aborſa eſt Semele exuſta fulmine. puerum tulit Mercurius iubente Ioue ad ſpeluncas Nyſæ quæ inter Phœniciam & Nilum ſita. educarunt nymphæ. qui poſtea in deum habitus Dionyſius eſt nuncupatus: docuitq; mortales vſum vini plantationẽ vitis: & ceruiſiam. Silenus fuit eius pędagogus: qui docuit diſcipulum numen ferre mitram: & ferulam ad cohibendam temulentiam. Diodorus ait.

ASCENSIVS.

❡ Sed vetera q̃rimur. Oratorie reph̃ẽdit ſeſe q̃ i veterib⁹ iniurijs poſtulãdis ſit occupata: cũ p̃ſens iniuria multo ſit iſignior: & in p̃teritas nullũ remediũ. vñ dequidã fruſtra & contra metrũ addiderunt ſero cum locum non habeat & ſatis intelligatur. Nam ordo eſt. Sed querimur, ideſt expoſtulamus, vetera, id eſt veteres iniurias? quaſi dicat: id nequaq̃ facio. & eſt forma loquendi acſi dicat bene fatua ſum quæ vetera queror. aut potius adagiale cenſeamus: vt idem ſit vetera, id eſt tranſacta queri: qđ acta agere: quia vtrumq; fruſtra fit: cum in præterita non ſit potentia: & lata ſententia irreuocabilis. Probat autem q̃ non debeat vetera queri addẽs. quoties vna dira ac ferra tellus Thebana: in qua anguinis dẽtibus enati ſunt armati: ſparſa, id eſt ſparſim cooperta: nuribus, id eſt puellis nubilibus aut nuptis, impijs, quia ſacrũ torum inceſtare non veritis, fecit me nouercã id eſt mihi ex pellicib⁹ quaſi priuignos genuit? quaſi dicat q̃ frequẽtiſſime: quia Perſeum ex Danae: Zetum & Amphionem ex Antiopa: Bacchum ex Semele: & nunc Herculẽ ex Alcmena: qui dict⁹ eſt Hercles.i. Iunonis gloria: quia ex eius perſecutione maiorẽ nactus ẽ gloriam. qđ illi maxime dolet. vnde & illud: Me ne icœpto deſiſtere victam. Licet.i.licitũ eſt: q.d. permitto & patior: cũ tñ nihil min⁹ patiatur: eſt ergo ironia amara: vt ſup. Alcmene Amphitryonis iperatoris Thebani vxor, aſcendat.ſ. in cœlum: & ipſa victrix.i. voti cõpos, teneat locũ meũ.i. qui mihi debetur i cœlo: & natus.i. filius Hercules, occupet.i. inuadat pariter.ſ.cũ matre, aſtra promiſſa.ſ. ab Ioue & virtute quę illi in deſerto apparens cœlũ promiſit: vt Cicero in officijs commemorat. quocirca per ignẽ purgatus apotheoſim meruit. In cuius.ſ. Herculis ortu.i.cõceptu ac generatione paſſiua, mũdus impẽdit.i. quaſi in preciũ dedit & expoſuit, diẽ.i. ſpatiũ vni⁹ diei:

Sed vetera querimur. vna me dira ac fera
Thebana nuribus ſparſa tellus impiis
Quoties nouercam fecit? aſcendat licet
Meumq; victrix teneat Alcmene locum:
Paritérq; natus aſtra promiſſa occupet.
In cuius ortu mundus impendit diem:
Tarduſq; eoo Phœbus effulſit mari:
Retinere merſum iuſſus oceano iubar.
Non ſic abibunt odia: viuaceſq; aget
Violentus iras animus: & ſæuus dolor
Aeterna bella pace ſublata geret.
Quæ bella? quicquid horridum tellus creat
Inimica: quicquid pontus aut aer tulit
Terribile: dirum: peſtilens: atrox: ferum:
Fractũ atq; domitũ eſt: ſupat: & creſcit malis:
Iraq; noſtra fruitur: in laudes ſuas
Mea vertit odia. dum nimis ſæua impero
Patrem probauit: inde qua lucem premit
Aperitq; Tethys: qua ferens Titan diem
Binos propinqua tinguit Aethiopes face:
Indomita virtus colitur: & toto deus

Narratur orbe: monſtra iam deſunt mihi:
Minorq; labor eſt Herculi iuſſa exequi
Q̃ mihi iubere: lętus imperia excipit.
Quæ fera tyranni iuſſa violento queant
Nocere iuueni? nempe pro telis gerit
Quæ timuit: & quę fudit: armatus venit
Leone & hydra: nec ſatis terrę patent
Effregit ecce limen inferni Iouis:
Et opima victi regis ad ſuperos refert.

quia vt Iuppiter diutius cum Alcmena voluptatē caperet, noctē duplicauit: & ita cū duæ noctes ſine iterpoſitiõe diei eſſent, videt̃ dies impenſus & abſumptus vt Hercules generaret. & Phœbus .i. ſol effulſit tard⁹: quia duplo plus ſolito morat⁹, mari eoo .i. orientali oceano: vñ oriẽs emergere videt̃: iuſſ⁹. ſ. ab Ioue, retinere ſ. p ſpatiū gemię noctis, iubar .i. ſplẽdorē ſuū radioſū, merſum .i. abſtruſum ſecūdū opinionē vulgi, oceano .i. mari magno or bē terrę ambiẽti. Odia. ſ. mea inquit Iuno, cõcepta in Herculē, nõ abibūt .i. remittẽt: ſic .i. ſine malo Herculis: q pro quia, anim⁹. ſ. me⁹, violẽtus, aget .i. impellet iras viuaces .i. nõ torpẽtes, ſed acres: & dolor ſęu⁹ .i. vehemẽs & immanis, geret. ſ. cū Hercule, ęterna bella: & hoc pace ſublata: quia Iuno (vt dixi) iracundior eſt p naturā. vñ Maro. Quā nec lõga dies, pietas neq; mitigat vlla. Quæ bella .i. quæras forſan quæ bella geret dolor? & eſt tragica acclamatio indignationis plena: qua ſe quaſi victam redarguit: ac ſi dicat: quæ bella poteris gerere in Herculem? Quicquid tellus inimica. ſ. dijs ob interfectos gigãtes, & hoib⁹ ob cultum deorum, creat horridum .i. horrendum: vt leonem, taurum, equos, homines immanes, ſcorpiū &c. quicquid pontus tulit: vt cãcrum: & lerna palus hydram: aut aer: vt volucres ſtymphalidas: tulit terribile: dirum: peſtilẽs, atrox, ferum: eſt fractum atq; domitū. ſ. ab Hercule: ipſe Hercules ſuperat .i. maior fit & clarior: & pro .i. creſcit malis .i. laboribus & aduerſitatibus obiectis. vnde vt dixi Hercules quaſi Iunonis quæ hera dicitur, cleos .i. gloria dicitur: q per eius perſecutionem glorioſior euaſit: & fruitur .i. ad voluptatem vtitur ira noſtra: quia plus voluptatis capit ex victoria q̃ moleſtiæ ex labore: & vertit mea odia in laudes ſuas: nam dum ego impero. ſ. per Euryſtheum, nimis ſæua .i. magna & terribilia: vt quæ nemo mortali patre genitus obire poſſet: ipſe probauit patrem. ſ. Iouem: ſed inuidioſa nomina ſupprimit, inde .i. ex ea re. virtus indomita. ſ. Herculis colitur ſup. ab ea parte qua Tethys .i. oceanum mare, Eſt em̄ vxor oceani, premit & aperit .i. occulit & profert: lucem .i. ſolis: hoc eſt ab occidente in orientem vſq;, quia columnas fixit in Atlantico mari: & orientem verſus expeditionem fecit. qua. ſ. parte titan .i. ſol ferens .i. afferens diē tingit binos Aethiopes .i. ſuperiores & inferiores ad orientem occaſumq; verſos. inter quos Nigris fluit. vide Dan. tingit .i. imbuit colorat nigros facit, face propinqua .i. vicinitate caloris: licet aliam cauſam nonnulli aſſignent: & ſup. Hercules narratur deus toto orbe. ſ. terrarum. Monſtra quę obijciam, deſunt iam mihi: & minor labor eſt Herculi exēqui iuſſa. ſ. mea: q̃ mihi iubere: ipſe lętus, quaſi certus de victoria, excipit .i. acceptat & obit, imperia ſcilicet mea per Euryſtheum illi facta. quæ fera iuſſa tyranni. ſ. Euryſthei, queant nocere iuueni violento .i. virium pleno ſcilicet Herculi? quaſi dicat nulla. Nempe id eſt nam ipſe, ipſe gerit pro telis inuaſiuis aut defenſiuis armis ea quæ timuit .i. timere potuit: aut quæ timuit in primo congreſſu. probat, quia venit armatus leone: cuius pelle tegitur: & hydra, cuius veneno ſagittas armauit: nec terræ patent .i. extenſæ ſunt ſatis. ſ. ad capiendas victorias Herculis: ecce. q. d. quod pręter ſpem euenit ipſe effregit limen Iouis inferni .i. Ditis ſeu plutonis. volunt enim quidam gentilium Theologi vnum eſſe Iouem qui in cœlis in terris & inferis regnet. licet diuerſa ſortiatur nomina. & eius triplicis imperij triplicia ſunt tribus fratribus inſignia. Ioui fulmen triſulcum: Neptuno fuſcina tridens: diti Cerberus triceps. & refert, id eſt reportat. ſ. Hercules, opima. ſ. ſpolia: quæ Romani ferebant Ioui quoties ducē exercit⁹ hoſtilis cęſū ſpoliauerāt, qd pauciſſimis cõtigit: ad ſupos: q a trahit ſecū Cerberū .i. canem tricipitem, qui aerem inſolitum conſpicatus inter cotes lotium fecit: & a coitū herbā venenatā genuit.

¶ Sed vetera ſero q̃rimur. Adiūgit nouā iniuriā de Hercule: ſed ita dicit de iſtis ſupradictis nimis tarde lamẽtor BERN.
quia nõ poſſum puidere: ſed nũc nõ poſſum pati q vna ſcelerata tell⁹ me nouercā fecerit: & tot habeat pellices meas. ordo eſt. Vna dira, crudelis, terra vbi hoies e dẽtib⁹ ſerpẽtis terrę ſeminatis primū augurīū fecere: ac fera .i. īhumana. Sp ſa, plena. Nurib⁹ ipſis .i. mulierib⁹ ſęuiſſimis q ibi ſacrificātes Baccho multa ſcelera cõmittāt: vt Agaue inſana Pẽtheū filiū pprīū interfecit. Quoties .i. ſepi⁹. hoc dicit qa nõ ſolū Alcmena pepit ex Ioue Herculē, & Semele Bacchū: ſed etiā Antiopa Zetū & Amphionē genuit ex Ioue. Nouercā fe. Nouerca dicit̃ vxor ſecūda: q̃ filijs ex prīa vxore ſupinducit̃. Aſcēdat licet. Irõica cõceſſio: poſtq̃ Iuppiter fouet pellices aſcēdat Alcmena ſimul cū filio cœlū. Licet qñq; ſignat fas eſt. vt Ci. Neq; em̄ licebat locū numini cõſecratū turpi flagitio cõtaminare. interdū facile eſt: & poſſibile eſt: vt Martianus. Piſcinā peto nõ licet natare. aliqñ eſt aduerbiū cõcedẽtis ſicut eſto vt hic. Aſcēdat licet .i. cõcedo. interdū ẽ cõiūctio aduerſatiua: vt etſi quis q̃q̃. Victrix. Licet.
Alcmena q̃ habet qcqd petit a Ioue. Pariter, ſimul. Nat⁹, Hercules. Occupet, vi capiat. occupare em̄ eſt p vim aliqd cape. Liui. Nā & ipſis vocātib⁹ vrbē hāc accepi: nõ occupaui. pprie tñ occupare ẽ qd i cõe poſitū erat aſi alios cape. Quinti. Multa nihilomin⁹ q̃ libera fuerāt trāſeūt i ius occupātū. hic occupatitius ager dr̃ q deſert⁹ cultorib⁹ ab alijs occupat̃. In cui⁹ ortu. dr̃ Iuppiter cū eēt cū Alcmena iuſſiſſe ſolem cõtinuare duas noctes: vt maiorē voluptatē capet. In ortu cui⁹. ſ. Herculis. Mūd⁹, cœlū. Impẽdit diē .i. lucē: quia nox eſt cõtinuata loco diei. Tardus Phœbus: ſol. Effulſit, enituit. Mari eoo. orientali ſecundū opi. vulgarē: dicunt ſtellas occidere in mari occidẽtali & ſurgẽre in oriẽtali. Iuſſus Phœbus. ſ. a Ioue. Nõ ſic. ſeipſam cõcitat Iuno ad faciendam vindictā cõtra Herculem ex pellice natū. demū cõtrahit ſe q velit pugnare cõtra ipm Herculē qui vicit oīa in mari & terra: & q iuit ad iferos & reuerſus eſt: & nũc tẽtat irę i cœlū. p quo iā maxime indignat̃ Iuno. Nõ ſic abibũt .i. recedent odia mea ſine vindicta: & eſt indignatiua oratio. Anim⁹, me⁹. Violent⁹, plenus vi & ira. Aget, dicet. Agere aliquando dicere. Teren. Eſt ne ipſe de quo agebā. aliquādo facere. Ver. His actis propere exequit̃ pcepta Sibyllæ. aliqñ ducere & vehere. Seneca. Vt q cū regis armẽta agebat. Var. Nõ hos pactolus aureas vndas agens eripiet vnq̃ a miſerijs. aliqñ tractare. Martia. Semp agis cauſas. aliqñ pſeq. Ver. Quā pcul incautā

nemora inter creſſia fixit Paſtor agẽs telis. aliqñ agitare. Plau. Aedepol eã agã verberib⁹. Viuaces, q̃ diu durabũt. Sęuus, interdũ magn⁹. Vergi. Sęuũq; tridẽtẽ. ita ibi. interdũ crudelis. Quid bella. corrigit ſe Iuno quia dixit bella: volo pugnare cõtra herculẽ: q qcqd terribile in terra, i mari, & in aere iueniri põt vicit. Horrẽdũ, faciens horrere. Nã ꝑprie eſt horrere qñ ꝑ timore capilli erigũt: & ẽ in agẽte. ihorrere ẽ i brutis qñ pili ſetæ ve erigũtur ſicut in porcis. aliqñ p metaphorã in hoie dr horrere. i. frigeſcere, vt Iuue. Et horrẽti tunicã nõ reddere ſeruo. Tellus inimica. i. aiẽs hoim ꝑditionẽ. Dirũ, q̃ſi ira deoꝝ miſſũ. Peſtilẽs, dr qcqd apportat malũ: peſtilẽtia vocat̃ lues & cõtagio. Peſtis vero oẽ qđ malũ affert. Atrox vehemẽs & crudũ. Ferũ, idomitũ. Fractũ, ꝓſtratũ & victũ. Supat. ſ. Hercules. Creſcit. ſ. habita victoria, qa magis glioſus. Malis. i. laborib⁹, & obiectis mõſtris. Iraq; nr̃a fruit̃. i. capit fructũ & vtilitatẽ ex ira mea qa virt⁹ i aduerſitatib⁹ ꝑficit̃. Inde. ſupatis tot mõſtris. Probauit patrẽ. ſ. Iouẽ. i. ſe vere natũ Iouis: qa nõ poſſet tãta ſupare, niſi eſſet Iouis fili⁹. Qua. ſ. pte. Tethys, oceani vxor fuit. Premit, claudit lucem. i. occidẽs. Apit. lucẽ dat. i. oriens. quia vt dixim⁹: dicunt̃ ſidera ſtabulari & ſurgere mari. Qua. ſ. parte. Titan. i. ſol. Tingit. i. colorat in nigrũ. Binos. Aethiopes qui ſũt iuxta torridã zonã. Propinqua, vicina. Face, igne & calore tuo. Indomita virt⁹, inuicta virt⁹ Herculis. Colit̃, venerat̃ vbiq;. ſ. i oriẽte & occidẽte: & in oi pte mũdi. Narrat̃ de⁹, habet̃ de⁹ vbiq;. Impia ꝗt⁹ excipit, ſuſcipit qcqd ſibi iperat̃: & oia ſternit. Excipe, ẽ ſuſcipe vt ibi. aliqñ colligere: vt Marti. Vẽtris on⁹ miſero, nec te pudet, excipis auro. aliqñ abſcõdere. Plau. Neq; furẽ excipies. aliqñ inſidijs cape. Ver. Excipit incautũ: patriaſq; obtrũcat ad aras. aliqñ eſt indagare. Cicero. Ad excipiẽdas hoim volũtates. Quęrit. ſ. interrogatiue: q̃ſi nulla. Tyrãni, Euryſthei. nam Euryſtheus rex Mycęnarũ iuſſu Iunonis ipabat Herculi, & ille ei obſeq̃bat̃, debebat dolere qñ mittebat̃ ad mõſtra: ſed gaudebat: qa inde glorioſus redibat. Queũt, ꝑñt. Iuueni violẽto, Herculi forti. Nempe ꝑ telis. portat pellẽ leonis quẽ ſupauit in ſylua Nemea & ſagittas tictas veneno hidrę quã interfecit in lerna palude: de qb⁹ dicem⁹ infert⁹. Nec ſatis. nõ ſatis fuit viciſſe tot mõſtra in terris: ſed etiã iuit ad inferos. Et refert, reportat. Referre aliqñ eſt receſſere. Ver. Cogere donec oues ſtabulis numerũq; referre iuſſit. aliqñ a ſcribo. Sueto. In deoꝝ numerũ rettulit. aliqñ narrare cũ datiuo. Ver. Referes ergo hęc, & nũti⁹ ibis pelidę genitori. Si vero accuſatiuũ habet cũ ꝑpoſitiõe ad, ſignat i cõſultationẽ ponere: vt nõ rettulit ad matrẽ: nõ ꝓpiquos cõſuluit. aliqñ reporto q̃ſi retro fero: vt ibi. aliqñ repſentare ſimilitudinẽ alicui⁹. Ver. Vt mihi paruulus aula Luderet ęneas q te tantũ ore referret. aliqñ in ſenatu ſententiam dicere: vt Mar. Cato retulit in ſenatu. Iouis inferni. i. Plutonis regis inferni. Optima. ſ. ſpolia. & dicuntur ea quæ dux duci aufert.

Horrere. Peſtilẽtia Peſtis. Euryſtheus. Referre.

DAN.

℄ Aſcẽdat licet. Cadauer Alcmenæ dũ efferret̃, euanuit & credita ẽ euolaſſe ad ſupos. lapis in lectica apparuit eius loco. meminit Plutar. Alcmena. Acriſij filia Danae Ioui Perſea genuit. Perſeo Androne Alectrona peperit: ex quo Alcmena ẽ ꝓcreata, cui ſe Iuppiter triplicata nocte cõmiſcuit. Iuno ardẽs zelotypia tardauit partũ: interim nat⁹ Euryſtheus. Herculẽ poſtea expoſitũ lactauit Iuno ſuaſu Palladis: & Hercules cũ vehementius q̃ ętas infantilis patit̃ mamillã tractaret, & reiect⁹ eſt & poſt hac ſemper Iunoni odioſus. Euſebius eſt author & Diodo. Natus occupet. Herculea igni purgatus apotheoſim meruit: incolens cœlũ deus eſt felicitatis & virtuti. Homero canẽte. ἐσθος μῷ φοειτοσ ολυμπου καὶ ει τερπομενοσ και ἔχει καλλισφυρον ἥβην Χαιρε αναξ διοσ υἱε διδου δ' αρετην τε και ολβον. Terribile: horridum ac tremẽdum. Iunonis conſilium quę contra omnem iuſtitiam & ęquitatem alieni criminis pœnã in inſontem transferre deliberet. cum teſte Papi. in Thebai. Nil culpa nepotibus obſtat. Iuno autem nec parenti nec filio parcit quin Herculem vexet, differat, diſtrahat. eſt autẽ in ipſa ſerie verborum dialytõ. Terribile, dirum, peſtilens &c. Sic Ver. Ferte citi flammas: date tela: impellite remos. Patrem probauit. vix natus eſt Hercules cum probauit Iouem patrem ſibi fuiſſe. nõ enim quiſq; quiuit colligare eum in cunabulis & geminos angues apprehendit perniciter atq; enecauit: vt lapide indicat Plautina illa Bromia alloquens Amphytrionem. Binos Aethiopes. Homerus bipartitos tradit Aethiopes ad orientem occaſuſq; verſos: non deſerta Aphricæ incolentes. labitur inter vtroſq; nigris fluuius ſimilis Nilo calamũ gignẽs & papyrum: vnde dicti ſunt Nigritæ ipſi Aethiopes: referẽte Ply. in. v. na. hiſto. Erebo. Erebus apud inferos fluuius. Vergili. Et magnos Erebi trãſnauimus amnes. vnde naſcitur nox, teſte Var. & Seruius ait, ſtationem eſſe eorum qui bene vixerant. & caret aſpiratione dictio.

Herculis ortus & educatio. Aethiopes duplices.

ASCENSIVS.

℄ Parũ ẽ reuerti. Exaggerat factũ Herculis & in inuidiã trahit dicẽs. Parũ eſt. ſ. Herculẽ reuerti. i. reducẽ eẽ ab iferis: qđ tñ maximũ ẽ: qa facilis deſcẽſus auerni: Sed reuocare gradũ ſuperaſq; euadere ad auras: hoc opus, hic labor eſt &c. Sup. Hercules perit. i. violẽter inuadit, fœdus vmbrarũ. i. vmbras inter ſe fœdere cõiuratas ne quẽ viuũ admittant: quia regna inuia viuis dicitur ęnei. vj. aut petit. i. exigit fœdera vmbrarũ. i. vt vmbræ ſint ſibi confœderatæ. Bernar. legit perit vt ſit fœdus vmbrarum. i. quod vmbræ inter ſe percuſſerũt de nõ recipiendis aut non dimittendis viuis perit: quia Hercules reuertit̃. Ipſa. i. egomet vidi, vidi inquam, nocte. i. tenebroſitate, inferum pro inferorũ diſcuſſa. i. violenter amota immiſſo lumine, & Dite. i. Plutone ipo domito ſup. Herculẽ iactãtẽ. i. ſupbe offerentẽ nõ apponẽdo ſed iaciẽdo, patri. ſ. Ioui, ſpolia fraterna. i. q̃ fratri Iouis Plutoni detraxerat. Cur cũ tãta põt, non trahit vinctũ & oppreſſum catenis

Parum eſt reuerti: fœdus vmbrarũ perit.
Vidi ipſa vidi: nocte diſcuſſa inferum:
Et dite Domito ſpolia iactantem patri
Fraterna. cur nõ vinctũ & oppreſſum trahit
Ipſum catenis paria ſortitum Ioui?
Ereboq; capto potitur: & retegit Stygas?
Patefacta ab imis manibus retro via eſt:
Et ſacra diræ mortis in aperto iacent.
At ille rupto carcere vmbrarum ferox
De me triumphat: & ſuperbifica manu
Atrum per vrbes ducit argolicas canem.
Viſo labantem Cerbero vidi diem:

Pauidumq; ſolem: me quoq; inuaſit tremor.
Et tetra monſtri colla deuicti intuens
Timui imperaſſe. leuia ſed nimium queror
Cœlo timendũ eſt: regna ne ſumma occupet
Qui vicit ima: ſceptra prçripiet patri:
Nec in aſtra lenta veniet: vt bacchus i via.
Iter ruina quęret: & vacuo volet
Regnare mundo: robore expenſo tumet.
Et poſſe cœlum viribus vinci ſuis
Didicit ferendo: ſubdidit mundo caput.
Nec flexit humeros molis immenſę labor.
Mediuſq; collo ſedit Herculeo polus.
Immota ceruix ſidera & cœlum tulit:
Et me prementem: quærit ad ſuperos viam.

ipſum. ſ. ditẽ patrem, ſortitũ. i. ſortiendo nactum, patria. i. regna ſed inferna Ioui. ſ. ſuperno & ſup. cur nõ potitur erebo. i. iferno a pte totũ: capto. ſ. a ſe: & retigit. i. denudat & aperit ſtyga. i. lacũ illũ infernalem, dij cuius iurare timẽt & fallere numẽn: nã & inferos ne exeant nouies ſtyx interfuſa coercet. Via eſt patefacta retro. i. retrorſum ad euadendũ & exeundũ ab imis. i. profundis manibus. i. inferis: & ſacra. i. adyta & veręnda loca, mortis dire. i. deorũ ira inductæ: iacent in aperto. i. peruia & patefacta. At qd oim grauiſſimũ ducit ille. ſ. famoſus graſſator hercules ferox. i. ferociens carcere vmbrarũ rupto. i. quia ipſum rupit: triumphat de me: & ducit per vrbes argolicas Iunoni maxime charas: canẽ atrũ. ſ. cerberũ tricipitem canẽ ditis: manu ſuperbifica. i. faciente eũ ſuperbũ ob tot victorias. Ego vidi diem. i. lumen diurnũ ſolis, labantem. i. obtenebratũ: Cerbero viſo: & vidi ſolem pauidũ. i. pauentem. & tremor inuaſit quoq;. i. etiã me: q̃ caput ſũ belli in Herculẽ ſuſcepti: & ego intuens tetra. i. diritate obſcœna colla monſtri. ſ. Cerberi deuicti timui. i. ob timorem dolui imperaſſe. ſ. Herculi ea ſpolia auferre. Sed queror leuia nimium prętermiſſis. ſ. longe grauioribus: quia timendũ cœlo. i. Ioui. & cæteris cœleſtibus, ne qui vicit ima occupet. i. quaſi vacua, pulſis incolis inuadat regna ſumma. i. cœleſtia. Q ue quantũ videre poſſum: ipſe prçripiet. i. maior virtute auferet: pari. ſ. Ioui ſceptra quę ille ſaturno abſtulit. Nec veniet in aſtra. i. in conſortiũ deorũ: via lenta. i. quieta: vt Bacchus qui ob inuentũ vinũ diuinitatẽ meruit. ipſe quęret iter. ſ. ad cœlum, ruina. i. diruendo oia obſtantia: & volet regnare mũdo. ſ. vniuerſo, vacuo. i. euacuato. Eiectis prioribus regibus. Ipſe tumet. i. ſuperbia inflatur & turget robore. i. viribus expenſo. i. perpenſis & cognitis euidenter: & didicit ferendo. i. portando cœlũ: dũ Athlanti opem ferret, cœlum poſſe vinci viribus ſuis: quia ipſe ſubdidit mundo. i. cœlo ſtellis ornato caput: nec labor molis. i. magnitudinis ac maſſæ cœli immenſę flexit humeros ſup. eis: & polus. i. axis cœleſtis, ſedit. ſ. impoſitus medio collo Herculeo: ceruix. ſ. Herculis tulit immota ſidera & cœlũ & me p̃mentem vt opprimeretur: ſed fruſtra. Vnde ipſe nũc q̃rit viã. i. aditũ ad ſupos. ſ. nõ ſolũ adeũdos: vt boni oẽs faciũt: vñ eſt æneid. ix. Macte noua virtute puer: ſic itur ad aſtra. Et alibi. viãq; affectat olympo. ſed ad exturbãdos: quia pręmiſit & vacuo volet regnare mũdo: non quidẽ vacuo hoibus: quia ſic nullũ eſſet regnum: cũ deſint qui ſubijciant: ſed rectoribus priſcis qui dij ſunt: nã mũdũ p cœlo vt dixi poſuit: cœli autẽ dij rectores putabant: cum vnus ſit verus deus qui viuit & regnat: & fili[9] eius vnicus ob id diu nõ receptus a Romanis: q; eius cultores eũ ſolum regnare voluerũt: cæteris dijs vt falſis & malignis ſpiritib[9] reiectis. Sed q; Iuno dicit Herculẽ velle ſolũ regnare id eius deputat aut ſupbię aut iuidẽtię. Pulchre aũt vtit argumẽtis q̃ rẽ veriſimilẽ faciãt, licet fabuloſa ſint: nã ſi cœlũ humeris ferre valuit maxime renitẽte & opprimente cũ Iunone: videtur ipſum excindere poſſe: & ſi inferos domuit, cur nõ etiã ſuperos?

¶ Parum eſt reuerti. ſ. ab inferis. non ſolent aliqui redire ſed illud Herculi parũ fuit redire quãdo maiora fecit. BERN.
Traxit enim Cerberum cuſtodem ſecum ab inferis. Fœdus vmbrarum perit. lex inferorũ fracta fuit per Herculem. Vidi. Vidi eſt auxeſis ad maiorem dolorem: qm ea quæ videmus magis afficiunt. Iactantem. ſ. Herculem glorioſe ſe oſtentantem. Spolia fraterna. i. Plutonis fratris Iouis. Patri: Ioui ſummo. Nocte diſcuſſa. i. remotis tenebris. Inferum pro inferorum: hoc eſt aperuit ſecreta inferorum & ad ſuperos Cerberum traxit. Cur miror: q; poſtq̃ vicit Cerberum & Plutonem q; etiam non duxerit eum ligatum ad ſuperos. Trahit. ſ. Hercules ipſum Plutonem, ſeu ditem. Ioui, quia Pluto ęquatus eſt Ioui: cum tertiam partem mundi habuerit per ſortem. Potitur: habet in poteſtate: nam potiri eſt pugnando & laborando obtinere victoriam. Erebo, inferno. Retegit, aperit. Styga, paludem infernalem. Retro via eſt: ad redeundum patefacta via. Imis manibus, profundis animabus: nam infernus eſt in centro terræ: manes enim dicuntur animæ exutæ corpore. Et ſacra Manes.
ſcilicet ſuperis non cognita. Mortis q̃ eſt in inferno: hoc eſt inferni. Diræ crudelis & inexorabilis. In aperto ſine cuſtodia. Iacent, proſtrata ſũt ab Hercule. Ille ferox, Hercules fortis bellator. Rupto carcere, id eſt inferno. Vmbrarum animarum quę ſunt tanq̃ vmbræ. Superbiſica, ſuperba. Atrum, nigrum & horrendum. Canem Cerberum. Vidi diem. i. lucem. Labantem, vacillantem & trementem: quia quando lux vidit Cerberum timuit valde. Tetra colla ſcilicet Cerberi qui collum ſerpentibus plenum habet. Imperaſſe ſcilicet per Euryſtheum qui iuſſerat Herculem deſcendere ad inferos. Nimium queror, lamentor. Leuia parui damni: ſed prius timendum eſt ne velit nos quoq; de cœlo pellere & ſolus ibi regnare. Regna ſumma. i. cœlũ. Ima. i. infernũ. Timẽdũ i oportet timere. Sceptra: imperium. Patri, Ioui nõ faciet vt Bacchus quia via lenta, id eſt quieta iuit ad cœlum ſed omnes expellet. Mundo, id eſt cœlo. Tumet, ſuperbit: tumere eſt inflari ſecundis auris. Expenſo robore viribus examinatis & cognitis: nam pręter cætera virtutis ſuæ facinora dicitur loco Athlãtis humeris ſuis ſuſtinuiſſe cœlũ quod factũ fuit. Atlas maximus aſtrologus ab eo Hercules aſtrologiã didicit ſic cũ eo ſuſtinuit cœlũ. Immẽſę molis. tãti põderis. Polus, cœlũ: ea ps ſup quã vertitur cœlũ: a polco verto: latine etiã dicit vertex: vt Vergi. in Geor. ſedit requieuit. Ceruix. ſ. Herculis, collum. Immota, non flexa. Tulit ſuſtinuit.

ASCEnSIVS. ¶Perge ira &c. Mulicbri impatientia excitat ſeipſam ad iraſcendũ dea dicẽs: O ira perge. i. perfice quod incœpiſti: perge inquit: & opprime meditantẽ magna. ſ. Herculẽ. Moraliter dictũ: nã fere dũ magna minamur repẽtinus ſupuenit interitus: qđ tam ſanctę q̄ gentiliũ atteſtantur literę. cõgredere. ſ. quaſi cũ fera, & ipſa, qđ ineptius dicunt, tuæ in propria perſona: lacera. i. diſcerpe, tuis manib⁹. Quid. i. ad quid, tu mandas. i. imperas Herculi per Euryſthcum, tanta odia. i. tot moleſtias: aut quid mandas. i. immittis mihi tanta odia in Herculem ſi aliud nihil poſſumus: ferę. i. mõſtra dira quib⁹ hacten⁹ exercitus eſt, diſcedãt. i. nõ ãpli⁹ obijciant. Ipſe (emphaticos. q. d. princeps pſecutorũ Herculis) Euryſtheus, vacet. i. vacuus ſit & ceſſet impando. quia quæ hactenus ipauit minus efficacia fuerũt. emitte o ira. ſ. ex carcere & antris montiũ vbi ligati ſunt, titanas. i. gigãtes illos imanes auſos rũpere iperiũ Iouis. laxa. i. reſolue, ſpecũ verticis. i. excelſi montis Siculi. i. Siculę. ſ. ætnę montis, in quo ſ. dm Maronẽ Encelad⁹ oppreſſus iacet: ęnei. iij. Fama eſt Enceladi ſemuſtũ fulmine corp⁹ Mole hac torqueri. Tellus Doris. i. Dorica, vt ſit forma patronymici p poſſeſſiua: & dorica propter coloniã, ſicut æne. vj. Chalcidicaq; leuis tandem ſuper aſtitit arce: hoc eſt quã Dorici iuxta Aeoliam incolebant: tremens gigante excuſſo. i. quoties gigas excutitur & feſſum motat latus, leuet. i. alleuet, deoneret, colla ſuppoſita monſtri terrifici. i. gigantis in ea ſepulti. hoc eſt ſoluatur & ipſe gigas. Luna ſublimis. i. ab alto influens, cõcipiat ſcilicet virtute non reipſa feras alias, quas influxu ſuo naſci faciat: cum frigiditate ſua nihil generet. Alludere videtur ad Scorpij productionem quem terra precibus Dianæ quæ & Luna eſt protulit in perniciem Orionis: aut ad illud geor. j. Ipſa dies alios alio dedit ordie luna. felices &c. Sed cur alias pducat? Hercules vicit iſta. ſ. oia iam dicta. Quęris tu parẽ Alcidę. i. Herculis aut Herculi: hoc eſt qui Herculẽ vicere poſſet: nemo eſt, niſi ipſe iã poſtq̄ cæteros vicit, gerat bella ſecũ. Adſint. i. auxilio nobis ſint, Eumenides id eſt multum furentes furiæ, excitæ (hic media breui quæ tertio æneı. longa eſt. Excitum ruit &c.). i. euocatæ & commotæ ab imo fundo tartari: de quo vj tum tartarus ipſe Bis patet in præceps tantum tenditq; ſub vmbras. Quantus ad æthereum cœli ſuſpectus olympum. comæ ſcilicet furiarum pro quibus Maroni angues habent: flammeæ ſpargant ignẽ ſcilicet in Herculem. Manus ſæuæ ſcilicet furiarum, incutiant Herculi verbera, id eſt flagella, viperea, id eſt venenata & peſtifera: quæ cũ ſibi parabilia noſcat, & in Herculem ſumme efficacia, quaſi iam voti compos effecta inſultat in eum dicens. I nunc o ſupbe ſcilicet Hercules pete ſedes cœlitum, id eſt cœleſtium deorum qui mox a furijs infernus rapieris. Bella ſunt mouenda iam ſcilicet tibi. dies clareſcit. quaſi dicat noli tantam opportunitatem ad gloriam amittere. temne humana, id eſt opes hominum. credis te fugiſſe, id eſt euaſiſſe iã ſtyga, id eſt paludem illam infernam: & manes feros, id eſt diras & furias? Ego oſtẽdam tibi hic, id eſt etiam apud ſuperos, inferos id eſt vim inferorum. Ego reuocabo deam diſcordem, id eſt diſcordiæ auctorẽ ſcilicet Megęram aut Alecto, conditam, id eſt abſconditam, in alta caligine, id eſt denſis tenebris, vltra exilia nocentum. id eſt profundius q̄ ſint nocentes qui ibi perpetuo a patria exulabũt. vt in. vj. ęne. dicitur. Quã ſcilicet deã, ingens

Perge ira pge: & magna meditãtẽ opprime.
Congredere manibus ipſa iam lacera tuis.
Quid tanta mandas odia? diſcedant feræ.
Ipſe imperãdo feſſus Euryſtheus vacet.
Titanas auſos rumpere imperium Iouis
Emitte: Siculi verticis laxa ſpecum.
Tellus gigante Doris excuſſo tremens
Suppoſita monſtri colla terrifici leuet.
Sublimis alias Luna concipiat feras.
Sed vicit iſta. quęris Alcidæ parem?
Nemo eſt niſi ipſe bella iam ſecum gerat.
Adſint ab imo tartari fundo excitæ
Eumenides: ignem flãmeę ſpargant comæ.
Viperea ſæuę verbera incutiant manus.
I nunc ſuperbe: cœlitum ſedes pete.
Mouenda iam ſunt bella: clareſcit dies.
Humana temne: iam Styga & manes feros
Fugiſſe credis? hic tibi oſtendam inferos.
Reuocabo in alta conditam caligine
Vltra nocentum exilia diſcordem deam:
Qua mugit ingens montis oppoſiti ſpecus:
Educam: & imo Ditis e regno extraham
Quicquid relictum eſt. veniat inuiſum ſcelus:
Suumq; lãbens ſanguinem impietas ferox:
Errorq;: & in ſe ſemper armatus furor.
Hoc hoc miniſtro noſter vtatur dolor.
Incipite famulæ Ditis ardentem incirę
Concutite pinũ: & agmẽ horrẽdũ anguib⁹
Megęra ducat: atq; luctifica manu
Vaſtam rogo flagrante corripiat trabem.
Hoc agite: pœnas petite violatę Stygis.
Concutite pectus: acrior mentem excoquat
Q̃ qui caminis ignis ętneis furit.
Vt poſſit animo captus Alcides agi

Magno furore percitus.vobis prius
Inſaniendum eſt.Iuno cur nondum furit?
Meme ſorores mente deiectam mea
Verſate primam:facere ſi quicq̄ apparo
Dignum nouerca.iam odia mutentur mea.

ſpecus montis oppoſiti munit.i. ambit: vt
mœnia vrbes:aut qua.ſ.parte, ingens ſpec⁹
montis oppoſiti mugit.i.reboatum facit,re-
ferendo mugitum furiæ.Educam.ſ. eam: &
extrahā e regno imo Ditis.i.Plutonis,quic-
quid relictum eſt.i.nondū extractū eſt. Veni
at.ſ.ab inferis,ſcelus iniuſtū & pro .i. impie-
tas ferox,lambens ſuum ſanguinem,quem
ſuis manibus effudit:& error & furor armat⁹
ſemper in ſe.i.meum in quo eſt . Noſter do-
lor.i.inuidia in Herculem,vtaſ hoc hoc,ad effectionē repetit,monſtro.O famulæ ditis.ſ.furiæ,incipite. ſ. in-
ducere furorem:& vos incitæ.i.commotę,concutite pinum ardētem quæ prędluceat:& megęra ducat agmen
horrendum anguibus.i.propter angues capillorum loco habitos:atq; corripiat manu luctifica.i. qua luctus
cauſam facere ſolet,trabem vaſtam.i.valde amplā,rogo.i.e rogo & igni,flagrante.i.ardente. Agite.i. accura
te hoc:petite.i.poſtulate & exigite ab Hercule,pœnas ſtygis.ſ.matris veſtræ, violatę quia eā tranſilijt. Cōcu-
tite pectus non Herculis ſed veſtrū vt emittatis ignē:ignis acrior q̄ qui furit caminis.i.fornacibus ætnęis, ex
coquat mentē.ſ.veſtrā.q̄uis videatur de Herculis mēte poſſe intelugi . Nā addit inſaniēdum eſt prius vobis
vt Alcides .i. Hercules Alcei nepos putatiuus,capt⁹ aio.i.habens animū impeditū,aut carens ratione,poſſit
agi percitus,cōmotus, magno furore. Cur Iuno nondū furit.i.cur non facitis vt ego prima inſaniā?O ſoro-
res.ſ.inter vos, verſate me primā:me inquā deiectā mente mea:ſi.i.ſiquidē apparo facere quicq̄ dignum no-
uerca.i.quod nouercā facerę deceat in pellice natū. Iam odia mea mutentur , hoc eſt vertāťur i fauorē. qđ aut
per ironiā dicit,aut vt acrius furias excitet,q; eas ab incœpto tam dulci reuocare velle videatur:aut certe vt
fortis & valens plus ſibi & ſuis noceat.

¶Perge. Excitat ſe ipſam Iuno ad perdendū Herculem.nō poteſt mori per monſtra inuenienda eſt alia via:& BER.
ad iram loquitur vocatq; furias cōtra Herculē. Perge.noli deſiſtere. Opprime. perde meditātē. Magna.cogi-
tat aggredi cęlum. Cōgredere, deſcēde in certamen. Nā cōgredi eſt cū hoſte manū cōſerere. Mandas, imperas Congredi.
ſ.per Euryſtheū. Ferę, mōſtra.i.noli amplius eū opponere mōſtris. Vacet,ceſſet. Emitte Titanas.gigātes qui
voluerunt detrudere de cęlo Iouē. Tellus doris.i.ſicula. Laxa,aperi. Specū,ſpeluncā. Siculi verticis.i. mōtis
ætnæ ſub quo Enceladus gigas Titani & terræ filius a Ioue fulmine ictus ſuppoſitus eſt: vt Ver. tertio æneí. Enceladus
Tremens excuſſo.moto gigante: vnde dicūt fabuloſe terręmotū procedere. Leuet,alleuiet: vt poſſit exire cō
tra Herculem. Monſtri, Enceladí gigantis. Sublimis. dicit q; luna cōcipiet feras contra Herculem. Cōcipere Concipio.
eſt app̄hendere: vnde mulieres cōcipere dicūtur cum genitale ſemen app̄hendunt ad fœtum faciendum. ali-
quando deliberare. Seneca. Iam dudum animo conceperat quid eſſet acturus. aliquando comprēdere. Quin
tilianus. Nec tātum ſcelus animo concipere potuit. hinc conceptus mentis dicuntur quæ comprehendim⁹ &
imaginamur. Concipiat ergo.i.generet. Luna. videtur accipere de Vergi. in Gęor. vbi dicit q; diuerſi dies ha
bent varias poteſtates: ita nunc luna q̄ habet hanc poteſtatē, faciat naſci nouas feras cōtra Herculem ſicut fe-
cit olim gigātes. Feras altas, indomitas. Sed vicit iſta. cōuertit ſermōe vno: nihil hoc erit quia omnia mōſtra
ſuperauit. Queris Alcidę parem. nō inuenietur qui Herculem vincat: opus ergo eſt ſeip̄m ſuperet & ſecū bel
la gerat quod fieri poterit ſi furias in eū mittā. Adſint Eumenides, furię: p antiphraſim Eumenī bonū. Exci
tæ, vocatę. Imo fundo. ex ꝓfundo baratro. Tartari, infimæ partis inferni a verbo tartarizo.i. crucio. Flāmæ.
euomentes ignem: nam furiæ infernales a poetis deſcribuntur armatę igne & ſerpentib⁹ vt in. vj. ęnei. I nunc.
veni nunc. Pete, inuade. iſti verſus interiecti videntur: ſed tamē ita legantur: vt iam inſultet Herculi, videat-
q; furias venientes. Humana tēne: tanq̄ virtute tua minora, quia tu ſuperaſti inferos: ſed tamē faciā peiora ti
bi in terris q̄ ea quę ſuperaſti apud inferos. Hic. terris & apud ſuperos oſtendam. Inferos.ſ.quos effugiſſe cre
dis. Reuocabo deā, furiā megęram. Conditam, occultatam. Caligine alta, profūdis tenebris. Vltra exilia no-
centū.i. vltra ſedes tartari vbi ſcelerati religati ſunt. Scelus, pro perſona, veniat huc.ſ.ab inferis. Impietas, cru
delitas contra ſuos. Error, qui facit errare mentem. Furor, qui facit malum facere in ſeip̄m & ſuos. ponit hūc
eo modo pro miniſtra ſui doloris. Incipite. excitat furias in Herculem Iuno. Famulæ, furiæ. Ditis, Plutonis.
Incitæ, commotæ. hec eſt eadem ſentētia illorū verſuū ſupradictorū qui vidērur adiuncti. Pinū, facem. Me-
gęra, prima furiarum. Ducat agmen. hoc dicit non ad multitudinem, quia non ſunt niſi tres furiæ: ſed quātū
ad impetum. ſic Vergilius in. vj. æneí. Agmina vincat illa ſororum. Horrendum anguibus. habent ſerpenti
nos crines & faces luctificas ex igne acherontis. Luctifica, vt ſignificet mortem. Flagrante, ardente. Rogo,
exaggeratione lignorum accenſa vbi comburatur cadauer more antiquo. Stygis violatę: quia rupit leges in
ferorum. Violare eſt corrumpere, contaminare, & polluere, & quaſi vim inferre: vnde violentus qui vim fa- Violare
cit. Concutite, exagite. Pectus, Herculis. Acrior, violentior q̄ ignis qui furit in fornacibus montis Aetnæ Violentus.
perpetuo ardentis. eſt in Sicilia: vt Plynius & Strabo. Excoquat, vexet & perturbet. Vt Alcides, Hercules Aetna.
ab Alceo auo. Agi, vexari. Captus animo.i.inſanus. Percitus, commotus. Nobis prius inſaniendū. hoc di-
cit Iuno ne poſſit mutare mentē ad perdendū Hercu. quia etiā ſi ipſa erit inſana non poterit duci aliqua miſe-
ricordia vt mutet ꝓpoſitū de perditiōe Herculis . itaq; vocat Sorores.i.furias vt ſeſe inſanā faciāt. Cur non.
tantū moraſ: hoc eſt ad maximā vltionis auiditatē. Iuno. in tertia perſona de ſeipſa loquitur. Verſate, turbate
Deiectā m.i. me factā inſanā. Dignū no.i. nouercali odio. opus eſt vt inſaniā . Odia. iam mutetur ironica lo-
cutio: corrigit ſe Iuno, quid volo perdere Her. immo volo videre bonum de eo: vt fortis reuertatur ab inferis
& ſuos ſoſpites reperiat.

¶Perge. Hic cęca Iunonis rabies aperte patet cū ſibi iratę imperet: abſurdū etenim eſt ſibi ipſi imperare qđ pa- DAN.
rata ſit ſua ſpōte facere. Doris . doriēſis colonia laconū iuxta æoliā in Sicilia quorum linguā coluit maxime Doris.
oim grecorū Theocritus: vt lepide perſtringit ex perſona Praxionę ad militem Ptolemęi a quo ipſa inepte ar
guebaſ muliebris dicacitatis. Doris ergo tellus hic a ſeuera ratiōe vicinitatis denominata ē: & eſt inflexio pa-

tronymica pro poſſeſſiua: vt ſit Doris ꝑdorica tellus.i. Sicilia. Secũ gerat bella.i.inſaniat ita vt ſeipm̃ necet quod parũ aberit. hoc enim eſt ſecũ.i. contra ſe bellũ gerere & ſeipm̃ velle occidere. nam paulo poſt ſequitur magno furore percitus &c. Sorores. inter vos. ſ.nõ meę: ſicut Nymphæ dicuntur eſſe inter ſe ſorores a poeta Mantuano, teſte Honorato. aut ſorores appellat ſuas vt alliciat.& eſt epizeuſis meme verſate. ſicut apud poetam. Meme adſum qui feci in me conuertite ferrum.

Natos reuerſus videat incolumes precor:
Manuq; fortis redeat: inueni diem
Inuiſa quo nos Herculis virtus iuuet:
Me pariter & ſe vincat: & cupiat mori:
Ab inferis reuerſus. hic proſit mihi
Ioue eſſe genitũ. Stabo: & vt certo exeant
Emiſſa neruo tela librabo manum:
Regam furentis arma: pugnanti Herculi
Tandem fauebo: ſcelere perfecto licet
Admittat illas genitor in cælum manus.

ASCEN. ℭ Precor vt ſup. Hercules, reuerſus ab inferis, videat natos.i. liberos ſuos incolumes.i. ſoſpites & fortunatos: & redeat fortis.i. potens manu: quia ego inueni diẽ.i. tẽpus quo virtus Herculis inuiſa.ſ.nobis, iuuet nos: & vicat me pariter & ſe: (Argute a poeta excogitatũ: nã graphice exprimit inuidorũ maliuolentiã, qui cõtẽti ſunt vinci & mala pati dũ modo inuiſus ſimilia patiaꝫ. nouit ergo Iuno ꝙ Herculis virtus ſupari ab alio q̃ a ſe nõ poſſet: vñ cũ ip̃a ſupare nequeat vincere nõ poteſt: ſed cũ Hercules furens ſeip̃m vincet, tunc vinceꝫ quidẽ a ſe: ſed tamẽ vincet Iunonẽ.) & ip̃e reuerſus ab iferis cupiat mori. Hic i.in hac re, proſit mihi ſup. Herculẽ eſſe genitũ Ioue: quia quo fortior eſt eo in ſe perniciosior erit furens. Ego ſtabo.ſ.in inſidijs: & vt tela q̃ iaciet in ſuos, exeant emiſſa neruo.i. arcu neruato, certo.i. ineuitabili, librabo.i. dirigam agitando, manũ.ſ. furentis: ego regã.i. dirigã arma furentis: & fauebo tandẽ Herculi pugnanti.ſ. contra ſuos, vxorem & liberos. licet.i. licitũ eſt & permitto ſup. vt ſcelere ꝑfecto.i. poſtq̃ perfecit ſcelus nefandę cædis, genitor.ſ. Iuppiter, admittat illas.ſ. ſceleratas manus in cælum. q.d. ſi hoc faciet, nõ merita Herculis ſed importunam charitatẽ in filiũ ſuũ penſabit. Videtur hic quibuſdam verſus pluſculi deſyderari: ſed ea vis eſt narratiua ſtili vt multa in ſubauditione relinquat.

BERN. ℭ Manu f. ſcilicet vt meli⁹ poſſit ſæuire i ſuos. Redeat. ab inferis. Inueni tp̃s. in quo mihi placet illũ eſſe fortẽ. Virtus. fortitudo Her. Inuiſa. odio mihi. Iuuet, delectet. Me & ſe vincat. ſum contenta ꝙ vincat me & ſe perdẽdo ſuos. Et cu.m. cupiat ſeip̃m interficere. Hic.i hoc. Proſit eſſe g.io. ſcilicet vt cupiat mori & nõ poſſit. videbo maximã vindictam Her. cupientẽ mortẽ prę acerbo dolore: nec poſſe mori ꝙ ex Ioue nat⁹ ſit. alius ſenſus eſt. Proſit mihi. f. vt ſit fortior q̃ ſi eſſet natus ex patre humano: vt perdat etiam ſuos virib⁹ ſuis: & ibi aperit ironiam Iuno. Stabo. adero. Librabo, eleuabo & dirigã. Manum.ſ. Herculis. Neruo, corda arcus. Certo. non fallenti. Pugnanti. Herculi ſemp fui cõtraria: nũc iuuabo eũ in hac pugna: & qñ interfecerit filios & vxorem ero cõtenta: licet poſtea eũ Iuppiter ducat in celũ. Licet. licitũ ſit. Perfecto ſcelere: interfectis filijs & vxore. Genitor, Iuppiter. Admittat, recipiat. Manus.ſ. Herculis. Illas. ſ. ſceleratas q̃ filios & vxorẽ interemerit.

Adilon. Chorus. Anapæſtici.

IAm rara micant ſydera prono
Languida mundo: nox victa vagos
Contrahit ignes luce renata.
Cogit nitidum Phoſphoros agmen.
Signum celſi glacile poli
Septem ſtellis arcades vrſæ
Lucem verſo temone vocant.
Iam cæruleis euectus equis
Titan ſummũ proſpicit oethan:
Iam cadmæis inclyta bacchis
Aſperſa die dumeta rubent:
Phœbiq; fugit reditura ſoror.
Labor exoritur durus: & omnis
Agitat curas: aperitq; domos
Paſtor: gelida cana pruina

ASCEN. IAm rara micant &c. Induciꝫ chorus ortum diei deſcribẽs, & inania hoim ſtudia tandẽ carpens. putaꝫ autem fruſtra nõ eſſe Senecę. Carmen cenſetur eſſe anapæſticũ forteq; prim⁹ verſus in ſecũda ſede a qua iambus ſi iambicũ eſſet cedere nollet anapęſtũ habet. Daniel tamẽ iambicũ cenſet. Ordo eſt. Sydera lãguida.i. parũ micãtia, micant iã rara, mũdo.i. cęlo illis ornato, prono.i. iclinato ad occaſum verũ alijs cadentibus alia oriunꝫ. nox victa. ſ. vicinitate ſolis, cõtrahit.i. quaſi in vmbraculum trahit, ignes vagos.i. planetas, & ſtellas mox nõ apparituras: ſicut nec oues i ouile cõtractæ amplius apparent: luce.ſ. diurna, renata, fictiõe poetica. Phoſphoros.i. lucifer ſydus Veneris, cogit.i. compellit ſecũ venire cũ tamẽ precedat, agmen nitidũ.ſ. radiorum ſolis: aut cogit ante ſe, quia vltimus videtur occidere, agmen nitidũ.ſ. ſtellarum lucẽtiũ. Vrſæ arcades.i. arcadicę in quas Caliſto & filius eius Arcas verſi ſunt, appoſitorie ſignũ glaciale.i. vnde glacies & frigora naſcuntur, poli celſi.ſ. arctici qui nobis ſemp ſublimis, vocant lucẽ ſeptẽ ſtellis: a quib⁹ ſeptentrio ea pars celi diciꝫ: temone.ſ. currus celeſtis verſo.i. circũacto. Titan.i. ſol, iã.ſ. paulo poſt, euectus equis ceruleis.i. quos lauiſſe fingitur in Oceano ceruleo: ſunt autẽ quattuor ſolis

Grege dimiſſo pabula carpit.
Ludit prato liber aperto
Nondum rupta fronte iuuencus.
Vacuæ reparant vbera matres.
Errat curſu leuis incerto
Molli petulans hœdus in herba.
Pendet ſummo ſtridula ramo:
Pinnaſq; nouo tradere ſoli
Geſtit querulos inter nidos
Thracia pellex: turbaq; circum
Confuſa ſonat murmure mixto
Teſtata diem: carbaſa ventis
Credit dubius nauita vitę
Laxos aura complente ſinus.
Hic exeſis pendens ſcopulis
Aut deceptos inſtruit hamos:
Aut ſuſpenſus ſpectat preſſa
Pręmia dextra.
Sentit tremulū linea piſcem.
Hæc innocuæ quibus eſt vitæ
Tranquilla quies: & lęta ſuo
Paruoq; domus: ſpes & in agris.

equi ignei potiꝰ q̄ cęrulei coloris: de quibꝰ ad principiū ſecūdi metamorphoſeō: pſpicit. i. porro añ ſe aſpicit, oethā mōtē inter Macedoniā & Theſſaliā: ſūmū. i. valde excelſū. Dumeta. i. loca dumis conſita, inclyta. i. clara & nobilia, bacchis cadmęis. i. mulieribꝰ thebanis illic bacchari ſolitis q a dū bacchico furore corripiebāt dumeta & ſyluas petebāt. Sūt tñ q malūt legere baccis Cadmęis. i. in regiōe Cadmi naſcētibꝰ: vt ſūt corna & ſimilia q̄ fere rubēt: vñ addit: rubēt tñ aſpſa die. i. radijs ſolaribꝰ. quia tñ dumeta illic magis nobilitata ſunt Bacchis q̄ baccis nihil mutē: cū etiā nō rubra aſpſa die mane rubeant. Et ſoror phœbi. i. luna, fugit. ſ. a cōſpectu hoim, aut a ſole reditura. ſ. ad hūc aut ad illū. Labor durus. ſ. mortalibꝰ exorit: & agitat. i. fugat a ſe ois curas. ſ. famis & inopię: quia qui bñ laborāt raro indigent neceſſarijs ad vitā: & paſtor. ſ. pecudū aperit domos vt pecus exeat: & carpit. i. carpere facit, ſicut Salomon ędificauit templū, grege dimiſſo. i. per gregem dimiſſum, pabula cana. i. albicātia adhuc pruia gelida. Iuuencus. i. minor bos, fronte nondū rupta. i. nondū habens frontē ruptā trudendo plauſtro, ludit. ſ. ſaltando, liber. i. diſſolutꝰ, prato aperto. i. patente: matres. ſ. gregis tā vaccę q̄ oues, vacuę. i. euacuatę lacte reparant. ſ. replēdo hubera. ſ. ſua. Hœdus. i. pullus caprinus, leuis. i. agilis, errat incerto curſu, petulans. i. petulāter ſaltās, in herba molli. Pellex Thracia. i. luſcinia auicula tñ quā aut progne aut philomella (nam cōfundūt eam fabulā poetæ & enarratores eorū) pellex ſororis licet inuita, quia a Tereo rege Thraciæ cōpreſſa, pēdet ſtridula. i. canora, ramo ſummo: & geſtit. i. geſtu indicat ſe pcupe, tradere ſoli nouo. i. recēs orto, pinnas. ſ. ſuas. Nā ſūt q tā i aue q̄ in piſce, q̄ i muris pinas nō pēnas ſcribendū cēſeant. geſtit dico inter nidos querulos. ſ. pullorū. Licet aūt oim auiū ſit queri & gemere ppriū, maxime tam ē luſciniæ maiorū nefas queri dicunt. & turba. ſ. aliarū auicularū cōfuſa. i. mixta ſonat circū. i. in circuitu, teſtata. i. teſtans diem. ſ. appetere aut adeſſe, murmure mixto, dū quęlibet ſuo indulget cantui. Nauita qui per ſyncopen nauta dicit, dubiꝰ. i. incertus vitæ (Vñ hic ſtulta hoim ſtudia carpere incipit) credit carbaſa. i. vela carbaſina ventis: & hoc aura. i. vento, cōplente ſinus. ſ. velorū laxos. ſ. anteq̄ diſtēderent. Hic. i. alius. ſ. piſcator modicus pendens. i. incuruatus ſedens, ſcopulis exeſis. ſ. vi vndarū, aut inſtruit. i. iterum aptat, & eſca onerat, hamos deceptos, quia eſcā amiſerūt & piſcē non ceperunt: aut ſuſpenſus ſpectat pręmia. ſ. laboris, hoc ē piſces captos, preſſa. i. compreſſa, dextra ne. ſ. elabant: linea q̄ e pilis fieri ſolet ſentit piſcem tremulū qui cum timore delibat eſcam. Hęc. i. huiuſmodi ſup. agunt ij, quibus eſt quies tranquilla vitæ innocuæ: & quibus eſt domus læta ſuo. i. iuſta poſſeſſione, paruoq;. i. re q̄uis modica: & quibus eſt ſpes in agris, non in vrbibus. Nam turbine magno ſpes ſollicitæ vrbibus errant: vt ſubditur continuato carmine. Pinnæ.

IAm. Hic chorus nō legit hoc loco vñ paucis annotabimꝰ. Deſcribit hoim perpetuas curas qui licet videant quieti in ſuo genere vitæ, tamē quotidie veniente luce ad nouos labores reducunt. Languida: occidētia. Mundo, cælo. Ignes v. ſtellas errātes. Phoſphoros. lucifer pręuius ſoli. Cogit. ducit ad occaſum: quia eſt vltimus qui occidat: vnde videtur alias ſtellas ante ſe cogere. Agmē. ſ. ſtellarū Arcades vr. eſt fig. appo. ſignū glatiale. Oethā. mōtē inter Theſſaliā & Macedoniā. Cadm. bac. thebanis mulieribus Baccho ſacrificantibus. Rupta fron. nondū natis cornibus. vel rupta. ſ. iugo. Matres. vaccæ. Repa. replēt. Nouo ſoli. matutino. Tradere, oſtēdere. Teſta. nam veniēte luce canit. Threicia pellex. philomena violata a Tereo Thracū rege. Sinus, ampla vela. Hic, alius. Pręmia. piſces captos. Hęc qes. quiete ſine ambitione in agris degentes ſimiliter viuunt: ſed q vrbes habitant varijs malis agitantur. BERN.

IAm rara. Deſcribit ortū diei mox inania hoim vota ſubſannat & vanas ſpes. in vetuſtiſſimo codice hæc pars chori eſt manca. nec pol ſublimitati videtur Senecæ cōueniens. vtriuſq; chori oratio cōſtat iambico dimetro catalectico Euripidio. quo ſępius vtitur Euripides. habet pyrrichiū in quarta ſede nonnunq̄ trochæum. DAN.

TVrbine magno ſpes ſollicitę
Vrbibus errant: trepidiq; metus

TVrbine magno. Vt dixi carmē hoc eſt perpetuo tenore cū ſuperiore legendū. nec reponendus erat chorꝰ: cum idem vtrobiq; loquar: ſed in ASCEN.

Ille ſuperbos aditus regum
Duraſq; fores expers ſomni
Colit:hic nullo fine beatas
Componit opes:gazis inhians:
Et congeſto pauper in auro.
Illū populi fauor attonitum:
Fluctuq; magis mobile vulgus
Aura tumidum tollit inani.
Hic clamoſi rabioſa fori
Iurgia vendens improbus iras
Et verba locat:nouit paucos
Secura quies:qui velocis
Memores ęui:tempora nunq̄
Reditura tenent.dum fata ſinunt
Viuite læti:properat curſu
Vita citato:volucriq; die
Rota pręcipitis vertitur anni.
Durę peragunt penſa ſorores:
Nec ſua retro fila reuoluunt.
At gens hominum fertur rapidis
Obuia fatis incerta ſui.
Stygias vltro quęrimus vndas.
Nimium Alcide pectore forti
Properas mœſtos viſere manes.
Certo veniunt ordine parcę.
Nulli iuſſo ceſſare licet:
Nulli ſcriptum proferre diem.

ſuperiore naturæ & non inaniū hoim cōme-
morat ſtudia:hic ſtulta carpit hoim vota: ſic
tñ vt ſuperiori cōnectaẽ: vt ſit dico:& quibus
ſpes eſt in agris. Nā ſpes ſollicitę errant ſup.
cū magno turbine,ſubaudi in vrbib⁹: & me-
tus trepidi.i.qui faciunt homines anxios &
trepidos,errant.i.diuagaẽ & frequētes ſunt
in vrbibus. Ille eñ quiuis vrbicola ſalutādis
magnatibus vt ſportulā mereaẽ deditus. Re
ſpicit aūt illud Geor.ij. O fortunatos nimiū
ſua ſi bona norint, Agricolas:quib⁹ ipſa pcul
diſcordib⁹ armis Fundit humo facilē victū
iuſtiſſima tellus. Si nō ingētē foribus dom⁹
alta ſuperbis Manẽ ſalutantū totis vomit æ-
dibus vndā. Vnde ſciat inſtitutorum Roma
norum imperit⁹:moris fuiſſe Romæ: vt cliē
tes patronos & bñficos pceres ſummo ma-
ne viſerent ſalutandi gratia,ſalutatoſq; in fo
rū comitarenẽ:ob quā rē recipiebant ſportu-
lā.i.aut centū quadrantes, aut cœnā rectā vt
Iuuenalis latiſſime idicat. Ille itaq; expers ſō
ni.i.peruigil ne ſalutandi tēpus p̄tereat,colit
ſuperbos aditus regū.i.diuitū principū con
Rex. uiuij:quicunq; eñ epulum dat rex dicẽ:& p
i.fores duras.i.q̄ nō aperiunẽ petentibus ſed
afferentibus. Hic.i.alius,cōponit.i.accumu-
lat,opes beatas.i. beatificantes hoc eſt āplas
quæ beatificare vidētur auaros:cum id mini
me faciant:componit dicit, nullo fine.ſ. cō-
ſtituto (contra qđ Flaccus pri.ſer. Deniq; ſit
finis quærendi:cumq; habeas plus Pauperiē
metuas minus.& Perſius in fine opis multa
dicit.) inhians gazis.i. diuitijs & theſauris:&
paup.i.parū habens in auro congeſto:qa vt
dicit Seneca philoſoph⁹, Tā deeſt auaro qđ
habet q̄ quod non habet. quia vt dicit in arte
Horatius, Quærit:& inuentis miſer abſtinet
& timet vti.& pri.ſer. ad auarū. Cōgeſtis vn-
diq; ſaxis Indormis inhians:& tanq̄ parcere
ſacris Cogeris, aut pictis tanq̄ gaudere tabel
lis.& hęc in auaros: in ambitioſos aūt addit.
Fauor populi.i.ſuffragia & applauſ⁹,& vul-
gus magis mobile,fluctu.ſ. marino, tollit.i.
extollit, illū .i. aliū videlicet ambitioſum,at-
tonitum.i.ſtupefactum & pre nimia cupidi-
tate honoris ſtolidū, & tumidum.i.inflatum
aura.i.fauore & aſpiratione inani. Hic.i.alius
vtpote cauſidicus,improbus.i.improbād⁹,
quia vendens iurgia rabioſa fori.ſ.iudicialis
clamoſi,locat.i.pretio accepto cōmodat,iras & verba,quia ſic litigat pro parte ſua vt vere iraſci puteẽ. Quies
es ſecura.i.ſeparata curis,nouit paucos:quia in paucis eſt:q memores æui velocis.i.cito tranſeuntis, tenent.
i.non fruſtra expendunt,tempora nunq̄ reditura:& ideo caute expendenda. ſed chorus videtur ad volupta-
tem inuitare,abiectis curis rerum non neceſſariarū:vt ea tempora tenere cenſeamur quib⁹ nobis,& genio no-
ſtro indulgentes vixerimus. Quæ ſententia Chriſtianis nō recipiẽ: vtpote qui norunt ſe per delicias ad delici
as tranſire non poſſe: admonentes, vt dum tēpus habemus operemur bonum:ne cum diuite Epulone detru
damur ad æternā ſitim. Addit aūt poeta, dū.i.donec fata.i.prouidentiæ diuinæ,aut tpa vitæ nobis a deo con
ſtituta,ſinunt.i. permittunt, viuite læti. quod & Salomon,ſed in perſona hoīs mundani ſumme probat: nec
eſt improbanda ſententia,ſi bene viuere & lætari dixerimus:qui ſine morſu conſcientiæ non erroneæ viuunt
qui ſoli vere læti viuere poſſunt. Vita.ſ.humana,properat.i.feſtinat ad mortem,curſu citato.i.agitato & feſti
nato,& rota anni præcipitis.i. cito decurrētis, vertitur.i.reuoluiẽ, die.i.tempuſculo, volucri.i.velociter auolā
ti. Sorores.ſ.inter ſe deæ fatales quæ parcę a partu in quo fata mortalibus diuidunt aut q, nemini parcant di-
cunẽ, Clotho. Lacheſis Atropos duræ,quia inexorabiles,peragūt.i. ad finē agūt,hoc eſt abſoluūt cito,pēſa
i.materiam vitę, quā nere fingūtur: vnde, Clotho fert penſum, Lacheſis trahit, Atropos occat.i.abrūpit filū
vitæ. nec reuoluunt retro .i. retrorſum, fila ſua, quia nemini datur ad iuuentam redire. Flacc. Damna tamen
celeres reparant cœleſtia lunæ. Nos vbiq; decidimus. At.i.q̄uis vita hominis ſit breuis, incerta, & irreparabi
lis,niſi per reſurrectionem in nouiſſimo die quā poeta ignorauit,gens hominum fertur obuia fatis rapidis.i.
morti feſtinæ & rapaci,incerta ſui.i.de ſe,quem exitum habitura ſit. Nos quærimus vltro.i.non coacti violē-

tia fati aut neceſſitate moriendi, vndas ſtygias.i.deſcenſum in mortem.o Alcide.i.Hercules pectore forti.i.
qui habes pectus forte, tu properas nimium viſere manes mœſtos.i.nimis feſtinas ad inferna deſcendere ad
huc viuus cum ſatis fuerit mortuum eo deſcendere. Parcæ.i.deæ fatales, mortis & vitæ ſcdm poetas arbitrę,
veniunt ordine certo: quia a dijs ſtatuto: vnde Maro. Stat ſua cuiq̧ dies breue & irreparabile temp⁹ Omnib⁹ ẽ
vitæ. Et Iob. Conſtituiſti terminos eius qui pręteriri non poterunt. dicunt tamẽ poſſe pręueniri, alioqui fata-
li morte moreremur omnes. Nulli iuſſo.i. cũ migrare a deo iuſſus fuerit, licet ceſſare.i.diuti⁹ immorari. Nulli
licet proferre.i.extendere diem ſcriptum.i.prędefinitum.

TVrbine. Hæc ſcæna ſcribitur verſu anapeſtico & dicit̃ verſus dimeter computatis duob⁹ pro vno. BERN.
poteſt habere ſpondęum & dactylũ: & aliquãdo nullum anapęſtum: & tamẽ dicit̃ anapęſticus, ſeu
pindaricus: quia eo vſus eſt Pindarus. Hic introducitur chorus Thebanus de imbecillitate huma-
na & varietate fortunę loquens q̃ maxime in viris magnis ludit. Neſciũt homines vti hac vita q̃ cũ
tam breuis ſit deberemus optare quietẽ: ſed aliqui laborando auidiſſime inſtant diuitijs: alij ambitioni intenti
ſunt: & ſic nunq̃ quieſcũt miſeri homines. Sunt duę paſſiones q̃ tanq̃ tyranni hoies agitant.ſ. ſpes & metus.
ſpes in plurali eſt expectatio futuri boni: & hęc impellit nos ad patiẽdum multa. Sollicit. anxie expectando:
quia vt dicit Ariſto. omne quod differt̃ affligit aim. & vt diffinit Cice. in Tuſ. Sollicitudo eſt animi ægritudo
premens. Errãt. vagantur: quia homines in multis ſperant etiã caducis. Magno tur. magna confuſione. nam
turbo ventorum reuolutio impellens cum fulmine quod interdum ſolum turbo appellatur veniens cum ma
gno fragore. Vergilius. Turbine cor. ſco. infi. a. Metus. de futuro malo. Trepidi, trementes. Interdum trepi-
dare eſt feſtinare. Vergi. Ne trepidate meas teucri defendere naues. Ille. ecce q̃ bene & publice exprimit miſerã
hoim̃ cæcitatem. Ille. alius. Colit, obſeruat. Expers ſom. perpetuo vigilans. Aditus, ingreſſus vt poſſit adire
regẽ & conſequi quod cupit. Superbos. plenos faſtu. Duras, nimis difficiles. Hic.i. alius. Inhians, auidus ha-
bendi. eſt proprie inhiare aperto ore nimis intentus alicui rei inſtare. Componit. quaſi in vnum ponit id eſt pa
rat. Interdum componere eſt litem dirimere. Vergi. Non noſtrum inter vos tantas componere lites. aliquãdo
componere eſt cõparare. Idem. Sic paruis componere magna ſolebam. aliquãdo cõiũgere. idẽ. Cõponenſq̧
oribus ora. aliquando eſt ornare. idẽ. Dulcis cõ. ſpira. cri. au. Opes. q̃ ſunt ad magnificentiã. diuitiæ potius ad
neceſſitatẽ. Beatas. nunq̃ ſatiantes. Nullo fi. nullo termino nec modo aut ſatietate. Homines beati nõ diuitię
dicũtur ab habendo qui n̄ hbẽt qđ cupiũt. ſed qui plura quęrũt nõ ſunt beati quia nunq̃ implent̃: vt Iuuenalis
Creſcit amor nummi quãtũ ipſa pecunia creſcit. Gazis. Perſicũ eſt verbũ.i.diuitijs. Paup. qñ nõ eſt cõtentus:
quia vt dicit Cicero in paradoxis animus non arca diues appellari ſolet. Congeſto au. accumulato in theſau-
rum. Illũ, aliũ. alius ambitioſus & honoris cupidus omnes curas ſuas in adipiſcẽdis honorib⁹ ponit. Attoni
tũ, ſtupefactũ quaſi tonitru afflatũ & percuſſum, quia neſcit interdũ ambitioſus quid faciat. Mobile, incertũ
& variũ. Vulgus. ignobilis plebecula. Tollit, leuat. interdũ eſt nutrire. Terentius. Nam quicquid peperiſſet de
creuerũt tollere. aliquãdo remouere. Verg. Tollite cuncta ingt. Tumidũ illũ. falſa opiniõe inflatũ. Aura in.i.
fauore icerto. Aura dicit̃ color auri fulgẽs. inde p metaphorã fauor populi: vñ Aurarij q captãt auras popu Aurarij.
li. aliquãdo aura dicit̃ leuis ventus. Hic, alius. Ecce varietatẽ vitæ: alter ponit totũ ſtudiũ ſuũ in orandis cauſis
q̃ plerũq̧ ſolent eſſe patrono pnicioſæ. Fori: iudicialis. Forũ locus quo res vęnales ad vęndẽdũ ferunt̃. vt fo-
rum holitoriũ: & boariũ. a ferendo dictũ vt placet Var. aliud forũ iudiciale vbi cauſæ agunt̃: ſiue a ferẽdo etiã
dictum q quiſq̧ iura ſua ferat: ſiue a Phoroneo rege argiuorũ qui primus forũ inuenit. vt habetur digeſtis
de ver. ſig. In plurali fora. & fori, in alia ſignificatione tabulata ſunt ad ſpeculandũ: & etiã ſedilia ſiue trãſtra na
uium: vt Vergi. in. vi. ænei. Laxatq̧ foros ſi. ac. al. Clamoſi. pleni clamoribus. Vęndens. quia patronus pecu-
nia cõductus cãm agit. Iurgia, cõuicia. Rabida, acerba. inde a Marco Var. patroni cauſarum appellant̃ rabulę
a rabie conuitiandi. Improbus. ille cauſidicus inſatiabilis. Locat. ad pretiũ dat. inde locatio dicit̃: & titulus eſt
digeſtorum locati & conducti. Iras & ver. quia videtur iratus contra aliũ: & vult q ſoluas iras & verba ſua. No
uit. bona eſt ſentẽtia. Pauci ſunt qui ſciãt frui vita: & qui cognoſcãt verã quietẽ. Secura. ſine anxietate. Quies,
vitæ pacatio. eſt hypallage. verte caſus. Qui. pauci. Memores, recordantes hanc vitã eſſe tam fugacẽ. Aeui.
ætatis. Velocis, cito currentis. vt Oui. Labit̃ oc. fugitq̧ vola. æ. Tenẽt, ſciant. Dum ſa. ſi.i. dũ ducim⁹ vitã. Fa
tũ dixit Pla.i Ti. naturã quãdam de creatore pendentẽ. poſt vniuerſi naturam, & aias hoim pductas æthereis Fatum.
vehiculis iũctas expoſuit: tũ his leges fatales aperiri narrat.ſ. ſeriẽ atq̧ ordinẽ rerũ quẽ creator conſtituit, atq̧
conſeruat. hic ordo eſt neceſſarius: ſed iſta neceſſitas: quaſi oia per vim trahat: adimatq̧ vitæ noſtræ libertatẽ
arbitrii quo poſſumus euitare: & puidẽtia declinare. vnde erit immobile: & puidentia mobilis. Viuite le.i. ſine
vlla cupiditate. qđ ſine virtute fieri nõ põt: vt vult Cice. Citato, accelerato. Volucri. cito volanti. Rota.i. reuo
lutio: p metapho. Durę.i. inexorabiles. Sorores. parcæ. Clotho, Lacheſis, & atropos. Clotho colũ baiulat. La
cheſis filat. Atropos occat. hę vitã noſtrã ducere dicunt̃: dicẽte Mar. in primo. Lanificas nulli tres exorare pu
ellas Contigit: obſeruãt quẽ ſtatuere diẽ. interdũ pro diſpoſitione ſuperũ capiunt̃ ab auctorib⁹. Quare latine
parcę dicunt̃ teſte Gellio li. iii. no. act. ex Var. vna lr̃a mutata a partu. Peragũt, deducũt ad fi. Pẽſa, ſtamina. a
pẽdo pẽdis: quibus ſcribunt̃ vitã noſtrã ducere, & finire. Retro vo. qa tranſactũ nunq̃ reuertit̃: ergo dũ vos
habetis tp̃s fruimini eo qđ nũq̃ reuertet̃. At gens. ſed ſtulti hoies nõ cognoſcẽtes vitã ſuã vadunt p maria &
ſubiiciũt ſe mille periculis: & ſic vadũt obuiã. Fatis.i. morti. Rapidis, velocibus: quia mors cito venit. Stygi
aſyl.i. ſponte. Quęrimus vn.i. vadimus ad mortẽ. Nimiũ alci. cõuertit ſe chorus ad Her. di. O Hercules quid
facis? quid deſcẽdis ad iferos añ tp̃s? Pectore.i. aio. Propas, feſtinas. Viſere ma. inferos. ſcdm Acro. ſunt dij
boni: nam manũ bonum ſignificat vñ mane eſt dictũ. Ser. per antiphra. putat manes deos dictos inferos qa Manes.
nõ ſunt boni. idẽ alibi dicit manes eſſe aias exutas corporib⁹. adiũgit alios q credãt manes a manãdo.i. fluen
do dici: eo q plena ipſis ſint oia inter lunarẽ terrenũq̧ circulũ. interdũ ponunt̃ pro pœnis. vt Ver. in. vi. q ſq̧
ſuos patimur manes. Mœſtos. ergo infernales vbi eſt perpetua triſtitia. Parcę. illę deę dant mortẽ. Veniũt. ad
nos. Ordine cer. fixo. qa ſtatutus eſt terminus cuiq̧. Ceſſare. nõ poteſt tardare aliquis quãdo parcę iubent eũ
mori. Proferre.i. prolongare. Diem, mortis. Scriptum, terminatum. vnde Mar. dixit parcas eſſe librarias &
ſcriptrices ſuperorum.

DAN. ¶ Turbine. Ridet inania hoim vota:& caducas ſpes: & cōtra inſanū vulgi paradoxon oſtēdit quicqd in hac vita appetitur fluxū eſſe & fragile extra ſolā virtutē. Loquit̄ chorus: & carmen iambicum dime. hypercata. in diſſyllabo. Ille. ambitionē taxat & auaritiā eorum q mane egredientes diuites ſalutabāt & appellabāt reges & dn̄os vt ait Mart. ad Cęci. & Baſſum: & multis in locis. Iuuen. ait. Miſeros. carpit Curiales. Fori. a cōtētionibus foreſibus cauēdū eſſe in primis monet Exiodus Perſam fratrē: ſiquidē breui & rē & vitā hois deſtruunt. ὤρη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων τε. Dū fata ſi. audax & magnifica ſentētia: omniq; obſeruatiōe nō indigna: quippe ad animi ſecuritatē inuitat cōtēpto vitio. hoc em̄ eſt viuere bis, vita poſſe priore frui. hinc facundiſſimus poeta Martia. Iuliū ſodalē inuitat ad otiū & virtutē cū voluptate. Non bene diſtuleris videas qđ poſſe negari: & ducas qđ fuit eſſe tuū. & ad. Q. Fabiū. Properat viuere nemo ſatis: & alibi. Viue velut rapto fugitiuaq; gaudia carpe. Perdiderit nullū vita reuerſa diē. & Perſius. Diſcite o miſeri & cauſas cognoſcite rerū. Quid ſumus &c.

ASCEN. ¶ Vrna. ſ. qua cineres cōbuſtorū condi ſolebant: vn̄ ab vrendo nomen ſumpſit: hoc eſt ſepulchrum, recipit eres citatos. i. vocatos ad mortē. Permitto. ſup. aut volo, vt gloria tradat. i. notū faciat aliū multis terris: & vt fama garrula laudet per oēs vrbes: & tollat. i. extollēdo faciat parē cęlo & aſtris. i. fama ſup ęthera notū: & alius eat ſublimis curru. ſ. triūphali: tell⁹ mea. i. patria q̄ me genuit, tegat me lare ſecreto & tuto: vt ſit occlte & ſecure viuēs. Senectus cana. i. canos inducēs, venit ad pigros. i. q ad eā ire recuſant aut q i otio ſunt: & humili loco. i. ad eos q in humili verſantur loco: ſed fortuna. i. cōditio ſordida. i. inculta domus paruę ſedet certa. i. tuta & ſecura: virtus animoſa cadit alte. i. ab alto gradu. Sed. q. d. vt ad rē ceptā redeā, Megara vxor Herculis, venit moeſta, ob Iunonis iniuriā, crine ſoluto: vt ſolent mulieres in ſumma rerū deſperatione: comitata. i. ſecū ducēs aut ſeqns paruū gregem. ſ. natorum: & parens. i. pater Alcidę. i. Herculis Alcei nepotis. ſ. Amphitryo graditur tardus ſenio. i. ob ſenium.

Recipit populos vrna citatos.
Alium multis gloria terris
Tradat: & omnes fama per vrbes
Garrula laudet: cœloq; parem
Tollat & aſtris: alius curru
Sublimis eat: me mea tellus
Lare ſecreto tutoq; regat.
Venit ad pigros cana ſenectus
Humiliq; loco: ſed certa ſedet
Sordida paruæ fortuna domus.
Alte virtus animoſa cadit.
Sed mœſta venit crine ſoluto
Megara paruum comitata gregem:
Tarduſq; ſenio graditur Alcidę parens.

BERN. ¶ Vrna. vrna. i. ſepulchrum vbi cineres mortuorū condunt̄: vl' vrnā intellige iudicium inferni qui per ſortes ex vrna tractas iudicia faciunt dānatorū apud inferos: vt Vergi. in. vj. Vrnā mouet ille ſilētū. Populos cita. vocatos, q a cui acciderit ſors illa ex vrna tracta, opus eſt vt vadat. a cio cis a quo accire deducitur hoc eſt aduocare & accerſire euſdē ſignificatiōis: & de accire. a cio fit etiā cito citas quod eſt voco. Cice. Citat eū nō reſpōdet. Procire eſt aūt petere. Liuius. Matrē pcitū venerat: habetq; penul. ſyl. cor. qn̄ eſt pducta ſignificat irritū atq; ruptū: inde iuriſcōſulti irritū teſtamētū pcitū dicūt. pcitare idē eſt qđ puocare: & idē ſignificat ciere a cieo. Vergi. Lachrymaſq; ciebat. Aliū. iō cōcludēs chorus dicit. nolo ſequi iſtas anxietates: alij pariāt gloriā. ſatis mihi eſt viuere meo paruo. Tradat. vt cognoſcant̄ per varias terras. Curru. ſ. triumphali. Mea tel. i. patria. Lare. domo. Secreto. vbi nō ſim multū cognitus: iuxta illā praeclarā ſniam Oui. in tri. Crede mihi bn̄ q latuit, bn̄ vixit: & intra fortunā debet quiſq; manere ſuā. Tutoq; te. verſus hic cōſtat ex primo ſpondęo & ſecūdo tribracho. Venit ad pig. ad deſides, & hoies vmbratilis vitę. nullus venit ad ſenectutē q vult conſeq magna & ardua, q s cito moriūt̄ ſubeūtes mille pericula. Cana. ab effectu: q s habēt ſenes albicātes & canos capillos. Humiliq; lo. vili & obſcuro loco qđ cōtrariū euenit cupidis honoris: & regib⁹ q raro moriuntur ſine vulnere. vt Iu. Ad generū Cereris ſine cęde & vulnere pauci Deſcēdūt reges: & ſicca morte tyrāni. Sed cer. ſe. i. manet ſine periculo. vt Hora. in Odis. Viuit̄ bn̄ paruo: cui nitet in tenui menſa purū & ſine labe ſalinū. Fortuna, cōditio. Sordida. ſine apparatu & ignobilis: in ea ſignificatiōe apud Hora. legit̄. Iudice te nō ſordid⁹ author. ſordidus aliqn̄ ſordibus plenus. Paruę do. tenuis familię. Dom⁹ aliqn̄ familiā ſignificat: vt dom⁹ Cornelia. aliqn̄ patriā. Verg. Da p. tym. do. da moe. feſſis. aliqn̄ habitaculū. Verg. Aſt vbi iā patrię peruē. ad li. ſe. antiquaſq; domos. aliquādo templū. Iu. An̄ domū ve. quā do. ſuſtinet anchora. itē brutorū luſtra domos appellamus. Vergi. Antiquaſq; domos volucrū. Alte ca. q quęrunt res altas, altius cadunt & grauius. Sed moeſta. dat locum ſequenti ſcenę: quia dū loqueretur venit Megara vxor Herculis cum filijs ſuis paruis & amphitryone moeſta tota: & capillis ſparſis. Comitata. ſequēs. Par. gre. filios paruos. Parens, Amphitryo. Alcidę. Herculis Alcei nepotis.

Procire.

Domus.

DAN. ¶ Me mea tellus. Sapiētiſſimus quiſq; eo debet eſſe contentus quod ſatis eſt. in minimis em̄ gaudet natura, Cice. teſtante. in hanc ſententiam cadit. Me domus &c. Tecta iuuant &c.

ASCEN. O Magne olympi rector. Metrū eſt quale vltimū oim precedētis chori trimetrū iambicū. Loquitur primū in hoc actu Megara (caue dicatur megera) Herculis vxor ęgre ferens tot mala eius cum ſit tanta virtute preditus. vn̄ cū ſit melioribus dignus & meliora ſperet de

Actus ſecūdus Trimetri Iābici. Megara.

O Magne olympi rector & mūdi arbiter
Iā ſtatue tandē grauib⁹ erūnis modū
Finemq; cladi: nulla lux vnq̄ mihi

Secura fulſit: finis alterius mali
Gradus eſt futuri: protinus reduci nouus
Paratur hoſtis: anteꝗ̃ lętam domum
Contingat: aliud iuſſus ad bellum exeat:
Nec vlla requies: tempus aut vllum datur
Niſi dum iubetur: ſequitur apprime ſtatim
Infeſta Iuno. nunquid immunis fuit
Infantis ætas? monſtra ſuperauit prius
Q̃ noſſe poſſet. gemina criſtati caput
Angues ferebant ora: quos cõtra obuius
Reptauit infans: igneos ſerpentium
Oculos remiſſo pectore ac placido intuens
Arctos ſerenis vultibus nodos tulit.
Et tumida tenera guttura elidens manu
Proluſit Hydrę. Męnali pernix fera
Multo decorum præferens auro caput
Depręnſa curſu eſt. maximus Nemeę timor
Gemuit lacertis preſſus Herculeis Leo.

co grauiſſime torq̃bit̃. vbi furore correptum intelliget. id aũt proprium Tragœdiæ vt ex lætis ad triſtia tendat. Ordo eſt. O. ſ. Iuppiter magne rector olympi. i. cæli, & arbiter. i. ex arbitrio iudex mũdi. ſ. totius, ſtatue. i. cõſtitue, define: iã tandẽ modũ. i. finem: ærũnis grauibus. ſ. Herculis: & ſtatue finẽ cladi. i. calamitati ei⁹. Nulla lux fulſit mihi vnq̃ ſecura. i. in nullo die fui vnq̃ ſecura. i. ſeparata a curis. finis alterius. i. vnius vtpote pręteriti mali. i. aduerſitatis & laboris, eſt grad⁹. i. mediũ veniẽdi, ſicut munire gradũ eſt pręparare viam, futuri. ſ. mali: nouus hoſtis parat̃ protinus. i. illico ſup. Herculi reduci: id eſt redeunti & reuertenti in patriã: quia anteq̃ cõtingat domũ. ſ. ſuã, lętã ob aduentũ ei⁹ ſi perueniret iuſſus ſup. eſt, ſup. vt exeat ad aliud bellum (alij legunt, meat vt ſit meat iuſſus ab Euryſtheo aut Iunone: ad aliud bellũ anteq̃ cõtingat domũ lætã) nec vlla requies aut vllũ tp̃s dat̃: niſi dũ iubet̃. ſ. ad nouũ bellũ ire. Iuno nouerca eius ſæua, apprime infeſta. ſ. illi. i. vim inferẽs, ſequit̃. i. pſequit̃ eũ ſtatim. ſ. ex quo natus eſt. Nunquid ætas infantis. i. qua adhuc infãs fuit, fuit immunis. ſ. a malis? q. d. minime. quia ip̃e ſupauit prius mõſtra, vtpote angues immiſſos a Iunone in cunas ei⁹ anteq̃ poſſet. ſ. p ætatẽ, noſſe ſup. ea. angues criſtati caput. i. habentes criſtã in capite, ferebant. i. extollebant gemina ora: aut vterq; ſuum, aut vterq; duo: nã ſeptena repta ſunt: cõtra quos infans cum ingredi adhuc nequiret reptauit obuius, & intuẽs pectore remiſſo ac placido ſup. ente aut manẽte, igneos. i. ardentes & rubros oculos ſerpentiũ, tulit. i. ſuſtinuit nodos. ſ. ſerpentiũ, arctos. i. cõſtrictos ad corpus ſuũ, vultibus ſerenis. i. nulla turbatione motis: & elidens manu tenera, guttura tumida. i. inflata, proluſit. i. pludiũ ſeu pręludiũ fecit hydræ. i. ſpecimen dedit pugnę quã eſſet geſturus cũ hydra ſerpẽte aquatili in Lerna palude: cui vno abſciſſo capite gemina renaſcebãt: donec igni exuſſit: vñ ſunt qui p hydrã paludẽ agrũ vaſtantẽ intelligant, quã igni exiccarit. Fera mænali. ſ. montis arcadię, hoc eſt cerua, auratis cornibus & æreis aut potius aereis. i. volucribus pedibus: nã vt inquit DAN. q̃ pnicitas ſit in ęre? verũ ſoliditas eſſet & firmitas in curſu. legam tamẽ cũ grãmaticis ſexto ænei. aeripedẽ nõ ærepedem per ſyngreſim. Leo maxim⁹ timor nemeę. ſ. ſyluæ gemuit preſſus lacertis Herculeis, ſpecioſe dictum.

O Magne. Secũdus actus de lamentatione Megarę, de laboribus Herculis: & habet aliã partẽ de con- BERN.
ſo. Amphi. ad eã. Tertio violẽtia Lyci q volebat Megarã in vxo. poſtea ponit̃ chorus q̃ ſemp cãta
tur in fine actus. Verſus talis eſt, vt in prima Scęna, iambi. Stilus eſt dramati. in quo introducũtur
loquentes: & author tacet: & pprie eſt Tragœdię & comœdię. Dramata latine dici pñt actus: ibi eñ
res videt̃ agi, nõ narrari. O magne re. & ar. o Iuppiter q ſup oia poteſtatẽ habes. Arbiter iudex dicit̃ nõ a lege Arbiter.
datus ſed ab his qui litigant electus qui totius rei habet arbitriũ & facultatẽ: dictus ab arbitrãdo. Arbitrari eñ
eſt exiſtimare. hinc arbitriũ q arbitriũ ſentẽtiam ſignificat: aliqñ opinionẽ: vt oia pro arbitrio ſuo facit. i. pro
ut ſibi videtur. Statue. impone. Modum. finem. Ærũnis. laborib⁹ mariti mei. Ærũna pprie eſt labor corporis.
Grauibus. difficilibus. grauis dicit̃ ponderoſus: inde per tranſlationẽ dicimus virũ grauẽ plenũ auctoritate. Grauis.
aliquãdo dicit̃ grauis moleſtus. Iu. Iam grauis es nobis & ſæpe emungeris. Itẽ amarũ ſignat. Lucre. Abrota
noiq; graues & triſtia centaurea. aliquãdo etiã grauis grauidus dicitur. Vergi. Marte grauis geminã partu da-
bit Ilia plẽ. Lux. dies. Secura. ſine metu. Finis. cũ finiuit vnũ laborẽ ſtatim iubet̃ ad alium. Eſt gra. eſt quaſi
via ad alium. gradus eñ ſunt ex quib⁹ ſcalæ conſtant: & per quos ad ædificiorum altiora conſcenditur: a gra-
diendo. i. eundo dicti: q per eos eat̃. Verg. Aerea cui gradibus ſurgebant limina. Gradus etiã dicit̃ quædam Gradus.
firmitas ſtandi: vt Cice. Nec tumultuãtes de gradu deijci. Grad⁹ cognationis Pau. iuriſcõ. dictos putat ad ſi-
militudinẽ ſcalarũ: quos ita ingrediunt̃: vt a proximo in proximũ ueniamus. Reduci. reuerſo. pprie dicũtur
reduces q reuerſi ſunt incolumes ex aliquo periculo: vt Verg. in primo æneí. Anteq̃ cõ. veniat domũ: remitti Reduces.
tur ad aliud periculũ. Dũ iu. i. interea tñ requieſcit dũ mandat̃ ei periculũ: & eius cõditio narratur. Infeſta. ini-
mica. Infeſtus actiue ad perſecutionẽ alicuius. paſſiue dicit̃ locus infeſtatus a latronibus. Apprime. valde. iũ Infeſtus.
gitur cum adiectiuis. Nunquid. incipit narrare pericula eius. cũ nat⁹ eſſet Her. ad eũ necandũ miſit Iuno duos
ſerpẽtes quos i cunis puer intrepidus interemit: vt Oui. in epi. Vt geminos eliſeris angues: Cũ tener in cunis
iam Ioue dignus eras. Immunis. q. d. nõ: nõ fuit ſine periculo & labore. Noſſe. pnoſcere infinitiuus per ſyn-
copã p geminũ. ſſ. quãdo eſt impatiui ſcribit̃ p ſc. Criſtati. ſynecdoc. habẽtes capita criſtata. Reptauit. Repe-
re dicunt̃ animalia q pedes nõ habent: & vẽtre gradiunt̃: vt ſerpentes & vermes: q̃ a repẽdo dicũtur reptilia. p Repere.
metaphorã etiã dicunt̃ ea q̃ exiguos pedes habẽt vt lacertę: & ab hoc fit repto frequẽtatiuum: iõ Her. infans.

reptauit traxit ſe quodā modo ad ipſos ſerpentes. Igneos. flammeos. Remiſſo pect. i. animo non timēti: vñ remiſſos ocioſos quādoq; vocamus: & remiſſam orationē q̄ eſt ſine contētione & apparatu: vt ait Cice. Tulit

Ferre. diſſipauit. Ferre aliqñ eſt portare. Verg. Vix illū fa. &c. Sed Caius iuriſcon. ferri ea proprie dicit q̄ nr̄o corpore geſtamus: portari vero ea q̄ iumento nobiſcū ducimus: agi q̄ animaliū ſunt. ferre aliqñ oſtētare. Vergi. Captiuo vt ſe ferret in auro. Itē dicere. Verg. Scelus expēdiſſe. merentē Laocoōta ferūt &c. Item ducere. Idem. Hęc via tartarei q̄ fert Acherontis ad vndā. Itē pati ſignificat. Mar. Nā tantos rogo quis ferat labores &c. itē cupe, Oui. In noua fert animus. Nodos arctos, ſtrictos. Serenis. ridentibus quaſi nō curaret. Elidens. ſtrāgulās: ne elideret turba. apud Vale. Ma. i. ne ſtringendo multitudine premeret. Tumida. inflata veneno. Preluſit. Prelu

Pręludo. dere. qñ vnus vult pulſare citharā primo tentat chordas: & illud qd̄ primo ſonat, vocat pręludere. inde dicūtur p̄ludia q̄ añ verū certamē fiūt. ita Hercules fecit pręludiū interficiēdo iſtos angues: vt melius auderet poſt ea interficere hydrā de qua dicemus inferius. Mænali. montis arcadiæ vbi erat cerua velociſſima habens cornua aurea: & pedes æneos. Euryſthe⁹ iuſſit eā curſu capere. Fera. cerua. Pernix. velox. Antiq pernā appellat poſteriorē partē ſilcis: inde pernio morbus dicit qui in ea parte pedis naſcit: & pernicitas velocitas vocat. Maximus ne. Her. duos leones interfecit. primū cū eſſet adoleſcēs & inermis apud Teumeſum oppidū paruum

Pernix. Pernio. in Thebanis finibus: vt Sta. Illius in ſpeciē quē p Teumeſia tempe Amphitryoniades fractū iuuenilib⁹ annis Ante Cleonæi veſtitur pręlia monſtri. Hic Leo a Ioue dicit in cælū tranſlatus: vt gloriæ Herculis cōſuleret q̄

Leones duo. eū inermis occiderat: & q̄ hæc erat prima Herculis adoleſcentis certatio. Higinus tñ dicit aliū fuiſſe: quem tradit a Luna iuſſu Iunonis in terra arcadica, & regiōe Nemeę educatū: & deinde in exitium Her. dimiſſum: quē Hercules iuſſu Euryſthei claua quā a Molorcho hoſpite acceperat, interfecit. Itaq; poſtea claua pro gladio, & pelle pro ſcuto Herculē vſum fuiſſe. Leonē vero a Iunone inter ſydera relatū fuiſſe. Nemea ſylua inter Cleonas: & Phliūtē: in qua argiui ob Herculis memoriā Nemęa ſacra celebrare cōſueuerunt: q̄ ibi Hercules ſuſceptus hoſpitio a Molorcho paſtore iuxta habitante: cū Leonē interfecit. Cleone eſt mediocre oppidū diſtans ab ar-

Cleone. gis. cxx. ſtadijs. Phlius eſt medio Sycione argiuæ terrę. Leo, appoſitiue, Maximus timor Nemeę. ſ. regionis nam Nemea tota illa regio etiā appellat. Gemuit. gemere p̄prie eſt pectore cū prę anguſtia in ſonū p̄rumpit: ergo etiā bruta ſub pondere gemunt: & etiā inanimata: vt Verg. Gemuit ſub pondere cymba.

DAN. ¶ O magne. metro iambico trimetro Archilochio hypcatalectico mō: modo acatalectico inſcribitur hic ſecundus actus. in quo Herculis abſentiā deplorat Megara & Lyci infeſtatiōes in ſe. hanc cōſolat amphitryō. primū itaq; Herculis deplorat ęrūnas vbi per tranſitū geſta Herculis enumerat. quę Mart. & Auſonius elegātiſſimo carmine p̄ſequūtur. Diodo. inter. xij. nō commemorat Anthei certamē. Megara nō megęra dicta eſt vxor Herculis: filia Creontis, Home. atteſtante in. xj. Odyſſeę: και μεγαρηκρειοντ. Pernix fera. cerua in Menelo ab Hercule ſuperata curſu, nō habuit pedes æreos ſed æneos. & q̄ Vergi. Aeripedē appellet eſt per Synereſin conglutinatio facta. quæ eni fuiſſet æneis pedibus pernicitas?

ASCEN. ¶ Quid ſtabula &c. Proſequit reliquos labores & facinora memorabilia Herculis dicēs. Quid memorem ſtabula dira in quib⁹ erant equi feri humanis carnib⁹ veſcentes, gregis Biſtonij. i. Thracij vtpote regis Thracię, hoc eſt Diomedis: & regē. ſ. Diomedem ſupatū ab Hercule, datū pabulū. i. in pabulum ſuis armentis. i. equis? q. d. non op⁹ eſt cum ſit notiſſimum. Et ſup. quid memorem ſuē. i. aprū Menalium. i. in Mænalo monte graſſantem hiſpidum. i. hirſutum & aſperum. ſ. ſetis, ſolitum in denſis iugis Erymanthi. ſ. mōtis arcadiæ, quatere. i. concutere, nemora arcadia. i. arcadica? & ſup. quid memorē taurū non leuem, immo grauē metū, centū populis. i. nationibus nedū hoībus? q. d. fruſtra iſta cōmemorē cū maiora fecerit. Nā paſtor triformis ſ. Geriōes tricorpor, vt Ber. explicat, littoris carteſij. i. qui gregem pauit aut habuit apud Carteiā gręce Carteſon oppidū Hiſpanię littorale ſeu maritimū, perēptus ſup. ē ab Hercule, inter remotos greges gentis Heſperiæ. i. Hiſpanę. Bene cōmuni vſus eſt vocabulo: vt ad greges populi & armētorum applicari poſſit: nam tris fratres cum auxilijs ſtrauit. p̄da. ſ. boum acta. i. abacta eſt ab occaſu vltio i. infima parte Hiſpaniæ vbi fines terræ dicūtur. Cytheron mōs Boeotię Baccho ſacer, pauit. ſ. poſtq̄ Hercules abegerat, pecus notū Oceano. i. paſci ſolitū in littore Oceani atlātici. Et ſup. Hercules miſſus. ſ. ab Euryſtheo imperio Iunonis, penetrare plagas. i. regiōes ſolis æſtiui. i. ad torridam zonā vbi ſol pluri mū æſtuat: & pro. i. regna aduſta. ſ. ſole: q̄ dies medius. i. ſol in meridie torret. i. deſiccat &

Quid ſtabula memorē dira Biſtonii gregis:
Suiſq; regem pabulum armentis datum?
Solitumq; denſis hiſpidū Erymanthi iugis
Arcadia quatere nemora Mænalium ſuem?
Taurumq; centū non leuem populis metum?
Inter remotos gentis Heſperiæ greges
Paſtor triformis litoris Carteſii
Peremptus: acta eſt pręda ab occaſu vltimo.
Notum Cytheron pauit Oceano pecus.
Penetrare iuſſus ſolis ęſtiui plagas
Et aduſta medius regna q̄ torret dies:
Vtrinq; montes ſoluit abrupto obiice.
Etiam ruenti fecit Oceano viam.
Poſt hęc adortus nemoris opulenti domos
Aurifera vigilis ſpolia ſerpentis tulit.
Quid ſęua lernæ monſtra numeroſum malū?
Non igne demum vicit? & docuit mori?
Solitaſq; pinnis condere obductis diem
Petiit ab ipſis nubibus Stymphalidas.

vrit,ſoluit mõtes.ſ.obſtãtes Calpen & Abylã, vtrinq; .i.ab vtraq; pte,quaſi vtraq; manu,obice.i. obſtaculo
obiecto a natura rupto:& fecit etiã Oceão ruenti.i.pcipitãter fluẽti: vñ ab Okys qd eſt velox dicit, viã.i.trãſi=
tũ inter colũnas ſeu rupes illas interruptas. Poſt hęc ipe adortus.i.quaſi p inſidias iuadẽs, domos.i. mãſiões,
habitacula,aut penetralia,nemoris opulẽti.i.hortoꝝ Heſpidũ,tulit.i.abſtulit.ſ.ide ſpolia aurifera.i.aurea ma
la,ſerpẽtis vigilis.i.cuſtodiri ſolita a drachone puigili.Q uid? mod⁹ ẽ interrogãdi,nõ.i.nõne,herc. vicit demũ
igne mõſtra ſęua lernę.ſ.paludis hoc ẽ Hydrã appoſitone numeroſũ malũ.i. in quib⁹ multiplex erat malũ qa
vno capite amputato ſubnaſcebant gemina: & ſup.non.i.nonne vicit demum igne:& docuit mori.ſ.Hydrã
q̃ ppetuo victura videbatur?q.d.maxime:& petijt.ſ.ſagittis.i.fixit,ab ipis nubib⁹.i.quũ volarent alte: Stym
phalidas.ſ.aues,ſolitas condere.i.abſcõdere,diẽ.i.lucẽ ſolis pinnis.ſ.alarũ ſuarũ quas pẽnas vocamus,obdu
ctis.i.extenſis contra radios ſolis.

¶ Q uid ſta. Hercules Diomedẽ Thracię regẽ dirũ hoiem, q equos ſuos aduenaꝝ carne i Tyrida Thracię op= BERN.
pido paſcebat, occidit:eũq; iumẽtis ſuis epulãdũ appoſuit. Oui. addit etiã equos fuiſſe ab eo perẽptos i.ix.li.
meta. vbi Hercules ait. Q uid q Thracis equos humano ſanguie pigues Plenaq; corpib⁹laceris pſepia vidi.
viſaq; deieci dñmq; ipoſq; pemi. Q uid me. qd dicã. Biſtonij regis. Diomedis Thraceſis. Biſtones ſũt popu
li Thraciæ. Biſtõis ſtagnũ & regio a Biſtone rege Thraciæ cognominata. Oui. Et tuta a bello Biſtonis ora fu
it. hinc Biſtonius deducit. Pabu. paſtũ. Solitũq;. ſup. quid memorẽ. Hercules aprũ miræ magnitudinis arca=
dicũ agrũ vaſtantẽ occidit: vel vt quidã ſentiunt viuũ cepit:& Euriſtheo detulit. Dictus eſt hic aper Męnali⁹
a Męnalo monte arcadiæ. Iugis.i.collibus Erimanthi: mons eſt in finibus Arcadiæ & ſylua & fluuius eiuſdẽ
nominis in Alpheum defluens: vt Plynius lib. iiij. natura. hiſto. Dẽſus,ſyluoſus,quia ibi ſint ſyluę. Vergi. v.
ęnei. Vt quõdã caua cõcidit: aut erimãtho: Aut Idai magna radicib⁹ eruta pin⁹. Taurũq;. ſup. iterũ qd memo
rẽ taurũ. Hercu. taurũ ferociſſimũ oẽm Atticã vaſtãtẽ interemit. Oui. Vos neman⁹ validi pſſiſtis cornua tau=
ri. Nõ le.i.magnũ. Leuẽ prima correpta ſine põdere dicim⁹. Ver. Añ leues ergo paſcẽtur in æthere cerui. & per Leue.
trãſlationẽ dicim⁹ hoies leues q facile mutant: grauitateq; carẽt. Oui. Tu leuior folijs. eodẽ mõ dicimus res le
ues in qb⁹ nullũ eſt momẽtũ. Prop. Et leuib⁹ curis multa perire bona. Q ñ habet primã pductã politũ ſignifi=
cat. Prop. Chariorẽ auro iuuenis cui leuia fulgẽt Ora: nec amplexus aſpa barba terit. Et qm̃ leuia ſunt lubri=
ca, dicim⁹ etiã leue lubricũ. Verg. Raucũ p leuia murmur ſaxa ciẽs. hinc leuigare dicim⁹.i. politũ facere. Inter
re. Her. Geryonẽ aduerſus ſe venientẽ bello ſupauit. ſublatũq; ei egregiũ pecus abduxit in Gręciam. hũc fa= Geryon.
bulæ ferunt trigeminũ fuiſſe hoc eſt triplicis naturæ: alij triformẽ. Heſio. triplicem hoc eſt trium capitũ:& ful=
guris filiũ. ſed veritas hiſtorię habet Geryonẽ in Hiſpania regem fuiſſe: duoſq; habuiſſe fratres ſimili modo
Geryones dictos: tãta inter ſe cõcordia vixiſſe: vt qñ tres eſſent, vna oẽs regi aula viderent. In his locis quib⁹
imperabat, tantã pabuli lętitiam eſſe: vt niſi per abſtinentiã impedita ſagina fuerit: pecora corrũperent: hinc
armenta Geryõis in quib⁹ ſolis ea tempeſtate opes æſtimabant tantæ famæ fuiſſe: vt Herculem ex Aſia ma
gnitudine pdæ attraxerit. Gentis he.i. Hiſpaniæ dictæ ab Heſpero ſtella verſus occidentẽ in vltimo loco. Pa
ſtor, Geryon. Littoris car. Carteſiũ litt⁹ Hiſpanũ appellat: in quo freti anguſtiæ ſunt. Carteia oppidũ eſt: Car Carteſus.
teſus a græcis dicta: de qua Sil. Italic⁹. Q uã tranſuecti olim ex Africa Phœnices habitarũt. a carteſo carteſi
us deducit. Citherõ, mõs Thebanus. Notũ.o. qd ſolitum erat paſcere iuxta Oceanũ mare in Hiſpania. Pene=
trare iuſ. alius labor. Her. dicit poſuiſſe colũnas in occidẽte. quia eñ ex Oceano mare noſtrũ intrantibus duo C olumnæ
mõtes occurrũt quorũ alterũ in Africa abylã vocant: alterũ in Europa calpẽ: hos quondã iunctos ppetuo iu= Herculis.
go fuiſſe finxerũt ſed Her. diremiſſe colles. Aliqui tñ hos mõtes pcul ſpectãtibus geminas columnas videri
dicunt & exinde datũ fabulæ locũ. Alij ſic. Tyrijs olim oraculũ ſciſcitantibus reſpõſum fuiſſe vt ad Herculis
colũnas Colonĩã mitterent: eos autẽ qui ſpeculandi gratia miſſi fuerũt: vbi ad fretũ & ad calpes anguſtias p=
uenere orbis terminos eſſe ratos: quod laborum Her. metæ fuiſſet: Gades ibi occupaſſe:& in altera earum vr=
bem ad occaſum: templum vero ad orientẽ condidiſſe. hic columnarũ Her. nomen ppagatũ. Q uidam colũ=
nas Her. eas eſſe dixerunt quæ intra Her. templũ in Gaditana inſula erant ex ære octo cubitorũ: in quib⁹ ſum=
ptus in cõſtructione templi factus erat ſcript⁹. proficiſci vero ad eas ſolebãt: q nauigationẽ abſoluiſſent: Her
culi ſacra faciẽtes:& ſic iuuari ſe a deo exiſtimãtes. Ibiq; maris & terræ finẽ eſſe a ſacerdotib⁹ inſtruebant. Mos
pterea veterũ fuit colũnas, aut aliquid tale ponere, quo vel fines expeditionum ſuarũ vel res fortiter geſtæ in
telligerẽtur: queadmodũ Alexan. ma. in extremis Indiæ colũnas quaſi finẽ indicæ expeditionis erexit imita
tus Her. quẽ forte veriſimile eſt a principio duas colũnas quaſi laborum ſuoꝝ metas poſuiſſe:& poſtq̃ illę ve
tuſtate defecerunt, vel duobus, quos diximus, mõtibus: vel duabus ppinquis Inſulis nomen columnarum
remanſiſſe. Gades q̃uis duæ Inſulæ ſint in ſing. nu. poti⁹ Gadẽ, q̃ gades in plurali appellam⁹. a quo Gadita=
nus deducit. Penetrare, intrare. Iuſſus. Her. ab eu. Solis æ. extremi. Plagas, regiões. Aduſta regna. quia Afri
ca eſt ad torridã zonam aduſta, ppter ſolẽ. Soluit, diſiunxit. Obice, obiectiõe. nã obijcere eſt opponere: vn=
de obiectus.i. oppoſitio cuiuſq; rei, ac etiã verborum dicit:& obex qd ppie ſignificat obiectũ ſeu obiectionẽ Obex.
cuiuſcũq; rei. Vergi. Intus ſe vaſti Proteus tegit obijce ſaxi. qa peſſulũ ſeraq; oſtiorũ obijces dicimus. Phi=
loſophi vero obiectũ vocãt quicqd cerni põt hoc eſt quicquid oculis obijcit. Poſt hęc. Heſperides tres atlan= Heſpides
tis filię licet alij putẽt nõ atlãtis, ſed Heſpi fratris fuiſſe a quo ſũt dictæ Heſpides. iſtę amœniſſimos hortos co Horti earũ.
lere dicebãt i Africa iuxta Lixũ Coloniã a Cęſare Claudio deductã. in his aurifeꝝ nem⁹ cũ aureis malis eẽ exi
ſtimabãt:& cuſtodiri a puigili dracõe: qm̃ Themis dea pdixerat oli futurũ quẽdã Iouis filiũ, q poma eo diri=
peret: cixiſſe Atlãtẽ pomariũ mõtib⁹: ne putũ graſſatorib⁹ foret: penetraſſe tñ illuc Her. ab Euryſtheo miſſum
& occiſo dracõe aurea poma inde abſtuliſſe. Luca. Abſtulit arborib⁹ pciũ nemoriq; laborẽ Alcides, paſſuſq;
iopes ſine põderẽ rãos Rettulit argolico fulgẽtia poma tyrãno. Ex eo fabulę datũ locũ putãt, q ibi vt inqt So
li. flexuoſo meatu ęſtuariũ fert e mari, adeo ſinuoſis laterib⁹ tortuoſũ: vt viſentib⁹ pcul lapſus ãguineos fra=
cta vertigine mẽtiat:& quos hortos appellauere circũdat: vñ pomorũ cuſtodẽ interptantes ſtruxerunt iter ad
ad mẽdaciũ fabulãdi. Inſula ẽ Iola q̃ pter Oleaſtros & arã ſacrã Her. nihil aliud habet: vñ appet Herculẽ huc p
ueniſſe. Idẽ Ply. li. v. na. hi. Alij vero putãt ouiũ greges ibidẽ fuiſſe: q̃ purpureã lanã pducentes ab Her. raptę
fuerunt:& cũ μῆλον melõ gręce latine pomum & ouẽ dicim⁹: occaſionẽ fabulæ de aureis malis dediſſe volunt

dicente Oui.li.iiij.me. Mille greges illi totidēq; armenta per herbas Errabāt,& humū vicinia nulla p̄mebat: Arboreæ frondes auro radiēte micātes Ex auro ramos,ex auro poma tegebāt. Adortus,aggreſſus. Opulēti,pleni auro. Tulit,reportauit. Aurifera ſpo.i.poma aurea. Quid ſæ. Hercules Hydrā occidiſſe dicit̄: q̄ Lernā arcadię paludē incolebat: vt Verg.li.vj.æneí. Quinquaginta atris immanis hyatib⁹ hydra Sæuior int⁹ habet ſedē. dicūt alij eā tria habuiſſe capita: alij ſeptē: poeta vero.l.id ē multa: numerus finitus,p infinito: & ſucciſo vno creſcebāt illi duo. de hac Oui.li.xij.me. plura ꝓſequit̄. illā Hercules primo claua inuaſit: ſed peſtifero afflatu lęſus eandē ſagittis aggreſſus eſt. quib⁹ vt Hydra læſa ſolitis latuiſſet cauernis, lignorū ſtrue cōgeſta cōſumpta eſt: vñ ibi Seneca. Nū demū vincit igne. Aliqui putāt hoc fictū: quia cū lerna palus frequēter ſiccaret̄: ac denuo impleret̄ aquis: Hercules dep̄hendit venas terrę incendio poſſe præcludi: atq; poſtq̄ exhauſit eā ignē adhibuit: & ſi qua vnda ꝓrumpebat obſtruxit. hinc mōſtro hydrę nomē fabulæ impoſuerūt. Solitaſq;. Stymphalides qdā harpyias eē putauerūt ſed nō bñ: vt ꝓbat̄ ex tragœdia Senecæ Medea, vbi ait. Reliqt iſtas inuio plumas ſpecu Harpyia cū Zetū fugit: his adijce pennas ſauciæ ſtymphalidas, lernea paſſæ ſpicula. Iſtę erant aues aq̄ticę i Stymphalo palude tātæ magnitudis: vt ſolis radios obūbrare dicerent̄: oēm Arcadiā deuaſtantes. has Hercules ſagittis trāſfixiſſe dicit̄. Stymphalus Arcadię lac⁹ ē a quo Stymphalides. Stymphalū vero oppidū ꝯ ipis lac⁹ diſtās.l.ſtadijs: a quo Stymphali⁹ deducit̄. Petijt.ſ.Hercules: īuaſit: & vi & impetu.

Petere. Verg. Quē petit & ſūmis adnixus viribus vrget. Petere aliqñ poſtulare & in bonā ptē, vt ſalutē amici petit: interdū in malā accipit̄ vt hic famā aut caput alterius petit: & qñ habet ablatiuū diuerſa ſignificat: vt petere manu ē ducere. Verg.l vj. Tartareū ille manu cuſtodē in vincla petiuit. petere pedib⁹ ē ire. Apulei⁹. Dū pedib⁹ iter faciēs ꝓpinquū rus peterē. petere gladio aut veneno, aut cornu, aut ſimili, ē aggredi, ferire, & ſaluti inſidiari. Verg. Iā cornu petat: & pedibus q̄ ſpargat harenā. Petere oſculis ē oſculari: petere blāditijs ē blādiri. Quītilia. Nouercā blāditijs petit: q̄ vult facile ſuadet. Apuleius. Cū me lachrymis: p̄cibuſq; petijſſet. aliqñ petere cupe Verg. Pulchrāq; petūt p vulnera mortē aliqñ eligere. Ver. Principio ſedes apib⁹ ſtatioq; petēda. Ab ipis nu-

Condere. bibus. in aere: dū volaret. Stymphalidas.ſ.aues. Solitas cōdere.i.abſcōdere. Cōdere ē abſcōdere. Ver. Scādūt rurſus equū: & nota cōdunt̄ in aluo. itē cōſtruere. Salluſti⁹. Vrbē Romā, ſicuti ego accepi, ab initio cōdidere troiani. itē reponere. Ply. Formicę cōdūt ęſtate fruct⁹: qb⁹ hyeme fruant̄. Itē ſepelire. poſt cōditū monumēto corpus. ide cōditoriū ſepulchrū dicit̄. Ply. Tā rara fides i amicis: tā parata obliuio mortuorū: vt nobis ipi debea-

Obducere. m⁹ cōditoria cōſtruere: oiaq; heredū officia p̄ſumere. Diē, ſolē. Pēnis, alis. Obductis, oppoſitis. Obducere aliqñ opponere: aliqñ tegere. Ver. Limoſoq; pal⁹ obducat paſcua iūco. aliqñ cōtrahere. Ply. Iā callū obduxerat.

DAN. ¶ Stymphalides. Stymphalus lacus in Arcadia. hinc orit̄ Eraſin⁹. illuc tot aues cōuenerāt: vt totius regiōis fructus popularent̄: Hercules iuſſu Euryſthei eas ſuſtulit tabulæ æneę tinnitu & ſagittis.

ASCEN. ¶ Nō vicit illū. Proſequit̄ reliqua magnalia Herculis dicēs. Regina.ſ. Hippolyte cui balteū abſtulit, vidua.i.viro diuiſa & carēs, gētis Thermodoōtię.i. Amazoniæ q̄ ad Thermodoōta flu. cōſedit, tori ſemp cęlibis.i.conſortio carētis, nō vicit illū: immo victa eſt ab illo. Nec turpis labor.ſ.ſtercorandi aut fimi ſtercoris efferendi, ſtabuli.ſ.equoꝝ augęi.ſ. tyrāni fugauit.i. fœditate miniſterij deterruit man⁹.ſ.Herculis, audaces ad oē facin⁹ clarū.i.honeſtū & glorioſum. Quid iſta.ſ.oia iā dicta pſunt.ſ.Herculi.q.d.nihil. qa caret orbe defenſo.ſ. a ſe, a mōſtris, & tyrānis: cū ſit demiſſus ad inferos. Terrę ſenſere authorē pacis ſuę abeſſe terris: qa eo amoto ſtatim Lyc⁹ tyrann⁹ extulit caput. Scelus ꝓſperū ac felix i.qđ optatū ſortit̄ exitū, vocat̄.ſ. nūc ab ineptis cēſorib⁹ virtus. Boni parēt.i. obediūt & inſeruiūt ſontib⁹.i.culpa & ꝓbro deformatis quia potētiores ſunt. Ius eſt in armis: qa qſquis vincit iuſtā cām hr̄e putat̄: timor.ſ. bonorū q iuſtitiā defendere deberēt, ſed timent tyrānos, opprimit.ſ. defectu defenſiōis, legē ſ. antiquā Lycurgi. Ego vidi gnatos.i. legitimos filios, vindices.i. iuſtos aſſertores regni paterni.i. patris mei Creōtis, cadere.i. occumbere ante ora noſtra.ſ. mea & patris: & vidi regiū decus capitis.i. diadema, raptū cū capite.ſ. Creōtis abſciſo ab Lyco. Quis ſatis fleat Thebas.ſ. Cadmeas i Bœotia? q.d. nemo Nā terra ferax deorū.i. quæ tot deos extulit quē.i. qualē dñm tremit? q.d. peſſimū tyrānū Lycū. E cui⁹.ſ. terrę aruis, & ſinu (p gremio) fœcūdo iuuēt⁹.i. mltitudo iuuenū armatorū ſtetit orta.ſ. e dētib⁹ draconis, cū ferro ſtricto id ē gladijs e vagina raptis: vt ſe mutuis vulneribus perimerent: ſed hoc oratorie tacet.

Non vicit illum cælibis ſemper thori
Regina gentis vidua Thermodoontię.
Nec ad omne clarū facinus audaces manus
Stabuli fugauit turpis augęi labor.
Quid iſta proſunt? orbe defenſo caret.
Senſere terrę pacis authorem ſuæ
Abeſſe terris: proſperū ac felix ſcelus
Virtus vocatur: ſontibus parent boni.
Ius eſt in armis: opprimit leges timor.
Ante ora vidi noſtra truculenta manu
Gnatos paterni cadere regni vindices:
Ipſumq; Cadmi nobilis ſtirpem vltimam
Occidere: vidi regium capitis decus
Cum capite raptum. quis ſatis Thebas fleat?
Ferax deorū terra quē dominum tremit?
E cuius aruis, eq; fœcundo ſinu:
Stricto iuuētus orta cum ferro ſtetit.
Cuiuſq; muros natus Amphion Ioue
Struxit canoro ſaxa modulatu trahens.
In cuius vrbem non ſemel diuū parens

Cælo relicto venit:hæc quæ cælites
Recepit:& quę fecit:&(fas ſit loqui)
Fortaſſe faciet:ſordido premitur iugo.

cũ in laudẽ terrę nõ ſit. Et cuius muros Am-
phiõ.ſ.vates & cantor optim⁹, nat⁹ Ioue, ſtru
xit trahens.ſ.ad cõſtructionẽ, ſaxa: modula-
tu canoro. In cuius.ſ.terrę vrbẽ, parens diuũ
ſ.atq; hoim, Iuppiter, nõ ſemel, immo freqn
ter venit cælo dimiſſo: quia pulchriores inuenit nurus thebanas q̃ Iunonẽ: venit eñ ad Semelẽ, Antiopam,
Alcmenam, Europen &c. Hæc inquã terra, q̃ recepit.i.hoſpitio & cubili cælites: & q̃ fecit cælites: vt Bacchum
& Semelen: ac Dircẽ: & fortaſſe faciet: quia Herculẽ Iuppiter cælo deſtinarat(fas ſit loqui.q.d.abſit dicto in-
uidia, qđ ꝑpter Iunonẽ addit)premitur nunc ſordido iugo.i.tyrãnide ſordidi hominis Lyci.
¶ Nõ vici. Hercules deuicta Hippolyta Amazonũ regina, balteũ ei ablatũ Euryſtheo tulit. Tradũt eñ apđ BERN.
ſcythas duos regios iuuenes Ilinũ & Solophitũ p factionẽ optimatũ domo pulſos ingentẽ iuuẽtutẽ ſecum Amazões.
traxiſſe: & i Cappadocię ora iuxta fluuiũ Thermodoõta cõſediſſe: ſubiectoſq; Themiſiras occupaſſe. Ther
miſira Cappadocię cãpus eſt: q partim pelago alluiť, partim verſus montanã regionẽ arborib⁹ plen⁹ & irrigu Themiſira
us eſt: cũ vndiq; fluẽta ſcaturiat: ex quib⁹ omnib⁹ fluuiũ vnũ habet maiorẽ in modũ auctũ noie Thermodoõ Thermo-
ta totũ campũ percurrẽtẽ. Ibi igiť cũ p multos annos iuuenes illi cũ Scytharũ multitudine cõſediſſent, p̃dari doon.
ac ſpoliare finitimos ſemp aſſueti: tandẽ cõſpiratione populorũ p inſidias trucidanť: horũ vxores cũ viderẽt
exilio additã orbitatem: capeſſũt arma: fineſq; ſuos ſubmouentes primo, mox etiã inferẽtes bella defendũt.
Nubẽdi quoq; finitimis animũ ſubmouerũt, ſeruitutẽ id nõ matrimoniũ appellantes: ſingulare omniũ exem
plũ ſeculorũ auſæ: ſine viris adminiſtrare remp. immo etiã cũ cõtemptu viroꝝ tueri. & ne feliciores alijs alię vi
derenť viros q cũq; domi remãſerãt interficiũt: vltę mortẽ quoq; occiſorũ cõiugũ excidio finitimorũ. Tũ pa- Amazonũ
ce armis quæſita, ne genus interiret finitimorũ cõcubitus quæſiere: ſi mares naſcerenť mox trucidabant: vir- mores.
gines vero educabãt, nõ otio neq; lanificio, ſed armis, equis, venationib⁹ exercẽtes: infantiũ dextras mamil- Reginæ.
las inurebãt: ne ſagittarũ iactu impedirenť: ꝑpter quod Amazones ſunt dictæ ab a quod ẽ ſine: & mazis mã-
ma. Duę his reginæ fuere Marthefia, & Lampedo: q̃ maiorẽ partẽ Europę ſubegerũt. Martheſiæ ſucceſſit ei⁹
filia Orithyia: cui pręter rei militaris ſciẽtiã, eximia ſeruatæ virginitatis in omne æuũ admiratio fuit. ſororem Pẽtheſilea.
habuit Antiopẽ. poſt Orithyiam Pentheſilea regno potita q̃ ſecurim bellicam prima inuenit: interfectaq; fu
it in bello troiano: exercituſq; eius abſumptus: & paucæ quæ in regno eius remanſerant ægre ſe aduerſus fini
timos defendẽtes vſq; ad tpa magni Alexandri durauerunt. harũ ſiue Numitia, ſiue Caleſtus regina con-
cubitus Alexandri per dies tredecim ad ſobolem generandam petijt: & eo obtento reuerſa in regnum breui
tempore cũ omni Amazonũ noie intercidit. Clara inter alias Amazones Menalippe. Thermodoontę dictę
ſunt a Thermodoõte fluuio. Thermodoõ etiã oppidũ eſt Cappadocię. Regina, Hippolyte. Vidua, ſine viro
vt dictũ eſt. Gentis Thermodoontę. Amazonum. Cælibis tori. lecti ſine viris. Cælebs q viuit ſine muliere: Cęlebs.
& ecõuerſo. Stabuli. Diciť Augias epitorũ ſiue elidẽſiũ rex, q cũ Heleo rege Piliorũ bellũ geſſit, multa armẽ Augęus.
ta habuiſſe: & cũ ſtabula ei⁹ eſſent plena ſtercore multo: ad ea vacuãda Herculẽ miſit Euryſtheus. Plynius di-
cit ꝙ Augias prim⁹ iuenit ſtercorationẽ agrorũ: & ab eo Herculẽ didiciſſe. Man⁹.ſ.Herculis. Ad omne clarũ
facin⁹. q̃uis Hercules haberet man⁹ ſolitas ad p̃clara facinora: tñ nõ puduit eũ vacuare ſtabula Augię. Facin⁹ Facinus.
factũ. a facio deriuať quod interdũ factũ ſignificat: vt Sallu. Qui aliquo negocio intẽti pręclari facinoris aut
bonæ artis famã quęrunt. interdũ ſcelus. vt Idẽ. Sed in ea coniuratione fuit Quintus Curius natus haud ob-
ſcuro loco flagitijs atq; facinoribus coopertus. inde facinoroſos dicimus ſceleſtos. Quid iſta pſunt.ſ.Hercu
li. Megara conqueriť dicens: quid ꝑdeſt tot labores & pericula ſubijſſe: tot mõſtra ſupaſſe: ſi fructũ ex labori-
bus ſuis cape nõ põt? liberauit Hercules terrã, ip̃e nũc eſt apud inferos: & patria ẽ capta a tyrãno: pater Creõ &
fr̃es mei interẽpti ſunt: qđ factũ nõ fuiſſet: ſi Hercules affuiſſet. iuit eñ Hercules ad inferos, vt dictum eſt: vt
Theſeũ liberaret q illic captus erat a Dite. Pacis authorẽ. principẽ & datorẽ pacis Herculẽ. Senſere. q a regnãt
tyrãni. Proſperũ. pulchra ſentẽtia: ſi ſcelerati obtinent qđ volũt: putanť eſſe felices. & dicit hoc ꝑpter Lycum Sons.
de quo infra dicemus. Sõtib⁹, ſceleratis. Sons a ſonando dici putãt cuius culpa iã ſonat: hoc ẽ qui cõuict⁹ eſt Inſons.
erroris: inde ſonticus morb⁹ q ꝑpetuo nocet. & inſons innocẽs diciť. Parẽt, ſubijciunť. Gnatos. Creontis re-
gis filios, & fratres meos. Cadere, mori. Vindices, qui volebãt defendere regnũ patris. Ip̃mq;.ſ.Creontẽ qui
erat vltim⁹ de ſtirpe Cadmi qui ædificauit Thebas. Vltimã ſtirpẽ. eſt appoſitio. Regiũ dec⁹. ornamentũ.i.dia Thebę.iiij.
dema. Quis Thebas ſatis fleat. Duas Thebas fuiſſe ſcribũt authores: vnã i ęgypto: quã teſte Diodoro Sicu
lo libro ſecundo hiſto. Buſiris rex Aegypti condidit: quã græci Heliopolim.i.ſolis vrbẽ vocauere: cui⁹ mœ
nia centũ quadragita ſtadiorũ ambitu fuiſſe tradit. de hac Ply.li.xxxvj.natu.hi. Et Iuue.i vltia Satyra. Atq;
vet⁹ Thebe cẽtũ iacet obruta portis. In ſingulari põt dici hęc thebe es & in plurali thebę arũ. Altera fuit de qua
hic agiť in Bœotia a Cadmo Agenoris filio primũ ędificata: ſed poſtea ab Amphiõe plurimũ exornata. hęc
interdũ a poetis dracõigena appellať: q a Cadmo cũ quinq; viris natis ex dẽtib⁹ p eũ ſeminatis cuiuſdã dra
conis ab ip̃o interfecti cõſtructa fuit. Alia eſt teſte Homero li.vj. Iliados in Cilicia: quæ fuit patria Androma
ches vxoris Hectoris: vt Oui. primo triſtium. Nec cruciere min⁹: q̃ cũ Thebana maritũ Hectora Theſſalico
vidit ab axe trahi. Alia fuit teſte Ply.li.iiij.i Italia in Lucania inter Calabriam. Terra ferax. ẽ appoſitio: fertiľ.
Deorũ. quia ibi natus eſt Bacchus Palemon & Leucothoe: & alij dei. Quẽ. indignãtis eſt: quaſi ſceleſtum &
puſillum. Tremit, timet. E cuius aruis. tangit quæ ſcribuntur ab Ouidio plene: quemadmodum ſemina-
tis dentibus ſerpentis a Cadmo occiſi, nati ſunt homines armati: qui ſe mutuis vulneribus interfecerunt. Draconi-
Stetit, pugnauit. Cuius muros. Amphion fuit Iouis & Antiopes filius: qui adeo lyra dulciter canebat: vt gene.
ſaxa ad ſtruendos muros Thebanos traxiſſe dicatur: dicente Horatio in poetica. Dictus & Amphion The- Amphion
banæ conditor vrbis Saxa mouere ſono teſtudinis: & prece blanda ducere quo vellet. & Statius primo
Thebaidos. Penituſq; ſequar quo carmine muris Iuſſerit Amphyon Tyrios accedere montes. Hunc pri-
mum rationem muſicam inueniſſe Plynius teſtatur libro ſeptimo. naturalis hiſtoriæ. Diuum parens. Iup-
piter. Non ſemel. liptote eſt: id eſt multoties. quia venit ad Semelen, Antiopam, & Alcmenam, ami-
cas ſuas. Hæc. concludit hanc indignitatem ꝙ hæc terra quæ fecit tot deos, & recepit, & fortaſſe ali-

os faciet nũc ſit oppreſſa a Lyco exule tyranno. Fecit, generauit. Fas ſit loqui. parẽtheſis eſt. Fortaſſis faciet. hoc dicit propter Herculem qui futurus erat deus: ſed eum tacet. Iugo, ſeruitute.

DAN. ¶Non vicit. Pugnauit Hercules in Amazonas grauiter ad Themiſchirã oppidũ duce fœminarũ Menalippe. In ea pugna occubuerũt Allea, Philippis, Parthoe clara ſeptẽ victorijs, Eribie, Celeno, Phœbo, Archenis Anthiopẽ rapuit quã dedit Theſeo. Ius eſt. dolet cõtra ius & leges ęquitatẽ peruerti: id quod aſſolẽt tyrãni facere & reges deliri: vt lepide canit Heſiodus.

Amazões illuſtres.

Cadmæa proles: ciuis atq; Amphionis
Quo decidiſtis? tremitis ignauum exulem:
Suis carentem finibus: noſtris grauem.
Qui ſcelera terra: quiq; perſequitur mari.
Ac ſęua iuſta ſceptra confregit manu.
Nunc ſeruit abſens: fertq; quę ferri vetat:
Tenetq; Thebas exul Herculeas Lycus.
Sed non tenebit: aderit & pœnas petet:
Subituſq; ad aſtra emerget: inueniet viam:
Aut faciet: adſis ſoſpes: & remees tuis:
Tandemq; venias victor ad victam domum.
Emerge coniunx: atq; depulſas manu
Abrumpe tenebras: nulla ſi vetito via
Iterq; clauſum eſt: orbe diducto redi.
Et quicquid atra nocte poſſeſſum latet:
Emitte tecum. dirutis qualis iugis
Pręceps citato flumini quęrens iter
Quondã dediſti: ſciſſa cũ magno impetu
Patuere tempe: pectore impulſus tuo
Huc mons & illuc cecidit: & rupto aggere
Noua cucurrit theſſalus torrens via:
Talis parentes: liberos: patriam petens
Erumpe: rerum terminos tecum afferens:
Et quicquid auida tot per annorum gradus
Abſcondit ætas: redde: & oblitos ſui
Luciſq; pauidos ante te populos age.
Indigna te ſunt ſpolia: ſi tantum refers
Quantũ impatũ eſt. magna ſed nimiũ loquor
Ignara noſtræ ſortis: vnde illum mihi
Quo te tuamq; dexterã amplectar: diem
Rediteſq; lentos: nec mei memores querar?
Tibi o deorum ductor: indomiti ferent
Centena tauri colla: tibi frugum potens
Secreta reddam ſacra: tibi multa fide

ASCEN. ¶Cadmæa proles. Verba ſunt commiſerantis & condolentis & ita affectionis plena. Ordo ẽ. O proles Cadmæa. q.d. nobiliſſima & ab Agenore deducta, atq; ciuis Ophyoni⁹ id eſt ſerpentinus. i. a ſerpẽtino ſatu prognat⁹ aut auct⁹. alij legũt Amphiõis ciuis: quos lubentius ſequar: præſertim cum ciuis non cõciuis fere dicatur. nonnulli Ophyonius cinis id eſt quaſi relictus ex cinere & reliquijs ſerpentigenarum. ſed ne ſic legam facit grãmatica ratio cum in vocandi caſu dici debeat eo q; ſequitur decidiſtis. dicamus ergo: o proles Cadmæa, atq; o ciuis id eſt conciuis Amphionis nobiliſſimi vatis & muſici Iouiſq; filij, quo id eſt i quam humilitatem immo calamitatẽ decidiſtis? tremitis id eſt formidatis ne viq; ad tremorem exulem ſcilicet Lycum ignauum id eſt ad nullũ honeſtũ facinus gnauum: ſic melius q̃ ignarum legas: carentem finibus ſuis. i. patrię ſuę: & grauem id eſt moleſtum, quia incubatorem, noſtris ſupple finibus: qui perſequitur id eſt ad conſummationem vſq; ſectatur, ſcelera. i. turpia facinora, terra. i. in terra aut per terram: quiq; id eſt & qui perſequitur ſcelera mari, ac cõfregit ſæua. i. immani & violenta manu, ſceptra iuſta. i. iuſte a Creõte poſſeſſa. Redit ad Herculem poſt pathicam illam apoſtrophen dicẽs. Hercules abſẽs ſcilicet domo, ſeruit nũc ſcilicet Euryſtheo: & fert. i. patiẽ ſup. ea, hoc ẽ ſeruitutẽ: quæ vetat ferri. ſ. ab alijs liberis: & Lycus exul quia expulſus patria, tenet. i. occupat & vi poſſidet, thebas Herculeas. i. Herculi filio ſaltem putatiuo Amphitryonis debitas: & Herculis patriã: ſed nõ tenebit ſup. diu: ipſe aderit. i. nobis auxilio erit & Lyco exitio: & petet pœnas. ſ. ab Lyco: & emerget. i. ab inferis emanabit ſubitus ad aſtra. Ipſe inueniet viã. ſ. tranſeũdi & redeundi: aut faciet ſup. viã, auferẽdo obſtacula. Proprie em̃ viã facere eſt eã munire aut apire: aut vt verba ſonãt vbi nõ eſt via eã facere: facere aũt iter eſt ire: nã iter ꝓprie eſt itio, hoc eſt actio euntis. More autem amantis cuius inconſtãs eſt ſermo per Apoſtrophen alloquitur Herculem: adſis ſoſpes id eſt incolumis (quod malim dicere q̃ hoſpes: quia Megara nõ verebatur diuortium: hoſpitem aũt vocant q̃ maritũ vocare non poſſunt: vnde Dido Aenei. iiij. Cui me moribundã deſeris hoſpes? Hoc ſolũ nomen quoniam de cõiuge reſtat) & remees tuis. i. ad ſalutem tuorũ: vnde grauiſſima erit commotio cum contra ſpem euenient omnia & venias tãdem victor. ſ. aliorum, ad domũ ſcilicet tuam victam. ſ. a Lyco. Vbi ſignabis nõ inepte dici venio ad domum. O cõiunx. i. marite (antiquis dicebaẽ coniux, ꝓ coniugis & hoc cõiuge. a cõ & iugo) emerge. ſ. ab inferis atq; abrũpe tenebras depulſas manu. Si nulla via ſup. ẽ tibi vetito. ſ. reuerti: & iter eſt clauſum. i. impeditũ: redi orbe. i. globo terræ

Facere viã.
Facere iter.

Longas Eleuſi tacita iactabo faces.
Tum reſtitutas fratribus rebor meis
Animas:& ipm regna moderantem ſua
Florere patrē.ſi qua te maior tenet
Clauſum poteſtas ſequimur:aut omnes tuo
Defende reditu ſoſpes:aut omnes trahe.
Trahes:nec vllus eriget fractos deus.

diducto.i.vi brachiorũ in diuerſa ducto & iacto:& emitte.ſ.e carcere inferni tecũ, quicqd latet.ſ.inuitũ quia poſſeſſum nocte atra: qa ibi vt a nobis credit̃ tenebræ palpabiles ſũt. ens ſup.talis qualis tu præceps.i.feſtinabundus & querens iter.i.tranſitũ,dediſti ſup. iter & exitũ,flumini citato.ſ. Peneo,& hoc iugis ſ.duorũ nũc montiũ oſſæ & olympi, tũc contiguis,dirutis.i.i diuerſa iactis a dĩ & tuo, nõ diruptis cauſa metri:dediſti (melius ob metrũ q̃ feciſti)quondã cũ.i.qñ tẽpe.i.amœniſſima nũc loca Theſſaliæ quondã inter montes ſecluſa,patuere cũ magno impetu.ſ.mõtiũ dirutorũ.Mons qui tũc erat vnus,cecidit impulſus pectore tuo,huc & illuc.i. in duas partes, cõſtituentes Oſſam & Olympũ:ac torrẽs.i.præceps flu. Theſſalus.i.Theſſalicus.ſ.peneus cucurrit via noua.i.inſolita, videlicet per mediũ mõtiũ,& hoc aggere.i.obijce mõtis rupto.i.interrupto ab Hercule.tu petens.i.adiens & viſens,parentes Amphitryonẽ & Alcmenã,liberoa.i.natos tuos,patriã quo nihil chari⁹, Thebas, erumpe.i.vi exi ta:is,qualis.ſ.montẽ dirupiſti,afferens tecũ terminos.i.limites rerũ:vt repagula clauſtri infernalis, Cerberũ &c.& redde.ſ.ſuperis quicqd ætas.ſ. Plutonis auida.i.auara effecta,& p tot gradus annorũ, abſcõdit.ſ.in inferno:& age añ te populos.ſ.infernos,oblitos ſui pr timore,& pauidos.i.pauẽtes lucis.ſ.inſolitæ. Spolia ſunt indigna te.i.non ſatis magna pro maieſtate & virtute tua,ſi refers tm̃.i.dũtaxat,quãtũ eſt imperatũ.ſ.ab Euryſtheo: vtpote Cerberũ. Sed ego loquor nimiũ magna.i.magnifica,ignara.i.imemor ſortis mẽ:q̃ tãã te abſente calamitatẽ accepit. Vñ ſup.impetrabo,mihi illũ diẽ quo amplectar te & tua dextrã:& ſup.querar.i. cõquerar,redit⁹.ſ.tuos,lentos,nec memores mei.O ductor deorũ.ſ.Iuppiter,tauri indomiti.i.intacti,& qui iugum nõ traxerũt,ferent.ſ.ferienda,tibi.i.in honorẽ tui,centena colla,qa ſinguli ſua:erũt ergo centũ, & ita hecatomben vouet:o potens frugũ.ſ. Ceres,ego reddã.i.reſtituã tibi ſacra ſecreta.i.myſtica & occulta: vtpote Eleuſina:& o Eleuſis.i. Eleuſina Ceres,ego tacita.i.tacẽs & ſecreta,iactabo tibi ſupcũ. multa fide.i.fidelitate longas faces.i. tędas.alij legũt Eleuſi:qd potiꝰ fecero: vt ſit iactabo tibi Eleuſi.i.in Eleuſia vrbe.Ego rebor.i. opinabor,aïas.i. vitas reſtitutas frib⁹ occiſis a Lyco,tũ.i.tũc.ſ.cũ tuo Hercules re dieris:& rebor ipm patrẽ.ſ. Creonta,etiã occiſum a Lyco,florere tũ.i.tunc moderãtem regna ſua. Siqua maior poteſtas.ſ.q̃ tua tenet te clauſum.ſ.apud inferos,nos ſequimur.i.parati ſumus ſequi te o Hercules:aut tu ſoſpes,defende oẽs.ſ. nos, tuo reditu:aut trahe ſup.nos oẽs ad te.Hoc aũt dicens quaſi per malũ omen videt̃ deſperaſſe de reditu ei⁹: vñ addit. Trahes. q.d. vt video trahes potius nos ad te q̃ redibis ad nos:nec vllus de⁹ eriget fractos.i.ſemel victos, vt patrem & fratres.

¶Cadmęa p̃les. Thebana a Cadmo. Et Ophyonius ciuis.i. Theban⁹. Ophyonij Thebani quaſi a ſerpẽtib⁹ geniti: vt ſupra dictũ eſt. Ophys ſerpẽs dicit̃:inde ophyulcus ſerpẽtarius dicit̃:& ophyophagi q ſerpẽtes mãdunt:& Ophyogenes quaſi a ſerpentibus geniti:de quibus Plynius li.vij.naturalis hiſto. Quo decidiſtis. ad qd dedecus deueniſtis. Tremitis ignauũ.i.carentẽ virtute. Nau⁹ prõptus ad virtutẽ dicit̃,& celer & ſtrenuus,a nauiũ celeritate:inde nauare eſt aliquid prõpte & ſtrenue facere:cõtrariũ ignau⁹. Exulẽ.ſ. Lycũ. O cõiunx abrũpe tenebras.frange terrã manu & emerge ad ſupos ſi tibi cluſa eſt via. Diducto.i.apto. Dirutis.ibi notãdũ eſt ꝙ Peneus fluuius ortus iuxta Gomphos in Theſſalia inter oſſam & olympũ montes p nemoroſam conuallẽ defluẽs:collib⁹ lęua dextraq; molliter curuis:nõ paruo ſpatio nauigabilis.in eo curſu Tẽpe vocant̃ qnq; milium paſſuum longitudine: & ferme ſex latitudine pulcherrim⁹ ager:amœnus gramine: refert⁹ arborib⁹ canorus auiũ concentu:iugis dextra lęuaq; leniter ſeſe attollentib⁹. Fama eſt oẽm hãc regionẽ quõdã ſtagnaſſe,cũ littua cãpia altius,& cõiuncti inter ſe mõtes aquę exitũ nõ pberẽt. Sed Hercules oſſam & olympũ diuulſit:abrupitq; littora:& peneus poſtea exijt i mare:& hęc feliciſſima regio ſicca relicta eſt. Dirutis iugis. diuiſis mõtib⁹. Iugũ aliqñ dicit̃ mõtis ſũmitas. Theſſal⁹ torrẽs.i.peneus. Rerũ terminos.i.infernũ. Auida.q̃ oia accipit. Oblitos ſui.qa qui ſũt in inferno dicũtur bibiſſe Lethen fluuiũ.i.obliuionẽ.quia oia obliuiſcuntur. Pauidos lucis.ſ.ſuperę,nõ aſſuetos videre diẽ. Indigna ſpolia. nõ cõueniũt hæc ſpolia dignitati tuæ ſi ſolũ reportas quod imperatũ eſt:ſed oportet maiora facere. Vñ.ſ.habebo. Illũ diẽ,quo die. Nec querar, lamẽter. Redit⁹ lẽtos.ꝙ tarde maritus meus reuertat̃. Et immemores mei.nec dicã o Hercules vbi es tu nõ amplius recordaris? Tibi. pollicet̃ ſacrificiũ dña ſi reſtituerit ſibi ſuũ Herculẽ. Ductor, Iuppiter. Ferẽt colla.iugulũ dabũt: vt tibi ſacrificent̃. Tibi frugũ potẽs.ſ.o Ceres:q̃ fruges prima inuenit teſte Ouidio. Prima Ceres vnco glebã dimouit aratro. Pria dedit fruges alimentaq; mitia terris. Prima dedit leges:Cereris ſunt oia mun⁹. Huic Athenis nocturno tpe a ſolis mulierib⁹ crinib⁹ paſſis,& ad tædarũ lumina fiebãt ſacra:nec fas erat alicui viro introire.iõ ibi dixit ſecreta. Sic Horatius. O reb⁹ meis nõ infideles arbitræ Nox & Diana:q̃ ſilentiũ regis,arcana cũ fiunt ſacra. Statius. Et pcul ire mares:iterat pcepta verẽdus Ductor: inacceſſumq; viris indicit antrũ. Nec ſatis eſt:ſtat fine dato metuenda ſacerdos:Exploratq; aditus:ne qu's temerator oberret. Tacita ergo ſecreta. Eleuſi. vbi fiebant hęc ſacra apud Athenas. Faces. quib⁹ vtebant̃ in ſacris q̃ fiebant̃ de nocte. Euſebius ita iquit. Proſerpinam Sicani regis filiã fuiſſe: & ab Orco rege Moloſſorum tpe Eleuſij Athenienſiũ regis raptã ferunt:huius ſacra Athenis quotãnis celebrant̃:ꝙ Ceres mater eius dũ illã quęritaret Triptolemo Atticæ regi imperiũ tradidit, Eleuſio pr̃e eius occiſo: artẽq; ſerendarũ frugũ & currũ ei tradidit. Triptolem⁹ vero oppidũ ędificauit: qd ex pr̃is noie Eleuſiũ appellauit:& ſacra Cereri quoq; inſtituit. Tũ.qñ reuerſus fuerit Hercules me⁹,putabo oia mihi reſtituta fr̃es & patrẽ Creõtẽ. Trahes.ſi nõ potes redire Hercules:ſaltẽ id vnũ dep̃cor vt tecũ ad inferos nos quoq; rapias.qd audiẽs Amphitryo Megarã quaſi deſperãtẽ eã cõſolat̃ dãdo ſpem.

¶Exul. Creõ Herculis comes Lycũ ignobilẽ Thebanũ in exiliũ cẽſijt.is poſtea abſente cũ Pirithoo Hercule ad inferoa, regnũ arripuit:Megarã vxorẽ Herculis multis affecit iniurijs: quas hic pſtringit ipſa Megara.

BERN. Ophyõius ciuis. Nauus. Nauo. Tempe. Ceres. Triptolemus. DAN. Lycus.

ASCEN. O Socia. Hæc pars ſcęnę ſupioris eſt: nec interrumpenda: ſtabat em̄ auſcultans Amphitryo: qui deſperantē fere cōſolari incipit dicens. O ſocia. i. coniunx, noſtri ſanguinis, quia Herculis, licet Iouis credatur filius, ſeruās torū fide caſta, hoc eſt caſtū ꝓpter fidē: & ſeruās natos Herculis magnanimi, concipe mēte meliora. ſ. q̄ vt hinc trahi debeas: atq; excita animū: Hercules ſup. aderit ꝑfecto. i. re uera, ſup. talis qualis ſolet ſup. adeſſe. i. redire, ex omni labore. i. expeditione laborioſa: vtpote maior. i. glorioſior, q̄ exierit. Reſpōdet Megara ſentētioſe ꝑ totū. Miſeri. ſ. mortales credūt facile hoc qđ volūt. i. cupiunt nimis. Amphitryo argute i cōtrariū vertit ſententiā: & cū diuerſa dicāt ambo verū dicunt: q̄a diuerſoꝝ paſſionum & affectionū diuerſi ſunt effectus. Immo inq̄t miſeri putāt id qđ metuūt nimis nunq̄ poſſe amoueri nec tolli. Mega. ad hoc addit. Fides. i. credulitas & ꝑſuaſio, eſt timori. ſ. timenti, ſemꝑ prona. i. ꝓcliuis in pei⁹, quia peiora citi⁹ credim⁹ q̄ meliora. Hercules ſup. demerſus ac defoſſus. ſ. apud inferos & oppreſſus inſup toto orbe. i. globo terrarū illi ſupimpoſito, quā viam habet ad ſuperos? q. d. nullam. Ad qđ Amphi. Eā ſup. viā habet ad ſuperos. ſ. vi & virtute partā, quā habebat tūc cū abijt. ſ. in Aphrica per medias ſyrtes & deſerta æſtuoſa: vtpote per plagā arentē. i. torridā fere zonā: & ꝑ arenas fluctuātes more maris turbati: hoc eſt ꝑ ſyrtes ipſas q̄ ſunt loca arenoſa i mari Aphricano: habētia breuia. i. vada interrupta, nūc vacua nunc oppleta, vt vento agitant̄ arenę: & ſup. per fretum. i. feruens mare, bis. ſ. quotidie diſcedens ſcilicet a litore: hoc eſt aufluens: & bis recurrens. i. refluens: cūq; . i. & cum i. quādo: hoc ē et quam viam habebat qn̄ deprenſus ſcilicet a fluctibus tanq̄ in ſolo alieno (vnde deprehendi proprium eſt nauigātium, quia in ſolo ſunt alieno, ſicut adulteri i toro alieno: vnde Maro. Deprenſis miſeris ſtatio tutiſſima nautis) hęſit breuibus. i. interruptis vadis. i. ad loca parū profūda, Syrtiū i. locorū ad ſe arenas & naues vi ventorū trahētium, in mari Aphricano: & ſup. cū. i. qn̄, ipſe pedes. i. pedibus ingrediens: ſupauit maria. ſ. Aphricana, puppe fixa. i. affixa arenis. Ad hęc Megara argutiſſime reſpōdet: nō recte argumentari ex pręterito euētu ſequentē quia vix vlli fortuna eſt ꝑpetuo bona: vn̄ addit. Fortuna iniqua. ſ. ex natura, raro parcit maximis virtutib⁹: quia pauci bellatores boni perpetuo vincunt: nam fere tandē gladio peūt, q gladio feriunt. Nemo pōt diu offerre ſe periculis tā crebris tuto: q̄a q amat periculū peribit in illo. Caſus. i. infortuniū inuenit aliqn̄. i. tandē, ſup. eū quē tranſit. ſ. inoffenſū ſæpe. Sed ecce. q. d. pręter ſpem noſtrā: & eſt paraſceue ſequētis ſcęnę: Lycus ſęuus ac gerens. i. preferēs vultu minas, venit talis inceſſu q̄lis eſt aio: hoc eſt indicās animi vitia inceſſu ſupbo: venit inquit concutiens dextra ſ. ſua, ſceptra. i. inſignia regni, aliena: q̄a Creontis regis: regens loca opulēta. i. opū plena vrbis Thebanę: & omne ſup. id quicq̄d Phocis regio illa vicina in qua Delphi ſunt, obliqua. i. incurua, cingit ſinu huberi. i. fœcūdo quicquid Iſmenus. ſ. flu. Bœotiæ rigat. ſ. dū redūdat: & q̄cq̄d citherō mōs Bœotię excelſus & Baccho ſacer, videt vertice exelſo. i. videre facit ſtātes in eo, & iſthmos. i. anguſta terra aquis interiecta, exilis. i. modica, findēs. i. diuidēs & interſecans bina freta. i. maria. ſ. Ioniū & Aegęū, ſi de Peloponeſo loquit̄: aut potius de Corintho: vn̄ Hora. Bimariſq; corinthi &c.

Amphitryon & Megara.

Verſus eiuſdē cū ſuperioribus rationis.

O Socia noſtri ſanguinis caſta fide
Seruās thorum: natoſq; magnanimi
Meliora mēte cōcipe atq; aīm excita (Hercul
Aderit profecto qualis ex omni ſolet
Labore maior. Me. quod nimis miſeri volunt:
Hoc facile credūt. Am. Imo qđ metuūt nimis:
Nunq̄ amoueri poſſe: nec tolli putant. Me.
Prona eſt timori ſemper in peius fides.
Demerſus ac defeſſus & toto inſuper
Oppreſſus orbe: quā viā ad ſupos habet? Am.
Quam tunc habebat: cum per arētem plagā
Et fluctuantes more turbati maris
Abiit arenas: biſq; diſcedens fretum
Et bis recurrens: cumq; deſerta rate
Deprenſus hęſit Syrtium breuibus vadis:
Et puppe fixa maria ſuperauit pedes. Me.
Iniqua raro maximis virtutibus
Fortuna parcit: nemo ſe tuto diu
Periculis offerre tam crebris poteſt.
Quem ſæpe tranſit caſus aliquādo inuenit.
Sed ecce ſæuus: ac minas vultu gerens:
Et qualis animo eſt: talis inceſſu venit:
Aliena dextra ſcæptra concutiens Lycus:
Vrbis regens opulenta Thebanę loca
Et omne quicquid huberi cingit ſolo
Obliqua Phocis: quicquid Iſmenus rigat.
Quicquid Citheron vertice excelſo videt.
Et bina findens Iſthmos exilis freta.

BERN. O Socia. o cōiux. Nr̄i ſanguinis. Herculis: q ſanguis ē me⁹. Excita. erige. Aderit. veniet ſicut ſolet victor. Quā tūc habebat. r̄ndet Amphitryo. Inueniet viā quēadmodū qn̄ euaſit Syrtes: q̄ ſunt loca maris quędā ꝑiculoſa circa fines Aphricę verſus Aegyptū a Syro q̄đ ē traho cognomiata: vt pla-

cuit Salluſtio in Iugurtha. Eſtq; in eis teſte Plynio libro ſexto natura. hiſto. inæqualitas magna maris & terrę vt in vno quidē loco profundiſſima ſit aqua: in alio vero vadoſa: nec in eodē ſtatu permanet: nam ſpirāte vēto qui modo cumulus & ſupra mare fuerat in profundiſſimas reſidet valles: & qui deprimebaẗ in valles, nunc ſupra aquas aggeriẗ: ſuntq; hęc loca duo in Aphrica & Syrtes maiores faciūt ac minores, dicente Ouidio libro ſcdo de fine titulo. Quo lateant Syrtes magna minorq; ſitu. & teſte Solino ducētorū quinquaginta milium paſſuum interuallo ſeparantur: minor aūt aliquāto clementior. diſtat a Carthagine trecentis milib⁹ paſſuum: atq; totidē ambiẗ. Maiores vero ambitu quadringentorū vigintiquinq; miliū paſſuū cōmenſurant. Hęc loca euaſiſſe Herculē conſtat. Fluctuātes. quia ibi arenæ iactanẗ a ventis: ſicut vndæ in mari. Quam viā. ergo illic habebat nullam, ſed ipē fecit. Bis. vt ſupra dictum eſt qui modo cumulus, & ſupra mare erat: in pfundas valles reſidet. Pedes. ſ. ipē: ambulādo pedibus. Iniqua fortuna. reſpondet Megara: per ſententiam valde notabilem. Caſus interdum fortunam ſignificat. Seneca. Multa enim caſu potius q̄ ratione eueniunt. aliquādo ruinam. Curtius. Inopinato rhedæ caſu oppreſſus. aliquando calamitatem & infortunium. Vergi. Sed ſi tantus amor caſus cognoſcere noſtros. Caſus, mala fortuna. Sed ecce. dat locum ſequenti ſcenæ: quia dum loq̄retur ſupuenit Lycus qui dubitabat de regno iſto obtinendo quia exul erat: ꝑpterea putabat firmare regnū ſi Megaram filiam Creontis regis mortui vxorem duxiſſet. Obliqua phocis. a ſitu obliquam dicit. parua eſt græcorum regio inſignis oraculo Apollinis Delphici. In ea enim eſt oppidum Delphi, orum, in quo Apollinis templum. ab hoc phocides deriuatur. Iſmenus. fluuius eſt Bœotiæ ab Iſmeno pelaſgi filio cognominatus. de quo Sta. Horruit ingenti venientem Iſmenō aceruo. Cytherō mons Bœotiæ iuxta Thebas. Iſthmos. Iſthmos gręci vocant anguſtias peninſularum: inter quas nobilitate Peloponneſiacę prȩferuntur. quippe Peloponeſus quæ primo Apie, poſtea Pelaſgia dicta eſt, inter duo maria Aegæū & Ioniū Platani folio ſimilis propter anguloſos receſſus circuitu. D. LXIII. milium paſſuum colligitur. Anguſtiæ ſex miliū ſunt. Caſus. Phocis. Iſmenus. Iſthmi. Pelopōneſus.

¶ O ſocia. Incipit dialogus Amphitryonis & Megaræ. Conſolatur amphitryon Megaram nurum ſuā promiſſione reditus Herculei. o ſocia &c. Quod nimis. Senſus: miſeri qualis ſum ego, id facile fieri poſſe arbitrātur quod maxime cupiunt: quemadmodum ego mei coniugis aduentum cupio: ſed qua via id fiat non intelligo: cui reſpondens Amphitryo reditum facilem eſſe a ſimili arguit. DAN.

Lycus. Megara. Amphitryon.

Trimetri Iambici.

Non vetera patrię iura poſſideo dom⁹
Ignauus hęres: nobiles nō ſunt mihi
Aui: nec altis inclytum titulis genus:
Sed clara virtus: qui genus iactat ſuum
Aliena laudat. rapta ſed trepida manu
Sceptra obtinētur: omnis in ferro eſt ſalus.
Quod ciuibus tenetur inuitis ſcias
Strictus tuetur enſis. alieno in loco
Haud ſtabile regnū ē. vna ſed noſtras poteſt
Fundare vires: iuncta regali face
Thalamiſq; Megara. ducet ex genere inclyto
Nouitas colorem noſtra. non equidem reor
Fore vt recuſet: ac meos ſpernat thoros.
Q; ſi impotenti pertinax animo abnuet:
Stāt tollere omnē penitus Herculeā domū.
Inuidia faſtum ac ſermo popularis premet.
Ars prima regni eſt: poſſe inuidiam pati.
Tentemus igitur: ſors dedit nobis locum.
Nanq; ipſa triſtis veſtis obtentu caput
Velata iuxta prȩſides aſtat deos:
Laterią; adhęret verus Alcidæ ſator.

Non vetera &c. Verba ſunt tyranni iactabundi q; ignauos regno expulerit: et ipſum quaſi virtute acq̄ſiuerit: ſic eñ vim appellitāt tyranni. Ordo eſt. Ego non poſſideo vetera iura domus patriæ. i. paternę: ignauus hęres. i. vt facerē ſi eſſem ignau⁹ hæres. q. d. q̄ poſſideo peperi mihi non inueni a maioribus parta. Aui. i. maiores ſeu ꝓgenitores nobiles nō ſunt mihi: nec genus eſt mihi inclytū. i. clarū & glorioſum, altis titulis. i. alto ſtēmate ac lōga ſerie deductis: ſed virtus clara (opinione tyrānica) ſupple eſt mihi. bñ tamē reprimit verbum, quia coniunctionem exprimit. Is qui iactat genus ſuum, laudat aliena: qa maiorum merita: ſed ſceptra rapta. i. vi occupata, tenentur manu trepida. i. anxia & meticuloſa. Omnis ſalus eſt ſup. raptoribus in ferro. i. cuſtodia armatorū: & extinctione bonorum. Scias ſup. q; enſis ſtrictus. i. vagina ereptus, tuetur. i. defendit ſup. id qđ teneẗ. i. poſſideẗ ciuibus inuitis. Regnū haud. i. non (ſunt qui haut ſcribere malint) eſt ſtabile i loco alieno. i. non ſuo. Sed vna. i. ſola, Megara ſ. Creōtis regis filia vxor Herculis, poteſt fūdare. i. ſtabilire & firmare noſtras vires iūcta. ſ. ſi eſſet mihi iuncta, regali face & thalamis. i. ſi nupſerit mihi & dotale regnum attulerit. Nouitas. i. ignobilitas noſtra (vñ noui homines dicuntur qui primi in genere ſuo magiſtratum, in quo noui cēſenẗ, gerunt) ducet. i. trahet colorem. i. apparētiā nobilitatis: ex genere inclyto ſcilicet Megarę. Equidem. i. ego quidem nō reor fore. i. futurum: vt. ſ. Megara, recuſet ac ſpernat thoros meos. Q; ſi ipſa ꝑtinax. ſ. in fide Herculi data, abnuet, aio impotēti. i. neq̄ūti ſibi qđ vtile ſit iperare: ſtat. i. decretū ē mihi, tollere. i. delere penit⁹ omnē domum Herculeam. Inuidia ſcilicet i me orta, & ſermo popularis, p̄met id eſt perſequetur faſtū id eſt ſupbiā meā. poſſet videri ſenſus: q; inuidia in Herculem & ſermo popula ASCEN. Homines noui.

ris qui ſemp fortunā ſequit̃:premet.i.opprimet:& diminuet faſtū.i.ſupbiā facti mei: quia qui Herculē odio proſequitur, aut nouitate gaudent, vt populares, dicēt optime factū: malim tñ ſequi priorē interpretationē eo q̄ ſequit̃ ars prima regni &c.q.d.fuerit quidē facin⁹ inuidioſum, ſed nō debet inuidiā fugere qui regnum vult occupare. In verſu aūt iſto ſi legens poſſe inuidiā pati: inuidiā fuerit pentaſyllaba vox, quod nō improbem: quia ſic in Terentio reperit̃: ſunt tñ qui addant .&: vt opinor pro etiā. priori lectione ſic cōſtrues. Prima i. primaria ars regni.ſ.occupandi eſt poſſe pati.i.contēnere inuidiā.i.odiū populi. poſteriori ſic: poſſe pati et i.etiā inuidiā, nedū leuiora. Igit̃, quia inuidia eſt nihili pēdenda, tentemus.ſ.Megarā ad nuptias noſtras: fors i.fortuna bona, dedit nobis locū.i.opportunitatē, nāq; ipa.ſ.caput rei bene gerendę Megara velata, caput.i. habens caput velatū, obtentu.i.obtectu & integumento, veſtis triſtis.i.lugubris: adſtat iuxta deos p̄ſides.i. tutelares: & verus ſator.i. genitor Alcidę.i.Herculis.ſ.Amphitryo nō Iuppiter ſcd̃m tyranni ſententiā: q̄uis apud Maronē dicat̃ vera Iouis proles: verum ſentētiæ ſunt ſcd̃m affectionē loquētiū variādę: & nō eſt dubitādū fabuloſū eſſe Herculis ſub geminata nocte ab Ioue generationē: adheret lateri.ſ.eius, hoc eſt Megaræ.

BERN. Non veter. Lycus ſecum cōſyderans regni nouitatē eſſe ſuſpectam. quęrebat aliquod regni ſtabilimentū. Quod erat ſi poſſet ſibi iungere Megarā in vxorem. Ideo veniens ita ſecū loquitur. Ignauꝰ hęres. qui hęreditatē poſſidet non ſua virtute partā ſed relictam. Inclytū glorioſum a cleos gloria. alij a clytos qđ almū & clarū indicat. Titulis ornamentis antiquitatis: & ꝓprie titulus eſt index cuiuſcunq; operis: vnde in ſtatuia vel picturis titulū dicimus literas: q̄ vel artificis vel eius cuius ſtatua ſiue imago

Titulus. eſt: nomen demonſtrat vel tp̄s quo factū eſt: declarat Sueto. Plurima & ampliſſima opera incendio cōſumpta reſtituit: ſed oia ſub titulo tātū ſuo: ac ſine vlla priſtini authoris memoria: itē titulus libri dicitur qui authoris nomē & qualitatē operis demonſtrat. Ponitur interdū pro monumēto. Apuleius. Auorū: & proauorū titulus clarus. Dictus eſt titulus a tuendo quaſi tutulus q̄ tueatur factū authoris: & opificis indicet nomē: Tituli aliq̄ñ vocati ſunt milites q̄ patriam tuerentur: vnde & titi prænomen ortū eſt. Iactat, inaniter oſtendit. Aliena facta ſuoꝝ: ſed non ſua. Sceptra, regna. Rapta, occupata. Trepida manu, timide tenentur: quia ſemp timent: nec talia impia ſunt firma: vt Ennius quē metuerūt oderūt: quē quiſq; odit: periſſe expetit: itaq; dicebat Cice. prio

Metus & odium. officioꝝ. Multoꝝ odijs nullas opes poſſe obſiſtere: ſed ibi lycus ſciens ſe odio oibus eſſe propter nouitatē. ſolā ſalutē ſibi putabat in armis & crudelitate: ſed facile decipitur: quia nihil eſt paratius ad deſtructionē alicuius: q̄ odiū multoꝝ: vt dicit Cice. Malus cuſtos diuturnitatis eſt metus. Alieno in loco.i. in regno occupato: vbi maiores tui nō regnauerint. Fūdare ſtabilire, firmare. Verg. Ancora fundabat naues. Face matrimonio: quia

Fax. antiqui nouis ſponſis pręferebāt facē: cuius rei rationē reddit Plutarchus in problematis. Nouitas. noui dicū

Noui. tur quoꝝ maiores nō fuerūt in aliqua dignitate. Sic Cice. Nouitati meæ inuidebant. Ducet, trahet. Ex genere inclyto. ex Megara filia Creontis. Colorē, ornamentum. inde rhetores colores appellant ornamenta orationis Hinc etiā color a colo dicitur: quia coloribus veſtes faciem: domos. ac reliqua oia ornamus. hinc verbū colo

Color. ro & decoloro: decoloratur id cuius color vitiatur non mutatur diſcolor, diuerſi coloris: & decolor qđ eſt colore vitiato: & cōcolor eiuſdē coloris: & colorate aduerbiū. Pertinax perſeuerās. in bonū, & in malū dicitur. Ani

Impotēs. mo impotenti. obſtinato. Impotēs aliq̄ñ minus potēs: & qui ſeipſum temperare nequit: vt impotentē amorem appellamus: vt Hora. de Cleopatra. Fortunaq; dulci ebria regina quidlibet ipotens ſperare. Stat, decreui. Tollere, perdere. Inuidia. format ſibi Lycus vnā obiectionē: ſi interficiā eos habebūt oēs me odio: & perſequētur me: reſpōdet eſt verum: ſed illi qui volunt regnare: nō debent quęrere vt habeantur odio vel beniuolētia. Inuidia, odiū. ſic Quinti. ne ei tot ſcelerum cōmemoratione concitarem inuidiam. Faſtū, ſuperbiā meā. Premet, inſequetur. Tētemus. experiamur igitur an velit Megara mecū inire fœdus matrimonij. Fors fortuna me iuuit in regno: ita poterit in habēda coiuge. Dedit locū.ſ. vt nūc cōmode cū ea poſſim loqui. Nāq; ipſa. ecce opportunitatē loci. Ipſa velata caput ſynecdoche eſt. Obtētu velamento. a verbo obtēto: velato capite dijs ſacrificabatur apud antiquos: vt Plutarch⁹ in ꝓblemate. Veſtis triſtis.i. pullæ & nigrę: quia lugebat patrē & fratres interemptos. Pręſides deos: tutores ciuitatis: nam p̄ſidere eſt ad cuſtodiā loci eſſe: inde pręſidia milites appellamus ad cuſtodia loci poſitos: & ꝓuinciarū p̄ſides dicuntur. ſic Verg. Quæ p̄ſidet arci. Sator, genitor. Verus di

Pręſidia. xit ad cōtemptū quaſi nō crederet Herculem Ioue genitū: ſed Amphitryone.

DAN. ¶Non vetera. Carmen iambicū trimetrū hypcatalecticū recipiens nōnūq̄ in ſcda & quinta ſede Pyrrhichiū exit Lycus anxius ſeruandi regni. Megara ſibi Aſcita in vxorē, prius ſecū loquit̃. mox per dialogū Megarā cōpellat: demū intermiſſa perſona Megaræ. ſubit Amphitryo cōmemorans facta Herculis. Poſtea ipm Herculē precatur tandē vt redeat. Sed clara virtus. nō premor nobilitate meorū. Miſerū eſt alienę incūbere famæ. inquit Iuue. Sed me mea ſatis illuſtrat virtus. penes quā oia ſunt bona. ego igitur intruſus tyrannus potero per coniugium Megaræ ſtabiliri velit nolit ne ipa, omnēq; inuidiā popularē patiēter tolerabo modo ſim rex & maritus Megaræ.

ASCEN. ¶Quidnam iſte &c. Verba ſunt Megarę ad Amphitryonem loquentis: vt quę verba Lyci partim acceperat: & conatum adnotauerat dicit ergo, O Amphitryo, Quidnam iſte ſcilicet tyrannus, appoſitorie exitium .i. exterminium ac lues.i. peſtis & pollutio, noſtri generis parat noui? quid tentat? id eſt attentat, ac inceptare vult? Lycus aūt in primo congreſſu blande loquitur dicens. O ſup. Megara: trahens clarum nomen quia reginę, quod artificioſe ſupprimit: ne continuo dicat: cur te igitur regem nuncupari pateris? a ſtirpe regia.ſ. Creontis, tu facilis.i. exorabilis, excipe parumper verba mea, aure patienti.i. pla-

Quidnā iſte nr̃i generis exitiū: ac lues Mega.
Noui parat? quid tentat? Ly. o clarum trahēs
A ſtirpe nomen regia: facilis mea
Parumper aure verba patienti excipe.
Si ęterna ſemper odia mortales agant:
Nec cœptus vnq̄ cedat ex animis furor:
Sed arma felix teneat: infelix paret:
Nihil relinquent bella: tum vaſtis ager

Squalebit aruis: ſubdita tectis face
Altus ſepultas obruet gentes cinis.
Pacem reduci velle victori expedit:
Victo neceſſe eſt. particeps regni veni.
Sociemus animos: pignus hoc fidei cape.
Cōtinge dextrā. quid truci vultu ſiles? Me.
Egone? vt parentis ſanguine aſperſam manū
Fratrūq; gemina cęde contingam? prius
Extinguet ortus: referet occaſus diem.
Pax ante fida niuibus: & flammis erit.
Et Scylla Siculum iunget Auſonio latus.
Priuſq; multo vicibus alternis fugax
Euripus vnda ſtabit Euboica piger.
Patrem abſtuliſti: regna: germanos: larem:
Patriam: quid vltra eſt? vna res ſupereſt mihi;
Fratre ac parente charior: regno: ac lare:
Odium tui: quod eſſe cū populo mihi
Commune doleo: pars quota ex iſto mea eſt?
Dominare tumidus: ſpiritus altos gere:
Sequitur ſuperbos vltor a tergo deus.
Thebana noui regna: quid matres loquar
Paſſas & auſas ſcelera? quid geminū nefas
Mixtumq; nomen coniugis: nati: patris?
Quid bina fratrum caſtra? quid totidē rogos?

cabili & molli. Volens autē eā ſibi reconciliare dicit. Si mortales agant ſemper odia æterna ſine reconciliatione: nec furor id eſt vehemens ira, cœptus. ſ. ſemel, cedat. i. moueaẗ vnq̄ ex animis: ſed ſupple econtrario, felix id eſt potētior & fortunatior teneat ſup. ſemper arma: & infelix. i. oppreſſus, paret ſcilicet arma ad vltionem ſumendam: bella nihil relinquent ſcilicet ſaluum & integrum: tum id eſt inſuper, aut tūc, ager. i. campus qui coli ſolet aut poteſt ſqualebit. i. ſordidus & incultus erit, aruis vaſtis id eſt vaſtatis & deſtructis ſatis: et face ſcilicet incēſiua, ſubdita. i. ab imo iniecta tectis id eſt poſtq̄ tecta erunt combuſta, cinis ſcilicet incendij: obruet gētes ſepultas id eſt coopertas cinere ipſo. Expedit. i. vtile eſt victori, velle pacē reduci id eſt vt reducatur: & neceſſe eſt victo pacem reduci, alioqui periret: igiẗ o Megara victa, qd̄ tū bn̄ taſcet, veni particeps regni aut regno. i. i regnū: ſociemus. i. coniungamus animos quæ prima cauſa matrimonij eſt. Cape hoc pignus fidei. i. annulum quem illi porrexit. Continge dextram ſupple meam: quod cum nō faceret ſed auerſa tueretur inquit, quid. i. ad qd ſiles vultu triſti? ad hęc megara idignatiōis & furoris plena, apto affectioni vtiẗ ſermone, per apoſiopiſim id eſt reticentiam & eclypſim verbi: non enim patitur vehemens indignatio ſermonem complere: vt æneī. primo. Mene incœpto deſiſtere victam &c. Ordo aūt eſt. Ego ne ſup. committam ſceleſtiſſime: vt contingā manū aſperſam ſanguine parentis. i. patris mei Creontis: & gemina. i. geminata cæde fratrū. ſ. meorū? q. d. nequaq̄ Nam ortus. ſ. ſolis prius extinguet diē: & occaſus referet diem hoc eſt tota vis cæli mutabitur: & pax fida. i. concordia conſtans vt inter fidos icto fœdere, erit an̄. i. prius niuibus. i. frigidis aq̄s. & flammis. i. ignib' inflāmatis Et ſcylla pro Charybdis: nā vt Daniel declarat: & Vergilius canit dextrū ſcylla latus: lęuū iplacata Charybdis obſidet: dextrū aūt latus venienti ex Epyro i Italiā eſt Italicū: ſiniſtrū Siciliēſ. Scylla igitur poſito poetice noie pro noie. i. charybdis iunget ante. i. prius: latus ſiculum, Auſonio. i. Italico: quæ iam vi maris dempta ſunt: Et Euripus pars maris Euboici inquietiſſima: q̄ ſepties quotidie fluere & refluere dicitur: appoſitorie: vnda Euboia fugax. ſ. p naturā aut vi ventoꝝ: alternis vicibus. i. reciprocationibus nūc vltro nunc citro: ſtabit. i. quieſcet multo prius. ſ. q̄ id cōmittam, ſup. quia: tu abſtuliſti patrē: regna, germanos. i. fratres. larē. i. domū propriā: patriā. quid eſt vltra. ſ. qd̄ auferre poſſis? vna res ſupeſt. i. reliqua eſt mihi: charior fratre, ac parente, regno ac lare: videlicet odiū tui. i. in te cōceptū qd̄ odiū ego doleo eſſe mihi cōe cū populo: quia velim omne omnium odiū tui mihi ſoli eſſe: vt te plane odiſſe poſſem: at nunc: quota pars eſt mea. i. mihi propria: ex iſto. ſ. odio tui? q. d. minima: quia alij multo plus te oderūt. Dominare: figurata & inuidioſa cōceſſio: tumidus. i. inflatus & ſuperbus: gere altos. i. elatos ſpiritus. i. animos. Deus. ſ. Nemeſis: quę licet ſit dea: tn̄ cū de dea nō expreſſo noie loquimur: fere ad maſculinū genus referim': aut quia digni' eſt aut ꝙ numina fœminina putata ſunt vtriuſq; ſex' habere participationē: cū ergo Nemeſis ſit vltrix ſuperboꝝ, potius vltor q̄ victor legā: vltor. i. vindicator: ſequitur ſuperbos a tergo. Ego noui thebana regna. q. d. plurima ſcio ibi eis ſcelera cōmiſſa: ſed omnia grauiter punita. Quid loquar matres paſſas & auſas ſcelera: vt Agauen quæ Penthea filiū interemit. Ino quæ ſe in mare ꝑcipitauit. Nioben: quę ob ſuperbiā Latonā contempſit &c. Quid loquar geminū nefas. ſ. in patrē occiſum & matrē violatam ab Oedipode. & nomen coniugis. i. mariti. nati. i. filij: & patris mixtū. i. confuſum. Quia Oedipus fuit filius & maritus Iocaſtę: & pater ac frater filioꝝ quos ex ea genuit. Quid ſup. loquar bina caſtra fratrū. ſ. Etheoclis & Polinicis: de quib' Statius in Thebaide: qui inter ſe bella crudeliſſima geſſerunt: tanto odio vt mortui vna cremari refugerint: vnde addit: quid ſup. loquar totidē . i. duos rogos ſup. eorum: cū in vnum impoſiti concremari noluerint.

Et Scylla Siculum iunget Auſonio latus: Priuſq; multo vicibus alternix fugax &c. Arguit ab impoſſibili: quia prius iſta cōtraria fieri poterūt: q̄ ipſa mutet animū in eū qui patrē & fratres ſuſtulerat. Scylla. in freto Siculo paruus gurges veluti in arcū ſinuatus id faciēte ſaxo: qd̄ a Zancle propinquo Sicilię oppido zanclęum dicebatur. Siculū latus, littus Siculū cū Auſonio, Italico, Sicilia inſula Italiæ olim continens & in agro Bru- BERN. Scylla.

tio adnexa: mox interfuſo mari Siculo auulſa. Vergi. Hæc loca vi quondā & vaſta cōuulſa ruina. Tantū æui longinqua valet mutare vetuſtas. Diſſiluiſſe ferunt cum protinus vtraq; tellus Vna foret. Claudianus. Trinacria quondā Italiæ pars vna fuit: ſed pontus & æſtus Mutauere ſitū. Priuſq̄ tangam te. Euripus fugax. Eſt an-
Euripus. guſtū mare inter Bœotiā ſeu Phocidē Bœotiæ partem: & Eubœam inſulā: q̄ alterno curſu teſte Pomponio lib. iiij. curſibus ſepties in die, totideq; nocte refertur: vt ventos ac etiam plena ventis ſecū portet. Liuius hāc rationē ventis aſcribit lib. viij. de ſecūdo bello punico. Piger, non ſe mouēs. Vnda Euboica: eſt appoſitio. Ex iſto. ſ. odio. Eſt pars quota. i. minima reſpectu aliorū innumerabilium qui tyrannū odio proſequebantur: ſed oim odia vellem ſola habere: vt magis mihi inuiſus eſſes. Dominare tumidus. ſupbus: quaſi ſeipſam cōſolās denūtiat Lyco futurā eius perditionē: exēplo multorū aliorum qui regnauerūt Thebis. Noui. noui regnū noſtrum quod dat ſemp calamitatē regnāti. Quid matres. quid oportet loquar mala quę acciderūt his qui regnauerūt thebis. Paſſas & auſas. ſicut Agaue quę Pētheū filiū occidit: & Ino q̄ cū filio Melicerta ſeſe in mare proiecit. Quid geminū nefas. de hac hiſtoria dicem⁹ in Oedipo. hic patrē interfecit Laiū matrē Iocaſtā vxorē duxit
Oedipus & ex ea filios ſuſcepit: ideo ibi dixit mixtum nomen patris, nati, & cōiugis. Geminū nefas. quia patrem interfecit: & matrē vxorē duxit. Bina caſtra. ſ. duorū fratrū Etheoclis & Pollinycis qui Oedipi filij fuerūt: & inter ſe pugnauerunt paratis exercitibus: & demū ſe mutuis vulnerib⁹ cōgredientes interfecerunt: vt totā hiſtoriā exequitur Stati⁹ in thebaide. Totidē rogos. ſ. duos factos: cū in vno fratres illi mortui cōburerentur, flamma diuiſa eſt in duas partes: vt quēadmodū in vita diuiſi fuerāt ita & in morte diuiſi eſſent.

DAN. ¶ Ego ne &c. Duo facit Megara: prius cōtēnit oblationē cōiugij: deinde infortuniū regni optat Lyco: & q̄ patrē, germanos, domū, patriā, ſibi abſtulerat: & q̄ dilecti cōiugis ac generoſi degener ipſe arroganter regnū inuaderet. eſt autē grauis & fellis plena apoſiopoſis in principio. Ego ne. ſ. faciam, vel cōmittam.

ASCENSIVS.

¶ Riget ſupbo &c. Exemplis docet ſupbos a dijs opprimi ſolere: nā tantalis. i. Tātali filia Niobe, parens. i. mater numeroſę prolis, & ita ſupba: quia ſe Latonę p̄latā voluit: riget. i. induruit in lapidem, luctu. ſ. nimio ob interfectos ab Apolline liberos: & manat. i. diſtillat adhuc lachrymis: ens lapis mœſtus. i. mœſtitię index: quia lachrymoſū marmor: i Sipylo oppido Phrygio. Quin ipſe Cadmus, Agenoris filius, Thebarū conditor, & Iouis quodāmodo ſocer, quia Europę pater, ſurrigēs. i. ſurſum leuās, caput toruū criſta. i. hn̄s criſtā ſerpentinā: nā in draconē verſus eſt: pmēſus fuga. i. fugiendo regna illyrica, reliquit lōgas notas. i. limoſa ſigna, corpis. ſ. lubrici, tracti, ſcilicet per annulos: nā ſerpētū quibus pedes deſunt motus fit dū anterior pars poſteriorē trahit: & poſterior fixa anteriorē ptrudit. Hęc. i. huiuſmodi ſupborum, exempla. i. grauiſſimę punitiones ad aliorū terrorē, manet. i. certe expectāt te. dominare. ſ. nobis vt lubet, dū. i. dūmodo, fata ſolita. i. infelices exit⁹, regni noſtri. i. thebani ac megareñ. fataliter regibus debiti: vt Cadmo, Laio, Oedipode &c. vocent te. ſ. ad ſimile exitiū. Reſpōdet Lycus adhuc ad nuptias anhelans: Agedū, adhortādi vox, o rabida. ſ. Megara, amoue. ſ. a te, voces efferatas. i. ferina rabie emiſſas: & diſce ab Alcide. i. exēplo Herculis: quē tu mihi minaris: pati ipia regū: qa ille Euryſthei ipia patit̄. Ego gerā ſceptra q̄uis capta, manu victrici: & gerā. i. adminiſtrabo cūcta ſine metu legū: quas. ſ. leges, arma vincunt. Ego loquar pauca pro cauſa nr̄a: vt. ſ. noſcas quā cōditionē tibi offerā: & q̄ venia dignus: licet tuos occiderim. Pater. ſ. tuus Creon aut Creontes cecidit in bello cruento: q. d. martio furore incenſo: fratres ſup. tui cecidere. ſ. eodē: quia arma nō ſeruāt modū, dū ſemel cōmiſſum eſt præliū. Nec ira enſis ſtricti. i. habens enſem ſtrictum. poteſt tēperari nec reprimi facile. Cruor. ſ. effuſ⁹, delectat bella. i. bellantes: ita vt ſemper plus effūdere appetāt. Sed ſup. forte dices: ille. ſ. pater tuus, ſup. bellauit, pro regno ſuo: & ita iuſtiſſima de cauſa: nos ſup. bellauimus aut pugnauimus, acti. i. impulſi, cupidine improba. i. im

Riget ſuperbo Tantalis luctu parens
Mœſtuſq; Phrygio manat in Sipylo lapis.
Quin ipſe toruum ſubrigens criſta caput
Illyrica Cadmus regna permenſus fuga
Longas reliquit corporis tracti notas.
Hęc te manent exempla: dominare vt lubet
Dum ſolita regni fata te noſtri vocent. Ly.
Agedum efferatas rabida voces amoue:
Et diſce regum imperia ab Alcide pati.
Ego rapta quis ſceptra victrici geram
Dextra: geramq; cūcta ſine legum metu
Quas arma vincunt: pauca pro cauſa loquar
Noſtra: cruento cecidit in bello pater
Cecidere fratres: arma non ſeruant modum.
Nec tēperari facile: nec reprimi poteſt
Stricti enſis ira: bella delectat cruor.
Sed ille regno pro ſuo: nos improba
Cupidine acti, quęritur belli exitus:
Non cauſa. ſed nunc pereat omnis memoria.
Cum victor arma poſuit: & victum decet
Deponere odia. non vt inflexo genu
Regnantē adores petimus: hoc ipſum placet
Animo ruinas q; capis magno tuas.
Es rege cōiunx digna: ſociemus thoros. Me.
Gelidus per artus vadit exangues tremor.
Quod facin⁹ aures pepulit? haud eqdē horrui

Cũ pace rupta bellicus muros fragor
Circunſonaret: pertuli intrepide omnia
Thalamos tremiſco: capta nunc videor mihi.
Grauent catenę corpus: & lõga fame
Mors protrahatur lenta: non vincet fidem
Vis vlla noſtra: moriar Alcide tua.

probãda: quia iniqua. Sed tota erras via: qa exitua belli nõ cauſa qrif: ita vt iuſte pugnaſſe videaf qui vicerit. Sed ois memoria. ſ. belli & cędis, pereat nunc: quia cũ victor (ſeipſum innuit Lycus) poſuit. i. depoſuit arma: decet et. i. etiã, victum deponere odia. Pręterea, nos nõ petimus vt adores ſup. me, regnãtẽ, genu inflexo. i. curuato: imo hoc ipſum ꝙ capis. i. proſequeris magno animo ruinas tuas: placet. ſ. mihi. i. ꝙ magnanima es: qa ex hoc cognoſco ꝙ tu es cõiunx digna rege: q. d. me q ſum rex: ſed ſpecioſius in generali loquitur. Sociem⁹ igif toros. i. lectũ cõiugalẽ. Ad qđ Megara. Tremor gelidus. i. frigua tremorẽ inducens, vadit. i. diſcurrit per artua exangues. i. pallidos eo ꝙ ſanguis ois ad pcordia fluxit. Quod. i. o quale facin⁹, pepulit aures. ſ. meas? q. d. iniquiſſimũ poſtulatũ: equidẽ. i. ego certe, haud horrui ſup. tunc: cũ fragor bellicus. i. qui fit belligerando, pace rupta. i. violata, circũſonaret muros. ſ. Thebanos. ego pertuli oia intrepide: & ſup. tñ, tremiſco thalamos. ſ. tyranni: ego videor mihi nunc. ſ. cũ ſollicitor ad fidẽ violandã, capta. ſ. a tyranno, & ſeruitutẽ durã pati. Attñ: catenæ grauẽt. i. eſto grauẽt corpus. ſ. meũ: & mors lenta. i. diu durans, protrahatur. i. extendaf longa fame: tamen ſup. vlla vis. i. violentia, non vincet fidem noſtram. ſ. matrimonialẽ: quã Herculi dedi. O Alcide. i. Hercules, ego moriar tua. ſ. cõiunx: non Lyci.

¶ Riget ſuperba Tantalis. Amphion filius Iouis rex Thebanus habebat vxorẽ Nioben filiã Tantali regis Phrygũ: hæc quatuordecim filios habuit ex marito: ſeptẽ mares: & totidem fœminas: ea ſuperbia ducta voluit pręponi Latonæ matri Apollinis & Dianæ: ꝙ ea nõ haberet niſi duos: ipſa vero quatuordecim: & ita voluit Thebanos potius ſibi ſacrificare q̃ Latonæ. Quare indignati Apollo & Diana filios ſagittis ſuſtulerunt: vt Ouidius in. vj. meta. & Iuue. ſaty. vj. Nil pueri faciunt: ipſam cõfigite matrẽ Amphion clamat: ſed Pęan contrahit arcũ. Ipſa autem mœrore afflicta in ſaxũ mutata eſt perpetuo liquore manãs. Tantalis ergo Niobe filia Tãtali. Riget, dureſcit: quia nunc facta eſt ſaxum. Rigere interdũ eſt dureſcere. Vergi. Veſteſq; rigeſcunt indutę: cædũtq; ſecuribus humida vina. Rigere autẽ propie eſt frigeſcere: & ea quę frigent, horrent, & dureſcunt. Hinc rigor nõ modo pro frigore ſed etiã pro duritie accipitur: vt ferri rigor: & rigidus, frigidus, & durus dicif & rigidus homo aſper. Manat, ſtillat. In Phrygio Sipylo nõ Sipytulo vt legunt imperiti. nam Sipylum vrbs Meoniæ fuit ex qua Niobe verſa in ſaxum ob dolorẽ amiſſorum filiorum. Ply. Sipylũ qđ ante Tantalis vocabatur caput Meoniæ. Sipylus etiã ex filijs fuit vnus Niobes. Statius lib. v. ſyluarum. Mira fides: citius genitrix Sipyleia fertur exhauſiſſe genas. Item Propertius lib. ij. Nec tantũ Niobe biſſex ad buſta ſuperbe ſollicito lachrymas defluit a Sipylo. Quin ipſe. Cadmus cõditor Thebarũ vidẽs filiarũ infelicitatẽ receſſit in Illyricũ & mutatus eſt in ſerpentem. Subrigens, exaſperans. Caput toruũ, horribile. Criſta, cornibus. Permẽſus, trãſiliit. Regna Illyrica, vt vulgo Sclauonię. Notas, ſigna. Corporis tracti: quia ſerpẽtes trahũt corpus per terram. Hęc exempla manẽt, expectãt. Dum fata. facito vt lubet: dũ modo in fine habeas qđ alij habuerunt. Agedũ hortatur Lycus Megarã ne tantopere velit pturbari: ſed potius cum eo velit eſſe particepa regni: omniaq; præterita deponenda eſſe. Efferatas, nimis pungentes & plenas paſſione. Diſce imperia ab Alcide, ab Hercule. in cõtemptũ Herculẽ dixit non maritũ. diſce ſeruire potentiori o Megara: queãdmodũ Hercules qui Euryſtheo ſeruit: & nunc eſt apud inferos. Ego rapta. q̃uis ego habeã imperiũ: nolo tñ vti violentia in te: ſed potius oſtẽdam rationẽ ꝙ nõ mea culpa pater & fratres tui ſunt interempti: ſed vt fit in bello in quo nõ ſeruatur modus: & ita culpam in bellũ refert: quia vterq; noſtrũ potuiſſet mori ſi contigiſſet. Quas arma vincunt. vt dicit Cicero. Ius inter arma ſilet. Belli finis. poſſet dicere tu iniuſte contra patrẽ arma cepiſti: reſpondet Lycus ꝙ in bello nõ cõſyderatur principium an iuſte cœptum ſit bellum: ſed finis: ille dicitur iuſtua & felix qui victor euaſerit. Qñ victor. amplius non recordandũ de pręteritis: qñ victor depoſuit arma, & victi debẽt deponere odia. Hoc ipſum placet. placet ꝙ es magni animi in caſu tuo: propterea te dignam thalamis noſtris iudico. Tuas ruinas, calamitatẽ tuam. Grauent catenæ. ponito me ligatam in carcere & facias quomodo tu vis. & ſi torquere me volueris moriar potius q̃ tibi iungar toro. BERN. Niobe. Rigeo. Sipylum Illyris Sclauõia

¶ Riget. Homerus in. ω. iliados tradit pueros & puellas Niobes fuiſſe biſſenos. Euripides biſſeptenos. Sappho bis nouenos, alij bis denos. Oui. ſecut⁹ Euripidẽ canit bis ſeptẽ. Propertius ex Homero pedẽs appoſuit biſſenos Niobe. orbata numeroſa ple ceſſit in ſaxũ apđ Sipylũ. Et lachrymis etiã nũc marmora manãt. Quin ipſe. Cadmus cũ Armiona vxore mutati ſunt in angues: & totã illyrim pertepſerunt: vnde ciuitas dicta apud Lucanũ Euchaliæ verſi teſtantur funera Cadmi. Rigẽs. i. ſubrigens & attollens caput toruũ criſta. Arma non ſeruant modũ. artificioſe Lycus tranſfert crimẽ ſuũ & minuit per relationẽ qđ negare nõ põt: & eſt argumentũ ſumptum a differẽtia: q̃ res diuerſas, nõ aduerſas oſtẽdit: vt cecidit pater cecidere fratres: ſed in bello in quo ira animũ pcipitat, & rationẽ turbat furor bellicus: in quo attẽdif locus maxime & tẽpus: vt docet Martianus. Cũ victor. Argumẽtũ p cõparationẽ maioris ad minorẽ. cũ victor armis, tũc odijs ſuperſedeat victus. DANI.

LYCVS.

Animos ne merſus inferis cõiunx facit? Me.
Inferna tetigit poſſet vt ſupera aſſequi. Ly.
Telluris illum pondus immenſę premit. Me.
Nullo premetur onere qui cœlum tulit. Ly.
Cogere. Me. Cogi q poteſt neſcit mori. Ly.

ASCENSIVS.

¶ Animos ne merſus &c. Lycus indigne ferens Herculẽ ſibi pręferri: ad eum deprimẽdũ accingitur: ſciens nõ poſſe duos ſimul ad matrimonitũ amari: quia Succeſſore nouo vicif oia amans. dicit ergo. Ne. i. an cõiunx. ſ. tuus Hercules merſus inferis vnde emergere negbit, facit ſup. tibi aĩos. i. aĩoſitatem iſtam? Ad qđ Megara: ſup. cõiunx meus Hercules, tetigit iferna: vt poſſit aſſequi ſupera. i. cœleſtia:

Effare:thalamis quod nouis potius parem
Regale mun9? Me.aut tuā mortē aut meā. L.
Moriere demēs? Me.cōiugi occurrā meo. Ly.
Sceptroq; noſtro potior eſt famulus tibi? Me.
Quot iſte famulus tradidit reges neci? Ly.
Cur ergo regi ſeruit & patitur iugum? Me.
Imperia dura tolle:quid virtus erit? Ly.
Obici feris monſtriſq; virtutem putas? Me.
Virtutis eſt domare quæ cuncti pauent. Ly.
Tenebrę loquētē magna tartareę ꝑmūt. Me.
Non eſt ad aſtra mollis e terris via. Ly.
Quo patre genit9 cœlitum penetrat domos?

ad q̄ per ſpōtaneā humiliationē. p labores & ęrūnas aſcēditur. Ad id Lycus:q. d. nō poterit emergere:quia pondus immenſæ telluris ꝑmet illū. Ad qđ Mega. is.ſ. Hercules qui tulit cœlū.ſ. vt Atlantē ſubleuaret, nullo onere .i. faſce ꝑmetur. Ad id Lycus cū ꝑces & ſuaſiones nihil poſſent ad minas cōuerſus, inquit. Cogere.i. cogeris media lōga. Ad qđ Mega. Is qui poteſt cogi neſcit mori. q. d. neminem fortē ad turpia cogi poſſe per mortē: cū potiꝰ moriatꝰ. quę eſt ſancta & Chriſtiano digna ſententia: quā & Hora. in epiſtolis amplectitꝰ: vbi inducit virū bonū & liberū minas Penthei cōtemnentē. Nā cū mortē minaretur dixit: Moriar. Mors vltima linea rerū eſt. Hinc & illud Iuuenalis. Magnum crede nefas aīm pręferre pudori. Et propter vitā viuendi perdere cauſam. Lycus aūt diſſimulans reſponſum illud quaſi nō ſit ex aīo dictū, addit. Effare.i. eloq̄re qđ munus regale.i. magnificū & rege dignū parē.i. pręparem, potius, thalamis nouis.i. nuptijs tecū cōtrahēdis? Reſpōdet Megara. aut tuā, mortē aut meā. Ad qđ Lycus. O demēs.i. veſana, tu moriere: q. d. ſi ita vis, tu potius (q̄ ego) morieris. Ad id Megara: quaſi beneficij loco id futurū ſit addit: ego igitur p te demiſſa ad inferos, occurram coniugi meo. ſ. Herculi illinc reuertenti. Addit Lycus: quaſi cōtinuato ſermone, perinde ac ſi nō expectauerit aut audire noluerit reſponſum Megarę. Sceptroq; noſtro: vbi q; videtur accipi ꝓ quia: vt ſit moriere: quia famulus. ſ. Hercules qui inſeruit Euryſtheo, eſt. i. exiſtimatur tibi potior ſceptro noſtro, ſi tñ q; copulatiue accipi mauis legatur vtrūq; interrogatiue ſic: o demēs moriere. i. decreuiſti ne mori & famulꝰ eſt tibi potior noſtro ſceptro. i. regno? Ad qđ Megara. Iſte quē tu fingis famulus, quot reges tradidit neci? q. d. q̄ plurimos: vt Diomeden, Buſirim, Gerionē, & alios plurimos. Ad hoc Lycus. Ergo ſi reges necare pōt: cur ſeruit regi ſcilicet Euryſtheo: & patitꝰ iugū. i. ſubiectionē eius? Reſpondet argute Megara dicens. Tolle dura imperia. i. Euryſthei p Iunonē Herculi incuſſa: quid erit virtus ſup. Herculis? q. d. nihil: quia vt dicit Horatiꝰ car. iiij. Paulū ſepultę diſtat inertię Celata virtus. Et ideo quia p Iunonis ꝑſecutionē eius gloria creuit, Hercules quaſi heras. i. Iunonis, cleos. i. gloria dictus eſt. Ad id Lycus. Putas virtutē ſup. verā, obici ſup. poſſe: feris, vt leoni, tauro, hydrę, & monſtris: vt Caco, Gerioni &c. q. d. nequaq̄: cū ſit temeritatis potius q̄ virtutis. Scribitur aūt obici vnico i: quia anapeſtū facit: alioqui iambus de ſede ſecūda cederet. Reſpōdet Mega. Virtutis eſt domare quę cuncti pauēt: vt feras immanes & mōſtra ſęua. Cōtra qđ Lycus innuēs iactantiꝰ q̄ vere ab Hercule aſſerta q̄ de eo dicuntur, dicit: tenebrę tartareę. i. ꝓfundiſſimi carceris inferni, ꝑmunt loquētē magna: videlicet Herculē: quē nō ꝑmerent ſi vt loq̄retur faceret. Ad hoc Mega. innuens quod prius dixit: ideo deſcēdiſſe & dura obiiſſe vt cœlos aſcēdat, inquit. Via e terris ad aſtra nō eſt mollis: ſed aſpera & arcta. Quia vero per hoc innuit Herculē ad cœlos affectare viā, quęrit Lycus. Quo patre genitus. ſ. Hercules, penetrat domos cœlitum? Qz ſi Ioue dicat: tunc Alcmenā adulterij cōuincat: ſin Amphitryonē: nō credat. quā difficultatē intelligens Amphitryon ne mulier incautius reſponderet intercipit ſermonem dicens quæ ſequuntur.

BERN. ¶ Animos, arrogantiā. Telluris pōdus. dicit Lycus non reuertetꝰ: quia eſt ſub terra apud inferos. Qui cœlum tulit. Megara dicit: nō eſt credēdū maritū meū poſſe ꝑmi & grauari terra q cœlū ſuſtinuit hūeris qđ eſt grauius vt ſupra diximus. Cogere. ſi nolueris ſponte: facies per vim. Cogi q̄ poteſt. pulchra ſententia s philoſophis ſtoicis. q̄ nō timet mortē non pōt cogi. Effare. Lycus ſermonē mutās quaſi blādiēs dicit, o Megara omittamꝰ iſta: ſed dic qđ munꝰ dignū regina velis a me tanq̄ a nouo ſpōſo. Effare dic. Parē, ꝑ parē. Nouis thalamis, nr̄is Aut tuā aut meam mortē reſpōdet Megara. Cōiugio occurram. impediā ne fiat cōiugium tecū. alter textꝰ habet Cōiugi. & ſic dicendū: ſi moriar ibo obuiā cōiugi Herculi qui apud inferos. Sceptro. vis potius Herculem famulū in maritū q̄ me regē. Regi, Euryſtheo. Iugum, ſeruitutē. Quid virtus erit. notabilis ſententia: quia vt vult Cice. non eſt victor ſine pugna. Putas: interrogat credis virtutē ire cōtra feras. Loquentē magna: irriſiue dixit nō facientē. i. ſi eſt ita fortis quur nō redit ab inferis. Tenebrę tartareę infernales. Nō eſt mollis. i. voluptuaria: reſpōdet Megara ſapienter vt cōparet ſibi cœlum opus eſt q; patiatur magnos labores. Quo patre. hac reſpōſione motus Lycus dixit & cuius eſt filius iſte maritus: eſt ne filius Iouis vt poſſit ire ad ſuperos: & reuerti ab inferis: vt filij deoꝶ poſſunt: vt teſtatur Verg. in. vj. ęnei. Dijs geniti potuere.

DAN. ¶ Animos dialogus per intentionē & depulſionē ſub ſtatu qualitatis. nam quod dementiæ aſcribit Lycus cōtra virtuti donat Megara: in quo tuetur Herculem virum coniunx fideliſſima partim ratione, partim exemplo vt ſequentia indicant.

ASCENSIVS.

Am. Miſerāda cōiunx Herculis magni ſile.
Partes meę hæ ſunt reddere Alcidę patrem
Genuſq; verum: poſt tot ingentis viri
Memoranda facta: poſtq; pacatum manu

¶ Miſeranda coniunx. Herculis magni ſile. Verba ſunt vt dixi Amphitryonis cauētis ne mulier imprudētius de Herculis patre loquatur: forte ob cauſam quā iam dedimus. Ordo eſt. O miſeranda cōiunx Herculis magni, ſile. i. tace: hę partes. i. hoc officium. ſ. reddere. i. aſſignare, Alcidę. i. Herculi Alcęi nepoti ſaltē

Quodcunq; Titan ortus:& labens videt.
Poſt mõſtra tot ꝑdomita: poſt Phlegrã impio
Sparſam cruore:poſtq; defenſos deos:
Nondum liquet de patre:mentimur Iouem?
Iunonis odio crede. Ly. Quid violas Iouem?
Mortale cœlo non poteſt iungi genus. Am.
Communis iſta pluribus cauſa eſt deis. Ly.
Famuli ne fuerant anteq̃ fierent dei? Am.
Paſtor pherẹos Delius pauit greges. Ly.
Sed nõ per omnes exul errauit plagas. Am.
Quẽ profuga terrę mater erranti dedit. Ly.
Nõ mõſtra ſęuas Phœb9 aut timuit feras. Am
Primus ſagittas imbuit Phœbi Draco.
Q̃ grauia paruus tulerit ignoras mala:
E matris vtero fulmine eiectus puer?
Mox fulminanti proximus patri ſtetit.
Quid? qui gubernat aſtra: qui nubes quatit.
Non latuit infans rupis exeſæ ſpecu?
Sollicita tanti pretia natales habent:
Semperq; magno conſtitit naſci deum. Ly.
Quẽcunq; miſerũ videris hominẽ ſcias. Am.
Quẽcũq; fortem videris:miſerum neges.

putatiuo, patrẽ.ſ. verum & genus verũ: ſunt meę.i.ad me pertinent. Et argute reſpondens ad interrogata per inſinuationẽ. q.d. operib⁹ credite ſi verbis nõ creditis, cõuincit Iouis eẽ filiũ: id tñ non dicit aperte: ne cõiugẽ adulterij alliget. Vnde addit. Nõdũ liquet (vt video, aut ꝑ interrogationẽ amarã: o Lyce: nõdũ liquet tibi) de patre.ſ. Herculis: poſt tot memorãda .i. digna memoratu facta.i. geſta & facinora, viri igẽtis.ſ. Herculis: & poſt pacatũ.i. poſtq̃ pacauit.i. domuit manu.ſ. ſua, quodcunq;.i. quicquid, titan.i. ſol, ortus.ſ. qñ ortus eſt: aut ortus ꝑ oriens: ſicut æneid. Et q̃ vectus abas. pro qua vehebatur: & labens.i. occidens, videt: poſt tot mõſtra ꝑdomita: poſt Phlegram partẽ Theſſaliæ, ſparſã cruore impio.ſ. gigãtum volentiũ deos cœlo detrudere: & poſt defenſos deos? q.d. liquere.i. manifeſtũ eſſe deberet: ſed nos mentimur.i. mendaciter aſtruimus, Iouem.ſ. patrẽ eius: aut putaſne q̄ mentimur Iouẽ patrẽ e⁹: q̄ ſi hoc putas: crede ſaltem Iouis eſſe filiũ, odio.i. ꝑpter odium Iunonis: q̄ nõ oderit ſic niſi e pellice ſua natũ. Ad qđ Lycus cũ reſpõdere apte neſciret: ad interrogationẽ recurrit: quid violas.i. adulterij aut imbecillitatis vitio polluis, Iouẽ: qui ex aliena cõiuge nõ deũ ſed hominẽ degenerẽ gẽuerit. Sed nõ eſt vero ſiẽ qđ aſſeris. Nã genus mortale nõ põt iũgi cœlo.i. cœleſtib⁹ dijs. Ad qđ Amphitryon. Iſta cauſa.ſ. Herculi allegãda ſi vult Iouẽ patrem aſſerere ſine vitio eius, eſt cõis pluribus deis: quia plures mortales dijs geniti in deorũ numerũ ꝑ Apotheoſim ſunt aſciti. Ad qđ Lycus. Fuerãtne quos dicis, famuli (vt Hercules) anteq̃ fierent dei. Vbi manifeſte probaẽ nomẽ deus declinari in plurali dei deoꝝ deis: at dij & dijs, aut vt qdã ſcribũt di & dis, a dio potius deduciẽ. Reſpõdet Amphi. deos aliquando famulos fuiſſe: nam paſtor Delius.i. Apollo in Delo nat⁹: pauit greges Pherẹos.i. Theſſalicos Admeti regi apđ Amphryſum: ſed vt Serui⁹ dicit, ſpoliat⁹ diuinitate. Ad qđ Lycus diſſimilitudinẽ aſſerens. Sed ſup. Apollo nõ errauit exul per oẽs plagas: vt ſup. facit Hercules. Et Amphi. indicans non immunẽ ab errore Apollinẽ addit. Quẽ. q.d. dico cũ paſtorẽ Deliũ, quẽ mater.ſ. Latona, profuga.ſ. a facie Iunonis dedit terrę erranti.ſ. Delo: quã (vt dicitur æneid. iij.) pius arcitenens oras & littora circũ Errãtẽ, mycone celſa gyaroq; reuinxit. Immotamq; coli dedit & contemnere ventos. nõ eſt ergo erroris expers: qui ab errante matre, errante patria nat⁹ eſt: addere potuit q̄ in cœlo ab errore planetes dicitur: ſed nihil minus planetis errat. Lycus aũt vel quęrit. Nõ .i. nunquid: vel potius dicit q̄ Phœbus non timuit monſtra aut feras ſęuas vt Hercules. ad qđ Amph. oſtẽdit q̄ & ipſe feras perſecutus ſit dicẽs. Draco.ſ. phyton aut python, quẽ paſtorẽ malũ & latronẽ quidã putant, imbuit.i. tinxit cruore ſuo, primus ſagittas Phœbi. dicerẽ qui fuerit draco & quare ſit cęſus niſi cõmentarij cæteri dicerẽt. Affert aũt alterũ exẽplũ eius qui in deoꝝ numerũ ex hoie aſcitus ſit: vtpote Bacchi: dicens: ignoras q̃.i. quantũ, grauia mala tulerit.i. paſſus ſit, puer paruus.ſ. Liber aut Bacchus eiectus fulmine, e vtero matris .ſ. Semeles? q.d. minime ignoras: cũ ſit Theban⁹ patria: & tñ Bacchus mox.i. paulopoſt aſcitus in cõſortium deorũ, ſtetit ꝑximus patri.ſ. Ioui fulminanti. Quid? ſup. dicis de minorib⁹ deis: is qui gubernat aſtra.ſ. Iuppiter: qui quatit nubes.ſ. dũ tonat: nõ.i. nõne latuit infans.i. cũ adhuc infans eſſet: ſup. in ſpecu.i. antro aut ſpelũca, abſtruſus a facie Saturni ne ab eo deuoraretur, vt Berñ. explicat, rupis exeſę.ſ. vetuſtate: ne ſuſpitio oriteẽ Saturno. Vt vero apertius probet Herculis ortũ ſimilẽ ortui Apollinis Bacchi & Iouis: qui fuerũt difficiles: q̄a ſuperiores duo a nouerca delendi quærebantur: Iuppiter a patre: addit, natales.i. ortus, tanti.i. tantoꝝ deorũ, habẽt ꝑtia ſollicita.i. multa ſollicitudie cõparanẽ: & cõſtitit ſemp magno.ſ. ꝑtio, aut periculo: naſci deũ.i. vt q̄s naſcatur deus. Vnde argute Baptiſta Mãtuanus de diua Parthenice cecinit: difficileſq; ortus: & formidanda profundi incrementa Iouis. Ad id Lycus negans Herculẽ ob difficultatẽ ort⁹ deũ futurũ aut eſſe, dicit. Quemcunq; tu videris miſerũ: ſcias ſup. eũ hominẽ & nõ deũ: quia dei miſeri non ſunt. qđ nõ it inficias Amphi. ſed argute inficiatur Herculem miſerũ eſſe dicens. Quẽcũq; videris fortẽ, vt Hercules eſt, neges ſup. eũ miſerum eſſe. qđ quia philoſophice & vere dictũ eſt: quia virtus beatũ facit: quiſquis autẽ beatus eſt, miſer non eſt: conatur Lycus probare Herculem non eſſe nec fuiſſe vnq̃ fortem: vt ſequentia docent.

¶ Miſeranda cõiunx. Amphitryo hoc loco vult reſpondere Lyco: rogatq; ſilentium a Megara: quia ipſe bene põt tueri has partes. Hæ partes ſunt meę. hoc pertinet ad me dicim⁹: & Cicero habet primas partes.i. primũ BERN.

Reddo. locũ in eloquẽtia. Reddere.i.dare.ſic Plaut⁹. Tibi ego rationẽ reddã.i.dabo.ſed ꝓprie eſt acceptũ vel ablatum
reſtituere: vt Terentius. Si quis quid reddit: magna eſt habenda gratia. Poſt.cõuertit orationẽ ſuã ad Lycũ. iã
deberet eſſe manifeſtũ Herculẽ eſſe filiũ Iouis: quia vicit mõſtra tot ac tanta quę hominis filius nunq̃ vincere
potuiſſet. Liquet, manifeſtum eſt. Ortus, oriens: & eſt participiũ. Labens, occidẽs: & ſic oriens & occidens pro
toto mundo accipiunť. Poſt Phlegrã. Phlegra eſt vallis Theſſaliæ vbi cõgregati gigãtes pugnauerunt contra
Phlegra. Iouẽ: cũ ergo iſte deuicerit gigantes, & deos defenderit: dubitas de patre? quia niſi eſſet fili⁹ Iouis non potuiſſet
tanta peragere. Impio. gigantũ qui impij erant cõtra deos. Mẽtimur, putas ne dicamus verũ: q̄ ſit filius Iouis:
Iunonis odio crede. Crede Herculẽ eſſe filiũ Iouis hoc argumẽto: qa Iuno maxime inimicať ei: qđ nõ faceret niſi
eſſet natus de pellice. Mortale cœlo. ille qui eſt homo mortalis non poteſt dici q̄ ſit natus dijs. Cõis. Reſpondet
Amphitryo: multi tales fuerũt. Famuli: fuerunt ne famuli in terris: vt iſte Hercules. Paſtor. Apollo priuat⁹ di-
Apollo paſtor. uinitate a Ioue dicitur pauiſſe armenta Admeti regis Theſſalię per ſeptẽ annos apud Amphryſum fluuiũ: vt
Verg. in Geor. Paſtor ab Amphryſo. & Luca. lib. v. Irrigat Amphryſios famulantis paſcua Phœbi. Phęręos
Theſſalicos Phęrarum: ciuitas Theſſaliæ: a qua Phęręus deducitur. Delius. Apollo a Delo inſula vbi natus
eſt. Sed nõ cõcedo q̄ fuerit famulus: ſed nõ errauit p totũ mundũ: vt Hercules. Plagas, regiones. Quẽ.ſ. dicis
nõ errasse. Quẽ.ſ. Apollinẽ. Mater, Latona. Dedit, edidit & peperit. Terra erranti.ſ. Delo inſula. Dicitur Lato
na cũ grauida eſſet agitata fuiſſe a phytone ſerpente miſſo a Iunone: ita vt nõ inueniret locũ vbi parere poſſet:
ſed demũ ad Delõ inſulã q̃ in mari iſtabilis erat deueniſſe: vt dictũ eſt ſupra: & ibi pepiſſe: & inſulã ſtabilẽ factã
fuiſſe. Primus. immo prius. Apollo puer Phytonẽ ſerpentẽ qui matrẽ inſecutus fuerat, ſagittis interfecit: & eo
mortuo dictus eſt Phytius. Draco, phyto. Imbuit, tinxit ſanguine ſuo. ſic Vergi. Sponte ſua ſandix paſcẽtes
imbuet agnos. Q̃s grauia. Oui. lib. iij. meta. hanc hiſtoriã plene exequitur. Semele Cadmi filia mater Bacchi
Semeles interitus. cũ ex Ioue ꝑgnans eſſet: rogauit illũ vt ſecũ, quẽadmodũ cũ Iunone aſſueuerat, coiret. Iuppiter maieſtate dei
aſſumpta cũ tonitribus ac fulgore ad eã deſcẽdit: illa vero pręgnãs cum neq; tonitrui, neq; fulguris vim ferre
poſſet, filiũ aborſa, igne expirauit: infantẽ Iuppiter Mercurio dedit ad antrũ Nyſę vrbis quod inter Arabiã &
Nilum, deferendũ a nymphiſq; omni ſtudio curaq; educandũ. vnde a Ioue & Nyſa Dionyſium dixerũt. Itaq;
nutritũ a Nymphis aiunt orbẽ ferme pambulantẽ multas regiones adijſſe: ac maximis honoribus poſtea cele
bratũ. Mox. hoc dicit Seneca ſcđm opinionẽ illorꝫ qui dicũt Iouẽ femori ſuo puerũ immaturũ inſuiſſe vt illic
Saturni filios ſæuitia. tẽpus compleret. Proximus, iunctus femori. Quid. Saturnus ſtatuerat ex fœdere totã virilẽ plẽ ex ſe naſci-
turã necare. Itaq; qui primo ei filius natus eſt necatus eſt. deinde nati ſunt gemini Iuppiter & Iuno. Iunonẽ ſo-
lam in cõſpectũ Saturno dedere: Iouẽ vero clã abſcõdentes ferũt Opim matrẽ ei⁹ infantẽ miſiſſe in antrũ mõ
tis Idæ: Curetiſq; populis traditũ educandũ: & ne forte vagitus infantis audireť: illos tympana clypeos: atq;
alia arma pulſaſſe. Qui gub. aſtra.i. Iuppiter. Specu.i.ſpelunca. Rupis.i. Idæ montis Cretæ. Exeſę, cauatę.
Tanti natales.i.tã magni cõcludit q̄ qui naſcuntur ita magni habent laborioſa pretia. Sollicita plena anxieta-
te. Cõſtitit magno.ſ. pretio: hoc eſt ſine magno labore non poſſunt effici dei: & notabilis eſt ſententia. Quẽcun
q; Lycus dicit ſcias eum eſſe hoiem non deum qui ſuſtinet tot labores.

DAN. ¶ Miſeranda coniunx, aperte progreditur Amphitryon pater: non enim poteſt cõiunx geniturę fidẽ facere:
ſed genitor: licet ludibrio fuerit genitor Herculi Amphitryon.

ASCENSIVS.

¶ Fortẽ vocemus &c. vt dixi probare nititur
Herculẽ nec eſſe nec fuiſſe vnq̃ fortẽ ea forti-
tudine q̃ virtus moralis ſit: licet forſan robu-
ſtus fuerit: quia turpiſſima queq; paſſus eſt: &
a mulieribus victus. Vnde dicit. Vocemus.i.
viſne aut ęquũ ducis. vt vocemus fortẽ, ſup.
eũ videlicet Herculẽ: ex cuius humeris leo.i.
pellis leonina, cecidit, factus donum puellę.ſ.
Omphales aut Ioles: & ex cuius humeris aut
ſup. manibus cecidit claua ſup. facta donum
puellę.ſ. dictę: & ſup. cuius, puella aut ipſe, ful
ſit.i. reclinatũ ſuſtinuit, latus pictũ.i. coloratũ
veſte ſydonia.i. purpurea: cui⁹ tinctura eſt a-
pud Tyron aut Sydona vrbẽ Phoenicię a ca
Purpuræ inuentio. ne herculis reperta. Cũ enim illic Hercules ad
amicã iret, canis in littore conchã eius generis
cuius ſuccus aut ſanguis purpura eſt abſumẽ
do, rictũ purpura tinxit: quã rẽ mirata puella
iurauit ſe nõ prius cũ Hercule coiturã q̃ conſi
milis coloris veſtem ab eo reciperet: quocirca
Hercules canis veſtigia repetens deprehẽdit
in conchis eam eſſe vim, & eo tinctã veſtẽ at-
tulit. qđ & Philelphus in ſecundo epiſtolarũ
volumine recitat. Vocemus fortẽ eũ cuius co
mę.i. capilli, horrentes.i. aſperi & rigidi prius,
maduere nardo.i. vnguento nardino: & qui
mouit.i. admouit manus, notas.i. iſignes, lau
de.i. facinore laudato, ad ſonũ non virilẽ, im-
Tympanum. mo muliebrẽ, tympani.i. inſtrumenti muſici,
facti ex pelle extenſa in vas cõcauum: vnde a

Ly. Fortem vocemus: cuius ex humeris leo
Donum puellę factus & claua excidit:
Fulſitq; pictum veſte Sydonia latus?
Fortem vocemus cuius horrentes comæ
Maduere nardo? laudemus qui notas manus
Ad non virilem tympani mouit ſonum
Mitra ferocem barbara frontẽ premẽs? Am.
Non erubeſcit Bacchus effuſos tener
Sparſiſſe crines: nec manu molli leuem
Vibraſſe thyrſum: cum parum forti gradu
Auro decorum Syrma barbaricum trahit.
Poſt multa virtus opera laxari ſolet. Ly.
Hoc Euriti fatetur euerſi domus.
Pecorumq; ritu virginum oppreſſi greges.
Hoc nulla Iuno: nullus Euryſtheus iubet:
Ipſius hæc ſunt opera. Am. non noſti omnia.
Ipſius opus eſt ceſtibus fractus ſuis

Eryx: & Eryci iunctus Anteus Libys.
Et qui hoſpitali cæde manantes foci
Bibere iuſtum ſanguinem Buſiridis.
Ipſius opus eſt vulneri & ferro obuius
Mortem coactus ante Geryonas pati.
Nec vnus vna Geryon victus manu.
Eris inter iſtos: qui tamen nullo ſtupro
Læſere thalamos. Ly. quod Ioui hoc regi licet.
Ioui dediſti coniugem: regi dabis.
Et te magiſtro non nouum hoc diſcet nurus
Etiam viro probante meliorem ſequi.
Sin copulari pertinax tædis negat
Vel ex coacta nobilem partum feram.

verbo tympanizo qđ eſt extendo nomē ſumpſit. ſonitū modulatū ad quē puellę ſaltitant: mouit, dicit: premens. i. arcte vinciens, frōtē ferocē. ſ. pri⁹, mitra barbara: vtpote Phrygia: q̄ mulierū eſt ornamētū q. d. nequaq̄. Ad qđ Amphitryo docet exemplo Bacchi, propter mollē habitū illi nō negandā fortitudinē, nec ſpotheoſim. Bacchus tener. i. mollis & delicatus, nō erubeſcit ſparſiſſe crines effuſos. ſ. vēto, qa Solis ē Phœbo Bacchoq; ęterna iuuētus. Et decet intonſus crinis vtrunq; deum. Quia ſunt qui eundē putent: & typū ſolis gerere: qui propter radios capillat⁹ dicitur. Nec Bacch⁹ erubeſcit aut erubuit ſolem vibrare. i. quatere, manu molli Thyrſum. i. haſtā pampinis inuolutā, leuē. i. non ponderoſum: cū. i. qn̄ trahit gradu. i. greſſu, parū forti. i. parū virili, ſyrma barbaricū. i. veſtē lōgā cui⁹ cauda trahebat more barbarico, decorū. i. ornatū auro. ſ. intertexto: nec mirū ſi talia fecit Bacch⁹: qa virtus ſolet laxari poſt multa opera. ſ. fortia & laborioſa. Et quia dixit opera multa, fatetur eū Lyc⁹ multa feciſſe: ſed turpia & probroſa: vnde dicit. Domus Euriti. ſ. regis euerſi. i. extincti abducta & ſtuprata filia, fatetur hoc. ſ. virtutē laxari poſt multa opera: & eſt amara iriſio: & greges virginū: vt Omphales, Ioles, Scythes &c. oppreſſi. ſ. ab Hercule, ritu. i. in morē pecorū, fatentur hoc: verū nulla Iuno & nullus Euryſtheus iubent hoc. ſ. diripere regna, occidere parentes, violare filias. hęc. i. hmōi tn̄ ſunt opa ipſius. ſ. Herculis: cui⁹ nomē vt inuidioſum nō pfert. Ad qđ Amphi. nō noſti oīa. ſ. Herculis opa: q. d. nō ea pfers quę ſpecioſa ſunt. Nā Eryx. i. filius Veneris, fractus. i. cōuulſus, ſuis ceſtibus. i. armaturis manuū s cędendo dictis: iis eñ pugiles ſe mutuo cędebāt: erantq; munimenta manuū ex corio duro infuſo plumbo vt & fortia & ponderoſa eſſent. & Anteus Libys. i. Libycus vinctus Eryci. i. luctando vinctus vt Eryx, eſt opus ipſius. ſ. Herculis: & foci Buſiridis. ſ. tyranni crudelis in Aegypto, qui manantes. ſ. prius cędere hoſpitali. i. cruore hoſpitū quos Buſiris mactare ſolebat, bibere ſanguinē iuſtū. i. iuſte effuſum quia per talionē, ſup. ſunt opus ipſius. Et ſup. Geryon Hiſpaniarum potētiſſimus rex qui duos fratres cognomines habuit: & ideo tricorpor dictus eſt, obuius. i. obiectus vulneri & ferro. ſ. vulnifico Herculis, coactus pati mortē ante Geryonas. i. vidētibus fratribus mox eadē paſſuris. vt ante nō ſolum ſit loci: vt illic. Quis ante ora patrū Troię ſub mœnib⁹ altis cōtigit oppetere: ſed & tpis: hoc eſt anteq̄ reliqui Geryones paterētur mox tn̄ paſſuri mortē: eſt opus ipſius Et quia dixit ante Geryonas ne oſtētāter de vna re pluraliter locut⁹ videat: addit: nec vnus Geryon victus eſt vna manu. i. vnius Herculis: ſed ſup. tres vna manu victi ſunt. Tu eris inter iſtos. ſ. ab Hercule occiſos: qui tn̄ nullo ſtupro læſere thalamos. i. toros legitimos. Ad hoc Lycus intelligens ſe latenter carpi qui Megarā procabat, addit: qđ licet Ioui, hoc licet regi: q̄ ſententia tyrannica eſt: verū tn̄ ethnici ſolebāt ſtulte imo ſacrilege, deorū adulteria & facinora pbroſa trahere in exēplū: vt Eunuchus Terentian⁹ indicat: ex quo Auguſtinus cōuincit nō veros fuiſſe deos qui talia admiſerint q̄ hoiem admiſiſſe pudeat: nec legēdos auctores q talia in exēplū recipienda pdicent: verū Terētius ita fieri a ſtultis amatoribus oſtendit: nō tamen ita fieri pręcipit. maximeq; aiaduertendū eſt in auctorib⁹ ſub cuius pſona pronūtient ſententiā: vt ſibi is putetur pnuntianti: vt hic tyrāno in Eunucho Cherez: hoc ē ſtulto amatori. Nuſq̄ tuta fides: mulieri deceptę & ipatiēter amāti &c. Argute aūt retorquet Lyc⁹ cōuitiū in Amphitryonē: dicēs. Tu Amphitryo dediſti: q. d. ſuppoſuiſti: cōiugē tuā. ſ. Alcmenā Ioui: quē libēter riualē ſuſcepiſti: tu dabis regi. q. d. mihi qui rex ſum, cōiugē non tuā: ſed Herculis: & nurus ſup. tua Megara, diſcet hoc nō nouū. i. qđ non eſt nouū, te magiſtro. i. magiſtrāte: qđ alioqui nouū videri poſſit: videlicet potiori cedere vxorē: vñ addit: ſequi meliorē. ſ. amatorē, aut maritū, etiā viro pbāte. i. approbāte: ſicut tu approbaſti ſtuprū Iouis cū Alcmena. Sin. i. ſed ſi, ipa pertinax. i. obſtinata, negat copulari ſup. mecū, tędis. i. facibus nuptialibus pręlatis: ego ferā. i. tollā nobilē partum, vel. i. etiam, ex ſup. ipſa coacta. qđ audiēs Megara in furorem acta erumpit in verba ſequentia.

¶ Fortem vocemus. Appellas tu fortē? illecebris venereis captus laſciuę puellæ ſeruiuit. Spoponderat Herculi vxorē filiam Iolen Euritus Oechaliæ rex quā poſtea ſuaſu filij tradere denegauit: quapropter indignatus Hercules ipſum & filios interemit & Oechaliam vrbē euertit: quæ in Laconia erat: vnde ea pars Laconiæ quæ Theſſaliæ propinqua eſt Oechalia appellatur ab Oechalię fluuio. Ver. Vt bello egregias idem diſiecerit vrbes. Troiamq; Oechaliamq;. Iolen vero rapuit: quā vſq; adeo ardenter amauit: vt eius cauſa ea oīa pateretur: quę olim ſub Omphale regina Lydiæ paſſus fuerat: quorū mentionē Statius facit. Sic Lydia cōiunx Amphitryoniadē exutum horrētia terga. Pēdere Sydonios humeris reddebat amictus. Et turbare colos: & tympana rūpere dextra. Oui. de Iole. Ingreditur late lato ſpectabilis auro: Qualiter i Phrygia tu quoq; cult⁹ eras. Dat vultum populo ſublime ſub hercule victo: Oechaliū victo ſtare parente putes. hanc deinde moriens tradidit filio ſuo Hyllo vxorē. Leo. pellis leonis. Iole Herculem ſpoliauit claua & pelle leonis & coegit muliebres veſtes induere. Latus. ſcilicet Herculis. Pictū veſte Sydonia. i. purpurea. Sydon ciuitas Phœniciæ vbi tingebatur purpura: pictū dixit pter veſtē pictā. i. acu factā. Huiuſmodi veſtes inuenere Idæi Phryges. ideo appellatę ſunt Phrygianę: & qui eos faciūt Phrygiones dicti. Plautus. Stat fullo Phrygio aurifex lanarius. Phrygia prouincia eſt minoris Aſiæ a Phrygio amne qui illam a Caria diuidit cognominata. Horrentes, rigidę. Maduere. vn

BERN. Iole.

Hercules vxorius.

Phrygiones.

guentatę ſunt. Premens, cingens. Mitra. teſte Seruio ſup tertiũ ęneidos, incuruus pileus de quo pendebat buc
carũ tegmen: quo Phrygij & Lydij vtebantur: ideo Hiarbas in Aeneã dixit apud Vergiliũ. Męonia mentum
mitra crinẽq; madentem. Subnixus & Iuuenalis. Ite quibus grata eſt picta lupa barbara mitra. Nõ erubeſcit.
Bacchus. Amphitryo excuſat Herculẽ exẽplo Bacchi. Bacch⁹ primus dicitur inueniſſe vſum vini: & mollis forma pu-
Quare ſit ellam fuiſſe: & vt inquit Feſtus, illi a poetis cornua dant eo q̃ hoies nimio vino truces fiũt. Sappho ad Phao-
cornutus. nem. Accedãt capiti cornua Bacchus eris. alij ſentiunt cornua data fuiſſe q̃ primus ad iugũ cornibus boues
iunxit. Ferunt & illũ delitijs deditũ molli corpore, ac prae caeteris decoro, pacis tpe & diebus ſolennibus veſtes
floridas: dedicataſq; induiſſe: vt Diodorus in multis locis de eo loquit̃: vnde. Tener Bacchus. i. delicatus. Vi-
Syrma. braſſe, cõcuſſiſſe. Thyrſum, haſtã ferratã tecta cuſpide Pampino. Cũ. i. qñ. Trahit Syrma. a ſyro traho: veſtis
eſt longa cũ cauda mollis & muliebris: ideo ibi dicit trahit per terrã ducit. Decorũ, pulchrũ & ornatũ auro. Gra
du parum forti. i. paſſu molli & quaſi effoeminato. Poſt multa. non eſt mirandũ ſi dei fecerint iſta: quia virtus
ſolet Laxari, recreari. Poſt opera, poſt multos labores: vt fortior poſtea ſit: ſicut etiã habemus de Scipione &
Lelio qui calculos ociosi in littore legerunt. Hoc Euryti. Lycus irridet Amphitryonem: bene eſt verum q̃ iſto
modo ſolet recreari Hercules, ſpõte laſciuijs ex natura ſua incũbit: ſed labores nõ ſuſcipit niſi iuſſus & coact⁹
propterea id nõ eſſe laudabile: vt dicit Cicero honeſtũ id tantũ eſſe ſi ſpõte fiat. Ipſius. ex volũtate & natura ei⁹.
Hęc opera. i. talia facinora Pecorũq; ritu. Quinquagita Teſpis Erichthei Atheniẽſis filias intelligit: quas Her
cules vna nocte ſtuprauit cũ pater ad ſacra vocatus aſtu, vino nimio ingurgitatus iaceret: ex quibus quinqua
Teſpiadę ginta liberos genuit: qui Teſpiadae ſunt vocati. ex his duo Thebis, ſeptẽ Teſpijs manſere: reliqui duce Iolao
in Sardiniã nauigarunt vbi cãpeſtri loco coloniã duxerunt. ideo ibi dicit pecorũ ritu vt bruta aialia miſcentur
ita Hercules illas ſorores violauit. de quibus Oui. in epiſtolis. Nec tibi crimen erunt teuthantia turba ſorores.
Quarũ de populo nulla relicta tibi. Teuthãtia turba dicta eſt a Teuthanto oppido atticae. Non noſti omnia tu
Eryx. dicis iſta: ſed dic modo virtutes ipſius. Ipſius opus. Eryx Butae regis Bebryciorũ ex Venere filius: hic in Sici-
lia regnãs & corporis viribus p̃ſtans legẽ hoſpitibus dedit: vt cũ eo cęſtibus certarent: tandẽ ab Hercule redeũ
te ex Hiſpania victus occubuit: & in ſummo montis propinqui Drepano ſub quo in honorẽ matris Veneris
cõſtruxerat tẽplũ, ſepultus fuit: ex quo monti nomen Erycis datũ eſt. Fractus, victus. Cęſtibus. Cęſtus quartę
Ceſtus. declinationis inſtrumentũ quo paleſtritę & pugiles vtebantur: nihil eñ aliud erat apud vetuſtiſſimos q̃ lorum
ex corio bubulo manibus circũuolutũ: quo & ictum min⁹ ipſi ſentirẽt & aduerſariũ grauius ferirent. vt Valeri⁹
Flaccus. Aſpice & hęc crudis durata volumina tauris. Sed poſtea huiuſmodi loris hoc eſt voluminibus corio
rũ inſuere coepere magni ponderis maſſas plumbeas: ferro etiam addito quibus inter ſe pugiles magno diſcri
mine immo certa morte dimicabant. Ij ſunt memorabiles Cęſtus quos latini poetę duntaxat decantant: nam
in gręcis nihil legitur preter lora fuiſſe. Magnae quidẽ moles & non niſi fortiſſimis viris tentatae. Ver. In mediũ
geminos immani pondere cęſtus Proiecit: quibus acer Eryx in praelia ſuetus Ferre manum duroq; intendere
brachia tergo: Obſtupuere animi tantorũ ingentia ſeptẽ Terga boum: plumbo inſuto: ferroq; rigebant. Item
Statius. Ac dũ nigrãtia plũbo Tegmina cruda boũ non mollior ipſe lacertis Induitur: & caeſtus a caedo dicit̃.
Ceſtus. Cęſtus etiã cingulũ dicitur a varijs cęſuris, hoc eſt inciſionibus quibus inſigniri cingula ſolebant. Sunt qui a
ἀπὸ τοῦ κεντεῖν. hoc ẽ a varijs pũctis appellatũ ceſtõ dicãt κεντεῖν ei pũgere ẽ. q̃re admirabile illud Veneris
cingulũ a poetis celebratũ: quo Venus Martẽ: & ab illa Iuno mutuata Iouẽ ſibi conciliabãt: quoties in pellices
erãt proniores: ceſtũ dixere Martialis. Siue Citheriaco medicatũ nectere Ceſtõ Viſit amatorẽ Baltheus iſte Io-
uem. Alibi idẽ poeta nodũ Acydalium vocat. Ludit Acydalio ſed non manus aſpera nodo. Quẽ rapuit col-
Antheus lo parue cupido tuo. Antheus, Libys. Hercules cum audiuiſſet Antheũ terrę filiũ magno ac p̃cero corpore
in Libya eſſe apud Lixum oppidum Mauritaniae eiuſdem nominis ita vocatum: qui locus Anthei regia dici
tur: robore ac fortitudine nemini cedentem: ad eũ domandũ perrexit. Erat Antheus aſpectu terribili: habita-
bat in ſpelunca exceſas vndiq; rupes habente: & leonũ carne veſcebatur: cubile illi terra erat nullis hęrbis aut pa
leis. aut tergoribus ferarũ ſtrata: ſed ſimplex ac nuda, palęſtra omnes ſuperabat: quoties mẽbra labore defecta
eſſent: tactu matris hoc eſt terrae recreabantur: ac vires reſumebant. Erat vniuerſae prouincię infeſtus: & quoſ-
cunq; terra aut mari eo aduentaſſe cognouiſſet: impie trucidabat. Cum eo igitur congreſſus Hercules, depoſi
tis ab ipſo Cleonei, ab illo Libyci leonis tergoribus & vnctis pro more palęſtrae, atq; harena ſparſis corporib⁹:
feſſum tandẽ luctando, & quaſi femineẽ Antheum terrae proſtrauit: ſed cũ mox firmatus tactu terrę viribus
ſurrexiſſet & acrius q̃ ante certare videretur ſtupefactus tanto robore Hercules: rurſus illi brachia iniecit: verũ
Antheus non expectatis amplius hoſtis viribus ſponte cadebat plus continue viriũ ex ipſo caſu accipiens.
Qua re tandẽ intellecta. Standũ eſt tibi o Anthee inquit Hercules. Non ſterneris amplius: nec terrae ſed pecto-
ri noſtro fixus haerebis. quae cum dixiſſet iuuenem alte ſubleuatũ. ac telluri ſe ſternere conantẽ, arctiſſimo ne-
xum vinculo intra vulnas ſuas expirare coegit. Oui. ſęuoq; alimenta parentis Antheo eripui. Libys iunct⁹,
Buſiridis in morte: quia ſicut interfecit Erycem: ita Antheum. Et qui hoſpitali. Hercules Buſirim Aegypti regẽ Neptu
cędes. ni & Libyae filium, qui oram omnẽ Nilo adiacẽtẽ latrocinijs infeſtabat, hoſpiteſq; euectos dijs ſacrificabat: oc
cidit: & dijs ſuis immolauit: p̃uinciãq; omnẽ pacatã reddidit. Oui. Ergo ego foedantẽ peregrino templa cruo-
re Buſirim domui. Foci, arae deorum. Manantes, fluentes. Caede hoſpitali, ſanguine hoſpitũ. Bibere, biberũt.
Iuſtum. i. merito effuſum. Ipſius, Herculis. Eſt opus. eſt facinus. de Geryone ſupra eſt dictum: illum Hercules
interfecit ter: quia habebat tria corpora: ille ter veniebat obuius Herculi: quando vnum corpus erat interfectũ
alia duo corpora veniebant cõtra Herculem. Obuius, ſcilicet Geryones: vt dixi vulnere & ferro, coactus pati-
mortẽ. i. mori. Ante Geryonẽ. ante aliũ Geryonẽ quia erat Non vnus. i. triplex. Vna manu. ſ. Herculis. Eris in
ter iſtos. o Lyce etiam tu eris in numero iſtorum: etiam te interficiet Hercules: & tanto crudelius q̃to plus eum
leſiſti pluſq̃ alij oẽs. Leſere thala. ſ. vt tu. Qđ Ioui Lycus rñdet ad vltimã partẽ: nõ ad primã. O Amphitryo
tu bñ dediſti vxorẽ Alcmenã Ioui: tu potes mihi dare etiã nurũ tuã. Te magiſtro. i. per exẽplũ tuũ. Viro probã
te, marito Hercule. Meliorẽ. ſ. me regẽ. Tędis, matrimonio. Vel etiã. Sic Vergi. Vel Priamo miſeranda manus.
Feram, ſuſcipiam. Partum filium. Nobilem, ex genere regali.
DANI. ¶ Leo, donũ puellae. in liberalibus Hercules mutauit habitũ cum Iole quo deceptus Faunus pede in ventre

impacto ab Hercule, pectus oibus ad lunæ lumina riſua erat. Forte vocemus. inuidioſe Lycus perſonam Herculis deformat p figurā quā appellāt ἐρώτημα: qua vtimur cū interrogādo aliquid aceruamus & exaggeramus eius inuidia: vt ſeruat hic Lycus per interrogationē iocoa Herculis exprobrando: in quo etiam per Διαστικοσμ ipſum habitū cū pſona deformat. Nō erubeſcit qualitas venialis: in qua defendit factū p exēplū: defendit etiā p neceſſitatē q̄ Herculē ipſum coegit laboꝝ tędia alicuius ioci ſuauitate cōpeſcere: cū idē fecerit Bacchus. nam Poſt multa virtus opera laxari ſolet. & interdum deſipere eſt ſapere. Geryō. regnauit Geryones in Erythrea maria Gaditani inſula referēte Plynio in quarto. dicta inſula ab Erythreo rege Tyriorum. fuit filius Fulguris & Tricephali vt in Theogonia canit Heſiodus Χρυσάωρ δ' ἔτικε τρικέφαλον γηρυόνα.

Me. Vmbræ Creontis: & penates Labdaci:
Et nuptiales impii Oedipodæ faces:
Nunc ſolita noſtro fata cōiugio date:
Nunc nunc cruentæ regis Aegyſti nurus
Adeſte multo ſanguine infectę manus.
Deeſt vna nūero Danais: explebo nefas. Ly.
Coniugia quando peruicax noſtra abnuis
Regemq; terres: ſceptra quid poſſint ſcies.
Complectere aras: nullus eripiet deus
Mihi te: nec orbe ſi remolito queat
Ad ſupera victor numina Alcides vehi.
Congerite ſyluas: templa ſupplicibus ſuis
Iniecta flagrent: coniugem: & totum gregē
Conſumat vnus igne ſubiecto locus.

¶ Vmbræ Creontis. Cum videret Megara ſe Lyci coniugiū nulla ratiōe poſſe effugere, in deſperationē verſa imp̄cat nuptijs ſuis cū illo diras: & manes infeſtos: ac omina infauſta dicens. O vmbrę. i. manes infeſti (quia vmbræ potiusq̄ manes ſunt perſecutrices. vnde Dido oibus vmbra locis adero) Creontis patris mei a Lyco interempti: & penates. i. dij familiares ſed offenſi, Labdaci regis Thebani ex Polydoro nepotis Cadmi: & faces nuptiales. ſ. infauſtæ & inceſtę: Oedipodę impij: qui patrem occidit & matrē vxorē duxit: & ita impius erat in facto, licet inſons animo: & agnita culpa graues pœnas dederit: date nunc cōiugio noſtro. i. meo & Lyci: fata ſolita. i. iſauſta & infelicitatem portendentia. O nurus. i. filioꝝ vxores cruētę q̄ prima nocte oēs excepta Clitemneſtra ſponſos occidiſtis: Aegiſti aut potius Aegypti fratris Danai: cuius filiæ quinquaginta erant: & totidem Aegypti filij vt Berſi. recitat: adeſte nūc nūc: ex affectione geminat: q. d. maxime nūc: quia in his nuptijs ſponſus dignus qui occidaꝫ habebitur: adeſte inquit infectæ manus. i. hn̄tes man⁹ infectas: multo ſanguine. ſ. patrueliū & ſponſorū occiſorū: vna Danais. ſ. Clitēneſtra deeſt (vt monoſyllaba vox profertur hoc loco) numero. ſ. quinquagenario belidū: ego explebo nefas. i. loco quinquageſimę quę marito pepercit, meum occidam: & ita ſi loco illius deputar opus nefandum fuerit expletū. Ad hoc Lycus. O peruicax. i. obſtinata, quādo. i. quandoquidē, tu abnuis. i. abominaris coniugia noſtra: & terres. ſ. imprecationibus, regem: tu ſcies. i. experieris: quid ſceptra. i. opes regales poſſint. Cōplectere aras. ſ. mox mactanda. nullus deus eripiet te mihi: nec ſi Alcides. i. Hercules, queat vehi ad numina ſupera: orbe remolito. i. multo molimine remenſo: aut orbe. i. globo terræ qui illi impoſitus eſt: remolito. i. multa mole depoſito. non eſt legendum reuoluto ne ſit Pyrrhichius. Sup. o ſatellites aut apparitores, congerite ſyluas. i. magnam vim lignorum. Templa. ſ. deorum: iniecta ſcilicet per ruinam incendij: ſupplicibus ſuis ſcilicet Megarę & Amphitryoni qui ſupplicandi gratia ad templa conuenerant: flagrent id eſt ardeant: & vnus locus conſumat cōiugem Megaram & totum gregem. ſ. domus Herculanæ: igne ſubiecto. i. ab inferiori parte iniecto. ASCen.

¶ Vmbræ. Megara audiens tremefacta & in deſperationē acta ſibi omnia mala optat. O vmbræ. o manes: & anima. Creontis. patris mei. Et penates. o lares. Labdaci. regis Thebani. hic fuit Polydori filii Cadmi filius & frater Alij. Et faces nuptiales. & o vos tædæ & faces quæ feruntur in nuptijs tales eſtote mihi ad futuræ calamitatis cauſam ſi iungar Lyco: vt fuiſtis in ſceleratis nuptijs Oedipodæ quando matrem Iocaſtam duxit vxorem. Oedipodę. declinatur Oedipus Oedipi. & Oedipodes dę. Impii. ſcelerati. nam patrē Laiū occidit. Solita fata. calamitates ſolitas accidere noſtro generi: vt ſupra diximus. Nunc nūc. Fuerunt quinquaginta ex diuerſis vxoribus filiæ Danai filij Beli: vnde dictæ ſunt Belides: quas frater Aegyptus cum parem numerum filiorum haberet filijs ſuis in matrimonium collocare volebat: ſed Danaus oraculi reſponſo exterritus / his prorſus aſſentire nolebat. nam reſponderat Apollo Danaum ipſum manibus vnius ex filijs Aegypti quem generum haberet occidendum eſſe. ſed pœnæ metu ad hæc matrimonia conficienda coactus filias in hunc modum ſubornauit: vt cum ad virorum thalamos accederent, abſcōſos gladios ſecum deportarent & viros ſuos ea prima nocte interficerent: quos vtiq; omnes excepta minima natu Hypermeſtra interfecerunt, quæ Lino viro ſuo miſerta pepercit: a quo tractu temporis Danaus ipſe truncatus eſt. de quibus Iuuenalis in ſatyra Credo pud. Occurrent tibi multę Belides. Cruentæ. ſanguinolentæ que maritos interfeciſtis. Iniectæ manus. Sinodoche id eſt habentes manus maculatas: & manus caſus accuſatiui. infectum tinctum dicimus: aliquando non factum. Danais. eſt patronymicum vna filia Danai Hypermeſtra. Deeſt. quia ipſa noluit interficere maritum. Explebo. complebo numerum: quia ſi adiuuabitis ego interficiam Lycum qui vult eſſe maritus meus: & implebo numerum illarum quinquaginta. Coniugia. indignatus Lycus dicit: credis ne Megara obſtinata tuis verbis me terrere? faciam experiaris quid ego poſſim: & ſeruis imperat: vt parent rogum ad cremandum ipſam & filios. Congerite. ſcilicet o famuli. Flagrent. ardeant. Suis ſupplicibus. iſtis ſupplicantibus. Hoc. o Lyce poſtq̄ tantopere ſæuire vis: precor q̄ primum me facias mori. BERN. Oedip⁹. Oedipodes. Danaides. Belides.

Am. Hoc munus a te genitor Alcidę peto:
Rogareq; me deceat: vt primus cadam. Ly.
Qui morte cunctos luere ſupplicium iubet:
Neſcit tyrannus eſſe: diuerſa inroga:
Miſerum veta perire: felicem iube.
Ego dum cremãdis trabibus accreſcit rog9:
Sacro rigentem maria votiuo rogem. Am.
Proh numinum vis ſumma: proh cæleſtium
Rector parenſq;: cuius excuſſis tremunt
Humana telis: impiam regis feri
Compeſce dextram. quid deos fruſtra p̃cor?
Vbicunq; es audi nate. cur ſubito labant
Agitata motu templa? cur mugit ſolum?
Infernus imo ſonuit e fundo fragor?
Audimur: en en ſonitus Herculei gradus.

ASCen. ℂHoc munus &c. Rñdet Amph. Ego genitor Alcide: ad leniendã inuidiã nunc ſe genitorẽ fatet ei⁹ quẽ Ioue genitũ p̃dixerat: peto a te hoc munus. i. donũ: q̧ p. i. (niſi forte quo potius legia: vt ſit quo. i. vt) deceat me rogare: vt cadã primus: ne. ſ. videat necẽ ſuorum. Ad hoc Lycus tyrannice ait. Is qui iubet cũctos. i. ſil' oẽs luere. i. pẽdere ſupplicitũ morte: neſcit eſſe tyrannus: inroga vel irroga: ſi vis eſſe tyrãnus: aut o tortor: hoc eſt impende: diuerſa. ſ. ſupplicia: veta miſerũ, q morte p̃cat, perire: & iube felicẽ: qui mortẽ dep̃cat: hoc eſt qui viuere velit: p̃ire: ego rogẽ. i. forte rogabo regentẽ maria. i. Neptunũ: ſacro votiuo: hoc eſt qd fiat nũcupandis votis: ſi Hercules non redierit: vñ innuit ad inſulas occiduas profectũ p mare reuerti debere: ſup. interea, dũ rogus accreſcit trabib⁹ cremãdis. i. dũ cõgerent trabes cremãdę. Ad hæc dũ Amphitryon deos quaſi deſperans p̃caret: audit aduentantis Herculis ſtrepitũ. Pro: vox exclamãtis ex indignatiõe: voluntq; etiã aſpiratione carere ne doc: ſumma vis. i. poteſtas numinũ: Pro rector & parens cœleſtiũ. ſ. Iuppiter: cuius telis ſ. fulminibus triſulcis, excuſſis. i. vi & multo tonitru extortis manib⁹, humana. i. res & corda hominũ tremũt: cõpeſce impiã dextrã regis feri. i. efferi & inhumani. ſ. Lyci: deinde ca ſtigat ſe q̧ deos p̃cetur fruſtra: cum præſentius putet numen Herculis. Quid. i. ad quid, p̃cor fruſtra deos? o nate. i. Hercules vbicunq; es ſiue in cœlo ſiue in terris ſiue adhuc in inferno: audi. ſ. me. Quo dicto audiuit ſtrepitũ aduentantis Herculis cũ cõmotione templi. vnde addit mirabundus. Cur tẽpla labant. i. cadunt aut nutant, agitata ſubito motu. ſ. facto ab Hercule erũpente ab inferis? cur ſolũ. i. terra ſuſtentans tẽpla mugit. i. vehementer gemit: & ſup. cur, fragor infernus ſonuit e fundo imo? Reſpondet. Audimur: en en/ ad affectionẽ geminat: ſonitus & ſtrepitus gradus. i. greſſus Herculei. i. Herculis aduentantis.

BERN. ℂGenitor. ego pater Herculis. Qui morte. o Amphitryo neſcis q̧ ille qui oẽs interficere vult neſcit eſſe tyrannus. i. exercere crudelitatem: ſed qui volunt eſſe tyranni aliquos qui vellent mori, & grata illis eſſet mors dimittant viuere in miſeria: qui vero vellent viuere, illos interficiant. Luere. ſuſtinere. interdum dicitur purgare: vt peccatum luere. Inroga. tribue. Rogus. congeries lignorũ. Interea dum iſti parabunt rogum ad cõburendum iſtos: ipſe ibo ſacrificatum Neptuno: vt ipſi voueram pro victoria Creõtis: & interim dum iuiſſet ad ſacrificium Lycus: & Amphitryo precaretur deos: ſubito Hercules ab inferis rediit. Vis nu. ſumma potẽtia deorum. i. qui es potentiſſimus deorum. Cõpeſce. comprime. Feri. inhumani. Quid. ad quid. Audi nate. o Hercules: & dum dicit iſta ſentit terrã tremere: & dicit hic eſt hercules. Tẽpla. intelligendũ eſt eos tunc fuiſſe in tẽplo. Labant. tremunt. Mugit. ſonat. Solum. terra. Fragor. ſtrepitus veniens ab imo terræ. Audimur. ſcilicet ab Hercule. En. ecce eſt ſtrepitus greſſus Herculis.

DANI. ℂOedipodæ. a tumore pedum accepit nomen: οἰδμα tumor & πούς pes dicitur. de eius ſorte per Sibyllam tradita videbimus fuſius in Oedipo fabula. Inflectitur Oedipus, pi. Tranquillus in Iulio. Et laudes Herculis & tragœdia Oedipi. & Oedipodes. dæ: vt hic. & Oedipus Oedipodis vt Melãpus teſte Priſciano. Supplicibus. qui p̃catur plicatur & genibus & toto pectore, p̃tenſis manibus. hæc fuit veterum conſuetudo. inde ſupplico: ſuplex: ſupplicium: qd capitteſte Honorato/ p ſupplicatiõe. Sallu. In ſuppliciis deoꝝ magnifici. Idẽ Non votis neq; ſuppliciis muliebrib⁹ deoꝝ auxilia parantur ſed vigilando bene agendo proſpere oĩa cedũt.

Supplico Supplicium.

ASCENSIVS.

O Fortuna viris &c. Chorus iuxta officium ſuum fauet bonis & de iniquitate fortunæ conqueritur. Laudat Herculem & exemplo Eurydices indicat illi ad ſuperos reditum patere poſſe. Officiũ autem Chori preſcribit in arte Horati⁹ ſic. Authoris partes chorus officiũq; virile. Defendat: neu quid medios intercinat act⁹ Quod non p̃poſito conducat & hæreat apte. Ille bonis faueatq; & conſiletur amice. Et regat iratos/ & amet peccare timẽtes. Ille dapes laudet menſę breuis: ille ſalubrem Iuſtitiam legeſq; & apertis otia portis. Ille tegat cõmiſſa: deoſq; precetur & oret. Vt redeat miſeris, abeat fortũa ſupbis. Hęc illic. Quoꝝ vltimũ hic i principio agit ſil' cũ illo. Ille bonis faue-

CHORVS.

Trimetri Iambici: ſeu Aſclepiadei.

O Fortuna viris inuida fortibus:
Q̃ nõ æqua bonis pręmia diuidis.
Euryſtheus facili regnet in otio:
Alcmena genitus bella per omnia
Monſtris exagitet cœliferam manum.
Serpentis reſecet colla ferocia:

Deceptis referat mala ſororibus:
Cum ſomno dederit peruigiles genas
Pomis diuitibus præpoſitus draco.
Intrauit Scythiæ multiuagas domos:
Et gentes patriis ſedibus hoſpitas:
Calcauitq; freti terga rigentia:
Et multis tacitum litoribus mare.
Illic dura carent æquora fluctibus.
Et qua plena rates carbaſa tenderant:
Intonſis teritur ſemita Sarmatis.
Stat pontus vicibus mobilis annuis
Nauem nunc facilis:nunc equitem pati.
Illic quæ viduis gentibus imperat:
Aurato religans ilia baltheo:
Detraxit ſpolium nobile corpori:
Et peltam:& niuei vincula pectoris:
Victorem poſito ſuſpiciens genu.

al &c. Carmē eſt quale primū apud Horatiū. Ordo eſt. O fortuna inuida.i.naturaliter inui dens viris fortib⁹:quia nō eſt vera fortitudo ſine prudētia:quāto aūt plus eſt alicui prudētiæ tanto min⁹ eſt fortunæ: itaq; non poetica mō ſed etiā philoſophica eſt ſnīs. Œ.i.o q̄tū nō æqua.i.miqua p̄mia diuidis.i.impti̇s & diſtribuis bonis.ſ.hoibus: quia ꝓ virtute calamitatē: verū id dūtaxat in hoc mūdo accidere pōt: vbi nō eſt locus veri p̄mii ſed certaminis. Euryſtheus homo durus & inudus regnet q.d.q̄ ita vis,ꝑmitto vt regnet: & eſt amara ꝑmiſſio: in ocio facili.i. pſrabili ſine difficultate:& ſup.genit⁹ Alcmena videlicet Hercules exagitet.i. vexet,manū cæliferā.i.qua celū aliq̄n tulit: mōſtris.ſ. cædēdis & delendis. Refecet ſup.idē,ferocia colla ſerpentis.ſ.hydræ:referat.ſ.ad Euryſtheū:mala.i.poms surea:ſed & oues græce mela dñr,ſororib⁹. ſ. heſperidibus deceptis:quia draconis vigilātiæ nimiū confiderant:cū draco ꝓpoſitus pomis diuitib⁹,qa aureis, dederit ſono, genaa.i.palpebras ,ꝑuigiles.ſ.putatas: & eouſq; reptas. Sup. Hercules,intrauit multiuagas, qa plauſtris ipoſitas,domos ſcythiæ,regiōis ſeptētrionalis:& calcauit terga freti.i.maris rigētis.ſ. gelu,& mare tacitū m̄ltis littorib⁹.i.oris. Quia equora dura.i.idurata glacie,carēt illic fluctib⁹:& ſemita.i.ſēiuia terit̄.ſ.pedib⁹: Sarmatis itōſis ꝓlixos capillos & barbā ꝓminētē fouētib⁹:ſup.ea pte:q̄ rates tēderāt.i.extēderāt vētī carbaſa.i.vela nautica plena.ſ.ventoꝝ:in ſūmo vere & primo autūno. Pōtus.i. mare ſarmaticū, ſtat mobilis ſ.vētis & fluctib⁹,vicib⁹.i. viciſſitudinibus annuis.i.q̄ quotānis illic ſunt: vt in hyeme rigeat:& in æſtate fluat: facilis.i.aptus pati nunc.ſ.tpe æſtuali,nauē:& nūc.i.tpe hyemali equitē:quia interdū plenā cohortē, immo iuſtū exercitū in armis ſuſtinet:ideoq; p̄cipua tūc ab illis bella vicinis inferunt̄.ea q̄ imperat gētib⁹ viduis.ſ.Hippolyte iperās Amazonibus toto genere viduis.i.a viris diuiſis:religās ilia.ſ.ſua: baltheo aurato: quia regina erat:detraxit illic.ſ.in cōſinio Sarmatię ad Thermodoontē flu. corpori.ſ. ſuo,ſpoliū nobile.ſ.baltheū inſigne regiū:& peltā.i.ſcutū breue:& vincula niuei pectoris.i. faſciā qua mamillā nō abſciſam religat: ſuſcipiens aut potius vt Bernar. legit ſuſpiciēs.i. venerās & adorans Herculē victorē genu poſito.i.curuato in terrā.

O Fortuna. Chorus inducit̄: qui materiam pręcedentis actus habet: & cōpatitur & miſeretur:& vocat BERN.
Herculem vt redeat ad alios & monſtrat illi facile eſſe qui ſuperauit tot ardua: & hic verſus eſt cho
riambicus. O for. ſpōdęus. Tuna viris. choriamb⁹. Inuida for. choriāb⁹. Tibus. pyrrhichi⁹: duæ
breues:& ſic habet quatuor pedes. primū ſpōdæū: duos choriābos: vltimū pyrrhichiū. alii ſcādūt
tanq̄ pentametrum per cęſurā:& ſi in fine haberet vnā ſyllabā: eſſet integer verſus pentameter: o for. tuna vi.
ris inuida. for. tibus. Cōqueritur chorus de fortuna q; Lyco ſcelerato & Euryſtheo tyranno faueat & Herculē
opprimat. O for. a ferēdo dicta eſt: qđ temere & ſine ratiōe ferat̄ eſt eīn fortuna accidētiū ſubitus atq; inopina
tus euentus. hęc a veteribus dea credita eſt: a quibuſdā etiā deus varijs caſibus humana deludēs. & propterea
cæca exiſtimata. Iu. Te facimus fortuna deā: cœloq; locamus. Inuida. ab in qđ eſt valde: & video. Inuidere Fortuna.
ꝓprie eſt ex alicuius rebus ſecūdis dolore affici: q; nimis intuemur formā illius de cui⁹ felicitate ſum⁹ ſolliciti
Inuidus dicit̄ qui actu inuidet alicui. Inuidioſus q morbo inuidētiæ laborat. Oui. Tēpus edax rerū: tuq; inui Inuidus.
dioſa vetuſtas oia deſtruitis. Interdū Inuidioſus paſſiue capit̄ ꝓ eo cui habetur inuidia. Ouidi⁹. Pactoloq; Inuidioſ⁹
petit q̄ q̄ non aureus illo: Tēpore nec caris erat inuidioſus harenis. Inuidia aliquando pro odio capitur. Terē
tius. Vt facile ſine inuidia laudē inuenias. Euryſtheus. qui imperat Herculi. Facili ocio. quiete ſine labore. Facile.
eius contrarium eſt difficile qđ ſine labore fieri non poteſt. difficiles terras vocat. Virgi. quæ non ſine difficul Difficile.
tate ferunt fructum. Difficiles primū terræ colleſq; maligni Facilis item ſignificat qđ eſt exorabilis. Vir. Faci
les venerare napeas item humanus: vt Cicero facili ingenio preditus. contrariū difficilis ingenij appellamus
moroſos qui omnia ſuo modo volunt fieri: nec vnq̄ ſunt contenti. vt Cicero in Catone Difficiles ſenes ap
pellauit. Exagitet. defatiget & exerceat. Serpentis. dicta eſt ſupra hæc hiſtoria de pomis heſperidum: vn
de repetenda non videtur. Mala, id eſt poma illa aurea. Sororibus. heſperidibus. Genaa. quando dra
co cœpit dormire. Gena eſt pellicula quę tegit oculum. aliquando dicitur maxilla: vt Cū tenet obſeſſas inui Gena.
da barba genas. Intrauit. ſimiliter dictum eſt ſupra de Amazonibus quas Hercules deuicit. Multiuagas
domos dixit: quia Sarmatæ ipſi vtuntur plauſtris pro domibus. ideo etiam addit. Patrijs ſedibus hoſpi
tas. quia vbi ſunt vna die, non ſunt altera: licet in patria ſua: tamen videntur ſemper hoſpitea. Rigentia. ge
lata. Tacitum. ſine ſtrepitu fluctuū. cum ſine ſit mare glaciatum. Dura. congelata. Plena. intenſa propter
ventos. Semita. via. Teritur. tranſeundo. Sarmatis. populi ſunt Scythiæ: a græcis Sauromatę dicunt̄.
noia diuerſa habēt: vtunt̄ plauſtris ꝓ domib⁹ & ſanguinē equinū lacte mixtū potāt: & vt ait Florus in. iiij. nihil Sarmatę
p̄ter niues, raraſq; ſyluas habēt: quibus eſt tanta barbaries vt pacē non intelligant: ideo per Lentulū hos ꝓhi

bere Danubio ſatis Auguſto fuit. Intonſis. barbatis: & longos capillos habētibꝰ. Annuis. quia hyeme cōgelatur ęſtate nauigatur. Gētibꝰ. Amazonibus. Viduis. ſine viris. Peltam. ſcutum. Suſpiciēs. venerās. ſ. regina Antiopa: vel vt alij Hippolyte. Victorem. Perculem. Poſito. flexo ad terram.

DANI. ¶ O fortuna. vulgaris eſt q̄rimonia de iniquitate fortunæ q̄ in hūanis dn̄aꝛ in quā ſn̄iam pulchre cadit Phalaris ſcribēs ad Lacritū. αι τυχαι γεραμυθρωπωμ το παει συμουχαι γμωπαικρατουσιμ. Optat em̄ chorꝰ Herculis reditū a dite: vt quos fortuna fouet iniuſte ipſe fortiter vincat & deprimat. Carmen eſt alcaicū antipaſticū brachicatalecticum vt placet nōnullis: mihi nō placet: eſt em̄ coriābicū. Euryſtheus loquitur ſtomachoſe & per amarā cōceſſionē ꝓbare videtur qđ maxime negare cōtendit, ſeruiāt boni, regnēt mali, laborent iuſti, iniqui ſedeāt. Referat mala. ꝓ auferat mala heſpidibꝰ. Hercules monitu Themidos pomariū Atlātis depopulatus eſt & tulit argolico fulgentia poma tyrāno. ara conſecrata fuit poſtea Herculi eo in loco in rei memoriā ſempiternā vt meminit Capella. Intōſia Sarmatis. Sarmatæ vltra Boryſthenē amnē lōge colūt: diebꝰ tertijs ſemꝑ

Sarmatę. Scythæ. Bohemi. capiunt cibū medio abſtinēt. In Sarmatia habitāt Scythæ qui nunc Beemi vocitantur q̄ñ in eam regionē antea fuerāt Beemi Germani: & locus Beemiū appellaꝛ. in Scythia & Sarmatia pauciſſime ſunt vrbes, villę innumerę Scythæ comedunt. carnes hominū: nominantur ανθρωποφαγοι. meminit Gellius.

Qua ſpe præcipites actus ad inferos
Audax ire vias irremeabiles
Vidiſti Siculæ regna Proſerpinę?
Illic nulla noto nulla fauonio
Conſurgunt tumidis fluctibus æquora.
Non illic geminum Tyndaridæ genus
Succurunt timidis ſydera nauibus.
Stat nigro pelagus gurgite languidum.
Et cum mors auidis pallida dentibus
Gentes innumeras manibus intulit:
Vno tot populi remige tranſeunt.
Euincas vtinam iura feræ Stygis
Parcarumq; colos irreuocabiles.
Hic qui rex populis pluribus imperat:
Bello cum peteres Neſtoriam Pylon:
Tecum conſeruit peſtiferas manus.
Telum tergemina cuſpide præferens
Effugit tenui vulnere ſaucius:
Et mortis dominus pertimuit mori.
Fatum rumpe manu: triſtis & inferis
Proſpectus pateat lucis: & inuius
Limes det faciles ad ſuperos vias.

ASCen. ¶ Qua ſpe &c. Conuerſus ꝑ apoſtrophen ad Herculē dicit: o Hercules, qua ſpe. i. mercede, tu actꝰ. i. impulſus ad iferos ꝑcipites. i. quo ꝑ ꝑcipitiū deſcendiꝛ: vidiſti audax ire vias irremeabiles. ſ. alija: quia regna inuia viuis: vidiſti inquā, regna Proſerpinæ ſiculæ. i. q̄ filia ē Cereris regina Siciliæ: in qua Orchus eā rapuit flores legentē. Progrediꝛ aūt ad deſcriptionē iferoꝝ, vt piculoſitatē deſcēſus doceat: dicēs. Nulla æquora cōſurgūt. i. eriguntꝛ illic noto. i. vēto hūido & vadoſo: & nulla cōſurgūt illic Fauonio. i. zephyro, vento ab occidente molliter flante: fluctibus tumidis. i. inflatis dictis vētis. Tyndaridæ. i. Tyndari filij talkē putatiui Caſtor & Pollux: gētis geminū: aut qa gemini cū ſorore vterq; ſua: ex eodē ouo. aut ambo vt Hora. ſentit, ex eodem ouo cōcepto a Lęda e Ioue in cygnū verſo nati finguntur. aut qꝛ i gemioa ſignū cęleſte tralati. nō ſuccurrūt illic. ſ. apud iferoa: nauibꝰ ꝑ nauti timidis. i. freq̄nter timētibꝰ: & quia cōſuetudo eſt altera natura: q̄uis ſint natura robuſta: & aio audaciſſimi timidi efficiuntꝛ: nō ſuccurrūt iquā ſidera. i. vt geminę faces in velis apparētes. nā vt inqt Plynꝰ dū geminę lucidę q̄dā faces ac tędę aut nautis in malis aut militibꝰ in pilis apparebāt, bonū portēdebāt: dū ſingulæ malū: vt citari ſolet ad illud Horatij prio carmī. Sic te diua potēs cypri Sic fratres Helenæ lucida ſidera vētorūq; regat pr̄. Stat nigro &c. Non ſolū inqt nō adſunt illic placida ad reditū auxilia qualia ſūt lucida geminoꝝ ſidera: verū etiā ea adſūt q̄ & ipedimēta & horrorē ingerūt. Nā pelagꝰ (volunt em̄ oim q̄ hic ſunt ſimulacra apud inferos eē: vn̄ illud æneī. vj. Solēq; ſuū ſua ſidera norūt) lāguidū, qđ ad imergendū aptiſſimū ē, ſtat, quieſcit a fluctu & horret: gurgite (nō tn̄ vortice) nigro. i. ꝓfunda & lucis expte voragine capace: & cū. i. poſtea q̄: mors pallida ab effectu, dētibꝰ auidis. i. inſatiabilibꝰ: nū q̄ em̄ ſatiaꝛ mors: itulit manibꝰ. i. ad manes. ſ. ad ſtygiā paludē gētes inumeras: qa ſcđm opinionē Ethnicoꝝ oēs ad inferos trahebanꝛ mortui: tot ppl̄i trāſeūt. ſ. ad iferos: vno remige. i. portitore & porthmeo Charōte. ſ. q cū ſutili cymba traijciat nō pōt tot modico tpe traijcere: quocirca multa eſt circa portū frequētia dicēte Marone æneī. vi. Huc ois turba ad ripas effuſa ruebat: Matres atq; viri, defunctaq; corpa vita Magnanimū heroū, pueri, innuptęq; puellę, Impoſitiq; rogis iuuenes ante ora parētū. Quā multa in ſyluis autumni frigore prio Lapſa cadūt folia: aut ad terrā gurgite ab alto Quā multę glomeranꝛ aues: vbi frigidꝰ annꝰ Trans pōtū fugat: & terris imittit apricis. Stabāt orātes primi trāſmittere curſū. Tēdebātq; manꝰ ripę vlterioris amore. Nauita ſed triſtis nūc hos nūc accipit illos. Aſt alios lōge ſūmotos arcet arena. Hæc ibi. Quibꝰ oſtendiꝛ difficultas recipiēdis ab inferis: ſed multo maior eſt reuertētibus. Ideo addit chorus: & vtinam vincas iura ſtygis ferę. i. idomabilis: qa volētibꝰ reuerti, vt dicit ibidē Maro, fata obſtāt: & nouies ſtyx iterfuſa coercet: & vtinam vincas colos parcaꝝ irreuocabiles. ſ. via humana. i. fata q̄ obſtāt vt dixi: & q̄ parcæ colis diſpēſant nēdo, alijs longa alija breuia ſtamina id eſt neceſſitudines hinc eundi ad inferos citius aut ſerius: aut illinc huc redeundi: ſecundum errorem eorum qui putarunt poſt certa tēpora purgatas apud inferos animas ad corpora noua

teuerti. Hic ſup. eſt: aut hic rex, pro is rex. ſ. Pluton: qui imperat pluribus populis: quia omnibus poſt mortẽ
conſeruit tecũ o Hercules, manus peſtiferas. ſ. alijs: & quæ p̃ naturã peſtẽ ac perniciem inferunt: tunc ſup. cum
.i. qñ, tu peteres. i. inuaderes bello: Pylõ. ſ. vrbem: neſtoriã. i., quã Neſtor poſtea poſſedit: qui inde Pylius dict⁹
eſt. hæc aũt lectio mihi potior videtur: q̃ bella cum peterent: nam in hoc genere carminis primus pes eſt ſpon
dæus: ſecund⁹ dactylus cum ſyllaba: deinde duo dactyli: æſtimando vltimã quantacũq; ſit breuem: cui ſi bre
uis anteponat erit pentameter verſus: vt ſi pro imperat dicatur imperitat: preferẽs. i. ante ſe ad terrorẽ ferens:
telum cuſpide tergemina: vt ſignificetur triplex in eo poteſtas: & telũ tricuſpe, & canẽ tricipitẽ habet: vt Iup-
piter fulmen triſulcũ: & Neptunus tridentẽ. i. fuſcinã cui tres ſunt dentes. Voluerũt eñ antiqui illi theologi q̃
& poetę, Iouẽ habere poteſtatẽ in cœlo terra & inferis: iuxta q̃d vocauerũt Iouẽ ſupnũ infernũ & medium: li
cet ſuperna illi pręcipue in ſortẽ ceſſerint. ſic & de Neptuno & Plutone iudicabant: quaſi in quadã vmbra in tri
bus illis vnũ ſignificarent deũ: effugit. ſ. a facie tua: ſaucius. i. vulneratus tenui vulnere: quia nõ expectauit do
nec grauius acciperet. Et dñs mortis. i. qui dñatur mortuis Pluton, pertimuit. i. vſq; ad fugam timuit, mori.
Rumpe manu. i. virtute tua fatum: atqui fatũ eſt ineluctabile: verũ eſt ab hoie: ſed poteſt ab alio fato vici: vñ
eſt æneid. i. Et fatis cõtraria fata rependẽs. fatale itaq; erat: ſtygem paludẽ non poſſe a mortalib⁹ vi ſuperari: ſed
contra fatale erat Herculi cœlum aſcendere & in deoꝝ numerũ aſſumi: fato ergo proſpero fatum triſte rũpere
potuit. Sicut quodã modo in noſtris fatale erat, quia fatum erat p̃ os prophetæ adhuc tres dies & Niniuitę pe-
ribunt: ſed obſtitit oraculum: Quoties ingemuerit homo &c. ita ingemiſcendo fatum ruperunt: vt Ezechiel
fatũ illud: diſpone domui tuæ quia morieris & non viues. Verũ variæ ſunt acceptiones fati: & in hac ſignifica
tione conditionem annexam habent. Rumpe ergo fatum: & proſpectus lucis triſtis inferis, cum ſit lætus ſu-
peris, pateat. i. pãdatur per te: amoto obice: & limes. i. lapis aut obex qui inter ſuperos & inferos poſitus eſt: in
uius. i. nullã viam habẽs ſaltẽ viuis. vñ dixit Maro in ſexto: Regna inuia viuis: det. i. prębeat amotis obſtacu
lis, vias faciles ad ſuperos. quod fieri poſſe docet exemplo dicens.

¶ Qua ſpe. Vertit ſermonem ad Herculem. O Alcide cum penetraueris tot loca difficilia: & inde victor ſem BERN.
per rediuiſti: qua ſpe habuiſti fiduciam ire ad inferos & poſſe reuerti? Irremeabiles. per quas nemo poteſt re-
dire. Actus. ductus. Præcipites. iacẽtes in loco præcipiti: & infimo: quia infernus eſt in centro terræ. Re-
gna proſerpinę. id eſt infernum. Siculæ. quæ fuit rapta a Plutone in Sicilia. Illic. qua ſpe iuiſti illuc o Her-
cules: non ſunt illic venti qui poſſint te ducere ad ſuperos. Illic. apud inferos. Notus. ſine aſpiratione: latine
auſter dicitur ventus pluuialis a meridie. Ouidius. Pluuioq; madeſcit ab auſtro. Fauonio. vento qui dici-
tur zephyrus a ζωη q̃d vita: quia flat vere & dat vitam arboribus & plãtis eo modo. & dicitur latine fauonius a
fauendo. Tyndaridę. filij tyndari ſcilicet Caſtor & Pollux nati de Leda & Ioue. Geminum genus eſt. ap- Gemini.
poſitio. nati eodẽ partu. traducti ſunt iſti duo fratres in cœlũ & in zodiaco locati in ſignũ q̃d vocat̃ Gemini
& id dicebatur nautas iuuare. apparebãt flãmę in cœlo: & eas dicebant eſſe Caſtorem & Pollucem. tu vero Her
cules vadis ad inferos vbi non poſſunt apparere tibi illi fratres. Languidũ. non fluctuãs. ſic Virgi. ſtat pigra
palus. ſtat non mouet̃. Auidis. quia nunq̃ ſatiatur. Manib⁹. ad manes: ad inferos. Vno remige. vno nau
ta Charunte de quo plura diximus in vj. ęneidos. Euincas. vertit ſe chorus ad p̃ces: vtinã poſſis redire Her
cules & frãgere leges inferorũ a qb⁹ null⁹ põt redire: vt Hora. in odis. Cũ ſemel occideris: & de te ſplẽdida Mi-
nos fecerit arbitria: Nõ torquate gen⁹: non te facundia: non te reſtituet pietas. Stygia. paludis inferni. Perę
crudelis, & inexorabilis. Colos parcarũ. ſtamina parcarũ, quæ vitam noſtrã regunt: vt ſupra dictum. Nõ Hercules
remeabiles. irreuocabiles. Hic qui rex. Hercules in vltionem Epyrotarũ aduerſus Pylios profectus vnde i Pylios.
cum filios Nelei occidit: totamq; eius domum & patriam euertit: Neſtore ſolo ſuperſtite. vnde apud Ouidi.
Bis ſex Neleidæ fuimus conſpecta iuuentus. Bis ſex Herculeis ceciderunt me minus vno. Viribus. Neleus
Neptuni fuit filius ex Tyro Nympha filia Salmonei regis: ex qua Peliam quoq; huius Nelei fratrem natu Neleus.
grandiorem genuit: ſed Neleus cum a Pelia fratre e Theſſalia pelleretur, Pylum in Laconia ædificauit: hæc Pelias.
vrbs antiqua Pylos dicebatur: ſed ea diruta: cum aliquandiu cultoribus vacua fuiſſet: ſecundo ab Athenien- Pylos.
ſibus ædificata eſt quo tempore cum Eurymedonte: & Stratocle in Siciliam nauigabant: vt aduerſus Lace-
dæmonios murum interponerent. Ab hac vrbe Neſtor Pylius dictus eſt. Ouidius. Crede mihi Pylio Ne-
ſtore maior ero. Vnde hic Seneca Neſtoream Pylon dicit. Hic qui rex. Dicitur Pluto in eo bello Pylon ve- Pluton.
niſſe ad auxilium: & cum Hercule conſeruiſſe manus: & ab eo victus. Ideo dicit O Hercules, hic rex qui eſt
apud inferos iam ſemel fuit a te ſuperatus apud Pylon: poteris etiam rurſus apud inferos ipſum ſuperare &
frangere eius carceres: & ſi Orpheus potuit ipſum cantu ſuo vincere: vt ſibi redderet vxorem Eurydicen: tu
viribus tuis eundem ſuperabis. Populis pluribus. quia apud inferos ſunt tot populi. Conſeruit manus.
tecum pugnauit. Dominus. Pluto. Fatum. mortem. aperias viam inferis: vt poſſit illuc lux introduci.
Proſpectus. viſio. Inuius. per quem non põt redire. fac viã vt oẽs queant abire. Pateat. apertus ſit.
¶ Hic qui rex. nõ immorabor in hac hiſtoria quippe quã Homer⁹ pleniſſime deſcribit in. iij. Iliados.

Immites potuit flectere cantibus
Vmbrarum dominos & prece ſupplici
Orpheus Eurydicen dum recipit ſuam.
Quæ ſyluas & aues ſaxaq; traxerat
Ars: quæ prębuerat fluminibus moras:

¶ Immites potuit &c. Oſtendit & concludit DANI. ASCen.
exemplo Orpheos qui cãtu Eurydicen redu
xit Herculem poſſe viribus reditum ſibi pa-
rare: quia Quę vinci potuit regia cãtib⁹ Hęc
vinci poterit regia viribus. Ordo ẽ. Orpheus
poeta & muſicus optim⁹ natiõe Thrax, Calli
opes & Oeagrij flu. fili⁹ potuit flectere cãtib⁹,
vtpote fidib⁹ canoris, imites dños vmbraꝝ:
vt Plutona & iudices Minoa, Aeacũ, & Rha-
damãthũ: quia immites ſunt qui ignoſcere
nequeunt. Vnde Maro quarto georgicorum:
vbi hanc fabulam ad longum reponunt.

Ad cuius ſonitum conſtiterant feræ:
Mulcet non ſolitis vocibus inferos:
Et ſurdis reſonat clarius in locis.
Deflent & lachrymis difficiles dei:
Et qui fronte nimis crimina tetrica
Quærunt:ac veteres excutiunt reos.
Deflent Eurydicen Thraiciæ nurus:
Flentes Eurydicen iuridici ſedent.
Tandem mortis ait vincimur arbiter:
Euade ad ſuperos:lege tamen data:
Tu poſt terga tui perge viri comes:
Tu non ante tuam reſpice coniugem
Quã cum clara deos obtulerit dies:
Spartaniq; aderit ianua tænari.
Odit verus amor nec patitur moras.
Munus dum proprat cernere:perdidit.
Quæ vinci potuit regia cantibus
Hæc vinci poterit regia viribus.

Ignoſcenda quidẽ ſcirẽt ſi ignoſcere manes. dũ recipit Eurydicen ſuã.ſ.cõiugẽ. Nã ars.ſ. muſica orpheos ſeu orphei quę retraxerat.i. poſt ſe traxerat, ſyluas & aues & ſaxa : & q̄ p̄buerat fluminib⁹ moras:qs ſteterit ad cãtũ orphicũ:& ad cui⁹ ſonitũ ferę ſteterãt. ſ. inocuę: mulcet.ſ.oblectãdo,inferos, vocib⁹ inſolitis ſ.inferis: ſolitis tñ orpheo : & reſonat clarius in locis ſurdis:vbi nullę verę voces audiunt. ſicut cęcũ apud Lucretiũ in quo nihil videt. & dei difficiles.i.iexorabiles deflẽt lachrymis q.d.ex corde nõ ficte :& ſup.iudices & quęſitores criminũ apud inferos:vt minos de quo vj.Aenei.Quęſitor Mios vrnã mouet:itẽ Aeacus & Rhadamãthus vt dixi:q quęrũt.i.inquirũt & examinãt crimina frõte nimis tetrica.i.aſpera & ſeuera:ac q excutiũt.i.explorãt & examinãt veteres reos: quia illic puniũt vt dicit Maro. Quę quis apud ſuperos furto lętat⁹ iani Diſtulit in ſerã cõmiſſa piacula mortẽ.q.d.q̄ hic noluerint cõfiteri illic fateri cogũtur:vt ſunt veteres rei q diu pſtiterint in peccatis. Neq; me latet qbuſdã ridiculũ viſum iri q Ethnicis nr̃a infero:at mihi placet illorũ tenebris lucẽ noſtrã ſupaddere: pſertim cũ verũ ſemp vero quadrẽt.ſup.deflẽt Eurydicen. Nurus.i. ſpõſę & matronæ Thraciæ, deflent Eurydicen:& iuridici.i.iudices q iuſtã ſententiã deberẽt dicere: ſedẽt.ſ. p tribunali:flẽtes p cõpaſſionẽ vt dicũt:hoc eſt cõmiſerationẽ: & arbiter.i.ſupm⁹ iudex a quo nõ fit ꝓuocatio: hoc eſt rex ipſe Plutõ mortis .i. inferorũ oim ait tandem nos vincimur.ſ. dulcedine cant⁹. O Orpheu ſup.euade ad ſuperos: tñ lege data:quã ſtatim exprimet:& tu Eurydice perge comes viri tui poſt terga viri tui. Tu,o Orpheu non reſpice.i.ne reſpicias:& hæc eſt lex quã dat:ante.i.prius, cõiugẽ tuam q̄ ſup.tunc:cum dies clara.i.lux ſupna:obtulerit ubi ſup.deos.ſ.ſuperos:quorũ lampades pręciuæ planetæ ſunt:& ſup.q̄,ianua.i.oſtiũ,Tenari ꝓmõtorij Spartani .i. Laconici aderit. p q̄d etiã Hercules egreſſus fingitur. Ver⁹ amor, qualis erat in Orpheo, odit nec patitur moras.i.dilationẽ:& ita dũ ipſe ꝓpat cernere mun⁹.i.cõiugẽ ab iferis dono datã, pdidit ſup.ipm:quia Eurydice retracta eſt ad inferos. Vñ Maro geor.iiij. Iãq; pedẽ referẽs caſus euaſerat oẽs Redditaq; Eurydice ſupas veniebat ad auras Pone ſequẽs:(nãq; hãc dederat ꝓſerpina legẽ)Quũ ſubita incautũ dementia cepit amantẽ. Ignoſcẽda quidẽ ſcirẽt ſi ignoſcere manes. Reſtitit: Eurydicẽq; ſuã iã luce ſub ipſa Immemor heu victuſq; animi reſpexit: ibi oĩs Effuſus labor &c. Sũt q velĩt p hãc fabulã ſignificari redẽptũ ab iferis.i.peccatis remiſſis non decere ad ea reſpicere & more canis ad vomitũ redire:alioq Eurydicen.i.aĩam corpis ſociã amittãt: & aĩa ipſa ſi vt vxor Loth reſpexerit in ſtatuã ſalis vertet.i.ptinaciter idurabit. Sal em̃ cõſeruat & indurat:ſed hęc in mediũ reponim⁹. Cõcludit poeta.regia.ſ. Plutonis, q̃ potuit vinci cantibus hæc regia poterit vinci viribus.q̄d argumentũ eſt veroſile:ſed nõ neceſſariũ:ſi de viribus corporis loquaris.

BERN. Orpheus ¶ Immites. Orpheus fuit poeta Thracius Oeagrij fluuij fili⁹. Alij dicũt Apollinis fuiſſe filiũ ex muſa calliope.hic teſte Diodoro ſiculo lib.v.doctrina,melodia, ac poeſi exceſſit oẽs quoꝝ extet memoria. Icẽ citharam ab Apolline patre accepiſſe dicit quã nup ad ſimilitudinẽ teſtudinis Mercuri⁹ cõfecerat:& Apollini donauerat: cui⁹ modulatu & dulcedine nõ ſolũ hoies,ſed & lapides & ſyluas i numerũ ſe motare cogebat, teſte Oui.iij. de arte.ſaxa feraſq; lyra mouit Rhodopeius Orpheus Tartareoſq; lac⁹ tergeminũq; canẽ. Nã mortua Eurydice vxore ad inferos pgẽs eos valuit cithara ad cõmiſerationem deflectere: ita vt vxorẽ ſibi reſtituerint. Tetrica.ſeuera. Excutiũt.diligẽter examinãt. Veteres reos.peccatores inueteratos in malis dum viuerẽt. Nurus Thręi.intelligẽdũ eſt illas mulieres eſſe apud inferos. Iuridici.iudices inferoꝝ q̄ſi dicentes iura:qui ſunt tres apud inferos Aeacus, Rhadamãthus,& Minos. Sedẽt.ſcilicet p tribunali:more iudicũ. Flẽtes. qa rõ mouebãtur ad miam. Tãdem.poſt multas p̄ces. Arbiter mortis. Pluto rex iferni. Ait vincimur.ſc tacet cãtu tuo Orpheu. Data lege.facta cõditiõe. Tu poſt.iſta eſt cõditio. Clara dies. q̄ eſt apud nos:ſed nõ in inferno. Obtulerit:oſtenderit. Deos.lucẽtia ſidera. Ianua Tænari.mõs eſt apud Lacedamonios in quo ſpelũca erat: vñ exibat teterrim⁹ ſoetor propterea ibi dixerũt eſſe igreſſum ad inferos:ſicut apud Auernum in Italia. Spartani.Lacedæmonij. Sparta Lacedęmõ etiam dicitur. Odit.ſcilicet moras. Verus amor. Orphei qui non potuit ſeipſum tenere a cõplexu Eurydices:donec exiſſent infernum. Nec patitur moras.nõ poteſt tantum expectare. Munus. id eſt Eurydicen datam ſibi ab inferis pro munere. Quæ vinci. concludit ergo q quæ Orphæus potuit vincere cantu. Hercules poterit viribus.

DANI. ¶ Immites potuit. Argumentum a pari vt ſi Orpheo dijs genito regreſſus patuit ab inferis itidem Herculi & ipſi Iouis filio detur ad ſuperos reditio. Orpheum peperit Calliope aeagrio amni apud Pimpleida ſpeluncã in Thracia gratiſſimam muſis vt meminit Apollonius Alexandrinus in principio argonauticõ. καλλιόπη

σκοπιοῦ πιμπλῆδος ἄγχι τυχέσθαι: hunc ſequebãtur canentem chely petrę flumina mõtanę fagi catadromã di cantus dulcedine & coniugem impetrauit & reditum ab inferis.

ASCen.

ACTVS TERTIVS.

Trimetri iambici.

Hercules.

O Lucis alme rector: & cœli decus:
Qui alterna curru ſpatia flammifero ambiens
Illuſtre lętis exeris terris caput:
Da phœbe veniam: ſi quid illicitum tui
Videre vultus: iuſſus in lucem extuli
Secreta mundi: tuq; cœleſtum arbiter
Parenſq; viſus fulmine oppoſito tege:
Et tu ſecundo maria qui ſceptro regis
Imas pete vndas: quiſquis ex alto aſpicit
Terrena facie metuens pollui noua:
Aciem reflectat: oraq; in cœlum erigat
Portenta fugiens. hoc nefas cernant duo,
Qui aduexit: & quę iuſſit. In pœnas meas
Atq; in labores non ſatis terrę patent
Iunonis odio: vidi inacceſſa omnibus
Ignota phœbo: quęq; deterior polus
Obſcura diro ſpatia conceſſit Ioui.

O Lucis alme rector. Reuertens Hercules ab inferis, ſecũq; cerberũ mõſtrũ inuiſũ ſuperis trahẽs, deprecatur culpã, veniãq; precatur a ſuperis q̃ iuſſus id sudeat. Primũ precatur ſolem: vel q̃ primũ ab eo videri debuit: vel q̃ cũ ſit lucidiſſimus tenebris maxime aduerſetur: deinde Iouẽ lucetiũ: & Neptunũ maris arbitrũ. Dicit ita q̃. O Phoebe. i. Apollo qui & ſol, alme, quia omnia alens rector lucis: aut ſi mauis rector almę lucis. ſ. omnia alentis & fouẽtis (vtroq; enĩ modo ſtat verſus: nam tertio loco & iambus & ſpõdæus poni poteſt.) & dec⁹ cœli: qui ambiens. i. circumiẽs, curru flammifero: quo oberrãte Phaeton quondam incendit omnia: alterna ſpatia: ſcilicet vtriuſq; Hemiſpherij: & ſupra nos & infra nos: exeris. i. educis (ab ex & ſero) terris lętis ppter præſentiã tuã, caput illuſtre. i. lucidũ: da veniã ſi vultus tui videre p vi derunt quid. i. aliquid illicitũ: ſcilicet ſuperis oſtendi: qd de Cerbero intelligit. Ego iuſſus (& ita venia dignus) ſcilicet ab imperio Iunonis extuli in lucem ſecreta mundi. i. cerberum quẽ deus & natura voluit occultũ latere apud inferos. & tu o Iuppiter, arbiter. i. iudex voluntarius & parẽs. i. genitor, tege. i. occule, abſcõde, viſus. i. oculos tuos: fulmĩe oppoſito: q̃ illud in manu habet: & tu o Neptune qui regis maria, ſceptro ſecũdo: qd ſecunda ſorte datũ eſt: cum prima ſors cœlorum Ioui obtigerit: pete. ſ. ne videas Cerberum, vndas. ſ. maris imas: & q̃ſq̃s. ſ. deorũ, aſpicit ex alto terrena. ſ. loca: metuẽs pollui facie noua. i. inſoliti mõſtri: reflectat aciẽ. ſ. oculorũ: & erigat ora in cœlum fugiens portẽta. ſ. inferna. duo. ſ. qui aduexit de ſe aũt in tertia pſona loquit̃: & q̃ iuſſit. ſ. Iuno: licet p Euryſtheũ: ſed quia plus ponderis eſt in imperio Iunonis ab ea ſe iuſſũ dicit: cernãt hoc nefas. i. mõſtrũ nefandũ & inuiſum ſuperis: Deinde exaggerãs iniq̃tatẽ Iunonis dicit. Terræ, nõ ſatis patẽt. i. nõ ſatis patere viſæ ſunt odio Iunonis in pœnas meas atq; labores ſup. meos (aut dic vidi odio Iunonis. i. ppter odium. Iunonis &c.) Ego vidi loca inacceſſa oib⁹. ſ. viuis: ignota phœbo: & q̃ ſpatia obſcura polus deterior: opinione vulgi: q̃ illũ ſub pedib⁹ ſtyx atra videt maneſq; profundi: hoc eſt antarcticus: conceſſit Ioui diro. ſ. Plutoni in ſortẽ.

BERN.

O Lucis rector. Hoc eſt principiũ tertij act⁹: vbi rediẽs Hercules ab inferis trahẽs ſecũ Cerberũ excuſat apud ſuperos ſe ſe: ſi ducat tale mõſtrũ añ oculos eorũ: miratq; q̃ oia ſint mſlitib⁹ plena. O alme rector. o ſol qui primus oia vides. Alterna ſpatia. i. vtrũq; hemiſpheriũ. Alterna. modo vnũ modo aliud hemiſphęriũ petis. Ambiẽs. circũiens. Flãmifero. igneo. Exeris eleuas. Caput illuſtre. clarũ & illuſtrãs oia. Iuſſus. infert culpã in Euryſtheũ: q̃ id iuſſerat. Secreta. q̃ apud inferos ſecreta erãt. Tuq; arbiter. ſ. Iuppiter. Et tu ſecũdo. i. o Neptune. Imas pete vndas. vade in pfundũ maris ne videas hęc mõſtra. Quiſquis. & quiſq; es in cœlis auerte faciẽ. Metuẽs pollui. maculari. Noua facie. inuſitato mõſtro Cerbero habente tria capita ſerpentibus plena loco pilorũ. Reflectat. vertat. Aciẽ. oculos. Duo. ſ. ego, & Iuno cuius iuſſu id feci. Patẽt. nõ ſatis ſunt lata terræ. Odio. datiui caſus. Iunonis. quæ me miſit ad omnia mõſtra q̃ ſunt in terris: ſed illud fatis nõ fuit me ad inferos miſit: vt ducerẽ Cerberũ: duxi: quid mõ reſtat? Inacceſſa. ad q̃ nullus ingredit̃. Igno. phœ. ad q̃ ſol nunq̃ intrat. Deterior polus. ſ. antarctic⁹ q̃ nõ videt̃ vt i ſphęra demõſtrat̃. Conceſſit. per ſortem. Diro Ioui. i. crudeli Plutoni.

DANI.

¶ O lucis. Incipit tertius act⁹ Herculis furẽtis, cui⁹ initiũ iãbico trimetro ppte hypcatalectico cõſtat. & pceps Hercules cũ Cerbero victo a ſtyge ſe pfert ad ſolẽ: q̃m vt inq̃t Naſo: videt hoc de⁹ oia primus: & tartareis tenebris offendi poterat: petit veniã Alcides. O lucis almę: &c. cã lucis eſt ſol. Aciẽ. Acies homonymũ eſt gladij, exercit⁹, & oculi ab acumine dicta acies & aciẽris ſecuris ęrea in manu ſacerdotis in veteri ſacrificio. Diro Ioui. i. infero Ioui: quia eſt mitis in cœlo Iuppiter. ſicut inferna Iuno ad differẽtiã cœleſtis dr̃. Iouis declinatio vetus eſt: nã a Iuppiter eliſis literis fit, integrũ eſt Iouiſpr̃ ſicut marſpiter & dieſpiter. itẽ diiouis dict⁹ eſt & Luceti⁹ ab Ennio in libris belli punici: q̃ a nos luce iuuet. Per cõtrariũ ergo ipſe Pluto dirus eſt: q̃ caret luce cuius carentia torquentur animæ in regno ipſius. Dirus proprie eſt infeſt⁹: & deorum ira. a quo nomine tractum eſt diruncio verbum obſoletum qd eſt ſcijcio quod dirum eſt.

Acies. Iouis. Iouiſpr̃. Luceti⁹. Dirus.

ASCen. ¶ Et ſi placerēt. Gloriaē Hercules de rebus apud inferos geſtis in pręſagiū futuræ cladis audiendæ, & furoris tolerandi. Nā fere dū nobis placemus & ſecuri ſumus, repentinus ingruit aut interitus aut vehemens dolor. Ordo eſt. Et ſi loca tertiæ ſortis. i. infernę quæ plutoni ceſſit, placerēt, pro placuiſſent: ego potui regnare ſup. illic: quia Plutonē vicerat. Nam vici (inquit) chaos. i. obſcurā voraginē. æternæ noctis. ſ. infernę: & quiddā grauiꝰ nocte: vtpote cerberum aut tenebras palpabiles: aut ſtygē: & vici deos. ſ. inferos, & fata: q̄ reditū negant. Nam redii. ſ. ad ſupos: morte cōtēpta. i. eo q̄ dn̄s eſt mortis. Quid aliud reſtat. Hoc vt dixi iactabundꝰ dicit: & quaſi Iunoni inſultās: vn̄ furorē illi imittendū mox curabit. Ego vidi, qđ viuis nefas, & oſtēdi, q̄a antrum aperuit & Cerberū ad ſuperos traxit, inferos, qđ maius eſt nefas. O Iuno, ſi quid vltra ſup. id qđ exhauſi adhuc hauriendū & gerendum eſt: da ſup. illud: pateris ſup. ne. q. d. cur pateris manus noſtras ceſſare tā diu. ſ. donec me ab iferis dom̄ū recipio? & eſt amara inſultatio non ſine quadā iactantiæ gloriola. vn̄ addit. Quid iubea vinci ſup. āplius: qđ nōdū vici? Sed quare miles infeſtus. i. paratus ad vi inferendā, tenet. i. occupat tēpla? hoc dicendo facit paraſceuē. i. preparationē ad futurā ſcænā: ſimulq; id moraliter oñdit, dū lęta inſolēti aio agitamꝰ ſubito triſtia obiriri. & ſup. quare terror armorū. i. armatoꝝ obſidet tēpla? Cōuenerāt aūt iuſſu Lyci vt Amphitryonē Megaramq; cum liberis tectis templi obruerent.

Et ſi placerent tertiæ ſortis loca:
Regnare potui. noctis ęternæ chaos
Et nocte quiddam grauius: & triſtes deos
Et fata vici: morte contempta redii.
Quid reſtat aliud? vidi & oſtendi inferos:
Da ſi quid vltra eſt: tamdiu pateris manus
Ceſſare noſtras Iuno? quid vinci iubes?
Sed templa quare miles infeſtus tenet?
Limenq; ſacrum terror armorū obſidet?

BERN. ¶ Tertiæ ſortis loca. i. infernꝰ. prima ſors fuit Ioui cęlū: ſecūda Neptuno mare: tertia Plutoni infernꝰ. Morte cōtēpta. cōtēpto loco mortis. Ceſſare. quieſcere. o Iuno eſt ne aliud qđ mihi iperes? Quid vinci. ſ. a me. Sed tēpla. Dat locū ſequenti ſcenæ: cū dicebat iſta Hercules vidit templa circundata militibus & rogum paratum. Infeſtus. inimicus: & inquietans dicitur. Tenet. obſidet. Limen, ianuam templi.

ASCENSIVS.

VTrum ne viſus. In huius ſcænę pricipio (nam argumentum totum ſatis aperit Berñ.) Amphitryō viſo Hercule dubitat pre nimio gaudio quia ſupra ſpem aduenerat in ipſo puncto cōmoditatis, an ipſe eſſet: ſicut Andromache de Aenea. æneī. iij. Vera ne te facies verus mihi nuntius affers? &c. Reliqua cum ordine aperiam qui talia eſt. Vtrumne. ſatis fuiſſet vtrū, aut ne, ſed ad affectionem vehementē indicādū nonnunq̄ geminate dicimus Anne? Non ne? Vtrūne? &c. vota. i. nimia deſideria, decipiunt viſus meos? quia quæ maxime cupimus videre videmur p̄ſertim dormitantes licet nō videamꝰ. An ſup. verū eſt & nō decipior q̄ ille. ſ. notiſſimus & nobiliſſimꝰ, domitor orbis ſ. Hercules, & decus graium id eſt graioꝝ, aut græcanicum, liquit domum ſcilicet Ditis, ſilētem ſup. in triſti nubilo. Eſt ne ille, ſcilicet quē video aut videre videor, natus. i. filius meus ſaltem ex vxore mea genitus? & cum melius agnoſceret inquit: membra id eſt organa ſenſuum meorum, ſtupent, id eſt hebeſcunt & obtunduntur lętitia. O nate ſcilicet Hercules certa & ſera id eſt multum tarda, ſalus Thebarū. Cerno ne verum corpus? Alludit vt dixi, ad Andromaches verba ad Aeneā. an fallor deceptus vmbra tua, id eſt ſimulacro corporis tui, qđ veteres ethnici putabant & ad inferos deſcendere & itidē viuis apparere: cū verum corpus putarent (vt res erat) in cineres reſolui: & ſpiritū (in quo fallebantur) coelum repetere. Sūt qui corrupte legant vel tua videns &c. ſed & metrum & ſententia refragant, aſtipulāturq; repoſitioni doctiſſimi Eraſmi Roterodami quē fere hic ſeqmur, immo in omnibus q̄ repoſuit. Tu ne es? quarta pre lętitia dubitatio: quam ſequitur mox confirmatio.

Amphitryon. Hercules. Theſeus.
Trimetri iambici.

VTrum ne viſus vota decipiunt meos?
An ille domitor orbis & graiū decus
Triſti ſilentē nubilo liquit domum?
Eſt ne ille natus? membra lætitia ſtupent.
O nate: certa: & ſera Thebarum ſalus:
Verum ne cerno corpus? an fallor: tua
Deceptus vmbra? tu ne es? agnoſco thoros
Humeroſq;: & alto nobilē trūco manū. Her.
Vnde iſte genitor ſqualor: & lugubribus
Amicta coniunx? vnde tam fœdo obliti
Pędore nati? quæ domū clades grauat? Am.
Socer eſt peremptus: regna poſſidet Lycus:
Natos: parentē: coniugem leto petit. Her.
Ingrata tellus: nemo ad Herculeæ domus
Auxilia venit. vidit hoc tantum nefas
Defenſus orbis? cur diem queſtu tero?
Mactetur hoſtis. The. hanc ferat virtus notā:
Fiatq; ſummus hoſtis Alcidæ Lycus?
Ad hauriendum ſanguinem inimicū feror.

Her. Theſeu reſiſte: ne qua vis ſubita ĩgruat.
Me bella poſcunt: differ amplexus parens:
Coniunxq; differ: nuntiet Diti Lycus
Me iam rediſſe. The. flebilem ex oculis fuga
Regina vultum: tuq; nato ſoſpite
Lachrymas cadẽtes reprime: ſi noui Herculẽ
Lycus Creonti debitas pœnas dabit.
Lentum eſt dabit: dat: hoc quoq; lentũ: dedit.

Agnoſco toros. i. grandes muſculos & pulpoſas neruoſaſq; partes lacertorũ: & humeros, ſup. tuos: & manũ ſup. tuã, nobilem. i. inſignem, trunco: aut corporis totius cui adhęret: aut brachij: alto. i. ſublimi. At Hercules nõ animaduertẽs ad verba: ſed magis ad geſtum & habitũ: forte ꝙ verba nõ oĩa acceperat, inquit. O genitor vnde iſte. i. tam triſtis & fœdus, ſqualor. i. ſitus & immũdities vultus & habitus, ſup. aduenit: vñ inditus eſt tibi? & ſup. vnde coniunx. ſ. Megara, eſt ſup. amicta, lugubrib⁹. i. luctũ indicantib⁹ veſtimẽtis? Vnde nati. i. filij aut liberi noſtri: ſup. ſunt obſiti. i. circũquaq; obruti, pędore. i. fœtore & immunditia qualis in carcere a pedib⁹ immundia manare ſolet: quæ clades. i. calamitas grauat. i. aggrauat domũ? Amphitryo reſpondet. Socer. ſ. tuus. i. pater coniugis eſt peremptus a Lyco. Lycus hoſtis poſſidet regna: & petit. i. hoſtili aio addicere parat, leto. i. exitio & morti, natos. i. liberos tuos, parentẽ. ſ. me, ſup. & coniugẽ: ſed bene deſyderaẽ coniunctio. Ad hoc Hercules. Ingrata tellus: nemo venit ad auxilia dom⁹ Herculeę: orbis. ſ. fere totus, defenſus. ſ. ab Hercule. q. d. a me: vidit hoc tantũ nefas: & ſup. nõ eſt vltus? Sed ſup. cur tero. i. inutiliter abſumo, diem. i. tẽpus vindictæ, queſtu. i. inani querela. Hoſtis. ſ. Lycus: mactet. i. vt victima occidat. Ad qd Theſeus cenſens Lycũ indignũ qui Herculea cadat manu (glorioſum eñ putabant olim ab Heroibus occidi: vñ de Lauſo æneí. x. Hoc tñ infelix miſerã ſolabere mortẽ. Aeneæ magni dextra cadis. Et Camilla ad Tyrrhenũ quendã æneí. xj. Nomen tamẽ haud leue patrũ Manib⁹ hoc referes telo cecidiſſe Camillę. Et ecõtrario Opis inuidit Arunti ꝙ telis Dianæ caderet dicens in eodẽ. Tute etiam telis moriere Dianæ?) ferat. i. ſuſtinebit ne: vt virtus ferat. i. accipiat, hanc notam. ſ. infamiæ? & vt Lycus viliſſimus hoim, fiat Alcidę ſumm⁹. i. capitalis hoſtis? Ego feror. i. iã nunc ab impetu mentis trahor: vnde ferę dictæ ſunt: ad hauriendũ ſanguinẽ inimicũ. ſ. Lyci. q. d. deſiſte ne te polluas. Sunt tñ qui Herculi hoc attribuãt: vt ſit quia impetu mentis feror, o Theſeu reſiſte. ſed melius ſequentia ſola ſint Herculis vt dicat: o Theſeu reſiſte impetui iræ tuæ: ne qua. i. aliqua vis ſubita ingruat. ſ. q̃ in inſidijs latet: & opprimat ſup. te. bella, ſup. iſta, non dicit cædes iſta, poſcunt me. & cũ teneret a patre, differ inquit o parens amplexus. q. d. nondũ amplectendi tempus eſt: & o coniunx differ amplexus: ſinite ſup. vt Lycus nũtiet diti. i. Plutoni me iã rediſſe. ſ. ab inferis. Theſeus aũt abeũte Hercule inquit: o regina. ſ. Megara, fuga vultũ flebilẽ ex oculis. ſ. noſtris. i. reſume vultũ lætiorẽ: & tu o Amphitryon reprime lachrymas cadentes, nato. i. filio tuo ſoſpite. i. incolumi. Lycus dabit Creõti. ſ. patri Megaræ: pœnas debitas: ſi noui Herculẽ. Corrigit aũt qd dixit dabit: dicens lentũ. i. tardum eſt. ſ. verbum dabit: dat. ſ. pœnas. ſed hoc quoq;. i. verbũ dat, ẽ lentum: iam ſupple dedit pœnas debitas.

Trum. Reuerſus Hercules ab inferis erat: & eũ a longe videns Amphitryon tñ lætat⁹ eſt: vt vix poſſet credere eum eſſe verum Herculem. Qui cum appropinquaſſet vidẽs patrem ita ſquallidũ & vxorem velatam: pretermiſſa ſalutatione petiuit: quid ita mœſti eſſent. Amphitryo reſpondet Lycum regnũ occupaſſe: & Creontẽ & filios eius occidiſſe: & mortẽ Megarę & eius filijs parare. Hercules miratus tantã iniquitatẽ receſſit vt iret ad interficiendũ Lycũ: q fuerat ſacrificatũ Neptuno. Remanſit Theſeus cũ Amphitryone & Megara: quib⁹ narrauit quicqd egerat Hercules apud inferos: deſcribẽdo viã & ſitũ inferni. Vota. deſyderiũ meũ. Triſti nubilo. qa ibi eſt ppetua nox. Lętitia ſtupẽt. quaſi incẽſata ſũt ppter lętitiã. nã ſtupor eſt quędã alienatio ſenſuum ꝙ. ſ. ſenſus conſtipent. Sera. tarda, quia iã erat regnũ perditũ & rex interẽptus. Toros. grandes muſculos brachiorũ. Alto trunco. i. claua ingenti. Vñ. qua cã. Iſte ſqualor. i. incultus veſtiũ. dixerunt veteres ſqualere quicqd nimis incultũ obſitũq; erat: ita vt videntibus horrorem incuteret: a ſquamarũ crebritate & aſperitate deductũ. Amicta. velata. Vñ. qua cauſa. Nati obſiti. inculti. Fœdo tetro. Pædor. Pędor ſignificat oẽm immũditiã in hoie. Lucanus. longuſq; in carcere pædor. & Cicero. Barba pędore horrida. vnde pęditoſum dicim⁹ qd mali odoris. Varro de re ruſtica. Solida terra pauita, maxime ſi eſt argilla: nec ſitu pęditoſa eius gratia oblitiſcant. Hinc etiã pędo verbũ: qd eſt crepitũ vẽtris emitto. quod vt facere in cõuiuio liceret: edicto Claudius princeps ſtatuit: ꝙ quendã periclitatũ præ pudore ex cõtinentia repererat. Fœdo pędore igitur: turpi illuuie. Socer. reſpondet Amphitryo pater vxoris tuæ eſt interempt⁹. Leto petit. i. vult iterficere. Leti mora dicit a leo. i. deſtruo. qa mora omnia deſtruit. Tero. conſumo. Queſtu lamentatiõe. Mactet. interficiat. & eſt verbũ ſacrificantiũ: & mactæ victimæ dicuntur. Ad hauriẽdum, ad interficiendum Lycum: non debet virtus & fortitudo Herculis pati hanc infamiam. Feror. Vado tecum o Hercules. Ingruat. eueniat. ſed proprie ingruere eſt hoſtẽ prudenter inſequi, ſumptũ a gruib⁹ quę ordine quodam facto volant. Vergilius. Ingruit Aeneas. Differ. Vertit ſe modo Hercules ad patrẽ dicens, ſcio pater ꝙ me velles complecti ſed expecta donec rediero & interfecero Lycum ſceleratum. Diti. Plutoni. Flebilẽ. Diſceſſerat Hercules: & Theſeus qui remanſerat conſolatur Amphitryonem & Megaram: rogatuſq; magnanimi Herculis facinora explicat: quę apud inferos geſſit. Regina. Megara. Fuga. remoue. Vultum flebilem. triſtitiam faciei. Tuq;. Et tu o Amphitryo.

BERN. — Tori. — Squalere. — Pędor. — Pęditoſũ. — Pędere. — Letum. — Ingruo.

¶ Vtrum ne. Carmen trimetrum iambicum. colloquuntur Amphi. Her. Theſeus: & bifariã diuiditur iſta cõfabulatio. prima eſt vltro accepta de Lyco & ſuis: ſecunda eſt inquiſitio per Amphitryonem de inferno. Primũ ſtupet Amphitryõ inopinũ Herculis reditum. Theſeu reſiſte. Admonet Theſea Hercules caueat ab inſidijs. Amicitia Herculis & Theſei cœpit exordium a pugna Lapitharum & centaurorum cũ Lapithis opẽ ferret Theſeus. auctor eſt Herodot⁹. poſtea cepit incrementũ in certamine Amazonum vbi donat⁹ fuit antiopa Theſeus: quẽadmodum ſcriptũ reliquit Andron Halicarnaſſeus. Illud etiam traditur ꝙ cum Theſeus

DANI. — Amicitia Herculis & Theſei.

precib⁹ Herculis e manib⁹ Adonei Moloſſorũ regis ereptus eſſet: a quo in carcerem coniectus fuerat q̃ voluiſſet filiam rapere: Pyrithoo iam a canib⁹ lacerato reuerſus Athenas inſtituit oĩa templa Herculi dedicare quatuor tantũ reſeruatis. Hęc ſat de amicitia Herculis & Theſei.

ASCEN. ¶ Votũ ſecundet. Amphitryon auidus cognoſcendi ea q̃ Hercules apud inferos geſſerat, interea dũ Hercules Lycũ cędit (nam cędes in publico nõ exhibẽtur oculis ſed factę recitant̃) compendio inuitat eum dicens. Deus qui põt ſecundet. i. proſpero euentu pſequat̃, votũ. i. deſyderiũ noſtrũ: & adſit. i. auxilio ſit, rebus laſſis. i. fatigatis & ad caſũ pximis. o magnanime comes. i. aſſecla, nati. i. filij ſup. mei, ſaltẽ putatiui. ſ. Hercul', magni. ſ. ſine exemplo, pande. i. exprime nobis: ordinẽ. i. feriẽ: virtutũ. i. facinorũ virtute peractorum. Et ſup. pande q̃. i. q̃tum longa via, ducat ad manes. i. inferos, mœſtos: quia tenebris incluſos: & pande: vt. i. qualiter canis tartareus. i. infernus. i. cerberus, tulerit. i. ſufferre paſſus ſit, vincla pro vincula. Ad qđ Theſeus: O Amphitryõ: Tu cogis. ſ. honeſtis & amicis precib⁹, ſicut Moſes deũ coegit, ſup. me, memorare. i. recitare & ad memoriã reducere acta. i. facinora Herculis, horrẽda quoq̃ i. etiam ſecurę menti. i. quę extra oẽm timorẽ eſt: talia eñ ſunt vt horreſcã referens. Fides i. credulitas auræ vitalis. i. q̃ ad ſuperos vbi vitalis aura eſt redierimus, vix ẽ certa adhuc quia acies. i. acumen luminũ. i. oculorũ, torpet. i. hebeſcit, q̃ pro. i. viſus hebetes. i. obtuſi, vix ferunt. i. ſuſſerũt, diem. i. lumẽ ſolis: inſuetum. ſ. nobis ab inferis reuerſis. Ad hoc Amp. o Theſeu peruice. i. ſupera perfecte & expelle virtute animi, quicqđ pauoris remanet ſup. tibi alto. i. pfũdo pectore: neue fraudate. ſ. ipm, primo. i. pręcipuo fructu laborũ qui eſt gloria & voluptas quã capim⁹ memorando: vnde illud, Forſan & hęc olim meminiſſe iuuabit: vñ & author ſententioſe addit. Id quod fuit durũ pati: eſt dulce meminiſſe. Fare. i. eloquere caſus horridos. i. horrificos. Theſeus aũt ne inferos lędat, premiſſa dep̃catione culpæ ſiqua eſt in reuelãdis optis (vt ſexto æneidos. Dij quib⁹ imperiũ eſt aiarum vmbręq̃ ſilentes & Chaos & Phlegethõ loca nocte ſilentia late, Sit mihi fas audita loqui: ſit numine veſtro Pãdere res altas terra & caligine merſas.) dicit: O oẽ fas mũdi. i. qđ vbicunq̃ rerũ eſt: ego precor te: & precor te ſup. o Pluto dominãtẽ regno capaci. ſ. omnium manium: & te o Proſerpina, quã mater. ſ. Ceres irrita. i. fruſtr ta voto ſuo: eũ vt dicit Maro, Nec repetita ſequi curet Proſerpina matrem: quęſiuit tota Aetna, mõte Siciliæ: vbi flores colligens a Plutone rapta fingit̃: vt liceat ſup. mihi eloqui impune. i. ſine vindicta iura abdita & operta terris. Incipiẽs autẽ narrare dicit. Tellus Spartana. i. Laconica i qua Sparta quę & Lacedæmon nobiliſſima vrbs eſt: attollit. i. erigit in cælũ, iugũ nobile. i. clarũ & multis notũ. ſ. Tænarũ promõtoriũ per qđ deſcẽſus ad inferos dicit̃: vbi Tęnarus. ſ. mons & pmontoriũ, p̃mit æquor. i. mare vicinũ (quia promõtoriũ dicit̃ mons in mare p̃minens & deſinens) ſyluis dẽſis: ne profluat: aut potius ne videat̃. Domus Ditis inuicti. ſ. vi humana: nã Hercules diuina prædit⁹ erat:

Am. Votũ ſecundet qui poteſt noſtrũ deus:
Rebuſq̃ laſſis aſſit: O magni comes
Magnanime nati pande virtutum ordinem:
Q̃ longa mœſtos ducat ad manes via:
Vt vincla tulerit dura tartareus canis. The.
Memorare cogis acta: ſecuræ quoq̃
Horrenda menti: vix adhuc certa eſt fides
Vitalis aurę: torpet acies luminum:
Hebeteſq̃ viſus vix diẽ inſuetũ ferunt. Am.
Peruince Theſeu quicquid alto pectore
Remanet pauoris: neve te fructu optimo
Frauda laborum: quod fuit durum pati:
Meminiſſe dulce ẽ: fare caſus horridos. The.
Fas omne mundi: teq̃ dominantem precor
Regno capaci: teq̃ quam tota irrita
Quęſiuit Aethna mater: vt iura abdita
Et operta terris: liceat impune eloqui.
Spartana tellus nobile attollit iugum:
Denſis vbi ęquor Tęnarus ſyluis premit.
Hic ora ſoluit Ditis inuicti domus:
Hiatq̃ rupes alta: & immenſo ſpecu
Ingens vorago faucibus vaſtis patet:
Latumq̃ pandit omnib⁹ populis iter.
Non cæca tenebris incipit primo via:
Tenuis relictę lucis a tergo nitor:
Fulgorq̃ dubius ſolis afflicti cadit:
Et ludit aciem. tale non dubie ſolet
Prębere lumen primus: aut ſerus dies.
Hinc ampla vacuis ſpatia laxantur locis:
In quę omne merſum pereat humanũ genus.
Nec ire labor eſt: ipſa deducit via:
Vt ſepe puppes æſtus inuitas rapit:
Sic pronus aer vrget: atq̃ auidum chaos:
Gradumq̃ retro flectere haud vnq̃ ſinunt
Vmbræ tenaces: intus immenſo ſinu

Placido quieta labitur lethe vado:
Demitq; curas: ne ve remeandi amplius
Pateat facultas: flexibus multis grauem
Inuoluit amnem: qualis incerta vagus
Mæander vnda ludit: & cedit ſibi:
Inſtatq; dubius: littus an fontem petat.

ſoluit.i.aperit hic ora.i.oſtia ſua: & rupes alta hyat.i.fauces apit: & vorago.i.ingluuies igens: patet ſup. in immenſo ſpecu: faucibus vaſtis.i.habẽs fauces vaſtas.i.tam patentes vt vix impleri poſſent: quia infernus nũq̃ dicit ſufficit; & pandiť omnib⁹ populis iter latũ qa Noctes atq; dies patet atri ianua ditis: & vt dicit Horatius. Omnib⁹ vna manet mors &c. Via cęca.i.quę viſum adimit tandem, nõ incipit primo tenebris: aliõq nõ pateret: hoc eſt aliquid lucis admittis in itroitu: quia tenuis nitor lucis relictę a tergo.ſ.deſcendentiũ peam: & ſulgor rubeus ſolis: quia vt dicit Maro in ſexto: tale eſt lumẽ quale lunæ in primo ortu dum eam quis aut videt aut vidiſſe putat: ſolis afflicti.ſ.a tenebris, cadit.i.imminuiť & ludit.i.decipit aciem.ſ.oculorũ. Dies prim⁹.i.prima pars diei: hoc eſt diluculum: aut ſerus.i.poſtrema para diei: hoc eſt crepuſculũ: ſolet nõ dubie.i.ſine dubio, præbere tale lumen. Hinc.i.deinde vbi peruentũ eſt trãs fauces ad barathrũ vſq;: ſpatia ampla laxantur.i.laxa habent: locis vacuis: in quæ.ſ.loca omne gen⁹ humanum merſum.i.immerſum, hoc eſt ſi immergať, pereat, quia quo deueniat neſciať. Nec labor eſt ire.i. vt illuc eatur: qa facilis deſcẽſus auerni. ipſa via deducit.i.in pceps ducit: vt.i.quẽadmodũ, æſtus.i.ſeruẽs fluxus aquaꝝ, rapit.i.attrahit & abſorbet ſæpe puppes inuitas.i.reluctantes per nautas: ſic aer pronus.i.procliuis & deorſum trahẽs, vrget.ſ.accedẽtes vt cadat & non emergant: atq; chaos.i.barathrũ obſcurũ, auidũ: quia inſatiabile: ſup. vrgent: & vmbrę tenaces.i.dęmones auari haud.i.nõ, ſinũt vnq̃.i.aliqñ, ſup. receptos, flectere gradũ retro.i.retrouerti, quia in inferno nulla eſt redemptio: quia vt dicit Maro: reuerti ſata vetant: & nouies ſtyx interfuſa coercet. Lethe.i.obliuionis fluuius aut palus, quieta.i.torpens: vado placito: quia tranquillo: niſi legať potius tacito: labiť intus: ſinu imnẽſo: & demit.ſ.manibus, curas.i.ſollicitudines reuertendi ad ſupos: quorũ immemores fiũt potando Lethen. ve pro &: ne facultas remeandi pateat amplius: ipa inuoluit amnem graue: quia obliuionis inductiuũ: multa flexibus.i.reuolutionib⁹ & gyris: exiſtens ſup. talis, qualis Męander flu. Phrygiæ tortuoſus, ludit.i. quaſi ludẽs ocioſus it & redit non vno meatu ſed diuerſis: vagus, id eſt incerti curſus, vnda incerta: quę nunc in hanc nũc in illam flectatur partem, cũ tamen ſemp curſum cõtinuet: vñ addit: & cedit ſibi.q.d. nõ extrinſeca vi coactus: ſed propria, eo vñ fluxit redit flexo curſu per cõtinuatũ non repetitũ alueũ in eandẽ partẽ: & inſtat.i. inſtanter fluit: dubius.i.incertus, an ſup. petat littus.ſ.maris, an fontem vnde ortus eſt.

¶ Memorare. Petiuerat Amphitryo a Theſeo vt ſeriem ſactorũ Herculis: & qualis via eſſet ad inferos: explicaret: reſpondet ibi Theſeus ꝙ tanta eſt horribilitas inferorum: ꝙ qui audiret timeret: tanto magis q̃ videret. BERN.

Vix adhuc. Vix poſſum adhuc credere ꝙ ipſe ſum apud vos: & in luce ſolis. Auræ vitalis. regiõis huius in qua viuimus & capimus auras. Vergi. Si veſciť aura ætherea. Torpet. illi q̃ diu fuerũt in tenebris vix poſſũt tolerare lumen. Acies. viſus. Hebetes. quãdocũq; ſenſus deperdiť, fit hebes: vt hebes viſus, hebes ingeniũ non acutũ. ita qñ gladius nõ incidit hebetẽ dicim⁹. Diẽ. lucem. Peruince. O Theſeu noli timere, dicito audacter. Alto pectore. magno aio. Frauda. noli te priuare. Fructu lab. gloria. quia eſt iucundũ narrare ea q̃ euiciſti magno labore. Fas omne. Theſeus volens narrare geſta Herculis apud inferos & ſecreta inferni, petit veniã pruno a dijs inferis: vt liceat illa dicere. Fas omne. omne diuinũ. ad deos eñ referť fas ſicut iuſtum ad hoies. Vergi. Fas & iura ſinunt.i.diuina & humana iura permittunť. Dominantẽ.ſ.Plutonẽ. Regno capaci. inferno q̃ capit oẽs. Sic Horatius in odis. Capit oẽs domus exilis Plutonia. Teq; o Proſerpina. Quã mater. Ceres. Irrita. q̃ fruſtra q̃ſiuit. Aetna. mõte Siciliæ vbi rapta fuiſti a Plutone. Abdita & opta. ſecreta. Spartana. Incipit oſtendere viã ad inferos. Spartana. laconica vt ſupra dictũ. Attollit. eleuat. Iugũ. montẽ. Vbi Tęnarus. ipſe mons. Premit. obũbrat. Aequor. mare, qđ inferius eſt, premiť a ſuperiori. Hic. in Tęnaro. Soluit. apit. Ora. ianuã. Ditis. Plutonis. Inuicti. Inſuperabilis. quia deus eſt mortis cui ſunt oẽs ſubiecti. Sic Horatius. Omnib⁹ vna manet mors & ſemel calcãda via leti. Hiat. aperiť. Alta. pfunda.

Latũ. vt dicit euãge. Lata eſt via q̃ ducit ad perditionem. Nitor. ſplendor. Tenuis. paucus, & debilis. A tergo. quia relinquis a tergo lucem: eundo ad tenebras inferni. Cadit. quia locus ille ſtat in cadẽdo & in deſcẽſu: ibi videť ꝙ ſol obſcureť. Solis afflicti, quaſi extincti p tenebras. Ludit aciẽ. decipit viſum. quia videť vt videas: & tñ nõ bñ potes videre. Sic Vergi. Aut videt, aut vidiſſe putat p nubila lunã. & deſcribit lucẽ illã per cõparationẽ: eſt talis illa lux qualis eſt crepuſculi qñ ſummo mane adhuc non clara lux: nec eſt nox. Primus. prima pars diei hoc eſt crepuſculũ. Serus. veſptinus: quãdo nõdũ eſt obſcura nox. Hinc. qñ magis intras, fit amplitudo cãpi. Vacuis. ppter aias q̃ nõ occupãt. interdũ loc⁹ vbi nihil eſt: aliqñ ita amplus vt nõ videať poſſe impleri. Vacuus aliquãdo ocioſus diciť: vt Oui. Vacuæ carmina mentis opus. aliqñ loc⁹ nõ poſſeſſus: vt Cicero. Qui quõdã i vacua venerũt. Laxanť. amplianť. In quę.ſ.ſpacia oẽs deſcẽdũt. ſic Propertius. Tardius aut citius ſedẽ pperamus ad vnã. Nec ire labor. ſic Verg. Facilis deſcẽſus auerni. Noctes atq; dies patet atri ianua ditis. Deducit. deorſum ducit. Vt puppes. per cõparationem dicit. nauis q̃ ſecũdo fluctu duciť, cito currit. Pronus. inclinatus in pręceps. Vrget. impellit. Atq; auidũ chaos, confuſio illa q̃ oia trahit ad ſe. Chaos appellarunt veteres quandã confuſam ab initio materiẽ hiantẽ: patentemq; in pfundũ Latini hiatũ vocãt. græci aũt chaſma. Ouid. Ante mare & terras: & qđ tegit oia cælũ. Vn⁹ erat toto naturæ vultus in orbe. Quẽ dixere chaos: rudis: indigeſtaq; moles. Nec quicq̃ niſi põdus iners. Gradũq;. illinc nõ poſſunt redire. ſic Vergili⁹. At reuocare gradũ: ſuperaſq; euadere ad auras: Hoc opus, hic labor eſt. Vmbræ tenaces. aiæ oẽs retinẽt: nec dimittunt. Lethe. flumen lethen apud inferos eſſe pdiderũt: cuius latices ſi quis guſtauerit: oim rerũ præteritarum obliuiſciť. iccirco ἀπὸ τῆς λήθης hoc eſt ab obliuione nomẽ habet. Datus autẽ hinc fabulæ locus ꝙ morientes oim rerum obliuiſcunť. Lucan⁹. Quã iuxta Lethes tacitus plabiť amnis. Infernis (vt fama) trahens obliuia venis. Qualis incerta. Męander fluuius inter Miletum & Prienen egrediť

Vacuum. Chaos. Chaſma. Lethe. Męander.

dri ſcaturit per Phrygiã & ſeparat Lydiam a Caria ad campos qui Mę̃adri dicunt̃. Strabo flexuoſũ ideo ſcribit q̃m multũ limi accipiat:& vario impetu modo ad hanc modo ad aliã ripã adijciat. vnde omnes obliquitates veteres Męandrum appellauerunt.

DANI. ¶ Memorare. Piget Theſea repetere quę viderit q̃ egerit. apd̃ inferos cũ ſuo magno diſcrimine cum vix receptus ad ſupos adhuc ſentiat tartareę caliginis graue dtnẽ. ſic Aeneas apud Dido inuit⁹ poemiat̃. Infandũ regina iubes &c. & apud Homerũ Achillis vmbra ad Vlyſ. μὴ δή μοι θάνατόν γε παραύδα φαίδιμ' ὀδυσσεῦ.

Nobile tu. Tænarus in Laconia p̃mõtoriũ iuxta Maleã cũ p̃cipiti voragine. credit vulgus patere deſcenſum ad inferos per illud p̃cipitiũ. a Tænaro dicit̃ etiã oppidũ Tęnarũ celebre ſimulachro Arionis inſidentis dorſo Delphini ex ære Corinthio. qd̃ quidẽ ſimulachrum inſtituit Periander rex in gratiã egregij citharœdi Arionis. Tęnari fauces iter ad tartarum monſtrante a deſcribit Papin. & Maro eleganter.

Palus inertis fœda Cocyti iacet.
Hic vultur: illic luctifer bubo gemit:
Omenq́ triſte reſonat infauſtæ ſtrigis:
Horrent opaca fronde nigrantes comę
Taxo imminente quã tenet ſegnis ſopor.
Fameſq́ mœſta tabido rictu iacens:
Pudorq́ ſerus conſcios vultus tegit.
Metus: pauorq́: funus: & frendens dolor
Aterq́ luctus ſequitur: & morbus tremens:
Et cincta ferro bella in extremo abdita.
Iners ſenectus adiuuat baculo gradum. Am.
Eſt ne aliq̃ tell⁹ cereris: aut bacchi ferax? Th.
Non prata viridi læta facie germinant:
Nec adulta leni fluctuat Zephyro ſeges.
Non vlla ramos ſylua pomiferos habet.
Sterilis profundi vaſtitas ſqualet ſoli:
Et fœda tellus torpet æterno ſitu:
Rerumq́ mœſtus finis: & mundi vltima.
Immotus aer hęret: & pigro ſedet
Nox atra mundo: cũcta mœrore horrida:
Ipſaq́ morte peior eſt mortis locus. Am.
Quid: ille opaca qui regit ſceptro loca
Qua ſede poſitus tẽperat populos leues? Th.
Eſt in receſſu tartari obſcuro locus.
Quem grauibus vmbris ſpiſſa caligo alligat.
A fonte diſcors manat hinc imo latex:
Alter quieto ſimilis: hunc iurant dei:
Tacente ſacram deuehens fluuio ſtyga.
At hic tumultu rapitur ingenti ferox:
Et ſaxa fluctu voluit Acheron inuius
Renauigari: cingitur duplici vado

ASCEN. ¶ Palus. i. ſtagnans aqua, Cocyti fluuij iferni a luctu dicti, inertis. i. torpentis & ſine arte & induſtria ab effectu: cũ oẽs quos recipit inertes faciat, eo q̃ illic nõ ſit merẽdi ſed metẽdi mala ſemina locus, iacet. ſ. apud inferos, fœda: q̃a aqua nõ mota & iacẽs cõtrahit fœtorẽ & immundıtiã. Vultur. ſ. Tityi iecur exedens, hoc eſt ſtimulus cõſcientiæ, gemit. i. ferali & lugubri voce canit hic. i. in hac, hoc eſt vna parte: & bubo luctifer quia ferale habet carmen: vt æneі. iiij. Solaq́ culminib⁹ ferali carmine bubo Viſa queri: eſt eñ auis lucifuga: gemit illic. i. in illa aut alia parte: & omen triſte. i. indicans & portendẽs æternũ ſupplıciũ, ſtrigis auis nocturnę q̃ pueros deuorare quos noctu dũ volat deprehenderit fingitur infauſtæ. i. infelicis augurij, reſonat. i. iterum atq́ iterũ ſonat ex reboatu echus. Comæ. ſ. arboris, hoc ẽ folia, nigrantes: quia oia apd̃ inferos cum ſint lucis expertia cenſent̃ ſubnigra, horrent. i. horrorẽ incutiũt, frõde opaca. i. denſa: & per quã nihil lucis tranſit: taxo arbore amara & p̃nicioſa fronde, imminente. i. incũbente in Cocytũ: quã. ſ. taxũ, ſopor ſegnis. ſ. cõſanguineus leti, tenet. i. occupat: & fames mœſta, ab effectu, iacẽs. ſ. ſub taxo: rictu tabido. i. infecto tabe & putredine cũ labia ſua mordic⁹ ſauciet aliud nõ habẽs. nõ legetur rabido: ne ſit Pyrrhichius pro iambo: & pudor ſer⁹. i. nimis tardus: debebat eñ eſſe ne cõmittant̃ ſcelera: & multis eſt ne cõfiteantur etiã moriẽtes: cõfeſſio aũt apd̃ inferos aut nulla eſt: quia in inferno quis cõfitebit̃ tibi? aut ſi eſt, q̃a coacta eſt, nullius eſt meriti. tegit vultus cõſcios. i. cõſciorũ, quia vermis eorũ non extinguet̃. Metus, pauor, funus & dolor frendens, hoc eſt oia q̃ ad mortem ducunt: q̃ Maro in foribus inferni locat: & luct⁹ ater. i. atratus quia pullis veſtib⁹: & morbus tremens. i. faciens tremere, vt febris: & bella, q̃ etiã multos ad inferos demittũt, cincta ferro, abdita: id eſt occluſa i extremo ſcilicet angulo, aut ſenectus iners: abdita i extremo. ſ. loco & tp̃e: adiuuat gradũ. i. igreſſum ſuũ baculo. ſ. cui incumbit: vñ ſphynx hoiem in ſenectute tripedẽ finxit. Ne aũt ſolus diu loq̃t̃ Theſeus, quærit Amphitryõ. Eſt ne aliq̃ tell⁹ tenax aut ferax Cereris. i. frumẽti: aut Bacchi. i. vini? Reſpondet Theſeus. Prata non germinãt ſup. illic, entia. i. vt ſint quia nõ ſũt læta. i. lætitiã p̃uocantia: facie. i. ſup̃ficie & aſpectu viridi: nec ſeges adulta. i. matura: q̃a aut nulla eſt: aut ſi qua eſt ad maturitatẽ nõ p̃uenit: attamen in Elyſijs ſunt gramina læta: authore Marone: ſed de loco dãnatorũ loq̃tur: fluctuat. i. more fluctuũ agitat̃, Zephyro/vento illo occidentali qui & Fauonius di-

Aduerſa Ditis regia:atq; ingens domus
Vmbrante luco tegitur:hic vaſto ſpecu
Pendent tyranni limina:hoc vmbris iter:
Hęc porta regni:campus hanc circa iacet:
In quo ſuperbo digerit vultu ſedens
Animas recentes:dira maieſtas deo:
Frons torua fratrũ quę tamẽ ſpecimẽ gerat
Gentiſq; tantę:vultus eſt illi Iouis
Sed fulminantis:magna pars regni trucis
Eſt ipſe dominus:cuius aſpectum timet
Quicquid timet?Am.vera ne eſt fama inferis
Tam ſera reddi iura:& oblitos ſui
Sceleris nocentes debitas pœnas dare?
Quis iſte veri rector:atq; ęqui arbiter?

citur,leni.i.nõ violento:vlla ſylua non habet ramos pomiferos:& tñ fingit Tãtalus ad poma ſubterfugiẽtia os attollere. Vñ ſtatim dicturus poma deſtituũt famẽ. Vaſtitas ſoli pfundi,ſqualet.i.immũda iacet,ſterilis:& tellꝰ fœda torpet æterno.i.ppetuo ſitu.i.immundo mucore & turpi lanugine vt in locis vapidis & immũdis naſci ſolet:& mœſtus finis rerũ.ſ.generabiliũ eſt ſup.illic,aut oĩm cũ ſit cẽtrũ mũdi:& pro.i. vltima mũdi ſup. ſũt illic: aer hæret ſup.illic immotus:& ita fœtidꝰ eſt: & nox atra.i.nulla luce adiuta , ſedet.i. fixa manet:mũdo pigro qa immoto: cũcta ſup. ſunt illic horrida mœrore.i. ob mœrorẽ quẽ inducũt ijs q illic ſunt. Et locus mortis eſt peior ipſa morte.quo dicto cũ nihil ſit verius,nihil tamen eſt triſtius:quia ibi eſt mors ęterna: hoc eſt ſemp mori & nunq̃ mortuũ eſſe. Cupiunt aũt q illic ſunt mori & tñ mori nõ poſſunt:vtrũ tñ nõ eſſe velle poſſint, diſquirant theologi noſtri. Quis modus interrogãdi, ille.ſ. Pluton aut dis aut Iuppiter infernus:q regit ſceptro.i.virga regali, loca opaca.i. inferna,qua ſede poſitꝰ.i.conſtitutus, tempat. i. tẽperanter regit:aut inter ſe cõcordes facit: populos leues.i.mobiles & incõſtantes? Ad hoc Theſeus. Locus ſup.quidã,eſt in obſcuro receſſu(nõ eſt legendũ ſeceſſu ne deſit iambus ſecũdę ſedi)tartari.i.pfundiſſimi carceris apud inferos:quẽ.ſ.locũ,caligo ſpiſſa,quia vt quidã dicũt palpabilis,alligat.i.obſidet,vmbris grauibus.i.magnis & moleſtis. Latex diſcors.i.cõtrariæ naturę aqua:manat hinc.i.ex hoc loco caliginoſo,vno fonte:alter ſup.latex manat ſimilis quieto.i.ſtagnanti:ita vt manet quidẽ & fluat: ſed vix pceptibiliter,vt Arar interdũ,deuehens.i.deorſum trahens,fluuio tacente.i. ſine murmure & quaſi imperceptibiliter pfluente,Styga ſacrã,quia dij cuius iurare timent & fallere numen:dicit̃ eñ triſtitia,qua nihil eſt diuinę naturæ magis contrariũ:vñ addit quaſi per parentheſim:dij iurant hũc.i.per hũc ſtygis laticẽ:nec eſt cõtrarium illi:dij cuius iurare timent &c. qa copulatim eſt legendũ:non eñ dij timent iurare:ſed iurare & fallere. Aſt i.ſed,hic.i.alter fluuius eodẽ fonte defluens videlicet Acheron ferox, quia impetuoſus,rapit̃ ingenti tumultu:& voluit ſaxa fluctu:ens inuius.i.inhabilis ad impedimẽtũ vitæ,renauigan. Regia Ditis.i.Plutonis aduerſa.i.in aduerſo poſita,cingit̃ duplici vado.ſ.dictorũ fluuiorũ:immo ſcd'm Maronẽ noues ſtyx interfuſa coercet:nõ quidẽ aulã ditis ſed ſontes:& ingens domus Ditis,tegit̃ loco vmbrante.i. vmbras faciente.Hic.i.in hac parte pendẽt limina tyranni.ſ. Plutonis,ſpecu vaſto.i. valde amplo.Hoc iter eſt vmbris:quia ſunt regna inuia viuis vt dicit Maro:& hęc eſt porta regni: vt noſcamus qualis ſit regia q̃ talẽ habet portã. campus.i. locus capax,iacet circa hanc.ſ.portã & regiam:in quo.ſ.campo Tyrannus ſedẽs,digerit.i.diſcernit & recognoſcit,vultu ſupbo,aĩas recentes.i.recenter aductas.Maieſtas dira.i.tremenda quaſi a deorũ ira prolata,eſt deo ſ. Plutoni:frons torua.i.intorta & quaſi taurina:q̃ tamẽ gerat ſpecimen.i.indiciũ & imaginẽ ſeu approbamẽtũ fratrũ.ſ.reliquorũ Iouis & Neptuni.i.per qđ ſe poſſit pbare fratrẽ eorũ:& q̃ gerat ſpecimen tantæ gentis .i. generis:qđ inter ſe totũ diuiſit mũdum. Vultus Iouis eſt illi.ſ. Diti: vñ & Iuppiter infernus dicit̃:ſed fulminãtis:& ita irati. Ipſe dñs.i.ſęuus tyrannus ẽ magna pars regni trucis. Vñ reuera,ſicut ſummũ bonum eſt fruitio diuinæ maieſtatis:ita ſummũ malũ poſitiuũ eſt dęmonũ aſpectus cũ cruciatu,& priuatione æterni boni. Cuiꝰ ſ.dñi hoc eſt Plutonis,aut vt nos diceremus Luciferi,aſpectũ timet quicqd timet̃.ſ.ab alijs:hoc eſt tã truculẽtus & dirus eſt: vt reliqui dęmones quos manes timent,ipſm inſpicere obhorreant. Rogat rurſus Amphitryõ Eſt ne fama vera,q̃.ſ.dicit:iura tã ſera.i. ſerioſa & rigida reddi inferis:& nocentes oblitos ſui ſceleris(quia per pœnitentiã nõ deleuerint: vñ puniunt̃ ibi vt dicit̃ æneі. vj. Quæ quis apud ſupos furto lętatus inani diſtulit in ſerã cõmiſſa piacula mortẽ)dare pœnas debitas? Quod ſi eſt. Quis eſt iſte rector veri.i.iuſtitiæ rigoroſę,atq; arbiter.i.liber iudex:ęqui.q.d.epikiæ? Reſpõdet quæ ſequũtur Theſeus.

¶ Palus inertis. Fœdam paludem noĩe Cocytum,vbi ſemp luctiferi bubonis gemitus,& aliarũ dirarũ auiũ BERN.
turpiſſimus vlulatus audit̃,apud inferos eſſe teſtant̃ poetæ. a Cocyo lugeo qa ibi ppetuo luctus. Inertis.nõ Cocytus.
currentis. Bubo luctifer.ferens luctũ & triſtitiã:auis eſt cuius vox pręſagit futurã calamitatẽ: vt Vergi. Ferali carmine bubo. Omen.augurium. Infauſtæ ſtrigis.infelicis auis denuntiantis malum. Auis eſt nocturna. Lucanus. Quod trepidus bubo:qđ ſtrix nocturna queruntur.a ſtridore nomẽ habẽt.fabuloſumq; eſt q eas tradunt vbera infantiũ labris immulgere. Cõſtat tñ & in maledictis iã eſſe:& etiã apud vetuſtiſſimos fuiſſe:accipiq; pro maleficis mulieribus q̃ noctu gradientes infantiũ corpora ſugendo exhauriũt. Horrent. faciunt horrorẽ. Fronde opaca.folijs denſis,& obſcuris. Comæ.rami. Taxo imminẽte.ſupſtante. Eſt eñ taxus arbor, vt inquit Ply.abieti ſimilis ſed minus virens graciliſq; & triſtis. nullo ſucco baccas fert quibus letale venenũ ineſt pręcipue in Hiſpania. vaſa etiã viatoria ex ea facta ad portandũ vinũ mortifera fuiſſe compertum eſt. hanc quidã ſimilacẽ a grecis vocari dixerunt & eſſe in arcadia tã pręſentis veneni vt ſi qui ſub ea dormiant,cibũ ve capiant,moriant̃. innoxiam fieri putant,ſi in eam arborẽ clauus æreus figat̃.a taxo toxica venena dicta ſunt quaſi taxica. Quã.arborẽ. Sopor.ſomnus.& omnibus dat poeta perſonã ſuã. Fameſq; rabido rictu.rictũ nonnulli putant ferarum tantũ eſſe:dũ roſtrũ quaſi indignabundæ torquent:ſed de homi-

Strix. (margin, beside "Ferali carmine bubo")
Taxus. (margin, beside "Taxo imminẽte")
Toxica. (margin, beside "a taxo toxica")

Rictus. nibus quoq; dicitur. Tacitus de Claudio. Porrecto rictu ſaliua manante loquebaẽ. Rictu ergo ore rabido. Serus pudor. tardus. quia facta infecta reddi nõ poſſunt. Funus. mors. Dolor frẽdens. inſaniens. Frẽde Frendere. re pprie eſt dentes agitare ex ira, ſicut frendet aper apud Ouidiũ. Eſt ne. Amphitryo interrogat Theſeũ an il lic ſint terræ feraces vini aut cereris. Nõ prata. reſpõdet Theſeus. Fluctuat. quãdo ſeges eſt adulta flãte Ze phyro fluctuare ſolet quaſi vndas imitãdo. non ibi ſunt tales ſegetes. Vaſtitas. amplitudo illa campi ſine vl la cultura. Profundi ſoli. terræ infernalis. Squalet. horret. Aeterno ſitu. ſitus eſt poſitio loci: vt vrbs Par Situs. ma eſt in pulchro ſitu. aliqñ diciẽ mucor q naſciẽ in locis nõ habitatis. Verg. Per loca ſenta ſitu. Torpet. nihil pducit. Vltima. generis neutri. Ille locus eſt vltima linea rerũ. Vltima. ergo extremitates oim locorũ. Im motus. quia ibi nõ ſunt venti, nec mouetẽ aer ibi vt apud nos. Mœrore horrida. quia nõ ſunt niſi luct⁹ & pœ næ. Quid ille. rurſus Amphitryo rogat q̃ ſit cõditio & ſtatus illius regis inferni. Tẽperat, gubernat. Po pulos leues. i. aias ſine corpe. Eſt in receſſu. deſcribit Theſeus locũ vbi Pluto regiã ſuã habet. Receſſus & ſe ceſſus idẽ, locus remotus, & ſecretior eſt. Tartari. diciẽ tartarus ἀπὸ τοῦ ταρταρίζειν: qđ eſt turbare: ibi em̃ Latex. locus ſupplicij. Grauibus. triſtibus. Alligat. circundat. Latex. aqua: eo q; lateat in venis terræ. aliquãdo vinũ ea ratione q; lateat in vua. Vergilius. Lenęos latices. Manat. fluit. Diſcors. quia alter quietus, alter im petuoſus. Similis quieto. quia nõ videẽ currere. Deuehens. fluuio ſuo facit ſtygiam paludẽ. Sacram ſty ga. Styx interp̃taẽ triſtitia vel mœſtitia. hãc Acherõtis, & terræ filiã dixerũt, ex eaq; & Pallante natos eſſe Ze lum: & Victoriã. qm̃ vero victoria in bello giganteo Ioui opẽ tuliſſet, cõceſſum ei a Ioue honoris gratia: vt dij per matrẽ eius, hoc eſt per ſtygiam paludem iurarent: nec tale iuramentũ fas eſſet violare: & ſi quis deorũ vio laſſet centũ annis a nectare abſtineret & numinis maieſtate eſſet priuatus. Vergili. Stygiãq; paludem: Dij cu ius iurare timent: & fallere numen. Herodotus vero lib. vj. dixit pro vera hiſtoria ſtygem paruã eſſe aquã in ar cadia in ciuitate q̃ diciẽ Nonacris ex petra quadã pfluẽtem. hæc eadẽ teſte Plynio lib. ij. naturalis hiſtorię licet neq; odore, neq; colore ſit abominabilis, ilico pota necat. & idẽ lib. xxxi. de eadẽ inquit, piſciculos quoſdam generat: qui comeſti repente perimũt comedẽtes. Eſt & palus alia eodẽ noie apud Memphim, quã veteres ſty ga vocauere. At hic. alius latex. Ferox ingẽti tumultu acheron. alio noie phlegethon infernalis fluuius. de quo Vergi. tenebroſa palus acheronte refuſo. & itẽ. ſub rupe ſiniſtra Mœnia lata videt triplici circundata mu ro. Quę rapidus flammis ambit torrentibus amnis Tartareus phlegethõ, torquetq; ſonantia ſaxa. Phlege thõ. ἀπὸ τοῦ φλέγω quod eſt ardeo deduciẽ. Inuius. vbi non ẽ via ad redeundũ. Regia aduerſa. dom⁹ Plu tonis poſita ex oppoſito euntiũ illuc. Duplici vado. duob⁹ illis fluminib⁹. Hic. in hoc loco. Tyranni. Plu tonis. Pendẽt. ppter ſpecũ inflexũ & deſcendentẽ. Hoc. intrant p illã cauernã qui deſcẽdũt ad inferos. Vm bris. animab⁹. Campus. planicies in q̃. Digerit. ſ. Pluto. i. diuidit animas q̃ de nouo venerunt, deſtinatq; eas in diuerſos circulos: ſecũdum earũ merita: vade tu aia huc, & tu illuc. Maieſtas. deſcribit ipm Plutonẽ. Dira. timenda. Torua. horribilis. Fratrũ ſpecimen. apparentiã, & ſimilitudinẽ Iouis & Neptuni fratrum ſuorũ. Specimẽ a ſpecio, video, diciẽ. Magna pars. eſt ipe ſolus ita terribilis: vt ipe ſit pro maiori parte terri bilitas illius loci. Vera ne. interrogat Amphitryo an ſit verũ qđ diciẽ, tã tarde aias iudicari, & puniri tãdiu: cu pitq; ſcire qui ſint iſti iudices qui cõdẽnant eas. Rector veri. i. veritatis. Atq; arbiter. quis eſt ille qui habet hoc officium iudicandi.

DANI. ¶ Cocyti. Cocytus fluuius lachrymarũ naſciẽ e ſtyge triſtitiæ vt canit Homerus in. λ. odiſſeæ κωκυτός θ' ὃς Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ. Hic vultur. Vultur vt teſtis eſt Plutarchus in Romulo eſt animãtiũ innocẽ tiſſimus omniũ. Herodotus ponticus tradit Herculẽ lætari ſolitũ vulture in re gerenda ſe oſtendẽte. nil veſciẽ ex his q̃ hoies ſerunt aut plantant: ſed ex cadaueribus eſcã ſibi quærit. interficit nihil nec deſtruit animãtium. volucribus aũt ob affinitatem etiã mortuis abſtinet. meminit Ariſtoteles & Plynius. Hæc volucris fauit Ro mulo in vrbis noie conſtituẽdo: vt Dyoniſius & Liui⁹ oſtendũt. Fameſq; mœſta. ciues & incolæ tartari hi ſunt, ſopor, fames, pudor, metus, pauor, funus, dolor, luctus, morbus: adeo vt miſerrimus Achilles alloq̃ns Vlyſſem malit vilẽ ſeruitutem ſeruire hero inopi q̃ regnare in inferno. βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη, ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν. Alter quieto, alter non alter lege nãq; Acheron vñ ſcatet ſtyx limoſus eſt & piger: ipa palus ſtyx etiã veternoſa eſt & cœnulenta formidabilis dijs peierantibus vt canit poetarũ doctor Homerus in. ε. Odiſſeę. καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι. Acherõ. Circe alloquiẽ Vlixem ſic apud Ho merum in. κ. Odiſſeę. Phlegethõ acherontẽ interluit & Cocytus qui ex aqua ſtygis manat. Sylius. Hic acherõ ſanie, craſſoq; veneno Aeſtuat & gelidam eructãs cum murmure arenam Deſcendit nigra lentus per ſtagna palude.

Non vnus alta ſede quęſitor ſedens — The.
Iudicia trepidis ſera ſortitur reis.
Auditur illo Gnoſius Minos foro:
Rhadamãthus illo: Tethydis hoc audit' ſocer.
Quod quiſq; fecit patitur: authorem ſcelus
Repetit: ſuoq; premitur exemplo nocens.
Vidi cruentos carcere includi duces
Et impotentis terga plębeia manu
Scindi tyranni. quiſquis eſt placide potens

ASCEN. ¶ Non vnus &c. Verba ſunt vt dixi Theſei reſpondentis ad interrogatũ, quiſnã eſſet iu dex apud inferos, dicẽti q; non vnũ eſſe. So Iudices inferni. lẽt aũt tres poni Rhadamanthus q quæſitor ſcelerũ: Minos q iudex: & Aeac⁹ q executor ſententiæ interdũ poniẽ: ſed cõfunduntẽ offi cia. de Rhadamantho æneí. vj. Gnoſius hęc Rhadamanthus habet duriſſima regna: Ca ſtigatq; auditq; dolos: cogitq; fateri &c. De Minoe Horatius quarto car. Et de te ſplẽdi da Minos fecerit arbitria. de Aeaco Iuue. Quas torqueat vmbras Aeacus. Ordo eſt. Non vnus quæſitor. i. inquiſitor ſcelerũ: qa & Minos quęſitor eſt: vnde Quęſitor Minos vrnã mouet: & Rhadamãthus vt dixi: ſedẽs alta ſede, ſortiẽ. i. per ſortes diuidit reis trepi:

Dominuſq; vitæ ſeruat innocuas manus
Et incruentum mitis imperium regit:
Animęq; parcit: longa permenſus diu
Felicis æui ſpatia: vel cælum petit:
Vel lęta felix nemoris Elyſii loca.
Iudex futurus ſanguine humano abſtine
Quicunq; regnas: ſcelera taxãtur modo
Maiore noſtra. Am. certus incluſos tenet
Locus nocentes? vtq; fert fama: impios
Supplicia vinclis ſæua perpetuis domãt? Th.
Rapitur volucri tortus Ixion rota:
Ceruice grande ſaxũ Siſyphea ſedet:
In amne medio faucibus ſiccis ſenex
Sectatur vndas: abluit mentũ latex:
Fidemq; cũ iam ſępe decepto dedit
Perit vnda in ore: poma deſtituunt famem.
Prębet volucri Tityus æternas dapes.
Vrnaſq; fruſtra Danaides plenas ferunt.
Errant furentes impię Cadmeides.
Terretq; menſas auida Phineas auis. Am.
Nunc ede nati nobilẽ pugnam mei:
Patrui volẽtis munus: an ſpolium refert? Th.
Ferale tardis imminet ſaxũ vadis
Stupente vbi vnda ſegne torpeſcit fretum.
Hunc ſeruat amnẽ cultu: & aſpectu horrid9:
Pauidoſq; manes ſqualidus geſtat ſenex.
Impexa pendet barba: deformem ſinum
Nodus coercet: concauę lucent genę.
Regit ipſe conto portitor longo ratem.

dis prętimore, iudicia ſera. i. ſerioſa & rigida. Minos Cnoſius. i. cretenſis (profert̃ tñ quaſi Gnoſi9: licet gręce vrbs regia cretæ Knoſos dicat̃) audit̃. i. ſniam pronũtians illo foro. ſ. apud inferos: Rhadamanthus audit̃ illo foro: & ſocer thetidis, hoc ẽ Aeacus: vñ Achilles Aeacides dictus, erat eñ pater Pelei, qui pater Achill': audit̃ hoc. ſ. foro. Quiſq; patitur qđ fecit: aut poenas luit facinorũ: aut qua menſura mẽſus fuerit, recipit: q in aliũ ſęuit, habet qui in ſe ſęuiat. ſcelus repetit authorẽ ſ. ſuũ: & nocens premit̃ ſuo exemplo. i. ſicut alios oppreſſit: aut inopia cõſici pmiſit. Ego vidi duces cruentos. i. ſanguinarios: vt Antiochũ, Herodẽ, Syllã, Mariũ, Neronẽ &c. includi carcere: vt q alios impie duxerunt, non habeãt quo pedẽ efferant: & vidi terga tyranni impotẽtis. ſ. dum viueret. i. nequeũtis imperare paſſionib9 ſuis, aut nũc impotẽtis effectũ, ſcindi. ſ. ſcorpionib9 & virgis: manu plebeia. i. eius plebis quã oppreſſerat. Quiquis ẽ potens placide. i. ſine inſolẽtia & duritate: & dñs. i. ſeuerus moderator, vitæ. ſ. ſuæ, ſeruat manus innocuas: & ipẽ mitis. i. benign9 regit imperiũ incruẽtũ. i. ſine cęde ſuorũ: & parcit aiæ. i. vitę ſuorũ, is ſup. permẽſus diu longa ſpacia felicis ęui: quia hic diu beate viuit: cũ ecõtrario vt dicit Iuuenalis, Ad generũ Cereris ſine cæde & ſãguie pauci Deſcẽdãt reges & ſicca morte tyrani: vel petit cælũ, ſi eſt ſummi meriti: vt Hercules petiturus ẽ, ſcđm poetas: vel ipſe felix petit læta loca elyſij nemoris. i. paradiſi beatorũ, ſcđm ethnicos. Quicũq; regnas, futurus iudex. i. ſi fueris iudex, abſtine ſanguine humano: ſcelera noſtra, vl' qui regnamus, vel oim hoim, taxant̃. i. ap̃ inferos, maiore modo. ſ. q̃ hic: aut quia pro breui libidine, dũmodo voluntas mala pmanet, æternũ nos maneat ſuppliciũ: vñ illic deus in furore ſuo nocentes arguit, in purgatorio in ira ſua corripit: hic aute dũ punit, ſecat &, vrit miſericorditer nobiſcũ agit. Amphi. quærit. Locus certus tenet nocẽtes incluſos: & vt fama fert, ſupplicia ſęua domãt impios vinclis perpetuis? Reſpondet Theſeus aſſerens ſuos cuiq; cruciatus. quia Ixion patitur tortus. i. dũ torquet̃ volucri. i. ſemp reuolubili rota. Saxũ grande ſedet. i. locatũ eſt, ceruice ſiſyphea. i. ipius ſiſyphi. Senex. ſ. Tantalus ſectat̃ vndas. ſ. fugaces, in amne medio, faucibus ſiccis. Hora. Tantalus a labris ſitiens fugientia captat Flumina. latex abluit aut alluit. i. attingit mentũ. ſ. Tantali: & quum dedit fidem. i. ſanctã pmiſſionẽ nõ amplius fallendi, decepto. ſ. Tantalo iam ſæpe, ipa vnda perit in ore: & poma deſtituũt. i. dereliquũt & fugiunt famẽ. i. famentẽ: nõ tamẽ fames perit ſed auget̃. Tityus filius terræ (ſed fabulę ab alijs enarrãtur) ſignificat aũt libidinoſum, vt Tantalus auarũ: Siſyphus ambitioſum: Ixion ſtultũ amatorẽ &c. pręber volucri. ſ. vulturi hepar ei9 exedenti, æternas dapes: quia quicqđ auferet̃ renaſcitur in pœnam eius: & Danaides q̃ & Belides, ferũt fruſtra vrnas plenas, quia effundunt in vas ſine fundo. Cadmeides. i. Neptes Cadmi quia mulieres Thebanæ, impiæ, quia Agaue & aliæ in Bacchum cõiurauerunt, errant, furentes, ſacro furore correptæ: & auis auida. i. Harpyia a rapiendo dicta, terret, quia fœdat, menſas phineas. i. phinei regis in filios impij. Addit Amphitryon. Ede. i. ediſſere nũc nobilẽ pugnã nati. i. filij mei, ſaltẽ putatiui, q a ex cõiuge mea, ſup. vtrũ refert mun9 patrui. ſ. Plutonis, qui cum ſit frater Iouis q verus pater Herculis, eiuſdẽ eſt patruus, volentis. i. vltro offerentis. abſtulit aũt Cerberũ. An refert ſpoliũ. i. detractũ & abactũ ab inuito? Reſpõdet Theſeus. Saxum ferale. i. mortiferum imminet. i. incũbit: vadis tardis. i. torpẽtib9: vbi fretũ (dicerẽ mare: ſi quidẽ a feruore fretũ dicit̃) ſegne. i. pigrum, torpeſcit, vnda ſtupente: quia ſtagnãte nec fluente nec refluente. Senex. ſ. Charon, horridus cultu & aſpectu, ſeruat hunc amnem. ſ. per quẽ traijciunt̃ aiæ ad inferos: & ipſe ſqualidus more nautico, geſtat. i. in

cymba aut in cymbã vt deinde vehat:manes pauidos. Barba pendet ſup. illi impexa:& nodus .ſ. indumenti
coercet ſinum.i.complicaturã veſtiũ,deformẽ:genę.i.oculorũ foſſę,concauæ,quia profundæ, lucent ab igni
tis oculis:& ipſe portitor.i.exactor,portorij q̃ triens eſt. Iuuenalia. Nec habet quẽ porrigat ore triẽtem. regit ra
tẽ.i.conſutilem cymbam,conto.i.pertica,longo,quia magna eſt profunditas.

BERN. ¶Non vnus. Reſpondet Theſeus ſunt plures. Quæſitor. qui quærit ſcelera. apud nos dicit̃ iudex malefi-
ciorum. Sortitur. per ſortem extrahit. Sic Vergi. Vrnam mouet ille ſilentum. Solebant litigantes apud iudi
ces Romanos nominatim in vna vrna poni:& eius cauſa prius audiebatur, qui prius ex vrna per ſortem ex-
tractus fuiſſet:& hoc faciebant propter multitudinẽ litigantiũ. hanc conſuetudinẽ ſeruari apud inferos dicit.
Iudicia. ſententias. Sera. tarda, quia neceſſe eſt expectare donec ſors venerit. Gnoſius Minos. Cretenſis
Minos iudex inferni: vna cũ eo Rhadamanthus,& Aeacus: de quibus ſupra dictum eſt. Socer Thetidis.i.
Aeacus pater Pelei qui concubuit cũ Thetide dea maris,ex qua genuit Achillem. Vidi. probat qđ dixit om
nes puniri ſecundũ peccata ſua. Impotentis. crudelis. qui ſe ipſum moderari non potuit in ira. Scindi. lacera
ri verberibus. Manu plebeia. quemadmodum in hoc mundo cruciarunt plebeios: nunc apud inferos ipſi
cruciantur a plebeija:& ita illis redditur viciſſitudo malorum. Quiſquis eſt. qui fuit in vita potens & potẽtia
ſua ſit vſus cum humanitate hic vel ad cęlum vadit vel ad campos elyſios. Incruentũ. ſine cęde hominum.
Permenſus. tranſiens, aut qui tranſiuit. Longa ſpatia. longum iter. Loca Elyſij. habitacula Elyſij campi.

Elyſij cãpi. Elyſium campũ veteres putauerunt eſſe in medio inferni, in quo piorum aĩæ quieſcerent poſt diſſolutionem
earum a corpore. Vergi. Solẽq; ſuũ ſua ſydera norũt. Philoſophi dixerũt Elyſiũ eſſe in inſulis fortunatis. Ho
ra. Nos manet Oceanus circunuagus arua beata. Petamus arua diuites & inſulas. Reddit vbi cererẽ tellus in
arata quotannis:& imputata floret vſq; vinea. has Sallu. ſcripſit carmine Homeri inclytas eſſe. Fuerunt etiã
qui Elyſiũ ſcriberent eſſe circũ lunarẽ circulũ vbi purior eſt aer. Vergi. Aeris in cãpis. Græci ἀπὸ τοῦ ἐλύσιον
hoc eſt a profectione: q̃ qui ſancte & iuſte vixerint ad eos ꝑficiſcant̃. Iudex futurus. quicunq; habebis po
teſtatẽ in hoĩes abſtine ſanguine humano, quia in inferno punitur quicunq; crudelis. Taxant̃. iudicant̃. a
tãgo fit frequẽtatiuũ taxo quod ſignificat æſtimo appretio, a quo taxatio fit ęſtimatio: hoc eſt tangendo.i.
ponderando fieri ſolet:& taxatores dicunt̃ a ſcęnicis, qui alterutrũ maledictis tangũt. taxis veterea pro tetige
ris dixere. Caue ne meũ taxis liberũ. taxim etiã pro ſenſim. Pomponius. Adoptate clãdeſtino tacitus taxim
perſpectaui. Modo maiore.i. maiore menſura puniunt̃. Certus. Alia interrogatio Amphitryonis vbinã
puniantur illi qui dant pœnas. Certus. deſtinat⁹ ad hoc. Supplicia. pœnę. interdũ ſignificat ſupplicationẽ.
Salluſt. in ſupplicijs deorũ. Fert. dicit. eſt ne verum vt puniant̃ illi qui peccauerũt? Rapitur. reſpõdet The

Ixion. ſeus. Ixionẽ tradũt Phlegiæ filiũ a Ioue in cælum aſſumptũ:& Iunonẽ de adulterio auſum interpellare: qđ cũ
ab vxore Iuppiter intellexiſſet: oppoſuiſſe illi nubem ſub Iunonis effigie: cũ qua congreſſum Ixionẽ centau
ros genuiſſe: deiectum deinde a Ioue in terras, cum inter mortales gloriaret̃ ſe cũ regina deorũ habuiſſe rem:
fulmine ictum, & ad inferos demerſum eſſe: vbi rotæ plenæ ſerpentũ alligat⁹ aſſidue volutãt. Ouid. Voluit̃
Ixion: & ſe ſequit̃q;, fugitq;. Tortus. tormentatus. Ceruice. Syſiphus Aeoli filius Iſthmon hoc eſt illã ſtri
cturam terræ q̃ eſt inter mare Ioniũ & Aegęũ, latrocinijs occupabat: tandẽ occiſus a Theſeo apud inferos tru

Syſiphus. ditur:& hac pœna afficit̃: vt grande ſaxum ſupra montẽ portare coactus, cũ ad apicẽ & culmen deduxerit: cõ
tinuo ad ima relaxet̃. dicente Oui. lib. xiij. Meta. Aut petis, aut vrges rediturũ Syſiphe ſaxum. Ceruice Sy-
ſiphea: in collo Syſiphi. In amne medio. Tantalus fuit Iouis filius ex Plote nympha, qđ ille fatet̃ apud Se-
necã in Thyeſte. Magne diuorũ parens, noſterq;, q̃uis pudeat. Hũc dicit Euſebius lib. de temporib⁹ regẽ fuiſ

Tantalus. ſe phrygiæ:& cũ deos hoſpitio ſuſcepiſſet, filiũ eius Pelopem comedendũ eis appoſuit, mentit⁹ alias eſſe car
nes, a quib⁹ epulis dei oẽs, excepta Cerere abſtinuerunt: q̃ illius comedit humerum. ob quod facinus eũ Iup-
piter ad infernum detruſit: atq; hoc ipſo ſupplicio damnauit. vt vſq; ad inferius labium lympidiſſima diuerſa
retur aqua, ſed tunc quoq; cum ad potũ inclinaret̃ fugaciſſima. Inſup & inclinari arbores redolẽtibus pomis
vſq; ad os eius ſtatuit, quæ omnia fugiebant, dum ea fame vel ſiti capere conaret̃. de illo Oui. iiij. Metamor.
Tibi tantale nullę Deprehendunt̃ aquę: quæq; eminet effugit arbos. Idem lib. ij. de ſine titulo. Quærit aquas
in aquis:& poma fugacia tentat Tantalus. hoc illi garrula lingua dedit. quo fit vt inter odorata poma: & aq̃s
poſitus, fame & ſiti pereat. ſ⁹ vt dicũt poetę fuit hic Tantalus Agamẽnonis & Menelai atauus, a quo patrony-
mice deducit̃ tantalides. Fuit alius Tantalus corinthiorũ rex adeo pius: vt dicat̃ a poetis menſis deorũ accu
buiſſe. ali⁹ fuit fili⁹ Thyeſtis ex Merope Atrei fratris cõiuge quẽ Atreus occidit & patri comedẽdũ appoſuit.
Senex. Tantalus. In amne medio. in medija aquis. Siccis. ſitibundis. Latex. aqua. Fidem. vt crede
ret Tantalus eã poſſe capere. Decepto. ſ. Tantalo. Perit. fugit. Prębet volucri. Tityus fuit Iouis filius ex
Elara filia Orthomeni: quã Iuppiter Iunonis iram extimeſcẽs in ſpecu ſub terra abſcondit: ob qđ ex illa Tity
us natus dictus eſt a poetis terræ filius. dicente Vergi. lib. vj. æneĩ. Necnon & Tityon terræ omnipotentis alũ-
num, cernere erat. hic cum Latonæ vim inferre vellet: ab Apolline ſagittis cõfoſſus apud inferos magno cru
ciatu demergit̃: vt Oui. li. j. de põto. Sic incõſumptũ Tityi ſemperq; renaſcẽs Non perit vt poſſit ſæpe perire
iecur. huius magnitudinẽ corporis nouẽ iugerũ dixerunt poetæ. Tibull⁹. porrectuſq; nouẽ Tityus per iuge-
ra terræ Aſſiduas atro viſcere paſcit aues. Volucri. vulturi. Aeternas. quia quãdo cõſumptum eſt ſemp re
naſcit̃. Vrnaſq;. dictũ eſt ſupra de filiab⁹ Danai, q̃ maritos ſuos prima nocte interfecerũt. iſtę ſunt apud infe
ros hac pœna dãnatæ vt ſemp aquas cribris perforatis hauriant. Fruſtra. quia nõ poſſunt in eis continere a-
quã. Errant Cadmeides. filiæ Cadmi de quib⁹ dictũ eſt ſuperius. ſicut Agaue furens filium Pentheũ interfe
cit: eo modo apud inferos furentes vagant̃: nec vllã requiẽ habẽt. Terretq;. Phineus fuit Arcadiæ rex: qui
ſuaſu Harpalices vxoris, filios occęcauit: cuius ſceleris magnitudine ꝑmoti dij, oculis eũ priuarunt: atq; illi
harpyias obiecerunt auiũ genus dirũ ac rapax, quę illi dapes & reliqua oĩa fœdabãt. Harpyiæ mõſtra fuerũt q̃
lia deſcribit Vergilius. Triſtius haud illis monſtrũ: nec ſæuior vlla Peſtis: & ira deũ ſtygija ſeſe extulit vndis
Virginei volucrũ vultus, fœdiſſima ventris Proluuies, vncæq; manus:& pallida ſemp ora fame. Menſas
phineas.i. Phinei. Phine⁹: a quo phineius. Nũc ede. Amphitryo dicit o Theſeu intellexi cõditiões: nũc aũt
vellẽ ſcire quõ Hercules natus meus pugnauerit,& ſecũ traxerit cerberũ. Ede.i. demonſtra. Edo ab e & do.

E.in compoſitiõe aliqñ auget:vt eluceo.i.valde luceo.aliqñ habet vim prępoſitionis extra:vt emitto extra mitto.edo ſimiliter ꝓmo dicit: & q naſcẽtes in lucẽ ꝓmunt, edi dicunt.& pro gigni ponitur.Hora. Mecœnas atauis edite regibus.eodẽ modo edere manifeſtare dicimus. Patrui. Plutonis fratris patris ſui Iouis. Mun⁹ ſ.Cerberũ. Ferale.reſpõdet Theſeus deſcribens ingreſſum ad regiam Plutonis:vt quid ibi geſtũ ſit demonſtret. Et ferale.letiferũ.veteres ferã mortẽ dixerũt:vñ feralis,& ferale deducit. Segne fretũ.i.pigrũ. Stupente vndas.aqua nõ ſe mouẽte. Hunc ſeruat.hãc deſcriptionẽ Charontis ſumit a Vergilio qui hunc portitorem dicit obſeruare tria inferni flumina ſeu paludes:hoc eſt Acherontẽ, Stygem,& Cocytũ, quin & defunctorum animas ad ripã vehere:quẽ ſqualoris eſſe terribilis fingit,oculos habere igneos, amictum ſordidum,magnã canitiẽ,remo veliſq; ad aĩas tranſportandas vti. Pauidos manes.aĩas tremẽtes. Geſtat. trãſuehit cymba. Impexa.inornata. Nodus coercet.ligat.Imitatio Vergiliana.humeris nodo ſuſpẽdit amictũ. Deformẽ ſinũ.veſtem ſordidã.Sinua aliquãdo veſtis lata & muliebris.Ouidi⁹.Indue regales Laodomis ſinus. aliqñ dicit portus. aliquando pro cõplexu capitur:vt iacet in ſinu amantis. Genę.oculi cauati & intra frontem fixi.aliquando genę pellicula dicitur quæ oculos tegit:aliquando maxillę. Conto.pertica longa.

❡ Sortit.ſortitio apud Athenięſes fiebat inſcriptis ſortib⁹ literis alphabeti. inde electi ad magiſtratũ aliquẽ vocabant grãmatici vt meminit interpres Ariſtophanis i prima comœdia. Vlyxes apd̃ Home.inqt. Volebã videre aliorũ defũctorũ aĩas:hic vidi Minoa clarũ Iouis filiũ habentẽ ſceptrũ aureũ,iura dantẽ mortuis,ſedẽtẽ:& multos circa ipm:vidi Oriona venatorẽ cũ baculo ęreo i manu:Tityũ filiũ terrę glorioſę ſup iacentẽ nouẽ iugera terrę.vultures illi ſedẽti imergẽtes roſtra exẽterabãt epar:qꝛ Latonã tẽtauit. vidi Tãtalũ ſenẽ cupiẽtẽ bibere & vnda illudi.ficus dulces,oliuæ floridæ,nuces,pomi,ſpargebãt fructũ deſup,quas ſenex porrectis manib⁹ cũ vellet tãgere eas vẽtus tollebat i vmbroſas nubes.vidi Syſiphũ ꝓcipitẽ. Taxant.plectunt ſceleratí & preſſius tangunt in inferno q̃ hic apd̃ nos. eſt eñ ꝓprie taxare preſſius crebriuſq; tangere : vñ ꝓculdubio id inclinatum eſt:vt meminit Gel.in.ij.noctiũ atticarũ. Sicuti vexare eſt diſtrahere vi:& motu maiori vehere qd̃ verbũ nõ eſt leue cõtra Cornutũ Vergiliomaſtycẽ. Ixion.nõ fuit fili⁹ Phlegię ſed frater ſi vera ſcripſit Euſtachius Theſſalonicẽſis. Diodo.tradit filium fuiſſe Anthionis & Melites. Squalid⁹ ſenex. Charon:ẽ ſer infernalis:quia animæ ſunt aeriæ,ideo finxere poetę eſſe portitorem animarũ,& ideo ſqualidus,quia ser inferni ſqualidus eſt & teter. Magiſter nauis lingua Aegyptia dicitur Charon. DANI.

Hic onere vacuus littori puppim applicans
Repetebat vndas:poſcit Alcides viam
Cedente turba:dirus exclamat Charon:
Quo pergis audax?ſiſte properantem gradũ.
Non paſſus vllas natus Alcmena moras
Ipſo coactum nauitam conto domat:
Scanditq; puppem:cymba populorũ capax
Succubuit vni:ſedit:& grauior ratis
Vtrinq; Lethen latere titubanti bibit.
Tunc vaſta trepidant monſtra:cẽtauri truces
Lapithęq; multo ad bella ſuccenſi mero:
Stygiæ paludis vltimos quęrens ſinus
Fœcunda mergit capita Lernęus labor.
Poſt hęc auari Ditis apparet domus:
Hic ſęuus vmbras territat ſtygius canis:
Qui terna vaſto capita concutiens ſono
Regnum tuetur:ſordidum tabo caput
Lambunt colubri:viperis horrent iubę:
Longuſq; torta ſibilat canda draco:
Par ira formę:ſenſit vt motus pedum
Attollit hirtas angue vibrato comas:
Miſſumq; captat aure ſubiecta ſonum:
Sentire & vmbras ſolitus:vt propior ſtetit
Ioue natus antro ſedit incertus canis:

❡ Hic onere vacuus. Venit ad facinora Herculis dicẽs. Hic.ſ.Cerber⁹, aut portitor iã dictus, vacuus onere:qd̃ mirãdũ eſt cũ Vergilius ponat innumerã multitudinẽ tranſmitti orãtẽ, ſed vacuus erat veniẽs oneraturus nauẽ in receſſu:applicans littori.i.ad litus, puppim.i.poſteriorẽ partem nauis, vt faciũt qui mox diſcedere volũt,repetebat.i.repetere parabat, vndas.ſ.maris:alcides .i. Alcei nepos putatiu⁹ Hercules,poſcit viã.i.aditũ ad cymbam,turba cedente.i.locum dante:ergo non erat receſſurus vacuus. Charon dirus.i. truculentus ira, vidẽs Herculem adhuc viuum, exclamat O audax.i. temerarie,quo pergis? ſiſte.i.reprime,gradũ.i.ingreſſum tuum properãtem id eſt feſtinum.Natus Alcmena ſcilicet Hercules nõ paſſus vllas moras,domat nauitã ſcilicet Charonta,coactum ſcilicet parere,ipſo conto,quo nauem gubernabat : & ſcandit puppim.i.poſteriorẽ partẽ nauis aut cymbæ. Cymba capax populorum.i.multarum vmbrarũ & ſimulacrorũ,quia non habentur vera corpora, ſuccubuit vni ſcilicet Herculi.ſic de ęnea recepto:gemuit ſub põdere cymba. ſedit ſcilicet Hercules in medio cymbæ:& ratis id ẽ cymba,ſpecies pro ſpecie,grauior id eſt oneratior q̃ par erat,bibit lethen id eſt partẽ lethes fluuij, vtriq;, ab vtraq; ꝑte,ergo nõ ſedit i altera ſed in medio,latere titubanti.i.vacillanti cum primum ingrederetur,aut ad ſedendum ſe inclinaret. Tum id eſt deide,poſtq̃ ꝓpius acceſſit, ita vt agnoſci poſſet:Centauri populi Theſſalię truces, appoſitorie,mõſtra vaſta id eſt valde magna corpa habẽtia: & Lapithę etiã ppl'i Theſſalię vt cõmentarij recitãt,succẽſi ad bella multo mero.Quia vt dicit Maro:Bacchus & ad culpã cãs dedit ille furẽtes Cẽtauros leto domuit &c.Cũ ijs aũt Hercules apd̃ ſupos pugnarat:vñ eo viſo timuerũt apd̃ inferos. ſũt au ASCEN.

tē in foribus inferni locati: dicente Marone æneí.ſexto. Multaq́ꝫ præterea variarum mō ſtra ferarum Centauri in foribus ſtabulant: ſcyllęq́ꝫ biformes &c. & labor lernæus id eſt hydra quam apud Lernam paludem ſuperauerat Hercules (nam etiam eius ſimulacrū ſicut & Harpyiarum apud inferos erat) mergit capita fœcūda id eſt fœcunde renaſci ſolita, pro ſingulis amputatis bina, quętens vltimos ſinus paludis ſtygiæ. Non intelligemus Herculem cum dictis apud inferos pugnaſſe: ſed apud ſuperos: vnde a facie eius fugerunt. Poſt hæc, id eſt poſtq̄ penitus ingreſſus eſt: dom⁹ ditis auari apparet id eſt videtur ab Hercule: Canis ſtygius ſcilicet Cerberus, territat hic ſcilicet apd̄ domum ditis: & ita legendum, hic ſæuus &c. territat vmbras id eſt manes: qui concutiens ſcilicet latrando, vaſto ſono, capita terna id eſt tria ſimul, cum non niſi tria haberet, tuetur id eſt defendit regnum: colubri lambunt caput ſcilicet cerberi, ſordidum tabo id eſt cruore corrupto & ſanie: iubæ ſupple eius id eſt villę pectoris & colli, horrent viperis: quia eas pro pilis habet: & draco longus ſibilat cauda tota: quia draconem pro cauda habet. Ira id eſt rabies eius eſt par formę: id eſt tā rabidus eſt q̄ truculēta forma. Vt id eſt poſtq̄ ipſe ſenſit motus pedum ſcilicet Herculis, attollit. i. erigit comas hirtas. i. duras & denſas ac ſetoſas angue vibrato id eſt ad iaculandum arrecto: & captat aure ſurrecta aut ſubiecta. i. ſurſum acta, vt i Georgi. ſonū miſſū ſolitus ſentire vmbras. (vacet & pticula niſi metrum ſeruet vñ legi poſſit, ſētire manes ſolit⁹.) Vt. i. poſtq̄ nat⁹ Ioue. ſ. Hercules, ſtetit propior, canis īcertus an inuaderet an fugeret, ſedit antro. ſ. ſuo: & vterq́ꝫ timuit. ſ. tam Hercules canem q̄ canis Herculē. ſed mirādū q́ꝫ Herculem timere fatetur, cum ſit vera Iouis ſoboles. verum exaggerationem truculentiæ Cerberæ facit, innuens etiam q́ꝫ primi motus nō ſint ī hoīs potētia. Ecce canis ſup. vt aīm recepit terret loca muta. i. vbi ſilentia eſſe ſolebāt, latratu graui: & ſerpēs minax ſibilat per totos armos: fragor horrēdæ vocis, miſſus. i. emiſſus per ora terna, exterret quoq́ꝫ. i. etiam vmbras felices: nō vere felices ſi terreri poſſunt. Tūc ipſe Hercules ferox ſoluit a lęua, in qua clypeus poni ſolet. i. diripit, rict⁹. i. ora hiantia: & opponit ſcilicet Cerbero, caput Cleonęum id eſt leonis cleonęi a ſe interempti: ac clepit ſeu potius clupit id eſt protegit (nam clepere furari ſignificat) ſe tegmine ingenti ſcilicet leonis Cleonęi, gerens magnum robur id eſt truncum arboris, dextra victrice. i. vincere ſolita, & rotat. i. in gyrum agit manum aut robur, nunc huc & illuc id eſt in diuerſas partes, verbere id eſt ictu aſſiduo: cum potius inſtrumentum notet: & igeminat ictus ſcilicet in Cerberum: canis domitus, infregit id eſt remiſit minas, & laſſus immo defatigat⁹, ſubmiſit cuncta id eſt ſimul omnia tria capita: & ceſſit id eſt locum dedit aut deceſſit toto antro. Vterq́ꝫ dominus ſcilicet Pluto & Proſerpina: de qua Maro. Hi dominam ditis &c.

Et vterq́ꝫ timuit. ecce latratu graui
Loca muta terret: ſibilat totos minax
Serpens per armos: vocis horrendę fragor
Per ora miſſus terna felices quoq́ꝫ
Exterret vmbras: ſoluit a lęua feros
Tunc ipſe rictus: & Cleonæum caput
Opponit: ac ſe tegmine ingenti clepit:
Victrice magnū dextera robur gerens:
Huc nunc: & illuc verbere aſſiduo rotans
Ingeminat ictus: domitus infregit minas
Et cuncta laſſus capita ſubmiſit canis:
Antroq́ꝫ toto ceſſit. extimuit ſedens
Vterq́ꝫ ſolio dominus: & duci iubet:
Me quoq́ꝫ petenti munus Alcidę dedit.
Tunc grauia monſtri colla permulcens manu
Adamante texto vincit: oblitus ſui
Cuſtos opaci peruigil regni canis
Componit aures timidus: & patiens trahi
Herumq́ꝫ faſſus ore ſubmiſſo obſequens
Vtrumq́ꝫ cauda pulſat anguifera latus.
Poſtq̄ eſt ad oras Tęnari ventū: & nitor
Percuſſit oculos lucis ignotę: bonos
Reſumit animos victus: & vaſtas furens
Quaſſat catenas: pene victorē abſtulit:
Pronūq́ꝫ retro vexit: & mouit gradu.
Tunc & meas reſpexit Alcides manus.
Geminis vterq́ꝫ viribus tractum Canem
Ira furentē: & bella tentantem irrita
Intulimus orbi: vidit vt clarum æthera:
Et pura nitidi ſpatia conſpexit poli:
Oborta nox eſt: lumina in terram dedit:
Compreſſit oculos: & diem inuiſum expulit:
Aciemq́ꝫ retro flexit: atq́ꝫ omni petit
Ceruice terram: tum ſub Herculea caput
Abſcondit vmbra. denſa ſed lęto venit
Clamore turba frontibus laurum gerens:
Magniq́ꝫ meritas Herculis laudes canit.

eſt ergo conceptio generum implicita. ſedens ſolio.i.ſede regali timuit:& iubet aut Cerberum duci id eſt abduci, aut Herculē duci.i.adduci ad ſe: vt q̄d venerit noſcat: aut verum placet: quia ſequit̄:& dedit Alcidę petē ti cū adductus eſſet, me mun⁹.i.p munere: q̄a captus fuerat Theſeus & ab Hercule liberat⁹, ſemel quidem: ſed poſtea illic, ſedet æternūq; ſedebit infelix Theſeus &c. Sūt qui legūt me quoq;, ſed malim ſpondeū in primo q̄ dactylū ponere: quia tamen interdū ponit: vt tūc grauia &c. nihil muto. Tūc Hercules ꝑmulcens manu grauia colla monſtri.i.mōſtruoſi canis, vincit ſup. eū, adamante texto.i.cōtexto & cōpreſſo vt indiſſolubilis nod⁹ ſit. Canis peruigil cuſtos regni opaci.i.tenebricoſi, oblitus ſui.i.ſolitę ſtrenuitatis, componit.i. demittit aures ſ. arrectas ꝑ irā, ens ſup. timidus & patiens trahi:& falſus ſup. Herculē, herū.i.dn̄m ſuū, obſequēs.i. obedienter eū ſequēs, ore ſummiſſo.i.deorū miſſo: pulſat cauda anguifera vtrūq; latus, inceſſum depingit canis ꝑſertim in vinculis. Poſtq̄ eſt ad oras. Proſequit̄ narrationē de inferis cœptā Theſeus, q̄ ꝓlixa propterea fit, q; populo acceptum eſt infernorū ſecretorū abdita noſſe:& vt interea veriſimile ſit Herculē q̄ poſtea narrabūtur perpetraſſe. Ordo eſt. Poſtq̄ ventū eſt ad oras.i.extremas quia altiſſimas partes, Tęnari promōtorij illius in Laconia:& nitor lucis ignotę, ꝑcuſſit oc'los.ſ.cerberi, ipſe victus.i.q̄uia victus, aut vinctus, reſumit aios bonos.i. validos:& furens quaſſat magnas catenas:& abſtulit.i.ſecū ad inferos retraxit pene.i. quaſi, victorem aut vinctorē.ſ.Herculē:& vexit eū pronū retro.i.retrorſum & mouit gradu. Alcides reſpexit.i. vt auxiliares ī ſpexit, tunc &.i.etiā meas manus. Nos ſup. igit̄ vterq;.i.ambo, intulimus orbi.i.in hunc mundū, canē tractū viribus geminis.ſ.meis & Herculis, furentē ira & tētantē bella irrita, quia in Herculē nihil poterat. Vt.i. poſtq̄ canis ſup.ſ.Cerberus, vidit æthera clarū.i.ꝓſpectū cęli, & cōſpexit ſpatia poli.i.cęli a parte totū, nitidi, pura.i. lucida: nox.i.caligo quędā eſt oborta.i.contra ſpem orta ſup. cani: qui ſup. dedit.i.deflexit lumina in terram, & compreſſit.i.clauſit oculos, & expulit oculis, diē inuiſum, & flexit aciē.i.acumen oculoꝝ, retro.i.retrorſum atq; petit terrā, omni (quia triplici) ceruice: tum.i.deinde abſcondit caput ſub vmbra Herculea, quia Hercules ingens erat aut ſub populi arboris vmbra. nō pōt legi cupit abſcōdi, licet Daniel ita arbitret̄. Sed.q.d. non eſt locus plura narrandi (& eſt locus futuræ ſcænæ) quia turba denſa.i. chorus venit ſup. cū clamore læto, gerens frondibus laurū, in ſignū victoriæ:& canit meritas laudes Herculis magni.

¶Hic onere vacuus. Cū trāſuexiſſet multas animas quas habebat: reuerſus eſt ad ripam. Repetebat. retro nauigabat. Cedente turba. omnibus dantibus locū. Siſte ꝓperantē gradum. noli o temerarie vltra venire. BERN.

Nauitam. charontē. Domat. ſ. verberādo ipm. Aeneas iuit cū ramo aureo pacis, iſte vero violentia vtebat̄. Cymba populorū capax. q̄ tranſuehit tot animas vix potuit ſuſtinere vnū. Sic Vergilius. Gemuit ſub pōdere cymba. Succumbit. quaſi demerſa eſt. Bibit.i. ab vtroq; latere recipiebat aq̄s. Titubante. vacillāte, modo in vnā partē modo in aliā partem. Tunc. quādo tranſiuit Hercules, ea monſtra q̄ erāt illic cœperūt valde timere. Centauri. Hercules centauros nuptiarū die cū ebrij eſſent Hippodamē Pyrithoo auferre volētes acri bello ſuperauit. Sunt aūt q non hoc die ſolū cū centauris pugnaſſe Herculē velint, ſed etiā alias. Nā cum Eurytus Cētaurus ab Oeneo Calydoniæ rege, forte hoſpitio ſuſceptus fuiſſet: Deianirā eius filiā ſimul ac vidit, petiuit ſibi dari vxorē. Oeneus q̄uis illā Herculi. ſpopōderat vim tamē Centauri timens, huic ſe eam traditurū ꝓmiſit: quapropter orto inter Herculē & Eurytū bello, nuptiarū die. ab Hercule Centaurus ſupat⁹ eſt

Lapithæ. ab alijs Lapithæ nominari a laphita Apollinis filia iuxta Othrin montē Theſſaliæ habitantes: cū Centauris bella gerentes q vicinū montē pelion tenebant. Sed demū pulſi primo ab Ixione: deinde a Pyrithoo filio ad ethicas venere: Lapithis vero campeſtria conceſſerunt. Fingunt Centauros eſſe ſemiequos: ſed veritas eſt, eos eſſe gen⁹ durū & agreſte, & primū pugnaſſe cum equis: cū ante equis veſti Bellorophon & frenis & ephippijs vti Peletronius inueniſſet. Hic igit̄ eſt datus fabulæ locus:& a ſtimulādo calcaribus equo Cētaurus appellatus eſt: propter quod & hippocentaurus: hoc eſt equi ſtimulator eſt dictus. Succenſi inflāmati ad bella. Multo mero. ebrietate. Lernęus labor.i.hydra de qua ſuperius diximꝰ. Fœcundo. quia bſciſſo vno capite naſcebant̄ tria. Sinus. receſſus. Poſt hæc.ſ. monſtra. Auari. inſatiabilis. Ditis. Plutonis. Dis Pluto appellat̄ hoc eſt diues nam terrenā vim oēm atq; naturā diti patri dedicatam putabant: q; diuitiæ omnes e terra oriant̄, & in terras recidant. Claudianus. Semperq; tenemus: quæ ſuperi tenuere ſemel. Hic ferus. ad cuſtodiā dom⁹ Plutonis erat Cerberus: qui cum ſenſit Herculem, cœpit horribiliter latrare: at Hercules inuoluit pellem leonis circa ſiniſtrū brachium:& dextra corripuit clauam. Tabo. ſanie.& facit aliā diſcriptionem ipſius canis qui loco piloꝝum ſerpentes habet:& pro cauda etiam vnum alium ſibilantem ſerpentē.

Lambūt. inuoluūt. Par. ſimilis. terribilis forma & ira. Hirtas. rigidas. Angue vibrato. motis ſerpētibus. Captat. auſcultat:& explorat. Subiecta aure. ꝓſita in terra: quia a longe venientem eo modo ſentimus. Miſſum ſonum. de lōge miſſum. Vmbras. aīas quæ ſunt leuiores corporibus. Incertus canis. dubius an fugeret an ſtaret. Vterq;.ſ. Hercules & canis, etiam fortes viri timent naturalia: quanto magis debent timere ea quæ ſunt pręter naturam? Graui. horrendo. Exterret felices vmbras. aīas: quāto magis infelices. Tūc ipſe. Hercules ſoluit ab humeris ſuis feros rict⁹: ora horribilis leonis Cleonæi. Et clepit. tegit ſe aduerſus Cerberū. clepere eſt tegere, inde clypeus dicit̄. Robur. clauam. Rotat. flectit illum canē acriter verberādo. In Clepo. fregit minas. depoſuit iram:& factus eſt humilis. Laſſus fatigatus verberibus. Submiſit. inclinauit tanq̄ victus. Cuncta. quia tria habebat. Antro.& dedit aditū Herculi. Vterq; dn̄s. Pluto & Proſerpina inferorū reges. Solio. ſede regali facta de vno tantum ligno cōcauato. Solū integrū appellarūt & ſolidū: vnde ſolium terram dicimus. alij dicunt ſolium ſedem eſſe regiā e ligno in qua ob tutelā corpis ſui ſederet:& dictū a Solium. ſedēdo. Curtius. Reginā in ſolio viſam vehemēter admirat⁹. Aliquādo vas dicit̄ in quo hoīes in balneis, vel domi ſedentes lauabant̄. Martialis. Non vis in ſolio prius lauari. Nonnūq̄ huic ſimile vas in quo defuncti ſe pelliunt̄. Plynius. Cum & defuncti ſeſe multi Fictilib⁹ ſolijs condi maluere. Quidam a ſolo deduci volunt q; in his ſoli ſederent. ideo ſolia ſternere dicebant̄: qui ſoliſternium habebant. Et duci iubet. ſcilicet Cerberum: quia timebat. Me quoq;. ſcilicet Theſeum qui illic detentus eram in carcere: quia iueram cū Pirithoo ad rapiendum Proſerpinam. Tunc grauis. poſtq̄ Pluto dedit Cerberum & me Herculi, ille cepit canē blandiendo illi, & iniecit collo vnam catenā:& ſecū attraxit. Grauia. horrentia. Permulcēs. leniter manu tāgēs. Mul- Mulceo. cere eſt ꝓprie delinire, quaſi mollicere: vnde mulſum, & aqua mulſa dicit̄. Vincit. ligat: inde vinculū ligamē.

Adamas. Adamante texto.id eſt coniuncto:hoc eſt dura catena. Adamas lapis precioſus miræ duriciei de quo Plynius loquitur.Nullo modo poteſt rumpi,niſi ſanguine hirci:& cum poetę volunt dicere aliquã rem duram & infrãgibilem adamãtinam appellant:& dicitur ab a qđ eſt ſine:& domo quaſi indomit⁹. Oblitus ſui.i. ſuarum virium:& dicuntur illi obliti ſui qui in periculis ſuis neſciunt quid faciunt. Peruigil.qui nunq̃ dormiebat.
Opaci regni.obſcuri inferni. Faſſus.quaſi confeſſus & monſtrans ſe victum ab Hercule. Ore ſubmiſſo.capite inclinato ſubſequebatur Herculẽ:& blandiebať illi cauda viperina,more canum qui vtrunq; latus cauda percutiunt blandiendo alicui. Poſtq̃.ſed quãdo venit ad exitum inferni:& vidit primam lucem voluit retrocedere:& reſumpſit vires priores:& quaſi Herculem retraxit:ſed ipe illi opitulans inuitum traximus ad ſuperos. Tęnari.montis laconici. Lucis ignotæ.erat lux illi incognita:cum in inferno ſemp ſint tenebræ.
Pronum.quia via illa pendet in deſcenſu. Mouit gradu.de loco vbi erat firmus pedibus. Geminis.ſcilicet meis & Herculis.Irrita.ſine effectu.rata dicimus firma:& cum effectu.contrariũ eſt irrita.vnde Vergilius Irrita tela appellat,quæ miſſa non feriunt. Oborta nox.vt vidit lucem clauſit oculos:& declinauit caput ad terram:& orta ſibi nox eſt:quia non potens tolerare lucem faciebat ſibi obſcuritatẽ oculis clauſis. Compreſſit.clauſit. Expulit.ſcilicet claudendo oculos,ne videret diem inuiſum. Aciem.viſum. Petit.toto capite inclinatur in terram. Tũc.quãdo inclinabat ſe Hercules faciebat vmbrã,& ille ſequebatur. Denſa ſed læto.tam dat locum ſequenti ſcęnæ. Denſa.chorus. Laurũ.coronam ex lauro.

DANI. ¶ Stygius canis. Cerberus ex Echidna & Typhaone genitus tribus latrat faucibus ad oſtium regis ditis patris. volentibus ingredi cauda & auribus blanditur.neminem permittit exire.Heſio.& Maro diſcordant.

Cerberus. vorat carnem & oſſibus ſuperſedet:ideo quaſi το κρεαβορος nuncupatur.ab Hercule ligatus eſt adamantina catena & tractus ad ſupera:quũq; trahebatur ſpumæ a rictibus cadentes ceſſere in aconitum. Alexander imperator habuit canem hoc nomine congredientem leonibus vt ſcribit Iulius Pollux. Tum ſub Her.conſtrue ſic textum emendatum.ſub Herculea cupit abſcõdi vmbra.ita legit antiquiſſimus codex:& ſuadet metrũ:& ſenſus etiam quadrat.vt ſit:cupit Cerberus abſcondi ſub vmbra Herculis ne cernat lucem.niſi dicas Herculea vmbra deſuper abſcondit caput cerberi.quod non probo.

ASCEN. Natus Euryſtheus. In hac ſcęna recitantur laudes Herculis ob recẽtẽ precipue victoriam. Ordo eſt. Euryſtheus perſecutor Herculis, natus.i.in lucẽ ꝓduct⁹,ptu ꝓperãte.i. feſtinato q̃s ſeptio mẽſe ꝓcurãte Iunone vt añ Herculẽ naſcereť:iuſſerat ſup.Herculẽ,penetrare fũdũ mũdi.i.ĩfernũ:hoc ſolũ ſcilicet facin⁹ Herculis,de iferis deuictis,deerat.i.defuerat,numero laboꝝ.ſ.Herculanoꝝ,inire.ſ.ſpoliare,regẽ tertiæ ſortis.ſ.Plutonẽ:& auſus ẽ adit⁹ cęcos.i.caligioſos ĩ quib⁹ nihil videť,qua.ſ.pte via triſtis & metuẽda ſylua nigra.i.eo ꝙ habet ſyluam nigram & horrẽdam,ducit ad manes remotos ſcilicet a conſortio viuentium:ſed licet metuenda,tamen quia neceſſaria eſt frequens.i.frequentata,magna turba comitante,ſup.tanta,quantus populus incedit per vrbes,auid⁹ ad ludos.i.ſpectacula noui theatri id ẽ ædificij ad ſpectacula extructi:& qualis:putem legendum quãtus,non em̃ apud inferos talis eſt:quia neq; feſtiuus,neq; lætus,neq; viuus.Quantus igitur popul⁹ coit.i.conuenit ad tonantem eleum.i.ad ſpectaculum agonis olympici in honorem Iouis ab Hercule apđ Eleã oppidũ iſtituti:vbi idẽ prim⁹ Olympiõica.i.victor ĩ Olympico certamine.quocirca videreť ꝓpropa ſilitudo niſi intelligať a choro dici pplo Ro.(nã ſi ab Hercule iſtitutũ ẽ:& forte paulo añ aut paulo poſt q̃ hęc acta fingũť:ñ ẽ ꝓ oſſiƀe tũc tã freq̃ntẽ eo cõueniſſe pp̃lm)cũ q̃nta ęſtas:q̃a q̃nto quoq; anno celebrabať:vñ & Olympias gręcis ſicut luſtrũ latinis q̃nquẽniũ ſignificat:reuocauit ſacrũ.i.feſtũ ſolenne Ioui. Et quãta turba freq̃ntat Cererẽ ſecretã videlicet Eleuſinã cui⁹ ſacra nemini fas erat publicare,nec ill⁹ intereſſe q̃ nõ eſſent ĩitiati,& myſtę.i.ſacerdotes ſacrificuli dicti ꝙ ſecrete res agãt,Attici.i.Athenieñ.ꝓperãt citi.i.feſtiui,relictis tectis i.domib⁹ priuatis(ſunt q̃ legãt ſcythę,ſed ſi Attici quõ ſcythæ ꝓperant dicit)celebrare noctem id eſt nocturna Cereris ſacra:tunc

Chorus.

Sapphici hendecaſyllabi.

Natus Euryſtheus properante partu
Iuſſerat mundi penetrare fundum.
Deerat hoc ſolum numero laborum
Tertię regem ſpoliare ſortis.
Auſus eſt cęcos aditus inire:
Ducit ad manes via qua remotos
Triſtis:& ſylua metuenda nigra:
Sed frequens magna comitante turba.
Quantus incedit populus per vrbes
Ad noui ludos auidus theatri.
Quantus Eleum coit ad tonantem
Quinta cum ſacrum reuocauit æſtas.
Quanta cum longę redit hora noctis:
Creſcere & ſomnos cupiens quietos
Libra phœbęos tenet æqua currus:
Turba ſecretam Cererem frequentat:
Et citi tectis properant relictis
Attici noctem celebrare Myſtæ:
Tanta per campos agitur ſilentes
Turba:pars tarda gradiens ſenecta

Triſtis & longa ſatiata vita.
Pars adhuc currit melioris æui:
Virgines nondum thalamis iugatę:
Et comis nondum poſitis ephebi:
Matris & nomen modo doctus infans.
His datum ſolis minus vt timerent
Igne prælato releuare noctem.
Cæteri vadunt per opaca triſtes:
Qualis eſt nobis animus remota
Luce: cum mœſtus ſibi quiſq; ſenſit
Obrutum tota caput eſſe terra.

ſupple quum hora noctis longæ redit, ſcili-
cet ad ęquinoctium autumnale collectis iam
frugibus: & cum libra.i.ſignū illud cæleſte:
de quo Maro. Libra dies noctiſq; pares vbi
fecerit horas: cupiēs ſomnos quietos creſce-
re: quia interdiu interrūpūtur, tenet æqua.i.
tantū in nocte q̄tū in die, currus Phœbęos.i.
ſolares, hoc eſt quādo eſt ęquinoctiū: vt nūc
circa mediū ſeptembris. Tāta turba agitur.i.
impellitur ad loca debita, per campos ſilen-
tes. pars ſup. agit̄ gradiens triſtis ſenecta tar-
da.i.ſuprema: & ſatiata longa vita. Pars æui
melioris.i.fortioris, currit adhuc: & virgines
nondū iugatæ thalamis: & ephebi.i. pube-
ſcentes, comis nondū poſitis.i.detonſis: qđ
fiebat dum virilē ſumerēt togā: quē morem
etiā Langobardis & Frācis fuiſſe legimus: &
infans doctus modo.i.paulo ante cum pri⁹
per ætatē diſcere nō potuiſſet, nomen.ſ.pro-
prium matris, nā cōmune fere per naturā ſci
mus. his ſolis.ſ. innocentibus & infantibus
datum.i.conceſſum eſt miſeratione diuum,
releuare.i.minuere, noctem.i.tenebras igne pręlato.i.ante eos portato: vt timerēt minus, quia tenebrę horro-
rem incutiunt. cæteri.ſ.manes, vadunt triſtes quia per opaca.i.loca denſa tenebris obſita: habētes ſup. talem
animum: qualis animus eſt nobis luce remota, cum quiſq; ſenſit mœſtus caput eſſe obrutum ſibi tota terra,
id eſt quum ſe pręcipitem ſenſerit decidiſſe in antrum profundum & obſcurum.

NAtus Euryſtheus. In fine oim actuū chorus inducit̄ laudās facta. ita ibi nūc habet̄ concelebrās for- BERN.
titudinem Herculis qui vicit oia monſtra in terra: reſtabant ea quæ ſunt in inferno quo ipe iuit & re-
diuit cū victoria. Verſus eſt ſapphicus: & habet quinq; pedes. Prim⁹ trochæus. Secūdus ſpōdeus.
Tertius dactylus: duo vltimi trochęi. Natus Euryſtheus. Homer⁹ ſcribit cū Iuppiter diē quo Her Euryſthei
cules prodíturus in lucē erat, ita prędixiſſet, qui cæteris imperaret, cogitaſſe Iunonē id de Hercule dici. Qua- partus acce
propter impetraſſe primo a Ioue, vt id iureiurando affirmaret: deinde miſſa Lucina q̄ dea parturientiū erat, di leratus.
ſtuliſſe Herculis ortū: & vxoris Stheleni q̄ ſeptimo iam menſe prægnans erat, partū acceleraſſe: ex quo natus
eſt Euryſtheus: q Mycenis. xlv. annis imperauit, ſemp infeſtus Herculi: ob id frequēter impellens eū ad con-
grediendū cū monſtris: facile ſic periturū Herculē ſperās. Fūdū. infernū. Deerat. reſtabat hoc ſolū. q̄a oia
alia ſuperauerat. Tertię ſortis regem. Plutonē regem inferni quę fuit tertia ſors inter tres fratres. Nigra. ob
ſcura. illa triſtis via eſt metuēda propter obſcurā ſyluā per quā eſt eundū. Sed frequens.ſ.illa via ē valde fre-
quentata: per eā multi quotidie ad inferos vadunt. Frequēs modo crebrū ſignificat, ſiue de loco, ſiue de re ani Frequens.
mata dicit̄: vt frequēs ſenatus.i. creber, copioſus, multus. item frequētes domus, frequentes aræ, hoc eſt cre-
bræ, multę. aliquando qđ ab aliis frequētatur: vt frequēs locus freq̄ns tēplū in quo multi conueniūt, & qđ mul
ti freq̄ntant. Qualis. declarat iſtam multitudinem per comparationem ludorum olympicorū q fiebāt in ho Olympici
norē Iouis olympici apud Piſam & Helidē Arcadię oppida. id gymnicum certamē erat qđ quinto quoq; an ludi.
no fieri ſolebat: vnde Olympias dicta eſt ſpaciū quinq; annorū: & exinde tpa ab olympiadib⁹ computare cœ Olympias
perūt: vt Olympiadis primæ vel tertiæ. Olympia vrbs eſt inter Oſſam & Olympū mōtes. & Olympia olym- Olympia.
piorum etiam ludi erant ipſi. Incedit. vadit ad ſpectandum. Populus. multitudo. Ad ludos noui thea-
tri. noui ſpectaculi. Theatrum dici poteſt a nobis viſorium ſeu ſpectaculum ex quo eminus turba ludos ſpe
ctare poteſt: & apud Romanos ędificium fuit interdum mira luxuria ędificatū: vt Plyni⁹ ait libro decimo no
no naturalis hiſtoriæ. Eleum tonātem. Iouem Eleum a ciuitate Elide. Coit. id eſt cōuenit. ex con & eo. A hi
legunt currit: & male: quia verſus non ſtaret. ſic Ouidius libro quarto faſtorum. Mille manus coeūt. Quin-
ta æſtas, quintus annus. Reuocauit. reduxit. Sacrum. ſubſtantiue id eſt Iouis feſtum. Quanta. ſcilicet
turba frequentat ſecretam Cererē, celebrat cerealia. de his ſacris ſuperius diximus. Myſtæ. ſacrificantes cę Myſtæ.
teri appellabantur. Myſticum dicunt græci omne id quo in arcanis deorum ſacris vtimur. qualia erant Bac-
chi, & Cereris orgia, quæ noctu clam & a ſolis mulieribus celebrabantur: ſed tamē inde illis ſacris pollutis, vi
ri quoq; ad ea accedere ſoliti erant. & Baptæ huiuſmodi viri dicebantur ꝙ tincti, fucatiq; ſacris intereſſent in
ſtar mulierum. Baptein enim inficere, tingere, & fucare dicitur. Myſteria arcana ſacra appellabantur. hinc in
prouerbio, non ſine myſterio fieri dicimus qđ occulta aliqua quaſi ſacrorum ratione perficitur. Attici. A-
thenienſes. nam ea ſacra apud Athenas fiebant per decem miliaria ad Eleuſin. Citi. veloces: quia cum faci
bus accenſis currebant. Tectis relictis, quia ea ſacra celebrabantur per agros. Cum longę redit hora no-
ctis. Cupiens. ſcilicet nox. Creſcere. q̄a ea creſcente fiunt longiores ſomni. Libra. ſignum cęleſte per qđ Libra.
ſol tranſit: & tūc eſt æquinoctium: quia ſol libratus eſt & per vnum diem ſolum. ideo dicit tenet currus phœ-
bęos id eſt ſolis. Tanta. adaptat comparationē: tanta eſt illa turba quæ vadit per illam viam ad inferos. &
quæ eſt iſta turba? ſunt alii ſenes, alii pueri, alii infantes. Iugatę. id eſt nōdum cōiunctę matrimonio. Ephe- Ephebus.
bi. ephebus dictus, ꝙ iam ſit in pube hoc eſt iam ad annos pubertatis peruenit. Terentius. Nam is poſtq̄ ex
ceſſit ex ephebis. hoc ē exceſſit ex ea ætate qua pubem primo emiſit. Hinc Ephebia appellata eſt prima ętas
adoleſcentiæ. Comis depoſitis.i. reſectis capillis qui intonſi ſeruabantur pueris. Et in prima adoleſcētia il-
lis reſecabant̄: & deo alicui cōſecrabant̄: vt eſt apud Statiū in ſyluis de crinib⁹ Earini. Mō doctus. q vix ſcie
bat pronunciare nomē matris. His. ſolis infantib⁹ eſt data vna fax: vt p has tenebras poſſent videre & minus

timere:hoc eſt mortale:quia ſunt puri & ſine macula vitiorum. Releuare.leuiorem facere. Prælato. ante portato. Cęteri.præter iſtos infantes. Per opaca.obſcura. Qualis nunc dicit chorus qualis debeat eſſe animus eūtium per illam viam:quaſi dicat triſtis:quia videntur habere totum pondus terræ ſupra ſe: ideo dicit ꝙ debemus ire tardius q̄ poſſumus. Qualis.legēdum eſt interrogatiue. Obrutum. demerſum,quia infernus eſt in centro terræ:quis qui vadunt ad inferos habent terrā ſupra ſe.

DANI. ¶Natus Euriſtheus. Inuidia Iunonis contra Herculem natus. Euriſtheus ſeptimo menſę. Iuppiter indignatus claudit cælum Euriſtheo. Properante partu.quia natus eſt citra nonum menſem timente Iunone ne Hercules prius naſceretur. Natus Euriſtheus. ſeptimum carmen Sapphicum pentametrum.redeunti ab inferis Herculi occurrit chorus cum tripudio & cantu. Myſtæ.Myſtæ daduchi id eſt geſtātes facem dicebantur.ſacerdotes Cereris facibus diſcurrentes quibus ad filiam indagādam vſa eſt Ceres, ad extremam vſq; laſſationem debacchabantur. Papinius. Tuq; actea ceres:curſu cui ſemper anhelo Votiuam taciti laſſamus lampada myſtæ.erant autem hæc ſacra communia cum Baccho,ideo generoſus poeta Bacchum ex adytis cereris egredientem inducit.& Ouidius. Ipſe ſuos ludos vuæ commentor habebat. Quos cum tędifera nunc habet ille dea.ſcelerati arcebantur procul ab his ſacris voce præconis. Tranquillus. Eleuſinis ſacris quorum imitatione impij voce præconis ſummouentur intereſſe auſus non eſt. Baptæ eius ſacerdotes non ſunt dicti ea ratione ꝙ fucarentur inſtar mulierum: ſed ꝙ lauarentur quando initiabantur. Ariſtophanes græcus comicus facundiſſimus πρωτον εκ τ:υ πελα ϛουϑειεμεβ λαϯαγ.& hæc ſacra appellentur theſmophoria:vt meminit Gellius in.xiiij.quaſi legiferæ deę ſacra. θεσμοσ enim dicit lex & Φερω.fero. Ceres enim prima dedit leges vt fingit latinorū princeps Maro.Myſteria. Apollodorus tradit myſteria dici a Myente quodā Attico qui venādo periit.eadem dicuntur etiam orgia ab ira cereris contra Iouem. vt ait Euſebius theſmophoriis fiebant ſic. Exta fumantia polenta.ſaldiaco.mala punica.trementia animalium corda.hederę.papauera.& vinum quod vocant cycrona:quod quidem vinum ceres cum nollet bibere oblatum ſibi per hoſpitem Bambinē: tādem ſublata veſte genitalia oſtendit:hoc ſpectaculo mota dea bibit libens. inde daſ cyron in ſacris. Ephebi. ſpacium inter puerilitatem & pubertatem vocant Ephebiam. Quintilianus appellat lubricum ætatis quia illa ætas facile labitur in vitium.

Euriſthei ortus.
Myſtæ.
Cereris ſacra.
Eleuſina.
Baptæ.
Theſmophoria.
Myſteria.
Orgia.
Ephebia.

Stat chaos denſum tenebręq; turpes
Et color noctis malus ac ſilentis
Ocium mundi:vacuęq; nubes.
Sera nos illo referat ſenectus:
Nemo ad id ſero venit vnde nunq̄
Cum ſemel venit potuit reuerti.
Quid iuuat durum properare fatum?
Omnis hęc magnis vaga turba terris
Ibit ad manes:facietq; inerti
Vela cocyto.tibi creſcit omne
Et quod occaſus videt:& quod ortus.
Parce venturis:tibi mors paramur:
Sis licet ſegnis properamus ipſi.
Prima quę vitam dedit:hora carpſit.

Choriambici Glyconii.

Thebis lęta dies adeſt.
Aras tangite ſupplices:
Pingues cędite victimas.
Permixtæ maribus nurus
Solennes agitent choros.
Ceſſent depoſito iugo
Arui fertilis incolę.
Pax eſt Herculea manu
Auroram inter & Heſperum:

ASCEN. ¶Stat chaos denſum. Exaggerat diritatē tenebrarum infernalium dicens Chaos denſum.i.caligo profunda & confuſa,nam reb⁹ vox aufert atra colorem:ſtat horret, aut tam denſa eſt vt ſtare videatur & palpabilis eſſe: & tenebrę turpes,quia nihil in eis mūdari poteſt:& color malus.i.nociuus noctis: & ociū i.ceſſatio ab omni opere:mundi ſilētus: quia vbi non eſt motus non eſt actio: & vbi actio deeſt,ſilentium eſt:& nubes vacuæ.i.inanes quia neq; pluuiā habēt neq; niuem generāt, aut grandinē. Et qa locus ille malus eſt & triſtis,chorus precatur: vt ſenectus ſera referat nos ſcilicet omnes illo.i.ad illum locum: nā nō poteſt illuc nimio ſero veniri vt ſentit addens.Nemo venit ſero id eſt nimis tarde ad id:vnde cum venit ſemel nunq̄ potuit reuerti:quod quidē ad inferna p̄ſcito nimis verū. At Chriſtianus ſi fide integra & charitate nō ficta viueret,eſſet cum Paulo deſiderium habēs diſſolui & eſſe cum Chriſto. Quid iuuat properare id eſt accelerare fatum durum id ē inexorabile & triſte, quia omnium terribiliū ſummum?accipitur enim pro morte:omnis hæc turba vaga id eſt ſparſa magnis terris.i. quæ nūc vbiq; terrarum viuit,ibit ad manes id eſt inferos & faciet vela id eſt nauigabit, cocyto inerti id eſt torpenti. deinde per apoſtrophen mortē alloquitur dicens. O mors omne ſcilicet animal quod occaſus & quod ortus videt creſcit tibi id eſt vt a te abſumaſ: parce venturis ſcilicet nobis ad te:qa o mors nos paramur tibi:& licet ſupp̄ꝛe tu ſis ſegnis id eſt tarda,nos ipſi properam⁹ ſcilicet ad te, quia prima hora quæ dedit vitam, carpſit vitam.i. rodere cœpit:cum enī ſim⁹ ex contrariis elementis conſtituti, continua eſt in nobis conſumptio. Deinde mutato genere carminis cum ſententia dicit. Dies læta adeſt Thebis, quia tyrannus cæſus eſt: & ideo o Thebani tangite ſupplices .i. ſupplicātes aras: cędite id eſt mactate victimas pingues.

Et qua ſol medium tenens
Vmbras corporibus negat.
Quodcunq; abluitur ſolum
Longo tethyos ambitu:
Alcidę domuit labor.
Tranſuectus vada Tartari
Pacatis redit inferis.
Iam nullus ſupereſt timor.
Nil vltra iacet inferos.
Stantes ſacrificus comas
Dilecta tege populo.

nurus id eſt virgines nubiles, permixtæ matribus.i. matronis agitent choros ſolennes i.feſtiuos:& incolæ arui fertilis, ceſſent.ſ. ab agricultura, iugo.ſ.boũ, depoſito.i.detracto a collo eorũ. Pax eſt ſup. parta, manu Herculea inter aurorã.i.orientem: vñ aurora orit̃:& Heſperũ.i. occidẽtẽ, quo Heſperus q & veſp dicitur/cadit:& qua ſup. parte videlicet meridionali, ſol tenens mediũ.ſ.orbẽ, negat corporib⁹ vmbras qa ſup caput incũbit ad ſyenen & Cyrenaicã regionẽ.& labor Herculeus domuit quodcũq; ſolũ abluit̃ longo ambitu i.circuitu tethyos.i. Oceãni, aut magni maris p metonymian: & ipſe tranſuectus vada.i. vectus trans vada tartari, redit.ſ. ad nos, inferis pacatis. Nullus timor ſupeſt.i. reliquus eſt iam: qa nili iacet vltra inferos. Poſt hęc q̃ ſi paraſceuen ſequenti ſcænę fieri vult Bern. ſed ſi hoc eſt nõ eſt nouus act⁹: pręterea nihil dicit de conſtructione. ſacrificus lege: cum tñ aut caſus pro caſu, vt ſit ſacrificus, pro ſacrifice, aut potius ſacrificans: aut perſona pro perſona ponat̃: vt ſit: lege pro legat: vbi quidã tege ſcripſerũt, dicamus ergo, ſacrificus pro ſacrifice, lege.i.collige decerpe, populo.i. arbore, dilecta ſcilicet Herculi/quia ea coronatus ab inferis redit, comas .i. frondes, ſtantes id eſt denſas & plenas: aut tege populo dilecta Herculi, comas ſcilicet tuas ſtantes.i.horridas & erectas ob rem diuinam & mirandam.

¶ Stat. non mouetur. Chaos. illa confuſio. Denſum. tenebroſum. Silentis. quia ibi omnis tacent: non ſunt venti ſtrepentes: nec animæ vſum loquendi habent. Vacuę nubes, quæ non faciunt pluuiam. Illo. ad illum locum. Ad id. eum locum. Vnde. a quo loco. Quid iuuat. quid oportet vt acceleremus mortẽ noſtrã, opponẽdo nos varijs periculis/hoc non debemus facere: ſed viuere diutius q̃ poſſumus. Durũ. inexorabile. Fatum. mortem. Faciet vela. nauigabit. Cocyto. omnes tranſibimus per illam viam. Inerti. ſtagnanti, quia non mouetur. Tibi. o mors quicquid eſt in mundo creſcit: quia vt inquit Salluſtius. Omnia orta occidunt: & aucta ſeneſcunt. Parce venturis. ſcilicet ad te: id eſt o mors noli nimium properare: quia ſumus omnino tui: & ad te veniemus. Licet ſis ſegnis. q̃uis ſis tarda: tamen quotidie currimus ad te. Prima hora. in qua nati ſum⁹. Carpſit. illam & incœpit diminuere vitam noſtram. Thebis. iam reuertitur ad principale propoſitum de laudibus Herculis. Digreſſio iſta conceſſa choro, mõ dicit ad Thebanos vt faciant ſacrificia: & dijs gr. tias agãt: qui fecerunt vbiq; Herculem victorem. Verſus eſt gliconicus ab inuentore: coriãbicus etiã a pede. Scandit̃ duobus modis. Primo modo ſpondęo: & duobus dactylis. Alio modo facis vnũ ſpondęum, & vnum coriambum, & vnum pirrhichium. Tangite. ſacrificate: quia ſacrificãtes manib⁹ aras tangebant. Agitent choros. choreas. ſolebant in ſacris ſaltare ad lætitiã. Et qua ſol mediũ. ab oriẽte & occidente & in meridie quæſita eſt pax manu Herculis. Vmbras negat. Eſt ciuitas Syene in confinib⁹ Aethiopię & Aegypti.& teſte Plynio in ſecundo naturalis hiſtoriæ ſupra Alexandriam verſus meridiem, quinquaginta milium ſtadiorum: ac vt ſcribit Macrobius libro ſecundo ſuper ſomnium Scipionis directe locata eſt ſub tropico æſtiuo id eſt ſub cancro in extremo torridæ zonæ. Quare cum ſol ad cãcrum venit in medio ſolſtitij die ſupra verticem ciuitatis cadens, nullam prorſus in ea vmbram efficit. Quod Lucanus tetigit in ſecũdo. Vmbras nuſq̃ flectẽte ſyene: hoc eſt per dies ſolſtitij. Tethyos. Tethys vxor Oceani: ſed ibi pro ipſo mari oceano ponitur. Stantes. datur locus ſequenti ſcęnę. redibat lætus Hercules de victoria Lyci. Sacrificus. & ſacrificulus appellatur rex ſacrorum, a ſacro quod eſt deo dedico, & ſacrum facio. Stantes. Horridas & incultas. Populo. fronde populi arboris, qua coronatus fuit vadens ad inferos, vnde dixit dilecta.

BERN.

Sacrificul⁹

ACTVS QVARTVS.

Hercules. Theſeus. Amphitryon. Megara.
Trimetri Iambici.

VLtrice dextra fuſus aduerſã
Lycus
Terrã cecidit ore: tum quiſquis comes
Fuerat tyrãni iacuit & pœnę comes.
Nunc ſacra patri victor: & ſuperis feram:
Cęliſq; meritas victimis aras colam.

ASCEN.

VLtrice dextra. Reuerſus a cæde Hercules commemorat facinora ſua ſtatimq; in furorẽ rapitur: vel q̃ inſolentius ea narrauerit: vel q̃ ſacrificia non debite peregerit. Ordo eſt. Lycus fuſus id eſt proſtratus dextra vltrice ſcilicet mea qua meorum iniuriam vltus ſum: cecidit id eſt percuſſit ore, terram aduerſam id eſt obiectam illi: tum id eſt inſuper quiſquis id eſt quicunq; fuerat comes id eſt aſſecla, tyranni ſcilicet Lyci, iacuit & id eſt etiam comes id eſt particeps pœnæ id eſt mulctæ: quia morte mulctatus eſt. Nunc ego victor feram patri ſcilicet Ioui: & ſuperis ſcilicet reliquis: ſed moris eſt principem a vulgo ſecernere: ſicut Troas relliquias Danaum atq; immitis Achilli: & colam id eſt adornabo a-

ras meritas id eſt deorum ſic meritorum, victimis cæſis. O Pallas belligera ſocia & adiutrix laborum: in cuius læua id eſt ſiniſtra ægis .i. ſcutū ciet .i. cōcitat ore .i. vultu meduſęo/q in ęgide eſt / ſaxifico .i. in ſaxa vertēte temere aſpicientes, minas feroces: ego p̄cor tete .i. te ipſam .i. te in vota voco. domitor Lycurgi regis Thraciæ .ſ. Bacchus, & domitor maris rubri, p qd Indiā petijt gerēs cuſpidē tectā thyrſo viridi .i. pampinis inuoluto: & numen geminū .ſ. Phœbus & ſoror Phœbi, q̄ & Phœbe dicitˀ: hoc ē Apollo & Diana, (ſoror inquā aptior ſagittis, q̄a venatrix ē. Phœbus tn̄ q arcitenens a Vergilio dicitˀ: & lōge iaculans ab Homero: nō eſt ſagittarū expers: ſed dū ſagittis vtitˀ vltionē iratˀ quęrit: ſignificat em̄ ſolē q radijs infeſtus peſtem excitat: Diana aūt lunā, cuius fere noxij ſunt radij: Phœbus .ſ. Apollo, aptior ſaltē nobis lyrę .i. ad Lyrā) ſup. adſint, & quiſqs .i. quicūq; frater meˀ, hoc ē filiˀ Iouis, incolit cælū: frater inquit nō ex nouerca .ſ. Iunone: vt Vulcanus. Forte q̄a Iunonis ſtirpē excludit ipſa furorē immittet: ſicut Mars, & Bellona nuptijs Thetidis excluſi p̄liū cōcitauerunt. Appellite (ad miniſtros loqˀ) huc .i. ad me, greges opimos & cōferte in aras qcq̄d ſeges .i. terra fertilis indorū ſup. fert: & quicq̄d arabes legūt arboribus odoris .i. odoriferis. Vapor pinguis exudet .ſ. ex victimis incēſis: arbor populea .i. populus ipſa, exornet comas nr̄as .i. imponatur eius frōs capiti meo: o Theſeu ramus oleę tegat te .i. caput tuū, fronde gentili .i. vt dicunt a gēte tua, q̄a a pallade Athenień. iuēta: Theſeus em̄ filiˀ regis Athenień. erat. nr̄a manus adorabit .ſ. geſtu ſuo, tonātē .ſ. Iouē. Reſpōdet Theſeus. Dij cōditores vrbis .ſ. nr̄æ, forte Cadmum & coniugem intelligit, nō tamē nominat: forte q̄ periculoſum putabant tutelariū deorū nomina reuelare: ne fortaſſe ab hoſtibus euocarentur. ſicut Romani dei ſui nomen celabant. & ſup. tu quiſquis es qui colis ſyluęſtria antra ceti .i. immanis ſerpentis inſtar ceti, trucis .i. truclēti a Cadmo cęſi: & aq̄s nobiles dirces aut aq̄s dirces fontis nobilis: p̄pter dircen in eum conuerſam: & q coīs larem Tyrium regis aduenę .ſ. Cadmi a Tyro profecti. volebat multa addere, ac ſi diceret, ſecundate vota noſtra: aut accipite oblata: & facite letemus, aut quid ſimile: ſed Hercules impatiens moræ, vt furori proximus, interrumpit ſermonem, addēs: Date tura flāmis. Ad quod Amphi. nate expia id eſt ablue & expurga ac pias fac, priˀ ſcilicet q̄ ſacrifices manus cęde cruenta & hoſtili. Vnde Aeneas æneid. ſecundo. Tu genitor cape ſacra manu patrioſq; penates. Me bello ex tanto digreſſum & cęde recenti Attractare nefas, donec me flumine viuo Abluero. Vtinam cruorem &c. Hercules nondum furens p̄ſtat in ira cōcepta in Lycum, vnde dicit. Vtinam poſſem libare deis cruorem capitis inuiſi ſcilicet Lyci. nullus liquor tinxiſſet gratior aras. Vlla victima haud poteſt mactari Ioui amplior & magis opima: cum illi more Romano offeferantur opima ſpolia, quæ erant detracta

Te te laborū ſocia: & adiutrix precor
Belligera Pallas: cuius in læua ciet
Aegis feroces ore ſaxifico minas.
Adſit Licurgi domitor: & rubri maris
Tectam virenti cuſpidē thyrſo gerens:
Geminumq; numē Phœbus & Phœbi ſoror:
Soror ſagittis aptior: Phœbus Lyræ:
Fraterq; quiſquis incolit cęlum meus
Non ex nouerca frater. huc appellite
Greges opimos: quicquid indorum ſeges
Arabes odoris quicquid arboribus legunt
Conferte in aras: pinguis exudet vapor:
Populeas noſtras arbor exornet comas.
Te ramus oleę fronde gentili tegat
Theſeu: tonantē noſtra adorabit manus. Th.
Dii conditores vrbis: & ſylueſtria
Trucis antra Ceti: nobilis Dirces aquas:
Laremq; regis qui aduenę Tyriū colis. Her.
Date thura flammis. Am. nate manātes prius
Manus cruenta cæde & hoſtili expia. Her.
Vtinam cruorē capitis inuiſi deis
Libare poſſem: gratior nullus liquor
Tinxiſſet aras. victima haud vlla amplior
Poteſt magiſq; opima mactari Ioui
Q̄ rex iniquus. Am. finiat genitor tuus
Opta labores: detur aliquādo ocium
Quieſq; feſſis. Her. ipſe concipiā preces:
Ioue meq; dignas: ſtet ſuo cælum loco
Telluſq;: & æther: aſtra inoffenſos agant
Aeterna curſus: alta pax gentes alat:
Ferrum omne teneat ruris innocui labor:
Enſeſq; lateant: nulla tempeſtas fretum
Violenta turbet: nullus irato Ioue
Exiliat ignis: nullus hyberna niue
Nutritus agros amnis euerſos trahat.
Venena ceſſent: nulla nocituro grauis
Succo tumeſcat herba: non ſęui ac truces

Regnent tyranni: ſi quod etiam eſt ſcelus
Latura tellus properet: & ſi quod parat
Monſtrum meum ſit. ſed quid hoc? mediũ diẽ
Cinxere tenebræ: phœbus obſcuro meat
Sine nube vultu: quis diem retro fugat
Agitq; in ortus? vnde nox atrũ caput
Ignota profert? vnde tot ſtellę polum
Implent diurnę? primus en noſter labor
Cæli refulget parte non minima leo:
Iraq; totus feruet & morſus parat:
Iam rapiet aliquod ſydus: ingenti minax
Stat ore & ignes efflat: & rutilat iubam
Ceruice iactans: quicquid autumnus grauis
Hyemſq; gelido frigida ſpatio refert:
Vno impetu tranſiliet: & verni petet
Frãgetq; tauri colla. Am. qđ ſubitũ hoc malũ ẽ?
Quo nate vultus huc & huc acres refers
Acieq; falſum turbida cœlum vides?

principi exercitus hoſtilis iuſto bello occiſi. bene vtitur vocabulo opima: quia Lycus caput erat mali. q̃ rex iniquus. Am. vt precetur decenter monet: opta ſup. vt genitor tuus. ſ. Iuppiter finiat labores. ſ. tuos aut nobis: q̃p̃p &: vt ſup. otiũ & quies detur aliquando. i. tandẽ feſſis. Ad hoc magnifice Hercules. Ipſe ſup. genitor meus, concipiat. ſ. prius & poſtea dicter & enũtiet, ꝓces dignas Ioue & me: & mox quaſi Ioue inſpirante pnũciat vota egregia: cælũ ſtet ſuo loco: tellus & ęther ſtẽt ſuo loco: & aſtra ęterna agãt curſus inoffẽſos. i. machina vniuerſi maneat vt ab Ioue inſtituta eſt. q. d. cœlũ cœli dño: aut gloria in altiſſimis deo: p quẽ mund⁹ hic ſtat. i. cõſeruaꝛ. deide addit: alta pax alat gẽtes: labor inocui ruris teneat. i. occupet oẽ ferrũ: ita vt arma cõflenꝛ in vomeres, bidẽtes, marras & id gen⁹ ruſticorũ arma: & enſes lateãt. ſ. in tectis aut vaginis. non eñ opei ꝓ̃ptiũ eſſet arma penit⁹ deſtruere. nulla tẽpeſtas violenta, turbet fretũ. nullus ignis. ſ. fulmineus, exiliat Ioue irato: ſed bene pacato ad ſalubritatẽ aeris: nullus amnis nutritus niue hyberna, trahat agros euerſos. i. ſata in agris: ea vertendo & diruẽdo. Venena ceſſent. i. ſi ad decus naturæ ſint non noceant: nulla herba tumeſcat grauis & nocitura aut fœta ſucco nocituro: vt acontiũ tunc primũ vt fingunt natum: & cicuta &c. Tyranni ſęui ac truces nõ regnent: & ſi tellus eſt latura. i. productura, qđ. i. aliquod ſcelus, ꝓperet. i. feſtinet, vt. ſ. deleatur: & ſi parat. ſ. ꝓducere: qđ. i. aliqđ mõſtrũ ad ſup. ſit meũ. i. mihi deꝛ exterminãdũ. Sed quid hoc. Inter loquendũ Hercules furore corripiꝛ: totaq; natura illi mutata videꝛ & lux in tenebras verſa: cerebro videlicet vitiato. vñ dicit Sed quid ſup. eſt hoc qđ video? tenebrę cinxere diẽ mediũ: Phœbus. i. ſol a ſplẽdore ſic dict⁹: meat vultu obſcuro ſine nube. vñ nõ erat naturalis caligo: imo nulla erat ſed Herculi videbaꝛ eſſe: qs fugat diẽ retro. i. a meridie rurſus in orientẽ? vñ addit: q; p. i. agit in ortus. i. oriẽtem verſus? Vñ nox ignota q̃ ait ſolita tpe meridiano: ꝓfert caput atrũ? Vñ tot ſtellę diurnę. i. q̃ interdiu in hemiſphęrio nr̃o eſſe ſed nõ apparere ſolẽt: implẽt polũ. i. cęlũ? En leo nr̃ labor refulget prim⁹: aut leo prim⁹ labor noſter: q̃a eũ vicit apud Cleonẽ: nõ minima parte cœli: quia in zodiaco ponitur: & feruet totus ira & parat morſus: rapiet. i. deuorabit iã aliquod ſidus: quia ſtat minax ore ingenti: & efflat ignes: & rutilat. i. coruſcat iactans ceruice comã. Cũ aũt non ſit bellua dignior ira leonis, q̃ taurus: inter quem & ipſum leonem ſunt oĩa ſigna hyemalia: dicit. Ipſe leo (vt video) tranſiliet vno impetu, quicquid. ſ. ſignorũ aut animantiũ: autũnus grauis, aut fœcũdus vuis & pomis: aut grauis. i. moleſtus laboranti febribus: & hyems frigida refert. ſ. ad cõſpectum noſtrum ſpatio gelido. i. in quo ſigna hiberna ſũt: & petet & frãget colla tauri verni. i. vere vtpote in aprili oriri ſoliti. Amphi. autẽ animaduertẽs eũ in furorẽ rapi: inquit. Quod eſt hoc ſubitũ malũ? deide ad Herculem: o nate: quo. i. ad quid, refers vultus acres. i. minaces quales ſunt frendentibus & furentibus: huc & huc? & vides cœlum falſum, id eſt non verum: ſed apparens tibi: acie ſcilicet oculorum, turbida pro turbata?

Ultrice dextra. Iã reuertitur Hercules poſt mortem Lyci: & eſt principium quarti actus: in quo ponitur furor Herculis: & ibi notandũ eſt q; in ſcęna nunq̃ oſtẽditur mors: ſed narraꝛ: ne forte ſpectatores terrerenꝛ. Ibi quatuor pſonę itroducunꝛ: Hercules, Theſeus, Amphitryo, & Megara. Primo Hercules poſt victoriã de Lyco vocat deos: & ꝑparat ſacrũ. Fuſus. mortu⁹. aliqñ fugatus: aliqñ iacẽs: vt fuſus humi. Pœnę. ſupplicij. Belligera Pallas. hãc dicũt poetę Iouis filiã ſine mr̃e: ita q; cũ Iuppiter videret Iunonẽ vxorẽ non ferentem filios percuſſo ſibi capite Palladem armatam emiſit: dicente Lucano libro nono. Hanc & Pallas amat patrio quæ vertice nata eſt. & Ouidius libro faſtorum tertio. An quia de capitis fertur ſine matre paterni Vertice cum clypeo proſiluiſſe ſuo. hanc eandem Cicero libro de natura deorũ tertio belli fuiſſe inuentricem ac principem dixit. Hanc toruam oculis: & armis inſignem: longamq; cum clypeo criſtallino ferre haſtã: & pictũ habuiſſe peplũ dicũt poetę. Quin & virgo fingitur: & ipſi virgini cũ Gigas nomine Pallas Titani filius deorumq; inimiciſſimus vim inferre tentaret: illum virgo ſua virtute peremit ab eoq; interempto ipſa Pallas poſtea dicta eſt. Nã prius Tritonia dicebatur: quia iuxta tritonidis paludem primitus cõperta diciꝛ: qui fluuius eſt Libyæ. Alij autẽ eam volunt a pallo verbo gręco dictam: qđ apud nos vibro & cõcutio interp̃taꝛ: eo q; haſtã vibrare cõſueuerit docuerit q;. Fuit etiã Minerua cognominata: q̃ ſi vim ipſa minetur: vt eſt apud Ciceronẽ ſecundo de natura deorum. Alij vero quaſi minuẽs neruos: eo q; qui optimis artibus verũ laborẽ impendũt, vires corporis minuere dicantur. Nam ipſa eadem ſapiẽtiæ dea & omniũ bonarũ artiũ inuentrix appellatur teſte Ouidio libro tertio faſtoꝝ. Aegis. nomẽ ipſi⁹ ſcuti palladis. Leua. ſiniſtra. Ciet. mouet. Ore ſaxifico. vultu meduſęo. in eo ſcuto erat caput Meduſæ q̃ vertebat hoies i ſaxa.

BERN.

Pallas.

Minerua.

Adſit Lycurgi. i. Bacchus qui ſuperauit Lycurgũ. hic fuit rex Thracũ qui Bacchũ deum eſſe negabat: ob

quod dũ conaretur vites incidere, crura ſibi amputauit. Rubri maris. Hic primus Indiã deuicit. vnde dixit
rubri maris domitor. i. Erythrei. græci erythron rubrũ dicunt. Vnde teſte Solino ab arenarũ colore mare Ery-
threũ appellatũ eſt. Virenti. Pampineo: vt ſupra diximus. Geminũq; numen. gemini dei. ſed proprie Nu-
Numen. men eſt dei voluntas. Virgilius. Nõ hæc ſine numine diuum eueniunt. i. ſine voluntate. tractũ eſt a Nuo qđ ve
teres p volo vſurpabant. Nã ꝓprie nuere eſt ſigno capitis voluntatem ſuam oſtendere. a quo nutus ſignũ qđ
capite datur: & voluntas q̃ ex huiuſmodi ſigno declaratur. aliqñ numẽ ꝓ poteſtate dei dicitur. Virgilius. Muſa
mihi cauſas memora quo numine læſo. aliquando ponitur pro ipſo deo. Virgilius. Spero equidem medijs: ſi
Diana. qđ pia numina poſſunt: ſupplicia hauſurum ſcopulis. Phœbus. Apollo. Et ſoror. Diana; quę ob virginita
tis amorem hoim cõſortiũ dicitur aufugiſſe: & venando ſyluas ac montiũ ſaltus incolebat. Quare cũ arcu &
pharetra illam inceſſiſſe ferunt: quã virgines plures ſimili propoſito ſequebantur: dicente Virg. Qualis in Eu
rotæ ripis: aut per iuga Pindi Exercet Diana choros: quã mille ſecutę Hinc atq; hinc glomerant oreades: il-
la pharetrã Fert humero. Phœbus lyrę. nam citharã pulſans, qua a Mercurio donatus fuerat muſis canen-
tibus præerat. Frater. quia & ipſe Hercules erat filius Iouis: vnde fratres ſuos: ſed non ex Iunone natos.
Appellite. admouete appropinquate. Varro exiſtimat proprie appellere dici: cum ex pelago: aut a flumine
Appello. quis ad litus acceſſerit. Virgi. Hinc me digreſſum veſtris deus appulit oris. appello etiã applico: vt Terentius.
Animũ ad ſcribendũ appulit. Appello, as. primæ cõiugationis aliud ſignificat. Greges opimos. pingues.
opimus diues, pinguis dicitur: vnde opima ſpolia dicũtur quę dux duci rapit: & opime aduerbiũ abundãter.
India. Indorũ ſeges. India regio eſt orientalis Aſię terminus: quæ ab Indo flumine nomẽ aſſumpſit qui ſolus teſte
Herodoto libro quarto, poſt Nilum crocodilos producit: ab oriente incipiens vſq; ad Aſiam ex occidenta-
li parte protenditur: ex meridiana vero vſq; ad Indicũ mare: ex ſeptẽtrione vero vſq; ad caucaſum. hęc regio
Arabia. aromatũ ferax eſt. Arabes. Arabia regio eſt Iudęam ab Aegypto diſterminãs. hanc apud Ptolemęũ in geo
graphia triplicẽ inuenimus. Eſt felix: quæ ea eſſe videtur quã Plynius planã eſſe dixit inter Tigrim & Euphra
tem. In Arabia felici ciuitas metropolis in monte ſita eſt Saba: ita appellata ἀπὸ τοῦ σέβειν qđ eſt ſacrificare:
quia thus mittit: quo in ſacrificijs vtuntur. Odoris. i. odoratis ferentibus aromata. Legũt. colligũt. Vapor.
Gens & fumus. Frõde gentili. id eſt patria. Gẽtem appellamꝰ nationẽ: interdũ familiam: inde gẽtiles dicũtur. Oliua
Gentilis. arbor Athenienſium: quia in certamine Palladis & Neptuni de impoſitiõe nominis vrbi, nata dicitur oliua ꝓ
Pallade qđ ſignũ erat pacis. Dij cõditores. Similiter Theſeus lætus de victoria Herculis inuocat deos. o dij
Cadmus. cõditores vrbis. ſ. Thebanæ. Antra ceti. & tu qui colis. i. habitas antra. i. ſpeluncam ceti Cretis vbi Cadmus
interfecit illũ ſerpentẽ qui erat in fonte ad quẽ mittebat ſocios hauſtum aquas: & eos oẽs interficiebat: qua re
cognita Cadmus eũ cõfodit & eius dẽtes ſeminauit: vt rem totam Ouidius exequitur. cetũ appellauit propter
Cete. magnitudinẽ: nã cete maiores piſces ſunt in mari: non ouum: ſed animal parturientes: qđ nulli ex paruis acci-
dit præterq̃ ranæ. Virg. immania cete. Inde Cetarij piſcatores dicũtur: vt Varro teſtatur: & etiam qui eos ven-
dũt. Et qui colis iterũ ſup. Aquas dirces. Dirce vxor Lyci Thebanorum regis. nõ iſtius quẽ nunc occidit
Dirce. Hercules: qui cũ prius Antiopã haberet vxorẽ: quæ a Ioue conuerſo in formã ſatyri grauidata fuerat: illam
velut adulteram Lycus dereliquit: Dircen ſuperduxit: hęc ſemel in ſuſpitionẽ adducta, ne cũ ea Lycus con-
cubuiſſet: ipſam Antiopã in carcerem iecit: q̃ inſtante partus tẽpore: & agente Ioue vincula rupit: ac in mon-
te Cytherone pariens natos expoſuit: quos paſtor inueniẽs pro ſuis educauit: ſed tractu tẽporis a matre reco
gniti: & in vltionẽ iniuriarũ inducti: Lycũ interfecerunt: & Thebanorũ regno occupato, Dircen nouercã indo
mitorũ taurorũ caudis diſtrahendã alligarũt: q cũ vſq; ad locũ lympidiſſimi fontis illam traxiſſent: poetæ fin
gunt in fontẽ ſui nois conuerſam fuiſſe: quia dixit Ouidius in Ibin. Perq; feros mõtes tauro rapiente traha-
ris Vt tracta eſt cõiunx imperioſa Lyci. Larẽ regis aduenæ. i. domũ Cadmi: qui de Tyro vrbe Phœniciæ
venit. Expia. Amphitryo monet vt priuſq̃ incipiat ſacrificiũ ſeipſum mundet. Expia, purgate. Capitis in
uiſi. odioſi. a verbo paſſiuo inuideor. Cicero. dijs hominibuſq; inuiſus. Libare. ſacrificare. Ipſe concipiã
preces. reſpõdet Hercules ſapienter Amphitryoni qui ſuadebat illi vt quietẽ oraret a Ioue. Nullus ignis. nul
lũ fulmen. Monſtrũ meũ ſit. i. cõtra me. Sed quid. Dũ ita loqueretur Hercules: eũ furia exagitare cœpit:
vnde inſanienti videbãtur multa falſa quę intexit. Vnde. ex qua cauſa. Ignota. quia in medio die nõ na-
ſcitur nox. Diurnæ. quæ ſolent eſſe nocturnæ. Rutilat. vibrat. vnde rutilãtia ſidera dicimus: quia videnť
mouere radios ſuos. Quicquid. videtur ꝙ ille leo velit facere vnũ ſaltũ. nã in zodiaco ſũt duodecim ſigna:
& tria ex ipſis habet quęlibet pars anni: inter taurũ & leonẽ ſunt oia ſigna quæ faciũt hyemẽ: ideo dicit ꝙ faciet
vnũ ſaltũ ita magnũ ꝙ ſaliet vſq; ad taurũ. Autũnus grauis. quia tempus eſt letiferum: vt Iuuenalis. Quot
Themiſon ægros autũno occiderit vno. Vno impetu. vno ſaltu. Tauri verni. ad ſignũ tauri. ad qđ ſol de
cimotertio caledas maij tranſit: vt Virg. in georgicis. Candidus auratis aperit cum cornibus annũ Taurus.
Falſum cœlũ. propter quod dixerat Hercules ſe videre leonem: & ſolem obſcuratum.
DANI. ¶ Vltrice dextra. ſcanditur metro iambico trimetro Euripideo. quarta eſt epitaſis huius fabulæ. Hercules in-
cipit modo inſanire dũ de Lyco ſupatorẽ diuinam facit. primo agitur de furia Herculis deq; ijs oibus q̃ geſſit
furens. deinde chorus hoc deplorat infortuniũ eo in loco. Lugeat æther &c. Aegis. ſcribit Honoratus ægi-
da dici loricã ex ære qſi hominis pectori cohęret: cũ vero diuinũ pectus operit: appellari ægida. ad quod pul-
chre canit martialis. Dum vacat hæc Cæſar poterit lorica vocari. Pectore cũ ſacro ſederit ægis erit. proprie tñ
& peculiariter datur ægis Palladi Meduſæo capite inſignita. iccirco Meduſęa dea ab eodem Martiale denomi
nata eſt. Ipſa Meduſęæ quo tumet ira deæ.

ASCen. ¶ Perdomita. Hercules perſtans in admirati
one quæ eũ furere faciet: dicit: tellus ꝑdomita
ſup. eſt: freta tumida ceſſerunt. ſ. mihi: regna
inferna ſenſere impetus noſtros cœlũ eſt im-
mune. i. expers laboris noſtri: appoſitione la-
bor. i. qđ cœlũ eſt labor dignꝰ Alcide. ſ. me:
ſed ſpec oſius de ſe quaſi de altero loquitur.

Her. Perdomita tellꝰ: tumida ceſſerũt freta:
Inferna noſtros regna ſenſere impetus:
Immune cœlum eſt: dignus Alcide labor.
In alta mundi ſpatia ſublimis ferar.

Petatur æther:aſtra promittit pater.
Quid ſi negaret?non capit terra Herculem
Tandemq; ſuperis reddit. en vltro vocat
Omnis deorum cœtus:& laxat fores
Vna vetante.recipis & reſeras polum:
An contumacis ianuam mundi traho?
Dubitatur etiam vincla Saturno exuam?
Contraq; patris impii regnum impotens
Auum reſoluam? bella Titanes parent
Me duce furētes:ſaxa cum ſyluis feram:
Rapiamq; dextra plena Centauris iuga.
Iam monte gemino limitem ad ſuperos agā:
Videat ſub Oſſa Pelion Chiron ſuum:
In cœlum olympus tertio poſitus gradu
Perueniet:aut mittetur.Am. infandos procul
Auerte ſenſus pectoris ſani parum:
Magni tamē cōpeſce dementē impetū.Her.
Quid hoc?gygantes arma peſtifera mouent:
Profugit vmbras Tityus:a lacerum gerēs
Et inane pectus:q̄ prope ac cœlo ſtetit?
Labat Cytheron:alta Pallene tremit:
Marcentq; tempe.rapuit hic pindi iuga:
Hic rapuit Oetham:ſæuit horrēdum minās:
Flammifera Erinnys:verbere excuſſo ſonat
Rogiſq; aduſtas propius:ac propius ſudes
In ora tendit:ſæua Tiſiphone caput
Serpentibus vallata:poſt raptum canem
Portam vacantem clauſit oppoſita face.

ferar.i.eueltar ſublimis in alta ſpatia mundi: æther petatur ſup.a me:quia pater.ſ.Iuppiter ꝓmittit aſtra.i. domicilū inter aſtra. Quid ſi ſup.pater negaret?hoc furētis animi argumētū:terra nō capit Herculē:quia nihil eſt amplius qđ domet:& ita cenſet Herculē maiorem ac q̄ ſecū maneat: vñ addit:& tellus reddit tādē Herculē ſupis: aut q; ſatu Iouis genit⁹ ſit: aut errore Platonicorū: putantiū aīas oīs pri⁹ ĩ cœlo fuiſſe q̄ in corp⁹ demitterenť.en oīs cœt⁹ deorū: vocat ſup.me vltro: & laxat fores.ſ. cęli: vna.ſ.Iunone nouerca vetante:ad quā ꝑ furorē cōuertens ſermonē inquit.q.d.dic mihi Iuno vtrum ſup.recipis ſup.me: & reſeras polū?an traho ianuā mundi cōtumacis.i. per te cōtumaciter ſed nequicq̄ reſiſtentis: videbať eñ ſibi per furorē ianuā cœli tenere:& vt aperiať ad ſe trahere: Iunone retrahēte. etiā.i. & an inſuper dubitatur.ſ.a Iunone ac Ioue: ſup.an exuam Saturno cui Iuppiter vincula iniecit: vincla?& reſoluā auum.ſ.paternū Saturnū: cōtra impotena.i. inſolens regnum.i. tyrannidē:patris impij.ſ.in patrē ſuū.& ſup. an titanes parent bella.ſ.in ſuperos: furentes .i.inflāmati nimia ira:me duce.i.cohortatore cum tamen eos repreſſerit olim:& ſup. an feram ſaxa cum ſyluis:& rapiā dextra iuga.i. mōtiū colla:plena centauris.ſ. nuper interfectis:& agā iam monte gemino.i. geminato, impoſito.ſ.pelio oſſæ:limitē.i. tranſitū ad ſuperos.ſ. deturbādos?Chiron.ſ.centaurorum iuſtiſſimus qui in cœlū tralat⁹ ſagittarius eſt: videat Pelion ſuū.i.montē illum quē inhabitare ſolebat:ſub Oſſa.ſ.monte illi ſuppoſito. Olympus etiā mons pręaltus:ita vt pro cœlo accipiatur:ponitur aūt ĩ quatuor locis: ſed de Theſſalico loquitur: poſit⁹ iam tertio gradu:quia ſuper oſſam & Pelion ꝑueniet in cœlum:aut ſi adhuc ꝑuenire nequiuerit: mittet. ſ.a me:quia iacietur ĩ ſuperos. Amphi. Auerte procul.ſ.a te,ſenſus infandos:q.a veſanos: cōpeſce impetū dementē pectoris ſani parū: tamen.i.nihilominus magni:quia magna minatur ſed in ſuperos. Hercu. Quid hoc ſup. ſibi vult? gigantes mouent arma peſtifera.i. pernicioſa ſuperis. Tityus apud inferos damnatus profugit vmbras.i.inferos: ac gerens pectus lacerū & inane: quia hepate a vulturo partim exeſo:partim laniato:q̄.i.o q̄tū ꝓpe a cœlo ſtetit?Cytherō mōs Baccho muſiſq; ſacer in Phocide,labat.i.nutat & caſum minať: Pallene vrbs Arcadiæ in monte ſita & ita alta,tremit:& tempe loca amœniſſime virentia, marcent.hic.i. vnus gigātū:rapuit iuga.i.quaſi cacumina: Pindi.ſ.mōtis:hic.i.alter,rapuit oethen etiā montē Theſſalię. Erinnys furia belligera vnde addit flāmifera.i.furorem mentibus ira incenſis addere ſolita:ſæuit minans horrendum ꝑhorrēde:& Tiſiphone, furia illa infernalis ſæua & vallata.i.habens vallatū caput ſerpentibus ſonat.ſ. horrēde:verbere.i.flagello excuſſo:vt faciūt aurigę:ac tendit in ora.ſ.bellantium,propius ac propius:ſudes.i.perticas aduſtas.ſ.in anteriori parte:quo duriores eſſent:rogis.i.ſtruibus lignorū incenſis:& clauſit portā.ſ. dom⁹ Plutoniæ vacantem.ſ.cuſtode:face oppoſita.ſ.aduentantibus:poſt canem.ſ. Cerberum raptū.ſ.a me. Poſſet etiam ordo eſſe:vt de Erinny dicatur q; ſonet horrende verbere excuſſo:ac tendit in ora ſudes &c. deinde Tiſiphone &c.clauſit portam &c.

¶ Perdomita. Loquitur ex furore Hercules:ſuperaui omnia mōſtra quæ in terra, & mari:& inferos:reliquum eſt vt aſcendā cœlū. Immune.intentatū viribus meis. Appoſitiue labor dignus Alcide.i.Hercule. Sublimis.leuatus a terra. Mūdi, cœli. Pater.Iuppiter. Quid ſi.quaſi ſi nollet dare mihi cœlū: ego raptā per vi quia terra non capit me:nō eſt capax mei. Tandē.poſt multos labores. Reddit.ſ.me. ſecundū Platonicā diſciplinam qui teſtabatur oēs aīas deſcendiſſe de cœlo. En.ecce fantaſiā repentinā: videbatur Herculi deos ipſum vocare ad cœlum: vna tamen Iunone nouerca vetante. Cœtus.turba. Laxat. aperit. Recipis. vertit ſermonē ad ipſam Iunonem: vis ne recipere ſponte me:aut vi? Recipis.ſ.me o Iuno. Et reſeras.ape BERN.

ris mihi. Polum.cœlum. Antraho.frango vt per vim intrem. Cōtumacis mūdi.cœli ſupbi:& indignā tis me recipere. Dubitatur etiam.videbatur Herculi q̄ Iuno tardaret ſibi aperire:ideo minat̄.dubitatur.i.tu ſtas in dubio an debeā aperire. Vincla Saturno exuam.diſſoluā. loquitur ſecundū opinionē poetarum:qui dicunt Saturnū a Ioue regno pulſum apud inferos relegatū fuiſſe dicente Ouidio lib.j.meta.Poſtq̄ Saturno tenebroſa in tartara miſſo: Sub Ioue mundus erat:ſubijt argentea proles. Auū.patrē patris mei Iouis. Impij.crudelis vel in me vel in patrē ſuū. Impotens.crudele cęlum. Titanes.gigantes:de quibus diximus q̄ auſi ſunt manibus reſcindere cælum. Iuga.colles plena centauris:de quibus iſdem dictum eſt. Agā.faciam. Limitem.iter. Monte gemino:vno poſito ſupra alium. Chiron.Centaurus quē Saturnus cōuerſus in equū ex Phillyre genuit.vt Virg.lib.iij.georgicoꝝ.Talis & ipſe iubā ceruice effudit equinā Cōiugis aduentu pernix Saturnus:& altum Pelion hinnitu fugiēs impleuit acuto.nā cū eam nymphā cōprimeret:Ops eius vxor ſuperuenit:& ipſe in equū cōuerſus eſt. hic Chiron fuit iuſtiſſimus & magni Achillis p̄ceptor. Pelion.montē Theſſaliæ.ſimiliter oſſa & olympus eius regionis ſunt montes. Tertio gradu.nam oſſa ſub Pelio:ſupra Pelium tertio gradu olympus. Perueniet.per ſe. Aut mittetur.p vim. Infandos.impios quia cōtra deos. Auerte.remoue inquit Amphitryo redarguendo Herculem:q̄ licet magnanimi ſit appetere cœlum:tñ iſto modo velle inſani hois eſt. Cōpeſce.reprime. Quid hoc.Hercules non audit patrē:ſed inſaniens clamat repente ex phantaſia ſeſe videre gigantes pugnantes contra deos:& Tityū de quo ſupra eſt dictū,rupiſſe vincula & ab inferis rediſſe. Inane.ſine iocinore quia vultur illud coroſerat. Prope.ſ.pugnando ſupra illos mōtes. Cytheron.mons iuxta Thebas. Pallene.ciuitas eſt Arcadiæ de qua Plynius lib.iiij.naturalis hiſtoriæ:eſt alia in Macedonia quā patriam Protei fuiſſe ſcribit Virgi.iiij.georgi. Hic nunc æmathię portus patriamq; reuiſit Pallenē. Alta.in montibus ſita eſt:ibi congregati ſunt gigantes pugnaturi contra Iouem.

Marcent.perdiderunt ſuam amœnitatē. Tempe.de quibus diximus:neutri generis:& indeclinabilia:habentq; tantū plurale. Pindi.montis Theſſaliæ. Hic.alius gigas. Oethā.mōtē qui eſt inter Theſſaliā & Macedoniā:famoſus morte & ſepulcro Herculis.de quo Ply.libro na.hiſto.xxj.hellebori fertilis eſt. Erinnys.facit in plurali erinyes:ſunt furię infernales. Horrendum.pro horrenda:quia furiæ armatæ ſunt facibus & ſerpētibus. Sudes.palū ligneū:hoc eſt facē ſuccēſam ex infelici igne rogi vbi cōburunt̄ cadauera. Propius.vicinus. Sæua Tiſiphone vallata.circundata.etiam videor videre furiam Tiſiphonem ad cuſtodiā Plutonis adeſſe cū face loco Cerberi rapti a me. Portam.inferni. Vacantem.ſine cuſtode.

DANI. ¶Vincla Saturno.Apollodorus ait Saturnū alligari per annū laneo vinculo:& ſolui ad diē ſibi feſtū.i.mēſe decēbri.atq; inde p̄uerbiū:deos laneos pedes habere.Verrius flaccus dicit ſe ignorare cām cur Saturnꝰ in cōpedibꝰ ſit.phyſici aſſerūt ſpmā in vtero aiatū in vitā grādeſcere:qđ dū in lucē exeat mollibꝰ naturę vīculis detinet̄:ſed hic aliter accipit̄ ligatꝰ Saturnꝰ. Bella titanes pa.manifeſta tenet̄ īſania Hercules q cupiat p̄lijs pugnare cōtra quos ſemel defendit cœlū:gigātes eñ interemit Hercules,cū cęlū p̄pugnaret vt ſcribit Theodorꝰ.p/qđ ſignificat̄ virtute ſolis ſpirītū occulti tenebraꝝ. Tēpe.ſylua i Theſſalia p quā labit̄ Peneus arboꝝ denſitate & viridi ſolo amœniſſima:odoris floribus & roſarū varietate ſuauiſſima:qualem Oui.lepide circūſcri. in primo metamor. Marcent.i.putreſcunt:eſt eñ marcere putreſcere q̄ quæ attenuant̄ macie facile putreſcunt inde Marcor vt placet Var.& Papi.appellat liberꝝ patrē marcidū. Marcidꝰ edomito bellū referebat ab æuo.

Saturni vincula. Gigātes cæſi. Tempe. Marceo.

ASCen. ¶Sed ecce &c. Correptus Hercules pernicioſo furore: viſus eſt ſibi videre filios Lyci:cū ſuos videret:atq; ita dū illos perimere properat ſuos perimit:aufugiens a conſpectu Amphitryonis: quia cædes & trucidatiōes nō fiunt ſed narrantur factę in tragœdijs.Ordo ē. Sed ecce.q.d. dū ſupra bellū meditor:in terris adhuc eſt qđ perimā:nā ecce proles Lyci regis inimici:latet.ſ.abſcōdita:o nefandū ſemen hæc dextra reddet iam vos, patri inuiſo ſ.mihi:hoc eſt Lyco:neruus.i.arcus neruatꝰ, excutiet.ſ.in vos ſagittas leues.i. cito mobiles:decet tela Herculea mitti ſic.i.in tā nefandū ſemen.Videns autē Amphitryon eum ſe proripientē:inquit:quo furor cæcus.i. excecans Herculē:inuergit.i. intendit ſe/ videbat autem q̄ in domum propriam.ipſe flexit arcū vaſtum.i.valde magnū:cornibus coactis .i.trahendo chordā fere coniunctis:& ſoluit pharetrā eximendo ſagittas:arundo.i. ſagitta emiſſa,ſtridet impetu:ſpiculum.ſ.ſagittæ: hoc eſt ferrata pars eius:fugit.i.celeriter tranſiuit:vulnere relicto medio collo per qđ tranſiuit. Hercules per furorē putans ſe interficere Lyci filios:dicit.Eruam.ſ.ex latibulis ad cædē:cæterā prolē.ſ.Lyci:& ſup.ſcrutabor & rimabo:oēſq; latebras:in quibꝰ latere poſſunt. ē aūt artificioſa eclipſis ſeu apoſiopoſis:qua iudicatur animus furēs nō potuiſſe orationē cōplere:aio ſtatim ad alia impulſo.Addit eñ quid moror.i. immoror in cæde puerorum

Sed ecce proles regis inimici latet
Lyci:nefandum ſemen inuiſo patri
Hæc dextra iam vos reddet:excutiet leues
Neruus ſagittas:tela ſic mitti decet
Herculea.Am.quo ſe cęcus inuergit furor?
Vaſtum coactis flexit arcum cornibus:
Pharetramq; ſoluit:ſtridet emiſſa impetu
Arundo:medio ſpiculum collo fugit
Vulnere relicto.Her.cæteram prolem eruā:
Omneſq; latebras.quid moror?maius mihi
Bellum Mycenis reſtat:vt cyclopea
Euerſa manibus ſaxa noſtris concidant:
Huc eat:& illuc aula diiecto obiice:
Rumpatq; poſtes:columen impulſum labet:
Procumbat omnis regia:hic video abditum
Gnatum ſceleſti patris.Am.en.blādas manꝰ
Ad genua tendens:voce miſeranda rogat:

Scelus nefandum: triſte: & aſpectu horridum
Dextram precantem rapuit: & circa furens
Bis ter rotatum miſit: aſt illi caput
Sonat: cerebro tecta diſperſa madent.
At miſera paruum protegens natum ſinu
Megara: furenti ſimilis e latebris fugit. Her.
Licet tonantis profuga condaris ſinu:
Petet vn̄cunq; temet hęc dextra & feret. Am.
Quo miſera pgis? quã fugã: aut latebras pe
Nullꝰ ſalutis Hercule infeſto eſt locus. (tis?
Amplectere ipſum potius: & blanda prece
Lenire tenta. Me. parce iam coniunx precor:
Agnoſce Megaram: natus hic vultus tuos
Habituſq; reddit: cernis vt tẽdat manꝰ. Her.
Teneo nouercam: ſequere: da pœnas mihi:
Iugoq; preſſum libera iam turpi Iouem.
Sed ãte matrẽ paruulũ hoc mõſtrũ auferã. Me.
Quo tẽdis amẽs? ſanguinẽ fundes tuũ? Am.
Pauefactus infans igneo vultu patris
Perit ante vulnus: ſpiritum rapuit timor.
In coniugem nunc claua libratur grauis:
Perfregit oſſa: corpori trunco caput
Abeſt: nec vſq̃ eſt: cernere hoc audes nimis
Viuax ſenectus? ſi piget luctus: habes
Mortem paratam: pectus in tela indue:
Vel ſtipitem iſtum cæde monſtrorum illitũ
Conuerte. falſum: ac nomini turpem tuo
Remoue parentẽ: ne tuę laudi obſtrepat.

natus bellũ reſtat mihi Mycenis. ſ. excidendis: quarũ rex Euryſtheus: vt ſaxa cyclopea .i. mœnia fortiſſima: a cyclopibus ædificata: cõcidant euerſis manibus noſtris. Aula. i. atrium regale: eat, decidat huc & illuc obice. i. obſtaculo diſiecto. Certũ obicem dictũ ab obijciendo q; obijciatur: quocirca quia primã ꝓducit obiex nõ obex merito ſcribatur: ſed vt diſcrimen ſit in ſcriptura placitũ eſt imperitioribus in nõ ſine i: in obliquis vnico i ſcribi: ne ſi obijcis obijci obijce ſcribaꝝ verbum puteꝝ. qua ratione licet mihi nõ ſatiſfaciat ego vt inuenio ſcribo: cenſeo tñ obiex & obijcis &c. ſcribendũ, & ſup. aula cadendo rũpat poſtes & columen. i. culmen: qđ hic poni poteſt: impulſum. ſ. ab ruina aulæ, aut poſtiũ ſubtractione: labet. i. decidat: oĩs. i. tota. regia. ſ. Euryſthei, procũbat. i. peſſum ruat. Hoc dicto ꝑ furorem viſus eſt ſibi videre filium Lyci: dicẽs. Ego video hic filiũ patris ſceleſti. i. crimioſi: abditũ. i. occultatũ. Amphi. aũt quaſi itro inſpiciens (nam intus ea tranſigebantur: ſic tñ vt Hercules quoties loq̃baꝝ quaſi ꝑ trãſennã populũ aſpiceret) dicit que videt ad populũ. En ſup. paruulus Herculis filius: tendens manus blãdas ad genua. ſ. Herculis: in genibus aũt putabatur ſedes miſericordię: rogat. i. deprecatur mortẽ: voce miſeranda. deinde vt vidit eũ ab Hercule interimi: exclamat citra tñ excandeſcentiã: vñ nõ profert o particulã: ſcelus nefãdũ triſte & horridũ aſpectu. i. dũ aſpiciaꝝ: Hercules ſup. rapuit: dextrã precantẽ. i. precantis nati: ſed forte attonitus voce p̃cari non potuit ſed manu: ideoq; precantẽ potius q̃ p̃cantis dixerat: & Hercules furens, miſit. ſ. puerũ rotatũ. i. in morẽ rotę verſatũ circa. i. in circuitum: aſt caput iactatum in tecta, aut tabulata ſeu teſtudinẽ domus ſonat illi. ſ. puero tecta diſperſis cerebro madent. i. rigantur. At Megara mater pueri & cõiunx Herculis: miſera. i. miſerãda: protegẽs natum paruũ ſinu ſ. ſuo: fugit e latebris ſimilis furenti. Hercules autem videns eam fugientẽ & per furorẽ putans eſſe cõiugẽ Iouis Iunonẽ: dicit. Licet tu ꝓfuga. i. q̃ profugere tentas: cõdaris. i. abſcõdaris ſup. in ſinu tonãtis. i. Iouis: tñ ſuo. hęc dextra. ſ. mea, petet & feret. i. auferet: temet. i. teipſam nedũ ꝓlem: vndecũq;. i. ex quocũq; loco. Amp. autẽ videns eã fruſtra fugere: inquit o miſera. i. miſerãda mulier: quo pergis? quã fugã aut latebram, aut ſup. quas latebras petis? nullus locus ſalutis eſt, Hercule infeſto .i. cui Hercules eſt infeſtus id eſt vim inferens: amplectere potius ipſum & tenta lenire. i. mulcere ipſum: prece blanda. Megara itaq; ad p̃ces cõuerſa: inquit. o coniunx. i. marite, precor iam parce: agnoſce Megarã: hoc eſt vxorẽ tuã: hic natus. ſ. in ſinu latens, quẽ ad cędem quæris, reddit. i. refert, vultus. i. habitus tuos. i. lineamenta corporis tui: argumento ex te eſſe genitũ. tu cernis vt. i. qualiter cũ ꝑ ætatẽ fari nequeat, tendat. ſ. ad te manus. ſ. ſupplices. Hercules aũt furens vt dixi & Iunonẽ ſe tenere arbitrans: teneo (inquit) nouercã. ſ. Iunonẽ: ſequere. ſ. reliquos interemptos: aut dexterã te trahentẽ: da mihi pœnas. ſ. tam iniqui in me odij & tot laborũ illatorũ & libera. ſ. morte tua Iouem preſſum tam iugo turpi. i. nefandę mulieris coniugio? qđ per mortem alterius ſoluitur: ſed ego auferã. i. delebo ante matrem. i. in conſpectu matris vt magis doleat: aut priuſq̃ matrẽ: hoc mõſtrũ paruulum. Megara aũt exclamat. O amens quo tendis? fundes ſanguinẽ tuũ. i. eius quẽ genuiſti? Amphitryon aũt enarrans populo q̃ videt dicit. Infans pauefactus vultu igneo. i. ignito patris, perit ante vulnus. i. priuſq̃ vulneretur moriꝝ: timor rapuit ſup. illi ſpiritũ: claua grauis libratur. i. extẽditur nunc ad feriendum: in cõiugẽ. ſ. Megaram: ipſa ꝑfregit oſſa. ſ. Megarę: caput abeſt corpori trũco. i. truncato: nec eſt vſq̃. i. penitus eſt attritum clauę ictu: ita vt non amplius cõpareat. Deinde cõuerſus ad ſe: inquit. O ſenectꝰ. ſ. mea nimis viuax .i. nimis auida vitæ: audes cernere hoc. ſ. facinus filij tui? Si piget ſup. te luctus. i. recuſas luctũ: habes mortem paratã quæ te luctu liberet: indue pectus. ſ. tuum in tela. ſ. Herculis: vel cõuerte iſtũ ſtipitẽ. ſ. nodoſum: hoc eſt

Obex.

clauā illitā cęde.i.cruore cæſoꝝ mōſtrorū, ſup. in pectus tuū.deinde cōuerſus ad Herculē dicit.O Hercules: remoue.i.dele ab hoc mundo: parentē falſum.i.non verū ſed putatiuū: hoc eſt me.Nā Iuppiter tibi verus eſt pater: ac turpem.i.indecorem nomini tuo: cū deus habearis niſi a mortali genitꝰ exiſtimeris: remoue (inquit) ne obſtrepat tuæ laudi.i.ne interrumpat precōnia tua.

BERN. ¶ Sed ecce.vide aliā phātaſiā Herculis: videbatur illi videre filios Lyci: & ſui erāt proprij: quos miſerabiliter interfecit. Reddet. patri.Lyco quē interfeci: & illi faciā vos comites ad vmbras. Neruꝰ.corda arcus. Excutiat.emittat. Quo ſe.ea q̄ ſunt crudelia nō fiūt in ſcęna: ideo nunc Amphitryo, quomō Hercules accepit ſagittas, declarat. Quo.in quā partē. Cęcus.qui nō cognoſcit quid agat. Inuergit.vertit. Coactis.quaſi ſimul iūctis. Arundo: ſagitta ex calamo cydonio. Spiculū.ipſa ſagitta. Fugit.trāſiuit. Eruā. inſaniēs Hercules iterū inquit.Eruam.extraham ex latebris omnē prolē Lyci: & oēs latebras & loca abdita perſcrutabor: ne aliquē ex eo genere relinquā: poſtea ibo Mycenas quæ patria erat Euryſthei: vt eius domum quoq; deſtruā qui mihi tot monſtra ſuperanda imperauit. Cyclopea ſaxa.magna moenia Micenarū. poetę qn̄ volūt

Cyclopea opera. dicere rē bene fabricatā: dicunt eam arte cyclopū factā. Sic Virgi.in.vj.enei.Moenia celſa vides cyclopū eductā caminis. Cyclopea aūt erant viri gigantes qui in Sicilia iuxta Aetnā degentes vnicū in medio frontis habebant oculum.fuerūt & alij tres famuli Vulcani in Lipara qui Ioui fulmina fabricare dicebantur: quorū noīa Virg. vno verſu deſcribit. Brontes: ſteropeſq;: & nudus mēbra Pyragmon. Aula.regia Euryſthei. Diſiecto.fracto peſſulo & obſtaculo. Poſtes. valuas ianuarum: dicti q̄ ſtent poſt oſtia. Virgilius.Hellis ferratos ru

Poſticula pit ſaturnia poſtea. Poſtica & per diminutionem poſticula, eſt oſtium ipſum. Apuleius. Per quādam breuem poſticulā intro vocat me. Poſticum autem eſt oſtium in poſteriore parte ædium. veteres etiam appellarunt vicinum habitantē in poſteriore parte domus poſticū: & oīa quæ poſt nos ſunt poſtica dixerunt: ſicut quę ſunt ante antica dicūtur. Columen.ſummitas tecti: a culmis palearū: quia antiqui faciebāt tecta de culmis palearum. Labet.ruat. labare eſt ruere & repente cadere. Virg. labat ariete crebro ianua. a quo fit labaſco. Terentiꝰ labaſcit victus vno verbo. Procūbat.cadat ad terrā. Gnatū abditū. filiū Lyci abſconſum. En.diximus q̄ ea quæ videntur crudelia non repręſentantur in ſcęna: ideo hic Amphitryo oſtendit qualiter Hercules filios interfecerit. Tendens.porrigens ille paruus filius. Horridū.terribile ad aſpiciendū.accepit manū pueri: & ter circūcirca voluit: & illū illiſit parieti. Rotatum.circūcirca volutū. Illi.puero. At miſera. vidēs Megara filiū interfectū: cū altero fugit: ſed eā ſequitur Hercules. Furenti ſimilis.quaſi inſania & furiata ex dolore. Petet.Inuadet &. Feret.auferet.licet cōfugias in cōplexum Iouis, ego te inde eripiam. Parce.ſiſtit Megara ex verbis Amphitryonis: & ſe conuertit ad Herculē. Habitus.formā eſt tibi ſimilis. eſt eīm habitus corporis diſpoſitio: vel pinguis vel macer. Reddit.rep̄ſentat. Teneo nouercā.habeo in manus meā nouercā. putabat Hercules eā eſſe Iunonē. Sequere.ſ.alios: moriaris etiā tu. Da.ſuſtine. Mihi.cauſa mea. Iugo. turpi matrimonio quaſi ſeruitute. Libera.ſ.morte tua. Mōſtrū. appellat illū filiū monſtrū. Ante matrem. anteq̄ interficiā te. Tuū ſanguinē.filij tui, qui ſanguis eſt tuꝰ. Pauefactus. Amphitryo declarat quid geſtū ſit dicens q̄ puer mortuus eſt ex timore: anteq̄ percuſſus. Igneo.pleno furore. Spiritū.vitam. Libratur eleuatur. Claua. ſtipes quē geſtabat. Grauis.magni pōderis. Truncus.proprie corpus ſine capite. Virgi. iacet ingens littore truncus. Nuſq̄.quia ita tritū fuerat q̄ nō videbatur. Cernere. poſtq̄ oīa ſunt perfecta Amphitryo loquitur ad ſeipſum: dicens o Amphitryo nimis vixiſti vt videres tantā calamitatē tuoꝝ: ſed ſi piget luctus: ſi nō vis pati iſtū: potes etiā tu mori. & ita conuertit ſe ad Herculē: vt ipſm quoq; interficiat. Indue. vade cōtra tela Herculis: vt pectus tranſigat. Vel ſtipitē.clauā. Illitū cæde.tinctū ſanguine. Conuerte.ſ.o Hercules. Falſum.non verū: quia Iuppiter eſt verus parēs: ideo dicit ac turpē, indecorū: tuo nomini: tuæ excellentiæ. Ne.loquitur de ſe ipſo in tertia perſona. Obſtrepet.ſit cōtrarius: & infamia tuis laudibus: & ita dicēdo occurrebat Herculi vt ipſum quoq; interficeret: ſed Theſeus eū retinet: dicens. o Amphitryo plꝰ ſatis eſt q̄ Hercules filios & vxorē interfecerit: fuge ne addat etiā hoc ſcelus: vt interficiat patrē.

DANI. ¶ Inuergit.improprie dictū eſt: ſiquidē & inuergere cōuerſa manu in ſiniſtrā vinū ita fundere: vt patera cōuertatur.eſt aūt verbū ſacroꝝ ad inferos pertinentiū: de quo poeta. Frōtiq; inuergit vina ſacerdos. & vergere eſt aliquando vertere. Rotatū miſit. In vetuſtiſſimo codice lego miſſitat: & ſane quidē vt cōueniat ſignificatū verbi cū frequētia participij: vt ſit & furens.ſ.Hercules miſſitat circa puerū rotatū bis & ter. cōis tamen trecentorū textuū lectio habet miſit at illi caput &c. Pauefactus.miſerādus Amphitryo maluit iam mori ſenex infortunatus q̄ tot calamitatibus ſuperuiuere vt qui videat inſaniam filij.cædē nepotis & nurus ſanguinariam: ideo fruſtra impediente Theſeo Herculi fit obuius vt & ipſe pariter occidatur.

ASCen. ¶ Quo te &c. Theſeus vidēs Amphitryonē ſe vltro offerre Herculi furenti vt ab eo perimatur: conatꝰ eum reprimere dicens. O genitor quo ipſe.i.ſponte tua, ingeris te obuium morti? o amens.i.ſemote a bona mente: quo pgis.i.pregis iter tuū? profuge.ſ.a conſpectu Herculis: & late obtectus: & aufer vnū ſcelus ſ.parricidij manibus Herculis. Hercules autē credēs ſe familiā Lyci exterminaſſe dicit. Bn̄ habet.ſ.ſe coeptū meum: quia domus.i.familia regis pudendi.i.ignobilis tyranni Lyci eſt excisa. O cōiunx Iouis maximi, hoc eſt o Iuno nouerca mea: ego cecidi.i.mactaui, tibi.i. ad honorē & placitū tuū (& eſt amara irriſio & ironia: quæ tn̄ in caput dicentis recidit: vnde feſtiua & lepida eſt. credēs eīm Iunonē irritare & per ironiam loqui: ſua damna iactanter me

Th. Quo te ipſe genitor morti obuiū ingeris?
Quo pergis amēs? profuge: & obtectus late:
Vnumq; manibꝰ aufer Herculeis ſcelꝰ. Her.
Bene habet: pudendi regis excisa eſt domus.
Tibi hunc dicatum maximi coniunx Iouis
Gregem cecidi: vota perſolui libens
Te digna: & Argos victimas alias dabis. Am.
Nundum litaſti nate: conſumma ſacrum.
Stat ecce ad aras hoſtia: expectat manum

Ceruice prona:præbeo:occurro:inſequor:
Macta:quid hoc eſt?errat acies luminum:
Viſuſq; mœror hebetat:an video Herculis
Manus trementes?vultus in ſomnum cadit:
Et feſſa ceruix capite ſummiſſo labat:
Flexo genu iam totus ad terram ruit:
Vt cæſa ſyluis ornus:aut portus mari
Datura moles viuis? an leto dedit
Idem tuos qui miſit ad mortem furor?
Sopor eſt:reciprocos ſpiritus motus agit.
Detur quieti tempus:vt ſomno graui
Vis victa morbi pectus oppreſſum leuet.
Remouete famuli tela:ne repetat furens.

morat/& verum dicit. Nam Iunoni gratum & iucundum fuit q; Hercules coniugem & liberos per furorem ceciderat:cum Hercules putaret ſe trucidaſſe domũ Lyci factione Iunonia in regiam ſuam intruſi:& ita nihil Iunoni triſti⁹ duxit ac domũ Lyci exterminatã eſſe.) gregem hunc.ſ. cõiugis & liberorũ: dicatũ .i. cõſecratũ tibi.& magnifice dicit gregẽ: quaſi plus q̃ hecatomben ſacrauerit. ego libẽs(imo ignarus: ſed tñ libens per errorẽ)perſolui vota digna te.q.d.mactaui mala homicia malo numini.& o Argos vrbs Iunoni gratiſſima (vt æneí.j. Prima qđ ad Troiã p charis geſſerat Argis) tu dabis alias victimas ſ. Iunoni: quia Euryſthea quoq; occiſurum ſe minatur. Ad hæc Amphi. mori cupidus. O nate: tu nondũ litaſti.i. placaſti deos ſacrificio tuo:cõſũma.i. pfice ſacrũ.i.ſacrificiũ cœptũ.ecce hoſtia(ſeipm demonſtrat)expectat manũ.ſ.tuã: vt feriatur:ceruice prona.i.demiſſa. Bonũ autem omen putabat dũ hoſtia non conabatur effugere:ſed quaſi ſpõte mori: vñ vt quaſi ſe permiſeret ſupponebãt cultros in quos incurrebat. Præbeo.ſ.ceruicẽ: occurro.ſ.gladio:inſequor.ſ.ferientẽ:macta. cũ autẽ hoc diceret: vidit Herculẽ ad ſe reuerſum præ pudore dirigere & tremere: vnde addit.quid hoc ſup. eſt mirũ? acies luminũ .i.oculorũ Herculis,errat.i.diuagatur:& mœror hebetat.i. obtũdit viſus. an video manus.ſ. Herculis trementes? q.d.id mirandũ:cũ inuicto ſit aĩo & imperterrito. Vultus ſup.eius cadit in ſomnum.i.oculi caligant: & ceruix feſſa labat.i.decũbit capite ſummiſſo : & ruit iam tot⁹ ad terrã genu flexo:vt.i.quẽadmodum,ornus cæſa ſyluis:cõparatio Vergiliana:hoc eſt tanto pondere & crepitu cadit, vt arbor ingens in ſyluis: aut vt moles.i. pars magna promõtorij aut rupis prominentis in mare,datura mari portus: quia ſi tanta moles caderet in mare:efficeret ipſum tranquillum & ita in lateribus molis fierent portus.aut expone vt Daniel de tabulatis aut nauibus terra onuſtis pro fundamento in fundũ maris demiſſis.rupis tamẽ aptior eſt cõparatio: quia maiorem edit ſonitũ.O Hercules viuis?(hoc dicit excitãdo eum)an idem furor qui dedit tuos.ſ.cõiugem & liberos ,leto.i.exitio:miſit ſup.te ad mortẽ?deinde vt palpando cognouit pulſum vitalem:inquit. Sopor eſt non mors quia motus.ſ. arteriarũ/agit.i.quatit ſpiritus reciprocos.i. nunc foras nunc intro ſe mouentes. tempus detur quieti:vt vis morbi.i.furoris victa.i.ſuperata,graui.i.alto ſomno,leuet.i.liberet pectus oppreſſum.ſ. furore. Vos o famuli remouete tela:ne furens repetat ſup.ea.hoc dicẽs ingreditur Amphitryon & Chorus egreditur.

¶Bene habet. dictũ eſt qñcũq; cõſecuti ſum⁹ votũ noſtrũ.credebat Her.ſe totã familiã Lyci deſtruxiſſe. Cõiũx Iouis. Iuno.hic ſeruat decorũ:q; tanq̃ furẽs nõ firmat ppoſitũ: q̃a ſupra dixerat ſe iterfeciſſe Iunonẽ:nũc autẽ dicit q; illi ſacrificiũ peregit. Te digna:tibi cõuenientia.quia tu es nimiũ crudelis:& delectaris ſemp immanitate. Argos.ciuitas.in plurali eſt generis maſculini.ibo Argos, & ibi mactabo etiã Euryſtheum tanq̃ victimã. Nondũ litaſti.ſacrificaſti. Cõſumma.perfice.vnde virũ cõſũmatũ appellamus perfectũ. & eſt pprie quid ad finem ducere .& primæ coniugationis eſt verbũ. Stat.loquitur de ſeipſo. ſtare dicimus victimas: quando ſponte ante aras ſtant ſine vinculo:& eo modo eas dicimus placere deo. alíter nõ ſacrificabãtur. BERN. Bñ habet Argos.

Inſequor.volo omnino q; interficias me. Quid hoc eſt.dum iſta loq̃ret Amphitryo cœpit Hercules oculos flectere in ſõmnũ:& totus tremebat:qđ videns ipſe Amphitryo ita miratur:dicens: ne errat mihi viſus q; videã Herculẽ trementẽ? Acies luminũ:oculorũ meorũ. Mœror.meus dolor. Hebetat.obtenebrat. Ceruix. collũ. Submiſſo capite.inclinato. Labat.cadit. Ornus.ingẽs arbor:& ſeruat ſimilitudinẽ. Moles. ingens rupes decidens ex mõtibus:quæ pre magnitudine quaſi portũ faciat in mari: ita Hercules grauis cadebat in terrã. Viuis.appropinquãs Amphitryo inquit es ne viuus O nate:an idem furor qui interfecit tuos:te ipſum quoq; peremit? Leto. morti. Sopor eſt. videt q; dormit: quia ſtertebat. Reciprocos.quia ſpiritus ibat & redibat vt fit per eandem viam:per nares: & os. Motus.ſtrepitus. Spiritus.flatus Herculis. Agit. ducit. Detur tempus.dimittamus eũ dormire: vt forte furor cedat. Vis.Violentia. Morbi.furoris. Victa.pulſa. Leuet.alleuiet. Remouete.imperat Amphitryo ſeruis: vt arma Herculi dormienti ſubmoueãt: ne forte experrectus iterum inſaniens illa repetat.

¶Macta. perſiſtit in meta.nãq; premiſſum eſt nondũ litaſti.cõſumma ſacrũ.Mactare verbũ ppetuũ ſacrorũ: eſt enĩ magis augere:ſacra ppterea fiunt vt augeatur fortuna:ſalus:& reliqua id genus: inde macte virtute: & macmẽtũ maius augmẽtũ teſte Põpeio. Moles.nõ eſt ſimplex hic loc⁹ & ſenſus. Intelligit de fundamẽto in mari faciũdo qđ ſolebat cõpactis tabulis & cõtign atiõib⁹ quibuſdã ſupſtrui: poſtea ſubductis tabulis magna vi cadens in aquã q̃rebat ſibi viã: & ſic ſua mole & grauitate firmabatur: vt meminit Horatius. DANI.

Chorus. Anapeſtici.

LVgeat æther:magnuſq; parens
Aetheris alti:telluſq; ferax:

LVgeat æther. In hoc choro fictione poetica res phyſica & naturalis graphice exprimitur: nam certum eſt lebrijs/attonitis/& mente captis lumen officere:ideo æthere & ſolem quaſi furoris auctores ad luctum puocat: ſomnũ autẽ ASCen.

quí ebrietatẽ & furorẽ cedat immodice laudat
oratorie quidem, vt ab eo quã maxime cupit
Herculi ſanitatẽ impetret. Ordo eſt. Aether.
i.lucida pars coeli, lugeat.i.(ſi phyſice interp̃
tari placet) more lugẽti: vultum obducat: &
parens magnus ætheris alti.i.deus ſiue Iuppi
ter ſiue aliter vocetur qui cũcta creauit: & tel
lus ferax & vnda vaga ponti mobilis, ſup.lu
geat: quia etiã fluxus aquarũ nocet ſi videat
a furentibus vt a rabido cane morſis: vñ lym
phati vocantur. & tu o titan feruide/ qui fun
dis per terras & tractus maris radios. ſ. tuos:
& fugas noctẽ ore decoro.i.lucido: ſup. luge
ante oẽs. ſ. deos: quia Alcides.i. Hercules vi
dit pariter tecũ.i.pariformiter vt tu: obitus &
ort⁹. ſ. tuos.i.qcqd terrarũ iacet in oriẽte & oc
cidẽte: & nouit vtraſq; domos tuas: tã oriẽta
lem q̃ occidentalẽ. O ſuperi ſoluite animũ. ſ.
Herculis, tantis monſtris.i. furoribus mõſtro
ſis: ſoluite inquã & flectite mentẽ ſup. eius re
ctam.i.directã in melius.i. ſaniorẽ partẽ: & tu
o ſõne domitor malorũ tam culpæ q̃ poenæ:
quia qui profunde dormit/ neq; agit/ neq; co
gitat/ neq; patitur malũ tantiſper dũ dormit:
quia vehemẽtes morbi & dolores ſomnũ ex
pellunt: non tamen dicit q; extinctor malorũ
ſed domitor: quia mala non graſſantur dor
mienti: niſi cui ipſum dormire malũ eſt: vt le
thargicis ſi pigris. Quies animi: qa curas de
mit: & melior pars vitæ humanæ: hoc Epicu
rice magis q̃ Chriſtiane aut Stoice: quia niſi
ſomno bene vtamur hoc eſt ad operam meli
orem bono operi nauandã: parum a morte di
ſtaret. vnde Ouidius. Stulte quid eſt ſomnus
gelidę niſi mortis imago. Longa quieſcendi
tẽpora fata dabunt. Et ſi ſomn⁹ eſſet melior
pars vitæ humanæ, non dixiſſet Apoſtolus:
tempus eſſe nos de ſomno ſurgere. ſed poeta
metiens vitam noſtram: qualis eſt: nõ qualem
eſſe deceat: & cõſiderans nullam partem fere
culpa vacare: niſi qua dormim⁹: cenſet melio
rem: quia minus malũ eſſe partem vitæ: forte
ſecundum eos qui in indolentia repoſuerunt
ſummũ bonũ: & ſecundũ Horatiũ qui dixit.
Nec vixit male qui viuens morięſq; fefellit.i.
ignotus latuit: qđ dormienti maxime conue
nit. O ſomne volucer.i.alate, genus.i.proge
nies ac proles, matris aſtreę: quæ iuſtitiã ſigni
ficat: malo exponere gen⁹ pro filio q̃ pro pa
tre: quia additur matris: & quia non ſomn⁹ iu
ſtitia: ſed iuſtitia ſomnũ.i.quietẽ tranquillam
parit: dũ neq; fures neq; ſicarios timemus: o
frater languide.i. torpẽs mortis duræ. Maro
ſũt in ſexto dicit: Et cõſanguineus leti ſopor
vnde & Chriſtus Lazarũ mortuũ dormire di
xit: & Lucas Stephanũ migrantẽ obdormire
in domino: miſcens vera falſis propter inſõ
nia: qđ Morpheo magis quadrat: author cer
tus & idẽ peſſimus futuri: quia mala quę mẽs
p̃ſaga futuri ſomniat veriora videntur q̃ læta:
quę ſępe inaniter ſomniamus. o pater rerum
quia poſt digeſtionem fiunt res & generati
ones opportunę: portus vitę: quia dum ope
ramur ad quietem vt ad portum tendimus ſe
cundum Epicureos vt dixi. nam nos contra/
non laboramus vt hic quieſcamus: ſed quie
ſcimus vt melius operemur. requies lucis. ſ.

Et vaga ponti mobilis vnda:
Tuq; ante omnes qui per terras
Tractuſq; maris fundis radios:
Noctemq; fugas ore decoro.
Feruide Titan: obitus pariter
Tecum Alcides vidit: & ortus:
Nouitq; tuas vtraſq; domos.
Soluite tantis animum monſtris
Soluite ſuperi: rectam in melius
Flectite mentem: tuq; o domitor
Somne malorum: requies animi:
Pars humanę melior vitę
Volucer matris genus Aſtreę:
Frater duræ languide mortis:
Veris miſcens falſa: futuri
Certus: & idem peſſimus author:
Pater o rerum: portus vitę:
Lucis requies: noctiſq; comes:
Qui par regi famuloq; venis:
Placidus feſſum leniſq; foue.
Pauidum leti genus humanum
Cogis longam diſcere mortem.
Preme deuictum torpore graui:
Sopor indomitos alliget artus:
Nec torua prius pectora linquat
Q̃ mens repetat priſtina curſum.
En fuſus humi ſæua feroci
Corde volutat ſomnia: nondum eſt
Tanti peſtis ſuperata mali:
Clauęq; graui laſſum ſolitus
Mandare caput: quærit vacua
Pondera dextra motu iactans
Brachia vano: nec adhuc omnes
Expulit æſtus: ſed vt ingenti
Vexata noto ſeruat longos
Vnda tumultus: & iam vento
Ceſſante tumet: pelle inſanos

Fluctus animi: redeat pietas
Virtuſq; viro: vel ſit potius
Mens veſano concita motu.
Error cæcus quo cœpit eat:
Solus te iam præſtare poteſt
Furor inſontem: proxima puris
Sors eſt manibus: neſcire nefas.

finis laboꝝ q̄ fiũt interdiu, & comes noctis: q̄ venis par.i. cõſiſis, regi & famulo: quia tã dulcis eſt ſomnus inopi ac regi: foue ſup.eris placidũ & lenis, q̄a turbulentus non ſanat ſed cõcitat furorẽ, feſſum.ſ. Herculẽ. tu cogis genus humanũ, pauidũ leti.i. mortis, diſcere lõgã mortẽ: q̄a vt dictũ ẽ ſomn⁹ eſt mortis imago. preme ſup. Herculem deuictum ſcilicet a te graui torpore, id eſt profundo ſopore: & ſopor indomitus, id eſt ita vehemens vt domari neq̄at: alliget, id eſt irretiat artus ſcilicet Herculis: nec ſopor linquat pri⁹ torua, id eſt phrenetica & furioſa pectora Herculis: q̄ mens priſtina, id eſt ſana vt ſolita eſt eſſe: repetat curſum, id eſt recipiat vſum rationis. En Hercules fuſus humi.i. ſuper humum, volutat, id eſt agitat, corde feroci, ſomnia ſæua: quia adhuc vltionem meditatur: qđ ex geſtu deprehendebat. peſtis, id eſt infectio tanti mali.ſ. furoris: nondum eſt ſuperata, id eſt deuicta: & ipſe Hercules ſolit⁹ mandare.i. committere & concredere dormiturus, clauæ graui, id eſt ponderoſæ, caput laſſum: quærit pondera, id eſt ponderoſam clauam: dextra vacua.i. euacuata iuſſu Amphitryonis: iactans brachia motu vano: q̄a eo tẽderia vbi clauã nõ ſunt inuẽtura: nec expulit adhuc oẽs æſt⁹.ſ. furoris. Sed vt.i. quẽadmodũ, vnda.ſ. maris: vexata.i. vehemẽter agitata, ingẽti noto.i. vẽto illo humido & ꝓcelloſo, ſeruat lõgos tumult⁹.i. agitatiões: & tumet.i. inflaᵭ adhuc: vẽto iã ceſſante.i. quũ vẽt⁹ iã ceſſaret. O Sõne pelle fluct⁹ aĩ.ſ. Herculanis, iſanos: & pietas & virt⁹ redeat viro.ſ. Herculi: vel mẽs ſit.i. ꝑmaneat, pot⁹ cõcita.i. cõmota, veſano.i. parũ aut male ſano, motu: & error cæcus.i. nihil videre permittens, hoc eſt furor eat ſup. ea parte, qua cœpit.ſ. ire. O Hercules ſolus furor põt te p̄ſtare.i. exhibere iã innocẽtẽ: ſi.ſ. p furorẽ cur⁹ nõ eſt cã peccaueris. Vnde auctor innuit tres grad⁹ eoꝝ q̄ culpa vacãt: Primũ eoꝝ q̄ nihil mali cõmittũt. Scđm eoꝝ q̄ ignorãtes cõmittũt: ignorãtia q̄dẽ nõ affectata & inuicibili: vt p furorẽ quã citra culpã q̄s incurrerit. qđ dico: q̄s ebrij & inſanis amorib⁹ aut ſtudio ĩiquo in furorẽ verſi nõ purganᵭ. Tertiũ eoꝝ q̄ culpã p priam delẽt. de primis dicit ſic. Proxĩa ſors.i. cõditio & ſtat⁹ eſt manib⁹ puris.i. non coinquinatis, neſcire nefas: licet admiſeris: vt qui ignorãtes vt dixi peccant. Et quia ſub primo gradu Hercules eſſe nequit: & de ſecundo incertum eſt an.ſ. fuerit ſibi cauſa furoris: ad tertium adhortatur Chorus ſomnum vt Herculem inducat: ſubdens.

Lugeat æther. Introducitur chor⁹ inuitãs oẽs: & in primis elemẽta ad luctũ: q̄ Hercules in tãtã inſaniã deduct⁹ fuerit: deinde rogat deũ ſomni ne excitet niſi prius liberatus ſit a furore. Verſus eſt anapeſticus ab anapeſto pede. cõſtat q̄tuor pedib⁹: recipit etiã dactylũ & ſpõdeũ: & multotiẽs inuenies ſine vllo anapeſto. BERN. Lugeat æther.i. cœlũ doleat. eſt eñi lugere ꝓpne i luctu eſſe. Et ſũt luct⁹ dolor cũ fletu: quẽ ex morte cuiuſq; chariſſimi cõcipim⁹. vñ apud Liuiũ ſcribit in.ij. bello Punico: poſt cladẽ illã Cãneſem patres cõſtituiſſe ne fœminæ vltra.xxx.dies in luctu eſſent: hoc eſt ne lugubri habitu pſeuerarẽt. Parens. Iuppiter. Ferax. fertilis a ferẽdo. Mobilis. inſtabilis. Tuq;.ſ. ſol. Qui fundis. ſpargis. Per tract⁹. regiões & plagas. tu q̄ illuminas maria & terras. Decoro. pulchro. Feruide titã. calide ſol. Tecũ. reddit rationẽ cur debebat lugere. Hercules tecũ vidit obit⁹.i. occaſum: & ortus. Vtraſq; domos. orientẽ & occidẽtẽ.

Mõſtris ſolute. liberate nimĩ Herculis tanto furore. Tuq; ſomne. vertit ſe ad deũ ſomni. Eſt eñi Sõnus Sõnus. mõ de⁹ ſomni. ſic Martialis. Et quia nulla venit: tu mihi ſomne veni. Modo quietẽ ſignificat. Vir. Mors hoim facilis: dulciq; ſimillima ſomno. Maloꝝ domitor. q̄ñ quis dolore eſt affect⁹: dormiendo curarũ ſuaꝝ obliuiſcitur. Melior pars. q̄s q̄ñ dormitur nihil mali agiᵭ. Volucer. habẽs alas. fingũt eũ alatũ: quia ſubito venit.

Genus Aſtreæ. fili⁹ Aſtreæ: q̄ fuit teſte Arato Aſtrei filij Titani ex Aurora filia: quã ob diligentiſſimã æquitatẽ iuſtitiã appellatã dixit: nã cũ terras habitaret, vt inquit Ouidius, Nundũ veſanos rabies nudauerat enſes: Nec cõſanguineis fueras dij cordia nota. hãc ferũt pp hoĩm ſcelus euolaſſe ad ſupos: dicente Iuuenale. Vltima Aſtrea. cœleſtũ terras aſtrea reliquit. hũc ideo ſõnũ filiũ iuſtitiæ appellat: q̄a dormiẽdo nõ peccam⁹. Lãguide. q̄ ſomnolẽti lãguidi & torpẽtes efficiunᵭ. Duræ mortis. iexorabilis: q̄ flecti nõ põt. iõ frater mortis q̄ q̄es vt inq̄t Maro eſt ſimillima morti. Veris. q̄ ſõniãt aliq̄ñ vidẽt vera & multoties falſa. Futuri auctor. nũtius futuri boni: & interdũ mali. Pr̃. o ſõne pr̃ qui ſeruas quodãmõ oĩa in vita: quia ipſe ſõn⁹ alit: digeſtionẽ facit: & vires repat.

Port⁹. refugiũ vitæ. q̄a cũ feſſi ſum⁹: q̄eſcim⁹ in te. Lucis. laboꝝ q̄ fiũt in die. ſic Vir. ſub nocte ſilenti Lenibãt curas & corda oblita laboꝝ. Noctis co. q̄s in nocte dormiᵭ. Qui par. æq̄lis diuitib⁹, & paupib⁹. iõ luſt⁹.

Lenis. ſuauis. Pauidũ leti. timẽs mortẽ. ſõn⁹ eſt vna res p quã diſcim⁹ nõ timere mortẽ: q̄ eſt cõſiſis ſomno

Longam. quia mors eſt dormitio æterna: & ſomnus eſt tanq̄ breuis mors. Alliget. vt tantum dormiat: donec digerat furorem. Artus indomitos. membra Herculis quæ non poſſunt vinci ab vllo. Preme. tene.

Graui torpore. maxima pigritia ne ſe leuare poſſit. Linquat.ſ. ſopor. Curſum. motum, & gradum quẽ habebat prius. En fuſus iacens. dum diceret chorus has preces: Hercules forte ſomniabat, ſeſe mouens quaſi arma quæreret. Volutat. verſat in mente. Nundum. tantus furor nundum ceſſit. Mandare. committere. Graui. ponderoſæ. Pondera.i. ipſam clauam ponderoſam. Vano. quia illam nõ inueniebat. Aeſtus. furorem animi. Sed vt. Ponit ſimilitudinẽ: quando mare iactatur a ventis: & illis ceſſantibus, non tamen ſubito ceſſat motus vndarum: ſic ille furor Herculem adhuc agitabat. Vexata. agitata. Noto. vẽto meridionali. Sed ſit. corrigit quod dixerat: vt reſtitueretur ver⁹ ſenſus Herculi. ſed potius nunc eſt optandum: vt remaneat in furore: quaſi ſi peccauerit facile erit ignoſcendum: cum in furore neſciat quid faciat. Concita. perturbata. Motu veſano. furore. Cæcus. qui non permittit eum agnoſcere erratum ſuum. Eat. perſeueret. Solus furor. inſania. Præſtare. facere. Inſontem. ſine culpa. Sors proxima. ſimilis conditio.

Puris manibus. inuiolatis: quæ non cõmiſerunt aliquod malum. Neſcire nefas. ignorare ſcelus ſuũ: hoc

eſt qui peccāt per inſaniā ſunt ſimiles innocentibus, quia neſciunt quid faciunt.

DANI. ℂ Lugeat. Carmē nouū metro pindarico dimetro anapęſtico ſcriptū habet. & pręſe fert inſani & mobilis vulgi opinionē q̄ modo Herculis demētiā cōmiſerať atq; deplorat mō filiorꝫ eiꝰ nefariā occidionē: mō cupit Her. reſipiſcere & ſui ſceleris pœnia torq̄ri: mō eūdē ſemp iſanire vt in ſceleris defenſionē excuſeť furor. Sopne. hęc

Sopnus. dictio cōtra tritā & pfectā cōſuetudinē rectiꝰ p p. ań n. q̄ p m. ſcribenda eſt: ſi eīn vt teſtať Gelliꝰ. in. xij. fit ab eo qđ eſt ὕπνος nos p. y. primo ſypnꝰ: deīde p y. grecę, latinaq; o literæ cognatione fit ſopnus: nō video cur ſit p m. magis q̄ p p ſcribēda hęc dictio niſi vt placet q̄buſdā muteť p. in m. Ad ſōnū extat apud Oui. ſupplicatio venuſtiſſima huic pene par. Sōne qes reꝝ placidiſſime ſōne deoꝝ, Pax ai trāq̄lla qes &c. pingiť cū cornu q̄ a ſrepit nō intellectus. Volutat ſomnia. eſt ſpecies quædam ſomnij quā græ. ἐνύπνιον vocant: quando quis metuens imminentem ſibi inſidijs vel poteſtate perſonam occurriſſe ex imagine cogitationum ſuarum videatur vt hic cōtigit Herculi. nec idem ſomnium qđ inſomniū: ſiquidē inſomniū creditur eſſe in ipſo ſomnio imago ſiue ipſum qđ pōt eē falſum: vnde Maro. ſed falſa ad cœlū mittunt inſomnia manes.

ASCEN.

ℂ Nūc Herculeis percuſſa. Vt dixi aptat Herculi tertiæ innocentiæ gradum: vt ſcilicet per pœnitentiā culpam diluat, dicens. Pectora. ſ. Herculis, ſonēt nūc pcuſſa palmis Herculeis: & verbera. i. flagella & virgæ: pulſent dextra victrice. ſ. ipſiꝰ Herculis: lacertos. ſ. Herculis: hoc eſt humeros, ſolitos ferre mūdū. i. axem cœli: dū Athlanti ſuccumbenti ſuccurrebat. Aether audiat vaſtos gemitus. ſ. Herculis. & regina ſcilicet Proſerpina, poli atri. i. antarctici, qui vulgo putatur ſub terris: dicente Marone de noſtro & de illo: Hic vertex nobis ſemp ſublimis, at illum Sub pedibus ſtyx atra videt maneſq; profundi: attamen reuera æque altus eſt & diſtans ab inferno: vt arcticus: & Cerberus ferox qui gerit colla vincta catenis vaſtis: quas ſcilicet Hercules illi innexuerat: ſed videtur nunc ad inferos refugiſſe: vnde additur latitans antro imo: ſup. audiat hæc. Chaos ſcilicet infernale reſonet clamore mœſto: & vnda profundi lati, id eſt abyſſi maris reſonet clamore mœſto: & æther qui ſenſerat tamen melius, id eſt decentius tua tela: quia miſſas i feras volucres: vtpote ſtymphalidas: cum nunc in liberos inſontes miſſa ſint: ſup. reſonet clamore mœſto. Pectora ſcilicet Herculis/obſeſſa/quia polluta/tantis malis: ſunt ferienda ictu non leui, immo graui. tria regna ſcilicet inferni, maris, & ætheris, ſonent vno planctu, id eſt vna contuſione pectoris: & tu arūdo fortis. i. ſagitta robuſta: collectiue: hoc eſt multitudo ſagittarū fortiū & pharetræ leues: appoſitorie decus, id eſt ornamentum ac telum, id eſt arma inuaſiua: collo ſcilicet Herculis: date verbera fera, id eſt grauis: aut ſerioſa: aut nimis tarda: quia malū qđ cōmiſit eſt irremediabile: tergo fero. i. ferocis Herculis. Robora, id eſt duri trunci nedum virgæ, aut flagella: quæ ſunt arborū ſummi rami: cædāt id eſt percutiant, humeros, ſcilicet Herculis. fortes, id eſt robuſtos: vt ſtipes, id eſt virgultum ſtans, potens, quia denſum & magnum: oneret pectora, ſcilicet Herculis, nodis aut ipſius ſtipitis aut chordarū annexarum duris: quia fortiter connexis: arma, ſcilicet quibus Hercules abuſus eſt plangant, id eſt plangendo indicent tantos dolores. Conuertit autem per commiſerationem ſermonem ad pueros interfectos dicens: vos o pueri, non ſupple fuiſtis, comites, id eſt participes licet minores laudis patriæ, id eſt paternæ: vlti reges ſæuos, id eſt tyrannos vt pater: vulnere

Nunc Herculeis percuſſa ſonent
Pectora palmis: mundum ſolitos
Ferre lacertos: verbera pulſent
Victrice manu: gemitus vaſtos
Audiat æther: audiat atri
Regina poli: vaſtiſq; ferox
Qui colla gerit vincta catenis:
Imo latitans Cerberus antro.
Reſonet mœſto clamore chaos:
Latiq; patens vnda profundi.
Et qui melius tua tela tamen
Senſerat ęther.
Pectora tantis obſeſſa malis
Non ſunt ictu ferienda leui:
Vno planctu tria regna ſonent:
Et tu collo decus ac telum.
Suſpenſa diu fortis arundo:
Pharetręq; leues: date ſera fero
Verbera tergo: cędant humeros
Robora fortes: ſtipeſq; potens
Duris oneret pectora nodis.
Plangant tantos arma dolores.
Non vos patriæ laudis comites:
Vlti ſæuo vulnere reges:
Non argiua membra palęſtra:
Flectere forti fortes cæſtu
Forteſq; manu iam tamen auſi
Telum Scythici læue corithi:
Miſſum certa librare manu:
Tutoſq; fuga figere ceruos:
Nondumq; ferę terga iubatę:

Ite ad ſtygios vmbræ portus:
Ite innocuæ: quas in primo
Limine vitæ ſcelus oppreſſit
Patriuſq; furor: ite infauſtum
Genus o pueri: noti per iter
Triſte laboris.
Ite iratos viſite reges.

ſęuo, id eſt magno. Non auſi ſupple eſtis: fortes forti ceſtu, id eſt munimento manuum a cædendo dicto: quo Athletæ man⁹ ſua muniebāt: vt Hercules & Eryx: & Entellus & Dares vt habetur ęnei. v. & fortes manu ſcilicet ſine cæſtu flectere membra ſcilicet veſtra, palęſtra. i. luctatione Argiua. i. more Argiuorū tamen vos auſi ſup. eſtis iā, licet adhuc paruuli librare, id eſt aptare ad emittendum circumagendo telum leue. i. politum, corithi. i. thecæ ſagittarię, Scythici, id eſt quali Scythę vtūtur: miſſum. i. emiſſum manu certa, id eſt non errante, & figere ceruos tutos fuga, id eſt qui ſibi videbantur tuti propter fugā in qua ſibi ſpem reponunt. Videtur aūt dicere tutos pro ſecutos: quia ſi tuti erant quomodo fixi? & nondum ſup. auſi eſtis, figere terga feræ iubatæ, id eſt Leonis Libyci. O vmbræ. ſ. puerorum iam interfectorum, ite ad port⁹ ſtygios, id eſt infernales: ite innocuæ: quas ſcelus ſcilicet paternum, aut eius qui occaſionem furendi dedit, oppreſſit in primo limine. i. introitu, vitæ: ſcelus inquam, q; pro, id eſt furor patriua. i. paternus: ite o pueri, gen⁹ infauſtum. i. infelix, per iter triſte, laboris noti ſcilicet merito: quia paterni: pater enim nuper eodem redierat ab inferis. Ite viſite ſcilicet apud iferos, regea iratos ſcilicet Herculi: qui eos illuc demiſit: quia occiſi ab aliquo moriuntur in ira & indignatione in illū: iuxta illud Vergilianū. Vitaq; cū gemitu fugit indignata ſub vmbras. & quali affectione decedunt in ea permanent. vnde adhuc iraſcuntur Herculi & ſemini eius.

¶ Nunc Herculeis. Nunc vero chorus mutans propoſitum vocat Herculem ad pœnitentiā: vt pcutiat pect⁹ tantis verberibus: vt ſtrepitus audiaƚ in terra: mari: & cœlo. Mundū. cœlū: qa ſuſtinuit cœlū loco Atlantis: vt diximᵘ. Victrice manu. ſ. Herculis q victor vbiq; fuit. Atri regina poli. Proſerpina regina obſcuri inferni. Iuncta. ligata ab ipſo Hercule. Imo. pfundo. quoniā infern⁹ eſt in centro terræ. Chaos. confuſio infernalis. ſed proprie eſt elementorum ipſa confuſio: cuius imaginem apud inferos finxit Virgilius. Reſonet. pter verba Herculis. Profundi. maris. Et qui. qa in aere interfecit aues ſtymphalidas: ideo æther ſenſerat ei⁹ tela. Senſerat æther. hic verſus adonic⁹. Pectora. q̄ fecerūt tāta mala. Leui. paruo: imo graui. Tria. cœlū, mare, & infern⁹. Plāctu vno. pcuſſione vni⁹ Herculis. Et tu. Cōuertit ſermonē ad arma Herculis q; iuuēt verberare ipſū. Arundo. ſagitta. eſt ſingulare p plurali. Decus ac telū. eſt appoſitio. i. ornamētū & defenſio: geſtabat Hercules collo ex pharetra ſagittas ad ornamētū & tutelā ſui. Sera. grauia. Saluſti⁹. bellū ſerū. i. graue. Tergo fero. Herculis. Robora. i. claua ex robore. Stipeſq;. id eſt illa claua. Potens. r. ō frangibilis. Non vos. nunc commiſerationem puerorum facit qui interfecti a patre non potuerunt demonſtrare ſuam virtutem futuram. Comites. ſimiles virtuti paternę. Vlti. ſcilicet vos pueri non eſtis reges: vt pater Hercules. Non Argiua palęſtra. Palæſtra Argiua. quia inuenta fuit a græcis. nec vos pueri luctatione aut ceſtu monſtrauiſtis vires veſtras: vt pater. Palęſtra ſiquidem a latinis dicitur luctatio. nam nudi palmis inter ſe homines decertabant. Vir. Pars in gramineis exercent membra palęſtris. Iam tamen auſi. vos pueri in tenera ætate ſatis demonſtrauiſtis virtutem veſtram ſequendo feras. Telum leue. ſagittam volatilē. Corithi Scythici. qualibus Scythæ populi ſeptētrionales vtuntur. Corithus dicitur vagina arcus: & etiam ſagittarū: gręce proferūt per g. gorithos. Librare. mittere. Certa manu. recte percutiente. Ceruos tutos fuga. q ſe vertunt de facili in fugā. Ferę iubatę. i. leonis: nūdū audebatis ire ad leones quēadmodū pater: nō auſi eſtis iſta magna, ſed vt pueri ſatis digna, figere ceruos & lepores. Ite. hucuſq; pendet textus. Vmbræ. aiæ puerorū. Innocuę. quę nihil mali meruiſtis. In primo limine. primo igreſſu: hoc eſt in tā tenella ætate. Infauſtum genus. appoſitiue. Fauſtus felix dicitur cui oīes fauēt: contrarium infauſtus infelix. Fauere eſt bona fari. Virgilius. Ore fauete oīes. hinc fauor vox bene precans alicui: ſiue alicuius commodum, & laudem tuens. Triſte laboris. verſus adonicus. Iratos. reges vel quos interfecit pater: vl' iudices inferni intelligit, qui Herculi irati erant propter Cerberum raptum & Theſeum deductum ab inferis.

BERN. — Chaos. — Palęſtra Argiua.

¶ Stipeſq; potens clauæ. Claua fuſtis eſt ex vna parte capitat⁹ ad claui ſimilitudinem. Claua Hercu. fuit locata poſt primas valuas templi eius qd extruxit Sylla iuſſu Sibyl. in foro boario. huius clauę odore canes territi & muſcæ non intrabant ædem Herculis. DANI.

Actus Quintus. Trimetri Iambici.
Hercules. Amphitryon. Theſeus.

QVis hic locus? quæ regio? quę mundi plaga?
Vbi ſum? ſub ortu ſolis: an ſub cardine
Glacialis vrſę? nunquid Heſperii maris
Extrema tellus hunc dat oceano modum.
Quas trahimus auras: qđ ſolum feſſo ſubeſt?

QVis hic locus. In hoc quinto & vltimo actu Hercules expergefactus & per quietum ſoporem meliori menti reſtitutus: & percipiens ſe fuiſſe perturbatum: formidanſq; ne quid impie egerit: dicit ſecum. Quis locus eſt hic: ſcilicet in quo ſum? quæ regio? & quæ plaga, id eſt zona mundi, ſupple eſt hæc? Vbi ſum? an ſub ortu ſolis, an ſub cardine vrſæ glacialis, id eſt poli arctici? Nunquid extrema tellus quæ eſt ad Gades, maris Heſperij. i. occidentalis, dat oceano hunc modum, id eſt terminum fluxus? Quas auras, id eſt ſub quo cœlo trahimus, id eſt attrahimus inſpiran- ASCen.

Certe redimus:vnde proſtrata domo
Video cruenta corpora?an nondum exuit
Simulacra mens inferna? poſt reditus quoq;
Oberrat oculos turba feralis meos?
Pudet fateri:paueo:neſcio quod mihi
Neſcio qđ animus grande pręſagit malum.
Vbi eſt parens?vbi illa natorum grege
Animoſa coniunx?cur latus læuum vacat
Spolio Leonis?quonam abiit tegmen meũ?
Idemq; ſomno mollis Herculeo thorus?
Vbi tela?vbi arcus?arma quis viuo mihi
Detrahere potuit?ſpolia quis tanta abſtulit?
Ipſumq; quis nõ Herculis ſomnum horruit?
Libet me videre victorem:libet:
Exurge victor:quem nouum cœlo pater
Genuit relicto?cuius inceſtu ſtetit
Nox longior q̃ noſtra?qđ cerno nefas?
Nati cruenta cæde confecti iacent.
Perempta cõiunx:quis Lycus regnũ obtinet?
Quis tanta Thebis ſcelera moliri auſus eſt
Hercule reuerſo?quiſquis Iſmeni loca:
Actea quiſquis arua:qui gemino mari
Pulſata Pelopis regna Dardani colis
Succurre:ſæuæ cladis autorem indica:
Ruat ira in omnes:hoſtis eſt quiſquis mihi
Non monſtrat hoſtem.victor Alcidę lates?
Procede ſeu tu vindicas currus truces
Thracis cruenti:ſiue Geryonis pecus:
Libyæ ve dominos:nulla pugnandi mora eſt:
En nudus aſto:vel meis armis licet
Petas inermem.cur meos Theſeus fugit
Paterq; vultus:ora cur condunt ſua?
Differte fletus:quis meos dederit neci
Omnes ſimul profare:quid genitor ſiles?
At tu ede Theſeu:ſed tua Theſeu fide.
Vterq; tacitus ora pudibunda obtegit:
Furtimq; lachrymas fundit in tantis malis.

do:quod ſolum,id eſt quæ terra ſubeſt feſſo, ſcilicet mihi: redimus certe, id eſt indubitanter ab inferis: vnde, id eſt a quo igitur video corpora cruenta: domo proſtrata. i. deiecto. an mẽs nõdũ exuit ſimulacra inferna.i.qualia apud iferos vidi? an ſup. turba feralis.i.mortifera:oberrat oculos meos, id eſt obuerſatur ante oculos meos:quoq;.i. etiam poſt redit⁹, id eſt reuerſionem ab inferis? Pudet fateri.ſ. q̧ paueo: neſcio quod mihi, neſcio inquam qđ grande malũ, anim⁹ p̃ſagit mihi.i.indicat futurũ ex pauore ſubito me corripiente:cui⁹ cauſam ignoro? Vbi eſt parens.i.pater meus Amphitryon? vbi eſt illa animoſa coniunx, ſcilicet Megara ſup.cum grege natorum ſcilicet liberorum? cur latus ſup. meum: læuum id eſt ſiniſtrum, vacat.i. viduum eſt & priuatum,ſpolio,id eſt pelle leonis? quonam abiit tegmen meum.i.quo tegi ſolebam:& idẽ thorus,id eſt ſtratum meum, mollis ſomno Herculeo, id eſt in quo ego Hercules dormire volens molliter quieſcebam? dictum eſt q̧ Amphitryon iuſſerat omnia arma tolli. Vbi ſup. ſunt tela: vbi ſupple eſt arcus? Quis potuit detrahere mihi viuo ,arma ſcilicet mea?quis abſtulit tanta ſpolia.i.tam ſæuis monſtris detracta?nam qui victori ſpolia abſtulit, etiam ſpoliatis auferre potuiſſe comprobatur. Et quis non horruit ipſum ſomnum Herculis, id eſt etiam Herculem dormientem: ſicut Catonem etiam ebrium veriti ſunt qui eum deprehenderant. Libet videre victorẽ meũ: Valla diceret mei.i. q̃ me vicit: ſicq; repono.libet inquã: exurge o victor.ſ. mei aut Herculis. i. emerge & oſtenta te: quem pater.ſ. Iuppiter, genuit nouum,id eſt alterum a me: cœlo relicto:ſicut reliquit dum Herculem genuit: cuius inceſtu ,id eſt cuius cum matre adulterino concubitu Iouis:nox longior ſtetit q̃ noſtra, id eſt qua ego genitus ſum. quæ tamen dupla fuit:ſed cum ſit Hercule fortior: vult longiorem moram illi generando impenſam. Quod nefas cerno?(vidit enim ablatorem telorum quærẽs/ liberos iacentes) nati,id eſt filij mei,iacent confecti, id eſt abſumpti, cæde cruenta,id eſt cum ſanguinis effuſione. Coniunx ſupple iacet perempta. quis Lycus, id eſt Lyci ſimilis aut Lyco violentior tyrannus obtinet, id eſt contra voluntatem meam tenet,regnum ſcilicet meum. Quis auſus eſt moliri, id eſt cum mole& difficultate perpetrare Thebis tanta ſcelera Hercule reuerſo, id eſt poſt q̃ Hercules eſt reuerſus? quod duplici de cauſa dicit: & quis viderat aduenien natos incolumes:& q̧ audacius ſit factum ipſo reuerſo q̃ apud inferos/ vnde nõ ſperabatur reuerſurus / agẽte. notum autem eſt ab ipſo eſſe perpetrata quæ alij imputat. O quiſquis colis loca Iſmeni, id eſt quæ Iſmenus fluuius Bœotiæ alluit: & quiſquis colis arua Actea,id eſt Attica:& qui colis regna Pelopis Dardani pro Dardanij: pulſata gemino mari, ſcilicet Aegęo & Ionio: indica ſupple mihi auctorem ſæuæ cladis. adhuc neſcit ſe eum eſſe. Cum autem videret neminem indicare: ad terrorem addit.Ira ſcilicet

Quid eſt pudendum? nunquid Argiuę potēs
Dominator vrbis? nunquid infeſtum Lyci
Pereuntis agmen clade vos tanta obruit?
Per te meorum facinorum laudem precor
Genitor tuiq́ nominis ſemper mihi
Numen ſecundum: fare quis fudit domum?
Cui prędа iacui? Am. tacita ſic abeant mala.

mea. i. furor, ruat. i. irruat, in oſs: tā inſontes q̄ ſontes cum nullus ſit qui indicare velit: nam hoſtis eſt mihi quiſquis. i. quicūq; non mōſtrat, id eſt indicat mihi hoſtem. O victor Alcidę, id eſt cum viceris Alciden lates? q. d. id fruſtra facias: cum non ſit maior Alcide præter te. Procede, id eſt in publicum prodi: ſeu tu vindicas, id eſt vlciſceris: currus, id eſt equos (vt in georgi. neq; audit currus habenas) truces: quia humana carne veſci ſolitos: Thracis. ſ. Diomedis: cruenti, ſanguinarij dū viueret: quia hoſpites ſuos illis obiecit: aut iam cruore ſuo reſperſi. Siue pecus. i. boues, Geryonis ſcilicet tricorporis regis Hiſpaniarū: ve pro vel dominos Libyę. ſ. Anthea & forte Buſyrim Aegypti tyrannum: aut potius ſolum Anthea ſignificat: loquens ſupbe de vna re pluraliter: vt ille: non poſſum meretricum pati contumelias: & illa Nauibus infandum amiſſis. noti ſunt in eunucho & primo æneі. loci. Nulla mora pugnandi eſt ſcilicet quæ moretur te: en ego aſto nudus, ſcilicet expectans vindicem, ſpoliatus armis meis: licet, id eſt permittitur ſup. vt, petas, id eſt inuadas inermem: vel, id eſt etiam meis armis. Cur Theſeus ſcilicet amicus, & pater ſcilicet Amphitryon fugit vultus meos? cur condunt, id eſt abſcondunt ora ſua? Differte fletus. Hercules videns Theſeū & patrem lachrymantes ſe fugere inſequitur eos dicēs. Differte. i. ſuſpendite ad tempus fletus: Quis dedent meos omnes ſcilicet neceſſarios neci: profare o genitor (nam reuerentiæ cauſa eum priorem alloquitur). quid siles? at quia genitori quē cogere nefas eſt edere non placet: tu Theſeu, ede, id eſt eloquere, exprime quis eos neci dedit: ſed Theſeu ede fide tua. i. tibi ſolita: quæ firmiſſima eſt. Cum autem neuter loqueretur, Hercules mirabūdus ait. Vterq; ſcilicet tam pater q̄ Theſeus: tacitus obtegit ora pudibunda & fundit lachrymas furtim, id eſt diſſimulāter vt qui palam effundere verentur: in malis tantis: quaſi dicat importune, cum non lachrymis ſed armis res vindicanda ſit. Quid eſt pudendum, ſcilicet cōmiſſum? Nunquid dominator, id eſt tyrannus potens vrbis Argiuæ, ſcilicet Euryſtheus: nunquid agmen, id eſt manus bellica, Lyci pereuntis, id eſt qui adhuc perit, infeſtum, id eſt vim inferens: obruit vos tanta clade: vt ſic fleatis? Ego precor te o genitor per laudem facinorum, id eſt factorum meorum: & per numen nōis tui, ſecundum, id eſt felix & dextrum mihi ſemper: fare quis fudit domum, id eſt familiam? Cui iacui præda, ſcilicet ſi me diripere auſus eſſet? Reſpondet Amphitryon. Mala, ſcilicet domus tuæ: abeāt ſic tacita: quaſi dicat melius eſt te eorum auctorem ignorare.

Quis hic locus. hic eſt quintus & vltimus actus in quo Hercules reſipiſcens introducitur: qui cum vidiſſet ſuorum cadauera gemiſcens miratur. Quis locus. vbi ſum. Quæ plaga. quæ pars mundi. quinq; ſunt plagę: vt Virgilius. Quinq; tenent cœlum zonæ. Sub cardine. ſub polo arctico. Heſperij. occidentalis. ſum ne in Hiſpania vbi oceanus facit modum, id eſt terminum & finem terræ. Quas trahimus auras. vbi viuo. Quod ſolum. terra. Feſſo. ſ. mihi. Certe redimus. conuertit Hercules oculos & videt corpora ſuorum ſanguinolenta: & primo dubitat ne ſit fantaſia: vt adhuc illi videantur ſimulacra & imagines infernales. Feralis. inferorum. antiqui feram mortem dixerunt. Pudet fateri. Hercules magni animi timebat ſed verecundabatur id demonſtrare. Pręſagit. diuinat: vnde mens pręſaga mali dicitur: quando ignota triſtitia verſatur in animo. Parens. Amphitryo. Coniūx. Megara. Latus lęuum. ſiniſtrum. Spolio. leonis pelle. Tegmen. veſtis. Torus mollis: lectus delicatus. ſolebat Hercules veſtire ſe ea pelle: & illam ſibi ſternere pro lecto cum vellet dormire. Libet. videns Hercules arma ſibi ſubmota, indignans duplicat verbum licet ad auxeſim. Quem nouum. neſcio quis fuerit iſte qui mihi eripuerit arma. niſi forte Iuppiter pater relicto cœlo deſcendens in terras genuit alium fortiorem me: vt qui duplicauit noctem qñ genuit me: triplicauerit in generatione alterius. Inceſtu. adulterio. Stetit. firmata eſt. quare vt dictum eſt: Iuppiter concumbens cum Alcmena matre Herculis iuſſit ſolem cōtinuare noctem loco diei. Quod cerno. hic admirabundus Hercules interrogat quis filios & vxorem interfecerit. Cōfecti cęde, id eſt interfecti. Quis Lyc⁹. quis tyrān⁹ ſimilis Lyco. Moliri. perpetrare. Reuerſo. ab inferis. BERN.

Quiſquis. vocat non ſolū Thebanos: ſed circumuicinos: vt indicent ſibi quis fuit auctor tanti ſceleris.

Colis. habitas. Iſmeni. Iſmenius fluuius eſt Bœotiæ ſic cognominatus teſte Diodoro libro hiſtoriarum quinto ab Iſmeno filio Pelaſgi. Attea. Atticæ regiones: vbi ſunt Athenæ. Pulſata gemino mari. agitata vndis ægęi Ioniiq;. Iſthmos eſt ea nomine terrę ſtrictura quæ inter duo maria cōcluſa eſt: vt Ouidi⁹. Aequora bina ſuis oppugnant fluctib⁹ Iſthmon. Et tenuis tellus audit vtrūq; mare. Pelopis Dardani. Phrygij, nā filius fuit Tantali regis Phrygum: a quo Peloponneſus dicitur. Indica. Oſtende. Ira. mea. Ruat. ſæuiat: quia nemo reſpondebat dicit ruam in omnes. Hoſtis eſt. reputabo omnes hoſtes qui non monſtrant mihi auctorē tanti ſceleris. Procede. veni palam. Alcidę. Herculis. Seu vindicas. o victor vndecūq; venias ſiue a Geryone, ſiue a Diomede vt facias eorum vindictam procede: ego ſum paratus pugnare licet habeas arma mea. Vindicas currus truces. equos iugales. Thracis cruēti. Diomedis ſanguinolenti qui paſcebat equos ſuos carne humana. Pecus Geryonis. ſupple iterum vindicas armenta abducta a Geryone Hiſpano. Iſmenius

Libyæ ve dominos: ſcilicet iterum vindicas Buſyrim & Antheum quos ſuperaui. de his omnibus ſuperius ſatis diximus. Vel. etiam. Petas. inuadas. Cur. dum loqueretur Hercules talia, Theſeus & Amphitryo opponebant manus oculis ne viderentur lachrymari propter cōmiſerationem Herculis. Fugit meos vultus. nolunt me videre. Differte. prolōgate. Profare. dic. At tu. non poterat loqui Amphitryo: vnde cōuertit ſe ad Theſeū: vt facin⁹ ſibi explicet. Ede. dic: enarra. Tua fide. tua ſolita veritate. Vterq;. pater & Theſeus. Pudibūda. quæ habēt ſignum pudoris. Furtim. paulatim celando me. Pudēdum. nolite ve-

teri manifeſtare mihi hoc tam dirum ſcelus. Nunquid. interrogat per circumlocutionem num fuerit Euryſtheus. Potens.ironice. qui ſolitus eſt mihi ſemper imperare. Argiuæ. Argorũ. Infeſtum. inimicũ. fuitne exercitus Lyci quem interfeci? Pereuntis.mortui. Per te.rurſus cõuertit ſe ad patrem & adiurat vt ſibi manifeſtet iſtud ſcelus. Numen ſecundum mihi.ſecundus deus: primus erat Iuppiter. Præda.quis ſpoliauit me dormientem armis meis. Tacita.noli fili curare ſcire iſta: quia multi quæſiuerunt aliqua quę poſtea illos pœnituit ſciuiſſe.

DANI. ¶ Quis hic locus.cataſtrophe de inſano ad ſanum Herculem. In hoc actu quinto Hercu.reuerſus in ſe quęrit auctorẽ cædis liberorum & cõiugis: quo circa inardeſcit ad vindictam: vltimo cognoſcens ſe reum facti mortem ſibi parat aſciſcere, qua tandem inhibita fugam quęrit.eſt aũt huius fabulę carmẽ decimum: qđ cõſtat trimetro hypercata.iãbico.Quis hic lo.&c. Sub cardine.ꝓprie locutus eſt de polo arctico.nam vt teſtis eſt Iginius duo ſunt cardines qui aliter axes vocantur: vnus ſeptentrionarius ſiue arcticus alter auſtralis ſiue antarcticus.propterea cardines ꝗ circa eos orbis rotari videat. Sub cardine glacialis vrſę.i.ſub vertice ſeptentrionario. Simulacra. Tres ſũt partes in homine quę ſoluto corpore abeũt in diuerſa: anima: corpus: ſimulacrũ: anima petit cœlum: corpus in terram putreſcit: ſimulacrum ad inferos deuolat. inde apud Homerum Vlyſſes volens amplecti Anticliæ matris ſuæ ſimulacrũ κτιμοϊ λολορτολαί γαων περοσφορειαωτρυγε. Simulacra igitur ſunt in inferno: vt Maro etiã in ſexto cecinit & hic Seneca. Quiſquis Iſmeni. Senſus eſt quicũꝗ Bœotiam incolit & Peloponneſũ: & conſcius auctorem huius ſæuę cladis non indicarit: is ſentiet iram meam: & veniat in me quiſquis eſt auctor ſæuę cladis: ſeu velit meis armis tectus Geryonem & Diomedem vlciſci Antheum Buſirimq;: ego illi vel nudus pugnabo. Tua ſi. Emphatice tua. Fuit enim Theſeus inter amicos qui celebrantur adeo conſtans in fide vt venerit in proprium quoddam epitheton ipſius fidei. hinc Ouidianum illud in triſtib. O mihi Theſea pectora iuncta fide.

Tres partes in homine.

ASCENSIVS.

¶ Vt inultus &c. Reſpõdet mirabundus Hercules: vis ne abeant tacita: ſic vt ego omniũ monſtrorum vindex ſim inultus? Amphi. Vindicta obfuit, id eſt nocuit ſæpe: ſcilicet vltori: non igitur ſemper vindicandũ. Ad qđ Hercules. Quiſꝗ ne, id eſt an aliquis ſegnis, id eſt torpens: tolerauit tanta mala? Ad hoc Amphitryon. Quiſquis timuit maiora mala, ſup. tolerauit inultus minora: & omnia ſũt ſententioſa. Ad quod argute Hercules. O pater poteſt quicꝗ maius aut grauius etiam his ſcilicet malis, hoc eſt nece coniugis & liberorum timeri? Ad hoc Amphitryon. quaſi dicat tu putas grauiſſimum malum eſſe necem illorum, ſed longe ſecus eſt: nam peius ẽ ꝙ abs te occiſi ſunt ꝗ ꝙ occiſi. Vnde dicit. Quota pars: quaſi dicat minima: cladis, id eſt calamitatis & aduerſitatis tuæ: eſt iſta quã noſti: ſcilicet cædes tuorum. Ad hoc Hercules neſciens quomodo poſſet expiſcari vt ſciat auctorem mali: ſimulq; videns minaci vultu id Amphitryonẽ dicere: addit O genitor miſerere, ſcilicet mei, ego tendo tibi manus ſupplices. Quid hoc? id eſt quæ eſt huius rei cauſa? pater refugit, id eſt non vult cõtingere manus. Scelus id eſt flagitium aliquod erat hic, id eſt in his manibus. alij legunt errat, id eſt latet aut vagatur. Vñ hic cruor, ſup. eſt in manibus meis? quid illa arũdo, id eſt ſagitta tincta ſcilicet prius, nece, id eſt cæde, lernæa ſcilicet hydræ, eſt ſup. nunc madens leto puerili, id eſt cruore effuſo in cæde puerorum. Ego iam video: quaſi dicat agnoſco: tela mea: ſcilicet arcum & clauam. non quæro manum, ſcilicet quæ illis vſa ſit: ſcio enim ꝙ non niſi mea ſit. nam quæ dextra, ſcilicet alia ꝗ mea: potuit flectere arcum: aut quæ potuit ſinuare. i. incuruare neruum ſcilicet arcus tendẽdo ipſum, vix recedentem, id eſt obedientem mihi? quaſi dicat nullus. & ideo ego reuertor ad vos: ſcilicet Amphitryon pater & Theſeu amice. Poſtꝗ autem adierat eos alloquitur patrem. O genitor: hoc ſcelus. ſ. qđ eſt in nece meorum, eſt noſtrum: hoc eſt meum. cũ autẽ nihil dicerẽt:

He. Vt iult⁹ ego ſi? A. ſępe vĩdicta obfuit. H.
Quiſꝗ ne ſegnis tanta tolerauit mala? Am.
Maiora quiſquis timuit. Her. his etiã pater
Quicꝗ timeri maius aut grauius poteſt? Am.
Cladis tuę pars iſta (quã noſti) quota ẽ? Her.
Miſerere genitor: ſupplices tendo manus.
Quid hoc? manus refugit? hic erat ſcelus.
Vnde hic cruor? quid illa puerili madens
Arundo leto tincta lernæa nece?
Iam tela video noſtra: non quęro manum.
Quæ potuit arcum flectere? aut quę dextra
Sinuare neruum vix recedentem mihi?
Ad vos reuertor: genitor hoc noſtrũ eſt ſcel⁹.
Tacuere: noſtrum eſt. Am. luctus eſt hic tuus:
Crimen nouercę: caſus hic culpa caret. Her.
Nunc parte ab omni genitor iratus tona:
Oblite noſtri vindica ſera manu
Saltem nepotes: ſtelliger mundus ſonet:
Flammas & hic & ille iaculetur polus:
Rupes ligatum Caſpiæ corpus trahant:
Atq; ales auida cur Promethei vacant
Scopuli? paretur vertice immenſo feras
Volucreſq; paſcens Caucaſi abruptum latus
Nudumq; ſyluis: illa quæ pontum Scythẽ
Symplegas arctat: hinc & hinc victas man⁹

Diſtentat alto:cumq; reuocata vice
In ſe coibunt:ſaxaq; in cœlum exprimẽt
Arctis vtrinq; rupibus:& medium mare:
Ego inquieta mõtium iaceam mora.
Qui ſtructũ aceruãs nemore cõgeſto aggerẽ
Cruore corpus impio ſparſum cremo?
Sic ſic agẽdum eſt: inferis reddã Herculem.

& qui tacent cõſentire viderẽtur:ſubinſert.tã cuere.ſ.ambo:& ita noſtrum eſt.ſ.ſcel⁹. Amphi.autẽ volẽs placare dolorẽ:inqt. Hic luct⁹.i.hec calamitas cauſa luctus, eſt tuus:crimẽ eſt nouercæ quę tibi furorem immiſit.ſ.Iunonis.hic caſus cũ ſit p furorẽ fact⁹, caret.i.vacat culpa.Hercules autem ad Iouẽ cõuerſus vindictam in ſe expetit dicens. O genitor.ſ. cœleſtis Iuppiter: tu oratus tona nunc ab oi parte.ſ.cœli:& o genitor oblite noſtri, vindicta ſaltem manu ſera.i.nimis tarda, quia melius fuiſſet ante patratum ſcelus eum ſuſtuliſſe:nepotes.ſ.tuos ex me filio tuo: mundus ſtelliger.i.cœli ornatus ſonet, & polus hic & ille.i.vterq; iaculetur flammas.ſ.fulgurum.rupes Caſpiæ in quibus eſt dirorum ſedes trahant corpus.ſ.meũ ligatum:vt promethei corpus ligatum fingitur:& ales auida, vt vultur ſamelicus:ſup.trahat me. Cur ſcopuli.i.rupes Promethei id eſt in quibus Prometheus ligat⁹ dicitur,ceſſant ſup.ligare & diſtrahere me? latus Caucaſi.ſ.montis,abruptũ ſeu obrutum.ſ.æſtu & frigore & nudũ ſyluis.i.arborũ vmbris viduũ, paſcens vertice immenſo id eſt immenſæ altitudinis,feras.i.terreſtres: vt lupos, vrſos,tygres &c.& volucres.ſ.rapaces, vultures,miluos,accipitres:paretur ſup.mihi. Aut ſi id ſupplicij parum eſt:illa Symplegas.i.inſula ſic dicta, quę arctat pontũ ſcythen pro ſcythicũ: diſtendat manus.ſ.meas:vinctas hinc & hinc.i.ab vtraq; parte:alto.ſ.vertice inſulæ:cũq;.i.& cum pro quando,ſup.ambæ Symplegades ſeu inſulæ cyaneæ/coibunt vice reuocata q̃ viciſſim extendi & coire videntur nauigantibus:& exprimẽt.i.vi impreſſionis quam faciunt in coitu,expellent ſaxa & mare medium.i. aquas in cœlum, rupibus actis.i. impulſis: vtrinq; id eſt ab vtraq; parte: ego iaceam ſup.tunc inquieta mora montium:i.in medio montium faciens illis moram ne coeant: q.d. concutiar ab vtriſq; inſulis coire volentibus. Quin.i.cur non potius:q̃ ab Ioue ſupplicium expectem: ego aceruans.i. cumulans,aggerem.i.ſtruem lignorum(futuræ olim mortis præſagio hoc dicere videtur) ſtructum/nemore.i.omni ligno nemoris congeſto.i.in vnum comportato, cremo corpus ſcilicet meum: ſparſum cruore impio ſcilicet meo? quaſi dicat ſe debere prius interimi & deinde in ignem inijci:nam puerorum cruor non eſt impius niſi quia impie effuſus. Agẽdum eſt:ſic ſic.i.maxime ſic:ego reddã Herculẽ,hoc eſt me: ſed ſignificantius dicit Herculem q̃ ſi diceret me:inferis. Vnde paulo ante reuerſus fuerat:ſed viuus, cum eo nunc velit deſcẽdere mortuus.

¶Ego. habet emphaſim:quaſi dicat ego Hercules non faciam vindictam. Quota. minima reſpectu maioris. Miſerere.more precantis Hercules extendẽs manus ad patrem, eas pr̃ noluit tangere: qđ miratus Hercules videt man⁹ ſuas cruentatas:& tunc cognouit ſe auctorem eius mali fuiſſe. Quid hoc.ſcilicet q; pater nolit tangere manus ſuas. Hic errat.in me. Vnde hic cruor. vnde ſanguinolẽtę ſunt mihi man⁹. Quid. ex alia parte videt ſagittã tinctã. Leto.morte puerili filij ſui. Lernęa nece. quã prius tinxerat ſanguine hydrę quam ſupra ab eo ſuperatam diximus. Iam. videns tela ſua amplius non quęrit quis fecerit illam ſtragem: quia bene ſciebat: q; potuiſſet nullus flectere arcum ſuum,niſi ipſe. Sinuare.incuruare. Neruũ. chordam arcus. Vix.cũ difficultate. Cedentẽ.flexibilẽ:quia vix illũ ipſe poſſum flectere. Noſtrũ.nos fecim⁹ illud. **BERN.**

Luctus. Amphitryo conſentiens Herculem feciſſe illud ſcelus: vult eum conſolari dicens:tu fili habebis dolorem ex morte filiorum:ſed culpa eſt nouercę Iunonis quę cæcum furorem in te miſit. Nunc parte. Hercules animaduertens ſe tantum ſcelus cõmiſiſſe vocat Iouem patrem: vt ſibi mortem faciat:& omnes pœnas deſiderat. Oblite noſtri.qui nullam curam habes filij Herculis: quẽ in tantum furorem peruenire permiſiſti.

Sera.tarda.quia prius debebas vindicare q̃ interficerẽ eos. Nepotes. filios meos qui nepotes erant tui.

Stelliger.cœlum. Hic.arcticus in ſeptẽtrione. Ille. Antarcticus in meridie. Rupes caſpiæ. Si non me fulminare vis: ſaltem dato alias pœnas. Caſpij in Aſia Boreales: a quibus mare caſpium eſt dictum: & portæ caſpiæ hoc eſt via quædam eos montes interſecans: vt teſtatur Solinus. ſunt maiori Armeniæ conterminі. Ales auida.aquila. ferunt Iouem Prometheum Iapeti filium ob ignem ſubreptum ſuperis in monte Scythiæ Caucaſo ferrea catena vinxiſſe:aquilamq; addidiſſe: quæ iecore eius aſſidue renaſcẽte perpetuo paſceretur. Hanc aquilam quidam ex Typhone atq; Echione genitam prodiderunt:alij ex terra & Tartaro:nonnulli Vulcani factam manibus & a Ioue animatam:poſt hęc Prometheum, vt ſibi Iouem conciliaret:hac arte vſum fuiſſe. Iuppiter amore Tethydis cõſpecta eius pulchritudine forte exarſerat:qđ ſentientes Parcę quarum prouidentia non fallitur cecinerunt. Quicunq; Tethydi connubio iunctus eſſet, eius filium patris gloriam longe ſuperaturum.hoc cum forte intellexiſſet Prometheus Ioui renunciaſſe fertur:qui veritus ne quod ipſe Saturno patri fecerat a filio pateretur: omnẽ de Tethyde cogitationem depoſuit: & ne erga Prometheũ parum gratus videretur, vinclis eum liberauit:q̃uis ad triginta milia annorum huic pœnę deditus fuerat: vt Eſchylus ſcribit:& ne liberatiõis eius perpetua memoria foret: facto ex vtraq; re hoc eſt ſaxo ad quod alligatus fuerat, & ferro ex quo facta erat catena, anulo digitum eius ſiniſtra manu minimo proximum cinxit: quæ prima anuli inuentio fuiſſe memoratur. Ad hunc igitur Prometheum adhuc caucaſeæ rupi alligatum cum forte Hercules ab Euryſtheo ad hortos heſperidum miſſus locorum ignarus diuertiſſet: viamq; ab eo fuiſſet edoctus: aquilam iecur ſiue vt alij volunt cor eius aſſidue depaſcentem ſagitta peremit. Scopuli. montis. Cur vacant. vacui ſunt: quaſi dicat pone me in hanc pœnam vbi erat Prometheus: vt loco illius dem pœnas. Paretur latus abruptum.rupes alta in pręceps. Nudum. ſine arboribus quæ ibi non naſcuntur propter frigus. Illa. proponit ſibi aliam pœnam: vt intra Cyaneos montes alligatus diſcerpat. Sunt Symplegades teſte Plynio in quarto & ſexto natu.hiſto. velut Pomponius vult in ſecũdo, duę inſulæ Helleſponti cõtra Thraciũ boſphorũ mille quinquaginta paſſibus ab Europa diſtãtes:quas nõnulli ex noſtris poetis Cya **Symplegades.**

neas vocauere. de quibus Lucanus circa finem ſecundi libri. Vt Pagaſea ratis peteret cum phaſidos vndas Cyaneas tellus emiſit in æquora cautes, has inſtabiles & interdũ concurrentes ſimul dixerunt: vt Oui. Tranſeat inſtabiles ſtrenuus cyaneas: & declinatur etiam in ſubſtãtiuo pro oibus his cautibus: hæc cyane huius cyanes. Symplegades igitur eaſdẽ dixerunt: hoc eſt cõcurrentes. has Oui. lib. xv. meta. immobiles factas dixit. Timuit cõcurſibꝰ Argo Vndarũ ſparſas. Symplegadas eliſarũ: Quę nũc imotę pſtãt: ventiſq; reſiſtũt. hoc fictũ eſt quia iſti ſcopuli vicini & altiſſimi a lõge nauigãtibꝰ ſeſe mouere videbantur. Põtũ. mare. Scythẽ. Euxinũ apud ſcythã. Arctat. ſtringit: vbi eſt anguſtiſſimũ mare. Et hinc. Et hic ab vtraq; parte. Vinctas. ligatas: vnã ad vnũ ſcopulũ aliã ad aliũ. Coibũt. cõiũgent. Reuocata vice. quia dixi illas cõcurrẽtes. Dicũtur eni illa q̃ vadũt & redeunt dare vicẽ. Mediũ. qd p mediũ illarũ labit. Actis. immiſſis: qñ eliduntur aquæ ſaliũt vſq; in cœlũ. Ego ero medius inter has rupes: & ero mora hoc eſt obſtaculũ ne ſe illę rupes tangãt: & ſic ſemper inquietus ero. Quin. mutãs ppoſitũ dicit eſſe melius ſi ſeipm interficiat. quin: potius. Aceruãs. accumulans. Aggerẽ. ſtruẽ lignorũ vbi me cremare poſſim. Reddã. reſtituã: quia ſemel fuerat.

DANI. ❡ Cladis tuę. Rogatꝰ Amphitryõ p obteſtationẽ ab Hercule docet illã quã videbat cladẽ minimã eſſe p̃ grauiori. i. iſania ſui, q̃ nulla grauiorẽ clades. Quotꝰ: nomẽ ordinale: aliqñ ponit̃ p quot. Cic. Quotꝰ iſtuc q̃ q; feciſſet? & Marti. Dic quotꝰ es: quãti cupias cœnare. i. quot eſtis. & quotꝰ ẽ interdũ cõtinuę q̃titatis. vt Iuue. Quota portio facis achęę. p quãta. i. q̃ minima. Promethei. Trita ẽ fabula Promethei i cuꝰ opia inuidiã cogitauit Iuppiter aliud opus: adhibitis eni diis oibꝰ in cõſiliũ creauit fœminã: cui in ipa creatione ſinguli dii aliquã par

Pandora ticulã cõtulere: q̃ propter fœmina natura verſipellis & vafra vulpecula. hęc dicta Pãdora. vt plane oia docet Heſiodꝰ ὀνόμηνε τήνδε γυναῖκα πανδώρην ὅτι πάντες ὀλύμπια δώματ᾽ ἔχοντες δῶρον ἐδώρησαν. ppter qd febres: macies: tormina: vertigines: & mala cõplura hoiem inuaſere. extat lamẽtatio apd Hoř. & itẽ apd Marti.

Cyanee petrę. epigrãma nõ illepidũ. In ſe coibũt. Cyaneæ petrę cõtra Thraciũ Boſphorũ cõcurrẽtes: quas iter nauigauit Iaſon cũ florido illo heroum comitatu: vt pulchre cecinerunt Apollonius & Orpheus in primo Argonauticõ: & in latinis Valeriꝰ Flaccus in quinto. Vlyxes etiam illic grauiſſime laborauit referente Homero in duodecimo Odyſſeæ.

ASCen. ❡ Nondum tamen. Hec audiens Amphitryon inquit. Pectus ſup. Herculis attonitũ nõdum caret tumultu. i. impetu furoris: ipſe mutauit iras ſcilicet ab aliis in ſe. & qd furor habet proprium: ipſe ſæuit in ſe: (ſunt qui legãt furit: ſed verſus nõ patitur Pyrrhichium in ſecunda ſede) Hercules autẽ non attendens ad verba Amphitryonis quæ ad populum dixerat pergit dicẽs. Dira loca furiarum & carcer inferorũ, & plaga decreta turbę ſonti. i. noxię, & ſi quod exiliũ latet vlteriꝰ erebo, ignotum Cerbero. ſ. cani, & mihi: o tellus abde. ſ. abſorbendo, me huc. i. ad huiuſmodi locum: ego ibo ad vltimum finem tartari: manſurus. ſ. ibi. O pectus, ſup. meum nimium ferum. i. efferum & crudele. O liberi quis poterit deflere digne. i. vt meruiſtis: vos ſparſos per omnẽ domum? Hic id eſt meus vultus, durus id eſt induratus malis, neſcit lachrymare. date ſcilicet amici aut famuli, huc id eſt ad me afferte enſem: date ſagittas huc: date ſtipitem vaſtũ id eſt clauam: huc. o puer (videtur vnus fuiſſe quem fugiens Megara in ſinu tenebat: licet liberos dixerit: nam etiam de vnica filia Terẽtius liberos dixit) nos rumpemus tibi, id eſt ad ſolatium tui: arcus noſtros: ac ſtipes grauis, id eſt nodoſa & ponderoſa claua: ardebit vmbris tuis: quaſi i inferias. ipſa pharetra frequens telis lernæis id eſt tinctis ſanguine venenato hydræ, ibit id eſt abſumetur in tuos rogos: arma quibus necem peregi, dent pœnas ſcilicet nunc: o infauſtæ manus ſcilicet meæ, nouercales id eſt nouercæ meæ Iunoni per quam inſaniui, nimis obſecutæ: ego cremabo quoq; id eſt etiam vos telis meis id eſt ſimul cũ telis meis. alii legunt infauſtas: vt ſit cremabo vos infauſtas: meis telis: o nouercales manus. Ad hæc Theſeus volens purgare factum dicit. Quia vnq̃ addidit errori nomen ſceleris, id eſt ſcelus cenſuit vocandum

Am. Nondũ tumultu pectus attonitũ caret:
Mutauit iras: quodq; habet proprium furor:
In ſe ipſe ſæuit. Her. dira furiarum loca
Et inferorum carcer: & ſonti plaga
Decreta turbæ: et ſi quod exilium latet
Vlterius erebo Cerbero ignotum: & mihi:
Huc me abde tellus: tartari ad finẽ vltimum
Manſurus ibo. pectus o nimiũ ferum.
Quis vos per omnem liberi ſparſos domum
Deflere digne poterit? hic durus malis
Lachrymare vultus neſcit. huc enſem date
Date huc ſagittas: ſtipitem huc vaſtum date:
Tibi tela frangam noſtra: tibi noſtros puer
Rumpemus arcus: ac tuis ſtipes grauis
Ardebit vmbris: ipſa lernæis frequens
Pharetra telis in tuos ibit rogos.
Dent arma pœnas: vos quoq; infauſtas meis
Cremabo telis: o nouercales manus. The.
Quis nomẽ vnq̃ ſceleris errori addidit? Her.
Sępe error ingẽs ſceleris obtinuit locũ. The.
Nũc Hercule opꝰ ẽ: pfer hãc molẽ mali. Her.
Non ſic furore ceſſit extinctus pudor:
Populos vt omnes impio aſpectu fugem.
Arma arma Theſeu flagito propere mihi
Subtracta reddi: ſana ſi mens eſt mihi

Referte tela manibus: ſi remanet furor
Pater recede: mortis inueniam viam.
Am. Per ſancta generis ſacra: per ius nominis
Vtrunq; noſtri: ſiue me altorem vocas:
Seu tu parentem: perq; venerandos piis
Canos: ſenectæ parce deſertę precor
Anniſq; feſſis: vnicum lapſę domus
Firmamen: vnum lumen afflicto malis
Temet reſerua: nullus ex te contigit
Fructus laborum: ſemper aut dubium mare
Aut monſtra timui: quiſquis in toto furit
Rex ſęuus orbe manibus aut aris nocens
A me timetur: ſemper abſentis pater
Fructum tui cõtactum & aſpectum peto.

quod per errorẽ commiſſum eſt. q.d. nullus ex æquo iudicans. ad hoc Hercules. Error in gẽs obtinuit ſæpe locum ſceleris. Theſeus, non quiens inficias ire quod dixerat, addit. opus eſt nunc Hercule. i. viro forti qualis tu ſemp fuiſti: perfer. i. ad finẽ vſq; fer, hãc molẽ. i. immenſam congeriẽ mali. i. aduerſitatis. Ad hoc Hercules. Pudor non ceſſit. ſ. a me, ſic extinctus furore, vt fugem. i. fugare veli, oẽs populos aſpectu impio. q.d. non ſic perfricui frontem: nec ſic p ſcelus extinxi pudorẽ, vt velim ſuperſtes manere: ita vt oẽs mortales fugiant a conſpectu meo tam ſcelerato & impio. & ergo o Theſeu ego flagito. i. vehementer expoſtulo, arma ſubtracta mihi reddi mihi propere. ſi mens eſt mihi ſana, referte manib⁹ ſup. meis tela: ſi furor remanet, o pater recede, ego inueniã viam mortis. argutum ſatis dilẽma. Ad qd Amphi. ad obſecrationẽ ſe conuertẽs inquit, Ego precor per ſancta ſacra generis ſup. noſtri: & per vtrũq; ius nois noſtri: ſiue tu vocas me altorẽ. i. nutritorem ſeu parentem. ſ. tuũ: & precor per canos. ſ. meos, venerandos pijs. ſ. omnib⁹: parce. i. vt parcas ſenectæ meę: & ãnis feſſis: ens vnicum firmamen. i. ſuſtentaculum domus lapſæ, & vnum lumen reſerua temet ſup. mihi afflicto malis: nullus fructus laborum contigit ſup. mihi ex te, quia ſemp anxius fui: nam ſemp timui, aut mare dubium, aut monſtra. ſ. dubia: quiſquis. i. quicunq; rex ſæuus fuit in toto orbe, aut nocens aris. i. impius in deos, ſup. is timetur a me: ego pater ſemper peto, hoc eſt petiui contactũ & aſpectũ tui abſentis, fructum. i. vt fructũ ex te capiendum.

¶ Nondũ. Loquitur Amphitryo forte nõ audiente Hercule. Tumultu. agitatione furoris. Proprium furoris. qui nec ſuis, nec ſibi parcit. Dira. pſequitur Hercules ſermonẽ ſuum dolore & ira plenum. ibo ad inferos ibiq; in deterrima parte me ipm relegabo. Plaga decreta. regio deſtinata. Sonti. nocenti. Erebo. fluuium inferorum erebum eſſe dicunt. ponitur interdum pro obſcuriore parte inferni. Vergi. Imas erebi deſcendit ad vmbras. Cerbero. cani cuſtodi inferorum quem ad ſuperos traxi. Pectus. nũc vellet ſe parare ad fletum, ſed non poteſt: vnde dicit O pectus meũ, anime dure. Liberi. filij mei. Digne. quantum meremini. BERN.

Durus malis. induratus in malis. Huc. rogat arma ſua, quib⁹ filios interfecit: vt ea ſaltem cremet in rogum filiorum. Tibi. Vertit ſe ad vnum filium dicens tibi vni frãgam ſagittas: ad alium tibi arcus & clauam. Stipes grauis. ponderoſus truncus hoc eſt claua. Tuis vmbris. animę & manibus tuis. Frequẽs. plena. Lernæis. tinctis ſanguine hydræ lernęæ. Dent. ſuſtineant. Nouercales. vos etiã manus meę comburam q̃ fuiſtis nouercæ obſequentes ſicut volebat Iuno. Infauſtas. infelices meis filijs & vxori. Quis nomen. Theſeus volens conſolari eũ dicit, q; iſtud non eſt appellandum ſcelus, quod per errorem cõmiſſum eſt. Ingens. reſpondet Hercules quãdo error eſt nimis magnus non eſt excuſabilis. Nunc. dicit Theſeus: fuiſti ſemper fortis, nunc etiam opus eſt, vt videaris idem qui in cęteris aduerſis fuiſti. Perfer. fortiter ſuſtine. Molem. magnitudinem, & pondus graue. Nõ ſic. non ſum adeo impudẽs vt velim amplius ſupereſſe in vita: & omnes fugare a conſpectu meo: qui me tam ſceleratum abhorrent. Pudor. verecundia. Extinctus. perditus.

Furore. inſania. Ceſſit. fugit a me. Pater recede. ne videas mortem meã, qa volo me interficere. Per ſancta. Amphytrio rogat Herculem ne velit ſuã ſenectã tantis doloribus afficere ex morte ſua. nam ſemp fili p te habui labores & pœnam, dum aſſidue mitteretis ad diuerſa monſtra: modo q; aliquã delectationẽ ex te capere poſſem, vis miſerum patrem deſtituere. Vtrũq; ius. ſiue dicas me patrem tuũ: ſiue alumnũ & educatorẽ.

Canos. albicantes capillos, hoc eſt ſenectutem ſemp venerandam apud pios & bonos. Deſertæ. quæ nullum habet in quo poſſit habere ſpem.

¶ Mentẽ. Subiectum totius fabulæ ſub ingenua breuitate ppemodũ complexus eſt hic poeta i perſona Herculis per figuram dialyton vel aſyntheton. eſt per tranſitum de induſtria celeratum ſubnotatio vt finiat furorem morte. inſaniã eni pectoris nemo vnq̃ mederi potuit. Vulnus animę eſt inſania. huic medet ſola mors vt ſcribens ad Alcibonũ Phalaris eleganter oſtendit. σώματος μὲν γὰρ ἀρρωστήματι τυχὼν ψυχῆς δ' ἀνεσθησία τροσίαται θανάτος. Septem portis. Homerus appellat Theben heptaphylam quaſi ſeptem portarũ vrbem. ὑμεῖς καὶ θήβης ἕδος εἵλομεν ἑπταπύλοιο. & Ouidius. Septem portas cũ duce quęq; ſuo. & Heſiodus in op. & dies. τοὺς μὲν ἑπταπύλῳ θήβῃ καδμηίδι γαίῃ. DANI.

Her. Cur animã in iſta luce detineã amplius:
Morerq;: nihil eſt: cuncta iam amiſi bona
Mentem: arma: famam: cõiugẽ: natos: man⁹
Etiam furorem: nemo polluto queat

¶ Cur animam &c. Reſpondet Hercules ſiquidẽ nullam cauſam eſſe cur amplius viuere velit, ſed per hoc non excludit quin patri viuat. Ordo eſt. Nihil eſt cur detineã amplius animam in iſta. ſ. mortaliũ luce: & morer. i. i mora teneam ſup. eam. ego amiſi iam cuncta bona, videlicet mentem, quia inſaniuit: arma quæ Amphitryon auferri iuſſit: famam, quia inſanus in ſuos ſæuijt: cõiugem ASCEN.

Animo mederi.morte ſanandũ eſt ſcelus. Th.
Perimes parentẽ? H.facere ne poſſi occidã.th.
Genitore corã? H.cernet hũc docui nefas.th.
Memoranda potius omnibus facta intuens
Vnius a te criminis veniam peto. Her.
Veniam dabit ſibi ipſe:qui nulli dedit?
Laudanda feci iuſſus:hoc vnum meum eſt:
Succurre genitor ſiue te pietas mouet:
Seu triſte fatum:ſiue violatę decus
Virtutis:effer arma:vincatur mea
Fortuna dextra. The.ſunt quidẽ patriæ p̃ces
Satis efficaces:ſed tamen noſtro quoq;
Mouere fletu:ſurge & aduerſa impetu
Perfringe ſolito:nunc tuum nulli imparem
Animum malo reſume:nũc magna tibi
Virtute agẽdũ eſt.Herculẽ iraſci veta. Her.
Si viuo:feci ſcelera:ſi morior: tuli.
Purgare terras propero:iamq; dudum mihi
Monſtrum impium ſæuũq; & immite ac ferũ
Oberrat:agedum dextra conare aggredi
Ingens opus labore biſſeno amplius.
Ignaue ceſſas:fortis in pueros modo
Pauidamq; matrem?arma niſi dentur mihi
Aut omne Pindi thracis excidam nemus
Bacchiq; lucos & Cytheronis iuga
Mecum cremabo tota cum domibus ſuis:
Dominiſq; tecta cum deis templa omnibus
Thebana ſupra corpus excipiam meum:
Atq; vrbe euerſa condar:& ſi fortibus
Leue pódus humeris mœnia immiſſa incident:
Septemq; opertus non ſatis portis premar:
Onus omne media parte qua mundus ſedet
Dirimitq; ſuperos:in meum vertam caput.

ſcilicet Megaram quã trucidauit,natos.i. liberos quos occidit,& manus.i. vſum manuum,aut gloriam facinorum meorum,cũ melius ſit me nuper nõ habuiſſe manus. Etiam furorem.poteſt videri ordo, vt ſit:etiã amiſi furorem,quo durãte,nil ſenſi doloris, nec culpam agnoui:ſed meli'/licet raro/ſi medeor cum accuſatiuo cõſtruat,ſic cõtexitur. Etiam nemo polluto animo.i.habens animum pollutũ,queat mederi.i.medendo pellere furorem. aut potiſſimum dicamus,etiã.i.inſuper furorẽ ſup.paſſus ſum:nã talia verba ab iratis & commotis alioqui animo ſæpe reticẽtur. Nemo queat mederi aio polluto.i. violato ſemel per furorem. ſcelus.ſ. furoris,aut in furore commiſſi, eſt ſanandum morte:qa q ſemel inſaniuit,ſemp eſt inſanienti affinis. The. Tu.ſ.moriendo perimes parẽtẽ ſcilicet Amphitryonem,qui ſine te viuere nolet. dicit Hercules argute:ſed aliter accipiẽs q̃ Theſeus(nã Theſeus volebat dicere q occaſionaliter occideret patrem.ſ.abſtrahẽdo ſecum ſolius cauſa viuere vellet,Hercules aũt accepit,tanq̃ dixerit q manu ſua eum tolleret, ſicut coniugẽ & liberos ſuſtulerat. Vñ dicit) ego occidam.i. moriar, ne poſſim facere.i. ne per furorem parentẽ perimã. Ad qđ Theſeus. Occides ſup.coram genitore? Ad hoc Hercules. Ego docui.i.aſſuefeci, hunc cernere nefas:quia vidit me occidentẽ coniugem & liberos. The. Ego intuẽs.i.qui intuerer potius facta tua memorãda omnib'(niſi ſit pater tuus ſup.ſit potius intuens facta tua memoranda omnib' q̃ mortẽ tuã:deinde cõuerſus ad p̃ces addat)ego peto a te veniã vnius criminis.ſ.tui, vt tibi ignoſcas & veniã des. ad qđ Hercules. Dabit ſup.is,ipſe ſibi veniã. i.ignoſcet ſibi,qui nulli dedit veniã?q.d.qui omnes vltus ſum ſontes mihi vni parcam? Ego feci laudanda nõ proprio motu,ſed iuſſus.ſ.ab Euryſtheo:hoc vnũ.ſ. illaudãdum facinus,eſt meum.ſ.ſolius:quia nullus iuſſit nec conſuluit. O genitor ſuccurre.ſ. mihi ad delendam hanc turpitudinẽ,ſiue pietas.ſ.occiſorum aut mei turpiter viuẽtis ſeu fatum triſte.i.fatalis neceſſitas ineuitabilis, ſiue dec' virtutis violatæ.ſ.per me, mouet te: effer arma.ſ.quæ abſcõdiſti,fortuna.ſ.aduerſa vincatur dextra mea. Theſeus rurſus ad preces conuerſus, Preces inquit patriæ, hoc eſt paternæ(legi tamen poteſt p̃ris.ſ.tui Amphytrionis)ſunt quidem ſatis efficaces.i. merito ſatis habeãt efficaciæ & authoritatis ad te cõmouendũ:ſed tñ.i.inſuper preces patris mouere ſup.te:aut,ſed tñ tu mouere.i.mouearis, quoq;.i.etiam noſtro fletu. ſurge & peruince aduerſa impetu ſolito.ſ.tibi:reſume nũc animum, nulli.i. nõ vlli,nõ imparem,immo parẽ,vlli.i.cuiuis malo.i.aduerſitati. agendum eſt tibi nũc magna virtute, veta.i. prohibe, Herculem, q mõſtra domuit,iraſci. Her. adhuc perſiſtens in propoſito moriendi,ſi inquit viuo.ſ.diutius,feci ſcelera:quia cũ ea in me non puniam,videar ea approbare & ita feciſſe: ſi morior.ſ.manu mea,tuli.ſ.ſcelera,facta quidẽ per me: ſed potius patientem q̃ agentẽ cũ neſcierim quid fecerim. tuli ergo.i. perpeſſus ſum ſcelera Iunonis per me perpetrata. Ego propero purgare terras.ſ.monſtro immani.intelligit aũt ſeipſo purgandũ. Monſtrũ.ſ.quoddã impium, ſæuumq; & immite ac ferum,oberrat iamdudũ mihi.i.obuerſat añ oculos meos. Agedũ,adhortandi vox,o dextra conare aggredi opus ingens.i.valde magnũ,& amplius.i.manus labore biſſeno.i.q̃ duodecim laborib' peregi

ſti: quia qui duodecim laborum effectorem vincit plus facit q̄ ſi tot labores obierit. O ignaue. ſ. Hercules ceſſas. ſ. in teipſum plectēdum, fortis modo. i. qui fueras paulo ante fortis in pueros, & partes pauidas: more indignantiū de ſingulis pluraliter loquit̃: nā vnos liberos & vnā matrē peremerat. ſunt tñ qui legāt pauidamq; matrem: ſed ſic i tertia ſede ponat̃ trochaeus, pes huic metro infrequens. Niſi arma. ſ. quibus me occidā, dētur mihi: aut excidā omne nemus pindi. ſ. montis ſyluoſi, Thracis. i. in cōfinio Thraciæ, & lucos. i. ſyluas incędu as quia ſacras. Bacchi, & iuga. i. ſyluas in iugis naſcentes, Cytheronis mōtis ſacri Baccho cremabo mecum: aut excipiā ſupra corpus meū. i. in me diruā, tota tecta cum domibus & dñis ſuis: & templa Thebana cū omnibus deis. ſ. ſuis: atq; condar. i. ſepeliar & abſcondar vrbe verſa. ſ. ſup me: & ſi mœnia. ſ. thebana, incidēt humeris meis fortibus onus leue. i. facile portatu, quia cælum aliquādo tulerunt: hoc eſt ſi non potero opprimi pondere mœniū Thebanorū: & ſi ego opertus ſeptem portis. ſ. Thebanis, nō premar ſatis: ego vertā in meum caput, omne onus. i. molē omnē terræ, quo mūdus ſedet. i. quieſcit tanq̄ in fundo, & dirimit ſupos: quia vtraq; pars terræ a cælo & ita a ſuperis reſpicit̃: & ita in medio duorū hemiſphęriorum ſita eſt, grauitate ſua vtrūq; declinans: & interpoſitu vtrunq; dirimens.

¶ Manus. quæ mihi ſolitę erant comparare gloriam & laudem: nunc autē pepererunt maximū dedecus. Occidam. moriar ipſe. quando eſt media longa de ſlio itelligit̃, quia venit ex ob & cędo. nunc ex ob & cado. Cernere nefas. quia in conſpectu eius interfeci filios & vxorem. Memoranda intuens. aſpiciēs potius tua pręclara facta. Veniā. ignoſce tibi viuendo ne velis te occidere. Vnum. hoc ſcelus. Iuſſus. ſcilicet per Euryſtheū. BERN.

Succurre. rogat patrem vt det arma. Sunt preces. Theſeus rurſus Herculem conſolatur, rogatq; vt viuat dicēs ſatis efficaces debent eſſe preces patris ad mouendum te: ſed tamē etiā nouiſti me ſemper tibi amicum & amicorum preces plurimū debēt valere: ideo moueare meo fletu & lachrymis, & erige te i aduerſis: & memēto te Herculem eſſe virum fortē qui omnia difficillima ferre debet. Imparem. quia omnia mala æquo animo ferebas: ideo animus tuus erat omnibus malis æquus: hoc eſt ita magnus vt erant omnia mala. Veta. vince hunc dolorem. Si viuo. dicit Hercules non debeo amplius viuere: quia ſi in vita manſero, dicent omnes q; ſponte tantū ſcelus peregi. Feci. ſponte feciſſe. Purgare. quæ meo ſcelere eſt polluta. Agedum. exhortat̃ dextram ſuam, vt tantum facinus aggrediatur. ſi me perimes maius opus facies, q̄ ſuperando monſtra omnia quæ viciſti. Biſſeno. i. duodecim laboribus meis, quos ſuperius enumerauimus. Ignaue. reprehendit ſe q; ceſſet a morte. fuiſti nuper animoſus in filios & vxorem: & teipm times occidere. Matres. in plurali dicit ꝑpter indignationē & mos eſt iratorū ponere plurale pro ſingulari. Arma. Herculi vt ſupra vidimus dormienti ſubtracta fuerant arma: q̄ ſibi reddi poſtulat. q; ſi negauerint: minatur Thebanam ciuitatem & omne nemus Pindi euerſurum. Pindus mōs eſt in finibus Theſſalię a parte occidua verſus Thraciam: ex cui⁹ ima parte Peneus fluuius profluit. Pindus. Lucos. ſyluas incæduas quæ nō ſucciduntur, quia ſunt cōſecratæ alicui deo. Cytheronis iuga. colla & ſummitates Cytheronis montis prope Thebas vbi Bacchus colebatur. Leue. & ſi illud pōdus erit nimis leue ad opprimendum me, rapiam mecum ſimul muros & arces vrbis. Opertus. oppreſſus non ſatis tanta ruina vertam & totam terrā ſupra me. Septem. quia ſeptem portas habebant Thebæ. Media. terram quæ poſita eſt in medio elementorum. Onus. totum pondus terræ. Mūdus. machina elementorum. Sedit. iacet. Dirimit. ſeparat ſuperos & cælum.

Redde arma. Am. vox ē digna genitore Her-
Hoc en perēpt9 ſpiculo cecidit puer: (culis.
Hoc Iuno telum manibus emiſit tuis:
Hoc nunc ego vtar. ecce q̄ miſerum metu
Cor palpitat: corpuſq; ſollicitum ferit.
Aptata arundo eſt: ecce iam facies ſcelus
Volens: ſcienſq;: pande quid fieri iubes?
Nihil rogamus: noſter in tuto eſt dolor.
Natum potes ſeruare tu ſolus mihi
Theſeu. Ipē necdū maximum euaſi metum:
Miſerum haud potes me facere: felicē potes:
Sic ſtatue quicquid ſtatuis: vt cauſam tuam
Famamq; in arcto ſtare & ancipiti ſcias.
Aut viuis: aut occidis. hanc animam leuem
Feſſamq; ſenio: nec minus quaſſam malis
In ore primo teneo: tam tarde patri
Vitam dat aliquis? non feram vlterius morā:

¶ Redde arma. Ad hęc ſcdm Danielis commentarios reſpondet Amphitryon per Ironiā. Vox eſt digna genitore Herculis. i. q̄ dicatur ad patrē Herculis: vt. ſ. reddat filio ſibi necē inferre volenti arma. q. d. nihil min⁹. aut citra ironiā legat̃ ſic vt dicat Amphi. Vox ē digna genitore Herculis vt non expauescat reddere arma quibus & ipē fortiter cadat, cū nulla ſuperſit ratio cur viuere amplius velit. Deinde afferens arma dicat. En puer. i. filius tuus cecidit peremptus hoc ſpiculo. i. scuto telo. Iuno emiſit tuis manib⁹ hoc telum. qđ dicit ne penitus Herculem ad ſui necē cohortetur: reiecit eñ culpam in Iunonē. Ego vtar nūc hoc telo, hoc eſt me quoq; perimam. appoſuit añt gutturi hoc dicens telū vnū: vnde vidēs, qđ maxime voluit, Herculem a paterna cæde abhorrere & pauitare, inquit. Ecce q̄ miſerum cor. ſ. Herculis palpitat metu, & ferit. i. cōcutit aſſiduo pulſu, corpus. ſ. eius ſollicitum. i. anxium quid faciat. O Hercules arundo eſt aptata. ſ. gutturi paterno, aut forte Herculeo. nō poteſt fieri vt Amphitryon eo vultu & indicio applicuerit Herculi arma vt ſi ſeſe interimat ipē idem in ſe mox ſit facturus. Ecce tu facies iam ſcelus. ſ. occidendo te & patrē, qui nollet viuere ſine te, volens & ſciens, quia nullo furore correptus. pande. i. indica, quid fieri iubes. ſ. an vt mecū viuas an vt prior moriar? vū malim q; gutturi ſuo appoſuerit arundinē Amphitryon. Nos nihil ASCEN.

Letale ferrum pectori impreſſum induam:
Hic hic iacebit Herculis ſani ſcelus.
Her. Iã parce genitor parce: iã reuoca manũ.
Succumbe virtus: perfer imperium patris.
Eat ad labores hic quoq; Herculeos labor:
Viuamus: artus alleua afflictos ſolo
Theſeu parentis: dextra contactus pios
Scelerata ꝛfugit. Am. hãc manũ ãplector libẽs
Hac nixus ibo: pectori hanc ego admouens
Pellam dolores. Her. quẽ locum ꝓfugus petã
Vbi me recondam? qua ve tellure obruam?

rogamus, neq; vt parcas vtriq; : neq; vt per imas vtrũq;: dolor noſter eſt in tuto, quia decreuimus etiam ante te mori vt nõ doleam' de iteritu tuo. deide cũ videret Herculẽ ſtupe & obmuteſcere conuerſus ad Theſeũ dicit: o theſeu tu ſol' potes ſeruare mihi natum. i. filium, ipe. i. ego, necdum euaſi metum maximum, quẽ euaſerunt quib' decretũ eſt mori: quia mors eſt terribilium maximũ. tu haud potes me facere miſerum, quia ſi filiũ nõ ſeruas, ipſe vna peribo & ita non ſupero miſer: potes facere me felicem, ſi vna mecũ filiũ ſerues. Deinde cõuerſus ad Herculẽ inquit. Hercules ſtatue. i. conſtitue & decerne tecũ ſic, vt ſcias quicquid ſtatuis, ſeu mori mecũ ſeu viuere, cauſam tuam & famam ſtare in arcto & ancipiti. ſ. ſtatuaut loco: quia moriendo etiã patrem occaſiõaliter occidere impium fecerit, parcendo ſibi poſt tanta flagitia turpe. tu aut viuis. ſ. qualitercunq; etiã cũ dedecore, aut occidis hanc animã leuem. i. facilem ad mortem, & feſſam ſenio, nec minus quaſſam malis. iſta aũt eo tendunt vt omnino ſe paratum mori ſi Hercules ſe occiderit oſtendat: aliter eñ nõ innueret etiam viuendo Herculis famã in arcto fore: ſed id callide facit vt quo ſe paratiorem ad mortẽ ſignificet, eo magis Herculẽ deterreat: vnde dicit ego teneo aiam feſſam malis i primo ore. i. extremis labijs. dat aliquis vitam patri tam tarde? hoc eſt poteſt aliquis eſſe tam impius vt cum patrẽ volentẽ mori perimere poſſit, ſinat eum viuere vſq; ad decrepitam ſenectam miſeriarum & dolorũ nimirũ plenã. qd maxime impiũ in Triballis eſt: vñ parẽtes priuſq̃ ſenio conficiant mactant & comedunt. Ego ſi tu maxime me occidere nolis, non feram. i. non patiar vlterius moram. ſ. vitæ: aut dilationem mortis. Ego induã ferrũ letale. i. letiferũ, impreſſum pectori. ſ. meo. alij legunt letale ferro pectus impreſſum induã. hic hic. i. pręcipue in hoc facto iacebit. i. conſpicuũ erit vt res q̃ iacet ante oculos, aut mecum iacebit, ſcelus Herculis ſani. i. non furentis. Hercules aũt vt patrẽ reuocet, ſe reuocat ab inſtituto dicens. O genitor parce, parce iam tibi, reuoca. i. retrahe manũ: o virtus. ſ. mea. i. fortitudo, ſuccumbe ſ. pietati: perfer imperiũ patris : quia pater alioqui moriturus te viuere vult. Hic labor. ſ. quo patrem ſerues & te ipſam vincas o virtus, eat. i. accedat quoq;. i. etiã ad labores Herculeos. Viuam'. i. decreui iam viuere vt viuat pater. O Theſeu alleua ſolo, artus parentis afflictos, quia dextra. ſ. mea ſcelerata refugit. ſ. pręe pudore, cõtactus pios. i. paternos: hoc eſt quia nõ audeo manibus adhuc cæde meorum pollutis attingere patrẽ. Cũ autem id diceret etiã ipe accurrit ad leuandũ patrem: & pater illius amplexus potius q̃ Theſei manũ dicit. Ego amplector libens hanc manũ, quã. ſ. tu ſceleratam cenſes: ego ibo. i. ingrediar, non proſtratus iacebo, nixus. i. ſuffultus & ſuſtentatus, hac. ſ. dextra: ego admouens. i. applicans hanc pectori. ſ. meo, pellam dolores. ſ. eius. Hercules igiť cũ data dextra fidẽ dederit ſe velle viuere, deliberat de exilij loco, dicẽs. Q uẽ locũ petã ego ꝓfugus? Vbi recondã me, qua ve tellure obruam me? ne. ſ. populum diritate vultus mei fugem.

BERN. ¶ Redde arma. Vertit ſe cũ furore. Vox. Amphitryon vict' minis & furore Herculis illi reſtituit arma. Digna. conueniens patri Herculis, fecit vt illi tradat arma ad occidendũ ſe. En. vide. Hoc ſpiculo. hac ſagitta puer filius tuus interemptus eſt. & hæc porrigendo arma dicebat. Iuno. ideo culpa non eſt tua. Vtar. occidam me quoq;. Cor. ſ. meũ. Palpitat. tremit. Ferit. quia quando cor tremit pulſat & ferit pectus. Sollicitum. anxiũ. Arundo. ſagitta. Aptata. ſ. ad guttur: vt ſe interficiat. videbat Herculẽ iã ſibi parantẽ mortem. Volens. o fili alia ſcelera excuſata ſunt per furorem, ſed hoc facies ſcienter ſi te occides. Pãde. quid iubes quid vis aperi & dic aperte: nolo amplius rogare ſed me ꝓtinus occidam. In tuto. ſcio qd volo facere & dolor meus eſt in portu mortis. & hęc dicẽs vertit ſe ad Theſeum: tu ſolus Theſeu potes mihi ſeruare Herculem filiũ. Felicẽ. ſi non interficiat ſe. Sic ſtatue. loquiť ad Herculem. Statuis. ſiue viuere ſiue mori ꝓponis ſcito famã & cauſam tuã fore in arcto difficili ancipiti & dubio iudicio, an plus ſis laudandus ꝓpter egregia facinora tua: an plus dãnandus q' patri ſciens volenſq; mortis cauſam dederis: nam me nũc interficiã. Hanc animã leuem. imbecillem & fractã ꝓpter multas anguſtias. In primo ore. in primo egreſſu: quia cito emittã illam. Patri. mihi Amphitryoni. Aliquis. forte aliquem quęrebat qui ipm occideret: vñ cum tardareť, ſibi ipſi deliberat mortem cõſciſcere. Non feram moram. nõ expectabo vlterius quempiam vt me occidat: ſed ipe induã ferrum. Letale. mortiferũ. Iã. videns Hercules patrem morti incũbentẽ, dicit pater reuoca retrahe manum: quia iam parauerat ferrum ad pectus. Succumbe. loquitur Hercules ad ſe ipm. Virtus. fortitudo ſuccumbe dimittas te vinci amore paterno. Perfer. facias quicquid velit pater. Labor ſcilicet q' inuitus viuam. Eat. adiungať alijs laboribus meis: quia vita iſta erit mihi maximus labor in tot tormẽtis viuere cõſcio ſcelerũ meorũ. Alleua. ceciderat Amphitryo quaſi exanimis, vnde Hercules rogat Theſeum vt illũ eleuet, quia ipe manib' pollutis non audet eum tangere. Solo. terra. Hanc. ſurgit Amphitryo: & q' audiuerat Herculem non audentẽ eum tãgere, vltro illius dextram capit. Hac, Herculis dextra. Nixus. ipe ſuſtentat' Admouẽs. appropinquans pectori. ſ. meo. Quem locum. videns Hercules adeo ſe ſceleſtum, vellet ire ad aliquã partem mundi vbi incognitus viuat. Profugus. de patria exiens.

DANI. ¶ Vox. Permotus & conterritus rabie Herculis pater illi oſtendit arma per ironiam dicens. Vox eſt digna qa ſcilicet arma filio meo indicabo. quaſi dicat. immo indigna, cum arma potius debeam occultare. acceptum telũ Hercules aptans vulneri, inquit hoc nũc ego vtar. ſtatim Amphitryo p antiphorã ad Theſeũ. Ecce q̃ miſerum metu. & quæ ſequuntur. hoc modo ſyntaxis procedit & vera & antiqua.

Quis Tanais: aut quis Nilus: aut quis Perſica
Violentus vnda Tigris: aut rhenus ferox
Tagus ve ibera turbidus gaza fluens:
Abluere dextram poterit? Arctoum licet
Meotis in me gelida tranſfundat mare:
Et tota Tethys per meas currat manus:
Hęrebit altum facinus. in quas impius
Terras recedes? ortum: an occaſum petes?
Vbi notus perdidi exilio locum.
Me refugit orbis: aſtra tranſuerſos agunt
Obliqua curſus: ipſe Titan Cerberum
Meliore vultu vidit: o fidum caput
Theſeu latebram quęre longinquã: abditam.
Quicunq; ſemper ſceleris alieni arbiter
Amas nocentes: gratiam meritis refer:
Vicemq; noſtris redde me inferis precor
Vmbris reductum: meq; ſubiectum tuis
Reſtitue vinclis: ille me abſcondet locus.
Sed & ille nouit. The. noſtra te tellus manet.
Illic ſolutam cæde gradiuus manum
Reſtituit armis: illa te Alcide vocat:
Facere innocentes terra quę ſuperos ſolet.

ASCEN. ¶Quis Tanais. Quærit quo flumine cędẽ & cædis culpã abluere poſſit: dicitq; ꝙ nullo cũ tñ priſca ſupſtitione putarit fluminib⁹ viuis eſſe vim purgatricem: iuxta illud ęnei. ij. Me bello ex tanto digreſſum & cæde recenti Attrectare nefas, donec me flumine viuo Abluero. Cõmemorat aũt plurimos & in diuerſis regionib⁹ precipuos fluuios dicẽs. Quis Tanais flu. ſcythię, & ita ſeptentrionalis, aut quis Nilus flu. Aegyptũ preterfluẽs, aut qs Tygris flu. violẽtus vnda perſica: quia perſidem prętercurrens: aut quis rhenus ferox, quia impetuoſus aut iter feroces accolas hic Gallos illinc Germanos labẽs: ve pro vel qs Tagus fluẽs turbid⁹ gaza ibera. i. arenis aureis: vñ Luſitanis ſũt diuitię. Hic Iune. Tãti tibi non ſit opaci Oĩs arena tagi &c. poterit abluere. i. purgare dextrã. ſ. meã, cęde meorum pollutã? nã licet ſanguinem facile detergat: culpã tamẽ derelinquet. Licet Meotis pal⁹ in Scythia, & ita gelida, tranſfundat in me mare arctoum. i. ſeptẽtrionale ſub vrſis: & licet tota Tethys. i. mare oceanũ, currat per man⁹ meas, tamen ſup. facinus. i. culpa facti, hęrebit altum. i. profunde, quia animo inuſta. In quas terras recedes impius. i. cum ſis impius? alloquit̃ aũt ſeipm̃. an petes ortũ. ſ. ſolis, an occaſum? vbi. i. in quibus tã ortu q̃ occaſu, ego not⁹, quia vtrobiq; egregia geſſit, perdidi locũ exilio, quia exulare cupiebat vt ignotus lateret. Orbis. ſ. terrarũ refugit me: aſtra obliqua. i. auerſa a cõſpectu meo, agũt curſus tranſuerſos. id per imaginẽ falſam dicit. ipſe Titan. i. ſol, vidit meliore. i. benigniore & placatiore vultu, cerberũ, canem infernalem, ſup. q̃ me. o Theſeu caput fidũ. i. fidelis ſemp comptus comes, quęre ſup. mihi latebrã. i. latendi locum lõginquã. i. remotam a meis: & ſup. abditã. i. occluſam ab omnib⁹. Quicunq; ſemp arbiter alieni ſceleris. i. quiſquis apud inferos iudicans aliena ſcelera, amas. i. vt charos apud te ſeruas, nocentes. i. noxios, refer meritis noſtris quæ mala ſunt, gratiam, & pro. i. vicem: hoc eſt gratiam parem viciſſim, pro peccatis ſupplicia: ego precor, redde me inferis & reſtitue me reductum vmbris. i. ad vmbras infernas, hoc eſt manes: & reſtitue me ſubiectum. i. ſubactũ & victum, vinclis tuis. Ille locus. ſ. infernus, abſcondet me. Sed &. i. etiã ille nouit. ſ. me: quocirca non placet, cũ non poſſim illic latere. Theſeus aũt dicit ſe inueniſſe locum exilio illius aptum, vbi ſontes purgari ſolent, addens. Tellus nr̃a. i. Attica quæ patria mihi eſt, & cuius rex ſum, manet. i. expectat te. Gradiuus. i. mars reſtituit illic armis. i. reb⁹ bellicis manum. ſ. ſuam, ſolutam. i. abſolutam cæde. ſ. filij in bello cæſi. o Alcide illa. ſ. terra vocat te, quæ terra ſolet facere ſuperos innocentes: cum prius viderent̃ nocentes. quia martẽ abſoluerunt dij. vt Bern. recitat.

BERN. ¶Quis Tanais. In qua regione ero vbi vitam incognitam degere poſſim. Tanais fluuius eſt ſeptentrionał in Scythia qui in paludẽ meotidem defluit. Quis Nilus. Eſt fluuius ægypti ex maioribus totius orbis, cuius teſte Lucano in decimo Arcanũ natura caput non prodidit vlli: ſed immenſa mole ſingulis annis ſole exiſtente in cancro totam Aegyptũ inundat: & vt ait Vergili. iiij. Georgicorũ per ſeptem oſtia mare ingreditur: diuerſa ruens ſeptem diſcurrit in ora Vſq; coloratis amnis deuectus ab indis. Tigris. fluuius Armeniæ: q tãto impetu fluit vt Perſica lingua tigris ſagitta dicatur. Violentus. impetuoſus: velociſſime currens. Rhenus. fluuius eſt ſeparans Galliam a Germania. Tagus. fluuius eſt Hiſpaniæ qui dicitur habere arenas aureas. Ibera. hiſpana. Gaza. auro, & diuitijs. Meotis. palus eſt in ſeptentrione verſus Scythiã, a qua mare vſq; in Tenedũ protendens, pontus dicitur: & alio nomine mare euxinũ. Arctoũ igit̃ dices. i. euxinũ. Arctos vrſa ſignũ cęleſte ad ſeptentrionem. Tethys. vxor Oceani: ibi pro mari oceano ponitur. vt etiam Martialis. Et quẽ ſupremæ tethyos vnda ferit. Per meas manus. licet ſint oẽs aquæ mundi: non tamẽ lauabũt ſcel⁹ mearum manuũ. Altum. magnũ. Hęrebit. manebit. In quas. loquitur ad ſe ipm̃: vbi ſcelerate Hercules poteris latere? Vbiq;. in omni parte mundi ſum cognitus & ſic non habeo locum ad exiliũ meum. Me refugit. credo ꝙ totus mundus, & ſol & aſtra fugiẽt me. Trãſuerſos. remouẽt ſeſe a recto curſu: ne videãt me. Meliore. ſ. q̃ me. Cerberum. canem infernalẽ, quẽ traxi ad ſuperos. O fidum caput. eſt appoſitio. vertit ſe ad Theſeum: amice de quo multum fido Theſeu reperi mihi latebras vbi incognitus viuã. Quicũq;. ſi faceret quiq;: verſus. non ſtaret. hic eſt ſenſus tu quicunq; arbiter inferni q es contentus ꝙ homines peccent vt veniãt ad inferos. Arbiter. q iudicas aliena ſcelera. Gratiam. poenã. Gratia in bono & malo accipitur: Gratia.

vt ſi male facienti male facis,reddis gratiã. Refer.redde. Vicem.ſicut inferos perturbaui ita me perturbẽt Meritis.commiſſis meis:& ſic in bonũ & malũ dicitur meritum. Redde.ſ.o quicũq; arbiter. Reductũ. me Herculem ſb inferis receptum iterũ illuc me reduce:& illic tuis catenis & carcere liga. Ille locus.infernus. Et ille.ſ.locus. Nouit.quia illic fui. Noſtra.Theſeus loquit̃:ſcio Hercules locũ in quo bene latebis, veni Athenas:& ibi poteris quoq; expiari,queadmodũ Mars expiat' eſt.& breuiter tangit hiſtoriã.Neptunus vocauit Martẽ in iudiciũ corã deis q filius ſuus eius cauſa fuiſſet in bello interfectus.locus iudicij Athenis conſtitutus eſt:& ibi mars ſeſe excuſans q bellum ſit cõmune omnibus: q qui bellant̃ in dubio vitæ ſint: a deis abſolutus eſt.ideo ibi dicit. Gradiuus.mars.qđ eſt vocabulũ neq; gręcũ neq; latinum:ſed thrax:qđ fortem & bellicoſum ſignificat. Reſtituit.reduxit. Illic.ſ.in terra noſtra,hoc eſt Athenis. Manũ.ſuam. Solutã. cæde expurgatã. Armis.ad arma,vt iterum pręeſſet bello. Alcide.Hercules nepos Alcei. Illa terra.ſ.Attica. Quæ ſolet facere ſuperos.deos:hoc ꝓpter Martem dicit. Innocentes.abſolutos,expiatoſq;. Vocat te.inuitat vt vadas illuc:vbi fuit abſolutus Mars.Vnde Athenis Ariopagus erat vicus Martis: in quo conſtitutus fuit Senatus quadringentorũ ſenatorũ a Solone.Collis eſt authore Herodoto li.viij.e regione ad arcem athenarum ariopagus dictus.Arios mars dicitur,& pagos vicus.

DANI. ¶ Quis Nilus.Verg.in.iiij.Georgi.canit,a coloratis Indis.i.Aethiopib',vt exponit Tortellius nilum deue

Nilus. hi.Theocrit' Blemyos populos i Aethiopia affirmat nõ iuenire ortũ nili. πετραιηο βλεμυων ουθέν ουκετι μλοσ ορατοσ.is vnus inundans ægyptum reddit terrarũ feraciſſimam fructuũq; iugi copia floridiſſimã.merito laudat Ptolemęũ regẽ a ſoli fertilitate idẽ Theocritus in alio edyllio. Gaza.aurũ trahit Tagus aqua feli

Tagus. ciſſima:Luſitaniæ fluuius iuxta nouã Carthaginẽ.Mar.Hiſpanus amore patrię ſæpiſſime illum commẽdat vt ciuẽ Tagi ſe appellet:& calamo Tagi malit ſcribere q̃ Cydonio. Gaza.perſicum eſt.Curtius.Igit̃ quaſi parum muniminis oppidi fidens ante ſolis ortum pecuniam regiã (Gagã perſę vocant) cũ precioſiſſimis

Gaza. rerum afferri iubet,fugam ſimulans.

Tragœdiæ quę inſcribitur Thyeſtes: Argumentum.

Pelops Tantali Phrygiæ regis & Taygetæ filius, ex Hippodamia Atreum & Thyeſtem ſuſtulit: Peloponneſi prius deinde Mycenarum reges.Iis alternis vicibus regnum adminiſtrantibus, Thyeſtes quum ſciret regni curam penes eum fatali diſpoſitione manſuram,qui arietẽ velleris aurei haberet (quem Atreus regiam ingreſſus,plurimum cuſtodiebat) corrumpens Europam, ſeu potius Aeropen Atrei vxorem,imperium ad ſe transferre poſſe iudicauit. Vnde ſtuprata fratris cõiuge: & abducto ariete: ab Atreo regno pulſus eſt. Sed paulo poſt ſimulata reconciliationis gratia, Atreus per nepotes ſuos Thyeſtẽ ab exilio reuocauit. Cui de nomine proaui Tantalum & Phyliſthenem filios,nõ ſolũ appoſuit epulandos:ſed etiam ſanguinem eorum vino permixtum propinauit:cuius impij facinoris quũ Thyeſtes a dijs vltionem exquireret: reſpondit Apollo ſe poſſe alio ſcelere eius ſceleris vindicem nanciſci: ſi cum Pelopeia filia concũberet:quo peracto,natus eſt Aegyſthus,qui Atreum occidit:& Agamemnonem eius filiũ ex bello Troiano redeuntem interemit. ¶ Diuiſa eſt hæc Tragœdia in quinq; actus,quorum primus continet Megęram vnam e furijs Tantalum ab infauſta ſede abſtrahentem: vt impios ſuos penates furijs agat: quouſq; omni ſcelere certetur:& alterna vice ſtringantur enſes. Secũdus Atreũ habet ſeipſm excitantem ad aliquod facinus cruentum,ſanguinarium,in Thyeſtem peragendum,necnon & ſeruum ei quietem animi ſuadẽtem. In tertio,ſimulata reconciliationis gratia, Thyeſtes per ſuos filios Atrei iuſſu ad regni adminiſtrationẽ reuocat̃. In quarto Atreus pietatis oblitus,nepotes interemit,eoſq; partim elixos: partim aſſos patri epulandos apponere curat.ſed hæc in ſcœna non agunt̃:ſed narrant̃ per nuntium. Quintus exponit infauſtum illud, & tragicum conuiuium ,ante Thyeſtem ab Atreo appoſitum:quo inter fratres adulteros & homicidas,& graues iræ recrudeſcunt:atq; clamores horrendi & ſanguinariæ deteſtationes intumeſcunt grauius.

Tragœdia ſecunda:quæ inſcribitur Thyeſtes.Cuius interlocutores ſunt.

Tantalus.	Megęra.
Atreus.	Seruus.
Thyeſtes.	Phyliſthenes.
Nuntius.	Chorus.

ACTVS PRIMVS.
Trimetri Iambici.
Tantalus. Megera.

Quis me furor nũc ſede
ab infauſta abſtrahit?
Auido fugaces ore ca
ptantem cibos?
Quis male deorũ Tã
talo viuas domos
Oſtendit iterum? pe
ius inuentum eſt ſiti
Arente in vndis aliquid? & peius fame
Hiante ſemper. Siſyphi nunquid lapis
Geſtandus humeris lubricus noſtris venit?
Aut membra celeri differens curſu rota?
Aut pœna Tityi ſemper accreſcens iecur
Vulneribus atras paſcet effoſſis aues:
Et nocte reparans quicquid amiſit dies?
Plenum recenti pabulum monſtro iacet.

ASCEN.

Quis me furor &c. In huius ſecũdæ tragœdiæ quę Thyeſtes ab eo cui priæ. i. pcipuę ptes cõpetũt, inſcribit, pria actiõe, iducit vmbra Tãtali ab inferis Megæra furia agitãte, per furorem & impatientiam & ſibi & ſuis malum imprecari. quapropter cum Tragœdię ſemper turbulentũ habeant exitũ, nõ ſemp a mitiinitio auſpicant. Sane q̃a qua tẽpeſtate Atreus & Thyeſtes in ſe inuicem ſęuiebãt Tantalus eorum auus defunctus erat, bñ inducit eius vmbra ab inferis reuocata: alioqui viuentiũ (nam viuere finguntur Atreus & Thyeſtes) actui intereſſe neqret. dicit ergo ſtimulis Megærę quæ vna trium furiarũ ẽ, agitatus & ab inferis faceſſere coactus, Tantalus. Quis furor (furere enim ſe ſentit) abſtrahit id eſt vi quadam abducit ab infauſta ſede. ſ. infernali, me captantem. i. aſſidue capere conantem ore auido, q̃a famelico, cibos fugaces. i. aſſidue fugientia & ad labra vſq; redeuntia poma fragrãtiſſima. Fingit em̃ vt ſępe dictũ ẽ ea pœna cruciari apd̃ iferos: vt ſupne ad oã vſq; illi demittant poma optima: & inferne flumina lympidiſſima: q̃ dum fame ſitiq; miſere æſtuans capere nititur aſſidue fugiũt redeunt q; quo maior ſit illi cruciatus. Qua fabula ſignificantur auari q̃a hic bonis partis vti noluerũt, illic vti non poſſe & tñ velle: vñ Horatius pri. ſer. ad auarũ. Tãtal⁹ a labris ſitiẽs fugiẽtia captat Flumina. quid rides? mutato noĩe de te Fabula narrat: cõgeſtis vndiq; ſaccis Indormis inhiãs: & tãq̃ pcere ſacris Cogeris, aut pictis tãq̃ gaudere tabell'. Aut lege talionis illic puniri: cũ em̃ Tantalus Pelopẽ filium dijs epulandum appoſuerit, quo illi veſci noluerint: apponendum illi curant quibus veſci non poſſit. Quis deorũ oſtendit Tãtalo (plus efficaciæ habet q̃ ſi dicat nihil, quia in noĩe ipo pondus eſt). q. d. homini miſerrimo, iterũ nouas domos, male. i. in perniciẽ & malũ ei⁹ vñ ad maiorẽ cruciatũ tranſferunt manes a frigore nimio, ad calorẽ nimiũ. Peius inuẽtũ &c. legi poteſt admiratiue cum interrogatione, aut definitiue cũ aſſertione: vt ſit ſentio cur id fiat. aliquid inuẽtum eſt peius. i. maioris cruciatus, ſiti arente in vndis. i. cum proximę ſint aquæ, qui vt dixi magnus eſt cruciatus: & aliquid inuẽtum eſt peius fame hiante. i. aperiente os ad captandũ cibum proximũ, ſemp, quia fruſtra, cum fugiat cibus. Nũquid lapis ſiſyphi. i. qui ſiſypho addictus eſt ſemp voluendus, lubricus. i. aſſidue elabens, venit geſtãdus humeris noſtris? q. d. nõ credã cũ id malum noſtro minus ſit. Aut rota differens. i. in diuerſa diſcerpens, curſu celeri, mẽbra. ſ. Ixionis, ſup. venit mihi: aut pœna Tityi, videlicet iecur accreſcens ſemp, paſcet aues atras i. vultures nocentes, vulneribus effoſſis. i. carne per vulnera excerpta, & reparans. i. reſarciẽs nocte, quicquid amiſit die. Pabulum. i. edulium, plenũ. i. non diminutũ ſed ſemp renaſcens quantũ diſcerptũ eſt iecur, iacet. ſ. ante pedes, monſtro. i. monſtroſæ aui, recenti. i. ſemp paratę ad nouas pœnas: quia vermis eorũ nõ extinguetur: aut quia vt libidinoſis in vita inſatiabilis erat Venus: ita in inferno irrequietus eſt cruciatus.

BERN.

Quis me. Hæc ſecunda Tragœdia inſcribit Thyeſtes grauitate ſententiarum & verbis ſignificantiſſimis ornatiſſima. eius argumentum eſt. Thyeſtes & Atreus filij Pelopis maxime inter ſe inuiſi fuerũt fr̃es. Thyeſtes vero vitiauit vxorẽ Europen atrei: & ex ea ſuſcepit duos filios: qd̃ dolẽs Atreus ei epulandos appoſuit. Habet quinq; actus hæc fabula: vt dictum eſt in ſuperiori: q quinquies introducunt nouæ perſonæ in ſcœna: & quinquies relinquit ipa ſcœna deſerta. In primo actu inducit Tantalus qui ex inferis excitabat a Megæra furia ad miſcenda odia inter fratres. In ſecũdo eſt conſilium Atrei cũ ſeruo quo pacto ſumat vindictam de fratre. In tertio reducit Thyeſtes q expulſus fuerat de regno ſimulata pace cum Atreo fratre. In quarto, cœna in qua filij Thyeſtis ſibi apponunt. In quinto, Atreus & Thyeſtes perpetrato ſcelere loquunt. In fine cuiuſq; actus inducit chorus. Quis furor. loquitur Tantalus ad Megærã: qua cauſa moueor ab inferis, vultis ne mouere me ad maiorem pœnã? Infauſta ſede. a loco meo infelici. Captãtem. me volentem capere. Fugaces. qui fugiunt ab ore meo. Superius in Hercule diximus de Tantalo plura. Itaq; aduerte lector ne vobis ſæpius idem ſit repetendum cum vno loco hiſtoria vnius fuerit explicata: amplius non replicabitur: ſat erit locum aſſignaſſe. Viuas. viuentium ſuperorũ, quis deus cogit me iterũ ire ad ſupos. & ita miratur ad quid hoc fiat. Peius inuẽtũ eſt. aliud malũ grauius. Siti arente. q̃ ſit mea ſitis ſic ſicca in medijs aquis: nam illa erat pœna Tantali vt in medijs aquis ſitibundus bibere nequiret. Hiante. habente ſemper os apertum. habeo ſemp poma famelicus nec poſſum comedere: ſed aliud ſupplicium peius eſt mihi inuentum. Siſyphi. ſum ne mittendus ad pœnam loco ſiſyphi qui aduerſus montem ingens ſaxũ perpetuo voluebat. Lubricus. labilis: quia ſemp vt dictũ eſt ſupra, cum in ſummo montis erat lapis ille relabebat. Aut rota. ſ. venit. Celeri. quia celeriter voluit. Deferens. voluens. Mẽbra. Ixionis qui Iunonẽ

Tãtali pœna.

Siſyphus.

Ixion.

interpellauit de ſtupro. mittor ne ad pœnam Ixionis, aut Tityi, qui ſimiliter gigas Latonam ſtuprare voluit: & hac pœna cruciatur: extenſus in terris habet duos vultures ſemp corrodentes ſibi iecur. Accreſcens. quia ſemp creſcit, quando conſumptum eſt. Atras. Fœdos vultures. Nocte. quãtũ comedũt in die, tãtũ creſcit in nocte. Reparans. renouans. Recenti. qđ nõ fatigať: vel ſcđm Homerũ qñ vnus comedit alius quieſcit.

Plenum. integrum: quia renaſcitur.

DANI. QVis me. Tragœdia hæc itidem vt aliæ oẽs tota ſanguinaria: tota grauis & percita. infelicis eñ colus tus exitum per monſtroſæ cœnę apparatum demõſtrat. odioſas habet ſentẽtias & formidabiles. acuta verba & furoris plena: vtpote fraternã diſcordiam alternaſq; inſidias arguẽta. quæ quidem Fabula primũ, authore Fabio, magna laude eſt acta a Vectio: cuius prim⁹ actus totam materiam pręſignificat hoc modo. Vmbra Tantali cogiť per furiam ad viuos egredi. & ne domus ſua vacet ſcelere donec funditus pereat, Thyeſtis cor diræ ac nefariæ libidinis ardore incendit: per quẽ Atrei fratris vxorem petulanter infeſtat. Iratus Atreus filium eo compreſſu conceptum Tantalum de nomine proaui coctum cœnanti apponit Thyeſti. Apollinis oraculo Pelopeam filiam de ſe violat Thyeſtes: vñ ortus Aegyptus Atreũ perimit. Egrediť ergo Tantalus cogente Megęra. Quis me. Carmen Iambicum trimetrũ archilochiũ quale Soror tonantis. Tãtalus ſecreta Iouis protulit mortalibus: Iouis filius fuit ex Plote tenuitq; Paphlagoniã imperio. notiſſima pœna eſt ſuperius ex Homero per me ad verbum repetita: quã linguæ vitio datã fuiſſe cõtendũt, Ouidius, & Marti. Hoc illi garrula lingua dedit. & nunc inter vndas garrulo ſeni ſiccus. & ipſe Seneca inferius. Taxata pœna lingua. Crucietur &c.

ASCEN. ¶ In quod malum trãſcribor. Specioſo verbo quærit an lege alta deorum ad nouas pœnas tranſcribať.

Trãſcribi. Tranſcribi eñ proprium eſt eorũ qui in nouas colonias ſcripti mittebantu: & ita habitationem mutabant: vñ Seruí⁹ in illud ęnei. v. Tranſcribunt vrbi matres populũq; volentẽ. dicit. Tranſcribunt Romani moris verbũ eſt. Tranſcripti eñ in Colonias deducebanť. Ordo eſt. In. i. ad, quod malum ſ. grauius, tranſcribor. i. tranſmittendus ſcribor? O quiſquis. i. quicunq;, ſup. ens, durus quia inexorabilis arbiter. i. arbitrari⁹ iudex vmbrarũ. i. manium, diſponis. i. diuerſimode ſcđm merita ſtatuis, functis. i. defunctis, noua ſupplicia: ſi tu quid. i. aliqđ potes: hoc per furorem dicit agitante Megæra: adde ad pœnas ſup. meas ſubaudi id, qđ ipſe cuſtos diri carceris. ſ. inferni, vtpote Cerberus, horreat. i. exhorreat ob diritatem eius, qđ Acheron flu. ſine gaudio apud inferos, mœſt⁹ quia mœſtitiam inducẽs, paueat: ſup. &, quære. i. diſquire ſup. id, aut aliquid, ad cuius metũ, nos quoq;. i. etiam nos tremamus. & vt facile fieri poſſe oſtendat addit. Turba ſubit idẽ ſuccedit & ſuboritur iam e ſtirpe mĩa. de duobus autem loquiť. ſ. Atreo & Thyeſte: ſed in Achilleide dicit Stathius. Nos duo turba ſumus. q̃ vincat. ſ. ſuperet. i. flagitijs & pœnis, genus ſuum. i. me pgenitorẽ, ac pro. i. faciat me reſpectu ſui innocentẽ: quia minus flagitium ad longe maius cõparatum, videť innocẽtiæ ſpeciem habere: & audeat inauſa. ſ. a me. i. q̃ ego auſus nõ ſum. Ego cõplebo. ſ. generatione mea, quicquid loci. i. omnem locum qui ceſſat. i. vacuus eſt, ſup. in regione impia. i. impiorum. ſ. apđ inferos. Minos. ſ. iudex aut perſecutor impiorum, nunq̃ vacabit id eſt ocioſus erit, domo Pelopeia. i. Pelopis filij mei, ſtante. Megęra autem audiens eũ ex ſentẽtia loqui, impellit amplius dicẽs. O vmbra deteſtabilis (imperioſe agit ſciens q; ſermo durus ſuſcitat furorẽ) perge. i. perfice iter inceptum: & age. i. commoue, penates ſcilicet tuos & tuorũ, impios. ſ. olim in deos, furijs. Certeť. ſ. inter fratres omni ſcelere: ita vt alter alterũ ſcelere expellat regno: & Thyeſtes Atrei vxorem polluat: & Atreus Thyeſtæ, aut Thyeſti (nam vtroq; modo declinatur) proprios natos apponat epulãdos: & en

In quod malum tranſcribor? o quiſquis noua
Supplicia functis durus vmbrarum arbiter
Diſponis: adde ſiquid ad pœnas potes:
Quod ipſe cuſtos carceris diri horreat:
Qđ mœſtus Acheron paueat: ad cuius metũ
Nos quoq; tremam⁹: quęre. iam noſtra ſubit
E ſtirpe turba: quę ſuum vincat genus:
Ac me innocentem faciat: & inauſa audeat.
Regione quicquid impia ceſſat loci
Complebo: nunq̃ ſtante Pelopeia domo
Minos vacabit. Me. perge deteſtabilis
Vmbra: & penates impios furiis age:
Certetur omni ſcelere: & alterna vice
Stringantur enſes: ne ſit irarum modus
Pudorve: mentes cæcus inſtiget furor.
Rabies parentum duret: & longum nefas
Eat in nepotes: nec vacet cuiq; vetus
Odiſſe crimen: ſemp oriatur nouum:
Nec vnum in vno: dumq; punitur ſcelus
Creſcat: ſuperbis fratribus regna excidant:
Repetantq; profugos: dubia violentę domus
Fortuna reges inter incertos labet.
Miſer ex potente fiat: ex miſero potens:
Fluctuq; regnum caſus aſſiduo ferat.
Ob ſcelera pulſi quũ dabit patriam deus:
In ſcelera redeant: ſintq; tam inuiſi omnibus
Q̃ ſibi: nihil ſit ira qđ vetitum putet:
Fratrem expaueſcat frater: & natum parens:

Gnatuſq́ patrem:liberi pereant male:
Peius tamen naſcantur:immineat viro
Infeſta coniunx:bella trans pontum vehant:
Effuſus omnes irriget terras cruor.

ſes ſtrigant.i.nudent inter fratres,alterna vice:ita vt nūc hic per ſcelus dominet̃,nūc ille: ne ſit.i.nolo ſit modus.i. finis aut mēſura terratū: ve.p vel pudor:furor cæcus.i.excæcās inſtiget.i.ſtimulet,mētes.ſ.fratrū. Rabies.i. impietas & iniquitas rabioſa,parentum.i.patris & aui, Pelopis & mea,duret.i.pduret, permaneat: nefas longū.i.diu durans,eat.i. tranſferatur in nepotes.i.minores & deſcēdentes ab illis:nec cuiq̄ vacet.i.ſit vacuū & ocioſum odiſſe crimen vet᷒.i.ſemper habeat qđ merito oderit:crimen ſup.oriat̃ ſemp nouū:nec vnū in vno:ſed ſup. multiplex in diuerſis:& dū ſcelus punit̃,creſcat.i.augeat̃:quia Thyeſtes nouo ſcelere fratris ſcelus vltus eſt :vt in argumēto patuit:& regna excidant fratribus.ſ. Atreo & Thyeſti,ſuperbis:qa neq́ ſimul nec viciſſim regnare ſuſtinentib᷒: & ſup.regna,repetāt.i.repoſcant,& recipiant pfugos.i. pcul a patria ante fugatos: viciſſim em̄ ſe expulerūt Atreus & Thyeſtes. Fortuna dubia.i.incerta felicitas regnādi, domus.i.familiæ violentę.ſ.in ſe,labet.i.ad interitū recidat,inter reges incertos.i.ſine certitudine regnantes. Miſer fiat ex potente.i. qui modo regnauit fiat exul:& potēs.ſ.rex,fiat ex miſero.i.paulo ante pfugo & exule:& caſus ferat.i. pſequat̃,regnū.ſ. Mycenarū & prius Peloponneſiacū,fluctu aſſiduo.i.agitatione & mutatiōe cōtinua. Ipſi fratres pulſi.ſ.viciſſim a ſe,ob ſcelera.ſ.in alterutrū cōmiſſa:cū deus dabit ſup.eis patriā.i.reditū in regnū,redeāt in ſcelera.ſ.noua:& ſint tā inuiſi oib᷒.ſ.ſubditis ſuis,q̄ ſibi.ſ.inuicē:hoc ē alter alteri nūc ē:nihil ſit qđ ira.i. vterq́ irat᷒,putet vetitū. frater expaueſcat fratrē vt Atreus Thyeſtē & ecōtrario:& parēs.i.pater ſup.expaueſcat natū.i.filiū:& gnat᷒.i.fili᷒ expaueſcat patrē. Liberi pereāt male.i.in malū ſuū & ſuorū parētū:naſcant̃ in peius.i.ad maius malū: qa peccaturos peius eſt naſci q̄ mori:moriēdo em̄ finē male agendi inueniūt,naſcēdo initiū: quocirca miſericorditer agit de᷒:ſi quos in peccatis nouerit pmāſuros citius aufert.aut peius naſcant̃:qa inceſt᷒ grauior ē homicidio. Cōiunx immineat infeſta viro:qa cū ſit futura adultera:nulla aūt adultera q̄ non eadē ſi fieri pōt ſit venefica: nimirū viro infeſta futura eſt vt adultero q idē hoſtis ſit,placeat. Vehāt.ſ.nepotes tui Atridę,bellū trans pontū.i.mare in Troiā. Cruor effuſus.ſ.a tuis,irriget omnes terras.

¶ Tranſcribor. Tranſmittor. O quiſquis. vertit nunc ſermonem ad Plutonem & iudices inferni. nō opus vt reuertar ad meos,quia ſatis ſunt mali:ſed potius adde omnem aliam pœnam grauiorem:ita q̄ omnes inferi horreant illam,ſiqua alia excogitari pōt maxima. Durus.inexorabilis. Diſponis. diuidis. Supplicia.pœnas: ſecūdū merita. Functis.mortuis. Fungi proprie eſt finire. vnde vita functus dicitur qui finiuit vitam,hoc eſt mortem obijt. Liuius. Defuncta morbis corpora ſalubriora eſſe incipere.hoc eſt corpora quæ finierunt & euaſerunt morbos.accipitur tamen frequēter fungor pro eo quod eſt officium & munus ago, vt fungor magiſtratu,fungor pretura. Adde.ſcilicet mihi:& noli facere meos tam ſceleratos. Diri carceris.inferni. Acheron.fluuius inferni. Ad cuius.ad quam pœnam ipſe tremiſcam:& videar hucuſq́ bene fuiſſe in comparatione illius:quęre:ad quid vis facere meos ſceleratiores? Subit.ſuccedit. Vincat.ſuperet magno ſcelere. Innocentem.quaſi dicat erunt tam ſcelerati vt ipſe in comparatione illorum dicar bonus. Inauſa.audeat qđ nūq̄ alij auſi ſunt. Regione impia.infernali: quicqd eſt vacuū in inferno ipſe qui ſum author ſcelerati generis complebo. Ceſſat.vacuum eſt. Minos.iudex inferorum. Nunq̄ vacabit.nunq̄ erit ocioſus:nam ſemper aliquem ad puniendum habebit durante Pelopeia domo filij mei:ex qua ſemp erūt ſcelerati. Perge.Megæra furia videns Tantalum dolentem venire, vrget eum. Vmbra.anima impia perge, vade,& age,miſce. Penates.domum tuorum nepotum. Certent.pugnent inter ſe quis ſceleratior eſſe poſſit. Certare autem altercari eſt,pugnare,cōtēdere. Vergilius. Certent & cygnis vlulæ.& alibi. Officio nec te certaſſe priorem pœniteat:hoc eſt contendiſſe vt officio vinceres. Alterna vice. viciſſim & alternatim. BERN. Fungi.

Stringantur.denudentur vt mutuo ſeſe perdant. Modus.finis:non pudeat committere tot mala. Cęcus.qui non permittat videre & cognoſcere tanta facinora. Rabies.magna cupiditas vindictæ. Duret. ſcilicet in nepotes. Vacet.ceſſet. Nouum.facinus ſemper perpetretur. Nec vnum. imo multa in vno ſint mala: vt Thyeſtes non contentus vno ſcelere: concubuiſſe cum vxore fratris : vltionem quærens poſtq̄ comederat filios a fratre ſibi in cœna appoſitos,conſuluit Apollinē: qui reſpondit alio ſcelere vindicem eius facinoris poſſe naſci ſcilicet ſi cum Pelopea filia ſua concumberet:quo facto nat᷒ eſt Egyſthus qui Atreum interfecit,& Agamēnonem ex bello Troiano redeuntem. Vnum.ergo facinus. In vno.imo plura ſint in vno: vt Thyeſtes commiſit adulteriū cum vxore fratris:& cum filia:& filios proprios epulatus eſt.ideo dicit creſcat q̄ additur ſcelus ſceleri dum vlciſci queritur. Fratribus. Thyeſtæ & Atreo. Excidant.tollantur. Profugos.expulſos:nam Thyeſtes iuit in exilium:poſtea ſimulata pace cum Atreo rediuit in patriam Repetat.reuocet ab exilio. Violētę do.crudelis familiæ Pelopeæ. Labet.incerta ſit & vacillet. Incertos reges. qui dubij ſint ſemper de regno. Miſer. vt Thyeſtes:qui miſer & exul factus eſt : poſtea ex miſero potens q̄ reuocatus eſt in regnum ſimulata pace. Caſus ferat.agitet. Fluctu aſſiduo. continua tempeſtate & miſeria. Ob ſcelera. ob adulterium pulſus Thyeſtes : qui redijt ad comedendum filios:& filiam ſtuprādam.ideo dicit redeant in ſcelera. Ira.cupiditas vindictæ alterius in alterum. Vetitum.illicitum. Fratrē.ſicut Thyeſtes Atreum. Parens.ſicut Clytemneſtra Horeſtem a quo interempta eſt. Peius naſcant̃.turpiori inceſtu:ſicut Egyſthus ex Thyeſte,& Pelopea filia natus eſt. Immineat viro.inſtet ad mortē marito ſuo,ſicut Clytēneſtra q̄ interfecit Agamēnonē maritū. Infeſta cōiunx.inimica vxor. Trās pōtum vehāt. nauibus.ipſi etiā faciant bellū trans mare: ſicut Menelaus & Agamēnon repetentes Helenā raptā a Paride,ad bellum troianum fuerunt. Irriget.ſpargat. Thyeſtę facinus.

¶ Furijs age. Cōcute inquit totā domū cæco furore & rabie. Horatius in Palinodia ad Canidiā puellam affirmat domū Thyeſtis ira corruiſſe. Irę Thyeſtem exitio graui ſtrauere. Ira ſiquidē oīm malorū eſt porta:q̄ ſtatim apertā furorē fundit. Alexander Macedo per irā tranſfodit venabulo Clitū familiarē in cœna q̄ præponeret DANI.

Philippum ſpi. Liuius ſalinator Fabio Maximo iratus dixit: aut q̄ celerrime ex hoſtibus victis victoriã, aut ex ciuibus pſtratis gaudiũ capiam. ſexcenta exempla poſſent adduci: niſi tua cum hiſtoricis familiaritate cõfiderē. Fratrē expaueſcat. hic videt̃ de iduſtria facta imitatio ad Heſio. Nec fratrē amabit frater nec parētes filius. βυσεκεαι γμητος φιλος ιος ετοι ουδε τε π κι λεσαι τι χλε γαρασ κουτασ ατι μησουσι τυκηασ.

ASCEN. ℂ Supraq̧ magnos. Et libido. i. mala cupiditas, victrix. i. voti compos, exultet ſupra magnos duces gentiũ. i, dominetur ijs q alijs impaturi ſint: vt Agamēnoni: qui cũ magno gręcorũ malo Chryſeids Achillis amicã deperijt: & Egiſtheo: q Clitemneſtrã Agamemnonis vxorē ſtuprauit: & Thyeſti: qui Atrei vxorē Aeropē, & ppriã filiam inceſto polluit: & Paridi q Helenē Menelai vxorem rapuit: nã cõiter dicit duces quoſcũq̧ nõ ſolũ gręcos. Aut libido. i. cupiditas dira regnãdi: qd potius dicã: quia ſequit̃, ſtuprum ſit leuiſſimum. ſ. peccatum, in domo impia: cum libido dominãdi lõge maius, quia pernicioſius ſit: & fas & fides & oē ius fratris. i. qd fratri frater ſeruare tenet̃, pereat: cælũ nõ ſit immune a veſtris malis: quia etiã ſoli inferat tãtam abominationē vt equos auertat a coena Thyeſtæ, qd reſpexiſſe voluit Maronē cũ apud eũ dicat Dido. Nec tam auerſus equos tyria ſol iũgit ab vrbe: q̄uis ſit & altera illius dicti cauſa, cũ ſtellæ micant polo. tpe aũt coenę micare fere incipiunt: & flãmę. i. faces cæleſtes, ſeruant decus. i. ornamentũ ſolitũ mundo: ſup. tunc nox atra fiat, & dies. i. apparitio ſolis in ſtellis repercuſſis: excidat cælo. Miſce. i. confunde, penates, per pollutionē vxorũ: accerſe, concilia, prouoca, odia, cædes, funera: bene ſeruatur rerũ ordo, nã ob odia fiunt cędes i. percuſſiones: & ex illis funera: & imple domum Tantaleã, hoc eſt tuã: ſed potius dicit Tantale: eam. q. d. ſic meritam, ſcelere, columen. i. culmen: & putem ſcribendũ culmen: ornetur. i. inſtruatur rebus lætis: & fores vireſcant lętæ. i. præſeferentes lætitiam nuptialē lauro: ignis ſplendeſcat dignus aduētu tuo: quę per ironiam dicunt̃. fiat ſcilicet in domo tua, nefas Thraciũ. i. quale in Thracia Philomela aut Progne cõmiſit dãdo Tereo Itym filium epulãdum: numero maiore: quia pro vno qui appoſitus Tereo, apponantur duo filij Thyeſti. cur dextra patrui ſcilicet Atrei qui patruus filiorũ Thyeſtis: & ſupple cur, Thyeſtes nõdum deflet liberos ſuos, ſibi. ſ. in coenam appoſitos? Ecquãdo. ex affectione loquitur furia: quæ more impatiēs iam velit filios appoſitos. Ecquãdo, aut & quando ſcilicet Atreus, tollet id eſt eximet aheno idē æreo cacabo: ſpumante ignibus iam ſubditis ad coquendos filios Thyeſtis: vtinã ſupple membra. ſ. filiorum Thyeſtis, eant. ſ. iam diſcerpta per partes: & ſãguis polluat focos. i. lares & culinam, patrios. i. paternos. Epulæ ſcilicet abominabiles, hoc eſt filij in epulas parati, inſtruantur id eſt aptētur vt apponi poſſint. Tu non venies conuiua ſceleris noui id eſt incogniti & inauditi tibi: quia etiam Pelopē olim mactaſti & dijs epulãdũ dediſti: aut quia te præmonitum facio. Nos dedimus diem liberũ. ſ. a poena, ad quã apd inferos dãnatus es: q̧ pro. i. ſoluimus famē tuã ad iſtas mēſas. i. vt vna cum nepote pnepotes tuos

Supraq̧ magnos gentium exultet duces
Libido victrix: impia ſtuprum in domo
Leuiſſimum ſit: fratris: & fas: & fides:
Iuſq̧ omne pereat: non ſit a veſtris malis
Immune cęlum: cum micant ſtellę polo:
Flammęq̧ ſeruant debitum mundo decus:
Nox atra fiat: excidat cęlo dies.
Miſce penates: odia: cædes: funera
Accerſe: & imple ſcelere Tantaleam domum.
Ornetur altum columen: & lauro fores
Lętę vireſcant: dignus aduentu tuo
Splendeſcat ignis: Thracium fiat nefas
Maiore numero: dextra cur patrui vacat?
Nondum Thyeſtes liberos deflet ſuos?
Ecquando tollet ignibus iam ſubditis
Spumante aheno? membra per partes eant
Diſcerpta: patrios polluat ſanguis focos.
Epulę inſtruantur: non noui ſceleris tibi
Conuiua venies: liberum dedimus diem:
Tuamq̧ ad iſtas ſoluimus menſas famem.
Ieiunia exple: mixtus in bacchum cruor
Spectante te potetur: inueni dapes
Quas ipſe fugeres. ſiſte quo pceps ruis? Tan.
Ad ſtagna & amnes & recedētes aquas:
Labriſq̧ ab ipſis arboris plenę fugas.
Abire in atrum carceris liceat mei
Cubile: liceat (ſi parum videar miſer)
Mutare ripas: alueo medius tuo
Phlegethon relinquar: igneo cinctus freto.
Quicunq̧ pœnas lege fatorum datas
Pati iuberis: quiſquis exeſo iaces
Pauidus ſub antro: quiq̧ venturi times
Montis ruinam: quiſquis auidorum feros
Rictus leonum: & dira furiarum agmina

Implicitus horres:quiſquis immiſſas faces
Semuſtus abigis:Tantali vocem excipe
Properantis ad vos:credite experto mihi:
Amate pœnas.quando cõtinget mihi
Effugere ſuperos?Me.ante perturba domũ:
Inferq; tecũ prelia:& ferri malum
Regibus amorem:concute inſano ferum
Pectus tumultu.Tan.me pati pœnas decet
Non eſſe pœnam:mittor vt dirus vapor
Tellure rupta:vel grauem populis luem
Sparſura peſtis:ducam in horrendum nefas
Auus nepotes?magne diuorum parens
Noſterq;:quis pudeat:ingenti licet
Taxata pœna lingua crucietur:loquar
Nec hoc tacebo:moneo ne ſacra manus
Violata cęde:neve furiali malo
Aſpergat aras:ſtabo:& arcebo ſcelus.

comedas permittimus:exple.i.ſatia, ieiunia i.longã famẽ:cruor miſtus in bacchũ.i.vinũ potetur.ſ.a Thyeſte,te ſpectante. Ego inueni dapes,quas ipe.i.tu fugeres.ſ.merito:cũ reliquæ dapes te fugiant.Quo audito Tãtalus cœpit repetere inferos:vñ Megæra:ſiſte i.reprime greſſum:quo ruis pceps.i.tã pręcipitanter?Ad ſtagna.Reſpõdet Tãtalus:ruo ſup.ad ſtagna & amnes & aquas fugiẽtes.ſ.a labris meis:& ruo ad fugas arboris plenę.i.ad patiendũ aſſiduas fugas,quas facit arbor plena pomorũ,ab ipis labris.ſ.meis:quoties conor poma apprehẽdere:itaq; fugas nomẽ eſt:a quo arboris regitur gtũs. Liceat ſupple mihi pte, abire in atrũ.i.nigrũ & obſcurum cubile,carceris mei.i.cui addict⁹ ſum.liceat ſi videor parũ miſer in ripis ſolitis,mutare ripas.i.parat⁹ ſum dãnari ad diriores ripas.O Phlegethon,qui ab ardore dict⁹ eſt flu.relinquar.ſ.ab omni ope deſtitutus,medio tuo alueo.i.foſſæ capaci,cinctus.i.circũdatus,freto igneo.i.feruentibus vndis igneis. O quicũq; iuberis pati pœnas datas.i.adiudicatas lege fatorũ:quia nõ ſine ſorte ac iudice exercent̃ pœnis inferi:quiſquis.i.quicunq; iaces pauidus ſub antro exeſo.i.rupe vetuſta:& q times ruinã.i.illapſum,montis venturi.i.ruiturum in te:quę pœna ãbitioſorũ ẽ:& quiſquis.i.quicũq; implicitus.i.irretit⁹ catenis, aut ſtygio amne,horres rictus feros leonum auidorum:& dira agmina furiarum:quę iracundorum pœna:quiſquis abigis.i.repellis a facie tua,faces ſemuſtas.i.ſemiuſtas,immiſſas.ſ.in te:vt facit Typhoeus,& cæteri in deos inuidi & rebelles: excipe.i.euidenter cape,aut accipe,hoc eſt intellige,vocem.ſ.hortatiuã,Tantali:hoc eſt meã properantis ad vos. noue mutat numerũ:nam cum dixerit excipe addit ad vos &c.Vñ ſunt qui ponentes tribrachũ aut anapęſtũ vltimo loco legãt excipite:quia iñ ad ſingulos referri põt,quod dixerat quiſquis:potuit prius ſingulariter dicere excipe:deinde collectiue oẽs alloquens ſubinferre:properantis ad vos.i.feſtinantis ad ſolitas pœnas q̃tenus liceat redire.Credite mihi experto.ſ.q̃ triſte ſit ad ſupos redire,amate pœnas.ſ.quas datis apd inferos. quando.i.oh quãdo continget.i.cum difficultate dabitur,mihi, effugere ſuperos.i.habitãtes in hoc mundo qui inferis ſuperi ſunt?Reſpondet Megæra.Perturba ante.ſ.q̃ ſuperos effugias,domum.i.familiã tuam:infer.i.in domum tuam,tecum pręlia:& infer regib⁹.ſ.Atreo & Thyeſti,malum amorem ferri.i.armorum: cõcute ferũ pectus.ſ.fratrũ qui nepotes tui ſunt,tumultu inſano.i.bello plus q̃ inteſtino. Tantalus. Decet me.ſ.qui viuens peccaui,pati pœnas.ſ.quas merui:nõ eſſe pœnam.ſ.meis:quia filij nõ deberent luere iniquitatem parentis:aut eſſe pœnam immittendo furorem meis. Ego mittor.ſ.a te in domum meam, vt vapor dirus.i.execrabilis & peſtilẽs,tellure rupta.i.ſicut exhalare ſolet e cloaca,cuius terra ſuppoſita rupta eſt:vel mittor peſtis.i.vt ſim peſtis:ſparſura populis,luem.i.infectionem grauem.Ego auus.i.cum ſim auus, vis ſup.vt ducam nepotes.i.filios filij mei Pelopis Atreum & Thyeſtẽ:in nefas horrendum?quale eſt ſtuprare fraternã cõiugem:& apponere patri liberos epulãdos. O magne parẽs diuorum & noſter:quia Tantalum genuit:ſolus eñ Iuppiter inducitur & deos & mortales genuiſſe:q̃uis pudeat.ſ.te noſtri:licet lingua crucietur taxata ingẽti pœna,tñ loquar:nec tacebo hoc:moneo ne manus.ſ.Atrei,violata.i.polluta,cæde ſacra.i.execrabili, liberorum fratris:neue polluta,malo furiali.i.a furia inducto & cõciliato,aſpergat.i.imbuat,aras.ſ.deorum. ego ſtabo.ſ.contra:& arcebo.ſ.ab Atreo ſcelus conceptum.

¶Leuiſſimũ.Reputetur non malum. Ius.humanum. Fas.diuinum.non curent ius naturæ nec deorum:ſed omnia peruertant. Immune cælum.ſine parte veſtrorum malorum.& hoc dicit q̃ in mẽſa Thyeſte comedẽte filios ab Atreo appoſitos ſol nõ patiens videre tantũ ſcelus obduxit faciem ſuam & obſcurat⁹ eſt. Stellæ.ſtellas poſuit pro ſole:nam non diceret fiat nox in medio die. Flammæ.radij ſolis. Debitum decus.debitam lucem. Dies.lux & ſol. Excidat.cadat & recedat. Miſce.id eſt perturba. Penates.domum veſtram. Arceſſe.id eſt prouoca hoc eſt fac vt ſint hæc omnia mala,& interficiant ſe inuicẽ. Tantaleam domum. Tantali.habet emphaſim. Ornetur.hoc dicit propter ſimulatam pacem inter fratres. Ignis.ſolet in lętitia ignis magnus fieri. Dignus.quia ſceleratus eſt:& hic ignis fiet ad ſcelus inter fratres. Thracum nefas.ſenſus eſt:fiet maius facinus a nepotibus tuis q̃ a duabus ſororibus Philomena & Progne vxore Terei regis Thracũ.hæc Ithym filiũ epulandum dedit vt plane ſcribitur ab Oui. Atreus autem duos filios patri comedendos parabit.Ideo dixit maiore numero. Patrui.ſcilicet Atrei:qui patruus erat filiorum Thyeſtis quos interfecit. Vacat. ceſſat.videbatur enim furiæ q̃ nimis tardaretur iſtud ſcelus. Tollet.ſcilicet Atreus:remouebit illos filios coctos. Aheno.vaſe. Spumante.id eſt bullien te ad ignem. Diſcerpta.dilacerata a dis & carpo. Eant.vadant & diuidantur. Polluat.maculet. Focos.

BERN.

Sol oculos auertit & equos a cœna Thyeſtę

Thracum nefas.

qui ſunt conſecrati laribus. Non noui. hoc ſcelus non videbiẗ tibi nouum: quia ſimile feciſti de filio Pelope. Liberũ. Loquiẗ furia. hodie dabo tibi facultatẽ, vt poſſis ſatiare famẽ tuã ad mẽſas tuas: hoc eſt de carnib⁹ tuorũ nepotũ. Exple. ſatia. Cruor. ſanguis tuorũ. Inueni. ego dedi tibi dapes quas fugias & nõ te fugiẽt: quẽadmodum illæ q̃ apđ cruciatũ tuũ tibi mõſtranẗ. Siſte. audiens tam dirũ nefas Tãtalus voluit potius reuerti ad poenas ſuas ad inferos q̃ ſpectare tã horrenda ſcelera ſuorũ: ſed furia illũ retinuit. Pręceps ruis. tã feſtinãter fugis. Recedentes. ſ. qñ vellet bibere. Fugas. quia me fugiũt illa poma qñ volo comedere. Licet. melius eſt abire ad cubile vbi ſoleo iacere in tanto cruciatu: q̃ videre tam abominabile factũ meorũ: & ſi hæc poena tibi parua videẗ pone me in omnibus alijs locis inferni: vbi oẽs poenas patiar, potius q̃ vadam ad ſuperos ad tã inauditũ ſpectaculũ. Medius. ſ. ipſe. Relinquar. ponar. Alueo. fũdo tuo O phlegethon: q ẽ fluuius infernalis ppetuo ardens. Freto. a feruore diciẗ. quia ſemp vomit vndas igneas. Quicunq. Tãtalus dolens loquitur omnib⁹ q ſunt in inferno, q ſint contenti in poenis ſuis: quia videntur felices in comparatione ſua. Lege fatorũ. ſtatuto deorũ: q perpetuo certas poenas nocentib⁹ dederũt. Exeſo. i. corroſo & cõcauo. de hac poena dixim⁹ ſupra in Hercule. Vẽturi. ſupra caſuri. Horres. times. Rictus. i. ora. Et agmina furiarum. impetus & furorem furiarum dixit agmina: cum ſint tñ tres furiæ propter earum tumultum quæ videntur plures. Abigis. i. expellis, ſicut Typheus. Excipe. audi. Properatis. qui cupio venire ad vos: ad inferos. Amate poenas. eſtote contenti in veſtris poenis. Expto. eſt parentheſis. mihi Tantalo qui expert⁹ ſum poenas inferni: & videre ſcelera ſuperorum. Q ñ. cõuertit ſe ad furiã, q̃ſi dicat. Nõ erit vnq̃ illud tp̃s quo reuertar ad poenas priores? Ante. Megæra reſpõdet: nolo prius reuertaris ad ſedes tuas: q̃ perturbaueris totam domũ tuã. Añ. ſ. q̃ reuertaris ad inferos. Infer. dato. Pręlia. vt tui ſimul bellenẗ. Regibus. ſ. Atreo & Thyeſti. Amorẽ. cupiditatẽ. Ferum. crudelẽ. Tumultu perturbatione. Me pati. reſpondet Tantalus: nõ debeo punire alios, ſed puniri: cũ ipſe ſim nocens. Eſſe poenam. i. punire alios. Vt vapor. mittor ad ſuperos tanq̃ peſtis & malus vapor in agris qui deuaſtat oĩa: ſicut vidim⁹ ſępius accidere de veſeuo monte Apulię: ex cuius vapore diciẗ Plynius periſſe. Grauẽ luem. i. malam contagionem. Auus. ego Tantalus.

Ducam. Interrogatiue legendũ eſt: faciã nepotes venire ad tantam ſcelus: quaſi dicat nõ faciam. Horrendum. abominandũ. Magne parens. exclamat ad Iouem: tu q pater es omnium & præcipue meus ex nympha Taygete: ſctas me nunq̃ tacere tantum ſcelus vt inducam meos ad tanta flagitia. Ingenti. graui. grauiſſima poena punior ppter linguam cũ deorum ſecreta reuelauerim: etiam reuelabo hæc: reuocaboq; meos a tanto malo. Taxata. ſtatuta & fixa. Moneo ne ſacra. ſ. deorũ. Violata. i. commaculata. ne execrabilis manus Atrei faciat tãtũ nefas: & hoc dixit quia ipſe Atreus ſacrificauit in ara filios Thyeſtis fratris ſui. ideo dixit aſpergat aras. Cæde. i. per cædẽ filiorum Thyeſtis. Arcebo. repellã. i. ne faciat ſcelus.

DANI. Stuprum. Thyeſtis facinus.

¶ Stuprum. In viduã pprie ſtuprũ cõmittiẗ etiã in virginẽ & puerũ: indifferẽter tñ pro adulterio accipi ſolet. Quintilia. Vxor marito dixit appellatã ſe de ſtupro. & alibi. Furtiua ſtupra obijciat falſo marito. Inde ſtuprare. & lex decẽ miliũ cõtra ſtupratores maſculorũ ſtatuta: vt inquit Modeſtin⁹. Thyeſtes aũt filiã ſuã ſtuprauit Pelopeã & Europen ſeu Aeropẽ vxorẽ fratris Atrei. ergo impia i domo ſtuprũ leuiſſimũ fit &c. Luẽ. peſtis a p ta differentia. Peſtis eñ repentinum malum & ſpeciale. Lues cõmune vitiũ vt febris aliudve genus morbi. ſed q̃uis iſta confundantur hinc tamen cõijcitur peſtem generalius q̃ luem.

ASCEN.

Quid ora terres verbere? & totos ferox
Minaris angues? quid famem infixã infimis
Agitas medullis? flagrat incenſum ſiti
Cor: & peruſtis flãma viſceribus. ſequor.
Me. Nunc o furorem diuide in totam domũ:
Sic ſic ferantur: & ſuum infenſi inuicem
Sitiant cruorem: ſenſit introitus tuos
Domus: & nefando tota contactu horruit.
Actum eſt abunde: gradere ad inferos ſpec⁹:
Amnemq; notum: iam tuo mœſto pede
Terræ grauantur. cernis vt fontes liquor
Introrſus actus linquat: vt ripæ vacent?
Ventuſq; raras igneus nubes ferat?
Palleſcit omnis arbos: ac nudus ſtetit
Fugiente pomo ramus: & qui fluctibus
Illinc propinquis Iſthmos atq; illinc fremit
Vicina gracili diuidens terra vada:

¶ Quid ora terres. Cũ ſuperiora diceret, Megæra flagellum anguiferũ in eũ erexit: vñ dicit ad eã. Quid. i. ad qd. terres ora. ſ. mea, verbere. i. flagello, et ferox minaris. ſ. inijcere in me, totos angues? quos pro capillis habes: & pro flagelli chordis: quid agitas famẽ ſup. meã, infixã medullis infimis? Cor ſup. meũ, flagrat. i. ardet, incenſum ſiti: & flãma flagrat viſceribus peruſtis. q. d. nõ poſſum amplius tolerare famem & ſitim immiſſam: & ita ſequor. ſ. quo trahis me. Videns Megæra obſequentem, dicit. O, optãtis vox, diuide id eſt diſtribue nũc, furorẽ in totã domũ: ferantur. ſ. filij tui a furore, ſic ſic. i. omnino ſic vt furor exigit: & infenſi ſitiãt. i. ſitienter appetãt, inuicem ſuum. i. alter alterius cruorẽ. Dom⁹ ſ. tua, ſenſit introitus tuos: & ipſa tota horruit id eſt cõcuſſa eſt horrore, contactu nefando. i. contra fas pernicioſo: quia auus deberet nepotibus ſalutẽ afferre nõ perniciem. Actum eſt abũde. ſ. quod agi voluit hoc eſt ſatis furoris immiſſũ eſt: gradere. i. reuertere ad ſpecus inferos: & ad amnem notum. ſ. apđ quẽ eatenꝰ poenas dederat: terrę grauanẗ. i. nimis premunẗ iam ſede tuo moeſto: cerpis vt. i. q̃liter liquor. i. aqua, act⁹ introrſus. i. introuerſus, linquat. i. deſtituat aridos, fontes. i. lac⁹ fontium: & vt ripæ vacent id eſt vacuæ ſint aquis: & vt ventus igneus, ſicut apud nos eſt aerius, ferat id eſt inferat, nubes raras? ſcilicet a corpore tuo manantes: & omnis

Longe remotos latus exaudit ſonos.
Iam Lerna retroceſſit:& Phoronides
Latuere venę:nec ſuas profert ſacras
Alpheus vndas:& Citheronis iuga
Stant:parte nulla cana depoſita niue:
Timentq́ veterem nobiles agri ſitim.
En ipſe Titan dubitat:an iubeat ſequi:
Cogatq́ habenis ire periturum diem.

arbos palleſcit.i.pallida facta eſt: ac ramꝰ ſte tit nudus.i.vacuus:pomo fugiente.ſ.a contactu tuo:& iſthmos.i.anguſtus locus terræ inter duo maria,qui fremit illinc atq́ illinc.i.a duabus partibꝰ:fluctibus propinquis.ſ.cū alluentibꝰ:fremit dico: diuidēs vada vicina,terra gracili.i.ſtricta: latꝰ.i.amplus & extenſꝰ lōgitudie,audit lōge ſonos remotos.i.remotus locis ortos. Lerna palꝰ apd Argos,retroceſſit iā.ſ.vt fugeret a cōſpectu Tātali:& venæ Phoronides id ē Inachi fluuij ab Inacho Phoronei regis Argiuorū filio dicti (Eſt itaq́ longe petitū epithetū:& patronymicū pro poſſeſſiuo poſitum,phoronides, pro phoronicæ)latuere.ſ.abſcōditæ in venis terræ.Nec Alpheus flu.Helidis,profert.ſ.in apertum (Eſt autem pprium ei fluuio occultare aquas ſuas:vn̄ Maro. Fama eſt huc Helidis amnem Occultas egiſſe vias ſubter mare &c.)ſuas vndas ſacras: aut quia oēs aquę fluentes ſacrę:aut ſacras Arethuſę.Et iuga.i.cacuminibus vicina loca,Citheronis montis Baccho ſacri,ſtāt.i.horrent,niue cana.i.albicante,nulla.i.non vlla,nō depoſita/ vlla parte:& agri nobiles timent veterem ſitum.i.ne propter deſolationē & infrequentiā populi cōtrahant ſitū.i.lanuginē quādā immundā.en ipſe Titan.i.ſol:dubitat an iubeat diem periturū.i.quē ſcit periturū,ne videat tāta ſcelera,ſequi ſup.ſe:& cogat habenis.i.p habenas quibus equos ſuos regit,ire.i.progredi.Hoc eſt tanta eſt diritas tua:vt a facie tua oīa naturalia retrahant curſus ſuos. Perſonæ aūt hæ Tantali & Megærę quæ fictitia ſunt,ſolum inuentæ ſunt ad aperiendū argumētum:nam amplius non ſunt locutura.

¶ Quid ora. Tum furia incitabat eum Tantalum.ideo dixit quid terres verbere,qd minaris ſerpentibꝰ?quos habes loco flagelli & ſcuticę. Quid famem.cum Tantalus ſemp afficiatur fame:maxime nunc furia auxit illam. Agitas.commoues. Flagrat.ardet. Incenſum.peruſtum. Micat.deſilit. Sequor.quid opus eſt,qꝫ me tantopere crucies o Megæra factam quicqd velis:& ſic coactus eſt Tantalus. Ferantur.ducanť odio. BERN.
Senſit.cum fuiſti in domo:ſubito illa horruit.i.tremuit. Tactu.primo ingreſſu. Actum eſt.ſatis feciſti o Tantale cum aduentu tuo omnia perturbaſti:modo redi ad locum pœnarum tuarum:quia terræ non poſſunt amplius ferre pręſentiam tuam:nam omnes aquę fugiunt:& ſiccanť arbores.Ideo dixit. Ripę vacēt.i.vacuę ſint. Raras nubes.ſpirantibus ventis calidis nubes rarę.i.ſine pluuia deſiccāt. Palleſcit.albeſcit,ꝓpter calorem. Fugiente pomo.i.cadente fructu. Iſthmos. terra anguſta inter duo maria per ſex miliaria in Peloponneſo. Vicina vada.i.maria inter ſe proxima:a dextra eſt Ioniū a ſiniſtra Aegæum. Diuidens.ſeparans. Gracili.ſtricta. Latus. Iſthmos. Lōge remotos.qui lōge diſceſſerūt:vt eſt natura maris creſcentis & decreſcentis. Lerna.palus argiuorum.nam Argos & Mycenę ciuitates fuerūt Atrei & Thyeſtis. Phoronides venæ.i.aquæ Inachi fluuij ab Inacho filio Phoronei regis argiuorum. Alpheus.fluuius eſt etiam Peloponeſi Piſam vrbem præterfluens.Vnde Piſa alphea dicitur.Vergi.Hos parere iubent Alphęę ab origine Piſæ vrbs Hetruſca ſolo. Profert.emittit foras. Iuga.cacumina Citheronis montis. Stāt.horrēt:depoſuerunt omnes niues ne tu haberes potum. Veterem ſitim.ne iterum veniret tanta ſiccitas quanta fuit tempore Phaetontis. Argi nobiles.famoſi. Titan.id eſt ſol.non ſolum fontes te fugiunt:ſed etiam ſol. Iſthmos. Lerna. Alpheus.
Sequi.i.procedere. Periturum.futurum obſcurum per te. Habenis.metaphorice dicit tanq̄ ducatur ab equis.

¶ Specus inferos.Satis & ſup feciſti officiū tuū:nūc ceſſa & deſcēde in infernū ne vltra viuētium rebꝰ ſis moleſta. Specus apud Priſcianū notiſſimum eſt quadriſariam inflecti: hoc ſpecus us,hæc ſpecus us:hoc ſpecus ris.& hoc ſpecu u.a ſpecio verbo antiquo declinatum.locus ex quo deſpicitur:teſte Vulpiano. Alpheus.fluuius Helidis ita dictus:qꝫ eius aqua impetiginem tollit & fugat. DANI.

Choriambici Aſclepiadei.
Chorus.

ARgos de ſuperis ſiquis Achaicum
Piſęaſq́ domos turribus inclytas:
Iſthmi ſiquis amat regna Corinthii:
Et portus geminos:& mare diſſidens:
Si quis Taygeti conſpicuas niues:
Quas cum Sarmaticus tempore frigido
In ſummis Boreas compoſuit iugis:
Aeſtas veliferis ſoluit Etheſiis:
Quem tangit gelido flumine lucidus

ARgos de ſupis. Precatur Chorus deos & ꝓcipue Iouem & Iunonem vt futura ſcelera tā immania a Tātali domo auertāt,dicens. Siquis de ſuperis id eſt deorum cęleſtium,amat Argos Achaicum id eſt quod eſt oppidum in Achaica regione:qđ Iuno multum amauit. vnde æneí.j. Prima quod ad Troiā pro charis geſſerat Argis. declinať hæc argos, hi argi:ſed argi ēt ciues ſunt.& ſiqs amat,domos piſęas.i.piſæ vrbis,iclytas.ſ.glorioſas & nobiles turribus:vt Iuppiter:& ſiquis amat regna Iſthmi Corinthij.i.corinthiaci:qui vt vidimꝰ iam,inter duo maria ſitus eſt:Ionium & Aegæum:& ſiquis de ſuperis amat portꝰ geminos ſcilicet Corinthi:& mare diſſidens i.diuiſum & q̄ſi ſeparatim ſedēs interiectiōe Iſthmi:Si qs ſup.amat niues cōſpicuas.i.cōſpicabiles & faciles viſu,Taygeti mōtis iuxta ASCEN.

Ledęmonios:quas ſup.niues cū Boreas ſar-
maticus.i.a Sarmatis flans:compoſuit tem
pore frigido,in ſummis iugis.ſ.mōtiū:ęſtas
ſoluit.ſ.ī aquas,Etheſijs.i.ventis aquilona-
rib⁹,veliferis.i.ad nauigationē aptis.Et ſup.
ſiquis de ſuperis eſt:quē Alpheus lucidus.i.
clarus:tangit flumie gelido:Alpheus inquā
notus ſtadio olympico:qđ Hercules illic ad
menſuram pedum ſuorum conſtituit:cū lu-
dos illic in honorem Iouis patris ſui conſti-
tueret:ſup.talis/quiſquis eſt,aduertat.i.ap-
plicet numen.ſ.ſuum,placidum.i.benignū
& bene volens:& arceat.ſ.a domo Tātali:ne
alternę vices ſcelerum,redeāt.ſ.in domum
dictam:& ne nepos deterior.i.min⁹ bonus,
immo peior,vt Atreus vel Thyeſtes,ſucce-
dat auo.ſ.Tantalo:& ne culpa maior.i.q̄ q̄
erat Tantali,placeat minorib⁹ id eſt poſteris
eius.Impia progenies Tantali ſicci.i.ęterna
ſiti cruciati,laſſa id eſt ſatiata,exuat tandem
impetus feros.Satis eſt peccatum ſcilicet a
Tātali domo.& eſt a verbo imperſonali pec
catur.fas nihil valuit id ē nihili habitum eſt:
aut nefas commune,nihil valuit:quia impu
nitū manſit.Myrtilus deceptor dominę ſci-
licet Hippodamię filię Oenomai cuius currū
corrupit,prodit⁹.ſ.a Pelope,occidit.i.perijt:
& vect⁹ quaſi in curru quo dominā fefellit fi-
de quam tulerat.ſ.dominę,hoc eſt nulla,ſed
fraude:reddidit pelagus nobile.i.inſigni fa
ma,nomine mutato:quia myrthoū a Myrti
lo dicitur.Nulla fabula eſt notior nautis aut
nautis,ſeu nauibus:vt ſit continens pro cō-
tētis.Paruulus nat⁹ ſcilicet Pelops filius Tā-
tali,exceptus ſcilicet a patre nō vlnis ſed gla
dio impio,dum currit ad oſculum patrium
id eſt paternum.concidit victima immatura
focis,quos lares colunt:& o Tantale ipſe eſt
diuiſus tua dextra:vt ſic dijs apponatur:vt
ſtrueres ſcilicet ex corpore filij,deis.ſ.ad con
uiuium inuitatis,hoſpitibus.i.a te hoſpitio
ſuſceptis,mēſas.ſ.ciborum.fames ęterna,
ſequitur.i.pſequitur ad inferos,vſq; hos ci-
bos.ſ.filij deis appoſiti:& ſitis ęterna proſeq
tur hos cibos:nec pœna decentior.i.cōuenie
tior potuit decerni.ſ.a iudice inferno,dapib⁹
feris.i.inhumanis:ita vt qui dijs immanes ci
bos appoſuerit:ipſe nullos nāciſcat̄.Tātalus
ſtat.ſ.apđ inferos,luſus.i.eluſus,gutture va
cuo:quia viſus eſt ſibi interdum bibere cum
flumina fugiant:& prœda fugacior auibus
Phineis.i.harpyjs rapacibus mēſam Phinei
fœdātibus:impendet plurima capiti noxio
ſ.Tantali:hoc eſt poma pulcherrima & fra-
gātiſſima demiſſa ad naſum aut ad labra vſ-
q; Tantali ſtatim vt ea attingere conatur re-
trofugiunt:vt harpyię apud Vergiliū ęnei.
iij.Sed neq; vim plumis vllam:neq; vulnera
tergo Accipiunt:celeriq; fuga ſub ſidera la-
pſę.Arbor.ſ.pomifera incubat id eſt incum
bit in caput Tantali,hincillinc id eſt ab hac
& illa parte:frōdib⁹ grauidis id eſt ramis one-
ratis pomis cum frondibus.& curuata fœti-
bus ſuis.ſ.pomis,ac tremens quaſi excutere
volens poma alludit.i.quaſi p ludū ſimulat
velle imittere poma ſua hiatibus.i.aperturis

Alpheus ſtadio notus olympico:
Aduertat placidum numen:& arceat:
Alternę ſcelerum ne redeant vices:
Nec ſuccedat auo deterior nepos:
Et maior placeat culpa minoribus.
Tandem laſſa feros exuat impetus
Sicci progenies impia Tantali.
Peccatum ſatis eſt:fas valuit nihil:
Aut commune nefas.proditus:occidit
Deceptor dominę Myrtilus & fide
Vectus qua tulerat nobile reddidit
Mutato pelagus nomine:notior
Nulla eſt Ioniis fabula nauitis.
Exceptus gladio paruulus impio
Dum currit patrium natus ad oſculum:
Immatura focis victima concidit:
Diuiſuſq; tua eſt Tantale dextera
Menſas vt strueres hoſpitibus deis.
Hos ęterna fames proſequitur cibos:
Hos ęterna ſitis:nec dapibus feris
Decerni potuit pœna decentior.
Stat luſus vacuo gutture Tantalus:
Impendet capiti plurima noxio
Phineis auibus pręda fugacior:
Hinc illinc grauidis frondibus incubat:
Et curuata ſuis fœtibus:ac tremens
Alludit patulis arbor hiatibus.
Hęc quis auidus nec patiens morę
Deceptus toties tangere negligit:
Obliquatq; oculos:oraq; comprimit:
Incluſiſq; famem dentibus alligat.
Sed tunc diuitias omne nemus ſuas
Demittit propius:pomaq; deſuper
Inſultant foliis mitia languidis
Accenduntq; famem:quę iubet irritas
Exercere manus:has vbi protulit
Et falli libuit:totus in arduum

Autumnus rapitur: ſyluaq; nobilis.
Inſtat deinde ſitis non leuior fame:
Qua cum percaluit ſanguis: & igneis
Exarſit facibus: ſtat miſer obuios
Fluctus ore vocans: quos profugus latex
Auertit: ſterili deficiens vado:
Conantemq; ſequi deſerit: hic bibit
Altum de rapido gurgite puluerem.

oris Tantali, patulis pro patentibus. Tantalus q̄uis auidus. ſ. cibi, nec patiens moræ: i. dilationis cibi: tamen ſupple iſpe deceptus toties, negligit. i. contemnit, tāgere hęc. ſ. poma: & obliquat. i. flectit deorſum oculos: & cōprimit ora ne eriganṫ: & alligat. i. aſtringit famē dentib⁹ incluſia. ſ. intra labra, pro eo qđ eſt incluſam dentibus. Quia ergo interdū os claudit dixi patulis pro patentibus. Sed qñ contemnit poma, omne nemus. i. oīs arbor fructifera, demittit ad labra vſq; Tantali, diuitias ſuas. i. fœtus ſuos: & poma inſultant deſuper, mitia. i. matura, folijs lāguidis: & ita ea non diu vt videtur retentatis: & accendunt, id eſt acriorem faciūt, famē: quæ. ſ. fames, iubet: immo compellit Tātalum exercere manus irritas. i. eas iterum ad poma fugacia extendere: vbi. ſ. poſtq̄ Tantalus protulit has. ſ. manus ſuas, & libuit. i. ſuſtinuit falli. ſ. a pomis, totus autumnus. i. vis tota pomorum, quorū meſſis nobis in autumno eſt: & pro id eſt ſylua nobilis. ſ. ob poma, rapitur in arduū. i. locū altum & Tantalo inacceſſibilem. Deinde ſitis non leuior fame, inſtat. i. tentare incipit Tantalū: qua. ſ. ſiti, cum ſanguis percaluit: & exarſit facibus igneis quas furiæ admouet: ipſe ſtat miſer. i. miſerandus, vocās ore. ſ. aperto, fluctus obuios. i. ſe offerre viſos: quos. ſ. fluct⁹ latex profugus. i. aqua ſemper ab ore eius declinans, auertit. ſ. ab ore eius, deficiens. i. eſſe deſinens, vado ſterili. i. ſicco alueo: & deſerit Tantalū conantē ſequi: & cū aquā nō inuenit, iſpe bibit hic altum. i. denſum puluerē. i. arenam puluerulentam, de gurgite rapido. i. vbi paulo ante viderat gurgitē aquarū rapidum. vnde mirabilis eſt Tantali cruciatus: quem fabuloſum fatemur: ſed non multum abſimilē cruciatui diuitis epulonis guttam aquæ adhuc implorantis fruſtra.

ARgos. Dictū eſt q̄ domus Tātalea veniebat in furorē. Vñ ibi chorus cantat: & rogat deos, vt tanta ſcelera auertant: quia nimia fuerunt mala Tantali, vt non velint alia fieri. In primis dicit ſi quis ē deus q amet hæc regna prohibeat tantum nefas: & ſic textus pendet vſq; infra Auertat. Verſus eſt Aſclepia deus choriambic⁹. Primu⁹ pes eſt ſpōdeus. Duo ſequētes choriābi. Vltim⁹ pyrrichius: vel pōt ſcādi mō pētametri deficiente cæſura. Argos achaicū. grecū. Portus geminos. alter i Ionio, alter in ęgęo. Diſſidēs. diuidens. Cōſpicuas. quaſi nobiles. Taygeti. mōs eſt ppe Lacedęmonios nō lōge a Myſcenis vbi niues tpe hyberno defluūt: & tpe veris liquefiunt ſpirantibus Etheſijs ventis. Boreas ſarmaticus. flans a ſeptentriōe vbi ſunt Sarmatę populi. Cōpoſuit. cōgregauit. Iugis. collibus. Etheſijs. Etheſię flatus aquilonij ſpirant añ canis ortū: & appellanṫ pdromi: poſt exortū conſtantius perflant & appellanṫ Etheſię: qui niſi eſſēt canicularis ardor agros exureret. Oriṫ āt canis ſexto Calēdas Auguſti: occidit idib⁹ octobris: quo tpe ceſſare incipit nauigatio. vñ Cicero in epl'a. Niſi me Etheſię remorabuntur. ibi tñ videṫ poſuiſſe ventos nauigantibus fauentes: q a meridie veniētes tertia pte diei oriunṫ & nocte occidūt: vt author eſt Ply. Iō dixit velis: ferētibus vela. Quē. & ſi quis eſt q Alpheū amet auertat ab ijs malis. Lucidus. purus. Notus. famoſus. Stadio olympico. certaminibus q̄ fiebāt in honorē Iouis apud Olympū montē & Elidē ciuitatem.

Auertat numen. hoc eſt oēs dij qui amant hæc loca ſuccurrāt: ne fiat tm̄ ſcelus. Arceat. remoueat. Ne alternę vices. ne alternatim ſe malis contaminēt. Nepos. ſingulare ponit pro plurali. i. Atreus & Thyeſtes nepotes. Auo. Tantalo. Maior. i. maiorū. minores hoc eſt poſteri nō debēt ſequi mala ſuorū maiorū. Laſſa. fatigata ſcelerib⁹. Sicci. ſemp ſitientis, vt ſupra diximus, ei⁹ pœnā. Peccatū. verbū eſt impſonale. Fas. ius religionis, & pietatis. Nefas. ſcelus nil valuit: quare inter illos cōmiſſa ſunt ingentia ſcelera. Cōe. ſ. vtriuſq;: alter adulteriū, alter homicidiū i nepotes pegit. Proditus. decept⁹. Occidit. perijt. Myrthil⁹. appoſitiue deceptor. Dominæ. ſ. Hippodamiæ q̄ fuit filia famoſiſſima Oenomai Elidis & Piſę regis: q̄ cum a pluri- Myrthilus.
mis in matrimoniū peterēṫ legē hāc illis poſuit pater: vt q illā vellet cum ea certaret, victuſq; capite truncaretur: victor illa potiretur. cuius legis cauſam poſuit Diodorus lib. ij. dicēs. Oraculo reſponſum eſſe regē moriturum cum filia eius nuberet. Itaq; equorum curſum inſtituit a Piſa ad Neptuni Arā q̄ eſt apud Iſthmū corinthi. curſus erat eiuſmodi. Oenomaus arietem Ioui ſacrificabat: q virginē poſtulabat quatuor equorū ferebatur curru. Oenomaus curſu ſequebatur precedentē aurigante Myrthilo. aſſequutum haſta quam geſtabat manu interficiebat. Vnde dixit Papinius. Et Oenomai fremitum audire ſequētis. hoc pacto cū plures equorum velocitate peremiſſet: Pelops Tantali filius qui Piſam acceſſerat viſa Hippodamia id cupiens cōnubiū Myrthilū regis aurigā corrupit. Nam illi pmiſerat ſi ſe victorē faceret: primū Hippodamiæ concubitū daturum. quare axē ceræ plūbeū Myrthilus currui Hippodamiæ ędificans curſu diſſolutus Pelopē victorē reddidit: q̄ ex re dolore act⁹ Oenomaus exiſtimās adueniſſe reſpōſi tēpus mortē ſibi cōſciuit: Pelops vero ſumpta vxore Hippodamia illius regnū tenuit: ſed cū ab illo Myrthil⁹ pacta repoſceret, in mare pictus & ſubmerſus eſt. vnde nomē mari dedit. vna pars eſt maris Aegei quod Myrthoum appellatur. Horatius primo carminū Myrthoum pauidus nauta ſecet mare. Fide. ſcilicet falſa. Vectus. ductus. & alludit ad currum. Nobile. famoſum. Nomie mutato. nam illa pars maris Aegei: vt diximus, dicta eſt myrthoū mare vbi ſubmerſus ē Myrthilus. Nulla fabula. oēs nautę trāſeūtes dicunt hic eſt locus vbi Myrthil⁹ merſus fuit. Except⁹. inſidioſe interfectus. Paruulus. Pelops filius. ibi ponit ſcelus Tantali, de quo ſupra dictū eſt: filium Pelopē ab eo interfectum dū curreret ad oſculum patris, dijs epulandum dedit: ideo iſpe punitur perpetua fame & ſiti. Victima ille Pelops mactatus. Immatura. ante tempus. Diuiſus. dilaceratus. Tua dextera. habet emphaſim: quaſi patris, q tantā impietatē auſus ē. Hos cibos. ſcilicet filij. Feris. crudelib⁹ decem. Stat. deſcribit pœnā iſpius Tātali. Noxio capiti. ſcelerato. Prędā. poma. Fugacior. q̄ fugiūt ad pdēdū Tātalum.

Margin notes: BERN. — Hippodamia. — Oenomai exitus. — Myrthoū mare.

Harpyæ. Phineis auibus.q̄ menſas Phinei regis Arcadiæ a dijs excæcati q̄ ꝓpter nouercam filios occiderat, fœdo tactu maculabant: nec illas capere, aut occidere poterat volantes. ſo dixit fugacior. quare celerius fugiūt illa poma q̄ nō euolabāt illę aues Phinei: de quo diximus in Hercule. Incubat. imminet. Grauidis. plenis. Fœtibus. pomis. Hiatibus. Tantali qui auiditate magna aperiebat os: nec illa carpere poterat. Obliquat. flectit ad illa poma oculos ex deſiderio. Cōprimit. claudit. Alligat. frenat. Incluſis dentibus. i. ore clauſo.

Sed tūc. arbor quādo videt q̄ nō curat, iterū ſe inclinat ad os eius. Nem⁹. oēs rami arboris. Diuitias. poma. Propius. vicinius: ad vultū. Folijs languidis. demiſſis, & nō ſe mouētibus: videt̄ q̄ velint illum expectare. Inſultant. illi ſe offerunt. Quę. ſ. fames. Exercere. fatigare. Irritas. quia non poteſt capere. Vbi poſtq̄. Has. ſ. manus. Protulit. extendit. Et libuit falli. q̄q̄ bene ſcit q̄ non poterit capere, tamen experiri volebat. Autūnus. oia illa poma: quia illo tpe oēs fructus ſunt maturi. Rapitur. celeriter mouet̄. In arduū. in altū. Sylua. rami arboris. Mobilis. quæ eſt in motu. Sitis inſtat. vrget: torquet̄ nō minore pœna ſitis q̄ famis. Facibus. quia ſitis illa tanq̄ fax ſitibunda torret eū. Fluctus. vocat aquā vt poſſit bibere. Latex. aqua. interdū dicit̄ vinū. Auertit. fugat. Sterili. quia non dat illi potum. Hic. i. tunc. quando inclinat ſe: vt poſſit bibere: tunc aqua fugit & puluerem capit ore pro aqua. Altum. ꝓfundum. qui in fundo manet. Rapido. fugaci. Gurgite. aqua.

DANI. ℭ Argos. Deflet chorus negtiā dom⁹ Tātaleæ rogās ſupos tātā pniciē ab eadē remoueāt. deide duo affert in mediū exēpla infelicitatis ipi⁹ dom⁹. Carmē coriābicū Aſclepiadeū, q̄le Mecœnas atauis &c. Stadio olympico. dictio greca το σταδιον απο του στασεος. i. a ſtatione: quia Hercules vno ſpiritu confecto hoc ſpatio cōſiſteret. fecit aūt Hercules Piſis iuxta olympū ſtadiū. i. curriculū longū ducentos pedes. & cōtinet ſtadiū octauam partē mille paſſuū. Romani prius determinabant ſpaciū terræ per miliaria poſtea per ſtadia. Mēſis. Tātalus epulantibus dijs quos hoſpitio ſuſceperat Pelopē appoſuit: ſola ceres cōſumpſit humerū qui poſtea ex ebore illi reſtitutus eſt. inde Ouidius vocat eburnū Tantalidē ſecundo triſtiū libro. Quid niſi Tantalides agitante cupidine currus Piſæā Phrigijs vexit eburnus equis. cuius rei mentio paulo ſuperius patet.

ASCEN. IGnaue &c. Quæ in hoc ſecundo actu habent̄ vident̄ ex hiſtoria deprōpta: ſupiora autē mere fictitia. Ordo eſt. O Ignaue (inqt Atreus Tyrannus ad ſeipſum). i. ſine opera & induſtria, iners ſine arte, eneruis. i. ſine neruis, hoc eſt viribus: & (quod reor maximū probrum. i. dedecus, tyranno. i. ei qui tyrānū agit, in rebus ſummis. i. ad tyrannidē & denominationē ſpectantibus) inulte. i. qui nondū vltionē accepiſti de fratre: tu agis iras q̄ſtub⁹. i. querelis vanis poſt tot ſcelera. ſ. fratris tui: poſt dolos fratris: q cōiugē corrupit & aureū vellus abſtulit: & poſt omne fas ruptū, ꝑ inceſtū fratris: &. i. & tn̄ cū muliebriter quereris, totū Argos debebat iā fremere tuis armis: & ois claſſis. ſ. tua, debebat iam innare mare geminū ſ. Aegęū & Ioniū: decuit iā agros & vrbes lucere flāmis tuis. i. ignib⁹ a te & tuis immiſſis, ac ferrū ſtrictū. i. enſes nudatos, micare. i. reſplendere vndiq; id eſt ex omni parte. quod cum ita ſit, tota tellus argolica ſonet id ē fac vt ſonet, noſtro equite id eſt equitatu noſtro hinnitu equorū. Sylnę non tegāt. i. ꝓtegant hoſtē, nec arces. i. caſtella & munitiones, ſtructæ ſup. in altis iugis montium tegant ſuþple hoſtem: totus populus canat bellicum id eſt vocet ad arma, Mycēnis relictis id ē egreſſus vrbe regia: quiſquis id eſt quicunq; tegit id eſt abſcondit, ac tuetur id eſt defendit, caput inuiſum id eſt fratrem Thyeſtem: quem vt inuidentibus moris eſt non dignatur nominare: occidat id eſt perimatur & cadat in mortem, clade funeſta. Hæc ipſa pro qua certatur, pollens id eſt potens, domus Pelopis ſcilicet patris noſtri, inclyti id eſt glorioſi & clari, ruat id eſt cadat, vel id eſt etiam in me: dummodo ruat in fratrem. Ea eſt natura iuidi vt ſibi nocere velit quo inuiſo incōmodet: vt graphice exprimit Apologus Aeſopi: de inuido & auaro: quibus cum Iuppiter optionem annueret: priorq; auarus optaret: vt duplum haberet eius quod inuidus peteret: ille

ACTVS SECVNDVS.
Trimetri Iambici.
ATREVS. SERVVS.

IGnaue: iers: eneruis: & (quod maximum
Probrum tyranno reb⁹ in ſummis reor)
Inulte: poſt tot ſcelera: poſt fratris dolos:
Faſq; omne ruptum: queſtubus vanis agis
Iras: & Argos fremere iam totum tuis
Debebat armis: omnis & geminū mare
Innare claſſis: iam tuis flammis agros
Lucere & vrbes decuit: ac ſtrictum vndiq;
Micare ferrum. tota ſub noſtro ſonet
Argolica tellus equite: non ſyluę tegant
Hoſtem: nec altis montium ſtructę iugis
Arces: relictis bellicum totus canat
Populus Mycenis: quiſquis inuiſum caput
Tegit: ac tuetur: clade funeſta occidat.
Hæc ipſa pollens inclyti Pelopis domus
Ruat vel in me: dummodo in fratrem ruat.
Age anime: fac quod nulla poſteritas probet
Sed nulla taceat: aliquod audendū eſt nefas

Atrox:cruentum:tale quod frater meus
Suum eſſe malit.ſcelera non vlciſceris:
Niſi vincis:& quod eſſe tam ſæuum poteſt
Quod ſuperet illum?nunquid abiectus iacet?
Nunquid ſecundis patitur in rebus modum?
Feſſis quietem?noui ego ingenium viri
Indocile:flecti non poteſt:frangi poteſt.
Proinde ante q̄ ſe firmet aut vires paret:
Petatur vltro ne quieſcentem petat:
Aut perdet aut peribit: in medio eſt ſcelus
Poſitum occupanti.Ser.fama te populi nihil
Aduerſa terret?At.maximū hoc rgni bonū ē:
Q̄ facta domini cogitur populus ſui
Q̄ ferre:tā laudare.Ser.quos cogit metus
Laudare:eoſdem reddit inimicos metus.
At qui fauoris gloriam veri petit:
Animo magis q̄ voce laudari volet. Atr.
Laus vera & humili ſæpe contigit viro:
Non niſi potenti falſa.quod nolunt velint.

ne inuiſum beatiorem ſe videret,petijt alterū ſibi oculū erui: vt auaro inuiſo eruat vterq;. Age aie:hortatur ſeipſum ad iſigne flagitiū: fac qd nulla poſteritas ꝓbet.i. approbet: ſed nulla taceat: aliquod ſcelus atrox,cruentum, & ſup.tale: qd frater meus malit eſſe ſuū.i.qd malit in me feciſſe:q̄ a me accepiſſe:eſt audendum.i.audacter faciendum:tu non vlciſceris ſcelera:niſi vincis.i. maiora ſcelera cōmittis: & quod ſcelus poteſt eſſe tam ſæuum qd ſuperet illum.i.illius,hoc eſt fratris ſcelus?nunquid ipſe ſceleſtus,iacet abiectus?q. d. minime: quia regnat. nunquid patitur.i. admittit modum,id eſt moderationem & menſuram in rebus ſecundis.i.proſperis? & nunquid patitur rebus feſſis quietem?q.d.minime. Ego noui ingeniū viri indocile:non pōt flecti:poteſt rumpi: vt res duriſſima.proinde.i. & ideo anteq̄ ipſe firmet ſe,aut paret.i.comparet vires:petatur.i.īuadatur armis vltro.i.a me quē nondum armis petit:ne petat me quieſcentē. Ipſe aut perdet ſup. me: aut peribit. ſ. armis meis.ſcelus eſt poſitum in medio, occupanti .ſ. vt cedat occupanti.i. pręuenienti: q.d.aut perimere aut perimi neceſſe eſt: niſi pemero, qd pręueniendo facere poſſum,perimar. Ad hęc ſeruus (qui inducitur prudentior tyrāno: vt moraliter innuat,tyranni conditionem deteriorem eſſe ſeruili) conatur dominū ad humanitatem reuocare,dicens. Fama populi aduerſa, id eſt diffamatoria,nihil terret te,id eſt vereris ne a populo male audires? Ad hoc Atreus. Hoc eſt maximum bonum regni: etiā tyrannici: ꝙ populus cogitur tam laudare facta domini ſui q̄,id eſt quantum ferre.i.pati. Ad hoc Seruus.Quos metus cogit laudare:eoſdem reddit metus inimicos.at,id eſt ſed, is ſupple qui petit gloriam fauoris veri & non ſimulati aut ficti: volet magis laudari animo,ſcilicet populi q̄ voce. Ad hoc Atreus eleuans laudem etiam veram dicit. Laus vera cōtigit ſæpe,et.i.etiam,humili viro:falſa ſup.laus,non ſup.contigit niſi potenti:per quē ſup. homines, velint.i. velle coguntur qd nolunt. vel:& ideo populi mei, velint,id eſt opto vt velint.i.ſe ſaltem ſimulent velle: quod nolunt.

Ignaue.Hic eſt ſecundus actus in quo introducuntur nouæ perſonæ: & tractatur deliberatio vindictæ Atrei contra Thyeſtem fratrem:& diſputat hanc rem cum conſiliario ſuo. Ille autē ſeruus hortatur dominum ad honeſtatem: at ille reſpondet,tanq̄ crudelis,contra omnem æquitatem. Itaq; in principio ſecum loquens Atreus redarguit ſeipſum:ꝙ ſit tardus ad vindictā dicēs ſibi ipſi. Tu ignaue iā debuiſſes paraſſe claſſem cōtra fratrem & ſuos. & ibi ſeruat decorum poeticum dum perſona crudelis crudeliter loquitur. Ignaue.ab in qd eſt non:& gnauꝰ:qui dicitur ſtrenuus & celer:a naui ductū qñ currit ſecūdo fluctu. BERN.
Iners.quantū ad corpus. Probrū. dedecus. Tyrāno. vt tu:qui non feciſti vindictam. Quod.ſ. eſſe inultum. Summis.in magna potentia. Agis.exerces iras tuas tantummodo verbis: cum frater tuus fecerit factis. Queſtibus.lamētatiōibꝰ. Vanis.ſine effectu. Ruptū.poſtq̄ violauit pietatē contra fratrē. Fremere.reſonare:iam debuiſſes cōcitaſſe totā ciuitatē cōtra eū. Geminū mare.Ioniū & Aegęū: quorū ipſi erāt domini. Iam lucere. cōburere:iam debebas incendere vrbes & ſyluas. Strictum.nudatum.quando loquimur de ferro ſtringere & diſtringere eſt nudare,& euaginare gladiū. Micare.ſplendere. Equite. ſingulare ꝑ plurali.i. vt tota iſta tellus reſonaret equitibus. Non ſyluæ.iam ſit tanta mihi potentia: vt ille non poſſit ſe occultare in ciuitatibꝰ:neq; in ſyluis. Iugis. collibꝰ. Mycenis.ciuitate:vbi iſti regnabant. Bellicū.pro bellice: ſicut triſte & lęte. Tegit.occultat. Caput.hominem Thyeſtem. Inuiſum.quē habemꝰ odio. Occidat. ci,ſyllaba breui.i.moriatur:& ſic quicunq; fratrem defenderit, ille mihi hoſtis erit. Hæc ipſa. etiam ſi ipſe occultaretur in domo noſtra faciam ipſam ruere,etiam ſupra me.nā ſum contentus mori:dummodo frater meus moriatur. Inclyti Pelopis.glorioſi patris mei. Pollens. excellēs. Vel.etiam. Age.aduerbium exhortantis:ſeipſum incitat ad peragendum tantū malum. Age anime.i.cape vires & aude. Poſteritas.ſequens ætas omnia. Nō probet.nō laudet,ſed nō taceat. Atrox. deteſtabile.opus eſt ꝙ facias maius ſcelus cōtra fratrem q̄ ille contra te fecerit:ſi vis,te de eo vindicare. Eſſe ſuum.quod ille doleat ſe non feciſſe contra me.
Vincis.faciendo maius ſcelus. Nunquid. vides ꝙ nunq̄ poteſt domari vlla fortuna: ſi in aduerſis,malum machinatur:ſi in proſperis,ſuperbus efficitur. Abiectus. in aduerſis poſitus. Iacet.deprimitur:quaſi dicat non. Secundis.proſperis. Modum.mediocritatem,& facilitatem:quaſi dicat non habet modeſtiā: ſed ſemper ſuperbus. Quietem. vacationem:nunq̄ ceſſat ꝓpter longos labores. Ingenium. naturā. Indocile. indomitum. Viri.Thyeſtis. Flecti.mutari nullis precibus, aut aliquo mō:ſed vi ſola poteſt ſuperari. Proinde.ergo anteq̄ ſumat vires volo eum opprimere. Petatur.inuadatur. Vltro.me incipiēte.melius eſt vt ſur

gam contra ipſum priuſq̄ in me ſurgat. Quieſcentem.ſ.me ocioſum.aut. Perdet.ſ.me.aut. Peribit.ipſe morietur. In medio.cōi.ita poteſt incipere,quemadmodū ego:ſed qui incipiet meliorē partē habebit. Occupanti.prius incipienti. Fama aduerſa.mala. ſeruus audiens hæc exhortatur dominum ad equitatē. Maximum. Tyrānus hoc bonū habet:ſiue bona,ſiue mala faciat,populus cogit̄ pati & laudare. Regni.i.regis. Qn̄.pro qtū. Quos cogit.notabilis eſt iſta ſententia. Laus vera. Atreus reſpōdet. Iſta eſt laus quā habent etiam infimi qui virtuoſe viuunt:ſed magnum eſt mala agere & laudari: qd̄ ſoli tyranno contingit. Humi.i.infimo. Velint.cogantur velle.

DANI. ¶Ignaue. Tertium carmen Trimetro iambico interpoſito dimetro anapęſtico catalectico conſtans. Secundi actus initium eſt. Atreus & ſeruus collocutores. Hic in Thyeſtem fratrē graſſari deliberat ſeipſum ad formā ſceleris componens. Ille contra diſſuadet famę conſeruandæ ratione admonitus. At Argos. nō erat lachrymis ſed manu ſedanda ira:quin tota grecia armis cōcitaret̄:& domus Pelopis aut in meū aut in fraternū caput deberet ruere. Argos.nūero vnitatis neutrū ē:multitudinis maſculinū.inde Argiu⁹ & Argolicus declinata.

Ser.Rex velit hōeſta:nemo nō eadē velit. A.
Vbicunq; tantum honeſta dominanti licent
Precario regnatur.Ser.vbi non eſt pudor:
Nec cura iuris:ſanctitas:pietas:fides:
Inſtabile regnū eſt.Atr.ſāctitas:pietas:fides
Priuata bona ſunt:qua iuuat reges eant.Ser.
Nefas nocere:vel malo fratri puta. Atr.
Fas eſt ĩ illum:quicquid in fratrem eſt nefas.
Quid enim reliquit crimine intactum?aut vbi
Sceleri pepercit?coniugem ſtupro abſtulit:
Regnumq; furto:ſpecimē antiquum imperi
Fraude eſt adeptus:fraude turbauit domum.
Eſt Pelopis altis nobile in ſtabulis pecus:
Arcanus aries ductor opulenti gregis.
Huius per omne corpus infuſo coma
Dependet auro:cuius e tergo noui
Aurata reges ſceptra Tantalici gerunt.
Poſſeſſor huius regnat:hunc tantæ domus
Fortuna ſequitur. tuta ſepoſita ſacer
In parte carpit prata:quæ cludit lapis:
Fatale ſacro paſcuum muro tegens.
Hūc(facinus ingēs auſus)aſſumpta in ſcel⁹
Conſorte noſtri perfidus thalami abuehit.
Hinc omne cladis mutuæ fluxit malum.
Per regna trepidus exul errauit mea.
Pars nulla noſtri tuta ab inſidiis vacat:
Corrupta coniunx:imperi quaſſa eſt fides.
Domus ægra:dubius ſanguis eſt:certi nihil:
Niſi frater hoſtis.qd ſtupes?tandem incipe:
Animoq; ſume Tantalum & Pelopem aſpice.

ASCen. ¶Rex velit. Reſpōdēs Seruus & oſtēdens poſſe fieri: vt populus eadem velit quę rex:dicit. Velit.i.fac velit: aut dummodo rex velit honeſta:nemo non.i.totus populus volet eadem quæ.ſ.rex:quia honeſta. Honeſtum eñ trahit oēm animū non deprauatum in amorē ſui. Ad hoc tyrannus. Vbicūq;.i.in quocunq; loco,tantum.i.dumtaxat honeſta,licent.i. permittuntur dominanti:ibi ſup. regnatur.i. regnum exercetur: precario.i.quaſi per p̄ces. Ad id ſeruus. Vbi nō eſt pudor: nec cura iuris nec ſanctitas.ſ.vitæ:nec pietas.ſ.i deum: nec fides.i.fidelitas in homines:ibi ſup.regnū eſt inſtabile. Atreus. Sanctitas,pietas, fides, ſūt bona priuata.i.priuatorum & non regum. reges eant.i.ingrediantur ſup.ea via.qua iuuat.i.delectat eos. Nefas &c. Seruus non ſeruiliter ſed ingenue tyrannum ad ſanctiora conſilia hortatur dicēs. Puta.i.exiſtima nefas ſup. eſſe:nocere fratri, vel.i.etiam malo. Cōtra qd̄ Atreus. fas eſt in illo:quaſi dicat: tam crudeli hoſte vt frater vocari nō mereat̄:quicqd nefas eſt i fratre.i.ſi fiat cōtra fratrē.quapropter puto verā lectionē eſſe in illū & in fratrē in accuſandi caſu:non eñ vult dicere fas aliquod eē in illo:ſed fas eſſe vt fiat in illum.i. cōtra illū: quicquid nefas eſt in fratrem.i. vt fiat in eum qui ſe fratrē agit :qd̄ iſte non facit. Quid eñ reliquit intactū crimine? q.d. nihil:nec domū nec cōiugē nec penates nec regnum. aut vbi .i.in qua re aut in quo loco: pepercit ſceleri.i. parce cōmiſit ſcelus aut abſtinuit ſcelere? q.d. nuſq̄.quia abſtulit coniugē.ſ. Aeropen, ſtupro.i. per ſtuprum inceſtū: & abſtulit regnū furto.i.arietem aureo vellere in quo ſtabilitas regni ſuſtulit: & eſt adept⁹ fraude antiquum ſpecimen.i.approbamētum & inſigne imperi pro imperij:& turbauit domū.ſ. meā fraude, corrupta.ſ.coniuge. Aperit autem qd̄ obſcure tetigerat: vtpote quale furtum cōmiſerit Thyeſtes dicens. Pecus nobile.i.grex nobilium arietum,eſt i altis ſtabulis Pelopis. q.d.patris noſtri:aries.ſ.quidam,arcanus .i.arcte cuſtoditus, eſt ductor gregis opulenti, id eſt vnde multę accumulari poſſent opes. Coma.i.vellus dependet per oē corpus huius.ſ.arietis auro infuſo.i.auricomum habet vellus: e cuius tergo.i. tergi villis aut vellere aureo,noui reges Tātalici.i.a Tātalo originē trahentes gerunt ſceptra aurata. Poſſeſſor huius.ſ.arietis auricomi, regnat. Fortuna tātæ domus ſequitur hunc.ſ. poſſeſſorē: quia qui theſaurū regni habet facile milites & popularem animum ſibi conciliat.ipſe ſup.aries ſacer,quia imperij arbiter, carpit prata tuta in

Ad hæc manus exempla paſcuntur meæ.
Profare dirum qua caput mactem via. Ser.
Ferro perēpt9:ſpiritum inimicū expuat. Atr.
De fine pœnæ loqueris:ego pœnam volo:
Perimat tyrannus lenis: in regno meo
Mors ipetrat? Ser. nulla te pietas mouet?

parte ſepoſita.i.ſeparata a grege:quę.ſ.prata, lapis cludit.i.ſecludit tegēs paſcuum fatale, muro ſacro. Thyeſtes ſup.auſus facinus ingens aduehit:legā abuehit.i.a nobis vehendo aufert:hunc.i.arietem:perfidus:vtpote cō ſorte thalami noſtri.ſ.Merope aut Aerope: aſſūpta in ſcelus:vt ſcilicet ſocia ſceleris. Oē malum cladis,id eſt calamitatis,mutuę,id eſt quam vterq; in alterum molimur:fluxit hinc id eſt ex hac dicta iniuria fratris in me.ipe eñ exul errauit trepidus,id eſt anxius & tremens prętimore:per regna mea,id eſt quæ tunc tenebam: nulla pars noſtri,nec mei nec ipſius vacat,id eſt vacua eſt curis,tuta ab inſidijs.quia vbiq; tendimus vterq; in alterum inſidias. Cōiunx.ſ.mea iam dicta, corrupta ſup. eſt fides imperi pro imperij.i.ſancta promiſſio vt alternis annis regnemus,eſt quaſſa,id eſt concuſſa aut caſſa,id eſt euacuata & annihilata:domus,.i.familia,eſt ægra:ſanguis.i.hęres ſanguine noſtro,eſt dubius.i.incertus;vtrius ſit:nihil certi ſup.eſt mihi niſi frater hoſtis. & ideo o Atreu(alloquitur enim ſeipſum exhortando) quid ſtupes.i.vt ſtupidus hæſitas?incipe tandem.ſ.aliquid viriliter agere: & ſume animo Tantalū.i.factum tantali aui tui, qui Pelopē filium ſuum dijs epulandum appoſuit:& aſpice.ſ.oculis mentis,Pelopem qui appoſitus eſt dijs coctus a patre.omnes autē dij abſtinuere pręter Cererem quę humerum exedit: loco cuius dij illi reſtituerunt humerū eburnū:vnde illud Maronis. Humeroq; Pelops inſignis eburno. in qd̄ Seruius dicit Cererem ſignificare terram quæ præter oſſa corpus vorat. Manus meæ paſcuntur.ſ.a me: ad hæc exempla.i. vt expleant ſimilia facinora:& filios non deis ſed patri epulandos apponāt. Profare.i.proloquere o ſerue,qua via.i.ratione & medio,mactē dirū caput.ſ.fratrem. Reſpondet ſeruus. Ipſe peremptus.ſ.ſi peremeris eū ferro.i.gladio,expuat.i.quaſi rem fœdā eijciat ex ore, ſpiritum inimicū, & ita non amplius exercuerit tecum inimicitias:quia nulli grauis eſt percuſſus Achilles vt poſtmodū dicturus erat Iuuenalis. Atreus autē non contentus morte fratris dicit:tu loqueris de fine pœnæ: quia mors vltima linea rerū eſt:ego volo.i.exquiro pœnā .i.diuturnū cruciatū fratris:tyrannus lenis.i.is qui mitior eſt tyrannus,perimat.ſ.hoſtes ſuos.i.ſimul & ſemel deleat:deinde per indignationem quærit: impetratur.ſ.precibus & gemitibus mors in regno meo?hoc eſt putas q; in regno meo tantum beneficij faciam vt ſemel interimam? Seruus itaq; crudelitatem eius intelligens rogat. Nulla pietas mouet te:vt ne mori quidem concedas?

¶ Nemo non.i.omnis. Eadē.ſ.honeſta. Vbicūq;.quando vnus rex non audet niſi ſecundum leges eſt ſubditus legibus quemadmodū alij qui ſeruiunt. Precario.i.concedentibus alijs qd̄ verbum eſt apud iuriſcōſultos. Vbi non eſt pudor.i.reuerentia honeſtatis & infamię timor. Sanctitas. non violare aliquē. Pietas.in deos & patriam amor. Fides.quæ eſt fundamentū iuſtitiæ:vt vult Cicero:quę omnem ciuitatem & ſocietatem continet. Inſtabile.nō durabile. Sanctitas. Atreus reſpondet. Iſta ſunt bona priuatoꝝ hominum qui nullā habent potentiā:ſed reges eant.i.faciant quæ placent ſibi. Qua.ea parte qua. Nefas.dicit ſeruus q; decet eſſe pium fratrem. Atreus reſpondet q; oia mala meretur enumerās iniurias quas ab illo accepit: vxorem ſtupratā:arietem aurei velleris abductū. de quo fatatum erat apud quem eſſet:illum regnaturum. Vel; malo. & ſcelerato. Regnū.arietem:cām regni. Specimen.ornamentum.aliquādo pro argumento ponitur:& eſt ſignū alicuius rei:vt ſpecimen virtutis. Arcanus.ſecretus: appoſitiue. Pecus.quicquid caret humana effigie. Ductor.dux gregis. Cuius.ſ.arietis. Noui.reges de nouo facti. Poſſeſſor.qui habet hūc,regnat. BERN. Specimē

Fortuna.i.ſtatus. Sacer.propter fatum qd̄ eſt in ipſo:nā poſſeſſorē regnare facit. Carpit.paſcit. Tuta. ſecura. Sepoſita.ſecluſa. Quę.ſ.prata. Lapis.murus. Sacro.cōſecrato,ad fatum conſeruandū. Hūc. ſ.arietē. Thyeſtes violata vxore mea illū ſecū duxit. Conſorte noſtri thalami.i.vxore. Aſſumpta.adiuncta ſibi. In ſcelus.in furtū faciendū. Hinc.ab iſto furto. Mutuæ.quā fecimus viciſſim. Fluxit. venit: deſcedit. Exul.recedens ab vrbe. Pars.tu vides oia mihi ſuſpecta eſſe:neſcio an filij ſint mei an Thyeſtis: vnum ſolū certū habeo q; frater eſt mihi hoſtis. Noſtris.de nobis. Ab inſidijs.ſ.huius fratris. Vacat. vacua eſt. Cōiunx.Merope. Corrupta.ſtuprata. Aegra.dolens. Dubius ſanguis.i.incerti filij. Quid ſtupes.enumeratis cauſis malorum ſuſcitat ſeipſum ad vindictā. Stupes.admiraris iaudita ſcelera. Sume Tantalum.cape exemplū aui tui Tantali q; Pelopen filium non dubitauit occidere. Aſpice Pelopē.vide qd fecit Pelops qui merſit Myrtilum qui iuuerat eum ſuperare Hippodamiam. Ad hęc.ad talia.ſ.pater & auus horrenda fecerunt:nec debeo eſſe ſegnis ad faciendam vindictam. Profare. vertit ſe ad ſeruū: loq̄re. Qua via.qua ratione. Caput. Thyeſtē. Ferro.ſi deliberas te vindicare interfice illū. Expuat.emittat. De fine. mors eſt finis laborū: ſed pœnā volo q̄ duret. Lenis.māſuetus:nam placidi tyranni dant mortē,crudeles sūt longas pœnas. Perimat.ſ.ſuos inimicos. Impetratur.ſ.a me precibus & ꝑ beneficio:nam in tantis pœnis potius volunt mori q̄ viuere.

¶ Eſt Pelopis altis.de hoc ariete meminit Sophocles in electra & Euripides in Phœniſſis:& in noſtris Lactātius in tertio diuinarum inſtitutionum:qualem circūſcribit hic Seneca. Corrupta coniunx. Pertinax menda in ore omnium pene magiſtroꝝ volitat cū Atrei vxor dicatur & paſſim per græcos codices legatur Aerope non Europe neq; Merope. inſpice etiam dictionariū gręcū,lege Homerū,lege Callimachū: aut ne pudeat doceri recte quæ temere nō pudet in vulgus iactare.hoc etiā velim ſis monitus nō eſſe æ diphthōgū in prima poſitiōe vt nōnulli ſcribūt dictionē cōcinnare arbitrātes:ſed alpha & epſylon:nā græca eſt αεροπη. DANI. Aerope.

Atr. Excede pietas:ſi modo in noſtra domo
Vnq̄ fuiſti: dira furiarum cohors

¶ Atreus. O pietas excede domo noſtra: ſi modo fuiſti vnq̄ i domo noſtra: dira cohors furiarū & Erinnys diſcors.i.diſcordiarū ꝓuocatrix,veniat.ſ.in domū noſtrā: & Megęra.ſ. furia quatiens faces geminas:alteram in me: ASCen.

Et alterã in fratrẽ: aut in me vnum vt geminet mihi furorem: nam pectus meum non ardet ſatis magno furore: iuuat. i. delectat ſup. ipſũ impleri, monſtro. i. furiarum angue maiore. Ser. Quid tu rabidus, quia furias aduocans, ſtruis noui? Atr. Nil ſup. ſtruo: qđ capiat modum. i. menſurã doloris aſſueti: ego nullum facinus relinquam. ſ. cõmittẽdũ: & ſup. tamẽ nullũ facinus, etiã ſi omne facerem, eſt ſatis. Ser. Ferrum ſup. exerce. Atr. parum eſt. Ser. quid ignis. i. quid dicis de igne? At. etiã ignis eſt nunc parũ. Ser. Quonã ergo telo. i. inſtrumento inuaſiuo vtetur dolor tantus: quantũ concepiſti? At. vtetur ſup. ĩpo Thyeſte: tanq̃ inſtrumento: quia dentibus ſuis inuitus & inſcius vorabit liberos ſuos. Seruus modũ nondum concipiens: ſed immanem præſagiens inquit: Hoc malũ eſt maius ira. i. q̃ qđ ab irato concipiatur: quia ira quauis vltione modo ſubita ſit contenta eſt: inuidia autem & diu p̃ conceptum odium longiores & maiores meditatur cruciatus. Atre. fateor ꝙ ſit maius ira qa tumultus. i. perturbatio, attonitus. i. attonitum faciens, quatit & voluit. i. agitat penitus, pectora. ſ. mea. Ego rapior &. i. etiam quo neſcio. i. ad malum qđ nondũ concepi animo. Sed rapior: ſolum mugit e fundo imo: aduẽtante. ſ. furia: dies ſerenus tonat: ac dom⁹ crepuit vt fracta. i. tanq̃ ſit fracta totis tectis: & lares. i. dii domeſtici domus tutelares moti. ſ. pręſagio ſceleris futuri, vertere vultum: ne. ſ. aſpiciant. O dii, fiat, fiat hoc nefas, qđ vos timetis. ſ. videre. Ser. Quid tãdẽ paras facere? Atre. Neſcio quid. i. quam rem, maius & amplı⁹ ſolito: & ſupra fines moris humani. i. q̃ hoies cõmittere ſolent: animus ſup. meus timet: quia trepidabat hoc dicit: & inſtat manibus pigris, id eſt vrget vt accelerent. Queras, quomodo inſtet ſi timet? Nempe vt non diu ſit in timore: quia mala q̃tumuis magna tolerabilia ſunt ſi breuia. Ego haud ſcio quid ſit: ſed eſt quiddã grande: ita ſit. i. opto vt ſit inſolitum facin⁹. o aie ĩcipe hoc: quia ex motu tuo cognoſco ꝙ facinus quod meditaris, eſt dignũ Thyeſte: & dignum Atreo: vt ſup. vterq; faciat: cum ſint ſæuiſſimi vterq; in alterum tyranni. Incipit autem cogitare: & ab exemplo inducitur ad concipiendũ immane facinus, dicens. Domus Odryſia, id eſt regis Thracię Terei, vidit menſas infandas: in quibus per matrem appoſitus eſt patri filius epulandus: fateor ſcelus illud eſt immane: ſed occupatum. i. ab aliis inuentum: vtpote a Progne aut Philomela: dolor ſup. me⁹, inueniat aliquid maius hoc: vt ſi immanius excogitare nequeat ſaltem maius excogitet. qđ etiam faciet: nam pro vno filio duos apponet. o dolor: inſpira mi. i. mihi animũ. ſ. ad cõcipiẽdũ: deinde cogitans factũ prognes aut philomelæ (nam in eius fabulæ narratione variant auctores: & vtroſq; ſequit̃ Maro. Quas illi Philomela dapes &c. Et manibus Progne pect⁹ ſignata cruentis.) dicit: gnatus parens ſororq;: quę cum cogitabundus & ſecum inquirẽs ſimilitudinem facti dicat, non exprimit verba: cũ ſatis ſit ſi ſe ipſe intelligat: poſſunt aũt ſic ſuppleri. Gnat⁹ ſup. fuit qui appoſit⁹ eſt:

Diſcorſq; Erinnys veniat: & geminas faces
Megæra quatiens: non ſatis magno meum
Ardet furore pectus: impleri iuuat
Maior mõſtro. Ser. qd noui rabid⁹ ſtruis? A.
Nil qđ doloris capiat aſſueti modum.
Nullũ relinquã facinus: & nullũ eſt ſatis. Ser.
Ferrũ? A. paꝝ ẽ. Ser. qd ignis? A. ẽt nũc paꝝ ẽ
Ser. Quonã ergo telo tãt⁹ vteẽ dolor? Atre.
Ipſo Thyeſte. Ser. maius eſt ira hoc malũ. A.
Fateor: tumultus pectora attonitus quatit
Penituſq; voluit: rapior: & quo neſcio:
Sed rapior: imo mugit e fundo ſolum:
Tonat dies ſerenus: ac totis domus
Vt fracta tectis crepuit: & moti lares
Vertere vultum. fiat hoc: fiat nefas
Qđ dii timetis. Ser. facere qd tãdẽ paras? A.
Neſcio quid animus maius: & ſolito amplius
Supraq; fines moris humani timet:
Inſtatq; pigris manibus: haud quid ſit ſcio:
Sed grãde quiddã eſt: ita ſit: hoc anime ĩcipe
Dignũ eſt Thyeſte facinus & dignũ Atreo:
Vterq; faciat. vidit infandas domus
Odryſia menſas fateor: immane eſt ſcelus
Sed occupatum: maius hoc aliquid dolor
Inueniat: animũ mi inſpira. gnatus: parens:
Sororq;: cauſaq; eſt ſimilis. aſſiſte: & manum
Impelle noſtram. liberos auidus parens
Gaudenſq; laceret: & ſuos artus edat.
Bene eſt: abunde eſt hic placet pœnę modus.
Tantiſper vbinam eſt? tã diu cur innocens
Verſatur Atreus? te ta iam ante oculos meos
Imago cædis errat: ingeſta orbitas
In ora patris. anime quid rurſus times?
Et ante rem ſubſidis? audendũ eſt: age
Quod eſt in iſto ſcelere præcipuum nefas
Hoc ipſe faciet. Ser. ſed quibus captus dolis
Noſtros dabit perductus in laqueos pedem?

Inimica credit cuncta. Atr. non poterit capi
Niſi capere vellet: regna nunc ſperat mea:

parens qui concidit. ſ. Tereus: & ſoror quæ fuit cauſa apponendi: quia a Tereo violata. Cauſa itaq; eſt ſimilis: quia ſoror Thyeſtis vt pote fratris vxor a Thyeſte ſtuprata erit cauſa, cur patri gnatos apponã epulandos. aſſiſte o aïe ad hoc tnuẽtũ: & impelle manũ noſtram: parens. i. pater. ſ. Thyeſtes laceret. ſ. dentibus, auidus & gaudens, putans ſe delicatis cibis veſci, liberos. ſ. ſuos: & edat artus ſuos. i. quos genuit de ſubſtantia ſua. Bene eſt abunde. Excogitata ratione nocendi dicit Atreus: Bene eſt abunde. i. bene proceſſit res: hic. ſ. modo excogitatus modus pœnę. ſ. inſligendæ Thyeſti: placet. ſ. mihi. vbinam eſt. ſ. Thyeſtes, tantiſper. ſ. dum illi cœnam parabo. Cur Atreus (de ſe loquitur) verſatur tamdiu innocens. ſ. dum ſcelus paret? nec tamen innocens eſt illi animus: ſed nondũ nocens manus. Daniel accipit Tantiſper ꝑ tñmodo: vt ſit dic tantiſper. i. tantũmodo vbinam eſt &c. Tota imago. i. forma & ſpecies cædis. ſ. puerorum errat. i. obuerſatur iam ante oculos meos: orbitas. i. priuatio liberorũ, ingeſta ſup. eſt in ora. i. cõſpectũ patris: videbit eñ liberos ante ſe appoſitos. o anime quid times rurſus? ſ. poſt inuentum modum nocendi: & ſubſidis. i. labaſcis ante rem. i. priuſq̃ rem aggrediaris? audẽdũ eſt: age. i. aude: quia Thyeſtes faciet ipſe. i. qđ dicũt in propria pſona, hoc qđ eſt pręcipuum nefas in iſto ſcelere: videlicet dilaniare liberos ſuos dentib⁹ ſuis. Ser. cum flectere tyrannũ nõ potuerit obſequens dicit. Sed quibus dolis Thyeſtes ſup. captus. i. circumuentus: dabit pedem perductus in noſtros laqueos. i. opportunitatẽ dabit perficiẽdi ſceleris? nã abſenti apponere nequeas: & ipſe credit cuncta. ſ. quæ facias & cogites inimica ſup. eſſe: vt erant. Atreus. Ipſe non poterit capi, niſi vellet capere: ipſe ſperat nunc regna mea. ſ. adipiſci: ablatis coniuge & ariete fatali.

¶ Diſcors Erinnys. furia q̃ ſecum diſcordiam fert. Megæra. furia alia horribilis. Quatiens. concutiens BERN.
me ad magnum furorem contra fratrem. Iuuat. delectat. Maiore monſtro. inaudito ſcelere. Quid ſtruis. animo machinaris. Rapidus. pręceps & ſine fręno. Nil. ſ. ſtruo: vellem inuenire aliquod ſcelus nõ aſſuetũ: ſed non poſſum reperire aliquod qđ ſatis magnum mihi videatur. vnde dixit. Nullum eſt ſatis. i. ſatiſfacit mihi ad vindictã. Ferrũ. ferro interfice. Ipſo Thyeſte. vtar thyeſte ꝑ telo. faciã ꝙ ipſe comedet filios ſuos. Tumultus. ſtrepitus. Attonitus. faciens me attonitũ. Rapior. trahor ad faciendum ſcelus. Quo. ad qđ ſcelus certum neſcio. Imo. profundo. Solum. terra. Mugit. reſonat: & iſtud erat propter aduentum Tantali: quẽ ſupra dixit ab inferis miſſum. Tonat. cum dies eſſet ſerenus. Vnde mirabatur: vnde eſſet illud. Crepuit tota dom⁹. reſonat acſi frangant̃ omnia tecta. Lares. dij domeſtici: de quibus diximus ſupra. Fiat. eſt cõduplicatio verbi. Neſcio. volo facere aliquod inſolitũ: ſed animus videtur timere aggredi tantũ facin⁹ ideo dixit. Pigris manibus. quę tardabant cõmittere tãtũ malum. Aude. incipe. ſ. quod cogitas. Dignũ. qđ conueniat mihi qui cupio magnũ ſcelus facere: & fratri qui eſt ſceleratiſſimus. Vterq; faciat. ſ. ſcelus: ego interficiẽdo, & ille comedẽdo. Odryſia. Thracenſis. Menſas. quando Ithys puer poſitus fuit ad comedẽdũ patri Tereo. Occupatũ. i. iam factũ ab alijs. vellem eſſe primus auctor iſtius ſceleris. Hoc. ſ. qđ factum eſt propter Prognen. Parens. Pelopa: qui etiam fuiſti ſceleratus. Inſpira. demõſtra modum ſceleris. Soror. quaſi velit dicere vxor mea erat illi ſoror: ideo ſimilis eſt caſus. nam maritus Prognes vitiauit ſororẽ ſuã: ita frater meus vxorẽ meã quæ illi ſoror erat. Auidus parens. famelicus Thyeſtes. Artus ſuos. i. mẽbra filiorũ qui dicuntur viſcera patris. Bene eſt. videtur ꝙ hæc pœna conueniat. ſed vbi inueniemus eũ. Tantiſper. interea. Vbi eſt. ſ. Thyeſtes. Atreus. de ſe loquitur in tertia perſona. Innocẽs. quid moror tamdiu ad faciendũ hoc ſcelus. Errat. obuerſatur: iam video animo meo totum modũ iſtius mali. Cædis. necis: quã faciam de filijs Thyeſtis. Orbitas. priuatio filiorũ erit ingeſta. i. poſita in ora patris quia comedit eos. Anime. vocatiui caſus. Iterũ dubitat aggredi tantũ ſcelus: vnde ſeipſum exhortatur. Subſidis. deficis. Ante rem. anteq̃ facias iſtud malum. Age. hortãtis eſt. Ipſe faciat. ſ. Thyeſtes: ego interficiam filios, & ille comedet illos qđ peius eſt. Sed quibus. loquitur ſeruus: quomodo veniet Thyeſtes in poteſtatem noſtram: cũ credat nos ſibi eſſe infeſtos. Non poterit. reſpondet Atreus ſane quomodo capi poſſit. Regna. propter cupiditatem regni iret contra fulmen Iouis & contra oia pericula maria.

¶ Vidit infandas. Exemplo Terei docet clam quod paraturus eſt ſceleris formam. Tereus Martis filius Philomelam glotẽ ſtuprauit: abſciditq; ei linguã ne ſcelus publicaret. ſoror Progne commonita maritalis culpę DANI.
occiſo & appoſito inter epulas filio Ithy melior ſoror eſſe maluit q̃ mater. dijs miſerantibus Philomela in hirũ Tereus.
dinem demutata eſt & Progne in luſciniam. vt placet Probo. Tereus in hupupam galeritam volucrẽ producto roſtro: quę paſcatur ſtercore hoïs vt pulchre docet Callimachus in quodam epigrammate: & Ithys in phaſianum volucrẽ. Sororẽ. confirmat qualitatem cauſę ex ſimilium comparatione. Soror erat Prognes Philomena quã inceſtauit Tereus. Soror etiam vxori Thyeſtis vxor mea quã cõpreſſit. Tantiſper. i. tantummodo: vt apud Liui. in primo. Tñ id imperiũ ei ad puberẽ ætatẽ incolume manſit tantiſper tutela muliebri. quæ Tantiſp.
quidem dictio & ſine dum & cum dum poſita frequenter inuenitur: dũ tamen ſequente ſignificat q̃diu vel donec. hoc habetur ex arte.

Hac ſpe minãti fulmen occurret Ioui:
Hac ſpe ſubibit gurgitis tumidi minas
Dubiumq; libycæ Syrtis intrabit fretum
Hac ſpe quod eſſe maximum retur malum
Fratrem videbit. Ser. quis fidem pacis dabit?
Cui tãta credet? Atr. credula eſt ſpes im pba

¶ Hac ſpe. cõtinuat̃ cũ ſuperioribus. Et ipſe ASCen.
occurret hac ſpe. ſ. ſtimulatus ſpe regni: Ioui minãti fulmẽ. i. etiã ſi in manu ei⁹ videat fulmen qđ minet̃ iacere ſi ꝓcedat: & intrabit hac ſpe fretũ dubiũ. i. icerti exit⁹, imo periculoſiſſimi: & vnde pauci exierunt: ſyrtis Libycæ. i. maris Aphricani: in quo duæ ſunt ſyrtes maior & minor. Sũt autẽ loca neq; nauibus neq; pedibus peruia. quia habẽt breuia vada: nũc ſicca & arenoſa interſtitia: nũc ꝓfũdas valles & arenas mobiles. & ipſe videbit hac ſpe. ſ. regnandi: fratrẽ. ſ. ſuũ: hoc eſt me: qđ. ſ. videre

fratrem in quem tantopere oderit, ipſe retur eſſe maximum malum. Ser. Quis dabit fidem. i. credulitatē pacis. i. recōciliationis? Cui credet ipſe tanta. ſ. reconciliationē & amicitiam: aut cui cōmittet tanta. ſ. ſeipſum? ſed potius prio ri modo exponam. Atreus. Spes improba. i. immoderata, eſt credula. i. facile quis credit qđ multum ſperat: tamē nos dabim⁹ gnatis. i. filijs noſtris mandata. i. verba etiam pacifica. nam mandata non ſunt imperia: ſed quęcunq; mandantur. i. denuntiantur: ſiue amica ſiue inimica. quæ. ſ. amica ferant. i. afferant patruo. ſ. ſuo Thyeſti. Hoc autem pacto vero ſimile erat eum induci potuiſſe: cum filij fratris quaſi obſides ſint fidei eius. Hæc autem ſunt mādata. Vt ipſe exul vagus, mutet miſerias regno. i. pro miſerijs redeat regnatur⁹: relictis hoſpitijs. ſ. alienis: atq; regat Argos dominus ex parte. i. aſſumptus in ſocietatem regni. nō enim eſſet veroſimile in totum aſſumi poſſe: nec id cupiebat, putans ſatis fore ſi in partem reciperetur: ſperans ſe poſſe Atreū delere. vnde prius dixit. non poterit capi niſi capere vellet. Si Theſeus nimis durus, ſpernet preces. ſ. meas & filiorum meoꝝ: preces mouebunt, liberos eius rudes. i. fraudis ignaros: & feſſos malis. i. aduerſitatibus grauib⁹: & faciles, capi. Vetus furor. i. immenſa cupiditas regni: & egeſtas triſtis & labor dur⁹, ſubigēt. i. cōpellēt redire hinc & illinc & hinc. i. ex ſua q̄q; parte, virum. ſ. Thyeſtem: q̄uis rigentem. i. induratum tot malis? Ser. Tēpus. ſ. lōgum fecit ęrumnas iam leues illi. Atre. Tu erras. quia ſenſus. i. perceptio malorum accreſcit die. i. cum tēpore. Leue eſt. i. facile eſt ferre ſcilicet ad modicum tempus, miſerias: aut ferre miſerias eſt leue. Perferre ſup. eas. i. ad finem vſq; ferre eſt graue. Ser. lege. i. delige iſtis conſilijs. ſ. explendis, alios miniſtros. ſ. q̄ filios tuos. Atre⁹. Iuuenes audiunt, ſcilicet obſequēter facile pręcepta peiora. ſ. q̄ bona. Ad hoc Seruus: Ipſi filij tui faciēt in patrem, hoc eſt i te: quicquid doces ſup. eos facere in patruū. ſ. in Thyeſtem: quia in magiſtrum. i. doctorem, redierunt ſæpe ſcelera ſua: vbi Valla docet etiam ei⁹ poſſe poni in tractatu de reciprocatione. Reſpōdet Atreus. Vt. i. demus vt nemo doceat filios meos vias fraudis & ſceleris: ipſum regnum docebit. times ne. ſ. filij fiant mali? ipſi naſcuntur. ſ. mali: quia ex malo parēte. Iſtud qđ tu vocas. ſ. in me, ſęuū. i. aſperū: & credis agi dire & impie nimiū: agitur fortaſſe & illic. ſ. apud Thyeſtem. Ser. Nati ſcient. i. percipient & cognoſcent hanc fraudē parari. ſ. patruo ſuo Thyeſti: & quia fides. i. fidelitas, tacita. i. tacens: non eſt in annis iā. i. adhuc, rudibus, ipſi detegent. i. reuelabunt forſan dolos. Atre. Tacere diſcit̄ multis malis vitę. Ser. Falles ne ipſos p quos vis fallere alios? Atre. At. i. licet videatur mirum: fuerit tamen bonum: quia ipſi ſic vacent. i. vacui ſint, crimine & culpa: quum ignorantes fuerint miniſtri ſceleris. Quid enim neceſſe eſt inſerere. i. immiſcere liberos ſceleri meo? q. d. nihil: & ita odia noſtra explicent. i. ſaturent. ſe per nos, non per liberos. Reprehendit aūt ſeipſum Atreus, q̄ tam ſancte ac pie ſenſerit

Gnatis tamen mandata quæ patruo ferant:
Dabimus relictis exul hoſpitiis vagus
Regno vt miſerias mutet: atq; Argos regat:
Ex parte dominus: ſi nimis durus preces
Spernet Thyeſtes: liberos eius rudes
Maliſq; feſſos grauibus: & faciles capi
Preces mouebunt. hinc vetus regni furor:
Illinc egeſtas triſtis: hinc durus labor
Quis rigentē tot malis ſubigent virū. Ser.
Iam tempus illi fecit ęrumnas leues. Atr.
Erras: malorum ſenſus accreſcit die.
Leue eſt miſerias ferre: pferre eſt graue. Ser.
Alios miniſtros conſiliis iſtis lege. Atr.
Peiora iuuenes facile pręcepta audiunt. Ser.
In patrem facient: quicquid in patruū doces.
Sæpe in magiſtrum ſcelera redierūt ſua. Atr.
Vt nemo doceat fraudis & ſceleris vias
Regnum docebit. ne mali fiant times?
Naſcuntur. iſtud qđ vocas ſæuum: aſperum:
Agiq; dire credis: & nimium impie:
Fortaſſe & illic agitur. Se. hanc fraudem ſciēt
Nati parari: tacita iam rudibus fides
Non eſt in annis: detegent forſan dolos. Atr.
Tacere multis diſcitur vitæ malis. Ser.
Ipſos ne per quos fallere alium cogitas
Falles? Atr. at ipſi crimine: & culpa vacent.
Quid enim eſt neceſſe liberos ſceleri meo
Inſerere? per nos odia ſe noſtra explicent.
Male agis: recedes anime: ſi parcis tuis:
Parces & illi: conſili Agamemnon mei
Sciens miniſter fiat: & patris cliens
Menelaus adſit. prolis incertę fides
Ex hoc petatur ſcelere: ſi bella abnuunt:
Et gerere nolunt odia: ſi patruum vocant:
Pater eſt: eatur. multa ſed trepidus ſolet
Detegere vultus. magna nolentem quoq;
Conſilia produnt, neſciant quantæ rei

Fiant miniſtri: noſtra tu cœpta occule. Ser.
Haud ſum monendus: iſta noſtro in pectore
Fides timorq; ſed magis claudit fides.

ſcilicet filios nõ eſſe imiſcẽdos ſceleri: dicẽs: O anime, tu maleagis. ſ. ita ſentiendo. tu recedes. ſ. a propoſito: ſi tu parcis tuis, parces & illi. ſ. fratri cui male vis. Agamemnon qui filius eſt Atrei fiat ſciens miniſter conſilij mei: & Menelaus alter filius Atrei, vnde Atridæ dicti, adſit ciens patris. i. obſequens patri in tali facto: fides. i. approbatio prolis incertæ. i. vt ea quæ eſt incerta vtrius ſit an Thyeſtis an mea: petatur ex hoc ſcelere: ſcilicet qđ paro: ſi ſcilicet filij mei, aut quos puto meos, abnuunt bella. ſ. in Thyeſtem: & nolunt gerere odia: ſi vocant ſup. eũ patruum, ipſe eſt pater eorum. Natura enĩ ſagax refragetur armare filios in patrem. eatur. ſ. a filijs in Thyeſtem. Sed melius ſup. eſt vt non eãt: quia vultus trepidus. i. anxius & tremens, ſolet detegere. i. reuelare multa. Magna conſilia, vt ſunt de nece alicuius produnt quoq;, id eſt etiam nolentem: ſolent enĩ qui magnum malum patrare volunt mire expalleſcere ac trepidare: & ideo neſciant quãtæ rei fiant miniſtri: tu o ſerue occule cœpta noſtra. Ser. Haud. i. non, ſum monendus: quia ſcio id faciendum etiam ſi non moneas. Iſta fides. i. fidelitas eſt in pectore noſtro: & timor eſt in pectore noſtro: ne ſi reuelem peream: ſed fides. i. fidelitas magis claudit. i. abſcõdit ſecreta dñi ꝗ timor: quia poſſet ad Thyeſtem tranſfugere, a quo & libertate donaretur & protegeretur.

❡ Dubiũ fretũ. vt ſupra diximus: quia interdũ deficiens fluctus ſolam arenã relinquit vbi periclitantur naues. Libycę ſyrtis. Aphricanę. Hac ſpe. ſ. regni, veniet in conſpectum meum: licet credat eſſe magnũ malum. Quis fidẽ. ſeruus dicit quis credulitatem faciet. Credula. Reſpondet Atreus cito credet: quia omnis ſpes improba & inſatiabilis omnia ſibi pollicetur: ſed tamen vt melius credat mittam ad eum filios. Patruo. Thyeſti. Relictis hoſpitijs. i. alienis domibus: & iſta erunt mandata vt redeat Thyeſtes in regnũ: & nolit amplius tolerare tanta mala ex illis: ſed reuerti domũ & frui pace. Argos. in ſingulari eſt neutri: & in plurali eſt maſculini. Durus. ſi forte nollet redire faciã vt filij mei amore & blãditijs puerilib' ducãt filios Thyeſtis ſecũ: & ipſimet inuitabũt patrẽ in regnũ. Rudes. inexpertos. Feſſos. defatigatos: hinc credo ꝙ mouebit propter cupiditatẽ regni: & ꝓpter egeſtatẽ miſerã in qua verſat. Hinc. ex vna parte. Durus labor. aſper & magn'. Virũ rigentẽ. Thyeſtẽ durũ & aſperũ. Subigent. ſuperabũt & imutabũt eũ ꝓpoſito. Iã tẽpus, iã aſſuetus eſt laborib'. & vt inquit Tullius, tps malis callũ obduxit. Leues. faciliores. Erras. nõ bene ſentis: quia ferre ꝑ paucos dies malũ eſt tolerabile & vt inquit Cice. Oẽe malũ etiã magnũ ſi nõ longũ eſt tolerabile eſt.

Ferre. tolerare ad tẽpus breue. Perferre autẽ ad longum ſicut vigilare in partem noctis peruigilare per totã noctem. vt Martialis. Nam vigilare leue eſt peruigilare graue. Alios miniſtros. ſi vis mittere tales nuntios elige alios ꝗ filios tuos ne aſſueſcant malis. Peiora. Iuuenes ſunt magis prompti ad malum, ꝗ ad bonum.

In patrem. faciẽt inte poſtea qđ nunc doces in patruum. vnde ſubijcit ſententiam. In magiſtrũ. i. auctorẽ. multi inueneriit pœnas: & poſtea eaſdẽ paſſi ſunt. vt inquit propheta: incidit in foueam quã fecit. Vt nemo. licet aliquis non doceat: ſi erunt principes erunt ſcelerati vt inquit Lucan': Exeat aula Qui vult eſſe pius: virtus & ſumma poteſtas. Non coeunt. Regnũ. quia vult regnare oportet vt exerceat multas iniquitates. Ne mali fiant. dicis ꝙ doceo illos fallacias: & times ne fiant mali per iſtam doctrinã: ſcito qđ poeta inquit venit a radicibus humor. i. naſcuntur a natura mali. Fortaſſe illic. i. apud Thyeſtem: fortaſſe docet contra nos fieri talia: & inquit Terentius par pari referre licet. Hanc. non eſt cõmittendũ aliquod ſecretum pueris ꝙ illa ętas nihil celat & ita poterũt dolos reuelare ira. Gnati. filij tui. Hanc. ſimulationẽ pacis. Tacita. ſecreta. Rudibus. imperitis. Detegent. aperient. Diſcitur. tormenta & metus docent hoies eſſe ſecretos. Falles. poteris ne decipere filios tuos: ne ſciant iſtud: cum per illos velis omnia fallere? At ipſi. ſ. filij. Vacent. careant.
Aula nocentes facit.

Inſerere. Immiſcere, quaſi mutata ſententia, vacillat animus & cedit ne mittat filios: ſed ipſemet omnia peragat. Explicent. oſtẽdant. Male agis. rurſus reuertitur ad primũ propoſitũ: dicẽs ad ſeipſum: o anime recedis. ſ. a propoſito omnino ſunt mittendi filij: quia ſi tu parcis illis ne fiant mali tu parces illi. ſ. Thyeſti: hoc eſt tu non poteris facere vindictam de fratre. Agamemnon. filius meus. Fiat ſciens. hoc eſt ſciat conſiliũ meum ſimul & Menelaus filius meus peragant mea mandata: & ſic potero experiri ſi ſint filij mei veri: quia dubito ne ſint mihi filij: cum Thyeſtes vxorẽ meã vitiauerit: ſi videbũtur fauere ipſi Thyeſti non eſt ambigẽdũ: quin illis pater ſit. Fides. ꝓbatio ꝓlis. Incertę. dubię. Ex hoc. ſ. ꝙ vadãt ad Thyeſtẽ. Abnuũt. i. recuſant.

Eatur. delibero ꝙ vadant. Multa detego qđ dixit Ouidius, heu ꝗ difficile eſt crimẽ nõ prodere vultu. dabunt ſignũ vultu conſcientiæ ſuæ. Ita melius eſt ꝙ illos mittam. inſciẽtes. Produnt. demonſtrant. Nolentem. etiam ſimulant. Noſtra. vertit ſe ad ſeruum dicens o tu ſerue. Occule. i. occulta & tace noſtra cœpta, meam deliberationẽ, & ita cœptum dicitur quicquid deliberamus facere. licet adhuc nõ ſimus aggreſſi. Fides. beniuolẽtia quia te amo. Claudit. i. occultat.

❡ Iam tẽpus. non facile inquit malis vincitur qui malis occalluit. Erũna. miſeria & calamitas dicta ꝙ animã eruat: vexet: fodiat inde erũnoſus mœſtus. Erras. deciperis. Errare inquit Cola. in libris quos inſcripſit verborum a græcis tractorũ eſt ſumptum & detortum ἀπὸ τοῦ ἔρρειν. a pereundo. Hom. ἔρρε κακῶν γάμων. & alibi ἔρρε ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζωόντων. Improbat Gellius. Peiora iuuenes. in vitium fertur iuuenilis ętas: & facile labitur: vt lepide canit in arte Horatius. Imberbis iuuenis tandem cuſtode remoto Gaudet equis &c. Cereus in vitium flecti: monitoribus aſper. DANI.

Gliconicum carmen.
CHORVS.

Tandem regia nobilis
Antiqui genus Inachi

Tandem regis nobilis. Chorus cõmendat ſedationem minarũ inter fratres vtens apto vocabulo: ſimulata enim concordia licet odia dñarentur, minæ tamẽ ceſſabant: verum quia nouit ob ambitionem malam compoſitionem hanc minarum non diu duraturam: ideo adhortatur tacite ad verum regnum: qđ cum in ASCen.

animo conſiſtat, quilibet ſine alterius iniuria adipiſci poſſet. Ordo eſt. Regia nobilis appoſitione genua, id eſt ſucceſſio (non tamē de genere erant Inachi: ſed ſucceſſores in regnū Argiuorum) Inachi antiqui, id eſt multū nobilis, cōpoſuit. i. ſedauit & finiuit: vt æneι. j. Ante diem clauſo cōponet veſper olympo: quia compoſito opere finis eſt laboris: minas fratrū. ſ. Atrei & Thyeſtis: O fratres aut quicunq; eſtis ſeditioſi: quis furor exagitat vos dare. i. effundere ſanguinem alternum, id eſt alterum alterius: & aggredi ſceptrū. i. regnū cuius ſceptrum inſigne eſt, ſcelere, id eſt ꝑ ſcelus? Vos cupidi arcium, id eſt dominationis quā per arces tuemini (qui enim dominari ciuibus volunt arces in vrbibus extruunt) neſcitis quo loco regnum. ſ. verum iaceat, id eſt tranquille ſitum ſit. Opes. i. diuitiæ & facultates, non faciunt regem. ſ. verum: color. ſ. purpureus veſtes tyriæ. i. apud Tyron tingi cœptæ: vbi & optima quia dibapha. i. bis tincta fieri ſolebat. eſt autem regale indumentum, qđ in Chriſto illudendo ſignificauit Pilatus. nota regiæ frontis, id eſt diadema aut corona, non facit regem. Trabes nitidæ, id eſt fulgidæ auro, id eſt inauratæ non faciunt regē: ſed rex eſt qui poſuit, id eſt depoſuit metꝰ, & pro, id eſt mala diri pectoris, id eſt vitia. quorum qui ea facit, ſeruus eſt deterrimus: timēt autem omnes quibus impura eſt conſciētia: vnde illud Perſianum: An ne magis ſiculi gemuerunt ęra iuuēci: Et magis auratis pendēs laquearibus enſis Purpureus ſubter ceruices terruit imus Imus præcipites: q̄ ſi ſibi dicat, & intus Palleat infelix quod proxima neſciat vxor? Vnde & in geor. Maro. Felix qui potuit rerū cognoſcere cauſas. Atq; metus: oēs & inexorabile fatum Subiecit pedibus &c. Non ergo loquitur de filiali dei timore: ſed de ſeruili conſcientiæ malę: quem charitas foras mittit. Et rex eſt quem ambitio impotens. ſ. rationi obtemperare: & fauor nunq̄ ſtabilis, id eſt aſſidue mutabilis, id eſt ſuffragium, vulgi præcipitis, id eſt præcipitantes & ſine maturo conſilio fortunam ſequentis, nō mouet, ſcilicet a vero iudicio: & quem non mouet, id eſt afficit: quicquid occidens fodit, id eſt fodiendo eruit populus in occidente ſiue auri ſiue gemmarum: aut Tagus fluuius Luſitaniæ, deuehit, id eſt deorſum vehit, alueo claro, id eſt nobili vnda aurea, id eſt habente aureā arenam: & quem non mouet quicquid area feruens terit, id eſt dum teritur pedibus boum: hoc eſt purgatur a paleis frumentum, continet meſſibus Libycis: quæ fertiliſſimæ ſunt: & quē via fulminis obliqui, id eſt in obliquū demitti ſueti, cadēs, id eſt dum cadit, non cōcutiet ſcilicet a ſtatu firmo animi. Sciens forte q; (vt Plynius ſcripſit) fulmen nemini niſi prius exanimato noceat. & quem non concutiet Eurus ventus ab oriente flans, rapiēs, ſcilicet ſecum mare, id eſt vndas marinas: aut tumor Adrię, id eſt Adriatici maris, vētoſi, rapidus (niſi ſit rabidus) freto, id eſt æſtu aquarum ſęuo. i. imani. Et quem lancea, id eſt longa haſta militis nō domuit: & chalybs, id eſt enſis e chalybe, ſtrictus, id eſt vagina exē.

Fratrum compoſuit minas.
Quis vos exagitat furor?
Alternum dare ſanguinem:
Et ſceptrum ſcelere aggredi?
Neſcitis cupidi arcium
Quo regnum iaceat loco.
Regem non faciunt opes:
Non veſtis Tyriæ color:
Non frontis nota regię:
Non auro nitidę trabes.
Rex eſt qui poſuit metus
Et diri mala pectoris:
Quem non ambitio impotens
Et nunq̄ ſtabilis fauor
Vulgi præcipitis mouet:
Non quicquid fodit occidens
Aut vnda Tagus aurea
Claro deuehit alueo.
Non quicquid Libycis terit
Feruens area meſſibus.
Quem non concutiet cadens
Obliqui via fulminis:
Non eurus rapiens mare:
Aut ſæuo rapidus freto
Ventoſi tumor Adriæ.
Quem non lancea militis
Non ſtrictus domuit chalybs.
Qui tuto poſitus loco
Infra ſe videt omnia:
Occurritq; ſuo libens
Fato: nec queritur mori.
Reges conueniant licet:
Qui ſparſos agitant Dacas
Qui rubri vada littoris:
Aut gemmis mare lucidum
Late ſanguineum tenent:
Aut qui Caſpia fortibus

Recludunt iuga Sarmatis.
Certet Danubium licet
Audet qui pedes ingredi:
Et quocunq; loco iacent
Seres vellere nobiles.

ptas non domuit. Qui poſitua loco tuto, vſi
nihil timeat, videt oia infra ſe: quia oia mino
ris æſtimat q̄ ſe & cōſcientiā integram: & oc-
currit libens fato ſuo.i. morti quā ex diuina
ordinatiōe obire debet: nec queritur, id eſt cō-
q̄ritur ſut deſpcaſ mori: cū mors ineuitabilis
ſit: occurrit inquā fato: licet reges cōueniant,
id eſt ſimul in eum veniant: qui.ſ. reges, agi-
tant Dachas populos feroces in ſeptētrione
trās ripam Danubij, ſparſoa, quia loca incul
ta habitant: & qui tenēt vada maris rubri: aut mare lucidum gemmis: vt eſt indicū: & etiam rubri maris & ſan
guineum: quia ſanguinei coloris: late.i. per totum tractū: aut qui recludunt.i. aperiunt nihil timentes, Sarma-
tis(q & Sauromatæ dicūtur. Iuuenalis. Vltra ſauromatas fugere hinc libet & glatialē Oceanū) populis Scy-
thiæ, fortibua & bellicoſis, iuga Caſpia: in quibus Gog & Magog incluſi ſunt: & licet certet ꝗ.cum eo.i. para-
tus ſit certare: ia qui pedes.i. pedeſter & ſine equo aut naui audet igredi Danubiū fluuiū rapaciſſimū: qđ nemo
auderet niſi robuſto & animo & corpore: & licet ſup. certēt Seres nobiles vellere, qđ e folijs depectunt: quocū
q; loco iacent, id eſt ſiti ſint. Sunt autē primi occurrētes noſtris in Indiam profectis. Sunt enim Seres popu- Seres.
li Aſiæ Scythicę hoc eſt qua Scythiam cōtingit: a Sera vrbe ſic denominati: apud quoa arbores ſunt quę non
ſolum folia aut frondes, ſed lanā quoq; ꝓferunt tenuiſſimā. Nā & earū frondib⁹ caniciē lanuginem ve depe-
ctunt aqua perfuſam. ex quo vellere veſtimenta cōficiūt q̄ ſerica nūcupanť: nō ea quidē quæ a bōbycib⁹ ver-
mibus ꝑducta lana bōbycina dicēda ſunt: licet vulgato errore etiā ea ſerica dicanť. Nā nōe vermiū viſcerib⁹,
ſed arborū caniciē hoc laniti] gen⁹ deducitr: vt latius diſputari ſolet ad illud Virgilianū in geor. Velleraq; vt fo-
lijs depectūt tenuia ſeres. Sane hui⁹ nois ſingulare, licet in rariore ſit vſu, eſt hic ſer. Sidoniua. Aſſyri⁹ gemi Ser.
nas ſer vellere: tura ſabęua. Et Auſoni⁹. Iā pelago volitat mercator veſtifluua ſer. Vt vero auctor eſt Pauſani-
as iam vermiculus ipſe q̄ populus ſer dicitur. Notandum itaq; grammaticis: penultimam produci contra id
Et tibi ꝓbet eris: ſed oportet grece per ν, ſcribendū: talia autē omnia penultimā producūt: vt prester, character,
ſtater, panther, cliſter &c. & eris non tria faciunt.

TAndem. Inducitur chorus ex materia tractata. Atreua deliberauerat reuocare fratrē. vnde ibi. chor⁹ BERN.
gaudet de pace nō reuelans ſecreta: nam ſemper bonia fauet & malis eſt contrarius. Ideo ibi laudat
otium & tranquillitatem: quia vere non ſunt reges qui in huiuſmodi anxietatibus verſantur. Scribi
tur iambico glyconico coriambico. primus pes eſt ſpondeus, ſecundua coriambua, tertius pyrrhi-
chius. Tandem. eſt ſpōdeus. regia no, coriambus, bilis pyrrhichiua. Alij faciunt primum ſpondeum: duos ſe
quentes dactylos. Tandē. poſt multas iniurias fratrea compoſuerunt pacem: nam hoc intellectum eſt Aga-
memnone & Menelao miſſis ad fœdua. Regia. domus regalis: appoſitiue genus antiqui Inachi: non q;
Tantalus fuerit de genere Inachi: ſed quantum ad domum & locum vbi regnauit Inachus. Quis. Hæc ver
ba ad Atreum & Thyeſtem: vel generaliter ad omnes: quicūq; contenditia inter vos neſcitis quid ſit regnum
& regnare. Furor. inſanis. Exagitat. impellit. Dare. ad dandum: vt donat habere, id eſt ad habendum.
Arcium. nam antiquitus reges habitabant arcea. Regem. nolite credere neq; coronam neq; diuitias facere
regem ſed ſolam animi tranquillitatē. Tyrię. purpurę. Tyros ciuitas in Phœnicis vbi tingebatur purpura.
Nota. id eſt diadema regis. Non auro. non celſa palatia fulgentia auro, ſupple faciunt regem. Rex eſt.
Vere dicendus eſt rex qui nulli perturbationi ſeruit. qđ ſolum bono cōtingit: non timetis: vt inquit Horatius
Integer vitę ſceleriſq; purua non eget mauris iaculia nec arcu Grophe ſagitta. Diri. qui nō habet cupidita
tem malam in animo. Ambitio. cupiditas honoris: qui nō curat dignitates vulgi qđ miſerrimum eſt: vt in
quit Marcus Tullius: primo officiorum. Inpotēs. quę neſcit habere modum. Vulgi præcipitia. celeriter ſe
mouentis, & inconſyderate omnia agentis. Occidens. omne aurum quod foditur in Hiſpania. Tagua. flu
uius eſt Hiſpaniæ ducens arenas aureas. Alueo. foſſa fluminis. Claro. propter ſplendorem auri. Liby-
cis. Africanis. Libya para Africæ fertiliſſima. Vnde dicebatur horreum Romanorum. Feruens. propter ca
lorem. Quem. ille qui nec diuitijs mouebitur, nec minis, vere rex erit appellandua: conſcius enim ſibi nihil
mali feciſſe nihil timet. Obliqui. non recte tendentis. nam fulmen eſt ignitum & ignia de natura leuis aſcen-
dit & venti impetu deſcendit: ideo loca altiora petit. Eurua. vētus orientalia ſcilicet mouebit. Aut tumor.
id eſt fluctus. Rapidus. impetuoſua, ſcilicet quem non mouebit. Adrię. maris qđ ſeparat gręciam ab Ita
lia: ab Adria vrbe dictum quæ illic fuerat olim colonia Tuſcorum. Quē non lancea. Is qui non mouetur
impetu maris nec aliquo terribili dignus eſt appellari rex. Chalybs. enſia ex chalybe fact⁹: a populis in ſe-
ptemtrione ſic dictua. Strictus. nudatus. Qui tuto. metaphorice: qui eſt in loco tuto & videt omnia pericu
la ſub ſe nihil timet. Fato. morti deſtinatus per fata nō timet mortem: ſed omnia inferiora virtute ſua putat.
Occurrit. vadit libenter cum opus eſt ad mortem. quod proximum eſt fortis & magnanimi. Queritur.
lamentatur. Reges. ſententia bona: q̄uia veniant contra me omnes reges non facient quin hoc ſit verum
q; ſolum bona & recta mens regem faciat. Conueniant. coadunentur. Dachas. prima breui. populi ſunt in Dachæ.
ripa Danubij. vlteriori in ſeptentrione. Daci prima producta ſine h, populi ſunt ſeptentrionis: ſed remotio-
res. de quibus Statius deiectos vertice Dacos. Qui. rubri licet conueniant omnea orientales habitantes iu-
xta mare rubrum: qđ dicitur Erithreum: a noſtris rubrum ab arenarum colore. teſte Solino. Lucidum. q; ibi
naſcuntur gemmę. Late. lōge. Sanguineum. rubeum. Aut qui. q̄uis cōueniant Caſpij qui ſunt in Aſia
boreales maioriq; Armeniæ conterminí vbi ſunt portę Caſpię hoc eſt vis quædam montes Caſpios interſe-
cans: quæ teſte Solino panditur itinere manu facto longo octo milibus paſſuum: cuius latitudo vix eſt plau-
ſtro permeabilis. illic caſpium mare. Recludunt. aperiunt. Iuga Caſpis, id eſt montes Caſpios. Sarma- Sarmatę.
tis. qui ſunt teſte Herodoto lib. hiſtoriarū quarto populi ex profundo paludis Meotidos incipientes: regionē
verſus boreā itinere dierum quindecim incolūt exilē & tenuē terrā. hos dixit Plinius lib. vj. naturalia hiſtorię

eſſe Mœdorum ſobolem.& prius lib.iiij.dixerat Sauromatas Scytharum gentes greci vocant quas Sarmatas Romani dicūt.hos per Lentulum prohibere danubio ſatis Auguſto fuit. vt Florus lib.iiij.inquit.hi nihil preter niues raraſq; ſyluas habent:quibus eſt tanta barbaries, vt pacem non intelligāt. Certet.pugnet & cōueniat contra. Qui pedes.ſine naui: quando eſt congelatus Danubius: qui teſte Plinio lib.iiij. natu. hiſtorię oritur in Germania iugis montis Noriæ ex aduerſo oppidi Gallorum Scauri.qui verſus ſeptemtrionem per innumeras lapſus gentes immenſo aquarū actu & a ſiniſtris Germanos linquēs, & a dextris theutonicos cū primum in illyricum venit mutato nomine Hiſter dicitur & longiſſimo pacto curſu ſeptemq; diuiſus oſtijs ſecundum Solinum,vel ſex ſcdm Plinium in mare Ponticū defluit. Seres ſunt teſte Solino in collectaneis: & Plinio in. vj.natu. hiſto. Populi Aſiæ Scythicæ mites & quieti inter ſe:reliquorū mortalium cœt' fugiūt, adeo q; cęterarum gentium commercia abnuant:arbores apud hos non ſolum folia,ſed lanam etiam proferunt quæ ab eis denominata ſericum appellatur: vt Virgili' primo georgicorum. Velleraq; vt folijs depectūt tenuia ſeres. vn̄ ibi dixit vellere nobiles.i.ſerico famoſi. Quocūq; loco. quia vt diximus ſunt incogniti.

DANI. ❡Tandem.Quartum carmen glyconicum trimetrū ex ſpondeo & duobus dactylis. vltima enim ſyllaba eſt cōmunis vt docet Beda & Honoratus noſter in centimetrico compendio. Inuehit chorus in ſuperbam regij ſupercilij ſortem.arguit enim proteruiam fortunæ regię. & fortunæ humilis ſecuritatem commēdat.Me dulcis ſaturet quies:obſcuro poſitus loco leni perfruar otio &c.& hoc propter cæcam regnandi ambitionem inter Thyeſtem & Atreum.

Libyę fertilitas. Libycis meſſibus.Libya fertiliſſima:in qua campus Bizantius tanta pinguedine vt procurator Auguſti miſerit ex vno grano huius campi quadraginta germina. extantq; de ea re epiſtola: eſt item ciuitas Tacape feliciſſimo ſolo ternis fere milibus paſſuū in omnem partem: vbi olea ſubditur palmæ.oleæ ficus.fico,punica.punicæ, vitis: et ſub vite frumentum: mox legumen: demum olua: omnia hec eodem anno:omniaq; aliena vmbra aluntur.Plinius & Solinus cōcordes.dicta Libya:a Libya Epaphi filia & Buſiridis matre.

Area. Area.locus purgatus & cylindro conſolidatus vbi triticum teritur. dicta ab ariditate. Virgi.Area tum primū eſt ingenti æquanda cylindro.

Adria. Tumor Adrię. Notus ventus (vt placet Honorato) vexat mare Adriaticum.Adria colonia Hetruſcorum in mari ſupero.Hetruſci olim vniuerſæ Italiæ imperarunt cum ſuperum ab eorum colonia Adriaticum dicatur mare: vbi Venetiæ ſita magno miraculo: & inferū a nomine gētis Tyrrhenum.ab Adria fit Adriaticum & Adrianum.Hora.in palinodia. Siue mari libet Adriano. Infra ſe. vir ſapiens omnia putat ſuis pedibus ſuppoſita præter virtutē. αγειμα μουη η αρετη τα δεαλ λακερτα τυχυ.

Seres. Seres.primi ex illa immani Scythia cognoſcuntur lanificio ſyluarum nobiles perfuſa aq̄ depectentes frondium canitiem.mites quidem:ſed feris perſimiles,& fugiunt alios homines cum commercia expectant. Plini. vij.& Solinus.

Mens regum bona poſſidet:
Nil vllis opus eſt equis:
Nil armis:& inertibus
Telis:quæ procul ingerit
Parthus: quum ſimulat fugas.
Admotis nihil eſt opus
Vrbes ſternere machinis
Longe ſaxa rotantibus.
Rex eſt qui metuit nihil.
Hoc regnum ſibi quiſq; dat.
Stet quicunq; volet potens
Aulę culmine lubrico.
Me dulcis ſaturet quies.
Obſcuro poſitus loco
Leni perfruar otio:
Nullis nota quiritibus
Aetas per tacitum fluat.
Sic quum tranſierint mei
Nullo cum ſtrepitu dies:
Plebeius moriar ſenex:

ASCen. ❡Mens regum &c. Proſequitur cœptā ſententiam dicens.Mens bona,id eſt fortis & integer animus poſſidet regnum.ſ. verum: nil opus eſt vllis equis:nil opus eſt armis & telis inertibus,id eſt nihil ad verum regnum faciētibus:quæ,id eſt qualia tela Parthus ingerit procul:quia cū ſimulat fugas: nihil opus eſt ſternere vrbes machinis.ſ.bellicis rotantibus lōge ſaxa admotis.ſ.ad muros vrbium: quia rex eſt non qui timorem incutit:ſed qui metuit nihil.Quiſq; dat ſibi hoc regnum ſcilicet in animo conſtitutum. Et ideo.quicunq; volet, ſtet.i.licet per me vt ſtet, potens culmine,id ē in ſummitate aut regni aut rotæ fortunæ, lubrico,id eſt vnde cito delabatur. quies dulcis vt eſt nil timentibus minuſq; cupientibus,ſaturet me:perfruar poſitus loco obſcuro, otio leni.i.tranquillę vitæ. Aetas ſup.mea fluat.i. elabatur,per tacitum.i.occultū & ignotū & locum & tēpus,nullis.i.nō vllis, non nota.ſ.in comitijs vllis quiritib'.i.ciuib' cōgregatis ad magiſtrat' eligēdos:ſūt aūt Romani a Quirino Romulo dicti: ſiue q; haſta quiris. Sic cū dies mei trāſierint cū nullo ſtrepitu.ſ.ſatellitū .i.taciti,ego moriar ſenex plebeius.i. ignobilis.Mors incubat.i.incūbit grauis.i.moleſta, illi q not' nimis oīb',morit ignot' ſibi: q a ſe & ſuas vires ac cōſciētias ignorāt potētes.

BERN. ❡Nil vllis.quando ſola mens facit regnū nō eſt opus vllis armis ad obtinendum illud.

· Inertibus. ignauis: quæ ſunt ſigna timentium. Parthus.teſte Iuſtino Parthia pars fuerat orientalis Scythiæ. ex illis locis venientes in Aſſyriam exules & illam occupātes de ſuo noie Parthiam vocauere: nā vt dixit Parthi lingua Scythica dicūt q apud nos exules vocant.hi eqtare & ſagittare magna induſtria

Illi mors grauis incubat:
Qui notus nimis omnibus:
Ignotus moritur ſibi.

docent liberoa: ineuntqꝫ pugnaa admirabili ardore. ſed diu pugnare non valentea in fugã verſi victoriam ex ipſa fuga reportant: dicente Virg. tertio geor. Fidentemqꝫ fuga Parthũ verſiſqꝫ ſagittis. Ingerit. mittit. Admotis. adductia. non eſt opus habere machinas & bombardas ad habendum iſtud regnũ mentis. Sternere. demoliri. Rotantibus. mittẽtibus. cum quadam rotatione. Rex eſt. qui non habet metũ, nec ſpem, nec ambitionẽ, & cupiditatem ia mihi videtur rex.

Stet quicunqꝫ eſt conceſſio: ſequatur quicunqꝫ regna & imperia: ego autẽ vitã trãquillam ſectabor. Culmine. ſummitate. Lubrico. inſtabili & mutabili: quia nõ diu durãt: cũ habeãt multas inſidias. Obſcuro. humili. Perfruar. vſqꝫ ad finẽ. Otio leni. dulci pace. Aetaa. ſ. mea trãquilla. Nota nullis quiritib⁹. guſtata nullis principibus qui ſemper anxij ſunt. Fluat. eat. Per tacitum. vt de me non multa dicantur: vt ſolet dici de maximis viris. Sic cum. hoc modo cum traduxero vitam quietã moriar ſenex: quod non faciunt iſti reges qui quaſi omnes moriuntur iuuenes: vt Iuue. Ad generũ cereris ſine cęde & vulnere pauci Deſcendunt reges, & ſicca morte tyranni. Strepitu. quia non habeo potentiã. Plebeius. de numero plebis. Illi mors. iſta eſt notabilis ſententia: dolent maxime potentes qui tot diuitias relinquerunt: nec ſe ipſos cognouerunt: vnde dixit. Notus omnibus. propter potentiam. Ignotus ſibi. quia ſeipſum non cognouit quaſi ebrius fœlici fortuna.

¶ Parthus. Fugiens torquet ſpicula in hoſtem. Horatius. Et verſis animoſum equis parthum. & Virgilius. Fidentemqꝫ fuga Parthum. pugnaciſſima gens Parthica inquit Herodotus. Nullis nota quiritibus. id eſt non conſumpta in diutum comitatu, in ſalutationibus. hoc eſt qđ epigrammaticus poeta tangit in epigrammate: Parce precor laſſo vanoſqꝫ remitte labores. & in alio ad Auitum laudãs vitam priuatam & tacitam paruo contentam. Illa placet tellus in qua res parua beatam Me facit & tenues luxuriantur opes. DANI.

Actus Tertius.
Trimetri. Iambici.
THYESTES. PHYLISTHENES.

Optata patriæ tecta: & Argolicas opes
Miſeriſqꝫ ſummum ac maximum exulibus bonum:
Tactum ſoli natalis: & patrios deos:
Si ſunt tamen dii: cerno cyclopum ſacras
Turres labore maius humano decus:
Celebrata iuueni ſtadia: per quæ nobilis
Palmam paterno non ſemel curru tuli.

Optata patriæ tecta. In hac ſcena prima actus tertij inducitur Thyeſtea in patriam reuerti: læt⁹ quidem ſed non plane ſecurus: cũ præſaga mali mens neſcio quid magni mali in patria accipiendum præſagiat. Ordo eſt. Ego cerno tecta patriæ: in qua genitus ſum: optata cum eſſet in exilio: quia dulce eſt natale ſolum: & non ſinit nos ſui eſſe immemores: & cerno opes, id eſt facultates & diuitias Argolicaa: & cerno (cum vt Auguſtinus docet, ſenſus videndi communis ſit) tactum ſoli natalis, id eſt percipio ipſum & ſentio: appoſitorie, ſummum ac maxime bonum miſeris exulibua, quibus fere nihil charius in patria q̃ ipſa patria eſt: quã cum videre non licet, tum maxime cupiunt: & cerno deos patrioa. ſi tamẽ dij ſcilicet vlli ſunt, quod dubitat, aut vt tyrannus impius: aut quia contra deorum prouidentiam ſe exulaſſe cẽſet. cerno turres ſacraa cyclopum, id eſt aut manibua cyclopum ædificatas: aut tam magnificas vt cyclopũ op⁹ merito dicantur: vt præclara ædificia omnia: appoſitorie decus, id eſt ornamentum, maius labore humano, id eſt q̃ quod humano labore cenſeatur extructum. Et cerno ſtadia, id eſt certa currendi & aurigandi ſpatia, octauam partem miliarij continentia, celebrata id eſt celebriter frequẽtata, iuueni ſupple mihi: per quæ ſcilicet ſtadia, ego nobilis, id eſt clarus, tuli, id eſt abſtuli, non ſemel, imino frequenter, palmam. i. victoriã: curru paterno. i. quo pater Pelopa vti ſolitua erat. ASCen.

Optata patriæ. Hic eſt principium tertij actus: in quo agitur reditus Thyeſtis & falſa ſimulatio pacis. vnde quaſi præſagiens malum Thyeſtes cũ eſſet propinquua patriæ pœnituit eum veniſſe & intra ſe hęc dicit. Quis exules nil aliud deſiderent videre niſi patriam: tamen neſcio quomodo retrahor quo minus vadam. quam rem filius cognoſcens hortatur patrem: vt vadat. Optata. quæ ſunt mihi diu deſyderata: iam video Argos: iam venient ciues mihi obuiam. Summum bonum. ſecundum varias hominum optnionea varij fines bonorum habẽtur. Infirmus ſanitatem pro ſummo bono habet: ita exul patriam. Tactum. appoſitio eſt. Natalis ſoli. terrę in qua natus ſum. Deos patrios. tẽpla. Si tamẽ ſunt. quia hic fiunt tanta ſcelera: vt credam deos ibi habitare nõ poſſe. Cyclopum. hi miniſtri Vulcani fuerunt in Sicilia & Iouis fulmina fabricare dicebantur. Illis omnia ædificia præclara tribuebantur facta fuiſſe. ſic & Virgilua de arce inferni. Cyclopum educta caminis. Decus. ornamentum: quia turres ſunt excellentiores q̃ poſſent homines facere. Celebrata iuueni. ſ. mihi. Video locum in quo quando iuuenis eram ſolebam me exercere curſu. Stadia. loca ad currẽdum deputata. Stadium eſt octaua pars vnius miliaria: aliquando loc⁹ per quem curritur: vel equis: vel pedibua: vel curribua. Nobilis. dũ victoriam habebam. Palmam. arbor quæ nititur contra pondus: vt Aulus Gelius refert. ideo pro victoria ponitur vt: hic. Curru. patria me: Pelopis qui habuerat velociſſimos equos a Neptuno. BERN. Cyclopes. Stadium

¶ Optata. Carmen quintum trimetro iambico Euripideo catalectico conſtans: & Act⁹ tertius ex pricipio ſuperioris dependens. Reuocatus Thyeſtes ab Atreo per nepotes ſuos quemadmodum in carmine tertio cõ DANI.

ſtitutum fuit:) iter arripit patriam verſus animo formidoloſo & quaſi imminentis calamitatis conſcio. Collocutores Thyeſtes pater & Phyliſtenes filius. pater inuitus proficiſcitur in patriam & modo contempto regno paupertatem laudat. Contra inſtat filius vt in patriam redeat; & regnũ arripiat. tandem ab Atreo fraudulenter accipitur.

ASCENSIVS.

¶ Occurret Argos. Procedit & animo & pedibus ad lętiora: donec ad maxime læta perueniat: in quibus vt fit obijcitur ſcrupulus q omnem perturbat letitiã: quia extremũ gaudij luctus occupat: dum enim regiam animo meditatur: & populum plauſibiliter occurrentem gratulantemq; reduci: non eſt qđ lætius expetere poſſet: verum inter occurrentes inquit erit Atreus: quo nihil peius odi: vſq; vt in ferarum luſtris exulare mallem q̃ illum videre. Ordo eſt. Argos, id ẽ vrbs regia, occurret. i. obijcietur oculis meis: Bernardin9 tamẽ Argos pro Argiuo populo accipit: eo q᷑ populi eſt occurrere non vrbis: verum quia additur populus: & vrbs quodammodo occurrit oculis dum videri incipit: aliter expoſui: vt alia multa: vl'q᷑ aliter ſentio, vel quo aliter quoq; exponi poſſe ſignificem. neq; damnó eos, qui varias afferunt ſentẽtias: cũ ea ſit fœcunditas poetarũ vt ex vno dicto multiplex ſenſus nõ impertinenter elici poſſit. Q; ſi vnius dicti niſi vna probetur explanatio: dij boni quot ſacrarũ literarũ interpretationes eſſent reijciendæ. Populus occurret frequens, ſcilicet gratulabundus: & applaudẽs. Sed nẽpe, ſed nonne, et. i. etiam, Atreus ſup. occurret aut inter illos erit? O Thyeſte (Alloquitur enim ſeipſum) repete fugas ſylueſtres. i. loca ſylueſtria, in quibus feræ fugas exercent: aut veras dum fugantur: aut ſimulatas dum luſitant. q; pro, id eſt repete potius, ſcilicet q̃ Atrea videas, ſaltus denſos, id eſt ſyluoſos, in quibus ferę ſaliunt: & repete vitam miſtam. i. commiſtam ferę & ſimilem feris: quæ viuunt thalami expertes. Vnde æneí. iiij. Non licuit thalami expertem ſine crimine vitam degere more feræ? Nitor, id eſt ſplendor regni clarus id eſt conſpicuus, non auferat hic, ſcilicet in ſyluis, fulgore falſo, id eſt fallaci, oculos ſcilicet mentis, id eſt prudentiam. dum non expetenda tantopere expetimus cæci videmur. Nitor inquam ſpectabilis, id eſt conſpicuus ſupple eo fulgore cũ quo datur. Bernardin9 dicit cum quo homine: ſed non ſequar. Alij legunt Spectabis: tu ſpectabis cum quo datur ſcilicet talis nitor: quia cum multis malis. ſed neq; id quidem probo: tum q᷑ diceret detur qđ metrum non recipit, tum q᷑ diceret ſpecta potius: eo q᷑ ſequitur & tandem aſpice. Cuius ordo eſt & o anime, aſpice tandẽ, id eſt attende quam mutationem facias recipiendo partem regni. Ego fui modo inter illa quę cuncti putant aſpera: videlicet paupertatem & exilium: fortis & lætus: nunc ego reuoluor contra, id eſt contrario, in metus, qui neq; in fortem neq; in lætum cadunt. Animus ſupple meus hæret, id eſt dubius eſt vtrum procedat an retrocedat: ac cupit referre corpus retro, id eſt retrorſum: ego moueo gradum. ſ. pedum nolentẽ. i. quaſi inuitum. Quod ani-

Occurret Argos: popul9 occurret frequens.
Sed nẽpe & Atreus? repete ſylueſtres fugas
Saltuſq; denſos potius: & mixtam feris
Similemq; vitam. clarus hic regni nitor
Fulgore non eſt qui falſo oculos auferat
Cum quo datur ſpectabilis. & tãdem aſpice.
Modo inter illa quę putant cuncti aſpera
Fortis fui: lætuſq;: nunc contra in metus
Reuoluor: animus hæret: ac retro cupit
Corpus referre: moueo nolentẽ gradũ. Phy.
Pigro (quid hoc eſt?) genitor inceſſu ſtupet:
Vultumq; verſat: ſeq; in incerto tenet. Thy.
Quid anime pendes? quid ve conſilium diu
Tam facile torques rebus incertiſſimis?
Fratri atq; regno credis? ac metuis mala
Iam victa: iam manſueta: & ærumnas fugis
Bene collocatas? eſſe iam miſerum iuuat:
Deflecte greſſum dum licet: teq; eripe. Phy.
Quæ cauſa cogit genitor a patria gradum
Referre viſa? cur bonis tantis ſinum
Subducis? ira frater abiecta redit:
Partemq; regni reddit: & laceræ domus
Componit artus: teq; reſtituit tibi. Thy.
Cauſam timoris ipſe quam ignoro exigis.
Nihil timendum video: ſed timeo tamen.
Placet ire: pigris mẽbra ſed genibus labant.
Alioq; q̃ quo nitor: abductus feror.
Sic concitatam remige & vento ratem
Aeſtus reſurgens remige & velo refert. Phy.
Peruince quicquid obſtat: & mentẽ impedit:
Reducemq; quanta præmia expectent vide.
Pater potes regnare. Th. cũ poſſim mori. Ph.
Sũma eſt poteſtas. Th. nulla: ſi cupias nihil. P.
Gnatis relinques. Th. nõ capit regnũ duos. P.
Miſer eſſe mauult: eſſe qui felix poteſt?

inaduertens Phyliſtenes qui vita cum Tantalo fratre aderat, licet Tātalus nihil loquatur, dicit. Quid hoc eſt? id eſt quæ eſt huius rei cauſa? genitor, id eſt pater meus Thyeſtes, ſtupet, id eſt more ſtupentium hæret: greſſu pigro: quia agitatus curis interdum veſtigia figit: & verſat. i. in varias partes vertit vultū aut verſat. i. mutat vultum, ſecundum animi affectiones: & tenet ſe in incerto, id eſt dubio vtrum progrediatur necne. Thyeſtes autem proſequens ſermonem ſuum, nam verba filij non percepit, dicit. O anime, quid pendes, id eſt ſuſpendens dubius: quid ve torques diu rebus incertiſſimis, conſilium tam facile. hoc eſt quid dubitas reuerti: quo nihil facilius: cum progredi ſit incertiſſimum? Credis, id eſt fidem habes fratri atq; regno? quę duo ſunt incertiſſima: quia fratrum quoq; gratia rara eſt. Omniſq; poteſtas impatiens cōſortis erit. Ac aut an metuis mala, videlicet pauperiem, exilium, abiectionem: iam victa, iam manſueta, id eſt manſuefacta longa aſſuefactione: & fugis ęrumnas collocatas bene, id eſt vnde nil peius timendum ſit: quaſi dicat in tuto? iuuat, id eſt delectat ſup. te iam eſſe miſerum. ſ. ob ſecuritatem? deflecte. ſ. a conſpectu fratris, greſſum dum: id eſt donec, licet, id ē permittitur: & eripe te. ſ. malis quæ regnū fraterq; parent. Phyliſthenes ergo videns patrem retrocedere percōtatur. O genitor, quæ cauſa cogit te referre gradum a patria viſa? cur ſubducis, id eſt ſubtrahis & claudis, tantis bonis, vt ſunt regnum & patria, ſinum, id eſt capacē complexum: vt eſt ſinus inter lacertos laxitas illa veſtium: in quam multa condere ſolemus: niſi ſit pro gremio aut gremiali veſte poſitum: quā puellæ dum illis præſertim deſuper ſut poma aut nuces deferūtur pandunt. Frater ſcilicet Atreus, redit ſcilicet tecum in gratiam: ira abiecta, pro eo qđ eſt odio ſedato: & reddit ſcilicet tibi partem regni: & componit artus domus laceræ, id eſt per diſcordiam diuiſæ: & reſtituit te tibi, id eſt dignitati & honori priſtino. Ad hoc Thyeſtes. Tu exigis, id eſt expoſtulas a me cauſam timoris ſcilicet mei: quam ipſe. ſ. qui timeo ignoro: quia nihil video timendum: ſed tamen timeo. Placet ire. ſ. ad fratrem. Sed membra labant genibus ſupple entibus pigris: & ego abductus ſcilicet ab animo refragāte, feror alio, id eſt in alium locū q̄ quo nitor, ſcilicet ire: quia retrorſum agor. Sic, id eſt ſimili modo æſtus, id eſt feruens fluctus aquarum, reſurgens ſcilicet per refluxum aquarū, refert remige & velo. i. plena nauigatione, ratem, id eſt nauem concitatam. ſ. contra fluctum & æſtum remige & velo. interdum enim dum modicus eſt fluxus bene nauigatur cōtra eum remigio & ventis: at vbi ęſtus reſurgit, & vndę refluunt: cogūtur naues cum velis & remigibus retrocedere: quia vela & remiges in ipſis ſunt. Ad hoc filius Phyli. O pater: peruice, id eſt perfecte & ad finem vſq; vince, quicquid obſtat ſcilicet animo tuo, & impedit mentem ſcilicet tuam: & vide quanta præmia expectent te reducē, ſcilicet ab exilio: quia o pater tu potes regnare. Ad hoc Thyeſtes. Cū poſſum mori: non eſt veroſimile q; regnē: nā frater me potius extinguat q̄ regnare patiatur. Ad hoc Phyl. Sūma poteſtas. ſ. regnandi, eſt. ſ. in te. Ad hoc Thyeſtes. Nulla ſupple poteſtas regnandi ſit tibi aut cuipiam: nam ſecūda perſona pro qualibet ponitur. ſi tu cupias nihil, id eſt ſi recuſes regnare. Ad hoc Phyliſt. Si regnare non vis: relinqs ſup. regnū tuū, gnatis ſupple tuis. Thy. Regnū non capit, id eſt compatitur, duos. ſ. ſimul regnantes. Ad id Phyl. dicit. Is qui poteſt eſſe felix, mauult eſſe miſer? quaſi dicat id non eſſe credibile.

¶ Argos. populus. Frequens. in magna turba. Atreus. frater meus veniet quoq; mihi obuiam: quē nullo modo vellem videre. Repete. reuertere potius in exilium inter ſyluas q̄ patiare aſpectū fratris. Saltus. loca vbi ſunt paſcua & arbores denſę: vnde Columella ſaltuarios appellat qui habent cuſtodiam paſcuorum & ruris. Clarus hic. In eo loco ſylueſtri non eſt ſplendor regni: qui te decipiat. Falſo. fallaci quia nihil eſt tam fragile & mutabile q̄ conditio regni: quæ multos decipit & allicit ſplendore ſuo claro. Oculos auferat. ſcilicet a recto propter cupiditatem. Sunt enim oculi, vt vult Marcus Tullius, tanq̄ feneſtræ cordis: per quos omnes appetitus, & paſſiones mouentur. Cum quo. ſcilicet homine. Conſidera. cum quo datur tibi regnū, q. d. cum fratre ſcelerato: qui tandem te perdet. Spectabilis. ſcilicet nitor ille regni. Modo inter. Dū in ſyluis eſſem fortis animi fui. Nunc quando deberem lętari, q; in patriam redeo & ad pacē: ſum triſtis qđ mihi malum præſagium puto. Heret. dubitat. Stupet. quaſi inſenſatus. Vultū verſat. quod eſt hominis cogitantis. Incerto. in dubio: vtrū pcedat an retro vadat. Quid aie pendes. hæſitas. Thyeſtes dicit, conſidera quo vadis non eſt fidendum fratri inimico: & regno in quo multi ſunt inſidiatores. Conſilium. deliberationem. BERN. Saltus. Saltuarij

Tam facile. ita apertū. Rebus incertiſſimis. figura eſt appoſitio. Iam victa. ſcilicet per patientiam & aſſuetudinem. nam vt dicit Tullius: Lōgus dolor obducit callū. Aerumnas. miſerias corporis: quę iam ſunt bene collocatæ: quia melius eſt ſic manere q̄ ire ad tanta pericula in regno. ita ſeſe flectit vt diſcedat: qđ vidēs filius inquit pater quid viſa patria fugis? Subducis. remoues. Sinum. tractum ab illo qui eſt ſub arbore: & cum videt poma cadentia pręparat ſinum. vt illa excipiat, hoc eſt gremium ſuum. Tantis bonis. vt eſt frui regno. vides q; frater depoſita ira redijt ad gratiam: teq; reſtituit in regnum. Componit. metaphorice. vult vt omnes de familia ſint ſimul. Teq; reſtituit tibi. hoc eſt in priſtino ſtatu. Cauſam timoris. interrogas cur timeam? neſcio cauſam: vellē ire: ſed anim⁹ videtur recuſare. Exigis. petis. aliquādo eſt expellere. Labāt. deficiunt & tremunt. Alio. in aliam partem. Refert. retro portat. Vince. pater ſupera iſtum timorem & cōſydera q; euades tātis periculis incolumis. Reducem. reſtitutum. Proprie qui euaſerunt de aliquo malo reduces dicūtur. Mori. ſi poſſum regnare poſſum etiam mori: melius eſt exulem mori q̄ iſto modo regnare. Reduces

Nulla. ſcilicet eſt poteſtas nihil cupere. Non capit regnum duos. hæc eſt aurea ſententia: dicit Thyeſtes regnum non capere duos: quod Lucanus teſtatur: Nulla fides regni ſocijs: omniſq; poteſtas Impatiens conſortis erit. DANI.

¶ Et mixtam feris. In hāc ſententiam cadit Phalaris Agrigentinus ſcribens ad Pollucem. Malle in media Libyæ torrētis arena & inter deſertos Nomadas vitam degere q̄ in fallaci populo dominari. μαλλον γαρ εμ πελαλαισ λεομυσιν ευαιρτοισ νομνυσιν ωποισ τρασειν. Clarus. Senſus. in ſylua nō afficieris inani & falſo regni fulgore quo habetur homo ſpectabilis & excellens. ſequitur probatio. ecce: conſiderandum eſſem paulo ante idiota & ſine regno fui fortis & lętus: nunc vbi ſurrexit cupido regni totus expaueſco: perhorreo: reuoluor in metus. Fratri atq; regno. endyades regnāti fratri aut regno: qđ ſuperius improbauit. Bene collatas id eſt quas æquo animo toleraſti. quaſi dicat. facis non recte &c. Non capit regnum. ſic. Non capiunt domi nos regna venuſq; duos.

ASCen. ¶ Thyeſtes. Crede mihi: magna.i. res magnę vt imperia & regna placẽt falſis nominibus: quia vocantur bona & non ſunt: & dura timẽtur fruſtra. qđ probat exẽplo. ſup. dum ego ſteti excelſus.i. in regno: nunq̃ deſtiti pauere: atq; nunq̃ deſtiti timere ferrum mei lateris .i. ne interficerer proprio gladio quo eram accinctus. O quantum bonũ eſt obſtare nulli: & ita nullũ habere quem timeas: & iacentẽ humi vnde cadere nequeat, capere dapes ſecuraa.i. ſine anxietate & ſuſpitione veneni. aut conſtruatur humi iacentem cum ſequẽti: legẽdo caſam: vbi multi legũt caſas. Scelera non intrant caſam iacentẽ humi.i. abiectam & vilẽ: & cibus tutus, quia expers veneni, capitur mẽſa anguſta.i. arcta & exili: venenũ bibit in auro. Vnde Iuue. Nullis aconita bibũtur Fictilibus: tunc illa time cũ pocula ſumes Gẽmata. Ego loquar expertus ſcilicet vtrãq; conditione: licet.i. licitum eſt, præferrę fortunę bonę.i. pſperę, malam.i. aduerſam: iuxta qđ dicitur: melius eſſe ire ad domũ luctus q̃ ad domũ cõuiuij. Ciuitas humilis.i. habitantes vrbẽ in imo poſitã, non tremit.i. non formidat, domũ impoſitã.i. poſitã in vertice alti mõtis: eminentẽ.i. q̃uis emineat: qđ nunc maxime cõſpicuũ eſt, dũ machinę bellicę quas bõbardas vocant, nihil noceant in imo poſitis: ſed multũ in excelſo: quia aſcendũt nõ deſcẽdũt. Nec ebur ſplendidũ fulget ſup. mihi dum in exilio ſum, tectis altis: & excubitor.i. vigil q extra cubiculũ eſt, nõ defendit ſomnos meos quia non eſt opus, cũ nullus ſit inſidiator. nos non piſcamur claſſibus.i. numeroſa multitudine nautum, vt maxime potẽtea: nos nõ fugamus mare retro.i. non cogimus ipſum retrocedere & contrahere ſe in auguſtiorẽ locũ, mole.i. immenſa magnitudine ędificiorum, iacta.ſ. in mare: vt teſte Horatio multi fecerũt Romani p̃cipue apud Baias. nos non alimꝰ, ſcilicet dum exules ſumꝰ, ventrẽ improbũ.i. improbandũ eo q̧ inſatiabilem & plus petentem q̃ ipſi conueniat, tributo gẽtium.i. ex eo qđ pro tributo exigamus a populo. nullus ager metitur mihi vltra Getas & Parthos: vt quibuſdam diuitibus. Nos non colimur thure: vt ij qui diuinos vſurpant honores: nec arę meæ.i. in honorem meum extructæ, ornantur.ſ. feſta fronde & muneribus, Ioue.i. deo vero excluſo.ſ. a pio cultu. Nulla ſylua, id eſt nulli horti penſiles impoſita, pro impoſita id eſt inſita, culminibus meis, id eſt ædium mearum, nutat, id eſt tam alta eſt vt nutare videatur in imo poſitis. Nec ſtagna, id ẽ aquarum ſtantium receptacula vt lacus & paludes, non fumant, ſup. mihi, ſuccenſa, poſt exhauſtas aquas, multa manu ſcilicet ſeruorũ: quia ſtagna piſcatoria quo dulcior fiat fundus ſolẽt incendi: & lacus interdum dum ex eis noualia facimus deſiccatæ incenduntur: vt lerna palus ab Hercule: vnde hydram exuſſiſſe fingitur. Nec diea datur ducendus ſupple, id eſt tranſigendus ſomno: & nox non datur ducẽda baccho puigili, id eſt potatione p totam noctẽ durante: vt dari videtur quibuſdam prædiuitibus: qui dei & naturæ ordinẽ, ne vulgares videantur, vilipendunt. Sed

Thy. Mihi crede falſis magna noĩbus placẽt.
Fruſtra timentur dura, dum excelſus ſteti
Nunq̃ pauere deſtiti: atq; ipſum mei
Ferrum timere lateris. o quãtum bonum eſt
Obſtare nulli: capere ſecuras dapes?
Humi iacentem ſcelera non intrant caſam.
Tutuſq; menſa capitur anguſta cibus.
Venenum in auro bibitur: expertus loquor:
Malam bonæ præferre fortunam licet.
Non vertice alti montis impoſitam domum
Et eminentem ciuitas humilis tremit.
Nec fulget altis ſplendidum tectis ebur:
Somnoſq; non defendit excubitor meos.
Non claſſibus piſcamur: & retro mare
Iacta fugamus mole: nõ ventrem improbum
Alimus tributo gentium: nullus mihi
Vltra Getas metitur & Parthos ager:
Non thure colimur nec meæ excluſo Ioue
Ornantur aræ: nulla culminibus meis
Impoſita nutat ſylua: nec fumant manu
Succenſa multa ſtagna: nec ſomno dies
Bacchoq; nox ducenda peruigili datur.
Sed non timemur. tuta ſine telo eſt domus:
Rebuſq; paruis alta præſtatur quies.
Immane regnũ eſt poſſe ſine regno pati. Ph.
Nec abnuendũ ſi dat imperium deus. Thy.
Nec appetẽdũ. Ph. frater vt regnes rogat. T.
Rogat? timendũ eſt. errat hic aliq̃s dolꝰ. Phy.
Redire pietas vnde ſummota eſt ſolet:
Reparatq; vires iuſtus amiſſas amor. Thy.
Amat Thyeſtem frater? æthereas prius
Perfundet Arctos pontus: & Siculi rapax
Conſiſtet æſtus vnda: & Ionio ſeges
Matura pelago ſurget: & lucem dabit
Nox atra terris: ante cum flammis aquæ:
Cum morte vita: cum mari ventus fidem
Fœduſq; iungẽt. Phy. quã tñ fraudem times?

Thy.Omnē:timori quē meo ſtatuā modū?
Tātū poteſt quātū odit.Phy.ī te qd pōt? Th.
Pro me nihil metuo iam:vos facitis mihi
Atrea timendum.Phy.decipi captus times?
Serum eſt cauendi tempus in mediis malis.
Eatur:vnū genitor hoc hortamen eſt.Thy.
Ego vos ſequor non duco.Phy.reſpiciat deus
Bene cogitata:perge non dubio gradu.

non timemur. forte inquit dicet aliquis: nos in tam humili conditiōe poſiti non timemur. ad hoc reſpondet nihil opus eſſe vt timeatur: qa domus.ſ.humilis eſt tuta ſine telo:& quies alta.i.profunda,præſtatur rebus paruis. Immane.i. maximū regnum eſt poſſe pati.i.(vt Bernar.non inepte interpretatur) viuere:non ꝙ pati ſit viuere:ſed quia nemo hic viuit qui nō patiatur:Militia eñ ſeu tentatio eſt vita hominis ſuper terram. Sicut ergo Cicero dixit: Magnum vectigal eſſe parſimoniam: ita magnum regnū iudicat author regnū contemnere & viuere in patientia:quia talis regnat in ſe: qd regnum cuiq; vt charius ita maius eſt vniuerſo mundo.Reſpondet modeſte Phy.fili⁹ Nec abnuendū eſt imperiū ſi deus dat. quæ inſignis eſt ſententia:ſed ſplendidior patris q̄ tātis tyranni: ideoq; vt furioſis dantur ſubinde lucida interualla:ita tyrannis præſertim aduerſitate preſſis dantur bonæ ſententię. Dicit ergo. Nec appetendū ſup.eſt imperiū. Ad qd filius:nō opus eſt vt appetas: quia frater.ſ. Atreus, rogat vt regnes. Ad quod Thyeſtes. Rogat.ſ.frater? timendum eſt:quia inimico reconciliato non eſt confidendū: quod etiam Italico dicitur adagio: Qui mihi applaudit plus q̄ ſolet aut me decepit aut decipere volet. Aliqs dolus errat,id eſt latet,hic,id eſt in hac tanta humiliatione. Ad quod Phyl.filius. Pietas ſolet redire ſup.eo,vnde eſt ſummota.i.occulte mota:& amor iuſtus,id eſt debitus & neceſſarius,vt inter fratres,reparat vires amiſſas:aut potius intermiſſas. Thyeſtes autem durus ad credēdū,ex animo ſuo fratris animum metiens inquit. Frater.i.nunquid veroſile eſt ꝙ frater.ſ. Atreus amat Thyeſtē capitalē inimicū:q arietē aureū abſtuli & vxorē ſtuprauit? Pōtus.i.aqua marina q̄ ſub polo eſt,ꝑfundet.i.irrigabit prius arctos.i. vrſas ad polū arcticū poſitas,ęthereas.i.i cælū tralatas:& vnda rapax æſtus.i.eſtuarij aut freti aut feruidi fluxus ſiculi.ſ.maris, vbi ſcylla & charybdis,cōſiſtet.i.qeſcet pri⁹:& ſeges matura,ſurget.i.ī altō creſcet,pri⁹ pelago.i.mari,ionio.qd in continuo eſt fluxu:& nox atra dabit pri⁹ terris lucē. Aquę ſup.iūgēt ante.i.prius,fidē.i.fidelē cōpromiſſionē amicitiæ,& fœdus cū flāmis.i.ignib⁹ ardētibus: & vita cū morte:& vēt⁹ cū mari.ſ.q̄ Atreus cū Thyeſte. Ad qd filius vt fraudis ignar⁹:tñ.i.tādē,aut q̄uia veroſile ſit ſuberrat fraudē: quā fraudē times? Rñdet Thy.oēm ſup. fraudē timeo:nā ſup.quē modū.i.finē ſtatuā timori meo? ipſe tantū pōt.ſ.in me quē in manu nūc habet:quantū odit. Ad hoc fili⁹. Quid pōt in te? Thy. Qd dixi in me: in vos dico:nā nihil timeo ꝓ me, vos filij mei facitis Atrea fratrē timendū mihi. Ad qd fili⁹.times capt⁹.i.cū ſis capt⁹ & in poteſtate fratris, decipi? tēpus cauēdi eſt ſerū.i.nimis tardū,in medijs malis. Eat.ſ.quo inceptū eſt.o genitor:hoc vnū.i.ſolū eſt hortamen.ſ. meū. Thy.ego ſequor vos:duo ergo erant filij licet alter tantum loquitur.non duco.ſ.vos: ꝙ non meo ſed veſtro cōſilio id facio. Phy.de⁹ reſpiciat.i.miſericorditer ſecūdet, bene cogitata.i.p̄meditata:pge gradu non dubio.

¶Mihi crede. Nūc petit: vt ſibi expto vtraq; fortunā fili⁹ credat ꝙ regnū ſēp miſerū ſit. Magna.res magnę: ſicut regna. Falſis.laudaṫ regnū:qd pulchrū nomē videṫ:ſed ſub ſe multas habet miſerias. Dura.ſicut eſt exiliū & pauptas,q̄ dicunṫ dura & amara,fruſtra timentur quia nō ſunt ita magna vt crediṫ.qd probat exēplo ſui ipſius:qui dō excelſus.i.rex fuit ſemper timebat morē:etiā ab illis quos habebat ad cuſtodiendū:vnde dicit Mei lateris hoc eſt illorū qui latus meū ſtipabāt: qd fit circa reges. Dū aūt fui in exilio nihil timui. Humi ſiacentē.dicit hoc quia reges habitāt arces ꝑpter timorē. Pauper aūt debilē caſulā. Scelera. in domo pauperis nō ſunt ea ſcelera q̄ apud pricipes fiūt: vt Luca. Exeat aula q vult eſſe pius: virt⁹ & ſumma poteſtas nō coeūt. Aula pellit pietatē

Venenū auro bibiṫ.niſi principes & diuites toxicanṫ: vt Iuue. Nō aconita bibunṫ fictilib⁹:tūc illa time,cū pocula ſumas Gēmata. Expert⁹.mihi eſt credēdō q rex & miſer fui. Nō vertice.deſcribit q̄ ſint cōmoda in parua fortuna p cōtrariū:enumeratq; p negationē illa q̄ ſunt in regno: vñ melius eſt p̄ferre malā fortunā bonę in qua ſunt tot miſerię. Iacta mole.poſitis fundamētis in medio mari:qd fecerūt multi Romani. Fugam⁹. quia dū ædificam⁹ mare ipſum videṫ recedere. Nō thure.tantę ſunt inſolentiæ principes vt dijs æqualē poteſtatē habere velint. Nulla.nō in culminib⁹ domoꝝ habem⁹ hortos qui pēſiles vocanṫ: vt fuerūt orti Babylonij. Nec fumant.nō habem⁹ balnea intra tecta noſtra: vel melius nō exſiccauimus ſtagna: vt fecit Hercules p ignē. Multa manu.multitudine famuloꝝ. Sed nō timeṫ.monſtrat conditionē vitę pauperis: quæ caret omni ſuſpitiōe. Immane.magnū. Pati.poſſe viuere. Aethereas pri⁹.p cōparationē mōſtrat Thyeſtes ſe nō poſſe amari a fratre ab īpoſſibili argumēto. Pōtus.mare. Perfundet.lauabit. Arctos. vrſam maiorem & minorēquę ſunt in parte cœli eleuata ſup nos: q̄ occidere nō dicūtur: quēadmodū alię ſtellę in mari. Siculi æſtus.illius freti,qd eſt inter Siciliam & Italiam: vbi charybdis & ſcylla pericula ſunt. Cōſiſtet.quieſcet.

Vos facitis. nō timeo fratrē ꝑpter me: ſed propter vos filios meos: nam charior ſolet eſſe fili⁹ patri ſeipſo.

Serum.i.tardū.cauendū eſt anteq̄ ingrediamur mala:nā in medio periculo fugere non poſſumus: vt Iuuenalis Animante tuba galeatum ſero duelli pœnitet. Reſpiciat.ſecundet.

¶Non vertice &c. Reges muniunt ſe editiſſimis palatijs vt a populo formidentur:propterea inuidia populi & ſuſpitione affectati regni Valerius,quas habebat ædes ad Veliam demolitus eſt. Iacta moḷ. vt ſuperius declaraui in comparatione. magna vi & mole iaciuntur fundamenta in mari. Getas. Getæ in Thracia: aliter Daci dicuntur teſte Appiano. Salluſtius putat eſſe Mœſios a Lucullo ſuperatos. Ebur.dens eſt elephantis,eius nobilitas in magnitudine. cōſiſtit & candore. In Scythia inueniuntur dentes ſerpentini æmuli dentiū elephantinorum materia tamen eſt ſpiſſa & ponderoſa. In oceano Scythico capiuntur piſces quibus inſunt dētes paulo infra magnitudinem elephantinorū. Reparat vires. Amantiū irę amoris redintegratio. Oēm. ſ.fraudem timeo ſed modum ſtatuā &c.frater eñ meus tantum pōt in me quantum odit.

BERN.

DANI.

Getæ qui Daci.

Ebur.

Trimetri iambici.

ATREVS. THYESTES.

Plagis tenetur clauſa diſpoſitis fera.
Et ipſum:& vna generis inuiſi indolē
Iunctam parenti cerno:iam tuto in loco
Verſantur odia:venit in noſtras manus
Tandem Thyeſtes:venit:& totus quidem:
Vix tempero animo:vix dolor frenos capit.
Sic cum feras veſtigat & longo ſagax
Loro tenetur vmber:ac preſſo vias
Scrutatur ore:dum procul lento ſuem
Odore ſentit:paret:& tacito locum
Roſtro pererrat:præda cum propior fuit:
Ceruice tota pugnat:& gemitu vocat
Dominū morantē:ſeq; retinenti eripit.
Cum ſpirat ira ſanguinem neſcit tegi:
Tamen tegatur.aſpice vt multo grauis
Squalore vultus obruat mœſtos coma:
Q̄ fœda iaceat barba:præſtetur fides:
Fratrem iuuat videre.Complexus mihi
Redde expetitos:quicquid irarum fuit
Tranſierit:ex hoc ſanguis ac pietas die
Colātur:animis odia dānata excidant. Thy.
Diluere poſſem cuncta:niſi talis fores.
Sed fateor Atreu:fateor admiſi omnia
Quę credidiſti:peſſimam cauſam meam
Hodierna pietas fecit:eſt prorſus nocens
Quicunq; viſus tam bono fratri eſt nocens.
Lachrymis agendū eſt:ſupplicē primꝰ vides.
Hæ te precantur pedibus iniunctę manus
Ponatur omnino ira:& ex animo timor
Eraſus abeat:obſides fidei accipe
Hos innocentes frater. Atr. genibus manus
Aufer:meoſq; potius amplexus pete.
Vos quoq; ſenum præſidia tot iuuenes meo
Pendete collo.ſqualidam veſtem exue:
Oculis noſtris parce:& ornatus cape.

Plagis. Exultat Atreus q̄ fratrem credulum in caſſes ſuos incidiſſe vidET. vnde dicit viſo ſed non intelligente fratre. Fera ſcilicet quam venor & perſequor, hoc eſt Thyeſtes, tenetur, id eſt irretita eſt, plagis. i. retium meorū nodis in extremis funibus: diſpoſitis, id eſt in variis inſidijs locatis. Ego cerno &, id eſt ſimul: ipſum. ſ. caput mali: & vna. i. ſimul: indolē. i. ſobolē paternoq; morū ex indole ſequacē, generis inuiſi: iunctū parenti. ſ. Thyeſti: quia vt dixi, duo filij cū eo venerunt: licet alter dūtaxat locutꝰ ſit. odia. ſ. mea, verſant̄ in loco tuto: q̄a potero impune vindictam ſumere. Thyeſtes venit tandē in manꝰ noſtras, id eſt poteſtatem noſtram: venit inquit & quidem. i. certe, totus: quia cum tota ſobole. Ego vix. i. cum difficultate, tempero, id eſt moderor animo: (ſic Horatius in epiſto. Qui non moderabitur iræ Infecti volet eſſe dolor qd̄ ſuaſerit) dolor ſup. meus, vix capit frænos. i. vix patitur retineri donec opportunū fuerit. Sic vmber ſup. canis (quia ſicut in Vmbria parte Italiæ multi ſunt apri: ita & canes venatici: verū inepta mihi videtur cōparatio: quia cū res apud Argos geſta ſit: aptius Spartanū aut moloſſum, q̄ vmbrum canem ad comparationē adduxerit: verū quia Romæ agitur Romanis nota citat.) cū veſtigat. i. per veſtigia idagat (aptiſſimus ſermo) feras. ſ. beſtias: & ſagax. i. odoriſequa vi a longe præſentiens feram, tenetur longo loro, id eſt copula: ac ſcrutatur vias. i. veſtigia ferarū ore preſſo: ne ſe latratu p̄dat: dū ſentit p̄cul ſuem. i. porcū preſertim ſyluestrē (q aper dicit̄) odore lento. i. lente nares feriēte cū procul ſit (odor em̄ rerū quo longiꝰ eo lentius diffundit̄) paret. i. obtemperat venatori, & oberrat locū. ſ. in quo ferā eſſe putat, roſtro. i. extremo rictu, tacito. i. tacente: quū. i. q̄n, preda. ſ. ſus, fuit. i. eſt (a verbo ātiquo fuo fuis fuit: vñ Maro. Tros tyriuſve fuat) propior: ita vt eam inuadere poſſit: pugnat tota ceruice. Nam in ea vis eſt vt rictu cōprehenſā vellat: & vocat gemitu, id eſt certo latratu gemitui ſimili, dominū. ſ. venatorē, morantem ſ. ferire cuſpide aprum quē tenet: & eripit ſe ſup. dño. i. ab ictu dñi, retinēti. ſ. ferā. Cū. i. q̄n ira ſpirat. i. affectat, ſanguinē, neſcit tegi. i. occultari & diſſimulari: tñ tegatur. ſ. a me. Aſpice. hoc ad ſeipſum dicit. aſpice vt. i. qualiter, coma grauis. i. moleſta aut impexa & ita grauis puluere, obruat vultꝰ mœſtos fratris tui: q̄. i. q̄tū fœda barba iaceat. ſ. illi: p̄ſtetur fides. i. credatur mihi: iuuat ſup. me, videre fratrē: quia vt p̄xime ſequēs chorus explanabit viſo fratre in gratiā redijt. Itaq; cōuerſus ad fratrē dicit. O frater ſup. redde mihi cōplexꝰ expetitos: quicquid irarū fuit. ſ. inter nos: tranſierit. ſ. in obliuionem: Sanguis. i. neceſſitudo ſanguinis, ac pietas. i. pius neceſſarioq; cultus colātur ex hoc die. i. poſt hac. Odia dānata. ſ. ab oibꝰ bonis, excidāt ais. ſ. noſtris. Ad hoc Thyeſtes. Ego o Atreu poſſem diluere. i. excuſatione quadā purgare, cūcta. ſ. mihi obijcienda, q̄ in te fecerim: niſi fores. i. eſſes talis. ſ. tā placabilis in me: ſed fateor fateor. ſ. cū dolore: admiſi oia q̄ credidiſti. ſ. de me. Pietas. ſ.

Quales mei ſunt: lętus & partem imperi
Capeſſe frater: maior hæc laus eſt mea
Fratri paternum reddere incolumi decus.
Habere regnum caſus eſt: virtus dare. Thy.
Dii paria frater pretia pro tantis tibi
Meritis rependant: regiam capitis notam
Squalor recuſat noſter: & ſceptrum manus
Infauſta refugit. liceat in media mihi
Latere turba. Atr. recipit hoc regnũ duos. th.
Meum eſſe credo: quicquid ē frater tuũ. Atr.
Quis influentis dona fortunę abnuit? Thy.
Expertus eſt quicunq; q̃ facile effluant. Atr.
Fratrem potiri gloria ingenti vetas. Thy.
Tua iam peracta gloria eſt, reſtat mea.
Reſpuere certũ eſt regna cõſilium mihi. Atr.
Meam relinquã: niſi tuã partẽ accipis. Thy.
Accipio: regni nomen impoſiti feram:
Sed iura & arma ſeruient mecum tibi. Atr.
Impoſita capiti vincla venerando gere.
Ego deſtinatas victimas ſuperis dabo.

tua, hodierna. i. quã hodie oſtendiſti mihi, fecit cauſam meã peſſimã: quia nõ potero dicere me ea feciſſe in fratrẽ peſſimũ ſed optimũ. Is ſup. eſt prorſus. i. porro verſus & in omnẽ partẽ, nocẽs: quicũq; viſus eſt nocens tã bono fratri. Agẽdũ eſt. ſ. mihi, lachrymis. i. vera recõciliatio lachrymis impetrãda. Tu primus. ſ. oim mortaliũ, vides me ſupplicẽ: hæ manus. ſ. meę, iniunctæ. i. immiſſæ, pedibus ſ. tuis. i. amplexantes nõ genua ſed pedes tuos, p̃cant te ſup. vt, ira ponaẽ. i. deponaẽ oĩno: & timor abeat. i. euaneſcat eraſus ex aio. o frater accipe hos. ſ. filios meos Phyliſthenẽ & Tantalũ, innocentes. ſ. in te, obſides fidei. ſ. paternę. Atreus quaſi nõ paſſus tãtam humiliationẽ inquit: Aufer manꝰ a genibꝰ: nõ dicit a pedibus vt ille per humilitatẽ dixerat: & pete potiꝰ amplexus meos. ſ. q̃ genua: q᷑ amplexus petunt amici fere æquales, genua ſupplices. Vos quoq; tot iuuenes, quia quatuor aderant, duo filij Atrei pro patruo miſſi & totidẽ Thyeſtis, pręſidia ſenum. i. in quos nos ſenes vt in tuta p̃ſidia recũbimus, pẽdete collo meo. O frater exue veſtẽ ſqualidam: & parce oculis nr̃is. i. noli lugubri iſto veſtitu me ad lachrymas ꝓuocare: & cape ornatus ſup. tales, quales mei ſunt (ergo prius de vultibus mœſtis fratris, nõ de ſuis locutꝰ eſt) & tu lętus capeſſe partẽ imperii pro imperij. Hęc laus mea. ſ. reddere fratri icolumi decus. i. regnũ paternũ, ẽ mihi maior. i. p̃cipua: aut maior q̃ ſi ſolus regnẽ. q᷑ habere regnũ eſt caſus. i. beneficiũ fortunæ: & certe dei: per quẽ reges regnãt. dare regnũ eſt virtus. ſ. dãtis. Thyeſtes aũt recuſans regni inſignia aut ſimulãs ſe recuſare inqt. o frater, dij repẽdãt. i. p̃ſoluãt tibi pretia. i. p̃mia, paria. i. cõdigna, pro tãtis meritis. ſ. tuis in me. Squalor nr̃, recuſat. i. acceptare nõ vult, regiã notã capitis. i. inſigne regale capiti imponẽdũ, vt eſt diadema & corona: & manus infauſta refugit ſceptrũ. i. virgã regalem. liceat. i. permittaẽ mihi, latere. i. ignoto eſſe, in media turba. i. frequentia populi. Ad hoc Atreus. Hoc regnũ, cõtra naturã aliorũ, recipit duos. Thy. O frater: ego credo eſſe meũ, quicqd eſt tuũ q. d. ſatis eſt mihi te regnare. Atre. Quis abnuit. ſ. vnq̃, dona fortunę influentis. i. ſe vltro offerentis? q. d. nullus. Thyeſtes tñ cõtra prudenter reſpõdet. Abnuit ſup. is quicunq; expertus eſt, q̃. i. q̃ũ facile effluãt. ſ. dona fortunę. Vetas? iterrogatiue: aut tu vetas, fratrẽ hoc eſt me, ſed plus põderis ẽ in noie fratris, potiri ingẽti gloria: qualis eſſet dediſſe regnũ. Reſpõdet Thyeſtes Tua gloria eſt iã peracta. i. cõſummata quia obtuliſti mihi regnũ: mea. ſ. gloria reſtat. ſ. agenda vt recuſem: nã certũ conſiliũ eſt mihi reſpuere regna. Ad quod Atreus. Ego relinquã meã partẽ. ſ. regni: niſi accipis tuã. Thy. Accipio. ſ. partẽ meã. ego ferã nomẽ regni impoſiti. i. qd impoſuiſti mihi inuito: ſed iura & arma ſeruiẽt tibi mecũ. i. vt & ego. Ad id Atreus. Gere vincla. i. redimicula, impoſita capiti. ſ. tuo venerando. q. d. digno imperio: hoc eſt diadema quæ eſt faſcea linea aut biſſina cui corona imponi ſolet: ego dabo ſuperis victimas deſtinatas. i. addictas & votas pro reditu tuo.

PLagis. Iam cognita eſt deliberatio Thyeſtis cũ filijs vt vadat ſecuro aio ad accipiendũ regnũ. illum aũt venientẽ videns Atreus frater intra ſe dicit ꝓpter licentiã quã habebat: vt in fratrẽ ſęuire poſſet: Iã mihi capta eſt fera q̃ ꝓtinus erit dilaniãda: ſed vix poſſum me continere quin impetũ faciã in fratrẽ, quẽ tanto odio ꝓſequor: demũ delibérat diſſimulare irã: vt atrocius ſæuire poſſit. Plagis diſpoſitis. diſtentis retibus. Fera. ipe Thyeſtes. Vna. ſimul. Indolẽ. filios ipſius q patrẽ ſuũ vultu referũt. Indoles eñ ſignũ virtutis qd apparet in adoleſcẽte. In tuto. in poteſtate mea: quia primo dubitabã poſſe habere eũ. Totus quidem. cum filijs. Vix tempero. quaſi non poſſum cõtinere me: quin manus in eũ inijciam. BERN. Indoles.

Frętnos. vix poteſt frętnari: trãſlatio ſumpta eſt ab equo. Sic cũ. Adaptat pulchrã ſimilitudinẽ: quẽadmodũ canes venatici, viſa fera vix poſſunt retineri quin impetũ faciant: ſic Atreus vix ſeip̃m tẽperabat. Veſtigat. p veſtigia ſequiẽ. Vmber. canis venaticus de Vmbria q̃ pars ẽ Italiæ, vbi eſt Vrbinũ ciuitas. Sagax. acutus ad inueſtigandũ: vñ ſagus & ſaga diciẽ & præſagire diuinare. Loro. fune: qd & copula dicitur latine.

Scrutaẽ. inquirit. Preſſo. in terrã inclinato. Suẽ. aprũ. Paret. obtemperat. Tacito. dũ a longe ſentit ferã nõ clamat: ſed qñ ꝓpe eſt vellet ipſam inuadere. Dñm. venatorẽ mõſtrãtem. Tegi. diſſimulari. Tñ tegatur. occulteẽ q̃uis ſit difficile: vt poſſim facere maius ſcelus. Aſpice. facta deliberatiõe vertit ſe ad fratrẽ tali modo. Grauis. triſtis. Squalore. ſitu & pędore. & a ſquamis diciẽ. Iaceat. inculta ſit. Præſteẽ fides. facias mea ipm credere q; amẽ ipm. & dictis iſtis verbis occurrit illi cõplexũ ferẽs: vñ Thyeſtes viſa pietate fratris fatendo ſcelus ſuũ veniã petit. Pietas tua. amor fraternus quẽ in me demõſtras: facit cãm meã inexcuſabilẽ quia peius eſt peccare in bonũ q̃ in malũ hoiem: qd voluit Tullius: Nulli eſſe nocendũ, niſi laceſſitus iniuria.

Lachrymis.nõ alia cõmiſeratione vtar:niſi q lachrymis veniã petã. Eraſus.penitus depoſit⁹. Obſides. hos filios meos do tibi pignus pacis. A genib⁹. Atreus vidẽs fratrẽ ſupplicẽ eũ erigit,iubetq̃ meliora ſperare. Parce oculis.quia offendis aſpectũ meũ his veſtibus. Habere regnũ.maior eſt laus dare regnũ q̃ ſi reti
Repẽdere. nerẽ.nã eſſe regem eſt caſu non virtute:ſed quãdo quis donat,illud eſt magni animi. Rependent.tractũ eſt ab antiquis q pecunias pendebãt:vñ etiã pendere pœnas dicit. Notã.inſigne,coronã,& diadema:nõ cõuenit mihi q habeã regis inſignia. Infauſta.infelix. Latere.iacere q̃ſi vnus de plebe. Effluant.ſ.dona fortunę. Vetas.phibes mihi tãtũ honorẽ & gloriã q dicar reſtituiſſe tibi regnũ. Fratrẽ.ſ.me. Peracta.pfecta. Reſtat mea.q̃ erit ſi recuſo regnũ q dicat me potuiſſe habere regnũ & noluiſſe. Impoſiti.ſ.a te mihi. volo noie & te habeas iura mecum: vt ſis ſup arma & leges. Vicula.diadema. accipe inſignia regis:ego vero interea ſacrificabo dijs immortalibus votas victimas.

DANI. ¶Plagis.Secũdus dialogus huius carminis eodẽ inſcriptus metro.Iam iã cogunt malorũ copiæ: iam canit
Plaga. receptui a fratribus Tãtaleis.ſed recto prius agit dolo vt acrius coaleſcat flãma odiorũ. Plagis.Plaga prima breui nod⁹ retis:accipit tñ pro rete,& pro ſyndone.Varro.Chlamydes,plagæ,vaſa aurea.huius diminutiuũ plagula. Sic cũ feras veſtigat. Sophocles inducit Vlyſſem ita inueſtigãtẽ veſtigia Aiacis & circa ei⁹ tentoriũ indagãtẽ vt ſolet lacęna canis ferã ſagire atq̃ inueſtigare. quare vtitur verbis venaticis & ad inueſtigandã ferã omnino pertinẽtib⁹,vt facit hic Seneca. Veſtigat.qđ gręci dicũt ιχνευειν και μετερχεσθαι. ιχνηλατειν. Sa
Vmbria. gax vmber. κυνευριν και θηρωμενος.Vmber ab Vmbria q̃ Italiæ pars:incipit ab apennino & extẽdit in Adriaticum vſq̃ ſinũ ab vmbra Apennini dicta.canes habet fere ſagaciſſimos inueſtigandiſq̃ feris ſolertiſſimos.
Roſtrum. Roſtro.rictu ptẽſo.nõ mõ de auib⁹ ac cæteris animalib⁹ roſtrũ dicit ſed de ipo quoq̃ hoie.Plaut⁹. Ad vſq̃
Obſes. roſtrũ hois. Obſides.Obſes pprie q dat alterius impio vt deficiẽte datore a fide puniatur a recipiente.datur autem in obſidione & conflictu.

ASCEN. Credat hoc quiſq̃.Quia nõ eſt vero ſimile hominẽ tam ſæuũ & tãta mala paſſum in gratiã rediſſe:docet poeta eã eſſe vim neceſſitudis & pietatis vt vel inuitos reconciliet:iſta tamẽ gratia nõ eſt diu duratura. Ordo eſt. Credat.i.credere ne poſſit quiſq̃ hoc.ſ.q ille ferus & acer, nec potens.i.impotens mentis .i. q nequiuit imperare aio ſuo,videlicet Atreus truculentus,hęſit.i.immorat⁹ eſt veſtigijs fixis, ſtupefact⁹ aſpectu fratris .ſ. Thyeſtis.Nulla vis eſt maior vera pietate.i.neceſſariorũ inter ſe obſeruãtia & cultu. Iurgia inimica durãt externis:ſed nõ conſanguineis.amor verus tenebit.ſ.iterũ,quos tenuit.ſ.ſemel:hoc eſt neceſſitudine coniuncti tametſi ad tps diſſidẽt tãdẽ in gratiã ſemp redeũt.Cũ.i. poſtq̃ ira agitata magnis cauſis:vt inter Atreũ & Thyeſtẽ:rupit gratiam,& cecinit.i.claſſicis indixit bellũ,cũ turmę.ſ.equitũ, leues.i.veloces,ſonuere fręnis.ſ.ferratis: & enſis fulſit agitatus hinc illic.i.a diuerſa acie:quẽ.ſ.enſẽ,Mauors.i.Mars, furibundus mouet crebro ictu,cupiens.i.ſitiens ſanguinẽ recentẽ.i. recentius fuſum:tũc ſup.pietas opprimit ferrũ: & ducit negãtes.i.etiã inuitos ad pacẽ, manib⁹ iũctis ſ.inter eos in ſignũ reconciliationis: vt fiebat per Sabinas iter ſoceros & generos filiarum raptores.Quis deus(q.d.nõ ali⁹ q̃ pietas:ergo pietas dea:& licet de ea intelligat,tñ in maſculino genere loqt vt Maro de Venere ęnei. ij. Deſcẽdo ac ducẽte deo &c.)fecit ſubitum ociũ.i. tranquillitatẽ, e tanto tumultu,quantus erat inter Atrea & Thyeſtẽ: Arma belli ciuilis,immo plus q̃ ciuilis qa inter fratres,crepuere mõ.i.paulo añ p Mycenas.Matres pallidæ.ſ.prę timore,tenuerunt.i. retinuerũt ne ruerent in pſlia,natos.i.filios ſuos:vxor quæ nõ potuit tenere maritũ,timuit marito armato,ne.ſ.fortiorẽ offẽdat:aptius ergo dicit tenuere natos:q̃ vt quidam legũt, timuere aut tremuere natis.mõ dicit cũ ẽſis ſordid⁹.i. ſorditat⁹ & rubiginoſus effectus, vitio pacis quiete.i.nõ ſinentis arma moueri, ſeqret inuitus i.licet inuitus,manũ.ſ.ciuis in ciuẽ:& fratris in fratrẽ &c.Ille.i.quiſpiã e ciuibus,certabat re-

Sapphici:& vnus Adonius.
CHORVS.

Credat hoc quiſq̃:ferus ille:& acer
Nec potẽs mentis truculẽtus Atreus
Fratris aſpectu ſtupefactus hęſit.
Nulla vis maior pietate vera eſt.
Iurgia externis inimica durant:
Quos amor verus tenuit:tenebit.
Ira cum magnis agitata cauſis
Gratiam rupit:cecinitq̃ bellum:
Cum leues fręnis ſonuere turmę:
Fulſit hinc illinc agitatus enſis:
Quem mouet crebro furibundus ictu
Sanguinem Mauors cupiens recentem:
Opprimit ferrum:manibuſq̃ iunctis
Ducit ad pacem pietas negantes.
Ocium e tanto ſubitum tumultu
Quis deus fecit:modo per Mycenas
Arma ciuilis crepuere belli:
Pallidæ matres tenuere natos:
Vxor armato timuit marito:
Cum manum inuitus ſequeretur enſis
Sordidus pacis vitio quietę.
Ille labentes renouare muros:
Hic ſitu quaſſas ſtabilire turres:
Ferreis portas cohibere clauſtris

Ille certabat pauiduſq́ pinnis:
Anxię nocti vigil incubabat.
Peior eſt bello timor ipſe belli.
Iam minę ſęui cecidere ferri:
Iam ſilet murmur graue claſſicorum:
Iam tacet ſtridor litui ſtrepentis.
Alta pax vrbis reuocata lętę.
Sic vbi ex alto tumuere fluctus
Brutium pontum feriente coro:
Scylla pulſatis reſonat cauernis
Ac mare intortum timuere nautæ:
Quod rapax hauſit reuomit Charybdis:
Et ferus cyclops metuit parentem:
Rupe feruentis reſidens in ætnę
Ne ſuperfuſis violetur vndis
Ignis æternis reſonans caminis:
Et putat mergi ſua poſſe pauper
Regna Laertes Ithaca tremente.

nouare muros labentes.i.labãtes vetuſtate & tpis edacitate:hic.i.alius certabat, ſtabilire.i. ſtabiles efficere,turres.i. ꝓpugnacula murorũ,quaſſas ſitu.i.mucore & lanugine immũda ob neglectũ cultũ:& ille.i.alius pauid⁹ certabat cohibere.i.clauſas tenere,portas.ſ. vrbis,clauſtris .i. vectib⁹ & repagulis ferreis,& pinnis.i.minis murorũ:& vigil.i. pars ciuiũ vigilijs deputata,incubabat.i.operã ſuã nauabat,nocti anxię.i. vigilię nocturnę quã cũ anxietate agebat:anxię dicit, quia ipſe timor belli,eſt peior.i.nocentior,bello.ſ.ipo:qđ ſepe parũ aut nihil nocet: cũ met⁹ & multum & ſemp cruciet. Iã aũt p reconciliationẽ fratrũ, minæ ferri ſęui cecidere.i.ſedatæ ſunt:& graue murmur claſſicoꝝ.i.bellicũ canentiũ,ſilet iã: & ſtridor litui.i.tubę clariſonæ & incuruę I morẽ litui.i. baculi auguralis, & nũc epiſcopalis:ſtrepentis prius,tacet iã. Pax alta.i.magna vt ſperabaẗ, vrbis.ſ.Mycenarũ,lętæ, ob pacẽ,ſup.ẽ reuocata iã. Sic. affert ſimilitudinẽ maris ex turbulẽta tẽpeſtate tranquilli: deſcribẽſq́ prius cõmotionẽ, dicit. Sic vbi.i. poſtq̃ fluct⁹.ſ.marini tumuere ex alto.ſ.mari,& hoc coro.i. vento illo q etiã caurus dicitur & eſt vehemens,feriente.i. agitante pontum Brutiũ.i.qđ alluit Brutiorũ i Italia orã: Scylla.i.anguſtus ille locus inter ſcopulos in mari ſiculo periculoſos,reſonat:qa catulos dicitur habere in vtero:cauernis.i.cõcauis ſcopulis,pulſatis a fluctib⁹:ac nautę timuere mare intortũ.i. vi abſorptũ:alij legunt in totũ : ſed malim intortũ:quia qđ Charybdis,altera vorago maris eiuſdẽ/periculoſa,rapax.i.aquarũ & nauiũ, hauſit.ſ. ſemel,reuomit.i.iterũ emittit. Et cyclops.ſ.Polyphemus ferus,iã euulſo oculo,reſidẽs in rupe ætnę.ſ. montis Sicilię feruẽtis,qa ſemp ardẽtis,metuit parẽtẽ.i.patrẽ ſuũ Neptunũ:hoc eſt mare:ne ignis reſonãs æternis caminis.i.fornacib⁹ hoc loco, violeẗ vndis ſupfuſis:& Laertes.i.quiſq́s rex eſt Ithacæ,paup:quia paruę & ſterilis regiũculæ dñs:putat ſua regna poſſe mergi:Ithaca tremente.i.a facie ventorum.

CRedat. Viſum eſt queadmodũ Thyeſtes reuerſus eſt in regnũ:ibiq́ chorus laudat pacẽ inter frẽs: BERN.
dicitq́ ꝙ pene eſt impoſſibile ꝙ ius ſanguinis/& naturæ nõ cogat ad cõcordiã neceſſitudine con-
iunctos:perſiſtitq́ in cõparatione maris qđ ceſſantib⁹ ventis trãquillũ efficiẗ:ita Atreus q nup pa-
rabat tantũ bellũ, viſo fratre totã irã depoſuit. Credat.quaſi dicat eſt incredibile. Impotẽs.ita in-
ſanus:ꝙ nõ videat quid faciat. Otiũ.miraẗ vñ facta ſit tam ſubita pax cũ eſſet tant⁹ apparatus belli. Sor-
didus.rubiginoſus quia diu non fuerat exercitatus. Inuitus.difficulter euaginabaẗ cũ rubiginoſus eſſet. Il-
le.ali⁹. Cadẽtes.labẽtes muros reficiebat. Situ.a ſino.qñ relinquunẗ & deſeruntẗ aliqua loca iculta naſciẗ mu- Situs.
cor q ſitus diciẗ. Cohibere.ſtringere & claudere. Vigil.cuſtodiã nocturnã faciẽs. Claſſicoꝝ.ſonoꝝ tubę q
danẗ militib⁹ ad bellũ. Litui. tuba eſt retorta:aliqñ baculus augurũ quo tẽplũ in aere deſignabãt. Alta.ma-
gna ꝙ iã videbaẗ fundata & ſtabilita. Sic vbi.adaptatio cõparationis:qñ videmus crebreſcere vẽtos omne
mare turbaẗ:ceſſantib⁹ aũt illis fit tranquillitas. Corus.ſine aſpiratione prima ꝓducta vẽt⁹ eſt q & caurus di- Corus.
ciẗ. Brutiũ.populi Calabrię fũt Brutij ad fretũ ſiculũ vt ſcribit Ply. Hauſit. euomuit & ad ſe traxit. Ferus
cyclops.Polyphemus fuit Neptuni filius ex Thoſa filia Phorci vnũ in media fronte habẽs oculũ:eo dicente Polyphe-
apud Ouidiũ li.xiij.Metamor.Vnũ eſt in media lumen mihi fronte:ſed inſtar Ingentis Clypei:q greges mul- mus.
gebat & ſolus ab antro lapidẽ tollebat,quẽ viginti boũ paria mouere nequiſſent.hic habitauit Aetnã mõtẽ in
medio Sicilię ꝑpetuo incẽdio clarũ:vñ dicit ꝙ dubitabat ne pater ſuus Neptun⁹ mitteret aq̃ vſq́ in ętnã mõ-
tẽ qui lõge eſt a mari. Feruentis.ſemp ardẽtis:vt dixim⁹:quia ibi ſunt venę ſulphureę. Laertes.pater Vlyſ- Laertes.
ſis q regnauit in iſula Ithaca.de qua Ply.li.iiij.Añ leucada Achaia poſita eſt in qua mõs eſt Neritos,timebat
ne mergeretur.

℃ Credat. Sextũ carmẽ metro ſapphico ſicut Nat⁹ Euryſtheus in Hercule.Chorus laudat pietatẽ q̃ oẽm mali- DANI.
tiã vincit:oẽm ſimultatẽ extermiat:fugat diſſidia: & altercãtes cõponit.Hęc eadẽ facit vt Atreus cũ Thyeſte
in gratiã redeat. Pietate.Eſt aũt pietas e diffinitiõe Ciceronis ps iuſtitię q̃ debeẗ parẽtib⁹ & cõſãguineis.gręce Pietas.
ευσεβια.id qđ perſtrinxit Phalaris Agrigẽtinus ad Paurolã ſcribens σε μ ουνεσ ττου τοσ και ευσεβιο μεμνη
στ τωυ γεγ ινοτοι.Pietatẽ deã coluerũt Romani,inde pius religioſus. Poeta.dij meliora pijs. Pietas patiens Pij.
eſt:nulli iraſciẗ:& nullis moueẗ iniurijs:& quia benigna eſt miam ſemp facit.hæc Hieronym⁹ ſanct⁹ meminit. Iurgium.
Iurgia.inter beniuolos & ꝓpinquos leuis concertatio diciẗ proprie iurgiũ.Cicero. Admiror nõ rerũ ſolũ ſed Labare.
etiam verborum elegantiam:ſi iurgãt inquit:beniuolorum concertatio,non lis inimicorum iurgium dicitur. Murorum,
Labẽtes muros.labãtes. Labare enim cũ ruina cadere: vt Labat ariete crebro ianua.Muros extruere & mo- Turrium,
liri primus inſtituit Thraſon.Cyclopes primi ex ſui magnitudine turres ædificarũt.Vectem clauſtris aptauit Vectium in-
primum Cinyra Agriopæ filius. uentores.

ASCEN. ¶ Si ſuæ &c. Proſequit alterã ſimilitudinis partem de trãquillitate ſubſecuta dicens. Si ventis ſuæ vires cecidere. i. ſi vis ventorũ ceſſauerit, pelagus recũbit. i. ſubſidit, mitius. i. tranqllius, ſtagno. i. aqua ſtagnanti: tũc ſup. alta. i. elata maria (q̃uis videat poſſe dici alta nauis) ſtrata. i. ſedata, patuere. i. peruia facta ſunt, cymbę. i. modicę naticulę, ludenti. i. ſecure ſe cum vento cõmittenti: quę ſcilicet alta maria, aut alta nauis ſpatioſa velis fuſis hinc & hinc. i. ab vtroq; latere, timuit ſecare. i. ſulcare & p media trãſire. Et vacat. i. vacuũ alienis curis tp̃s ẽ, numerare piſces merſos. i. q derelicti ſũt cũ p̃us eſſent merſi, hic. i. eo loco: vbi cyclades inſulę maris ęgęi, motę mõ. i. paulo ante, ſub ingenti pcella. i. vnda vẽtoſa, timuere pontũ. i. ne penitus abſorberent aut inuoluerent ponto. i. mari. Hanc ſimilitudinẽ ad mores applicans oſtendit ſtat⁹ huiuſmodi nõ eſſe ſtabiles: ideoq; magnos nõ eſſe magnopẽ expetẽdos: dicẽs. Nulla ſors. i. cõditio vitæ eſt longa, i. diutina: dolor ac voluptas cedũt iuicẽ. i. mutuo: ſed ſup. voluptas breuior ſup. eſt: quia in hac vita plus aloes q̃ mellis habet: & cauſa ẽ, quia dolor dolorẽ nõ expellit: vt voluptas voluptatẽ. quia vt dicit Horati⁹. Nocet empta dolore voluptas. nulla eñ hic voluptas tanta q̃ nõ partat ſui faſtidiũ ſi longa ſit. dico hic: quia in cælis eſt inſatiabile bonũ. Breuis hora. i. momentũ tpis, pmutat ima ſummis. i. q fuerũt infimi facit ſummos. Ille. ſ. monarchæ mũdi ſiue Auguſt⁹, ſiue Alexãder, ſiue ali⁹ quiſpiã, q donat fronti diadema. i. diſtribuit regna: quẽ gẽtes nixę. i. nitẽtes genu, tremuere: & ad cui⁹ nutũ. i. ſignũ voluntatis capite factũ, Mœd⁹ & Indus phoebi. i. ſolis propioris. ſ. accola, & Dacæ populi ſeptẽtrionales bellicoſi & pnicib⁹ equis freti, minati. i. minari ſoliti, parthis etiã equo valentibus & fuga confidentibus, equitẽ. ſ. ſuũ meliorẽ, poſuere. i. depoſuere bella: qa ad Auguſtũ remiſerũt Parthi & Mœdi ſigna Craſſo ablata: & Indorũ rex dona p pace redimenda miſit: & per Pollionẽ Delmatæ & multi alij in ſeptẽtriõe deuicti ſunt: tamẽ ĩpe impius tenet, hoc ẽ tenuit olim ſceptrũ, & tenet. ſ. i amicitia & fide, anxius, dynaſtas id ẽ optimates: quia vt dicit Salluſtius, Regibus boni q̃ mali ſuſpectiores ſũt: ſempq; ijs aliena virtus formidoloſa eſt. & metuit caſus rerũ mobiles: & tp̃s dubiũ: quia oĩa immutans. O vos quibus rector maris atq; terrę, hoc eſt deus verus (nã ſecũdum fabulas nõ vnus eſt dominus terræ & maris) dedit magnũ ius necis. i. mortis atq; vitę, ponite. i. deponite vult⁹ iflatos atq; tumidos: qa qcqd minor. ſ. vobis extimeſcit a vobis, hoc dñs maior minatur vobis, aut deus aut hõ. Omne regnum. ſ. huius mundi eſt ſub regno grauiore, hoc eſt potentiore: quia ſi non habet hic grauius habet in cælo. Omnis enim potentatus per ordinem ad deum redigitur. Dies fugiens id ẽ occidens vidit hunc iacentem id eſt depreſſum, quem dies veniens id eſt oriẽs, vidit ſuperbum. ſic Maro aut Auſonius de roſa.
Quam modo naſcentem rutilus conſpexit heous Hanc rediens ſero veſpere vidit anum. Quia vt ibidẽ dicitur. Quã longa vna dies aetas tam longa roſarum eſt. & tã cito ſet aut hoc pncipatũ. qui ſi ad ęternitatẽ reſpexo

Si ſuę ventis cecidere vires
Mitius ſtagno pelagus recumbit:
Alta quę nauis timuit ſecare
Hinc & hinc fuſis ſpatioſa velis
Strata ludenti patuere cymbæ.
Et vacat merſos numerare piſces
Hic vbi ingenti modo ſub procella
Cyclades pontum timuere motę.
Nulla ſors longa eſt: dolor ac voluptas
Inuicem cedunt: breuior voluptas.
Ima permutat breuis hora ſummis.
Ille qui donat diadema fronti:
Quem genu nixę tremuere gentes:
Cuius ad nutum poſuere bella
Mœdus: & Phœbi propioris Indus.
Et Dacę Parthis equitẽ minati:
Anxius ſceptrum tenet: & mouentes
Cuncta dynaſtas: metuitq; caſus
Mobiles rerum dubiumq; tempus.
Vos quibus rector maris atq; terrę
Ius dedit magnum necis atq; vitę:
Ponite inflatos: tumidoſq; vultus.
Quicquid a vobis minor extimeſcit
Maior hoc vobis dominus minatur.
Omne ſub regno grauiore regnum eſt.
Quem dies vidit veniens ſuperbum:
Hunc dies vidit fugiens iacentem.
Nemo confidat nimium ſecundis:
Nemo deſperet meliora lapſis:
Miſcet hęc illis prohibetq; Clotho
Stare fortunam. rotat omne fatum.
Nemo tam diuos habuit fauentes
Craſtinum vt poſſet ſibi polliceri.
Res deus noſtras celeri citatas
Turbine verſat.

rimus: etiam cui longiſſimus hic eſt,multo breuior eſt.Nemo confidat nimium ſecundis.i.pſperis rebus: ne
mo lapſus,aut vt plures legunt,nemo deſperet meliora lapſis.ſ.rebus.i.quæ iam ceciderint:quia Clotho idē
parca tenax veri vt dicit Flaccus,miſcet hæc.i.lapſa,illis ſcilicet ſecundis:vnde legendum lapſis nō lapſus:
& prohibet fortunam ſtare.i.in eodem ſtatu permanere:& fatum rotat.i.obuertit omne.i.omnē rem: aut Clo
tho rotat.i.circunuoluit & immutat,omne fatum:tam proſperum q̄ aduerſum. Nemo habuit diuos.i. deos,
tam fauentes: vt poſſit polliceri.i.certe promittere ſibi craſtinum.ſ.diem:quia deꝰ verſat res noſtras.i. huma-
nas,citatas.i.agitatas & commotas,turbine.i.circunuolutione aut impetu,celeri.

¶ Si ſuæ.quemadmodum ceſſantibus ventis tranquillitas redit:ita veniente pietate totum bellum cecidit in BERN.
ter fratres. Mitius.trāquillius. Strata.æqualia.vndæ maris æquales ſunt quādo eſt pacatum iter per ma-
re: tunc paruæ nauiculæ nauigabant,qđ vix magnę naues ſecare prius audebant. Cyclades. inſulæ in ma-
ri ægęo de quibus ſupra diximus. Nulla ſors.adiungit notabile dictum q̄ nihil ſit certi & firmi in vita iſta:
vnde chorus monet ne quis ſuperbiat in ſorte humana quæ nullo modo eſt durabilis. Nulla ſors longa.nul
la cōditio vitæ perpetua. qđ voluit Naſo in triſtibus. Ludit in humanis diuina potētia rebꝰ: Et certā præſens
vix habet hora fidem. Diadema.a dieo/circūligo: pannus eſt ligatus capiti ſub corona. Nixæ genu.incli
natæ & inflexæ ad venerationem. Nutum.voluntatem.nutum ſignū capitis appellamus. Mœdus. Re- Mœdia.
gio eſt in Aſia cōtermina Aſſyriæ & Perſiæ,atq; mari Hyrcano:Mœdia cognominata a Mœdo Medeę filio.
Indus.India regio eſt orientalis Aſiæ terminus vt omnes teſtantur.ab Indo flumine nomē aſſumpſit.itaq; India.
ab oriente incipiens vſq; ad Aſiam ex occidentali parte protēditur:ex meridiana vſq; ad indicum mare: ex
ſeptētrione vſq; ad Caucaſum. Dacæ.populi extremi in ſeptentrione. Anxius.qui habet regnum,perpe-
tuis curis vrgetur. Mouentes.omnia perturbātes.vt Vergi. Auri ſacra fames quid nō mortalia cogis pecto
ra? Mobiles.incertos. Rerum. ſtatus ſui.ille qui potens eſt timet ne gradu ſuo deijciatur. Dubium.nō ſu
mus certi quid in futurum habituri ſumus. Vos.monet principes vt ſeipſos cognoſcant:nec velint ſuperbi
re quia neſciūt quid poſſit accidere illis:ſubijcitq; verba digna lōga memoria. Lapſis.iacentibus. Clotho.
vna ex tribus parcis miſcet,& permutat omnia.Nunc vnus proſperam fortunam modo aduerſam habet.
Stare.perſeuerare. Rotat.voluit. vnde fortuna dicitur in rota. Fatum.omnem conditionem hominis.
Turbine.volubilitate.

¶ Ludenti cymbæ.Maria inqt quæ prius timuit ingens & ſpacioſa nauis,patuerūt & facilē curſum præbue- DANI.
runt ludenti cymbę poſtq̄ ſunt tranquillata.ita pſpera & felici aura pietatis ſtrata eſt omnis pcella crudelitatis
intra fraterna pectora.Cymba eſt paruum nauigiū:a cuiꝰ ſimilitudine vaſa cymbia vocitant̄ ſcribēte in ſexto Cymba.
Theodoſio.eiꝰ inuentores fuerunt Phœnices. Affranius.Cymbam piſcatoriam cōſcēdo.& Cicero.Cymba Cymbia.
rum ante pedes multitudo. Nauis inuēta eſt primō in mari rubro a rege Erythra. Diadema.inſigne & orna- Nauis inuē
mentū capitis regij. Liber pater primꝰ inuenit vna cum triumpho. Nixę genu. vt ſolent Perſæ q flexo popli tor.
te oſculantur pedes regum.hac ſalutatione adeunt regem ſuum Perſæ. Phœbi propioris.nō q̄ propinqui- Diadema-
or ſit terræ ſol in vna q̄ in alia parte orbis:ſed quia directis radijs maiores affert ęſtus q̄ vbi ferit obliqs. Atha tis inuētor.
lantici populi ſub ipſo oriēte collocati ſolē oriētem ſingulis diebus execrantur propter nimios ęſtus. vltra hos Perſarum
populos loca ſunt inhabitabilia. Clotho(tho ſemp producitur)eſt vna ex parcis.qui credit etiā hoc nomie adoratio.
eſſe Nympham fallitur.ſiquidem Heſiodus in ſua Theogonia appellat Dotho non Clotho.ibi author gręcꝰ Athalārici.
omnium Nereidum nomina proſequitur. Clotho.

Actus Quartus.
Trimetri Iambici.
NVNTIVS.CHORVS.

QVis me per auras turbo præci
pitem vehet?
Atraq; nube voluet:vt tantum
nefas
Eripiat oculis?o domus Pelopi quoq;
Et Tantalo pudenda.Ch.quid portas noui?
Nū.Quęnā iſta regio ē?Sparte & argos ipioſ
Sortita fratres?& maris gemini premens
Fauces Corinthus?an feris Hiſter fugam
Præbens Alanis?an ſub ęterna niue
Hyrcana tellus?an vagi paſſim Scythę? Ch.
Quis hic nefandi eſt conſcius mōſtri locus?
Effare:& iſtud pāde quodcunq; eſt malum.

QVis me per auras &c.Quia inhuma ASCEN.
nia & obſcœna viſu nō fiunt palā
ſed narrant̄ acta in Tragoedijs vt
Horatius in arte pcipit,his verbis
Nec tamē intus Digna geri promes in ſcęnā
multaq; tolles Ex ocul̄, q̄ mox narret facun
dia pręſens.Nec pueros coram populo Me-
dea trucidet. Aut humana palam coquat ex
ta nefarius Atreus &c. ideo inducitur in hoc
quarto actu nuntius q Choro nūtiet imma-
ne facinus Atrei,qui fratris filios trucidarat,
illisq; epulādos coxerat. Mouet aūt in princi-
pio attentionē ex mentis ſuę perturbanōe di
cens.Quia turbo.i. ventorū contrariorū glo
bus qui ſtipulas & alias res cōprehenſas tolle
re ſolet,vehet me pcipitē per auras,& voluet
i.inuoluet me nube atra: vt eripiat oculis ſup
ple meis,tantū nefas:quantū.ſ.iam viderat?
O domus pudenda,quoq;.i.etiam Pelopi &
Tantalo crudelibus tyrannis. Ad hoc Cho-
rus.Quid noui portas.i.apportas?Nuntius
nihil ad Chorū reſpondens,ſed quaſi ſtupo
re correptus inquit.Quęnā eſt regio iſta?ē ne
ſup. Sparte.i.Lacedęmon,& Argos, vrbs re
gia: ſortita frēs impios.ſ. Atreū & Thyeſtē:
& Corinthus pmens.ſ.mole ſua,fauces.i.an
guſtias gemini maris.ſ.Ionij & Aegæi? An
ſup.eſt Hiſter.ſ.fluuius: pbēs Alanis popu-
lis Scythiæ feris.i.immanibꝰ, fugā.i.oppor
tunitatē fugiēdi, cum trās Hiſtrū ſe recepint

cum præda: an ſup. eſt tell⁹ Hyrcana: quę etiam Scytharum eſt regio: ſub niue æterna .i. perenni: an Scythę vagi.i.ij qui nullas habēt domos, paſſim.i. p quoſlibet agros cum pecore vagantes: Chorus intelligens immane facinus eſſe commiſſum dicit. Quis loc⁹ eſt hic.i. apud nos, conſcius monſtri nefandi.i. enormis facinoris: Effare o nuntie: & pande iſtud malum quodcunq; eſt. Nuntius tam Chorum reſpiciens: ſed nondū animo cōſiſtēs inquit. Dicam ſup. ſtatim / ſi animus ſtabit.i. a trepidatiōe ſe firmabit (ſunt qui legāt ſi ſteterit: ſed quia ſequitur remittet nō remiſerit, putem in eodem modo legendū.) ſi corpus rigens.i. horrēs metu, remittet.i. laxabit artus: ſed nōdū remittit, q a imago.i. repſentatio, trucis facti, hæret in vultu.ſ. meo.i. adhuc verſatur ante oculos. o procellæ.i. vētoſę nubes inſanæ.i. magnę & ſine modo agitātes, ferte me procul.ſ. hinc: ferte inquit illo.i. ad eum locum, quo.i. ad quē dies.i. ſol diei effector, fertur raptus hinc.i. ab hemiſphærio noſtro. Ad hoc Chorus petēs expedite narrari inqt. Tu tenes.i. ſuſpēdis, animos.ſ. noſtros, incertos, grauius q̄ ſi rē triſtiſſimā narres: quia ſemp plus timemus mali q̄ ſit. effer i. eloquere: quid ſit quod horres.ſ. dicere: indica authorem. Non quęro quis.ſ. oim malorum ſit.ſ. author: quia non dubito quin alter ſit fratrū: ſed effare ocyus.i. expeditius, vter ſ. fratrum an Atreus an Thyeſtes ſit. Nūtius aūt de authore interrogatus, ex more locum prius explicat. Pars dom⁹ Pelopiæ eſt in ſūma arce, quā tyranni habitare ſolebant, conuerſa ad auſtros.i. meridiem: vñ flant auſtri: cuius.ſ. partis, latus extremū creſcit æquale mōti: atq; p̄mit.i. occulit mole ſua vrbem: & habet ſub ictu.i. vt icere & telis petere poſſit populum.i. ciues, contumacē.i. rebellem regibus ſuis. Tectū immane.i. valde magnū, fulget hic.i. in hac parte regiæ, capax turbæ. i. multitudinis hominū. Cui⁹.ſ. tecti, columnę nobiles.i. inſignes, varijs maculis q̄s marmora quædā habēt, ferūt.i. ſuſtinēt & portāt trabes auratas.i. auro icruſtatas. Dom⁹.ſ. regia, diues.i. opulēta, diſcedit.i. ſecludiť & ſeparať, poſt iſta⁹.ſ. tecta nota vulgo, q̄ populi colūt, in multa ſpatia .i. amplam capacitatē. regia.i. regum ſporū habitatio, patet.i. patēs eſt & ampla: ſed nō cuilibet puia eſt: arcana. i. ſecreta arcens a ſe vulgum, in receſſu imo. i. pfundo, compeſcens.i. coercens ne nimiū luxuriet, nemus vetuſtū.i. lucū antiqua religione ſacrū, valle alta.i. profunda, appoſitorie penetrale.i. qđ eſt penetrale.i. penitior & interior pars regni: nulla arbor q̄ ſolet præbere ramos letos.i. lætificantes ſuo aſpectu, aut q̄ ſolet coli.i. quod dicūt cultiuari, putari dicā, ferro, vt falce, ſup. ē aut nutat illic: ſed taxus arbor ifelix, & cupreſſus arbor funeſta, & ſylua obſcura ilice nigra quia opaca, nutat.ſ. cacumine arborū: quā.ſ. ſyluā, quercus.ſ. quædam ſacra, ſupereminens.i. deſup incūbēs, deſpectat.i. de alto aſpicit lōge: quia multū eſt interſtitij: & vincit.i. ſupat altitudie ſua, aut cingit, nemus. Tantalidę.i. nepotes & filij Tātali: cū tñ poſt Tantalū ſol⁹ Pelops & filij eius

Nun. Si ſtabit animus: ſi metu corpus rigens
Remittet artus: hæret in vultu trucis
Imago facti. ferte me inſanę procul
Illo procellę: ferte quo fertur dies
Hinc rapt⁹. Ch. aíos grauius incertos tenes.
Quid ſit quod horres effer: authorem indica:
Nō quęro quis ſit: ſed vter effare ocyus. Nũ.
In arce ſumma Pelopiæ pars eſt domus
Conuerſa ad auſtros: cuius extremum latus.
Aequale monti creſcit: atq; vrbem premit:
Et contumacem regibus populum ſuis
Habet ſub ictu. fulget hic turbę capax
Immane tectum: cuius auratas trabes
Variis columnæ nobiles maculis ferunt.
Poſt iſta vulgo nota quę populi colunt:
In multa diues ſpatia diſcedit domus:
Arcana in imo regia receſſu patet:
Alta vetuſtum valle compeſcens nemus:
Penetrale regni: nulla quę lętos ſolet
Prębere ramos arbor: aut ferro coli:
Sed taxus & cupreſſus & nigra ilice
Obſcura nutat ſylua: quam ſupereminens
Deſpectat alte quercus: & vincit nemus.
Hinc auſpicari regna Tantalidę ſolent:
Hinc petere laſſis rebus & dubiis opem.
Affixa inhęrent dona vocales tubę:
Fractiq; currus ſpolia Myrtoi maris:
Victæq; falſis axibus pendēt rotę:
Et omne gentis facinus: hoc Phrygius loco
Fixus Tiaras Pelopis: hic prępda hoſtium:
Et de triumpho picta barbarico chlamys.
Fons ſtat ſub vmbra triſtis: & nigra piger
Hæret palude: talis eſt dirę ſtygis
Deformis vnda: quę facit cęlo fidem.
Hic nocte tota gemere ferales deos
Fama eſt: catenis lucus excuſſis ſonat:
Vlulantq; manes: quicquid audire eſt metus

Illic videtur: errat antiquis vetus
Emiſſa buſtis turba: & inſultant loco
Maiora notis monſtra: quin tota ſolet
Micare flamma ſylua: & excelſę trabes
Ardent ſine igni: ſæpe latratu nemus
Trino remugit: ſępe ſimulacris domus
Attonita magnis. nec dies ſedat metum:

regnarint: ſolēt auſpicari.i. auſpicate ſortiri & inire, hinc.i.ex hac quęrcu, aut hoc nemore, regna.ſ. Argiua: & ſolent petere hinc.i.ex hac quęrcu, rebus laſſis & dubijs opē.i. auxilium. Dona.ſ. votiua, inhærent.ſ.quęrcui affixa, videlicet tubæ vocales.i.ſonorę: & currus fracti.ſ.in certamine currulí nō in prælio: nā licet de curru veteres pugnare ſolebāt, tñ quia addit per appoſitionem, ſpolia myrtoi maris.i. q̃ Pelopa p Myrtilū a quo myrtoū mare denomiatū ab Hippodamia obtinuit: & rotæ fixæ axibus falſis, quos Myrtiꝰ pro veris ſuppoſuerat, pretio primi coitꝰ illectꝰ: & oē facinꝰ gētis.ſ. Tantalidū, ſup. pendet. Tyaras.i. infula aut mitra regalis & auguralis, Phrygius, qa phrygū eſt ornamentū: vñ illud. Et phrygia veſtiť bucca Tyara: (nā hic Tyaras: vñ eſt ſacerq; Tyaras: & hęc Tyara dicit.) Pelopis.i.quo vſus eſt Pelops qui apud Phrygas regnarat, fixus ſup. eſt, hoc loco. Præda hoſtium ſup. fixa eſt hic: & chlamys.i. veſtis militaris, picta de triumpho barbarico.i. de barbaris ſumpto, ſup. fixa eſt hic. Fōs triſtis ſtat, & ideo triſtis, ſub vmbra.ſ. quęrcus dictæ, & piger.i.nō currens, hæret palude nigra. Talis vnda deformis.i.turpis eſt ſtygis paludis infernæ, dirę.i. deorum ira inuentæ: q̃ palus ſtygia facit cælo.i. cæleſtibus fidem: vtpote dij cuius iurare timēt & fallere numen. quicq̄d itaq; per eā iurať fidē mereť. fama eſt: deos ferales.i.exitioſos & funeſtos, gemere hic.i.in dicto loco: tota nocte: quia lucus ſonat catenis excuſſis.ſ. e pedibus aut cruribus: & manes.i.aīæ defunctorū vlulant, more canū obſcœnorū. Quicquid metus eſt audire, videť illic. qđ plus eſt q̃ ſi audiať. Vetus turba.ſ.defunctorū, errat.i. vagať illic, emiſſa buſtis.i.ſepulcris antiquis: & monſtra maiora notis.ſ.corporibus hoim q nūc viuūt: qa ſimulacra defunctorū maiora videnť veris corporibus: vñ de Creuſa in ſecūdo, Maiorq; videri: & corpa hoim naſcunť ſemp minora: inſultāt loco.ſ. dicto: quin.i.inſuper flamma ſolet micare.i.reſplēdere cum ſaltu quodam, tota ſylua: & trabes.i.trūci arborū excelſæ.i.altę, ardent ſine igni.ſ. vero: nemus remugit ſępe latratu trino.i. vt a Cerbero tribꝰ faucibꝰ ſimul ab vno edito: domus.ſ. vicina Pelopia attonita ſup.ē ſępe magnis ſimulacris.ſ. defunctorū: nec dies ſedat.i. mitigat metū: quia non minus interdiu q̃ noctu illic regnat pauor.

QVis me. Principiū eſt quarti actus in quo tractabiť mors filiorū Thyeſtis. Iſta q̃ tantū ſunt ſcelerata non aguntur in ſcena ſed ea nuntius narrat: primoq; facit attentos ob tantā crudelitatē: dicens ꝙ vellet aſportari in aliquē locū deſertū ne videret tāta flagitia. dicit. Sū ne.i. Gręcia an inter gētes barbaras q̃ dicunť comedere carnes humanas. Eripiat. ne videā tātū ſcelus. Sparte. Mycenæ: Lacedæmon quoq; diciť: vrbs q̃ fuit ſub impio Atrei. Impios. Atreū & Thyeſtē fratres crudeles. Corinthus. vrbs fuit Achaiæ ſup Iſthmon in medio maris Ionij & Aegęi cōſtructa: q̃ Ephyra vocata eſt: vñ dicit premēs fauces, loca illa anguſta, hoc eſt Iſthmon. Gemini maris.i. Ionij & Aegęi. Hiſter maximus eſt fluuiorum Europę alio noie Danubius: q ſeptentrionē verſus per innumeras gentes defluit. Alanis. fugiēs p Alanos populos Scythię crudeliſſimos. Hyrcana tellus. eſt in Aſia Scytharū regio: vt Ply. li. xvj. teſtať. q̃ pātheris & pardis & maxime tigribꝰ abundat. Scythę. ſeptentrionalia ſunt Europę populi nō habentes certas domos: ſō vagi & inſtabiles. Siſteterit. ſi potero narrare, dicā: ſed ſum totus attonitus. Hæret. adhuc videor videre illud ſcelꝰ tam ingens. ideo inſanæ magnæ procellæ exportate me ne videā iſta. In arce. interrogatus erat nuntius a Choro vt narraret hoc ſcelus qđ ipſe viderat: reſpōdet: & primo deſcribit locū vbi factū fuit. In arce. vbi ſolebant habitare reges. Ad auſtros. ad meridiē. Extremū. vltima pars. Creſcit. eleuata & ita alta ſicut mons. Premit. ſub ſe tenet. Sub ictu. vt poſſit percutere ex hoc loco eleuato. Cōtumacē. rebellem. Corinthus. Hiſter. Hyrcania. Scythæ.

Immane. magnū. in hac partę eſt atriū & porticus maxima in quā ſolent cōuenire populi ad loquēdū regibꝰ.

Ferūt. ſuſtinēt colūnę marmoris numidici & varijs maculis diſtinctę. Poſt nota. vltra hęc loca oibus patentia aliꝰ ē ſecretior ſoľ regibꝰ cōceſſus. Patet. ē ampla: nō ꝙ oēs ingrediant. Cōpeſcēs. circūdans. Penetrale. loca ſecretiora vbi tenebanť dij domeſtici. Nulla arbor. vult facere oia cōuenientia ad ſcelꝰ: nō ſōt arbores fructuoſæ ſed horribiles q̃les ſolēt dari mortuis. Lętos. q̃ ferāt lętitiā. Coli. vt ſolēt fructiferę: ſed ſūt taxꝰ & cupreſſus. Taxus arbor eſt rātæ infelicitatis: vt q ſub ea ſomnū cepit moriať: vt refert Ply. Cupreſſus dať ſacris mortuorū: eius naturę vt ſemel eradicata nūq̄ pullulet. Nigra ilice. q̃ ē ex genere quercus. Vincit.ſ. altitudie ſua. Hinc. ab hac arbore ſolēt reges Tātalidę petere reſpōſa. ad hāc arborē erāt ſuſpēſa trophęa & monumēta regū. Tubæ vocales. ſonorę. Myrtoi. ſupius hiſtoriā enarrauimꝰ de Pelope q victoriā de Hippodomia habuit. Tyaras. vel hęc tyara diciť geſtamen capitis qđ ſolebāt portare Lydi & Phrygij. Pelops em̄ de Phrygia fuerat. Chlamys. veſtis militaris picta acu: qđ inuentū eſt Phrygiū. inde Phrygiōes dicunť q veſtes argēto & pictura diſtiguūt. Fōs ſtat. pręterea ſub hac quęrcu eſt fons triſtis & niger nō currēs talis vt eſt ſtyx palus infernalis per quā iurāt dei: vñ dicit q̃ facit cælo fidē.ſ.p iuramētū. Ferales deos. iſernales. Excuſſis. audiunť ibi ſtrepitꝰ catenarū. Manes. aīæ mortuorū. Videť.ſ. oculis. Buſtia. ſepulcris. Notis. imagīibꝰ cognitis: horribiliora ſunt ibi mōſtra q̃ vnq̄ audiuimus in mundo. Sedat. tolliť. licet ſit medius dies videntur talia monſtra. Taxus. Cupreſſus. Tyaras. Chlamys. Phrygiōes.

¶ Quis. &c. Septimo carmini trimetro iābico cōſiſtēti caput & origo ē quartꝰ actus. oblitꝰ pietatis Atreus nepotes trūcat in fruſta: & parti lixos, parti aſſos apponit epulāti fratri. interlocutores Nuntiꝰ ſceleris & Chorus deteſtās ſcelꝰ. primū igiť narrať facinꝰ: deide vt grauitate ipiꝰ cælo q̃ primū ortę ſint tenebrę. Sparte. in Laconia ciuitas oli egregia & nřis itē tēporibꝰ celebris fama & ſingulari eruditiōe Demetrij Moſcopli: q me græcas lřas Venetijs nō minꝰ humaniter q̃ docte & erudite edocuit. quē virū ſi videas nō minus ames q̃ venereris: tāta i eo humanitas, tāta ora & aſpectus grā: cuiꝰ virtutes egregias ſingularis māſuetudo comitať: & vehemēs erga diſcipulos ſuos beniuolētia atq; in erudiēdis ipis ſtudiū & cura nō mediocris. Scythæ. vagi populi ſeptē DANI. Sparte. Demetrij Moſcopli præconiū. Scytharū nomen.

trionarij aliter Scoloti. dicti Scythę a rege vt ſcri. Herodotus & Stra. Hercules poſt Gerionē deuictū venit ad loca deſerta: & victus frigore dormiuit leonis pelle optus. expectus nō inuenit equas q̄ ſuū traherent currū. cū

Virgo mirabilis. ſitibund⁹ igit in Hylea puenisset: virginē offendit cuius genitalia erāt ſempiterna: ab ipo vero femore ſupnæ ptes humanę. hęc apud ſe equas ſtabulari ē faſſa, ſed nolle reddere niſi amplecteret ſe. geſſit morē virgini Her

Liberi. cules: grauidę dono dedit arcū cū ſagittis: filioq̧ q naſceret regnū traderet mādauit ſi adultus arcū tēderet, pe perit Agathyrſū Gelonū & Scythā. ſol⁹ Scytha tēdēs arcū a mře regnū accepit. a quo ppl̄i Scythę denomiati.

Liberoa fratris. non deſunt qui velint vnum tantummodo Tantalum trucidaſſe. hic Philiſtenem & Tantalum. Liberi numero multitudinis dumtaxat dicitur filij. & p filios & filiam Calliſtrat⁹ putat nepotes & pronepotes intelligi. Aulus Gelius ex auctoritate Sēpronij affirmat Gracchū cōmendaſſe libros ſuos populo, cum

Vitta. vnū tantū virilis ſexus eodē tpe haberet filiū. Vitta. faſciola q a ligant crines. Viere veteres vincire dixerunt hinc vietores q religāt lagenas fractas Geli⁹ teſtimonio. Acci⁹ vieta dixit mollia. Vittas molā & cultrū inſtituit in ſacrificijs Prometheus q prim⁹ bouē immolauit. Limitē ſid⁹ trahēs, pdigioſa lāpas, ſignū immittentis

Bolis. ſceleria ſcribit eſſe genus lampadis quā dicūt βολίδα: q̄ ppetuo ardēs lōgiorē trahit limitē qualis apparuit cū Lacedæmonij claſſe victi grecię imperiū amiſere. ſiue referas ad ſolē, q cœperit caligare: & ppter horrorē ſceleris tenebrari: qđ quidē nō pbo. Tigris. aial velocitatis tremēdę. Hyrcania & india fert. Hyrcani tigri ſagittas vocāt: inde a velocitate & amnis & animal dictū eſt: a partu poſito truculētū valde & aſperū. Gāges fluuius p Indiā fluit nouē alueis. appellat Phyſos a ſacra ſcrip. & circuit totā terrā eiulath: & genera pigmētorū trahit de fōte paradiſi: vt refert diuus Hhieronymus ſcribens ad Ruſticū Gallū monachum. inde Gangeticus declinatur.

ASCEN.

Lucus. ℭNox eſt ppria luco: hocē maxime apta: vel quia per antiphraſim dictā volūt: eſt enī ſylua incædua. i. quæ nunq̄ cędit ob religionē. quocirca Aug. Dathus nō per antiphraſim ſed a luce numinis qđ luco ſemper adhæret dictū autumat: vel q inferna tenebris gaudēt: & ſupſtitio. i. vana apparitio, inferū pro inferorū, regnat. ſ. illic, in luce media. i. i meridie: nō q ibi ſit lux ſed alibi. Certa reſpōſa. i. oracula, dantur hinc. i. ex hoc luco, aut hac quęrcu more Dodonęo, orāntib⁹. ſ. reſpōſa: fata. i. arcana ſtatuta deorū, laxant. i. reſerant & pandunt cū ingenti ſono, adyto. i. ex loco inacceſſo / quem nefas eſt adire, & ſpec⁹ mugit deo ſoluēte. i. ſoluto ore emittente vocē: quo. i. in quod ſpecus aut in quē ſpecum, poſtq̄ Atreus intrauit, trahens. ſ. poſt ſe liberos fratris. ſ. Thyeſtis, arę ornant. ſ. ad ſacrificiū. quis queat eloq digne ſcilicet q̄ impie Atreus pietatem ſimulans / ipe reuocat. i. voce imperat vt mittant, nobiles man⁹ iuuenū poſt terga. ſ. eoꝝ: & vitta mœſta. i. mœſtitiæ index vt q̄ mactandis imponi ſolebat (vnde Sinō æneí. ij. Mihi ſacra parari Et ſacræ fruges, & circū tēpora vittę.) ligat capita purpurea, aut regalia, aut purpura ornata: tura non deſunt quib⁹ incenſum faciat: & ſacer liquor bacchi. i. vinū qđ in cornua boū & caput cuiuſlibet victimæ ſpargebat, ve provel culter tangens victimā mola ſalſa. i. libamine ex farina & ſale. vn̄ etiā ęthnici ſemp vmbra veri ſacrificij adhibebant panem & vinū. Omnis ordo ſacrificijs debit⁹, ſeruat: ne tantū nefas quantum eſt occidere liberos fratris innocētes, fiat nō rite: & ita piaculū cōmittat. Chorus ne ſolus nūtius loquat, quęrit. Quis admouet ferro manum. ſ. ad feriēdum / q. d. qs eſt ſacrificulus. Nuntius reſpondet. Ipe ſcilicet Atreus eſt ſacerdos. i. ſacrificul⁹: ipe quaſi dicat in propria perſona, canit prece funeſta, ore violento, carmē letale. i. mortiferum pueris: ipſe ſtat: ad aras: & ipe contrectat ſcilicet liberos Thyeſtis deuotos neci: & cōponit id eſt pręparat ad cædem: & admouet ferro: quia vt dijs inferis gratior ſit victima, nō admouebatur illi ferrum ſed illa ferro. impellebatur enim in cultros ſuppoſitos: quaſi ſe ipſa mactaret. ipſe Atreus accēdit ſcilicet ſu

Nox propria luco eſt: & ſupſtitio inferum
In luce media regnat. hinc orantibus
Reſponſa dantur certa: cum ingenti ſono
Laxantur adito fata: & immugit ſpecus
Vocem deo ſoluente. quo poſtq̄ furens
Intrauit Atreus: liberos fratris trahens:
Ornantur arę. quis queat digne eloqui?
Poſt terga iuuenū nobiles reuocat manus:
Et mœſta vitta capita purpurea ligat.
Non thura deſunt: non ſacer Bacchi liquor:
Tangenſve ſalſa victimam culter mola.
Seruatur omnis ordo: ne tantum nefas
Nō rite fiat. Ch. qs manū ferro admouet? N.
Ipſe eſt ſacerdos: ipe funeſta prece
Letale carmen ore violento canit:
Stat ipe ad aras: ipſe deuotos neci
Contrectat: & componit: & ferro admouet:
Accendit ipſe: nulla pars ſacri perit.
Lucus tremiſcit: toto ſuccuſſo ſolo
Nutauit aula: dubia quo pondus daret
Ac fluctuanti ſimilis: e læuo ęthere
Atrum cucurrit limitem ſydus trahens.
Libata in ignes vina mutato fluunt
Cruenta Baccho: regium capiti decus
Bis terq̧ lapſum eſt: fleuit in templis ebur.
Mouere cunctos monſtra: ſed ſolus ſibi
Immotus Atreus conſtat: atq̧ vltro deos

Terret minantes: iamq; demiſſa mora
Aſſiluit aris: toruum & obliquum intuens.
Ieiuna ſyluis qualis in Gangeticis
Inter iuuencos Tigris errauit duos
Vtriuſq; prędæ cupida: quo primos ferat
Incerta morſus: flectit huc rictus ſuos:
Illo reflectit: & famem dubiam tenet.
Sic dirus Atreus capita deuota impię
Speculatur irę: quem prius mactet ſibi
Dubitat: ſecunda deinde quē cęde immolet.
Nec intereſt: ſed dubitat: & tantum ſcelus
Iuuat ordiare. Ch. quē tñ ferro occupat? Nū
Primus locus ne deeſſe pietatem putes
Auo dicatur: Tantulus prima hoſtia eſt.

per altare partem extorum: & nulla pars ſacri id eſt ſacrificij legitimi, perit id eſt omittitur. Lucus cum non adeſſent homies, tremiſcit pręhorrore: aula id eſt regia proxima, nutauit id eſt a culmine tremuit, toto ſolo .i. fundo terræ, concuſſo: dubia id eſt incerta quo id eſt in quam partem, daret id eſt demitteret pondus ſcilicet tectorum: hoc eſt caderet: ac ſimilis fluctuanti id eſt huc illuc in morē fluctuum vacillanti. Sidus trahens limitem id eſt tramitem & veſtigium atrum cucurrit, leuo id eſt ſiniſtro æthere id eſt parte cæli: & vina libata id eſt libando fuſa in ignes fluunt cruenta, baccho id eſt vino mutato: decus regium ſcilicet diadema aut corona, lapſum eſt bis terq; id eſt frequēter, capiti. ſ. Atrei.i. de capite eius: bis minantibus illi inferia: & ter minātib⁹ ſupis. Ebur.i. ſtatuæ eburneę, fleuit.i. lachrymas emiſit i tēplis. Mōſtra.i. pdigia & portēta illa mouere cūctos. ſ. q viderāt ea i tēpl: q̄uis cām ignorarēt: ſed ſol⁹ Atreus conſtat ſibi immotus: atq; terret vltro id eſt inſuper, deos minātes ſcilicet exitium aut regni amiſſionē per diadematis caſum: & ipſe aſſiluit aris.i. ad aras occiſurus pueros, mora dimiſſa.i. poſtpoſita: intuens toruum & obliquum. id eſt torue, hoc eſt truculēter more taurino, & oblique, id eſt per tranſuerſum: quales leo nobilis fera ſemper auerſatur oculos: ens ſupple talis, qualis tigris quæ truculentiſſima eſt fera, ieiuna id eſt famelica, errauit in ſyluis Gangeticis id eſt ad Gāgem fluuium Indiæ maximū, inter duos iuuencos: cupida vtriuſq; prædæ: incerta, quo .i. in vtrum illorum iuuencorum, ferat morſus primos, flectit rictus ſuos huc id eſt in hunc taurū, & reflectit.i. iterū flectit illo.i. ad illum: hoc eſt ad reliquum: & tenet famem dubiam.i. incertam vtro eam ſaturet priore. Sic.i. in eū morē, Atreus dirus ſpeculaṫ.i. alterna inſpicit, capita.i. liberos fratris, deuota.i. addicta quaſi ſolenni voto, iræ impiæ: quia etiāſi pater meruiſſet non debebat in filios innocentes ſæuire: dubitat quē pro vtrū, ipſe mactet ſibi.i. ad ſaturandū odiū ſuū nō ad placādos deos, prius, ſ. q̄ reliquum, hoc eſt priorem: & dubitat quem immolet deinde ſecunda cęde: nec intereſt.i. nihil refert vtrū priorē mactet: ſed dubitat tñ, & iuuat.i. delectat eū, ordinare.i. ordine certo peragere, tantū ſcelus. Ad hoc Chorus. Quē tamē .i. tādem occupat. ſ. priorē ferro? Sępe poniṫ quia pro vter, vt apud Perſium. Quis potior iudex: pueriſve quis aptior orbis. de Ioue & Staio diciṫ. Reſpōdet Nūtius: primus.i. prior locus niſi q tertius addeṫ bene dictū putes primus: dicaṫ auo.i. referenti nomē aui Atrei, aut proaui occiſi: ne putes.i. aliquis putet pietatem deeſſe .ſ. facto Atrei. quod per Ironiā dicit. Tātalus, is filiorū cui Tantalo nomē fuit, eſt prima p prior hoſtia.i. prior cædiṫ.

℄ Inferum. pro inferorum. Laxantur. aperiuntur. Succuſſo. cōmoto. Dubia. in quam partem caderet. BERN.
Atrū. apparuit ſtella q̄ tranſcurrens per cœlū reliquit caudā nigram in ſignū mortis. Conſtat ſibi. nō perdit animum: ſed minabaṫ dijs. Iamq;. poſt hæc omnia parata ſine vlla mora aſſiluit aras: vt occideret pueros: primo dubitans quem prius occideret. & facit ſimilitudinē de tigri q̄ inter duos iuuencos dubitat in quē prius debeat irruere. ita faciebat Atreus: demū decreuit incipere ab illo qui habebat nomē aui Tantali. Capita. pueros illos. Deuota. deſtinata. Iræ. vindictæ ſuæ.

Nota.

Sequentia quia partim omiſſa partim interuerſa erant integra reponere q̄ omittere malui.

℄ Quęrcus. arbor in manu Iouis: vñ tēplū Romæ Iouis fagutal inſigne ſublimi quęrcu. ſic dicta a grauitate DANI.
vñ quęrq̄ra febris frigida cū tremore diciṫ. hęc de q̄ meminit quęrcus habebat ſpolia rapta ab antiq̄s regibus Quęrcus.
gręcorū. Suſpēdere ſpolia in poſtib⁹ tēplorū cōſueuerūt veteres: vt apud Homer̄ i tēplo Palladis: & apd̄ Vergi. in octauo. Captiui pēdēt currus &c. & Sili⁹ Italic⁹ de tēplo canēs ſtructo a Didone. Auſpicari. Maro. Hine
ſceptra accipe, & primos attollere faſces Regib⁹ omen erat. Auſpicari ē auſpicio aliquid incipe. & aliqñ trahiṫ Auſpicor.
ad malā partē: vt apd̄ Pli. Homo infeliciter natus a ſupplicijs vitā auſpicaṫ. Inuētor cui⁹ extitit Tireſias Thebanᵘ. inde auſpiciū capiṫ pro ductu & pricipio qđ a ſolo duce capiṫ. Trino latratu. quaſi cerberi latratu. Su- Auſpiciū.
perſtitio. vt teſtaṫ in Terētiū Donatus pficiſciṫ ſupſtitio a timore: īō falſa religio ē. nā ſupſtites dicim⁹ diu vi- Supſtitio.
uentes q frigeſcentes in inſaniā conuertunṫ & fiūt ſtupidi. Liberos fratris. nō deſūt q velint vnū tātūmodo
Tātalū trucidaſſe. hic Phyliſtenē & Tātalū. Liberi numero multitudinis dūtaxat dicūtur filij. & filios & filiā Liberi.
Calliſtrat⁹ putat nepotes & pnepotes intelligi. Aulus Gelius ex auctoritate Sēpronij affirmat Graccū cōmendaſſe liberos ſuos populo cū vnū tātū virilis ſexus eodē tpe haberet filiū. Vitta. faſciola q̄ liganṫ crines. Vie Vitta.
ae veteres vincire dixerūt. hic victores q religāt lagenas fractas. Geli⁹ teſtimonio. Accius vieta dixit mollia.
Vittas molā & cultrū inſtituit in ſacrificijs Prometheus: q prim⁹ bouē imolauit. Limitē ſid⁹ trahēs. pdigioſa Bolis.
lāpas, ſignū imminētis ſceleris: ſcribit eſſe gen⁹ lāpadis quā dicūt βολίδα: q̄ ppetuo ardēs longiorē trahit limitē: qualˀ apparuit cū Lacedęmonij claſſe victi gręcię imperiū amiſere. ſiue referas ad ſolē, q cœpit caligare: & p
pter horrorē ſceleris tenebrari. qđ q dē nō pbo. Tigris. aīal velocitatis tremēdę. Hyrcania & india fert. Hyrca Tigris.
ni tigri ſagittā vocāt: inde a velocitate & amnis & aīal dictū eſt: a partu poſito truculentū valde & aſperū. Gā- Ganges.
ges fluui⁹ p Indiā fluit nouē alueis. appellaṫ Phyſos a ſacra ſcrip. & circuit totā terrā Euilath: & gña pigmtoꝝ trahit de fōte paradiſi: vt refert diuus Hiero. ſcribēs ad Ruſticū Gallū monachū. inde Gāgetic⁹ declinatur.

¶Quo iuuenis &c. Vt auditorem oblectet & auidum ſciēdi faciat, mouet & ſoluit q̄ſtio nes dicens. Quo animo & quo vultu tulit iu uenis. ſ. Tātalus, necē? Reſpōdet nūtius: ipe ſtetit ſecurus ſui. i. nihil de vita ſua curās: qđ generoſi animi indiciū eſt, nō reluctari neceſ ſitati: & eā cōuertere i virtutē: & nō eſt paſſus preces ſup. ſuas, perire fruſtra: quia nullas fe cit: aſt ferus. ſ. Atreus abſcōdit illi enſem in vulnere: & premens. ſ. enſem penitus. i. pene intro, cōmiſit. i. coniunxit manū. ſ. ſuā, iugu lo Tantali pueri: cadauer. ſ. pueri, ſtetit. i. nō ſtatim cecidit, ferro educto. i. poſtq̄ Atreus enſem extraxerat: cūq; dubitaſſet diu (quod non eſt cadaueris ſed hoīs adhuc viui: quin & cadauer proprie priuſq̄ ceciderit non dice tur: ſi tñ cadauer quis eſſe contenderit expo nam dubitaſſet. i. dubitāti ſimile fuiſſet diu) an caderet hac parte an illa: cadit. ſ. tādem in patruū. ſ. Atrea: quaſi vltiōis appetens. Tūc ille ſęuus. ſ. Atreus trahit ad aras vt mactet: Philiſthenē ꝑ phyliſthenē, & adicit ab ico. i. addit fratri. i. fraterno ſupplicio: & amputat ꝑiterſecat colla ꝑcuſſa: & trūcus. i. corp⁹ ſpo liatū capite, ruit in pronū. i. decliuē locū, vide licet in terrā: caput querulū cucurrit. ſ. ꝑ terrā poſt caſum, murmure incerto. i. nō itellecto. Chorus. Quid Atreus perfunct⁹ gemina cę de. i. vbi duos fratres occiderat, facit deide? ne id eſt an parcit puero. ſ. tertio cuius nomē nō exprimit an ingerit ſceleri ſcelus? Sūt q le gāt pueris, ſed male, quia de tertio quęrit: de quo ſtatim dicet, at pueri, nō puerorū &c. Re ſpondet nuntius afferens ſimilitudinē. Qua lis leo iubat⁹ incubat ſup. in ſylua armenia, armento, ens ſup. victor. i. voti compos, in multa cęde, madidus rictum. i. habens rictū madidum, cruore, & fame pulſa. i. ſaturatus, non ponit. i. deponit iras: premēs hinc & hic tauros quos ſtrauit: minatur vitulis ens ſup. piger, dēte iam laſſo. i. fatigato mordēdo: nō aliter, pro eo quod eſt talis (quia dixit qualis: & forte legendum ſit Et talis Atreus: ſed ni hil muto) Atreus ſęuit atq; tumet. i. inflatur ira: & tenēs ferrum perfuſum gemia cęde. i. duorum fratrum ſanguine, oblitus. i. imme mor per furorem factus, in quem rueret ma nu infeſta, exegit. i. erexit vltra corpus: at en ſis receptus ſtatim pectore pueri, extitit. i. ap paruit & emerſit in tergo. Ille ſcilicet puer ter tius, cadit: & extinguēs ſanguie ſuas aras. ſ. incēſas, morit per vtrūq; vulnus. ſ. anterius & poſterius: niſi dicat per gladiū & ignē: ſed improprie dicas ignē vuln⁹. Exclamat Cho rus. O ſęuum ſcelus. Ad quod nuntius. Ex horruiſtis. ſ. hoc ſcel⁹? pluraliter loquit qa in choro multi ſūt, nefas nō ſtat. i. non ſedat ha ctenus, id eſt ad hoc vſq; ſcelus prouectum: plus eſt ſcilicet ſceleris. Chorus ſtupens in quit. An natura recipit ſupple ſcelus aut ne fas, vltra ſcilicet dictum maius aut atroci us? Ad quod nuntius, ad vnum e Choro loquens. Putas hunc ſcilicet quem dixi, eſ ſe finem id eſt ſummum & maximum ſce leris? Gradus eſt ſupple ſceleris id eſt medi um quo ad maiora progrediatur. Chorus. Quid potuit vltra, ſcilicet dicta ſcelera? ob-

Ch. Quo iuuēis aīo: quo tulit vultu necē? Nū.
Stetit ſui ſecurus: & non eſt preces
Perire fruſtra paſſus: aſt illi ferus
In vulnere enſem abſcondit: & penitus ꝑmēs
Iugulo manum commiſit. educto ſtetit
Ferro cadauer. cunq; dubitaſſet diu
Hac parte an illa caderet: in patruū cadit.
Tunc ille ad aras Philiſthenē ſęuus trahit:
Adicitq; fratri. colla percuſſa amputat.
Ceruice cęſa truncus in pronum ruit.
Querulū cucurrit murmure īcerto caput. ch.
Quid deīde gemīa cęde ꝑfunctus facit?
Puero ne parcit: an ſcelus ſceleri ingerit? Nū.
Sylua iubatus qualis armenia leo
In cęde multa victor armento incubat
Cruore rictus madidus: & pulſa fame
Non ponit iras: hinc & hinc tauros premens:
Vitulis minatur dente iam laſſo piger.
Non aliter Atreus ſęuit atq; ira tumet.
Ferrumq; gemina cęde perfuſum tenens
Oblitus in quem rueret infeſta manu
Exegit vltra corpus: at pueri ſtatim
Pectore receptus enſis in tergo extitit.
Cadit ille: & aras ſanguine extinguens ſuo
Per vtrūq; vuln⁹ morit. Cho. o ſęuū ſcel⁹. Nū.
Exhorruiſtis? hactenus nō ſtat nefas:
Plus eſt. Cho. an vltra maius aut atrocius
Natura recipit? Nū. ſceleris hunc finē putas?
Grad⁹ eſt. Cho. quid vltra potuit? obiecit feris
Laniāda forſan corpora atq; igne arcuit. Nū.
Vtinā arcuiſſet: ne tegat functos hum⁹:
Nec ſoluat ignis: auibus epulandos licet
Feriſq; triſte pabulum ſęuis trahat.
Votum eſt ſub hoc: quod eſſe ſuppliciū ſolet:
Pater in ſepultos ſpectet: o nullo ſcelus
Credibile in æuo: quodq; poſteritas neget.
Erepta viuis exta pectoribus tremunt:

Spirantq; venæ:corq; adhuc pauidum ſalit.
At ille fibras tractat:ac fata inſpicit:
Et adhuc calentes viſcerum venas notat:
Poſtq̄ hoſtiæ placuere:ſecurus vacat.
Iam fratris epulis ipſe diuiſum ſecat
In membra corpus:amputat trunco tenus
Humeros patentes:& lacertorum moras:
Denudat artus durus:atq; oſſa amputat.
Tantum ora ſeruat:& datas fidei manus.
Hęc verubus hærent viſcera:& lentis data
Stillant caminis:illa flammatus latex
Querente aheno iactat.impoſitas dapes

iecit forſan corpora cæſorum,lanianda feris
atq; arcuit id eſt amouit igne:ne rogo officio
ſo vrerentur. Nūt. Vtinam arcuiſſet: ſcilicet
ab igne & non coxiſſet in epulas paternas: &
arcuiſſet,ne humus tegat fūctos id eſt defun
ctos:nec ignis ſoluat id eſt ī cinerem redigat:
licet.i.q̄uis,aut licet id eſt licitū eſt, vt trahat
ſcilicet Atreus defunctoa epulādos auib⁹ &
feris ſæuis,appoſitorie,pabulum triſte: non
auibus aut feris,ſed patri & pijs animis : vo-
tum id eſt deſiderium ac optio eſt ſub hoc id
eſt occulte eſt in hoc.quod ſolet eſſe ſupplici
um:ſcilicet vt pater inſepultos ſpectet:hoc ē
abijci feris & auibus rapacibus quod ſolebat
eſſe ſupplicium grauiſſimum:eſt in his miſe
ris votum id eſt optabile: quia multo minus
malum id fuiſſet q̄ quod fecit Atreus. quod
quia vix credibile putat exclamādo dicit. O
ſcelus in nullo æuo credibile:& quod poſteri
tas neget.ſ.eſſe factum. Extra ſcilicet Cęſorū
erepta ſcilicet ab Atreo , pectoribus viuis.i.
adhuc palpitantibus,tremunt: quia ſpūt⁹ vi
tales adhuc in illis eſſe videbantur:& venæ.id eſt arteriæ ſpirant : & cor pauidum adhuc ſcilicet ob imminen-
tem necem , ſalit ſcilicet præ timore: at ille ſcilicet immaniſſimus carnifex Atreus, tractat fibras id eſt extre
mas venas iecoris & aliorum extorum:ac inſpicit fata id eſt per extiſpicia diſquirit futura : & notat ſcilicet ad
artem extiſpicij,venas viſcerum calentes adhuc. Poſtq̄ hoſtiæ placuere.i. exta cæſorum lætum exitū rei por
tendere viſa ſunt:ipſe ſecurus id eſt ſeorſum ab omni cura, vacat id eſt in otio eſt interiori:& ipſe,quod dicunt
in propria perſona,ſecat iam corpus diuiſum in membra id eſt membratim,epulis id eſt ad epulas, fratris ſci
licet Thyeſtæ:& ipſe amputat humeros patentes.i.extenſos, qđ futuri roboris indicium erat,& moras.i. pul
pas,lacertorum id eſt ſummarum partium brachiorum,trunco tenus.i.vſq; ad truncum.i.corpus medium:
a collo ad femora pręter brachia & crura quæ ramalia vidētur. Ipſe durus id eſt immitis denudat artus ſcilicet
auferēdo carnes:atq; amputat oſſa:& ſeruat tantum ora,id eſt facies:& manus datas fidei ſcilicet ſuæ .i. quas
dederunt committentes ſe fidei eius. Hæc id eſt quædam viſcera id eſt pulpamenta ſic laniata, hærent verub⁹
vt torreantur,& ſtillant id eſt guttatim pingue demittunt,data.i. antepoſita , caminis id eſt ignibus, lentis id
eſt temperatis: vt coquantur & non comburantur:latex flammatus.i.aqua ebulliens,iactat, illa.i.alia viſcera,
aheno id eſt cacabo æreo,querente.i.conquerente q̄ talia coquere cogatur.
¶ Perfunctus.qui fecerat. Iubatus.fecit Atreus ſicut leo in medio armenti:quando proſtrauit animalia BERN.
maiora feſſus vadit ad minora. Iubatus.qui habet iubas crines pendentes a collo. Armenia. verſus o-
rientem. Incubat.inſtat. Rictus.roſtrum aſperſum ſanguine.licet amplius nō fameſcat:tamen nō ceſ-
ſat a cęde. Exegit.pertranſiuit. Vtrunq;. ſcilicet pectoris & tergi: quia gladius penetrauerat ad altā par-
tem:& ita erant duo foramina. O ſæuum.exclamat Chorus audiens tantam crudelitatem: ſed reſpōdet nū
tius q̄ ſunt multo peiora: q̄ illos lacerauit & coxit: vt daret comedendos fratri Thyeſti. apparuerunt multa p
digia: videbatur ignis nolle coquere illos: fumus non aſcendit ſed diffundebatur per totam domum: ſol ob-
ſcuratus eſt. Natura recipit.quaſi dicat nihil poſſet dici nec fieri. Gradus.principium non finis. Licet.
multo melius fuiſſet q̄ dediſſet comedendos feris. Pabulum. appoſitio eſt. Sub hoc. regno Atrei.
Eſt votum. ſolent timere alij ne ſepeliantur. ſed ibi poteſt optari:quia maius facinus eſt factum. Suppli
cium. ſcilicet relinquere inſepultos eſt votum, deſiderium, ſub hoc Atreo. Exta.interiora:ecce magnū ſce-
lus q̄ viuis adhuc pueris ille pertractabat illis inteſtina quaſi notare & conſiderare vellet tanq̄ extiſpicia.
Vacat.rimatis interioribus puerorum ſecurus & intrepidus præparat corpus illorum ad comedendum
fratri. Moras.ea quibus brachia coniunguntur tergo. Tantū.ſeruauit ora & manus in fidē datas:nā Thye-
ſtes dederat filios tanq̄ obſides fratri. Hæc.partem aſſauit,partem elixauit. Latex inflammatus. aqua ca-
lida. Querente.lamentante:quia videbatur murmure queri.
¶ Truncus.Id eſt ſine capite.vt ait Vergilius. Iacet ingens littore truncus. Dicitur autem truncus re neceſ- DANI.
ſaria priuatus. Seneca appellat inferius Oedipū truncum cum eſſet tantum cæcus. Sylua iubatus.comæ in Truncus.
collo denſæ & criſpiores leoni præcipua generoſitas: ita quidem omnium eſt animalium generoſiſſimus. ter Leonis na-
retur tamen criſta & cantu gallorum & maxime igni. in Armenia & Aphrica præcipuę magnitudinis. Leonē tura.
tractare auſus fuit Anno Carthaginēſis: damnatuſq; eſt. Comparat leoni Armenio irato profanum Atrea.
vt leo non contentus iuuencorum cæde ruit etiam in vitulos : ſic Atreus cui non ſat fuit geminos trucidaſſe
tertium leto addidit. Eodem impetu rapitur Diomedes cōtra Troas fractos: ipſe etiam feſſus.ita Homerus
in.ε.Iliados de leone loquēs furibūdo : & indomito :cui ipſum comparat Diomedē. τοῦ μὲν τε σθένος ὦρσεν: Fibræ.
ἔπειτα δέ τ' οὐ προσαμύνει. ἀλλὰ κατὰ σταθμοὺς δύεται. τὰ δ' ἐρῆμα φοβεῖται &c. Fibris. Iecinorum venæ,ſi-
ue radices. Plinius. Murium iecuſculis fibræ ad numerum dierum lunæ congruere dicuntur. Vergilius. Nec
fibris requies datur vlla renatis . etiam in hærbis fibræ ſunt. Idem . Et amaris intyba fibris. faciebat ergo ex
tiſpicinam in iecinoribus puerorū. Verubus. vt torreret. Conſeruat u ante bus dictio veru: proprie ὀβελὸν
a græcis a vertēdo dictum. Homerus in.α. Iliados μίστυλλόν τ' ἄρα τἆλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν. Flā
matus latex. lixiuit : veteres lixatis tātum carnibus veſcebantur. Ouidius de obſide Iouis. Partim feruētib⁹
atris mollit aquis.

ASCEN. ¶Ignis tranſiluit dapes impoſitas.i. noluit eas coquere:& regeſtus.i.iniectus iterum bis ter.i.frequẽter,i focos trepidãtes.i.formidãtes coquere talia opſonia(ſunt q legãt crepitantes quod ignibus quidẽ in materiã viridẽ competit: ſed ſignificantius ſicut dixit alienũ queri,& ignem tranſilire, dicat focos trepidare.ſunt autẽ foci in quib⁹ fouet̃ ignis.)& ignis iuſſus pati morã.i. nõ amplius tranſilire permiſſus, ſed manere coactus, ardet inuitus:iecur.i.hepar,ſtridet in verub⁹ in quibus aſſatur:nec dicã facile an corpora q̃ patiant̃, an flammæ q̃ agunt, gemant.ſ.dũ triſte miniſteriũ peragunt:gemuere ſup.tñ aut corpora aut flammæ. ignis piceus.id eſt picis colore, abit in fumos:& ipſe fumus triſtis,ac grauis nebula non exit ſcilicet e foco, rectus:& non leuat ſe in excelſum vt fumus ſolet: ſed iſte fumus forte cæli cõſpectũ verit⁹ eſt:ſed ſup. obſidet.i.inuoluit ĩpos penates.i.interiorem domum & deos domeſticos iuxta focum habitantes,nube deformi,q̃ſ fumoſa.O phœbe patiens.i.habens longã patientiã, licet fugeris retro.i.retrorſum,& merſeris.i. abſconderis diem ruptum.i.interruptũ,aut raptum medio cælo,tu occidiſti.i. occidere viſus es, ſero.i.nimis tarde:quia en pater laniat.ſ.dentibus,gnatos.i.filios ſuos:& mandit.i.maſticat ore funeſto licet ignaro,ſuos artus,quos de ſua ſubſtantia genuit:& ĩpe madidus.i.delibutus nitet coma fluente.i. diſtillãte vnguẽto:& grauiua vino fauces p̃cluſæ.ſ.prę́ſagio naturę, tenuere ſępe cibum.ſ.tam triſtẽ ne demitteretur in aluum.o Thyeſta(hinc patet recte per primam declinari)hoc vnũ eſt bonũ in tuis malis,ꝙ ignoras mala tua:quia mala dum latent non cruciant animos: ſed & hoc ſ.ignorare mala tua peribit: quia reſcies tandem:nam licet ĩpe titan.i.ſol ducens iter obuium.i.cum ad te iret, aut contrarium itineri cõſueto, verterit ſibi currus.i.retraxerit curſum ſuum ne videret coenam tuam tam triſtem:id eñ fingunt,ſolemne videret coenã Thyeſtæ retroceſſiſſe:forte ꝙ tunc ſolito obſcurior fuerit:& licet nox.i.caligo grauis.i.moleſta aut denſa,miſſa.i.immiſſa ab ortu.i.oriẽte, tp̃e alieno, q̃a diurno, obruat.i.inuoluat,tetrum facinus.ſ.Atrei:tenebris nouis.i.inſolitis fieri tp̃e diurno, tamen videndũ eſt ſupple tibi:quia tota mala ſcilicet tua patefient tibi.

Tranſiluit ignis iinq; trepidantes focos
Bis:ter:regeſtus:& pati iuſſus moram
Inuitus ardet:ſtridet in verubus iecur:
Nec facile dicã:corpora an flãmę gemant.
Gemuere:piceus ignis in fumos abit:
Et ipſe fumus triſtis ac nebula grauis
Non rectus exit:ſeq; in excelſum leuat:
Ipos penates nube deformi obſidet.
O phœbe patiens fugeris retro licet:
Medioq; ruptum merſeris cęlo diem:
Sero occidiſti:laniat en gnatos pater:
Artuſq; mandit ore funeſto ſuos.
Nitet fluente madidus vnguento coma:
Grauiſq; vino:ſępe prę́cluſæ cibum
Tenuere fauces.in malis vnum hoc tuis
Bonum eſt Thyeſta:ꝙ mala ignoras tua.
Sed & hoc peribit:verterit currus licet
Sibi ipſe Titan obuium ducens iter:
Tenebriſq; facinus obruat tetrum nouis
Nox miſſa ab ortu tempore alieno grauis:
Tamen videndum eſt: tota patefient mala.

BERN. ¶Tranſilijt. Videbatur recedere. Stridet.quaſi gemitũ faciens. Piceus.niger. Rectus.in altum: ſicut ſolet. O Phœbe o.ſol qui obſcuratus es. Patiens.quia tolerasti hęc mala. Pater. Thyeſtes comedit filios ſuos ore funeſto & miſerando. Vnguento.ſolebant vnguentari aquis odoriferis diſcũbẽtes. Grauis.plen⁹. Peribit.quia poſtea ſcies. Verterit.q̃uis ſol occiderit & nox tegat iſta ſcelera:tamẽ detegentur. Obuium. cum deberet ire ad occidentem iuit ad orientem:ideo obuius ſibi:nam facta eſt nox ab oriente. Obruat.abſcondat. Nouis.quales non ſunt ſolitæ. Alieno.tempore lucis. Patefient.quia ſcies te filios comediſſe.

ASCEN. QVo terrarũ. Chorus videns ſolem ſe obtegere ne immane ſcelus videret:quærit ab eo quidnã viderit ꝙ ſubterfugiat:idq; facit i deteſtationẽ tanti ſceleris:vocatq; eum parentẽ terrarũ i.terrigenarũ:qđ q̃tũ ad corpa verũ eſt, quia hõ generat hominẽ & ſol:& ſuperorũ: qđ verũ nõ eſt niſi de hoibus: q̃a deus ſolẽ ip̃m & cælites oẽs creauit:ſed loquit̃ ſcđm eos q ſolẽ vt deũ ſummũ colebant: putantes globos quos videm⁹ nõ eſſe ſolem, lunã, venerẽ, Iouem &c.ſed eorũ faces & lampades pp̃etuas: quaſi dicãt qđ de deo dicimus,in ſole poſuit tabernaculũ ſuũ.Ordo eſt. O parens .i. productor terrarum.i.terrigenarum,& ſuperum pro ſuperorũ.i.eorũ qui pro ſuperis habent̃ cum homines ſint:nulli tamẽ tunc homines

Anapæſtici:p̃ter vnũ:& alterũ Adoniũ.

CHORVS.

QVo terrarum ſuperumq; parens
Cuius ad ortus noctis opacę
Decus omne fugit:quo vertis iter?
Medioq; diem perdis Olympo?
Cur phœbe tuos rapis aſpectus?
Nondum ſerę nuntius horæ
Nocturna vocat lumina veſper:

Nondum Heſperię flexura rotæ
Iubet emeritos ſoluere currus.
Nondum in noctem vergente die
Tertia miſit buccina ſignum.
Stupet ad ſubitę tempora cœnæ
Nondum feſſis bubus arator.
Quid te ęthereo pepulit curſu?
Quę cauſa tuos limite certo
Deiecit equos? nunquid aperto
Carcere Ditis victi tentant
Bella gygantes? nunquid Tityus
Pectore foſſo renouat veteres
Saucius iras? num reiecto
Latus explicuit monte Typhoeus?
Nunquid ſtruitur via Phlegręos
Alta per hoſtes? & Theſſalicum
Threſſa premitur Pelion Oſſa?

in cęlum erant aſſumpti: ad cuius ortus id eſt quo oriente, omne decus. i. ornamentum noctis, vtpote ſtellę, fugit: qđ laudi nō daretur: niſi fugeret vt minus decus fugit maius: qa reuera non fugiunt ſtellæ ſed non apparent: quo/quo earū vertis iter: & perdis diē, medio olympo. i. cū ſis in medio hemiſpherio noſtro. O phœbe. i. ſol, cur rapis. i. pręripis nobis aſpect⁹ tuos pro tui? Veſper. i. Heſperus nuntius horæ feræ. i. veſpertinę, nōdum vocat lumina nocturna. i. nocte lucere ſolita: & flexura. i. reuolutio rotæ Heſperiæ. i. occiduę vtpote Hiſpaniæ, nondum iubet. i. expoſcit ſupple. te ſoluere currus. i. equos, emeritos id eſt q diurnū laborē trāſegerit. Buccina tertia i. q̄ hora nona diei cātabat diſtinguēdo diē ī xij. horas, & dādo ternas horas cuſtodiæ vrbis: q̄ per buccinā indicari ſolebat: quo tpe apud nos Nonæ pulſu campanarum indicātur: nondum miſit ſignum. i. teſſerā, die vergente in noctem: quia poſt meridiem incipit tertia cuſtodia. Arator qui in agro eſt, ſtupet ad tempora cœnæ ſubitæ: quia cum nox eſt cœnę inſtat tēpus: tunc aūt nox videbatur & nō erat: quia bubus. i. bobus nondum feſſis: vt ſub verū noctem eſſe ſolēt. Quid o phœbe pepulit te curſu. i. de curſu ætherio? quæ cauſa deiecit equos tuos limite certo: quia retrograd⁹ factus videtur, quod bis factum legitur in literis ſacris. Nunquid gygātes victi i. ſemel, aut conſtruatur cum ditis: nunquid gygātes tentant bella: & hoc carcere ditis victi ab eis aperto: ita vt egreſſi bella moueant. Nunqđ Tityus cuius corpus per iugera nouē terrę ſpargit: ſaucius. i. lęſus, pectore. i. iecore qđ intra pectus eſt, foſſo. i. exeſo, adunco roſtro vulturis, renouat veteres. i. priſtinas iras. i. in deos? nū. i. nūquid Typhoeus, alter gygas ab Ioue fulmīe ictus: & in lacum ſulfuris detruſus ſuperpoſito mōte aut Aetna aut Inarime explicuit. i. liberū fecit latus? qđ quoties feſſum motat erumpunt globi ignei e mōte: & hoc monte q illi vt dixi, ſuperimpoſitus eſt, reiecto. i. ab humeris, vt onere moleſto? Nūqđ alta via ſtruit per hoſtes Phlegræos. i. gygantes qui in campis Phlegręis in Theſſalia aut vt quidā cenſent in Italia cōtra deos bella mouerūt? & nunquid Pelion Theſſalicum quia mons eſt Theſſaliæ, premitur. i. oneratur, oſſa Threſſa. i. Thracica: hoc ē eo mōte qui in Thraciā p̄ ninet. vnde Maro de gygātibus Ter ſunt conati imponere Pelio oſſam.

QVo terrarum. Scribit Chorus hic verſu anapęſtico: de quo dixim⁹ ſupra ſbi Turbine magno. Dolens querit quare ſol fugerit & vices rerū mutent: & ne redeat chaos cū nox venerit in meridie timet ne ſit finis mundi. Sol patens. quia omnia calore ſuo in terris generat & ſuperis dat lucem. Decus. ſidera: q̄ ſunt ornamenta noctis. Qua fugit. quia illa obſcuratur veniente ſole. Flexura. inclinatio rotæ euntis ad occaſum. Heſperię. Hiſpanę: quia vltima terrarum eſt Hiſpania occidētem verſus. Emeritos. qui compleuerint curſum ſuū. Nondū ſolebant antiqui diuidere tempus per vigilias ſicut nos per horas. quatuor in die: & noctę quattuor vigilias habebant. Ternis qbuſq; horis mutabant: & ſic erāt duodecim horę noctis, & duodecim diei. Buccina. tertia vigilia q̄ per buccinā dabat, ſicut nūc per campanam. Nunquid. interrogatiue. vidiſti gygātes q velint renouare bella cōtra deos? Carcere ditis. Plutonis: vbi dicunt eſſe ligati. Tityus. gygas. Saucius. vulneratus. Typhoeus. gygas poſit⁹ ſub ætna, nunc explicuit latus ſuū: vt ſurgeret. Phlegręos. pugnaturi gigantes cōtra deos olim cōgregati ſunt in Phlegra valle Theſſalię vbi poſuerūt tres mōtes vnū ſupra aliū Pelion Oſſam & Pindū. Threſſa. ablatiui caſus: de Thracia. BERN.

Quo terrarum. Octauum carmen quod ſcribitur metro pindarico anapeſtico dimetro ſic. Quo terrarum: ſuperumq; parens. obſtupeſcit Chorus inopinam ſiderum caliginem quæ horribile facinus Atrei teſtabat. DANI.

Buccina. inſtrumentū æneū ad dādum ſignum: a bucca, vel potius a mugitu bouis: ſiquidem græci βουκα[illegible] nominant buccinā: & buccinatorē ipſum βουκαν[illegible] dicunt. In duodecim tabulis ſcriptum eſt. Solis occaſus veſpera eſto, inde prima fax, deinde cōcubia, mox nox intempeſta: q̄ nō habet idoneum tempus rebus gerendis. præterea in finitione diei: inclinatio mediæ noctis eſt initium diei: deinde gallicinium: poſtea conticinium: mox diluculum, poſtremo mane. ita diuiſerunt noctis & diei ſpatia. author Var. in libro rerum humanarum. quas partes ſectatores Chriſti trāſtulerūt in ſacrificium, veſperos, completorium, & matutinū. veterum mos fuit ad buccinam illas diſtinguere. vnde Sene. in procemio lib. vij. decla. Albutij declamatoris dicacitatem improbans inquit. Sæpe declamante illo ter buccinauit. Ergo tertia buccina, tertia diei pars eum ordinem imitando quem dixi. Buccina. Noctis partes. Diei partes

Solitę mundi perijere vices:

Solitę &c. Dicit naturā mutatā cū ſol oriētē repetat. Ordo ē. Vices mūdi. i. viciſſitudies naturales oriendi & occidēdi, creſcēdi & defi ASCEN.

ciendi,ſolitæ.ſ. per naturam perire:quia occaſus nihil erit.ſ.deinceps : & ortus nihil erit. Genitrix roſida.i.rore perfuſa , primæ lucis i.diluculi,hoc eſt aurora,aſſueta tradere deo.ſ.ſoli, frenos heoos.i.orĩetales,hoc eſt inſtruere equos ſolis ad curſũ diurnũ,ſtupet lumina regni ſui eſſe peruerſa: vt q̃ procedere debeãt retrocedãt. Ip̃a enim aurora ſolita emittere equos ſolis ad curſum diurnum perficiẽdum , neſcit tingere ſcilicet oceano currus .i. equos feſſos : vt facere videtur occidens:nec ſup.ſcit,mergere ponto.i.mari, iubas .i. crines collorum equorum ſolis , fumãtes ſudore:qa ex tepido & humido fit ſudor. Ip̃e ſol, occiduus.i.quãdo occidit,nouus.i.inſolens videt auroram hoſpitio inſueto.i. t̃pe veſpertino :licet mane inde exeat : & iubet tenebras ſurgere,nocte nondũ parata (quia caligo nõ vera nox erat):aſtra non ſuccedunt.ſ.ſoli occidẽti,nec polus.i.cælum,a parte totum,micat vllo igne.i.ſidere:nec luna digerit.i. temperat lumine ſuo : vmbras graues .i. denſas tenebras. Sed quicquid id eſt.ſ.qđ tãtam caliginem inducit,vtinã ſit nox & nõ defectio totius naturæ. Pectora ſup.mea,trepidãt,trepidant,percuſſa metu magno: ne cuncta labent.i.in interitum cadant,quaſſata ruina fatali.i. deorũ prouidentia facta:& chaos .i. cõfuſio rerũ,deforme.i.formę expers,premat.ſ.in confuſionẽ contrahat,iterũ, vt ſemel fuerãt, deos.ſ.ex hominibus factos, & homies. qđ dico, quia verus deus chaos diremit : dicente Ouidio metamor.i. Hanc deus & melior litem natura diremit . & ne natura tegat .i. abſcondat in cõfuſa cõgerie,iterũ terras,mare, ignes,& ſidera vaga.i.erratica vtpote planetas:cũ illis nihil minus erret Plynio: mũdi picti.i.cęli. Dux aſtrorũ.ſ.ſol:quia in medio reſidens cõplectitur oia Phœbꝰ: eſt eñi i medio planetarũ vt rex in regno : cor in homie: dux in exercitu:ducẽs ſecula: q̃ ex curſu ſol' diſtinguñt:nõ dabit.ſ.deĩceps notas.i.ſigna æſtatis & Brumę.i.hyemis , in qua bruma.i. breuiſſima diei tẽpeſtas ẽ: exortu.i.p ortũ facis æternæ.i. lãpadis ſuæ indeficientis :& luna nõ demet nocti timores,quos generãt tenebræ & ſolitudines,obuia.i.cõtraria currẽs flãmis.i.radijs,phœbęis.i. ſolaribꝰ:& vincet habenas fratris ſui.i.celerius curret q̃ ſol ip̃e q frater lunę:eo ꝙ Apollo q ſol,frater ẽ Dianę q̃ luna dicit̃: currens breuius.i.q̃ ſol, limite curuo.i.tranſuerſo, vt p̄ueniat ſolẽ:qđ facile nũc faciet cũ ſol retroceſſerit:& turba deorũ ibit cõgeſta in vnũ ſinũ.i.angulũ aliquem aut chaos.hic ſignifer ſup.circulus videlicet Zodiacus:qui peruſus aſtris ſacris,ſecat zonas.i.circl'os cęleſtes obliquo tramite , quia ĩ tranſuerſum extendit̃,flectẽs.i.imminuẽs nũc ijs nũc illis ãnos lõgos ſcđm ꝙ plꝰ aut minꝰ excurrãt planetæ & pręcipue ſol:q Zodiacũ nõ egredit̃ : labens.ſ. tandem, videbit ſidera lapſa:hic aries.i. ſignum hoc cæleſte, qui reddit Zephyro.i. Fauonio,tepẽti.i.tepido vẽto, vela: aut vt ipſe per aera feratur : aut vt mare nauigabile faciat: vere nondum benigno id eſt prima parte veris q̃ adhuc hyemis rigorem participat : tunc enim oritur aries:

Nihil occaſus:nihil ortus erit.
Stupet heoos aſſueta deo.
Tradere frenos genitrix primę
Roſida lucis peruerſa ſui
Lumina regni:neſcit feſſos
Tingere currus:nec fumantes
Sudore iubas mergere ponto.
Ipſe inſueto nouus hoſpitio
Sol aurotam videt occiduus:
Tenebraſq; iubet ſurgere:nondum
Nocte parata:non ſuccedunt
Aſtra:nec vllo micat igne polus:
Nec luna graues digerit vmbras.
Sed quicquid id eſt:vtinam nox ſit.
Trepidant trepidant pectora magno
Percuſſa metu:ne fatali
Cuncta ruina quaſſata labent:
Iterumq; deos:hominesq; premat
Deforme chaos:iterum terras
Et mare:& ignes:& vaga picti
Sidera mundi natura tegat.
Non æternę facis exortu
Dux aſtrorum ſęcula ducens
Dabit æſtatis brumęq; notas.
Non phœbęis obuia flammis
Demet nocti luna timores:
Vincetq; ſui fratris habenas
Curuo breuius limite currens.
Ibit in vnum congeſta ſinum
Turba deorum.
Hic qui ſacris peruius aſtris
Secat obliquo tramite zonas:
Flectens longos ſignifer annos
Lapſa videbit ſidera labens.
Hic qui nondum vere benigno
Reddit zephyro vela tepenti:
Aries pręceps ibit in vndas:

Per quas pauidam vexerat Hellen.
Hic qui nitido Taurus cornu
Perfert Hyadas:ſecum geminos
Trahet:& curui brachia Cancri.
Leo flammiferis ęſtibus ardens
Iterum e cęlo cadet Herculeus.
Cadet in terras virgo relictas.
Iuſtęq; cadent pondera librę:
Secumq; trahent Scorpion acrem.

ibit pceps.ſ. decidet in vndas ſcilicet Helleſ pōti: per quas vexerat nō tamen peruexerat, Hellen ſororē Phryxi, pauidam: q̄ ob pauorē in mare cecidit & illi nomen ſuum dedit. Hic taurus ſecundum ſignum, qui pręfert.i.ante ſe fert cornu nitido: aut quia totus candidus erat Taurus qui Europem trāſuexit: aut ſtellis fulgēti: hyadas .i. ſtellas quinq; ī ortu ſuo pluuias excitātes, trahet ſecum geminos .ſ. ſignum: & brachia .i. chelas, cācri curui, quia retrogradi: aut ſic in cęlo ſiti. Leo Herculeus. i. deuictus ab Hercule, & a Iunone in cælū tralatus, ardens æſtibus flammiferis, quia æſtiuale ſignū eſt, cadet iterum e cælo: non q; ſemel ceciderit, ſed q; prius extra cęlum fuerit. Virgo.ſ. Erigone aut Aſtrea, cadet in terras relictas.ſ. ob iniquitatē: quia vltima cæleſtū terras aſtrea reliquit: & pondera.i. bilances, libræ iuſtę: aut diē & noctem ex æquo diuidentis: aut q̄a ad librā iuſta decernunt pōdera: cadēt.ſ. in terras: & trahent ſecū ſcorpion acrem: qui Oriona interficere tentarat.

¶ Solite. Cōſuete: vt primo dies poſtea nox ſit. Genitrix. Aurora, quæ ſolebat eē miniſtra ſol' & frænabat equos eius quando recedebāt ab oriente, nunc ſtupet. Roſcida. plena rore: quia tunc cadit ros. Deo. ſoli. Heoos. orientales. Lumia. ingreſſunt ſuū: quia de aurora ſolent egredi equi: vt faciant diē: nunc ingrediūtur, vt faciāt noctem. Tingere. dicitur ſol ſtabulari & occidere in Oceano. Sed quicquid. venit in deſperationem ſi ſit nox quia non apparerent ſidera vel luna: ſed dubitat ne ſit finis mundi. Tegat. occultet & cōfundat omnia elementa. Picti. propter ſtellas. Vaga. ſtellarum aliquę ſunt fixæ, aliquę errantes: ideo dicit vagæ. Dux aſtrorum ſol appellatur. Notas. ſigna. Brumæ. quādo dies ſunt breuiſſimi. Non phœbeis. non erit amplius luna q̄ compleat curſum in viginti nouē diebus. Obuia. oppoſita: quia ſumit lumen a ſole. Timores. quando eſt nox obſcura homines timēt ire. Vincet. nā luna citius peragit curſum ſuum q̄ ſol ideo vincet fratrē. Habenas. curſum. Curuo limite. per curſum Zodiaci qui eſt circulus flexus. Ibit. amplius non erit ordo in cælo: ſed oia confundent. Hic qui. cælum eſt rotundū quinq; zonis diuiſum: qd Vergi. in Georgi. recte deſcribit. has interſecat Zodiacus per trāſuerſum ferens ſigna, hoc eſt planetas: vnde circulus ipſe appellat ſignifer. Hic incipit denumerare ſigna Zodiaci. Aries q̄ principiū eſt anni: & hic dicit fabuloſe fuiſſe qui Hellē & Phryxū Adamātis liberos vltra Helleſpontū trāſfretauit. Vela. quia ipe veris nautæ incipiunt nauigare. Ibit. in vndas cadet de Zodiaco in mare. Hic Taurus. hic eſt quē diximus in Hercule furente ppter Iouem poſitū inter aſtra q; in bouē ſit fabuloſe conuerſus. ſeptē ſtellas habet in fronte quæ Subuculæ appellant. Pręfert hyadas. ſtellas quinq; quæ filiæ Atlantis fuiſſe dicunt. in cælū tranſlatæ in ore Tauri collocatę fuerūt dicēte Oui. li. vi. Faſtorū. Poſtera lux Hyades Taurinæ cornua frontis Euocat & multa terra madeſcit aqua. nā cum oriunt & occidūt tēpeſtates & pluuias faciūt. Geminos. hi fuiſſe dicūtur fratres Caſtor & Pollux. Curui cancri. Cācrū inter aſtra locatū fabulę aiunt: q̄ m̄ Herculem alijs auxiliantem & Hydrā de fonte Nereidū ſuferentē ſaliens in pedē percuſſerit. Aliter Iunonis beneficio inter aſtra locatus Cāncer: q; cum Hercules contra hydrā lernæam cōſtitiſſet: & ex palude pedem eius mordicus arripuiſſet: ab eo interfectus eſt: propterea a Iunone inter duodecim ſigna conſtitutū fuiſſe dicūt. Leo. Leonem aiunt inter aſtra collocatū q; dñs ferarum & princeps exiſtimat. nonnulli hoc amplꝰ dicunt ppter memoriā Herculis: q̄ Leonē ingentē inermis dicit peremiſſe. Virgo. hæc ad aſpectū Bootis cōſtituta eſt inter leonē & libram: hanc fabuloſe Heſiodꝰ dicit filiā fuiſſe Iouis & Themidis iuſtam vocatā: ab alijs aſtreā: q̄ prius terras habitaſſe dicit: & ob ſcelera hoim ad cælū fugiſſe: vñ dicit terras relictas: & q; iterū per cōfuſionē rerū cadet in terras quas ipſa reliq̄rat. Scorpion. a Ioue inter aſtra locatū volūt q; Orion cū venaret, & in eo exercitatiſſimū ſe eſſe confideret dixiſſe etiā Dianę & Latonę ſe omnia quæ ex terra oriunt interficere valere: qua a re terrā permotā Scorpiū emiſiſſe: qui eū iterficere moliretur: Iouē autē vtriuſq; animū admiratū, Scorpiū inter aſtra collocaſſe: vt ſpēs eius hominibus documentum eſſet: ne quis eorum aliqua re ſibi cōfideret: Dianā aūt ppter ſtudiū Orionis petiſſe a Ioue: vt illi idē beneficiū daret petenti: qd terrę vltro tribuiſſet: itaq; eū cōſtitutū: vt cū Scorpius exoriatur occidat Orion. Scorpius autem propter magnitudinem membrorum in duo ſigna diuiditur, quia effigiē noſtri librā dixere quā ſcorpius facit cum chelis ſuis: & reliquo corpore aliud ſignum.

BERN. Zonæ cęli. Aries. Hyades. Cancer. Leo. Virgo. Scorpius.

¶ Graues vm. Luna alit & auget pōderoſos humores. indicio ſunt conchilia accipientia incrementū & plenitudinem ab ea: nec mirum cum ſit omnium ſyderum nouiſſima & proxima terram: a qua ſordidos & ſpiſſos vapores exhaurit. præterea infra eam nihil eſt niſi mortale & caducum. ideo graues vmbras reſpectu ſui inflexus qui grauis eſt & denſus. aut graues rigore noctis quam radijs accenſam ſolaribꝰ illuminat, vt ait Theodoſiꝰ. Deforme chaos: ne prima rerum initia in cæcam illam profundamq; inanitatem reuoluantur Χαόσκειν græci dicūt hiare: inde Χάσμα hiatus: & chaos cōfuſus hiatus. Secat zonas. ambitioſe loquitur cū vnam tantum ſecet torridam ſcilicet. Prima zona inter auſtralem polum & circulum antarcticum frigida. ſecunda inter iacet antarcticum circulum & tropicum hyemalem habitabilis. tertia eſt inter tropicum hyemalem & ſolſtitium æſtiuum qui aliter & Tropicus æſtiuus, hāc ſecat ſol inhabitatā. Quarta inter Tropicum æſtiuum & circulum arcticum: hæc quā nos incolimus. Quinta poſita eſt inter circulum arcticum & polum arcticum: irē rigida & inhabitabilis. Solam. mediam quæ eſt inter duos tropicos ſecta a Zodiaco per obliquū vt facile cerni poteſt in Sphæra materiali. Zonas autem dixit Senec. quia hæc media eſt Zonæ iacētis inter æquinoctialem & tropicum hyemalem: & alterius inter eundem & Tropicum æſtiuum.

DANI. Chaos. Zonæ.

Et qui neruo tenet Aemonio
Pennata ſenex ſpicula Chiron
Rupto perdet ſpicula neruo.
Pigram referens hyemem gelidus
Cadet ęgoceros: frangetq; tuam
Quiſquis es vrnam: tecum excident
Vltima cæli ſydera piſces.
Monſtraq; nunq̄ perfuſa mari
Merget condens omnia gurges.
Et qui medias diuidit vrſas
Fluminis inſtar lubricus anguis.
Magnoq; minor iuncta Draconi:
Frigida duro Cynoſura gelu:
Cuſtoſq; ſui tardus plauſtri
Iam non ſtabilis ruet arctophylax.
Nos e tanto viſi populo
Digni: premeret quos euerſo
Cardine mundus.
In nos ętas vltima venit.
O nos dura ſorte creatos:
Seu perdidimus ſolem miſeri:
Siue expulimus.
Abeant queſtus: diſcede timor.
Vitæ eſt auidus: quiſquis non vult
Mundo ſecum pereunte mori.

ASCEN. ¶ Et qui neruo &c. Et Chiron ſenex, quia talis tralatus in cælũ fingitur iuſtiſſim⁹ centaurorũ nutritor & p̄ceptor Achillis, q tenet neruo Aemonio .i. arcu Theſſalico, ſpicula pennata .i. ſagittas, perdet ſpicula .i. ſagittas ſuas, neruo rupto .i. cadẽte tp̄o Chirone. Aegoceros .i. capricornus. gelidus, quia hyemale ſignũ, referens .ſ. nobis hyemẽ pigrã .ſ. ab effectu: & franget vrnã tuã o Aquarie, quiſq; es ſiue Hylas, ſiue Deucaliõ, ſiue Ganymedes, & piſces vltima ſidera .i. ſigna in Zodiaco in fine anni orientia, excident tecum. Gurges .ſ. marinus (eſt m̄ tapinoſis) cõdens .i. inuoluẽs per diluuiũ omnia, merget .ſ. tã, mõſtra .ſ. cœleſtia iuxta polũ Arcticu, nũq̄ perfuſa mari: quia hic vertex nobis ſemp ſublimis. Factione autẽ Iunonis dicunt ad polũ locatæ vrſæ: ſe oceani meruẽtes tingere lyphis. Et anguis .ſ. maxim⁹, lubricus vt cęteri oẽs, q inſtar fluminis .i. habẽs formã & magnitudinẽ fluminis diuidit vrſas medias, & minor .ſ. vrſa iuncta dracõi magno .ſ. Cynoſura, frigida duro gelu, quia diu durat ſub ſeptentrione, & arctophylax .i. vrſę cuſtos .ſ. Bootes, tardus .i. piger, cuſtos ſui plauſtri: qđ iuxta polũ dirigit & ita paruũ gyrũ facit, & tard⁹ videt: dico gyrum quia licet nõ moueat ab oriẽte in occidẽtem mouet tamẽ circũ polum: ruet iã non ſtabilis: cum antea fuerit ſtabilis. verbũ ruet refert ad anguis Cynoſura &c. Nos .ſ. q nunc viuimus, viſi ſup .ſum⁹ dijs, digni e tanto populo .ſ. qui hucuſq; fuit: quos mũdus .i. cœlũ p̄meret .i. opprimeret: cardie euerſo. Vltima duratio viuentiũ venit in nos. O nos creatos ſorte dura .i. fato immiti: ſeu nos miſeri perdidimus ſolem .ſ. citra culpã noſtrã, ſiue expulimus .ſ. per culpã noſtrã. Deinde ad fortitudinẽ adhortãs dicit. Queſtus .i. querelę abeãt: timor diſcedat .ſ. a nobis: auid⁹ .i. multũ cupid⁹ eſt vitæ: quiſquis nõ vult mori, mũdo pereunte ſecũ .i. qui ſolus vult exẽpt⁹ haberi.

BERN. ¶ Et qui neruo Aemonio. id eſt Theſſalico.

Chiron. Sagittari⁹. Chiron. Centaurus qui inter cæteros cẽtauros iuſtiſſimus Aſclepium & Achillem nutriſſe exiſtimabatur. pietate igitur & diligentia effecit: vt inter aſtra numeraretur. apud hũc Hercules cum diuerteret & ſimul cum eo Chiron ſedens ſagittas conſideraret: fertur vnam earum decidiſſe ſupra pedem Chironis: & ita eum interfeciſſe. alij autem dicunt Centaurum miratum: q; tam breuibus ſagittis tam magna corpora centaurorum interfecerit ipſum contendere arcum conatum. Itaq; ex eius manu ſagittam prolapſam in pedem eius incidiſſe. pro qua re Iuppiter eius miſertus ipſum inter aſtra conſtituit. Spicula. ſagittam ſuam cadendo. nam ſagittis vſum fuiſſe volunt: propterea in formam ſagittarij formarunt.

Capricorn⁹ Pigram. poſt Sagittarium ſequitur Capricornus ad occaſum ſpectans: & totus in Zodaico circulo deformat⁹ cauda, toto corpore medius diuiditur ab hyemali circulo: ſuppoſitus aquarij manu ſiniſtra: occidit p̄ceps: exorit aũt direct⁹. Huius effigies ſimilis ẽ Aegipani quẽ Iuppiter q; cum eo erat nutrit⁹ in ſideribus eſſe voluit: vt caprã nutricẽ. de qua añ dixim⁹. Hic etiã dicit cũ Iuppiter Titanas oppugnaret: prim⁹ obiecisse hoſtib⁹ timorẽ q paniſcos appellat: vt ait Eratoſthenes. Habet cornua caprę i capite: & eſt forma humana:

Aegoceros habet pedes caprinos: vnde Aegoceros appellat. ægos capra dicitur: ceras cornu: quia habet cornua caprina. qñ ſol eſt in capricorno eſt ſolſtitiũ hyemale: in cancro ęſtiuale. Pigrã. q̄ facit hoies pigros. Quiſq; es. dicit ad Aq̄riũ q pedes habet in hyemali circulo defixos: manũ ſiniſtrã vſq; ad capricorni tergũ porrigẽs:

Aquarius. dextra iubã pegaſi p̄pe cõtigẽs: ſpectat ad ortũ: q cũ ita ſit figurat⁹, neceſſe ẽ corpe p̄pe reſupiato videri. Effuſio aq̄ puenit ad eũ piſcẽ q ſolitarius figurat. Aquariũ plures Ganymedẽ eſſe dixerũt quẽ Iuppiter p̄pter pulchritudinẽ corpis ereptũ parẽtib⁹ deoꝝ miniſtrũ feciſſe exiſtimat. Itaq; oſtẽdit: vt aquã alicui infũdẽs. Egeſias aũt dicit Deucalionẽ fuiſſe quo regnãte fuit diluuiũ. Vnde dicit ibi. Quiſquis es vel Ganymedes, vel Deucalion.

Piſces. Piſces. horum alter Notius alter Boreus appellatur: ideo q; vnus eorum qui Boreus dicitur inter æquinoctialem & æſtiuum circulum ſub Andromadę brachio collocatur: & arcticum polum ſpectans conſtituitur. Alter autem eſt in Zodaico circulo extremo ſub ſcapulis non longe ab æquinoctiali circulo collocatus ſpectans ad occaſum. vnde dicit circulo Vltima. quia ſunt vltimi inter ſigna in Zodiaco.

Mon ſtra. & in ſumma omnia confundentur ſimul quæcunq; mõſtra ſunt in cœlo. Gurges. mare. Cõdens. abſcondens. merget illa ſigna quæ nunq̃ occidũt ſupra nos. Lubricus. anguis hic eſt inter ãbas arctos maximus flexuoſo corpore: qui vtrãq; arctũ ſemicingit. hunc Pherecides dicit inter aſtra collocatum: eo q; cũ nuberet Ioui Iuno, dijs offerentibus munera, terra quoq; obtulit aurea mala cum ramis: quibus in deorũ orto qui erat apud Atlantem plantatis, vt his quotidie virgines lætarentur, cuſtos cõſtitutus eſt orti Heſperidum & ab Hercule interfectus: vt habẽt fabulæ & a Iunone inter ſidera collocatus. Fluminis. eſt ſerpens reuolut⁹ in modum fluminis: & inter ſinus habet ambas vrſas. Cynoſura. vrſa minor. de qua Luc. Te ſegnis cynoſura ſubit: tu ſicca profundo mergere plauſtra potes. Frigida quia ad polum borealem poſita eſt. Arctophylax dicitur arctoy ſiue vrſę phylax. i. cuſtos: vt Ci. li. ij. de nat. deo. referens verſus Arati att. Arctophylax vulgo qui dicitur eſſe bootes: hunc arcadem Caliſtonis filium fuiſſe dicunt: iõ booten appellatum: quia arctõ quæ plauſtrũ dicta fuit agitare dicitur. vnde dicitur cuſtos ſui plauſtri. i. vrſę. Tardus. piger. Non ſtabilis. nunq̃ occidẽs. vrſa fiet nunc mobilis quæ ruet de gradu ſuo: & omnia miſcentur. Nos, queritur q; iſte populus ſolus ſit ꝓpter quem tanta mala eueniãt. In nos. propter mala noſtra. Abeant. nimis eſt vitæ cupidus qui non vult mori omnibus alijs moriẽtibus: itaq; non oportet vt lamentemur.

Anguis.

Arctophylax.

Actus Quintus. Trimetri iambici.
ATREVS SOLVS.

Aequalis aſtris gradior: & cunctos ſuper
Altum ſuperbo vertice attingens Iouem:
Nunc decora regni teneo: nunc ſoliũ patris.
Dimitto ſuperos: ſumma votorum attigi:
Bene eſt: abunde eſt: iam ſat eſt etiam mihi.
Sed cur ſatis ſit? pergam: & implebo patrem
Funere ſuorum: ne quid obſtaret pudor
Dies receſſit: perge dum cœlum vocat.
Vtinam quidem tenere fugientes deos
Poſſem: & coactos trahere: vt vltricẽ dapẽ
Omnes viderent. qđ ſat eſt videat pater:
Etiam die nolente: diſcutiam tibi
Tenebras: miſerię ſub quibus latitant tuæ.

A SCen. Aequalis aſtris &c. Hoc principio quinti actus exultat iniqu⁹ Atreus cum maleſecerit: dicens. Ego gradior. i. incedo, æqualis aſtris. i. ſublimi feriens ſidera vertice: & gradior attingens ſup cunctos. ſ. mortales: vertice ſuperbo. i. ſupereminente, Iouem, aut polum altũ. Ego teneo nũc. ſ. ſecure, decora. i. ornamenta regni: nũc ſup. teneo, ſolium. i. regalem ſedẽ, patris ſ. Pelopis. Ego dimitto ſuperos. i. deſino cõtendere cũ ſuperis aut inuidere ſuperis: quia attigi ſumma votorũ. i. ꝓcipua vota: aut ſummã. i. cõſummatione, votorũ. i. oim deſyderiorũ meorũ. Bene eſt. i. bene ſe res habet: abunde eſt. i. plus q̃ bñ. Iam ſat. i. ſatis eſt. ſ. vltiõis etiam mihi qui cupidiſſimus vindictæ eram. Sed cur. i. quæ ratio eſt vt ſatis ſit: ſcilicet cũ aliquid reſtet? Pergam, id eſt cœptum perficiam: & implebo. i. ſaturabo, patrẽ ſcilicet Thyeſtem, funere. i. cadaueribus ſuorum. ſ. filiorũ. dies. i. claritas diei, receſſit ne pudor obſtaret quid. i. in aliquo. Perge igitur o Atreu, dũ. i. quando, cœlum vocat. i. inuitat, auferendo lucem vt impune facias. Vtinã quidẽ poſſem tenere deos fugientes. ſ. ſolem & reliquorum planetarũ deos: & trahere eos coactos vt oẽs viderent dapem vltricem: qđ quia nõ poſſũ, id qđ ſat. i. ſatis eſt, pater. ſ. Thyeſtes, videat ſcilicet vltricem dapem: etiam die nolente. i. negãte inductis tenebris: ego diſcutiã o Thyeſte tibi tenebras ſub quibus miſerię tuę latẽt hoc eſt tenebras ignorantiæ.

BERN. Aequalis. Hic eſt initiũ quinti actus vbi Atreus ſibi cõgratulatur feciſſe vindictam de fratre: & Thyeſtes cognoſcet ſe comediſſe filios. Sic ergo loquit ſecũ Atreus gradior: vt tãgã aſtra vertice. Nũc decora. videor nunc habere regnum: antea non videbar rex cum paterer tot iniurias. Soliũ. ſedes eſt regia. Dimitto ſuperos. nolo ãplius fatigare deos votis meis: quia ſatiſfeci animo meo & vindictæ. Mihi. habet ẽphaſim: quaſi mihi qui cupio crudeliſſima ſatiſfactum eſt: poſtea emendat ſe & dicit ſed huc volo q; bibat ſanguinem ſuorum & cognoſcat ſe comediſſe filios: non relinquam ipſum amplius in tãta lætitia in conuiuio. Obſtaret. ſecurus erat in tãta eclipſi Atreus: ridenſq; deos dicit dies receſſit: hoc eſt factæ ſunt tenebræ ne pudor impediret ſed quodpiam ſcelus. nam de nocte non ſolem⁹ tantũ verecundari q̃tum de die. vñ dicit Oui. Lux inimica puellis. quę ſolent de facili verecũdari. Perge. exhortatur ſeipſum. Fugiẽtes. qui videntur fugere propter tenebras. Diſcutiam. veniens dicit hęc verba: expellam tenebras luminib⁹: vt videat miſeriam ſuam.

DANI. ¶ Aequalis. Carmen nonum & quintus actus trimetro iambico conſtans. Apponitur cœna cocta ante Thyeſtem coronatum & delibut vnguentis. Primo gaudet ſcelere Atreus iam ex ſententia perfecto: deinde congratulatur Thyeſtæ regno reſtituto. poſtremo deſcribitur infauſtum illud & tragicum conuiuium. ꝓrumpit itaq; Atreus profuſi gaudij furore cõcitatus: Aequalis gradior aſtris. Implebo pa. me coquo deuorabit filios pater. Reſupinus. aut ſupinus ſtans: aut melius reſupinus, id eſt mollis. Marti. Nuſq̃ delitiæ ſupiniores & Perſius. Latio q; honore ſupinus. Reſupinus ergo ventre porrecto & erecta ſtãs facie qđ eſt mollium & lautorum. inde reſupinare contertere & perturbare. Iuue. Aulam reſupinat amici. Incubat. inſiſtit, innititur. Iacet. e; u ltando ſe deum exiſtimans. Scyphus. genus nauigij quo Hercules in Hiſpaniam nauigauit. a cuius ſimilitudine teſte Theodoſio vas potorium ſcyphus dicitur, tributum Herculi: quemadmodum Cantharus Libero patri: & Carcheſium Ioui.

Supinus
Reſupinus.
Reſupino.
Scyphus

Nimis diu conuiua ſecuro iaces
Hilariq; vultu.iam ſatis menſis datum eſt:
Satiſq; baccho.ſobrio tanta ad mala
Opus eſt Thyeſte.turba famularis fores
Templi relaxa:feſta pateſiat domus:
Libet videre:capita natorum intuens
Quos det colores:verba quæ primus dolor
Effundat:aut vt ſpiritu expulſo ſtupens
Corpus rigeſcat.fructus hic operis mei eſt.
Miſerum videre nolo:ſed dum fit miſer.
Aperta multa tecta collucent face:
Reſupinus ipſe purpura atq; auro incumbat:
Vino grauatum fulciens lęua caput:
Eructat omne cœlicum excelſiſſimum:
Regumq; regem:vota tranſcendit mea.
Satur eſt:capaci ducit argento merum.
Ne parce potu:reſtat etiam nunc cruor
Tot hoſtiarum:veteris hunc bacchi color
Abſcondet:hoc hoc menſa claudaꝭ ſcypho:
Mixtum ſuorum ſanguinem genitor bibat
Meum bibiſſet.ecce iam cantus ciet:
Feſtaſq; voces:nec ſatis menti imperat.

Nimis diu &c. Inuidet Thyeſtæ ꝙ mala ſua ignoraret dicens. Tu iaces nimis diu(qa antiqui conuiuæ iacebant)conuiua vultu ſecuro & hilari, id eſt habens vultum ſecurum & hilarem: iam datum.i. indultum eſt ſatis, menſis,id eſt epulatiōibus: & ſatis datum eſt baccho,id eſt potationi:opus eſt ſcilicet ad tāta mala neſcienda, Thyeſte ſobrio:quia ebri⁹ mala ſua non ſentiens minus cruciatur. O turba famularis,id eſt famulorum meorum, relaxa,id eſt aperi fores,id eſt valuas templi,domus feſta,id eſt celebris & feſtiua, pateſiat. ſ. omnib⁹,libet, id eſt delectat me videre, quos colores det ſcilicet vultui ſuo, intuens, id eſt inſpiciens capita natorum quorum viſcera comedent: & quæ verba(ea tamen ad auditū pertinēt:ſed vt ſupra dixi,diuus Auguſtinus docet verbum video ad omnes ſenſus pertinere.)dolor prim⁹,ſcilicet poſtq̄ reſciuit, effūdat:aut vt.i.q̄liter corpus rigeſcat.i.eſt rigidū fiat,ſtupens ſpiritu.ſ. vitali,expulſo.i.excluſo.Hic.i.huiuſmodi,fructus,id eſt vtilitas eſt operis mei:ego nolo videre fratrem miſerum ſcilicet iam diu factum:ſed dum fit miſer:qa in prima commutatione fortunæ maior ſolet eſſe impatiētia:quam videre cupit. Tecta ſcilicet regia, aperta, ſcilicet in ſignum regalis conuiuij,collucent multa face, vt tenebras q̄ mundo incubant expellant. Ipſe ſcilicet Thyeſtes,caput odij,reſupinus,id eſt ſuperbus & elata ceruice,incubat purpura atq; auro,fulciens id eſt ſuſtentans, læua, ſcilicet manu cum brachio,caput grauatum vino. Ipſe eructat, .i.e pectore ſuperbe per indicia eiaculatur, oē .i. totū qđ eructat. cælitum,id eſt qđ eſt cæleſtiū,aut potius cęlicū,id eſt cæleſte excelſiſſimū & regē regū,id eſt ſuperbo vultu indicat ſe ſumme beatum: & ita tranſcendit vota mea:quia plus fecit q̄ optaui, voluit enim ſolummodo vt comederet filios ſuos: & comedit cum petulantia & arrogantia: nam ſatur eſt, & ducꝭ, ſcilicet in ventrem ſuum, merum, id eſt purum vinum,argento, id eſt poculo argenteo capaci. O frater ſupple ne parce pro ne parcas,potu pro potui: aut antiquus eſt datiuus,ſicut æneidos primo. Parce metu citherea. Cruor tot hoſtiarum, id eſt trium natorum, reſtat nunc etiam,ſcilicet potandus tibi:color veteris Bacchi.i.antiqui vini rubri,abſcondat hunc ſcilicet cruorem natorum: menſa.i.conuiuium, claudatur hoc hoc,id eſt maxime hoc ſcypho, id eſt poculo cruoris: bibat genitor,ſcilicet Thyeſtes,ſanguinem ſuorum.ſ. filiorum,miſtum ſcilicet cum vino: ipſe bibiſſet, ſcilicet ſi potuiſſet.meum ſcilicet ſanguinem. Ecce: quaſi dicat vltra ſpem: ipſe Thyeſtes,ciet, id eſt prouocat iam cantus, & voces feſtas,id eſt feſtiuas:nec imperat,id eſt dominatur ſatis menti:quia immodice exultat: vt ſequentia indicant. Quia fere ita vſuuenit vt extrema gaudij luctus occupet.

BERN. Sobrio. Nolo ipſum ebriū:ſed ſobriū: vt cognoſcat malū ſuū:& poſſit vehementius dolere. Turba. iubet famulos aperire portam: vt capita filiorum & manus patri oſtendat. Laxa.aperi. Intuens. volo videre quando pater intuebitur capita filiorūquos colores habebit:vel palleſcet: vel rubeſcet. Rigeſcat.congelabitur: cum ſanguis in magno dolore currat ad præcordia. Aperta. Atreus videt a longe fratrem:& intra ſe loquitur omnia iſta. Incubat. ſedet ornatus purpura. Fulciens. ſuſtentans. Eructat. nam videtur oſtendere ſuperbiam ſuam: qua videtur ſibi eſſe deum & regem regum. Vota fecit. pluſq̄ deſyderabam. volebam vt guſtaret corpora filiorum,ſed ipſe comedit ad ſaturitatem. Ducit.bibit. Ne parce. dicit ad eū Atreus: ſed Thyeſtes non audit. Potu.caſus datiui:noli timere ꝙ tibi deficiet. Hoſtiarum. filiorum tuorum. Veteris. miſcebo ſanguinē cū vino ne ipſe cognoſcat. Claudaꝭ.finiaꝭ. Scypho. poculo. Meū bibiſſet. occurrit ſibi Atreus vis facere tātā crudelitatē ita qa bibiſſet ſanguinē meū & ego volo ꝙ bibat ſuū. Ecce. dat locum ſequenti ſcęnę: quia Thyeſtes ebrius cantabat. Menti imperat.i. non eſt ſatis cōpos mentis ſuæ.

Anapeſtici.
THYESTES.

Pectora longis hebetata malis
Iam ſolicitas ponite curas:

ASCen. Pectora longis &c. Inuitat ſeipſum Thyeſtes ad ſiuēdum rebus lętis: vt maior illi ſit perturbatio vbi triſtiſſimas reſciet. id enim fere malis accidit vt dum illis videntur pax & ſecuritas, repentinus ſuperueniat interitus: aut exitiale malum. Dicit ergo ad ſua pectora. O pe-

Fugiat mœror:fugiatq́ pauor:
Fugiat trepidi comes exilii
Triſtis egeſtas:rebuſq́ grauis
Pudor afflictis.magis vnde cadas
Q̃ quo:refert.magnum ex alto
Culmine lapſum ſtabilem in plano
Figere greſſum.magnum ingenti
Strage malorum preſſum:fracti
Pondera regni non inflexa
Ceruice pati:nec degenerem
Victumq́ malis rectum impoſitas
Ferre ruinas.ſed iam ſæui
Nubila fati pelle:ac miſeri
Temporis omnes dimitte notas.
Redeant vultus adlæta boni.
Veterem ex animo mitte Thyeſtem.
Proprium hoc miſeros ſequitur vitium:
Nunq̃ rebus credere lætis.
Redeat felix fortuna licet:
Tamen afflictos gaudere piget.

ctora hebetata,id eſt obtuſa,malis longis,id eſt quæ diu durauerunt.ponite,id eſt deponi te tam curas ſollicitas,id eſt vos ſollicita faci-entes: mœror fugiat.ſ.a vobis: quia non eſt præſens malum:& pauor qui eſt de malo fu-turo quod nullum eſt,fugiat:& egeſtas triſtis comes exilij trepidi,id eſt q̃ ſemp comitatur exules,fugiat.ſ.a vobis:& pudor,id eſt eru-beſcentia grauis.i.dura & moleſta,rebus affli ctis,id eſt accifis & imminutis: quia vt dicit Iuuenalis. Nil habet infelix paupertas duri⁹ in ſe Q̃ q̧ ridiculos hoies facit. Et ideo euã-gelicus ille ſd inopiã ex re opulẽta redactus, fodere inqt nõ valeo:mẽdicare erubeſco. Re fert.i.intereſt,diſcrimen eſt,magis vnde.i.e quo ſtatu cadas:q̃ quo.i.i quẽ ſtatũ cadas:qa ſi paup in ſũmã inopiã cadat,nõ tantũ turba bit quãtũ ſi rex i mediocrẽ.Quia vt dicit Boe tius:Nihil infelicius q̃ fuiſſe felicem. Magnũ ſupple eſt:id eſt res egregia,hominem lapſũ ex alto vtpote regali culmine,figere greſ-ſum in plano:magnum eſt preſſum.i.eum q preſſus eſt ingenti ſtrage.i.cumulo ſd terram ſternente,vt actiue exponatur,malorum,id eſt aduerſorum,pati pondera regni fracti,cer uice non inflexa,id eſt non ſuccumbẽte:nec id eſt & eum non,degenerem ſcilicet animo, & victum malis,id eſt aduerſis,rectum.i.cer-uice erecta & non depreſſa,ferre ruinas,ſcili-cet regni ſui,impoſitas ſcilicet collo aut cer-uici ſuæ. Sed o Thyeſte,pelle,ſcilicet ex ani-mo & vultu,iam nubila,id eſt obſcura & mœ ſtitiæ ſigna,fati ſæui,id eſt fortunæ violentę: ac dimitte omnes notas,id eſt ſigna & macu las temporis miſeri:quale erat tempus exilij. Vultus boni.i.hilares,redeant ſup.tibi ad lęta id eſt res lętas quæ præſentes ſunt,vt putat miſer.qđ ſciens populus qui nuntium id cho ro indicantem audiuerat non ſine voluptate audit iactantiam tyranni,& immodicam exultationem in rebus peſſimis.Mitte,id eſt tolle ex animo,Thyeſtẽ veterem,id eſt illum triſtem & afflictum in exilium proficiſcen-tem. vbi vetus pro priſtino ponitur.Hoc vitium ſequitur miſeros proprium,id eſt peculiare: videlicet nunq̃ credere,id eſt confidere,rebus lætis: quia præſaga mali mens etiam Thyeſtę triſtis obnuntiabat:conatur fran gere mœſtitiam animi,ſed cum difficultate. Licet inquit fortuna felix redeat ſcilicet miſeris: tamen piget,id eſt triſte eſt,afflictos,id eſt qui ſemel fuerint afflicti,gaudere.

Pectora. Scribiť verſu dimetro anapęſtico: vt ſupra Turbine magno. Hic eſt cantus Thyeſtis qui e-rat in conuiuio:& reprehendit ſeipſum q̧ non poterat lętari: q̃uis eſſet in regno: vnde neſcit cauſã & loquitur per modum dialogi intra ſe. Pectora.loquitur ad pectus ſuum. Hebetata.indurata propter longã cõſuetudinẽ malorũ. Refert. plurıs momẽti eſt. Q̃ quo.ſupple terũ cadas. Qñ homo habet malã fortunã nõ tantũ dolet quãtũ ſi fuerit in alto ſtatu & ad infimũ veniat. Culmine.ſtatũ.Ma gna res eſt & difficilis tolerare ęquo aio malã fortunã cũ ceciderit ab alto. Plano.cõtrariũ culminis. ſentẽtia eſt:quando quis lapſus eſt de ſublimi gradu,eſt magnũ,id eſt difficile poſſe pati. Preſſum grauatũ. Stra-ge malorum.ingenti cumulo malorum. Non inflexa.a ſimili: de viro qui habet pondus in collo,opus eſt vt ſe inclinet:ita eſt neceſſe hominem deiectum a ſtatu ſuo dolere. Nec degenerem.eſt quaſi eadem ſententia: eſt impoſſibile q̧ non ſit demiſſus. Sed iam. nunc non ſunt iſtę cauſę in me:propterea deberem lętari. Nu-bila. triſtia. Veterem Thyeſtem: vultum & triſtitiam quã habebas in exilio. Proprium.quando vnus ſoli tus eſt pati multa aduerſa: etſi illi rideat fortuna:timet tamen ſemper cadere in aduerſa. BERN.

¶ Pectora. In carmine decimo metro pindarico anapęſtico dimetro ſic. Pectora,longis,hebeta,ta malis. Exul tat Thyeſtes gaudio Sardonico ob regnum reſtitutum ſibi:& ſeipſum alloquitur. Hebetata,obturata cõtu-ſa. eſt enim hebes ſine acumine: vnde hebeo & hebeto atq̧ hebeteſco: quod proprie de oculis dicitur. Magis vnde cadas. Senſus eſt.plurimum refert vnde q̃ quo cadas.eo enim grauior eſt dolor q̃to altior eſt lapſus. & probatur.Magnum ex alto &c. Stabilem in plano.aptus in imis eſt locus. DANI.

Quid me reuocas:feſtumq́ vetas
Celebrare diem?quid flere iubes
Nulla ſurgens dolor ex cauſa?

¶ Quid me reuocas. Inuito Thieſtæ præſa-gio naturæ ſuboriebatur dolor:quem fatetur ſed expellere conatur dicens. O dolor ſurgẽs id eſt ſubnaſcens ex nulla cauſa,vt putabat, quid reuocas.i.retrahis ab exultatione,& ve-tas celebrare diem feſtum?quid.i.ad quid iu- ASCen.

Quis me prohibet flore decenti
Vincire comam? prohibet: prohibet.
Vernæ capiti fluxere roſę:
Pingui madidus crinis Amomo
Inter ſubitos ſtetit horrores.
Imber vultu nolente cadit.
Venit in medias voces gemitus.
Mœror lachrymas amat aſſuetas.
Flendi miſeris dira cupido eſt.
Libet infauſtos mittere queſtus:
Libet & Tyrio ſaturas oſtro
Rumpere veſtes: vlulare libet.
Mittit luctus ſigna futuri
Mens ante ſui præſaga mali.
Inſtat nautis fera tempeſtas.
Cum ſine vento tranquilla tument.
Quos tibi vultus: quos ve tumultus
Fingis demens? credula præſta
Pectora fratri. iam quicquid id eſt:
Vel ſine cauſa: vel ſero times.
Nolo infelix: ſed vagus intra
Terror oberrat: ſubitos fundunt
Oculi fletus: nec cauſa ſubeſt.
Dolor: an metus eſt? an habet lachrymas
Magna voluptas?

bes flere? Quis prohibet me vincire, id eſt circundare, comam, id eſt capillos, flore decenti, id eſt placido aut apto conuiuiæ læto? Prohibet: prohibet: hoc ē, certe aliquis prohibet: nam roſæ vernæ, id eſt in vere natæ & ad conuiuij ornatum ſeruatæ, fluxere capiti, id eſt ſponte ſua deciderunt e capite: & crinis, id eſt capillus, madidus, id eſt delibutus, amomo, id eſt vnguento ex amomo, pingui, id eſt dēſo, ſtetit, id eſt inhorruit & aſſurrexit: inter horrores ſubitos, id ē ſubite obortos ignota cauſa: & imber, id eſt pluuia lachrymarum, cadit ſupple de vultu, id eſt facie & gena, nolente. gemitus. ſ. pectoris, venit in medias voces. ſ. lætitiæ. mœror. ſ. ſubortus amat lachrymas aſſuetas: quia lachrymis videtur mitior fieri. Cupido, id eſt cupiditas, dira, id eſt a di, a iratis indita, flendi eſt miſeris: quia quo magis flent eo miſeriores fiunt: & tamen flere oblectat. Libet, id ē volupe eſt, mittere, id eſt emittere queſtus infauſtos, id eſt querimoniam infauſtitatis indicem: & libet rumpere, ſcilicet e pectore, veſtes ſaturas. i. ad ſaturitatem vſq;, quia bis tinctas, oſtro tyrio. i. purpura apud Tyrō a cane Herculis inuenta. libet ſup. mihi vlulare, id eſt triſtem vocem more luporum & canum dirorum emittere. Mēs pręſaga ſui mali, mittit ante. ſ. q̄ coniungat, ſigna. i. indicia, mali futuri. Affert autem ſimilitudinem aptam dicens, cum tranquilla ſcilicet maria, tument. i. inflantur ſine vento: tunc ſup. tempeſtas fera. i. immoderata, inſtat, id eſt de proximo imminet nautis: & ita quando triſtes ſumus & cauſam ignoramus, præſagiendum eſt aliquid mali nobis imminere. quā opinionem vt deponat dicit. O demēs ſcilicet Thyeſte (ſeipſum enim cum ſolus ſit alloquitur) quos vultus quoſue tumult⁹ ſcilicet futuros, fingis tibi? præſta, id eſt exhibe, fratri ſcilicet Atreo, pectora credula: iam quicquid id eſt. ſ. qd̄ p̄ſagis mali, eſt iam vel ſine cauſa: ſi nullū eſt: vel times ſero: cum euitare nequeas cum ſis ī poteſtate fratris. Ego infelix nolo. i. tenitor & refugio terrorem: ſed terror vagus, quia incertus, oberrat intra. i. in interioribus circū pręcordia. oculi fundunt fletus ſubitos. i. inopinatos: nec cauſa ſubeſt. i. ſuppeditat ſe mihi. An ſupple eſt dolor? an metus? an magna voluptas habet lachrymas? quia præ nimio gaudio multi lachrymauerunt.

BERN. ℂ Vetas. Quia non dimittis me gaudere dolor, cuius cauſam non ſatis cognoſco. Vernæ roſæ. quæ ſolent tempore veris florere. erat conſuetudo antiquorum, vt coronati diſcumberent: & vnguentati quibuſdam pretioſis aquis. Stetit. crines ſtant erecti propter timorē. Libet. ex triſtitia eſt mihi impetus lacerandi veſtes. Infauſtos. miſeros. Saturas. tinctas colore purpuræ. Fera. crudelis: & eſt ſimilitudo a tēpeſtate futura nautis. Inſtat. cito ventura. Quos tibi. reprehendit ſeipſum dicens: q̄ non opus eſt timere: vel ſi timendum eſt, fruſtra fieri: cum iam ſit in poteſtate fratris. Magna voluptas. neſcit an illę lachrymę procedāt ex timore an ex voluptate ingenti: quæ quandoq; facit lachrymas.

DANI. ℂ Amomo. vnguento ex amomo qd̄ dicunt metopion. eſt arbor in Aethiopia ſtillans lachrymam veluti reſinā: quæ item in Africa iuxta templum Ammonis Iouis colligitur. Inde amomum odoratiſſima ſpecies. de qua multa apud Plinium & Theophraſtum lectitabis.

Amomū

ASCen. FEſtum diem. In hac cataſtrophe vt in tragœdia conuenit turbulentiſſima, Atreus exultans cum male fecerit ſummum dolorem Thyeſti cō citat: feſtiuitatem prius ſimulans ac dicens. O germane. i. frater vterine Thyeſte, celebremus pari conſenſu diem feſtum. hic ſup. dies quo te lętari mecum videam, eſt qui firmet. i. firmare poſſit, ſceptra. i. regna mea: q; pro &,

Trimetri Iambici.

ATREVS. THYESTES.

FEſtum diem germane conſenſu pari
Celebrem⁹, hic ē ſceptra q; firmet mīa

Solidamq; pacis alliget certæ fidem. Thy.
Saties dapis me:nec minus bacchi tenet.
Augere cumulus hic voluptatem poteſt:
Si cum meis gaudere felici datur. Atr.
Hic eſſe natos crede in amplexu patris.
Hic ſunt:eruntq;.nulla pars prolis tuæ
Tibi ſubtrahetur:ora quę exoptas dabo:
Totumq; turba iam ſua implebo patrem.
Satiaberis:ne metue.nunc miſti meis
Iocunda menſæ ſacra iuuenilis colunt:
Sed accientur.poculum infuſo cape
Gentile baccho.Thy.capio fraternæ dapis
Donum:paternis vina libentur deis:
Nunc hauriantur.ſed qd hoc? nō vult man⁹
Parere:creſcit pondus & dextram grauat,
Admotus ipſis bacchus a labris fugit:
Circaq; rictus ore decepto effluit:
Et ipſa trepido menſa ſubſiluit ſolo.
Vix lucet ignis.ipſe quin æther grauis
Inter diem noctemq; deſertus ſtupet.

qui alliget.ſ.inter nos,ſolidā fidem pacis certę. Thyeſtes qui ſatia crapulæ indulſerat,& p̄ ſagio naturæ a cibo abhorrere,cœperat dicit: Saties.i.ſatietas dapis nec min⁹.i.& ſimiliter bacchi.i.vini,tenet me.Hic cumulus, hoc augmentū,pōt augere ſup.mihi voluptatem, ſi datur.i.permittitur felici,ſup. mihi, gaudere cū meis filijs. Ad hoc Atreus. Crede (nam id verū erat) natos eſſe hic in amplexu,imo partim in ventre patris:nati ſunt hic.i.vbi nos ſumus:& erunt:quia in ſubſtantiā patris partim trāſmutabunt. Nulla pars prolis tuę (qđ argute dicit:quia in partes erant deciſi:& capita dūtaxat aberant) ſubtrahetur tibi. Ego dabo.i. faciam tibi afferri ora.ſ.natorū.i. capita,quæ exoptas:& implebo totū patrē.q.d.nō ſolum ventrē & manus,ſed etiam oculos, iam.i. ſtatim, turba ſua.i.multitudine natorū:tres eī̄ habuerat.tu ſatiaberis.ſ.vt ille putabat tuendo:vt Atreus etiam epulando:ne metue, p ne metuas:nunc ſup. filij tui miſti aut mixti meis:quia capita ipſorū inter illos erāt, colūt iocūda ſacra mēſę iuuenilis.i. cui iuuenes aui di⁹ icūbūt:ſed accient.i.aduocabūt:cape poculū gētile.i.gētis ac generis nr̄i ornamētum: forte quo in ſacris libare ſolebat:vt æneí.vij. Hoc pater Anchiſes auro libebat ad aras:& ęneí.j.Hic regina grauē gēmis auroq; popoſcit Impleuitq; mero paterā:quā Belus & oēs A Belo ſoliti &c. baccho.i.vino īfuſo: hoc ē habēs vinū īfuſū. Thy. Ego capio donū fraternę dapis.i.potū poſt cōuiuiū in ſignū amicitię dari ſolitū:vt loc⁹ citat⁹ ex Aenei.j. declarat. libent.ſ.hoc gētili poculo, vina deis paternis.i. familiæ noſtræ laribus. hoc autē dicens partē effudit laribus:quo facto ſubiūgit:nūc ſcilicet poſt libamen, hauriātur, ſcilicet vina: vt putabat. Sed quid ſup. eſt hoc? manus non vult parere.i.admouere ori poculum. Pondus ſcilicet poculi, creſcit & grauat,id eſt nimia onerat,dextrā ſupple meam. Bacchus,id eſt potus admotus labris, fugit ab ipſis labris:& effluit circa rictus.i.aperturas oris,ore decepto:quia bibere ſperabat & nequit:& ipſa menſa ſubſiluit, id eſt ſaltum ſurſum fecit,ſolo trepido,id eſt trepidante. Ignis.ſ.cœnationi adhibitus ad hilaritatem cōuiuij, vix lucet:quin ipſe æther.i.globus cœli, grauis,id eſt triſtis, ſtupet deſertus ſcilicet inter diem & noctem,tam a ſole q̄ a luna.

FEſtum. Ingreditur Atreus locum in quo erat Thyeſtes:exhortaturq; eum ad lætandum & bibendum:dicens q̄ nunc ſibi videtur vere habere regnum. Ille autem reſpondet q̄ ſatis ſatur eſt & lętus dum videat filios ſuos. Atreus ait: videbis q̄ primum. porrigitq; illi ſanguinem ad bibēdum:& cū Thyeſtes leuaret paterā manu viſum eſt ſibi ferre ingens onus:poſtea Atreus iuſſit portare capita filiorū illiq; dixit: hic ſunt filij quos maxime deſyderabas: vide & ſatiare aſpectu. Pari.concordi. Saties. ſatietas:ſatis bibi & comedi. Felici.ſ.mihi. Cumulus.augmētatio. Hic eſſe.ingenium poetę dicit vnum: & intelligit aliud:noli habere vllam curam ſunt in loco tuto & in complexu tuo: vult dicere q̄ habet eos in vētre:quia comedit ipſos. Ora.ſed poſtea, quia vis videre ora & faciem eorum,oſtendam tibi. Turba. quia omnes dederat epulandos. Nunc.in hoc mentitur:quia non erant in conuiuio cū filijs ſuis. Meis.ſ. natis Colunt.ſunt in vos mēſa. Accientur.euocabuntur:ſed interim accipe hoc poculū ſimulq; bibamus. Gentile. quod fuit gentis noſtræ. Paternis. ſed prius volo libare dijs noſtris :quia infundere dijs libatio dicebatur,bibam poſtea:ſed dum habebat in manu pateram ponderabat nimis:nec illam ſuſtinere poterat. Admotus bacchus. vinum dum appropinquo labris meis non vult intrare os meum. Decepto.quia cum vult bibere extra funditur. Rictus. os ſed proprie de beſtijs dicitur os acutum. Trepido ſolo. tremit terra & menſa. Ignis.quia erant accenſæ faces. BERN.

¶Feſtum diem. Carminis vndecimi funebre initium trimetro iambico inſcripti: vbi Thyeſtes epulans. vocat filios: contra Atreus propinans illorum ſanguinem vino commixtum declarat non longe abeſſe capita quæ cerneret, cum reliquum iam iniecíſſet in ventrem. hinc odia, hinc recrudeſcunt graues iræ, hinc aſperi & crudi clamores, hinc nefanda conuitia & ſanguinariæ deteſtationes intumeſcunt inter geminos fratres: homicidas, adulteros, crapulones, gurgites. filiorum profundiſſimos, omnemq; falſam dilectionem in peſſimam diſcordiā trahit diſtricta cataſtrophe. Saties. ſatietas. quintę inflexionis. vel potius per ſyncopen ſatias tertiæ vt placet quibuſdam. Salluſtius. Frumēti ex inopia graui ſatias facta. Terentius. Nam vbi me forte ſatias cœpit,& a ſatis detorquetur aduerbio. Ora.capita. vt ſit a parte denominatio toti⁹. Proprie tamen os eſt concauitas capitis in qua & lingua & dentes ſunt. DANI. Saties. Satias. Os.

A S Cen. ¶ Quid hoc? Paulatim percipiſcit caliginem coeli dicens. Quid hoc ſup. eſt monſtri? Conuexa coeli .i. coeli ipſi conuexi, labant .i. labare in nos videntur magis magiſq;: q; quãto minus eſt luminis, tanto minus extenditur vis viſiua: & ita propius videtur coelũ: cũ etiam nubes conuexitatis ſpeciem induant. Caligo coit, id eſt coeundo fit, ſpiſſior, tenebris denſis .i. condenſatis: & nox .ſ. naturalis, abdidit ſe in noctem .i. tenebras maiores: omne ſidus fugit. Quicquid eſt .i. quicquid hoc portendit, ego precor vt parcat fratri .ſ. de me optime merito: & gnati ſcilicet meis aut vtriuſq;: & ſup. vt omnis procella quæ ex hac caligine conſurget, abeat in hoc caput .ſ. meum, vile id eſt contemptibile. O ſup. frater, redde iam mihi natos. Atreus. Reddam: & nullus dies eripiet tibi illos: quia pars eorum in ſubſtantiam tuam conuerſa eſt. Thyeſtes id nõ intelligens & ita parui pendens inquit. Quis hic tumultus .i. cõmotio ventris mei exagitat viſcera .i. inteſtina mea? hoc loco: cũ viſcera etiam aliæ carnes ſint. Quid tremuit int⁹ .i. intra ventrem? ego ſentio onus impatiens .i. qd̃ inuitũ eſt in aluo mea: & pectus meum gemit: gemitu nõ meo: ſed eius quod immiſi. Ergo gnati adeſte .i. aduenite: genitor infelix vocat ſup. vos: adeſte: & ſup. hic .i. meus dolor, fugiet .i. euaneſcet, vobis viſis. Quo dicto viſus eſt ſibi audire vocem filiorum. vnde dicit: vnde .i. e quo loco, obloquunt̃ .i. obſcure quaſi obloquendo reſpondent? Atreus iam allatis capitibus filiorũ Thyeſtæ: aut ſi ſecũ attulerat, denudans ea dicit. O pater expedi amplexus .i. extẽde brachia vt amplexaris filios tuos: q̃a ipſi venere. ecquid .i. nonne agnoſcis gnatos tuos? Thy. Agnoſco fratrẽ .i. te hoc facto nihil receſſiſſe ab ingenio priſtino. deinde exclamans inquit. O tellus, ſuſtines, id eſt pati potes portare tantũ ſcelus q̃tum frater cõmiſit: & nõ mergis .ſ. ſubſidendo, te & nos: hoc eſt fratrem & me: ad ſtyga .ſ. paludẽ infernã? hoc eſt quare non ſubſidis in abyſſum: trahẽs me & fratrẽ in infernum? & quare ingẽti via rupta .i. hyatu facto, non arripis ad chaos inane .i. partem nondũ occupatã corpore, aut voraginem cõfuſam & vaſtam, regna .ſ. Mycenarũ: cum rege ſcilicet Atreo: & quare non vertis .i. euertis Mycenas, conuellens tota tecta ab ſolo imo? Nos ſcilicet ego & frater, debuimus iam vterq; ſtare, circa .i. iuxta in circuitu, Tãtalũ & auos .i. maiores noſtros: ſi quis .ſ. auorum noſtrorum eſt intra tartara .i. profundiſſima inferni loca: dimitte huc .i. ad nos, tuam vallem .i. imam terram, ſinu immani .i. capaciſſimo: & hoc compagibus .i. colligamẽtis, reuulſis .i. diſſolutis, hinc & hinc .i. ab vtroq; latere. Animæ noxiæ .i. manes ſontes vagentur .i. oberrent, ſupra caput noſtrum: cum ſim⁹ in infimo loco ſepulti: & phlegethõ igneus, quia fluuius ardoris, agens .i. impellẽs freto ardenti, totas arenas ſupple ſuas, fluat violentus ſupra exitia noſtra .i. ad noſtri exterminium. o tellus immota, iaces .i. otioſa es, pondus ignauum .i. nullo ſcelere commotum? Atreus aũt inſultans vltro fratri inquit. Recipe &c. Sũt tñ qui interſerãt verſiculum Fu

Quid hoc? magis magiſq; concuſſi labant
Conuexa cœli. ſpiſſior denſis coit
Caligo tenebris: noxq; ſe in noctem abdidit:
Fugit omne ſidus. quicquid eſt: fratri precor
Gnatiſq; parcat: omnis in vile hoc caput
Abeat procella. redde iam natos mihi. Atr.
Reddam: & tibi illos nullus eripiet dies. Thy.
Quis hic tumultus viſcera exagitat meaſ?
Quid tremuit intus? ſentio impatiens onus:
Meumq; gemitu non meo pectus gemit.
Adeſte gnati: genitor infelix vocat.
Adeſte: viſis fugiet hic vobis dolor.
Vnde obloquuntur? At. expedi ãplex⁹ pater:
Venere: gnatos ecquid agnoſcis tuos? Thy.
Agnoſco fratrem. ſuſtines tantum nefas
Geſtare tellus? non ad infernam Styga
Te: noſq; mergis? rupta & ingenti via
Ad chaos inane regna cum rege arripis?
Non tota ab imo tecta conuellens ſolo
Vertis Mycenas? ſtare circa Tantalum
Auoſq; noſtros: ſi quis intra tartara eſt:
Vterq; iam debuimus. hinc compagibus
Et hinc reuulſis: huc tuam immani ſinu
Dimitte vallem: noſq; defoſſos tege
Acheronte toto. noxiæ ſupra caput
Animæ vagentur noſtrũ: & ardenti freto
Phlegethon arenas igneus totas agens
Exitia ſupra noſtra violentus fluat.
Immota tellus pondus ignauum iaces?
Fugere ſuperi. At. at accipe hos poti⁹ libens.
Recipe hoſce citius: liberis tandem tuis
Diu expetitis: nulla per fratrẽ eſt mora:
Fruere: oſculare: diuide amplexus tribus. T.
Hoc fœdus? hæc eſt gratia? hæc fratris fides?
Sic odia ponis? non peto incolumes parer
Natos vt habeam: ſcelere quod ſaluo dari
Odioq; poſſit: frater hoc fratrem rogo:

Sepelire liceat. redde qđ cernas ſtatim
Vri: nihil te genitor habiturus rogo:
Sed perditurus. Atr. quicquid e natis tuis
Supeſt habebis: qđq̃ nõ ſupeſt habes. Thy.
Vtrum ne ſæuis pabulum alitibus iacent?
An beluis ſeruantur? an paſcunt feras? Atr.
Epulatus ipſe impia natos dape. Th.
Hoc eſt deos qđ puduit: hoc egit diem
Auerſum in ortus. quas miſer voces dabo?
Queſtuſq̃ quos? quæ verba ſufficient mihi?
Abſciſa cerno capita: & auulſas manus:
Et rupta fractis cruribus veſtigia.

gere ſuperi. vt dicat adhuc plura dicere parãs Thyeſtes. Superi fugere. i. a conſpectu tanti facinoris: & ſup. terra non fugit. Atreus autẽ inſultans dicit. At o frater accipe potius? ſ. q̃ abſorbearis ab iferno: libẽs hoc. ſ. filios tuos: recipe potius hoſce & fruere tandẽ liberis tuis expetitis diu: nulla mora eſt per fratrẽ: oſcula te ſup. eos: diuide tribus (tres ergo occidit) amplexus. i. amplectere nunc hunc, nũc iſtũ, nunc illum. Ad quod Thyeſtes nondum ſciens ſe comediſſe liberos ſuos, ſed interẽptos tamen videns inquit: Eſt ſup. hoc fœdus? eſt hæc gratia, id eſt reconciliatio? eſt hæc fides fratris? ſic ponis. i. deponis odia? Sunt qui legant Si ponis odia: ſed quia ſequitur: ſcelere quod ſaluo dari odioq̃ poſſit non congruenter dicam. Si ponis, id eſt deponis odia, iam ſatis pœnarum adeptus: peto qđ ſaluo odio dari poſſit. Legamus ergo ſic odia ponis: vt Aenei. j. Sic notus Vlyſſes? Ego pater, id eſt cum ſim pater non peto, ſup. vt habeam natos incolumes (id enim fieri non poſſe noui) ſed ſupple (qđ tamen eleganter ſubticet quia verbum conſimile repetit) rogo frater fratrem: hoc quod poſſit dari. i. concedi, ſcelere ſaluo & odio ſaluo, id eſt non deleto: licet forte imminuto: vtpote vt liceat ſepelire ſcilicet natos: Redde ſupple id quicquid ſit quod de natis habes: quod cernas ſtatim ſcilicet ante oculos tuos vri: ne putes in alium vſum peti: ego genitor, id eſt cũ ſim genitor, nihil rogo te habiturus, id eſt quod habiturus ſim: ſed perditurus, id eſt igni abſumam. Reſpondet Atreus petulantius inſultãs. Tu habebis quicquid. i. omne id quod ſupereſt, id eſt adhuc extat & abſumptum non eſt: e natis tuis. i. de corporibus filiorũ tuorum: & tu habes ſcilicet in ventre: ſed nondum intelligit Thyeſtes, id quod non ſupereſt. Thyeſtes autem intelligens non totos ſupereſſe quęrit: vtrum ne, id eſt an ne iacent pabulum, id eſt vt ſint pabulum alitibus ſæuis: an ſeruantur ſcilicet deuoranda beluis ſcilicet marinis: an paſcunt feras ſcilicet terreſtres? Reſpondet Atreus. Ipſe, quaſi dicat non alis fera q̃ tute, epulatꝰ es natos. ſ. tuos, dape impia, id eſt paſtu immani. Ad qđ Thyeſtes immoderate vociferans. Hoc eſt quod puduit deos ſcilicet videre: quia tenebras induxerunt. hoc ſcilicet ſcelus, egit, id eſt repulit diem, id eſt ſolem, auerſum, id ẽ retrorſum euntem, in ortus, id eſt orientem. Quas voces, id eſt eiulationes dabo miſer? & quos queſtus? id eſt quas querelas. quę verba ſufficient mihi? q. d. nulla. Ego cerno capita ſcilicet natorum, abſciſa ſcilicet a corporibus reliquis: & manus auulſas: & veſtigia rupta. i. pedes ruptos, cruribus fractis.

¶ Conuexa. Conuexum dicitur qđ eſt curuatum ſuperius: vt cœlum. Coit. denſatur & obſcuratur. Parcat. non ſit in malum fratris mei: nec filiorum meorum: de me autem nihil rogo. Vnde obloquuntur. ſentiebat murmur: vnde hoc audio filios meos & non video. Ecquid. nunquid iſti ſunt filij tui. Agnoſco. Thyeſtes dicit nõ cognoſco filios; ſed fratrem crudeliſſimum: exclamatq̃ ad tellurẽ vt ſe ipſam aperiat abſorbeatq̃ ad inferos tanta ſcelera. Styga. paludem inferni. Vertis. a fundamentis: vt omnes deſcenderemus ad inferos. Vterq̃. ego & frater. Si quis. ſi noſtri maiores & mali puniuntur apud inferos: nos debuimus puniri. Iaces. non moueris: tu ſola terra non moueris cum iam ſol & omnia ſidera fugerũt tãta ſcelera. BERN.

Recipe. gaudebat Atreus de tãto dolore fratris: petitq̃ vt ora filiorum deoſculetur. Thyeſtes autẽ ignorans adhuc ſe comediſſe illos: videns tantum capita eorum rogat Atreũ vt ſaltem ſepeliãtur. Nulla. parentheſis eſt. Fratrẽ. ſ. me: non impedio quin fruaris filijs tuis. Saluo. quia non perdendo odium potes hoc mihi dare. Genitor. ſcilicet ego. Perditurus. illos comburendo. Habes. Atreus dixit libenter dabo qđ reſtat: nam quod non eſt tu habes: vult dicere. ſ. in ventre.

¶ Suſtines tantum nefas. Cõſternatus Thyeſtes nouitate ſceleris collabitur iunctis manibus vociferabundus atq̃ in ipſam tellurem apoſtrophen vertens ſe ſuamq̃ familiam & ſtirpem deteſtatur. cuius miſeriæ grauitatẽ elegantiſſime in Electra proſequitur Sophocles. tum in perſona ipſius Electræ: tum in ipſe choro. φευ φευ. το παν δη λεοπεσαωσι, τοισ παλαι προφοζον ωσ εοικε μεφθαρται γενοσ &c. & circa finem ipſius tragœdiæ deplorat chorus calamitatẽ domus Atrei & eius ſtirpis. ὦ σπερμα τρεωσ ωσ πολλα παθον δι ελευθερι ασ μολισ εξηλθεσ τη νυν ορμη τελεωθεν. Quodq̃ non ſupereſt habes. Doloſa Atrei reſpõſio quæ prętendit maiorem doloris commotionem in fratre vbi cognouerit carnes filiorum ſuorum in fercula ſibi paratas & conditas in ventre proprio iacere. cuius quidem ſceleris nouitatem nequaq̃ illi perſuaſiſſet: niſi ipſe Atreus aperte ſignificaſſet. vbi infra dicet: epulatus tu ipſe es &c. Pabulum. proprium belluarum eſt: paſtus autem hominum. Cicero. Cũ oblectatione ſollertiæ: qui eſt vnus ſuauiſſimus paſtus animorum. ſolent tamen alternari: vt apud diuum Hieronymum pabulũ uitæ pro euchariſtia corporis Chriſti legimus. DANI. Pabulũ Paſtus.

Hoc eſt: qđ auidus capere non potuit pater.
Voluuntur intus viſcera: & clauſum nefas
Sine exitu luctatur: & quęrit viam.

¶ Hoc eſt quod pater auidus, id eſt licet auidus cibi, non potuit capere: quaſi dicat ſi miſer potuiſſem, tam auidus eram, etiam crura & oſſa deuoraſſem. Viſcera, id eſt carnes natorum voluũtur intꝰ, id eſt in aluo mea: & nefas, id eſt nefandꝰ paſtus, luctatur clauſum ſine exitu & quęrit viam, id eſt exitum, quærẽs ASCen.

& non inueniens. O frater da ſcilicet pro beneficio magno, enſem ſcilicet quo filios dilaniaſti: quia ille habet multum ſanguinis mei, id eſt a me geniti. demus liberis. i. filijs meis, viam ſcilicet qua exeant, ferro. i. enſe ferreo. enſis negatur ſup. mihi? ſi ita eſt: ſonet pectora ſup. mea concuſſa planctu illiſo, id eſt contuſione impreſſa. o infelix Thyeſte ſuſtine. i. reprime manum ſcilicet tuam: parcamus. q. d. ego & manus, vmbris. ſ. corpus qđ in aluo teneo, ſectātibus. Quis vidit tale nefas? quaſi dicat nullus. Quid Heniochus, id eſt Colchus, homo immaniſſimus, habitans rupem aſperam Caucaſi montis in Colchiam tendētis, inhoſpitalis. i. nullam hoſpitalitatem colentus, ve pro vel, quis Procruſtes. i. tyrannus immaniſſimus Procruſtis ſimilis qui hoſpites ſuos mire cruciabat, metus. i. timor terris cecropijs. i. atticis ſiue Athenienſibus. En ego genitor. i. pater, premo. ſ. in aluo, natos. i. filios: & premor ab illis: nam quia exitū quęrūt & non inueniunt, ventrem torquent. Eſt aliquis modus. i. finis, aut aliqus moderatio ſceleris. i. in ſcelere perpetrando? quaſi dicat videtur ꝙ nullus. Ad quod Atreus argute reſpōdet. Modus. i. finis & temperamentum debetur ſceleri: vbi. i. qn̄ facias. i. facere velis ſcel⁹. i. quando iniurius fieri vis ſis parce & intra modū. Non ſup. debetur ſceleri modus: vbi tu reponas. i. rependas ſcelus: quis pro minore ſcelere iniuſte illato, iuſte infertur magna poena. Quaſi dicat ꝙ non infero prior, ſed refero moleſtiam non potero videri imodicus. Nam hoc quoq;. i. etiam hoc qđ feci apponēdo tibi liberos tuos epulādos, eſt mihi. i. iudicio meo, exiguū. i. valde modicum. Ego debui, vt vltionem iuſtam ſumerem, diffundere in ora tua ſanguinem calidum. ſ. filiorum tuoꝝ, ex ipſo vulnere. i. recēti⁹ fuſum: vt biberes cruorē viuētiū. ſ. adhuc. Verba ſunt data, id eſt fraus eſt facta, irę. ſ. meę: dum propero, id eſt nimis feſtino. Ego dedi. ſ. filijs tuis vulnera ferro impreſſo. i. imprimendo enſem: cecidi. i. mactaui eos ad aras: placaui focos. i. deos lares quibus in focis res ſacra fit, cęde votiua, id eſt ex voto debita: & amputans corpori exanimo, id eſt mortuo, artus, id eſt membra carpſi. i. diſcerpſi ſupple eos, in fruſta parua. i. particulas paruas: & demerſi. ſ. elixanda, hęc ſcilicet fruſta, id eſt quaſdam particulas, ahenis. i. cacabis feruentib⁹, id eſt ebullientibus: & iuſſi illas, id eſt alias particulas, ſtillare, id eſt pingue ſuum guttatim demittere, ignibus lentis: qualibus coquitur obſoniū qđ decenter aſſum volunt. Ego abſcidi viuentibus. ſ. adhuc filijs tuis, membra & neruos, quibus mēbra cōpaginantur: & vidi fibras. i. venas extremas pręſertim arterias mugire. i. immodicum gemitū edere: vbi vidi de auditu dicitur, quia ad omnes ſenſus vt ex Auguſtino dixi, pertinet: gracili veru traiecto. i. iacto & immiſſo trāſ eas: & ipſe. i. qđ dicunt in propris perſona, aggeſſi. i. apportaui, manu ſup. mea flammas. i. ligna incenſa, ſiue incendenda. Pater (loquitur de Thyeſte pñte tanq̄ de futuro: quia plus eſt ꝙ pater q̄ ſi dicatur Thyeſtes id facere potuiſſe) potuit feciſ

Da frater enſem: ſanguinis multum mei
Habet ille: ferro liberis demus viam.
Negatur enſis? pectora illiſo ſonent
Concuſſa planctu. ſuſtine infelix manum.
Parcamus vmbris. tale quis vidit nefas?
Quis inhoſpitalis Caucaſi rupem aſperam
Heniochus habitās? quiſve Cecropiis met⁹
Terris Procruſtes? genitor en natos premo:
Premorq; natis: ſceleris eſt aliquis mod⁹? At.
Sceleri modus debetur: vbi facias ſcelus:
Non vbi reponas. hoc quoq; exiguū eſt mihi.
Ex vulnere ipſo ſanguinem calidū in tua
Diffundere ora debui: vt viuentium
Biberes cruorem. verba ſunt irę data
Dum propero. ferro vulnera impreſſo dedi:
Cecidi ad aras: cęde votiua focos
Placaui: & artus corpori exanimo amputās
In parua carpſi fruſta: & hęc feruentibus
Demerſi ahenis: illa lentis ignibus
Stillare iuſſi: membra neruoſq; abſcidi
Viuentibus: gracilique traiecto veru
Mugire fibras vidi: & aggeſſi manu
Mea ipſe flammas. omnia hęc melius pater
Feciſſe potuit: cecidit incaſſum dolor.
Scidit ore natos impio: ſed neſciens:
Sed neſcientes. Thy. clauſa littoribus vagis
Audite maria: voſq; dii audite ſcelus
Quocunq; diffugiſtis: audite inferi:
Audite terrę: noxq; tartarea grauis
Et atra nube vocibus noſtris vaca.
Tibi ſum relictus: ſola tu miſerum vides.
Tu quoq; ſine aſtris: vota non faciā improba.
Pro me nihil precabor. & quid iam poteſt
Pro me eſſe? vobis vota proſpicient mea.
Tu ſumme coeli rector ętherię potens
Dominator aulę: nubibus totū horridis
Conuolue mundum: bella ventorum vndiq;

Committe:& omni parte violentum intona:
Manuq; non qua tecta & immeritas domos
Telo petis minore:ſed qua montium
Tergemina moles cecidit:& qui montibus
Stabant pares gygantes:hæc arma expedi:
Igneſq; torque:vindica amiſſum diem:
Iaculare flammas:lumen ereptum polo
Fulminibus exple:cauſa(ne dubites diu)
Vtriuſq; mala ſit:ſin minus mala ſit mea.

ſe melius hæc omnia. ſ.quę ſe dixit feciſſe. dolor ſcilicet meus,cecidit in caſſum.i.nõ eſt ſortitus iuſtam & optatam vltionem:pater enim ſcidit quidem natos.i.mandit,ore impio:ſed neſciens.ſ.quos ſcinderet:ſed neſciẽtes,id eſt non ſentientes ſe ſcindi,quia iã mortui erant. Thyeſtes audiens fratrem optare vt immanius ſcelus cõmiſiſſe dicatur:exclamat. O maria clauſa littoribus vagis,id eſt incuruis, audite:& vos dij.ſ.ſuperi,audite ſcel⁹ quocũq; diffugiſtis.ſ. ne videretis tantũ ſcelus:O inferi audite.ſ.ſcel⁹:o terrę audite ſcel⁹:& nox tartarea.i.infernalis, grauis & atra.i. nigricana, nube.i.propter nubem, vaca, id eſt da operã o nox,vocibus noſtris:quia ego ſum relictus tibi.tu ſola.ſ.nox,vides ſup.me miſerum:tu quoq;,id eſt etiam tu es relicta,ſine aſtris: vaca inquam:quia non faciam vota improba,id eſt improbãda. Ego nihil precabor pro me: ecquid.i. quidnam poteſt iam eſſe pro me?quaſi dicat nihil:& ideo vota mea proſpicient,id eſt proſpicienter inſeruiẽt vobis. Tu o Iuppiter ſumme rector cœli,dominator potens,id eſt præpotens, aulę ætheriæ,conuolue mundum totum, nubibus horridis,id eſt horrorem inducentibus:committe,id eſt cõmiſce, vndiq;,id eſt ex omni parte bella.i. conflictationes & turbines ventorum:& intona violentum.i.excita tonitru violentum, omni parte ſcilicet cœli:& expedi hæc arma,id eſt tela tua,hoc eſt fulmina triſulca:& torque ignes, manu,non ſupple ea qua petis.i. inuadis,telo minore,id eſt fulmine minus violento, tecta & domos immeritas:cum non ædificia ſed ædificiorum habitatores peccauerint:ſed ſupple ea manu,qua moles tergemina.i.ex tribus montibus congeſta(nam gygãtes in bello contra deos moto vt ſuperos cœlo pellerent & cœlum attingerent:ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam,& Oſſæ Olympum: vt fabulæ autem habent id effecerunt: ſed Iuppiter molem illam fulmine deiecit)cecidit:& qua ſup.ceciderunt gygantes qui ſtabant pares montibus: vindica diem amiſſum: iaculare flammas:exple.i.reſtitue polo lumen ereptum:fulminibus,id eſt dando fulmina:cauſa(ne dubites diu) vtriuſq; tam fratris q̃ mea ſit mala: ſin minus.i.ſi non vtriuſq;,mea ſit mala.

❡Sine exitu. Sine via ad exeundũ. Luctatur. vult exire & nõ poteſt. Da frater.rogo te da illum gladium quo occidiſti filios meos:quia habet multum mei ſanguinis:& aperiam ventrem meum vt exeãt. Negatur. non vis dare,aperiã pugnis & planctu. Cõcuſſa. fracta. Illiſo. per vim immiſſo. Suſtine. dum ſe verberaret,reprimit manũ dicẽs:quid facis verberãdo te:quia etiã verberas filios quos intus habes:parce ſaltem mortuis. Suſtine.reprime. Vmbris.aiab⁹ filiorũ. Caucaſi.qui mons eſt Indię ex eo latere quo ad ſeptẽtrionẽ eſt cõtermina Scythię: vt teſtis eſt Plinius lib. vj. nat. hiſto. ob qd dicit Seru⁹ mõtẽ eſſe Scythaꝝ. Henyoch⁹. ppſus iuxta Colchos ferus in mõte Caucaſo:iſti q̃uis ſint crudeles,nũq̃ fecerũt nec audiuerũt tale nefas. Procruſtes.latro famoſiſſimus in agro Atheníenſi hoſpites interficere ſolitus. Cecropijs. Athenienſibus:a Cecrope rege. Modus.finis. Reponas.vindices te. Vbi.quando. Hoc.etiam quod factum eſt parum mihi videtur:voluiſſem feciſſe maius:debebam his viuentibus dare tibi ſanguinem eorum. Verba. cupiditas vindictę fecit me accelerare & dimittere multa crudeliora quæ voluiſſem facere. Verba dare.eſt decipere. Aggeſſi.congregaui manibus meis ignem vt coquerentur. Melius pater.niſi acceleraſſem vindictam feciſſem te interficere filios tuos. In caſſum.in vanum:potuiſſem multa alia facere. Scidit. lacerauit comedendo. Neſciens. ignoranter. Vota.audite me:quia res veſtra agitur: volo facere pro vobis vota non pro me: qa credo deos oẽs mihi infenſos: ſed rogabo pro clementia ne mutetur ordo naturæ. Proſpiciunt.habent reſpectum in vos & pro vtilitate veſtra. Tu ſumme.rogat Iouẽ vt inducat nubes obſcuriores q̃ ſint,& ventos & fulmina quæ comburãt ipſum & fratrẽ & tecta omnia. Minore.fulmine.ſed mitte talia qualia miſiſti in gygantes. Tergemina moles.magnitudo illorũ triũ montiũ ſuperimpoſitorũ a gygãtibus, videlicet Oſſę,Pelij,& Olympi. Pares.ita magni ſicut montes. Torque.cum impetu mitte. Amiſſum.perditum. Fulminibus.quę faciant claritatem in tãtis tenebris. Cauſa.ſi dubitares quem deberes punire: me tamẽ protinus puta habere malam cauſam:& fulmine triſulco pete.

❡Inhoſpitalis Henyochus.Coraxis vrbs in Colchia iuxta fluuium Antemonta clara varietate linguarũ cõdita ab Amphyto & Telechio Caſtoris & Pollucis aurigis: a quib⁹ orta eſt Heniochorum gẽs fera & immitis ταρρ habenę dicũtur: & εχω habeo: inde ηνιοχος auriga per h.(auctores Strabo & Plinius)in principio ſcribenda dictio. Procruſtes. latro inhoſpites perq̃ impius. in Hermiona illud idem torturę genus ſubiuit cogente Theſeo quo ille hoſpites e vita ſuſtulit. vt tradit Plutarchus:ſuppoſito lecto hoſpites tendebantur. prominentia extra lectum brachia & crura mutilabat:quę ſi minora erant lecto in parem magnitudinem vi trahebat. nomẽ a more inditum eſt latroni:quippe προκρουω eſt impello. Sceleri modus de. ſenſus eſt:tunc modum impones ſceleri quando non facias ſcelus:non quando retribuas ſcelus pro ſcelere: quaſi innuat peiora facere ſe debuiſſe. & hoc modo ex parte Atrei nullus erit finis ſceleris:quare ſequitur: hoc quoq; exiguũ eſt mihi. Eſt autem reponere vulgata iam ſignificatione rependere & quodammodo reſarcire: vt Anſes reponimus ignem,id eſt rurſus ponimus. & Vlus ſi pudor eſt repone cœnam apud Martialem. Clauſa littoribus. tremenda & horribilis oſtentatio:in qua rerum omnium clades & ruina mundi quæritur:aſcendens ad quatuor elementa.qđ quidem oſtentandi genus in extrema calamitate demerſis relictum eſt. Sic apud Terentium. O cœlum,o terra,o maria Neptuni.nec recedit a diſtricto iaculo tragici furoris. Nõ qua immeritas domos. ſicut contigit Semele quam leuioribus telis ſalutauit.

BERN.

Caucaſ⁹. Henyochus.

DANI. Henyochus. Procruſtes.

Repono.

Me pete triſulco flammeam telo facem
Per pectus hoc tranſmitte: ſi natos pater
Humare: & igni tradere extremo volo:
Ego ſum cremandus. ſi nihil ſuperos mouet:
Nullumq; telis impios numen petit:
Aeterna nox permaneat: & tenebris tegat
Immenſa longis ſecla: nil titan queror
Si perſeueras. Atr. nunc meas laudo manus.
Nunc parta vera eſt palma: perdiderã ſcelus
Niſi ſic doleres. liberos naſci mihi
Nũc credo: caſtis nũc fidẽ reddi thoris. Thy.
Quid liberi meruere? Atr. q fuerãt tui. Thy.
Natos parenti? Atr. fateor: & qđ me iuuat
Certos. Thy. piorũ præſides teſtor deos. At.
Quid cõiugales? T. ſcelere qs pẽſet ſcelus? A.
Scio quid queraris: ſcelere prærepto doles.
Nec q nefandas hauſeris tangit dapes:
Qz non pararis. fuerat hic animus tibi
Inſtruere ſimiles inſcio fratri cibos:
Et adiuuante liberos matre aggredi.
Similiq; leto ſternere: hoc vnum obſtitit:
Tuos putaſti. Thy. vindices aderunt dei.
His puniendum vota te tradunt mea. Atr.
Te puniendum liberis trado tuis.

ASCen. ¶ Me pete. Quia inqt haud dubie cauſa mea mala eſt, O Iuppiter, pete. i. inuade me fulmine tuo: tranſmitte per hoc. i. meum pectus, facem flãmeã. i. fulgur ardens, telo triſulco. i. in tris ptes fiſſo: vt idicet & fulmina & Iouis trinã ptãtẽ q̃ ſi trinã regentis machinã: ſi ego pr. i. cũ ſim pr̃, volo: qđ maxime debeo: vñ non dicit ſi velim ſed ſi, hoc eſt qa volo, humare. i. ſepelire natos. i. filios: & tradere. ſ. prius, extremo igni. i. rogo funerali: ego ĩ quo filij cõdũt ſum cremãdus. i. debeo cremari. Si nihil mouet ſupos. i. ſi nulla mortaliũ vt Epicurus docuit, afficiunt miſeria: nec quicq̃ rogari faciunt: & nullũ telũ nec Iouis nec alterius, petit impios: hoc eſt ſi Iuppiter, Nec bñ p meritis capitur, nec tangitur ira: nox ęterna pmaneat. ſ. vt ſemp occultet: & tegat. ſ. nox, tenebris lõgis, qa æterna, ſęcla. i. ſęcula immẽſa, quia infinita. O Titã. i. ſol, nil q̃ror, ſi pſeueras. ſ. abſcõdi & fugere a nobis. Atreus autẽ exultans q ad deſpationẽ fratrẽ impulerit ait. Ego laudo nũc man9 meas: vt q̃ bene opatę ſint. nũc vera palma. i. victoria aut victorię pmiũ, eſt parta ſup. mihi. ego pdiderã. i. in vanũ fecerã peo qđ eſt pdidiſſem, ſcel9. i. facin9 ſceleſtũ, niſi o Thyeſte tu doleres ſic. i. tã impatienter. Ego credo nũc vbi ſcelus vltus ſũ, liberos naſci mihi hoc eſt ex me, nõ ex te: & credo fidem reddi. i. mutuo dari, toris. i. thalamis cõiugalib9, caſtis. Ad hoc Thyeſtes agnoſcẽs culpã violatę coniugis rñdet. q. d. merui: fateor pœnã: ſed quid liberi ſup. mei, meruere. i. peccauerunt in te? Atr. hoc ſup. q fuerãt tui: nõ q mali ſed q tui. Tu igit (īgt Thyeſtes) immaniſſime, appoſuiſti edẽdos parẽti natos? Atr. fateor: & qđ me iuuat. i. delectat, q2 potui ac coxi pñ certos. i. idubitatos liberos: quo magis doleat. Thy. quia in hoie nõ erat ſpes vltionis inquit. Teſtor deos pſides piorũ. ſ. natorum innocentũ. Ad qđ Atreus. Quid: nonne etiã teſtaris cõiugales. ſ. deos, qui cõiugiorũ violatores puniunt? Ad qđ Thyeſtes agnoſcẽs culpam: ſed innuens Atreo non propterea licuiſſe alteram admittere, inquit. Quis. q. d. nullus niſi ſceleſtus & demens, penſet ſcelus. ſ. qđ paſſus eſt aut accepit, ſcelere. ſ. qđ faciat? cum longe deterior ſit conditio inferentis iniuriam per peccatũ enorme q̃ accipientis? Atreus autem irridens dicit. Scio quid queraris, id eſt conquereris: tu doles ſcelere prærepto, id eſt q ſcelus eſt tibi præreptum: nec tangit, id eſt afficit te dolore: q hauſeris. i. aſſumpſeris, dapes. ſ. tam nefandas: ſed ſup. q nõ pararis. i. parauerIs mihi conſimiles dapes: qđ feciſſes ſi potuiſſes: quia hic anim9 fuerat tibi inſtruere. i. pparare & incidere (vnde ſtructor vocatur opſoniorũ inciſor) fratri inſcio cibos ſimiles, id eſt ex filijs factos: & aggredi liberos. ſ. fratris, quaſi dicat meos: matre quã adulterio corrupiſti, adiuuante: & ſternere liberos fratris ſimili leto. i. genere mortis quo tuos ſtraui hoc eſt ego ſtraui: quia de ſe loquitur: ſed ſup. hoc vnum obſtitit. ſ. q putaſti eos eſſe tuos. i. ex te per adulterium ortos. Thyeſtes cum aliud non poſſit deos minatur vltores dicens: dei aderunt. i. tandem venient vindices. i. vltores. qđ etiam v ſuuenit: ſed eo modo quem Thyeſtes improbauit: videlicet pẽſando ſcelere ſcelus: vota mea, id eſt direę imprecationes tradunt te puniendũ his ſcilicet deis vltoribus. Ad qđ Atreus. Ego trado te puniendum liberis tuis: aut quia nullos habebat: aut q iam per eos licet ignaros punitus ſit: cum eos abſumpſerit vnde tantum dolebat.

BERN. Triſulcũ fulmen. ¶ Triſulcum. Fulmẽ dicitur: qđ tres habet angulos vel tres poteſtates: ſcindit: comburit: & afflat. Nunc credo. nunc puto filios meos eſſe natos ex me. Reddo fidem toris. amplius non curo nec credo q concubueris cũ vxore mea poſtq̃ feci vindictã. Natos parenti. appoſuiſti. ſ. comedendos. Quid cõiugales. tu nõ vocas deos nuptiarũ quos tu violaſti. Penſat. cõpenſat vnũ cum alio. Scio. intelligo quare lamentaris: preueni te: volebas facere mihi qđ feci tibi: dare filios meos mihi comedẽdos. Tangit. mouet: & dat tibi pœnã. Qz hauſeris. id eſt comederis. Adiuuante matre. vxore mea quam ſtupraſti. Leto. morte. Tuos putaſti. credo feciſſes ſimiles mihi niſi putaſſes illos eſſe filios tuos. Liberis tuis. Atreus dicit non trado te puniendum dijs: ſed filijs tuis quos habes in ventre: vt te crucient.

DANI. ¶ Si natos. Pater ex naturalibus correlatiuis affectum mouet & pathos: & per antithetum in te impia pietatẽ petit. Nũc meas. gaudet inhuman9 Atreus dolore fratris, pugnã quaſi pſperã, ſibi ſucceſſiſſe ex ſententia.

THEBAIDOS TRAGOEDIAE DIMIDIATAE ARGVMENTVM.
Per Benedictum Philologum Florentinum.

OEdipus Thebarum rex: ex matre Iocaſta, neſcius (ſiquidem ab omnibus Polybi Corinthiorum
regis filius putabatur) filios quatuor ſuſcepit: mares duos: Etheoclem & Polynicem: totidemq; foe
minas Antigonen & Iſmenen. Hic inceſta matre & patris nece infamis, ob ſceleris cõſcientiam pro
prijs ſe manibus excæcauit: atq; perpetuis tenebris ſub vaſta montis crepidine inter ſæuiſſimas fe
ras delitescens, ſeipſum damnare non refugit: regnum filijs hac conditione relinquens: vt alternis annis im-
perarent. Vnde Etheocles maior natu cõmuni cõcordia rex creatus eſt. quo tempore Polynices exulans apud
Adraſtum Argiuorum regem, eius filiam Argiam duxit vxorem. Sed finito anno non puduit Etheoclem
fratri regnum iure gentium petenti abnegare: verbiſq; vti quæ in Phœniſſis verſiculis proſecutus eſt Euripi-
des. ἔιπερ γὰρ ἀδικεῖν χρὴ τυραννίδος περὶ κάλλιστον ἀδικεῖν. τἄλλα δ' εὐσεβεῖν χρεών. Quos Cicero
ſic in latinum conuertit. Nam ſi violandum eſt ius: regnandi gratia Violandum eſt: alijs rebus pietatem colas.
Quapropter Tydeus Oenei regis Calydoniæ filius, ab Adraſto pro repetendo regno ad Etheoclem legatus
mittitur: ad quem cum veniſſet: ingreſſus regiam, cõplures ciues (qui forte cum Etheocle cõuiuio interant) nõ
timuit & hoſpes, & ſolus, ad quodlibet certaminis genus ſingulos prouocare: atq; eos oẽs ope Palladis ſupe- Tydei
rauit. Quãobrem Thebani dolore acceſſi, reuerſuro inſidias parauerũt: cõſtitutis in opportuno loco (qua Ty aloſitas.
deus tranſiturus erat) quinquaginta iuuenibus ducibus Meone & Lycophonte: quos omnes Tydeus ad con
ſtitutũ loci occurrentes cõfecit. Vnũ tantũ Meonem ad indicium communis belli redire permiſit. Ob id igitur
Adraſtus & Polynices quæ ad bellum ſpectabant cõponentes, hos quatuor fortiſſimos duces Campaneum,
Hippomedontem, Parthenopæum, & Amphiareum elegerunt: qui omnes magno belli apparatu, ſed malo
ſidere aduerſus Thebanos profecti ſunt. Nam Adraſtus vix ope Arionis equi euaſit. Campaneus ictus ful-
mine. Hippomedon in Iſmeno ſubmerſus. Parthenopæus manu Driantis cõfoſſus. Tydeus vulneratus: vel
interfectus: vt Homero placuit. Polynices & Etheocles congreſſi mutuis vulneribus occubuerunt. Sed filij
mortem parentũ vlciſci ex animo molientes, communi conſilio contra Thebanos mouerunt arma: conſtitu-
to Alcmæone Amphiarei filio imperatore: qui ab vrbibus finitimis acceſſito præſidio, exercitum in hoſtes
duxit: atq; acerrima pugna cum Thebanis cõmiſſa, victoria potitus eſt. Vnde Thebani vrbem iuxta Tireſiæ
præceptum relinquẽtes, in Bœotiam ſufugerunt: tuncq; Thebę captę, atq; funditꝰ dirutę fuere. Sed hęc à bũ
de apud Sophoclem, Euripidem, & Statium referuntur. Partes primi actus ſunt Oedipi ſenis: optantis ſuũ Partes
triſte fatum morte propera abrumpere: & Antigones filiæ hoc ipſum diſſuadentis. Introducitur in ſecundo tragœdię
Nuntius a populo Thebano ad Oedipum miſſus: vt filios componat: qui in vrbis perniciẽ irruebãt. In ter-
tio Antigone audiens verba Nuntij vocãtis Iocaſtam ad filiorum compoſitionem, exhortatur eam: vtq̃ pri-
mum illuc ſe conferat. Quartus & vltimus (Nam imperfecta eſt hæc Tragœdia) habet Polynicis pertina-
ciam, in fratrem impium necandum.

PER GELLIVM BERNARDINVM.

CAeci parentis. Titulus huius Tragœdiæ eſt Thebais. Oedipus Thebarum rex fuit Laij filꝰ, & Io- Oedipus
caſtæ: quem cum prægnans mater vtero gereret, de futura prole conſuluiſſe Apollinem pater dici
tur. Cumq; reſpõſum ab eo accepiſſet: mori eum manu naſcituri infantis oportere: natum cuſtodi
armentorum ſuorum necandum tradidit. qui dum ætati compatitur, & ſimul regi obtemperare cõ
tendit, perforatis infantis pedibus, & tranſmiſſo vimine ſuſpẽdit ad arborem: quaſi mox inedia moriturum.
Seneca ait. Me deo teſte damnauit parẽs: Calidoq; teneros tranſſuit ferro pedes. Et in alta nemora pabulum
miſit feris. Sed cum forte ea tranſiens Phorbas Polypi regis Corinthiorum paſtor infantis vagitum audiſ-
ſet: eo extemplo profectus, puerum pedibus iam tumentem conciſis vinculis ſuſtulit: & Corinthio cuidã do
nauit: qui eum lætus accepit: & ad Meropen Polypi regis vxorem perductum, q; liberis careret, dono illi de-
dit. Hęc cum viro pariter quaſi filium cęlitus miſſum educauit: & a pedum tumore vocauit Oedipodẽ. noſtri
etiam Oedipum dicunt. Hic cum aliquando Thebas perrexiſſet: comperta ibi Sphinge eius ænigma diſſol-
uit, ac monſtrum interemit: vnde obſcurarum rerum interpres eſt dictus. Terentius. Dauus ſum non Oedi
pus. Plautus. Nam iſti quidem Eraclide orationi Oedipi opus eſt cõiectura: qui Sphingis ęnigma diſſoluit.
Sphinx monſtroſum Aethiopiæ animal eſt e ſimiarum genere: fuſco pilo: mammis in pectore geminis: ad Sphinx.
hominis ſpeciem accedens: ſolo pilo & ſolitudine feram aſſimilante. Poetæ faciem habere virginis fingunt:
pennas auium: pedes leonis. Diodorus. Oedipus orta inter Phocenſes ſeditione, ira accenſus Laium paren-
tem inſcius occidit. Sphinx bellua biformis Thebas eo tẽpore veniſſe traditur: præpoſuiſſeq; ænigma: qđ
qui non ſolueret periret. Inde pleriq; ob rem ambiguam ac perobſcuram interempti. Soluenti Iocaſtæ con-
nubium, & Thebarum regnum propoſitum præmium erat. pręter Oedipum ſoluere potuit nemo. id erat hu
iuſmodi. Quodnam animal bipes, idem tripes, ac quadrupes foret. cæteris ambigentibus Oedipus homi- Aeni-
nem eſſe aſſeruit: q; infans quatuor pedibus obrepat: & annis confirmatis duobus incedat: ſenior tribus: quo gma
niam ſcipione quaſi tertio pede vtatur. Sphinx ſuo iudicio victa ex editiore loco ſeſe præcipitem dedit. Oe Sphigos
dipus Iocaſtam neſcius matrem eſſe (ſiquidem ab omnibus Polypi Corinthiorum regis filius putabatur) du
xit vxorem & Thebarum imperium adeptus eſt. Auſonius. Illa etiã thalamos per terna ænigmata quærẽs
Qui bipes & quadrupes foret & tripes omnia ſolꝰ: Terruit Aoniam volucris Leo: Virgo triformis. Sphinx
volucris pennis: pedibus fera: fronte puella. Oedipus ſuſceptis quatuor filijs, demum cognoſcens ſe patrẽ
interfeciſſe: & matris thoro inuiſſe: regnum relinquens filijs ſeipſum excæcauit perpetuiſq; tenebris ſeip-
ſum damnauit: filij autẽ Etheocles & Polynices alternis annis regnare ſtatuentes fœdus ſtatuerũt. Polynices

primo anno exulãs Adraſtum regẽ Argiuorũ adiuit: vxoremq; eius filiam Argiam duxit. Cum in regnum Thebarum redire vellet a fratre Etheocle qui primis annis regnabat, repellebatur: vnde facto maximo bello fratres ſe mutuis vulneribus interfecerunt. Vnde ibi introducitur Iocaſta mater quę vult illos pacare diſſuadẽdo Polynici filio ne vellet ire cõtra patriam: & hæc erit materia huius tragœdiæ. In primo actu introducuntur

Actuum Diuiſio.

Oedipus & Antigone quæ patri cæco ducatũ pręſtabat, diſputantes inuicẽ: rogat filiam vt deſerat ſe, quia potius vult mori q̃ viuere. In ſecũdo dicetur bellum ortum inter fratres. In tertio introducitur filia quæ rogat Iocaſtam matrẽ vt velit ſedare fratres. Quarto ſuaſio matris Iocaſtæ ad Polynicẽ ne vellet ſuſcipere arma aduerſus patriã. Et non ſunt plura: ideo iſta tragœdia imperfecta eſt. quia nõ ſunt perfecti actus & deſunt Chori.

PER DANIELEM GALETANVM CREMONENSEM.

DANI.

CAeci. Sophocles Tragici cothurni priceps ſcripſit tragœdiã, q̃ inſcribiť οἰδίπουσ ἐπ' κολωνῷ. in q̃ pſequitur miſerias Oedipi ſub vaſta montis crepidine deliteſcẽtis inter feras horribiles & virides colubris oſtentãtis furias quæ ad arma filios cõcitent. hanc tragœdiam partim Seneca partim Papinius ſuam fecere: quippe adeo ambitioſa adeo affectata in vtroq; poeta comprehenditur obſeruatio: vt nõ modo ſenſa ſed etiam verba Sophoclis imitari de induſtria videantur. Euripidis etiam ſunt in manibus Phœniſſę quibus nõ procul diſcedit huius tragœdiæ imitatio: quẽadmodũ oſtendemus ſuis in locis.

Partes in Thebaide.

Cõtinet autẽ fraternę pugnę & cõtẽtionis de regno Thebano miſerandam cladẽ. Cuius partes principales ſunt Oedipi & Antigones. Secundæ Nuntij & Iocaſtę, tertiæ Polynicis. Scribitur autem hic primus actus trimetro iambico Archilochio: cũ dialogo Oedipi ſenis optantis morte ꝓpera triſte ſeniũ claudere: & Antigones filiæ morigeræ & erga patrẽ pientiſſimæ mortẽ eius diſſuadentis.

Argumẽtum.

Argumentũ. Oedipus perempto p inſprudentiã patre Laio Thebanũ imperium occupat: & matrẽ ignotus vxorẽ accipit. nati ſunt filij duo mares Etheocles & Polynices: & filię duæ Antigone & Iſmene: vt teſtať apud Euripidẽ τίκτω δὲ παῖδας δισσούς ... &c. Pœnitentia ſceleris vt primum cogniti Oedipus dimiſſo regno latebras quęrit. filij p ſortẽ aggrediuntur ſceptrum annuum qd̃ vbi impleuit Etheocles ſuam vicem fratri internegat. hinc arma citantur inter fratres ingenti exercitu Argis comparato in ſubſidiũ Polynicis, ducta ĩ vxorẽ Argia Adraſti regis filia.

ASCen.

CAeci parentis. Quia argumentum abunde expoſitum eſt: proſequamur familiarem explanationẽ cũ verboꝝ ordine: qui talis eſt. O gnata .i. filia Antigone, regimen .i. directrix parẽtis .i. patris cæci, quia ſeipſum excæcauerat, ac vnicũ .i. ſolũ, leuamẽ, qa forte aliqñ portabat: aut ſolatiũ, qa cõſolabať patrẽ: pris feſſi, quã tanti .i. tanti emolumẽti ac cõmodi ẽ mihi genuiſſe: vel .i. ſaltẽ, ſic .i. p pietatẽ quã inſtituiſti pſequi: deſere patrẽ infauſtũ: qa optãtẽ mori. qd .i. ad quid, flectis .i. retorq̃s, gradũ id eſt greſſum meum, errantẽ .f. ſponte & dedita opera, in recta, id eſt viam rectam? Permitte ſup. me, labi .f. in aliquod pręcipitium: ego ſolus inueniam melius viam quam quęro vt pote quæ extrahat me ab hac vita: & leuet .i. deoneret & liberet coelũ atq; terras, hoc aſpectu, pro aſpectu huius nefandi capitis: hoc ẽ mei qui ſum nefandum caput. Quantulum id eſt o q̃ parũ egi .i. profeci hac manu .f. qua cum debebam me iterfeciſſe? excæcaui dum taxat: quod parum prodeſt: quia non video diem .i. ſolem, conſciũ noxæ .i. culpæ noſtræ: ſed videor .f. ab illo. Solue iam .i. tandem hic .i. a me, manũ .f. tuã inhęrentẽ .f. ne p̃ceps eã: & patere pedẽ cæcũ .i. patris cęci ferri .i. p̃cipitari aut agi: qua volet .f. p p̃cipitia & abrupta mõtiũ. Ibo, ibo, geminatio deſideriũ indicat ſup. ea: q̃ Cithęrõ me⁹ aut cędi meę deſtinat⁹ cũ in eo ſemel fuerim expoſitus feris: aut quẽ rex poſſedi: eſt eñ Bœotię mõs ptẽdit .i. extẽdit iuga p̃rupta .i. rupes altas vñ fiat p̃cipitatio facilis. Quia .f. pte Actæõ celer: q in ceruũ mutat⁹ a Diana ab eo viſa, iacuit ſuis canib⁹ eũ ceruũ putãtib⁹, noua .i. inſolita p̃da: p ſaxa mõtis pagrati .f. currẽdo a facie canũ: & q ſup. pte mr̃ .f. Pẽthei Agaue, egit .i. ipulit in cędẽ filij, ſorores .f. ſuas iſtinctas deo .f. Baccho in vltionẽ Pẽthei: p nem⁹ obſcuꝝ & ſyluã vallis opacę: & ipa mr̃ gaudẽs .f. p Bacchicũ furorẽ malo .f. ſuo, putãs vitulũ aut aprũ ſe interfe-

Thebaidis interlocutores.

OEDIPVS
NVNTIVS.
ANTIGONE.
IOCASTA

ACTVS PRIMVS.

Trimetri iambici.

OEDIPVS. ANTIGONE.

CAeci parentis regimẽ
ac feſſi vnicum
Patris leuamen: gnata
quã tanti eſt mihi
Genuiſſe: vľ ſic deſere
infauſtum patrem.
In recta quid deflectis
errantem gradum?
Permitte labi: melius inueniam viam
Quã quęro ſolus: q̃ me ab hac vita extrahat:
Et hoc nefandi capitis aſpectu leuet
Cœlum: atq; terras. quantulũ hac egi manu?
Non video noxæ conſcium noſtrę diem:
Sed videor. hinc iam ſolue inhærentẽ manum
Et patere cæcum qua volet ferri pedem.
Ibo: ibo: qua pręrupta protendit iuga

Meus Cithæron:qua peragrati celer
Per ſaxa montis iacuit Actęon ſuis
Noua præda canibus.qua per obſcurũ nem⁹
Syluamq; opacę vallis inſtinctas deo
Egit ſorores mater:& gaudens malo
Vibrante Thyrſo pręculit fixum caput.
Vel qua cucurrit corpus inuiſum trahens
Zethi iuuentus.qua per horrentes rubos
Tauri ferocis ſanguis oſtentat fugas.
Vel qua alta maria vertice immenſo premit
Inoq; pręceps qua ſcelus fugiens ſuum
Nouumq; faciens mater inſiluit freto
Merſura natum ſeq;. felices quibus
Fortuna melior tam bonas matres dedit.

ciſſe,tulit caput.ſ. filij ſui Penthei, thyrſo, id eſt haſta Pãpinis inuoluta, vibrante, id eſt põdere huc illuc ſe agitante. Vel qua.ſ. parte iuuẽtus Zethi, id eſt multitudo iuuenũ Zetho fauẽtium in vltionem matris, cucurrit trahẽs corpus.ſ. Dirces inuiſum propter pellicatum & necem Antiopæ matris: qua ſcilicet parte ſanguis ſcilicet dirces, oſtentat,id eſt indicat adhuc,fugas tauri ferocis qui Dircẽ ad dircẽ vſq; fontem traxit, per rubos horrẽtes, id eſt aſperos & ſpinoſos vepres: vel qua ſup.parte,Ino premit ſcilicet caſu ſuo,alta maria, verticeimmenſo.i.faciens ind precipitationẽ: & qua ipſa præceps, fugiens ſcelus ſuum.i. alterum filium interemptum & faciens nouũ ſ.ſcelus.i.pręcipitans ſecum alterum ſcilicet Melicertã,inſiluit mater.i.cum eſſet mater freto,id eſt in mare, merſura id eſt eo animo vt mergat non tamen merſit dijs miſerantibus, natum.ſ.Melicertam & ſe: quia ambo in deos verſi ſunt. Felices ſup. ſunt quibus fortuna melior,q̃ mihi contigit, dedit tam bonas matres: vt.ſ.natos infeliciter ſubmergerent: quia vt dicit Plinius: viſis tot malis multi cẽſuerunt feliciſſimum eſſe aut non naſci aut q̃ ocyſſime aboleri. quod Oedipo maxime viſum eſt,cum viuendo nihil niſi malum ſortitus ſit.

BERN.

C Aeci parentis nata. Anugone:appoſitiue regimen & leuamen.ſolent fabulæ incipere a medio iſta incipit a receſſu. Tanti.tanti æſtimandum vt ſim cõtentus genuiſſe te etiã de matre mea. Vel ſic. ſcilicet turpiter. Inrecta.q̃d opus ẽ vt amplius regas me/ vellẽ pręcipitari. Labi.cadere. Viam. melius ibo in pręcipitiũ vt moriar ſi me dimittis. Solus.ſine duce. Leuet terras. quæ ſunt grauatæ aſpectu meo. Quantulum.nimium eſt q; me obcæcaui vt non viderem diem conſcium. Meę noxę. culpæ & ſceleris:ſed alij vident me. Hinc.quia tenebat eum filia. Præerupta.alta: vbi nõ eſt via facilis. Protendit.porrigit. Citheron.mons prope Thebas. Qua.ſcilicet parte. Actęõ.nepos Cadmi a Diana mutatus in ceruum:& a canibus ſuis laceratus: vt plane ſcribit Ouidius. Qua.ſ.parte Pentheus laceratus fuit a matre Agaue: vt diximus ſupra. Mater.ſcilicet Agaue. Egit.duxit. Sorores.ſ.bacchantes. Inſtinctas.furiatas. Deo.Baccho. Malo.ſcilicet ſuo: cũ occidiſſet filiũ quem putabat aprum. Caput.ſ.Penthei. Vibrante thyrſo.concutiente haſta inuoluta pampinis: qua vtebantur in ſacrificijs Bacchi. Vel qua cucurrit.alia eſt fabula. Lycus, Thebarum rex cum prius Antiopam vxorem haberet: quæ a Ioue cõuerſo in formam ſatyri grauidata fuerat: ab illo tãq̃ adultera derelicta eſt:& Dircen ſuperduxit: quę ſemel in ſuſpitionem adducta ne cum Antiope Lycus concubuiſſet, Antiopam ipſam carcerari fecit: quę inſtante partus tempore & agente Ioue vincula rupit:ac in monte Cithęrone pariẽs natos expoſuit: quos paſtor inueniẽs,pro ſuis educauit. Sed tractu temporis a matre recogniti & in vltionem iniuriarum inducti Lycum interfecerunt: & Thebanorum regno occupato Dircen nouercam indomitorum taurorum cauda diſtrahendam alligarunt: qui cũ vſq; ad locum limpidiſſimi fontis illam traxiſſent: fingunt poetæ in ſui nominis fontem conuerſam fuiſſe. Quare dixit Ouidius in Ibin. Perq; feros montes tauro rapiẽte traharis: Vt tracta eſt coniunx imperioſa Lyci. Vel qua.vel ibo illuc. Zethi iuuentus. Iuuenes qui erant cum Zetho. Inuiſum. odioſum: quia nouerca & pellex matris erat. Tauri.vbi ſunt maculæ ſanguinis qui oſtendit viam per quam iuit ille taurus qui lacerauit Dircen per illas ſpinas. Vel qua alta maria. vel ibo ad illa ſaxa quæ ſcyronia vocãtur. a quibus Ino cum Melicerte filio ſeſe proiecit in mare: quæ Cadmi & Hermionis filia fuit:& cum Athamanti Aeoli filio nupſiſſet: eiq; Learchum & Melicerten peperiſſet: videns ab inſano patre Learchum occiſum ſeſe præ timore cũ Melicerte e Scyronis ſaxo præcipitem dedit. Sed ambo in marinos deos a Neptuno ſunt cõuerſi: illa in Leucothean filius in Palemonem. Ouidius. Leucotheaq; deum cum matre Palemona dixit. Latini Leucotheã nuncuparunt Albuniam ſiue albã deam: Palemonem vero Portunum. Premit. ſub ſe tenet. Alto vertice.impendente mari. Suũ.q̃d iam factum erat: fugiebat filium mortuum,& ibat ad interficiendum alium.

Actęon.

Lycus.
Antiopa
Dirce.

Ino.
Melicertes.

Nouum.mergens alium Melicertam. Felices.fuerunt iſti fortunati qui habuerũt matres tales: voluiſſem habuiſſe matrem quæ me infantem quoq; interfeciſſet: quia non commiſiſſem tanta ſcelera. Bonas. ſecundum intentionem ſuam.

DANI.

¶ Cithæron.Mons eſt in Bœotia triginta millia paſſuum a Parnaſo remotus teſte Strabone.& vt refert Plinius ſaltem eſt Thebarum amœniſſimus amne Iſmenio irriguus.in Cithærone laceratus eſt Pentheus Echionis fili⁹ ab Agaue, matre inſana,& a materteris: vt elegãter canit poeta nobilis in tertio metamor. Ino. Athamantis vxor cum Melicerta de Lechæa rupe ſe præcipitauit in mare Corinthium: cuius facta eſt dea. Papini⁹ in ſecundo ſyluarũ. Ab Inoo fert ſemita recta Lechæo. μυν δε αλοσ ευκεμαγεδι. θεωμ εξεμ μοορετηκ. Zethi iuuentus. Zethus & Amphion peremerunt Dircen alligatam Tauris: vt captiuitatem matris vlciſcerentur.hi primi ſtrauerunt Thebas & turribus muniuere: vt teſtatur Homerus. οι πρωτοι θηβησ εδο σεκτισαν. επ ταπυλοιο πυργωσαν τεπεου μεμα πυργοτομ γε δε δυμτο: μοιε μεμ.

Citheron
Pẽtheus.
Ino.

ASCen. ¶Eſt altus. Enarratis multis aduerſis fatis Thebanorũ infert ſe non debere meliora ſperare: præſertim cum ad ea natus videatur: vt qui vix natus a parentibus ſit, feris expoſitꝰ. Dicit ergo Locꝰ altus q̃ quo Actæõ, Pẽtheus ve perijt: aut potius, locus altus: quia dicturꝰ eſt montem Cithærõ redde &c. eſt noſter. i. nobis fato debitus in iſtis ſyluis. ſ. Cithęronis: q locus quia me puerum expoſitum feris tenuit, repoſcit. i. quodam iure exigit me: petam .i. permitte vt petam hũc ſcilicet locum altũ: curſu incito, id eſt veloci: greſſus, id eſt progreſſus & curſus meus nõ hæſitabit, id eſt dubitabit & immorabitur: quia cũ noſ ſit olim iam locus, ego ibo huc, id eſt ad hunc locum ſpoliatus omni duce. Quid moror, id eſt differo petere, ſedes meas, id eſt ſepulcra mihi debita? quia ſedes quę ſunt manſura loca pro ſepulcris ſæpe ponuntur. Vt æneid. vj. Sedibꝰ hunc refer ante ſuis. O Citheron mons magne, redde montem ſcilicet minorem ſed altiorem qui in te eſt: quia totus Citheron reſpectu vallis circumiacentis mons eſt: quia tamen in alto ſubinde planitiem habet: & in ea colles & iuga: petit reddi ſibi montem qui reſpectu maioris partis Citheronis mons eſt: & reſtitue mihi illud hoſpitiũ meum. ſ. ab infantia mea mihi notum: vt ego ſenex expirem. i. emittendo ſpiritum moriar ſupple illic vbi debui. ſ. expirare, infans, id eſt cũ eſſem infans: recipe ſcilicet a me ſupplicium vetus. i. ab infantia tibi debitũ: o Citheron, cruente, ſæue, crudelis, ferox, ſemper: & cum occidis vt Pẽthea & Actæona viuere volentes: & cũ parcis ſcilicet mihi cui melius fuiſſet mori cum infans eſſem. hoc. i. meum cadauer, eſt tuum iã olim. i. ab infantia vſq; mea. Perage, id eſt cõſumma perfice: iam ſcilicet tandem, mandatum patris. ſ. Laij, & matris. ſ. Iocaſtæ: qui iuſſerunt me feris in te exponi: animus. ſ. meus, geſtit. i. immodice cupit, vt canis q geſtu deſiderium indicat, exequi, id eſt executiõi mãdare, ſupplicia antiqua. i. infanti addicta. O gnata, id eſt filia, quid. i. ad quid tenes, me vinctum. i. irretitum, amore peſtifero. i. inceſto? quia olim matrẽ ſuã & filię corruperat inſciẽs. nũc vt filiã deterreat, innuit, ſe vinctum amore inceſto filiæ: ſeq; eam niſi abeat corruptu-rum. Sunt qui legant victum. i. aut condemnatum, aut fati violentia ſuperatum ita vt nõ poſſit reſiſtere ãpliꝰ: ego vtrãq; lectionẽ tolerabilẽ puto. Quid o gnata tenes ſup. me? Genitor. i. pr̃ meꝰ Laius, quẽ occidi, vocat ſup. me ad mortẽ obeundã: o pr̃ ſequor ſequor, iã parce. ſ. mihi. i. noli me ãpliꝰ pſequi. fingit eñi a manibꝰ paternis ſe infeſtari. deide ad populũ, aut filiã dicit, aut ad nullũ ſed vt filia audiat Laius. ſ. pr̃, furit. i. ipatientiſſime fert, ſanguinem. ſ. ſuũ, hoc eſt me & liberos meos, ſup. eẽ genus inſigne. i. qd̃ habeat iſignis ſceptri erepti. ſ. ſibi p cędẽ quã ipſi itulit. Et ecce ipſe petit manes. i. aiam meã, nã ſi de corpe dixiſſet: filia nõ credidiſſet: manibꝰ. ſ. ſuis. q. d. vnguibꝰ (eſt eñi a itõ manꝰ) ifeſtis. i. violẽtis & vim inferentibus: & fodit vultus. ſ. meos. o gnata vides genitorem? videtur Oedipus loqui de genitore ſuo: q̃ſi dicat vides ne patrem meũ

Eſt altus iſtis noſter in ſyluis locus:
Qui me repoſcit: hunc petam curſu incito.
Non hæſitabit greſſus: huc omni duce
Spoliatus ibo. quid moror ſedes meas?
Montem Cithæron redde: & hoſpitiũ mihi
Illud meum reſtitue: vt expirem ſenex
Vbi debui infans. recipe ſupplicium vetus.
Semper cruente: ſæue: crudelis: ferox:
Cum occidis: & cum parcis. olim iam tuum
Eſt hoc cadauer. perage mandatum patris
Iam & matris. animus geſtit antiqua exequi
Supplicia. quid me nata peſtifero tenes
Amore vinctum? quid tenes? genitor vocat.
Sequor: ſequor: iam parce. ſanguinem genus
Inſigne regni Laius erepti furit.
Et ecce manes manibus infeſtis petit:
Foditq; vultus. nata genitorem vides? Anti.
Video ego. tandem ſpiritũ inimicũ exue. Oe.
Deſertor animę fortis in partem tui
Omitte pœnas languidas longæ moræ:
Mortemq; totam recipe. quid ſegnis traho?
Quid viuo? nullum facere iam poſſum ſcelus?
Poſſum miſer. prædico: diſcede a patre:
Diſcede virgo: timeo poſt matrẽ omnia. An.
Vis nulla genitor a tuo noſtram manum
Corpore reſoluet: nemo me comitem tui
Eripiet vnq̃. Labdaci claram domum
Opulenta ferro regna germani petant.
Pars magna patris optimo e regno mea eſt
Pater ipſe: non hunc auferet frater mihi
Thebana rapto ſceptra qui regno tenet.
Non hic cateruas alter Argolicas agens.
Non ſi reuulſo Iuppiter mundo tonet:
Mediumq; noſtros fulmen in nexus cadat:
Manum hanc remittã. phibeas genitor licet:
Regam abnuentem: dirigã inuitũ gradum.
In plana tendis? vado. præerupta expetis?

Non obſto ſed præcedo: quo vis vtere
Duce e duobus: omnis eligitur via.
Perire ſine me non potes: mecum potes.

qui me infeſtat? aut ſi de ſe loquitur vt filia intellexit: dicit vides patrem. ſ. tuum in qua miſeria ſit? Reſpōdet ergo: ego video. ſ. patrem meum qui me non videt. O pater exue tandē ſpiritū inimicū. i. qui te vexat: aut q tibi exitium quęrit. Oedipus non acquieſcens filiæ, inquit. O anime deſertor. ſ. prouinciæ tibi cōmiſſæ, hoc eſt ſupplicij de me ſumendi, fortis in. i. aduerſus partem tui. ſ. oculos meos: quos te audente lumine priuaui: ſed non in totum: quia vitam mihi dereliquiſti. videtur autem corpus eſſe animi: immo cū animus ſit interior homo, & potius homo dicēdus q̄ corpus, videtur corpus eſſe pars animi. i. quā animus denominat & regit. omitte. i. deſere, poenas languidas morę. i. dilationis, longæ. i. cito perime totum me: q̄ pro. i. recipe totā mortē. quid. i. ad quid, ego ſegnis traho. ſ. corpus inutile? Quid. i. ad quid viuo? an ideo ſuis me viuere: q̄ nullum ſcelus iam facere poſſum? Immo poſſum miſer: & in hoc miſer: quia poſſum: vt argute adnotauit diuus Auguſtinus: miſerior enim eſt homo tantiſper dum peccare poteſt, q̄ in cælo vbi peccare non poteſt. neq̄ deus ideo non omnipotens quia peccare non poteſt. & pręḋico tibi o filia q̄ adhuc peccare poſſum: diſcede a patre: diſcede virgo, id eſt pręcipue quia virgo, quam timeo omnia poſt matrem: cum enim matrem violauerim, non eſt quam non potius violem mulier. Reſpondet Antig. filia amantiſſime: vt agnoſcamus etiam ex nefando coitu præſertim ſi nefas lateat: poſſe bonam gigni prolem. O genitor nulla vis, id eſt violenta poteſtas, reſoluet, id eſt laxabit manum noſtram a corpore tuo. nemo eripiet. i. e te rapiet vnq̄ me comitē. i. aſſeclā tui. Germani. i. fratres mei Polynices & Etheocles, petāt. i. ſino vt petant, ferro. i. cruento bello, domū clarā. i. regiam illuſtrē Labdaci proaui mei: appoſitorie regna opulenta. i. opū plena: magna pars mea e regno optimo. i. ditiſſimo patris. ſ. mei Oedipi, eſt pr̄ ipe. ſ. tu quē teneo: hoc eſt tu es mihi magna pars hereditatis meæ: ſicut clericus dicit, dn̄s pars hereditatis meæ &c. Frater. ſ. Etheocles q tenet ſceptra Thebana. i. inſignia regni Thebani, & hoc regno rapto. ſ. e manibus Polynicis: nō auferet mihi, hunc. ſ. patrem: aut hanc. ſ. partē. Hic alter. ſ. frater Polynices, agens cateruas Argolicas. ſ. Adraſti soceri ſui, contra Etheoclē fratrē, non ſup. auferet mihi hunc: quia ſi. i. tametſi, Iuppiter tonet mundo reuulſo. i. tam fortiter vt tot⁹ mūdus vellatur e cardine ſuo: & fulmen cadat mediū in nexus noſtros. i. inter dextrā qua te teneo & te: tamen ſup. non remittam. i. relaxabo manū hanc. ſ. qua te teneo. Et licet pietas plus valeat q̄ vis: tn̄ o genitor licet phibeas, ego regam. ſ. te abnuentē. i. nutu renitentē: quia pium eſt in furioſum ſibi mala molientē eſſe rebellē etiā ſi pater ſit. ego dirigā gradū. i. ingreſſum tuū, inuitū. i. inuiti. Si tu tendis in plana: vado. ſ. tecū in plana. ſi expetis pręrupta. ſ. ruptum vt p̄ceps ruas: non obſto: ſed p̄cedo. ſ. vt prior cadam. vtere e duobus quo. i. vtro duce vis: nam ſum tibi duplex dux. ſ. ad ſalutē aut ad exitium. Bern. dicit quo aduerbiū ſed non placet. oīs via eligitur. i. mihi placet: tu non potes pire ſine me. i. niſi vna pereā: potes. ſ. perire, mecū. elegāter, quia verbum repetit, non ponit particulā, ſed, autem, verum, &c.

¶ Eſt alius. Eſt locus qui me repoſcit ad mortem: olim in Cytherone expoſit⁹ fueram infans vt ibi perirem, nunc aūt ſenex ibidem moriar. Noſter. vbi fui expoſitus. Incito. veloci. Cytheron redde montē. appoſitiue ſedes meaa in quibus expoſitus eram vt deberē mori: ille eſt hoſpitium meū mihi deſtinatū: fac vt ibi moriar ſaltem ſenex vbi debebā mori infans. Semp crudelis. dādo mortē vt Acteoni: & dando vitam vt feciſti mihi: qui poſtea cōmiſi multa ſcelera. Perage. perfice qd olim mandauit vterq̄ parens vt ibi deberem mori. Animus geſtit. cupiebat Oedipus mori in loco iam ſibi ab infantia deſtinato: ſed filia eum retinet. dicit ſe videre patrē Laium qui ad mortē inſtigabat: dixitq̄ filiæ diſcedat: q̄ dubitat eam violare quemadmodum matrem. Sequor. ex fantaſia videns patrem loquitur: pater meus furit cōtra me: q̄ concubui cum matre & confuſum eſt genus noſtrū: & eſt adhuc cū inſignibus ſanguinolentis quia interfeci eum. Petit. inuadit. Manes. vmbram meam, & animā: loquitur de ſe tanq̄ eſſet mortuus. Nata. vides patrem meum? ego qui ſum cęcus video: & hoc erat ex fantaſia. Tandem. deliberans mori dixit hæc verba O anime fac me cito mori. Deſertor. is eſt qui imperatorē in exercitu deſerit. ita anime incoeperas me deſerere poſtea reſtitiſti: nā cęcaui me & ita in partē coeperā mori: nunc autē in totū deſere me. In partē. ſ. per obcęcationē. Omitte. exue iſtū ſpiritū & oēs moras tolle languidę vitę. Mortē totā. quia cæcitas eſt pars mortis. fac me cito mori in totū. Nullū. diceres forſan non poſſum amplius peccare. Immo dico tibi poſſum adhuc facere ſcelus: ideo deſere me filia ne te violē: vt matrē meā & tuā. Vis nulla. rn̄det filia q̄ nunq̄ poterit diſcedere a patre, dicēs habeāt fratres regnū: ego nihil volo niſi patrē: hęc mea pars erit regni quā nullus poterit a me eripere. Labdaci. ſui nōi q pr̄ Laij fuit. Pr̄ ipſe. ſ. ps erit mea regni. Argolicas. Polynices parauerat ſibi exercitum ex copijs Adraſti ſoceri ſui regis Argiuorum contra fratrē Etheoclem. Agens. ducēs. Nexus. dum ſum cōiuncta tecum. Remittā. retraham hanc manum ſi Iuppiter fulminet in medium tui & mei. Prohibeas. etiā ſi non velis: veniā tecū ſiue per plana ſiue per abrupta mōtiū. Non obſto. non impedio: vade quo vis: pręcedam te. Quo. aduerbium: in quemcunq̄ locum vis ſemper ero tibi dux. E duobus. De duabus rebus an velis viuere an mori: non te deſeram: demōſtratq̄ duas vias ad aliqua pręcipitia: vt ſi velit mori ipſa prius faciat iter: ſi velit viuere ſe victuram ſecum dixit.

¶ Genitor vocat. Oedipus ab infantia expoſitus perforatis plantis ad arborem ſuſpenſus eſt: tandē a Phorbante paſtore inuentus mercatori Corinthio vęnundatus eſt: a quo fuit donatus Meropæ reginę Polybij Corinthiorum regis coniugis: itaq̄ a rege educatus creditus eſt filius regis nomine ſumpto a pedum tumore. orta inter Phocenſes ſeditiōe Laium patrem interemit neſcius. poſtmodum nuptias cū matre celebrauit infauſtus ſibi & filijs: vt meminit Homerus in Odyſſea. ὁ δ᾽ ὃν πατέρ᾽ ἐξεναρίξας γῆμεν. ἄφαρ δ᾽ ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν. ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων Καδμείων ἤνασσε θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς. Mors autem Laij manu Oedipodis per oraculum pronuntiata eſt: quale apponitur ab interprete Euripidis in argumento Phoeniſſarum. Λάϊε Λαβδακίδη, παίδων γένος ὄλβιον αἰτεῖς· τέξεις μὲν φίλον υἱόν. ἀτὰρ τόδε τοι μόρος ἔσσαι, τεοῖο φίλου χείρεσσι λιπεῖν βίον. ὣς γὰρ ἐπένευσε Ζεὺς Κρονίδης Πέλοπος στυγεραῖς ἀραῖσι πιθήσας, οὗ φίλον ἥρπασας υἱόν· ὁ δ᾽ ηὔξατό σοι τάδε πάντα.

BERN.
Deſertor
Labdac⁹.
DANI.
Oedipus

A SCen. ¶ Hic alta &c. Vt aũt q̃ ſit parata ad montẽ oſtẽdat iq̃t. Rupes alta ſurgit hic iugo arduo: ſpectatq; longe ſpatia maris alti: vis ſup. vt petamus hanc ſup. rupem? Silex nudus. i. cautes imbribus expoſita, pendet hic. i. in alia parte & rotat. i. circũagit & vacillare facit, partes exeſas. ſ. ventis & imbribus, montis laſſi. i. neq̃untis amplius ſuſtinere onus ſaxi illius: ruamus in hũc. ſ. ſilicem vt vna cadam᷒: quia dũ. i. dũmodo eo prior. ſ. q̃ tu, quo vis. ſ. ire: ego non deprecor. i. nõ obſiſto pcibus quo min᷒ eas. Eſt enĩ interdũ depcari, pcari ne fiat, ſicut dehortari hortari ne fiat. Vñ illud ſæpe citatũ Ouidij. Sæpe precor mortem, mortem quoq; depcor idem. non hortor. ſ. vt eas: quaſi dicat ad te refero. O genitor ſi cupis extingui: & mora eſt tibi maximum votũ. i. ſummũ deſyderũ: ſi tu moreris. i. ſi ad effectũ ducis deſiderũ tuum, antecedo. i. prius morior: ſi viuis. i. decreuiſti viuere, ſequor. ſ. te vt te ducam. ſed o genitor quia per amentiam cupis mori, flecte mentem: aduoca. i. recipe ad te, pectus antiquum. i. priſtinam prudentiam & meliorem mentem: & doma pectore magno. i. magnanimitate, ęrumnas victas. i. qua viceris ſi patienter tuleris: quia vt dicit ille Superãda oĩs fortuna ferendo eſt. addit. Reſiſte. ſ. aduerſis qa malum eſt vinci in tantis malis: quaſi dicat id pręcipuũ malum eſt in magnis malis ſi ab illis vincaris impatienter ea ferẽdo: nam q̃ mala æquo animo fert vincit: qui ferre nequit, vincitur. Reſpondet Oedipus. O fortuna, vnde ſup. partum aut inuentũ eſt, ſpecimen. i. decus probitatis, egregiũ. i. excellẽs, in domo nefanda? q. d. id monſtri ſimile eſt. vnde qui vult bonos habere liberos ſit ipſe bon᷒. Vnde ſup. orta eſt iſta virgo diſſimilis ſuo generi? pſertim genitori: qui etiam genus dicit. Credis ſup. q; aliquis pius eſt. ſ. edit᷒ ex me? mutat genus: quia licet ob filiam loquatur: tamen indifferenter de quibuſcunq; liberis loquitur. Reſpondet. non eſſet vnq̃. i. aliquis pius (nam ſup. bene noui fata mea, id eſt domus mei aduerſa quaſi fataliter orta) niſi vt noceret: nocere autem putauit, quia mori prohibuit. Ipſa natura vertet ſe in nouas leges, ſcilicet poſtq̃ mali incipiũt generare bonos. q̃a? Amnis (qui ex imbribus proprie naſcitur: ſed p fluuio perenni hic accipitur) reuolutus, id eſt iterum vnde exijt volutus & retortus, regeret, id eſt iterum diriget ac repellet, vndas citas. i. veloces, in fontẽ ſcilicet vnde ortę ſunt: & lãpas Phœbęa, id eſt ſolaris a Phœbo (nã a phœbe lunaris nihil noui faceret) afferet. ſ. modo noctem quæ diem hactenus attulit: heſperus. i. veſper faciet diem. Vt aliquid accedat, id eſt adijciatur, ad miſerias meas, nos erimus quoq;. i. etiam pij, ſcilicet in patrem luendo pœnas, ſicut fuimus impij committendo culpas. Vnica ſalus œdipodæ: hoc eſt mea q̃ ſum Oedipodes (declinatur autem hic Oedipus oedipi: vel Oedipodis: aut hic œdipodes œdipodę) eſt non eſſe ſaluum, id eſt perire vt noxam luat. Liceat, id eſt licitum ſit, patrem vlciſci, id eſt de iniuria ſibi illata vltionem ſumere: aut vlciſci patrem, id eſt facere vltionẽ de occiſo patre Laio: adhuc iultum, id eſt de

Hic alta rupes arduo ſurgit iugo:
Spectatq; longe ſpatia ſubiecti maris.
Vis hanc petamus? nudus hic pendet ſilex:
Hic ſciſſa tellus faucibus ruptis hiat:
Vis hanc petamus? hic rapax torrens cadit
Parteſq; laſſi montis exeſas rotat:
In hunc ruamus: dum prior quo vis eo
Non deprecor: non hortor. extingui cupis?
Votumq; genitor maximum eſt mors tibi?
Si moreris: antecedo: ſi viuis ſequor.
Sed flecte mentem: pectus antiquũ aduoca.
Victaſq; magno pectore ærumnas doma.
Reſiſte: tantis in malis vinci malum eſt. Oe.
Vnde in nefanda ſpecimẽ egregium domo?
Vnde iſta generi virgo diſſimilis ſuo
Fortuna? credis aliquis eſt ex me pius?
Non eſſet vnq̃ (fata bene noui mea)
Niſi vt noceret. ipſa ſe in leges nouas
Natura vertet: regeret in fontem citas
Reuolutus vndas amnis: & noctem afferet
Phœbea lampas: heſperus faciet diem.
Vt ad miſerias aliquid accedat meas
Pii quoq; erimus: vnica Oedipodæ eſt ſalus
Non eſſe ſaluum: liceat vlciſci patrem
Adhuc inultum: dextra quid ceſſas iners
Exigere pœnas? quicquid exactum eſt adhuc
Matri dediſti. mitte genitoris manum
Animoſa virgo: funus extendis meum
Longaſq; viui ducis exequias patris.
Aliquando terra corpus inuiſum tege.
Peccas honeſta mente: pietatem vocas
Patrem inſepultum trahere. qui cogit mori
Nolẽtẽ: in æquo eſt: quiq; pperantẽ impedit.
Occidere eſt vetare cupientem mori.
Nec tamẽ in æquo eſt: alterum grauius reor.
Malo imperari: q̃ eripi mortem mihi.
Deſiſte cœpto virgo: ius vitæ ac necis

Meę penes me eſt:regna deſerui libens:
Regnum mei retineo.ſi fida es comes
Enſem parenti trade:ſed notum nece
Enſem paterna tradis?an nati tenent
Cum regno & illum?faciet vbicunq; eſt ſcel9.
Ibi ſit:relinquo:natus hunc habeat meus:
Sed vterq;:flãmas potius & vaſtum aggerẽ
Compone:in altos ipſe me immittam rogos.

quo nulla ſumpta eſt vltio. O dextra iners, quid ceſſas exigere.ſ.ab Oedipode,pœnas? Quicquid exactum eſt adhuc.ſ.occæcando me:tu ſup.id dediſti mři:qa eñ oculis Oedipodis placebat: iuſtũ duxit vt oculos ꝓpter eã erueret. O virgo animoſa, filia.ſ.mea,mitte.i.dimitte manũ genitoris: vt ſe interimendo patri pœnas pendat: tu extendis .i. producis fun9.i.officium funebre meum (reputat eñ ſe mortuum:quia vt dicit alter Seneca,illo die nocens moritur quo peccat)& ducis longas exequias patris viui.i.facis vt viuens pater ſit qualis eſſet ſi exequiæ eius fierent. O filia tege aliquando.i. iãdem corpus inuiſum.ſ.ſuperis & mor☙ lib9,terra.ſ.ſepeliendo ipſum. Tu peccas.ſ.in me, mente honeſta.i. ꝑtegente nomine honeſto culpam:quia vocas pietatẽ trahere patrem inſepultum:quod reuera impium eſt:cenſet autẽ ſe iam cadauer: quia vt dixi illo nocens die moritur quo peccat. Is qui cogit mori nolentem.ſ.mori,quiq;.i.& qui impedit properantem.ſ.mori: eſt in æquo i.tantundem facit:hoc eſt idem eſt, & eiuſdem culpæ, occidere nolentem mori:& ſeruare nolentem viuere, q̃ vetare cupiẽtem mori eſt.i.tanti eſt ac,occidere.ſ.eum. vñ Horatius in arte ad finem. Inuitũ qui ſeruat idẽ facit occidenti:non quidem quantũ ad deũ aut conſcientiã,ſed quantũ ad animũ occiſi. Qui eñ viuere adhuc vult omnia daret pro vita:qui mori vult omnia derelinquit vt moriaꝛ. Quia vero Seneca plus moribus bonis q̃ opinioni deprauatę conſulere pretendit:inducit ſententiam tam dictam corrigentẽ,cũ ſubdat. Nec tñ ẽ in ęquo.i.in æquali merito:quia reor alterum genus.ſ.occidentium inuitos,ſup.eſſe grauius. non poteſt aũt dici ꝙ inuitus moriar:quia malo mortẽ impari mihi, q̃ eripi.ſ.facultatem moriendi. O virgo deſiſte cœpto i.ſiſte de incœpto tuo : ius vitæ ac necis meę eſt penes me.i.in poteſtate mea:qd verũ non eſt:quia penes deũ eſt qui vitam dedit & vbi vult repetere poteſt.ego deſerui libens regna.ſ.Thebana: ſed ſup. retineo regnum mei.i.de meipſo regẽdo. Si tu es fida.ſ.patri,comes:trade parenti enſem.ſed dic ſup.tradis (fingit autem ꝙ tradat) ſup.mihi,enſem notum.i.inſignitum,nece paterna.i.quo patrem meum Laium occidi?an nati.i. filij mei Polynices & Etheocles,tenẽt &.i.etiã,illũ.ſ.enſẽ cũ regno. Enſis ſup.ille faciet ſcelus vbicũq; ſit(paraſceue eſt futurę inter fratres ſeditiõis).ſit.i.permitto vt ſit,ibi.i.inter filios meos : relinquo.ſ.enſem: natus meus habeat hunc.ſ.enſem:ſed vterq;.ſ. natus: ne alter innocens maneat. Compone potius q̃ vt enſem illum q filijs perniciẽ afferat, tradas: aggerẽ.i.cumulũ terræ, vaſtum.i. valde extenſum, vt ſup.ipſe.q.d.in ꝓpria perſona,immittã me in rogos.i.ignes ardẽtes,altos.i.alte extructos.

¶ Nõ deprecor. Nõ ſuadeo neq; diſuadeo:relinquo tibi hãc electionẽ. Antecedo.ſ.ad mortem. Vñ.miraꝛ Oedipus ex ſe ſcelerato potuiſſe naſci tã piam filiam : dicitq; illud eſſe ad maiorem pœnam ſuã: ꝙ per eã nõ detur ſibi mori ſed diutius viuere in tantis malis. Specimen.ornamentũ tantę pietatis. Credis.quaſi dicat non:nam aliquis pius non potuit naſci ex me. Noui.eſt parentheſis. Leges nouas.ꝙ ex malo non generatur bonum:qđ ſi factum eſt ad meã pœnam fuit. In fontem. potius q̃ generem pium, fluuius curret in contrarium ad fontem & principium ſui:& ita ab impoſſibili arguit. Pij erimus. de domo mea erunt boni: vt habeãt pœnas & miſerias. Vnica. vertit ſermonẽ ad filiã:ſi vis patrẽ tuũ ſaluũ dimitte me mori meli9 ẽ ꝙ moriar q̃ viuã: excęcaui me ꝓpter ſcel9 i matrẽ,nũc interficiã me ꝓpter ſcel9 pr̃is a me interẽpti. Oedipodę.mihi.& declinaꝛ oedipodes oedipodę vel oedipus oedipi. Mitte.illa tenebat manũ pr̃is volentis ſe interficere: vñ dicit virgo aĩoſa credis prodeſſe mihi: ſed noces. Extendis. ꝓlongas mihi longã mortẽ quia quotidie morior ꝑ tanta mala: & hoc eſt me occidere. Honeſta mente.ſub honeſta pietate noces mihi: quia trahis patrem Inſepultum.nam reputat ſe tãq̃ cadauer qđ poti9 pietatis eſſet ſepelire. Qui cogit. impius eſt qui cogit aliquẽ mori. ſic etiam viuere nolentẽ ſeruare eſt impium: nã contrariorum eſt diſciplina eadem. In æquo. in ęquali crimine. Nec tamẽ in æquo. dicit eſt peior qui facit viuere volentem mori, q̃ qui facit mori nolẽtẽ mori. Alterũ.ſ.vetare mori. Regnũ.etſi deſerui ſponte regnum Thebanũ:remanſit apud me arbitriũ mei corporis. Enſẽ.ſ.quo occidi patrem: qui vbicunq; ſit faciet ſcelus:quem cum ſciret eſſe apud filios, iratus contra illos dicit illũ eſſe relinquendum: vt ſe mutuis vulneribus interficiant:petitq; vt potius paret ſibi ingẽtem ſtruem lignorũ vt ſe comburere queat. Aggerem magnum cumulum. BERN.

¶ Deprecor. Apđ Catullũ Veronenſem legere licet. Cui ego quaſi eadem totidem mox deprecor illi. vbi deprecor verbum accipitur in ſignificato deteſtor & depello ſi Gellio credimus. Ita non deprecor, non detrecto exponim9 vt Cicero pro.P. Sylla. Q̃ multorum hic vitam Sylla deprecatus eſt. Regeret.ab impoſſibili arguit, de ſe potuiſſe piam naſci filiã,niſi vt mortis viam impediret. Regeret.i.refundet & retorquebit vndas in fontem ſuum amnis.ſicut Papi. Inachus ante retro & noſter Pactolus abibũt. & Ouidi. in triſti. In caput alta ſuum labentur ab æquore retro Flumina:conuerſis ſolq; recurret equis &c. In æquo eſt.qui volentem mori impedit æque peccat: acſi nolentem cogeret:quam quidem ſententiam vti falſam,tamen corrigit poſt paulo Alterũ grauius reor. &c. Regna deſerui libens.contra opinionem Phalaridis ſcribentis ad Demotelem. ϰουϰτισαστατηυ τοι αυτηυ αρ Χευυϊϰισ φα λεσεϱουεσι τοϰατασϑεσαι.niſi excuſetur ad depoſitionem idagatio. Sed vterq; potius.exerceant potius hũc enſem filij mei in communem necem eadem iracundia qua apud Papinium generis conſortia ferro diſſideant. DANI.

Erectam ad ignes funebrem aſcendã ſtruem.
Pectuſq; ſoluam durum:& in cineres dabo

¶ Erectã ad ignes. Conſtruitur cum præcedẽtib9, immittam me in altos rogos: & ſup9 aſcendam ad ſtruem.i.congeriem lignorum funebrem.i.ad cadauer comburẽdũ aptam: ASCEN.

vtpote erectã ad ignes.ſ.excipiendos: & ſoluam.i.reſoluam, pectus.ſ.meum durũ: & dabo in cineres hoc quicquid viuit.i. hoc totũ quod viuit in me. Vbi eſt.ſ.nunc, mare ſęuũ? more furentiũ non videt vno genere mortis contẽtus: nã vbi popoſcit ignes, nũc aquaa maris in exitiũ ſui vocat. duc ſup. me eo vbi ſit iugum.i. precipitiũ montis, vtpote preruptũ altis ſaxis.i. vnde ſint alta quondã ſaxa prupta. Dic, immo duc ſup. me eo: vbi Iſmenos flu. Bœotiæ, rapidus.i. pręcipitanter currens, durat id eſt extẽdit, vada torua, aut ob boatum taurinum quem procellæ excitant: aut ꝙ fluuij cornua taurina habere propter incuruos flexus dicantur: vnde eſt Corniger Heſperidum fluuiꝰ regnator aquarum. duc ſuppleeo: vbi ſint feræ: vbi ſit fretum id eſt æſtuarium maria, vbi locus pręceps. Si dux es, placet mihi morituro.i. vt moriar, ire illuc i. ad illum locum: vbi.i. in quo, ſphinx, monſtriferum animal, ſedit.ſ.dũ vixit, ſup. in rupe alta, nectens dolos.i. doloſa ęnigmata ore ſemifero: quia partim humana, partĩ ferina erat forma. Dirige greſſu.i. gradiẽdo, huc.i. ad hunc quẽ iã dixi locũ, pedem.ſ. tuũ: ſiſte. i. ſtatue & fac ſtare patrem.ſ. tuum, hoc ẽ me, hic.i. hoc loco: ne ſedes dira.i. quã ſphinx dira olim occupauit, vacet.ſ. monſtro: repone ſ. in eadem ſede, mõſtrum maius.ſ. me. ego inſidens.i. occupãs ſaxum, (Sunt qui legãt ſaxo: ſed ſic dicam huic, cum illo. Quantus inſideat miſeræ deus: vtrunq; enĩ eſt ab inſideo, non ab inſido: nã ſecunda ſyl. corripit̃) hoc videlicet quod dixi ſphingẽ inſediſſe, loquar vt ſphinx fecerit, verba obſcura.i. ænigmatica: ſed fortunæ noſtræ.i. de cõiugio infelici & ex eo prole mõſtruoſa: quæ.ſ. nemo ſoluat.i. quorũ nemo nodũ aperiat. Quiſq́s id eſt quicunq; ſcindis.ſ. arando, loca poſſeſſa regi Aſſyrio: forte propter Chaldęoa id dicit: & quiſquis ſcindis aut arando aut lignando, nemus Cadmi.i. quod Thebas applicitus Cadmus incoluit, notum.i. inſigne & nobile factum, ſerpente cuius dentea Cadmus ſęuit: & nati ſunt armati ſe mutuis vulneribus perimẽtes: & quo.ſ. nemore Dirce ſacra i. fons muſis ſacer, a nomĩe Dirces denominatus, latet ſupplex, propter cruentum ſupplicĩu Dirces: aut Dirce ipſa in fontem verſa ſacra.i. execrabilis propter pellicatum, latet ſupplex: quia cõdemnata: ad aras. malim legere ad araa ſacras: cum alij legant ſerpente ſacro. Quiſquis bibis Euroten aut Eurotam, flu. Lacõię iuxta Sparten, & colis Sparten nobilem.ſ. vrbem, quæ & Lacedæmõ dicitur, fratre gemio.i. Caſtore & Polluce. Quicunq; colis Elim aut Helim vrbem aut fluuium Arcadiæ cuius genitiuus eſt Elidis apđ Maronẽ. Fama eſt hac Elidis amnem occultaa egiſſe vias &c. Labitur autẽ iuxta Piſana mœnia: vbi certamen curule fieri ſolebat: & quicunq; colia Parnaſſon mõtem Phocidis Phœbo & muſis ſacrum: & quicunq; colonꝰ tondes.i. demetis agros Bœotioa in quibus ſunt Thebæ, ſoli.i. glebę uberis.i. fœcũdę: aduerte mentem ſcilicet ad ænigma quod tibi ꝓpono. Quid ſæua lues Thebaꝝ ſphinx

Hoc quicquid in me viuit. vbi ſæuũ eſt mare?
Duc vbi ſit altis præruptum ſaxis iugum?
Vbi torua rapidus ducat Iſmenos vada.
Duc vbi ferę ſint: vbi fretũ: vbi pręceps locus.
Si dux es: illuc ire morituro placet:
Vbi ſedit alta rupe ſemifero dolos
Sphinx ore nectens: dirige huc greſſu pedẽ:
Hic ſiſte patrem: dira ne ſedes vacet
Monſtrum repone maius: hoc ſaxu inſidens
Obſcura noſtrę verba fortunę loquar
Quę nemo ſoluat. quiſquis Aſſyrio loca
Poſſeſſa regi ſcindis: & Cadmi nemus
Serpente notum: ſacras quo Dirce latet
Supplex ad aras: quiſquis Euroten bibis:
Spartenq; fratre nobilem gemino colis:
Quicunq; Elim: Parnaſſon: & Bœotios
Colonus agros uberis tondes ſoli:
Aduerte mentem. ſæua Thebarum lues
Luctifica cęcis verba committens modis
Quid ſimile poſuit? quid tam inextricabile?
Aui gener: patriſq; riualis ſui:
Frater ſuorum liberum: & fratrum parens.
Vno auia partu liberos peperit viro:
At ſibi nepotes. monſtra quis tanta explicet?
Ego ipſe: victę ſpolia qui Sphingis tuli:
Hęrebo fati tardus interpres mei.
Quid perdis vltra verba? quid pectus ferum
Mollire tentas precibus? hoc animo ſedet
Effundere hanc cũ morte luctantem diu
Animã: & tenebras petere. nã ſceleri hęc meo
Parum alta nox eſt: Tartaro condi iuuat:
Et ſi quid vltra tartarum eſt. tandem libet:
Qđ iã olim oportet. morte ꝓhiberi haud q̃o.
Ferrum negabis? noxias lapſo vias
Claudes? & arctis colla laqueis inſeri
Prohibebis? hęrbas q̃ ferunt letum auferes?
Quid iſta tandem cura proficiet tua?

Vbiq; mors eſt:optime hoc cauit deus.
Eripere vitam nemo non homini poteſt.
At nemo mortem.mille ad hanc aditus patet.

ſcilicet quæ multis exitij cauſa fuit, cõmittẽs id eſt cõmiſcens, verba luctifica.i. triſtia, ſed modis cęcis.i.obſcuris & exitum videri non permittentibus, poſuit.i.propoſuit, ſimile.i.æque luctificum & ignotum? & quid poſuit tam inextricabile. i. tam iſolubile q̃.ſ.ego proponam? Proponens autem dicit. Gener aui ſui.i.qui duxit filiam aui ſui.ſ.materni,& riualis patris.i.eiuſdem tori & coniugij ſectator cum patre:& ita ob communem amicam patri infeſtus: vt tauri vnius vaccæ amatores pręlia mouent dum eundem riuũ petunt:eſt ſupple frater liberum pro liberorum ſuorum:quia cum illis eandem habens matrẽ:genuit eñi ex matre ſua Oedipus liberos quatuor:& parens.i.pater fratrum.ſ.ſuorum:quia filiorum matris ſuæ:item auia ſcilicet materna peperit vno partu, viro.ſ.Oedipo,liberos:at nepotes ſibi.ſ.ipſi:ſed & liberos; nepotes quidem quia filios filij:& liberos q̃ ex ſe natos. Quis explicet tãta monſtra? quaſi dicat nõ eſſe credibile vt quiſq̃:qa ego ipſe,qui tuli ſpolia ſphingis victæ.i.qui vici ſphingem ſoluẽdo ænigma eius,hærebo.i.addubitabo, eius ſup.tardus interpres fati mei.i.eius quod mihi accidit.deinde cõuerſus ad filiam dicit:quid.i.ad quid,perdis vltra.i.amplius verba? quid.i.ad quid,tentas.ſ.fruſtra,mollire precibus,pectus.ſ.meum ferum.i. inexorabile? hoc.ſ.effundere hanc animã luctantem diu cũ morte,ſedet.i.omnino placet & decretum eſt animo: & petere tenebras.ſ.infernas:nam hæc nox.i.caligo oculorũ cũ cæcus eſſet,eſt parũ alta.i.pfunda,ſceleri meo.i. ſecũdũ q̃ ſcel⁹ meũ cõmeruit. Iuuat.i.delectat me,condi.i.abſcõdi ac ſepeliri,tartaro.i.loco pfundiſſimo & maxime horrendo:nam vt dicit̃ æneid. vj. Tartarus ipſe Bis patet in pręceps tantũ,tenditq; ſub vmbras: Quant⁹ ad æthereũ cœli ſuſpectus olympum:& ſi quid eſt vltra tartarũ,iuuat ſup.cõdi illic. Id ſup. qđ oportet iã olim i.iam ab ineunte ætate:quia tunc oportuit & adhuc oportet:libet.i.placet tandẽ.ſ.mori & inferos petere. Ego haud queo.i.nõ poſſum.ſ.per te,etiã ſi volueris,phiberi morte.i.pcul haberi a morte. An ſup.negabis ferrũ, & claudes lapſo.i.labi volẽti vias noxias.i.nociuas? & prohibebis colla inſeri,laqueis arctis.i. frãgere gulam laqueo? Aut eres hęrbas q̃ ferunt.i.afferunt.ſ.homini letũ.i.mortẽ: vt aconitũ & cicutam? Quid iſta cura tua pficiet tandẽ? q.d.nihil.& alludit ad fatum Porciæ Catonis filiæ:de qua Bern. vide. Mors eſt vbiq;.i.in omni loco aliquo modo reperibilis: deus cauit.i. proſpexit & ordinauit homini hoc optime: videlicet q̃ nemo nõ poteſt.i.q̃ vnuſquiſq; poteſt eripere homini vitã:at nemo ſup.poteſt eripere homini mortẽ. quia ſtatutũ eſt omnib⁹ ſemel mori:& ſi nihil qđ foris ſit inferat mortẽ:q̃ intus ſunt ſe mutuo abſument:conſtamus eñi e contrarijs in ſemuicem aſſidue agentibus. Mille aditus patent ad hanc ſcilicet mortem.

¶ Soluam. Aperiã. Iſmenus.fluuius Thebanus.enumerat multa loca in quibus poteſt ſeipſum p̃cipitare: demũ ſubiungit vt eum ducat ad locum vbi ſteterat ſphinx q̃ proponebat ænigmata. Vñ dicit Nectẽs dolos. in principio de hac diximus. Vacet.vacua ſit: quia amplius non erat ſphinx. vnde loco illius vult ſuffici. BERN.

Siſte.firma & fac ſtare. Inſidens.cũ datiuo & accuſatiuo iungitur. Obſcura.ęnigmata:quomodo generauit mihi mater filios & fratres:& ſibi filios,& nepotes. Quiſquis.omnes aduertant huc mentẽ. Aſſyrio. Cadmo.qui venit de Aſſyria vbi regnauit Agenor pater ei⁹:& Thebas condidit. Scindis. aras. Euroten. fluuius eſt prope Lacedęmonem. Serpente. vbi erat ſerpẽs q̃ ſocios Cadmi interficiebat. de his omnib⁹ locis & hiſtorijs plene diximus in Hercule furente. Fratre gemino. Caſtore & Polluce:qui ibi nati ſunt ex Ioue & Leda. Helim.hęc ciuitas eſt Arcadię in Peloponneſo,ppe Piſam. Bœotios.nã Thebæ in Bœotia erant.

Sæua. amplificat grauitatem obſcuritatis ſuæ:dicens q̃ ſphinx non propoſuit obſcurius ænigma q̃ ipſe proponet. Lues.appellat ſphingem luem luctificam. Modis cæcis.obſcuris verſib⁹. Inextricabile. inſolubile. Aui. Auus,pater patris & pater matris. correlatiuum aui eſt nepos & neptis: vñ Meneceus pater fuit Iocaſtæ:Oedipus gener & nepos eius:nepos inquãtum filius filiæ eius: gener inquãtum habebat ipſam Iocaſtam pro coniuge cuius ipſe erat filius. Riualis.dicitur is qui eandem amat quã alius:q̃ſi potans ex eodẽ riuo:nam amauit Iocaſtã vxorẽ patris ſui. Liberum. per ſyncopã:filiorũ ſuorũ: & eſt frater quia genuit eos de matre. Auia.filiorũ meorũ.nam & ipſe fili⁹ ei⁹ eram. Viro.marito:datiui caſus. Nepotes ſibi. Iocaſtę reſpectu mei ipſius patris:filij quia nati de ipſo. Ego hęrebo.ego qui ſciui interp̃tari ęnigmata ſphingi dubitabo exponere tam dira monſtra. Quid perdis.conuertit ſe ad filiam:& eſt intelligendum q̃ filia adhuc inſtabat,ne ſeipm̃ interficeret: vnde ipſe dicit quid opus eſt, vt perdas verba tua? placet mihi mori:ideo fruſtra quęris flectere pectus meũ. Mollire.per geminum.ll.actiuum eſt. Sedet. placet:& fixum eſt. Luctantẽ.pugnantem. Petere.ire ad tenebras.poſſet dicere filia ſatis eſt pater q̃ cæcus es:reſpondet hoc non ſufficit ſceleri meo: volo ire in profundum tartari: vbi ſit perpetua obſcuritas. Nox alta.obſcuritas oculorum meorũ. Riualis.

Ferrum negabis.ſi non voles dare ferrũ quo me occidam,inueniam aliam viam. Inſeri. poni. Letum. mortem. Proficiet.quaſi dicat nihil. quemadmodum Nemo nõ. vnuſquiſq; poteſt eripere vitam homini: ita nemo põt prohibere.quod teſtat̃ Porcia apud Martialem. Cõiugis audiſſet fatum cũ Porcia Bruti. Et ſubtracta ſibi quęreret arma dolor: Nõdum ſcitis ait mortem non poſſe negari? Crediderã ſatis hoc edocuiſſe patrẽ. Dixit: & ardẽtes auido bibit ore fauillas: I nunc & ferrum turba moleſta nega. Aditus. vię.

¶ Sphinx. Mõſtrum, vt placet Lactantio,qđ ita ſtringeret homines ſuis ambagibus vt neſcirent reſpondere: nec facile expediri poſſent. nã gręci σφιγγειν latini dicim⁹ ſtringere. Simile inquã monſtrum harpyijs alis & vnguib⁹ inſidens ſcopulo. alij volunt ſphinga eſſe villoſam ſimiam. in cõmentarijs in œdi. tyrannum. Sophoclis extat hoc epigramma a ſphinge de Oedipo prolatum. εσιδιπου μεπιγησ και τετραπομου μιαφωρη και τριπομ. αλλαδεδεβονμ μονονοδεπι γαιασ. ερπετακι μεν ταναφορα και κατα ποντομ αλλ οποταμ πλειστοισι μεχειγομεμοποσι βαιημ. ενθα ταχοσ γυιοισ μαφαυρου α τοναυτου. Aſſyrio regi. Agenor pater Cadmi rex Aſſyriorum qui ſunt in maiori Aſia. & qui Syrios eoſdem & Aſſyrios dici volunt:qua ratione adducantur ſcitu difficile eſt:quum apud omnes Geographos hæc diuiſio fiat quadrifaria.hoc ẽ Syrios, Aſſyrios,leu chosyrios & Cœloſyrios: niſi velimus regiones & loca confundere:quæ res communiſſima eſt inconſiderate loquentibus. Tartaro condi iuuat.homicidæ & ſtupratores ruunt in tartarum:qui loc⁹ eſt terribilis & unma

DANI. Sphinx. Aſſyrij. Syrij. Tartarus.

ni profunditate demerſus, ſicuti poeta deſcripſit in. vj. Idem orcus aliter vocatur: quoniam in mortem vrgeat. voluit quidam tartarum dici ἀπὸ τοῦ ταράσσειν quod eſt turbare. Mergar igitur in tartaro vbi neq; meritas adhuc pœnas inueniam, nec par in eo ſceleri ſupplicium luam: quia mihi omnino mori certũ eſt & morte nullum mihi facilius relinquitur remediũ. Mors vbiq; eſt. Apollonij. lu. i. argonauti. χαρτη μεγατετα τοτερ κεσφιν τοισ ανθρωποισι.

¶ Ergo nil. i. nullum inſtrumentum mortis, quęro. i. exigo a te: quia animus noſter ſolet bene. i. efficaciter vti, dextera &. i. etiam nuda. i. inermi: vt quando ſeipſum excæcauit. O dextra veni nunc ſupple cum toto impetu, toto dolore, & totis viribus ſcilicet ad inferendam necem: non deſtino. i. non cõſtituo animo, vulneri noſtro. i. mihi per te inferendo, vnum locum: vt fecit dum in ſolos oculos ſæuit: ſed ſupple totum corpus: quia totus ſum nocens: exige ſcilicet a me mortem, qua ſcilicet parte, voles: effringe id eſt ex toto frange corpus ſcilicet medium: euelle ſcilicet ex eo, cor ſcilicet meum, capax tot ſcelerum: quia quę de corde exeunt vt omnia prę concepta peccata polluunt hominem: nuda id eſt denuda, ſtringe, totos ſinus id eſt angulos ſinuoſos, viſcerum, id eſt in quibus viſcera ſunt: guttur ſupple meum, fractũ ictibus incitatis. i. rapide & ardẽter factis, ſonet id eſt crepitum faciat: ve pro vel, venę in quibus ſanguis eſt, laceræ. i. laniatę, vnguib9 fixis. i. infixis, fluãt ſcilicet cruore: aut o dextera dirige iras quo. i. in quam partẽ ſoles: hoc eſt in oculos: & irriga id eſt madefac hæc vulnera ſcilicet oculorum, reciſſa. i. iterum ſciſſa & apta, multo ſanguine ac tabe ſcilicet cerebri corrupti: extrahe ſcilicet vnguibus, hãc id eſt meam animam, duram, inexpugnabilem, id eſt quæ hactenus nulla vi euelli potuit: & tu pater. i. genitor Lai, vbicunq; aſta arbiter. i. cẽſor pœnarum mearum. i. quas tibi pendo (ego non credidi vnq̃ hoc tantum. i. tam ingẽs ſcelus meum, quo te occidi & matrem duxi, expiari. i. purgari ſatis vlla poena q̃tumuis magna: nec fui vnq̃ contentus iſta morte. ſ. quam nũc tibi obibo: aut iſta quam in oculis eruendis lui: nam excæcatio mors eſt oculorũ: vnde addit, nec redemi me parte ſcilicet corpis extincta: ſed ſupple volui perire tibi. ſ. in vltionem tuam membratim idẽ per membra paulatim: prius per oc'los deinde per alia: & eſt finis parentheſis) exige quia arbiter aſtas, tãdem debitum. ſ. ſupplicium: ego ſoluo id eſt ſoluere paro, nunc pœnas. ſ. iuſtas: ego dedi tũc ſcilicet cum eruerẽ mihi oculos, inferias. i. libamina ſanguinia inferis grata: ades id eſt adueni (eſt enim imperatiui modi prȩcatiue poſiti) atq; preme introrſus. i. interiora verſus, manum inertem: aut pro ignauam poſuit, aut non habentem induſtriam altius imprimendi: & merge. i. immerge dexteram aut cultrum, magis. i. efficacius: timida ſup. fuit dextera, cum libauit. i. libando ſacrauit manibus tuis, caput. i. partem capitis, paruo hauſtu. i. hauriendo parum ſanguinis: ſicut dũ libamina fiũt parũ guſtatʳ vini: & eduxit vix. i. cum difficultate oculos volentes ſequi. ſ. dexterã. ille anim9. ſ. meticuloſus qui erat cum vultus. i. oculi qui in facie ſunt, preſſere. i. repreſſerunt, manum recuſantem. i. ſuapte natura repugnantem ne me excęca-

Nil quęro: dextra noſter & nuda ſolet
Bene animus vti. dextra nunc toto impetu
Toto dolore: viribus totis veni.
Non deſtino vnum vulneri noſtro locum:
Totus nocens ſum: qua voles mortem exige:
Effringe corpus: corq; tot ſcelerum capax
Euelle: totos viſcerum nuda ſinus.
Fractum incitatis ictibus guttur ſonet:
Laceræ ve fixis vnguibus venę fluant.
Aut dirige iras: quo ſoles. hæc vulnera
Reſciſſa multo ſanguine ac tabe irriga:
Hanc extrahe animã: duram inexpugnabilẽ.
Et tu parens: vbicunq; pœnarum arbiter
Aſtas mearum (non ego hoc tantũ ſcelus
Vlla expiari credidi pœna ſatis
Vnq̃: nec iſta morte contentus fui:
Nec me redemi: parte membratim tibi
Volui perire.) debitum tandem exige:
Nunc ſoluo pœnas: tunc tibi inferias dedi:
Ades: atq; inertẽ dexteram introrſus preme:
Magiſq; merge. timida cum paruo caput
Libauit hauſtu: vixq; cupientes ſequi
Eduxit oculos. hæret etiam nunc mihi
Ille animus: hęret: cum recuſantem manum
Preſſere vultus. audies verum Oedipum.
Minus eruiſti lumina audacter tua:
Q̃ pręſtitiſti: nunc manum cerebro indue.
Hac parte mortẽ perage: qua cœpit mori. An
Pauca o parens magnanime miſeranda p̃cor
Vt verba natę mente placata audias.
Non te vt reducã veteris ad ſpecimen dom9:
Habitumq; regni flore pollenti inclyti
Peto: ſed vt iras tempore: aut ipſa mora
Fractas remiſſo pectore ac placido feras.
Et hoc decebat roboris tanti virum:

Non eſſe ſub dolore:nec victum malis
Dare terga. non eſt(vt putas)virtus pater
Timere vitam:ſed malis ingentibus
Obſtare:nec ſe vertere:ac retro dare.
Qui fata proculcauit:ac vitæ bona
Proiecit:atq; abcidit:caſus ſuos
Onerauit:ipi(ceu video)nullũ eſt opus:
Quare ipe mortem cupiat:& quare petat.
Vtrunq; timidi eſt:vitam contẽpſit:mori
Qui concupiſcit:cuius haud vltra mala
Exire poſſunt:in loco tuto eſt ſitus.

ret,hȩret.i.adhȩret & ifixus eſt mihi:hȩret inquit etiã nunc.i.adhuc dum cȩcus ſum,& ita minus terreri debeo.q.d.id indignũ eſſe. deinde vt Bernar.exponit ad patrẽ dicit: O pater qñ venies huc, audies Oedipũ verũ.i.nõ falſum nec mẽdacẽ:quia id qđ dixit fecerit: & mox ad ſe:o Oedipe tu eruiſti &c. ego vero mali vtrũq; ad aim dici : vt ſit O aie audies.ſ.tandẽ Oedipũ verũ.i.non ſimulatũ.i.audiens erit dicto Oedipi ex vero, & vt decet Oedipũ ſibi mortẽ imperantis:tu eruiſti minus audacter lumina tua q̃ preſtitiſti.ſ. eruta mihi aut patri.quia repugnãte natura cũ difficultate eruit : ſed erutos incũctãter abiecit: indue nunc cerebro manum.i.imprime vſq; in intimũ cerebrũ:& perage.ſ. Oedipo, hac parte mortẽ qua cœpit mori.i. per oculos: p quos manũ ad cerebrũ vſq; imprie. Si Oedipus ad ſe loquerẽ & nõ ad animũ ſuũ de ſe: diceret qua cœpi mori,nõ qua cœpit. Antigone aũt argute & ſententioſe reſpondẽs: nititur patrẽ a ſui nece auertere dicens,O parẽs.i.pater, magnanime:prudẽter ad quã patrẽ hortaẽ magnanimitatem illi dat:ego miſeranda precor pauca, videlicet vt audias verba gnatæ.i. filię, mente placata.i. tranquilla:ego non peto, vt reducã te ad ſpecimen.i.decorẽ ſpectabilẽ,domus veteris.i.priſtinæ regiæ:& ad habitum i.ornatũ regni inclyti flore.i.ſtatu pollenti.i.potenti:ſed ſup.peto:quod verbũ nõ decuit repeti expreſſe:quia ſed ponitur(vbi tñ Bern.legit at:vt ſit Pyrrhichius in primo:qđ non placet:alij ĩuerſa ſentẽtia aut.) vt feras pectore remiſſo.i.non tam vehementi,& placido, iras fractas.i.q̃ mento fractæ ſint.tpe aut mora ipſa: & hoc decebat virũ tanti roboris,quãti tu es.ſ.non eſſe ſub dolore.i.victum a dolore:nec victũ malis dare terga malis.o pater virtus non eſt(vt putas)timere vitã: vnde diuus Auguſtinus docet Catonẽ ſe interimẽdo timide potius q̃ fortiter egiſſe: ſed ſup. virtus eſt obſtare malis.i.aduerſitatibus ingentibus:nec vertere ſe.ſ.in fugã, ac dare retro.i.terga dare:nullo.i.in nullo,aut potius nullũ opus.i.nulla neceſſitas eſt ceu.i.veluti video,ipi.i.ei:qui proculcauit fata,ac proiecit bona vitæ.i.voluptatẽ omnẽ gloriã & imperiũ, atq; abcidit (a cædo, nã ci producitur) atq; onerauit.i. vt Bern.dicit,auxit, vt mihi placet,humeris ſuis impoſuit,caſus ſuos vt eos ferat:nullum inqua eſt ipi.i.tali opus,quare.i.quãobrẽ ipe cupiat.ſ.animo,mortẽ,& petat.ſ.manibus mortem vtrũq;.ſ.cupere aut petere mortẽ eſt timidi.i.animi timentis mala vitę ferre:qui concupiſcit mori cõtempſit vitam vt malam: & tamen is cuius mala haud poſſunt exire vltra.i.amplius creſcere, vt mala tua, eſt ſitus loco tuto:& ita non debet mortem petere.

¶Nil quęro.ſ.ꝙ tradas ferrũ:quia etiã manus mea nuda poterit me interficere. Dolore.ſi habebis magnum dolorẽ de ſceleribus tuis habebis magnũ impetum ad vlciſcendũ. Deſtino.nõ ꝑpono nec dicam frange caput nec magis vnũ locũ q̃ aliũ quia totus ſum malus. Exige.ſume. Qua.per quã partẽ voles. Capax. qđ potuit cõtinere tãta ſcelera. Nuda.aperias & extrahe viſcera. Incitaris.magno impetu factis. Dirige.ſ.o dextra. Quo.in eã partẽ i quã ſoles.ſ.in oculos quos iam incœpiſti fodere:& vade per eã partẽ vſq; ad cerebrum. Irriga.cruenta. Vulnera.oculorũ:fac crudeſcere illa vulnera. Hãc.per hanc partẽ. Inexpugnabilem.quæ nõ poteſt vinci per mortẽ. Et tu parẽs.cõuertit ſermonẽ ad manes Laij patris, dicens: ꝙ me cecaui nõ videẽ ſatis pro tanto ſcelere: veni & adiuua me: vt effodiã mihi cerebrũ:& mẽbratim moriar. Arbiter. iudex vel preſens ad videndũ. Inferias.ſacra q̃ mortuis danẽ. Preme.inculca. Inertẽ.pigrã & dubitantẽ interimere. Introrſus.bene intra cerebrũ. Timida.qñ obcęcaui me manus mea erat ignaua: nunc veni & adiuua me:ne iterũ ſit timida. Libauit.attigit. Hauſtu.quia ſolũ hauſit oculos. Hæret.adhuc anim⁹ videtur videre pigrã manũ cũ obcęcauit oculos. Audies.venies ergo pater:& videbis ꝙ nõ mentior. Verũ.nõ mẽdacẽ. Minus.hęc verba dicit ad ſeipſum.Oedipe tu extraxiſti lumina minus audacter: tu offerebas prõpte oculos:ſed manus nolebat extrahere. Perage.perfice. Pauca.rogat Antigone patrẽ vt audiat preces ſuas placidus.dicens non rogo te vt reducam ad regnũ:ſed vt æquo aio feras iſta,qđ ꝓpriũ eſt fortitudinis & patientię:nã nõ poſſe pati aduerſa eſt ignaui hois. Habitũ.cõditionẽ. Flore.p tranſlationẽ in ſtatu. At vt.ſed peto vt velis ferre æquo aio miſerias. Fractas.diminutas ꝓpter lõgitudinẽ tpis. vñ dicit Cicero : ꝙ null⁹ eſt tantus dolor q ipa die nõ minuaẽ. Remiſſo.nõ ita intẽto. Roboris.fortitudinis. Sub dolore.deprimi a dolore. Dare terga.trãſlatio a fugientib⁹. Vitã.ea q̃ accidũt in vita aduerſa.nã fortitudinis eſt obſtare malis.

Qui fata.ille q abiecit bona iſtius vitę: & ſua mala aggragauit:nõ video cur occidere ſe debeat.nõ bñ cõuenit ꝙ tanq̃ fortia cõtẽnat bona:& accipiat mala: poſtea velle mori, vt fugiat illa. Fata.nõ curauit mortem & ſpreuit,aduerſa ꝓiecit. Bona.imperiũ & gloriã. Onerauit.auxit illa q̃ ſibi accidebant mala. Nullo.nulla re. Vtrũq;.ſ.petere & deſiderare mortẽ eſt hois timidi. Loco.in tuto:ille q habuit oia mala q̃ ampli⁹ nõ poſſint creſcere, iam eſt in tuto quia ſcit ſe nihil peius poſſe habere.quare nõ eſt optandum mori tibi.

¶Nec me redimi.Hac mea cæcitate,q̃ eſt graue & miſerabile vitę ſupplicũ, vt inquit Pa.nõ videor meã culpã expiaſſe: nec vllo quidẽ ali⁹ pœnę genere diluiſſe:quare cũ ab hac culpa me nõ ſatis redemerim pte pœnæ i.ipa obcęcatiõe:tu cõſume debitũ iã tãdẽ de me malũ & totũ exige pater mi Lai. Redimi dicũẽ q ſoluto ꝑtio liberãẽ. Plaut⁹. Redẽpti tauere ad vnũ captos. Hęret.anceps ẽ & hæſitat. Pauca o parẽs. Artificioſa oro Antigões q̃ patrẽ dehortaẽ a morte & pmo ordiẽ ab ea pte q̃ facit ad finẽ & cõcluſionẽ rei, a magnanimitate & conſtãtia: q̃ nitiẽ pri ſuadere miſeriarũ & dolorũ cõtẽptũ.triſtis vero & calamitoſę vitę põdera p patientiã eſſe tole

BERN.

DANI.

Orationis Antigones artificium.

nida. in quo arguit ab ipſa primũ patiētia: deinde a magnanimitate ipſius Oedipi: quē timere nõ decet, nec vllis malis inflecti, ſed cõtra ituu: deinde ab vltima eius calamitate. Sed malis ingētib⁹. grauiſſima ſnīa & pręclara ma trona nõ idigna: ęquo aio ferre mala. hinc illud Horatianũ de obitu Quintilij poetę Cremonēſis. Durum ſed leuius fit patiētia quicqd corrigere eſt nefas. Teren. Vt quim⁹, qñ vt volumus non licet.

ASCEN. ¶ Quis iã deorũ. Probat patri non poſſe ad eius calamitatē quicq̃ accedere: niſi ipſe adie cerit: cũ ſit in ſummo cõſtitut⁹ malorũ: dicēs. Iã fac velle. i. pone caſum vt dij velint: qd tñ minime volũt: qa dei eſt bñ facere non male: quia deorũ põt adijcere malis tuis qcq̃? q. d. nullus. qa nec tu iã potes. ſ. aliquid adijcere: niſi hoc, vt putes te dignũ eſſe nece: qa nõ es ſ. dign⁹ nece: nec ulla culpa attigit pect⁹ hoc. ſ. qd contracto: aliter diceret iſtud, hoc ē tuũ. quia eñ inſciens peccauit, nõ peccauit aio: & forte non peccauit: qa ignorãtia inuicibili tē tus. O genitor voca te magis inſõtē. i. inculpabilem ex hoc q᷑ es innocēs. ſ. aio, quoq᷑. i. etiã dijs inuiſis. i. etiã ſi dij nolint te eſſe innocentē: videt̃ tñ nõ tã innocēs q̃ inſons: niſi vt vulgo innocēs capiat̃ pro eo cui nõ eſt nocēdi volũtas, licet forte nocuerit: nocuit eñ pñ Oedipus ſed nõ voluit. oē aũt peccatũ volũtariũ eſt. Quid eſt qd efferarit. i. tã ferũ fecit te ſ. in te, & qd ſuffixerit. i. occulte infixerit, doloris, nouos ſtimulos? Quid agit. i. ĩpellit, te ad ſedes infernas? Quid pellit ſup. te ex his. ſ. ſedib⁹: vt careas die. i. ſolis aſpectu? Cares ſ. iã, quia caecus es. & quid pellit te vt fugias domũ. i. regiã, nobilē altis muris: & patriã in qua natus es? aut ſic: patria perit tibi viuo vt fugias patriã. i. permittis patriã perire dũmodo eã fugias. Tu fugis natos & matrē: fortuna. ſ. iniqua, ſubmouit te ab aſpectu omniũ: qa q chariſſimi merito ſint: vt mater, cõiux, liberi: eos fortuna iniſſos fecit: & haec vita. ſ. ęrũnoſa & orba viſu, abſtulit tibi qcqd mors poteſt auferre cuiq̃. Tumult⁹ regni, & turba prior fortunę. i. ſtrepitus ille comitantiũ abſceſſit añ iuſſa. i. anteq̃ iuſſa ſit: O genitor quē fugis? Reſpõdet. Fugio me: fugio pect⁹ cõſciũ omniũ ſcelerũ: & fugio hanc manũ (. ſ. q̃ patrē occidit) & fugio hoc caelũ, & deos. ſ. teſtes & vltores: & fugio dira ſcelera q̃ feci. Ego premo. i. dignũ ne cēſes, vt ego premã. ſ. pedibus: aut ego premo. i. grauo, hoc ſolum. i. terrã: quo ceres frugifera ſurgit. i. naſcit̃. Traho ego ore peſtifero has auras. ſ. vitales? q. d. indignũ eſt. ſatior ego hauſtu laticis. i. aq̃ fõtalis: aut fruor illo munere almę parentis. ſ. telluris vt ſuſtineat me? Ego nefandus, inceſtificus. i. faciēs inceſtũ, execrabilis, attrecto manũ caſtã. ſ. tuã? Cõcipio ego vllos ſonos aure. i. dign⁹ ne cēſeor, qui audiã? p quos audiã. i. audire poſſim: nomē parentis, aut nati i. filij. Vtinã quidē O nata. i. filia, ego quirem reſcindere. i. ſcindendo deſtruere, has vias. ſ. auditus, & poſſem eruere. i. euertere manib⁹. ſ. meis adactis. i. applicatis, omne ſup. illud organũ, quo voces meãt. i. tranſeunt vt pcipiãt nõ vt fiãt: & quo aditus patet verbis. ſ. itelligēdis tramite anguſto. ſ. auriũ? qa ſi hoc cõtigiſſet: ego infelix pater fugiſſē iã ſēſum. i. perceptionē tui. i. nõ audiuiſſem te, q̃ es ps meorũ criminũ. i. quã p crimē genui. nefas. i. memoria facinorũ meorũ nefãdorũ ĩhęret. ſ. aio ac recrudeſcit. i. aſperius & durius vt res

Quid iam deorum (velle fac) quicq̃ poteſt
Malis tuis adiicere? iam nec tu potes
Niſi hoc: vt eſſe te putes dignum nece:
Non es: nec vlla pectus hoc culpa attigit.
Ex hoc magis te genitor inſontem voca:
Q᷑ innocens es: diis quoq᷑ inuiſis. quid eſt
Quod te efferarit? quod nouos ſuffixerit
Stimulos dolori? quid te ad infernas agit
Sedes? quid ex his pellit vt careas die?
Cares: vt altis nobilē mutis domum
Patriamq᷑ fugias? patria tibi viuo perit.
Natos fugis: matremq᷑: ab aſpectu omnium
Fortuna te ſummouit: & quicquid poteſt
Auferre cuiq̃ mors: tibi hęc vita abſtulit.
Regni tumultus: tu: ba fortunę prior
Abſceſſit ante iuſſa: quem genitor fugis? Oe.
Me fugio: ſcelerum fugio conſcium omnium
Pect⁹: manũq᷑ hãc fugio: & hoc cęlũ: & deos:
Et dira fugio ſcelera quae feci nocens.
Ego hoc ſolum frugifera quo ſurgit Ceres
Premo? has ego auras ore peſtifero traho?
Ego laticis hauſtu ſatior? aut illo fruor
Almę parentis munere? ego caſtam manum
Nefandus: inceſtificus: execrabilis
Attrecto? ego vllos aure conſpicio ſonos:
Per quos parentis nomen: aut nati audiam?
Vtinam quidem reſcindere has quirem vias:
Manibuſq᷑ adactis omne quo voces meant:
Adituſq᷑ verbis tramite anguſto patet:
Eruere poſſem nata, iam ſenſum tui
Quae pars meorum criminũ es: infelix pater
Fugiſſem: inhęret ac recrudeſcit nefas.
Subinde & aures ingerunt: quicquid mihi
Negaſtis oc̃li. cur caput tenebris graue haud
Mittor ad vmbras Ditis ęternas? quid hic

Manes meos detineo? quid terram grauo?
Mixtuſq; ſuperis erro? quid reſtat mali?
Regnum: parentes: liberi: virtus quoq;
Et ingeni ſolertis eximium decus
Periere: cuncta ſors mihi infeſta abſtulit.
Lachrymę ſupererant: has quoq; eripui mihi.
Abſiſte: nullas animus admittit preces:
Nouamq; pœnam ſceleribus quærit parem.
Et eſſe par quæ poterit? infanti quoq;
Decreta mors eſt: fata quis tam triſtia
Sortitus vnq̃? videram nondum diem:
Vteriq; nondum ſolueram clauſi moras
Et iam timebar. protinus quoſdam editos
Nox occupauit: & nouę luci abſtulit:
Mors me anteceſſit. aliquis inter viſcera
Materna letum pręcocis fati tulit.

cruda eſt, fit: ſubinde. i. interdum, per interual la: & aures ingerunt. ſ. in memoriã, quicq̃d o oculi negaſtis mihi. i. qđ videre neq̃o, audio. Cur ego caput graue tenebris ſcilicet cæcitatis, haud mittor ad vmbras æternas ditis. i. Plutonis? Quid detineo. i. inuitos teneo, hic i. apud ſupos, manes meos. i. ſpiritũ inferis debitũ. Quid grauo. i. onere deprimo terrã & erro. i. vagor: miſt⁹ ſuperis. i. ijs qui ſuper terrã ſunt & reſpectu inferorũ ſuperi. Quid reſtat. i. relictũ ẽ mihi? Regnũ, parẽtes, liberi, virtus quoq;. i. etiã, & eximiũ decus ingeni ꝓ ingenij ſolertis, quo ſphingos ęnigma ſolui (aut ſoluit: q̃a q̃ addẽda ſui⁹ interdũ ex mea interdum ex loquentis addo pſona) periere, ſup. mihi: q̃a ſors. ſ. quã a deo accepi, infeſta. i. aduerſa & vim inferens, abſtulit mihi cuncta, lachrymę ſuperant. i. abunde reſtabant: & ego eripui quoq;. i. etiã mihi, has. ſ. lachrymas: nõ tã q̓ oculos eruit: nã ablato lumine adhuc eſt lachrymis locus: q̃ q̓ induratũ cor in maſ lachrymas nõ emittat. Abſiſte o filia, quia animus, ſic induratus, nullas preces admittit: & quęrit nouã. i. magnã & inauditã pœnã: vtpote parẽ ſceleribus. ſ. a me commiſſis Et q̃. ſ. pœna: poterit eſſe par. ſ. ſceleribus? q. d. nulla: quia mors decreta eſt. ſ. a dijs, quoq; i. etiã infanti: & ita ſi moriar nihil non debitũ etiã ãn culpã faciã. Quis. ſ. mortaliũ, ſortit⁹ ẽ i. quaſi ſorte a dijs data obtinuit, vnq̃, tã triſtia fata. i. euenta mihi deorũ ſtatuto deſtinata: qđ impiũ eſt credere: ſic vt dei pręſcientia ſit cauſa mali: cũ mali qđ ſponte committim⁹ ſit libera dei pſciẽtia. Ego nondũ viderã diem. i. claritatẽ ſolis: & ego nondũ ſoluerã moras. i. clauſtra q̃ moras faciũt, vteri. ſ. materni: clauſas, & timebar iam. ſ. a patre per oraculũ territo. Nox. i. mora: põt tñ legi mors: occupauit quoſdã. ſ. infantes protin⁹ editos. i. vt primũ æditi & nati ſunt: & abſtulit luci. ſ. huius mũdi aut ſolis, nouæ. ſ. ipis: mors anteceſſit me. i. ante ad mortẽ addict⁹ ſum q̃ natus. Aliquis. ſ. mortaliũ, tulit intra viſcera materna letũ. i. deletionẽ & exterminiũ fati. i. legis moriendi pcocis. i. nimis accelerati: hoc eſt quidã etiam in vtero materno extincti ſunt.

¶ Quis iã. Probat q̓ nõ habet cãm aliquã vt debeat mori: dicens q̃a ſi q̃rit mala: q̓ neq; ipe ſibi neq; dij maiora poſſent dare: ſi vellet mori, videreť velle fugere ea. Fac velle. parentheſis eſt. Iã. nec tu ſi velles poſſes aliqđ maius malũ tibi facere pręter hoc q̓ exiſtimas te dignũ morte. Hoc. ſ. q̓ es dignus morte. Nõ es. quia peccaſti per ignorantiã. Inuiſis. q̃uis dij fecerint te peccare: tñ es innocens. Efferarit. fecerit te quaſi ferũ & beſtialẽ. His. ſedib⁹ ſupernis. Cares. vis forte mori ne videas lucẽ iã cares quia cæcus es: & ne habites patriã cũ filijs & vxore: iã oib⁹ iſtis priuatus es: nec plura tibi auferet mors. Tumultus. quia eras in regno habebas m̃ltos ſtipatores. Turba fortunę. regni. Abſceſſit. a te. Iuſta. i. mortẽ. oib⁹ his priuat⁹ es: qb⁹ alij morte ſolent priuari. Iuſta appellam⁹ exeq̃as & ſacra q̃ danť mortuis. Quẽ fugis? regnũ qđ non habes: an alia q̃ diximus? Me fugio. reſpõdet Oedipus. Fugio pectus meũ oneratũ cõſcientia tot maloꝝ, & conſpectũ alioꝝ ne me videãt: nec debeo viuere cũ oẽs cauſas viuendi perdiderim: iõ diſcede filia & dimitte me mori. & arguit ſcelus ſuũ a tpe dicẽs: cũ eſſem in ventre matris iã ad ſcelera ſũ deſtinat⁹: & p oraculũ Apollinis ad mortẽ iudicatus. Manũ. q̃ occidit patrẽ. Cælũ. nolo eſſe odio dijs & hoibus q doleẽt me videre. Premo. calco: nõ ſum dignus manere in terra q̃ fructifera eſt: & dat fructus oẽs. Laticis. vini vel aquę. Almæ parentis. terræ q̃ oẽs alit. Fruor. capio fructũ. Caſtã manũ. tango tuã manũ caſtam cũ ſim nefandus & inceſtus. Attrecto. tango. Ego audio nomen patris: & mihi ſuccurrit q̓ patrẽ occidi: & nomen filioꝝ: & recordor q̓ filios de matre ſuſcepi: q̃ oia mihi ſunt ingratiſſima. Sonos. voces. legẽda ſunt hęc interrogatiue. Vias. per quas audio. Adactis. impulſis. vtinã poſſem manibus meis oẽm ſenſum auriũ euellere. Nata. ſi poſſem hoc facere: vt nõ audirẽ de te: quia etiã generata es ex inceſtu. Inhęret. quotiens audio nomẽ patris & filiorũ recrudeſcunt ſcelera mea & renouanť. tranſlatio ſumpta eſt a vulnerib⁹: q̃ quũ quaſi ſanata ſunt iterũ attrectãdo lacerant. Ingerunt. immittunt. quicquid oculi nõ vident, aures audiũt. Cur caput. ergo nõ recedo de vita cũ ſim ita mihi & dijs inuiſus. Quid manes meos. aiam meã. reputat ſe mortuũ qñ in hac vita nullã cõmoditatẽ habet. Grauo. quia nõ libenter fert me. Miſtus. q. d. ſum in numero mortuorũ & ſto cũ ſupis. Lachrymæ ſuperant. reſtabant: fortuna reliq̃rat oculũ: vt poſſem lachrymari: ſed modo nõ poſſum: quia euulſi mihi oculos. Abſiſte. perſeuerabat adhuc filia precibus: vnde pater eã repellit quia omnino decreuit mori. Admittit. recipit. Nouã pœnã. inuſitatã: queadmodũ ſcelera mea fuerant inuſitata. ſed puto nulla poterit reperiri ſatis par & æqualis peccatis meis. Moras. nondũ natus erã. Protinus. naſcunť multi & ſtatim moriũtur: ſed ego ad mortẽ deſtinat⁹ erã anteq̃ natus. Nox. mors. Pręcocis. qñ iterũ aggrauat p cõparationẽ: aliqui moriunť in vẽtre matris: ſed nõ peccauerũt: ego aũt iudicat⁹ ſũ homicida adhuc in vtero matris. Pręcox dicit fructus q ante tps matureſcit. iõ a ſimili dixit Pręcocis fati. nimiũ accelerati.

¶ Me fugio. Perſiſtit Oedip⁹ in cõtumaciſſimo mortis deſiderio: deĩde cãs adducit, q̃re oino ſibi moriẽdũ ſit DANI.
Ceres. Saturni & Opis filia: vt Euſebi. & Heſio. i Theogonia oſtendit. Fruges toto orbe propagandas per Ceres.

BERN. Iuſta. Præcox.

Triptolemũ inſtituit. pria dedit leges, ꝓpterea i Eleuſio oppido qđ cõdidit Triptolem⁹ de noie pr̃is, ſacra ab eodẽ facta Theſmophoria appellata. ἀπὸ τοῦ θεσμου καὶ φερο. A creãdo dicta Ceres: vł vt placet Ciceroni a creſcẽdo. Audiã nomẽ. i. audiã me vocari patrẽ a filia vel natũ ab vxore: qđ eſt ꝑter oẽm legẽ. Subide. i. crebro. Pli. Tales tũ etiã viatores erãt quib⁹ idipm nomẽ inditũ eſt ſubide in agris. Solertis. in iueſtigãdis terris & caecis ambagib⁹. Solers em̃ ꝓprie igenioſus: cui cõtrariũ ẽ iners & ſtupidus. Infanti. quẽadmodũ apđ Sophoclẽ ipe ſui neſcius loquit̃ ad ſeruũ mirabũdus.

Solers.
Iners.

ASCEN.

Sed nunquid & peccauit? abſtruſum: abditũ
Dubiumq; an eſſem: ſceleris infandi reum
Deus egit: illo teſte damnauit parens:
Calidoq; teneros tranſſuit ferro pedes:
Et in alta nemora pabulum miſit feris
Auidis: auibuſq;: quas Cithæron noxius
Cruore ſępe regio tractas alit.
Sed quẽ deus damnauit: abiecit pater:
Mors quoq; refugit: prę̃ſtiti Delphis fidem:
Genitorem adortus impia ſtraui nece.
Hoc aliqua pietas redimet? occidi patrem:
Sed matrẽ amaui. proh loq hymenęũ pudet
Tędaſq; noſtras. has quoq; inuitum pati
Te coge poenas: facinus ignotum: efferum:
Inuſitatum fare: quod populi horreant:
Quod eſſe factum nulla non ętas neget:
Quod parricidã pudeat. in patrios thoros
Tuli paterno ſanguine aſperas manus:
Sceleriſq; pretium maius accepi ſcelus.
Leue ẽ paternũ ſcel⁹: & in thalamos meos
Deducta mater: ne parum ſcelerum foret
Foecunda. nullum crimen hoc maius poteſt
Natura ferre: ſi quod etiamnum eſt: tamen
Qui facere poſſunt dedimus: abieci necis
Pretium paternę ſceptrũ: & hoc iterũ manus
Armauit alias: optime regni mei
Fatum ipſe noui: nemo ſine ſacro feret
Illud cruore. magna pręſagit mala
Paternus animus: iacta iam ſunt ſemina
Cladis futurę: ſpernitur pacti fides.
Hic occupato cedere imperio negat:
Ius ille & icti foederis teſtes deos
Inuocat: & Argos exul atq; vrbes mouet
Graias in arma: non leuis feſſis venit

Sed nũqd ſup. talis, &. i. etiam peccauit: ſicut ego? q. d. nõ: & ita melius mecũ actũ fuiſſet ſi natus non fuiſſem. de⁹. ſ. Apollo addicẽs me futuro parricidio, egit me abſtruſum abditũ. ſ. i vtero materno: & dubiũ an eſſẽ: qa mulier neſcit quid in vtero geſtet, Bern. legit dubi⁹ qđ Apollini niſi inuidioſe dicat̃ nõ cõuenìat. reũ ſceleris nefãdi. i. parricidij. Parẽs i. pater meus Laius, dãnauit. ſ. ad mortẽ me, illo. ſ. deo teſte: & trãſſuit. i. more ſutoris trãſfixit, pedes. ſ. meos teneros, ferro calido: vñ Oedipus a tumentib⁹ pedibus dictus eſt: & miſit me in alta nemora. i. expoſuit, pabulũ. i. vt eſſem eſca, feris auidis. ſ. ad cibũ, & auibus quas Cithęron mõs Boeotię, noxius idẽ culpatus, alit ſæpe, tractas. i. attractas cruore regio. i. regũ in eo extinctorũ: vt Penthei & Acteonis. Sed ego quẽ de⁹. ſ. Apollo, dãnauit. i. addixit ſceleri priuſq̃ eſſem nat⁹: quem pater abiecit. i. iuſſit necandũ feris exponi: & quẽ tã dirũ mors quoq; refugit. i. non auſa ẽ attigere, pręſtiti fidẽ Delphis. i. feci vt oraculũ Delphicũ fidele & veridicũ eſſet: qa iuxta reſpõſum Phoebi Delphici, ego adort⁹. i. p iſidias inuadens, genitorẽ. ſ. Laiũ, ſtraui ſup. ipm nece impia. Redimet putas aut dices forte: alia aut aliq̃ pietas hoc (nã patrẽ occidere fuit impiũ: ideoq; aliqua legerẽ: aut per Ironiã: ſed qa expreſſe dixerat impia nece: non cõgruat vt alia dicat̃ pietas cũ nulla pręceſſerit.) ego fateor occidi patrẽ: ſed amaui matrẽ vt id piũ putes: vñ ex induſtria verbo coi & ad pietatẽ & ad turpitudinẽ vſ⁹ ẽ: nã amare germanis turpe ſonat: Proh dixi q; matrẽ amaui: qa pudet loqui. i. fateri hymenæũ. i. nuptias: vtpote q; eã duxi: & tędas nr̃as: q̃ quinq; ꝑferebant̃ nouis nuptis. Et cũ ꝑ pudore eloqui nõ auderet: cohortabat̃ ſeipm dicens: O Oedipe, coge te. ſ. ipm inuitũ. i. licet nolentẽ pati has quoq;. i. etiã has. ſ. cõfeſſiõis turpitudinis tuę, poenas: fare. i. audacter eloq̃re, facinus ignotũ. i. inauditũ, efferũ. i. imane, inuſitatũ, qđ populi horreãt. i. cũ horrore audiãt: qđ nulla ætas nõ neget. i. qđ oĩs poſteritas neget eſſe factũ: qđ ſup. facinus pudeat parricidã. i. tã foedũ ſit vt parricida quo nemo ſceleſtior, nõ audeat fateri. Sane perſonaliter poſuit pudeat, ſicut Comic⁹. Nõ te hęc pudẽt. alioqui diceret cuiua parricidam pudeat. Incipit autem fateri. Ego tuli in thoros patrios id eſt lectum coniugalem patris, man⁹ aſperas id eſt adhuc ſqualentes, ſãguine paterno: & accepi maius ſcelus pretium id eſt in mercedem ſceleris. Scelus paternum id eſt in patrem quem occidi cõmiſſum, eſt leue. i. modicũ: mater eſt deducta &. i. etiã i thalamos meos. i. mihi nupſit: & deducta eſt foecũda quia quatuor liberos peperit: ne foret parum ſcelerũ Natura nullũ poteſt ferre crimen maius hoc: ſiquod. ſ. maius crimẽ eſt etiamnum. i. adhuc tñ dedimus. i. genuimus filios: q poſ-

Pudeo.

Ruina Thebis:tela:flammę:vulnera
Inſtant:& iſtis:ſi quod eſt maius malum:
Vt eſſe genitos nemo non ex me ſciat. An.
Si nulla genitor cauſa viuendi tibi eſt:
Hæc vna abunde eſt:vt pater natos regas
Grauiter furentes:tu impii belli minas
Auertere vnus:tuq; vecordes potes
Inhibere iuuenes:ciuibus pacem dare:
Patrię quietem:fœderi lęſo fidem.
Vitam tibi ipſe ſi negas:multis negas. Oe.
Illis parentis vllus:aut ęqui eſt amor
Auidis cruoris:imperi:armorum:doli?

ſũt facere ſcilicet illud. Ego abieci ſceptrum pretiũ.i.qđ accepi vt p̃tium paternæ necis:& hoc ſceptrũ.i.ambitio regni,armauit iterum alias manus.ſ.filiorũ meorũ:ipſe.i.ego noui optime fatũ.i.fatale diſſortuniũ,regni mei: nemo feret illđ.i.ſceptrũ regale,ſine cruore ſacro.i.execrabiliter fuſo:animꝰ paternꝰ.i.meus qui pater ſum,præſagit.i.præſentit mala. Semina.i.ſeminaria & originalia fundamẽta cladis futurę.ſ.inter filios,ſunt iacta.i. polita fides.i.fœdus pacti ſpernit̃:quia Etheocles nõ patit̃:vt viciſſim regnet Polynices. hic.ſ. Etheocles,negat.i.recuſat,cedere.i.abire,imperio occupato:ille.ſ.Polynices,inuocat ius & deos teſtes fœderis icti.ſ. vt alterni regnẽt: & ipſe exul mouet.i.concitat,in arma.i.bellũ Argos.i.populum,& Adraſtũ regẽ Argiuorũ,atq; vrbes Graias:q̃a adhuc alios duces cõcitauit:ruina non leuis.i.grauis,venit Thebis feſſis.ſ.bello p me geſto contra Laium.tela,flammę,vulnera,inſtant.ſ.thebanis:& malum maius iſtis:ſiqđ eſt malum maius iſtis.ſ. malis,ſup.inſtat:vt nemo non ſciat.i.omnis homo ſciat:qui talia faciant,eſſe genitos ex me. Reſpondet Antigone. O genitor quia bellũ p̃ſagis futurũ:ſi nulla cauſa viuẽdi eſt tibi:hęc vna eſt tibi abunde.i.plus ſatis:vt pater.i.cũ ſis pater,regas natos furentes grauiter:tu vnus.i.ſolus potes auertere.i.amouere a patria,minas belli:& inhibere.i.etiam cum in armis ſint retinere(nã ꝓhibemus ante factum,cohibemus & inhibemus in ipſo facto ne procedat)iuuenes.ſ.filios tuos, vecordes.i.parũ cordatos p ætatem:vt rem facilẽ factu indicet:& potes dare ciuibus.ſ.tuis pacem:patriæ quietẽ fœderi.ſ.fratrum læſo.i.ſemifracto,fidem. Si tu ipſe negas vitam tibi:tu negas multis:qui in bello q̃ſ impedire potes peribunt. Reſpondet Oedipus:q.d. O filia,putas ne,vel vis credam,ꝙ vllus amor parentis.i. patris aut æqui.i.iuſtitiæ,eſt illis.ſ.malis filijs,auidis cruoris.ſ.alterni,imperi,pro imperij,armorum.i.inſignium regni aut belli,& ſup.doli?q.d.non eſt veroſimile.

❡Deus egit. Tanq̃ auctor.dixit Apollo me dignũ morte cũ nõdũ natus eſſem. Dubiũ. cũ neſcirẽt an eẽm vel non eſſem in vetre matris. Parens.pater Laius dãnauit me illo Apolline teſte:& quũ primũ natus fui iuſſit me exponi feris:p̃ñoq; pforauit mihi pedes ferro calido. Tractas.iuitatas. Regio cruore.quia ibi mortui ſunt Actęon & Pentheus:vt diximus. Sed quẽ.pater meus & Apollo volebãt, vt morerer:mors noluit. Preſtitit.fecit fidem. Delphis.oraculo Apollinis delphici qui dixerat me iterfecturũ patrẽ:& ita feci. Adortꝰ.aggreſſus. Hoc.ſ.parricidiũ. Redemit.cõpẽſauit:quia ſaltẽ ſi fui crudelis in patrẽ,amaui matrẽ cũ illã habuerim pro vxore,& eſt ironia. Proh.idignatio exclamãtis aperiẽs ironiã. Hymeneũ.nuptias nr̃as.Nã Hymeneus deus nuptiarũ habebat̃. Tędas.faces q̃ portabant̃ an ſponſas. cuius rei rationẽ explicat Plutarcus in ꝓblematis ſuis. Has quoq;.q̃uis te pudeat Oedipe loqui pudẽda tua:volo tñ vt narres ad pœnã tuã: nullus enim vellet dicere turpitudinẽ ſuã. dic ergo Oedipe:de ſe loquit̃ in tertia pſona. Ignotũ.antea inauditum. Nulla nõ ætas.i.ois:tantum eſt ſcelus ꝙ poſteri vix poterũt credere. Thoros.accepi matrẽ in vxorẽ in p̃miũ parricidij:quẽadmodũ debuiſſem puniri. Fœcũda.& ne aliqđ ſcelus deeſſet,peperit etiam filios ex me. Si qđ.aliquid qđ poſſit addi,ego adiũxi:quia feci filios ſceleratos. Abieci.depoſui regnum,illudq; reliqui filijs:qui multa mala faciẽt. Sceptrũ.regnũ:appoſitiue pretium paternę necis. Et hoc.ſ.ſceptrũ. Alias manus.quia ſicut meę manus fuerunt armatę cõtra patrẽ:ita filij armabũt ſuas alter contra alterũ. Fatum. optime ſcio cõditionẽ regni Thebani:ꝙ nullꝰ põt tenere illud ſine ſcelere. Sacro. execrabili. Præſagit. prouidet:videor diuinare mala futura. Paternꝰ animꝰ meꝰ. Iacta.tractũ eſt ab agricolis: qui iaciũt ſemia:vt colligant. Cladis.malorũ futurorũ. Pacti.qđ actũ fuerat inter fratres:vt alternis annis regnarẽt. Hic. Etheocles qui primis ãnis regnauit. Negat reddere.dare iperiũ fratri Polynici:vt erat cõuẽtũ inter eos. Ille.iuocat deos violatos qui fuerũt adducti in teſtimoniũ fœderis ſui. Icti.pcuſſi & facti.habita cõſuetudine ab antiq̃ qui pcutiẽdo porcã fœdꝰ iũgebãt:qđ teſtat̃ Virgiliꝰ.Poſito certamine reges Et tãdẽ cęſa iũgebãt fœdera porca. Argos.nã ipſe Polynices argiã filiã Adraſti vxorẽ duxerat:cuiꝰ auxilio bellũ aduerſus fratrẽ pabat. Vt ſi quis.ſi dubitaret aliq̃s an eẽnt filij mei:illud bñ apparet:q̃a ſunt ſcelerati quẽadmodũ ego. Nemo nõ.i.ois. Si nulla.filia pſuadet patri:vt viuat:vt auctoritas eiꝰ ꝓhibeat hęc mala,q̃ denuntiauerat de filijs eius. Multis.qui peribunt in bello. Illis.neq; patris,neq; iuſti,eſt vlla cura illis. BERN. Icti foedꝰ. Argia.

❡Vt eẽ genitos. Frater genui fratrẽ:nemo ignorat.ego igit̃ cur viuã vltra?cur dolores augeant̃ ex p̃ris nece: m̃ris cõcubitu:ex ruina ipſi:liberoꝝ odio:qñ tot mortes vna mors poſſit claudere? Gẽitos.ex me q̃ malꝰ ſũ & ſiniſtro natꝰ ſydere.apđ Euripidẽ ita lamẽtatur.ω λαθ δαιμον εγω παιδας δ' αδελφους ετεκομ.ους απωλεσα.ου γαρ ασυνετος πεφυκε γω. Et pẽſi nihil. Pẽdere librare & ſoluere ẽ:inde pẽſũ & pẽſio.a Pẽſo declinat̃ pẽſito cõſidero.Gel.in.j. Scripta oia curioſe ſpectabat,aut virtutes pẽſitabat.inde Pẽſiculate aduerbiũ & Pẽſiculo verbũ.inde Gel.in eodẽ. Pythagoras a pricipio adoleſcẽtes p naturæ indicia pẽſiculabat.qđ συγνωμονειν grece dicitur. Id enim verbum ſignificat mores naturaſq; hominum quadam coniectatione ſciſcitari. DANI. Penſum. Penſiculo.

Diris ſceleſtis(breuiter vt dicam)meis
Certant in omne facinus:& penſi nihil

❡Diris&c. Vt dicã breuiter qđ ſetio de ipſis: ipſi certãt.i.certatim ruũt i oẽ facinꝰ.ſ.nefãdũ meis diris ſceleſtis.i.īpcatiõibꝰ, ac furijs deo ASCEN.

Ducunt:vbi illos ira pręcipites agat.
Nefaſq; nullum:per nefas nati putant.
Non patris illos tangit afflicti pudor:
Non patria:regno pectus attonitum furit.
Scio quo ferantur:quanta moliri parent.
Ideoq; leti quęro maturi viam:
Moriq; propero:dum in domo nemo eſt mea
Nocentior me.gnata quid genibus meis
Fles aduoluta?quid prece indomitum domas?
Vnum hoc habet fortuna:quo poſſim capi
Inuictus aliis.ſola tu affectus potes
Mollire duros:ſola pietatem in domo
Docere noſtra:nil graue aut miſerũ eſt mihi
Quod te ſciam voluiſſe:tu tantum impera.
Hic Oedipus Aegęa tranabit freta
Iubente te:flammaſq; quas Siculo vomit
De monte tellus:igneos ſoluens globos
Excipiet ore:ſeq; ſerpenti offeret:
Quæ ſęua furto nemoris Herculeo furit.
Iubente te prębebit alitibus iecur:
Iubente viuet.

rũ ira mihi inditis:& nihil pẽſi.i.p̄cogitati,& deliberati ducũt.i.agũt:vbi.i.dũmodo,ira agat illos p̄cipites:& ipſi nati p nefas.i.inceſtũ putãt nullũ nefas.ſ.ſibi.i.oia licere. Pudor patris afflicti nõ tãgit.i.afficit pietate, illos:non patria:qa pect⁹ eorũ furit attonitũ regno.i.cupiditate regnãdi. Scio quo.i. in quã demẽtiã ferant.ſ.ab ipetu mẽtis:quãta.ſ.mala,parent.i.pponãt moliri.i.cũ mole & difficultate agere:ideoq; q̄ro viã.i.expeditũ aditũ, leti maturi.i.acceleratæ mortis: q; p.i.ppo mori:dũ.i. donec nemo nocẽtior me eſt i domo mea. O gnata quid fles aduoluta genib⁹ meis? quid.i.ad quid,domas p̄ce indomitũ?ſ.alioqui:ſicut Moſes inuictũ deũ p̄cib⁹ quodãmodo vicit. Fortuna habet hoc vnũ ſ.telũ aut medũ quo poſſim capi,inuict⁹.i.cũ ſim inuict⁹ aliis videlicet pias preces:tu ſola potes mollire.i. mollificare,affect⁹.ſ.patris,duros.i. obſtinatos:& ſola potes docere pietatẽ in domo nr̃a, in qua cęteri oẽs impii.Nihil eſt graue.i.moleſtũ,aut miſerũ mihi: qđ ſciã te voluiſſe.tu impera.ſ.patri obſecuturo:quia hic.i.quẽ ducis & tractas Oedip⁹,tranabit freta ęgea.i. maris ęgei ęſtuaria,te iubẽte,& flãmas quas tell⁹ vomit de mõte ſiculo.ſ.Aetna:ipſe ſoluens globos igneos.i. ignitos carbones, excipiet.ſ. eos ore,te iubẽte:& offeret ſe ſerpẽti.i.dracõi: q̄.ſ.ſerpẽs furit ſęua furto Herculeo.i.ob furtũ Herculis,nemoris.i. quo ſpoliauit hortos heſperidũ:& hic Oedip⁹ p̄bebit te iubente iecur alitib⁹,& viuet te iubẽte: vñ graphice depingit Seneca quãtũ valeat pietas liberorũ in parentes:& nõ minus valet noſtra in deum.

BERN. ¶ Meis. Q đ plus nõ põt dici:quia op⁹ eſt vt ſint ſceleſtiſſimi cũ ſint filii mei. Certãt.cõtẽdũt inter ſe quis poſſit eſſe ſceleratior. Pẽſi. cõſideratiõis:q. pprtũ eſt irę nihil cõſiderare.

Per nefas.cũ ſint nati ex ſcelere nihil malũ putãt,& oia licere putãt. Scio.p̄uideo mala futura,q̄ volũt committere inter ſe:ideo mature & cito volo mori:dũ aliqs me ſceleratior nõ eſt. Fortuna.habet hoc ſolũ q; cedo tibi. Inuict⁹ aliis.q nõ mouerer ab aliis. Domo.familia nr̃a:nõ eſt aliquis bon⁹ de nr̃is,niſi tu ſola:ideo quic quid vis faciã:qa puto facere bonũ:dũ ſatiſfacio tibi trãſibo mare ęgęũ, & excipiã flãmas mõtis Aetnę. Globos.cumulos rotundos. Serpenti.quę cuſtodiebat mala heſperidũ ſubrepta ab Hercule. Iecur.etiam ſi tuſ ſeris feram pœnã Tityi,qui iecur paſcendum vulturibus tradit:ſuſtinebo omnes pœnas quas volueris. Vel iuuet.ſcilicet Oedipus:& de ſe loquitur in tertia perſona.

DANI. ¶ Ira agat. Poeta in.ii. Furor iraq; mẽtẽ p̄cipitãt. Sola tu pietatẽ.dulciſſimę p̄cib⁹ filię iã tãdẽ vict⁹ Oedip⁹ mutat ſniam:cũ ſola pietas in eo vitã defendat,quẽ innumera ſcelera ad morte iure ipellebant.apud Euripidẽ alloq̄ filiã in hãc ſniam.ω θυγατερ αινω μεν σε ι κο προθυμια ολερ ευτυχουσα.τα μεγ ωσεφ ξωκακα. &c.in quo Oedip⁹ laudat Antigonẽ a fortitudine,& animi magnitudie:vbi hic a pietate cõmẽdat. Hic licet euagari i illis diſcite pietatẽ in vr̃os parẽtes colere :q̄les ſint ipſi,omnino veneremini:hoc mãdãt diuinę & humanę leges:hoc p̄cipit deus,hoc imperat natura. qui ſi exẽplo puellæ Thebanę nõ mouemini ſaltem vos moueat Pauor Agrigentinus.οσ δυρατοτων γεγεν ηκοτωιαειμεμ μεθ αιπιτεροο μαλεσα.

Pietatẽ ſuadet.

Actus Secundus.

Trimetri Iãbici.Prim⁹ catalectic⁹ Euripidi⁹.

NVNTIVS. OEDIPVS.
ANTIGONE. IOCASTA.

Regia ſtirpe edite:
Thebę pauẽtes arma fraterna
inuocant:
Rogãtq; tectis arceas patriis
faces.

ASCEN. Regia ſtirpe edite. Pricipiũ eſt ſecũdi act⁹:ita tñ cũ ſupiore cõnexũ:vt videaṫ hemiſtichiõ qđ in frõte ponit ẽẽ dimidiũ metri ſupioris: nã ſi cõponãṫ, eiuſdẽ metri cũ aliis verſum faciãt. ſic:Regia ſtirpe edite.Moris ẽ p̄ſerti in tragœdiis magnificas adducere cõpellatiões & attatiões,hoc fere attribuẽtes qđ maxie experit: vt hoc loco dicit Oedip⁹ regia ſtirpe edit⁹:vt meminerit ſe regali cura ſuos debere defendere,& hoſtib⁹ reſiſtere:ad hoc.n.& vt iuſtitiæ p̄ſint reges primũ creati ſũt. Sed hæc hacten⁹. Regia ſtirpe.Verba ſunt nũtii miſſi ad Oedipũ:forte vbi cũ filia locut⁹ ẽ: vñ opinari licet q; ſi omnes actus extarent, hæc ſcœna pri-

Non ſunt minę:iam propius acceſſit malum.
Nam regna repetens frater: & pactas vices:
In bella cunctos Gręcię populos agit.
Septena muros caſtra Thebanos premunt.
Succurre: ꝓhibe pariter & bellũ & nefas. Oe.
Ego ille ſum qui ſcelera committi vetem?
Et abſtineri ſanguine a charo manus
Doceam? magiſter iuris & amoris pii
Ego ſum? meorũ exempla facinorũ appetunt:
Me nunc ſequuntur: laudo: & agnoſco libens.
Exhortor: aliquid vt patre hoc dignum gerãt.
Agite o propago clara generoſam indolem
Probate factis: gloriam ac laudes meas
Superate: & aliquid facite ꝓpter quod patrẽ
Adhuc iuuet vixiſſe. facietis ſcio.
Sic eſtis orti: ſcelere defungi haud leui
Aut vſitato tanta nobilitas poteſt.
Ferte arma: facibus petite penetrales deos.
Frugemq; flamma metite natalis ſoli.
Miſcete cuncta: rapite in exilium omnia.

mo addiceretur. dicit aũt ad eum: O Oedipe edite ſtirpe regia, Thebæ pauẽtes .i. formidãtes arma fraterna .i. filiorum tuorũ, inuocant & rogãt ſup. te: vt, arceas .i. prohibeas, tectis patrijs .i. patriæ tuę & paternæ regię, faces: q̃s Polynices ſtatim illaturus erat. Non ſunt, ſcilicet quæ dico minæ .ſ. inanes: malum acceſſit iam ꝓpius. Nam frater .ſ. Polynices repetens regna, & .i. pro, vices .i. viciſſitudines regnandi, pactas .i. in pacto fœderis cõſtitutas agit in bella cunctos populos græciæ. Septena caſtra .i. ſeptem ducũ, quos nominat Daniel premũt .ſ. obſidione, muros Thebanos. Succurre .ſ. muris tuis: prohibe .ſ. auctoritate paterna, ſine qua vetulus, inermis, & cæcus nihil poſſet: pariter & bellum, & nefas .i. nefandã cædẽ: & vrbis excidiũ, & alia quæ bella ſequi ſolent. Oedipus autem aut ex deſperatione loquens, aut ex concepta demẽtia, gaudere ſe oſtendit profuſe ex filiorum diſcordia: qđ aut inſani eſt patris, aut nõ ex ſentẽtia, ſed per ironiam loquentis. Quocirca in hac parte & in toto opere adnotandum eſt ex cuius perſona & qua affectiõe pronũtientur verba: ne Senecam dicere dicamus qđ furentem aliquem aut nimis impatientem dicere facit. dicit ergo. Sum ego ille qui vetem ſcelera committi? q.d. nequaq̃: nõ quia vetare non deceat: cum ip ſe culpa nõ vacet: ſed quia nolit: cũ ſit praua affectione mot⁹. & ſup. qui doceam manus abſtineri a ſanguine? q.d. ſimiliter, minime. poſſet etiam legi abſtinere. Sum ego .i. nũqđ ego ſum, magiſter iuris & amoris pij? q.d. certum eſt ꝙ non: filij ſup. mei, appetunt exempla meorũ facinorum: & ſequunť nunc .ſ. cum talia inceptãt: me: laudo, & agnoſco libens .ſ. eorum ſtudium: & ſup. exhortor vt gerant aliquid dignum patre hoc .i. me tã ſceleſto. Sicut vbiq; peruerſo & quaſi fataliter corrupto inducitur iudicio: ita contra patrũ bonoꝝ morẽ & facit & loquiť: patres enim boni ſummope cauẽt peccare corã filijs etiã infantib⁹ ne imitenť: iſte contra ad ſui imitationẽ in prauis eos hortať. Magis ergo audiẽdus Iuuenalis in ſatyra .xiiij. Maxima debeť puero reuerẽtia ſiqđ turpe paras &c. Agite adhortandi vox, o ꝓpago clara .i. minime degenerans, ꝓbate .i. cõprobate, factis indolẽ generoſam .i. quã a me imbibiſtis: vnde ironicos loquiť: niſi ſceleſte agere generoſum cenſet: ac ſuperate laudes meas, qui omnium peſſimus viuo: & facite aliquid propter quod iuuet .i. delectare poſſit, patrem .ſ. me, viuere adhuc: ego ſcio ſup. ꝙ facietis: quia vos eſtis ſic orti: tanta nobilitas, quãta in vobis eſt, haud poteſt defungi .i. abſolui a munere vitę, ſcelere leui aut vſitato: quia graue & inauditum ab eo exigitur. Ferte .i. inferte arma ſcilicet inuaſiua: petite facibus deos penetrales .i. penates & domeſticos: & metite flamma .i. comburendo facite ne aliter quis metat, frugem .i. fructum, ſoli natalis .i. patrij, in quo nati eſtis: miſcete .i. confundite cũcta: rapite in exilium omnia, ſcilicet corpora libera.

Regia ſtirpe. Hic eſt principium ſecundi actus. Introducitur Nuntius qui mittitur a patria Thebana ad Oedipum: vt ip ſe componat filios. Nam Polynices veniebat cum exercitu aduerſus Etheoclẽ. Qđ audiens Oedipus lętatur, & exhortatur filios abſentes tanq̃ præſentes ad peius faciẽdum. Antigone rogat patrem: vt velit componere filios ſi non propter ſe ſaltem propter populum Thebanum: ipſe autem reſpondet ꝙ malus non poteſt eſſe auctor pacis. & ita hic actus habet letitiam patris & dolorem matris Iocaſtę. Edite. Oedipe genite. Inuocant, ſcilicet te ad auxilium. Non ſunt minę. quæ ſolent eſſe de futuro. ſed Propius. vicinius: quia iam Polynices aderat. Vices. vt viciſſim regnaret. Septena. quia ſeptem duces fuerunt in auxilio Polynicis. Ille ſum. quaſi dicat non ſum ſufficiens. Charo. fraterno. Pij. quaſi dicat, non ſum ille: nam rupi fœdera & iura pietatis: occidi patrem: violaui matrem. & ita vt Quinti. ait, Qui vult dicere in alium debet eſſe liber omni culpa. Appetunt. do illis veniam quia me imitãtur. Agite. exhortatur filios ad malum. Probate. oſtendite ꝙ eſtis filij mei faciẽdo aliquod ſcelus maius q̃ fecerim. Penetrales. qui teneť in domo. Natalis ſoli. terræ in qua eſtis nati. Metite. nõ ferro: ſed igne. Miſcete. perturbate. Conflate. ſtatuas deorum igne conſumite. nam conflare proprie dicimus metallum liquefacere. Concidat. ſimul cadet. BERN.

¶ Regia ſtirpe. Carmen ſecundum Thebaidos incipit & ſecundus actus. Trimetro iambico. Incredibili gaudio afficitur Oedipus ſentiens ad arma filios concitari, & ſæuiſſimis odijs excandeſcere inter ſe: Antigone filia pro pace laborante & nuntio ipſo. Demum Iocaſtæ voces gemituſq; de filiorum diſcordia miſerabiles ſequuntur. Septena. muros caſtra. Adraſtus ſocer, Tydeus, & Polynices generi, Capaneus, Hip- DANI.

Septẽ duces.

pomedon, Amphiaraus augur, Parthenopęus adoleſcens: hi ſeptem ductores cum ſingulis copijs ad Thebas contra Etheoclem profecti ſunt: vt Homerus, & Papinius plane oſtendunt.

ASCENSIVS.

¶ Diſijcite aut deijcite. ſi legatur diſijcite: diſtinguam ſupiora ſic: rapite. ſ. cuncta in exiliũ: diſijcite. i. diſpargite omnia: date moenia paſſim in planũ. ſi deijcite ſic. deijcite paſſim moenia: & ſup. date ea in planũ. i. ęquate ea ſolo: obruite deos templis. i. diruite templa ſup deos ſuos: conflate. i. fundite, lares. i. deos domeſticos ex ære aut auro & argento cõflatos, maculatos. ſ. fumo incendij domus. Vrbs. ſ. Thebana cõcremet̃: prim⁹ ignis icipiat a thalamis meis. Antigone autẽ q̃ p̃cibus iã patrẽ placarat ad eaſdem iterũ cõfugit dicẽs: O pater, mitte. i. amitte, amoue a te, impetũ violẽtũ doloris: ac ſup. patere, vt publica mala exorent te. i. impetrẽt a te ſalutem: & veni liberis auctor pacis placidę. Ad hoc Oedip⁹. Vides ſenem. ſ. me, deditum. i. totũ datũ & addictũ, menti modeſtę. i. tẽpatę: p ironiã loquit̃: & vocas me amãtẽ placidę pacis (a quo reuera maxime abhorrebat) ad partes. i. in iudiciũ & rep̃henſionẽ. vt apud Iuuenalẽ. Ecce iterũ Criſpinus adeſt, mihi ſępe vocãdus Ad p̃tes: mõſtrũ nulla virtute redemptũ. Vt aũt agnoſcamus per ironiã locutũ dicit. Animus tumet ira: & inuitas ad pacẽ cõciliandã: dolor feruet immenſum. i. immenſe: & conatur. i. molitur maius. ſ. malũ, q̃ quod caſus & furor iuuenũ, ſcilicet filiorũ, conat̃: cupio aliquid. ſ. maius: bellũ ciuile non eſt adhuc ſatis: quia volo vt bellũ ſit pl⁹ q̃ ciuile: vt Lucanus cecinit: hoc eſt inter fratres: ſicut Iuuenalis inter Socerũ & Generum. frater ruat. i. impetum faciat in fratrem. Nec hoc eſt ſat: ꝙ. i. quia frater, ſcilicet vterq; debet, ob ortum ſuum, vt nefas fiat de more noſtro. i. immane & inauditũ: qđ deceat thoros meos. ſ. inceſtos vnde orti ſũt. date patri arma: nemo eruat me ex his ſyluis, ad quas per filiam ductus erat & reduci coeperat cum nuntius ad eum veniret: latebo cauo. i. in fouea cauata, rupis exeſę. ſ. a vẽtis & pluuia: aut tegam corpus abſtruſum, ſcilicet a cõſpectu hominum, ſepe. i. ſepimento, denſa. i. ſpinoſo: ego aucupabor. i. captabo more aucupis, hic. i. ex hoc loco ſecreto, verba rumoris vagi, & quod poſſum audiam: quia videre nequeo: ſæua bella fratrũ. ſ. inter ſe. Iocaſta hæc audiens inquit. Agaue felix. i. quæ dicẽda eſt felix, prę me, quia geſtauit manu facinus horrendum, id eſt caput filij ſectum, ſup. ea manu qua fecerat, ſcilicet facinus: & ipſa mænas, id eſt furore Bacchi correpta, cruenta, id eſt cruore perfuſa & ſanguinaria, tulit ſpolium nati, id eſt caput filio ablatum per furorem, dati in partes, id eſt diuiſi. Vnde Perſius. Et raptum vitulo caput ablatura ſuperbo Baſſaris & lyncem mænas flexura corymbis Euion ingeminat: &c. credebat enim ſe Baccho vitulum, aut aprum mactare, cum filium perimeret. fecit, ſcilicet Agaue ſcelus: ſed miſera, id eſt miſeranda: quia ignorans & furens: non cucurrit, id eſt non progreſſa eſt, vltra hoc ſcelus ſuum, id eſt poſt ſcelus commiſſum, non alia incurrit ſcelera: vt ego feci: hocq; ſum nocens, eſt leue. i. parum & tolera

Deiicite paſſim mœnia: in planum date:
Templis deos obruite: maculatos lares
Conflate: ab imo tota confidat domus.
Vrbs concremetur: primus a thalamis meis
Incipiat ignis. An. mitte violentum impetum
Doloris: ac te publica exorent mala:
Authorq; placidę liberis pacis veni. Oe.
Vides modeſtę deditum menti ſenem:
Placidæq; amantem pacis ad partes vocas?
Tumet animus ira: feruet immenſum dolor.
Maiuſq; q̃ quod caſus: & iuuenum furor
Conatur: aliquid cupio: non ſatis eſt adhuc
Ciuile bellum: frater in fratrem ruat.
Nec hoc ſat eſt: ꝙ debet vt fiat nefas
De more noſtro: quod meos deceat thoros.
Date arma patri: nemo me ex his eruat
Syluis: latebo rupis exeſę cauo.
Aut ſepe denſa corpus abſtruſum tegam.
Hinc aucupabor verba rumoris vagi:
Et ſæua fratrum bella: quod poſſum: audiã. Io.
Felix Agaue: facinus horrendum manu
Qua fecerat geſtauit: & ſpolium tulit
Cruenta nati mænas in partes dati.
Fecit ſcelus: ſed miſera non vltra ſuum
Scel⁹ hoc cucurrit. hoc leue eſt: ꝙ ſum nocẽs.
Feci nocentes: hoc quoq; etiamnũ leue eſt.
Peperi nocentes: deerat ærumnis meis
Vt & hoſtẽ amarem. bruma ter poſuit niues
Et tertia iam falce decubuit Ceres:
Vt exul errat natus: & patria caret:
Profuguſq; regum auxilia Graiorum rogat.
Gener eſt Adraſti: cuius imperio mare
Quod cingit Iſthmon regitur: hic gẽtes ſuas
Septemq; ſecum regna ad auxilium trahit
Generi: quid optẽ? qđ ve decernã? haud ſcio.

Regnum repoſcit.cauſa repetentis bona eſt:
Mala ſic petentis.vota quę faciam parens?
Vtrunq; natum video:nil poſſum pie
Pietate ſalua facere:quodcunq; alteri
Optabo nato:fiet alterius malo.
Sed vtrunq; q̄uis diligam affectu pari:
Quo cauſa melior:ſorſq; deterior trahit:
Inclinat animus:ſemper infirmo fauens.
Miſeros magis fortuna conciliat ſuis.

bile:feci nocentes.ſ. viros duos: quorum alter pater,alter filius nefandum bellum geſſerunt:hoc quoq;.ſ. feciſſe nocentes eſt etiā nū.i.adhuc leue:ego peperi nocentes.ſ.Oedipū & ex eo Polynicē & Etheoclem. deerat ęrumnis.i.calamitatibus meis,vt amarem &.i.etiā hoſtem,videlicet Polynicem.Bruma.i. ſumma hyēs in qua dies breuiſſim⁹, poſuit.i. depoſuit appetente vere in terris temperatis,vt in Graecia,ter niues:& ceres.i.frumētū,decubuit.i.demeſſum iacuit, iā tertia falce.i.tertiū hoc eſt tres hyemes & tres ęſtates tranſactę iā ſunt,hoc eſt tres anni.ſed oratorie, vt diuturnius oſtēderet temp⁹, & ita ſibi iuſtius filij deſiderium, diuiſit ānum in partes:vt Maro aenei.j. Tertia dū latio regnantem viderit ęſtas Ternaq; trāſierint Rutulis hiberna ſubactis &c.vt.i.poſtq̄,nat⁹.i.filius meus Polynices erat exul,& caret patria:qua nihil mortalibus dulcius:& profugus.i.procul a patria fugatus,rogat auxilia regum graiorū.i. graecorum:gener eſt.i.effectus, Adraſti,regis argiuorum: cuius.ſ. Adraſti imperio.i.regno ſubiecto imperio,regitur mare,qđ cingit Iſthmon.i.anguſtam partem terrę interiectam mari: vt apud Corinthum eſt.Hic ſcilicet Adraſtus,trahit ad auxilium generi,ſecum gentes ſuas.i.ſibi ſubiectas:& ſeptem regna.i. regnorum ſeptem copias:quarū duces iam a Daniele poſiti ſunt, Adraſtus,Tydeus,Polynices,Capaneus,Hippomedō, Amphiaraus,Parthenopeus.Et ideo non dixit ſeptem reges ſecum trahit:quia non niſi ſex praeter eum ſunt: ſed ſeptem regna.Quęras tamen quorum ſint ea regna:nam vt de caeteris nihil dubites,Polynici videtur non fuiſſe regnum:quia dicetur actu quarto: Dona nō auro & graues Gazas ſocer non arma non vrbes dedit. Verū poetae pro affectione loquentium ſententias mutant. Et licet viuus nihil regni Polynici addixerit : poſt mortem tamen partem regni relicturum vero ſimile erat. Haud ſcio.ſ.certo,quid optem.i.optare debeam: vepro vel,quid decernā.i.inter fratres ſi ad me referatur iudicem & ſtatuam: Polynices ſup. repoſcit.i. iure ſuo & ex pacto repetit , regnum.ſ.thebanum:vt ſua vice regnet:cauſa repetentis eſt bona:quia debitum petit tā ex paterna permiſſione, q̄ ex pacto & foedere:cauſa petentis ſic.ſ.cum euerſione patriae eſt mala.quae.i.qualia vota faciam parens.i.mater?ego video vtrūq;.ſ.bellantium,natum.i. mihi filiū eſſe. ego nil poſſum facere pie ſalua pietate:quia quodcūq;.ſ.bonū,optabo alteri nato,id ſup. fiet malo alterius: ſed q̄uis diligā vtrūq;.ſ. filiū, pari affectu:tamen ſup. animus fauens,ſcilicet naturaliter ſemper infirmo.i.debili & miſero(vnde miſericordię nomen)inclinat ſup.eo.i.ad eius fauorem,quo.i.ad quem,cauſa melior quia iuſtior, & ſors deterior.i.infelicior trahit:hoc eſt ad Polynicē qui exul & iniurijs laceſſitus eſt. Saepe enim melior & iuſtior cauſa vincit. Vnde Luca. Victrix cauſa deis placuit:ſed victa Catoni.

❡Mitte. Antigone videns paternum furorem,exhortatur illum ad quietem componēdam. Publica. populi tui.ſi non ꝑpter filios propter populū tuū debes cōponere fratres. Vides.rñdet Oedipus ſub ironia. Partes.inuitas me ad illud qđ non placet. Immenſus.ſine menſura. Feruet.eſt accenſus. Maius.vellem viderem maius malum q̄ conatur facere filij mei. De more noſtro. vt ſup.aliquod inuſitatū ſcelus faciamus. Deceat thoros.probet illos filios meos:quia ſi non eſſent mali non viderentur filij mei. Sepe.abſcondā me poſt ſepes & ſpinas:vt intelligam bella filiorum meorum. Exeſę.corroſae ꝑpter vetuſtatē. Abſtruſum. abſcōditum:vt intelligam quid dicant tranſeuntes. Aucupabor.inſidioſe audiam. Rumoris vagi.famae incertę & cito currētis. Felix Agaue.deſcribitur dolor Iocaſtae quae volēs amplificare miſeriam ſuam oſtēdit alias miſeras matres in comparatione ſui fuiſſe felices. Agaue.filia Cadmi:quae filium Pētheum interfecit. Manu.nam haſta affixerat caput Pēthei qđ portabat manu :vt ſupra diximus hiſtoriam. Męnas.ſacerdos Bacchi fur ens:propterea parcendum erat illi propter inſaniam. In partes dati.filij diuiſi in diuerſas partes. Fecit ſcel⁹. illa cōmiſit vnum ſcelus tantum:ſed ego miſera accumulaui multa ſcelera. Cucurrit. nō egreſſa eſt vltra hoc ſcel⁹. Feci nocētes. fui cā ꝙ Oedip⁹ ſeipſum obcaecauit. Deerat.reſtabat ad miſerias meas etiam vt amarē hoſtē patrię Polynicē filiū meū. Bruma ter.iā ſunt tres anni qb⁹Polynices fact⁹ eſt exul:nūc regnū petit a fratre fręt⁹auxilio ſoceri Adraſti. Bruma.vltia ps hyemis q̄ dies ſunt breuiores. Decubuit.reciſa eſt. Iſthmon.terra eſt anguſta inter ęgaeū & Ioniū. Generi.Polynicis Adraſti generi. Quid optē. oſtēdit difficultatē voti ſui:ſi qđ opto ꝓ Polynice nocet Etheocli & ecōuerſo:quare neſcio quid eligere debeam:tñ videor magis diligere Polynicem:cum natura compatitur ſemper miſero. Sic petentis.ſ.cum armis. BERN.

❡Ciuile bellū.Nō ſat eſt mihi ciuē in ciuē ruere, quin etiā frater armet ſe cōtra fratrē : & ſi qđ maius reliquū eſt ſcelus ſolito a nobis fiat.qđ gen⁹ belli in exordio Pharſaliae pluſq̄ ciuile appellauit Lucan⁹. Cauo.& cauus, & cauum dici poteſt:frequentius tamen cauerna, quā gręci vocant κευκταρ. Pompeius refert a cauo dici cauum.Cauo,id eſt receptaculo & inanitate. Felix Aga.exēplis miſeriam cumulat. Agaue etſi perempto Pētheo culpam commeruit,furore tamen numinis excuſatur :ego mentis mee compos peccaui & nocentes peperi. Iocaſta querit vicē iniquā,& ſiniſtrā ſui puerperij. Aliter ab Homero dicitur. Iocaſta fuit filia Menoecei vt teſtatur Euripides. ετικτε δ᾽ ιοκαση μετπαισ μενοι κεωσ. & in principio eadem Iocaſta ſic loquitur εγω δε παισ μεν κληζομαι μενοικεωσ καλλουσι δ᾽ ιοκασην με. Fuit ſoror Creōtis : vt ait etiam in eodem loco κρεων δ᾽ αδελφοσ μητροσ εκ μιασ εφυ. Alij volūt filiam fuiſſe Creōtis. Euſtathius cōuenit cū Euripide. Adraſtus. Telamonis filius ex Euronomia Argiuorum regina,dictus eſt,ſi Platoni credimus, ꝙ nō cōfecit rem thebanam.ſocer Polynicis venit Thebas:iā grandęuus & pallenti facie: ſolus redijt a pugna Thebana:vt canit Papinius. Septēq; ſecum regna . locus de Euripide per eandem Iocaſtam ſumptus eſt. ᾽ηδαρ γοσ ελθωμ πολοσ αδρασον λαβ δ᾽ ρεπαυταδελφωρεπτα πυλα τειχη ταδε.

DANI. Cauum. Agaue. Iocaſta. Adraſtus.

Nunt. Regina dum tu flebiles queſtus cies
Teriſq; tempus: tota nudatis ſtetit
Acies in armis: æra iam bellum cient:
Aquilaq; pugnam ſignifer mota vocat.
Septena reges bella diſpoſiti parant.
Animo pari Cadmęa progenies ſubit:
Curſu citato miles hinc: atq; hinc ruit.
Vide vt atra nubes puluere abſcondit diem.
Fumoq; ſimiles campus in cælum erigat
Nebulas: equeſtri fracta quas tellus pede
Summittit: & ſi vera metuentes vident:
Infeſta fulgent ſigna: ſurrectis adeſt
Frons prima telis: aurea clarum nota
Nomen ducum vexilla pręſcriptum ferunt.
I redde amorem fratribus: pacem omnibus:
Et impia arma matris oppoſitu impedi.

ASCEN. ¶ Regina dũ tu &c. Inducitur nuntius ſignificans Iocaſtæ properãdum eſſe: quia inquit O regina, dum tu cies .i. moues, queſt⁹ .i. querimonias flebiles, & teris .i. in vanum conſumis, tempus: tota acies, ſcilicet filiorum tuorum, ſtetit ſcilicet ad prœlium parata, in armis nudatis .i. inter enſes ſtrictos: æra .i. arma ipſa quæ aerea dicuntur aut ꝙ fortia, aut ꝙ min⁹ rubigini ſubiecta, cient .i. vocãt, iam bellũ .i. praelium & cõflictum: nam bellum eſt totum tẽp⁹ quo in armis ſunt hoſtes & iimicitias exercent, licet non confligunt: & ſignifer .i. qui ſigna fert, vocat pugnam .i. indicat prœlium ineundum, aquila .i. primario vexillo, mota: vt omnes ſequãtur. Reges, ſcilicet graecię quos Polynices ſeptem adduxit, diſpoſiti .i. decenter inſtructi in acie, parant bella ſeptena .i. ſinguli ſuos cõflictus. Progenies cadmęa .i. thebana a Cadmo orta, & ab Etheocle inſtructa ſubit .i. in praeliũ it, pari, ſcilicet cũ graecis animo. Miles .ſ. ſtipendiarius, ruit hinc atq; hinc .i. ab vtraq; parte, curſu citato, ſcilicet ob ducũ impulſum. vide vt .i. qualiter nubes atra .ſ. pulueris excitati per pedes, abſcõdit diem .i. ſolem puluere: & vt .i. qualiter, campus erigat nebulas ſimiles fumo in cælum: quas ſcilicet nebulas, tellus .i. terra, fracta .i. diſcerpta pede equeſtri .i. equino, ſummittit .i. ſurſum mittit. Et ſi metuentes vident, ſcilicet interdũ vera: cum fere ea per falſam imaginationem videant quæ maxime timẽt: arma fulgent infeſta .i. in ſe inuicem inferri parata. Prima frons .ſ. aciei inſtructę, adeſt telis ſurrectis .i. ſurſum erectis: vexilla ferunt nomen clarum ducum .ſ. Polynicis & Etheoclis, pſcriptum nota aurea .i. characteribus aureis. I redde .i. reſtitue, amorẽ .i. charitatem mutuam, fratribus: & pacem omnibus .ſ. ad pugnam vtrinq; inſtructis: & impedi oppoſitu .i. obiectione & interpoſitione, matris .i. tui quæ mater es, arma impia .ſ. fratrum.

BERN. ¶ Regina. Venit nuntius ad reginam Iocaſtam dicens: dum conſumis tempus lamentationibus filij tui congrediuntur paribus armis. Mota aquila. vexillo moto ad pugnam: ſeruat cõſuetudinem Romanam qui aquilam portabant in vexillo. Cadmęa. thebana. Submittit. ſurſum mittit. Et ſi metuentes. hoc eſt generale qui ſunt in timore, aliqñ fingunt ſe videre qđ non vident: ita dicit nunc videor videre vexilla ducũ & arma fulgentia. Clarum aurea nota. nam quicunq; imperator habebat ſignum ſuum. I redde. o regina vade cito & compone filios tuos priuſq̃ aggrediantur tantum bellum.

Actus Tertius.

Trimeti iambici.

ANTIGONE. IOCASTA. NVNTIVS.

Perge o parens: & concita celerem gradum:
Compeſce tela: fratribus ferrũ excute:
Nudum inter enſes pectus infeſtos tene.
Aut ſolue bellum mater: aut prima excipe. Io.
Ibo: ibo: & armis obuia opponam caput:
Stabo inter arma: petere qui fratrem volet:
Petat ante matrem: tela qui fuerit pius
Rogante ponat matre: qui non eſt pius:
Incipiat a me: feruidos iuuenes anus
Tenebo: nullum teſte me fiet nefas.

ASCEN. Perge o parẽs: dum chorus qui ſublatus eſt, aut ꝙ perijt, aut ꝙ auctor eum non abſoluit, pacis bona caneret: ingrediũtur proſtremũ Antigone, Iocaſta, & Nũtius: diciťq; Antigone ad matrem. O parens, id eſt mater perge & cõcita, id eſt commoue frequenter & cito, gradũ celerem: compeſce ſcilicet auctoritate materna, tela ſcilicet omnium armatorum: excute fratribus, ſcilicet inter ſe & etiam meis, Polynici & Etheocli, ferrum .i. telum ferreum: tene pectus .ſ. tuum, nudũ .i. nudatum: vt hubera q̃ ſuxerũt videãt: inter enſes infeſtos: aut ſolue bellũ mater .i. cum ſis mater: aut excipe .ſ. in corp⁹ tuum, prima .ſ. bella .i. primũ ictum. Iocaſta. Ibo, ibo: & obuia .i. obiecta armis opponam caput .ſ. meum. poteſt legi obuium caput. Ego ſtabo inter arma: & ita qui volet petere, id eſt armis inuadere fratrem, petat ante, id eſt prius, matrem: qui id eſt vterlibet fratrum fuerit pius, ſcilicet in matrem, ponat id eſt deponat tela .i. arma matre rogãte: q nõ ẽ pius incipiat, ſcilicet impium bellum a me. Ego anus, id eſt licet ſim vetula, tenebo id eſt arcebo a conflictu, iuuenes .ſ. filios meos, feruidos, ſcilicet per naturã, & feruẽtes ira: nullũ

Aut ſi quod & me teſte committi poteſt:
Non fiet vnum. An. ſigna collatis micant
Vicina ſignis: clamor hoſtilis fremit.
Scelus in propinquo eſt: occupa mater p̄ces.
Et ecce motus: fletibus credas meis.
Sic agmen armis ſegne compoſitis venit:
Procedit acies tarda: ſed properant duces. Io.
Quis me procellę turbine inſanæ vehens
Volucer per auras ventus æthereas aget?
Quę Sphinx: vel atra nube ſubtexens diem
Stymphalis auidis prępetem pinnis feret?
Aut quę per altas aeris rapiet vias
Harpyia ſęui regis obſeruans famem?
Et inter acies proiiciet raptam duas? Nunt.
Vadit furenti ſimilis: aut etiam furit.
Sagitta qualis parthica velox manu
Excuſſa fertur: qualis inſano ratis
Premente vento rapitur: aut qualis cadit
Delapſa cęlo ſtella: cum ſtringens polum
Rectam citatis ignibus rumpit viam.
Attonita curſu fugit: & binas ſtatim
Diduxit acies: victa materna prece
Hæſere bella iamq; in alternam necem
Illinc & hinc miſcere cupientes manus
Vibrata tela continent dextra ſua.
Paci fauetur: omnium ferrum latet:
Ceſſatq; tectum: vibratū in fratrem manu.
Laniata canas mater oſtendit comas:
Rogat: abnuentis irrigat fletu genas.
Negare matri qui diu dubitat: poteſt.

nefas fiet me teſte, id eſt quod me teſte probetur: quia prius cecidero q̄ cōmittatur: aut ſi quod nefas poteſt committi, &. i. etiam me teſte: nō fiet vnum. i. ſolum: quia ſtatim etiam occidar. Ant. autem adhortans ad accelerandum dicit. Signa vicina micant, id eſt tremulo fulgore ſplendēt, ſignis ſcilicet vtrinq; collatis: clamor hoſtilis fremit: vt in primo congreſſu fieri ſolet: ſcelus, ſcilicet fratrum eſt in propinquo: o mater occupa, id eſt priuſq̄ prælium cōmittant/ arripe, preces quibus filios flectas. Male legunt quidam p̄ceps: quia vltimus pes ſemper iambus eſt, aut eius loco pyrrhichius: quia vltima communis ſyllaba ſemper erit. Et ecce, id eſt proſpice, mot⁹ ſcilicet armorum: quos ſi obtuſo viſu nō vides credas fletibus meis, quos cieo ob cōflictum futurū. Agmen, ſcilicet vtrūq; venit ſic ſegne armis cōpoſitis: quia inuiti bellaturi erant milites prælium tam nefandum: & ideo acies procedit tarda: ſed duces, ſcilicet fratres, properant, id eſt feſtinant ſe mutuo petere. Iocaſta itaq; ſentiens inſtare conflictum optat ſe q̄ celerrime inter fratres vehi dicens. Quis vētus volucer, vehēs ſcilicet quę arripuerit, turbine, id eſt agitatione & rotatu, procellæ inſanæ, aget, id eſt vehet me, per auras æthereas id eſt altas. Quæ ſphinx, id eſt monſtrū volare ſolitū, niſi ſit legendum ſtrix, vel quę ſtymphalis, ſcilicet auis ab Hercule deiecta, ſubtexens, id eſt cooperiens, diem. i. ſolem, nube atra, ſcilicet alarum ſuarum, feret me præpetem, id eſt velocem, pinnis, quæ vulgo pēnæ dicuntur, id eſt alis, auidis, id eſt rapidis: aut quæ Harpyia, id eſt rapax monſtrum virgineum os habens, ſed vngues rapacis volucris, obſeruans. i. obſeruando dapem inducens, famē: regis ſcilicet Phinei, ſæui: quia filios excæcauerat: rapiet me per altas vias aeris? & proiiciet me raptā inter duas acies. Nūti⁹, qui inducitur, vt res quæ in proſcænio fieri non poſſunt decore, vt ſtrages populorum denuntiet, dicit. Iocaſta ſup. vadit ſimilis furenti, aut etiam furit, ſcilicet reuera: qualis ſagitta velox fertur excuſſa manu parthica. i. Parthi qui bon⁹ eſt ſagittator: & qualis ratis pro eo quod eſt nauis, rapitur, vento inſano id eſt vehementi, premente, id eſt vrgente vela a tergo: aut qualis cadit ſtella, id eſt quæ ſagitta volans dicitur impreſſio in alto aere, cadit delapſa, id eſt delabi viſa cælo: cum ipſa ſtella, ſtringens. i. per longum tractum radēs polum. i. cælum, rumpit. i. rumpendo facit viam rectam ignib⁹ citatis. i. acceleratis. Ipſa mater attonita fugit curſu. i. currendo properauit (Apte poſuit multas ſimilitudines: vt interea dū eas recitaret nuntius, vero ſimile ad acies appulliam eſſe) & deduxit, id eſt ſeparauit ſtatim acies binas. i. duorum fratrū: bella hęſere, id eſt immota manſere victa prece materna: & ſup. fratres cupientes miſcere iam manus hinc & hinc, in necem alternam. i. vterq; in alterius cædem, continent dextra ſua tela vibrata. i. in altum agitata & deſtinata ad ictum. Fauetur. ſ. a fratribus ob preces maternas, pari: ferrum omnium latet. i. tectum eſt: & ceſſat tectum, vibratum. i. quod prius erat vibratum, manu in fratrem. Mater. ſ. Iocaſta, laniata. ſ. a ſe, oſtēdit comas canas: rogat. ſ. fratres, ſuos ſuos; & irrigat fletu genas abnuentis. i. eius qui abnuit pacem. qui diu dubitat. ſ. annuere matri, hoc eſt quicunq; tā durus eſt, vt nō ſtatim cōcedat matri quæ poſcat, poteſt negare matri: quia cunctatio in peius vertit animum.

PErge. Cū Antigone audiuiſſet verba nuntij vocātis Iocaſtā ad cōpoſitionē filiorū: exhortat̃ ipſam vt cito vadat: & interponat ſe inter fratres: quia ſi debēt ſe occidere pri⁹ occidant eā: & dū loq̃ videt parari exercitū. Cōcita. accelera. Excute. remoue de manu. Excipe. ſ. vt prima occidaris. Teſte. præſente. Vnum. ſed fient duo: quia me quoq; interficient. Signa. vexilla. Micant. ſplen- BERN.

Collata ſigna. Preceslegēdum. dent propter aurū.incitat Antigone matrē vt cito vadat. Collatis.cōiunctis iam partibus.dicimus collatis ſignis exercitus pugnare qn̄ oēs pugnant,nō autem pars:& eſt pugna integra. Propinquo. proximo: iā appropinquat inuicem. Præceps.velox. Occupa.pręueni anteq̄ congrediantur. Fletibus. quia non plorarem niſi viderem periculum. Hic agmen.exercitus tarde veniunt: quia vadunt ad ſcelus: ſed duces,hoc eſt Polynices & Etheocles accelerāt tanq̄ cupidi ſanguinis. Quis me.Iocaſta optat portari prodigioſe:vt cito currat ad filios. Inſanę.magnę. Quę Sphinx.de hoc mōſtro diximus ſupra. Stymphalis.de auib⁹ ſtymphalibus diximus in Hercule furente. Subtexens.quæ ſolet obſcurare lucem ſolis. Prępetē.cito volitem. Harpyia.de hoc monſtro ſimiliter diximus in Hercule furente. Sęui regis.Phinei regis Arcadiæ:qui cum occidiſſet filios,occęcatus eſt,& ad poenā eius miſſæ ſunt Harpyiæ,quæ menſas eius tactu foedarent. Raptam.ſ.me Iocaſtam. Duas acies.ſ. Polynicis & Etheoclis. Vadit.nuntius declarat celeritatem Iocaſtę,& quid ipſa egerit. Similis furēti.videtur inſana:immo etiam furit ex dolore, Excuſſa.miſſa. Parthica.manu Parthi celeriter ſagittans ſtringentis leuiter percutiens:nā videtur ſignare coelum. Rectam.quia deſcendit recta via,& facit ſulcum igneum. Deduxit.diſiunxit. Hęſere.conſtiterunt & firmata ſunt. Iamq̧ illi q paulo ante concurrebant ad mortem mutuam,depoſuerunt arma. Illinc & hinc.ex vtraq̧ parte. Ferrum latet.omnes depoſuerunt arma. Laniata.dat locum ſequenti ſcęnę & qđ geſtum eſt declarat. Negare dubitas,qui dubius eſt an debeat negare matri pacem. Poteſt.ſ.negare.

DANI. ¶ Perge o paren. Suaſus continet Antigones ad Iocaſtam pacandi belli inter filios:mox incurſum a fatrib⁹ ſuſpenſum & cohibitū interuentu ipſius Iocaſtę. Eſt autem actus huius tragoedię tertius in trimetro iambico hypercatalectico poſitus:& eſt tertium carmen. Colloquūtur Antigone,Iocaſta,Nūtius. apud Euripidē, Iocaſta fateť ſe diremiſſe hanc litē:ſed fruſtra iterū facto agmine & impetu. εγω Δεϱῖμ λῦ.&c. Petere qui fratrē. quicūq̧ volet fratrē occidere,ſiue is prior Polynices ſiue Etheocles fuerit me āte pimat:aut ſiqd pōt in eo pietas deponat arma ad p̄ces meas:vel ſi impius,a me incipiat.locus ex duobus antithetis.miſericordiā mouēs.

Præpes. Prępetē.agilē & velocē. Prępetes ꝓprie aues alis auguria ꝓmittētes:ſicut oſcies cātu. trāſferť abſolute dictio ad celerē volatū.Maro.Præpetibus pēnis auſus ſe credere cęlo. Harpyia ſæui regis.harpyię inimicę Phineo regi in coena:quēadmodum Apollonius Rhodius in ſecundo Argonauticon,eleganter cecinit.

ASCEN. IN me.In quarto actu Iocaſta vidēs ſe nō poſſe filios ad gratiā reducere p tragicā ipatiētiā exclamat: vertite,ſcilicet armati viri,arma & ignes in me:omnis iuuentus ruat vna, id eſt pariter in me:quęq̧.i.& ea quę venit animoſa ab muro inachio.i.argiuo,miſſa ab Adraſto in auxilium Polynicis,quæq̧.i.& ea quæ ferox deſcendit arce thebana: ciuis atq̧ hoſtis ſimul, petite,id eſt inuadite armis,hunc id eſt meum ventrem:qui.ſ. venter dedit viro,id eſt Oedipo,fratres ſcilicet & natos:ſpgite paſſim mēbra mea,ac diuellite:quia ego peperi vtrunq̧ ſcilicet hoſtium: & ita ab vtriuſq̧ fautoribus in odium alterius occidi merui. ponitis, id eſt an ne deponitis ocyus ferrum,ac id ē q̄ dico? hoc eſt dicto citius: & datis matri dextras ex æquo:id eſt æquali amore & iure? Date, ſcilicet manus matri:dum,id eſt donec piæ ſunt, & non fraterna cęde pollutę:error fecit adhuc inuitos nocentes: omne crimen quod hactenus admiſiſtis,fuit fortunę peccantis in vos. Hoc nef[illegible], ſcilicet quod nunc aggredimini, genitur primum inter ſcientes: eſt in manu, id eſt poteſtate veſtra,vtrum velitis, ſcilicet pij an impij eſſe:ſi pietas placet,donate matri,id eſt precibus maternis pacem,(ſunt qui legāt matrem pace:idq̧ ornatius cum Valla putent ſed ego priorem lectionem ſignificātiorem iudico:minimeq̧ mutandum)ſi ſcelus placet: maius ſcelus q̄ ſi alter alterum occiderit eſt paratum:quia parens,id eſt mater media opponit ſe,aut opponit ſe mediam:proinde.i.ideo q̧ tollite bellum, aut tollite morum, id eſt dilationem belli:quia cū ſtaret in medio,cognouit ſe priorem debere vulnerari. Cum autem videret filios cunctantes, incoepit dubitare: vtrum priorem adeat precatura, dicens. Cui id eſt vtri, ego mater ſollicita, dmouebo nūc verba prece alterna?Miſera, quā,ſcilicet partem amplectar prius, id eſt priorem? ego ducor pari affectu in vtramq̧ partem:quia vtri-

Actus Quartus.

Trimetri iambici.

IOCASTA:POLYNICES.

IN me arma & ignes vertite:in me omnis ruat

Vna iuuēt⁹:quęq̧ ab Inachio venit

Animoſa muro: quęq̧ Thebana ferox

Deſcendit arce:ciuis atq̧ hoſtis ſimul

Hunc petite ventrem:qui dedit fratres viro.

Mea membra paſſim ſpargite :ac diuellite.

Ego vtrunq̧ peperi.ponitis ferrum ocyus

Ac dico?& ex ęquo dextras matri datis?

Date dum pię ſunt:error inuitos adhuc

Fecit nocentes:omne fortunę fuit

Peccantis in vos crimen: hoc primum nefas

Inter ſcientes geritur:in veſtra manu eſt

Vtrum velitis:ſancta ſi pietas placet

Donate matri pacem.ſi placet ſcelus :

Maius paratum eſt: media ſe opponit parēs,

Proinde bellum tollite:aut belli moram.

Cui ſoliçita nunc mater alterna prece

Verba admouebo? miſera quẽ amplectar prius?
In vtrãq; partem ducor affectu pari.
Hic abfuit: ſed pacta ſi fratrum valent
Nunc alter aberit. ergo iam nunq̃ duos
Niſi ſic videbo? iunge complexus prior:
Qui tot labores: totq; perpeſſus mala:
Longo parentem feſſus exilio vides.
Accede propius. clude vagina impium
Enſem: & trementem iamq; cupientẽ excuti
Haſtam ſolo defige: maternum tuo
Coire pectus pectori clypeus vetat:
Hunc quoq; repone: vinculo frontem exue:
Tegmenq; capitis triſte belligeri leua:
Et ora matri redde. quo vultus refers?
Acieq; pauida fratris obſeruas manum?
Affuſa totum corpus amplexu tegam:
Tuo cruori per meum fiet via.
Quid dubius hęres? an times matris fidem?

uſq; partis ducem genuit. hic ſcilicet Polynices abfuit id eſt abſens fuit: ſed ſi pacta fratrũ quib⁹ pacti ſunt ſe alternis annis regnaturos, valent id eſt firma tenentur: alter aberit nunc id eſt ſtatim. Ergo ego nunq̃ videbo duos ſcilicet ſimul: niſi ſic id eſt hoſtili animo congredi volentes? o Polynices qui perpeſſus tot labores & tot mala, feſſus logo exilio, vides parentem id eſt matrem: iunge ſcilicet mecum, complexus prior, ſcilicet q̃ Etheocles: accede propius: clude id eſt include, impium enſem vagina: & defige ſolo, haſtam trementem & cupientẽ iam excuti: ſcilicet e manibus in fratrem: clypeus ſcilicet tuus, vetat .i. prohibet, pectus maternum, coire id eſt cõiungi, pectori tuo. Repone id eſt reijce in tergum, quoq; .i. etiam, hunc ſcilicet clypeum: exue frontem vinculo ſcilicet quo galea alligata eſt: & leua id eſt depone, triſte tegmẽ id eſt caſſidem aut galeam, capitis belligeri: & redde id eſt aperi, matri ora. quo id eſt in quam partem, refers id eſt retorques vultus: & obſeruas, id eſt attẽdis quid factura ſit, manum fratris, acie ſcilicet oculorum, pauida .i. tremente? Ego affuſa ſcilicet in complexum tui, tegã totum corp⁹ ſcilicet tuum: amplexu ſcilicet meo. Via fiet cruori tuo: ſi hauriatur a fratre: per meum, ſcilicet cruorem. quid hæres id eſt permanes dubius an times fidem matris?

In me arma. Hic eſt quart⁹ Actus vbi Iocaſta loq̃r ad vtrũq; exercitũ vt in ſolã ipſam iacula mittant: cum ipſa ſit cauſa hui⁹ belli, q; peperit tales filios. conuertit deinde ſe ad Polynicem & Etheoclem vt deponant arma. Inachio. Ab Argis vbi regnauit Inachus. id eſt iuuentus quæ venit ab Argis & Thebis vertite in me ignes. Duellite. Eſt hiſteron protheron: quando id q̃d debet ſequi præcedit: & contra. hiſteron poſterius, protheron prius. Ponitis. conuertit ſermonem ad filios: primo ad vtrũq;: poſtea ſeparatim. Ac dico. quaſi dicat deberetis citius q̃ dico deponere arma. Ex æquo. Simul & eodem tempore. Pie. Sine ſcelere. Error. Vt augeat ſcelus q̃d facturi ſunt diminuit ea quæ præterita ſunt. huc vſq; habuiſtis diſcordiam: q̃d accidit ex mala origine veſtra: & eſt imputandum fortunę: quia neſciebam œdipum filium meum eſſe: ſed nunc voluntarium facietis: cum frater cõtra fratrẽ ſæuiat. Maius. ſcilicet ſcel⁹ oſtendam vobis. ſcilicet q; me occidatis. Parẽs. De ſe loquitur in tertia perſona. Mediam. ego mater pono me mediam inter vos ne poſſitis concurrere. Proinde. ergo ſi vultis. Bellum. refertur ad illud Donate matri pacem. Tollite. remouete. Aut ſi vultis facere bellum tollite me quæ ſum mora belli. Cui. dubitat: & rogare vult alterum: ſed ad quem incipiat neſcit: ſi pri⁹ complectaꝛ Polynicem qui reuertitur: an Etheoclem receſſurum: demum ſtatuit prius oſculari Polynicem. Si pacta. ſi voluerint ſeruare pacta: alter Etheocles exulabit quemadmodum Polynices: & ita ſum ſolicita & dubia: vtrũ prius debeam complecti: an Polynicem reuertentem, an Etheoclem diſcedentem. Alterna. facta viciſſim ad vtrunq; fratrem. Sic niſi. per diſcordiam. Iunge. demum conuertit ſe ad Polynicem. Tremẽtem. quã iam vibrabas contra fratrem. Coire. coniungere ſimul. Vinculo. ſcilicet galeę: ſi vis vt te deoſculer depone galeam. Ora. vt videam vultum tuum. Quo vultus. dum rogaretur a matre circumaſpiciebat dubitans de fratre: vnde mater dicit quo vertis vultum? noli timere quia ſi frater debet occidere te pri⁹ occidet me, quia ego amplectar te totum & tegam. Refers. voluis. Acie. aſpectu. Obſeruas. multum aſpicis. Affuſa. circum te poſita. BERN.

¶ In me arma. Inuida & edax vetuſtas huic Tragœdię finẽ exedit: quo fit vt quarto Actu finiaꝛ & carmẽ. vbi ꝑtinacia Polynicis oſtendiꝛ in fratrẽ necandum odio in dies ferueſcẽte ad mutua vulnera. & vertiꝛ hic actus inter Iocaſtã pacẽ & amorẽ filijs ſuadentẽ: & Polynicẽ filiũ in nefando perimendi fratris cõſilio perdurantẽ. Eſt aũt metrũ iãbicũ: q̃uo ſupius Perge o parẽs &c. Sola igr meo v tero iduã ciuiũ & hoſtiũ tela. vñ exierũt fratres ijdẽ & filij mariti. Iocaſta & Polynices colloquunꝛ. Date dextras. fidẽ pacis mihi facite. Dextera eñ conniẽtiõe fides firmaꝛ. ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι .i. a cõmoditate dicta dextra q; ſit cõmodior corpis beneficio q̃ ſiniſtra. vñ fit vt dare dextrã nõ ſolũ ſit fidẽ facere ſed auxiliũ ferre. Verg. Da dextrã miſero. cõſecrata eſt fidei cui ſacerdotes velatis manib⁹ rẽ diuinã faciebant. a M. Attilio in palatio Romę dedicata ęędes Fidei. Quẽ amplectar. ab addubitatiõe mouet Pathos: quã gręci ἀπορητικόν vocãt: vt apd Verg. En q̃d ago. mouet etiã a materna pietate paulo ſupius. q̃d dr̃ ab imagine. ſicut apd Ver. Et p̃rię mouit pietatis imago &c. Ois aũt pathetica oratio aut miſericordiã, aut indignationẽ citat. hic ois ſermo Iocaſtę tẽdit ad miſerationẽ. Hic abfuit. Polynices: q tres ãnos Argis exulauit regnãte Thebis Etheocle: quẽ ẽt decet fratri viciſſim regnũ cõcedere ſi ꝓmiſſis manet fœderꝫ. Hũc quoq;. depõe igr clypeũ: depõe galeã: quo pect⁹ pectori os ori admoueaꝛ. & ẽ piphraſis galeę tegmẽ capitis &c. cui⁹ iuẽtores Lacedæmõij extitere. Proet⁹ & Acriſ⁹ inter ſe bellãtes clypeũ iuenerũt primi. DAN.

Dextra.

Patheticus ſermo.

Clypei inuentores.

ASCEN. ¶ Timeo Reſpondet Polynices. Timeo ſcilicet matrem: quia iura naturę id eſt neceſſitudinis naturalis: nihil valent ſcilicet deinceps, poſt iſta exempla id eſt tam immania facta: quæ omnibus mortalibus exemplo eſſe poſſint ne fratri ſit habenda fides: fides ne quidẽ .i. non etiã matri eſt habẽda. i. adhibẽda. Ad hoc mater quaſi victa ratiõe: dicit. redde iam capulo. i. manubrio gladij manũ. i. recipe iterum gladium in manum, alij Polynici ſeipſũ exhortanti dant: aſtringe. i. iterum liga galeã læua. ſ. manus cum brachio: ingerat. i. induat ſe clypeo: mane armatus. dum. i. donec frater. ſ. Etheocles exarmatur. i. arma deponit & exuit: quia frater dicit: poti⁹ matris q̃ fratris ſũt verba: quæ conuerſa ad Etheoclem dicit, Tu qui es cauſa prior. ſ. ſumendi ferri quia fratrẽ expuliſti: pone. i. depone ferrum. Si odiũ pacis eſt ſup. tibi: & ſi placet furere bello, mater (de ſe loquitur) rogat exiguas inducias. i. ſuſpenſiones belli, vt ferat. i. offerat, nato. ſ. Polynici: reuerſo poſt fugam. ſ. a conſpectu tuo oſcula vel prima vel ſuprema: dum ego peto pacem ſcilicet inter vos, audite inermes. i. nõ armati: ille ſcilicet Polynices ſup. timet te: tu Etheocles times illum. ego timeo vtrũq;: ſed pro vtroq;. q. d. non mihi, ſed vobis: hoc eſt vtrunq; alteri timeo. quid o Etheocles abnuis. i. nutu recuſas, recondere. i. iterum condere enſem ſtrictum. i. nudatum: gaude qualibet. i. q̃tumuis breui aut lõga mora. Vos cupitis gerere id bellum (iſtud eſt principium maternę dehortationis a bello) quo optimũ eſt vinci: quia melius eſt accipere iniuriam a fratre q̃ inferre: vereris. ſcilicet vterq; dolos fratris infeſti. i. parati ad vim inferendã: hoc ſi vereris audi conſilium maternum. Quoties neceſſe eſt fallere aut falli a ſuis, ſcilicet neceſſarijs: patiaris potius ipſe. i. tute q̃ facias ſcelus: ſed ne verere pro ne verearis: mater abiget inſidias hinc. i. a te o Polynices, & rurſus illinc. i. a te o Etheocles. exoro. i. impetro hanc pacem a vobis? an inuideo. i. debeo inuidere patri veſtro? ſ. q; cæcus ſit, & veſtrum ſcelus videre nõ poſſit: vt ego. dicite ſup. veni. i. an veneri ad vos vt arcerem nefas, an vt viderem propi⁹? hoc dicto mouit Etheoclem vt haſtam reclinaret vnde dicit. hic. ſ. Etheocles abdidit. ſ. in terrã: ferrum haſtę recliuis. i. habentis partem acutã reclinatã in terrã: & arma incubãt. i. qeſcũt, defixa. i. deorſum fixa: o nate. ſ. Polynices: Ego feram nunc. ſ. poſt parcatum Etheoclem p̃ces maternas ad te: ſed ante. i. priuſq̃ preces ferã, feram, lachrymas: teneo? ſtupẽdo p̃ gaudio interrogat: acſi dicat: verũ ne eſt q; teneo ora petita votis. i. deſiderijs meis: longo tempore? tegant. i. patiar ne: vt penates regis externi vt Adraſti regis Arguorum, tegant. i. protegant te, profugum ſolo patrio? Tot diuerſa maria: & tot caſus egere. i. egerunt te vagum: & parens. i. ego quę mater ſum nõ duxit te comitata. i. comitãs, in primos thalamos ſcilicet nuptiales: nec ornauit manu ſua ędes feſtas id eſt feſtiue ornatas dum filiam Adraſti ducebas: nec reuinxit id eſt religauit vitta ſua. i. q̃ in capite illi eſt, faces lętas. i. tedas nuptiales? Socer cum exulares, nõ dedit tibi do

Timeo: nihil iam iura naturæ valent: Po.
Poſt iſta fratrum exempla: ne matri quidem
Fides habenda eſt: Io. redde iam capulo manũ,
Aſtringe galeam: læua ſe clypeo ingerat:
Dum frater exarmatur: armatus mane:
Tu pone ferrum: cauſa qui es ferri prior
Si pacis odium eſt: furere ſi bello placet:
Inducias te mater exiguas rogat:
Ferat vt reuerſo poſt fugam nato oſcula
Vel prima: vel ſuprema. dũ pacem peto
Audite inermes. ille te tu illum times:
Ego vtrunq;: ſed pro vtroq; qd ſtrictũ abnuis
Recõdere enſem? qualibet gaude mora.
Id gerere bellum cupitis: in quo eſt optimum
Vinci? vereris fratris infeſti dolos?
Quoties neceſſe eſt fallere: aut falli a ſuis
Patiare potius ipſe q̃ facias ſcelus.
Sed ne verere. mater inſidias: & hinc
Et rurſus illinc abiget. exoro an patri
Inuideo veſtro? veni vt arcerem nefas:
An vt viderem propius? hic ferrum abdidit
Recliuis haſtæ. & arma defixa incubant.
Ad te preces nunc nate maternas feram:
Sed ante lachrymas: teneo longo tempore
Petita votis ora: te profugum ſolo
Patrio penates regis externi tegant?
Te maria tot diuerſa: tot caſus vagum
Egere: non te duxit in thalamos parens
Comitata primos: nec ſua feſtas manu
Ornauit ædes: nec ſua lætas faces
Vitta reuinxit: dona non auro: & graues
Gazas ſocer: non arma: non vrbes dedit.
Dotale bellum eſt: hoſtium es factus gener
Patria remotus: hoſpes alieni laris
Externa conſecutus: expulſus tuis:
Sine crimine exul: ne quid e fatis tibi
Deeſſet paternis: hoc quoq; ex illis habes

Erraſſe thalamis.nate poſt multos mihi
Remiſſe ſoles:nate ſollicite metus:
Et ſpes parentis:cuius aſpectum deos
Semper rogaui: cum tuus reditus mihi
Tantum eſſet erepturus aduentu tuo:
Quantum daturus.quando pro te deſinam
Dixi timere?dixit irridens deus
Ipſum timebis:nempe niſi bellum foret:
Ego te carerem:nempe ſi tu non fores:
Bello carerem.triſte conſpectus datur
Pretium tui durumq;:ſed matri placet.

na ſup.grauia auro:& gazas id ē diuitias graues:non arua,aut vt Daniel legit arma.i.inſignia regni:non vrbes:bellum eſt dotale.i.pro dote filię fert tibi auxilia bellica:tu es fact⁹ gener hoſtium.ſ.patriæ tuæ,remot⁹ patria,ho ſpes laris alieni,conſecutus.i.adeptus externa,& expulſus tuis,exul ſine crimie,ſolūmodo ne regnes a fratre pulſus:& ne quid deeſſet tibi e fatis.i.malis fatalibus oraculo deſignatis,paternis.i.p̄ris tui œdipi:qui & exul & hoſtis patrię immeritus fuit:tu habes quoq;.i.etiam hoc ex illis.ſ.fatis,erraſſe,ꝙ erraſti vt pater tuus qui matrem vxorem duxit,thalamis.i.nuptijs:quia pro dote bellū patriæ infers.o nate remiſſe.i.qui remiſſus es mihi poſt multos ſoles.i.dies,nate metus ſollicite.i.qui es metus ſollicitus.Sicut apd Catul.Lectule delitijs facte beate meis:& ſpes parentis.i.mris cuius aſpectum ego rogaui.i.vt haberē,ſemper deos:cū tñ tuus reditus eſſet mihi erepturus tantum aduentu tuo, quantum daturus: quia cum ex pacto alternis annis regnarent duo eius filij:dum vnum reciperet ſemper alterum amitteret:dixi inquit deum rogans vt te viderem,& percontans qñ deſinam timere pro te:ne ſcilicet frater tibi vim inferat & deus.i.Apollo irridens.ſ.vota mea,dixit,tu timebis ipſum.q.d.non ſolum ſemper timebis pro eo:ſed etiā aliquādo ipſum,ne patriam cum fratre peſſundet.Nempe.i.nam certe, niſi bellum foret ego carerem te:quia frater non reciperet te:nempe.i.& certe ſi tu non fores ego carerem bello:quia Etheocles in pace regnaret. Triſte & durum pretium conſpectus tui.i.quo conſpiceris datur.ſ.matri:ſed placet matri:quæ mauult te cum bello videre:q̄ omnino non videre.

¶Redde.Iam depoſuerat gladium:vnde dicit mater Iocaſta iterum ſuſcipe arma,quia frater adeſt armatus. Capulo. manubrio enſis. Ingerat.inuoluat ſe in lorum clypei. Dum,donec. Tu pone. vertit ſe modo ad Etheoclem:dicēs tu qui prior negaſti regnum fratri & es cauſa belli,prior depone arma. Si pacis.ſi ſtatuiſti omnino gerere bellum,non peto pacem perpetuam:ſed inducias,vt vulgo dicunt treugam, paruū ſpatium temporis:vt vos poſſum complecti & oſculari. Suprema.vltima:quia non amplius deoſculabor vos ſi bellum geratis. Prima.quia multis annis non vidi eum. Vtrunq;.non pro me,ſed ꝓ vtroq; timeo. Qualibet mora.dicit ꝙ in faciēdo ſcelere mora eſt bona. Optimum vinci.quia melius eſt in tā ſcelerato bello vinci q̄ vincere:& ſuperſtitem tanto ſceleri eſſe. Patiare potius.melius eſt pati damnum & mortem q̄ contra bonam famam & nomē virtutis aliquid committere. Mater.ego Iocaſta:de ſe loquitur in tertia perſona. Abiget.remouebit. Hinc,ex vtraq; parte. An patri. interrogatiue legendum. vellem eſſe cæca ne viderem ſcelera veſtra quēadmodū eſt pater œdipus. Arcerem.repellerem. Hic ferrum. Etheocles motus precibus depoſuit arma. Recliuis.qñ haſta eſt appoſita alicui loco ſtat inclinata. Incubant,hęrent. Ad te.Conuertit mō preces ad Polynicem dicēs:iam te video nate quē tamdiu videre deſideraui. Penates. domus. Externi regis. Adraſti. Tegunt,tenent. Nō te. quando volumus inducere cōpaſſionem dicimus facta quę non debuiſſent fieri & non facta quę debent fieri.vnde ibi oſtendit illud non eſſe factum qđ fieri debebat:vt mater ſolet parare thalamos filio & alia exequi:cum duxit vxorem. Vitta.vt Plutarchus refert ſolebat faſcia candida appendi inter vtramq; ianuam qđ a ſe non factum queritur Iocaſta. Vitta.faſcia. Reuincit.ligauit. Dona.habuiſti vxorē filiam Adraſti:ſed ſocer nō dedit dotē vt ſolet fieri vrbes aut aurū ſed bellū:nam cum exercitu ſuo promiſit te reducere in regnum. Sine crimine.quia nihil mali commiſeras propter qđ deberes exulare. Ne quid.vt haberes omnia mala quēadmodum pater tuus:qui cum eſſet natus expoſit⁹ fuit feris cum adhuc nihil mali feciſſet ita & tu ſine cauſa exulaſti. Thalamis.ex coniugio patris. Remiſſe.reddite. Poſt multos ſoles.poſt multos dies. Metus.quia timebam ſemꝑ pro te ne quid mali accideret. Tantum erepturus.rogabam deos vt redderent mihi conſpectum tuum:cum ille tantum mihi tolleret q̄tum daret:quia alter frater receſſurus erat in exiliū cum tu veniſſes. Dixit.nūc eſt verificatum oraculum dei qui mihi dixit quādo videbis timebis. Triſte.video te ſed non quēadmodum deſiderabam. Matri placet.q̄uis ita ſit iuuat etiam te videre modo tamen hac conditione vt recedat exercitus:& non venias contra patriam.

BERN.

¶Inducias.Loq̄tur de ſe i tertia pſona.Inducię pacis interualla,dictę Donati teſtimōio i Terētiū:quaſi indicię quia in die fiant.hinc militis illi⁹ ſcomma:qui factis inducijs exiſtimabat noctu licere prędari:die vero quieſcere:quaſi percalleret ſcutigerulus ille literas & Donati legiſſet expoſitionem.Inducias prim⁹ inuenit Lycaon:ſicut Theſeus fœdera affirmantibus Plutarcho & Plinio. An patria.ſenſus,Creditis fortaſſe me veniſſe precatum vos vt arma deponeretis potius q̄ vt optarem vos pugnantes ſpectare ſicuti pater veſter:cui inuideo.i.quē odio habeo ob hanc ſolam cauſam nō quia optet cæcitatē hoc dixit:ſed vt probaret cauſam eſſe iuſtiorem qua adducti filij arma illico deponerent:ideo ſubdit.veni vt arcerem:non vt viderem nefas. Lætas faces.quinq; faces ante nouam nuptam alligatas vitta ferebant antiqui cum ducerentur ad domum maritalem.ꝙ is numerus partus ſit naturalis & legitimus in ſecunda quæſtione apud Plutarchum. Ariſtoteles philoſophus memoriæ tradidit mulierem in Aegypto vno partu quinq; pueros enixā:eūq; eſſe finē dixit multiugę hominum partionis neq; pluris vnq̄ ſimul genitos cōpertū:& diuo Auguſto imperante Ancilla ipſius peperit quinq; pueros in agro Laurente ſed pauculos dies vixerunt.hoc legere eſt. Arma.ego intelligo hic generis inſignia & vmbones factioſos vt Armaq; fixit Troia. Externa conſecutus:ꝙ ſocero carente virili ſobo

DAN.
Induciæ.
Induciarū & fœderū inuentores.
Faces nuptiales qñ q;.
Nūer⁹ ſūm⁹ ptus quinarius.
Arma.

le iure hæreditario regnum cedebat in generos. vel q ad mouēda arma contra fratrem ab Adraſto illi latæ eſſent ſuppetię. Spes parentis. ελπιδεσ και θρεψιν των γεγε νικοτων σοι τεκνα. inde illd Verg. Nate meæ vires &c. Triſte. video te ſed non quēadmodū deſiderabam. Matri placet. q̄uis ita ſit iuuat etiā te videre modo: tamen hac conditione vt recedat exercitus & non venias contra patriam.

ASCENSIVS.

¶ Hinc modo recedant. Sunt qui legant, recedant vt Damei & Bernar. qui ad legem carminis parū aſpiciunt. Ordo eſt. Arma recedant. i. nunc aut ſolummodo, cū nō aliud petam, hinc. i. a nobis, dum. i. quoad, Mars ſęu⁹. i. per naturam. i. furor bellicus, nullum nefas audet: ſcilicet propter interceſſionem matris. hoc quoq. i. etiam hoc. i. fuiſſe tā prope vt nefas cōmitteretur, eſt magnum nefas: quia cōſenſu dato natū eſt peccatū etiam ſi effectus nō ſequatur. Ego ſtupeo & tremo exanguis cum video duos fratres, ſcilicet vos, ſtare hic & hinc. i. ab vtraq parte acierū hoſtiliū: ſub ictu. i. in ipſo ictu. i. puncto ſceleris. ſ. cōmittēdi per ictum: membra. ſ. mea quaſſātur. i. frequēter concutiuntur metu: quia q̄. i. o q̄tum pene. i. quaſi, ego mater aſpexi mai⁹ nefas: q̄ quod pater miſer quia infeliciter excæcatus, videre non potuit: ſcilicet vt frater fratrem interimeret: qd poſtea continget: ita vt vterq alterum interimat: q. d. parum omnino abfuit. Et ideo licet vacem. i. vacua ſim, timore tanti facinoris: & nil videam iam tale: tamen ſum infelix q pene vidi. deinde conuerſa ad obſecratione dicit: ego precor per graues labores vteri decem menſium pro menſium vt apud Ouidium: quia decimo menſe nō tamē exacto pariunt fere mulieres: & per ſorores. ſ. Antigonen & Iſmenen, inclytas. i. claras pietate. i. in parentes & deos: pietas autem Antigones in patrem patuit: & per genas. i. oculorum ſinus, parentis irati ſibi. i. in ſe iram ſuam exercere auſi: vtpote quas genas ipſe nullo nocens ſcelere, quia ignorans peccauerat, & quidē ignorātia inuincibili, hauſit. i. euellit exigens a ſe dura ſupplicia erroris. O fili Polynices auerte mœnibus patrijs. i. Thebanis faces nefandas. i. nefas molientes: flecte retro. i. retrorſum, ſigna agminis bellici: tamē. i. licet deſ vt recedas: magna ps ſceleris veſtri. ſ. vtriuſq eſt peracta: quia patria vidit campos repleri grege hoſtili, & vidit cateruas. i. copias hoſtiles, fulgentes procul armis: vidit prata Cadmæa. i. Thebana a Cadmo illuſtrata, frangi. i. diſcerpi, equitatu leui. i. leuiter armatorum equitum: & vidit proceres. i. primores vrbium, volitare excelſos. i. in alto poſitos, rotis. ſ. curruū bellicorum: nā e curribus olim depugnabant: & vidit trabes flagrantes igne fumare: quia humidū & forte piceū admixtū habebant: quæ. ſ. faces petūt noſtras domos cineri. i. ad cinerem: vt ex eis faciant cinerē: & vidit pene fratres ruētes in ſe: qd fuit facinus nouū, &. i. etiā Thebis: vbi immania facinora vulgata ſunt. exercitus totus & populus oīs vidit hoc: & vtraq ſoror. ſ. tā pia, Antigone, & Iſmene, vidit hoc. ſ. Thebis nouum facin⁹ & genitrix vidit: de ſe loquiť: nā pater debet ſibi. i. p hoc bñficio ſibiipſi obnoxi⁹ eſt, q nō ſpectauit iſta: quia excęcādo ſe fecit ne videre poſſet. Oedip⁹. ſ. pr occurrit. i. obſtat inceptis nūc: quo iudice poenę. i. mulctę, quoq. i.

Hinc modo recedāt arma: dum nullum nefas
Mars ſæu⁹ audet. hoc quoq eſt magnū nefas
Tam prope fuiſſe. ſtupeo: & exanguis tremo:
Cum ſtare fratres hinc & hinc video duos
Sceleris ſub ictu: membra quaſſantur metu.
Q̄ pene mater maius aſpexi nefas:
Q̄ qd miſer videre non potuit pater?
Licet timore facinoris tanti vacem:
Videamq iam nl tale: ſum infelix tamen
Q̄ pene vidi. per decem mēſum graues
Vteri labores: perq pietate inclytas
Precor ſorores: & per irati ſibi
Genas parentis ſcelere quas nullo nocens
Erroris a ſe dura ſupplicia exigens
Hauſit: nefandas mœnibus patriis faces
Auerte: ſigna bellici retro agminis
Flecte: vt recedas magna pars ſceleris tamen
Veſtri peracta eſt. vidit hoſtili grege
Campos repleri patria: fulgentes procul
Armis: cateruas vidit equitatu leui
Cadmęa frangi prata: & excelſos rotis
Volitare proceres: igne flagrātes trabes
Fumare: cineri quæ petunt noſtras domos:
Fratreſq facin⁹ (quod nouū & Thebis fuit)
In ſe ruentes: totus hoc exercitus:
Et populus omnis: & vtraq hoc vidit ſoror:
Genitrixq vidit: nam pater debet ſibi
Q̄ iſta non ſpectauit: occurrit tibi
Nūc Oedipus: quo iudice erroris quoq
Pœnę petuntur. ne precor ferro erue
Patriā: ac penates: neve quas regere expetis
Euerte Thebas. quis tenet mentē furor?
Petendo patriam perdis: vt fiat tua
Vis eſſe nullam? quin tuæ cauſę nocet

Ipſum hoc: q̧ armis vris infeſtis: ſolum
Segeteſq; adultas ſternis: & totos fugam
Edis per agros. nemo ſic vaſtat ſua.
Quę corripi igne: quę meti gladio iubes:
Aliena credis. rex ſit e vobis vter
Manente regno quęrite. hæc telis petes
Flammiſq; tecta? poteris has Amphyonis
Quaſſare moles? nulla quas ſtruxit man⁹
Stridente tardũ machina ducens onus:
Sed conuocatus vocis: & citharę ſono
Per ſe ipſe turres venit in ſummas lapis.
Hæc ſaxa franges victor? hinc ſpolia auferes?
Duceſq; victos patris æquales tui?
Matres ab ipſo coniugum raptas ſinu
Sæuus catena miles impoſita trahet?

etiã erroris nedũ peccati volũtarij, petuntur. i. exiguntur. Precor ne erue, pro ne eruas, ferro. i. armis patriã ac penates: neue euerte p & ne euertas Thebas quas expetis regere. i. quarum te regẽ exigis effici. Quis furor tenet. i. obſidet, mẽtem? petendo. i. repoſcẽdo patriã, perdis. i. deſtruis: & ita amittis ſup. eam: & vis ſup. patriam eſſe nullam. i. perire: vt fiat tua: qđ demẽtię eſt: q̃a qđ nõ eſt, nullius eſt. Quin hoc ipm q̧ vris armis infeſtis. ſ. p̄riã. & q̧ ſternis ſolũ & ſegetes aduſtas, aut adultas. i. maturas, & q̧ edis. i. paris, fugam. ſ. hoſtiũ, aut curſum equoꝝ p totos agros. ſ. Thebanos, nocet cauſæ tuæ: quia nemo vaſtat ſic ſua. vaſtãdo ergo oſtendis non eſſe tua. Tu credis. i. cẽſere videris aliena: ea q̃ tu iubes corripi igne: & meti. i. ſecari & amputari gladio. Quęrite. i. diſquirite: vter e vobis. ſ. duobus. ſit rex manente regno. ſ. illęſo. Petes. i. poteriſne petere ac inuadere, telis & flammis hæc tecta? poteris q̃ſſare. ſ. machinis bellicis, has moles Amphyõis. i. quas Amphyon muſicus optimus conſtruxit, eoq; hoies induxit dulci oratione ad moenia Thebana cõſtruenda, quas. ſ. moles, nulla manus ſtruxit: ducens, vt in alijs ędificijs fieri ſolet, onus tardũ, quia ponderoſũ, machĩa, vtpote carpẽto: ſtridẽte. ſ. ob põdus: ſed ipſe lapis cõuocatus ſono vocis & citharæ (q̃ laus pecl'iaris ẽ Amphyoni vt prim⁹ ad citharã & ore fidib⁹ cecinisse dicat̃ Plinio) venit p ſe. i. nullo vehẽte, in ſũmas turres. ſ. moeniũ Thebanoꝝ. Tu victor franges hæc ſaxa? & auferes hinc. i. ab his tectis ſpolia: & duces. i. ages & impelles ęquales. i. coęuos patris tui. ſ. oedipi, victos. ſ. a te? Et miles. ſ. tu⁹ q te adhuc improbior erit: quia quo vilior eſt conditio homini eo immaniora cõmittere ſolet facinora: ſæuus igit̃. i. immanior q̃ tu ſis, trahet. i. in ſeruitutem, catena impoſita. ſ. collo, matres. i. matronas: ac reuera matres: quo indignior ſit res: ſi quæ patriæ etiam gignendo profuerint ſic trahant̃: raptas. i. violenter abreptas ab ipſo ſinu i. complexu, coniugum. i. maritorum.

BERNARDINVS.

¶ Redeant. Reuertantur. Qꝫ pene. quaſi vidi maius nefas: qđ non poterat videre oedipus: quia cæcus erat Licet timere. q̃uis non viderim tantum ſcelus vt fratres congrediantur: tamen poſſum iudicari infelix: q̧ prope fui vt viderẽ. Per decem. rogat Polynicem per labores quos ſuſcepit pro eo & per amorem quẽ habet in ſorores & patrem ſuum cæcum: vt deponat arma. Sorores. Antigonen & Iſmenen glorioſas amore parentum. Irati ſibi. inimici ſibimet. quia excæcauit ſe. Nullo ſcelere. nulla culpa: quia peccauerat per ignorantiã. Exigens. ſumens. Hauſit. euulſit. Grege hoſtili. turba hoſtium. Cadmæa. Thebana. Leui. Agili. Excelſos rotis. ſublimes in curribus: nam antiqui principes ſolebãt pugnare in curru. Trabes. magnas faces. Cineri ad cinerem: vt combureretis noſtras domos. Fratres. ſ. vos: nam cœperatis cõſerere manus, niſi me interpoſuiſſem: quę res eſt etiam noua Thebis vbi ſolita ſunt fieri multa ſcelera. Facinus. eſt parentheſis. Soror. Iſmene & Antigone. Debet ſibi. in hoc obligatus eſt ſibi q̧ cæcus non potuit videre.
Occurrat. vide patrem tuum: qui erroris ſui voluit etiam poenam ſumere. quãto magis tu poteris iudicari dign⁹ oi ſupplicio qui ſciẽter cõmittis tantũ ſcel⁹? Ne precor. arguit ab vtilitate. ſi patriã deſtruitis nõ habebitis vbi regnare poſſitis. Perdis. deſtruis. Nullã. dum vis patriam eſſe tuam, illam vis eſſe nullam. Quin. immo peius: cũ cauſa tua ſit iuſta & mereatur fauorem ab oibus, in hoc ſolo habent te odio q̧ patriã armis oppugnas. Solum. terrã patriam. Aduſtas ſternis. i. ſternis & cõburis: vt illud Vergilianũ, ſubmerſas obrue puppes. Edis. facis. Fugam. quia omnes fugiunt. Sic. ſicut tu. Manente regno. incolumi ſtatu patriæ.
Vter. vel tu vel frater. Petes. inuades. interrogatiue ad reprehenſionem. Poteris. es tam crudelis vt velis deſtruere muros Thebanos conſtructos ab Amphyone ſono citharæ vt voluit Vergili. in buc. Iuſſit Tyrios accedere mõtes. Quaſſare. cõcutere. Moles. ingẽtia ſaxa. Nulla manus. ita ordinatur Ducens tardũ on⁹.
Nulla manus. quia ſine opera manuum ędificata ſunt illa moenia ſono citharę. Tardum. magnũ & graue.
Machina. inſtrumentum eſt quodcunq; ad faciendum aliquid: vtputa ad trahendum ſurſum ſaxa.

DANIEL.

¶ Redeant. Reuertantur. Nempe ſi. facit bellum vt te videam: quæ ſola cauſa Thebas te compulit. Genas parentis. genæ palpebræ oculorum ab Ennio dicuntur. Pandite ſopigenas & corde relinquite ſomnum. Genæ.
Rex ſit e vobis. decernatur alia via q̃ armis ſceptrum Thebanum. Fruſtra enim et temere bellum geſſeritis pereunte cauſa belli. ergo ſuſtinebitis illud opus demoliri.: quod ſuaui camoena Amphyon architectatus Amphyõ.
eſt: vt præclare meminit Papinius: & in arte Horatius. Dictus & Amphyon Thebanæ conditor arcis Saxa mouere ſono teſtudinis & prece blãda Ducere quo vellet. & in Hercule furente commemorauimus. Amphyon teſte Plinio inuenit primus muſicam. Hinc. mouet pathos ab ætate & ſexu: vt ſuam tandem cum huiꝰ confundens perſonam, firmam & pertinacem in filio iracundiam frangat.

ASCEN. ¶Vt adulta &c. Trahet inquit: vt virgo Thebana adulta .i. iam viripotens, miſta .i. immiſta ſeu immixta, gregi captiuo .i. ſeruorum & ancillarum, eat .i. Argos, munus .i. vt ſit munus, nuribus .i. ſponſis & puellis ac nouis nuptis Argolicis? An & .i. etiā, vincta .i. habens vinctas .i. ligatas, palmas .i. manꝰ, datas poſt tergum, vehar mater .i. cum ſim mater, praeda .i. ſpolium, triumphi fraterni .i. de fratre actiꝰ Poteſne videre laetus, ciues .ſ. tuos, datos paſſim exitio .i. exterminio? potes admouere moenibus charis, quia patrꝗs, hoſtem .ſ. antiquum? potes implere Thebas ſanguine & flāma? Geris pectus tam ferum & durum & ſaeuum in iras? et .i. & tñ nōdū imperas .i. obtinuiſti imperium. quid ſceptra facient: quę .ſ. adepta nouos animos adferent? precor o fili, pone veſanos tumores .i. inflationes animi: & refer .i. reſtitue te pietati. Ad hoc Polynices: Referam ne me ita pietati: vt errem ſemp profugus? vt arcear .i. excludar patria: & hoſpes ſequar opem .i. auxilium gentis alienae? q̄d paterer aliud ſi fefelliſſem .i. dolo rupiſſem, fidē .i. ſanctam promiſſionem? vt fecerat Etheocles: ſi peieraſſem id eſt periuriū feciſſem? dabo .i. ſuſtiñe cēſes vt dē poenas fraudis alienę videlicet fraternae? At ille ſcilicet frater fraudulentus feret, ſcilicet regnum & ſceptra: praemium id eſt mercedem ſcelerū? Tu iubes abire: obſequor id eſt pone vt obſequar: imperio matris: da id eſt dic aut aſſigna mihi ſup. locum quo reuertar: nonne ſupple, frater habitet id eſt moram trahat & manſionem faciat, regia mea id eſt ad me pertinente, ſuperba id eſt magnifice extructa: & caſa parua abſcondat me? da id eſt permitto vt des. per ironiam id dicit: hāc ſcilicet exiguam caſam, repulſo ſcilicet a regia ſua, hoc eſt mihi: liceat penſare id eſt compenſare regnum lare exiguo id eſt recipere pro regno exiguam domum: & ego datus cōiugi ſcilicet Argiae filiae Adraſti, donum id eſt muneri cui illudat & imperet, ferā dura arbitria id eſt mandata ex arbitrio facta thalami felicis id eſt potentis dominae: & ego lixa id eſt viliſſimus exercitus aut culinae miniſter aquae ferendae & rebus elixandis addictus, ſequar ſocerum, ſcilicet Adraſtum dominante ſcilicet mihi. Graue eſt cadere in ſeruitutem de regno. grauis & haec ſentētia. Ad haec Iocaſta. Si quaeris regna: nec manꝰ ſup. tua, poteſt vacare id eſt vacua eſſe ſceptro ſaeuo, id eſt quod ſaeuiendi multis cauſa fuit: quaelibet tellꝰ ſcilicet alia, dabit id eſt exhibebit tibi multa quae poſſint peti in toto orbe. Tmolus mons Ciliciae vitibus & croco clarꝰ attollit hinc id eſt ex vna parte iuga nota Baccho: quia vino nobili inſignia. Qua, ſupple parte, ſpatia ſcilicet terrarum iacēt lata, terris frugiferis: & qua Pactolus flu. lydiae: trahens vada opulenta id eſt attrahens arenas aureas inundat id eſt oblimat & contegit inundando, rura ſcilicet vicina, auro .i. arenis aureis: nec id eſt & non, & Męandros qui & Męander flu. phrygiae flectit aquas errantes id eſt oblique currentes & mltos ſinꝰ facientes, aruis nō minus laetis id eſt frugiferis: & Hebrus flu. Thraciae rapidus ſecat id eſt interſecat curſu ſuo,

Vt adulta virgo miſta captiuo gregi
Thebana nuribus munus argolicis eat?
An & ipſa palmas vincta poſt tergum datas
Mater triumphi praeda fraterni vehar?
Potes ne ciues laetus exitio datos
Videre paſſim? moenibus charis potes
Hoſtem admouere? ſanguine & flāma potes
Implere Thebas? tam ferum & durum geris
Saeuumq́ in iras pectus? & nondum imperas:
Quid ſceptra facient? pone veſanos precor
Animi tumores: teq́ pietati refer. Poly.
Vt profugus errem ſemper? vt patria arcear
Opemq́ gentis hoſpes externę ſequar?
Quid paterer aliud ſi fefelliſſem fidem?
Si peieraſſem? fraudis alienae dabo
Poenas? at ille pręmium ſcelerum feret.
Iubes abire: matris imperio obſequor:
Da quo reuertar: regia frater mea
Habitet ſuperba: parua me abſcondat caſa?
Hanc dat expulſo: liceat exiguo lare
Penſare regnum: coniugi donum datus:
Arbitria thalami dura felicis feram?
Humiliſq́ ſocerum lixa dominantem ſequar?
In ſeruitutem cadere de regno graue eſt. Io.
Si regna quęris: nec poteſt ſceptro manus
Vacare ſaeuo: multa quae poſſunt peti
In orbe toto: quaelibet tellus dabit.
Hinc nota Baccho Tmolus attollit iuga,
Qua laeta terris ſpatia frugiferis iacent,
Et qua trahens opulenta Pactolus vada
Inundat auro rura: nec laetis minus
Maeandros aruis flectit errantes aquas:
Rapiduſq́ campos fertilis Hebrus ſecat.
Hinc grata Cereri Gargara: & diues ſolum
Quod Xanthus ambit niuibus idęis tumens:
Hinc qua reliquit nomen: Ionii maris
Fauces Abydos: Seſtoſq́ oppoſitę premunt,

Aut qua latus iam propior orienti dedit:
Tutamq; crebris portubus Lyciã videt:
Hęc regna ferro quære.in hos populos ferat
Socer arma fortis:has paret ſceptro tuo
Tradatq; gentes.hoc adhuc regnũ puta
Tenere patrem.melius exilium eſt tibi
Q̃ reditus iſte.crimine alieno exulas:
Tuo redibis.melius vſus viribus
Noua regna nullo ſcelere maculata appetes.

campos fertiles.i.feraces.Hinc.i.ex alia parte ſup.ſunt aut patent,gargara loca frugifera in phrygia grata Cereri deę frugum:& ſolum diues id eſt opulẽtũ quod Xanthus flu. phrygię ambit.i.circumfluit,tumens.i.aſſurgens, niuibus idæis.i.in Ida ſolutis in aquam. hic .i.ex alia parte,Abydos & Seſtos oppoſitę.i. in diuerſis litoribus poſitæ vrbes:claræ Leandri & Herus amoribus,premunt fauces maris Ionij ea ſup.parte,qua reliquit nomẽ & dici cœpit Helleſponticũ:Aut qua ſup.pte:Xãthus propior orienti dedit iam latus,&. videt Lyciam regionem tutam crebris portubus: in qua etiam Xãthus oppidum eſt: quęre ferro hæc regna.ſ.dicta. Socer.ſ. Adraſt⁹ ferat fortis.i.vt vir fortis arma in hos populos.ſ. nulla ſibi affinitate coniunctos.paret.i.acquirat & tradat ſceptro tuo has gentes:& puta.i.exiſtima,patrem ſcilicet tuum œdipum,tenere adhuc hoc regnũ ſcilicet Thebanum.exilium eſt tibi melius q̃ iſte.i.tam pernicioſus,reditus.quia tu exulas crimine alieno.i.ꝑpter crimen fratris:& redibis ſcilicet in regiam,tam enim ante moenia erat,tuo ſcilicet crimine:& tu vſus viribus appetes.i.inuades,melius.i.decentius,regna nullo ſcelere maculata.

¶Duces.verbum eſt. Aequales.ſenes quemadmodum pater: quod indignum eſt. Coniugum.maritorum ſuorum. Sinu.complexu: per vim rapiantur ab amplexu virorum ſuorum. Adulta.iam nubilis qđ miſerandum eſt:vt virgines mixtæ alijs captiuis ducantur ancillæ nuribus argolicis. An & ipſa. forte & ego capiar in hoc bello. Et vehar.id eſt educar captiua. Vinctas palmas.conſtructio eſt græca ponere participium præteriti cum accuſatiuo:ſi eſſet nomen adiectiuũ eſſet ſynecdoche. Potes.quaſi dicat ſuſtines ne tãtum ſcelus? Admouere.appropinquare. Imperas.nundum regnas. Quid ſceptra? quid faceres quãdo rex eſſes. Tumores.ſuperbiam. Refer.reuertere ad pietatem. Vt profugus. reſpondet Polynices matri:monſtrans cauſæ iniquitatem.dic mater quid æqui eſt:vt ipſe qui nihil peccaui ſemper ſim exul? & frater qui fefellit fidem regnet in patria? Si vis ꝙ diſcedam ſaltem demonſtra locum vbi maneam. Habitet. indignatiue dicitur. Penſare.compenſare,& permutare regnum cum vili caſa. Donum.qui datus ſum tan q̃ donum vxori,quia ſuſceptus ſum in domum eius. Feram.tolerabo. Arbitria.imperia & voluntatem vxoris felicis reſpectu ſui quia ipſa eſt in domo propria. Dura.grauia. Thalami.vxoris. Lixa. tanq̃ mercenarius ſequar ſocerum Adraſtum: tanq̃ lixa:qui eſt qui opſonia in exercitu parat quem nos coquum appellamus. Si regna.reſpondet Iocaſta mater.ꝙ ſi habes tantam voluntatem regnandi:iuuante Adraſto poteris tibi comparare regnum.& enumerat aliqua loca opulentiſſima contra quę poterit gerere bellum. Vacare. carere.cum datiuo intentum eſſe:cum ablatiuo cum prępoſitione ab ceſſare:cum ablatiuo tantum carere. Peti.inuadi. Hinc.ex vna parte potes ire in prouinciam Lydiam quæ eſt in Aſia:vbi eſt mons Tmolus:ibi eſt maxima copia vini:vnde Tmol⁹ fertilis Baccho. Iuga.colles. Qua parte lata ſpatia.ibi planities ampla & fructifera. Et qua.& ibi in Lydia eſt Pactolus qui ducit arenas aureas. Męandros.fluuius de quo diximus in hercule furente. Aquas errantes.quia non habet rectum curſum:ſed tortuoſe fluit. Lætis.fertilibus. BERN. Vaco.

Hebrus.fluuius Thracum celeberrimus: qui Ariſtotelis teſtimonio lib.ij.meteororum ex monte Pindo naſcitur. Seruius vero ex Oeagrio fluuio patre Orphei, qui etiam ex eodem monte Pindo naſcitur, profluere dixit.qđ Vergili.tetigiſſe videtur libro Georgicorum quarto cum ait.Oeagrius Hebrus & quia Odriſij montis niues eum plurimum augent , frigidiſſimum etiam reddunt quia dicit Verg.in Gallo. Si amore ęſtuantes frigoribus medijs Hebrumq; bibamus:nos tunc quoq; refrigerari non poſſe:fuitq; illo proiectum Orphei caput & Lyra. Rapidus.i.velox. Secat.diuidit. Gargara.cacumina ſunt montis Idæ.quia de illis loquit Vergilius.Lucus in arce fuit ſumma. Cereri.vbi eſt magna copia frumenti. Xanthus.fluuius eſt Troianus vt Vergilius libro quinto.Hectoreos amnes Xãthum ac Simoenta videbo. Diues ſolum. pinguem terram.

Niuibus Idæis.Ida mons eſt & ſylua Troianorum in Phrygia quã Homerus libro octauo Iliados,ferarum parentem dixit:& locum contingere qđ gargarum vocant.Vnde etiam Scamander & Simois flumina maiora fama q̃ natura defluunt:vt ſcripſit Põponius libro.j.Eſt etiã eodẽ nomine mons alius in Creta dicẽte Ouidio lib.faſtorum quinto.Et Creta nobilis ida.Vergilius ſimiliter libro Aeneidos tertio inquit. Mons Idæus vbi.vnde quæ ab ida formantur per æ diphthongum ſcribuntur:vt Idæus. Fauces Abydos. helleſpõticũ mare.Abydus ciuitas eſt Helleſponti ex latere Aſiatico.de qua Verg.li.gęor.primo.Oſtriferi fauces.tẽtantur Abydi.& directe ex oppoſito ad Seſtũ depoſita iacet. Premunt.inſtant: vbi mare Helleſpõticum ſtrictũ eſt ab vno latere Abydos in alio Seſtos ciuitas:per medium ſunt fauces illius maris Helleſpõtij. Qua lat⁹.mare Ionium qđ latium dicitur ab Ionia vſq; Siciliam:& eius partes eſſe volunt Adriaticum,Arcadicũq;, & Epiroticũ. Propior.vicinior.ſ.terra. Latus. quo extenditur Lyciam.prouinciam Aſiæ. Tutam.ſecuram propter multos portus. Hæc regna.in his locis poteris tibi parare regnum exercitu tuo. Socer. Adraſtus. Ida. Abydos.

Patrem.œdipum.crede adhuc iſtud regnum eſſe ſub patre tuo quem non debes infeſtare. Reditus iſte. talis cum exercitu & ſcelere. Alieno crimie.perfidia fratris Etheoclis. Tuo.quia deſtrues patriam tuam:ideo melius eſt ꝙ tu vadas ad noua regna.

¶Vt ꝓfug⁹. Suę cauſę nimiũ blãdit Polynices mřis ſuaſũ itrouertẽs a pietate ad fugã & exſiliũ ſui:nã mř libẽtiſſime redeũtẽ Polynicem videbat:qñ diuturniorẽ eius abſentiã ſæpius ſit cõqueſta.Nũc vero precabatur armis poſitis vt recõciliaretur fratri:a quo ſi regnũ Thebanũ impetrare nõ poſſet,alibi facile inuenirer. Pẽſare regnũ.hãc repulſã mihi finge datã:iniã liceat permutare. Pẽſare,eſt cõpẽſare: vt campſores ſolent.Modeſtin⁹. DAN.

ne cōpēſatio eſt debiti & crediti iter ſe cōtributio. trahit̃ autē a pēſo: qđ teſte Marcello ſignificat ęquatū: eo q̄ ſi ne iɔlatiōe ſūt q̄ pēdūt. Donū ego cōiugi dat⁹. donū cōiugis exul marit⁹. nō ero iferior vxore ſi regnabo. nō cōueniūt cōiuges vbi vxor marito eſt ſuperior. hinc Epigrāmatic⁹ vates. Inferior matrōa ſuo ſit Priſce marito: Nō aliter fiunt foemina virq; pares. Lixa. veteres dixerūt aquā lixā. inde elixum qđquid aqua mollit̃. hic lixa q aut lauādi aut coquēdi cā exercitū ſeq̃t. Marcell⁹ ſcribit. cu⁹ auctoritas apđ me pluris eſt q̄ Amalthea capra. De regno cadere in ſeruitutē graue ē. hīc illđ Euripidic⁹ Polynices ait. nul⁹ gñoſus paup. μεν ταρ ου δεν ευγενης ανηρ. & Phalaris ſcribēs ad Demotelē, hāc aureā ſententiā ꝓponit oib⁹ tyrānis vt ſe ſuſtineāt i regno ne cadāt. ωσπερ γαρ ιδιωτη του τυραννειν πολλω λυσιτελεστερον εστι το μη τυραννειν ουτω τυραννω το μη καταθεσθαι την τυραννιδος αρχην. Tmolus attollit iuga. Tmolus nunq̄ aſſumit i. inter t. & m. vt apđ Strabonis graecū codicē & Euſtathiū ſemp legimus. eſt autē mons Ciliciæ croco fertilis & vino. Mutianus auctor eſt teſtante Plinio hoies centū quinquaginta annos viuere in cacumine huius mōtis. Zanthus fluuius flauus in Phrygia. cu⁹ aqua teſtimonio Plinij potantiū pecudū lanam efficit flauā. etenī ξανθος dicitur flauus. Sophocles in electra. εκ τοῦ εξαιτῶ λιπὼ ξανθαισι πωλοις & caetera.

Tmolus.

Zanthus.

ASCEN. ¶ Quin, id eſt & inſuper, ipſe frater ſcilicet Etheocles, comitatus id eſt vt comes ſequens arma tua, militabit tibi id ē ad bonum tuum. vade & gere id bellum in quo pater & mater poſſint fauere tibi pugnanti: regna cum ſcelere id eſt quib⁹ annexum eſt ſcelus ſunt grauiora id eſt moleſtiora, oib⁹ exilijs. Nūc. ſ. vt maxime regnare hic poſcas, propone ſcilicet animo tuo, mala belli id eſt quæ in gerendo bello ſunt: primum, dubias vices id eſt viciſſitudies & aleas, martis id eſt belli incerti: licet trahas tecum omne robur græciæ: alij habent regię id eſt cuiuſlibet regni: & licet miles. ſ. tuus explicet id eſt extendat arma, lōge ac late: fortuna belli ſemper eſt in loco ancipiti id eſt dubio: quia pauciores ſæpe vicerunt: belli dico quodcunq; Mars decernit id eſt armis decipit: ipſe exæquat id eſt quantum ad aleam victoriæ, æquales facit, duos licet impares viribus: quia gladius id eſt genus armorū & ſpes quæ animos dat: & met⁹ q admit eos: & ſors id ē dei donū, aut ſors id eſt fortūa cæca, verſat id eſt ad libitum tractat & voluit eos. Scelus incertum: quia ſiue victor ſiue victus euaſeris, ſcelus commiſeris ob animum nocēdi: petit præmium incertum: quia regnum cum quo etiam vitam amittere potes. fac id eſt pone, deos omnes fauiſſe votis tuis: ciues ceſſere: & auerſi ſcilicet a facie tua, petiere fugā hoc eſt ſi quod maxime optas viceris quid aliud conſecutus fueris q̄ contumeliam ciuium tuorum: quorum gloriam libentius videre debeas: miles ſcilicet fratris tui, qui tibi ciuis eſt, iacens ſcilicet proſtratus clade funeſta obtexit. ſ. corpore ſuo agros: licet id ē permittit̃ tibi, ſup. vt exultes: & vt victor geras ſpolia fratris deiecti: palma id eſt ramus honeſtæ victoriæ qui vincentib⁹ datur, eſt frangenda id eſt non integra donanda tibi: quia non obtinueris victoriam honeſtam. Quale putas id eſt exiſtimas id bellum i quo victor admittit nefas execrādum id eſt execratione dignū ſi gaudet ſcilicet de victoria? Cum tu viceris hūc ſcilicet Etheoclem fratrem tuum, quem tu infelix, quia ideo infelix q; cupis vincere, lugebis. Age adhortandi vox, quaſi dicat igitur omitte aut dimitte pugnas infauſtas: quarum finis non poteſt eſſe non triſtis: libera patriam ſcilicet tuam, metu ſcilicet euerſionis: libera parentes luctu: ne metue id eſt noli timere: vt frater nefandus ſcilicet Etheocles (vtroq; modo recte dixeris ne metuas vt ferat & ne ferat) nullas ferat id eſt patiatur poenas: ipſe ſoluet poenas, & quidem graues: quia regna-

Quin ipſe frater arma comitatus tua
Tibi militabit: vade: & id bellum gere
In quo pater materq; pugnanti tibi
Fauere poſſint: regna cum ſcelere omnibus
Sunt exiliis grauiora. nunc belli mala
Propone: dubias martis incerti vices.
Licet omne tecum græciæ robur trahas:
Licet arma longe miles: ac late explicet:
Fortuna belli ſemper ancipiti in loco eſt:
Qđcunq; Mars decernit: exæquat duos
Licet impares ſint: gladius: & ſpes: & metus
Sors cæca verſat. pręmium incertum petit
Certum ſcelus. fauiſſe fac votis deos
Omnes tuis: ceſſere: & auerſi fugam
Petiere ciues: clade funeſta iacens
Obtexit agros miles: exultes licet:
Victorq; fratris ſpolia deiecti geras:
Frangenda palma eſt. quale tu id bellū putas:
In quo execrandum victor admittit nefas
Si gaudet? hunc quem vincere infelix cupis:
Cum viceris: lugebis. infauſtas age
Dimitte pugnas: libera patriam metu:
Luctu parentes: ſceleris & fraudis ſuæ
Poenas nefandus frater vt nullas ferat
Ne metue: poenas ſoluet: & quidem graues.
Regnabit: hæc eſt poena. ſi dubitas: auo
Patriq; crede. Cadmus hoc dicet tibi
Cadmiq; proles: ſceptra Thebarum fuit
Impune nulli gerere: nec quiſq̄ fide

Rupta tenebat illa:iam numeres licet
Fratrem inter iſtos.Po.numero:& ē tāti mihi
Cum regibus iacere.Io.te turbę exulum
Aſcribo:regna dūmodo inuiſus tuis. Po.
Regnare non vult:eſſe qui inuiſus timet.
Simul iſta mundi conditor poſuit deus:
Odium:atq; regnū:regis & magni reor
Odia iſta premere:multa dominantē vetat
Amor ſuorum:plus in iratos licet.
Qui vult amari languida regnet manu. Io.
Iniqua nunq̄ imperia retinentur diu.
Pręcepta melius imperii reges dabunt.
Exilia tu diſpone.Po.pro regno velim
Patriam:penates:coniugem flammis dare.
Imperia pretio quolibet conſtant bene.

Finis deeſt.

bit:hęc poena eſt.ſ.regnare: quod annexam poenam habet.ſi dubitas an regnare in poenam detur:crede auo.ſ.Laio,& patri.ſ.Oedipo:quia auus ob regnum interfect⁹, pater cęcatus eſt.Cadm⁹ qui infeliciter periijt, & proles Cadmi,e qua plurimi infortunati fuerūt, dicat tibi hoc.ſ.regnarę poenā eſſe:quia gerere ſceptra thebarū.i.thebana, nunq̄ fuit vlli impune.i.ſine punitiōe:nec quiſq̄ tenebat illa.ſ.ſceptra diu aut impune:fide rupta.i.q fidē ruperit.licet.i.licitū eſt ſup. vt numeres tā fratrē.ſ. Etheoclem,inter iſtos.ſ. q fidem ruperunt.Reſpondet Polynices:Numero ſcilicet fratrē inter illos:& eſt.i.aeſtimat̄ mihi tāti,iacere cū regibus.i.tanti aeſtimo dignitatē regiā: vt parui faciam occidi dum rex cadā. Iocaſta aūt vidēs eū obſtinato aīo petere regnū dicit.Ego aſcribo te turbę exulum.i.habeo pro exule :regna.i. permitto vt regnes: dummodo ſup.regnes inuiſus tuis.ſ.ſubditis.Ad qđ Polynices tyrānico animo :Qui timet eſſe inuiſus non vult regnare. De⁹ conditor mundi(magna fidei in Aethnico profeſſio)poſuit iſta.ſ. duo ſimul.i. vt alteȝ nō ſit ſine altero.ſ. odium atq; regnum. reor regis,&.i.etiam magni ſup.eſſe: premere.i. deprimere iſta odia.ſ.ſubditorum: dominantē i.eū q dominat̄ & regnat,amor ſuorū.i. quē habet in ſubditos ſuos, vetat ſup.facere multa. licet.i.pmiſſum ē ſup.ſęuire aut facere,pl⁹ in iratos.i. eos qui iraſcūtur q̧ domineris.Is qui vult amari.ſ.a ſubditis ſuis,regnet ſup.neceſſe eſt,manu languida.i.minime imperioſa. Ad quod Iocaſta.Imperia iniqua nunq̄ retinentur diu.Reges.i.ij q regnant ſine cōtrouerſia,dabunt melius pręcepta imperij.i.quomodo imperandū & regnandū ſit:tu diſpone exilia.i.qualiter exilia q̄ noſti ferēda ſint. Polynices autem perſeuerans in ambitione & cupiditate regnādi dicit:ego velim dare flammis.i.comburere,patriā,penates,cōiugē,pro regno.i. vt poſſim regnare. imperia conſtant.i.cōparant̄ & emunt̄ bene.i. vili, quolibet.i. q̄tūuis magno p̄tio:q̄ corrupti iudicij eſt ſentētia:ſed tyranno digna. Hęc aūt ſcęna finis eſt eorū q̄ extāt nō q̄ eſſe debeant huius tragoediae.

¶Quin. Frater tuus etiā dabit tibi auxilium. Comitat⁹.ſequēs arma tua militabit tecū. Regna cū ſcelere. BERN.
notabilis eſt ſententia:melius eſt exulare ſine ſcelere:q̄ tenere oia regna cū culpa & crimine. Grauiora nūc belli.facit aliam ſuaſionē p̄pter dubiū euentū belli:quia credis vincere,forte perdes. Dices habeo plures gentes:ſed hoc non facit victoriam:quia vt teſtat̄ Marcus Tullius multoties vidim⁹ ingētes copias ſupari parua manu.Pręterea animaduertere ſi habeas deos fauentes. Tamē nō erit honeſta victoria:nec vnq̄ lętaberis.
Mars.deus belli qui ſemp dubius eſt. Impares q̄uis vna pars ſit fortior altera. Exaequat.aequales facit.
Caeca.fortuna q̄ nō poteſt cognoſci,vel q̄ nullum cognoſcit:nā malis non merentibus premiū donat:& bñ merētes relinquit. Fac fauiſſe.ponamus p caſum q̧ viceris & habeas deos fauētes. Ceſſere. Dedere locū.
Et auerſi.fugientes in aliā partē. Frangenda. diminuenda:quia nō habebis lętitiā perfectā. Admittit. facit. Infelix.nūc exul. Lugebis.ecce non poteris gaudere:nā interfecto fratre poſtea lugebis victoriā tuam.
Infauſtas.infelices. Parentes.ſcilicet tuos ne habeant cauſam lugendi. Ne metue.dixerat Polynices: ergo mater vis vt Etheocles nullas habeat poenas malorum ſuorum:reſpondet Iocaſta illum ſatis habiturū ſupplicij:nam malis regibus & praeſertim qui regnant Thebis regnum eſt poena.quod teſtatur Cicero in officijs commemorans ſupplicia Dionyſij Syracuſani & aliorum tyrannorum . hoc ſi non credis cape exemplum aui tui Laij & patris Oedipi:ſi non credis iſtis dicet tibi Cadmus conditor Thebarum qui mutatus eſt in ſerpentem:& eius filij & nepotes. Gerere ſceptra.nullus vnq̄ potuit regnare Thebis qui non paſſus ſit multa mala. Nec quiſq̄.aggrauat rem faciens argumentum a maiori ad minus.maiores habebant regnum iuſte & affecti ſunt malis:quomodo facient qui regnabunt cum ſcelere? Illa. ſcilicet ſceptra. Rupta fide.vt Etheocles. Iſtos. qui regnauerunt Thebis.iam incipit eſſe miſer. Numero.ſcilicet fratrem inter iſtos. Et eſt tanti.tantae aeſtimationis: vt vellem eſſe rex & mori,& dare poenas vt dederunt illi. Turbę. Iocaſta videns filium obſtinatum,reſpondet indignata dicens.Non habeo te pro filio: ſed in numero exulum. Aſcribo.adiungo. Regna.habeas regnum dummodo habeas odium tuorum. Regnare.reſpondet Polynices hoc nō curo mater:qui timent odium non volunt regnare. dictum eſt tyrānice. Regis.ille qui comprimit odia , & illos q habēt ip̄m odio,hic verus eſt rex. Multa.immo melius eſt haberi odio a ſuis q̄ amari:nam multoties propter amorem ſuorum prohibet̄ rex facere multa quae vellet crudeliter in ſuos ſubditos iratos ſibi. Qui vult.is q amari quaerit timid⁹ eſt,nec audet punire ſuos. Languida.timida. Inuiſa. Iocaſta reſpondet q̧ qui timetur a ſuis nō poteſt diu regnare. vt teſtatur Cicero, Malus cuſtos eſt diuturnitatis metus.& ſi dices contrarium, reſpondebo q̧ eſt ſtandum peritis in arte:q regnauerūt ſciunt narrare condi

tiones regni:ſed tu nō regnaſti: vñ ess nō bñ nouiſti :melius diceres de ſtatu exulū quia exulaſti. Diſpone. guberna. Pro regno. Polynices dicit filios, patriā, vxorē, & deos poſſe cōburere dūmodo regnare poſſit.

Quolibet pretio. cōſtitent quāti velit regnū, dū regno eſt bonū pretiū. & ita iſta fabula remanet imperfecta: nō eſt quintus actus nec chori interpoſiti.

DANI. ¶ Dubias martis icerti vices Nitit̃ Iocaſta artificioſe Polynicē ab armis cū fratre cōferēdis deterrere: primo ab ancipiti belli ſpius exitu: ab imutata deorū volūtate: demū ab infelici & nephāda victoria: quā nō de igno to ſed de fratre retulerit. q̃ em̄ gloria eſſe poteſt vbi peior reſtet victoris q̃ victi cōditio? κουκ κωγεσοιφελ ιηνεουτι φερειν. Pœnas equidē. aut Polynicē pl⁹ amat q̃ Etheoclē Iocaſta: aut nouo modo terrorē terrore ppellit: neq; eſt conſentaneū vt q̃ velit filios eſſe concordes, ea ominet̃ alteri malū vt alter ſit ſoſpes. ergo iſtud cōminiſcit̃ vt efferueſcētem iram Polynicis mitiget, nō vt ita velit q̃ narrat de Etheocle. quib⁹ tñ minis a dira regnandi cupidine non abſterret̃. Imperia pretio quolibet conſtant bene.

Tragœdię quę inſcribitur Hippolytus

Argumentum Benedicti Philologi.

BERN. Hippolytū Theſei & Antiopę Amazonū regię vel Hippolytę filiū ſcribūt q̃dā, iter quos Euripides, ob id cęlibem egiſſe vitā: ſtudiumq; venatiōis ardēti deſyderio pſecutū: atq; intractabili animo omne fœmineū genus exhorruiſſe: qm̄ plurimū a Diana diligebat̃: & in eius cuſtodia erat. Cuius pulcherrimi ac pudici adoleſcētis amore Phędra ei⁹ nouerca miſere æſtuās, illū in dies acriorib⁹ ſtimulis cōcitata, in turpē ſuā & monſtruoſam libidinem deflectere nitebat̃: nullū ſuadēs priuigni nouercæq; cōcubit⁹ ineſſe crimen: p̃terea ex abſentia Theſei cōmoditatē fore: q̃ cū Helenā rapuiſſet, vna cū amiciſſimo Pirithoo Lapitharū rege ad inferos pro rapienda Proſerpina deſcenderat. Nam hi cōiurarāt nullā niſi Iouis filiam ducturos eſſe vxorē. Sed Pirithoo aliter ac ſtatuerat euenit: ſiquidem a Cerbero deuorat⁹. Theſeus vero in vinculis detentus: donec Herculis beneficio liberatus eſt. Cuius turpi mulieris libidini, quū obtemperare caſtiſſimus adoleſcens noluiſſet: amore in odiū cōuerſo, redeūti Theſeo ab inferis Hippolytū accuſauit: tanq̃ ipſe eā interpellaſſet. Quāobrē Theſeus furore percitus, filiū interimere cogitauit: quod Hippolyt⁹ cognoſcens conſcenſo curru fugā arripuit. Sed quum Theſeus illum conſequi non poſſet: Aegeum patrem marinū deum orauit: vt ex tribus optatis, hoc poſtremū ſibi concederetur: vt periret Hippolytus. quare immiſit Phocas Aegeus: quibus exterriti equi, currū contemptis habenis, per ſcopulos, perq; inuia ſaxa tanto impetu rapuerunt: vt cōpagib⁹ diſſolutis infelicē iuuenē loris implicitū mēbratim diſcerpſerint. proptereaq; ei Hippolyti nomen inditū eſt: q̃ ab equis laniat⁹ fuerit: nā hippos equū: lyo diſſoluo ſignificat. Ob cuius interitū Phędra phanatico furore concita: ſup Hippolyti cadauer ſcelus ſuum deteſtans, ſeipſam peremit.

Hippolyt⁹ vnde dict⁹.

Fabulæ diuiſio. Diuiditur in quinq; actus. In prima venationis apparatus: atq; mores Hippolyti: & nouercę deſcribunt̃. Secunda falſi criminis in Hippolytū narrationē explicat: ſed prius Hippolyti, animus in Phaedram per nutricē exponitur. In tertio Theſei reditus ab inferis, & mala q̃ ibi paſſus ſit per quatuor annos referuntur: necnon horrendi facinoris immanitate conſternatus Theſeus: Aegeum patrem orat: vt cruenta morte pereat Hippolytus. In quarto Hippolyti interitus per nuntium Theſeo & Phaedrae enarratur. In quinto Phędra ſup Hippolyti corpus ſcelera ſua detegens, in enſem infeliciter incubuit.

Argumentum per. G. Bernardinum Marmitam.

Ite vmbroſas. Hæc tragœdia q̃ inſcribit̃ Hippolytus inter alias ſententijs grauib⁹, verbis excultis ornata erit. Argumentū est eiuſmodi, Hippolyt⁹ Theſei & Hippolytę Amazonis vel Antiopæ: vt iſtic vult poeta filius fuit. qui dū cælibē ducens vitam ſeſe venatu exerceret: & cōſtanti aīo ſperneret mulieres: a Phaedra nouerca abſente patre amatus eſt: cui⁹ turpi deſyderio, cū obtemperare noluiſſet: redeunte patre adulterij ei crimen nouerca obiecit. Quāobrē Theſeus in furorem verſus de filij nece cogitauit. quod metuens Hippolytus conſcenſo curru fugam arripuit. Verū dū Phocę, quę tum forte in litus exierant equorum ac rotarū ſtrepitu perterritæ ſeſe in mare repente p̃cipitaſſent: exterriti equi currū contēptis habenis per ſcopulos ac ſaxa traxere tanto impetu: vt compagibus diſſolutis infelicē iuuenē loris implicitum diſcerpſerint. Vñ Phędra tacta dolore interemit ſe: & Theſeus poſtea pœnitētia ductus multū fleuit.

Actuum diuiſio. Diuiditur argumentum in quinq; actus. In primo deſcribunt̃ mores Hippolyti & Phaedrę. Nam Hippolytus introducit̃ qui caſtus erat & remotus a mulieribus intentus venationi: vnde ſibi parās venationem, diſponit ſocios & canes ad venandum. In ſecundo actu ponitur attentatio ſtupri a Phaedra. In tertio reuerſio Theſei ab inferis cum accuſatione Phędræ. In quarto nuntius de morte Hippolyti. In quinto mors Phędrę: & dolor Theſei. Verſus eſt anapeſticus & Pindaricus. vt vidimus in Hercule ferente, recipit ſpondęū & dactylū: quia ſunt æquales in temporibus.

Argumentum per Danielem Caietanum.

Ite &c. Euripides in Hippolyto inducit Venerē inuidia & odio graui excādeſcētē cōtra Hippolytū quā nolit amare. ο γαρ μ ενωσεωσ παισ αμ αζονοσ τοκοσ λεγει καυσιμ &c. hic aliū ordinē ſecut⁹ ē Anneus Seneca vn⁹ inter latinos & poematis tragici grauitate & eloq̃ntia nequaq̃ cōtēnendus. q̃ cū in alijs Tragœdijs tū maxime in hac vna mirabilē ſe pręſtat: in q̃ figurarum varietate: verborum pondere, ſentētiarum acumine, totā materiā ita excoluit: adornauit: vt nihil ex arte p̃termiſerit qđ ad artificioſam cōpoſitionē pertineat. Quis pudor, quæ audacia, quæ impietas, in filio pudico? in pcaci nouerca? in credulo patre? Age quāto artificio iſtiuſmodi perſonarū affectus expreſſit? q̃ diſſimili varioq; cōtextu hęc oia pſecu-

tus eſt: vt omniũ tragœdorũ cõcilũ in huius opis ſcriptionẽ coactũ fuiſſe videat. Hęc igit fabula cuius titul⁹ Hippolytus in quinq; actus diſptita: primo venatiõis apparatũ p Hippolytũ: mox Phędrę criminis cõfeſſio nẽ ad nutricẽ: & nutricis cõſiliũ: inde innocẽtis Hippolyti calũniosam declarationem ad Theſea patrẽ. poſtea immeritæ mortis nũtiũ. poſtremo Theſei lamẽtatiões amaras ſup filij innocẽtia & miſerãdũ obſcœnę nouercę exitũ cõplectit. Theſeus cõpoſito fœdere cũ Amazonibus iuxta phanum qd vocãt Orcomoſion duxit Hippolytã i delitijs ſpectabili forma: ex qua Hippolytũ habuit filiũ integerrimũ atq; politiſſimi corpis adoleſcentẽ, forma matri nõ degenerẽ. Ex Antiopa eñi ſuſcepit Demophoõtẽ: vt tradit Pĩdarus Theban⁹. Hippolyta autẽ vita functa, Phędrã in vxorẽ ſumpſit infeliciſſimis auſpicijs: q̃ i obſcœnos ac nefarios amores formoſiſſimi Hippolyti collapſa eſt: cuius forma adeo exarſit: adeo ęſtuauit: vt negligẽti ſcel⁹ Hippolyto ſuſpectas adulterij inſidias ſtricti enſis expoſitione obtulerit. diſtractus itaq; inſons adoleſcẽs equis furibũdis creduli parentis pœnas luit. cæterũ Aeſculapij opa & Dianę auxilio reformatus in ſecretus deę ſedib⁹ reconditus eſt: vbi ignobilis vixit Virbius vocitatus. cuſtodiuit Nemus Aegerię Nymphę Aricinæ: qđ eſt iuxta Vetitras. xx. mil. paſſu. diſtans ab vrbe Roma. cautũ poſtea ne equi ſubirent illud Nemus. Phędra laqueo ſe ſuſpendit pœnitentia facti. pater Theſeus in amariſſimos conqueſtus ſolutus eſt. Sed iam declaratiõis ſumatur exordium. Actuum diſtinctio.

Tragœdię interlocutores.

HIPPOLYTVS. PHEDRA. NVTRIX.
CHORVS. THESEVS. NVNTIVS.

Actus Primus.

Anapęſtici ſeu Pindarici.

HIPPOLYTVS ſolus.

ITe vmbroſas cingite
ſyluas:
Summaq; mõtis iuga
Cecropii.
Celeri planta luſtrate
vagi:
Quæ ſaxa ſolo Carpaneto
Subiecta iacent: quæq; Triaſiis
Vallibus amnis: rapida currens
Verberat vnda ſcandite colles
Semper canos niue rhiphęa.
Hac hac alii: qua nemus alta
Texitur alno: qua prata iacent:
Qua roriſera mulcens aura
Zephyrus vernas euocat hęrbas:
Vbi Melanes ſuper ęquales
Labitur agros piger: & ſteriles
Amne maligno radit arenas.

ITe. &c. Hippolytus venandi ſtudio dedit⁹, ob qđ & caſtratis amorem Dianæ placuit, inuitat domeſticos & familiares ſuos in hoc primo actu ad venationem dicens. Ite, cigite. i. circundate canibus & retibus, ſyluas vmbroſas: & ſumma iuga. i. cacumina, montis Cecropij. i. Attici a Cecrope rege denominati. Vos vagi. i. diſcurrentes, luſtrate. i. inueſtigate, planta. i. pede celeri, ſaxa q̃ iacẽt ſubiecta ſolo carpareto quod in Attica eſt: quæq; id ẽ & quæ. ſ. ſaxa, amnis currens vallibus Triaſijs: nam Triaſius campus Straboni iuxta Eleuſina eſt: verberat vnda rapida. Scandite colles ſẽp canos: niue rhiphæa. i. ad nos miſſa flantibus ventis a Riphęis mõtibus. Hac hac ſup. eant aut ſcandant, alij ſcilicet venatores: qua nemus texitur alno arbore paluſtri & quę in aquis diu durat: alta, quia diu nõ cæſa: qua prata iacent id ẽ in plano ſunt: & q̃ Zephyrus. i. Fauonius ventus mulcens ſcilicet aerem, aura rorifera quia in vere p̃cipue flat, euocat. ſ. e terra, herbas vernas: & vbi Melanes flu. Atticę, labitur ſup agros ęquales id eſt planos: & piger radit. i. leuiter attingit arenas ſteriles, amne maligno. i. non ſatis magno vt irriget eas. ASCEN.

¶ Cecropij Athenienſes a Cecrope rege. hos ſtultat ad venãdũ. Summa iuga. Iuga altiores colles: interdũ dicunt trãſtra nauiũ: interdũ quo iungunt boues. Vagi. diſperſi: vel errantes. Luſtrate. circumite. inde dicuntur luſtrationes vrbis. Plãta. pede. Qua. ſ. parte. Carpaneto. locus in agro Attico. Niue Rhiphęa. mõtes ſũt Rhiphęi in Scythia a perpetuo flatu ventorũ dicti: nam Rhiphęo grece dicit qđ apud nos flo. Vir. iij. Ge. Gens effrena virũ Rhiphęo tũdit Euro. aſcẽdite montes in quibus eſt nix ducta p vẽtos Rhiphęos. Hac hac. p aliã partẽ. Aln⁹. arboris ſpẽs. Texit. denſat. Iacẽt. dicunt loca plana iacere: ſicut mõtes ſurgere. Zephyrus. vent⁹ tepid⁹ ſpirãs in vere: q laxat & aperit terrã. latine Fauonius dicitur. Meãder. fluuius de quo ſupra diximus: alius eſt teſte Solino q Cariã diuidit. hic eſt in agro Athenienſi. Et ſterilis alter aũt abundans: & pingues terras habet. Aequales. planitie cãporũ. Piger. quia p planitiẽ labit. Amne maligno. non copioſo, paucis aquis. BERN. Iuga. Iacere. Surgere.

¶ Ite. Hortat Hippolyt⁹ miniſtros & ſocios ad venationẽ. Scribit ãt hoc carmẽ metro pidarico, dimetro, anapæſtico. Venatio primũ fuit inſtituta a Thebanis: mox trãſlata in Phrygas. pp terea fuerũt ioca Laconib⁹ & Athenienſib⁹: q grauiora ſemp ſtudia ſectati ſunt. Ferunt Albanos ad venãdũ canes habere leonib⁹ fortiores horũ canũ pgenitores ex Italia in Aſiã traiecit prim⁹ Hercules. Aucupij inuẽtor fuit Vlyxes: q armatas aues attulit grecię. Eſt itaq; venatio & aucupiũ nõ vſq; quaq; culpabile: modo pro tempore & loco id fiat. DANI. Venatio Aucupiũ.

Vos qua Marathon tramite lęuo
Saltus aperit:qua comitatę
Gregibus paruis nocturna petunt
Pabula fœtę:vos qua tepidis
Subditus austris frigora mollit
Durus Acarnas.alius rupem
Dulcis Hymetti.paruas alius
Calcet Aphidnas.pars illa diu
Vacat immunis:qua curuati
Littora ponti Sunion vrget.
Si quem tangit gloria syluę:
Vocat hunc Phillipis.hic versatur
Metus agricolis vulnere multo
Iam notus aper.at vos laxas
Canibus tacitis mittite habenas:
Teneant acres lora molossos:
Et pugnaces tendant Cressę
Fortia trito vincula collo.
At spartanos(genus est audax
Auidumq; ferę)nodo cautus
Propiore liga.veniet tempus
Cum latratu caua saxa sonent:
Nunc dimissi nare sagaci
Captent auras:lustraq; presso
Quęrant rostro.dum dux dubia est:
Dū signa pedū rosida tellus impressa tenet:
Alius raras ceruice graui portare plagas:
Alius teretes properet laqueos.picta rubenti
Linea pinna vano claudat terrore feras.
Tibi libretur missile telum.tu graue dextra
Lęuaq; simul robur lato dirige ferro:
Tu pręcipites clamore feras subsessor ages.
Tu iam victor curuo solues viscera cultro.

ASCEN. ¶ Vos qua Marathon &c. Prosequitur expeditionē venatoriam distribuens ministris aliis alia munia ac dicēs. Vos scilicet alij ite: quod verbum in principio ponitur: sup. ea parte q̄ Marathon vrbs & loc⁹ in Attica insignis victoria Miltiadis, aperit saltus .i. loca syluosa feris apta, tramite lęuo.i.ad sinistram ducente: qua sup. parte, fœtę.i.pecudes: comitatę paruis gregibus.s.agnorum, petunt pabula nocturna quę in stabulis sunt. Vos sup. alij ite: qua acarnas seu acarnan mōs Atticę, dura quia saxosus, mollit frigora.s. ad meridiem positis: quia subditus austris tepidis. Alius calcet.i.pedibus terat, rupē Hymetti montis Attici, dulcis propter copiam mellis boni: alius calcet Aphidnas locum insignē Atticę, paruas scilicet mole sed non fama: illa pars scilicet Atticę vacat diu immunis scilicet a venatiōe nostra: qua Sunion promōtorium Atticę. vrget littora ponti curuati id ē maris sinuati: quia procumbit in mare. Si gloria syluę.i. venationis ferarum in syluis, tangit.i.afficit, quem id est aliquem: Philipis sylua illa Attica, vocat hunc: quia aper met⁹ id est qui est met⁹ agricolis, notus iā multo vulnere id est qd multis fecit, versatur hic.i. apud Phillipida. nolim dicere Philippi campi Thessalię: vt Bern. quia neq; metrum, neq; congruitas: neq; sententia patitur: nō metrum quia sic vocant legendum foret: quod fieri non potest: ideoq; non erit cōgrua Philippi vocat: nec sententia coheret vt in Thessaliā comites venatū mittat. Pro hac diligēti venatorij muneris distributiōe in diuersos famulos duo notanda sunt, alterū lōge plures in hac scena exigi personas q̄ quę loquant: dum enim munia diuidens dicit tu fac hoc, tu illud &c. opus est vt pręsentes sint: & fere ita instructi vt mun⁹ quod iniungitur exigit. Alterū ī vnicuiq; fere mortalium singulare aliquod studium esse ab natura inditum ac situm, cui pręcipue indulgeat: & in cuius assecutiōe pręcipuā in hac mortali vita reponat felicitatem: vt Hippolyto studium venandi ob quod & regales strepitus & veneris illecebras negligit: quod ne pter decorū naturę fictum putes: audi Horatium car.i. Ode prima: manet sub Ioue frigido Venator tenerę coniugis immemor. Seu visa est catulis certa fidelibus Seu rupit teretes marsus ap plagas &c. Hinc Hippo. dianam vt summum numen statim inuocabit. At voa scilicet alij, mittite canibus tacitis.i. qui tacendo venantur cum minores latratu excitent feram, habenas id est copulas laxas: vt in visam feram statim irruant. Lora.i. vincula longa, teneant molossoa canes epiroticos, acres scilicet in venādo, & Cressę scilicet canes fœmelę: dicitur enī hic cres & hęc cressa, Cretensis, pugnaces contra feras & ductores, tēdant.i. extendant, collo tuto scilicet a copula aspera quia e pilo facta, vincula fortia: at id est sed tu quisquis es cautus, liga nodo propiore id est minus laxo: spartanos scilicet canes: quia genus scilicet spartanum est audax & auidum ferę: ideoq; debet propius teneri: ne emissum pręproperе aut prędam abigat aut laniet. Veniet tēpus cum saxa caua.i. pluuijs cauatę rupes: sonēt. sonare debeant latratu scilicet canum: nunc supple canes dimissi scilicet copulis (aut demissi id est in terram decliues missi: sed quia dicit captent auras dicā dimissi) captēt auras.i. inuestigent feras captando auras, nare sagaci .i. odorisequa: & quęrāt lustra.i. latibula ferarum, rostro.i. prima parte rictus, presso.i. occluso, dum.i.

donec lux eſt dubia id eſt in diluculo (ſequentes verſus Senarij ſunt) dum tellus id eſt terra, roſida id eſt rore perfuſa tenet ſigna pedum ſcilicet ferinorum impreſſa. Alius ſcilicet viliorum miniſtrorum properet portare ceruice graui id eſt grauata, plagas.i.retium funes, raras: quia pro magnia fetis: alius properet portare laqueos teretes.i.pedicas: linea.i.chorda oblõga picta pinna.i.penna aut pluma rubenti, claudat id eſt coerceat & erumpere vetet, feras terrore vano: cum pennæ nihil nocere poſſunt. Telum miſſile id eſt iaculum, libretur id eſt rotetur & apte diſponatur ad emittendum, tibi id eſt a te: monſtrat hoc dicens vnum quempiam: tu qui fortior es, dirige ſcilicet in feram, dextra & læua id eſt vtraq; manu ſimul, robur, venabulum graue ferro lato: vt æneidos quarto. Lato venabula ferro. Tu ſubſeſſor id eſt in inſidijs latens, ages id eſt impelles clamore feras præcipites: tu victor id eſt voti compos & comprehenſor feræ ſolues.i. aperies, tam, viſcera ſcilicet feræ, cultro curuo.

¶ Marathon. Fuit ciuitas Atticæ diſtãs ab Athenis paſſus circiter decẽ millia: vbi pflagatus fuit exercit⁹ Darij Perſarũ regis cũ centum milibus peditum & .x. milibus equitum ab Athenienſib⁹ ſolũ .x. milibus armatis ductu Miltiadis: vt late deſcribit Herodotus lib. vij. Saltus. loca vbi ſunt prata & arbores. Lęuo. ad manũ ſiniſtrã. Comitatę. feræ cũ ſuis partus fœtibus. Acarnã durus. alij vadãt ad locum vbi mons Acarnã lapidoſus: q eſt in agro Attico. Acarnania vero pars eſt Epiri teſte Plinio lib. iiij. Quã Achelous fluui⁹ ab Aetolia diuidit. Auſtris. vẽtis meridianis. auſter vẽtus tepidus: & notus dicit. Hymetti dulcis: ppter mella. mõs eſt teſte Pli. lib. iiij. in Attica regione: qui teſte Solino omniũ gręcorũ montiũ obtinet pricipatũ: & florib⁹ ſemper veſtitus. Oui. vij. metamor. Vertice de ſummo ſemper florentis Hymetti. & Iuuenalis de Socrate ſene loquens. Dulciq; ſenex vicin⁹ Hymetto. ex eodẽ monte marmorũ cruſtę & trabes marmoreæ cauabant: vt inquit Horatius in Odis. Nõ ebur neq; aureũ mea renidet in domo lacunar: nõ trabes Hymettię pmũt colũnas: vltima reciſas Aphrica. Calcet. pedib⁹. Apidanas. declinat Apidanę apidanarũ: in agro Attico: vbi Theſeus depoſuit Helenã raptã: vt Iſocrates dicit. Apidanus vero fluuius eſt vnus ex quinq; principalib⁹ Theſſaliæ: vt refert Herodotus li. vij. Et tarde fluere dicit quouſq; illi cõmiſcetur Enipheus: dicẽte Lucano lib. j. It gurgite rapto. Apidan⁹ nunq̃ celer niſi mixtus Enipheo. Suniõ. græce. Suniũ pmontoriũ eſt terræ Atticæ & villa nobilis q eiuſdẽ Sunij noĩe appellat. hęc inſula deſerta & alpa eſt lõgitudinis ſpatiũ ſeptẽ miliũ, prũpens in mari. ideo debet habere multas feras. nã diu eſt q nullus huc acceſſit. Vacat. ceſſat. Immunis. q nihil dedit nobis. Vrget. inſtat ad aquas. Curuati. quia imminet mari. Si quem. ſi aliquis eſt qui gloriari velit in venatione veniat in agros Philippos: vbi vnus magnus erat aper. Philippi cãpi ſunt in Theſſalia vbi Cæſar profligauit Pompeiũ: & iterũ Brutus & Caſſius ſuperati. Syluæ venationis. Philippis. nomen loci. Metus. appoſitio eſt. Tacitas. aliqui canes erant q taciti appellebantur & copula tenebant, vñ dicit. Mitte habenas. i. funes. Lora. retinacula: vt funes & corrigię. Moloſſos acres. fortes canes ad pſequẽdũ apros. Moloſſa regio eſt Europę: q̃ poſtea Epirus dicta fuit: vbi bonos canes naſci cũ a multis refertur, tũ ab Horatio in Oepodo: Nã qualis aut moloſſus: aut fuluus Lacon Amica vis paſtoribus: agã per altas aure ſublata niues. & Virgi. iij. Georgi. Nec tibi cura canũ fuerit poſtrema: ſed vna Velocis Spartæ catulos: acrẽq; moloſſum Paſce ſero pingui. In canibus ſpartanis ſeu laconicis velocitas laudat: in moloſſis fortitudo. Creſſæ. canes de Creta fœminini generis. Intẽta. dũ trahunt. Trito, collo. vbi eſt copula q̃ tenet collũ. Propiore. viciniore: vt habeas manum prope collum. Veniet. quando erunt excitatæ feræ iſti dimittent. Nũc demiſſi. canes inclinati capite ad odorẽ: qui Sagaces dicunt. Captent auras. odorando & ſequendo veſtigia ferarum odore. Luſtra. cubilia ferarum. Preſſo roſtro. ore inclinato ad terram. Lux dubia. crepuſculi recedente nocte: nam exeũt mane anteq̃ fit lux vt recentia veſtigia ferarum ſectent. Roſcida. humida: cum cadat ros mane. Alius. verſus hic eſt trimeter anapęſticus: cõſtat ſex pedibus. Raras plagas. retia rara. Teretes laqueos. quia de funib⁹ fiunt rotundis. Picta. ornata. Pina rubenti. aliquo ornamento facto vt ferę timeant. Linea. funis. Claudat vano. vbi non opus eſt vt timeant illa ſed potius laqueos & venatores. Tibi libretur. vertit ſe ad alium. Læua dextra. vtraq; manu: nam ita tenetur venabulum. Subſeſſor. inſidiator. Subſidere eſt remanere. aliquando ſtare in inſidijs: vnde ſubſeſſores dicuntur. Præcipites. fugientes & perturbatas. Ages. inſequeris. Viſcera. ſolent captis feris extrahere illis viſcera.

BERN. Marathon. Legendũ feræ. Hymettus. Aphidnas legat. Sunium. Nil de Philippis hoc loco. Moloſſi. Spartani. Subſeſſor.

¶ Marathon. Campus Marathonius & vrbs ſic dicta a Maratho milite Caſtoris & Pollucis qui p redimenda Helena Atticam obſedere: vt tradit Plutarchus in Theſeo. Aphidnas. lege Aphidnas non Apidanas. locus i Attica vbi Helenã occultauit Theſeus. ſed fratrib⁹ Tyndaridis illã indicauit Academ⁹: cui viuo honores ſunt habiti a Tyndaridis: a quo Academia Athenienſis dicta eſt: licet Dicearchus velit ab Ecedemo torq̃ ri immutatis literis: qui meruit ſub Tyndaridis. Aphidnæ celebrant morte Alici manu Theſei: vt ex hoc epigrammate colligitur. Hunc in Aphidnea tractantem pręlia terra Auricomæ Theſeus Helenæ ſuccenſus amore Strauit atrox: miſerumq; idigna morte peremit. At Spartanos. probatiſſimi canes ſunt Moloſſici & Spartani: pręſtant moloſſici robore: at Spartani & Cretenſes & ſagaces ac præſentanei ſunt nec velocitate degeneres. Rubẽti pinna. venatores ſuſpendunt in funibus pennas & tintinabula ad excutiendas & perterrendas feras. poeta Mantuanus in cultu animalium ita canit. Hos nõ immiſſis canibus non caſſib⁹ vllis Puniceæ agitant pauidos formidine pennæ. Plagæ ſunt in retibus quibus capita implicãtur. Cicero in tertio officiorum. Sunt ne igitur inſidiæ tendere plagas?

DANI. Aphidnæ. Academia. Moloſſi. Plagæ. ASCEN.

Ades en comiti diua virago: cuius regno
Par terrarum ſecreta vacat: cuius certis
Petitur telis fera: gelidum potat Araxẽ quę:
Et quę ſtanti ludit in Hiſtro. tua getulos

¶ Ades. Diſpoſitis aũt miniſterijs, inuocat Dianã deã venatiõis dicens, O virago. i. virilis diua. i. dea Diana, q̃ venando virile mun⁹ obis, ades. i. adſis en comiti. ſ. mihi q te vt minor comitabor: cuius regno. i. vt regnum habeas, quia eadẽ putat Proſerpina: & dimidiũ tpis apud inferos, dimidiũ apud ſupos agere: pars ſecreta terrarum vacat id eſt dedita eſt, & inſeruit & ab omni munere aliẽto vacua eſt: aut potius de ſyluis loquitur

Dextra leones:tua Cretęas ſequitur ceruas.
Nunc veloces figis damas leuiore manu.
Tibi dant variæ pectora Tigres:tibi villoſi
Terga biſontes:latiſq; feri cornibus vri.
Quicquid ſolis paſcit̄ aruis:ſiue illud inops
Nouit Garamas:ſiue illud Arabs diuite ſylua:
Siue ferocis iuga Pyrenes:ſiue Hyrcani
Celant ſalt⁹:vacuiſq; vagus Sarmata campis.
Arcus metuit Diana tuos.tua ſi gratus
Numina cultor tulit in ſaltus:retia vinctas
Tenuere feras:nulli laqueū rupere pedes:
Fertur plauſtro p̄da tremēti:tū roſtra canes
Sāguie multo rubicūda gerūt:repetitq; caſas
Ruſtica longo turba triumpho.en diua faue:
Signum arguti miſere canes:vocor in ſyluas.
Hac hac pergā:qua via longū compēſat iter.

deſertis:q̄ ſolus Dianę regno vacāt:quia dū taxat venationi aptæ ſunt. Cui⁹ telis certis.i. ineuitabilib⁹,fera petit̄.i.figit̄:q̄.ſ.fera:potat araxem flu. Armenię gelidū reſolutus niuib⁹ auctū,& q̄ ludit in hiſtro ſtanti.ſ.concreto gelu. Tua dextra ſeq̄t̄ leōes getulos.i. libycos: q̄ iubati & feroces ſunt: tua dextra ſequit̄ ceruas cretęas:q̄ in Creta plurimæ ſūt. Tu figis ſ.ſagittis,nūc.i.interdū, damas veloces,manu leuiore.i.minus impulſa: quia imbelle eſt animal. Tigres beſtię feroces & pnices, varię id eſt maculoſę,dāt tibi pectora.i.reſiſtēdo figunt̄: Biſontes genus boū ſylueſtriū in Alemannia olim frequēs, villoſi.i.multi & denſi pili,dant.ſ.fugientes , terga tibi:& vri.i. boues ſylueſtres ,feri.i.feroces,cornibus latis.i. habentes cornua lata, ſupple dant tibi terga. Quicq̄d paſcit̄ aruis ſolis.i.deſertis,ſiue Garamas inops.i.habitans in parte Aphricę deſerta,nouit illud.ſ.animal:ſiue arabs nouit illud ſylua diuite.i.felice:ſiue iuga.i. ſummitates Pyrenes montis Hiſpanias & Gallias dirimētis,ferocis,ppter feras q̄ in Pyrenen Herculis amicā ſeuierint:ſiue ſaltus Hircani celāt illud:& nō ſolū ferę , ſed & hoies:quia O Diana,Sarmata popul⁹ Scythię q̄ & Sauromata dicit̄, vagus cāpis vacuis.ſ.domib⁹: q̄a in plauſtris habitāt:metuit arc⁹ tuos. Si cultor.i.venator nois tui,gratus.i.memor beneficij tulit numia tua.i.nutū & beniuolētiā aut potentiā diuinā,in ſaltus.ſ.ferarū,retia ſup.eius tenuere (nedū tenuerint: ppter certitudinē eīn de futuro p p̄terito loquit̄) feras vinctas.i.irretitas:nulli pedes neq; autū neq; ferarū,ruperunt laqueū.i.pedicas a tali tēlas: prę da.ſ.capta a tui cultore, fert̄.ſ.in domū venatoris plauſtro tremēti.ſ.ob pōdus:tū.i.inſup aut tūc, canes gerūt roſtra.i.rictus:rubicūda multo ſanguie.i.ferarū:& turba ruſtica venationi intēta,repetit caſas lōgo triūpho.i. in longā ſeriē rediēs in morē triūphātis ob p̄dā captā. O diua faue.ſ.mihi:en, quia ecce,canes arguti.i.ſonori aut ſubtiles idagatores,miſere.i.miſerūt ſignū.ſ.p̄dę inuētę:ego vocor in ſyluas:pgā hac hac.i.pcipue hac q̄ via cōpenſat.i. abbreuiat & æquipollere facit iter longū licet breue fecerit. vñ cōpendiū dicit̄ abbreuiatio rei. Sane poeta graphice oſtendit, vnicuiq; id videri optimum cui maxime deditus eſt: vt venatori prædam captam.

BERN. ❡ Ades. Iam facit votum ad Dianam vt ſit ſibi propitia. Virago. Diana venatrix. Comiti.ſcilicet mihi q̄ ſequor ſtudium tuum. Vacat.ſeruit. Pars ſecreta.loca deſerta in quibus habitant feræ. Certis.nō fallentibus. Quæ potat Araxem. volens dicere omnes feras mundi: venit ad aliquas partes ſpeciales.

Araxes. Araxes fluuius eſt Armeniæ:dicente Lucano ſeptimo libro: Armeniumq; bibit Romanus Araxem. Super hūc Alexander magnus pontem fecit:quem fluminis incrementa non multo poſt ruperunt. Auguſtus vero firmiori ponte eum ligauit. vnde dicit Virgilius. Et pontem indignatus Araxes. Hiſtro.fluuio qui Danubius dicitur. Stanti.congelato vt ſuper eum ludant feræ.per hæc loca intelligit partes ſeptentrionales. Getulos leones.Getulia regio eſt in Aphrica:quę ab oriente montuoſa eſt & elephātos gignit & leones. vt Martialis: Traducta eſt getulis nec cepit arena nocentes. Cretæas.quæ ſunt in Creta.quæ inſula eſt vbi multi ſunt cerui ibiq; naſcitur dictamus:quo vulnerati ſanantur. Nunc.interdum. Figis.vulneras. Damas.quod genus eſt capræ ſylueſtris:& poteſt tam maſculini eſſe q̄ fœminini.

Dama. Virgili. Cum canibus timidi venient ad pocula Damæ. Et Horatius & ſuperiecto pauidæ natarunt æquore Damæ. Leuiore manu.quia debiles vulnerātur leui ictu. Varię tigres.quia habent pellem maculoſam.

Tigris. tigris eſt animal truculentum & velociſſimum ita vt ſagittā Hircanica lingua id nomen indicet. vt Plinius lib. viij. Eodem nomine ex eadem cauſa fluuius Tigris dicitur:qui ex monte Periades Armenię profluit. Dant.offerunt. Pectora.quia non fugiunt. Tibi.ſupple iterum dant.

Biſontes. Biſontes.ſunt animalia tanq̄ boues ſylueſtres quæ naſcuntur in Germania ad partes ſeptentrionales fortes ferę.non ſunt bubali vt vulgo dicunt bufalas:ſed aliæ beſtiæ. Villoſi.piloſi. Terga.quia fugiunt nec expectant vt tigris. Quicquid.quicquid eſt in omnibus locis vel in oriēte, vel in occidēte. Solis:orientis vbi oritur ſol.

Garamas. Garamas inops.quia eſt in locis arenoſis:nam Garamantes populi ſunt Libyę Pſillis cōtermini:ſed i auſtri plagā magis couerſi. Hi teſte Herodoto li.iiij.hiſt.oēm hois aſpectū & loq̄lā fugiūt:ſūtq; imbelles & inermes: vñ ibi dicit inops Garamas nō priuata matrimonia noſcūt:ſed abuti oibus in venere licet. Sūt etiā eodē Herodoto teſte alij Garamātes in extrema verſus Auſtrū Libyæ diſpoſiti: magnua vt ait populus & fortis:quib⁹ verſus mare ppinquior eſt via vſq; ad Lotophagos itinere dierū triginta. de quib⁹ forte intellexit Virgilius in Damone. Extremi Garamantes & Lucanus libro quarto. Non ſuper arentem Meroen cancriq; ſub axe. Qua garamantes arant.

Arabia. Siue illud Arabs. Arabia regio eſt in Aſia diſterminans Iudęam ab Aegypto:ſic quoq; cognominata, vt aliqui volunt, ab Arabo Babyonis & Apollinis filio. at vero Solin⁹ Arabiā.i.ſacrā interpraetati dixit.

Arabia multiplex. Hācapud Ptolemaeū in Geographia triplicē eſſe conperio. Felicē.ſ.q̄ ea eſſe videt̄,quā Pli.li. vij. naturalis hiſto. planā eſſe dixit iter Tigri & Euphratē. Aliā vero

dixit Ptolemęua petreā:aliā deſertā.ab Arabia arabs & arabus gentilia noia deducunt: vt Virgi.li.vij.æneī. Siue Getis inferre manu lachrymabile bellū Hyrcaniſue Arabiſue parēt.qđ ē ab eo qđ ē arab⁹:nā & ab eo qđ eſt araba,& ab hoc arabe,facit arabus. Diuite ſylus.quia ibi multa genera aromatum naſcunt. Iuga Pyrenes.mons eſt in Hiſpania:ſic a crebris ignū fulminib⁹ cognominat⁹. Hyrcani.Hyrcania verſus orientē cōtermina ſcythiæ. Vagus Sarmata.inſtabilis.Sauromatę teſte Hero.li.iiij.ex ꝓfundo paludis meotidos nulla domicilia habentes:ſed in plauſtris viuentes.ideo dicit vacuos campos quia nō habēt domos.oēs ferę iſtorū locorū metuūt tuos arcus:peto a te igit auxiliū Diana:nā qui habet fauorem tuū reuertit a venatione plauſtris plenis & onuſtis feria. Nulli pedes.ſ.ferarum. Tremēti.propter magnū pondus. Arguti.ſonautca.

Compenſat.abbreuiat.vnde viā compendioſam appellamus breuem.

¶ Araxem gelidum. Araxes eodē monte quo Euphrates orit: ſex milibus paſſuum defert in mare Caſpiū. DANI. iuxta Araxem ſunt Artaxata. Hiſtro ſtanti.hiſter idē Danubius fluuius tacite velox & profundus:admittit quadraginta flumina & ſeptem oſtija in pontū labit oim maximus in Europa fluuiorū. Villoſi Biſontes.in Biſontes. germania Biſontes villoſi deformes & feri naſcunt.Domitianus delectabat venatiōe horū aialiū.illis ꝓximi ſūt Bubali ex Hercinia ſylua admirabiles.vt Ariſt.& Pli.tradūt.Martialis in ſpeculis. Illi ceſſit atrox bubal⁹ atq; Biſon &c. Pyrene mons Hyſpanię dictus ab igni q paſtoribus exciderat.τὸ πυρ,ignia:qui totū mōtē cōflagrauit.diuidūt añt gallias ab Hiſpanija.mōtes Pyrenei habēt varias arbores q̄ parte ſpectāt Hiſpaniaa:q̄ vero Galliaa nudi ſunt:vt ſcribit Strabo. Hercules petēs Gerionem attigit Bebrycē:cui ſūt cōfinea Pyrenei Pyrene. erat Bebryci regia filia Pyrene noie:quā vt vidit perijt:& cū paraſſet vim Hercules illa aufugit in auia nemora:vbi miſella dies & noctes deflebat ſtuprum.lachrymantē inuadētes feræ laniarūt.venit Hercules & videns lacerā dedit voces horrēdaa & querulas: repoſuitq; oſſa & laceros artus puellæ in vrna:quā in mōtis cacumie ſepeliuit:inde nomē mōti.Defletū retinent mōtes ꝑ ſęcula nomē.

Trimetri Iambici.

PHAEDRA. NVTRIX.

O Magna vaſti Creta dominatrix freti:
Cuius ꝑ omne littus innumere rates
Tenuere pontū:quicqd Aſſyria tenus
Tellure Nereus peruium roſtris ſecat:
Cur me in penates obſidem inuiſos datam
Hoſtiq; nuptam degere ætatē in malis
Lachrymiſq; cogis? profugus en cōiūx abeſt:
Pręſtatq; nuptę quā ſolet Theſeus fidem.

O Magna &c.Conquerit Phędra de abſētia Theſei mariti ſui: ex ea vt ſolēt impudicę,licentiā captās nouorū amorū,etiā qđ peius eſt ꝑ inceſtū.dicit itaq; o Creta dominatrix.i.imperium tenens,freti.i.maris, vaſti.i.valde lati: cuius innumerę rates.i.naues,tenuere pontū i.mare,ꝑ omne littus.i.ꝑ omnē orā poſſederunt:quicqd.ſ.ponti, Nereus.i.de⁹ maris & nauigantiū,ſecat.i.ſulcat,peruiū.i.ꝑtrāſibile,roſtris.ſ.nauiū,tenus tellure aſſyria.i.vſq; ad terrā Aſſyriā:cur cogis me datam obſidē non dicit coniugē:in penates inuiſos.i.domum odioſam quia eius q Androgeon interfecit,& nuptā hoſti.ſ.Theſeo me aſpnātī: cogis dicit,degere.i.ꝑagere ętatem in lachrymis malis.i.ꝑnicioſis? en cōiunx.ſ.Theſeus abeſt ꝓfug⁹.i.ita a meo vt ab hoſtis cōſpectu ꝓlapſ⁹:& pręſtat nuptę.ſ.mihi,fidē.i.fidelitatē quā ſolet:hoc ē nullā:qa Ariadnē ſororē pri⁹ decepat vt recitat Bern.& Hippolytā aut Antiopē iteremerat. ASCEN. BERN.

O Magna.Hęc eſt altera ꝑs hui⁹ primi actus: in qua deſcribunt amores Phędrę amantis Hippolytū. Fuit filia Minois regis Cretenſis:& nupſit Theſeo regi Athenarū.lamētatur ꝙ illi iūcta fuerit q reliquit eā & iuit ad rapiendū Proſerpinā ad inferos.ſed aliud maius me torquet inqt,amor Hippolyti:puto eſſe fatatum de domo nr̄a vt infelix habeat amor:mater amauit taurū:at ego Hippolytum inexorabilē.dicit o Creta q̄ genuiſti me quare poſuiſti me in tātis tormētis? Creta dominatrix.de hac Ariſto.li. Politico.ij.ſic ait.Videt hęc inſula ad principatū gręcię eſſe nata ac præclare ſita:cuncto nāq; imminet mari: cū fere Creta. gręci oēs circū mare ſint poſiti.Abeſt eñ hinc modicū a Pelopōneſo:illic vero ab aſia circa Triopiū,& Rhodum.Quare imperiū maris obtinuit Minos,ac inſularū:alias ſubegit:alias vero dudū incultas habitare fecit. Tandē Siciliā aggreſſus circa Camerinē defunctus ē.Et a Creta cretęus cū æ diphthongo in penultima deriuat.Virgi.li.æneī.iij.Tertia lux claſſes Cretæis ſiſtet in oris. Nereus.mare: ſed proprie eſt deus maris. Tel- Minois mors. lure Aſſyria.vſq; ad terrā Aſſyrię dominat. Secat.nauigat. Roſtris.nauib⁹:ponit partē pro toto. Obſidē.eſt q pro pignore pacis dat:ſed ipa Phędra nō erat obſes. Inuiſos.in domū inimicā cretēſib⁹ ꝓpter mortē Adrogei filij Minois:quē Athenięſes interfecerūt. Hoſti.Theſeo. Degere.traducere vitā miſerā. Quā Obſes. ſolet fidē.ſ.ꝑſtare:quia ſemꝑ ꝑfidus fuit.Scim⁹ ꝙ ipm Theſeū Aegei Athenarū regis filiū i Cretā miſſū deuorādū a Minotauro Ariadne amauit ꝑdite.Et cū iuuante Dędalo eius contubernio frueret:ſuſcepta fide ꝙ Theſei in ab illo reciperet in cōiugē:& vna Phędrā ſororē pro Hippolyto filio trāſportaret:ſuo cōſilio ducto filo in La- Creta faci- byrinthū intrauit:vbi mactato Minotauro noctu clā Ariadne & Phædra naui impoſitis aufugit. Ariadnen nus. deinde a ſe corruptā aſportata Phędra dormiētem reliquit in Chio inſula maris Aegæi.vt Oui.lib.viij.metamor.placuit.vel i Naxo eiuſdē maris iſula: vt ſcripſit Seneca in Oedipo.experrecta tādē Ariadne cū ſe cognoſceret derelictam,vlulatu maximo litora cūcta replebat:ſed cū Bacchus ſecus inſulā nauigaret: viſam iuuenculā recepit:& vxorē ſibi cōiūxit: dicēte Seneca in Oedipo.Naxos Aegęo redimita pōto Tradidit thalamis virginē relictā Meliore penſans damna marito.

¶ O magna.Nō temere poeta a venatico apparatu Tragœdiam hanc exorſus eſt:in qua deſcripturus amo- DANI. res Phædræ in Hippolytum,ſtatim inſanientem illam furijs cupidinis inducit.ſiquidē venatio lenociniū habet & doloſa voluptate venatores & feras ipedit: illaqat.An nō decepit Ganimedē venatio?nō caput Athalātæ donauit apri Meleager?qd mutauit in ceruū Acteona niſi cōſpecta in fonte nuda Diana?nōne Adoniū dētibus apri extinctum deflet Venus habens ſemꝑ cū robuſto venatore cōmerciū?nunqd Didonem cognouit Venationis illecebrę.

Aeneas in ſpelũca poſt venationẽ:his & ſexcẽtis exẽplis cõſtaret venaticã exercitationẽ magnũ alere libidis fomitẽ. oſtẽtas dicet qs.lege bonos libros:& me abſoluito. Sed Phędra iã adeſt ſuos nutrici declarãs amores Metro iãbico,anapęſtico,hexametro.nutrix cõtra lachrymantẽ cõſolat̃:& eſt ſecũdus actus & carmen ſecundũ. Creta domiatrix. Vlyxes reuerſus ad Ithacã alloquẽs Penelopen apđ Hom.icipit ab inumeris populis: & a nonaginta vrbib⁹ Cretam commẽdare.in quo poeta Mantuanus diuerſus fuit ab Homero: κρητη τισ γαι εσι μεσω εμιοινοπι ποντω. καλη και πιειρα περιρρυτοσ : εμ δ' ανθρωποι πολλοι απειρεσιοι και εννηκοντα πολησ. αλλη δ' αλλων γλωσσα μεμιγμενη &c. vbi numerat poetarũ princeps & ductor Homerus: cui⁹ ex ore pfuſo omnis poſteritas latices in carmina duxit,populos diuerſos & lingua & moribus.pariter reges qui in ea olim regnauerũt vſq; ad Idomeneam.Merito dominatrix:quia pręſtat rerum copia & nobili ſitu. Illam nunc tenent Veneti Marcicolę.

ASCEN. ¶ Fortis. Ipſe Theſeus q ſe iactat fortẽ in re molli, vadit per altas tenebras lacus inuij retro.i.redire cupiẽtib⁹, hoc eſt auerni, aut ſtygij, miles.ſ.ſtipendiarius, qđ non eſt viri magnanimi, pci audacis.ſ. Pirithoi:q vxorẽ dijs procat̃: vſ Charõ ęnei. vj. Hi dominã dis thalamo deducer̃ adorti. vt abſtrahat ſupple Proſerpinã aut amicã reuulſam ſolio regis inferni.ſ. Plutonis: ipſe vadit ſocius furoris. Timor, qa periculoſũ eſt, & pudor qa turpe, haud tenuit illũ.pater Hippolyti qui ſe tã caſtũ ſimulat:cũ tñ fere patrẽ ſequat̃ proles: quęrit(nõ tñ ſibi ſed id oratore tacet) i Acheronte imo.i.fluuio illo inferno, ſtupra & thoros illicitos: ſed licet iſte grauis: ali⁹ dolor maior incubat.i.incũbit & inſidet miſerę.ſ.mihi quia quies nocturna, & ſopor altus nõ ſoluere.i. liberauerunt me curis: malũ.ſ.amorũ, alitur & creſcit: & ardet int⁹ eoq; magis quo magis tegit̃, tale ſup. qualis vapor.i.ignita exhalatio, exundat.i. vndatim emittit̃, antro id ẽ cratere Aetnęo.i.aetnae montis Siciliae: telae Palladis.i. quas arte Palladis texere cœperã vacãt.i.otioſa manẽt: & penſa.i.lanę labunt̃ inter ipſas manus dũ nere parabat: nõ libet.i. i.nõ delectat, colere tẽpla donis votiuis, pro reditu mariti vt bonas matronas decet: & nõ ſupple libet ſup. me, mixtam choris atthidũ id eſt matronarum atticarum, inter aras ſcilicet Cereris Eleuſinę, iactare faces conſcias.i. admiſſas vt interſint & ita cõſciae, ſacris tacitis.i. arcanis, qualia erant eleuſina: quę penitus nefas erat reuelare. Nec ſupple libet adire ſupple cum caſtis precibus & ritu pio ad deam ſcilicet Palladem aut Mineruam iudicatam ſcilicet oraculo & ſuffragio Athenienſiũ pręſidem terrae: quia oleam produxit: donũ melius q̃ ſit equus belliger mortalibus. Iuuat ſupple me econtrario, conſequi curſu feras excitatas ſcilicet a canibus Hippolyti: & iaculari manu molli quia muliebri, geſſa id eſt tela gallicana, rigida.i.dura & aſpa. O anime(qa amoris cauſa erat) quo tendis? qđ furens amas ſaltus ſcilicet ferarũ? Ego agnoſco fatale malum.i. illicitos amores, matris miſerae ſcilicet Paſiphaes: quę taurũ deperijt quã fabulã omnẽ Seruius explicat ad principium aenei. vj. Amor noſter.i. matris & meus, nouit peccare in ſyluis: i quas mater Taurum, ego Hippolytũ ſequor. o genitrix miſeret me tui: quia tu correpta infando malo ſcilicet turpiſſimi amoris,(Volunt tamẽ hũc Taurum nomine, ſcribam Minois fuiſſe) amaſti audax: quia contra pręſcriptum naturae: aut legem matrimonij. ducem ſaeuum ſcilicet taurum, pecoris efferi.i. toruoꝶ tauroꝶ: forte q ſcribae in miſeros fere ſaeuiunt. Il-

Fortis per altas inuii retro lacus
Vadit tenebras:miles audacis proci.
Solio vt reuulſam regis inferni abſtrahat
Pergit furoris ſocius.haud illũ timor:
Pudorq; tenuit:ſtupra & illicitos thoros
Acheronte in imo quærit Hippolyti pater.
Sed maior alius incubat mœſtę dolor.
Non me quies nocturna:non altus ſopor
Soluere curis.alitur:& creſcit malum:
Et ardet intus:qualis ætnęo vapor
Exundat antro.Palladis telæ vacant:
Et inter ipſas pẽſa labuntur manus.
Non colere donis templa votiuis libet:
Non inter aras Atthidum mixtam choris
Iactare tacitis conſcias ſacris faces.
Nec adire caſtis precibus:aut ritu pio
Ad iudicatam pręſidem terrę deam.
Iuuat excitatas conſequi curſu feras:
Et rigida molli Geſſa iaculari manu.
Quo tendis anime?quid furens ſaltus amas?
Fatale miſerę matris agnoſco malum.
Peccare noſter nouit in ſyluis amor.
Genitrix tui me miſeret:infando malo
Correpta pecoris efferi ſęuum ducem
Audax amaſti:toruus impatiens iugi
Adulter ille:ductor indomiti gregis:
Sed amabat aliquid.quis meas miſerę deus
Aut quis iuuare Dædalus flammas queat?
Non ſi ille remeet arte Mopſopia potens:
Qui noſtra cęca monſtra concluſit domo:
Promittat vllam caſibus noſtris opem.

Stirpem peroſa Solis inuiſi Venus:
Per nos catenas vindicat Martis ſui:
Suaſq; probris omne phœbæum genus
Onerat nefandis: nulla minois leui
Defuncta amore eſt: iungitur ſemper nefas.

le adulter.ſ.matris Taurus,ſup. erat toruus,
quia torua frōte,ipatiēs iugi.i.nolēs ferre iu-
gū more boū,ductor gregis indomiti.ſ.alio-
rū taurorū.ſed amabat aliquid, quia vaccas:
vt in buco.cecinit Maro.Q uis deus aut quis
Dędalus.i.ingenioſus artifex, vt Dędal⁹ qui
includens matrē vaccæ ligneę fecit vt a Tau-
ro iniretur, queat mitigare flammas meas mi-
ſeræ.i.q̄ miſera ſum.ſ. amores meos: vt non
augeantur ſed vt depleātur(q.d.nullus: cum
Hippolytus nullius amore capiatur.Non ſi ille.ſ. Dędalus potens arte Mopſopia.i. Athenienſi:quia Mopſo
pus Athenarū rex fuit:& ab eo Mopſopia dicta eſt: qui cōcluſit monſtra noſtra.i. Minotaurū domi noſtræ
genitū,domo cęca.i. labyrintho inextricabili errore implicito: promittat.i.promittere poſſit vel audeat, vllā
opem.i.vllum auxilium,caſibus noſtris.Venus peroſa,ſtirpem.i.progeniem,inuiſi Solis.ſ.ob reuelatum coi
tum Martis & veneris per ſolem cuius Paſiphae filia,vindicat.i.vleiſcitur p nos catenas Martis ſui.ſ. amato
ris & ſuas:qa Vulcanus tenuiſſimis reticulis implicitos dijs ridēdos dedit vtroſq;. onerat omne gen⁹ Phœbæū
.i.ſolis,probris nefandis:nulla Minois.i.filia & coniunx Minois:declinatur autem hęc Minois huius Minoi-
dos:neq; mater,neq; ego,neq; Ariadne,eſt defuncta.i.abſoluta leui amore: quia nefas ſemper iungitur, ſcili-
cet amori noſtro.

¶ Fortis. Magni animi. Per altas tenebras.profundas. Inuij retro.irremeabili:per quē nō poteſt inueniri BERN.
via reuertēdi. Miles. Theſeus.ſ. Audacis proci. Pirithoi. quē ſequitur ad inferos tanq̄ ducē.& eſt indigna Piri-
tiue dictū. Procus eſt qui petit vnā in vxorē. Pirithous voluit abducere Proſerpinam a Plutone & iuit ad infe thous.
ros Theſeo comite vt illā raperet. Reuulſam.ſ.Proſerpinā raptā. Solio.ſede regali. Regis inferni.Pluto
nis. Furoris.amoris inſani. Pater Hippolyti. Theſeus:cuius naturæ eſt fili⁹s Hippolytus crudelis. Ache
ronte. inferno.fluuius eſt Acheron inferni qui interpretatur ſine gaudio. Sed maior. habeo aliam pœnam
quæ me magis affligit:nec vllo tēpore me quieſcere patitur. Soluere curis.liberare dolore:vror quemadmo
dum mons Aetna: qui in medio Siciliæ ppetuis flammis ardet. Antro.ſpelunca illius mōtis vnde exhalāt
flāmæ. Tela Palladis.artes muliebres:non me iuuat filare neq; texere:nā Pallas inuentrix fuit harū artium.
Penſa.ipſæ lanæ. Labuntur.cadunt. Non colere.nō me iuuat ire ad ſacrificia cum alijs mulieribus & my
ſteria Cereris: quę fiebant prope Eleuſim quæ eſt ppe Athenas p decē miliaria. de his ſacrificijs diximus in
Hercule furēte. ordo talis eſt. Nō iuuat me mixtam choris tacitis iactare faces: quas ſolebāt portare in memo
riā Cereris quādo ibat quærendo Proſerpinam filiam in nocte cum facib⁹. vnde iſta ſacrificia erant nocturna.
Cōſcias.dat ſenſum facib⁹ q; ſciāt illā inquiſitionē. Atthidū.mulierū Atheniēſiū:& dicit̃ Atthis atthidis
Atthis ē regio iter Achaiā & Macedoniā: ab Anhi regio ipſa Attica dicta eſt.& Atticus incola q;:& Atthias. Atthis.
Vir.iiij.georg. Atthias Orithyia. Nec adire.nec eſt mihi animu⁹ ire ad ſacrificia Palladis q̄ pſes eſt terræ Atti
cę. Vt habet̃ apud Oui.controuerſia fuit inter Neptunū & Palladē de imponēdo noie Athenis:vnde cōuentū Athenæ.
eſt inter eos vt q melius ſignū daret nomē vrbi imponeret: Neptunus percuſſit terrā & exiuit equus: idē fecit
Pallas & orta eſt oliua.qđ ſignū erat pacis: vnde ipſa victrix nomē vrbi dedit:& Athenas appellauit:quę ipſā
præſidē ſemp habuerūt. Adiudicatā.quæ iudicio deoꝝ iudicata eſt præſes ciuitati. non iuuat me ire ad ta-
lia ſacra:ſed potius tractare arma in venatione cum Hippolyto. Excitatas.canibus fugatas. Molli.tenera.
Geſſa.tela Gallica:quēadmodū ſariſſæ ſunt haſtæ Macedonū:& pila Romanorum. Quo tendis.cogno- Geſſa.
ſcens ſeipſam,furorē ſuū arguit. Salt⁹.cāpos. Miſeræ matris.Paſiphaes. In ſyluis.quia illa amabat Tau-
rū in ſyluis:& ego Hippolytū ſemp venatorē. Correpta.per vim capta. Infando malo. deteſtabili amore i
Hippolyto priuigno meo. Efferi.indomiti. Ducē.taurū. Impatiens iugi.ad trahendū aratrū. Sed ama
bat.cōpatior tibi mater q; amaſti taurū qui licet indomitus eſſet victus eſt te amare. Ipſa vero amo Hippolytū
qui me faſtidit. Dædalus.faber Atheniēſis valde ingenioſus qui vacā ligneam fabricauit qua incluſa Paſi-
phae amorē ſuū cum tauro ſatiauit:at mihi nec deus vllus nec Dędalus reperit̃ qui auxilium ferat flammaſq;
meas ſedare poſſit. Arte Meſopia.ingenioſa: ſi remeet Dædalus. Meſops rex Athenienſiū fuit. vnde ipſe Dędalus.
appellat Meſopiā artē. Mōſtrs.Minotaurū natū ex matre. Cæca domo.inextricabili Labyrintho.nam Dę Meſopia.
dalus ipſe Labyrinthū cōſtruxit in Creta in quo Minotaurus includeretur. Portētoſiſſimū hoc humani inge- Legendū
nij opus fuit:itinerū ambages,occurſus,ac recurſus inexplicabiles cōtinens crebris foribus ad fallendos exi Mopſo-
tus,redeundūq; in errores eoſdē.Q uatuor hi fuiſſe memorantur.Primus in ægypto:qui vt aliqui ſentiunt,re pia.
gia Motherudis principis fuit: vt alij ſepulcrū Meridis.plures honori Solis extructum fuiſſe exiſtimāt. Hinc Labyrin-
Dędalū ſumpſiſſe conſtat exemplar eius Labyrinthi:quē fecit in Creta: ſed centeſimam eius portionē imita- thus.
tū. Secundus hic ab Aegyptio Labyrinthus fuit. Tertius in Lemno. Q uartus in Italia. oēs lapide polito for- Labyrin-
nicibus tecti. Italicū Labyrinthū fecit ſibi Porſena rex Hetruriæ ſepulcri cauſa: ſimul vt & externorū regum thi q̄tuor
vanitas quoq; ab Italis ſuperaret̃. Noſtris.meo miſero amori. Stirpē.non credā mihi vllam eſſe opē: cum
genus noſtrū ſit inuiſum Veneri: quę accuſata fuit a Sole patre matris meæ de adulterio eius cum matre:pro-
pterea immiſit ſtimulos nefandi amoris in matrē & genus ſuū. Vindicat. vindictā facit. Catenas. quibus
fuit capta in adulterio a Vulcano marito indicāte illi ſole: vt ſcribitur apud Oui.i meta. Sui Martis.dei belli
amatoris ſui. Probris.flagitijs: facit oēs de genere noſtro infames amore. Minois. filia Minois: & eſt pa-
tronymicū. nulla eſt de nobis quæ habuerit amorem leuem: ſed grauem & deteſtabilem.

¶ Q ualis Aetnęus vapor.Cōparatio apta amātib⁹. Sappho eādē vſurpauit: ſed magis apte. Me calor ętneo DANI.
nō minor igne tenet.amor ſiqdē nil aliud q̄ ignis cōtinue inardeſcēs: carpens cutē:& medullas deſiccans.Nil
eſt aliud amor q̄ triſtis & ægra voluptas.Nil niſi cura placens: nil niſi dulce malū. Palladis tela. Pallas inue-
nit texturā. docuit eadē tollere maculas de veſtibus. fuſum in lanificio inuenit Cloſter filius Arachnę. lini &
retis inuentrix fuit ipſa Arachne. Plinius vult textilia ab ęgyptijs fuiſſe inuenta. Geſſa.iacula, vt placet Ho Geſſa.

norato, Gallorum. inter lanceas ea connumerat Gellius ſedēs in theda. item Marcellus auctoritate Virgilij & Varronis affirmat eſſe Galliarum tela. Alpina coruſcat Geſſa manu. Genitrix. nūc apoſtrophat ad Paſiphaen matrē temere amores eius in taurum emiſſariū ſuis ꝓferēs. Paſiphae Solis filia & vxor Minois amauit taurū. culpa patris conuerſa eſt in hanc deteſtabilē amoris infamiā: qui ſolitus Neptuno pulcherrimū taurum mactare, ſacrificauit deteriorē. ingenio & arte Dædali in vacca lignea deliteſcēs: quemadmodum ipſa fatetur apud Oui. Paſiphae mater decepto ſubdita tauro Enixa eſt vtero crimen onuſq; ſuo. Meas flammas miſerę. vulgatiſſima apud præſtantiſſimum quēq; latinitas. primitiuum namq; pronomen actiue poni non poteſt. Cicero in Gabinium. Dico mea vnius opera rempu. eſſe liberatam. Idē ad Atticum. Solius enim meum peccatū corrigi nō poteſt. Meſopia. lege Mopſopiam in bonā rem: Attica aliter Mopſopia dicitur teſte Strabone: a rege Mopſopo. Mopſopia ergo Dædalea. Dędalus Athenienſis fuit filius Eupalami, architecturæ & fabricę peritiſſimus: vt teſtatur in ſeptimo natu. hiſt. Plinius.

Paſiphae

Mopſopia.

Dædalus

ASCen. ¶ Theſęa coniunx. inducit nutrix dehortās alūnā ab illicitis amorib⁹. ſolent enī nutrices fere talīū rerū induci cōſciæ: vt nutrix Scyllę apud Maronē, inīū tñ videri poteſt, quomō Phædra cū clam patre Theſea ſecuta ſit nutricem ſecū adduxerit: ſed quia nutrices ſecretorum arbitræ fere ſunt: potuit ita fugæ comes eſſe vt cōſiliorū particeps: quēadmodū Dido clam fratre fugiens nutricē tñ abduxit. Ordo eſt: vt dicat Nutrix admonēs alūnā ſuam ōis decoris & generis & mariti: vt a turpib⁹ amoribus aueītat: O cōiunx Theſęa ꝑ Theſeia. i. ipſius Theſei, clara progenies Iouis. i. per patrem filiū Iouis originem ab Ioue ducēs, exturba. i. cū turbatione quadam expelle ocyus. i. celeriter, nefādas. i. res nefandas, vtpote inconceſſos amores: pectore caſto. i. tuo q̄d decet eſſe caſtū: extingue. i. ſuffoca flammas. ſ. amorū: neue. i. vel ne: prębe. i. exhibe te, obſequentē. i. morigeram & obedientē ſpei diræ. i. execrabili: quia ſi cōtigerit q̄d ſperas, abominabile foret. Quiſquis obſtitit in primo. i. principio, & pepulit amorem: fuit tutus. ſ. ab alijs amoribus & impulſibus: ac victor. i. voti cōpos: qui blandiendo. i. acquieſcendo, & voluptatē capiēdo, nutriuit malū. i. venenū amoris dulce quia cū maxime noceat, delectat tamē: recuſat ſero. i. ſemꝑ nimis tarde cū ampli⁹ reſiſtere nequeat, ferre iugum quod ſubijt. ſ. ſemel. ſ. amorū. Nec fugit. i. non latet me, ꝗ. i. q̄tum tumor regius. i. ſuperbia regū & reginarum, durus & inſolēs. i. rarus approbator, veri. i. veritatis, nolit flecti ad recta. i. ad ea q̄ iuſta & honeſta ſunt. Reſpondet Phædra: Ego feram. i. tolerabo quēcūq; exitum. ſ. amorum meorū, caſus dederit. Libertas vicina. i. quę ꝓxime imminet, facit ſenē fortē: quia ſcit ſe nō diu cogi aut i ſeruitute teneri poſſe. Iterū Nutrix. Primum. i. ꝓcipuū remediū eſt velle obſtare. ſ. turpibus amoribus: nec labi via. i. in via aut de via bene inſtituta. Pudor eſt ſecundus. i. ſecundū remedium: vtpote noſſe. i. nouiſſe modū. i. menſuram peccandi. quæ in te nulla eſt: quia o miſera. ſ. alūna, quo ꝑgis. i. tēdis? quid. i. ad quid, grauas. i. opprimis pōdere ſcelerū tuorū, domū infamē. ſ. turpibus amorib⁹: & ſuperas matrem. i. grauius peccatū aggrediens q̄ ipſa fecit? quia nefas tuū eſt maius monſtro. ſ. Minotauro, ex Minoe & Tauro s Paſiphae cōcepto: nam tu imputes. ſ. merito. i. vnuſquiſq; imputet: fato. i. violentiæ cæleſti, monſtra id eſt q; monſtra concipiantur & naſcantur: aut q; alterius generis animantē amauit: & imputes moribus. ſ. prauis, ſcelera. i. qui ſcelus admittant propria culpa peccant. Aggreditur deide tertium remediū

Nu. Theſęa coniunx clara progenies Iouis:
Nefanda caſto pectore exturba ocyus:
Extingue flammas: neue te diræ ſpei
Præbe obſequētē. quiſquis in primo obſtitit:
Pepulitq; amorem: tutus: ac victor fuit.
Qui blandiendo dulce nutriuit malum:
Sero recuſat ferre: quod ſubiit iugum.
Nec me fugit: ꝗ durus: & veri inſolens
Ad recta flecti regius nolit tumor. Phę
Quēcunq; dederit exitum caſus feram:
Fortem facit vicina libertas ſenem. Nu.
Obſtare primum eſt velle: nec labi via.
Pudor eſt ſecundus: noſſe peccandi modum.
Quo miſera ꝑgis? quid domū infamē grauas:
Superaſq; matrē? maius eſt monſtro nefas.
Nam mōſtra fato: moribus ſcelera imputes.
Siq; maritus ſupera non cernit loca:
Tutum eſſe facinus credis: & vacuū metu:
Erras: tum tu crede letheo abditum
Theſea profundo ferre perpetuam Stygem
Quid ille lato maria qui regno premit:
Populiſq; reddit iura centenis pater:
Latere tantum facinus occultum ſinet?
Sagax parentum eſt cura. credamus tamen
Aſtu: doloq; tegere nos tantum nefas:
Quid ille rebus lumen infundens ſuum
Matris parens? quid ille qui mundum quatit
Vibrans coruſca fulmen ætnęum manu
Sator deorum? credis hoc poſſe effici
Inter videntes omnia vt lateas auos?
Sed vt ſecundus numinum abſcōdat fauor

Coitus nefandos: vtq; contingat ſtupro
Negata magnis ſceleribus ſemper fides:
Quid pœna præſens: cõſciæ mentis pauor:
Animuſq; culpa plenus: & ſemet timens?
Scelus aliqua tutum: nulla ſecurum tulit.

videlicet timorē quē incutit dicens. Si credia facinus tuũ eſſe tutum.ſ. ab vltione: q.d. eo ꝙ maritus tuus Theſeus non cernit loca ſupera quia apud inferos eſt: tu erras: quia redire põt & reſciſcere ſcelus tuũ: tamen tu crede.i. pſuade tibi Theſea abditum.i. abſtruſum pfundo.ſ. barathro lethæo.ſ. lethæi fluminis, ferre & paſſurũ eē, ſtygem perpetuã: quia ne inferi huc redeãt noxes Styx interfuſa coercet: quid ille.ſ. potentiſſimus, prudentiſſim⁹ & idem iuſtiſſimus regũ pater tuus Minos, qui premit maria regno lato, & reddit iura centenis populis, qui cētum vrbes habitãt huberrima regna, ſinet.i. patietur ne, tantũ facinus latere occultum? q.d. nequaq̄: quia cura parentum eſt ſagax.i. ad reſciendũ liberorum mala ingenioſa. Credamus tamen.i. perſuadeamus nobis, nos poſſe tegere tantũ nefas aſtu & dolo: quid ſup. faciet ille parens.i. pater matris.ſ. ſol, infundens rebus lumen ſuum: qui omnia luſtrat? q.d. nõ tacebit. Et quid ille ſator deoꝝ.ſ. Iuppiter auus tuus paternus: qui quatit.i. tremere facit mundũ, vibrans.i. ad emittendũ aptans manu coruſca fulmen ætnæum.i. in ætna fabricatum aut inde ſumptum? q.d. etiã nõ ſinet occultũ: nam credis. q.d. ſi credis illuſa es: hoc poſſe effici vt ſup. lateas.i. occulteris inter auos.ſ. Iouem & Solem, videntes omnia? Sed vt.ſ. ponatur ꝙ, fauor ſecundus.i. annuens, numinũ.i. deorũ oim, abſcondat coitus nefandos.ſ. cũ priuigno: & vt fides.i. credulitas, negata ſemp magnis ſceleribus: quia difficile eſt credere talia poſſe contingere vt Oedipus late expreſſit, contingat.ſ. negata eiſe: aliter contrarius erit ſenſus: ſtupro.ſ. tuo: quid ſup. faciet an non vlciſcetur? q.d. maxime: pœna præſens quæ vnicuiq; in pectore eſt: videlicet pauor mentis conſciæ: & animus plenus culpa aut culpæ: & timens ſemet.ſ. ipſum? Aliqua.ſ. mulier aut potius mens, tulit ſcelus tutum.ſ. ab vltore externo, quia occultũ: nulla tulit ſecurũ.i. ſine cura & anxietate: quia ſi fuit ignotũ timuit reuelari poſſe: & peccatũ ipſum curam in pectore gignit. Graphice tangit differentiã inter tutum & ſecurũ: nã tutũ paſſiue vt hic: eſt qđ extra periculum eſt: etiam ſi de eo maxime ſimus anxij: ſecurũ de quo non eſt timor etiam ſi in maximo ſit periculo. actiue autē tutum qđ defendit: & ſecurum qđ non timet.

¶ Theſea. Phædra detexit amorē ſuum nutrici: quę ipſi diſſuadet tales curas: docetq; remedium amoris: oſtēditq; peius eſſe amare priuignũ q̄ matri amauiſſe taurũ: ꝙ illud a fatis fuit: hoc autem ab immoderato appetitu. Theſęa coniunx. vxor Theſei appoſitiue progenies Iouis qui fuit pater Minois. Exturbs. remoue. **BERN.**

Nefanda. ſcelera. Obſequentē. obtemperantem: noli fouere hãc ſpem quã habes cõmittendi ſtuprũ cum priuigno. Quiſquis. quicunq; obſtitit primo amori facile poſtea vincit cæteros amores: ſed ſi cedis primo non potes a te repellere iugũ, & ſeruitutē illius. & eſt ſententia illa: quã teſtatur Oui. Principijs obſta: ſero medicina paratur. Cũ mala per longas conualuere moras. Blandiendo. obſequẽdo. Dulce malum. amorem. Iugum: tranſlatio a bobus: ſi dimittis tibi imponi iugum amoris non poteris illud reijcere. Nec me fugit. non me latet: nõ me preterit: idem ſignificant. bene ſcio naturã regum qui libenter non audiunt veritatem ſed potius aſſentationem: attamen dicam tibi verũ. Durus. difficilis ad bõnũ. Inſolens. ſuperbus. Tumor. inflatio quæ pro ſuperbia ponitur. Recta. rectam viã. Ferã. tolerabo æquo animo. Exitum. quoſcunq; caſus dederit fortuna. Libertas. vicina mors: q̄ facit liberũ hoiem. Senē. qui intelligit cito mori. ſicut de Piſiſtrato & Solone: q interrogat⁹ cur ita acriter reſiſteret, dixit q a ſenex ſum nõ timeo mori. Obſtare. iterũ nutrix diſſuadet iſtũ amorē Phędrę. Eſt primũ. principale: obſtare nõ cõſentire malo. Labi via. diſcedere a recto itinere. Noſſe. p nouiſſe. Modũ. terminũ vel q̄titatē peccati noſſe. qñ ſcribit̃ p ſc. eſt impatiu⁹: qñ per duplex ſſ, eſt infinitiuus. Domũ. familiã. Matrē. Paſiphaen: q̄ monſtrũ minotauru pepit ex nefando coitu ſuo. Nefas. peccatũ tuũ qđ eſt cõtra rationem eſt grauius monſtro matris: vnde ſubdit rationē quia mõſtra ſunt imputanda fatis: ſcelera autē malę voluntati. Moribus. malis. Si qđ. occurrit ne credat peccatũ ſuũ poſſe celari: nã ſi maritus qui apud inferos erat nõ ſciet: ſi nõ ſciet pater Minos: aut ſui; Iuppiter & ſol cognoſcēt illud. Vacuũ metu. qđ nõ timeas. Supera. qđ nõ eſt apud nos. Erras. male credis. Lethęo. infernali: Lethę fluuius inferni cuius aqua pota obliuionē facit. Ferre. pati. Stygem. paludē infernalem. Pater. Minos. Premit. occupat. Cētenis. vt dicit Virg. Centũ digeſta p vrbes. nã Creta dicebat̃ habere cētum vrbes. Sagax. acuta & diligēs ad perquirendũ. Credamus. ponam⁹ caſum ꝙ poſſimus iſtud celare maritum & patrē: tñ Sol & Iuppiter q oia videt cognoſcēt ſcelus tuũ. Aſtu. aſtutia. Infundēs lumen.ſ. ſol. Parens matris.ſ. Paſiphaea. Mundũ quatit. Iuppiter q facit tremere mundũ. Fulmē ætnęũ. in ætna dicebãtur habitare cyclopes miniſtri Vulcani: hi fabricabãt fulmia Ioui: quoꝝ noia Virg. expſſit vno verſu: Brõteſq; Steropeſq; & nudus mēbra Pyragmõ. Coruſca. ſplẽdenti: nã deſcẽdēs fulmē trahit ſecũ flãmas. Poſſe effici. credis hoc eſſe poſſibile vt deos lateat ſcelus tuũ? Sed ſecũdus. bñ fauēs: pone ꝙ dij neſciãt ſcelus tuũ: non teipſam fugies: ſem; p habebis cõſciētiã mali q̄ pect⁹ cõſciũ flagellat. vt Iuue. Iudice quo ſe Nemo nocēs quo ſe abſoluit̃. Vt cõtingat. ponam⁹ ꝙ iſtud nunq̄ reuelet̃. Negata. nõ cõceſſa: tandē fiũt palã oibus ſcelera q̄ ſecreto facta ſunt. Pœna præſens. ſtatim poſt ſcelus factum aderit cõſcientia. Aliqua. mulier. Tutum. ſine pœna. Securum. ſine anxietate & ſollicitudine mentis. **Primis furijs obſtandum.** **Noſſe.**

¶ Obſtare primũ. Prim⁹ gradus pudoris eſt obſtare illicito amori: huic pxim⁹ eſt peccãdi modus: ſed te neq; pudor neq; mēſura cohibet peccãdi: repelle ergo occaſionē culpæ & res erit ſalus: q̄ fruſtra clanculariũ adulterũ feceris deo ſpectante. του εκ Διοσ γαρ εικοσ εσι παμ φοραμ. Reddit iura. Sophocles iuſtitia celebratiſſimũ fecit Minoa nõ mõ in terris: ſed etiã in domo tartarea: vbi nũc ſedet aureũ geſtãs ſceptrũ & iudicãs defunctos: vt atteſtat̃ Homerus in Odyſſea. Cētenis populis Cretæ: in qua cētũ ſunt vrbes ſecundũ Virgiliũ: ſecũdũ Homerũ nonaginta. Sagax parentũ eſt cura. cura parentum in filios tota oculea eſt nullius rei maior eſt cura parentibus q̄ filiorũ in lubrico præſertim ætatis: nec mira cum geſtando tollendo, educando, mille tolerent labores: vt ſcribens ad filium rex Aſtipaleus eleganter commemorat. **DANI.** **Cura parentum.**

Compeſce amoris impii flammas precor:
Nefaſq; quod non vlla tellus barbara
Commiſit vnq̃: non vagus campis Geta.
Nec inhoſpitalis Taurus aut ſparſus Scythes.
Expelle facinus mente caſtifica horridum:
Memorq; matris metue concubitus nouos.
Miſcerę thalamos patris: & gnati apparas:
Vteroq; prolem capere confuſam impio.
Perge: & nefandis verte naturam ignibus.
Cur monſtra ceſſant? aula cur fratris vacat?
Prodigia toties orbis inſueta audiet:
Natura toties legibus cedet ſuis:
Quoties amabit Creſſa. Phę. Q̃ memoras ſcio
Vera eſſe nutrix: ſed furor cogit ſequi
Peiora: vadit animus in præceps ſciens:
Remeatq; fruſtra ſana conſilia expetens.
Sic cum grauatam nauita aduerſa ratem
Propellit vnda: cedit in vanum labor.
Et victa prono puppis aufertur vado.
Quod ratio poſcit: vincit ac regnat furor:
Potenſq; tota mente dominatur deus.
Hic volucer omni regnat in terra potẽs:
Ipſumq; flammis terret indomitis Iouem.
Gradiuus iſtas belliger ſenſit faces.
Opifex triſulci fulminis ſenſit deus:
Et qui furentes ſemper ætnęis iugis
Verſat caminos igne tam paruo calet:
Ipſumq; Phœbum tela qui neruo regit
Figit ſagitta certior miſſa puer:
Volitatq; cęlo pariter: & terris grauis. Nu.
Deum eſſe amorem turpi ſeruitio fauens
Finxit libido: quoq; liberior foret
Titulum furori numinis falſi addidit.
Natum per omnes ſcilicet terras vagum
Erycina mittit: ille per cœlum volans
Proterua tenera tela molitur manu:
Regnumq; tãtum minimus in ſuperis habet,

ASCen. ¶Compeſce.i.quaſi compede retine, precor a una, flãmas amoris impii & nefaa: qd vlla tellus barbara non cõmiſit vnq̃: quia nulla tellus tam barbara eſt vt coitum nouercę & priuigni admittat: ne filius ſit patri riualis. Non.ſ. cõmiſit vnq̃, Geta vag' campis.i. per cãpos nec taurus inhoſpitalis.i. vix habitabilis: aut Scythes.i. Scytha, ſparſus.ſ. per inculta loca. Expelle facinus horridũ, mẽte caſtifica.i. quę te caſtũ faciat: & memor matris.ſ. Paſiphaes q̃ ex tauro Minotaurũ cõcepit, metue cõcubitus nouos.i. inſolitos: ne.ſ. mõſtrum gignas. Tu paras.i. intendis miſcere.i. cõfundere thalamos patris.ſ. Theſei, & gnati.i. filii videlicet Hippolyti: & capere.i. concipere prolẽ cõfuſam, infuſo.ſ. a duobus ſemine: qd licet nõ ſit veroſimile fieri poſſe: vt vna pio es e duobus concipiat̃: tñ minotaurus q vt vocabulũ indicat, ex Minoe & Tauro ortus putatur fidẽ facit: vtero impio.i. contra ius pietatem filii patriſq; ſemẽ cõcipiẽte. Perge (q a reuocari nõ vis) & verte.i. puerte, naturã q̃ abhorret a tali coitu: ignib'.i. amorib' nefandis. Cur mõſtra ceſſant? cur aula fratris.i. Labyrinth' carcer poti' q̃ aula: ſed amara iniſiõe aulã vocat: vt Aenei. j. Illa ſe iactet i aula Aeol', & clauſo vẽtorũ carcere regnet. vacat.i. vacua eſt: hoc eſt quare nõ gignis nouũ monſtrum ne vacuus maneat labyrinthus: cui' incola Theſeus iam occiderat? Si dicat nolo monſtrũ ſed puerũ formoſũ & patri ſimilẽ cõcipere: dicit Nutrix. Quoties Creſſa.i. mulier Cretẽſis pręſertim Minois filia aut vxor amabit.ſ. ob Veneris odiũ turpiter: toties orbis audiet prodigia inſueta: & natura ceder.i. diſcedet toties legibus ſuis: quia monſtra contra naturam ſunt. Ad hæc Phædra. O nutrix ſcio eſſe vera quę memoras: ſed furor.i. infamis amor cogit ſequi peiora. animus.ſ. meus vadit ſciens (non tamen ſcienter) in præceps.i. præcipitiũ: & remeat appetens aut melius expetens (vt Valla docet) fruſtra quia nõ ſequetur, conſilia ſana Sic cum.i. qñ nauita.i. nauta propellat vnda ſuperante aduerſa, ratem grauatã.i. oneratam labor ſup. eius cedit.i. redigitur in vanũ: & p quia, puppis victa.ſ. a procella aufertur.ſ. ab imperio nautę vado pno.i. decliui fluxu. Furor.ſ. amoris vincit qd ratio poſcit: & regnat ſ. in me: & deus.ſ. Cupido: potiens (melius q̃ potens: quia ſtatim ſequitur potens) tota mẽte dominatur.ſ. mihi, aut in me. Hic.ſ. deus, volucer, quia alatus, regnat potẽs in omni terra, & terret ipſum Iouẽ fulminis immiſſorem flãmis.ſ. amorũ indomitis: & ideo amor cum ignis ſit, Iouis ignẽ cõtẽnit: vt Aenei. v. Solus nate patris ſumi qui tela typhoea tẽnis. Gradiu'.i. Mars, belliger, id ẽ licet belliger, ſenſit iſtas flãmas dum Venerẽ amauit: & deus ſcilicet Vulcanus, opifex.i. fabricator, fulminis triſulci.i. tres ſulcos diuiſi: q aut triplicẽ fulminis ſpeciẽ, aut trinum Iouis numẽ figuret: &.ſ. idem deus Vulcanus qui verſat.i. exercet caminos.i. ignes aut fornaces feruentes.i. immodice æſtuãtes ſẽp iugis.i. verticib' ætnęis .i. ætnę mõtis Siciliæ, calet tam paruo igne.ſ. amoris: qui paruus mole quia in hepate ſit': magnus virtute eſt: & puer.ſ. Cupido, certior

Vana iſta demens animus aſciuit ſibi:
Veneriſq; numen finxit: atq; arcus dei.
Dum quis ſecundis rebus exultat nimis:
Fluitq; luxu ſemper inſolita appetens:
Tunc illa magnæ dira fortunæ comes:
Subit libido: non placent ſuetę dapes:
Non tecta ſani moris: aut vilis cibus.

ſcilicet ꝙ Phœb⁹ arcitenēs a Marone dicī⁹, & longe iaculans ab Homero ꝓpter radiū ſolis, figit ſagitta miſſa. i. emiſſa, ipſum Phœbum q regit neruo. ſ. arcuali, tela. i. q bonus ſagittator eſt: & volitat grauis. i. moleſtus & difficulter tolerabilis cœlo pariter & terra: quia tam deos ꝙ hoies in amores impellit. quarē vt fabuloſam nutrix grauiter refellit dicens. Libido fauens turpi ſeruitio (quia qui facit peccatū ſeruus eſt peccati: & ꝑter cætera vitia libido turpis eſt: quia qui adhęret meretrici vnū corpus eſt cū ea: quæ verba licet auctori forſan ignota, res tñ notę erāt: & ideo cito ea. Sūt q legere malint turpiter vitio fauēs: ſed nihil mutē) hoc eſt inducēs ad libēter inſeruiēdū ſibi, finxit amorē eē deū: quoq;. i. & vt foret liberior addidit furor. i. inſania titulū numis. i. dei. Scilicet. i. ſcire licet cur id faciat: q(ſi dijs placet: eſt eñ manifeſta ironia) Erycina. i. Ven⁹ mittit natū. i. filiū ſuū cupidinē, vagū. i. errabundū ꝑſertim cū ſit cæcus, p oēs terras: & ille volās p cœlū molit. i. cū mole facit, tela ꝓterua, quia nec dijs q̄dē parcentia, manu tenera. i. molli & delicata. Et minim⁹. i. cū ſit minim⁹ habet tantū regnū in ſupis. i. inter ſuperos: aut lege in ſuperos. Animus demens accuit ſeu aſciuit. i. aduocauit ſibi in defenſionē, iſta vana. ſ. figmēta: & finxit numē. i. diuinā potētiā Veneris, & arcus dei. ſ. Cupidinis. Dū quis exultat nimis rebus ſecūdis. i. cū voluptate viuit: & fluit. i. effluit luxu: appetēs ſemp inſolita. i. ſingularia: tūc illa dira comes magnę fortunæ libido ſubit: i. ſubſequitur, dapes ſuetæ. i. ſolitæ nō placent: & tecta ſani moris. i. modeſta, aut cibus vilis nō placent.

¶ Vagus Geta. Populus eſt Thracię de quo Pli. lib. iiij. Oui. ſcdo de pōto. Nulla Getis toto gēs eſt truculentior orbe. Appianus dicit Getæ ſunt quos Dacos vocāt. aliqui ex noſtris affirmāt nūc Gothos appellari. Vagos ibi appellauit inſtabiles & ſine certis domicilijs. Inhoſpitalis taurus. mōs eſt teſte Ply. lib. v. q ab indico mari ſurgit. deinde inter Aegyptū & Pāphylicū pelagus obiectus ſeptētrioni dextero latere, læuo meridianę plagę occurrit. denīq; ſe Riphæis iugis annectit: ſe pro gentiū ac linguarū varietate plurifariā noiat. apud Indos Himaos: apud Parthos Prenyphates. inde taurus. Aſt vbi in excellētiſſimā ſublimitatē cōſurgit Caucaſus. Pōpo. vero Mela. li. j. ſuę coſmographiæ conatur oſtendere caucaſum non eſſe iugū Tauri montis: per hoc ꝙ Euphrates q a latere Tauri demiſſus eſt tēdēs i meridiē Caucaſū a ſiniſtra, & Taurū excludit a dextra. ibi dicebantur ſacrificare hoſpites. Scythes. Scythia regio eſt ſeptētrionalis quæ diuidit a fluuio Tanai vbi gētes vniuerſaliter teſte Hero. li. iiij. arcubus ſunt equitātes nō ex aratro ſed ex feris quas venantur vitam ducentes. Sparſus. quia p vicos habuāt. Horridū. deteſtabile. Nouos inuſitatos. Capere. cōcipere. Perge. indignatiue & ironice loq̄t. Verte. muta naturā. Ignibus. amorib⁹. Cur ceſſant mōſtra. imo bñ facies: pdidim⁹ minotaurū: tu fac aliud mōſtrū. Aula fratris. Labyrinth⁹ Minotauri. Vacat. i. vacua ē: q a iā erat mortuus Minotaurus. Amabit Creſſa. quotieſcūq; mulier Cretēſis amabit, ꝑter naturā pariet mōſtra. Cedet. quia vincetur cōtra naturā ex hoie naſcet̄ mōſtru. Quę mēoras. rñdet Phędra Nutrici ſe cognoſcere cōmittere ſcel⁹ ſed illud inuitā aggredi. Sic nauta. facit ſimilitudinē: cū nauta aduerſus impetū fluminis ire conatur vnda rapiēs illū retrouehit: ita mihi accidit q̄ amori ſuccūbo. Grauatā. onuſtā. Auferť. rapiť. Prono vado. ſecundo curſu aq̄. Furor. amor inſan⁹. De⁹. Cupido. Hic volucer. nō mirandum dicit ſi puella amore vincat̄: cū dij ipſi ceſſerint. Flāmis indomitus. q̄ nō pſit vinci. Gradiu⁹. Mars nō eſt vocabulū grecū neq; latinū: ſed Thrax qđ bellicoſum deſignat & fortē: dicit̄ latine Mars: eo ꝙ marib⁹ in bello ꝑſit vt dicit Varro de lingua latina. Faces. pingit̄ Cupido puer volucer & alat⁹, cū arcu, ſagittis, & facibus. Opifex. faber Iouis Vulcan⁹: q dicit̄ habitare ætnā motē. Triſulci. habentis tres ſulcos & angulos. Iugis. mōtib⁹. Furētes. ęſtuātes. Igne tā paruo. vna face Cupidinis. Phœbū. ipſe Cupido Apollinē quoq; vulnerauit multoties. Puer. Cupido. Certior. peritior q ferit vt vult. Grauis. infeſtus q a & in deos & hoies vult habere imperiū. Deū eſſe. cōfutatio nutricis q̄ dicit nō eſſe aliquem deū amoris: ſed iſta eſſe ficta ab hoib⁹ voluptuarijs vt haberent excuſationē ſui criminis. Libido. imoderatus amor. Seruitio. ſeruituti. Quo. vt habeat maiorē licētiā peccādi dicit furorē ſuū eſſe deū. Titulū. nomē. Numinis. falſi dei nō veri. Natū. rñdet hanc ſñiam ironice loquēs: credo ꝙ Venus mittat filiū ſuū cupidinē huc & illuc. q. d. iſtud eſt ridiculū. Erycina. Venus ab Eryce mōte Siciliæ vbi colit̄. Molit̄. facit. Proterua. q̄ cōculcēt alios. Tenera manu. laſciua. Minimus ſ. deoꝝ. q. d. nō habet tantā potētiā. Vana. noli credere hæc q̄ finxit ſibi furioſus anim⁹. Aſciuit. adiunxit. Quiſq;. illud non ex veritate: ſed euenit pp illos q habēt nimium otiū & ſeſe totos tradūt Veneri & libidini quā deā habēt. Secūdis. pſpis. Exultat. ex nimia affluentia reꝝ. Fluit. labit̄ ſine cōtinentia. Comes. quæ ſemp pſequit̄ magnā fortunā & multas diuitias. Suetæ dapes. ſemp q̄runt noua fercula. dicit Iuuena. Mare terras & nemora ſcrutant̄: vt aliquid cōdiendū inueniāt. Sani moris. cōſuetudinis: q̄ habeat rationem.

BERN. Geta. Dacus. Gothus Taurus. Tauri nomina. Scythia.

Gradiu⁹.

¶ Miſcere thalamos. Vis confundere ſemen filij cum paterno: qđ eſt impium & monſtroſum: & a quo plurimum abhorret natura. Quæ memoras. narras vera ſed trahor in vetitum nefas cogente inſania hinc illud Ouidianū. Nitimur in vetitū ſemp cupimuſq; negata. Certior puer. Amor pingit̄ puer: quia q amat nō pl⁹ ſapit q̄ puer: & ęque dijs dominatur atq; hominibus: nec quiſq̄ ex illo vulnere ſanus abit. & Ouidius. Regnat & in dominos ius habet ille deos. Igne tam paruo calet. licet parua ſit fax amoris tamē plus vrit q̄ Vulcanus ipſe: Theocrito affirmante ερωσ Δαφα και λπαφαιον πολλακισ αφαισε οσελασ φλογερωσερον αιθει. Proterua tela. nihil eſt amore dementius & mediuſfidius cognoſcitur maxime in hoc amoris proteruia: ꝙ turpē plerunq; cenſeat pulchram. hinc illud Theocritium. γαρ ερωτι πολ λακισ τὰ πολυφαμε τα μη καλα καλα πεφανται. Regnūq; tantum. hic Phædra artificioſe honeſtiorem ſuam voluptatem facit transferēs in amorem omnem ſuam temeritatem. pari modo apud Ouidium eadem ſe defendit. Quicquid amor iuſſit non eſt contemnere tutum.

DANI.

A S Cen. ¶ Cur hæc peſtis videlicet libido eligens domos delicatas ſubit rarius in penates tenues? Cur Venus ſancta. i. decens vſu a matrimonij: habitat in tectis paruis vtpote ruſticorũ dicẽte Marone Caſta pudicitiã ſeruat domꝰ. & cur vulgus mediũ. i. neq; egenũ, neq; abũdans qualẽ ſe ſapiens optauit: tenet affectus ſanos. i. tẽperatos: & coercet. i. cõtentũ facit ſe modico? & ſup. diuites contra. i. ecõtrario, fulti regno petũt plura q̃ ſ(a)a eſt? Reſpõdet: quia qui nimiũ poteſt vult poſſe qđ nõ poteſt: verbi gratia q vnũ habet regnũ velit habere duo: qui vnũ epiſcopatũ duos; atq; nullum: nec in ea fortuna eſt vt ſperet: nullũ petit. Tu vides quid deceat. ſ. te p̃ditã alto ſolio. ſ. regni Attici: metue ac verere ſceptra viri remeãtis. q. d. cũ multa poſſis in alios, vir tñ in te plura poſſet ſi peccas. Reſpondet Phędra. Ego fero. i. patior i me maximũ regnũ amoris: & nullos reditꝰ metuo: ergo nec viri: quia qui merſꝰ ſemel adijt domũ. ſ. Ditis, ſilentẽ ppetua nocte, non tetigit vnq̃ ſupera cõuexa. i. ſuperficiem terræ q̃ inferis conuexa eſt. Ad hoc Nutrix. Ne crede, pro ne credas, q̃uis Ditis (qui & dis dicit̃) clauſerit regnũ. ſ. ſuũ, & canis Stygius. ſ. Cerberus triceps, obſeruet ne quis exeat fores diras: tñ ſup. ſolus Theſeus inueniet vias negatas. ſ. alijs ſibi peruias. Ad hoc Phædra, alio cõfugiẽs att. ille dabit forſitã noſtro amori veniã. cõtra qđ nutrix. Ipſe fuit immitis: quia occidit eã) etiã cõiugi caſtæ. ſ. Hippolyte: aut vt hic dicit Antiope: quia Antiope barbara, quia amazon eſt experta manũ ſæuã. i. ſe occidentis Theſei. Sed puta. i. permitto vt putes, cõiugem. i. maritum iratũ poſſe flecti: qs flectet animũ intractabilẽ huius. ſ. Hippolyti quem deperis? ipſe exoſus fugit omne nomẽ fœmineũ. i. omnẽ fœminã: & ipſe immitis dicat. i. cõſecrat annos. i. ętatẽ: vitę cęlibi. i. cõiugij experti: vitat cõnubia vt ſcias genꝰ Amazonũ. i. ab Amazonibꝰ ortum: quę matrimonia vitãt. Phædra aũt ſignificãs ſe nulla difficultate auerti poſſe dicit. Placet ſequi per alta nemora & ſup. p mõtes, hunc. ſ. Hippolytũ hærentẽ ſtudio venãdi, in iugis collis niuoſi: & calcantem ſaxa aſpera pede agili. i. celeriter mobili. Ad hoc Nutrix difficultatẽ ſemp augens: Reſiſtet inquit. i. putas, q; te viſa reſtabit: ac deſiſtet a curſu? & dabit ſe mulcendum. i. mitigandum manu muliebri: & exuet ritus caſtos Venere nõ caſta, immo inceſta? & ponet. i. deponet, tibi. i. ppter te, odiũ. ſ. cõceptũ in oẽm ſexum fœmineũ? cuius odio. i. ppter cuius odiũ, quia poteſt putare cauſam eſſe necis maternę, pſequit̃ forſitan oẽs. ſ. mulieres. Phæ. Haud poteſt. i. anne nõ poteſt ille vinci precibus? q. d. nullũ tam durũ eẽ. Nutrix. Ferus eſt: & ita p̃ces nõ admittat. Phæ. nos didicimus feros. ſ. mares, vinci amore tã hoĩes q̃ belluas. Nu. fugiet. ſ. prius q̃ amore capiatur qđ ſummũ remediũ eſt. Phę. Sequar ſi. i. etiã ſi fugiat per ipſa maria. Nu. memẽto patris q maris: habet imperiũ. Phæ. Meminimꝰ ſimul matris q̃ in thalamo patris ſecuta eſt amores ſuos. Nu. Hippolytus fugit oĩne genꝰ. ſ. mulierũ: tã nobiles q̃ ignobiles ne te amari poſſe putes. Ad qđ Phę. Si ita eſt, careo metu pelli

Cur in penates rarius tenues ſubit:
Hæc delicatas eligens peſtis domos?
Cur ſancta paruis habitat in tectis venus?
Mediumq; ſanos vulgus affectus tenet?
Et ſe coercet modico? contra diuites
Regnoq; fulti plura q̃ fas eſt petunt?
Quod nõ poteſt vult poſſe: qui nimiũ poteſt.
Quid deceat alto prçditam ſolio vides.
Metue: ac verere ſceptra remeantis viri. Phę.
Amoris in me maximum regnum fero:
Reditusq; nullos metuo: non vnq̃ amplius
Conuexa tetigit ſupera: quí merſus ſemel
Adiit ſilentem nocte perpetua domum. Nu.
Ne crede: Ditis clauſerit regnũ licet:
Caniſq; diras ſtygius obſeruet fores:
Solus negatas inueniet Theſeus vias. Phæ.
Veniam ille amori forſitan noſtro dabit. Nu.
Immitis etiam coniugi caſtæ fuit.
Experta ſęuam eſt barbara Antiope manum.
Sed poſſe flecti coniugem iratum puta.
Quis huius animum flectet intractabilem?
Exoſus omne fœmineum nomen fugit:
Immitis annos cælibi vitæ dicat:
Connubia vitat: genus Amazoniũ ſcias. Ph.
Hunc in niuoſi collis hærentem iugis:
Et aſpera agili ſaxa calcantem pede
Sequi p alta nemora per mõtes placet. Nu.
Reſiſtet ille: ſeq; mulcendum dabit:
Caſtoſq; ritus Venere non caſta exuet?
Tibi ponet odium: cuius odio forſitan
Perſequitur oẽs? Phę. pcibꝰ haud vĩci põt? N.
Ferꝰ eſt. Phę. amore didicimꝰ vinci feros. N
Fugiet. Ph. p ipſa maria ſi fugiat ſequar. Nu.
Patris memẽto. Phe. meminimꝰ mr̃is ſiĩ. Nu.
Genus oẽ pfugit. Ph. pellicis careo metu. N.
Aderit maritus. Ph. nẽpe Pirithoi comes. N.
Aderitq; genitor. Ph. mitis Ariadnę pater. N.

Per has ſenectæ ſplendidas ſupplex comas
Feſſumq́ curis pectus:& chara hubera
Precor:furorem ſiſte:teq́ ipſam adiuua.
Pars ſanitatis velle ſanari multis fuit. Phæ.
Non omnis animo ceſſit ingenuo pudor.
Paremus: altrix:qui regi non vult amor
Vincatur. haud te fama maculari ſinam.
Hæc ſola ratio eſt:vnicum effugium mali.
Virũ ſequamur:morte præuertã nefas. Nu.
Moderare alumna mortis effrenæ impetus:
Animos coerce:dignam ob hoc vita reor:
Qꝫ eſſe temet autumas dignam nece.

cis:quia certa ſum non futurã mihi pellicem. Nu.ad p̃cipuũ terrorẽ reuerſa, Aderit(inquit. maritus. Phæ.Nẽpe.i.ſed certe ſi aderit, aderit comes Pirithoi.q.d.adulteri:vnde amanti ignoſcere poterit. Nu. Aderit q̃.i.etiam genitor.i.pr̃ tuꝰ cũ eo. Phæ. Pater.i.Minos, mitis ſup.fuit, Ariadnę:ergo & mihi. N.iã cõuerſa ad p̃ces inquit. Ego ſupplex p̃cor p ſplendidas.i.cãdẽtes comas ſenectę, & p pectꝰ feſſũ curis:& hubera chara.ſ.meri o tibi, ſiſte.i.ſtare fac & coerce furorẽ:& adiuua te ipſã. Pars ſanitatis fuit multis, velle ſanari. Phæ. alia via nitẽs nutricẽ i ſniam ſuã trahere, dicit:Nõ oia pudor ceſſit.i.deceſſit aio ingenuo: o altrix paremꝰ.ſ.tibi:amor q nõ vult regi vincatur.i.vi deleať:ego haud ſinã te maculari fama.i. p infamiã. hæc ratio.i. via eſt ſola: hoc ſup eſt mihi vnicũ effugiũ mali,ſup. vt ſequamur.ſ.ad inferos virũ:& p̃uertã.i.ãteuertã nefas.ſ.ſtupri, morte. Nut. O Alũna moderare .i. tẽpera ipetꝰ mortis effrẽnę.i.irrationabilis: coerce aios.ſ.in vtrãq́ partem nimis vehementa:ego reor te dignã vita ob hoc q̃ autumas.i.exiſtimas temet eſſe dignã nece.ſ.potius q̃ pecces.

Cur. Vnde eſt q̃ raro vides in domibus pauperũ iſtã libidinẽ nefandã? Penates tenues. paupes domos. BERN.
Hæc peſtis. libido quã Plato eſcã maloꝝ appellat. Sancta. honeſta:caſtas mulieres habẽt. Vulgus medium. mediocre:q nõ ſunt neq́ deiecti neq́ ſublimes. Sanos. honeſtos. Coercet. cõtinet. Modico. rebꝰ moderatis. Cõtra. ecõtrario. vt dicit Ci. in magna potẽtia eſt magna licẽtia peccãdi. ſic & Luca. inquit. Virtus & ſũma ptãs nõ coeũt.i.nõ bene ſunt ſimul. Q̃ fas. licitũ. Vult poſſe. qa oia arbitrio ſuo diſponẽda putat, cũ ſe similẽ dijs exiſtimet. Quod deceat. cõcludit nutrix dicẽs potes tu regina cognoſcere qđ honeſtũ ſit: & timere maritũ tuũ redituḿ ab inferis. Præditã. ornatã. Alio ſolio. magno regno Remeãtis viri mariti Theſei redeũtis ab inferis. Amoris. Phędra dicit nõ poſſũ habere hãc curã honeſti:cũ me totã occupet amor:nec timeo Theſeũ cũ ſciã illũ nũq̃ rediturũ. Fero regnũ. patior q̃ amor regnat in me. Merſus. poſitus ſub terra nunq̃ redit ad ſupa cõuexa, ad noſtrũ cęlũ:qđ nobis dr̃ cõuexũ. Silentẽ domũ. infernũ: vbi aiæ incorporeæ nõ emittũt vocẽ. Ne credas. nutrix cõfutat hæc dicẽs virtuti oia eſſe poſſibilia: ppterea Theſeũ poſſe redire ab iferis: queãdmodũ redierũt Hercules & Aeneas. Ditis. Plutonis. Canis ſtygiꝰ. Cerberꝰ cuſtos inferni. Nondũ redierant.
Negatas.ſ.ad redeundũ. Veniã. capit aliã defenſionẽ Phędra vt foueat curã ſuã: dicit Theſeũ poſſe parcere amori ſuo:qñ ille multos cupit & fortes viros impedit. Immitis. dicit nutrix, nõ credas hoc q̃ tibi det veniã ſi peccaueris:cũ nõ pepcerit Antiopę vel Hippolytę quã ppter iurgiũ interfecit cũ nihil peccaſſet. Immitis. crudelis. Barbara. q erat de Amazõibꝰ. Sed poſſe. pone q̃ Theſeus det tibi veniã: qa poſſet inducere Hippolytũ ad amorẽ tui: quę ita rigidus eſt vt oẽ nomen fœmineũ exhorreat? Huius. Hippolyti. Intractabilẽ. inexorabilẽ. Cælibi. appellamꝰ cælibes qui ſine muliere viuunt. Genꝰ Amazonũ. natũ ex Amazone viragine dura: quę viros inuiſos habeat:ita hic Hippolytus fœminas. Reſiſtet. interrogatiue Nutrix loquiť expectabit ne te: licet ſequeris eũ? Caſtos ritus. mores pudicos. q. d. nõ. Nõ caſta. non legitima: ſi nõ vult iuſtos coitꝰ quãto minus inuiſtos? Tibi ponet. ipſe deponet odiũ gr̃a tua: q habet odio oẽs mulieres & forſan ppter te. Tibi. ppter te. Cuius.ſ.tui. Patris. recorderis q̃ pr̃ tuꝰ Minos dñatur mari: ſi illũ p mare ſeq̃ris.
Matris ſimul. recordor etiã q̃ mater talẽ amorẽ habuit. Careo pellicis metu. nõ dubitabo q̃ ipſe Hippolytꝰ habeat alias mulieres. Pirithoi comes. recordabiť ſe deſcẽdiſſe ad inferos cũ Pirithoo pp amorẽ Proſerpinę: vñ mihi poterit facile veniã dare. Mit. fuit placabilis. Ariadnę. ſorori meę: ita erit mihi. Per has. vidẽs nutrix obſtinationẽ Phædrę rogat eã ne velit in hmõi amore pſeuerare. Siſte. noli vltra pcedere. Adiuua. q̃ſi dicat: ſi via recedet a te iſte amor. Sanitatis.ſ.animi. Nõ oia. nõ oĩno ſum ſine pudore: decreui monitis tuis parere:& ita ſimulat ſe velle acq̃eſcere verbis eiꝰ. Altrix. q̃ alit: Alũna q̃ aliť. Regi. gubernari. ia amor q nõ vult regi, delibero q̃ vincať a me. Fama. vocatiui caſus: hæc eſt ſũmũ ſpecimẽ & decꝰ mulieris. Maculari. vt dicar peccaſſe. Hæc ſola ratio. hic, ſolus eſt modus: vt tam inſano amori reſiſtere poſſim: vt mihi mortem cõſciſcã q̃ me tãtis curis liberet. Virũ. Theſeũ q apud inferos eſt. Præuenta. anteq̃ peccẽ moriẽdũ eſt: vt innocẽs diſcedã ad maritũ. Moderare. reprime. noli ſeq tuos ipetꝰ. Effrenę. incõtinẽtis. Autumas. putas. interdũ eſt dicere p̃ſertim apud comicos. Dignam nece. qđ accidit ex verecũdia quæ veniam meretur. Autumo
Modico coercet. Qui anguſte & vulgariter victitant lana & tela q̃ritãtes eſcã nullo libidinis pruritu tãgũtur. Penelope mãſit viro integra auxilio operis textilis: prętolãtibꝰ illã procis. xx. annos tẽperauit a libidine. DANI. Virgilius in Georgicis cõmẽdat villicas a cõtinẽtia coitus ob vulgaria cibaria Caſta pudicitiã ſeruat domus. dubio pcul fomẽta libidinis otiũ & copia. Qui merſus ſemel, ah neſcit reduces æacus ille viaa ſicut a cæcitate ad lucẽ non datur regreſſus ita nec ab inferis ad vitã. hinc Apollonius. το μεμου μαλερεγρετομου δετι μον Χοσε σωπος. &c. Solus negatas. & tñ, ſententia poetæ, ſedet æternũq́ ſedebit infelix Theſeus. cũ Aeneas reditũ eius arguere videatur ad ſenem ſtygiũ: Quid Theſea magnũ &c. qui locus eſt in quęſtione apud Gelliũ. Quis animũ. cõcedo inquit det tibi veniã Theſeus: ſed quo modo flecteť Hippolytꝰ maximus oſor mulierũ vt vere natũ ex amazone agnoſcas adeo durꝰ ẽ & inexorabilis. Pellicis careo metu. ſi fœminas oderit nõ erit mihi pellex. Mitis. ſicut nullã q̃ſiuit vltionẽ pater meꝰ de rapta Ariadne ita neq́ de me vlciſceť. Moderare alumna. pone irę fręna: iniquũ eſt irã immortalem ſeruari vt ſcribit Agrigẽtinus Phalaris ad Eteonicẽ.

φοιτοῦς γὰρ οὕτως ἐν θυξὶ [illegible] τις ἐδοὺ μοφίνει. Autumas. P. Nigidius grãmaticus ſcriptũ reliquit in ſuis cõmentarijs Autumo verbũ cõpoſitũ eſſe ex ab & æſtimo: dictumq̃ intercisæ quaſi abæſtimo vt ab mutata ſit in au ſicut apud Homerum ſępe mutantur prepoſitiones. vt [illegible]

ASCen. ℭ Decreta &c. Ph. Mors ē iqt decreta. i. firmiter cõſtituta mihi, gen⁹. i. mod⁹ fati. i. mortis. q̃rit. ſ. a me: ne p an finiã vitã laq̃o: an incubē ferro. i. gladio: an cadã p̄ceps miſſa. ſ. deorſũ arce palladia. i. ab arce Athenieñ. Proh. i. pudor, tã turpis amoris: armem⁹ manũ. i. accipiamus aliq̃d telũ in manũ, vindicē. i. ptectricē caſtitatis. Nu. Senect⁹ nr̃a ſinat te perire leto p̄cipiti. i. p̄cipitãter obito, ſic. i. talr mõ q. d. ne quaq̃. Siſte. i. cõprime ipetũ furibũdũ: q̃a q̃ſq̃ haud põt reuocari facile ad vitã: cũ facile ſit cuiq̃ accelerare mortē: q̃a facilis deſceſ⁹ auerno &c. Phę. Nulla ratio põt phibere. i. ipedire pitur ã. i. q̃ oĩno decreuit pire: vbi q̃s cõſtituit mori & debet mori. Ad hoc nutrix victa. O hera vnicũ ſolamē annis feſſis. ſ. ſenio, ſi tam pteru⁹. i. obſtinat⁹ furor, incubat mēti: cõtemne famã. ſ. potius q̃ te occidas: q̃a fama vix. i. raro fauet vero: cũ falſa citi⁹ diuulget & credi faciat: eni ſup. melior. i. fauorabilior merēti peius: & peior bono. i. merēti meli⁹: tentem⁹ aĩm. ſ. Hippolyti triſtē. i. ſeuerũ, & itractabilē. Iſte labor. ſ. tētandi eſt meus. i. aſſumo cũ mihi, videlicet aggredi iuuenē ferum: & flectere mētē ſęuã viri. i. mariti, immitis. i. licet ſit immitis.

BERN. ℭ Decreta. Deliberaui oĩno mori: ſed vidēdũ ē quo gn̄e mortis vtar: an laq̃o, an ferro, an caſu. Vidicē. Nã decreuit gen⁹ mortis dicēs ſe velle ferro interimere.

Phę. Decreta mors eſt: queritur fati genus:
Laqueo ne vitã finiã: an ferro incubem:
An miſſa pręceps arce palladia cadam.
Proh caſtitatis vindicē armemus manum. N.
Sic te ſenectus noſtra pręcipiti ſinat
Perire leto! ſiſte furibundum impetum.
Haud facile quiſq̃ ad vitã reuocari poteſt. Ph.
Prohibere nulla ratio perituram poteſt.
Vbi quis mori conſtituit & debet mori. Nu.
Solamen annis vnicum feſſis hera
Si tam proteruus incubat menti furor.
Contemne famam. Fama vix vero fauet:
Peius merenti melior: & peior bono.
Tentemus animũ triſtē & intractabilem.
Meus iſte labor eſt: aggredi iuuenē ferum:
Mentēq̃ ſæuam flectere immitis viri.

Vindex. Vindicē caſtitatis. ſ. me, q̃ caſtitatē meã volo defēdere. Vindex ꝓprie dr̄ defēſor q non patiť iniuriã fieri. Manu. cũ ferro. Sic te. mutať Nutrix q̃n videt Phędrã ſe velle interficere. Pręcipiti leto. morte cita & icõſiderata. Prohibere. nõ oportet vt fũdas p̄ces fruſtra q̃a decretũ ē mori. Nec põt ipedri mors volēti mori. Solamē. Nutrix ipa volēs hortari Phędrã ad viuēdũ poti⁹ dicit amorē Hippolyti eē habēdũ q̃ mortē: nec eſſe curãdũ de fama q multoties in q̃ eſt & potius nocēres q̃ inocētes iuuat. Annis feſſis. ſenectutis meę. Proteru⁹. acerb⁹ & atrox. a ptero, cõculco. Vero. veritati. Peius merētı. i. malo. Tētem⁹. experiamur ſi poſſimus flectere Hippolytũ. & ita pollicetur operam ſuam: ne ſe interficiat.

DANI. ℭ Arce Palladia. Arcē Athenaꝝ condidit Cecrops: & de ſe Cecropiã appellauit. auctor Plinius. Fama vix vero. fama decipit: ideo creſcit per ſua mendacia: Tam ficti falſiq̃ tenax: q̃ nuntia veri.

ASCen. Diua. Inducitur chorus ab amore inſano cauendũ præmonens ꝓpter eius ſæuitiã. Ordo eſt. O diua. i. Venus, generata põto non miti: ſed ſpferoci (vñ Neptunus ad eã Aeneı. v. Fas oē eſt Citherea, meis te fidere regnis vñ gen⁹ ducis. Ideo forte q̃ ſemini vim ſalis & coaguli ineſſe credũt) quã vocat matrē, Cupido geminus, aut vterq̃. ſ. Iocus & Cupido: aut geminę poteſtatis: quia ipetēs. i. inuadēs flãmis ſil' & ſagittis. Vñ Maro. Vuln⁹ alit venis & cęco carpitur igni. alij legũt Impotēs. p valde potens: flãmis & ſagittis q̃a in altera manu flãmas: in altera ſagittas fert: ſagittis vulnerat: flãmis venenat & furere facit: vñ malim de geminę poteſtatis puero q̃ de duobus intelligere: cũ non meminerit loci. Iſte. ſ. Cupido puer laſciuus ac renitēs: in veritũ & cõtrariũ ſæpe nitens aut vt plures legũt nitēs acre. i. acriter tēdēs arcũ q̃. i. o q̃tũ certo arcu iaculať tela! q. d. certiſſimo. Furor. ſ. flãmaꝝ poſt imiſſũ telũ labiť in totas medullas: & hoc igne furtiuo populãte. i. abſumēte venas. i. ſanguinē q in venis eſt. plaga data. ſ. p telũ cupidinis, nõ habet frõtē. i. apturã primã latã: ſed vorat penit⁹ medullas tectas. Nulla pax ē iſti puero. ſ. Cupidini,

Sapphici verſus. CHORVS.

Diua non miti generata ponto:
Quã vocat matrē geminus Cupido
Impetens flammis ſimul & ſagittis
Iſte laſciuus puer acre nitens
Tela q̃ certo iaculatur arcu!
Labitur totas furor in medullas:
Igne furtiuo populante venas.
Non habet latam data plaga frontem:
Sed vorat tectas penitus medullas.
Nulla pax iſti puero: per orbem
Spargit effuſas agilis ſagittas.
Quæq̃ naſcentem videt ora ſolem:
Quęq̃ ad occaſus iacet ora ſeros:

Si qua feruenti ſubiecta Cancro eſt:
Si qua maioris glacialis Vrſæ
Semper errantes patitur colonos:
Nouit hos æſtus.iuuenum feroces
Concitat flammas:ſenibuſq; feſſis
Rurſus extinctos reuocat calores.
Virginum ignoto ferit igne pectus:
Et iubet cælo ſuperos relicto
Vultibus falſis habitare terras.
Theſſali Phœbus pecoris magiſter
Egit armentum:poſitoq; plectro
Impari tauros calamo vocauit.
Induit formas quoties minores
Ipſe qui cælum:nebulaſq; ducit:
Candidas ales modo mouit alas:
Dulcior vocem moriente cycno.

per orbem.ſ. vniuerſum: quia omīb⁹ mortalib⁹ inſidiaꝛ. vñ Maro Geor.iij. Omē adeo genus in terris, hoimq; feraruq;, Et gen⁹ ęquoreū, pecudes, pictæq; volucres In furias ignē ruūt: amor oib⁹ idē. Ipſe agilis.i.cito mobilis ſpargit ſagittas. Q uæq;.i.& q̄, & ora.i. regio extrema, q̄ videt ſolē naſcentē, vt orientalis, quoq; & ea ora q̄ iacet ad ſeros.i. tardos. q.d. vltimos, occaſus.ſ. ſolis: & ſi qua.ſ. ora ē ſubiecta (vbi niſi fiat dięreſis & legatur ſub iecta ſpondęus pro dactylo poneꝛ) Cancro feruenti: non dubitat, quin ſit: ſed an habitetur: & ſi qua.ſ. ora, patitur colonos vrſę maioris, glacialis.i. q̄ aſſiduā habet glaciē: colonos dicit ſemp errantes.i. vagos vt Scythas: talis ſup. nouit hos eſtus.ſ. amoris: vbi nullus ęſtus eſt ſolis. quia hic puer, cōcitat feroces flāmas iuuenū: & reuocat rurſus ſenib⁹ feſſis.ſ. ludo veneris: quia frigid⁹ in venerē ſenior: calores extinctos.ſ. per interualla. Ipſe ferit.i. pcutit, pectus virginū, igne ignoto.ſ. cum primū amare incipiūt: & iubet ſupos habitare terras vultibus.i. ſub imaginib⁹, falſis.i. per dolum aſſumptis: vt de Ioue explicabit: & hoc cęlo relicto. Phœbus.i. Apollo, ſed vt Seruius dicit ſpoliat⁹ diuinitate, magiſter pecoris Theſſali.i. bubulc⁹ effect⁹, egit.ſ. paſcēdo, armētū ſcilicet Admeti regis: & plectro qđ dū lętus eſt ſumere dicitur, poſito.i. depoſito, vocauit ſcilicet domū, tauros calamo impari.i. ipariter iūcto. Q uoties ipſe q ducit cęlū & nebulas.i. Iuppiter dn̄s ętheris, induit formas minores: qa vilioꝛ interdū aialiū: ipſe ales.i. mutatus in cycnū dū Lędā cōpreſſit, mouit alas cādidas, & mouit vocē, ens ſup. dulcior, pro eo qđ eſt vocē dulciorē, cycno moriēte. vulgo cygnus ſcribitur.

Diua. Sequiꝛ chorus loquēs de materia pcedentis actus: & auget potētiā Cupidinis qui ſolus potens eſt in cęlo & in terra: vt patet per diuerſa exēpla deorū & hominū. Verſus eſt ſapphicus: ſicut dixim⁹ in Hercule furēte: Natus euryſtheus. Generata pōto. Venus: q̄ ſecundū aliquos diciꝛ nata mari ex ſpuma teſticulorū Cęli patris Saturni. ſecundū Homerū filia fuit Diones & Iouis. Nō miti. liptote id eſt inſano & amaro. Geminus Cupido. iuſtus & iniuſt⁹: & ſic duo ſunt Cupidines. Impotēs. nimium potens. Iſte. quaſi per indignationē. Acre. amare: quia fulgore ſuo parit dolores. Certo. qui nunq̄ errat. Labitur. deſcēdit. Furtiuo igne. clādeſtino: q foris non videtur. Populāte. cōſumente. Frontē latā. nō habet magnam apparentiā: ſed clauſa introrſum tabeſcit. Tectas. occultas. Nulla pax. quia vbiq; vult indicere bellum. Agilis. velox. Effuſas. emiſſas. Q uęq;. nulla eſt pars mūdi q̄ nō ſentiat calorem Cupidinis. Videt ſolē. regio oriētalis. Ad occaſus. regio occidētalis. Si qua feruēti Cācro. ſigno in zodiaco qđ magnos inducit calores illis regionibus: vbi eſt Syene ciuitas: ſupra quā ſol exiſtēs in cancro, itap pendiculariter aſpicit vrbē: vt nulla fiat vmbra dicēte Lucano: Atq; vmbras nuſq̄ flectēte Syene. Glacialis vrſæ. a parte ſeptētriōis ſub polo arctico ſunt populi habētes latos cāpos: vt dixim⁹ de Scythis & Getis: qui ſemp ſunt errātes & vagi. omnes iſtæ regiones ſenſerunt calorem amoris, qui potentiam habet in iuuenes & ſenes. Ignoto. qa primo neſciunt qđ ſit. Iubet, ſcilicet Cupido. Falſis vultibus. ſimulatis imaginib⁹: interdū ſumūt habitū paſtoris: aliqn̄ cycni aut tauri. Pecoris Theſſali. facit inductionem, pbās p exēplū qđ dixit. Apollo priuat⁹ diuinitate ob pulſos cyclopas diciꝛ cōfugiſſe ad Admetū regē Theſſalię: cui⁹ armēta nouē annis pauit apđ fluuiū Amphriſum, teſte Virg. lib. iij. geor. Paſtor ab Amphriſo: & Lucano li. vj. Irrigat Amphriſos famulātis paſcua Phœbi. hocq; ſeruitiū ſubijt vt filia regꝭ frui poſſet. Egit. duxit. Poſito plectro. quo tāgebat citharā accepit fiſtulā paſtoralē. Impari calamo. fiſtula diſparib⁹ calamis iūcta. ſic Vir. Septē cōpacta cicutis. Ipſe q cęlū. Iuppiter q regit cęlū mutat⁹ eſt in cygnū & ea forma adiuit Lędā filiā Tyndari regis: ex q̄ ſuſcepit Caſtorē & Pollucē Helenā & Clytemneſtrā. Cādidas alas. pēnas cycni cādidiſſimi. Ales. ipſe Iuppiter fact⁹ auis. Vocē.ſ. mouit. Moriēte. ſcribit Plinius cycnū ſentiētē mortē vicinam ſuauiſſimum cantum edere.

BERN. (beside "Diua. Sequiꝛ chorus…")
Apollo amans. (beside "paſtoris: aliqn̄ cycni aut tauri…")
Iuppiter amans. (beside "cęlū. Iuppiter q regit cęlū…")

¶ Diua non miti. Tertiū carmen dicolon, metro ſapphico conſtans, trimetro & dimetro Anapæſtico Pindarico: vbi chorus circunſcribit Cupidinem deum & Venerem matrem. Venus ex ſe peperit Cupidinē vt placet Simonidi. celebranꝛ tres Cupidines. primus Mercurij & Dianæ primę filius. Secund⁹ ex ſola Venere. Tertius ex Venere & Marte. Euſebi⁹ auctor. Gemin⁹ cupido. Ioc⁹ & amor Venerē vtriq; comitanꝛ: qꝛ libido ſit caſſa ſine luſu: niſi ſint molles morſiūculę, papillarū horridularū oppreſſiūculę. vt cōmeminit Pſeudol⁹ ille Plautinus ad Calydorū. Nulla pax. rotatur amor vt fortuna. apte Naſo ad amicum. Omnia vertuntur certe: vertuntur amores. Vinceris aut vincis: hæc in amore rota eſt. Magni ſæpe duces: magni cecidere tyranni. Et thebæ ſteterant altaq; troia fuit &c. Candidas ales. cycnum ſe fecit Iuppiter & roſtro inſerto ori Lædes coiuit. Cycnus qui aliter dicitur olor eſt cantator ſui funeris. moriꝛ creſcente penna duriori in medio eius capite. Cycnus eſt læti ominis nauigantibus qꝛ nūq̄ mergitur. Cicero in quæſtionibus Thuſculanis tradit cycnum non ſine cauſa Apollini dicatum eſſe: quia ab eo diuinationem habere videatur: quia prouidens quid in morte boni ſit, cum cantu & voluptate moritur.

DANI. (beside "¶ Diua non miti…")
Cupidines tres. (beside "Simonidi. celebranꝛ tres Cupidines…")
Cycnus. (beside "Cycnus eſt læti ominis…")

ASCEN. ¶ Et ipſe nunc.i.interdum iuuencus petulãs id eſt mutatus in taurum laſciuientem, fronte torua.i.taurina,non tamen minaci, ſtrauit ſua terga.i.ſe proſtrauit prębens ſua terga,ludo virginũ.i. vt virgines per ludum aſcenderẽt:inter q̃s erat Europe Agenoris filia : quã cum aſcendiſſet auexit:vnde addit:& vngula, ſcilicet pedis taurini, imitante remos lentos per fluct⁹ fraternos . hoc eſt marinos qui fratris ei⁹ neptuni ſunt,appoſitorie regna mala.i.periculoſa & pnicioſa multis, domuit pfundum.i.altum mare, pectore aduerſo: ens ſup.vector.i.portator, actiue enim hic capitur,timid⁹ pro ſſua rapina : ne metu muliebri caderet i mare. Sed quales deos ſibi finxerit miſera gentilitas,ex hac fabula animaduertere licet.Dea clara mundi obſcuri.i. Diana ſeu luna prefecta nocti,arſit.ſ.amore Endymionis paſtoris,nocte deſerta.i. gubernatiõe nocturna:& tradidit fratri.ſ. Soli, curr⁹ nitidos regẽdos aliter:quia dum prope ſolem eſt nocte non lucet:ille.ſ.ſol,diſcit agitare bigas nocturnas, cum ipſe vehi ſolitus ſit quadrigis diurnis:& flecti gyro breuiore:quia cum lunę orbis ſit citimus & proximus nobis minimũ facit gyrum:quia pximum cẽtro:nec noctes tenuere tempus ſuum: & dies remeauit, ſcilicet ad nos,ortu tardo:quia ſol diu fuerat occupatus in regendo curru lunæ,dum axes.ſ. cælorum,hoc eſt poli,tremunt curru grauiore:quia coniunctis ſolis & lunæ currib⁹: Poſt amores ſolis, Iouis,& lunę,tãgit amores Herculis,qui captus amore Ioles aut Omphales i habitu muliebri neuit: vt illi cõplaceret. Natus Alcmena.ſ.Hercules,poſuit.i.depoſuit, pharetras in qbus erãt ſagittæ hydrino cruore tinctę,& poſuit ſpoliũ minax .i. adhuc minari viſum,hoc eſt pellẽ leonis vaſti.i. valde magni.ſ.cleonei: & paſſus ſmaragdos.i. gẽmas virides aptari digitis.ſ.ſuis,more muliebri:& paſſus legem dari capillis rudib⁹ .i. eos comi & reticulo implicari, ac concinnari,religauit crura auro diſtincto.i.verſicolore:quia cothurnos muliebres induit: & hoc ſocco .i. calceamẽto,lutheo.i.luthei coloris qui ſubrufus eſt vt merulę os,cohibẽte.i.cingente, plãtas.i.pedes:& deduxit.i.extenuauit fila,fuſo properante,id eſt celeriter agitato: ſup.ea manu qua gerebat pro geſſerat,modo id eſt paulo ãte clauam,ſcilicet nodoſam. Perſes,id eſt Perſa,aut perſis regio,p populo poſita,ſicut Lydia,& Lydia ferax re[…]ditis.i. diuitis pter Pactolũ auriferũ, vid[…]rga lcõis fen deiecta,ſcilicet e dorſo Herc[…]:& vidit pallam id eſt muliebrem veſtem tenuem ſtamine tyrio,id eſt quod apud tyron colore purpureo tingi ſolet,ſupple in illis humeris, quibus regia alti cæli ſederat: dum pro Atlante cælum portaret. Ignis,ſcilicet amoris,eſt ignis ſacer id eſt execrabilis,& potens nimium , læſis,id eſt inique amantibus: credite,ſcilicet qui non ſenſiſtis. Puer immitis,ſcilicet Cupido,tenet hęc regna , qua ſcilicet pte,terra cingitur mari alto,id eſt per totum orbem oceano cinctũ & qua ſydera candida,id eſt ſplendentia, currunt mundo æthereo: cuius ſcilicet pueri, ſpicula grex Nereidũ, id eſt nympharum mari-

Fronte nunc torua petulans iuuencus:
Virginum ſtrauit ſua terga ludo:
Perq; fraternos mala regna fluctus:
Vngula lentos imitante remos:
Pectore aduerſo domuit profundum:
Pro ſua vector timidus rapina.
Arſit obſcuri dea clara mundi
Nocte deſerta:nitidoſq; fratri
Tradidit currus aliter regendos.
Ille nocturnas agitare bigas
Diſcit:& gyro breuiore flecti.
Nec ſuum tempus tenuere noctes:
Et dies tardo remeauit ortu:
Dum tremunt axes grauiore curru.
Natus Alcmena poſuit pharetras:
Et minax vaſti ſpolium leonis:
Paſſus aptari digitis ſmaragdos:
Et dari legem rudibus capillis:
Crura diſtincto religauit auro:
Lutheo plantas cohibente ſocco.
Et manu clauam modo qua gerebat:
Fila deduxit properante fuſo.

ANAPAESTICI.

Vidit Perſis:ditiſq; ferax
Lydia regni:deiecta feri
Terga leonis:humeriſq; quibus
Sederat alti regia cæli
Tenuem Tyrio ſtamine pallam.
Sacer eſt ignis (credite) læſis:
Nimiumq; potens.qua terra mari
Cingitur alto:quaq; æthereo
Candida mundo ſydera currunt:
Hæc regna tenet puer immitis.
Spicula cuius ſentit nimis
Cærulus vndis grex Nereidum:
Flammaſq; nequit releuare mari.
Ignes ſentit genus aligerum.

Venere inſtincti ꝗ magna gerunt
Grege pro toto bella iuuenci:
Si coniugio timuere ſuo?
Poſcunt timidi prelia cerui:
Et mugitus dant concepti
Signa furoris. tunc virgatas
India tigres decolor horret.
Tunc vulnificos acuit dentes
Aper: & toto eſt ſpumeus ore.
Pœni quatiunt colla leones
Cum mouit amor: tum ſylua gemit
Murmure ſeuo. Amat inſani
Bellua ponti: luciq; boues
Vendicat omnes natura ſibi.
Nihil immune eſt: odiumq; perit
Cum iuſſit amor: veteres cedunt
Ignibus irę. quid plura canam?
Vincit ſęuas cura nouercas.

narũ, cerulus .i. marini coloris, ſentit nimis, vndis. i. licet ſit in vndis, quae contrariae ſunt igni: & nequit releuare. i. mitigare, & minuere flammas. ſ. amorum, quae alterius ſunt generis, mari. i. tota aqua maris. Genus aligerum, id eſt pennatum hoc eſt volucrũ (de quo Mato Pictoq; volucres) ſẽtit ignes, ſcilicet amorum. Q̃z. i. q̃tum putas (Saepe tamẽ & in hoc poeta & in alijs videtur ꝗ pro valde poſitiuo cohaerere citra figuram reclamante Valla) magna bella gerunt iuuenci. i. iuniores tauri, pro toto grege: ſi timuere ſuo cõiugio, hoc eſt ne vaccę ab alio ineant̃? Cerui timidi, alioq̃, poſcunt praelia, ſcilicet ob venerem, & dãt mugitus more boũ: appoſitorie ſigna furoris. i. furioſi amoris concepti. India decolor. i. nigros faciẽs incolas, horret tunc, ſcilicet tẽpore coitus, tigres virgatas. i. variegatas colore Aper. i. ſus ſylueſter, acuit tunc dentes vulnificos, ſpumeus. i. ſpumoſus aut ſpumans toto ore. i. rictu: leones Pœni, id eſt punici, quatiunt, ſcilicet tũc, colla, cum amor mouit: ſylua. i. quicquid animantũ in ea eſt, gemit tũ. i. tũc murmure ſaeuo. Bellua ponti. i. maris, inſani, id ẽ magni, hoc eſt piſcis, amat. i. amore afficitur preſertim delphini: & natura ſollicita de ꝓpagatione ſpeciei, vendicat ſibi. i. ad ius ſuum trahit, omnes boues luci, id eſt in ſylua incędua verſari ſolitos: vt ſunt vri & biſontes. nihil eſt immune, id eſt expers amoris: quia amor omnibus idem: & odium perit cũ id eſt poſtꝗ amor iuſſit: veteres irę cedũt ignibus, ſcilicet amoris. Quid canam, id eſt enũtiem (aliter poetę potius ꝗ choro conueniat) plura? cura, ſcilicet amorum, vincit nouercas ſęuas: quia Phaedra Hippolytum priuignum ſuum deperit.

¶ Iuuencus. Idem Iuppiter mutatus in taurum amauit Europam filiam Agenoris regis Phoenicię: & trãſfretauit eam in Cretã: vt plene ſcribit Ouidi. Petulãs. ipſe Iuppiter factus laſciuus iuuencus. Strauit. ſuppoſuit ludo virginũ: ꝗ blãdiẽtes cũ illo tauro ludebãt. Domuit. ipſe Iuppiter ſuperauit mare natando de Phoenicia in Cretã. Fraternos fluctus. fratris Neptuni: appoſitiue noua regna, ſcilicet ſibi: cum mare nõ ſit regnũ ſuum. Vngula. i. pedibus ſuis. Imitante. ſ. natando. Lentos. flexibiles. Timidus. non ꝓ ſe timebat: ſed ꝓ puella ne caderet. Dea clara. luna. Obſcuri mũdi. noctis opacę. Arſit. inflãmata ẽ amore Endymionis cũ ſuper Latmio mõte obdormiſſet: vt Ouid. lib. iij. de arte. Latmius Endymion nõ eſt tibi luna pudori. Pli. lib. ſecundo hoc totum figmentum enodauit. Deſerta. deſerebat currus ſuos: & veniebat in terras ad amatorẽ. BERN. Alij mala legunt. Luna amãs

Ille. ſ. frater ſol. Breuiore gyro. quia luna breuiorẽ circulum habet. Suum tempus. quando Phoebus erat in curru lunae non poterant eius boues ire velociter, quia ipſe erat grauior ſorore: ideo dicit noctes longiores, quę erant vltra tempus ſuũ. Remeauit. reuerſus eſt. Tremũt. ſ. onere ipſius Phoebi. Nat⁹ Alcmena. Hercules victor in toto mũdo captus amore Ioles coactus eſt depoſitis armis ſuis induere veſtes muliebres & officia mulierum exercere. Spoliũ leonis. pellem quã geſtabat leonis Cleonei. Minax. quia illud geſtamen faciebat aſpiciẽtibus horrorẽ. Smaragdos. ſpecies gemmę viridis. poſuit ſibi annulos ſicut mulier. Dari legem. aptari & concinnari. Rudibus. incultis. Diſtincto. poſuit ſibi calceos depictos auro. Socco. calceo quo vtebant̃ tragici ſicut cothurno comoedi. Lutheo. rubro. Et clauã. ea manu qua ſolebat geſtare clauam filauit. Vidit. Mutatur hic verſus: & eſt dimeter anapaeſticus. cõſtat ex quatuor anapaeſtis. Aliquãdo admittit dactylum & ſpondaeum: ita ꝗ nullus ſit Anapęſtus: & tamen dicitur verſus Anapęſticus. Perſes. oẽs regiones vicinę Lydię viderũt Herculẽ tali habitu. Perſes. populus. Lydia. ꝓuincia in minori Aſia teſte Pli. li. v. Ditis. diuitis: quia copioſa eſt. Sederat. dictus eſt Hercules loco Atlãtis humeris ſuis ſuſtinuiſſe cęlũ: vt ſcripſimus in prima. Pallã. veſtẽ lõgã muliebrẽ, & ſubtilem, ad delitias. Tyrio. purpureo ſtamine textã. Hercules amans.

Sacer eſt ignis. vel timidus, vel execrabilis eſt ignis amoris. Credite laeſis. parentheſis eſt: captis amore & vulneratis. Qua terra. vbiq; dñatur hic puer in caelo, mari, & terra. Immitis. crudelis Cupido. Cãdida. ſplendida. Mundo. ipſo caelo. Grex Nereidum. multitudo nympharũ maris, quae dicuntur filiae Nerei dei marini, non poſſunt refrigerare calorem amoris, licet ſint in aquis. Releuare. extinguere. Genus aligerum. etiam aues caeli ſentiunt ignes & amorem. Venere. libidine inflammati tauri, & animalia terreſtria pro amore pugnant. Si coniugio timuere. ſi dubitant ne aliud animal poſſideat ſuam conſortem. Timidi. etiam cerui qui ſunt natura timidi. Poſcunt. ineũt praelia. Tũc. ſ. incitãte amore. Virgatas. variatas colore. Pœni. libyci. Bellua. mõſtra maris. Luciq; boues. a lucus luci: boues ſylueſtres, qui dicũtur biſontes. Vendicat. amor qui a natura eſt ſubijcit ſibi oẽs. Immune. nihil eſt qđ nõ ſit ſubiectũ amori. Perit. ꝑdit̃ odiũ propter amorem. Cedũt. vincunt̃. interdum cedere eſt dare locũ. qui habuerũt inter ſe graues inimicitias, poſtea mutuo ſe amant. Cura. amor cogit etiam nouercam amare priuignos.

m.ij.

DANI. ¶ Petulãs iuuenc⁹. Iuppiter ſub forma Tauri Europã tulit humeris in Cretã: vbi illã cõpreſſit. Homerus tãgit το μαρρακω συΧουτ ψωτοιδιμεβασαδεΦορ τον εροτοσ ταυροσ στειρω μυδακυ ματοσ ηγε μικριτην. &c. Nat⁹ Alcmena. Hercules pmutauit cũ Ioles habitũ leonis tegmẽ & arma. qđ pbe intellexit Faunus incub⁹ adacto in ventrẽ calce reiect⁹ pcul ab ipſo Hercule dũ illã vellet p Iole ſubagitare. Hic regna tenet. μαντοκρατωρος θεοστρωδ μαρτανικει. hinc illud Oĩa vincit amor. Nihil aĩatũ eſt qđ nõ prurіat amoris & veneris ſcabie. ideo Venus teſte Cice. dicta ꝙ ad omnia veniat. Virg. in Geor. Omne adeo genus in terris hominumq; ferarumq; Et genus æquoreum pecudes pictæq; volucres In furias ignemq; ruunt.

ASCEN. Altrix &c. Phędra ĩpatiens amoris vidẽs nutricẽ ab Hippolyto ad ſe redeuntẽ alloqͣ eã priuſ q̃ adeſſet: aut ſi aderat nutrix, auerſa ab ea ad populũ prius, q̃ ad eã loquiͣ. venerat aũt nõ allocuta Hippolytũ: ſed ſcrutata vbinã eſſet: vt alloq poſſet. Ordo ẽ. Altrix. i. nutrix, pfa re. i. priuſ q̃ alia dicas eloq̃re, quid feras. ſ. ĩpei quonã in loco eſt. ſ. dilect⁹ me⁹? Nutrix vt dixi ad populũ loquẽs, viſa dña iqt. Spes nulla eſt. i. fruſtra ſperẽ tãtũ malũ. i. furorẽ amoris quãtũ Phędra cõcepit, poſſe leniri. i. ſedari niſi potiaͣ amato: & nullus finis erit flammis inſanis. ſ. amorũ: ĩpa torretur ęſtu tacito: & furor inclusus q̃uis tegaͣ prodiͣ. i. manifeſtaͣ, quoq; i. etiã vultu. ſ. eius. Ignis. ſ. ardẽtis cõcupiſcẽtię, erũpit oculis: & genę. i. ſin⁹ oculorũ, lapſę. i. declinatę, recuſant lucem: nil idem placet dubiæ. i. incertę ad oĩa: nũc hoc vult nũc cõtrariũ: qđ amãtis ſignum eſt: vñ amor puer fingiͣ: & dolor incert⁹. ſ. quã partem occupet, iactat artus. i. mẽbra eius varie: nũc caput, nunc brachia, & labiͣ nunc, vt moriens gradu ſoluto. i. deficiẽte: & vix ſuſtinet caput collo labante. i. deficiẽte ſub onere: nec reddit ſe quieti: & immemor ſomni, ducit. i. trãſigit noctẽ querelis. ſ. de iniquo amore: iubet corpus. ſ. ſuum attolli. i. alti⁹ poni, & erigi: & poni. i. demitti iterũ: & iubet comas ſolui, & rurſus fingi. i. componi: & impatiens ſui habit⁹, id eſt non ferens quem habet habitum, mutatur ſemper. aut ſic: iubet. ſ. quæ dicta ſunt, impatiens ſemper ſui. i. non ferens ſeipſam: habitus ſup. eius mutatur: nulla cura cereris. i. panis & cibi ſubit. i. capit eã, aut ſalutis: quę ſine cibo eſſe diu nulli poteſt: vadit pede incerto, iã defecta. i. deſtituta viribus: nõ idem vigor ſup. eſt in corpore: nõ rubor purpure⁹ tingens. i. decorans ora nitida: rubentibus enim malis & labris decoratur facies candida: cura populatur. i. occulte deuorat artus. i. corpus ſeu pulpam corporis: greſſus. i. crura gradiẽtis tremũt iã: & tener decor: q cito pit, corporis nitidi cecidit: & ocli q tenebãt ſigna phoebeæ facis. i. q̃ radijs & fulgore ſuo indicabãt eã a ſole auo materno oriũdã, nihil micant. i. micãdo p ſe ferunt, gentile. i. generis propriũ nec patriũ: qđ cretẽſem decorẽ referat: lachrymę cadunt p ora: & genę. i. ſinus oculorũ, irrigantͣ aſſiduo rore. ſ. lachrymaꝝ: ſup. taliter q̃liter niues pfuſę tepido imbre madeſcũt. i. reſoluũtur ſup. in iugis. i. cacuminib⁹ Tauri. ſ. montis. Sed en (nũc primũ videt Phędrã) faſtigia, id eſt ſũma culmina, regiæ, ſcilicet domus, nõ tñ apponeͣ dictio dom⁹, pateſcũt. i. incipiũt patere, aut apiunͣ: ĩpa. ſ. de q̃ loquor regina Phędra, recliuis aut reclinis. i. reclinata toro, id eſt lecto ſedis auratæ. i. auro tectæ quia in toris ſedebant diſcumbentes: abnuit. i. recuſat, mẽte non ſana. i. amore capta, ami

Actus Secundus.
Trimetri Iambici.
PHAEDRA. NVTRIX. HIPPOLYT⁹.

Altrix profare quid feras? quonam in loco eſt? Nu. Spes nulla tantum poſſe leniri malum:
Finiſq; flãmis null⁹ ĩſanis erit.
Torretur ęſtu tacito: & incluſus quoq;
Quis tegatur proditur vultu furor.
Erumpit oculis ignis: & lapſæ genæ
Lucem recuſant: nil idem dubiæ placet:
Artuſq; varie iactat incertus dolor.
Nunc vt ſoluto labitur moriens gradu:
Et vix labante ſuſtinet collo caput.
Nec ſe quieti reddit: & ſomni immemor
Noctem querelis ducit: attolli iubet
Iterumq; poni corpus: & ſolui comas:
Rurſuſq; fingi. ſemper impatiens ſui
Mutatur habitus: nulla iam Cereris ſubit
Cura: aut ſalutis: vadit incerto pede
Iam viribus defecta: non idem vigor.
Non ora tingens nitida purpureus rubor.
Populatur artus cura: iam greſſus tremunt:
Tenerq; nitidi corporis cecidit decor.
Et qui tenebant ſigna Phœbeæ facis
Oculi: nihil gentile: nec patrium micant.
Lachrymæ cadunt per ora: & aſſiduo genæ
Rore irrigantur. qualiter Tauri iugis
Tepido madeſcunt imbre perfuſę niues.
Sed en pateſcunt regię faſtigia.
Recliuis ipſa ſedis auratæ thoro
Solitos amictus mente non ſana abnuit. Phę.

Remouete famulę purpura atq; auro illitas
Veſtes:procul ſit muricis Tyrii rubor:
Quæ fila ramis vltimi Seres legunt.
Breuis expeditos zona conſtringat ſinus.
Ceruix monili vacua:nec niueus lapis
Deducat aures:Indici donum maris.
Odore crinis ſparſus Aſſyrio vacet.
Sic temere iactę colla perfundant comę:
Humeroſq; ſummos:curſibus motę citis
Ventos ſequantur.lęua ſe pharetræ dabit.
Haſtile vibret dextra Theſſalicum manus.
Talis ſeueri mater Hippolyti fuit.
Qualis relictis frigidi ponti plagis
Egit cateruas:Atticum pulſans ſolum
Aut Tanais:aut Mæotis:& nodo comas
Coegit:emiſitq; lunata latus
Protecta pelta.talis in ſyluas ferar.

ct⁹ ſolitos.Phæd.O famulę remouete veſtes illitas purpura,atq; auro:rubor muricꝭ.i. purpuræ,aut cōchylij tyrij ſit pcul.ſ.a me:& ſup.ea fila.ſ.ſerica,q ſeres vltimi legūt.i.decerpūt ramis.i.folijs,arboꝝ ſup. ſint pcul.niſi ſit q̄ fila.i. cu⁹ruborꝭ fila &c. Zona breuis,ꝯſtringat ſin⁹expeditos.i.modicos qa magni ipedit. Sūt aut ſin⁹ veſtiū laxamēta iter lacertos. ceruix ſup.ſit vacua monili:nec lapis niueus .i.vnio aut gemma,quam perlam vocāt,deducat.i.extēdat pōdere ſuo aures.i. auriculas appoſitorie donū maris Indici.i. miſſum ab oriēte:vbi lucidiores ſunt vniones:crinis.i. capillus,ſparſus.i. cōcinnat⁹, vacet.i.careat, odore aſſyrio.i.vnguēto:comę iactæ temere .i.ſine ordine,pfundāt ſic colla & ſūmos humeros:& motę citis curſib⁹,ſequanť vētos.ſ. ſpe pūertendi eos:lęua.ſ.manus dabit.i.aptabit ſe pharetræ:dextra manus,vibret.i. quatiat,haſtile Theſſalicū.i.venabulum,aut haſtā militarē:quia mater Hippolyti ſeueri.i.a ioco & amore alieni,fuit talis.i. taliter inſtructa.Qualis aut Tanais.i. mulier accola Tanais:& declinať(nā patronymicū eſt)hu⁹ tanaidos(Auantius hūc verſū legit:Tanatois aut methois:ſed nō libēter muto)aut Męotis etiā patronymicū, mulier męoti accolere ſueta,egit cateruas.ſ. Amazonū, plagis.i. oris ponti frigidi,vtpote ſcythici,relictis, pulſās ſolū atticū.ſ.bello:& mater Hippolyti,coegit .i.cōpreſſit nodo comas:& emiſit aut comas nodatas,aut equū,protecta latus.i.habēs latus protectum pelta .i.breui ſcuto,lunata.i.lunæ formam referente: talis ferar in ſyluas:vt complaceam Hippolyto.

Altrix pfare. Nutrix hortata fuerat ſuperi⁹ alūnā ſuam ne ſe occideret:ſed prius tentareť anim⁹Hippolyti:dixeratq; ſe ſuſcepturā hoc onus:& iuerat vt cōueniret Hippolytū & nō inuenit:Phędra erat impatiens vt cōteſtim ſciret mentē Hippolyti.nutrix veniēs intra ſe dicit nō habere remediū amoris quando illa quieſcere non pōt:dūq; appropinquat videt ianuā aptā,& Phædrā deponētē veſtes regales,& induētē aptas venationi:vt poſſit ſeq Hippolytū:vñ in principio iſtius.ij.act⁹habeť ipatiētia Phædræ & mutatio veſtiū. Altrix.hæc verba dicunť a Phædra ex phātaſia tanq̄ eſſet pñs nutrix:tñ nō erat. In loco eſt.i.Hippolyt⁹. Spes nulla.nutrix ſecū loquiť veniēdo dicēs:nō credo poſſe placare tantū amorē Phædræ:quia nō inueni Hippolytū. Torreť.Phædra vriť. Prodiť.manifeſtať vultu.licet diſſimuleť amor nunq̄ pōt celari. Erūpit.exit. Genæ lapſę.oculi cadētes.gena pellicula eſt qua tegiť ocul⁹:aliqñ maxilla. Dubia .ſ.Phędrę q̄ in dubio eſt. Nil idē.nulla res eadē ſibi diu placet:quia nūc placet nunc eadē diſplicet. Artuſq; modo vult ire,mō ſedere. Nūc vt.declarat varietatē:iterdū cadit quaſi mortua:iterdū vadit in lectū vt dormiat poſtea ſurgit. Vt,tāq̄. Soluto.infirmo paſſu tāq̄ nō poſſit ire. Labāte.vacillāte.Immeor.ꝓpter amorē. Attolli.iterdū vocat famulas:vt leuēt ipſā de lecto & cū ſurrexit iterū vult redire. Figi.cōponi. Sēp.in quo habitu ſit diu nō pt habere firmū ꝓpoſitū. Cererꝭ.cibi:nō videť curare,neq; de cibo,neq; de vita. Incerto pede.qñ vadit,videť nō poſſe ſe ſuſtētare.Incerto,iſtabili. Defecta.deſtituta virib⁹.a deficio. Nō idē vigor.nō eſt āpli⁹ hic color viu⁹ i vultu. Cura,amor. Populať.cōſumit.Sic Vir.Eſt mollis flāma medullas.efficiť macileta ꝓpter amorē. Decor.pulchritudo. Tener.tenerę puellę:vl'q; facile poſſit cōſumi. Et q.ocli Phędrę q̄ ātea videbanť duę ſtellę,& facile eā demōſtrabāt eē de gñe ſolis,nūc hebetati lachrymis pleni ſunt. Gētile.de gēte ſua. Patriū.pñs:qa Minos př ei⁹fuit etiā pulcherrim⁹. Qualiter.adaptat cōpatiōnē. Tauri.mōtis de quo ſupi⁹. Profuſę,liq̄factę. Sed en.ecce qꝫ nō erat pñs nutrix:ſed rediēs videt ianuā aptam, & cōſpicit reginā deponētē veſtes. Faſtigia.ſublimia regię dom⁹:p Endiadi:qñ de duob⁹ ſubſtātiuis,alterū fit adiectiuū:vt pateris libam⁹ & auro. Reclinis.retro acclinata thoro ſedis auratę. Solitos.veſtes q̄s ſolita erat geſtare. Remouete.iubet Phędra portari ſibi veſtē tenuiorē:vt poſſit ſeq Hippolytū,in venationē. Illitas.depictas & itextas. Muricis tyrij.purpurę.Murex piſcis ex cui⁹ ſanguine tingebať purpura apđ Tyrū. Seres legūt.colligūt.extremi ſunt popli ad oriētē teſte Pli.li.vj.Hi ſunt in Aſia ſcythica mites & qetiſſimi,inter ſe:reliquoꝝ mortaliū cœt⁹ fugiētes & cōmercia.apđ hos arbores nō ſolū folia,ſed lanā etiā pferūt:q̄ ab eis denoiata ſericū appellať.Virg.j.Geor.Velleraq; vt folijs depectūt tenuia Seres. Zona breuis.vt ſit magis expedita ad curſū. Sin⁹.veſtes. Odore.vnguēto:ſicut aq̄ ex nardo & roſis.ſolebāt ātiq vnguētari ad delitias. Temere.ſine ordie. Motę.ſ.comę. Citis.velocib⁹ Sequāť.vadāt ſecūdū vētū. Lęua.ſiniſtra mea man⁹. Vibret.cōcutiat. Talis.ero q̄lis Hippolyte,vel Antiope mater Hippolyti ſeueri & duri qñ relictꝭ plagis.i.regiōib⁹frigidi pōti ſeptētriōalis regiōis &c. Pōt⁹.regio verſus Cappadociā vbi regnauit Mithridates. Egit cateruas.duxit turmas Amazonū. Pulſās.verberās vngula equoꝝ. Atticū ſolū.terrā Atheniēſiū. Tanais.fluui⁹ eſt ſeptētrionis in Scythia q̄ i paludē mętidē defluit:quē niualē dicit Vir.iiij.geor. Coegit.cōſtrixit.ſ.Tanais & mętis:q̄ ibi p muliere poniť. Emiſit.itellige qꝫ capilli ſint nodati i capite:& a pte poſt diffuſi. aliter eēt contradictio. Protecta.ſ.Tanais coopta latus. Pelta lunata.ſcuto Amazonum in forma lunæ.

BERN.

Murex.
Seres.
Tanais.

DANI. ¶ Altrix. Quartū carmē trimetro iābico inſcriptū: & eſt actus tertiꝰ: in quo falſi criminis in Hippolytū obiectio fit: ſed prius Phędra illū ꝓuocat: mox nutrix ſuadet: vt falſo nolētē accuſet Colloquūť Phędra Hippolynus, nutrix. Torreť, carpiť Phędra, nec remediū amori vllū inuēit: nec loco ſtare pōt: adeo amore torrida febri vexatur. ſic Plautinꝰ amator in Ciſtellaria. Iactor, crucior, agitor, ſtimulor, verſor in amoris rota miſer. Lachrymę cadūt. lāgueſcit miſera ex amore, & in lachrymas ſoluitur: vt ſolet nix a monte tauro deliquari: nec illi amplius curę eſt tyria palla: nō vnguēto delibutus crinis: nō inauris. Atticarū mos eſt & Cypriarū mulierū gēmas auribus infigere crotala & elēcos. ſicut Mar. in Phillida. Gēma vel a digito vel cadit aure lapis. & Iuuenalis in cerdo. Auribus extēſis magnos commiſit elencos. Pelta: ſcuti genꝰ inſtar lunæ: quo Amazones in pugna ſe tegebant. Et peltatam ſcythico diſcinxit Amazona nodo. Martialis.

ASCEN. ¶ Sepone inquit nutrix ad Phędrā. i. ad tēpꝰ depone & a te ſemoue, q̄ſtus. i. q̄relas: quia o regina, dolor nō leuat. i. ſolať & recreat miſeros: quia quo plꝰ dolēt, eo miſeriores ſūt. Ecquis modus. i. finis aut mēſura, eſt flāmis ſæuis. ſ. amorū? q. d. nullus. & ideo placa agreſte. i. durū & itractabile numē deę virgis. ſ. Dianę: q̄ ſi mulier eēt facilꝰ amātibꝰ faueret. Hoc dicto acceſſit ad aras Dianę & arā tenēs iquit O diana regina nemorū, q̄ ſola. ſ. cæleſtiū (nā Oreades in mōtibꝰ natę eos quoq; colūt) aut ſola ſine ſocia, colis mōtes: & vna. i. ſola dea, coleris mōtibꝰ ſolis. i. deſertis: nō tñ ſolū: qa & alibi coliť vt Epheſi: vbi admirabile habuit tēplū: ſed forte Athenis extra vrbē ſola colebať. Cōuerte triſtes minas ominū. i. exitij qd de Phædra ominor, i. meliꝰ: o dea magna iter ſyluas & lucos. i. ſyluas vulgares & ſacras ac inceduas, & clarū ſydꝰ cæli, & decꝰ noctis, cuꝰ face alterna. ſ. cū ſole, mundꝰ relucet. ſ. noctu, hecate. ſ. dicta a cētū numinibꝰ aut hecatōbe: triformis & triuia: qa i cælo luna: i ſyluis Diana: in iferno eſt Proſerpina vt Seruio placet: videť tñ diuerſa: nā Diana Latōæ: Proſerpia Cereris dr̄ filia: verū eadē apd̄ ſuposcū Phœbo nata, apd̄ iferos renaſci videť Cerere. i. terra q̄ celū diuidit. ſed meliꝰ Daniel explicat nodū. En blādiētiꝰ vox, ades. i. auxilio ſis, fauēs cœptis. i. q̄ icipe pat hera: doma aim rigētē. i. iflexibilē Hippolyti triſtis. i. ſeueri. Atq; Diana cū ſit ꝑpetua virgo nuptias aſpnať: quō ergo nuptias cōciliet? orat ne noceat: & anꝰ hoc facit nō ſacerdos vñ nō exorabit: orādum tñ docet Daniel: quē videas. diſcat amare: ferat. i. patiať ignes. ſ. amoris, mutuos: qa iā Phędra ardet: & ipe facilis. i. exorabilis det. i. accōmodet aures: mitiga. i. fac mite, pectꝰ. ſ. eiꝰ ferū: inecte mētē. i. irreti laq̄o amorū. alij legunt inflecte, ipſe toruꝰ. i. ſeuera frōte, auerſus. ſ. a mulierū cōſortio, aut aduerſus. i. cōtrariꝰ: ſed plus ſonet auerſus q̄ ſi idignatꝰ: ferox redeat in iura Veneris. i. fiat amator: mollis: intende vires tuas huc. i. in hanc rem: quę difficillima factu eſt. Sic (vox ꝓcibꝰ aptiſſima). ſ. vt vota ſecundabis, vultꝰ lucidi, id eſt minime nubiloſi, ferant te: & eas, ſcilicet per cælum cornibus puris, nube rupta vi lucis tuę. Sic cantus Theſſali. i. icātamēta Theſſalicarū veneficarū, nūq̄ q̄ant detrahere. ſ. i terrā, te regētē fręna etheris nocturni. i. biiugorū tuorū ꝑ quos ſerenitas nocti iuehiť: & nullꝰ paſtor ferat de eē te gl'iaꝫ. i. iactet te ſui amore captā deceptā a ſe: vt ab Endymiōe fuiſti dono arietis niuei cui macula nigra erat ſub palato: ades iuocata. i. i vota nr̄a vocata. Iā (iqt nutrix ad ſe) fauet votis. vidēs. n. Hippolytū adeſſe putauit eū a diana miſſū: aut eiꝰ nutu effectū: vt adeēt ego intueor, aut iuuor ipſum. ſ. quē q̄ro: vene

Nu. Sepone queſtus. non leuat miſeros dolor

Regina. ſequis ecquis eſt flammis modus?

Agreſte placa virginis numen deę.

Regina nemorum ſola quæ montes colis

Et vna ſolis montibus coleris dea:

Conuerte triſtes ominum in melius minas.

O magna ſyluas inter: & lucos dea:

Clarumq; cęli ſydus: & noctis decus:

Cuius relucet mundus alterna face:

Hecate triformis: en ades cœptis fauens.

Animum rigentem triſtis Hippolyti doma.

Amare diſcat: mutuos ignes ferat.

Det facilis aures. mitiga pectus ferum

Innecte mentem: toruus: auerſus: ferox:

In iura Veneris redeat. huc vires tuas

Intende. ſic te lucidi vultus ferant:

Et nube rupta cornibus puris eas.

Sic te regentem fræna nocturni ętheris

Detrahere nunq̃ Theſſali cantus queant:

Nulluſq; de te gloriam paſtor ferat.

Ades inuocata. iam fauet votis dea.

Ipſum intueor ſolenne venerantem ſacrum

Nullo latus comitante. quid dubitas? dedit

Tempus: locumq;: caſus. vtendum artibus.

Trepidamus: haud eſt facile mandatum ſcelꝰ

Adire. verum iuſta qui reges timet

Deponat: omne pellat ex animo decus.

Malus eſt miniſter regii imperii pudor. Hip.

Quid huc ſeniles feſſa moliris gradus

O fida nutrix: turbidam frontem gerens

Et mœſta vultus? ſoſpes eſt certe parens?

Soſpeſq; Phędra? ſtirpis & geminę iugū? Nu.

Metus remitte:proſpero regnum in ſtatu eſt:
Domuſq́ florens ſorte felici viget.
Sed tu beatis mitior rebus veni:
Nanq́ anxiam me cura ſolicitat tui.
Quid te ipſe pœnis grauibꝰ infeſtus grauas?
Quem fata cogunt:hic quidem viuat miſer.

rantē ſacrū ſolēne.ſ.Hippolyto:quia ſi omnibus,non poſſet ſine arbitris cōuenire:& hoc nullo comitāte.i.cingente,latus ſup.eius.Cōuerſa aūt ad eū incœpit trepidare:vñ dicit ad ſe:Quid dubitas? Caſus.i.fors bōa,dedit tēpus & locum.i.opportunitatē: vtēdum ſup.eſt,artibus.i.dolis artificioſis. Trepidamꝰ.ſ.prę timore:haud facile eſt adire.i.incipere:qa ois incœptio difficilis eſt(ſunt tamen qui legant audire:alij audere:Euantiꝰ ardere)ſcelus mandatum.i.iniūctū ab hera: verū.i. ſed qui timet reges.i.vult morem gerere regibus,deponat iuſta.i.diſcrimen iuſti ab iniuſto:& pellat omne decꝰ ex animo:quia tacere debet iniuſta & inhoneſta q̄cunq́ regibus libent:pudor eſt malus miniſter imperij regij. quo dicto dehortaꝛ ab inſeruiendo regibus.Hippolytus viſa nutrice turbata,& quia vir & quia ita decuit alloquiꝛ eā prior:Quid o nutrix fida,q̄ huc uſq́ alūnā ſecuta es:quid molris.i.cum difficultate facis feſſa.i.cū ſis feſſa gradus ſeniles huc:gerens frōtē turbidā:& mœſta.i.habens mœſtos vultus? eſt parens.ſ. Theſeus ſoſpes.i.incolumis certe.i.haud dubie? audiuiſti ne aliquid de parente? ſed ad euitandum omen malum,non q̄rit an mortuus aut captus ſit:& eſt Phędra.ſ.nouerca ſoſpes:& iugū.i.vinculū geminę ſtirpis.i.prolis duplicis ex vtroq́ ortæ? q̄ vtrūq́ amore,vt iugum nectit.Nutrix vidēs Hippolytū metu exanimatū:inquit remitte metus:regnū eſt in ſtatu ꝓſpero:& domus.i.paterna florēs viget felici ſorte:ſed tu veni mitior.i. tractabilior,rebꝰ beatis.i.beatificantibus,lætis & abundantibus.nāq́ cura tui.i.de te ſuſcepta ſollicitat me anxiā.Quid.i.ad quid,ipſe.q.d.tua ſponte,nullo cogente,infeſtus.ſ.tibi ipſi,grauas te pœnis grauibus? Hic quidem pro is quidem quem fata cogunt.ſ.miſerum eſſe,vt qui in miſerijs & ad miſerias natus eſt pauper,viuat miſer.

¶ Sepone queſtus. Viderat nutrix Phædrā lamentātē:vñ dicit q̄ miſeris nō ꝓdeſt lamētari:ſed potius eſt eūdū ad preces dianæ,q̄ reddat Hippolytum amatorē:& ſecū ipſa nutrix facit p̄ces: videnſq́ Hippolytū ad arā Dianæ parantem ſacrificiū accedit ad illū:vt exhortaretur ad amorē. Modus.finis. Agreſte.q̄ verſaꝛ in agris:quia venatrix. Virginis.Dianę:q̄ dicitur innupta. Regina.ſunt p̄ces nutricis ad Dianam:vt cōuertat Hippolytū ad amorē Phædrę. Solis.ſolitarijs & deſertis. Ominū.auguriorū q̄ fiunt ore: illa q̄ videꝛ mina ri Phędrę in malū,cōuerte in bonū. Hecate triformis.ponitur pro Diana,ſiue luna,ſeu proſerpina:nam hecaton apud grecos cētū ſignificat:quē numerū finitū ꝓ infinito ei antiqui ob mirabilē potētiā tribuebāt.qđ videtur voluiſſe Vir.Voce vocās hecaten cæloq́ ereboq́ potētē. vbi dicit Seruius hecate Proſerpina dicta eſt:aut q̄ centū victimis placeꝛ:vt Menelaus cōſtituit:aut q̄ inſepultos faciat errare ꝑ centū annos. Alterna face. quia tēpore diei lucet ſol,nocte luna. Mundus.cælū. Cœptis.dicunꝛ cœpta q̄ nō ſumus aggreſſi adhuc:ſed in ipſa cogitatione ſunt. Rigentē.durū. Vultus lucidi.habeas ſemp claritatem,& nunq̄ eclipſeris. Theſſali cātus.incantatores de Theſſalia: qui dicebanꝛ carminibꝰ ſuis lunam deducere in terram.qđ tetigit Vir.Carmina vel cęlo poſſunt deducere lunā. Nullus paſtor.quēadmodū Endimiō de quo diximus. Ipſum intueor. dū dicit hæc verba videt Hippolytū parantē ſacrū. Nullo.ſ.hoīe ſocio:quia ſolꝰ erat:vnde illi potero dicere quicquid voluero. Quid dubitas.loquiꝛ nutrix ad ſeipſam:fortuna dedit tibi,locū & tēpus aptū ad loquēdū vnde nō opus eſt:vt dubites aperire illi cōſilium tuū. Artibus.aſtutijs & dolis. Trepidamus. dubito tamē quia nō eſt facile tales p̄ces audire. Haud.non. Audire.obedire.nō eſt facile obedire nouercæ: quę mihi hoc cōmiſit:vel ipſi Hippolyto. Verū.ſed tn̄ oportet obedire,ſi volo amorē reginę,& obliuiſci iuſtitię:nā qui vult ſeruire regibꝰ nō q̄rat iuſta aut bona. Om̄e decꝰ.oēm honorē:quia oportet etiam eſſe miniſtrū turpitudinis.

Quid huc.Hippolytus vidēs nutricē venientē interrogat quid veniat tā triſti vultu:petitq́ an pater & mater,& filij incolumes ſint. Iugū geminę ſtirpis.par duoꝝ filioꝝ.i.duo filij Theſei & Phædrę. Metus.ſoluit Hippolytū ſubito metu dicēs oia bñ eſſe:ſed triſtis ſum:quia video te capere nullā voluptatē ſempq́ verſari in labore. Infeſtus.moleſtꝰ tibi ipſi. Quē.illi viuāt in miſeria:qui habēt fortunā aduerſam. Cogūꝛ.ſ.ad miſeriā. Volēs.ſpōte & nō coactus is eſt dignus ꝑdere oia bona q̄ habet quibus neſcit vti. Annorū memor.ętatis adoleſcētiæ,cui cōueniūt voluptates. Mētē.ſ.occupatā tāto labore. Motibus feſtis.potius debes cū lętitia celebrare feſta:q̄ mixtis mulieribus,& facibus fiebant in conuiuijs,& orgijs. Bacchus. vinum.vt Horatius,Vino ſoluuntur curæ:quis poſt vina grauem pauperiem crepet.

¶ Regina nemorꝝ.Implorat Hecatē:q̄ p̄ſis amātibꝰ ꝓpter venena pōt durū aīum Hippolyti in amorē ſoluere. Hic,in Pharmaceutria Theocritꝰ inducit amātē ad lunā cōfugere: & rogare ſibi ſit comes,& ꝓpitia ad trahēdū Daphnidē ī ſuos cōplexꝰ: Χαῖρε ἑκάτα δασπλῆτι. καὶ ἐς τέλος ἄμμιν ὀπάδει φάρμακα ταῦτ᾽ ἔρδοισα χερείονα μήτε τι Κίρκας μήτε τι Μηδείας μήτε ξανθᾶς Περιμήδας. Triformis.in cælo lucet:in ſyluis ferit:torq̄t in inferno.Menelaus inſtituit hecatē placari cētū victimis:ideo dicta hecate. Vetꝰ ara hecates,& ditis pr̄is in loco q̄ diciꝛ Terentꝰ Romæ celebraꝛ. Mutuos ignes.amet viciſſim amātē. Innecte mētē.aut abſolute loquiꝛ cōſtrige mētē vinculo amoris:aut tres illos nodos amatorios intelligit de tribꝰ licijs: vt meminit Virgilius in Bucolicis:Necte tribꝰ nodis ternos amarylli colores. Detrahere.deducere celo.Theſſali p̄ſtanei ſūt cātatores & magi.inde in appellationē cōmunē cuiuſlibet veneficij cadit.vtūꝛ aūt Rhombo figura q̄drata:vt meminit Martialis Quę nūc Theſſalico lunā deducere rhombo.& Theocritus. Χὠς δινεῖθ᾽ ὅδε ῥόμβος ὁ χάλκεος ἐξ Ἀφροδίτας. Quid huc ſeniles.ſermo p̄textatus & totiꝰ venuſtatis plenus pij & ſimplicis adoleſcētis aduerſus & nutricē & grādęuā. Gemię ſtirpis.itelligit Demophoontē & Antigonū:quos vt refert Plutar.Theſeo pepit.

Metꝰ remitte,artificioſe ī cauſa turpi ab inſinuatiōe ordiꝛ.& ꝓponit facti cauſam:a fatoꝝ neceſſitate arguēs. ἦ μὲν θέμις οὔ ποτ᾽ ἀλύξαι θανάτοιο. πᾶσιν γὰρ μέγα ῥ᾽ ἐστί τετάται ἕρκος: vt inq̄t Apolloniꝰ Rhodiꝰ. Poſtea ꝑ inductionē hortaꝛ Hippolytū nutrix:ea vt imiteꝛ,q̄ fert adoleſcētia:nec ſpernat ptē ſolido demere de die:ſed recordetur florē ætatis breui deficere:& extremū.i.mortem ſemper adeſſe ſublata a ceruicibus claua vt ſtatim ſternat & rapiat in perpetuas tenebras.eſt autem tota hęc oratio ad perſuaſionē amoris accommodata.

BERN.
Hecate.
Cœpta.
DANI.
Triformis Hecate.
Necte.
Rhōbus.
Gemina ſtirps.
Demophoon.
Antigonꝰ.

At ſi quis vltro ſe malis offert volens:
Seq; ipſe torquet: perdere eſt dignus bona
Quis neſcit vti. potius annorum memor
Mentem relaxa: motibus feſtis facem
Attolle: curas bacchus exoneret graues.
Aetate fruere: mobili curſu fugit.
Nunc facile pectus: grata nunc iuueni Venꝰ.
Exultet animus: cur thoro viduo iaces?
Triſtem iuuentam ſolue: nunc luxus rape.
Effunde habenas: optimos vitę dies
Effluere prohibe. propria deſcribit deus
Officia: & ęuum per ſuos duxit gradus.
Lętitia iuuenem: frons decet triſtis ſenem.
Quid te coerces: & necas rectam indolem?
Seges illa magnum fœnus agricolę dabit:
Quęcunq; lętis tenera luxuriat ſatis.
Arborq; celſo vertice euincit nemus:
Quam non maligna cędit: aut reſecat manus.
Ingenia melius recta ſe in laudes ferunt:
Si nobilem animum vegeta libertas alit.
Truculentus: & ſylueſter: & vitę inſcius
Triſtem iuuentam Venere deſerta colis.
Hoc eſſe munus credis indictum viris
Vt dura tolerent: curſibus doment equos:
Et ſęua bella Marte ſanguineo gerant.
Prouidit ille maximus mundi parens:
Cum tam rapaces cerneret fati minas:
Vt damna ſemper ſobole repararet noua.
Excedat agedum in rebus humanis Venus:
Quæ ſupplet: ac reſtituit humanum genus:
Orbis iacebit ſqualido turpis ſitu:
Vacuum ſine vllis claſſibus ſtabit mare:
Aleſq; cęlo deerit: & ſyluis fera.
Solis & aer peruius ventis erit.
Quã varia leti genera mortalem trahunt
Carpuntq; turbam? pontus: & ferrum: & doli.
Sed fata credas deeſſe, ſic atram Styga

ASCEN. ¶ At ſi quis volens offert vltro, nõ coactus, vt qui poſſit frui bonis, ſe. ſ. ipſum, malis. i. laboribus & alijs rebus duris: & ipſe torquet ſe: ipſe ſup. dignus eſt pdere bona, quis. i. quibus neſcit vti. ſunt qui legant qui: quæ lectio niſi ſuperiori adhæreat lepida foret: ſed iã nõ procedit. tu memor annorũ. ſ. tuorum, relaxa potius mentem: attolle facem qui gallis quoq; mos eſt, motibus feſtis. i. in choreis feſtorum: Bacchus id eſt vinum lætificans cor hominis, exoneret, id ẽ imminuat, curas graues ſenecta dignas: fruere ætate. ſ. iuuenili: quia ſup. ipſa fugit curſu mobili: quia Tempora prętereunt more fluentis aquæ: & Iã ſubrepit iners nondum intellecta ſenectus. Pectus ſup. tuum, ſup. eſt aut eſſe debet, nunc. i. in iſta ætate, facile. i. tractabile. Venus. i. opus veneris, eſt nũc grata: vtpote iuueni: quia frigidus in venerẽ ſenior: exultet. ſ. gaudio, animus. cur iaces toro viduo. i. cęlebs ſecubas? ſolue iuuentam triſtem: rape nunc. ſ. dum licet, luxus. i. voluptatem: quia vt ille dicit Iã ſubrepet iners ætas: nec amare licebit Dicere, nec cano blãditias capiti: effunde habenas. i. luxuriare libere: vt illi impij Sapientiæ. ij. Venite ergo & fruamur bonis quę ſunt: & vtamur creatura, tanq̃ in iuuẽtute celeriter. Vino pretioſo & vnguentis nos impleamus: & nõ pręvereat nos flos temporis. Coronemus nos roſis anteq̃ marceſcãt: nullum pratum ſit qđ non pertrãſeat luxuria noſtra &c. Prohibe dies optimos vitę. i. iuuẽtę dies (qui reuera optimi ſunt ſi illis optime vtamur: tum quia difficilius eſt tunc caſte viuere: tũ quia fortiores ſumꝰ ad labores: ſed anus amorum cõciliatrix, vt amaſij poetę, cohortatur vt memores ſimus aduentantis mortis, ne queramur dies amiſſos: quos tunc maxime queri debemus cum eos voluptati impertiuimus. ſed vt alibi admonuimus ſententiæ ſunt iuxta animos loquentium: tunc ex ſententia poetę quãdo bonum inducit loquentem: vult enim ipſe qui ſcribit vir haberi bonus.) effluere. i. ſine voluptate elabi. Deus, ſcilicet conditor naturæ, deſcribit officia propria, ſcilicet ætatibus: & duxit æuum. i. ætatem vniuſcuiuſq; per gradus ſuos. Lętitia decet iuuenẽ: frons triſtis. i. ſeuera decet ſenem. Quid coerces te, ſcilicet a voluptate: & necas indolem rectam. i. bonæ naturæ? Illa ſeges dabit agricolæ magnum fœnus q̃cunq; luxuriat. i. abunde creſcit ſatis lętis. i. pinguibꝰ. cohibẽda tamẽ eſt luxuries ſegetis, cui cordi eſt copia frumenti. Et Arbor ſup. illa euincit. i. ſuperat nemus. i. reliquas arbores, vertice celſo: quã manus maligna. i. inuida, nõ cædit. i. amputat, aut reſecat, ſcilicet ſuperflua putans ramalia. Ingenia recta, id ẽ nõ deprauata, ferũt. i. dirigũt ſe meliꝰ i laudes. i. opa laudabilia, ſi libertas vegeta. i. vegetãs alit aĩm nobilẽ. Tu truculẽtꝰ & ſylueſter, & inſcius vitę. i. modi viuẽdi q inter hoies diſcit, colis iuuẽtã triſtẽ Venere deſerta. paulati ad intẽtũ pgit anꝰ. Tu credis: ſed pperã: hoc munꝰ eẽ ĩdictũ viris: vt tolerẽt dura. i. duros labores: vt doment equos curſibus: & gerant bella ſæua marte ſanguineo, id eſt ſanguinolento. ſed aliter iudicant ſuperi. Quia ille maximus pa

Iam petimus vltro. cœlibẽ vitam probet
Sterilis iuuentus: hoc erit quicquid vides
Vnius æui turba: & in ſemet ruet.
Proinde vitæ ſequere naturam ducem:
Vrbem frequenta: ciuium cœtus cole. Hip.
Non alia magis eſt libera: & vitio carens:
Rituſq; melius vita quę priſcos colat:
Q̃ quę relictis mœnibus ſyluas amat.

mus parens mundi ſcilicet deus omnium cre ator (Iouem itelligit anus.) prouidit: cum cer neret tam rapaces minas fati id eſt mortis: vt repararet damna ſcilicet monẽtium, ſemper ſobole noua. Agedum ſi putas hæc min⁹ ve ra, fac vt Venus id eſt generano, excedat reb⁹ humanis id eſt nulla fiat ab hominibus: quæ ſcilicet Ven⁹ ſupplet, quia creſcere facit, ac re ſtituit in eo quod deperditum eſt: genus hu manum: orbis ſcilicet totus, quem ſolus ho mo colit, iacebit turpis q̃a incultus, ſitu ſqua lido id eſt lanugine turpi ſupernaſcẽte: & ma re ſtabit vacuum ſine vllis claſſibus .i. naui b⁹: & ales deerit cælo ſi ſcilicet Venus excedat reb⁹ vniuerſis nedum humanis: & fera deerit ſyluis: & aer erit peruius ſolis ventis: cum nullæ ſint volucres futurę: nam & veſpertiliones & muſcę quę alites non ſunt aera vſurpant. Q̃.i.o q̃tum varia id eſt diuerſa genera, trahunt & carpunt id eſt carptim abſumunt, turbam mortalem id eſt mortalium (q.d. plurimum varia: & ideo diligenter per Venerem reſarciendum genus mortalium. Pontus id eſt aqua, ferrum, & doli, vt venena: quæ tria plurimos abſumunt morte violẽta. ſed cre das id eſt credere poſſis, fata id eſt viam ad mortem deeſſe: quia ſic tanq̃ id credamus: petimus ſcilicet vltro iã ſtyga id eſt paludem illam inferni atram, quia vmbroſam: petimus autem quia vitæ propagandæ immemo res: aut potius, quia ex contrarijs elementis compoſiti. fac ſup. vt iuuentus ſterilis .i. nullum generare volens, probet id eſt laudet & ſequatur, vitam cælibem id eſt ſine coniuge: hic tamen ſine cõſortio qualicunq;: hoc qc quid vides erit turba vnius æui: quia ſupernaſcũtur noui: & ruet in ſemet id eſt peribit tota. proinde id eſt ideo q; ſequere naturam ducem vitæ: frequenta vrbem & cole cœtus ciuium. Ad hęc Hippolytus. Non eſt alia via magis libera: & carens vitio: & quæ colat melius, ritus priſcos id eſt antiquos mores: q̃ quę amat ſyluas, mœ nibus relictis id eſt vita ſolitaria.

¶ Fruere. Imptiu⁹ ẽ. Mobili curſu. q̃a floſcul⁹ ętatis cito currit: vt Ver. Obrepit nõ itellecta ſenect⁹. Oui. Fal liq; volatil' ætas. Nũc. dũ es iuuenis. Facile pect⁹. aim⁹ pn⁹ ad voluptates. Exultet. iſta ętate debes ſol're b⁹ voluptarijs icũbere. Viduo. ſine vxore. Tritẽ. ſeuerã. Luxus. delitias. Effũde habenas. tractũ ab eqs currentibus. dimitte habenas ætati vt fruatur voluptatibus. Propria officia. quia omnis ætas proprium ſtu dium habet: aliud conuenit iuueni, aliud ſeni. Aeuum. ætatem. Per ſuos grad⁹. primo infans: deinde pu er: & ſic per omnes partes ætatis diuiſa ſunt officia. Coerces. cohibes quaſi in carcere: & arctas iuuẽtutem tuã more ſenili. Seges. per comparationem dicit vides ſegetem ſpiſſam & abundantem dare maximum fœnus id eſt fructum: raram autem paruum. Luxuriat. multum creſcit. Lętis ſatis. fertilibus ſeminatis. Arbor. alia comparatio. celſo vertice creſcit arbor ſi non incidatur: non poteſt creſcere multum relecta. Euincit. cre ſcit ſuper altas arbores. & iſta dicuntur non ad veritatem: ſed ad perſuaſionem: vt trahat illum ad amorẽ. ſi qs non cohiberet iuuentutem ſuam nullam virtutem acquireret: ſed ibi contrarium dicit ſi dimittantur ingenia in libertate, creſcunt ad laudem & honores. Vegeta. quæ habet vigorem nõ repreſſum. Vitę inſcius. qui ne ſcis frui vita. Hoc eſſe. credis ne datum a natura vt homines ſemper laborarent maioribus rebus (quaſi dicat non. Munus. officium. Indictum. imperatum. Curſibus. vt continuo equitent. Prouidit. quia videbat genus hominum defecturum voluit reparari generatione. Rapaces minas. cum videret mortem omnia ra pere. Excedat. probat q; ſi remoueatur Venus ab omnibus, cito deficient omnia animalia. Agedum. hor tantis eſt. Situ. ſqualore: omnia erunt plena ſentibus. Solis ventis. quia non erunt aues ſed ſoli venti. BERN.

Leti. mortis. Carpunt. tollunt de medio. Pontus. mare. enumerat multos modos quibus miſeri morta les pereunt. Sed fata. pone q; non pereant tot caſibus: tendimus tamen omnes ad finem. vt Salluſtius: Om nia orta occidunt: & aucta ſeneſcunt. Atram ſtyga. nigrã paludem inferni. Petim⁹. vltro vadimus natura liter ad mortem. Vitam cęlibem. ſine vxore. ſi oẽs iuuenes quẽadmodum tu, improbarent cõnubium: nõ du rarent niſi per vnã ætatem. In ſemet. per ſeipſam. Proinde. infert cõcluſionem: ideo cum natura inſtituerit propagationem generis noſtri: venias ad vrbem & fruere iuuẽtute tua. Cœtus. cõſortia ciuium. quia natura nihil ſolitarium amat: vt dicit Cicero. Non alia. audita exhortatione nutricis reſpondet Hippolyt⁹ meliorẽ eſſe vitam ruſticanam q̃ vrbanam. Magis libera. nulli ambitioni aut cupiditati ſeruiens.

¶ Cur toro viduo taces. Sic Anna ad Dido. Sola ne perpetua mœrẽs carpere iuuenta (erat locus a facili. Ex cedat agedum. natura fert & appetit mutuo maris & fœminæ nutu & nexu ſuſtineri non tantum: ſed etiam au geri & grandeſcere. Lactantius in diuinis inſtitutionibus, & Ariſtoteles in animalibus ſcribunt non temere a natura inſtrumentum genitale homini fuiſſe aſcriptum: & fœminæ matricem: deinde glandem membri geni talis ad ſimilitudinem cordis factam: quia primum generet cor in quo vitæ ſedes principalis conſtituta eſt. Ne frontem contrahe lector candide ſi hic videor laſciuiuſcule commẽtari: quum ea recitem ſine vitio quę ad rem pertinent & a viris doctiſſimis prodita ſunt. Plutarchus in quæſtionibus addit a duobus elementis gene rationis: maſculum habere vim motus ex calore & fœminam materiam conceptus ex humido. propterea cõ ſueſſe tangere aquam & ignem nouam nuptam. Ecce igitur quemadmodum natura huiuſmodi concomitan tia ſuſtinetur. Q̃ ſi fiat diſiugatio: etiam rerum omnium interitus ſequatur neceſſe eſt. Ita hoc conſyderans venerabilis anus illa Polyxo apd̃ Apollonium hortatur Lemniadas ad nuptias Argonautarum hoc modo. DAN. Genitalia arma.
ευταμ Δηγεραρει πευ αποφθινυθουσι γυναικεσκουρο τεραι Δαγονοι συγερου ποτηγηρασ ικη Δε πωσημοσ γοσε Δε Δυσαμμοροι.&c.

Non illum auaræ mẽtis inflammat furor

¶ Non illum &c. Probat quod ꝓpoſuit: quia furor mentis auarę non inflammat illum: qui

Qui ſe dicauit montium inſontem iugis.
Non aura populi:& vulgus infidum bonis:
Non peſtilens inuidia.nõ fragilis fauor.
Nõ ille regno ſeruit:ac regno imminet:
Vanos honores ſequitur:haud fluxas opes
Spei:metuſq; liber:haud illum niger
Edaxq; liuor dente degeneri petit.
Nec ſcelera populos inter atq; vrbes ſita
Nouit.nec omnes conſcius ſtrepit⁹ pauet.
Haud verba mille fingit:haud quęrit tegi:
Diues columnis:nec trabes multo inſolens
Suffigit auro:non cruor largus pias
Inundat aras:fruge nec ſparſi ſacra
Centena niuei colla ſummittunt boues:
Sed rure vacuo potitur:& aperto ęthere
Innocuus errat:callidas tantum feris
Struxiſſe fraudes nouit:& feſſus graui
Labore niueo corpus Iliſſo fouet.
Nunc ille ripam celeris Alphei legit.
Nunc nemoris alti denſa metatur loca:
Vbi Lerna puro gelida perlucet vado:
Sedemq; mutat.hic aues querulę fremunt:
Ramiq; ventis lene percuſſi tremunt:
Vetereſq; fagi.iuuit hic aut amnis vagi
Preſſiſſe ripas:ceſpite aut nudo leues
Duxiſſe ſomnos:ſiue fons largus citas
Diffundit vndas:ſiue per flores nouos
Fugiente dulcis murmurat riuo ſonus.
Excuſſa ſiluis poma cõpeſcunt famem:
Et fragra paruis vulſa dumetis cibos
Faciles miniſtrant.regios luxus procul
Eſt impetus fugiſſe.ſollicito bibunt
Auro ſuperbi.q̃ iuuat nuda manu
Captaſſe fontem? ſi celer ſomnus premit:
Secura duro membra verſantur toro.
Nõ in receſſu furta:& obſcuro improbus
Quærit cubili:ſeq; multiplici timens

Solitudis bona.

dicauit id eſt addixit & quodammodo conſecrauit iugis id eſt illis partibus montium quę vt colla nobis ſub vertice illis ſunt,ſe inſonte id eſt inuocentem. Non aura id eſt fauor populi,& vulgus infidum bonis qui ipſum non conſtringunt vt tyrannica:non inuidia peſtilens:quę primam peſtem mortalib⁹ induxit: non fauor.ſ.potentum,fragilis.i.parum durãs:repete inflammat illum. Ille.ſ.monticola nõ ſeruit.i.inſeruit regno:ac imminens.i. inhians regno:ſequiť.i.captat,honores vanos quia improborum plerunq; acclamationes & applauſus vani ſunt honores:haud.i. non ſup.ſequitur opes fluxas.i.cito diffluẽtes & pereũtes more niuiũ,ens ſup.liber.i.expers,ſpei .ſ.vanę, & met⁹:quia ſpes quoq; inter carnifices animorum ponitur:nõ quę virtus eſt theologica: ſed quæ de nõ ſperandis p̄ripitur. Liuor niger.i.liuidi hoc eſt plumbei coloris aut mal⁹: vt apud Horat.in ſer. Hic niger eſt:hũc tu Romane caueto.& edax.i.mordax q̄ p̄cordia ei⁹ in quo eſt abſumit:& ideo iuſtius inuidia nihil eſt:non petit.ſ.illũ, dente degeneri. i.morſu a generoſo aio alieno:triſtať em & angiť iuid⁹: vñ lętari deberet,& gratulari.nec nouit ſcelera ſita.i.locata inter pop'los.ſ.frequẽtes, atq; vrbes:nec cõſcius.ſ.criminis occulti pauet ad oẽs ſtrepitus:vt ſcelerũ in vrbe conſcij vltorẽ ſemp imminere metuẽtes.& haud fingit mille verba:vt deceptores:qui ꝓpterea verba dare dicunť.cum econuerſo apud Aennium ꝓbus dicať paucoꝝ vir verboꝝ:& ipſe haud diues haud q̄rit tegi.ſ.a ſole colũnis.ſ. marmoreis in hortis poſitis.nam vt innuit illud Iuuenalis ſat.j. Frõtonis platani cõuulſaq; marmora clamãt Semper,& aſſiduo ruptę lectore colũnæ:diuites inſignes illic erigebãt colũnas ſub quibus caumata vitabant,& poetæ opera ſua recitabant.nec ipſe inſolens.i.ſuperbus oſtentator diuitiarum,ſuffigit trabes. ſ.lacunariũ ſeu laqueariũ:multo.i. dẽſo auro Cruor ſcilicet victimarum largus.i.abundãs ad oſtentationẽ,non inundat.i.imbuit apud monticolã vt apud vrbicolã,aras pias.i.piorum deorum qui ture placari malint,& pietate animi q̄ ſanguine hircorum aut vitulorũ:nec boues niuei triumphãtibus apti, qui propterea a Clitumni accolis Romę petebanť. Maro Hinc albi clitumne greges &c. ſparſi.i.reſperſi anteq̄ macteнť fruge ſacra.i.mola ex farre & ſale facta. vt ęne.ij. Mihi ſacra parari Et ſalſę fruges & circum tempora vittę: ſummittũt ſcilicet ferientibus,colla centena id eſt ſinguli ſua:cum ſint centum vt Hecatonbẽ expleant ſed mõticola potitur rure vacuo ſcilicet ędificijs:& errat innocu⁹ æthere apto.i. aere aprico niſi ſit ſub arbore:& ſup.nouit ſtruxiſſe tantũ feris, quæ impune & ſalua benignitate ab homine capi poſſunt,fraudes callidas:& feſſus graui labore,fouet corpus nõ balneo:ſed,Iliſſo flu. attico. Nec legas eliſo: Statius tamen primam corripit:vnde forte mutatum elemẽtum. Ille ſcilicet monticola,legit.i.pagrat nũc ripam Alphei flu. Arcadię celeris:& nunc metatur id eſt eligit ad retia ponenda,denſa loca alti nemoris: vbi Lerna ſcilicet palus gelida pellucet vado puro:& mutat ſedem id eſt mo

Domo recondit:æthera: ac lucem petit:
Et teſte cælo viuit.hoc equidem reor
Vixiſſe ritu:prima quos mixtos deis
Profudit ætas.nullus his auri fuit
Cæcus cupido:nullus in campo ſacer
Diuiſit agros arbiter populis lapis.

do ĩ vno mõ ĩ alio loco verſat̃:hic.i.ĩ vna eiꝰ ſede aeus q̃tulȩ fremũt aut gemũt & rami pcuſſi lene.i.leniter, ventis tremunt:ſcilicet cum io cundo murmure: & veteres fagi tremunt:iu uat hic id eſt in alia ſede,aut preſſiſſe,ſcilicet e undo:ripas amnis vagi:aut duxiſſe ſomnos leues id eſt curarum expertes ceſpite nudo.i. nullo integumento ſtrato:nec puluinari ſup poſito:ſiue fons largus diffundit vndas citas ſiue dulcis ſonus murmurat,id eſt cum mur mure fit:riuo fugiente id eſt currente per flo res nouos. Poma excuſſa ſiluis compeſcunt,non penitus pellunt ſed ſedant famẽ:& fragra id eſt mora & bac cȩ vulſa id eſt eruta paruis dumetis,miniſtrant cibos faciles ſcilicet paratu:impetus ſcilicet mentis eius qui ſi uas amat.i.p̃cipuũ ſtudiũ,eſt fugiſſe pcul regios luxꝰ.i.ſupfluos apparatꝰ& rerũ vſus. Supbi.i.diuites & potẽ tes bibũt auro ſollicito.i.qđ ſollicitũ facit:qa,vt dicit Iuue. Raris aconita bibũt̃ Fictilibꝰ:tuc illa time quũ po cula ſumes Gemmata.q̃.i.o q̃tum iuuat,captaſſe.i.hauſiſſe fontẽ.i. aquã fontalẽ:manu nuda.i. ſine poculo. Præterea ſi celer ſomnus premit ſcilicet ſiluicoã: mẽbra ſup.eiꝰ verſãt̃ ſecura toro duro:vt i ſaxo aut ceſpite. Itẽ ſiluicola non quærit improbus id eſt improbandus,furta ſcilicet Veneris(hoc autẽ dictum maxime inuiſ ta audit nutrix)in receſſu id eſt loco ſecreto, & cubili obſcuro:& non timens id eſt vt adulter timens, non recõ dit ſe domo multiplici id eſt in q̃ q ſunt multæ viarum ambages & multa conclauia & ſubterfugia: quia pe tit æthera ac lucem & viuit cȩlo teſte id eſt in aperto. Equidem id eſt ego quidem reor,eos quos prima ætas ſci licet hominum profudit mixtos deis.i.cum dij adhuc verſarentur in terris ortos, vixiſſe hoc ritu: ſcilicet caſto & ſolitario:quia nullus cupido.i.amor auri(Apud Horatium etiam cupido pro cupiditate maſculino profer tur genere cum potius fœmininum ſit:niſi deus cenſeatur.)cȩcꝰ id eſt excæcans, fuit illis ſcilicet primis homi nibus:nullus lapis ſacer id eſt limes quem tranſferre aut violare nefas erat,diuiſit arbiter id eſt tãq̃ arbiter ſine diſceptatiõe populis agros in campo:quia omnes erant cõmunes ante Cererem id eſt frugum inuentionem.

℃ Aura populi. Fauor popularis. Inuidum bonis.qđ virtuti ſemper inuidet:vt exemplis maximorũ viro rum probatur:qui ex vrbibus ſuis deturbati ſunt. Fragilis.quia nihil eſt tam mutabile q̃ vulgus. Seruit. vt eſt apđ Cic.i parado.ſeruitutẽ oẽm eẽ miſerã. Vanos.nõ durabiles. Fluxas.q̃ cito labũt̃ aliquo caſu. vt Oui.Irus is eſt hodie q mõ Crœſus erat. Liber.cũ gtõ figurate:ſolet poni cũ abltõ:ab his paſſiõibꝰ q degit in agris. Haud.nõ illi habet̃ inuidia: q̃ ſemp petit alta & ſupiora. Degñ.vili: qa gñoſus aimꝰ nõ dolet de bono alieno. Cõſciꝰ.in malã ptẽ accipit̃:q ſcit ſcelꝰ ſuũ.vt Iuuena.Hi ſũt q ad ſinglã fulmia pallẽt. Fingit.mẽtit̃. BERN.

Q uȩrit tegi.nõ oportet vt ruſticꝰ ſtruat ſibi ſublimia tecta:cũ ſub arbore q̃eſcat. Inſolẽs.ſupbꝰ. Sufficit.ad ornat. Cruor largꝰ.nõ facit ſacrificiũ more vrbano de cẽtũ tauris ad faſtũ:ſed pura mẽte. Fruge ſacra.i.mo la.ſolebãt Romani faria & ſale & mero facere pultẽ:quã molã appellarũt:& ſacrificaturi vergebãt iter cornua victimȩ. Sũmittũt.p̃bẽt cultro. Vacuo.libero:vbi nõ ipedit̃. Innocuꝰ. inocẽs:q nulli nocet. Erat.diſcur rit ſine cuſtodia. vt iq̃t Hora.Integer vitȩ ſceleriſq; purꝰ nõ eget mauri iaculis nec arcu nec venenatis grauida ſagittis Fuſce pharetra. Callidas:aſtutas. Feſſus.qñ eſt fatigatꝰ venationibus venit ad aliquẽ fontẽ vbi ſe refrigerat. Niueo Eliſſo.aqua Eliſſi fluuij i agro Thebano. Alphei.flu.ẽ Helidis ciuitatis Arcadiȩ iuxta Pi ſã decurrẽs:q lõgo tandẽ curſu i Achaia demergit̃:& ibi a terra abſorptꝰ atq; ſubter mare defluẽs ex græcia in fontẽ Arethuſã apđ Syracuſã i Sicilia ſe attollit:& iñ in mare ſiculũ cadit. Vñ Ver.li.iij.ȩnei.ait. Alpheũ fama eſt huc Helidis amnẽ Occultas egiſſe vias ſubter mare q nũc Ore Arethuſa tuo ſiculis confundit̃ vndis. Me tat̃.ẽ metari eligere locũ ad habitãdũ.vt dicũꝰ ĩpatores metari caſtra.Metiri ẽ mẽſurare:& ponit̃ p trãſire:nã q trãſit videt̃ metiri. Lerna.palꝰ eſt argiuoꝝ vbi ĩterfecit Hercules hydrã. Vado.aqua:vbi nõ eſt altũ pfundũ. Mola. Alpheus. Metari.

Sedẽq;.nũq̃ eſt i vno loco ſed quo vult vadit. Preſſiſſe,calcaſſe. Amnis vagi.fluuij currẽtis. Ceſpite.ter ra virẽti herbis. Nudo.ſñ lecto & ſtraglã. Leues.cito venientes. Poma.qñ fameſcit nõ opꝰ ẽ vt vadat i forũ ſed i ſiluas vbi reperit poma. Cõpeſcũt.reſtrigũt. Fragra.fructꝰ coloris rubri naſcẽtes ppe terrã. Peruiis dumetis.paſſim p oia dumeta. Dumꝰ dĩ ſpia:iñ dumetũ vbi mltȩ ſpinȩ:ſicut lauretũ vbi mltȩ ſũt laurꝰ. Lu xꝰ.regios.magnos apparatꝰ. Impetꝰ.volũtas:cũ habeã tãtã facilitatẽ viuẽdi nõ ẽ mihi aimꝰ ſuſcipe miſerã cõditionẽ regũ. Sollicito.anxio:nõ q; aurũ ſit anxiũ:ſed ipi reges q bibũt auro timẽt venenũ. Nuda manu ſñ aliquo pocľo:nos q ſumꝰ rure bibimꝰ i flumibꝰ hauriẽdo aquã manibꝰ. Captaſſe.hauſiſſe. Nõ i receſſu. Hippolytus adiũgit aliđ:q; i vili domo ruſtica nõ ſũt tot libidies queadmodũ i vrbe:pptera meliꝰ ẽ ibi duce re vitã. Furta.ſtupra. Improbꝰ.icõtinẽs. Obſcuro cubili.vili thalamo. Multiplici domo.vbi mltȩ ſunt mãſiões. vadũt ad domos nobiliũ abiq; licet timeãt,abſcõdũt ſe vt otioſas matrõas violẽt. Aethera ac lucẽ petit.q rure viuit oia i apto habet cũ ſit inocẽs. Hoc eq̃dẽ.puto talẽ fuiſſe vitã Heroũ q dicũt̃ fuiſſe i ȩtate au rea. Profudit.genuit. Mixtos.vľ ſemideos:vľ qa dij cũ eis viuebãt. Cecꝰ cupido.auaritia q̃ nõ videt rectũ. Dumetum

Lapis arbiter ſacer.terminꝰ q erat tãq̃ iudex de finibꝰ ſacer & iuiolatꝰ,nulľ erat illa ȩtate:cũ oia cẽnt cõmunia.

℃ Caue legas eliſo:ſed Iliſſo:vt Plato, Pli. Strab. Ptolemȩus,& Mela meminere.etiã. Papi.i vlti. Thebaidos DAN.

Nõ i receſſu. Caſtiſſimꝰ Hippolytꝰ cõmẽdãs ſilueſtrẽ & eremiticã vitã vt feliciſſimã vt puriſſimã vt cœleſtibꝰ delitijs clariſſi oq; angeloꝝ comitatu ornatiſſimã:docet quãtũ p̃mij & donatiui p̃ſtet inocẽtia & celibatꝰ hoi,cõ tra ſeclares & tartareas titillatiões cõſtãter decertãti.cõtra vero:quot miſerias:quot mala: quot dolores:ſecũ tra hat fluxa & doloſa frequẽtioris cõſuetudinis voluptas.de qua re pulchre meminit Hieronymꝰ ſctũs ad Euſto chiũ. Stadiũ ẽ hȩc vita mortalibꝰ:hic cõtẽdimꝰ:vt alibi coronemur.nemo iter ſerpẽtes & ſcorpiones ſecurꝰ in greditur & tu pacẽ arbitraris in terra quæ generat tribulos & ſpinas:nõ eſt nobis colluctatio aduerſus carnem: ſed aduerſus principatus & poteſtates huiꝰ mũdi:magnis inimicorum circundamur agminibus.hoſtiũ plena ſunt oĩa.caro fragilis & cinis futura poſt modicũ pugnat cum pluribus.propterea Homerus primos homies a virginitate commendat in ſiluis verſantes qui primum nati ſunt ex roboribus. Solitariȩ vitæ bona.

Nondum ſecabant credulæ pontum rates,
Sua quiſq; norat maria:nõ vaſto aggere
Crebraq; turre cinxerãt vrbes lacus.
Non arua ſæua miles aptabat manu,
Nec torta clauſas fregerat ſaxo graui
Balliſta portas.iuſſa nec dominum pati
Iuncto ferebat terra ſeruitium boue.
Sed arua per ſe fœta poſcentes nihil
Pauere gentes:ſiluę natiuas opes:
Et opaca dederant antra natiuas domos.
Rupere fœdus impius lucri furor:
Et ira præceps:quæq; ſuccenſas agit
Libido mentes:venit imperii ſitis:
Facinus cruentum:præda maiori minor:
Pro iure vires eſſe:tum primum manu
Bellare nuda:ſaxaq; & ramos rudes
Vertere in arma.non erat gracili leuis
Armata ferro cornus:aut longo latus
Mucrone cingens enſis:aut criſtæ caput
Galeæ comantes.tela faciebat dolor.
Inuenit artes bellicus Mauors nouas:
Et mille formas mortis:hinc terras cruor
Infecit omnes fuſus:& rubuit mare.
Tum ſcelera dempto fine per cũctas domos
Iere:nullum caruit exemplo nefas.
A fratre frater:dextera nati parens
Cecidit:maritus coniugis ferro iacet:
Perimuntq; fœtus impiæ matres ſuos.
Taceo nouercas:mitius nil eſt feris.
Sed dux malorum fœmina:& ſcelerũ artifex:
Obſedit animos:cuius inceſtę ſtupris
Fumant tot vrbes:bella tot gẽtes gerũt:
Et verſa ab imo regna tot populos premunt.
Sileantur aliæ:ſola coniunx Aegei
Medæa reddet fœminas dirũ genus. Nu.
Cur oĩm ſit culpa paucarum ſcelus? Hip.
Deteſtor omnes:horreo:fugio:execror.

ASCEN. ¶Nondũ ſecabãt credulę. Repetendũ eſt vt in multis alijs ſignũ negatiuũ ſic. Rates nondũ credulę,hoc eſt quia nondũ credulę,nõdũ ſecabãt:hoc eſt nautę nõdum auſi ſe credere mari,nondũ ſecabãt. i.ſulcabãt, pontũ.i. mare: q̃ res erat magnę audacię:vñ Horati⁹ Car. pri. Illi robur & æs triplex Circũ pect⁹ erat/ q fragilẽ truci Cõmiſit pelago ratem primus. Quiſq; norat maria ſua,quia nõ auſi ſunt tranare ad aliena:multi autẽ noſcebãt nõnauigãdo ſed vidẽdo e litore:cũ neq; hodie oẽs nauigent. Lacus.i.foſſę,nõ cinxerãt.ſ.tunc adhuc,vrbes vaſto aggere & turre crebra:miles nõ aptabat manu arma ſęua,vł ſęua manu arma:nec balliſta.i.machia ad iaciẽdos globos apta,torta.i. violenter impulſa,fregerat ſaxo graui portas clauſas:nec terra iuſſa pati dñm ferebat ſeruitiũ,boue iũcto.ſ. ad iugũ:ſed arua fœta p ſe.i.nullo ſerente,nihil pauere.i. timuerũt gentes poſcẽtes:qa nihil popoſcerũt cũ nõ ab aruis,ſed ab arborib⁹ glandiferis victũ caperẽt:nã ſiluę dederunt opes natiuas.i. fruct⁹ ſponte in ſe naſcẽtes:& antra opaca dederũt domos natiuas.i.nulla arte factas:& ita hoies viuebãt in ſũma cõcordia: q̃ licet vera ſint non videnł ab hoie venatore & inenuſto poſſe dici:& ita poeta non bene delegiſſe perſonam per quam talia diceret: verũ excuſał q; heroũ tpibus erãt oia artificia & vt dicũt ſcibilia heroib⁹ nota:nec veroſiłe eſt regis filiũ licet venatiõi tandẽ ſtudioſũ ſub primis annis nõ fuiſſe liberalib⁹ artib⁹ inſtitutũ. Impi⁹ furor lucri,& ira p̃ceps.i.p̃cipitãter agẽs,& libido.ſ. venerea q̃ agit mẽtes ſuccẽſas.ſ. igne amorũ rupe fœd⁹.i.cõcordiã mortaliũ:nõ q fœdus icerũt ſed fœderis iura ſeruabant. Venit.ſ.tandẽ ſitis.i.ardẽs ambitio imperij: appoſitorie, facin⁹ cruentũ.i. propter quã aut qđ facinus multũ cruoris poſtea fuſũ eſt. mior.i.imbecillior eẽ ſup. cœpit aut eẽ,p erat:p̃da maiori.i. potẽtiori:vires eẽ ſup.cœpunt,aut eẽ.i. erãt, p iure.i.loco iuris:hoies ſup.bellare.ſ.cœperũt aut bellare p bellabant,manu nuda.i.inermi: & vertere.i. verterũt:niſi legał.i arma vertere:vt ſit vertere ſup. cœpunt:aut vertebãt: ramos rudes.i.nõ dolatos,in arma:cornus.ſ. arbor q̃ vt dicit Maro eſt bona bello, leuis.i. nõ magni põderis cũ ſit fortis,non erat.ſ.adhuc,armata.i.munita,ferro: aut enſis cingẽs latus.ſ.portantium lõgo mucrõe.i. ferro acuto,ſeu lamina,non erat:aut criſtę galeę.i.ornamẽta q̃ ponũł i ſũmitate galeę:ſicut criſtę i capite galli,comãtes.i.in morẽ comaꝝ ornãtes caput.i. verticẽ,galeæ.i. caſſidis ſup.erant adhuc: qa dolor faciebat tela: q̧cquid enim in manũ accipiebał,p telo erat:vt ęnei.j. Iãq; faces & tela volant,furor arma miſtrat. Mauors.i.Mars,bellic⁹.i.inuẽtor belli,inuenit nouas artes.ſ.fabricãdi arma:& iuenit,mille formas mortis.i.vias ad mortẽ.hinc.i.poſt inuẽtum bellũ,cruor fuſus.ſ.in bello infecit.i. cõtaminauit oẽs terras & mare rubuit. Tũ.i. deide ſcelera,iere.i.iuerũt.p cũctas domos:dempto fine.i.moderatione:nullũ nefas caruit exẽplo, ad qđ ſe factũ dicat:ſũt tñ mlta inaudita ſcelera.ſ.r occiditur aut occidit a fratre.ſ. occiſus qđ ipria gñatiõe mortaliũ cõtigit. Parẽs.i.pr̃,

Sit ratio:ſit natura:ſit dirus furor:
Odiſſe placuit.ignibus iunges aquas:
Et amica ratibus ante promittet vada
Incerta Syrtis:ante ab extremo ſinu
Heſperia Tethys lucidũ attollet diem:
Et ora dãmis blanda præbebunt lupi:
Q̃ victus animũ fœminę mitem gerã.

cecidit dextera nati:vt Laius œdipi:marit⁹ ia cet.ſ.pſtrat⁹ferro cõiugis:vt a Belidib⁹& Lẽ niadib⁹ ceſi:& impię mr̃es pimunt fœt⁹ſuos .i.filios quos genuerũt. Taceo nouercas q̃ ſp ſeuæ fuerũt in priuignos. Nil eſt miti⁹ feris: quia in ſui gñis aialia nõ ſeuiũt:nec ꝓlem abſumũt.at hõ hoi plurima fert mala. Sed dux. i.caput & origo maloꝝ ſup.eſt fœmina:& artifex.i.fabricatrix ſceleꝝ obſedit.i.blãditijs et illecebris ſuis occupauit aios.ſ.virorũ:cui⁹ .ſ.fœminę inceſtę.i.minime caſtę & cõtra legẽ peccantis,ſtupris.i.propter ſtupra,tot vrbes fumant.ſ.adhuc:qa nup euerſæ.nã(vt dicit Hora.)fuit añ Helenã cũnus deterrima belli Cauſa &c.& tot gẽtes gerũt.ſ.adhuc,aut gerũt ꝓ geſſerũt, bella:& regna verſa ab imo,p̃munt tot populos:ſuper quos incubuerũt ruẽtes vrbes:ſed ignotis pierunt mortib⁹ illi: nõ põt exemplũ dari de Troianis aut Rutulis:quia poſt Theſea ceciderũt:ob Helenã & Lauiniã. Aliæ.ſ.mulieres ſileant:ſola Medea cõiunx Aegei.ſ.aui p̃mi(fuit eñ pr̃ Theſei:cui Medæa tandẽ nupſit vt Bern.ſcribit) reddet.i.probabit, fœminas genus dirũ:vt qđ oẽm feritatẽ vincat.de cui ſceleribus vide Danielẽ. Nutrix videns ſe a propoſito excuſſam,nõ audet mãdata Phædræ explicare:ſed occulte nitit̃ ab ea crimen aliarũ deriuare dicens:Cur ſcelus paucaꝝ fit.ſ.iudicio tuo,culpa oim.i.cur oẽs culpas propter paucarũ ſcel⁹:Hippo. Deteſtor oẽs:horreo oẽs:fugio gẽs:execror oẽs.pulchra auxeſis eſt:nã plus eſt horrere & abomiari q̃ deteſtari. Deteſtamur enim cui⁹ teſtimoniũ nõ ſuſcipim⁹:& quos teſtamur nolle in amicitiã recipe. Horrem⁹cui⁹ crimen abominamur. Fugim⁹qđ propter horrorẽ ferre nequim⁹. Execramur i quos fugiẽ ĩo diras imprecamur.nõ igit̃ execramur niſi quos fugimus:nec fugim⁹niſi quos horremus:nec horremus niſi quos deteſtamur. Sit ratio .i.appellet̃ ſi vis a te ratio cur fugiã oẽs:ſit natura.i.imputet̃ naturę meæ q̃ fœminas exhorret:ſit furor dirus. i.immiſſus mihi deoꝝ ira:hoc eſt q̃cunq; ſit cauſa(& rurſus artificioſa vtit̃ auxeſi:qa ratio eſt probanda:natura toleranda:furor execrandus.)placuit.i.decretũ eſt:ſed ſit ꝓ ratiõe volũtas:odiſſe.i.odio proſequi.ſ.fœmias oẽs.eſt aũt p̃ſẽtis tpis i ſignificãdo odiſſe.tu iũges.i.ſociabis ſine eoꝝ deſtructiõe,añ.i.pri⁹aquas ignib⁹:& ſyrtis incerta i.q̃ neq; aquas neq; terras habet certas,ſed breuia vada interpoſitis arenis,ꝓmittet añ ratib⁹.i.nauibus, vada amica.i.innocua:& Tethys heſperia.i.mare Hiſpanicũ(quia ſecund⁹pes incipit ſemp a breui legendũ heſperia nõ heſperię)attollet ante diem lucidũ ab extremo ſinu.ſ.occidentis:& lupi p̃bebunt añ dãmis ora blanda.i.amica & blandientia:q̃ ego victus.i.excuſſus a propoſito geram animum mitem.i.plauſibilem fœminæ:quæcunq;.ſ.ea ſit.

¶ Credulę rates. Nõ ꝓpe,ſed q ſe cõmittũt nauib⁹creduli ſũt:cũ poſſe euitar̃ oia pericl'a credũt. Secabãt.nauigabãt. Aggere.ſolẽt vrbes cigi aggere & foſſa:vñ dicit lac⁹. Balliſta.ꝓ tormẽto cõcutiẽte muros accipit̃. vt Ouidius. Q̃ graue balliſtę mœnia pulſat onus.tũc ea ętate nõ erãt iuẽta iſtrumẽta ad euertẽdũ vrbes. Iuſſa. neq; etiã iuẽt⁹erat mod⁹ arãdi:ſed terra ſponte oia ferebat. Fœta.plena fructib⁹. Poſcẽtes.nihil petebãt arãdo nec ſeminando. Opaca antra. ſpeluncę vmbroſę:non ædificauerant ſibi domos ſed habitabant antra. BERN.

Rupere.cũ eſſet tanta ſecuritas & quies. Ecce.demõſtrat cauſam oim maloꝝ. Fœdus.pacẽ. Furor.immẽſa cupiditas habendi. Succenſas.inflammatas. Præda.qui erant diuites volebant prædari minores.

Vires eſſe.pro erant:nam ius erat in armis. Bellare.pro bellabãt. Nuda manu.ſine armis. Rudes.nõ dolatos. Cornus leuis.fugax ſagitta quę fiebat de cornu arbore. Ferro gracili.ſpiculo acuto. Mucrone. dr̃ ipa haſta enſis & ferrum:enſis autẽ eſt totus manubrium & ferrum. Galeę comantes.non erant galeæ in quib⁹ ſolem⁹ ponere caudas equinas vel pennas. Dolor.qñ erat vnus iratus accipiebat quicquid veniebat ad manum. Dempto fine.ſine vllo fine. Mitius eſt nil feris.vt Plinius in procemio ſeptimi non feritas leonum petit leones,nec morſus ſerpentum petit ſerpentem:ſed ab homine homini multa ſunt mala. Fœmina. oĩa mala fiunt per fœminas. vide quot bella ſuſcepta ſunt,& quot vrbes penitus deſolatæ propter eas. Mucro. Enſis.

Artifex,inuentrix ſceleris. Premunt.tenent:quia illic ſepulti ſunt. Medea.p̃tereo oẽs alias mulieres:reſpiciens vnam Medæam:quæ factis tot ſcelerib⁹ interemptis filijs & Iaſone aufugit Athenas:ibiq; nupſit ægeo patri Theſei. Cur.reſpondet nutrix oẽs fœminas non debere dici ſceleratas:cum videat paucas malas. Deteſtor.habeo odio omnes:veniat quæcunq; cauſa velit:potius erit poſſibile iungere ignes aquis:& tollere pericula ſyrtis & mutare orientem & occidentẽ de ſtatu ſuo:& añ iungas damas lupis q̃ poſſim amare fœminas. Medea.

Tethys.pro mari ponitur.potius ſol orietur,a mari occidentali. Heſperiæ.Hiſpaniæ.heſperus ſtella in occidente poſt occaſum ſolis. Attollet.eleuabit. Naſcentem diem.ſolem lucentem.

¶ Saxa.Lucretius. Arma antiqua,manus,vngues,denteſq; fuere. Et mille formas mortis.poſt priſcã illã ſimplicitatẽ inuentæ ſunt mille ad mortẽ vitæ.hinc Heſiod⁹ eleganter.αλλα Δε μυρια &c. Sed dux malorũ. eſca diaboli eſt fœmina dicit Hieronymus. Suſtulit operculũ vaſi:proruperũt mala oia in hominis perniciẽ. Fœmina q̃ dirum ſit animal diſce ab Heſiodo & Homer.& Sophocles emmẽtiſſim⁹in Electra.ουΧροισ Γαρ ουσ Χραμμα υατεκ ΔιΔασ κεται.& apud Euripidem idem Hippolytus deteſtatur fœminam his verbis. O Iuppiter q̃ magnũ malũ eſt fœmĩa:o Iuppiter magnũ malũ ſuſcitaſti ad lucẽ ſolis ꝑdere ꝑ fœminã hominẽ quẽ per fœminã genuiſti. Medæa.oia theatra proclamãt contra Medæam:nulla eſt ſcęna q̃ vacet monſtroſis Medeæ cedibus.vincit omnem duritiem tragicam immaniſſimum Medęæ facin⁹.pudica eſt Helena, fidelis Clytẽneſtra,miſericordes Belides,Lẽniades piæ,& quæuis alia ſuſpectæ nois fœmina proba cẽſẽda eſt p̃ Colchide Medęa:quę patrẽ prodidit,fratrem ſecuit,filios trucidauit,Glaucẽ conſumpſit,Creontis regiã cõflagrauit,Heliã peremit,venena miſcuit. Tethys.vltima aſpiranda eſt ſequente.y. Orpheus και τηυοσ εσΧατου υΔαρ.filia Cæli & Veſtæ Oceani vxor. Ouidius. Duxerat oceanus quondam titanida Tethym.per metonymiam ponitur pro elemento cui præſidet.

DAN. In fœmias. Medeę ſcelera. Tethys.

Nut. Sæpe obſtinatis induit frænos amor:
Et odia mutat. regna materna aſpice:
Illę feroces ſentiunt Veneris iugum:
Teſtaris iſtud vnicus genitus puer. Hip.
Solamen vnum matris amiſſæ fero:
Odiſſe ꝙ iam fœminas omnes licet. Nut.
Vt dura cautes vndiq; intractabilis
Reſiſtit vndis: & laceſſentes aquas
Longe remittit: verba ſic ſpernit mea.
Sed Phędra pręceps graditur impatiēs morę.
Quo ſe dabit fortuna? quo verget furor?
Repente terræ corpus exanimum cadit:
Et ora morti ſimilis obduxit color.
Attolle vultus: dimoue vocis moras:
Tuus en alumna temet Hippolytus tenet.

ASCEN. ¶ Sæpe obſtinatis &c. Argute conat̃ nutrix deterrere Hippolytum a contēptu Veneris dicēs. Amor induit aut induxit (ſed & induo tibi tunicā dicimꝰ) ſępe frenos obſtinatis. i. obſtinate recalcitrantibꝰ & rebellantibꝰ: & mutat odia. ſ. in ſe: aſpice, in approbationē dicti mei regna materna. i. amazonia: nā Hippolite ſeu Antiope Hippolyti mr̄ Amazō fuerat: illę. ſ. Amazones, feroces. ſ. in viros quos occiderunt & quorū cōnubia aſpernant̃: vn̄ Statius in Achilleide. Querit Amazonio cōnubia ſpnere ritu: ſentiūt iugū Veneris: qa quotannis ad propagationem ſobolis viros admittunt: tu genitꝰ vnicꝰ puer. ſ. matri tuę, teſtaris iſtud. ſ. ꝙ Venerem ſenſit mater tua. Ad hoc Hippolytus. Ego fero vnum ſolamen. i. vnicam conſolationem matris amiſſæ: ꝙ licet iā odiſſe omnes fœminas: cum prius vnam videlicet matrem diligere cogebar. Hoc audito nutrix auertit ſeſe deſperans eum poſſe vinci & dicit. Vt. i. quemadmodū, cautes dura. i. ſcopulꝰ ſaxeus, reſiſtit vndis intractabilis vndiq;. i. ab omni parte, & remittit. i. repellit longe aquas laceſſentes. i. pulſantes ipſam: ſic Hippo. ſpernit verba mea. Sed Phædra. Paraſceue id eſt præparatio eſt ſequentis ſcænæ. vt enim proſcæniū nō ſit vacuū, & vt ſit Phædræ cum Hippolyto loquēdi opportunitas inducitur aduenire priuſ q̄ ille abierat graditur ſcilicet ad nos præceps quia impatiens morę. quo dabit ſe fortuna. i. quam rem incipiet? quo furor verget. i. tendet? corpus. ſ. Phędrę cadit repente terræ. i. in terram exanimum. i. velut exanimum: & color ſimilis morti obduxit ora. videns autē Hippolytus cadentem, quia adhuc ignarus amorum illius, accurrat cum nutrice ad illam leuādā: & cum eā teneret, inquit nutrix: O alūna (non enim legendum alumnus) attolle vultꝰ: dimoue moras. i. impedimenta & dilationes vocis. i. loquelæ. en tuus. ſ. ignis, ſed vt verba ſonabant priuignꝰ Hippolytus: tenet temet. i. teipſam cum ipſum amplecti velis.

BERN. ¶ Regna materna. Si vis videre potētiā amoris q̄ etiā duros domuit, habe exēplū Amazonū. Teſtaris. p̄ſtas teſtimonīū amoris: qa ex illis duris & viduis mulierībꝰ: genitus es: q̄ etiā amauerūt. Solamē. dijs gratias habeo ꝙ fecerūt mori matrē meā quā oportebat amare: nūc vero poſſum dicere me oēs habere odio. Vt dura. videns nutrix Hippolytum obſtinatum, illum deſerit: & ſecum loquitur ꝙ ille durior eſt ſaxo: quod nunq̄ mouetur impetu fluctus. Vnde non eſſe tentandum de ſtupro Phædræ. & dum loqueretur videt ipſam Phædram venientem: q̄ nō poterat expectare reſponſum nutricis: ſed dū appropinquaret Hippolyto cecidit ſemianimis: eāq; Hippolytꝰ leuauit: loquēte ipſa nutrice. Attolle. ſ. Phædra. & ē intelligēdū ꝙ ambo cucurrerūt adleuandū eā. Dimoue. i. alloq̄re Hippolytū q tenet te. Alūna. ſ. o Phædra. Tuus. quē tantopere amas.

DAN. ¶ Sed Phædra. Paraſceue ſequētis dialogi vbi ſeipſam ab egreſſu reuocans ingemit: tādem ipſum Hippolytum nititur in ſuos amores pellicere.

Trimetri Iambici.

PHEDRA.HIPPOLYTVS.NVTRIX.

Q Vis me dolori reddit: atq; ęſtꝰ graues
Reponit aīmo? q̄ bn̄ excideram mihi.
Cur dulce munus redditę lucis fugis?
Aude anime: tenta: perage mandatum tuum.
Intrepida conſtēt verba. qui timide rogat
Docet negare. magna pars ſceleris mei
Olim peracta eſt: ſerus eſt nobis pudor.
Amauimus nefanda: ſi cœpta exequor
Forſan iugali crimen abſcōdam face.
Honeſta quędam ſcelera ſucceſſus facit.
En incipe anime, commodes paulum precor

ASCEN. Q Vis me. In hac ſcæna artificioſiſſima Phędra occaſiōe ſubtiliter inuēta aperit amores ſuos. Qn̄cūq; aut qs ad aīm loq̄t̃, aut aīmꝰ loq inducit̃, itelligēt̃ mētalis nō verbal' fuiſſe ſermo, tūc id ē cū res fieret: nō nunc qn̄ agit̃. quia eñ iucūdum eſt auditori noſſe mentē loquentis loquit̃: ſic tñ vt q adſunt alij, putēt nō loqui ſed cogitabūdū hęſitare: qđ ex hoc loco patet quia Hippolytus Phædrā ſuſtinens nō intelligit q̄ ad aīm loquat̃. tantundē enim eſt loqui ad aīm & oſtēdere populo ſecretas cogitationes. Ordo eſt. Quis me reddit dolori, atq; reponit æſtꝰ graues aīo. i. qs reparauit mihi vitā q̄ non pōt eſſe ſine dolore & curis? Viſo aūt Hyppolyto animū recipit & dicit: O aīe cur fugis dulce munꝰ vitæ redditæ. i. quare nūc mori vis cū ſpes potiūdi ſit? tēta. ſ. dilectū tuum: page mādatū tuū. i. qđ mandaſti nutrici faciendū effice: verba tua cōſtēt. i. ſint cū cōſtātia intrepida: qa q rogat timide docet negare: adagiū illuſtre. Magna ps ſceleris mei eſt pacta olim. ſ. qn̄ conſenſū dedi: & nutrici reuelaui: & reue

Secretus aures:ſi quis eſt abeat comes. Hip.
En locus ab omni liber arbitrio vacat. Phæ.
Sed ora cœptis trāſitum verbis negant.
Vis magna vocem emittit:at maior tenet.
Vos teſtor omnes cælites hoc qđ volo. Hip.
Animus ne cupiēs aliqđ effari nequit? Phæ.
Curæ leues loquuntur:ingētes ſtupent. Hip.
Committe curas auribus mater meis. Phæ.
Matris ſuperbum eſt nomē & nimiū potens:
Noſtros humilius nomen affectus decet.
Me vel ſororem Hippolyte vel famulā voca:
Famulamq́ potius:omne ſeruitiū feram.
Non me per altas ire ſi iubeas niues
Pigeat:gelatis ingredi Pindi iugis:
Non ſi per ignes ire:& infeſta agmina:
Cuncter paratis enſibus pectus dare.

landū mādaui:& forte putat q̄ nutrix iā reue larit:vñ addit pudor eſt nobis ſerus.i. nimis tardus:ſi exequor cœpta.i.ſi rē habeo cū priuigno,ego abſcondā forſan crimē face iugali.i.ptextu matrimonij. vt æneí.iiij. Coniugiū vocat,hoc prętexit nomie culpam. vt aūt cōmētarij recte docent duplex poteſt eē ſentētia aut q̄ puteť ex Theſeo cōcepiſſe qui iā maritus eſt ſi priuſ q̄ cōcepit ille redierit aut nō diu tardauerit:quia ſeptimo quędā menſe pariūt aut audita morte Theſei aut ſaltē credita nubā Hippolyto:qđ licet alijs nefas,regnis tñ ſi non ſint quos timeant oīa licent. Succeſſus.ſ.pſper facit quædā crimina honeſta: vt ſi ex illicito coitu natus magnus vir euaſerit:aut ſi ob ſcelus beneficium recipiat: vt Balduinus primus Flādrorū comes:q rapta Frācorum regis filia ex ſyluano aut ſaltuario ſeu (vt dicūt) Foreſtario,comes euaſit īter regulos ſeu pares Frācię haud mīnim⁹:En.q.d.opportunū nūc eſt,o aīe incipe.Incipiens ergo Phaedra conuerſa ad Hippolytū dicit:precor(non noīat eū ne amor efferueſcat)cōmodes.i.pbeas ſecretus.ſ.ab arbitris,aures.ſ.tuas paulū. Hippo. aūt ſolā nutricē quā vt nullā æſtimat adeſſe vidēs,dicit En loc⁹ vacat liber ab oī arbitro. Ad qđ Phaedra. Sed q̄ q̄ loc⁹ vacat,ora negant verbis cœptis tranſitu. Vis magna.ſ. affectionis emittit vocē: vſq; ad os:at maior.ſ.vis pudoris tenet.ſ.verba ne exeant:incipiens aūt fari dicit:o cælites.i.cęlorum ciues:ego teſtor vos omnes hoc qđ volo.ſ.p cōcupiſcibilē ptē aīę:me nolle.ſ.p ſynterefim.qđ Hemiſtichiō(nā verſus finis eſt volo)doctiſſim⁹ Heraſm⁹ dicit data opa ipfectū reliqſſe:quaſi nō potuerit pficere amās. Egidius Maſcriēſis nō min⁹ argute illud cēſet non addendū:& impfectā orationē a Phædra deficiente derelictā. id eñ declarat ſermo Hippolyti dicentis. Animus ne cupiēs aliquid neq; effari ſup.illud? Reſpōdet Phædra ſentētioſe. Curę leues.i.modicę,loquūť.i.pmittūt loq;ingentes.ſ.curę,ſtupēt.i.faciūt ſtupere. Ad qđ Hippo.Mr.i.cū ſis mr(ſic eñ priuigni nouercā vocāt)cōmitte.i.crede,curas.ſ.tuas auribus meis. Ad qđ Phæ.Nomē mřis eſt ſupbum: q2 imperium magnū vēdicat in filiū:& nimiū potēs:nomē hūili⁹ decet affect⁹ nřos.ſ.quos erga te habeo. Hippolyte(nō dicit fili,ne affinitatis nomen obſtaret) voca me vel ſororē(quo noīe amicę honeſti⁹ appellari ſolēt vt docte docet Caluel:quin & fratri aliqñ nupſit:vñ Iuno, Iouiſq; & ſoror & cōiunx) vel voca famulā:& potius famulā:quia ferā.i.tolerabo libēs oē ſeruitiū.ſ.a te impoſitū. Nō pigeat me ire p altas niues ſi iubeas. Bene ergo exclamat Maro æneí.iiij. Improbe amor quid nō mortalia pectora cogis? Ire iterum in lachrymas, iterū tētare pcādo Cogiť.& ſupplex aīos ſummittere amori. Qđ eñ ille de Didone dixit, hoc de Phędra hic verificatur. Nō ſi iubeas ingredi iugis gelatis Pindi montis Theſſalię.nō repete pigeat: ſi iubeas ire per ignes:q̄ tria naturę tela videnť mulieri formidoloſa, niues, gelu, ignes:addit tñ quartū multo formidabili⁹ qđ tñ minime formidet:& ſi iubeas ire per agmina infeſta.i. vim inferre minantia: nō cuncter.i. hæſitem, ſiue morer: repetenda eñ eſt negatio a ſuperioribus:dare.i.obijcere pectus enſibus paratis.ſ.ad feriendum.

QVis me. Leuās ſēſim ſeipſam Phædra loquiť.Meli⁹ eēt vt nō ſentirē,& ita remanerē mortua q2 nullū dolorē haberē. Aeſt⁹.fluctuatiōes amoris. Mihi.i.a me erā alienata. Cur iterū:viſo Hippolyto videbať velle cadere:vñ ſeipſam exhortať. Aime.ſ.mi qđ vis iterū diſcedere a me? Aude.habeas audētiā. Tēta.expiaris. Perage.pfice. Mandatū.qđ mādaueras nutrici vt tētaret Hippolytū. Magna ps. nō eſt erubeſcendū:q2 amoris mei iā ſcel⁹ eſt patefactū. Face iugali.matrimonio & occurrit obiectioni:q2 poſſet dicere aliqs ſi amauiſti nō cōmiſiſti adhuc nefandū ſcelus:ſi habebis rē cū Hippolyto forte ex illo cōcipies & crimen tuū fiet palā:rñdet ipſa dicam q̄ peperi ex viro meo Theſeo:vel cum Theſeus ſit apud inferos potero eum Hippolytum habere in maritum. Succeſſus.bonus euentus. Incipe.cum deliberaſſet loqui vocat Hippolytum ſecreto. Secretus.ſeparatus ab alijs. Arbitro.auſcultatore. Arbiter iudex inter duos.interdum præſens ad aliquid audiendum.vnde dicitur remotis arbitris. Sed ora. vellem loqui & nō poſſum. Cœptis.in animo meo conceptis. Vis.ſcilicet pudoris tenet vocem. Quod volo.ſuro q̄ non facio libenter id qđ dico:ſed victa ſuccumbo amori. Curæ leues.vides Hippolyte quando quis habet dolorem nō magnum,loquitur & conqueritur:ſed cum habet ingentem ſtupeſcit,& fit attonitus : quia ora ſanguis deſerens fugit ad præcordia in magno dolore. Mater.Hippolytus appellat matrem: vt confidat loqui. Matris.dicit Phædra ſe nolle appellari tam ſuperbo nomine matris:ſed vult eſſe ancilla & ſubdita. Affectus.amores. Cuncter.tardem. BERN. Arbiter.

¶Me vel ſororē. Soror aliqñ eſt nomē conſanguineę vt Hypmeſtra ad Linū alloquēs. At tu:ſi qua pię Line eſt tibi cura ſororis. Aliqñ germanę vterinę:vt Anna ſoror. īterdū Veneris & amoris ē nomē ſoror : vt apud Martialē in Carmenione Cynędū. Quare deſine me vocare frēm:Ne te Carmeniō vocē ſororē. Dř ſoror q̄ ſe orſū naſciť ſeparetq; ab ea domo ī qua nata ē & ī aliā familiā tranſgrediť:vt ſcribit Labeo Antiſti⁹ teſtimonio Gellij. Pindi iugis. Pindus Emathiæ mons amœnus. a cuius radicibus fundiť Peneus amnis. DAN. Soror. Pindus.

Mandata recipe ſceptra: me famulam accipe.
Te imperia regere: me decet iuſſa exequi.
Muliebre non eſt regna tutari patris.
Tu qui iuuentę flore primęuo viges
Ciues paterno fortis imperio rege:
Sinu receptam ſupplicem ac ſeruam tege.
Miſerere viduę. Hip. ſumm⁹ hoc omen deus
Auertat: aderit ſoſpes actutum parens. Phæ.
Regni tenacis dominus: & tacitæ ſtygis
Nullam relictos fecit ad ſuperos viam.
Thalami remittet ille raptorem ſui?
Niſi forte amori placid⁹ & Pluto ſedet. Híp.
Illum quidem æqui cælites reducem dabunt.
Sed dum tenebit vota in incerto deus:
Pietate charos debita fratres colam:
Et te tuebor: eſſe ne viduam putes.
Ac tibi parentis ipſe ſupplebo locum. Phæ.
O ſpes amantum credula: o fallax amor:
Satis ne dixit? precibus admotis agam.
Miſerere: tacitæ mentis exaudi preces.
Libet loq: pigetq;. Híp. q̄dnā iſtđ malū ē? Ph.
Q̄đ in nouercā cadere vix credas malū. Híp.
Ambigua voce verba perplexa iacis:
Effare aperte. Phę. pectus inſanū vapor
Amorq; torret: intimas ſæuus vorat
Penitus medullas: atq; per venas meat
Viſceribus ignis merſus: & venis latens:
Vt agilis altas flāma percurrit trabes. Híp.
Amore nempe Theſei caſto furis? Phæ.
Hippolyte ſic eſt: Theſei vultus amo
Illos priores: quos tulit quondam puer:
Cum prima puras barba ſignaret genas:
Monſtriq; cæcam Gnoſii vidit domum:
Et longa curua fila collegit via.
Quis tum ille fulſit? preſſerant vittæ comam:
Et ora flauus tenera tingebat rubor:
Inerant lacertis mollibus fortes tori:

ASCEN. ¶ Mādata recipe ſceptra. Proſeqtur Phędra coeptū ſermonē: quo molit̄ ad ſui amorē Hippo. flectere: prio oblatiōe regni: cui⁹ mortales auidiſſimi ſūt: dein̄ ſui: tū ipunitate: mītēs Theſei reditū nūq̄ futurū ſuadet: ac demū p̄cib⁹: q b⁹ ſ p̄tis ex amatrice vera fit accuſatrix falſa. Ordo eſt. Recipe. i. quaſi hereditario iure cape, ſceptra. i. īſignia regni: & cū eis iura regnādi: mandata. i. commiſſa mihi. nō dicit a quo ne patris nomen obſtet. accipe, vtpote ſe dedentem, me famulam: quia decet te regere imperia, & me exequi iuſſa. ſ. tua. Non eſt muliebre. ſ. munus ac officiū, tutari regna p̄ris. i. vt tacite innuit, q̄ p̄r reliquit: tu q viges primęuo flore iuuētę, rege fortis. i. vt viꝝ forte decet, ciues. ſ. tuos, imperio paterno: ac rege ſup. me, receptā ſinu: non dicit gremio: id tamen maluit: ſupplicē ac ſeruā. miſerere viduę. Audito noīe viduę Hip. inqt: Summ⁹ de⁹ auertat hoc omen. i. faciat ne noceat q̄ te viduā dicis. parēs. i. p̄r me⁹ Theſeus aderit actutū. i. ſtatim, ſoſpes. Phę. Dn̄s regni tenacis. i. Plutō, & ſtygis tacitę. i. apđ quā ſūt alta ſilētia, aut q̄ tam lente fluit vt non audiatur, nullam fecit viam. ſ. manibus & hominib⁹, ad ſuperos relictos. i. quos ſemel reliquerunt. Remittet ille. i. nunquid ille qui neminem redire ſinit, remittet raptorē thalami ſui. i. cōiugis: quę thalami gratiſſima pars eſt? q. d. nequaq̄. ad qđ Hippoly. Quidē. i. certe, ſi inferis nulla eſt pietas, cęlites ęqui. i. iuſti ſcientes eum amicitiæ cauſa inductum illuc deſcendiſſe, dabunt illum. ſ. patrē meum reducem. i. redeuntem. ſed dū. i. donec deus tenebit vota. i. deſideria mea in incerto, ego colā charitate debita f̄res. ſ. quos ex te genuit: & tuebor. i. protegā te: ne putes ſup. te viduā: ac ipſe ſupplebo tibi locum parētis. ſ. in gubernatione regni & protectione familię honeſta & caſta. Sed Phędra optans & quodam modo ſperans aliter tenturū locum parentis hoc eſt redditurū debitū coniugale pro illo dicit apud ſe. O ſpes amantū credula. i. facilli me credentium q̄ ſperant: o amor fallax. i. q me ineſcas & decipis: dixit ne ſatis? q. d. maxime: quia non peto aliud q̄ vt eo loco patris fruar in coitu. Agā (hoc quoq; ad ſe dicit) precibus admotis. miſerere. ſ. o Hippolyte: ad eū enim hoc dicit: exaudi preces mentis tacitę. i. fac qđ mēte concepi & eloqui nō audeo: libet loq vt impetrē: pigetq; ob pudorem. Hipp. quidnā ē iſtud malū. ſ. quod te loqui pigeat? Phæ. reſpondet: Eſt ſup. malū qđ vix credas cadere. ſ. poſſe in nouercam. ſ. vt priuignum quē odiſſe ſolent alię depereat. Hip. Tu iacis. i. in vacuū effutis, verba ambigua voce pplexa. A uāti⁹ vidēs nō bonū eē metrū ſi dicat tu pplexa, legit pplexe: ſed legēdū ē voce pplexa i ſeptīo caſu. Effare apte. Phæ. apiens tandē malū ſuū dicit. Vapor exhalans e fornace amoris, & amor qui ignis eſt, torret pectus. ſ. meū, inſanū. i. furore captū: & ignis. i. amor ſęu⁹ vorat penit⁹. i. oīno int⁹, medullas itimas. i. ī ip̄is oſſib⁹ latētes. vn̄ Maro. Eſt mollis flāma medullas iterea atq; ip̄e ignis merſus viſceribus. i. carnib⁹ iteriorib⁹, meat. i. diſcurrit p venas: & latēs venis, percurrit ſup. eas: vt flamma agilis, id eſt rapida percurrit altas trabes.

Tuæ ve Phœbes vultus: aut Phœbi mei:
Tuuſq; potius talis. en talis fuit
Cum placuit hoſti: ſic tulit celſum caput.
In te magis refulget incomptus decor.
Et genitor in te totus: & toruę tamen
Pars aliqua matris miſcet ex æquo decus.
In ore Graio Scythicus apparet rigor.
Si cum parente Creticum intraſſes fretum:
Tibi fila potius noſtra neuiſſet ſoror.
Te te ſoror: quacunq; ſiderei poli
In parte fulges inuoco ad cauſam parem.

Amore &c. Hippolyt⁹ ſimulās ſe nō intellige te cuius amore capeꝛ inqt: Nēpe.i.i. ā ipſa cet te furis amore caſto, quia coniugali, Theſei ſ. mariti tui: ad qđ Phędra dicēs ſe patrē in filio agnoſcere & amare dicit: Hippolyte ſic eſt vt dicis: ego amo vult⁹ Theſei illos priores quos tulit quōdā puer: q.d. quos tu nūc feras: cū.i. qñ, prima barba.i. tenuis lanugo, ſignaret.ſ. ſigno virilis ſexus, genas puras.i. inueſtes & lęues: & vidit domū cęcā.ſ. labyrinthū inextricabiles errores hñtē: mōſtri Cnoſij.i. in qua incluſus erat Minotaur⁹, biformis i. partim Minoa.i. hoiem referens, partim taurū: & collegit fila lōga data ab Ariadne in glomū collecta: quoꝝ caput limini innexuit: & eorū ductu rediit: via curua.i. meatib⁹ pplexis inuoluta. Quis tū &c.i. quæris quis.i. qualis, ille.ſ. Theſeus, fulſit tū.ſ. in flore iuuētę. Vittæ.i. faſciolæ tenues, pſſerāt comā.ſ. illi⁹: & rubor flau⁹.i. ſubiuſus, tingebat ora tenera: tori.i. toroſæ & pulpoſæ ptes, forteſq; erāt lacertis mollib⁹: qa pulpoſis: ve p vl' vult⁹ Phœbes.i. Dianę, tuę.ſ. a te pcipuo ſtudio cultæ, aut Phœbi mei.ſ. aui Solis: & potius tu⁹.ſ. vult⁹ inerat tunc patri tuo, talia. en, talis fuit.ſ. p̄r tuus qualis tu mō es: cū.i. qñ placuit hoſti.ſ. Ariadnæ q̄ erat hoſtis filia: & merito hoſtis eē poterat pp̄ter Androgei fratris necē ab Atheniēſ. ob inuidiā q; pugil eēt fortiſſim⁹ illatā: ob quā a Minoe victi coacti ſūt quotānis ſorte ducta mittere ſeptena corpa natoꝝ: q ſors tandē in Theſea Aegei regis filiū cecidit: vt ad principium ſexti Aenei. Seru⁹ late enarrat. P̄r ſup. tu⁹ tulit ſic vt tu mō, caput celſū. Decor incōpt⁹.i. nullo fuco vitiat⁹, fulget magis in te q̄ tūc in p̄re. Quia & genitor.i. vult⁹ patern⁹, toru⁹.i. robuſt⁹: mallē aūt legere tot⁹: & tñ aliq̄ ps matris toruę, quia Amazonis miſcet in te dec⁹.i. venuſtū ornamētū, ex ęquo.i. iuſta pportiōe: rigor ſcythic⁹ qa e Scythis Amazones orte ſunt: apparet in ore Graio: ergo Theſei vultus nō toruua: ſicut nec filij quē ab eo traxit. ſi intraſſes fretum Creticum, cum parente: ſoror noſtra.ſ. Ariadne neuiſſet potius tibi fila.ſ. vt labyrinthum exeas. facit tam inuocationem conuerſo ſermone ad ſororem dicens: o ſoror ego inuoco te te, in quacūq; pte poli ſiderei fulges a Baccho in cœlū tralata, ad cām parem. vt.ſ. filio potiar cui⁹ tu patre potita es.

¶Mandata.q̄ cōmiſit mihi p̄r tu⁹. Sinu receptā.qñ qs ſuſcipit cām dr̄ amplexus eſt cām ſinu ſuo vt defendat aliquā. ſed ibi ad aliū finē dicit. Viduę. Phędræ priuatę marito. Sūmus. dicit Hippolyt⁹ auertat de⁹ hoc q; ſis vidua qa p̄r me⁹ eēt mortu⁹. Omē. Augurīū qđ fit ore. Actutū. ſtati. Regni. rñdet Phędra: q; q deſcēdūt ad inferos nō ſolēt reuerti. pſertim Theſeus nō dimittet a Plutone cū illuc iuerit vt rapet vxorē eius pſerpinā. Tacitę. quia ibi ſūt aię q̄ nō loquunt. Relictos. qñ ſemel ſunt relicti ab aia. Remittet. q.d. nō. Amori placid⁹. nīſi factū ſit⁹ excuſet amore. qđ dictū eſt ironice. Cęlites. credo q; dij dabūt illi reditū pp virtutem ſuā: ſed dum erimus incerti de aduētu ipſius, tuebor & fratres & te. O ſpes. facit Seneca hoc loqui Hippolytū vt poſſit ābigue intelligi: & miſera Phędra ad aliū finē credit q̄ dicat. Satis.ſ. qñ dixit ſupplebo vices patris. & hæc tacite dixit. Agā hoc. faciā. Miſerere. loqꝛ ad Hippolytū. Tacitę mētia. intellige mētē meā: licet nō loqr q̄ cupio cū me pudeat. Quod in nouercā. rñdet Phędra eſt hmōi malū qđ nūq̄ crederes cadere ī nouercā q ſolet pſequi odio priuignos & ego te pdite amo. Perplexa. itricata & nō clara: dicas apte qđ velis

Pect⁹. Phędra aperit amorē ſuū. Trabea. dat ſiliitudinē de arbore cōcaua qñ intus eſt ignis. Amore. Hippolyt⁹ diſſimulat intelligere: ſed illū amorē vertit ad Theſeum. Vult⁹. quales ſunt tui: quos ipſe tulit qñ venit i Cretā. Fila. data ab Ariadne ſorore mea: vt ſciret redire de labyrintho interfecto Minotauro. Gnoſij. Cretēſis. Gnoſſos ciuitas ē Cretę. Quis tū. qualis pulcher: ita deſcribit ei⁹ formā. Fortes tori. pulpæ & muſculi brachioꝝ. habebat brachia groſſa & fortia. Tuæ pl. œbes. Dianę quā colis. in eo erat vult⁹ ſimilis Dianæ. Phœbi mei.ſ. aui mei: ita pulcher vt Phœb⁹. Tuuſq;. immo vult⁹ tu⁹ eſt ſilis Phœbo. In te. robuſt⁹ decor quē habes a p̄re: q̄ mixtio facit tibi maximū decorē. Si cū parēte. qñ p̄r tuus Theſeus venit in Cretā, ſi fuiſſes cū eo pot⁹ te amaſſet ſoror mea. Soror. Ariadne: q̄ dedit fila Theſeo: vt ſciret redire p ābiguas vias labyrinthi ſi victoriā habuiſſet de Minotauro. Te te. cōduplicatio. Quacūq;. nā a Baccho locata ē in cęlo cū corona nouē ſtellis ornata. de qua Oui. in faſtis plura dicit. Parē. quia tu ſecuta es amorem Theſei: ipſa aūt Hippolyti filij eius.

¶Mandata. mihi a patre: cuius ab inferis reditus eſt difficilis & dubius. Inſanit hō qui ſe de rege famulū facit BERN.
Actutū. cito. Nullā. παλλη αγρετος ουκεσιοι μοσατω Δαο μελειγου. nō reuertet Theſeus ipediēte fatorū lege & dite patre. apud Oui. idē repetit. Tpe abeſt aberitq; diu Neptunius heros: Illū Pirithoi detinet ora ſui.
Qđ in nouercā. ſęſus ē malū qđ vix credas de nouerca: quā raro cōtigit priuignos amare. nouercā dicūt grę. μητρυιαν. αλλοτε μητρυιη πελει ημερη αλλοτε μητηρ. hinc apud Gellium. μια μητρυιη Δυο μητερες.
Penitus. in penitiſſimia oſſibua hęret amor. Venenum eſt amor: & cæcus ignis repit & carpit. Mōſtri gnoſij. id eſt Minotauri qui labyrintheo concidit in thalamo. Cū prima. cū tenera iam lanugine flaueſcerēt malę quod græci dicunt επιχνοαειν. quo verbo vtitur ſæpe Apollonius. Tuę Phœbes. quemadmodum ſol frater Phœbus dicitur ita & Diana ſoror Phœbe. quaſi φωσιβιος. nunq̄ enim flectitur ſenecta ſed ſemper impuberes & flauo vultu. horum alterum ſequebatur in ſyluis Hippolytus: alterum referebat auctorē generis Phædra pp̄ter Circen deam æeam. Hoſti. id eſt Ariadnæ filiæ Minoia hoſtis tui: quia te monſtro exponebat. cōmendans Hippolytum a forma oſtēdit clam quid velit ab eo impetrare, oſcula & coitum. Te te. repetitio facta per epizeuxim ad effectum venereum ad cauſam parem. DANI. Phœbe.

A SCen. ¶ Domus &c. Cõtinuat inuocationē ad ſoro
rē declarans, qũo ad parē cauſā eā inuocet cū
dicit: vna dom⁹. ſ. Theſei, corripuit duas ſo-
rores: genitor. i. pr̄ Theſeus corripuit. ſ. amo-
re ſui ego ſoror: at nat⁹. ſ. Hippolyt⁹ me. deide
cõuerſa ad p̄ces ꝓcidēs i genua dicit. En ꝓles
dom⁹ regię de ſe loqͬ in tertia pſona: q. d. ego
q̄ ſū Minoia regis filia: iacet allapſa, genib⁹. ſ.
tuis nulla reſpſa labe. i. nō dep̄cans culpā: ſed
iplorās amorē: ego itacta. ſ. ab alijs viris, & in
nocēs. i. vacās culpa, mittor. i. deſtinor aut ſū
mittor tibi vni. Ego deſcēdi: q̄ſi ad rē humilē.
bene deſcēdi dicit, certa. i. q̄ omnino deliberaui id
facere, ad p̄ces. nā hic dies faciet finē dolori. i.
impatiēti amori: aut vitæ: vt aūt poti⁹ dolori
faciat: miſerere amātis. qđ dicens quaſi elan-
guens decidit. At Hippolytus exclamās. O
Iup. (nā nō exprimiͬ ꝑticula o) magne regna-
tor deū ꝓ deoꝶ, Iuppiter, audis ſcelera ſup. tā
ta, tam lentus. ſ. ad vindictam? & vides tā len
tus ſcelera? quia Phædrā ꝓcūbentē aut forte
amplexantē videre potuit. Ecquādo emittes
fulmē manu ſæua: ſi ſerenū. i. ſerenitas ē nūc?
quaſi dicat videtur ꝙ nunq̄: & ideo oīs. i. tot⁹
æther ruat. ſ. in ſceleſtā mulierē, impulſus. ſ.
manu tua ſæua: & cõdat. i. abſcondat diē nu-
bibus atris: ac ſidera verſa. i. auerſa a tāto ſce-
lere, retro. i. retrorſum, agāt retorta. i. vi repul
ſa, curſus obliquos. i. declinatos a nobis: tuq̄
o Titā. i. ſol, radiate. i. hn̄s radiatū, caput ſide-
reū. i. fulgidū, ſpeculare. i. aſpice diligēter tu:
quia ad te ſpectat, nefas ſtirpis tuæ: & ſup. id
faciens, merge. i. abſcōde lucē. ſ. tuā: & fuge i
tenebras: vt a cœna Thyeſtę fugerat. O re-
ctor diuū atq̄ hominū. ſ. Iuppiter: cur dextra
tua vacat. ſ. fulmine aut ocioſa eſt? nec mūd⁹
ardeſcit. i. flagrat, face triſulca. ſ. fulminis tui?
Tona in me: fige. ſ. fulgura in me: & ignis ve
lox. i. p̄ceps, traſactus. ſ. trās aera, aut veſtē &
carnē, crematu. i. cõburat me: ego ſum nocens
& merui mori, quia placui nouercę. An ego o
nouerca. viſus ſū tibi dign⁹ ſtupris. i. quē pro
uoces ad ſtupra: & ſū viſus ſolus tibi materia
facilis. i. apta, tāto ſceleri. i. q cū tātū ſcelus cõ
mittas? Meruit rigor meus. i. auſteritas vitæ,
hoc. ſ. vt expetar ad inceſtos amores? O ſci-
licet nouerca, vicēs. i. ſupans ſcelere oē gen⁹
fœmineū: O auſa malū, maius mr̄e mōſtrife-
ra. i. q̄ auſa eſt Paſiphae q̄ mōſtrū minotaurū
genuit & in vtero tulit: peior genitrice: quia il
la cõtaminauit ſe tm̄ & nullū hoiem ſtupro. ſ.
taurino: & tn̄ nota. i. idiciū diffamatoriū, pt⁹
biformis. i. Minotauri duas formas ꝓpte hn̄
tis, Minois. i. hois, & tauri, exhibuit. i. reuela-
uit, crimē tacitū. i. celatū diu: q̄a cõceptu ad
ꝑtū vſq̄: & ifans. ſ. Minotaur⁹, ambigu⁹. i. in-
cert⁹ vtrius pr̄is eēt & an hō, an taurus: arguit
vultu truci. i. taurino ſcel⁹ mr̄is. i. coitū cū tau
ro ꝓbauit. ille. i. tā īfamis vēter tulit te. O dati
ſup. ſunt, fato ꝓſpero terq̄ quaterq̄. i. pfecte
& cõſūmate: quos odiū & dolus. ſ. vt quibuſ-
dam videtur labyrinthi inextricabilis, hauſit
. i. abſumpſit, & perimit, & dedit leto. i. morti.
Sed q̄a ſequiͬ genitor inuideo tibi: malim cū
Ber. de nouercis intelligere: vt ſit Illi priuigni
quos odiū nouercale, & dolus. ſ. nouercę: &c.
quia Hippomanes pſępe malę legere nouer-

Domus ſorores vna corripuit duas.
Te genitor: at me natus. en ſupplex iacet
Allapſa genibus regiæ proles domus:
Reſperſa nulla labe: intacta & innocēs:
Tibi mittor vni: certa deſcendi ad preces:
Finem hic dolori faciet: aut vitæ dies.
Miſerere amātis. Hip. Magne regnator deū
Tam lentus audis ſcelera? tam lentus vides?
Ecquando ſæua fulmen emittes manu:
Si nunc ſerenum eſt? omnis impulſus ruat
Aether: & atris nubibus condat diem:
Ac verſa retro ſidera obliquos agant
Retorta curſus: tuq̄ ſidereum caput
Radiate Titan: tu nefas ſtirpis tuæ
Speculare: lucē merge: & in tenebras fuge.
Cur dextra diuum rector atq̄ hominū vacat
Tua? nec triſulca mundus ardeſcit face?
In me tona: in me fige: me velox cremet
Tranſactus ignis: ſum nocens: merui mori:
Placui nouercæ. dignus an ſtupris ego?
Scelerisq̄ tanto viſus ego ſolus tibi
Materia facilis? hoc meus meruit rigor?
O ſcelere vincens omne fœmineum genus:
O maius auſa matre monſtrifera malum.
Genitrice peior. illa ſe tantum ſtupro
Contaminauit: & tamen tacitum diu
Crimen biformis partus exhibuit nota:
Scelusq̄ matris arguit vultu truci
Ambiguus infans: ille te venter tulit.
O ter quaterq̄ proſpero fato dati:
Quos hauſit: & peremit: & leto dedit
Odium: dolusq̄. genitor inuideo tibi.
Colchide nouerca maius hoc maius malū ē.
Phę. Et ipſa noſtrę fata cognoſco domus:
Fugienda petimus: ſed meī non ſum potens.
Te vel per ignes: per mare inſanum ſequar.
Rupeſq̄ & amnes: vnda quos torrens rapit.

Quacunq; greſſus tuleris:hac amens ſequar.
Iterum ſuperbe genibus aduoluor tuis. Hip.
Procul impudicos corpore a caſto amoue
Tractus:quid hoc eſt? etiam in amplexꝰ ruit.
Stringatur enſis:merita ſupplicia exigat.
En impudicum crine contorto caput
Læua reflexi:iuſtior nunq̄ focis
Datus tuis eſt ſanguis:arcitenens dea. Phę.
Hippolyte nunc me compotem voti facis:
Sanas furentem:maius hoc voto meo eſt:
Saluo vt pudore manibus immoriar tuis.

cæ:Miſcuerūtq; herbas & non innoxia verba (Scio apud Maronē eſſe hippomanes qd &c. Vtrūq; autē & odiū & dolū nouercæ experiet̄ Hippolytꝰ vt minꝰ pr̄i inuidēdi cām habeat) O genitor.ſ.Theſeu,ego inuideo tibi: q; iuſtiorē nactꝰes nouercā.i.Medeā q̄ Aegeo pr̄i tuo nupſit.Nā hoc malū ē maius:maiꝰ inquā eſt(bis em̄ ponit̄ maius niſi ꝑpoſteriore mul to aut lōge reponēdū putas) Colchide nouerca.ſ.Medea nouerca pr̄is mei. Poſſit etiā dici O nouerca &c.Et aut En, ipſa.i.ego, cognoſco ꝑagnoſco,fata.i.fatalia mala,domꝰ.i.familię noſtrę:nos.ſ.oēs petiniꝰ fugiēda: vt mē Taurū: Ariadna Theſeum hoſtē: ego priuignū ihumanū:ſed nō ſū ꝑotēs mei.i. nequeo amori meo inſano moderari. Ego ſeq̄r te vel .i.etiā p ignes:p mare inſanum.i.ęſtu furens, & rupes & amnes,quos vnda torrēs.i. feruēs fluxu,rapit.ego amēs aut amās ſeq̄r ſup.te, hac q̄cūq; tuleris greſſum.i.iueris.o ſupbe.ſ. Hippolyte ego aduoluor iterū genibꝰ tuis.Hip.Amoue ꝑcul a corpore caſto.ſ.meo,tactꝰ impudicos.i.tuos: hoc aūt dicēs ipudica mulier colliū eiꝰ āplexa eſt. Vñ ait Hip.quid hoc?ſup.eſt temeritatis ꝓteruę?ipſa ruit etiā .i.inſup,in āplexꝰ.ſ.negatos. Enſis ſup:meꝰ ſtringat̄:& ſup. vel vt,exigat ſupplicia merita. En(hoc ad populū dicit)ego reflexi.i.iplicaui,caput.ſ.Phædrę,ipudicū.i.ipudicę mulieris, lęua ſup.manu mea: & hoc crine.i. capillo cōtorto.ſ.circa lęuā meā. O dea arcitenēs.i.Diana venatrix & arcum tenēs ſicut de Apolline Aenei.iij. Quā prꝰ arcitenēs &c.nūq̄ ſanguis iuſtior datꝰ eſt focis tuis:q; a ipudicos ſemper virgo aſpernatur. Ad quod Phædra.Hippolyte tu facis me nunc compotem voti:tu ſanas furētē:hoc.ſ.vt immoriar manibus tuis pudore ſaluo, eſt maius, voto.i. deſiderio meo.

¶Vna domꝰ.ſ.Theſei. Te.Ariadnē. Genitor.Theſeus. Natꝰ.Hippolytꝰ. En. vertēs ſe ad Hippolytū ſupplex tēdit manꝰ cū ꝑcibꝰ dicēs:miſerere mei coactę ab amore, vt tibi vni ſeruiā:cū ātea in nulla pte fueri digna rep̄hēſiōe,hodie finiā labores meos: vel morte: vꝫ mihi obſeq̄ns eris. Proles.ego filia regis Minois: vñ debes magis moueri. Certa.i hac intētiōe. O magne.Hippo.audiēs nefandā petitionē Phędræ exclamās ad Iouē rogat vt mittat fulmē. Verſa.ne videāt tā dirū ſcelꝰ:qd factū fuit i fabula Thyeſtea: vt vidimꝰ. Retorta.nō ꝓcedētia ſcdm curſū ſuū. Radiate titā.ſol q habes caput cīctū radijs: ſuſtinebis videre nefas ſtirpis tuę.i.neptis tuę Phędrę? Merge.dr̄ ſidera mergere ſe i Oceano. Cur dextra.iterū dicit ad Iouē qd ceſſas:ſi nō vis fulminare iſtā,ſaltē fulmina me. Face triſulca.fulmine triangulari. Trāſactꝰ ignis.ſ.p̄m fulmē tranſmiſſū p pectꝰ meū. Placui nouercę.ꝓpter formā meā placui. Ego.habet ēphaſim. Solꝰ.cū eſſent tot iuuenes delicati in vrbe cū qbꝰ poteras ſpare ſtuprū:& ſic dirigit ſermonē ad Phędrā. Materiā.dr̄ circa quā qd cōpōit̄. Facilis.ſ.ad flectēdū. Rigor.aſpitas:q; a nūq̄ flexi aīm ad mulierē. Mr̄e mōſtri fera.Paſiphae q̄ ex tauro pepit mōſtrū Minotaurū.ſed tu es peior:illa texit ſcelꝰ ſuū tu vero facis apte. Exhibuit.patefecit. Nota. ex idicio prꝰ. Biformis.q; a erat medius taurꝰ & mediꝰ hō:iō nō potuit celari. Ambiguꝰ.Minotaurꝰ.q hēbat duorū naturā. Arguit.ꝓbauit. Truci.taurino. Ille vēter.ſi q̄s nō crederet te filiā Paſiphaes,hoc ſatis demōſtrat q; es mōſtroſa ſicut illa fuit. Ter & q̄ter.faciūt numerū ſeptenariū:q vt ſcribit Macro.pfectiſſimꝰ habet̄. Vñ Vir.terq; q̄terq; bti.i.beatiſſimi. Proſpo fato.felici morte:bti fuerūt illi q occiſi fūt a nouercis magis q̄ ego q amor nefādo amore. Inuideo.voluiſſē hr̄e talē nouercā quēadmodū tu pr̄. Colchide. Medea de Colcho inſula: q̄ fugiēa ab Iaſone nupſit Aegeo pr̄i Theſei & priuignū Theſeū venenare voluit. iſtud ē maius nefas.

Et ipſa.Phędra reijcit crimē in amorē:dicēs eē fatale ſuę domꝰ: vt ſp fugiēda appetat. Procul.cū vellet illa tāgere genua Hippolyti reiecit ipſā a ſe. In āplexꝰ.dū reijceret ip̄am brachijs aptis furibūda currebat i eū. Ruit.de ip̄a Phædra loq̄t in tertia pſona. Strīgat̄.euaginet̄:meliꝰ ē vt interficiā ipſā q̄ patiar tales āplexꝰ. Exigat.ſuſtineat. En ipudicū.erāt añ altaria Dianę.iō Hippo.tenēs Phędrā p capillos nudato gladio alloquit̄ Dianā dicēs.ſacrificaui tibi victimas multoties q̄ nō cōueniebāt tñ,ſicut hęc ſcelerata & ipudica. Lęua. ſiniſtra. Impudicū.mulieris ipudicę. Cōtorto.iplicato manibꝰ meis. Arcitenēs. Diana dea venatiōis q̄ tenes arcū. Sāguis.victima. Nūc me.rogat Phędra mortē p manꝰ Hippolyti. Cōpotē voti.facis me hr̄e qd cupiebā. Hoc.ſ.ſi me occidis ē mihi gratiꝰ voto meo quo cupiebā tecū cōcūbere:ſaltē moriar ſaluo pudore.

¶En ſupplex.Pathos ab hitu & fora. O magne regnator.horruit Hippo. ad ipudicas ꝑces nouercę & vociferabūdꝰ Iouē ad ruinā ętheris,ſolē ad ꝑpetuas tenebras laceſſit: vt Iuue. Agūt ſupt magna ora cęlo.q ſi obdormiſcāt ad ſcelera mortaliū. poſtremo cōuitiat̄ nouercę toruo & rigido vultu. Biformis.Minotaurū: hoiem & bouē enixa eſt vtero crimē onuſq; ſuo. Te vel p ignes:parata ſū ſuſtinere oēs incōmoditates: fretū patiar & ignea q̄cūq; greſſꝰ tuleris te ſeq̄r.eodē affectu adloq̄t Propti Cynthiā. Nil ego: nō patiar nūq̄ me iiuria mutat. Ferre ego formoſā nullū onus eſſe puto,& in epiſtola ad eundē Hippolytū Phędra.Ipſa comes veniā nec me ſalebroſa mouebūt Saxa nec obliquo dente timēdus aper. Procul impudicos.ne me impudico attactu pollue ſcelerata: faceſſe hinc ego te o iproba trucidabo ni parcas manibus. Arcitenens dea. apoſtrophe ad Deliam quā vocat arcitenentē ſicut Homerus. παρθενον ιοχεαιρα ομοτροφον απολλωνος.

BERN.

DANI.

Hi.Abſcede:viue:nequid exores:& hic
Contactus enſis deſerat caſtum latus.

¶Abſcede,viue. Hippolytꝰ audiēs ſe cōtra votū gratificaturū nouercę ſi eā occidat,remiſit eā dicēs. Abſcede,& ſup. viue.i. mane viuēs:nequid exores.i.ipetres ꝑcibꝰ a me:& hic ASCEN.

Quis eluet me Tanais: aut que barbaris
Mœotis vndis pontico incumbens mari?
Non ipſe toto magnus Oceano pater
Tantum expiarit ſceleris. O ſiluę: o feræ. Nu.
Deprenſa culpa eſt: anime qd ſegnis ſtupes?
Regeramus ipſi crimen: atq; vltro impiam
Venerē arguamus: ſcelere velādū eſt ſcelus.
Tutiſſimum eſt inferre cum timeas gradum.
Auſæ priores ſimus: an paſſæ nefas.
Secreta quum ſit culpa quis teſtis ſciet?
Adeſte Athenę: fida famulorum manus
Fer opem: nefandi raptor Hippolytus ſtupri
Inſtat: premitq; mortis intētat metum:
Ferro pudicam terret. en pręceps abit:
Enſemq; trepida liquit attonitus fuga.
Pignus tenemus ſceleris: hanc mœſtā prius
Recreate: crinis tractus & laceræ comę
Vt ſunt: remaneant: facinoris tanti notas
Referte in vrbem. recipe iam ſenſus hera:
Quid te ipſa lacerās omnium aſpectū fugis?
Mens impudicam facere non caſus ſolet.

enſis cōtract⁹. ſ. a te, deſerat. i. derelinquat latus caſtū. ſ. meū. hoc aūt dicēs abiecit gladiū. Quis Tanais. ſ. flu. Scythiæ aut q̄ Mętotis palus Scythica, incūbēs. i. influēs mari pōtico, eluet. i. purgabit me, vndis. i. aq̄s barbaris. i. p terras barbarorū currētib⁹? Ipſe pr̄. ſ. rerum Ocean⁹ aut Neptunus, nō expiarit. i. purgare poſſit, tm̄ ſceleris. ſ. quātū in me eſt ex contactu talia mulieris admiſſū, toto oceano. i. vndis magni maris. ideo cū multo voto fugiēs ad ſyluas dicit: o ſyluę: o ferę. ſup. multo caſtiores vrbib⁹ & inocētiores iſtis mulierib⁹. Q̄d aiaduertēs nutrix, ad dolū q̄ nutrici poti⁹ q̄ reginę cōuēit, cōuerſa, dicit. Culpa. ſ. herę meę, eſt deprēſa, ſ. ab Hippolyto q̄ eā ad patrē deferet. O aie (pōt ad herā id dicere vt Miſis ad glyceriū: Tu vero aie mi noli te macerare: aut ad aim ſuū excitās eū ad dolum) qd ſtupes ſegnis: regeram⁹ ipſi. i. in ipſum Hippolytū: crimen. i. criminationē: aut crimē ſtupri: atq; arguam⁹. i. carpam⁹ in eo vltro. i. inſup, venerē impiā. i. q vxorē pr̄is ſtuprare voluerit. Scelus. ſ. ſtupri a te petiti, eſt velādū ſcelere. ſ. falſę delatiōis. Tutiſſimū eſt inſerre gradū. i. priorē iuadere: cū timeas: cū culpa ſit ſecreta, q̄s teſtis ſciet vtrū ſup. ſim⁹ priores auſę nefas an paſſę? q. d. null⁹. Ideo icipiēs exclamare dicit: Athenę. i. o Athenieñ. adeſte. o fida manus famulorū, fer opē. i. auxiliū: Hippolyt⁹ raptor ſtupri nefandi, inſtat. i. inſtanter pſeq̄t votū: p̄mitq;. ſ. Phędrā reginā: intētat. i. intēte minat metū mortis: terret. ſ. Phędrā pudicā. En. cū accurrerēt q̄dā dicit: en abit p̄ceps: & attonit⁹ liq̄t fuga trepida. i. trepide fugiens, enſē, quo ſcel⁹ intētabat: cū eū reuera abiecerit: nos tenem⁹ pignus ſceleris. i. quo ſcelus ei⁹ pbem⁹: prius. ſ. q̄ inſequamini ſtupratorē: recreate hanc mœſtā: crinis. ſ. ei⁹ tractus. ſ. ab Hippolyto qd verū erat: ſed nō vt ſtuprū inferret, ſed necē ipudicę: & comę remaneāt lacerę vt ſūt: referte in vrbem notas. i. ſigna & approbamēta tāti facinoris. O hera recipe iā. ſ. vbi ille aufugit ſcdm qd intellexerūt q̄ auxilio venerāt: aut vbi inuēta eſt via qua culpā tuā in tui aſpnatorē reijcias vt ipſa intelligere poterat: quid ipſa. i. tute lacerās te fugis aſpect⁹ oim? hoc aūt faciebat aut p̄ pudore: quia repudiata erat: aut pre amoris ipatiētia. cū vero triſtis videret: ne ſibi cōſcia putaret: dicit vt teſtes q̄ aderāt innocētē putēt: mens ſolet facere ipudicā, nō caſus: qualis eſt ſi quis citra opinionē & culpā ſuā inciderit in ſtupratorē: & eſt ſanctiſſima ſententia diuis virginibus fidei noſtræ teſtibus nota: duplari coronam virginitatis cui inuitæ ablata fuerit.

BERN. ¶ Abſcede. Negat illi mortē Hippolyt⁹ & iubet vt diſcedat: necor et āpli⁹ eū. Cōtact⁹. quē tetigiſti. Deſerat lat⁹. ſ. meū, nō accingā āpli⁹ illū. Tanais. fluui⁹: de quo ſupra. Mętotis. palus de q̄ ſilr̄ iter ſupra. hęc habet deſcēſū in mare pōticū: hoc eſt Euxinū: q̄ erūt aq̄ lōgīq: q̄ me cōtaminatū cōtactu nouercę lauare poſſint & expurgare? O ſyluę. exclamat Hippolit⁹ dicēs, meli⁹ eſſe ducere vitā in ſyluis & iter feras vbi nō ſūt iſta ſcelera.

Deprēſa. nutrix nō lōge aberat: cū Phędra & Hippolyt⁹ talia agerēt: vñ dicit video Hippolytū noluiſſe cōſētire dn̄ę meę: & culpā ipi⁹ eſſe detectā: vñ crimē eſt reijciēdū in ipm Hippolytū: cū ſim⁹ in loco dubio: vbi nulli teſtes interfuerūt. ſi primę clamem⁹ oēs credēt Hippolytū voluiſſe ſtuprare nouercā. Dep̄hēſa. detecta. dep̄hēdi eſt in ſcelere inueniri: ita vt nō poſſit negari. Regeramus. retro geramus. i. reijciamus crimē in Hippolytū. Vltro. primo & ſpōte. Arguam⁹. accuſem⁹. Venerē. ſtuprū tētatū. Scelere. ſi volum⁹ occultare noſtrū ſcel⁹ opus ē vt faciam⁹ aliud. Tutiſſimū. facit ſilitudinē: ſicut ille q̄ timet ſi fingat ſe audacē iterdū vadit ſecur⁹: ſi erim⁹ primę q̄ accuſem⁹ credet nobis. Ferre gradū. iuadere prio hoſtē. Secreta. cū null⁹ ſciat hoc factū. & facta iſta deliberatiōe incipit clamare. Adeſte Athenę. Venite Athenieſes ad fauorē noſtrū: & vos famuli ferte opē reginę: Hippolyt⁹ raptor ſtupri. i. ſtuprator. Premit. vrget ipſā. Intētat. minat mortē niſi velit ſibi morigera eē. En. demōſtrat illū veriſſimo argumēto q fugiat relicto enſe. Pign⁹. i. pbationē habemus iſtū gladiū vt credat nobis. Hāc mœſtā. itelligēdū ē q venerat turba cui nutrix dicit recreate reginā attonitā: & linq̄te crines ſpſoa: vt ſūt: vt apte oēs videāt Hippolytū itulliſſe manū illi. Notas. ſigna. Recipe. mō vertit ſermonē ad ſuam Phędrā dicēs: ſcio q es attonita: ſatis eſt q es pudica: & habea mentem bonā q̄ non poteſt violari neq; perdi. Fugis. Phędra fugiebat propter verecundiam: ſed nutrix aſtuta vertit in aliam partem.

DANI. Mens. intentio. Non caſus. p̄pter caſum non dicitur impudica niſi animus conſenſerit.

Dep̄hēdi

Lęnam carpit. ¶ Dep̄hēſa. Perfida nutrix, proditrix lęna, impultrix malorū, artifex temeratiſſima ad oē ſcelus parandū hic machinatur cędem Hippolyti. hic ſtupri reū Hyppolytum facit argumēto ſtricti gladij. Mihi lubet inſurgere merito in hanc perdam canē verbis Ouidij cōtra lęnam. Dij tibi dent: o nutrix lęna: dij nulloſq; lares inopemq; ſenectā. Et lōgas hyemes perpetuamq; ſitim.

Sapphici verſus. CHORVS.

FVgit inſanæ ſimilis procellæ:
Ocyor nubes glomerante coro
Ocyor curſum rapiente flamma:
Stella cum ventis agitata longos
Corripit ignes.
Conferat tecum decus omne priſcum
Fama miratrix ſenioris æui:
Pulchrior tanto tua forma lucet:
Clarior quanto micat orbe pleno:
Cum ſuos ignes coeunte cornu
Iunxit: & curru properante pernox
Exerit vultus rubicunda Phœbe.
Nec tenent ſtellæ faciem minores.
Qualis eſt primas referens tenebras
Nuntius noctis: modo lotus vndis
Heſperus: pulſis iterum tenebris
Lucifer idem.

ASCen. FVgit inſanæ. Chorus primo cōparat fugā Hippolyti reb⁹ in aere celerrimis: deinde ei⁹ formā extollit: vt vero ſil'e faciat Phędrā tanto pe ei⁹ amore incēſam fuiſſe. Ordo eſt. Hippolytus ſup. fugit. ſ. in ſyluas, a facie nouercæ impudicę, ſil'is procellę. i. nubi vētoſa: a procellēdo dictę, inſanæ. i. magnę & furētis ſ. ſi: & ocyor. i. velocior, coro. ſ. vēto qui & caurus dicit, glomerāte. i. quaſi in glomu colligente aut circūagente, nubes: & ocyor flāma. i. face cœleſti rapiēte. i. celeriter peragēte, curſū. ſ. ſuū: cum ſtella. i. exhalatio pinguis incēſa in morē ſtellę cadēus, agitata vētis: corripit ignes lōge. i. p longū tractū volitātes. hoc tm̄ de fuga qđ adonico claudit. de forma autē Hippolyti dicit ſic. O Hippolyte (nā apoſtrophē ad eū facit) fama miratrix æui ſenioris. i. priſci aut veteris (Inuſitatius ſūt dixit, ſenioris ꝗ̄ui: nō ꝗ̄ illud ꝓbē Mas tm̄ ſenior: ſed Valla vult ſeniūm ad priuatā ætatē, hoc eſt ſuum cuiuſq; referri: ita vt ſenex dicatur multos annos nat⁹ quocūq; tpe fuerit: antiquus q multo ante natus licet iuuenis mortu⁹: ita vt antiquitas ad ante actū tēpus publicū ſpectet: vetus & vetuſtas ad vtrūq;: itaq; antiquus nō ſenex Abel dicat) cōferat tecū om̄e decus æui ſenioris: in ſup. tua forma lucet tanto pulchrior. ſ. priſcis formis: quāto Phœbe. i. luna rubicūda, quia interdū pallidior videt micat clarior toto orbe. i. p totū orbē: cū iunxit ignes ſuos. i. globi ſui ſplēdorē, cornu coeūte. ſ. in orbē vt in plenilunio: cū. i. qñ exerit vultus. ſ. ſuos pernox. i. p totā noctē lucēs, curru ꝓperante: quia ꝓpriū curſū breuiſſime ꝑficit: nec ſtellę minores tenēt faciē. i. ſplēdorē: nō tm̄ delent vt a ſole. Et ſup. eſt talis qualis nuntius noctis. i. Heſperus, eſt referēs. i. ſignificans imminere primas tenebras. ſ. noctis: dictus ſup. heſper⁹ ſ. veſperi: & idem lucifer. ſ. mane: vtpote lotus vndis: & tenebris. ſ. noctis pulſis iterū. Nā vnū ſid⁹ Veneris vt Pythagoras deprehendit heſperum & luciferum vocamus.

BERN. FVgit inſanæ. Introducitur chorus videns Hippolytum fugientem in ſyluas: & dolet ꝗ̄ cognoſcit eum falſo accuſari: vnde laudans pulchritudinem eius perſuadet illi ne habitando ſyluas florem ſuæ ætatis perdat qui cito eſt periturus. Verſus eſt ſapphicus: vt in Hercule furente. Natus Euryſtheus. Fugit. ſ. Hippolytus. Coro glomerante. vento meridionali cogente & denſante nubes. Flamma. velocior ꝗ̄ ſit flamma quando de cœlo ſtellæ videntur cadere. Agitata. addit rationem naturalem: quia eſt vapor eleuatus ita a ventis inflammatus. Conferat. comparat: modo vertit ſermonem ad Hippolytum laudando illius pulchritudinem, iactet antiquitas omnes ſuas formas non erit vlla ꝗ̄ Hippolyto comparari poſſit. Clarior. comparatio. quēadmodū luna completis cornib⁹ cęteras ſtellas ſuo ſplendore vincit: ita tu omnium formas ſuperas. Orbe pleno. rotunditate perfecta. Ignes. ſplendorem. Coeunte. coniūgente ſe. Properante. ꝗ̄ luna inferior habet breuiorem circulum: ideo ſingulis mēſibus cōplet curſum ſuū. Pernox. apparens per totam noctem. Exerit. emittit. Phœbe. luna. Lotus. quia videtur exire de oceano. Pulſis. de mane: & tunc lucifer appellatur idem qui nocte heſperus.

DANI. Gen⁹ mētri triplex in vno choro. Procella. ¶ Fugit inſanæ. Quintum carmen Hippolyti: cuius initium ſcribitur metro ſapphico & adonico: medium aſclepiadeo vel choriābico ibi, & tu thyrſigera & cętera. finis vero trimetro iambico. Quis ſum. Confert fugā Hippolyti inſano turbini. deinde pulchritudo eius commendatur. poſtremo narratur Theſei ab inferis reditus. Loquitur chorus & hortatur ad luſus & Venerem. Procellę. Procella proprie nubes rupta & in pronum ſoluta: quam gręci τυρ εκ μεφιαλε. cadit præceps & vehemēs ſcriſq; & plurimo cū labore. accipitur pro æſtu maris nonunq̄: vnde ꝓcelloſum mare. Ocyor curſum: fugit velocior fulgetra & vapore igneo vt in aere nubilo coruſcāte dicim⁹: aut in æſtiua nocte ꝓterfugiente iaculo flāmeo inter ipſas ſtellas. quā cōparationē videtur Seneca de induſtria ab Apollonio accepiſſe vbi filij Boreæ inſectantur harpyias ηυτ αελλαιαδευκετουσε φοπαι ωσ απροφατοι νεφεων εξαλμενοι ε λευοντο. Qualis eſt primas: nitet facies tua qualiter heſperus lucifer: ſtella Veneris: nitore inter alias ſingulari & pulcherrimo. Hanc item parabolam commodato accipit idē ab Apollonio qui comparat Pollucem pugnantem cum amico ſtellæ veſpertinæ ο Χουρ ηιος αταλαμτοσ ασεριτυ Λαρι Λυσ ου περ καλ λισαι εκ Διοσπερ φ Λια μυκτα Φαειμο μενευαμαρυγα. Et thyrſigera. Bacchus puer gerit capite gemella cornicula qualia hœduli lactentes. & mitra cingitur intonſas comas. ꝗ̄ vinum coloret genas & in ſuperbiam erigat. dantur intonſæ comæ Phœbo & libero ꝗ̄ vtriuſq; numinis eadē ſit virtus: vt ſcribit Theodoſi⁹. Ouidius ad amicam: Formoſæ periere comæ quas pulcher Apollo: Quas vellet capiti Bacchus ineſſe ſuo.

ASCLEPIADEI.

Et tu Thyrſigera Liber ab India
Intonſa Iuuenis perpetuum comas:
Tigres pampinea cuſpide territans:
Ac mitra cohibens cornigerum caput:
Non vinces rigidas Hippolyti comas.
Nec vultus nimium ſuſpicias tuos:
Omnis per populos fabula diſtulit:
Phædræ quē Bromio prętulerit ſoror.
Anceps forma bonum mortalibus:
Exigui donum breue temporis:
Vt velox celeri pede laberis?
Non ſic vere nouo prata decentia:
Aeſtatis calidæ diſpoliat vapor:
Sæuit ſolſtitio cum medius dies:
Et noctem breuibus pręcipitat rotis.
Langueſcunt folio lilia pallido:
Et gratæ capiti deficiunt roſæ.
Vt fulgor teneris qui radiat genis
Momento rapitur:nullaq; non dies
Formoſi ſpolium corporis abſtulit.
Res eſt forma fugax.quis ſapiens bono
Confidat fragili?dum licet vtere.
Tempus ſed tacitum ſubruet:horaq;
Semper præterita deterior ſubit.
Quid deſerta petis?tutior auiis
Non eſt forma locis.te nemore abditum
Cum Titan medium conſtituit diem
Cinget turba licens Naiades improbę:
Formoſos ſolitæ claudere fontibus.
Et ſomnis facient inſidias tuis
Laſciuę nemorū & montiuagæ deæ.
Aut te ſtellifero deſpiciens polo
Sidus poſt veteres Arcadas editum
Currus non poterit flectere candidos.
Et nuper rubuit:null aq; lucidis
Nubes ſordidior vultibus obſtitit.

ASCen. ¶Et tu. Inducēs nouā cōpationē affert nouū genus carminis qd aſclepiadeū dicitur ab inuentore: præfertq; formā Hippolyti formæ Bacchi: q tñ ppetua iuuēta floret dicēte Propertio. Solis eſt Phoebo Bacchoq; æterna iuuēta. Et decet intonſus crinis vtrūq; deū. forte q vterq; ſymbolū habet Solis: vñ illud Labentē cœlo qui ducitis ānū Liber & alma Ceres.i. Sol & Luna. Sol aūt pp radios intōſus dr̄. Ordo eſt. Et tu liber.ſ. pater, hoc eſt o Bacche, iuuenis perpetuū.i. ppetue, coma intonſa.i. habēs comā intōſam, aut ppter comam intōſā, rediēs ſup. ab India Thyrſigera.i. tecū Thyrſū gerere ſolita, territās tigres quib⁹ currus eius trahi fingit̄, cuſpide pāpinea.i. pāpinis hoc eſt frondibus vitiū inuoluta, ac cohibens.i. cōſtringens, caput cornigerū: quia addere dicit̄ cornua pauperi: eo q vinū inermē audere facit. mitra.i. integumēto capitis muliebri: p̄ſerti ſi habeat redimicula, nō vinces rigidas.i. incultas comas Hippolyti: qa pulchriores ſūt tuis: nec tu o Theſeu quē fama diſtulit p ois pplos: ſup. q ſoror Phædrę.i. Ariadnę p̄tulerit ſup. te Bromio.i. Baccho: quia fleuit q a Theſeo derelicta Baccho nuberet: ſuſpicias.i. laudes cū aſpexeris quaſi ſurſū in loco digniore poſitas (nā ſicut deſpicere qd ppṙie eſt deorſum inſpicere p metaphorā capitur p cōtemnere: eo q infra nos poſitos cōtēnimus: ita ſuſpicere qd ſurſum aſpicere, p venerari: eo q ſupra nos poſitos veneramur) ne dico ſuſpicias: qa ſi ppter eas forte Ariadna te p̄tulit Bromio: Phędra tamē Hippolyti comas p̄tulit tuis. Anceps &c. Eleuat formæ gloriā tribus verſiculis anapeſticis nouo cōſtātib⁹ metro: quo2 primo eſt pēultimus ſpōdęus p dactylo: reliquis duob⁹ deeſt ſyllaba lōga: nā ponitur pyrrhichius p dactylo: ordo eſt. o forma.i. formoſitas ens ſup. mortalib⁹ bonum anceps quia alij propter formā perierunt, alij gratiam & ſalutem inuenerunt. Vnde Iuuenalis ſaty.x. Pulchra gaudet Latona Diana. Sed vetat optari faciem Lucretia qualem Ipſa habuit &c. O forma ens mortalibus breue donum exigui temporis, vt.i. o qualiter, laberis pede celeri? quia iā ſubrepit interea non intellecta ſenectus. Nō ſic. carmen eſt rurſus Aſclepiadeum. Vapor, id humor fumoſus & ſubcalidus æſtatis calidæ, non diſpoliat ſic prata decētia, id eſt decore ornata floribus & frondibus, vere nouo, id eſt qñ adhuc erat principium veris: cum.i. quando, dies medius.i. ſol in meridie ſęuit ſolſtitio, id eſt tempore ſolſtitij æſtiualis: & p̄cipitat.i. celeriter cadere facit, noctē rotis breuibus.i. breuē moram facientibus: tunc ſupple lilia langueſcūt, folio pallido: & roſæ gratę capiti, quia ſedant dolores ex calore ortos, deficiunt: quia non amplius extant. vt.i. o qualiter, fulgor q radiat genis.i. hoc loco, maxillis teneris, rapitur momento, id eſt breui admodum tempore: & nulla dies non abſtulit, id eſt vnaquæq; abſtulit, ſpolium corporis formoſi.i. aliquid de corpe formoſo: hoc ē de formoſitate ei⁹. Forma.i. formoſitas eſt res fugax. Quis aūt ſapiens confidat bono fragili? q.d. nemo: ergo non eſt confidēdum. Addit chor⁹. Vtere

At nos ſolliciti lumine turbido
Tractam Theſſalicis carminibus rati
Tinnitus dedimus. tu fueras labor:
Et tu cauſa moræ. te dea noctium
Dum ſpectat celeres ſuſtinuit vias.
Vexent hanc faciem frigora parcius:
Hæc ſolem facies rarius appetat:
Lucebit pario marmore clarius.

.ſ.bonis formę, dū licet.i.oī iure pmiſſū. Sed tempus tacitum ſubruet omnia: & hora ſemper ſubit, id eſt ſubſequiť deterior.i.min⁹ bona præterita.ſ.bona: quia vt dicit Maro Optima quęq; dies miſeris mortalibus æui Prima fugit: ſubeūt morbi triſtiſq; ſenectus &c. O Hippolyte: quid petis deſerta.ſ.loca: forma ſ.decora, non eſt tuuor locia auija.i.auerſis & alienis a vijs.q.d.illud comicum de facie pulchra: Vbiubi ē celari diu nō pōt. Cauſā affert: quia ſi fœminæ eum nō ſolicitēt: deę ſollicitabunt. Turba licēs.i.petulās, appoſitoric Naiades aut naidea.i.nymphæ fontiū & fluuiorū a ναω qđ eſt fluo dictæ, ſolitę claudere.i.intercludere, formoſos.ſ.iuuenes, cinget te abditū.i.abſcōditū nemore: & dormientē ſub aliqua arbore: cū Titan.i.ſol conſtituit diem mediū: & deæ laſciuę nemorū.ſ.dryades & hamadryades, & mōtiuagę.i.p mōtes vagari ſolitę Oreades, facient inſidias tuia ſomnia.i.rapiēt te dormientē: aut ſidus editū poſt Arcades.i.luna. vnde Stat. Arcades aſtris lunaq; priores: quocirca pſeleni.i.antelunarea dicti ſunt: forte q; vt Plutarchua dicit lunulaa in calceis ferebant: ante quaa nutritū nati erant: deſpiciēs.i.deorſum videndo aſpiciens te polo ſtellifero: cū tñ in ſphæra ſua ſola ſit: nō poterit flectere curr⁹ cādidos: qa forma tua ſicut olim Endymionia forma capta īmorabiť: & rubuit tup: & nulla nubea ſordidior.i.denſior obſtitit vultib⁹ lucidis.ſ.ei⁹: hoc eſt lunaris ſideris: at nos ſolliciti lumine turbido.i.quia vidimus lumen lunę turbidū, rati ſup.lunā (licet eñ periphraſticos ſidus poſt Arcades editū dixit tñ tractā nō tractū dicit) tractā.i.de cœlo, carmmib⁹ Theſſalicia.i.Theſſalicarū veneficarū incātamētis: de quibus Maro. Carmina vel cœlo poſſunt deducere lunā: dedimus tinnitua.i.crotalorū & peluium vt illo ſonitu impediretur vis incātamēti: ſed ſup.tu fueras labor.i.cā laboria lunę: & tu ſup.eras cauſa morę.i.q; immorata eſt. dea noctium ſ.Luna q̄ pēeſt nocti, dū ſpectat te, ſuſtinuit.i.ſuſpēſas tenuit, vias.i.pcurſus celeres. Vexent.i.ponam⁹, vt frigora vexent parcius.i.minus, hanc faciē.ſ.quā laudo: hoc eſt tuā: & hæc facies appetat rarius ſolē.i.rari⁹ apricetur: ita vt eam nō decoloret ſol: ipſa lucebit clarius.i.ſplendidius marmore pario, id eſt e Paro inſula: quod candidiſſimum eſt. BERN.

¶ Liber. Bacchua. cōparat ipſum Baccho qñ venit de India & vſum vini dedit. Thyrſigera.q̄ portat Thyrſum in honorē ſacrorū Bacchi. Thyrſus eſt haſta inuoluta pāpinis. & ibi aduertendū eſt q; mutať verſus: & eſt Aſclepiadeus. Perpetuū.qa ſemp iuuenia & comatus. Tigrea.q̄ dicūť iunctę curtui Bacchi. Pāpinea.plena pāpinis vitiū. Mitra.q̄ Lydi vtebāť. Cornigerū.pingebať Bacch⁹ cū cornib⁹. Oui. Accedāt capiti cornua Bacchus eria. Colubes.ligās. Rigidas: incultas. Nec vult⁹.cōparat etiā ipſum Hippolytū Theſeo patri: cuius formoſiſſimi amore capta fuit Ariadne qñ iuit in Cretā. Tuoa. ad Theſeū loquitur p circuitionē. Thyrſus

Soror Phędrę.i.Ariadne. Pręrulerit.pꝓpoſuerit: qa magis illū amabat. Bromio.i.Baccho: cui ipſa Ariadne relicta a Theſeo i Chio inſula poſtea nupſit. Suſpicias.admireris. Fabula.rumor omnium diſpſus.

Ancepa forma.exhortās Hippolytū vt forma ſua vti velit ei⁹ fragilitatē & breuitatē demōſtrat. Anceps.incertū. Laberis.o forma tu cito fugis. Vt.pro q̄tum. & hic eſt verſus anapęſticua Anceps forma. Nō ſic. verſus aſclepiadeus. facit ſimilitudinē pulchritudinia fugiētis. Decētia.pulchra. Solſtitio.ſ.ęſtiuali: qñ Sol eſt in cācro: & tūc ſol incipit recedere: qa natura cācri eſt recedere. Rotis.curſu. Pręcipitat.accelerat. Langueſcūt.deficiunt & marceſcūt. Graue.quia ex illia fiunt coronamēta. Vt.queādmodū. Fulgor.pulchritudo. Momēto.minima parte tpis. Nulla nō.i.q̄libet dies. ſi negatio pcederet diceret aliqua dies. Abſtulit.cōtinue diminuiť pulchritudo: ideo q̄libet diea aliquid aufert pulchritudinis noſtræ. Spoliū.pꝺā & priuationē. Tacitū tps.qđ fugit nobis nō ſentientib⁹. Sic Oui. tacitiſq; ſeneſcimus annis. Subruet.deſtruet formā. Subit.ſequitur & ſuccedit: & ſemp facit deteriores. Quid deſerta. Hippolyte quid petis ſyluas: nō eſt ibi etiā forma tuta: ſunt multæ nymphæ q̄ te ſollicitare pñt. Auija.ſecretis: vbi nō eſt via trita. Cōſtituit Titā.quādo ſol firmauerit & fecerit mediū diē ibis ad vmbras vbi te nymphæ cōplecti poterūt. Turba licēs.licentioſa turba nympharū. appoſitiue Naiadea. Solitę claudere.trahere ad fontes ſuos: ſicut fecerunt Hylā & narciſſum. Deæ nemorū.ſcilicet Dryades. Panes montiuagi.dei paſtorū habitantes montes. Aut te.diximꝰ queādmodū materia tragœdię eſt grauis: tñ in choro datť licētia laſciuiēdi. dicit igiť q; Luna etiā capietur amore ipſi⁹: & deſcēdet ad eū queādmodū ad Endymionē. & q; hoc ſit verū pbat dicēs: ſuperiorib⁹ dieb⁹ viſa eſt Luna rubra: putabatq; incātatiōib⁹ Theſſalicis laborare: & vt ſuccurrerēt illi ne audiret illas incantatiōes pulſabāt tympana: ſed illa nō erat cā: ſed tu quē ipſa ſeq̄bať. vñ volēs dicere Lunā dicit Sid⁹. editū poſt Arcadas. q ppli ſunt i Pelopōneſo ātiq̄ſſimi oim. hi ſe iactabāt natos priuſq̄ Luna. Editū.natū. Sid⁹.Luna. Arcades.

Rati.q putauim⁹. Tinnit⁹.ſonos tympanorū & clypeorū. Tu labor.tu eras cā illius laboris & ruboīs Lunę. Morę.tardatiōis: quia vid. bať hęrere. Dea.Luna. Suſtinuit.retinuit & firmauit. Celeres.quia breui⁹ perficit curſum cæteris planetis. Vexēt.deſtruāt. Parcius.min⁹. Appetat.eat ad Solē: vt diutius ſerues pulchritudinē tuā. Pario.cādidiſſimo marmore. Paro a inſula inter cycladas in mari ægæo. Paros. DANI.

¶ Arcadas veteres. Scribit Plutarchus veteris fuiſſe cōſuetudinis apud Arcadas in ſiniſtro calceamēto ferri lunam qđ ſequentibus multo poſt annis Romani patricij tñ receperūt. creditum eſt eos antelunarea extitiſſe quos græci vocāt τουσ προσελημασ. extra robora annoſa primum nati ſunt: vnde Homerua. ου μεμ ποσ εσμ απο δρυοσ ουδ απο πετρησ τωθαρι. Δι μεμαρτε παρθενοσ η θεοσ τε Ouidiua & Maro idem cecinere: & Iuuenalis. Qui rupto robore nati Cōpoſitiq; luto nulloa habuere parentes. Tinnitua.mouimus crotala auxiliantes lunæ: ne carmina Theſſalorum perſentiſceret. crediderimus tua forma potius q̄ cantibus hoc accidiſſe.

ASCen. Qȝ.i.o q̄tū, grata eſt facies torua.i.ſeuera viriliter.i.vt virū decet: & pōdus triſte.i.ſeuerū, ſupercili pro ſupcilij, veteris.i.priſci moris? licet.i.licitū eſt vt cōpares colla.ſ.tua ſplēdida, Phœbo.i.Apollinis collo: quia cęſaries neſcia colligi.i.ſemp ſparſa vt dixi ꝓpter radios: pfundens humeros ornat & integit illū.ſ.Phœbū: frōs hirta.i.pilosa criſpis capillis decet.i.decenter ornat te, o Hippolyte: & coma breuior, nulla lege iacens.i.incōpta, decet te. Neq; ſolum formoſus ſed & robuſtus es: quia arceas.i.arcere & cōſtringere poſſis viribꝰ deos licet aſpos & pugnaces vt Panes & cētauros. Sequēs verſiculꝰ difficultatē habet in verbo vincere: qđ ſi eſt indicatiui modi a vincor vinceris, bñ cohęret p̄cedētibꝰ vt ſit: &.i.& tñ vincere.i.vinceris a deis ſpatio vaſti corporis: ſed nō ſequētibus: ſeqꝉ eñ ęq̄a &c. nō eñ probet vinci dicēdo nā ęquas &c. ſi vero īfiniti modi eſt actiue captū nō video vnde determinaref niſi ſit. Et ſup. licet tibi vincere deos, ſpatio.i.amplitudine vaſti corpis: nam iuuenis.i.cum ſis adhuc iuuenis, ęquas.i.magnitudine aſſequeris toros.i.pulpoſa partes corporis Herculeas.i.q̄a Hercules habuit, aut habet: ens ſup. latior pectore.i.hñs pectꝰ latius pectore, Martis belligeri. Si libeat tibi vehi (ſūt q legāt ſi liceat: ſed cur nō liceat cū heroibus oia liceant?) dorſo cornipedis.i.equi: tu mobilior.i.agibilior manu caſtorea.i.Caſtoris q optimꝰ domitor equoꝝ erat (licet Maro nomē p noie ponēdo dixerit: domitꝰ Pollucis habenis: ſed forte vt regnū ita ſtudiū erat geminis illis cōe) poteris flectere Sptanū Cyllaꝝ equū Caſtoris iſignē, frenis.ſ.tuis: tēde amentū.i.chordā q̄ iaculū emittiƒ, digitis prioribꝰ: & dirige.i.emitte iaculū totis viribꝰ: Cretes.i. Cretēſes viri dociles.i.a natura idonei, figere ſpicſa.i.emittere ſagittas, nō mittēt.ſ.arcu, tā lōge arūdinē gracilē.i.leuē ſagittā: vt tu robuſtū iaculū: aut ſi placeat ſup. tibi ſpgere i cælū.i.emittere ſurſū tela mō Parthico.i.Parthoꝝ quoꝝ morē imitanƒ q Pſittacū e pertica alta deijcere ſagittis tētāt: nulla ſup. tela deſcēdēt ſine alite.i.aue deiecta: q̄a deſcēdēt cōdita viſcere tepido.i.adhuc ſubcalido. tu eñ afferes p̄dā vtpote auē, de nubibꝰ medijs.i.medię regiōis aeris. Proſpice ſcl'a.i.recollige tpa aӑacta forma.i.formoſitas fuit raris.i.paucis viris īpunita.i.ſine poena: q̄a multi pp formā pierūt: deꝰ melior.i.fauorabilior q̄ alij, fuit p̄tereat.i.traducat te tutū.ſ.ab inſidijs hoc ſenſu: malim dicere p̄teragat q̄ p̄tereat: & forma nobilis.ſ.tua, trāſeat limia.i.iitia ſenij deformis .i.licet ſis formoſus & formoſis multa inſtent picula, p̄cor tñ vt ea deuites & ad ſeniū puenias: in quo eſt deformis pcute pellis. Sequunƒ aūt verſua trimetri iābici qbꝰ in fœmias inuehitur chorꝰ, dicēs. Quid furor pręceps fœminæ ſinat.i.pmittat inauſum? q.d. nihil: q̄a apparat iuueni inſonti crimina nefanda.i.criminationes deteſtandas. Phaedra ſup. quęrit fidem.i.credulitatem ſibi adhiberi, in ſcelere quod obijciet Hippolyto: crine lacerato, idē dilacerans ſibi capillum: turbat omne decus capitis & humectat genas ſcilicet lachrymis. omnis dolus inſtruitur fraude fœminea.

Qȝ grata eſt facies torua viriliter?
Et pondus veteris triſte ſupercili?
Phœbo colla licet ſplendida compares.
Illum cæſaries neſcia colligi
Perfundens humeros ornat: & integit.
Te frons hirta decet: te breuior coma
Nulla lege iacens: tu licet aſperos
Pugnaceſq; deos viribus arceas:
Et vaſti ſpatio vincere corporis:
Aequas Herculeos nam iuuenis toros:
Martis belligeri pectore latior.
Si dorſo libeat cornipedis vehi:
Frenis caſtorea mobilior manu:
Spartanum poteris flectere Cyllarum.
Amentum digitis tende prioribus:
Et totis iaculum dirige viribus:
Tam longe dociles ſpicula figere:
Non mittent gracilem Cretes arundinem.
Aut ſi tela modo ſpargere Parthico
In cælum placeat: nulla ſine alite
Deſcendent tepido viſcere condita:
Prædam de mediis nubibus afferes.
Raris forma viris (ſæcula proſpice)
Impunita fuit. te melior deus
Tutum prætereat: formaq; nobilis
Deformis ſenii limina tráſeat. TRIMETRI.
Quid ſinat inauſum fœminæ præceps furor?
Nefanda iuueni crimina inſonti apparat:
In ſcelere quærit crine lacerato fidem:
Decꝰ omne turbat capitis: humectat genas.
Inſtruitur omnis fraude fœminea dolus.
Sed iſte quiſnam eſt regium in vultu decus
Gerens? & alto vertice attollens caput?
Vt ora iuueni paria Pirithoo gerit?
Ni languido candore pallerent genæ:
Staretq; recta ſqualor incultus co ma.
En ipſe Theſeus redditus terris adeſt.

Sed iſte &c. Paraſceue eſt futurę ſcęnę: verum ſi in proſcenio Theſeus ſit priuſ q̃ chorus abceſſit quō erit no-
uus actus? dicem⁹ ergo non ingreſſum proſcęnū ſed procul viſum. Sed quiſnam eſt iſte (dubitat vt a longe
vidēs) gerēs in vultu decus regium? & attollens caput vertice alto? vt. i. o quantum. ſ. quē video gerit ora pa-
ria. i. ſimilia Pirithoo iuueni, qcũ Theſeua ad inferos deſcenderat: ni. i. niſi genę pallerent candore languido:
& niſi ſqualor incultus ſtaret. i. erectus eſſet coma recta. i. erecta p̄ horrore viſorum apud inferos. Cũ aũt ppi-
us contēplaret̃ agnouit Theſeũ: vñ dicit. En ipſe Theſeus adeſt redditus. ſ. ab inferis terris. Bern. putat duos
viſos Pirithoum & Theſea: ſed quia fabula vult Pirithoum a Cerebro deuoratum: & hic nuſ q̃ loquatur dicã
ſolum Theſea viſum, quem prius Pirithoũ putauit: deinde Theſeum agnouit: legam q; iuueni: qa Theſeus
non erat iuuenis.

¶ Œ grata. Admiratiue. Pondus triſte. grauitas auſtera. Supcili. ratione verſus pro ſupercilij. & capit ſu- BERN.
perciliũ pro pilis qui in eminentia oculi ſunt: ibiq; grauitas hominis cognoſcitur. Phœbo. comparat Hip-
polytum Apollini. q̃ nō colligit̃ circa caput. Illum. ſ. Phœbum, ille habet longos crines & ornatos: tu vero
breues & hirtos: & ita eſt diſparitas in crinibus. Hirta. piloſa & rudis. Decet. decentē & placētē facit. Nul-
la lege. nullo cultu & ordine. Tu licet. laudat ipm a fortitudine corporis. Pugnaces deos. ſ. pares. Spatio.
magnitudine. Toros. pulpas & muſculos brachiorum: in quibus cognoſcitur robur hois. Latior pectore
Martis. qui ſcribit̃ a poetis pectoroſus: nã latũ pectus fortitudinē demonſtrat. Cornipedis. i. equi habentis
pedes ex cornu. ſitu equitas ea ſimilis Caſtori fratri Helenę qui peritiſſimus erat in agendis equis. Mobilior.
in gubernãdo ſignũ. Spartanũ cyllarũ. Lacedęmoniũ equũ Caſtoris. Amētũ. ſi vis iacere baculũ cũ manu:
nō tã longe mittent ſagittas ſuas cũ arcu Cretenſes peritiſſimi ſagittarij: q̃ iaculũ tu manu. Tende. emitte in
digitum. Amentũ. quod eſt coriũ ad mediũ haſtilis: in quo inſerit̃ digitus ad iaciendũ. Spicula. ſagittas.
Arundinē. ſagittã factã ex calamo: qui naſcit̃ apud Cretenſes miræ duritiei vt inquit Pli. & Virgi. in buco-
licis Cydonia ſpicula appellat. Modo Parthico. addit aliã artē: ſi velit Hippolytus iacere ſagittas in altũ mo-
rē parthorũ. Nulla. ſ. tela venient ad terrã ſine aue. Condita. inuoluta. Tepido viſcere. inteſtinis calidis.
Prædã. poteris ſagittare ipſas aues inter nubes. Raris forma. reperies raro formam fuiſſe ſine periculis:
vt demōſtrat plane Iuuenalis. Optaret Virginia gibbũ. Proſpice. parenthe ſis eſt: diſcurre p oēs ętates: tu in-
uenies ppter formã ſuã multos periſſe. Melior de⁹. q meli⁹ faciet tibi q̃ iſtia. Prætereat. traducat ſine pericu-
lo. A cui deformia. q poſſis tranſire ad ſenectutē q turpis eſt. Quid ſinat. dat locũ ſcęnę ſequenti: quaſi di-
cat nihil eſt qđ non audeant fœminæ cũ facit ira nocentes: vt dicit Iuuenalis. Inſonti. ſine culpa. Hippolytũ
innocentē falſo crimine accuſare & perdere quærit. Furor præceps. inconſideratus. Fidē. lacerat crines &
lachrymat̃ vt credãt hoies illã paſſam fuiſſe violentiã. Sed iſte. dat locũ ſequēti ſcęnę: videns Chorus a lon-
ge venientē quendam ſublimē & incedentē more regio admirat̃ quis ſit: deniq; cognoſcit Pirithoũ & Theſe-
um. Languido candore. quia pallebat ſitu infernali: videt̃ mihi ſimilis Pirithoo niſi eſſet ita pallidus & ita
incultus crinibus. En. ecce: videt tunc Theſeum redeuntem. DANI.

¶ Spartanũ Cyllarũ. Neptun⁹ donauit Adraſto regi Ariona. idē donauit Iunoni Xanthũ & Cylarũ: quos illa Cyllarus.
dedit Caſtori & Polluci. meminit Papini⁹ in Thebaide. Tua furto lapſa ppago Cyllare. Tende amētum. in-
ſere tuis digitis amentũ: ligamētũ quo iacula torquent̃. ταὰμματα gręci dicũt funes. eſt aũt omne ligamētũ. Armentũ.
Plini⁹. Sedes huic poſita: ſoleiſq; ſine amēto inſignis in Metelli publica porticu. Raris forma viris. formo-
ſis nocuit plurimũ ſua forma audi Iuuenalē. Fili⁹ aũt Corporis egregij miſeros trepidoſq; parentes Semp ha-
bet: rara eſt adeo cōcordia formę Atq; pudicitiæ. nō poſſunt peruenire ad virilitatē formoſi. fiunt eñ ſpado-
nes: fiunt publici adulteri: iſidiant̃ legitimis thoris. Gibboſę Rutilię ſati⁹ eſſet habere deformitatē q̃ faciē Lu-
cretiæ. Inſtruitur omnis. nullum eſt malum cuius origo nō ſit fœmina. habet tamē fœmina duo bona, vnũ Fœminæ
in tumulo, & alterũ in thalamo vt ſcri. Callimach⁹. πασα γύνη χολοσ εσιν ἔχει λαγαθασ δυω ωρασ: την μιαμεν duo bona.
θαλαμω: την μιαν εν καρατω. Fœmina quęq; fel eſt: ſed habet duo vel bona tãtum. Vnum habet in thalamo:
vnum habet in tumulo.

ACTVS TERTIVS.
Trimetri Iambici.
THESEVS NVTRIX.

Tandem pfugi noctis æternæ plagam:
Vaſtoq; manes carcere vmbrantem polum.
Vt vix cupitũ ſufferunt oculi diem?
Iam quarta Eleuſis dona Triptolemi ſecat:
Paremq; toties Libra compoſuit diem:
Ambiguus vt me ſortis ignotę labor
Detinuit: inter mortis: & vitę mala.
Pars vna vitę manſit extincto mihi.

Tandē. Loquit̃ de periculis exhau- ASCEN.
ſtis a ſe Theſeus dicens. Ego tãdē
pfugi. i. fugiendo euitaui, plagam
i. orã noctis æternę. i. inferni vbi p-
petuę ſunt tenebrę: & polũ. ſ. antarcticũ, vm-
brantē. i. obſcurantē manes. i. inferos, carce-
re vaſto. Vt. i. o qualiter, oculi vix ſufferunt
diem cupitũ. i. deſideratũ cũ in tenebris eſſē.
Eleuſis vrbs iuxta Acticã, ſecat. i. diuidit iã
q̃rta dona Triptolemi. i. q̃ Triptolemus inſti-
tuit quotãnis Cereri offerenda: & libra ſignũ
cęleſte, cōpoſuit toties. i. quater diem parē. ſ.
nocti: vt nũc ſit circiter medium ſeptembris
hoc eſt quartus eſt tranſactus annus: quia in
feri pari gaudent numero: vt. i. poſtq̃, labor
ambiguus ſortis ignotę. i. dubij exitus, deti-
nuit me. Vna pars vitæ. i. virtutis ſēſitiuę mã-
ſit mihi extincto, inter mala mortis & vitę: qa
nihil videns, alijs ſenſib⁹ vtebar: aut vna ps
vitæ. ſ. ſpes reditus Alcides. i. Hercules Al-
cei nepos, merſus. i. ad īferos progreſſus. fu-
it finis malorum. aut ſic, pars vna vitæ man-
ſit: q Hercules merſus fuit mihi extincto. ſ.

ꝗtum in me erat,finis malorum: quia liberauit me.Q ui.ſ.Hercules cum extraheret canẽ ſ.tricipitẽ Cerberũ,reuulſum.i. vi abſtractũ tartaro,tulit quoq;.i.etiã me,pariter ad ſedes ſupernas.Sed virtus.i.fortitudo mea, feſſa.i.fatigata,caret robore antiquo.i.priſtino: & greſſus.i. pedes & crura per quę greſſus fiũt: trepidant.ſ. mihi.Heu quãtus labor fuit, petere.i. repetere,ſup.a Phlegethõte imo,ætherа.i.aerẽ ſupernũ,longinquũ.i. longe diſtantem:& fugere pariter mortẽ:imminentem apud iferos:& ſequi Alcidem,magnis.ſ.paſſibus ingredientẽ? vñ Aulus Gelius lib.j.capite.j. oſtendit ſtadiũ ab Hercule inſtitutũ tãto maius fuiſſe,quãto maior pes Herculanꝰ ceteris fuit.Cũ iã propius acceſſit domũ ſuã audit eiulatum Phędrę:aut quia recẽs autugerat Hippolytus:aut quia Theſea aduentare nouerat.dicit ergo.Q uis fremitus flebilis pepulit aures meas? Aliquis,qſqs ſit,expromat.i.explicet mihi.Luctꝰ & lachrymę & dolor & lamentatio mœſta ſup., ſunt in ipſo limine.ſ.domus meę:hoſpitia.ſ.q̃ me recipiẽt ſup.ſunt digna prorſus hoſpite inferno .i. q ab inferis venit vt ego:illic em̃ ſunt talia aſſidue: vt æneí. vj. Hinc exaudiri gemitus &c. Egreſſa nutrix vt fallacię dñæ & alumnę ſuę aditũ muniat,dicit: Phędra tenet conſiliũ necis.ſ.obeũdæ,obſtinatũ.i.obſtinata mẽte pagendũ:& ſpernit fletus noſtros: ac iminet.i.appropiquat morti. Ad qđ Theſeus. Quę cauſa ſup.eſt illi,leti.i.mortis? cur moriť viro reduce.i. cũ vir ſit reuerſus? Nu. Hęc ipa cauſa.i.ꝙ vir rediit,attulit.ſ.Phędrę,letũ maturum.i.cãm accelerãdæ mortis. Theſeus.Verba pplexa.i.ambagioſa, q̃ a pplexis dici ſolent,tegunt neſcio qd.i.aliqd magnũ.ſ.malũ:effare o Nutrix aperte quis dolor grauet mentẽ? Nu. Ipa haud pandit vlli. vide q̃ callide ſimulet ſe neſcire malum qđ ipa excogitauit venefica: ipa mœſta occulit.i.occulendo facit ſecretũ:& ſtatuit ferre ſecũ,quia nulli indicatũ,malũ quo moritur. The.Q ueſo iã perge.ſ.ad herã:perge opus eſt properato.i. vt properes ne ſe priuſ q̃ aduenero interimat. Reſerate ſup.o famuli,lares poſtis.i. cardinis aut ædificii a parte totũ intelligendo,regij.q.d.mei q ſum rex,clauſos.

Merſus malorum finis Alcides fuit.
Qui cũ reuulſum tartaro extraheret Canẽ:
Me quoq; ſupnas pariter ad ſedes tulit.
Sed feſſa virtus robore antiquo caret:
Trepidantq; greſſus.heu labor quãtus fuit
Phlegetonte imo petere longinquũ æthera?
Pariterq; mortẽ fugere & Alciden ſequi?
Quis fremitus aures flebilis pepulit meas?
Expromat aliqs.luctus:& lachrymę:& dolor:
Limineq; in ipſo mœſta lamentatio:
Hoſpitia digna prorſus inferno hoſpite. Nu.
Tenet obſtinatum Phędra cõſilium necis:
Fletuſq; noſtros ſpernit:ac morti ĩminet. Th.
Quę cauſa leti? reduce cur moritur viro? Nu.
Hęc ipa letum cauſa maturum attulit. The.
Perplexa magnum verba neſcio quid tegunt.
Effare aperte:quis grauet mentẽ dolor. Nu.
Haud pandit vlli:mœſta ſecretum occulit:
Statuitq; ſecum ferre quo moritur malũ. Th.
Iam perge queſo:perge: properato eſt opus.
Reſerate clauſos regii poſtis lares.

BERN. Tandem profugi.Hic eſt tertius actus vbi Theſeus primo rediẽs ab inferis narrat mala quæ paſſus eſt iam quatuor annis.Interea occurrit ipi Nutrix plorans:abs qua ipe cãm fletus rogat. Tãdem. poſt multos labores. Plagã.regionẽ. Vmbrantẽ.vbi ſunt tenebrę. Manes.facientẽ vmbrã manibus. Diẽ.lucem.qđ naturaliter accidit illis q clauſi fuerunt tenebris:qñ exeũt non poſſunt pati lucem. Iam quarta.iã ſunt quatuor anni quibꝰ fui in inferno dubius inter mortẽ & vitã & more poetico volẽs dicere quatuor annos meſſes quater factas dicit. Eleuſis. vrbs in Thera inſula ſub Eubœa iuxta Atticã vt oſtendit Ptolemęus. in hac Triptolemus natus eſt qui munere Cereris in partibus Atticis vſum frugum primus inuenit:vñ ibi dicit. Dona Triptolemi.i.fruges. Toties.ſ.quater. Libra.qñ ſol in hoc ſigno ẽ fit æquinoctiũ.qđ duplex eſt:vernũ qñ ſol eſt in ariete:autumnale qñ eſt i libra.Vñ dicit Virgilꝰ in Georgicis.Libra dies noctiſq; pares vbi fecerit horas.Et alius.Noctes exęquant aries & libra diebꝰ. Parem. æqualẽ noctí.

Eleuſis.

Aequoctia

Ambiguus. dubius. Sorti ignotę.quia neſciebã an deberem viuere an mori. Pars vna. videbar mortuus cũ luce carerẽ:cũ ſpirarẽ adhuc videbar viuere. Alcides.Hercules: q deſcẽdens ad inferos illinc me eripuit. Merſus.ſ.in inferno. Canẽ.Cerberũ quẽ Hercules traxit ad ſupos,vt vidimus. Trepidant.tremũt.vix poſſum me pedibus tenere. Longinquũ æthera. ſic Virgi.in.vj.æneí. Superaſq; euadere ad auras Hoc opꝰ, hic labor eſt. Alcidẽ ſequi.qui grandi paſſu ambulabat. Quis fremitꝰ.dũ appropinquaret Theſeus fremitum audiuit in domo ſua:vñ fit illi obuiã nutrix:q̃ cauſam luctus explicat. Expromat.dicat. Hoſpite.quaſi dicat ma Theſeo,q ſum aſſuetus in inferno:debeo habere hoſpitiũ plenũ lachrymis. Reduce.ſoſpite.nõ habet nominatiuũ. Hæc ipa.iſta eſt cauſa q̃ facit ipam accelerare mortẽ:quia nollet tibi narrare factũ. Maturũ.mortẽ acceleratã. Perplexa.intricata:q nõ poſſunt intelligi. Haud pãdit.nõ vult alicui releuare malũ propter quod potius vult mori. Perge.vade cito:& aperi mihi portas. Properato.i.accelerari.

DANI. ¶ Tandẽ. Sexto carmine metro Archilochio pponiť quartus actus:vbi Theſeus ab inferis rediens directe ſe confert domũ:a qua non pcul audijt fremitum & lachrymoſos gemitus.In Hippolyto Euripidis Theſeus hoc modo lamentatur territus clamore iſto funebri. γυναικεσ ισετιοσ ποτεμ Δομοισ βοηιχω βαρεια προσ πωλομαφιμ ετοσ ου γαρ τι ϰωσ θεωροις αξιοι Δομοσ πυλασ ανοιξασ &c.ſed iã ruperat collũ nodo ſibi Phędra. hic

aliter narrat. accuſat enī Hippolytus falſo & dānatur mortis a Theſeo. Ego inquit tandē euaſi æternæ noctis caliginē: cuius denſitatē adhuc habent oculi mei: horrent mēbra: & ſuccidui pedes titubant.

Trimetri Iambici.

THESEVS. PHAEDRA.

O Socia thalami: ſiccine aduentū viri:
Et expetiti cōiugis vultū excipis?
Quin enſe viduas dexterā? atq; animū mihi
Reſtituis? & te quicquid e vita fugat
Expromis? Phę. eheu. per tui ſceptrū imperi
Magnanime Theſeu: perq; natorum indolē
Tuoſq; reditus: perq; iam cineres meos:
Permitte mortem. The. cā q̄ cogit mori? Phę.
Si cauſa leti dicitur fructus perit. The.
Nemo iſtud ali9 (me quidē excepto) audiet.
Aures pudicas coniugis ſolas times?
Effare: fido pectore arcana occulam. Phæ.
Alium ſilere quod voles: primus ſile. The.
Leti facultas nulla continget tibi. Phæ.
Mori volenti: deeſſe nunq̄ mors poteſt. The.
Qđ ſit luendum morte delictū: indica. Phę.
Q2 viuo. th. lachrymę nōne te nr̄ę mouēt? ph.
Mors optima eſt: perire lachrymādū ſuis. Th.
Silere pergit. verbere ac vinclis anus
Altrixq; ꝓdet: quicquid hæc fari abnuit.
Vincite ferro: verberum vis extrahat
Secreta mentis. Phæ. ipſa iā fabor mane.

ASCEN. O Socia. Conſpecta Theſeus vxore lachrymāte inqt: O ſocia thalami ſiccine excipis aduētum viri & vultū coniugis. i. mariti expetiti. i. petēdi merito? Quin. i. cur non viduas. i. priuas dexteram enſe? tenebat enī adhuc enſem Hippolyti: atq; reſtituis mihi animū. ſ. amiſſum apđ inferos: & expromis. ſ. e pectoris arca, qcqd fugat. i. pellit te e vita? Phe. Eheu Theſeu magnanime, ſup. oro te, per ſceptrū imperi pro imperij tui: & p indolē natorū. ſ. noſtrorū & p reditus tuos: & p cineres meos iā. i. pxime futuros: pmitte ſup. mihi mortē. i. vt moriar. Theſ. Quę cā cogit mori ſup. te Phę. Si cā leti. i. mortis dicet, fructus. i. vtilitas leti. i. quā ex morte cōſequar perit. voluit enī (vt finxit) mori: ne cogat filiū apđ patrē tanti ſceleris reū agere. The. Nemo alius. ſ. q̄ tu, audiet iſtud: me quidē excepto. times aures pudicas. i. caſtas & nō futiles cōiugis. i. mariti, ſolas. i. cū ſint ſolę? effare ego occulā. i. abſcōdā arcana. ſ. q̄ dices, pectori fido. Phę. Sile prim9 id qđ voles ſilere aliū. vn̄ alter Seneca: Qđ tacitū eſſe vis nemini dixeris. The. Nulla facultas leti. i. mortis, continget tibi. Phę. mors nūq̄ poteſt deeſſe volēti mori: qa ſemp viā iuenerit: vt docuit Porcia Catonis The. Indica qđ delictū ſit luendū. i. abluēdū morte. Phę. Q2 viuo. The. Nōne lachrymæ noſtrę mouēt te? hoc ē poſſum ne lachrymis ſaltē exorare vt dicas. Phę. Mors eſt optima lachrymādū ſuis perire. i. cū lachrymādus a ſuis perit. Auātius legit: ſuis lachrymātib9. Th. Vxor ſup. pergit. i. perſeuerat ſilere: an9. i. vetula & altrix. i. q̄ eadē eſt altrix ꝓdet verbere ac vinclis. i. neruis: quicqd hęc q̄ libera eſt, abnuit fari: o famuli vincite. ſ. anū ferro: vis. i. multitudo verberum extrahat ſecreta mentis. Phędra hoc audiēs quaſi victa pietate, mane inquit tu ſatelles aut marite: ipa fabor iam.

BERN. O Socia. Poſtq̄ Theſeus ingreſſus ē domū, Phędrā plorātem & lacero vultu interrogat qua cā tm̄ ſe affligat cū deberet lętari aduētu ſuo. Expetiti. deſyderati. Qui. cur nō. Viduas. priuas: quare nō deponis enſē de manu quo tibi mortē apparas. Reſtituis aim. vt me cōſoleris exanimatū. Expromis. cur nō dicis cām qua velis mori. Heu. adiurans Theſeū Phędra rogat ne velit ſcire cām mortis ſuę: ſed ſinat eā mori. Indole. p indiciū futurę virtutis. Cineres. q̄ poſſū iā iudicari mortua. Fructus. ſi dicā cām perdā fructū mortis: qa volo mori ſolū ne quis ſciat dedecus meū: qđ ſi nō dixero relinqtur mihi fama bona q̄ eſt maxim9 fructus mortis. vt Proptius. Hęc eſt fœminei merces extrema triūphi Laudat vbi emeritū libera fama rogū. Perit. nihil eſt. Nemo. Theſeus ꝓmittit ſe ſecretū ſeruare qđ dixerit. Cōiugis. dubitas ne aptre factū cōiugi tuo? Aliū. qn̄ quis vult rē ſuā ſecretā eſſe nulli dicat. Facultas. nō ꝑmittā te mori. Luēdū. purgādū. Q2 viuo. debeo mori, qa viuo: vult dicere cū paſſa ſim tantā infamiā ſtatim debebā me interficere. Mors optima. melius eſt ꝙ moriar & plores q̄ ꝙ viuā: quia videbit ꝙ fuerim tibi chara. Silere. in tertia pſona loquitur more iratorū. vidēs Phædrā nolentē loqui cām ſuę mortis, dicit ſe paraturū tormēta nutrici vt iſta ꝓpalet. vn̄ Phædra mota cōpaſſiōe nutricis ſtatuit narrare factū. Prodet. manifeſtabit. Vincite. ligate: & ſic vocat famulos ad tormentum Nutricis. Ipa. vidēs Phędra parari tormēta nutrici, pollicet ſe dicturā omnia.

DANI. ¶ O ſocia. Ingreſſus domū, Phædrā offendit ingemiſcentē, ſingultantē, paſſis crinibus, veſte conſciſſa: ſtupefactus rogat O ſocia thalami, ſic viri reditu lętaris? quin potius pone gladiū & nobis leti cām narra. Eheu per tui. ab obſecratione incipit & mortis voto: vt ſolū culpæ auctorē Hippolytū credibile ſit fuiſſe: ſeq; iugalis tori fidē integrā ad vim vſq; ſeruare voluiſſe. Mors optima eſt. glorioſum putabāt antiq lachrymoſū funus: q eos etiā conducebāt q fun9 lachrymis & ficto gemitu comitarent. qđ futile & caſſum deputās Solon teſtamento legaſſe tradit. Nemo me lachrymis decoret: neq; funera fletu faxit. qđ Cicero repetit in Catone maiore: & Valerius maximus tradit in funere ſparſas lachrymas deos nō facili iniuria laceſſere. in hanc ſniam cadit etiā Phalaris Aſtypaleus ad filias Steſichori poetę: cōſolās ipas & ꝓhibēs a lachrymis tēq̄ a re inani & ſtul

τα.εφω γετο πε μ θοσ φερσ στου γαρ δακρυεσθαι τασ σι χορου πρεπομαλλαυμυασθαι. Altrix.Nutrix.quę a græcis τροφοσ ſiue τιθημη dicit a verbo τιθημεω qđ eſt lacto. A lere tñ cõe eſt apđ nos oim animãtiũ:nutrire hominum.cæterũ alternari ſolent.

ASCEN. ¶Quidnã &c. Finxit ſe Phędra velle & non poſſe loq: vñ Theſeus. Quidnã.i.ad quid auertis.ſ.a me,ora mœſta:& obtegis veſte p̄reta lachrymas coortas ſubito? Phę. O creator cęlitũ.ſ. Iuppiter,ego inuoco tete.i.teipm aut maxime te vt q oia noſti,teſtẽ:& te o ſol,iubar coruſcũ.i. rutilãs lucis ætherię:ex cuiꝰ ortu.i.origine. domꝰ nr̃a.p matrẽ Paſiphaen q̃ ſolis ẽ filia,depẽdet:q ſup.ego tentata p̄cibꝰ reſtiti:verũ p̄cibꝰ nuncis,animꝰ non ceſſit ferro ac minis:id etiã verũ: q moꝛi voluit manu amati:tñ corpus tulit vim,q violẽter repulſum eſt.aliter tñ intelligit oia hæc infelix Theſeus. cruor nr̃,q mori volo,eluet.i.abſterget,hãc labẽ.i. maculã pudoris.ſ. violati aio quidẽ vt ipa intelligit: vt Theſeus corpore:id quoq fiet qñ audita morte Hippolyti ſeſe interficiet. Th. Ede.i.dic. qs fuit euerſor nr̃i decoris.i.honeſtatis? Ph. Is ſup. quẽ rere minime.ſ.Hippolytus. The. Expeto audire quis ſit. Phę. Hic enſis dicet: quia p ipm licet nihil dixero rẽ cognoſces: ſed poſtea reuera dixit:qñ ſe Phędra interemit.quẽ.ſ.enſẽ, ſtuprator territꝰ tumultu.ſ.accurrentiũ,liquit:timens accurſum ciuiũ. The. cõtẽplatꝰ gladiũ agnouit Hippolyti ẽẽ. vñ exclamat. Heu me qđ facinus cerno? qđ mõſtrum intuor? ebur regale aſperũ.i.exculptũ & cęlatũ ſignis paruis refulget capulo.i.manubrio:decus.i.ornamentũ gentis Actęę.i. Atticę. vide Dant. Ne Atthęę legaa. Sed quonã euaſit ipſe.ſ.ſtuprator? Phę. Hi famuli videre trepidũ fuga, cõcitũ celeri pede.q.d. q̃re ab eis quo fugerit hoc autẽ dicto abſtulit ſe:& Theſeus ſolꝰ ait. Pro pietas ſancta:q̃ inuiolata es:Pro gubernator poli.ſ. Iuppiter: & Neptune qui tenes ſup.in fluctibꝰ ſecũdum regnũ.ſ.totiua vniuerſi diuiſi iter filios Saturni:vñ iſta lues generis.i.filij nefandi,venit.ſ.in domũ meam? Aluit hũc tellus graia:an Taurus ſcythea.i. ſcythicꝰ & ſcythis incumbens? & Phaſis flu. Colchus patria Medęæ & circes? genus redit ad authores.i.pgenitores:& ſãguis degener refert.ſ.moribꝰ,primã ſtirpẽ. q.d. illicitã venerẽ Amazonũ. Iſte furor eſt prorſus gentis armigerę.ſ. Amazonũ,odiſſe fœdera veneris.i.connubia pacta legibꝰ:& vulgare populis.i.vulgo proſtituere,corpus caſtũ.ſ. ſeruatũ diu.O genus tetrũ.i.generatio dira & obſcœna,nõ victũ.i.domitũ,aut victũ.i.repreſſum vlla lege,ſoli melioris.i. vbi melius viuitur. Ipſę quoq feræ euitãt nefas Veneris.ſ.cũ mr̃e coeũdi:& pudor inſcius.ſ.legis ſcriptæ: ſeruat p naturã,leges generis. Vbi ẽ ille vultꝰ.ſ.ſeuerus,& maieſtas ficta.i. ſimulata viri? atq habitꝰ horrẽs.i.aſp,& ſeniũ triſte.i.ſeuerũ & graue aſpectu:morũ nõ ætatis: appetens (melius expetẽs) priſca & antiqua? q̃ ſancta & honeſta p̄dicant. O vita fallax,tu geris ſenſus abditos.i.occultos:& induis aia turbidis.ſ.ſcelere,faciẽ pulchrã.i. honeſtã p̄ſeferẽtẽ. pudor celat ipudentẽ:quies celat audacẽ:pietas celat nefandũ:fallaces pbãt.i.approbant verbis, vera: & molles.i.effœminati,ſimulã

The. Quidnam ora mœſta auertis: & lachrymas genis
Subito coortas veſte prętenta obtegis? Phę.
Te te creator cælitum teſtem inuoco:
Et te coruſcum lucis ętherę iubar:
Ex cuius ortu noſtra dependet domus:
Tentata precibus reſtiti:ferro ac minis
Non ceſſit animus:vim tamẽ corpus tulit.
Labẽ hanc pudoris eluet noſter cruor. The.
Quis:ede:noſtri decoris euerſor fuit? Phę.
Quẽ rere minime. Th. qs ſit audire expeto. Ph.
Hic dicet enſis:quẽ tumultu territus
Liquit ſtuprator ciuiũ accurſum timẽs. The.
Qđ facinꝰ (heu me) cerno? qđ mõſtrũ intuor?
Regale paruis aſperum ſignis ebur
Capulo refulget:gentis actęę decus.
Sed ipſe quonã euaſit? Phę. hi trepidũ fuga
Videre famuli celeri concitum pede. The.
Pro ſancta pietas:pro gubernator poli:
Et qui ſcđm in fluctibus regnum tenes:
Vnde iſta venit generis infandi lues?
Hunc graia tellus aluit? an taurus Scythes:
Colchuſq phaſis? redit ad authores genus:
Stirpemq primam degener ſanguis refert.
Eſt prorſus iſte gentis armigerę furor
Odiſſe Veneris fœdera:& caſtum diu
Vulgare populis corpus. O tetrum genus
Non vlla victum lege melioris ſoli.
Ferę quoq ipſę Veneris euitant nefas:
Generiſq leges inſcius ſeruat pudor.
Vbi vultus ille? & ficta maieſtas viri?
Atq habitꝰ horrẽs: priſca:& ãtiqua appetẽs?
Morũq ſeniũ triſte:& aſpectu graue?
O vita fallax:abditos ſenſus geris:
Animiſq pulchram turbidis faciẽ induis.
Pudor impudẽtem celat:audacem quies:

Pietas nefandum:vera fallaces probant.
Simulantq; molles dura:ſyluarum incola
Ille efferatus:caſtus:intactus:rudis:
Mihi te reſeruas?a meo primum toro
Et ſcelere tanto placuit ordiri virum?
Iamiam ſuperno numini grates ago
Q̄ icta noſtra cecidit Antiope manu.
Q̄ non ad antra ſtygia deſcendens:tibi
Matrem reliqui.profugus ignotas procul
Percurre gentes:te licet terra vltimo
Summota mundo dirimat Oceani plagis
Orbemq; noſtris pedib⁹ obuerſum colas:

dura:ille.i.tu q̄ es ille, efferatus.i. tā durus vt ferinis videaris moribus,incola ſyluarū, caſtus,intactus,rudis.i. ignarus delicatoꝝ morū,reſeruas te mihi.i.occulis mores tuos in p̄niciē meā?placuit ordiri virū.i.factū virile,p̄ Ironiā,primū a meo toro & tanto ſcelere. Iā iā ago grates numini ſupno.i. cęleſti q̄ Antiope quā alij Hippolyten vocāt, cecidit.ſ.in mortē icta manu nr̄a:q̄ ego deſcēdēs ad antra ſtygia, nō reliq̄ tibi matrem:q̄ vt video etiā eā violaſſes. Percurre pfug⁹ gētes ignotas:licet terra ſummota vltimo mundo dirimat.i.ſeparet te,plagis.i.extremis oris Oceani:& colas orbē.i.terrarū,obuerſum.i.cōtrapoſitū pedib⁹ nr̄is: vt quęq̄ antipodes habitāt ſiqui ſunt. eſt ſuſpēſa ſentētia q̄ ſequentibus perficitur. BERN.

¶ Prętēta.oppoſita: a tendo.inuoluebat faciē veſtibus quaſi furibunda non auderet reſpicere lucē. Te creator.inuocat Iouē & Solē auū ſuū in teſtes cōſcientiæ ſuæ q̄ violata ſit ab Hippolyto cōtra volūtatē ſuā. Conuſcū iubar.ſplēdor clarus.ſ.o ſol. Nō ceſſit.nō victus fuit:neq; p̄cibus neq; minis ſum ſupata, ſed vi violata quā morte mea luā. Pudoris.pudicitię amiſſę. Ede.dic quis fuit violator nr̄i honoris. Rere.exiſtimas:& nunq̄ putares. Expeto. vehementer cupio. Hic.nō dicam ſed declarabit hic enſis quē ſtuprator reliquit. Q̄d facin⁹.vidēs enſem Theſeus cognouit illū eſſe Hippolyti. Ebur.manubriū enſis. Aſperū.ſculptū. Signis.paruis imaginib⁹. Capulo.manubrio. Euaſit.ad quē locū fugit Hippolytus. Hi famuli. reſpondet Phędra neſcio quo iuerit: famuli iſti qui fugientē viderūt poterūt tibi dicere. Pro ſancta.exclamat Theſeus vn̄ ſit tanta calamitas in domo ſua:& ſermonē ſuū vertit ad Neptunū. Secūdum regnū.ſ.maris: qđ cōtigit Neptuno. Lues.peſtis & calamitas. Hūc.ſolēt mores nutricationi cōformari. vn̄ dicit iſte nutrit⁹ fuit in gręcia vbi inuenti ſunt boni mores. Taurus.mōs de quo ſupra diximus. Phaſis.fluuius eſt Colchorum. Redit.quia natus eſt de Amazone matre:vult eſſe ſimilis ferinis morib⁹. Genus.ſoboles. Redit ad authores.ſ.parentes. Refert.imitaꝛ. Eſt prorſus. Amazones videnꝛ odio habere venerē: & certo tp̄e vadūt ad finitimos populos quib⁹ corpus ſuū ad oēm libidinē vulgare nō pudet: eo mō eſt vſus Hippolytus lōga caſtitate:& nūc incœpit ab vxore p̄tis ſui. Armigerę.Amazonū. Fœdera Veneris.legitima coniugia. Caſtum diu.lōgo tp̄e intactū. O tetrū genus.O mala p̄les. Nō victū.nō moderatū morib⁹. Melioris ſoli.terræ aptioris ad virtutē. Vt volūt philoſophi,ſecundū climata ſunt diuerſi influxus gēriū:in alio loco ſunt crudeles:in alio mites & pacati. Fereq; vt refert Ply.in.viij.bruta animalia duce natura quendā pudorē habent veneris:ſicut leones & equi:q̄ dicunꝛ nō cōmiſceri cū matre. Inſcius.ſine ratiōe: quia equus non cognoſcit verecundiā ratione ſed natura. Vbi.indignatiue dolet Theſeus Hippolytū ſuū eſſe ſic mutatū. Vult⁹.ſ.ſeuerus. Horrēs.incultus. Priſca.q̄ imitabaꝛ primā ætatē auream. Triſte ſenium.graue & ſeuerū:in aſpectu & morib⁹ videbaꝛ ferre grauitatē ſenilē. O vita fallax.difficillimū eſt cognoſcere ſecreta hoim. Abditos.occultos. Polchrā faciē.apparentiā: Animus interdū cōtaminatus eſt interius & foris oſtendit magnā virtutem. Probant.laudāt veritatē q̄ nolunt dicere. Molles.delicati. Dura.fortia. Syluarū.ita eſt filius meus qui oſtendebat ſe pudentē caſtū & ſeuerū. Rudis.inexptus malo. Ordiri virū.incipere oſtēdere te virū eſſe.nō curaſti hucuſq; de mulierib⁹:& nūc incœpiſti ab vxore mea. Iamiā.ago gratias dijs q̄ Antiope mater tua ſit interēpta ſit a me,quia ſi eā reliquiſſem tibi deſcendēs ad inferos idē feciſſes illi qđ feciſti Phędrę. Icta.pcuſſa: nā a Theſeo fuit interfecta p̄ iurgiū. Stygia antra.ad infernū. Profugus.fuge quo vis:ſi nō ſequar te pedibus,pſequar votis & imprecationib⁹ donec des pœnas. Dirimat.diiungat: ſi fugeris ad meridiē vbi ſūt antipodes oppoſiti pedibus noſtris. Plagis.per Oceanum interpoſitum. Obuerſum.oppoſitū nobis. DANI.

¶ Nr̄a depēdet dom⁹. Paſiphae ſolis & Cretes Nymphę filia pepit Minoi filios Lacaſtim, Deucalionē, Creteū, Androgeū, Ariadnā,& Phędrā. Gētis actęę.i. Athenīēſis.& caue ponas.t.aā.t.ſed c. vt Lycophrō gręcus poeta meminit:apđ quē Caſtor & Pollux ακτεων λυκοι appellāꝛ. Pro ſancta pietas. Cōſternat⁹ & attonitus horridi facinoris immanitate. Theſeus prumpit in efferū & graue epiphonema: deteſtās prius Hippolytū mox cruētę pœnę ac miſerādi ſupplicij illum damnans & reum faciēs. Redit ad authores.non eſt noſtri ſanguinis Hippolytus ſed barbarus. hunc vere immanis concepit Amazon: hunc recte cenſeas ſanguinarię ſtirpis nepotem degenerem. O tetrum genus.o inhumanam & perditā ſtirpē Amazonū quā mitior lex nunq̄ potuit flectere. vitant ferę illicitos concubitus:niſi quos iura naturę concedunt. Vbi ille vultus? vbi illa triſtis in fronte ſeueritas? vbi ille rigidus & ſimplex pudor? vbi horridus ille & ſylueſtris ornatus? vbi graue illud & cēſoriū ſupciliū. Nullū gen⁹ hoim ſuſtinet terra peius his q̄ ſimulata quadā ſimplicitate vultus ac cultus alūt intus venenū & fel:a quo genere me defendat & ſeruet deus optimus maxim⁹ tanq̄ a faſcino & contagioſa peſte. has Megęras & rapaces Lycaones, vt decet & par eſt ornat Martialis. Amator ille triſtiō lacernaꝝ & beticatus atq; locoplatus fuſcos colores galbanos habet mores. Sed ſpectat oculis deuorantibus draucos. Nec otioſis mētulas videt labris. Antiope cecidit nr̄a manu.me nūc iuuat interfeciſſe matrē tuā quā poteras ſi vixiſſet inceſtare. cōtra ſcribit Plutarchus vt ſupius aduertimus. Diſcors ē etiā hic Seneca cū Euripide q̄ inducit Venerē indicantē Hippolytū filiū extitiſſe Hippolytus Amazonis. ο γαρ μεθνσ εχο αμαζονοσ τοκοσ. λεγει καιοσυμ &c. exponit interpres Hippolytes non Antiopes.

Minois ſoboles.
Actæi.
In ſimulatos ſeueros

Licet in recuſſu penitus extremo abditus
Horriferas celſi regna tranſieris poli.
Hyemeſq; ſupra poſitus: & canas niues
Gelidi frementes liqueris Boreę minas:
Poſt te furentes ſceleribus pœnas dabis.
Profugũ p omnes pertinax latebras premã.
Longinqua: clauſa: abſtruſa: diuerſa: inuia
Emetiemur: nullus obſtabit locus.
Huc vota mittam: tela quo mitti haud queũt.
Scis vnde redeã? genitor ęquoreus dedit
Vt vota prono trina concipiam deo:
Et inuocata munus hoc ſanxit ſtyge.
En perage donum triſte regnator freti.
Non cernat vltra lucidum Hippolytus diem:
Adeatq; manes iuuenis irato patre.
Fer abominandã nunc opem nato parens:
Nunq̃ ſupremũ numinis munus tui
Conſumeremus: magna ni premerent mala.
Inter profunda tartara: & ditem horridum:
Et imminentes regis inferni minas:
Voto peperci: redde nunc pactam fidem
Genitor. moraris? cur adhuc vndę ſilent?
Nunc atra ventris nubila impellentibus
Subtexe noctem: ſydera: & cęlũ eripe:
Effunde pontum: vulgus ęquoreum cie.
Fluctuſq; tumidos ipſo ab Oceano voca.

ASCEN. ¶ Licet &c. Continuat (vt dixi) ſuperiori. Licet o Hippolyte, tu abditus in receſſu extremo penitus. i. omnino, tranſieris regna horrifera. i. frigore horrorẽ afferentia, poli cælſi. ſ. nobis, hoc eſt arctici, de quo Maro. Hic vertex nobis, ſemper ſublimis: & poſitus ſupra hyemes. i. vlterius q̃ vnde ad nos veniãt hyemes. i. venti gelu conducẽtes: & ſupra niues canas. i. albicantes: liq̃ris minas fremẽtes Boreę. i. venti illius ſeptẽtrionalis, gelidi. i. gelu inducentis: tñ ſup. dabis. i. pſolues, ſceleribus ſ. cõmiſſis a te, pœnas furentes poſt te. i. poſt vocẽ tuã. Ego ptinax. i. pſeuerãs in perſecutione tui, premã. i. vrgebo te profugũ p oẽs latebras. Nos emetiemur. ſ. te pſequẽdo, longinqua. ſ. loca, clauſa. ſ. munimentis: obſtruſa. ſ. ſitu: diuerſa. i. a via cõi: inuia. i. via carentia: nullus locus obſtabit. ſ. quo minus te pſequar. Ego mittã vota. i. diras imprecationes huc. i. eo quo tela. ſ. mea haud. i. nõ q̃unt mitti. Scis vñ redeã? q. d. ab inferno: qđ difficilius eſt q̃ te pſequi: quia genitor ęquoreus. i. Neptunus in gratiã patris mei q factus eſt deus marinus, dedit vt concipiã. i. aio, trina pro tria vota. i. tres optiones, deo prono. i. pPitio & inclinato ad exaudiendũ: & ſanxit. i. cõfirmauit, hoc munus. i. donũ, ſtyge, dij cuius iurare timent & fallere numen, inuocata. ſ. in teſtimoniũ. En o regnator freti, quia nactus ſum rẽ dignã votis cõcipiendis, perage donũ triſte. i. qđ mihi licet gratũ iocũdũ eſſe nequit: vtpote fac vt Hippolytus nõ cernat vltra. ſ. hoc tẽpus, diem lucidũ. i. neceſ: & iuuenis adeat manes. i. inferos, patre irato idẽ propter iram patris: o parẽs. i. Neptune aut Aegeu fer nato. ſ. mihi opẽ abominandã. ſ. patri: hoc eſt filij necẽ. Nos nunq̃ cõſumeremus. i. expẽderemus, ſupremũ munus. i. vltimi e trib⁹ votis adimpletionẽ, numinis tui ſ. a numine tuo mihi cõceſſũ: ni. i. niſi magna mala premerent: quale eſt violatio vxoris p filiũ facta. Ego ſup. poſitus inter tartara profunda, & Ditẽ. i. Plutonẽ horridũ, & minas regis inferni, imminentes. ſ. in caput meũ, peperci voto. ſ. tertio vt alias vterer. de trib⁹ votis vide Bern. O genitor redde nũc fidẽ. i. pmiſſionẽ, pactã. i. p ſtygis numẽ. moraris. i. differs reddere? cur vndę. ſ. maris ſilẽt adhuc? Subtexe. i. induc, nunc, noctẽ. i. caliginẽ qualis in nocte eſt: eripe. ſ. ab oculis noſtris ſydera: & cælum, effunde. i. inuerte, pontum. i. totum mare: cie. i. concita. & voca in necẽ filij mei vulgus ęquoreũ: vt phocas & tritones: & voca fluctus tumidos. i. tumentes ab ipſo Oceano. ſ. in mediterraneum.

BERN. ¶ Licet abditus. Abſconſus. q̃uis fugias ad ſeptentrionem ſub polo Arctico vbi eſt regio inhabitabilis propter frigora. Celſi. quia ſupra nos. alter eſt ſub nobis antarcticus. Boreę. venti congelantis niues. Pertinax premam: non deſiſtẽs vrgebo te quocunq; iueris. Emetiemur. tranſibimus. Inuia. vbi non ſunt viæ. Huc. quo non potero mittere tela mea mittam imprecationes. Scis vnde. tu ſcis me redire ab inferno ideo non mireris ſi dicam mala. vel aliter cũ illud factũ ſit: ex gratia dei vt redierim qui mihi tria vota concedere promiſerat. primum dicunt: quando Theſeus natus erat in Troezene & vellet ire Athenas, erãt prædones: ibi petiuit vt perderentur: & hoc fuit primum votum. Secundũ quando ingreſſus eſt labyrinthum in Creta: vt inde poſſit redire. tertiũ erit de morte tua. Genitor æquoreus. Neptunus. Concipiam. eligam. Prono. fauente. Sanxit. cõfirmauit. Munus. hæc tria vota. Styge inuocata. ſ. in iuſiurandum. Donũ triſte. ad mortem Hippolyti. Non cernat. moriatur. Parens. Neptune pater. quem tenebat pro patre: nam filius erat Aegei. Abominandam. quia pater contra filium. Nunq̃ ſupremum. vltimum. nam duo de tribus votis perfecta erant. reſtabat tertium. Conſũmaremus. compleremus. Munus. niſi fuiſſet tãtum ſcelus. tu ſcis dum in inferno eram nolui facere votum ſed reſeruaui mihi hãc gratiam ad aliam neceſſitatem. Peperci voto. non feci. votum. Pactam. quam pepigiſti. Moraris. tu tardas. Subtexe. occulta: & tege. Noctẽ. obſcuritatem. Eripe. ne videamus lucem. Cie. commoue. Vulgus. omnia monſtra marina.

Vota tria Theſei.

Dimetri Anapæſtici cũ quibuſdam monometris: & penultimis duob⁹ trimetris iambicis.

CHORVS.

O Magna parens natura deum
Tuq; igniferi rector Olympi:
Qui ſparſa cito ſydera mundo:
Curſuſq; vagos rapis aſtrorum:
Celeriq; polos cardine verſas:
Cur tibi tanta eſt cura perennes
Agitare vias ætheris alti:
Vt nunc canæ frigora brumę
Nudent ſyluas:
Nunc arbuſtis redeãt vmbrę:
Nunc ęſtiui colla leonis
Cererem magno feruore coquant:
Vireſq; ſuas temperet annus.
Sed cur idem qui tanta regis:
Sub quo vaſti pondera mundi
Librata ſuos ducunt orbes:
Hominum nimium ſecurus ades:
Non ſollicitus prodeſſe bonis:
Nocuiſſe malis?
Res humanas ordine nullo
Fortuna regit: ſpargitq; manu
Munera cęca: peiora fouens.
Vincit ſanctos dira libido:
Fraus ſublimi regnat in aula:
Tradere turpi faſces populus
Gaudet: eoſdem colit atq; odit.
Triſtis virtus peruerſa tulit
Pręmia recti: caſtos ſequitur
Mala paupertas: vitioq; potens
Regnat adulter.
O vane pudor: falſumq; decus. IAMBICI.
Sed quid citato nuntius portat gradu?
Reſtatq; mœſtus lugubrem vultum gerens?

ASCEN. O Magna parens. Chorus quærit a deo & natura cur cũ curſuũ naturalium tãtã curã gerãt, res humanas videanť penitus negligere? quã rẽ diligeter imitať Boetius de cõſolatione phi. Ordo eſt. O natura magna parens deũ: quia natura naturans vt dicũt theologi cętera oia ꝑduxit: & tu o deus, rector olympi igniferi. i. ſtelliferi q rapis ſydera ſparſa mũdo cito. i. velociter pertranſito: & rapis curſus vagos aſtrorũ videlicet planetarũ: & verſas polos. ſ. in circuitũ, cardine. i. axe celeri: min⁹ tñ celeri: niſi accipiam⁹ polos pro cælis: cur tãta cura eſt tibi agitare vias perennes. i. totũ annũ durantes, ætheris alti: ita vt brumę canæ. i. albicantes, nudẽt. ſ. frondibus, ſyluas: & vmbræ ꝓpter frondes redeãt nũc. ſ. in vere, arbuſtis i. arboribus in ordinẽ poſitis: & colla leonis æſtiui. i. in quo ſol eſt tpe æſtatis, coquãt nũc ſ. in æſtate, cererẽ. i. frumentũ: magno feruore: & annus. i. anni pars tẽperet. i. maturet, ſcilicet Autũnus, vires ſuas vt apte fruct⁹ colligat. Sed cur idẽ q regis tãta, ſub quo põdera mundi vaſti, librata. i. certo ſitu poſita ducunt orbes ſuos, ades nimiũ ſecurus. i. minimã curã gerens hoim? non ſollicitus. i. parũ curãs prodeſſe bonis & nocuiſſe malis? Fortuna regit res humanas nullo ordine: & ſpargit munera. ſ. ſua, manu cęca. i. nõ vidẽte cui det: fouens peiora. dira libido vincit. i. opprimit ſanctos: & fraus. i. fraudulentus, regnat in aula ſublimi. Popul⁹ gaudet. ſ. i comitijs, tradere faſces. i. inſignia honorũ, turpi. i. inhoneſte viuenti: & colit eoſdẽ atq; odit. Virt⁹ triſtis. i. ſeuera, tulit pręmia puerſa, quia nociua, recti. i. ob recte factõ: paupertas mala. i. difficilis toleratu, ad mala impellẽs, ſequitur caſtos: & adulter potens vitio. i. libidinoſus regnat. O pudor vane. i. qui nihil ꝓfuiſti: imo nocuiſti Hippolyto: & dec⁹ falſum. volebat plura dicere: ſed interuentus nuntij abrũpit ſermonẽ eius. vñ dicit. Sed quid portat nũtius gradu citato? & reſtat. i. itidẽ manet ſtãs, mœſtus: vtpote gerens vultũ lugubrem?

BERN. O Magna parens. Chorus conqueritur de gubernatione mundi ꝙ deus & natura videnť negligere genus humanũ: nos videmus hyemẽ & æſtatẽ ſecũdũ curſum ſuũ: & hoies videtur regi fortuna: vt malis denť bona & aduerſa bonis: Hippolytus falſo accuſat⁹ a p̃re deuotus eſt imprecationibus. & ita loquens nuntiũ feſtinũ videt q mortẽ Hippolyti afferebat: & ſic dabit principiũ quarti act⁹. Verſus eſt Anapæſticus: q aliqñ dimeter, aliqñ monometer eſt qñ duos pedes habet. Rapis. circũuoluis. Cito mũdo. cælo voluto & accelerato. Vagos. inſtabiles. Verſas. frequẽter voluis. Cardine. motu. cardo ẽ id ſup qđ voluiť porta. Cur tibi. vñ eſt ꝙ habes tantã curã vt partes anni ſuccedant viciſſim: & non ꝙ homines habeant ordinem? Canę. albicãtis: quia ſunt pruinæ Nudent. quia tunc folia cadũt. Arbuſtis. vbi ſunt multę arbores: & itelligit ver. Leonis. intelligit æſtatẽ. Coquant. torreant fruges. Temperet. intelligit Autumnũ: q tẽperat calores. Sub quo. ſub cuius poteſta-

te. Pondera.ſub quo voluunṫ cæli & omnia. Librata.eleuata:& ita poſita vt nequeant deſcendere neq; aſcẽdere. Securus.nihil curans:tu gubernas cælum & de hominibus minimã curã geris. & loquiṫ ſecũ dũ Epicurę am opinionẽ:tu nõ reddis merita bonis,nec punis malos. Spargit.nõ conſiderans vbi det: vnde dicit Cęca. Libido.libidinoſe. Populus.qui in comitijs eligebat magiſtratus. Turpi. ſcelerato. Faſces.magiſtratus. Cõſuli dabantur duodecim faſces:pretoribus ſex. Triſtis. ſeuera. Recti.benefactorũ ſuorũ. Peruerſa.illi qui volunt bene viuere ſpernunṫ & abijciuntur. Vane.nihil afferens fructus. Falſum.quia boni non ſunt pręmiati. Sed quid.dat locum ſequenti ſcænæ. Reſtat.reſtitit:nam qui cogitat firmat ſe.

DANI. ¶O magna parens. Seuerinus Boetius fuit,mea ſententia, vir apprime doct⁹ & ſecretioris philoſophiæ penetralib⁹ admodũ attentus & vigilijs:q lib. primo cõſolationis valde conqueritur:vnde iſthæc in præſtantes viros miſeria & calamitas: q᷑ nunq̃ meritis iuſta penſenṫ præmia.ad quem accedens Seneca inducit Chorũ fortunæ perfidiam in hac re expoſtulãtem: mox qui commendet mirabilem corporum cæleſtium ordinem: & vices alternas anni.Metrum eſt dimetrum iambicum pindaricum extra duos poſtremos verſus qui cõſtãt Trimetro Iambico Euripidico. Res humanas.crediderunt nonnulli deos non eſſe:ſed mũdũ gubernari caſu & arbitrio fortunæ ſuppoſitũ.τα δε αλλα παντα τυχη quod quidem paradoxon videṫ nõ improbãdũ cum vbiq; honeſtentur mali:boni autẽ contẽnanṫ. vt Iuuenalis inquit. Dat veniam coruis: vexat cenſura columbas. Hominum ſecurus.cõtemnis & tergiuerſaris ægros mortales: vt neq; bonos iuuare neq; rurſus veli malos corripe. Vincit ſanctos.puniunt aliquando & boni.τους δικους λυπρη γαρ αλλοτε βαλλει.

ASCEN. O Sors acerba. Induciṫ nũtius inuit⁹ triſtia nũtiãs: vtpote diſcerptionẽ Hippolyti ab equis: qđ in pſcęnio narrari non ſgi decuit. Sane ſt hoc nomẽ Hippolyto añ euẽtũ eſt inditũ:vt multi volunt:q̃ſi a noie mr̃is: quã licet Seneca Antiopen, plures tñ Hippolyten vocãt: mirabili fato aut pręſagio inditum eſt:nã ab equis ſolutum & diſcerptũ indicat.quo noie & euẽtu martyrem veneratur eccleſia: ſed vt opinor,poſt effectum ita vocari cœptũ.Ordo ẽ. O ſors acerba & dura,famulat⁹.i. miniſterij grauis.i.moleſti,cur vocas me ad nuntium.i.denuntiationem,caſus nefandi.ſ. Hippolyti ab equis diſſoluti? Theſeus id audiẽs quia cupid⁹ audire mortẽ filij,ait,Ne metue, fari.i.denuntiare,fortiter.i.conſtanti voce & aio,clades aſperas:quas ex nuntij turbatiõe conijciebat dicendas:ego gero pect⁹ nõ imparatum immo pręparatum,ęrũnis.ſ.audiẽdis & ferẽdis. Nunt. Lingua luctifica.i. ad luctum puocans,negat dolori vocem.i.tantũ doleo vt eloqui nequeam. Proh. exprobrantis eſt:loquere q̃ ſors aggrauet domũ quaſſã ſ.iampridem. Nũt. Hippolytus (heu me) accubat.i.iacet, voto.ſ.tuo flebili.i.vt optaſti. Theſ.Ego parens.i. pater, ſcio iampridem. i.iam a pluſculo tpe.quia iam paulo ante ſciuerat licet non tam bene quadret dicam ſcio gnatum.i.filium obijſſe.i.mortuũ eſſe iãpridem:nam obijt ſtuprator.i.cũ ſtuprũ faceret quia vt alter dicit Seneca,Illo nocens moritur quo peccat die. Effare ordinẽ.i. pceſſum mortis.i.quo modo mortuus ſit.Nunt. Vt.i. poſtq̃,ipſe profugus.i.fugiẽs a cõſpectu nouercę,eo aio vt nõ rediret,liquit vrbẽ.ſ.Athenieñ.gradu infeſto.i. impetuoſo, explicans curſũ celerẽ,paſſib⁹citatis.i.acceleratis,ſubigit iugo.i. ligat ad iugũ,ocyus.i.q̃ celerrime ſonipedes.i.equos fortes & petulcos,celſos. i.altos : & ligat ora domita . ſ.pri⁹,fręnis ſubſtrictis.i. aliquantulũ arctis: tũ.i. deinde ipſe effatus ſecũ multa,qa non erat ſpđ quẽ querelã deponeret , & abominat⁹.i.execrãs ſolũ patriũ, q̃ tã ſceleſtã aleret mulierẽ, ciet .i. vocat,i.v. kionẽ aut opẽ,ſępe genitorẽ.ſ.te:& ipſe acer quatit lora.ſ.equorũ,habenis pmiſſis.i. laxatis vt equi liberi⁹ currãt.tum.i.tũc, mare vaſtũ tonuit ſubito ex alto . i. medio ſui vbi alti⁹& pfundius eſt q̃ ad litora: & creuit.i.in

Actus Quartus.
Trimetri Iambici.

NVNTIVS. THESEVS.

O Sors acerba & dura famulat⁹ grauis:
Cur me ad nefandi nuntiũ caſus vocas? The.
Ne metue clades fortiter fari aſperas.
Non imparatũ pectus ærumnis gero. Nun.
Vocem dolori lingua luctifica negat. The.
Proh loq̃re:q̃ ſors aggrauet quaſſã domũ. N.
Hippolyt⁹(heu me)flebili voto accubat.th.
Gnatum parens obiiſſe iampridem ſcio:
Nam raptor obiit:mortis effare ordinẽ. Nũ.
Vt profugus vrbem liquit infeſto gradu:
Celerem citatis paſſibus curſum explicans
Celſos ſonipedes ocyus ſubigit iugo:
Et ora frenis domita ſubſtrictis ligat.
Tum multa ſecum effatus : & patriũ ſolũ
Abominatus:ſępe genitorem ciet:
Acerq; habenis lora permiſſis quatit.
Tum ſubito vaſtum tonuit ex alto mare:
Creuitq; in aſtra:nullus inſpirat ſalo
Ventus: quieti nulla pars cæli ſtrepit:
Placidumq; pelagus ,ppria tempeſtas agit.

Non tantus auſter ſicula diſturbat freta:
Nec tam furenti pontus exurgit ſinu:
Regnante Coro: ſaxa cum fluctu tremunt:
Et cana ſummum ſpuma Leucatem ferit.
Conſurgit ingens pontus in vaſtum aggerem
Tumidũq; monſtro pelagus in terram ruit.
Nec iſta ratibus tanta conſtruitur lues:
Terris minatur: fluctus haud curſu leui
Prouoluitur: neſcio quid onerato ſinu
Grauis vnda portat: quæ nouum tellus caput
Oſtendit aſtris? Cyclas exoritur noua.
Latuere nube numẽ Epidauri dei:
Et ſcelere petrę nobiles Scironides:
Et quę duobus terra comprimitur fretis.

tumuit, in aſtra. i. ita vt aſtra contingere videretur. Nullus vẽtus inſpirat ſalo. i. mari: quia non a natura, ſed a Neptuno cõcitatum erat: nulla pars cęli. i. aeris, quieti, id eſt trãq̃lli ſtrepit: & tempeſtas propria. i. non aliunde orta, agit, id eſt impellit, pelag⁹ placidum, ſcilicet paulo ante. Auſter non diſturbat tantus. i. tã vehemens freta ſicula: nec pontus. i. mare euxinũ, aut europium, exurgit tanto ſinu. i. tumore, coro, ſcilicet vento, regnante, id eſt impetuoſe flante, cum id eſt quãdo ſaxa tremũt fluctu, & ſpuma cana, id eſt albicãs, ferit Leucatem promõtorium Epiri, ſummum. i. altiſſimum, aut in vertice eius. Pontus, id eſt fluctus ingens maris inſtar, conſurgit in aggerẽ ſcilicet aquarũ vaſtum: & pelagus. i. pars magna pelagi, ruit in terram, ens tumidum. i. inflatum & turgens, monſtro, in fluctu latente, aut monſtruoſo fluctu: nec iſta tanta lues. i. pernicies, conſtruitur. ſ. a deo, ratibus: quia minatur terris: fluctus prouehitur curſu haud leui: immo graui & magno: & vnda portat, ſcilicet ad terrã, neſcio quid ſinu onerato. i. onere impleto: quæ, id eſt o qualis tellus oſtendit aſtris caput nouum. i. enata ẽ? Cyclas. i. inſula inter Cyclades habenda, noua exorit̃. Numen. i. templum in quo numen dei Epidauri id eſt Aeſculapij, & petrę ſcironides. i. ſcironię, nobiles. i. infames ſcelere. ſ. Scironis: & terra quę comprimitur duobus fretis, ſcilicet Ionio & ægęo, hoc eſt iſthmos, latuere. i. abditæ ſunt nube.

O Sors famulatus. Lamẽtatur nuntius de fortuna ſua. mala conditio eſt ſeruitus. cur vocas me ad infandum nuntium? Ne metue. dicit Theſeus ſcio q; eſt mortuus Hippolytus: ſed dic quomodo res eſt acta. Aerũnis. quia ſum aſſuetus audire & habere multas miſerias. Vocem. vellem loq: ſed non poſſum. Quaſſam. cõcuſſam & diſturbatam. Occubat. iacet. Raptor. ſtuprator. Ordinem. qualiter eſt mortuus. Vt profugus. dicit nuntius ea quae praeceſſerunt rem, quę ſunt in re, & quæ poſt rem facta ſunt. in primis quomodo diſceſſit ab vrbe. Infeſto. turbato. Iugo. ad iugum. Subigit. cogit. BERN.
Abominatus. ibat accuſando patriam quæ tales mores haberet. Ciet. vocat ſępe patrem. Lora. habenas equorum. Acer. vehemens. Quatit. in ſignum indignationis. Tumuit. eleuatum eſt. In aſtra. hyperbole poetica: amplificatio ſupra veritatẽ. Nullus. nec ille tumor erat ex vẽtis. Propria. nata ex ſe, nõ ex ventis.
Põtus. generaliter accipit̃ de oĩni mari: ſed ibi ſpecialiter intelligit̃ de mari ſtricto in ingreſſu Helleſpõti: qd Euxinũ appellat̃. Sinu. faucibus tẽpeſtuoſis. Coro. vẽto collaterali zephyri. Leucatẽ. Leucas teſte Põponio inſula eſt iuxta Epirũ diſpoſita cõtra ſinũ Ambraciũ habẽs mõtẽ altiſſimũ. Virg. li. iij. ęne. Mox & Leucadij nimboſa cacumina mõtis, Et formidatus nautis aperitur Apollo. Cana. alba: ꝑpter fluctus. Aggerẽ. cumulationẽ aquarũ. Nec iſta. nõ erat ſicut tẽpeſtas q̃ ſolet ire ad naues, ſed hęc ibat ad terras. Lues. mõſtrũ hoc loco. Grauis. grauida. Sinu onerato. veniebat curuata vnda tanq̃ in gremio aliqd portaret. Cyclas. dicebam⁹: forte exorta ẽ aliqua inſula in medio mari. Cyclades in mari ęgęo ſunt. Petrę ſcironides. ſunt de q̃bus diximus ſupra propinquę Athenis ſex milib⁹ paſſuũ porrectę in memoriã victorię Theſei: quia inde Scirõ latro ꝑcipitãs tranſeũtes ab eo occiſus eſt: & Ino cum Palæmone filio illinc ſe ꝑcipitẽ dedit: vñ dicit Nobiles. famoſę ꝑpter ſcel⁹. Epidauri dei. ſ. Aeſculapij. Terra. Iſthmos: de q̃ ſupra dixim⁹: ẽ inter ęgęũ & Ioniũ. Pontus.
¶ O ſors acerba. Apud Euripidẽ angelus. i. nũtius in hęc verba alloquitur Theſea. O Theſeu dolore dignũ tibi porto verbũ & ciuibus Athenarũ & q̃ habitãt arces Troezenis: Hippolytũ pemit impet⁹ axis, & ꝑces tuæ quas tuo patri fudiſti. θεσευ μεριμνησ αξιον φερω λογον σοι και πολιταισ, οιτ αθηναιων πολιν ναιουσι και γησ τερμονασ τροιζηνιασ οικειοσ αυτομωλεσ εναρματων οχοσ αρα τετομσουσομ ατοσ. αεσυσ ω κατριποπ τουκοεουτι πειλαοσυρασω περι. &c. Eſt aũt octauũ carmẽ Archilochio iambico trimetro: & quintus actus: & eſt denũtiatio mortis Hippolyti. Collocutores Nũtius & Theſeus. Salo. & ſalũ dicim⁹: vt Per q; vndas ſupante ſalo. & ſal in neutro genere: ſed citra multitudinis numerũ. vt Et ſpumas ſalis ære ruebãt. ꝑ mari vtrũq; neutrũ. ꝑ cõdimẽto virilis generis eſt. Salluſt. Neq; ſalẽ, neq; alia irritamẽta gulæ habebãt. etiã in neutro ꝓtulit Varro. Tũ ſale penu ꝓtulit. Trahit̃ aũt aqua maris in q̃ſdã foſſas ad hũc vſum factas: & ſiccat̃ ſole: quẽadmodũ vidi ſæpius Cluſij ſtans Venetijs: & hoc modo conficitur ſal. Eſt oppidũ in Arabia noie Carræ, vbi muri & parietes ſunt e maſſis ſalis. Cyclas. gen⁹ veſtimẽti. Iuuenalis: Hæ ſunt q̃ tenui ſudãt in cyclade. eſt itẽ cõmune nomẽ inſularũ in Aegęo: q; vt placet Soli. ſint circularis ſitus: numero quadraginta. Scironides. Atticis finib⁹ imminẽt: eſt via ſup eas in Atticã atq; Megaren ab Iſthmo ducẽs. adeo aũt ꝑ petris via: vt immineat ꝑcipitiũ viatori. a latrone nomẽ acceperũt: qui illic inflexis pinib⁹ hoſpites medios ſcindebat crurib⁹ hincinde ad curuata arborum cacumina alligatis. Meminit Strabo libro. ix. & Plutarchus in Theſeo: & Apollonius in ſecũdo. hunc totum locum trãſtulit de Euripide Seneca. Ne pigeat lector candide qui melius noſti hæc omnia q̃ ego, legere & paululũ morari. ωσα φηρεθυσ κεροουσαντασ. ομ μεγ τοιπου εισοραυεν φυπτεδ μου. και πετροσ ασκληπιου. και πετταυοι δι υσ αυτε και περιξαφρου. Poſſem epiſtographã papyrum facere ſi quicquid in hac parte tranſtulit Seneca de Euripide vellem proſequi. DANI. Salum. Sal. Muri e ſale. Cyclas. Scironides

ASCEN.

¶ Hæc dum &c. Dum nos ſtupentes (vel de ſe ſolo loquitur nũtius pluratiue, quod in prima perſona licet: vel de ſe & Hippolyto) querimur hęc. i. hãc nouitatẽ rei, en totũ mare immugit: oẽs ſcopuli adſtrepũt vndiq; (vbi particula q; pducit̃ poſitiõe licet vtraq; cõſonas in ſequẽti ſit dictiõe. vt Tribulaq; traheæq; &c. ſũt tñ q addãt &: vndiq; & ſcopuli &c.) & mare rorat. i. irrorat & aſpgit (caue legas rotat) ſummum cacumen. ſ. mõtis, ſale. i. aqua ſalſa (legitur & ſalo: ſed imitari videt̃ illud & ſpumas ſalis ęre ruebant) ſpumat, ſcilicet mare, & vomit vicibus alternis, id eſt vndatim, aut nũc egerẽdo, nunc recipiendo, aquas: ens ſup. tale: qualis Phyſeter bellua marina, Plinio lib. ix. dicta a φυσάω, id eſt ſpiro (Sunt qui legãt Phyſetrix: Bern. Phyleus: Dan. Piſtrix: vt agnoſcamus q̃ difficile ſit pro prauis recta reponere.) capax, ſcilicet multarũ aquarũ, vehitur per alta freta oceani, refundens ore fluctus. ſ. quos attraxit. Globus, id eſt rotundus tumulus aquarum, cõcuſſus, ſcilicet ab impetu belluæ, inhorruit & ſoluit ſeſe: & inuexit littori, id eſt in littus, malum maius timore, id eſt q̃ timebamus. Pontus. i. ingẽs pars ponti, ruit, id eſt p̃ceps cadit in terras: & ſequitur monſtrum ſuum: tremor quaſſat, id eſt cõcutit hos, id eſt nos: ſe demonſtrando hoc dicit: poſſet quoq; legi nos: ſed ne Hippolytũ quoq; itelligat hos maluit dicere: ſed ſic hũc diceret. The. Quis, id eſt qualis fuit ille habitus corporis vaſti? Nunt. Taurꝰ ſublimis, gerens colla cęrulea, id eſt marini coloris: quia marinus erat taurus: ſunt tamẽ qui legant herculea, id eſt tam alta vt herculea: erexit iubam altam, fronte viridante. cum ergo colorẽ deſcribat legam cęrulea. aures hiſpidę, id eſt hirſutę ſtant, id eſt erectę ſunt, & ita horrorem incutiunt: varius color ſup. eſt cornibus, & . i. ſimul color ſup. quem dominator, id eſt princeps & rector gregis feri, id ẽ ſylueſtris, vtpote vrorum, habuiſſet ſi fuiſſet terreſtris: & quẽ ſup. habet natus ſub vndis, id eſt taurus marinus. Monſtrum vomit hinc, id eſt ex vna parte, vtpote e naribus flammam: oculi relucẽt: hinc, id eſt ex alia parte ceruix opima. i. pinguis, inſignis, id eſt inſignita, nota. i. macula, cęrula, id eſt cærulei coloris, tollit. i. erigit, toros. i. pulpoſas & corpulentas partes, arduos id eſt in altum: & nares patulæ, id eſt ſemper apertę, fremũt hauſtibus. i. attractibus, hiulcis. i. ſiticuloſis & pręſiti hiantibus, pectus ac palear. i. pellis a collo & ad pectus extẽſa, viret muſco. i. lanugine viridi, tenaci. i. cõcreta & innata pectori: latꝰ lõgũ ſpargit̃. i. ſparſim tingitur, fuco. i. adulterino colore, rubẽti. i. purpureo. Tũ. i. inſup facies vicina coit. i. cõponit̃ in mõſtrũ. i. faciẽdo mõſtrũ, pone. i. iuxta, ſed a poſteriore pte, tergꝰ. i. cutẽ tergi: pingit̃. n. ſæpe mõſtroſa facies in tergo belluarũ incognitarũ (& bellua ſquamoſa igẽs: ſic Maro: Mõſtrũ horrẽdũ igẽs: alioq diceret & igẽs) trahit imẽſam ptẽ. talis piſtrix bellua marina notior (a cuius noie Verg. nauẽ piſtrim vocauit: vñ p naui mihi dicat̃ piſtris: p bellua piſtrix: vide tñ qd Dan. afferat) ſorbet aut reddit. i. reuomit, rates. i. naues citatas. i. citę agitatas extremo

Hæc dum ſtupentes querimur: en totũ mare
Immugit: omnes vndiq; ſcopuli adſtrepunt.
Summum cacumen rorat expulſo ſale:
Spumat: vomitq; vicibus alternis aquas.
Qualis per alta vehitur Oceani freta:
Fluctus refundens ore Phyſeter capax.
Inhorruit concuſſus vndarum globus:
Soluitq; ſeſe: littori inuexit malum
Maius timore: pontus in terras ruit:
Suũq; mõſtrũ ſeqt̃: hos quaſſat tremor. The.
Quis habitus ille corporis vaſti fuit? Nũt.
Cærulea taurus colla ſublimis gerens
Erexit altam fronte viridanti iubam.
Stant hiſpidæ aures: cornibus varius color:
Et quem feri dominator habuiſſet gregis:
Et quem ſub vndis natꝰ: hinc flammã vomit:
Oculi hinc relucent: cærula inſignis nota:
Opima ceruix: arduos tollit toros
Nareſq; hiulcis hauſtibus patulæ fremunt.
Muſco tenaci pectus ac palear viret.
Longum rubenti ſpargitur fuco latus.
Tum pone tergus: vltima in monſtrum coit
Facies: & ingens bellua immenſam trahit
Squamoſa partem. talis extremo mari
Piſtrix citatas ſorbet: aut reddit rates.
Tremuere terræ: fugit attonitum pecus
Paſſim per agros: nec ſuos paſtor ſequi
Meminit iuuencos: omnis e ſaltu fera
Diſceſſit: omnis frigido exanguis metu
Venator horret: ſolus immunis metu
Hippolytus arctis continet frenis equos:
Pauidoſq; notæ vocis hortatu ciet.
Eſt alta ad Argos collibus ruptis via:
Vicina tangens ſpatia ſuppoſiti maris.
Hic ſe illa moles acuit: atq; iras parat.
Vt cepit animos: ſeq; prætentans ſatis
Præluſit iræ: præpeti curſu euolat

Summam citato vix gradu tangens humum:
Toruuſq; currus ante trepidantes ſtetit.
Contra feroci natus inſurgens minax
Vultu:nec ora mutat:& magnum intonat:
Haud frāget animū vanus hic terror meum:
Nā mihi paternus vincere eſt tauros labor.
Inobſequentes protinus frenis equi
Rapuere currum:iamq; deerrantes via
Quacunq; pauidos rapidus euexit furor
Hac ire pergunt:ſeq; per ſcopulos agunt.

mari:nam raro terrę appropinquat. Terrę tremuerunt,ſcilicet de talis monſtri pōdere:aut terrę,id eſt terrigenę: pecus attonitum fugit paſſim per agros : nec paſtor meminit ſequi iuuencos ſuos:omnis fera diſceſſit e ſaltu .i. ſylua ſaltuoſa: omnis venator horret exanguis metu frigido:ſolus Hippolytus immunis metu,id eſt expers pauoris cōtinet equos frenis arctis,id ē cōſtrictis,& ciet.i.excitat , & vocat,eos pauidos,hortatu vocis notę.i.cognitę equis. Alta via eſt ad,id ē apud Argos collibus ruptis,id eſt habēs colles pręruptos: tangēs ſpatia maris ſuppoſiti,id eſt ſub ea ſiti vicina:hic id ē ad has rupes,illa moles.i. ingēs bellua,acuit ſe,atq; parat iras.i. more leonis & tauri prouocat ſe ad irā. Vt.i. poſtq̄,cepit ſcilicet bellua,animos,ſcilicet prouocādo ad rupem,& ipſa prętentans, id eſt prouocās ſe quaſi prętentādo,pręluſit ſatis irę, id eſt ad iram excitandam ſatis proludij fecit , euolat ſcilicet in currum Hippolyti,curſu perpeti,vix tangens humum ſummam,gradu citato,id eſt propter celeritatem curſus. Moris eſt poetici dicere currentes non frangere,aut ſegetem,aut glaciem vnius noctis,aut vix cōtingere terram.& ſtetit toruus,ſcilicet taurus,id eſt terribili & immiti fronte,ante currus.i.equos Hippolyti, trepidantes,ſcilicet præ timore.contra,id eſt contrarie natus,id eſt filius tuus minax , id eſt minabundus,inſurgens,ſcilicet in belluam,vultu feroci,nec mutat ora,vt faciunt timētes qui pallent,& id eſt inſuper intonat magnum,id eſt magna voce clamat:hic terror vanus,id eſt monſtrificus,haud frangit animum meum:nam vincere tauros eſt mihi labor paternus,id eſt hęreditario iure debitus,ſi volo imitari patrem, qui Taurum immanem vicit:equi inobſequētes,id eſt inobedientes frenis & nolentes ſequi quo eos impellebat frenis,rapuere protinus,id eſt illico curru:& deerrantes,id eſt errantes iam de via pergunt,id eſt perſeuerant ire hac,quacūq; furor rapidus,id eſt ſubito immiſſus:talis enim maiorem facit conſternationem,q̄ ſi conſuetus eſſet aut lēte oblatus:euexit ſup.eos pauidos,pro pauentes. Non enim pauidi erant,id eſt aſſidue per naturam pauentes quia eos ſupra ſonipedes vocauit:ij autem ſunt qui ſtare loco nequeunt , & præ animi ferocitate pede terram concutiunt & ſonum excitant:ſed licet per naturam animoſi,poterant immiſſo tali monſtro,pręſertim deo id volente ad tempus timere:vnde timentes diceret:ſed poetæ eiuſmodi vocularum elegantiolas ſępe confundunt.& agunt,id eſt impellunt ſe,ſcilicet ipſos:quia Hippolytus nequiuit eos retinere,per ſcopulos,id eſt per rupes illas ad quas dixit taurum illum marinum ſe prouocaſſe ad iram:nam taurus animoſus iraſci in cornua diſcit,laceſſendo cornu quicquid obſtat,præſertim foenum in pratis:vnde de petulante dicitur, foenum habet in cornu. Foenū habere in cornu.

❡Rotat. voluitur. Cacumen. ſcopulorum: vel illius mōſtri. Alternis. modo trahendo modo vomendo. Phyleus. monſtrum qd̄ vomere & mouere dicitur aquas. Capax. multum ſorbens. Refundens. euomēs. Glob⁹. maſſa rotūda. Soluit. diſſoluit & aparuit ſe. Maius. magis horrēdū q̄ timebam⁹. Hos. nos qui eramus hic. Quis. interrogat formam monſtri. Habitus. forma. Herculea deſcribit nuntius formā monſtri: taurus erat coloris cęrulei cum cornibus & duobus pedibus & cauda lōga poſt deſinebat in piſcem ſine pedibus. Herculea. qualia fuerant tauri quem occidit Hercules in Creta. alij legunt cęrulea & melius. Iubam. crines in collo. Viridanti. quia aquaticum monſtrum. Stant. horrent. ſic Virg. Stant lumina flammæ. Varius. diuerſus. Quem, ſcilicet colorem. Dominator. taurus. Sub vndis. quia cæruleus eſt. Hinc. ex vna parte. Toros. pulpas. Opima. pinguis. Hauſtibus. attractionibus. Hiulcis. ab hio: dicitur aliquando qui hiat:& quod facit hiare. Vnde fulmen hiulcum quod aperit:& terra hiulca aperta. Patulæ. magnæ. Palear. pellis dependens a collo. Muſco. hærba viridi quæ naſcitur in locis humidis: vt circa paludes. Longum latus. quia habebat longa latera. Spargitur. maculatur ſucco humore rubro. Tum. præterea. Pone, id eſt poſt. ibi habet vim prępoſitionis: aliquando eſt aduerbium quando ponit̄ ſine caſu. Facies: vltima pars monſtri. Piſtrix. Plinius. xxvj. lib. inquit tritones piſtriceſq; monſtrum eſt aquaticum tantæ magnitudinis: vt abſorbeat naues & euomat. Reddit. euomit. Immunis metus. nihil timens. Arctis. ſtrictis. Notæ. cognitę per equos. Hortatu. cum videret territos equos hortabatur eos. Eſt alta. hactenus dicit quæ ante rem facta ſunt: nūc quæ in re: quomodo mortuus eſt Hippolytus. Alta. montana. Ad Argos. verſus argos. Ruptis. exeſis. Suppoſiti. inferioris: ſuppoſiti illi viæ montanæ. Moles. illud monſtrum. Hic. in hoc ſcopulo. Acuit. incitat: vt contra currum Hippolyti vehementior veniret. Prætentās. experiens an haberet ſatis irę. Pręluſit. præludium fecit anteq̄ veniret ad verum certamen. Præpeti. veloci. Summam humum. ſuperficiem terræ. Stetit. firmauit. Toruus. terribilis. Curr⁹. equos. ſicut Virg. neq; audit currus habenas. Natus. Hippolytus animoſe cōſtitit aduerſus eum. Vanus. qui in me nullum habebit effectum. Paternus. quemadmodum pater meus Theſeus ſuperauit taurum ferociſſimum : eo modo non dubitabo iſtum aggredi. Inobſequentes. qui non poterant regi: non obedientes: q̄uis Hippolytus nō fuerit territus, tamen equi panefacti non poterant gubernari frænis.

BERN. Phyleus. Legat̄ Phyſeter.

Hiulcus.

Piſtrix.

❡Piſtrix. Pro naui priſtix dicitur r. immediate ſequente. p. at pro mōſtro t. quidam autem volunt contrariū quod probo. Eſt alta &c. moderanti currum Hippolyto venit obuius taurus agreſte monſtrum: cuius mugitu tota terra ipleta ē, horribilis voce: horribilis aſpectu: ſtati pullis, grauis incidit pauor. loc⁹ ad verbū ſūpt⁹ de Hippolyto Euripidis κυπεξεουκε ταυρομ αγριου τερασου πασα μευ Χθωυφθεγγματοσ πληρουμευη & cetera.

DANI. Piſtrix. Priſtix.

ASCEN.

¶ At ille.ſ. Hippolytus (qualis ꝓ qualiter, rector.i. gubernator nauis, retentat.i. iterū, atq; iterū retinet ratē, ſup. in mari turbido: ne det latus obliquū.i. ne obuertat: & fallit fluctus.i. vincit imperū fluctuū, arte.ſ. gubernādi) gubernat haud aliter curr⁹.i. equos, citatos.i. ob pauorē & cōſternationē immiſſam. Ipſe trahit, nunc.i. interdum, ora.ſ. equorum conſtricta frenis preſſis: & coercet nunc.i. interdū irequens.i. diligēs, terga.ſ. equorū, verbere.i. flagello, torto.i. ex tortis filis cōfecto: ſequit.i. equos ꝓcipitanter fugiētes: nunc corniger.i. taurus, pōti.i. marin⁹, horrid⁹ ore.i. aſpectu ſequit.ſ. equos fugiētes, comes.i. aſſecla aſſiduus.i. cōtinuus, carpēs.i. celeriter ꝑcurrēs nunc ſpatia equa.i. quāta eq fecerāt, & incurrit nūc .i. iterdū obui⁹.i. ex trāſuerſo. Tū vero.i. tūc maxime & quaſi ad verū, ſonipedes.ſ. equi, exciti.i. cōſternati & cōmoti, mēte (q̄ ꝓprie in brutis nō eſt).i. pte imaginatiui, pauida.i. cōſternata, ſoluūt.i. rūpūt, impia.i. Hippolyti: & luctant.i. luctādo cōtendūt, eripe ſe iugo: & recti.i. erecti in pedes, iactant.i. excutiunt on⁹ .i. ſeſſorē Hippolytū. Gnatus.i. filius tuus cadens ꝓceps in ora.i. faciē ſuā, implicuit.i. inodauit, laqueo tenaci.i. loris equorum, corpus .ſ. ſuū: & quāto magis pugnat.i. reſiſtit ſequi trahētes, hoc.i. tāto magis, ligat.i. cōſtringit, nodos ſeq̄ces.i. pſecutores. Pecudes.i. eq (vt verū ſit noīe pecudis oē aial, qd̄ i peculio e dici) ſēſere facin⁹.i. id qd̄ factū erat.ſ. cōſim implicitū loris: & ruūt curru leui: qa nullo cōſiſtente.i. retinēte: ſup. ea q̄ timor iuſſit. Curr⁹.i. ſolis, hoc ē cœt⁹ equorū ipm trahere ſolitorū agnoſcēs non ſuum.i. aſſuetū onus.i. non eſſe ſolē ſed Phaetonta filium eius, & indignās.i. indigne ferēs, diē creditū ſup. eſſe.i. cōmiſſum, ſoli falſo.i. ſolis filio ꝓ ipſo ſole, excuſſit talis.i. tali aio, Phaetonta.i. Eridanū, polo deuio.i. e cęlo qd̄ ex trāſuerſo petebat. Hippolyt⁹ ſup. tractus ab equis, cruētat late arua: & caput illi ſum ſcopulis reſultat, id eſt repercutitur cum ſaltu: dumi auferunt comas: & lapis dur⁹, populatur, id ē diripit, ora pulchra, ſcilicet Hippolyti: & decor infelix ob quem periit, perit multo vulnere: rotę celeres prouoluūt, id eſt conculcando procul voluunt, membra moribunda: & truncus, id eſt pars inferior arboris ſude ambuſta, id eſt cuius rami & ſuperiores partes erant ambuſtę, tenet tandem, raptum, ſcilicet Hippolytum, & hoc ſtipite iniecto per inguen.i. membrum pudendum, mediū: ita vt tranſiret ipſum: & curr⁹ ſtetit, id eſt immorat⁹ ē paulū: dn̄o affixo ſ. ad ſtipitē: biiuges, .i. eq bini currū trahētes, hęſere.i. imorati ſūt vulnere.i. dū uuln⁹ faciūt: & rūpunt pariter morā, ſcilicet curſus & dominū .ſ. Hippolytū, hoc ē diſrupto Hippolyto curſum pagūt inde cū vterq; equ⁹ diſſectū traheret medium eius, virgulta ſecāt.i. lacerāt ſemianimē.i. adhuc palpitātē, & vepꝛs aſpi rubis acutis.i. hamous, & oīs trūc⁹ ſup quē, aut p quē trahebat tulit.i. abſtulit, partē corporis. famuli appoſitorie man⁹ funebris.i. lugubris & funeri faciūdo intenta, errāt per illa loca: qua, id eſt p quę (non legam quę) Hippolytus diſtractus, ſignat pro ſignauit, tramitem longum, no-

At ille (qualis turbido rector mari
Ratem retentat: ne det obliquum latus:
Et arte fluctus fallit) haud aliter citos
Currus gubernat: ora nunc preſſis trahit
Conſtricta frænis: terga nunc torto frequens
Verbere coercet. ſequitur aſſiduus comes
Nunc ęqua carpēs ſpatia: nunc contra obuius
Incurrit ore corniger ponti horridus.
Tum vero pauida ſonipedes mente exciti
Imperia ſoluunt: ſeq; luctantur iugo
Eripere: rectiq; in pedes iactant onus.
Pręceps in ora gnatus implicuit cadens
Laqueo tenaci corpus: & quanto magis
Pugnat: ſequaces hoc magis nodos ligat.
Senſere pecudes facinus: & curru leui
Dominante nullo: qua timor iuſſit: ruunt.
Talis per auras non ſuum agnoſcens onus:
Soliq; falſo creditum indignans diem:
Phaetonta currus: deuio excuſſit polo.
Late cruentat arua: & illiſum caput
Scopulis reſultat: auferunt dumi comas.
Et ora durus pulchra populatur lapis:
Peritq; multo vulnere infelix decor:
Moribūda celeres membra peruoluunt rotę:
Tandemq; raptum truncus ambuſta ſude
Medium per inguen ſtipite iniecto tenet:
Paulumq; domino currus affixo ſtetit:
Hęſere biiuges vulnere: & pariter moram
Dominumq; rumpunt: inde ſemanimē ſecāt
Virgulta acutis aſperi vepres rubis:
Omniſq; truncus corporis partem tulit.
Errant per agros funebris famuli manus:
Per illa qua diſtractus Hippolytus loca
Longum cruenta tramitem ſignat notas
Mœſtęq; domini membra veſtigant canes.
Necdum dolentum ſedulus potuit labor
Explere corpus. hoccine eſt formæ decus?

Qui modo paterni clarus imperii comes:
Et certus hæres: ſiderum fulſit modo:
Paſſim ad ſupremos ille colligitur rogos
Et funeri confertur. The. O nimium potens:
Quanto parentes ſanguinis vinclo tenes:
Natura: q̃ te colimus inuiti quoq̧.
Occidere volui noxium: amiſſum fleo. Nun.
Haud quiſq̃ honeſte flere qđ voluit pōt. Th.
Equidē malorū maximū hūc cumulum reor:
Si abominanda caſus optata efficit. Nun.
Et ſi odia ſeruas: cur madēt fletu genę? The.
Q₂ interemi: non q̧ amiſi fleo.

ta.i.macula cruenta: & cane smœſtę veſtigāt .i.indagant, mēbra dñi. Sedul⁹.i. diligēs & ſeclusus a dolo, labor dolentū.ſ.famulorū, nec dū.i.nō adhuc, potuit explere.i. totū recōpaginare corp⁹. vñ miſerāter addit. hoccine eſt decus formę.i.ad hūc finē redactū? Ille q modo.i.paulo ante, clar⁹ comes.i. adiutor īperij paterni & hęres cert⁹ fulſit modo ſiderū, colligit paſſim.i.p ſingulos paſſus, ad rogos ſup̄mos: & cōfert.ſ.mēbrati funeri.i. ad fun⁹ faciēdū. qđ audiēs Theſeus exclamat. O natura nimiū potēs: quanto vinculo ſanguinis tenes.i.irretis parentes? q̃.i. o q̃tum, colim⁹ te, quoq̧.i.etiā inuiti? ego volui occidere noxiū & fleo amiſſum. Nun. Q uiſq̃ haud pōt honeſte flere qđ voluit. Th. Equidē reor hūc maximū cumulū maloꝝ: ſi caſus.i.euētus fortuit⁹ efficit, optata abominādā.i. execrāda poti⁹ q̃ optāda. Nū. Et ſi ſeruas odia.ſ.filij, cur genæ .ſ.tuę madēt fletu? Th. fleo q̧ interemi.i. filiū expetēdo tertiū ꝑmiſſū a pr̄e: non q̧ amiſi.ſ. eū. q.d. ſi alia morte mortu⁹ eēt q̃ p me exorata, modeſti⁹ ferrē. nōdū eñ ſcit innocentem.

¶ At ille. Hippolytus regebat currū cū videbat aliqđ oppoſitū: vt facit nauta in tēpeſtate nauē ſuā, qñ videt oppoſitos fluctus. Retetat. frequēter retinet. Turbido. ꝓcelloſo. Sequit̃. ille taurus nunq̃ reliquit eū ſemp a latere, vel ante. Aequa. æqualiter vadēs. Corniger pōti. taurus marinus. Carpēs. iter carpere eſt ire. Imperia ſoluūt. nō obediūt frenis: ſed conātur ſe diſiungere a curru vt fugiant. Recti. ꝑ erecti in pedes. Iactant onus. euertūt currū. Præceps. tūc alleuato curru Hippolyt⁹ decidit pedib⁹ in loris īuolut⁹, & quāto magis trahebāt eq tāto magis ſtringebat̃. In ora. cū vultu ad terrā. Sēſere. ſ. nō eē gubernatorē. Pecudes. eq. Ruūt. cū īpetu vadūt. Leui. ſine onere. Domināte. regēte. Tal̃. facit ſilitudinē de caſu Phaetōtis filij Solis cu⁹ fabula notiſſima ē apud Ouid. Suū on⁹. ſ. Phœbū. Indignat⁹. q̧ lux eēt cōmiſſa iſti puero. Late. redit ad lacerationē Hippolyti. Cruētat. ſ. Hippolyt⁹. Illiſum. ꝑcuſſ: ꝫ. Reſultat. reſilit dū trahit̃. Populat̃. deſtruit. Decor infelix. ꝑdit̃ illa forma ꝑpter quā venit ad iſtā necē. Moribunda. morientia. Tandē. dū traheretur Hippolytus inuētus eſt palus in quo fixus eſt: & trahētib⁹ eqs pars ip ſius remāſit in palo, reliq̃ in loris. Trūcus. ſ. arboris. Sude. palo. Tenet. retinet. Stipite eiecto. tranſfixo p mediū inguē: q̃ pars eſt inter coxam & vētrē. Raptū. Hippolytū. Stetit. firmauit ſe parū. Affixo. ſ. Hippolyto. Biiuges. equi. Hęſere. firmati ſunt. Vulnere. ꝑpter vulnus, qñ Hippolytus affixus fuit palo. Rūpūt. qñ voluerūt diſcedere ruperūt & morā quā faciebāt & dñm q diuiſus ē. Virgulta. vbi ſunt arbuſculę. Secāt. diuidūt: quia vbiq̧ remanebat vna pars. Vepres. ſpinę. Tulit. abſtulit. Errat. venit ad illa quę facta ſunt poſt rem. i. mortē Hippolyti. Man⁹. multitudo famulorū. Errat. q̃rendo corpus dñi. Nota. ſignis cruētis. Mœſtę. ꝑpter mortē dñi. nā canis ꝑter alia aialia amiciſſimus eſt homini. Necdū. nōdum inuenerāt totū corpus qđ ꝯceſſi. Dolentū. dolētium famulorum. Sedulus. diligēs. Explere. in totū inuenire. Hoccine. facta narratione ſubiungit nuntius deplorationē mortis Hippolyti. Paſſim. hic & illic. Confert̃. de multis locis fertur ad funus. O nimiū. Theſeus audiēs mirabilē mortē filij nō pt ſe continere ab lachrymis. Inuiti. velim⁹ nolim⁹ ve. habebā nup odio filium quē moriturū optabam & nūc mortuū flere cogor. Haud honeſte. nō cōueniēter. ſi deſiderabas illū mori, qđ nunc fles illū? Equidē. certe. imo lugeo & puto hūc eē cumulū malorū qñ vltra malū qđ volebā accidit & cōpletum eſt. Efficit. complet. Abominanda. deteſtanda. Interemi. q̧ fuerim cauſa mortis. BERN.

¶ Qualis turbido. Euripides auctor hui⁹ ꝑabolę ſic ait: vt vir nautic⁹ temonē capit, aptās funib⁹ & loris ſe ſic Hippolytus harpagauit habenas. ημασιηυιαΧερσινελκαλεκω μαυωσ τεναβατησ ανριμασιαεισ τουιιοεν αφισαοΔεμασ. &c. Tū vero pauida. territi equi habenas cōtempſerūt: vi currū diſtulerunt: viſus aurigādi non amplius ꝓfuit: dñm rapuerūt in duras petras. Euripides. αιΔενΔαχξυσαθσομια πυργυτην ναθεισ βιαΦερουσι &c. Phaetonta. currus indignans diem eſſe cōmiſſum filio ſolis, ita phaetonta excuſſit quemadmodū ſuæ equę excuſſerūt Hippolytū. Phaeton lapſus e curru paterno quē temere & patre inuito inſcenderat decidit ꝑceps in Padum, quē poſtea Eridanū gręci vocauere a poena ipſius Phaetontis. Ouidius in triſtibus meminit elegāter huius pręcipitij. Vitaret cęlū Phaeton ſi viueret: & quos Optauit temere, tangere nollet equos. Plini⁹ in tertio pſtrinxit. Mœſtęq̧ canes. fideliſſimi ante oia homini ſunt canes: & pugnaſſe ſępius conſtat ꝓ domiņis. auctor Plinius in octauo na. hiſto. Canis ille homericus age quanta fide erga Vlyxem ſpectatus eſt. Mera canis Erigones indicando Icari ſcrobē q̃ ſagax, q̃ memor fuit? quis neſciat canem illum a Ioue Europæ cuſtodiendæ datum quanta cura Europen cuſtodierit? qui poſtea donatus Cephalo miſſus eſt contra vulpē in agro Thebano inſuperabilem. Themidis numine conuerſus eſt in marmor. Necdū dolentū. ſic laceratus atq̧ diſtractus eſt ille clarus comes imperij paterni Hippolytus: vt triſtes famuli etiam multum laborātes nondum rogo cremandū cadauer totum collegerint. O nimium. Theſeus nō poteſt a lachrymis tēperare audiens filium tam miſerabili morte diſtractum. Poenitētia facti adductus Theſeus apud Euripidem ſic dolet ad Arthemi. heu heu heu. α. α. α. domina vtinam morerer. οιμο. α. α. α. Χεσ μολοιμτην. cōtra Diana illi reſpōdet: mordet te me⁹ ſermo o Theſeu ſed ceſſa: hinc audiſti quando plus doleres. ſcias te tres manifeſtas ꝑces habere, quarum vnam ſumpſiſti peſſime. Δακνεισε θησευ μυθοσαλλεΧηευΧοσ του ηθεμ Δακουσασδεμοι μοασ τησομαΧθομενα πατροσ τρεισαρασαφεισεΧα νωντωμ μιαμπαρειλεσωκκακισεσμ. DANI.

ASCEN·

6

QVanti. Chorus cōmēdat humilem fortunam & plorat aduerſitatē ſuperbæ, dicēs. Quāti. i. o q̄ti caſus, rotant. i. circūagunt & verſant, humana, id eſt res humanas? Alludit autem ad rotam fortunæ quæ ſic pingitur: vt verificetur verſiculus ille Regno, regnabo, regnaui, ſum ſine regno: qui enim in ſummo rotæ eſt dicit regno: qui in aſcenſu proximo, regnabo: qui in deſcēſu, regnaui: qui in infimo, neq; aſcendens, neq; deſcēdēs, ſum ſine regno vnde addit. Fortuna furit minus in paruis. ſ. rebus & cōditionibus (legitur vulgo minor: ſed non probo) deus ferit leuius leuiora, id ē minoris momēti. Quies obſcura, id eſt in loco humili, ſeruat placidos, id eſt placide dormientes: caſa, id eſt tugurium humile, prebet ſomnos ſecuros: ſed ſup. culmina, id eſt faſtigia altarum ędium, admota ſedibus ęthereis in cælum vſq; hyperbolicos, excipiunt ſcilicet in ſe, id eſt patiuntur, notos vētos humidos, duros, id ē impetuoſos, & minas boreæ venti ſeptentrionalis, inſani. i. vehementis: & corum, id eſt vētum qui & caurus dicitur, imbriferum, vallis humida. i. aquoſa patitur raros ictus fulminis. Caucaſus mons Scythię ingens, & nemus Phrygium matris Cybeles id eſt illi ſacrum. ſ. idęum, tremuit telo Iouis altiſoni. i. fulmine. Iuppiter metuens cælo alto, id eſt in ſublimi poſito, hoc eſt nequis cælum inuadere tentet, & ſe hoc eſt Iouem pellere, petit, ſcilicet fulmine, vicina cælo. i. altiſſima quęq; ea deijciendo: domus plebeia tecti humilis, non capit vnq̄ magnos metus. i. timores: aut mot⁹: quia raro per terremotū cadit: tonet, ſcilicet Iuppiter, aut tonitru fit, circa regna. i. regia palatia. Hora, ſcilicet fatalis, aut opportunitas rei gerendæ volat mobilis alis ambiguis: quia nunq̄ ſcis feliciter, an infeliciter quid icœptes, nec fortuna velox, id eſt cito motabilis pręſtat vlli fidē, ſcilicet diu durandi. probat exemplo Theſei. Nam Theſeus qui reuerſus ab inferis, videt clara ſidera mundi & ob id beatulus eſt: & videt diē nitidum, morte, id eſt ſede mortuorum relicta: triſtis, ſcilicet effect⁹ ob mortem Hippolyti, luget reditus mœſtos: & videt hoſpitium ſedis patrię, magis flebile, id eſt triſti⁹ ipſo auerno. O Pallas veneranda genti actææ, id eſt atticæ: q; Theſeus tu⁹, id eſt Athenarum quæ tuæ ſunt rex, ſpectat cælum & ſuperos, & fugit, id eſt deuitauit, paludes ſtygias, tu caſta id eſt cū ſis caſta, nil debes, ſcilicet ex eo, patruo, ſcilicet Plutoni qui Iouis cuius Pallas eſt filia, frater eſt: quia numerus, ſcilicet integer, conſtat tyranno, id eſt domino, inferno, ſcilicet Plutoni: quia licet reddidit patrem recepit eius loco filium. Facit deinde paraſceuen vtens genere carminis, quo in ſequenti vſurus eſt. Quod in toto opere frequenter facit poeta: vt non ſolum paraſceue. ſ. præparatio agendorum in ſequēti ſcęna p̄libetur: ſed etiam genus carminis vt ſit continuata modulatio. Quæ vox flebilis ſonat ab altis tectis, ſcilicet regiæ arcis? q; pro. i. quid Phędra vecors, id eſt veſani cordis parat. ſ. facere ferro ſtricto?

Dimetri Anapeſtici: cum quibuſdam
Aſclepiadeis: & Glyconiis.

CHORVS.

QVanti caſus humana rotant?
Minus in paruis fortuna furit:
Leuiuſq; ferit leuiora deus.
Seruat placidos obſcura quies.
Præbet ſomnos caſa ſecuros.
Admota æthereis culmina ſedibus
Duros excipiunt notos:
Inſani borecę minas:
Imbriferumq; corum. humida vallis
Raros patitur fulminis ictus.
Tremuit telo Iouis altiſoni
Caucaſus ingens: Phrygiumq; nemus
Matris Cybeles. metuens cælo
Iuppiter alto vicina petit.
Non capit vnq̄ magnos motus.
Humilis tecti plebeia domus.
Circa regna tonat.
Volat ambiguis mobilis alis
Hora: nec vlli præſtat velox
Fortuna fidem.
Qui clara videt ſidera mundi:
Nitidumq; diem morte relictas
Luget mœſtos triſtis reditus:
Ipſoq; magis flebile auerno
Sedis patriæ videt hoſpitium.

SAPPHICI.

Pallas Actęę veneranda gentis
Q; tuus cælum ſuperoſq; Theſeus
Spectat: & fugit Stygias paludes:
Caſta nil debes patruo rapaci:
Conſtat inferno numerus tyranno,

IAMBICI.

Quæ vox ab altis flebilis tectis ſonat?
Strictoq; vecors Phædra quid ferro parat?

Vanti. Nunc inducitur chorus deplorans hunc caſum: dicenſq; res humanas fortuna & caſibus agi, magnoſq; viros in primis illis eſſe ſubiectos. verſus eſt dimeter Anapęſticus. Quanti. q̄ magni. Obſcura. ignota & humilis hois. Caſa. dom⁹ vilis. Securos. ſine metu. Admota. iūcta & vicina. q habitāt ſublimia tecta illi ſunt qui vētos & fulmina ſentiūt, & procellam inuidię. Vallis. locus depreſſus. Caucaſus. mons Scythiæ. Phrygium nemus. Ida ſylua & mons in Phrygia. vbi colebatur Cybeles. Metuens cęlo. pro cælo ſuo. gigantes olim voluerunt ire in cælum: ideo timens ſemper deijcit alta. & eſt fabuloſe dictum. Hora. quia nullus ſtat⁹ durat. Preſtat. ſeruat: nā altos multoties deijcit. Qui clara. reducit ad propoſitum ſuum. Theſeus modo rediens ab inferis cum debuiſſet multum gaudere, venit ad tantam miſeriam. Videt Theſeus. quæ non videbat in inferno. Morte relicta. inferno. Reditus. dolet q̄ reuerſus ſit. Ipſoq;. videt hoſpitium patriæ ſuæ: quod eſt ipſi peius q̄ infernus. Pallas. tu nihil obligata es Plutoni patruo tuo q̄ reddidit tibi regem patriæ: quia nihil perdidit de numero ſuo: reſtituit vnum, & accepit alium. ſ. Hippolytum. Actæ. Athenienſi. Caſta. tu Pallas. Rapaci. qui omnia rapit. Conſtat. non diminutus eſt. Quæ vox. verſus hic iambicus: dat chorus locum ſequenti ſcęnę audiens Phædrā furentem. Stricto. nudato gladio. Vecors. furioſa. BERN.

¶O quanti caſus. Hic chorus partitur in duo. prius ingemeſcit & dolet ſecum ſpe vicem Hippolyti qui periit iniuſte & falſo: mox Theſei & Phædræ amariſſima ſequitur deploratio. eſt autem tricolos: & carmen nonū: nam primo habet pindaricum iambicum nouenarium dimetrum pentimemeri heroica. ſecundo ſapphicum ibi Pallas actææ. Tertio Archilochiū trimetrum. ibi: Quæ mox. O q̄tis caſibus rotātur miſeri, q̄ ſecuram degunt vitam inopes. Diuites vero quot vexantur procellis & caſibus. Hinc Horatianum illud pulchre & pueriliſte dictum: Sæpius ventis agitatur ingens Pinus: & celſę grauiore caſu Decidunt turres, feriuntq; ſummos Fulgura montes. Age illud egregium Solonis adagium quanto cum ſale? qui rogatus a Crœſo Lydorum rege, quem putaret felicem, reſpondit: Tellum Athenienſem felicem puto: qui ſuo in agro domūculam habeat: eoq; ſit cōtentus, quod ſibi ſuęq; familiæ ſatis ſit. quā ſentētiā deniq; Crœſus ꝓbauit regno priuatus. DANI.

Actus Quintus.
Trimetri Iambici.

THESEVS. PHAEDRA. CHORVS.

Vis te dolore percitam iſtigat furor?
Quid enſis iſte? quid ve vociferatio?
Planctuſq; ſupra corpus inuiſum volunt?
Phę. Meme profundi ſæue dominator freti
Inuade: & in me monſtra cęrulei maris
Emitte: quicquid intimo Tethys ſinu
Extrema geſtat: quicquid Oceanus vagis
Complexus vndis vltimo fluctu tegit.
O dure Theſeu ſemper o nunq̄ tuis
Tuto reuerſe. gnatus: & genitor nece
Reditus tuos luere. peruertis domum:
Amore ſemper coniugum: aut odio nocens.

Vis furor O Phędra, inſtigat. i. ſtimulat te pcitā furore? q̄d iſte enſis quidve vociferatio, & planctus ſupra corp⁹ inuiſum. ſ. Hippolyti iā recollectū, volūt. i. portendūt? Phædra nihil primū ad Theſea reſpondet: ſed culpā ſuam agnoſcēs clamat: o ſæue dominator freti profundi, hoc eſt neptune, inuade meme. ſ. q̄ me rui, & emitte in me monſtra maris cærulei. emitte inquit in me, q̄cquid Tethys extrema. i. vltima ps oceani geſtat ſinu intimo: & q̄cquid oceanus cōplexus. i. circundatus vndis vagis, tegit vltimo. ſ. mūdi fluctu. O Theſeu ſemp dure. ſ. tuis, ꝑcipue vxorib⁹. O nūq̄ reuerſe tuto. i. q̄d tutū ſit, tuis. ſ. neceſſarijs, patri filio & vxori. Gnatus. ſ. tuus Hippolytus modo, & genitor. ſ. Aegeus qui credens te in Creta occiſum ſe ꝑcipitem in mare dedit, luere. i. pſoluerunt, reditus tuos, nece. ſ. ſui: tu puertis domū. ſ. tuā: nocēs ſēp amore cōiugū vt nūc credulus mihi factus: aut odio vt in Europen: quam odio occidiſti. ASCEN.

Vis te. Hoc eſt principium quinti actus in quo tractatur pœnitentia Phædræ. Cum eſſet relatum cadauer Hippolyti, ipſa furibunda exiens domum cum gladio ſeipſam interimere volebat: quod miratur Theſeus quoniā Hippolytum odiſſe videbat. Vnde dicit. Quid enſis. cur furioſa tenes enſem in manu. Inuiſum. quod fuerat tibi odio. Meme. inuocat Phædra quaſi eundem exitum quem habuit Hippolytus. Dominator freti. neptune. Sæue. crudelis. Tethys. vltimū mare. O dure. vertit ſermonem ad ipſum Theſeum qui nunq̄ ſine damno ſuorum reuerſus eſt domū: & probat per exemplum filij & patris ægei qui propter ipſum deiecit ſeſe in mare: quando non mutatis velis redibat Theſeus a Creta: vt nota eſt hiſtoria. ſic Hippolytus ſenſit reditus tuos de inferno. Luere. dederūt pœnas propter reditus tuos. Peruertis. ſemper noces domui tuæ. Amore. quia credidiſti mihi. Odio. propter Antiopam quam interfecit cum ſuperbe illi reſponderet. BERN.

¶Quis te dolore. Iambicus trimeter euripidic⁹. Eiulantem Phædram & phanatico furore ac concitatiſſimis vocibus ſuper cadauer Hippolyti ſuum ſcelus deteſtantem rogat archicaper ille immundus Theſeus quid fleat tantopere: contra illa contumelioſe Theſeo ſuam ſæuitiam obiectat faciens ſe ream totius mali. Eſt autem carmen decimum & actus quintus huius tragœdiæ. quis te inſtigat dolentem furore? quę te agitant larug quid fles quem debes odiſſe? DANI.

ASCENSIVS.

¶Hippolyte. Per apoſtrophen commiſerationis, ſed ferę plenam affatur Hippolytum: vt mater Euryali ipſum ęnei. ix. Hunc ego te Euryale aſpicio. Ordo eſt. O Hippolyte, intuor aut itueor (vtrũq; legi poteſt) ego vultꝰ tuos, ſcilicet nuper tam pulchros, tales, id eſt tam exangues & demortuos ac laceros? & qđ grauius eſt, feci ego quæ te impatiẽtius amaui, tales? q. d. maxime: quia cauſam malo prębuit. Quis Scinis, ſcilicet tyrannꝰ a Theſeo interfectus, ſęuꝰ. i. crudelis, aut quis Procruſtes alter tyrannus, ſparſit. i. diſcerpſit ſic, mẽbra, ſcilicet tua? aut quis taurus creſſius. i. cretẽſis, biformis, id eſt geminę formę vt minotaurus, replens mugitu vaſto. i. magno, clauſtra Dędalia, id ẽ Labyrinthum a Dędalo extructum, ferox ore cornigero, id ẽ taurino, diuulſit. i. dilaniauit. Legitur etiam apud Lucanum vulſi: q̃uis Seruius tãtum velli velit dici in pręterito verbi vello: ad illud æneí. iiij. manei ve reuelli. Quia vero taurus marinus diſſolutionis cauſa fuit, maluit taurum q̃ minotaurũ fratrem ſuum vocare. Heu me, quo fugit decor tuus? oculiq; appoſitorie noſtrũ ſidus ſup. quo fugerũt? Iaces exanimis, id ẽ mortuus. ades, hoc furẽtis eſt cum exanimẽ dicat, orare vt adſit: niſi legatur admiratiue, aut ſub interrogatione prę admiratione non ſatis credula: ac ſi dicat iaces, id eſt poteſt ne credi vt iaceas exanimis &c. & exaudi, id eſt aperte audi verba mea. nos nil loquimur turpe ſcilicet nunc licet nuper. Ego ſoluã tibi pœnas hac manu, ſcilicet qua te inuitum contigi: & inſeram pectori nefando, ſcilicet meo, ferrum, id eſt mucronem: & exuam, id eſt priuabo memet, id ẽ meipſum, pariter anima. i. vita, & ſcelere: immo augebit ſcelus ſe interficiendo: & ego amens, id eſt furẽs amore & dolore, ſequar te per vndas, ſcilicet infernas, per lacus tartareos, per ſtyga, paludem triſtitiæ, per amnes igneos, ſcilicet Phlegethõtis ſemper ardentis. Placemus, id eſt placatos faciamus & pacemus, manes, ſcilicet tuos a me læſos: cape exuuias, id eſt ſpolium, capitis, ſcilicet mei: hoc eſt accipe comã abſciſſam frontis laceræ, ſcilicet diſcerptis capillis: nõ licuit ſcilicet nobis iungere animos, ſcilicet vinculo amoris: at certe licet iunxiſſe fata. i. genus mortis. deĩ ad ſeipſam dicit O Phędra, morere viro ſi es caſta: quia caſtam vir non poterit repudiare: aut ne viro ſis moleſta: ſi iceſta ſup. es morere amori, cui obſecuta es quantum in te fuit, id eſt vt placeat dilectis manibus. Q; autem viro mori debeat probat addens. Petam ego thalamos coniugis impiatos tanto facinore? hoc nefas deerat, ſcilicet tibi o infelix Phędra: nam vt dixi ad ſe loquitur: vt ſancta, id eſt illęſa tanq̃ ſancta, frueręris toro vindicato, id eſt vlto inique per te. O mors, vna id eſt ſola, hoc eſt quæ ſola es, ſolamen aut potius ſedamen, mali: o mors maximum decus amoris lęſi: quia pulchrum eſt amori læſo talem pœnam pendere: nos confugimus ad te: pande ſinus placatos. i. nõ iratos. O Athenæ. i. Athenienſes, quos contra Hippolyti innocentiam inuocaui, audite: &

Hippolyte tales intuor vultus tuos?
Taleſq; feci? membra quis ſeuus Scinis:
Aut quis Procruſtes ſparſit? aut quis creſſius
Dædalea vaſto clauſtra mugitu replens
Taurus biformis ore cornigero ferox
Diuulſit? heu me quo tuus fugit decor?
Oculiq;: noſtrum ſidus? exanimis iaces.
Ades parumper: verbaq; exaudi mea.
Nil turpe loquimur: hac manu pœnas tibi
Soluam: & nefando pectori ferrum inſeram:
Animaq; memet pariter: ac ſcelere exuam:
Et te per vndas: perq; tartareos lacus:
Per Styga: ꝑ amnes igneos amens ſequar.
Placemus vmbras: capitis exuuias cape:
Laceręq; frontis accipe abſciſſam comam.
Non licuit animos iungere: at certe licet
Iunxiſſe fata. morere ſi caſta es viro:
Si inceſta amori. coniugis thalamos pẽtam
Tanto impiatos facinore? hoc deerat nefas:
Vt vindicato ſancta fruereris toro.
O mors amoris vna ſolamen mali.
O mors pudoris maximum læſi decus.
Confugimus ad te: pande placatos ſinus.
Audite Athenę: tuq; funeſta pater
Peior nouerca: falſa memoraui: & nefas:
Quod ipſa demens pectore inſano hauſeram:
Mentita finxi. falſa puniſti pater:
Iuueniſq; caſtus crimine inceſtę iacet:
Pudicus: inſons. recipe iam mores tuos.
Mucrone pectus impium iuſto patet:
Cruorq; ſancto ſoluit inferias viro.
Quid facere rapto debeas gnato parens
Diſce ex nouerca. cõdere acherõtis plagi. Th.

TROCHAICI Tetrametri.

Pallidi fauces auerni: voſq; tęnarei ſpecus:
Vnda miſeri grata Lethes: voſq; torpẽtes lacꝰ
Impiũ rapite: atq; merſũ ꝑmite ꝑpetuis malis.

Nũc adeſte ſæua põti mõſtra:nũc vaſtũ mare
Vltimo qđcũq; Proteus ęquoꝶ abſcõdit ſinu:
Meq; ouãtẽ ſcelere rapite in altos gurgites:
Tuq; ſemper genitor irę facilis aſſenſor meæ.
Morte dignum facinꝰ auſus:q noua natũ nece
Segregem ſparſi ꝑ agros:quiq; dũ falſũ nefas
Exequor:vindex ſceleſtꝰ incidi in verũ nefas.

tu pater peior quia credidiſti,nouerca funeſta ſup.audi: ego memoraui id eſt dixi in Hippolytũ falſa:& mẽtita finxi nefas ſcilicet ſtupri qđ ipſa demens hauſeram pectore inſano.pater.ſ.Neptune aut Theſeu,tu puniſti falſa.ſ.crimina:& iuuenis caſtus iacet. ſ.diſcerptus,crimine.i.ob crimẽ inceſtæ.ſ.meum.iacet dicit pudicꝰ:inſõs.o Hippolyte recipe iam mores tuos.i.famam morum tuorũ: pectus impium patet.i.apertũ eſt(hoc eñ dicendo hauſit pectus ſuum)mucrone iuſto:cruor.ſ.meꝰ ſoluit inferias.i.oblationes inferis gratas,viro ſancto.ſ.Hippolyto q viriliter caſtitatem ſeruauit.O parens diſce ex nouerca quæ ſcelus vlta eſt,quid debeas facere nato rapto.i. extincto: tu condere.i.abſconderis plagis Acherontis,aut ad ſe id dicit,aut condar legam.hoc audito inquit Theſeus. O fauces auerni pallidi ,& vos ſpecus tænarij quibus ad inferos deſcenditur, & vnda lethes.i.obliuionis grata miſeris: quia rerum irrecuperabilium ſummum remedium eſt obliuio: & vos lacus torpentes.i.ſtagnantes,rapite impium.ſ.me:atq; ꝑmite malis perpetuis.O ſæua monſtra ponti,quæ Hippolyto affuiſtis, adeſte nũc mihi.i. in perniciem meam:& vaſtum mare quodcunq; Proteus deus maris,abſcondit vltimo ſinu æquorum.i. mariũ ſup.ades:& rapite me ouantem.i.exultantem tanto ſcelere,in altos gurgites.ſ.maris:& tu genitor.i.pater aſſẽſor.i.approbator ſemꝑ facilis irę meę,ſup.rape:quia auſus ſup.ſum.facinꝰ dignum morte: qui ſparſi natum ſegregem.i.ſeparatum a grege aliorum,nece noua pro agros :& qui dum vindex.i.vltor ſceleſtus exequor .i.punio,nefas falſum.i.fictum,incidi in verum nefas.

¶Hippolyte.Mõ vertit ſe ad cadauer Hippolyti:& lamẽtaꝛ ꝙ fuit cã tanti mali:deliberatq; cũ eo dare pœnas: vt ſit comes in morte. Procruſtes.hic fuit latro crudelis in Pelopõneſo:q diuerſis poenis tranſeuntes afficiebat. Quis creſſius.Minotaurꝰ de Creta: de quo vidimꝰ:q deuorabat hoies. Scinis.nomen eſt latrõis:de quo Oui.qui hoies alligabat arboribꝰ. Clauſtra Dędalia.Labyrinthũ factũ a Dędalo. Noſtrũ ſidꝰ.appoſitio eſt quos mirabar tanq̃ duo ſidera. Nil turpe.qa expta fuerat ꝙ Hippolytꝰ nolebat audire aliqd turpe.q.d. ſcio ꝙ nõ audires me ſi turpe loq̃rer. Exuam.deponã aiam:& pariter purgabo me ſcelere. Et te.poſtq̃ nõ potui eẽ comes in vita ero in morte. Placemus.mitigemus. Capitis exuuias.capillos meos. cõſuetudo erat, vt teſtaꝛ Catullꝰ deponeꝛ crines i fũere chari & dilecti:qđ prio facit Phędra. Iũgere.nõ potui qñ viuebas iũgere animũ:vt amares me:nũc i morte iũgã. Fata.mortẽ. Morere.facit argumẽtũ dilẽmaticũ:qđ ẽ qñ rẽ diuidimꝰ i duas ptes & i vtraq; cõcludimꝰ ratiõe ſubiecta.aut fui caſta aut nõ:ſi fui caſta & accuſaui falſo Hippolytũ debeo mori:qa feci ſcelꝰ.ſi fui nõ caſta, debeo mori amori:qa iſte iterfectꝰ ẽ ꝑpter amorẽ. Morere.dicit ad ſeipſã Viro.ꝑpter virũ. Amori.ꝑpter amorẽ. Petã.q.d.nõ.Hoc deerat.nõ cõuẽit vt fruaris tãto ſcelere:ſed potiꝰ debes dare poenas. Pater.Theſeu:q fuiſti peior in filiũ q̃ nouerca falſa. Memorauit.detegit crimen ſuũ:ꝙ falſo accuſauerit Hippolytũ. Demens.ꝑpter amorẽ. Hauſerã.cõceperã. Recipe.recupa:tu habuiſti malã famã ꝑpter me Hippolyte:nunc tibi reſtitueꝛ:quia fateor falſam accuſationem:& ita dicens incubuit enſi. Patet:aptum eſt. Iuſto mucrone.quia pcutit merentẽ. Inferias.ſacra q̃ ſolebãt fieri mortuis. Sãcto viro.Hyppolyto innocẽti. Quid facere.vertit ſe ad Theſeũ:diſce pꝛ quid debeas facere:ſi ipſa nouerca morior. Condere.condaris & occulteris. Plagis.regiõibꝰ inferni. Pallidi.mutanꝛ hic verſus & ſunt trimetri Archilotci iãbici:& ſunt tetrametri cũ habẽt octo pedes:qñ habẽt ſeptẽ & vnam ſyllabam ſũt acatalectici.i.nõ perfecti: & dicuntur a cataleo deficio. Theſeus nũc optat ire ad inferos vbi alias fuit. Auerni.lacus inferni. Tęnarei.ſpelunca ꝑ quã dꝛ aditus eſſe ad inferos:de qua diximus in Hercule furẽte. Lethes.fluuij infernalis:cuius aqua pota obliuionẽ facit. Grata.quã miſeri optant:vt obliuiſcantur miſerias. Premite.grauatę. Nunc adeſte.vocat omnia monſtra maris ad ꝑditionẽ ſuã. Proteus.Oceani & Tethyos filius qui dꝛ phocas paſcere in mari:vnde paſtorem belluaꝶ marinarum appellant poetæ. Meq; ouantem.lętantem falſa victoria. Genitor.Neptune. Segregem.ſegregatum. BERN.

¶Hippolyte. Pathos a qualitate: vt mi etiã Euryali:hũc ego te Euryale aſpicio? & Liuia i cadauere Druſi Nerõis. Siccine dignꝰ eras oculis occurrere mĩs? Sic ego te reducẽ digna videre fui? Tene ego ſuſtineo poſitum ſcelerata videre. Tene meę poterũt vngere nate manꝰ? Nil turpe loqmur. nõ peto tuos amores vt antea:ſed vt lachrymas iiq̃ mĩs itueare. Amnes igneos.pęſtuoſũ & ſulphureũ phlegethõta. Cõiugis thalamos. qua frõte adibo vnq̃ viꝶ meũ vt cũ eo cõmiſcear? apđ Euripidẽ ita loqꝛ Phædra. ego nũq̃ (pudet enim) pueniã ad regales domos:neq; i cõſpectũ Theſei.ob turpia opa:cã aię meæ.i. vt mihi cõplacerẽ : oino moriar. ου γαρ μοταισ Χυμω γειρ ισουσου λεισπροσωπον θησεως αφιξο μ αιαισ Χροισ επερ γοισουνικα ψυχησ μιασθ αυευ νοπωσ λεοτεγ ψσουκεισομαι. O mors pudoris. videꝛ mihi huiꝰ carmis ſenſus male quadrare:ꝑpterea i antiq̃no codice mãcũ inueni.nã nullũ decꝰ affert mors mulieri lęſo pudore:& eẽ cõtra Propriũ: apđ quẽ Cornelia hãc ſẽtẽtiã loqꝛ.Hęc ẽ fœmiei merces extrema triũphi.Laudat vbi emeritũ libera fama rogũ. q̃ re aſteriſco notãdũ. Pallidi fauces auerni.incipit lachrymoſa & funebris Theſei lamẽtatio:i qua ꝓfundos manes inuocat in ſuã pniciẽ:& ꝑpetuæ mortis ſupplicia q̃ ſingula ſingulis dantur optat in ſe vno congeſta ſint.aliter Euripidicus alloquitur vmbram Hippolyti:Theſei filij.non mihi amplius iucunda vita. vtinam fierem fili ꝓ te mortuus:o ꝙ nunq̃ debeas venire in conſpectum meum &c. ολωλατεκ νου.ουδεων Χαρισ βιου.ει γαρ γενοιμην τε κυοι αντισου νεκροσ.ωσ μηποτελθειν ωφελεσ. του μορφομα &c. Proteus.Proteum deum marinum diuerſas ſumpſiſſe formas legimus apud græcos & noſtros poetas:is habuit Pallenen patriam in Theſſalia:regnauit in Carpatho inſula & Aegyptijs iperauit:paſcebat phocas. Theocritus. ωσ προτευσ ρεκασ ναι θεοσ ωμενε πε. Iræ facilis .pꝛ q facile me iratum exaudiſti dãdo illa tria quæ apud Euripidẽ illi obiectat Hippolytus ω δωρα πα τρος του ποσειδωνος πικρα. DAN. Proteus.

Sidera:& manes:& vndas ſceleꝝ cõpleui meo
Ampli9 ſors nulla reſtat:regna me norũt tria.

IAMBICI.

In hoc redimus.patuit in cęlum via:
Bina vt viderem funera:& geminam necem?
Cælebs:& orbus funebres vna face
Vt concremarem prolis ac thalami rogos?
Donator atræ lucis Alcide tuum
Diti remitte munus:ereptos mihi
Reſtitue manes.impius fruſtra inuoco
Mortem relictam:crudus:& leti artifex
Exitia machinatus inſolita efferar.
Nunc tibimet ipſe iuſta ſupplicia irroga.
Pinus coacto vertice attingens humum
Cælo remiſſa findat in geminas trabes:
Mittarq; preceps:ſaxa per Scyronia.
Grauiora vidi:quæ pati clauſos iubet
Phlegethon nocentes igneo cingẽs vado.
Quę pœna maneat memet:& ſedes ſcio.
Vmbrę nocentis cedat e ceruicibus:
His his repoſitum degrauet feſſas manus
Saxum:ſenis perennis ęolii labor.
Me ludat amnis ora vicina alluens:
Vultur relicto tranſuolet Tityo ferus:
Meumq; pœnæ ſemper accreſcat iecur.
Et tu mei requieſce Pirithoi pater.
Hæc incitatis membra turbinibus ferat
Nunq̃ reſiſtens orbe reuoluto rota.
Dehiſce tellus:recipe me dirum chaos.
Recipe:hæc ad vmbras iuſtior nobis via eſt.
Gnatum ſequor:ne metue qui manes regis:
Caſti venimus.recipe me æterna domo
Non exiturum.non mouent diuos preces.
At ſi rogarem ſcelera:q̃ proni forent? Cho.
Theſeu querelis tempus æternum manet.
Nunc iuſta nato ſolue:& abſconde ocyus
Diſperſa fœde mẽbra laniatu effero. The:

ASCEN. ¶ Sidera&c. Ego cõpleui ſceleꝝ meo, ſidera q̃ Iouis ſunt:& manes quæ Plutonis: & vndas q̃ Neptuni:nulla ſors reſtat amplius: quia in rerum diuiſione filij Saturni has tres duntaxat partes ſortiti ſũt.tria regna.ſ.trium deoꝝ norunt me.i.ſcelera mea :redimus in hoc ſ.regnum miſeꝝ,aut ad hoc malũ : via patuit iã in cęlum.i.ad ſuperos reſpectu inferorum:vt viderẽ bina.i.duo funera.ſ.filij & vxoris:& viderem necem geminam:vt ego cælebs.i.ſine vxore,& orbus.i.priuatus filio,cõcremarem.i.ſimul cremarem,vna face,rogos funebres.i.exequiales in quibus cadauera ſint,prolis.i.filij,ac thalami.i.vxoris.O Alcide.i.Hercules donator lucis atrę.i.funeſtæ, quia ſi per te ad ſuperos non veniſſem hæc funera non vidiſſem,remitte diti munus tuum.i.me illi ablatũ:reſtitue mihi manes ereptos.i. quos abſtuliſti mihi mittendo me ad ſuperos.cum tamẽ iam dulciores ſint manes q̃ ſuperi. Ego impius & ita indign9 qui exaudiar, inuoco fruſtra mortem relictam.i.quã ſponte reliqui inferos relinquẽs:ego crudus.i.crudelis & artifex leti.i.mortis,machinat9.ſ.filio,exitia.i.finem vitæ inſolita id eſt noua & inaudita, efferar.i.porter ad rogum aut ſepulcrũ.O Theſeu(loquitur enim iam ad ſeipſum)irroga nunc ipſe tibimet ſupplicia iuſta. Pinus.i.arbor illa alta attingens humum vertice coacto.i.tracto ad terram,remiſſa celo.i.cęlũ verſus,findat ſupte in geminas trabes.i.partes duarum arborũ (quod ſupplicium Scinis a Theſeo interfect9 tranſeuntibus inferebat)vt mittar p̃ceps per ſaxa Scyronia:vt Scyron quem interfeci facere ſolebat.Ego vidi grauiora.ſ.ſupplicia:q̃.ſ.ſupplicia,Phlegethon.i.fluuius ignis ardẽtis apud inferos, cingẽs nocẽtes vado igneo iubet clauſos.ſ.apud inferos,pati.Scio q̃ pœna maneat.i.expectet,memet.i.meipſum:& ſcio quę ſedes maneat memet. Saxum.ſ.Siſiphi,cedat.i.abſcedat,e ceruicibus vmbræ.i.animæ.ſ.Siſiphi,nocentis:& ipſum his his.i.meis potiſſimum ceruicibus degrauet.i.multum & ad extremam vſq; laſſitudinẽ grauet:manus.ſ.meas, feſſas,reponendo, & deponẽdo toties ipſũ:appoſitorie labor perennis ſenis Aeolij.i.Siſiphi qui fili9 Aeoli. Amnis ſ.tantalum deludens,abluens.i.molliter attingẽs,ora.ſ.mea vicina,ludat.i.illudendo decipiat me fugiendo ſemper a labijs meis vt fugit a labijs Tantali.Vultur ferus.i.edaciſſim9,tranſuolet.ſ.ad me:Tityo cuius iecur nũc deuorat , relicto:& iecur meũ creſcat ſemp pœnę.i.vt poſſit ſufficere pœnę.In inferno enim ſemper moriuntur & nunq̃ mortui ſunt:& tu pr̃ Pirithoi mei.ſ.amici,requieſce. i.noli amplius agitare rotam . Rota nunq̃ reſiſtens.i.requieſcens orbe reuoluto,ferat.i.auferat,hęc .i.mea membra,turbinibus.i.vertiginibus & gyris incitatis id eſt velocibus. o tellus dehiſce id eſt aperi te mihi. o chaos recipe me dirũ id eſt execrabilem hominem . recipe inquam me:quia via hæc .i.ratio .ſ.purgandi ſceleris eſt iuſtior nobis ad vmbras ,ſcilicet infernas: q̃ ſcilicet ea quæ nuper deſcenderat cum Pirithoo rapiendę Proſerpinę gratia:ego ſequor ſcilicet nunc,gnatum.ſ.innocẽtem & caſtum

Huc huc reliquias vehite chari corporis:
Ponduſq;: & artus temere congeſtos date.
Hippolytus hic eſt: facinus agnoſco meum.
Ego te peremi: neu nocens tantum ſemel:
Solus ve fierem: facinus auſurus parens:
Patrem aduocaui: munere en patris fruor.
O triſte fractis orbitas annis malum
Complectere artus: quodq; de nato eſt ſuper
Miſerande mœſto pectore incumbens foue.

non vt nuper Pirithoum raptorem coniugis tuæ: o tu qui regis manes. i. o Pluto, ne metue pro ne metuas. nos venimus. ſ. nũc caſti. i. caſto aio & propoſito, recipe me non exiturum vt nuper domo æterna. vñ æneī. vj. ſedet ęternũq; ſedebit infelix Theſeus. Preces inqt nõ mouent diuos. i. deos, hoc eſt nihil faciũt ob pces meas iuſtas. at ſi rogarem. ſ. eos ſceleratus vt necẽ innocentis alicuꝰ vt nup Hippolyti q̃. i. o q̃tum proni. i. procliues & iclinati ad ea forent ſ q. d. maxime. Ad hæc Chorus. Theſeu æternum tẽpus manet querelis. ſ. faciendis de peccato tuo. ſolue nunc nato iuſta. i. exequias debitas: & abſcõde ocyus membra. ſ. eius, diſperſa fœde: laniatu eſſero. i. belluino & immani. The. Vehite huc huc. i. ad me me reliquias corpis chari. ſ. Hippolyti, & date põdus. ſ. corporis, & artus cõgeſtos temere. i. ſine ordine. Eſt hic. i. huiuſmodi Hippolytus. ſ. meus tam pulcher ego agnoſco facinus meũ: ego pemi te, o Hippolyte: neu. i. neue, fierem nocens tantum ſemel & ſolus, ego parens auſurus. i. cum vellem aggredi, facinus, aduocaui. ſ. in auxiliũ, patrem. ſ. Aegeum qui ab Neptuno id qđ volui impetrauit. en fruor munere patris. O orbitas triſte ma. ũ annis fractis, qñ nõ eſt ſpes recuperandæ ples complectere artus. ſ. Hippolyti: & quod ſupeſt de nato o miſerande. ſ. ſenex aut pater Theſeu, ad ſe enim loquitur, incumbens. i. te proſternens ſuper ipſum, foue pectore mœſto.

¶ Regna tria. Iouis, Plutonis, & Neptuni. In hoc. ad hoc ſolum ſum reuerſus. In cælum. ad ſuperos. & loquit reſpectu inferorum quibꝰ nos ſumꝰ ſuperi. Cælebs. priuatus vxore. Orbus. carens filio. Prolis. filij. Thalami. vxoris. Donator. vt diximus Hercules liberauit Theſeum ab inferis: vnde rogat eum vt iterũ reſtituat ipſum ad inferos. Atrę. obſcurę, propter calamitates. Tuum munus. ſ. me. Diti. Plutoni. Manes. inferos. Mortẽ. nũc inuoco mortẽ quã habebã in inferno. Inſolita. q feci mori filiũ morte noua. Efferar. ſepeliar: more antiquo qui cadauera efferebãt. Nunc. ſicut fecit Phædra. Irroga. da. Pinꝰ. moriar pœna dura non ea quam ſolebat dare Scinis latro trãſeuntibus qui incuruabat duas arbores: in altera ligabat caput in altera pedes miſeri hominis: poſtea ſurgẽtes dilacerabant corpus. eo modo nolo ligari ſed grauius ſupplicium quæro. Coacto vertice. cacumine arboris inflexo. Remiſſum. reuertentem ſurſum. Trabes. arbores. Scyron latro prope Corinthum: qui tranſeuntes cogebat fame: poſtea ex rupe iubebat pedes ſibi oſculari vnde illos præcipitabat. hic locus vt vidimus appellata ſunt ſaxa Scyronia. Grauiora vidi. fui apud inferos & grauiores pœnas. Phlegethon. fluuius inferni trahens vndas igneas. Vado igneo. aquis igneis. Maneat. expectet. Cedite vmbræ. vertit ſe ſpecialiter ad quaſdam animas damnatas vt dent ſibi locum: & ſuccedat pœnis illarũ. Labor pennis. perpetuus. Senis Aeolij. id eſt Siſiphi filij Aeoli: qui apud inferos hac pœna afficitur: vt grande ſaxum ſupra montem portare coactus cum ad apicem deduxerit continuo ad ima relabatur. vt Ouidius decimotertio metamor. Aut petis, aut vrges rediturum Siſiphe ſaxum. Degrauet. nõ ampliꝰ grauet. Me ludat amnis. fluuius in quo eſt Tãtalus. de cuꝰ pœna diximꝰ ſæpius. Vultur. ſimiliter hæc hiſtoria narrata eſt in Hercule furente. Pater Pirithoi. ſcilicet Ixion: cuius hiſtoria nota eſt ſuperius. Rota nunq̃ reſiſtens. incitatis turbinibus ferat mea membra. Chaos. ſicut dixit Heſiodus, fuit confuſio elementorum: & dicitur eſſe apud inferos. Iuſtior. quia alias fui non iuſta cauſa ſed ad raptum Proſerpinæ: nũc autem vt ſequar filium. Ne metue. Pluto noli timere: nõ venio ad rapinam. Caſti. non inceſti: vt feci alias. Proni. faciles. & eſt dictum ex indignatione. Theſeu. chorus exhortatur Theſeum ad ſedãdum lachrymas & ſepeliendum filium ſuum: nam plorandi tempus ſatis habebis. Iuſta exequias. Effero. valde crudeli. Fœde. ſanguinolenter. Huc huc. iubet membra cadaueris portari. Temere. ſine vllo ordine: nã membra illius non erãt ordinata locis ſuis. Parens. vt non eſſem ſolus ad hoc malum inuocaui patrem Neptunum vt mitteret monſtrum: & ita feci eum quoq; peccare. Semel. non ſemel ſed bis. ſ. in filium & patrem O triſte. q̃ mala eſt orbitas priuatio filiorum in ſene: ſ iuuenis amittens filium ſperat recupare alium: quę ſpes non eſt in ſene. Fractis. ſenilibus. Eſt ſuper. ſupereſt & reſtat. Foue. contine amplexu. BERN. Scinis. Scyron Siſiphus. Ixion.

¶ Et tu mei requieſce. Seneca diſſentit Homero qui canit in β. Iliados. & Vergilius in ſexto ęneidos fuiſſe Pirothoum filium Iouis. Homerꝰ in. ε. Iliados ſic. ου λοπο τηραδα μηυ ιξιοριδ αλοχοιοιτεκε περιθοου θεοφιυμ ϛωρ ατελαρτου. & Theſea Pirithoumq;: q̃ q̃ dijs geniti. Propertius ſentit cum Seneca. Theſeus infernis: ſuperis teſtatur Achilles: Hic Iſioniden: illa Menœciaden. Iuſta. compone lacerum corpus gnati: & fac parẽtationem. Iuſta pro defunctis fiunt: q; pium ſit & iuſtum manibus propitiari: & q̃ cicilſime fieri id poteſt ſi fiat centum annos non vagantur: idcirco ocyus dixit abſconde. Temere congeſtos. carnem mei pignoris in fruſta conſectam & conglobatam huc ad me ferte. O triſte fractis. miſerrima ſenectus cui nõ adeſt adminiculo filius. grauiſſimi doloris eſt in ſenibus iactura liberorum. idcirco Agrigentinus Tyrannus commiſeratus ſenectam patris Mecœnatis quem potuiſſet ſæpius occidere ob iniurias multas noluit ne dolore orbitatis afficeret ſenem πυνθανομενοσ δε επι εικοτου γεροντα ειη και μηδε ετερουσ αυτω γεγονεναι παιδασ. εκει νου λευελειο. ου δε και τοι καρυλικι ανθρασινο μεν ουφειροα ενοσ τεωσ του παροντοσ αυεσ χινα. id eſt intelligens patrem tuum prudentem ſenem eſſe neq; alios poſſe ab eo generari pueros (illum enim miſereor) tibi pręætate confidenti parcens hucuſq; me continui. DAN.

Diſiecta genitor membra laceri corporis

¶ Diſiecta &c. O genitor. ſ. Theſeu ad ſeipſũ loquitur: diſpone in ordinem vt formam corporis recipiãt membra corporis laceri. ſ. Hip ASCEN.

In ordinem diſpone:& errantes loco
Reſtitue partes.fortis hic dextrę locus.
Hic læua frænis docta moderãdis manus
Ponenda:lęui lateris agnoſco notas.
Q̃ʒ magna lachrymis ps adhuc noſtris abeſt.
Durate trepidæ lugubri officio manus:
Fletuſq; largos ſiſtite arentes genæ:
Dum mẽbra gnato genitor annumerat ſuo
Corpuſq; fingit.hoc quidem eſt forma carẽs
Et turpe:multo vulnere ambeſum vndiq;:
Quæ pars tui ſit dubito:ſed pars eſt tui.
Hic hic repone:non ſuo at vacuo loco.
Hæc ne illa facies igne ſydereo nitens:
Inimica flectens lumina?huc cecidit decor?
O dira fata numinum:o ſæuus furor:
Sic ad parentem gnatus ex voto redit?
En hæc ſuprema vota genitoris cape:
Sæpe efferendus:interim hæc ignes ferant.
Patefacite acerba cæde funeſtam domum:
Mopſopia claris tota lamentis ſonet.
Vos apparate regii flammam rogi.
At vos per agros corporis partes vagas
Acquirite:iſtam terra defoſſam premat:
Grauiſq; tellus impio capiti incubet.

polyti,diſiecta.i.in diuerſa loca iacta,hoc eſt iacẽtia quaſi ſint iacta. aut iacta reuera a colligẽtibus:& reſtitue loco.ſ.naturali,partes errãtes.i.non ſuo ſitu iacẽtes:vt manus inter crura & naſus forte ad inguina.Hic locus(hoc dicit reponendo membra in formam corporis) ſ.dexteri lateris,eſt locus dextrę fortis.ſ.Hippolyti:manus læua(quia dextera flagellũ tenent aurigæ)docta.i.perita,frenis moderandis,ponenda ſup.eſt hic.i.ad ſiniſtrum latus: ego agnoſco notas.i.ſigna lęui lateris. q̃ .i.q̃tum magna pars.ſ.corporis iſtius,abeſt ad huc lachrymis meis.i.quã lachrymis proſeq quia abeſt neque.& quia manus eius prędolore deficere videbant̃ inquit ad eas. o manꝰ trepidæ.i.trementes officio lugubri.i.funebri,durate.i.ſitis duræ & perſiſtentes in officio:& genæ arentes,non quæ erant arẽtes,ſed quas ita eſſe optabat:hoc ẽ factę prius arẽtes cum ſitis madentes,ſiſtite.i.facite ſtare & cõprimite,fletus largos:dum.i.donec genitor (de ſe loquitur)annumerat gnato.i.filio ſuo membra:an oĩa habeat:& fingit.i.componit in morem figuli,corpus.i.formã corporis cõfuſam prius.Quidẽ.i.certe,hoc ſcilicet membrum eſt carens forma.q.d.neſcio quod ſit: & turpe.i.deturpatum,vtpote ambeſum vndiq; mltovulnere:dubito o nate quę pars tui ſit:ſed eſt pars tui:quia ſimilis ſymmetriæ.o pater repone hic hic.i.pręcipue hic:loco non ſuo.i.proprio,at vacuo:qa qđ illic ponat̃ deeſt.Cõpoſito vtcunq; corpore contemplans ipſum inquit.Hęc ne ſup.eſt illa.ſ.inſignis facies nitens igne ſidereo,& flectẽs.i.in ſui amorem trahẽs,lumina inimica:vt oculos nouercæ?Cecidit decor.ſ.ille tam nobilis huc.i.ad hanc deformitatem?Significãtius legit̃ huc q̃ hic.O fata.i.decreta,numinum.i.deorum,dira.i.immitia:o furor.ſ.meus & nouercę ſæuus.Redit gnatus ſic ad parentem ex voto? quod tertium a patre exegerat.En o fili cape hæc ſuprema vota genitoris:hoc eſt iuſta & exeqas ac vltimũ vale:efferẽdꝰ ſępe.i.cuiꝰ cõmemoratio anniuerſaria ẽ ſępe iterãda.iterim ignes ferãt.i.abſumãt,hæc.ſ.mẽbra collecta. o miſtri,patefacite domũ,funeſtã.i.funebrẽ,cæde acerba:qa filij innocentis.tota Mopſopia/Attica regio,ſonet lamẽtis claris aut clariſſõis,aut vt in claro funere.Vos.ſ.famuli aut nobiles,apparate flãmã rogi regij:at vos.ſ.alij,acquirite.i.accumulate partes corporis vagas.i.remotas a reliquo corpore.Terra premat,vt inuiſam,hanc.ſ.nouercam defoſſam.i.deorſum profunde infoſſam:& terra incubet grauis.i.oneroſa capiti impio.cum felicitati addixerint:ſi molliter oſſa cubẽt.

℄Genitor.Ad ſeipſum dicit. Errantes.q̃ ſũt remotæ de loco ſuo. Locꝰ.iã digerit mẽbra:& dicit:lacertꝰ dexter hic debet eẽ:& hic ſiniſtra manꝰ. Lęui.ſiniſtri.capit aliud fragmentũ corporis.ſ.latus ſiniſtrum quod nõ erat integrum. Notas.ſigna. Q̃ʒ ma.magna pars corporis adhuc reſtat ſup quã nõ potero plorare.timeo q̃ nõ potero durare donec redigam totum corpus in vnum. Fingit.cõponit. Hoc.capit vnum aliud membrum:& non videt q̃ ſit illa pars:ſed poſtq̃ deeſt hic vna pars,ponam in hoc loco. Ambeſum.corroſum:dubito q̃ pars ſit tui,an brachium,an humerus. Vacuo.vbi non eſt mẽbrum. Hæc ne.facit cõmiſerationẽ dicẽs.hic eſt ille vultus qui coegiſſet etiã hoſtes ad amandum ſe. Furor.inſania mea. Ex voto.qđ feci Neptuno cõtra filiũ. Hæc en.quoties repiet̃ aliquod mẽbrũ erit opus efficere funꝰ nouũ. Sup̄ma.vltima. Efferendꝰ.ſepeliendꝰ. Interim.dũ repient̃ aliq̃ ptes. Ignes.rogꝰ:quo cõburantur illa mẽbra. Patefacite.iubet apiri ianuã vt audiat̃ lamẽtatio. Funeſtã.infelicẽ. Mopſopia.totæ Athenæ:nã Mopſopus rex Athenarũ fuit. Claris.magnis,vt oẽs audiãt. Vos.imperat alijs vt parẽt rogũ:alijs vt q̃rant reliquas ptes corporis p agros. Acquirite.ita quærite vt inueniatis. Iſtam.ſ.Phædram:eam nõ nominat quoniã illius nomẽ erat inuiſum. non vult vt cremetur:ſed terra defodiatur:rogatq; vt ſemper illi tellus ſit oneroſa & grauis:qđ contrarium dilectis optabatur.vt Tibullus.Nec grauet oſſa lapis. Premat.claudat. Grauis.quę grauet corpꝰ ſuum. Impio capiti.crudeli Phedræ:quæ fuit cauſa necis Hippolyti mei.

Tragœdiæ quæ inſcribitur Oedipus Argumentum Benedicti Philologi.

OEdipus Laij & Iocaſtæ filius, quum matris vtero geſtaret, de naſcitura prole Laius conſuluiſſe Apollinem traditur: quũq; ab oraculo percepiſſet mori eum manu naſcituri infãtis oportere: natum puerum paſtori ſuo necandum tradidit: qui dum ætati compateret, & regi obtemperare contẽderet, perforatis paruuli ferro calido pedibus, tranſmiſſoq; vimine, ipſum ad arborem ſuſpendit: quaſi mox media moriturum. Sed quum illuc forte tranſiens Phorbas Polybi Corinthiorum regis paſtor: infantis vagitum audiſſet: eo ex templo delatus, puerum pedibus iam tumentem, conciſis vinculis ſuſtulit: atq; Corinthio cuidam largitus eſt: qui lætus eum Meropæ Polybi vxoris liberis carenti dono dedit. Quæ vna cum viro tanq̃ filiũ cælit⁹ miſſũ ſummo amore educarũt: eum ob pedum tumorẽ Oedipum nominantes. Oidma enim græce tumor: pus pes dicitur. Cæterum hic potens annis, cũ ſtagna peteret Cyrrhæa bicorni interfuſa iugo: poſſetq; degere falſo contentus Polybo: Triuiidæ in Phocidos arce Lõgæuum impliciuit regem: ſecuitq; trementis Ora patris. Quo tempore Sphinx mõſtroſum Aethiopiæ animal virginea facie, pinnis auium, leonis pedibus inſignita, Thebas veniſſe perhibetur: propoſuiſſeq; ænigma: qđ qui nõ ſolueret, periret. vnde plęriq; ob rem ambiguam ac perobſcuram interempti ſunt. ſoluenti Iocaſtæ connubium, et Thebarum regnum propoſitum erat. qđ pręter Oedipum ſoluere potuit nemo. Id erat eiuſmodi: Quodnã animal bipes: idem tripes, aut quadrupes foret. cæteris ambigẽtibus Oedipus hominẽ eſſe aſſeruit: q infãs quatuor pedibus obrepat: & annis confirmatus duobus incedat: ſenior tribus: quoniã ſcipione quaſi tertio pede vtatur. Quare Sphinx ſuo iudicio victa, ex editiore loco ſeſe præcipitem dedit. Tũc Oedip⁹ Iocaſtam neſcius matrem eſſe, ſiquidem Polybi filius putabatur, duxit vxorem: ac Thebarum imperium adeptus eſt. Sed paulopoſt orta Thebis lue conſultoq; oraculo cum intellexiſſet ſe lamentabile matris iniiſſe cõnubium: noctẽq; nefãdã tuliſſe ſępe: atq; patrẽ obuiũ apđ Phocida a ſe claua ĩterfectũ: auid⁹ pœnę, digius ſuẽtib⁹ vltro oculos ſibi eruit. Iocaſta vero quum ob Oedipi calamitatem, tum ob ſceleris noxam, gladio quo Oedip⁹ patrem petiuerat, ſuum nefaſtum ſpiritum exegit.

Primus actus huius tragœdiæ luem Cadmeæ genti infeſtam, deflendaq; lachrymis funera expaueſcentem Oedipum proſequitur. In ſecundo reuerſo Creõte ab oraculo, iubere Apollinem cędem regiam expiari interfectoris exilio. Intelligit Oedipus: nec aliter mitia Cadmeis remeabunt ſidera Thebis. In tertio Creon a Tireſia vate edoctus inducitur: primo vt ſe veretur Laij interfectorem indicare demonſtret: ne Oedipodem offendat: deinde minus perterritus, Oedipum fuiſſe exprimit. In quarto intellectis ab Iocaſta Laij conditionibus: ſuum ſcelus cognoſcit. In quinto Oedipi & Iocaſtę pœna exponitur. Fabulæ diuiſio.

Sphinx. Aenigma ſphingis.

Argumentum per Gellium Bernardinum Marmitam.

IAm nocte. Argumentum hui⁹ tragœdiæ q̃ inſcribitur Oedipus repetẽdum eſt ſupius de Tragœdia Thebaide. Diuiditur in quinq; actus. Primo introducitur Oedipus exiens foras qui dicit: ſciã hoc mane quot mortui ſunt nocte iſta: & ſic curas regni damnat p cõmiſerationẽ omniũ regnantiũ. Scđo autẽ erit ſciſcitatio remedij peſtilẽtię per Creontẽ. Tertio conſultatio per Tireſiam augurem. Quarto reuelatio patris interfecti & matris acceptę in vxorem quinto mors Iocaſtæ & obcæcatio Oedipi.

Argumentum per DANIELEM GALBIANVM.

IAm nocte &c. Ariſtophanes poeta comic⁹ lepidiſſim⁹ ſcripſit epigrãma in quo fortunã & miſerandã vicẽ Oedipodis elegãter pſecutus eſt. vñ totũ hui⁹ tragœdiæ ſubiectũ, q diligenter aduertit, videri poteſt Seneca cõmodato accepiſſe. Eſt aũt huiuſmodi argumẽtum. Linquens Corinthũ Oedip⁹ pris noth⁹ iurgio affectus hoſpes ab oibus, profect⁹ eſt ſciſcitatũ Pythicũ oraculũ: q̃rẽs ſeiptum & gñis ſemen: quo inuẽto miſer ab infantia vſq; do'ẽs Laium pemit genitorẽ. Sphingis aũt grauis letale ſoluens robur lectũ matris ignotæ inceſtauit. Peſtis Thebas inuaſit & morb⁹ longus. Creon autem miſſus Delphos vt peſtis Thebanæ acciperet remediũ, audiuit a numine cædem Laij vlciſcendam. qđ diſcens Oedipus miſer duabus manibus ſibi oculos effodit. ipſa aũt Iocaſta ſe ſtrãgulauit. Hanc totã materiam hoc mõ pſequitur author allegatus. ex qua Sophocles elegantiſſimã fabulã detorſit q̃ inſcribitur οἰδίπους ὁ τύραννος. Seneca ita cohæſit: vt nullus prope ſit locus quem non fecerit noſtrum atq; in hanc tragœdiam non tranſtulerit. & ne ſuſpiceris o lector benigne tibi data verba, ipſum epigramma ſubijciendum oculis putaui. λιπων κορινθον οιδιπους. πατρος νοθος: προς των απαντων λιδορουμενος ξενος ηλθε πυθω θεσπιωδον ζητων ευτον και γενους σπορον: ευρων δε τλημων εν στενοις αμαξιτοις ακων επεφνε λαιον γενετην πατρος σφιγγος δε δεινης θανασιμον λυσας μελος ησχυνε μητρος αγνοουμενης λεχος. λοιμος δε θηβας ειλε και νοσος μακρα: κρεων δε πεμφθεις δελφικην προς εστιαν οπως πυθοιτο του κακου πουσηριου ηκουσε φωνης μαντικης θεου παρα τον λαιειου εκδικηθηναι φονον οθεν μαθων εαυτον οιδιπους ταλας: διασοεσε χερσιν εξαμαλωσε κορας. αυτη δε μητηρ αγχοναισι ωλετο. Proponit materiam per ipſum Oedipũ ad quẽ ſpectant primæ partes fabulæ. cuius cataſtrophe eſt Oedipum occæcari in vltionem paternæ necis & patrię liberationem a peſte. In quinq; actus partitur: quorum primus conſtans metro iambico trimetro refert lamẽta Oedipodis ob diram peſtilentiam quæ propemodum totum Thebanum populum depaſta eſt. Secundo Iocaſtæ conſolationem ad eundem Oedipoda proſequitur. Actuum diuiſio.

Tragœdiæ interlocutores.

OEDIPVS. IOCASTA. CHORVS. CREON.
TIRESIAS. MANTO. SENEX. PHORBAS. NVNTIVS.

ASCEN.

IAm nocte pulſa. Ingreditur Oedipus conquerens de miſera ſuorum peſtilentia dicens. Dies dubius.i.anceps & malignus cum vix a tenebris diſcerni poſſit,effulſit.ſ.nitendo contra nebulas & noctem,vtpote nocte iam pulſa:& iubar mœſtum.i.languens,exoritur nube ſqualida,immūds & ita peſtilenti:& flamma luctifera.i.luctum afferens,videlicet ſolis,gerens lumē triſte,cernet.i.videre faciet:iam domos ſolatas.i.ſolas factas & deſertas.vnde multi legunt deſertas:peſte auida.i.multos abſumente:& dies oſtendit ſtragem.i.cadauerum vim,quam nox fecit.i.eorum qui nocte iſta perierūt peſte.Gaudet ne quiſq̄ regno?q. d.merito non:ſi iuſta lance penſitet regni mala cum bonis. O.ſ.regnum aut regni bonum fallax, q̄tum malorum tegis fronte? q̄.i.o quātū blanda? niſi ſit q̄ ꝑpq̄ plāda? q. d.plurimū Vt.i.queādmodū alta iuga.ſ.montium nō tñ altiſſima,vt olympi & aliorum montium ſiq medium aeris trāſcendūt,excipiunt.i.in ſe capiunt ſemper ventos:quia perflant altiſſima venti:& vt fluct⁹ q̄uis.i.licet aut q̄tumuis qeti,verberant rupem.i.ſcopulum, dirimētem ſaxis,freta vaſta,ſic imperia excelſa obiacēt fortunæ,quæ ſemp impingit in ea. Q̄ bene.i.o q̄tum bene:videtur tñ cōtra Vallēſ.præceptū frequēter q̄ pro valde poſitiuo conſtruere vt ſit:ego fugerā q̄ bene.i.valde bñ ſceptra Polybi regis aut tyrāni Corinthiorum:parētis.i.patris mei:ſic enim adhuc putat:ſolutus curis.i.cum eſſem ſolutus curis? nunc autem exul.i.procul a patria,vagans intrepid⁹, aut multum trepidus propter regni pondera:aut non trepidus quia temerarius incidi (teſtor cęlum & deos).i.ꝙ incidi.i.præter ſpem deueni in regnum.i.adeptionem regni.ego timeo,infanda.i.tam dira vt fanda nō ſint:videlicet ne genitor.ſ.meus perimatur manu mea: at iam peremptus erat Laius verus genitor:ſed ipſe rerum ignarus de Polybo intelligit. Laurus delphicæ.i.oracula Apollinis quæ delphis inter lauros ſitis dabantur:nec lauri ſed palmæ folijs inſcribebant̄ ſecundum Varronem. vnde per lauros inqt Seruī. in illud ęnei.iij.Qui tripodas clarij lauros &c.oracula intelligim⁹: monent me hoc.ſ.vt timeam infāda:ne mea genitor manu perimat̄.Miſerat eñ ad oraculū delphicū ſciſcitatū fata ſua: rñſumq; accepit:ipſum perempturum patrem & pro vxore habiturum matrem. vnde addit:& indicant nobis, aliud ſcelus maius:ſic enim reſpōſum erat.& cum grauiſſimum videatur parricidiū Iocaſta vt opinor admiratiue quęrit. Eſt.i.nū quid aliud nefas eſt maius patre mactato.i. q̄ mactaſſe patrē? Id aūt ideo opior a Iocaſta dictū:ꝙ ne vn⁹ perpetuo loquat̄ ſol⁹, poetę ſolent interſerere alterı⁹ verba. Reſpōdet Oedip⁹ proh pietas miſera.i.miſeranda:pudet.ſ. ꝓpter pietatē turpiter violandā eloqui fatum.ſ. per oraculum ſignificatum. Phœbus auctor oraculi minatur gnato.ſ.mihi inquit Oedip⁹ thalamos parentis & toros.ſ. matris diros.i. execrabiles nato:q̄ſ inceſtos.i. pollutos face impia.i.tæda ipie a filio in cubile matris ſub prętextu matrimonij inferēda. licet eñ thalamus ſit cubiculum matrimoniale:tñ q̄a pater pri⁹ occidendus erat,de matris thalamo expono: qui tamen & patris fuerit. hic timor ne.ſ.patrē occidam & matrem violem:expulit me regnis paternis.i.regis Corinthiorum quē patrē putauit cum non eſſet. & ego profugus exceſſi penates meos,hoc.ſ.timore.alij legunt nō: vt ſit exceſſi nō profugus id eſt profugatus: ſed ſponte:oraculo tamen territus. Nam ipſe parum fidens mihimet,o natura poſui tua iura

Primus actus: Tragœdiæ.V.

Trimetri Iambici.

OEDIPVS IOCASTA.

IAm nocte pulſa dubi⁹
effulſit dies.
Et nube mœſtum ſqualida exoritur iubar:
Lumēq; flamma triſte luctifera gerens
Iam cernet auida peſte ſolatas domos:
Stragemq; quam nox fecit oſtendit dies.
Quiſq̄ ne regno gaudet? o fallax bonum
Quantum malorum fronte q̄ blanda tegis?
Vt alta ventos ſemper excipiūt iuga:
Rupemq; ſaxis vaſta dirimentem freta
Quis quieti verberant fluctus maris:
Imperia ſic excelſa fortunæ obiacent.
Q̄ bene parentis ſceptra Polybi fugeram
Curis ſolutus? exul: intrepidus: vagans:
Cælum: deoſq; teſtor: in regnum incidi:
Infanda timeo: ne mea genitor manu
Perimatur: hoc me Delphicę laur⁹ monent:
Aliudq; nobis maius indicant ſcelus. Io.
Eſt maius aliud patre mactato nefas? Oed.
Proh miſera pietas: eloqui fatum pudet.
Thalamos parentis phœbus: & diros toros
Gnato minatur impia inceſtos face.
Hic me paternis expulit regnis timor.
Non ego penates profugus exceſſi meos.
Parum ipſe fidens mihimet: in tuto tua
Natura poſui iura. cum magna horreas:
Quod poſſe fieri non putes: metuas tamen.

Cuncta expaueſco:meq; non credo mihi.
Iamiam aliquid in nos fata moliri parant:
Nam quid rear:φ iſta Cadmææ lues
Infeſta genti ſtrage tam late edita
Mihi parcit vni;cui reſeruamur malo?
Inter ruinas vrbis:& ſemper nouis
Deflenda lachrymis funera:ac populi ſtruem
Incolumis ergo:ſcilicet Phœbi reus
Sperare poteras ſceleribus tantis dari
Regnum ſalubre?fecimus cælum nocens:
Non aura gelido lenis afflatu fouet
Anhela flāmis corda:non zephyri leues
Spirant:ſed ignes auget æſtiferi canis
Titan:Leonis terga Nemeęi premens.

in tuto.i.tam longe abſceſſi vt ſi ea violare velim,non poſſim.cum.ſ.ita ſit φ horreas.i.obhorreas,magna.i.immania flagitia aliqd putes non poſſe fieri,metuas tamen.i.nihilominus:& eſt ſententia generalis quā in hac re obſeruare ſe inuit Oedip⁹.Ego expaueſco cūcta:& non credo mihi me.ſi ita fuiſſet vt dicit indigne peccaſſet. Fata parāt moliri.i.machinari iāiā aliqd in nos.hoc ipſū eſt credere:nā pręter fatum per nos mala cuncta oriunẗ. Nā quid rear.i.debeam cogitare:φ iſta lues.i.peſtis infeſta gēti cadmęę.i.Thebanę,parcit mihi vni,ſtrage edita tam longe?cui.q.d.longe maiori reſeruamur malo?Tu Oedipe incolumis ergo.i.ea cauſa,inter minas vrbis & funera deflenda ſemper nouis lachrymis,ac ſtruē.i.aceruum,popli.i.cadauerum e⁹:ſcilicet ironicos:qa reus Phœbi.i.quē oraculū Phœbi ad maiora ſcelera dānauit:poteras ſperare regnum ſalubre dari tantis ſceleribus:quantorum tu dānat⁹ es.ad ſe loquitur?q.d.nequaq̄.quia nos fecimus cælum.i.aerem,nocens.i.peſtiferum:aura lenis non fouet afflatu gelido corda anhela flammis.i.propter æſtum interiorem.Zephyri non ſpirant leues:ſed titā.i.ſol,auget ignes.i.cauma,canis æſtiferi,premens terga leonis Nemeæi.i.ab Hercule illic cæſi & in cælum tralati.

¶Mœſtum. Quia nō erat lux apta:ſed oppreſſa nubib⁹ & vaporib⁹. Iubar.ſplēdor ſolis. Luctifica.quæ affert nobis luctum. Deſolatas.deſtitutas propter peſtem. Quiſq̄.hic damnat cōditionem regiam quę tot miſerijs tenetur. Fallax.o regnum qđ videris eſſe optabile & decipis omnes. Quantum.habet vim ſubſtātiui Fronte.apparentia.aſpectus tuus licet blandus ſit.tamen occultat multa alia. Vt alta iuga,ſummitates montium.facit comparationem:quemadmodum venti ſemper verberant altos montes,ſic reges ſemper agitantur varijs ſollicitudinibus. Rupem,ſcopulum. Dirimentem.diuidentem. Quieti.non procelloſi.ſicut verberantur licet non ſit tēpeſtas:ita reges q̄uis ſit pax oppreſſi ſunt multis curis. Qꝫ bene.ad ſeipſum vertit:bene fugeram patriam meam Corinthum:ita enim credebat eſſe patriam. Polybi.patris mei qui erat rex Corinthi.ita putabat:ſed filius erat Laij Thebani. Incidi.præter opinionem a caſu deueni. Infanda.nō dicenda. Delphicæ laurus.reſponſa Apollinis delphici quæ ſcribebantur in folijs laurus.vt teſtatur Vergilius in ſexto eneidos.folijs ne carmina māda. Maius.ſed quid eſt peius q̄ occidere patrem?ſibiipſi obijcit per antipophoram:eſt maius aliđ ſcelu⁹.ſ.habere matrem pro vxore. Proh pietas.exclamat ad pietatem:quia hęc ſunt contra illam. Impia face.impio matrimonio. Hic timor.ſ.ne habeam matrem pro vxore & interficiam patrem expulit me Corintho. Profugus.fugatus. Parum.nolui fidere mihi & in conſtantia mea. Tuto.iura quæ debent eſſe inter filium & parentes. Cum magna.ponit ſententiam generalem:quando times aliqđ malum tu debes cauere omnia accidentia ad illud. Metuas.q̄uis putes non poſſe fieri illud tamen timeas.

Non credo.non committo me mihi:quia non auſus ſum manere vbi erat pr̄ me⁹:ne accideret caſus quē metuo. Iamiā.puto aliqua mala mihi pari:moriunẗ omnes & in tanta peſte ſolus reſeruor ad aliquod malum.

Moliri.parare. Gēti cadmeę.populo Thebano. Late edita.vbiq; facta. Struē.congeriē corpora mortuorum. Reus.ipſe quem Phœbus damnauerat:dicens me parricidam naſciturum:non poteram ſperare regnum mihi eſſe bonum:ſed ad meam perditionem datum:cum Phœbus tantis ſceleribus damnauerit me:ideo reſeruor ad aliquod malum. Fecimus cælum.aerem.hæc peſtis venit propter ſcelera mea. Nocens.peſtiferum. Anhela.anxia:nō eſt aura quæ refrigeret corda æſtuantia flammis peſtiferis. Leues.leuiter ſpirantes. Titan.augentur calores:cum ſol ſit in leone apud illam ſtellam quæ dicitur canis ſiue canicula.vnde dicti ſunt dies caniculares.Sirius quoq; dr̄ in medio centro:cæli ad quam ſtellam cum ſol aſcendit duplicatur calor ipſius:& languore afficiuntur corpora.Sirium autem illam vocatam putant propter flammæ candorem:latini caniculam dicunt.de qua fabuloſe multa dicuntur vt inquit Iginius. Nemeæi.hunc leonem fuiſſe dicunt quem Hercules interfecit in Nemeæa ſylua Arcadiæ. BERN.

¶Polybi Polybus Corinthiorū tyrannus q Oedipoda ſibi oblatum per Phorbātē paſtorem optauit in filiū nominauitq; a pedum tumore infantem ipſum. Parum ipſe fidens.cum mihi,inquit nō conſtarem neq; fatis meæ imbecillitati confiderē:veritus ne tuum ius violarem natura illud poſui in tuto:cum olim infans fui expoſitus:& ex eo φ horrens magna ſcelera,timeo tamen nonnulla quæ præter te fieri nullo modo exiſtimas. Non gelido.deſcribit peſtem non contagioſam ſed cælitus venientem:qualis eſt Ouidiana quæ Aeginū agrum vaſtauit. Canis.Sirius:ſtella oritur vigeſimonono gradu cancri circa medium menſem Iulij:occiditq; circa medium ſeptembrem παρα τω σειρω.ſic de hac ſtella meminit Apollonius Rhodius in ſecundo Argonauticon.Vergilius in decimo.Iginius inſignis cœleſtibus. DAN. Sirius.

Deſeruit amnes humor:atq; hærbas color:
Aretq; Dirce:tenuis Iſmenos fluit:

¶Humor ſcilicet,aquarum ex pluuia aut imbre ortarum,deſeruit amnes:at color ſcilicet viridis,deſeruit hærbas.ſ.æſtu pallentes.Dirce fons Thebanus,aret id eſt exiccatus eſt:Iſ ASCEN.

menos flu. Thebanus,fluit terris:& tingit id
eſt imbuit ac rigat vix ipſa vada nuda.i. va-
cua & priuata, vnda id eſt aquis. Soror Phœ
bi id eſt luna,labitur obſcura cælo id eſt per cę
lum:& mundus triſtis pallet nouo id eſt inſo
lito nubilo. Nullum ſidus micat noctibus
ſerenis:quia ſerenæ nullæ ſunt:ſed vapor.ſ.
nebuloſus grauis, quia fœtidus, & ater quia
dẽſus:incubat terris id eſt obſidet terras mo-
re tyranni qui incubator aulæ alienæ dicitur.
facies inferna id eſt tenebrarum infernalium,
obtexit arces cęlitum id eſt templa,ac domos
ſummas id eſt arces regum.Ceres id eſt ſeges
adulta denegat fructum:quia manes fert ari-
ſtas:& cremat flaua.ſ.frumenta,cum ſpicis al
tis:ſeges id eſt hærba nondum adulta,emori
tur ſterilis culmo arente.Nulla pars regni im
munis id eſt expers vacat exitio id eſt exter-
minio ac pernicie:ſed omnis ætas pariter & ſe
xus ſcilicet vterq; ruit id ẽ occidit:& peſtis fu
neſta iungit ſenibus iuuenes:& gnatis patres.
vna fax id eſt rogus vnus, cremat thalamos
id eſt ambos coniuges:& funera acerba(alij le
gunt acerbo) carent fletu & queſtu id eſt que-
relis:quia non ſunt qui faciãt.Quin,id eſt qn
immo iſta clades peruicax id eſt obſtinata,
tãti mali,ſiccauit oculos id eſt exhauſit eos cũ
humore:& quod ſolet ſcilicet fieri i extremis
ſcilicet malis,lachrymæ periere id eſt non am
plius extant eo ꝙ tantis malis obdurati flere
amplius nequeunt. Parens æger.i.vicinꝰ mor
ti,portat hũc ſcilicet filium ſuum ad ignem id
eſt rogum,ſupremum quia funebrẽ: mater a-
mens gerit hunc id eſt alium & properat id eſt
feſtinãter currit, vt regerat id eſt iterum gerat
non quem ſemel geſſit ſed alium ſcilicet filiũ
mortuum,in eundem locum,in quem priorẽ
geſſerat.Quin id eſt Sed & amplius nouꝰ lu-
ctus exoritur in ipſo luctu id eſt dum funus
effertur:& circa funus cadunt exequiæ ſuæ,
id eſt qui iuſta exequuntur:tum id eſt & tunc
& inſuper,cremant corpora propria,flammis
alienis id eſt alteri cadaueri incenſis: ſenti-
entes enim ſe mori ne inſepulti & iniuſti mane
ant ſe cũ cadauere in rogum conijciunt:ignis
diripitur ſcilicet cadaueribus ſi putatur nõ ſa-
tis fore pluribus:nullus pudor eſt miſeris:qa
non verentur mortuos rogo ſuo defraudare
vt ipſi non careant: quia priſca ſuperſtitione
inſepulti centum errant annos priuſq̃ recipiã
tur ab inferis.tumuli non tegunt diſcrete, oſ-
ſa ſancta, vt pote parentum liberis ſancta: ſa-
tis eſt arſiſſe ſcilicet ſimul.quota pars ſcilicet
cadauerum,abit in cineres id eſt crematur? q.
d.nimirum minima.quia terra deeſt tumulis
ſcilicet faciendis:ſyluæ ſcilicet exciſę,negant
iam rogos id eſt materiam ad pyras conſtruẽ
das.Vota dijs facta,& vlla ars ſcilicet medico
rum,non leuãt,id eſt ſanãt corruptos ſcilicet
iſta lue.medentes id eſt mederi conantes, ca-
dunt.ſ.cum ęgris.morbus trahit auxilium.ſ.
volentes auxiliari. Ego igitur hæc hec vidẽs
affuſus aris id eſt proſtratus ad aras, hoc autẽ
dicẽdo procidit iunctis manibus,tendo.ſ.ad
deos,manus ſupplices,poſcens.ſ.deos, fata
matura.i.mortẽ acceleratã:vt prior ꝑcurrã pa
triã ruentẽ.ſ.cadam añq̃ patria tota cadat.

Et tingit ipſa nuda vix vnda vada.
Obſcura cœlo labitur Phœbi ſoror:
Triſtiſq; mundus nubilo pallet nouo.
Nullum ſerenis noctibus ſidus micat.
Sed grauis & ater incubat terris vapor:
Obtexit arces cælitũ:ac ſummas domos
Inferna facies:denegat fructum Ceres
Adulta:& altis flaua cum ſpicis cremat.
Arente culmo ſterilis emoritur ſeges.
Pars nulla regni immunis exitio vacat
Sed omnis ætas pariter & ſexus ruit:
Iuueneſq; ſenibus iũgit:& gnatis patres
Funeſta peſtis.vna fax thalamos cremat.
Fletuq; acerba funera & queſtu carent.
Quin iſta tanti peruicax clades mali
Siccauit oculos:quodq; in extremis ſolet
Periere lachrymæ:portat hunc æger parens
Supremũ ad ignem:mater hũc amens gerit:
Properatq; vt alium regerat in eũdem locum.
Quin luctu in ipſo luctꝰ exoritur nouus:
Suæq; circa funus exequiæ cadunt.
Tum propria flãmis corpora alienis cremãt:
Diripitur ignis:nullus eſt miſeris pudor.
Non oſſa tumuli ſancta diſcreti tegunt.
Arſiſſe ſatis eſt.pars quota in cineres abit?
Deeſt terra tumulis:iam rogos ſyluę negant.
Non vota:non ars vlla corruptos leuant.
Cadunt medentes:morbus auxilium trahit.
Affuſus aris ſupplices tendo manus
Matura poſcens fata:prę curram vt prior
Patriam ruentem:ne ve poſt omnes cadam:
Fiamq; regni funus extremum mei.
O ſęua nimium numina:o fatum graue.
Negatur vni nempe in hoc populo mihi
Mors tam parata?ſperne letali manu
Contacta regna:linque lachrymas:funera:
Tabifica cæli vitia:quæ tecum inuehis

Infauſtus hoſpes: profuge iamdudum ocyus
Vel ad parentes. Io. quid iuuat coniunx mala
Grauare queſtu? regium hoc ipſum reor
Aduerſa capere: quoq; ſit dubius magis
Status: & cadentis imperii moles labet:
Hoc ſtare certo preſſius fortem gradu.
Haud eſt virile terga fortunæ dare. Oe.
Abeſt pauoris crimen: ac probrum procul:
Virtuſq; noſtra neſcit ignauos metus.
Si tela contra ſtricta: ſi vis horrida
Mauortis in me rueret: aduerſus feros
Audax gygantes obuias ferrem manus.

Neue.i.vt ne, cadam poſt omnes, & fiam extremum funus regni mei. O numina ſęua.ſ. in me, nimium: o fatum graue.i. ineuitabile: nempe.i. quia certe, mors tam parata.ſ. alijs negatur mihi vni.i. ſoli in hoc populo. O Oedipe ſperne regna.ſ. Thebana, cōtacta.i. polluta, manu letali.i. qua patrē occiſurus es (& iā occidit: ſed quia neſciuit, non ideo dicit) aut qua ſphinga occidiſti, & Thebas infeciſti: linque.ſ. vna cum regno, lachrymas.ſ. lugentium ſuos, funera.ſ. tot ciuium; & vitia cæli.i. aeris, tabifica.i. tabem & luem hanc facientia: nam propter vitium id eſt corruptionem aeris talia eueniebant: quæ.ſ. vitia cæli tu inuehis tecum, ens.ſ. Thebanis, hoſpes infauſtus, immo perniciosus: profuge.i. pcul fuge hinc iamdudum pro iamnunc ocyus id ē celerius, vel.i. etiam aut ſaltem, ſi alio non patet profugium, ad parentes: ſcilicet corinthū cum tamen in fatis erat patrem debere ab eo occidi & matrem duci: quod iā vtrūq; acciderat ſed nōdū reſciuit. Sed ne Iocaſta quidē: q̄ vt prudens matrona conatur eum conſolari & ad tolerantiam malorum animare dicens. O cōiunx quid iuuat grauare.i. grauiora facere mala id eſt res aduerſas, queſtu.i. querimonia? ego reor ipſum regnum.i. pertinere ad regem: videlicet, capere id eſt toleranter ferre aduerſa: quoq;.i. & quo pro quāto (ſunt em̄ duæ particulæ quoq;) ſtatus ſit magis dubius.i. periculoſus, & quo moles imperij cadentis.ſ. tandem omnibus: vn̄ Maro in Georgi. Perituraq; regna. labet.i. lapſum minetur magis, hoc.i. tanto preſſius id eſt firmius & fixius fortem.ſ. virum, ſtare gradu certo.i. pede non titubante: aut gradu, vnde non deijciatur. Haud eſt virile.i. ad virum pertinens, dare terga fortunæ id eſt vinci ab ea: quia vt dicit Maro, Superanda omnis fortuna ferendo eſt. Oedi. Crimen ac probrum pauoris id eſt meticuloſitatis abeſt procul ſcilicet a me: et virtus noſtra neſcit id eſt non admittit, metus ignauos: quia tam fortis ſum: vt ſi tela ſtricta contra.ſ. me, ruerēt in me, & ſi vis id eſt violentia horrida, mauortis.i. martis rueret in me tamen ſupple ego audax ferrem manus obuias aduerſus gygantes feros id eſt efferos & immanes. Cum igitur ad maiora toleranda aut ſuperanda paratus ſit, argumentatur per locum a fortiori ſe p̄ſ..tia quoq; fortiter tolerare aut ſuperare. Sed quia p̄ſentia mala fatalia putat: & fata ne dij quidem ſuperare poſſint: innuit ſe iuſte victas manus dare.

¶ Deſeruit. Quia omnia areſcunt. Dirce. fons de quo ſupra. Hiſmenos. fluuius Thebanus. Tenuis. paucis aquis. Nuda. ſine aqua. Nouo. inuſitato. Facies. apparentia infernalis. Arces. cælū. Obtexit. cooperuit. Vna fax. ſolus rogus. Thalamos. maritum & vxorem: quia vna hora moriūtur Fletu. cum omnes moriantur non reſtat qui ploret ſuos. Peruicax. perſeuerans. Siccauit. quia amplius non eſt humor ad lachrymas. Regerat. portet alium. Exequiæ. qui ſequūtur funus moriuntur priuſq̄ diſcedant ex ipſo funere. Propria. parauerāt rogos pro alijs: & ipſi cadentes in ipſo funere cremant in illis. Nullus. non eſt pudor illis: qui ſunt in extrema miſeria. Diſcreti. ſeparati: ſolet fieri ſepultura pro ſingulis: ſed nunc vnus tumulus tegit multos. Quota. minima: quaſi dicat de mille partibus non crematur vna. vel legatur Quanta. & erit ſenſus: ſatis eſt concremaſſe: ſi non colligantur oſſa non eſt mirum cū terra deficiat ad faciendum tumulos. Vota. quæ fiunt dijs. Ars. medicina. Medentes. ipſi medici. Auxilium. auxiliatorem medicum. Affuſus. ad terram iacens. Matura fata. mortem feſtinam: vt dij faciant me mori priuſq̄ videam cladem omnium aliorum. Poſt omnes. vltimus. Sperne. ad ſeipſum dicit: poſtq̄ dij negant tibi mortem vel recede hinc, vel interfice te. Contacta. quia contactus tuus huius regni eſt cauſa tantæ peſtis. vel legatur contracta id eſt acquiſita. Vel. etiam. Ad parentes. quos fatatum erat vt interficerem. eſt etiam melius vt reuertar ad illud periculum. Labat. deficit. Hoc. id eſt tanto. Preſſius. firmius. tranſlatio ab his qui firmant ſe pedibus. homo fortis nō debet moueri in periculis. Abeſt. nō timeo: nec do terga fortunæ: quia etiā auderē cōtra gygātes: ſed doleo propter vtilitatem reipublicę. Probrū. vituperiū: nam turpiſſimum eſt viro forti timere. BERN.

¶ Periere lachrymæ. Etiam lachrymādi nulla eſt vis: quippe ex nimio peſtis feruore exhauſtus eſt humor illarum lachrymarum. citra morem gręcum accipit aſpirationem: ſed defenditur exemplo linguæ atticæ quæ firmandis roborandiſq; vocibus ſpiritum inferebat vt eſſet earum ſonus virilior, vegetiorq;. Cadunt medentes. nulla ęgrotanti relicta eſt a medico ſpes: quippe nec ipſe erat a peſte immunis. iuxta illud Ouidianum Inq; ipſos ſæua medētes Irrupit rabies. Aut trahit. ſcilicet ad mortem. aut trahit pro ſubtrahit ipſi ægro auxilium vt ſit Aphereſis. Matura. quia & ſenex & ſceleſtus, ideo matura. Maturi ſunt flagitioſi: vt cito cadant & moriātur. ſicut poma cocta & matura reſpuuntur ab arbore. quemadmodum Cicero recordatur in Catone maiore. vel matura accelerata propter illud qd̄ ſequitur Precurrā. Contacta. polluta. vnde contagium q̄q̄ producit ante penultimam. placet magis q̄ contracta. Hoc ſtare. oratio non indigna prudenti ac præclara matrona quæ ſuadet in aduerſis præſtare cōſtantiam: ſic Horatius præcipit bdelio Aequam memento rebus in arduis ſeruare mentem, non ſecus in bonis ab inſolenti temperatam lętitiam moriture bdelli: ſeu mœſtus omni tempore vixeris. ita Iocaſta aureum præceptum conſtantiæ viro ſuo apte proponit in aduerſis & arduis obſeruandum. DANI. Lachrymę. Maturi.

Nec ſphinga cęcis verba nectentem modis
Fugi: cruentos peſtis infandę tuli
Rictus: & albens oſſibus ſparſis ſolum.
Cumq́ꝫ e ſuperba rupe iam prędę imminens
Aptaret ales verbera: & caudam mouens
Sæui leonis more: concuteret minas:
Carmen popoſci: ſonuit horrendũ: inſuper
Crepuere malę: ſaxaq́ꝫ impatiens moræ
Reuulſit vnguis: viſcera expectans mea.
Nodoſa fortis verba: & implexos dolos:
Ac triſte carmen alitis ſolui ferę. Io.
Quid ſera mortis vota nunc demens facis?
Licuit perire: laudis hoc pretium tibi
Sceptrũ: & pͤ pręꝫ ſphĩgis hęc merces dat̃.oe.
Ille ille dirus callidi monſtri cinis
In nos rebellat: illa nunc Thebas lues
Perempta perdit. vna iam ſupereſt ſalus:
Si quã ſalutis Phœbus oſtendit viam.

ASCEN. ❡ Nec fugi ſphĩga, mõſtrũ Aethiopicũ, nectentẽ verba. i. ænigmata, modis cæcis. i. inextricabilib⁹ aut obſcuris: & tuli. i. ptuli rict⁹ cruentos. i. ora ferina ſanguie abſumptoꝝ pfuſa, peſtis. ſ. ſphingis, infandę. i. indignę de qua ſermo fiat: & tuli. i. paſſ⁹ ſũ, ſolũ albẽs. i. albicãs oſſib⁹. ſ. interfectoꝝ, ſparſis (Sũt qui ſparſi vt ſit verbũ legãt). Quũq́ꝫ. i. & quũ ales. ſ. ſphinx (qa vt dicit Auſonius, Terruit Aoniã volucris, leo, virgo, triformis Sphix volucris pẽnis, pedib⁹ fera, frõte puella) imminẽs. i. inhiãs iã prędę. i. mihi cõſpecto quẽ ſibi pdã fore ſperabat, e rupe ſupba. i. quã victrix ſępe repetierat, aptaret verbera. i. quib⁹ me verberaret inſtrumẽta, & ſup. quũ mouẽs caudã more ſæui leonis cui⁹ pedes habebat, concuteret id eſt ſimul icuteret, minas id eſt cum ſe maxime terribilem exhiberet: popoſci carmen. ſ. ęnigmaticum: ſonuit. i. ſonitũ fecit, horrẽdũ. i. horrẽde: & malę. ſ. maxillę ei⁹ crepuere. i. crepitũ dedere inſup: & vnguis. ſ. ei⁹, impatiẽs morę. qa nondũ habebat quem raperet, reuulſit ſaxa, expectãs viſcera mea. Ego fortis. i. cõſtãti aio, ſolui verba, & dolos implexos. i. ambages, ac triſte carmẽ alitis ferę. ſ. ſphingos: q̃ verba cõmẽtarij explicãt: & Auſonius ſic. Qui bipes & quadrupes foret & tripes oia ſolus: hoc eſt vn⁹ & idẽ. Eſt autẽ dixit Oedipus hõ in ifantia cũ reptare icipit quadrupes: cũ recta incedit bipes: cũ baculo incũbit tripes. Ad qđ Iocaſta. Quid tu demẽs facis nũc ſera. i. nimis tarda vota. i. deſyderia mortis? licuit. ſ. tibi perire: qui ſi noluiſſes aut non potuiſſes ſoluere ęnigma periſſes: hoc ſceptrum ſcilicet Thebanum, dat̃ tibi pretiũ laudis: & hęc te ipſam oſtendit. i. hęc cõiũx dat̃ tibi merces ſphingis peremptæ. Oedi. Ille ille cinis (ſępe in tragœdijs geminant verba affectionis exprimendæ gratia) dirus. i. deorũ ira in terrã miſſus, mõſtri callidi. ſ. ſphĩgos, rebellat in nos. i. iã vltionẽ quærit: illa lues perẽpta, pdit. i. deſtruit nũc Thebas. Vna ſalus ſupeſt. i. reliqua eſt iã, ſi Phœb⁹. i. Apollo futurorũ index, oſtendit nobis quã. i. aliquã viã ſalutis: qđ piũ eſt dictũ: vt videlicet cũ nulla ſit nobis ab homine ſpes ſalutis, ad deum confugiamus.

BERN. ❡ Sphinga. Accuſatiuus grecus, pbat ſe nõ timere exemplo ſphingis: de qua viſũ eſt in Thebaide tragœdia. Nectentem. intricantẽ. Rictus. os acutum. Sparſi. aſperſi. Oſſibus. illorum quos ipſa interfecerat. Ales. ſphinx alata. cũ aſcendiſſet rupẽ vt acueret irã contra me: vt facit leo qui ſe incitans cauda ſe percutit. Prædæ. ſ. mihi quem putabat prædam. Carmen. dixi vt proponeret ænigma. Sonuit. dixit horribiliter. Malæ. concuſſi ſunt dentes cum fremitu. Reuulſit. ex rabie impatiẽs deturbauit deorſum ſaxum ingẽs. Solui. declaraui. Nodoſa. intricata. Alitis ferę. ſphingis. Triſte. apportãs triſtitiã neſciẽtibus ſoluere. Quid ſera. dicit Iocaſta arguis te nõ timere cũ auſus ſis talia cõtra ſphigem: & poteras tũc mori & noluiſti: cur vis modo mori? Vota ſera. tarda. Pretiũ. ſ. regnũ: nam ꝓpter mortem Sphingis datũ eſt tibi hoc regnum. Sceptrum & merces. pręmiũ laboris mei. dicit Oedipus ſi interfeci Sphingem puto ꝙ nũc petat pœnas. Lues perempta. Sphinx. Perdit. deſtruit. Supereſt. vnum auxilium reſtat: vt oremus deos: & mittamus ad oraculum Apollinis.

DANI. ❡ Nec Sphinga. Sicut meminit Ariſtophanes & Sophocles. σφιγγοσ δε λωιου θαραδιμορ λυδεσ μεροσ.

Sapphici partim: Anapęſtici: Dimetri: & Monometri inſerti: cum nonnullis trimetris Iambicis. CHORVS.

Occidis Cadmi generoſa proles
Vrbe cum tota. viduas colonis
Reſpicis terras miſeranda Thebe.
Carpitur leto tuus ille Bacche
Miles extremos comes vſq́ꝫ ad Indos:
Auſus eois equitare campis:
Figere & mundo tua ſigna primo.

ASCEN. Occidis &c. Chorus deplorat grauitatẽ peſtis: indicatq́ꝫ in paraſceue aduẽtũ Creontis q Delphos miſſus fuerat ſcitatũ oracula Phœbi. Ordo eſt. O generoſa proles id eſt progenies Cadmi id eſt popule Thebane tu occidis id eſt peris, cum tota vrbe: quia dũ ciuis perit vrbs in ruinã tendit: o Thebe miſeranda (frequẽtius pluraliter dicitur pro vrbe Boeotiæ. Nam de Aegypti dicit Iuuenalis. Ecce vetus Thebe cẽtũ iacet obruta portis) tu reſpicis terras viduas. i. deſertas colonis: & o Bacche, miles tuus ille, ſcilicet nobiliſſimus populus Thebanus, auſus comes. i. te comitans, equitare campis eois. i. orientalib⁹ vſq́ꝫ ad indos extremos, & auſus figere ſigna tua i. arma & inſignia, mũdo primo. i. primũ ha-

Cinnamis ſyluas Arabum beatas
Vidit:& verſas equitis ſagittas:
Terga conuerſi metuenda Parthi.
Littus intrauit pelagi rubentis.
Promit hic ortus:aperitq; lucem
Phœbus:& flamma propiore nudos
Inficit Indos igne vicino.
Stirpis inuictæ genus interimus.
Labimur ſæuo rapiente fato.
Ducitur ſemper noua pompa morti.
Longus ad manes properatur ordo
Agminis mœſti ſerieſq; triſtis
Hęret:& turbę tumulos petenti
Non ſatis ſeptem patuere portæ.
Stat grauis ſtrages:premiturq; iuncto
Funere funus.
Prima vis tardas tetigit bidentes:
Laniger pingues male carpſit hęrbas:
Colla tacturus ſteterat ſacerdos:
Dum manus certum parat alta vulnus
Aureo taurus rutilante cornu
Labitur ſegnis:patuit ſub ictu
Ponderis vaſti reſoluta ceruix:
Nec cruor ferrum maculauit:atra
Turpis e plaga ſanies profuſa eſt.
Segnior curſu ſonipes in ipſo
Concidit gyro:dominumq; prono
Prodidit armo.

bitato,carpit.i.paulatim abſumit leto.i. morte omnia delente. Miles ſup.tuus, vidit ſyluas Arabũ beatas.i.diuites & abũdantes cinnamis:cinnamomo & alijs aromatis:& vidit ſagittas verſas.i.ab obuerſo emiſſas,equitis parthi conuerſi.i.habẽtis cõuerſa.ſ.ad fugã terga metuẽda.ſ.cũ fugã ſimulat: vñ Maro Fidentemq; fuga parthũ.tunc eñ incaute ſequentes maxime lędit.miles tuus intrauit littus pelagi rubentis.i.erithrei maris. Phœb⁹ .i.ſol,pmit hic.i.in oriẽte ortus.ſ.ſuos:& aperit lucem.ſ.diurnam,& inficit.i. colorat colore nigro,igne.i.calore ſuo, vicino, quia directius feriẽte,Indos nudos flãma propiore.i. ppter vicinitatẽ caloris tui. Et quia Chorus eſt Thebanorũ hic cœtus immiſcens ſe dicit Nos genus ſtirpis inuictę.ſ.Cadmi,Bacchi, Herculis,interimus.i.extinguimur:labimur fato ſęuo rapiente.ſ.nos.Noua pompa ducitur ſemp morti.ſ.de nobis triumphanti: longus ordo agminis mœſti,properatur.i. accelleratur, ad manes.i.iferos:& ſeries.i.ſeriatim ingreſſa multitudo,hęret triſtis, quia anceps quid faciat:& ſeptẽ portę.ſ. Thebarũ,nõ patuere ſatis.i.nõ ſatis exit⁹ dedere, turbę petẽti tumulos.i.ſepulcra:quę extra vrbem pſertim Athenis fiebant. Strages facta a morte ſtat.i.horret,grauis.i.moleſta:& fun⁹ premit ſup.a,funere iũcto.i.ſupaddito.multi victo legunt:qa ligant linthęis funera. Prima vis. ſ.peſtis tetigit bidẽtes.i. oues:laniger.ſ.aries male.i.lente aut in perniciẽ,carpſit hęrbas pingues:ſacerdos, ſacrificulus,ſteterat tacturus colla.ſ.tauri:dũ manus.ſ.mactãtis alta.i.erecta,parat vulnus certũ:qa piaculũ erat ſi fugeret:dũ ſup.taurus aureo cornu rutilante.i. habẽs auratũ & rutilans cornu, labit ſegnis: & ceruix reſoluta.i.ſecta ſub.i.in ictu, vaſti ponderis,patuit.i.apta eſt: nec cruor maculauit ferrũ.ſ.cultri:ſed ſanies turpis pfuſa eſt e plaga atra. Sonipes.ſ.equus,ſegnior ſcilicet fact⁹, cõcidit in ipo gyro.i.dum obuerteret: & prodidit.i. decepit & in terrã dedit, dñm.i. ſeſſorem,armo prono id eſt in terra lapſo.

Occidis. Inducit Chorus calamitatem Thebanorum deplorãs:& eſt verſus ſapphic⁹. Occidis.more ris.ci,breue. Cadmi.qui cõdidit Thebas. Viduas.deſertas colonis. Comes.q ſequut⁹ eſt Bacchũ vſq; in Indiã: vnde monſtrat illoꝝ generoſitas:quo magis ẽ dolendũ de eoꝝ ſtrage. Leto.morte. Signa.vexilla. Prio mũdo.oriẽti vñ ſol orit. Cinnamis. vbi naſcũ cinnama,vidit:& pthos ſagittãtes poſt terga:& mare rubrũ. Promit.emittit:vbi ſol orit. Inficit.tigit & facit nigros:vidit etiã Aethiopes. Interim⁹.morimur.nos appoſitiue gen⁹ ſtirpis iuictę,gẽtis fortiſſimę Thebanę Ad manes.magna turba deſcẽdit ad inferos. Patuere. Thebis erãt ſeptẽ portę:quib⁹ ſolebãt efferri cadauera:nã ſepelieb̃ant oẽs extra vrbẽ:nũc tãta erat turba moriẽtiũ: vt nõ ſatis fuerint ſeptẽ portę volẽtib⁹ exire ad ſepeliẽdũ mortuos. Stat.nõ põt pcedere ppter multitudinẽ. Premit.vrget. Pria vis.pria peſtilẽtia fuit inter pecudes:q̃ pnę ad terrã primã corruptionẽ ſentiũt. Bidẽtes tardas.oues tarde eũtes. Laniger.aries. Colla.ſępe ſacerdos añ aras volẽs ſacrificare tauꝝ priuſq̃ pcuteret ille moribũd⁹ cadebat peſte. Aureo. de more inaurabãt cornua tauro quẽ ſacrificaturi erãt. Alta.eleuata ad pcutiẽdũ. Segnis.ſine viribus. Vaſti.q̃ vix poterat ſe ſuſtinere ppter morbũ. Reſoluta.cadẽs. Nec cruor.ex vulnere non exiuit ſanguis ſed ſanies. oia iſta ſumpta ſunt ex Virg.in.iij. Geor. Prodidit.decepit. Prono.inclinato ad terrã. Gyro.reflexione. BERN.

¶ Occidis. Carmẽ ſcdm metro ſapphico. Cõplectit trifariã Thebani Chori lamẽtationẽ: prio ruinã & ſtragẽ hoim quos ieuitabil morb⁹ peſtilẽtię cõfecerat.ide iumẽtoꝝ vaſtationẽ. vltio hęrbarũ plãtarũq; ſiccitatẽ eſtuãtis ſideris malitia exortam deplorat Chorus. Diuidit autẽ in duo:in planctum:& Creontis aduentum. Miſerãda Thebe. Theben numero vnitatis iflexit qđ raro pro vrbe Bœotię inuenias affirmante Priſciano & Cariſio grãmatico. Ad Indos extremos.expugnauit Indiã Bacchus vñ primũ vexit lyncas triũphali curru ad DANI.

functos. canente Ouidio Victa racemifero. l. d. &c. Lõg⁹ ad manes. Ditescit Pluto & infernus nr̃is luctib⁹. ita Sophocles ex persona Oedipi δ' αἰδης σεμαγμοῖς καὶ γομοῖς πλουτίζεται: το κοινοι τεσκ—ας λαυμει λοιμὸς δε χθοισος πολιν.

ASCEN. ¶ Pecudes incubãt. i. iacẽt mortuę aut lãguidę, relictæ pratis: taurus marcet, fit marcid⁹, armẽto. s. vaccarũ peũte: quo valẽte hilarior fieri solet: pastor deficit. i. defungit̃ grege diminuto: moriens inter iuuẽcos tabidos. Cerui nõ metuũt lupos rapaces: quia maius malum eos afficit: fremit⁹ leonis irati cessat: q̃a vesci non audet aut nõ põt: nulla feritas sup̃ple est in vrsis villosis. serpẽs latebrosa. i. frequẽs in latebris degens, p̃bibit. s. ex aere corrupto, pestẽ: marcet & morit̃ veneno q̃d pro humore habet, sicco. i. exiccato. Silua nõ fũdit decorata coma sua (sunt aut versus anapæstici legendi vt reposui) quia nec decorat̃ nec fundit, montib⁹ opacis vmbras: rura nõ virent vbere. i. vbertate glebæ. i. terrę piguis: & vitis non curuat brachia. i. palmites suos, plena iaccho. i. vino per metonymiã suo. i. ĩ se nato. Omnia. i. animantia & viuentia, sensere malum nostrum. i. hominũ Thebanoꝝ: turba sororũ. i. tres furiæ infernales face tartarea. i. habẽtes facem infernam, rupere. i. ruperunt vt ad nos venirent, claustra erebi id ẽ orci profundi. Et Phlegeton. i. fluui⁹ ardens infernalis, miscuit stygã, paludẽ infernã, motam. i. amotã sua ripa, vndis sidõijs. i. aquis quas Thebani Sidoniorum coloni bibunt. Mors alta, quia voti compos, pandit auidos hiatus oris: & explicat vt celerius volet, oẽs alas: & Charõ senior dur⁹ nauita. i. portitor inferorũ, qui seruat cymba capaci flumina turbida, vix refert. i. ad se retrahit, brachia laxata conto assiduo. i. pertica assidue in fundum missa dum cymbam impellit: fessus vectare turbã nouã. s. Thebanorũ. Quin fama sup. est, canẽ. s. cerberũ, rupisse vincula ferri tænarij. i. catenã ferreã qua Hercules eum apud Tenarum ligauerat: & errasse locis nostris. i. Thebanis: & fama est solũ. i. terrã mugisse: & fama est, simulacra virum pro virorũ, maiora viris vaga sup. esse. i. vagari, p̃ lucos. i. siluas inceduas: & nemus Cadmæũ. i. Thebanum, vbi Cadmus serpentẽ occidit, tremuisse bis, niue discussa. s. tremendo: & Dircẽ fõtẽ Thebanũ, turbatã. i. turbidã factã bis sanguine: & sup. canes Amphionios. i. Thebanos, vlulasse nocte silẽti. O dira facies, leti noui. i. mortis insolitę, grauior. i. intolerabilior, leto. i. morte ip̃a: languor piger. i. pigros faciens, alligat artus ignauos. i. inutiles ad laborem: & rubor sup. est in vultu ægro: ex calore vehementi: & maculæ leues. i. pustulę, sparsere. i. sparsim inuasere, caput. s. languentiũ: tum. i. insup̃, vapor flammeus. i. ardens, vrit ip̃am arcẽ corporis. i. verticẽ capitis: in quo natura, vt in arce tutissima, & sensuũ & vitæ p̃cipue organa reposuit: & tingit genas multo sanguine. i. sãguineo colore: & oculi rigẽt: & ignis sacer. i. execrãdus aut verẽdus, pascitur. i. deuorat, artus. s. languentium: aures resonant tinnitu interiore: & cruor niger, quia corruptus, naris adũcę. i. icuruatę, stillat. i. stillatĩ defluit: & rũpit. s. vt exeat venas hiãtes. i. ap̃tas. Gemitus stridens quassat creber. i. fre

Incubant pratis pecudes relictę:
Taurus armento pereunte marcet.
Deficit pastor grege diminuto:
Tabidos inter moriens iuuencos.
Non lupos cerui metuunt rapaces.
Cessat irati fremitus leonis.
Nulla villosis feritas in vrsis.
Perbibit pestem latebrosa serpens:
Aret: & sicco moritur veneno. ANApęstici.
Non silua sua decorata coma:
Fundit opacis montibus vmbras.
Non rura virent vbere glebę.
Non plena suo vitis Iaccho
Brachia curuat.
Omnia nostrum sensere malum.
Rupere Erebi claustra profundi
Turba sororum face tartarea:
Phlegetonq; sua motam ripa
Miscuit vndis Styga Sidoniis.
Mors alta auidos oris hiatus
Pandit: & omneis explicat alas.
Quiq; capaci turbida cymba
Flumina seruat: durus senior
Nauita Charon: vix assiduo
Brachia conto laxata refert:
Fessus turbam vectare nouam.
Quin Tęnarii vincula ferri
Rupisse canem fama: & nostris
Errasse locis: mugisse solum:
Vaga per lucos simulacra virum
Maiora viris: bis Cadmęum
Niue discussa tremuisse nemus.
Bis turbatam sanguine Dircen.
Amphionios vlulasse canes
Nocte silenti
O dira noui facies leti

Grauior leto: piger ignauos
Alligat artus languor: & ægro
Rubor in vultu: maculęq; caput
Sparſere leues. tum vapor ipſam
Corporis arcem flammeus vrit:
Multoq; genas ſanguine tinguit.
Oculiq; rigent: & ſacer ignis
Paſcitur artus: reſonant aures:
Stillatq; niger naris aduncę
Cruor: & venas rumpit hiantes.
Intima creber viſcera quaſſat
Gemitus ſtridens: tunc amplexu
Frigida preſſo ſaxa fatigant.
Quos liberior domus elato
Cuſtode ſinit: petitis fontes:
Aliturq; ſitis latice ingeſto.
Proſtrata iacet turba cadentum:
Oratq; mori: ſolum hoc faciles
Tribuere dei. delubra petunt:
Haud vt voto numina placent:
Sed iuuat ipſos ſatiare deos. IAMBICI.
Quiſnam ille propero regiam greſſu petit?
Adeſt ne clarus ſanguine: ac factis Creon?
An æger animus falſa pro veris videt?
Adeſt petitus omnibus votis Creon.

quẽs viſcera intima: & ſic æſtuantes fatigant tunc amplexu preſſo id eſt arcto, ſaxa frigida. ſ. vt calorẽ ſedent. Et vos ſupple quos domus liberior. i. minus imperio vtens, vt pote cuſtode elato. i. prius defucto, ſinit. i. permittit ſcilicet exire: petitis fontes vt eos bibatis: & ſitis alitur. i. augetur latice ingeſto: qa quo plus ſunt potæ plus ſitiũtur aquæ. Turba cadẽtum iacet proſtrata: & orat mori. i. vt mori detur: dei faciles. i. exorabiles tribuere hoc ſolum. ſ. vt moriantur. petunt delubra. i. deorum habitacula, haud. i. non, vt placent. i. cõtenta & pacata faciant numina voto. ſ. nũcupato: ſed iuuat ſatiare ſcilicet ſtrage ſua, ipſos deos gaudentes ea. Hoc autem dicto videt Creonem ſeu Creontem ab oraculo reuertẽtem: & ideo mutato pro more genere carminis in id quo vſurus eſt, dicit. Quiſnã ille ſupple eſt qui, petit regiam greſſu propero? Adeſt ne Creon frater Iocaſtæ clarus ſanguine ac factis? an animus æger videt falſa pro veris? deinde cognito eo dicit: Creon petit⁹ omnibus votis adeſt.

¶ Nõ cerui. Cum omnia animalia ſint ægra & deficientia, nullus eſt timor inter diſpar genus animalium. Turba ſororum. furiæ infernales venerunt ab inferis: quæ omnia miſcent ſtrage miſerabili. Sidonijs. Thebanis: nam Cadmus de Sidone venit qui Thebarum author fuit. Aquæ Thebanę commixtæ ſunt cum aquis ſtygiæ paludis & Phlegethontis: quæ mortiferæ omnes necant. BERN.

Auidos. nam mors nunq̃ ſatiatur deuorare homines. Explicat. extendit ſuper omnia. Alas. dicitur mors alata: quia cito venit. Charon. portitor ſtygis: qui dicit͛ tranſuehere animas ad inferos. Feſſus. vix poteſt ſufficere tanto numero. Conto. pertica ferrata ad impellendã nauim. Refert. redit ad alios accipiendos feſſus. Nectere. ad nectendum & portandum: quia dicitur Cerberus rupiſſe catenas & erraſſe apud nos.

Ferri Tænarij. catenæ qua ligatus erat ad Tęnarum ingreſſum inferni. Tęnarus pmõtorium in agro Lacedæmonio: vbi erat cauerna qua dicebatur eſſe deſcenſus ad inferos. Solum. terram. Maiora. maioris ſtaturæ q̃ ſint homines. Diſcuſſa. nam quando tremebat cadebat nix. Cadmęum. vbi Cadmus interfecit ſerpentem. Amphionios. Thebanos: ab Amphione. Facies. triſtius eſt videre tantam ſtragem q̃ mori. Alligat. deficiebant ita peſte membra q̧ non poterant moueri. Rubor. ægri habebãt ruborem in vultu accenſum: quod ſignum eſt maxime infecti peſte. Leues. paruæ. Arcem. ipſum caput quod eſt quaſi arx in homine. videbatur habere vnam fornacem in capite. Rigent. congelati ſunt & horridi facti. Sacer. execrabilis. conſumit membra. Reſonant. videbantur ſemper audire murmur: nam omnea ſenſus erant occupati. Niger. putridus. Hiantes. ruptis venis fluebat ſanguis. Gemitus. murmuratio quædam erat in inteſtinis. Fatigant. incenſi ardore ægroti ibant ad amplexandum frigida marmora: vt reciperent refrigerationem. Quos. ſi aliqui poterant exire domum ibant ad fontes & bibebant quantum volebant. Elato. remoto vel ſepulto. Petitis. vos vaditis. Alitur ſitis. quanto plus bibebant plus ſitiebant. Latice ingeſto. aqua hauſta. Tribuere. vt moriantur. Satiare deos. ibant ad templum vt ſatiarent iram deis dicentes: ſatiamini dei noſtris gentibus. Quiſnam. dat locum ſequenti ſcenæ: reuertebatur Creo qui iuerat ad oraculum Apollinis. & ibi mutatur verſus in Iambicũ. Creo. frater Iocaſtæ. Factis. virtute ſua. Falſa. an puto videre ipm quẽ multum deſyderaui. Adeſt. pſens eſt. Creo & Creon græca dictione, on apud nos amittit n. Tenarus. Creo. DANI.

¶ Vitis iaccho. Sterileſcũt vites nec ferũt vuas. Iacchus ẽ bacch⁹ ita dict⁹ ab effuſa lętitia. παρα τοιαχεω: qd ẽ reſono. & ſcribit͛ duplici cc. vltio craſſo ſi credim⁹ Euſthatio: vt pducat͛ penultima per poſitionẽ: etſi verbũ vnico tantũ ſcribat͛. Cõto. contus eſt ſudes ſiue haſta durior ſine ferro. Virgi. Ac duris detrudere contis. & alibi Attenti longo muros defendere conto. Rupiſſe tamen. aiunt Cerberum alligari in inferno catena adamãtis: & eadem tractum fuiſſe huc ab Hercule. Grauior leto. triſtior eſt leto. leti genus ignauũ & vulgare ge-

nus mortis ē peſtilētia. Paſcit artꝰ.excedit & carpit artꝰ.actō inueniunt paſſiua cōiuncta ſed figurate. Virgi. in.iij. Georgi. Paſcunt vero ſyluas & ſumma Lycij.author ē Priſcianꝰ. Aliturq; ſitis.q̄to plꝰ bibit q̄s, eo plꝰ

Paſcor. ſitit: fuit ſicut hydropicis contingit:in quibꝰ creſcit ſitis ſibi indulgēs & dira, niſi cā morbi fugerit. Delubra

Delubrū. petūt. Varroli. vij. rerū diuinarū ait. Locus in quo deū ponebāt a nōnullis delubrū nūcupat:ſicut in quo figitur candela candelabrum.

ASCEN. Orrore quatior. Egrediens Oedipus loquit(vt fit) de oraculo icertꝰ q̄d nā attulerit Creō:& p̄ſagio quodā naturę ſibi timet, tametſi cauſā ignorat:dicit eñ ſic. Ego timēs,quo.i.in cuius perniciē fata.i.reſponſa fatalia, vergt.i. ſe inclinent:quatior horrore.i. metu:& pectꝰ ſ.meū labat trepidū.i.prę anxietate trepidās euentu gemino qa & felix & infelix eſſe pōt. poſſet fortaſſis intelligi de gemio euētu quē horrebat.ſ.cędis patri & ſtupri matri inferēdi:niſi ſeq̄ret,q̄d de bono & malo euentu locutū declarat,dicit eñ. Vbi lęta miſta aut mixta duris.i. triſtibus,iacēt in ambiguo.i.in incerto vtra contingant, animꝰ incertus, cum cupiat ſcire.ſ.euentū,timet.ſ.ne peior conditio eueniat.deinde conuerſus ad Creonē ſeu Creontē dicit:O Germane.i.frater coniugis mę, edoce voce p̄perata.i.accelerata,ſi reportas quā.i.aliquā,opē,feſſis.ſ.tātis malis. Reſpōdet Creon. Reſpōſa.ſ.q̄ reporto,latēt dubia,vtpote ſorte p̄plexa.i.in quibꝰ eſt ſors p̄plexa. Ad hoc Oedipus argute. Qui dat afflictis ſalutē dubiā,negat ſup. eā.q̄d tractū a medicis q̄ nō auſi negare ſanitatē ne deſperatio noceat,timide & frigide p̄mittunt eā. Ad q̄d Creon. Mos ē deo Delphico .i. Apollini tegere.i.inuoluere arcana.i.res ſecretas,nexa i.implicitas, ambage.i. dubio reſpōſo:quod ābigere facit. Id aūt fecit reuera dęmonū calliditas:q̄ futura nō niſi ex aſtris aut ex diſpoſitione rerum prognoſticans ne falſa reperiatur dubiam & quę in vtrāq; partem verti poſſet dabat reſponſionem. Vnde Seruius dicit Apollinis reſpōſa licet ſemper vera, ſępe dubia:& Maro dicit q̄ Sibylla erat obſcuris vera inuoluens. Oedipus. Fare.i.exprime oraculum licet ſit dubium:quia datur ſoli Oedipodę hoc ē mihi qui Sphingos ænigma diſſolui,noſcere ambigua. Creon. Deꝰ.i. Apollo,iubet ſedem regiam.i.occupatorem eius, expiari.i.purgari a ſcelere,exilio.ſ. eius q̄ eā occupat:& iubet Laiū .ſ. regem interemptū cum ad oracula pergeret,vlciſci.i.vltione de eius interemptore ſumpta placari, exilio ſcilicet interemptoris. Dies non curret ante lucidus cælo.ſ.q̄ vltio fiet: & ſupple nō dabit ante hauſtus .i. inſpirationes & attractiones ætheris puri.i.aeris non corrupti,tutos,ſcilicet haurientibus. Oedi. Et quis fuit peremptor regis inclyti.ſ. Laij. Ede.i.explica,quē Phoebus memoret.i.dicat: vt luat.i.perſoluat pœnas. Reſpondet Creon carmine Trochaico quia in eo dominat Trochæus: tetrametro, quia quatuor ſunt menſuræ quæ deberent eſſe binum pedum:ſed quia acatalecticum eſt quarto metro vnus dumtaxat pes eſt cū ſyllaba. Precor ſcilicet te o rex,ſit tutum ſcilicet mihi id eſt impune,dixiſſe ſcilicet mihi horrida viſu & auditu id eſt dum ea vidi & audiui: torpor inſidet.ſ.adhuc mihi:& ſāguis frigidus coit p̄ artꝰ .ſ. dum memoro : q̄ſi dicat

Actus Secundus.

Trimetri Iambici:& Tetrametri Trochaici:cū quibuſdā Hexametris:& rurſus Trimetris iābicis.

OEDIPVS. CREON.

Orrore quatior fata quo vergāt timēs
Trepidūq; gemino pectꝰ euētu labat.
Vbi lęta duris mixta in ambiguo iacent:
Incertus animus ſcire cum cupiat timet.
Germane noſtræ coniugis:feſſis opem
Siquā reportas:voce properata edoce. Cr.
Reſpōſa dubia ſorte perplexa latent. Oe.
Dubiam ſalutem qui dat afflictis:negat. Cr.
Ambage nexa delphico mos eſt deo
Arcana tegere. Oe. fare:ſit dubium licet:
Ambigua ſoli noſcere Oedipodę datur. Cr.
Cędem expiari regiam exilio deus:
Et interemptū Laium vlciſci iubet.
Non ante cęlo lucidus curret dies:
Hauſtuſq; tutos ætheris puri dabit. Oe
Et quis peremptor inclyti regis fuit?
Quē mēoret(ede)Phœbꝰ:vt pœnas luat. C.

TROCHAICI Tetrametri Acatalectici.

Sit p̄cor dixiſſe tutū:viſu:& auditu horrida.
Torpor inſidet per artus frigidꝰ ſanguis coit.
Vt ſacrata tēpla Phœbi ſupplici intraui pede:
Et pias numen precatus rite ſubmiſi manus:
Gemia Parnaſi niualis arx trucē ſonitū dedit:
Immināś Phœbęa laurꝰ tremuit: & mouit do
At tepēte ſctā fōtis lympha caſtalii ſtetit(mū
Incipit lethea vates ſpargeř horrētes comas
Et pati cōmota Phœbū:cōtigit nondū ſpecū:
Emicat vaſto fragore maior humano ſonus.

Oraculum metro hexametro.

Mitia cadmeis remeabunt ſydera Thebis:

Sí profugus Dircē Iſmenida líqueris hoſpes
Regis cęde nocēs: Phœbo iā not⁹: & ínfans.
Nec tibi longa manēt ſcelerate gaudia cędís.
Tecū bella geres: natis quoq; bella relinques:
Turpis maternos iterū reuolutus in ortus.

horreſco referēs(Sūt, q legant horrido: & inſedit: vt cōit ſit pro coiuit: & ordo ſit: torpor inſedit mihi & ſanguis frigidus coit pro coiuit: Vt ſacrata templa &c. ſed alius ē ordo: nā facta periodo icipit narrare dicēs.) Vt.i. poſt q̄, intraui pede ſupplici, tēpla ſacrata phœbi & precatus rite.i. decenter numen.ſ. Phœbi ſubmiſi.ſ. illi manus pias.i. religioſas: gemina arx.i. vterq; vertex, parnaſi niualis .i. niue tectı, dedit ſonitū trucē.i. horrēdū: laurus Phœbęa, imminēs.ſ. tēplo, tremuit: & mouit domū.i. ędē Apollinis: ac pro &: ſunt qui legunt &, alij at qđ nō dāno: q. đ. cū don⁹ timeret: cōtrario mō, ſtetā lympha.i. aqua fontis Caſtalij q in Parnaſo eſt, ſtetit.i. ceſſauit a curſu repēte.i. quaſi ob ſubitū horrorē. Vates lethęa, aut qa ſui oblita & furore rapta, aut qa q̄ ſemel digeſſit i numerum nō amplius curat: ſed rapidis volitāt ludibria vētis: incipit ſpargere comas horrētes.i. prę horrore ſurgētes: & cōmota incipit pati Phœbū.i. ſe poſſideri a Phœbo: vaticinātes eñ ne quid de ſuo dixiſſe putētur corripiebant ſacro furore vt de Sibylla patet. vj. ænei. Sed nō multū diſſimile eſt in libris Regnorū de Saule: de quo dictū Nū Saul inter ꝓphetas: ipa nōdū cōtigit ſpecū.i. antrū vñ ad eā fingebant reſpōſa manare: aut manabant reuera dęmonū fraude: q̄ cur ceſſarēt anxie diſputat Lucanus: ſed vanū fuit illi an lucē ſurgere: qa veritatē non agnouit: ceſſauerūt eñ Delphis oracula: dū princeps hui⁹ mundi eiectus eſt foras. Son⁹ maior fragore humano.i. voce quā hō cū fragore emittere poſſet, emicat.i. reſultat e ſpecu in formā ſeq̄ntē (q̄ Heroico cōſtat metro: qđ vt dicit Plynius, oraculo debem⁹: & iō Horatius in arte Dictæ p carmina ſortes). Sidera mitia remeabūt Thebis Cadmęis.i. a Cadmo conditis. Si hoſpes.i. q incolis Thebas, liq̄ris ꝓfugus.i. ꝓfugiendo a Thebis, Dircen Iſmenida.i. q̄ in Iſmenū fluit: aut thebanā: vt ſit patronymicū ſumptū a parte regionis pro poſſeſſiuo poſitū: nocens cęde.i. nece regis.ſ. Laij: notus iā Phœbo, &.i. etiā infans: quia cū eſſet adhuc in vtero matris Phœbus ea futura dicebat parentibus Oedipodis: vñ iuſſus interfici expoſitus & ad arborē ſuſpēſus eſt: nec o hoſpes, gaudia cędis ſcelerateę.i. q Laiū patrē nefarie occidiſti, manent tibi longa.ſ. deinceps: aliquantulū tñ iā manſerāt: nā quatuor liberos ex matre ſuſceperat: quia geres bella tecū: eruendo tibi oculos: relinques quoq; natis Polynici & Etheocli bella, reuolut⁹ iterū.ſ. per coitū, turpiter q a inceſte, in ortus maternos intens membrum vnde ortus es.

Orrore. Hic eſt ſecūdus actus: in quo inducit̄ Creo frater Iocaſtæ q miſſus erat ad oraculū Apollinis vt videret ſi erat remediū huius peſtis: renunciat, vt expurget̄ mors Laij & eius interfector mittat̄ in exiliū: cuius p̄ſentia orta erat iſta peſtis: ſed cū dubitaret̄ quis fuiſſet: adierunt Tireſiā vatem qui dixit fuiſſe Oedipū: tñ non dixit ei. Primo Oedipus vidēs Creontē venietē dubitabat an portabat bonum an malū. Quatior. cōcutior tremore. Vergant. inclinent̄ & veniant. Labat. tremit. Gemino. vel bono vel malo. Læta. res lętę. Duris. rebus aſperis. Incertus. qui neſcit vtrū, an triſte an lætum: in quantū ſperat lętitiā cupit ſcire: inquantū ſcit poſſe eſſe triſte, timet. Reſpōſa. dicit Creo ꝙ habuit reſpōſum ab Apolline: ſed incertū.ſ. vt ille det pœnas q interfecit Laiū. Sorte. oraculo. Perplexa latēt. occulta non intelligunt̄. Dubiā. quando iſtud habendū eſt in malū: qñ dij reſpondent dubie eſt negare ſalutē. Ambage nexa. reuolutione incerta: ita hoc nō eſt dicendū q̄ ſit pro malo: cū mos Apollinis ſit dubie reſpondere. BERN. Oraculi explicatio.

Fare. loquere oraculū: dicit Oedipus noui explicare obſcura ſicut feci de Sphinge. Oedipodæ.ſ. mihi. Cędem. explicat Creo oraculum. Regiam. regis Laij. Hauſtus. attractiones aeris: nō ante ceſſabit peſtis. Ede. dic. Luat. ſuſtineat. Ait. Creo reſpondet: pr ętor dicit iō cogor dicere. Aliter legit̄ ſit ꝑcor tutū. Viſu. adhuc timeo qñ cōſydero quāto terrore ſit dictum illud oraculum. Torpor. ſtupor. iſti verſus ſūt trochaici acatalectici quia deficiunt: habent ſeptem pedes cum dimidio. Coit. congelatur. Vt ſacra. incipit narrare oraculum: ſtatim vt acceſſi ad templum Apollinis quod eſt in Parnaſo oia viſa ſunt tremere. Submiſi. inclinaui ad oraculum. Gemina arx. Parnaſus habet duos colles: vt teſtatur Plynius & Strabo. Trucem. horribilem. Imminens. impoſita ipſi templo. Lympha. aqua. Caſtalij. fontis in Parnaſo: qui ſacer eſt muſis. Stat. firmauit ſe nec cucurrit. incipit. Vates Lethęa. puella q̄ dabat reſpōſum plena ſpiritu Apollinis. vt eſt apud Virgi. in. vj. ænei. de Sibylla. Lethęam appellauit: quia poſt reſponſum oia obliuiſcebat̄: nā Lethe fluui⁹ eſt inferni qui interp̄tatur obliuio. Specum. ſpeluncam & aditum: vnde dabant̄ reſpōſa. Mitia. iſta ſunt verba oraculi: & quia ſolebant verſu hexametro dare reſponſa ibi ponit verſus hexametros.

Mitia. benigna: ceſſabit peſtis: hæc ſunt verba oraculi: ſi profugus liqueris Dircē Hiſmenida.i. Thebas. Dirce fons: Hiſmenus fluuius in agro Thebano: vt vidimus. Regis.ſ. Laij. Infans. quando oraculum prædixit de te dum eſſes in vtero matris. & ibi apte demonſtrat̄ Oedipus. Longa. non diu gaudebis. Tecum. quia fodiet ſibi oculos. Natis. ſicut Etheocli & Polynici. Reuolutus. iterum rediens in vterum matris.ſ. cōcūbendo cū matre. Qđ facere. poſtq̄ intellexit ſententiā Oraculi Oedipus inquit: faciamus vindictam regis interfecti quod licuit dari cineribus illis.

❡Horrore. Actus ſecundus & carmen tertium iambico tetrametro hipponactico conſtitutū. rogat Creontē Oedipus quod peſtis remediū ab Apolline accepit: contra illi oraculū Pythio carmine repetit Creon, ad cuius interpretationem ꝓmouet̄ Tireſias. Tota pene Sophoclis narratio hæc eſt. Gemina Parnaſi arx. refert Strabo lib. ix. ab auſtrali parte Cirphim p̄ruptā rupē cū ꝓfunda valle habet Parnaſus, a qua ſane diuiſione biceps vocatus: Baccho & Phœbo cōſecrat⁹ teſte Macro. & Diodoro. & Homerus meminit. Χρειῶν ἐκ Διὸς φημισ γυαλων ςποπα φμκόιο &c. Dircē Iſmenida. Zethus & Amphion filij Antiopes alligatam indomito tauro Dircen traxerunt per agrum Thebanum: quæ in fontem conuerſa eſt ſui nominis cuius rei meminit lepidus ꝓpertius. Turpis maternos. ait Chorus apud Sophoclem. b̄n̄c inuitū oia cernēs tēpus inuenit generantē pariter & genitū ἐφεῦρέσ ἄκονθο πάμ ὁρῶν Χρόνοσ τέκνον ακαττεκνουμηνην &c. Quęrit perēptū. fruſtra ſalutē q̄ro ei exhibere quē nequeo facere vt viuat: vt ſit: nemo incolumē quęrit illū quē timet eſſe peremptum. DANI. Parnaſus. Dirce.

ASCEN. ¶ Quod facere &c. Oedipus nõ intelligens ſe illũ eſſe q patrẽ occiderit & matrẽ duxerit quippe q patrẽ ſuũ adhuc Corinthi regnare putabat: increpat Creonta & cęteros Thebanos q nõ ſint vlti mortẽ regis ſui: pmittitq ſe vltorẽ neſciẽs q in ſe vltio recidat. Ordo ẽ Decuit hoc dari vel dare hoc, cinerib9 regis functi. i. defuncti. ſ. Laij: qđ ego iuſſus monitu coelitũ. ſ. Phoebi paro nũc facere. i. ſumerẽ vltionẽ de interfectorib9 eius. Salus regũ eſt maxime tuẽda. i. ptegẽda regi: ne quiſq violaret dolo, ſceptra ſancta. i. maieſtatẽ regiam iure vt ſanctã obſeruandã. Nemo quęrit. i. inueſtigat, perẽptũ. aut potius nemo querit pemptũ quẽ timet incolumẽ. i. ſoſpitẽ & valẽtẽ. Quaſi dicat iõ nõ feciſtis iquiſitionem de eius morte, aut iõ nõ queriminiq viuũ timuiſtis. Ad qđ Creon. Maior timor. ſ. belli quod tũc Polybus inferebat, aut ne contingat oraculũ, vtpote ne a Laij interfectore ducat Ioſaſta, cũ ſit fili9 vtriuſq: excuſſit curã perẽpti ſ. Laij. Oed. Met9 vll9. i. qtũuis magnus, phibuit. i. potuit phibere, officiũ piũ, vtpote funebre & iuſtę vltiõis? Cre. Minę triſtes carmis i. oraculi nefãdi. i. nefãda minãtis: vtpote Ioſaſtã ducẽdã a filio interfectore pris: phibẽt. ſ. officiũ piũ. Bern. de Sphingos carmie itelligit: ſed nõ pbo. Oed. Scelus. ſ. lęſę maieſtatis expiet. i. publice purgetur, nũc impio. i. ſcđm imperiũ numinũ. i. deoꝝ. Nãqđ Phoebo pater omnipotens mihi Phoeb9 Apollo pręđixit. aenei. iij. Vnde patet oracula nõ vnius eſſe numinis. Quiſquis. i. quicũq deorũ ſiue Iuno ſiue ali9, modo vtriuſq ſexus ſũt numina, vides placatus regna. i. regnorũ es placidus protector & beniuolus gubernator ac dator, tu tu. i. tute tpe ſcilicet Iuppiter, penes quem iura poli. i. cęli pręcipitis. i. celeriter currentis ſup. ſunt: & tu o Apollo, maximũ decus mũdi sereni: q regis vario curſu: quia plangte duplicẽ habet, raptus & pp̃riũ, biſſena. i. duodecim, ſigna. ſ. Zodiaci: vñ Maro. Per duodena regit mundũ ſol aureus aſtra. qui euoluis rota celeri ſęcula tarda, quia centeſimo quoq anno cõplenda. Pulchra Antitheſis tarda & celeri: q a motu rapt9 celeriter fert: vñ illi equus ſacer: ne det celeri victima tarda deo: & tñ ſęcula tarde pficit: & tu Phoebe noctiuaga. i. p noctẽ vagari ſueta ſoror. ſ. Phoebi hoc eſt luna, occurrens ſemp fratri tuo. ſ. ſoli in cui9 coitu nouilunũ eſt. quiq. i. & tu q potẽs vẽtorũ, quãtũ ad mare: vt ęnei. j. patet, hoc ẽ Neptune, q agis curr9 cęruleos i. cęrulei coloris. p ęquor altũ: trahit aũt a Tritonib9 & Delphinis: & tu ſup. Plutõ, q diſponis domos. ſ. iſernas, carentes luce, adeſte. i. auxilio mihi ſitis: vt hũc cui9 dextra Lai9 occidit. i. occubuit i mortẽ, nõ tecta ferãt qetũ, nõ lares fidi ferãt. i. ſuſtineãt qetũ: nõ tell9 hoſpital' ferat exulẽ: ſed exigat & pſeq̃t. doleat thalamis pudẽdis, vtpote inceſtis: & ple ipia Hic. i. huiõi iterfector Laij, &. i. ſit pimat parẽtẽ & faciat (nõ ſtati iueniẽs graui9 pcꝫm, hęſitat apud ſe dicens, nunq d graui9 ſ. flagitiũ q̃ ſit parricidium, poteſt optari? q. d. non: ſed mox venit in mẽtem oraculi de ſe accepti & ita addit) faciat quicquid ego fugi id eſt de

Oe. Quod facere monitu cęlitum iuſſus paro
Functi cineribus regis hoc decuit dari.
Ne ſancta quiſq̃ ſceptra violaret dolo
Regi tuenda maxime regum eſt ſalus.
Querit' per ẽptũ nemo quẽ ĩcolumẽ timet. C.
Curam perempti maior excuſſit timor. Oe.
Pium prohibuit vllus officiũ metus? Cr.
Prohibent nefandi carminis triſtes minę. Oe.
Nunc expietur numinum imperio ſcelus.
Quiſquis deorum regna placatus vides:
Tu tu penes quẽ iura pręcipitis poli:
Tuq o ſereni maximum mundi decus:
Biſſena curſu ſigna qui vario regis:
Qui tarda celeri ſęcula euoluis rota:
Sororq fratri ſemper occurrens tuo
Noctiuaga phoebe: quiq ventorũ potens
Aequor per altum cęruleos currus agis:
Et qui carentes luce diſponis domos:
Adeſte. cuius Laius dextera occidit:
Hunc non quietũ tecta: non fidi lares:
Non hoſpitalis exulem tellus ferat.
Thalamis pudendis doleat: & prole impia.
Hic & parentẽ dextra perimat ſua.
Faciatq (nunquid grauius optari poteſt?)
Quicquid ego fugi: non erit venię locus
Per regna iuro: quęq nunc hoſpes gero:
Et quæ reliqui: perq penetrales deos:
Per te pater Neptune: qui fluctu breui
Vtrinq noſtro geminus alludis ſolo.
Et ipſe noſtris vocibus teſtis veni
Fatidica vatis ora Cyrrhęæ mouens.
Ita molle ſenium ducat: & ſummum diem
Securus alto regnet in ſolio parens:
Solaſq Merope nouerit Polybi faces:
Vt nulla ſontem gratia eripiat mihi.
Sed quo nefandum facinus admiſſum loco ẽ
Memorare: Marte aperto: an inſidiis iacet? Cr.

Frondifera ſanctæ memora Caſtaliæ petens
Calcauit altis obſitum dumis iter.
Trigemina qua ſe ſpargit in campos via
Secat vna gratū Phocidos Baccho ſolum:
Vnde altus ima deſerit cœlum petens
Clemēter acto colle Parnaſus biceps.
At vna bimares Siſiphi terras adit:
Olenia in arua: tertius trames caua
Conualle ſerpit: tangit errantes aquas:
Gelidumq; dirimit amnis Elidis vadum.
Hic pace fretum ſubita prædonum manus
Aggreſſa ferro facinus occultum tulit.
In tempore ipſo ſorte Phœbeia excitus
Tireſia: tremulo tardus accelerat gradu:
Comeſq; Manto luce viduatum trahens.

utaui: hoc eſt rē habeat cū matre: qd ſe derelinq̄ndo Corinthū putat effugiſſe: cū hęc oia q̄ æ occiſori imprecatur in caput eius aut ceciderunt aut mox caſura ſint. nō erit locus veniæ. ſ. ſi reſciuero: iuro per regia & quæ ego hoſpes gero. i. adminiſtro nunc. ſ. Thebana: poſſet legi ſceptra: ſed gerimus etiā magiſtratus: & quę reliqui. ſ. corinthiaca: & p deos penetrales. i. penates & domeſticos, & p te pater Neptune: qui adludis. i. molliter fluctus tuos applicas, geminus. i. duorū marium. ſ. Ionij & Aegęi, fluctu breui propter breuitatē Iſthmi vtrinq;. i. ab vtroq; latere, ſolo nřo. i. pprio. ſ. Corinthiaco. Et ipſe. ſ. Apollo mouens. i. q moues, ora fatidica vatis, id ē Phœbadis aut Pythiæ, Cyrrheæ, quæ apud Cyrrheā Heliconis montis Phocidos vrbem reſponſa canit (de qua Lucan⁹. Nec ſi te pectore vates Accipiā Cyrrhea velim ſecreta mouentē Sollicitare deū) veni teſtis vocib⁹. i. pteſtatiōib⁹ nřis. parēs. ſ. me⁹ Polybus vt putat (iocūdū eſt aūt populo errorē miſerabilē Oedipodis agnoſcere) ducat ſeniū molle. i. placidum & lene: & diē ſūmū: hoc eſt nec cadat āte diē. ſ. extremū fati: & regnet ſecurus in alto ſolio ita, vt nulla gratia expiat mihi ſontē. i. culpabilē in morte Laij. Sed memorare. i. recēſe & dic (dicitur etiā memoro: vt ęnei. i. Muſa mihi cauſas memora: quocirca quidā hic memorato legūt) quo loco facinus nefandū (ſunt qui legāt nefaſtum) admiſſum eſt & an ſupple Laius iacet apto marte. i. bello apte indicto, an inſidijs. ſ. circūuētus ē intercept⁹? Reſpōdet Creō locū deſcribēs. Laius petens nemora frōdifera, quia laurifera, caſtaliæ ſanctę. i. muſis ſacrati fontis, calcauit altū iter obſitū dumis: pficiſcēs. ſ. Delphos vt a filio de quo interfici debebat quid actū ſit ſciſcitaretur. Qua. ſ. parte, via trigemina. i. in tres ptes ſecta ſpargit. i. extendit ſe in cāpos: vna. ſ. viarū ſecat ſolū Phocidos regionis: gratum Baccho: quia in eo colit̄: vnde Parnaſus. ſ. mōs, biceps. i. duo capita hn̄s: nō tñ ea q̄ Seruius putauit: ali⁹ petēs cœlū, deſerit ima. ſ. vertice: licet baſi in imis maneat: colle acto. i. erecto, clemēter. i. leniter vt aſcēdi poſſit. At vna. i. altera via, adit terras bimares. i. Iſthmō inter duo maria, Siſiphi. i. vbi Siſiphus Corinthū cōdidit: tertius trames. i. via tranſuerſa, ſerpit. i. lente tendit, cōualle caua, in arua Olenia. i. q̄ adiacēt Oleno vrbi Bœotiæ: aut potius Aetoliæ: nā vtrobiq; eſt: ſed ſequitur & ſup. tangit. ſ. tertius trames, aquas errantes. i. in obliquū fluētes & vadū gelidū amnis Elidis in Arcadia parte Pelopōneſi. Sunt qui Elei legāt: ſed imitatur id Aenei. iij. Fama eſt huc Elidis amnē Occultas egiſſe vias. ſubita man⁹ prędonum aggreſſa ferro, hic. ſ. in hoc triuio, Laiū ſup. fretū. i. cōfiſum pace, & ita paucis ſtipatū, tulit. i. ſortita eſt facinus occultum: quia omnibus in terēptis nō erat q indicaret. Hoc aūt dicēs vidit Tireſiā vatē Thebanū ab Iunone excęcatū aduentārem: & eſt paraſceue futuræ ſcænæ. dicit ergo. Tireſia (ſic hoc loco legendū: ne ſit dactylus in ſecunda ſede) excitus ſorte Phœbeia. i. oraculo preuocatus vt illud interp̄tetur: accelerat in ipſo tempore, tardus. ſ. ſenio accelerat tamen ſtudio: gradu tremulo. ſ. p̄ ſenio: & Manto. ſ. filia eius accelerat comes. ſ. eius trahens. ſ. Tireſiam viduatum. i. orbatū luce. i. viſu.

¶ Quod paro. ſ. vindictā. Monitu. oraculo. Decuit. honeſtius fuit dari. Cineribus. in principio quando fuit mortuus vos debebatis facere vindictā. Ne ſancta. q̄ debēt eſſe inuiolata: vt dē exēplū alijs ne quis inſultet regibus, ipſe regis vlciſcar mortē: vnde dicit regi tuenda eſt ſalus regū. Quęrit. quia timebatis regē nō curauiſtis vlciſci eius mortē. Timor. dicit Creon erat nobis agēdū aliud q̄ curare vindictā regis. Prohibuit. q. d. prohibere nō debuit. Triſtes minę. ſ. ænigmata ſphingis q̄ proponebant̄ impediebāt nos. Nūc. poſt q̄ huc uſq; nō eſt facta vindicta, nunc faciamus illā iuſſu deorū: qui nobis hoc impoſuerunt. & inuocat deos faciens imprecationē interfectori: vt habitis oib⁹ malis interficiat quoq; patrem & habeat matrē p vxore: vt mihi p̄dicebat oraculū. Quiſquis. inuocat oēs deos qui dicunt̄ habere curā regni, vt interfector laij luat pœnas. Precipitis. celeriter vertentis. Poli. cęli, lanne dicitur vertex: poleo verto. Tuq; ſereni. p circuitionē o ſol. Decus mundi. ornamētum cæli. Biſſena. Sol facit curſum ſuū p zodiacum in quo ſunt duodecim ſigna: & quodlibet ſignū occupat ſpatiū vnius menſis: quādoq; lōgior a nobis aliqñ vicinior: ideo dicit vario curſu. Soror. inuocat Lunā ſororē Solis. Quiq;. inuocat quoq; Neptunū & Plutonē qui dicuntur habere regna. Cuius dextra. facit imp̄cationē cōtra illū q interfecit Laiū: & eſt ordo, tecta & lares nō ferant. i. ſuſtineant hūc cuius dextra Laius occidit, Hoſpitalis. humana ſed deſerta vel habitata feris. Thalamis. cōiugio materno: vt habeat matrem in vxorē. Nunquid. parētheſis eſt. Quicq̄d fugi. ſ. qđ erat p̄dictū in oraculo deme: qđ iā diximus. Venie. ſi reperiā interfectorem non illi parcam. Hoſpes. peregrinus: vt ſe putabat. Regna. ſ. Thebana. Quæ reliqui. ſ. Corinthia. nā ſe putabat filiū Polybi. Penetrales. domeſticos. Solo. terræ intelligit Corinthum in Iſthmo inter Ioniū & Aegęū. & ipſe intelligit Apollinē qui dabat reſponſa p Phœbadē puellā. Cyrrhęę. a Cyrrha vbi colit̄ Apollo. Ita molle. quietū ita pr̄ me⁹ habeat vitā ſecurā p totum tempus ſuū: ſicut nō dabo ei veniā. Merope. vxor Polybi. Faces. matrimoniū. Sed quo. vertit ſe ad Creontem: vt dicat ſibi qualiter interfectus eſt Laius. Iacet. mortuus eſt. Frōdifera. reſpōdet Creon q̄

BERN.

Polus.

interfectus eſt Laius dū peteret oraculū Apollinis. Caſtaliæ. fons in Parnaſo dicatus muſis. Obſitum. denſum ſpinis. Trigemina. deſcribit iter: erat vna via verſus Olenū: alia verſus Corinthū: alia ad tēplum Phocidos. Gratum. quia ibi colitur. Vnde altus Parnaſus. qui eſt mons phocidis. Biceps. qui duos colles habet. Ima. Planitiem. Acto. eleuato. ſine difficultate ad aſcendendū. Bimares terras. intelligit Corinthū, vt diximus, inter duo maria ſitā. quæ ciuitas eſt in Iſthmo Achaiæ teſte Euſebio de tēporibus: a Siſipho latrone Aeoli filio cōſtructa: Cercyra cognominata: deinde aucta Ephyra vocata. poſt hæc euerſa, & a Corintho Oreſtis filio inſtaurata Corinthus nominata: fuit: vltimo a Romanis incenſa: vt oſtendit Florus de bello Achaico: & Iuſtinus libro. xxxiii. Olenia. hęc eſt tertia via quæ ducit verſus Bœotiam vbi eſt Olenos ciuitas teſte Iginio in aſtronomia vbi capram Amaltheam nutritam fuiſſe aſſerit. Aliam oſtendit Homerus in ſecundo Iliados ciuitatem Aetoliæ iuxta quam aper Calydonius occiſus dicitur. Caua. inter montes per locum concauum: & eſt illa via prope fluuium Alpheum qui fluit per Elidem. Hic. in iſto loco. Fretum pace. Laium confiſum pace. cum nullum haberet bellum non multos ſtipatores habebat: vnde turba prædonum illum interemerunt. Subita manus. turba ex improuiſo exiens loca occulta vt faciunt latrones.

Tulit facinus. fecit ſcelus. i. interfecit regem. In tempore. dat locū ſequēti ſcęnę. venit Tireſia vates qui ſcit et nobis exponere quis interfecerit Laiū: & oraculū Apollinis. hic dict⁹ eſt q̄. q; fuiſſe fœmia poſtea vir: vnde orta controuerſia inter Iouē & Iunonē cui maior voluptas Veneris ineſſet an viro an fœminę, cauſa delata eſt ad Tireſiam qui vtrūq; erat expertus: hic reſpōdet maiorē voluptatē eſſe fœminæ: quare indignata Iuno q̄ contra ipſam ſententiā tuliſſet, eū obcæcauit. motus aūt Iuppiter miſeratione vt cæcitatē ſolaretur artē vaticinādi illi tradidit: cæcū q; patrē pia filia Manto regebat: quæ poſtea Thebis fugit cū filio Ocno in Galliā Ciſalpinam vbi Mantuā cōdidit filius & a nomine matris appellauit. Tremulo. quia ſenex erat.

Corinth⁹ · Olenos. · Tireſia. · DANI.

¶ Curam. q. d. iā̄ mihi timeo: vt mihi regem peremptum iā nulli ſit curæ. Sororq; fratri. Luna ſuo obtutu illuſtratur a ſole. hinc fictioni & ludibrio fabulę aperta eſt ianua. lunam aptā ſonipedes. facile per Smyrnā ſequitur aureum currum Homerus appellat lunam ομοτροφον απολλωνος. Aequor per. iuxta illud Virgilij Atq; leuis ſummas curru perlabitur vndas. Perimat. quem iam peremerat imitatio Sophoclis. ευτε οι λαικο τυραννω. Vt nulla ſontem gratia. non abibit impune neq; vllam a me impetrabit gratiā. Sed quo in loco. apud Sophoclem. in domibus verum an in agris. δεν οικοισ. εν αγροισ δ λαιοσ. Subita prædonū. inuadunt Laium ſecurum propter pacem & truncant. ꝓprie prædonum dixit qui Laium vti prædam occuparunt. ſed etiam imitatione Sophoclis in perſona Creontis λησασ εφασκε σον τυχοντασ. ου μια. eſt enim proprie λησισ prædator. vnde Mineruam, quia præeſt prædæ in armis, dicunt λησιδα. In tempore ipſo. paraſceue ſequentis epitaſeos: in qua fit incrementum nouarū perſonarum Tireſiæ vatis victimarū exta & ſacrā flammam attendentis vt ſoluat ænigma Oedipo, & Mātus puellæ patri orbo colorem flāmæ & inteſtinorum motum explicantis. Oedipus rogat: reſpondet Tireſias inuitus.

ASCen.

Sacrate diuis. More eorum qui aliquid a quouis impetrare volunt, Oedipus id Tireſiæ dat qd ab eo maxime oſtendi expetit videlicet diuinationis donum. dicit enim: O Tireſia ſacrate. i. conſecrate diuis, ens ſup. caput proximū Phœbo. i. Apollini quantū ad cognitionem futurorum, ſolue rñſ, id eſt obſcura quæ latent in reſponſis Apollinis: fare. i. eloquere, quem pœnę. ſ. quas Apollo indicat interfectori Laij, petāt: hoc eſt quis ſit Laij interfector. Ad hoc Tireſias. Q ego tardo, id eſt tarde pronuntio fatum, id eſt fati voluntatem: & q lingua. ſ. mea, quærit moras: haud quidē decet te o magnanime. ſ. Oedipe mirari: qa magna pars veri latet. i. abſcōſa eſt, carenti viſu. ſic Lucan⁹. Tu mihi cauſa lates. Virgilius cū actō. Nec latuere doli fratrem Iunonis & iræ. Sed ſequar ſup. eo quo p̄ria vocat me: & quo Phœbus vocat me. i. licet minus idoneus faciam qd in rem patriæ video: & qd Phœbus probat. Fata eruantur. ſ. e tenebris ignorationis. Si ſanguis viridis & calidus foret mihi, excuterem pectore deum. i. reſiſterem ne de⁹ me obſideret ſic vt inuitus cogar vaticinari: id enim Phœbades faciebant: vt Aenei. vj. At Phœbi nondum patiens, immanis in antro Bacchatur vates: magno ſi pectore poſſit Excuſſiſſe deum &c. Bernar. contrario modo intelligit: quaſi velit & non poſſit concipere deum: ego vero intelligo iam cōcepiſſe: ſed excutere non poſſe. Si tamen in illius ſententiam te placuerit dicas excuterem, id eſt conciperem: quem poſtea inſidētem excuterem. Sed malim explicare vt ſentiat ſe Phœbi ple

Trimetri Iambici.

OEDIPVS. TIRESIA. MANTO.

Sacrate diuis p̄ximum Phœbo caput
Rñſa ſolue: fare quē pœnę petāt. Ti.
Q tardo fatum: linguaq; quęrit moras:
Haud te quidē magnanime mirari addecet.
Viſu carenti magna pars veri latet.
Sed quo vocat me p̄ria: quo Phœb⁹: ſequar.
Fata eruantur: ſi foret viridis mihi
Calidusq; ſanguis: pectore excuterem deū.
Appellite aris candidum tergo bouem:
Curuoq; nunq̄ colla depreſſum iugo.
Tu lucis inopem gnata genitorem regens
Manifeſta ſacri ſigna fatifici refer. Man.
Opima ſanctas victima ante aras ſtetit. Ti.
In vota ſuperos voce ſolenni voca:
Araſq; dono thuris eoi extrue. Man.
Iam thura ſacris cœlitum ingeſſi focis. Ti.
Quid flāma? largas iā ne cōprēdit dapes? M.

Subito refulſit lumen:& ſubito occidit. Tí.
Vtrum ne clarus ignis & nitidus ſtetit?
Rectuſq; purum verticẽ cœlo tulit?
Et ſummã in auras fuſus explicuit comam?
An latera circa ſerpit incertus viæ?
Et fluctuante turbidus fumo labat? Man.
Non vna facies mobili flammæ fuit.
Imbrifera qualis implicat varios ſibi
Iris colores:parte quæ magna poli
Curuata picto nuntiat nimbos ſinu.
Quis deſit illi:quiſue ſit dubites color:
Cærulea fuluis mixta oberrauit notis:
Sãguinea rurſus:vltimum in tenebras abit.

num:nam confidenter ait. Adpellite aris bo-uem candidum tergo:quia ſuperis ſacrificia ꝑtẽdit.i.& nunq̃ depreſſum colla.i.qui nunq̃ habuit dep̃ſſa colla,iugo.i.q intact⁹ eſt iugo. vñ Maro.Nũc grege de intacto. Bos em̃ pro prie intact⁹,ouis lecta,& porc⁹ eximi⁹ ſacrifi-cio debet:quæ res aut auaritia ſacrificulorũ, aut veteri ſupſtitione,aut dæmonum ꝑſtigijs quoꝝ hæc ſcena pleniſſima eſt:inuẽta eſt. Tu o gnata,Manto.ſ.regens,id eſt dirigens, ge-nitorem(de ſe loquitur)inopem.i.orbum,lu-cis,quia cæcum,refer,id eſt enarra,manife-ſta ſigna ſacri fatifici.i.facturi indicia fatorũ. Mant.Victima opima,id eſt pinguis,cãdida & intacta,ſtetit ante aras ſanctas.ſ.Apollini. Tir.Voca ſup.igitur,ſuperos in vota.i.vt vo-ta ratificẽt,voce ſolẽni.i.ꝑcibus ſacris:quas mutari nefas erat:vt parturientib⁹,Iuno luci-na fer opem:ſerua me obſecro:& extrue.i.ex orna,aras donis thuris eoi:videlicet Sabeoꝝ qui ad orientem vergunt.Mant.Ego ingeſſi.i.importaui,qđ honeſti⁹ dicit q̃ ſi dicat ieci, focis aris.i.a fouẽdis ignib⁹,ſacris cœlitũ.i.ſu perorũ deoꝝ,thura. Tireſias audiẽs ſacrificia legitime facta,ait.Quid flãma:ſup.facit,cõprẽdit ne iã largas dapes.i.cõburit ne aut de ipoſitas carnes?Man. Lumẽ.ſ.flãmę ex victima ortę,refulſit ſubito & occidit ſubito:qđ ſignificauit Oedipũ vt leui occaſiõe ad re gnũ eẽt euect⁹,leui inde caſuꝝ. Tir.Vtrũne.i.an ne,ignis.ſ.e victima ort⁹,ſtetit clar⁹ & nitid⁹,& rect⁹.i.erect⁹, tulit cœlo.i.ad cœlũ verticẽ purũ:& fuſus in auras explicuit comã ſũmã:an ſerpit circũ latera incert⁹ vię,alte-rũ em̃ litationis & lętitiæ ſignũ,alterũ refutationis & triſtitiæ eſt?& labat turbidus fumo fluctuante.i.difficulter aſcẽdẽte?Manto.Nõ vna,imo diuerſa,facies.i.diſpoſitio fuit flãmæ mobili aut mobilis.talis ſup.;qualis iris .i.arcus cœleſtis,imbrifera.i.pluuiã afferẽs,implicat ſibi colores varios q̃.ſ.iris curuata magna parte poli.i. cœli,nuntiat ſinu picto.ſ.varijs colorib⁹,nimbos.dubites.i.dubitare poſſis:quis color ſit quiſue deſit illi:q3 omnes habet incertos.Flãma ſup.cærulea oberrauit mixta notis.i.maculis fuluis,eius ſup.rurſus ſanguinea: abit vltimum.i.vltimo in tenebras.

SAcrate diuis.Rogat Oedipus Tireſiam vt dicat quis fuerit interfector Laij. Proximum.ſecun-dum in diuinatione. Q; tardo.reſpondet Tireſias non ita cito ſe poſſe dicere cum cæcus ſit:ſed ta men velle propter vtilitatem reipublicæ:facitq; adduci taurũ ad aras:& filiam dicere ſigna quæ ap parent. Fatum.ad explicandum veritatem oraculi. Viſu carens.quia non poſſum videre ſigna quæ apparent:vnde oportet vt ſciam ab alio. Eruantur.intelligantur & trahantur in lucem. Fata.oracula Apollinis. Si foret.ſi haberem ætatẽ iuuenilem reciperẽ ſpiritũ Phœbi:ſed non poſſum:quia ſenex nõ poſ-ſem tolerare ſpiritũ:qui multũ premebat:ita vt exiens ex corpore Phœbadis multoties relinqueret ipſam ſe-mianimã:vt Virg.plane ſcribit in.vj.Aenei. Excuterẽ.loquitur per trãſlationem tanq̃ Apollo eſſet eques: & ipſe equus quem deus premeret. Excuterem deum.explicarem oracula Phœbi. Appellite.adducite.iu bet vt adducãt taurum ad aras qui nunq̃ ſit iunctus iugo. Depreſſum colla.qui nunq̃ habuerit colla depreſ ſa id eſt ſubiecta iugo. Tu refer.filia Manto dices mihi ſigna quæ apparebunt. Opima.pinguis iam ſtat victima ad aras. Extrue.cõpone. Ingeſſi.impoſui:reſpondet filia. Quid flãma.dic mihi ſigna:ſi flãma aſcendit recte an ſe expandit. Comprehendit.occupat. Subito refulſit.emicuit:& ſtatim mortua eſt.quod mõſtrat q; ille qui ſtatim factus eſt rex ſtatim regno priuabit. Rectus ſtetit,erectus fuit.vnde vadit flãma re-cte. Explicuit.explanauit. Comam.flammas. Incertus.neſciens an erectus an ſparſus. Labat.nemit. Nõ vna facies.vna apparentia:ſed varij colores:quales oſtẽdit iris arcus cœleſtis tẽpore pluuio. Curuata. inflexa iris:quę dicitur nuntia Iunonis. Sinu.curuatura in formã arcus. Picto.varijs coloribus diſtincto. Nimbos.futuram pluuiam. Quis deſit.videntur eſſe omnes colores & tamen nullus eſt certus. Illi.ſ.flã mæ. Cærulea.interdum ſunt colores ſanguinei:aliquando cærulei. Notis fuluis.ſignis ſubnigris. Fulu⁹ color eſt ex ruſo ac viridi mixtus.vnde fului leones dicuntur. BERN. Fuluus. color.

¶Sacrate diuis.Apud Sophoclem alloquitur in hec verba.Omnia cõſyderas Tireſia doctiſſime:q̃uia non cernas multum tamen intelligis pariter.ω παντα νωμων τειρεσια διδακτα τε πολιν μεν και μη βλεπεσ φρονεισ δ᾽ ομωσ.ad verbum facta latina e greca eſt hæc ſcena:habeto codicem Sophoclis ante oculos. Quid fari queam.adeo cæca ſunt & recõdita illhæc myſteria & difficiles mentes ſuperum:vt quid ſentiam vix mihi in manu ſit proloqui & augurari.Fuit Tireſias Thebanus Piretri filius homo cęcus indignatione Iunonis q; fœminas q̃ viros in furiam Veneris proniores vehementioreſq; iudicauiſſet:cæterum Iuppiter cæcitatis te-nebras honore vaticinij illuſtrauit. Auſpicia ſiquidem referente Plinio prim⁹ inuenit:in necromantia admo dum excellẽs fuit:iccirco datur dux Vlyſſi ad inferos ab Homero in κ Odyſſeæ.ψυχῃ χρεσομενουσ θηβαιου τειρεσιαο μαντιοσ αλαου του τιφρενεσ εμπεδοι εισι &c.filiã habuit Manto:cuius filius Bianor Mantuam vrbem Venetiæ floridiſſimam,ac Virgilij Maronis natalibus celeberrimam condidit:qui de memoria aui Ti reſiæ portam quæ ducit ad diuum Benedictum:Tireſiam appellauit. DANI. Tireſias. Tireſia porta Mãtuæ.

Sed ecce pugnax ignis in partes duas

¶Sed ecce ignis pugnax.i.ex vna parte in alte ram agens vt Polynices & Etheocles viui & ASCen.

eorum cadauera fecerunt poſtea, diſcedit in
duas partes: & fauilla.i.parua flāma diſcors
vni⁹ ſacri, vt fratres illi vni⁹ vētris, ſcindit ſe.
O genitor horreſco intuens.ſ.rē pdigioſam.
cruor permutat.i. in ſe vertit dona Bacchi.i.
vina, libata.i.ſuperinfuſa: vt Aenei.iiij. Vidit
thuricremis cū dona imponeret aris Horren-
dū dictu latices nigreſcere ſacros Fuſaq; i ob
ſcoenum ſe vertere vina cruorē.& fumus den
ſus ambit caput regium.i. Oedipi regis qui
aſtabat, & ſedet ſpiſſior.ſ.q̄ alibi circa vultus
ipſos.ſ.excæcādos:& abdidit lucē ſordidam
.i.mixtā fumo, nube denſa. Effare ſignatum
verbū augurij, o parēs quid ſit. Ti. quid que-
am fari? quidnam loquar inter tumultus va-
gos mentis attonitæ.i.multum ſtupentis? Ea
ſup.quæ portenduntur ſunt mala dira: ſed in
alto.i.profunda caligine latentia. Ira numinū
ſolet oſtēdi certis.i.manifeſtis, notis.i.ſignis:
quid eſt iſtud, quod.ſ.numina volunt eſſe p-
latum.i.proditum & manifeſtatum:& iterum
nolunt: quia ſequentia ſigna priora offuſcāt:
& pro.i. tegunt.i. celant, iras truces.i. diras?
Neſcio quid pudet deos. innuit ſtuprum ma
tris. Admoue prope huc, & ſparge colla tau-
rorum.i.boum maſculi & fœmellæ, mola ſal
ſa.i.libamento.i.farina & ſale confectum. Cū
autem ſēſit tauros admoueri, quęrit. Ne.i.nō
ne ſup.tauri patiuntur.i.tolerant & admittūt,
manus.ſ.ſacrificantium, admotas.i.appoſi-
tas ſibi, vultu placido? Man. Taurus attollēs
caput altū expauit diem.i. aſpectum lucis ac
Solis ad primos ortus: & trepidus obliquat,
id eſt declinat in tranſuerſum, vultum, id eſt
faciē ſuam: & fugit radios ſcilicet ſolis. Tir.
ne.i. an, ſup. tauri, afflicti.i. percuſſi petunt
terram vno vulnere? Manto. Iuuenca (quę Io
caſtam ſignificabat: & ideo [illegible] dixi tauros
cōceptione poni: vt maſculum & fœmellam
ſignificent) induit ſemet, id eſt ſeipſam quaſi
ſpōte moriens, ferro oppoſito, id eſt cultris
obiectis:& cecidit vno vulnere: at taurus (qui
Oedipodē notat) perpeſſus duos ictus, ruit
huc & huc dubius: vt Oedipus poſtmodum
excæcatus.& feſſus.ſ.curſu & labore, vix ex
primit, id eſt vi expellit animā reluctantem.
Ti. Vtrum cruor micat, id eſt more micantiū
ſubito mouetur, citatus, id eſt commotus &
euocatus vulnere auguſto: an lētus, id eſt tar
de exiens, irrigat plagas altas, id eſt profun-
das? hoc nimirum plurimi ad extiſpicium re
ferebat: ſed quanti, & quare, cum ſine pericu
lo neſciatur, non conſtitui indagare. declarat
tamen ex parte auctor ipſe. nam cum dicit:
Man. Amnis.ſ.cruoris, huius.ſ.iuuencæ, ef-
fuſus ſup.eſt per ipſam viam qua pectus pa-
tet: vt qua ſe Iocaſta occiſura eſt, huius.i.tau
ri qui Oedipum modicū ſanguinis per cęca-
tionem effuſurū portendebat, imbre exiguo
.i.modico cruore: ictus graues maculantur:
ſed ſanguis multus, id eſt copioſus, verſus re
tro.i.retrorſum, redit per ora atq; oculos. Ti.
Infauſta ſacra cient.i. prouocant & indicant
magnos terrores. Sed ede.i. ediſſere & expli-
ca nobis certas notas viſcerum.i.inteſtinorū.
Manto. O genitor quid hoc eſt.ſ.monſtri: ex
ta agitata non trepidant vt ſolent, motu leui:

Diſcedit:& ſe ſcindit vnius ſacri
Diſcors fauilla. genitor horreſco intuens.
Libata Bacchi dona permutat cruor:
Ambitq; denſus regium fumus caput:
Ipſoſq; circa ſpiſſior vultus ſedet:
Et nube denſa ſordidam lucem abdidit.
Quid ſit parens effare. Ti. quid fari queam?
Inter tumultus mentis attonitæ vagos
Quidnam loquar? ſunt dira ſed in alto mala.
Solet ira certis numinum oſtendi notis:
Quid iſtud eſt quod eſſe prolatum volunt
Iterumq; nolunt:& truces iras tegunt?
Pudet deos neſcio quid. huc ꝑpere admoue:
Et ſparge ſalſa colla taurorum mola.
Placido ne vultu ſacra & admotas manus
Patiuntur? Man. altū taurus attollens caput
Primos ad ortus poſitus expauit diem:
Trepiduſq; vultum obliq̄t:& radios fugit. Ti.
Vno ne terram vulnere afflicti petunt? Man.
Iuuenca ferro ſemet oppoſito induit:
Et vulnere vno cecidit: at taurus duos
Perpeſſus ictus huc & huc dubius ruit:
Animāq; feſſus vix reluctantē exprimit. Ti.
Vtrū citatus vulnere anguſto micat:
An lentus altas irrigat plagas cruor? Man.
Huius per ipſam qua patet pectus viam
Effuſus amnis: huius exiguo graues
Maculatur ictus imbre: ſed verſus retro
Per ora multus ſanguis atq; oculos redit. Ti.
Infauſta magnos ſacra terrores cient.
Sed ede certas viſcerū nobis notas. Man.
Genitor quid hoc eſt? nō leui motu (vt ſolēt)
Agitata trepidant exta: ſed totas manus
Quatiunt: nouiſq; proſilit venis cruor.
Cor marcet ægrū penitus: ac merſum latet:
Liuentq; venę: magna pars fibris abeſt:
Et felle nigro tabidum ſpumat iecur.

Ac ſemper omen vnico imperio graue.
En capita paribus bina conſurgunt toris:
Sed vtrūq; cęſum tenuis abſcondit caput
Membrana: latebram rebus occultis negans
Hoſtile valido robore inſurgit latus:
Septemq; venas tendit: has omnes retro
Prohibēs reuerti limes obliquus ſecat.
Mutatus ordo eſt: ſede nil propria iacet:
Sed acta retro cuncta: non animæ capax
In parte dextra pulmo ſanguineus iacet:
Non lęua cordis regio: non molli ambitu
Omenta pingues viſcerum obtendunt ſinus.
Natura verſa eſt: nulla lex vtero manet.

ſed quatiunt, ſcilicet impetu motus ſui, totas manus, ſcilicet ea tenentis: & cruor proſilit venis nouis .i. inuſitatis. Cor, in quo fons vitæ, marcet penitus, ac latet merſū, breuem ſignificās vitā: venæ liuent .i. ſubnigræ & plūbeo colore quaſi cōtuſæ apparent: magna pars abeſt fibris: hoc eſt fibræ pro parte magna deſunt: & iecur tabidū ſpumat felle nigro .i. corrupto cū luridū ac ſubuiride ſit per naturam. ac omen ſemp graue .i. quæ res vt ex te audiui pater ſemp graue omē habet: imperio vnico .i. etiam cum vnum dūtaxat id portendat: en bina capita .i. ſummitates cordis, conſurgunt toris, id eſt pulpis, paribus: ſed tenuis mēbrana, pellicula aut reticulum, abſcondit vtrūq; caput .ſ. cordis, cęſum .i. reſectum. Latus hoſtile .i. qd aduerſæ partis fata portēdit, inſurgit robore valido, negans rebus occultis latebram .i. indicans nihil hoſtile occultū futurum: & tendit, id eſt extendit ſeptem venas: qui ſunt ſeptē gręciæ duces: & limes obliquus prohibens has oēs reuerti retro, ſecat has oēs: quia oēs ad Thebas perierunt. Ordo ſcilicet inteſtinorum eſt mutatus: nil iacet ꝓpria ſede: ſed cuncta ſup. ſunt acta retro. Pulmo ſanguineus capax animę, id eſt flatus, non iacet in parte dextra. Regio cordis non iacet læua, id eſt in lęua parte: omenta, id eſt inteſtina minora non obtendunt molli ambitu pingues ſinus viſcerum. Natura eſt verſa: quia nulla lex manet vtero .ſ. bouis cæſi.

℄ Sed ecce. Apparet aliud ſignū: flāma diuidit in duas ptes: qd ſignificat duos filios diuiſos .ſ. Etheoclem & Polynicem. Pugnax. qui inter ſe pugnat. Diſcors. diſcedēs in diuerſa. Libata. infuſa: vinū mutatur in ſāguinē. Ambit ꝑterea circa caput regis Oedipi eſt caligo & fumus: quo ſignificat cęcitatē & lachrymas paſſurū. Tumultua vagos. diuerſas agitatiōes ſtupidę mētis: neſcio quid loquar. In alto. profundo: non bene intelligunt. Solet ira deoꝝ ſignificari certis ſignis. Prolatū. demōſtratū: videt prius velle ſignificare, poſt ea nō: quia obſcura ſunt. Tegunt: celant. Pudet. hoc erat propter concubitum Oedipi cū matre. Mola. pulte ex farina ſale & mero: quā ſpargebāt inter cornua victimę priuſq̄ ſacrificarēt. Sacra. victimę parata ad ſacrificium .ſ. taurus. Patiuntur. permittit ſe tangi manibus. nā ſoluta victima erat ante aras & ſi fugiebat habebatur malū ſignū. Placido vultu. quaſi velit ſacrificari. Expauit. timuit lucem: quod ſignificat Oedipū futurū cęcū. Poſitus. locat⁹ a me verſus ſolē. Obliquat. ꝑ trāſuerſū vertit. Vno ne. dicit Tireſia iugula & dic mihi ſi moriunt vno ictu. Afflicti. ꝑcuſſi. Iuuēca. rñdet Manto q; iuuēca ſpōte venit ad vulnus & vno ictu cecidit: qd ſignificat Iocaſtā cito ſe interfecturā: taurus aūt bis ictus in diuerſa errās ſignificat Oedipum qui ſemel voluit mori & nō potuit non permittēte filia Antigone. Vtrū. rogat Tireſias an mult⁹ ſanguis an paucus exeat: dicit Māto q; iuuenca effudit multū ſanguinē: qd ſignificat Iocaſtā morituram: & taurus fudit paucū: qd ſignificat Oedipū nō mori: ſed vagari. Micat. exilit. Irrigat. lente veniens .ſ. Amnis vnus. fluuius .i. copia ſanguinis. Patet. apertū eſt ꝑ vulnus. Huius .ſ. tauri. Maculant. aſpergunt. Imbre. leui ſanguine. Ictus. vulnera. Verſus retro. ſanguis nō labitur ſicut deberet: ſed fluit ꝑ vultū atq; oculos: qd ſignificat oculos Oedipi fœdandos ſanguine. Ede. dic ſigna inteſtinoꝝ. Exta. inteſtina mouent cū tāto impetu vt vix poſſint teneri: aperuerat Manto Taurum. Trepidāt. ſaliūt. Manus .ſ. tenentiū. Nouis. inuſitatis.

Cor. qd primū eſt inter exta videt putridū. Liuēt. habēt colorē nigrū. Fibris. extremitatib⁹ cordis, non ſunt integra ꝑcordia. Abeſt. nō eſt. Iecur. eſt aſperſū felle: & habet duo capita: qd nunq̄ apparuit ſine magno dāno regni. Tabidū. putridū: qd ſignificat duos filios odio plenos & amaritudine inter ſe pugnaturos de regno. Sed vtrūq;. ſūt bina capita: ſed vtrūq; occultat pellicula: tñ apparēt quaſi ſub vitro. Toris. ęqualibus pulpis & eminētijs. Cęſū. quaſi interruptū. Negās latebrā. quia facit illa apparere. hoc ſignificat duos fratres nō diu dñaturos: cū cito morituri ſint. Hoſtile lat⁹. faciētes extiſpiciū æqualiter victimā diuidebāt: accipiebātq; vnā ptē ꝓ illo quo volebāt vaticinari: aliā ꝓ parte aduerſa & hoſtili: q̄uis nō fuiſſet hoſtis. vñ aduerſa ps tbi habuit maiorē. Hoſtile latus. pars ꝓ hoſte. Inſurgit. eleuat. Tendit. q̄a illæ venę ſunt plenę ſāguine: & eſt vna via q̄ ſecat illas q; ſanguis nō dimittit ire: hoc ſignificat Polynicē venturū Thebas cū ſeptē ducibus qui ibi oēs morient. Obliquus. vis facta ꝑ trāſuerſum. Reuerti. retro currere. Mutat⁹. eſt ordo naturæ: nulla pars eſt in loco ſuo: qd ſignificat Oedipū nullū ordinē naturę ſeruaſſe. Acta. retro ipulſa. Animę. ſpūs. Dextra. vbi eſt locus pulmonis. Omenta. inteſtina parua: hoc eſt mēbranæ tenues quę ambiunt inteſtina. Molli ambitu. tenui volutione. Natura verſa eſt. peruerſa.

℄ Vultū. Ambitioſe vultū dixit de irrationali: ſed vultū ꝓ facie accipit. Animā. duo genera hoſtiarū ponit Theodoſius: vnū volūtariū in quo voluntas deoꝝ diſquirebat: de quo crediderim Senecā potius hic intellexiſſe q̄uis aiam reluctātē dixerit in morte ſimpliciter accipiēdo. & poeta Māntuanus meminit. Pecudūq; reclusis pectorib⁹ inhiās ſpumātia cōſulit. exta. alterū animale i quo ſola anima deo ſacrificabat. Idē. Aiaq; litādū Argolica. & Hāc tibi Eryx meliorē aiam &c. Sed ede certas. ecce liquido patet qd gen⁹ hoſtiæ tetigerit poeta. Exta. eminētiæ dicuntur viſcerū dicta q; extant & eminēt. nam quæ ſecantur ad vſum diuinæ voluntatis explorandę maxime eminent. inde Extiſpices dicunt extoꝝ inſpectores.

BERN.

DANI. Vultus. Hoſtiarū gña duo. Exta. Extiſpices.

Ti. Scrutemur vnde tāt⁹ hic extis labor. Mā.
Quod hoc nefas? conceptus infauſtæ bouis
Nec more ſolito poſitus alieno in loco
Implet parentē: mēbra cū gemitu mouet:
Tremulo rigore debiles artus micant:
Infecit arctas liuidus fibras cruor.
Tentantq; turpes mobilem trunci gradum:
Et inane ſurgit corpus: ac ſacros petit
Cornu miniſtros: viſcera effugiunt manu.
Neq; ipſa quæ te pepulit armenti grauis
Vox eſt: nec vſq; territi fugiunt greges.
Immugit aræ ſanguis & trepidant foci. Oe.
Quid iſta ſacri ſigna terrifici ferant
Exprome voces: aure non timida hauriam.
Facere ſolent extrema ſecuros mala. Ti.
His inuidebis quib⁹ opem quęris malis. Oe.
Memora qđ vnum ſcire cælicolę volunt:
Contaminarit rege quis cæſo manus. Ti.
Nec alta cœli penna quæ leuis ſecat:
Nec fibra viuis parta pectoribus poteſt
Ciere nomen: alia tentanda eſt via.
Ipſe euocandus noctis æternæ plagis
Emiſſus Erebo: vt cędis authorem indicet.
Reſeranda tellus: Ditis implacabile
Numen precandum: populus infernæ ſtygis
Huc extrahendus: ede cui mandes ſacrum.
Nam te penes quē ſumma regnorū: eſt nefas
Inuiſere vmbras. Oe. te hic Creō poſcit labor
Ad quem ſecundū regna reſpiciunt mea. Ti.
Dum nos profundę clauſtra laxamus ſtygis
Populare Bacchi laudibus carmen ſonet.

ASCen. ¶ Scrutetur aut ſcrutemur inquit Tireſias: vnde hic tantus labor.i.error ſup.ſit extis.nō pōt legi liuor: vnde dubites an liuor ꝑ lues reponendū ſit. Mā. Quod.i.quale ſup.eſt, hoc nefas? Conceptus.i.fœtus, bouis.i. iuuencæ infauſtæ Iocaſtā, indicantis nec ꝑ & non, nō poſitus ſup.eſt more ſolito: & implet parentē .i.matrē, in loco alieno.i.in quo nō ſolēt cōcipere iuuēcæ: & ſup.mouet mēbra cū gemitu: quia viuus inuentus eſt, artus ſup. eius debiles, micant, trepidāt, & vacillāt, rigore tremulo.i.duritie nō ſatis firma. Cruor liuidus (qui natoꝝ Iocaſtæ mutuā cędē indicabat) infecit fibras arctas.i.cōpreſſas: & trūci.ſ. vitulorum a blatis pedib⁹, turpes.i.informes, tentāt gradum mobilē.i.ingredi: & corp⁹ inane.i.manime pōt legi ſine & inaie: ſurgit ac petit cornu miniſtros ſacros.i.ſacrificulos: viſcera effugiunt.i. elabunt̃ manu.ſ. tenentiū: neq; o pater (ſunt eīn filiæ, nō pr̄is verba) vox grauis.i.ſonora, q̄ pepulit te.i.aures tuas eſt armēti.i.plurīū boū: nec greges territi fugiunt vſq̄: ne fugientes putes ex more talē mugitū edidiſſe: quia ſanguis aut in quē vinū mutat̃: aut port⁹ vituloꝝ ſectoꝝ, qs trūcos vocauit amputatis iā pedib⁹, imugit aræ. Berñ. legit: ignis vt legat̃ immugit aris ignis &c. & foci.i. aræ ignē fouētes trepidāt ꝑ horrore. Oed. Exprome o Tireſia, qđ iſta ſigns ſacri terrifici ferāt.i.indicēt: ego hauriā aure nō timida.i.forti.ſ. i quęcūq; exitū ꝓtuleris. Mala extrema.i.ſūma: ſolēt facere ſecuros: quia q ſūma patit̃ mala, nō timet grauiora. Ti. volens ſignificare ipm licet grauis ſit peſtilētis nō pati ſūma mala dicit. Tu inuidebis.ſ.aliquādo, his malis.ſ. peſtilētię, q bus q̄ris opē.i.remediū: inuidebis in quā tanq̄ leuiorib⁹ reſpectu coꝝ q̄ poſtea parieris. Vbi notabis inuidiā fieri cōtrario modo in bonis & in malis: quia inuidem⁹ bonis maiorib⁹, & malis minorib⁹. vt qa qa magis beatus, & min⁹ miſer ē. Oed. Memora, ſup. id qđ vnū.i.ſolū, cęlicolæ volūt ſciri.ſ.a nobis. ſi legas ſcire ſubaudiēdū ē nos: ſed duꝝ cēt ſubaudire: qa nihil ſubaudiēdo viderent̃ cælicolę ignorare: qđ nefas eſt dicere. qs cōtaminatit man⁹.ſ. ſuas, rege.ſ. Laio cęſo. Tireſias autē vel q nō eſt auſus regem regi indicare, vel qa reuera ignorauit, dicit: neq; augurio neq; auſpicio aut omine aliquo poſſe nomē interfectoris ſciri: ſed tm̄ magica arte & necromantia: vbi turpiter q dā ſcripſerūt in Berñ. nigromātia. dicitur enim necromantia vaticinium per mortuum vt vocabulum indicat. Tire. Nec penna leuis.i. præpetis auis, quæ ſecat ſ. volando, alta cæli.i.aeris, nec fibra, id eſt vena iecoris parta.i.acquiſita aut parta pro partita, pectoribus viuis, id eſt adhuc pulpitantibus, poteſt ciere, id eſt excitare & prodere nomen.ſ.iterfectoris: alia via eſt tentanda.ſ.mihi, ipſe.ſ.interfectus Laius, ſup.eſt euocandus, plagis.i.e regionibus, noctis ęternę.ſ.inferorum: vt emiſſus erebo.i.orco, indicet authorē cędis.ſ.ſuæ aut ſui: tellus eſt reſeranda, id eſt aperienda. numen implacabile dius eſt p̄candum: & populus ſtygis infernæ eſt extrahēdus huc.i.ad noſtrum hemiſphęrium: ede.i.exprime, cui mandes, id eſt committas, ſacrum.ſ. Plutoni faciendum: nam nefas eſt te penes quē id eſt in cuius poteſtate eſt ſumma.ſ.poteſtas & adminiſtratio, regnorū Thebani & Corinthiaci, iuiſere.i. ire ad videndum & incolere vmbras.ſ.infernas. Oedi. O Creo (ſic enim quidam legunt Te Creo hic: vt Agamēno: ſed quia Creontis facit dicat potius te hic Creon) vel potius o Creon hic labor poſcit, id eſt iure quodam expoſtulat te: ad quem ſecundum, id eſt proximum a rege, regna mea reſpiciunt. Tir. Dum, id eſt interea do nec nos laxamus clauſtra ſtygis profundę, carmē populare.i.chori Thebani populi ſonet laudibus, id eſt canendo laudes, Bacchi.

BERN. ¶ Scrutet̃. Ingrat̃ vnde veniat tanta putredo. Cōceptus. fili⁹. Iuuēca erat p̄gnās: & fœt⁹ nō erat in loco ſuo: qđ ſignificat matrimoniū filij & matris. Infauſtę. ſignificātis infelicitatē. Mouet. ſ. vitul⁹. Micāt. mouent̃. Art⁹. mēbra vituli. Fibras ſtrictas. paruas venas. Liuidus. niger. Trūci. pedes vituli. Tentāt. tanq̄ vellint ire. Inane. q̄a nō pōt ſe mouere. Petit. videt̃ velle facere ipetū cōtra miniſtros. Effugiūt. qđ ſignificat inobediētiā filiorū Oedipi. Neq̄. dicit filia noli credere q̄ hæc ſit vox boū quæ audita eſt. Grauis. horrēda. Pepulit. pcuſſit. Territi. q̄n timēt victimę mugiūt & fugiūt. Sāguis. mugit i aris. Trepidāt. mouent̃. Quid iſta. petit Oedipus quid ſignificēt iſta ſigna. Exprome. explica Tireſia. Sacri terrifici. hui⁹ ſacrificij fſeientis terrorem. Extrema insla. q. d. iam habui oia mala: ita potero intrepidus audire. Inuidebis. veniet tp̄s quo velles mori peſte: cōtra quā quęris auxiliū: & nō poteris. His malis. huic peſti. Memora. dic ſaltē quis interfecit regē. Nec alta. rn̄det Tireſias p extiſpiciū aut auſpiciū neſcirē tibi dicere nomē interfectoris regis: ſed opus eſt vt videam p necromantiā. Penna. ſ. auis volantis. Secat alta. vadit per ſublime cœlum. Nec fibra. vena. Viuis. adhuc palpitātibus. Ciere. dicere nomen interfectoris. Tentanda. experienda. Ipſe. ſ. Laius rex mortuus. Plagis. regionibus. Noctis. tenebrarū inferni. Emiſſus. ſ. Laius ab inferno. Reſerāda. aperiēda. more magico faciebant foſſam in qua ponebāt lac & ſanguinē & euocabāt animas. Ditis. Plutonis. Populus. multitudo aiarū. Ede. dic. Cui mādas. cōmittis. Sacrū. hoc ſacrificiū. nā nō decet regē intereſſe his ſacris: opus eſt vt alius pro te interſit. Inuiſere. venire ad videndum. Vmbras. aias inferorum. Te Creo. ſacrū hoc cōmittit Creōti. Laxam⁹. aperim⁹. i. dū euocabimus p ſacrum aias ab inferis, interea iſti cantent laudes Baccho: & ſic dat locū ſequenti choro.

¶ Cōcept⁹. i. fœt⁹ ſubſtātiue. Cōceptio bouis vno initu pagit̃: q̄ ſi forte perrauit, vigeſimo poſt die maſē fœmina repetit. parit mēſe decimo. ſed ſi parit citra, fœtus inutilis eſt. coit⁹ bouis eſt ab ortu Delphini ad pridie nonas Ianuarias: dieb⁹ triginta. ſcribūt Ariſt. Var. Pli. Auſpicia ſcōmodari ſolēt ſecūdū demōſtratiōes interpretū. itē in extiſpicijs cōſigit q̄litates futurorū ex inteſtinorū motu cōſyderari. q̄ oia falſa eſſe & caſſa cōtendit Lactāti⁹: & in ciuitate cœleſti doctiſſim⁹ Aug. & Euſebi⁹. Nec alta. apud Sophoclē apte indicat Oedipoda interfectorē fuiſſe Laij, ſed credit Oedip⁹ ioco id dici a Tireſia. φορεας εφι μιαμ δροσουιζη τειο κφρεμεμε πο. Contra Oedipus. nempe gauiſus videris hæc ſemp loq non. κοι γε γεθεοσ τευ τασ γεξειμ λοκοισ. DANI.

Verſus hexametri: trimetri trochaici: Anapęſtici: dimetri: monometri: acatalectici: catalectici: & brachicatalectici: & ſapphici inſerti. CHORVS.

Effuſam redimite comam nutante corymbo.
Mollia Nyſęis armati brachia Thyrſis.
Lucidum cœli decus huc adeas votis:
Quæ tibi nobiles Thebæ Bacche tuæ
Palmis ſupplicibus ferunt.
Huc aduerte fauens virgineum caput.
Vultu ſidereo diſcute nubila:
Et triſtes Erebi minas: auidumq̄ fatum.

ASCen. Effuſam &c. Primis duobus verſibus qui hexametri heroici ſunt cohortat̃ ſuos ad ſumendū habitum bacchātiū dicēs. O vos populares armati. i. hn̄tes armata, brachia mollia, thyrſis. i. haſtis iuolutis pāpino, Nyſęis. i. bacchicis a Nyſa vrbe Baccho ſacra, redimite. i. cingite comam effuſam. i. ſparſam corymbo. i. fructu hederę, nutāte. ſ. circa caput. deinde incipiens hymnum dicit. O Bacche lucidū decus cœli, quia ſol quoq̄ putatur, adeas huc votis, id eſt ad vota quæ Thebæ tuæ ferūt tibi palmis, id eſt manib⁹, ſupplicibus. aduerte huc. i. ad nos, fauēs caput virgineum: quia æterna iuuenta decorū: & diſcute vultu ſidereo. i. ſplēdēti more ſiderū, nubila & triſtes minas erebi: & fatū auidū. i. mortē inſatiabilem. Quæres quō id ad Bacchū dicat, quē in confeſſo erat æthnicis deū eſſe. Deo ſūt præferti cœleſti fruſtra dicat mortē & inferna non eſſe timenda. Verū vt alibi dixi, poeticæ fictiones interdū rem phyſicam, interdū hiſtoricam, interdū theologicam celāt: vt hoc loco phyſice poſſumus intelligere bacchum. i. vinum demere curas homini & inferorum & mortis: quæ maxime lętitiam diminuūt mortalib⁹: vn̄ p contrariū di æneid. ſ. Adſit lętitię Bacch⁹ dator. & iō latine Liber dr̄: & gręce Lyæus: a diſſoluēdo: q̄ ſoluat curas. Hiſtorice ſūt q̄ q̄ pdijs colunt̃ hoies fuerit. vn̄ & Serui⁹ ſcribit i ſextū æneid. Homerū ſcripſiſſe Bacchi ſimulacrū apud iferos ſeptū. dicit ergo chor⁹ Baccho poſt apotheoſim & deificationē, nō eē timēdos iferos. Theologice aūt Bacchū, Cererē, & cęteros hoies q̄ aliquo p̄ſtāti iuēto, & ſtrenua opa nos dū viuerēt plurimū iuuerit immortalitatē meruiſſe: & in deorū numerū relatos nō timere neq̄ inferorū tormenta, neq̄ fatorū ac tēporū edacitatē. q. d. illud noſtrū: In memoria eterna erunt iuſti. Sed ad reliqua pgamus.

BERN. Effuſam. Diſcedēte Tireſia, Thebani deo ſuo Baccho cātāt laudes coronati hedera. itellige q̄ vna pars chori pſuadet alteri vt laudēt Bacchū & coronent̃ hedera q̄ illi ſacra eſt. Redimite. coronate quartę cōiugatiōis. Corymbis. pprie eſt fruct⁹ hederę. Virgili. Diffuſos hedera veſtit pallente corymbos. Mollia. dixit propter habitum Bacchi quē capiebant illi ſacrificātes in modum fœminarū. Molles vocamus delicatos. Nyſeis thyrſis. haſtis bacchicis: quæ inuolutę erant pampinis. Nyſeus a Nyſa vrbe Aegypti felici Arabię ppinqua: in qua Bacchus fertur vinū inueniſſe: in eaq̄ religioſiſſime colit̃. vel dicit̃ a Nyſa pago Heliconis, vbi ſimiliter colit̃. Lucidum. mutat verſum: & hic eſt trochaicus acatalecticus. Palmis. verſus eſt pindaricus: nec refert ſi vltima ſyllaba ſit longa. Virgineū caput. quia habebat vultum virginis, imberbis & erat⁹. Nubila. quæ tegūt cœlū noſtrū. Auidū fatū. mortē quæ non ſatiatur.

DANI. ¶ Effuſā. Quartū carmē pythio carmie trochaico acatalectico ſcriptū. Chor⁹ inducit̃ dithyrambū decātans hortat̃ aūt ſeipſū prius ad aſſumendū ſchema bacchanale. poſtea ingredit̃ hymnū. Lucidū cœli dec⁹. Eumolpus in Bacchicis carminib⁹ igniculū radijs Dionyſiū nūcupat. Et Orpheus ſplēdoris auctorē Dionyſiū.

A SCen. ¶ Te decet. Proſequit laudes Bacchi: q̄ mul-
tū a veris veri dei laudib⁹ abhorrēt: cū ne virū
quidē deceāt. Ordo eſt. O Bacche decet te cin
gi comā .i. habere comā cinctā florib⁹ vernis
.i. vere naſci ſolitis: & cohibere caput ꝑpter in
tonſos capillos, mitra .i. integumento arcto,
tyria .i. purpurei coloris. ꝑpter vertiginē quā
vinū excitat, cingit Bacch⁹ caput mitra. Ve. p
vel, decet ſup. te, religare frontē mollē hedera
baccifera: quia corymbifera: & ſpargere cri-
nes effuſos ſine lege .i. certa ſerie aut rdimicu
lo: & reuocare .ſ. crines rurſus nodo adducto,
more mulicbri (ſunt aūt ſapphici a Spargere
vſq; ad otiū illic. Frāgit &c. quē ſequunt tres
hexametri) entē ſup. talem, qualis tu metuēs
nouercā .ſ. Iunonē, cuius pellex Semele mr̄
Bacchi fuerat: iratā .ſ. in oīs pellices & pellicū
filios, creueras .ſ. inter puellas, imitatus artus
falſos: quia muliebres: eris ſup. virgo ſimula
ta nō vera (& tñ virginem, ſi de maſculis dici
poſſet, vero ſimile eſt tūc adhuc fuiſſe: ſed pri
ſcis maſculus iuuenis: puella virgo tantū di-
cebat.) crine flauēti .i. flaui coloris cuius eſt au
rū: & hoc zona .ſ. muliebri, retinente .i. cingē-
te, veſtem lutheā, id eſt luthei coloris qui me
retricibus auaris conuenit. vñ, a qua educati-
one & cōſuetudine quæ eſt altera natura, cul-
tus tam molles placuere .ſ. tibi: & ſinus .ſ. ve-
ſtiū inter brachia ſupra pect⁹, laxi .i. ſoluti, &
ſyrma .i. veſtis cauda trahi ſolita, vnde flui-
dum .i. in terram defluens: oīs plaga. i. regio
vaſta, terre eoæ .i. orientalis .i. omnis populus
qui bibit Gangem fluuium Indię, & quiſquis
.i. quicunq; frangit .ſ. ſulcando aut bibendo,
Araxem flu. Armeniæ, niueum, aut niuibus
auctū aut niuei coloris, vidit te reſidere ſup. I
curru aurato, cum, id eſt quando regeres leo-
nes .ſ. currum cum tigribus & lyncibus trahē
tes, ſup. in veſte longa. Sillen⁹ ſenior (dicitur
& Silenus prima breui. Maro in bucco. Quā
tum omnis mundus gaudet cantante ſileno.
In eodem tamen producit. Sillenū pueri.) nu
tritor Bacchi, ſequitur ſup. currum, aſello tur
pi ſuper quem ſedebat, redimit⁹, id eſt habēs
redimita & cincta tempora .ſ. capitis turgida
id eſt inflata frequenti vini ingurgitatiōe, ſer
tis, id eſt corollis pampineis .i. e fronde vitiū
factis. Myſtæ .i. ſacrificuli Bacchi occulta ſa-
cra curantes, laſciui, quia venter mero æſtu-
ans facile ſpumat in libidinem, deducunt or-
gia, id eſt bacchanalia, cōdita, id eſt abſcondi
ta a conſpectu vulgi: quia noctu fiebant etiā
Romæ cum tanto flagitio vt penitus prohi-
bita tandē fuerint. cohors baſſaridum, id eſt
bacchātium mulierum, comitata te. Edonis
id eſt threſſa bacchans (de qua Ouidius. Pro
tinus in ſyluis matres Edonidas omnis: ab
Edono monte facto patronymico. (Bernar.
legit ædē. mallē legere Edonio vt ſit cohors
Baſſaridū pulſauit nūc .i. iterdū pede Edonio
.i. ipſa Edonis. ſola .i. terras, panchæi promō-
torij Thraciæ iuxta Beſſos ſterilis: nunc ſup.
pulſauit ſola Pindi vertice Threicio .i. Thra-
cico. Nunc, id eſt interdum, menas ſcilicet
Bacchis furore correpta, impia, quia Aga-
ue Penthea filium peremit dum bacchare-
tur, inter matres Cadmęas, id eſt Thebanas:

Te decet cingi comam floribus vernis:
Te caput Tyria cohibere mitra:
Hedera ve mollem baccifera religare frontē:
Spargere effuſos ſine lege crines:
Rurſus adducto reuocare nodo.
Qualis iratam metuens nouercam
Creueras falſos imitatus artus:
Crine flauenti ſimulata virgo:
Lutheam veſtem retinente zona.
Vnde tam molles placuere cultus:
Et ſinus laxi: fluidumq; ſyrma.
Vidit aurato reſidere curru:
Veſte cum longa regeres leones:
Omnis Eoæ plaga vaſta terræ:
Qui bibit Gangem: niueumq; quiſquis
Frangit Araxem.
Te ſenior turpi ſequitur Sillenus aſello
Turgida pāpineis redimitus tempora ſertis.
Condita laſciui deducunt orgia myſtæ.
Te Baſſāridum comitata cohors.
Nunc Edonio pede pulſauit.
Sola Pangæi: nunc threicio
Vertice Pindi: nunc Cadmæas
Inter matres: impia Menas
Comes Ogygio venit Iaccho:
Nebride ſacra pręcincta latus.
Tibi commotę pectora matres
Fudere comam: Thyrſumq; leuem
Vibrante manu: iam poſt lacertos
Pentheos artus Thyades œſtro
Membra remiſſæ velut ignotum
Videre nefas.
Ponti regna tenet nitidi matertera Bacchi
Nereidumq; choris Cadmęia cingitur Ino.
Ius habet in fluct⁹ magni puer aduena pōti
Cognatus Bacchi numen nō vile Palęmon.
Te Tyrrhena puer rapuit manus.

Et Nereus tumidum poſuit mare:
Cærula cum pratis mutat freta.

venit comes Iaccho.i.Baccho,Ogygio,id ē Thebano,pręcincta latus.i.habens latus pręcinctum,nebride.i. pelle capræ ſilueſtris, aut damæ,ſacra.ſ.Baccho : quia capræ vites rodunt & vuas abſumunt.Vnde Naſo in faſtis. Rode caper vitem:ſacras cum ſtabis ad aras In tua quod ſpargi cornua poſſit erit.Matres vt Agaue& aliæ,cōmotę.ſ.furore:alij cōuictæ legunt:pectora.i.habētes pectora cōmota,fudere.i.pāderūt,tibi.i.in honorem tuū,comā.ſ.ſuam:& fudere.i.extenderūt, Thyrſum.i.haſtā pāpinis tectā,leuē.i.p̄ui pōderis:& hoc manu vibrante.i.q̄ tiēte eā. Iā.i.interdū, Thyades.i.ſacrificulæ Bacchi,remiſſæ mēbra.i.hñtes mēbra remiſſa.i.laxata,œſtro.i.furore Bacchico,p⁹art⁹laceros.i.laceratos,Pētheos,videre nefas.i.Pēthei ab Agaue matre cęſi,velut ignotū.i.a ſe nō cōmiſſū:nā furētes neſciebāt q̄d facerēt. Sūt autē qui putēt ebrias fuiſſe. Ingredit̄:iñ carmine heroico alias laudes Bacchi dicēs:Matertera Bacchi.ſ.Ino ſoror Semeles tenet regna ponti.i.maris,nitidi.ſ.ſpumis,aut q̄ alba dea.i.Leucothea dicit̄:cū enim ſe cum filio Melicerta mergere vellet,in numina marina ambo verſi ſunt:Ino in Matutā Leucothean:Melicerta ī Portunum.& Ino Cadmæa.i.Thebana,cingitur,vt dña,choris Nereidū.i.nympharū marinarū. Puer.i.filius ſ̄hus Palęmō,numē hō vile.ſ.nautis,quia Portunus.i.portuū deus ab eis inuocatur,aduena magni ponti.i. ex homine factus deus marinus,cognatus, quia ſororinus Bacchi,habet ius in fluctus,conſtitutus portuum deus.Manus tyrrhena.i.tyrrhenorū pyratarū,rapuit te o puer Bacche : & Nereus deus maris poſuit.i.ſedauit, mare tumidum ſcilicet p̄pter te captū:q̄d placatū eſt te remiſſo. de qua re multa Oui. in metamor.& Dan. ex Homero recitat. BERN.
¶ Cohibere. Stringere & ligare. Sine lege.ſine ordine:verſus eſt Sapphic⁹. Qualis.nutritū primo ab Ino matertera dicūt Bacchū:deinde inter Nymphas: vnde dicit:talis venies qualis eras inter nymphas veſtit⁹ veſte muliebri, vt Iunonem lateres. Nouercam.Iunonem. Falſos.fœminas:cū eſſes maſculus. Luthea zona.cingulo. Lutheus color eſt dilutior,rutil⁹,qualis eſt color auri.hinc violę eius coloris lutheolæ appellātur.
Vnde.ex qua ratione placuit tibi obſeruare hunc habitum:quia inter puellas fuiſti ſeruatus. Sinus laxi.veſtes fluxę ad terrā. Fluidumq̧ ſyrma.veſtis fluēs ad terrā. Syrma a ſyro q̄d eſt traho. Premeres leones.dicitur Bacchus trahi in curru a tigribus & Lincibus:alij addunt leones. Statius. Promouet effręnæ dextra lęuaq̧ ſequunt̄ Linces:vda mero lābunt retinacula tigres. Eoæ.orientalis. Gangem.fluuius eſt Indię fluens per nouem alueos. Araxem.eſt Armenię fluuius:dicente Lucano. Armeniūq̧ bibet Romanus Araxē. Sileno.hic fuit alūnus Bacchi poſt Nymphas. Turgida.inflata vino. Myſtæ.ſacerdotes Bacchi.Myſticū gręci dicunt omne id quo in arcanis deorum ſacris vtimur:qualia erant Bacchi orgia,quę noctu clam a ſolis mulieribus celebrabantur.& myſteria arcana ſacra appellantur: vnde dicit Condita orgia.i. ſecreta ſacra. Baſſaridum.bacchantium. Bacchus Baſſareus dictus eſt: Baſſarides bacchę ipſę dictæ ſunt:a Baſſara veſte, quę vſq̧ ad pedes demiſſa ē:dicta a Baſſara loco Lydię in quo fit. Pulſauit ædem.ſ.cohors baſſaridum:pulſauit tēplum tuum pede ſaltando. Sola.ſ.cohors:vel ſola ſine viris, vel nocturna. Pangæi.Pangęū teſte Pli.iiij.li. Thraciæ promontorium Beſſis cōterminum & Macedoniæ iunctū.eius ſeptētrionalē partem Peonas inhabitare refert Herodotus li.vj.circa montē regio Pangęa. Threicio vertice.cacumine mōtis ipſius q̄ eſt in Thracia. Impia menas. Baccha furioſa:nā apud Thracas primū ſacra Bacchi inſtituta ſunt ab Orpheo:quę a mulieribus celebrari ſtatuit.hæ crinibus paſſis incedebant indutæ pellibus damarum, quæ græce Nebrides appellant:nam nebros græce latine dama. ibantq̧ vt furijs agitatæ cum tybijs cymbalis & clamore. vnde Menades,hoc eſt furioſę appellabant̄. Iaccho ogygio. Baccho Thebano. Iacch⁹ ἀπὸ τοῦ ἰακχῶ vocifero. Ogygius ab Ogygio rege Thebanorū ſub quo primum diluuium fuiſſe dixit Varro in prologo tertij libri de re ruſtica. Nebride. vt diximus nup. p̄prie apud gręcos damarum pelles Nebrides dicuntur:a quibus ipſæ bacchantes cognominatę ſunt. Sacra Nebride.pelle damæ ſacris dicata. Conuictæ.ſ.furijs. Fudere. ſparſerūt: vt moris erat. Thyades. Thyas dicitur ſacrificula Bacchi. Virgil. Thyas vbi audito ſtimulant trieterica Baccho. Thyoneus cognomen eſt Bacchi.quod a Thyo q̄d eſt ſacrifico deducitur:nam illi adhuc inter humanos verſanti ſacrificia reddebantur:ex quo Thyades quēadmodum a Baccho bacchides. Remiſſa œſtro. relicta a furore. Oeſtrum volatile paruum,cui nomen Aſilum eſt: vt dicit Virg. tertio Georgicorum.q̄o incitātur ad curſum iumenta. ſibi ponitur metaphorice. Artus pentheos.membra Penthei lacerati a matre Agaue. Ignotum nefas.ſcelus quod ipſæ fecerant ignorantes propter furorem: vnde ignorabant remiſſo furore quis Pentheum occidiſſet. Matertera.Ino. Ponti.maris:quia proijciens ſe in mari vt ſupra vidimus facta eſt dea vna cū filio Melicerta:a græcis alba dea:a nobis vero matuta vocata.fili⁹autē Palęmon & Portun⁹ deus maris appellatus eſt. Cadmęa.nam Ino fuit Cadmi filia ex Harmione: vxorq̧ Athamantis regis Thebarum,& Bacchi nutrix. Nereidum. Nympharum maris a Nereo patre. Puer. Melicerta. Ius habet.quia deus factus maris & dict⁹Palęmon. Cognat⁹Bacchi.q̄a ex Semele filia Cadmi nat⁹eſt Bacchus q̄ fuit ſoror mr̄is Palęmonis. Te puer.ſ.Bacche.explicat primā expeditionē Bacchi cōtra piratas:nā teſte Diod.dr̄ Bacch⁹ ſuſtuliſſe oēs ipios q̄ in orbe erāt:ſed maxie Pētheū atq̧ Lycurgū. Rapuit.q̄ſi añ tp̄s legitimū duxit ad arma. Man⁹ Tyrrhena.turba p̄donū aduerſus quā pauit expeditionē.nā Tyrrheni olī piraticā exercuerunt. Tyrrhen pirate.
Nere⁹.de⁹ marin⁹poſuit. Te timidū.adhuc iexp̄tū ſupra mare. Cū pra.mutat.q̄n eras aſſuet⁹ tm̄ eē ī pratis.
¶ Mira. Bacch⁹gerit mitrā p̄p dolores q̄ fumāte vino caput aggrediunt̄ ſic loq̄t̄ Euſebius eruditiſſimus gręcus. Silenus. Baccho pędagog⁹ fuit.cui⁹cōſilijs virtutē complexus fuit. auctor Euſebius in.ij. Baſſaridū. Baſſaris forma patronymica. Baſſareus nomen Bacchi declinatū,& triſſyllabū. Baſſara veſtis talaris pellita. pelles lyncū Baſſaras vocitāt thraces.auctore Euſebio. Horati⁹vini nō incurioſus,citra tamen temulentiā,dixit ſe nolle irritare Baſſareū inuitū. Menas.patronymicū:& declinatum nomē ab inſania & indignatione. παρα το μαινομαι,iraſcor. Impia. turpis,horrenda:ebrij non animaduertūt q̄d deceat,quid ve contra turpe ſit. hic Horatius ad poetam ſcribens. Cum fas atq̧ nefas exiguo fine libidinum Diſcernūt auidi. Euſebius in euāgelica præparatione de arcanis myſterijs gentilium Bacchum Menolem græce vocari quaſi totum furentem tradit. Nebride. Nebris eſt pellis hinuli. Oeſtro. vulgares tabanum vocant:cui nomem Aſilo Romanum eſt. oeſtrum Graij vertere vocantes. Thyades. Thyas forma patronymica, ſacerdos liberi

Margin: Curr⁹ Bacchi. Myſticū. Baſſarides. Pangæū. Menas. Ogygius. Thyas. Oeſtrum. Ino. DANI. Silenus. Baſſaris. Menas. Nebris. Oeſtrum. Thyas.

Thyſtia. Bacchus a Tyrrhenis raptus.

patris a furore & impetu.omnia q̄ faciunt ad initiationē vocant Thyſtia. Cognati.ſororini Bacchus & Melicerta:huic Ino,illi Semele fuit mater:vt meminit Euſebi⁹. Te tyrrhena.hoc modo narrat poetarū imperator Homerus. Apparuit in pminenti maris litore Bacchus impuberi ſimilis : huic quatiebanť per terga pulchrę comæ nigræ:pharum habebat circa humeros purpureū.celeriter latrones viri a naui bene cōpacta p mare fulgidum tranſibāt: vidētes ānuerūt inuicē: & facto impetu rapuerūt in nauim lętati cor. Putabant em̄ filium regum bene nutritū:& vinculis volebāt ligare:vinculū nō cohibuit illū:ſed cecidit longe a manibus & pedibus ipſe aūt riſit oculis nigris.Gubernator aūt intelligens eſſe deū increpauit inſaniā remigū. celeriter ipſis apparēt miracula.Primo vinum dulce,odorū,p nauē fundi:ſurrexit odor diuinus ad nares.mirabanť nautę:p malū nauis tendebatur vitis,hinc & hinc:pendebāt ab ea multi racemi:circa ipſum malū vertebať hedera florib⁹ & omnes ſchalmi habebāt coronā.ſtupefacti hortabanť magiſtrū applicare litori.cū ſubito hic leo factus grauiter rugiēs: ille vrſus lati colli.hi ſubito cucurrerūt pauidi ad prorā & ſteterūt circa gubernatorē magnanimū hic autem gubernatorem inuaſit: illi illico ſalierunt in dium mare & facti ſunt delphines.ſolum retinuit gubernatorem & diuitē fecit & dixit:confide gubernator & gaude animo. Ego enim ſum Dionyſius furibundus: quem Cadmeis Semele mixta cum Ioue in amore peperit.Hæc ille.

ASCEN. ¶ Hinc verno &c. Deſcribit non apparatum nauis qua vſus eſt Bacchus in expeditione: ſed quem captus induxit ante oculos tyrrhenorum:qui rei miraculo ſtupefacti ſe præcipites in mare dederunt,& delphines effecti ſunt vt Ouidius latius proſequiť:& iam p Danielem vidimus. Ordo eſt. Platanus .i. arbor latis folijs,viret hic,id eſt poſtq̄ mare verſum eſt a Baccho in pratum amœnum:folio verno,id eſt quale in vere creſcat:& laurus nem⁹ charū Phœbo.i. Apollini: quia in eam verſa Daphne:& poetæ ea coronanť:& a ſole nō decaluať:nec fulmine tāgiť:ſup. viret hinc:auis garrula obſtrepit p ramos.ſ.arborum in mari natarū:ramus tenet hederas viuaces.ſ.vita plātę:nō dicit virētes:qa etiā extictę diu virēt vitis ligat.i.arcte cōplectiť ſūma carcheſia.i. malorū extrēa. Leo idæus, q̄ls verſať in Ida mōte Phrygię,fremuit,ſup. in prora.i.priore pte nauis Tyrrhēoꝝ:& tigris gāgetica.i.apđ Gāgem naſci ſueta, ſedet ſup. in puppe: Pyrata.ſ.tyrrhen⁹ ois pręter nauclerum, pauid⁹ immo ſtupefact⁹,natat freto factus delphin, tūc,ſcilicet tot miraculis viſis : & facies noua ſcilicet piſcium,habet ſcilicet tyrrhenos demerſos:& brachia cadunt prędonibus prima quia illis peccata complent:& pectus coit illiſum vtero:quia delphini incurui ſunt.& paruula manus.i.pinnæ loco manuum, dependet lateri, & ſubit dorſo curuo fluctum:quia brāchijs carēt,ſed fiſtulas in dorſo habēt delphines,& ſcindit mare cauda lunata.i. in cornua fiſſa:& delphin curuus ſeqť carbaſa.i. vela nauis ſuæ fugiētia(nō puto legēdū te ſed & vt repoſui). Cōmēorat in alia faciora Bacchi dicēs. Pactolus Lydi⁹.ſ.flu. vexit te.ſ. victorē vnda diuite:qa aurifera : vtpote deducens flumina aurea,ripa torrēti.i. inundāti. Maſſagetes popul⁹ Scythię q miſcet pocula lactea ſanguie.ſ.eqno.i.ſāguinē equorū cū lacte bibit,laxauit arcus victos.ſ.a te:& ſagittas geticas : qa ipſe Geta : regna Lycurgi ſecurigeri .i. gerētis,p inſigni ſecuri,q̄ crura ſua incidit, ſēſere Bacchū.ſ.vltorē:& terrę feroces Zedacū populoꝝ ſeptētrionaliū, ſēſere Bacchū.ſ. vltorē:& quos mutātes arua.i. fugiētes aſſidue Scythas, Boreas vicin⁹ vrit:ſup.ſēſerūt: qa nō hn̄t vina: vt neqꝫ ſequētes : & gētes q̄s Mæotis lac⁹ Scythię,alluit.i. attigit fluctu frigido,& q̄s ſidus arcadicū.i. vrſa ex caliſtocur arcade facta ſidus , & plauſtrū gēinū, qa duo ſunt plauſtra arctis vicina,deſpectat,id eſt deorſum videndo ex directo inſpectat , vertice

Hinc verno platanus folio viret
Et Phœbo laurus charum nemus.
Garrula per ramos auis obſtrepit.
Viuaces hederas ramus tenet:
Summa ligat vitis carcheſia:
Idęus prora fremuit leo:
Tigris puppe ſedet Gangetica.
Tum pyrata freto pauidus natat:
Et noua demerſos facies habet.
Brachia prima cadunt prędonibus:
Illiſumqꝫ vtero pectus coit.
Paruula dependet lateri manus:
Et dorſo fluctum curuo ſubit.
Lunata ſcindit cauda mare:
Et ſequitur curuus fugientia carbaſa delphin.
Diuite Pactolus vexit te Lydius vnda:
Aurea torrenti deducens flumina ripa.
Laxauit victos arcus geticaſqꝫ ſagittas
Lactea Maſſagetes q pocula ſanguie miſcet.
Regna ſecurigeri Bacchū ſenſere Lycurgi.
Senſere terrę Zedacum feroces:
Et quos vicinus boreas ferit
Arua mutantes:quaſqꝫ Mæotis
Alluit gentes frigido fluctu:
Quaſqꝫ deſpectat vertice ſummo
Sidus arcadium:geminumqꝫ plauſtrum.
Ille diſperſos domuit Gelonos:
Arma detraxit trucibus puellis:
Ore deiecto petiere terram

Thermodontiacæ cateruæ:
Poſitiſq; tandem leuibus ſagittis
Mites ſunt factæ.
Sacer Cithæron ſanguine inundauit
Ophioniaq; cæde.
Prœtides ſyluas petiere: & agros.
Præſentem Bacchum coluit Nouerca.
Naxos Aegæo redimita ponto
Tradidit thalamis virginem relictam:
Meliore penſans damna marito.
Pumice ex ſicco fluxit nyctileus latex.
Garruli gramen ſecuere riui:
Combibit dulces humus alta ſuccos:
Niueiq; lactis candidos fontes:
Et mixta odoro leſbia cum thymo.

ſummo.i. q̄cunq; ſub ſeptētrione ſunt: q̄a ſi- lic vt dixi, vina non matureſcunt: & quia cer- uiſia vtunt̄ fingitur in eos iratus Bacchus. Il le. Nouū genus cātilenę ſapphico metro cō- ſtans: vnde & perſonam mutat: quia prius ad Bacchum nunc de Baccho fit ſermo. Ille, ſci- licet Bacch⁹, domuit Gelonos populos Scy thiæ a Gelono principe dictos: vt Herodot⁹ late explicat: & detraxit puellis Thracibus, ſci licet Amazonib⁹, arma: & cateruę thermodō tiacę.i. amazonū ad Thermodonta flu. pro- greſſę, petiere terrā.i. oppetierunt & interēptę ſunt: ore deiecto.ſ. a Baccho: & factę ſunt mi tes: niſi forte legendum ſit, mitificatæ: tādem ſagittis leuibus, reſpectu ſagittarum Bacchi poſitis.i. depoſitis. Cithęron mons Boeotiæ ſacer.ſ. muſis & Baccho, inundauit ſanguine & cæde ophionia.i. thebana. Proetides.i. filię Proeti eo errore captę, vt ſe vaccas putarent, petiere ſyluas & agros. Nouerca.ſ. Iuno, co- luit Bacchū præſentē.i. fauentem ſibi in Proe tidū furore cōcitando. Naxos.ſ. inſula vna e cycladibus, redimita.i. cincta, ponto.i. mari ægæo, tradidit thalamis.ſ. Bacchi, virginē.ſ. Ariadnen, relictam.ſ. a Theſeo: q Phædram prætulit: penſans.i. cōpenſans damna.ſ. Ari adnes, q̄ regem maritum amiſit, marito me- liore: quia deo. Latex nyctileus.i. bacchicus, hoc eſt vinum, fluxit ex pumice.i. lapide cauernoſo. ſicco.ſ. prius: hoc autem factum finxit in nuptijs Ariad- nę, quas late proſequitur chorus. Riui garruli.i. dulci murmure & odoro fluxu labētes, ſecuere.i. interfluxerūt gramen.i. herbas per quas fluxit vnda vini e pumice: humus combibit alta.i. profunda, aut ꝓfunde, vt ſit no men pro aduerbio, ſuccos dulces.ſ. hominibus: vtpote vini: cū tamen humo ſint dulciores aquæ campeſtres: & combibit candidos fontes lacus niuei.i. vini albi. niſi forte & lac tunc fluxiſſe velit: & legēdum ſit lactis: quo modo pedes ſint inuerſi: nam Sapphic⁹ verſus vult legatur Cādidos fontes niueiq; lactis: & cōbibit Leſbia, ſcilicet vina mixta cum thymo.i. fauo e thymo collecto, odoro.

¶ Hinc. Explicat apparatū claſſis Bacchi: quemadmodum Vir. quoq; facit. in prora erat imago leonis fremē tis: in puppe tigridis. Noua facies. non prius viſa. Demerſos.ſ. in mari: non prius viderāt talia inſignia claſſis. Diuite Pactolus. ad altas expeditiones tranſit: vt plene cantet laudes ipſi deo: & oriēs, & occidens, & ſeptētrio ſenſit gloriam eius. Maſſagetes. teſte Plinio lib. vij. Maſſagetę nobiles ſunt populi Scythię Aſiati cę. hi cum per deſerta diſcurrunt ſanguinem ſuorum potant equorum: dicente Lucano li. iij. Longaq; Sarma tici ſoluens ieiunia bellę Maſſagetes quo fugit equo, volucreſq; Geloni. Lycurgi. hic fuit Thracum rex qui Bacchum deum eſſe negabat: vnde dum conaretur vites icidere crura ſibi amputauit. Terræ Zedacum. po puli ſunt ſeptētrionales. Ferocem. te fortem. Boreas ferit. per circuitionem intelligit Scythas. Mutan tes. vagos: vt ſępius diximus. Męotis. palus de qua ſupra ſatis diximus. Frigido. quia ſeptentrionalis. Sidus Arcadiū. vrſam intelligit, quæ dicitur Caliſto Arcadica: vt eius mutatio ſcribitur ab Oui. Gemi num plauſtrum. vtramq; vrſam intelligit: quę formam plauſtri faciunt: nam cum ſeptem conſpiciātur ſtellæ duæ quæ pares & maxime in vno loco videntur pro bobus habitę ſunt: reliquę vero quinq; plauſtrum ipſum ſimulare dicuntur. Gelonos. Scythici populi qui ꝑ deſerta ſcythica diſcurrūt. Trucibus puellis. Amazoni bus. Thermodōtiacæ. dictæ ſunt Amazones, a Thermodonte fluuio. Ophionia. thebana. Ophion fuit vn⁹ de ſocijs Cadmi ſuperſtes ex his qui ex ſerpentibus nati fuerunt. nā Ophis apud nos ſerpens dicitur: & Ophiogenes genitus ex ſerpente: vnde Ophionij dicti ſunt Thebani ab Ophione ſocio Cadmi. q. d. propter Pentheū filium Agaues in ſacrificijs Bacchi dilaceratum. Cithæron. mons prope Thebas. Prætides. Præt⁹ fuit Abantis Argiuorū regis fili⁹: qui Anciā habuit vxorē: ex qua quatuor filios genuit: Meram, Eury alam, Liſyppē, & Hyphianaſſam: q̄ cum pulchritudine ſe Iunoni ꝑtuliſſent, offenſa dea eis furorem talem im miſit: vt vaccas ſeſe arbitrarent̄, & aratra timentes ſyluas peterent. dicēte Virg. in Bucco. Prætides implerunt falſis mugitibus agros. Prætides. filiæ Præti. Nouerca. Iuno. Præſentem. fauentē: quia Prætides illæ in- citatæ ſunt furijs fauente Baccho, hoc eſt vino. Naxos. inſula ęgæi vna ex cycladibus cunctas alias vini fe racitate ſupans. vnde Vir. iij. æneid. Bacchātēq; iugis Naxon. ibi Bacchus accepit Ariadnē relictā a Theſeo in vxorem. Redimita. circundata. Virginem. Ariadnē. Penſans dāna. cōpenſans infelicitatem eius virgi- nis. Nyctileus latex. vinum. nā q̄n Bacch⁹ celebrauit nuptias fluebāt fontes lacte. Nyctileus cognomen fu- it Bacchi ab eius ſacris quę nocte celebrantur acceptū. Vnde Ouidius. lib. j. de arte. Nyctileūq; patrem noctur naq; ſacra precante. & ita Nyctileus nocturnus dicitur. Pumice. genus ē lapidis leuiſſimi. Gramen. fluxe- rūt illa vina per herbas. Succos. vina. Niuei lacus. propter lac: qđ etiā cū vino, ſed ſeparatim fluebat alijs in locis. Leſbia. vina de Leſbo optima & odora habentia odorē thymi herbæ aromaticę & apib⁹ dulciſſimę. di- cente Virg. in Buccolicis. Nerine galathea thymo mihi dulcior Hyblæ.

¶ Leſbia. In Leſbo optimum vinum naſci affirmat Donatus in Terē. & Pli. refert Cæſarē dictatorē in epulo tertij conſulatus dediſſe vinum Leſbium.

BERN. Maſſagetę. Lycurgus. Plauſtra & leſbia. Ophion. Prætides. Naxos. Nyctileus. DANI.

Ducitur magno noua nupta cælo:
Solenne phœbus carmen canit:
Iuſuſis humero capillis.
Concinit tædas geminus Cupido:
Telum depoſuit Iuppiter igneum:
Condidit Baccho veniente fulmen.
Lucida dum current annoſi ſidera mundi:
Oceanus clauſum dū fluctibus ambiet orbē:
Lunaq; demiſſos dum plena recolliget ignes:
Dum matutinos pręd icet lucifer ortus:
Altaq; cęruleum dum Nerea neſciet arctos:
Candida formoſi venerabimur ora Lyęi.

ASCEN. ¶ Ducitur &c. Proſequit̄ pōpā nuptialem dicēs. Noua nupta. ſ. Ariadne, ducit̄ magno cęlo. i. i cælū magnū: Phœbus canit carmen ſolenne. i. epithalamicū, capillis infuſis humero: quia intōſus eſt: & capilli citharœdos decēt: vt æneid. j. Cithara crinitus Ioppas Perſonat aurata. Cupido gemin⁹. ſ. is qui Cupido, & is qui Iocus dicit̄, aut geminus. i. mutu⁹, cōcinit tædas. i. hymenæa carmina. Iuppiter depoſuit telū igneū. i. fulmen triſulcū: quia condidit. i. abſcōdit fulmē, Baccho filio ſuo veniente. ſ. cū ſpōſa. Et ideo, dum. i. donec, ſidera mūdi ānoſi currēt lucida, & dū Ocean⁹ obiet. i. circūfluet, orbē. ſ. terrarū, clauſum fluctib⁹. ſ. oceani: & dū luna plena recolliget ignes demiſſos. i. lucē dimiſſā, quo ad aſpectū noſtrū in coitu ſeu nouilunio, & dum lucifer prædicet. i. p̄nūtiabit ortus matutinos, & dū arctos. i. vrſa i polo arctico, alta. i. ſemp nobis ſublimis & nunq̄ occidēs, neſciet nerea. i. mare, cęruleū. i. nō tinget ſe mari vt ſidera oriētia & occidētia putant̄: hoc ē dū machia mūdi ſtabit: nos venerabimur ora cādida. i. ſplēdētia, Lyęi. i. bacchi, formoſi.

BERN. ¶ Magno cęlo. Hoc dicit q̄ Ariadne nupta baccho deo, & ipſa dea facta eſt: & in ſignū cæleſte qd̄ appellat̄ corona verſa eſt. Carmē. laudes thalami. Tędas. ip̄m matrimoniū. Tædę ſunt faces q̄ in nuptijs ferunt̄. Veniente. ſ. in cælū: vt Iuppiter eſſet blandus depoſuit fulmen. Lucida. popul⁹ Thebanus pollicetur ſe facere ſacra Baccho in æternū. Arctos. vrſa. Neſciet nerea. i. mare. nunq̄ ibit ad occaſum. nunq̄ hæc ſtella occidit: vt alię, quæ occidentes dicuntur ſtabulari in mari. Lyei. Bacchi formoſi.

DANI. ¶ Candida. Pulchra. nam pulcherrimus pingitur Bacchus. Sapho. Accedant capiti cornua Bacchus eris.

Actus Tertius.

Trimetri Iambici.

OEDIPVS. CREON.

Etſi ipſe vultus flebiles præfert
notas:
Expone cuius capite placemus
deos. Cr.
Fari iubes: tacere q̄ ſuadet metus. Oe.
Si te ruentes non ſatis Thebę mouent:
At ſceptra moueāt lapſa cognatæ domus. Cr.
Neſciſſe cupies: noſſe q̄ nimium expetis. Oe.
Iners malorum remedium ignorantia eſt.
Ita ne & ſalutis publicæ indicium obrues? Cr.
Vbi turpis eſt medicina ſanari piget. Oe.
Audita fare: vel malo domitus graui
Quid arma poſſint regis irati ſcies. Cr.
Odere reges dicta quæ dici iubent. Oe.
Mitteris erebo vile pro cunctis caput:
Arcana ſacri voce ni retegis tua. Cr.
Tacere liceat. nulla libertas minor
A rege petitur. Oe. ſæpe q̄ linguax magis

ASCEN. Etſi &c. In hoc tertio actu indicabitur Oedipo ipſe ſibi Laij patris occiſor: ſed cum ſe Polybi filium opinetur Creonti non credit: vnde varia oritur diſceptatio inter eos: primo q̄ Creō indicare nollet: deinde q̄ Oedipus credere recuſaret. Ordo eſt. Etſi. i. q̄uis ipſe vult⁹. ſ. tu⁹ ó Creō. p̄fert. i. p̄ ſe fert, notas flebiles. i. ſigna fletus: tn̄ ſup. expone cui⁹ capite placem⁹ deos. Cr. Tu iubes fari ſup. ea, quæ metus ſuadet tacere. Oedip. Si Thebæ ruentes. ſ. peſte, non mouent te ſatis: at. i. ſaltē ſceptra domus cognatæ. i. in qua ſoror tua regnat, lapſa. ſ. in ruinam, moueant ſup. te: quia niſi ſint quos regas non habeas regnum. Suſpicabat̄ autē Creontem alicuius priuati amicitia tentū nolle indiciū facere. Cre. Tu cupies neſciſſe quæ expetis nimiū noſſe. innuit in caput eius indicium caſurum. Oedi. Ignorantia eſt iners. i. ignauū remediū malorū: q̄a q̄ ignorare vult malum ſuū nō curat remediū. itane. i. nūqd, obrues. i. obteges ſic indiciū publicę ſalutis? Cr. Piget ſanari, vbi medicina eſt turpis. Oedip⁹ cū verbis & ratiōib⁹ vicere nō poſſet ad impiū & minas cōfugit. Fare. i. eloq̄re audita. i. q̄ audiuiſti: vel domit⁹ graui malo ſcies quid arma regis irati poſſint. Cr. Reges odere. ſ. ſępe, dicta. i. vbi dicta ſunt q̄ iubet dici. Oe. Tu mittere. i. mitteris (futuri tēpis ſcda lōga) erebo. i. ad infernū, q̄ſi iferię Laio. p cūctis, vile caput. i. tanq̄ ſis vile caput: ni. i. niſi retegis. i. apis & idicas, voce tua, arcana ſacri. ſ. magici quod Tireſia fecit. Creon. Liceat ſup. ſaltem tacere. nulla libertas petit̄ a rege minor. ſ. q̄ poſſe tacere. Oed. alia ſētētia reſpōdet. Libertas muta. i. nihil dicens, hoc eſt habens facultatē tacēdi, obeſt magis regi atq; regno: q̄ linguax. i. linguoſa. ſ. libertas: hoc eſt q̄ libertas loquendi quęcunq; velit. cauſa eſt in aperto:

Regi atq; regno muta libertas obeſt. Cr.
Tacere vbi non licet: quid cuiq̄ licet? Oe.
Imperia ſoluit: qui tacet iuſſus loqui. Cr.
Coacta verba placidus accipias precor. Oe.
Vlli ne pœna vocis expreſſæ fuit? Cr.
Eſt procul ab vrbe lucus ilicibus niger:
Dircęa circa vallis irriguę loca:
Cupreſſus altis exerens ſyluis caput
Virente ſemper alligat trunco nemus:
Curuoſq; tendit quęrcus: & putres ſitu
Annoſa ramos: ſylua iam feſſa cadens
Radice fulta pendet aliena trabe.
Amara baccis laurus: & tiliæ leues:
Et paphia myrtus: & per immenſum mare
Motura ramos alnus: & Phœbo obuia
Enode zephyris pinus opponens latus.
Medio ſtat ingens arbor: atq; vmbra graui
Syluas minores vrget: & magno ambitu
Diffuſa ramis vmbra defendit nemus.
Triſtis ſub illa lucus: & Phœbi inſcius.
Hic ſtagnat humor frigore æterno rigens:
Limoſa pigrum circuit fontem palus.

quia loquax indicat regi mala ſua, muta ce-lat. ſic aūt repoſui carmen. Creon. Quid licet cuiq̄ vbi nō licet tacere? q.d. nihil. Creō. Qui iuſſus loqui, tacet, ſoluit. i. frāgit iperia. Creō. Precor ſup. vt accipias placid⁹. verba coacta .i. q̄ coact⁹ fabor. Oed. Fuit ne vlli pœna vocis expreſſę. i. extortæ. i. dedit aliqs pœnā q̄ coactus loq locutus ſit? Creon incipiēs narrare, primū quō oraculū ab inferis petierit Tireſias explicat dicens. Lucus. i. ſylua incędua & ſacra, niger. i. denſa & vmbroſa, ilicibus. i. ꝓpter multitudinē ilicum, eſt procul vrbe: circa loca dircęa. i. dirces fōtis, vallis irriguæ. i. q̄ irrigat vallem ſubiectam. Cupreſſus arbor funeſta, exerens. i. extollens, caput. i. verticem, altis ſyluis, alligat. i. amplectitur nem⁹, trūco ſemper virente: & quęrcus annoſa tendit. i. extēdit ramos curuos & putres ſitu, i. lanugine ſupercreſcente. e quęrcu aūt Dryidæ ſacerdotes viſcū ad magiā aptiſſimū legere ſolebāt. ſylua cadēs iam radice feſſa, pendet fulta trabe aliena. i. innixa trūco arboris ꝓximę. ſ. laur⁹ amara baccis. i. acinis & fructibus ſuis, & tilię leues, quia minus cōpactę, & myrtus paphia .i. paphię Veneri ſacra, & aln⁹ motura ramos quia ex eis fiūt remi: ꝑ immēſum mare: quia lignū eius in aquis nō putreſcit cū ſit fragile: & pinus obuia Phœbo. i. ꝓcludēs ſyluis ſolē opponēs zephyris. i. fauonijs vētis, lat⁹ enode. i. ſolidū ſine nodis. Arbor igēs ſtat medio ſcilicet nemore aut luco: atq; vrget. i. premit vmbra graui. i. moleſta & nociua, ſyluas minores. i. arbores hūiliores: & diffuſa magno ambitu. i. circuitu, ramis. i. ꝑ ramos. i. hūs eos extēſos ampliter, defendit nem⁹ vmbra. Lucus triſtis. i. horrēs, ē ſub illa. ſ. arbore: & inſci⁹ Phœbi. i. qui nunq̄ excipit ſolem. Humor rigēs ęterno frigore ſtagnat hic. i. ſub hac arbore: & palus limoſa circuit hic fontem pigrū id eſt non effluentem.

Et ſi ipſe. Hic eſt tertius act⁹: in quo Tireſias cognouit ꝑ necromātiam nomē interfectoris regis Laij, hoc eſt Oedipū fuiſſe. Vñ Creon triſtis reuertit̃ q̄ debeat tale nūtiū facere. Primo Oedipus videns Creōtē triſtē exhortat̃ eū: vt dicat audacter nomē iterfectoris. Pręfert. oſtēdit. Notas. ſigna. Capite. morte. Si te. non vis dicere ꝓ ſalute reipublicę, dicas ꝓ ſalute regni mei. Cognatę domus. Iocaſta vxor Oedipi erat ſoror Creontis. Neſciſſe. cupis ſcire: poſtea te pœnitebit. Iners. q ignorare q̄rit dolorē ſuū nō vult remediū: ideo melius eſt ſcire: vt ꝓuideā. Ignorātia. velle ignorare mala ſua. Obruęs. tacebis ad damnū reipublicę. Turpis. qñ medicina eſt turpis, melius volum⁹ ęgrotare q̄ vti illa. Pudet. nō vult ſanari. Fare. minatur Oedipus ni loquatur. Erebo. inferno: ſolus morieris ꝓ omnibus. Retegis. aperis. Minor. ſ. q̄ tacere: nihil vilius poſſem petere q̄ tacere, cum alij petāt vt poſſint loq. Muta libertas. tacendi. ſilentiū ſępe nocuit. Vbi. poſtq̄ non vis concedere vt taceā min⁹ concederes maiora. Soluit. nō facit ſecundum imperiū meū. Coacta. poſtq̄ cogis me loqui rogo te vt placidus audias. Vocis exꝓſſę. per vim extortę. eſt aliqs qui patiat̃ pœnas de illis q̄ coactus eſt dicere? & legit̃ interrogatiue. Eſt ꝓcul. incipit narrare Creon: deſcribēs, locū quo Tireſias cōuocauit aias. Niger. obſcurus. Ilicibus. ex genere querc⁹ ſunt ilices. Dircęa. vbi eſt fons Dirce. Irriguæ. q̄ irrigatur. Exerēs. eleuās. Virēte. quia ſemp eſt viridis cupreſſus. Tēdit. dilatat. Putres ſitu. marcido pędore. Situs eſt mucor naſcēs in locis deſertis: a ſino, relinquo. Feſſa. ꝓpter vetuſtatē. Fulta. ſuſtētata. Baccis. fructibus lauri. Alnus. arbor, ex q̄ fiūt naues. Obuia. opponens ſe radijs ſolis. Nā in cacumine habet denſiſſimas frōdes. Enode. ſine nodis. Stat. eleuata eſt in medio. Defendit. quia eſt ſupra alias arbores. Triſtis. ſub hac arbore eſt fons habēs aq̄s turbatas: q̄a nūq̄ ad eū deſcēdit lux: & eſt frigidiſſim⁹. Inſcius. quia nunq̄ videt, neq; lucē, neq; ſolem. Limoſa. plena cœno. Pigrum. quia illius aqua non fluit: ſed facit paludem. BERN. Situs.

¶ Et ſi ipſe &c. Apd̄ Sophoclē Creō veret̃ Oedipo reuelar̃ q̄ phœbus numie dictāte de iterfectore Laij ꝓnūtiauerat: Tireſias apte rē oēm pādit ipſum Laiū autumās ab Oedi. fuiſſe pēptū. hic Sene. a Sophocle paulo remouet̃ fingēs a Tireſia edoctū prio vereri ne ſi oraculū cędis idicet, illū offēdat. poſt coactū minis idicare Oedipū iterfectorē extitiſſe. Carmē ē q̄ntū trietro iābico. Iners malorū. medicina i ipſo ē nihil. Turpis medicina. q̄ſi ſatius ſit mori q̄ turpiter ſanari. Tilię leues. in Tilia mas & fœmia. Mari durior ē & odoratior materies: cortex quoq; craſſior ac detract⁹ inflexibilis. fœmina fert florē & ſemē: materia cādida, & ꝓcellēti. null⁹ aialiū tāgit fructū: foliorū & corticis ſuccū habet dulcē. acredinē nō ſentit. Pli. & Theophraſtus ſcribunt. DANI. Tilia.

ASCEN. ¶Huc vt &c. Progredit̃ poſt loci deſcriptionē ad ſacrificij formã exprimendam dicens. Vt.i.poſtq̃,ſacerdos ſenior.i. Tireſias, itulit gradum huc.i.ad hunc iam dictũ locũ, haud eſt moratus.i.non ceſſauit otioſus: quia loc⁹ pſtitit noctem.i.tenebras nocti ad magiã æq parandas:tellus eſt effoſſa tum.i.tunc, imperio vatis:& ignes rapti ſuper.i.de rogis iaciũtur:aut rapti rogis.ſ.cadauerum, iaciũtur ſuper.i.deſuper. Ipſe vates.ſ. Tireſias, integit corpus.ſ.ſuum,amictu funeſto: quia nicromãtiã facturus:& quatit frondem.ſ. funeſtã: palla lugubris.i.quali vtuntur mulieres in luctu,pfundit pedes imos.ſ.vatis: & ita ſenex ingreditur moeſtus,cultu.i.habitu, ſqualēte.i.ſordido. Taxus mortifera.i.toxicã vim habēs,aſtringit comã.ſ. Tireſię canã.i.canētem Bidētes.i.oues,vellere nigro,atq; boues atrę trahuntur retro.i.retrorſum in foſſam:cũ ſuperis vltro procedat victima candida in cultros.flãma prædatur dapes.i. abſumit id qđ ſuperis ſacrificantes ſibi recipiunt:& pec⁹ viuum.i.non mactatum trepidat igne ferali.i. exitiali:qa mors fera peſſima. Vates ſup. vocat inde manes,& te o Pluton q regis manes & ſup. Cerberum obſidentem.i. obſeruãtem clauſtra lacus letalis .i. mortiferi. & voluit.i. rotatu oris ſub ſuſurro pronũtiat, carmē magicum:& minax decantat ore rabido,quicqd aut placat,aut cogit vmbras leues.i.ſine corpore degētes.ſanguis.ſ.hoſtiarum irrigat focos.i.locum ignis ſacri: & vrit pecudes ſolidas.i.totas & integras: & ſaturat ſpecũ.i.antrum,aut ſcrobē,multo cruore:& libat.i.fundit inſuper liquorem niueum lactis: quia animæ gaudent ſanguine & lacte: vt quibus cõſeruatę & nutritę ſunt: & fundit bacchũ.i. vinum manu lęua.i.ſiniſtra: quia dextra ſuperos honorat:& canit rurſus.& intuens terram nutu aut mēte nõ oculis,qa cecus erat,ciet.i. vocat & excitat voce grauiore & attonita.i. attoniti hominis,manes.i.iferos pſertim animam Laij. Turba Hecates.i. Proſerpinę apđ inferos,latrauit:tũ.i. etiam valles cauę (Daniel dicit ſe vidiſſe codicem antiquũ in quo erat & ter:quo modo metrũ ſtat: ſed numerus impar non placet mihi dum de inferis agitur) ſonuere moeſtũ.i.moeſte,aut ſonitu indicabant moeſtitiam:tota tellus pulſata ſup.eſt,ſolo.i. fundo eius ſuccuſſo.i.clam commoto. Vates hoc ſentiēs ait:ego audior, ſcilicet ab inferis: ego fudi verba rata,id eſt non irrita,ſed efficacia.chaos,ſcilicet inferni,cecum, id eſt tenebroſum,rumpitur,id eſt finditur:& iter datur populis ditis.i. Plutonis,ad ſupos. ois ſylua ſubſedit.i.ad ima deſcendit:& erexit comã.ſ. p horrore:robora duxere rimas.i.q̃rc⁹ p horrore fiſſę ſunt:& horror cõcuſſit totũ nemus: terra ſe dedit retro.i.magnũ hiatũ fecit ad locũ vñ manes erãt exituri, & gemuit penit⁹.i. vſq; i pfũdũ:ſiue ſup.q Acherõ fluui⁹ iferni aut Plutõ ipſe,nõ tulit ęq̃ mēte pfũdũ.i.barathrũ abditũ,tētari.ſ.a viuis:ſiueq ipa tell⁹, vt daret fũctis.i.defũctis,viã.ſ.ad ſupos: nã ad iferos Noctes,atq; dies patet atri ianua ditis:ſonuit ɔpage rupta,aut q Cerber⁹ triceps furēs ira mouit catenas graues. terra dehiſcit.i.apē

Huc vt ſacerdos intulit ſenior gradum
Haud eſt moratus:præſtitit noctem locus:
Tum effoſſa tellus:& ſuper rapti rogis
Iaciuntur ignes.ipſe funeſto integit
Vates amictu corpus:& frondem quatit.
Lugubris imos palla perfundit pedes.
Squalente cultu mœſtus ingreditur ſenex.
Mortifera canam Taxus aſtringit comam.
Nigro bidentes vellere:atq; atræ boues
Retro trahuntur:flamma prædatur dapes:
Viuumq; trepidat igne ferali pecus.
Vocat inde manes:teq; qui manes regis:
Et obſidentem clauſtra letalis lacus.
Carmenq; magicum voluit:& rabido minax
Decantat ore quicquid aut placat:leues
Aut cogit vmbras:irrigat ſanguis focos:
Solidaſq; pecudes vrit:& multo ſpecum
Saturat cruore:libat & niueum inſuper
Lactis liquorem:fundit & bacchum manu
Lęua:canitq; rurſus & terram intuens
Grauiore manes voce:& attonita ciet.
Latrauit Hecates turba:tum valles cauæ
Sonuere mœſtum:tota ſuccuſſo ſolo
Pulſata tellus.audior vates ait:
Rata verba fudi.rumpitur cæcum chaos:
Iterq; populis Ditis ad ſuperos datur.
Subſedit omnis ſylua:& erexit comam:
Duxere rimas robora:& totum nemus
Concuſſit horror:terra ſe retro dedit:
Gemuitq; penitus:ſiue tentari abditum
Acheron profundum mente non æqua tulit:
Siue ipſa tellus vt daret functis viam
Compage rupta ſonuit:aut ira furens
Triceps catenas Cerberus mouit graues.
Subito dehiſcit terra:& immenſo ſinu
Laxata patuit:ipſe pallentes deos
Vidi inter vmbras:ipſe torpentes lacus

Noctemq; veram: gelidus in venis
Hæſitq; ſanguis: ſęua proſiluit cohors:
Et ſtetit in armis omne vipereum genus
Fratrum: catereq; dente Dirceo ſatę:
Auidumq; populi Peſtis Ogygii malum.
Tum torua Erinnys ſonuit: & cæcus furor:
Horrorq;: & vna quicquid ęternæ creant
Celantq; tenebræ: luctus auellens comam:
Aegreq; lapſum ſuſtinens morbus caput.
Grauis ſenectus ſibimet: & pendens metus.
Nos liquit animus: ipſa quæ ritus ſenis
Arteſq; norat: ſtupuit. intrepidus parens
Audaxq; damno conuocat Ditis feri
Exangue vulgus. ilico vt nebulę leues
Volitant: & auras libero cælo trahunt.

tur ſubito: & laxata .i. diſſoluta, patuit ſinu i-menſo. Ipſe ego vidi deos pallētes .i. inferos inter vmbras .i. manes humanos: ipſe vidi lacus torpentes, & noctem veram, ſcilicet inferni: & ſanguis hæſit præ horrore, gelidus .i. cōſtrictus & cōcretus in venis .ſ. meis. Sæua cohors .ſ. draconigenū, proſiluit: & omne gen⁹ vipereū .i. draconigenū fratrum q ſe mutuo pemerunt, ſtetit in armis: quia faciunt ea apđ inferos, quę fecerāt apud ſuperos: appoſitorie, cateruę ſatę dente dirceo .i. draconis apud Dircen inuēti: & peſtis auidū malum populi ogygii, id eſt Thebani ſup. pſiluit. Tū Erinnys torua ſonuit: aut ſonuit tota cum omnibus ſerpentib⁹: & furor cæc⁹ & horror: & vna .i. ſimul, quicquid tenebrę æternæ creant & celant. Luctus auellens comam .ſ. ſuam, & morbus ſuſtinens caput lapſum, & ſenectus grauis ſibimet, & metus pendens .i. anxius & ſuſpēſus, ſup. proſiluerunt. Animus liquit nos: & ipſa .ſ. Manto quę norat ritus & artes ſenis, ſcilicet patris, ſtupuit. Parens intrepid⁹ & audax damno, ſcilicet oculorum, quia non vidit, conuocat exangue id eſt mortuum vulgus ditis feri: & ſup. volitant ilico: vt nebulæ leues: & trahunt auras, id eſt reſpirant cælo libero.

℄ Sacerdos. Tireſias. Haud. eſt moratus. non expectauit noctē ad vocandum animas: quia locus ipſe præſtitit ipſam noctem: cum eſſet ita obſcurus. Effoſſa. ſacrificantes inferis fodiebant terram, & ſuperis extruebant altare. Rogis. vbi comburuntur mortui. Funeſto. nigro. Quatit. quaſi minando. Perfundit. tegit. Palla. veſtis longa. Taxus. habebant coronam de taxo arbore infelici. Bidentes. oues nigræ. deſcribit ſacrificium. Prædatur. comburit. Trepidat. palpitat: quia adhuc viuunt. Ferali. conuenienti morti. antiqui feram mortem appellauerunt. Vocat manes. animas & ipſum Plutonem qui animas regit. Obſidentem. cerberum qui tenet acceſſum inferni. Voluit. reuoluit ore & profert quicquid placat, aut cogit animas, quæ blando ſermone, aut minis inuocantur. Ciet. vocat. Grauiore. magis ſonora & horribili. Latrauit. facto ſacrificio quid ſequutum ſit demonſtrat. Hecates. Proſerpinæ. Succuſſo. conquaſſata terra. Audior. manes audiunt verba mea. Rata. quæ habent effectum. contrarium eſt irrita. Chaos. infernus & tenebroſa confuſio. Rumpitur. aperitur: vt veniant manes. Populis ditis. animabus Plutonis. Subſedit. inclinata eſt venientibus illis. Comam. frondes: ſicut timentibus eriguntur pili. Rimas. quia ſcindebantur. Horror. timor. Penitus. pene intus. Dedit. vel q; terra voluit dare viam iſtis animabus: vel q; Cerberus latrauit. Abditum. a conſpectu ſuperorum abſconſum: nam in centro terræ eſt. Acheron non tulit æqua mente. & ita eſt vna cauſa q; terra tremuit. Dehiſcit. aperit ſe. Ipſe. vidi omnia quæ ſunt in inferno. Torpentes. non fluentes. Stetit. non cucurrit prę timore. Sęua. tunc exiuerūt animę. Vipereum genus. omnes illi ſocij Cadmi qui ex dentibus ſerpentis nati ſe mutuis vulneribus interfecerunt: vt ſcribit Ouidius. Dente Dirceo. illius ſerpētis qui erat in fonte Dirceo. Sati. geniti. Peſtis. ſupple proſiluit: appoſitiue malū populi Ogygij .i. Thebani. Auidum. quia non poteſt ſatiari. Erinnys. furia infernalis. Furor. dat perſonā furori. Cęcus. ab effectu: qui facit homines cæcos: nec vera vidētes. Vna. ſimul. omnia erāt quæ ſunt in inferno, vel illinc naſcuntur. Auellens. vt fit dolentibus q ſibi capillos carpunt. & oīnibus iſtis dat perſonas.
Lapſum. cadens modo illuc. Aegre. vix. Pendens. ſtās in dubio. Nos. facti ſumus attoniti: & etiam ipſa Manto quæ aſſueta erat iſtis incantationibus patris timuit valde. Parēs. ipſe Tireſias nihil timuit: quia nihil videbat: vnde dicit audax Damno. propter damnum oculorum quos nō habebat. Exangue. aīas ſine ſanguine. Feri. qui nullis pcibus flectitur. Illico. ponit comparationem de multitudine animarū, q̃ venerunt ab inferis. Nebulę. obſcuritates. Libero. aperto: quia in inferno habēt aerem concluſum.

℄ Tum effoſſa tellus. Hic excātatoriū tractat exēplo Homeri: apud quē iubeť Vlyxes a Circe attingere nem⁹ conſecratū Proſerpinę: vbi ſunt ſalices ſteriles, & caprifici: & excauare terrā cubitalē: dein fundere vinū, mel, lac. ευθα κτιτε λαχεια και αλσεα περσεφονειό. μακραι τ' αιγειροι και ιτεαι ωλεσικαρποι ευθα δ' εκτα θυρος χριμφθεις πελασ ωσε κελευω βοθρον ορυξαι οσον τε πυγουσιον ευθα και ευθα. Mortifera taxus. apte feralia tractaturus ferali ſchemate redimitus eſt. Taxus arbor triſtis gracilíſq; & minime virens: dira & nullo ſucco. in Hiſpania venenum letale. vaſa viatoria ex ea facta multos bibētes interfecere. tam præſentis veneni in Arcadia, vt ſiqs ſub ea dormiat cibū ve capiat, moriať. hinc toxicū venenū diciť. innoxia eſt ſi indať clauus ęreus. Pli. in ſexto decio hęc. Retro trahunť. retrogradę rapiunť ad immolationē. Etiā valles. vetuſtiſſimus codex quem mihi oſtentauit patricius venetus habet & ter valles cauę ſonuere mœſtū. Subſedit. eſt proprie ſubſidere deprimi & demitti. hinc Ouid. in annalib⁹. Pondere terra ſuo ſubſedit & æquora traxit &c. Et cæcus furor. clues & incolæ tartarei, furor, horror, luctus. Morbus, ſenectus. quos poetarū eminentiſſimus Maro in ipſo ponit veſtibulo. Veſtibulum ante ipſum primiſq; in faucibus orci Luctus & vltrices poſuere cubilia curę. Pallentesq; habitant morbi triſtiſq; ſenectus Et metus & maleſuada fames &c.

BERN. DANI. Taxus. Toxicum. Subſido.

ASCEN. ¶Nõ tot. Ad imitationẽ Vergilij paulo poſt principiũ ſexti æneidos adducit cõparationẽ qua multitudinem maniũ euocatorum indicat dicens. Oeta mons inter Theſſaliã & Macedoniã, nõ educat.i.nutrit, tot frondes caducas.i.caſuras in autũno: nec Hybla ꝑs florida Atticę creat tot flores vere medio: cũ examẽ.ſ.apium.i.noua foetura, nectitur dẽſum globo alto.i.in denſam vuã ac racemũ collectũ: & mare Ioniũ, qđ ꝓcelloſum eſt, non frãgit.i.illidit ad cautes, tot fluctus: nec tanta.i.tam frequens ales.ſ.grus fugiens minas.i.aſperitatẽ frigoris & gelu imminẽtis, Strimonis lacus Thraciæ gelidi, permutat hyemes, ſcilicet Thracię, petẽdo tepidiorẽ aurã alterius orę: & ſecans cęlum.i.aerem volando, penſat.i.compenſat niues arctoas.i.ad ſeptẽtrionem vergentes, nilo tepẽte.i. pro niuibus ſeptẽtrionalibus accipit teporẽ Nili (neſcio cur multi legant torpẽte nilo) non dico tot, quot populos ille ſon⁹ vatis.ſ. Tireſię eduxit.i.excivit inferno. Animę tremẽtes, ne ad maiora vocentur mala, petũt pauide.i.timide (vt ſit aduerbiũ ad vitãda duo epitheta ſine coniũctione) latebras nemoris vmbroſi, vt aufugerẽt a facie Tireſię. Zetus (quia Thebanos ꝓcipue vocauerat) filius Iouis ex Antiopa, ꝓmens taurum ferocem cornibus dextra, ſcilicet manu, ad quẽ Dircẽ alligauerat, emergit .i.exiſtit & exilit, prim⁹ ſolo.i. e terra: & Amphion frater Zeti, qui traxit ad cõſtructionẽ Thebanorum murorum, ſaxa.i. lapides, ſono dulci, ſuſtinet.ſ. proſiliens, læua.ſ. manu chelym niſi ſit. Zet⁹ ſuſtinet leua chelym qui .i.qua Amphion &c. ſed malim vterq; prodeat habens in ea manu, qua vſus eſt inſigne ſuum. & Tantalis.i. Tãtali filia Niobe, ſuperba tandem inter natos ſuos, quos vtriuſq; ſexus multos, ſed diuerſo numero habuiſſe memoratur: fert tuto, id eſt ſine periculo, vt ſit aduerbium (nam tute ne coincidat cum pronomine raro dicitur) aut tutum caput: quia poſt fata nihil Latona cũ liberis in eam, aut liberos eius potuit, faſtu graui, id eſt intolerabili: quia animus & affectus manent ſecundũ poetas iferis. Vnde Theologi noſtri inuenerunt iuſtam ęternę damnatiõis cauſam: quia ſcilicet æternum manet peccandi propoſitũ. & numerat (quod Dauid non impune in populo fecit) vmbras, ſcilicet natorum. Agaue furibunda, adeſt genitrix peior hac, ſcilicet tãtalide: quia illa occidit filium ſuũ, hæc nimis ſibi in prole placens occaſionem tantum necis inuita dedit: quam ſcilicet Agauen, tota manus, ſcilicet bacchantium ſequitur partita id eſt habẽs partitum, a partior partiris deponentali, regem, ſcilicet Penthea: ſequit̃ & Penthe⁹ lacer, q a ablato capite, bacchas.i.matrẽ & cęteras bacchi ſacerdotulas: & ipſe ſęu⁹, q a abſtemi⁹, tenet etiãnũ.i.adhuc ĩ morte: q a cur ę nõ ipſa in morte relinquũt: minas qb⁹ matri minatus fuerat & cæteris merobibis. ſup. Laius pater quem adhuc nõ nominat, vocatus ſæpe.ſ.a Tireſia, extulit tãdem caput pudibundum: atq; diſſidet, id eſt diuiſum ſedet, procul ab omni turba: & celat.i.abſcondit, ſemet, id ẽ ſeipſum: ſacerdos, ſcilicet Tireſias,

Non tot caducas Oeta frondes educat:
Nec vere flores Hybla tot medio creat:
Cum examen alto nectitur denſum globo:
Fluctuſq; non tot frangit Ionium mare:
Nec tanta gelidi Strimonis fugiens minas
Permutat hyemes ales: & cęlum ſecans
Tepente Nilo penſat Arctoas niues.
Quot ille populos Vatis eduxit ſonus.
Pauide latebras nemoris vmbroſi petunt
Animę trementes. primus emergit ſolo
Dextra ferocem cornibus taurum premens
Zetus: manuq; ſuſtinet læua chelym:
Qui ſaxa dulci traxit Amphion ſono:
Interq; natos Tantalis tandem ſuos
Tuto ſuperba fert caput faſtu graui:
Et numerat vmbras. peior hac genitrix adeſt
Furibũda Agaue: tota quã ſequitur manus
Partita regem. ſequitur & bacchas lacer
Pentheus: tenetq; ſæuus etiamnum minas.
Tandem vocatus ſępe pudibundum extulit
Caput: atq; ab omni diſſidet turba procul:
Celatq; ſemet: inſtati & Stygias preces
Geminat ſacerdos: donec in apertum extulit
Vultus opertos Laius. fari horreo:
Stetit per artus ſanguine effuſo horridus:
Pędore fœdo ſqualidam obtectus comam:
Et ore rabido fatur. O Cadmi effera
Cruore ſemper læta cognato domus:
Vibrate Thyrſos: enthea gnatos manu
Lacerate potius. maximum Thebis ſcelus
Maternus amor eſt. patria non ira deum
Sed ſcelere raperis. non graui flatu tibi
Luctificus Auſter: nec parum pluuio æthere
Satiata tellus halitu ſicco nocet:
Sed rex cruentus: pretia qui ſęuę necis
Sceptra: & nefandos occupat thalamos pr̃is
Inuiſa proles: ſed tamen peior parens

Q̄ natus: vtero rurſus infauſto grauis:
Egitq́ in ortus ſemet: & matri impios
Fœtus regeſſit: quiq́ neq́ mos eſt feris
Fratres ſibi ipſe genuit: implicitum malum:
Magiſq́ monſtrum Sphinge perplexum ſua.

inſtat.i.inſtanter vrget eum,& geminat.i.mľ tiplicat,preces(honoris cauſa non dicit mi nas)ſtygias.i.coniurationem per ſtygem,aut ad vmbras euocandas pertinẽtes:donec Laſ us(vox triſſyllaba)efferat vultus opertos.ſ.p̄ pudore,in apertum,malim legere donec ex tulit.horreo fari:quod Maronianus æneas di cit horreſco referens:ſtetit.ſ. Laius horridus ſanguine effuſo per artus,& pędore fœdo.i.i mundo & fœtenti ſitu obſitus,obtectus.i.habẽs obtectã,comã ſqualidã:& fat ore rabido.i.irarũ pleno: O efte ra id eſt immanis & manifeſte fera domus Cadmi.i. Thebana,læta ſemper quaſi a prima origie,cruore cogna to,vt patuit de draconigenis,vibrate Thyrſos.i.rapiamini furore bacchico:ſicut dum Penthea occidiſtis:la cerate potius.ſ.q̄ faciatis quod facitis,gnatos.i.filios,manu enthea.i.furore ſacro percita:vt in qua theos.i. deus eſſe putetur.potius dicit: nam amor.ſ.libidinoſus & carnalis per coitum conciliatus,maternus.i. quem filius in matrẽ exercet,eſt Thebis maximum ſcelus. O patria,cõmiſerans hoc dicit,tu raperis non ira deum.i. deorum: ſed ſcelere.ſ.regis tui: quod adhuc non explicat. Auſter non eſt tibi luctificus flatu graui.i. peſtilẽs nec tellus ſatiata parum æthere.i.aere pluuio:quia dum diu non pluit terra nimio ſole corrupta aerem inficit & ille animantes:non nocet halitu.i.flatu ſicco id eſt ex ſiccitate orta exhalatione corrupta:ſed rex cruentus. ſ.qui patrem interfecit:qui occupat ſceptra.i.regnum & thalamos nefandos patris id eſt coniugium matris pretia aut p̄mia(vtrumq́ enim legi poteſt)necis ſæuæ quia impię,ens ſup.ob hoc,proles inuiſa.i.filius inui ſus ſuperis:ſed tamen peior parens ſcilicet eorum quos e matre ſua genuit: q̄ natus.i.filius:grauis.i. moleſt⁹ & immiſſus dum coit,a parte totum capiendo,rurſus.i.iterum,vtero infauſto.i.infauſtę matris:& egit.i.intru ſit ſemet.i.membrum genitale,in ortus.i.membra materna vnde ortus eſt:& regeſſit.i. iterum ingeſſit matri fœtus impios.ſ.inter ſe futuros:ſicut ipſe in patrem fuit:quiq́.i.et qui,mos.i.quę cõſuetudo neq́ feris eſt ſal tem oĩbus:ipſe genuit ſibi fratres:quia ex eadem matre vnde genitus eſt:malum.i. quod malum eſt implici tum.i.inextricabile:& monſtrum id eſt monſtruoſum ænigma perplexum.i.intricatum magis Sphinge ſua .i.ænigmate Sphingos quod ipſe diſſoluit.

¶Non tot. Declarat multitudinem per comparationem. Oeta.mons eſt inter Theſſaliam & Macedoniam famoſus morte & ſepulcro Herculis. Caducas.quæ cadunt ad terram. Hybla.pars eſt Atticę regionis api bus & melle abundans teſte Plinio libro vigeſimoprimo. Eſt etiam Hybla teſte Seruio oppidum Siciliæ:q̄d nunc Megara dicitur. Medio vere.nam ver in tres partes diuiditur. Alto globo.nam apes nexæ pedib⁹ racemum faciunt: & iſta eſt quæ vua dicitur de apibus. Alto globo.multitudine apũ congregata in altum. BERN. Oeta. Hybla.

Strimonis.fluui⁹ eſt teſte Plinio libro quinto, qui Macedoniam a Thracia ſeparat:fluitq́ a vertice montis Aemi:ad quem tẽporibus calidis multæ grues confluunt. Minas.hyemes & frigus. Ales.grus. Secans. volans. Penſat.compenſat. Tepente Nilo.quia volant in Aegyptum ad fluuium Nilum: vbi eſt calor. Strimon.

Arctoas.ſeptentrionales. iſtæ grues non volant in tanta multitudine ad loca calida quanta veniebant iſtæ animæ. Sonus vatis.vox Tireſiæ. Eduxit.traxit ab inferis. Latebras.fugientes lucem quærebant la tibula. Primus.poſt generalem deſcriptionem venit ad particularem. Zetus filius Iouis ex Antiopa qui cum fratre Amphione Dircen nouercam,vt ſupra diximus,indomitorum taurorum caudis diſtrahendam alligauerũt.vnde dicit premens taurum. Chelym.cytharam:qua ipſe Amphiõ pulſans dicitur muros The banos ſtruxiſſe. Tantalis.inter iſtas vmbras exiuit Niobe filia Tantali,& vxor Amphionis:quę quatuorde cim filios habuit: propter quos ſuperba facta voluit ſe præponere Latõæ:vt eſt fabula vulgata. Fert. venit capite eleuato cum filijs. Faſtu.ſuperbia.a faſtidiendo. Numerat.quaſi ad iactantiam. Agaue.quæ furijs Bacchi accenſa filium Pentheum interfecit credens eſſe vrſum. Manus.multitudo. Partita quę diuiſit:re gem.i.Pentheum filium regis. Bacchas.illas mulieres bacchantes. Minas.adhuc ille videbatur minari Thebanis ſi colerent Bacchum. Tandem.Laius occultans ſæpe ſe tandem venit. Deſidet.non audebat accedere. Sacerdos geminat. Tireſia duplicat incantationes. Horreo.referẽs iſta,adhuc timeo loqui. Ste tit.ſcilicet Laius adhuc ſanguinolẽtus. Pędore.turpitudine ſtomachoſa.nam pędor dicitur quãdo quis nõ curat neq́ caput neq́ aliam partem corporis. O Cadmi.hæc fuerunt verba Laij. Cognato. cognatorum. nam primi cognati incœperunt ſe interficere. Vibrate.cõcutite. Thyrſos.haſtas:vt bacchantes: vt fecit A gaue. Ethnea.crudeli quaſi cyclopea.in Sicilia mons eſt æthna:vbi erant cyclopes qui hoĩes comedebant: ſed maius ſcelus eſt Thebis. Patria. vertit ſermonem ad patriam dicens non ira deorum eſt cauſa tantę peſtis ſed ſcelera ciuium tuorum. Luctificus.ferẽs peſtem. Rex. Oedipus. Proles inuiſa.filius mihi inuiſus:qui pro præmio necis paternæ conſecutus eſt regnum & accepit matrem in vxorem. Peior parens.quia peius ẽ ſuſcepiſſe filios ex matre q̄ interfeciſſe patrem. Regeſſit.repoſuit ſeipſum iterum in matre cum ipſa concũ bendo & filios generando:q̄d etiam feræ non faciunt. Implicitum malum.intricatum:eſt appoſitio.ſ.Oedi pus malum. Sphinge. magis perplexum & obſcurum Sphinge quam ipſe interfecit. Zetus. Niobe. Legendũ enthea.

¶Nec tãta gelidi. Nõ tot grues ad Strimona aggregãt volaturę ad Nilũ quot vmbrę ſuſcitant a Tireſia. Ho me.aĩas circa Her.ſimulacrũ aggregatas cõpat auib⁹. αμφι δε μιν κλαγγη νεκυων ην οιωνων ως παντοσ᾽ ατυζομενων. Nõ educat tot frõdes Oeta mõs i quo ſepult⁹ ẽ Hercules.& ſcribit dictio p æ diphthõgũ:nec t.habet aſpi rationẽ.q̄ p̄cipit p.th.ſcribẽdũ eẽ,p̄cauiſſet ſi plãtas ip̄i⁹ mõtis accurate pẽſitaſſet. Zet⁹ enumerat ifelices aĩas Thebãoꝝ pceꝝ vt tãdẽ ad Laiũ pueiat. Enthea manu.iſana manu.ne lege Aethnea.i.cyclopea ſed Enthea vt a pd Martialẽ. Alba min⁹ ſæuis lacerant brachia cultris Cũ furit ad Phrygios enthea turba modos.ει θεοσ em dĩ diuino numine afflatus & deo plenus. Sed rex cruẽt⁹.nõ patit inqt vmbra Laij tantã cladem patria ſuã culpa ſed ſcelere alieno.i.Oedipi.nec tãta inuaſit temere cælũ ipſũ & terras. Q ñquidẽ rex cruent⁹ hoc eſt Oedipus me interemerit,patrẽ ſuũ:mox regno incubuerit:& q̄d pei⁹ eſt matrẽ inceſtarit Iocaſtã:& q̄d nõ ſolẽt pecora,genuit filios eoſdẽ & fratres ſibi. Halitu.halitus cum aſpiratione: vñ exhalare exſpirare. DAN. Entheus.

Te te cruenta ſceptra qui dextra geris:
Te pater inultus vrbe cum tota petam:
Et mecum Erinnes pronubas thalami trahā:
Traham ſonantes verbera.inceſtam domum
Vertam:& penates impio Marte obteram.
Proinde pulſum finibus regem ocyus
Agite exulem:quodcunq; funeſto gradu
Solum relinquet:vere florifero virens
Reparabit hærbas:ſpiritus puros dabit
Vitalis aura:veniet & ſyluis decor.
Letum:lues:q;mors:labor:tabes:dolor:
Comitatus illo dignus: excedent ſimul.
Et ipſe rapidis greſſibus ſedes volet
Effugere noſtras:ſed grauis pedibus moras
Addam:& tenebo:reptet incertus viæ
Baculo ſenili triſte prętentans iter.
Præripite terras:auferam cælum pater. Oed.
Et oſſa:& artus gelidus inuaſit tremor.
Quicquid timebam facere:feciſſe arguor.
Tori iugalis abnuit Merope nefas
Sociata Polybo:ſoſpes abſoluit manus
Polybus meas:vterq; defendit parens
Cędem:ſtuprūq;:quis locus culpæ eſt ſuper?
Multo ante Thebæ Laium amiſſum gemunt
Bœota greſſu q̄ meo tetigi loca.
Falſus ne ſenior:an deus Thebis grauis?
Iamiam tenemus callidi ſocios doli.
Mentitur iſta præferens fraudi deos
Vates:tibiq; ſceptra deſpondet mea. Cre.
Ego ne vt ſororem regia expelli velim?
Si me fides ſacrata cognati laris
Non cōtineret in meo certum ſtatu:
Tamen ipſa me fortuna terreret nimis
Sollicita ſemper.liceat hoc tuto tibi
Exuere pondus:ne recedentem opprimat.
Iam te minore tutior pones loco. Oe.
Hortaris etiam ſponte deponam:vt mea

ASCEN. ¶ Ego pater inultus petam.i.perſequar cū tota vrbe,tete: te inquā(ter dicit te)qui geris ſceptra dextra cruēta,perfuſa cruore paterno:& traham mecum Erinnes.i.furias infernales pronubas thalami.ſ.tui.i.quæ prę fuerunt nuptijs cū mr̄e:trahā dico ſonātes verbera.i.flagella ſonare facientes:vertā.i.euertā domū inceſtam:& obteram marte impio.i.bello inter Polynicem & Etheoclem fratres,penates.i.regiam & quicquid in ea eſt chari. Proinde.i.& ideo,o Thebani,agite.i.pellite ocyus q̄ celerime,regem.ſ.Oedipum,exulem,pulſum procul finibus.i.a limitibus.ſ.regni: quodcunq; ſolum ipſe rex pulſus relinquet gradu funeſto.i.peſtifero,illud ſup. virens vere. florifero.i.quaſi verna temperie,reparabit hærbas.ſ.æſtu deperditas:& aura vitalis dabit.i.emittet,ſpiritus.i.ventos & flatus,puros.ſ.a corruptione:& decor.i.ornatus frondium & florum veniet ſyluis. Letum.i.mors violenta,lues mors peſtifera,mors.ſ.naturalis,labor.i.ægra vita,tabes.i.corruptio ſanguinis: dolor.de malis,appoſitorie comitatus.i.q̄ oia ſunt comitatus dignus illo.i.qui illum comitetur & ſequatur,excedent ſimul.ſ.cum illo. Et ipſe volet effugere ſedes noſtras.i.regni Thebani,greſſibus rapidis.i.velocibus: ſed addam pedib⁹ ſup.eius moras graues:& tenebo ſup. ipſum vt ſup. reptet incertus vię:quia a ſe excecatus,prætentās.i.ante ſe tentans & explorans iter triſte.i.viam duram, baculo ſenili.i.quo ſenes vti ſolent. O Thebani præripite.ſ.ſceleſto & inceſto parricidæ,terras:ego pater auferam cælum.i.faciam ne cælum videat cū ſit cecatus. Oedipus hoc audiens primo extimuit:dicens ad ſe: Tremor gelid⁹ inuaſit & oſſa & artus.ſ.meos:ego arguor feciſſe quicq̄d timebam facere. Merope.ſ.mater mea(vt putauit)ſociato Polybo regi Corinthiorum pr̄i meo(ſic enim putauit)abnuit.i.negat a me cōmiſſum nefas tori iugalis.i.violaſſe matrem. Polyb⁹.ſ.pater meus ſoſpes.i.incolumis,abſoluit manus meas a parricidio:vterq; parēs defendit cędem.i.ne dicat cōmiſiſſe parricidium,& ſtuprum:quis locus ſupereſt culpę? q.d. nullus. Thebę gemūt p gemuerūt,Laiū amiſſum multo ante q̄ tetigi greſſu meo.i.ingreſſus ſum loca Bœota.i.bœotiam: in qua Thebæ ſunt. Ne.i.an, ſenior.ſ. Tireſias falſus.i.deceptus eſt delirans ſenio:an deus grauis Thebis.i.data opera id indicans vt Thebaſi regem ſuum concitet:id aūt deli berabūdus ſecum:deinde quaſi cognita fraude dicit Iamiā tenemus ſocios callidi doli:vates mentitur iſta:pręferens.i.pretexēs deos fraudi:& o Creon deſpondet.i.hoc cōmento promittit tibi ſceptra mea. Ego ne(dicit Creon)ſup. talis ſum,aut ita impius.vt velim ſororē.ſ.meam Iocaſtam expelli regia? ſi fides.i.fidelitas ſacrata laris cognati:q a cum ſorore in eadem domo nat⁹ ſum:ſed regnum per Laium maritum obtinuit:non contineret certum.i.firmitatem in ſtatu meo:hoc eſt ſi non certo ſcirem me eum ſtatum in quo ſum manſurum,cum ſperem a marito ſororis non deponendum: tamen ipſa fortuna,quæ inſtabilis & anceps ē regib⁹,vtpote ſemper ſollicita nimis,terreret

Tam grauia regna? Cre. ſuadeā hoc illis ego
In vtrunq; quis eſt liber etiamnum ſtatus.
Tibi iam neceſſe eſt ferre fortunā tuam. Oe.
Certiſſima eſt regnare cupienti via:
Laudare modica: & otium ac ſomnum ſequi.
Ab inquieto ſæpe ſimulatur quies Cre.
Parum ne me tam longa defendit dies? Oed.
Aditum nocendi perfido præſtat dies. Cre.
Solutus onere regio regni bonis
Fruor: domuſq; ciuium cœtu viget.
Nec vlla vicibus ſurgit alternis dies:
Qua non propinqui munera ad noſtros lares
Sceptri redundent: cultus: opulentę dapes.
Donata multis gratia noſtra ſalus.
Quid tam beatæ fortunæ deeſſe rear?

me.ſ.a petitione regni: liceat tibi tuto.i.ſine periculo, exuere.i.deponere hoc pondus.ſ.regni: ne opprimat ſup.te, recendetē.i. cum nimis tarde recedere voles: tu tutior pones te iā loco minore.ſ.q̄ ſit regnum Thebanum. Oedi. Hortaris etiam vt deponam ſpōte mea regna tam grauia? Creon. Ego ſuadeam hoc illis, quis.i.quibus, eſt etiānum.i.adhuc, ſtatus liber.ſ.an acceptent an refutent regnū: neceſſe eſt tibi iam ferre fortunam tuam. Oedipus ſuſpicans per dolum ea ab Creonte dici ait. Certiſſima via cupiēti regnare, eſt laudare modica: & ſequi.i.laudare vt ſequamur otium ac ſomnum. Quies ſimulatē.i. fingitur verbis & geſtu, ſæpe, ab inquiete.ſ.aimo.i.ab eo qui velit eſſe i magiſtratu laborioſo: vt i regno. Cre. Ne.i.an dies.i.vitæ duratio, tam lōga, defendit me parum.ſ.a ſuſpitione regni? Oed. dies.i.lōga expectatio præſtat perfido aditū.i.medium & viam nocendi. Cre. Ego ſolutus onere regio fruor bonis regni: & domus ſup. mea viget cœtu.i.frequentia ciuium nec vlla dies ſurgit alternis vicib⁹.ſ.poſt noctem, qua munera ſceptri propinqui.i.qđ eſt in manu affinis mei, non redundent.i.ex redundantia perueniant ad lares noſtros: vtpote cultus.i.ornati habitus: dapes opulentę.i.pretioſę. ſal⁹.i.vita, donata multis gratia noſtra aut noſtri. Quid rear deeſſe fortunæ.i.conditioni, tam beatæ? quaſi dicat nihil: & ita non eſt cauſa cur regnum tuum expetam.

¶ Te tepetā. Inuadā. vertit ſermonē ad Oedipū ſceleratū, mināndo excidiū. Erinnes. furias: vt ſint mecum ad ſacra nuptiarū infelicitatē portātes. Verbera. flagella & ſcuticas. Inceſtā. impudicā: quia cū matre concūbit Oedip⁹. Impio marte.i.īnō bello. faciā q̧ Etheocles & Polynices inter ſe mouebunt arma. Proinde. ꝓpterea. Agite. expellite. Regē.ſ.veſtrū Oedipū. Finibus.ſ.veſtris, o Thebani. Quocūq;.i.i quēcūq; locū vadat dū ipſe recedat oīa pullulabūt: & erit quaſi primū ver. Solū. terram veſtrā. Gradu funeſto. pedibus ſuis letiferis. Puros. ſine corruptione. Comitat⁹. ſocietas digna illo. Et ipſe.ſ. Oedipus. Sedes noſtras. vrbē Thebanā. Reptet. hoc eſt qđ volo: reptet terrā incert⁹ viæ: cū nō viderit: qa ſeipſum obcęcauit. Cęlū. lucē: quia non videbit. Oſſa. audiens hæc verba totus tremuit. Quicqd. excuſat ſe Oedipus nullū iſtorū ſcelerum feciſſe: ſed bene audiuerat illud eſſe fatatū de ſe: credebat enim ſe filiū eſſe Polybi regis Corinthiorū ex Merope. Arguor. den. ōſtror & accuſor. Merope. mater mea. Sociata. cōiūcta. Polybo. patri meo. BERN.
Abnuit. negat. Abſoluit. liberat: quia viuit: vnde ſignū eſt me nō feciſſe iſta mala. Super eſt nullus loc⁹ eſt vt me poſſitis accuſare: rex quē dicitis interfectū multo ante q̄ veniſſē Thebas interēpt⁹ erat. Loca bœota. Thebana. Thebę in Bœotia ſūt. Falſus ſenior.ſ. Tireſias dicit falſū vt Creōti regnū tribuat. Vel de⁹ grauis. irat⁹ eſt Thebis. Iātā tenemus. intelligim⁹. vos duo feciſtis hoc conſiliū: vt me excluderetis. Socios. Tireſiam & Creontē. Callidi. aſtuti. Vates. Tireſias. Pręferēs.i.ſub ꝑtextu dei faciēs hanc fraudē. Ego. arguit Creō q̧ nullo pacto illđ vellet facere. Sororē. credis q̧ veli ſororē meā Iocaſtā vxorē tuā expellere de regno? Sine. aliđ argumentū a ꝓbabili: qa nō eſt aſſuet⁹ vti fraudib⁹: deinde q̧ habet a rege quicqd vult: & etiam ſi nō haberet nollet delinquere. Cognati laris. domus cū qua habeo cognationē. Certū. fide.ē. Terreret. quia cōditio regni ſemper eſt dubia: vñ non cupio eā vitā quæ ſemp metu ducit. Liceat. perſuadet vt deponat regnū ſponte ne per vim expellatur. Tutior. eris magis ſecurus in loco minore. Hortaris. quid faceres ſi hoc regnū haberet felicitatem: qñ illud optas in tanta calamitate? Grauia. miſera & moleſta. Suadeam. arguit a minori ad maius. darē hoc conſiliū non ſolū tibi ſed dubijs de regno: ſed tibi certum eſt q̧ depones: ideo ſuadeo certius. Hoc.ſ. vt deponerent regnū. Vtrūq;. in vtrāq; partē: vt deponant vel non. Neceſſe. non eſt tibi liberum in vtraq; parte. Certiſſima. qui cupiunt regnare ſemp ſimulant: dicūt mala eſſe imperia & tñ cupiunt illa. Inquieto. agitato curis & ambitione. Tā longa dies. arguit a coniectura: ex añacta vita poſſum cognoſci: quæ me ſatis ꝓbare pōt innocentē. Aditū. qñ vnus habet bonā famā occaſionē peccandi facilē habet cū oēs ſibi credūt. Dies. tēpus añactum. Aditū. ingreſſum. Solutus. arguit ab vtili: nō debeo quærere hoc cum a te qcquid velim habeā. nec pondus regni ſentiā. Viget. floret: nā ab oib⁹ color, & obſeruor. Vicib⁹ alternis. quia alternatim ſubſequunt dies & noctes. nulla eſt dies qua nō habeā mun⁹. Sceptri ꝓpinqui. regis ſanguine iuncti. Redundēt. veniāt. Cult⁹. veſtes. Dapes. cibi delicati. Gratia. quā tecū habeo eſt multis ſalus: quibus propter me concedis veniam.

¶ Te pater inultus. Ego ſcilicet. προσφονωσ te impium inſectabor filium. Vmbrę creduntur plerunq; eos vexare, a quibus grauem aliquam acceperint iniuriam. id qđ apud Verg. Dido æneę minitatur. Oibus vmbra locis adero: dabis improbe pœnas. & Ouidius inuectans cōtra Ibim. Tū quoq; factorum veniam memor vmbra tuorum: Inſequar & vultus oſſea forma tuos. & cætera. & Horeſtes apud Euripidem μαραχριμαστηρ Διωνε Δοκευ εμ μαγεσ γεμομενοσ. Quocūq; funeſto. terra quam non calcauerit Oedip⁹ paſſim veſtietur herba & floribus: & erit aer clementiſſimus. Mors. labor. tabes. Dialyton. Quis locus culpæ eſt ſuper. κατα DAN.

τὴν ἀντιςροφὴν. Supereſt. introuertit aűt Oedipus fidem oraculi ſuſpitione affectati regni per Creontē. multoante inquit interfectus eſt Laius q̄ attigi Thebas: mentiris tibi deſpondens mea ſceptra. hinc apđ Sophoclem vociferatur. ὦ παλον τεκαι τυραννικαις τεχνη τεχνας ὁδος παρηλω οφθαλμοσ φυλαττεται. Certiſſima res eſt. qui appetunt, diſſimulare vt plurimum ſolent: tu perfidus Creon hoc genus proditionis diu tecti machinatus es: quapropter truderis in carcarem. apud Sophoclem minatur mortem his verbis. θνησκειν σου φυγειν σε βουλομαι: ὡσουχι πιςων ουδε πιςευων λεγεις: αλλ εφυς κακος. Solutus onere. probat nunq̄ regnum appetiuiſſe ſe: cum priuatus nihil eorum ſibi deeſſe ſenſerit quæ faciant beatum: vltra quã ſortem tam quietam atq̧ felicem ſollicitum regnum optari potuiſſe haudquaq̄ credendum ſit.

Oe. Quæ res ſecűdæ nó habét vnq̄ modű. Cre.
Incognita igitur vt nocens cauſa cadam? Oe.
Non ratio vobis reddita eſt vitæ meæ?
Num audita cauſa eſt noſtra Tireſiæ? tamen
Sontes videmur: factis exemplű ſequor. Cre.
Quid ſi innocens ſű? Oed. dubia p certis ſolét
Timere reges. Cre. qui pauet vanos metus
Veros fatetur. Oe. quiſquis in culpa fuit
Dimiſſus omne odit qđ dubium putat. Cre.
Sic odia fiunt. Oed. odia qui nimium timet:
Regnare neſcit: regna cuſtodit metus. Cre.
Qui ſceptra duro ſæuus imperio regit:
Timet timentes: metus in authorē redit. Oe.
Seruate ſontem ſaxeo incluſum ſpecu:
Ipſe ad penates regios referam gradum.

ASCEN. ℭ Quæ res ſecundæ. Reſpondet Oedipus poteris putare fortunæ tuæ optimæ aliquid deeſſe, q res ſecundę. i. proſperę & quaſi votum ſequentes, non habent vnq̄ modum. i. menſuram aut finem: quia vt de Alexandro magno dicit Iuuenalis: Vnus Pellęo iuueni non ſufficit orbis. & Creſcit amor nummi quantű ipſa pecunia creſcit. Cre. Igitur ego cadam. i. damnabor vt nocens, cauſa incognita. i. incōperta. Oed. Non. i. nonne ratio vitæ meæ eſt reddita vobis. ſ. tibi, & Tireſię. i. oſtendi ne q falſo mihi ea crimina obijcitis? Num cauſa noſtra eſt audita Tireſiæ. i. nunquid Tireſias nouit me ea crimina perpetraſſe? q. d. nequaq̄. tamen nos videmur ſontes. & ita ego ſequar exemplum. ſ. veſtrum, factis. i. vt me cōdemnaſtis inſontem, ita te damnabo qualiſcunq̧ ſis. Cre. Quid ſup. dices aut facies: ſi ſum innocens? Oed. Reges ſolent timere dubia pro certis. i. tanq̄ ſint certa. Cr. altera ſententia (quod frequenter in hoc authore vſuuenit) priorem refellit dicens. Qui pauet metus vanos, fatetur veros: hoc ē cauſam ſubeſſe cur vere timeat. Oed. Quiſquis fuit dimiſſus in culpa. i. habitus pro culpabili, & non audit⁹ dum ſe purgare voluit, odit omne quod putat dubium. Creon. Sic. ſ. dum odit alia, odia fiunt in ipſum. Oed. Qui timet nimium odia, neſcit regnare: quia metus cuſtodit regna. multi enim non paterentur regem ſi reſiſtere auderēt. Cr. Qui ſæuus. i. qui crudelis, regit ſceptra imperio duro, timet timentes. ſ. ſubditos ſuos: metus redit in authorē ſcilicet vnde procedit. O ſatellites, inquit Oedip. ſeruate ſontem. ſ. Creontem, falſum regis accuſatorem, & regni ambitus reum: incluſum ſpecu. i. carcere, ſaxeo: ipſe. i. ego referam gradum ad penates regios.

BERN. ℭ Res ſecundæ. Quando quis habet multa, plura ſemper quærit: nec vnq̄ contentus eſt. qđ de Alexandro dicit Iuuenalis. Pelleo iuueni mundus non ſufficit vnus. Modum. finem. Incognita. tu vis damnare me ſola ſuſpitione. Cadam. moriar. Num. faciam vobis ſicut mihi feciſtis qui non viſa cauſa me damnaſtis. Sontes? videor tamen vobis nocens. Exemplum. dediſtis exemplum: & illud ſequar: faciam qđ in me feciſtis. Innocens. ſi non peccaui. Dubia. reges ſi ſuſpicantur de vno, protinus tollunt illum de medio. Veros. demonſtrat illos eſſe veros. Dimiſſus. cui obiecta eſt culpa. Odia fiunt. iſto modo contrahuntur odia ab omnibus. Qui ſceptro. crede mihi qui vult timeri in regno oportet etiam vt ipſe timeat. Seruate. Oedipus videns Creontem ita audacter reſpondentem iubet famulis ipſum concludi in carcerem. Referam gradum. redibo.

DAN. ℭ Exemplum ſequor. Ego item vos inſimulabo proditionis: quemadmodum me parricidij reum facitis.

ASCEN. NOn tu. Inducitur Chorus cōſolãs Oedipum, auertēſq̧ culpam ab eo in totum genus Thebanum. Gratus enim eſt actus qui miſerationē excitat: qua Oedipus in primis dignus videtur: ſi tanto ſtudio fatales minas fugerit, & tñ effugere nequiuerit. Potuit tñ culpã effugere ad quã nemo conſtringitur inuit⁹: ſed non ſatis diligenter (vt ponantur vera quæ a poeta de eo narrãtur) culpam vitauit. Nam Laium occidit volens & ſciens, ſi non patrem, hoīem tamen eſſe. Quocirca minus putem peccaſſe q matrem duxit q̄ q patrem occidit: q̃a mulierem volentem ducere non ſemper malum eſt: hominem inſontem occidere ſemper. At dices matrem duxit. Alienam putauit: & qui

Anapeſtici.
CHORVS.

NOn tu tantis cauſa periclis:
Non hæc Labdacidas premunt
Fata: ſed veteres deum
Iræ ſequuntur. Caſtalium nemus
Vmbram Sidonio præbuit hoſpiti:
Lauitq̧ Dirce Tyrios colonos:

Vt primum magni natus Agenoris:
Feſſus per orbem furta ſequi Iouis
Sub noſtræ ramis conſtitit arboris:
Prædonem memorans ſuũ:monituq; Phœbi
Iuſſus erranti comes ire vaccę:
Quam non flexerat
Vomer:aut tardi iuga curua plauſtri:
Deſeruit fugas:nomenq; genti
Inauſpicata de boue tradidit.
Tempore ex illo noua monſtra ſemper
Protulit tellus:
Aut anguis imis vallibus editus
Annoſa ſupra robora ſibilat:
Supraq; pinus:
Supra Chaonias celſior arbores
Cęruleum erexit caput:
Cum maiore ſui parte recumberet.
Aut fœta tellus impio partu
Effudit arma.

dem errore inuincibili. Sed diſputent hęc theologi. Ordo ē. Tu o Oedipe, nõ es cauſa tantis p̄iclis: hęc fata.ſ.tua, q̃ predixerãt te matrẽ ducturum, non premũt Labdacidas.i. Thebanos a Labdaco partim ortos: ſed veteres irę deum.i.deorum, ſequuntur.i.perſequunť ſup.eos. Nemus caſtalium, muſis & Apollini ſacrum, prębuit vmbram, hoſpiti Sidonio.ſ.Cadmo.q.d. homini peregrĩo, & ſacris muſarum minime initiato: & Dirce fons Thebanus etiam muſis ſacer, lauit colonos Tyrios minime muſis addictos. Natus magni Agenoris.ſ. Phœnicũ regis, hoc ē Cadm⁹, vt primum feſſus ſequi.i.de ſequendo: ſicut a Cicerõe feſſus de via dicitur: per orbem.ſ.terrarũ, furta Iouis.i. Europen ſororem, quã raptam Iuppiter in Cretam auexerat, conſtitit.i.moram ſtando traxit, ſub ramis arboris noſtrae.i. Thebanę, memorãs.i. cum execratiõe recẽſens, p̄donẽ ſuũ.ſ. Iouẽ: aut numerãs p̄dões ſuos: quia plures paſſus fuerat & inter eos Iouẽ: & iuſſus monitu Phœbi id eſt Apollinis ire comes vaccæ erranti id eſt ſequi vaccam errantem ac vagentem: quam.ſ. vaccam vomer non flexerat.i. non incuruauerat dum aratrum impellendo duceret, aut quã iuga curua plauſtri.i. vehiculi, tardi. quia onuſti, ſup. non flexerunt.i. intactę: Vt primum inquam id faciens deſeruit fugas.i. deſtitit Iouem p̄ſequi: & tradidit genti.ſ. noſtrę, nomen de boue.i. vacca inauſpicata.i. quã aut ſine auſpicijs aut malis ſecutus fuerat. vnde Ouidius. Mœnia fac condas Bœotiaq; illa vocato. ex illo tempore.i. poſt illud tempus tellus protulit ſemper noua monſtra: aut anguis editus.i. natus, vallibus imis, iuxta Dircen, ſibilat ſupra robora annoſa.i. ſpecies illas quęrcuũ veterum: & ſupra pinus: & celſior.i. altior erexit caput cærulcum.i. marini coloris, ſupra arbores Chaonias.i. Chaoniæ ſylvæ Ioui ſacræ: cum.ſ. tamen ipſe anguis erigẽs caput ſupra altiſſimas arbores, recumberet.i. reclinatus ſuper terram iaceret. maiore parte ſui: hoc eſt cauda vltra dimidium corporis. Aut. declarat aliud monſtrum quod ea tellus produxit, vtpote homines armatos ex dentibus draconis occiſi: dicens Aut tellus fœta partu impio.i. fœtu inter ſe impio effudit arma.i. armatos fratres.

NOn tu. Inducitur Chorus quaſi ad conſolationẽ Oedipi: q̄ ipſe nõ ſit cã peſtis ſed potius ira deorũ: BERN.
nã ciuitas iſta fuit edita malis auſpicijs a principio. Non tu.ſ. Oedipe. Labdacidas. Thebanos. Labdacidę
Labdacus fuit Polydori filius filij Cadmi, & frater Laij. Caſtalium. vbi eſt fons Caſtalius. Hoſpiti Sidonio. Cadmo qui venit de Sidone. Dirce. fons Thebanus. Natus Agenoris. Cadm⁹ filius regis Agenoris iuſſus a patre ſequi ſororem Europã: quæ a Ioue in forma tauri rapta, & in Cretam trãſlata fuit: vt Ouid. li. iij. metamor. plane explicuit. Furta. ſororẽ raptã a Ioue. Prędones. ſocios ſuos. Alij legũt prædonem.i. ſerpentẽ qui deprædatus fuerat ſocios. alij quoq; dicũt memorans: & tũc intelligiť de Ioue. ſecũdũ aliũ ſenſum debet legi numerans. Monitu. reſponſo Apollinis iuſſus eſt ſequi vaccã & vbi illa quieſceret ciuitatem ædificaret. Flexerat. vult dicere q̄ nunq̃ ſubiecta fuit iugo. Deſeruit fugas. amplius noluit ſequi Iouẽ. Inauſpicata. infelici, & mali auſpicij: nã ab illa boue Bœotia eſt dicta: & ſemp gẽs nr̃a ab illo principio fuit infelix. Editus. generatus. Chaonias. quercus: quas ibi chaonias appellauit a Chaonia q̃ pars eſt alpeſtris Epiri vbi eſt magna copia quęrcuum. Recumberet. iaceret in terra: ita magnus vt iacens etiam eleuaret caput ſupra arbores. Fœta tellus. qñ Cadmus interfecit ſerpentem & eius dentes ſeminauit ĩ ex quib⁹ nati ſunt homines armati: vt narrauit Ouidius.

¶ Non tu tãtis. Applaudit Oedipo mœſto & ex ſuperiori oraclo admodum q̃ grauiter turbato Chorus Theban⁹: omnemq; Thebani regni calamitatẽ ĩ culpã primorũ auctorũ trãſfert: q̃ iuſſis fundamẽtis infeſtationẽ tã acris ĩfortunij iecerũt. Scribitur aũt metro interdum Pindarico dimetro acatalectico, interdum anapæſtico trimetro: vt Ire ſequuntur &c. Furta Iouis. Europen raptam a Ioue in Creta vt ſcribit Home. Iuppiter anno regis Argiuorũ.xl. Europę mixt⁹ ē. hãc rapuerũt poſtea Cretẽſes regnante Argis Acriſio anno mũdi. M. dccclxxix. Hui⁹ imago ęgregia ex ęre a Pythagora Tarẽti poſita ē. Var. & Euſe. authores. Iuga curua. ſeruitij ſignũ nullũ ceruice gerente. Inauſpicata de boue. Mœnia fac cõdas: Bœotiaq; illa vocato. q̃ a grecis Βοιωτία nũcupať: nos facta dierẽſi & abiecta vocali Beotiã facim⁹. Cæruleũ. Cadmus occiſo dracone ad fõtẽ Martis poſtq̃ cõdidit Thebas ĩ Bœotia audiuit: Quid Agẽore nate pẽptũ Serpẽtẽ ſpectas: & tu ſpectabere ſerpẽs. puẽit aũt ĩ Illyricũ ſgrũ demutat⁹ vna cũ Armiona vxore ĩ ſerpẽtẽ. vñ ciuitas ĩ Illyrico ſinu Enchelię dicta: quã meminit Luca. Enchelię verſi teſtãť fũera Cadmi. quo notať Cadmũ exulẽ vt mẽdicũ huc illuc reptaſſe. cõſulẽte aũt Pallade dẽtes ſeminauit draconis quẽ pemit: vñ galeati ſcutigeruli ſurrexerũt: qui ſe mutuo interemerũt

Margin: DAN. — Pœotia. — Beotia. — Enchelie.

Sonuit reflexo claſſicum cornu:
Lituuſq; adunco ſtridulos cantus
Eliſit ære: non ante linguas
Alias & arma vocis ignotæ
Clamore primum hoſtico experta
Agmina campos cognata tenent:
Dignaq; iacto ſemine proles
Vno ætatem permenſa die
Poſt luciferi nata meatus
Ante Heſperios occidit ortus.
Horret tantis aduena monſtris:
Populiq; timet bella recentis:
Donec cecidit ſęua iuuentus:
Genitrixq; ſuo reddi gremio
Modo productos vidit alumnos.
Hac tranſierit ciuile nefas:
Illa Herculeæ norint Thebæ
Pręlia fratrum.
Quid Cadmęi fata nepotis?
Cum viuacis cornua cerui
Frontem ramis texere nouis:
Dominumq; canes odere ſuum.
Præceps ſyluas monteſq; fugit
Citus Acteon: agiliq; magis
Pede per ſaltus: & ſaxa vagus:
Metuit motas Zephyris plumas:
Et quæ poſuit retia vitat:
Donec placidi fontis in vnda
Cornua vidit: vultuſq; feros:
Vbi virgineos fouerat artus
Nimium ſęui Diua pudoris.

ASCEN. ¶ Sonuit. Proſeq̃t late fabulã iterfecti a Cadmo ſerpentis: & q̃uo e dẽtibus eius ſatis nati ſint viri armati qui ſe mutuis armis peremerunt: dicens. Claſſicum. i. vox belli capeſſendi pręſertim ab eq̃tatu, ſonuit cornu reflexo. i. incuruo: & litu⁹. i. clariſona & incurua tuba, eliſit. i. frangendo emiſit, cantus ſtridulos. i. argute ſtridentes, ęre adũco. i. recuruo, ad modum litui. i. paſtoralis aut auguralis baculi: et agmina cognata. i. ſimul & eo ſatu dentiũ ſerpentis nata: experta non ante. i. nunq̃ pri⁹ alias linguas: & experti primum clamore hoſtico. i. hoſtili, arma vocis ignotę, quia nunq̃ inter ſe commercia habuerant, tenent. i. occupant campos ad ineunda pręlia. (Sunt qui legant experti: quod non procedit niſi p appoſitionem: fratres recẽs nati, appoſitione agmina cognata &c.) & proles. ſ. ſæua digna ſemine iacto. ſ. in terram, vtpote dentibus draconis aut ſerpentis, permenſa ætatem vno die, quia non amplius vixit, vtpote nata poſt meatus. i. ortus luciferi, occidit ante ort⁹ Heſperios. i. heſperi. Aduena. ſ. Cadmus, horret. i. tremore concutitur, tantis monſtris: & timet bella populi recentis. i. nuper nati: donec iuuẽtus ſęua, cecidit. ſ. mutuis vulnerib⁹: & genitrix. ſ. terra, vidit alumnos. i. natos quos i aluo aluerat, productos. i. editos in lucem, modo. i. pauloante, reddi gremio ſuo. i. vñ eos emiſerat. Precatur autem Chorus vt illorum ſtrage defungãtur Thebę inteſtinis malis dicens. Nefas ciuile (quod futurum inter Polynicem & Etheoclem Creon innuerat a Laio prędictum) tranſierit. i. tranſactum ſit & finitum, hac. ſ. ſtrage fratrũ: & Thebę Herculeæ. i. quarum Hercules futurus domin⁹, norint illa prælia fratrum: & ſup. nõ alia. Quid ſup. dicam, fata. i. exitium, nepotis Cadmæi. i. Acteonis a Cadmo originem trahentis: cũ cornua cerui viuacis non quidem in illo indiuiduo quod non erat verus ceruus, ſed in cõſimili diu viuere ſoliti, texere frontẽ. ſ. Acteonis, ramis nouis. i. nuper & nouo more natis: quia alijs ceruis naſcuntur poſt ſeptennium quotannis rami cornuum ſinguli: illi ſtatim plurimi. Quomodo Actẽõ q; Dianam viderat in ceruum mutatus ſit commẽtarij declarant. & canes. ſ. Actẽõis, odere. i. deuorauerũt tandem dominum ſuum, aut oderunt legendũ: quia quando ederunt nõ fugit: tunc ſup. Acteon citus, fugit præceps ſup, per, ſyluas & montes: & vagus id eſt diſcurrens pede agili magis. ſ. q̃ canum, per ſaltus & ſaxa, metuit more cęterorum ceruorum, plumas motas Zephyris. i. ventis lenibus: & vitat retia quæ poſuit. i. poſuerat alijs ceruis: donec vidit cornua. ſ. ſua in vnda fontis placidi: quia ceru⁹ deſiderat fontes aquarũ ad refrigeriũ & viriũ reſumptionẽ: & vultus feros. i. ceruinos: vbi. i. in quib⁹ fontibus, . ſ. diana, pudoris ſæui nimiũ, qa q; nudã viderat ſic affectã ſuũ perſequebať, fouerat. ſ. pauloañ, balneando, artus virgineos: quia ſemper virgo eſt.

BERN. ¶ Claſſicum. Signum belli: qđ dať tuba. Lituus. tuba recurua. Eliſit. expreſſit cũ ſonore. vñ dicit ſtridulos cantus. Adunco. recuruo. Arma. illi hoies armati qui nondum erant experti vlla lingua primam vocẽ ediderunt q̃ fuit clamor arma: arma. Cognata. quia oẽs fratres & filij terræ erant. Digna. conueniẽs proles ſemine ſuo iacto: nam dicitur ille ſeminare dentes ſerpentis q ſeminat diſcordias. Permẽſa. q̃ trãſiuit & finiuit vitã illo die. nati ſũt mane & mortui ſũt ſero. Meat⁹. vias & curſum luciferi. q̃ ſtella eſt de mane lucifer, eadẽ de nocte heſperus dicitur. Aduena. Cadm⁹. Recẽtis. nup nati. Genitrix. terra. Productos. m p generatos. Reddi. reſtitui. quia in eadẽ ſepeliebantur. Tranſierit hac. per hoc bellum ciuile trãſiuit: q; iſti interfecerũt ſe

Nepotis Cadmei. Acteonis qui fuit filius Ariſtei ex Autone filia Cadmi. q tandẽ a Diana in ceruum conuerſus a ſuis canibus dilaceratus fuit. vt dicit Oui. iij. li. meta. Viuacis. qui diu viuit. Metuit. ipſe Acteõ mutatus in ceruũ metuit plumas quas venatores inſerunt in laqueis. Poſuit. ſ. ipſemet, cum prius venator eſſet. Feros. ceruinos. Vbi. in quo fonte. Diua. Diana. Fouerat. lauerat.

❡Q uid Cadmei. Acteon filius Ariſtei ex Acteone Cadmi forte venabũdus Gargaphiã fontẽ attigit. a Diana illic cũ miniſtris virginib9 ſe lauante in ceruũ demutat̃: dñm p̃dã factũ canes lacerarũt. Dilacerãt talſi dñm ſub imagine cerui. Auſoni9 hanc fabulã pulcherrimo tetraſticho pſeq̃: & Demetri9 Spartan9 in Propẽptico. DAN. Acteon.

Actus Quartus.

Trimetri Iambici.

OEDIPVS. IOCASTA.

CVras reuoluit animus: & repetit metus.
Obiiſſe noſtro Laiũ ſcelere autumant
Superi: inferiq;: ſed animus cõtra innocens
Sibiq; melius q̃ deis notus negat.
Redit memoria tenue per veſtigium:
Cecidiſſe noſtri ſtipitis pulſu obuium:
Datumq; Diti: cũ prior iuuenem ſenex
Curru ſuperbus pelleret: Thebis procul
Phocea trifidas regio qua ſcindit vias.
Vnanima coniunx explica errorem precor:
Quę ſpatia moriens Laius vitæ tulit.
Primo ne iæuo viridis an fracto occidit? Io.
Inter ſenem: iuuenẽq;: ſed propior ſeni. Oe.
Frequens ne turba regium cinxit latus? Io.
Plures ſefellit error ancipitis viæ:
Paucos fidelis curribus iunxit labor. Oe.
Aliquis ne cecidit regio fato comes? Io.
Vnũ fides virtuſq; cõſortem addidit. Oe.
Teneo nocentem: conuenit numerus: locus:
Sed temp9 adde. Io. decima iam metit' ſeges.

CVras re. &c. In hoc actu agnoſcit ſe Oedipus interfeciſſe patrẽ & duxiſſe matrẽ: vt cũ ordine de interfecto pr̃e in hac ſcęna patebit, qui talis ẽ. Anim9 reuoluit curas. ſ. ab oraculo ſuperorũ & inferorũ iiectas: & metus repetit curas. ſ. abiectas eo q̃ Polybus viueret. ſupi qa Apollo, & iferi, quia manes remiſſi ab inferis, autumant: nõ dicit aſſerunt: vt mitius ex opinione locutos dicat q̃ ex iudicio aut certa ſciẽtia: Laium obiiſſe ſcelere noſtro. Sed anim9 innocens, cõtra. i. econtrario, & notus melius ſibi q̃ deis, negat. qđ de vero deo nefas eſt dicere: q cordium ſcrutator eſt: licet hoi ſint inſcrutabilia. Memoria redit. ſ. in me, per tenue veſtigiũ. i. leue obiectũ: Laiũ obuiũ. ſ. mihi i Parnaſo cecidiſſe pulſu ſtipitis noſtri. i. clauę mę illic raptę: & datũ diti. i. miſſũ ad iferos: cũ ipſe ſenex ſupbus, quia rex, pelleret prior, iuuenem. ſ. me: curru. ſ. ſuo: de via. ſ. qua ſup. p te regio Phocea. i. Phocis, procul Thebis (alij Thebas legunt vt ſit pelleret Thebas) ſcindit vias trifidas. i. in tres partes fiſſas vt ſupra viſum eſt. O Iocaſta coniunx vnanima explica errorẽ. i. nodũ erroris: vtpote q̃ ſpatia vitæ Laius moriens tulit, ne. i. an occidit viridis in primo ęuo: an ęuo fracto. i. ipſe fractus? Io. cecidit inter ſenẽ & iuuenẽ: ſed propior ſeni. Oe. Frequens ne turba cinxit latus regiũ? Io. Error ancipitis vię, qui eum ſeq̃ putantes oberrare fecit, fefellit plures: labor fidelis iunxit curribus. ſ. eius, paucos. ſ. comites: Oedi. Cecidit ne aliquis comes fato regio. i. vna cũ rege? Io. Fides. i. fidelitas, & virt9. i. fortitudo qua ſpabat regẽ ptegere, addidit vnũ cõſortẽ. Oe. Teneo. i. intelligo, nocentẽ. ſ. me numerus, loc9 cõuenit. ſ. cũ facto meo: ſed adde tẽpus. Io. decima ſeges metit̃. i. decim9 eſt annus. poſt quẽ quatuor liberos ſuſceperat. ASCEN.

CVras. Hic eſt. iiij. actus in quo Oedip9 ſic agit: Neſcio ſi interfecerim regem, qđ omnes affirmant: memini quando ibam ad oraculum Apollinis interfeciſſe vnum mihi obuium. vnde rogat Iocaſtam: vt dicat conditiões regis: ſi forte fuiſſet is quem interfecit. Reuoluit. cogitat. Autumãt. affirmãt. Not9 ſibi. q bñ ſcit me nõ feciſſe iſtud ſcel9. Tenue p veſtigiũ. p quãdã nebulã: q a vix recordor. Cecidiſſe. mortuũ eẽ. Stipitis. clauę meę. Diti. Plutõi. Phocea regio. vbi ẽ mõs Parnaſus & ibi orta fuit cõtrouerſia inter illũ obuiũ & me. Trifidas vias. iſtę tres vię ſupra ſũt deſcriptę. Vnanima. concors & dilecta. Errorẽ. an ſit verũ me iterfeciſſe Laiũ. Q uę ſpatia. q̃ ętate erat qñ mortu9 ẽ. Frequens. habebat ne multos ſecũ. Paucos. egreſſus ẽ cũ multis: ſed pp̃ter errorẽ viarũ plures deſeruerũt eũ: ſolus vn9 fid9 nunq̃ dereliquit eũ. Ancipitis. dubię: q̃ ducit ad diuerſa. Virt9. fortitudo, & fides fecit cõſortẽ ei9. i. mori vna cũ eo. Teneo nocentẽ. audiẽs Oedip9 iſta ſigna dicit agnoſco interfectorẽ Laij. ſ. me. Decima. decẽ anni. BERN.

❡Curas. Inuenit Oedip9 monẽte Iocaſta ſe iterfectorẽ Laij. Q uart9 act9, & ſeptimũ carmẽ trimetro Iãbico cõſcriptũ. apđ Sophoclẽ Iocaſta ſic loq̃. του τουοιδιπουσ παλαι τρεμων προ τησ τυχησ ολωλεν. ου δε του δυποτι μεξεπευχω δευρω των δε δωματων τα σεμνι μηκει του θεουμαν τευματα. κτησ κορινθου. πατε ρα. του σου αγγελλων. Phocea regio. Phocis pua græcorũ regio famoſa oraculo Apollinis Delphici: aliter Aonia a rege dicta. eſt autẽ in Bœotia & contermina Atticæ. Vnũ fides &c. mutatio eſt pſonarũ nam reſpondet hic Iocaſta qđ pridem rogatus Creon reſponderat: oẽs interfectores eſſe eorum qui regem comitabãtur præter vnum. θυησκουσι γαρ σπανιν εισ τισοσ φοβω φυγων. DAN. Phocis.

ASCEN.

COrinthius populꝰ. Cũ eſſet aio tur bato Oedipꝰ ob iterfectũ a ſe Laiũ licet adhuc ignorabat illũ ſibi patrẽ fuiſſe, ſupuenit Senex Corinthius miſſus a Merope ad Oedipodẽ: vt qa Polybꝰ defũctꝰ erat ad regni gubernacula ſuſcipiẽda veniret. Erat aũt ille idẽ q Oedipodẽ a Phorbãte acceptũ Merope dederat: q ob id bñficium, & ſtĩ ne effutiret ſecretũ iprudẽs familiarꝰ i aula cũ rege & regia vixerat: ideoq; vero ſimile ẽ talẽ miſſũ, expeditq; tragoedię: vt p eũ totꝰ nodꝰ diſſoluat. agnoſcet eñ i ſequẽti ſcena Oedipꝰ fata i ſe locũ iueniſſe: vt & patrẽ occiderit & matrẽ duxerit. Ordo ẽ. Populꝰ Corinthiꝰ vocat te in regnũ pĩnũ: qa Polybꝰ. ſ. pr̃ tuꝰ, qđ tñ nõ dicit, docẽs nõ eẽ mẽtiẽdum obtinet quietẽ æternã .i. mortẽ. Oe. Vt .i. qualiter fortuna irruit in me ſæua vndiq;. i. ex oi pte? qa poſt turbatũ regnũ Thebanũ per peſtẽ ob mortẽ Laij audio mortẽ pr̃is. Ediſſere .i. exprime diſerte quo fato .i. quo gñe mortis parẽs cecidit? ſunt q legãt cadat. Sen. Sopor mollis exoluit. ſ. e corporis carcere, animã ſenilẽ: q̃ quaſi ſine cruciatu exit. Oe. Igit̃, genitor tacet defunctus ſine vlla cęde. teſtor. ſ. deos, q; ſim patricidio abſoluẽdꝰ: licet iã tollere .i. erigere ad cælũ pie .i. cũ pietate, manꝰ puras nec metuẽtes vlla ſcelera: poſtq̃ fatale effugerũt: vt putauit miſer. Sed ps fatorum magis metuẽda .ſ. ne matrẽ ducã, manet. ſ. ſalua matre. Sen. Regna pĩna. ſ. tã potẽtia, excutiunt oẽm metũ .i. omnẽ cauſã iuſti timoris. Oedi. Repetã. ſ. libẽter, regna pĩna: ſed horreo matrẽ .i. ſcelꝰ cũ matre Merope: id qđ populus iã intelligit, at ſenex nondũ. Sen. admiratus q; matrẽ horreret, inqt: Metuis parẽtẽ .i. matrẽ q̃ expetẽs reditũ tuũ, pẽdet ſollicita .i. aio anxio? Oed. Ipſa pietas fugat .i. arcet me ab ea. Sen. relinques ſup. eã viduã? Oe. En tu tãgis ſpos metꝰ .i. cauſas timoris: ne. ſ. cogar viduã ducere illectꝰ ſpecie eiꝰ. Sen. Effare qs timor merſus .i. abſconſus in aio tuo, p̃mat mẽtẽ. ſ. tuã: ego ſoleo p̃ſtare regibꝰ, vt Polybo & Merope, fidẽ tacitã .i. tacere q̃ tacẽda pmiſi: vt de ſpo Oedi. Explicat ergo Oedi. cãm metꝰ dicẽs. Ego tremo monitu Delphico .i. oraculi delphici, cõnubia mr̃is .i. ne matrẽ ducã. quẽ timorẽ vt diſcuteret ſenex rẽ apit, & malũ indicat dicẽs. Deſine timere vana: & depõe metꝰ turpes .i. aut de re turpi, aut quos turpe ẽ virũ timere. Merope, vxor Polybi nõ fuerat tibi vera parẽs .i. mr̃. Oe. Quaſi dicat: q̃re igit̃ ſimulat? quod p̃miũ .i. quã mercedẽ gnati .i. filij ſubditiui aut (vt alij legũt) ſubditĩtij petit .i. qd lucri affert ille filiꝰ ſubdititius .i. loco veri datꝰ? Sen. Liberi aſtringũt .i. cõfirmãt fidẽ ſuperbam regũ .i. retinẽt populũ in fide regũ ſupborũ, hoc eſt tyrãnoꝝ: vt fuerat Polybꝰ: qa timet populꝰ ne liberi ſint patris vltores. Oe. Fare .i. dic quo mõ excipias p exceperis aut excepiſti, hoc ẽ qõo noſti q; ſũ ſubdititiꝰ cũ id ſola mr̃ & a ſecretis eiꝰ norit? Senex. Hę manꝰ. ſ. meę tradũt p tradiderũt, ppter certitudĩnẽ pñs p p̃terito ponit, parẽti .i. ei quã putas parẽtẽ, te paruulũ. Oe. Tu tradis p tradidiſti me parenti? at quis ſup. tradidit tibi me? Sen. Paſtor ſup. tradidit te mihi ſub iugo ni-

Trimetri Iambici.

SENEX. OEDIPVS. PHORBAS.

COrinthius populus in regnũ te vocat
Paternum: quietem Polybꝰ æternam obtinet. Oed.
Vt vndiq; in me ſæua fortuna irruit?
Ediſſere mihi quo cecidit fato parens. Se.
Animã ſenilem mollis exoluit ſopor. Oe.
Genitor ſine vlla cæde defunctus iacet.
Teſtor: licet iam tollere ad cœlum pie
Puras nec vlla ſcelera metuentes manus.
Sed pars magis metuenda fatorũ manet. Se.
Omnem paterna regna diſcutiunt metũ. Oe.
Repetã pĩna regna: ſed matrem horreo. Se.
Metuis parentẽ: quæ tuum reditum expetẽs
Sollicita pẽdet? Oe. ipſa me pietas fugat. Se.
Viduã relinques? Oe. tãgis en ĩpos metꝰ. Se.
Effare merſus quis premat mentem timor.
Præſtare tacitam regibus ſoleo fidem. Oe.
Cõnubia matris delphico monitu tremo. Se.
Timere vana deſine: & turpes metus
Depone: Merope vera non fuerat parẽs. Oe.
Quod ſubditiui præmiũ gnati petit? Se.
Regum ſuperbã liberi aſtringunt fidem. Oe.
Secreta thalami fare quo excipias modo. Se.
Hæ te parẽti paruulum tradunt manus. Oe.
Tu me parẽti tradiſ? at quis me tibi? Se.
Paſtor niuoſo ſub Cithęronis iugo. Oe.
In illa temet nemora quis caſus tulit? Se.
Illo ſequebar monte cornigeros greges. Oe.
Nũc adiice certas corporis noſtri notas. Se.
Forata ferro geſſeras veſtigia:
Tumore nactus nomen: ac vitio pedum. Oe.
Quis fuerit ille qui meum dono dedit
Corpus requiro. Se. regios pauit greges.
Minor ſub illo turba paſtorum fuit. Oe.
Eloquere nomen. Se. prima langueſcit ſenum

Memoria:longo laſſa ſublabens ſitu. Oe.
Potes ne facie noſcere ac vultu virum? Se.
Fortaſſe noſcam:ſæpe iam ſpatio obrutam
Leuis exoletam memoriā reuocat nota. Oe.
Ad ſacra:& aras omne compulſum pecus
Duces ſequantur:ite propere:accerſite
Famuli:penes quos ſūma cōſiſtit gregū. Se.
Siue iſta ratio:ſiue fortuna occulit:
Latere ſemper patere quod latuit diu.
Sæpe eruentis veritas patuit malo. Oe.
Malum timeri maius his aliquod poteſt? Se.
Magnum eſſe magna mole quod petit ſcias.
Concurrit illinc publica:hinc regis ſalus:
Vtrinq̧ patriæ:contine medias manus
Vt nil laceſſas:ipſa te fata explicant:
Non expedit concutere felicem ſtatum.

uoſo Cithęronis mōtis Bœotię. Oe. Quia ca ſua tulit temet in illa nemora? Sen. Sequebar ſup. in mōte illo, greges cornigeros vt boū & capraꝝ. Oed. Nūc poſtq̄ fieri potuiſſe oſtēdiſti, adijce certas notas corpis mei. Forata. certiſſimę inqt ſenex corpis tui notę ſūt q̄ geſſeras veſtigia .i. ſedes forata ferro: nact⁹ nomē .ſ. ab ijs q te ſuſceperūt tumore ac vitio pedū: qa oedma, tūor, pus pes dr. Oe. rogo qs fuerit ille q dedit dono corp⁹ meū? Se. Is ſup. pauit greges regios: & minor turba paſtoꝝ fuit ſub illo: qa magiſter paſtoꝝ erat. Oe. Eloq̄re nomē? Se. Memoria ſenū lāgueſcit prima .ſ. inter potētias aīę: ſublabēs laſſa longo ſitu .i. intercapedine obiectoꝝ. Oe. Potes ne noſcere virū facie ac vultu? Sen. Fortaſſe noſcā .ſ. ſi videro: qa leuis nota ſępe reuocat mēoriā obrutā tā ſpatio .ſ. tpis & loci? Oed. O famuli facite ſup. vt, duces .i. paſtores ſequant̄ oē pec⁹ cōpulſum ad ſacra & aras: vt ſub ꝑtextu ſacrificij cōparcāt: ite propere: accerſite eos penes quos ſūma gregum cōſiſtit .i. magiſtros q numerū referre debent. Se. Siue ratio .i. cā rationabilis, ſiue fortuna occulit iſta, q̄ ſcire cupis: patere .i. pmitte, latere ſemp, qđ latuit diu: qa veritas patet ſæpe ſup. cū, malo .i. incōmodo eruētis ſup. eā. Oed. Pōt aliquod malū timeri maius his .ſ. q̄ latēt, vtpote me inceſtaſſe matrē? Se. Scias eſſe magnum .ſ. & malū & bonū qđ petit̄ magna mole. itelligunt alij de regno, ego de fato. Salua publica concurrit illinc .ſ. vt noſcatur & ceſſet peſtilētia: ſalus regis cōcurrit hinc .i. vt lateat: ſalus patrię, cōcurrit vtrinq̧: qa ei expedit, vt & rex & popul⁹ ſit. Cōtine man⁹ medias .i. nihil noui molire: vt nil laceſſas .i. offendas & ꝓuoces. Ipſa fata explicāt te .ſ. dubio: qa ſemp fata viā inueniūt: nō expedit cōcutere ſtatū felicem .i. facere vt expellaris regno.

Corinthus. Nūc venit nūtius ex Corintho ad Oedipū nūtiās patrē Polybū eſſe mortuū: populūq̧ ipſum vocare in regē. Oedip⁹ grās agit dijs q̄ pr̄ nō ſit mortu⁹ manu ſua vt erat fatatū: & negat ire q̄ dubitat modo cōmittere ſtuprū cū matre. Quietē. mortu⁹ eſt. Vtvndiq̧. q̄ ex oī parte ꝑſeq̄tur me fortuna? nūc erā in iſta phātaſia vtrū interfecerim Laium nūc ſuꝑuenit alia. Ediſſere. doce me. Animā. ſenex nuntius dicit mortu⁹ eſt ꝑpter ſenectutē. Sopor. mora ſimilis ſōno. Metuētes. āplius nō eſt periculū vt patrē occidā. Sed pars .ſ. vt ducā matrē in vxorē adhuc reſtat. Diſcutiōt metum. venit: tu obliuiſceris hui⁹ timoris. Matrē horreo .ſ. ne ſtuprē: vt eſt fatatū. Metuis. nō intelligebat adhuc ſenex cur timeret matrē. Pēdet. incerta eſt expectatiōe. Tāgis .ſ. q̄ metuo ne viduā relinquā: & eā accipiā in vxorem. Merſus .ſ. in pectore tuo. Tacitū. nulli ſecretū reuelādo. Vera. nō eſt vera mr̄ tua: ſed tātū educauit. Subditiui. ſuppoſiti. q̄re igit̄ petit me ſi nō ſū ver⁹ fili⁹? Regū. rñdet ſenex eā eſſe cauſam qa reges magis timentur qñ habēt filios. Supbā fidē. vt ipſi ſupbius regnēt. Secreta. dicas mihi q̄uo mater Merope decepit maritū educādo me: fare ſecreta huius thalami. Hę man⁹ .ſ. meę dederūt te matri. Cornigeros. armēta. Adijce. adiūge ſi q̄ ſigna ſūt in corpe meo. Veſtigia. pedes. Nact⁹ .ſ. adept⁹: nā Oedip⁹ interꝑtatur tumor pedū. Quis. volo ſcire qs tradidit me tibi. Regios. hic erat magiſter pecoris regis Thebani. Lāgueſcit. diminuitur: Potes. ſi videres cognoſceres eū. Spatio. tpe, qñ qa amiſit memoriā alicuius rei: poſtea videā p aliqđ ſignū recordat̄. Leuis nota. minimū ſignū. Exoletā. q̄ cecidit p diſſuetudinem. Reuocat. reducit. Ad ſacra. Oedip⁹ mittit nuntios vt vocēt oēs paſtores ſimulās ſe velle facere ſacra. Accerſite. vocate. Sūma. q habēt gubernationē. Siue. ſuadet ſenex vt nolit inq̄rere hoc. Patere. patiaris qđ latuit vt etiā nūc lateat: nā q ſæpe q̄rūt veritatē inueniūt cū malo ſuo. Maius .ſ. q̄ qđ obijciūt mihi. Magnū eſſe. itē ſenex vult diſſuadere ne q̄rat illud. Mole. pōdere. Illinc. ex vna pte. Salua publica. ciuitatis. Hic. ex vna pte. Vtriq̧ pñe. vtrobiq̧ eſt dānū patrię ſiue inueniat̄ ſiue nō iueniat̄: qa amittet regē ſuū. Cōtine. cape mediū: nō ipedias te neq̧ i vna neq̧ in alia parte. Vt. q̄uis nihil moueas. Fata. expediēt quod fieri debet de hac re. Non expedit. non eſt vtile. Concutere. Commouere. BERN.

¶ Corinthi⁹. Inq̄rit Oedip⁹ de ſuis natalib⁹ a ſene nūtio q erat Corinthi⁹ & a paſtore quodā cui nomē Phorbas. q̄litas hui⁹ carminis ānectit̄ cū ſupiori. nūtiat aūt Corinthi⁹ ſenex Oedipo mortē Polybi & quēadmodū a popularib⁹ vocat̄ ad regnū capeſſendū. Sed matrē .i. Meropē quā putabat matrē. metuit Oedip⁹ id factū iri qđ iā factū eſt. Merſus. in corde. Tāgis en ꝑpos met⁹. acſi diceret: ergo vxorē ducā. Regū ſupbā. reges qb⁹ ſūt filij, pl⁹ formidāt̄: iōte ſibi aſciuit i filiū. Tumore nact⁹ nomē. dr̄ em̄ ἀπὸ τοῦ οἰδματος τῶν ποδῶν a tumore pedū: vt Euripides in Phœniſſis teſtat̄. quē locū tetigi in Thebaide. Prima lāgueſcit. memoriam facile incurrit ſenectus in cano. Verba Ariſtotelis definientis memoriam: græci μνήμην vocant. eſt autem rei inuentæ recordatio. ars eius inuenta primum a Simonide medico. Metrodorus illam conſūmauit. Memoria neceſſarium maximæ vitæ bonum: ſcribitq̧ Plinius. Sæpe quærentis. Veritas quæſita aliquando inuenta parit triſtitiam & damnum: veritas enim vt ait Terentius odiū parit. Maius malū: non poſſum formidare maius malum q̄ vt patrem occiderim & matrem ſim compſſurus. Magnū eſſe. vt tanq̄ verus & legitimus DANI. Mēoria.

Polybi hęres accipias regnū. Nō expedit. nemini eſt cōducibile id facere ꝑpter qđ a felici ſtatu deturbetur.

A ſ Cen. ¶ Tuto. Rñdet Oedipus. Quicquid eſt in loco extremo.i.ꝑcipitio malorū ita vt peius cōtangere neq̄at, quale eſſet ſi matrē occiſo patre cognouero, moueẗ tuto.i. ſine periculo. Se. Quid ergo q̄ris? Appetis ꝑ expetis, aliq̄d nobilius genere regali? q. d. merito nō: & tñ filiꝰ regia es: & ideo, vide.i. ꝑſpice ne pigeat te parētis inuēti.i. poſtq̄ inueniſti eum. Oedi. Nec q̄rā.i. q̄rere nolim, fidē.i. approbationē ſāguinis pœnitēdi.i. ignobilis: ſed certū eſt.i. oīno decretū eſt noſſe.ſ. genꝰ meū. Ecce) cōſpecto ſubito Phorbāte, ſenex grādæuus Phorbas.ſ. noīe, ſub quo arbitria pecoris regij fuerāt.ſ. tūc cū natus erā, ſup. adeſt. Refers ne.i. reducis ne ad memoriā, nomē aut vultū ſenis? Se. forma.i. figura arridet aio.i. rñdet illi quā aio teneo: ſed iſte vultus (vtpote mutatus ſenio) nec notꝰ ſatis mihi: vt auſim aſſerere eū eſſe: nec rurſus ſatis ignotꝰ mihi: vt auſim negare. Cōuerſus aūt ad eū (vñ nō videẗ noua ſcæna faciēda) inq̄t. Dic ſup. an famulus.i. cū eſſes famulꝰ aut mercenariꝰ, Laio obtinēte regnū, agitaſti.i. duxiſti, greges opimos ſub.i. in plaga.i. regiōe Cithęrōis: aut ſub.i. ad iuga Cithęrōis mōt: nō lōge a Thebis? Rñdet Phorbas. Cithęrō.ſ. mōs, lętus.i. lętificās aſpectu, ſemp pabulo nouo.i. recens nato, ſubmittit.i. ſuppeditat, gregi noſtro, prata æſtiua.i. quæ carpunt tempore æſtiuo: nam i hyeme niuoſus eſt. Se. noſcis ne memet? Ph. Memoria āceps.i. incerta dubitat. Oe. aūt ꝑperans ſcire an ab eo ſit ſeni traditus, dicit. Traditᷣ pro traditꝰ eſt legā tñ traditꝰ: vt ſit aliq̄s puer traditus ſup. eſt huic.ſ. ſeni a te quōdā? cū ille ſtupefactus hęſitaret, Effare (iquit): dubitas.ſ. fari? cur color mutat genas.i. cur timore palles? Quid q̄ris verba.ſ. cōmētitia? veritas odit moras: q̄a qui vera dicit tuto īpremeditatꝰ loquiẗ: mendacē autē oportet eſſe memorem, & aſtutum ne deprehendatur: quociica quando interrogati de iis quæ ſcire poſſunt hęſitant, ſignum eſt mentiri velle. Phor. Tu moues, id eſt innouas, obducta, id eſt cooperta, longo tractu tēporum. Oedipus. Fatere: ne dolor.ſ. torturę, cogat te ad verum.ſ. dicendum. Phor. Dedi iſti.ſ. ſeni infantem munus inutile.i. vnde nullum fructū capere potuit: quia ille ſcilicet infans nō potuit frui luce: non potuit frui cælo id eſt aſpectu coeli: aut coelo, id eſt aere.i. non potuit diu viuere. Sen. Omen, id eſt id quod ominaris infanti ſit procul: quia viuit, & precor vt viuat ſcilicet diu. Oedipus. Quare tu negas infantem traditū ſcilicet huic a te ſupereſſe, id eſt ſuperſtitē eſſe & adhuc viuere. Ph. Ferrū tenue tranſactū.i. traiectum ꝑ ambos pedes.ſ. infantis, ligabat artꝰ.ſ. eiꝰ: tumor innatꝰ vulneri vrebat.i. inflabat, fœda lue.i. putredine & corruptiōe, corpꝰ puerile.ꝑ infantili. Se. O Oedipe, quid q̄ris vltra? fata.ſ. tua accedūt ꝑpe.i. parū abeſt, quin agnoſcas q̄ tibi fata minata ſunt. Oedi. Edoce quis fuerit infans. vbi quis pro quibꝰ dici poſſit: vt ſit quibus fuerit infans: aut q̄s.i. qua cōditione fuerit infans. Ph. Fides ꝓhibet ſup. dicere: quia Iocaſtę pollicitꝰ fuerat ſe nemini dicturū. Oe. Aliquis ſup. afferat huc ignē: flāma excutiet

Oe. Tutò moueẗ qcq̄d extremo ĩ loco eſt. Se.
Nobilius aliquid genere regali appetis?
Ne te parētis pigeat inuēti vide. Oe.
Nec pœnitēdi ſanguinis quæram fidem:
Sed noſſe certum eſt: ecce grandęuus ſenex
Arbitria ſub quo regū fuerant gregis
Phorbas: refers ne nomē: aut vultū ſenis? Se.
Arridet animo forma: nec notus ſatis:
Nec rurſus iſte vultus ignotus mihi.
Regnum obtinente Laio famulus greges
Agitaſti opimos ſub Cithęrōis plaga? Phor.
Laetus Cithęrō pabulo ſemper nouo
Aeſtiua nr̃o prata ſūmittit gregi. Se.
Noſcis ne memet? Ph. dubitat āceps mēoria.
Oe. Huic aliq̄s a te traditus quondam puer?
Effare: dubitas? cur genas mutat color?
Quid verba quæris? veritas odit moras. Ph.
Obducta longo tēporum tractu moues. Oe.
Fatere me te cogat ad verum dolor. Ph.
Inutile iſti munus infantem dedi.
Non potuit ille luce: non cœlo frui. Se.
Procul ſit omen: viuit: & viuat precor. Oedi.
Supereſſe quare traditū infantē negas? Ph.
Ferrum per ambos tenue tranſactum pedes
Ligabat artus: vulneri innatus tumor
Puerile fœda corpus vrebat lue. Se.
Quid quęris vltra? fata iā accedūt prope. Oe.
Quis fuerit īfans edoce. Ph. ꝓhibet fides. Oe.
Huc aliquis ignē. flamma iam excutiet fidē
Per tam cruentas vera quærenti vias. Ph.
Ignoſce quæſo ſi ferus videor tibi:
Et impotēs iā parta vindicta in manu ē. Oe.
Dic vera: quiſnam: quo ve generatus patre?
Qua mr̃e gēitꝰ? Ph. cōiuge ē genitꝰ tua. Oe.
Dehiſce tellus: tuq; tenebrarum potens
In tartara ima rector vmbrarum rape

Retro reuerſas generis ac ſtirpis vices.
Congerite ciues ſaxa in infeſtum caput.
Mactate telis:me petat ferro parens.
Me natus:in me coniuges arment manus:
Fratreſq;:& æger populus ereptos rogis
Iaculetur ignes:ſæculi crimen vagor:
Odium deorum:iuris exitium ſacri.
Qua luce primum ſpiritus hauſi rudes
Iam morte dignus. redde nūc animos parés.
Nunc aliquid aude ſceleribus dignum tuis.
I:perge:propero regiam curſu pete
Gratare matri liberis aucta domo.

.ſ.expellet,fidem.i. ſanctā promiſſionē:tā.ſ. vbi ardere cœperit :excutiet inquit ſup. mihi quęrēti vera p vias.i.media,tā cruētas .i.dira. Phor.Q uacio o rex ignoſce q̄ſo ſi videor tibi ferus.i.inobediens,& impotēs.i. inſolēs ac dicto nō audiēs præ ferocia: vindicta eſt iam parta in manu.ſ. tua:qđ ſpōte dicere nō potuit,coact⁹ potuit.Oedi. Dic vers:q ſnā ſup. ſit quoue patre generat⁹:qua m re genit⁹? Phor. Genit⁹ ē cōiuge tua. Q uo audito & cognito flagitio ſuo exclamat Oedip⁹ tragico boatu. O tellus dehiſce.ſ.ad abſorbēdū me: & tu rector vmbrarū potēs tenebrarū,rape in tartara ima.i. pfūdiſſima loca inferni,ſup.me,vices .i.q gero vices gñia.i.gñatiōis ac ſtirpis.i.trū ciuē gñatio pceſſit:reuerſas retro.i.vñ pceſſerant:hoc eſt me q in vterū matris p coitum regreſſus ſum:repetēs gen⁹ ſtirpē.i. genit⁹ vterū.O ciues.ſ.Thebani,cōgerite ſaxa in caput infeſtū.i.qđ in vobis peſtē hanc infert:mactate ſup.me telis:parēs petat me ferro:natus petat me ferro:cōiuges arment man⁹ in me:fratres armēt man⁹ in me:& populus æger iaculet in me ignes erept⁹os.i.tędas raptas e rogis.ſ.cadauerum:quorū mortis cauſa ſum. Ego vagor crimē ſęculi.i.tēpeſtatis huius:odiū deorū:exitiū iuris ſacri.ſ.diuini,humani,& naturalis: q a itire matrē ius oē abnegat: vagor inquā dign⁹ morte iā.i.ab ea luce, qua hauſi primū ſpiritus rudes.i.imperitos vitæ.O parens.i.o Oedipe fratrum tuorū parens,redde nunc aios.ſ.pœnitētię pagendę:quos vſurpaſti ad ſcelus dū patrē occidiſti:aude nūc aliquid dignū ſceleribus tuis. I.i.incipe pficiſci: perge.i.perſeuera:pete regiam curſu propero.i.feſtino:gratare matri.i.Iocaſtæ:& eſt in ſeipſum amara iuſſio irriſionis plena:domo aucta liberis.i.ob domū auctam liberis a te filio e matre tua genitis.

¶Tuto. Si crederem ſtatum meum eſſe felicē non me mouerē:ſed puto infeliciſſimū ideo poſſum mouere tuto. In extremo.ita q peius nō poſſit venire. Appetis.interrogatiue:quęris nobiliorē patrē q̄ regē? Inuēti.caue ne inuenias qđ nolis. Nec pœnitēdi.generatiōis meæ: de q̄ nō me pœnitebit nouiſſe. Ecce grādæuus ſenex.paſtor:iam veniebat magiſter pecoris regii. Refers.reducis ad memoriā. Arridet.applaudit q ſit ille:ſed penitus nō cognoſco nec penitus ignoro. Plaga.regione:interrogat paſtorem. BERN.

Factus. Pinguis. Anceps.dubia. Verba.q̄ñ quis vult ſubterfugere quęrit verba. Moras. tardationē.vt Terētius: Q ui verum dicit nō laborat. Obducta.tecta. Tractu.ſpatio. Dolor. tormentū. Infantē.appoſitiue munus inutile:quia nō erat poſſibile vt viueret. Frui cœlo. viuere. Omen.verbū qđ dicis ſit falſum:quia puer ille viuit:& precor viuat diu. Accedūt ppe. tam cognoſcis veritatē fatorū. Q uis fuerit.doce cuius fili⁹ fuit. Prohibet.promiſi nulli vnq̄ dicere. Aliquis.ſupple abferat:factū qđ tu dices. Excutiet.tollet & faciet pdalare. Ignoſce.parce ſi videor tibi obſtinatus:nam ſi dixero eſt parta vindicta de te:nam ſcies culpā tuā. vel alius eſt ſenſus:non potes eripere mihi multū: quia ſum ſenex & vicinus morti. Cōiuge.Iocaſta. Dehiſce.cognoſcēs Oedipus errorem ſuū rogat tellurē vt eū deglutiat:& Plutonem vt rapiat ad inferna:& ciues vt in eū ſolum cōgerāt tela. Reuerſas vices. volens dicere ſeipſum dicit rape vices ſtirpis reuerſas.i.illum qui reuerſus ſum in proprium ventrē matris cū ea coeūdo.
Petat.inuadat:& pater & filius & cōiuges & populus afflictus pter me:mortē meā quęrāt oēs. Rogis.rapiant rogos quibus cōburunt cadauera ſuorum:& in me iaciāt. Exitiū.deſtructio. Iuris ſacri. violaui ius paternū & maternū. Hauſi.attraxi:prima die qua natus fui iudicatus ſum dignus morte. Rudes vitæ. cuius mundū erā expertus. Parēs.alloquit ſeipſum indignatiue. Scelerib⁹ dignū. aliquod crudele cōtra te. Propero.curſu feſtino. Gratare. vade vt cōgratuleris matri q ex ea ſuſceperis filios: & dom⁹ ſit aucta ſobole.
¶Ecce. Paraſceue ſeq̄ntis ſcęnæ in qua exit Phorbas: & ē epithaſis τῶν προσώπων. Lętus Cithęron.percōtatur Oedipus a paſtore Phorbāte ortus ſuos:quibus cognitis graſſabitur in ſeipſum. Cithęron. Stephan⁹ Phęreus ſic att.κιθαιρον ορος ἐν βοιωτιᾳ τον ὀνομα ἀπο μεγαλου καρυων. Supereſſe.viuere:ſuper quod dicūt υπερᾶν τῇ ὑπερβολῇ τι του ζῆν:quod aliter ſuperat e dicitur.teſte Marcello in illud Virgilianum.Q uid puer Aſcanius ſuperat ne &c. Lue.latenti vitio. Differt autem lues a peſte quo genus a ſpecie. Due.vi fatebere quod nolis ſponte. Dehiſce tellus:apud Sophoclem.κυκυ το πανται ἐξ ηκοι σαφη ...ιον ... φως ... χρωμενος. Heu heu omnia ſunt aperta:quicunq; creditus,ſum natus a quibus non oportebat. In tartara.aperiatur terra & rapiat in tartarum:qui illud vaſculum temeraui vnde ſemel exiui vagiens. Q ua luce primum. proxime accedit ſententiam Sophoclei Oedipodæ ὦ φῶς τελευταῖόν σε προσβλέψαιμι νῦν. vtinam te vidiſſem lux vltima. DANI. Supeſſe. Supare.

Glyconii variis pedibus.
CHORVS.

Fata ſi liceat mihi
Fingere arbitrio meo:

Fata &c. Chorus,vt ſæpe alibi,cohortat ad mediocris fortunæ expetitionē: & dehortatur ab excellē na petitione dicens. Si liceat mihi fingere.i.diſponere fata.i.deorum decreta de fortunis impertiendis,arbitrio meo, id eſt ad nutum & iudicium meum liberum,ego temperē.i.modificē, zephyro leui.i. tenui vento ASCen.

Temperem zephyro leui
Vela ne preſſæ graui
Spiritu antennæ tremant:
Lenis at modicum fluens
Aura: nec vergens latus
Ducat intrepidam ratem.
Tuta me media vehat
Via decurrens vita.
Cnoſium regem timens:
Alta dum demens petit
Artibus fidens nouis:
Certat & veras aues
Vincere: & falſis nimis
Imperat regnis puer:
Nomen eripuit freto.
Callidus medium ſenex
Dædalus librans iter
Nube ſub media ſtetit:
Alitem expectans ſuam
Qualis accipitris minas
Fugit: & ſparſos metu
Colligit fœtus auis:
Donec in ponto manus
Mouit implicitas puer:
Comes audacis viæ.
Quicquid exceſſit modum
Pendet inſtabili loco.
Sed quid hic poſtes ſonat
Regios famulus manu
Mœſtus & quaſſans caput?
Ede quid portes noui.

et aſpirationi fortunæ vela.ſ. nauiũ quibus opes afferẽtur & imperia: alludit ad naues negotiatorum: ne antennę, id eſt vela minora ex tranſuerſo ad malum hærentia, tremant preſſæ ſpiritu, id eſt flatu ventorum graui, id eſt vehementi: at aura lenis, fluẽs, id eſt flans modicum, id eſt modice & temperate, nec vergens, id eſt inclinans, latus ſcilicet nauis, ducat ratem, id eſt nauiculam vitæ meæ, intrepidam. Vita tuta decurrẽs via media vehat me. Puer ſcilicet Icarus filius Dædali, timens regem Cnoſium, id eſt Cretenſem Minoa qui Cnoſum pro regia habuit, dum demens petit alta ſcilicet aeris, fidẽs nouis artibus.ſ. volãdi nuper repertis: & dũ certat vincere veras aues, id eſt altius volare ac illæ: & imperat nimis regnis falſis.i. regnis auium & aeris ꝑ dolum occupatis (alij pennis falſis legunt: ſed illis non imperauit immo indulſit) eripuit freto nomen ſcilicet vetus quia ſuum dedit: Icariũ enim dictum eſt mare. Dædalus pater eiꝰ ſenex callidus librans, id eſt extenſis alis peruolans, iter medium.i. medij aeris: qui & filio dixerat Medio tutiſſimus ibis: ſtetit ſub media nube: expectans alitem ſuam aut potius ſuum.i. a ſe edoctum: ens ſupple talis, qualis auis ſcilicet gallina fugit, id eſt euitauit, ſcilicet ſuſpiciendo in altum, minas accipitris, id eſt auis rapacis milui aut alterius: & colligit.ſ. crocitando poſtq̃ ipſa aufugit, fœtus, id eſt pullos ſuos ſparſos metu, id eſt præ timore: ens inquã talis, id eſt ſic obſeruãs alta: donec puer comes audacis viæ mouit in ponto ſcilicet nare tentãs manus implicitas ſcilicet alarum reliquijs. Vnde per ſententiam infert. Quicquid exceſſit modum, id eſt moderationem & menſuram, pendet loco inſtabili. dein de viſo nuntio dicit. Sed quid, id eſt ad quid famulus ſonat, id eſt pulſando ſonare facit: eſt autem poetica locutio: nam oratorie nõ ſono poſtes: ſed poſtes ſonant tacti a me dicã: poſtes regios, id eſt regiæ domꝰ: ens ſup. mœſtus & quaſſans caput? Ede o Nuntie quid noui portes. Opus eſt dicamus nuntium viſum ſed non ingreſſum proſcęnium alioqui nõ viderem quomodo finitus ſit actus & nouus incipiat.

Somno.

BERN.

FAta. Inducitur chorus laudans vitam mediocrẽ quæ tuta quieſcit: q ſunt in ſublimi ſtatu ſubiecti fortunę diuerſis caſibus agitantur: ideo dicit ſi voluntate mea poſſem eligere mihi vitam, potius vellem mediocrem ſtatum q̃ regum fortunas. & ſumit tranſlationem a naui adducens fabulam Dædali & Icari filij eius. Verſus eſt choriambicus. Si liceat fugere fata. ſi poſſim meo modo eligere mihi vitam.

Dædali volatus.

Temperem.i. gubernarem. Antẽnę. lignũ ex tranſuerſo arboris nauis a quo pendent vela. Graui ſpiritu preſſæ. oppreſſæ nimio vento. Lene. leniter. Vergens. inclinans. Media vita. mediocris. Gnoſiũ. Minoen Cretenſem. trita eſt fabula Dędali: qui cum in turri teneretur a rege vna cũ Icaro fabricauit alas quarum beneficio euolarent extra: data lege filio ne nimis alte aut demiſſe volaret: qui tamen fretus alarum fiducia cum vltra parentis iuſſa altius euolaret, & ſolis ardore cęra qua pennæ continebantur liquefacta eſſet: ita vt ab alis deflueret: in mare decidit: qđ eſt inter Miconen & Gyarũ: qđ ab eius noie abinde Icariũ mare dictũ eſt: dicente Oui. lib. iij. de triſtibus, Icarus Icarias noie fecit aquas. Vnde Iuuenalis. Et mare percuſſum puero fabrumq; ſonantem. Sane Varro teſte Solino Icarũ Cretẽ dicit ibi naufragio interiſſe: a cuius exitu locis nomẽ impoſitum fuit. Artibus nouis. alis ſuis. Falſis. quæ non erant homini. Eripuit. quia deinceps eſt appellatum Icarium. Callidus ſenex. prudens Dædalus. Librans. temperans ſe per medium iter. Alitem ſuã.

Icarus.

filiū Icarū. Qualis. ponit ſimilitudinē: talis erat expectans Dędalus: qualis auis turbata accipitre poſtea colligit filios. Donec. ipſe ſtetit donec vidit illū merſum. Quicquid. cōcludit notabili ſnia: quicūq; vult habere vltra ſtatū ſuū, pendet. i. incertus eſt ſemp vitæ & cōditiōis ſuæ. Sed quid. dat locū ſequenti ſcænę: inducitur nuntius qui narret quæ facta ſunt ab Oedipo intra domum.

¶ Fata ſi liceat. Hortaꝛ ad mediocritatē chorus metro gliconico Choriābico. nō eñ beata vita eſt niſi intra fi-nea mediocritatis cōtineaꝛ. Hinc illud Chilonis μηδὲν ἄγαν. & Horatius ad Licinium Murenam laudat maximum in modū mediocritatem. Auream quiſquis mediocritatem Diligit tut⁹ caret obſoleti Sordibus tecti: caret inuidenda Sobrius aula. Artib⁹ fidens nouis. i. pennis nō homini datis. Dædalus Hymetionis prim⁹ oculos apertos in ſtatuis expreſſit & manus ꝑtenſas. cū antea in ſtatuis clauſi eſſent oculi & man⁹ lateribus adhęrerent dānat⁹ ab Areopagitis q̄ occiderit Talum nepotē, in Cretam migrauit. Alitem expectās. dictum ē ex molliculo quodā affectu alitem Icarum aligerum. Qualis accipitris auis. timebat Icaro Dædalus haud ſecus q̄ volucris cuius nidum turbauerit accipiter. Accipiter volucris rapax ſocietate quadā cū homine aucupatur: maxime circa Amphipolim Thraciæ oppidū: græci vocant: κίρκον nos accipitrem q̄ malo modo accipiat alias aues. Iones cymindin vocāt teſte Ariſtotele. volunt tamen nōnulli differre ab alijs q̄ hic ſolus mōtes incolit & raro apparet. DANI. Accipiter.

Actus Quintus.
Trimetri iambici.
NVNTIVS.

PRædicta poſtq̄ fata: & infandum genus
Deprendit: ac ſe ſcelere conuictum Oedipus
Dānauit: ipſe regiam infeſt⁹ petens
Inuiſa propero tecta penetrauit gradu.
Qualis per arua Libycus inſanit leo:
Fuluam minaci fronte concutiens iubam
Vultus furore toruus: atq; oculi truces
Gemitu: & altum murmur: & gelidus volat
Sudor per artus: ſpumat: & voluit minas:
Ac merſus alte magnus exundat dolor:
Secum ipſe ſæuus grande neſcio quid parat:
Suis fatis ſimile. Quid pœnas moror?
Vt hoc ſceleſtum pectus: aut ferro petat
Aut feruido aliquis igne: vel ſaxo domet

PRedicta. Loquiꝛ nuntius ſolus dicens. Poſtq̄ Oedipus deprendit. i. ſe cognouit euentile, fata ꝑdicta. ſ. a ſuperis & inferis: aut in ſuperioribus: et gen⁹ infandū. i. generationē ſuā inceſtam. alij legūt ſcelus: ſed quia ſequitur Ac ſe dānauit cōuictū ſcelere. ſ. perpetrato: malim legere genus. penetrauit tecta inuiſa: quia in eis matri ſe immiſcuerat: gradu propero i. feſtino: ens ſup. talis: qualis leo Libyc⁹ inſanit per arua, concutiens fronte minaci. i. cum ſit fronte minaci, iubam fuluā. i. villos colli fuluos. Vultus ſup. Oedipodis: eſt toruus furore: atq; oculi truces. Gemitus & murmur altū & ſudor gelidus volat p artus. ſunt qui legāt fluit: ſed id ad ſudorē tm̄ pertineat. ſpumat ꝑ furore: & voluit. i. agitat pectore, minas. ſ. in ſe: ac dolor magnus merſus alte. i. profundo in pectore fixus, exundat. i. vndatim foras emittitur per ſigna. Ipſe ſæuus parat ſecum. i. in aīo ſuo, neſcio quid grande. i. immane: & ſimile fatis ſuis. i. infanibus. & ſup. dicit. Quid moror. i. in mora teneo, pœnas. ſ. de me ſceleſto ſumēdas? an ſup. vt aliquis aut petat hoc pectus ſceleſtum tot ſcelerib⁹ inquinatū, ferro aut feruido igne: aut domet, id eſt conterat ſaxo? ASCen.

PRędicta. Hic eſt quintus actus vbi pœns Oedipi & Iocaſtæ tractabiꝛ. Nuntius introducitur: qui denunciet quæ facta ſunt ab eis in domo: nā vt diximus in ſcęna nō aguntur turpia: ſed tātū narrantꝛ. Oedipus cognoſcēs ſe nocentem velut leo fremens ſe cōtulit intra domum ſtatuēs ſibi cōſciſcere mortē: & cū iam euaginaſſet gladiū reputauit illam pœnā nō eſſe ſufficientē: aliamq; ſtatuit: vt ſe cęcaret. Dęphendit. cognouit: & ſemp eſt in malo. Prædicta. denūtiata a fatis & deis. Fata. mala quæ ſibi fatata erant. Infeſtus. ſibi inimicus. Leo Libycus. in Libya vbi ſunt Marmaridæ populi apud quos ſunt ingentes leones. Vultus. ſ. Oedipi. Voluit minas. agitat aīo quomodo debeat ſe punire. Merſus alte. poſitus in præcordijs. Exundat. æſtuat. Simile. ſicut cōmiſerat magna ſcelera: ita cogitabat aliquod magnū & crudele cōtra ſe. Quid pœnas. hæc fuerūt verba quæ protulit Oedipus de ipſo. Petat. inuadat: expecto forte q̄ aliquis interficiet me. BERN.

¶ Prædicta. Oedipus parricidij ſcelꝰ tandē intelligēs & materni adulterij, torquēte cōſciētia ruit ꝑceps: & q̄te terrimū mortis gen⁹ immo ſuppliciū facto adęquari queat nimꝛ ſcrutari tandē ſibi ipſe oculos exterebrat: dirū ac miſerabile ſuppliciū vitæ. Carmē eſt nouum ſcriptum trimetro iambico Archilochio: & quintus actus: ex perſona Nuntij: tantū cōſtitutus: pronuntians miſerabilem Oedipi vicem & cæcitatem. Fuluā iubam. Fuluus color de rufo atq; viridi mixtus. ſic poeta verboꝝ diligētiſſim⁹ fuluā aquilā dicit & iaſpidē & fuluū leonē fuluum æs dixit. Q. Ennius in annalibus. Sudor gelidus. quaſi monſtroſus: nam vt inquit Plautus. ꝓ monſtro eſt quando quis ſudans tremit. quod placet mihi vt intelligatur ſudor gelidus vel q̄ proprium ſit: epitheton ſudoris: ſicut dicimus aquam gelidam. ſudorem dicunt græci ἱδρῶτα. Sophocles in Aiace. ἐν λόγχαις ἀμφ᾽ ἀρτιτυχ χαμεκαρα σαγωμυ ἱδρῶτι καὶ χέρας ξιφοκτάνους &c. Grande. immane aliquod ac formidabile facinus pereque ac eſt fortuna. DANI. Fuluus color.

ASCen. ¶Quæ tigria aut quæ ales ſæua vt griphes ſunt, incurret viſceribus meis.i. curſum petet viſcera mea? Ipſe, o Cithęrō ſacer, qui capax ſup. es ſcelerū: vñ in eo Pentheus & Acteon pempti ſunt: emitte tuis ſyluis in me, vl' feras vel canes rabidos: q̄les in Acteona immiſit Diana. Redde nūc Agauen.i. matrē aut aliā mulierē ſimilē Agaue: q̄ me pimat vt Agaue Pēthea pemit. Cū autē ſentiret aim ſ ſui nece abhorrentem: inquit. O aie qd times mortē? Sola mors eripit fortunæ innocētē.i. facit vt fortuna nullū ius habeat in innocētē q tantiſper dum viuit multis caſibus ſubiacet: poſt mortem autem fortuna ceſſat: & ideo bti q in dño moriunt. cū ergo mors ſit finis periculorū, o aie qd times mortē? ſed ideo mortē merito times mali: qa mors peccatorū peſſima. Hęc fat⁹.i. vbi ſe aiauerat ad necē, ſicut Cato lecto libro Platonis de imortalitate aię, aptat .i. applicat, capulo.i. manubrio enſis, manū ipiā.ſ. quæ patrē pemerat & ducit.i. educit enſem: quo facto ad ſeipſum ait. Ita ne o Oedipe ſoluis tam magnis ſcelerib⁹ poenas tā breues? atq; penſabis.i. cōpēſabis & ptabis, oia.ſ. ſcelera tua ictu vno? q.d. id iniquiſſimū eſſe. Tu moreris.i. mortē obis, ſi te interficis: hoc ſat eſt patri.i. hac poena ſatiſfacies patri quē interemiſti. Quid dabis.i. repēdes deinde matri: quā inceſto polluiſti? quid rependes gnatis editis in lucē.i. natis, male.i. cōtra fas & honeſtatē? qd dabis patriæ flebili: q̄ luit.i. perſoluit, ſcelum tuū ruina magna.i. ingētis clade ciuiū? Illa natura quæ vertit.i. immutauit leges ratas.i. firmatas & inuiolatas, ſcilicet vt i vterū vnde naſcendo quis exierit non reuertatur per coitum: vertit dicit in vno Oedipode (Ablatiuus eſt primæ ſ mō Oedipodes) cōmenta.i. quę excogitauit, partus nouos.ſ. a filio in matre ſatos vt vnus & idem ſit frater & pater, filius & maritus: nō eſt ſoluenda.i. irrita facienda, ſine poena. Eadem.ſ. natura, mouetur, id eſt inſtaurēt, ſupplicijs meis: liceat ſup. mihi viuere iterū atq; mori iterū.i. vt iterū moriar: liceat renaſci ſemp.q.d. ſe vna morte nō ſatis ſupplicij daturum: vt pendas o Oedipe toties noua ſupplicia, ſcilicet quoties peccaſti. O miſer q igenioſus fuiſti ad patrāda peccata, quiā ſphingos ænigmata ſoluiſti habēs pro mercede matrem in matrimonium: vtere ingenio ſcilicet in te puniendo: id qđ non poteſt fieri ſæpe. videlicet mori, fiat diu.i. longo & lento tractu: mors longa, id eſt diu durans, eligatur ſcilicet tibi. Via.i. ratio & medium, quęratur.ſ. a te, qua.i. per quam, nec ſup. ſis mixtus ſepultis, id eſt non ſis inter mortuos & tamē erres exemptus.i. demptus, viuis, id eſt coetui vere viuentium: hoc eſt ſic excęceris: quia cæci neq; mortui: neq; ex oñi pte viui ſunt: quia oculis mortui. Morere o Oedipe: ſed citra patrem, id eſt non tam plena morte vt pater: qui vno ictu interijt. O anime, cūctaris.i. hæſitas & in mora propter dubietatē teneris? an imber.ſ. lachrymarū pfuſus ſubitus.i. ſubito, grauat vultus: ac rigat genas fletu? & flere eſt.i. eſtimatur a te, ſatis? quaſi dicat id fiat inique. Vnde addit. Oculi fundant, id eſt permiſi vt funderent, hactenus.i. ad hoc

Quæ tigris: aut quæ ſæua viſceribus meis
Incurret ales? ipſe qui ſcelerum capax
Sacer Cithęron: vel feras in me tuis
Emitte ſyluis: mitte vel rabidos canes.
Nunc redde Agauen. aīe quid mortē times?
Mors innocentem ſola fortunæ eripit.
Hæc fatus aptat impiam capulo manum:
Enſemq; ducit. ita ne tam magnis breues
Poenas ſceleribus ſoluis? atq; vno omnia
Penſabis ictu? moreris: hoc patri ſat eſt:
Quid deinde matri? quid male in lucem editis
Gnatis? quid ipſi: quæ tuum magna luit
Scelus ruina flebili patrię dabis?
Soluenda nō eſt illa: q̄ leges ratas
Natura in vno vertit Oedipoda: nouos
Commente partus. ſupplicijs eadem meis
Nouetur. iterum viuere: atq; iterum mori:
Liceat renaſci ſemper: vt toties noua
Supplicia pendas. vtere ingenio miſer:
Quod ſæpe fieri non poteſt: fiat diu:
Mors eligatur longa: quæratur via:
Qua nec ſepultis mixtus: & viuis tamen
Exemptus erres: morere: ſed citra patrem.
Cunctaris anime? ſubitus an vultus grauat
Perfuſus imber: ac rigat fletu genas:
Et flere ſatis eſt? hactenus fundant leuem
Oculi liquorem: ſedibus pulſi ſuis
Lachrymas ſequantur. hi maritales ſtatim
Fodiantur oculi. dixit: atq; ira furit:
Ardent minaces igne truculento genæ:
Oculiq; vix ſe ſedibus retinent ſuis.
Violentus: audax: mutus: iratus: ferox:
Tantum cruentus gemuit: & dirum fremens
Manus in ora torſit: at contra truces
Oculi ſteterunt: & ſuam intenti manum
Vltro inſequuntur: vulneri occurrunt ſuo.
Scrutatur auidus manibus vncis lumina:

Radice ab ima funditus vulſos ſimul
Euoluit orbes. hæret in vacuo manus:
Et fixa penitus vnguibus lacerat cauos
Alte receſſus luminũ & inanes ſinus:
Sæuitq; fruſtra: pluſq; q̃ ſatis eſt furit:
Tantum eſt periclum lucis. attollit caput:
Cauiſq; luſtrans orbibus cœli plagas
Noctem experitur: quicquid effoſſis male
Dependet oculis rumpit: & victor deos
Conclamat omnes: parcite en patriæ precor.
Iam iuſſa feci: debitas pœnas tuli.
Inuenta thalamis digna nox tandem meis.
Rigat ora fœdus imber: & lacerum caput
Largum reuulſis ſanguinem venis vomit.

vſq; tẽpus, liquorẽ. ſ. lachrymarũ: q̃a nihil citius lachryms exiccat̃: nũc ſup. ipſi pulſi ſedibus ſuis. i. e fronte mea ſequant̃ lachrymas. i. effluant aut eruant̃ vna cũ lachrymis aut paulo poſt. Hi oculi maritales. i. qb⁹ cõcubiaui matrimoniũ matris, fodiant̃. i. effodiant̃ ſtatim. Dixit (inquit nũti⁹) ſup. Oedipus, atq; furit ira: genę ſup. ei⁹ minaces, ardẽt. i. reſplendent igne truculẽto. i. diro: & oculi vix retinẽt ſe ſedib⁹ ſuis. i. locis a natura aſſignatis. Ipſe Oedipus violẽtus, audax, nut⁹. i. p̃ ira obmuteſcens (vulgo legit̃ vultus) irat⁹, ferox, cruentus, gemuitq; tñ: ergo mutus: quia nil locutus: & fremens dirũ. i. dire, torſit manus in ora: credens in oculos intorſiſſe: aut ĩ ora. i. faciẽ: hoc eſt eã ptẽ vbi oculi erãt: at oculi truces ſteterũt cõtra expectãtes vt euellant̃: & intẽti. i. parati euelli, ſequũt̃ manũ ſuã. i. corporis ſui ptem, vltro. i. ſpõte: & occurũt. i. obuiã eũt, vulneri ſuo. i. ſibi infligendo. Oedipus ſcrutatur. i. rimatur, auidus. i. auide, lumina. i. oculos, manib⁹ vncis. i. incuruis: & euoluit. i. eruit, ſimul. i. vno ĩpetu orbes. i. pupillas oculoꝝ, vulſos. i. euulſos, ab radice ima. i. fundit⁹. Man⁹ poſt euulſos oculos nõ cõtẽta, hęret. i. fixa manet in vacuo. ſ. loco: & fixa penit⁹ vnguib⁹, lacerat alte. i. pfunde cauos receſſus & inanes ſinus luminũ. i. oculoꝝ: hoc eſt loca iã oculis ſpoliata: & ſæuit fruſtra cũ deeſſent in quos ſæuitiã expleret ſuã: & furit plus q̃ ſatis eſt. tantũ eſt periclum lucis. i. tam attente cauet ne quid reunquat̃ periculoſæ lucis: aut tanti æſtimauit periclũ lucis. i. viſus. p quã tanta mala incurrit: q̃a ſi non vidiſſet, patrẽ nõ occidiſſet: quo viuo matrẽ nõ duxiſſet. Attollit. ſ. iã excęcat⁹ caput: & luſtrãs. i. more luſtrantiũ & videntiũ aſpectãs orbib⁹. ſ. oculoꝝ, cauis. i. excauatis euulſis oculis expit̃ noctẽ. i. cęcitatẽ ſuã: & victor. i. voti cõpos cõclamat oẽs deos. en. q. d. videte quas pœnas pependi: p̃cor o dij, parcite patriæ: ego feci iam iuſſa. ſ. Tireſię p patrẽ ſignificata: tuli. i. obtuli & paſſus ſum pœnas debitas: nox. ſ. ppetua, inuẽta eſt tãdẽ digna thalamis meis: quia celari vult ſua furta Ven⁹: & ideo amãtes tenebris gaudent. imber fœdus. ſ. ſanguinis corrupti, rigat ora. ſ. mea. & caput laceꝝ vomit. i. emittit ſanguinẽ largũ, venis. i. oculorum, reuulſis.

¶ Que tigris. Eſſet dignũ: vt veniret aliqua tigris vel ſęua auis q̃ me pderet. Citherõ. qui aſſuet⁹ eſt habere mõſtra. vt diximꝰ Actęon & Pẽtheus in eo fuerint pditi. A nunc. Oedipus videbat̃ expectare vt ab aliquo interficeret̃: vñ exhortat̃ aim ſuũ vt ſibi det mortẽ. Innocẽtẽ eripit. ne patiat̃ miſerias fortunę. Capulo. ma nubrio enſis: vt ſe interficiat. Ducit. euaginauit. Ita ne. loquit̃ ad ſeipſũ. ſolues pœnas p tãtis ſcelerib⁹ ex tã breui pœnaſ Patri. ad vindictã patris. Editis. generatis & miſſis in lucẽ. Patrię. q̃ pte peſtilẽtiã paſſa eſt. Flebili ruina. miſerãda peſte. Dabis. ſatiſfacies ad vindictã ipſi⁹. Soluẽda. nõ oportet ita facile diſſolue re naturã tuã q̃ fuit tã ingenioſa ad inueniendũ noua ſcelera, & nouos partus. Ratas. iã firmatas. Cõmẽta. inueniens. Supplicijs. quẽadmodõ ipſi natura inuenit nouũ modũ generandi, ita debet pati nouas pœnas. Eadẽ. i. natura. Iterũ. obcæcabo me: & quotidie ſentiã pœnas: & ero nec viuus nec mortuus. Renaſci. ſ. ad pœnã. quoties ſurget a ſõno, videbit̃ renaſci ſua pœna. Pẽdas. ſoluas. Q d̃ ſæpe non põt fieri. ſ. mori. Fiat diu. lõgus mod⁹ moriẽdi eſt cęcitas. Qua nec. p quã viã neq; ſis inter viuos: qui fruunt̃ luce: nec inter mortuos: q carẽt aĩs. Exẽpt⁹. remot⁹, ne ſis inter viuos. Morere. moriaris: ſed nõ vt pr̃ tu⁹ q mortuus ẽ vno ictu. Citra. imo lõgiore pœna. Subitus. dicit p aie vis plorare: nõ ſufficit hoc: volo exeat ali⁹ liquor ex oculis. Maritales. qui placuerũt matri cuius maritus fui. Ardẽt. videt̃ emittere flãmas. Retinẽt. q d̃ fit in magna ira crebro motu agitant̃ oculi. Torſit. miſit cũ impetu: ſicut poſuit manus aduerſus oculos: ita ipſi ſtabãt vt euellerent̃. Occurrũt. q̃ſi velint exire. Scrutat̃. pfodit. Lumia. oculos. Vncis manib⁹. recuruis, & vnguibus. Orbes. totam rotunditatem oculi. In vacuo. q̃uis extraxiſſet oculos adhuc manu rimabatur foramina vbi fuerant oculi. Receſſus. illas concauitates oculorum. Inanes ſinus. loca vacua vbi fuerant lumina, id eſt oculi. Fruſtra. quærebat extrahere: ſed nihil erat amplius ad extrahendũ. Pluſq̃. exercebat furorem: vbi non erat opus. Periculum lucis. timebat ne remaneret aliquid lucis. Attollit caput. eleuauit caput in cœlum vt experiretur an eſſet cæcus in totum. Victor. aliquando qui obtinet victoriam in certamine. ibi compos mentis ſuæ: quia fecit quod voluit. Iuſſa. q d̃ voluiſtis. Thalamis. coniugijs. Rigat. ſunt verba nuntij. Fœdus. ſtomachoſus liquor. BERN.

¶ Scelerum capax: Multorum ſanguine confœdatus. Agauen. quæ diſſipet meos artus vt olim Penthea. Innocentem. ergo & nocentem. Ita ne. tam magnus. acſi dicat meorum ſcelerum pœnæ nõ vna ſunt morte finienda: ſed pluribus ſi potis eſſet. Male editis. infelici ſidere atq; illicito concubito progenitis. Luit. Luo eſt ſoluo: quaſi παρα το λυω. vnde lyenteria dicũtur fluxus inteſtinorum. apud veteres oĩs pœna fuit pecuniaria. hic ſoluere pœnã & luere. poeta Mãtuan⁹ in primo æneí. Poſt mihi nõ ſimili pœna commiſſa luetis. Mora lõga. Mora mortes augeat vnas meas. Leuẽ liquorẽ. quaſi tãtopere nõ fleant orbi q̃ oculati vel melius: poſthac nõ dabitis lachrymas. Scrutat̃. ſic Papinius. Impia iã merita ſcrutatus lumina dextra &c. Alte receſſus. ab imis vſq; ſedib⁹ effodit, exp̃ſſit. Sinus. Sinũ dicũt orbẽ oculos amplectentẽ. i. ipſius palpebras Virgi. Impleuitq; ſinum lachrymis. Luſtrãs. circumuoluẽs patulos orbes in aerem. DANI.

Dimetri Anapęſtici.

CHORVS.

Fatis agimur: credite fatis.
Non ſollicitę poſſunt curæ
Mutare rati ſtamina fuſi:
Quicquid patimur mortale genus
Quicquid facimus venit ex alto:
Seruatq; ſuæ decreta colus
Lacheſis. dura reuoluta manu
Omnia ſecto tramite vadunt:
Primuſq; dies dedit extremum.
Non illa deo vertiſſe licet:
Quæ nexa ſuis currunt cauſis.
It cuiq; ratus prece non vlla
Mobilis ordo. multis ipſum
Timuiſſe nocet. multi ad fatum
Venere ſuum: dum fata timent.
Sonuere fores atq; ipſe ſuum
Duce non vllo molitur iter
Luminis orbus.

ASCen. Fatis agimur. Ex ſtoicorũ paradoxo dicit oia agi fatis: & ijs quidem inexorabilib⁹. Vñ & i geor. Maro. Et inexorabile fatũ Subiecit pedib⁹. De fato plurimũ diu⁹ Augu. & poſt eũ de cõſolatiõe philoſophica Boetius diſputat. Fatum. inter cætera aũt ꝓbat fatũ. i. diuinã prouidentiã nõ obeſſe libertati arbitrij noſtri: id eñ pręuidet qđ liberi facturi ſum⁹: & ideo, nõ quia pręuidet facim⁹, ſed qa facturi ſum⁹ (etiã ſi p im poſſibile nõ ꝓuideret) ꝓuidet. iputare ergo facto culpã noſtrã, eſt deo inuidere prouidentiã. quid eñ id mea refert vtrum de⁹ norit necne me peccaturũ, aut non peccaturum, dũmodo vtrũuis libere faciã? Sed de hoc alij. Ordo eſt Nos agimur. i. impellimur fatis. i. æternę deorũ diſpoſitioni & ordinationi: qđ verũ nõ vſquequaq; eſt. credite: alij cedite fatis: qa inuincibilia & veridica ſunt. Curæ ſollicitę. i. hois, nõ pñt mutare ſtamina. i. contextũ, fuſi rati. i. diuina ꝓuidẽtia ordīti & cõſtituti. qđ quidem verũ eẽt, ſi de⁹ cõſtitueret: ſed q̄ in arbitriũ noſtrũ cadũt ſic fieri pmittit vt nos voluerim⁹: & q̄ a caſu nobis cõtingũt ipſi certa ſũt: verbi gr̃a, licet Chriſt⁹ q veritas eſt infallibilis, dixerit Petrũ ſe ter negaturum, & neceſſe fuerit id euẽturũ, tñ Petr⁹ libere negauit & cũ ea libertate vt potuerit nõ negaſſe: qa nõ negauit eo q; Chriſt⁹ ꝓdixit: ſed qa Chriſtus certo ſciuit ſe ab eo negandũ, & id ꝓdixiſſe nõ impediturũ rei euẽtũ: ſed ꝓfuturũ ad fidẽ cõciliandã nobis ideo ꝓdixit. Et ſi ꝓdixiſſet oia q̄ ad cõſummatione vſq; ſeculi futura ſũt: ea qdẽ oino futura eſſent vt ſunt: & tñ cõtingẽtẽr multa vt nũc euenirẽt. Quicqd noa mortale gen⁹ patimur, & quicqd facimus venit ex alto. i. ſumma dei prouidẽtia. ſi quis intelligat ex alto venire: qa nullũ fit opus cui nõ cõcurrat primus motor ſine quo nihil poſſumus, nihil veri⁹ fuerit: ſed cenſet fatali neceſſitate oia opa nr̃o imputãda: qđ impiũ eſt, Lacheſis. i. pca q̄ fata net & diſponit ſeruat decreta colus ſuę. i. inſtrumẽti e quo filũ deducit̃. oia. i. opa reuoluta. i. cõſtituta manu dura. i. inexorabili & nõ mutabili v adũt. i. pcedũt tramite ſecto. i. trito fatali pede: aut diſtributo vnicuiq;. vñ ſecta dr̃ eoꝝ qui in vnã ſentẽtiã vadunt. & via ſecta dicitur quam non omnes vadũt: Sunt qui legant certo tramite: ſed ſectum non minus fato congruit: & dies primus dedit extremũ: qđ geneth'iaci plauſibiliter accipiunt, q ex horoſcopo natiuitatis futurã vitã ꝓgnoſticãt, multo vt diuus Auguſtin⁹ docet errore. Nõ licet deo vertiſſe illa, q̄ currunt nexa cauſis ſuis: quia ſcđm Aethnicos etiã Iuppiter fato paret: cui de⁹ ꝓprie nõ paret: ſed id ꝓuidet futurũ qđ ſibi placiturũ nouit & qđ iã placet: qđ deo oĩ pñtia ſunt. Sane ſiquis fatũ ex cælo dependere putet, erret: nã ſapiens dñabitur aſtris. Ordo ſ. rerum. i. pcedit cuiq; ratus, nõ mobilis. i. mutabilia vlla ꝓce. Sanctus Aug. dicit cõtra: q non eſt ꝓſtinatus oret vt ꝓdeſtinet̃. Ipſum timuiſſe, nocet multis: vt Oedipo qui ne matrem violet fugiens, in matrem violãdã incidit. Multi dum timẽt fata, venere ad fatum ſuum. Fores. ſ. regię, ſonuere: atq; ipſe. ſ. de quo agitur Oedipus, orbus luminis molitur item nõ vllo. i. ſine duce.

BERN. Fatis agimur. Inducit̃ chorus, qui ſecundũ opinionẽ Stoicã dicit omnia gubernari influxu coeleſti ex neceſſitate: qđ ſi eſſet verum, vt dicit Auguſtinus, nõ eſſet neceſſe punire hoies: nã neceſſitate peccarẽt. Parcæ. Stamina. i. ordinẽ fatoꝝ. dicuntur tres eſſe Parcę ſorores: quæ vitã noſtrã diſponũt. Harum vna dicit̃ Clotho q̄ colũ baiulat: altera Lacheſis q̄ filat: tertia Atropos quæ filum frangit. Ita vt cum alicuius fila diruperit morte moriat̃: dicente Martiale in primo. Lanificas nulli tres exorare puellis Cõtigit: obſeruãt quẽ ſtatuere diẽ. Rati. firmi. Ex alto. influxu cœleſti. Colus. vnde pendet ſtamen parcarũ, colus eſt quartæ & ſecundæ declinationis. Dura. inexorabili. Secto. oia vadunt ſecundum viã ſuã. Primus dies. cum homo naſcitur deliberatum eſt quæ ſit vita eius & quæ mors. qđ Virgilius tetigit. Stat ſua cuiq; dies. Nexa ſuis cauſis. quæ ꝓueniunt ex ſerie & ordine cauſarum. Ratus. ſemel deſtinatus. It cuiq;. trãſit immobilis: quia nõ põt mutari vlla ꝓce. Multis. credunt aliqui ſe poſſe fugere fatum & in illud incidunt vt fecit Oedipus. Sonuere fores. dat locum ſequẽti ſcænæ. Exibat Oedipus cæcus & mater Iocaſta ſequitur cõſolans eum. Molitur. facit. Duce. nullum habet qui ipſum ducat.

DANI. ¶ Fatis agimur. Initium vndecimi carminis qđ inſcribitur metro pindarico anapęſtico dimetro. Fatorũ decreta non motari nec diſcuti a præfixa & præſtituta ſemel meta. Fatum definit Chryſippus hoc modo in lib. περι προνοιας· φυσικην συνταξιν των ολων εξ αιδιου των ετερων τοις ετεροις επακολουθουντων και μετα πολυ μεν ουν απαραβατου ουσης της τοιαυτης συμπλοκης. Lacheſis. Sors ipſa vna ex parcis: quã nemini licet effugere. aſſerente Apollonio in ſecundo πειρατ αγνωσσοντα λυξαι θνητοισ.

Trimetri Iambici.

OEDIPVS. CHORVS. IOCASTA.

Bene habet:peractũ eſt:iuſta pſolui pa
tri.
Iuuant tenebrę:quis deus tandem mihi
Placatus atra nube perfundit caput?
Quis ſcelera donat? conſcium euaſi diem.
Nil parricida dexteræ debes tuę:
Lux te refugit:vult⁹ Oedipodē hic decet. Ch.
En ecce rapido ſęua proſiluit gradu
Iocaſta vecors:qualis attonita & furens
Cadmęa mater abſtulit nato caput:
Senſim ve raptum traxit:afflictum alloqui
Cupit:pauetq́ꝫ.iam malis ceſſit pudor. Io.
Cupiunt:& horrent ora:nã quid te vocem?
Gnatum nē dubitas? Gnat⁹ es: gnati pudet.
Immitis oro gnate:quo auertis caput:
Vacuoſq́ꝫ vultus? Oe. quis frui tenebris vetat
Quis reddit oculos:mater:an matris ſonus?
Perdidimus operã.congredi fas amplius
Haud eſt:nefandos diuidat vaſtum mare:
Dirimatq́ꝫ tellus abdita:& quiſquis ſub hoc
In alia verſus ſydera ac ſolem alterum
Dependet orbis:alterum ex nobis ferat.

ASCEN.

Bene habet. In hac vltima pte ſignificat exit⁹ infelix Iocaſtę & etiam Oedipodę ob cui⁹ deſcriptionem neceſſe eſt dicere Thebaida nõ eē huius authoris, aut diſplicuiſſe & ita imperfectã derelictã, aut vnã tragœdiã nõ preſtare fidē alteri: aut poetã immemorē antedictorũ. Nã ſi poſt decimã menſem reſciuit Oedipus crimē ſuũ & ſe eueſtigio excęcauit vt in hac tragœdia habet: & paulo poſt Iocaſta ſe peremit: quõ potuit dirimere pliũ Polynicis & Etheoclis iã adultorũ? & Oedipus a filia grandi duci: & cętera fieri q̃ i Thebaide adducũt? Ordo hic ē. bñ habet ſup. ſe cœptũ aut negotiũ meũ: pactũ ē. ſ. qđ agere volui: pſolui pri iuſta. i. debitas exequias me excęcando: tenebrę iuuant. i. delectant me: quis deus placat⁹ tandē mihi, pfundit caput atra nube. i. caligine cęcitatis. Quis donat. i. dono remittit ſcelera? Ego euaſi diē. i. ſolē cõſciũ, q a nõ video ipm: & more puerorũ dum nõ videt putat ſe nõ videri. Reſpõdet deinde in contrariũ ſibi. O parricida nil debes dexterę tuę. i. nihil meruit de te dextera tua: lux refugit te id ē viſus ſponte reliq̃t te: hic. i. hmõi vult⁹ decet Oedi. Cho. En ecce: attonitus id dicit: Iocaſta vecors. i. praui cordis aut paruę prudētię pſiluit ſęua. i. effera, gradu rapido, qualꝭ mater Cadmęa. i. Thebãa a Cadmo orta Agaue: abſtulit attonita & furēs, caput nato. i. Pētheo: ve pro vel, traxit. ſ. caput filij raptũ ſēſim. i. paulatim. Ipſa. ſ. Iocaſta, cupit & pauet alloq. ſ. te afflictũ. pudor ceſſit malis. i. vict⁹ eſt a malis: hoc eſt audet iã alloqui. vñ dicit Io. Ora ſup. mea cupiũt ſup. te alloqui: & horrent: nã quid. i. quã i ē & pſonã, an maritũ, an filium, vocē. i. appellē te? dubitas ne ſup. q te vocē gnatũ. i. filiũ? tu es gnatus: & pudet ſup. me Gnati: q a idē mariꝰ es. hoc audito auertit ſe Oedipus. O gnate immitis. ſ. in te & in matrē, quo auertis caput & vult⁹ vacuos. ſ. euulſis oculis? Oed. Quis vetat ſup. mihi, aut me frui tenebris. i. fructũ capere ex cęcitate mea? Quis reddit oculos. i. viſum & bonum oculorum, vt poteres diſcernere? Mater ſup. ne eſt, an ſonus matris? q a potuit mortuę ad eũ vox deferri: vt Polydori æneĩ. iij. ad Aeneã. Perdidun⁹ opam. i. nihil pfecim⁹ nos excęcando: q a ſi nõ eo ad matrē ipa ad me venit. O mater haud eſt fas nos cõgredi amplius: vtinã ſup. vel faciamus vt, mare vaſtũ diuidat ſup. nos nefandos. i. nefando nup cõnubio iunctos: & tellus abdita. i. abſcõdita ab Hemiſphęrio nr̃o dirimat. i. ſeparet nos: & quiſquis id eſt quicũq́ꝫ, orbis. i. mũdus alter, dependet. i. ſub pedibus nr̃is cõtra hũc orbē pēdet verſus in alia ſidera, & in alterũ ſolē: elegãter dicit alia ſidera, quia plura vtrobiq́ꝫ ſunt: & alterũ ſolē: quia vnus vtrinq́ꝫ eſt, ſed idē qđ forte tunc nõ omnib⁹ notum erat. ſunt q auiũ legant ſed nõ eſt opus mutare quicq̃. ferat. i. auferat alterũ ex nobis aut te aut me.

BERN.

Bene habet. Loquiꝛ Oedipus q̃ſi gaudēs q ſcelus ſuũ expurgauerit. Peractũ. pfectũ. Iuſta. exequias. Quis de⁹. q fecit mihi tãtũ beneficiũ: vt ſim cęcus. Perfundit. tegit. Nube. obſcuritate. Donat. vel remittit: vel facit ne poſſim videre ſcelera. Vñ dicit Cõſciũ diē euaſi. Nil parricida. vertit ſermonē ad ſeipm. Oedipe noli credere q dederis tibi hoc bñficiũ: oculi tui etiã noluiſſent remanere in tã ſcelerato vultu. Decet. cõuenit Oedipodē ſceleratũ habere tã deformē vultũ. En ecce. Chor⁹ videt Iocaſtã attonitã feſtinantē ad Oedipũ. Rapido. feſtino. Cadmea mater. Agaue filia Cadmi q̃ Pentheũ interfecit vt dixim⁹. Ceſſit. victus eſt. mala cogũt eã loqui & deponere pudorē. Cupiũt. ex vna parte vellē te alloqui ex alia horreo Ora. ſ. mea. Vacuos. ſine oculis. Quis reddit. effodi oculos ne viderē: matrem tñ audio: iõ nõ poſſum habere fructũ cęcitatis. Cõgredi. ſimul venire. mater antea peccaui p ignorantiã: nũc poſtq̃ ſcio ſcelus meũ vellē inter nos eſſet terra & mare ne poſſemus cõuenire. Quiſq́ꝫ. ſub hoc intelligit antipodes q dicunꝛ hr̃e verſus nos pedes ſub altero Hemiſphęrio, Verſus. cõuerſus. Auiũ ſolē. qñ a nobis receſſit apud illos dies ē. Auiũ extra viã nr̃i hemiſphęrij. Alterũ. vnũ de nobis vel me vel matrem.

DANI.

Bñ habet. Moriꝛ Iocaſta doloris nimietate cũ ob calamitatē Oedipodę tũ ob maritalis thalami nefandã culpãt Vndecimũ eſt carmē & vltimũ iãbico trimetro hypcatalectico mõ acatalectico: vt Nil parricida &c. In Bene habet terloquũꝛ Chorus: Iocaſta: Oedipus. Bñ habet. elegãter dictũ ſine additamēto acti pnois. Parricida. ad ſe-

ipſum apoſtrophe. Parricidā dicit Priſcianus q̄ſi patricidā. Vecors. parui cordis: hoc eſt inſana. vt vegrāde triticū & vegrādes fabas. ve enī eſt ςερητικον μοριον. & Veiouē nocētē Iouē appellam⁹. Congredi. nō licet nobis mater poſthac loqui inter nos: cōſuetudini nīq̄ mater nullus iā amplius relictus eſt loc⁹. In alia. degamus diuerſi: ac remotioris orbis interſtitio diſcriminemur: alius orbis nos diductos capiat. de quo meminit Lucanus. ex ſententia Honorati in Georgica.

Io. Fati iſta culpa eſt. nemo fit fato nocēs. Oe.
Iam parce verbis mater: & parce auribus:
Per has reliquias corporis trunci precor:
Per inauſpicatū ſanguinis pignus mei:
Per omne noſtri nominis fas & nefas. Io.
Quid anime torpes? ſocia cur ſcelerum dare
Pœnas recuſas? omne confuſum perit
Incerta per te iuris humani decus.
Morere: & nefaſtū ſpiritum ferro exige.
Non ſi ipſe mūdum concitans diuum pater
Coruſca ſęua tela iaculetur manu:
Vnq̄ rependam ſceleribus pœnas pares.
Mater nefanda: mors placet: mortis via
Quęratur: agedum commoda matri manū:
Si parricida es: reſtat hoc operi vltimum.
Rapiatur enſis: hoc iacet ferro meus
Cōiunx: quid illum nomine haud vero vocas?
Socer eſt: vtrum ne pectori infigam meo
Telum? an patenti cōditum iugulo imprimā?
Eligere neſcis vulnus. hunc dextera: hūc pete
Vterum capacem: qui virū & natū tulit. Ch.
Iacet perempta: vulneri immoritur manus.
Ferrumq̄ ſecum nimius eiecit cruor. Oe.
Fatidice tete pręſidem veri deum
Compello: ſolum debui fatis patrem:
Bis parricida: pluſq̄ q̄ timui nocens.
Matrem peremi: ſcelere confecta eſt meo.
O phœbe mendax: fata ſuperaui impia.
Pauitante greſſu ſequere fallaces vias.
Suſpenſa plantis efferens veſtigia.
Cęcam tremente dextera noctem rege.
Ingredere præceps lubricos ponens pedes.
I: pfuge: vade: ſiſte: ne in matrem incidas.
Quicunq̄ feſſi corpore & morbo graues
Semanima trahitis corpora: en fugio: exeo:

ASCEN. ¶ Fati iſta &c. Iſta (inqt Iocaſta) culpa, hoc eſt q̄ tibi imputat̃. eſt fati. i. fato imputanda: qđ impiū eſt dicere: qꝛ aut culpa nō ē aut libera & volūtaria ē, aut eius q culpa ſua libertatē amiſit: nā interdū culpa nr̄a ad ipoſſibilia nobis obligamur. Sed excuſat̃ poeta: qꝛ mulieris eſt ſnīa. Nemo fit nocens fato. i. ex eo qđ fati neceſſitate fecit & vitare nō potuit: qđ vt dixi verū eſt: ſed nemo citra culpā ſuam fato ad peccandū vrget̃. dices fatale erat q̄ Oedip⁹ patrē occideret: verū ē: ſed ei⁹ dei q mētiri potuit: mēdax enī ē & pr̄ mendacij: & ſi veri dei fuiſſet oraculū, adhuc libere peccaſſet, qꝛ nō ꝓpter fatū vt dixi peccauit: ſed qꝛ peccatur⁹ erat, oraculū id ꝓdidit. Oe. O mater pce. i. abſtine, iā. i. deinceps verbis. ſ. in vanū proferendis: & parce aurib⁹. ſ. meis te inuite audientib⁹: p̄cor. ſ. vt parcas auribus meis, ꝑ has quas genuiſti, reliqas corporis trūci. i. mācī detruncatis aut euulſis potius oculis: & per pignus inauſpicatū. i. male incœptā ac infortunatā ꝓlē, ſanguinis mei: & ꝑ oē fas & nefas nois nr̄i. i. ꝑ nomē filij quo fas eſt me nuncupari: & ꝑ nomē mariti quo nefas eſt me vocari. Iocaſta cū filiū videret immedicabili dolore confectū, nolēs amplius ſupuiuere nihil illi reſpōdet: ſed ad ſe conuerſa dicit. O aie qđ torpes. i. pigreſcis? cur ſocia ſcelerū recuſas dare pœnas? oē decus iuris humani perit cōfuſum. ſ. ꝑ te, parte vtraq̄. i. cū neſcis filium an maritū voces: & filij tui: patrē an fratrē, & an te matrē ipe vocet an cōiugē: & filij te matrē an ſmīrā vocēt. Oēs fere legūt icerta ꝑte: ſed ſic in ſecūda ſede eſſet ſpōdęus, quem adhuc illic nō offēdi. poſſet itaq̄ legi, vtraq̄ ꝑte ſed quia nihil libēter muto: & nō ē vero ſimile pro vtraq̄ incerta irrepſiſſe: legā incerta ꝑ te: vt ſit o incerta. ſ. & mater & cōiunx, oē decus iuris humani perit cōfuſum ꝑ te. morere igit̃ & exige. i. expelle vt canis exigit̃ culina, ferro. i. mucrōe aut gladio ſpiritū nefaſtum. alij nefauſtū legūt. Si ipe pater diuū. ſ. Iuppiter, cōcitans mundū, iaculet̃. ſ. in me manu ſęua, tela coruſca. i. fulmina coruſcātia, repēdā vnq̄ pœnas pares ſcelerib⁹. O mater nefanda, ad ſe loquit̃, mors placet. i. decreta eſt tibi per te: via mortis. i. modus moriēdi, quærat̃. ſ. ꝑ te. Agedū o Oedipe, ſi parricida es, commoda mr̄i manū: vt eā quoq̄ occidas. Hoc. ſ. matrē iteremiſſe, reſtat vltimum opi. ſ. tuo cōſūmādo, vt. ſ. ſceleſtiſſim⁹ mortalium ſis. deinde cū Oedipus auerſus nihil moueretur ait ad ſe. Enſis rapiat̃. ſ. de latere Oedipi: coniūx meus iacet hoc ferro. id enī vero ſimile erat: ſed Oedip⁹ dixit ſe ſtipite patrē occidiſſe Quid. i. ad qđ, haud vocas illū. ſ. Laiū quē coniugē dixiſti, noie vero? qꝛ ſocer eſt, cū ſit pater mariti tui: occubuit n̄ cōiunx nōdū ſocer. deinde deliberat qua parte ſe vulneret dicens. Vtrū ne. i. an ne infigā pectori meo telū an iprimā iugulo patenti? Addit q̄ſi inuēto loco debito. Neſcis eligere vulnus. i. locum

Releuate colla: mitior cęli ſtatus
Poſt terga ſequitur: quiſquis exilem iacens
Animam retentat: viuidos hauſtus leuis
Concipiat. ite: ferte depoſitis opem:
Mortifera mecum vitia terris extraho.
Violenta fata: & horridus mortis tremor:
Macieſq;: & atra peſtis: & rabidus dolor
Mecum ite: mecum: ducibus his vti libet.

vulneri: o dextra pete hunc, hũc inquã pete vterũ capacẽ. ſ. p̃ris & liberorũ: vt q̃ tulit virũ & natos. hoc q̃ dicens impreſſit enſem in vterum. Id autem fere obſeruatur apud poetas: vt per quæ quis peccat per ea & puniatur: vt Oedipo vt nefando amatori eruunt̃ oculi: ſic in oculos Cherę Terentiani ſe inuolaturã Pythias minat̃: ſic in vterũ paraſitorũ idũtur calces: ſic in præcordia Therſitæ ſceptrũ: ſic in vterũ Iocaſtę gladius. Simile eſt de ſiti diuitis Epulonis: p cuius ſupplicũ cętera deprehẽdunt̃. nã Tantali, Tityi, Siſiphi, Belidũ nota ſunt. Vidẽs aũt cadentẽ Chorus denũtiat & populo: nã in propatulo id nõ facit ſed auerſa a populo: forte ne pręgnantib⁹ horrorem incutiat: & Oedipo, dicens. Iocaſta ſupple iacet perempta: manus immoratur vulneri id eſt non auferetur donec cum reliquo corpe extincta ſit: & cruor nimius eiecit ſecũ ferrũ. Oed. O fatidice. ſ. Apollo, ego cõpello te te deũ p̃ſide veri. i. oraculi maxime veri: hoc eſt te iniuriarũ poſtulo: ego debui fatis. i. oraculo tuo, ſolum patrẽ. i. necẽ p̃ris: & ſup. parricida bis, & nocẽs pluſq̃ timui, peremi matre: ĩpa eſt confecta ſcelere meo: qa q occaſionẽ dãni dat dãnũ dediſſe videt̃: at niſi Oedipus patrẽ occidiſſet, matrẽ non duxiſſet: nec illa ſe ob id occidiſſet. o Phœbe mendax (qa nõ totũ dixit) ego ſupaui fata impia: quia plura ſcelera admiſi q̃ fata minata ſunt. Seq̃re o Oedipe ſup. nã teipſum exhortat̃ ad exiliũ ſubeundũ, vias fallaces aſpas & incognitas greſſu pauitãte: efferens planis veſtigia ſuſpẽſis: rege dextera. i. palpitando accepto ſcipione, tremente, præ timore p̃cipitij aut offenſę, noctẽ cęcã. i. corpus cęcatũ in quo eſt ppetua nox. Ingredere p̃ceps. i. p̃cipitãter ponẽs pedes lubricos. i. titubantes vt in lubrico poſitos. I o pfuge (niſi ſit verbũ: ſed malum nomen, ne ſit cõtra auxeſim. pl⁹ ẽ enĩ pfugere q̃ vadere) vade: ſiſte. i. reprime iter: ne incidas in matrẽ q̃ occiſa iacebat. Deide cõuerſus ad populũ Thebanum dicit. Quicũq; feſſi corpe & graues. i. grauati morbo. ſ. peſtifero, trahitis corpora ſemanima. i. ſemimortua, releuate colla, ſalutẽ ſperantes: en fugio: exeo. ſ. Thebis iuxta denũtiationem Laij p Creontẽ allatã: mitior ſtatus. i. diſpoſitio, cæli. i. aeris, ſequit̃ poſt terga. ſ. mea. Quiſq̃s iacens. i. decumbens morbo, retẽtat. i. adhuc in corpe tenet animã exilẽ. i. modicã partem vitę, leuis. i. leuat⁹ morbo & mea abſentia deoneratus, cõcipiat hauſtus. ſ. aeris, viuidos. i. ſalubres & viuificãtes. Ite o medici ferte opẽ depoſitis. i. quorũ ſalutẽ deſperaſtis: vt ex Seruio declarat Bern. Ego traho mecũ. ſ. in exiliũ (Daniel tñ hic mori putat) terris. i. Thebanis vitia mortifera. i. corruptiones aeris vñ mors inducta: fata violenta. i. mortes peſtiferæ, et horridus tremor mortis aut morbi, macieſq; & peſtis atra, & dolor rabidus. i. rabiem concitans, ite pro venite mecũ. ſ. in exiliũ: aut in ſpeluncã aliquã: mecum, inquit: nam libet vti his. i. huiuſmodi ducibus qui me opprimant, populum leuent.

¶ Fato. Quãdo quis peccat fato non eſt culpabilis. Iam parce. rogo te mater ne ampli⁹ loquaris ne cogar te audire. Inauſpicatũ pignus. filios de ſanguine meo ex te conceptos. pign⁹ inauſpicatũ. i. infelix. Noſtri nois. habeo nomen filij quod eſt licitũ: & mariti qđ eſt nefandũ. Quid anime. videns Iocaſta Oedipũ nullã conſolationem capere, deliberat mori: vt ſit ſocia pœnę quẽadmodũ fuit ſcelerum. Torpes. moraris ad puniendum te. Incerta parte. quia poteſt Oedipus appellare me matrẽ, & vxorẽ. Exige. expelle. Rependã. nunq̃ potero ſuſtinere pœnas cõuenientes: etiã ſi Iuppiter fulminaret me. Agedũ. deliberat mori: ſed neſcit quo genere mortis: vñ rogat filiũ vt poſtq̃ occidit patrẽ etiam occidat matrẽ: & accipiẽs gladium quo Laius cõiunx interfectus fuit ab Oedipo, illum expedit in ſe. Nomine. ſ. mariti: potius debeo appellare ſocerum: quia fuit pater mariti mei. i. tui Oedipi. Vterũ. volẽs ſeſe percutere, dubitat an vulneret ſe in pectore, an gutture, an ventre. Pete. inuade. Iacet. videt Chorus Iocaſtã mortuam. Manus. erat adeo obſtinata q̃ manum a vulnere non remouebat infigens gladium: & manus deficiebat dũ moriret̃. Egeſſit. dũ exiret torrens ſanguinis vna exiuit ferrum de vulnere. Fatidici. plus feci q̃ oraculũ prædixit: dixerat Apollo me patrem interfecturũ: interfeci patrẽ & matrẽ. Cõpello. alloquor. Pauitante. nunc vertit ſermonẽ ad ſeipm vt recedat vt patria peſte liberet̃. Fallaces. quia neſcit cæcus quo vadit. Efferens. educens. Suſpenſa. quia cęci ſuſpẽſo gradu vadũt. Dextra. ſ. explorãdo locũ: vt faciũt cæci. Lubricos. qui facile poſſunt offendi. Siſte. dubitat cadere ſupra cadauer matris. Quicunq;. conuertit ſermonẽ ad ægrotos ciues q̃ cito liberabunt̃ cũ ipſe diſcedat. Poſt terga. poſt diſceſſum meum. Exilem. exiguã partẽ animi. Leuis. Agilis. Depoſitis. dicebantur apud antiquos depoſiti qui erant deſperati a medicis: nã ponebant̃ in publico: vt ſiquis laboraſſet vnq̃ ſimili morbo daret illi remediũ quo ipſe vſus fuerat. His ducib⁹. ſolẽt cæci habere ducem ne vadant in præcipitium: ego autem habebo hos duces mortem, peſtem, rabiem, dolorem, & maciem. Intelligẽdum eſt q̃ Oedipus exiuit vrbem & habitabat quandam cauernam in agro Thebano: relicto regno filijs Etheocli & Polynici.

BERN.

Depoſiti.

DANI.

¶ Trunci. Priui oculis tantum. Inauſpicatum. Auſpicari eſt initiũ rei facere. medium verbũ. Plinius. Homo infeliciter natus a ſupplicijs vitam auſpicatur. in bonam partem. Quintilianus. Itaq; vt apud illos Homerus, ſic apđ nos Virgilius auſpicatiſſimum dederit exordium. hinc inauſpicatum infauſtum & miſerum. Reſtat. reliquum eſt. Hoc latio reſtare canunt. vt ſit plenum parricidium. me etiam perime. Cõiũx, Laius. Coruſca tela. in grauiſſimo flagitio exigit̃ ſemp telum Iouis. ſic Dido, ſic Iocaſta, ſic Medea volunt mori violato pudore. αυτωσ εμεβαλλοι τερπικεραυνοσ. Vterũ capacem. muliebre eſt gladiũ in ventrem adigere Depoſitis. defunctos condite ſepultura. Mecũ ite. longis doloribus fractus ſenex tandem obijt & a Thebanis ſepultus eſt maximo cũ honore iuxta antrum. ad funus conuenit Tadaon rex pater Meceſti vt meminit Homerus iliados. φ.

Auſpicari.

Oedipi funus.

Tragœdiæ. VI. quæ inſcribitur Troas Argumentum per BENEDICTVM Philologum.

POſt Troię euerſionẽ, parantibus gręcis (remenſo iterum æquore) dulces in patriam redi-
tus, eorũ claſſis maximo ventorũ turbine, & fluctuũ, feruore longa in portu mora deten-
ta eſt: qua quidẽ re deſperatis iam de reditu græcis, Achillis imago Talthybio Agamem-
nonis pręconi in ſomnis apparuit: in huiuſmodi verba prorumpens.
Ite ite inertes: debitos manibus meis
Auferte honores: ſoluite ingratas rates:
Per noſtra ituri maria: non paruo luet
Iras Achillis gręcia: at magno luet.
Deſponſa noſtris cineribus Polyxena
Pyrrhi manu mactetur: & tumulum riget.
Quod intelligens Pyrrhus, vt & patris manes virgineo ſanguine placarentur, & placidum in græciã daretur
iter, Polyxenã (vt eſt author Euripides) Priami & Hecubę filiam forma & morũ elegantia: inter cęteras troia-
nas mulieres pręſtantiſſimã, inſolenter nimis ab Agamennone petiuit: quã (quia in delitiis habebat) Chalcã-
te tamẽ ſuadente, ægre & contra animi sui ſentẽtiam ei conceſſit: quæ ritu virginum ornata: ꝑ Helenã ad Pyr-
rhum ſub nuptiarum prætentu deducta eſt. Hãc poſtea truculentus & ferus adoleſcẽs ad Achillis ſepulchrũ
in Sigęũ ꝓmontoriũ ducens, ferarũ more ſuper illo mactauit: cuius cruorẽ Achillis tumulus, ac ſi illius diu
ſitibundus extitiſſet, totũ exhauſit. Tradit̃ enĩ Achillem circa Iliacos muros, ob nimiam eius pulchritudinẽ
hanc adamantẽ, ſub pacis cõditione in vxorem poſtulaſſe: Troianis ſubdole non renuentibus. Quapropter
quum Achilles ad fœdus ineundum cũ Hecuba in templũ Thymbręi Apollinis veniſſet, a Paride poſt dei
ſimulacrum deliteſcente ſagittis ab Apolline in Aeacidę corpus directis interfect⁹ fuit. Pręterea ne vlla Pria-
mi generis libera ad patrię vltionẽ ſupeſſet poſteritas Aſtyanax Hectoris & Andromachę filius, dũ ab Vlyſſe
quęreret̃ in mortẽ, infantium more ad matrem confugit: qui de ſinu eius ereptus anteq̃ naues ex Sigæo ſol-
uerentur, e turri ab eodem deiectus eſt: vel ſaxo illiſus. hunc pater Camandrũ, vt plurimũ, vocare ſolitus erat
Habet hæc Tragœdia quinq; act⁹. Inprimo vrbis Troianę commiſeratio exprimit̃. In ſcdo ẽ Polyxenæ pe-
titio ab Achille vt iuguletur. In tertio per Vlyſſem Aſtyanax in mortẽ quęrit̃. In quarto Polyxenę abductio
In quinto Aſtyanactis e turri pręcipitatio eſt: & mors Polyxenæ: quæ per nuntium referuntur.

Actuum diſtinctio.

Arg. per G. BERNARDINVM.

QVicũq; Hæc tragœdia inſcribit̃ Troas. Direpta Troia græci parabãt reuerti domũ: & apparuit vm-
bra Achillis: vt manes ſuos placarent victima Polyxena. nam ꝓpter illam a Paride eius fratre in tẽ-
plo Apollinis Thymbręi interfectus fuit: dũ connubiũ illius peteret: mortuuſq; in Sigæo ꝓmõto-
rio ſepultus eſt: vbi ad eius tumulum poſt captam Troiã Polyxena iugulata fuit formę & morum
elegantia pręſtãtiſſima. Ouι. Placet Achilleos mactata Polyxena manes. Præterea ſciebant Aſtyanacta filiũ
Hectoris ſupereſſe: vnde mittit̃ Vlyxes q puerũ inueſtigaret: ne quis ad vindictã patrię reſtaret. Diuidit̃ hæc
tragœdia in quinq; actus. In primo habet̃ cõmiſeratio vrbis Troię. In ſecũdo petitio Polixenæ ab Achille vt
iugulet̃. In tertio per Vlyxem inquirit̃ Aſtyanax ad mortẽ. In quarto abductio Polyxenę. In quĩto pręcipita-
tio Aſtyanactis & mors Polyxenæ.

Arg. Per DANIELEM HALETANVM.

QVicũq; &c. Huic tragœdię nomẽ ẽ: Troas. patronymica forma titul⁹ (ſicut Thebais) a ruina Troię
ꝓmitur. A perſona Hecubæ ſumit exordiũ fabula: ſicut Euripidis. ἀγαβιαγετω παιδεσ την γρα-
υν πϱοδο μωαγετ᾽ ορθουσαι τηνομολογμυν. Primum ingreſſum dat fabulę Seneca a pſona regię
vt prima introducitur apud ipſum Hecube poſt pręmiſſum argumentum ex propria perſona: hic
ſpectatur. Docet̃ primũ materiã: cu⁹ tale eſt argumentum. Græcia Troia decẽnali prælio deleta redeuntes
cũ pręda, ventos habuere difficiles. cõſultus Chalcas, reſpondit oportere Achilleos manes puellæ Polyxenę
ſanguie ꝓpitiari. id aũt confirmauit Talthybi⁹: cui in ſomnis achillis vmbra apparuit idẽ rogans. Agamem-
no npuellam habebat in delitijs: quã inuitus dimiſit ad ſacrificiũ. Arripit̃ itaq; puella per Pyrrhũ & iugulatur
ſuper tumulum Achillis. Aſtyanax item puer Hectoris raptus de ſinu matris ab Vlyſſe de ſublimi ſpecula pͤ-
cipitatur. In quinq; actus diſtribuit̃: quorum prim⁹ trimetro iambico Euripidio inſcribitur: habet plangores
Hecubæ & Troiani Chori de excidio imperij.

Tragœdię interlocutores.

Hecuba   Pyrrhus
Chorus mulierum. Andromacha
Talthybius.   Senex.
Agamemnon   Vlyſſes.
Calchas.   Aſtianax.
Helena.   Nuntius.

TROADOS Primus actus.

Trimetri Iambici.

HECVBA.

Quicunq; regno fidit: & magna potens
Domiatur aula: nec leues metuit deos:
Animumq; rebus credulum letis dedit:
Me videat: & te Troia: non vnq̄ tulit
Documenta fors maiora q̄ fragili loco
Starent ſuperbi: columen euerſum occidit
Pollentis Aſię: cælitum egregius labor:
Ad cuius arma venit: & qui frigidum
Septena Tanain ora pandentem bibit:
Et qui renatum prorſus excipiens diem
Tepidum rubenti Tigrin immiſcet freto:
Et quę vagos vicina proſpiciens Scythas
Ripam cateruis ponticam viduis ferit.
Exciſa Pergamus ferro incubuit ſibi.

ASCEN.

Quicũq;. Hecuba patria, regno, viro, liberis, nepotibus viduata ſuo exemplo monet, ne quis fortunæ magnæ nimiũ cõfidat: q fructus principalis ẽ Tragœdię ſpectandę ac lectitandæ: i in omnib⁹ hi ſummis quibuſq; miſerrim⁹ caſus. Ordo eſt. Quicunq; fidit regno: & potens dñatur ſup. in magna aula: nec metuit deos leues. i. inſtabiles: quia cito dant, & data citius auferunt: & dedit animũ credulũ. i. confidentẽ rebus lętis: videat. i. aſpiciat me & te o Trois: fors. i. caſus & fortuna, nõ tulit vnq̄ maiora documenta. i. experimenta & approbamenta, q̄. i. q̄tũ fragili loco, ſupbi ſtarent: quia columen. i. p̄cipuũ ornamentũ & dec⁹, Aſiæ pollentis. ſ. virib⁹ & opib⁹ (quia parum eſſet in terra miſera columen eſſe) occidit. i. i excidiũ ruit, euerſũ. ſ. a gręcis ita vt prim⁹ lapis pro fundamẽto factus eueretꝛ: appoſitorie, egregius labor cęlitũ, Neptuni & Apollinis: quia ſine aqua & calce ac ſolis calore nullus rite cõſtituitꝛ murus: eſt aũt periphraſis Ilij ſeu Troię: ad cui⁹. ſ. columinis Aſię. i. Troię (vide tñ finẽ hui⁹ particulę) arma. i. bellũ, aut ſubſidia belli venit, & q bibit Tanain fluuiũ Scythię & ideo frigidũ, pandentẽ. i. extendẽtẽ priua q̄ in mare ponticũ deueniat, ſeptem ora. i. magna oſtia: qđ de Nilo certũ eſt: at de Tanai negãt: vñ muliebri aſcribũt imperitię per qđ monentur poetas inducere ſępe tales ſermones quales ſunt loquentes: vt quos interdum congruos, interdum impios, interdum falſos ſciunt, ſed perſonis aptos: & qui. ſ. in oriente poſitus excipiens diem prorſus. i. recentiſſime renatũ, immiſcet freto rubenti nõ ex terrę fundo vt Erithreũ facit: ſed ex auroræ rubore perfuſo: ne iterũ mulier hallucinetꝛ: Tigrin tepidõ, quia ad regionẽ tepidam fluentẽ. Tanain & Tigrin p n lſam ne fiat abſumptio ſyllabæ, ſcribemus. Et ſup. ad cuius arma ea. ſ. Penthesilea Amazonũ regina, q̄ vicina. i. cum ſit vicina, p̄ſpiciens ſcythas vagos, quia ad Scythas vergebat Amazonũ regio, ferit. i. pcutit aut pedib⁹ aut armis, nã dum armati ſubſiſtunt haſtis ſuis terrã feriũt, ripã ponticã. i. litus maris pontici, cateruis viduis. i. more viduarũ ſiue maritis degentibus: aſpnabantꝛ em̃ Amazones cõnubia. Pergamus. i. alta arx Troię exciſa ferro. i. armis grecorũ, incubuit ſibi. ſ. in cinerẽ reſoluta. Alludere videtꝛ ad dictum Auguſti: qui Aiacem Tragœdiã quã ſcribere cœpat cũ diſplicuiſſet interrogatus quid ageret Aiax, dixit in ſpongiã incubuiſſe. Sicq; Pergamus incubuit ſibi: cũ in cineres reſoluta diſperijt. Sane varie legitꝛ hic verſus: nã plures ſic legunt. Exciſa ferro eſt. ſ. Troia: Pergamũ incubuit ſibi. Vt aũt ego lego ordo poteſt eſſe: vt oia referãtur ad vocẽ Pergamus: ſic: Pergamus columen Aſię: labor cælitum ad cuius arma &c. exciſa incubuit.

BERN.

Quicunq;. Loquitꝛ Hecuba. Si quis habet ſupbiã p̄pter fortunã ſuã & regnũ, cõſyderet caſum Troię & videbit oia humana fragilia & caduca. Leues. mutabiles: q perpetuo nõ fauent. Credulũ. vt haberes fiduciã in rebus mundanis. Fors. fortuna nunq̄ monſtrauit maiorẽ caſum q̄ excidiũ Troiæ. Columẽ. caput, colũna, & ſuſtentaculũ: vñ hoiem columen eloquentię appellam⁹ ſup quo alij fundãt ſua dicta. Labor. eſt appoſitio. Cælitum. deorum. Neptunus & Apollo dicuntꝛ ædificaſſe muros Troiæ pacta mercede a Laomedonte. Ad cui⁹ arma. ad bellũ Troiæ. Tanain. fluuiũ ſeptẽtriõis in Scythia de quo ſupra dictũ ẽ. Septẽ ora. ſeptẽ oſtia. hoc nõ legitꝛ q̄ ſeptẽ oſtia habeat: ſed ſeruatꝛ decoꝝ: mulieres em̃ non habent peritiã Coſmographiæ: ſicut in bucolicis ille ruſticus qui dixit Et rapidũ Cretæ veniemus Oaxẽ cũ ſit in Meſopotamia. Et qui renatũ. venit ille q excipiẽs diẽ renatũ in primo ortu ſolis. intelligit Mẽnonẽ qui fuit Titoni filij Laomedontis Troiani regis filius. de quo Diodorus lib. iij. Hic decem millia æthiopum totidẽ Suſianos ducens cum ducentis curribus ad Troiam venit. erat florẽs animi corporiſq; viribus: & cum multos græcos in bello occidiſſet tandem a Theſſalis p inſidias interficitur: cuius corpus ab æthiopibus ereptum fuit & crematũ: ac illius oſſa ad Titonum patrẽ delata ſunt. Tigrin. fluuium Armenię. Rubenti. neq; Tigris labitꝛ verſus mare rubrum quod eſt in Arabia: vaditq; in ſinũ maris qui dicitur Perſicus: non; vero in mare rubrum: vt hic dicit imperita Hecuba. Et quæ. intelligit Pentheſileam reginam Amazonũ: de quibus ſupra diximus. illa venit in auxiliũ Troianorum. Proſpiciens. quia poſita eſt verſus Scythiam.

Columen.

Memnon.

Vagos. errantes. Viduis. quę viuebant ſine viris. Exciſa. ſcilicet Troia. Sibi incubuit. corruit in ſe.

DANI.

¶ Columen. Eſt euerſum: Ruit alto a culmine Troia. Occidit. mortes & ruinas magnorum regnorum appellãt poetæ occaſum: vt Hoc equidem occaſum Troiæ. & flammis Aſiam ferroq; cadentẽ dixit Iuue. quaſi occidentem.

Occaſus.

ASCEN. ¶ En alta decora muri congeſti.ſ.opa deorū iacent tectis aduſtis:flāmę ambiūt.i.cingunt regiam.ſ. Priami: & ois domꝰ Aſſaraci.i.ab Aſſaraco fre Trois illuſtrata,fumat.ſ.adhuc late: flāma nō prohibet.i.pcul habet & arcet manꝰ victoris auidas.ſ.pdę:qa ex igne rapiunt prędā. Troia ardēs.i.licet ardens,diripit̄ nec cælum patet.i.apparet,fumo vndāte.i.vndatim ad ipm aſcendente:dies ater.i.obſcurus,fauilla Iliaca.i vapore & flamma erūpente ex Ilio incēſo, ſqualet ceu.i.tāq̄ ſit,ob ſitus.i.obtectus nube denſa. Victor.ſ.gręcꝰ, auidus.ſ.prædæ & vindictæ, ſtat.i.horret: ira:& metit̄.i.menſurat,oculis, Iliū lentū.i.lēte recidens in cīneres ſcdm deſyderiū hoſtis: ac ferus.i.licet ſit ferus,ignoſcit tādē decē annis.i.qꝑ nō niſi poſt decēnalem obſidionē capere potuerit:& q̄uis videat afflictā & victā, horret quoq;.i.etiā adhuc. Haud credit ſibi potuiſſe vinci.i.qn̄ aio metit̄ magnitudinē & fortitudinē vrbis vix pōt ſibi credere qꝑ eam vicerit. populator idē direptor,rapit ſpolia Dardania.i.dardanidis ablata.mille rates q̄ Troiā a gręcis appullæ ſunt: vn̄ æneidos.ij. Non mille carinæ:non anni potuere decem: non capiunt prædam.ego teſtor numen deorum aduerſum mihi,& cineres patriæ: & te o Priame rectorem Phrygum: quem Troia tegit,conditum.i.ſepultum & obtectum toto regno: quia cum eo totū regnū ſepultum eſt: vt qd̄ in eo finem cepit:& teſtor manes tuos:& Ilion qd̄ ſtetit an̄:& vos magni greges meorū liberū pro liberoꝝ:quia vt de Priami prole dicit Maro,Quinquaginta intus thalami,ſpes tanta nepotū:minores vmbræ.i.q̄uis fuiſtis magni greges,tn̄ nūc eſtis vmbrę minores:quia parui æſtimatæ:qa vt dicit Iuuenalis,Nulli grauis eſt percuſſus Achilles. Non em̄ vult dicere vmbras defunctorū eſſe minores veris corporibus:nā id cōtra opinionem omniū eſſet. teſtor inqt vos:qꝑ ſup. ego Hecuba grauida.ſ.Paride,vidi prior,qcquid aduerſi accidit, & quæcūq; mala p̄dixit Phoebas.i.a Phoebo vaticinio donata Caſſandra,furēs ore lymphato.i. quaſi inducto a lymphis furore: nam rabido cane morſis lymphaticū viſus obeſt: & nymphę i aqs viſę nōnullis furorē incuſſiſſe dicunt̄:deo vetante ſup.ea credi:aut ſi dactylū prima ſede admiſeris deo.ſ.Phoebo vetante credere: vnde æneid.ij. Tunc etiā fatis apit Caſſandra futuris Ora dei iuſſu: non vnq̄ credita teucris. Apollo em̄ captus amore puellæ pepigit cū ea donū diuinationis & pphetiæ pro ſtupro: illa cū a deo iurato per Stygē qd̄ dederit non ablaturū eſſe,vaticiniū accepiſſet ſtuprū negauit:quocirca iratus deus vaticinandi quidem donū illi reliqt:ſed credulitatē dictis eiꝰ abſtulit:licet em̄ vera diceret nullus illi credebat. vidi inquā prior grauida: quia viſa eſt ſibi in vtero habere canē q̄ facē ore ferret q̄ totā Troiā icēderet:ob quā rē Paris natꝰ expoſitus eſt:ſed fata viam inuenerunt:rapuit em̄ Helenam: vn̄ totius mali labes.nec tacui metus quia indicauit marito q ad diuinos retulit:& fui vates vana:non mendax ſed inutilis:quia nō credita, ante Caſſandrā: quia nō

En alta muri decora congeſti iacent
Tectis aduſtis:regiam flammę ambiunt:
Omniſq; late fumat Aſſaraci domus.
Non prohibet auidas flamma victoris manꝰ:
Diripitur ardens Troia:nec cęlum patet
Vndante fumo:nube ceu denſa obſitus
Ater fauilla ſqualet Iliaca dies.
Stat auidus ira victor:& lentum Ilium
Metitur oculis:ac decem tandem ferus
Ignoſcit annis:horret afflictam quoq;
Victamq; quis videat:haud credit ſibi
Potuiſſe vinci:ſpolia populator rapit
Dardania:prędam mille non capiunt rates
Teſtor deorum numen aduerſum mihi:
Patrięq; cineres:teq; rectorem Phrygum:
Quem Troia toto conditum regno tegit:
Tuoſq; manes:quodq; ſtetit ante Ilion:
Et vos meorum liberum magni greges
Vmbrę minores:quicquid aduerſi accidit:
Quæcunq; Phoebas ore lymphato furens
Credi deo vetante prædixit mala:
Prior Hecuba vidi grauida:nec tacui metus:
Et vana vates ante Caſſandram fui.
Non cautus ignes Itachus: aut Itachi comes
Nocturnus in nos ſparſit:aut fallax Sinon:
Meus ignis iſte eſt:facibus ardetis meis.
Sed quid ruinas vrbis euerſę gemis
Viuax ſenectus:reſpice infelix ad hos
Luctus recentes:Troia iam vetus eſt malum.
Vidi execrandum regiæ cędis nefas:
Ipſaſq; ad aras maius admiſſum ſcelus
Aeacidę armis:cum ferox ſęua manu
Coma reflectens regium torta caput:
Alto nefandum ferrum vulnere abdidit.
Quod penitus actum cum recepiſſet libens:
Enſis ſenili tinctus e iugulo redit.
Placare quem non potuit a cæde effera

Mortalis æui cardinem extremum premens:
Superiq; teſtes ſceleris:& quondam ſacrum
Regni iacentis.ille tot regum parens
Caret ſepulcro Priamus:& flamma indiget
Ardente Troia.non tamen ſuperi ſat eſt.
Dominum ecce Priami nurib⁹ & natis legẽs
Sortitur vrna.præda quem vilis ſequar?
Hic Hectoris coniugia deſpondet ſibi:
Hic optat Heleni coniugem:hic Antenoris.
Nec deeſt tuos Caſſandra q thalamos petat:
Mea ſors timetur:ſola ſum Danais metus.
Lamenta ceſſant?turba captiuæ mea
Ferite palmis pectora:& planctus date.
Et iuſta Troiæ facite.iamdudum ſonet
Fatalis Idæ iudicis diri domus.

dum natam.Ithacus.i.Ithacẽſis Vlyſſes,cautus id eſt callidus,aut comes Ithaci.i. Diomedes nocturn⁹.i.nocte illa qua capta ſunt tecora Rheſi cum equis ipſo interfecto:& q̃ palladiũ ablatũ:aut Sinõ fallax: de quo ęnei. ij. late:non ſparſit ignes in nos:ille ignis.i.qui nos combuſſit,eſt meus id eſt ſignificat⁹ per eũ quem in vtero geſtare viſa ſum:vos.ſ. ſuprædicta,ardetis facib⁹ meis. Sed o ſenectus viuax quid gemis ruinas vrbis euerſę? o infelix,reſpice ad hos luctus recentes. Troia ẽ iam malũ vetus.i.antiquũ,& ita obliuiſcẽdũ Ego vidi execrãdum nefas cędis regiæ id eſt regis Priami:& vidi ſcelus ma⁹ admiſſum ad ipſas aras.ſ.Iouis Hercei. armis æacidę.i. Pyrrhi pronepotis Aeaci. videt̃ loqui de cęde Priami vt ſequẽtia declarant: ſed cũ dicat maius nefas,vt videt̃, q̃ ſit cędes regia, forte locutus eſt de Polyte vno filiorum Priami quem Pyrrhus occidit ante Priamum. Vñ eſt.Natũ añ ora patris patrẽ q obtruncat ad aras.ſi tñ maius pro maximo dictum velis,de Priamo expones.itẽ ſi ſenſus ſit:& vidi nefas maius:quia admiſſum ad ipſas aras. Sane Aeacidę vltimã corripe.nõ abijcit ſequente vocali hoc loco : vt apud Maronẽ Inſulæ Ionio in magno.admiſſum dicit:cũ ferox.ſ. Aeacides Pyrrhus,reflectens caput regium ſcilicet Priami:manu ſęua:& hoc coma torta ſcilicet mea manu,abdidit alto vulnere, ferrũ nefando. Quod ferrum actum id eſt impreſſum penitus,cum Priamus recepiſſet libens,enſis redit id eſt exiuit,e iugulo ſenili,tinctus.ſ.ſanguine eius.Quẽ.ſ.enſem aut Aeaciden,nõ potuit placare a cæde efferæ, Priamus premẽs extremũ cardinẽ.i. exitum, mortalis æui:& quem ſuperi teſtes ſceleris qa ante aras cõmiſſi:& ſacrũ ſcilicet altare quõdam, regni iacentis ſcilicet modo,non potuerunt placare. Ille ſcilicet nobiliſſimus Priamus parens tot regum id eſt regiorum filiorum,caret ſepulcro : quia vt dicit Maro alludens ad Pompeiũ,iacet ingens littore truncus:& indiget flamma.ſ.regi & funerali, Troia ardente:ſpecioſum pathos. Tñ o ſupi:nõ ſat ẽ: ecce vrna in quã ſortes immiſſæ erant,legens.i.ſorte aſſignans nurib⁹.i. vxorib⁹ filiorũ,& natis.i.natabus: nã vtrũq; dicit̃ : vt apud Ouidiũ.Natis Euboea duab⁹ &c.ſortit̃ dominũ.ſ.grecũ e victorib⁹ aliquẽ.quẽ.ſ.dñm, ego vilis prędaa,quia vetula,ſequar?Hic.i.aliqs,vtpote Pyrrhus,deſpondet.i.pmittit ſibi cõiugia.i.cõiugem Hectoris.vñ æneí.iij.Hectoris Andromache Pyrrhin cõnubia ſeruas?Hic optat cõiugẽ Heleni filij Priami & vatis.hic.i.alius optat cõiugẽ Antenoris.ſ. Theano noie.Nec deeſt o Caſſandra qui petat thalamos tuos : mea ſors timet̃.ſ.ab ijs q pulchras petunt.ego ſola ſum metus.i.cauſa metus Danais.ſ. ne illis forte cõtingã. Ceſſant, admiratiue dicit,lamenta.ſ.in tantis malis?O captiuæ turba mea.i. Phrygię,ferite.i.pcutite pectora palmis & date planctus:& facite Troię iuſta.i.exequias:dom⁹ diri iudicis.ſ. Paridis, Idæ fatalis.i.in qua dedit fatale iudicium pro Venere,vñ Troię cauſa mali,ſonet.ſ.merito lamentis iamdudum.i.a pluſculis diebus au horia.

¶Decora.Ornamẽta. Congeſti.pſtrati. Aſſaraci.regia Troiani. Nec phibet.q̃uis ardeat Troia non ceſſant græci diripere vrbem & diuitias. Nec cęlũ patet.nõ videtur. Ater.factus obſcurus. Obſit⁹.oppreſſus. Metit̃.mẽſurat oculis.p ruinas vrbis vadũt græci & mirant̃ moles illius diripiendo oia. Lentũ. Troiã q̃ fuit illis lenta:nam per decem annos illã oppugnauerũt. Ignoſcit.dicunt nõ eſſe mirandũ ſi mãſerint p tã logum tẽpus,cũ videant magnitudinẽ vrbis. Horret.q̃uis videant illã dirutã adhuc timẽt: & vix credunt potuiſſe vinci ab ipſis. Mille rates.q̃ dicunt̃ veniſſe ad bellũ Troianũ. Capiũt. vix poſſunt tenere ſpolia noſtra. Teſtor. voco in teſtimoniũ deos & maritũ meũ Priamũ,& oẽs filios meos,q; oia iſta mala preuidi. Rectorem.ſ.Priamũ. Ilion.patriã meam dirutã. Liberũ.per ſyncopam filiorum. Greges.quia dicit̃ habuiſſe quinquaginta filios. Phœbas.ſacerdos phœbi. Ore lymphatico.ſpũ agitato. Lymphaticus dicit̃ q vitiũ ex aqua cõtraxit huc atq; illuc diſcurrẽs:nũc accipit̃ pro oib⁹ furioſis. Vetante deo.Caſſandra filia Priami a Phœbo dilecta vaticiniũ accepit:ſed cũ illa nollet conſentire,fecit deus ne quid crederet̃ ei:vñ p̄dixit excidiũ Troianũ,nec credebat̃ illi. Prior Hecuba.hæc regis Priami vxor Ciſſei regis Thracum filia pręgnãs ſomniauerat ſe accenſam facem parere q̃ totã patriã inflammaret. hoc fuit anteq̃ peperiſſet Paridẽ. Vir.lib. viij.Ciſſeis pręgnans ignes enixa iugales. Ithacus.Vlyxes.ab Ithaca inſula:nolite credere q; ille ignis cõbuſſerit Troiã qui immiſſus fuit a Vlyxe & Sinone:ſed hic eſt quem ſomniaui. Comes.ſ.Diomedes. Vidi ſ.mortem Priami ante aras:quę plane deſcribit̃ in.ij.æneí.a Virgi. Aeacidæ.Pyrrhi pronepotis Aeaci. Libens.ſ.Priamus qui libenter mortuus eſt ne videret ſequentes calamitates. Actum.immiſſum gladium.

BERN.

Caſſandra.

Hecuba.

Placare.debuit Pyrrhus parcere Priamo quia ante aras erat:deinde ſenex. Effera.crudeli. Cardinem.extremum finem vitæ ſuæ. Superi.viderunt illud ſcelus. Et ſacrum.vbi erat ipſe Priamus. Indiget.nõ habet qui ſepeliat eum nec faciat rogum illi. Non ſatis.non eſt dijs ſatis ad vindictam noſtram deſtruxiſſe Troiam:ſed etiam Nurus Priami ducuntur in prędam & ſeruitutem. Vrna.in qua ponebantur nomina illarum:vt ſortirentur dominũ. Legens.eligens aliquem dominum ex græcis. Vilis præda.qui habebit me

habebit vilem prædam. Hectoris. filij mei: Andromachē hæc in ſorte contigit Pyrrho. Heleni. filij mei. Mea ſora. omnes timent habere ore:& alias cupiunt. Lamenta. interrogatiue. Iuſta. exequias. Iudicis. Paridis: qui iudicium fecit in Ida ſylua inter Venerem/Palladem/& Iunonem certantes de pulchritudine vnde indignata Iuno q ſpreta fuerit perpetuo inimicitias egit cum Troianis:& fauente Venere Paris rapuit Helenam: propter quam excidium Troianum ſequutum eſt: vnde dicit Idæ fatalis, quæ attulit fata id eſt perditionem Troianis.

DANI. ℂ Aſſaraci domus. Aſſaracus Ilus & Ganimedes filij fuerūt Trois a quo Troia dicta. Domus Aſſaraci ē ipſa Troia. Et vos meorū. quos habuit filios Priamus non omnes illi peperit Hecuba: ſicut ex illo Homerico facile conijci poteſt. τουο μοιλαοθοη τεκετο κρηιι ουσ α γυναικωρ. loquens de Lycaone & Polydoro. decem & ſeptem iuſta vxore nati ſūt teſte Cicerone Tuſculanarum lib. primo. Hecuba filia Ciſſei Thracum regis vt placet Euripidi. πολυΔωρος εκαβησ παισ γελυσ τησ κιασεωσ πριαμου τε πατρος. & Maroni. li. nono. Ciſſeis pręgnans ignes enixa iugales. Home. tamen voluit filiam Dimantia. & Home. imitat⁹ Ouilius. Hinc aliis latraſſe dimantida flebile viſum eſt. Sed quid ruinas. apud Euripidem Hecuba gemit in hunc modum ω μοι τισαμυσει μοιποια γεγαπομ λε πολισ: φρουΔοσπρεσβυσ: φρουΔοιπαιΔεσ. Hic Antenoris. vxor Antenoris fuit Theano Ciſſei filia: venerabilis & pudica matrona: quā Troiani ſacerdotio Mineruæ prefecerūt. Home. meminit in 3. iliados. Hecuba ibat ad templum Palladis iuſſu Hectoris ſacrificatum cū generoſo matrum comitatu: aduenientibus aperit ianuam Theano. τησ ιου ρασωιξε θεαρω καλλιπαρηοσ κισσιδ: αλοχοσαμ τηνορος ιπποΔαμοιο.

Aſſaracus.

Hecuba.

Theano.

NOn rude. Chorus Troadum incitatus ab Hecuba ad planctum dicit. Tu iubes vulgus non rude. i. eruditum & peritū, & nō nouū, immo aſſuetum lachrymis, lugere. ſ. fata Troiæ. Nos egimus hoc. i. fleuimus, annis. ſ. decem, continuis. Ergo vt etiā Valla vult, licet continuatum ſit tempus nō neceſſe eſt per accuſatiuū loqui. ex quo. i. poſtq̄, hoſpes Phrygius ſcilicet Paris, tetigit Amyclas Graias, vrbē Laconiæ: vn̄ Helenam auexit:& pinus. i. nauis e pinu, ſacra Cybele matri. ſ. deū quia ex Ida illi ſacra deciſa, ſecuit fretum. ſ. œbaliū. Ide mons Phrygius canuit. i. albicauit decies niuibus: quia tot hyemes tranſierunt: Ide inqt, nudata. i. ſpoliata arboribus, rogis noſtris. i. ad conſtruendos rogos interfectis noſtris: & meſſor trepidus. i. anxius ne deprehendatur ab hoſte, ſecuit decies ariſtas. i. ſegetē maturam, campis ſigæis. i. ad mare ſigæum ſatis, vt. i. poſtq̄ nulla dies caret. i. vacauit merore: ſed cauſa noua miniſtrat flet⁹. ſ. nouos: ite o Troades ad planctus, & o regina. ſ. Hecuba leua. i. erige tanq̄ p̄fica cæteris ſignum dans manum miſerā: nos vulgus vile ſeq̄mur dominam: non ſumus indociles lugere. i. lugendi, aut ad lugendum. Hec. O fidæ idē fideles comites caſ⁹. i. diſſortunij noſtri, ſoluite crinē quia mœſtæ paſſis capillis ibant: capilli turpes. i. turpati puluere tepido Troiæ. ſ. paulo ante arſæ, fluant per colla mœſta. Turba ſcilicet famularū, paret. i. apparet, diſponat, lacertos. i. humeros, exertos. i. nudatos: ſubſtringe. i. faſcia inteirore ſtringe o turba, ſin⁹ id eſt pectora veſte remiſſa: artus. ſ. corporū veſtrorum pateant vtero tenus id eſt vſq ad vterum.. Et ſi dicant id non decere: quia maritis eos intactos & non viſos ſeruatos deceat, addit. O pudor captiue cui coniugi id eſt marito q̄ſi dicat nulli, ſed ſtupratori hoſti velas pectora? Palla. i. extrema mulierum veſtis vt toga virorum Romanorum & palliū græcorū, cingat. i. complectatur, tunicas ſcilicet interiores, ſolutas ad nudandos humeros. Manus furibunda vacet. ſ. alijs operationib⁹: vt ſit attēta, ad verbera. i. ict⁹, crebri plāctus. i. cōcuſſiōis. Hic habit⁹. ſ. mœſtus & captiuorū, placet iquā: qa agnoſco turbā Troada. i. vere Troianam diu aſſuetam luctui: ē

Anapęſtici verſus.

CHORVS Mulierum. HECVBA.

NOn rude vulgus: lachrymiſq̄ nouum
Lugere iubes: hoc continuis
Egimus annis. ex quo tetigit
Phrygius Graias hoſpes Amyclas:
Secuitq̄ fretum Pinus matri
Sacra Cybele: decies niuibus
Canuit Ide: Ide noſtris
Nudata rogis: & Sigæis
Trepidus campis decies ſecuit
Meſſor ariſtas: vt nulla dies
Mœrore caret: ſed noua fletus
Cauſa miniſtrat: ite ad planctus:
Miſeramq̄ leua regina manum:
Vulgus dominam vile ſequemur:
Non indociles lugere ſumus. **He.**
Fidę caſus noſtri comites
Soluite crinem: per colla fluant
Mœſta capilli: tepido Troię
Puluere turpes: paret exertos
Turba lacertos: veſte remiſſa
Subſtringe ſinus: vteroq̄ tenus
Pateant artus. cui coniugio
Pectora velas captiue pudor?
Cingat tunicas palla ſolutas:

Vacet ad crebri verbera planctus
Furibunda manus. placet hic habitus:
Placet: agnoſco Troada turbam.
Iterum luctus redeant veteres:
Solitum flendi vincite morem.
Hectora flemus.
Cho. Soluimus omnes lacerum multo
Funere crinem: coma dimiſſa eſt
Libera nodo: ſparſitq́ cinis
Feruidus ora.
He. Complete manus: hoc ex Troia
Sumpſiſſe licet. cadat ex humeris
Veſtis apertis: vtrunq́ tegat
Suffulta latus. iam nuda vocant
Pectora dextras. nunc nunc vires
Exprome dolor. Rhethęa ſonent
Littora planctu: habitanſq́ cauis
Montibus Echo non vt ſolita eſt
Extrema breuis verba remittat:
Totos reddat Troiæ gemitus.
Audiat omnis pontus: & æther.
Sæuite manus: pulſu vaſto
Tundite pectus: non ſum ſolito
Contenta ſono. Hectora flemus.

autem patronymicum pro patrio: troada .p Troianā. Luctus veteres redeant iterum, ſcilicet vobis: vincite, id eſt ſuperate, ſolitū morē flendi. Flem⁹, ſcilicet nunc, Hectora: id eſt agim⁹ memoriam Hectoris cum fletu. Cho. Nos omnes ſoluimus crinem lacerum multo funere: coma eſt dimiſſa libera, id eſt ſoluta nodo: & cinis feruidus, id eſt ex Troia ardēte raptus ſparſit. i. ſparſus turpauit, ora ſup. noſtra. Hecu. Complete manus, ſcilicet veſtras cinere: licet ſumpſiſſe ex Troia hoc, ſcilicet cinerem: veſtis cadat ex humeris apertis: & veſtis ſuffulta. i. fibulata & ſuſtentata, tegat vtrunq́ latus: pectora nuda, id eſt nudata vocant iam dextras vt verberentur: O dolor exprome nunc nunc, id eſt præcipue nunc, vires ſup. tuas: littora rhethęa, id eſt promōtorij illius Phrygij, ſonent, id eſt reſonent plāctu. ſ. veſtro. Echo habitans montibus cauis: quia in conuallibus fit reſonantia. ne credas indeclinabile eſſe: facit enim huius Ech⁹: ſed duobus tantum vocibus vtimur: o in tribus caſib⁹, & us in genitiuo. & Echo breuis, quia ſolum finem verborum repetit: non remittat ſcilicet ad aures noſtras a ſe repetita, verba extrema, id eſt vltimo dicta: vt eſt ſolita ſcilicet remittere: ſed ſup. reddat, ſcilicet reſonando, totos id eſt integros gemitus Troiæ. Omnis pontus & ęther audiat, ſcilicet totos gemitus Troiæ. O manus ſęuite: tundite pectus pulſu vaſto, id eſt magno: nō ſum cōtenta ſono, ſcilicet planctuum & tunſionum ſolito: quia flemus Hectora.

Non rude. Reſpondet Chorus verbis Hecubæ dicens: tu inuitas nos ad plorandum: id faciemus faciliter cum iam ſumus aſſuetæ. Non rude. non imperitum ad lugendum. Phrygius. Paris. poſtq̄ ipſe Paris diſceſſit ad rapiendum Helenam, nihil vnq̄ habuim⁹ niſi lachrymas. Amyclas. hæc fuit Laconiæ ciuitas Caſtoris & Pollucis patria: ſic Stati⁹ primo Achilleidos. Soluerat Oebalio claſſem de littore paſtor Dardanus incautas blande populatus Amyclas. Pinus. nauis facta de pinu orta in Ida ſylua conſecrata Cybeli. Decies. iam ſunt decem anni quib⁹ cœperunt obſidere græci Troiam: ex quo non ceſſauimus lugere. Canuit. alba facta fuit. Nudata. quia iam omnes arbores ſuccisæ ſunt .p rogis tot mortuorū. Trepidus. propter hoſtes vicinos. Leua. pro eleua: tu regina prius incipe luctum, & eleua manum ad dandum ſignum alijs, vel ad percutiendum pectus: & nos omnes te ſequemur. Tepido puluere. cinere adhuc calido propter incendium. ſolebant antiqui in maximo luctu ſpargere caput cinere. Paret exertos. nudatos apparet: vt ſint magis expediti ad percutiendum. Sinus. dimittite veſtes vſq́ ad ventrem: & occurrit Hecuba ne poſſit reſponderi contrarium propter honeſtatem: dicendo non opus eſt ſeruare pudorem captiuis. Subſtringe. dimitte & aperi. Palla. veſtis ſuperior cingat inferiorem tunicam. Vacet. intenta ſit. Planctus. percuſſiones pectoris verberati. Complete. quia nihil aliud reſtat de Troia niſi cinis. BERN.

Suffulta. ſuffarcinata & ſuccincta: vt demiſſa vſq́ ad ventrē videantur humeri. Rhetheia. Rhethus mōs eſt Troianus in quo Aiax Thelamonius poſtq̄ ſe interfecit ſepultus eſt. Echo. vox quæ reſpondet ex locis concauis. eſt indeclinabilis. Extrema. vltima: nam niſi vltima ſolet, reſpondere. clamate ita fortiter: vt referat omnes voces. Pulſu. verberatione.

¶ Non rude vulgus. Inſcribit̃ ſecūdū carmen metro pindarico, dimetro. Anapęſtico. Chorus Iliadū vna cū Hecuba deplorat excidiū patriū: id qđ erat illis iā vetus malū. loq̃t Chor⁹. Iubes regina nos non rude, neq́ nouum ad dandas lachrymas vulgus lugere: id qđ egim⁹, ex quo Paris Helenā rapuit. Leua manum. tolle digitum miſera: & tu prima luctum incipe: ſequemur ſecūdum. Non indociles. occalluim⁹ lōga lugendi cōſuetudine. Dominā. tū earū facit ſe cōſeruā Hecuba apud Euripidē. τηυ ομ οΔου λορ νυν τρωαc Λεσ υμιν. προς σευ Δαμαcσευ. λαβετε φερετε. &c. Fide. o fidę & cōſtātes ſocię nīæ fortunę. Vacet. Cū caſu accuſandi raro inuenitur: frequentius cum dādi: quando ſignificat ſuperſum aut otium eſſe. Eſt enim vacare interdū vacuū eſſe: & ſtruit̃ cū caſu auferendi: cuius rei vulgatiſſima ſunt exempla. Iterum redeant. alterum vacat. Sparſitq́ cinis. vetuſtiſſimi moris fuit ſpargere ſuper caput puluerē in funeribus: quē morē ſeruāt Solymi & Iudæi. DANI. Vaco. Cineris ſpargendi ritus.

Echo. Fcho. Nympha olim fuit a Pane paſtorali deo in delitijs habita: extra quē memini ſe vnq̄ palpādā præbuit. fabulam tangit Ouidius elegāter in Metamorphoſi. Hectora flemus. apud Homerum Hecuba ſic deflet. O fili miſera ego qd viuo grauia patiēs? τρωσίτε και τρωσιν κατα πτολιμ·οισε κομασ Δε.Δεχατηγασ και σφι μαμαλεγακηΔοσ εθαξιωσ εωμ &c.

Cho. Tibi noſtra ferit dextra lacertos:
Humeroſq; ferit tibi ſanguineos.
Tibi noſtra caput dextera pulſat.
Tibi maternis vbera palmis
Laniata iacent: fluit & multo
Sanguine manat: quācunq; tuo
Funere feci rupta cicatrix:
Columen patriæ: mora fatorum.
Tu præſidium Phrygibus feſſis:
Tu murus eras: humeriſq; tuis
Stetit illa decem fulta per annos.
Tecum cecidit: ſummuſq; dies
Hectoris idem patriæq; fuit. He.
Vertite planctus: Priamo noſtro
Fundite fletus: ſatis Hector habet. Cho.
Accipe rector Phrygiæ planctus.
Accipe fletus bis capte ſenex.
Nil troia ſemel te rege tulit:
Bis pulſari dardana Graio
Mœnia ferro: biſq; pharetras
Paſſa Herculeas. poſt elatos
Hecubæ partus: regumq; rogos
Poſtrema pater funera cludis:
Magnoq; Ioui victima cæſus
Sigæa premis littora truncus. He.
Alio lachrymas flectite veſtras:
Non eſt Priami miſeranda mei
Mors Iliades. felix Priamus
Dicite cunctæ: liber manes
Vadit ad imos: nec feret vnq̄
Victa Graium ceruice iugum.
Non ille duos videt Atridas:
Nec fallacem cernit Vlyſſem.
Non Argolici præda triumphi
Subiecta feret colla trophæis.

ASCEN. ¶ Cho. O Hector columen patriæ & mora. i. tardatio, fatorum, id eſt excidij Troiani, noſtra dextra ferit tibi. i. in honorem & conſolationem tui, lacertos. i. brachiorum ſummitates: & ferit tibi humeros ſanguineos, ſanguinolentos: dextra noſtra pulſat tibi caput, ſcilicet noſtrum. Vbera. ſ. Hecubes, iacēt tibi, laniata palmis mīnis: cicatrix quācūq; feci funere tuo. i. ob mortem tuā, rupta, ſcilicet nouis plagis, fluit & manat tibi multo ſanguie. Tu eras Phrygibus feſſis præſidium. i. protectio: tu eras murus. i. mœnia, a muniendo dicta: illa. ſ. Troia aut patria, ſtetit per decē annos, fulta. i. ſuſtentata humeris tuis, & cecidit tecum: idē dies fuit ſumm⁹. i. vltimus Hectoris & patrię. Hecu. Vertite plāctus Priamo noſtro. i. ad Priamū noſtrum: fundite flet⁹ Priamo noſtro: Hector habet ſatis. ſ. fletuū. Cho. O rector Phrygiæ. ſ. Priame, ſenex bis capte ſemel ab Hercule & iam ſub Agamemnone, accipe fletus, ſcilicet noſtros. Troia nil tulit ſemel ſup. dūtaxat: ſed bis tulit. i. paſſa eſt oīa, ſcilicet quę a victoribus inferri ſolent: te rege quod verum non videtur: nam dum ab Hercule capta eſt, nōdum rex erat. Troia ſupple paſſa ſup. eſt, bis, mœnia dardana. i. Troiana pulſari, immo expugnari bis, ferro Graio. i. gręcanico: & paſſa eſt bis pharetras Herculeas, ſemel ab Hercule allatas, & ſemel a Philoctete. O pater tu cludis, id eſt claudis & conſummas poſtrema funera, poſt part⁹. i. filios & filias Hecubę, elatos. ſ. ad rogos & ſepulturas, & poſt rogos. i. exuſtiones regū. ſ. filiorū tuorū & mīltorū q auxilio venerāt: & tu cęſus victima magno Ioui, q a ad arā Iouis hercei, p̄mis trūcus. i. iaces ablato capite onerans, littora ſigęa, maris ſigęi: vt ęnei. ij. Iacet ingens littore truncus. Hecu. Flectite lachrymas veſtras, alio, id eſt ad alium q̄ ad Priamū: o Iliades, mors Priami mei, ſcilicet mariti, non eſt miſeranda, id eſt miſeratione digna: dicite, cūctæ Priāmus felix vadit liber, ſcilicet a ſeruitute, ad manes imos: nec feret vnq̄ iugū graium ceruice victa, aut vincta. Ille, ſcilicet Priamus, non videt duos Atridas. ſ. Agamemnonem & Menelaon: nec cernit Vlyſſem fallacem: & ipſe non feret præda, quia neq; feret, neq; erit præda triumphi Argolici, colla ſubiecta trophæis, id eſt inſignibus victoriæ partę: quæ a victis portabantur in eorum contumeliam vſq; ad locum in quo figebantur: & Priamus non dabit poſt terga, ſcilicet ligandas, manus aſſuetas ad ſceptra: & non ſequēs currus agamemnonios, & non geſtās dextra. ſ. ſua, vincula aurea. i. catenā aureā, q̄ reges ligabant, fiet pōpa. i. ſpectaculū pōpoſū, Mycenis vrbi Atridarū, latis aut pot⁹ lętis. Cho. cōmutato cātu dicit. Nos oēs dicimus: Priam⁹ felix excedēs. ſ. e vita, tulit ſecū ſua regna nūc tut⁹ ab oi hoſte, errat in vmbris. i. vmbraculis, nemoris. i. loci amœni, elyſij. ſ. cāpi btōrū quē nos Paradiſū vocamus: & ipſe felix q̄rit Hectora inter aīas pias. felix Priam⁹: & felix

Non aſſuetas ad ſceptra manus
Poſt terga dabit: curruſq́ſequens
Agamemnonios aurea dextra
Vincula geſtans
Lętis fiet pompa Mycenis. Cho.
Felix Priamus dicimus omnes:
Secum excedens ſua regna tulit.
Nunc Elyſii nemoris tutus
Errat in vmbris: interq́pias
Felix animas Hectora quærit.
Felix Priamus: felix quiſquis
Bello moriens omnia ſecum
Conſumpta videt.

ſup.eſt, quiſquis moriēs bello, videt oia conſumpta ſecū: non quidē ſimpliciter felix: ſed reſpectu captiuorum & captiuarum: dat enī ſententiam ſecundum perſonas.

¶ Sāguineo. Plenos ſanguine. Tibi. ad honorē tui. Cicatrix. ſignū ſanati vulneris: iterum rūpūt cicatrices verberādo q̄s fecerāt ſuperiorib⁹ ānis in funere Hectoris. Columē. Hector tutela pr̄iæ. Mora. qui tardabas calamitatē Troianā. Fulta. ſuſtētata. Cecidit. dū ſtabat Hector ſtetit Troia, dum cecidit deſtructa eſt. Vertite. exhortať vt modo Priamū fleāt. Bis capte. Troia bis capta fuit: primo ab Hercule: qn̄ iuit cum argonautis: ſecūdo a græcis ſub Agamēnone. Troia. dum fuiſti rex, Troia bis tulit omnia. Pharetras. fatatū erat Troiā nō poſſe capi ſecūdo ſine ſagittis Herculis: vn̄ Philoctetes armiger Herculis cū ſagittis ipſius ad bellū Troianū ductus eſt. Partus elatos. filios ſepultos. Cludis. vltimus moreris: cū pri⁹ videris tot mortes filiorum. Victima. q̄a ante aras interfectus fuit. Alio. ad aliam partem: noli dolere mortem Priami: quia felicior eſt me quæ ſupſum ad tot miſerias. Iliades. matres Troianæ. Iugum. ſeruitutem: quemadmodum ego. Atridas. filios Atrei Agamēnonem & Menelaon: nam grauiſſimum eſt videre hoſtes victores & pati. Non argolici. nō ducetur catenat⁹ in triumphū. Vincula. quia nō duceť vinculo aurato poſt currū Agamēnonis. Mycenis. vbi regnauit Agamēnon. Elyſij. cāpi vbi animæ beatorum dicebantur eſſe: vt deſcribit Virg. in vj. BERN.

¶ Bis capte ſenex. Priamus Laomedontis filius puer ab Hercule captus eſt poſt ereptam a marino monſtro Heſionem: cui in mercedē triginta equos cādidos pollicit⁹ iam fuerat Laomedon: ſed cum promiſſis nō maneret, facto impetu inuaſit Troiam. Priamus poſtea pecunia redemptus eſt: vt omnia plane comminiſcitur Valerius Flaccus Apollonij ſtudioſus æmulator. poſtremo ſenex captus & occiſus ad aram Iouis hercei: vt canit Homerus & Iuuenalis in Omnibus meminit, necnō poetarum lux Maro. Elatos. decem & ſeptem numero ad rogum elatos. Cludis. terminas: comples. Cicero. Priamum tanta progenie orbatum cum in aram confugiſſet manus hoſtilis interemit: hic ſi viuis filijs incolumi regno occidiſſet, aſtante ope barbarica, tectis cęlatis, vtrum tandem a bonis, an a malis diſceſſiſſet? & propterea ipſa Hecuba non inepte ſubiungit, non eſt Priami miſeranda mei mors Iliades: & Homerus a doloribus ceſſandum eſſe demōſtrat qui plurimi ſunt mortalibus dati in hac vita. ου γαρ τιϲ πρηξιϲ πελεται κρυεροιϲ βοοωϲ γαρ επεκλωϲαντο θεοι δειλοιϲι βροτοιϲ ζωειν αχνυμενουϲ &c. DANI. Priami caſus. Priami finis.

Actus Secundus.
Trimetri Iambici.
TALTHYBIVS. CHORVS.

QVam longa Danais ſemper in portu mora:
Seu petere bellum: petere ſeu patriam volunt. Cho.
Quæ cauſa ratib⁹ faciat: & Danais moram:
Effare: reduces quis deus claudat vias. Tal.
Pauet animus: artus horrid⁹ quaſſat tremor.
Maiora veris monſtra vix capiunt fidem.
Vidi ipſe vidi (ſumma iam Titan iuga
Stringebat: ortus vicerat noctem dies)
Cum ſubito cæco terra mugitu fremens
Concuſſa cæcos traxit ex imo ſonos.

QVam lōga. Hoc actu innouatur luctus Hecubæ ex denuntiatione necis Polyxenæ filiæ eius: quam in hac parte facit Talthybius præco Agamēnonis dicens. Q̄. i. q̄tum longa mora ſup. eſt (vt tamen alibi dixi: videtur Seneca frequenter q̄ pro valde, poſitiuo conſtruere: vt ſit q̄ longa mora. i. perq̄ & valde longa eſt mora) ſemper danais. i. græcis in portu. ſ. Aulide, ſeu volūt petere bellum. i. proficiſci ad inferēdum bellum, ſeu volunt petere. i. repetere patriam. Cho. Effare o Talthybi, quæ cauſa faciat ratib⁹ & Danais morā: & quis deus claudat. i. obſtruat vias, reduces. i. reducentes græcos in patriam. Tal. Animus pauet, & tremor horridus quaſſat artus: mōſtra maiora veris, id eſt q̄ quæ vere contingere poſſe videantur, non capiunt fidem: quod non eſt nouum ſi ſint maiora veris: ſed legam libentius veri: vt ſit monſtra maiora, ſcilicet cæteris, non capiunt fidem, id ē credulitatem, veri. i. non credunť vera: & tamen hæc vera ſunt quia ip̄e vidi: vidi inquit (nam Titan, id ē ſol ſtringebat, id eſt leniter contingebat radijs ſuis, iam ſumma iuga: & dies ortus vicerat noctem) cum. i. quando, terra fremens ſubito, mugitu cæco, traxit concuſſa, ſonos horrēdos ex imo. i. pfundo: quia ab inferis platos ASCEN.

Siluæ.ſ.vicinæ,mouere.i.mouerūt capita:& nemus excelſum tonuit fragore vaſto:& lucus ſacer.ſ.Cybeli,ſonuit:& ſaxa idæa.i. depēdentia in rupibus Idę montis,ceciderūt,iugis.i.ſummis collib⁹,ruptis. Nec ſola tell⁹ tremuit:&.i.etiam pontus.i.mare non ponticū ſed ſigęum,ſenſit Achillem adeſſe:ac ſtrauit .ſ.fluctibus:vada. Tunc.i.facto fragore,tellus ſciſſa aperit ſpecus immenſos,& hiat⁹.i. apertura erebi.i.per quem patuit erebus,præbet iter.i.viam,puiū ad ſupos,tellure fracta: ac leuat.i.deponit a corpore Achillis,tumulum.i.terram ſ.perpoſitā. Ingēs vmbra ducis Theſſalici.ſ.Achillis,emicuit.i.apparuit ſup.talis,qualis Achilles ꝑludēs,aut ꝓludēs o Troia fatis tuis.i.faciens experimēta & prima rudimēta militię priuſq̄ verū bellū inciperet,ſtrauit arma Threicia.i.Thracica q̄ Priamo fauebant ꝓpter Hecubā:aut ſup.cū,perculit iuuenē Neptuniū.i.Cygnū filiū Neptuni nitentē coma cana:q̄ in plumas verſa eſt:aut cum furens marte violento,inter acies.ſ.hoſtiles,clauſit.i.a curſu ipediuit,amnes.ſ.Xanthū & Symoenta,corporibus.ſ.cæſorum:& ſup.cum Xanthus flu.Phrygię,errauit.i.nūc huc,nunc illuc impetum fecit,vado cruēto, quęrens viam.i.exitum:aut cum Achilles victor.ſ.Hectoris,vt græci aſſerunt & etiā Vergili⁹,ſtetit in curru ſupbo,& egit.i.impulit & moderat⁹ ē habenas.ſ.equoꝝ trahētiū currū trahens.ſ.per equos in curru,Hęctorē & Troiam,quę cum eo cecidit. Sonus irati.ſ.Achillis impleuit omne.i.totum littus:dicendo.ſ. ite ite iertes.ſ.græci:auferte honores debitos manibus.i.ſimulacris,& ijs partibus meis,q̄ apud inferos ſunt:vos ituri.i.qui ire vultis.p maria noſtra.i.quæ vobis peruia feci,ſoluite rates ingratas.& eſt amara iuſſio vim negatiuā habens.q.d.id fruſtra feceritis. Græcia luet.i.placabit,nō paruo.ſ.p̄tio,at magno,iras Achillis:quia magno apud amantē æſtimaꝛ amica. Polyxena deſponſa.ſ.mihi viuo,mactetur cineribus nr̄is manu Pyrrhi.ſ.filij mei & riget.ſ.ſanguine ſuo,tumulū ſup.meum. Achilles ſup.fatus hęc alta voce,dimiſit diē .i.aſpectum lucis(alij legūt alta nocte diuiſit diem:vt ſit diuiſit.i.ſepauit a ſe & nobis,diē .i.lucem,alta nocte interpoſita)& repetens ditē.i.inferos,merſus.i.vbi merſus erat,iūxit ingentē ſpecū.i.hiatum terræ,terra coeūte.i. ſe coniungente. Tranquilla.ſ.ęquora pelagi immoti,id eſt quieſcentis,iacent,id eſt proſtrata ſunt:ventus abiecit minas:& mare placidum murmurat fluctu leni,id eſt non vehementi:& Triton deus marinus,cecinit,ſcilicet concha,ab alto choro,ſcilicet deorum marinorum ac Nereidum,hymeneum.i.carmen nuptiale.

Mouere ſyluæ capita:& excelſum nemus
Fragore vaſto tonuit:& lucus ſacer.
Idęa ruptis ſaxa ceciderunt iugis.
Nec ſola tellus tremuit:& pontus ſuum
Adeſſe Achillem ſenſit:ac ſtrauit vada.
Tunc ſciſſa tellus aperit immenſos ſpecus:
Et hiatus erebi peruium ad ſuperos iter
Tellure fracta præbet:ac tumulum leuat.
Emicuit ingens vmbra Theſſalici ducis.
Threicia qualis arma præludens tuis
Iam Troia fatis ſtrauit:aut Neptunium
Cana nitentem perculit iuuenem coma:
Aut cum inter acies Marte violento furens
Corporibus amnes clauſit:& quęrens iter
Tardus cruento Xanthus errauit vado:
Aut cum ſuperbo victor in curru ſtetit:
Egitq; habenas:Hectorem:& Troiā trahens.
Impleuit omne littus irati ſonus:
Ite ite inertes:debitos manibus meis
Auferte honores:ſoluite ingratas rates:
Per noſtra ituri maria:non paruo luet
Iras Achillis græcia:at magno luet.
Deſponſa noſtris cineribus Polyxena
Pyrrhi manu mactetur:& tumulum riget.
Hæc fatus alta voce:dimiſit diem:
Repetenſq; Ditem:merſus ingentem ſpecū
Coeunte terra iunxit. Immoti iacent
Tranquilla pelagi:ventus abiecit minas:
Placidumq; fluctu murmurat leni mare.
Triton ab alto cecinit hymeneum choro.

BERN. QVam longa. Hic eſt ſecundus actus:in quo inducitur Talthybius renuntians Choro miranda prodigia quæ vidit:& vmbram Achillis ſibi apparuiſſe increpantem græcos de ingratitudine:ab eoq; monitū ſe dicit,vt Polyxena ad ſepulcrū ei⁹ mactareꝛ. In portu. illud accidit gręcis q̄n veniebant ad bellū Troianū.cū Agamēnon in Aulide famoſiſſimo portu Bœotię ceruā Dianæ ignarus occidiſſet,& ob id Diana a græcis ventos abſtuliſſet,reſponſo habito,vt Agamēnonio ſanguine dea placareꝛ, factum eſt vt Iphigenia Agamemnonis filia ſacrificaretur:ſed miſeratione deæ pro ea oblata eſt cerua. Petere.ire. Maiora veris.maiora q̄ poſſint credi. Vix capiunt fidem. vix creduntur. Stringebat,leuiter percutiebat ſummos colles. Fremens.murmurans. Cæcos.quorum cauſam ignoramus. Sacer.conſecratus Cybeli in Ida. Suum.quia natus eſt de Thetide dea maris. Hiatus.apertura terræ.fecit iter ab inferno ad ſuperos. Leuat.ſubleuat. Emicuit.in tanto tumore terræ exiuit vmbra Achillis Theſſalici ducis. Pro

ludens.quaſi faciẽs ꝑludiũ,& principiũ ſuę virtutis. Threicia.qñ gręci ibãt ad bellũ Troianũ finitima q̃ꝗ lo
ca populabant̃:ſicut Achilles multos duces & vrbes abſtulit.qđ ꝓſequit̃ Homer⁹. Iuuenẽ. Cygnũ:de quo
interius dicem⁹. Hectorẽ & Troiã.nã mortuo Hectore viſa eſt Troia capta. Irati.ſ. Achillis.& hęc fuit ei⁹
vox indignantis. Debitas.meritas. Magno.ſ.dãno. Deſponſa.hęc erat ei⁹ petitio : vt mactaret̃ Polyxena
per manus filij ſui. Coeunte.coniungente ſe:nã ſupra dixerat apertam fuiſſe terram. Triton.tubicẽ Neptu
ni cecinit Hymenæum epithalamium tanq̃ Polyxena deberet duci ad maritum.

¶ Q̃z lõga Danais ſemp. Talthybi⁹ Agamẽnonis ꝑco & Eurybatis comes:vt meminit Home. Fuerũt.n.ap- DANI. Talthybi⁹.
paritores & miniſtri Agamẽnonis ãbo:qb⁹ Achilles Hippodamiã abigendã p Patroclũ tradidit. Is ꝓcedit in
hoc ſecũdo actu:& carmine tertio trimetro iãbico hypcatalectico:recitãs Achillis vmbrã valde apud ſe cõque
ſtã gręcoꝝ ingratitudinẽ in ſe:nec fore vẽtos faciles priuſ q̃ manib⁹ Achilleis immolet̃ Polyxena ſciſſa palla,
ſciſſis crinibus. Interlocutores Talthybius & Chor⁹. Vidi.facit fidẽ a viſione.& ne ſomniũ videat̃ a crapula &
plenitudine ortũ addit ſub ipſum ſolẽ hoc gen⁹ phantaſmatis ſibi obuolaſſe: quo tẽpore ſomnia vera eſſe cre
dunt̃. Adeſſe.ꝑpe eſſe. Suum. Thetis Achillis mater Nereidũ vna, vt Ouid. li. xij. meminit. Læua tenet the Thetis.
tis & Melite Panopeaq; virgo. filia Chironis fuit Pelei vxor: ſcribente Orpheo in argonauticis. καιρ μετερου
κουρου θετισ αργυροπεζα. Impleuit oẽ litt⁹.iſonuit totũ litt⁹ clamãte vmbra Achillis. quo portẽtoſo clamo
re admoniti ſunt græci inſtaurare parentalia ſanguine puellari. Xanthus.fluui⁹.alio nomine Camander dicit̃
ab Homero. ον ξανθον καλεουσι θεοι ανδρεσ δε καμανδρον.

Trimetri Iambici. PYRRHUS. AGAMEMNON. CHALCAS.

Cum læta pelago vela rediturus dares
Excidit Achilles:cuius vnius manu
Impulſa Troia corruit tandem ſolo:
Breui repenſans quicquid adiecit moræ
Scyros:fretumq; Leſbos Aegęum ſecans:
Illo remoto:dubia quo caderet ſtetit.
Velis licet quod petitur:ac properes dare:
Sero es daturus:iam ſuum cuncti duces
Tulere pretium,quæ minor merces poteſt
Tantæ dari virtuti:an meruit parum
Qui fugere bellum iuſſus:& longa ſedens
Aeuum ſenecta degere:ac Pylii ſenis
Tranſcendere annos:exuit matris dolos
Falſaſq; veſtes:faſſus eſt armis virum:

ASCEN. Cum lęta &c. Loquit̃ ad Agamẽnona Pyrrhus arguẽs eũ ingratitudinis:q꜡ optie de reb⁹ græcis merito renuat puellã vnã in mercedẽ dare cũ eã iure optimo poſtulet. Vtit̃ aũt eo ſtomacho quo pater ſolebat dicẽs. O Agamẽnon quũ.i.qñ tu rediturus.ſ.in patriã, dares pelago vela lęta.i.tu lętus, Achilles excidit.ſ.memoria tua:cui⁹ vni⁹.i.ſolus,manu, Troia impulſa corruit tãdẽ ſolo.i.in terrã: eo q꜡ Hectorẽ ſuſtulit:repenſans.i.reponens breui.ſ.tpe, qcquid morę.i.dilationis adiecit.ſ. euerſioni Troiæ, Scyros iſula Lycomedis: vbi ex Deidamia eius filia Achilles in veſte muliebri latẽs Pyrrhũ genuerat:& Leſbos inſula,ſecans fretũ.i.mare,ęgęũ:in qua pluſculũ imorat⁹ ẽ. Troia ſtetit dubia quo caderet illo.ſ. Achille remoto:niſi ſit Leſbos ſtetit dubia,quo caderet.i.vtrius pti faueret. Licet tu velis & ꝓpes dare qđ petit̃.ſ.Polyxenã qua amica potiris, tu datur⁹es ſero.i.nimis tarde:nam cuncti duces tulere.i.abſtulerunt iã ꝓtiũ ſuũ.i.mercedẽ opę in bello nauatæ.q̃ minor merces põt dari tãtę virtuti.ſ.q̃ puella capta:an Achilles meruit parũ.ſ.de gręcis,& de te ꝓcipue:q iuſſus .ſ.a matre fugere bellũ,quia cõditionẽ Thetidi obtulerat Iuppiter vtrũ vellet filiũ viuere ingloriũ vltra Neſtorios ãnos:an breue caſurũ cũ ſũma gloria.eligẽs aũt mater lõgã vitã occuluit eũ i aula Lycomedis: vñ dicit.& iuſſus degere æuũ ſedẽs lõga ſenecta,ac trãſcendere annos,ſcilicet trecentos, Pylij ſenis,ſcilicet Neſtoris, exuit dolos matris : q꜡ pro id eſt, veſtes falſas : & ſupple faſſus eſt,ſup. ſe virum, armis ſcilicet acceptis.

BERN. Cum læta. Propter victoriã. Hæc eſt ſecunda pars ſecundi actus. Achilles petebat Polyxenam mactari ad tumulum ſuum: Agamemnon negat: Pyrrhus Achillis filius cum Agamemnone diſputat, vt illa mactetur. Excidit.ab animo tuo.deleta ſunt patris mei beneficia:qui cauſa fuit iſtius victoriæ. Breui.paruo tempore Troia cadens compenſauit tarditatem eius. Scyros. inſula maris ægei vna ex Cycladibus Lycomedis regis patria:in qua Achilles habitu puellari a Thetide matre occultatus eſt ne iret ad bellum Troianum:tandem cognitus ab Vlyſſe ductus eſt ad obſidionem Troianam. Illo. Achille.erat habitum oraculo Troiam non poſſe capi ſine Achille. Velis. ſi vellis dare præmium Achilli ſero id facturus es:cum alij duces totam prędam inter ſe diuiſerint, pater meus debebat eſſe primus & erit vltim⁹.
Minor merces.q̃ vna puella hoſtium. Iuſſus.ſ.ab oraculo & matre Thetide: vnde probat per merita illud non debere negari. Sedens.otioſus. nam ſi voluiſſet viuere ſine bello vt erat fatatum a Ioue,potuiſſet viuere tercentum annos: vt vixit Neſtor. Senis Pylij.Neſtoris regis Pyli. Pylos oppidũ fuit iuxta Theſſaliã verſus marinum litus a Neleo patre Neſtoris conditũ. Falſas veſtes. muliebres:quibus Achilles fuit apud Lycomedem. Faſſus.demõſtrauit.vt ſcribit Statius in Achilleide, Vlyſſes volens reperire Achillem inter mulieres latentem attulit diuerſi generis munera:& inter ea arma:quę Achilles tractans agnitus. Pylos.

¶ Cum læta. Quartum carmẽ metro Archilochio.in quo Polyxena,& Aſtyanax capitis fiũt rei. Cõtẽdũ pro Polyxena orit̃ iter Agamẽnonẽ & Pyrrhũ. Res ad iudiciũ defert̃ Chalcãtis vatis. Cui⁹ vni⁹ manu.occiſo.ſ. Hectore.nõ min⁹ valuit Vlyſſis fallacia: quẽ vrbis euerſorẽ peculiari tanq̃ epitheto Home.appellauit. DANI.

Inhoſpitali Telephus regno impotens:
Dum Myſiæ ferocis introitus negat:
Rudem cruore regio dextram imbuit:
Fortemq́ eandem ſenſit:& mitem manum.
Cecidere Thebę:vidit Eetion capi
Sua regna victus.clade ſubuerſa eſt pari
Appoſita celſo parua Lyrneſos iugo:
Captaq́ tellus nobilis Briſeide.
Et cauſa litis regibus Chryſe iacet:
Et nota fama Tenedos:& quæ paſcuo
Fœcunda pingui Thracios nutrit greges:
Et ſacra Phœbo Cilla.quid quas alluit
Vernis Caicus gurgitem attollens aquis?
Hæc tanta clades gentium:ac tantus pauor:
Sparſæ tot vrbes turbinis vaſti modo:
Alterius eſſet gloria:ac ſummum decus:
Iter eſt Achilli:ſic meus venit pater:
Et tanta geſſit bella:dum bellum parat.
Vt alia ſileam merita:non vnus ſatis
Hector fuiſſet?Ilium vicit pater:
Vos diruiſtis.inclytas laudes iuuat:
Et clara magni facta genitoris ſequi.
Iacuit peremptus Hector ante oculos patris:
Patruiq́ Memnon:cuius ob luctum parens
Pallente mœſtum protulit vultu diem:
Suiq́ victor operis exemplum horruit:
Didicitq́ Achilles & dea natos mori.
Tum verſa Amazon vltimus cecidit timor.
Debes Achilli:merita ſi digne ęſtimas:
Et ſi Mycenis virginem:atq́ Argis petat.
Dubitatur etiam?placita nec ſubito probas?
Priamiq́ natam Pelei nato ferum
Mactare credis?ac tuam natam parens
Helenę imolaſti?ſolita iã & facta expeto. Ag.
Iuuenile vitium eſt regere non poſſe impetũ.
Aetatis alios feruor hic primę rapit:
Pyrrhum paternus.ſpiritus quõdam truces:

ASCEN. ¶ Inhoſpitali. Compendioſe tangit cætera Achillis p̃clara facta:dicens. Teleph⁹ impotens.i.ſuperbus & inſolens ac ſibi imparare nequiens, regno.ſ. Myſiæ, inhoſpitali.i. cuius hoſpitiũ & tranſitũ Achilli negauit:dũ negat introitus Myſię (alij ſcribunt Mœſię: Verum Calepinus contendit Myſiæ ſcribendum vel a Myſis populis qui e Thracia illuc tranſmigrarunt: vel a Myſis phagis acetoſis) ferocis .i. barbarę regiõis, ĩbuit.i. q̃ſi prima tinctura rigauit, dextram.ſ. Achillis, rudẽ.i. adhuc imperitã belli, ac nõdũ vera humanitate p̃ditã, cruore regio, hoc eſt ſuo:& ſenſit.ſ. poſtea, eãdem manum. ſ. Achillis qui chirurgiã a Chirone Nutritio ſuo didicerat, fortem.ſ. in vulnerando:& mitẽ, in ſanando. Bern. fabuloſe rem aperit:qui ad hiſtoriã referunt dicunt rubigine ferri, quo vulnerat⁹ erat, reſtinctũ vulnus:& ita paulo poſt ſanatum. Thebę.ſ. in Cilicia patria Andromaches, cecidere.ſ. armis

Eetion. Achillis: Eetion pater Andromaches & rex Thebarũ Ciliciæ victus.ſ. ab Achille (vt meminit Homerus iliados lib. xxj. vt recitat Calepinus. Scribitur autem ἠετιων: quocirca errant qui aut Tetion vt in Bern. offendi ſed repoſui, aut Echion ſcribũt) vidit regna ſua capi. Lyrneſos vrbs itidẽ Ciliciæ patria Hippodamię, parua.ſ. vrbs, appoſita iugo celſo, euerſa eſt pari.i. cõſimili clade:& tell⁹ nobilis Briſeide.ſ. amica Achillis filia Briſei: vocata Hippodamia proprio nomine: capta ſup. eſt. Et Chryſe (Danieli ſi mẽdo caret codex Criſſe legitur) patria Aſtimones filiæ Chryſei ſacerdotis Apollinis: q̃ idcirco Chryſeis dicit̃ amicaq́ fuit Agamẽnonis: cauſa litis regib⁹.ſ. Agamemnoni & Achilli: quia vt in primo Iliados ſcribit̃ ablata Chryſeide ab Agamẽnone, vt peſtis ab Apolline illata ceſſaret, abſtulit Achilli Briſeida: qua ablata pugnare p̃ grę cis renuit: donec Patrocli necẽ vlciſci arderet Et Tenedos nota fama cũ alioqui parua ſit inſula, ſupple iacet, hoc eſt ſolo æquata ſunt eius ædificia. de qua æneidos ſecundo. Eſt in cõſpectu Tenedos notiſſima fama iſula &c. & ſup. regio Thracum quæ fœcunda pingui

Paſcuum. paſcuo. Videtur ergo heteroclitum abundantia nõ variatiõe: quia hoc paſcuum facit hæc paſcua:& hæc paſcua, hæ paſcuæ: nutrit greges Thracios, id eſt Thracioꝝ equorum ferocium: vt erant Diomedis Biſtonij: & fataliũ: vt Rheſi. Et Cilla vrbs ætoliæ ſacra Phœbo repete iacet. Quid ſupple dicam vrbes, quas Caicus fluuius Phrygiæ e Myſia fluens alluit: aut abluit: attollens, id eſt exaltans, gurgitem, id eſt impetum aquarum, aquis vernis, ex niuibus Myſiæ auctis in vere. Hæc tanta clades gentium, tãtus pauor, tot vrbes ſparſæ modo vaſti turbinis, id eſt quaſi a facie vẽtorum, eſſet gloria ac ſummum decus alterius, ſcilicet bellatoris:& eſt Achilli iter .i. gradus quidam ad gloriam maiorem,& dec⁹ maius: aut iter, id eſt opus i tranſcurſu obiter factum: nam pater meus.ſ. Achilles, venit, ſcilicet ad Troiæ euerſionem, ſic id eſt talia obiter & in itinere gerẽdo:& geſſit, immo exhauſit tanta bella dum parat bellum, ſcilicet præcipue intentum in regem Priamum, aut eius

Minaſq; tumidi lentus Aeacidę tuli.

filiũ Padrn. Vt ſileã alia merita .ſ.eius:non.ſ.
nõne vnus Hector fuiſſet ſatis.ſ. ad defenſio
nem Troiæ:q.d.omnino:quia igitur Hectorem vicit pater, vicit Iliũ:vos diruiſtis.ſ.Ilium poſt mortem patris
Iuuat ſup.me ſequi inclytas laudes & clara facta genitoris mei.q.d. etiam hoc boni vobis fecit q; me ſui ſimi
lem genuit. Hector iacuit peremptus ante oculos patris.ſ.Priami:& Memnõ Titoni fratris Priami fili⁹,iacuit
peremptus ante oculos patrui.ſ.eiuſdem Priami:ob cuius.ſ.Memnonis luctum,parens.i.mater eius Aurora
protulit diem moeſtum, vultu pallente:quia aurora pallidior ſolito diem ꝓceſſit : & Achilles victor horruit.ſ.
cum horrore adnotauit exemplum ſui operis.i.cędis eius,qui ex dea eſſet genitus:q; pro quia,didicit,&.i.etiã
natos dea mori:quocirca ſe licet dea Thetide genitus mortalem agnouit. Tum.i.inſuper, Amazon.ſ.Penthe
ſilea verſa.i.deiecta in terram exanguis,cecidit vltim⁹ timor.ſ. græcis. O Agamemnon,ſi ęſtimas digne me
rita Achillis,tu debes Achilli virginẽ.ſ.quãcũq;:etſi pętat.i.etiã ſi petat virginem Mycenis & Argis.i. regnis
tuis & fratris. Dubitatur etiam.i.ãne hęſitas adhuc? Impioſius autem dicit dubitatur q̃ ſi dicat dubitas.nec ꝓ
bas ſubito placita.i.tibi placere q̃ peto?& credis ferũ.i.inhumanũ mactare natã.i.filiam Priami.ſ.Polyxenam
nato Pelei.ſ. Achilli?cum ille ſummus hoſtis, hic ſummus amicus fuerit: ac parẽs.i.cum ſis pater immolaſti
Helenę.i.ob recupandam Helenam,natam tuam.ſ.Iphigeniã.q̃ reuera cæſa eſt:licet fabulæ aliud cõminiſcan
tur:vt Horatius ſecundo ſermonum ſentit.& Maro ſecundo æneí. Sanguine placaſtis ventos & virgine cęſa
&c.Ego expeto ſolita,&.i.etiam,iam.i.pauloante. ſi non addidiſſet iã, fruſtra adderet facta:quia non poſſunt
eſſe ſolita fieri quæ non ſunt facta:ſed poſſunt eẽ olim facta. Ag.Non poſſe regere.i.refręnare impetum.ſ ira
rum,eſt vitium iuuentle:quia ſanguine feruent iuuenes.hic feruor primæ ætatis,rapit alios: pñ⁹ ſup. feruor,
rapit Pyrrhum:quia in hoc patri ſimilis eſt.de quo Horatius in arte. Scriptor honoratum ſi forte reponis A
chillem:Impiger,iracundus,inexorabilis,acer,Iura neget ſibi nata,nihil non arroget armis. Ego lentus.i.lon
ganimis,tuli.i.toleraui quondã ſpũs truces,& minas Aeacidę.ſ.patris tui,tumidi.i.ſuperbi & inflati.
℄ Inhoſpitali. Telephus fuit Herculis filius ex Auge Nympha progenitus: vt Sophocles atteſtat.quẽ in ſyl BERN.
uis expoſitum a ceruа lactatum dixit. Sed tractu tẽporis robuſtus effectus in Licia Cithenſibus imperauit: Telephus.
venienſq; deinde in auxilium Troianorum,dum Vlyſſem inſequitur a trunco,quem in via forte offendit,pręe
peditus,ab Achille in ſiniſtro femore vulneratur:ſed a ſuis ꝓtectus manus illius effugit: ac cum malo in dies
vulneris grauaretur:nec adhibita proficerent remedia: Apollinẽ cõſuluit:qui,reſpondit non aliter poſſe libera
ri:q̃ q; iterum ab Achille vulnerandus accederet:qui ſic quoq; ab illo iterum vulneratus incolumis effect⁹ eſt.
qđ Ouid.tetigit li.j. de remedijs cum ait. Vulnus Achilleo quæ quondam fecerat hoſti Vulneris auxilium Pe
lias haſta tulit. Inhoſpitali. quia nolebat dare hoſpitium græcis. Impotens.ferox. Mitem.quando ſana Thebę tres
uit eum. Cecidere Thebę. fuerũt,Thebæ in Aegypto vrbs quã Buſyris ægypti rex cõdidit. græci Heliopo
lim,hoc eſt ſolis vrbẽ vocauere.huius ambitũ centum quadraginta ſtadiorum fuiſſe ſcribit Herodotus. alia
fuit in Bœotia:alia in Cilicia patria Andromaches q̃ fuit Hectoris dilectiſſima cõiunx filia Eetionis Thebanę
in Cilicia regis.vt oſtendit Home.li.Iliados.vj.Nam inducẽs illã cum Hectore loquentẽ lamẽtariq; miſerabi
liter retulit de Achille,qui patriam ſuam Thebas in qua orta fuerat euerterat:& patrem regẽ ſeptẽq; ſuos fra
tres occiderat:traxeratq; captiuam matrem:quã deinde immenſa ſumma redemptã Diana apud ædes pater Lymeſos.
nas cõmorantem ſagittis interfecit. Lymeſos.ciuibus græcis ad Troiam Achilles vtrãq; Ciliciam,& The
baicam,& Lymeſiam inuaſit. Thebaicam Eetion Andromaches pater, Lymeſiam Minetes regebat. His tru Aſtimone
cidatis ex Thebe Aſtimonem Chryſi, ex Lymeſo Hippodamiã Briſei filiam expugnatis oppidis abduxit: Chryſeis.
q̃q̃ Euſtathius ex Pedaſo Hippodamiam abreptam tradit. Agamẽnon græcorum imperator ex omni præ Hippoda
da ſibi delegit Aſtimonẽ. Achilli Neſtore & Idomeneo partiendę ꝓdę authorib⁹, Hippodamia ſorte obtigit. mia
Interea Chryſes qui Apollinis Smynthei ſacerdos in templo erat Chryſeo multis oblatis muneribus filiã re Briſeis.
petit. Minabundus ſenem a ſe abigit Agamẽnon: Apollo ſui antiſtitis contumelia percitus nouem dieb⁹ vt
Home.ſcribit & iumẽta,& hoĩes ſagittis confodit.cadebat hac peſte quottidie miſerãda multitudo. Palladis
monitu vocata concione Achilles de placãda deorum ira deliberat. Calchas Teſtoris filius, qui cum Mopſo
de vaticinio certauit,niſi Aſtimone patri redderetur placari Apollinẽ nõ poſſe in medium protulit. Acclamã
tibus vniuerſis, Agamemnon per Vlyſſem ad patrem puellam remittit. Achilli vero quem reddendæ Aſti
mones auctorem credebat,apparitoribus Talthybio & Euribate miſſis Hippodamiã abſtulit:ideo dicit Chry
ſe cauſa litis. Tenedos.fuit inſula notiſſima in conſpectu Troiæ. Cilla.vrbs conſecrata Phœbo. Caic⁹. Chryſe.
fluuius eſt Phrygię teſte Liuio in ſexto de bello Macedonico veniẽs a Myſia. Attollens. qui ſolet creſcere tẽ
pore veris quando ſoluuntur niues. Hæc tanta.tot vrbes & prouinciæ captæ fuiſſent alteri magna gloria ex
pugnando illas in longo tempore:ſed eundo Achilles illas expugnauit. Pauor.nam omnibus erat terror.
Parat.dum vadit ad Troiam. Hector.omittamus alia merita patris, ſatis fecit ſi nõ feciſſet alia,cocidẽdo
Hectorem:cuius morte Troia de facili capta eſt. Ilion. Troia. Memnõ. filius Titoni & Aurorę fratris Pri
ami,qui ab oriente venerat. Parens.mater aurora propter mortem filij obſcurauit ſe. Victor. Achilles cũ
interfeciſſet filium deæ timuit:nam cum eſſet ipe quoq; filius deæ Thetidis,intellexit dearum filios poſſe occi
di. Amazon. Pentheſilea regina amazonum maximis viribus praſtans. Debes. Agamemnon obliga
tus es,etiam ſi peteret vnã de tuis Myceneis & Argiuis:quãto magis debes dare vnam hoſtem tumulo eius?
Nato pelei. Achilli. Ferum.eſſe crudele. Priami.illius qui genuit Paridem raptorem Helenæ: pro qua
voluiſti immolare filiam tuam:vt haberes ventos ſecundos:vt poſſes ire factum vindictã contra Troianos.
Helenæ.cũ Helenæ vt poſſes habere eã. Iuuenile vitium.iuuenes quicquid appetunt volũt. Paternus.
alijs iuuenibus accidit furor propter abundantiam ſanguinis:ſed tu vltra hoc habes iram hæreditariam a pa
tre. Lentus.patiens:probat patrem eius fuiſſe iracundum:q; auſus eſt reſiſtere ſibi regi. Tumidi Aeaci
dæ.ſuperbi patris tui.
℄ Lymeſos. Oppidũ Ciliciæ quod expugnauit Achilles: quo capto tres Hippodamię fratres trucidauit:pa DANI.
ter vero ſuſpendio vitam finiuit. Chryſe oppidum, Chryſei patris Aſtimones. de quo meminit Homerus Lymeſos.
in Iliade.

DANI. ¶ Cauſa litis. Nō oppidū fuit cauſa litis, ſed puella oppidana: quā coactus eſt Agamēnon reſtituere in patriā parenti ſuo impulſore Achille: vt ſingula Homerus plane proſequitur in primo Iliados. αλλα συ μεν νυν την Δεχειο προσδαυτερ αχαιοι τριπλιτε τετρα πληρα ποτισομεν &c. ſic me⁹ venit ſic mei pr̄is accepit nobile icrementum virtus & gloria: vt nō immerito illud Papinianum de eo commemoretur. Video iam mille carinis Ionium ægęūq; p̄mi: nec ſufficit ois. Q̄z plaga grafugenū tumidis coniurat Atridis. Iā pelago terriſq; meus q̄retur Achilles: Et volet ipſa ſequi. Inclytas laudes iuuat me ꝓſequi & extollere paternas laudes. Helenę. immolaſti. ꝓ republica gręcorū & reparandę Helenes grā Iphianaſſam cōſecraſti Dianę ad Aulidē. Iuuenile vitiū. inſani eſt neſcire ipetū cōpeſcere: ꝓpterea q̄ difficiles aditus ipet⁹ ois habet. Et Papinius. Male cuncta miniſtrat ipetus inquit. Pyrrhū paternus: hoc illud eſt. Inclytas laudes iuuat & clara magni facta genitoris ſeq.

In Achilleide

Iphianaſſa

ASCEN. ¶ Q uo plura. Multa dicit Agamēnon non quidem virtutis, ſed amicę amore, ob quam retinēdam dehortatur ab immani ſacrificio: dicit aūt ſic. Q uo. i. quanto poſſis plura, ſup. eo feras. i. toleres decet, plura patienter. Q uid aſpergis. i. contaminas vmbras nobiles. i. illuſtrē animam, ducis clari. ſ. Achillis patris tui, cæde dira. ſ. puellæ regiæ? decet primum. i. p̄cipue, noſcere quid victor debeat facere: & quid victus debeat pati. q. d. non omnia licere victoribus in victos: eſt enim quatenus victoria exercenda ſit. Nemo continuit diu imperia violenta: vnde & philoſophicum illud: Nullum violētum perpetuū. de imperijs vero nemo non vidit experimenta etiam noſtris dieb⁹: & imperia moderata durāt: quoq; . i. & quo pro quāto, fortuna euexit ac leuauit . i. extulit altius, opes humanas, hoc. i. tanto magis decet felicem ſupprimere ſe. & decet felicem, metuētem deos nimium fauentes, tremere varios caſus. vnde alter Seneca laudat prudentiam Philippi regis patris Alexandri qui cum tres ſane lętos vno die accepiſſet nūtios, ſuſtulit manus dicens, magne Iuppiter pro his tantis bonis modicum rependas ſupplicij. Sciuit enim in hac vita triſtia miſceri lętis: nulliq; fortunam eſſe perpetuo bonā. q̄d in Polycrate maxime patuit. Ego vincendo didici magna obrui momento. Troia. ſ. capta facit nos tumidos. i. ſuperbię ſpiritu inflatos nimiū, ac feroces. Nos Danai ſtamus hoc loco, id eſt ſumus in eo ſtatu vnde illa cecidit (quia non dicit vnde tu cecidiſti, non legi tumidos facis ſed facit) & ita ſicut illa cecidit ita & nos cadere poſſumus. Fateor impotens. i. inſolens & immoderatus oſtentator potentię ac ſuperbus regno, tuli aliquando memet. i. meipſum, altius, id eſt elatius q̄ par erat: ſed hæc cauſa, ſcilicet omnium deus, quæ potuiſſet dare, ſcilicet regnum meum alij: fregit ſpiritus illos. i. animos ſuperbos. Sūt qui legāt q̄ dari: vt ſit hæc cauſa q̄ regnum potuiſſet dari alij. O fauor fortunæ tu facis me ſuperbū: o Priame tu facis me tumidū. i ſe aūt Pyrrhū taxat. Putē ego. ſ. ſi eēm prudēs, ſceptra eē q̄cq̄. ſ. aliud, niſi nomē tectū. i. obtectū q̄ſi tectorio & icruſtatiōe fallaci, fulgorē vano: q. d. nō: & comā decētē. i. ornatā, viculo. i. diademate falſo. i. mēdaci: q̄a ꝓmittit lętitiā & parit curas: ē autē diadema faſcia cui corōa iponit̄. Caſus breuis rapit hæc. ſ. regna & impia: nūc ſup. rapuit Phrygib⁹ imperiū: forſan. i. a caſu, q̄a Hectorē ꝓtectorē habuerūt, mille ratib⁹, ac decē ānis. ſic ęne. ij. Nō āni domuere decē, nō mille carię. Sūt q̄ legāt, Caſ⁹ hoc rapiet. ſ. ipſū meū: ſed ſignificātib⁹ loq̄r̄ de oīb⁹ impijs: & oī tpe: vt ſit caſus rapit ſemper hæc. ſ. iperia. & caſu euenit q̄ non niſi mille nauibus

Quo plura poſſis plura patienter feras.
Quid cæde dira nobiles clari ducis
Aſpergis vmbras? noſcere hoc primū decet
Quid facere victor debeat: victus pati.
Violenta nemo imperia continuit diu.
Moderata durant: quoq; fortuna altius
Euexit: ac leuauit humanas opes:
Hoc ſe magis ſupprimere felicem decet:
Varioſq; caſus tremere metuentem deos
Nimium fauentes. magna momento obrui
Vincendo didici: Troia nos tumidos facit
Nimium ac feroces: ſtamus hoc Danai loco
Vnde illa cecidit. fateor aliquando impotens
Regno ac ſuperbus altius memet tuli:
Sed fregit illos ſpiritus: hęc quæ dare
Potuiſſet alii cauſa. fortunę fauor
Tu me ſuperbum: Priame tu tumidum facis.
Ego eſſe quicq; ſceptra niſi vano putem
Fulgore tectum nomen: & falſo comam
Vinclo decentem? caſus hęc rapit breuis.
Nunc mille forſan ratibus: aut annis decem.
Non omnibus fortuna tam lenta imminet.
Equidem fatebor (pace dixiſſe hoc tua
Argiua tellus liceat) affligi Phrygas
Vinciq; volui: ruere: & æquari ſolo
Etiam arguiſſem: ſed regi frænis nequit
Et ira: & ardens hoſtis: & victoria
Commiſſa nocti. quicquid indignū aut ferum
Cuiq; videri potuit: hoc fecit dolor:
Tenebræq;: per quas ipſe ſe irritat furor:
Gladiuſq; felix. cuius infecti ſemel
Vecors libido eſt. quicquid euerſæ poteſt

Supereſſe Troiæ maneat:exactum ſatis
Pœnarum & vltra eſt:regia vt virgo occidat
Tumuloq; donum detur:& cineres riget:
Et facinus atrox cędis vt thalamos vocem
Non patiar.in me culpa cunctorum redit.
Qui non vetat peccare cū poſſit iubet. Pyr.
Nullū ne Achilli p̄miū manes ferēt? Aga.
Ferent:& illum laudibus cuncti canent:
Magnūq; terræ nomen ignotę audient.
Q; ſi leuatur ſanguine infuſo cinis:
Opima Phrygii colla cędantur gregis:
Fluatq; nulli flebilis matri cruor.
Quis iſte mos eſt:quādo in inferias homo eſt
Impenſus homini? detrahe inuidiam tuo
Odiumq; patri:quem coli pœna iubes.

et tranſacto decennio capta ſit Troia:qa fortuna nō imminet oib⁹.ſ.reginis, tā lenta. Equidē.i.ego certe fatebor:o tellus argiua,liceat dixiſſe hoc ſup.cū pace tua.i.bona venia: ego volui phrygas affligi & vinci:& arguiſſē .i.improbaſſem,ſup. Troiam ruere,& ęquari ſolo:ſed & ira,& hoſtis ardens,& victoria cōmiſſa nocti,vbi p viſum nō fit miſeratio,nequit regi frenis. Quicquid potuit videri cuiq̄ indignum aut ferum,hoc fecit dolor. ſ.raptę Helenę:& tenebrę,p quas ipſe furor ſe irritat.i.ad iram prouocat:& gladius felix intitat:cuius ſemel infecti.ſ.cruore,libido eſt vecors.i.inſana. Quicquid poteſt ſupereē Troiæ euerſę maneat:ſatis & vltra.i. pluſq̄ ſatis pœnarum eſt, exactum.ſ.a nobis. Non patiar vt virgo regia.ſ. Polyxena occidat.i. vt moriatur:& detur donum tumulo.ſ. Achillis:non dicit Achilli:& riget.ſ.cruore cineres .ſ.ſepultos:quaſi ſit ea cura ſepultis:& vt vocem.i. falſo nomine appellem facinus, atrox cędis,thalamos.i.nuptias. Culpa cunctorū redit.i.recidit i me.qa qui nō vetat peccare cū poſſit,iubet.ſ.peccare. ſententia Cicerōis in officijs. Pyr. Nullū ne.i.an ne manes Achillis non ferent.i.aſportabunt,vllum pręmiū? Ag. Ferent:& pro quia,cuncti canent.i.canēdo extollent illum laudib⁹:& terrę ignotæ audient nomen magnū.i.eius. Q; ſi cinis leuatur.i.recreatur & minus grauatur ſanguine infuſo,cędantur colla opima gregis.ſ.boum, Phrygij:& fluat cruor nulli matrum flebilis. Quis eſt mos iſte pluſq̄ barbarus:quando homo eſt impenſus homini in inferias.q.nūq̄ nobis? O Pyrrhe detrahe inuidiam & odium patri tuo:quē iubes coli pœna.ſ.puellæ innocentis.

¶ Quo. Quanto plus quis poteſt tanto ſubmiſſius debet ſe gerere:vt eſt ſententia Cice.in primo offici. Cæde. morte Polyxenę. Vmbras.aiam. Victor.nō debet victor facere qcquid poteſt i victos:ſed vti modeſtia decet. Quoq;.quanto aliquis euectus eſt ad altiorem gradum,tanto magis debet cōſiderare quid ſibi accidere poſſet. Fauentes.qui habet vnde ampli⁹ aſcendere nō poſſit:debet timere caſū & ruinā. Vincēdo. expugnando Troiam didici magna non eſſe firma. Loco.ſimili ſtatu & conditiōe poſſem⁹ & nos vinci. Impotens.non moderans meipſum reputaui me pluſq̄ ſim:ſed exēplo Priami diminui ſuperbiam meam:q; mihi accidere poſſe cognoui quod illi tāto regi euenit. Superbum.propter victoriam. Timidum.propter metū ruinæ. Eſſe.ecce quid facit me timidū:conſidero regna caduca eſſe,& ſub nomine felicitatis habere multa mala. Splendore.qui non habet quod oſtendit. Decentem.ornatam. Vinclo.diademate. Hoc.ſ.nomen regni. Breuis.quia vna hora perditur. Nec mille.non omnibus euenit qd̄ Priamo:qui per decem annos ſuſtinuit bellum. Arguiſſem.noluiſſem:cupiebam ſuperare Troianos:ſed non deſtruere Troiam eo modo: tamen ira & dolor iniuriæ,& victoria nocturna hoc voluit:vt tam crudeliter diriperetur.:quia de nocte maior habetur licentia. Irritat. accendit ad malefaciendum. Gladius felix.qui cum ſemel intingitur ſanguine non poteſt refrenari. vnde dicit vecors libido.i.eſt immoderatus appetitus effundendi ſanguinem. Cuius infecti.gladij ſanguine tincti. Quicquid.ſatis eſt factum crudeliter in Troiam: vnde quicquid ſupereſt ſeruādum eſt. Regia virgo.Polyxena. Facinus.hanc mortem indignam : vt appellem thalamos & cōiugium Achillis. Non patiar:nam quicquid mali fit regi imputatur. Vetat. vt Cicero in primo offici. Qui non reſiſtit iniuriæ cum poſſit,tantum eſt in culpa, vt ſi patriam & parentes deſerat. Manes.anima patris mei. Cuncti.ſimul omnes laudabunt illum fortiſſimum. Q;. ſi.ſi vmbra delectatur ſanguine poteſt immolari alia victima q̄ Polyxena. Opima.pinguia ex grege capto. In inferias.ad ſacra mortuorum. Q ñ.quaſi dicat nunq̄. Inuidiam.odium quia ſi hoc fieret oēs haberent illū odio. Pœna.ſ.Polyxenæ. BERN.

¶ Moderata durant. Iam ſuperius laudauimus illud qd̄ eſt inter vtrunq;.quicunq; amat vitam rectam,tranquillam,& ſecuram,contineat ſe intra terminos mediocritatis:neq; altum mare ſemp vrgeat:neue iniquum littus ſemper premat:ſed teneat medium. Quoq;.id eſt quanto altius te attulerit fortuna. Aurea.quaſi dicat magnifica. ſententia concors Horatianæ. Rebus anguſtis animoſus atq; Fortis appare : ſapienter idem contrahes vento nimium ſecundo Turgida vela &c. Magna momento.omnia ſunt hominum tenui pendentia filo. Et ſubito caſu quæ valuere ruunt. Eſſe ego quicq̄.nil aliud inquit eſt regnum q̄ tectum nomen vano fulgore.regij autem faſtus incommoda eleganter Claudianus poeta generoſus ſub nomine Theodoſij conſcripſit. Tu licet extremos late dominere per Indos: Te med⁹:te mollis arabs, te Seres adorent. Si metuis.ſi prāa cupis:ſi duceris ira, Seruitij patiere iugum:tolerabis iniquas Interius leges &c. Caſus hoc rapit breuis.momento enī magna obruuntur.teſtat̄ hoc Galba qui totam ætatem luculenter producens in ſenium,fortunæ aura breui ſublimatus eſt:& breui item præcipitatus:vt teſtis eſt Trāquillus & Plutarch⁹ lepide commemorat deā cæcam non niſi a cæcis coli:quos ipſa tandem in foueam præcipitat miſeriarum. Nullum.ne Achillis.placari manes hoſtili immolatione falſo antiquis perſuaſum eſt:quaſi adhuc iram ſeruarent in morte defuncti ipſi.hinc manibus Patrocli duodecim formoſos adoleſcētes captiuos iugulauit Achilles. Δωδεκα δε προπαροιθε πυρης απο δειροτομησεν τωραγλαα τεκνα &c. DAN.

Pyr. O tumide: rerum dum ſecundarũ ſtatus
Extollit animos: timide: cum increpuit metus
Regum tyranne: iam ne flammatum geris
Amore ſubito pectus: ac Veneris nouæ?
Solus ne toties ſpolia de nobis feres?
Hac dextra Achilli victimam reddam ſuam:
Quam ſi negas: retineſq; maiorem dabo:
Dignamq; quam det Pyrrhus: & nimium diu
A cęde noſtra regia ceſſat manus:
Paréq; poſcit Priamus. Ag. haud eqdé nego
Hoc eſſe Pyrrhi maximum in bello decus:
Sæuo peremptus enſe q; Priamus iacet
Supplex patern9. Pyr. ſupplices noſtri patris:
Hoſteſq; eoſdem nouimus: Priamus tamen
Præſens rogauit: tu graui pauidus metu
Nec ad rogandum fortis: Aiaci preces
Ithacoq; mãdas iclusus atq; hoſté tremés. Ag.
At non timebat tunc fateor parens:
Interq; cædes græciæ atq; vſtas rates
Segnis iacebat belli & armorum immemor:
Leui canoram verberans plectro chelym. Pyr.
Tunc magnus Hector arma contemnés tua
Cantus Achillis timuit: & tanto in metu
Naualibus pax alta Theſſalicis fuit. Aga.
Nempe iiſdem in iſtis Theſſalicis naualibus
Pax alta rurſus Hectoris patri fuit. Py.
Eſt regis alti ſpiritum regi dare. Aga.
Cur dextra regi ſpiritum eripuit tua? Pyr.
Mortem miſericors ſępe pro vita dabit. Aga.
At nunc miſericors virgines buſto petis? Py.
Iam ne immolari virgines credis nefas? Aga.
Præferre patriam liberis regem decet. Pyr.
Lex nulla capto parcit: aut pœnã ſpedit. Aga.
Qđ nõ vetat lex: hoc vetat fieri pudor. Pyr.
Quodcunq; libuit facere victori licet. Aga.
Minimum decet libere: cui multum licet. Pyr.
Iis iſta iactas: quos decé annorum graui

ASCEN. ¶ O tumide. Pyrrhus more paterno excandeſcens obijcit Agamemnoni amores dicẽs O Agamẽnon, tyranne tumide. i. ſupbe & elate, dũ ſtat9. i. cõditio, rerũ ſecũdarũ extollit aĩos: & timide. i. qui timidus es, cũ metus regũ. ſ. gręcię tibi obſtantiũ increpuit. i. aurib9 tuis: geris ne pectus flammatũ. i. pluſq̃ incenſum amore ſubito, ac Veneris. i. amicę nouę? Sunt qui legant ſolito: eo q̃ prius exarſerit amore Aſtimones Chryſeidos: ſed quia dicit Veneris nouæ, & amori ſubito minus indulgendũ eſt, malo legare ſubito. Feres ne ſolus toties ſpolia de nobis? quia amiſſa Chryſeide Briſeida Achilli rapuit: & nunc defuncto Polyxenam auferre nitit. dicit autẽ ſolus: qa alius q imperator nõ eſſet nõ auderet. Q̃rit autẽ minaciter feres? q. d. nequaq̃. quia Ego reddã Achilli. ſ. patri meo, victimã ſuã. i. illi debitam & oraculo addictã. ſ. Polyxenã: quã. ſ. victimã, ſi negas, & retines, ego dabo maiorẽ. ſ. victimam: videlicet te: & dignã quã. i. vt eam, Pyrrhus det. magnificentius de ſe in tertia pſona loquit q̃ in prima loqui det. & manus nr̃a ceſſat nimium diu a cęde regia: q; p qa Priamus poſcit parẽ. i. ſui ſimilem q a me occidat: neq; erat alter qui Priamo par dici poſſet. Aga. Equidẽ. i. ego quidẽ. q. d. ne glorieris q; Priamũ cõfectũ ætate & ad aras cõfugientẽ trucidaſti: haud nego. i. igenue pfiteor hoc eẽ maximũ decus Pyrrhi in bello: q; Priam9 ſupplex patern9. i. quẽ pr̃ ſuſcepit ſupplicẽ, iacet pempt9 enſe ſęuo. i. crudeli: & cũ nõ ſit decus, nullũ vult Pyrrhũ meruiſſe dec9. Q̃ñ & q̃uo illi ſupplex fuerit cõmẽtarij explicãt. ob quos q̃ ab eis bñ dicuntur ꝑtereo. & Seruius ad illud primi ęnei. Exanimũq; auro corpus vendebat Achilles: Maro quoq; inducit Priamũ id Pyrrho exprobrantẽ: q; cui pr̃ pepcerit ĩpe nõ parcat, ænei. ij. At nõ ille, ſatum quo te mentiris Achilles Talis in hoſte fuit Priamo ſed iura fidẽq; Supplicis erubuit &c. Et quia ſupplicem dixit Agamemnon, vt diminueret gloriã Pyrrhi quaſi puſillanimũ occiderit, argute docet Pyrrh9 q; fuerit animoſior q̃ ĩpe Agamẽnon dicens. Nos nouim9 ſupplices hoſteſq; eoſdẽ prĩs nr̃i. q. d. ſi Priam9 fuit ſupplex fuit tñ & hoſtis: & talis q te aioſior eẽt: nã Priam9 q̃uis ſupplex tñ rogauit. ſ. pr̃em meũ p redẽptione corporis Hectorei facienda: pręſens. i. auſus cõparere corã ipſo: tu cũ bellare recuſaret ob raptã Briſeidẽ, pauid9 metu graui, nec fortis. i. aioſus ſatis ad rogandũ, vt auderes ipſum rogare, mãdas p mandaſti, Aiaci & Ithaco. i. Ithacenſi Vlyſſi. ꝑces. ſ. pr̃i tuo noie deferẽdas, cluſus. i. clauſus i tẽtorijs atq; tremẽs hoſtẽ. Aga. At fateor. p irriſionẽ loqt tu9 parẽs. i. pr̃ Achilles, nõ timebat tũc: qa tã vecors & ſtolid9 fuit: q; p qa iacebat ſegnis & imẽor belli & armorũ. i. ꝑlij, iter cędes grecię. i. oĩm grecorũ, atq; rates vſtas ab Hercule. q. d. nõ A ſię ſed gręciæ port9 euerſorẽ dicendũ: iacebat inqt verberãs leui plectro, chelym. i. citharã canorã. Pyrrh9 argute id cõtrariũ in Agamẽnonẽ reijciẽs, inqt. Hector magn9 (quia id in laudẽ prĩs q eũ occidit vergit, bñ eũ laudat) cõtẽnẽs tũc arma tua, quia p oẽm exercitũ & ad tẽtoria tua graſſat9 ẽ, timuit tũc cãt9 Achil

Regno ſubactos Pyrrhus exoluit iugo? Aga
Hos Scyros aſos?P.ſcelere q̃ fratrũ caret. A.
Incluſa fluctu. Pyr. nempe cognati maris:
Atrei & Thyeſtę nobilem noui domum.

lis, quia nõ eſt ſuſus venire ad tẽtoria ei⁹: & alta pax fuit naualib⁹ Theſſalicis .i. locis vbi ſeruabanť & reficiebãť naues pr̃is mei & aliorum Theſſaloꝝ quoꝝ ipſe dux erat, .i. tãto meu. ſ. oim alioꝝ. Ag. Nẽpe .i. nimiꝝ ſi alta pax tũc fuit i loco ibelliũ: qꝫ alta pax tunc fuit in iſtis ijſdẽ naualib⁹ Theſſalicis rurſus pr̃i Hectoris qui Achillẽ dormientẽ in iiſdẽ offẽdit: & ideo iura fideꝗꝫ ſupplicis erubuit. Pyrrhus id in laudẽ p̃rnã vertẽs, Eſt inquit alti .i. magnanimi regis, dare ſpiritum .i. vitã regi. Ad qđ Aga. Si id alti regis eſt: cur dextra tua eripuit regi ſpiritũ? Rñdet Pyrrh⁹. Miſericors dabit aut dedit, ſæpe morte p vita .i. ſæpe qs occidit miſericorditer, vtpote qñ expedit illi poti⁹ mori q̃ i ſeruitute viuere: qñ aute pr̃ illi pepcit adhuc regnabat: qñ ego illi mortẽ intuli iam capt potuit. Contra qđ p ironiã Aga. At .i. ſed tu miſericors .i. qui iactas te miſericordẽ, petis buſto .i. immoles cinerib⁹ pr̃is tui, virgines? ad ſtomachoſe dicit: cũ vnã petat: ſicut Comic⁹ non poſſum perpeti meretricũ cõtumelias. & Maro: nauib⁹ infandũ amiſſis &c. Ad hoc argute Pyrrhus. Credis ne iam .i. adhuc, nefas ſup. eẽ, imolari virgines. cũ tu imolaueris Iphigeniã filiã tuã Dianæ? Ad qđ ſententioſe Agamẽnon. Decet regẽ p̃ferre liberis .i. ſaluti liberoꝝ, patriã .i. ſalutẽ patriæ. q. d. niſi Iphigeniã immolaſſem nũq̃ raptũ Helenę vlti eſſemus. diſputat aũt Cicero vtrũ ſal⁹ patrię ſit p̃ferenda ſaluti pr̃is: & cõcludit ſi vterq̃ ſaluus eſſe neq̃at ꝙ ſic. Pyrrh⁹ addit: nulla lex parcit capto: aut impedit pœnã capto .i. licet virginẽ captã iure belli occidere: vñ ſerui & ſeruę dicti: ꝙ cũ occidi potuerit ſeruati ſunt. Aga. qđ lex nõ vetat: hoc pudor vetat fieri. q. d. nõ oia q̃ lex pmittit fieri decere. Py. Licet .i. licitũ eſt, quodcũꝗꝫ libuit victori facere. Ad qđ Aga. Argutiſſime, decet ſup. eũ, cui licet .i. pmiſſum eſt multũ libere .i. pro libito facere, aut libito vti, minimũ .i. in minima pte: vbi libere media longa a libeo pſonaliter accipiť. Pyr. Iactas .i. audes inaniter iactare iſta .i. cõtinẽtiã a libidine imperandi, iis .ſ. græcis: quos ſubacto graui regno .i. imperio decẽ annoꝝ .ſ. Agamẽnonis, Pyrrhus exoluit iugo: quia Troiã cœpit, q̃ ſine æacida capi nõ potuit. Scyros .i. inſula ignobiliſſima patria tua, ſuppeditat ne tibi hos aios? Pyrrh⁹ nõ pmittẽs eũ pficere ſermonem dicit: q̃ caret ſcelere fratrũ: quo nõ carent Mycenę: Atrei .ſ. & Thyeſtę polluti flagitio. Ag. Scyros incluſa fluctu. nempe dicit Pyrrhus: maris cognati: propter Thetidẽ. ego noui domũ Atrei & Thyeſtę nobilẽ .ſ. flagitijs.

¶O tumide. Iratus Pyrrhus minatur Agamemnoni dicens: quando es in felici ſtatu efficeris tumidus & inſolens: quando habes fortunam aduerſam es timidior dama: ſi non immolauero Polyxenam patri teipſum interficiam ad ſacra patris peragenda: quemadmodum interfeci Priamum. Regum. nam in exercitu ſub Agamemnone erant alij reges. Flammatum. incenſum amore: quemadmodum de Briſeide. Nunũ. tunc parabat impetum contra eum. Parem. regem quemadmodum ipſe erat vt ipſi comes vadas ad inferos. BERN.

Haud equidẽ. trahit laudem Pyrrhi in vituperium: non eſt mirum ſi interfeciſti Priamum ita crudeliter: quẽ pr̃ tuus ſupplicẽ habuerat. Paternus. patris tui. Supplices. reſpõdet Pyrrh⁹ ſi Priamus: ſupplicauit patri meo fuit fortior q̃ tu: ipſe venit ad eum: tu vero timidus non ferens conſpectum eius miſiſti Vlyſſem ſupplicatum ei. Mandas Ithaco. commiſiſti Vlyſſi, & Aiaci Thelamonio: vt pacem a patre meo irato tibi impetrarent. Auſus. non audens egredi. Chelym. citharam. ſcio patrem tuum non timuiſſe quando Hector combuſſit naues græcorum, quia tunc otioſus pulſabat citharam ſub tentorio ſuo. & hoc eſt dictum indignatiue. Tunc magnus. Hector non timens te deuaſtabat exercitum græcorum: ſed ad tentoria patris mei non audebat venire: vbi ipſe cantabat otioſus. Theſſalicis. patris mei: quia ad illa nũq̃ venit Hector.

Nempe. iſtud reuoluit in vituperium Pyrrhi: verum eſt ꝙ erat ſecurus: quia accipiebat hoſtes & dimittebat: vt fecit de Priamo quando ſuit redemptum corpus Hectoris. Eſt regis. intereſt magnanimi regis dona re ſpiritum .i. vitam regi. Cur. quid ergo occidiſti eum. Mortem. feci ea ratione qua pater meus voluit eũ ſeruare florentem: ego autem interficere volui ne viueret in ludibrio hoſtium: quæ mors fuit illi gratiſſima: nam vt inquit Cicero, Melius eſt honeſte mori q̃ turpiter viuere. Miſericors. deridet eum. Buſto. ad ſepulcrum patris. Immolari. nonne ſcis ꝙ voluiſti etiam virginem filiam tuam immolare: vt ſupra dictum eſt. Patriam. quæ vt inquit Cicero, omnium charitates complexa eſt. Lex. dicis te habuiſſe iuſtam cauſam immolandi Iphigeniam: ipſe quoꝗꝫ habeo: quia cum ſim victor deuictis poſſum facere quicquid placet. Pudor. honeſtas. Multum. qui habet multam licentiam non debet vti ea. Libere. placere vti licẽtia. Subactos. qui fuerunt ſubditi tibi per decem annos. Iactas. inaniter oſtentas. Pyrrhus. de ſe loquiť in tertia pſona. fatatum erat Troiam non poſſe capi ſine vno de genere Aeacidarum. Iugo. ſeruitute. Hos Scyros. Pyrrhus natus erat ex Deidamia filia Lycomedis regis Scyri: vbi Achilles occultatus fuit ſub veſte muliebri. vnde dicit Scyros dat ne tibi tantam audaciam? ſaltẽ natus eſſes in loco nobili. Scelere. impropat Pyrrhus patriam Agamemnoni: ꝙ Scyros non eſt ita ſcelerata quemadmodum Mycenę: vbi factũ fuit ſcelus Thyeſtis & Atrei vt ſupra habuimus. Incluſa fluctu. quaſi minima inſula inter aquas. Cognati maris. reſpondet Pyrrhus eſt verum ꝙ inſula eſt in mari minima. ſed eſt gloria noſtra: cum illic ſit dea Thetis mater patris mei. Noui. Ironice: bene ſcio te nobiliſſimum quaſi ex domo Atrei & Thieſtę qui fuerunt ſceleratiſſimi.

¶Maiorem dabo. Si mihi Polyxenam patri immolãdam dare detractaueris ego te faciam victimam. Hoc eſſe Pyrrhi. Ironia q̃ enim reſtat gloria de interfecto ſene imbelli? Priamus apud Homerꝝ Achilli volenti eũ in throno collocare loquitur in hæc verba? Priamus. ne me ſedere facis in throno quã iacet Hector interea in tentorijs inglorius? ſed celeriter ſolue vt videam: tu aũt accipe dona multa quæ ferimus: & his vtere & cum his repetas patriam qñ me primũ permiſiſti viuere & cernere lumẽ ſolis. επειμε πρωτον εασασαυτυντεζωειν και ορεν φαοσ ηελιοιο &c. At non agũt. antitheſis. & eſt controuerſia inductu ſubtili p cauſatiuum litis: agit enĩ Pyrrhus pro honore patris in pbrum Agamẽnonis: cõtra Agamẽnon per figuram quã vocat Hermogenes τα λιμογιον omnia obiecta reijcit in Achillem. Hos Scyros. p eclipſim conſtitutæ ſunt hæ clauſulæ ex alterna indignatione certantium. DAN. Priamꝰ ad Achillẽ verba.

Aga. Ex virginis concepte furtiuo ſtupro:
Et ex Achille nate: ſed nondum viro. Py.
Illo ex Achille: genere qui mundum ſuo
Sparſus per omne cœlitum regnum tenet:
Thetide æquor: vmbras Aeaco: cęlū Ioue. Ag.
Illo ex Achille qui manu Paridis iacet. Pyr.
Quem nec deorum cōminus quiſq̄ petit. Ag.
Compeſcere equidem verba: & audacē malo
Poteram domare: ſed meus captis quoq;
Scit parcere enſis: potius interpres deum
Chalcas vocetur: fata ſi poſcunt dabo.
Tu qui Pelaſgæ vincla ſoluiſti ratis:
Moraſq; bellis: arte qui reſeras polum:
Cui viſcerum ſecreta: cui mundi fragor:
Et ſtella longa ſemitam flamma trahens
Dant ſigna fati: cuius ingenti mihi
Mercede cōſtant ora: quid iubeat deus
Effare Chalca: noſq; conſilio rege. Chal.
Dant fata Danais quo ſolent pretio viam.
Mactanda virgo eſt Theſſali buſto ducis:
Sed quo iugari Theſſalę cultu ſolent:
Ionideſue: vel Myceneę nurus.
Pyrrhus parenti coniugem tradat ſuo.
Sic rite dabitur. non tamē noſtras tenet
Hæc vna puppes cauſa: nobilior tuo
Polyxene cruore debetur cruor.
Quem fata quærunt dura recluſum: cadat
Priami nepos Hectoreus: & letum oppetat.
Tum mille velis impleat claſſis freta.

ASCEN. ¶ Aga. O concepte ex furtiuo ſtupro virginis, & nate ex Achille ſed nōdū viro: quia adhuc imberbi & ꝓ puella Lycomedi credito. infantes autē ſolent parentū referre imbecillitatem. Pyr. Natus quidē ſum, ex illo Achille: qui ſparſus genere ſuo. i. maiorum ſuorū, ꝑ oē regnum cælitum, tenet mundū. ſ. vniuerſum ſibi affinem: nā tenet æquor. i. maria Neptuno in ſortē data, Thetide. i. ꝑ matrem ſuā deā marinā. & tenet vmbras. i. infernum, q dicessit, Aeaco apud inferos noxiorum tortore auo ſuo. vñ Iuue. Quas torq̄at vmbras Aeacus. eſt etiam iudex. vnde Hora. iiij. car. Quā pene furuæ regna Proſerpinæ. Et iudicantē vidim⁹ Aeacum: & tenet coelum Ioue. ſ. proauo ſuo patre Aeaci. Ag. immo: ex illo Achille qui iacet. ſ. proſtratus manu Paridis. Pyr. immo: Quē nec quiſq̄ deorum petiit pro petiuit cōminus. i. qua ſi coniūctis manibus, hoc eſt quē Paris quidem occidit a tergo imminens & Apollinis auxilio fretus: ſed nullus deorum conſerta manu aggredi vnq̄ tentauit. Aga. Equidē. i. ego certe, poterā cōpeſcere verba. ſ. tua: & poteram domare malo. i. cruciatu aliquo, te audacem: ſed enſis meus ſcit parcere, quoq;. i. etiam captis: potiꝰ, q̄ vtar ſummo in te ipſo, Chalcas interpres deū. i. deoꝝ. i. ꝑ quē dij nobis placita ſua indicāt, vocet ad nos. dabo ſup. Polyxenam: ſi fata poſcunt ſup. eam. Deinde cum adeſſet Chalcas alloquitur eū dicens. Tu o Chalca qui ſoluiſti rati pelaſgę vincla. i. impedimenta nauigandi aut retinacula: & ſoluiſti moras belli cū ab Aulide ob interfectam Dianę ceruā diſcedere nequirent: donec Chalcātis monitu filiā Iphianaſſam q̄ & Iphigenia dicit̄ obtuliſſet: q reſeras polū. i. deorum conſilium, arte. ſ. augurandi aut aſtrologiæ: cui ſecreta viſcerum. i. extorū, quia extiſpicium calles, & cui fragor mundi. i. tonitru, & ſtella trahens ſemitā. i. veſtigiū ſignās, lōga cauda. i. cometes, dāt ſigna. i. indicia fati: cuiꝰ ora. i. oracula & indicia, conſtant mihi ingenti mercede, quia ꝑ ea filiam amiſi: effare (qđ ſignatum verbū eſt) quid deus iubeat. ſ. fieri de Polyxena: & rege nos conſilio. Chalcas reſpondens ait. Fata dāt Danais viam. i. nauigationē, ꝑtio quo ſolēt: virgo eſt mactāda buſto ducis Theſſali. ſ. Achillis: ſicut prius mactata fuit virgo ꝓ facili nauigatione ad Troiam: ſed mactanda eſt eo cultu quo nurus. i. ſponſæ Theſſalę, vel pro vel Ionides. i. in Ionia genitæ, vel Myceneæ, ſolent iugari. i. nubere: & Pyrrhus tradat parenti ſuo. ſ. Achilli, coniugē: & ſic ſup. ſponſa dabitur rite: ita vt non ſit vitiū in ſacrificando commiſſū. nec tñ hæc vna cauſa tenet puppes noſtras. i. impedit a nauigando: o Polyxene cruor nobilior cruore tuo, qa virilis & ſatu Hectoris procreatus, debetur. ſ. manibꝰ Achillis: quē recluſū. i. abditū a mře, fata dura q̄rūt: vtpote Aſtyanax nepos priami, Hectoreus. i. ab Hectore genitus cadat. ſunt q legūt pro dura recluſum, turre de ſūma cadat. & pro. i. appetat. i. fortiter obeat, letum. i. necē: tum. i. deinde claſſis. ſ. græca. i. nauiū collectio, impleat freta. i. maria mille velis: quia mille erant naues.

BERN. ¶ Cōcepte. Tu qui es generatus ex ſtupro vnius virginis. & Achille nōdū viro. i. qui tūc erat indutus habitu muliebri apđ Lycomedē. Illo. habet emphaſim: ſum natꝰ ex Achille q matrē habet deā Thetidē: auū Aeacū iudicē inferorum: & Iouē regē cæli pauū ſuū. Paridis. q. d. effœminati hois manu interfectus eſt. Cōminus. i. pari certamine: ſū natus ex illo Achille cū quo nullus deoꝝ eſt auſus congredi: ſed Paris inſidioſe interfecit eū ſagittis. Cōpeſce. ſi vellē poſſem te punire de tanta audacia: ſed ſum aſſuetus parcere etiā hoſtibus. ꝓpterea vocet̄ Chalcas interꝑs vt ītelligamꝰ ſi placuerit dijs q Polyxena mactetur. Dabo. cōcedā. Tu q. vertit ſermonē ad Chalcantē. Rati. nauibus græcis. quando retinebāt̄ in Aulide inſula ꝓpter tēpeſtatē: tu ꝑdixiſti nobis tunc voluntatē deoꝝ. Reſeras. apis: facis vt intelligamus ſecreta coeli. Viſcerū. ꝑ extiſpiciū. Fra

gor mūdi.cœli tonitrua. Semitā.viam longā cum cauda:per circuitionē dicit cometā. Ora cuius.cui⁹ oracula. Ingēti mercede.qui Iphigeniā ꝓpriā filiā immolare voluit:quæ poſtea trāſlata ē i Tauricā regionē. Iubeat.an Polyxena mactetur. Dant.reſpōdēs Chalcas dicit virginē eſſe mactādā:cū dij cōcedāt nobis reditū eo pacto quo venim⁹ ad troiā.ſ.humano ſanguine. Iugari.cōiugari.eo ornatu quo mulieres theſſaliç ducūt ad maritum,ita Polyxena debet duci ad buſtū Achillis. Ionides nur⁹.mulieres de Ionia:quç grecoꝝ ē regio atq; colonia in extremitate minoris aſiç verſus nos:vt ſcribit Pomponius.media iter Cariā & çoliā:accepitq; nomē a duce Ionio athenienſi qui coloniā deduxit i Aſiā,teſte Vitruuio libro.iiij.architecturç. Pyrrhus.manu Pyrrhi debet mactari. Hęc vna.hæc ſola nō ē cā nr̄i impedimēti:ſed ſupeſt vnus filius Hectoris mactād⁹ priuſq̄ diſcedam⁹. Hectoreus.Aſtyanax filius Hectoris. Oppetat.moriatur. Ionides. Ionia.

¶ Cuius ingēti mihi.Hoc refert ad antiquā iiuriā Chalcātis:cui⁹ vaticinio grauiter offenſus eſt:q̄ reſpondiſſet peſtē miſiſſe grecū exercitū:q̄ rapuiſſet filiā Chryſę ſacerdotis Apollinei.ꝓpter qd̄ vaticiniū Chalcāta vatē grauiſſimis apd̄ Homerū cōtumelijs inſectat̄ μαντι κακων.ουπω ποτε μοι το κρηγυον ειπες αιει τοι τα κακ εστι φιλα φρεσι μαντευεσθαι εσθλον δ ουτε τι πω ειπας επος ουτ ετελεσσας. Reſeras.qui præſtas arte ſiderea & deorū pādis arcana.Homerus egregia & ſinglari laude proſequitur Chalcāta q̄ pn̄tia nouerit p̄terita & futura. ος ηδη τα τ εοντα τα τ εσσομενα προ τ εοντα και νηεσσ ηγησατ αχαιων ιλιον εισω &c. Pretium.pœnā dixerunt.Terentius.Ego pretium ob ſtultitiam fero. DAN. Pretium.

ASCEN.

Aſclepiadei. CHORVS.

VErū eſt: an timidos fabula decepit
Vmbras corporib⁹ viuere cōditis?
Cum coniunx oculis impoſuit manum
Supremuſq; dies ſolibus obſtitit:
Et triſtes cineres vrna coercuit:
Non prodeſt animam tradere funeri:
Sed reſtat miſeris viuere longius?
An toti morimur? nullaq; pars manet
Noſtri? cum profugo ſpiritus halitu
Immixtus nebulis ceſſit in aera:
Et nudum tetigit ſubdita fax latus?
Quicqd ſol oriens: quicquid & occidens
Nouit: cęruleis Oceanus fretis
Quicquid vel veniens: vel fugiens lauat
Aetas Pegaſeo rorripiet gradu.

VErum eſt.Inducit̄ Chorus mulieribus dubitās an aiç humanç intereant cū corporib⁹ nec ne:q̄ diſputatio etiā magnos viros fatigauit ſed quibus vanū erat an lucē ſurgere:qua nobis fulgēte credim⁹ non ſolū aias noſtras non interire:ſed ne capillos quidē perituros.Cicero etiā in Catone maiore cōcludit aias immortales eſſe:& ſi auctor hoc quoq; crederet,nō tn̄ inepte faceret id a mulieribus p̄ſertim an̄ ſūmorū philoſophoꝝ tēpora in dubium trahi. Dicit itaq; Chorus.Eſt verum an fabula decipit timidos.i.ducit in errorem vt credant q̄ timent:an inquā eſt veꝝ,vmbras.i.aimas ſeparatas a corporibus,viuere,corporib⁹ cōditis.i.ſepultis,cum.i.poſtq̄ coniunx.ſ.vterq; alteri,impoſuit oculis manū.i.clauſit oculos demortui:& dies ſupremus obſtitit ſolibus.i.nō pmiſit videre ſolē:& vrna coercuit cineres triſtes.i.defletos & cōclamatos:non pdeſt tradere funeri animā.i.per hypallagen,vt exponit Daniel,tradere aiæ funus.i.iuſta & exequias(niſi ſit ſenſus q̄ in funere etiā aias vocabant ad rogū & tumulū,vt corporib⁹ iunctæ quieſcerent.vn̄ æne.iij.maneſq; vocabat Hectoreū ad tumulū)ſed reſtat miſeris viuere longius?qa miſeria eſt vita hois ſup terrā,dubitat Chorus an ad alias reſeruet̄ miſerias Sed ratio dictat nobis etiā ſecluſa fide,æquiſſimū eſſe vt vita nobis maneat:nā cū nemo inficias eat deū eſſe ſumme iuſtū,& tn̄ q̄ multi in hac vita pro bene actis nullā aut modicā acceperunt mercedē niſi q̄ virtus,ipſa ſibi quodāmodo merces eſt:nec contra pro flagitijs cruciatū:conſentaneū rationi eſt alterā eſſe vitā in qua iuſtis p̄mia & iniuſtis ſupplicia reponantur.Hactenus poſuit vnā ptē dubitationis,affert alterā:An morimur toti.i.& aia & corpore:& nulla pars noſtri manet.ſ.incorrupta,cū.i.qn̄ ſpiritus.i.animus humanus,immiſtus nebulis halitu profugo.i.exhalatione ſuprema a nobis procul fugiente nec redeūte,ceſſit.i.euanuit & immutat⁹ eſt in aera:& fax ſubdita.i.ſubiecta corpori,tetigit latus nudum.i.viduatum anima vitali:quaſi extra corpus viuere nequeat.Quicquid ſol oriens nouit,& quicquid occidens nouit:& quicqd oceanus vel veniens.i.affluens,vel fugiens.i.defluens,lauat fretis cęruleis.i.aquis feruenter currentibus:ætas.i.temp⁹ edax,corripie gradu pegaſeo.i.velociſſimo,qualis erat Pegaſo equo alato ex Meduſæ ſanguine orto.

VErum.Inducitur Chorus mulierum Troianarum qui audiuit Polyxenam eſſe mactandam ad placandos manes Achillis.vnde dolens negat animam poſſe apparere viuentibus q̄ illa moriēte corpore ſimul cum eo moritur:& eſt opinio Epicurçorum quæ falſa eſt.Verſus eſt Aſclepiadeus. Verum.petit an ſit verum q̄ appareat anima poſt mortem. Timidos.quibus videtur eſſe qd̄ non eſt:quod fit propter timorem. Conditis.ſepultis. Oculis.conſuetudo antiquorum erat:vt ſanguine proximus clauderet oculos mortuo:vt Ouidius in Penelope teſtatur. Solibus.luci:quia vltima die pdunt lucem. Prodeſt.non eſt opus mactare in exequijs antiquorum animam id eſt hominem viuentem. BERN.

Nulla pars.quando combuſtum eſt cadauer anima quoq; conſumitur. Spiritus.vita noſtra. Nudū.corpus poſitum in rogo. Pegaſeo gradu.celeri paſſu:nam pegaſus equus alatus fuit velociſſimi curſus:dicit credo q̄ omnia quæ ſunt in oriente & occidente cito moriantur.

DAN. ℭVerum eſt. Pulchra de ſtatu animarũ q̃ſtio & valde diſputabilis variiſq; philoſophantiũ ſectis & hereſibus contentioſa orit̃ Choro motore. Eſt autẽ quintum huius fabulę carmẽ metro Aſclepiadeo ſiue Choriambico cõtextum ſpõdęo duobus Choriãbis & Pyrrhichio. Verum eſt. Eſt ne verum an fabuloſum animas ſimul & corpora interire? Dicęarchus dixit eſſe quandam viuacitatem quę cum corpore interit. quidam in omnibus animalibus vnam eſſe animam dixerunt & appellauerunt eam animam mũdi: cuius origo eſt ſol. Ariſtoteles cum quatuor elementa poſuiſſet addidit eſſe quintam quandam naturam viuificantem. i. aiam. proinde in hominibus eſſe ſublimẽ, immortalem. neq; eñ cum corpore interit tã p̃tioſum & cœleſte ſemen. Theobrotus diſcipulus Platonis diſputauit multa de animæ immortalitate: poſtremo incertior q̃ antea voluit experiri: & p̃cipitauit ſe de ſublimi ſpecula. Refert Aug. in ciuitate diuina. Tradere animam. Hypallage.

Quo biſſena volant ſidera turbine:
Quo curſu properat ſæcula voluere
Aſtrorum dominus: quo properat modo
Obliquis Hecate currere flexibus:
Hoc omnes petimus fata: nec amplius
Iuratos ſuperis qui tetigit lacus
Vſq̄ eſt. vt calidis fumus ab ignibus
Vaneſcit ſpatium per breue ſordidus:
Vt nubes grauidas quas modo vidimus
Arctoi Boreæ diſſipat impetus:
Sic hic quo regimur ſpiritus effluet.
Poſt mortem nihil eſt: ipſaq; mors nihil:
Velocis ſpatii meta nouiſſima.
Spem ponant auidi: ſolliciti metum.
Quæris quo iaceas poſt obitum loco?
Quo non nata iacent.
Tempus nos auidum deuorat: & Chaos.
Mors indiuidua eſt noxia corpori:
Nec parcens animæ. Tænara & aſpero
Regnum ſub domino: limen & obſidens
Cuſtos non facili Cerberus oſtio:
Rumores vacui: verbaq; inania:
Et par ſollicito fabula ſomnio.

ASCEN. ℭQuo. i. quali turbine, volant ſidera, & quo curſu dominus aſtrorum. ſ. ſol, properat voluere ſęcula: & quo mõ hecate. i. luna, propat currere flexib⁹ obliquis. ſ. proprij curſus, hoc . i. tali, petim⁹ oẽs fata. i. mortem. nec qui tetigit lac⁹. ſ. ſtygios, iuratos ſuperis, eſt. i. extat vſq̄ amplius. vt fumus ſordidus vaneſcit ab ignibus calidis p breue ſpatiũ: & vt impetus Boreæ. ſ. venti Arctoi. i. a ſeptẽtrione flãtis, diſſipat nubes quas vidimus mõ. i. paulo añ grauidas: ſic hic ſpiritus quo regimur, effluet. i. euaneſcet. qđ vere nõ eẽ ſero ſapiũt Phryges. Nihil eſt. ſ. quod pmaneat in hoie, poſt mortẽ. rectius ille. Sunt aliquid manes, fatũ nõ omnia delet. & ipſa mors eſt nihil. i. nulla res poſitiua: ſed priuatio vitæ: & meta nouiſſima: ſpatij velocis. i. vt dicit Flaccus, Mors vltima linea rerũ ẽ: facta metaphora aut a q̄drante ruſticorũ: vbi cum vltimã lineam tangit vmbra ſtipitis i medio poſiti nox eſt: aut a pictore cui nulla dies erat in qua nullã duceret lineam: q̄ p⁹ mortẽ nulla ducit̃. Auidi ponant. i. deponant ſpẽ. ſ. melius habendi. qualẽ galli ante Chriſti aduentum habebãt, q tã firmiter alterã vitã etiam tunc crediderũt: vt nõ dubitarẽt hic mutuo dare, q̄ illic reciperẽt. ſolliciti. ſ. de cruciatu aut malis alterius ſæcli ponant. i. deponãt metum: q̄a ſi aĩmę percũt cũ corporibus vt Epicurus ſtultiſſime ſenſit, nihil poſt hanc vitam ſperandũ aut timendũ ſit. Quęris quo loco iaceas poſt obitum? Reſpondet eo quo non nata iacent. i. nuſq̄. q̄ ſententia cum ſit grauiſſima & firmiſſimũ habere videat̃ argumentũ ad aiæ extinctionẽ probandã, poeta data opera hemiſtichio clauſit. Virtus argumẽti in hoc conſiſtit: aiæ ſi ante q̄ corpus haberẽt nõ erant, qđ nõnulli philoſophorum ſenſerunt nobiſcũ, nã vt diu⁹ Aug. dicit anima creando infundit̃, & infundendo creat̃: ergo nec poſt corpus erũt: quia oẽ qđ ẽ genitũ tendit ad interitũ. Quocirca Platõici dixerũt aias in cælo fuiſſe in cõparib⁹ ſtellis anteq̄ corporib⁹ infunderentur: & Pythagorici nõ credẽtes aiam poſſe ex nihilo creari, & ppterea opinãtes ſp̄ i certo nũero fuiſſe, dicebãt eas de corpore in corpus iuxta merita trãſire. Nos vero p fidẽ didicim⁹ nõ eẽ ipoſſibile apđ deũ oẽ verbũ: q & ſpũs cęleſtes & noſtros de nihilo vt ſp̄ ſint creauit. Sed ad auctorẽ. Tẽp⁹ auidũ deuorat nos: qđ de corpe verũ ẽ, ſic tñ vt reſurgat & chaos. i. pria & cõfuſa materia vñ oia nata putãt, oia in ſe reſoluẽs: mors ẽ idiuidua. i. nõ diuiſa ſic vt i alterã tñ pte agat: q̄a eſt noxia. i. nociua corpi: nec pcẽs aię: qđ de ratiõali verum nõ ẽ. Tęnara. i. trãſitus ad iferos p Tęnara pmõtoriũ Laconicũ, & regnũ. ſ. ifernũ, ſub dñ ↄ aſpo. ſ. dite, & Cerber⁹ cuſtos. ſ. inferni, obſidẽs limẽ. ſ. inferni, nõ facili. i. difficili oſtio, exire volẽti: ſed igrediẽti, noctes atq; dies patet atri ianua Ditis: ſup. ſunt rumores vacui & verba inania: & fabula par. i. ſiſis, ſõnio ſollicito: quia ſõniamus nos aut ſubmergi, aut p̃cipites dari, aut alioqui torqueri: & experrecti nihil tale cõperimus.

BERN. ℭQuo biſſe. Duodeci ſigna: vt illa faciũt curſũ ſuũ, ita cito trãſit vita nr̃a. Turbie. curſu accelerato. Domi n⁹. ſol priceps ſtellarum a quo oia ſumũt lucẽ. Hecate. luna. Obliqs. hẽt obliquũ curſũ p zodiacũ: nec hẽt ſplẽdorẽ niſi p ſolẽ obliquũ: vt euitet terrã. Flexib⁹. flexionib⁹. Lacus. p circuitionẽ dicit ſtygiã paludẽ p quã iurãt dei. Vſq̄. q ſemel mortu⁹ ẽ ãpli⁹ nõ ẽ. Vt calidis. queadmodũ vaneſcit fum⁹ & nubes i aere, ita & ſpũs nr̃ moriẽte corpore. Arctoi. vẽti ſeptẽtrionalis. Spatij. vitæ nr̃e velociter currẽtis. Meta. vltim⁹ termin⁹. Auidi. cupidi moriẽdi. q putãt ſe poſt mortẽ ire ad felicitatẽ nihil inueniẽt. Sollicti. anxij: q timẽt pœnas nõ eſt

opus cū nihil ſit pꝰ mortem. Quæris. vbi eras priuſq̄ eēs natus.ſ.nuſq̄. Chaos.cōfuſio elementoꝝ: oīa diſſoluēt̄ i pricipia ſua. Indiuidua.nō ſepat̄ mors vt faciat ptē hoīs viuere ptē mori. Tęnara.ſpecū apud Lacedęmonē vbi dicebat̄ deſcēſus ad iferos.noli credere q̄ ſit infernꝰ,nec iudex inferni,nec Cerberus cuſtos: quia ſunt fabulæ. Vacui. fama ſine effectu. Sōnio.queadmodū ſomnias aliqd malū qd te ſollicitat deinde nihil reperis. Vnde credendum non eſt animam Achillis apparuiſſe.

DAN. ¶Hecate. Luna:q̄ placaret̄ cētū victimis inſtitutore Menelao vt ſupius viſū eſt. Ipſaq̄ mors nihil. Honora tꝰ nitit̄ pbare nō recte dici mortē id qd cōſumptionē demōſtrat:ſed potius interitū: quali aię & corpis diſſolutionē:& quū ſingulę ptes i corpe nr̄o ſeperatæ petāt ſuū genꝰ,ideo nihil cōſumi manifeſtū eſt. Metū.de futuro malo. Spē.de imminēte bono. Quo nō nata iacēt.reſponſio eſt:ac ſi diceret nuſq̄ iacebis.

Actus Tertius. Trimetri iambici.

ANDROMACHA.SENEX.VLYS.

QVid mœſta Phrygię turba laceratis comas?
Miſerumq̄ tunſę pectus: effuſo genas
Fletu rigatis: leuia perpeſſæ ſumus
Si flenda patimur. Ilium vobis modo:
Mihi cecidit olim: cum ferus curru incito
Mea membra raperet: & graui gemeret ſono
Peliacus axis pondere Hectoreo tremens.
Tunc obruta atq̄ euerſa Troia concidit.
Torpens malis: rigenſq̄ ſine ſenſu feror.
Iam erepta Danais coniugem ſequerer meū
Niſi hic teneret: hic meos animos domat:
Moriq̄ prohibet: cogit hic aliquid deos
Adhuc rogare: tempus erumnæ addidit.
Hic mihi malorum maximum fructū abſtulit:
Nihil timere: proſperis rebus locus
Ereptus omnis: dira qua veniant habent.
Miſerrimum eſt timere: cū ſperes nihil.

ASCEN. QVid mœſta &c. In hoc tertio actu Aſtyanax Hectoris filꝰ q & Camādrus ab eo dictꝰ eſt,a mr̄e abſcōſus & tādē i ſepulcro pr̄no inuētꝰ ab arce p̄cipitat̄. Loquit̄ i pricipio Andromache mr̄ eꝰ dicēs ſe ꝓpter filiū ſolū velle viuere. vn̄ grauior ex eius caſu orīet̄ dolor. Ordo eſt. O Phrygię.ſ. mulieres(Sic Maro. O verę Phrygię neq̄ eīn Phryges) appoſitorie, turba mœſta, qd.i.ad qd laceratis comas? alij manus legūt: qd ſi ē: itellige tūdēdo pectora.& tūſæ.i. hn̄tes tūſū aut tuſū, miſeꝝ pectꝰ.ſ. vīm, rigatis genas fletu effuſo? nos ſumꝰ ꝑpeſſæ leuia ſi patimur flēda.i.talia vt nos flere ſinant: qa in grauiſſimo dolore torpemꝰ & dirigemꝰ: ne q̄ nuſq̄ flere. Iliū cecidit vobis mō q̄n captæ eſtis:& cecidit mihi.i.iudicio meo, olī cū axis Peliacꝰ.i.rota Achillis regis Pelij, ferꝰ.i.inhumani dn̄i, raperet.i.traheret circū pgama, curru icito.i. velociter acto, mea mēbra.i.coniugis mei: qa cōiuges ſūt duo i carne vna:& gemeret graui ſono tremēs pōdere Hectoreo.i. corpis Hectorei. tūc Troia obruta atq̄ euerſa cōcidit.ſ.mihi: ego feror torpēs atq̄ rigēs.i.idurata & ſtupeſcēs, malis, ſine ſenſu:& ego erepta.ſ.p necē quā mihi cōcitaſſē, Danais.i. gręcis victoribꝰ,ſeq̄rer iā coniugē meū.ſ.Hectorem: niſi hic.ſ. filꝰ meꝰ Aſtyanax, teneret me.ſ.i vita: hic.ſ.filꝰ meꝰ domat aīos meos: q i me ſpem ſequirent:& p̄hibet mori. Hic cogit ſup.me.rogare deos adhuc aliqd.ſ.ſalutē ſuam aut ipiꝰ (melꝰ aliquid q̄ aliquos legas)& hic addidit erūnæ.i.calamitati meę tps. quia ſi ipe nō eēt periſſē:& ita nō eēt erūnæ maiori locꝰ. Hic.ſ. filꝰ meꝰ abſtulit mihi maximum fructū maloꝝ.i.quē mala pariūt.ſ.nihil timere: quia q nihil pdere poſſūt, aut maiora pati nequnt nihil timēt. Daniel illuſus exemplari ſuo legit nil temere.i.ſine ratione inquit: metro & ſenſu refragāte. Oīs locus ereptus ſup.eſt rebus p̄ſperis. dira.i.tā mala vt execrabilia ſint, habēt.i.inuenerūt viā qua veniāt.i .nulla ſpes meliorum eſt & metꝰ peiorum: at miſerrimum eſt timere cum ſperes nihil.

BERN. QVid mœſta. Hic eſt tertiꝰ actus vbi Andromache comitata a ſene ꝓpter pudorē arguit Chorum mulieꝝ plorantiū: q̄ potiꝰ moriantur q̄ viuant in tantis miſerijs: vn̄ dicit iamdudū interfeciſſē me quādo vidi Hectorē mortuum: ſed amor filij mei prohibet. Vobis. nunc Troia vobis eſt deſtructa. Mihi autē q̄n Hector fuit mortuus. ex eo tēpore putaui me captā. Ferus axis. crudelis currus Achillis quo tractus eſt Hector mortuus ter circum mœnia Troiana. Mea membra.i. Hectorem maritum meum. nam tunc putabam me trahi. Sono. ſtrepitu propter pondus. Torpens. ecce illud qd dicit leuia: q̄ non debent tantum flere. ipſa doleo pluſq̄ vos:& non lachrymor ſed ſtupeo. Torpens. propter dolorem ſtupēs. Rigēs. quaſi res cōgelata. Erepta. non eſſem in manu græcoꝝ: ſed mortua ſequerer maritum meum: niſi hic.i. filius meus teneret. Erumnæ. miſeriæ. Hic mihi. ſolent ſumma mala facere ſecurum: qui omnia paſſus nihil timet: ſed filius meus eripit mihi iſtum fructum: quia non mihi, ſed ipſi timeo. Proſperis. nō habemus aliquā ſpem boni: ſed mali. Dira. aduerſa. Habent.ſ. viam: qua veniāt ad nos.

DAN. ¶Quid mœſta. Perimitur Aſtyanax ereptus de ſinu Andromaches matris per Vlyſſem. Eſt autem ſextum carmen trimetro conſtans iambico Archilochio. Primo igitur de occultatione pueri tractatur. Andromache cum ſene Troiano ſuum prīꝰ & filij deplorat infortunium. Fuit Andromacha vt Home. eſt teſtis filia Eetiōis regis Thebe i vxor Hectoris: cui pepit filium quē Hector vocauit Camādrū. alij aūt Aſtyanacta: quaſi vrbis regē ad quē ſpectabat regnū: ſiue q̄ ſolꝰ illiꝰ prī vrbē tutaret̄. Peliacus. Theſſalicus a Pelio monte. Niſi hic.filius meus Camandrus. Nil temere. ſine cauſa.

ASCEN. ¶Quis te &c. Senex q ob honeſtatē relict⁹ erat Andromache comes q̄rit. O Andromache quis metus recens cōmouit te afflictam? Andro. reſpondet: pręſagiens malū futurū. poteſt autē legi aliquod & aliquid: ſi aliquod ſic, Aliquod malum maius ſcilicet q̄ adhuc paſſa ſum exorit ex malo. ſ. p̄terito: q̄a vulgo dr̄ nullum malum venit ſolū. ſi aliquid, legēdum ē per appoſitionē ſic, Aliquid exoritur ex malo, mai⁹ malū. i. quod ſit maius malū: fatum Ilij ruentis nōdum ſtetit. i. adhuc currit ad maiora mala. Ad quod ſenex. Ecquas (alij Et q̄s) clades ſcilicet nouas & maiores reperiet deus, vt velit id eſt vt modo deus dicat velle reperire? Andromache. Clauſtra profūdi ſtygij id eſt infernalis, & ſpec⁹ obſcuri (ſtomacho muliebri id dictum quaſi Achilles ad barathrum aut tartara detruſus ſit) laxantur id eſt aperiuntur ad inferenda nobis incōmoda: & ne metus deſit euerſis ſcilicet nobis Troianis, hoſtes conditi id eſt ſepulti, exeunt ab imo tumulo. Eſt ne iter peruium retro id eſt de morte in vitam: aut ab inferis ad ſuperos: ſolis Danais? Nam de alijs etiā noſtri dicunt illud (cuius tamen & alius eſt ſenſus) Spiritus vadens & non reuertēs. Certe, quicquid fingant Danai, mors eſt aequa ſcilicet omnibus mortalibus: non magis permittens graecos q̄ Troianos apparere ſuis. Iſte terror ſcilicet qui per Achillis vmbras iniectus dicitur, turbat atq; exagitat Phrygas, id eſt Troianos omnes: communis ſcilicet omnibus Phrygibus: hic ſcilicet quem dicam, ſopor noctis horridę. i. viſus quē in nocte habui, exterret, proprie. i. peculiariter, animum meum. Senex. Effer in medium id eſt enuntia palam vt omnes cognoſcant: quę viſa. i. viſiones, portent id eſt afferant tibi metus. Andro. Nox alma, quae alit praecipue triſtes, qui triſtia tunc non vident, aut q̄ alit dormientia oīa aīantia, trāſierat fere duas ptes. ſ. ſui. i. iam inſtabat mediū noctis: aut poti⁹ cū in tres vigilias diſtributa ſit nox, iā duę e tribus ptib⁹ noctis trāſactę fere erāt: & ſeptem ſtellae q̄ in ſeptētrione ſūt, verterūt iugum. i. temonē plauſtri ad ſeptētrionē poſiti: quies ignota. i. inſolita, venit tandē afflictę. ſ. mihi: & ſōn⁹ breuis obrepſit genis. i. palpebris feſſis. ſ. lōgo luctu & vigilijs (ſi ſtupor ille mentis attonitę ē. ſ. appellād⁹, ſōn⁹) cū Hector ſtetit ſubito añ oclos nr̄os: nō ſup. talis, qualis ferens vltro. i. nō prouocatus nec coactus ſe defendere, ſed ſpōte ſua, bella in argiuos, petebat, facibus. i. flāmis Idaeis. i. Troianis, rates. i. naues, graias. i. graecas: nec ſup. talis, q̄lis furēs in Danaos. i. graecos, cęde vaſta, tulit ex Achille ſimulato. i. ex Patroclo armis Achillis pugnare recuſātis munito, vera ſpolia. ſ. Achillis: q̄a reuera arma illius erāt licet Patrocl⁹ ea portabat. vñ ęne. ij. Hei mihi qualis erat? quantū mutat⁹ ab illo Hectore: q redit exuuias idut⁹ Achillis? Nō ſup. erat ei, ille vultus intendēs. i. augēs iubar flāmeū. i. ſplēdorē inflāmatū: ſed ſup. vult⁹ feſſus ac deiect⁹ & grauis fletu, & ſil'is noſtro. ſ. vultui, obtectus coma ſqualida. i. turpata: tñ. i. licet deformat⁹ fuerit, iuuat. i. delectat, vidiſſe ſup. eum.

Se. Quis te repēs cōmouit afflictā metus? A.
Exoritur aliquid maius ex magno malum.
Nondum ruentis Ilii fatum ſtetit. Sen.
Ecquas reperiet: vt velit clades deus? An.
Stygii profundi clauſtra: & obſcuri ſpecus
Laxantur: & ne deſit euerſis metus
Hoſtes ab imo conditi tumulo exeunt.
Solis ne retro peruium eſt Danais iter?
Certe ęq̄ mors ē. turbat: atq; agitat Phrygas
Communis iſte terror. hic proprie meum
Exterret animum noctis horrendę ſopor. Se.
Quae viſa portent effer in mediū metus. An.
Partes fere nox alma tranſierat duas:
Clarumq; ſeptem verterant ſtellae iugum:
Ignota tandem venit afflictae quies:
Breuiſq; feſſis ſōnus obrepſit genis:
(Si ſomnus ille eſt mentis attonitae ſtupor)
Cū ſubito noſtros Hector ante oculos ſtetit:
Non qualis vltro bella in argiuos ferens:
Graias petebat facibus Idęis rates:
Nec caede vaſta qualis in Danaos furens
Vera ex Achille ſpolia ſimulato tulit.
Non ille vultus flammeum intendens iubar:
Sed feſſus: ac deiectus: & fletu grauis
Similiſq; noſtro: ſqualida obtectus coma
(Iuuat tamen vidiſſe). tum quaſſans caput
Depelle ſomnos inquit: & natum eripe
O fida coniunx: lateat: haec vna eſt ſalus.
Omitte fletus: Troia q; cecidit gemis?
Vtinam iaceret tota: feſtina: amoue
Quocunq; noſtrae paruulam ſtirpem domus.
Mihi gelid⁹ horror: ac tremor ſōnū excutit:
Oculoſq; nunc huc pauida: nunc illuc ferens:
Oblita nati miſera quaeſiui Hectorem.
Fallax per ipſos vmbra complexus abit.
O gnate magni certa progenies patris:
Spes vna Phrygibus: vnica afflictae domus

Veteriſq; ſoboles ſanguinis nimium inclyti:
Nimiumq; patri ſimilis:hos vultus meus
Habebat Hector:talis inceſſu fuit:
Habituſq; talis:ſic tulit fortes manus:
Sic celſus humeris:fronte ſic torua minax
Ceruice fuſam diſſipans lata comam.
O nate ſero phrygibus:at matri cito.
Erit ne tempus illud:ac felix dies:
Quo Troici defenſor & vindex ſoli
Recidiua ponas Pergama?& ſparſos fuga
Ciues reducas?nomen & patrię ſuum
Phrygibuſq; reddas?ſed mei fati immemor
Tam magna timeo vota:quod captis ſat eſt:
Viuamus:(heu me)quis locus fidus meo
Erit timori?qua ve te ſede occulam?

tũ.i.inſup quaſſans.i.frequẽter cõcutiens,caput.i.ſuũ,inquit.ſ.ad me:depelle ſomnos:& eripe.i.cędi,natum.ſ.Aſtyanacta:O cõiux fida,lateat.i.abſcõdat.ſ.filius.haec vna.i.ſola eſt ſalus.& cũ id audiés flerẽ,addidit: omitte fletus:tu gemis q; Troia cecidit, vtinã iaceret tota.i.vtinã nõ plures q̃ iã ceciderũt caſu:i ſint:feſtina,amoue quocũq;.i.i quẽcũq; locũ,ſtirpẽ paruulã domus nř.i.filiũ noſtrũ Camandrũ.Horror gelidus ac tremor excutit mihi ſomnũ:qđ Seruius mali euentus indiciũ ſemp eſſe obſeruauit:& ego pauida ferẽs oculos nũc huc,nũc illuc.i.i diuerſas partes,ego miſera oblita nati.i.filij,quaeſiui Hectorẽ.i.in lecto meo:& vmbra q̃ apparuerat, fallax,quia corpus rep̃ſentat, cũ corpus nõ ſit,abit p cõplexus ipſos.i.dũ conor maritũ cõplecti. Conuerſo deinde ſermone per apoſtrophen ad filiũ inquit. O Gnate certa pgenies magni patris.ſ.Hectoris.ſpes,vita,aut vna,Phrygibus, vnica ſoboles dom⁹.ſ.Hectoreę,afflictę,& veteris ſanguinis iclyti.i.clari & glorioſi nimiũ:q aob claritudinẽ petebatur ad necẽ:& ſimilis nimiũ patri,q s ne patri ſimilis vltor eſſet patris petebaẽ, vt dixi, ad necẽ. Hector me⁹.ſ.maritus, habebat hos.i.huiuſmodi vult⁹:ipſe fuit talis inceſſu.i.i mõ incedendi:& fuit talis habitus:& tulit ſic vt tu fers,manus fortes:& ſup.fuit ſic vt tu,celſus humeris:& minax ſic,fronte torua:ita vt filius eũ armatũ aſpicere formidaret:diſſipans.i.in diuerſa iactãs,comã.i.caeſariẽ fuſã ceruice lata.i.p ceruicẽ latã.O ſup.fili,nate.i.orte & edite(eſt em pticipiũ)Phrygib⁹ ſero:quia nõ potuiſti eis p aetatẽ eſſe ptector:& cito ſup.tuinis matri:quia ſine te nihil timeret:nũc aũt tibi maxime timet eo q; patrem refers:nõ em vellet nõ eſſe natũ,ſed nõ tã cito vt minus ſubiectus eſſet inuidię:minuſq; patrẽ referret. Erit ne ſ.aliqñ,illud tps ac dies felix:quo tu defenſor & vindex ſoli.i.regni Troici,ponas Pergama recidiua(credam rediuiua ſcribendum)& reducas ciues ſparſos fuga?& reddas patrię & Phrygib⁹ nomẽ ſuum.i.decus regale?ſed ego immemor fati mei timeo.ſ.facere tã magna vota.i.deſyderia.Viuam⁹.i.opto vt viuam⁹:qđ ſatis ẽ captis.Heu me:q s locus erit fidus timori meo.i.tibi quem timeo, aut ei quod timor ſuadet:qua ve ſede occulam id eſt abſcondam te?

BERN.

Exorit. Timeo q; video aliud maius malum nobis impendere q̃ habuim⁹:quis fatum ruẽtis Ilij adhuc nõ ſtetit.i.firmatũ ẽ. Vt velit.q̃uia de⁹ velit dare nobis maiora mala nõ poſſet reperire. Stygij laxant.aperiuntur clauſtra inferni & ſurgũt aię q̃ ſanguinẽ noſtrũ petant. Solis Danais.eſt ne cõceſſum ſolis grecis redire ab inferis magis q̃ marito meo,& alijs. Aequa.cõis. Terror.oib⁹ Troianis hic terror eſt q; ſurgãt gręci ad petẽdũ ſãguinẽ: ſed me turbãt viſa noctis. Phrygas.Troianos. Partes.explicat Andromache viſa,dicẽs q; vidit Hectorẽ laceratũ q monebat vt filiũ Aſtyanacta occultaret:q̃ res ipam ſollicitã fecit. Septẽ ſtellę.q̃ faciũt plauſtrũ vt ſupra dixim⁹. Iugũ.temonẽ.manet in ſimilitudine plauſtri. Ignota quies.q s nõ ſolebã dormire. Obrepſit genis.oculis clã venit. Idęis.ſumptis de Ida ſylua qñ cõbuſſit naues graecorũ. Vera. arma Achillis quib⁹ erat indut⁹ Patroclus:vñ dicit Achille ſimulato:quia iuuenis magni animi ſumpſerat arma Achillis vt incuteret terrorẽ Troianis:& illũ Hector occidit,armiſq; ſpoliauit. Similis nřo.ita triſtis quemadmodũ eſt meus. Iuuat.licet fuerit ita ſqualidus iuuat tñ me vidiſſe. Mihi gelidus.cũ vidiſſem vmbram mariti,ſubito coepi tremere:qđ malũ erat ſignũ.vñ oblita filij,illũ ſolũ quęrebã,ſed nõ cõplecti potui. O nate. Andromache cõmiſerãs nato loquiẽ de ſpe illi⁹ q Pergama poſſet reſtituere ſi ſupſtes fuerit:ſed vbi occultet eũ nõ eſt loc⁹ in vrbe tã diruta:tandẽ veniens ad ſepulcrũ patris Hectoris in eo occultare ſtatuit illũ. Diſſipans.ſpargẽs:habebat collũ latum & crines ſuperinfuſos. Sero.tarde.ſi eſſes adultus & magnus poſſes defendere patriam. Matri cito.quis ſi non eſſes adhuc natus non haberem hanc calamitatem. Recidius.renaſcentia:videbo ne illud tempus quo reſtituas Troiam? Vota.magnum eſt votum q; debeas inſtaurare Troiam:ſed tantum orabo vt poſſimus viuere:quod ſatis debet eſſe captis. Timori meo. filio pro quo timeo.

DANI.

Stetit. Pro reſtitit.i.ceſſauit. Tandẽ.quaſi q̃ lachrymis & ſingultibus vexata tandẽ in ſoporẽ cecidi. Nõ qualis.ſic Aeneas narrat:q̃ ſi inde videaẽ acceptũ.Hei mihi qualis erat q̃tũ mutat⁹ ab illo Hectore q redit exuuias indut⁹ Achilli.Hector apud Homerũ in.ρ.Iliados ſpoliato Patroclo ſalijt ſup currũ:arma aũt dedit Troianis ferre in vrbẽ magnũ decus ſibi ipſi.ἐκ τῶν Δαχεσ ομιλομ ιωυ αμεχαζεθε τωρωυ εσδοΔιφρομ Δερορου δεΔιΔουΔτγε τευχεα καλα τρωσι φερειν ποτιασυ μεγα κλεοσ εμμεμαι αυτω. Petebat.impetebat,corripiebat. Nõ ille.Homerus cõparat Hectora flãmę inextinctę.οξ;α κεκληγωσ φλογικε λορκφαι ϛοι ο αςβεσω.

Vtinam iaceret tota.vtinam clades quae ei imminet iam eſſet exacta & completa. Mihi gelidus.inhorrui q̃ primũ ab hoc phantaſmate:& ſtatim conſurgo circũſpiciens ſicubi Hectorem inuenirẽ. Hos vultus meus. pathos ab imagie & colore:quemadmodũ ipa ad Aſcanium in epiro loquitur.O mihi ſola mei ſuper Aſtyanactis imago:Sic oculos,ſic ille manus,ſic ora ferebat &c. O nate ſero.participium nate. Recidiua.rediuiua dixit Silius. Nomẽ.famã & decus.& nos aliquod nomẽq; decuſq; Geſſim⁹.Vir.in ſecũdo aenei.

ASCEN. ¶ Arx illa. Probat ſibi deeſſe locū tutū i quo filiū abſcōdat: qa illa arx. ſ. nobiliſſima, Ilij, pollēs. i. potens luci de, opib⁹ & muris deū. i. deorū opa cōſtructis vtpote Neptūni & Apollis: clara p oēs gētes & capax iuidiæ qa ſūma petit liuor, nūc ſup. eſt puluis alt⁹: & oia ſūt ſtrata. i. i terrā decuſſa, flāma. i. igni: & ne tm̄ qdē quo i fās lateat ſupeſt ex vrbe vaſta. i. valde ampla nup: quē locū legā. i. deligā aut eligā fraudi. i. ad fraudē faciedā grecis? Q uerit id apd ſe: deide q̄ſi inuēto loco, dicit. Eſt tumul⁹ ingēs, ſacer cōiugi charo. ſ. Hectori (alij ſacro legūt) verēd⁹ hoſti, vt quē hoſtis nō violauit, quē. ſ. tumulū, parēs. ſ. Hectoris Priam⁹ rex, nō auarus. i. liberal' ſtruxit i luct⁹ ſuos. i. ad cōſolandos luctus ſuos, mole ĩmēſa & opib⁹. i. impēſis magnis. Ego optīe credā ſ. filiū, pr̄i. ſ. Hectori. At qa hoc dicendo viſa ē velle eū mittere ad patrē. ſ. ad iferos: dicit: Sudor frigid⁹ cadit p totos art⁹: qa miſera tremiſco. i. tremēs horreo omē feralis loci. i. infauſtā ſignificationē mortis eius: eo q in loco ferali. i. vbi mortui ſunt reliquię, eum occultare paro. Ad hoc ſenex interp̄tans ad bonū omen ptinere dicit: Hæc vna cauſa. i. credi periſſe, arcuit. i. phibuit, multos ab interitu. Vix quicq̄ ſpei, eſt ſuper. i. vltra hanc cautelam: ſi feceris vt credatur periſſe: quia graue pondus, videlicet magna nobilitas, p̄mit illū. ſ. filiū tuū: hoc eſt vrget ad mortē ob timorē & inuidiā. An. Timeo ſup. aut dūmodo, ne aliqs pdat ſup. eū. Sen. amoue teſtes. i. cōſcios qui poſſint eſſe teſtes doli. An. Si hoſtis q̄ret ſup. eū: qd dicam? Sen. perit pro perijt in vrbe euerſa. An. Quid proderit latuiſſe. ſ. ad modicum: ēp⁹ (nam perpetuo non poterit cum nō ſit in tumulo relinquendus vbi pficiſcamur) redituro. ſ. paulo poſt, in manus. ſ. hoſtium? Sen. Victor. ſ. omnis, habet primos impetus feroces: quia occidere ſolet quotquot offenderit armatos aut armorū potētes. An. Quid ſup. dicā aut dices q. ſ. tu⁹ nō pōt latere ſine magno metu. ſ. meo? aut metu p piculo. Se. Miſer. i. is q ē i ſūma miſeria, occupet. i. q̄ prima occurrerit p̄ripiat, p̄ſidia. i. defēſacula: ſecur⁹ i. q nihil timet, legat. i. eligat q̄ſcūq vult: cū illi otiū & facltas ſuppetat. An. O ſui. Quis loc⁹, q̄ regio ſeducta. i. ſepata a cōgreſſu hominū, iuia. i. inacceſſa, reponet. i. abſcōdet te tuto. i. ſine piculo? qs. ſ. deorū aut hoīm feret ſ. nobis trepidis, opē. i. auxiliū? O Hector tu q ſp nos tutat⁹ es ac ptexiſti, tuere. i. ptege, etiā nūc tuos. Serua. i. cuſtodi, furtū cōiugis piæ. i. filiū p pietatē apd te repoſitū: & excipe cinere. ſ. tuo fideli. victurū, nō ſepeliendū. ne omē ſit id addit o Nate. i. fili, ſuccede tumulo qd fugis retro? vt decorū gn̄is & inſol' ſeruet facit abhorrere a latebris. & qd ſpnis latebras turpes? Agnoſco indolē. i. virtutis pring in te ſeminaria: pudet ſup. timere. i. facere opus timidi aut timētis: o fili fuge. i. exue, ſpūs magnos & aīos veteres. i. prioris fortunæ: ſume ſup. aīos, quos caſus dedit. en ītuere q̄ turba ſupſim⁹. i. ſupuiuam⁹. tumul⁹. i. pater ſepultus, puer. ſ. tu & captiua. ſ. ego mater. cedendū eſt malis. Age, adhortādi vox, aude ſubire id eſt intrare, ſanctas ſedes. i. ſepulcrū, quę veræ ſedes ſunt vt æneī. vj. Sedib⁹ hūc refer ante ſuis, parentis. ſ. Hectoris, cōditi. i. ſepul

Arx illa pollens opibus: & muris deum:
Gentes per omnes clara: & inuidię capax:
Nūc puluis altus: ſtrata ſunt flamma omnia:
Supereſtq vaſta ex vrbe: ne tantū quidem:
Quo lateat infans. quē locum fraudi legam?
Eſt tumulus ingens coniugi charo ſacer:
Verendus hoſti: mole quē immenſa parens
Opibuſq magnis ſtruxit in luctus ſuos
Rex non auarus: optime credam patri.
Sudor per artus frigidus totos cadit:
Omen tremiſco miſera feralis loci. Se.
Hæc cauſa multos vna ab interitu arcuit
Credi periſſe. vix ſpei quicq̄ eſt ſuper.
Graue pōdus illū magna nobilitas p̄mit. An.
Ne prodat aliquis. Se. amoue teſtes doli. An.
Si quæret hoſtis? Se. vrbe in euerſa perit. An.
Quid proderit latuiſſe redituro in man⁹? Se.
Victor feroces impet⁹ primos habet. An.
Quid q latere ſine metu magno nequit? Se.
Miſer occupet prę̄ſidia: ſecurus legat. An.
Quis te locus: quę regio ſeducta: inuia:
Tuto reponet? quis feret trepidis opem?
Quis proteget? qui ſemp: etiam nunc tuos
Hector tuere: coniugis furtum piæ
Serua: & fideli cinere victurum excipe.
Succede tumulo nate: quid retro fugis?
Turpeſq latebras ſpernis? agnoſco indolem:
Pudet timere. ſpiritus magnos fuge:
Animoſq veteres: ſume quos caſus dedit.
En intuere turba quę ſimus ſuper:
Tumulus: puer: captiua. cedēdum eſt malis.
Sanctas parentis conditi ſedes age
Aude ſubire. fata ſi miſeros iuuant
Habes ſalutem: fata ſi vitam negant
Habes ſepulcrū. Se. clauſtra cōmiſſū tegant.
Quem ne tuus producat in medium timor
Procul hinc recede: teq diuerſam amoue. An.

Leuius ſolet timere qui propius timet.
Sed ſi placet referamus hinc alio pedem. Se.
Cohibe parumper ora: queſtuſq; opprime.
Greſſ⁹ nefãdos dux cephalenũ admouet. An.
Dehiſce tellus: tuq; coniunx vltimo
Specu reuulſam ſcinde tellurem Stygis:
Sinu profundo conde depoſitum meum.
Adeſt Vlyſſes: & quidem dubio gradu:
Vultuq; nectit pectore aſtus callidos. Vly.
Duræ miniſter ſortis hoc primum peto:
Vt ore q̃uis verba dicantur meo
Non eſſe credas noſtra: Graiorum omnium
Procerumq; vox eſt: petere quos ſeras domos
Hectorea ſoboles ꝓhibet. hanc fata expetũt.

ti. Si fata iuuant miſeros. i. decreuerunt nos iuuare, habes ſalutẽ. i. ſi ad tẽpus latueris (ꝗ quod uiuit fata operã noſtra exigere: neq; cum inſanis dicendu, ſi prędeſtinauit me ad ſalutem deus ſalu⁹ ero quicqd fecero: ſi pręſciuit damnandũ damnabor: qa vt dicit Auguſt. Qui fecit te ſine te, nõ ſaluabit te ſine te & qui tuã pręſudet etiam media ad illũ pręſudet) ſi fata negant vnã habes ſepulcrũ. Quo dicto intrauit puer: & Senex, Clauſtra inquit tegant commiſſum. i. quẽ illis cõmiſim⁹: hoc eſt clauſus ſeruetur puer incolumis: quem. ſ. puerum, ne timor tuus producat in medium i. ꝑdat hoſti, recede ꝓcul hinc: & amoue te diuerſam. An. Is qui timet ꝓpius ſolet timere leuius: quia de multum diſtantibus grauius timemus. Sed ſi placet (ſciuit placere ſed maternus animus a filio diuelli vix potuit) referamus pedẽ. i. abeamus, hinc alio. i. ad alium locum. Quo dicto ſenex videns Vlyſſem, inquit: cohibe parũper ora. ſ. tua: & opprime. i. extingue queſtus. i. querelas: dux Cephalenũ. ſ. Vlyſſes, admouet. ſ. ad nos, greſſus nefãdos. An. O tellus dehiſce. ſ. vt abſcondas puerum: & tu coniunx. ſ. Hector ſcinde tellurem reuulſam vltimo ſpecu ſtygis: & conde depoſitum meũ. i. filiũ quẽ cineribus tuis depoſitũ cõmiſi, ſinu ꝓfundo: Vlyſſes adeſt: & quidem gradu dubio. i. cũctabundo & ancipiti: vt habẽt qui ſecum aliquid anxie diſq̃runt: nunc eñ ſtant, nunc currunt, nũc lente ingrediunt: nectit. i. ſe nectere iodicat, vultu & pectore, aſtus callidos. Vlyſ. Ego miniſter. i. executor, ſortis duræ. i. oraculi triſtis, peto hoc primũ: vt q̃uis verba dicant ore meo tñ nõ credas eſſe noſtra. Vox. ſ. quã dicam, eſt omniũ Graiorũ & procerum: quos ſoboles hectorea ꝓhibet petere domos ſeras. i. ſero reuidendas: quia fata expetũt hanc. ſ. ſobolem vt immoletur.

¶ Arx. Solebamus habere arcẽ potentiſſimã conſtructã ab Apolline & Neptuno: q̃ nũc eſt verſa in cineres. Fraudi. occultationi filij mei eligã. Parens. Priamus pater Hectoris. Non auarus. qui voluit facere magnificum tumulũ in memoriã luctus filij ſui Hectoris. Credã. cõmittã ad cuſtodiam patri Hectori. Omen. ſignum mortis filio meo quem volo occulere in ſepulcro. Feralis. dicati morti. Hęc cauſa. ſi crederẽt ipſum mortuum eſſe nõ quærerẽt: & ipſe eſſet tutus. Credi periſſe. q; crederẽt aliquẽ mortuũ. Vix. nulla eſt ſpes occultationis apud ſuperos. Nobilitas. q̃ ipſum nõ dimittit occultari: nã principes apud oẽs cognoſcũtur. Amoue. vade ſola vt nullus ſciat. Vrbe. dicito q; mortuus eſt in euerſione vrbis. Quid ꝓderit. ſi nũc occulto ipſum qñ diſcedã non dimittam eũ: ad quid igit̃ occulto ſi omnino venturus eſt in manus hoſtiũ. Victor. eſt ferocior in primo impetu, deinde remittit iras. Quid q;. ſi bñ occulto eũ ero ſemp in timore. Miſer. q habet fortunã ꝓpitiam poteſt facere qđ vult: q habet aduerſam faciat qđ põt. Securus. q habet ipſe eligẽdi qđ vult. Occupet. accipiat qđ affert. Quis te. diſcedẽs Andromache ad occultandũ filiũ cũ eo loquit̃. Seducta. ſeparata. Inuia. remota. Furtũ. filiũ furti occultatũ. Victurum. ſ. filiũ. Succede. ingredere. intelligendũ eſt q; aperto ſepulcro volebat filiũ introducere & ipſe nolebat intrare. Pudet timere. ſcio q; habes animoſitatẽ paternã & nõ velles timere: ſed opus eſt q; deponas iſtos ſpũs: & inſpicias caſus noſtros. Intuere. conſydera q; ſumus adeo pauci & nihil reſtat niſi tumuli de patria noſtra quia oĩa alia ſunt diruta. Cedendũ. oportet facere vt poſſumus in tantis malis. Condiri. ſepulti: ſi dij dabunt tibi fauorem habebis vitam: ſi erũt contrarij ad minus habebis ſepulcrum. Clauſtra. puer intrauit ſepulcrum: vnde ſenex dicit recede mater ne prodas ipſum hoſtibus tremore tuo. Diuerſam. ſemotam a loco iſto. Leuius. eſt melius vt remaneã ibi: quia præſentes non timent niſi quæ vident: abſentes autem omnia timent. Propius. vicinius. Referamus pedem. recedamus ſi vis. Cohibe. cum ſenex vidiſſet Vlyſſem venientẽ ad quęrendum puerum, dicit illi tace. Cephalenum. populi Cephaleniæ: quæ inſula eſt in Ionio mari teſte Plinio libro quarto. Hæc Melena quondam dicebatur: fuitq; ſub Vlyſſis imperio. Admouet. appropinquat. Dehiſce tellus. rogat tacita Andromache vt terra aperiat ſe: & maritum ſuum vt accipiat filium ad inferos: ne Vlyſſes reperiat eum. Conde. occulta. Depoſitum. filiũ meum quem depoſui in ſepulcro & credidi tibi. Dubio. quando quis vadit cogitabundus non continuo gradu ambulat. Aſtus. aſtutias magnas inuenit: qđ apparet in vultu eius. Duræ. loquitur Vlyſſes excuſando ſe Andromache: q; ſi petit filium ſuum, id facit non ſponte, ſed mandato græcorum. Sortis. quia electus ſum ad id a græcis. Vt ore. licet dicam iſta verba: nõ credito eſſe mea: ſed oĩm gręcorũ: q nõ diſcedẽt niſi prius habuerĩt filiũ Hectoris. Seras. tardas: q mãſerunt apđ Troiam per decem annos. Hãc ſobolem. filium tuum. BERN.

¶ Eſt tumul⁹. Alba oſſa Hectoris collegerũt frẽs & ſocij lugẽtes: & locarũt in vrna aurea operientes rubro velo: rurſus poſuerũt in caua ſoſſa: inſuper crebris lapillis ſtrauerũt. hæc Homerus de tumulo Hectoris. ριμ φα λεδιμ Χετερ. πεϱιΔε σκοπομα το πορτη. Victor feroces. impetuoſi ſunt ſpũs in victore: cæterũ leues & vani. Miſer. in eũ locũ quẽcũq; ſors dederit ſe indat miſer: cui aũt vacat is eligat & optet ſuo arbitratu. Qui ſemper. conſueſti tuos defendere: etiam vnum id effice, cuſtodi filium in tuo ſepulcro: & fideli cinere illum victurum conſerua. Animos veteres. magnitudinem animi qua refers parentes & auos tuos. Simus ſup. DANI. Tumulus Hectoris.

Antiſtrophe: pro ſupſimus.i. viuam⁹. iuxta illud Perſij. Quid ſumus: aut quidnā victuri gignimur. Sācta parentis ſedes. vertit ſe ad Aſtyanactē. Poeta Mantuanus. Prǽterea fuit in tectis de marmore templū Cōiugis antiqui miro qđ honore colebat. ergo ſanctas ſedes acſi diceret templum & ſepulcrū tui Hectoris. Miniſter. ego in hac triſti ſorte. Seras. ſero ſalutatas im pediente filio tuo quem poſcunt fata.

ASCEN. ℭ Sollicita. Continuat legationem ſuā Vlyſſes hoc ordine. Fides ſollicita.i. anxia, pacis īcertę tenebit ſemp Danaos: (in epithetis hypallage eſt: fides ſollicita tenebit Danaos: ꝑ fides incertæ pacis tenebit Danaos ſollicitos) & timor coget.ſ. Danaos reſpicere ſemper a tergo: ne iſequať vltor: nec ſinet arma poni.i. deponi ab eis, dū.i. donec, natus.i. filius tuus o Andromacha, dabit Phrygibus euerſis animos.ſ. vlciſcendi ac imperandi. An. Chalcas augur veſter canit hoc? Ad qđ callidus Vlyſſes ſciens fidem vatis poſſe eleuari, & ſimul volens aliā neceſſitatē oſtendere, inqt. Etſi.i. q̄q̄ Chalcas augur taceret hęc tamē Hector, cui⁹ &.i. etiā ſtirpē horreo, dicebat.ſ. dū viuebat: generoſa ſemina exurgūt in ortus ſuos.i. creſcit fili⁹, q ſuccedet pr̄i, ci⁹ fortitudinē referens: quia generoſa ſemia nō degenerant. Sic ille.ſ. minor taurus, paru⁹ comes magni armenti.ſ. gregis vaccarum, paruus dicit, & nondū findens cutē.ſ. frōtis, primis cornibus, celſus ſubito.i. prȩter aliorum morē, ceruice, & arduus fronte, ducit.ſ. mox gregē paternū.i. quē taurus maior duxerat: ac impat pecori.i. toti armento. Prȩterea virga quæ ſtetit tenera, de trūco cæſo.i. cum ablata primū eſt a trūco, ſubit.i. exoriť exiguo tempore: ip̄a.i. qđ dicūt ipſamet, par.i. æqualis in altitudie, matri. Sic Maro. Atq; ſub ingēti matris ſe ſubijcit vmbra. Sane arbores truncæ vnde plantandæ ſudes exciduntť nō creſcūt multum in altum: & ita facile a ſurculis ſuperanť. & reddit terris vmbras, & cęlo.i. aeri, nemus.i. denſas frondes. Sic cinis relictus male.i. incaute de magno igne, reſumit vires. Dolor eſt quidē.i. certe. q.d. vt verum fatear, iniuſtus ęſtimator.i. appretiator & cēſor rerū: ſi tn̄ exigas.i. exacte explores cām tecum, dabis veniā.ſ. gręcis filiū tuū ad ſupplicium poſcētib⁹: q; miles iā ſenex poſt decem annos & totidē.i. etiā decē, mēſes, timet bella: & rurſ⁹ alias clades.ſ. accipiēdas a Troianis: ac Troiā nunq̄ iacentē.i. pſtratam aut quieſcentem, bene.i. ſatis. magna res mouet Danaos ſcilicet Hector alter futurus: libera nos hoc metu ſcilicet tradendo filium. Hæc vna cauſa tenet naues deductas ſcilicet a litore: claſſis hæret id eſt fixa eſt, hic id eſt in hac re: neue pro & ne, putes crudelem ſcilicet me q; iuſſus ſorte aut oraculo, quia dictæ p carmina ſortes: aut quia ſortiti erant gręci quiſnam pro Aſtyanacte mitteretur & ſors ceciderat in Vlyſſem: petā natum Hectoris: quaſi dicat hoſtis acerrimi: qa ſi ſors iuſſiſſet petiſſem ſcilicet ad ſupplicium, Oreſtē filiū Agamēnonis. Sicut aliquādo petita eſt Agamēnonis filia & Oreſtis ſoror: (cum ab ὀρος qui mōs eſt deducatur, a pluribus ſine aſpiratione ſcribitur) addit ergo: patere.i. ęquo animo fer, quod victor ſcilicet Agamemnon tulit id eſt paſſus eſt in Iphigenia aut Iphianaſſa filia ſua ob nauigationem habendam ma-

Sollícita Danaos pacis incertæ fides
Semper tenebit: ſemper a tergo timor
Reſpicere coget: arma nec poni ſinet:
Dum Phrygibus aíos natus euerſis dabít
Andromacha. An. vr augur hoc Chalcas canit?
Vly. Etſi taceret augur hęc Chalcas: tamen
Dicebat Hector: cuius & ſtirpē horreo.
Generoſa in ortus ſemina exurgunt ſuos.
Sic ille magni paruus armentí comes:
Primiſq; nondum cornibus findens cutem:
Ceruice ſubito celſus: & fronte arduus:
Gregem paternum ducit: ac pecori imperat.
Quę tenera cęſo virga de trunco ſtetit:
Par ipſa matri tempore exiguo ſubit:
Vmbraſq; terris reddit: & cælo nemus.
Sic male relictus igne de magno cínis
Víres reſumit. eſt quidem iniuſtus dolor
Rerum æſtimator: ſi tamen tecum exígas
Veniam dabis: q; bella poſt annos decem
Totidemq; menſes iam ſenex miles timet:
Aliaſq; clades rurſus: ac nunq̄ bene
Troiam iacentē. magna res Danaos mouet:
Futurus Hector. libera nos hoc metu.
Hęc vna naues cauſa deductas tenet.
Hic claſſis hæret: ne ve crudelem putes
Q; ſorte iuſſus Hectoris natum petam:
Petiſſem Oreſtē: patere qđ victor tulít. An.
Vtinam quidem eſſes nate materna in manu:
Noſſemq;: quís te caſus ereptum mihí
Teneret: aut quę regio: non hoſtilibus
Confoſſa telis pectus: aut vinclis manus
Secantibus prȩſtricta: non acri latus
Vtrūq; flamma cincta: maternam fidem
Vnq̄ exuiſſem: nate quis te nunc locus,
Fortuna quę poſſedit? errore auio

Vagus arua luſtras? vaſtus an patrię vapor
Corripuit artus? ſæuus an victor tuo
Luſit cruore? nunquid immanis feræ
Morſu peremptus paſcis idæas aues? Vly.
Simulata remoue verba: non facile eſt tibi
Decipere Vlyſſem: vicimus matrum dolos
Etiam dearum: caſſa conſilia amoue.
Vbi natꝰ eſt? An. vbi Hector: vbi cũcti phryges
Vbi Priamus. vnum quęris: ego q̃ro oĩa. Vly.
Coacta dices: ſponte quod fari abnuis. An.
Tuta eſt perire q̃ poteſt: debet: cupit. Vly.
Magnifica verba mors ꝓpe admota excutit.
A. Si vis Vlyſſe cogere Andromachã metu:
Vitam minare: iam mori votũ eſt mihi. Vly.
Verberibus: igne: morte: cruciatu: eloqui
Quodcunq; celas adiget inuitam dolor:
Et pectore imo condita arcana eruet:
Neceſſitas plus poſſe q̃ pietas ſolet.

ctata. An. Vtinã quidẽ o nate eſſes in manu. i. poteſtate mea: & noſſem quis caſus teneret te ereptum mihi: quia ſi ſcirem vbi eſſes, ego confoſſa. i. licet haberẽ aut deberẽ habere pectus confoſſum telis hoſtilibꝰ, aut perſtricta. i. licet eſſem perſtricta aut haberẽ perſtrictas manus vinclis ſecantibus. i. tã arcte prementibus vt findant eas, no(n) cincta. i. licet haberem cinctum, vtrũq; latus flamma acri, exuiſſem vnq̃ fidem maternam. i. nunq̃ te reliquiſſem etiam ſi mihi ſequẽdus eſſes per tela per ignes. q. d. q; te derelinqui efficax argumentũ eſt me neſcire vbi ſis. O Gnate quis locus & quæ fortuna poſſedit (niſi metrũ obſtaret diceręm poſſidet) te nunc? an vagus errore auio id eſt nullam viam tenenti, luſtras. i. circuis arua? an victor ſęuus qui te cepit, luſit tuo cruore? nunquid peremptus morſu feræ. i. beſtiæ immanis, paſcis aues idæas. i. Idę mõtis ſyluoſi? Vly. Remoue verba ſimulata: non facile eſt tibi decipere Vlyſſem. Nos vicimus dolos matrum: etiam dearum vtpote Thetidis. de qua tamẽ Statius: Quis diuũ fraudibꝰ obſtet? vicit etiam Clitẽneſtrã: quæ quia dea nõ erat, nec Pallas mater, malle ſtomachoſe dictum de vna pluratiue. Amoue cõſilia caſſa. i. inania: & dic ſup. vbi natus eſt. Ad qđ Andromacha, dic tu mihi: vbi Hector ſup. eſt: vbi cũcti Phryges ſupple ſunt: vbi Priamꝰ: tu quęris vnum ego quero oĩa: q ſi perierunt potuit & filius periſſe. Vly. Tu dices coacta quod abnuis fari ſpõte. An. Ea quæ poteſt, debet, cupit perire, vt ego, ẽ tuta. Vly. Mors admota prope excutit verba magnifica. An. Vlyſſe ſi vis cogere Andromachã metu, minare ſup. filij, vitam. ſ. longam in ſeruitute. Mori eſt mihi iam votũ. i. deſyderiũ. Vly. dolor adiget. i. cõpellet, inuitã eloq quodcũq; celas, verberibꝰ. i. flagellis, igne, morte, cruciatu. i. omni tormẽtorũ genere ad mortẽ vſq; adhibito: & eruet arcana condita. i. abſcondita & occulta imo pectore: neceſſitas ſolet plus poſſe q̃ pietas: quia multi vt mortem euaderent neceſſarios ſuos prodiderunt.

¶ Sollicita fides. Qui nũq̃ credẽt ſe tutos eſſe ſi ſuperet ꝓles Hectoris: q̃ patrẽ & patriã vlciſci poſſit. Natꝰ. filius tuus faciet aĩos Troianis reſtituẽdi Troiã: græci nunq̃ erunt ſecuri. Chalcas. ꝓdixit vobis hoc fatum augur veſter. Decebat. videbat̃ dicere demonſtrando virtutẽ ſuã qualẽ puto futurã filij ſui ſi vixerit. Generoſa. ponit aliquas ſimilitudines quibꝰ probat filiũ Hectoris pr̃i ſimilẽ futurũ. Scindẽs. q nondum miſit cornua. Comes. vitulus ſequẽs armentũ. Quæ tenera. alia ſimilitudo. Matri arbori de qua fuit ipſa virga inciſa. Subit. creſcit. Nemus. copiã ramorũ. Sic male. alia ſimilitudo: facto incẽdio niſi ignis bñ extinguat̃ iterũ accẽditur. Eſt quidẽ. cognoſcimus hoc nõ eſſe æquũ: ſed dolor & timor futuri cogit nos hoc facere. **BERN.**

Exigas. ſi tu cõſyderes factũ illud dabis nobis veniã q timemus iterũ reuerti ad bella quibus defatigati fuimus per decem annos & totidẽ mẽſes. Iacentẽ. nunq̃ putãt ſatis eſſe deſtructã Troiã: quia illã pullulare poſſe credũt. Hector. filius tuus futurus alter Hector. Libera. ſ. dando filiũ tuũ. Deductas. paratas ad nauſ gãdũ: quia ꝓpter illũ reſtamꝰ. Hæret ſtat firma. Horeſtẽ. filiũ Agamemnonis. noli putare me crudelem ſi iſto modo peto filiũ tuũ: nã ſi tuliſſet ſors ita petiuiſſem filiũ Agamemnonis. Patere. habeas patientiam q; filius tuꝰ occidat̃: qđ victor. i. Agamemnon tulit qñ paſſus eſt filiã Iphigeniã in Aulide inſula Dianę immolari. Vtinã. neſcio vbi ſit filius meus: vtinã eſſet in poteſtate mea: ſcirẽ ad minus quis caſus mihi illũ eriperet.

Confoſſa. figurate p cõſtructionẽ græcã. Perſtricta. manus aſtrictas. Cincta. ſi eſſem circũdata flãmis nunq̃ fallerẽ fidẽ matris erga filiũ: nec eũ pderẽ: ſed o fili neſcio vbi ſis: an ſis inter ſyluas errabundus, an ſepultus in cinere patriæ. Luſit. quia eras ita paruus vt quaſi ludibrio te occiderit ſine labore. Ferę. aut eſt laniatus ab aliqua fera i Ida ſylua. Simulata. Vlyſſes flectit ſermonẽ dicẽs: ſcito Andromache te non poſſe decipere Vlyſſẽ: & habet Emphaſim quaſi aſtutũ hominẽ: inuenit Achillẽ occultatũ etiã a matre dea. Caſſa. vana

Vbi Hector. credo q; ſit mortuꝰ ſicut alij. Vnũ quæris. q̃ris vnicũ filiũ meũ ego demonſtro vbi ſunt oẽs.

Coacta. minat̃ Vlyſſes. Admota. vicina: quãdo videbis vicinam mortem & tormenta nõ habebis iſta verba. Vitam. ſi vis me cogere dicito me viuere: quia cupio mori. Adiget. compellet. Neceſſitas. q̃ magnã habet vim.

¶ Dicebat Hector. Ominabatur relicto generoſo poſt ſe pignore. Iniuſtus dolor rerum æſtimator. quia dolet nequit ſuam rebus æſtimationem addere: propterea tuus dolor non ſinit te recte æſtimare. Eſt autem æſtimare ſumptum ab ære & timo: quod eſt pretium. æſtimare ære taxare: vnde æſtimata pœna dicebatur vt ouis decuſſis & bos centuſſis. Nititur autem probare ab vtili & honeſto eſſe ſatius vnum perire q̃ multos. Patere. exemplo monet dearum: Thetidis inuento Achille: Palladia, rapina palladij. Coacta dices. ſi te non adducunt ſuaſus noſtri cogent torturæ. Iam notum eſt mori mihi. eſt mihi inſtar magni muneris mors. **DANI.** **Aeſtimo.**

ASCEN. ℂ Propone. Animoſa virago q̄ metu ſupplicij in ſe inferendi vinci nō potuit, tandem calliditate Vlyſſis minantis ſepulcrū Hectoris euertere victa filiū ꝓdire fecit. dicit autem Propone. ſ. mihi, flāmas, vulnera, & diras. i. tyrānicas artes, doloris mali. i. grauis & iniq & famem, & ſitim ſęuā, & ferrum inditū. i. immiſſum, viſcerib⁹ vſtis. i. q̄ vrat, luē. i. pœdorem, carceris cæci. i. obſcuri: & quicquid victor iratus, & tumens. i. impotens victoria, audet: tamē ſup. nihil metuā: nec dep̄cabor mortē. Vly. fides. i. cōfidentia, celare. i. celandi qđ ꝓdas. i. cogaris ꝓdere ſtati. i. paulopoſt eſt ſtulta. i. incōſulta: tu mater aīoſa nullos admittis met⁹. Hic ip̄e amor. ſ. filij quo tu pſtas nūc cōtumax, monet Danaos conſulere liberis paruis: ne a filio tuo ea patiant̄ q̄ ip̄e paſſurus eſt. Ego o Chalcas minus timerē met⁹ quos facis: poſt arma tam longinqua. i. in tā longinquis oris exercita: & poſt decē annos: ſi ego timerē mihi: tu paras. ſ. vaticinādo, bella Telemacho. ſ. filio meo a filio Hectoris inferēda. Andromacha calliditate muliebri iurat vera: ſed ſic vt ne Vlyſſes quidē ea primo auditu intelligat: filiū ſuū cū mortuis exptē lucis i ſepulcro eſſe. Per qđ docemur licet nō permittamur ne officioſe quidē mentiri, poſſe tn̄ vera dicēdo hoſtē fallere. dicit autē ſic. Ego dabo Vlyſſi immiti ac Danais gaudiū. Et quaſi remurmurāti animo, dicit. Dādum eſt. i. oportet dare etiā inimicis gaudiū. O dolor fatere luct⁹ quos premis. i. celas. O Atridæ. ſ. Agamemnon & Menelae, gaudete: & tu Vlyſſe, refer. i. nuntia, pelaſgis. i. gręcis, vt ſoles, lætifica. i. res lætificantes. Proles id eſt fili⁹ Hectoris obit pro obijt. Sed artificioſiſſima eclipſis: vt ea occulte verum dicat: non enī tunc obijt: ſed tunc verū fuit dicere obit: quia ex quo naſcimur obire incipimus propter elementorum pugnam. Vly. Et qua fide i. quo argumēto qđ fidē faciat, ꝓbas Danais hoc eſſe verū? Andromache aūt quaſi q̄ non aliud certius argumētū afferre poſſet, ad iuſiurandū confugit: deierans per omnia ſacra: filiū inter mortuos expertē lucis eſſe: quod verū quidē erat: q̄a in pr̄is ſepulcro occluſus erat. dicit itaq; ſic. Ita id qđ victor pōt minari maximū, contingat ſup. mihi & meis: & fata ſoluant me ita exitu. ſ. ab hac vita, facili & maturo. i. immatura ætate & nō prius, ac condāt me ſolo meo. i. in terra mea (quod etiam patriarcha Iacob optauit, ſed alia ratione) & tellus patria id eſt in qua nat⁹ eſt, premat Hectorem leuiter (quod ad felicitatem pertinere miſera gentilitas putabat) repete ita, vt filius meus caſſus id eſt priuatus luce, non quia mortuus ſed quia in loco obſcuro abſconditus, iacet inter extinctos id eſt mortuos: & vt datus tumulo id eſt ſepulcro, tulit id eſt paſſus eſt, debita exanimis. i. mortuis. Nā claudi ſepulcro debetur mortuis non viuis. Vly. Ego lęt⁹ ferā ad Danaos. i. gręcos q me miſerant, fata. i. mandata fatorum expleta, ſtirpe id eſt ſobole Hectoris ſublata, ſcilicet de medio viuentium: & pacem ſolidam: cū nullus ſit futurus vltor. Deinde ad ſe cōuerſ⁹ ait

An. Propone flāmas: vulnera: & diras mali
Doloris artes: & famem: & ſæuam ſitim:
Variaſq; peſtes vndiq;: & ferrum inditum
Viſceribus vſtis: carceris cæci luem:
Et quicquid audet victor iratus tumēs. Vly.
Stulta eſt fides celare quod prodas ſtatim.
Animoſa nullos mater admittis metus.
Hic ipſe quo nunc contumax perſtas amor
Conſulere paruis liberis Danaos monet.
Poſt arma tam longinqua: poſt annos decem,
Minus timerem quos facis Chalcas metus:
Si mihi timerem: bella Telemacho paras. An.
Immiti Vlyſſi gaudium: ac Danais dabo.
Dādum eſt. fatere quos premis luctus dolor.
Gaudete Atridę: tuq; lętifica (vt ſoles)
Refer pelaſgis: Hectoris ꝓles obit. Vly.
Et eſſe verū hoc: qua ꝓbas Danais fide? An.
Ita quod minari maximum victor poteſt
Contingat: & me fata maturo exitu
Faciliq; ſoluant: ac meo condant ſolo:
Et patria tellus Hectorem leuiter premat:
Vt luce caſſus inter extinctos iacet:
Datuſq; tumulo debita exanimis tulit. Vly.
Expleta fata ſtirpe ſublata Hectoris:
Solidamq; pacem lętus ad Danaos feram.
Quid agis Vlyſſe? Danaidæ credent tibi:
Tu cui? parenti? fingit an quicq̄ parens?
Nec abominandę mortis auſpicium pauet?
Auſpicia metuunt qui nihil maius timent?
Fidem alligauit iureiurando ſuam.
Si peierat: timere quid grauius poteſt?
Nūc aduoca aſtus aīe: nūc fraudes: dolos:
Et totum Vlyſſem: veritas nunq̄ latet.
Scrutare matrē: mœret: illachrymat: gemit:
Sed huc & illuc anxios greſſus refert:
Miſſaſq; voces aure ſollicita excipit.
Magis hæc timet q̄ mœret: ingenio eſt opus.

Alios parentes alloqui in luctu decet,
Tibi gratulandum eſt:miſera ꝙ nato cares.
Quem mors manebat ſæua:pręcipitem datũ
E turre:lapſis ſola quæ muris manet. An.
Reliquit animus membra:quatiuntur:labãt:
Torpetq̃ vinctus frigido ſanguis gelu. Vly.
En timuit:hac hac parte quęrenda eſt mihi:
Matrem timor detexit:iterabo metum.
Ite ite celeres:fraude materna abditum
Hoſtem Pelaſgi nominis peſtem vltimam
Vbicunq̃ latitat erutam in medium date.
Bene eſt:tenetur:perge:feſtina:attrahe.
Quid reſpicis:trepidas:q̃:iã certe perit. An.
Vtinam timerem:ſolitus ex longo eſt metus.
Dediſcit animus ſero quod didicit diu.

Vlyſſe quid agis:credēt.i.putas ꝙ Danaidæ i.græci a Danao oriundi credent tibi: Tu cui ſup.credis:parenti.i.matri:an parens finget quicq̃:nec pauet auſpicium id eſt omẽ mortis abominandę:quaſi eſſet dura & immatura.q.d.non deberes dubitare quin mater pro ſalute filij fingat multa:& certa mori nullum omen abnuat:nam nunquid metuunt auſpicia,ſi q nihil maius timent:q.d.nequaq̃. Sed dices ſup.ipſa alligauit.i.aſtrinxit fidem ſuã iureiurando. Reſpõdet.q.d. quid tũ poſtea: Si peierat:quid poteſt timere grauius:q̃ vt filius trucidet:q.d.nihil. O anime,reuoca nũc aſtus.i.aſtutias quibus vti ſoles:reuoca nũc fraudes,dolos,& totum Vlyſſem.i.quicquid artis eſt in Vlyſſe. Veritas nunq̃ latet.i.ſe prodit ſemp aliquibus ſignis. Scrutare matrem an defũcta ſit dolore: vt eſſet ſi fili⁹ eſſet mortuus.q.d.nequaq̃:quia ipſa mœret, illachrymat,gemit:ſed.i. ſimiliter omni⁹, refert greſſus anxios huc & illuc: vt faciũt auiculæ timẽtes ne nid⁹ vicin⁹ deꝓhendatur:& excipit aũ ſollicita voces miſſas,auſcultans.ſ.an filiũ, aut de filio quicq̃ audire poſſit. Hęc timet magis q̃ mœret:quia ſi mœreret filium extinctũ,nõ captaret rumores de eo:op⁹ eſt ingenio. Hęc oĩa intelligetur Vlyſſes cogitaſſe non dixiſſe tunc quum res fieret:quod ex eo patet: quia ad animũ ſuũ loquitur. Opus eſt ingenio.id adhuc ſecũ dicit: deinde cõuerſus ad Andromachen dicit.decet alloqui.ſ.conſolando,alios parentes.ſ.vtriuſq̃ ſexus,in luctu.ſ.filiorũ:gratulandũ.i.congaudẽdũ eſt tibi ꝙ miſera cares nato:quẽ mors ſęua manebat.i.expectabat,datũ ꝑcipitẽ.i.vt deſ ꝑceps e turre,q̃.ſ.turris manet ſola e muris lapſis. And. Animus id eſt ſpiritus vitalis, reliquit membra:quia ipſa quatiuntur, labant, & ſanguis torpet vinctus gelu frigido ſcilicet timoris.hoc conuerſa ad populum dicit. Vly.intra ſe loquitur. En timuit:ipſa eſt quęrenda id eſt exquirenda mihi & examinanda,hac hac.i.maxime hac parte ſcilicet per timorem incuſſum. Timor detexit matrem id eſt oſtendit materno amore timere filio:ego iterabo id eſt iterum ingeram & augebo metum. O ſupple miniſtri ite:ite inquam, celeres : date id eſt afferte in medium hoſtem nominis Pelaſgi id eſt græci populi ſcilicet Aſtyanacta, abditum id eſt occultatum, fraude materna:& vltimam peſtem id eſt perniciem nominis Pelaſgi:erutam vbicunq̃ latitat.cum autem hoc dicendo videret eam palleſcere dicit ſecum : bene eſt, ſupple mulier tenetur id eſt capta eſt,deinde per irriſionem ad Andromacham dicit. Perge,feſtina,attrahe ſcilicet ad te filium: vt geſtu indicas te velle. Quid reſpicis & trepidas: filius tuus iam certe perit id ẽ a meis quos miſi ad eum inquirendũ capietur. Mulier callida adhuc timorẽ diſſimulare conata, Vtinam inquit timerem & non dolerem: ſed ꝙ videor timere,eſt quia met⁹ eſt mihi ſolitus ex longo ſcilicet vſu & tempore:& animus deficit.i.obliuiſcitur ſero id eſt tarde:id quod didicit diu.

¶ Stulta fides. Stultum eſt occultare qđ ſtatim prodere cogaris. Hic ipſe.ꝙ tu mater animoſa non videris timere ſignum eſt ꝙ filius tuus viuit:& quemadmodum times pro eo,doces græcos timere pro ſuis. BERN.

Perſtas contumax. pertinax,perſeueras. Si mihi.ſi malum eſſet venturum tantum in me nõ adeo timerem quemadmodũ tu pro filio meo Telemacho. Paras.denuntias o Chalcas. Immuti.denũtiat gaudium græcis dicens filium ſuum eſſe mortuum. Qua fide.quo teſte probas eſſe mortuum. Ita.poſſem ita ego mori ſicut mortuus eſt filius meus. Meo ſolo. vt ſepeliar in mea terra priuſq̃ rapiar in græciã. Leuis ter.non grauet.id ſolebat mortuis optari. Luce.in obſcuritate:non vult dicere vita. Exanimis. mortuis.ab exanimus,ma.mum. Quid agis. volens diſcedere Vlyſſes conuertiť ad ſeipſum.quid facis,credis ne hoc: Cui.ſcilicet credis :quaſi matri quæ iuraret falſo amore filij. Fingit.mater quæ non timet mortem pro filio,nec timebit fingere & falſa iurare. Auſpicium.denuntiationem & minas mortis. Grauius.quaſi dicat nihil. Nunc.quando ita eſt o anime mi aduoca & adhibe omnes aſtutias tuas, vt ſcias veritatem. Totum Vlyſſem.quaſi dicat omnia quæ nouit Vlyſſes. Mœret. hæc ſunt ſigna ꝙ filius viuit.

Timet.de malo futuro,quod non curaret ſi filius eſſet mortuus. Ingenio.oportet ingenioſe elicere veritatem: vnde dicit debemus conſolari alios parentes orbatos filijs: ſed tibi eſt gratulandũ ꝙ filius tuus mortuus ſit,quem mors tam ſęua manebat:ſtatuerant græci illum præcipitare ex turre quæ ſola ſupereſt de ruina Troiæ. tunc mater concuſſa eſt tremore:quod videns Vlyſſes intra ſe dicit filius viuit:ſunt ſigna euidentia: & vt certius videat vtitur alia aſtutia. Inuitus.quia nollet:tamen indicat. Quærenda.examinanda. Hac parte. ſcilicet timoris. Ite ite. vocat famulos & fingit illum ſe reperiſſe. Erutam. ex tenebris extractã.

Tenetur.iam inuent⁹ eſt. Quid reſpicis.dicit Vlyſſes Andromache. Vtinã.vtinã eſſet verum ꝙ haberem cãm timendi ꝙ filius meus eſſet viuus. Dediſcit.obliuiſciť: illa quæ diu didicit non facile deponit. DANI.

¶ Propone flãmas. Pręclarũ ac conſtantiſſima dignũ matrona reſponſum: vt iam incertum ſit an maior apparuerit conſtantia Anaxarchidis : qui cum torqueretur vt tyrannicidas indicaret præciſam dentibus linguam vnamq̃ ſpem indicij in tyrannos expuit.narrat Plinius. Luem.pedorem cæci carceris. Animoſa nullos.contra ipſa inferius : ſolitum ex longo eſt metus. Hic ipſe. attende fallacem Vlyſſem quanta

arte ad demonſtrationem filij ſtudeat matrem perducere: Quãto cautius inquit amãs filium tuum timorem diſſimulas:tanto clarius eundem tibi adeſſe ſignificas:tuo exemplo diſcemus iam noſtris liberis conſulere. Quos facis.ominãdo malũ grecis viuo Aſtyanacte. Paras Telemacho.quẽ bello aggredieť. Aſtyanax. Ira.qđcũq; grauiſſimũ minari ſolet vict⁹ victori.vtinã ſola ſuſtineã:ni me⁹ iaceat filius inter extinctos. Cõdant.abſcondant.Virgi. Et vaſta conduntur in aluo.

ASCEN. ¶Luſtrale &c. Calliditate nimia extorquet Vlyſſes ꝑditionẽ pueri,parando.ſ.diruere ſepulcrũ Hectoris ad eruẽdos eius cineres: vñ dicit:qm̃ puer anteceſſit.i.ꝑuenit moriendo, ſacrũ luſtrale.i.purgatiuũ,debitum muris.ſ. Troianis expiãdis: aut ꝙ Achillem offenderint,aut aliquẽ deorũ.credidit gentilis ſupſtitio ſcelere ſcelus piari: vt ſi quiſ pñã de eis prgceps detur:ad manes aut deos placãdos.nec puer raptus fato meliore.i. morte illi magis miti & propitia, poteſt ſequi vatem,Chalcãtem: Chalcas ait id eſt addidit rates redituras.ſ.in patriam,poſſe piari.i.luſtrari & a debito abſolui hoc mõ:ſi cinis Hectoris ſparſi (crudeli⁹ ex affectu dicit ſparſi q̃ ſparſus: vt hęc nõ cinis ſparſus intelligať)placet.i.placatas reddat,vndas.ſ.maris:ac totus tumulus ſ.Hectoris equeť imo ſolo.hoc dixit ad expiſcãdũ an i eo lateret puer.nũc qm̃ ille.ſ.puer,effugit necẽ debitam,man⁹.ſ. graecanica, erit admouẽda ſedib⁹ ſacris.i.ſepulcro manibus ſacro & viuis nõ violando ſine monitu deorũ.Andromache hęc audiẽs ꝑplexa q̃ ſecũ cogitauit nunc populo eloquiť nihil tunc locuta.Quid agimus? timor geminus diſtrahit animũ:hic nat⁹ ſup.trahit vt ſe nõ prodã: cinis coniugis chari,trahit illinc: ne ſinã ipm ſpargi: vtra pars vincit id eſt vtri potius fauebo? hoc dicit nondum cognoſcens filio non poſſe conſulere etiam ſi velit, dummodo ſepulcrum diruí ſinat.Ego teſtor id eſt in teſtimoniũ voco: deos immites id eſt inferos aut qui talia ſacra poſtulãt:& deos veros vtpote manes coniugis mei, O Hector,non aliud placere mihi nato id eſt filio meo q̃ t id eſt ꝙ tã tui ſimilis eſt: viuat.ſ.filius: vt poſſit referre id eſt repręſentare vultus tuos.hoc dicit flexa i fauorem filij vt placet maritum. ſed vt dixi cum id fieret quod nunc agitur in animo dicit: deinde amore mariti rurſus tracta dicit.Mergetur id eſt nunquid permittes vt cinis ꝓrutus.i. porro erutus tumulo: mergatur? Ego ſinam id eſt nunquid fieri poterit vt ſinam,oſſa Hectoris diſiecta ſpergi fluctibus vaſtis? potius q̃ id fiat, Hic id eſt filius,oppetat mortem. Sed cõtra: O mater poteris videre filium deditum neci nefandę? poteris videre,miſſum id eſt deiectũ per faſtigia celſa id eſt ſummitatem altiſſimę turris,rotari id eſt circumuolui cadentem? quaſi dicat nequaq̃: & tamen inualeſcente amore mariti dicit,potero ſcilicet videre: perpetiar: ſinam ſcilicet æquo animo quod maximum eſt e tribus:& ita bona auxeſis: dum id eſt dũmodo Hector meus ſcilicet maritus non iactetur poſt fata id eſt mortem, manu victoris. Sed contra. hic ſcilicet filius poteſt ſentire pœnam ſuam:& fata locãt illũ ſcilicet maritum iam in tuto id eſt extra omne periculũ pœnę ſenſibilis inferendę corpori. O anime quid fluctuans id eſt agitans , nunc huc

Vly.Luſtrale quoniam debitum muris puer
Sacrum anteceſſit:nec poteſt vatem ſequi
Meliore fato raptus:hoc Chalcas ait
Modo piari poſſe redituras rates:
Si placet vndas Hectoris ſparſi cinis:
Ac tumulus imo totus æquetur ſolo.
Nunc ille quoniam debitam effugit necem:
Erit admouenda ſedibus ſacris manus. An.
Quid agimus? animũ diſtrahit gemin⁹ timor:
Hinc natus:illinc coniugis chari cinis.
Pars vtra vincit? teſtor immites deos:
Deoſq; veros:coniugis manes mei:
Non aliud Hector in meo nato mihi
Placere q̃ te:viuat vt poſſit tuos
Referre vultus.prorutus tumulo cinis
Mergetur? oſſa fluctibus ſpargi ſinam
Diſiecta vaſtis? potius hic mortem oppetat.
Poteris nefandę deditum mater neci
Videre? poteris celſa per faſtigia
Miſſum rotari? potero:perpetiar:feram:
Dum non meus poſt fata victoris manu
Iactetur Hector.hic ſuam pœnam poteſt
Sentire:at illum fata iam in tuto locant.
Quid fluctuaris? ſtatue quẽ pœnę extrahas
Ingrata dubitas? Hector eſt illic tuus.
Erras:vtrinq; eſt Hector:hic ſenſus potens
Forſan futurus vltor extincti patris.
Vtriq; parci non poteſt:quidnam facis?
Serua e duobus aĩe:quẽ Danai timẽt. Vlyſ.
Reſpõſa peragam:funditus buſta eruã. An.
Quæ vẽdidiſtis? Vly.pgã:& e ſũmo aggere
Traham ſepulcra.An.cœlitũ appello fidem:
Fidemq; Achillis:Pyrrhe genitoris tui
Munus tuere.Vly.tumulus hic cãpo ſtatim

Toto iacebit. An. fuerat hoc prorſus nefas
Danais inauſum: templa violaſtis: deos
Etiam fauentes: buſta tranſierat furor.
Reſiſtam: inermes offeram armatis manus.
Dabit ira vires: qualis Argolicas ferox
Turmas Amazon ſtrauit: aut qualis deo
Percuſſa Męnas entheo ſyluas gradu
Armata thyrſo terret: atq; expers ſui
Vulnus dedit: nec ſenſit: in medios ruam:
Tumuloq; cineris ſocia defenſo cadam. Vly.
Ceſſatis? & vos flebilis clamor mouet:
Furorq; caſſus fœminæ? iuſſa ocyus

nunc illuc in morem fluctus? ſtatue. i. conſtitue: quem pro vtrum, extrahas. i. eripias pœnę. Deinde ad maritum reſpiciens, inquit, O ingrata dubitas. ſ. poti⁹ fauere patri? Hector tuus. ſ. tam charus maritus eſt illic. i. in ſepulcro illo quod dirui patteris. Reſpōdet rurſus anim⁹ p filio. Erras Andromacha: Hector eſt vtrinq;. i. ab vtraq; parte: tā vbi filius Hectoris q̄ vbi cinis Hectoris. mallem dicere vtrobiq; aut vtroq; ſi ſuſim mutare. Hector ē hic ſcilicet in loco filij: aut hic Hector. ſ. filius eſt potens. i. compos, ſenſus, id eſt ſentiens, forſan futurus vltor patris extincti: non poteſt parci vtriq;: quidnam facis? o anime ſerua e duobus. ſ. Hectoribus patre & filio, eum quē Danai timent. ſ. viuum non mortuum. Vlyſſes qui non audiuit quę intra ſe locuta eſt mulier: ſed perplexam agnoſcēs inquit vt illa audiat. Ego peragam reſpōſa. ſ. per Chalcantē prodita: eruam buſta, id eſt ſepulcrum continens vſta oſſa Hectoris, funditus. i. a fundo vſq;. An. Eruetis ſup. quę vendidiſtis? Vly. nihil ad obiectū reſpondēs pergam inquit, & traham. i. diuellam ſepulcra, e ſummo aggere. ſ. in vallem. An. Ego appello. ſ. in vltionē, fidem cęlitum, & o Pyrrhe fidem Achillis genitoris tui, tuere. i. protege, munus. ſ. patris tui: qui corpus Hectoris vęnditum auro patri ſepulturę reſtituit. Vlyſſes nihil adhuc reſpondens ad obiecta ait: hic tumul⁹ iacebit ſtatim toto cāpo. An. Hoc nefas. ſ. violare ſepulcra, fuerat inauſum prorſus Danais: q. d. & tu audebis? Vos Danai violaſtis templa: & ſup. deos etiam fauētes vt Palladem: ſed ſup. furor. ſ. veſter, tranſierat. i. non attigerat, buſta. i. ſepulcra. Reſiſtā. ſ. conatibus tuis: ego offeram. i. obijciam armatis. ſ. Gręcis, manus. ſ. meas inermes: ira dabit vires. ego ſup. talis, qualis Amazon. ſ. Penthesilea ferox ſtrauit turmas Argolicas: aut qualis Mænas. i. furens Baccha, Agaue, percuſſa deo. i. furore Bacchico, armata thyrſo. i. habens thyrſum. i. haſtam pampinis inuolutā in manu, terret ſyluas. i. eos quos in ſylua obuios habet: gradu entheo. i. furioſo, ab eo facto in qua de⁹ ſtimulos excitabat furoris: atq; expers. i. impos ſui, dedit vulnus. ſ. Pentheo: nec ſenſit: talis inquā ruā in medios. ſ. hoſtes & cadā ſocia tumulo cineris. ſ. Hectoris defenſo. ſ. a me. Vly. Ceſſatis o ministri? clamor flebilis, & furor caſſus. i. inanis fœminę, mouet, &c. id eſt etiam vos? peragite ocyus iuſſa.

¶ Luſtrale. Sacrum purgatoriū. poſtq̄ mortuus eſt filius meliore morte q̄ decebat, Chalcas dicit, q̄ ſaltem ſpargam⁹ cineres Hectoris per mare ſi nō poſſumus habere illi⁹ filiū. Debitū muris. q debebat deijci de turri. Anteceſſit. q a prius mortuus eſt. Si placet. mitiget mare. Nūc. poſtq̄ fili⁹ tu⁹ fugit hāc mortē, incipiamus diſturbare ſepulcrū Hectoris. Admouēda. appropinquāds ad deſtructionē tumuli. Sacris ſedibus. ſepulturę Hectoris. Quid agim⁹. dubitat Andromache vtrū poti⁹ pdat filiū: an ſinat cineres Hectoris diſpergi, & dirui ſepulcrū: demū ſtatuit ſeruare filiū: & intra ſe ita loqt̃. Diſtrahit. in duas partes trahit. Nō aliud. nil aliud placet mihi in filio niſi q̄ eſt imago tua: videor videre te maritū meū qſi video eū. Referre. rēpſentare. BERN.

Proruptus. loqtur p alia parte mariti: & ita diuerſa trahebat. Poteris. nūc loquit̃ p filio. Faſtigia. ſūmitates turris. Rotari. volui. Potero. rn̄det ſibi ipſi. Poſt fata. poſt mortē. Hic ſuam. loquitur p filio: filius meus viuit & ſentiet mala: Hector aūt mortu⁹ nihil ſentiet. Tuto. quia nil poteſt ſentire. Quid fluctuaris. quid dubitas tādiu. Statue. delibera. Pœnę. ad pœnā. Extrahas. vel filiū vel maritū. Ingrata. de marito: quē tātū amabas. Erras. reſpōdet ſibi ipſi: in filio eſt Hector & magis q̄ in ſepulcro: vnde melius eſt illū ſeruare. Anime. ad ſeipſam dicit: nam ſperabat ſe poſſe ſeruare filiū ſi daret cineres ſpargendos. Peragā. cōplebo qd̄ dicit Chalcas. Vęndidiſtis. nam Priamus corpus Hectoris ſepulturę dandum emit ab Achille: vt Virgi. in. j. Aenei. Exanimūq; auro corpus vēdebat Achilles. Pyrrhe. vocat & deos & Pyrrhum filiū Achillis vt tueatur ſepulcrū Hectoris a patre ſuo dati Priamo. Fuerat. adhuc Græci nō violaſtis ſepulcra: ſed modo violabitis quēadmodū tēpla ex quib⁹ rapuiſtis Palladiū: vnde dicit deos fauētes. i. ipſam Palladē in cuius tēplo etiā Caſſandra fuit violata ab Aiace Oileo. Trāſierat. quia nondū violauerat. Reſiſtā. obſtabo inermis cōtra armatos. interrogatiue. Ira. cupiditas vindictę: ero talis vt fuit Pēthesilea vel Męnas ſacerdos Bacchi furioſa. Entheo. denūtiante futura. dicunt̃ enthei, hoc eſt deo pleni qui oracula prębebant. Deo. i. Baccho. Expers ſui. carēs mēte ſua nec ſentiens quid faciat: ſic irruam in iſtos diruētes ſepulcrū: & ſimul cadā. i. moriar cū marito meo. Ceſſatis. loquit̃ Vlyſſes ad famulos ſimulans velle diruere ſepulcrum. Enthei.

¶ Luſtrale. Luſtrare, expiare: qd̄ quidā volūt a luo detorq̄re hoc ē ſoluo & libero. Vir. Et cū luſtrabim⁹ agros. Volebat aūt Vlyſſes omnino puerū perimere ſicut & Polyxenā. apud Euripidē. ἐν ἑκάβῃ καὶ ταῖς τρῳάσι. q̄s fabulas ſcripſit mira elegantia. & maximam partem hui⁹ tragœdię illinc tranſtulit Seneca: vt facile intelligentibus conſtat: νυν. Δ ωκωμεν σει Δεραγγω μην ρατουχιφουτε τινκραμθεισαν. αλλο μωσφρασε & δοξα χαι οισ παιδα &c. Quid agimus. Hic incipit Andromacha ſecum diſceptare vtri plus faueat Hectori cōiugi an filio Aſtyanacti: tandem nititur quantum muliebris præſtaret imbecillitas vtrūq; tutari. Erras. correctio eſt. DANI. Luſtro.

Vtrinq; eſt Hector. per cinerem & per filiū qui eſt imago patris. Reſponſa. Chalcātis. Munus genitoris. non tumulum dicit quem condiderunt fratres ipſius ſed cadauer Hectoreū. vel Munus intelligit hoc q̄ cōceſſerit honorē ſepulturæ. Furorq; caſſus. ſi ea vis eſſet in corpore fœminæ quę ineſt animo, iam viderem⁹ viros nere: fœminas armari.

Peragite. An. meme ſternite hic ferro prius.
Reuelle auernũ:rumpe fatorum moras:
Molire terras Hector: vt Vlyſſem domes
Vel vmbra ſatis es.arma concuſſit manu:
Iaculatur ignes.cernitis Danai Hectorem?
An ſola video? Vly. eruite cũcta fundit⁹. An.
Quid agis? ruina mater & natum & virum
Proſternis vna: forſitan Danaos prece
Placare poteris: conditum elidet ſtatim
Immane buſti pondus: intereat miſer
Vbicunq; potius: ne pater natum obruat:
Prematq; patrem natus. ad genua accido
Supplex Vlyſſe: quãq; nullius pedes
Nouere dextram pedibus admoueo tuis.
Miſerete matris: & preces placidus pias
patienſq; recipe: quoq; te celſum altius
Superi leuarunt: mitius lapſos preme.
Miſero datur quodcunq; fortunæ datur.
Sic te reuiſat coniugis ſanctę thorus:
Annoſq; dum te recipit extendat ſuos
Laerta: ſic te iuuenis excipiat tuus:
Et vota vincens veſtra felici indole
Aetate auum tranſcendat: ingenio patrem.
Miſerere matris: vnicum afflictę mihi
Solamen hic eſt. Vly. exhibe natum & roga.

ASCen. ¶Meme. Exclamat per geminationẽ pnõis q̃ fere ſemp pathica eſt in me & te: vt Aenei. ix. Meme, adſum q feci: in me cõuertite ferrũ o Rutuli. dicit ergo o miniſtri qui ſepulcrum Hectoris diruitis, ſternite prius hic meme.i. me ipſam ferro: & cũ nõ ceſſarẽt, iuocauit Hectorẽ dicẽs, O Hector ſi diſtineris apd iferos, reuelle.ſ. fortitudine tua more Herculis: auernũ (alij frigidius legunt aim repelle) rũpe moras.i. impedimẽta fatorũ.i. q̃ fata obijciunt inferis ne exeãt. vt Aenei. vj. Fata obſtant: nouies ſtyx interfuſa coercet. molire.i. cũ mole & difficultate impelle terras: tu ſatis ea vel vmbra.i. cũ ſis vmbra: vt domes Vlyſſẽ, hoiem magni aſtus, ſed nullius roboris: deinde quaſi furẽs vt timorẽ incuteret dicit: Hector ſup. cõcuſſit manu arma: iaculatur ignes: vt olim in naues Græcorum: O Danai.i. Gręci, cernitis.i. videtis ne Hectorẽ? an video ſup. eũ ſola? Vly. nihil ad verba fœminæ motus, eruite inquit cuncta funditus. Qua voce ad deſperationem cõpulſa Andromacha, ad ſcipſam ait. O mater quid agis? tu proſternis vna ruina.i. ſepulcri & natum & virum. Tu potens forſan placare Danaos prece: & ſi ceſſas, immane pondus buſti.i. ſepulcri elidet.i. necabit elidẽdo ſtatim, conditum.i. abſconditum in eo filiũ. miſer.ſ. filius, intereat potius vbicunq;.i. quocunq; alio loco: ne pater.ſ. cadendo cum ſepulcro, obruat natũ: & nat⁹ forte cadẽs ſuper patrẽ, premat patrem. quo cogitato cõuerſa ad Vlyſſem dicit. O Vlyſſe ego accido, ab ad & cado, ſupplex ad genua.i. tua, & admoueo pedib⁹ tuis dextrã: quã nullius pedes nouere: q̃a ad nullos pri⁹ admouerat: miſerete mrĩs: & placid⁹ & patiens recipe p̃ces pias: quoq;.i. & quãto ſupi leuauerũt.i. extulerũt te celſũ.ſ. gñe, alti⁹ igenio & virtute, ſup. eo p̃me miti⁹ lapſos. Quodcũq;.i. quicquid dat miſero, datur fortunæ: quę parta reponere poteſt. Sic torus cõiugis ſanctę.i. inuiolatæ Penelopes reuiſat te.i. tu reuiſas ipſum. eſt enim hypallage. & Laerta pater tu⁹ extendat ãnos ſuos.i. ſupuiuat, dum.i. donec, recipit precipiet te: ſic iuuenis.ſ. fili⁹ Telemachus excipiat te: & vincẽs.i. ſuperans felici indole.i. ingenita virtute, vota veſtra.i. tua, matris, & aui, tranſcẽdat ætate auum ſcilicet Laerten. Legẽdum eſt autem Laerta in nominatiuo vltima breui: ſicut Horatius a nominatiuo atrida dixit in vtõ atrida vetas cur. & tranſcendat ſic ingenio patrem. miſerere matris: hic ẽ vnicũ ſolamen afflictæ. Vly. exhibe natum & roga.ſ. tum demum.

BERN. ¶Repelle. Ab inferis quid facis Hector. Molire. dehiſce terras vt domes Vlyſſem. Vmbra. ſatis eſt vmbra tua ad ſuperandum illum. Arma. cum eſſet in phantaſia videtur videre Hectorem. Erue. deijce funditus omnia. Quid agis. ſecum loquitur mater: melius eſt q̃ conuertã me ad preces q̃ patiar ſepulcrum dirui: ſub quo etiam miſerabiliter peribit filius meus. Elidet. ſuffocabit. Cõditum. filium meum ſepultum. Immane. ingens lapis ſepulcri. Obruat. ne ſepulcrum patris ſit cauſa mortis filij. Ad genua accido. cado & proſternor ad genua tua. cõſuetudo erat Grecorum ſupplicantium tangere barbam & genua. Admoueo. appropinquo manum meam genibus tuis: quę nulli vnq̃ ſupplicauit. Fortunæ. quicquid dat miſero a potente datur fortunæ: quia & ille in tales miſerias poteſt cadere. Sic te. adiurat eum per res gratas: per coniugem Penelopen, & Laerten patrem, & filium Telemachum. Extendat. proroget. Iuuenis vincens. Telemachus ſuperans vota veſtra: ſit maior virtute & excellentia q̃ optatis. Patrem. ſcilicet tranſcendat: & ſuperet te ingenio ſuo. Hic eſt. filius Aſtyanax ſolus miſeram matrem poteſt ſolari. Exhibe. ducas filium: deinde pete miſericordiam.

DANI. ¶Meme ſternite. Epizeuſis. vt Meme adſum qui feci in me conuertite ferrum. Rumpe fatorum moras. ad ſeipſam. Ille. ſententia Epicuręorum, interſcindit fata qui ſibi mortem conſciſcit. Hinc Virgi. Sed miſera ante diem. Ad genua. Pathos a cauſa. vñ. Cicero in Verrem qui ob ſepulturam in carcere necatorum a parẽtibus rogabatur. vt Virgi. oſtẽdẽs magnitudinem timoris in Aenea cauſam poſuit. & pariter comitiq; oneri q; timentẽ. Sic te reuiſat. qua caruit viginti annos. & eſt hypallage.

Anapæſtici. ANDROMACHA.

Huc e latebris procede tuis
Flebile matris furtum miſeræ.
Hic puer:hic eſt terror Vlyſſe
Mille carinis.ſubmitte manus:
Dominiq; pedes ſupplice dextra
Stratus adora:nec turpe puta
Quicquid miſeros fortuna iubet.
Pone ex animo reges atauos:
Magniq; ſenis iura per omnes
Inclyta terras:excidat Hector:
Gere captiuum:poſitoq; genu:
(Si tua nondum funera ſentis)
Matris fletus imitare tuæ.
Vidit pueri regis lachrymas
Et Troia prior:paruuſq; minas
Trucis Alcidæ flexit Priamus.
Ille ille ferox:cuius vaſtis
Viribus omnes ceſſere feræ:
Qui perfracto limine Ditis
Cæcum retro patefecit iter:
Hoſtis parui victus lachrymis
Suſcipe dixit rector habenas:
Patrioq; ſede celſus ſolio.
Sed ſceptra fide meliore tene.
Hoc fuit illo victore capi.
Diſcite mites Herculis iras.
An ſola placent Herculis arma?
Iacet ante pedes non minor illo
Supplice ſupplex:vitamq; petit.
Regnum Troiæ quocunq; volet
Fortuna ferat.

ASCEN. Huc &c. O furtũ flebile matris miſeræ,procede huc e latebris tuis. & cũ exiſſet inquit:O Vlyſſe hic puer.ſ. tam mitis & tener, hic eſt terror. q.d. van⁹,carinis mille. O fili,ſubmitte man⁹: & ſtratus adora dextra ſupplice; pedes dñi.ſ. Vlyſſis victoria:nec puta turpe,quicqd fortuna iubet miſeros ſup.facere. Pone.i. reijce ex aio,reges atauos.i.pgenitores tuos: & iura ſenis magni.ſ.Priami,inclyta p oẽs terras. Hector.i. virt⁹ Hectoris patris excidat.ſ.aio tuo: gere.i.geſtu oſtẽde te captiuũ: & genu poſito .i.in terrã(ſi nõdũ ſentis funera.i.mortẽ tuã.i. ſi adhuc viuere vis) imitare fletus matris tuę. Troia vidit et.i.etiã,prior.i.priuſq̃ tu id faceres,lachrymas pueri.ſ.Priami,regi.i.q regnatur⁹ erat:& Priamus paru⁹ flexit minas Alcidę trucis.ſ.in patrẽ Priami:q̃a reſtituit ipſum regno. Deĩde ad molliẽdũ Vlyſſem inqt. Ille ille ferox.ſ.Hercules cuius viribus vaſtis oẽs ferę ceſſerũt: vt leo, taur⁹ Stymphalides aues, hydra &c.q limine ditis.i.inferni pfracto: patefecit iter cæcũ retro.i.muniuit reuertendi viã: victus lachrymis hoſtis.ſ. Priami parui, dixit ſuſcipe rector.i.rex futurus, habenas.i. gubernacula:& ſede celſus.ſup.i ſolio patrio .i.patris tui:ſed tene ſceptra meliore fide q̃ pr̃tuus Laomedon: qui & Herculi & dijs peierauerat.hoc.ſ.reſtitui regno,fuit capi ſup.ab illo.ſ.tam generoſo & humano victore.O Danai, diſcite.i. imitamini mites iras Herculis. an ſola arma & non mores Herculis placent? Aſtyanax iacet ſupplex ante pedes veſtros: non minor illo ſupplice.i. Priamo:& petit vitam non regnum: vt Priamus petijt. Fortuna ferat regnum Troiæ quocunq;.i.in quemcunq; volet:dum filius viuat.

BERN. Huc e latebris. Verſus eſt anapęſtic⁹ aptus ad lamẽtationẽ. Andromache facit exire filium: rogatq; vt petat veniã ab Vlyſſe:qđ ipſe negat. Magni ſenis. Priami. Gere captiuũ. fac tanq̃ captiuus. Si tua. forte ſi non intelligis malũ tuũ, imitare matrẽ plorantẽ.nã in mĩa captãda plurimũ valẽt lachrymæ: quod pbat exẽplo Priami pueri:qui vitam imperrauit ab Hercule,a quo Troia prius fuit capta. Pueri regis. ſ. Priami. Trucis Alcidæ. Herculis aſperi. Ille ille. habet emphaſim. Hercules qui oĩa mõſtra ſuperauit:& clauſtra inferni rupit victus eſt lachrymis pueri. Cæcũ. obſcurum: nã infern⁹ eſt in centro terrę. Dixit. ſ. Hercules. Suſcipe habenas. accipe:& regna. Meliore fide. q̃ habuiſtis. Hoc fuit. fuit bonũ capi ſub tã manſueto Hercule. Diſcite. vos Græci capite exemplũ mãſuetudinis Herculis qui irã mutauit. Sola arma. nõ manſuetudinẽ vultis imitari: an arma illi⁹: ſine quib⁹ dicitis Troiã nõ potuiſſe capi. Supplex. filius me⁹ nõ inferior illo ſupplice. ſ. Priamo puero. Regnum. vadat regnũ quocunq;: dum viuat filius meus.

DANI. ¶ Huc e latebris. Eximitur per Andromachen de ſepulcro patria Aſtyanax & traditur Vlyſſi. Carmen eſt ſeptimum metro pindarico. Iubet. cogit pati. Virg. Ac viſum dicere iuſſit. Qui perfracto Hercules traxit Cerberum catena ex adamante ad ſuperos. Meliore fide. hoc dixit propter negatos ſibi ſonipedes a Laomedonte: vt pulchre meminit Valerius Flaccus. Solio. Solium armarium e ligno factum: in quo reges ob corporis ſui tutelam ſedebant. aliquando vas in quo homines lauabantur in balneis: quod vocant Hiſpani Duretã. de quo Martialis. Non vis in ſolio prius lauari. & Tranquillus in Auguſto. Cõiẽtus hoc erat: vt inſidens ligneo ſolio, qđ ipſe Hiſpano verbo duretam vocabat, manus ac pedes alternis iactaret. Solium. Dureta.

ASCen.

Matris quidē, &c. Verba ſunt Vlyſſis cōtinuo actu trāſigenda: ſed ꝑpter mutatū metrū & interuentū alterꝰ pſonæ, hęc & ſupior diſtinctæ ponuntur ſcęnę. Ordo eſt. Mœror matris attonitæ. ſ. Andromachæ, mouet quidē me: tñ matres Pelaſgę. i. Gręcanicę mouent me magis: in quaꝝ magnos luctus iſte puer creſcit. Andromachis volens extenuare opes pueri quo minꝰ formidoloſus ſit, inquit. An hic. ſ. puer, excitabit. i. repabit, has ruinas vrbis datas i cinerē? Erigēt hę manꝰ. ſ. itātiles, Troiā? Si Troia habet tales ſpes. ſ. ſolas, nullas habet. Nos Troes nō iacemꝰ ſic vt poſſimꝰ eſſe metꝰ cuiq̄. Forte dices, Genitor. ſ. Hector, facit. ſ. infanti ſpūs. i. aīos. Sed nēpe. i. certe, ipſe pater tractꝰ. ſ. ad currū Achillis, poſt. i. circū, Troiam, poſuiſſet. i. depoſuiſſet & remiſiſſet aīos: quos aīos quātūcūq; feroces, mala magna frangūt. Si pœna petit. ſ. ex filio Hectoris, q̄. ſ. pœna, pōt peti grauior: q̄ ſup. vt ſubeat collo nobili, iugū famulare. i. ſeruile? q. d. nulla. liceat igit ſeruire: aliqs negat. i. eſt ne qſ q̄ tā crudelis, vt neget, regi. i. filio regis, hoc. i. ſeruire? Vly. Vlyſſes non negat tibi hoc: ſed Chalcas. i. deoꝝ quoꝝ ipſe interpres eſt oraculū. An. vidēs nullā ſpē in ꝑcibꝰ: cōuerſa ad imꝑcationē & cōuitiū iq: O machinator fraudis & artifex ſcelerū: cuiꝰ virtute. i. fortitudīe bellica, nemo occidit: & cuius dolis & aſtu. i. verſutia mētis maleficæ, Pelaſgi etiā iacēt: vt Palamedes. de quo Seruiū vide circa pricipiū ſecūdi Aeneı. tu ꝑtēdis. i. fraudi tuę obtēdis, & in defenſionē adducis, vatē ſ. Chalcāta: & deos inſontes: q talia nūq̄ popoſcerūt. O miles nocturne, qui nunq̄ egregiā operā niſi nocttu nauaſti: vt in cęde Rheſi, in raptu Palladij, in captione Troię: hoc eſt facinus pectoris tui. i. p fraudē excogitaſti & Gręcos induxiſti ad id: miles dicit nocturne, fortis. i. q fortis eſt in necē pueri: iā audes aliqd ſolus, antea ſemp Diomedi cōiunctꝰ: & audes die claro. i. cū priꝰ tm̄ noctu. Vly. O mulier, virtꝰ Vlyſſis eſt ſatis nota Danais: & nimis nota Phrygibꝰ q p eā capti & deiecti ſunt: non vacat. i. nō eſt otioſū mihi conterere diē verbis vanis: claſſis legit anchoras: vt. ſ. peracta nece nauiget. An. Largire. i. cōcede ſaltē morā. i. dilationē: dū ego parēs. i. mater reddo nato ſuꝑmū officiū. ſ. oculos etiā viuēti claudēdo: & ſatio vltimos dolores āplexu auido. Vly. Miſeret ſup. me, tui vtinā liceret. ſ. plene miſereri tui: tñ qd ſolū licet, nos dabimꝰ tēpus & morā arbitrio tuo: implere. i. fac ipleatis, lachrymis: fletꝰ leuat. i. immiuuit, erūnas. i. calamitates animi. vide Ouidiū in Berñ. An. cōplexa filiū, inqt. O dulce pignꝰ: o decus domꝰ lapſę. ſ. a regali culmine: & ſūmū. i. extremū funꝰ Troię: O timor Danaū. i. Grecoꝝ: o ſpes vana genitricis: cui ego demēs ꝑcabar. i. ꝑcibꝰ impetrare conabar, laudes bellicas parentis. ſ. Hectoris & medios ānos aui: hoc eſt virilē ſaltē attingere ætatē: deus deſtituit. i. irrita dereliqt, vota Iliaca. i. oim Troianoꝝ: q id nō minus q̄ ego volebāt. O fili tu nō geſtabis ſceptra, ens ſuꝑple potens in aula regali: nec dabis populis iura: nec mittes gētes victas ſub iugū tuū. tu nō

Trimetri iambici.

VLYS. ANDROMA. ASTYANAX.

Matris q̄dē me mœror attōitę mouet:
Magis Pelaſgę me tñ matres mouēt:
Quātū iſte magnos creſcit in luctꝰ puer. An.
An has ruinas vrbis in cinerem datas
Hic excitabit: hę manus Troiam erigent?
Nullas habet ſpes Troia: ſi tales habet.
Non ſic iacemus Troes: vt cuiq̄ metus
Poſſimus eſſe. ſpiritus genitor facit?
Sed nempe tractus ipſe poſt Troiam pater
Poſuiſſet aīos magna quos frangunt mala.
Si pœna petitur: quæ peti grauior poteſt?
Famulare collo nobili ſubeat iugum:
Seruire liceat. aliquis hoc regi negat? Vly.
Nō hoc Vlyſſes: ſed negat Chalcas tibi. An.
O machinator fraudis & ſcelerum artifex:
Virtute cuius bellica nemo occidit:
Dolis & aſtu maleficæ mentis iacent
Etiam Pelaſgi: vatem & inſontes deos
Prætendis? hoc eſt pectoris facinus tui
Nocturne miles: fortis in pueri necem.
Iam ſolus audes aliquid: & claro die. Vly.
Virtus Vlyſſis nota Danais eſt ſatis
Nimiſq; Phrygibus: non vacat vanis diem
Conterere verbis: anchoras claſſis legit. An.
Breuem moram largire: dum officium parēs
Nato ſupremum reddo: & amplexu vltimo
Auidos dolores ſatio. Vly. miſereri tui
Vtinam liceret: quod tamen ſolum licet:
Tempus moramq; dabimus arbitrio tuo.
Implere lachrymis: fletꝰ ærumnas leuat. An.
O dulce pignus: o decus lapſæ domus:
Summumq; Troiæ funus: o Danaum timor:
Genitricis o ſpes vana: cui demens ego
Laudes parentis bellicas: annos aui
Medios precabar: vota deſtituit deus

Iliaca.non tu ſceptra regali potens
Geſtabis aula:iura nec populis dabis.
Victaſq; gentes ſub tuum mittes iugum.
Non Graia cędes terga:non Pyrrhũ trahes:
Non arma tenera parua tractabis manu.
Sparſaſq; paſſim ſaltibus latis feras
Audax ſequeris:nec ſtato luſtri die
Solenne referens Troici luſtri ſacrum
Puer citatas nobilis turmas ages.
Non inter aras mobili velox pede:
Reuocante flexo concitos cornu modos:
Barbarica priſco templa ſaltatu coles.
O morte dira triſtius leti genus.
Flebilius aliquid Hectoris magni nece
Muri videbunt? Vly.rumpe iam flet⁹ parẽs.
Magnus ſibi ipſe non facit finem dolor.

cędes.i.pcuties,terga Graia.i.Graioꝝ ante te fugientiũ:nõ trahes Pyrrhũ, vt Achilles traxit patrẽ tuũ:nõ tractabis arma parua, manu tenera.i.nõ exerceberis in re bellica: & nõ ſeqˉris audax (quia generoſus anim⁹ vt de Aſcanio dr̃ æneí.iiij. Optat aprũ &c.) feras ſparſas paſſim ſaltib⁹ latis:nec referẽs.i.repñſentans & iterũ inducẽs,die ſtato.i.certo,ſacrum ſolẽne Troici luſtri.i.qđ quito quoq; ãno apđ Troiã celebrari ſueuit ages puer, nobilis.i. q̃uia ſis nobiliſſim⁹ turmas citatas.i.pueroꝝ in eqs armatoꝝ veloces excurſiões ac recurſiões tanq̃ belli ſimulacra ac pludia agitũ:q lud⁹ ãtiquo vocabulo Troia dici ſueuit. Tu nõ velox iter aras pede mobili,coles tẽpla barbarica, ſaltatu priſco.i.a multo tpe Phrygib⁹ obſeruatos & hoc cornu flexo:quale eſt i cornumuſa, reuocãte.ſ.ad vſum,modos.i.modulos ſaltantiũ cõcitos. O genus.i.conditio, leti.i.mortis triſti⁹ morte dira.i.q̃ mors ipſa: muri.ſ.Troiani, videbunt aliquid flebilius nece Hectoris magni? Vly. Rũpe o parẽs,iã fletus:dolor magnus nõ facit ipſe.i.p ſe & ſponte,finẽ ſibi. legi etiã põt ſibi ipſi:ſed Ciceronianũ ẽ ſibi ipſe.

Atria. Verſus eſt trimeter iãbicus. Rñdet Vlyſſes mouent me lachrymę tuę ſed magis mouẽt lachrymę Gręcarũ mulierũ quæ filium tuũ timent ne creſcat ad excidium ſuũ. Hic. puer me⁹ poterit ne reſtituere Troiã. Vana eſt ſpes Troianorum ſi eſt in iſto puero. Iacemus.ita ſumus deſtructi vt ãplius nõ poſſum⁹ eſſe timori alicui. Ipſe pater. diceres timeo ne ſit ſimilis patri:credo ſi ipe viueret,poſtq̃ tract⁹ fuit circum muros Iliacos,depoſuiſſet animũ & audaciã:quã frangũt.i.diminuũt mala & aduerſa. Si pœna.ſi vultis facere magnã vindictã nõ poteſtis dare maiorẽ pœnã q̃ ſeruitutem q̃ grauiſſima eſt regib⁹. Iugũ.famulare onus ſeruitutis. Collo nobili. metaphorice a iumẽtis qui ſubijciũt collũ iugo. Chalcas negat.excuſat ſe Vlyſſes hoc nõ fieri volũtate ſua: ſed Chalcãtis. O machinator. furijs accẽſa Andromache Vlyſſi inſultat accuſãdo illũ. Virtute.fortitudie: ſed inſidijs. Iacẽt.mortui ſũt. Etiã pelaſgi.Gręci:vt Palamedes q dolis tuis interfect⁹ eſt. Prętẽdis.opponis ad excuſationẽ tuã vatẽ Chalcãtẽ:& deos ita velle. Nocturne.ad cõtẽptũ ipſi⁹ appellat nocturnũ militem quaſi furẽ:q de nocte Palladiũ rapuit:& Rheſum regẽ Thracię ſub tentorijs interemit. Solus.ſine ſocio:qa in alijs inſidijs habuiſti Diomedẽ ſociũ. Nõ vacat.nõ eſt tẽpus. Legit.colligit anchoras: qa volũt diſcedere. Miſereri.dulci verbo vſus Vlyſſes dicit vtinã eſſet in poteſtate mea dimittere tibi filium tuũ:ſed qđ eſt in poteſtate mea cõcedã:accipe filiũ & cõplectere & plora:dolor eñi lachrymis leuat̃. vt Oui. Expletur lachrymis egeritq; dolor. Sũmũ.extremũ. Cui ego.rogabã deos vt poſſet venire ad virtutẽ patris & ad mediã ætatẽ aut:ſed vota mea fuerunt vana. Cędes. vulnerabis:nunq̃ vlciſceris patrẽ & tuos. Saltib⁹.i. cãpis,nunq̃ in tenera ætate ibis ad venationẽ. Nõ ſtatuto.certo & terminato die. Luſtri. quinquẽnij.ſolebãt Troiani ſingulis luſtris puerile certamẽ facere:qđ a pueris equitib⁹ & armatis agebat̃:vt aſſueſcerẽt armis.illud Vir.appellauit Troiæ agmẽ. Ages.duces. Turmas citatas.ad curſũ equorũ incitatas. Nõ inter.ſolebãt Troiani celebrare orgia ſobria & honeſta ſaltãdo circa tẽpla imitãtes ſonũ cornu:quẽadmodũ noſtri faciũt i choreis: vñ dicit reuocante modos.ſ.ſaltantiũ.tu fili nunq̃ facies iſta ſacra. Leti genus.conditio mortis quę ſolet ipſam mortem aggrauare. Nece Hectoris.triſtius erit videre pcipitari puerum:q̃ raptari Hectorem in curru Achilli. Rumpe.fac finem lachrymis.

BERN.

¶Matris quidẽ. Octauũ carmẽ:qđ ſcribit̃ trimetro iãbico.deplorat Andromacha filiũ moriturũ vix impetrata etiã lugẽdi venia ab ipſo Vlyſſe:pri⁹ tñ oi ipunitate pmiſſa:filiũ ſi potis eſt liberare conat̃:colloquũtur Vlyſſes & Andromache. Spũs.aios. Sed nẽpe tractus.Hectoreũ cadauer circa Iliacos muros tractum fuiſſe ab Achille tũ Virgilij tum etiã Homeri lectione manifeſtũ eſt. ηρα και εκτορα διομ αεικεα μηδετο εργα. αμφοτερωμ μετοπισθε ποδωμ τετρηνε τενοντε ες σφυρον εκ πτερνης.& paulo poſt.ες διφρον δαμαβας ανατεκλυτα τευχεα αειρας. μαστιξεν δ ελααν &c. Potuiſſet o machinator fraudis. Nũc inſultat Chalcãti quem appellat Agamemnon Homeric⁹ vatẽ maloꝝ: neq; pfeciſſe vnq̃ bonũ opus, ſed meli⁹ ad Vlyſſem ptinẽt hęc iurgia. DANI.

Nõ pyrrhũ,aut captiuũ,aut curru trahes quẽadmodũ ipſe patrẽ tuũ. Nõ arma. non alludes venienti virtuti vllo ſimulacro pugnæ: vt ſolent pueri Spartani teſtimonio Polycratis. Nõ ſtatuto. equeſtris pugnę ſimulacrũ in Italia prim⁹ Aſcani⁹ inſtituit appellauitq; ludũ Troiã φ olim pueri Troiani eo exercerẽt. Huius ludicri meminit Trãq̃llus de Cęſare. Troiã luſit turma duplex maioꝝ minorũq; puerorũ.& Maro in quito. Troiaq; nũc pueri Troianũ dr̃ agmẽ.tñ aũt certamẽ illđ habuit gratię:vt ad poſteros Romanũq; gen⁹ trãſierit.nã primu⁹ Aſcani⁹ cẽſuit cẽ reuocãdũ quũ Albã cõderet. Nõ inter aras.ſacra dindymenes intellige q̃ ad ſonũ tympanoꝝ & tibiaꝝ ſaltãtes faciebãt: vt meminit Euſebi⁹ iuxta Galliũ fluuium Phrygiæ. Priſco. ante Dardanum. Morte. Sic Martialis in epitaphio Canaces quã ſerpens momordit. Triſtius eſt leto leti gen⁹:horrida vult⁹ &c. Letum.φ omnia deleat:caret ſpiritu:nã eſt noſtra dictio affirmante Priſciano.

Troia ludus.

Dindymenes ſacra.

Letum.

An.Lachymis Vlyſſe ꝑua quã petim⁹ mora
Cõcede paruos vt mea condã manu Ceſt.
Viuẽtis oculos.occidis paruus quidem
Sed iam timẽdus:Troia te expectat tua.
I:vade liber:liberos Troas vide. Aſty.
Miſerere mater.An.quid meos retines ſinus?
Manuſq; matris caſſa præſidia occupas?
Fremitu leonis qualis audito tener
Timidum iuuencus applicat matri latus:
At ille ſæuus matre ſummota leo
Prædam minorem morſibus vaſtis premens
Frangit:vehitq; talis e noſtro ſinu
Te rapiet hoſtis:oſcula & fletus puer
Laceroſq; crines excipe:& plenus mei
Occurre patri:pauca maternæ tamen
Perfer querelæ verba:ſi manes habẽt
Curas priores:nec perit flammis amor.
Seruire Graio pateris Andromachen viro
Crudelis Hector:lentus & ſegnis iaces?
Rediit Achilles.ſume nunc iterum comas:
Et ſume lachrymas:quicquid e miſero viri
Funere relictum eſt:ſume quæ reddas tuo
Oſcula parenti:matris hanc ſolatio
Relinque veſtem:tumulus hãc tetigit meus:
Maneſq; chari:quicquid hic cineris latet
Scrutabor ore.Vly.nullus eſt flendi modus:
Arripite propere claſſis Argolicæ moram.

ASCen. ¶ Lachrymis.O Vlyſſe,iquit Andromacha, mora quã ego peto lachrymis meis ẽ parua: cõcede vt condã.i.claudã ,manu mea,qa pa- rẽtis id erat officiũ,oculos ꝑuos.ſ.pueri viuẽ- tis.deinde cõuerſa ad puerũ sit:occidis.i. mo- reris paru⁹ qdẽ,ſed iã timẽd⁹. Troia tua.i. cõ- cio Troianoꝝ defunctoꝝ,expectat te.ſ. apd inferos:& vade liber:vide Troas.i. Troianos liberos,nõ ſubactos ſeruitute. Puer aũt cũ vi- deret ſe trahi ad ꝑcipitiũ, miſerere inquit mr̃. An.O fili,quid.i.ad quid retines ſin⁹ meos? vt occupas man⁹ matris, ꝑſidia. i. defenſacu- la,caſſa.i.vana & inania?Qualis iuuẽcus tener audito fremitu leonis applicat matri.ſ. vaccę latus timendũ:at ille leo ſęuus, matre ſemota .i.abacta,frãgit morſibus vaſtis,ꝑdã minorẽ ſ.q̃ quæ famẽ ſatiaret:frangit ſup. eã & vehit ſ.in armis:hoſtis rapiet te talis e ſinu noſtro: & ideo dũ licet,o puer excipe oſcula & fletus & crines laceros:& occurre patri plenus mei.i. afferẽs multa monimẽta mei: perfer tñ vltra hęc monimẽta,pauca verba q̃relę maternę. Si manes.i.ſpũs defũctoꝝ habẽt curas priores: qđ Maro aſſerit dicẽs in vj. Curę nõ ꝑſa i mor- te relinquũt:nec amor perit flãmis.ſ.infernis: qđ vero ſiſe:qa ipſe amor ignis eſt: & ideo te- la Typhoea temnit. Verba autẽ q̃ allata vult ſunt hæc:O Crudelis Hector pateris Andro- machen ſeruire viro(alij legunt iugo) Graio: (Seruiuit autẽ poſtea Pyrrho:q eam Heleno dedit hñdã:vñ Aenei.iij.Me famulo famulã q; Heleno cõceſſit hñdã) & tu o Hector iaces lentus & ſegnis.ſ.in ſepulcro:& ſup. Achilles rediit.ſ.ſuis apparẽs & Polyxenã poſcẽs? O fili ſume nũc iteꝝ comas.ſ.mĩnas: & ſume la- chrymas:qcqd relictũ eſt e miſero funere. i. poſt fun⁹ viri.i.mariti Hectoris.q.d.aliud ni- hil habeo qđ dem:ſume oſcula q̃ reddas parẽ- ti.i.patri tuo. Relinq̃ hãc veſtẽ ſolatio.i.ad ſo- latiũ, matris: qa tumulus me⁹.i.Hectoris vi- ri mei,tetigit hãc.ſ.veſtẽ & manes chari.i.cine- res viri tetigerũt hãc:ego ſcrutabor.i.indaga- bo ore.i.labijs lãbẽdo:qcqd cineris.ſ.paterni latet hic.i.in hac veſte.Vlyſ.Null⁹ eſt mod⁹.i. finis fletui: o famuli arripite ꝑpere morã.i.pue- rũ q facit morã,claſſis Argolicę.i.Gręcanicę.

BERN. ¶ Cõdã.Claudã vt moris erat. Liberos vi- de & vide.Troianos liberos q ſunt apud infe- ros:quibus eris comes. Miſerere mater. vi- dẽs puer ſe trahi ad mortẽ implicuit ſeſe in ſinus.i.veſtes matris. Caſſa ꝑſidia.vanã defenſionẽ. Fremitu. ponit ſimilitudinem. Et plenus mei.habẽs multa de me. Quæ potes.ſ.oſcula,laceros crines,& lachrymas. cum his vade ad patrẽ ad inferos. Pauca.denuntiato illi ſi curã habet de me nõ relinquat me ſeruam Græ- cis.potes tu redire Hector quemadmodum Achilles. Sume comas. crines laceratos: nã ſolebant in funere laniare capillos. Viri. Hectoris mariti. Tumulus me⁹.ſepultura mei Hectoris. Ore.ſ.lambendo. Nullus modus.i.finis. videns Vlyſſes tantã moram matris in lachrymando iubet puerum abduci.

DANI. ¶ I vade liber. Maior erit gloria tua ſi liber nunc citius moriaris q̃ viuas captus & ſeruus: quoniam vt tradit Demoſthenes. κλυρεσι μαλα εκευθεροθεν αρρεραπευειν. Miſerere. inuit⁹ moriebatur impubes:& treme- bat ab hoſte. Et plenus meę miſeriæ & calamitatis.

ASCen. QVæ. Chorus cõmemorat fere oia Græciæ illuſtria loca: ad quę Tro- ades in ſeruitutem eant minus in- uitæ q̃ in patriã Helenę aut regnũ Vlyſſis. Ordo eſt. Quæ ſedes.i.manſio,habi- tanda vocat captas.ſ. Troades? an ſup. mon- tes Theſſali:& tẽpe loca amœniſſima Theſ- ſaliæ opaca quia vmbroſa: & nemoroſa? an Phthię vrbs & patria Achillis, tellus aptior

Sapphici. CHORVS.

QVæ vocat ſedes habitanda captas?
Theſſali montes:& opaca Tempe?
An viros tellus dare militares

Aptior Phthie? meliorq́ fœtu
Fortis armenti lapidoſa Thrace?
An maris vaſti domitrix Iolchos?
Vrbibus centum ſpatioſa Crete?
Parua Cortine? ſterilíſq́ Trice?
An frequens riuis leuibus Methone:
Quæ ſub Oeteis Melibœa ſyluis
Miſit infeſtos Troiæ ruinis
Non ſemel arcus?
Olenos tectis habitata raris?
Virginis Pleuron inimica diuæ?
An maris lati ſinuoſa Trœzen?
Pelion regnum Protei ſuperbum
Tertius cœlo gradus? hic recumbens
Montis exeſi ſpatioſus antro
Iam trucis Chiron pueri magiſter:
Tinnulas plectro feriente chordas:
Tunc quoq́ ingentes acuebat iras
Bella canendo.

dare .i. ad dandos viros militares? an Thrace .i. Thracia regio ad Scythas vergẽs, lapidoſa, melior fœtu armenti fortis .i. equini? An Iolchos vrbs Iaſonis, domitrix maris vaſti? quia in ea nat⁹ Iaſon qui Argo naui mare nauigabile fecit: & homini ſubiecit. an ſup. Crete, ſpatioſa aut ſpecioſa centum vrbibus: vt Aenei. iij Centũ vrbes habitant vberrima regna. ſ. Cortine parua & Trice ſterilis: q̃ Cretæ vrbes ſunt. an Methone vrbs Peloponneſi frequens riuis leuibus: q̃a litoralis eſt. ſunt qui ruſcis legãt. an ſup. Melibœa (ſic Bern. legit) vrbs Magneſiæ patria Philoctetę: q̃ ſup. ſita, ſub ſyluis oeteis .i. Theſſalicis, oetę mõtis miſit arcus. ſ. Herculis cũ ſagittis fatalib⁹, infeſtos ruinis Troiæ nõ ſemel: imo bis: ſemel ab Hectore captę: & nũc p Herculis ſagittas. Sane Troię ſpõdeus eſt: ſicut paulo īfra Protei: quẽ hic p dactylo poſuit, ſicut alibi dactylũ p ſpõdeo ſapphicis immiſcet: nec ſi triſſyllabũ feceris hic dactylũ feceris. An ſup. Olenos vrbs Aetolię habitata tectis raris? an Pleuron ciuitas Aetoliæ (Alij Pleuros legunt) inimica diuæ. ſ. Dianę, virginis perpetuę: ob negatũ ab Oeneo ſacrificiũ. An Trœzen vrbs Atticæ, ſinuoſa, multos ante ſe ſinus habẽs maris? an ſup. Pelion, mõs Theſſalię: apponitorie, regnũ ſupbũ Protei, dei marini: q poſtea Carpathiũ tenuit mare: q̃a ſup. terti⁹ grad⁹ cœlo .i. ad cœlũ a gygãtibus petendũ: q Pindo oſſam & oſſę Pelion impoſuerunt. Chirõ cẽtaur⁹ ſpatioſus .i. amplus, recũbẽs. ſ. parte egra, hic .i. apud Pelion, antro montis exeſi, ens ſup. magiſter .i. p̃ceptor canendi in cithara & artis chirurgicę, pueri. ſ. Achillis, trucis iã tunc. ſ. cũ adhuc puer eſſet, acuebat. ſ. Achilli, tunc quoq́ .i. etiã tunc iras ingentes canẽdo bella: & hoc plectro .i. pectine, feriente chordas tinnulas .i. tinnientes, ſup. vocat captas?

Quę vocat ſedes. Verſus trochaicus hendecaſyllabus. Inducitur Chorus mulierũ Troianarũ videntiũ Græcos velle ſortiri eas captiuas: vnde querũt ad quæ loca debeant deportari: dicũtq́ ſe eſſe cõtentas ire ad oĩa loca: niſi ad patriã Helenæ & Vlyſſis. Tempe. nemus eſt Emoniæ inter Oſſam & Olympũ ſitũ: quinq́ milibus paſſuum in longitudinem tendens: arboribus tectum ab vtraq́ ripa Penei fluminis in cœlũ ſe tollẽtib⁹. Phthie. vrbs eſt Theſſaliæ: p̃pe Lariſſam: patria Achillis. Dare vires. ad dandũ vires. dixit p̃pter Achillem. Thrace. regio eſt Europę: q̃ ab Herodoto alijſq́ auctoribus inter partes Scythiæ ponit. Fœtu. ad p̃ducẽdũ aĩalia. Iolchos. ciuitas Theſſaliæ de qua Iaſon qui primus nauigauit. vnde dicit domitrix maris. Crete inſula. de qua Virgi. lib. iij Creta Iouis magni medio iacet īſula põto. Gortine. vrbs eſt Cretę pulchris cincta muris: quã teſte Solino Leneus p̃terfluit amnis. apud iſtã naſcũ ſcalami p ſagittis aptiſſimi. Virg. xj. Aenei. Spicula torq̃bat Lycio Gortinia cornu. Trice. vrbs in Creta. Methone. vrbs eſt littoralis in Pelopõneſo. Ruſcis. genus virgulti. Melibœa. vrbs fuit littoralis Magneſię p̃pinqua Theſſaliæ: vt teſtis eſt Herodot⁹ li. hiſtoriarũ ſexto: & fuit patria Philoctetæ: dicẽte Lucano lib. vj. Preciſq́ nephãdæ Lãpados Herculeis fortis Melibœa pharetris. Oeta. mõs eſt inter Theſſaliã & macedoniã famoſus morte rogo & ſepulcro Herculis. Nõ ſemel .i. bis. q̃a ab Hercule primo expugnata fuit Troia illis ſagittis. Secũdo a Philoctete. Olenos. ciuitas eſt i Aetolia iuxta quã aper Calidonius occiſus dicit. aliã ponit Iginius in aſtronomia in Bœotia ciuitatẽ eſſe cognominatã ab Oleno Vulcani filio: de qua forte ibi intelligit.
Pleuros. ciuitas eſt Aetoliæ. Virginis. Dianæ. Inimica Homerus in Iliade Dianã ĩus iratã fuiſſe refert q̃ ſibi ſacrificia p frugib⁹ Oeneus rex Calidoniæ nõ feciſſet cũ cæteri oẽs dij ſacrificij ſuſcepiſſent honorẽ: & illa ſola inhonorata remãſiſſet: vel q̃a oblitus fuerat, vel quia illi nõ putarat agendũ. quare terribilẽ ſetis ac dẽtib⁹ immiſit aprũ: qui regionẽ Oenei totã vaſtaret. Trœzẽ. oppidũ Atticę regionis: vnde Trœzenij populi dicũtur. Sinuoſa. q̃a ibi curuant litora. Pelion. mõs eſt Theſſaliæ ab oriẽtali parte: vt oſtẽdit Herodo. in. vij. hiſto. li. & Lucanus in ſexto. in huius ſummitate magna ſunt pineta: reliquã vero partẽ quęrc⁹ occupãt. de quo etiã Ouidi. in. v. faſtorũ. Pelion Emonię mõs eſt obuerſus in auſtros: Sũma virẽt pinu cętera quęrcus habet. in hoc habitauit Chiron: fuitq́ in illo cõuiuiũ Thetidis & Pelei. Terti⁹ gradus. nã gigãtes poſuerũt tres altiſſimos montes Oſſam Pyndũ & Peliũ: ideo hic erat tertius gradus ad ſcandendũ cœlũ. Protei. dei marini qui curã gregis maris habet. hic dicit habitare apud Aegyptũ in inſula Carpatho: ſed quondã regnauit in Theſſalia. Chiron. in hoc monte habitauit Chiron magiſter pueri trucis .i. ferocis Achillis. Tinnulas. ſonoras: nã docebat Achillẽ cantare laudes heroũ in lyra. Acuebat. accẽdebat animũ pueri canẽdo bella aliorum.
¶ Quę vocat. Nonum eſt carmen Troadis metro ſapphico: in quo enumerat diuerſa loca chorus Troadum captiuarum nõ ſine lachrymis: non ſine gemitu: quæ inhabitent abductæ a ſolo natali. Phthie. Achillis pa

BERN. Tempe. Phthie. Thracia. Iolchos. Gortine. Trice. Methone Melibœa Oeta. Olenos. Oeneus. Trœzen. Pelion. Proteus. DANI. Phthie.

tria in Theſſalia. neq; inter ph.&.th.intercidit in Homero i.φθιν.nūc repeto Phthien.meminit Plinius in.iiij. Halon,iamiā,Phthien,& aiten in anguſtijs thermopylarū. Iolchos.in Theſſalia ciuitas olim Iaſone lōgæ nauis inuentore,ac velleris aurei precio memorabilis.de qua multa Apollon⁹ in primo cōſcribit.& Valerius Flaccus. Domitrix maris.ob inuentā primum nauim apud Pagaſas monitrice pallade. Plinius poſuit Iolchon eſſe in ora iuxta Thebas. Cortyne.vrbs Cretę q̄ a Gręcis γορτυρος dicitur. teſte Euſtathio &υ,poſt τ, habet:immutaturq; a nobis g in c.

An ferax varii lapidis Caryſtos?
An premens littus maris inquieti
Semper Euripo properante Chalcis?
Quolibet vento faciles Echinæ?
An carens nunq̄ Gonoeſſa vento?
Quęq; formidant Borean Enipſæ?
Attica pendens Peparethos ora?
An ſacris gaudens tacitis Eleuſis?
Nunquid Aiacis Salamina veri?
An fera notam Calidona ſęua?
Quaſq; perfundit ſubiturus æquor
Segnibus terras Titareſos vndis?
Beſſan:& Scarphen?Pylon an ſenilem?
Pharin:an Piſam Iouis:& coronis
Elida claram?
Quolibet triſtis miſeras procella
Mittat:& donet cuicunq; terræ:
Dum luem tantam Troiæ atq; Achiuis
Quæ tulit Sparte:procul abſit:abſit
Argos:& ſæui Pelopis Mycenę:
Neritos parua breuior Zacyntho:
Et nocens ſaxis Ithace doloſis.
Quod manet fatum:dominuſq; quis te
Aut quibus terris Hecube videndum
Ducet?in cuius moriere regno?

ASCen. ℂ An Caryſtos inſula inter cyclades,ferax lapidis.i.marmoris,varij.i.maculoſi? An Chalcis vrbs p̄cipua Eubœæ,p̄mens litt⁹ maris inquieti:& hoc Euripo.i.pte ea maris p̄perante ſēp & ſup.iterū refluēte. vide cōmētarios. an echinę q̄ & Echinados(a plurib⁹ aūt ſcribūt echinditæ)faciles quolibet vēto:q̄ in mari maliaco iacent:& p̄ſtunt oi vēto. An Gonoeſſa(ſic a Volaterrano n̄ Genoeſſa ſcribit̄)mōs& vrbs in Aetolia iuxta Pelopōneſū:carēs nunq̄ vēto:q̄ expoſita ē oi vēto.an ſup.Enipſę vrbs olim nō lōge a Pylo(Straboni videt̄ Enispæ vocādę)q̄ formidant borean vētū ſeptētrionalē illis nimis ipetuoſum. An ſup. Peparethos iſula i mari Aegęo,pēdēs.i.cōnexa,ora Attica? An Eleuſis vrbs Atticæ,gaudens ſacris.ſ.Cereris,tacitis.i.tacendis: vt quę nefas erat reuelare,ſup.vocat captas? Deidē aliā cōſtructionē incipiēs dicit.Nunqd p̄cella triſtis q̄ aduerſa votis,mittat miſeras.ſ.Troades, Salamina Aiacis veri.i.q dixerat Teucro fratri q; ab eo expelleretur vt cōtigit: an mittat Calidonā ad vrbē illā Aetolię:& eſt acli non nti caſus:notā.i.illuſtrē fera ſęua.ſ. apro Calidonio quē Meleager cōfecit.quaſq;:& an mittat ſup.in terras q̄s Titareſos flu.Theſſalię q & orcos d̄r,ſubitur⁹ ęquor.i.mare,pfūdit vndis ſegnib⁹.i.tarde currētib⁹? An ſup.mittat Beſſan& Scarphen,q̄ vrbes ſunt Aetolię.an mittat Pylō ſenilē.i. antiquā & q̄ Neſtora ſenē aluit. An ſup. mittat Pharin aut Phaſim, q flu.ē Colchoꝝ: an mittat Piſam & Elida:a ntō Elis vrbē Arcadię:clarū coronis Iouis.i. datis victorib⁹ i ludis īſtitutis i honorē Iouis? mittat (r̄ndet chorus) quolibet:& donet ſup. nos cuicūq; terrę,dū.i.dō modo,Sparte.i.Lacedemō & Laconica regio,q̄ tulit Troiæ atq; Achiuis tātā luē.i.peſtē,videlicet Helenā,abſit p̄cul:& Argos abſit:& Mycenę regio Pelopis ſęui,abſit.i.tota Pelopōneſus & q̄cq̄d ad Helenā ſpectat:& dūmō abſit Neritos mons & regio Vlyſſis,breuior Zacyntho pua.ſ.inſula:& Ithace Vlyſſis p̄ria, nocēs ſaxis doloſis quia ſub vndis latentibus. Deinde chorus cōuerſus ad Hecuben dicit.O Hecube,quod fatum manet.i.certo expectat te?& quis dn̄s aut quibus terris ducet te videndam?& in cuius regno moriere?

BERN. ℂ Caryſtos. Inſula ē vna ex Cycladib⁹ i Euboico mari ſita:imo,vt q̄dā ferūt,cū Eubœa cōiūcta:quā varij marmoris feracē dicūt:vt Luca.i.v.loq̄ns de Eubœa iſula iq̄t.Q ua maris āguſtat fauces ſaxoſa Caryſtos.

Caryſtos

Chalcis. Chalcis.vrbs ē metropolitana i Eubœa iſula:vt teſtat̄ Liui.li.viij.de ſc̄do bello punico:& ē iuxta Euripū:vt dicit Ptole.in geogra.vn̄ Chalcid⁹ dr̄.

Euripus. Euripo. mari ſēp accelerato: eſt pars q̄dā maris inter Bœotiā ſeu Phocidē Bœotię p̄tē & Eubœā inſulā ſita:q̄ alterno curſu teſte Pōpo. li.iij.hoc ē curſib⁹ ſepties i die totidēq; nocte refert:& io imoderate cōuertit̄:vt vētos ac etiā plena vētis nauigia ſecū portet.

Echinades. Echinę. Echinades iſulę ſūt teſte Herodo.li.iiij.i Maliaco mari ex oppoſito ad oſtiū Acheloi.Hom. vero li.ij.Iliados addidit ex oppoſito ad Helidē.& declinat̄ ſecūdū oēs poetas & Homeꝝ li.ix.Odyſſeę Echinas echinadis.ſed lib.Iliados.ij.declinatur Echina echinæ. Gonoeſſa.ciuitas in Aetolia. Vēto.quia ē ſita in mōte. Enipſę.vrbs fuit nō lōge a Pylo. Boreā.q̄ poſita eſt verſus ſeptētrionē. Parparetos.in mari Aegęo verſus Atticā abundans oliuis. Pendēs.quia iſula eſt.

Eleuſis. Eleuſis. ciuitas diſtās p decē miliaria ab Athenis vbi fiebāt ſacrificia Cereri ſecreta t̄pe noctis:q̄ myſteria dicebant̄:vt ſupra dixim⁹. Sacris tacitis.ſacrificijs Cereris.

Salamin. Salamina. Salamin & ſalamis & ſalamina dici pōt inſula in mari Euboico cōtra Athenas ſita:vrbē retinēs ſui noīs in qua Telamon Aiacis & Teucri p̄r regnauit:ſed cū reuerteret̄ Teucer a bello Troiano nec de ũ:nicis Aiacis(teſte Iuſtino) vltus fuiſſet:a patre expulſus in Cyprū p̄rexit.ibiq; vrbē aliā Salaminā cōdidit.

Calidon. Calydona.ciuitas Aetolię:in quam

Diana miſit aprũ qui oĩa deuaſtabat. Fera.apro:quẽ interfecit Meleager. Notã.famoſam. Titareſos.flu.ẽ Titareſos.
Theſſalię. Beſſam,& Scarphẽ.ciuitates Aetolię. Pylõ.fuit oppidũ Pylos iuxta Theſſalã verſus marinũ lit Pylos.
tus a Neleo cõditũ pr̃e Neſtoris:q̃ dr̃ vixiſſe p tercẽtũ ãnos. Piſam.fuit teſte Pli.vj.na.hiſt.oppidũ Arcadię. Piſa.
Elida. Elis vrbs fuit Arcadię iuxta quã Alpheus flu.orit.ibi fiebãt certamia eq̃ſtria.Hora.iiij.carminũ. Siue Elis.
quos Elea domũ reducit palma cęleſtẽ,pugilẽve equũ ve.iõ clarã. Coronis.q̃ dabant in illis ludis. Q̃ d̃libet.
ad oẽs locũ mittat nos ꝓcella,& ifelicitas nr̃a:dũ Spte.i.p̃ria Helenę ꝓcul abſit.ſ.a nobis:q̃ tulit tãtã luẽ.i.Hele
nã peſtẽ Troianis. Argos & Mycenę.ciuitates Agamẽnonis qui Pelopẽ auũ hũit. Neritos.mons eſt teſte Neritos.
Pli.li.iiij.i Ithaca iſula. qd̃ nomẽ nõnũq̃ ꝓ tota iſula capi vr̃ Vir.in pricipio.iij.ęne.Iã medio apparet fluctu ne
moroſa Zacynthos Dulichiũq; Sameq; & Neritos ardua ſaxis. Zacynthos.iſula in mari gręco ꝓpinq̃ Ae Zacynthos.
tolię vrbẽ vnicã eiuſdẽ nois detinẽs.teſte Liuio in.vj.de ſecũdo bello punico. Ithace.inſula eſt teſte Plin.lib.
iiij.ante Leucada & Achaiã poſita.hę fuere ſub imperio Vlyſſis.ad omnia loca ducat nos fortuna,niſi ad iſta.
Saxis doloſis.quæ ſunt ſub vndis:ideo nocent nautis. Quod manet. vertit ſe ad Hecubam reginã Cho
rus commiſerans ei. Dominus.vt tu ſis ſerua.
¶ Caryſtos.Nobilis notiorq; marmore caryſtio ãtea vocitata Calchodotis:vt Dionyſius & Ephorus tradũt DANI.
vt Ariſtides Macra.vt Callidem⁹narrat, dicta ẽ Chalcis ære ibi primu repto. Euripo.Eurip⁹diuidit modico Caryſtos.
iterſtitio Eubœã a Bœotia:vt iũgat põte,duob⁹ ꝓmõtorijs:Geraſto ad Atticã,ad Helleſpõtũ Caphareo.Pli. Chalcis.
& Mela auctores ſunt. ſepties in die vndas abſorbẽs,& nocte toties.Eurip⁹ græce ευριπος.meminit etiã Gel. Euripus.
ſed rõne diphthõgi. Ditharellos.mẽda eſt ptinax:tolle & caſtiga. Titareſos legẽdũ eſt ſi bonos ſectamur au Titareſos.
ctores, maxime Homerũ i.βιχ.& Lucanũ noſtrũ in.vj.& Strabonẽ li.ix.adducerẽ,& Pliniũ:ſed illũ nõ Titare
ſum verũ Orcon vocitat:cui⁹ hęc ſunt verba.& añ cũctos claritate Peneus ort⁹ iuxta Gõphos inter oſſam & Orcos.
olympũ deſluẽs:viridis calculo:amœn⁹circa ripas gramie:canor⁹auiũ cõcẽtu.accipit amnẽ Orcõ, nec recipit
olei mõ ſupnatãtẽ &c.audi Homerũ οιταμ φι μεςτουτιταρησιου εργενεμοντοοσ ρεοσπινε θουπροιει ελλιρρειου
ουδογε πινειω συμμισγεται αργυροδινη αλλα Δεμιν καθυπε ρθευ επιρρεειηυτελαιου.&c.

Actus Quartus.

Trimetri Iambici.

HELENA. ANDROMAC. HECVBA.

Quicunq; hymẽ funeſtus:illętabilis:
Lamẽta:cędes:ſanguinem:gemitus habet:
Eſt auſpice Helena dign⁹.euerſis quoq;
Nocere cogor Phrygib⁹:ego Pyrrhi toros
Narrare falſos iubeor:ego cultus dare
Habituſq; Graios.arte capietur mea
Meaq; fraude concidet Paridis ſoror.
Fallatur: ipſi leuius hoc equidem reor.
Optanda mors eſt:ſine metu mortis mori.

Quicunq;&c. Q̃m̃ Polyxena in ve ASCEN.
ſte nuptiali Achilli immolãda erat
excogitata ẽ ratio, qua etiã aĩo nu
ptiali affecta mactet.iuſſu.n ipato
ris Helena eã ſpe nuptiarũ cũ Pyrrho decipit
qd̃ quia inuita facit conq̃rit in pricipio dicẽs.
Quicũq; hymẽ.i. nuptiaꝝ cõtract⁹,funeſtus
& ſup.illętabilis.i.nullã letitiã pariẽs,habet la
mẽta,cędes,ſanguinẽ.i.ſanguinis effuſionẽ,
gemit⁹, dign⁹ eſt Helena (de ſe rect⁹ in tertia
pſona loqt̃) auſpice.i.pnuba:q̃a auſpex pro
viro eſt Paranymphus.probat: quia ego co
gor nocere Phrygib⁹,quoq;.i. etiã euerſis .ſ.
ꝓpter me.Ego iubeor.ſ.a pricipib⁹Grecorũ,
narrare.i.nũtiare Polyxenę, toros .i. nuptias
Pyrrhi.i.cũ Pyrrho,falſos.i. ſimulatos & nõ
veros:quia ſub p̃textu nuptiarũ Achilli ma
ctabit̃.Ego iubeor dare.ſ.Polyxenę, cult⁹ &
habitus Graios.deĩn diſputat ſecũ.Capiet̃.i.
potero ne inducere i aim: vt ſoror Paridis .ſ.
dilecti mei,capiat̃ arte mea.i.dolo meo,& cõ
cidet.i.faciam ne vt cõcidat.i. morit̃ fraude
mea? deinde cognoſcẽs id illi ꝓfuturum dicit
Fallat̃(ſic poti⁹ q̃ fidenter legero): quia equi
dem credo hoc.ſ.falſam mori,leuius.i.tolera
bilius & minus durũ fore illi : quia mori ſine
metu mortis eſt mors optanda.i. quã quiſq;
optare debeat.

Quicũq;. Hic ẽ pricipiũ quarti act⁹. Mittit̃ Helena:vt ducat Polyxenã more ſpõſę ad Pyrrhũ:vñ ipſa BERN.
ſecũ conq̃rit̃. Hymẽ.de⁹ eſt nuptiarũ Hymeneus.Hymẽ añt latie dr̃ mẽbrana:ſed vt gręci nõnul Hymen.
li ferũt ꝓprie id ẽ quo ifans in vtero circũuoluit̃.vñ nõnulli Hymeneũ dictũ volũt.ibi ꝓ mr̃imonio
accipit̃. Illętabilis.triſtis. Auſpice.Helena ꝓnuba .q̃ñ accidit aliq̃d infelix mr̃imoniũ,eſt neceſſe Auſpex.
vt ipſa ſim ꝓnuba. ſolebãt antiqui captare auſpicia añ cõiugiũ:poſtea deſiuit illa cõſuetudo & ſolũ auſpicẽ in
terponebãt:vt apud Lucanũ Brut⁹ auſpex fuit in nuptijs Porciæ. Euerſis.nõ ſatis ẽ q̃ fui cã euerſiõis Troię
q̃a etiã cogor deſtructis nocere. Narrare. vt fit ex more nuptiaꝝ. Falſos.q̃a illã nõ accipiet i vxorẽ:ſed ma
ctabit ad tumulũ p̃ris. Cult⁹ graios.ornatũ more ſpõſę grecę. Paridis.illi⁹ quẽ tãtũ amaui. Soror.Polyxe
na. Fallat̃.decipiat̃: quia p ignorãtiã fiet leuior mors. Sine metu.quia neſciet q̃ debeat mori.
¶ Quicũq; hymen. Aptata & conueniens negotio quæſita eſt perſona Helenæ,quæ Polyxenam ſubdola,& DANI.
falſa nuptiarum promiſſione ad mortem duceret.Quippe quæ iura iugalia toties violauit:quæ Deiphobum Helenę faci
prodidit:quæ Troianum imperium deniq; ſua fraude demolita eſt. nec longe abeſt quartus actus cum nono nora.
carmine trimetro iambico.occidio eſt Polyxenæ:planctus Hecubæ: commiſeratio Chori : captiuitas Troa
dum.agitur inter Helenam primus dialogus & Andromachen. Hymen.non eſt pellicula qua in vtero in Hymen.
fans circumuoluitur:ſed eſt virginalis quædam pellis,quæ in primo coitu virginis abrumpitur:vt græci aſſe
uerant libri. Illætabilis.aut valde letabilis & pernicioſus:aut illætabilis non lętus & infauſtus.

Auſpex. Auſpice. Auſpiciū ꝓ nuptijs capiebant veteres: hinc auſpex qui nuptijs p̄ſidet celebrandis. etiam accipit̄ ꝓ duce militiæ. Horatius. Nil deſperandū Teucro duce & auſpice. Fallatur. in antiquiſſimo exēplari & emēdatiſſimo animaduerti fidenter pro fallatur: vt ſic concidet mea arte fidenter: dum fidit meis verbis. aut fallatur: vt ſit deliberantis verbum. Optanda. miſeris votum eſt mors & optabilis eſt mors imparatis mentibus.

ASCEN. ¶ Quid o Helena, ad ſe eīm loqt̄, ceſſas agere iuſſa. ſ. ab ipatore graecoꝝ? Culpa ſceleris coacti, redit ad auctorē. i. ad eū q cogit cōmittere: qd̄ verū eēt ſi q̄s vere cogat̄: ſed nemo cogit̄ peccare: cū mors ſit potiꝰ eligēda: q̄ tunc nullā habet culpam. Incipit itaq; verba dare Polyxenę. O virgo generoſa domus Dardaniæ, ꝑ Dardanū ab Ioue deductæ, deꝰ melior. i. fauorabilior, cœpit reſpicere. ſ. miſericorditer, afflictos. ſ. Phrygas: & parat dotare. i. dotatā copulare, te thalamo felici: quia ipſa Troia ſoſpes. i. ſi eēt incolumis, nō daret tibi tale coniugiū: nō Priamus ſi ſoſpes eēt daret &c. Nā maximū decus gētis pelaſgę. ſ. Pyrrhus petit te nō ad cōcubinatū: ſed ad ſācta iura lecti. i. tori legitimi: cui lata regna cāpi Theſſalici iacēt. i. in plano ſunt: non ſolū in mōtibus: Tethys magna. ſ. oceani vxor & regina maris, & Thetis mr̄ Achillis, placidū numen æquoris tumidi. i. placare ipm̄ potēs, & deæ. ſ. reliq̄ pelagi, vocabūt te ſuā. ſ. affinē & neceſſariā, nurū, neptē, ſororē &c. & Peleus rex Theſſalię ſocer. ſ. tibi factus, vocabit te datā. ſ. nuptum, Pyrrho nepoti ſuo, quē mortuo Achille filij loco habet, nurū ſup. ſuā: & Nereus pr̄ Thetidis, vocabit te nurū: depone cultꝰ ſqualidos: cape feſtos. i. feſtiuos & nuptiales: dediſce. i. obliuiſcere, captā. ſ. te: deprime. i. in ordinē redige & come, comas horrētes. i. incultas & ſparſas: & patere crinē. i. capillū diſtingui, manu docta. i. artifice & pita eiꝰ rei. ſ. mea: hic caſus. ſ. captiuitatis, reponet forſan te ſolio magis excelſo: quia ꝓfuit mltis capi: vt in ſāctis lris Ioſepo & Heſtere. Andromache autē cui nuptię nō placebāt dehortat̄ ab eis: nā virgines igenuę in ſcaenis parū aut nihil loquūt̄. Dicit itaq;. Hoc vnū malū deerat Phrygibꝰ euerſis, vcȝ gaudere i re triſtiſſima: ꝑgama. i. moenia & ædificia Troiana, flagrāt. i. ardent ſtrata paſſim: o tēpꝰ cōiugale. i. aptū cōiugijs celebrādis & ē Ironia. an q̄ſq̄ audeat negare. i. renuere? an q̄ſq̄ eat dubiꝰ ad thalamos q̄s helena ſuadet? q. d. nō niſi demēs: q̄a ſcire debet pniciosos fore, q ꝑ talē ꝯciliet̄: O peſtis, exitiū lues, vtriuſq; ppl̄i tā Gręci, q̄ Troiani, cernis hos tumulos ducū: tā Gręcoꝝ, q̄ Troianoꝝ: vt Achillis, Aiacis, Proteſilai, Pṫocli &c. Itē Hectoris, Paridis, Troili, Deiphobi, Mēnōis Rheſi, Pētheſileę &c. & cernis oſſa nuda. ſ. vulgi occiſi, q̄ iacēt paſſim īhūata totis cāpis? hęc. ſ. oſſa, ſpꝑſit hymē tuꝰ. i. īfauſtꝰ cū Paride torꝰ Cruor Aſię in q̄ Troia, & cruor Europę in q̄ gręcia, fluit. i. abūde fuſus ē, tibi. i. opa tua: cū tu lęta i. exultās ſanguis effuſiōe ꝓſpiceres. ſ. e muris Troianis, viros. ſ. tuos quos vno tpe duos hēbas, hic pari, illic Menelaō, dimicātes. ſ. pp te: icerta votis. i. ꝑ vtro faceres vota: nā Menelaus erat certior maritꝰ, Paris amatior. Perge. i. ꝑfice qd̄ incœpiſti: appara thalamos. i. nuptias: quid opꝰ eſt tędis p̄ferri ſolitis: qd ve opus eſt face ſolēni. i. nuptiali: quid igne? q. d. nihil: quia Troia pellucet. i. tota ardēs lucem p̄bet, thalamis. i. nuptijs nouis: O Troades. i. foeminæ Troianæ, celebrate connubia

Quid iuſſa ceſſas agere? ad authorem redit
Sceleris coacti culpa. Dardanię domus
Generoſa virgo: melior afflictos deus
Reſpicere cœpit: teq; felici parat
Dotare thalamo. tale coniugium tibi
Non ipſa ſoſpes Troia: non Priamus daret.
Nam te pelaſgę maximum gentis decus:
Ad ſancta lecti iura legitimi petit.
Cui regna campi lata Theſſalici iacent.
Te magna Tethys: teq; tot pelagi deæ:
Placidumq; numen ęquoris tumidi Thetis
Suam vocabunt. te datam Pyrrho ſocer
Peleus nurum vocabit: & Nereus nurum.
Depone cultus ſqualidos: feſtos cape.
Dediſce captam: deprime horrentes comas:
Crinemq; docta patere diſtingui manu.
Hic forſitan te caſus excelſo magis
Solio reponet: profuit multis capi. An.
Hoc deerat vnum Phrygibus euerſis malum
Gaudere: flagrant ſtrata paſſim Pergama.
O coniugale tempus. an quiſq̄ audeat
Negare? quiſq̄ dubius ad thalamos eat
Quos Helena ſuadet? peſtis: exitium: lues
Vtriuſq; populi: cernis hos tumulos ducum?
Et nuda totis oſſa quæ paſſim iacent
Inhumata campis? hæc hymen ſparſit tuus.
Tibi fluxit Aſiæ: fluxit Europę cruor:
Cum dimicantes læta proſpiceres viros
Incerta votis. perge: thalamos appara.
Tædis quid opus eſt? quid ve ſolenni face?
Quid igne? thalamis Troia prælucet nouis.
Celebrate Pyrrhi Troades connubia.
Celebrate: digni planctꝰ: & gemitꝰ ſonét. Hel.
Ratione q̄uis careat: & flecti neget
Magnus dolor: ſocioſq; nonnunq̄ ſui

Mœroris ipſos oderit: cauſam tamen
Poſſum tueri iudice infeſto meam
Grauiora paſſa. luget Andromacha Hectorē
Et Hecuba Priamum: ſolus occulte Paris
Lugēd⁹ Helenę eſt. durū & inuiſū & graue ē:
Seruitia ferre: patior hoc olim iugum
Annis decem captiua. proſtratum Ilium eſt:
Verſi penates: perdere eſt patriam graue:
Grauius timere. vos leuat tanti mali
Comitatus: in me victus & victor furit.
Quam quiſq; famulam traheret: incerto diu
Caſu pependit: mē meus traxit ſtatim
Sine ſorte dominus. cauſa bellorum fui
Tantæq; Teucris cladis: hoc verum puta:
Spartana puppis veſtra ſi ſecuit freta.

Pyrrhi: celebrate. ſ. vt decet: vtpote, plāct⁹ & gemit⁹ digni. ſ. illi⁹ nuptijs, ſonēt. Hel. Quis magn⁹ dolor careat rōne: & neget. i. renuat flectū: & oderit nō nūq̄ ſocios ſui mœrorū. ſ. me: tñ ego paſſa grauiora, poſſum tueri. i. defēdere, & inculpabilē oñdere cauſam meā, iudice infeſto. i. etiā ſi iudex ſit infeſtus aut infenſus. legi pōt iudici in dādi caſu. Oñdit aūt quō ſit paſſa grauiora q̄ Phrygię: qa Andromacha luget Hectorē. ſ. maritū ſuū: & Hecuba luget Priamū, etiā maritū ſuū: hoc eſt manifeſtū luctū agūt: ſolus Paris eſt lugēd⁹ Helenæ, q. d. mihi, occulte. i. clā marito meo Menelao. Itē durū, & iuiſum, & graue eſt ferre ſeruitia: ego captiua patior hoc iugū. ſ. ſeruitutis olim. i. a multo tpe: qa decē annis: ex quo a Paride rapta ſum. q. d. vos adhuc parū ſeruiuiſtis & neſcitis q̄ diu ſitis ſeruiturae: ego iā decēniū ſeruiui. Iliū regni ſedes, ē pſtratū: penates veſtri ſup. ſunt verſi. i. euerſi: & graue eſt pdere patriam (q. d. fateor: ſed) grauius eſt timere. ſ. patriā: vt ego facio: q̄ ad maritū retracta q̄ſi i ſeruitutē redeo. Comitat⁹. i. multitudo comitū, & ſocioꝝ, tāti mali, leuat. i. recreat vos: victus. ſ. Phryx, & victor græc⁹ furit in me. Itē pepēdit diu caſu icerto: quā. ſ. e vobis, q̄ſq;. ſ. grecoꝝ, traheret famulā. i. ancillā: dñs me⁹. ſ. Menelaus, traxit me ſtatim ſine ſorte. At diceris forſan ꝙ meruerim (& Leniter ex merito q̄cquid patiare ferēdū eſt) qa fui Teucris cauſa bellorū & tātæ cladis: puto hoc. ſ. dictū verū, ſi puppis ſpartana. i. Lacedęmonia, ſecuit freta veſtra. i. ſi vltro veni & nō rapta fui.

❡ Ad auctores. Nō erit culpa mea, ſed illoꝝ q me cogūt hoc facere. Generoſa virgo. appropinquās Polyxenæ dicit hæc verba. Ipſa ſoſpes. ſi Priam⁹ ſtāte Troia regnaret nō daret tibi tale cōiugiū. Maximū decus. p circuitionē dicit Pyrrhū filiū Achillis. Legitimi. nō petit te tanq̄ meretricē, ſed vxorē. Cui. ſub impio cur⁹. Thetis. q̄ fuit mr̄ Achillis & dea maris. & Nymphę marinę te vocabūt ſuā. Peleus. pater Achillis. Nereus. deus marin⁹ pr̄ Thetidis. Squalidos. atros & mœſtos. Dediſce. iā obliuiſcere mala tua, & venias tanq̄ libera & regina. Deprime. pecte & redige in ordinē. Horrētes. incultas. Docta. ſ. mea: & tūc voluit componere crines Polyxenę. Hic caſus. erit forte bonū tuū: qa multi de infelicitate puenerūt ad altiorē fortunam. Hoc deerat. loq̄t Andromache dicēs nō deerat nobis niſi ꝙ faceremus feſtum in tātis malis & p̄ſertim cū Helena, q̄ apportat ſemp bonū omē de nuptijs: reſpice cāpos Phrygios plenos oſſibus, q̄ ſunt dos tua. Cōiugale. aptū cōiugio. qs negaret nuptias quas pſuadet Helena: quaſi illa q̄ tulit nobis tātā infelicitatē. Vtriuſq;. ſ. Troiani & gręci: pcidis appoſitiue Helena. Cernis. ſ. tu Helena circūſpice. Hymē. matrimōiū tuū: qñ veniſti cū Paride. Aſię. vbi erat Troia. Europę. vbi eſt gręcia. Incerta votis. dubia quos velles vincere & habere victoriā an Gręcos, an Troianos. Perge. Ironice loq̄t. Tędis. ſolēni face: q̄ ſolebat portari in nuptija. nō op⁹ eſt igne quia ſatis Troia lucet icēdio ſuo. Nouis. Pyrrhi & Polyxenę. Celebrate. vertit ſe ad Chorū Troianū: cātate cū gemitib⁹ hoc matrimoniū qd̄ dignū ē lachrymis. Ratiōe. r̄ndet Helena defendēs cauſam ſuā. Magn⁹ dolor. q poti⁹ tpe q̄ rōne leuat: qa paſſione mouet. Flecti. non vult mitigari. Luget. pbat ſe paſſam grauiora: cū ipſę plorēt palā ſuos: ipſa aūt nō pōt Paridē ſuū plorare metu Menelai: qd̄ grauiſſimū eſt: dolenti. ſ. intra pectus retinere dolorē. Durū. dicitis eſſe moleſtū pati ſeruitutē: ego ſum paſſa p decē annos. Grauius timere. quia expectatio mali plus pœnæ habet, q̄ ipſum malum: vt teſtatur Ouidius: ꝙ mora mortis plus pœnæ habet q̄ ipſa mors. Comitatus. vt dicit Cice. quod ab omnibus fertur, leuius ferendum eſt: vnde vos eſtis plures in veſtra miſeria: ego autem ſola. Victus. Troianus. Et victor. græcus. pariter habent me odio. Quam quiſq;. cæteri duces fuerunt dubij, quam deberent ſibi in ſeruitutem capere: me autem ſubito rapuit Menelaus. Incerto caſu. quia neſciebant quam debebant habere cum per ſortem eligerentur. Pependit. ſtetit in dubio. Cauſa bellorum. ꝙ dicis me fuiſſe cauſam tanti belli. Verum puta. tu diceres verum. Si ſpartana puppis. i. Lacedęmonia nauigaſſet veſtrum mare, hoc eſt ſi ſponte veniſſem ad vos: & non rapta a Troianis duce Paride. BERN.

❡ Afflictos. Troianos: q̄ppe qui iā velit captiuā Troianā duci gręco deſpōſari. Soſpes. παλιν φοθοσ. Maximū decus. a forma laus mariti, ab opib⁹, a nobilitate. Vtraq; Tethys: & Thetis te vocauit ſuā. Peleus. vir Thetidis. Nereus. vir Tethyos. Dediſce. te captā eē. Gaudere. q gaudet in ſuo malo extremo miſer eſt ne dicā inſanū. O cōiugale. ac ſi dicat. o quāti cōſtitiſti Troianis: an quiſq̄ audeat negare: an quiſq̄ eat dubi⁹ ad nuptias, quas ſuadet Helene: & eſt ſarcaiſmos. Et nuda toris. Tori eminētię carnis: pulpę. i. de colla toroſa boum. aut totis campis nuda, id eſt alba oſſa paſſim iacentia. Tibi. tuis nuptija. Fluxit. ſparſus eſt. Appara. para. apparare eſt ad dignitatē quandā, ſeu verius pōpā. vñ apparatū procemiū nō caret reprehenſione ꝙ habeat plus pompæ & oſtentationis, q̄ vtilitatis. Appara ergo quaſi cum pompa diſpone & ordina. Dolor. dies enim adimit ægritudinem non ratio. Oderit. vt me ſociam mœroris veſtri odiſtis. Infeſto. ac ſi dicat etiam infeſto: meam tamen tuebor cauſam: ego ſum æque captiua: vt vos eſtis omnes. In me. artificioſe ſuā auget miſeriam: vt alienam faciat leuiorem. DANI. Tori. Apparo.

ASCEN. ¶ Sin.i.ſed ſi,ego rapta.ſ.a Pari, fui præda
remigibus Phrygijs &:dea.ſ.Venꝰ victrix de
dit iudici.ſ.Paridi ſecūdū ſe iudicāti,ſup.me
donū.i.dono,ignoſce Paridi. Sed puta.i.ali=
qs putet:q̄ cā ē hitura iudicē iratū:q ↄtra Pa
rin ꝓferat ob irā: iſta arbitria manēt .i. expe=
ctāt & ſpectant ad Menelaon.q.d.id mihi ad
vos,ſed ad me.Nūc o Andromacha omiſſis
luctibꝰ tuis,flecte nūc hāc.ſ.nouā nuptā: & ſi
dicat cur tute id nō facis? addit:ego vix q̄o re
tinere lachrymas.Q̄d aīaduertēs Androma=
cha iqt.Q̄uātū.i.o q̄ magnū ē,hoc malū:q̄d
Helena i malis gaudere ſolita lachrymat: aūt
pſꝫ cur lachrymat.q.d.nō ꝑꝑ malū ſuū,q̄ nul
lū nouū idicauit,ſed ꝑꝑ nr̄m: id aūt ſecū, aut
auerſa ab Helena dicit:deiñ ↄuerſa ad Helenā
ait.fare.i.dic audacter,quos dolos & q̄ ſcelera
nectat.i.cōglutiet,Ithacꝰ.i.Ithacēſis Vlyſſes?
hoc ē q̄d noui mali pat i nos & p̄cipue i Poly
xenā ſub p̄textu nuptiaꝝ? Vtrū virgo ē iactā
da.i.p̄cipitāda,ab iugis.i.rupibꝰ altis,idęis.i.
Idę mōtis Phrygię:an mittēda.i.demittēda ē
ſaxo edito.i.alto,arcis celſę.i.ſublimis? nū.i.
nunq̄d,voluenda eſt in mare.ſ.ſigæum, per
has rupes.i.ſcopulos littorales:quas.ſ.rupes
ſigęon.ſ.promontorium Phrygij maris, ſpe
ctans.ſ.ſub ſe,ſinus.ſ.maris,vadoſos, leuat
.i.erigit,latere ſciſſo.ſ.fluctibus aut imbribꝰ?
dic,fare.i.eloquere,quicquid tegis vultu ſub
dolo:cuncta mala ſunt leuiora .i. tolerabilio=
ra nobis,q̄ Pyrrhus.i.q̄ vt Pyrrhus ſit gener
Priami & Hecubæ:fare quā pœnā pares: ex=
prome & deme nunc cladibꝰ noſtris hoc ſup.
malum.ſ.falli: tu vides paratas ꝑpeti mortē
q.d.noli igitur nos fallere.Helena victa preci
cibus rem faſſura dicit.Vtinam interpres deū
ſcilicet Chalcas,iuberet me quoq;.i.etiam me
(ſicut Polyxenam)abrumpere enſe.i.decolla
tione per enſem,moras lucis inuiſæ.ſ.mihi:
vel me occidere.i.cadere in mortem,ante bu=
ſta Achillis,manu furibunda Pyrrhi: me in=
quit comittem fata tua,o Polyxena miſerā=
da:quā Achilles iubet.i.vult,tradi ſibi:& ma
ctari ante cinerem ſuum:vt ſit maritꝰ ſup.tu=
us in campo elyſio.i.apud inferos.And. Vi=
de o Helena,vt animus ingens.ſ.Polyxenæ,
audierit lętus necē:petit.ſ.nūc Polyxena,cul
tus decoros veſtis regię:& patitur manum.ſ.
comptricem,admoueri crinibus.ſ.ſuis:puta
bat illd̄.ſ.nubere Pyrrho,mortē:& putat hoc
.ſ.occidi,thalamos.i.gaudiū nuptiale:non p
ꝑpitiā,ſed ob amorē libertatis. At mr̄.ſ.Hecu
ba,miſera ſtupet.i.riget q̄ſi ſēſu carēs,audito
luctu.i.cū luctꝰ:mēs ſup.eiꝰ labefacta, ſuccu=
buit.ſ.dolori:aſſurge:alleua aim: & o miſera
firma,ſpm̄ cadētē. Q̄ꝫ.i.o q̄tū tenuis aīa,pen
det vīculo leui.i.q̄ parū abeſt a morte.aut dic
aīa tenuis pēdet vīculo,q̄.i.valde,vł o q̄tū,le
ui.i.fragili,Minimū ē q̄d pōt facere Hec.feli=
cē.i.liberare ſeruitute:hoc ē facillime pōt exti
gui:ſed ipſa ſpirat:reuixit:mors fugit pria.i.
primū & p̄cipue miſeros,vt primū āt fari po
tuit He.iqt.Achil.viuit adhuc i pœnas Phry
gū:adhuc rebellat,q̄ſi nō ſit occiſꝰ:O manū
Parid̄ł leuē.i.fragilē,& ībecillē,q̄ nō potuit to
tū Achil.occidere.Ipſe cinis ac tumulꝰ Achil.ſi
tit ſāguinē nr̄ꝫ. Turba felix.ſ.liboꝝ cogebat

Sin rapta Phrygiis pręda remigibus fui:
Deditq; donum iudici victrix dea:
Ignoſce Paridi.iudicem iratum puta
Habitura cauſa eſt.iſta Menelaum manent
Arbitria.hanc nunc luctibus paulum tuis
Andromacha omiſſis flecte:vix lachrymas q̄o
Retiere.An.q̄tū ē helēa q̄d lachrymat malū?
Cur lachrymat aūt?fare quos Ithacꝰ dolos:
Quæ ſcelera nectat:vtrum ab Idęis iugis
Iactanda virgo eſt?arcis an celſę edito
Mittenda ſaxo?num per has vaſtum in mare
Voluenda rupes:latere quas ſciſſo leuat
Altum vadoſos Sigæon ſpectans ſinus?
Dic:fare quicquid ſubdolo vultu tegis:
Leuiora mala ſunt cuncta:q̄ Priami gener
Hecubęq; Pyrrhꝰ:fare quam pœnam pares:
Exprome:& hoc nunc deme noſtris cladibus
Falli:paratas perpeti mortem vides. Hel.
Vtinam iuberet me quoq; interpres deum
Abrumpere enſe lucis inuiſę moras:
Vel Achillis ante buſta furibunda manu
Occidere Pyrrhi:fata comitantem tua
Polyxena miſeranda,quam tradi ſibi:
Cineremq; Achilles ante mactari ſuum
Campo maritus vt ſit Elyſio iubet. An.
Vide vt animus ingens lętus audierit necem.
Cultus decoros regiæ veſtis petit:
Et admoueri crinibus patitur manum.
Mortem putabat illud:hoc thalamos putat.
At miſera luctu mater audito ſtupet:
Labefacta mens ſuccubuit:aſſurge:alleua
Animum:& cadētem miſera firma ſpiritum.
Q̄ꝫ tenuis anima vinculo pendet leui?
Minimū eſt q̄d Hecubā facere felicem poteſt
Spirat:reuixit:pria mors miſeros fugit. Hec.
Adhuc Achilles viuit in pœnas Phrygum
Adhuc rebellat.o manum Paridis leuem.

Cinis ipſe noſtrum ſanguinē ac tumulꝰ ſitit.
Modo turba felix latera cingebat mea:
Laſſabar in tot oſcula:& in totum gregem
Diuidere matrem:ſola nunc hęc eſt ſuper
Votum:comes: leuamen afflictæ:quies:
Hęc totus Hecubæ fœtus:hac ſola vocor
Iam voce mater.dura & infelix age:
Elabere anima:deniq; hoc vnum mihi
Remitte funus.irrigat fletus genas:
Imberq; victo ſubitus e vultu cadit.
Lętare:gaude nata:q̄ vellet tuos
Caſſādra thalamos:vellet Andromache tuos.
An. Nos Hecuba:nos nos Hecuba lugēdę ſu
Quas mota claſſis huc & huc ſpſas feret:(mꝰ
Hanc chara tellus ſedibus patriis teget. Hel.
Magis inuidebis ſi tuam ſortem ſcias. An.
An aliqua pœnæ pars meę ignota eſt mihi?

modo.i.paulo ante caſum Troiæ,latera mea. ego laſſabar in tot oſcula.ſ.mutuo dāda meis:& laſſabar diuidere.i.diuiſim exhibere,matrē.i.officia materna,in totum gregem: quia Quinquaginta intus thalami,ſpes tāta nepotum.æneí.ij.nunc hæc.ſ.Polyxena, q̄ ad ſupplicium expetitur,ſupereſt ſola,votum.i.deſiderīū(niſi ſit eſt comes ſup votū: qđ nō placet:quia ſic nō ęgre ferret eiꝰ mortē) & comes leuamen & quies afflictę.ſ. matri: hæc.ſ. vna eſt totꝰ foetꝰ.i.ples Hecubę:q̄ ſit comes. Ego vocor iam mater,hac ſola voce.ſ.q̄ pcedit ab ore huius. age o aīa.ſ.mea dura & infelix,elabere.ſ.ex hoc corpore:remitte mihi.i. relaxa, ne videā,deniq; .i. poſt oīa fere alioꝝ funera, hoc vnū.i. huiꝰ vniꝰ funus : hoc eſt ne penitꝰ omnium liberorum funera videre cogar,moriar ſaltem anteq̄ hęc moriat̄. Fletꝰ irrigat genas,& nubes.ſ.lachrymarum cadit ſubitus e vultu victo.ſ.lachrymis meis.loqui videt̄ de vultu Polyxenę:quā conſolans addit.O nata lętare:gaude:q̄.i.o q̄tū Caſſandra filia Priami & Hecubę(quā captā indicat illud enei .ij. Ecce trahebat̄ paſſis Priameia virgo Crinibꝰ a tēplo Caſſandra adytiſq; Mineruæ Ad cœlū tēdēs ardētia lūīna fruſtra. Lumina: nā teneras arcebant vincula palmas. vbi occurrūt duo dubia ad hūc locū. Alterū quō ſi Caſſandra ſupat de Polyxena dixit:Hæc totꝰ Hecubæ foetꝰ:ſed intelligemꝰ de ijs q in comitatu erant Hecubę:vn̄ dicit: votū,comes, leuamē &c.nam Caſſandra erat captiua abducta:Helenus captus:Polydorus adhuc in Thracia latebat. Alterū cū captam dicat,quomodo ſorti ſit exēpta. Sed dicemus captā quidē & ligatā, ſed cū agnita eſſet ſacerdos ſolutā) vellet thalamos tuos.i.mori vt tu:& q̄ vellet Andromache thalamos tuos. An. Nos Hecuba,nos nos ſumꝰ lugendę,quas claſſis mota feret ſparſas.i.ſepatas,huc & huc:ſed tellꝰ chara, qa patria, teget hāc.ſ.Polyxenā, ſedibus patrijs.Hel. Tu inuidebis magis.ſ.felicitati eiꝰ,ſi ſcias ſortem tuā. An. An aliqua pars pœnæ meę eſt ignota mihi?

¶ Dea victrix.,Venꝰ: q̄ vicit in iudicio de pulchritudine inter Iunonē & Palladē. Iudici. Paridi qui iudicauit inter eas in Ida ſylua. Menelaon.ignoſce Paridi:quia Venus me illi donauit:maritꝰ meus Menelaus nō ignoſcet mihi pœnas:quē manēt iſta iudicia. Flecte. Andromache poſtq̄ vidiſti me non fuiſſe cauſam malorū: omiſſis lachrymis hortare Polyxenam:vt veniat ad maritū:nā ipſa lachrymis ppedior. Quātum.credo q̄ ſit aliquod magnum malum qđ Helena lachrymat:q̄ ſolet lætari malis noſtris. Quos.qui ſunt iſti ex nobis quos paratis necare:dic an velint pcipitare virginē Polyxenā. Edito.ſublimi. Mittēda.pcipitanda. Sigæum.pmontoriū eleuatum apud Troiam. Sinus.flexiōes aquarū. Latere ſciſſo.nā habet latꝰ abruptū in mare prorumpens. Subdolo.qui habet aliquem dolum occultū. Leuiora.ſatius eſt pati omnia q̄ Pyrrhus habeat Polyxenam:vt ſit gener Priami. Falli.ſatis habemus magna mala:ſine q̄ fallamur p vos. Vtinam. Helena vidēs illas promptas ad mortem aperit ipſis hoc malum. Interpres.Chalcas. Moras lucis inuiſe.tēpus vitę meę ingratę mihi:vt ita deberem iugulari quemadmodum Polyxena. Occidere.mori. Cāpo Elyſio. vt quā in terris coniugē habere nō potuit in cāpis elyſijs poſſideat. Vide. Andromache reſpondet: vide q̄ Polyxena lętetur morte q̄ prius triſtabat̄ matrimonio Pyrrhi. Cultus.habitus:vt ducatur cito ad mortem ipſa gaudet:ſed miſera mater Hecuba ſtupet.i.amiſit ſenſum propter dolorem. Labefacta.conquaſſata hoc nuntio. Succubuit.proſtrata eſt. Tenui vinculo.quia parum deeſt vt penitus nō ſit mortua. Minimū. vnus breuis ſpiritus poſſet facere felicem Hecubam ſi moreret̄:ne videret tot miſerias. Spirat.dum dicit iſta ipſa Hecuba proſtrata cœpit ſpirare. Prima mors.mors ſemper fugit miſeros ne liberet eos pœnis, & ſequitur felices,qui vellēt viuere. Adhuc Achil.loquitur Hecuba quæ ſemimortua reſurrexit:credebam Achillē mortuum nec nobis amplius nociturum:ſed eius cineres adhuc ſanguinem noſtrum ſitiunt. Leuem.quæ non potuit in totum occidere. Turba,ſcilicet filiorum. Diuidere matrem.affectum matris:eram laſſa anteq̄ poſſem oſculari omnes. Sola.Polyxena ſola reſtat :appoſitiue votum & comes miſerę matri. Foetꝰ. tota proles. Remitte.relinque:& dona mihi hoc funus,anteq̄ videam Polyxenam mori. Dura anima. difficilis ad exeundum. Victo.quia nollet flere. Lætare.bonum eſt tibi filia q̄ ducaris ad mortem:quia vellet etiam mori Caſſandra & Andromacha. Thalamos.duci ad maritum vt occiderētur. Magis inuidebis .i.dolebis ſi ſciueris cui obtigiſti ſorte quia filio illius qui interfecit maritum. BERN.

¶ Si rapta Phrygij.Non negat factum ſed minuit,& transfert in aliam perſonam. Iratū.Pyrrhum. Expro me.eloquere inſidias tuas:non enim eſt q̄ mortem diſſimules nobis mori volentibus:quoniam aſſerente Apollonio in tertio θανατοσ γετοιωντα τουεασετα ιαλγοσ. Pyrrhi.per tranſitum docet occiſorem Polyxenæ. Hoc thalamos putat.Pathos mouet ab imperitia. Aſſurge.accurre ad auxiliū matris Polyxena. Rebellat.iterum bellat. DANI.

Hel. Verſata dños vrna captiuis dedit. An.
Cui famula tradar:ede:quem dñm voco? He.
Te ſorte prima Scyrius iuuenis tulit.
Caſſandra felix:quam furor ſorte eximit:
Phœbuſq;:regum hanc maxim⁹ rector tenet.
Hec.Eſt ne aliqs Hecubā q ſuā dici velit? He.
Ithaco obtigiſti prȩda nolenti breuis. Hecu.
Quis tam impotens:ac durus:& iniquȩ ferus
Sortitor vrnȩ haud regibus reges dedit?
Quis tam ſiniſter diuidit captas deus?
Quis arbiter crudelis:& miſeris grauis?
Eligere dominos neſcit:& ſȩua manu
Dat iniq̄ miſeris fata.Quis matrē Hectoris
Armis Achillis miſcet?ad Vlyſſem vocor.
Nunc victa:nunc captiua:nunc cunctis mihi
Obſeſſa videor cladibus:domini pudet:
Non ſeruitutis.Hectoris ſpolium feret
Qui tulit Achillis:ſterilis & ſȩuis fretis
Incluſa tellus non capit tumulos meos.
Duc duc Vlyſſe:nil moror:dominum ſequor.
Me mea ſequentur fata:non pelago quies
Tranquilla veniat:ſȩuiat ventis mare.
Et bella:& ignis:& mea & Priami mala.
Dū̄q; iſta veniēt:iterim hȩc pœna in loco eſt.
Sortem occupaui:prȩmium eripuit mihi.
Sed incitato Pyrrhus accurrit gradu
Vultuq; toruo.Pyrrhe quid ceſſas?age:
Reclude ferro pectus:& Achillis tui
Coniunge ſoceros:perge mactator ſenum:
Et hic decet te ſanguis.abreptam trahit.
Maculate ſuperos cȩde funeſta deos:
Maculate manes:quid precer vobis?precor
His digna ſacris æquora:hoc claſſi accidat
Toti pelaſgȩ:ratibus hoc mille accidat:
Meȩ precabor cum vehar quicquid rati.

ASCEN. ¶Vrna i quā ſortes miſſȩ erāt, verſata priuſq̄ ſortes educerēt, dedit captiuis dños. And. Cui tradar ego famula:ede.i.eloquere, quem voco.i.vocare debeo dominum. Hel. Iuuenis Scyrius.ſ. Pyrrhus in Scyro inſula Lycomedis ab Achille ex Deidamia regis filia genitus, tulit ſorte prima.i.q̄ prima exijt, te o Andromacha:ſed vt dixi ex tertio æneí. Pyrrhus eam mox daturus eſt Heleno fratri Hectoris & vati. Caſſandra ſup. eſt felix: quam furor, ſcilicet diuinus & donū diuinatiōis, & phœbus.i.ſacerdotium Phœbi, eximit ſorte .i.ne de ea ſors mitterēt fecit. Plurimi attribuunt hoc dictū Andromachȩ:ſed malim Helenæ dare:quia ſi Hecuba, aut Andromacha ſciuiſſet ſorte eximendā, non dixiſſet Hecuba eam thalamos Polyxenæ optare. Maximus rector regum.i.imperator Agamemnō tenet hanc.ſ.Caſſandrā extra ſortē. Hecu. Eſt ne aliquis qui velit Hecubā dici ſuā? Hel. Tu obtigiſti.ſ.per ſortē, praeda breuis.i. non diu apd̄ dominū māſura, Ithaco.i. Vlyſſi nolēti. Hecu. Quis.ſ.deus tam impotens.i. per ſupbiam proteruus & inſolens, ac durus, & ferus ſortitor iniquȩ vrnȩ.i.ſortiū temperator, q facit exire quā & cui vult, dedit regib⁹ reges.ſ. i ſeruitutē? vt Helenū Pyrrho: Sed malim legere haud regibus: vt ſit qui dedit reges (quo nomine etiam regina concipitur) .i. me reginā, haud.i.non, regibus: vt Vlyſſi homini indigno, cui ingenuus quiſpiam ſeruiat:nam ſi reges ſeruire cogātur honeſtius regib⁹, q̄ nō regibus contingant. Quis deus tam ſiniſter .i.inimicus & iniuſt⁹, diuidit captas? quis arbiter crudelis, & grauis.i.oneroſus & iniurius miſeris ſup.diuidit? quia quiſquis ille eſt, ipſe neſcit eligere.ſ. captis, dominos.ſ.dignos:& dat miſeris fata iniqua, manu ſȩua.i.inhumana. Quis.ſ.non iniquus, miſcet armis Achillis matrem Hectoris.i.vt eidē Vlyſſi cōtingat mater Hectoris cui adiudicata ſunt arma Achillis? Ego vocor ad Vlyſſem:nunc videor mihi victa.ſ.vere, nunc captiua, nunc obſeſſa cunctis cladibus:pudet me dñi non ſeruitutis. ergo legendum haud regibus reges. Is qui tulit ſpolium Achillis.ſ.Vlyſſes, arma Achillis contra Aiacem aſſecutus, feret ſpoliū, quia matrem, Hectoris. Tellus.ſ. Ithaca ſterilis & incluſa fretis.i.marib⁹, ſæuis.i.tēpeſtuoſis, non capit tumulos meos.i.nō eſt digna q̄ mihi tumulum prȩbeat. Sed deinde ſperans, q̄ calamitas ſua ſe ſequatur, vult in Vlyſſis pnicie ipſum ſequi: vt triuiale illud agnoſcat: Vertit propoſitum dum vertit foemina dorſum:& illud Maronis: Variū & mutabile ſemper foemina. dicit ergo. O Vlyſſe, duc:duc in quā me:nil moror:ſequor dominū:quia fata .i.infortunia mea, ſequentur me: quies tranquilla non veniat pelago:& mare ſȩuiat ventis:& bella veniāt:& ignis & mala mea & Priami ſup. veniāt:& dū.i.donec iſta veniēt:interim haec poena.ſ.ſeruitutis eſt in loco.ſ.illoꝝ malorum. Ego occupaui.i. praeueni ſortem Vlyſſis:optādo illi mecum omnia mala mea: ſed ipſe eripuit mihi praemium.ſ.occupationis.ſ.mortem quā vellem mecum ſortitum eſſe: ſed cauit ne me enecē. Sed Pyrrhus accurrit, ſcilicet ad nos, gradu incitato.i. velociter accelerato, & vultu toruo. Pyrrhe quid ceſſas? age reclude, id eſt aperi, ferro.i.enſe tuo, pectus.ſ.meū: & coniunge ſoceros Achillis tui, ſcilicet patris

.i.enſe tuo,pectꝰ.ſ.meũ:& cõiunge ſoceros Achillis tui.ſ.patris.i.fac vt cũ Priamo ſim apud generum meũ patrem tuum:cui filia mea modo nubet:pge.i.pfice qđ cœpiſti,mactator ſenũ vtpote Priami:&.i. etiã,hic.i. meus ſanguis,q̃a ſenilis,decet te. Trahit abreptã.ſ.Polyxenã:q̃ quia virgo igenua in ſcęna nihil locuta eſt. O Danai maculate deos ſupos cęde funeſta : maculate manes.i.inferos. Quid p̃c.or.i.ip̃cor vobis? Precor ęquo ra digna his ſacris.i.ſęua & infeſta vobis:hoc accidat toti claſſi pelaſgę.i.grecę & hoc accidat mille ratibꝰ.i.na ribꝰ:cũ.i.q̃n ego vehar,p̃cabor.i.imp̃cabor rati meę.i.in q̃ ero forte cũ Vlyſſe,qcqd.ſ.imp̃cabile ẽ.i.oẽ malũ. BERN.

¶ Scyrius. Pyrrhꝰ natꝰ in Scyro. Furor.diuinatio.credo quia Caſſandra eſt vates nõ politam fuiſſe in forte. Rector.ſ. Agamẽnon eã habuit. Ithaco.Vlyſſi. Pręda breuis.q̃a ſenex:& cito morieť. Quis.indignať q̃ reges ponanť ad ſortẽ. Siniſter.inimicus. Eligere neſcit.quicũq; fuerit ſortitor p̃de & iudex,neſcit eligere, neq; diuidere. Ad Vlyſſem.q fuit cã ruinę Troię. Armis Achillis.vt me hẽat ſimul cũ armis Achillis:ob q̃ contendit cũ Aiace. Spoliũ.matrẽ Hectoris:quẽadmodum tulit arma Achillis. Tellus.ſ. Ithaca,Vlyſſis. Duc duc.mutat ſnĩam. Vlyſſes duc me cito:nã ſum infortunata : & mecũ ducã infelicitatẽ meã in domũ tuã. Nã pelago.ſi venero tecũ, oĩa mala q̃ acciderũt mihi & Priamo erũt mecũ. Interim.dũ iſta cuentãt ipſa torq̃ or aio. Sortẽ.q̃a voluiſſem potꝰ veniſſe ſpõte tecũ:vt nocerẽ:q̃ p ſortẽ:nã oẽs Troiani eſſent mihi obligati. Sed incitato.dũ hęc loq̃reť vidit Pyrrhũ veniẽtẽ ad accipiẽdũ Polyxenã:& dat locũ ſequẽti ſcęnę. Quid ceſ ſas.cito iugula me. Reclude.api. Cõiũge ſoceros.ſ.Priamũ & Hecubã,i morte parẽtis Polyxenę: quã vis dare vxorẽ patri tuo. Senũ.quia ſoles mactare ſenes vt Priamũ. Hic ſanguis.ſ.meꝰ,ſenilis. Maculate.dũ rapereť Polyxena dicit ite & polluite deos cęde humana. Quid p̃cor.quid debeo imprecari vobis p tanta cru delitate, niſi q̃ quando eritis in nauibus habeatis talia maria qualia habetis ſacrificia.ſ.crudelia? & hoc imp̃ca bor meę naui in qua ero cum Vlyſſe.

¶ Verſata dños. Lõge acerbiori ſorte & fato viuitis captiuę,q̃ ſi piretis liberę. Caſſandra.erat nefas ſacerdo tẽ ligare & facere captiuũ. Ithaco.vt patet apđ Euripidẽ chorus lamẽtať de Hecubę captiuitate αι αι το σευλο μαδ κακον πεφυκεναι &c. Breuis.quia cito ab eo dimiſſa cõfugit ad Thracas:vbi cõuerſa in canẽ lapidibꝰ ob ruta eſt.de Metaſtaſi diſputat ipſa cum Polidoro filio apud Euripidem.κυνοσ τα λαμπρο σημα ναυτιλοισ τεκ μαρ.&c. Extat tumulꝰ,teſte Pli.in vertice Maſtuſiæ p̃mõtorij:q appellať Cynoſſema.απο του κυνοσ και σημα τοσ:a figura canis. Dñi pudet.mallẽ peruniſſe ſerua ad alium q̃ ad Vlyſſem regni mei euerſorẽ, filiæ & nepos tis cruẽtę cędis auctorẽ,oim deniq; maloȝ meoȝ origĩnẽ & caput. Premiũ eripuit mihi:dũ mortẽ eripuit.q̃a mori mauelim q̃ ſeruitutem ſeruire. Age reclude.apud Euripidẽ dũ duciť ad buſtũ Achillis Polyxena,ipſa vociferať: occidite me:agite ſtimulĩ:ne pcite:ego illa q̃ pepi Paridẽ q Achillẽ occidit.κεντειτε μηφειδεσθε λω τοκον παριν οσ και δα θετιδοσ ωλεσε ξιφοσ βαλλων &c. Precabor.optabo votis cõmune oim naufragiũ. DANI.

Sapphici. CHORVS.

Dulce mœrẽti eſt populo dolentum:
Dulce lamentis:reſonare gentes.
Lentius luctus lachrymęq; mordent:
Turba quas fletu ſimili frequentat.
Semper ah ſemper ipſe dolor magnus
Gaudet in multos ſua fata mitti:
Seq; non ſolum placuiſſe pœnę.
Ferre:quam ſortem patiuntur omnes:
Nemo recuſat.
Nemo ſe credit miſerum:licet ſit.
Tolle felices:remoueto multo
Diuites auro:remoueto centum
Rura qui ſcindant opulenta bubus:
Pauperi ſurgent animi iacentes.
Eſt miſer nemo niſi comparatus.

Dulce.i.res dulcis,eſt populꝰ.i. multitudo dolẽtũ.i.dolẽtiũ, mœrẽti.i. ei qui mœret:& dulce eſt gẽtes.i.totũ genꝰ,ſimul reſonare lamẽtis. luctus & lachrymę,mordẽt.i.torquẽt,lentius.i. minus aſpere,quas turba frequẽtat fletu ſimili.Ipſe dolor magnꝰ.i.ingẽs gaudet ſemp ah ſemp,fata.i.mala ſua mitti in multos:& non ſe ſolũ,ſed multos ſecũ placuiſſe pœnæ.i. vt crucieť a pœna.Nemo recuſat ferre ſortẽ quã oẽs patiunť:vt cõditionẽ mortis:licet ſit duriſſima.Nemo licet ſit miſer , credit ſe miſerũ dũ.ſ.cũ multis eſt miſer:tolle felices:remoueto diuites multo auro:& remoueto eos locupletes,q ſcindant.i.ſulcent arando,rura opulenta centũ bubus,hoc eſt ad quinquagita iugera:& ſup.animi iacẽtes ſurgẽt paupi:q̃a nõ agnoſcẽt ſe paupem.nemo eſt miſer, niſi cõparatus,ſcilicet felici. ASCEN.

Dulce.Verſus eſt Sapphicus. Inducitur Chorus lamentans poſt ſortitionem factam:nã vt dici ſolet,ſolatium ẽ miſeris ſocios habere pœnarum:ſed ipſi carebunt iſta cõſolatione : q̃a diſiungẽtur:& illis creſcet maior dolor. Dulce.gratum. Lentius.lenius. Mordent.affligunt. Sua fata.ſua mala. Solũ. vt habeat participes calamitatis. Nemo. non credit ſe miſerum: qui ſocios habet in miſeria. Tolle felices. probemus q̃ ſit verum hoc a contrario: ponamus q̃ in genere humano non ſint aliqui felices:pauperes erunt elati & non erunt humiles in miſerijs ſuis. Niſi comparatus.niſi per comparationem felicitatis alterius. BERN.

¶ O dulce.Deploratio eſt Chori ob captiuitatem Troadum:angiturq; miſeria ex deſolatione cõdolentium. Eſt autem decimum carmen Sapphico metro. Dolor magnus.minus lędunt communes pœnæ,q̃ priuatę.Chryſippꝰ philoſophꝰ ſtoicæ philoſophiæ princeps in eo libro,quem περι της προνοιας ſcripſit,exiſtimas DANI.

nō fuiſſe naturæ principale cō.iliū q ęſſemus doloribus obnoxiī:ſed κατα παρακολουθησι q̄dā incōmoda ad hęſiſſe,q̄ bonitate naturę temerarēt:vtputa mortē liberoꝝ viuis patribus.hunc ſpoliari,illū tumulari, & mille alia ſic Hercule inquit dū,virtus per conſiliū naturæ gignitur:vitia item per affinitatem nata ſunt.

ASCEN. ¶ Dulce ſup.eſt,poſito in ruinis imenſis,neminē habuiſſe vultus lętos.Ille p is,deplorat & q̄ritur fatū.i.mali cur⁹ cauſam ignorat:q ſecans.i.ſulcans fluctum.ſ.maris, rate ſingulari.i.vnica,cecidit nudus in port⁹ petitos.i.naufragium fecit in portu enatans nudus & expes. Is tulit æquior.i.magis æquo aīo, caſum.i.aduerſitatem & procellas.ſ.maris: qui vidit mille carinas.i.naues,obrui pōto.i.mari,pariter.ſ.cum ſua:& qui vidit littus ſpargi.i.cooperiri,tabula naufraga.i.naufragantiū dū.i.quando,Corus,ventus qui & Caur⁹ dicitur,prohibet mare reuerti.i.refluere, fluctibus coactis.ſ.retrocedere vi ventorū. Phryxus frater Helles,queſtus eſt Hellen.ſ.ſororē cecidiſſe.ſ.in mare:qd nunc ab ea Helleſponticū dicit̄:cū.i.qn̄,ductor gregis.i.aries,villo aureo radiante.i.habens aureū vellus radiās,& rutilans,ſuſtulit.i.ſupra fluctus portauit,ſimul fratrem & ſororem.ſ. Phryxū & Hellen:& fecit iactū.i.eiectionem & excuſſionē e dorſo in medio ponto.ſ.dū Hellen eiecit.ideo autē queſt⁹ eſt:quia ſola ſoror perierat. Sed ecōtrario,Et vir.ſ.Deucalion,& Pyrrha.ſ.vxor eius,tenuit q̄relas.i.non conqueſti ſunt:quū viderēt mare:& cū nihil viderēt p̄ter mare.i.omnia diluuio obrui:relicti.i.cum eſſent relicti, vnici homines terris. Claſſis.ſ.græcorum petentium regionem ſuam, ſoluet hunc cœtum,id eſt chorum Troadum:& agitata huc illuc,ſparget.i.ſeparabit lachrymas noſtras:& nautæ iuſſi dare,id eſt extendere vela, tuba.i.ad cantū tubæ, cum prenderint ſemel altū ſcilicet mare,ſimul ventis & remo properante,id eſt omni properatione,& fugient littus, ſcilicet Troianum:quis ſtatus mētis ſup. erit miſeris:vbi omnis terra decreſcet.i. minor tāto videbitur quanto plus diſceſſerint:& pelagus creſcet:quia magis apparebit: cum Ide mons & ſylua Phrygię,celſa,id eſt licet celſa, latitabit longe,id eſt iis qui longe aberūt. Tū id eſt tunc paulo poſt,puer monſtrans matri & genitrix monſtrans nato, Troiam qua regione iacet,ſcilicet nūc,(Sunt qui dactylum pro ſpondeo in ſecunda ſede ponentes legāt Troia qua iaceat regione monſtrans) dicet & monſtrabit digito longe: quia longe aberit: in mari nauigans:illic eſt Ilium.i.arx Troiæ: vbi fumus ſerpit in cælum alte,& nebulæ turpes ſup.ſerpunt. Troes.ſ.longe nauigātes videbunt hoc ſigno.i.indicio,patriam.

BERN. ¶ Poſito. Scilicet miſero. Lætos vult⁹.id ē habere omnes triſtes:nam vt inquit philoſophus, Lætitia & harmonia inter triſtes augēt triſtitiam,inter lætos gaudium. Corus. Zephyri collateralis. Coactis.eleuatis:nam tūc ſemper tumet mare.ille qui videt multos naufragos leuius tolerat fortunā ſuā. Queſtus. pbat p aliā cōparationē miſerum ſolum grauius ferre ſuam calamitatem.

Dulce in immenſis poſito ruinis
Neminem lætos habuiſſe vultus,
Ille deplorat queriturq; fatum:
Qui ſecans fluctum rate ſingulari
Nudus in portus cecidit petitos.
Aequior caſum tulit:& procellas:
Mille qui ponto pariter carinas
Obrui vidit:tabulaq; littus
Naufraga ſpargi:mare dum coactis
Fluctibus Corus prohibet reuerti.
Queſtus eſt Hellen cecidiſſe Phryxus:
Cum gregis ductor radiante villo
Aureo fratrem ſimul & ſororem
Suſtulit tergo:medioq; iactum
Fecit in ponto.tenuit querelas
Et vir & Pyrrha mare quum viderent:
Et nihil præter mare quum viderent:
Vnici terris homines relicti.
Soluet hunc cœtum:lachrymaſq; noſtras
Sparget huc illuc agitata claſſis.
Et tuba iuſſi dare vela nautæ
Cum ſemel ventis propetante remo
Prenderint altum:fugientq; littus:
Quis ſtatus mentis miſeris:vbi omnis
Terra decreſcet:pelaguſq; creſcet:
Celſa cum longe latitabit Ide:
Tum puer matri:genitrixq; nato
Qua iacet monſtrans regione Troiam
Dicet:& longe digito notabit:
Ilium eſt illic:vbi fumus alte
Serpit in cęlum:nebulæq; turpes.
Troes hoc ſigno patriam videbunt.

Phryxus. Helle. Phryxus fuit Athamantis regis Thebarum ex Nephile vxore filius fraterq; Hellex:qui ambo,mortua matre,vt ſcribunt Heſiodus & Pherecides,cum nouercales inſidias ferre non poſſent:& conſentiente patre aufugerent:ac ſuper ariete aureæ pelliculæ,quem eis pater in tutamen dederat,pontum tranſfretarent,ea parte qua ſtrictior eſt:nec multum freti ſulcaſſent: Helle puellari timore exterrita decidit in pōtum:q ab eadē Helleſponti nomē adeptus eſt. vñ ipſe querebatur q ſoli ſorori acciderat. Sed quando fuit

Deucaliõis diluuiũ.

diluuium:& oẽs ſubmergebant, Deucalion & Pyrrha non conquerebantur:q̃ omnibus accidebat Ductor. aries. Suſtulit. portauit. Iactum. caſum:quia cecidit. Tenuit querelas. non eſt queſtus. Vir. Deucalion & Pyrrha eius vxor qui ſoli ſuperſtites fuerunt diluuio: nam vt refert Euſebius de temporibus, regnante Cecrope aquarum illuuies maiorem partem populorum Theſſaliæ abſumpſit: paucis per refugia montium liberatis maxime in monte Parnaſo: in cuiꝰ circuitu Deucalion tunc regno potiebatur. Et teſte Iuſtino in ſecundo ſuorum epitomatum rex erat Theſſaliæ qui tunc ad ſe ratibus confugientes ſuſceptos per ſumma Parnaſi iuga fouit & aluit: a quo propterea genus humanum reparatum ferunt. Vnici. ſoli. Soluet. reducens ſe ad miſeriam ſuam Chorus dicit eramus plures quæ vna dolebamus: nunc ſeparabimur in diuerſas partes. Cœtum. turbam. Tuba. cum ſemel iuſſi erunt nautæ dare vela ventis. Decreſcent. vt videtur nauigantibus. Ide. mons & ſylua Troiana. Qua regione. cum mater erit in medio mari & non poterit videre Troiam deſiderio patriæ monſtrabit filio locum vbi erat Troia per fumum adhuc exhalantem.

DAN. Phryxus Helle.

¶ Queſtus eſt Phryxus. Probat exemplis fabuloſis nimietatem doloris priuati. Phryxus cũ Helle ab Atyamante fugatus tranauit ad Colchos aurei arietis dorſo innixus. Soror metu lapſa dedit nomẽ pelago. ipſe ad litus Aeetę regis peruectꝰ arietem immolauit in templo Iouis: duxitq; Calciopen ſororem Medeę: ex qua ſuſcepit Argum & Idam. quorum infortunium elegantiſſime proſequitur Apollonius in tertio Argonauticõ itidem vt ſuperius perſtrictam fabulam omnem. & Theocritus nõ prætermiſit. οτιο πτωλεθρον αυηλυθεν αι ητα οικριου επεμβεβαωσ τομ φαχρυσειου εθηκε ερμ ειασ. & paulopoſt addit idem. κευρκι δε οι εγγυαλι ξεμχαλκιο τιμεαμ αεδρομ ευφροσυμησι ροοιο. τωμ εξ αμφοτερων ει μεν γεροσ &c. Et vir & Pyrrha. Deucaliõis Pyrrha fuit ſoror & cõiunx. Promethei filius Deucalion Epimethei filia Pyrrha: Epimetheus & Prometheus fratres. hi ob innocentiam ſeruati ſunt in cataclyſmo: & conſilio Gorycidum nympharum iaciens a tergo ſaxa homines regenerauit. Purgatus vnda Cephiſi Deucalion cum ſocio: vt canit Homerus & perſtringit Heſiodus qui refert natum & Perynoe.

Pyrrha. Deucalion.

Actus Quintus.

Trimetri iambici.

NVNTIVS. ANDRO. HECVBA.

O Dura fata: ſęua: miſeráda: horrida:
Quod tam ferum: tam triſte: biſquinís ſcelus
Mars vidit annis: qđ prius referens gemam?
Tuos ne potius an tuos luctus anus? Hecu.
Quoſcunq; luctus fleueris: flebis meos:
Sua quemq; tãtum: me omnium clades p̃mit.
Mihi cũcta peũt: qſqs ẽ Hecubę ẽ miſer. Nũ.
Mactata virgo eſt: miſſus e muris puer.
Sed vterq; letum mente generoſa tulit. An.
Expone ſeriem cædis: & duplex nefas
Proſequere: gaudet animus erumnas meas
Tractare totas: ede: & enarra omnia.

ASCEN.

O Dura &c. In hoc quinto & vltimo actu Nuntius quæ decore agi palã non poterant. vt cędem Polyxenę p gladiũ: & Aſtyanactis per pręcipitium, recitat dicens. O fata dura, ſęua, miſeranda, horrida (manifeſta & pulchra auxeſis quia multa ſunt dura q̃ tñ non ſęua: & multa ſęua q̃ nõ miſeranda: vt quæ ſic meritis illata immaniter: & multa miſeranda citra horrorem) quod ſcelus tam ferũ & tam triſte, Mars id eſt certamen bellicum: vidit annis biſquinis id eſt decem? quaſi dicat nullum. ſunt qui biſſenis contra hiſtoriam legant: nam Maro. Non anni domuere decem. quod ſcilicet ſcelus ego referens id eſt enarrans gemam prius .i. priore tempore? Hecub. O Nuntie, quoſcunq; luctus fleueris, flebis meos ſcilicet luctus. Quemq; premit ſua tantum clades, id ẽ calamitas: clades omniũ premit me. Quia cuncta pereunt mihi: vt quæ ſit aut fuerit ſaltẽ regina: qſqs id eſt qcũq; eſt miſer: eſt miſer Hecubæ: quaſi dicat meus. Nuntius paucis rem explicans: inquit Virgo ſcilicet Polyxena eſt mactata id eſt quaſi hoſtia manes Achillis placatura occiſa eſt in augmentum oblationum. nam macto dicitur quaſi magis aucto. Puer ſcilicet Aſtyanax eſt miſſus id eſt demiſſus in terram aut pauimentũ, e turre ſcilicet altiſſima: ſed vterq; tulit letum id eſt mortem mente generoſa. And. Expone ſeriem id eſt ordinem cędis: & proſequere duplelx nefas. ſ. cędis duorũ: aimus meꝰ gaudet (qđ inſanę mẽtis ẽ indiciũ) tractare. i. recolere, totas erũnas: ede. i. eloq̃re & enarra oĩa.

BERN.

O Dura. Hic eſt quintus actus: vbi inducitur Nuntius narrans Aſtyanacta proiectum de turri, & Polyxenam mactatam. Horrenda non aguntur in ſcena ſed recitantur. vnde Nuntius dubitat qđ ſcelus primum debeat narrare an mortem virginis, an Aſtyanactis. Tuos. tui filij mortẽ Andromache. Anus. Hecuba. Sua. quicunq; dolet de malo ſuo: ipſa autem de omnibus. Quiſquis. quiſquis eſt miſer, eſt miſer Hecubæ, id eſt ad dolorem meum.

DAN.

¶ O dura fata. Sãguinarium & Tragicum ſpectaculum, & obſcœno admodum coragio formidabile, hic Nũtius repetit: pro quinti actus & & carminis vndecimi ingreſſu: trimetro Iambico. in quo denuntiatur mors crudeliſſima Polyxenæ, & Aſtyanactis pueri præcipitatio. Collocutores Nuntius, Andromacha, Hecuba. Biſſenis annis. amplificat caſus rigorem meticuloſus Nuntius. Sua quenq;. pœnę quæ in ſingulis conſpiciuntur omnes ſunt in me ſolã congeſtæ. Sed vterq;. incertum eſt dixerit hæc vt plus laudaret morientes, q̃ vt lugentiũ mœrorem mitigaret. Ede &c. inſani eſt velle audire: vnde plus doleas.

v.v.

Nunt. Eſt vna magna turris e Troia ſuper
Aſſueta Priamo: cuius e faſtigio
Summiſq; pinnis arbiter belli ſedens
Regebat acies: turre in hac blando ſinu
Fouens nepotem: cum metu verſos graui
Danaos fugaret Hector & ferro: & face:
Paterna puero bella monſtrabat ſenex.
Hæc nota quondam turris & muri decus:
Nunc ſęua cautes: vndiq; affuſa ducum
Plebiſq; turba cingitur: totum coit
Ratibus relictis vulgus. his collis procul
Aciem patenti liberam prębet loco.
His alta rupes cuius e cacumine
Erecta ſummos turba librauit pedes.
Hunc pinus: illum laurus: hunc fagus tegit.
Et tota populo ſilua ſuſpenſo tremit.
Extrema montis ille pręrupti petit.
Semuſta ad ille tecta: vel ſaxum imminens
Muri cadentis preſſit atq; aliquis (nefas)
Tumulo fer⁹ ſpectator Hectoreo ſedet.
Per ſpatia late plena ſublimi gradu
Incedit Ithacus: paruulum dextera trahens
Priami nepotem: nec gradu ſegni puer
Ad alta pergit mœnia: vt ſumma ſtetit
Pro turre: vultus huc & huc acres tulit
Intrepidus animo: qualis ingentis ferę
Paruus: tenerq; fœtus: & nondū potens
Sęuire dente: iam tamen tollit minas:
Morſuſq; inanes tentat: atq; animis tumet.
Sic ille dextera prenſus hoſtili puer
Ferox: ſuperbe mouerat vulgum ac duces:
Ipſumq; Vlyſſem: non flet a turba omnium
Qui fletur: ac dum verba fatidici & preces
Concipit Vlyſſes vatis: & ſeuos ciet
Ad ſacra ſuperos: ſponte diſſiluit ſua
In media priami regna.
Quis Colchus hęc: qs ſedis incertę Scytha

ASCEN. ¶ Eſt vna &c. Vna magna turris ſupereſt e Troia, aſſueta. i. frequētata dū viuebat priamo, e cui⁹ faſtigio. i. ſūmitate: & pinis. i. pinaculis ſummis ipe ſedens arbiter. i. quaſi cenſor & iudex belli: regebat acies voce. ſ. aut ſigno aliquo indicās ſuis qñ & vbi & quomō bellare deberent: fouēs in hac turre: nepotē. ſ. Aſtyanacta Hectoris filiū: ſinu blādo, quia aui ſunt in nepotes indulgētiores: cū Hector fugaret. i. in fugā ageret: Danaos ſup. cū graui metu. ſ. eorū: fugaret dico: & ferro & face, quā in naues impulit. Senex, ſ. Priamus: mōſtrabat vt aliqñ imitaretur, puero. ſ. Aſtyanacti, bella. i. prælia & bellica opa pīna. i. patris eius Hectoris. Hęc turris fuit quondam nota. i. inſigne & decus muri: ſed ſic corripeť nota vnde faciamus vt ſit participiū priori longa ſic: hac turris fuit quondā nota. i. nobilitata: & decus muri: nunc ſup. eſt cautes ſęua. i. veluti cautes partim dicata & exeſa: cingitur vndiq; turba ducū. ſ. græcoꝝ & plębis affuſa. ſ. ad tā triſte ſpectaculū: totum vulgus coit. i. cōuertit & cōfluit eo, ratibus. i. nauibus relictis: collis ante turrim erectus, prębet his. i. aliquib⁹ populis cōgreſſis procul aciem. i. proſpectū liberū. i. nō impeditū, quia loco patenti. i. aprico, his. i. alijs rupes alta, ſup. prębet aciē. i. oculorū, liberū e cui⁹ cacumie turba erecta. ſ. ad pleni⁹ vidēdū librauit. i. q̄ſi i libra ſuſpēſos tenuit: pedes ſummos. i. calces erectos cum digitis terrā contingerent: pinus arbor tegit. i. protegit ne cadat potius q̄ a ſole: hūc. i. vnū quēuis e populo: laurus tegit illum, fagus hunc. i. diuerſæ arbores diuerſos: & tota ſylua tremit, populo ſuſpēſo. ſ. ad eam. Ille. i. vnus ex eis, petit extrema mōtis p̄rupti, at ille petit. i. ſcandit, tecta. ſ. domorum ſemuſta vel preſſit. ſ. ſuperſedendo: ſaxum imminēs. ſ. caſui: muri cadētis, atq; aliquis. i. alius quiuis: ſedet (nefas. i. qđ nefas eſt, qa violať per hoc ſepulcrū manib⁹ ſacrū) ſpectator fer⁹: qa aliter illic nō ſederet, ſup. i tumulo Hectoreo vt inde Hectoris filiū p̄cipitē cadere videat. Ithac⁹. ſ. Vlyſſes incedit gradu ſublimi: quaſi rē bene geſtam gerens, p ſpatia plena. ſ. populi: late trahens dextra, paruulū nepotē Priami. ſ. Aſtyanacta, nec. i. & non: & puer pergit ad alta mœnia. i. ad turrim in mœnib⁹ ſupſtitem gradu non ſegni: Vt. i. poſtq̄ ſtetit pro turre ſumma. i. ante turrim, vnde debebat p̄cipitari: tulit vultus acres huc & huc. i. i diuerſas p̄tes itrepid⁹ aio, q̄lis. i. q̄liter paru⁹ & tener fœtus. i. catulus, & nondum potens ſæuire dente, qa aut non habet aut nondum ſatis fortes dētes: ferę ingētis: vt Leonis aut vrſi, tn̄. i. nihilomin⁹ q̄uis nondū potēs ſæuire dēte: tollit minas, & tētat morſus inanes. i. iefficaces atq; animus tumet. i. inflať illi: aut tumet aīs. Sic ille puer precifus dextra hoſtili: ferox ſupbe. i. magnifice & cū alto aio: mouerat vulgū ac duces: & Vlyſſem ipſum. ſ. ſupplicij executorē & forte inuentorē. Nō flet. ſ. is q fleť, ſup. vnus oīm e turba, aut lege a turba: vt ſit non flet qui fletur a turba omnium: ac dum Vlyſſes concipit. i. pronuntiat: verba ac preces ſcilicet ad ſacrificia ſacra, & ſacras ex ſupſtitione illa: quæ certis verbis nuncupabant

Commiſit? aut quæ Caſpium tangens mare
Gens iuris expers auſa? non Buſiridis
Puerilis aras ſanguis aſperſit feri:
Nec parua gregibꝰ membra Diomedes ſuis
Epulanda poſuit. quis tuos artus teget?
Tumuloq̨ tradet? Nũ. quos enĩ præceps locꝰ
Reliquit artus? oſſa diſiecta: graui
Eliſa caſu: ſigna clari corporis
Et ora & illas nobilis patris notas
Confudit imam pondus ad terram datum.
Soluta ceruix: ſilicis incurſu caput
Ruptum cerebro penitus expreſſo: iacet
Deforme corpꝰ. An. hic quoq̨ ẽ ſimilis pr̃i. N.
Præceps vt altis cecidit e muris puer:
Fleuitq̨ Achiuum turba quod fecit nefas:

et offerebant vota, vatis fatidici. ſ. Chalcantis forte preeuntis ſeu prius proferentis eadẽ verba: & ciet. i. vocat ſupos ſęuos ad ſacra. ſ. feralia: puer diſſiluit ſua ſponte. i. non pręcipitatus in media regna Priami. i. in medium vrbis ac populi illic ſtantis. Verſus eſt imperfectus, ſed meo iudicio pluſ q̃ perfectus: qa data opera & ſũmo artificio, quaſi luctu impeditus ſermonẽ perficere nõ potuerit abrũpit eũ. And. Quis Colchus. i. immaniſſimꝰ & maxime barbarꝰ populus Colchorꝝ, quis Scytha, qui, etiã barbarus & re & nomine incertę ſedis. i. manſionis, quia domo carẽs vehiculo ſupellectilem omnem tranſfert, cõmiſit hęc: aut quæ gens expers iuris tangẽs mare caſpium auſa eſt ſup. hæc. i. huiuſmodi facinora tã immania? Sanguis puerilis. ſ. pueri vt mei Aſtyanactis, nõ aſpſit aras buſiridis feri vt qui hoſpites ſuos immolare ſolebat: nec Diomedes. ſ. Thracius aut Biſtonius, poſuit gregibus ſuis. i. equis ferociſſimis humana carne veſci ſolitis donec ab Hercule peremptus eſt: parua: membra. ſ. pueri epulenda. O fili quis teget & tradet tumulo. i. ſepeliet, artꝰ tuos? Nuntius concuſſo capite innuit q̨ nullus: & cauſã addit. Quos enim artus reliquit locus præceps? q. d. nullos. oſſa diſiecta, eliſa ſup. ſunt caſu graui: & põdus. ſ. corporis, datũ ad imam terram, confudit ſigna clari corporis: & illas notas. i. ſigna patris nobilis. ſ. Hectoris: ceruix. ſ. pueri ſoluta ſup eſt: caput ruptũ ſup. eſt icurſu. i. offenſione ſilicis: & hoc cerebro ex preſſo. i. vi eiecto penitus. corpus iacet deforme. i. amiſſa omni forma. An. Filius eſt ſimilis patri, hic quoq̨. i. etiã in hoc: quia Hector raptus formã amiſit. Nun. Vt. i. poſtq̃ puer cecidit præceps e muris altis: & turba achiuũ fleuit nefas quod fecit: Idem & cætera.

BERN.

❡ Aſſuet. In qua ſolebat Priamus ſpectare maria & patentes campos. Pinnis & faſtigio. id eſt ſummitatibus. Arbiter. habens imperium belli. Fouens. tenens. ibi nepotem Aſtyanacta tenebat in ſinu demonſtrans illi pugnas patris vt illum incitaret ad virtutem. Effuſa. omnes gręci conuenerũt circum iſtam turrim vt viderent caſum pueri. Coit. congregatur. Collis. deſcribit varios modos ſpectandi. Aciem liberam. proſpectum ſine impedimento. Erecta. eleuata in pedes. Librauit. tenuit ſuſpenſos dum ſtaret in digitos. Suſpenſo. quia omnes erant ſupra arbores. Ille. alius petit extrema. i. cacumina montis. Per ſpatia. cum omnes veniſſent ad ſpectaculum, Vlyſſes venit trahens ſecum Aſtyanacta per ſpatia id eſt loca plena frequenti turba. Vt ſtetit. ipſe autem puer cum circumſpexiſſet ex turri, erat ſicut leo paruus: qui licet nõ habet vires, tamen fremit, quaſi debeas aliquando habere. Acres. minabundos. Ferox ſuperbe. aſper cum ſuperbia. Ipſumq̨ Vlyſſem. habet emphaſim: quaſi illum qui non ſolet flecti miſericordia. Non flet. ſolꝰ Aſtyanax non flebat cum omnes flerent pro eo. Concipit. cum Vlyſſes vota conciperet: vt dij hæc ſacra acciperent, vt a Chalcante vate fuerat inſtructus, puer intrepidus proiecit ſe in Troiam. Colchus. inhumanus populus: aut Scytha ſedis incertę: quia ſemper vagantur vt diximus: nunq̃ apud iſtos factum eſt tale facinus. Buſiridis. de hoc diximus in Hercule ſimul & Caſpijs & Diomede Thracum rege. Eliſa. fracta. dixerat Andromacha quis ſepeliet filium meum: reſpondet nuntius non eſt opus ſepultura. Caſu. ſumma ruina. Incurſu. impetu lapidis. Deforme. ſine forma hominis. Hic quoq̨. ſic erat Hector quando fuit tractus ab Achille. Præceps. dicit: poſtq̃ præcipitatus eſt puer, populus qui conuenerat vadit ad aliud ſpectaculum: vt videret Polyxenam duci ornatu coniugali ad mortem ad ſepulcrum Achillis.

DAN.

❡ Coit ratibus. Concurrit omnis turba certatim vt ſpectet lapſum de turri Aſtyanactis. Ferus. & quia hoſtis & q̨ p̃ſſerit cineres Hectoreos cõtẽptim & negligenter vt viderat caſum filij. Acres. intrepidꝰ ſtetit vt leonis catulus præ ſe ferens elatis iubis quædam veluti innatæ ferocitatis præſagia. Mouerat. ad ſui miſericordiam. auxeſis eſt admirandæ de adoleſcentulo virtutis & magnanimitatis. Concipit, id eſt prædeſtinat: vt cõceptumq̨ ex cute fœdus. hinc feriæ conceptiuæ: quæ certis diebus obſeruabantur: & concepta verba in ſacramentis. Quis Colchus. prorumpit Andromacha & exclamat immanitatem vlyſſis præferens barbaro ac ſæuiſſimo cuiq̨ populo: quales ſunt Colchi natura inhoſpitales & efferi. tradit Apollonius conſueſcere Colchos defunctis ſepulturam negare: ſed ſuſpendere ad arborum cacumina vt ventis & imbribus conficiant cadauera: & ne deſint volucribus alimenta. ουδ' ενι γαιη εστι θεμισ στειλαντασ υπερθ' επι σημα χεεσθαι αλλ' εν αδεψητοισι κατειλυσαντε βοεαισ δενδρεων εξαπτειν εκασ αστεοσ & cætera. Scytha incertæ ſedis. Ariſteas Proconeſius tradit Scythas qui ſub penitiſſimis ſeptentrionibus ætatem agunt corporibus hominum veſci ideo nominari τουσ ανθρωποφαγουσ. Diomedes. Thracum rex in Tyrida oppido laceras carnes hominum equabus ſuis apponebat in præſepia: vt tradit Alexander Aphrodiſeus: nec eſt fabula mera ſi attentam præſtiteris eius lectioni fidem. Ouidius in quartodecimo volumine repetit. Quos enim? interrogat: ac ſi dicat ruina totus contritus eſt. vt buſto nihil relictum de eo ſit.

Concepta verba.
Colchorũ ferocia.
Scythæ efferi.
Diomedes

ASCEN. ¶ Idẽ ille. Continuatur penitus ſuperiori: vt ſit poſtq̃ fleuit nefas ſuum (ſunt tñ q vt periodon faciant legunt fleuit id achiuũ &c. ſed rarus eſt in primo loco dactylus nõ tñ null⁹) ille idẽ popul⁹, redit ad aliud facinus. ſ. impiũ q; ꝑ et ad tumulũ Achillis vt Polyxena imolet. deſcribit autẽ ſepulcrũ aut tumulũ Achillis nõ ab re: quia troades tpe belli nõ exierant et captę, nondũ illuc ductę fuerãt. Vada Rhethæa. i. ad Rhethæum ꝓmontorium fluentia maria verberant fluctu leni. i. trãquillo, extremũ latus huius. ſ. tumuli: cãpi cingunt aduerſa. i. in aduerſa parte iacentia. Vallis erecta .i. extenſa, includens locum mediũ, creſcit. i. aſſurgit more theatri: cuius cauea ẽ in imo: gradus altiores: proſcęnia tn̄ quibus ſpectacula edũt adhuc altiora: frequẽs cõcurſus populi ipleuit omne litt⁹: hi. i. quidã ex gręcis rẽtur. i. opinãtur, moras claſſis ſolui hac morte. ſ. Polyxenę: hi. i. alij gaudẽt ſtirpẽ. i. oẽm ꝓgeniem, hoſtium, recidi. i. penitus euelli: magna p̃s vulgi leuis. i. inſtabilis, odit ſcel⁹. i. facinus iniquũ: & ſpectat. ſ. tñ. nec troes. ſ. capti frequẽtant minus funus ſuum. i. herilis filię: et pauidi metu vident vltimam partẽ Troiæ ruentis: cum faces. ſ. nuptiales procedũt ſubito. i. repente, more thalami. i. nuptiali. Tyndaris. i. Tyndari filia putatiua ſaltẽ Helene: it. i. incedit ꝓnuba. i. ꝓfecta nuptijs rite celebrandis, illi. i. Polyxenę, demiſſa. i. habẽs demiſſum caput mœſtum. Phryges precantur ſup. vt Hermiõe filia Helenę, nubat tali modo. ſ. quo Polyxena. Hermionen aũt Pyrrh⁹ poſtea rapuit. alij legũt tali face. & Helena turpis: qa a tot viris ſubacta: vnde ad mores ſpectat: nã forma fuit tã eleganti vt oẽs formoſę ab ea vt ſcribit Donatus, Helenę vocarentur reddatur ſic. ſ. mactata, viro ſuo Menelao. Terror mouet. i. afficit: vtroſq; populos tam græcos q̃ Troianos attonitos. ſ. ſupplicij genere. Ipſa. ſ. caput rei gerendæ Polyxena, gerit vultus deiectos. ſ. in terram, pudore idẽ ob pudorem: tñ genę fulgent, & decor extremus. i. quẽ vltima hora habebat, ſplẽdet magis ſolito: vt. i. queãdmodũ lumen Phœbi. i. ſolis iãiam cadẽtis ſolet eſſe dulcius (nõ dicit maius, ſed plauſibilius & ſpectabilius) cum aſtra repetunt vices. i. viciſſim ſplendere nobis incipiunt: & dies dubius. i. crepuſculum, premit̃ nocte vicina. Omne vulgus ſtupet. ſ. de ei⁹ decore: & fere cũcti adulãt magis. i. molliter palpitant (antiquũ verbũ adulo: nam frequẽtius adulor dicit̃. antiqui autẽ adulor & adulo iuxta dixerunt: & cũ actõ vt adnotauit Quintilianus. itaq; Hieronymus Aleander vir facile doctiſſim⁹, Gerardũ Vercellanum, cuius in hac recognitione induſtria acriq; iudicio vtimur, monuit Peliturã adulãt legendum. alij tñ legunt Peritura: vt formã & dec⁹ laudant: qđ nõ reprobo) periturã. ſ. Polyxenam. decus formæ mouet. i. afficit hos: mollis ætas mouet hos. i. alios: vices rerum vagę . i. inſtabiles viciſſitudies, mouẽt hos, vtpote principes: anim⁹ fortis & obuius. i. obuiã iẽs, leto. i. morti, mouet oẽs. Ipſa antecedit Pyrrhũ q eã cæſurus erat: mentes oĩm tremunt: miſerentur ac mirantur. vt primũ iuuenis. ſ.

Idem ille populus aliud ad facinus redit:
Tumulumq; Achillis. huius extremum latus
Rhethæa leni verberant fluctu vada.
Aduerſa cingit campus: & cliuo leui
Brecta medium vallis includens locum
Creſcit Theatri more: concurſus frequens
Impleuit omne littus. hi claſſis moras
Hac morte ſolui rentur: hi ſtirpem hoſtium
Gaudent recidi. magna pars vulgi leuis
Odit ſcelus: ſpectatq;. nec Troes minus
Suum frequentant funus: & pauidi metu
Partem ruentis vltimam Troiæ vident:
Cum ſubito thalami more præcedũt faces,
It pronuba illi Tyndaris mœſtum caput
Demiſſa. tali nubat Hermione modo
Phryges precantur: ſic viro turpis ſuo
Reddatur Helena. terror attonitos mouet
Vtroſq; populos. ipſa deiectos gerit
Vultus pudore: ſed tamen fulgent genę:
Magiſq; ſolito ſplendet extremus decor:
Vt eſſe Phœbi dulcius lumen ſolet
Iamiam cadentis: aſtra cum repetunt vices:
Premiturq; dubius nocte vicina dies.
Stupet omne vulgus: & fere cuncti magis
Perituram adulant. hos mouet formæ decus:
Hos mollis ætas: hos vagæ rerum vices.
Mouet animus omnes fortis & leto obuius,
Pyrrhum antecedit:: omniũ mentes tremũt,
Miſerentur: ac mirãtur. vt primum ardui
Sublime montis tetigit: atq; alte editus
Iuuenis paterni vertice in buſti ſtetit:
Audax virago non tulit retro gradum:
Conuerſa ad ictum ſtat truci vultu ferox.
Tam fortis animus omnium mentes ferit:
Nouũq; monſtrũ: eſt Pyrrhus ad cędẽ piger,
Vt dextra ferrum penitus exacta abdidit:
Subitus recepta morte prorupit cruor

Pervulnus ingens.nec tamen moriens adhuc
Deponit animos:cecidit vt Achilli grauem
Factura terram:prona:& irato impetu.
Vterq; fleuit cœtus:at timidum Phryges
Miſere gemitum:clarius victor gemit.
Hic ordo ſacri.non ſtetit fuſus cruor:
Humo ve ſumma fluxit:abduxit ſtatim
Sæuuſq; totum ſanguinē tumulus bibit. He.
Ite ite Danai:petite iam tuti domos:
Optata velis maria diffuſis ſecet
Secura claſſis:concidit virgo ac puer:
Bellū peractū eſt.quo meas lachrymas ferā?
Vbi hanc anilis expuā leti moram?
Natam:an nepotem?coniugē:an patriā fleā?
An omnia?an me?ſola mors votum mihi.
Infantibus violenta:virginibus venis:
Vbicunq; properas ſæua:me ſolam times:
Vitaſq; gladios inter:ac tela & faces.
Quæſita tota nocte cupientem fugis.
Non hoſtis:aut ruina:non ignis meos
Abſumpſit artꝰ:q̄ prope a Priamo ſteti. Nūt.
Repetite celeri maria captiuæ gradu:
Iam vela puppis laxat:& claſſis mouet.

Pyrrhus,tetigit ſublime.i.altiorem ptē montis ardui:atq; editꝰ.i.i altū & pſpicuū locū datus,ſtetit i vertice buſti paterni:virago.ſ.Polyxena viriliter agens, non tulit gradum retro:ſed ſtat cōuerſa ad ictum ferox vultu truci:aimꝰ tā fortis ferit.ſ.ſtupore:mētes oim:& monſtrū nouū.i.q̄ res inſolita monſtri ſimilꝰ eſt:Pyrrhꝰ eſt piger ad cędē.ſ.Polyxenæ peragendā.Vt.i.poſtq̄ dextra.ſ.Pyrrhi,exacta.i.extēſa ad fortius feriendū, abdidit.ſ.in corpus Polyxene,ferrū.i.enſem ferreū,penitus.i.omnino,cruor ſubitus ,ꝓrupit p vulnus ingēs morte ſuſcepta.i.a Polyxena,nec tñ ipa moriens deponit adhuc aios, cecidit ꝓna.i.i faciem procūbēs,& impetu irato.i.qualē faciunt iratę,vt.i.ꝑinde ac factura Achilli.i.cineribus eius,terrā grauē:qđ ifortunij loco duxit priſca ſupſtitio.vterq;.ſ.populꝰ& grecꝰ& Phrygiꝰ,fleuit:at Phryges miſere.i.emiſerūt gemitū timidū.i.cū timore:victor.ſ.græcus gemit clarius.i.manifeſtius. Hic ordo ſup. fuit ſacri.i.ſacrificij de ambobꝰ factū. Cruor.ſ.Polyxenæ fuſus.ſ.ſup ſepulcrū,nō ſtetit.ſ.ſup humū:ve.p vel,nō fluxit.i.non cucurrit humo ſumma.i.p ſupficiē terrę:qa tumulꝰ ſęuꝰ.ſ.Achillis,abduxit,& bibit ſtatim totū ſāguinē.Hecu.o Danai,ite,ite:petite domos iā tuti.i.a periculo maris:claſſis ſecura,ſecet.i.ſulcet nauigādo,maria optata:vtpote trāqlla & in patriā ducentia,velis diffuſis.i.vēto expoſitis.cauſā affert:qa virgo.ſ.Polyxena cōcidit,ac puer.ſ.Aſtyanax,cōcidit:bellū eſt pactū.i.depugnatū eſt. Deinde ad ſe conuerſa,inqt,quo ferā.i.dirigā lachrymas meas? vbi expuā.i.cū indignatione emittam,hanc morā.i.aiam q̄ eſt cauſa morę,leti.i.mortis,ſenilis.i.a vetula faciendi?fleam natā.ſ.Polyxenā:an nepotē.ſ.Aſtyanacta?cōiugē.ſ.Priamū,an patriā?an oia.i.filꝰ?an me ſup.fleā q; adhuc viuo. O mors tu venis ſola votum.i.deſideriū:meū legā mihi:& venis violēta infantibꝰ vt Aſtyanacti:virginibꝰ vt Polyxenę legerē virginibuſq; vt ſit anapęſtus etiā in vltimo.ſæua vbicūq; ꝓperas.i.feſtina es. aliter diceret Q uocūq; ꝓpas:times me ſolā:qa nō audes me inuadere:& q̄ſita.ſ.a me,inter gladios ac tela & faces, vitas & fugis cupientē.ſ.te,tota nocte.Nō hoſtis,aut ruina,nō ignis abſumpſit artꝰ meos:& tñ q̄.i.o quātū, ꝓpe ſteti a Priamo:cū illū Pyrrhus capite trūcauit. Volebat plura dicere:ſed Nūtiꝰ dicit,o captiuę.i. Troades,repetite maria gradu celeri:puppis laxat iā vela:& claſſis mouet.i.diſcedit.capitur mouet abſolute,aut paſſiue pro mouet.

❡Rhetęa. Ad ꝓmōtoriū Troię vbi ſepultꝰ erat Achilles.& ibi deſcribit locū. Extremū latꝰ.vltima pars tumuli Achillis tāgit aquas. Cliuo leni.mōte leniter aſcēdēte.ibi ē locꝰ in medio in modū Theatri. Frequens cōcurſus.dēſa turba. Hi aliq gaudebāt q; nullꝰ de Troianis remaneret ad vīdictā:alij vt placarēt deos & poſſēt hērevētos ad reditū. Nec Troes minꝰ.ſ.q̄ gręci. Frequētāt.comitāt funꝰ Polyxenę. Vltimā.ſ.Polyxenā. BERN.
Faces.q̄ ſolebāt p̄ferri in nuptijs. Tyndaris.Helena filia Tyndari regis Argiuoꝝ. Pronuba.q̄ erat loco auſpicis. Hermione.filia Helenę.p̄cabanť vt illa tali mō duceretť ad maritū & ſic reſtitueretť Helena Menelao: vt Polyxena Achilli. Turpis.adultera. Vtroſq;.græcos & Troianos. Sed tñ fulgent.reſplendēt ipſa Polyxena nihil timēs ſeruabat colorē ſuū:tñ caput inclinabat ad terrā propter pudorē. Deiectos.flexos in terrā Ipſa.Polyxena. Extremus.extremo tpe:ſicut ſol qñ eſt in occaſu videtť magis nitidꝰ,& rubēs. Vices.cū recedūt aſtra & incipiūt apparere. Premitť,opprimitť veniēte nocte. Mollis.puellaris:dolebat q; puella moreretť tali mō. Vagę vices.incertę mutationes fortunę:qa erat filia regis. Animꝰ fortis.ſ.puellę:q̄ nō dubitabat ire ad mortē. Mouet.ſ.ad miſericordiā. Editꝰ.Pyrrhꝰ eleuatꝰ. Nō tulit retro.nō diſceſſit:ſed vltro porrexit iugulū. Fortis animꝰ.ipſius Polyxenę. Ferit.ꝑcutit dolore. Piger.tardabat mortē Pyrrhus:qđ mirū videbatur cū ſolebat eē immitis. Grauē.tāq̄ eēt grauatura terrā ſuper Achillē. Vterq; cœtꝰ.vtraq; turba gręca & troiana. Miſere.miſerūt:qa nō audebāt apte plorare. Victor.gręcꝰ aptiꝰ plorat. Hic ordo.mō cōcludit dicēs:ſic factū fuit ſacrificiū Achilli:ſāguis puellę nō fuit cōgelatꝰ:aut fluxit ſupra terrā:ſed totū abſorbuit tumulꝰ Achillis tāq̄ ſitiuiſſet illū. Ite ite.cōceſſio ironica:habetis gręci qđ vultis:iā oia ſunt pacta. Me ſolā.q̄ ſola remāſi captiua:cū oēs mei mortui ſint & liberati miſerijs. Venis.ſ.mors ad infātes:ſicut ad Aſtyanacta,& ad Polyxenā. Q uęſita.tu mors a me deſiderata.cupiebā mori iter gladios & ignes & nūq̄ potui. Repetite.venit nūtꝰ vocās mulieres:vt vadāt ad naues:quia placato mari gręci volunt diſcedere. Laxat.pandit ad ventos.

DAN. ¶Huius. Tumuli. Rhethæa. Rhethæum eſt mons Troianus tumulo Aiacis Telamonij & Achillis perce
Theatrum. lebris. græce ροιτειορ dicitur. Theatri more. Caſſiodorus ſcripſit epiſtolam ad Symmachum ſocerum Boe
tij in qua illi ſignificat Theatrum eſſe machinam in Hemicycli ſpeciem conſtructam. eius frontem dici ſcæ
nam quæ conſtabat binis contignationibus. inuentum fuit ruſticorum Athenienſium dum feriati rem di
uinam per vicos factitarent. Ciues Athenienſes poſtmodũ in vrbem tranſtulerũt. ab his Romani. primus
omnium Catulus lintheis texit. Erat autẽ locus iſte inſtar Theatri: vnde Achiui conſpiciebant Polyxenæ
funeſtationem. It pronuba. tanq̃ carnifex ad macellũ agnã ducens. Demiſſa caput. Sinecdoche: cernua.
Polyxenæ pudor. Ipſa deiectos. laus eximij pudoris in virgine innocente. ibat demiſſis oculis: & vt tradit Euripides in Hecu
ba, vt cum decore caderet, ſcidit veſtem quã obuolueret genibus. Extremus. i. illi morituræ. Dubius dies.
crepuſculum croceum. Obuius leto. accurrens ad mortem intrepidus. Pyrrhum. lictorem & miniſtrũ ne
cis. Sublime. ſublimitatem ardui montis. Ite ite. Hecuba ſuam miſeriam deplorat. Quo. aut quouſq; aut
Mortis gña ad quem locum. Violenta. Honoratus appoſuit tria genera mortis: naturale, violentũ, fatale. violenta mors
eſt quæ ferro vel igni infertur. fatalis quæ iuuenibus ac ſenibus & cuiuſuis ætatis citra tempus ſuum occurrit
naturalis qua effœto iam corpore anima euolat. vnde ab emerita vita dictam volunt quidam: ſed omnes, vt
Mors. ſentiam cum Flacco, vna manet mors. Et calcanda ſemel via leti. Mixta ſenum & iuuenum dẽſantur funera
nullum Sęua caput Proſerpina fugit. θανατω παν τεσ οφειλομεθα. hanc Cicero noctis & erebi fuiſſe fili
am ſcribit. Ariſtoteles omnium quæ terribilia videntur homini eſſe, maximum ait.

Tragœdiæ quæ inſcribitur MEDEA per BENEDICTVM PHILOLOGVM Argumentum.

SOl (vt refert Siculus Diodor⁹) ex Perſa vxore, vel Hecate (vt alij) duos filios genuit. Ae
ten, & Perſen: quorum alter Colchis circa Mæotidem paludem imperauit: alter vero Tau
ricæ regionis rex fuit: ſæui ambo, atq; crudeles. Aeetas ex Ipſea Perſæ filia tres liberos
Aeetes. Perſes. Aeetæ ſoboles. ſuſtulit: Circen, Medeam, & Abſyrtum: quem Pacuuius Aegialeum appellauit. Circe ve
neficijs dedita multarum herbarũ, ac radicum varias vires inuenit: q̃ ob ſuam ſæuitiam
Sarmatarum regno ab incolis pulſa, in Italiam deuenit: atq; in promõtorio Latij (quod
Circe. ex eius nomine Circęum appellatur) conſedit. Medea licet a matre, ac ſorore veneficiorũ
Medea. artem didiciſſet: diuerſo tamen ingenio erat: quippe quæ patrem hoſpites mactare ſolitũ
flectere precibus, & ad humaniorem naturam inducere ſtudebat: aliquando etiam eo inuito hoſpites e vincu
lis eripiebat. quãobrẽ indignatus pater, eam retro carceri deſtinauerat: ſed Medea ad ſolis templum, quod ad
oſtium Phaſidos in litore conditum erat, confugiẽs, eo ſe tẽplo veluti Aſylo tuebatur. Inter hæc Iaſon Ae
Iaſon. ſonis filius, Peliæ patrui iuſſu (omnibus fere totius Græciæ iuuenibus viribus ac animo præſtantibus con
uocatis) vt vellus aureum raperet, in ea loca appulit. profectuſq; ad ſolis templum, puellæ in arena ſpatianti
nauigationis cauſam expoſuit. vnde Medea non ſolum hoſpitis pulchritudinem admirata: ſed amore ei⁹ in
cenſa, patris immanitatem aperit: modumq;: quo ignipedes tauros, ore & naribus ignem efflantes ſubigere,
vigilemq; Draconem perimere, & aurea pelle potiri, ſine vitæ diſcrimine poſſet, edocere pollicetur: ſi ſe illi cõ
nubio iungeret. Iaſon itaq; auxilio eius optatã prædam adeptus, cum Medea & Abſyrto fratre comitante fu
Abſyrti fatum. gam arripuit: quos cum Aeetas proſequeref, Medea vt fugę plus ſpatij p̃beret, regẽq; pſequẽtẽ moraref, Ab
ſyrtũ fratrẽ occidit: mẽbratimq; diuiſum, particulas p agros diſiecit: quib⁹ colligendis, atq; humandis occu
Tomos. patus pater: ſeſe a perſequendo retraxit. hinc locus ille Tomos dictus a ſectione membrorum. Medea tandẽ
cum Iaſone poſt longam nauigationem in Theſſaliam deuenit: vbi Iaſonis precibus Aeſonem patrem æta
te prouectum in robuſtiorẽ naturam reduxit. Cõpoſitis deinde Theſſaliæ rebus, Iaſon (vt quidam tradunt)
Glauce. Creonti Corinthiorum regi aureum vellus detulit: apud quem decem annos commoratus, eius filiam Glau
Creuſa. cen, quã alij Creuſam appellant, vxorem accepit: atq; Medeam hoc ægre ferentem ex vrbe propellit: quæ tan
dem impetrato vnius diei reditu: pallam diris illitam artibus (munus æthereæ domus) & monile gẽmis, & au
Naphtha. ro textili fulgens, vel coronam (vt referunt quidam) ex Naphtha, q̃ igni vel longius poſito ſtatim accẽditur,
confectã p filios velut muneri nouæ nuptæ miſit: quæ ex funalibus ignem concipiens totam regiam cũ Cre
onte, & filia combuſſit. Medea (ſpectante Iaſone) duob⁹ filijs, quos ex eo ſuſceperat, crudeliter laniatis, a Dra
Medea Aegeo nubit. conibus in aerem ſublata Athenas aduolauit: vbi Aegeus eam non hoſpitio ſolum, ſed etiã lecto ſibi cõiun
xit: ex qua cũ iam Medum filium ſuſcepiſſet, Theſeus Aegei fili⁹, ſed quẽ pater nondũ viderat, Athenas ad
Medus. uenit: quem cũ ſibi, & filio Medea valde timeret, aconitum e Cerberi ſpuma natum præparauit: Aegeoq; p
ſuaſit: vt illi tãq̃ hoſti p̃beret. Id vero cum Theſeus foret hauſturus: capulo enſis viſo, agnit⁹ a patre, prohibi
Actuum diſtinctio. tus eſt: quare Medea nubes carminibus excitauit: quibus tecta vna cum filio Medo auolauit in Aſiam: qui
bus rebus Iaſon dolore pcit⁹ ſeipm cõfecit. In primo actu q̃rela derelictæ Medeę deos i vltionẽ vocãtis de
ſcribiẽ. In ſcđo eſt exiliũ ei inditũ a Creõte. In tertio ẽ Nutricis cõſolatio: vt ipa exiliũ ęquo aio patiaẽ. In quar
to vltiõis appatus narraẽ. Quintus Nuntiũ qd ſequutũ ſit ex munerib⁹ Medeæ referentẽ habet: hortantẽq; eã
Corinthũ deſerere: vbi ineſt etiã eius filiorum violenta mors.

Per GELLIVM BERNARDINVM MARMITAM.

DIi cõiugales. Iaſõ fuit Aeſonis filius fratris Pelię regis Theſſaliæ: quẽ cũ rex Pelias pditũ ppter in
ſignẽ piculoſãq; regno ſuo virtutẽ cupet: denũtiata militia in Colchos eũ abire iubet: pellẽq; arietis
memorabilẽ gentib⁹ reportare mãdat: ſperans interitũ viri, aut ex periculis tã lõgę nauigatiõis, aut
ex bello tã pfundę barbarię. vt hæc & alia. xlij. li. ſui epitomatis ſcripſit Iuſtin⁹. Diodo. Sicul⁹ lib. hi
ſto. v. narrat Iaſonẽ cũ Argonautis quo tpe ad Colchos delat⁹ fuit Medeã iuxta litus vbi tẽplũ erat Solis cõ
periſſe: q̃ ob ſuã hũanitatẽ a crudelibus parẽtibus ſub libera cuſtodia ſe expulſã fuiſſe ait: cui cã aduẽt⁹ patefa
cta ſpa imminẽs a pře pículũ crudelitatẽq; in hoſpitẽ explicãs, vt caueret admonuit. iterim forma Iaſonis ca
pta & cõmunicato cõſilio, Medea ſe adiutricẽ ad pficiẽdũ certamẽ ppoſitũ pollicita eſt: ita vt Iaſon iureiuran
do data fide vxorẽ illã quoad vita ſupſtes eſſet ſibi futurã ſpopõderit: cũ qua Argonautæ relictis in terra

plo cuſtodibꝰ ad reliq̄ pagēda ꝓfecti ſunt, put ab ipſo Diodoro late enarraṫ: & ab Oui. li. vij. metamor. & duodecima heroidū epiſtolaꝝ. quin & ab alijs poetis græcis & latinis q Argonautica ſcripſerūt reliqua referuṫ. Hæc Iaſonē ſecuta, ab illo deinde ob Creuſā Creōtis Corinthioꝝ regis filiā abdicata fuit: ex quo furijs exagitata filios quos ex Iaſone ſuſcepat interfecit: atq; Athenas aduolans Aegeo regi annoſo nupſit: ex quo filium ſuo noie Medū ſuſcepit: ſed cū deiñ Theſeus Aegei ex priore vxore filꝰ a lōga pegrinatione rediſſet, vidēs illum Medea teſte Iuſtino li. xlij. magnæ virtutis viꝝ, & Medū filiū infantē eē: ac maritū ſenē: ab Aegeo per diuortium diſceſſit: & in Aſiā cū filio deinde perrexit: atq; ibi vrbē condēs ab eius nomine Mediam dixit.

Per DANIELEM GALETANVM.

Dii cõiugales. Hæc tragoedia tota græca Euripidis eſt & Aeſchyli: latinam fecit Oui. cuꝰ extat verſiculus apud Martialē: Ride ſi ſapis o puella ride: vt teſtaṫ Martianꝰ Capella. deſideraṫ tota: quā referente Quīto Fabio, mirabili elegātia ſcripſit. Poeta nobilis ab Oui. teſtat Anneus Seneca ſolꝰ in latinus fabulæ cõmentor. a perſona nomē accipit ad quā ſpectāt primæ eius ptes principales: ꝓponit materiā breuiter more ſuo: cuꝰ argumētū ē tale. Medea Aeetę Colchoꝝ regis & Hecates filia ā qua fuit edocta virtutē veneficā & oia q̄cūq; gnaret aer, pōlꝰ, & terra teſte Apollonio in tertio. κουρη τισ μεγαροισιν ενιτρεφεται τα την εκατη περι αλλαων θεαδαε τε Χονησ ασθαι φαρμαχοσ ηπειροσ τε φυει και νηχυτον υδωρ &c. Iaſonis hoſpitis forma in amorē pellecta eſt ſuaſu Iunonis & Palladis: q dolis Pelię patrui cū gnoſiſſimo quatuor & quadragita heroū delectu fabricata naui lōga ad Pagaſas in Colchos miſſus eſt raptū vellꝰ aureū: qđ obtulerat magno Ioui Phryxus: vt cecinerūt Orpheus & Apollonꝰ. Pelias nāq; p ripā Anauri offēderat Iaſona altero pede nudo reiēto calciamēto a paludoſo amne: a quo ſe priuatū iri ſceptro p oraculū didicerat. Iaſōe igiṫ opa puellæ aureę pellis victore, relicta ē Medea cū tribꝰ filijs, Dindymo, Alcmeno, & Theſſalo. Theſſalꝰ fuga ſalutē repit: reliq duo trucidati i vltionē ſupductæ ſibi Glauces Creōtis Corinthioꝝ regis filiæ: apđ quē decē annos cõmoratꝰ eſt Iaſon. Indignata itaq; & furibūda Medea p hanc totā fabulā igratitudinē expoſtulat Iaſonis: filios necat: Creuſam dono fallaci cōburit: Iaſonē deniq; ad mortem cōpellit.

Iaſonis expeditio.
Pelię caſus
Medeę filij.
Theſſalꝰ.

Tragœdię interlocutores.
MEDEA. CREON. CHORVS.
IASON. NVTRIX. NVNTIVS.

Actus Primus. Trimetri Iābici
MEDEA.

Dii cõiugales: tuq; genialis tori
Lucia cuſtos: queq; domitorem freti
Tiphyn nouam frena re docuiſti ratem:
Et tu profundi ſęue dominator maris:
Clarumq; Titan diuidens orbi diem:
Tacitiſq; præbens conſcium ſacris iubar
Hecate triformis: quoſq; iurauit mihi
Deos Iaſon: quoſq; Medeæ magis
Fas eſt precari noctis ęternę chaos:

ASCEN.

Dii cõiugales. Medea ipatientiſſime ferēs nouas Iaſonis cū Glauce ſeu Creuſa Creōtis Corithioꝝ regis filia nuptias, iuocat oēs deos deaſq; qbꝰ vlciſcēdi aliqđ ius ē: ꝑſerti cū qbus tēpri dē rationē hēbat, in vltionē dicēs. O dij cõiugales. i. q cõiugijs legitimis ꝑeſtis: vt Iuno de q̄ Maro ęn. iiij. Iunōi añ oēs, cui vicla iugalia curę. Hymeneꝰ, Venꝰ &c. & tu Lucia. i. dea i lucē venietib9 & pturiētibꝰ ꝑfecta (ſiue ea Iuno ſit: vt i Andria Terē. Iuno lucia fer opē: ſerua me obſecro, ſiue Diana: vt i buco. Marōis Caſta faue lucina: tuꝰ iā regnat Apollo: tuꝰ in quā fr̄: & q̄ caſta es nō Iuno: ptui tñ prefecta: eo q; mr̄i Latonę parienti Apollinē obſtetricis munꝰ ipēdiſti author ē i tertiū Aenei. Seruiꝰ, cuſtos tori genialꝭ q a ptiū ſeruat, q̄q;. i. & tu Pallas q̄ docuiſti Tiphyn domitorē freti, qđ primꝰ nauigabile ſuis oſidit: frænare. i. remis & cętero appatu vt equū frenis iſtruc̄: ratē nouā. ſ. Argo tūc primū inuētā: & tu o ſęue dn̄ator maris ꝓfundi Neptune: & Titā. i. ſol diuidēs. i. ipties orbi. i. vtriuſq; hemiſpherij hoibꝰ, diē claꝝ: & tu Hecate triformis: q a tria virginis ora Dianę: prębēs ſacris. ſ. magicis & necromāticis, tacitis: noctu fieri ſolitis, iubar cōſciū. i. fauēs & ꝓpitiū: & dij quos deos Iaſō iurauit mihi. ſ. cū eū euadēdi cū glīa viā docui: & quos fas eſt Medeæ magis precari: q a eoꝝ ſacris initiatę: vtpote Chaos ęternę noctis & quæ ſequuntur.

BERN.

Dii cõiugales. Hęc tragoedia Medea iſcribiṫ: i q̄ ſūt qnq; actꝰ. i primo poniṫ q̄rela Medeę deſertę q̄ deos vocat i vltionē Iaſōis. i ſcđo idictū exiliū a Creōte rege. i tertio cōſolatio vt ferat exiliū. i quarto appatꝰ vidictę: in qnto effectꝰ vi dictę. Verſus ē Archilochiꝰ. Cōiugales. q ꝑfuiſtis nuptijs meis. Lucina. Diana q̄ ꝑſtat lucē naſcētibꝰ. Genialis. maritalis: nā geniꝰ ē deꝰ naturę. Queq;. ipa Pallas: q̄ oium ē igenioꝝ dea. Domitorē. q primꝰ ē auſus nauigaṙ. Tiphyn. fuit teſte Pli. lib. vij. arte carpētaria glicius & primꝰ adminicla gubernādi naues iſtituit: & fuit Argonautaꝝ gubernator. Dn̄ator. Neptune. Diuidens. diffūdēs. Hecate. Proſerpia. q̄ ꝑeſt magicis artibꝰ. eadē dr̄ luna in cęlo: in ſyluis Diana: iō triformis dr̄. Sacris ic̄tatiōibꝰ q̄ de nocte & i locis ſecretis fiūt. Iubar. lumē tuū. Chaos. oēs deos iſernales

DAN.

Tiphyn. Primꝰ actꝰ Medeę metro Archilochio carmē primū ꝓfert: i quo Medea iduciṫ furibūda ardēs vehemēti ira ob nouę ſpōſę nuptias celebratas a Iaſōe: & prio iuocat & teſtaṫ deos ad ſui fauorē. Tiphyn. Tiphys filꝰ Agniꝰ vnꝰ ex Argonautis electꝰ i magiſtrū nauis ob nauigij dexteriorē expientiā excitatꝰ a Pallade ad regimen nauis. vt teſtis Apollonꝰ ē Rhodꝰ. αυτη μεν τετροιοσ αεισων εσ ομιλονωρσ εν αθηναιη &c. Fuit aūt natione Theſpięſis. Primꝰ inſtituit adminicula gubernādę nauis: teſte Orpheo

et Plini.i.vij.na.hiſt. Frenare.regere,moderari.trãſlatio ab equo ad naui. Titã.o Phoebe. dict⁹ ē Titã παρὰ τὸ τιτανοῦσθαι τὸ σῶμα.vt placet Suidæ.

ASCEN. ¶ Aduerſa &c.Ordo horũ triũ verſiculoꝝ & oim ſupioꝝ depẽdet a verbo ꝑcor: vt ſit. Ego ꝑcor voce nõ fauſta.i.afferẽte fauorẽ & felicitatẽ i quos ꝑcor ſed infauſtitatẽ: vos o dij cõiugales &c. Et deos quos Iaſon iurauit: & quos Medeã magis ꝑcari fas ē videlicet Chaos,& regna.ſ.iferna,aduerſa.i.cõtrapoſita ſupis.& reuera aduerſa:qa colluctatio nobis ē contra ſpũs tenebraꝝ:& manes ipios:& dñm regni triſtis.ſ.ditẽ,& dñam regni triſtis.ſ.Proſerpinã,raptã.ſ.a Dite ſeu Plutõe,meliore fide,q̃ ego ab Iaſone abducta: quia illã nõ repudiauit Pluton:vt me Iaſon:ꝑcor inquam vos oẽs adeſte:& o deę vltrices ſceleris.ſ.furię & dirę adeſte,ſqualidę.i.hñtes ſqualidũ crinẽ ſerpẽtib⁹ ſolutis:vt iſiliãt i Iaſonẽ aut Creuſam:adeſte amplexę manib⁹ cruẽtis facem atrã. Adeſte horridę quales ſteti ſtis quõdã thalamis meis.ſ.qñ mihi ꝑnubę fuiſtis:date cõiugi.ſ.Iaſonis,nouę vtpote Glauce aut Creuſę,letũ.i.exitiũ:& ſocero.ſ.Creõti,letũ:& ſtirpi regię.ſ.pl inię letũ.date mihi aliqd peius.ſ.q̃ letum.deide nondũ inuẽto ſatis magno malo ꝑ Iaſone dicit ſecũ deliberãs:qd malũ ꝑcer.i.imꝑcer ſpõſo⸮ deide eo iuẽto dicit.Viuat:erret egẽs ꝑ vrbes ignotas,exul,pauẽs,iuiſus,laris icerti.i.mãſionis dubię:optet me quã repudiat cõiugẽ:& ipſe tã not⁹ hoſpes.i.vbicũq; fuerit not⁹,vt iã apud Creontẽ,expetat limẽ alienum.i.ſic tractet̃ vt malit in alieno hoſpitio degere:quoq;.i.& quo,nõ queã ꝑcari,aliud peius,tollat ſup.liberos ſimiles patri & ſiles matri.i.peſſimos & infortunatiſſimos.qa vero ſecũ iſta loqtur, interſurgente noua cogitatiõe nõ ꝑficit ſermonẽ: deeſt eñ data opa verbũ:qd abrũpẽs dicit: nõ eſt op⁹ ꝑcari vt illi naſcant̃ tales filij: qa vltio pta iã parta eſt:pepi eñ ſup.tales.i. qui patri & mři ſiles ſunt. Ego fero(alij fero.i.affero in mediũ legũt)incaſſũ.i.fruſtra,q̃relas & verba.ſ.imꝑcatoria.Non.i.an nõ ibo in hoſtes.ſ.ſpõſum ſponſã & liberos:& nõ excutiã manib⁹.ſ.ferentiũ tędas,faces.ſ.nuptiales:& excutiã caelo lucẽ.i.iducã nouas tenebras⸮ Sol fator gñis nři q Aeetam & Perſan genuit,ſpectat hoc.ſ.probrũ mihi obiectũ⸮ & inſidens(ab inſideo).i.ſedens in,curru,decurrit ꝑ ſpatia ſolita, mundi puri.i.nihil immutat̃⸮ Non.i. an nõ,ſol redit in ort⁹:& remetit̃ diẽ.ſ.quẽ oriendo dimenſus eſt vſq; ad meridiẽ ꝑ horas.xij.a nocte media. Da da.i.aliquis deorũ det,vehi ꝑ auras curribus pr̃is.i.ꝓgenitoris mei ſol⸮ o genitor ſup.magne,ſol,aut Aeeta,cõmitte.ſ.mihi,habenas:& tribue moderari iuga ignifera.ſ.equoꝝ flãmiferoꝝ,loris flagrantib⁹,ꝓpter calorẽ ſolis quẽ hic ꝑcipim⁹.Putat vulg⁹,ad qd poetę ſępe alludũt,ſolẽ&q̃ circa ſpm ſũt vt equos, currũ,habenas flagrare incẽdio:cũ tñ cęleſtia corpa nõ ſint corruptibiliũ qualitatũ capacia.Corinthus apponẽs litori gemino moras.i.faciens ne mare Aegęũ & Ioniũ vltra fluant, quia ſita eſt in Iſthmo vtriuſq; maris: ideo bimaris ab Horatio dicitur:cremata flammis,& ita de medio ſublata, committat.i.coniungat & commiſceat duo maria:inter quę ſita eſt.hoc vnum re-

Aduerſa ſuperis regna:maneſq; impios:
Dominumq; regni triſtis:& dominam fide
Meliore raptam:voce non fauſta preor
Adeſte:adeſte ſceleris vltrices deæ:
Crinem ſolutis ſqualidæ ſerpentibus:
Atram cruentis manibus amplexę facem.
Adeſte:thalamis horridæ quondam meis
Quales ſtetiſtis,coniugi letum nouæ:
Letumq; ſocero:& regiæ ſtirpi date.
Mihi peius aliquid.quod precer ſponſo malũ⸮
Viuat:per vrbes erret ignotas egens:
Exul:pauens:inuiſus:incerti laris:
Me coniugem optet:limen alienum expetat
Iam notus hoſpes:quoq; non aliud queam
Peius precari:liberos ſimiles patri
Simileſq; matri.parta iã parta vltio eſt:
Peperi querelas:verbaq; incaſſum fero.
Non ibo in hoſtes⸮ manibus excutiam faces
Cœloq; lucem⸮ ſpectat hoc noſtri ſator
Sol generis⸮ & ſpectator:& curru inſidens
Per ſolita puri ſpatia decurrit poli⸮
Non redit in ortus:& remetitur diem⸮
Da:da per auras curribus patris vehi:
Committe habenas genitor:& flagrantibus
Ignifera loris tribue moderari iuga.
Gemino Corinthus litori opponens moras
Cremata flãmis maria committat duo.
Hoc reſtat vnum:pronubam thalamo feram
Vt ipſa pinum:poſtq; ſacrificas preces
Cędam dicatis victimas altaribus.
Per viſcera ipſa quære ſupplicio viam:
Si viuis anime:ſiquid antiqui tibi
Remanet vigoris:pelle fœmineos metus:
Et inhoſpitalem Caucaſum mente indue.
Quodcunq; vidit Phaſis:aut Pontus nefas:
Videbit Iſthmos:efferat ignota:horrida:
Tremenda cælo pariter ac terris mala.

Mens intus agitat vulnera: & cædẽ: & vagũ
Funus per artus. leuia memoraui nimis.
Hæc virgo feci: grauior exurgat dolor.
Maiora iam me ſcelera poſt partus decent.
Accingere ira: teq; in exitium para
Furore toto: paria narrentur tua
Repudia thalamis: quo virum linquis modo
Hoc quo ſecuta es: rũpe iam ſegnes moras.
Quę ſcelere parta eſt: ſcelere linquet domus.

ſtat: vt ipſa. i. ego feram thalamo. ſ. nouę ſponſæ. pinũ. i. e pinu facẽ ꝓnubã: intelligit autem ignẽ inextinguibilẽ ſe velle inijcere in regiã Creõtis: & poſt ꝓces ſacrificas. i. ſacrificijs ita aptas vt ea immutare nefas ſit, cędã altaribus dicatis victimã. i. mactẽ liberos meos. O aĩe (ad ſuũ aĩm loqr̃) ſi viuis, & ſi quid. i. aliquid ãtiqui vigoris remanet tibi, q̃re ſupplicio viã p viſcera ipſa. i. p eos quos viſcera tua portauerũt: pelle metus fœmineos. i. cõfortare & viriliter age: & indue mẽte, caucaſum inhoſpitalẽ. i. feritatẽ & imanitatẽ tigrũ q̃ in Caucaſo verſant̃. Quodcũq; nephas vidit Phaſis flu. Colchoꝝ. i. factũ eſt apud Phaſim: aut Pontus regio quã imanes colũt gẽtes: Iſthmos. i. breuis ſtrictura terræ inter duo maria in qua Corinthus ſita eſt, hoc eſt Corinthus ipſa videbit mala, effera. i. immẽſæ feritatis, ignota. i. noua & inſolita, horrida. i. quæ nemo ſine horrore audire aut videre poſſit: tremẽda pariter cœlo ac terris. i. cœlicolis & terrigenis. Mens. ſ. mea, agitat int⁹. i. meditat̃, vulnera & cędẽ & funus vagũ. i. vario modo & varijs locis illatã cędẽ: vtpote partus. i. membratim. Sed non cõtẽta tali ſupplicio, dicit: ego memoraui nimis leuia. ſ. tormẽta: ego virgo. i. cũ adhuc eſſem iuuẽcula, feci hæc. i. huiuſmodi mala intuli: dolor grauior. i. q grauiora inferat, exurgat. ſ. mihi: qa maiora ſcelera decẽt me iam poſt partus. i. poſtq̃ peperi: ira accingere q; pro. i. para. i. diſpone te (nam accincti paratiores ſunt ad iter & opus expeditius peragendũ) in. i. ad exitiũ. ſ. ſponſæ & liberoꝝ ſpõſi, toto furore. i. quãtũ furor poſcit: nihil remittẽdo: repudia tua. i. tui qb⁹ repudiata es, narrent̃ paria. i. ſimilia & æqualia in flagitijs, thalamis. i. nuptijs tuis: quas vt pageret Abſyrtum fratrẽ mẽbratim diſcerptũ in viã patri colligendũ ſparſit. Quo mõ linquis virũ. ſ. cũ ſũmo ſcelere, hoc modo ſecuta es. ſ. eundẽ: domus. ſ. Iaſonis q̃ eſt parta. i. acquiſita ſcelere, qa patria theſaurũ ꝑdidit & fratrem vt iam dixi diſcerpſit, linquetur ſup. cum ſcelere aut per ſcelus: qđ ſtatim peraget.

¶ Superis aduerſa. Quia ſunt ſub pedib⁹ noſtris in centro terræ. Regni triſtis. inferni. Dominã. Proſerpina quę ſimiliter fuit rapta a Plutone: ſed meliore fide ſeruata q̃ ipſa apud Iaſonem qui me reliquit. Nõ fauſta. infelici. Deæ. furiæ infernales. Thalamis. quãdo fuit iuncta Iaſoni. Letũ. mortẽ. Nouæ cõiugi. Creuſę. Socero. Creonti. Peius. facite vt veniat mihi in mentẽ peius q̃ mora. i. q; viuat egens & exul & habeat neceſſitatẽ mei & liceat optare Medeã. Quoq;. ſunt duę partes. Sero. ſemino. Similes. ſceleratos. qđ erit vltio mea. Non ibo. interrogatiue. q. d. ibo. Hoſtes. appellat maritum & Creontem hoſtes. Excutiam. q. d. non permittã hoc matrimoniũ Creuſæ & Iaſonis. Sol ſator generis. nam Aeeta pater Medeę fuit filius Solis ex Perſa filia Oceani. Lucẽ. quia Sol auus meus non debet ſpectare hæc ſcelera cõtra me. Inſidens. fingunt poetę Solem trahi ab equis quatuor in curru. In ortus. q. d. non deberet venire ad orientẽ. Genitor. o pater Aeeta da vt poſſim gubernare equos patris tui: & cõburã totã Corinthũ. Iuga. equos Solis qui ſunt ſub iugo. Moderari. regere. Gemino. nã a dextra habet mare Ionium a ſiniſtra ęgeũ. Cõmittat. coniungat: cõburatur illa terra iſthmos vbi eſt Corinthus: & illa duo maria coniungentur. Metas. terminos: nã illa terra retinet duo maria ne iungant̃. Hoc vnũ. accendã faces q̃ portentur in nuptijs Iaſonis. Pinũ. facẽ de pinu arbore. Cædã. poſt ſacrificia q̃ ſolent fieri in nuptijs, ipſa dicatis altaribus feſtis nuptialib⁹ filios Iaſonis immolabo. Per viſcera. filios q ſunt viſcera tua. incitat ſe ad vindictã dicẽs: o aĩe ſi ſeruas tuũ priſtinũ vigorem interfice filios Iaſonis: nã tu fuiſti ſemp paratus ad horrẽda. Fœmineos. q naturaliter ſolẽt eſſe in fœmina. Indue. ſuſcipe talem animũ durũ & crudelẽ: vt habẽt Scythæ q̃ ſunt ad Caucaſum montẽ ſeptẽtrionis. illic ſolẽt hoſpites mactare. Phaſis. flu. eſt Colchoꝝ. Põtus. regio: non aũt mare. ibi Abſyrtũ fratrẽ occidit.
Iſthmos. terra anguſta vbi eſt Corinthus. Mẽs agitat. vt audeã aliquod ingẽs & inauditũ nefas. Virgo. olim non aſſueta tot malis interfeci fratrẽ: nũc aũt maiora aggrediar. Poſt part⁹. poſtq̃ facta ſũ mater & magis expta debeo maiora facere. Accingere. para te. In exitiũ. vltimã cladẽ. Paria. qn iuncta fuiſti Iaſoni lacerasti fratrẽ Abſyrtũ: nũc aũt repudiata aliquod peius debes facere in diceſſu. Hoc. tali mõ, quo es ſecuta illũ morte fratris: ita nunc lacerandi ſunt filij. Parta. i. acquiſita: quẽadmodum cõparaui domum Iaſonis ſcelere, ita relinquam cum ſcelere ſcilicet interficiendo filios. BERN.

¶ Coniugi nouæ. i. Glauce quam alij Creuſam vocant. Spectat. & ſuſtinet tantam indignitatem. Non redit. ſicut olim a menſa Thyeſtea. Corinthus. vrbs Achaiæ a Corintho Iouis filio dicta. Bacheis: qa Bachiadum familia ducentis annis Corinthum tenuit. Cypſelus tyrannus eos deleuit. auctor Pauſanias interpres Apollonij: quem mihi ſcripſi Venetijs magno cum labore inuento exemplari. Ephyre prius dicebatur: vnde Ephyreia æra legimus in Georgicis Maronis. regnum hic fuit Creontis: apud quem Iaſon reuerſus e Colchia manſit decem annos. Virgo. olim indocta. argumẽtum eſt a minori. Accingere. paſſiuus imperatiuus. DANI.

Aſclepiadei: Gliconici: hexametri Heroici
CHORVS.

AD regũ thalamos numine proſpero
Qui cęlũ ſuperi quiq; regunt fretum

AD regũ. Chorus mulierũ Corinthiacarũ nouis nuptijs dicit feliciter: ꝓcatq; fauſta oĩa dicens. Superi q regũt cęlũ, & q regũt fretũ, nã de inferis nõ fit in nuptijs mẽtio, adſint. ſ. fauẽtes cũ populis fauentibus rite. i. vt decet ſubditos regib⁹ fauere. Taurus candido tergore. ſ. habẽs cãdidũ tergus, ferat prim⁹. i. ante alias ASCen.

oēs hoſtias(Et qa cōtra ritū offerri p̄caꝛ Ioui Taurū, innuit argute iauſpicatas futuras nuptias)colla celſa.i.alta & ſupba (ſic em̄ deducebanꝛ tū ad pōpā, tū vt aptı⁹ feriāꝛ,tū vt in ſubiectos cultros nō viſos eāt) tonātib⁹.i.Ioui & Iunoni in quoꝝ poteſtate ſunt tonitrua, ſceptiferis.i.regi & reginæ. Fœmina.ſ.vacca niuei corporis intentata.i.intacta iugo.i.quæ nū q̄ traxit iugū, placet (a placo).i.placatū faciat:& ſup.pax aut cōcordia, q̄ cohibet.i.cōtinet,man⁹ ſanguineas.i.ſanguinolētas,martis aſperi:& q̄ dat fœdera gentib⁹ belligeris.i.bellicoſis, & retinet copiā.i.abundantiā rerū, cornu diuite.i.in quo eſt amplius oim̄ rerum prouentus,donetur.i.muneretur, hoſtia mitior tenera id eſt q̄ ſit tenera.i. pulli cornicum adhuc fere implumes,aut agni. nā Angelus Politian⁹ docet cornices habere ſimbolum cōcordiæ & liberorū gignēdoꝝ. Et tu o Hymenee q ades.i.auxilio es,facib⁹.i.nuptijs legitimis,diſcutiēs noctē.ſ.facib⁹ & tędis,incede huc.i.ad has nuptias veni,auſpice(pōt legi vt auſpice adiectiue capiaꝛ: vt ſit dextera tua auſpice.i.auſpicante aut felici:& vt dextera adiectiue capiaꝛ:vt ſit).i.pnuba dextera.i. felici. ſed cū ipe ſit auſpex,& noctē diſcutere dicat,exponā dextera.ſ.manu,auſpice.i.auſpicata & feliciter nuptijs intēta. Marcidus .i. eructans vaporē vini corrupti, gradu ebrio, vt ſe Bacchi filiū pbet,ſine quo & Cerere frigeat ven⁹,p̄cingēs tēpora.ſ. capitis tui, vinculo roſeo.i.ſerto roſaceo:qđ Veneris filiū decet. Et tu o ſtella veneris, q̄ p̄uia gemini tpis ſ.nocturni & diurni:ſed añ diurnū p̄cedit ſolē:ante nocturnū ſeqꝛ:redis.i.reuerteris,amātib⁹.i.ad opinionē & deſyderiū amātiū tarde ſemp.i.ante oēm noctē:non tñ vt videꝛ ante diē:niſi tā cito ſatiatos dicas.matres auidę,& nurus.ſ.ſpōſę auidę.ſ.viroꝝ, cupiūt te ſpargere.ſ.añ noctē nō mane,radios lucidos. Sequunꝛ verſus Gliconici ex ſpōdeo & duob⁹ dactylis:qb⁹ laudat prio ſponſę decorē dicēs Decor virgine⁹.i.Glaucę aut Creuſę ſponſę, vicit lōge nur⁹.ſ.ſpōſas & puellas nubiles, Cecropias.i. Athenieñ. vt Orithyian, Phillida, Progñē. Philomelam & reliq̄a:& ſup.eas virgines lacenę q̄ exercēt mō iuuenū (p maſculis em̄ ſep ponūꝛ).i. exercenꝛ venatiōe, iugis Taygeti,montis Laconię. Daniel mauult de Parrhaſijs itelligere. Sūt q legāt Et q̄s Taygeti iuga &c. Ego lego:& quas oppidū qđ caret muris.i.Lacędæmon ſeu Sparte, exercet propter leges Lycurgi,iugis Taygeti, ſcilicet montis, modo iuuenum.i.venationibus & curſibus virilibus,& quas latex Aonius.i. Aoniæ regionis,aqua,& Alpheus Arcadiæ flu.ſacer.ſ.Nymphis & p̄cipue Arethuſę. Cedēt. Cōmēdat pulchritudinē Iaſonis ſpōſi dicēs. Proles fulminis improbi.i.Bacch⁹ genit⁹ ex Semele q̄ cū Ioue optauit coire quo mō cū Iunone ſolebat:id aūt erat ſub ſpecie fulminis:qđ cū Iuppiter vt promiſſis ſtaret faceret, Semele q dē perijt:ſed Bacchū pri⁹ enixa eſt,nondū maturo partu: Bacch⁹ aūt formoſus eſt: & perpetua iuuenta florens. qui aptat Tigribus iuga ſcilicet currus ſui: necnon, id eſt et etiam, is ſupple videlicet Apollo, qui

Adſint:cum populis rite fauentibus.
Primus ſceptriferis colla tonantibus
Taurus celſa ferat tergore candido.
Lucinā niuei fœmina corporis
Intentata iugo placet:& aſperi
Martis ſanguineas quæ cohibet manus:
Quæ dat belligeris fœdera gentibus:
Et cornu retinet diuite copiam:
Donetur tenera mitior hoſtia.
Et tu qui facibus legitimis ades:
Noctem diſcutiens auſpice dextera:
Huc incede:gradu marcidus ebrio:
Pręcingens roſeo tempora vinculo.
Et tu quæ gemini præuia temporis
Tarde ſtella redis ſemper amantibus.
Te matres auidę: te cupiunt nurus
Q̄ primum radios ſpargere lucidos:
Vincit virgineus decor
Longe Cecropias nurus:
Et quas Taygeti iugis
Exercet iuuenum modo:
Muris quod caret oppidum:
Et quas Aonius latex
Alpheuſq; facer lauat.
Cedent Aeſonio duci:
Si forma velit aſpici:
proles fulminis improbi:
Aptat qui iuga tigribus.
Necnon qui tripodas monet:
Frater virginis aſperæ.
Cedet Caſtore cum ſuo
Pollux cæſtibus aptior:
Sic ſic cœlicolæ precor
Vincat fœmina coniuges:
Vir longe ſuperet viros.
Hæc cum virgineo conſtitit in choro
Vnius facies pręminet omnibus.

Sic cum ſole perit ſideribus decor:
Et denſi latitant Pleiadum greges:
Cum Phœbe ſolitũ lumine non ſuo
Orbem circuitis cornibus alligat.

monet tripodas.i.phœbades ſedentes in tripodib⁹ dũ oracula cõcipiũt:frater virgis aſpę.ſ.Dianę venatricis & a re venena ablionẽtus, q etiã ęterna iuuẽta floret, cedẽt duci Aeſõio.i.Iaſoni Aeſonis filio:ſi.i. Aeſonides velit aſpici.i.diſcerni & iudicari,forma.i.in elegantia formę.Pollux frater Caſtoris fili⁹ Tyndari aut Iouis ex Leda cõiuge Tyndari, aptior cęſtib⁹.i.ad cęſt⁹ pugillũ arma exercẽdos,q̃.ſ.Caſtor:q domitor equoꝝ erat:licet Maro nomẽ p noieſumẽs dicat Domit⁹ Pollucis habenis:cedet.ſ.Iaſoni,cũ Caſtore ſuo.ſ.fratre,de qb⁹ Hor.primo car. Sic fratres Helenæ lucida ſydera.O cælicolę, ego p̃cor ſup. vt Creuſa vincat.ſ.ętate forma & fauſtitate,cõiuges.ſ.reliquas:& vir.ſ.Iaſon ſuperet longe viros.ſ.alios.Redit aũt ad Aſclepiadeos verſus dicens.Hæc.ſ.Glauce aut Creuſa, cũ cõſtitit in choro.i.cœtu virgineo,facies vnius.i.ei⁹ ſolius,p̃minet,oibus.ſ.aliis facieb⁹:& cõparatione ſui facit eas penitus deformes. Sic decor perit ſiderib⁹ cũ ſole.i.qñ ſol apparet:& greges Pleiadũ,q ſeptẽ ſũt, denſi,q a inter ſe ſũt cõiũcti latitãt:cũ.i.qñ, Phœbe.i.luna,alligat orbẽ.i.globũ ſolitũ.i.cõſuetũ certo tpe illuminari, luminenõ ſuo.ſ.alieno,quia a ſole accepto:& hoc cornib⁹ circuitis.i.circũductis & totũ globũ cingentib⁹.

Dregũ. Inducit chorus mulierũ Corinthiaꝝ Epithalamiũ Iaſonis & Creuſæ canẽs:inuitatq; deos vt adſint laudãdo Iaſonẽ & Creuſam repudiat aq; Medea exhortat iuuenẽ:vt nouã nuptã cõplectatur.Verſus eſt aſclepiadeus choriãbicus. Tonantib⁹.Ioui & Iunoni qb⁹ eſt ptãs tonãdi dabit nı̃ueus taur⁹. Fœmina.vacca cãdida:q̃ nunq̃ ſubiecta fuerit iugo. Piacet.a placo cas. Quę cohibet. p circuitionẽ dicit Cõcordiã: cui pollicet ſacrificiũ. Sãguineaa.q̃ retinet Martẽ ſãguinolẽtũ. Fœdera. pacẽ. Diuite cornu.alludit ad Cornu copiæ qđ oi gñe frugũ refertũ oſtendebat:nã pax & cõcordia ois affluenter donãt.vt Tibullus,Pax alit agricolas.& Criſpus. Cõcordia res minimę creſcũt. Tenera hoſtia.iſta concordia q̃ mitia eſt donet teneriori iuuẽca. Qui facib⁹.i.nuptiis inuocat Hymeneũ deũ nuptiarũ. Diſcutiẽs. remouẽs facib⁹ acceſſis. Auſpice.felici: quę ſit ad bonũ auſpiciũ. Incede.veni. Ebrio.nã teſte Martiano Hymeneus Veneris & Bacchi fili⁹:cui⁹ officiũ eſſe dicit pſallere in nuptiis:cantare ad thalamos:& coronare limina ſertis.bacchus cã libidinis:q̃ maxime in nuptiis exercet. Marcidua.laſſus. Vinculo.corona de roſis. BERN. Cornucopiæ.

Tẽpora.caput. Gemini tpis.ſtella heſper⁹ i ſero dr,eadẽ mane lucifer ſoli p̃uia:ideo gemini.i.noctis & matine:ſicut es p̃nũtis noctis:iõ dilecta amãtib⁹. Tarde.q̃uis veniat ſcđm tp̃s ſuũ:tñ videt tarde venire amãtib⁹ q expectãt.Nã ois mora odioſa eſt expectantib⁹. Redis.reuerteris. Spargere.oẽs matres & nuptę cupiunt te cito venire. Vincit.verſus eſt glyconic⁹:& ſpõſę collaudatio. Cecropas.pulchrior eſt oib⁹ Athenẽſibus

Taygeti.mõs eſt Laconũ:intelligit Spartanas mulieres:q̃ vt inquit Cice.in Tuſculanis ppetuo curſu & venatione exercebantur. vnde Vir.ii.geor. Virginibus bacchata lacenis Taygeta.vnde dicit Iuuenum modo. q a illud eſt officiũ virile. Oppidũ.Sparta q̃ erat ſine muris. Aonius latex.fõs Aonius in Bœotia muſis cõſecratus. Alpheus.fluuius Arcadiæ ꝓpe Elidẽ ciuitatẽ.hæc vincit oẽs puellas q̃ ſunt p totã Gręciã. Cedet Aeſonio.Iaſoni:incipit laudẽ formę ſponſi q Bacchũ põt ſuperare forma:qui pulcherrim⁹ deſcribit a poetis. Taygeť.

Proles fulminis.Bacchus filius Semeles fulminatę a Ioue:vt eſt nota fabula. Tigribus.nã Bacchus dicit vehi curru iũctis tigrib⁹. Tripodaa. Apollinẽ formoſiſſimũ intelligit:in cui⁹ tẽplo Phœbades ſpiritu agitatę ſupra tripodẽ q in tẽplo erat rñſa dabant. vñ p circuitionẽ dicit q mouet tripodas.i.q dat oracula. Frater. ipſe Apollo frater Dianæ virginis. Aſpę. Dianę venatricis q̃ ſp eſt armata. Pollux.Pollux cũ Caſtore fratre q pulcherrimi erant filii Iouis & fratres Helenæ ſuperabunt forma ab Iaſone. Cæſtibus. inſtrumentum erat quo palæſtritæ ac pugiles vtebantur. nihil aliud erat q̃ lorũ ex corio bubulo inanibus circũuolutum:quo & ictum minus ipſi ſentirent & aduerſarium grauius ferirent.ideo Pollux erat armatus cęſtib⁹, q a pugil erat. Cęſtus.

Vincat fœmina. vt Creuſa vincit oẽs fœminas pulchritudine:ſic ſponſus vincit oẽs hoies. Hæc cũ.per cõparationem dicit: ſicut ſol & luna vincunt omnes ſtellas: ſic Creuſa cũ eſt inter alias puellas,oẽs forma ſua ſuperat. Perit decor.cadit lumẽ alioꝝ ſiderũ cũ ſole qñ ſol orit. Greges Pleiadũ.fuerunt ſeptem filiæ Athlãtis pulcherrimę inter ſidera collocatę:Vergilię latinæ dicunt. Latitãt.non apparẽt quãdo luna eſt plena. Nõ ſua.quia accipit lumen a ſole. Pleiades.

¶ Ad regũ.Chorus Corinthiacus relicta Medea ab Iaſone,apte celebrat Hymeneos Glauces reginæ.precaturq; deos adſint propenſi: & ſint felici auſpicio cœptę nuptię. Carmen ſecundum metro aſclepiadeo et Glyconico.ibi. Vicit virgineus decor &c. Taurus.in quæſtione eſt cum taurus iure pontificali non immolari ſit conſuetus Ioui:cur Seneca hic inducit chorum Ioui immolare. nam Atteius Capito ſic ait. Itaq; Ioui, tauro verre ariete immolari non licet. Labeo.lxviii.libro affirmat niſi Neptuno, Apollini,& Marti taurum non immolari. ſed argute egit Seneca. Nã oñdit,ideo infortunatas fuiſſe nuptias iſtas. Placet.litet. Fœmina.vacca:vt Vtrũq; videndo fœmina. Marcidus. Marcere eſt putrere:quoniam quæ macie attenuantur:facile putreſcunt.hinc marcidus a putridus.ſi credita Varroni. Papinius dedit hoc nomen Baccho. Marcidus edomito bellũ referebat ab hæmo. Stella.lucifer veneris ſtella, idem heſperus.idem iubar,idem phoſphorus nũcupari ſolet. Cupiunt.deſyderio nuptiarum. Decor virgineus.forma Glaucæ nymphæ & virginis. Cecropias. atticas. exẽplo eſt Orithyia quam rapuit boreas: Philomena cui Tereus vitium intulit: Aricia puella. deperit Hippolytus:& ſexcentæ aliæ quas eſſet valde operoſum recenſere. Taygeti iugis. q̃ formoſæ ſint Arcades,monent Atlantidea ex Pleione in fulgentiſſimas ſtellas demutatæ. monet Parthenius mons aſylum virginum admirabili ſpecie.& Syrinx tormẽtũ Panos non leue:demum Helenæ.& licet ſit Laconię mõs Taygetus tamẽ placet iure vicinitatis accipi Parrhaſias mulieres quæ forma cum Spartanis contẽdunt: vt ſcribit Homerus. Cedet.hactenus ſponſam,nunc ſponſum cõmendat. Cęſtibus.pręſtitit Pollux qui vicit Amycũ Bebricem pernicięm hoſpitum: vt plane omnia proſequitur Apollonius in ſecundo volumine Argo.& Valerius:in quem lucubrauimus nõnulla: quę prodibunt breui in lucem. Phœbe.luna. Comparatio. Circuitis.purius enim lucet luna. DANI. Ioui non imolãds. Fœmina Marceo. Athenẽſ. formoſæ Parrhaſię Pollux Bebricẽ vicit.

Oſtro ſic niueus puniceo color
Perfuſus rubuit: ſic nitidum iubar
Paſtor luce noua roſcidus aſpicit.
Ereptus thalamis Phaſidos horridis:
Effrenæ ſolitus pectora coniugis
Inuita trepidus prendere dextera:
Felix Aoniam prendito virginem.
Nunc primũ ſoceris ſponte volentibus
Conceſſo iuuenes ludite iurgio.
Hinc illinc iuuenes mittite carmina.
Rara eſt in dominos iuſta licentia.
Candida Thyrſigeri proles generoſa Lyæi
Multifidã iã tẽpus erat ſuccedere pinum:
Excute ſolennẽ digitis marcẽtibus ignem.
Feſta dicax fundat conuitia feſceninus.
Soluat turba iocos: tacitis eat illa tenebris
Siqua peregrino nubit fugitiua marito.

ASCen. ¶ Oſtro &c. Dicit talẽ colorem eſſe in nouis nuptis qualis eſt dũ niueus color perfundit rubore purpureo: ac dũ lucidus globus ſolis aut lunæ rubore auroræ: dicẽs. Color niueus .i. cãdidi corporis rubuit ſic .i. tã famoſe & venuſte, perfuſus oſtro puniceo .i. purpura rubra, & apud Tyrios Phœniciæ populos reperta. Et paſtor (alludit ad Endimionem) roſcidus .i. rore matutino pfuſus aſpicit ſic nitidũ iubar ſolis aut lunæ, luce noua .i. recens orta. Deinde incipit aliũ verſiculũ & ſeriũ dicẽs. Iaſon ſup. ſolit⁹ prendere trepidus .i. præ timore tremens dextera iuita, quia abhorrẽte a mẽbris veneficæ & incãtatricis, pectora cõiugis effrenæ .i. nullo freno pudoris aut humanitatis ab imanitate repſſæ, ereptus ſup. eſt, thalamis horridis .i. horrẽdis, Phaſidos .i. ad Phaſin natæ Medeæ, prendito .i. apphẽdas felix .i. cũ felicitate, virginẽ Aoniã .i. Aonidũ q̃ muſæ ſũt humanitatis ſtudij auctores, imitatricẽ. O iuuenes p cõceptionẽ Iaſon & Creuſa cũ aliorũ raro de fœmina dicat, ludite iurgio .i. venerio certamine, cõceſſo .i. licito, qa legitimo, & hoc ſoceris volentib⁹ nunc primũ ſpõte .i. ſuapte voluntate: qa prius Aeeta noluit filiã cũ theſauro abduci: nec vero ſiſe Aeſonẽ applaudere filio veneficã Barbarã ducenti. O iuuenes .i. pueri familiares, mittite carmina .i. dicteria & ſcõmata laſciuiuſcula: q mos eſt adhuc Venetis dũ puella ad maritũ ducit: hinc illinc .i. ab vtraq; parte tam ſpõſæ q̃ ſpõſi. iuſta licentia .ſ. dicendi q̃ velis, eſt rara in dños: quia nõ niſi in nubẽtes, triumphantes, ſaturnalia agentes, aut alia quauis lætitia ingẽti affectos. Affert aũt carmina hexemetra heroico metro dicẽs: O proles cãdida ſup. & generoſa, Lyei .i. Bacchi Thyrſigeri .i. gerentis Thyrſum .i. haſtã pãpinis inuolutã, hoc eſt o Hymenee Bacchi & veneria proles, tẽpus erat iam, quia nox appropinquat, ſuccendere pinũ multifidã .i. in multas partes ſiſſam vt melius ardeat: excute digitis marcentibus .i. corruptis ardore, ignẽ ſolennẽ .i. ſolenni more in nuptijs incenſum: hoc eſt extinctis lucernis voca ſpõſam & ſponſum in thalamũ. Feſceninus .i. mim⁹ & hiſtrio more feſcennino iocularia carmina iactitare ſolitus, (& eſt ſpõdaicus verſus) dicax .i. dicaculus, fundat .ſ. in cõiuges nouos, cõuitia feſta .i. feſtiua & lepida: & q̃ feſto nuptiali cõueniant: nõ quæ ad cõtumeliã excogitata ſint. Turba ſoluat .i. ſolute & pfuſe iactet, iocos .i. iocularia dicteria. Siqua fugitiua, qualis eſt Medea q̃ patrẽ fugit: nubit marito peregrino, illa eat .ſ. ad maritũ, tenebris tacitis .i. ſine feſtiuis carminibus. Quia ſi ad felicitatẽ & bonũ omẽ pertinebat iocos & iocularia carmina decantari in nuptijs: erat cõtra infelicitatis & mali ominis ſine luce ac facib⁹ & ſine cãtilenis, hoc eſt tacitis tenebris quaſi in ſeruitutẽ & ad ſtuprũ ad maritum trahi.

BERN. ¶ Oſtro. Purpura. nã in Phœnicia tingitur purpura ex ſanguine muricis. & eſt ex genere oſtrearum. Luce noua, veniente nono die. Iubar. luciferũ. Roſcidus paſtor. q exit tpe quo cadit ros: & tũc aſpicit iubar nitidũ quale erat nũc ipſe Iaſon. Ereptus. gaudet Iaſonẽ liberatũ fuiſſe cõiugio Medeæ. Horridis. quia ipſa erat venefica. Phaſidis .i. Medeæ quæ erat de Colchis vbi eſt fluui⁹ Phaſis. Trepidus. qa timebat illam veneficã: ideo nullã voluptatem habebat. Effrenę. Medeæ imꝑeratę. Aoniã. Creuſã Gręcã & nõ Barbarã ſicut eſt Medea. Soceris. parẽtibus ſponſæ. Cõceſſo .ſ. in nuptijs. inuitat iuuenes ad dicendũ aliqua laſciua verba quæ ſolent dici nouis ſponſis. Hinc illinc. ex omni parte. In dominos. quis rara eſt licentia in dominos. ſed in hoc licet dicere quicquid vultis. Candida. cõcludit epithalamium verſu heroico. Proles. Hymenee fili Bacchi Thyrſigeri qui portat haſtam inuolutã pãpinis quę thyrſus appellatur. Pinũ. facẽ. Multifidam. ſciſſam multis partibus vt melius ardeat. Marcentib⁹. cadẽtibus propter ebrietatem. Feſceninus

Dicax. Feſcenini verſ⁹. conuiua. iuuenis qui dicat verſus dicaces. nã dicax ꝓprie eſt qui mordet hoc modo. inde diminutiuũ dicaculus. A faſcino dicti ſunt feſcenini verſus q canebant in nuptijs quis faſcinũ putabant arcere. faſcinare aũt eſt maleficæ alicui pniciẽ parare. alij aũt feſceninos dictos volunt a Feſcenio vrbe Campanię. Tacitis. p. h. d. ꝓbrũ in Medeã: ſiqua eſt q̃ fugiat cũ marito peregrino, eat in thalamos ſine his verbis.

DANI. Oſtrum. Licentia. ¶ Oſtro. Cruorẽ cochylij dicunt Oſtrũ: cui⁹ varias ſpecies apponit Victruuius Pollio in ſeptimo architecturę volumine: & tandẽ omnibus antefert violaceũ. Virgilius. Vt gẽma bibat & ſarrano dormiat oſtro. Carmina. dicteria. Licẽtia. qſi quod libet licet. & eſt mala. Terẽti⁹. Deteriores oẽs ſumus licẽtia. Feſta dicax. turba dicax fundat feſta conuitia feſta dicteria cum feſcenni̇s. lege cõuitia non conuiua: in quod nõ conſenſit metri quadratura. Feſceninus. feſcenini verſus in nuptijs fuerunt inuenti Feſcenij.

Sequitur Actus Secundus.
Trimetri iambici.

MEDEA. NVTRIX.

Occidimus: aures pepulit hymenęus meas.
Vix ipſa tantũ vix adhuc credo malum.
Hæc facere Iaſon potuit? erepto patre:
Patria atq; regno: ſedibus ſolam exteris
Deſerere? durus merita contempſit mea?
Qui ſcelere flammas viderat vinci: & mare:
Adeo ne credit omne conſumptum nefas?
Incerta: vecors: mente non ſana feror
Partes in omnes: vnde me vleiſci queam.
Vtinam eſſet illi frater. eſt coniunx: in hanc
Ferrum exigatur: hæc meis ſat eſt malis.
Si quod Pelaſgę: ſi quod vrbes Barbaræ
Nouere facinus: quod tuę ignorant manus:
Nunc eſt parandum: ſcelera te hortetur tua:
Et cuncta redeant: inclytum regni decus
Raptum: & nefandæ virginis paruus comes
Diuiſus enſe: funus inceſtum patri:
Sparſumq; ponto corpus: & Pelię ſenis
Decocta aheno membra. funeſtum impie
Quã ſæpe fudi ſanguinem: & nullum ſcelus
Irata feci. ſæuit infelix amor.

Occidimus. Audito hymenęo Medea i furorẽ verſa dicit. Occidim⁹.i. perimus aut perijmus: hymenęus.i. cãtus nuptialis, pepulit aures meas. Ipſa.i. egomet quę audio, vix, vix credo adhuc tantũ malũ.i. ingratitudinis in Iaſone. Potuit.i. nunqd credã q̃ Iaſõ potuit facere hęc? ſ. deſerere ſolã ſup.i. ſedib⁹, alienis: & hoc pře erepto.i. poſtq̃ eripuit mihi patrẽ, q a me pri: vt ſit hypallage: patria erepta, atq; regno erepto? Cõtẽpſit ipſe dur⁹.i. ingrat⁹ & nullo amore victus, merita mea. ſ. in ſe? qui viderat flammas, & mare vinci ſcelere.i. incantamentis per ſcelus factis: quia flammiuomos tauros domuit, & mare ſedauit: credit ne adeo oẽ nefas cõſumptum.i. nullã mihi relictã poteſtatẽ nocendi etiã ipſi ſi velim? vt ſi amore nõ vincatur. timore ſaltem deſiſtat. Ego incerta, quia graue ẽ maritũ ledere, vecors.i. amẽs feror.i. ab impetu iræ trahor, mente non ſana in oẽs ptes: vnde queã vlciſci me.i. facere vltionẽ de iniuria mihi illata. Poteſt etiam interrogatiue legi: vnde queã vlciſci me? Vtinã frater eſſet illi: vt. ſ. faciam illi qđ meo feci. Deinde quaſi inuenta in quam vlciſcatur dicit: cõiunx ſup. eſt illi: exigatur.i. exerceat ferrũ in hanc. ſ. coniugem. Hæc. ſ. coniunx eſt ſatis, malis meis.i. iquã iferã mala q̃ cogito. deinde aians ſeipſam ad ſcelus dicit. Si vrbes Pelaſgæ.i. græcę, & ſi vrbes Barbarę, nouere quod.i. aliquod facinus, qđ manus tuæ o Medea ignorant, illud ſup. eſt parandũ nunc: ſcelera tua.i. quę prius cõmiſiſti, hortenẽ te. ſ. ad maiora cõmittenda: & cuncta redeant.i. innouentur. Inclytũ decus regni. ſ. Colchorũ: vtpote aureũ vell⁹. raptũ eſt. ſ. ab Iaſone per te: & paruus. ſ. Abſyrtus frater ex eodẽ patre nõ matre, comes virginis nefandæ.i. meus qui erã virgo nefanda, diuiſus ſup. eſt enſe.i. diſcerptus & in viam ſparſus: appoſitiue diuiſus ẽ funus.i. vt ſit funus inceſtum patri. ſ. Aeetæ: & corpus ẽ ſparſum Ponto. ſ. regione in loco qui Tomos inde dicitur: & membra Peliæ patrui Iaſonis, ſenis ſperãtis reiuueneſcere, decocta ſup. ſunt a filiabus fraude mea aheno.i. cacabo æreo: q̃.i. o q̃tum ſępe fudi impie.i. crudeliter, ſanguinem funeſtũ.i. letalẽ. &.i. et tñ nullum ſcel⁹ feci. ſ. adhuc irata, vt moꝯ ſum. q. d. ie maiora facturã: q̃ prius quæ fecit: quia infelix amor ſæuit.i. vehemens fuit. aut nunc ſæuit: vñ amoris ſtimulo dicit ſequentia.

Occidimus. Hic eſt ſecũdus act⁹: in quo deliberat Medea ſumere vindictã. vñ nutrix exhortaꝫ vt ſecrete faciat: poſtea Creon illi indicit exiliũ: Medeaq; rogat vnã diẽ morę: & primo audiens Hymineũ dicit. Occidim⁹.i. pii⁹: qa audiui vocẽ orãtiõis nuptialis. Vix. vix poterat credere ſe relictã a Iaſone q ab ea ſeruatus fuerat. Durus. crudelis. Mare. quia in reditu meo nulla fuit pcella maris. nã oia nouit vinci incantationibus meis. Cõſumptũ. credit ne q; nihil ampli⁹ ſciã: vt me poſſim vindicare? Frater. quẽ lacerarẽ, vt feci meũ. Cõiunx. ſi nõ habet fratrẽ habet nouã ſpõſam quã vlciſci potero. Scelera tua. q. d. cũ antea feceris ſcelera ppter Iaſonẽ, tãto magis nũc debes iuenire alia: cũ ſis ab eo derelicta. Decus. cõmẽorat ſcelera ſua: reliq patrẽ & regnũ & fratrẽ occidi: & Peliã patruũ Iaſonis iterfeci ppeũ. Raptũ. ſ. fratrẽ meũ: appoſitiue decus regni. Comes. frater me⁹ Abſyrt⁹ q me ſeqbaꝫ. Virginis. ſ. mei Medeæ. Ponto: regiõe ad mare Euxinũ vbi eſt Tomos loc⁹ vbi Medea diuiſit fratrẽ iuũ: & vt tardaret patrẽ Aeetã inſequẽtẽ pueri mẽbra dilaniata diuerſis locis appoſuit. Peliæ ſenis. vt Oui. refert cũ Medea veniſſet cũ Iaſone Aeſonẽ medicaminib⁹ reiuueneſcere fecit: qđ videntes filiæ Pelię idẽ rogarũt vt in patrẽ ſuũ Peliã faceret. Medea aũt volẽs vlciſci iniuriã Iaſonis vt ipſe regnaret, ſenẽ iuſſit mẽbratim diuiſum aheno coqui: ſimulans illo mõ poſſe reduci ad iuuẽtutẽ. Amor infelix. nullũ ſcelus feci irata: ſed ppter amorem Iaſonis. BERN. Pontus. Tomos. Peliæ cæt des.

¶ Occidimus. Tertium eſt carmen trimetro iambico: & actus ſecũdus. Compulſionem habet Medeæ in exilium iuſſore Creonte: & deliberationem eius cum nutrice ad vlciſcendam iniuriam incendio totius regiæ. DANI.

Patre. meo Aeeta. Dur⁹. ingratus: immemor. Scelere. meis veneficijs. Malis. iniurijs factis ab Iaſone ſuperducta mihi Glauce: & hoc item animo minatur apud Oui. Dum ferrũ flammæq; aderunt ſuccuſq; veneni Hoſtis Medeę nullus inultus erit. Redeãt in mentẽ vt ad ſcelus animeꝫ. Comes. frater Abſyrt⁹ q tñ nõ fuit ex eadẽ matre natus. eſt eñ Aeetę ex Aſtero dea: vt ingt Apollonius in tertio. [illegible] Abſyrt⁹.

αςερο λασα. πρωπερκουρι λιμμ θεσθαι λευαμ ακοιτιν &c. Laceratꝰ fuit a Medea in itinere vt inſeq̄ntis parentis iracundiā remorareť. Naſo in triſtibus. Vnde Tomos dicta locus eſt: qa fertur in illo Mēbra ſoror fratris conſecuiſſe ſui. Et Peliæ ſenis. Plautꝰ in Pſeudolo ꝑter opinionē Ouidij affirmat in perſona coq laudantia artē ſuā in cōdiendis cibarijs ad Ballionē, Peliā a Medea fuiſſe de ſene adoleſcētulū factū. niſi ꝑ iocū aut ꝑſonam accipiens ꝓ ꝑſona id egerit. verba coqui. qa ſorbitione faciā ego te hodie mea item vt Medea Peliā recoxit ſenē: quē medicamento & ſuis venenis dicitur feciſſe rurſum ex ſene adoleſcentulum.

Tomos. & Pelias.

ASCen. ¶ Quid tn̄ Iaſon potuit factus alieni arbitrij & iuris: quia manꝰ Creontis regis icidit? Reſpondet: debuit offerre pectus obuium ferro id eſt ſe potius obijcere morti. deinde in contrariū dicit. Ah dolor furioſe: loquere meliꝰ: ſi Iaſon poteſt ſupple viuere meus: viuat meus vt fuit. ſ. maritus & amator. ſi minus, id eſt ſi non poteſt viuere meus, viuat tamen: & memor noſtri parcat muneri meo. i. ob beneficium meū parcat mihi: aut parcat vitæ ſuę quæ munus meū eſt: pōt etiā dici parcas ad dolorē verſit: & dolor memor noſtri. i. q̄ tā ꝓpenſa in eū fui, parcas muneri meo. ſ. vitę Iaſōis. Culpa eſt tota Creontis: qui impotēs. ſ. ad moderandū aīo, regno. i. ob regnū, ſoluit cōiugia. inuidioſe pluraliter loquitur: & qui abſtrahit genitricem. ſ. me, natis. i. a liberis, & dirimit. i. diſrumpit & ſoluit, fidē aſtrictā pignore arcto. ſ. fidei matrimonialis: quo nullū terrenū vinculum arctius. Petatur ſcilicet ad ſupplicium Creon: & hic ſolus qui in culpa eſt, luat. i. pendat pœnas, quas debet: ego cumulabo domū alto cinere. i. factā ex tota regia altū cumulū & aceruū cinerū. Malea, ꝓmōtoriū nō lōge a Corintho, flectens. i. flectendo faciens, nauibus longas moras: quia per. I. antiaria in mare incumbit, videbit, hoc eſt qui ibi ea erit videbit verticem ſcilicet regiæ aut totius vrbis: atrum, id eſt fumoſum prius, agi, id eſt agitari poſtea flammis, id eſt cremari Nutrix. Obſecro ſile, id eſt tace nequis te audiat: & manda, id eſt cōmitte dolori tacito, id eſt latenti in corde tuo, queſtus abditos, id eſt querelas ſecretas. Cauſam ſententioſe affert: quia quiſquis, id eſt quicunq; pertulit vulnera grauia, id eſt aduerſitates magnas animo patiente, & motus, id eſt turbatiōes graues, animo æquo potuit referre, id eſt paria facere: qui vero minatur, tegere non vlciſci quærit: ira quæ tegitur nocet ſcilicet aduerſario incauto: odia ꝓfeſſa, id eſt manifeſtis verbis denuntiata, perdunt locum, id eſt opportunitatem, vindictæ. Medea. Dolor eſt leuis, id eſt modicus qui poteſt capere conſilium: & clepere, id eſt furtiue tegere ſe: mala magna, id ē nimię paſſiones animorum non latitant. Libet ire contra, id, eſt aduerſus hoſtem. Nutrix. O alumna, ſiſte, id eſt reprime, fac ſtare, impetum furialem, id eſt a furijs immiſſum: quia vix quies tacita defendit te, id eſt ſi tacita quieſceres vix defenſa iſtic fores. Medea. Fortuna metuit fortes: quia audentes iuuat: & p̄mit ignauos. quod in bello fere contingit. Nutrix. Virtus eſt nunc probanda, id eſt experimento oſtēdenda: ſi habet locum ſcilicet a te: hoc eſt ſi te fortem cenſes, oſtende fortiter celando furorem tuum etiam grauem. Me. Nunq̄ poteſt virtuti nō eſſe locus. i. ſemꝑ debet virtuti eſſe locꝰ: aut agēdo aut patiēdo. Nu. Nulla ſpes mōſtrat rebus afflictis viam. i. rationē emergendi aut melius habēdi: & ideo non eſt

Quid tamen Iaſon potuit alieni arbitrij
Iuriſq; factus? debuit ferro obuium
Offerre pectus. melius: ah melius dolor
Furioſe loquere. ſi poteſt viuat meus
Vt fuit Iaſon: ſi minus: viuat tamen:
Memorq; noſtri muneri parcat meo.
Culpa eſt Creōtis tota: qui ſceptro impotēs
Coniugia ſoluit: quiq; genitricem abſtrahit
Natis: & arcto pignore aſtrictam fidem
Dirimit: petatur: ſolus hic pœnas luat
Quas debet: alto cinere cumulabo domum.
Videbit atrum verticem flammis agi:
Malea longas nauibus flectens moras. Nu.
Sile obſecro: queſtuſq; ſecreto abditos
Manda dolori: grauia quiſquis vulnera
Patiente & æquo motus animo pertulit:
Referre potuit. ira quæ tegitur nocet.
Profeſſa perdunt odia vindictę locum. Me.
Leuis eſt dolor qui capere conſilium poteſt
Et clepere ſeſe: magna non latitant mala.
Libet ire contra. Nu. ſiſte furialem impetum
Alumna: vix te tacita defendit quies. Me.
Fortuna fortes metuit: ignauos premit. Nu.
Nūc eſt probāda: ſi locum virtus habet. Me.
Nunq̄ poteſt non eſſe virtuti locus. Nu.
Spes nulla monſtrat rebus afflictis viam. Me.
Qui nil poteſt ſperare deſperat nihil. Nu.
Abiere Colchi: coniugis nulla eſt fides:
Nihilq; ſupereſt opibus e tantis tibi. Me.
Medea ſupereſt: hic mare & terras vides
Ferrumq;: & ignes: & deos: & fulmina. Nu.
Rex eſt timēdꝰ. M. rex meꝰ fuerat pater. Nu.
Nō metuis arma? M. ſint licet terra edita. N.

Moriere.M.cupio.N.fuge.Me.pœituit fugę
N.Medea.M.fugiã.N.mř es.M.cui ſũ vides.
N.Profugeř dubitas?M.fugiã at vlciſcar pri9
N.Vindex ſeq̃t.Me.forſan iueniã moras.N.
Compeſce verba: parce iam demens minis:
Animoſq; minue.tempori aptari decet. Me.
Fortuna opes auferre non animum poteſt.
Sed cuius ictu regius cardo ſtrepit?
Ipſe eſt Pelaſgo tumidus imperio Creon.

fortitudini ſed temeritati locus. Me. Qui nil pōt ſperare nihil deſperat.i.audet oĩa:cũ non poſſit habere deteri9:qa Vna ſalus victis nullam ſperare ſalutẽ.ſunt q legant deſperet:ſed ſignificãtius & ſententioſius dř definitiue deſperat,q̃ exhortatiue deſperet nihil. Nu. cauſã deſperatiõis affert dicẽs.Colchi.ſ.tui,abiere.i.alienati ſũt a te ꝑfuga & ſceleſta:fides cõiugis.ſ.Iaſonis quẽ ſecuta es,eſt nulla: qa alterã iã ducit:& nihil ſupeſt tibi e tantis opib9.i.facultatib9.Me. Supeſt.i.immo aliqd ſupeſt.i.reliquũ eſt(aliqñ ſupeſt.ſ.redũdat,plus q̃ ſatis,eſt).ſ.opis: qa tu vides hic mare & terras,ferrumq; & ignes & deos & fulmina.q.d. qbus oib9 ad vltionẽ vti potero.Nu.Rex eſt timẽdus:hoc eſt Creõ quia rex.Me.Pater meus fuerat rex.ſ.cũ eũ deſtitui: & nõ timui.Nu. Nõ metuis arma?Me.licet ſup.arma,ſint edita terra,vt q̃ Iaſon e dentibus ſerpentinis nata vna cum viris ſuis domuit ope Medeę:vt Dathes Phrygi9 ſcripſit:ſup.nõ timeã:ſicut nec illa timui.Nu. Tu moriere:ſi ita temeraria eſſe pergis.Me.Cupio.ſ.mori.Nu.Fuge.Med.Pœnituit.ſ.me aliqñ, fugæ.ſ.quã feci a facie patris. Nu. Medea.id miſeranter aut miſerabiliter dicit nutrix:quaſi nequiẽs plura profari:acſi dicat:pergis ſic pertinaciter pijs & ſalubribus exhortationibus reſiſtere.qđ intelligens Medea dicit. Fugiam.Nu. addit qđ prius volebat addere:tu es mater.q.d.ſi cupis mori tibi,debes tñ velle viuere liberis tuis.Me.Mater ſum:ſed vides cui.ſ. ſim mater.i.quis me matrẽ fecit:quia qui me repudiat.Nu.dubitas profugere?q.d.nihil eſſe facilius aut ad ſalutẽ accõmodatius.Me. fugiã: at vlciſcar.i.vltionẽ capiam prius Nu.Vindex.i.vltionis a te factæ vltor,ſeq̃tur.ſ.te.Me.Ego inueniã forſan moras.i.mediũ quo remorer eũ,ſicut inueni dũ me př inſeq parabat.Nu. Cõpeſce verba.ſ.minacia,o demens,id eſt inſanæ mentis: parce iam.i. tandem minis.ſ. quæ vt prius oſtenſum eſt,nihil prodeſſe & plurimũ obeſſe poſſunt:& minue.i.ſubmitte aĩos.ſ.ingentes, fortunę:quia decet ſup.quẽ libet aptari tempori. vnde dicit Terentius in Ecyra:Hoc profecto ſic eſt vt puto omnibus nobis: vt res dant ſeſe ita magnę atq; humiles ſumus.Me.Fortuna põt auferre opes.i.facultates & diuitias,non animũ: qa animus non eſt in arbitrio fortunæ:ſed noſtro:tam liber vt ne deus quidẽ eum cogat: licet id potentia abſoluta poſſit.Sed cuius ictu.i.impulſu(Paraſceue.i.præparatio eſt ad futuram ſcęnã)cardo regius.i.regiæ domus, ſtrepit, id eſt ſtridorem ac crepitum ſeu ſtrepitum facit?ſit tamen ſtrepitus proprie pedibus per terram tractis. Deinde eo viſo dicit. Eſt ipſe Creon,quaſi dicat caput mali,tumidus,id eſt ſuperbus & inſolens imperio pelaſgo,id eſt pelaſgico pro Corinthiaco.

¶Quid tamẽ.Tanq̃ inſana amore vertit ſermonẽ variãdo.qđ facit Iaſon id cogitur a Creõte:ſub cuius poteſtate ipſe eſt. Debui.caſtigat dictũ ſuũ:immo potius debui mori:q̃ me deſerere. Melius dolor.ſ. meus: meliora dic cito pro Iaſone meo vt viuat tñ memor mei.& ſic ſępius variat ſermonem inſana amore. Muneri.quia p eam ſeruatus fuerat. Genitricẽ.ſ.me abſtrahit a filijs meis & ab Iaſone. Domum.ſ.Creontis. BERN.

Malea.promontorium eſt Laconiæ.qđ teſte Seruio ſuper.v.Aenei.per.l.milia in mare protenditur:vbi vnda adeo ſęua eſt φ perſequi nauigantes appareat:dicẽte Statio lib.vij.Thebaidos. Et raucæ circum ſonat ira Maleæ.Vir.lib.v.Maleęq; ſequacibus vndis,id eſt perſequentibus. Aſſumpſitq; nomen a Maleo Argiuorũ rege:qui ſuper illo ſumptuoſiſſimum etiam Apollini templum conſtruxit:quod Maleoticũ dixit. Videbit. quia ex altera parte Corinthi eſt Malea. Sile.nutrix rogat Medeam vt ſileat ne Creon ſentiat. Referre.i. reddere grauia vulnera. Tegitur.ſ.in mente. Profeſſa.demonſtrata. vt ait diuus Ber.ſi inimicus tuus ſenſerit te perdidiſti. Locum.quia inimicus cauet. Clepere.abſcondere. Contra.ſ.hũc dolorem. Tacita. tace Medea:quia vix potes eſſe tuta tacendo:quanto magis male loquẽdo poteris opprimi a Creõte? Nũc. in hoc erit virtus tua ſi taces:quia tu eris compos voti prudenter agendo. Nunq̃ non.i.ſemper. q. d. ſi oſtẽdam virtutem meam contra iſtos tunc ipſa habebit locum ſuum. Spes nulla. miſeris & deiectis nulla reſtat ſpes recuperandi ſtatum ſuum. Qui nil. vt Vir.Vna ſalus victis nullam ſperare ſalutem. Poteſt ſperare. qui eſt in vltimo periculo non poteſt venire ad peius. Deſperet.i.ſemp ſperet omnia tentando ſine metu. Malea.

Abiere.abſentes ſunt. noli intelligere φ venerint cum illa.non potes ſperare auxilium a tuis: propterea eſt tacendum. Medea.habet emphaſim.q.d.illa quæ poteſt facere multa carminibus ſuis: quæ mare & cœlum poteſt perturbare & fulmina euocare. Rex.ſ.Creon. Edita.nõ timeo etiam ſi eſſent emiſſa de terra ſicut in Colchis. Cupio.ſ.mori. Pœnituit.nollem fugiſſe ex Colchia:vnde pœnitet fugæ:nec nunc,fugiendum eſt. Mater.quaſi dicat ſi,nõ ꝑ te ſaltẽ pro filijs fuge:nã dicẽdo mater,correlatiuũ eſt filius. Cui.ad cuius vtilitatẽ:quaſi ingrati viri. Fugiam & vlciſcar.poſtq̃ ſuades vt fugiam id faciã:ſed prius facta vindicta. Sed cuius. dat locũ ſequẽti ſcęnæ.audiẽs ianuã aperiri videt Creontem exeuntẽ qui Medeã credebat fugiſſe. Cardo. eſt quo ianua ſuſtentatur:tanq̃ cor ianuæ. græce cardia cor dicitur. Cardo.

¶Fortuna fortes. Audẽtes fortuna iuuat timidoſq; repellit. Si habet locũ.nã virtus in infirmitate perficitur. Qui mihi.ex antithetis confirmat ſentẽtiam ſuã. Medea.ars & induſtria Medeæ. habet enim emphaſim concitatiſſimam:quale illud. Medeæ Medea forem.& Medeę faciunt ad ſcelus omne manus. vnde voluere quidam torqueri παρα το μηδω το βουλευομαι: φ eſſet ad omne ſcelus conſultiſſima. Rex meus Medea erat pater. Verbũ ſacrilegę muliercule:quaſi eũ regẽ nõ habuerit ſed patrẽ. vel potius referas ad Creontẽ dictũ vnde nutricis. Mater es.ac ſi dicat ſi nõ vis tibi parcere ſaltẽ gnatis parce tuis. Moras.quibus inſequentem præpediam quemadmodũ olim patrẽ. Tempori. Χωρευσ αποκα μεν πελει ωφροσ αποκα Διει &c. Sed cuius ictu.paraſceue ſequentis ſcęnæ. DANI.

ASCen.

Medea. Ingredit̃ Creon de pñti (vt fit) negotio loq̃na. Pręcepar ei Medeę: vt cũ bona gr̃a regno ſuo diſcederet, qđ nequaq̃ fecerat. Vñ dicit. Medea gen⁹ noxiũ. i. proles nociua Aeętę Colchi. i. regis Colchorũ, nõdum exportat pedẽ e regnia meis. i. nõdũ faceſſit vt audio: molit̃ aliquid. ſ. mali: fraus. ſ. ei⁹ eſt nota: manua ſup. eius eſt nota. nã Cui parcet illa? quẽ ve ſinet ſecurũ? q. d. nulli & nullũ. Equidẽ. i. ego certe, parabã. i. intendebã, abolere. i. tollere de medio viuentiũ, peſſimã luem. i. peſtẽ & pniciem Medeã, prope. i. mature aut feſtine, ferro. i. occiſione gladij: gener. i. Iaſon, euicit . i. obtinuit p̃cib⁹: vita eſt cõceſſa. i. vt vita cõcederetur illi: liberet fines. ſ. regni mei metu, & pro. i. abeat, tuta. i. ſine periculo: dũmõ abire velit. Deinde ſuſpiciens & eã videns dicit. Ipſa fert gradũ cõtra. i. obuiã nobis, ferox minaxq́ petit affatus noſtroa. i. affari me: aut fari: mecũ propius. Famuli arcete ſup. eã. i. phibite. tactu. i. ne me contingat: & arcete ꝓcul acceſſu. i. ne me accedat: iubete procul ſileat . i. vt nihil loquatur: & ſup. diſcat aliquando, pati imperiũ regium. Vade, hoc ad vnũ quẽuis lictorẽ dicit, via. i. itinere, veloci: & auehe . i. aſporta, mõſtrũ. ſ. Medeã ſęuũ. ſ. diu, & horribile iãdudũ. Me. O Creon, quod crimen. ſ. meũ, aut quę culpa. ſ. mea, mulctatur. i. plectitur, fuga. i. vt cogas me fugere? Creon ironice reſpondet: mulier innocens quærit q̃ cauſa pellat ſup. ſe? Medea argutiſſime reſpondet: ſi tu iudicaa. i. conſtitutus es iudex legitimua a rege: cognoſce. ſ. cauſam meam: ſi regnaa iube vt. ſ. iudex a te cõſtitutua. i. locum tuum tenens & vicarius tuus, cognoſcat. Creõ. Feras, id eſt oportet, vt patiaris imperium regis: q2 vt dici ſolet verbum regis verbum legia: Sic volo: ſic iubeo: ſit pro ratione voluntas. Med. Regna iniqua, nunq̃, pro non, manent ꝑpetuo. Creon. I: q̃rere. i. depone querelas de iniquitate regni mei, Colchia, id eſt apud Colchos. Me. Redeo ſupple ad Colchios: modo qui auexit ſup. me Colchis, ferat, id ẽ referat Colchos, hoc eſt Iaſon maritus meua. Creõ. Vox ſcilicet precum aut interceſſionis aut interpellationis aut prouocationis, venit fera id eſt nimis tarda: decreto ſcilicet regio conſtituto. Daniel legit nox: vt ſit nox fera venit decreto conſtituto. i. quę tibi per decretum cõſtituta eſt: ſed ſic non diceret fera venit: immo velit ante noctem faceſſere: & Medea reſpondet prouocationem aut appellationem merito non eſſe feram cum para aduerſa non fuerit vocata dicens Qui ſtatuit aliquid parte altera nõ audita, licet ſtatuerit ęquum ſupple tamen fuit haud ęquus: quia non ſeruauit ordinem decernendi. Creon. Pelia, patruus Iaſonia (dicitur etiam Pelias) tulit ſupplicium auditus a te? quaſi dicat nequaq̃. Sed fare: locua detur cauſæ egregię per ironiam id dicit. Me. Ego didici regia mea, id eſt cum regnarem: q̃ difficile ſit flectere ab ira animũ iam cõcitatũ: & q̃ regale, id eſt ad regalem magnificentiam pertinens, ꝓputet: quiſq́ quia admouit manus ſuperbas ſceptris: ire via qua cœpit, id eſt nõ flecti a decreto ſuo. dico inquit regia mea:

Trimetri iambici.

CREON. MEDEA.

Medea Colchi noxium Aeetæ genus
Nõdũ meis exportat e regnis pedẽ:
Molitur aliquid: nota fraus: nota eſt manus.
Cui parcet illa? quem ve ſecurum ſinet?
Abolere propere peſſimam ferro luem
Equidem parabam: precibus euicit gener:
Conceſſa vita eſt: liberet fines metu:
Abeatq́ tuta. fert gradum contra ferox:
Minaxq́ noſtros propius affatus petit.
Arce te famuli tactu: & acceſſu: procul
Iubete ſileat: regium imperium pati
Aliquando diſcat: vade veloci via:
Mõſtrũq́ ſęuũ: horribile iãdudũ: auehe. Me.
Qđ crimen aut quę culpa mulctat̃ fuga? Cr.
Quæ cauſa pellat innocẽs mulier rogat? Me.
Si iudicas cognoſce: ſi regnas iube. Cre.
Aequũ atq́ iniquũ regis imperiũ feras. Me.
Iniqua nunq̃ regna perpetuo manẽt. Cre.
I: q̃rere Colchis. M. redeo: q auexit: ferat. Cr.
Vox conſtituto ſera decreto venit. Me.
Qui ſtatuit aliquid parte inaudita altera:
Aequũ licet ſtatuerit: haud ęquus fuit. Cre.
Auditus a te Pelia ſupplicium tulit?
Sed fare: cauſę detur egregię locus. Me.
Difficile q̃ ſit animum ab ira flectere
Iam concitatum: q̃q́ regale hoc putet:
Sceptris ſuperbas quiſq́s admouit manus:
Qua cœpit ire: regia didici mea.
Quis enim ſim clade miſeranda obruta:
Expulſa: ſupplex: ſola: deſerta vndiq́:
Afflicta: quondam nobili fulſi patre:
Auoq́ clarum ſole deduxi genus.
Quodcunq́ placidis flexibus Phaſis rigat:
Pontuſq́ quicquid Scythicus a tergo videt:
Paluſtribus qua maria dulceſcunt aquis:

Armata peltis quicquid exterret cohors:
Incluſa ripis vidua Thermodontiis:
Hoc omne noſter genitor imperio regit.
Generoſa:felix:dextra regali potens
Fulſi:petebant tum meos thalamos viri
Qui nunc petuntur:rapida fortuna:ac leuis:
Præcepſq;regno eripuit:exilio dedit.
Confide regnis:cum leuis magnas opes
Huc ferat:& illuc caſ9. HOC REGES habēt
Magnificum:& ingens: nulla qđ rapiet dies:
Prodeſſe miſeris:ſupplices fido lare
Protegere:ſolum hoc Colchico regno extuli.
Decus illud ingens:gloriȩ florem inclytum:
Præſidia Achiuæ gentis:& prolem deum
Seruaſſe memet.munus eſt Orpheus meū:
Qui ſaxa cantu mulcet:& ſyluas trahit.

q̄uis eſſ ſim obruta clade miſeranda, q̄a expulſa.ſ.domo paterna & maritali, ſupplex, ſola, deſerta.i.repudiata vndiq;, tñ fulſi idē clara fui & ſplendui quō..ā pñe nobili.ſ. Aeeta filio Sol:& deduxi gen9 clarū Sole auo.ſ. paterno. Genitor noſter.ſ. Aeetas, regit hoc oē imperio: quodcunq; Phaſis.ſ.flu.rigat flexibus placidis:& quicq̄d pontus ſcythic9.i. ad ſcythas vergēs, videt, pro habet, a tergo: qua.ſ.parte maria dulceſcūt aquis paluſtrib9 ſ.mȩotidis paludis:quia mare ponticum eſt dulcius cȩteris: & quicq̄d cohors armata peltis.i. breuib9 ſcutis, vidua.i.ſepata a viris iñcluſa ripis Thermodontijs .i. Thermodōtis flu. hoc ē Amazonum, exterret.i.cū terrore tenet. Ego generoſa, felix, fulſi potēs dextra regali: viri qui nūc petunt̄, petebant tū thalamos.i.toros meos:fortuna rapida ac leuis p̄cepſq; eripuit ſup.me regno:dedit exilio. Cōfide regnis: cū leuis caſ9 ferat magnas opes huc & illuc. Reges habēt hoc magnificū & ingens, quod nulla dies.i.tēpeſtas rapiet.ſ.eis: videlicet p̄deſſe miſeris: p̄tegere ſupplices lare fido. Ego extuli hoc ſolū regno colchico.ſ.illud decua ingens: inclytū florē gloriȩ: videlicet memet ſeruaſſe pręſidia gentis Achiuæ & prolē deum pro deorū: quia Orpheus idē q̄ Orpheus viuit, qui mulcet cantu ſaxa & trahit ſyluas, eſt munus id eſt beneficium meum.

Medea. Q̄ñ Iaſon cū Medea venit a Colchis recept9 fuit hoſpitio a Creonte rege Corinthiorū: q vo- BERN.
lebat Medeā interfici ab Iaſone: qui regem precib9 mutauit exilio illi indicto: vñ veniens Creon vt videret ſi adhuc ipa nō diſceſſiſſet, ſecū loquit̄. Noxiū genus. ſemper ferens malū:& eſt appoſitio. Molitur. parat aliquod malū. Cui.q.d.nulli: q̄ non pepercit fratri nec patri. Abolere. de medio tollere. Ferro. vt facerem eā occidi. Luē. peſtē hominibus.ſ.Medeā. Gener. meus Iaſon. Fines. poſt q̄ peperci diſcedat a finibus meis. Fert gradū. venit mihi obuiā: neſcio quid velit: propterea expellite eam famuli ne me tangat aut mecum loquat̄. Affatus. colloquutionē. Vade. cū illa appropinquaret iubet vt diſcedat. Veloci. tu velox diſcede. Auehe. aſporta de regno meo. Monſtrū. teipam. Fuga. exilio punit̄. Mulcta. lingua oſca pœna dicitur. Innocēs. ironice, immo nocentiſſima. Si iudicas. ſi vis ratione agere vide an iuſte facies, ſi vis vti voluntate tua tanq̄ rex ſubito expelle me. Feras. noli quȩrere vtrū iuſtū an iniuſtū ſit qđ mandat rex. Querere. vade lamentatū de me ad Colchos. Redeo.ſ. ad Colchos: ſed ille Iaſon q me vexit huc reducat in patriā. Conſtituto. deliberato: nō oportet infringere decretum regis ſemel ſtatutum.

Inaudita. quia priuſq̄ ferat̄ ſñia audiēda eſt vtraq; pars. Pelias. patruus Iaſonis fuit interfectus a te nō audita cauſa. Egregię. iuſtiſſimę, innocētiæ tuę ironice. Difficile. oſtēdit Medea difficultatē cauſæ ſuæ: nam cū reges p̄poluerunt aliquid agendū difficile eſt ab eis mouere p̄poſitum: qđ didici a patre meo rege. demum mouet miam a mutatione ſtatus ſui. Cœpit ire. qui ſunt in regno putāt eſſe regale vt eāt qua cœperīt & finiant p̄poſitū ſuū. Quiſqs admouit.i. quicunq; rex eſt. A tergo. a parte Aſię. Paluſtribus. p̄pter paludem Mȩotidē. Dulceſcūt. q̄a ex ea parte ingredit̄ mare: qđ habet aquas ſalſas. Cohors vidua. Amazones de q̄bus ſupra diximus. Viri. q me tūc petebant nunc eos peto. Confide. q.d. id pōt etiā tibi accidere qđ mihi euenit: vñ nō eſt ſupbiendū: ſed oia humane agenda: nā fortuna eſt rapida velox & incōſtans. Hoc reges.ſ.p̄deſſe miſeris. Supplices. qđ fuit p̄priū Romanorū. vt Virg. Parcere ſubiectis & debellare ſupbos. Protegere. tueri & ſuſcipere domo. Solū hoc. q̄a argonautas ſeruaui. Extuli. exportaui de Colchis. q̄ dicor Medea ſeruaſſe argonautas. Prolē deū. filios deorū ſicut Orpheū filiū Apollinis & Calliopes, Caſtorē & Pollucē, & Herculē filios Iouis. Munus. q̄a periſſet niſi fuiſſem: vnde vitā habet munere meo.

❡ Medea. Colloquuntur Creon & Medea. Aetȩ. qui legūt ætȩ male legunt cum Aeetes non æta paſſim per DANI.
codices græcos legam9 maxime Orphei & Apollonij. αἰμα ἀετι χρυσειον εβιμ. γαρυβα τερευσι αντης &c. Aeetes.
Illud Ouidianum hoc modo legendum. Excipit hoſpitio iuuenes Aeeta pelaſgos. Abolere. perdere. Abolere eſt obliterare: vt ne odor q̄dē eius reliquatur. Vir. Paulatim abolere Sychæū incipit. Aequum. æquū ne Aboleo.
an iniquum ſit quod impero ne diſquire: modo hinc faceſſe actutum. Ferat. referat me ad Colchos q me a Colchis abduxit falſis pollicitis. Nox. ex decreto exilij tui: quod quidē ego conſtitui: non manebis hic niſi iſta nocte. Qui ſtatuit. ſentētia. nihil eſt decernēdum in lite a qua altera partium ſit abſens. Edictum ſiquidem ceſſat in decreto qđ effectum non habuerit: inquit Vulpian9. Auditus. Ironia. Difficile. oratio Medeæ in obliquo ſtatu poſita: habet enim turpitudinem cauſæ. Cuius enim. illatio eſt. Quondam. depulſio in qua miſerias ſuas artificioſe transfert & reijcit in crimen fortunæ. Dulceſcunt. inchoatiuum fictitium eſt teſte Priſciano. Nunc confide regnis. inſultat caſui & inconſtantiæ regij ſupercilij: cuius aſperitatem mitigat Dulceſco.
gratæ hoſpitalitatis officio. Meum munus. q̄ viuit Orpheus, q̄ viuit Pollux cum Caſtore hoc mei muneris eſt.

ASCEN. ¶ Geminūq; &c. Et Caſtor & Pollux fratres gemini & qui geminos in cælo ſignū conſtituunt, ſup. ſunt, munus meū geminum quia vtrūq; ſeruaui: & ſati id eſt geniti, Borea rege Thraciæ vñ Boreas ventus flat: ex Orithyia. ſ. Zethus & Calais pueri alati, quiq;. i. & lynceus qui habet lumine immiſſo, ſummota. i. ſubductas naues, quoq;. i. etiam, trans pōtū. ſ. ſiculum: & oēs minyæ ſup. ſunt mun⁹ meū i. per me viuunt: nam taceo ducē ducū. ſ. Iaſonem principē Argonautaꝝ, pro quo nihil debet̃. i. mihi a Gręcia: ego nulli impeto hūc i. nullū puto hūc mihi debere, quia reuexi cæteros vobis. i. ad bonū veſtrū oim gręcorum & reuexi vnū. i. ſolū Iaſonē, mihi. i. ad voluptatē & bonū meū. Inceſſe nūc. i. inſulta mihi & ingere cuncta flagitia: fatebor. ſ. quęcunq; feci: ſed hoc ſolum crimen pōt obijci. ſ. mihi quia ob illud oia feci, videlicet argo reuerſa. i. ꝙ argo nauis reuerſa eſt. Nam pudor placeat. i. detur vt placeat ſemp ac tunc placuerit, virgini. ſ. mihi: & pater placeat. ſ. plus ꝗ dilectus Iaſon: tota tell⁹ Pelaſga ruet. i. cadet, cū ducib⁹. ſ. ſuis Argonautis, quos pater peremiſſet. Hic. ſ. Iaſon cui⁹ cauſa oia feci, gener tuus primus, aut occidet. i. peribit prim⁹, ore tauri ferocis, flāmam euomentis. Fortuna ꝗ volet. i. quātuncunq; mala, premet cauſam noſtrā: ita ꝙ iniquiſſimum ſortiat̃ iudicem. tñ non pœnitet ſeruaſſe decus (ſunt ꝗ duces legāti). i. florē tot regū. Quodcūq; pręmiū tuli. i. accepi ex omni culpa, hoc eſt penes te. i. ī poteſtate tua: quia ſolū Iaſona recepi. ſi placet. i. ſi ita videt̃, dāna. i. condēna ream. ſ. me ſed redde crimen. i. cām & præmiū criminis Iaſonē: quia iniquū videt̃: vt quis ob crimen quo nō ſit gauiſus pereat: vt ſi iudex aliquē pēdat ob furtū qđ illi prius ꝗ pendat̃ abſtulerit. id tñ vulgo fit. O Creon fateor: ego ſū nocens: ſed tu ſciebas ſup. me, eſſe talem, cū id eſt qñ attigi genua. ſ. tua. i. a te ſupplex ſuſcepta ſum: & quū peti, pro perij (niſi ſit anapęſtus in ſexto) fidē. i. fidum pſidiū dextrę pſidis. ſ. fidei: hoc eſt nō debebas in fidē tuam ſuſcipere quum mox eſſes eiecturus. Ego rogo miſeris. ſ. natis & mihi, terrā & angulum & ſedem. i. locū quietis, & latebras viles. ſi placet ſup. nos pelli vrbe det̃. ſ. per te, aliquis locus remotus in regnis. ſ. tuis. id vultuoſe dicit (Sane multi legunt miſerijs pro miſeris: ſicut ſtatim poſt, Nec qui ſuperbo miſeria &c. nulla neceſſitate coacti) Cre. Equidē. i. ego quidē videor teſtatus. ſ. facto ipſo, haud parū. i. multū, clare. i. euidēter, me nō eſſe qui geram ſceptra violenter: nec ꝗ conculcem miſeros, pede ſuperbo, legendo. i. eligendo generum ſ. Iaſonem exulē, & afflictū. i. propter facin⁹ tuū, & pauidū pro pauentē graui terrore: qppe. i. quia certe Achaſt⁹ filius Pelię, expetit te pœnæ & leto. q. d. ex te pœnas cū ſanguine poſcit: obtinens regna Theſſalica: ne facile putes illi reſiſtere: querit̃. i. conquerit̃ de te, patrem. ſ. ſuum Peliā tremētem ſenio debili. i. debilitante, atq; grauem æuo, peremptū. ſ. p te: & membra ſenis cæſi deciſſa. ſ. per te: cum ſorores piæ. i. putantes ſe pie cum patre agere, captæ. i. deceptæ dolo tuo: auderent fa-

Geminumq; munus Caſtor & Pollux meum:
Satiq; Borea: quiq; trans pontum quoq;
Summota Lynceus lumine immiſſo videt:
Omneſq; Minyę. nam ducum taceo ducem:
Pro quo nihil debetur: hunc nulli imputo.
Vobis reuexi cæteros: vnum mihi
Inceſſe nunc: & cuncta flagitia ingere:
Fatebor: obiici crimen hoc ſolum poteſt
Argo reuerſa. virgini placeat pudor:
Paterq; placeat: tota cum ducibus ruet
Pelaſga tellus: hic tuus primus gener
Tauri ferocis ore flagranti occidet.
Fortuna cauſam quæ volet noſtram premet:
Non pœnitet ſeruaſſe tot regum decus.
Quodcūq; culpa pręmiū ex omni tuli
Hoc eſt penes te: ſi placet damna ream:
Sed redde crimen: ſum nocens fateor Creō:
Talem ſciebas eſſe cum genua attigi:
Fidemq; ſupplex pręſidis dextrę peti.
Terram miſeris & angulum & ſedem rogo
Latebraſq; viles. vrbe ſi pelli placet:
Detur remotus aliquis in regnis locus. Cre.
Non eſſe me qui ſceptra violenter geram:
Nec qui ſuperbo conculcem miſeros pede:
Teſtatus equidem videor: haud clare parum
Generum exulē legendo: & afflictū: & graui
Terrore pauidum: quippe te pœnę expetit
Letoq; Achaſtus regna Theſſalica obtinēs:
Senio trementem debili: atq; æuo grauem
Patrem peremptum queritur: & cæſi ſenis
Diſciſſa membra: cum dolo captę tuo
Pię ſorores impium auderent nefas.
Poteſt Iaſon (ſi tuam cauſam amoues)
Suam tueri: nullus innocuum cruor
Contaminauit: abfuit ferro manus:
Proculq; veſtro purus a cœtu ſtetit.
Sed tu malorum machinatrix facinorum:

Cui fœminea nequitia ad audendum omnia
Virile robur:nulla famę memoria:
Egredere:purga regna:letales ſimul
Tecum aufer hærbas:libera ciues metu.
Alia ſedens tellure ſolicita deos. Me.
Profugere cogis:redde fugienti ratem:
Vel redde comitem.fugere cur ſolam iubes?
Non ſola veni.bella ſi metuis pati
Vtrunq; regno pelle:cur ſontes duos
Diſtinguis?illi Pelia non nobis iacet.
Fugam:rapinas:adiice:deſertum patrem:
Lacerumq; fratrē:quicquid etiā nūc nouas
Docet maritus coniuges:non eſt meum.
Toties nocens ſum facta:ſed nunq̄ mihi. Cr.
Iam exiſſe decuit:quid ſeris fando moras?

cinus impium.ſ.cædere patrem vt reiuuene ſceret. Si tu amoues.i. nō admiſces, cauſam tuam:Iaſon poteſt tueri ſuam.ſ.cauſam:q̄a nullus cruor contaminauit innocuum.ſ. Iaſonem:manus ſup.eius abfuit ferro: & ſtetit purus pcul aut prorſus a cœtu veſtro.i. tuo & puellarū imperitarū fraudis:ſed tu machinatrix facinorū malorū (dactyl⁹ eſt in quito) cui ſup. eſt robur virile ad audēdum omnia neqtia.i.calliditate fœminea:& nulla memoria famę ſup.eſt.i.q̄ penitus famam negligis egredere:purga regna.ſ.mea: aufer ſimul tecum,hęrbas letales.i.toxicas : libera ciues .ſ. meos metu.ſ.tui:& ſedēs alia tellure.ſ.q̄ mea ſollicita deos.Me.Tu cogis.ſ.me, pfugere: redde.i.da fugiēti ratem vel redde comitem: cur iubes ſup.me fugere ſolam?non veni ſola.ſ.in regnū tuū.ſi metuis pari bella.ſ.ab Achaſto:pelle vtrūq; regno:cur diſtiguis.i.diuidis duos ſōtes.i Iaſonem quem retines, & me quā ablegas?Pelia iacet illi.i.ad illi⁹ vtilitatē cæſus eſt:non nobis,quæ occidim⁹. Adiice.ſ.ad cæſum Pelian,fugā.ſ. a patre:rapinas aurei velleris:patrem Aeetan deſertum, fratremq; lacerum.i.dilaniſtum:& quicquid maritus.i.Iaſon docet etiam nunc nouas cō iuges : inuidioſe coniuges dicit : quaſi plures habiturus ſit:non eſt meum.ſ. inuentum ego ſum facta toties nocens:ſed nunq̄ mihi.i. vtilitati meæ. Cr. Decuit te iam exiſſe:quid ſeris.i. innectis moras fando?

¶ Sati Borea. Filij Boreæ & Orithyiæ Zethus & Calais. Lynceus. fuit vir ſummę acuitatis in videndo: qui BERN.
cum eſſet in portu ſiculo videbat naues in portu Carthaginenſi. Summota. res remotas. Minyę. populi Lynceus.
Theſſaliæ qui venerūt cum Iaſone. Ducem.ſ.Iaſonē.ipa commemoro omnes excepto vno Iaſone:quod
beneficium non imputo vobis factum,quia illum ſeruaui ad voluptatem meam. Inceſſe. prouoca ad iram
& ingere mihi omnia ſcelera:ſi vis exprobrare,fatebor q̄ fui ſcelerata:ſed tu exprobrabis cum tua ingratitu
dine. Solum.ſ.quod ſequit. Argo. naui,qua vecti ſunt græci. Virgini.ſi manſiſſem apud patrem,Iaſon
periſſet & cum eo tot nobiles græci. Pudor. pudicitia. Gener tuus. Iaſon fuiſſet primus. Flagranti ore
tauri.euomentis flammas. Fortuna.ſiue bona ſiue mala. Penes te.in poteſtate tua:ſi vis me damnare ſal
tem da mihi premium pter quod me damnas.ſ.Iaſonem. Crimen.ſ.Iaſonem. Sciebas.ſ.in principio
quando fugi ſupplex ad te. Angulum. non regnum nec diuitias rogo:ſed vt ſinas me latere in vno angu
lo. Haud parū clare.i.aperte teſtificatus ſum me fuiſſe non immiſericordem dando filiam meam Iaſoni ex
uli. Expetit pœnę.i.ad pœnam quærit. Achaſtus. fili⁹ Peliæ quem occidiſti. Diſciſſa. dilaniata:nā ipm
iuſſit membratim diuidi vt coqueretur. Sorores.ſ. Achaſti & filię Peliæ. Piæ. quia volebant patrem redu
cere ad iuuentutem,ſed eas decepiſti. Impium nefas.ſ.lacerando patrem vt mandaueras. Poteſt Iaſon.
ſi Medea non erit coniuncta Iaſoni liberabitur ipſe ab omni crimine:nam tu ſola es cauſa eius infelicitatis.
Innocuum. innocentem:nam manus ſuas habet puras ab omni ſanguine:nec vobiſcum fuit,quando pa
trem Achaſti laniaſtis. Nequitia fœminea. fœmin is pronis ad omne malum propria eſt:ſed vltra hoc habes
fortitudinem virilem ad agendū omnia. Famæ memoria. vt de te amplius non ſit memoria,diſcede:& pur
ga regna mea quæ ſunt contaminata propter te. Solicita. moue ad malum. Profugere.ſi vis vt recedam
da mihi nauem,& comitem Iaſonem. Bella. ſi times ne Achaſtus faciat tibi bellum,debes etiam Iaſonem
expellere:cum ambo ſimus in culpa. Illi.ſ.Iaſoni.ad vtilitatem illius non autem meam interemptus eſt Pe
lias:& ſi me diceres toties ſceleratam:quod feci non mihi ſed pro vobis factum eſt. Diſtinguis. vis vnum re
tinere & me expellere. Docet maritus.ſ.Iaſon.q.d.quicquid facit in me,docet fore in filiam tuam quam re
linquet ſicut me. Nunq̄ mihi. ad vtilitatem meam. Seris ſeminas.quid tardas exilium verbis.
¶ Inceſſe. Antipophora.& eſt conceſſio cum defenſione criminis in paſſilogio. Gener. cum ſtomacho & in DANI.
dignatiōe. Tauri ferocis. cum eſſent tamē gemini: vt refert Apollonius. Δοιω μοι πεδιωι τοι αρηιου αμφινεμονται ταυρω χαλκοποδεσ ω στομα τι φλογα φυσιοωντε. Quodcūq; culpa. ergo virtuti qd relinquit? Crimē.
cauſam. Crimē amor veſtrum eſt. crimen qui eſt Iaſon. Fateor. confeſſio peccati meretur veniam. Terram. honeſta petitio ei⁹ rei quę nemini nocet,& recipiēti maxime prodeſt. κοινη γαρ π αςιν εςι χθων. hic illud Ilionei obiectum tanq̄ extra omnem humanitatem. Hoſpitio prohibemur harenæ. Non eſſe. reſpōſio Creontis ex naturæ lege deprompta:qua cautum ne qua ſit peccati excuſatio:ſi amici cauſa peccaueris. Achaſtus. peremit & Peliam Medea: vt Iaſon regnaret ſecurus. Ad audēdum omnia. ipſa apud Oui. non inficiatur:Medeæ faciunt ad ſcelus omne man⁹. & του τομιχσ μακαια γοσ τε ελυπτειο κερπαρμηδειοωεσι. Profuge Profugus.
re. exulare & longe fugere. vnde profugus qui teſte Honorato neceſſitate excluſus de ſuis ſedib⁹,adhuc vagatur. Redde. da. Plaut⁹. Tibi ego rationē reddam ſtimulorum ſeges. proprie reddere eſt acceptum reſtitue
re. Terētius in phor. Siquis quid reddit magna eſt habēda gratia.

Me.Supplex recedens illud extremū precor:
Ne culpa natos matris inſontes trahat. Cre.
Vade:hos paterno vt genitor excipiā ſinu.N.
Per ego auſpicatos regii thalami thoros:
Per ſpes futuras:perq; regnorum ſtatus:
Fortuna varia dubia quos agitat vice:
Precor:breuem largire fugienti moram:
Dum extrema natis mater infigo oſcula
Fortaſſe moriens. Cr.fraudibꝰ tēpꝰ petis.Me.
Quæ fraus timeri tēpore exiguo poteſt? Cre.
Nullū ad nocēdū tp̄s anguſtū eſt malis. Me.
Parum ne tp̄is miſeris lachrymis negas? Cre.
Etſi repugnat precibus infelix timor:
Vnus parando dabitur exilio dies. Me.
Nimis eſt:& ex hoc aliquid abſcidas licet. Cr.
Et ipſa propera.capite ſupplicium lues:
Clarus priuſq̄ Phœbus attollat diem
Niſi cedis Iſthmo.ſacra me thalami vocant:
Vocat precari feſtus Hymeneo dies.

ASCEN. ℂ Supplex &c.Ego inquit Medea,recedens ſupplex,quaſi mandato tuo audiēs, p̄cor illud extremū:ne culpa matris trahat natos inſontes.ſ.in cōmunionē odij& ſupplicij.Cre. Vade:ego excipiam hos ſinu paterno vt genitor.Me.Ego precor (ergo aliquid eſt vltra extremū?ſed quod precat̄ eſt extremo cōnexum) p toros thalami regij.ſ.Iaſonis & filiæ tuæ,auſpicatos.i.fortunatos &bono auſpicio cœptos,per ſpes futuras.ſ.prolis,& p ſtatus.ſ. ſtabiles,regnorū.ſ.tuorū, quos.ſ.ſtatꝰ regnorū oīm(vñ Maro periturasq; regna) fortuna dubia agitat varia vice(hoc callide inſerit: vt regē moueat& ad miam prouocet) largire fugienti breuē moram:dū ego mater infigo natis extrema oſcula, fortaſſe moriens. i.moritura inter oſculādum. Cre.Tu petis tēpus fraudibus.ita reuera erat.Me.q̄ fraus poteſt timeri tp̄e exiguo.i. tam breui?q.d.nulla Cre.Nullum tēpus eſt malis anguſtum.i.nimia breue ad nocēdū. Me . Negaſne miſeris lachrymis parū tp̄is? Cre.Etſi timor infelix. i.qui me anxie cruciando infelicem facit, repugnat p̄cibꝰ.ſ.tuis: vnꝰ dies dabit̄ exilio parando.Me.Nimis eſt.ſ.dies vnus:licet.i.licitū ē,ſup. vt,abſcidas.i.demas aliqd,&.i.etiā ex hoc.Hoc ſub quodā ſcōmate dicit Medea qđ intelligens Creon dicit. Et ipa.i.tu q̄ ſubrides,propera.i.accelera pfectionē tuā: ni.i. niſi cedis.i.excedis Iſthmo.i.ſtrictæ inſulæ i qua Corinthus ſita eſt,prius q̄ Phœbꝰ.i. ſol clarus attollat diem,lues ſupplicium capite. i.amittes caput& vitā.Ex hoc loco patet nō legendum eſſe ſupra,nox ſed vox. ſi eñ decreuiſſet illi noctem non rogaſſet deoſculandi duntaxat ſpatiū. Sacra thalami.i.nuptialia quæ ad thalamos ſpectant, vocant me.dies feſtus Hymeneo vocat me precari.i.vt precer deos.

BERN. ℂ Inſontes. Peto ne puniaa filios ppter matrē. Per auſpicatoa.quaſi dicat per coniugiū filię tuæ:quod videtur fieri meliore auſpicio q̄ fuerit meum:& ſpes futuras.i.per filios quos ſperas naſcituros ex eis:rogo vt des ſpatium deoſculandi filios meos. Anguſtum.breue. Etſi. licet faciam cum timore,concedo tibi vnū diē vt poſſis deoſculari filios tuos. Abſcindas.abbreuies iſtud tempus ſi placet: vt nō ſit etiam niſi medius dies. Lues.ſuſtinebis ſupplicium capitis ſi craſtinus dies hic te inuenerit. Iſthmo.terra vbi erat Corinthus. Hymenęo.quia volo ſolennia nuptiarum filiæ meę celebrare.

DANI. ℂ Infelix.Qui facit infelicem. diccurā tibi cōcedo ad exilium:q̄uis id etiam fiat a me nō ſine metu. Nimis eſt.immiſſo cum felle:ac ſi dicat tolle,ſi lubet, hoc etiam ſpatij.

Anapæſtici verſus. CHORVS.

Audax nimium qui freta primus
Rate tam fragili perfida rupit:
Terraſq; ſuas poſt terga videns
Animam leuibus credidit auris:
Dubioq; ſecans æquora curſu
Potuit tenui fidere ligno:
Inter vitæ mortiſq; vias
Nimium gracili limite ducto.
Nondum quiſq; ſydera norat:
Stelliſq; quibus pingitur æther
Non erat vſus:non Pleiadas:

ASCEN. Audax nimium.Chorus dānat nauigationem temerarium hominū inuentū:vt Horatius lib.car.prio vt cōmentarij recitant.Ordo eſt. Audax nimiū ſup.fuit,qui primꝰ rupit id eſt ſulcauit rate tam fragili,freta tam perfida : q̄ citiſſime mutantur:& qui videns poſt terga, terras ſuas.i.quas paulo ante reliquerat, credidit aiam.i. vitā,auris leuibus.i.inſtabilibꝰ: & ſecans.i.ſulcans & penetrās, æquora.i. maria curſu dubio.i.incerto,potuit fidere.i.cōfideř ligno tenui.ſ.nauis vix ſpiſſitudinis triū digitorum, inter vias mortis & vitæ:& hoc limite nimirū gracili ducto.ſ.inter ſcopulos:a quo qui aberrauerit perijt.Quiſq̄.ſ. nautarū nondum nouerat ſydera.ſ.nautis obſeruanda vt Cynoſurā & Elicen:& nō erat vſus id ē opus mortalibus,ſtellis quibus pingit̄ æther id eſt cęlum: rates non poterant ſcilicet tunc vitare pleiadas id eſt ſtellas illas, hyadas id eſt pluuioſas & tempeſtuoſas in ortu & occaſu ſuo:& non poterant vitare, quia nauię nō

Hyadas poterant vitare rates:
Non Oleniæ ſydera capræ:
Non quę ſequitur flectitq; ſenex
Arctica tardus plauſtra Bootes.
Nondum Boreas: nondum Zephyrus
Nomen habebant.
Auſus Tiphys pandere vaſto
Carbaſa ponto: legeſq; nouas
Scribere ventis: nunc lina ſinu
Tendere toto: nunc prolato
Pede tranſuerſos captare Notos:
Nunc antennas medio tutas
Ponere malo: nunc in ſummo
Religare loco: cum iam totos
Auidus nimium nauita flatus
Optat: & alto rubicunda tremunt
Suppara velo.
Candida noſtri ſęcula patres
Videre procul fraude remota:
Sua quiſq; piger littora tangens
Patrioq; ſenex factus in arvo
Paruo diues: niſi quas tulerat
Natale ſolum: non norat opes.

norant ſydera capræ Oleniæ.i. Amalthęę nutritæ apud Olenon oppidum Bœotiæ: q̃ q; Iouem aluit in cœlũ tralata fingitur. nõ ſup. vitare poterant plauſtra arctica.i. ad arctoa.i. vrſas q̃ polum tenent poſita: q̃ Bootes ſenex ſequitur & flectit tardus: eo q; paruũ gyrum faciunt proxima polo. Boreas vent⁹ ſeptentrionalis & Zephyrus occidentalis nondum habebãt noĩa. Tiphys nauclerus & gubernator nauis argoę, auſus ſup. eſt, primus pandere.i. deplicare & extendere, põto.i. mari vaſto, carbaſa.i. vela carbaſina: & ſcribere ventis nouas leges: vt.ſ. a latere flantes in rectum ducant: nã dimidio vẽto nauigare docuit: tẽdere.i. tendebat, aut ſcripſit aut docuit tendere, nũc.i. interdum, lina.i. vela toto ſinu: vt quando ſecundo & temperato vtũtur vento: & nũc.i. interdum, captare notos.i. vẽtos humidos, tranſuerſos.i. ex trãſuerſo flãtes, pede.ſ. nauis, hoc eſt velo, p̄largo.i. largiter extenſo a latere mali in antenis: & nũc ponere antẽnas.i. vela minora, tutas medio malo: vt qñ ſecũdi.i. a tergo flãtes ſũt vẽti, n. c ni miũ vehemẽtes: & nũc religare ſup. antẽnas aut vela i ſũmo loco.ſ. mali: cũ nauita nimiũ auidus.ſ. perueniendi ad portum, optat flat⁹.i. ventos totos.i. plenos, & ſuppara.i. ſuperiora apluſtria, rubicunda: ad ornatũ: vñ apluſtria aut ampluſtra dicta: aut ſole recẽs orto incumbente: tremunt propter impetum ventorum, ſupple in, velo alto. Patres noſtri videre.i. viderũt ſęcula.i. tempora ſua, candida id eſt nulla macula liuoris aut auaritię contaminata, remota p̄cul fraude, quiſq;.ſ. patrũ noſtrorũ, tangẽs piger.i. ocioſus, littora ſua.i. ſui maris: & factus ſenex in aruo patrio: nõ egreſſ⁹ patriã: diues paruo, q̃a eo cõtẽt⁹ erat: non norat opes niſi quas ſoli natale tulerat.

Audax. Inducitur Chorus fœminarum Corinthiarum execrans primum qui inuenit nauem inter tot pericula vitæ & adduxit Medeam maximam peſtẽ. Verſus eſt anapęſticus pindaricus conſtans quatuor pedibus. interdum nullum habet anapæſtum. Audax. nimia temeratius.* Per fida. non ſeruantia fidẽ: nam incerta ſunt & varia. Fidere. habere fiduciam in paruo ligno. Gracili limite. parua diſtantia inter aquã vbi eſt mors: & lignũ vbi ſunt hoĩes: vnde Iuuenalis. quatuor aut ſeptẽ ad ſummũ digitis a morte remotus. Pleiadas. ſeptẽ ſtellas fitas Atlantis in cauda tauri. Hyades in fronte tauri ſeptem ſunt ſtellæ q̃ ſuculæ appellanẽ tempeſtatẽ inducentes. vñ Hyadas aliqui appellarũt a verbo græco hyo quod eſt pluo. Oui. li. vj. faſtorum. Poſtera lux Hyades taurinę cornua frõtis Euocat: & multa terra madeſcit aqua. Oleniæ capræ. Amaltheã caprã nutricẽ fuiſſe aſſerunt in Oleno Bœotię ciuitate. Oui. v. Faſto. Naſcitur Olenię ſignũ pluuiale capellę. Arctica. ſeptentrionalia. de Boote & Plauſtro, & vrſa maiore, & minore ſupra ſatis diximus. Tiphys. magiſter primę nauis q duxit argonautas. Carbaſa. vela. Scribere leges. quodã modo factæ ſunt leges nauigantibus qualiter debeant regere nauem. Lina. vela quæ faciãt ſinum. Pede. fune qui quando fert verſus prorã facit obliquare vela. Antẽnæ dicunẽ ligna quæ ſuſtinẽt vela p̄ trãſuerſum mali. Summo. in ſummitate mali. Optat. vult colligere oẽs ventos. Suppara. vela. aliquãdo ſignificat ſubtilem veſtem puellarem. Noſtri patres.ſ. q non ſunt vſi nauigatione. Candida. meliora tempora. Natale ſolum. terra in qua natus erat.

BERN. — Hyades. — Olenia capra. — Suppara.

¶ Audax. Pindarico metro conſcriptum: carmen quartum: in quo Medeę inſultat audaciæ Chorus: q̃ ſe crediderit truci pelago in fragiã ligno. Sed primo deteſtaẽ ipſius nauis inuentorẽ: qua indignatione etiã Horati⁹ vexatur. Illi robur durum & æs triplex circa pectus erat, qui fragilem truci cõmiſit pelago ratem &c. Perfida freta. qualia ille maxime omniũ expertus eſt qui oues vẽdidit vt mercareẽ dactylos. Rupit. ſulcauit. Animam. ſic Iuuenalis ſubſannat confidentiam miſerorum mortaliũ: qui ventis animam cõmittunt dolato cõfiſi ligno digitis a morte remot⁹ quatuor aut ſeptem ſi ſit latiſſima teda. Pleiadas Hyadas.i. pluuias & humectas: vt accipias per epitheton. quidam tamen diſtiguunt, vt Hyades quinq; numero ſtellę in ore tauri, Pleiades ſeptem in humero eiuſdẽ: Atlantis filiæ hæ ex Pleione ex æthra illæ: qd magis placet. Olenię ſignum Amalthęę, ſiue oriatur vel occidat, tempeſtatem facit. Siderum autem obſeruationem in nauigãdo primi inuenerũt Phœnices. Auidus. qui auaritia cæcus ruit in pericula aperta. Aud⁹ qui quod non videt

DANI. — Nauigãtiũ temeritas. — Hyales, Pleiades. — Olenia capra. — Auidus.

valde appetit: vt ſcribit Pompeius. Candida noſtri. vixerunt inquit primi illi homines affatim felices ſuis contenti confinibus: nulla re ſe indigere ſentientes: ſed maximis delitijs abundare. id quod eleganter etiam pertractat Heſiodus in ημεραισ ουδε ποτιθυδικαισ μεταρδρασι λιμοσ οπηδει ουδ᾽ ατη. θαλιησ δε μεμηλοτα εργα νεμονται τοισι φερει μεν γαια πολυν βιον...

ASCEN. ¶ Pinus Theſſala id eſt argo facta ex ligno Theſſalico, traxit in vnum .i. cōfudit, foedera .i. pacta mundi diſſepti .i. diſcluſi maribus & montibus tanq̄ ſepibus, vt quiſq; ſui ſoli opibus contentus eſſet, bene .i. decenter aut multum: & iuſſit pontum .i. mare, pati verbera .ſ. remorū: & mare ſepoſitū .i. ſegregatū a nobis, quia aridam fundauerunt manus dei fieri partem metus noſtri: quē habemus aut de morte aut de prędonib⁹, aut de iactura rerum. Illa .ſ. pinus .i. prima nauis, improba .i. improbandae audaciae, dedit graues poenas ducta per tam longos timores .i. nauigationem tam lōgam & periculoſam. cū duo mōtes .ſ. Cyaneę inſulae, appoſitorie, clauſtra .i. obices profundi .ſ. maris aut inferni, gemerent hic atq; illinc .i. ab vtroq; latere, impulſu ſubito: velut ſonitu aethereo .i. tonitru: & cū mare depreſſum .ſ. naui quęrenti tranſitum per ſcopulos illos, ſpargeret .ſ. aquis, aſtra & nubes ipas, Tiphys audax id eſt licet audax palluit .ſ. timore. & miſit .i. reliquit, oēs habenas .i. gubernacula nauis, manu labēte .ſ. pre timore. Orpheus tacuit .i. nō cecinit, lyra torpente: & ipa argo q̄ vocalis erat perdidit vocem .ſ. quā prius habuit: nam vt Sophocles tradidit quaerc⁹ dodonea fuit πολυγλωσσοσ (Argo vocalis.) e qua argo contexta vocalis fuit vt in periculis argonautas moneret. vñ Claudianus i panegyricis. licet oīa vates in maius celebrata ferant: ipſamq; ſecandis Argois trabib⁹ iactēt ſudaſſe mineruā. Nec nemoris nautē vinxiſſe carentia ſenſu Robora: ſed cęſo teneri Ionis augure luco Arbore praeſaga, tabulas animaſſe loquaces. inde Lycophron dicit illā nauē picā fuiſſe garrulā: & Balbus fatidicam vt adnotauit interpres Claudiani. nō ergo vt Maſerieñ. diligēter aīaduertit, dicem⁹ Argo vocē Orphei ſed etiā ſuā amiſiſſe: q̄ & puppi amiſit. Q uid ſup. dicā quātū timuerint: aut poti⁹ Q uis, cū virgo .ſ. Scylla in mōſtrū marinū verſa, Pelori promontorij ſiculi, ſuccincta canes rabidos vtero: ſoluit pariter oēs hiatus .i. rictus caninos: quis inquā nō horruit totos artus? q.d. nemo: & ita oēs: & hoc vno malo .ſ. monſtro pernicioſo, latrante toties .i. per tot ora canum in vtero incluſorū? Q uis itē cum peſtes dirę .i. execrabiles ſyrenes mulcerēt voce canora, mare Auſoniū .i. inter Siciliā & Italiā ſup. non horruit: cum Orpheus Thracius reſonans cithara Pieria id ē quam a Calliope matre vna pieridū acceperat: coegit pene .i. quaſi, ſirena ſolitā retinere citu rates .i. naues, ſequi ſup. ſe? Et cum ſumma eſſent in nauigando pericula, quod pretiū fuit huius curſus .i. expeditionis? Reſpōdet. pellis aurea .ſ. arietis, & Medea maius malū, mari .i. q̄ erat mare: appoſitorie merces .i. q̄ erat merces digna prima carina .i. naui temeraria Pōtus ceſſit .ſ. hominibus iā nūc: & patit omnes leges: & non queritur .ſ. ad nauigandum iā argo compacta manu palladia .i. arte ipſi⁹ Mineruę: iclyta .i. clara: vtpote referēs remos

Bene diſſepti foedera mundi
Traxit in vnum Theſſala pinus:
Iuſſitq; pati verbera pontum:
Partemq; metus fieri noſtri
Mare ſepoſitum. dedit illa graues
Improba poenas: per tam longos
Ducta timores. cum duo montes
Clauſtra profundi: hinc atq; illinc
Subito impulſu: velut aethereo
Gemerent ſonitu: ſpargeret aſtra
Nubeſq; ipas mare depreſſum:
Palluit audax Tiphys: & omnes
Labente manu miſit habenas.
Orpheus tacuit torpente lyra:
Ipſaq; vocem perdidit argo.
Quis cum Siculi virgo Pelori
Rabidos vtero ſuccincta canes:
Omnes pariter ſoluit hiatus:
Quis non totos horruit artus:
Toties vno latrante malo?
Quis cum Auſonium dirę peſtes
Voce canora mare mulcerent?
Cum Pieria reſonans cithara
Thracius Orpheus ſolitam cantu
Retinere rates pene coegit
Sirena ſequi? quod fuit huius
Pretium curſus? aurea pellis:
Maiuſq; mari Medea malum:
Merces prima digna carina.
Nunc etiam ceſſit pontus: & omnes
Patitur leges: non Palladia
Compacta manu regum referens
Inclyta remos queritur Argo:
Quęlibet altum cymba pererrat.

Terminus omnis motus:& vrbes
Muros terra poſuere nouos,
Nil qua fuerat ſede reliquit
Peruius orbis. Indus gelidum
Potat Araxem:Albin Perſæ
Rhenumq; bibunt. venient annis
Sæcula ſeris:quibus Oceanus
Vincula rerum laxet:& ingens
Pateat tellus:Tiphyſq; nouos
Detegat orbes:nec ſit terris
Vltima Thule.

regũ.i.quos reges tractarant:ſed ſup.quælibet cymba.i.nauicula perrat.i. libere pcurrit altum.ſ.mare:ois terminus.ſ.terrarũ a mari, motus.i.amotus eſt:& vrbes poſuere nouos muros terra.i.in terra.orbis.i.terrarũ & marium,quia globus terrę aquaſ ois ſuſtinet: puius.i.pertrãſibilis, nil reliquit ſede qua fuerat.ſ.prius. Indus populus orientalis, potat Araxẽ flu. Armenię gelidum reſpectu Indi: Perſę potãt Albin flu. Germanię,& rhenũ q Galliã & Germaniã diuidit.ſecula venient annis ſeris.i.multo poſt võturis, quib⁹ Ocean⁹ laxet.i.aperiat, vincula rerũ.i.clauſtra,aut columnas Herculis:& tellus pateat ingẽs.i. maior q̃ nũc:aut tellus ingens, nõ prius reperta,pateat:& Tiphys.i.nouus & audax nauita detegat nouos orbes:nec Thule ſit vltima ſ.cognita poſt Orchades inſulas. Quæ ſecula nũc maxime venerũt:quib⁹ plurima pars orbis antea incognita reperta eſt auſpicio Emanuelis Portugallię regis clariſſimi.

¶ Bene diſſepti.diſiuncti a dis & ſepio: nã aqua data eſt piſcibus,terra hominibus, vnde bene diuiſus erat mundus:& homines debebant eſſe contenti ſuis litoribus. Theſſala pinus.nauis argo facta ex pinu in Theſſalia. Verbera.ſ.per remos & p alia inſtrumenta nautica. Sepoſitũ.ſeiunctũ ab vſu humano antea patiebamur tantũ mala in terra:nũc aũt timem⁹ etiã in aq̃. Illa.ſ.nauis Argo dedit pœnas.ſ.q̃ ſequunt. Cũ duo mõtes. Cyanę inſulæ ſunt in põto ſeu magis ſcopuli contra Thraciũ Boſphorũ mille quingẽtis paſſibus ab Europa diſtantes: vt teſtis eſt Pomponius de quibus Lucanus circa finem ſecũdi libri. Vt Pagaſea ratis peteret cum Phaſidos vndas:Cyaneas tellus immiſit in æquora cautes. has fuiſſe inſtabiles dicunt: & viciſſim concurrentes. Dicunt hæc concurriſſe:& abſtraxiſſe Puppẽ Argoos. Clauſtra.quia vident claudere mare illic. Aethereo.q fragore maximo videbant tonitrua de cælo. Impulſu.impetu:& colliſione ſimul facta ex vtraq; parte. Deprehenſum.ſ.in medio:nã aquas maris exprimebat in cælũ:quãdo illi ſcopuli cõiungebant. Labente.cadente ppter timorẽ. Habenas.temonẽ nauis:quo regit nauis, quemadmodũ equus freno:& habenis. Vocem.cantũ Orphei qui ppter timorem & ipſe tacuit. Virgo Pelori.ſicula:nã Pelorus eſt mons Siciliæ ad Italiã vergens ibi ſcylla periculũ maris ſiculi nautis inimicũ habet:hæc oli fuiſſe filia Phorci ex Cretaria nympha dicitur.de qua Ouidius libro decimoquarto metamorphoſeos omnia expreſſit. nam cum deus marinus Glaucus hanc ardenter amaret:a qua ipſe ſpernebatur: & Circe Glaucum ipſũ mirum in modum amaret: ſuadebat Glauco Circe vt ſpernentem Scyllam ſperneret: & ſe amantem amaret: cui prius inquit Glaucus, naſcent in æquore frondes & pri⁹ in ſummis naſcent montibus algæ: ſoſpite q̃ Scylla noſtri mutentur amores. Ex quo irata Circe nec volens amatum lędere, cõtra Scyllã ipam incanduit:q̃ ſibi præferebat:& fontem in quo Scylla ipſa lauari cõſueuerat, veneficiȷ̃ potentiſſimis viciauit: adeo vt cũ fontẽ intrauit,canes terribiles iuxta inguina ſua cõſpiceret: q monſtruoſis latratibus ipam deterrebant:quib⁹ ipa exterrita p̃cipitẽ ſe mari dedit.quã vt ait Vir.in.iij.æneĩ. Cæcis cohibet ſpelũca latebris:Ora exertantẽ: & naues i ſaxa trahentẽ. vnde Ouidi.li.j.de arte inquit. Altera ſcylla maris monſtrũ medicamine Circes Puppe premit rapidos inguinibuſq; canes. Huius formã depigẽs Vir.in eodẽ li.iij.enei.inquit. Prima hois facies & pulchro pectore virgo Pube tenus: poſtrema immani corpore piſtris. Delphinũ caudas vtero cõmiſſa luporũ. Saluſtius vero concordãs cum Pli. li.iij.hiſto. natu. dixit in ſicilia eſſe ſaxum ingens habens humanam effigiem in parte ſuperiori:in inferiori vero plures habere dixerunt reiectos ſcopulos ſub radicibus cauernoſos. inter quos dum æſtuoſum mare intrat ab eiſdem refractũ tumultuãdo rep̃ſentat latratũ canum:& vlulãtes lupos.

Imo malo.ſ.ſcylla. Ob hoc periculũ quis nõ riguit per totos artus ex timore? De nauigatione Põti in Theſſaliã non eſt neceſſe venire ad italiam: ſed ſumptum de argonauticis Orphei:qui dicit cum Medea laceraſſet Abſyrtum fratrem Iouem indignatum miſiſſe tempeſtatẽ:& per duos dies errauiſſe in mari:& ad hęc loca appuliſſe:Medeãq; cupidã viſendi ſororẽ Circen: quã regno pulſam ad italiam veniſſe tradũt:in eoq; promontorio qđ etiam nunc ab illa Circeon vocatur reſediſſe: vt Diodorus plane exequitur li.v. Quid cum.tangit aliam fabulã ex Orpheo ſumptã. Fuerũt, vt dicũt poetę tres, Acheloi fluminis filiæ ex Calliope muſa. Hæ inſulas quaſdã iuxta Pelorũ inter ſiciliã & italiã habitaſſe ſcribũtur. Quod Oui.etiam tetigit in.xiiij.metamor. Dum ænei trãſitũ deſcribẽs inquit. Terraſq; calẽti Sulphure fumatas acheloiadũq; reliquit Sirenũ ſcopulos. Quod Claudian⁹ poeta inſignis clarius oſtendit ac latius in li.de raptu pſerpinæ. Harũ vna voce teſte Seruio ſup.v.ænei.circa finẽ:alia tibiis:alia lyra canebat. Sed tanta dulcedine cantus trãſeuntes nautas afficiebãt: vt ſopirent: quos cũ ſopitos perſentiſcerent,ſubmergebant & deuorabant: vnde dicit, q cũ nautę vela dirigerẽt ad illarũ littora videns Orpheus periculũ lyra accepta fecit illas tacere. Dirę peſtes.ſirenes. Mulcerent. delinirent cantu ſuo. Pieria.donata a muſa eius matre. Pretium.pretium nauigatiõis fuit aureũ vellus & Medea peior omni monſtro. Merces.appoſitio eſt.q.d.pria carina fuit execrabilis:& Medea fuit merces digna illa carina. Ceſſit.ſuperatũ eſt. Leges.ſ.quas volunt nautę. Palladia manu.nam dono Palladis Argo fabricata fuit q̃ amabat Iaſonem. Cymba.etiam nũc parua nauicula tranſcendit totum mare. Regum. Iaſonis & ſociorum regum. Indi.extremi populi in oriente ab Indo fluuio dicti: vltra quos nõ eſt terra habitabilis.iam omnes fines nobis ſublati ſunt:nam omnes de loco ad locum vagantur. Araxem.fluuium Armenię. Perſæ.populi orientis.ab his teſte Pli.lib.xv. Perſica poma aduecta ſunt. Albim fluuiũ Germaniæ:in

BERN.
Cyaneæ.
Scylla.
Circe.
Acheloides.
Sirenes.

cuius ripa ſunt populi Sueui. Rhenum. fluuium qui diuidit Galliã a Germania. Seris. i. poſteris annis. Oceanus. extremum mare: nam tenet colligatum centrum terræ: ſed veniet tempus: q̃ nauigabimus vltra Thulen: & alias inſulas inueniemus. Laxet. aperiet. Vincula. terminos. Tiphys. nauta. Nouos orbes. terras nobis antea incognitas. Thule. Inſula eſt Oceani inter ſeptentrionalem & occidentalem plagã: q̃ vltima erat ex cognitis a Romanis. Virgi. primo Georgicorũ. Tibi ſeruiat vltima thule. alia ẽ in Aphrica cõtra ſinũ Carthaginis.

DANI. ¶ Cum duo montes. Phineus monuit Argonautas & Iaſona emitterẽt columbã: q̃ euolaret inter Cyaneas: cũ Cyaneæ. primũ illas attigiſſent: inde poſſe illos cognoſcere, ſi collidendi eſſent an euaſuri. quippe columba euadente omen erat ſecuritatis: retenta vero & colliſa, eos fruſtra illac nauigaturos. euolauit columba: retenta tantũ extrema cauda: exclamarunt heroes læti: & ſalutatis dijs colliſionem euitarunt. Apollonius Rhodus. κευρετε πιστομενοιμε. τητι ωιωμω διηπροσθεπελεια διηπειρησ ασθεμοσ ατσο προμεθευτεσ εφιεμιι &c. Audax Tiphys. euitato periculo in magno timore dixit Tiphys: fruſtra nauigaſſemus ni diuinũ membris Pallas inſpiraſſet robur: nunc reliquũ eſt Gomphis aptare Argon quaſſam, & cætera. Quid cum Siculi. ſemel ex Homero circumſcripſimus Scyllã & Charybdim: repetere eandem cantilenã centies inſania eſt. Oẽs hiatus. vo Artus. ragines & præcipitia. Totos artus. per totos artus. dicti artus teſte Pompeio, q̃ membra mẽbris artentur. Argo. Palladia manu. monſtrãte Pallade. Argus magiſter fuit nauis & architector: dicente Apollonio. γνωμερομοι προσθερμετικλεουσπαρλοι αργον αθηναιης καμεμυπ οθημοσυνησ ηυ &c. Argo. quartę inflexiõis cõtractorum: apud nos ſecundę. nõnunq̃ ſeruat etiã apud nos regulam græcã. a celeritate dictam volunt per contrarium, alij a magiſtro. Pindarus Thebanus in Magneſia oppido ædificatã affirmat. Callimachus ad tẽplũ actij Apollinis: ſed de his plura in cõmentarijs dicem⁹ Valerij Flacci. Vltima Thule. Strabonis & Dionyſij atq; Thule. Euſtathij volumina præſeferunt vbiq; thule & nõ thyle: & ſic legendum ſuadeo. Inſula in vltima parte ſeptẽtrionalis. Caue a Tortelio in Etymo huius dictionis. nam ſi eſſet απο του τηλου deſcendũ eſſet tele. exarãt itaq; dictio cum. th. & u. ſi græcos imitamur.

ASCEN. Alumna &c. Dehortatur nutrix alumnam a furore: ſed ne hilum quidem proficit, dicit autẽ o Medea alũna ſcilicet mea, quo rapis pedem celerẽ ſup. de tectis id eſt domo? reſiſte ſcilicet furori, & comprime iras, ac retine impetum. deinde cum Medea nihil audiens curreret dicit nutrix aut ad ſe aut ad populum. Ipſa ſupple recurſat talis, qualis Mænas id eſt Baccha furens tulit curſus entheos id eſt a diuino furore incitos, incerta ſcilicet quo currat, cum iam inſanit, deo ſcilicet Baccho aut ei⁹ furore recepto: tulit dico curſus vertice Pindi ſcilicet mõtis Theſſaliæ, niualis id eſt niuibus ſæpe tecti, aut iugis nyſæ id eſt quæ adiacent Nyſæ vrbi Baccho ſacrę vnde Dionyſius dictus eſt. Recurſat dicit talis, huc & huc id eſt in hanc & in hanc partẽ: motu effero id eſt eius quæ effertur id eſt extra rationẽ impetu ferino fertur & agitur: gerens id eſt pręſe ferens, ore ſigna furoris lymphati (non eſt legendum limphatici) id eſt ſacri q̃ſi a nymphis viſis incuſſi. Facies ſcilicet Medeę, flãmata id eſt æſtuans, citat id eſt trahit ſpiritum id eſt anhelitũ, ex alto id eſt profundo pectore. Proclamat ohe ſuperi: rigat oculos: renidet id eſt ſerenat & hylarificat ſet capit ſpecimen id eſt approbamentum, omnis affectus, quia iam læta, iam triſtis, iam ſedata videtur: nam hæret id eſt fixa manet in inceſſu, minatur, æſtuat id eſt flagrat ira: queritur id eſt conqueritur de iniuria: gemit ſcilicet pectore: quo verget id eſt flectetur & tendet, pondus iſtud ſcilicet curarum: vbi ponet id eſt deponet minas: vbi franget ſe fluctus iſte ſcilicet curarum? furor exundat id ẽ nimius eſt & ſe continere nequit. Verſat id eſt agitat & meditatur ſecum id eſt i animo, ſcelus nõ facile id eſt leue, aut medium id eſt mediocre. Ipſa vincet ſe id eſt facinora ſua hactenus patrata: nos nouimus veteres notas id eſt priſtina ſigna, irę id eſt furoris eius. Aliqd magnũ, efferũ. i. furioſũ, immane. i. inhumanũ, ipiũ. i. ſacrilegũ inſtat. i. eminet ab ea

Actus Tertius.

Trimetri Iambici.

NVTRIX. MEDEA.

Alumna celerem quo rapis tectis pedem?
Reſiſte: & iras cõprime: ac retine impetum.
Incerta qualis entheos curſus tulit
Cum iam recepto Mænas inſanit deo:
Pindi niualis vertice aut Nyſę iugis:
Talis recurſat: huc: & huc motu effero:
Furoris ore ſigna lymphati gerens.
Flammata facies ſpiritum ex alto citat:
Proclamat ohe ſuperi: oculos fletu rigat:
Renidet: omnis affectus ſpecimen capiti
Hæret: minatur: ęſtuat: queritur: gemit.
Quo pondus iſtud verget? vbi ponet minas?
Vbi ſe iſte fluctus franget? exundat furor:
Non facile ſecum verſat aut mediũ ſcelus.
Se vincet: irę nouimus veteres notas.
Magnum aliquid inſtat: efferũ: immane: ĩpiũ.
Vultum furoris cerno: dĩ fallant metũ. Me.
Si quæris odio miſera quem ſtatuas modum:
Imitare amorem. regias ego ne vt faces

Inulta patiar? ſegnis hic ibit dies
Tanto petitus ambitu: tanto datus?
Dum terra cælum media libratum feret:
Nitiduſq; certas mundus euoluet vices:
Numeruſq; arenis deerit: & ſolem dies:
Noctem ſequentur aſtra: dum ſiccas polus
Verſabit arctos: flumina in pontum cadent:
Nunq̄ meus ceſſabit in pœnas furor:
Creſcetq; ſemper. quæ ferarum immanitas:
Quæ ſcylla: quæ charybdis Ionium mare
Siculumq; ſorbens: queq; anhelantem p̄mens
Titana tantis Aetna feruebit minis?
Non rapidus amnis: non procelloſum mare:
Pontuſq; coro ſæuus: aut vis ignium
Adiuta flatu: poſſit inhibere impetum:
Iraſq; noſtras? ſternam: & euertam omnia.
Timuit Creontem: ac bella Theſſalici ducis.
Amor timere neminem verus poteſt.

Ego cerno vultū furoris: dij fallāt metū. i. faciāt vt fruſtra metuero. Medea aſit ſecum adhuc diſputās inq̄t: O miſera. ſ. Medea, ſi q̄ris quē modū. i. quā mēſurā, ſtatuas odio. i. quātū odiſſe debeas Iaſonem: imitare amorē: vt tantū oderis quātū amaſti. Ego ne ſup. ſuſtinebo: vt patiar inulta, faces. i. tedas nuptiales regias. i. Iaſonis cū regis filia? Ibit. i. abibit, & & trāſiget hic dies ſegnis. i. ſine inſigni facinore, petitus. i. cū ſit petit⁹ tanto ambitu. i. tanta more ambientiū ſupplicatione, & datus. i. cōceſſus, tanto ambitu. i. ſupba largitiōe? dū. i. quouſq;, terra media. ſ. duorū hemiſpheriorū cæli, feret. i. ſuſtinebit aut patief, cælū libratū. i. ęqua lance hinc & hinc ſuſpēſum: & mūd⁹ nitidus. i. ſplēdid⁹ ꝑpter aſtra, euoluet certas vices. i. viciſſitudines oriētiū & cadētiū ſiderū: & numerus deerit. ſ. cognit⁹ nobis (nā eſt numerus, neq; eñ numero comprendere refert) arenis: & dies ſequetur ſolem: & aſtra ſequent noctem: dum polus. ſ. arcticus. i. axis ſeptentrionalis, verſabit. i. circū ſe aget, arctos. i. vrſas ſiccas. i. nō tinctas oceano: & dū flumina cadēt in pontū. i. mare: quia oīa flumina currūt in mare & mare non redundat: furor meus nunq̄ ceſſabit in pœnas. ſ. inferēdas Iaſoni: & ſup. furor meus creſcet ſemp. Q uę immanitas ferarū, quę Scylla, q̄ Charybdis, forbēs mare Ioniū & ſiculū: quia ad cōfluxū eſt: q̄q; i. & quę, Aetna, mōs ęſtuās ſulfure & igni, p̄mens titana. i. vnum e titanibus. ſ. enceladū, (quia vt dicitur ęnei. iij. Fama eſt Enceladi ſemuſtū fulmine corp⁹ Mole hac torq̄ri) feruebit tātis minis? q. d. nul⁹, nulla, & nullū: q̄a nō amnis rapid⁹, nō mare ꝓcelloſum, & pōt⁹. i. mare pōticū, ſęu⁹ coro. i. vēto illo q & Caur⁹ dicif, aut vis ignīū adiuta. i. ad furorē, flatu. i. vēto īmiſſo, poſſit inhibere impetum. ſ. mentis aut animi mei: vtpote vehementioris: quia violētius non cedit minus violento: & iras noſtras lōge feruentiores: ſternam & euertam omnia. i. & regnam & quæ in ea erūt. Timuit: dices q̄ Iaſon timuit Creontem, ac bella ducis Theſſalici. ſ. Achaſti: ſed nihil agis: amor verus neminem poteſt timere.

Alūna. Hic eſt terti⁹ act⁹: vbi nutrix hortaf Medeā ad q̄etē: ne q̄cq̄ cōtra regē tētet: ſed Medea ira icitata ad vidictā ꝑna fert. Incerta. illa nō obtempat: ſed recedit p̄ceps: vn̄ nutrix dicit: abit illa ſicut mœnas furiata. Entheos. bacchicos: & eſt adiectiū a græco. Mœnas. baccha: de q̄ ſupra dixim⁹. Recepto deo. i. furore bacchico in mōtib⁹ in q̄b⁹ ſolebāt fieri ſacra Baccho. de Pido & Nyſa dictū eſt ſupra. Effero. effrēnato. Lymphatici. Lymphā, aquā vocamus: vn̄ Lymphatici, lunatici, atq; inſanientes dicūf: q̄ apd̄ veteres vulgo ꝓditū erat, q̄cūq; ſpeciē quādā i aq̄ vidiſſēt, hoc ē Nymphę effigiē, furēdi finē nō facere: quos gręci Nympholeptos appellāt. Flāmata. accēſa. Citat. cōmouet. Ex alto. i. ꝓfundo pectore. Renidet. ſunt varię paſſiones illi⁹: interdū habet vultū lętū recordās de vindicta. tractū eſt ab auib⁹ q̄ ſunt in nido, q̄ lętanf vidētes matrē venientē. Specimē. ſignū & argumētū cuiuſcūq; paſſionis. græci πάθη pathe appellāt: quas latini paſſiones & affectiones dicūt. Heret. firmat ſe: qđ ſignū eſt cogitabūdi. Minaf. quaſſat caput. Aeſtuat. dubitat in pectore. tractū a fluctib⁹. Pōdus. malū. Verget. vertet ſe. Verſat. reuoluit ſecū.

Haud mediū. nō mediocre: imo magnū. Se vincet. faciet pluſq̄ ſolita ſit in malis ſuis. Fallāt. faciāt vt falſum ſit & vanū qđ metuo. Si q̄ris. exhortaf Medea ſeipſam audiēdo nutricē. Miſera. nūc in miſerijs cōſtituta. Imitare amorē. ſ. ꝑpter quē reliquiſti patrē & interfeciſti fratrē: nūc facias aliq̄d peius. Patiar. ſuſtinebo ne vt relinquat me Iaſon, & hodie ducat aliā vxorē? Segnis. ſine vindicta. Ambitu. cū tāta inſtātia a Creōte rege petit⁹: vt cū Iaſone iūgeret filiā. Dū terra. nunq̄ ceſſabo donec fecero vindictā. Libratū. q̄a terra ē in medio. Mūdus. cœlū. Vices. mutatiōes tēporū: nā mō æſtas, mō hyēs. Numer⁹. q̄a arenę nō poſſunt numerari. Solē. q̄a de die eſt ſol: de nocte aūt apparēt ſydera. Siccas arctos. vrſam minorē & maiorē: q̄ dicunf nunq̄ occidere in mari: vt aliæ ſtellę: quēadmodū ſupra diximus. In pōtū. omnia flumina vadunt ad mare.

Titana. Enceladū vnū ex gigantibus: qui ſub Aetna ſepult⁹ dicif a poetis: euomereq; flāmas, q̄ ab Aetna monte euoluuntur. Non rapidus. non erit vlla potentia q̄ poſſit me cohibere. Coro. vento. Pontus. ſ. Euxin⁹. Timuit. indignata Medea q̄ Iaſon illam reliquerit propter timorē Creontis, & Achaſti regis Theſſaliæ: vnde dicit ſibi ipſi: ſi me amaſſet non me reliquiſſet: nam verus amor neminem timet.

¶ Alūna. Q uitū carmē & act⁹ terti⁹: & ē iābicū trimetrū. Dānata exilij Medea furit & parat ſe ad vindictā: fruſtra quietē ſuadēte nutrice. Nyſę. Nyſeides ſacrificabant Baccho: melle vino & lacte: poſtea furebāt. Euſebius & Acron. Affect⁹. ꝑturbatio animi. carpit ſpeciē & pulchritudinē Medeæ. Renidet. modo exhilaratur. Hæret. dialyton. Aeſtuat. feruet ira. Vrget. repetitum eſt quid ſit vrgere in ſacro & re diuina. ſed hic verget legetur. Imitare amorem. tuum: qui te facile ad omne ſcelus impellat: vt eſt venenoſus amor & triſtis. Segnis. ſine mea vindicta. Dum terra. ab æternitate ſcelus exaggerat.

BERN.
Lymphatici.
Renideo.
Enceladus.
DANI.
Nyſeides.

ASCEN. ¶ Sed ſup. demus: vt ceſſerit. ſ. Creonti conuictus: & dederit manus, more ſe dedentium potuit certe. i. ſaltem, adire & alloqui extremo ſermone coniugẽ. ſ. me: cui nomine cõiugis plurimũ debet. Hoc quoq;. i. verum ſit ꝙ ferox qui nihil timere ſolet, extimuit quoq;. i. etiam, hoc. ſ. me alloqui: certe. i. ſaltẽ, licebat genero. i. ipſi cũ iã eſſet gener, laxare. i. extendere mihi, tẽpus imitis fugę: qa a marito & liberis: vnus dies dat⁹ eſt duobus liberis. ſ. deoſculandis. Nõ queror tẽpus breue: quia patebit multum. i. lõgũ ſi referat̃ ad ea q̄ in eo agã hic dies faciet, faciet qđ nul⁹. ſ. dies taceat vnq̄. ego inuadã. i. cõiurationibus laceſſam, deos, & quatiã. i. cõcutiã cũcta tam diuina, q̄ humana. Nu. o hera, recipe. ſ. in trãquilliore ſtatũ, pectus turbatũ malis. i. aduerſitatib⁹: mitiga animũ. Me. Sola quies eſt. ſ. mihi aut opinione mea: ſi video cuncta obruta ruina. Oĩa abeant. ſ. in exitium mecum: quia libet trahere, ſcilicet oĩa, tecum cum pereas: quod malignę eſt mentis & inuidę. Nu. vide q̄. i. q̄tum multa ſint timenda. ſ. tibi, ſi pſtas. ſ. in furore concepto & voluntate vindictæ: quia nemo poteſt aggredi potentes tutus. i. manens tutus. i. extra omne periculum.

Sed ceſſerit conuictus & dederit manus:
Adire certe: & coniugem extremo alloqui
Sermone potuit. hoc quoq; extimuit ferox:
Laxare certe tempus immitis fugæ
Genero licebat: liberis vnus dies
Datus duobus. non queror tempus breue:
Multum patebit: faciet: hic faciet dies:
Quod nullus vnq̄ taceat. inuadam deos:
Et cuncta quatiam. Nu. recipe turbatũ malis
Hera pect⁹: animũ mitiga. Me. ſola eſt quies:
Mecum ruina cuncta ſi video obruta.
Mecum oĩa abeãt: trahere cũ pereas libet. N.
Q̃ multa ſint timenda: ſi perſtas: vide.
Nemo potentes aggredi tutus poteſt.

BERNA. ¶ Sed ceſſerit. Pone ꝙ timuerit: ſaltem debebat venire ad me: vt ſeipſum expurgaret: potuiſſetq; impetrare plures dies a Creonte ne diſcederem: quẽadmodum ipſa impetraui tantum vnam diem: quæ tamen ſatis erit ad vindicandum me. Coniugem. ſ. me. Ferox. ſ. Iaſon. Laxare. prolongare tempus. Immitis fugę. exilij crudeliter mihi inditi. Genero. Iaſoni: cui nulla repulſa potuit dari a Creonte. Vnus dies. vt complecterer natos priuſq̄ diſcederem. Deos. ſ. per incantationes. Sola. nunq̄ quieſcam: immo ero cõtenta ſi videro omnia in ruinam dari mecum. Tutus. quia nemo ſine periculo aggreditur potentes.

DANI. ¶ Adire certe &c. Non ſine ſtomachatione & graui ſugillo ipſius Iaſonis, iſthęc repetit Medea: p̃ſertim affinitatis nomina & maritalis vinculi. Coniugem. quam decepit: quam reipuit nulla cauſa. Genero. poti⁹ mœcho. Liberis vnus dies. dixit Creon. Vnus parando dabitur exilio dies. Non queror. non eſt terendũ lachrymis tempus: quod mihi perq̄ breue relictum eſt.

ASCEN. O Dura &c. Egreditur Iaſon ãcipiti cura preſſus: qa Medeã de ſe optime meritã, & e qua tam indulgẽtes ſuſceperat liberos, nec exigere honeſte, nec retinere tute poterat: ne Creõtẽ cũ cui⁹ filia iã ſpõſalia pegerat offenderet. Neq; ſi nulla cõtraxiſſet tut⁹ apđ eũ foret: cui iã Achaſtus hoſtem ſe denunciauerat ſi Medeam veneficam & patris ipſi⁹ interfectricẽ apud ſe retinere & fouere pergeret. dicit ergo pplexus & attonitus nondum videns Medeam ſed eã viſens: O fata ſemper dura & p. i. ſortẽ aſperam, vtpote malã ex æquo. i. ęquali portiõe cũ ſequit. ſ. in nos: & cũ parcit. i. pcere videt̃ nobis. Deus. ſ. aliqs malis nr̃is gaudẽs inuenit toties nobis remedia. ſ. piculorũ mortis, peiora piculis: vt in Colchis remediũ mortis fuit ducere Medeã veneficã dirã: & nũc remediũ euadẽdi minas Achaſti & inſidias Creõtis ẽ repudiare cõiugẽ tot liberorũ cõtra fidẽ & iuſiurãdũ, ac ſupducere liberis nouercã minus nobilẽ. vñ declarãs qđ dixit addit: ſi vellẽ p̃ſtare fidẽ meritis piugis. ſ. Medeę caput. ſ. meũ fuit offerẽdũ leto. i. cędi, aut per Creõtẽ aut p Achaſtũ iferẽde: ſi noli mori, carẽdũ eſt miſero. ſ. mihi, fide. Et ſi quis dicat ſi grauiora ſũt remedia piculis. i. frãgere fidẽ q̄ mori: q̄re nõ moreris? dicit. Timor nõ vincit virum. i. virilẽ aĩm meũ: ſed pietas. ſ. i liberos trepida. i. q̄ me trepidũ facit. qppe. i. quia certe proles. i. nex aut cædes prolis, ſequeretur necem parentum. O ſancta iuſtitia ſi incolis cęlũ: quia dicit̃ terras fugiens Aſtrea repetiſſe

Trimetri Iambici.

IASON. MEDEA.

O Dura fata ſemper: & ſortem aſperam
Cum ſęuit: & cũ parcit ex ęquo malã.
Remedia toties inuenit nobis deus
Periculis peiora: ſi vellem fidem
Præſtare meritis coniugis: leto fuit
Caput offerendum: ſi mori nolim: fide
Miſero carendum eſt. non timor vincit virum
Sed trepida pietas: quippe ſequeretur necem
Proles parentum. O ſancta ſi cælum incolis
Iuſtitia: numen inuoco ac teſtor tuum:
Nati patrem vicere. quin ipſam quoq;
Etſi ferox eſt corde: nec patiens iugi:
Conſulere natis malle q̄ thalamis reor.
Conſtituit animus precibus iratam aggredi.
Atq; ecce viſo memet exiluit: furit:

Fert odia prę ſe:totus in vultu eſt dolor. Me.
Fugimus Iaſon:fugimus:hoc non eſt nouum
Mutare ſedes:cauſa fugiendi noua eſt.
Pro te ſolebam fugere:diſcedo:exeo
Penatibus profugere quam cogis tuis:
Ad quos remittis? Phaſin:& Colchos petam?
Patriumq; regnum? quaq; fraternus cruor
Perfudit arua? quas peti terras iubes?
Quæ maria monſtras? pontici fauces freti
Per quas reuexi nobiles regum manus
Adulterum ſecuta per Symplegadas?
Paruam ne Iolcon? Theſſala an tempe petam?
Quaſcunq; aperui tibi vias:clauſi mihi.
Quo me remittis? exuli exilium imperas:
Nec das:eatur:regius iuſſit gener:
Nihil recuſo:dira ſupplicia ingere.

cælum:ego inuoco & teſtor numen tuum: q̄ ſup. nati vicere patrē.i. coegerūt patrē facere, quæ contra fidem facit:fides aūt fundamentum eſt iuſtitiæ. quin reor ipſam.ſ. Medeam cui ſoli iiuria fit, etſi.i. q̄q̄ eſt ferox corde, nec patiens iugi.i. nequiens pati iugum, aut ſubiunctionem vllam, malle.i. magis velle, quoq;.i. etiam, conſulere.i. conſilio prouidere, & prodeſſe, natis.i. liberis noſtris, q̄ thalamis.i. nuptijs conſeruandis. Animus conſtituit.i. decreuit, aggredi p̄cibus.i. p̄cādo, iratam: atq; ecce memet viſo.i. vt primū me vidit, exiluit:furit (mutat tempus: quia prius exiluit, & adhuc furit) præ ſe fert.i. indicijs exterioribus oñdit odia.ſ. in me:dolor eſt tot⁹.i. appet in vultu. Me. Iaſon, nos fugim⁹, fugim⁹: mutare ſedes, hoc non eſt nouum, ſcilicet nobis: quia id ſępe fecimus:ſed ſup. cauſa fugiendi eſt noua: quia ſolebam fugere pro te.i. eo q̄ patraui crimē pro te: vt apud Colchos, & Peliam:& ſup. diſcedo:exeo penatibus tuis: quū cogis profugere.i. profugam errare: ad quos remittis ſup. me aut nos? Nū ſup. petam Phaſin flu. colchorum & Colchos.i. patriam meam? q; p & regnū priū.i. paternū: q̄q;.i. & ſup. ea arua, q̄ cruor fratern⁹.i. fratris mei Abſyrti p te ſeruādo & patre remorādo diſcerpti pfudit.i. cruētauit? q.d. ſcis q id fieri nō pōt: igit quas terras iubes peti.ſ. a me? quæ maria mōſtras.ſ. mihi petenda? Nū ſup. fauces freti.i. maris pontici: per quas reuexi.i. curaui reuehendas, manus.i. copias & cohortes nobiles regum.i. illuſtriū virorum Argonautarum, inter quos plurimi erant reges aut regum filij & reges futuri, ſecuta adulterū.i. te, q alteram habebas coniugē, ſcilicet hanc quam nunc amplecteris: aut ſi nō habebas me viua habere nequeas: ſed quia habere vis indicas te poti⁹ adulterum q̄ legitimum maritum: ſecuta dicit per Symplegadas.ſ. inſulas & rupes videlicet Cyaneas non ſine periculo prętemauigabiles. Petam ne Iolcon paruam.ſ. vrbem Theſſaliæ, patriam autem Iaſonis vt teſtatur Strabo libro.j. q.d. non potero a te derelicta, & propter te Theſſalis omnib⁹ ob cæſum Pelian inimica effecta: an petam tempe Theſſala.i. Theſſalica: ſunt enim amœniſſima in Theſſalia loca? q.d. etiam nequaq̄: quia quaſcunq; vias aperui tibi, clauſi mihi. Quo igitur remittis me? Tu imperas exuli.ſ. mihi & a mea & a tua patria exulanti, exilium.ſ. e Corintho: nec das.i. & non aſſignas locum exilij. Eatur: hoc ironicos ad ſe dicit quaſi dicat: oportet tamen ire: quia gener regius.ſ. Iaſon iuſſit. Iaſon fac potius qc quid in me libet: ego nihil recuſo, ſcilicet ſupplicij: ingere ſupplicia.ſ. quæcunq; vis.

O Dura. Nunc agitur pars Iaſonis exeuntis ad conſolandum Medeam:& dolet, q cogatur eam deſerere, dicens. qn volui liberari a tauris & dracone coactus ſum iurare ne perirem me habiturū Medeā in vxorē: nunc aūt neceſſe eſt: aut moriar, aut obtēperē Creōti: ſed deos teſtor q non id facio pp̄ter mortē meā: ſed pp̄ter filios meos. Fata.ſ. mea. Sortē conditionē fortunæ meæ. Ex ęquo. ęquali: ſemper mihi iniqua. Peiora. quia peius ſequutū fuit ex liberatione mea. & hęc ſecū loquitur Iaſon. Cōiugis. Medeę quæ me liberauit. Fide. quā promiſi Medeę. Virum.ſ. fortem, qui mortem nō timet. Pietas. amor in filios. Vicere. excuſat ſe: nam filij ſui fecerunt hoc amore ſuo: vt desererem Medeam: vt ſuperſtites eſſent. Parentē.ſ. me. Quin ipſa.ſ. Medea mater: credo q ipſa potius velit deſerere me q̄ videre mortem filiorum. Malle. potius velle cōſulere natis.i. ſeruare vitam filiorum q̄ frui thalamis meis. Aggredi. alloq: deliberaui adire illam. Exiluit. foras venit ad me. In vultu. quo monſtrabat totam paſſionem animi. Fugimus. furibunda aggreditur Iaſonem. Cauſa. fugi a patre propter amorem tuum: iterum de Theſſalia propter Peliam quem interfeci pro te: nunc aūt coacta & deſerta a te. Ad quos. exprobrat beneficia: via redeā ad patriam: quā totam violaui propter te? Reuexi. reduxi ſoſpites reges qui tecum erant in Argo. Adulterū. ſcilicet te. Per Symplegadas. ſunt teſte Pli. in. iiij. & vj. natu. hiſto. ſcopuli: vel ſecundum Pomponium in ſecundo duę inſulæ Helleſponti contra Thracium Boſphorum quingentis paſſibus ab Europa diſtantes. quas nonnulli ex poetis noſtris etiam Cyaneas vocauerunt. Has Ouidius in Metamorphoſeos ij. mobiles primū fuiſſe, ſed poſtea immobiles factas dixit. Timuit concurſibus argo Vndarum ſparſas Symplegadas eliſarū, Quæ nunc immotæ perſtant ventiſq; reſiſtunt.

BERN.

Symplegades.

¶ Si vellem fidem. Nō temere Iaſon reliquit Medeam. quam æque, ac parentem ſuū deceperat, ſeipſum poſſe ſuſpicabatur aliquando etiam decipere. Meritis coniugis. non poſſem Medeę erga me beneficia vllo merito perſoluere niſi morerer: ergo vt caream morte carebo fide. Fugimus. in fugam trudimur. Pro te. nūc pro ſocia tua: ſed tacuit dolore. Patrium regnum. vrbem. Aeæam de qua Apollonius meminit: & Homerus. vnde dicta Circe Aeæa non vt ſomniat quidam a nauigantium clamore. Phaſim. fluuiū patrium. Phaſis clariſſimus Ponti fluuius: oritur in Moſchis: & nauigatur q̄libet magnis nauigijs. Hippus & Cyanus vaſtiſſimi amnes in eum cadūt & faciunt maximum ſtrepitum. Mela & Plinius in ſeptimo. Colchorum regio in Scythia. vt teſtatur Strabo.

DANI.

Aeea.
Circe.
Phaſis.

ASCEN. ¶Merui.ſ.ſupplicia oia:ira regalis.ſ.Creōtis regis premat.ſ.me,pellicē.i. tanq̄ pellicem fi liæ ſuæ:oneret manus ſup.meas vinculis:& obruat clauſam ſaxo noctis æternę.i. qđ vol uit Siſyphus progenitor ſoceri & ſponſę tuę q d.id facile impetrarint cum ſint de ſangui ne Siſyphio:& ira per tranſitum genus Creō tis eleuat:tamē ſup.licet id faciat,ego patiar minora meritis.i.q̄ peccatis meis merui. Ve rū o caput ingratum,animus.ſ.tu⁹ reuoluat, halitus.i.efflat⁹& anhelitus igneos,tauri:erāt tamen duo tales ſubiugandi: & reuoluat,flā meum pecus.i.tauros flāmiuomos,Aeetę.ſ. patris mei,in aruo armifero.i. ferēti armatos e dentibus draconis illic ſatis:inter ſęuos me tus gentis indomitæ.i.armatorum ſubito na ſcentium & martio furore vt primū editi erāt ardentiū:& reuoluat tela hoſtis ſubiti.i. ſubi to enati,cum miles terrigena.i.e terra genitus occidit.i. occubuit cede mutua, iuſſu.i. im perio meo:adice.ſ.ſuperioribus:ſcribitur au tem vnico i:vt prima corripiat:ſpolia arietis Phryxei,expetita,ſcilicet a te:& adice mōſtrū in ſomne id ē draconem peruigilem, iuſſum ſcilicet per me ad ſalutem tuam,dare lumina .i.oculos,ſomno ignoto, ſcilicet ipſi pri⁹:ad ice fratrem.ſ. Abſyrtum traditum neci,& ſce lus factū non ſemel,immo frequēter, in vno ſcelere:cui cætera erant adnexa: & natas.i.fili as Peliæ:deceptas fraude mea: vtpote iuſſas ſecare mēbra ſenis.ſ.Pelię patris ſui, non re uicturi, vt ſperabāt. Ego ſectās aliena regna videlicet tua qui mihi nunc alienus es, vt ta men ea augerem & ſtabilirē Peliam ſuſtuli,de ſerui mea,ſcilicet regna: vtpote Aeęam vrbē apud Colchos. O Iaſon, miſerere ſup. mei: obſecro,per ſpes liberum pro liberorum tuo rum,id eſt quas de liberis tuis concepiſti:& p certum larem,quē ſperas te & eos habituros: per monſtra victa,ſcilicet beneficio meo: per manus ſup.meas quibus nunq̄ peperci pro te.i.vt tibi proſim:& per metus præteritos .i. exhauſtos,per cælū & vndas.i.deos cęleſtes, & marinos, teſtes coniugij mei.i.quos iuraſti mihi dum fidem coniugij dediſti:miſerere in quit & redde felix.i.cum ſis felix,ſupplici,ſci licet mihi, vicem.i. viciſſitudinē:nam ipſa fe lix te ſupplicem iuui.ego exul.i.extra ſolum patrium tecum proficiſcēs nil tuli ex illis opi bus quas Scythę populi ſubiecti Aeetæ pe tunt vſq̧ a populis Indiæ peruſtis,ſcilicet ſo le vicino,aut radios ex directo demittente: & ſup.ex gazis,quas gazas domus,ſcilicet pa terna,referta vix capit:quia pręterq̄ q̧ dom⁹ plenas habemus,ornamus auro nemora: vt aureo vellere,aut circulis aureis: nil inq̄t exul tuli niſi art⁹,id eſt membra fratris Abſyrti:& impendi tibi,id eſt vtilitati tuæ,quoq̧, id eſt etiam hos,ſcilicet art⁹ fratris, quia ſparſi eos ad remorandum patrem.patria ceſſit tibi: pa ter,frater,pudor ceſſit tibi:quia omnia amiſi, vt te haberem:ego nupſi,ſcilicet tibi hac do te,ſcilicet meritorum in te:redde fugienti, id eſt mihi quam fugere cogis,dicerem exulan ti,ſua. id eſt quæ amiſit & tibi impendit. Ia ſon. Cum Creon infeſtus, ſcilicet tibi, vellet perimere te, ipſe euictus lachrymis meis

Merui:cruentis pellicem pœnis premat
Regalis ira:vinculis oneret manus:
Clauſamq̧ ſaxo noctis æternæ obruat:
Minora meritis patiar.O ingratum caput:
Reuoluat animus igneos tauri halitus:
Interq̧ ſæuos gentis indomitæ metus
Armifero in aruo flammeum Aeetæ pecus:
Hoſtiſq̧ ſubiti tela:cum iuſſu meo
Terrigena miles mutua cęde occidit.
Adice expetita ſpolia Phryxei arietis:
Somnoq̧ iuſſum lumina ignoto dare
Inſomne monſtrum:traditū fratrem neci:
Et ſcelere in vno non ſemel factum ſcelus:
Iuſſaſq̧ natas fraude deceptas mea
Secare membra non reuicturi ſenis.
Aliena ſectans regna:deſerui mea.
Per ſpes tuorum liberum:& certum larem:
Per victa monſtra:per manus pro te quibus
Nunq̄ peperci:perq̧ pręteritos metus:
Per cœlum:& vndas:coniugii teſtes meis
Miſerere:redde ſupplici felix vicem.
Ex opibus illis:quas procul raptas Scythæ
Vſq̧ a peruſtis Indiæ populis petunt:
Et quas referta vix domus gazas capit:
Ornamus auro nemora:nil exul tuli
Niſi fratris artus:hos quoq̧ impendi tibi:
Tibi patria ceſſit:tibi pater:frater:pudor:
Hac dote nupſi:redde fugienti ſua. **Ia.**
Perimere cum te vellet infeſtus Creon
Lachrymis meis euictus exilium dedit. **Me.**
Pœnā putabam:munus:vt video:eſt fuga. **Ia.**
Dum licet abire profuge:teq̧ hinc eripe.
Grauis ira regū eſt ſemp.Me.hoc ſuades mihi
Pręſtas Creuſæ:pellicē inuiſam amoues. **Ia.**
Medea amores obicis?Me.& cędē & dolos.Ia.
Obicere crimen qđ potes tandē mihi?Me.
Quodcūq̧ feci.Ia.reſtat hoc vnū inſuper

Tuis vt etiam ſceleribus fiam nocens. Me.
Tua illa:tua ſunt illa:cui prodeſt ſcelus:
Is fecit:omnes coniugem infamem arguant:
Solus tuere:ſolus inſontem voca.
Tibi innocens ſit:quiſquis eſt pro te nocēs. Ia.
Ingrata vita eſt:cuius acceptæ pudet. Me.
Retinenda non eſt:cuius acceptæ pudet. Ia.
Quin potius ira concitum pectus doma:
Placare natis. Me. abdico:abiuro:abnuo:
Meis Creuſa liberis fratres dabit? Ia.
Regina natis exulum afflictis potens.

dedit.i.cōceſſit tibi exiliū.q.d.quod potui dedi. Me. Ego putabā fugam & exilium pœnā ſed ſup. vt video, fuga eſt munus.i. beneficium p̄cibus impetrandū. Iaſ. O Medea, dum .i.quoad, aut donec, licet.i. p̄miſſum eſt abire p̄fuge & eripe te hinc:quia ira regum eſt ſemper grauis: & poterit reuocare bñficiū. Med. Tu ſuades hoc mihi:ſed p̄ſtas.i. exhibes & lucrifacis, Creuſę.ſ. nouæ nuptę: q̄ tu amoues illi pellicē inuiſam.ſ. me aut Medeam. Iaſ. O Medea, tu obicis ſup. mihi amores.ſ. nouos q.d. putas q̄ id faciam quaſi Creuſam pl' te amem ſi vtram velim præferre liceat? Medea aūt callide aliter intelligēs dicit:&.i. etiā, hoc ē obijcio tibi amorea: ſed meoa in quos igrat' es: & cędē & dolos.ſ. quā & quos pro te feci. id tñ nō ſic intelligēs Iaſon dicit. Quod tādem crimē potes obijcere mihi? Me. Q̄dcūq; feci. Ia. Reſtat inſup hoc vnum: vt fiam nocens ſceleribus tuis. Me. Tua illa tua ſunt illa:quia is fecit ſcelus cui prodeſt: arguant.ſ. relīq oēs cōiugē.ſ. me tuam, infamem: tñ tu ſolus tuere ſup. eā: & voca ſolus inſontē: ſit tibi innocēs quiſquis eſt nocens pro te. Iaſ. Vita eſt ingrata: cuius acceptę.i. quā ab indigno accepiſſe pudet. Me. Vita cuius acceptę pudet, non eſt retinenda. Iaſ. Quin potius doma pectus concitū ira: placare.i. ſis placata, natis.i. propter natos. Me. Ego abdico, abiuro, abnuo.ſ. eos. nam nunquid ſup. Creuſa tā ignobilis, dabit.i. pariat vt det liberis meis a ſole originem trahentibus, fratres? Iaſ. Immo ipſa regina potens dabit fratres natis exulum afflictis.

¶ Nec das. Quia omnino eram exul. Regius gener. Ironice: Iaſon gener Creontis. Pellicem. ſcilicet me. Minora. nam maiora merentur ſcelera mea. Ingratum caput. nunc ap̄it ironiā exprobrando bñficia ſua Iaſoni. Halitus. ſpiritus. Nam tauri qui erant ad cuſtodiam aurei velleris naribus & ore flammas euomebant. Armifero in aruo. vbi debebāt naſci armati homines ex dentibus ſerpētinis, qui in auctorem ſeminis arma contuliſſent. Pecus. tauros intellige. Hoſtis ſubiti. ſubito ex terra nati. Mutua. nam mutuis vulnerib' ſe ſe interfecerunt. Arietis. quem Marti Phryxus ſacrauit: eiuſq; pellē e phago appendit. Mōſtrū. draconem peruigilem. Fratrem. Abſyrtū: quem in fruſta diſſecui apud Tomos. In vno ſcelere.ſ. cū ſequerer te multa ſcelera ſimul feci. Iuſſas natas. filias Peliæ patrui tui quem filiabus occidendum præbui: vt illius regno potireris. Senis. Peliæ. quem illo modo reuiueſcere putabant. Per ſpes. deprecaẽ modo Iaſonē per res ſibi gratiſſimas & per ea pericula quibus ipſum liberauit. Certum larem. domum certam non habeo: vt tu certā domū: vnde neceſſe eſt me vagari. & ita mouet miſericordiam. Peperci. quas ſemper exercui contra monſtra p̄ te, & in omni ſcelere. Teſtes. quia adiuraſti mihi cōiugium per deos cœleſtes & marinos. Vicem. merita: mutuum amorem. Ex opibus. vides me deſertam in maxima infelicitate: educata fui in domo referta diuitijs: & nihil exportaui niſi fratrem paruulum quem pro te morti tradidi. Scythę. in quibus ſunt Colchi. Petūt. vadunt ad accipiendum vſq; ad vltimos populos. Capit. vix poteſt tenere propter copiam. Ornamus. hoc dicit propter pellem auream quę pēdebat in arbore. Ceſſit. victa fuit: nam pro te deſerui ea. Redde ſua. ſcilicet patriam & integritatem meam quā pro te amiſi. Pœnam. putabam exilium eſſe pœnam: ſed eſt beneficium: vt tu dicis. Hoc ſuadens. q̄ mihi ſuades fugam, non facis pro bono meo: ſed amore Creuſæ: a qua pellicem, ſcilicet me, vis amouere. Cædem. ſcilicet Pelię & fratris. Quodcunq;. nam fuiſti cauſa omnium ſcelerum quæ feci. Reſtat. tu vis vt dicar ſceleratus propter ſcelera tua. Tua tua. conduplicatio indignabūda. Cui prodeſt. ille cuius cauſa fit ſcelus & mali dat cauſam, hic eſt ſceleratus appellandus. Omnes. ſi me omnes accuſarent tu ſolus deberes me tueri. Tibi innocens. quando quis eſt nocens cauſa tua, illum ſemper debes excuſare non autē criminari. Ingrata. non vellem viuere: cum me vitam a te accepiſſe pudet. Retinenda. potes te occidere. Placare. placeris propter filios: depone furorem & recede. Abdico. Renūtiare eſt abdicare apud hiſtoricos quando quis renuntiat magiſtratui. Creuſa dabit. indignatiue. Creuſa pariet ex te: & faciet fratrem meis filijs. Regina. hoc erit glorioſum q̄ regina pariat fratres natis exulum, ſcilicet mei & tui qui ſumus exules.

¶ Reuoluat. Cogitet. recolat anim' tu' igneos tauros anhelitus: quos Apolloni' dixit ςαμαστιφλογαφυσιοωντε &c. Halitus. ſpirit'. ſpiritū recipit, licet ſit noſtra vox. Armifero in aruo.i. nouali reddēte nō fruges, ſed arma. Aeetes alloquiẽ in hęc verba Iaſonē iuxta Apolloniū. Hoſpes tu iūgens tauros ipelles in cāpū Martis quadratū: quē ſcindēs aratro ad p̄fundū nō iacio in ſulcis ſemen ſed ſerpētis pniciosi dētes exeūtes in corpora armata: q̄ irruēs domo mea haſta. Mane iūgo boues & q̄eſco in crepuſculo ipo a meſſe: tu ſi p̄feceris talia eo die auferes vellus ad reges. aliter non darē. ne ſpera. αυτημαρ τοδε κωας αποισεαι ες βασιληος. πριν δε κεν ουδε δοιην, επει δε και αλλω &c. Arietis. portat' eſt ab ariete Phryxus. conuenit cū Apollonio. cęterum nō arietem fuiſſe, ſed ouē Naſo affirmat. Phryxeā petijt Pelias arbor ouē. Mōſtrū. p̄uigilē itelligit draconē cuſtodē pellis aureę, quā in vertice caucaſi terra pepit iuxta petrā: i qua Iuppiter Typhaona fulminauit. percuſſus enim Typhaon poſtea vix potuit peruenire ad portum nomine Serbonida: vbi adhuc ſtridens iacet. Serpens vero appoſitus ad cuſtodiam velleris: quem ſerpentem vna cum tauris māſuefecit veneno: quod vocant Prometheium in Phoriamo diu cōditū. Scythę. id ē Colchi: παρα το σκευθω. dicti ſunt Scythę: quia ſunt aſperi & inhumanes populi. de quibus ſatis & ſuper dictum eſt alio in loco. Sua. id eſt teipſum. Pœnā. correctio eſt. Grauis ira. iuxta illam ſententiam. χαλεπη μενις ρογ γη βασιληος.

BERN.

Renuntio:

DANI.
Habitus.
Aeetæ ad Iaſonē verba.

Aries Phryxi an ouis.
Draco.

Me.Non veniat vnq̄ tam malus miſeris dies:
Qui prole fœda miſceat prolem inclytam:
Phœbi nepotes Siſyphi nepotibus. Ia.
Quid miſera meq; teq; in exilium trahis?
Abſcede q̄ſo.Me.ſupplicē audiuit Creon. Ia.
Quid facerē poſſim loq̄re.Me.ꝓme vł ſcel⁹.Ia.
Hinc rex:& illinc eſt.Me. & his maior metus
Medea:nos confligere:certemus:ſine:
Sit pretium Iaſon.Ia.cedo defeſſus malis:
Et ipſa caſus ſæpe iam expertos time. Me.
Fortuna ſemper omnis intra me ſtetit. Ia.
Achaſt⁹ inſtat:propior eſt hoſtis Creon.Me.
Vtrunq; profuge:nolo vt in ſocerum manus
Armes:nec vt te cæde cognata inquines.
Medea cogit:innocens mecum fuge. Ia.
Et quis reſiſtet:gemina ſi bella ingruant?
Creon Achaſtuſq; arma ſi iungant ſua? Me.
His adiice Colchos:adiice Aeeten ducem:
Scythas Pelaſgis iunge:demerſos dabo. Ia.
Alta extimeſco ſceptra.Me.ne cupias vide.Ia.
Suſpecta ne ſint:longa colloq̄a amputa.Me.
Nunc ſumme toto Iuppiter cælo tona:
Intende dextram:vindices flamma para:
Omnemq; ruptis nubibus mundum quate.
Nec deligenti tela librentur manu:
In me vel iſtum.quiſquis e nobis cadet:
Nocens peribit:non poteſt in nos tuum
Errare fulmen.Ia.ſana meditari incipe:
Et placida fare:ſiquid ex ſoceri domo
Poteſt fugam leuare:ſolamen pete. Me.
Contemnere animus regias (vt ſcis) opes
Poteſt:ſoletq;:liberos tantum fugę
Habere comites liceat:in quorum ſinus
Lachrymas profundā:te noui nati manēt.Ia.
Parere precibus cupere me fateor tuis.
Pietas vetat:iſtud nanq; non poſſum pati:
Non ſi ipſe memet cogat:& rex:& ſocer.

ASCEN. ¶Non veniat.Medea facile cōmentum Iaſo
nis repellens,inquit. Dies veniat vnq̄, miſe-
ris.ſ.liberis noſtris tam malus:qui pro vt mi
ſceat ſup.cum, prole fœda, ſcilicet Creontis
a Siſypho oriūdi,prolem inclytam.ſ.noſtrā,
& nepotes Phœbi,id eſt Solis, ſalt ē ꝓnepo-
tes,nepotibus.i.minoribus Siſyphi qui Co-
rinthum condidit:& ob ſcelera apud inferos
damnatus eſt. Ia.O miſera,quid.i.ad q̄d tra-
his & me & te in exilium? queſo abſcede.Me.
Creon qui mihi tot⁹ infenſus eſt,audiuit ſup.
me ſupplicem:quia diem fugę conceſſit. Iaſ.
Loquere.i.dic,quid poſſim facere. Me. Pro-
me.i.effer e pectore, vel.i.ſaltem ſcel⁹,ti aliud
nequis. Iaſ. Rex eſt hinc.i.ab hac parte,ſcili-
cet Creon,& illinc.i.ab alia parte nos vrgens
Achaſtus.Me.Et Medea eſt his.ſ.regib⁹ ma-
ior metus:q̄ ipſi tibi ſint:ſine.i.permitte,nos
confligere:certemus.ſ. ego & reges,ſit Iaſon
pretium,id eſt pręmium certaminis : hoc eſt
cædat parti victrici.Iaſ.Cedo,id eſt locū do,
defeſſus,id eſt defatigatus malis,id eſt aduer
ſitatibus:&.i.etiam ipa time,ſicut ego, caſus
ſæpe expertos.i. quos ſæpe experti ſumus.
Me. Fortuna ſtetit ſemp oīs .i. tota intra me
(alijs īfra).i.inclinaui eā quo volui. q.d.nō eē
ſibi timēdum quicq̄. Iaſ.Achaſt⁹ rex Theſſa
liæ,inſtat.i.appropinquat:& Creon hoſtis ꝓ
pior eſt:ſcilicet ſi aliquid innouauerim⁹. Me.
Profuge.ſ.mecum, vtrunq;,ſcilicet regē:no-
lo vt armes manus in ſocerum:nec vt inqui-
nes te cæde cognata.i.cognati tui, ac patrue-
lis Achaſti.Medea.i.fides quam dediſti Me-
deæ,cogit ſcilicet te ſibi adhęrere: fuge mecū
innocens. Iaſ.Et quis reſiſtet,ſi gemina bella
id eſt duorum regum, ingruant .ſ. in nos? Si
Creo atq; Achaſtus iungāt arma ſua? Latine
dicit Creo:vt Agamemno interdum:& pelia
& Laerta:cum contra græci latina gręce dicāt
Caton,Ciceron. Nec legi poteſt Creon cum
on ſit ſyllaba longa per ω ſcribenda.niſi ſic le
gas Creon Achaſtuſq;. quod magis placet.
Me. Adijce his,ſcilicet hoſtibus Colchos iti-
dem hoſtes:adijce Aeeten patrem meum, du
cem, ſcilicet exercitus in nos ducendi : iunge
Scythas quibus imperat Aeetes, pelaſgis .i.
græcis:ego dabo.i.efficiam, ſcilicet oēs de
merſos.i.obrutos,aut fulmīe,aut aquis, aut
bello.Iaſ.Ego extimeſco ſceptra alta.q.d. li
cet magnam ſpem foueas non videtur tu-
tum tantis regibus obſiſtere. Me. Vide,id eſt
proſpice:ne cupias, ſcilicet alta ſceptra .i. ne
magis me repudies : vt obtineas regnum cū
Creuſa:q̄ ne opprimaris a rege.Iaſ. Amputa
longa colloquia,ne ſint ſuſpecta, ſcilicet Cre
onti. Me. O ſumme Iuppiter tona nunc to-
to cælo:intende dextram vt fortius iaculeris
fulmen:para flammas vīdices.ſcilicet periu-
rij & violatæ fidei:& quate omnem mundum
nubibus ruptis:nec,id eſt & non,& tela ſcili-
cet tua,id eſt fulmina,librentur id eſt iaculen-
tur, in me vel iſtum, ſcilicet Iaſonem, manu
non deligenti, id eſt facienti delectum & diſcri
men vtrum feriat : quiſquis id eſt vteruter, e
nobis id eſt noſtrum duorum, cadet, ſcilicet
ictus fulmine , peribit nocens : & ſic fulmen
tuum non poteſt errare in nos . Iaſon. Inci-

Hæc cauſa vitæ eſt:hoc peruſti pectoris
Curis leuamen:ſpiritu citius queam
Carere:membris:luce.Me.ſic natos amat?
Bene eſt:tenetur:vulneri patuit locus.
Suprema certe liceat abeuntem loqui
Mandata:liceat vltimum amplexum dare.
Gratum eſt:& illud voce iam extrema peto:
Ne(ſi qua noſter dubius effudit dolor)
Maneant in animo verba:ſed melior tibi
Memoria noſtri ſubeat:hæc iræ data
Oblitterentur.Ia.omnia ex animo expuli:
Precorq; & ipſe feruidam vt mentem regas:
Placideq; tractes.miſerias lenit quies.

pe meditari ſana,id eſt quæ ſanam decent:& tare placida:ſiquid ex domo ſoceri.i.q͂d ſit in domo ſoceri.ſ.Creontis poteſt leuare.i.leuiorem & tolerabiliorem facere,fugam.ſ.tuã,pete ſolamen.q.d.dabitur.Me. Animus.ſ. meus poteſt & ſolet(vt ſcis:quia propter te id fecit)contemnere opes regias: liceat tantum.i. duntaxat,habere liberos.ſ. noſtros, comites fugæ: in quorum ſinus profundam lachrymas:nati noui.i.ex noua coniuge,manent te .i.futuri ſunt tibi. Iaſon. Ego fateor me cupere parere precibus tuis: ſed ſup. pietas vetat: nãq; nõ poſſum pati iſtud.ſ. vt liberos in exilium ablegem.non ſi ipſe & rex & ſocer, ſcilicet Creon,cogat memet.ſ.id facere.Hęc cauſa.ſ.q liberos habeo,eſt ſup.cauſa vitæ.i.cur viuere velim:hoc ſolamen eſt,pectoris peruſti curis. vnde cura dicta q cor vrat. Ego q̃am citius carere ſpiritu.ſ. vitali, aut aura,ſeu anhelitu,membris,& luce.ſ.q̃ liberis. Medea ad ſe ſequentia dicit. Amat ipſe ſic natos:bene eſt.i.res mea bene ſe habet:tenetur.i.capt⁹ eſt Iaſon a me:quia patuit locus vulneri, id ẽ ſcio vbi feriam eum:quia occidã eos vna cũ ſponſa.deinde cõuerſa ad Iaſonem dicit. Liceat certe.ſ.ſaltem,me abeuntem loqui ſuprema mandata.ſ.ad liberos:liceat dare amplexum vltimum:gratũ eſt,& peto illud iam voce extrema:ne ſi dolor noſter dubius.i.anceps quid faciat, effudit.ſ.per imprudentiam aut impatientiam,qua.i.aliqua verba.ſ.non dicenda,ſup.ea maneãt in animo. bene & callide dicit verba.q.d. facto certe ſcio me non læſiſſe:& ſimulat pacatũ animũ, vt facili⁹ lędat.ſed melior.i.fauorabilior memoria noſtri,ſubeat.i.in mentem veniat tibi:hæc.ſ.verba,data.i.indulgenter conceſſa,irę.ſ.meę, oblitterẽtur.i. deleantur. Iaſon. Ego expuli.ſ.iniurioſa verba,omnia ex animo:precorq;,&.i.etiam aut inſuper, ipſe, vt regas mentem feruidam.ſ.tuam,& tractes placide:quia quies.i.ſedatio animi lenit miſerias.

¶Non veniat. Nũq̃ poſſit eſſe illa dies:vt hæc pariat filios,& miſceat genus ſolis cum ſanguine ſcelerati Siſyphi:qui rex fuit Corinthi:ipſa autem Medea erat de genere Phœbi. Scelus.etiam pro me deberes facere omne ſcelus. Hinc rex.quid poſſem facere exul inter duos reges.ſ. Achaſtum Theſſaliæ regem, & Creontẽ Corinthi? Eſt &.ſ.in me ipſa:appoſitiue maior me⁹ q̃ rex Creo. Sine.dimitte me certare:& ſi vicero vt habeam te maritum meum. Infra me.quia omnem fortunam ſemper ſuperaui. Achaſtus.demonſtrat periculum. Achaſtus filius Peliæ perſequitur nos,& Creo habet nos intra ſua mœnia. Vtrũq; non peto vt ſocerũ, aut patruelem Achaſtum interficias:ſed mecum fugias. Creo atq; Achaſtus. pone q illi reges iungant arma & cum illis veniat Aeeta & Colchi:omnes Medea demerſos dabit.i. proſternet. Ne cupias. non facis pter timorem,ſed propter cupiditatẽ regni. Suſpecta.ne colloquutio mea ſuſpitionẽ faciat Creõti. Nũc ſumme.indignata Medea precatur Iouem vt fulminet. Ruptis nubibus. nam fulmen emittitur fractis nubibus. Nec deligenti.non oportet conſiderare quem ferias:non potes errare:nam vterq; noſtrum eſt nocẽs. Sana.res melioris conſilij:& ſi quid velis ex domo Creontis pete. Leuare.leuiorem facere. Contemnere.noniſti animum meum non curare diuitias:ſed vnum peto:vt des filios mihi comites exilij:nam te noui nati ex Creuſa manent.i.futuri ſunt. Parere precibus. vellẽ facere qd͂ cupis,& affectui tuo parere:ſed pietas & amor filiorum negat. Socer.Creo etiam ſi imperaret non poſſem illos dimittere. Hæc cauſa vitæ.potius voluiſſem mori q̃ te deſerere,niſi fuiſſent filij mei:horum cauſa volui viuere:potius vellem dare vitam q̃ carere filiis. Sic.loquitur Medea intra ſe:ſi Iaſon tantum amat filios bene eſt:nam multum dolebit ſi illos interficiã. Patuit.apertus eſt ad feriendum.tractum eſt a prelantibus armatis,quando apparet locus ad vulnerandũ. Suprema. vnum a te peto Iaſon:vt liceat oſculari filios:vt cum beniuolentia diſcedere poſſim. Ne ſi qua.ne illa quæ dixi in furore tibi reſtent in animo. Oblitterentur.deleantur. Quies.non ſe affligere eſt lenimentum miſerię. BERN.

¶Phœbi nepotes. Aeetes pater Medeæ filius fuit Solis & Perſeidos nymphæ:vt in Theogonia canit Heſiodus.& ex Idyia Medeam,& Chalciopen genuit:vt tradit Heſiodi interpres.& confirmatũ apparet ex Apollonij auctoritate in ſecũdo Argonauticon.ἐκ δ᾽ αὐτῆς δ᾽ ἄρα Μηδεια χαλκιόπη τε ... &c.& Homerus in Odyſſea pcurrit. Siſyphi. Siſyphus Aeoli filius Iſthmon latrocinijs purgauit. Nepotes. filij ipſius Siſyphi,& parẽtes Glauces:q̃ alio nomine dicta eſt Creuſa. Intra me ſtetit. Propior, vicinior Achaſto. Inquines:cruẽtes. Cunire ſtercus facere antiqui dixerunt:inde inquino polluo.ſcribit Põpeius. Demerſos dabo.ſi non ſufficiunt Creon & Achaſtus contra nos: veniant etiam iunctis copijs cum Creonte ipſe Aeeta & Scythæ:omnes vna perimam & demerſos dabo. Amputa.verbis compendium fac. Nubibus ruptis. cõtagio nimij humoris ex ſuperiori circulo atq; ardoris ex ſubiecto expuitur ignis.ideo Iuppiter fertur iaculari fulmina.a græcis τερπικέραυνος ζεύς. Homer⁹ & Plin. tradunt. Fuge.quos iam deliberauit perdere rogat exilij comites dari. Nanq;.carere vita q̃ ex te natis malo. Vulneri patuit. aperta eſt via ad dolorem Iaſonis. Tenetur.alluſio ad p̃dã captã & irretitam. Subeat tibi.ſuccurrat. Subeo & dãdi & accuſãdi caſui iũgit:meli⁹ accuſãdi. Virg. Aeneę ſubijt mucronẽ.& alibi. Hęc iq͂t limina victor Alcides ſubijt. Oblitterẽt. obliare eſt e lĩarũ monumẽtis delere.a lr͂a detortũ verbum. Honorat⁹ Seruius tradit a littore.nõ placet. Veteres litteroſum

DANI. Aeetes. Siſyphus. Cunire. Subeo. Oblittero. Litteroſus.

dicebant pro literato. Caſſius. Homo mere literoſus. a græcis ολραμματικον γραμματικοσ. Omnia expuli. eieci: excreaui: euomui quęcunq; protuli verba aut per iram, aut per dolorem.

ASCEN. ¶ Diſceſſit. Dictis ſuperioribus verbis ſtatim ſe proripuit Iaſon: vnde Medea inquit: Diſceſſit. ita ne eſt o Iaſon? tu vadis oblit⁹ mei & tot facinorum meorum: nos excidimus tibi .i. e memoria tua? Nos nunq̄ excidem⁹. i. id agã vt ſemper mei memineris: licet nunc oblitus videaris. O Medea (ad ſeipſam em̃ loq̄r) age hoc: aduoca. ſ. in vnũ, oẽs vires. ſ. animi tui, & artes. ſ. omnes: fructus ſcelerũ eſt tibi nullũ ſcelus putare quicquid feceris. Vix loc⁹. i. opportunitas eſt fraudi: quia timemur. ſ. ab rege & genero & ita obſeruãt nos: aggredere. ſ. eos hac. ſ. via & arte: qua nemo poteſt timere quicq̄. Perge. ob immanitatem ſceleris heſitauit parum an deberet qd̃ cõciperet facere: deinde ſtimulante furore cohortatur ſeſe dicens. Perge: nũc aude: incipe o Medea q̄cq̄d potes, & quicquid nõ potes. ſ. perficere: quia licet multa incipere quę nequeas perficere: tu o nutrix fida ſocia mœroris mei & caſus varij, adiuua conſilia miſera. i. miſeranda. Palla .i. veſtis muliebris extrema, eſt nobis, mun⁹ .i. monumentum & donum domus ætheree .i. cæleſtis, & decus regni. ſ. paterni, datũ Aeetæ: ſ. patri meo, a ſole. ſ. patre ſuo auo meo, pignus, ſcilicet quo teſtificetur ſe illum genuiſſe: eſt. ſ. mihi, monile fulgens gemmis & auro textili. i. intertexto: & ſup. eſt aurum, ſcilicet crinale aut coronæ, mihi: quod nitor gemmarum diſtinguit: quo auro comæ ſolent cingi: nati, id eſt filij mei, ferant nubenti, ſcilicet Creuſę aut Glauce hæc noſtra dona: ſed illita ac tincta ante. i. prius q̄ ea ferant, artibus diris id eſt execrabilibus. vocetur, id eſt inuocetur Hecate, id eſt Proſerpina: appara ſacra luctifica: aræ ſtruantur, & flamma, ſcilicet inuiſa vna cum palla, ſonet iã tectis, ſcilicet regijs.

Me. Diſceſſit: ita ne eſt? vadis oblitus mei
Et tot meorum facinorum? excidimus tibi.
Nunq̄ excidemus. hoc age: omnes aduoca
Vires: & artes: fructus eſt ſcelerum tibi
Nullum ſcelus putare. vix fraudi eſt locus.
Timemur. hac aggredere qua nemo poteſt
Quicq̄ timere. perge: nunc aude: incipe
Quicquid potes Medea: quicqd nõ potes.
Tu fida nutrix ſocia mœroris mei:
Variiq; caſus: miſera conſilia adiuua.
Eſt palla nobis munus ætheree domus
Decuſq; regni: pignus Aeetæ datum
A Sole: gemmis eſt: & auro textili
Monile fulgens: quodq; gemmarum nitor
Diſtinguit aurum: quo ſolent cingi comę:
Hæc noſtra nati dona nubenti ferant.
Sed ante diris illita: ac tincta artibus.
Vocetur Hecate: ſacra luctifica appara:
Struantur aræ: flamma iam tectis ſonet.

BERN. ¶ Diſceſſit. Cum Iaſon hortatus eſſet Medeam ad tranquillitatem animi, diſceſſit. vnde illa dolore agitata ſeipſam ad vindictam excitat, & nutricem alloquitur quid velit facere. Excidimus. amplius non recordaris mei: ſed faciam tale facinus q; ſemper eris memor mei. Hoc age. ſeipſam excitat. Nullum ſcelus. nullum adeo magnum malum curare: ſed omnia licita credere: vt facias vindictam. Timemur. vix potero eos decipere: cum me ſuſpectam habeant & me caueant. Hac. dicit ſibiipſi: cape talem viam ad nocendum. Eſt palla. hoc eſt conſilium quod ipſa cepit: habet veſtem & monile mittendum ad nouam ſpõſam. Palla. eſt veſtis muliebris. Munus. appoſitiue donum datum a Sole deo. Monile. ornamentum colli quod ſegmentũ appellatur. Diſtinguit aurum. diſtinguere eſt variare. per circuitionem dicit coronam. Hæc. noſtra munera filij mei portabunt nubenti Creuſæ. Sed ante. prius q̄ mittantur hæc dona, veneficijs omnibus, ac veneni tingantur. Appara. loquitur ad nutricem.

DANI. ¶ Diſceſſit. Hinc Iaſonis expoſtulat ingratitudinem & ad vindictam accingitur. Excidimus. e memoria tua fluxerũt noſtra merita. Medea. quaſi quam docuit ipſa Hecate veneficiorum mater quaſi quæ nihil vnq̄ fruſtra veneno attentauit. Emphaſis concitatiſſima.

ASCEN. NVlla vis flammę. Chorus primo loco dicit q; nihil eſt formidabilius viro forti ac mulier irata ob repudium: quod etiam Maro innuit canẽs æneidos quinto. Duri magno ſed amore dolores Polluto: notumq; furẽs quid fœmina poſſit &c. Ordo eſt. Nulla vis, id eſt violentia flammæ, & venti tumidi, nec vis teli, torti. i. violenter ipulſi: alij legunt forti vt ſit: metuenda eſt tanta, pro tantum, forti, ſcilicet viro, quanta, ſcilicet vis metuenda eſt, cum coniunx viduata tedis, id eſt coniugio, ardet, ſcilicet amore, & odit ſcilicet ob repudium. non ſupple tanta vis metuenda eſt, illic: vbi auſter nebuloſus aduexit imbres hiber-

Sapphici Verſus.

CHORVS.

NVlla vis flammæ: tumidiq; venti
Tanta: nec teli metuenda torti,
Quanta: cum coniunx viduata tædis
Ardet: & odit.
Non vbi hybernos nebuloſus imbres
Auſter aduexit: properatq; torrens

Iſter:& iunctos vetat eſſe pontes:
Ac vagus errat.
Nō vbi impellit Rhodanus profundum:
Aut vbi in riuos niuibus ſolutis
Sole iam forti medioq; vere
Tabuit Hæmus.
Cęcus eſt ignis ſtimulatus ira:
Nec regi curat:patiturve fręnos:
Haud timet mortem:cupit ire in ipſos
Obuius enſes.
Parcite o diui:veniam precamur:
Viuat vt tutus mare qui ſubegit.
Sed furit vinci dominus profundi
Regna ſecunda.
Auſus æternos agitare currus
Immemor metæ iuuenis paternæ
Quos polo ſparſit furioſus ignes
Ipſe recepit.
Conſtitit nulli via nota magno.
Vade qua tutum populo priori.
Rumpe nec ſancti violente mundi
Fœdera ſacra.

hibernos & ita ꝑfrigidos:& vbi Iſter fluuius magnus Germaniæ & Pannoniæ qui & Danubius dicitur,torrens.ſ.ex imbriū incremē to,properat.ſ.in mare & vetat pōtes eſſe iunctos.ſ.vtriq; ripæ,q̄a trāſcendit eas : ac errat vagus.ſ.extra alueum ſolitū.Non ſup.tanta metuenda vis eſt illic,vbi Rhodanus flu.prę ceps q̄ Lugduni Ararum recipit,īpellit.i.impetu ſuo,profundū.ſ.mare:aut ſup. illic,vbi Hæmus mons Thraciæ,niuibus ſolutis in riuos.i.amnes,tabuit.i.mollis factus eſt, ſole iam forti & medio vere:tūc enim valde laborioſum & periculoſum eſt per ipſum ingredi. Ignis.ſ.amoris,aut amor ipſe qui ignis ē,ſtimulatus ira,eſt cæcus.i.totus inconſideratus nec curat.i.contemnit,regi.i. dirigi & gubernari:ve pro vel,nec patitur fręnos ſcilicet quibus retineatur:haud .i.nō,timet mortem: immo quod plus eſt,cupit ire obui⁹ in ipſos enſes.O diui parcite:nos precamur veniam .i. hanc gratiam vt crimini temerario ignoſcatis:vt ſcilicet Iaſon,q̄ ſubegit mare id eſt primum nauigabile & pertranſibile ſaltem ſuis oſtendit:licet multo ante Noes arcam cōſtruxerit:viuat tutus. Sed dominus profundi ſcilicet Neptunus furit id eſt impatiētiſſime fert regna ſecunda id eſt ſecūdæ ſortis ſcilicet maritima,vinci ſcilicet ab hominibus:qui ad vetitum elemētum acceſſerunt: ſicut Phaeton. vnde addit.Iuuenis Phaetō auſus agitare currus æternos id eſt æthereos ſolis, immemor metæ paternæ id eſt quam pater ſolebat tenere & tenendam pręceperat,recepit ipſe id eſt in ſe,ignes quos furioſus id eſt inſanus ſparſit polo.i.per cælum:vbi nunc lactea eſt via. Via nota nulli.i.inacceſſa prius,conſtitit.ſ. Phaetonti magno: quia vitæ pretio : & ideo vade quo ſup.fuit,tutū ſcilicet vadere, popl'o priori:nec o violente,rumpe fœdera ſacra mundi ſancti.

Nulla vis. Introducitur Chorus : qui videns furiatam Medeam dicit nullum furorem eſſe tantum quantus eſt mulieris repudiatæ : & precatur deos vt Iaſonem ſeruent tutum ab inſania Medeę. Verſus eſt ſapphicus hēdecaſyllabus. Tædis. viro ſuo. Ardet.ſ.amore. Odit. ſ.deſerta. hic eſt verſus Adonius. Auſter. ventus qui & notus dicitur. Hiſter. fluuius eſt labens per Pānoniam: qui & Danubius dicitur. Vagus.ſ.extra ripas. Rhodanus. fluuius Gallię impetuoſus a Rhoda oppido dictus. Profundum. ruens in mare. Forti ſoli. iam habenti vires. Hęmus. mons Thraciæ. Tabuit. liquefit: nam eo tempore liquefiunt niues. Ignis. amor eſt cęcus. neſcit quid faciat cum ſit repulſus. Mare. primus nauigauit Iaſon. Sed furit. licet Neptunus ſit iratus: quia regnum ſuum tentauerit. Dominus. Neptunus. Auſus. monet homines ne vias nouas aggrediātur exemplo Phaetontis filij Solis. cuius fabula nota eſt apud Ouidium libro meta. ij. Ipſe recepit. quemadmodum extra metas duxerat currus igneos ſolis patris ſui vt ardorem omnibus inferret: ita & ipſe fulminatus igne vſtus eſt: & cecidit in Padum. Immemor. neſciens tenere viam patris. Conſtitit. nullus habuit periculum magnū qui iuit per viam notā. Sāncti. noli rumpere ſacra fœdera mundi: ſed vade per viam conſuetam. BERN. Rhodanus

Nulla. Hic Chor⁹ apte introducit̄ metro ſapphico & adonico eoꝝ infelicē euentū commiſerans q̄ ardua aggrediunt̄: ſed primo horribilem Medeæ impetum deſcribit ſcel⁹ machinantis. & eſt carmen ſextum huius tragœdiæ. Nulla vis. comparatio non incōcinna ignis & furoris fœminei. Callimachi reſtat epigramma ſignificans duo genera ignis: alterum ſedabile, alterum qđ nulla vi aquarum ſedari poteſt. i. fœmineum. ο ζευσ αμτιπυρος πυρ ωπασεν αλλο γυναικα. φιεδε μητετο πυρ εφαμπτοσ μεν δ ταχεωσ κασ βεννυται δε γυναι πυρ ασβεστον φλογερον παντο τανακτομενον. Auſter. i. ventus turbidus imbricitor & humectus tot⁹. eſt peſtilens nunq̄. Hęmus. mons Thracię. aſpirationem in principio & diphthongum habet. dicitur ab Hęmo filio Boreæ & Orithyiæ. Vale. Flaccus in primo. Ille Othrin & Hæmum Atq; imum felix verſabat vomere olympum. Ipſe recepit. hoc exemplo Phaetontis hortatur ad vias notas & lege naturæ conceſſas: q̄a magno cōſtat aggredi inconſueta & minime cōceſſa: q̄ vellet nunq̄ ſi adhuc viueret Phaetō attigiſſe. Hinc poeta nobilis & venuſtus in triſtibus. Vitaret cœlum Phaeton ſi viueret: & quos Optauit demēs tangere nollet equos. ego lego Abſyrtum fratrem Medeæ alio nomine fuiſſe Phaetontem appellatum. και μιν κολχων υμασεπτων μιν φαεθοντα εκλεον. ergo duos Phaetontas celebrant græci: nos vnū ſolis filium dūtaxat. de quo hic meminit Seneca. Recepit. paſſus. Tutum. fuit maioribus iter. DAN. Hæmus

ASCEN. ¶ Quiſquis &c. Docet exemplo Argonautarum nõ eſſe tentandum alienum elementum & iter inſolitum dicens. Quiſquis .i. quicũq; tetigit nobiles ramos nemoris ſacrati .ſ. Pallai, carinæ audacis, id eſt vnde facta erat Argo nauis prima longa qua nauigatum eſt & quiſquis ſpoliauit Pelion montem Theſſaliæ vmbra denſa: & quiſquis intrauit ſcopulos vagantes id eſt Cyaneas inſulas concurrere viſas: & emenſus tot labores pelagi religauit funem id eſt retinacula nauium, ora barbara id eſt ad litus barbarę terræ: rediturus id eſt vt rediret, raptor auri externi id eſt alieni: vtpote aurei velleris, piauit id eſt perſoluit, exitu diro, iura ponti id eſt maris, temerata id eſt violata. Mare prouocatum ſcilicet ad irã, id eſt irritatum, exigit pœnas ſcilicet temeritatis: Tiphys gubernator nauis, domitor pfundi ſcilicet maris qđ primus docuit eſſe nauigabile, liquit in primis id eſt inter primos extinctus morbo repentino, regimẽ ſcilicet nauis, magiſtro id eſt nauclero indocto: ſcilicet Ancæo: occidens littore externo procul a regnis paternis: & tect⁹ vili tumulo iacet inter vmbras ignotas: ĩde id eſt ex ea re, Aulis portus euboicus, memor regis amiſſi, ſcilicet Tiphys qui aulideñ. erat: cui⁹ caſum ęgerrime tulit: retinet ſcilicet frequẽter & quaſi ex natura: vt græci poſtea bis experti ſunt & eũdo & redeundo tempore belli Troiani: portubus lentis, id eſt tardis & tenacibus, carinas querentes ſtare: cum mallẽt diſcedere. ſic Codrus Vrceus legendum monuit: cui facile aſſtipulor. Ille ſcilicet nobiliſſimus citharœd⁹ Orpheus, genitus camœna vocali .ſ. Calliope muſa, ad cuius chordas plectro modulante .i. eas ſonare faciẽte cum modulis, torrẽs .i. amnis pceps reſtitit .i. manſit ſtans: vẽti ſiluere: & volucris adfuit cũ cãtu ſuo relicto .i. relinquẽs cantũ ſuũ vt illius audiret: & hoc tota ſilua comitãte: iacuit ſpſus p agros Thracios diſcerpt⁹ a mulieribus, tractus ad caput Hebri fluuialis .i. multi fluxus, contigit .i. viſit & adiit, ſtyga, paludem inferni, notam .i. quã viuus viderat Eurydicen coniugẽ ſuã repetẽs: & contigit tartarum, nõ rediturus .ſ. vt prius redierat: vt videre eſt ad finem quarti Geor. Vergilij. Alcides .i. Hercules, ſtrauit .i. occidit, natos aquilone .i. Borea, Zethum & Calain: necauit genitum patre Neptuno ſcilicet Acheloum, ſolitum ſumere figuras, innumeras: ſed in figura tauri abſtulit cornu. Ipſe Hercules poſt pacẽ terrę & pelagi .ſ. partam a ſe deletis peſtibus: poſt regna ditis .i. Plutonis feri patefacta: dũ Cerberũ extulit: recubans viuus in Oeta monte ardenti vt in vltima huius tragœdia videbimus, prębuit mẽbra ſua flãmis ſæuis, conſumptus .ſ. prius, tabe .i. veneno tabifico, cruoris gemini .ſ. Neſſi centauri geminę naturæ: partim humanę, partim equæ: munere .i. p mun⁹ nuptæ .i. coniugis Deianiræ: quæ neſſeo ſanguine tinctam interulam illi ignara fraudis miſerat. Setiger .ſ. aper violentus, ſtrauit Ancæum qui Tiphy ſucceſſerat, ictu ſcilicet dentis. O Meleagre: a nominatiuo meleagros: tu impius mactas fratres matris .ſ. Althęę: quos Da

Quiſquis audacis tetigit carinę
Nobiles ramos nemoris ſacrati:
Pelion denſa ſpoliauit vmbra:
Quiſquis intrauit ſcopulos vagantes:
Et tot emenſus pelagi labores:
Barbara funem religauit ora:
Raptor externi rediturus auri:
Exitu diro temerata ponti
Iura piauit.
Exigit pœnas mare prouocatum.
Tiphys in primis domitor profundi:
Liquit indocto regimen magiſtro.
Littore externo procul a paternis
Occidens regnis: tumuloq; vili
Tectus ignotas iacet inter vmbras.
Aulis amiſſi memor inde regis
Portubus lentis retinet carinas
Stare querentes.
Ille vocali genitus camœna:
Cuius ad chordas modulante plectro
Reſtitit torrens: ſiluere venti:
Cum ſuo cantu volucris relicto:
Adfuit tota comitante ſilua:
Thracios ſparſus iacuit per agros:
Ad caput tractus fluuialis Hebri:
Contigit notam Styga: Tartarumq;
Non rediturus.
Strauit Alcides Aquilone natos:
Patre Neptuno genitum necauit:
Sumere innumeras ſolitum figuras.
Ipſe poſt terræ pelagiq; pacem:
Poſt feri Ditis patefacta regna:
Viuus ardenti recubans in Oeta
Præbuit ſæuis ſua membra flammis:
Tabe conſumptus gemini cruoris:
Munere nuptæ.
Strauit Antæum violentus ictu

Setiger: fratres Meleagre matris
Impius mactas: moreriſq; dextra
Matris iratę. meruere cuncti
Morte: quod crimen tener expiauit
Herculi magno puer inrepertus:
Raptus haud tutas puer inter vndas.
Ite nunc fortes perarate pontum
Sorte timenda.

niel commemorat: & moreris dextra matris iratae: ob cędē fratrū: quia fatalē ſtipitem in quo vitae eius fatū pendebat combuſſit. cun cti. ſ. Argonautę, meruere crimen. i. pœnam qd puer tener. ſ. Hylas irrepertus. i. non inuē tus licet multum q̄ſitus qa rapt⁹ a nympha, Herculi. i. ab Hercule, expiauit id ē purgauit morte. ſ. ſua: quia rapt⁹ eſt puer inter vndas tutas. Credā nunc verſum additiū & a quo uis audaculo ſubditū: nam ſi morte expiauit crimen: quomodo raptus eſt inter aquas tutas? dices tutas nymphis nō puero: ſed nihil agis. Neq; enim fruſtra repeteret author hoc nomen puer. qui verſus ſi apponendus eēt legeretur mihi ſic: Raptus haud tutas puer inter vndas. Ite &c. Inſert Chorus cum tot ſint mala orta ijs qui primi nauigauerunt: vt patuit de Tiphy, Anceo, Zetho, Calai, Orpheo, Hyla, Hercule, Meleagro, patebitq; de cōpluribus ſequentibus per amaram & ironicā iuſſionem quae vim vetandi habet: Ite nunc o fortes. ſ. viri: perarate. i. totum ſulcate nauibus, pontum. i. mare, ſorte timenda. i. euētu triſti: quia qui primi id fecerunt fere male perierunt. Fabulas & hiſtorias quas cōmentarij recitant ne prolixior ſim pretereo: ſciens tn̄, neſcio an ſcienter ab eorum ſenſis diſcedo: vt in Aulide vbi omnes auris amiſſę legunt: & cum iam dico Setiger aper: cum Daniel Herculem velit.

¶ Quiſqs. Quicunq; nauigauit in Argo naui dedit pœnas. Nobiles. famoſos: ductos a regibus. Pelion. montē Theſſaliae: vnde accepta ſunt ligna ad fabricandū Argo nauē. Vagantes. videtur nautis. Emēſus. qui tranſiuit. Auri. velleris aurei. Piauit. dedit pœnas: quia tētauit mare non conceſſum homini. Temerata. violata. Tiphys. probat q̄ oēs qui voluerunt tentare nouam viā dederunt pœnas: queādmodum Tiphys: qui primus artē gubernandi naues inſtituit: & in prima expeditione perijt. Midę regis. Hic fuit Gordię bubulci filius & rex Phrygū: qui cunctorum pene regū opes pecuniae abundātia antecelluit. de quo Herodo. in lib. hiſt. & Iuſtinus libro epito. xj. plura ſcripſerunt. quin & Oui. ſimiliter lib. xj. metamor. illius fabulam elegantiſſime eſt proſecutus: ita vt cum vltimo inter Apollinem & Marſyam decert antes in canendo iudex conſtitutus eſſet: & ipſe ex hebeti ingenio pro Marſya ſententiā ferret: aſininis auriculis a Phœbo deturpat⁹ eſt. vt tetigit etiā in prima ſua ſatyra Perſius. Ille. Orpheus qui filius fuit Apollinis & Calliopes muſae doctrina melodiaq; ac poeſi florēs teſte Diodo. lib. v. Eius dulcedine & modulatu citharę nō ſolū hoīes ſed lapides & ſyluas mouebat. Hic cum nullā venerē cū mulierib⁹ iungere vellet, inter orgia Bacchi a Ciconib⁹ mulieribus dilaceratus eſt: eiuſq; caput in Oeagriū fluuiū, vel vt alij in Hebrū, ꝓiectū eſt. Camœna vocali. i. Calliope dulciter canente. Reſtitit. firmauit ſe fluuius ad audiendū. Comitāte ſylua arboribus ſequentib⁹ ſimul et auibus. Nō rediturus. queādmodū prius redierat: cū iuiſſet ad accipiendū Euridicē vxorē: nunc autem mortuus non redibit. Notā. quā prius viderat. Aquilone natos. Zethū & Calaim filios Boreae: quos ſupauit Hercules vt vidimus in prima tragœdia. Genitum Neptuno. Acheloū intelligi volunt: quē tn̄ alij fuiſſe oceani & Tethyos filium volūt. hic pro Deianira filia Oenei regis Calydonię cū Hercule decertauit: ſed videns ſe inferiorē magicas decurrit ad artes: & cōuerſus primo in ſerpentē ab Hercule pene ſtrāgulatus eſt: rurſus cū in trucē tauꝝ ſe mutaret: illū Hercules fracto cornu ad terrā colliſit qui deinde pudibūdus in Calydone fluuio, q iuxta ſui nomis oppidū defluit, ſe abſcōdit: a quo poſtea fluuī⁹ Achelous appellat⁹ eſt. Regna ditis. infernum: quo iuit vt vidim⁹. In Oeta. mōte Theſſalię in quo Hercules perijt: vt videbim⁹ in vltima tragœdia. Munere nuptae. i. camiſia tincta veneno a Deianira. Anceū. gigātem de quo vidim⁹ in prima tragœdia Meleagro. fuit Oenei regis Calydoniae & Altheę fili⁹. in natiuitate cui⁹, vt refert Oui. Parcas tres ab Althea ſā labore ptus ſoluta viſas circa ignē ſtamina nentes: & cū flāmis ligni ſtipitē īpoſuiſſent, dixere: Omē nati erit aequa cū ſtipite vita. qđ cū audiſſet Althea illis diſcedētib⁹: ſurgēs ſtipitē igni ſubtraxit: illūq; ne cōbureret diligēter ſeruauit. Quid vero de eo poſtea factum fuerit ipſe Oui. late deſcripſit meta. viij. Nā duos auunculos ꝓpter Atalātā iterfecit: mr̄ aūt Althea ſtipitē i vidictā fratrū ſuoꝝ i ignē ꝓiecit: & ita Meleager cōſūpt⁹ eſt. Setiger. qa ſpoliū ſetigeri apri Puer interēpt⁹ Hylas tulit: fuit Thyodamantis filius pulchritudis admirādę: quē Hercules Argonautis comes ſecū ad libidinē duxiſſe ſcribit. idē cū i Myſiā Argonautę veniſſēt: & aquatū ad lacū quēdā ꝓgeret: rapt⁹ a nymphis fuiſſe dr̄. Alij vero putāt cū ad hauriēdas aquas cum vrna inclinaretur, illū in lacū decidiſſe. Ite nūc. cōceſſio ironica. Vos q putabatis eſſe fortes ite p maria: nam omnes dediſtis pœnas.

BERN.

Midę fabl'a impertinens.

Orpheus.

Achelous.

Anceum legas.

Meleager.

¶ Vagātes. Dixit quo ad ſenſū oculoꝝ. vel poti⁹ Cyaneas itelligit: q̄ colliduntr̄: vt ſupi⁹ aduertim⁹. Ora. in regiōe Colchoꝝ. Tiphys. aiūt priuſq̄ Argonautae pnauigaſſēt ad fauces Acheruſidos Idmōa Abātis filiū vatē pitiſſimū deſcēdiſſe ad fluuiū quēdā: i quo forte ingēs & terribilis ap latebat. venięti Idmoni irruit ap & adacto dēte in coxa eū pemit. aprū poſtea iterfecit Peleus Achillis pr̄. Idmona luxerūt tres dies: quarto humarūt cōſtituerūtq; ſepulcra duo: i altero Idmona, i altero Tiphyn ſepelierūt: quē morb⁹ repētin⁹ ibidē iuaſerat. in locū Tiphys ſuffect⁹ ē Ancęus fili⁹ Neptuni ex Aſtypalea. Auris amiſſę. nullo pacto referēdū puto ad Midā ſed poti⁹ ad regē attonitū & cōſternatū fato magiſtri. & vatis & qđ ait carinas ſtare q̄rētes refert ad proceres qui moras duodecim dieꝝ in luctu & gemitu iniquo aīo tulerūt. lege hiſtoriā gręcā hoc i loco plurimū neceſſariā & cōuenies cū veritate omiſſis iſōnijs. Ille vocali. fabula nota eſt apud Ouid. Gemini cruoris. Neſſi cētauri. Setiger. gerēs aprū ſetigerum humeris ad Euryſtheum: vt referas ad Herculem: nā vt ad Meleagrū, non placet. Meleagrū pemit ſtipite fatali mr̄ Althea ī vltionē fratrū Plexippi Toxei & Agenoris. fabulā pſtrigit Ouid. in triſtib⁹. Atq; cremaſſe ſuū fertur cū ſtipite natū Theſtias: & melior mr̄e fuiſſe ſoror. Non ero longior in his quae mihi tecū cōmunia videnť lector gratiſſime: propterea nr̄o laconiſmo veniam dabis. Puer. Hylam infantem rapuit Hercules Thyodamanti patri: quem interemit negligentem dare ſibi bouem quo arabat.

DAN.

Idmon.

Tiphys.

Ancaeus.

Althęę fr̄es

Hylas.

puerum habuit in delitijs Hercules: quem cum miſiſſet hauſtum aquam ad parandum prādium in Bithynia ad fontem Anchigyum, dicunt nympham nomine Epidatien brachio ad ceruicem proni iniecto rapuiſſe. at Polyphem⁹ ſēſit furtū: & ſtati ad Herculē accurrit. īdignat⁹ Hercules nymphā percuſſit claua: ſed nihil nocuit.

Idmonem q̄uis bene fata noſſet
Condidit ſerpens Libycis arenis:
Omnibus verax: ſibi falſus vni.
Concidit Mopſus: caruitq; Thebis:
Ille qui vere cecinit futura.
Exul errauit Thetidis maritus:
Igne fallaci nociturus Argis
Nauplios præceps cadit in profundum.
Crimini pœnas patrio pependit
Fulmine & ponto moriens Oileus:
Coniugis fatum redimens Pheræi
Vxor impendit animam marito.
Ipſe qui prædam ſpoliumq; iuſſit
Aureum prima reuehi carina:
Vſtus accenſo Pelias aheno:
Arſit anguſtas vagus inter vndas.
Iam ſatis diui mare vindicaſtis
Parcite iuſſo.

ASCEN. ℂ Serpens (Apollonius tñ aprū id feciſſe dicit) condidit. i. cauſam dedit vt conderetur, quia interfecit: aut legatur a conſcindo cōſcidit arenis Libycis Idmonem vatem peritiſſimum cuius Auſonius meminit: q̄uis bene noſſet fata. ſ. aliorū, aut fata. i. deoꝝ decreta. Et verax oib⁹, q ipſum de futuris cōſuluerūt fals⁹ fuit ſibi vni: qa ꝑmiſit ſibi ꝓlixiorē vitā alioqui nō profectus fuiſſet in Libyam. Hoc tñ quidā ſequēti aſtruunt: quia tñ illi additur ille ſi vere aut qui vere, placet huic addi. Eſt aūt cōtrouerſia de Mopſo: nam vt vult Strabo ad finē libri noni duo fuerūt, alter comes Argonautarū Theſſal⁹: alter Thyreſię vatis Thebani filius: qui cū Chalcante de peritia diuinandi certauit. videt̄ autē poeta debere loqui de Theſſalo: & tñ dicit caruitq; Thebis: ſed & in Theſſalia Thebę erant: credā tamen more Vergiliano noia confundere: q reuocato ſanguine Teucri ꝑ Dardani dixit. & Domitus pollucis habenis ꝑ Caſtoris. Et manibus Progne pro philomele: vt Seruius cēſet Solentq; poetę q ab vnius nois dijs aut hoib⁹ facta ſunt vni aſcribere: vt Herculi, Veneri, Ioui &c.. vnde Seneca aut Mopſum Thebanū accipit pro Theſſalo, aut vni vtriuſq; facta aſcribit: cū non ſit vero ſimile: quenq; Argonautaꝝ apud Troiā ſub Agamēnone pugnaſſe. nec contra videt̄ Mopſus Ampicides vt vocatur ab Ouidio metam. xij. diuinādi peritus. Ordo eſt. Mopſus ille q vere cecinit futura, cū eēt vates peritus, concidit. ſ. i mortē: & caruit, ſiue in Bœotia ſiue in Theſſalia, Thebis patria ſua. Maritus Thetidis. ſ. Peleus, errauit exul. vñ Hora. in arte. Telephus & Peleus cum pauꝑ & exul vterq;. exulauit autē ob homicidiū. Nauplios ſeu Naupli⁹ pater Palamedis fraude Vlyſſis apđ Troiā interfecti, nociturus. i. talis qui debuerat nocere (non eñ ē ꝑticipiū futuri tēporis: nam nō cecidit nociturus ſed iam nocuerat) Argis. i. græcis a Troiano bello redeuntibus, igne fallaci, quem in Caphareo monte extulit: quem viſum græci ſecuti cum portum ſperarent, in ſcopulos & ſaxa ceciderunt: cadit præceps in profundum. i. ſubmergit̄. Oileus. ſ. filius nomine Aiax pependit pœnas crimini patrio. i. ob crimen patris Oilei q cum cęteris nauigauerat. vult eñ poeta ideo peccaſſe filium q; patris crimen non eſſet expiatum: nā ipſe filius ob proprium crimen punitus videtur: nā cū impatiēs amoris Caſſandram in ęde Palladis ſtupraſſet: ab irata dea & fulmine & aquis extinct⁹ eſt. ſed eū amorē forte peccatum paternū meruerat. vñ Maro Furias Aiacis Oili appellat. erat autē hic verſus inuerſus ſed reſtitui eum. pepēdit inquā: moriens fulmine & ponto: vñ Maro. Illum expirantem tranſfixo pectore flammis Turbine corripuit ſcopuloq; illiſit acuto: & ſicut Oileus patris crimen luit, ita Alceſta mariti: vnde dicit. Vxor. ſ. Alceſta redimens fatum. i. mortem, coniugis Pheræi. ſ. Admeti regis Theſſaliæ in qua Pherę vrbs eſt, impendit marito animam. i. vitam non propter patrē Peliam nam formoſiſſima filiarum Pereleí regis Theſſaliæ non Peliæ fuit authore Homero. Ipſe Pelias patruus Iaſonis, qui iuſſit (ſperans tñ in expeditione periturum Iaſonē) prædam & ſpoliū aureū. i. aurei velleris, reuehi. i. a redeuntibus vehi e Colchis, carina prima, ſaltem longa vt vult Plinius: aſtus aheno accenſo. i. bulliēte, arſit vagus. i. innatans, inter vndas anguſtas, quia vnius aheni: o diui vos vindicaſtis. i. vlti eſtis mare iam ſatis: ꝑcite iuſſo. i. Iaſoni: qui iuſſus a patruo nauigauit.

BERN. ℂ Idmonē. Hic fatidicus erat: ſed ſua fata neſciuit: nā a ſerpēte morſus interijt. Serpēs cōſcidit. fecit mori. Mopſus. hic Theban⁹ vates erat. Thetidis marit⁹. de quo Ouid. xj. meta. Igne fallaci. Nauplius Eubœę

Nauplius. rex pr̄ Palamedis: q ad Troiā fraude Vlyſſis interēptus fuerat. hui⁹ mortē vlciſci cupiēs Argiuoꝝ claſſē perdidit: nāp⁹ Troianū excidiū nocte laborātib⁹ tēpeſtate grecis facē ſup caphareū mōtē ſuſcendit: q̄ illi portū ꝓximū exiſtimātes i aſprimos ſcop'los delati naufragiū miſti fecere. Argis. i. argiuis. Patrio crie. Aiax Oilei fili⁹ regis: Locroꝝ crie pris Oilei qa nauigauerat i Argo ſeu vt volūt Vir. li. i. ęne. qa ſtuprauerat Caſſādrā i tēplo Palladis ſubmerſus ē. Pallas ne exurere claſſē argiuū: atq; ipſos potuit ſubmergere pōto Vni⁹ ob noxā.

Alceſta. Cōiugis pherei. Admeti theſſalici Alceſta vxor. hęc adeo virū ſuū amauit: vt cū ad mortē ille ęgrotaret & ab oraculo rñſū eēt ipm ꝓxime morituꝝ: niſi aliqs ex ꝓpinqs loco ei⁹ volūtaria morte moreret̄: ipſa auide mori voluit: qđ cęteri ꝓping penit⁹ ſpuerūt. vñ hęc q̄ fuit filia Pelię q Iaſonē miſerat in Colchos dedit pœnas ꝑ pr̄e. Pherei. Theſſalici. Pherę ciuitas Theſſalię. Ipſe q. Pelias patru⁹ Iaſonis q iuſſerat p̄ria naui nauigare iuuenē dedit pœnas. nā ſuadēte Medea, a filiab⁹ dilaniat⁹ eēt aqua elix⁹. Aheno. vaſe cognario. Vag⁹. dū aq̄ bullit ipſe lacerat⁹ natabat iter breues aq̄s aheni. Iuſſo. Iaſoni q nō ſpōte nauigauit ſed iuſſus a patruo Pelio,

¶ Idmonē. Hic Seneca mutauit hiſtoriā. Nā Apolloniꝰ tradit ab apro pcuſſū fuiſſe ī coxa vt ſupꝰ paulo me moraui. Preterea nō ī Libya cōditꝰ eſt ſed ī portu bebrycis, ōi ex parte defraudauit hiſtoriam grecam Seneca. DANI.

ACTVS.IIII. Trimetri Iambici.

NVTRIX.

PAuet animꝰ: horret: magna p͛nicies adeſt.
Immane q̄tum augeſcit: & ſemet dolor
Accendit ipſe: vimq̄ preteritā integrat.
Vidi furentem ſaepe: & aggreſſam deos
Celum trahentem: maius his maius parat
Medea monſtrū. Namq̄ vt attonito gradu
Euaſit: & penetrale funeſtum attigit:
Totas opes effudit: & quicquid diu
Etiam ipſa timuit promit: atq̄ omnē explicat
Turbam malorum: arcana: ſecreta: abdita:
Et triſte leua complicans ſacrum manu
Peſtes vocat: quaſcunq̄ feruentis creat
Arena Libyae: quaſq̄ perpetua niue
Taurus coercet frigore arctoo rigens:
Et omne monſtrum tractat magicis cātibus.
Squamea latebris turba deſertis adeſt:
Hic ſeua ſerpens corpus immenſum trahit:
Trifidamq̄ lingam exertat: & querens qbus
Mortifera veniat: carmine audito ſtupet:
Tumidumq̄ nodis corpus aggeſtis plicat:
Cogitq̄ in orbes. parua ſunt inquit mala:
Et vile telum eſt ima quod tellus creat:

ASCEN. PAuet &c. Quae in alijs nuntius populo indicare ſolet indicat hic nutrix certiſſima curarū alumneq̄ ſue interpres dicens. Animꝰ ſ. meus, pauet, & quod plus eſt horret: magna pernicies adeſt. i. parata eſt a Medea: quantum. i. o quātum, immane. i. immaniter & in immenſum, dolor. ſ. Medee, augeſcit. i. creſcit: & accendit ipſe ſemet: & integrat. i. ex integro reſumit, vim. i. violentiam praeteritam. i. priſtinam. Ego vidi. ſ. Medeam, ſaepe furentē & aggreſſam. i. vi magica compuliſſe deos: & trahentem. ſ. ad ſe, celum: vt lunam: ſed Medea parat. ſ. nunc, monſtrū maius: maius inquam: his. ſ. iam dictis aut ſolitis. Namq̄ vt euaſit gradu attonito. i. indicante ipſam attonitam & attigit penetrale. i. cōclaue ſuum ſecretum vbi magicam exercet: ipſa effudit id eſt prōpſit e pectore ſuo, totas opes. i. potentias ſuas veneficas & magicas: & promit quicquid etiam ipſa timuit diu: quia perículoſa dicunt̄ quaedam incātamenta errantibus: atq̄ explicat omnem turbam malorum: ens ſup. arcana, ſecreta, abdita, & complicans ne videatur manu leua quae inferis inſeruit, ſacrum triſte id eſt magicum & triſtitiam illaturā, vocat. ſ. ad ſe, quaſcunq̄ peſtes id eſt pernicies venenatas arena Libye feruētis creat: & quas Taurus. ſ. mons Scythicus rigēs frigore Arctoo id eſt ſeptentrionali coercet ne altas regiones petant, niue perpetua: & tractat omne mōſtrū cantibꝰ magicis id eſt incantamentis. Turba ſquamea. i. ſquamoſorū ſerpētū adeſt latebris deſertis. Hic. i. in vna parte, ſerpēs ſaeua, trahit corpus immēſum: & exertat. i. ſepe extra os ferit & emittit, linguam trifidam id eſt triſulcam: & querens quibus veniat mortifera, id eſt ad quorum perniciem ſit accita, ſtupet audito carmine: quo conturabatur regiā Creontis cum ſponſa & liberos Medeae flammis abſumere: & plicat corpus tumidum. i. inflatum veneno, nodis id eſt ſpiris & annulis aggeſtis id eſt contractis, & cogit id eſt contrahit in orbes id eſt gyros. Et Medea: inquit: mala quae ſup. tellus ima creat ſunt parua: & telum quod tellus creat eſt vile: & ideo.

BERNA. PAuet animꝰ. Hic eſt quartus actꝰ. Nutrix viderat Medeā iā accēſam ira inſtrui ad vindictā per incantationes ſuas: vnde ipſa horrens ea monſtra haec loquit̄. Vim p̄teritā. nā intelligendū eſt Medeā intermiſiſſe artes magicas & iterū ad illas redire & violentiā ſuā integrare. Vidi. ſepiꝰ illā incātationes facientē vidi: ſed nūq̄ tā vehemētē & horridā aut maiora parātē. Attōito gradu. p̄cipiti paſſu. Penetrale funeſtū. i. locū ſecretiorē: vbi funeſtas icātationes facit. Totas opes. i. quicq̄d ipſa nouit artibꝰ ſuis effudit & dixit. Promit. extrahit e pectore ſuo q̄cq̄d ēt illi pōt terrorē icutere: & hucuſq̄ nūq̄ auſa fuerat. Leua manu. ſiniſtra, ſicut modꝰ erat incantationū, ſacrū cōplicabat. Feruētis Libye. vbi nunq̄ deſcēdit pluuia & ſunt ſerpentes venenoſe & varia monſtra. Taurꝰ. mōs de quo ſupra diximꝰ, ad Scythiā tendēs: & ab indico mari ſurgit teſte Pli. li. v. Arctoo. ſeptētrionali frigore rigens. i. congelatꝰ. Tractat. manibꝰ cōtrectat. Squamea turba. i. ſerpētes. Deſertis. relictis ſuis cauernis. Hic. i. hoc veneficio. Sera. tarda: vel ad vocem vel maior alijs: ideo tardior. Excreat. euomit. Trifidā. p̄pter motū celerē: ita vt lingua videat̄ triplex. Mortifera. ad cuius mortem ſit vocata. Stupet. ipſa ſerpens plicabat ſe in orbes audita incantatione. Aggeſtis. cōplicatis & cōgregatis nodis. Cogit. vertit in circulos. Inquit. Medea videns tantum ſerpentes terreſtres non putabat illas idonea tela ad malum qđ parabat: ideo vult cogere celeſtes ad veneficium ſuum. DAN.

¶ Pauet. Feſtiat Medea ad vindictā p̄patione veneni. id qđ īdicat Nutrix igreſſu q̄rti actꝰ carmīs ſeptimi trimetro iābico hypcatalectico Euripideo. qđ recipit nōnūq̄ tribrachū & Pyrrhichiū loco iābi. Vi p̄teritā. recra

deſcit enĩ dolor veteris recordatiõe iniurię. Deos.manes.in primis Hecatẽ magiſtrã ſuã:vt ſcribit Apollonius. Fera ſerpens.immanis & noxia. Exerit.nudat,eiaculatur,eijcit. Triſidam.prę celeritate.

ASCEN.

Cælo petam venena:iam nunc tempus eſt
Aliquid mouere fraude vulgari altius.
Huc ille vaſti more torrentis iacens
Deſcendat anguis:cuius immenſos duæ
Maior minorq; ſentiunt nodos feræ.
Maior Pelaſgis apta:Sydoniis minor.
Preſſaſq; tandem ſoluat Ophiucus manus:
Viruſq; fundat:adſit ad cãtus meos
Laceſſere auſus gemina Phyton numina:
Et Hydra:& omnis redeat Herculea manu
Succiſa ſerpens cæde ſe reparans ſua.
Tu quoq; relictis peruigil Colchis ades
Sopite primum cãtibus ſerpens meis.
Poſtq̃ euocauit omne ſerpentum genus:
Congerit in vnum frugis infauſtæ mala.
Quęcunq; generat inuius ſaxis Eryx:
Quæ fert opertis hyeme perpetua iugis
Sparſus cruore Caucaſus Promethei:
Pharetraq; pugnax Medus aut Parthus leuis:
Et qui ſagittas diuites Arabes linunt.
Aut quos ſub axe frigido ſuccos legunt:
Lucis Suæui nobiles Herciniis.
Quodcũq; tellus vere nidifico creat:
Aut rigida cum iam bruma diſcuſſit decus
Nemorum:& niuali cuncta conſtrinxit gelu,
Quodcũq; gramen flore mortifero viret:
Dirus ve tortis ſuccus in radicibus
Cauſas nocendi gignit:attrectat manu.
Hæmonius illas contulit peſtes Athos:
Has Pindus ingens:illa Pangei iugis
Tenerã cruenta falce depoſuit comam.
Has Tigris altum gurgitem alluit premens:
Danubius illas:has per arentes plagas
Tepidis Hydaſpes gemmifer currens aquis:
Nomenq; terris qui dedit Bæthis ſuis:
Heſperia pulſans maria languenti vado,

¶ Cælo petã venena. Tẽpus eſt iã nunc mouere.i.mouẽdi,aut vt moueã & moliar,aliqd altius fraude vulgari.i.q̃ faciunt vulgares veneficę.inuocat ergo & incãtat angues cęleſtes dicens.Ille anguis.ſ.maximus,iacens.i.extẽſus in cælo,more torrentis.i.amnis vaſti,deſcendat.ſ.de cęlo:cuius immẽſos nodos,duæ ferę.ſ.vrſę,maior in quã Caliſto verſa,& minor in quã Arcas filius eius verſus:maior.ſ.vrſa nomine Elice,apta ſup.eſt pelaſgis.i.gręcis nautis:minor q̃ Cynoſura.i.canis cauda dicitur,eſt apta ſydonijs.i.Phoenicibus:vt Ouid. quẽ Bern.citat approbat:& Ophiucus.i.ſerpẽtarius ſoluat tãdẽ manus preſſas.i. compreſſe tenentes angues:& fundat virus.i. venenum. Itẽ Phyton draco ille quẽ Iuno in perniciem Latonę produxit, auſus laceſſere gemina numina.i.Latonã geminis dijs Phoebo & Diana grauidã,adſit ad cantus meos:& hydra & omnis ſerpens ſuccisa manu Herculea: vt q̃ Athlãtidũ hortos cuſtodiebat(quod pauloante cõtigerit neceſſe eſt cũ Hercules etiã inter Argonautas fuerit)redeat.ſ.in vitam aut in terram, reparans ſe cęde ſua:quia ſerpentes cęſi ſi artus coniungere poſſunt ſtatim cõſolidantur & inſtaurãtur. Tu quoq; o ſerpẽs peruigil.ſ. cuſtos aurei velleris,ſopite.i.obrute ſõno primũ cãtibus meis,ades.i.adſis & aduenias Colchis relictis. Poſtq̃ inquit Nutrix, Medea euocauit.ſ.e ſedibus & latebris ſuis,omne genus ſerpentũ:ipſa congerit in vnum.ſ.cumulũ & cõgeriẽ,mala.ſ.ſemina aut venena frugis infauſtæ.i.malæ herbę:q̃cunq; Eryx mons Sicilię inuius ſaxis.i.propter ſaxa generat, vel gñat ſaxis inuijs.i.inacceſſis, vt aconitũ:dictũ q; inter cotes naſcat̃:& q̃ Caucaſus mons ad Scythas vergẽs ſparſus cruore.ſ.venenato Promethei.i.quẽ illic roſtro venenato extrahit aquila de iecore Promethei:quẽ Medea veneficijs ſuis vt etiã Apollonius ſentit adhibuit:q̃ in quã Caucaſus fert iugis opertis perpetua niue:q; pet,quę ſup.fert pharetra.i. i ſagittis venenatis Medus pugnax aut Parthus leuis.i.agilis ad fugam:qui fugiendo nocet plurimũ & fidit:vñ illud ſępe citatũ: Fidẽtemq; fuga Parthum.aut q̃ ferunt arabes diuites.i.felicẽ arabiã incolẽtes:q linunt ſagittas.ſ.veneno. Eſt autẽ prolepſis meo iudicio nõ minus vitioſa q̃ illa a Criticis notata: portuſq; require velinos:qñ a Nutrice Medus nominatur.nã ſi vt Dionyſius poeta ſentit a Medea dicta eſt puę filio quẽ ex Aegeo conceperat venẽo ſublato illuc cõfugerat:aut a Medo filio Medeę quẽ, vt Trogus ſẽtit, Iaſon recepta Medea poſt diuortiũ, illis populis p̃fecit:q a nondũ natus erat,aut ſaltẽ nec mr̃ nec ip̃e adhuc regionem illã adierant: quõ Nutrix iã Medũ vocat? Sed forte auctor cũ Plinio ſentit:q cauſam nois adfert q; interruptis ſit anguſto trãſitu iugis ita vt vix ſingula meent plauſtra:quaſi a medio.ſed medium primam corripit. Aut ſup.cõgerit in vnũ ſuccos.ſ.malorum graminũ,quos Sueui populi Germaniæ nũc ab hercinia diſcreti, (Eſt autẽ vox triſſyllaba) nobiles lucis hercinijs qui maximi & notiſſimi ſunt,legunt.i. colli-

Hęc paſſa ferrum eſt dum parat Phœbꝰ diē.
Illius alta nocte ſucciſus frutex:
At huius vngue ſecta cantato ſeges.
Mortifera carpit gramina:ac ſerpētium
Saniem exprimit: miſcetq; obſcœnas aues
Mœſtiq; cor bubonis:& raucæ Strigis
Exectа viuæ viſcera.hæc ſcelerum artifex
Diſcreta ponit:his rapax vis ignium:
His gelida pigri frigoris glacies ineſt.
Addit venenis verba non ipſis minus
Metuenda.ſonuit ecce veſano gradu:
Canitq; mundus vocibus primis tremit.

gunt ſub axe frigido, qa ad ſeptētrionē vergente:& quodcūq;.ſ.virus tellus creat.i.producit vere nidifico.i.quo tpe aues nidificāt: aut qd creat cū iā bruma rigida diſcuſſit aut decuſſit decꝰ nemorꝫ.i.frondes:& cōſtrinxit cūcta gelu niuali.i.cum niue orto: quodcūq; viret flore mortifero:ve pro vel, qcūq; ſup. ſuccus dirus.i.execrabilis gignit in radicibꝰ tortis.i. tritis & contuſis aut intortis, cauſas nocendi,Medea attrectat manu:dicens ſup. Athos Hęmonius ad Thracas protenſus cōtulit illas peſtes.i. venena illa peſtifera: Pindꝰ ingens.ſ.mons Theſſaliæ contulit has.ſ.peſtes. Illa.ſ.peſtis aut hærba peſtifera, depoſuit comam teneram falce cruenta .i. q̄ prius cędes commiſſa erat:iugis Panggi mōtis Thracię. Tigris p̄mēs altū gurgitē alluit has:Danubius illas:Hydaſpes fluuius Medię, gemmifer,currens aquis tepidis alluit has.i. hęrbas aut peſtes,per plagas arentes.i.ſiccas:q; pro & has ſup. alluit Bethis qui dedit nomen terris ſuis:qa Bethicæ dicuntur:pulſans vado languenti,id eſt leniter fluenti fluxu,maria Heſperia, id eſt Hiſpanica. hæc, ſcilicet hærba eſt paſſa ferrum id eſt falcē dū Phœbus.i.ſol parat diem.i.manē.frutex illius ſucciſus eſt alta.i.profunda nocte:at ſeges huiꝰ. ſ.floris aut ſeminis, eſt ſecta vngue cantato.i magico carmine.Ipſa deinde carpit.ſ.ex hęrbis,gramina mortifera:ac exprimit ſaniem.i.corruptum ſanguinem ſerpētium:miſcetq; &.i.etiam aues obſcœnas : vtpote cor bubonis mœſti:quia ſiniſtri: & viſcera.i.inteſtina,ſtrigis auis nocturnæ raucæ.ſ clamando,execta viuę.i.adhuc viuenti:ipſa artifex ſcelerum,ponit hæc.ſ. viſcera diſcreta.ſ.ab alijs,dicens: vis rapax igniū ineſt his:glacies gelida frigoris pigri,ineſt his:& addit venenis verba non metuenda minus ipſis.i.q̄ ipſa venena:ecce ipſa ſonuit gradu veſano,& canit;& mundus tremit primis vocibus.

¶ Aliꝰ.Maius q̄ ſolita ſim. More torrētis.itelligit.ſerpētē q iter ambas arctos flexuoſo corpore adiacet . de quo ſupra diximꝰ.hic videt̃ i modū fluminis.in prio ſinu ē vrſa maior:i ſequēti minor. Duę feræ.ſ. vrſa maior & minor. Pelaſgis.ſicut Oui.iiij.de faſt. Eſſe duas Arctos: q̄rū Cynoſura petat̃ Sydonijs:Elicē graia carina notet. Immēſos nodos.ſinꝰ ipſiꝰ ſerpētis. Ophiulchꝰ.hic apd nr̄os ſcriptores anguitenēs ē dictꝰ.ſupra ſcorpionē cōſtituit̃ tenēs manibꝰ anguē mediū corpꝰ eiꝰ implicātē:caput i manu dextra & caudā in ſiniſtra tenet: ſō rogat vt eū dimittat venire Ophiulchꝰ,deriuat̃ ab ophis q dr̃ apd nos ſerpēs. Phythō.ſerpēs fuit horrēdę magnitudis ex caleſcēte terra pꝰ diluuiū Deucaliōis ꝓcreatꝰ.hūc Phœbꝰ iteremit. Gemia numina.duos deos.ſ. Phœbū & Dianā: quoꝝ matrē Latonā ꝑgnātē ſecutꝰ ē iſꝑe Phytō vſq; i Delō inſulā: Laceſſere.iſeq & iiuria puocare. Hydra.ſerpēs fuit aquatilis q̄ Lernam Arcadię paludē icolebat.hāc interfecit Hercules. Et oīs. intelligit etiā ſerpētē ſeruantē mala aurea Heſperidū quē iterfecit Hercules. Repans.nā ſucciſo vno capite illi creſcebāt tria. Sopite ſerpēs.itelligit ſerpētē ſeruantē aureū vellꝰ Colchis:quē Medea ſuis carmibꝰ ſopiuit vt ſeruaret Iaſonē. Poſtq̄.poſt q̄ ad ſe coegit oēs ſerpētes,aſciuit oia mala q̄ i terris naſcūt̃. Infauſtę frugis.ferētis īfelicitatē. Inuiꝰ Eryx.mōs Sicilię p̄ruptꝰ. Caucaſus.mōs ē Indię ex eo latere:quo ad ſeptētrionē ē cōtermia Scythia.ibi dr̃ Promethcus(vt i Hercule furēte vidimꝰ)religatꝰ eē. Hyeme.niuibꝰ. Medꝰ.populꝰ cōterminꝰ Aſſyrię. Aut Parthꝰ.populꝰ oriētalis Scythię. Leuis.ſiue vagꝰ,ſiue celer fugiēdo. Arabs.pp̄ls in Aſia Iudeā ab Aegypto diſterminās. Linūt.tingūt veneno. Sueui.pop̄li Germanię. Hercinijs lucis.ſyluis. ē enī Hercinia ſylua teſte Pōponio Mella i Alemānia maxia:q̄ dieꝝ ſexagita iter occupās, vt maior alijs ſyluis q̄ i Germania ſūt ita notior. Q dcūq;.oēs hęrbę venenoſę q̄ ꝓducūt̃ tpe veris,aut ęſtatis,aut autūni cōtrectant̃ a Medea. Vere nidifico.quo volucres ſolēt nidificare. Decꝰ.pl̄chritudinē:qa nūc in illa pte āni q tūc dicebat̃ bruma cadūt folia ex arboribꝰ. Gramē.hęrba. Athos.mōs inter Macedoniā & Thraciā.aliqn̄ Hęmonię, vt ibi dr̃. Pidꝰ.mōs. Illa.ſ.peſtifera hęrba. Comā.folia ſua. Pāgei.ē teſte Pli.iiij.li. Pāgeū Thracię ꝓmontoriū Beſſis cōterminū & Macedonię iūctū. Falce cruēta.cū qua cecidiſſet aliquē hoiem. Tigris. fluuꝰ eſt Armenię. Danubiꝰ.fluuꝰ labēs p Germaniā & Pānoniā. Hydaſpes.fluuꝰ Medię noiatiſſimꝰ. Bethis.regio eſt Hiſpanię:a fluuio p illā currente nomē aſſūpſit: vt ibi teſtat̃ auctor. Heſpia.occidētalia & Hiſpana. Hæc paſſa.ponit aliā diuerſitatē:nā aliqua hęrba eſt collecta ferro veniēte die:alia de nocte ſine ferro euulſa. Frutex illiꝰ.truncꝰ alteriꝰ hærbę. Alta.media nocte. Secta vngue.reſecata ſine ferro. Gramina. hærbas venenoſas. Obſcœnas.quę dicebant̃ mali augurij. Bubonis & ſtrigis . q̄ ſunt aues nocturnę de qbꝰ diximus. Raucæ.nā a ſtridore ſtrix appellat̃:vnde raucam appellat. Artifex.Medea. Diſcreta.ſepata:qa aliqbꝰ eſt vis concipiēdi ignē:aliquibus inferendi frigus. Pigri.quo torpeſcūt homies. Metuenda.quia tātum poſſunt ferre malū q̄tum venena. Sonuit.veniens Medea inſana. Canit.incantat.

BERNA.
Vrſæ.
Ophiuchꝰ ſcribetur.
Phyton.
Hydra.
Pangeum.

¶ Maior pelaſgis.Elice quā nauigando ſequuntur Peloponneſij. Minor.Cynoſura:quam obſeruant Phœnices vt teſtatur Iginius:quoniā Aglaſthones Phœnix primꝰ eam ſeruauit. Ophiulcus.ſerpētarius. Phytō. Homerꝰ in cantico Apollinis aliter appellat.in fœminino genere.αγχου Δεκρηνη κλλιρροοσ ενθα Δρακαιναν ζατρεφεα μεγαλην τερασ αγριον.hanc peperit terra:quo tempore peperit Typhaona irata Ioui,& draconem cuſtodem aurei velleris. Sparſus cruore.hoc idem canit Apollonius deſcribendo venenum quo domuit tauros Medea.dicit īfectū fuiſſe ſanguie quē roſtro elicit aq̄la de iecore Promethei:& ideo dictū venenū προμηθειον.πρωτο φυεσαλαυ εσ Χεν κατεσα ξαυτοσ εραζε αετου ωμηστεω κνημοισ ενι καυκασοι &c. Sueui:Germani.

DANI.
Elice.
Cynoſura.

ASCEN. Vos precor. Medea, quã ęgreſſam ſignificauit Nutrix, coniurat oẽs deos i pnicię̃ dom⁹ Creuſę: palliãq; illi dono ferendã incãtamẽtis inficit dices. Ego p̃cor vos vulg⁹ ſilentũ. i. qui eſtis vulgus ſilentum: & vos deos ferales. i. q eſtis dij ferales. inuſitata latinis conſtructio: nam latine dicas vos dei ferales. vt o dei ferales ego precor vos: & precor Chaos cęcũ. i. caliginoſum, & domum opacam. i. vmbroſam, ditis vmbroſi id eſt nigri: & ſpecus ſqualidę mortis id eſt quos incolit ſqualida mors, ligatos id eſt annexos ripis tartari: & vos animæ infernæ: cũrrite ad nouos thalamos ſupplicijs remiſſis. i. ex quo vobis ſupplicia remiſſa ſunt. Poſſet etiam legi animis: vt ſit p̃cor vos quos iam nominauit: currite ad nouos thalamos, ſupplicijs remiſſis id eſt remittentes ſupplicia animis, aut aĩmæ pro animis: ſeu vt nunc dicunt animabus: & ita mihi videtur locutus ne ſi animis dicat ſibilus nimius is ſyllabę fiat. Rota torquens membra. ſ. Ixionis, reſiſtat id eſt requieſcat: Ixion ad rotam ſuſpenſus, tangat humum: Tantalus ſecurus. i. ſine timore decipiendi ſeu ne decipiatur, hauriat vndas Pyrenidas. i. Pyrenes fontis Corinthiaci ſoli, quaſi dicat veniat ad nuptias Creuſæ: niſi dicamus originem illius apud inferos eſſe. Grauior pœna ſedeat id eſt quieſcat: & hoc ſocero coniugis mei ſcilicet Iaſonis, viſo. de Creonte intelligit: & tamen verba non minus ſonãt de Aeeta: nam ſocer coniugis Medeæ, eſt pater Medeæ: ſed vult dicere qui coniunx fuit: aut qui ſe ſocerum eſſe putat. lapis lubric⁹ id eſt ſemper vt res lubrica & pinguis e manibus elabens, voluat Siſyphum progenitorem Creontis, per ſaxa retro id eſt retrorſum: vt fit dum quis ſupra vires quid iaculari nititur: & dum vt fortius iaculetur retrorſum ducit: nec ſub põdere preſſus reducere quit. Et vos Danaides id eſt Danai filiæ Beli neptes: vnde & Belides dicuntur: quas labor irritus ludit id eſt ludificat & decipit, vrnis perforatis: quia coguntur va[illegible] ſine fundo implere aquis: quod quia nequeunt in perpetuo ſunt cruciatu ob interfectos a ſe prima nocte maritos patrueles: coite id eſt ſimul venite ad nuptias. ſed affectanter ſignato vtitur verbo: vt q̃ cum maritis coire recuſauerint nunc coeant, ſed in alia ſignificatione, id eſt conueniant: ſicut coitus lunę eſt eius cum ſole cõiunctio id eſt directa ſuppoſitio licet plurimum ſit interſtitij. hic dies, ſcilicet nuptiarum, quærit manus veſtras. ſ. vt ſponſum aut ſponſam prima nocte perimatis. o ſydus noctium id eſt luna quæ præes noctib⁹, vocata id eſt inuocata, ſacris meis id eſt ad ſacra mea, veni ſcilicet ad nouos thalamos: induta vult⁹ peſſimos: minax nõ vna fronte id eſt triplici fronte tua: quia tria virginis ora Dianæ: veni inquam ſoluens tibi comam vinculo id eſt faſcia, more gentis ſcilicet ſacrificantium inferis, aut Corinthiacæ gentis in nuptijs. vt autem lubens veniat dicit ſe oia feciſſe quæ ad magicam artem p̃tineãt: nam inquit ego luſtraui id eſt peragraui pede nudo, nemora ſecreta id eſt vbi non

Tetrametri Trochaici catalectici: & alii.

MEDEA.

Vos precor vulgus ſilentum: voſq; ferales deos:
Et chaos cęcũ: atq; opacã ditis vmbroſi domũ:
Tartari ripis ligatos: ſqualidæ mortis ſpecus
Suppliciis aĩę r̃miſſi currite ad thalãos nouos
Rota reſiſtat mẽbra torq̃ns: tãgat Ixiõ humũ
Tantal⁹ ſecurus vndas hauriat Pyrenidas.
Pœna grauior ſedeat viſto cõiugis ſocero mei.
Lubricus per ſaxa retro Siſyphũ voluat lapis,
Voſq; quas vrnis foratis irritus ludit labor
Danaides coite: veſtras hic dies q̃rit manus.
Nunc meis vocata ſacris noctium ſydus veni:
Peſſimos induta vultus: fronte nõ vna minax.

TRIMETRI IAMBICI.

Tibi more gentis vinculo ſoluens comam.
Secreta nudo nemora luſtraui pede:
Et euocaui nubibus ſiccis aquas:
Egiq; ad imum maria: & oceanus graues
Interius vndas æſtibus victis dedit.
Pariterq; mundus lege confuſa ætheris
Et ſolem & aſtra vidit: & vetitum mare
Tetigiſtis vrſę. temporum flexi vices.
Aeſtiua tellus floruit cantu meo.
Meſſem coactam vidit hyberna Ceres.
Violenta Phaſis vertit in fõtem vada.
Et Iſter in tot ora diuiſus truces
Compreſſit vndas: omnibus ripis piger.
Sonuere fluctus: tumuit inſanum mare:
Tacente vento. nemoris antiqui domus
Amiſit vmbram vocis imperio meæ.
Die relicto Phœbus in medio ſtetit:
Hyadeſq; noſtris cantibus motæ labant.
Adeſto ſacris tempus eſt Phœbe tuis.
Tibi hęc cruenta ſerta texuntur manu:

DIMETRI ET TRIMETRI IAMBICI.

Nouena quę ſerpens ligat.
Tibi hęc Tiphoeus mébra quæ diſcors tulit:
Qui regna concuſſit Iouis.
Vectoris iſtic perfidi ſanguis ineſt.
Quem Neſſus expirans dedit.
Oetheus iſto cinere defecit rogus:
Qui virus Herculeum bibit.

erant arbitri aut conſcij:& euocaui nubib⁹ ſic cis.i.quę videbant̃ ſiccæ,aquas:& egi.i.coegi,maria ad unũ.i. fundũ ſubſidere:& oceanus.i.mare magnum,dedit vndas graues interius.i. introrſum:& hoc æſtib⁹.i. feruorib⁹ & ebullitionibus in ſuperficie videri ſolitis, victis.i.domitis & oppreſſis:& mundus.i.incola mundi, vidit ſolem & aſtra pariter.i.eodem tẽpore:& hoc lege.i. ordine & viciſſitudine a deo conſtituta,ætheris.i. cæli, cõfuſa:& o vrſæ.ſ.maior & minor vos tetigiſtis mare vetitũ.ſ.vobis:q̃a Iuno impetrauit vt nũq̃ oceani abluerẽt aquis. Ego flexi.i.ab ordine ſuo moui, vices.i. viciſſitudines tempo⁊ quia tellus æſtiua.i. in æſtate ſicca, floruit.i. produxit flores, cãtu meo.i. ꝓpter cantũ meũ. Ceres.i. ſemẽtis aut ſeges, hiberna.i.q̃ in hyeme eſt, vidit meſſem coactam.i.ſubito collectam. Phaſis flu. ingens Colchorũ, verti.i.retrocedere fecit, vada.i.flumina vadere.i.procedere ſolita, violenta.i.impetuoſa, in fontẽ.i.locum & ſcaturiginẽ primã vñ ꝓceſſerant:& Iſter qui pri⁹ Danubi⁹ dicit̃ per Pãnoniã fluens, diuiſus in tot ora: videlicet i ſeptem magna oſtia, compreſſit vndas truces.i.impetuoſas, piger.i.leniter fluens omnib⁹ ripis: qđ eſt contra naturam: quia per naturam ſi vnius oſtij curſus impediat̃ alterius deberet intẽdi. fluctus.ſ.marini, ſonuere:& mare inſanum.i.immoderatum, tumuit.i.inflatum eſt. Domus.ſ. ferarũ, antiqui nemoris id eſt cacumen arborum frondiferarum, amiſit vmbram, quia frondem quæ vmbram fecerit, vento tacente id eſt nullũ ſonitũ dãte, q̃a nõ flãte:& hoc tpio vocis.i. incãtationis meę. Phœbus.i. ſol, ſtetit in medio.i. cæli ac hemiſphærij huius, die relicto.i.& nõ adduxit ſecũ diẽ. Hyades.i. ſtellę illę quinq̃ pluuiam inducere ſolitæ, labãt.i. cadũt motę cãtib⁹ nr̃is. O Phœbe.i. Luna ſeu Diana veneficarũ prę ſes, tẽpus eſt ſup. te adeſſe ſacris tuis.i.tibi a me inſtitutis: hęc ſerta q̃ ſerpẽs nouena.i. nouẽ numero, aut nouies circũdata, ligat.i.circũſepit, texuntur tibi.i.ad honorẽ tuũ: manu cruenta, quia vltionẽ poſtulante. Hæc mẽbra ſup. texũtur tibi: q̃ Typhoeus gigas ſub Inarimis ſepultus & Iouis fulmie oppreſſus, tulit diſcors.i.diſſentiens ſibi & Ioui cæteriſq̃ dijs: q̃ cõcuſſit.ſ.cum Titanib⁹ reliq̃s, regna Iouis. Sanguis ꝑfidi vectoris.ſ. Neſſi (q̃ Deianirã Herculis coniugẽ a ſe trãſuectã trãs Euenũ fluuiũ, erat eñ Cẽtaurus iterne equus, añq̃ Hercules traijcere poſſet rape conſtituit: ſed Hercules eũ ſagittis ſuis quib⁹ Hydrã interfecerat tranſfixit: vñ ſanguis hydrino veneno infectus manauit: quo veſtẽ quã camiſiã vocamus fraude Neſſi credula mulier in perniciẽ viri infecit) ineſt iſtic.i. iſtis ſertis: quẽ.ſ. ſanguinem Neſſus expirãs.i. efflans animã dedit: rogus Oetheus.i. in quo Hercules in Oetha monte cõbuſtus eſt, defecit iſto cinere.i. reſolutus eſt in iſtũ cinerẽ quẽ adhibeo: q̃.ſ. cinis bibit virus Herculeũ.i. quo Hercules per camiſiam vt dixi infectus fuerat. BERN.

Vos precor. Iſti ſunt verſus Trochaici. habẽt trochęũ in p̃rio:& ſunt ſeptẽ pedum: vocãturq̃ tetrametri acatalectici. Silentum. animarũ. Ferales. inferos. fera eñ mors dicitur apud antiquos. Chaos cæcũ. tenebrę inferni. Specus. in tribus generibus reperit̃. vbi eſt habitatio mortis. vocat animas q̃ ſunt apud inferos: vt veniant ad nouas nuptias: ferantq̃ ſecum malũ auguriũ. Rota.ſ. Ixionis: cuius pœnã declarauimus in Hercule. Pyrenidas. Corinthias. Pyrene fons eſt Acrocorinthi. Tantali pœnã retulimus. Socero. Creonti patri Creuſę. Lubricus lapis. q̃ nõ poteſt firmari. Syſiphi pœna declarata eſt ſupra. Irritus. vanus: quia nõ poſſunt haurire aquas: vt ſupra dictũ eſt. Coite. ſimul venite. Peſſimos. venias & tu Diana q̃ in inferno diceris Hecate: non læta, ſed infelix iſtis nuptijs. Sidus. quæ luces de nocte. Soluens. ſecundum morem ſacrificantium inferis & incantãtium ſpargebantur capilli per humeros. Pyrene.

Secreta. hic mutatur verſus:& eſt Iambicus. Luſtraui. circuiui faciendo ſacra. Euocaui. ꝓter naturam & curſum cæleſtem feci pluere: maria decreſcere: totumq̃ ordinem cæli perturbaui. Aeſtibus. fluctibus. Vrſę. maior & minor, quæ nunq̃ dicuntur occidere, carminibus meis tractę ſunt de cælo. Vetitum. negatũ. cũ alia ſydera dicantur occidere in mare, ſolæ iſtæ vrſæ nunq̃ tendunt ad occaſum. Vices. mutaui vices temporum: æſtate feci pullulare flores:& hyeme fruges ſecari. Ceres. dea frugũ, coacta meis carminibus. Phaſis. fluuius Colchorum. Vada violenta. impetuoſas aquas. In fontem. verſus originem ſuã contra naturã aquæ. Tot ora. oſtia ſeptẽ. Truces. impetuoſas. vel dicit propter populos per quos fluit aſperos. Piger. ſcilicet per me factus tardus. Nemoris. tranſtuli arbores ad alia loca vbi non erat prius. Vmbram. quia ibi nullæ relictæ ſunt arbores. Stetit. vt neq̃ ad orientem neq̃ ad occaſum tenderet. Hyades. ſeptem ſtellæ in fronte tauri. Labant. tremunt & videntur cadere. Adeſſe. inuocat lunam ad ſacra ſua. Phœbe. luna.

Serta. quæ contexui de ſerpentibus nouem. Nouena. de nouem ſerpentibus. hic verſus dimeter eſt habens quatuor pedes. Membra. ponit omnia monſtra quibus iſta contexuntur. Membra.i. manus. Typhoeus. gigas qui auſus eſt pugnare contra deos. Regna Iouis. cælum. Vectoris perfidi. Neſſi Centauri q̃ aſportans Deianiram ab Hercule interfectus eſt: vt videbimus in vltima tragœdia: appono tibi hui⁹ ſanguinem. Oetheus. adiũgo cinerẽ ſup quẽ expirauit Hercules in Oetha mõte: vt videbim⁹ in eadem tragœdia. Virus. venenum quo confectus eſt Hercules. DANI.

¶Vos pręcor. Hic Medea inuocatis manibus & conceptis cantationibus pallam inficit & medicatur: quã dono mittat Creuſæ in perniciem omnium familiarium & Creõtis. Carmen tetrametrum trochaicum acatalecticum. Typhoeus. gigas ſub Inarimis ſepult⁹. ειν αριμοισ οθι φασιν τυφωεοσ εμμεναι ευνασ. ex quo exemplo potes etiam cognoſcere dictionem triſſyllabam:& habere eu. diphthongum in vltima. Heſiodus diſſentit ab Homero fingens ſub Aetna non ſub Inarimis conditum eſſe Typhoea. Sãguis. Neſſus Cẽtaurus trãs Euenũ fluuium tulit Deianiram: cui volens vim offerre tranſfixus eſt ab Hercule ſagitta. Sanguine & oleo veſte infecta in ſacris indutus Hercules lenta tabe conſumptus eſt. Typhoeus Neſſus.

ASCEN. ¶ Pię ſororis. Prolixis multiſq; verbis proſequit͂ Medea, indicatq; quib⁹ venenis & peſtibus infectũ ſit donũ qđ Creuſę miſſura eſt dicens. O Luna aut Hecate, tu vides. ſ. inter cętera pernicioſa, facẽ. ſ. fatalẽ Alteæ matris Meleagri, vltricis. ſ. cędis fratrũ ſuorũ in Melagrũ filium: & ita ſororis pię quia vlta eſt fratres proijciendo facẽ in qua fata filij pẽdebãt in ignẽ: cũ qua filius ſimul extinct⁹ eſt: & ita matris impiæ: quia impie cum filio egit. hiſtoriã iam Daniel recitauit. Harpyia auis rapax & monſtruoſa vt æneí. tertio patet, dum fugit Zetum ſcilicet filium Borę, & Calaim fratrem eius, q. Harpyias a mẽſa Phinei abegerũt, reliquit iſtas plumas ſup. in ſpecu inuio id eſt ad quem nulla patet via: adijce his pennas ex alis detractas, Stymphalidos volucris immẽſę & pernicioſę, ſauciæ, quia paſſæ ſpicula lernea id eſt quibus Hercules hydram lerneam interfecerat: & ita non minus q̃ Neſſi ſanguis infectæ erant. O arę vos ſonuiſtis id eſt crepitu quodam vota mea rata ſignificaſtis: agnoſco tripodas meos id eſt oracula mihi nota ſic cõprobata: vtpote cõmotos ſcilicet focos ad ſonitum faciendum dea ſcilicet Hecate fauente. vnde infert. Video currus agiles triuię: non quas ipſa lucida agitat pernox id eſt per noctem totam durans, vultu pleno: ſed quos ſupple agitat lurida id eſt obſcura cum obſcœnitate, facie mœſta: cũ id eſt quando legit. i. tranſcurrit cęlum, fræno propiore id eſt contractiore non auſa diuagari: vexata minis Theſſalicis id ẽ veneficarum Theſſalicarum quarũ Carminis vel cęlo poſſunt deducere lunam. Daniel de rhombis exponit. O Triuia fac ſic, id eſt vt cœpiſti: tu pallida funde lucem triſtem per auras: terre populos horrore nouo id eſt inſolito & magno: & o Dictynna id eſt luna, æra pretioſa corinthi, quæ tñ poſtea ex conflagratione Corinthi inuẽta ſunt pretioſa ex commiſtione cum auro & argento, ſonẽt in auxilium tuum: quia peluium ſonitu credebatur lunæ laboranti ſuccurrere potuiſſe: quia ſi eo impedirẽtur incantamẽta: ne ad lunam vſq; peruenirent. Nos damus id eſt offerim⁹ tibi ſacrum ſolenne, ceſpite ſanguineo id eſt ſanguie perfuſo. eſt autem ceſpes terra cum herbis & radicibus deuulſa. fax rapta tibi id eſt ad honorem tuũ de ſepulcro medio, ſuſtulit id eſt ſubſtraxit, ignes nocturnos: ad magiam aptos. Ego mota tibi id eſt ad honorẽ tuũ, caput, id eſt habẽs caput motũ, dedi voces ceruice flexa id eſt incuruata & ſupplice: cum ſuperbi ſint ceruice dura & inflexibili: & vitta id eſt faſciola caput ambiens, iacens tibi id eſt in honorem tuum, more funereo id eſt vt in funere fit, vincit id eſt innectit & ligat, capillos paſſos id eſt extenſos & dilatatos prius: ramus triſtis iactatur tibi ab vnda ſtygia, id eſt ſumpta de ſtyge lacu triſtitię infernalis: & ego mænas id eſt ſacro furore percita, nudato pectore id eſt habens in fidem furoris pectus nudatum, feriam id eſt percutiam, tibi id eſt in honorem tuum, brachia ſcilicet mea, vt emittam ſanguinẽ, cultro ſacro. i. cultro quo ſacrificuli in victi-

Pię ſororis impię matris facem
Vltricis Alteę vides.
Reliquit iſtas inuio plumas ſpecu
Harpyia: dum Zetum fugit.
His adijce pennas ſaucię Stymphalidos
Lernea paſſę ſpicula.
Sonuiſtis aræ: Tripodas agnoſco meos:
Fauente commotos dea.

ANAPAESTICI.

Video Triuię currus agiles:
Non quos pleno lucida vultu
Pernox agitat: ſed quos facie
Lurida mœſta: cum Theſſalicis
Vexata minis cęlum fręno
Propiore legit. ſic fac: triſtem
Pallida lucem funde per auras:
Horrore nouo terre populos:
Inq; auxilium Dictynna tuum:
Pretioſa ſonent ęra Corinthi.
Tibi ſanguineo ceſpite ſacrum
Solenne damus: tibi de medio
Rapta ſepulcro fax nocturnos
Suſtulit ignes.
Tibi mota caput flexa voces
Ceruice dedi: tibi funereo
De more iacens paſſos vincit
Vitta capillos.
Tibi iactatur triſtis Stygia
Ramus ad vnda: tibi nudato
Pectore Mænas ſacro feriam
Brachia cultro. manet noſter
Sanguis ad aras: aſſueſce manus
Stringere ferrum: charoſq; pati
Poſſe cruores.
Sacrum laticem percuſſa dedi.
Q; ſi nimium ſępe vocari
Quereris: votis ignoſce precor.

Cauſa vocandi Perſei tuos
Sępius arcus: vna atq; eadem eſt
Semper Iaſon.
Tu nunc veſtes tingue Creuſæ:
Quas quum primum ſumpſerit: imas
Vrat ſerpens flamma medullas.
Ignis fuluo clauſus in auro
Latet obſcurus: quem mihi cęli
Qui furta luit viſcere fœto
Dedit: & docuit condere vires
Arte Prometheus: dedit & tenui
Sulphure tectos Mulciber ignes.
Et viuacis fulgura flammę
De cognato Phaetonte tuli.
Habeo medię dona Chimæræ.

ma humana vti ſolēt in taurica regione: ſanguis noſter manet .i. defluat (a manō) ad aras .ſ. Hecates. & cū id meticuloſe faceret: exhortat̄ manū ſuā dicens. O manus aſſueſce ſtringere .i. e vagina eximere, ferrum .i. enſem ferreū aut cultrū: & poſſe pati cruores charos quia nunc tuoa aut meos & paulo poſt filiorū meorū: ego percuſſa .ſ. a me m brachio dedi .i. effudi, laticem ſacrū .i. ſanguinē, loco vini: q ſanguis facerē Dianę Fricelidi vt adnotat Seruius ad principiū ſecūdi æneí. de Iphigenia hiſtoriā enarrās. Q ſi quereris .i. conqueris & moleſte fers, vocari .ſ. a me, nimiū ſæpe, precor ignoſce votis .ſ. meis: quia o Perſei (dactylus eſt in vocādi caſu a nō Perſeis perſeidos) .i. o Luna Perſei fratris Aſtrei ex Aſterie ſcdm Heſiodū filia, Iaſō eſt ſemper vna & eadē cauſa, vocandi .i. inuocandi ſępius arcua tuos: qui radij ſunt: quos luna nocētes habere dicit̄: & quia ſoli & lunę radij ſūt iō architenentes dicunt̄. Tu o Perſei, tingue .i. imbue, nūc veſtes Creuſæ .i. pallā mittēdam Creuſę: quas .ſ. veſtes cū primum ſumpſerit flamma ſerpens aut repēs paulatim ad artus eius, vrat .ſ. tandē, medullas imas .i. in oſſib⁹ latentes. Ignis .ſ. inextinguibilis (ſunt q græcū vocēt) latet obſcurus .i. incognitus, clauſ⁹ in auro fuluo .i. corona aurea: quē .ſ. ignē Prometheus q luit .i. pſoluit viſcere .i. iecore fœto .i. fœcundo in pœnas, qa quantū aquila decerpit aſſidue tātum naſcit̄, furta cæli .i. ignē raptū in ferula de curru Iouis aut ſolis, dedit mihi: & docuit cōdere vires .ſ. ignis arte .i. quodā artificio: & Mulciber .i. Vulcan⁹ dedit ignes tectos .i. incluſos tenui ſulphure: hoc eſt dedit fomitē quendā aſperſum ſulphure: q ignem vicinū attrahit: ſicut puluis quo bombardę vtunt̄ facile incendit̄: neq; vero ſimile eſt ignē qui actu ſit, ſed qui in proxima potētia, ſulphure tegi: & tuli .i. abſtuli, de Phaetōte cognato: quia ex eodē Sole cū Aeeta patre meo nato, fulgura flammæ viuacis: qua fulminat⁹ in Erydanū decidit. Habeo .ſ. q̄ apponā, dona .ſ. flāmas vt vult Ber. aut ſanguinē draconis vt vult Dani. Chimæræ medię .i. ſumptę de media parte Chimærę: in qua Chimęra .i. capra eſt: vñ Lucre. Prima leo, poſtrema draco, media ipſa Chimęra. ſūt qui hirta legant: ſed omnis Chimęra .i. capra hirta eſt. videt̄ aūt potius de pedibus q̄ draconis ſunt dona colligere debuiſſe: ſed dracones etiā medium montem attingunt.

¶Vides .i. o Phœbe. adtīgit vnā facē & dicit q illa ē qua cōſumpt⁹ eſt Meleager vt ſupra vidim⁹. Pię ſororis. quia vindicauit f̄res interēptos a filio. Impię mrīs. qa filiū interfecit. Harpyia. de his mōſtris in Hercule furēte dictū ē. Zetū. q Harpyias cū f̄re Calai fugauit ad Strophadas inſulas: & ſic admiſcet plumas harpyiarū & auiū ſtymphalidū de quib⁹ in prima vidim⁹. eas Hercules ſagittis interfecit. Saucię. vulneratę & paſſę ſagittas quib⁹ hydra interfecta fuit. Sonuiſtis. dū hęc diceret ſenſit moueri aras: vñ lętat̄ aduētu Dianę q̄ turbido vultu veniebat. Tripodes meos. ſic Phœbades in tēplo Apollinis ſupra tripodē recepturę ſpm̄ ſtrepitus ſentiebāt aduenientis dei. Vñ dicit tripodes meos p illā ſimilitudinē. Agiles. veloces. qa vno mēſe cōplet curſū ſuū. Lurida. pallida. nō video talē vt eſt in cælo q̄n plena & rotūda eſt tota ſplēdēs: ſed qualē mœſtā & triſtē: vt ē q̄n minis .i. verbis incātatoriis Theſſalorū verſat̄ & obſcurat̄. Legit. trāſit. Propiore freno. curſu viciniore. tractū eſt ab equis qb⁹ ipſa ducit̄ in curru. Terre. Perturba. Dictynna. diana Dicta: ad ipſis retib⁹: na grece dictynō rete dicit̄: vt Solin⁹ & Lactāti⁹ oſtdūt. Aera. q̄ pulſabant̄ ne luna audiret verba magica: cogereſq; deſcēdere in terrā: vt Virg. Carmina q̄ pōt lunā deducere cælo. Pretioſa. vaſa corinthiaca miræ celaturę. Ceſpite. terra cū herba pfuſa ſanguine. Sepulcro. quā accepi ex ſepulcro. Tibi mota. exultans Medea aduētu Dianę parat tale ſacrificiū: dicitq; ſe facturā quēadmodū Corybantes. Mænas .ſ. ipſa furioſa tāq̄ Męnas ſacerdos Bacchi. Tibi. ad honorē tuū. Feriā. fundā ſanguinē ex venis brachiorū. Manet. fluat.

BERN.
Dictynna.

Aſſueſce. vertit ſermonē ad manū ſuā: vt aſſueſcat fundere ſanguinē: vt deinde poſſit interficere filios. Stringere. nudare. Charos .ſ. filiorū. Dedi. effudi. poſtq̄ effudit ſanguinē dicit erit hic tāq̄ latex hoc eſt vinū qd ſolebat fundi in ſacris. Q ſi. ſi forte lamētaris q te fatigo ſępius, habe me excuſatā: nā culpa ē Iaſonis. Ordo ē i tertio verſu. Perſei. o Diana: q̄ ſcdm Heſiodū filia Aſteries & Perſei f̄ris Aſtrei p̄ris vētorū. & ē Perſeis patronymicū: & Perſei vocatiui caſus ē. Tu nūc. veſtes q̄s miſſura ſū ad Creuſā venenis infice. Ignis. i corona quā donare noue nuptę cōſtitui, ignē incluſi: quē mihi dedit Prometheus q illū furat⁹ fuerat a dijs ſupis: ppterea vt ſupra vidim⁹ i Caucaſo mōte ligat⁹ pœnaa luit. Obſcur⁹. q nō cernit̄: nā Prometheus docuit me occultare ignē eo mō. Furta cęli. ignē raptū de cęlo. Viſcere. nā iecur ei⁹ ab aqla corrodit̄. Fœto. nā ſemp naſcit̄ ſicut corrodit̄. Vires .ſ. ignis. Mulciber. Vulcan⁹. Tectos. qd videt̄ impoſſibile q ignis tegat̄ in ſulphure. Cognato Phaetōte. ppinquo meo: nā ſol p̄r Phaetōtis erat auus Medeę. admiſcui etiā aliq̄s ptes fulguris quo Phaetō arſit. Chimærę. mōs ē in Lycia q fumū & flāmā ad modū Aetnę in ſicilia: & Veſuuij i Cāpania eructare videt̄. qd vtiq; dedit cām fabulę q̄ illū dixit mōſtrū eſſe Chimęrę: quā Heſiod⁹ i Theogonia deſignās habere tria capita dixit vnū leonis: aliud ipſius Chimærę: & aliud draconis. quin & anterius quidē leone: poſterius vero draconē: medio aūt caprā. Dona. ignem.

Perſeis.
Chimæra.

DANI. ¶ Stymphalidos. Argonautę cū attigiſſent Stymphalū de quo ſupra dictū eſt, armarunt ſe: & fuſtibꝰ fugarūt aues: qm̄ vna cecidit ſup lęuū humerū Oilei tanta vi vt ceciderit remꝰ de manibꝰ. Eurybotes ſanauit vulnus. Amphidamantis monitu argonautæ induerūt capita galeis & fuſtibꝰ manus: aliter increbreſcēte turba volucrū nequaq̄ tranſiſſent. Currus agiles. quos fingunt trahi a mulis ꝑpter ſterilitatem. Pernox. i. nocte ſpa. Minis. rhombis trahunt lunā ad deſpumandū hęrbas pro venenis Theſſalæ. Martialis. q̄ nūc Theſſalico lunā deducere rhombo. & alibi idem. Quum ſecta Colcho luna vapulat rhombo. & Ouidius. Themeſeaq̨ concutit æra. & Theocritus in Pharmaceutria. Χωσ Διρεθο Δε ρομβοσ ο Χαλκεοσ εξ αφροδιτασ &c. Paſſos. perpeſſos: a pando. Semp Iaſon. Iaſon vnus eſt ſemp in cauſa quare te inuocē. Mediæ chimeræ. draconis Chimęra monſtrū ſpirans ignē Homerus Δειρον αποπνειοσα πυροσ μενοσ αιθομενοσ. Bellerophonte pernicie: iuſſu Heurię regis Lyciorū: cuius poſtea filiā Achymenen vxorē duxit. hiſtoriā Homerus totā deſcribit i 7. Iliados: & Plautus noſter in Baechidibus perſtringit. ſanguinē huius mōſtri Medea intulit venenis ſuis collectum de media parte qui eſt draco.

Marginalia: Stymphalides. Muli lunæ. Chimera.

ASCEN. ¶ Habeo flāmas raptas gutture. i. de gutture, tauri. ſ. Colchici flāmiuomi, vſto. i. abſūpto incēdio arte Medeę: quas. ſ. flāmas, felle Meduſæ veneficæ q̄ ſolo viſu hoies in ſaxa vertebat, pmiſto aut pmixto, ego iuſſi ſeruare, malū. i. vt ſint malū & pnicies, tacitū. i. occultū & ignotū O Hercate adde venenis ſtimulos. i. acrimoniā & vires acres vt cito operenť: & ſerua ſemia. i. fomitē, flammę. i. ignis nondū ignē, condita. i. abſcondita ſup. in donis meis. Et ſup. dona mea fallāt viſus: vt ea videntes nullā vim ignis ſubeſſe ſuſpicētur: & ferant. i. patianť tactus. i. ſe tangi nō percepto calore: q actu in eis nullus ſit: ſed calor q ineſt virtute, meet. i. trāſeat in pectus. ſ. Creuſæ & venas: artus. ſ. Creuſę, ſtillent. ſ. pingui ab igne emiſſo: & oſſa flagrātia fumēt: & noua nupta. ſ. Creuſa, aut vt ſæſe dixi Glauce, vincat. i. ſuper, faces ſuas. ſ. nuptiales, coma ſua. ſ. ardente impoſita corona abundantius q̄ tęda nuptialis. Vota ſup. mea, tenētur. i. obtineť a me aut acceptanť a dea: q a Hecate audax. ſ. ad ſecundandū tantum facinus, dedit ter latratus: aut q a Cerbeꝝ Proſerpina in poteſtate habet: aut quia venatrix eſt: & edidit ignes ſacros, face luctifera. i. luctum allatura Ois vis. ſ. veneficij, eſt peracta. i. conſummata: voca o Nutrix, natos. i. filios meos huc. i. ad me: p quos feras. i. ferre poſſis, nubenti. ſ. Creuſę dona ꝑtioſa. Cū aūt filij acceptis donis irent, inquit: ite ite o nati, genus. i. generatio & ꝓles matris infauſtæ: placate vobis dominā & nouercā, munere & multa ꝓce: vadite: & referte domum greſſus celeres: vt fruar amplexu vltimo. ſ. veſtri. videtur admonere vt datis muneribꝰ cito redeant & ſeruenť: ſed ſecus eueniet.

Habeo flammas vſto tauri
Gutture raptas: quas permixto
Felle Meduſæ tacitum iuſſi
Seruare malum: adde venenis
Stimulos Hecate: doniſq̨ meis
Semina flammæ condita ſerua.
Fallant viſus: tactuſq̨ ferant.
Meet in pectus: venaſq̨ calor:
Stillent artus: fument oſſa:
Vincatq̨ ſuas flagrante coma
Noua nupta faces.
Vota tenentur: ter latratus
Audax Hecate dedit: & ſacros
Edidit ignes face luctifera.

TRIMETRI Iambici.

Peracta vis eſt omnis: huc natos voca:
Pretioſa per quos dona nubenti feras.
Ite ite nati matris infauſtę genus:
Placate vobis munere & multa prece
Dominā & nouercā: vadite: & celeres domū
Referte greſſus: vltimo amplexu vt fruar

BERN. ¶ Tauri. Qui erat in Colchis. Meduſę. quę interfecta fuit a Perſeoꝰ. vt plane ſcribit Oui. li. iiij. metamor. Tacitū occultatū in corona. Hecate. O Diana. Semina. fomenta ignis. Fallāt. cū viderit coronam nō credet intus eſſe ignē. Ferāt. patianť: vt cū tangať non ſit calida: ita decipiat & tactus & viſus. Meet. eat in pectus & medullas Creuſæ. Noua nupta. Creuſa magis ardeat q̄ faces q̄ geſtatę ſunt in nuptijs ſuis. Vota. nūc ſentit ſe exauditā. vñ mandat nutrici: vt filios aduocet qui munera ferant Creuſæ. Ite. intelligendū eſt filios veniſſe: quibus dat munera ferenda: mādatq̨ vt ſtatim reuertantur. Nouercam. Creuſam.

DANI. ¶ Meduſę. Meduſam dormiētē vno ictu peremit Perſeus volatū auſpicatꝰ ex Ampho ſancto mōte Pelopōneſi. Ignius. Hecate. imploratio ē ad Hecaten. Venas. amor tāq̄ venenū irrepit paulatim p venas & caput.

Marginalia: Meduſa.

ASCEN. ¶ Quonā &c. Chorꝰ q fere colligiť ex ꝓpoſo patiente grauia mala deteſtatur Medeā dicēs. Quonā Medææ, męnas. i. furēs, cruēta. i. cruoris & cędis ſuorū appetēs, rapitur præceps amore ſęuo. i. vehemēti. ſ. quo Iaſonē amatť quod facinus parat id eſt molitur facere: furore impotenti. i. nequeūti frenos pati: hoc eſt indomito. Vultus. ſ. eius citatꝰ. i. cōmotꝰ ira, riget

Dimetri Iambici Catalectici.

CHORVS.

Quonam cruenta mænas
Pręceps amore ſæuo
Rapitur? quod impotenti

Facinus parat furore?
Vultus citatus ira
Riget:& caput feroci
Quatiens ſuperba motu
Regi minatur vltro.
Quis credat exulem:cui
Flagrant genæ rubentes?
Pallor fugat ruborem.
Nullum vagante forma
Diu ſeruat colorem.
Huc fert pedes:& illuc:
Vt Tigris orba natis:
Curſu furente luſtrat
Gangeticum nemus.nunc
Frænare neſcit iras
Medea:nunc amores:
Nunc ira amorq; cauſam
Iunxere:quid ſequetur?
Quando efferet pelaſgis
Nefanda Colchis aruis
Greſſum?metuq; ſoluet
Regnum:ſimulq; reges?
Nunc Phœbe mitte currus
Nullo morante loro:
Nox condat alma lucem.
Mergat diem timendum
Dux noſter Heſperugo.

i.horret:& ipſa ſuperba quatiens caput motu feroci,minat vltro.i.vltra id q eū merito timeat,regi.ſ.Creonti.Quis credat ſup.eā cui genę rubētes flagrāt.i.ardēt,exulē?q.d.nullus tantiſper dum videat eā rubētem:ſed pallor fugat luborē:& nullū colorem ſeruat diu:& hoc forma.i.naturali colore q a foruo.i.calido inducit,variāte.i.ſe mutante. Ipſa fert pedes huc & illuc.i.in diuerſas ptes:inconſtans & vaga:vt incerto eſt aio. vt.i.quēadmodū, tigris animal perniciſſimum & ferociſſimū, orba.i.priuata,natis.i.catulis,luſtrat.i.inueſtigat & ſcrutat,curſu furente.i.furens inter currendum:nemus gangeticum.i.adiacens aut ſitum ad Gangē fluuiū orientem verſus. Medea neſcit frenare.i.compeſcere,nunc.i. interdū iras:nūc.i.interdum amores.ſ.ſolos ira & amor iunxere nūc cauſam.i.ſimul cōtēdūt cōtra Creuſam:in quā ira flagrat:& in Iaſonē ira & amore:ira ob ingratitudinē:amore ob cōſuetudinē.quid ſequet?q.d.cū amores & iras ſeorſum magna ſubſecuta ſint facinora Medeę:nūc cōiunctos maiora ſequent. Sunt qui dicant,quid.i.vtrū horū an iras,an amores ſequetur Medea?ſed malim dicere, quid.i.quæ res ſequet amores & furores coniunctos?Quādo.i.o quando,Colchis.ſ.Medea Colchica:facto patronymico a patria, nefanda.i.deteſtāda,efferet.i.exportabit,aruis pelaſgis.i.gręcanicis,quia Corinthiacis, greſſum.i.inceſſum,aut pedes quib'gradit? & quādo ſoluet.i.liberabit,regnū ſimulq;.i. ſimul & reges.ſ.Creontē ſocerū & Iaſonem generū eius:metu.ſ.quē cōceperūt de ea?O Phœbe.i.ſol,mitte.ſ.a nobis nō ad nos,quaſi dicat amoue,currus.ſ.tuos,nullo loro.i.retinaculo:aut habena,morāte.i.tenēte in mora ac tardante,ſup.currus.i.equos:ſicut Maro dixit neq; audit currus habenas:veruntamen ſi equi tardant,tardātur & currus. Nox alma aut quia ſopore nos alit,aut quia terrā purgatura videbatur,& ideo die pręſtantior, cōdat.i.abſcondat lucē.ſ.diurnam aut ſolis. Heſperugo.i.ſtella nocturna q Heſperus & Heſperugo,Veſperus & Veſperugo dicitur, dux noctis:mergat.i.occulat diem timendū propter pręſentiam Medeę.

Quonam. Inducitur Chorus:q viſo furore Medeæ rogat vt cito eat ipſa de regione. verſus eſt Euripideus ab inuētore dictus:habēs quatuor pedes minus vna ſyllaba:vnde dimeter dicitur cum duo pedes ponuntur pro vno:Catalecticus: quia deficit. Mænas. Medea furioſa tanq Baccha. Rapitur. violenter ducitur. Impotenti.qui nō poteſt moderari. Citatus.commotus. Riget.horret & aſper eſt. Regi.ſ.Creonti. Quis.q.d.nemo crederet illam exulem cum ſit ita ſuperba & minabunda. Flagrant.ardent:interdum eſt rubicunda,interdū pallida:quod ſignum eſt magnæ iracundiæ & mutationis animi. Vagante.inſtabili: nam modo pallida, modo rubra. Tygris.animal horrendum Armeniæ.eſt tanq Tygris truculenta amiſſis filijs. Gangeticum.a fluuio Indiæ Gange dicitur. Frænare tranſlatum eſt ab equis. Colchis.ipſa Medea quādo diſcedet vt liberet nos metu? Nunc Phœbe.Chorus rogat ſolem vt cito vadat ad occaſum:& fiat nox vt Medea quæ habebat terminum vnius diei diſcedat ab agris græcis. Loro.nullis habenis morantibus equos tuos. Timendum.qui nobis timendus eſt præſentia Medeæ. Heſperus dux.ſtella quæ ducit noctem. BERN.

Quonam. Carmine nono dimetro iambico catalectico Anacreontio Chorus Medeæ malitiam deteſtatur Mænas.appellatio eſt inſanę. Rapitur.agitur. Impotenti.quo redditur impotens & ſui neſcia. Flagrantq; ge.hoc idem de eadem perſona & in eadem re dixit Apollonius. [illegible] DANI.

ASCEN.

Periere. In hac ſcęna diuerſi loquũtur: & quaſi i diuerſis locis. primũ Nuntius & Chorus inter ſe conferunt de facinore Medeæ verba: dicit em̃ Nuntius ſic. Cuncta perierunt. de more famæ malæ quę vires acquirit eundo, pro parte magna regni dicit cuncta: ſtatus regni concidit quia nata ſcilicet Creuſa, atq; genitor ſcilicet Creon rex, iacẽt ſcilicet combuſti cinere permixto ſcilicet vtriuſq; inter ſe & cũ cineribus aulæ. Cho. Qua fraude capti, ſupple iacent? Nun. Ea ſupple fraude, qua fraude reges ſolẽt capi: videlicet donis. Chorus. Quis dolus potuit eſſe in illis? ſcilicet donis. Nun. Et, id eſt etiã: ipſe id eſt egomet, miror & vix credo potuiſſe fieri, malo iã facto. Chorus. Quis modus cladis, id eſt quõ contigit clades? Nunt. Vt. i. vbi, ignis iuſſus furit: ſi furit eſt pręteriti temporis, quo alij carere dicunt. Seruius autẽ furuit dixit: pro furijt: dicam: vt id eſt poſtq̃: ſin pręſẽtis vt id eſt vbi: aut quo tẽpore: furit per omnem partem regię. i. domus, quę aula graece dicitur: furit dico auidus, quia ignis ẽ maxime actiuus: creſceret enim in infinitum donec eſſet combuſtibile: & ſup. tota domus occidit iam: timetur ſcilicet ab omnibus vrbi ſcilicet Coritho: ne cõburatur. Chorus. Vnda id eſt aqua opprimat flammas ſi timetur vrbi. Nũ. Et hoc accidit mirandum in iſta clade ſcilicet incendij: q vnda alit flammas: quoq;. i. & quanto ignis prohibetur magis ſupple eo pro tanto magis ardet. Nam occupat ipſa pręſidia id ẽ aquam & ſimilia quæ obijciũtur ad defenſionẽ. Nutrix id audiens, Effer inquit o Medea gradũ citatũ. i. acceleratũ, ſede. i. manſione & vrbe Pelopeia id eſt quæ aliquãdo Pelopi cũ tota Peloponeſo paruit: & pete p̄ceps quaſlibet terras. Me. Ego ne ſupple ero tam molli animo, aut potero inducere animũ: aut hoc ne ſuades vt ego recedam? ſi ego profugiſſẽ prius ego redirem ad hoc ſcilicet ſpectaculũ: ego ſpecto nuptias nouas ſcilicet Creuſæ cũ patre commixto eorum, vt dictũ eſt, cinere. Deinde excitans ſeipſam dicit: o anime quid ceſſas ſcilicet peragere quod ſemel concepiſti? ſequere impetum felicem. i. bene ſuccedẽtem. Quota eſt iſta pars vltionis. ſ. de Creuſa duntaxat ſumpta, qua gaudes? q. d. minima pręea quæ de Iaſone reſtat accipiẽda. Tu furioſa. i. plus q̃ inſana, amas. i. capta es amore Iaſonis adhuc: ſi Iaſon cęlebs. i. carẽs vxore, hoc eſt q ſpoliatus eſt vxore, eſt tibi ſatis. quęre genus poenarũ haud. i. non, vſitatum & para iam temet. ſ. ad hoc perpetrandũ: omne fas cedat ſcilicet ex animo: pudor ſupple omnis abeat expulſus. Vindicta quã manus paruæ aut puræ, vtpote puerorũ (malim paruæ legere) ferũt id eſt inferunt, eſt leuis id eſt modici momenti. Incumbe id eſt toto pectore indulge, in iras: & excita te languentem: & hauri violẽtus (loquitur enim ad animum. ſunt tamen qui violentiua legant) penitus veteres impetus ex pectore imo id eſt derelinque nihil otioſum veteris impetus. Quicq̃d admiſſũ. i. pctũ ẽ adhuc, vocet. ſ.

Actus Quintus.
Trimetri Iambici.

NVNTIVS. CHORVS. NVTRIX. MEDEA. IASON.

Periere cuncta: concidit regni ſtatus.
Nata: atq; genitor cinere permixto iacent. Cho.
Qua fraude capti? Nũ. qua ſolent reges capi:
Donis. Cho. in illis eſſe qs potuit dolus? Nun.
Et ipſe miror: vixq; iam facto malo
Potuiſſe fieri credo. Ch. qs cladis modus? Nũ.
Auidus per omnem regiæ partem furit
Vt iuſſus ignis: tota iam domus occidit:
Vrbi timet. Ch. vnda flãmas opprimat. Nũ.
Et hoc in iſta clade mirandum accidit:
Alit vnda flammas: quo q prohibetur magis
Magis ardet ignis: ipſa pręſidia occupat. Nu.
Effer citatum ſede Pelopeia gradum
Medea: præceps quaſlibet terras pete. Me.
Ego ne vt recedam? ſi profugiſſem prius
Ad hoc redirem: nuptias ſpecto nouas.
Quid anime ceſſas? ſequere felicem impetũ:
Pars vltionis iſta qua gaudes quota eſt?
Amas adhuc furioſa: ſi ſatis eſt tibi
Cælebs Iaſon. quęre poenarum genus
Haud vſitatum: iamq; ſic temet para:
Fas omne cedat: abeat expulſus pudor.
Vindicta leuis eſt: quam ferũt paruæ manus.
Incumbe in iras: teq; languentem excita:
Penituſq; veteres pectore ex imo impetus
Violentus hauri: quicqd admiſſum eſt adhuc
Pietas vocetur: hoc age: & faxo ſciant:
Q leuia fuerint: q̃q; vulgaris notę:
Quę commodaui ſcelera. proluſit dolor
Per iſta noſter. quid manus poterant rudes
Audere magnum? quid puellaris furor?

Medea nunc ſum: creuit ingenium malis.
Iuuat: iuuat rapuiſſe fraternum caput:
Artus iuuat ſecuiſſe: & arcano patrem
Spoliaſſe ſacro: iuuat in exitium ſenis
Armaſſe natas: quęre materiam dolor:
Ad omne facinus nō rudem dextram afferes.
Quo te igitur ira mittis? aut quę perfido
Intendis hoſti tela? neſcio quid ferox
Decreuit animus intus: & nondum ſibi
Audet fateri. ſtulta properaui nimis.
Ex pellice vtinam liberos hoſtis meus
Aliquos haberet: quicquid ex illo tuum eſt:
Creuſa peperit. placuit hoc pœnæ genus:
Meritoq; placuit: vltimum magno ſcelus
Animo parandum eſt: liberi quondam mei
Vos pro paternis ſceleribus pœnas date.

in comparatione admittendorū, pietas id eſt opus pium: hoc age, & faxo. i. fac (ſicut cedo pro dic) aut faxo. i. ego. i. faciā aut fecero: vt ſciāt. ſ. omnes, q̄ leuia fuerint & vulgaris notæ. i. maculæ inuſendę, fuerint ſcelera q̄ commodaui. i. celeriter admiſi. & dolor noſter pluſit. i. fecit pludiū & ſpecimen quoddā dedit, per iſta. ſ. ſupiora ſcelera: nā qd magnū. i. excellens, manus. ſ. meę, rudes. i. adhuc imperitę ad ſcelera, poterant ſup. facere? quaſi dicat nihil: & qd furor puellaris? ſup. magnū facere potuit? q. d. etiā nihil. Ego ſū nunc Medea i. nobilis illa venefica euaſi: ingenium creuit ſup. mihi, malis. i. cū malis q̄ feci: qa fabricādo fabri ſimus: aut q̄ paſſa ſum: quia miſeris ſollertia reb⁹. Iuuat: iuuat rapuiſſe. ſ. olim caput fraternum: & iuuat ſecuiſſe artus. ſ. fraternos: & ſpoliaſſe patrem ſacro arcano. i. aureo vellere ſacrato Marti: iuuat armaſſe, quia armaſſe, & dando cultros quodāmodo armaſſe, natas. ſ. Peliæ, in exitiū. i. cędē, ſenis. ſ. Peliæ patris earū. O dolor quære materiam id ē obiectum in quo me exerceam: tu afferes dextrā ſ. meā, non rudē. i. e ruditā iā ad oē facin⁹. Igiť cū decreuiſti maxima q̄q; admittere: o ira quo. i. ad qd facin⁹, mittis. i. deſtinas, te? aut quę tela intendis hoſti perfido. ſ. Iaſoni: neſcio qd anim⁹ ferox decreuit intus. ſ. apud ſe: & nōdū audax fateri. i. exprimi, ſibi. Ego ſtulta properaui. i. acceleraui nimis vindictā, qa. ſ. nō diſtuli donec liberos ex Creuſa ſuſceperit: vtinā hoſtis meus. ſ. Iaſon, haberet aliquos liberos ex pellice. ſ. Creuſa. Deinde volēs ſibi pſuadere etiam ſuos in odium patris poſſe interimere, dicit. quicqd tuum eſt ex illo. ſ. Iaſone (Mīti⁹ dicit, quicqd, quod generale eſt: q̄ dixiſſet quēcūq;) hoc ſup. Creuſa pepit. i. ſic tractādū ac ſi peperit. Hoc genus pœnę. ſ. ſumēdæ de liberis eius, placuit: & merito placuit: quia ſcelus vltimū. i. extremū & quo nullū vlterius. i. maius inueniri poſſet, eſt parandū aut patrandum animo magno. i. ingenti. O liberi quōdā mei, date vos pœnas pro ſceleribus paternis.

Periere cūcta. Hic eſt quint⁹ actus: vbi poniť vīdicta in Iaſonē & Creuſam: vñ veniēs nuntius quid ſequutū ſit ex munerib⁹ Medeę narrat, domū totā flagraſſe. Nutrix aūt hortať Medeā vt diſcedat: ipſa aūt parat occidere filios: vt Iaſon quoq; ſentiat malum. Nata ac genitor. Creuſa & eius pater Creō ſimul ſunt cōbuſti. Dolus. quæ fraus potuit eſſe in illis muneribus. Et ipſe. miror etiā quis dolus potuit eſſe: & q vidi vix credere poſſum. Iuſſus. quaſi de imperio alicuius. Vnda. qa nō extinguiť aquis. Et hoc. cū plus aquę poniť, tanto magis accēdiť. Pręſidia. i. aquā: q̄ ſolet eſſe pręſidiū ad extinguēdū ignē. Effer. nutrix perſuadet fugā Medeę. Pelopeia. Corinthia a Pelope. Gradū. pedē celerē. Redirē. vt viderē hāc vindictā. Anime. animū ſuū exhortať ad aliā vindictā cōtra Iaſonē. Felicē. q habet q̄d cupit. BERN.

Quota. minima: niſi facias aliā. Amas. ſ. Iaſonē. tu videberis adhuc amare ipſm ſi cōtenta fueris q; ipſe factus ſit cęlebs. i. priuatus vxore Creuſa. Fas. nō putes aliqd illicitū. Vindicta. exhortať ſe vt faciat maiora ſcelera. Paruæ man⁹. nō ſatis eſt vindicta quā fecerūt munera q̄ tulerūt paruæ manus puerorū meorū. Incumbe. inſta cū diligētia. Languentē. deficientē & remittentē furorē. Hauri. aſſume violenti⁹. ſ. q̄ ſolebas

Admiſſum. peccatum. faciamus q; facta mea ſcelerata prius nunc poſſint appellari pia reſpectu horum quæ faciam. Notæ. ſceleris. Commodaui. ſ. Iaſoni: quæ non feci pro me: ſed amore Iaſonis vt vidimus. Proluſit. fecit principium: & eſt verbum muſicorum: qui in principio cantus proludium faciunt.

Nunc Medea. habet emphaſim. nunc ſum illa magna incantatrix. Malis. ſum facta doctior exercēdo mala. Fraternum. fratris quem laniaui. Arcano ſacro. vellere aureo: quod in luco Martis appenſum arbori erat. Senis. Peliæ: quem filiabus laniandum tradidi. Non rudem. id eſt expertam: etiam ſi oportet occidere filios. Quo. ad quid dirigis conſilium. Audet fateri. non audeo dicere me velle interficere filios meos.

Hoſtis. Iaſon: vtinam haberet filios ex Creuſa quos occiderem. Properaui. feſtinaui occidere Creuſam: debebam expectare quoad haberet filios. Ex illo. Iaſone. dicit putabo q; iſti ſint filij eius: nam quicquid peperiſti ex ipſo, puta illum genuiſſe ex Creuſa: & ira deliberat filios occidere. Paternis. propter patrem veſtrum.

¶ Periere cuncta. Iam vlta eſt omnem iniuriam Medea peſtifero & crudeli munere pallæ nuptialis: qua Creōtis regia tota combuſta eſt: reſtant filij trucidādi: ne Iaſoni quicq̄ deſit ad acceſſione doloris. Actus quintus continet vltimū carmen iambicū trimetrū hypercatalecticū. Nūtius index mali: Chorus ſtupet: Medea exultat inceſſu vltionis: Iaſon trepidat. Donis. ſ. qua arte decipiunť reges. Vt. i. tanq̄ eſſet iuſſus ipſe ignis ſerperet per omnem regiam. Pars vltionis iſta qua gaudes. gaudebat animus Medeæ ruina Creuſæ ſic vt ipſa antea ridebat malis Medeæ. id quod oſtendit eo in loco conquerens ad Iaſonem. Rideat & Tyrio iaceat ſublimis in oſtro. Flebit: & ardores vincet aduſta meos. Si ſatis eſt tibi cælebs Iaſon. ac ſi diceret non ſat DANI.

habeo priuatum iam eſſe Iaſona ſua cōiuge:niſi grauius etiā addat malum:ideo omne fas, omnem pudorē abrumpe. Admiſſum peccatum eſt.i.peccaui. Admittere.eñ peccare. Plaut⁹. Quid admiſi pater. Proluſit dolor: Iſthęc ſupiora mala oia ſunt proludij loco veniētib⁹malis q̄ longe futura ſunt grauiora. Eſt eñ ꝓluderei inchoandę aliquid præmittere:& caue pręludiū dicas quod vulgare eſt verbū. Proludiū proprie faciūt citharœdi emerendi fauoris gratia. Vltimū magno. vltimus omnium q̄ feci hactenum:aut vltimū omniū ſcelerū nefādiſſimū,cruētiſſimū,flagitioſiſſimū in inſontes & filios graſſari,audituq; & dictu oppido q̄ horribile.

Admitto.
Prolūdo.
Proludiū.

ASCEN. ℂ Cor pepulit. Ne cōtra decorū faceret matre ſine remorſu animi ſęuire in natos, inducit Medeā ſecū diſceptantem nunc pro liberis nūc cōtra eos, dicit eñ. Horror.i. abominatio quædā,pepulit.i.ꝑcuſſit,cor.ſ. maternum:membra torpeſcūt gelu.i. horroris:pectus tremuit.ſ.dū diceret liberi quondā mei: ira diſceſſit loco.i.locum dedit amori materno,& mr̄.i.affectio materna,redit tota, cōiuge.i.ira ob violatū cōiugiū,expulſa.ſ. ex aio Ego ne ſup.ſim tā fera & immanis: aut i aim inducere poſſim, vt fundam cruorē liberum pro liberorū meorū,ac ꝓlis meæ.i.a me genitæ? Ah furor demens iſtud facinus incognitū.i.inauditū & in nullo æuo cōpertum,ac nefas dirū.i.execrabile & non niſi dijs iratis admittendū,abſit meli⁹ quoq;.i.etiā a me q̄uis ſim peſſima. qđ ſcel⁹ luēt.i.pſoluēt & piabūt miſeri.ſ.pueri: q nullū admiſerūt? Iaſonē ſcelus,qa cōmiſit ſcel⁹ ꝑfidię & igratitudinis:& Medea mr̄.ſ.puerorū(de ſe in tertia pſona de more loqˢ)ē ſcel⁹ mai⁹.i. magis ſceleſta.occidāt.ſ.Iaſō & Medea.i.moriāt q peccauerūt. deīde ruſ⁹cōtra pueros dicit.nō ſūt mei: q̄ſi dicat nolo mihi liberos ex tā pfido hoie:& iō pereāt. & ruſ⁹. mei ſūt.q.d.cū ſim mater:& i matre non ſit error:nō; poſſum inficiari quin mei ſint:& inſup, vacāt.i. vacui ſunt crimine quia eos nemo criminaꝛ neq; accuſat, & culpa. Ad qđ ruſus ira. Fateor ſunt innocētes: &.i.etiā frater fuit ſup. inocēs: & tñ nō pepci fratri vt Iaſoni pdeſſem: q̄re nūc liberis parcā cū illi poſſim obeſſe? A ie quid titubas id ē vacillas & dubitas? q d.i.ad quid, lachrymæ, rigāt.i.madefaciunt ora? & ad quid, ira deducit nūc.i.interdū huc.i.in hanc ſniam de filijs trucidādis in odiū patris,& amor.ſ. matern⁹ in filios, deducit nunc illuc.i. in ſententiā eis parcendi:deducit inquā variam.i. varijs affectionibus fluctuātē? & quid æſtus.i.feruor animorū,anceps.i.incertus in vtrā partē feraꝛ rapit ſup.me incertā? vt.i.quēadmodū, cū.i. qn̄ venti tepidi gerūt bella ſęua: & fluctus diſcordes.i, a diuerſis ventis in diuerſa acti, agunt maria vtrinq;.i.ab vtraq; parte:& pelagus feruet dubiū.ſ. vtri parti cedat:haud aliter.i.ſic,cōfluctuaꝛ.i.confluctuatio fit in me metu.i. ob metū. Sunt qui legāt: haud aliter meum Cor fluctuatur,pro fluctuat. Ira ſcilicet in Iaſonem, fugat pietatem ſ.in liberos & pietas ruſus fugat irā. O dolor cede pietati.i.patere te vinci a pietate. O proles chara, vnicū ſolamen.i.ſolatium,dom⁹afflictæ, ferte vos huc.i.ad me:bis ponit ad affectionem exprimēdā huc:& cōiūgite mihi art⁹ infuſos ſ.in āplexū meū: habeat pater incolumes.ſ. vos & artus vros:dū.i.dūmodo,&.i.etiā mater habeat.hoc ēdū & ego eos habeā. Sed qd agis Medea? Exilium & fuga vrget.ſ. te:quia ante noctē excedēdum eſt: liberi ſup.mei, rapientur iamiam euulſi.i. vi extracti ſinu meo

Cor pepulit horror:membra torpeſcūt gelu:
Pectuſq; tremuit:ira diſceſſit loco:
Materq; tota:coniuge expulſa redit.
Ego ne vt meorum liberum ac prolis meæ
Fundam cruorem? melius ah demens furor
Incognitum iſtud facinus ac dirum nefas
A me quoq; abſit,quod ſcelus miſeri luent?
Scelus eſt Iaſon genitor:& maius ſcelus
Medea mater: occidant.non ſunt mei:
Pereant.mei ſunt:crimine & culpa carent.
Sunt innocentes fateor:& frater fuit.
Quid anime titubas? ora qd lachrymæ rigāt?
Variamq; nunc huc ira nūc illuc amor
Deducit? anceps ęſtus incertam rapit?
Vt ſęua rapidi bella cum venti gerunt:
Vtrinq; fluctus maria diſcordes agunt:
Dubiumq; pelagus feruet.haud aliter metu
Confluctuatur.ira pietatem fugat:
Iramq; pietas.cede pietati dolor.
Huc chara proles:vnicum afflictę domus
Solamen:huc vos ferte:& infuſos mihi
Coniungite artus:habeat incolumes pater:
Dum & mater habeat.vrget exilium:ac fuga.
Iamiam meo rapientur euulſi ſinu.
Flentes:gementes in oculis pereant patris:
Periere matris.rurſus increſcit dolor:
Et feruet odium:repetit inuiſam manum
Antiqua mentis ira.qua ducis ſequor.
Vtinam ſuperbę turba Tantalidos meo
Exiſſet vtero:biſq; ſeptenos parens
Natos tuliſſem.ſterilis in pœnas fui:
Fratri patriq;(quod ſat eſt)peperi duos.
Quonam iſta tēdit turba furiarum impotēs?
Quem quęrit? aut quo flammeos ictus parat?

Aut cui cruentas agmen infernum faces
Intentat? ingens anguis excuſſo ſonat
Tortus flagello. quem trabe infeſta petit
Megera? cuius vmbra diſperſis venit
Incerta membris? frater eſt: pœnas petit:
Dabimus: ſed omnes fige luminibus faces:
Lania: perure: pectus en furiis patet.
Diſcedere a me frater vltrices deas
Maneſq; ad imos ire ſecuras iube:
Mihi me relinque & vtere hac frater manu:
Quæ ſtrinxit enſem: victima manes tuos
Placamus iſta. quid repens affert ſonus?

rapientur inquã flentes, gementes. Pereãt igitur in oculis patris: quia periere in oculis matris: ex quo ab ea euellent. Dolor increſcit rurſus, & odiũ feruet: antiqua. i. conſueta ira mẽtis reperit manũ inuitam. i. odibilẽ: o ira ego ſequor qua. i. p quãcũq; viã & rationẽ ducis. Vtinã turba. i. multitudo natorũ, Tantalidos. i. Niobes Tantali filiæ ſuperbæ. ſ. ob multitudinẽ liberoꝝ ob quã ſe Latonæ præferendã cenſuit duoꝝ dũtaxat numinũ Phœbi & Dianę matri, exiſſet vtero meo. i. e me nata eſſet: & ego parens tuliſſem natos bis ſeptenos. i. vtriuſq; ſexus ſeptẽ. Au. Gellius tñ variatũ dicit apud auctores in numero. Ego fui ſterilis in pœnas. i. non ſatis filiorũ edidi: de quibus ſumerẽ pœnas. Ego peperi fratri. ſ. Abſyrto, & patri. ſ. Iaſoni duos. i. vtriq; vnum: qđ ſatis eſt. ſ. ſcđ paria illis facienda. Deinde p phantaſiam viſa ſibi videre furias in ſeruentes dicit. Quonã tendit iſta turba furiarum. ſ. infernalium, impotẽs. i. ſupba & ſe reprimere nequẽs? quẽ quærit. i. petit? aut quo. i. in quẽ, parat ictus flammeos? aut cui agmen infernum. i. furiarũ infernalium intentat faces cruentas. i. incendia dirorum furorũ? anguis ingens, tortus. i. implicatus, ſonat flagello excuſſo: more aurigarum. Quẽ petit Megæra vna triũ furiarũ trabe. i. tęda trabali & prægrandi, infeſta. i. vim illatura? Cuius vmbra incerta. i. nõ bene agnoſcibilis, venit. ſ. ad me, membris diſperſis: vt Medea ipſa diſpſerat per viã? Rñdet: frater eſt: petit. ſ. ex me pœnas. dabimus. ſ. libenter pœnas: ſed fige oẽs faces. i. incitamenta furoris, luminibus. ſ. meis: vt penitus cæcutiã: aut in oculis quib⁹ peccaui Iaſonẽ conſpicata: per quę autẽ quis peccat: p ea & punietur. Lania. ſ. me: perure: en pectus ſup. meũ, pateat furijs. O frater Abſyrte, iube, deas vltrices. i. pſecutrices imaniũ ſcelerũ, diſcedere a me: & ire ſecuras. i. ſine cura & anxietate ad manes imos: relinq̃ mihi me: & o frater vtere hac manu. ſ. mea: quæ ſtrinxit enſem. ſ. in te: nos placamus iſta victima. ſ. altero filioꝝ, manes tuos. Quid ſonus repens. i. repẽtinus (priore breui) affert. ſ. ad aures meas? audiuit añt armatos in ſe irruentes: cum vnũ filiorum occiderat. BERN.

¶ Gelu. Frigore: qđ ſequitur ex timore: nam horrebat interficere filios. Mater. pietas materna. Expulſa coniuge. remota pſona crudelis cõiugis. hoc eſt pietas excluſit irã. Ego ne. redit ad affectum matris. A me. habet emphaſim: etiam a Medea crudeli. Luent. purgabunt. Genitor. pater illorum. loquitur ex ira: debẽt mori: quia ſunt filij perfidi patris & ſceleratę Medeæ. Mei ſunt. reuocat ſe: non merent mori. Frater. Abſyrtus fuit innocẽs: & ita computat pietatem: interfeci alios ſine culpa. Titubas. vacillas. modo pietas reuocat: ira te impellit modo. Aeſtus. agitatio mentis. Vtrinq;. ex altera parte & alia. & ita facit comparationẽ. Cede. da locum pietati: non ſunt interficiendi filij mei. Iuſuſos. inſinuate in complexum meum. Habeat. potius volo q; Iaſon habeat vos vt aliquãdo ſperare poſſim vobis frui. Vrget. inſtat: nam finis eſt diei mihi cõceſſę. Euulſi. ſ. filij mei a me diuellentur cum ſit recedendũ. Pereant. ex ira determinat illos occidere vt Iaſõ etiã illos videre non poſſit quos mater non eſt viſura. Quo ducis. tu ad amorem & ſcelus faciendum ducis: & ſequar te vnum; tantum doleo q; non habeo tot filios quot habuit Niobe: quę ſeptem mares & totidem fœminas habuit: omnes occiderem. Tantalidos. Niobes filiæ Tantali: vt vidimus in Hercule furente. Tuliſſem. peperiſſem. Sterilis. peperi paucos. In pœnas. ad finẽ pœnarũ. Fratri. ſatis tamen erunt ad vindictã fratris mei, interempti & patris Aeetę aureo vellere ſpoliati. Quonam. dum tanto furore agitatur, videtur illi adeſſe furias infernales & vmbras mortuorum: inter quas cognoſcit vmbrã fratris venientis ad ſe ad vindictam. Impotẽs. furioſa. Intẽtat. porrigit. Anguis. qui loco erat ſcuticę. Tortus. vibratus & concuſſus. Trabe. face. Megæra. vna ex tribus furijs. Cuius vmbra. video venire cõtra me animam diſperſis mẽbris: & eam agnoſcit eſſe fratris ab ea lacerati. Incerta. quæ non poteſt bene cognoſci cum habeat membra diſperſa: nam vmbræ ſeruabant ſigna vulnerum: vt Virgi. ſcribit de Deiphobo. Sed fuge. ſi vis frater vt dẽ pœnas fac vt iſte furiæ immittant omnes faces ſuas. Diſcedere. fac eas recedere ad inferos cum ſim ſatis cõcitata furore: ſum de me furia. Vltrices deas. Eumenides, furias. Securas. vt non dubitent quin ſcelus faciam. Me. ſ. furiam quæ ſola ſatis ſum ad omnia ſcelera. Iſta victima. dicendo hæc verba vnum ex filijs occidit. Repens. repẽtinus dũ ſic ſtaret audit ſtrepitum armoꝝ & erat Iaſon veniens cum militibus: ipſa vero capit, conſilium aſcendendi tectum vt ſibi perficiat vindictam ſuam. DANI.

¶ Cor pepulit. Altercãtur in Medea ira & pietas: tandẽ pietatem ipſam ira peruincet: cui quidem cõtentioni quaſi de induſtria nõnullorum, auctorum conſilio ſola Medea ſuppoſita eſt. hoc egit Apollonius: hoc Ouidius: hoc poſtremo Seneca: a quibus ſola Medea in ſuo ſcelere perpetrando eligitur: quæ modo pro appetitu modo pro ipſa ratione contendat. ſed tandem appetitui ſuccubuiſſe omnes ſcripſerunt prę allegati auctores. Liberum. pro liberorum. Ah demens furor. cogita. apoſiopoſis. aut ſic: melius ſcilicet cogita Medæa vt hic alloquatur ſeipſam, poſtea cõuertatur ad furorem. ah demens furor, incognitum iſtud facinus a me abſit. Et frater fuit. a ſimili confirmat cauſam. Variã me. Vt ſæua. Comparatio a rabido ventorum turbine ad procelloſum animum Medeę. venti inuicem ſe laceſſunt ex aduerſo flantes. id quod eleganter Ouidi. hoc tetraſticho deſcripſit: Nam modo purpureo vires capit eurus ab ortu. Nũc zephyrus ſero veſpere miſſus adeſt. Nunc gelidus ſicca boreas bacchatur ab arcto. Nunc notus aduerſa prœlia fronte gerit. Conſluctuatur. impersonale. Bis ſeptenos. Homerus duodecim tantum in ω. iliados. τῇ περ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροισ

ρολου το εξ μεν θυγατερεσ εξ δ υιεεσ ηβωοντεσ. Repens.ſuccedens. Repere dicitur de animalibus quæ nō
Repere. habent pedes & ventre gradiūtur: vnde reptilia dicūtur. Meſſala. Repſit ſerpens in altiorem partem. hinc volunt repente per antiphraſim deduci.

Parantur arma:meq́ in exitium petunt.
Excelſa noſtræ tecta conſcendam domus
Cęde inchoata.perge tu mecum comes:
Tuum quoq́ ipſe corpus hinc mecum auehe.
Nunc hoc age anime:non in occulto tibi eſt
Perdenda virtus:approba populo manū. Ia.
Quicunq́ regum es cladibus fidus dolens
Concurre:vt ipſam ſceleris authorē horridi
Capiamus.huc huc fortis armigeri cohors
Conferte tela:vertite ex imo domum. Me.
Iam iam recepi ſceptra:germanum:patrem:
Spoliumq́ Colchi pecudis auratæ tenent:
Rediere regna:rapta virginitas redit.
O placida tandem numina:o feſtum diem:
O nuptialem.vade:perfectum eſt ſcelus:
Vindicta nondū:perage dum faciūt manus.
Quid nunc moraris aſe? quid dubitas? potes?
Iam cecidit ira:pœnitet:facti pudet.
Quid miſera feci? miſera pœniteat licet:
Feci:voluptas magna me inuiſam ſubit:
Et ecce creſcit.deerat hoc vnum mihi
Spectator ipſe.nil adhuc factum reor:
Quicquid ſine iſto fecimus ſceleris perit. Ia.
En ipſa tecti parte precipiti imminet:
Huc rapiat ignes aliquis:vt flammis cadat
Suis peruſta.Me.cōgere extremum tuis
Natis Iaſon funus:ac tumulum ſtrue.
Coniunx ſocerq́ iuſta iam functis habent
A me ſepulti.natus hinc fatum tulit.
Hic te vidente dabitur exitio pari. Ia.
Per numen omne:perq́ communes fugas:
Toroſq́:quos non noſtra violauit fides.
Iam parce nato:ſi quod eſt crimen:meum eſt.
Me dede morti:noxium macta caput. Me.
Hac qua recuſas:qua doles:ferrum exigam.

ASCen. ¶ Paratur. Vidēs Medea Iaſonē cū armatis ad ſe venire dicit. Arma parant. ſ.i me: & petūt me in exitium .i.ad exterminiū: ego cōſcēdā excelſa tecta domus noſtræ.i. mihi & nutrici vſq́ in noctem cōceſſę: cædē inchoata.i. poſtq̄ inchoaui cædē, alterū occidendo: tu q ſuperas adhuc perge mecum comes.ſ. fugæ meæ auehe ipſe quoq́ mecū, corpus tuū hinc ſ.ex tam hoſtili terra: hoc autem falſa mater dicit vt filius ſecum libenter in tectum ſufugiat. Poſtq̄ autem aſcendit tectum & in tuto ſibi eſſe videbatur inquit: O anime, age nunc hoc: virtus.ſ. qua vſus es in occidendo filio non eſt perdenda tibi: quia illaudata virt⁹ perdita videtur ijs qui alibi ignorant remunerādi locum.approba.i.extolle,commenda, populo manum quæ ſcelera peregit: quia lętant cum male fecerint: & impius cum venerit in profundū contemnet. Is. Quicunq́ es fidus dolēs cladib⁹ regū.i. regis & filius: cōcurre.ſ. mecū vt capiamus ipſam authorem ſceleris horridi.i.horrēdi. O armigeri, appoſitoriæ cohors fortis, conferte huc tela: vertite.i.euertite domum ex imo. Medea exultans de impiis flagitijs dicit. Iamiam.i. maxime iam, recepi ſceptra.ſ. Colchorū regni amiſſi.i.obtinui vindictam de eo ob quē amiſi regnum: & recepi germanū.ſ. Abſyrtū (ſi tamen ex eadē matre german⁹ ſemper ſit non fuerit germanus: eſt aūt quia ex eiuſdem patris germine) patrem.ſ. Aetā. & Colchi populi mei tenent ſpolium pecudis auratæ.i.arietis habētis vellus aureū. Sane q; Ouidius ouē dicat nō eſt cōtrariū ijs qui arietē vocant: nā appellatione ouis etiam aries venit: nam etiam in maſculino genere auctore Gellio priſci vtebantur. regna rediere. vult dicere ſe vindictā recepiſſe: quā tanti facit vt omnia quæ amiſit. virginitas rapta ab Iaſone redit.i.perinde gaudeo ac ſi redierit. O numina placida.i. placentia mihi tandē: O diē feſtū, o diē nuptialē. Vade: ſcelus eſt perfectū: vindicta nondū.ſ.pfecta eſt: q̄a ſupeſt fili⁹ quo ſe Iaſon oblectare poſſit. page.ſ.vindictā, dū.i.donec man⁹ faciunt.i. facere poſſunt tam impiū facin⁹. Et cum manus labaſceret, iquit o anime, quid.i.ad quid, moraris, id eſt differs & pigreſcis nunc? quid dubitas? Potes, id ē nūquid potes: q̄ſi dicat: video q; nō: quia ira iam cecidit, id eſt ſedata eſt: pœnitet: pudet facti. quid ego miſera feci? ſcilicet pœniteat: tamen ſup. ego miſera.i. q̄rumuis miſera feci: magna voluptas ſubit.i. inuadit me inuiſam.ſ. mihiipſi & dijs & hominibus: aut legamus inuitā.i. repugnantē motu conſcientiæ & affectione materiali: & ecce voluptas creſcit quia cauſa voluptatis creſcit: nam hoc vnum deerat mihi: videlicet ipſe in cuius odium feci, ſpectator: ego nil reor factum adhuc: quicquid ſceleris fecimus ſine iſto, ſcilicet Iaſone ſpectatore, perit pro perijt.i. fruſtra factum eſt. Iaſon perſequens eam & vidēs eam dicit. En ipſa.ſ. caput ſceleris Medea, imminet, id eſt immoratur, parte præcipiti, id eſt decliui tecti: aliquis rapiat.i.

I nunc ſuperbe virginum thalamos pete:
Relinque matres. Ia. vnꝰ eſt pœnæ ſatis. Me.
Si poſſet vna cæde ſatiari manus
Nullam petiſſet: vt duos perimam tamen
Nimium eſt dolori numerus anguſtus meo.
In matre ſi quod pignus etiam nunc latet
Scrutabor enſe viſcera & ferro extraham. Ia.
Iam perage cœptū facinꝰ haud vltra precor:
Moramq; ſaltem ſuppliciis dona meis. Me.
Perfruere lento ſcelere: ne propera dolor:
Meus dies eſt: tempore accepto vtimur. Ia.
Infeſta memet perime. Me. miſereri iubes.
Bene eſt: peractum eſt: plura nō habui dolor
Quæ tibi litarem: lumina huc tumida alleua
Ingrate Iaſon. coniugem agnoſcis tuam?
Sic fugere ſoleo: patuit in cœlum via.
Squamoſa gemini colla ſerpentes iugo
Summiſſa præbent: recipe iam natos parens:
Ego inter auras aliti curru vehar. Ia.
Per alta vade ſpatia ſublimi ætheris.
Teſtare nullos eſſe qua veheris deos.

raptim afferat huc ignes: vt cadat perusta flāmis ſuis: quas in regiam immittendas curauit. Me. O Iaſon congere. i. conſtrue, natis. i. filijs tuis, extremū funus sc ſtrue tumulum. Coniunx. ſ. tua, Creuſa, & ſocer. ſ. Creon habent iam iuſta. i. debita functis. i. defunctis: quia rogum & ſepulturā: vtpote ſepultis me in cineribus regiæ: hic natus. i. alter filiorum, tulit fatum, id eſt mortem luit: hic. i. alter quē vides dabitur pari. i. conſimili exitio, te vidēte. Iaſon. Parce iam nato. i. filio: ſup. obſecro aut orata, per omne numen. i. per omne id qđ diuinā habet potentiam: per communes fugas noſtras. ſ. e Theſſalia: per toros. i. thalamos noſtros cōiugales: quos fides noſtra nō violauit: quia nondum attigit Creuſam: aut quia coactus eam duxiſſet: ſi quod crimen eſt ſcilicet in te commiſſum, eſt meum non nati: dede me morti: macta caput noxium & non innocens. Me. Ego exigam, id eſt exercebo ferrum hac. ſ. parte: qua recuſas: & qua doles: hoc eſt, in filium non in te. O ſuperbe: i nunc, pete thalamos virginū ſcilicet meos & Creuſæ: & relinque matres. i. poſtq̄ eas matres feciſti vt me. Ia. Vnus ſcilicet puerorum eſt ſatis pœnæ, id eſt ad vltionem. Me. Si manus ſupple mea, poſſet ſatiari vna. i. vnius cæde: nullam ſup. cædem petiſſet: quia ſi aliquid pietatis habuiſſet non commiſiſſet cædem nati: vt ſcilicet detur aut conceſſo, vt perimam duos tamen numerꝰ eſt nimium anguſtus. i. breuis & arctus dolori meo: ego ſcrutabor, id eſt rimabor viſcera. ſ. mea, enſe: & extraham ferro: ſi quod pignus. ſ. fidei & amoris: hoc eſt ſi quis fœtus, latet etiam nūc in matre. ſ. me: hoc eſt ſi putarem me in vtero habere ex te cōceptū diſſecto eo extraham ipſum. Is. Poſteaq̄ eo animo es perage iam facinus cœptum: haud precor vltra: ſed dona ſaltem ſupplicijs meis moram. i. dilationem abeundi. Venefica autem mulier aliter interpretatur, ac ſi dicat dabo moram: O dolor perfruere ſcelere lento, id eſt longo & exquiſito cruciatu interfice filium: ne propera. i. noli properare: dies. ſ. iſte eſt meus, id eſt mihi a Creonte ad fugā conceſſus: nos vtimur tempore accepto. i. impetrato precibus. Ia. O infeſta. i. vim tuis inferens, perime memet. i. meipſum. Me. Iubes miſereri. i. vt te miſerans occiderem. videtur enim miſericorditer agere qui vitam inuiſā aufert petenti. Bene eſt. i. bene ſe habet incœptum meum: peractum eſt. ſ. quod facere volui: o dolor ego non habui plura quæ litarem, id eſt ſacrificarem tibi. Iaſon ingrate, alleua. i. erige, huc. i. ad me, lumina tumida. i. oculos tuos ſuperbos. Agnoſcis coniugem tuam? q. d. ſi me nunc vides nondiu videbis. Ego ſoleo fugere ſic ſcilicet poſt cædem innocentum: via patuit. i. mihi in cœlum, id eſt vt tollar in aerem: quia ſerpentes gemini . i. eſt duo & pares præbent colla ſquamoſa ſummiſſa iugo. ſ. vehiculi quo me auehent: o parēs. i. pater Iaſon, recipe iam natos. ſ. ſepeliendos, ego vehar curru aliti. i. celeri & quaſi alato, ab ales alitis adiectiue ſumpto, inter auras. i. aerem & nubes. Iaſ. Vade per alta ſpatia ætheris ſublimi: & teſtare nullos deos eſſe ſup. ea parte & regione qua veheris: quia ſi eſſent vltionem de te ſumerent.

¶ Comes. Tu qui nondū es vulneratus veni mecum. Auehe. aſporta pedibus tuis. Nunc anime. aſcendens tectum dicit iſta verba. Populo. vt omnes me intelligant habere fortem manū ad cædem. Quicunq; vocat Iaſon milites ſuos ad capiendā Medeam. Ex imo. a fundamētis. Domū. ſ. Medeæ. Iam iam. facta vindicta cōgratulatur ſibi Medea, dicens: iam videor recuperaſſe oīs q̄ amiſerā. Vindicta nondū. nā reſtat alius filius interficiendus. Scelus perfectum. nā ita homicida eras de vno quēadmodū de duobꝰ. Licet. q̄uis me pœniteat tamen eſt factum. Subit. venit mihi magna voluptas dum video Iaſonem ſpectatorem facinoris mei. Nil vindictam putabo eſſe factam præſente Iaſone: nam huc uſq; nil factū puto. Per iſt. factum eſt fruſtra. Sine iſto. ſ. Iaſone nō vidente. Præcipita. ſublimi. Cedat. vincatur. Suis flāmis. quibus ipſa vſa eſt ad comburendum Creuſam. Congere. reſpondet Medea: melius eſſet Iaſon vt congereres hunc ignē ad rogum filiorum tuorum. Iuſta. exequias & rogum quia ſepulti ſunt & cremati ſub domo ſua quæ corruit ſupra eos. Fatum. mortem: hic mortuus eſt, alter te ſpectante ſimiliter interficietur. Per numen. conuertitur Iaſon ad preces: rogando eam ne velit interficere puerum. Hac qua. reſpondet Medea hac parte qua magis doles tibi faciam dolorem. Exigam. trajiciam per viſcera tui filij. I nunc. inſultat Iaſoni: vade modo & quære aliam ſponſam & relinque me matrē cū filijs. Virginū. Creuſæ filiæ Creontis. Vnus. filius quē occidiſti ſufficit ad pœnam meam. Vna cæde. ſi habuiſſem aliquid miſericordiæ: quo potuiſſem BERN.

parcere vni, potuiſſem & duobus parcere: ſed vellem plures habere & omnes occiderem vt tibi maiorē dolorē facerem. Anguſtus. nimis paruus. In matre. ſi etiam ſentirem me grauidā extraherem partum ad occidendum. Pignus. filius. Scrutabor. perquiram in ventre meo. Moram. Si tu vis occidere filium ſaltem da mihi ſpatiū vt fugiam: ne ſpectem tantum ſcelus. Lento ſcelere. nolo feſtinare: adhuc reſtat tempus. Dies. hic totus dies eſt mihi conceſſus vt poſſim recedere. Miſereri. eſſet tibi gratia ſi te perimerem. Bene eſt. facta iam vindicta, res ſe bene habet. Litarem. ſacrificarem. Litare dicimus facere ſacrum: & ꝑ illud placare numen. Lumina. oculos. videns Iaſon filios interemptos nō poterat ferre tam dirum ſpectaculum: vnde Medea iſultat vt videat eos ita trucidatos. Sic fugere. quēadmodū fugi a pr̄e, occiſo fratre: a Theſſalia occiſo Pelia: a te fugio occiſis filijs tuis. & his dictis conſcēdit currum iunctis draconibus & per aerem tulit Athenas vt diximus in principio. Teſtare. tu oſtendis ꝙ dei nullam curam rerum humanarum habent qui te ſceleratam ire patiuntur per regiones ſuas. i. per aerem.

DANI. ¶ Cæde inchoata. Altero iā interfecto filio. Approba. affirmat ſe ad ſcelus ſtans pro tecto. Ruite. eruite, excindite ab ipſis fundamentis domum. Iam iam. gaudeo perinde acſi regnarem & recepiſſem vellus Colchi raptū iam ab Iaſone. Auratæ pecudis. ſic Ouidi⁹. Phryxeam petijt Pelias arbor ouem. Vindicta. oratio tota conſciſſa & præceps & mulierculæ impotenti non incōueniens. Subit. ecce cū accuſandi caſu. Spectator. Iaſon: vt oculi in eo dolorem augeant. A me ſepulti. quos in cinerem ſolui & cum ruina domus cōmiſcui. Non noſtra. quia compulſus fuit a Creonte iure hoſpitij. Me dede. me me adſum qui feci in me ferrum conuerte. Relinque matres. in numero multitudinis ad ſtomachum & iram. Patuit in cœlum via. manet te cum Iaſon: ne deſint dolores comites tibi ſemper domeſtici: ego hunc Athenas vehor. Vade. Iaſon dolore percitus ſeipſum cōfecit. Ex hoc tragœdiam fecit Ennius. Ouidius Ennium ſecutus & ipſe edidit Medeam de qua meminit Quintilianus. In græcis Euripides: quam valde deſidero.

Ouis Phryxea

Iaſonis exitus.

Tragœdiæ quæ inſcribitur Agamemnon: Argumentum Per BENEDICTVM PHILOLOGVM.

AGamemnon Pliſthenis ſeu Atrei ex Aerope vxore fili⁹ Mycenarum rex, fraterq; natu maior Menelai, cōgregato in Aulide omni bellorū apparatu, cōſenſu omniū Græcoꝝ imperator electus, in Troianam expeditionem perrexit: Clytemneſtra coniuge ad regni gubernationem relicta: ex qua plures iam ſuſceperat filios. Hic enim capto ac diruto Ilio, cū Caſſandra que ei ſorte obtigerat naues in patriam rediturus aſcendens, tempeſtatum violentia actus per annum fere errauit: anteq̄ in Argos peruenire: vt refert Homerus. Cum autem Clytemneſtra commiſſo iam cū Aegiſtho Thyeſtis filio adulterio, per Eurybatem Ithacēſem Vlyſſis præconem intellexiſſet: telluris Argolicę decus Agamemnonē cū Caſſandra & reliquis captiuis tandem ad patrios lares victorem remeare: maximo dolore agitata, ſeu ꝙ Agamemnon ſecum pellicem Caſſandram duceret: ſeu vt ne turpi adultero, cum quo iam de eius nece conſilium inierat, priuaretur, has epulas & ſanguinariam cędem, quę eleganter a Seneca his verſibus deſcribitur, infelici imperatori exhibere non abhorruit. inquit enim Caſſandra.

Video & interſum: & fruor: Imago viſus dubia non fallit meos:
Spectamus. epulæ regia inſtructæ domo, Quales fuerunt vltimæ Phrygibus dapes,
Celebrantur. oſtro lectus Iliaco nitet: Merumq; in auro veteris Aſſaraci trahunt:
Et ipſe picta veſte ſublimis iacet: Priami ſuperbas corpore exuuias gerens.
Detrahere cultus vxor hoſtiles iubet: Induere potius coniugis fidę manu
Textos amictus. Mortifera vinctum perfide tradet neci.
Induta veſtis exitum manibus negat: Caputq; laxi & inuij claudunt ſinus.
Haurit trementi ſemiuir dextra latus. Nec penitus egit: vulnere in medio ſtupet:
At ille vt altis hiſpidus ſyluis aper Cupit fluentes vndiq; & cæcos ſinus
Diſijcere: & hoſtem quærit implicitus ſuum. Armat bipenni Tyndaris dextram furens:
Et huc & illuc impiam librat manum. Habet: peractum eſt: pendet exigua malę
Caput amputatum parte: & hinc trunco cruor Exundat: illinc ora cum fremitu iacent.
Nondum recedunt: ille iam exanimem petit: Laceratq; corpus: illa fodientem adiuuat.

Quod nefaſtum facinus videns Electra eius filia, Oreſtem fratrem adhuc puerum, qui ab eiſdem etiam in mortem quærebatur, Phocenſi Strophio Agamēnonis amiciſſimo commendauit: qui clam Mycenis aſportatus eſt: & donec ad virilem ętatem creuiſſet ſeruatus. deinde ipſe tempore & opportunitate capta, clam Mycenas intrans, ſanguinarium adulterum interemit: matremq; q̄ crudeliſſimis pœnis affecit: cum iam illa ſimul cum Aegiſtho annis ſeptem imperaſſet: vt elegantiſſime hæc omnia proſecutus eſt Sophocles in Electra: atq; in Oreſte Euripides. In primo actu Thyeſtes ab inferis veniēs, Aegiſthum ad vindictam prouocat. In ſecundo Clytemnæſtra cum adultero de nece Agamemnonis conſilium init. Tertius Eurybatem imperatoris aduentum enuntiantem habet. In quarto Agamemnonis aduentus in vrbē exprimitur: ac ei⁹ mors vaticinatur. In quinto mortem Agamemnonis, Oreſtis fugam, Caſſandræ interitum, & Electrę vincula proſequitur poeta.

Actuum diuiſio.

ARGVMENTVM PER BERNAR. MARMITAM.

OPaca linquēs. Hęc tragœdia inſcribit̃ Agamēnon: a materia q̄ tractat̃ in eā. Vidim⁹ in Thyeſte ſuperius illū q̄ſiuiſſe ab Apolline quonā mō vindicaret ſe de Atreo fratre: q illi filios epulādos appoſuit: r̄ndit Apollo poſſe alio ſcelere ei⁹ facinori vīdicē naſci. ſ. ſi cū Pelopeia filia ſua cōcūberet: quo facto nat⁹ ē Aegiſth⁹ q Agamēnonē filiū Atrei interficeret: qđ factū fuit. nā dū Agamēnō eſſet in bello Troiano, Clytēneſtra ei⁹ vxor amore Egyſthi capta ei⁹ adulterio potiebat̃: vñ cū marit⁹ reuerſus eēt: vt adulterū ſeq poſſet, de illi⁹ nece cōſiliū iniuit: quo facto, deīde Oreſtes fili⁹ Agamemnonis in pœ̄is vindictā matrē Clytēneſtrā occidit. Sūt vt i alijs tragœdijs ibi q̄nq; act⁹. In p̄io eſt aduēt⁹ Thyeſtis ab īferis icitātis Aegiſthū ad vīdictā: dicitq; vbi velit poti⁹ eē nō certū habere an apđ iferos an apđ ſupos: nā vbiq; ſibi malū eſt.

Aegiſth⁹

ARGVMENTVM PER DANIELEM CAIETANVM.

OPaca. Occiſo Agamemnone inſidijs Clytẽneſtræ coniugis ab Aegiſtho, pędagogus inſtructus ab Oreſte & Pylade venit ad Electram ſororem Oreſtis cum vrna ærea fingens Oreſtem in equeſtri pugna e curru deturbatũ occubuiſſe & cineres in vrna incluſos cum capillis eius ferre ſe vt, pareretur. Hoc autem intellexiſſe a Phocęo quodam veniente a Phanoteo. & quidem celebratur in Græcia Delphici Apollinis agonale certamen curribus: ad quod multi conuenerant præſtantes & egregia virtute proceres ab Aetolia & Lacedæmone, & vndecunq;. Electra conterrita incluſa thalamo dies cum noctibus iungit lachrymans: quam Clytẽneſtra intemperanter mortem fratris deplorantem interfici volebat. En adeſt Oreſtes in habitu hoſpitis ignotus: qui multas poſt ambages tandem ab Electra cognoſcitur: hac duce clam domum ingreſſus ipſam Clytẽneſtram matrem cum adultero trucidat. fabulam Sophocles prim⁹ cõtexuit: licet velint nonnulli Euripidẽ prius. ab hoc latinũ fecit Seneca: & loca ppe innumera mutuatus eſt a Gręcis, diuerſo tñ ordine, vt facile cernere eſt. Titulus autẽ in hac tragœdia opportune ſumpt⁹ eſt de noie regis Agamẽnonis: qm ipſe ſit nodus totius dramatis & in ei⁹ caput tota materia cõſumitur. Varius ac multiplex titulus vſurpat⁹ eſt in eadẽ materia. Euripides Oreſtem fecit. Sophocles Electrã. Aeſchylus Clytemneſtrã. Seneca noſter Agamẽnonem dixit. apte aũt Thyeſtis vmbra q̃ſita eſt q̃ ſuſcitet Aegiſthũ in necẽ nepotis ob antiquã iniuriã fratris ſui Atrei. Actus in ea quinq; inſerti: quorũ prim⁹ ſcribit̃ trimetro Archilochio. Tituli varij.

Tragœdiæ interlocutores.
Thyeſtes. Chorus Gręcorum.
Chorus. Eurybates. Clytemneſtra.
Caſſandra. Nutrix. Agamemnon.
Aegiſthus. Electra. Strophilus.

PRIMVS ACTVS.

Trimetri iambici.

THYESTES.

OPaca linquens Ditis inferni loca:
Adſum profundo Tartari emiſſus ſpecu:
Incertus vtras oderim ſedes magis:
Fugio Thyeſtes inferos: ſuperos fugo.
En horret animus: & pauor membra excutit:
Video paternos: immo fraternos lares.
Hoc eſt vetuſtum Pelopiæ limen domus:
Hinc auſpicari regium capiti decus
Mos eſt Pelaſgis: hoc ſedent alti toro
Quibus ſuperba ſceptra geſtantur manu.
Locus hic habendæ curiæ: hic epulis locus.
Libet reuerti. nonne vel triſtes lacus

ASCen. OPaca &c. In hac prima ſcęna inducitur Thyeſtes ſolus loquẽs: quis enim cum laruis aut ab inferis reuerſis loquatur? indicatq; quod ſæpe diximus, defunctis manere affectionẽ in qua mortui ſũt: vnde adhuc fraterno flagrat odio dicens. Ego linquens loca opaca. i. tenebroſa & quibus corpus opacum vtpote globus terræ obiectum eſt, ne ſolem excipiant, Ditis, ideſt Plutonis, inferni, apud inferos regnantis, adſum, id eſt apud vos ſum populi mei, emiſſus profundo ſpecu tartari, id eſt loci horrendi apud inferos: incert⁹ vtras ſedes ſcilicet an infernas quas dereliquit, an ſupernas quas odit, oderim, id eſt odiſſe debeã, magis. Ego Thyeſtes fugio inferos: vtpote horribiliores me: & ita mihi formidoloſos: & fugo ſuperos quibus horrorẽ incutio. En, cauſam affert quare incertus ſit, quia animus horret & pauor excutit membra: quia video lares paternos: immo fraternos, id eſt quorum incubator fuit Atreus: eſt ergo correctio. non enĩ horret lares q᷑ paternos, ſed q᷑ fraternos. Hoc eſt (demonſtrat loca) vetuſtum limen, domus Pelopiæ, id eſt quã Pelops pater meus incoluit. Mos eſt pelaſgis, ſcilicet regibus auſpicari. i. primum aptare, capiti decus regium, id eſt diadema aut coronã, hinc: & ij ſup. quibus. i. a quibus ſceptra geſtãtur manu ſuperba. i. reges, ſedent alti hoc toro ſcilicet diſcubitorio.

BERN. OPaca. Tenebroſa inferni loca. Incertus. neſcio quæ ſit magis inuiſa. Fugo. facio fugere. En horret. dum venit, lares paternos videt: & ſcelerum ſuorum recordatur: & potius vult reuerti ad inferos q̃ ibi eſſe. Fraternos. Atrei quẽ habebam odio. Limen. ingrediens domum hæc dicit. Pelopeiæ. patris mei Pelopis. Hinc. ex hoc loco: in his atrijs vbi ſolebant coronari reges. Auſpicari. eſt dare initium. Hoc. vlterius procedens venit ad tribunal vbi reges ſolebant dare iura populis. Geſtantur. per circuitionem dicit reges. Toro. vbi ſedebant. ſic Virgilius. Inde toro pater Aeneas ſic orſus ab alto.

DANI. ℭ Opaca. Terra horrenda. Immo. correctio eſt. Hoc eſt vetuſtũ. ſic procedit pędagogus apud Sophoclẽ hoc eſt Argos: hoc nem⁹ inachidis œſtroplegę: hoc templum Iunonis glorioſum. τοχεραῖ πλαιοραςγοσ ου ποθεισ τοδε τησ οισροπληγοσ αλσοσ ιμαχου κοριδο δε κρασ οκλειροσ γαοσ.

ASCen. ℭ Locus hic ſup. eſt, curiæ habendę. i. in quo conſultationes fiebant: & ad quem ſeniores ephori & proceres conuocabãtur. Hic locus id eſt cœnatio hęc. eſt epulis ſcilicet ſumẽdis.

quo dicto in mentem venit ꝙ illic filios epulatus ſit: vnde addit: Libet.i. volupe eſt, reuerti ad inferos (ſic tragici vt vehemẽs odiũ exprimãt comminiſcuntur: cum tamen Maro longe ſanctiua dicat de inferis qui ſibi mortẽ cõſciuerãt ne in ſeruitute, paupertate, aut alia miſeria viuerẽt: Quã vellent ęthere in alto Nũc & pauperiẽ & duros pferre labores? Fata obſtãt &c. Videretur tolerabile apud inferos malum ſi reuera illic eſſe malit q̃ fraterni meminiſſe odij). Nõne ſatius ſup.iit, incolere vel.ſ. etiã lacus triſtes? Nonne ſatius ſit incolere aut videre, cuſtodẽ ſtygis.ſ. Cerberũ, iactãtẽ colla trigemina.i. tria ſimul nata: quia tot habet capita iubis.i. villis nigris. Vbi ille.ſ. notiſſimus Ixion euinctus corpus, id eſt habẽs corpus euinctum & alligatum, rotę celeri, refert id eſt reuoluitur in ſe.i. ad locum vnde abijt: & vbi labor.ſ. Siſyphi, irritus.i. inefficax, luditur.i. fruſtratur ſaxo, quod ſurſum voluit, redeunte toties per aduerſum, id eſt cõtra mõtem. Vbi ales auida.ſ. vultur, tondet.ſ. roſtro iecur.ſ. Tityi, foecundum.ſ. in poenam: quia quantũ abroſerit tantũ ilico renaſcitur. quo ſignificantur apud inferos ſemper mori & tñ mori nõ poſſe: ſunt enĩ in perpetua morte & nunq̃ mortui. Et vbi.ſ. Tantalus pater Pelopis, exuſtus ſiti feruida inter vadas: appetit ore decepto.ſ. infinities, aquas fugaces: q̃ ait dicit Hora. Tãtalus a labris ſitiẽs fugiẽtia captat flumina, daturus.i. talis qui ſemper det, poenas graues dapibus.i. ob dapes, cælitum id eſt quas cælitibus eos tentans appoſuit: vt pote Pelopem filium: a quo omnes abſtinuerunt præter Cererem quæ humerum exedit: ſed dij eburnum reſtituerũt. vnde Maro. Humeroq; Pelopa inſignis eburno. Sed ille ſenex.ſ. Tantalus, quota pars eſt culpæ noſtrę id eſt generis noſtri? q.d. minima. Reputem⁹ id eſt recẽſeam⁹, oẽs reos: quos quęſitor.i. inquiſitor ſcelerum, Cnoſius.i. Cretenſis.ſ. Minos, vt ęnei. vj. Quæſitor Minos vrnam mouet, verſat vrna in quã ſortes coniecit iuxta quas ex ordine iudicat, ob manus infandas, id eſt facinora infanda: ego Thyeſtes vincã, id eſt excedam ſceleribus meis cunctos, id eſt ſimul omnes: ſed ſupple vincar a fratre ſcilicet Atreo qui me peior eſt: vincar dicit plen⁹ tribus liberis ſepultis i me: quia eos ab Atreo coctos, & mihi appoſitos comedi: ego exedi viſcera mea.i. filios e lumbis meis genitos. Nec fortuna.ſ. aduerſa, maculauit.i. contaminauit, hacten⁹ patrẽ.i. vſq; ad hæc ſcelera incluſiue: aut ad hæc vſq; tempora: quia quod quis ignorãs facit & nollet facere ſi ſciret, nec eſt ignorantia ipſa peccans: nõ peccat: ſed fortuna auſa aliud ſcelus, maius.i. quod eſt cenſendum maius, cõmiſſo.ſ. prius ſcelere, iubet pro iuſſit monitu oraculi: vt ſciam⁹ q̃ ſancta fuerint oracula & eorum authores, petere.i. inuadere, concubitus nefandos, gnatæ.i. filiæ Pelopeæ: vt ex ea vltorem ſuſciperet fraterni ſceleris. Ego hauſi ſcilicet auribus, id eſt accepi ab oraculo: non pauidus, ſed audax, dicta, id eſt monita oraculi: ſed cepi, id eſt acceptaui nefas.ſ. ſuaſum: ergo vt ego parens.i. pater, irem per omnes liberos, id eſt commi-

Incolere ſatius? nonne cuſtodem Stygis
Trigemina nigris colla iactantem iubis?
Vbi ille celeri corpus euinctus rotæ
In ſe refertur: vbi per aduerſum irritus
Redeunte toties luditur ſaxo labor:
Vbi tondet ales auida fœcundum iecur:
Et inter vndas feruida exuſtus ſiti
Aquas fugaces ore decepto appetit:
Pœnas daturus cœlitum dapibus graues.
Sed ille noſtræ pars quota eſt culpę ſenex?
Reputemus omnes: quos ob infandas man⁹
Quęſitor vrna Cnoſius verſat reos:
Vincam Thyeſtes ſceleribus cunctos meis:
A fratre vincar: liberis plenus tribus
In me ſepultis: viſcera exedi mea:
Nec hactenus fortuna maculauit patrem:
Sed maius aliud auſa commiſſo ſcelus
Gnatæ nefandos petere concubitus iubet.
Non pauidus hauſi dicta: ſed cepi nefas.
Ergo vt per omnes liberos irem parens
Coacta fatis nata fert vterum grauem
Me patre dignum. verſa natura eſt retro.
Auo parentem (proh nefas) patri virum
Natis nepotes miſcuit: nocti diem.
Sed ſera tandem reſpicit feſſos malis
Poſt fata demum ſortis inceſtæ fides.
Rex ille regum ductor Agamemnõ ducum:
Cuius ſecutæ mille vexillum rates
Iliaca velis maria texerunt ſuis:
Poſt dena phœbi luſtra deuicto Ilio
Adeſt daturus coniugi iugulum ſuæ.
Iamiam natabit ſanguine alterno domus.
Enſes: ſecures: tela: diuiſum graui
Ictu bipennis regium video caput.
Iam ſcelera prope ſunt: iã dolus: cędes: cruor.
Parantur epulæ: cauſa natalis tui
Aegiſthe venit: quid pudor vultus grauat?

Quid dextra dubio trepida conſilio labat?
Quid ipſe temet conſulis? torques? rogas
An deceat hoc te? reſpice an matrem decet.
Sed cur repente noctis æſtiuæ vices
Hyberna lõga ſpatia producunt mora?
Aut quid cadentes detinet ſtellas polo?
Phœbum moramur: redde iam mundo diem.

xtus illis, qa filios igeſſi in aluum meam: & me in vterum filiæ. gnata, id eſt filia, coacta fatis.i.reſponſis Apollinis, ſic demum vltorem fore ſi cum filia concumberem, fert vterum graue, ſcilicet ex ſatu patris, portãs Aegiſthum, dignum, id eſt qui vterus aut fœtꝰ dignus erat me patre. Natura eſt verſa retro: quia tardata in ſucceſſione: qui enim debebat eſſe in ſecundo gradu manſit in primo: quia filiꝰ cũ deberet eſſe ſolũ nepos, Ego miſcui (Sũt qui legant miſcuit.ſ. natura) parentem, id eſt patrem auo: quia ego vnus & idẽ & eiuſdem ſum pater & auus: ſcilicet Aegiſthi: pater quia genui eum: auus quia ex filia: miſcui (pro nefas) patri virum: quia factus ſum filię meę maritus. miſcui natis nepotes: quia filij ſunt eo ꝙ a me geniti: nepotes, eo ꝙ e filia mea nati. & ſi vnus eſt Aegiſthus eiuſmodi, inuidioſe loquitur. & miſcui nocti diem: quia Sol fugiens a cœna Thyeſtę diei noctem immiſit: ſed fides ſortis inceſtæ, id eſt inceſti oraculi talia ſuadentis fidelis executio (dicta enim eſt fides eo ꝙ fiat dictum) ſera.i.tarda, reſpicit tandem.ſ. nos feſſos malis ab Atreo illatis: vtpote demum poſt fata.i. mortẽ meam. Ille ſcilicet nobiliſſimus, rex regum, quia imperator totius exercitus, & ductor ducum Agamemnon filius Atrei vt putabatur inquit Seruius: quod & Daniel aſſerit: cuius vexillum mille rates, id eſt naues, ſecutæ, texerunt, id eſt cooperuerunt velis ſuis maria Iliaca.i. Phrygia: adeſt Ilio.i. arce Troiana, deuicto poſt decem luſtra Phœbi.i. ſolis circuitus integros: hoc eſt poſt decem annos (Sunt qui fruſtra velint legi, Poſt bina Phœbi luſtra: quia licet luſtrum cenſorum Romanorum condebatur quinto quoqꝫ anno: tũc enim luſtrabãt id eſt circuibant & cenſebant ciues & cenſum eorum: tamen luſtrum ſolis fit ſingulis annis: nam ſol inſpiciendo res dicitur eas luſtrare: vt æneí.iiij. Sol qui terrarum flammis opera omnia luſtras.) adeſt dico, daturus coniugi ſuę ſcilicet Clytemneſtræ, iugulum ſcilicet feriendum. domus ſcilicet Agamemnonis, natabit iam iam, id eſt propediem, ſanguine alterno, id eſt prius Agamemnonis, deinde Clytemneſtræ. Ego video enſes ſcilicet in manibus Aegiſthi & Oreſtis: ſecures in manu Clytemneſtræ, tela, id eſt arma longe inferenda: & video caput regum, id eſt Agamemnonis regis, diuiſum graui ictu Bipennis quam Clytemneſtra incuſſit fortiſſima tyndaridaꝝ vt dicit flaccus. Scelera ſunt iam prope: iam dolus, cædes, cruor prope ſunt: epulę parantur: o Aegiſthe cauſa natalis tui, id eſt vltio promiſſa de filia Atrei venit.i. acceſſit. quid, id eſt ad quid pudor grauat vultus? quia turpe erat vxorem patruelis polluiſſe: quid dextra labat trepida conſilio dubio? quia nefãdum erat patruelem & eundem regem dolo perimere. Quid, id eſt ad quid ipſe conſulis, id eſt cõſilium petis, temet, id eſt a conſcientia tua & non Clytemneſtra? quid torques, id eſt reprimis? rogas.i. interrogas te an hoc deceat te? reſpice an decet matrem. q.d. inuenies ꝙ ſic: quia non potuit ex patre alium concipere ꝙ̃ ſceleſtum. Sed cur vices noctis æſtiuæ quæ breues eſſe debent, producunt ſpatia hyberna, id eſt noctium hyemaliũ mora longa: aut quid, id eſt quæ res: detinet ſtellas cadentes, id eſt alioqui caſuras, polo.i. hemiſphęrio iſto? Reſpondet. Nos moramur, id eſt tenemus in mora Phœbum, id eſt ſolem qui timet nos aſpicere: O Phœbe redde iam mundo diem: quia nos abſcedimus: hoc autem dicto abſceſſu nõ amplius rediturus: qui ideo introductus eſt vt intelligamus moraliter maiorum ſcelera inſtigare minores ad paria aut maiora audenda.

¶ Hic locus. Venit ad alium locum vbi habebatur ſenatus. Hic epulis. ibi erat locus vbi comedebãt: & tũc ipſi ſuccurrit ibi comediſſe filios: propterea mauult redire ad inferos ꝙ̃ ibi eſſe. Lacus.ſ. Acherontis. Cuſtodem Stygis. intelligit Cerberum. Vbi. ille euinctus, id eſt ligatus. intelligit Ixionem. Irritus labor. intelligit Syſiphum. Iecur. intelligit Tityũ. Exuſtus ſiti. intelligit Tantalum. Dapibus. quas appoſui dijs ſcilicet Pelopẽ filium. Senex. Tantalus. Quota. minima: nam eius ſcelera meis comparata nihil fuerũt. BERN.

Infandas manus. ſi volumus conſyderare omnes qui puniuntur apud inferos propter ſcelera, vincã oẽs præter fratrem meum. Quæſitor Gnoſius. Minos Cretenſis iudex inferni. Plenus. quia comedit tres filios. Viſcera. filios meos qui ſunt viſcera patris. Nec hactenus. ſed tum illud ignorantia potuiſſet excuſari: hoc autem eſt ſceleratiſſimum: ꝙ cum filia Pelopea concubuerim vt ex ea naſceretur Aegiſthus ad vindictam meã: vt prędictum erat ab oraculo. Patrem. ſcilicet me qui comederã filios inſciẽter. Commiſſo. malo qđ commiſeram per ignorantiam. Aliud. ſcilicet quod ſequitur. Auſa.ſ. fortuna quæ iubet concubitꝰ natæ ſcilicet Pelopeę. Hauſi. audiui. Cœpi. peregi quod dictũ fuerat. Per omnes liberos. nocens fui in oĩbus filijs: mares comedi: fœminam vitiaui. Fatis. oraculo ita monente. Grauem. plenum & grauidum.

Dignum. qui conuenit ſceleribus meis. Verſa natura. inquantum erat pater Pelopeę Thyeſtes erat auus Aegiſthi: inquãtũ erat maritꝰ, pater illius erat. Diem. nam quando comedit filios ſol obſcuratus eſt. Sed ſera. parat ſe ad vindictam vt incitet Aegiſthum ad mortẽ Agamemnonis. Reſpicit. fauet: nam aſpectus deorum eſt fauens & benignus: iam fata videntur mihi fauere licet ſera, id eſt tarda: nam fiet vindicta de Agamemnone qui fuit filius Atrei. Feſſos.ſ. nos. Inceſtę. quia cõcubui cum filia. Fides.ſ. oraculi: quo dictũ fuerat Aegiſthum naſciturum qui me vlciſceretur poſt fata, id eſt poſt mortem meam: & hoc erit verũ: & probat. Rex ille. Agamemnon interficietur ab vxore. Luſtra dena. decem annos, hoc eſt circuitionem ſolis per annũ, luſtrum intellexit. alio modo dicitur ſpatium quinqꝫ annorum. Iugulum. nam ab ea iugulabitur.

Alterno. quia viciſſim fient cędes: Aegiſthus interficiet filium Atrei: quemadmodum ipſe interfecit meos. Secures. nam Clytemneſtra vna ſecuri interfecit maritum. Bipennis. ſecuris. Diuiſum. dilaniatum caput regis. Dolus. nam Aegiſthus ſimulauit cõuiuium quo Agamemnon interfectus fuit. Cauſa. propter quam tu es natus vt Agamemnonem perimeres. Aegiſthe. dirigit ſermonem ad filium qui hæc ſcelera videbatur abhorrere: dicens nihil noui facies: nam omnes tui aſſueti ſunt malis. Labat. vacillat ad aggre

Luſtrum ſolis.

diendum cædem Agamemnonis. Torques. inflectis tanq̄ recuſans. Reſpice ad matrem. vide quemodo conceptus es ſcelere: & te decet eſſe ſceleratum. Sed cur. dum eſſet apud ſuperos videbatur ſol nō ferre conſpectū eius: vñ dicit, vnde hoc eſt q̄ dies ita breues ſunt: cū ſit ęſtas? ſol me fugit nec diem vult proferre. Hyberna. quæ fiunt tempore hyemis. Cadentes. occidentes: nam impediebat ſolem ne orireturqui aſpectum ſuum horrebat. Moramur. tardamus ne oriatur: & dum dicit hæc verba fugit ne impediat ortum ſolis.

DANI. ¶ Manus infan. Cædibus & ſtupris. Me patre dignū. ecphonema eſt in ſeipſum: nam concubuit cum Pelopea filia ſuaſu Apollinis vt ſuſcitaret vltorem necis filiorum vt vidimus in Thyeſte fabula. Nero princeps iuſſit Pelopeæ fabulam repręſentari. Hauſi egi. impauidus quod iuſſit fortuna. Natura. naturalis cognationis lex confuſa eſt. Auo. mihi. Virum. quia ego factus ſum maritus filiæ. Natos. nepotes: qui ſunt mihi nepotes ex filia, ijdem ſunt mihi filij ex filia. Agamemnon rex regum. Homerus appellat ferme vbiq; κρείων: modo ἄνακτα ἀνδρῶν. fuit autem Agamemnon filius Pliſthenis ex Europa ſi Duri Samio credimus in expoſitione Lycophronis: & idem in remedijs Ouidius videtur innuere. communis aũt opinio ſuſtinet fuiſſe Atrei filium ex Aerope vt ſupra adnotauimus. Aegiſthe. Aegiſthus dictio ſcribitur in prima cū diphthongo æ, & iota, th aſpirato: vt docet vbiq; græca lectio.

Agamēnonis parentes.

ASCENSIVS.

O Regnorum. Conqueritur Chor⁹ magnā fortunę inſtabilitatem: vt eius potentes moneat: dicens: O fortuna regnorum fallax magnis bonis, id eſt per magna bona quæ das ſui oſtendis verius, excelſa, id eſt ſublimata in loco pręcipiti, id eſt facili ad caſum & nimis dubio. Sceptra, id eſt regna & impia, nunq̄ tenuere quietem placidā, id eſt ſine anxietate permixta: ve pro vel, diem. i. tempus certum ſui (vbi pro tempore incerto in maſculino genere ponitur) Alia cura fatigat ex alijs. i. poſt alias orta: & tempeſtas. i. aduerſitas noua: vexat animos. Aequor. i. mare & potius fretum nō furit. i. inſane petit, voluere fluct⁹ alternos. i. fluctuātes, ſup. in ſyrtibus Libycis. i. Aphricanis: vbi duæ ſunt vt alibi dictum eſt. Vnda Euxini ſ. maris pōtici maxime inſtabilis, cōmota ab imis vndis: non turget, id eſt inflat ſic. vicina, id eſt q̄uis ſit vicina dum erigitur polo niuali, id eſt ſeptemtrionali: vbi Bootes immunis, id eſt non habens partem in aquis cæruleis, quia in eas nunq̄ deſcendit, verſat plauſtra lucida, quia ſtellata: non ſic dico, vt fortuna rotat, id eſt verſat pręcipites caſus regum. Reges ſupple cupiunt metui ſcilicet a ſuis: & timent metui: quia malus diuturnitatis cuſtos metus: quem metuunt omnes expedit periſſe. Nox alma ſcilicet alijs profunde dormientibus, non præbet illis receſſus tutos: quis ſine cuſtodijs non audent dormire: & ſomnus domitor curarum, vbi ſolidus eſt non ſoluit, id eſt non liberat curis pectora regum. Quas arces, id eſt vt dicūt fortalitia, ſcelus alternum, id eſt a regibus mutuo illatū non dedit in præceps, id eſt in ruinam? quaſi dicat nullas non dedit: hoc eſt omnes dedit. & quas artes arma impia, id eſt conſanguineorum, non fatigant? quaſi dicat nullas. Iura & pudor & fides ſacrata coniugij, fugiunt aulas, id eſt regias: Bellona, id eſt dea belli, triſtis ab effectu, ſequitur ſcilicet reges manu ſanguinolenta. Queq;, id eſt & quæ, & Erinnys, id eſt rabies bellica, quæ vrit, id eſt incendit ſuperbos, comitata ſemper domos tumidas, id eſt inflatorum ſuperbia, quas ſcilicet domos Erinnys tulit ſcilicet ſemper in planum, qualibet hora, ſiue cita ſiue tarda, ex alto, id eſt ſublimi: licet arma vacent, id eſt ceſſent: & doli, eſſent: magna ſcilicet oīa: ſidunt, id eſt ad ima tendunt, ipſo pondere, id eſt mole ſua: & fortuna cedit. i. ſuccūbens ſuo oneri

Dimetri Anapeſtici.
CHORVS.

O Regnorum magnis fallax
Fortuna bonis: in præcipiti
Dubioq; nimis excelſa loco:
Nunq̄ placidam ſceptra quietem
Certum ve ſui tenuere diem.
Alia ex aliis cura fatigat:
Vexatq; animos noua tempeſtas.
Non ſic Libycis Syrtibus æquor
Furit alternos voluere fluctus:
Non Euxini turget ab imis
Commota vadis vnda: niuali
Vicina polo: vbi cæruleis
Immunis aquis lucida verſat
Plauſtra Bootes:
Vt præcipites regum caſus
Fortuna rotat, metui cupiunt
Metuiq; timent. non nox illis
Alma receſſus præbet tutos:
Non curarum ſomnus domitor
Pectora ſoluit.
Quas non arces ſcelus alternum
Dedit in pręceps? impia quas non
Arma fatigant? iura pudorq;
Et coniugii ſacrata fides
Fugiunt aulas. ſequitur triſtis
Sanguinolenta Bellona manu:
Queq; ſuperbos vrit Erinnys,

Tumidas ſemper comitata domos:
Quas in planum qualibet hora
Tulit ex alto,licet arma vacent:
Ceſſentq́; doli:ſidunt ipſo
Pondere magna:ceditq́; oneri
Fortuna ſuo.
Vela ſecundis inflata notis:
Ventos nimium timuere ſuos.
Nubibus ipſis inſerta caput
Turris pluuio vapulat auſtro.
Denſaſq́; nemus ſpargens vmbras
Annoſa videt robora frangi.
Feriunt cęlſos fulmina colles.
Corpora morbis maiora patent.
Et quum in paſtus armenta vagos
Vilia currunt:placet in vulnus
Maxima ceruix.quicquid in altum
Fortuna tulit ruitura leuat.
Modicis rebus longius æuum eſt.
Felix mediæ quiſquis turbæ
Parte quietus aura ſtringit
Littora tuta:timiduſq́; mari
Credere cymbam remo terras
Propiore legit.

ſcilicet iniquo. Probat alio exẽplo. vela inflata notis.i. ventis illis humidis,ſecũdis.i. proſperis quia a tergo flantibus,timuere ventos ſuos.i.fauẽtes nimium:quia periculoſi ſunt. Turris inſerta caput.i.habẽs caput inſertum ipſis nubibus,vapulat.i.tũditur hauſtro pluuio: vnde ab hauriẽdis aquis hauſter merito ſcribatur:& nemus ſpargens vmbras denſas.i.lętũ & in ſolo pingui natũ, videt robora annoſa frangi,eo q̃ magno vento fruſtra reſiſtunt. Fulmina feriũt colles celſos. Item corpora maiora patent,id ẽ magis obnoxia ſunt morbis:& cũ armẽta villa vt ibellia & alulia, currũt in magnos paſtus, ceruix maxima.i. pinguiſſima,placet.i.præ cęteris deligitur, in vulnus.i. vt mactetur. Quicquid fortuna tulit in altum, ipſa leuat.i.erigit illud, ruitura.i. vt mox diruat.æuum.i.ſpatium vitę,eſt longius,rebus modicis.quia modicis natura cõtenta eſt,& in modicitatem minus ſęuit fortuna. Felix ſup.eſt quiſquis quietus.i.contẽtus,parte.i.conditione,mediæ turbę,ſtringit.i.radit littora aura tuta.i. ſe non cõmittit alto mari,hoc eſt ãplę fortunæ:& timidus.i.timẽs credere.i.confidere & committere, mari,cymbam.i.paruam nauiculam legit.i. adnauigat terras,remo propiore.i.non multum remoto ab illis:aut legit ſup. maria, remo propiore terras.

O Regnorum. Introducitur Chorus audiens ſecũdam fortunam Agamẽnõis:dubitatq́; ne illa diu ſit: cũ om̃e regnũ ſit mutabile & incertũ. deinũ conditionem regum dãnat: qui tot curis periculiſq́; premuntur. Scribitur verſu dimetro anapæſtico:& habet quatuor pedes: q poſſunt eſſe omnes dactyli:oẽs ſpõdei:omnes anapęſti:& ex his mixti. Fallax.inſtabilis: vel q̃a exteri⁹ videnť læti: in pectore aũt multis curis cruciantť. Alia. cũ vna receſſit, alia ſuccedit. Vexat.pturbat. Non ſic.facit cõparationem de ſyrtibus de quibus dixim⁹ ſupra. Euxini.pontici maris. Vicina.vbi eſt Polus arctic⁹, ſeptentrionalis, vrſa maior,& minor, & Bootes. de quib⁹ ſatis dixim⁹. Immunis.q̃a nũq̃ occidũt in mare: vt dictũ eſt. Nõ nox.qñ alij qeſcũt ipſi habẽt curas. Alma.q̃ alit:nam ſomnus nutrit vires nr̃as. Receſſus.loca ſecreta: vt eſt cubiculũ. Domitor.q facit obliuiſci curas. Soluit.liberat. Quas arces.tot ſcelera veniũt inter reges q arces habitãt. Bellona.q̃ grece Enyo dicitť, ſoror Martis dea bellorũ.ſemp cędes & arma ſequunť reges & Erinnys furia inferni exagitat illos. Tumidas. ſuperbas & magnas. Supnos.mortales hoies. In planũ.ecce inſtabilitatẽ regni q̃ om̃i hora corruere põt. Vacẽt.ceſſent ad deijciendum:tñ hęc eſt natura rerũ: vt cũ om̃ia magna ſint in ſublimi, pondere ſuo corruãt:nã nihil diu poteſt eſſe mortalibus: vt dicit Lucan⁹ In ſe magna ruũt. Sidũt.deorſum ſe inclinãt. Cedit.vincitur quãdo nimiũ creuit. Vela.pbat p ſimilitudinẽ nauis q̃ pſpero vento pducitť:& ex illo impetu periclitat. Nubib⁹. alia ſimilitudo turris altæ,q̃ omnes ventos excipit. Inſerta.immixta habẽs cacumẽ ſublime inter nubes. Frangi.ſiſť arbores nimiũ altę ſentiũt ruinã. Corpora.magna facili⁹ ęgrotãt. Patẽt.aperta ſunt. In paſtus.i.paſcua:qñ leo eſt famelicus inuadit magna aialia,& non parua & vilia. Quicquid.cõcludit q̃ illa quę ſunt eleuata magis ſunt pna ad caſum & ruinã. Leuat.tollit. Modicis.mediocribus. tuti⁹ viuit,q eſt i mediocri ſtatu. Aura.pbat p ſimilitudinem. qui vadit prope litus ſecurior vadit:q̃ qui petit alta. Mediæ.quicunq́; cõtentus eſt habere vitam inter mediocres. Stringit.leniter percutit. Legit.tranſit. Propiore.viciniore nõ, recedit nimium a litore, vt tutior ſit.

BERNA. Bellona. Legẽdũ ſuperbos.

¶O regnorum. Carmen ſecũdũ dimetro Pindarico. Chorus deplorat miſerũ ſtatũ fortunę regię. O regnorum magnus fallax. Euxinus.mare põticũ: qđ nulli patet nauigationi: & proinde appellari ſolitũ eſt ἄξενον.i.inhoſpitale ppter hyemes,& immanitatem incolarũ & maxime ſcytharũ:q immolãt hoſpites,& hũanis veſcunť carnibus & caluarias p pateris in mẽſa habẽt.nouiſſime aũt cũ Iones in litore vrbes cõdidiſſent, Euxinum.i. benignũ hoſpitiũ vocari coeptũ eſt. Hęc Strabo in.vij. Sequiť triſtis Bellona.in regib⁹ nulla pax:nulla ſecuritas:nullum denique otiũ. Ipſi licet metuantur a gregib⁹,& populis,plus tamẽ ipſi metuunt. Hinc illud Horat. regum timendorum in proprios. Reges in ipſos imperium Iouis clari giganteo triumpho & cuncta ſupercilio

DANI. Euxinus. Scytharũ feritas.

llo mouentis. Erinnys. lis & contentio. Tulit. demolita eſt. oīa fert ętas: animū quoq;. Sidunt. ſubſidunt. aphęreſis. Feriūt celſos. ſic Hora. Deciduns turres: feriūtq; ſummos fulgura mōtes: ad Liciniū Murenā ſcribens. Vapulat. tunditur. Placet in vultus. ſaginoſi & toroſi iuuenci ſemper ab armento ſecernuntur ad carnificinam. Ruitura. vt ruat ideo ſublimat. μοιραθυη τουσ ανα φερουσ απιτνει βαρ Φτερυ.

ASCENSIVS.

Quid ſegnis. Clytemneſtra prius ſecum deinde cum Nutrice diſputat de ſcelere concepto perpetrādo. ꝓpoſuerat enim maritum ſuū Agamēnonē, vt primum redierit ab expeditione Troiana, interficere: quod etiā factura eſt. dicit igitur ſic. O aie, quid. i. ad quid tu ſegnis. i. piger & tardus, expetis conſilia tuta. i. quæ ſine periculo executioni mādare poſſis? Quid fluctuaris. i. agitaris huc illuc in morē vndarū? via melior, q̄ erat honorifice & amanter ac ſine timore accipere maritū venientem, eſt iā clauſa: quia cōmiſiſti adulteriū: qđ vir tādem reſciet: licuit ſup. tibi quondā. ſ. anteq̄ adulterū recepam, tutari toros coniugis pudicos. i. caſtos & inuiolatos, & ſceptra capta. i. nō polluta mercede ſtupri: vt nūc: quia Aegiſtho ea ꝓmiſit: caſta dicit, fide. i. fidelitate iūcta. ſ. toro & ſceptris: nūc abiit, mores. ſ. caſti, ius, decꝰ pietas, fides, periere ſup. mihi: & pudor ſup. perijt: q cū perijt niſi ſit perit pro perijt, neſcit redire. Da. o Clytemneſtra (ad ſeipſam loquitur) fraena. i. fac poteſtatē effręne peccādi: & ꝓna. i. ꝓcliuis & icūbēs ad neqtiam, incita omnem nequitiā: iter ſemp eſt tutū ſceleribus ꝑ ſcelera. i. nunq̄ vnū crimē eſt tutum ab vltione niſi plura cōmittas. & eſt ſententia tyrānorū i. qui quū per ſcelꝰ dominiū inuaſerint, quoniā ſint multa ſcelera admittunt: nā oēs quos ꝓcipue timent, de medio tollunt. Euolue ipſa nunc tecū doles fœmineos. i. conſidera, vt inde exemplum ſumas, oēm fraudē admiſſam ꝑ mulierem. Euolue ſup. omne id: quod vlla couiunx perfida: atq; impos ſui. i. impotens neſciēs animo ſuo moderari, amore caeco. i. excęcanti ſup. auſa ſit: & qđ manus nouercales auſę ſup. ſunt: vt Phaedræ in Hippolytū. vnde dicit Maro Hippomanes qđ ſępe malę legere nouercę: Miſcuerūtq; herbas & nō innoxia verba. & quod virgo. ſ. Medea ardens face. ſ. amoris Iaſonis, impia. i. ob quā impietatem exercuit in patrē & fratrē, fugiens trabe Theſſalica. i. argo naue in Theſſalia fabricata & nata, regna phaſiaca. i. colchica, aut ęaea. Euolue inquam ferrum, venena: quibus maritum de medio tollas: vel cōiuncta ſocio, ſcilicet lecti, hoc eſt Aegiſtho adultero, profuge rate furtiua, domo, id eſt a domo, Mycenaea, id eſt regia Agamemnonis. Arguit autem ſe puſillanimitatis, & meticuloſitatis dicens: Quid o timida, loqueris, id eſt commemoras furta & exilium & fugas? ſors, ſcilicet aduerſa fecit, ſcilicet multis, iſta, ſcilicet dicta furta/exilium/fugas, id eſt multi iniqua ſorte coacti ſunt talia facere: ſed nefas maius decet te: quæ facultatem faciendi & tempus excogitandi habes. Nutrix ſciens nullum fręnum efficacius a turpibus, q̄ ſit gloriæ & honoris amor, honorifice compellat eam: vt dignitatis eā ſuæ cōmoneat vtq; (qđ oratori frequēs eſt) id illi aſſignet qđ in ea deſiderat: vñ auſpicatur dicēs. O regina danaū ꝑ danaorum, &

Actus Secundus.

Trimetri Archilochii.

CLYTEMNESTRA. NVTRIX.

Quid ſegnis anime tuta conſilia expetis?
Quid fluctuaris? clauſa iā melior via eſt.
Licuit pudicos coniugis quondam toros:
Et ſcæptra caſta iuncta tutari fide.
Periere mores: ius: decus: pietas: fides:
Et qui redire cum periit neſcit pudor.
Da fræna: & omnem prona nequitiam incita.
Per ſcelera ſemper ſceleribus tutum eſt iter.
Tecum ipſa nunc euolue fœmineos dolos.
Quod vlla coniunx perfida: atq; impos ſui
Amore cæco: quod nouercales manus
Auſæ: quod ardens impia virgo face:
Phaſiaca fugiens regna Theſſalica trabe:
Ferrum: venena: vel Mycenęa domo
Coniuncta ſocio profuge furtiua rate.
Quid timida loq̄ris? furta: & exiliū: & fugas?
Sors iſta fecit: te decet maius nefas. Nu.
Regina Danaum: & inclytum Ledę genus:
Quid tacita verſas? quidve conſilii impotens
Tumido feroces impetus animo geris?
Licet ipſa ſileas totus in vultu eſt dolor.
Quicquid proinde eſt: da ſpatiū ac tēpꝰ tibi.
Quod ratio nequiit ſępe ſanauit mora. Cly.
Maiora cruciant: q̄ vt moras poſſim pati.
Flammæ medullas: & cor exurunt meum.
Mixtus dolori ſubdidit ſtimulos timor.
Inuidia pulſat pectus: hinc animum iugo
Premit Cupido turpis: & vinci vetat.
Et inter iſtas mentis obſeſſæ faces:

Feſſus quidem & deuictus & peſſundatus
Pudor rebellat:fluctibus variis agor:
Vt quũ hinc ꝓfundũ ventus:hinc ęſtus rapit:
Incerta dubitat vnda cui cedat malo.
Proinde omiſi regimen e manibus meis.
Quocunq; me ira:quo dolor:quo ſpes feret:
Huc ire pergam:fluctibus dedam ratem.
Vbi animus errat:optimũ eſt caſum ſeq. Nu.
Cæca eſt temeritas:q̃ petit caſum ducẽ. Cly.
Cui vltima eſt fortuna:quid dubium timet?

inclytum genus Ledę,quæ vxor Tyndari & amica Iouis fuit, qd verſas tacita.i.in animo tuo, nihil loquens?nam vt alibi dixi quando cunq; inducitur quis loqui ad animum ſuũ, ſignificatur ea cum res gereretur cogitaſſe,q̃ nunc cum res agitur eloquitur:eo q; popul⁹ non eſt cogitationum,ſed verboꝝ interpres. ve pro vel,quid.i.ad quid tu impotens conſilij,geris animo tumido/impetus feroces?Licet ipſa.i.tute ſileas,dolor eſt totus in vultu.i. proditur per vultum.vnde ille.Heu q̃ difficile eſt animum non prodere vultu?Proinde.i. & ideo quicquid eſt,da tibi ſpatium & temp⁹ id eſt ne ꝓcipitanter & inconſulte agas.Mora .i.dilatio,ſanauit ſæpe.i.ad ſanum & optandum exitũ adduxit:quod ratio nequijt.ſ. ſanare.Cly.Maiora ſup.mala,cruciant,id ẽ torquent ſup.me:q̃ vt poſſim pati moras.i. dilationem. Flãmæ.ſ.irarũ & zelotypię, exurũt medullas & cor meum:Timor.ſ.de adulterio deꝓhendendo,& culpę admiſſæ,ſubdidit dolori.ſ.de pellice illato,ſtimulos.i. vt dicunt inſtigationem ad perpetrãdam vltionem.Inuidia,q; ancilla reginæ pellex facta eſt.ſ. Caſſandra,pulſat pectus.ſ.meum.Cupido turpis.ſ.quo adulterum marito ꝓfero,premit hinc.i.ex parte Aegiſthi,animũ.ſ.meum,iugo.i.ſubiectione per amorem:& vetat.i.recuſat vinci.ſ.ab honeſto amore: & pudor rebellat inter iſtas faces.i.flammas,mentis obſeſſæ.i.occupatæ amore adulteri:rebellat quidem.i. certe,feſſus & deiectus aut deuictus & peſſundatus.Ego agor varijs fluctib⁹.ſ.affectionum: vt.i.quẽadmodum,cum ventus rapit profundum.i.altum mare,hinc.i.ex vna parte:& æſtus.i.æſtuans fluxus,rapit hinc.i.ex altera parte vnda incerta dubitat cui malo.i.vtri impetui violento cedat ꝓinde.i.ideoq;,omiſi.i.abieci,regimẽ.i.gubernaculũ e manib⁹ meis.Pergã.i.ꝑſeuerabo ire huc,quocũq; ira,quo dolor, quo ſpes feret me:dedã.i. penit⁹ credã fluctibus ratẽ.i.rei ſummã,fortunæ:quia vbi animus.i.ratio errat,optimũ eſt ſequi caſum.i.euentum.Nu. Temeritas eſt cæca,quæ petit caſum ducem.i.in ducẽ.Cly.Cui fortuna eſt vltima.i.peſſima:cui non poſſit accidere peius:quid timet dubium?q.d.nihil.

Quid ſegnis.Hic eſt ſecundus actus:vbi Clytemneſtra capit conſilium de nece mariti,& ſecum loquitur diuerſa volutans. Segnis.tarde.cito eſt deliberandum. Fluctuaris. verſaris in dubitatione. Via.quæ erat viuere pudice:non opus eſt vt timeam pudorem quem iam amiſi. Tutari. ſeruare. Toros.i.matrimonium. Sceptra.regnum Agamẽnonis:cum tu eſſes regina. Da fręna.loquitur per tranſlationem equitãtis:q dat habenas equo currenti. Per ſcelera. quando quis commiſit vnum ſcelus ſi debet tutari illud opus eſt vt faciat aliud. Tutum.qui vult tegere ſcelera vtatur alijs ſcelerib⁹. Fœmineos.emphaſim habet:quaſi magnos. Impos ſui.quę non poteſt regere animũ ſuum inſana amore. Impia virgo. maius q̃ illud qđ fecit Medea:vt ſupra vidimus. Face.amore ardenti. Theſſalica rate. naui Argo in Theſſalia fabricata. Ferrum. vel ferro vel veneno occidas illum:vel ſaltem fuge Mycenis cum Aegiſtho. Quid timida.dicit ſi Medea fecit iſtud repente,& nõ habuit ſpatium deliberandi:tu vero quę habes tempus,potes maius facere q̃ fugam. Regina.nutrix non audiuit iſta verba:ſed ex ꝑturbato vultu cognouit illam cõmotam eſſe: vnde hortatur ad æquitatem animi: dicẽs omnia tempore leniri. Genus Ledæ.nam fuit ſoror Helenæ,& filia Ledæ vxoris Tyndari. Impotens.quæ non poteſt capere certam deliberationem.

Tumido.pleno furore. In vultu.ſcilicet perturbato,demonſtratur. Mora.ipſum tempus ſæpe ſanauit qđ ratio nõ potuit. Ceu vt.vt non. Timor.propter adulterium. Dolori.quem habeo q; maritus teneat amore Caſſandræ. Inuidia.q; amet captiuam. Hinc cupido.ex alia parte amor inceſtus Aegiſthi tangit me.

Vetat.ſ.cupido ſe vinci. vult potius q; occidam maritum q̃ relinquã Aegiſthum. Obſeſſæ.circundatæ tot paſſionibus. Peſſundatus.deperditus pudor tangit me quem amiſi:& neſcio quid faciam. Profundũ.mare.facit ſimilitudinem. Aeſtus.feruor,& motus aquæ. Cedat. an vento an æſtui.ita facit mihi,quæ incerta ſum an pudori,an dolori cedam. Regimen.ſicut nauita in tantis fluctibus dimittit omnem gubernationem & tendit quo fortuna ducit:ſic facio. Cedam.commendabo fortunæ. Vbi animus.quando incertus eſt animus & neſcit deliberare,bonum eſt ſequi fortunam. Cæca.nutrix reſpondet contrarium. Temeritas.q̃ eſt contraria conſilio eſt cæca & ignara futuri. Cui dubia.nil poſſum habere peius:vnde non opus eſt vt timeã. Alij legunt vltima fortuna:& melius eſt. BERNA.

¶Quid ſegnis.Deliberatio Clytẽneſtræ in cędẽ Agamẽnonis:actus ſecũd⁹:trimetro Archilochio Hypcatalectico.Clytẽneſtra Tyndari filia ex Lede, vxor Agamẽnonis & Oreſtis mater,ſecũ loq̃r deliberãs viri fallere:cõtra nutrix diſſuadet. Pudor.mulier q̃ ſemel ꝑfricuit frõtẽ cõtineri ãplius non põt: fœda lupanaris tulit ad puluinar odorẽ. Fœmineos dolos.ad ꝑniciẽ & dolũ parãdũ ſemp igenioſa fœmina.Hic Home.deteſtãs Clytẽneſtrã,cõſilijs mulierũ affirmat multos ꝑijſſe.εκ παγλωσ νχθιρε γυναικειασ διαβουλασ εξαρχησ ελευνε μενανπο μομεθευς και πολλο. Socio.Aegiſtho. Sors iſta.hoc fortunę vitio vertẽdum eſt, furari, exulare. verum eminentius malum reginam poſtulat. Sepe ſanauit mora. Ouidius.Habẽt paruæ commoda magna moræ.& qui magna moliuntur ſemp cunctari ſolent.hinc eminẽtiſſimus.φιλει γαρ οκνειν πραγμ ανηρ πρασ τουμεγα.verba prudentiſſimæ nutricis ſuadentis omnia ſpacio & mora tractanda.Nam mora dat vires:teneras mora percoquit vuas.Et validas ſegetes qđ fuit hęrba facit. Pudor.honeſtas & decorum matrimoniale. Rebellat.pugnat & reſiſtit. Aeſtus.tranſlatio ab aquarum commotione ad anxietatem animi. Profundum.ſubſtantiue:ſicut altum. Malo.vento. DANI. Clytemneſtra.

Nu. Tuta es: latetq; culpa ſi pateris tua. Cly.
Perlucet omne regiæ vitium domus. Nu.
Piget prioris: & nouum crimen ſtruis. Cly.
Res eſt profecto ſtulta: nequitiæ modus. Nu.
Qđ metuit auget: q ſcel⁹ ſcelere obruit. Cly.
Et ferrũ: & ignis: ſæpe medicinę loco eſt. Nu.
Extrema primo nemo tentauit loco. Cly.
Capienda rebus in malis præceps via eſt. Nu.
At te reflectat coniugii nomen ſacrum. Cly.
Decem ꝑ annos vidua reſpiciam virum? Nu.
Meminiſſe debes ſobolis ex illo tuæ. Cly.
Equidem & iugales filiæ memini faces:
Et generũ Achillem: pręſtitit matri fidẽ. Nu.
Redemit illa claſſis immotæ moras:
Et maria pigro fixa languore impulit. Cly.
Pudet pigetq;: Tyndaris cæli genus
Luſtrale claſſi Doricę peperit caput.
Reuoluit animus virginis thalamos meę:
Quos ille dignos Pelopia fecit domo.
Cum ſtetit ad aras ore ſacrilego pater
Quaſi nuptiales: horruit Chalcas ſuæ,
Reſponſa vocis: & recedentes focos.
O ſcelera ſemper ſceleribus vincens domus.
Cruore ventos emimus: bellum nece. Nu.
Sed vela pariter mille fecerunt rates. Cly.
Non eſt ſoluta proſpero claſſis deo:
Eiecit Aulis impias portu rates.
Sic auſpicatus bella: non melius gerit.
Amore captę captus: immotus prece:
Smynthea tenuit ſpolia Phœbei ducis:
Ardore ſacræ virginis iam tum furens.
Non illum Achilles flexit, indomitus minis.

ASCEN. ¶ Tuta es. Nutrix conatur ſpem ſaltẽ latendi inducere dicẽs. Tu es tuta. i. extra periculũ & culpa tua latet ſi pateris. Cly. cõtra oſtendit nõ poſſe latere: quia omẽ vitiũ dom⁹ regiæ. i. qđ cõmittit in domo regia & a regibus ac reginis, pellucet. i. manifeſtũ eſt: vt quod pellucet. i. ꝑ cuius mediũ videm⁹: quia vt dicit Iuuenalis & citat Daniel, Omẽ animi vitiũ &c. Nut. Piget. i. diſtędet te prioris. i. cõmiſſi iam criminis. ſ. adulterij: & ſtruis. i. in animo paras nouum crimen. ſ. homicidiũ. Cly. Mod⁹ nequitiæ. i. ſtatuere modum. i. finem nequitię eſt profecto res ſtulta. tyrannica ſententia: cuius ſenſus eſt: quãdo quis cõmiſit ob qđ niſi in eo perſeuerauerit & plura cõmiſerit puniri poſſit, ſtultũ eſt crimini ſuo finẽ ſtatuere niſi puniri velit: vt ſiquis dominiũ tyrãnicum inuaſerit occiſo vero principe, niſi omnes eius hęredes & vltores occiderit, nõ poterit eẽ tut⁹ & mulier adultera ſi nõ ſit viricida (ſi ita dicã) nõ erit ab eo tuta. Cõtra dicit Nutrix: is q obruit. i. accumulat ſcelere ſcelus, auget qđ metuit. i. cauſam pœnæ. Cly. Et ferrum & ignis eſt ſępe loco medicinę. i. vt morbi quidã ſunt tam ſæui vt ſine ſectione, aut aduſtione non poſſint curari: ita crimina quędam tã magna vt ſine maioribus criminibus nõ poſſint manere tuta. Nu. Nemo, ſaltem ſapiens, tentauit primo loco extrẽa. i. acerbiſſima remedia: q̃ non deberent adhiberi, niſi vbi omnia mitiora comperta ſint inualida: tu aũt vt adulterium diluas homicidium quod extremum crimẽ eſt, paras. Ad hoc Cly. Via pręceps eſt capienda in rebus malis. i. vbi periculum eſt in mora, euadendum eſt ſine deliberatione quacunq; poſſis. Nu. At. i. ſaltem, ſacrum nomẽ coniugij: quod omnes nationes etiam barbaræ ſanctum habent, reflectat te. ſ. a tam immani facinore. Cly. negans ſibi eſſe maritum dicit: Ego vidua. i. derelicta per decem annos, reſpiciam virũ. i. beneuole aſpiciam tanq̃ virum? Nu. Debes meminiſſe ſobolis tuæ ex illo. q. d. perpetuorum pignorum. Cly. Equidem. i. ego certe, memini, &. i. etiam, faces cõiugales filiæ. ſ. Iphigenię ſeu Iphianaſſę: quã in Aulide ob interfectam ceruam Dianę ſub prętextu nuptiarum cum Achille occidi permiſit Agamemnon (vt æneí. ſecundo. Sanguine placaſtis ventos & virgine cæſa. Reuera cæſa: vt Horatius ſecundo ſermonum, & Seneca non ſemel & alij multi aſſerunt: licet Seruius eius loco ceruam cæſam & eã Dianæ fiſcelidi in taurica regione ſacerdotem cõſtitutam dicat) & memini Achillem generum ſcilicet fictum: pręſtitit. ſ. Agamemnoni: matri. ſ. mihi fidem: quam ſancte promiſit illi nuptum tradendam, & eſt Ironia: aut filia præſtitit matri fidem. i. fiduciam ſimile patrandi in patrem. Nutrix autem volens purgare factum patris dicit. Illa. ſ. filia tua, redemit moras, id eſt morte ſua effecit, vt non deberentur moræ, claſſis, ſcilicet totius exercitus gręcorum, immotæ, id eſt nequeuntis moueri propter ventos contrarios: & impulit, id eſt nauigabilia fecit, maria fixa, id eſt hærentia, lãguore, id eſt torpore, pigro, id eſt qui rebus pigris & immotis ineſt. Cly. non recipiens illam purgationem, inquit. Pudet quia turpe eſt: & piget ſup. me: quia miſerum: ſcilicet q;: Tyndaris, id eſt, Tyndari filia ſaltẽ putatiua, quia genus cæli, ab Ioue qui cum Leda matre mea cõſueuit, originem ducens, hoc eſt ego (de ſe enim in tertia perſona loquitur: eo q; ſuperbe ſe cæli genus dicit: cum tamen ſola Helene ex Iouis ſatu puteẽ inter fœmellas) peperit. i. q; ego peperi, claſſi doricæ. i. græcanicæ, caput luſtrale. i. expiatiuũ, hoc eſt filiam per quam claſ-

ſis debebat luſtrari anteq̄ proſpere nauigaretur. Anim⁹.ſ.meus,reuoluit.i.ſecum verſat & cogitat, thalamos
virginis.ſ.filiæ meæ, videlicet mortiferos:quos ille.ſ.caput odij mei Agamemnon,fecit dignos domo Pelo
pia.i.a Pelope orta familia:quæ liberos mactare conſueuit:vt Tantalus ipſum Pelopem, & Atreus tres Thy
eſtæ liberos:cum.i.quādo,pater.ſ. Agamēnon ſtetit ad aras nuptiales.i.ſimulatarum nuptiarum Achillis cū
filia ſua,ore ſacrilego, id ē proferente verba mendacia & honori ſacro derogantia:alij tamen ſacrifico legunt:
Chalcas qui pręfuit ac pronuntiauit q̄ Agamēnon ſubſequens diceret, verba,horruit reſponſa vocis ſuæ.i.id
reſponderi a patre,quod prius pronuntiauerat:& focos recedentes:ne.ſ.tam nefanda ſacra admitterent.O do
mus.ſ.Pelopia,vincens ſemper ſcelera.ſ.priora,ſceleribus.ſ.poſterioribus:quia maioribus.Nos emimus vē
tos cruore,& bellum nece.ſ.filiæ.Nu. Sed mille rates,fecerunt pariter.i.ſimul,aut ſimulac cæſa eſt, vela.i.ex
tenſis velis proceſſerunt.Cly.Claſſis non eſt ſoluta deo proſpero.i.propitio(etiam ſi de Diana intelligat bene
in maſculino dicit,ſicut æneí.ij.Deſcendo ac ducēte deo,de Venere.)ſed Aulis.i.portus ille,eiecit portu.i.no
luit amplius tenere rates impias.i.quarum imperator filiam necauerat:& Agamēnon auſpicatus.i. qui incœ
pit ſic.i.per impium facinus,bella,gerit.ſ.bella,non,melius.i.decentius:vtpote captus amore captę.i.captiuę
ſcilicet Aſtimones:& immotus prece ducis Phœbi.ſ.Chryſę,tenuit ſpolia Smynthea.i.filiam ſacerdotis A
pollinis Smynthei a muribus dicti:furens iam tū.q.d.cum tā parū a me abfuiſſet,ardore virginis ſacræ:quia
a ſacerdote genitæ:& ita illi quodammodo ſacræ:quocirca eam reſtituendam curauit.Achilles non flexit il
lum.ſ.Agamēnonem minis indomitis.i.immodicis:quę Iliados primo exprimuntur.
¶ Si pateris. Adhuc adulteriū tuum eſt occultum:ſi aggrediare aliquid forte ſcietur. Perlucet.clarum eſt: BERNA.
vt Cice.Nullum factum aut dictum principis latere poteſt.ſic Iuue.O Corydon corydon ſecretum diuitis vl
lum Eſſe putas?taceant ſerui iumenta loquentur. Struis.paras:dicis commiſſum tuum te grauare,& paras
aliud. Modus.mēſura.eſt ſtultitia ponere modum nequitiæ.i.libidini:qđ nullo modo fieri poteſt. Quod
metuit.qui vult tegere ſcelus ſcelere,auget qđ metuit. Ferrum & ignis.immo ne creſcant mala ſolent cāden
te ferro peruri. Extrema. dicis verum:ſed prius adhibent malis alias medicinas anteq̄ vtant̄ ferro & igne.
Præceps.fortuita & inconſiderata. Reflectas.conſideres illum eſſe maritum tuum:nec eſſe violandum.
Vidua.debeo cōſiderare q̄ reliquit me per decem annos. Sobolis . filiorum qui ſunt pignus amoris.
Equidē.decet meminiſſe.quando græci retinebantur in Aulide inſula,vt plene ſupra diximus,miſit Vlyſ
ſem ad me vt illi traderem filiam Iphigeniam:quam dicebat ſe daturum vxorem Achilli:& illam ſacrificare
voluit. Iugales.quę ſolent portare in nuptijs. Pręſtitit.Ironice.decepit me. Redemit.pro illa græci habu
erunt nauigationem & ventos. Languore.torpore:quem græci Malachian vocant:quando mare videt̄ ſta Malachia.
re. Fixa.immota:ſine ventis. Pudet.ad qđ deuenimus:vt ipſa quæ ſum filia Iouis pepererim filiam im
molandam pro ventis? Tyndaris.ego filia putatiua Tyndari. Luſtrale.purgatorium. Caput.filiam. Re
uoluit.recordatur,dicis me meminiſſe debere ſobolis:ipſa memini quomodo maritauit filiam meā, ſicut me
retur domus Pelopidarum ex qua omnes fuerunt ſcelerati. Ore ſacrifico.cum Agamēnon ante aras diceret
verba dep̄cantia,& teneret filiam immolandā,ipſe Chalcas qui fuit auctor illius ſacrificij horruit. Recoden
tes.qui videbantur recedere propter ſcelus. O domus.ſ.Pelopidarum quæ ſemp auget ſcelera. Emim⁹ vē
tos cruore.tragice dicit rem non factam pro facta:Iphigenia nō fuit ſacrificata:ſed loco illius Diana ceruam
poſuit. Sed vela.habuerunt proſperam nauigationem p̄pter hoc. Non eſt.non habuerunt curſum p̄pter
hoc:ſed Aulidenſes non patiētes illos,ex portu eiecerunt. Aulis.teſte Strabone regiuncula,eſt Bœotiæ pe Aulis.
troſa & ciuitas eiuſdem nominis:iuxta quā portus eſt quingentarum nauium capax Euripo Chalcidico p̄xi
mus: vbi fuit ſtatio claſſis græcorum in Troiam coniurantium. Auſpicatus.tali principio. Amore. fecit
& mihi alias iniuriam.cum ante captam Troiam diuerſæ ex varijs Troianorum locis raptarentur puellę duæ
inter alias formoſiſſimæ captę ſunt Chryſeis & Briſeis:quarū Briſeis in p̄dę diſtributiōe cōtigit Achilli:Chry Briſeis.
ſeis vero Agamēnoni:& quiſq̄ ſuā ardenter amabat: ſed cū Chryſes Chryſeidos pater pro filia redimēda,vt Chryſeis.
ſcribit Homerus in initio Iliados,veniret ad græcos,non ſolum multa deferens munera,ſed ornatus infulis,
& alijs ſacerdotalibus ornamentis,orabat eos:vt Apollinis reuerētia cuius ſacerdos in Chryſa inſulaerat,fili
am ſibi reſtituerēt:& p̄tioſa acciperēt munera:cui cum cæteri græci aſſentirent,Agamēnon qui illā amabat cū
iniurioſis,& minacibus verbis repulit:Apollo ſui antiſtitis contumelia percitus nouem diebus, vt Homer⁹
ſcribit,& iumenta & homines ſagittis confodit.cadebat hac peſte quotidie miſerāda multitudo:Palladis mo
nitu vocata concione Achilles de placanda deorum ira deliberat: Chalcas Theſtoris fili⁹ qui cum Mopſo de
vaticinio certauit,niſi Aſtimone patri redderet̄ placari Apollinē non poſſe in medium protulit.Acclamanti Aſtimone
bus vniuerſis Agamemnon per Vlyſſem ad patrem puellam remittit:Achilli vero quem reddendæ Aſtimo Chryſeis.
nes authorem credebat apparitorib⁹ Thaltybio & Eurybate miſſis Hippodamiam abſtulit. Smynthea. A
pollinis Smynthei qui colebatur in Chryſa.
¶ Si pateris. Dura molleſcunt patientia. Pellucet.Omne animi vitiū tanto conſpectius in ſe Crimen habet DANI.
q̄to maior qui peccat habetur. Piget.arguētis ſermo.fruſtra dolemus de pręteritis malis animati ad futura.
Et ferrū.το βιαιο μακαργος ιατρευει θανατος. Scelus medicat̄ mors.Phalaridis ſententia. At te reflectat.
ſcelus omne ab animo propellat:maritalis & pudicus timor. Præſtitit.Agamēnon. O domus.exclamatio
i domū Pelopiam:quā flebilē & infelicē Sophocleus pædagogus his verbis cōmemorat. πολυφθορον τε δω
μα Πελοπιδων τοδε οθεν σε πατρος εκ φονου εγω ποτε λαβων &c. Aulis. nobilis ē port⁹ quē Bœotij Hya Aulis.
mas dixerūt: Agamēnonię claſſis ſtatio. Pli.& Pōpo.auctores:& Naſo.xij.Bœotia tell⁹ Aulide piſcoſa pup
pes tenuiſſet ituras. Impias.q̄a imolatur⁹ erat filiā Agamēnon rex. Smynthea.murū maxia vis iuxta Chry Smynthe⁹
ſam Cilicię oppidū:ibi extat tēplū Apollinis cognomēto Smynthei a mure q̄ erat inſculpt⁹ ſimulacro ipſi⁹ A Apollo.
pollinis teſte Euſtathio in p̄rio Iliados. Extat ſupplicatio ſacerdotis Chryſę ad Apollinē Smyntheū in p̄ſcri
pto loco apđ Home. κλυθι μευ αργυροτοξος Χρυσην αμφιβεβηκας κιλλαν τε ζαθεην τενεδοιο τε ιφι ανασσεις
σμινθευ &c. Indomitis minis.nā teterrimis iurgijs & cōtumelijs Agamēnona laceſſit Achilles apđ Homerū
cū vellet puellam ſacerdoti reſtituere nec moueretur peſtilenti græcorum ſtrage. ω μοι αναιδειην επιειμενε κερ
δαλεοφρον.& alibi auaritiæ inſimulat. φιλοκτεανωτατε παντων.

Non ille ſolus fata qui mundi videt:
In nos fidelis augur: in captas leuis.
Non populus æger: & relucentes rogi:
Inter ruentis Græciæ ſtragem vltimam.
Sine hoſte victus marcet: ac veneri vacat:
Reparatq; amores: ne ve deſertus foret
A pellice vnq̃: vel ſuus cęlebs torus:
Ablatam Achilli diligit Briſeida.
Nec rapere puduit e ſinu vulſam viri.
En Paridis hoſtem. nunc nouum vulnus gerẽs
Amore Phrygiæ vatis incenſus furit:
Et poſt trophæa troica: ac verſum Ilium:
Captę maritus remeat: & Priami gener.
Accingere anime: bella non leuia apparas:
Scelus occupãdũ eſt: pigra quẽ expectas diẽ?
Pelopia Phrygiæ ſceptra dum teneant nur9?
An te morantur virgines viduæ domi:
Patriq; Oreſtes ſimilis? horum te mala
Ventura moueant. turbo quis rerũ imminet?
Quid miſera ceſſas? en adeſt natis tuis
Furens nouerca: per tuum ſi aliud nequit
Latus exigatur enſis: & perimat duos.
Miſce cruorem: perde pereundo virum.
Mors miſera nõ eſt: cõmori cũ quo velis. Nu.
Regina fræna temet: & ſiſte impetus:
Et quanta tentas cogita. victor venit
Aſiæ ferocis: vltor Europę trahit
Captiua Pergama: & diu victos Phrygas.
Hunc fraude nunc conaris inſana aggredi?
Quem non Achilles enſe violauit fero:
Quis procacem toruus armaſſet manum:
Non melior Aiax morte decreta furens:
Non ſola Danais Hector: & bello mora:
Non tela Paridis certa: non Memnon niger:
Non Xanthus armis corpora imixtis gerens,
Fluctuſq; Simois cæde purpureos agens:
Non niuea proles Cycnus æquorei dei:

ASCEN. Nõ. ſ. illũ flexit ille. ſ. Chalcas, q ſol9 videt fata mũdi: videt id p irriſionẽ dictũ: irridẽtis videlicet q; ad illius iudiciũ omnia retulerint græci principes: vñ addit augur fidelis. i. ſeuerus & rigid9 in nullo flexibilis, in nos. i. dũ oracula in nos erãt apienda: vt in Iphigeniã: ſed leuis. i. facilis & eleuatę fidei, vt cui credere noluerit Agamẽnon, in captas. i. dicendo captas reſtituendas. Male legit Daniel lenis: obijciẽs q; nõ fuerit lenis in Polyxenã: quia lenis priorẽ pducit: nec vult pcax mulier dicere q; fuerit benignus in captas: ſed leuis. i. paruę fidei æſtimatus: cum Agamemnon q ob eius ſententiam filiam immolauerat, cenſens eum fidelem augurem, Chryſę filiam reſtituere noluerit, cenſens iam leuem. i. nõ grauem nec conſtantem augurem, ſed (vti dixi) eleuatæ fidei. Non ſup. flexit illum, populus ſcilicet grecus, æger. i. laborãs peſte ab Apolline immiſſa: & rogi relucentes dum cadauera illis imponebantur inter vltimam ſtragem gręcię ruentis: quia niſi vi tãdẽ illi ablata fuiſſet, & ita peſtis ceſſaſſet, actum fuiſſet de grecorum exercitu. Marcet. ſ. Agamemnõ in venerem putris, vict9, ſcilicet a libidine, ſine hoſte, ſcilicet externo: ac vacat. i. totus indulget veneri. i. rei venerę: & reparat amores, ſcilicet deperditos propter ablatã Chryſeida. Neue, pro et ne, foret deſertus vnq̃ a pellice, id ẽ cõcubina quæ mihi pellixeſſet, vel ne torus ſuus foret cælebs. i. ſine muliere, diligit Briſeida. i. Briſei filiam Hippodamiam, ablatam Achilli cui in ſortẽ acciderat: nec puduit rapere, ſcilicet Briſeida, vulſam e ſinu. i. cõplexu, viri. i. virilis animi ducis Achillis: aut q eam iam maritali tenebat amore: quod libentius dicam propter irriſionem ſequẽtem. En aut hem, hoſtem Paridis. i. qui ob raptã Helenam eum perſequitur: cum Achilli ſuam rapiat: Et ipſe gerens nunc nouum vulnus, ſcilicet amoris, furit incenſus, amore vatis. i. vaticinio p̃ditæ, Phrygiæ. ſ. Caſſandræ: & remeat, ſcilicet domum poſt trophæa troica. i. de Troia capta fixa: ac poſt Ilium verſum, id eſt euerſum. maritus captæ. ſ. Caſſandræ, & gener Priami ſuo ductu interempti. quæ quia mulieri intolerabilia videntur decernit vltionem ſumendam dicẽs: O anime, accingere, id eſt præpara te & inſtrue ad pugnam: quia apparas bella non leuia: quia in eum qui Troiam deleuit. Scelus, ſcilicet quod concepiſti, eſt occupandum, id eſt priuſ q̃ obicem poſuerit, aut de me vltionem ſumpſerit, maturandum: O pigra, ſcilicet Clytemneſtra, ad ſe id dicit, quem diem expectas? quaſi dicat non eſſe expectandum: quia nocuit ſemper differre paratis: & Frõte capillata: poſthac occaſio calua eſt. More aũt ſuo de die nõ certo nec notari cõdiſtincto, maſculino gñe dicit quẽ diẽ. Vera & pcerto & icerto tpe dubij repit gñis: licet rari9 pcerto foemini An ſup. expectas, dũ . i. donec, nur9 Phrygię (inuidioſe de vna Caſſãdra pluraliter loqt.) teneãt ſceptra Pelopia . i. domus Pelopiæ. nec leges Pelopeia, niſi anapæſtum cum proceleuſmatico, q̃ duos tribrachos ponere mauis. An vigines viduæ, id eſt innuptæ adhuc domi, id eſt quæ

Non bellicoſo Threſſa cum Rheſo phalanx.
Non picta pharetras:& ſecurigera manu
Peltata Amazon.hunc domi reducem paras
Mactare?& aras cęde maculare impia?
Vltrix inultum græcia hoc facinus feret?
Equos & arma claſſibuſq; horrens fretum
Propone:& alto ſanguine exundans ſolum:
Et tota captę fata Dardaniæ domus
Regeſta Danais.comprime affectus truces:
Mentemq; tibimet ipſa pacifica tuam.

domi tuæ ſunt:& Oreſtes ſimilis patri.i.ipſ⁹ in te futurus(quod præſagio quodam dicit: forte ꝙ vt vero ſimile erat, iam tum adulterum iniquis viderat & minacib⁹ oculis)morantur.i.detinent in mora te, ſcilicet ab occidendo Agamemnone,patre eorum:vnde p̄ter Iphigeniam Electram habuit filiam adhuc innuptam.Mala ventura horum,ſcilicet liberorum tuorum qui ancillis ſeruient, moueant,ſcilicet potius te ad maturandum ſcelus.quis turbo.i.perturbatio rerum imminet ſi ſcilicet ſciuerit me ab adultero pollutam?q.d.me occidet haud dubie & meos exiget. Et ideo o miſera quid ceſſas?En nouerca furens non vaticinio ſolum ſed & irarum incendio, cū me pellicem ſibi cenſeat, Caſſandra coniunx vera futura niſi obſtarem,adeſt, ſcilicet perſecutrix, natis tuis. enſis exigatur, id eſt tranſigatur in Agamemnonem per latus tuum o Clytemneſtra(nam ad ſe loquitur)ſi enſis nequit aliud,ſcilicet facere aut aliter:& perimat,ſcilicet vno ictu,duos,ſcilicet virū & me.miſce cruorem,ſcilicet tuum & viri:perde.i.interfice virum,pereundo,ſcilicet cum eo. Commori.ſ.cum eo cum quo velis,non eſt mors miſera.ſic timido animo viſum:ſed nō minus patitur qui cū alio,q̄ qui ſolus patit̄: nec vt dicit beat⁹ Aug.min⁹ vrit̄ qui cum multis &c.Nu.O regina,cum nequeam te frenare,frena.i.cohibe temet:& ſiſte.i.fac ſtare.impetus.ſ.animi irati:& cogita quanta tentes.i.coneris.Nam is in quem iſta paras, venit victor Aſiæ ferocis.ſ.quondam:& vltor Europę.i.iniuriæ illatæ græciæ q̄ in Europa eſt,trahit quaſi in catenis, Pergama captiua.i.reliquias Troiæ captæ,& Phrygas victos diu.i.diutino bello:tu inſana conaris nunc aggredi.i.inuadere,fraude.i.dolo & inſidijs,hūc.i.talem tā cautū & fortunatū imperatorē:quē Achilles nō violauit, quia nō eſt auſus, enſe fero:quem ipſe acer & indomit⁹ minat⁹ eſt:q̄uis ipſe toruus.i.truculētus & ferox ob abductam Briſeida,armaſſet.ſ.in Agamēnonē manū ꝓcacē.i.proteruā & improbe amicā repetētē.Nō.i.& quē Aiax melior.i.fortior,& audacior q̄ ipſe Agamēnō(nili ſit melior Aiacū qui duo erāt alter Telamonis fili⁹ de quo intelligitur:alter Oilei)furēs.i.inſaniēs morte decreta.i.vbi decreuit ſibi mortē inferre(Sicut em̄ eſt apud Horatiū ſecūdo ſermonū:poſtq̄ cōtendētib⁹ Aiace & Vlyſſe pro armis Achillis,plus facūdia potuit q̄ fortitudo:quia Vlyſſi adiudicata ſunt: Aiax id iudiciū tā impatiēter tulit:vt furore manifeſto percitus in ſtabulū ingreſſus ſit:& fortiſſimū quęq; taurū occidēs exclamarit:hoc Agamemnō habe:hoc Menelae:hoc Neſtor ꝓ iudicio tuo hoc Vlyſſes pro calliditate tua.quam rem vbi per interuallum ad ſe rediens agnouit,præ pudore ſibi gladium intulit.Quem igitur Aiax melior q̄ Agamemnon quia cum Hectore congredi auſus,aut melior q̄ Oilei filius,furens,id eſt licet furens,decreta morte,id eſt vbi decreuit mori,& ita nihil timuit,non ſup. violauit:& quē Hector mora ſola.i.qui ſolus fuit mora Danais & bello.i.bello Danaorum protrahendo cauſam præbens,nō ſup.violauit:& quem tela Paridis certa,quia ab Apolline directa,nō ſup.violarunt vt Achillem: & quem Mēnon niger, quia Indus & filius Aurorę,non ſup.violauit:& quem Xanthus flu.Troianus gerens corpora,ſcilicet occiſorum,armis immiſtis,ſcilicet corporibus,nō ſup.tulit,aut rapuit vt alios plurimos:& quem nō violauit aut egit, Simois etiam Troianus flu.(de quo æneı.ij.Vbi tot Simois correpta ſub vndis Scuta virū galeaſq;,& fortia corpora voluit)agens fluctus purpureos cæde,id eſt ſanguine cæſorum:& quem non violauit Cygnus proles niuea,quia in olorem tandem verſa,dei ęquorei.i.marini,ſcilicet Neptuni: & quem non violauit phalanx Creſſa.i.Creteñ.(Atqui Rheſus Thracum erat rex:vt atteſtatur Seruius in primum æneidos dicens fatales equos e Thracia nimirum nō e Creta adduxiſſe:quo circa legam hic Thraca aut Threſſa ꝓ Threſſa:nam quod Horatius de moribus Thracum loquens creſſa nota dixit, intelligit̄ de creta terra alba non de regione:neceſſe tamen eſt duos tunc Thraciæ reges fuiſſe:nam eadem tempeſtate vixit Polymneſtor cui Priamus Polydorum crediderat:ſed non eſt id inconueniens:cum ſingularum vrbium reges legamus.)nō ſup.violauit:& Amazon,ſcilicet Pētheſilea,picta pharetras.i.habēs pharetras pictas,& peltata.i.munita peltis.i.ſcutis lunatis,manu ſecurigera.i.gerente ſecurim pro telo.Paras tu mactare domi,hunc.ſ.talem & tam fortunatum(vt dixi)imperatorem,reducem.i.reuertentem,aut proſpere reductum?& maculare aras, ſcilicet penatium aut larium,cæde impia:quia mariti:cui a coniuge magna debetur pietas(Videtur in contextu poetę ſub oriri quæſtio:quomodo illud cōſilium ſciuerit nutrix:nam in hoc textu id non explicat Clytemneſtra:& ſe id alias non audiſſe indicat eo loco nutrix:Quid tacita verſas:quid ve conſilij &c.Verum ſicut Gnatho Terentianus quod millies audiuerat diſſimulat ſe audiſſe:ita poteſt nutrix, licet diſſimularit in principio, donec hera id ſatis aperte iterum ſignificauerit ſe facturum, prius audiuiſſe) Et ſi fortaſſis domina dicat:quando interfectus iacebit Agamemnon nulli erit metuendus:quia vt poſtea dixit nobis Iuuenalis nulli grauis eſt ꝑcuſſus Achilles:dicit nutrix ad deterrendum.Græcia vltrix.ſ.adulterij,& raptus Paridis,feret,id eſt putaſne ꝙ ferat,hoc facinus,ſcilicet quod audio.i.cum adulterio homicidium,inultum?q.d.nequaq̄.Vnde propone ſcilicet ante oculos mentis tuę,equos & arma,ſcilicet a Troia reducta:& fretum horrens claſſibus:& ſolum exundans alto ſanguine.ſ.Troiano:& tota fata.i.omnia mala tranſacta,domus dardaniæ.i.Priami a Dardano orti,captæ.ſ.a græcis ob ſimile facinus,regeſta.i.reportata Danais.i.græcis:hoc eſt tibi & tuis:ſi hoc facinus peregeris.Et ideo comprime affectus truces:& pacifica ipſa.i.quod dicunt in propria perſona, quaſi nullo te iuuante,tibimet mentem tuam.ſ.commotam.

BERNA. ¶ Qui videt.ſ.Calchas augur. In nos.quia dicit filiã meã eẽ imolandã.ſed in captas lenis.i.benign⁹:quia iu bet illas reſtitui. Nõ populus.q moriebaẽ peſte:& rogi mortuorũ nõ potuerũt flectere Agamẽnonẽ. Sine hoſte.quia captiua vincebat illũ. Briſeida.quã diximus raptã fuiſſe ab Achille. Viri. Achillis. En.ironica indignatio:vide illum acerrimũ hoſtẽ Paridis qui illius ſororẽ captã ſinu fouet. Nouũ vulnus.nouũ amorẽ. Phrygię vatis.Caſſandrę. Accingere.para te ad vindictam. Occupandũ.puniẽdũ. Pigra.tarda ad necẽ mariti.an expectas illas captiuas Troianas:vt regnẽt? Nur⁹:mulieres altas vxores filij. Ante. ad ſeipam loquiẽ:reſiſtis ne ꝓpter filias quas relictura es,aut ꝓpter Oreſtẽ qui ſimilis futurus eſt patri.i.ſceleratus? Virgines viduę.filię orbatę matre. Moranẽ.tardãt. Hoſ.ſi tardas ꝓpter iſtos:imo potius deberes accelerare:nã paſſuri ſunt multa mala ab illis captiuis. Turbo.nõ vides ꝓcellã,q̃ immĩet eis. Furens.Caſſandra:vel odio cõtra filios:vel quia vates erat. Per tuũ.ſi nõ eſt alia via interficiẽdi maritũ,niſi te cũ eo interficias:etiã hoc debes aggredi:vt cũ eo moriaris. Cõmori.ſimul mori.nõ miſera mors erit:quia contẽta morieris. Regina.nutrix dehortaẽ Clytẽneſtrã ne tantũ ſcelus aggrediatur.
Procax. Procacẽ.audacẽ:nã procari eſt audacter petere.nam Achilles poſuit manũ ad enſem:vt interficeret Agamẽnonẽ. Aiax.tot reges & viri fortiſſimi nõ potuerunt occidere illũ,quẽ inſidijs ꝑdere conaris. Hector.de his oĩb⁹ ſupius dixim⁹. Purpureos.aquas infectas ſanguine.
Cygnus. Cygnus.filius Neptuni:de quo dixim⁹ in Troade. Nõ.vbiq; ad non ſupple violauit. Feret.q.d. nõ:etiã ſi interfeceris illũ gręcia nõ patieẽ illũ inultũ. Equos.pone ante oculos potẽtiã Agamẽnonis,& facinora quae ipſe fecit. Re geſta.facta ab eo tanta virtute.ideo pacifica animum tuum:& cœpto deſine.
DANI. ¶ In captas lenis.atq in Polyxenã non valde lenis. Rogi.ꝓ defunctis peſtilẽtia. Marcet.potat:bacchatur. Briſeida.i.Hippodamiã Briſei filiam ſacerdotis. Moranẽ.impediũt:retrahũt. Turbo.violẽtia. Frena.cohibe. Europę.gręcię.

ASCEN. QVod tẽpus &c. In hac ſcæna liqdo oñdiẽ peccati ſemp comitẽ pœnitẽtiã:ſed peccatorẽ cũ venerit in pfũdũ vitiorũ cõtẽnere:& ob deſpatione venię grauiꝰ peccare. oñdiẽ etiã aſtutia mulieris q̃ ſæpe qd maxie vult, minime velle ſe indicat:vt qd vltro factura erat rogeẽ:nã Clytẽneſtra decreuerat maritũ occidere: & nũc vt rogeẽ ſocia facinoris, Aegiſthũ ab eiꝰ cęde dehortaẽ. Logẽ pri⁹ ſecũ Aegiſth⁹ dicẽs. Tẽp⁹ qd ſemp horrui aio quo audem⁹,& mẽte,qua meminimus,adeſt.i.appetit,ꝓfecto.i. reuera extremũ.i. vltimũ reb⁹ meis:q.d.perij plane: vbi reſcierit ſcel⁹ meũ Agamẽnõ q aduẽtat. Deiñ caſtigãs puſillanimitatẽ ſuã dicit. O aie qd vertis terga.i.cur fugis ab incœpto? quid deponis arma.i.abijcis clypeũ:hoc eſt te victũ fateris, primo ipetu.i.cõgreſſu? Crede.i.pſuade tibi:deos ſçuos.i.crudeles & infenſos: moliri.i.cũ molimine apparare,tibi, pniciẽ.i. interitum:& fata dira.i.execrabilẽ mortẽ: qd tũ poſtea? oppone cũctis ſupplicijs caput.ſ. tuũ, vile:& excipe pectore aduerſo.i.obiecto ferrũ & ignes.i.qcunq; tela. Cly. o Aegiſthe: mori nato ſic:vt tu nat⁹es ex filia & patre: nõ eſt pœna: ſed ſolatium:quia triſte eſt in tali cõtumelia viuere. Aeg. Tu ſocia pericli.ꝑ periculi,tu o ſata Leda,q̃ Ioui placuit,comitare nos .i.caſum noſtrum & conſilia noſtra. Iſte.ſ. Agamẽnon ignauus ductor,quia vt dux nihil fortiter geſſit:ac pater fortis:quia filiam conſtanter immolauit:reddet tibi tantum ſanguinem.ſ.quantum fudit in occiſione filiae tantum hic fundet. Sed quid.i.ad quid,cum me horteris ad fortiter ferenda aduerſa,pallor circuit genas trementes? & obtutus .i. aſpectus tuus ſtupet.i.hebetatur,iacens vultu languido? Cly. diſſimulanter reſpondet. Amor iugalis,id eſt maritalis, vicit.ſ.adulterinum: ac flectit retro.i.retrahit ad ſe. Remeemus illuc id eſt ad honeſtam & legitimam vitam: vnde prius non decuit abire,id eſt diſcedere: ſed licet abiuim⁹,fides caſta.i.inuiolata,repetatur nunc:nam via nunq̃ eſt ſera.i.nimis tarda ad bonos mores:quod ſic admitto : vt meli⁹ ſit tarde q̃ nunq̃ reuerti: ſemperq; paratam conuertenti veniam:dũmodo conuertatur vere.

Trimetri Iambici.

AEGISTHVS. CLYTEMNAESTRA.

QVod tẽpus aĩo ſemp ac mẽte horrui
Adeſt profecto reb⁹ extremum meis.
Quid terga vertis aie? quid primo impetu
Deponis arma? crede perniciem tibi:
Et dira ſçuos fata moliri deos:
Oppone cunctis vile ſuppliciis caput:
Ferrũq; & ignes pectore aduerſo excipe. Cly.
Aegiſthe non eſt pœna ſic nato mori. Ae.
Tu nos pericli ſocia tu Læda ſata
Comitare: tantum ſanguinem reddet tibi
Ignauus iſte ductor: ac fortis pater.
Sed quid trementes circuit pallor genas?
Iacenſq; vultu languido obtutus ſtupet? Cly.
Amor iugalis vincit: ac flectit retro.
Remeemus illuc: vnde non decuit prius
Abire: ſed nunc caſta repetatur fides.
Nam ſera nunq̃ eſt ad bonos mores via.
Quẽ pœnitet peccaſſe pene eſt innocẽs. Ae.
Quo raperis amens? credis: aut ſperas tibi
Agamemnonis fidele coniugium? vt nihil
Subeſſet animo: quod graues faceret metus:
Tamen ſuperba & impotens flatu nimis
Fortuna magno ſpiritus tumidos daret.
Grauis ille ſociis ſtante adhuc Troia fuit:
Quid rere ad animum ſuapte natura trucem

Troiam addidiſſe?rex Mycenarum fuit:
Veniet tyrannus. proſpera animos efferũt.
Effuſa circa pellicũ quanto venit
Turba apparatu?ſola ſed longe eminet:
Tenetq; regem famula veridici dei.
Feres ne thalami victa cõſortem tui?
At illa nolet. vltimum eſt nuptæ malum:
Palam mariti poſſidens pellex domum.
Nec regna ſociũ ferre:nec tædę ſciunt. Cly.
Aegiſthe quid me rurſus in præceps rapis?
Iramq; flammis iam reſidentem incitas:
Permiſit aliquid victor in captam ſibi:
Nec cõiugẽ hoc reſpicere:nec dominã decet.
Lex alia ſolio eſt:alia priuato in toro.
Quid q; ſeueras ferre me leges viro
Non patitur animus:turpis admiſſi memor?
Det ille veniam facile:cui venia eſt opus.

is ſup. quem pœnitet peccaſſe eſt pene innocens:immo quia plęrūq; feruentius amat pœnitens q̃ de innocentia ſua cõfidens, ſæpe pl⁹ amat,&c. maius gaudiũ excitat. Aeg. O amẽs quo raperis? Credis aut ſperas coniugium Agamẽnonis fidele tibi? q.d. ſi id facis uiſarus nam demus: vt nihil ſubeſſet aio.i. in conſciẽtia lateat: quod faceret graues metus: tñ fortuna.i. proſperitas ſuperba.i. ſuperbum faciẽs, & ĩpotens.i. inſolens & neſcia moderari: flatu nimis magno.i. ob ventũ & ſucceſſum nimis magnum, daret.ſ. Agamẽnoni, ſpiritus tumidos.i. ſupbos aĩos. Ille.ſ. de quo loquor Agamemnon, fuit grauis.i. moleſtus & rigidus, ſocijs.ſ. belli Achilli & alijs, Troia ſtante adhuc: quid rere.i. opinaris Troiam.i. caſum Troię, addidiſſe ad animũ trucẽ.i. truculentũ natura ſuapte.i. propria & ſpõtanea? Suapte hic vox eſt diſſyllaba: vt ſuauis ſuaſi ſuetus ſæpe. Agamẽnon fuit.ſ. priuſq̃ vinceret Troiam, rex Mycenarũ: veniet tyrannus.ſ. earũ: quia proſpera.i. res ſecundę efferunt.i. extollũt animos. Quãto.i. o quãto apparatu turba pellicũ.ſ. tuarum & cõcubinarum eius, venit circa.i. in circuitu eius? Sola.ſ. Caſſandra, famula dei veridici.ſ. Apollinis eminet: ſed longe.ſ. eminet inter pellices: & tenet.ſ. irretitum amore ſui, regem.ſ. Agamemnonẽ. feres ne.i. tolerabis ne victa conſortem thalami.i. tori tui Caſſãdram? At ſi forte volueris: illa nolet. vltimum.i. ſummum & maximum malum nuptę, eſt pellex poſſidens palam domũ mariti: quia nec regna, nec tædę.i. matrimonia ſciũt ferre ſociũ. Cly. O Aegiſthe, quid rapis me rurſus in præceps.i. pręcipitium vnde ruã in vitia: & incitas flammis.i. ſtimulis, iram reſidentem.i. ſedatam iam? Permiſit.i. Agamemnon. q.d. fateor: ſibi aliquid.i. indulſit & peccauit in captam.i. illam plus æquo amauit: ſed nec decet coniugem nec dominã.i. etiam ſi dña ſit, quomodo gręci & plurimi adhuc alij vxores ſuas vocãt, reſpicere hoc.i. ad hoc: alia lex eſt ſolio.i. in regno aut regali toro: alia in priuato toro: quia regibus quicquid libet licet: nõ ita priuatis. hæc autẽ oĩa dicit contra mentẽ ſuam tentans aĩm Aegiſthi. Quid ſup. dices de hoc q; anim⁹ turpis.i. conſci⁹ adulterij, memor admiſſi, nõ patitur me ferre viro leges ſeueras.i. caſtitatis ſeruandæ in decem annos? Ille cui opus eſt venia.i. qui itidem peccauit, det facile.i. faciliter veniam.

QVod tẽp⁹. Aegiſthus Agamẽnonẽ veniẽtẽ timet: & Clytẽneſtra exhortať eũ ne timeat mortẽ: dicitq; ſe velle debitã reuerẽtiam marito præſtare. Aegiſthus aũt illã dehortať q; ex ſupbia Agamẽnonis & cũ illis captiuis nũq̃ bene viuere poterit: Clytẽneſtra reſpõdet pp cõcubinas nõ eſſe iraſcẽdum marito: quemadmodũ ipſa peccaui debeo peccãtem ferre. demũ Aegiſthus deliberat exulare: qđ vidẽs Clytẽneſtra ſtatuit cũ eo Agamẽnonẽ interficere. Extremũ. quia putat ſe moriturũ. Quid terga. Hortatur ſeipſum: vt ſit fortis animi. Impetu. p metaphorã: quid ſtatim abijcis oẽm rationẽ? nã ſi moriẽdum eſſet: etiam illud fortiter ferendũ eſſet. Aduerſo. nõ fugiẽte. Sic nato. infami: ſicut tu qui patre & filia nat⁹ es: nam vt inquit Cice. Melius eſt mori q̃ turpiter viuere. Tu nos. ſi veneris mecũ interficiã Agamemnonẽ. Ledęa. caſus ablatiui.i. tua: tua haſta. Ignau⁹ ductor. Agamẽnõ: q ſemper marcet amoribus. Fortis pater.ſ. ad imolãdũ filiã Iphigeniã. Reddet ſãguinẽ.i. filię. Obtutus. aſpectus. Amor iugalis. maritalis. quare effecta ſit pallida. Abire prius. non violare torũ mariti vt feci. Fortuna impotens. potentia eius nullis frenis ſe cohibens. Flatu. magno ſucceſſu victoriæ ſuę. metaphora eſt a vẽtis. Grauis. moleſtus etiam quando indigebat ope: nunc autem quid faciet ſolus victor. Efferũt. inſolentes faciunt. Turba pellicum. cõcubinaru; quas ſecũ ducit. Lõge.ſ. dñatur vltra alias. Famula. Caſſandra vates veridici dei.i. Apollinis. Victa. ſubiecta. Cõſortẽ. participem.ſ. Caſſandrã. Illa nolet.ſ. te pati: etiam ſi velles: nã te expellet. Vltimum.ſ. habere pellicem. Regna. pulchra ſententia. vt regnum non patitur ſocium, nec capit duos: ſic tædę.i. matrimonium non vult ferre parem. Victor.ſ. Agamẽnon aliquid ſibi permiſerit: qđ minus liceat: in Caſſandram raptam illi eſt concedendum propter victoriam: nec decet vxorem reſpicere. Solio.i. regi: nam ſolium ſedes regalis ẽ aliud concediť regibus: quod non liceret priuatis toris.i. matrimonijs: in quibus decet ſeruare fidẽ. Admiſſi. adulterij: nam & ipſa peccaui in eũ quemadmodũ ipſe in me. Det ille. qui eſt in crimie parcat alijs ſimiliter delinquentibus. BERNA.

¶Quod tẽpus. Scđa eſt ps p epithaſim Aegiſthi ſuadẽtis Clytẽneſtræ mortẽ Agamẽnonis. Caput. tuum. Nõ eſt pœna mors eſt ſolatiũ male natis. Comitare. ſequere cõſiliũ noſtrũ. Tãtum. q̃tum fudit filia immolata. id qđ ipſa Clytẽneſtra valde q̃ritur apđ Sophoclẽ his verbis. επει κατηφουτεσ ου θρηνεσ αει την σου σποιμου μουνοσ εμ λυνων ετοκευσ οικεοισιουνισου καμων εμω λυτηδοτε σπειρωσ τερηοντουτεγω &c. DANI

Flectit. omnem meum impetum. Amoris quippe maritalis imago ardentiſſima eſt nec ſine maxĩa veneratione cõtemplãda: inquit Valen⁹ lib. iiij. & diuus Hierony. affirmat magnum arctioris indulgentiæ vinculum Matrimonij viculũ.

Pœnitētiæ cōmēdatio.
Oiſq; poteſtas impatiēs cōſortis

eſſe vnico viro fœminā applicari: adducitq; in mediū exēplū Porcię vxoris Bruti. Quē pœnitet. aurea & magnifica ſentētia & chriſtianiſſimo cuiq; plane ſeruanda. Angelicū ſiquidē eſt pœnitere malo℞. hinc illud Ouidianū ad Brutū. Pœnitet o ſi quid miſero℞ credit' vlli Pœnitet: & facto tor. ipſe. μετανοέω grece pœnitentiam ago: & μετανοια ab Auſonio Gallo: Nēpe vt pœniteat ſic Metanoea vocor. Vt nihil ſubeſſet. vt nihil reliquū ſit ad ſuperbiā Agamemnonis. q. d. reuertet' inſolētior ex ſuperbia: victoria ſiquidem inflat. Tenet. amore ſui. Vltimum. maximum. Nec regna. Non capiunt dominos regna Venuſq; duos.

ASCENSIVS.

¶ Ita eſt &c. Reſpondet Aegiſthus p ironiā dicens. Ita eſt vt dicis: licet paciſci. i. ex pacto ſtipulare, veniā mutuam: dicendo. ſ. ſi mihi ignoſcis adulteriū meum, ignoſco tibi tuū. quod pactū dico ironicos cenſeri licitum, qa contra bonos mores eſt. & iura regno℞. i. regū, haud noua. i. vetera, ſūt ignota tibi: iterū p ironiā: acſi dicat quaſi vero ignores q̄ iura ſibi vſurpent reges: iudices. i. qui ſunt iudices maligni. i. ſeueri nihil remittentes nobis immo vltra culpam plectentes: æqui. i. indulgentes, ſibi: putant id eſſe maximum pign'. i. ſtabilimētum & approbamentū regni: hoc eſt tūc ſe vere regnare: ſi licet ſolis. ſ. ipſis aut ſibi, quicquid alijs non licet. longe ergo erras ſi veniā mutuā cum rege paciſci paras. Cly. Immo inquit aliquando ignoſcunt: qa Agamēnō penes quē eo q; īperator erat, ius erat puniendæ Helenę vxoris fratris, ignouit Helenæ: & ſup. ipſa redit iuncta. i. recepta in cōiugē, Menelao: quæ afflixit Europam & Aſiā paribus. i. fere æqualibus malis: quia ex græcis pauci in patriā ſalui reuerſi ſunt. Aeg. Recepit quidē Menelaus Helenā. Sed nulla. ſ. mulier aut puella, abſtulit. ſ. Helenæ Atriden. ſ. Menelaon venere furtiua, i. occulto quia ſi legitimo coitu: vt tibi plurimę Agamemnonē: nec. ſ. vlla cepit. i. irretiuit aium. ſ. Menelaī obſtrictū cōiugi ſuæ: ideoq; licet Menelaus ſuā recepit, non continuo Agamemnō te recipiet: nam ille. ſ. quē timem' Agamemnon, q̄rit iā crimē. ſ. i te vt te de medio tolleī poſſit: & parat cauſas. ſ. cur te exigat aut necet. Crede. i. perſuade aut pone, nil turpe eſſe cōmiſſū tibi. i. a te: quid prodeſt. ſ. coram tyranno, vita honeſta, carens flagitio: vbi dñs. i. tyrān' odit? q. d. nihil: qa fit nocens cui ille nocere vult licet nihil cōmiſerit: qa nō querit. i. nō fit queſtio aut īquiſitio legitima: ſed dicit tyrann': ſic volo ſic iubeo ſic pro ratione volūtas: (& ideo ſi nulla eſſet vita ꝑter hanc parū prodeſſet innocenter viuere: non tñ nihil: quia ipſa ſibi virtus merces eſt. vñ. ęnei. ix. Pulcherrima primum Dij moreſq; dabunt veſtri. Sed vltra conſcientię bona ſunt innocentib' propter nomen dei iniuriam patientibus immenſa repoſita ꝑmia: ob quæ prudentius elegit Suſāna caſta perire cum īfamia: q̄ Lucretia violata vlciſci iīuriam & purgare īfamiā) Addit aliā cauſam cędis accelerandæ dicēs. Ne ꝑnō, tu ſpreta. i. ſi ſpreta fueris, vt haud dubie eris, & profuga a tanto viro cui tota iam græcia paruit, repetes Sparten. i. Lacedęmona: & ſedes patrias. i. domum paternā? Si hoc ſperas tu leuas. i. diminuis metū: ſpe falſa: nam repudia regum non dant. i. nō cōcedunt exitum. i. facultatē exeundi: ſed quaſcunq; reges repudiant necandas curāt ne minorib' nubāt. Cly. Nemo nouit delicta mea niſi fid'. q. d. cui igitur fugiam? Aeg. Fides

Aeg. Ita eſt: paciſci mutuam veniam licet.
Ignota ſunt tibi iura regnorum haud noua.
Nobis maligni iudices: æqui ſibi.
Id eſſe regni maximum pignus putant:
Si quicquid alijs non licet: ſolis licet. Cly.
Ignouit Helenæ: iuncta Menelao redit:
Quę Europā & Aſiā ꝑibus afflixit malis. Aeg.
Sed nulla Atriden venere furtiua abſtulit.
Nec cepit animum coniugi obſtrictum ſuæ.
Iam crimen ille quærit: & cauſas parat.
Nil eſſe crede turpe commiſſum tibi:
Quid honeſta prodeſt vita flagitio carens:
Vbi dominus odit? fit nocens: non quæritur.
Sparten ne repetes ſpreta? & a tanto viro
Patriaſq; ſedes profuga? Non dant exitum
Repudia regum, ſpe metum falſa leuas. Cly.
Delicta nouit nemo niſi fidus mea. Aeg.
Non intrat vnq̄ regium limen fides. Cly.
Opibus merebor: vt fidem pretio obligē. Ae.
Pretio parata vincitur pretio fides. Cly.
Surgit reſiduus priſtinæ mentis pudor.
Quid obſtrepis? quid voce blandiloqua mala
Conſilia dictas? ſcilicet nubet tibi
Regum relicto rege: generoſa exulí? Ae.
Et cur Atrida videor inferior tibi
Gnat' Thyeſtę? C. ſi parū ē adde & nepos. A.
Authore Phœbo gignor: haud gñis pudet. C.
Phœbum nefandæ ſtirpis authorem vocas?
Quem nocte ſubita fræna reuocantem ſua
Cęlo expuliſtis? quid deos probro aduocas,
Surripere doctus fraude geniales toros:
Quem Venere tantum ſcimus illicita virum?

Secede propere: dedecus claræ domus
Aſporta ab oculis: regia hæc vacat viro. Ae.
Exilia mihi ſűt haud noua: aſſueui malis.
Si tu imperas regina: non tantum domo
Argis ve cedo: nil moror iuſſu tuo
Aperire ferro pectus: ærumnis graue. Cly.
Siquidem hoc cruenta Tyndaris fieri ſinam?
Quę inuita peccat: debet & culpę fidem.
Secede mecum potius: vt rerum ſtatum
Dubium ac minacem iuncta cõſilia explicẽt.

.i. fidelitas non intrat vnq̃ limẽ regium. Cly. Merebor opibus .i. diuitijs & muneribus: vt obligem .i. aſtrigam fidem ꝓtio. Aeg. Fides parata .i. cõparata & acquiſita ꝓtio, vincit pretio .ſ. maiore. & ideo proditori mercede conquiſito nemo confidere debet. Cly. grauiſſimum telum in quo animum Aegiſthi erga ſe noſcat vl: imo loco iaciens dicit. Pudor priſtinæ mentis. i. qui fuit mihi ante pollutionẽ ꝑ te factam, ſurgit .i. creſcit & augeť mihi reſiduus .i. ex illa ſcintilla q̃ mihi reſidua eſt: qd obſtrepis .ſ. mihi? quid dictas .i. pronũtias vt ſequar, conſilia mala .i. praua, voce blandiloqua? Scilicet, ironię apta vox .i. ſcire licet cur id recte facias: quaſi vero: generoſa .ſ. Ledę filia (de ſe loquiť) nubet tibi exuli: & hoc rege regũ .ſ. Agamẽnone relicto? Ae. Et cur ego gnatus .i. filius Thyeſtę videor tibi iferior Atrida .ſ. Agamẽnone filio Atrei patrui mei? Cly. deridens ꝙ dixit ſe gnatum .i. filium Thyeſtæ, dicit: Si parũ eſt ꝙ gnatus Thyeſtę es: adde & .i. etiam, nepos .i. ꝙ nepos Thyeſtę es. Aeg. ſentiens irriſionẽ dicit. Ego gignor, hoc eſt quia genitus ſum ex Pelopia filia Thyeſtę, vt ſim illi & filius & nepos, Phœbo authore .i. id conſulẽte: haud pudet ſup. me, generis. Cly. Vocas tu Phœbũ authorẽ ſtirpis .i. proſapię nefandę: quẽ reuocantẽ ſubita nocte .i. caligine, frena ſua .i. equorum ſuorum, expuliſtis cælo: ne videret cœnam patris tui? quid aduocas deos probro .i. ad dedecus tui generis: doctus .i. cum ſis doctus ſurripe fraude, toros geniales .i. generandę legitimæ proli deditos: vt meos: quẽ ſcimꝰ tantũ virũ venere illicita .i. hoc ſolũ viriliter egiſſe ꝙ adulter es? Secede .i. abi in exiliũ propere, dedecus .i. probrũ domus claræ. aſporta ſup. te .i. tolle, ab oculis: regia hæc vacat .i. vacua eſt, aut ſit viro: vt recipiat virum. Aeg. Exilia ſunt mihi haud noua: ego aſſueui malis .i. aduerſitatibꝰ: o regina ſi tu impas, non tm̃ cedo domo Argis ve: ſed ſup. nil moror .i. dubito aut differo iuſſu tuo aperire pectus ferro, pectus graue .i. grauatũ ærumnis. Cly. hoc qđ maxime cupiebat audiens aperit ſe dicens. Siquidẽ .i. certe, vt ſit ironia, ego Tyndaris .i. Tyndari filia cruenta, ſinam .i. patiar hoc? q.d. nequaq̃. Videnť duæ particulę licet prima corripiatur: nã ſic quoq; auctore Valla apud Ouidiũ ponitur: quo modo ſi auſim ponere dicã: quidẽ .i. certe ſi ſinam & c. dic me inſanam aut crudelẽ: ſicut illic ſi introibunt in requiẽ meã & c. Quia quæ peccat inuita .i. coacta, debet & .i. etiã fidẽ .i. approbationẽ culpæ .i. probare ꝙ inuita peccauerit: alioqui non habebiť immunis culpæ. Aut ſic. quę peccat inuita .i. q̃ coacta eſt peccare ad euitandũ magnum malum, vt ipſa videbať cogi ad necem mariti ne ab eo necereť debet etiã culpę fidem .i. ſeruare eam occultam: aut ſi patefacta ſit protegere. Et ideo ſecede potius q̃ te interficias mecũ: vt conſilia .ſ. noſtra iuncta, explicent .i. expediant ſtatũ .ſ. noſtrum, dubium ac minacem: hoc eſt eamus intro vt illic occulte conſulternus de facinore perpetrando: ne culpæ fidem frangamus.

¶ Ita eſt .ſ. ꝙ habebis veniam. legẽdum eſt ironice. Ignota. ſcis reges putare peccata ſua nulla eſſe: & aliorũ grauia. Aequi. quia putant ſe bene facere nec in ſe vlla eſſe peccata. Pignus. ſcilicet facere oĩa pro libidine. Ignouit. quemadmodum Menelaus pepcit Helenę, ita & mihi parcere poterit. Atriden. Menelaum, nulla fuit pellex Menelao quemadmodũ Agamemnoni: quæ animũ eius impelleret. Crimẽ. quod poſſit obijcere tibi. Crede. pone ꝙ nihil peccaueris: ipſe iueniet cauſam qua te perdat. Quid honeſta. pulchra ſẽtẽtia. nõ prodeſt innocẽtia vbi tyrannus vult aliquẽ perdere. Non quęriť .ſ. vtrũ ſit innocẽs: qa omnino vult ꝑdere. Spen. remouet aliam ſpem. nã tibi nulla erit fuga a tãto viro, nã repudia regũ fiunt morte vxoris. Repudiũ ẽ ſeparatio tori. Leuas. delinis, falſa ſpe fugę. Fidus. fidelis. nullus ſcit adulteriũ meũ niſi fidelis: vnde celari poteſt. Fides. quę nulla eſt aduerſus reges: quorũ facta nũq̃ poſſunt eſſe ſecreta. Merebor. donabo munera vt ſeruẽt ſecretũ. Vincitur. vbi maiꝰ munꝰ habet ab alijs. Surgit. quid opꝰ eſt vt tot ratiõibꝰ me adhorteris? cõſtitui ſeruare priſtinã fidẽ marito meo. Dictas. proponis. Scilicet. ironice. linquã maritũ regẽ regũ pro te exule quia ibis in exiliũ. Natꝰ Thyeſtę. reſpondet ad illud ꝙ dicit generoſa: nã & ipſe filius Thyeſtis. Si parum. ſcilicet ꝙ ſis filius: adde etiã tu es nepos illi: nã ex filia te ſuſcepit. Auctore phœbo. ſi me generauit ex filia, id fecit ſuadente Apolline. Reuocantem. reducentem currus ſuos: nam ſol obſcuratus eſt quando pater tuus comedit filios. Aduocas. ſcilicet ad excuſationẽ ſceleris veſtri. Geniales. coniugium: nam proprium eſt veſtrum vti ſemper inconceſſa venere: propterea diſcede cito. Vacat viro. ſeruit marito. Aperire pectus. non ſolum diſcedam ſi iubes: etiam me interficiam ſi volueris. Tyndaris. ego filia Tyndari: non hoc patiar vt te interficias: ſed potius mecum ſecede vt rebus noſtris conſulere poſſimus. Culpæ fidem. quę debet haberi etiam cum peccante. BERNA.

Repudiũ.

¶ Ita eſt. Ita eſſe oporteret vt narras. Paciſci. quaſi ex conuentione & pacto concedere. Eſt enim proprie paciſci conuenire conuentione & conſenſu duorum vel plurium. vnde pactus mercedem qui de mercede conuenit. inde pactum. vt finit Vlpianus. Nobis maligni iudices. aliena maleficia ſolent conſtanti indignatione reges vindicare: qui ſi quam acceperint iniuriam quo tempore non arbitrere grauiter reminiſcuntur. id quod ſapientiſſimus Homerus ex perſona Chalcantis pulchre meminit. κρεισσων γαρ βασιλευσ οτε χωσεται ανδρι χερηι ειπεργαρ τεχολονγε και αυτημαρ καταπεψη αλλαγε και μετ . πισθεν εχει κοτον οφρα τελεσσει συθεασιν εοισι συ δε φρασαι ει μεσαωσεισ. Si quicquid. quod in alijs licentioſum videtur id ſibi conueniens exiſtimant eſſe & par. Et cauſas. quibus agas & inueharis in ipſum: aut quibus te ipſe deſtituat. Leuas, ſi ſperas fugere. An neſcis longas regibus eſſe manus. Pretio. geminatio ad maiorem con- DANI. paciſci.

firmationem. Dictas. aſtruis. Dictare proprie illud eſt dicere quod alter ſcribendo excipiat. Cicero ad Atticum. Se illa non ſcripſiſſe ſed reparandi latens gratia dictaſſe. Sappho. At mihi Pegaſides blandiſſima carmina dictant.

Scilicet. Scilicet. cum ironia. vt Scilicet is ſuperis labor eſt. & Id populus curat ſcilicet. Auctore. monente oraculo Phoebi. Siquidem. immutat conſilium ventoſa & vana muliercula leuior q̄ pluma & verſutior q̄ rota figularis.

ASCEN. CAnite. Quo plauſibilior ſit actio, poſt triſtia & deſpatiōis plena Aegiſthi & Clytemneſtrae verba, inducitur Chorus laetus inuitans Arguos & Boeotios ad cantilenas letitiae Peanaſq; canēdos praeſertim Phoebo: q̄ q̄ & Iunoni & Mineruae & Ioui ſuas laudes interſerant. Sane non placet quod Daniel dicit Eurybatem victoriam denuntiaſſe anteq̄ canerēt: quū cōtra peracto hymno primū ſit viſus Eurybates: verum in pricipio Chorus ſeipſū excitat: deīde canit. Ordo eſt. O pubes. i. pubeſcentium concio, inclyta. i. clara & nobilis canite. i. canendo laudate Phoebum. i. Apollinem. hactenus pręficus ſeu vt dicunt p̄centor: ſubſequitur Chorus: O phoebe, turba feſta. i. feſtiua & feriata, coronat tibi. i. ad honorem tuum, caput. ſ. ſuum: & ſtirps Inachia. i. argiua ab Inacho filio Iouis & argiuorum rege orta, quatiēs laurum quam manu tenet, fundit. tibi innuba. i. cum ſit innupta, comas ſcilicet ſuas virgineas: virgines enim ſunt: de more. ſ. te canentium. Deinde praecentor ſubdit. Tu quoq; o manus. i. quaſi ad manū parata multitudo, Thebana, comitare. i. ſubſequere Choros noſtros: quaeq;. i. & quae aut quaecunq; bibis vt accola, fontes gelidos Eraſini fluui p Nemeam labentis: queq;. i. & quae bibis Eurotam fluuium Laconię Apollini gratum quia in ripa eius plurimę naſcuntur laurus: vt i bucoli. indicat Maro. Audijt Eurotas, iuſſitq; ediſcere laurus. & quę bibis Iſmenon flu. Thebanum, tacitum. i. leniter fluentem, ripa virenti: quia adiacēt prata: quā. ſ. manum Thebanā, Manto ſata. i. generata Tireſia. ſ. vate Thebano, & ideo & ipſa, p̄ſcia fatorum, monuit celebrare ſacris, deos Latonigenas. i. Apollinē & Dianā a Latona genitos, ſup. comitare Choros noſtros. Subſequitur itaq; Chor⁹. O Phoebe victor (Dubitari poteſt quorum velit Phoebum victorem: nam vt Troianorum, non placet: propter illd̄ aenei. vj. Phoebe graues Troiae ſemp miſerate labores Dardana qui Paridis direxti tela manuſq; Corpus in Aeacidę. Ideoq; Auguſt⁹ ſe pro Apolline geſſit: vnde eſt Caſta faue lucina, tuus iam regnat Apollo: quocirca ſunt qui malint antiquae laudis eſſe particulam vt dicatur victor Phytonis ſerpentis: ſed quia moris eſt etiam iratos deos inuocare & laudare: vt moniti erant profugi Troes aenea duce, Iunonem venerari: & quia etiam Apollo Troianis infenſus ob defraudatam mercedem moeniū: placet vt Troianorum victorem inſuat Chorus). i. voti compos, cū perfidiam Laomedontis vltus ſis, relaxa arcus. ſ. tuos: quos iratus tendit: laetus autem & placatus citharam recipit: pace relata. ſ. nobis a Troia deuicta: & pōe. i. depōe, exue, humero, pharetras graues id ē foetas & plenas, telis leuibus: vt citius volēt: ſed quaeras quomodo graues dicat pharetras (dixi plēas: vt

Anapaeſtici: & in fine iambici.

CHORVS.

CAnite o pubes inclyta Phoebum.
Tibi feſta caput turba coronat:
Tibi virgineas laurum quatiēs
De more comas innuba fundit
Stirps Inachia. Tu quoq; noſtros
Thebana manus comitare choros,
Quaeq; Eraſini gelidos fontes:
Queq; Eurotam: queq; virenti
Tacitum ripa bibis Iſmenon.
Quam fatorum pręſcia Manto
Sata Tireſia Latonigenas
Monuit ſacris celebrare deos.
Arcus victor pace relata
Phoebe relaxa: humeroq; graues
Leuibus telis pone pharetras:
Reſonetq; manu pulſa citata
Vocale Chelys. nil acre velim:
Magnumq; modis intonet altis:
Sed quale ſoles leuiore lyra
Flectere carmen: ſimplex luſus
Cum docta tuos muſa recenſet.
Licet & chorda grauiore ſones:
Quale canebas cum Titanas
Fulmine miſſo fregere dei.
Vel cum mōtes montibus altis
Super impoſiti ſtruxere gradus
Trucibus monſtris: ſtetit impoſita
Pelion oſſa: pinifer ambos
Preſſit Olympus. ades o magni
Soror & coniunx: conſors ſceptri
Regina Iuno: tua te colimus
Turba Mycenae: tu ſollicitum

Supplexq; tui numinis Argos
Sola tueris.tu bella manu
Pacemq; regis.tu nunc claros
Agamemnonios accipe victrix.
Tibi multifora tibia buxo
Solenne canit:tibi fila mouent
Docta puellæ carmine molli.
Tibi votiuam matres Graiæ
Lampada iactant:ad tua cõiunx
Candida tauri delubra cadit
Neſcia aratri:nullo collum
Signata iugo.tuq; o magni

Marte grauis:aut quia multę leues,graues fa
cere poſſunt. & Chelys id eſt cithara a Chelo
ne id eſt limace dicta,pulſa manu citata id eſt
properante & veloci, reſonet vocale.i.ſono-
re & vocaliter. Nil id eſt non aliquid, non ve
lim vt intonet aliquid acre & magnum quaſi
dicat bellicum,aut ſeuerum,modis id eſt ver
ſibus altis:vt heroicis aut tragicis: ſed into-
net tale carmen:quale ſoles flectere.i.ſæpeva
riando modulari,lyra leuiore:cum muſa tua
docta recenſet ſimplex id eſt ſine contracinẽ
te, luſus tuos & molliculos & laſciuiuſcu-
los verſiculos: licet.i.q̃uis ſonas ſcilicet iter-
dum,&.i.etiã,chorda grauiore:quale.i.quali-
ter,aut quale carmen,canebas:cũ dei fregere
id eſt fregerunt,Titanes.i.gigantes illos fili-
os terrę,fulmine miſſo:præſertim ab Ioue:vt
cum montes ſuperimpoſiti altis montibus
ſtruxere monſtris trucibus.i.gigãtibus, gra
dus.ſ.aſcendendi in cælum: Pelion ſtetit.ſ.
tunc,oſſa impoſito.i. habens oſſam. mon-
tem itidem Theſſaliæ ſibi impoſitũ:& olym
pus pinife r.ſ.nunc,preſſit ambos:quia terti
us erat duobus dictis impoſitus.inuocat eti
am Iunonem dicens.o Iuno regia,quia regia ſoror & coniunx,conſors.i.particeps,magni ſceptri.ſ.quod Io
ui ceſſit,ades.i.auxilio ſis:nos Mycenę.i.Mycenęi,turba tua.i.tui clientes,colim⁹te.ſ.p̃cipue:tu ſola.i. præci
pua,tueris.i.protegis Argos ſollicitum & ſupplex tui numinis.tu geris manu bella & pacem:quia regnorum
ob quæ bella fiunt dea eſt:vnde Aeolus ad eam æne.primo. Tu ſceptra Iouemq; Concilias.tu victrix (vnde
gne.j.Veteriſq; memor Saturnia belli:Prima qđ ad Troiã pro charis geſſerat Argis) accipe Agamemnoni-
os id eſt omnes ſub Agamemnonis ſignis redeuntes,claros quia victores. Tibia canit tibi id eſt in honorem
tuum,ſolenne.ſ.canticum,buxo multifora.i.facta e buxo habente multa foramina:puellæ mouent.i.plectẽ
do reſonare faciunt,tibi,fila docta.i.chordas ſcitas & artificioſe tenſas,carmine molli.i.delitioſo:matres Gra
ię iactant tibi lampada.i.facem,votiuam.i.ex voto debitam pro reditu filiorum. Coniunx candida tauri.i.iu
uenca alba,neſcia aratri,id eſt quæ non arauit,nullo id eſt non vllo,non ſignata collum id eſt non habens col
lum ſignatum,vllo iugo,quia intacta,cadit.ſ.mactata,ad delubra.i.templa,tua.

BERNARDINVS.

Canite. Inducitur Chorus audiens Agamemnonem redeuntem cum victoria:exhortaturq; popu
lum ad gaudendum & agendum gratias dijs. Innuba.innupta. Manus.multitudo.mutat
alium populum. Eraſini. fluuij in agro Argiuo.de his diximus ſuperius. Manto.vates filia Ti
reſiæ:q̃ p̃cepit Thebanis vt colerẽt Apollinẽ & Dianã. Latonigenas.Apollinẽ & Dianã filios La
tonę. Arc⁹.inuitat Phœbũ vt veniat ſine arcu:ſed cũ ſola cithara:qua canat laudes. Titanas.gigãtes:nã deo
rum laudes cecinit poſt bellum giganteum. Monſtris.gigãtibus volentibus aſcendere cœlum:vt tota hi-
ſtoria ſupra fuit declarata. Ades.adſis.modo iuocat Iunonem. Tibia.quæ canit tibi,in laudem tuam.
Multifora.quæ habet multa foramina. Fila.chordas citharæ. Lampada.faces.nam lampas quicquid ar- Lampas.
det dicitur a lampo luceo. Coniunx tauri.iuuenca.
¶Canite. Carmen quartum metro pindarico. Eurybates Nuntius Agamemnonis narrat populo victoriam DANI.
herilem: ad quam ſtatim elatis vocibus applaudit populus canens Pęana. Feſta.læta & feriata. Virgi
nes.quales decent virginem chryſoplocamum. Inachia. Argiua: ab Inacho Iouis filio qui primus Argis Inachus.
regnauit:cui poſtea ſucceſſit Phoroneus. Eraſini. Eraſinus p Nemeã labitur profuſus a ſtymphali:vt refert Eraſinus.
Herodotus in ſexto. Eurotas in Laconia: de quo meminit Theocritus:& Lacedæmona præterfluit ob- Eurotas.
ſitus lauris ab vtraq; ripa. Iſmenus fluuius in Bœotia ab Iſmeno filio Pelaſgi dictus. Chelys.cithara dicta Iſmenus.
ἀπὸ τῆς χελώνης:quam pro limine vagantem deprehendit Mercurius rediens a rapina Phœbęi armenti. Chelys.
Luſus.laſciuia, & voluptates. Stetit impoſita.eodem ordine Homerus ſuperſtruxit hos montes. Oui Montium
dius ordinem confundit. Sic petitur cœlum:non vt ferat oſſan olympus: Summaq; Peliacus ſidera tangat accumula
apex.eſt au tem olympus mons Theſſaliæ & Macedoniæ altiſſimus. Lucanus in ſecundo. Nubes exceſſit toq; ſeries
olympus lege deum. Sola tueris Argos. Iunonem omnibus notum eſt argis honore præcipuo venerari. Olympus.
Horatius. Plurimus in Iunonis honorem Aptum dicet equis Argos.& in tertio volumine carminum. Ter p Argos Iu-
eat meis exciſus Argiuis.& poeta Mantuanus. Prima quod ad Troiam pro charis geſſerat Argis. Argos nonium.
neutrum numero vnitatis.multitudinis vero virile eſt. Tu bella.tibi in manu eſt bellum & item pax. Buxo. Buxus &
multifora.& lignum & arbor tam muliebre q̃ neutrale eſt. Et torno raſile buxum.& Buxuſq; vocat Berecyn- Buxum.
thia.tibia Phrygia habebat duntaxat duo foramina: quam Mida rex primus inuenit. Varro refert huic tibiæ Tibia
dextra vnum fuiſſe foramen ſiniſtra duo. Monaulon inuenit Mercurius. Geminam tibiam inuenit Marſya. Phrygia.
Troezenius Dardaneus prim⁹ tibijs cecinit. Varro & Plinius authores. Coniũx tauri. iuuẽca grata victima Monaulos
Iunoni. Meminit Iuuenalis. Et auratam Iunoni cæde iuuencam. Gemina.

ASCENSIVS.

Nata tonantis inclyta Pallas:

¶Tuq; inclyta Pallas o magna nata tonan-
tis id eſt Iouis ſine mulieris congreſſu,ex ce
rebro eius nata:quæ petiſti ſæpe cuſpide tu

Quæ Dardanias ſæpe petiſti
Cuſpide turres: te permixto
Matrona minor maiorq; choro
Colit: & referat veniente dea
Templa ſacerdos: tibi nexilibus
Turba coronis redimita venit:
Tibi grandæui laſſiq; ſenes
Compote voto reddunt grates:
Libantq; manu vina trementi.
Et te Triuia grata memores
Voce precamur. tu maternam
Siſtere Delon Lucina iubes:
Huc atq; illuc prius errantem
Cyclada ventis: quæ iam ſtabilis
Fixa terras radice tenet:
Reſpuit auras: religatq; rates:
Aſſueta ſequi. tu Tantalidos
Funera matris victrix numeras.
Stat nunc Sypili vertice ſummo
Flebile ſaxum: & adhuc lachrymas
Marmora fundunt antiqua nouas.
Colit impenſe fœmina virq;
Numen geminum. teq; ante omnes
Pater: ac rector fulmine pollens:
Cuius nutu ſimul extremi
Tremuere poli: generis noſtri
Iuppiter author: cape dona libens:
Abauuſq; tuam non degenerem
Reſpice prolem.

TRIMETRI IAMBICI.

Sed ecce vaſto concitus miles gradu
Manifeſta properat ſigna lætitiæ gerens:
Nanq; haſta ſummo lauream ferro gerit:
Fiduſq; regi ſemper Eurybates adeſt.

res Dardanias id eſt Troianas a Dardanidis ſtructas: quia vt ęneidos ſecundo dicit, Omnis ſpes Danaum & cœpti fiducia belli Palladis auxilio ſemp ſtetit. matrona minor & maior. i. omnis ætatis, colit te choro permixto: & ſacerdos referat templa veniente dea. ſ. te. Turba venit tibi id eſt ad honorem tuum, redimita. i. vincta & ornata, coronis nexilibus id eſt ſertis. Senes grandæui & laſſi. ſ. ætate, reddunt tibi grates, voto compote. i. ipſi cōpotes voti: quia Pallade id eſt ſapientia & arte vicerunt græci, quos vi non poterant: & libant vina manu trementi ſcilicet præ ſenio. ideo ſenes: quia in ſenibus eſt ſapientia. Et o Triuia id eſt Diana, nos memores. ſ. beneficij, quia capta Troia eſt per amica ſilentia lunæ, precamur te voce grata. i. gratiarum actiua. Tu Lucina (ſic Maro. Caſta faue lucina: cū in Andria Terentij dicatur Iuno lucina). i. pfecta venientibus in lucem: eo q; Latonę parienti obſtetricis munus exhibuit: cum ſit pꝑetua virgo: iubes Delon maternā. i. in quā Latona mater tua cōfugit & in qua Phoebū teq; peperit, cyclada id eſt inſulam vnam ex cycladibus, errantem prius id eſt antea, huc atq; illuc (vt æneí. iij. Quā pius arcitenens oras & littora circa Errātem Mycone celſa Gyaroq; reuinxit) ſiſtere id eſt ſtabilem manere. cum Maro id Apollini tribuat: ſed vterq; potuit ſimul facere. quæ iā ſtabilis tenet terras. ſ. vicinas, Myconen & Gyaron, radice fixa: & reſpuit auras. i. contemnit vētos: & religat rates. ſ. ad ſe, aſſueta ſequi. ſ. rates vna cum ventis. Tu o Triuia, victrix (quod etiam Apollini aſcribitur: vt ſaty. vj. Iuuena. Parce precor Pæan &c. quia quum Niobe ob multitudinem natoꝝ ſe Latonę præferendam cenſeret, Apollo & (vt hic dicitur) Diana omnes ſagittis confixerunt: ob quem dolorem Niobe i ſaxum diriguit) numeras funera matris. ſ. filiorum & filiarum quæ ſimul fleuit, tantalidos. ſ. Niobes. Niobe ſup. ſtat nunc ſaxum flebile id ē marmor ſubinde lachrymās, ſup. in, ſummo vertice Sypili montis ac oppidi Mœoniæ: patriæ Niobes: & marmora antiqua ſcilicet in quæ Niobe conuerſa eſt, fundunt adhuc lachrymas nouas. i. ſemper recētes. Hoc autem dicitur in laudem Latonæ & eius prolis. Addit. fœmina & vir id eſt vterq; ſexus, colit impenſe. i. diligenter impenſa opera & ope, geminum numē. ſ. Apollinē & Dianā, aut Apollinis & Dianæ. Et o Iuppiter pī. ſ. hominū & deoꝝ, ac rector cæli & terræ, pollens. i. potens, fulmine (vt ęnei. j. O q res hoimq; deorūq; Aeterno regis imperio & fulmine terres) cuius nutu. i. ſolo indicio voluntatis, extremi poli. ſ. ambo tā antarcticꝰ q arcticꝰ. i. axes cæli, ſil tremuere, fœmina virq; colit te añ oēs. & ideo cape dona. ſ. nřa libēs author. i. quia author es generis noſtri: & abauus. ſ. nř, reſpice prolē tuā nō degenerē. Non ergo precaſ p Aegiſtho, aut Clytēneſtra, aut Agamemnone qui degeneres ſunt: eo q; prauis moribus: oēs tñ maiores famoſos habuerunt. Nā Aegiſthus & Agamemnon quinti ſunt ab Ioue: nam Iuppiter Tantalum, Tantalus Pelopem, Pelops Thyeſtē & Atreum genuit: Thyeſtes Aegiſthum, & Atreus vt creditur Agamemnonem. omnes autem ſceleſti fuerūt. Quin etiam Iuppiter ipſe impietate in patrem & adulterijs ac ſtupris plurimis notatus eſt: ſed non is cuius nutu cæli tremuit. Si igitur omnes maiores turpes fuerunt ſicut & Clytemneſtrę mater & ipſa Clytemneſtra, licet ſua

pes ſint, poſſint dici nõ degeneres: poſſit tñ precari pro Argiuis probis qui ab Acriſio deſcenderũt. Hoc autẽ dicto vidit Eurybatẽ properantem vnde mutato metro in ſequentis ſcœnę genus dicit: Sed ecce miles, concitus vaſto.i.ſpatioſo gradu.i.paſſu: properãs gerens manifeſta ſigna lętitiæ namq; haſta.ſ.eius (caue dicas ipſe gerit haſta propter metrum) gerit lauream.i.coronam in ſignum victoriæ: ſummo ferro: Et Eurybates fidus ſemper regi.ſ. Agamemnoni adeſt. Sidem eſt quem militem pri⁹ & deinde Eurybatem dicit: exprimit proceſſum cognitionis noſtræ: ſed poteſt totus miles longe videri laurum in cuſpide præferens: & ſolus Eurybates accedere: quod potius ſequar.

BERNA. ¶ Tuq;. Inuocat Palladem quæ amica ſemper fuit græcis contra Troianos. Nexilibus. intextis floribus. Grandæui. annoſi. Compote. nam habuerunt quicquid petiuerunt. Trementi. propter ſenium. Triuia. inuocat Dianam quæ fecit ſtare Delon quæ (vt ſupra diximus) eſt vna ex cycladibus in mari Aegęo. Sequi. cum eſſet inſtabilis. Tantalidos. Niobes filiæ tantali cuius filias ſeptem ſagittis confecit vt vidimus in Hercule furente. Sypili. ſaxi de quo eodem loco diximus. Impenſe. vehementer. Numen geminum. Apollinem & Dianam. Pater. inuocat Iouem. Abauus. nam pater Tãtali fuit Iuppiter ex quo deſcẽdit Agamemnon. Lauream. dum loquitur videt Nuntium Eurybatem accelerantem, militeſq; laureatos, vt moris erat in victoria: & ſic dat locum ſequenti ſcęnæ.

DANI. ¶ Nata tonantis. Iupiter peperit Palladem cerebro: & quæ de patrio vertice nata dea. Vergilius ſiue alius qſquis extiterit in priapo. at Homerus auctor certior in cantico ad ipſam confirmat aperte. τιν αυτοσ εγειρα το μητιε ταξθισε μυσ εκκεφαλησ πολεμαια τευχε εχουσαν χρυσεα παμ φανοωντα. &c. ο σεασ δε χεπαν τασ ορωντασ αθανατουσ ηδε προσσευ διοσ αιγιοχοιο εασυμενωσ ωρουσεν απαθανατοιο καρηνου. Cyclada. Cyclas veſtis genus veſtimbus. hic intelligit Delon vnam e cycladibus: de qua diximus in Hercule furente Homerum imitari. Iam ſtabilis. antea mobilis & erratica mox Gyaro & Myçone complexa ſtetit & firma radice fideliq; fundamento innixa eſt. Flebile ſaxum. Niobe lapidea ex qua adhuc fluunt lachrymæ. Plinius auctor eſt Sypilum eſſe nomen montis & oppidi quod fuit caput Mæoniæ: alio nomine Tantalis dicitur: patria Niobes. Marmora fundunt. Ouidius. Et lachrymis etiamnum marmora manant. Abauus. nam fuit Agamemnon ab Ioue quintus. Prolem.i. Agamemnonem.

(Margin: Cyc; Sypilum.)

Actus Tertius. Trimetri Iambici.

EVRYBATES. CLYTEMNESTRA.

Delubra: & aras cœlitum: & patrios lares
Poſt lõga feſſus ſpatia vix credens mihi
Supplex adoro: vota ſuperis ſoluite.
Telluris altum remeat Argolicę decus
Tãdẽ ad penates victor Agamẽnõ ſuos. Cl.
Felix ad aures nuntius venit meas:
Vbinam petitus per decem cõiunx mihi
Annos moratʳ: pelagus: an terras premit? Eu.
Incolumis: auctus gloria: laude inclytus:
Reducẽ expetito littori impreſſit pedẽ. Cly.
Sacris colamus proſperum tãdem diem,
Et ſi propitios attamen lentos deos.
Tu pande: viuat coniugis frater mei:
Et pande: teneat quas ſoror ſedes mea.

ASCEN. Delubra &c. Licet Eurybates viſus ſit a Choro in pręcedenti ſcęna: tñ quia nõ eſt ingreſſus proſcęnium donec Chorus abſceſſerat: eſt hic principium tertij actus in quo Eurybates lęta vt putabat nũtiat q̃ Clytẽneſtra ficto & doloſo vultu approbat: vt incautum perimat. Ordo eſt, Ego vix credẽs mihi.ſ.q; redierim adoro ſupplex delubra.i.templa: & aras cęlitum & lares patrios: feſſus poſt longa ſpatia.ſ. decẽ annorum: o populares ſoluite ſuperis vota: quia Agamemnon altum decus telluris Argolicæ: remeat tandem victor ad penates ſuos. Cly. Felix Nuntius id eſt res nuntiata, venit ad aures meas: vbinam coniunx petitus id eſt expetitus mihi (deus ſcit quo modo) per decem annos, moratur ſcilicet adhuc? premit Pelagus.ſ. naue: an terras pede? Eur. Ipſe incolumis, auctus gloria, inclytus laude impreſſit littore expetito.i. multũ deſiderato, pedem reducem.i. reuertentem cum ſalute. Cly. Colamus ſup. igitur: tandem diem ꝓſperum, ſacris.i. ſacrificijs & deos etſi.i. q̃q̃ propitios, attamen lẽtos.i. tardos in collatione beneficij. Tu pande ſup. an frater cõiugis mei ſcilicet Menelaus viuat: & pande quas ſedes id eſt manſiones ſoror mea.ſ. Helena teneat.

BERNA. Delubra. Hic eſt tertius act⁹ vbi Eurybates nuntiat Agamemnonem venientem: eumq; interrogat Clytemneſtra vbi ſit maritus. Decus. Agamemnon appoſitiue. Expetito. deſiderato diu. Lentos. tardos: nam p decem annos abfuit maritus. frater.ſ. Menelaus. Soror. ſcilicet Helena.

DANI. Eurybates ¶ Delubra. Eurybates miniſter fuit Agamemnonis vir Ithacus & pręco Vlyſſis: de quo meminit Homerus in primo Iliados. Is vna cum Thaltybio erant latrones Agamemnonis. τω οι εσαν κηρυκε και οτρηρω θεραποντε. Narrat Eurybates reditum Agamemnonis a Troia in Argos ſubactis hoſtibus: quæ quidem narratio iam aperit tertium huius fabulæ actum metro Archilochio. Collocutores Eurybates & Clytemneſtra. Tandem. a decennio. Felix. victoria parta a viro Clytemneſtræ. vox eſt congratulantis nuntio. Petitus. deſideratus.

ASCEN. ¶Meliora. Reſpondet Eurybates ad interrogatum de Menelao an viuat: ſe id certo non poſſe affirmare: optare tamen votis & obteſtari deos vt ita ſit: dicens. Ego poſco votis id eſt deſiderijs: & obteſtor deos .i. in teſtimonium voco q̄ id ſyncere faciā, meliora .ſ. oia contigiſſe Menelao (non dicit meliora votis: ſed poſco votis meliora. q. d. optima queq;) nā ſors maris dubij .i. periculoſi vetat fari .i. pronuntiare & p̄mittere de Menelaij vita, certa .i. indubitata. quia Vt .i. poſtq̄, claſſis .i. collectio nauium grecarū, ſparſa .ſ. per ventos excepit .i. intrauit mare tumidum .i. iflatum ventis & procelloſum, ratis ſocia .ſ. paulo aū non potuit videre ratem .ſ. ſociam ſibi: quin immo ipſe .ſ. impator oim, Atrides .ſ. Agamemnon, vagus .i. agitatus, immenſo ęquore, tulit .i. paſſus eſt, grauiora damna pelago q̄ bello .ſ. apud Troiam geſto: & remeat .ſ. in patriam, ſimilis victo: trahens victor .i. cum ſit victor, exiguas & laceras rates .i. naues, de tanta .ſ. mille nauium, claſſe. Cly. Fare .i. eloquere, quis caſus hauſerit .i. abſumpſerit rates noſtras .i. gręcanicas (aut quę fortuna maris diſpulerit .i. in diuerſa pepulerit duces?) vt Mencalaon, Diomedem, Vlyſſem. Eur. Tu poſcis acerba fatu .i. dum feruntur aut ad fandum: tu iubes miſcere nuntium infauſtum, læto .i. felici nuntio: mens ægra .ſ. mœrore, refugit loqui: atq; inhorreſcit tātis malis. Cly. Exprome .ſ. e pectore quæ latent ſecreta: q̄a qui refugit ſcire clades ſuas, grauat .i. auget timorem: quia mala dubia .i. incognita torquent plus: eo q̄ timentur ſemper grauiora q̄ ſint. Incipit ergo Eurybates narrare dicens. Vt id eſt poſtq̄ omne Pergamum id eſt Ilium, aut omnis murus Troian⁹ (dicitur & hęc pergamos) cecidit .ſ. in cinerem, face dorica id eſt igne a graecis iniecto, prȩda diuiſa eſt .ſ. inter duces: petunt .ſ. victores, maria p̄parantes .i. feſtinantes patriæ deſiderio: & miles iam ſecurus propter excidium Troiæ, exonerat lat⁹ feſſū enſe .i. abijcit enſē: ſcuta iacēt neglecta p̄ ſummas puppes: q̄ poſtremę nauiū p̄teſſ ſūt: rem⁹ quo nauis ipellatur, aptat̄ ad man⁹ militares .i. p̄ hypallagē, man⁹ militū aptant̄ ad remos: & omnis mora eſt nimium longa, properanti .i. feſtināti redire in patriam. vt id eſt poſtq̄, ſignum recurſus .i. celeris reditus, fulſit ſup. in rate pro naue, regia .ſ. Agamemnonis: & tuba clara .i. clanſona, emouit .i. abſtulit, regimē lentum id eſt tardū, hoc eſt properandum indixit: prora aurata .ſ. impatoris, ſignauit primas vias (Daniel deceptus codice legit contra legem metri Aurora primas prorę. ſed quid facias q̄tumuis doct⁹ & ingenioſus, codicē mendoſū nact⁹? Ego me Hercules facile ignoſco: vt q̄ ſil̄em ſæpe ſenſi cladem. hunc autē ſcopulū Verſellani mei diligentia p̄monitus caui) & aperit curſus quos mille puppes ſecēt .i. prima abit imperatoris nauis. Hinc .i. poſt p̄fectionem aura lenis .i. tranquilla, primo impellit rates: allapſa velis: vnda tranquilla, vix leuis .i. facilis tactu id eſt vt tangeretur, quia ſubſidit & longe a tranſtris fuit, tremit afflatu Zephyri, illius venti ab occidente flantis, mollis

Eu. Meliora votis poſco & obteſtor deos:
Nam certa fari ſors maris dubii vetat.
Vt ſparſa tumidum claſſis excepit mare:
Ratis videre ſocia non potuit ratem.
Quin ipſe Atrides æquore immenſo vagus:
Grauiora pelago damna q̄ bello tulit:
Remeatq; victo ſimilis: exiguas trahens
Laceraſq; victor claſſe de tanta rates. Cly.
Quis (fare) noſtras hauſerit caſus rates?
Aut quæ maris fortuna diſpulerit duces? Eu.
Acerba fatu poſcis: infauſtum iubes
Miſcere læto nuntium: refugit loqui
Mens ægra: tantis atq; inhoreſcit malis. Cly.
Exprome. clades ſcire qui refugit ſuas
Grauat timorē. dubia plus torquēt mala. Eu.
Vt Pergamum omne Dorica cecidit face:
Diuiſa præda eſt: maria properantes petunt:
Iamq; enſe feſſum miles exonerat latus.
Neglecta ſummas ſcuta per puppes iacent.
Ad militares remus aptatur manus:
Omniſq; nimium longa properanti mora eſt.
Signum recurſus regia vt fulſit rate:
Et clara lentum regimen emouit tuba:
Aurata primas prora ſignauit vias:
Aperitq; curſus mille quos puppes ſecent.
Hinc aura primo lenis impellit rates
Allapſa velis: vnda vix tactu leuis
Tranquilla Zephyri mollis afflatu tremit:
Splendetq; claſſe pelagus: & pariter latet.
Iuuat videre nuda Troiæ littora:
Iuuat relicti ſola Sigæi loca.
Properat iuuentus omnis abductos ſimul
Lentare remos: adiuuat ventos manu:
Et valida nixu brachia alterno mouet.
Sulcata vibrant æquora: & latera increpant:
Dirimuntq; canæ cæruleum ſpumæ mare.
Vt aura plenos fortior tendit ſinus:

Poſuere tonſas:credita eſt vento ratis.
Fuſiſq; tranſtris nauita aut terras procul
Quantum recedunt vela fugientes notat:
Aut bella narrat: Hectoris fortis minas:
Curruſq;:& emptore redditum corpus rogo
Sparſum cruore regis Hercęum Iouem.

.i.non duri ſed ſedati:& pelagus ſplendet pariter & latet claſſe: ſplendet propter inauratas partes refulgentes: latet quia cooperitur multitudine. iuuat, id eſt delectat abeuntes, videre litora Troiæ nuda, id eſt ſine tentorijs & ædificijs:& iuuat ſup. videre, loca Sigei.ſ.promontorij Troiani relicti.ſ.a nobis: ſola.i.ſine milite, omnis iuuentus properat ſimul, lentare, id eſt flectere, remos abductos.ſ.a pectore & reductos dum remigatur:& adiuuat vētos manu;id eſt opere manuũ, id eſt remis & velis nauigat:& mouet brachia valida.i.robuſta nixu, id eſt remigio alterno.i.viciſſim obito. æquora ſulcata.i.quaſi in ſulcos roſtris nauiũ ſciſſa, vibrant.i.ſuſpēduntur:& latera.ſ.nauiũ increpant.ſ.impetu remigantium: & ſpumæ canæ.i.albicantes dirimunt.i.interſecant, mare cęruleum.ſ.per naturam: cũ caneſcat vi agitatum. Vt.i. vbi, aura.i. ventus, fortior tendit.id eſt intendit, ſinus.ſ.velorum & antemnas: plenos, remiges ſup. poſuere.i.depoſuerunt, tonſas.ſ.palmulas.i.remos dictas non a tundendo:q; tundant aquas, vt Bernar. ſentit: q̃a ſic tunſæ aut tudites dicerētur: ſed q; tōdeantur vt Daniel vult: auferuntur enĩ ab ea parte quæ in manũ accipitur frondes:& ab ea q̃ in aquã immittitur cortex cũ bona parte ligni vt palmula fiat: vt pars q̃ tenetur proprie tonſa: q̃ aquas ferit palmula dicatur. ratis.id eſt nauis cum proprie ſint colligatæ trabes: eſt credita.i. cōmiſſa vento:& nauita.i.remex fuſus.i.proſtratus tranſtris.i.per tranſtra: quæ ſunt ſedilia remigantium:& lymbi nauium: aut notat procul terras fugientes.i.fugere viſas, ſup. tantũ: quantũ vela recedunt: quia motus qui eſt in naui videtur nauigantibus in terris & littorib⁹ earũ, aut narrat bella.ſ.tranſacta: vtpote minas Hectoris fortis:& currus.ſ.quibus tractus erat: aut depugnare ſolebat:& corp⁹.ſ. eius redditum.ſ. ab Achille Priamo: rogo.i.ad cremandum & ſepeliendum: & narrat Iouē Hercęũ.i.qui erat in penetralibus Priami ad cuius aras Priamus cæſus eſt a Pyrrho: ſparſum cruore regis.ſ. Priami. de quo vide Seruium ſuper ſecundum Aeneidos: vt agnoſcas recte a Daniele & alijs repoſitum Hercęum: vbi legebatur Herculeum. Quod vero Gręci exultabant de impietate ſua, futuræ calamitatis eſt præſagium.

¶Meliora. dicit Euribates: meliora opto narrare: nã ſi dico iſta opus eſt enarrē tēpeſtatē. Votis. cum votis, non eſt cōparatiuũ. Obteſtor rogo deos. poſſe dicere meliora: ſors dubia manet vetat me dicere certa: ſed tamen dicit cũ primũ receſſerunt a Troia curſum proſperum habuerunt: poſtea orta tempeſtas in mari: ita vt oēs naues ſeparatæ ſint nec fratrem videre potuerit Agamēnon: qui tanq̃ victus nunc redit cum paucis nauibus. Tanta. nam mille naues habebat. Fatu. ad fandum. Grauat. quia deteriora credit. Torquēt. cruciant. Vt pergamum. incipit narrare Euribates. Exonerat. quia omnes deponunt arma & ſe nauigationi parant. Recurſus. reditus in patriam: quando datum eſt ſignũ a naue regis vt omnes diſcederent. Hinc aura. primo habuerunt ſecundũ ventum. Alapſa. veniens. Tremit. deſuper criſpabatur: propter lenem afflatũ. Splendet. propter arma & aurum. Latet. propter multitudinem nauiũ. Nuda. ſine ædificijs. Lentare. flectere remigando. Nixu. a nitor niteria. Alterno. per vices nam a pectore remouent & rurſus reducunt. Sulcata. nam videtur nauis facere ſulcum per mare. Increpant. vt faciunt læti in nauigando qui clamant in ſponda nauis: ideo dicit increpant, id eſt reſonant latera nauium. Dirimunt. diuidunt. Canę. albicantia propter cōcitationē remorum. Vt aura. poſtq̃ habuerunt proſperum ventum cœperunt eſſe nautæ otioſi in tranſtris: hoc eſt ſedibus nauium. Tonſas. remi tonſæ dicũtur a tondo: quia tondunt aquas. BERN.

¶Nam certa fari: euerſa Troia principes Græci ditati pręda, grauia & perq̃ aduerſa perpeſſi ſunt in reditu indignatione Palladis: Aiax Oilei Locrenſium dux fulminatur in Eubœa: Idomenęus eiectus e Creta fugit ad ſalentinos: Diomedem adultera vxor Italia procul abſterminat. Menelaum in Aegyptũ tulit deſyderiũ Helenes quã repeteret a rege Proteo: Vlyſſem decēnales procellæ diſtraxerunt: Agamēnon vix lares ſalutat & incautus ab Aegiſtho percutitur ſecuri. quæ oĩa elegantiſſime venerandus Homerus per totã Odiſſeãm proſequitur. Nuntium. tam qui nuntiant q̃ quod nuntiatur virili genere pronuntiatur. Mens ægra. admonitu & recordatione præteritę cladis ægreſcit animus meus: & artificioſe occupat qualitatem futuræ narrationis quam totam commodato accepit ab Homero de ſecundo Odyſſeæ vbi Neſtor Telemacho repetit calamitates quas paſſi ſunt Græci a Troia diruta: vt ſuperius paulo perſtrinximus. Pergamum omne. nauigationē deſcribit longiore pagina q̃ Neſtor Homericus: qui Hemiſtichio illam abſoluit: αυταρ επει πριαμοιο πολιν διεπερσα μεν αιπυν βημεν δεν νηεσσι. Militares. quæ hactenus lanceis occaluerant: nunc aptantur remis. Remigem naucleru̅ qui agit remum. vnde remigo & eremigo. Plinius paruoq; breuius q̃ totus hinc aut illinc ſeptētrio eremigatus. Aurora. mane impulim⁹ naues i ipſum mare. ηωθεν δοι μεν νεασ ελκω μεν εισ αλα διαν. Iuuat redeuntes. inter nauigandum. Sola. deſerta: vt At procul in ſola deſertæ Troades acta. Lentare. Virgilianum verbum quod adnotat Priſcianus: vno tãtũ in loco vſus eſt poeta: a noĩe ſumptũ eſt. vnde fiunt lenteo tes, & lentotas. Ante & Trinacria lentãdus remus in vnda. Manu. manuum robore. Latera, nauium crepant a remorum verbere & pulſu. Tonſas. remos quia ferro tondeantur aliter palmulas appellat Pompeius. Herculeum Iouem. omnes codices tam manu exſcriptos: & quidem archetypos: q̃ preſſos ære itidem hic, vt alibi, ſępius fallaces & mendoſos depręhendi: non enim poteram facile iſto errore expediri niſi me adiuuiſſet lectio græca cuius adminiculo lector candide innixus hanc mendam ego notandam duxi aſteriſco. vt Hercæum legas non Herculeum. nec pigeat pro tua humanitate repetere græcam hiſtoriam referentem Priamum ante aram Iouis Hercęi fuiſſe interfectum. etiam remitto te ad Pompeium vnde diſcas qui ſit Hercęus. et ad Ouidiũ. Cui nihil Hercęi profuit ara Iouis. Piſcis. tyrrhenus. periphraſis delphini alluſione ad fabulam ſuperius ex Homerico hymno per nos repetitam. Comes. delphinus. Milleſimam ratē.i. mille rates: vt referas ad numerum. non tamen ſingulas tangebat.

DANI. Grecorũ diſperſio.

Nuntius.

Nõ auroa ſed aurata legendum.

Tonſæ.

Hercęus Iuppiter.

Priſcis Tyrrhen⁹

A S Cen. ¶ Tum qui tacēte &c. Docte (vt ſolet) addu-
cit prognoſtica futurę tēpeſtatis: deſcribitq;
graphice tēpeſtatē ipſam: dicens. Tum, id eſt
tunc aut inſuper, piſcis Tyrrhenus. i. delphin
in quē pyratę Tyrrheni Bacchū capere paran
tes cōuerſi ſunt: qui ludit reciprocus. i. iens re
diensq;, & ſe in eundem locum ſæpe recipiēs,
ſalo. i. mari, iacente. i. quieto: quo viſo nautæ
periti tēpeſtatē ingruere agnoſcūt: & qui trāſi
lit dorſo pando. i. recuruo, mare tumidum,
id eſt quod ventos concepit, exultat. i. immo
dice ſalit, ois. i. cunctus freto. i. mari mox fre-
to. i. feruido futuro: et agit gyros. i. circūactio
nes: & annatat comes lateri. ſ. nauium, lætus
anteire naues, & rurſus ſequi. & chorus. ſ. del-
phinū quaſi ad choreā iunctoꝝ, laſciuit. i. pe-
tulanter ſalit, tangens nunc roſtra prima. i. pri
marū nauium primas partes: & ambit ac lu-
ſtrat. i. inſpicit vl cenſor quidam, nunc ratem
milleſimā. i. vltimam e mille quaſi caſtigans
moram aut inquirens cauſam morę. Iam qñ
altū tenuere rates: littus omne tegitur. ſ. flucti
bus intermedijs. i. abſcōditur: & campi latēt:
& iuga montis Idei, qui in Troia eſt, parent. i.
apparent dubia, id eſt incerta, an montes, an
nubes ſint: aut dubia, an videantur necne: &
iam (quod vnum, id eſt quam ſolam rem, aci
es ſcilicet oculorū. i. acumen viſus, peruicax
id eſt peruicaciter intenta, videt) fumus Iliac⁹
id eſt ex Ilio cōbuſto ſurgens, apparet nota
atra. i. indicio nigro per quod a nube diſcerne
batur ab aere. & Titā. i. ſol, releuabat. i. relaxa
bat iam iugo, quo currus ei⁹ trahitur, colla. ſ.
equorum ſuorū laſſa. i. fatigata diurno labo-
re. i. nox appropinquabat: & lux erat iam pro
na i aſtra. i. illuminatura aſtra: qd noctu fit. dies
ſup. erat tam preceps. i. proximus ad occaſū.
Nubes exigua, id eſt modica, ſed creſcēs glo
bo. i. cumulo, ſordido, id eſt exhalatione pin-
gui & foeda, quæ incenſa fulmina creat, inqui
nat, id eſt contaminat: iubar nitidum Phoebi
id eſt ſolis, cadētis. i. occidentis: & ſol occidēs
varius. i. diuerſi coloris, fecit freta ſuſpecta. ſ.
de tempeſtate futura. Nox prima. i. in princi-
pio ſui ſparſerat coelum ſtellis: vela iacent de
ſerta vento: tum, id eſt mox, murmur graue
minitans maiora. ſ. murmura ventorum fu-
tura, cadit ſummis collibus. Atqui colles lō
ge erant: poterant tamen inde venti demitti,
littus ac petrę. i. ſcopuli ſaxoſi, gemūt longo
tractu: ita vt a longe poſſent audiri gemitus.
vnda agitata vētis futuris: qa nō ſūt vēti niſi
vētent. i. moueāt: iā aūt erāt in aqs eluctātes,
tumet. i. inflat & erigit: q̄ oia inſtātis tēpeſtatis
certiſſima indicia ſunt: pōtus tollit. i. leuat in
aſtra: cælū perit. ſ. obtectū caligine (Sūt q le-
gant petit. ſ. pōtus cęlū: ſed placet perit ob id
qd ſequit) nec nox eſt vna. i. vni⁹ ſolis abſen-
tia: ſed caligo dēſa obruit tenebras. i. coelū &
terrā tenebris: & miſcet fretū & coelū: oi luce
ſubducta: qa neq; cęlū neq; mare videri pote
rat. Zephyr⁹ vēt⁹ occidētal' hauſtrū verſ⁹ ad-
uerſ⁹ Euro q orietalis ē: meridiē verſ⁹: & not⁹
a meridie oriētē verſ⁹ flās, aduerſ⁹ Boreę ſeptē
trionali, q q̄tuor pricipales vēti ſūt, icūbūt. ſ.
mari, vndiq;: & rapiūt ſil' pelagus, euerſū ſolo
imo. i. a fūdo. Mittūt. ſ. dicti vēti, tela q̄ſq; ſua

Tum qui tacente reciprocus ludit ſalo:
Tumiduumq; pando tranſilit dorſo mare:
Tyrrhenus omnis piſcis exultat freto:
Agitq; gyros: & comes lateri annatat:
Anteire naues lætus & rurſus ſequi.
Nunc prima tangens roſtra laſciuit chorus:
Milleſimam nunc ambit & luſtrat ratem.
Iam littus omne tegitur: & campi latent.
Et dubia parent montis Idæi iuga.
Et iam (quod vnum peruicax acies videt)
Iliacus atra fumus apparet nota.
Iam laſſa Titan colla releuabat iugo:
In aſtra iam lux prona: iam præceps dies.
Exigua nubes ſordido creſcens globo
Nitidum cadentis inquinat Phoebi iubar:
Suſpecta varius occidens fecit freta.
Nox prima coelum ſparſerat ſtellis: iacent
Deſerta vento vela: tum murmur graue
Maiora minitans collibus ſummis cadit:
Tractuq; longo littus ac petræ gemunt:
Agitata ventis vnda venturis tumet:
Cum ſubito luna conditur: ſtellæ cadunt:
In aſtra pontus tollitur: coelum perit.
Nec vna nox eſt: denſa tenebras obruit
Caligo: & omni luce ſubducta fretum
Coelumq; miſcet. vndiq; incumbunt ſimul:
Rapiuntq; pelagus infimo euerſum ſolo:
Aduerſus Euro Zephyrus: & Boreę Notus.
Sua quiſq; mittunt tela: & infeſti fretum
Emoliuntur: turbo conuoluit mare.
Strimonius altas Aquilo contorquet niues:
Libycuſq; arenas Auſter ac Syrtes agit:
Nec manet in auſtro. fit grauis nymbis Not⁹
Imbre auget vndas. Eurus orientem mouet:
Nabatæa quatiēs regna: & Eoos ſinus.
Quid rapidus ora Corus oceano exerens?
Mundum reuelli ſedibus totum ſuis:

Ipſoſq; rupto crederes cœlo deos
Deciderē:& atrum rebus induci chaos.
Vento reſiſtit ęſtus:& ventus retro
Aeſtum reuoluit:non capit ſeſe mare.
Vndaſq; miſcent imber & fluctus ſuas.
Nec hoc leuamen denicq; ęrumnis datum eſt:
Videre ſaltem:& noſſe quo pereant malo.
Premunt tenebræ lumina:& diræ Stygis
Inferna nox eſt:excidunt ignes tamen:
Et nube dirum fulmen eliſa micat.
Miſeriſq; lucis tanta dulcedo eſt malę:
Hoc lumen optant.ipſa ſe claſſis premit:
Et prora prorę nocuit:& lateri latus.
Illam dehiſcens pontus in præceps rapit:
Hauritq;:& alto redditam reuomit mare.

et infeſti.i.violenti,emoiuuntur fretum.i.molem eius loco mouent:turbo.i.ventorum cōtrariorum,cōuoluit.i.circumagit mare:aquilo vēt⁹ a latere boreę, Strymonius,id eſt thracicus,contorquet.i.perflando impellit niuea altas:hauſter Libycus agit.i.cōmouet arenas .ſ.Libyę,& ſyrtes.i.loca breuia & iam arenoſa iam vadoſa maris Libyci:nec manet hauſtro.i.hauſtrali & meridionali parte: fit notus .i.declinat ad orientē vbi humidior eſt:& ideo grauis.i.foetus aut moleſtus nymbis.i.nubibus pluuijs quas impellit,auget vndas imbre .i.pluuia:Eurus mouet orientem:quatiēs regna Nabatæa q̄ in oriente ſunt:& ſinus eoos .i.maris orientalis.Quid ſup. dicā quid fecerit Corus ventus ſeptētrionalis ab occaſu latus boreæ cingens,rapidus.i.impetuoſus,exerēs,id eſt emittēs, ab extra & ſero,ora.ſ.ſua, oceanos Reſpondet. Tu crederes ſi illic ēēs, id ē quilibet credere poſſet,totū mūdū reuelli ſedib⁹ ſuis:& ipſos deos decidere cęlo rūptos & chaos.i.confuſionem omniū rerum, atrū, in quo nihil diſcernitur,induci rebus.ſ. omnibus. Aeſtus.i.feruens impetus maris,reſiſtit vento:& ventus reuoluit æſtū,retro.i. retrorſū:mare nō capit ſe.i.cōtinet intra alueū ſuū ſed aerem occupat:& imber & fluctus miſcēt vndas ſuas.Nec hoc denicq; leuamen.i. lenimen.ſ.videre ſaltem & noſſe quo malo pereant,eſt datum ęrumnis.i.ęrumnoſis Græcis. Tenebræ premunt omnis.i.oculos omnium:& nox inferna ſtygia diræ eſt.ſ.in mari.i.talis qualis apud infernum: tn̄.i.nihilominus,ignea.i.fulgura,excidūt.ſ.e nubib⁹:& fulmen dirum.i.formidabile,micat.i.ſplendet cum motu ſubito more digitorum micantium,nube eliſa:& tanta dulcedo.i.oblectatio lucis malę.i. incommodę & pnicioſę vt pote fulgetrę,eſt miſeris.ſ.Græcia,q; ſup.optāt hoc lumē.ſ.tā formidabile.Ipſa claſſis pmit ſe.i.collidunt naues ſe mutuo:& prora nocuit proræ:quia aduerſis frontibus a diuerſis ventis actę icurrūt:& lat⁹ lateri ſup. nocuit.Pōtus dehiſcens.i. ſe aperiens inter duas vndas,rapit illā.i. vnā quālibet nauem,in pręceps.i.profundū & haurit.i.abſorbet:& mare ſe recipiens reuomit redditam alto.ſ.aeri cū fluctu ſurgentem.

¶Reciprocus.Qui vadit & redit per eandem viam. tunc vidimus delphinas:qui tempeſtatem futuram demonſtrant ludentes per maria. Iacente.æqualı,ſine fluctibus. Pando.recuruo & magno. Agit.moue: BERN.
tur in rotunditatem. Comes.aliquando ſequebatur nos ęqualiter:aliquādo præibat. Chorus. multitudo Delphinum. Laſciuit.ludit & exultat. Prima roſtra.primas naues claſſis. Milleſimam. vltimā:quia erāt mille. Iam littus. eramus elōgati a litore vt nihil appareret niſi fumus:& tunc ceſſauit ventus:apparuerunt nobis ſigna tempeſtatis. Dubia.quæ vix poterant videri. Peruicax.perſeuerans oculus. Iam laſſa.defatigatos equos ſol ſoluebat iugo,id eſt tendebat ad occaſum. Prona.inclinata in noctem. Præceps.cadens. Globo. deſitate obſcura. Inclinat.obtenebrat. Iubar cadentis.ſolis occidentis:quod ſignū eſt futurę tempeſtatis. Varius.quia non erat vnius coloris. Graue.raucū. Petræ. quæ ſunt vicinæ litoribus. Tumet. creſcit. Luna.abſconditur propter nubes. Tollitur.eleuatur.poetica eſt hyperbole. Vna nox.non ē ſimplex vt naturalis:ſed obſcurior: propter tenebras nubium. Obruit.tenet. Miſcet.turbat. Sua. tūc venti mittunt quiſq; ſua:vnuſquiſq; mittit.ita exponitur quaſi prolepſis implicita. Emoliuntur.euertunt. Turbo.reuolutio ventorū. Strimonius.thracius boreas. Contorquet.cū impetu portat. Auſter.notus a meridie:vbi eſt Libya. In auſtro.non contentus regno ſuo ibat vſq; in ſeptētrionem. Grauis. plenus nimbis & pluuia. Nabatęa.orientalis:a Nabata rege. Corus.ventus collateralis Zephyri. Oceano.ſcilicet orientali. Exerens.ducens & extrahens ora ſua. Chaos.confuſionem elementorum. Aeſtus.impetus maris. Non capit.non eſt capax ſuiipſius:ita intumebāt vndę. Nec hoc.nō poteram⁹ cognoſcere quomodo periremus ob denſas tenebras. Premunt.occultāt. Lumina.ſtellas. Stygia.talis ē nox qualis in inferno. Eliſa.fracta:nam nubibus fractis emittuntur fulmina. Miſeris.tanta eſt dulcedo videndi lucem: vt optarent fulmina. Malæ.aduerſæ. Ipſa claſſis. nam cū nō viderent, frequētes naues ſeipſas collidebant. In præceps.talem tempeſtatem deſcribit Virgilius in primo æneidos. Dehiſcens.aperiens. Haurit.abſorbet. Reuomit.reddit. DANI.

¶Stellæ cadunt. Fulgura & crebræ coruſcationes. Aduerſus zephyrus.quatuor principes vētorū mira breuitate cōprehēdit: quos Oui.ſuperiori tetraſticho pnūtiauit. Emoliuntur ab imis ſedibus tollunt. Turbo. Procella.
Procelloſum mare dicit̄ æſtuoſum: Procella ſi ignē cōceperit dicitur fulmen: ſi arctius venti fuerint rotati dicitur Typhon: ſi cū fragore & maiore ſpecu deſcenderit, turbo eſt proxima quęq; euertens atq; demoliēs: idē ardentior atq; accenſus vocatur preſter: quas oēs differētias Ariſtoteles & Ptolemæus appoſuere. Aquilo. idē & boreas aliter αιθρηγενετης.i.ſerenific⁹. αλλα βορεας λεγεται απο της βοης. eſt em̄ violēti & ſonoti flatus: quēadmodum ſupra oſtenſum eſt fuſius & vberius. Notus.idem auſter. νοτος humor eſt enim humectus & nebuloſus. Nabatęa. ναβαται: non recipit aſpirationē: regio Arabię cōtermina mari rubro: a Nabaot primogenito Iſmaelis dicta.olim mittebat elephantes: vt teſtatur Iuuenalis in Atticus.

Fulmen.
Typhō.
Turbo.
Preſter.
Aquilo.
Boreas.
Notus.
Nabata.

Hæc onere ſidit: illa conuulſum latus
Summittit vndis: fluctus hãc decimus tegit.
Hæc lacera: & omni decore populato leuis
Fluitat: nec illi vela: nec tonſę manent:
Nec rectus altas malus antennas ferens.
Sed trunca toto puppis Ionio natat.
Nil ratio & vſus audet in magnis malis.
Tenet horror artus: omnis officio ſtupet
Nauita relicto: remus effugit manus:
In vota miſeros vltimus cogit timor.
Eademq; ſuperos Troes & Danai rogant.
Quid fata poſſunt? inuidet Pyrrhus patri:
Aiaci Vlyſſes: Hectori Atrides minor.
Priamo Agamẽnon. quiſquis ad Troiã iacet
Felix vocatur: cadere qui meruit manu:
Quem fama ſeruat: victa quem tellus tegit.
Nil nobile auſos pontus atq; vndæ ferent.
Ignaua fortes fata conſument viros.
Pudenda mors eſt. quiſquis es nondum malis
Satiate tantis cœlitum tandem tuum
Numen ſerena: cladibus noſtris daret
Vel Troia lachrymas. odia ſi durant tua:
Placetq; mitti Doricum exitio genus:
Quid hos ſimul perire nobiſcum iuuat
Quibus perimus? ſiſtite infeſtum mare.
Vehit iſta Danaos claſſis: & Troas ſimul.
Nec plura poſſunt. occupat vocem mare.
Ecce alia clades: fulmine irati Iouis
Armata Pallas: quicquid aut haſta minax
Aut Aegide: aut furore Gorgoneo poteſt:
Aut igne patrio tentat: & cœlo nouæ
Spirant procellæ: ſolus inuictus malis
Luctatur Aiax: vela cogentem hunc ſua
Tenſo rudente flamma perſtrinxit cadens.
Libratur aliud fulmen. hoc toto impetu
Certum reducta Pallas excuſſit manu:
Imitata patrem: tranſit Aiacem: & ratem

ASCen. ¶ Hęc.i. alia quęlibet nauis, ſidit a ſido.i. ſubſidit; onere, id eſt propter onus: illa.i. alia ſubmittit vndis, latus cõuulſum.ſ. ex concuſſione: fluctus decimus.i. maximus & ſęuiſſim⁹, tegit.i. inuoluit & cooperit, hanc.i. aliam: hęc .i. alia fluitat lacera, & leuis: quia omni decore .i. ornamẽto, populato.i. rapto. Nec vela nec tõſæ.i. remi, manẽt illi.ſ. naui colliſæ: nec malus.ſ. arbor ferens antẽnas.i. vela tranſuerſa, altas.i. ſublimes, ſup. manet rectus: quia decuſſus: ſed puppis trunca.i. ablata a reliquo corpore natat.i. fluitat, toto Ionio.ſ. mari. Ratio .i. ſciẽtia & iudiciũ rationis, & vſus.i. experiẽtia nil audet in malis.i. aduerſitatibus magnis. ſcilicet vehementer: quia horror tenet.i. occupat, artus.i. membra corporis: omnis nauita ſtupet.i. fit ſtupidus & amiſſo ſenſu, officio.ſ. gubernandę nauis, relicto. remus effugit manus: timor vltimus, id eſt ſummus, cogit miſeros in vota.ſ. nuncupanda: & Troes.i. Troiani capti, & Danai captores ac victores rogant ſuperos eadem.ſ. euadere a ſubmerſiõe. Quid.i. vides quid fata.i. deorũ ordinatiões aut genera mortis poſſunt? Pyrrhus inuidet patri.ſ. ſuo Achilli: ꝙ feliciori genere mortis apud Troiã occubuerit. Vlyſſes inuidet Aiaci.ſcilicet Thelamonio: qui ſibi manũ intulerat: Atrides minor, id eſt iunior.ſ. Menelaus, inuidet Hectori, ꝙ pro patria pugnans cęſus ſit: & ipſe iam ſubmergatur: Agamemnõ inuidet Priamo, ob ſimilem cauſam. inuidet enĩ alteri quiſquis meliorem aut ſaltem parem cõditionem meruerit & deteriorem ſortitus ſit: vnde cum ſubmerſio ſit animę triſtiſſima: quia maxime contraria: nã ſi (vt Maro æneid. vj. dicit) Igneus eſt ollis vigor & cœleſtis origo: cum nihil ſit igni magis contrarium q̃ aqua, anima indigniſſime fert aquis exingui. Quiſquis, id eſt quicunq; iacet.ſ. proſtratus & cæſus ad, id eſt apud, Troiam, vocatur.ſ. a periclitantibus, felix: vtpote, qui meruit cadere manu.i. vulnere illato alterius manu: & iã quẽ fama ſeruat ſcilicet in perpetua memoria: eo ꝙ pro patria ceciderit: & quem tellus victa ſcilicet Troiana tegit, id eſt qui legitime ſepultus eſt: repete vocatur felix. pontus atq; vndæ, id eſt fluctus marini, ferent, id eſt auferẽt & abſument ſupple nos, nil auſos nobile, id eſt nullum egregium, quo famam meruiſſemus, facin⁹. Fata ignaua, qualia ſunt ſubmerſorum, conſument viros fortes, id eſt ſtrenuos. Mors ſcilicet in aquis, eſt pudenda: & ideo quiſquis, id eſt quicunq; es cœlitum nõdum ſatiate, id eſt qui nondum ſatiatus es, malis tantis: quãta paſſi ſumus (Noua locutio quiſquis es ſatiate tũ ꝙ quiſquis in vocatiuo ponitur: tum ꝙ vocatiuus ſatiate etiam verbo apponitur. Nam participio frequenter. vt apud Catullũ Lectule delitijs facte beate meis) ſerena, id eſt ſerenum & placatum effice, tandem numen tuum ſcilicet offenſum: quia vel, id eſt etiam Troia daret lachrymas cladibus noſtris, id eſt fleret ſi videret clades iſtas: ſi odia tua in nos durant, id eſt perſeuerant: & placet genus Doricum, id eſt Græcum nomen, mitti exitio.i. penitus extingui & deleri: quid iuuat, hos ſcilicet captiuos Troianos:

Vocatiu⁹ appoſit⁹ verbo.

Ratiſq; partem ſecum:& Aiacis tulit.
Nil ille motus:ardua vt cautes ſalo
Ambuſtus extat:dirimit inſanum mare:
Fluctuſq; rumpit pectore:& nauem manu
Complexus in ſe traxit:& cæco mari
Collucet Aiax:omne reſplendet fretum.
Tandem occupata rupe furibundũ intonat:
Superaſſe nunc ſe pelagus:atq; ignes.iuuat
Viciſſe cœlum:Palladem:fulmen:mare.

quibus,id eſt ad quorum v'itionem nos peri mus, perire nobiſcum? quaſi dicat ſi Troia nis faues cur nobiſcum pereunt? O cœlites, ſiſtite.i.facite ſtare & tranquillum efficite, mare infeſtum ſcilicet nobis:quia iſta claſſis vehit ſimul Danaos & Troas,id eſt Troianos: nec ſup.nautę poſſunt ſcilicet precari,plura: quia mare,id eſt tempeſtas, occupat,id eſt pręcidit vocem. Ecce.q.d.repēte,orta alia clades id eſt calamitas: Pallas armata fulmine Iouis irati,tentat ſcilicet in Aiacem Oilei, quicquid poteſt,minax aut haſta:a qua cõcutienda Pallas eſt dicta, aut ægide, id eſt ſcuto in quo eſt caput Meduſę,aut furore Gorgoneo id eſt quem immittit aſpectus Meduſæ, aut igne patrio,id eſt paterno, hoc eſt Iouis: vt æneid.j. Ipſa Iouis rapidum iaculata e nubibus ignem Diſiecitq; rates: euertitq; æquora ponto:& nouæ procellæ præter marinas ſpirant, id eſt conſpirant in nos,cœlo,id eſt cœlitus,aut in aere. Solus Aiax ſcilicet Oilei filius luctatur,id eſt concertat inuictus malis. Flamma ſcilicet fulguris, cadens ſcilicet demiſſa a Pallade,perſtrinxit,id eſt fulmine afflauit,hunc ſcilicet Aiacē,cogentem, id eſt contrahentem, vela ſua.& hoc rudente,id eſt fune tenſo: aliud, id eſt alterum fulmen librauit,id eſt diſponitur ad iaculandũ. Pallas excuſſit,id eſt vt emiſit:hoc ſcilicet fulmen certum id eſt ineuitabile,toto impetu:& hoc manu reducta.i.retrorſum ducta, vt fortius iacularetur imitata patrē.ſ. Iouē in faciendis fulminibus:trãſit.ſ. fulmē,Aiacē.& ratem.ſ. eius: & tulit ſecum partem ratis & partem Aiacis, id eſt de corpore eius. ille nil motus ſalo extat, id eſt extra aquas ſtat, ambuſtus, id eſt circumuſtus: vt cautes ardua:dirimit,id ē interrumpit mare inſanum,id eſt impetuoſum,& ægre patiens obicē:& rũpit pectore ſcilicet ſuo fluct⁹: adhuc inuictus: licet ambuſtus:& cõplexus manu nauem ſcilicet ſuam,traxit in ſe:& Aiax ſcilicet flumine ardens,collucet mari cęco,id eſt caliginoſo:omne fretum reſplendet ex incendio eius: & ipſe occupata tandem rupe,id eſt vbi nactus eſt ſcopulum in quo ſtaret, intonat furibundum.i.furibunde,ſe ſuperaſſe nunc pelagus atq; ignes:iuuat,id eſt oblectat eum, viciſſe cœlum, Palladem, fulmen, mare.ſ.quęcunq; ſibi habuerat infeſta.

BERN.

¶Decimus fluctus.Magnus. poetę ponunt de tempeſtate ſcribentes decimum pro magno: nam decimus eſt maior numerus:quia poſt decem ſemper reincipimus.inde decumana porta dicitur. Leuis.facta leuior. Malus.arbor nauis. Rectus.quia iaciebatur ventis. Vſus. experientia poteſt præſtare ſpem. Officio. videlicet gubernandi. Effugit.non poterant tenere in manu remum. Troes. Troiani captiui. Quid fata,id eſt dij. Inuidet.quia vellet eſſe mortuus: quemadmodum pater. eo modo Vlyſſes & Atrides minor, id eſt Menelaus. Seruat.de quibus eſt fama & ſepulti ſunt apud Troiam victam. Ferent.auferent. Nobile. facinus forte. Facta ignaua.mors ſine honore. Pudenda.de qua pudorem habere poſſumus. Quiſquis.conuertunt preces ad deos. Serena.fac numen tuum nobis fauens. Vel Troia. etiam illa quæ nobis eſt inimica. Doricum.Græcum. Exitio.ad perditionem. Quibus.propter quos petimus: ſi vultis nos perdere propter Troianos ſaltem deberetis illos ſeruare qui nobiſcum ſunt in periculo. Siſtite.ſedate. Nec plura.non poterant loqui:cum fluctus occuparet vocem. Ecce. nunc venit ad particularem tempeſtatem Aiacis Oilei qui fulminatus fuit a Pallade: vt vidimus:& ſcribitur a Virg.in.j.æneid. Haſta. nam armata hęc dea ſcribitur. Aegide.Clypeo ſuo in quo erat caput Meduſæ Gorgoniæ.vt ſcribitur ab Ouidio. Igne patrio.fulmine Iouis:nam ipſa filia Iouis fuit. Nouæ.renouabantur procellæ:& ſolus Aiax reſiſtebat. Luctatur.contra nititur. Tenſo rudente.fune quo vela trahuntur. Perſtrinxit.leuiter percuſſit. Aliud librarur.ſecundum mittitur in Aiacem. Certum.quia non ſefellit. Reducta.retro ducta:nam qui vult iacere retrahit manum ad maiorem impetum. Extat.eminet. Collucet.ſplendet propter ignem fulminis. Tandem.ipſe furibundus ingenti voce clamat dum eſſet in ſcopulo. Iuuat.dicit ipſe Aiax:viciſſe delectat mare natando, fulmina, & Palladem.

DANI.

Decuma n⁹ fluct⁹.

Decuma na porta.

Aquis pite triſte.

Vel.

¶Fluctus decimus. Sic Ouidius. Decimæ ruit impetus vndæ. & alibi. Poſterior nono eſt vndecimoq; prior. Decimum vt mea fert opinio fluctum acceperunt pro violẽtiſſimo & maximo.denarius ſiquidem numerus omnium perfectiſſimus.quippe qui ſummus eſt numerus: a quo ad vnitatem reuertitur: & vnde reliqui formant numeri.& Decumana porta in caſtris maxima: vnde in extremo cõflictu totus prouoluebat exercit⁹. & decumana oua perfectiſſima.& maxima:& decima quęq; dijs ſuis offerebant veteres. & decumanus limes ab aſtronomis ab ortu ad occaſum ſolis nuncupatur.ergo decimus fluctus maximus & violentiſſimus. Nil ratio.conſilium & ars nil proſunt in arduis caſibus. Ferent. dabunt.t vulgare & ſordidum genus mortis eſt naufragium.hinc magnanimus & ſapientiſſimus Aeneas ingemit & triſtatur valde.hinc Ouidius in triſtibus quocunq; leti genere petit mori præterq̃ naufragio. Tollite naufragium mors mihi munus erit. hinc Homericus Vlyſſes digreſſus ab Aeolo ſolutis ventis temeritate ſociorum aurum incluſum exiſtimantium inuidet mortuis ad Troiam Grecis: vbi & ipſe interijſſe exoptat. τριϲ μακαρεϲ Δαναοι και τετρακιϲ οι τολοντο τροιη ευρειη χαριν ατρειδηϲι φεροντεϲ ωϲ δη εγω δοφελον θανεειν και ποτμον επιϲπειν &c. Serena. Hortatiu⁹ eſt modus vt tradit Diomedes:non imperatiuus ſemper. Vel.pro etiam.Vel priamo miſeranda manus. Quid hos, artificioſa tranſlatio:non enim potuiſſent ſeruari Troes: quin & ipſe in eadem naui ſeruaretur. Nec plura poſſunt. παλιρροθοϲ eſt. Aut igne patrio. Iouiali. ſuas iniurias vlciſci Palladi licentia eſt commodato fulmine.teſtatur Virgili. Aiax. Oileus. Trãſit.tranſadigit coſtas:ſcopuloq; infigit acuto. quod ſequitur Senecæ commentum eſt. Rupe.Caphareа. Furibundum.grauiter.

ASCen. ¶Nō me fugauit. Repete intonat hoc eſt vt p̄miſi, q̄ſi tonitrua vincere aut ꝯparare moliēs Aiax: dicit. Terror dei bellici.i.Martis nō fugauit me:& ego ſolꝰ tuli vna.ſ. opa aut hora, Hectorē ſilꝰ & Martē. hoc Aiaci Thelamonio magis cōgrueret: ſed licet moria ſit poetici q̄ a diuerſis ſed cognominibꝰ geſtę ſūt vni aſcribere poeta p̄ſtruxit purgationē huius dicēs furibūdū intonat: nā furētia nō eſt ſobrie & verelo q: nec tela Phoebæa q̄ a Troianis ſæpe ſteterū, pepulerūt me gradu.i. ſtatiōe mea. nos vicimꝰ iſtos.ſ. deos fortiſſimos: cū Phrygibus: horreā.i.cū horrore formidē tandē.ſ. poſt tot victorias, tela aliena.ſ. Iouia fulmina mitti.ſ. in me, dextera inerti.i.fœmineas q. d. nequaq̄. Quid ſi ipſe.ſ. cuius ſunt Iuppiter, mittat.ſ. in me fulmia? q.d. adhuc nō timerē. Cum Aiax furens (vnde Maro & furias Aiacis Oilei: ſed de furijs amorū id interpretant̄ grāmatici) auderet plura: Neptunus pater.ſ. maria, exerēs.i.efferens, caput.ſ. ſuum vndis imis, ſubruit rupē cui inhærebat Aiax, pulſum tridēte.ſ. fuſcina (quē pro ſceptro tenet: & quo maxima quæq; facit: vt ęnei. ij. Neptunus muros magnoq; emota tridēti Fundamenta quatit) & ſoluit.ſ. a fundamentis q̄ Neptuno ſacra ſunt, montem.i. rupem: quē Aiax cadens tulit ſecum:& ita ipſe iacet victꝰ terra: quia obrutus monte:& igne: quia fulmine ictus, & pelago.i. aquis immerſus: quam rem ſatis amplo luxu deſcripſit poeta. Alia peſtis maior: quia ſua cuiq; clades maxima viſa: aut maior: q̄ numeroſior: aut quia magis inglona vocat.i. petit nos naufragos. Deſcribit autem periclitationem ad Caphareū montem Eubœæ Nauplij patris Palamedis in vltionem filij apud Troiam dolo Vlyſſis interempti fraude factam: dicens. Eſt vnda humilis, id eſt non profunda, mendax, id eſt doloſa, vadis ſcrupeis, id eſt habētibus multos lapillos nauem atterētes: vbi Caphareus ſcilicet mons, fallax, quia ignem qualem in portubus bonis exponi ſolent, Nauplius in eo extulit, tegit quia altior eſt, ſaxa clauſa vorticibus, id eſt globis aquarum ſecrebro vertētibus, rapidis, id eſt raptim ad ſe omnia trahētibus. fretum ęſtuat ſcopulis: ad quos colliditur: & fluctus feruet ſemper alterna vice, aut affluendo aut refluendo: arx in qua facem vt dixi Nauplius extulit. prærupta ſcilicet vi imbrium & ventorum, imminet ſcilicet in mare: quæ ſpectat vtrinq; mare geminum: vt Bernardꝰ. dicit Ionium & Aegæum: & ſpectat hinc, id eſt ex vna parte oras, id eſt regionem Pelopis tui ſcilicet affinis: nam Agamemnonis fuit auus:& ſpectat Iſthmon: qui recuruatus, id eſt in ſe reflexus, arcto, id eſt ſtricto ſolo, id eſt parte terræ anguſta inter duo maria, in qua Corinthus eſt, vetat maria Ionia iungi Phryxeis, id eſt Helleſponticis: quia in medio ponitur. Et arx Capharei ſpectat hinc, id eſt ex altera parte, Lemnon nobilem ſcelere, ſcilicet in maritos commiſſo: quos vxores vna nocte interemerunt:& hinc, id eſt ex alio latere Chalcedona vrbem in litore Helleſpontico: & Aulida vrbem & portum, tardā ratibus: quia bis immorata iam fuerat claſ-

Non me fugauit bellici terror dei:
Et Hectorem vna ſolus:& Martem tuli.
Phœbea nec me tela pepulerunt gradu.
Cum Phrygibus iſtos vicimus:tādē horreā
Aliena inerti tela mitti dextera?
Quid ſi ipſe mittat? Plura cū auderet furens
Tridente rupem ſubruit pulſam pater
Neptunus imis exerens vndis caput:
Soluitq; montem: quem cadens ſecum tulit:
Terraq; & igne victus & pelago iacet.
Nos alia maior naufragos peſtis vocat.
Eſt humilis vnda ſcrupeis mendax vadis:
Vbi ſaxa rapidis clauſa verticibus tegit
Fallax Caphareus. æſtuat ſcopulis fretum:
Feruetq; ſemper fluctus alterna vice.
Arx imminet prærupta: quæ ſpectat mare
Vtrinq; geminum: Pelopis hinc oras tui:
Et Iſthmon: arcto qui recuruatus ſolo
Ionia iungi maria Phryxeis vetat.
Hinc ſcelere Lēnon nobilē: hic Chalcedona:
Tardamq; ratibus Aulida. hanc arcē occupat
Palamedis ille genitor:& clarum manu
Lumen nefanda vertice ex ſummo efferens
In ſaxa ducit perfida claſſem face.
Hærent acutis rupibus fixæ rates:
Has inopis vndæ breuia cōminuunt vada:
Pars vehitur huiꝰ: prima pars ſcopulo ſedet.
Hanc alia retro ſpatia relegentem ferit:
Et fracta frangit. iam timent terram rates:
Voluntq; maria. cecidit in lucem furor.
Poſtq̄ litatum eſt: Phœbus in lucem redit:
Et damna noctis triſtis oſtendit dies. Cly.
Vtrum ne doleam: læter an reducem virum
Remeaſſe lætor: vulnus at regni graue
Lugere cogor. redde iam Graiis pater:
Altiſona quatiens regna: placatos deos.
Nunc omne læta fronde veletur caput:

Sacriſica dulces tibia effundat modos:
Et niuea magnas victima ante aras cadat.
Sed ecce turba triſtis incomptæ comas
Iliades adſunt: quas ſuper celſo gradu
Effręna phœbas entheas laurus quatit.

ſem Græcā euntē & redeuntē. Ille.ſ. ſęuus genitor Palamedis Nauplius, occupat.i. priuſq̄ accederemus tenet, hanc arcem: & efferens ex ſummo vertice lumē clarū.i. ignē largum, manu nefanda, qa in pnicīē tam innocentum q̄ nocentū, ducit.i. attrahit face pfida, qa portū ſimulante, claſſem.ſ. noſtrā in ſaxa: rates.i. naues hęrēt fixæ rupibus acutis: & vada breuia qa iter ſcopulos, vndę inopia.i. imodicę & parū profundæ cōminuūt has.ſ. naues: pars huius.ſ. nauis poſterior vehitur.i. eſt ſup aquas: & pars prima, id eſt prora, ſedet ſcopulo, id eſt ſuper ſcopulum: alia.ſ. nauis ferit, id eſt concutit, hanc.i. aliam relegentem.i. repetentem ſpatia.ſ. maiora retro.i. quæ reliquerat: & fracta.ſ. a naui in quam impingit, frangit ſup. eam. Rates.i. qui erāt in nauibus timent iam terras: quas pauloante tantopere optauerant: & volunt.i. optāt maria: furor.ſ. ventorū & fulminū, cecidit in lucem.i. diem vſq;: poſtq̄ litatū eſt.i. ſatis de ſanguine noſtrum hauſtū: ita vt dij contenti eſſent: Phœbus.i. ſol redit in lucē.i. more ſolito lucere incipit: & dies oſtendit damna noctis triſtis.i. aduerſæ: aut dies triſtis ex aſpectu. Cly. Vtrum.ſ. faciā, ne.i. an doleā.ſ. de clade Græcorum, an lęter virū remeaſſe, reducē.i. ſaluū ſ ętor.ſ. virum remeaſſe: at ego cogor lugere graue vulnus regni. hoc dicere pōt ad tegendū timorē de commiſſo adulterio. O pater.ſ. Iuppiter, quatiens regna altiſona.i. regionē in qua tonitrua fiūt, redde.i. effice, deos placatos. Omne caput veletur nūc fronde lęta: tibia ſacriſica.i. qua in ſacrificijs vti ſolebāt, effundat.i. ſimpliter emittat, modos dulces.i. melos: & victima niuea.i. iuuēcus albus, cadat ante magnas aras.ſ. Iouis. Poteſt hoc p̄cata eſſe ſimulanter & ex animo vero: ſed mutato viſa pellice. vñ ſequitur. Sed ecce Iliades.i. mulieres Troianę incōptę comas.i. hñtes comas incōptas & paſſas, appoſitoriie, turba triſtis.i. quæ ſunt turba triſtis, adſunt: ſuper quas gradu celſo, id eſt cęteris altior, Phœbas.i. Apollinis vates Caſſandra, effręna, id eſt furore ſacro rapta, quatit laurus entheas.i. decentes phanaticas.

Bellici dei. Martis: vt ſcribit Homerus. Phœbęa. Apollinis: qui ſemper cum Marte fauit Troianis. Pepulerant. fecerūt me retrocedere. Iſtos.ſ. deos. Tandem. ſi non timui illos deos, timebo ne Palladem quę viribus alienis vtitur ſcilicet fulmine Iouis. Inerti. fœminea. Ipſe. ſcilicet Iuppiter: et iam illum non timerem. Tridente. ſceptro ſuo triū cuſpidum. cum audiret iactantem Aiacem Neptunus ſubruit ſcopulum in quo erat. Exerens. eleuans ipſe Neptunus. Soluit. impulit & diruit. Montem. Scopulum. Cadens. ſcilicet Aiax. Nos alia. deſcriptionem cladis facit quā habuerunt prope montem Caphareum, vt ſupra diximus, de Nauplio patre Palamedis: qui ſignum dederat ex illo promontorio: vt illuc venientes Græci periclitarent. Humilis. non profunda. deſcribit locum vbi paſſi ſunt cladem. Vadis. vbi non ſunt aquæ altæ. BERN.

Scrupeis. vbi ſunt ſaxa. Scrupus inde diminutiuum ſcrupulus lapis dicitur. Mendax. quia ſub aqua latent ſaxa. Vorticibus. circumuolutionibus aquę. Fallax Caphareus. de hoc ſupra diximus. Alterna vice. propter Euripum qui mare eſt anguſtum: vbi eſt incertus refluxus: modo fluit in vnā partem modo in aliā. Scrupus.

Geminum. Ionium & Aegęum. Arcto. ſtricto & breui: vt deſcripſimus ſuperius. Pelopis tui.ſ. aui.

Phryxeis. Helleſponto: vt declaratum eſt eam partē Aegęi vbi Helle merſa fuit appellatam fuiſſe Helleſpōtum. Lemnos. inſula Aegæi nobilis ſcelere, ꝑpter mulieres quæ ibi maritos occiderunt. Chalcedona. ciuitatem in litore Helleſponti: quis longe ſit a Caphareo tamen deſcribitur ibi. Aulida. ciuitatē Bœotiæ vbi portus famoſiſſimus in quo naues Græcorum retentę ſunt: vt ſupra dictum eſt: ideo ibi tardam appellat. Chalcedō

Hanc arcem.ſ. Caphareum. Ille. habet emphaſim: ille ſceleratus Nauplius. Efferens. eleuans ignem: qđ ſignum nobis datum eſt. Comminuunt. frangunt: quia non erat aqua profunda. Sedet. hæret ſupra ſcopulum. Ferit. alia nauis percuſſerat ſaxum & frangebat alium ſequentem retrocedendo: licet & ipſa eſſet fracta. Timent terram. nos antea cupidi eramus venire in terram quam nunc timebamus. Volunt maria. potius q̄ terram. Cecidit. ceſſauit in lucem: vel durauit vſq; ad lucē. Furor. id eſt tempeſtas. Litatum. ſacrificatum ad pœnas noſtras. Damna. quæ nocte paſſi ſumus, nec videbamus: orta luce vidimus claſſem perditam. Vulnus. magnum damnum amiſſa claſſe. Redde. leuat manus ad cœlum rogando Iouem. Sacriſica. ſacris adhibita. Cadat. immoletur. Sed ecce. dat locum ſequenti ſcænę: nam veniebat Agamemnon cum turba captiuorum: & ante erat Caſſandra. Iliades. Troianę. Effręna Phœbas. furens ſpiritu Caſſandra. Entheas. phœbęas: quaſi diuinas: nam laurus dicata eſt Phœbo.

Aliena tela. Iouis fulmina. Arx imminet. in vertice Capharei in Eubœa ſtat templum Iouis Oenei. ad radices vero, Nauplij fraude periclitatus eſt Aiax. Phryxeis. Helleſpontū etenim proſpectat: vt teſtatur in vltima tragœdia. Pulſatur omni parte Phryxeum mare. Scelere. occidione maritorum. vt canit Apollonius in primo. Chalcedona. & Chalcedon & Chalcis ciuitas in Eubœæ circuitu qua pte abeſt ab Helleſpōto parte Capharei. ccxxv. Mil. paſ. prius vocabatur Aechalia: cuī᷒ ex aduerſo eſt Aulis. auctores Plinius, & Strabo. Relegentem. remetientem. Frangit. ſequentem. Vtrum ne. ambigit Clytemneſtra vtrum potius faciat: doleat an rideat redeūte Agamemnone. & eſt paraſceue ſequentis chori. Entheas. aptas furentib᷒ in vaticinio. DANI. Chalcedō

Variæ metrorū ſpecies ex Dactylicis: Sapphicis: Anapęſticis: Iambicis: Adoniis.

CHORVS. CASSANDRA.

Heu q̄ dulce malū mortalibus additum
Vitæ durus amor: cum pateat malis

Heu q̄ dulce malum. Conqueritur chorus mulierū Troianarū ꝙ dulcedine vitæ illecta mortē ſeruituti non prætulerit: recitatq; prolixius deinde caſum Troię, dicēs. Heu q̄.i. q̄tū dulce malum, additum ſup. eſt.i. ab natura inſitum, mortalibus.ſ. hominibus, durus.i. obſtinatus amor vitę: etiam in rebus duris: cum.i. q̄uis, effugium.i. euaſio pateat malis.i. a ma- ASCen.

Effugium:& miſeros libera mors vocet:
Portus æterna placidus quiete.
Nullus hunc terror: nec impotens
Procella fortunę mouet:
Aut iniqui flamma tonantis.
Pax alta nullos ciuium coetus
Timet: aut minaces victoris iras.
Non maria aſperis inſana coris.
Non acies feras: puluereamq; nubem
Motam Barbaricis equitum cateruis.
Vrbe cum tota populo cadente:
Hoſtica muros populante flamma:
Indomitum bellum perrumpet omne.
Solus eſt temptor leuium deorum.
Qui vultus Acherontis atri:
Qui Styga triſtem non triſtis videt:
Audetq; vitæ ponere finem.
Par ille regi: par ſuperis erit.
O q̄ miſerum eſt neſcire mori.
Vidimus patriam ruentem nocte funeſta
Cum Dardana tecta Dorici raperetis ignes:
Non illa bello victa: nec armis
Quondam vt Herculea cecidit pharetra.
Pelei quam non Thetidiſq; natus:
Charuſq; Pelidæ nimium feroci
Vicit: acceptis cum fulſit armis:
Fuditq; Troas falſus Achilles.
Aut cum ipſe Pelides animos feroces
Suſtulit luctu: celeremq; ſaltu
Troades ſummis timuere muris.
Perdidit in malis extremum decus
Fortiter vinci reſtitit annis
Troia biſquinis: vnius noctis peritura fato.
Vidimus ſimulata dona molis immenſæ:
Danaumq; fatale munus duximus noſtra
Creduli dextra: tremuitq; ſæpe
Limine in primo ſonipes: cauernis

iis:& mors libera.i.liberans ab omni præſentis
(ſs ke)vitę malo, vocet.i.inuitet eos: eius ſup.
aut q̄ mors eſt port⁹ placid⁹ qete ęterna, hoc
ex eoꝝ errore q defūctis nullā putant vitam:
alioqui ſūt multi q a tolerabili & tēporali cru-
ciatu ad ęternū migrēt. Nullus terror, nec pro
cella.i.ipetuoſitas fortunæ, ipotēs.i.ſupba &
ſe cohibere neqēs, mouet hūc.ſ. portū mortis
aut flāma tonantis iniqui.i. ferientis interdū
innocentes: qd nequaq̄ faceret verus Iuppi-
ter.i.iuuans pater: niſi pro tēporali malo æter
num reponeret bonū. Pax alta, id eſt diutur-
na, nullos coetus.i.cōſpirationes ciuiū, timet
aut iras minaces victoris.ſ.alterius partis ci-
uium aut hoſtis externi: non timet maria in-
ſana, id eſt præter morem æſtuantia, coris vē
tis illis, aſperis.i.rigide flantibus. Non timet
acies feras: & nubem puluereā, motam.i. ex
citatam in aere, cateruis.i.turmis equitū, Bar
baricis.i.barbarorum. Et perrumpet.i. euin-
cet ſicut qui per medios hoſtes victorioſus
tranſit, omne bellum indomitum, populo ca
dente.i.q̄uis populus cadat cum tota vrbe:&
flamma hoſtica.i.hoſtili, populante, qa deuo
rante muros (Scriptum inueni: Nō vrbe cum
tota populos cadentes: vt ſit non timet popu
los cadentes: ſed quis timeat cadentes?) So-
lus eſt tēptor.i.cōtemptor deorum leuium.i.
inaniter minantiū: nā ſi non ſit (vt male præ
ſupponit) alia præter hanc, vita: cum dij ni-
hil grauius morte inferre poſſe videātur: cur
deos timeat paratus mori? Male legit Bern.
lenium) ſupple is: qui videt non triſtis vult⁹
acherontis atri: & ſtyga paludem infernam,
triſtem:& audet ponere finē vitæ. Ille erit par
regi, & par.i.ęqualis ſupis: quia neq; mala diu
patiet̄: neq; queq̄ metuet. Stāte errore Epicu
ri aīas cū corporib⁹ interire: aut nihil poſſe pa
ti: O q̄ miſerū eſt neſcire mori.i.nō habere p-
ſuaſum potius eſſe moriendū q̄ ſeruiēdum:
miſerius tn̄ multo velle & non poſſe mori: qd
dānatis in iferno cōtingit. Nos vidim⁹ (ingre
ditur narrationē de excidio Troię) patriam.ſ.
Troiā, ruētē nocte funeſta.i.ferali: cū o ignes
Dorici.i. Græci, raperetis tecta Dardana.i.
Troiana: illa.ſ.patria, non cecidit victa bello
nec armis, ſed arte doliſq;: vt cecidit quōdā vi
cta pharetra.i.ſagittis ineuitabilib⁹ & fatidicis,
Herculea.i.Herculis: & quā nat⁹ Pelei & The-
tidis.ſ. Achilles, nō vicit: & quā nō vicit char⁹
nimiū Pelidę.i.Pelei filio Achilli.ſ.Patrocl⁹:
quo īterēpto Achilles noctē inſōnē duxit (vt
Homer⁹ ſcribit. & Iuuēalis inuit. Patiſ lugētis
amicū Noctē Pelidæ) cū.i. qn̄ Patrocl⁹ fulſit
armis.ſ. Achillis acceptis.ſ.ab Achille pugna
re recuſāte: ob raptā Briſeida:& cū fudit Tro
as Achilles falſus.i.ſimulat⁹: oēs ei Troiani
a facie ei⁹ fugerūt p̄ter Hectorē: q cū ſecū cō-
greſſū vicit & ſpoliauit: vn̄ illd̄ eneí.ij. Hei mi
hi q̄lis erat: quātū mutatus ab illo Hectore q
exuuias redit idut⁹ Achillis: aut, q redit exu-
uias &c. aut cū ipſe Pelides.ſ. Achilles, ſuſtu
lit.i.excitauit, animos feroces luctu.i. ob do-
lorem & iram Patrocli interēpti: & Troades
timuere ſupple eum celerem ſaltu quia leuib⁹
pedibus pręditus erat: ita vt Statius dicat ſu-
per glaciem vni⁹ noctis, currere ſolitū, muris

Conditos reges:bellumq; geſtans:
Et licuit verſare dolos:vt ipſi
Fraude ſua capti caderent Pelaſgi.
Sæpe commotę ſonuere parmæ:
Tacitumq; murmur percuſſit aures:
Et fremuit male ſubdolo parens
Pyrrhus Vlyſſi.
Secura metus Troica pubes:
Sacros gaudet tangere funes.
Hinc æquęui gregis Aſtyanax:
Hinc Aemonio deſponſa rogo
Ducunt turmas;hęc fœmineas:
Ille viriles.

ſummis.i.licet altiſſimis. Patria ſup.aut Troia: perdidit extremũ dec⁹ in malis.i.qđ cõtingere põt in malis.ſ.vinci fortiter.i.vi ſortioris cũ animoſe obſtaret: Troia reſtitit.ſ. græcis,bis quinis.i.decem annis,peritura fato.i. infortunio,vnius noctis. Nos vidim⁹ dona ſimulata.ſ.vota Mineruę,molis immenſę.i. equũ tantę magnitudinis vt portis excipi nequiret. Daniel interꝑtatur machinã bellicam immẽſã q̃ nũc aries dicit̃.& nos creduli.i. Sinoni credẽtes,duxim⁹ manu noſtra,donum fatale.i.exitiale nobis,Danaũ.i.gręcoꝝ:& ſonipes.i.equus ligneus,geſtans reges & bellũ i.bellatores,conditos.i.abſconditos, cauernis.i.latebris vteri ſui, tremuit ſepe:q̃a vt dicit Maro,ter in primo limine:& licuit.i. datũ fuit & in noſtra poteſtate,ſi mens non lęua fuiſſet,verſare.i.i authores vertere,dolos.ſ.Danaũ (res & verba fere ex Vergilij ſecundo deꝓ̃pta) vt ipſi pelaſgi caderent capti fraude ſua.Quia parmę.i.breuia ſcuta,cõmotæ ſonuer̃ ſæpe:& murmur tacitũ.i.ignotũ vñ ꝓcederet ꝑcuſſit aures ſup.nr̃as:& Pyrrhus male i.non ſatis,parens.i.obediens Vlyſſi ſubdolo,qui immotũ ſe cõtinere & penitus tacere iubebat,fremuit.ſ.præ ferocia ai q̃ tã diu incluſus lateret. Pubes Troica.i.Troiana,ſecura.i.expers metus,gaudet tangere funes ſacros:quib⁹ equus traheret̃. Aſtyanax fili⁹ Hectoris,& deſponſa.ſ.poſtmodũ,rogo Aemonio.i. Achilleo,ducũt turmas:hæc.ſ.poſterius dicta fœmineas,ille.ſ.prius dictus,viriles, gregis ęquæui id eſt puerorum.

Heu q̃. Introducit̃ Chorus deplorãs miſeriã ſuã q̃ ſibi euenit:cũ nõ ſint auſę ſeſe occidere:nã mors ẽ finis miſeriarũ: & ipſam cõmendat. Durus.inflexibilis. volũt etiã hoĩes in miſerijs viuere. Libera.q̃ oẽm ſeruitutẽ fugit. hoc eſt ſecũdũ inſtitutũ ſtoicorũ: qui in extremis malis mortẽ accerſendã putabant.qđ Cicero in Catone dãnat:dicẽs nõ eſſe egrediendũ a cuſtodia iniuſſu imperatoris: nec eſſe moriendũ priuſq̃ deus nos euocet. Effugiũ.qua poſſumus fugere mala. Nullus.cõmedat hũc portũ mortis in quo nulla eſt ꝓcella. Impotens.amara. Flãma.verſus eſt Iambicus. Coetus.cõgregationes.nõ timet cõſpiratiões ciuiũ:quia nihil poſſunt facere. Coris.vẽtis. Inſana.turbata. Non acies.non timet hoſtes nec arma. Perrũpet.ſ.iſte portus.ipa mors ſupat oĩa. Solus.q nõ curat mori cõtemnit ſupplicationes deorum leniũ.i.fauentiũ & benignorũ. Non triſtis.non dolens neq; inuitus. Ponere.ſeipm occidere. BERN.

Par regi.qui audet ſe occidere eſt ſimilis regi & dijs:q poſſunt dare & tollere vitã. O q̃.magna miſeria eſt hominis calamito ſi qui neſcit finire illam morte. Munus.equum.in equo erãt armati: vt ſcribit Virg.in.ij. æneĩ. Fatale.qđ tulit nobis fatũ & excidiũ. Dorici.græci. Raperetis.cõſumeretis. Bello.imo inſidijs: nõ capta fuit vi queãdmodũ prius ab Hercule. Nat⁹ Pelei. Achilles. Charus Pelidę.i. Achilli. Patroclum intelligit: q ſuſceptis armis Achillis pugnauit cũ Hectore & ab eo interfect⁹ eſt. Falſus Achilles.ipe Patrocl⁹ indutus armis Achillis. Feroces.fortes & iratos. Suſtulit.leuauit. Luctu.morte amici Patrocli.nã prius rapta ſibi Briſeide otioſus in caſtris nolebat pugnare. Saltũ.ſ. Achillis timebãt Troiani ex muris ne ipſe aſcenderet. Perdidit.hucuſq; pendet Hyperbatõ.iſta patria q̃ nunq̃ victa fuit a Patroclo nec Achillem,nũc perdidit extremũ decus. ſ.fortiter vinci:nã turpiter eſt victa per inſidias. Troia.ibi conſtructio incipit.

Vidimus.ſ.equũ ligneũ maximũ:de quo ſupra. Molis.equi maximi. Fatale.qđ nobis ferebat fatum & mortem.hoc eſt ſumptũ a Virgilio. Conditos.occultatos. Dolos.i.doloſos. licebat eos obruere cũ equo.

Caderent.morerentur:nam potuimus verſare.i.intelligere:nam parmæ.i.clypei ſæpe ſtrepitum fecerũt intus. Pyrrhus.filius Achillis audax.i. Male parẽs.id eſt inobediens Vlyſſi fraudulento.ſæpe clamare voluit ꝓhibente Vlyſſe. Pubes.iuuentus ſine metu gaudebat tangere funes ſacros quibus trahebat̃ equus ille cõſecratus Mineruæ. Aſtyanax.filius Hectoris:cum grege æquæuo.i.cum turba puerorum eiuſdẽ ætatis ibat ad videndũ illũ equũ:ex alia parte deſpõſa.i. Polyxena ducta,rogo Aemonio.i.ad ſepulcrũ Achillis Aemonij.i. Theſſalici: vt vidimus in Troade,ducebat turmas puellarum.

¶Vidimus patriam. Ex opportunitate quadam habita extendit ſe in longiori narratione Troiani excidij: cuius cauſam frauduloſo illi ſonipedi durateo cum Virgilio ſentiens aſcribit: quem Epeus Panopei filius vir Boeotius architectatus eſt.& Plynius tradit Epeum primum inueniſſe equum qui nunc vocatur aries, in muralib⁹ machinis: vt meminit in Odyſſea Homerus & Strabo: tantæ magnitudinis vt propior ſit fabulæ q̃ hiſtoriæ. Falſus Achilles.cum iam combuſſiſſet naues græcorũ Hector,dedit arma Patroclo Achilles: & iuſſit ilico armari: primũ itaq; induit ocreas argẽteas ferreũ thoraca variũ & fulgidũ,inde humeros circũdedit enſe argẽteo, mox ſuſtulit ſcutũ æreũ: capiti pterea iposuit galeã criſtatã: oĩa ſũpſit deniq; arma ꝑter lãceã quã nemo extra Achillẽ poterat vibrare: aſcẽditq; in currũ aurigãte Automedõte.hũc ordinẽ ſequitur Home.π. Iliados. Fuit Patrocl⁹ fili⁹ Menœti.q cũ pemiſſet Opũte puerũ Euanẽ aufugit ad Pelcũ:is Achilli filio ſociũ dedit. Dona ſimulata.equum durateũ fœtum armatis. Noſtra dextra. Papinius in prima ſylua. Hũc neq; diſciſſis cœpiſſent Pergama muris: Nec grege permixto pueri innuptæq; puellæ. & cætera. Et licuit.& nobis erat integrum deprehendere dolos græcorũ niſi omnino fuiſſemus inſanæ. Vt ipſi.vt iã quoq; pœnas luerent fallaciæ ſuæ ipſi græci.

DANI.
Equus Troianus.
Epeus.
Aries.
Patrocli armatura.
Patroclus.
Equus durateus.

Feſtæ matres votiua ferunt
Munera diuis.
Feſti patres adeunt aras.
Vnus tota eſt vultus in vrbe.
Et quod nunq̄ poſt Hectoreos
Vidimus ignes:
Lęta eſt Hecube. Quid nunc primum
Dolor infelix:
Quid ve extremum deflere paras?
Mœnia diuum fabricata manu
Diruta noſtra?
An templa deos ſuper vſta ſuos?
Non vacat iſtis lachrymare malis.
Te magne parens flent Iliades.
Vidi vidi ſenis in iugulo
Telum Pyrrhi vix exiguo
Sanguine tingui. IAMBICI. Caſ.
Cohibete lachrymas: omne quas tẽpus petit
Troades: & ipſę veſtra lamentabili
Lugete gemitu funera: ærumnæ meę
Sociũ recuſant: cladib9 queſtus meis ANA.
Remouete: noſtris ipſa ſufficiam malis. Ch.
Lachrymas lachrymis miſcere iuuat.
Magis exurunt quos ſecretę
Lacerant curę: iuuat in medium
Deflere ſuos. nec enim q̄uis
Dura virago: patienſq; malis
Poteris tantas flere ruinas.
Non quę verno nobile carmen
Ramo cantat querula Aedonis
Ityn in varios modulata ſonos:
Non quę tectis Biſtonis ales
Reſidens ſummis impia diri
Furta mariti garrula defleat:
Lugere tuam poterit digne
Conqueſta domum. licet ipſe velit
Clarus niueos inter olores

ASCEN. ¶ Feſtæ. i. feſtiuæ matres. i. matronę ducunt diuis munera votiua. i. votiua, q̄ vouerant ſi Troia obſidione ſolueretur: patres feſti. i. feſtiui, adeunt aras, etiam rei votorũ: & qd nũq̄ vidimus, poſt ignes. i. rogos funebres, Hectoreos. i. Hectoris filij eius, Hecube eſt læta ſ. tũc viſa. O dolor infelix, quid paras nũc flere primũ, quid ve extremũ? An ſup. mœnia noſtra fabricata manu diuum. i. Apollinis & Neptuni, diruta. i. ſolo ęq̄ta? An templa vſta ſuper deos ſuos? Non vacat. i. non ſatis eſt otij, lachrymare iſtis malis. i. ob iſta mala in quibus dijs facta contumelia: quia nimis magna ſũt. O parẽs magne. ſ. phrygũ, Priame. Iliades. i. mulieres Troianę, flent. i. modo, te. & hoc dicto incipiũt Nęniã Priami. Vidi vidi telum Pyrrhi id ẽ enſem, in iugulo ſenis. ſ. Priami, vix tigui exiguo ſãguine: qa ſenib9 imminuit̃ ſanguis. vñ æneí. ij. Vos quib9 integer æui ſanguis &c. Ad hæc Caſſandra inquit. O Troades cohibete. i. cõtinete lachrymas. ſ. de excidio Priami: quas oẽ tẽpus petit. q. d. quas non poteſtis digne ſatis fundere: & ipſę lugete funera veſtra. i. parentũ & neceſſariorũ veſtrorũ, genitu lamentabili: ærũnę meę, quia maximę ſunt, recuſant ſociũ. i. volũt ſeorſum defleri, remouete queſtus. i. querimonias, cladibus meis: ipſa. i. ego ſola, ſufficiã malis noſtris. i. generis mei. Cho. Iuuat. i. delectat & ꝓdeſt, miſcere lachrymas lachrymis: quia quos curę lacerãt ſecretæ. i. occultæ, vrunt magis q̄ apertę. Iuuat deflere ſuos in mediũ. i. in cõe: nec enim tu q̄uis. i. licet aut q̄tumuis dura & patiens mali. i. aduerſitatis, virago. i. virilis fœmina, poteris. ſ. ſola, flere. ſ. condigne: tantas ruinas. Nõ ædonis id ẽ philomela ſeu luſcinia, querula ob abſciſſã linguã & vitiũ a Tereo oblatũ (Sũt q legant per Dięreſin triſtis Aedon: & in Marone cantat Aedon) q̄ cantat ramo verno. i. denſante fronde, carmẽ nobile, cuius artificium artificioſe deſcribit Plinius, modulata Ityn. i. cædẽ ei9 pri appoſiti & poſt in Phaſianum verſi in ſonos varios, mirifice variatos, non poterit lugere digne tuã domũ: nõ ales biſtonis. i. hirũdo, i quã Progne in Biſtonia. i. Thracia verſa eſt vñ Maro, Et manibus Progne pectus ſignata cruentis: quę reſidẽs ſummis tectis vbi luteos ſuſpẽdit nidos, defleat garrula impia furta. i. adulteria cũ ſorore Philomela: mariti diri. ſ. Terei: q violatæ linguã excidit poterit lugere digne, conqueſta. i. licet fuerit cõqueſta, domũ tuã. & licet ipſe Cignus filius Neptuni clarus iter olores niueos, qa poſtq̄ in olorem verſus eſt omnes ab eo cigni aut cicni cœperũt vocari, colens iſtrũ & Tanaim i. maximos quoſq; ſeptẽtrionis fluuios, licet dico velit loqui extrema. i. qualia canit moribundus q̄ ſuauiſſima & modulatiſſima ſunt ſup. non poterit &c. Et licet Alcyones aues q̄ in mari tpe brumali nidificant ſummãq; trãquillitatẽ illi inducũt, in quas Ceix ſubmerſ9 & Alcyone vxor eius ſe mergere parans conuerſi finguntur, ſonent Ceica ſuum. ſ. maritum, fluctu plangente. ſ. per ſonũ echus, leuiter. i. modulate: cum ipſæ male confiſæ pelago tranquillo, quia trãquillitatem magnam

Iſtrum Cicnus Tanaimq; colens
Extrema loqui.licet Alcyones
Cæica ſuum fluctu leniter
Plangente ſonent:cum tranquillo
Male confiſæ credunt ſe iterum
Pelago audaces:fœtuſq; ſuos
Nido pauidæ titubante fouent.
Non ſi molles imitata viros:
Triſtis laceret brachia tecum:
Quę turritę turba parenti
Pectore rauco concita buxum
Ferit:vt Phrygium lugeat Atym.
Non eſt lachrymis Caſſandra modus:
Quia quę patimur vicere modum.

tempeſtas magna ſubſequi ſolet. vt Palinurus ad finem quinti æneidos docet: credunt audaces, quia audaces, iterum ſe pelago & fouent pauidæ non ſibi ſed pullis ſuis timẽtes, fœtus ſuos:& hoc nido titubante.i.vacillante cum ſit in mari:nõ poterit &c. Si turba ſ.Phrygia,quę concita pectore rauco, ꝓpter clamorem frequẽtẽ,ferit parenti turritæ.i.in honorem Cybelis matris deorum,buxũ.i.e buxo tympanum:vñ Maro Tympana vos buxuſq; vocat Berecynthia: vt lugeat Atym puerum Cybeli dilectũ vt Bern.enarrat,imitata viros molles id ē gallos ſacerdotes ſe caſtrantes cultro lapideo,laceret tribus brachia tecum:non poterit digne &c. Nam o Caſſandra,modus.i.menſura,nõ eſt lachrymis: qa ea quæ patimur vicere.i.excellerunt modũ.

¶Votiua. Quibus agerent grãs dijs. Vulguſq;.ſ.lętitiæ: ſimiliter omnes erant læti. BERN.

Ignes.rogos Hectoris. Hecube.nominatiui caſus. Quid nunc.ideo cum habet tot calamitates, rogat quid prio lugere debeat: aut vltimũ. Non vacat.non eſt otiũ & tempus. Magne parens.Priame. Iugulo.gutture. Exiguo.quia modicus ſanguis erat.

Cohibete.ſubſequitur Caſſandra dicẽs ne mulieres Troianę fleant Priamũ patrẽ ſuum ſed potius ſuos.illę autem reſpondent ſe velle communicare dolorem ſuum:quia ipſa non poſſet ſufficere tãto luctui etiam ſi haberet ſocias aues quę ſemper plorant. Queſtus.lamentationes. Sufficiam.per me potero lugere. Secretę.incluſę. Exurunt.affligunt. Dura virago.licet ſis fortis non poteris ſola flere tantas ruinas. Triſtis Aedonis.Philomena Thracẽſis filiũ Ithum inter tectũ in auẽ cõuerſa plorat: vt plene ſcribit Ouidius.Pendet textus vſq; Lugere.illę nõ poſſent digne lugere caſum tuũ. Verno.tpe veris.ſi. Catullus.Qualis ſubdẽſis ramorũ cõcinit vmbris Daulias:abſumpti fata gemens Ithili. Aedonis.Thracenſis. nonq; ipſa eſſet de Thracia:ſed ibi mutata in auem. Aedonis mons Thracie declinat & Aedon teſte Lucano. Biſtonijs.Thracẽſib' Prognẽ.ipſam intelligit in auẽ cõuerſam: q̃ impia mater filium Itym Tereo marito comedẽdũ appoſuit. Furta.adulteriũ cũ Philomena ſorore.vt ſcribit Oui.lib.vj.meta. Cygnus.auis flebiliter canens:de qua ſuperius vidimus. Hiſtrũ.& Tanaim.fluuios Thraciæ. Extrema.nã vt teſtatur Pli.cũ ſentit mortem ſuauius & flebilius cantat. Alcyones.aues flebiles. Alcyone vxor Ceicis vidẽs cadauer mariti merſi in mare ad littus ꝓperans in auẽ cõuerſa eſt:& ibi flebibiliter nidificat de hac ſcribit Propertius & Oui.& Plaut' in penulo:ipſamq; alcedinẽ appellauit his verbis. Q̃ mare dulce eſt cũ ibi alcedo pullos educit ſuos. Ceica.accuſatiu' eſt græcus. Male cõfiſę.ſ.trãquillitati maris. Audaces.ſcribit idẽ Pli.lib.v.Alcyones aues paulo minores paſſerib':habẽtq; maiori ex parte pennas purpureas cãdidis admixtas: collo gracili ac ꝓcero: q̃s videri contingit raro: qa nunq̃ niſi circa ſolſtitia & in bruma in qua oua deponũt apparẽt.Nam tũc quoq; medio fere hyemis in mari nidificãt:quo tpe ſi pontus vndoſus fuerit,ipſis ouis mãlueſcit: caduntq; ꝓcellæ oẽs donec alcyones poſita oua foueãt.& cũ ſeptẽ dies ſint quib' educũt pullos,ſeptẽ alios adiũgũt quib' pari'enutriant.de quib' Oui.lib.xj.meta.dicit. Perq; dies placidos hiberno tpe ſeptẽ Incubat alcyone pendẽtib' ęquore nidis: Tum via tuta maris: ventos cuſtodit & arcet Aeolus egreſſu: præſtatq; nepotibus æquor. Fœtus.oua ſua. Titubante.tremente vel ex ſcopulo,vel in littore. Non ſi.hãc fabulã ſcribit Oui.lib.iiij.faſtorum Athym puerũ Phrygiũ Cybele deorũ mater caſto ſibi amore deuinxit:iuſſitq; vt purus pſeueraret:& ſua tẽpla tueret.& ſubdit Oui. Ille fidem iuſſus dedit:& ſi mentiar inqt, Vltima qua fallã ſit Venus illa mihi. Sed deinde vel ꝓceptorũ oblit', vel libidine vel amore deuictus,fallit: & in nympha Sagarathide deſinit eſſe qd fuit Quia cũ ea nympha pœnas dediſſet ac periſſet:puer in furias conuerſus, putãs domos ruere tectũ omne diffugit:& per ſumma Dindymi mõtis Phrygię:q deæ ſacer eſt, furioſe diſcurrens arrepto lapideo cultro ſeipſũ excaſtrauit:dicẽte Oui. Ille etiã ſaxo corp' laniauit acuto:Lõgaq; nõ mũdo puluere tracta coma ẽ. Voxq; fuit merui meritas do ſanguie pœnas: Ah pereãt partes q̃ nocuere mihi. Ah pereant dicebat adhuc:onus inguinis aufert.Cum ergo Athys p eũ modũ ſe execuiſſet: venit in id exemplũ: vt oẽs q matri deũ miniſtrare cupiunt,ſeipſos excaſtrare debeãt:dicẽte Oui.in pfato libro.Venit in exemplũ furor hic: molleſq; miniſtri Cędũt iactatis vilia mẽbra comis.Verũ hĩ cũ matri deũ ſacra litabant,ꝓprio ſibi ſanguine crines inungebãt:& caput inde rotantes futura pſagire credebant. Non ſi.ſupple lugeat. Molles.caſtratos,corybantes,gallos. Turritę.Cybeli:quę habet coronã ex turribus. Rauco.ꝓpter clamorẽ. Buxum.tibiam ex buxo. Modus.terminus lachrymis non eſt. Alcyone. Alcyones. Atys.

¶Magis exurunt. Tectæ & latentes curæ vrũt & decoquũt aiam:iõ euomendas excreãdaſq; a penitiſſimo corde carnifices curas mane ſurgentib' cõſulit Plutarchus i quodã ioculari & perfaceto apophthegmate.ergo iuuat,expedit o Caſſandra palã ſuos deflere. Triſtis Aedonis.ales daulias luſcinia,ſeu mauis hirundo. Aedonis forma patronymica. & ꝓducit naturaliter penultimam a Theocritus. [illegible] vt ſuperius etiam notaui. Solus Lucanus arbitror ex authoritate ſyſtolen fecit. Alcyones. Euſtathius grammaticorum eruditiſſimus erat hanc dictionem aſpirari: licet torqueatur ab [illegible] etenim α ante DANI. Aedonis. Alcyones.

Alcedo. ſequente.κ.aſpirationem perdit. Plautus appellat Alcedinē, vt meminit Plutarchus, in penulo. Cū mare dulce eſt cum ibi Alcedo pullos educit ſuos. quem locum quidam male expoſuit de Philomena ſentiens. huius volucris in Odyſſea meminit Homerus. & Plinius in. v. & Ouidius in cōſolatoria ad Liuiam: & in vndecimo mutationum. Turba. Cybelę qui initiabantur caſtrabantur hauſtu galli inſaniētes. eſt Gallus fluuius in galaria Phrygiæ: a quo nomen traxere matris deum ſacerdotes: auctor Plinius. v. cap. xxxij. Atym. Atys puer Cybelis promiſſam corporis integritatem in Sagaratide nympha rumpere coactus, ob idq; in inſaniā verſus ſibi acuta teſta truncauit cliterlinos. id quod denotat ſemina non produci decuſſis floribus. Atys enim deſignat flores. cliterlini vero ſpermata. author Euſebius in euangelica præparatione. in libro tertio.

Gallus fluuius.

Atys.

ASCEN. ℭ Sed cur. Caſſandra ſentiens ſe vrgeri ſpiritu fatidico Apollinis: vt ad vicinandū minus idonea ſit, depoſuit iſignia ſacerdotalia vnde Chorus quærit. Sed cur diripis capiti infulas. i. mitras ſacratas? Ego reor ſupos maxime colendos miſeris: quia vt ille dicit, Ad dominum cum tribularer clamaui &c. q. d. licet miſerrima ſis non debes propterea negligere cultum deorum. Caſ. Mala noſtra vicere. i. ſuperauerūt iam omnes metus: quaſi dicat nulla teneor amplius religione: quia vt dicit Papinius, Prim⁹ i orbe deos fecit timor: vnde & religio a religandis animis dicta. Eqdem. i. ego quidē, nec placo. i. placatos & placidos facio, deos vlla prece: nec ſi dij ſup. velint ſęuire. i. exercere ſęuitiam in me, habent quo noceant. ſ. mihi. hoc tragico furore dictum: alioqui impium & ſacrilegum eſſet dicere. Ipſa fortuna cōſumpſit vires ſuas. ſ. in me. Nam quæ patria reſtat, ſup. nobis? q. d. nulla. quis pater? etiam null⁹. quæ ſoror iam? q. d. ſimiliter nulla. Tumuli, vt Achillis, bibere ſanguinem meum. i. ſororis meæ Polyxenæ, atq; aræ. ſ. Iouis Hercæi, bibere ſanguinem meum id ē patris mei Priami & fratris Polytæ. Quid ſup. facit aut deuenit, illa turba felix gregis fraterni? qui quinquaginta fuiſſe perhibentur: vnde æneí. ij. Quinquaginta intus thalami, ſpes tāta nepotum. Sed etiam ſororum thalami nepotes procreāt. Reſpōdet. Exhauſta ſup. eſt. i. abſumpta. nempe. i. nā certe, aut ipſi, relicti. i. ſuperſtites, vident regiam ſenis miſeri. i. miſerādi Priami, vacuam. ſ. prole: & vident præter lacenam. ſ. Helenā, cæteras nurus. i. filiorū Priami vxores, viduas, per tot. i. quinquagita, thalamos Helena autem Delphobo poſt Alexādrum nupſerāt. Illa. ſ. nobiliſſima mater, & regimē tot regum phrygum, fœcūda in ignes, quia tot filios regis imponēdos & iam impoſitos genuerat: aut quę Parim dum in vtero portaret facem ſibi geſtare viſa eſt quæ Troiā tandem cremaret: quod etiam euenerat: experta nouas leges fatorum, quia vt in Hecuba dicit Euripides in canem verſa eſt, induit vult⁹ feros id ē canis rabidæ: latrauit rabida circa ruinas ſuas, ſuperſtes Troię, Hectori, Priamo, ſibi. quia extat non Hecuba ſed canis. Chor⁹ indicans Caſſandram furore ſacro rapi & reluctari ſiqua poſſet excuſſiſſe deum: nā plurimum vexabantur vaticinantes: dicit. Phœbas id ē Phœbi ſacerdos Caſſandra, ſilet repente: & pallor poſſidet. i. occupat genas: & tremor creber poſſidet totū corpus. Vittæ ſtetere. i. horruere cū capillis ſtantib⁹: coma mollis. ſ. per naturam, horreſcit. i. fit aſpera p horrorem quē concipit de deo: corda anhela id eſt crebro reſpirantia, fremunt murmure incluſo: lumina id eſt oculi aut pupillæ oculo:

IAMBICI.

Sed cur ſacratas diripis capiti infulas?
Miſeris colendos maxime ſuperos reor. Ca.
Vicere noſtra iam metus omnes mala.
Equidem nec vlla cælites placo prece:
Nec ſi velint ſęuire: quo noceant habent.
Fortuna vires ipſa conſumpſit ſuas.
Quę patria reſtat? quis pater? quę iam ſoror?
Bibere tumuli ſanguinem atq; arę meum.
Quid illa felix turba fraterni gregis?
Exhauſta. nempe regiá miſeris ſenis
Vacuam relicti: totq; per thalamos vident
Præter Lacenam cęteras viduas nurus.
Tot illa regum mater & regimen Phrygum
Fœcunda in ignes Hecuba: fatorum nouas
Experta leges: induit vultus feros:
Circa ruinas rabida latrauit ſuas
Troię ſuperſtes: Hectori: Priamo: ſibi. Cho.
Silet repente Phœbas: & pallor genas
Creberq; totum poſſidet corpus tremor:
Stetere vittę: mollis horreſcit coma:
Anhela corda murmure incluſo fremunt.
Incerta nutant lumina: & verſi retro
Torquentur oculi: rurſus immites rigent.
Nunc leuat in auras altior ſolito caput:
Graditurq; celſa: nunc reluctantes parat
Reſerare fauces: verba nunc clauſo male
Cuſtodit ore: Męnas impatiens dei. Ca.
Quid me furoris incitam ſtimulis noui
Quid mentis inopem ſacra Parnaſi iuga
Rapitis? recede Phœbe iam non ſum tua.
Extingue flammas pectori infixas meo.

Cui nunc vagor veſana? cui bacchor furens?
Iam Troia cecidit: falſa quid vates ago?
Vbi ſum? fugit lux alma: & obſcurat genas
Nox alta: & æther abditus tenebris latet.
Sed ecce gemino ſole præfulget dies:
Geminumq́ duplices Argos attollit domos.
Idæa cerno nemora: fatalis ſedet
Inter potentes arbiter paſtor deas.
Timete reges moneo: furtiuum genus:
Agreſtis ille alumnus euertet domum.
Quid iſta vecors tela fœminea manu
Diſtricta præfert? quem petit dextra virum?
Lacena cultu ferrũ Amazonium gerens?

rum, nutant incerta: & oculi torquentur verſi retro .i. retrorſum: & ipſi oculi immites .i. feroces & auſteri, rigent id ẽ ſunt rigidi rurſus Et ipſa Caſſandra, altior ſolito, leuat nũc .i. interdum caput in auras: graditur celſa .i. erecta fronte: & parat nunc .i. interdum, reſerare .i. aperire fauces reluctantes .i. nolentes emittere vaticinia: & cuſtodit nũc .i. interdum male verba ore male clauſo .i. inuita loquitur: mænas .i. furens mulier, impatiens dei .i. recuſãs recipere Apollinem. Vbi vero domita fuit & victa ab Apolline, ſic fari cœpit. O ſacra iuga Parnaſi montis Phœbo ſacri, quid rapitis me incitam ſtimulis furoris noui? quid rapitis me inopem .i. impotẽ mentis? O Phœbe recede .ſ. de pectore meo: q̃ nõ ſum tua: extingue flammas infixas pectori meo. Cui .i. ad cuius imperium vagor nũc veſana? cui bacchor .i. bacchãtium more feror, furẽs? viſa enĩ ſibi eſt diſcurrere licet quieſceret. Troia iam cecidit: quid ego vates falſa .i. vt falſa nunq̃ credita, ago? vbi ſum? lux alma fugit ſup. me: & obſcurat genas .ſ. meas .i. ſinꝰ oculorum. Nox ſup. eſt alta id ẽ profunda: & æther .i. cælum, latet abditus tenebris. Sed ecce dies (inconſtans & inſanus ſermo furentem indicat) præfulget .i. pter morem fulget, ſole gemino: quia furẽtibus & ebrioſis oĩa videnẽ gemĩa: & Argos vrbs ad quã accedebat, geminũ .i. geminatũ, attollit domos duplices. Ego cerno nemora Idæa: paſtor fatalis .ſ. Paris, ſedet arbiter .i. iudex formæ: inter deas potentes: Iunonẽ, Venerẽ, & Palladẽ. O reges .ſ. Phrygij: moneo timete genꝰ furtiuũ .i. parim furtim alitum: ille allũnus agreſtis .i. Paris ſeu Alexander inter agreſtes educatus (nõ loquiẽ de Aegiſtho) euertet domũ .ſ. Priami, Quid .i. ad quid, iſta vecors .ſ. Clytẽneſtra, præfert tela diſtricta .i. nudata, manu fœminea? quẽ virũ petit dextra .ſ. ſua, ens ſup. Lacena i. e Laconica regione, cultu .i. in habitu veſtiũ: ſed gerens ferrũ Amazonium .i. ſecurim more Amazonum.

¶ Sed cur. Dum loquitur, videt Chorus Caſſandram deponentem ornamẽta ſacerdotalia cũ maxime eo tẽ- BERN.
pore miſero deos colere deberet. Vicere. reſpõdet ſe nõ curare deos: cũ nihil peius poſſint ſibi dare. Oẽs metus. nihil timeo amplius: cũ oĩa mihi ſint erepta. Quo. non habent aliquod malũ quo nocere poſſint mihi.

Quę patria. q. d. nulla: vnde declarat ꝙ ſibi, nihil reſtet. Bibere tumuli. hoc dicit ꝑpter Polixenã ad tumulum Achillis interfectam. Aræ. dicit ꝑpter Priamũ ad Aram Iouis interfectũ. Gregis. nã Priamus quinquaginta filios habuit. Senis .ſ. Priami. Relicti .ſ. vident familiã vacuã. Pręter Lacenã. Helenã: quæ Menelaum habet & prius habuerat fratrem meũ Paridẽ. indignatiue loquiẽ. Nurus. vxores filiorum Priami.

Hecuba. appoſitiue regimen: nã fuit animo virili, pia, & benigna. Nouas leges. quia ſcribiẽ verſa in canem teſte Oui. xiiij. meta. In ignes .i. rogos. nã oẽs filios cremari vidit. Induit. ſuſcepit: cum facta fuerit canis.

Supſtes. q̃ vixit vltra alios. Sibi. nã poſt Hecubã mulierẽ, ipſa quoq; vixit canis. Silet. viderat añ Chorus Caſſandrã deponere vittas: nunc aũt pallidam & variantem colorem: nec verba exprimentem ꝑpter ſpiritũ Apollinis vrgentem. Phœbas. vates Caſſandra. Horreſcit. erigitur. Torquentur. tanq̃ fugiant ſpiritum. Riget. ſtant firmi. Altior. videtur maior q̃ ante. In auras. in altum. Reluctantes. contrantẽtes. nollet loqui ſed ſpiritus cogit: aliquando ſciunt & non poſſunt dicere. Reſerare. aperire. Impatiens. non valens pati deum. Mænas. proprie eſt Baccha. ſed ibi pro vate furioſa ponitur. Quid. verba Caſſandræ reſiſtẽtis Phœbo. Stimulis. ſicut ſolet incitari equus: nam poetæ de Phœbade loquuntur more equitãtis. Parnaſi. vbi colebatur Apollo. Phœbe. non ſum amplius tua: ſed Agamemnonis. Flammas. quas ingeris ad diuinationem. Cui. ad vtilitatem cuius. nulla eſt cauſa cur debeam vaticinari. Furens. Vaticinans. Bacchor. inſanio. Falſa. quia non creditur mihi. Vbi ſum. ingreditur ſpiritus qui ipſi omnem mentem mutat. Abditus. occultatus, non videtur mihi. Gemino ſole. furiatis & ebrijs omnia videntur geminari. Argos. patria Agamemnonis. Idæa. montis Idæ: vbi Paris tulit ſententiam inter deas. Furtiuum. hoc dicit propter Aegiſthum: ſed ad ſimilitudinem Paridis. Agreſtis. Aegiſthus nutritus in agris. nam cum natus eſſet ex Pelopea, ob pudorem proiectus eſt: & a capris nutritus. vnde nomen Aegiſthi aſſumpſit: nam ægos capra dicitur. hic tandem ad regiam ductus Agamẽnonem a bello Troiano redeuntẽ interfecit, vna cũ Clytẽneſtra: ipſe aũt tandem & Clytemneſtra ab Oreſte interfecti ſunt. Quid iſta. videt etiam mulierẽ armatã ſecuri more Amazonũ. Diſtricta. euaginata. Lacena. habẽs cultũ Lacedæmonium. Ferrum. ſecurim Amazoniam.

¶ Nec ſi velint. Iam ſunt inermes dij: adeo crebra eorũ in nos pugna & colluctatio fuit. Relicti. ſupſtites vi- DANI.
deãt vacuã regiã. In ignes. in exitium patriæ: ꝙ pepit Paridẽ: vel ꝙ filiorũ vidit tot funera & rogos. Stetere. inhorruere aut erectæ ſunt. Nutant. tremũt mouenẽ quaſi malũ minantes. & Chorus ad ſpectatores inſanę vatis habitũ ex quadã occaſione depingit. Mænas. inſana & furibunda ϖαρα το μαινομαι. Iuuenalis. Crinemq́ rotant vlulante Priapo Mænades. Fatalis. capitalis patrię & nobis. Fœminea manu. ad Clytẽ-
neſtrã pertinet hoc vaticiniũ. Ferrũ. bipennẽ. armanẽ ſecuribꝰ & peltis Amazones vt tradit Apollonius in Securis in-
ij. & Penthesilea Amazonum regina teſte Pli. inuenit ſecurim prima. uentio.

ASCEN.

Gallus fluuius.

Atys.

¶Quæ facies alta verſat nūc oculos meos. i. q̄ viſio obuerſatur iā mihi: victor ferarū. i. domitor hoſtium ferocium Agamemnon, vexatus colla. i. habēs colla vexata ab vxore & Aegiſtho: vt feræ ſolent a canibus: iacet ſ. proſtratus: leo marmaricus. i. iubatꝰ & fortis vt in Marmarica regione eſſe ſolent, hoc ē idem Agamemnon, iacet ſub dente ignobili. i. ſecum mulieris, paſſus morſus cruetos leę audacis. ſ. vxoris ſuæ. Deinde viſa eſt videre fata ſua: & manes ſuorum ſe vocantes: vn de dicit. O vmbræ meorū. ſ. neceſſariorum, quid vocatis me ſolā e meis ſoſpitem. i. ſuperſtitem & ſanā corpore: o pater. ſ. Priame, ſepulte troia tota. i. cum omnibꝰ tuis, aut tota vrbe, ego ſequor te: o frater. ſ. Hector auxilium phrygū & terror Danaū. i. gręcoꝝ, ego ſequor te: ego non video antiquū. i. priſtinum, decus. i. ornamentū tuū: aut manꝰ. ſ. tuas calētes ratibus. i. nauibꝰ. ſ. græcorū exuſtis: ſed video mēbra lacera: vt circū troiā tracta fuerant: & lacertos. i. toros brachiorū fortes, ſaucios vinclo graui: baltheo vt dicunt ab Aiace dono accepto. O Troile cōgreſſe nimium cito, q̄a adhuc fere puer (vt ęnei. j. Infelix puer atq; impar congreſſus achilli) Achilli. i. cū Achille, ego ſequor te. O Deiphobe tu geris vultus incertos quia proditus ab Helena deformatus eſt ab hoſtibꝰ abſciſſo naſo: vt. vj. ęnei. habetur: munꝰ. i. quod eſt beneficium coniugis. ſ. Helenę, nouę. i. paulo ante ductę. Iuuat. i. delectat me igredi. ſ. vobiſcū, ꝑ lacꝰ ſtygios. i. infernos: iuuat videre ſęuū canem tartari. ſ. Cerberꝝ, & regna ditis auidi quia inſatiabilis, nunq̄ dicētis ſufficit. Hæc ratis (ꝑ fantaſiam videt cymbā Charōtis) Phlegetōtis atri, q̄a inferni, licet ſit ardoris fluuius, vehet hodie aīas regias. ſ. Agamēnonis regis, & meā filię regis, victā. ſ. meam, & victricem Agamēnonis: quia oēs ꝑpamus eodē. O vmbræ ego precor vos & vnda. ſ. Styx iurata ſupis, vtpote Dij cuiꝰ iurare timent & fallere numen (q̄ propoſitio eſt vt dicunt de copulato ꝑdicato: quia non timēt iurare: ſed iurare & fallere. i. falſo iurare) ego ꝑcor pariter te, reſerate paulū terga poli nigrantis. i. axis quē ſub pedibus Styx atra videt maneſq; ꝓfūdi: vt turba leuis. i. ſine corporibꝰ, phrygū ſ. occiſorū, ꝓſpiciat Mycenas. i. cladē Agamēnoni imminentē: & ſcelus Clytēneſtrę: ad cōſolationē. ſ. vltionis apternæ: O miſeri ſcilicet Phryges ſpectate: fata ſe vertunt retro. i. q̄ vos ꝑſecuta ſunt incipiūt vos vlciſci. Sorores. ſ. inter ſe, tres furiæ infernales, inſtant ſqualidę. i. ſqualentes: iactāt verbera id eſt flagella, ſanguinea. i. ſanguinolenta: læua ſup. manus earū, fert faces ſemuſtas, pro ſemiuſtas: & genę pallētes ardēt. ſ. irarū flāmis: & veſtis atri funeris. i. qualis eſt circum funera, cīgit ilia exeſa. i. macilenta & a vermibus eroſa & metus nocturni. i. terrores, ſtrepunt: & oſſa vaſti. i. valde ampli, corporis, vt gigantes, latent corrupta lōginquo. i. diuturno ſitu, ſupple in, palude limoſa: & ecce ſenex defeſſus ſcilicet Tantalus, oblitus ſitis, quia mœſtus futuro funere ſcilicet Agamemnonis, non captat aquas ludentes. i. ſalientes, ad ora. ſ.

Quæ verſat oculos alta nunc facies meos?
Victor ferarum colla vexatus iacet:
Ignobili ſub dente Marmaricus leo:
Morſus cruentos paſſus audacis leę.
Quid me vocatis ſoſpitem ſolam e meis
Vmbrę meorum? te ſequor tota pater
Troia ſepulte: frater auxilium Phrygum:
Terrorq; Danaum: non ego antiquum decus
Video: aut calentes ratibus exuſtis manus.
Sed lacera membra: & ſaucios vinclo graui
Fortes lacertos: te ſequor nimium cito
Congreſſe Achilli Troile: incertos geris
Deiphobe vultus: coniugis munus nouę.
Iuuat per ipſos ingredi Stygios lacus:
Iuuat videre tartari ſęuum canem:
Auidiq; regna Ditis: hæc hodie ratis
Phlegetontis atri regias animas vehet
Victamq; victricemq;: vos vmbrę precor:
Iurata ſuperis vada te pariter precor:
Reſerate paulum terga nigrantis poli:
Leuis vt Mycenas turba proſpiciat Phrygū.
Spectate miſeri: fata ſe vertunt retro.

IAMBICI Tetrametri Acatalectici.

Inſtāt ſorores ſqualidę: ſāguīea iactāt verbera
Fert lęua ſemuſtas faces: ardētq; pallētes gēę:
Et veſtis atri funeris exeſa cingit ilia:
Strepūtq; nocturni metꝰ: & oſſa vaſti corpis
Corrupta longinquo ſitu palude limoſa iacēt.
Et ecce defeſſus ſenex ad ora ludentes aquas
Nō captat oblitus ſitis: mœſtꝰ futuro funere.
Exultat: & ponit gradꝰ pr̄ decoros Dardanꝰ.

TRIMETRI.

Cho. Iam peruagatus ipſe ſe fregit furor:
Caditq;: flexo qualis ante aras gradu
Ceruice taurus vulnus inciſa gerens.
Releuemus artus entheos. tandem ſuos
Victrice lauro cinctus Agamemnon adit:

Coniunxq́ pariter obuios illi tulit
Greſſus: reditq́ iuncta concordi gradu.

ſua: Dardanus.ſ.auctor generis Troiani, exultat ſ.deuictione prolis ſuæ: & ponit gradus decoros.i.ducit choreã pre gaudio ad numerum ſaltans. Cho. Furor.ſ.Caſſandræ peruagatus.ſ.per varia fata, fregit ipſe ſe.i.extinct⁹ eſt: & cadit qualis taurus cadit ante aras, genuflexo, gerens vultus ceruice inciſa. releuemus artus entheoa.i.ſ quibus iam deus fuit. Agamemnon (eſt paraſceue futuri actus) cinctus lauro victrice adit tandem ſuos.ſ.familiares & eates: & coniunx.ſ.Clytēneſtra, tulit pariter greſſus obuios illi: & redit.ſ.in regiã: iuncta.ſ.illi, gradu concordi id eſt æquali & amico.

BERN. ¶Quæ verſat. Tertia imago offertur ſibi: videt leonẽ victorẽ ferarum lacerari ab vna leena. Facies. apparentia. Marmaricus. magnus: vt ſunt in Marmaria regione verſus Aegyptũ, hic erit Agamemnon victor q a muliere occidetur. Ignobili. vili & fœmineo. Quid me. nunc accedit ad diuinationem de morte ſuorum & ipſiuſmet. Vmbre. animę. videbatur ita ſibi videre ſuos. Pater. Priame. Solam. quia omnes mei mortui ſunt excepta me. Troia ſepulta. interemptis omnibus noſtris. Frater. Hector. appoſitiue auxiliũ & terror. videbatur illi videre Hectorem. Exuſtis. nam Hector ignẽ tulit ad naues græcorũ. nõ video te nunc talem ſed laceratum. Troile. frater: qui adoleſcentulus congreſſus cum Achille interemptus eſt. Incertos. qui non poſſunt cognoſci. nam vt ſcribit Vergilius in.vj.æneí. truncis naribus & auribus vmbra Deiphobi apparuit Aeneæ. Munus. donũ nouæ coniugis Helenæ: quæ poſt mortem Paridis illi nupſerat: & ſuprema nocte illum prodidit: dicente Virgili. Intra tecta vocat Danaos & limina pandit. Canẽ. Cerberum. Auidi. qui omnia deuorat. Hęc ratis. cymba Charõtis. quã videbat videre, hodie vehet animas regias: intelligit animam Agamemnonis actam.i.impulſam violenter ex corpore: nam occiſus fuit ferro. Victam.ſ.meam & victricem Agamemnonis. Iurata vnda. ſtygiam paludem intelligit: rogat deos vt aperiant terram vt animæ Troianorum poſſint videre vindictã de morte Agamemnonis. Terga. ſuperficiem terræ: nã ipſi ſunt in centro. Poli nigrantis. cæli veſtri infernalis obſcuri. Leuis. ſine corpore: nam animę incorporeę ſunt. Mycenas. vbi occidetur Agamemnon: nam vt inquit Iuuenalis, Vindicta bonũ vita iucũdius ipſa. Spectare. vertit ſermonẽ ad animas troianorũ. Fata. dij qui nobis fuerant inimici, nunc ſe vertunt cõtra gręcos. Sorores. furię: de quibus diximus. Lęua. ſiniſtra. Illa.ſ.furiarum: apparãt ſe cum habitu mortifero. Nocturni. quia ſolent errare in nocte. Vaſti. gigantum: qui ſunt in principio inferni. Senex. Tantalus: q adeo triſtabatur vt ſitis ſuæ nõ recordaret̃ propter Agamemnonẽ nepotem ſuum. Futuro. morte Agamemnonis futura. Pater. auctor Troię. ecõtrario lętabatur Dardanus in vindictam ſuorum. Cadit. nam phœbades decedente ſpũ, vt ſcribit Virgi. exanimes relinquebant̃. Releuemus. dicũt mulieres Troianę. Entheos. concitatos ſpũ. Victrice. dat locum ſequenti ſcenæ.

DANI. Deiphob⁹. ¶Ferarũ. Troianorũ. Marmaricus leo. Agamemnõ. Deiphobe. Deiphobus Priami ex Hecuba fili⁹: cui nupſit Helena poſt paridẽ quæ dictio cum græce ſit Δηϊφοβος nullo modo latine deiphœbus dici poteſt: vt docet paſſim lectio homerica. poteſt autẽ interpretari fuga vaſtatiõis: nã ὁ φόβος fuga & δηϊόω populor: ſed prius dicebatur Deiphœbus. Victam & victricem. ibimus æquo ſorte & neceſſitate victi pariter & victores in infernum hodie: Omnes enim vna manet nox Et calcãda ſemel via leti: vt recte meminit Horati⁹ numeroſus & doctiſſimus in tertio carminũ Aequa lege neceſſitas ſortit̃ inſignes & imos. Omne capax mouet vrna nomen. Iurata. paſſiue poſuit participiũ ꝓ abſoluto. Poli. improprie dictum. Futuro funere. nepotis Agamemnonis. Flexo gradu. cernuus & procũbẽs. quod græci dicunt ὀκλὰξ. Apollonius in tertio de tauris quos domuit Iaſon. τὸν μὲν ἐρχόμενον καββάλεν ὀκλὰξ ῥιμφα ποδὶ πρόκρουσας χάλκεον.

Actus Quartus.

TRIMETRI IAMBICI.

AGAMEMNON. CASSANDRA.

TAndem reuertor ſoſpes ad patrios lares.
O chara ſalue terra: tibi tot barbarę
Dedere gentes ſpolia: tibi felix diu
Potentis Aſię Troia ſummiſit manus.
Cur iſta vates corpus effuſa ac tremens
Dubia labat ceruice: famuli attollite:

ASCEN. TAndem. Progrediendo in regiam ſuam dicit Agamemnõ. Ego reuertor tandẽ ſoſpes ad lares patrios (ſed fere extremum gaudij luct⁹ occupat: vt poetæ graphice depingũt) O terra chara, quia natalis cuiq́ chara eſt, ſalue: tot gentes Barbarę dedere tibi id eſt tuis ſpolia: Troia diu felix id eſt florens, ſubmiſit tibi manus id eſt omnem potẽtiam & virtutem, Aſiæ potentis. deinde videns Caſſandram vacillantem dicit. Cur iſta vates effuſa ac tremens id eſt habens tremens corpus, labat ceruice dubia id eſt nequeũte ſe erectam tenere? O famuli attollite.i.erigite eã: & refouete id eſt refocillate latice gelido, id eſt aqua frigida in faciem reſperſa. ipſa recipit iam diem id eſt videt lucem, viſu marcente id eſt lãguente. O Caſſandra, ſuſcita ſenſus tuos: ille portus optatus erumnis id eſt cum eſſem⁹ in erumnis & periculis maris, adeſt id eſt præſens eſt. dies feſtus & ita lęte agẽdus, eſt ſcilicet nũc. Caſſan. dies fuit et, id eſt etiam Troię feſt⁹ ſcilicet qñ perijt. Ag. Veneremur aras Caſſan. Pater ſupple meus Priamus, cecidit ante aras ſcilicet Iouis hercei: id eſt penetra

Refouete gelido latice. iam recipit diem
Marcente viſu. ſuſcita ſenſus tuos:
Optatus ille portus erumnis adeſt.
Feſtus dies eſt. Ca. feſtus & Troię fuit. Ag.
Veneremur aras. Ca. cecidit añ aras pater. A.
Iouē ꝓcemur pariter. Ca. Hercęū Iouē? Ag.
Credis videre te Iliū? Ca. & Priamū ſimul. Ag.
Hic troia nō ē. Ca. vbi Helena ē: troiā puto. A.
Ne metue dñam famula. Ca. libertas adeſt. A.
Secura viue. Ca. mors mihi eſt ſecuritas. Ag.
Nullū ē periculū tibi. Ca. at magnū tibi eſt. A.
Victor timere q̄d poteſt? Ca. q̄ nō timet. Ag.
Hanc fida famuli turba dum excutiat deum
Retinete nequid impotens peccet furor.
At te pater: qui ſæua torquens fulmina
Pellenſq; nubes ſydera: & terras regis:
Ad quem triumphi ſpolia victores ferunt
Et te ſororem cuncta pollentis viri
Argolica Iuno: pecore votiuo libens
Arabumq; donis: ſupplice & fibra colam.

lis quaſi dicat nec te arce tuebuntur. Ag. precemur pariter Iouem. Caſ. Iouem Hercęum ſupple vis ꝓcemur? Ag. Credis te videre Ilium? vbi erat ara Iouis Hercęi. Caſ. Et id eſt etiam, hoc eſt credo me videre aliquid inſtar Ilij: & ſimul Priamum id eſt te caſurum domi tuæ vt cecidit Priamus. Ag. Troia nō eſt hic. Caſ. Ego puto Troiam ſupple illic vbi Helena eſt: id eſt mulier mali cauſa Helenæ ſimilis videlicet Clytēneſtra ſoror eius: nā Helena i Aegypto erat. Ag. Ne metue famula. i. q̄uis ſis famula, dominam ſcilicet Clytēneſtram quam intellexit ab ea Helenam vocatam. Caſ. Libertas ſcilicet per mortem adeſt ſcilicet mihi Ag. Viue ſecura id eſt ſine cura. Caſ. Mors, nō vita eſt mihi ſecuritas. Ag. nullum periculum eſt tibi. Caſ. At magnum periculum eſt tibi qui viuere miſere cupis: & ante me moriens. Ag. Quid poteſt victor timere? Caſ. q̄ non timet. Graue reſponſum: quia cum dixerint pax & ſecuritas: tunc repētin⁹ ingruit ſuper eos interitus. Ag. O famuli, fida turba id ē qui eſtis fida turba: retinete hanc ſcilicet furentem adhuc, dum excutiat deum: ſcilicet Apollinem: ne furor impotēs, id eſt neſciens ſe regere peccet quid. i. ne ſibi per furorem manum inferat: quo dicto incipit precari Iouem ſic. At o pater qui torquēs ſęua fulmina, & pellens nubes, regis ſidera & terras: ad quem victores ferunt ſpolia: vt ad Iouem feretrium poſtea Romæ: quod quia non dicit nominatim, nō eſt importuna prolepſis: quia potuerunt id græci ante Romanos feciſſe vt pleraq; alia: ego colam te & te o Iuno argiua, ſorore viri. i. mariti Iouis, Pollētis id eſt potentis cuncta: colā dicit libens pecore votiuo: vt iuuēco: & donis arabum id ē ture ſabęo: & fibra ſupplice ſcilicet extorum oblatorum.

BERN. Tandem. Hic eſt quartus actus in quo eſt reditus Agamemnonis in vrbem. Veniens autem Agamemnon vidit Caſſandram exanimam: iubetq; eam refocillari aqua vt reuiuiſcat: demum cum reſipuiſſet: vaticinatur ſine furore mortem Agamemnonis. Gelido latice. aqua frigida. Marcente. deficiente. iam incipit leuari. Feſtus & Troię. videtur dicere de vna re & intendit aliā: Troia habuit die feſtū & iō ꝑdita fuit qñ miſſus eſt equus. Pater. etiā Priam⁹ occiſus eſt añ aras. Hercęū. etiā pr̄ me⁹ añ aras Iouis Hercęi interēptus eſt. Credis loco. cum ſim Mycenis tu reſpondes tanq̄ ſis Troię. Helena. quæ ſemper eſt cauſa ruinæ: ſed intelligit a ſimili Clytemneſtram. Libertas. vt inquit Cicero, Neſcit ſeruire qui voluit mori. Non timet. quod non credis. Hanc. credit Agamemnon ipſam furiatam: vnde imperat famulis vt illam teneant donec ceſſent furor. At te. vertit ſermonem ad Iouem. Sororem. Iunonem. Pollentis. potentis omnia. Viri. mariti. Donis. thure. Fibra. pars pro toto. i. victima.

DANI. ¶ Tandem reuertor. Secunda pars Agamemnonis iam agitur & quartus actus in quo læt⁹ victoria & diues Troiana præda Agamemnon reuertitur Mycenas. Laſſam autem Caſſandram relicto ſpiritu Apollinico inuitat ad communem deorum cultū: id quod renuit Caſſandra, ante aras Iouis Hercæi immiſericorditer & turpiter patrem procubuiſſe recordata. Refouete gelido latice. aquā in faciē, inſufflate donec redeat in ſe. Marcente. natante. languido. Hercæus Iuppiter. quemadmodum in noſtra caſtigatione admonuim⁹ colebatur intra domeſtica ſepta quem aliter deum penetralem appellabant. Pelliſq; nubes. in manu eſt Iouis & cogere & pellere nubes: inde Homerus ſepiſſime vocat Iouem Nepheligeretam παρα το αγειρο & νεφελη quaſi cōgregans nubes alter dici ſolet Iuppiter Nepholodes id eſt nubilus. Ad quem: Romæ erat templum Iouis feretrij cui Ioui ferebantur ſpolia hoſtilia, conditum a Romulo vt tradit Plutarchus. Hic autem Seneca videtur vt aſſolent poetæ locutus κατα την προληψιν ad tempora ſua.

Feretrij Iouis pleſpſis.

ASCEN. Argos &c. Chorus græcorum & præſertim argiuorum laudat Argos a ciuibus & alumnis in deorum numerum relatis: potiſſimū Hercule: qui licet Thebanus eſſet: apud Argos tamen nutritus & ab Euriſtheo argiuorum rege ad varios labores obeundos miſſus. vnde dicit. O Argos nobile id eſt clarū

Aſclepiadæi: Iambici. Trochaici & Sapphici.
CHORVS gręcorum.

Argos nobilibus nobile ciuibus:
Argos iratæ charum nouercæ:

Semper ingentes educas alumnos:
Imparem æquaſti numerum deorum.
Tuus ille biſſeno meruit labore
Allegi cælo magnus Alcides:
Cui lege mundi Iuppiter rupta
Roſidę noctis geminauit horas:
Iuſſitq; Phœbum tardius celeres
Agitare currus:& tuas lente
Remeare bigas candida Phœbe.
Retulitq; pedem alternis nomen
Stella quæ mutat:ſeq; mirata eſt
Heſperum dici.aurora mouit
Ad ſolitas vices caput:& relabens
Impoſuit ſenis humero mariti.
Senſit ortus:ſenſit occaſus
Herculem naſci:violentus ille
Nocte non vna poterat creari.
Tibi concitatus ſubſtitit mundus.
O puer ſubiture cælum.
Te ſenſit Nemeęus arcto
Preſſus lacerto fulmineus leo:
Ceruaq; Parrhaſis.
Senſit Arcadii populator agri.
Gemuitq; taurus Dictæa linquens
Horridus arua.
Morte fœcundum domuit draconem:
Vetuitq; collo pereunte naſci.

& nobilitatũ,ciuibus.i.incolis nobilibus, argos charũ nouercę iratę.ſ.Iunoni offenſę omnibus pellicib⁹ & liberis eaꝝ:& tñ Herculem argis coli patiens.tu educas:nõ dicit gignis: ſemper alunos ingẽtes:tu ęquaſti imparẽ numerũ.i.ternarium,deorum:qui tres ſunt terno,numine pdiui Iuppiter,Neptunus, Plutõ cum vero prius ab argis duo tantũ colerẽtur Iuppiter & Iuno,acceſſit Hercules terti⁹,ſunt q geminus caſtore & polluce quib⁹ Hercules acceſſerint intelligi malint.Ille magnus Alcides.i.Hercules Alcę nepos:tuus.i. alumnus ab Euriſtheo in expeditionem miſſus: meruit allegi.i.aſcribi,cælo.i. catalogo cæleſtium: biſſeno labore.i.duodecim laboribus: Cui.i. ad cuius generationẽ,Iuppiter lege mundi.i. curſus cęleſtis:rupta geminauit:aut vt alij volunt triplicauit horas noctis,roſidę.i.rore perfuſę:a nominatiuo ros dicit roſidus:vt a gloris roridus diceretur:quẽadmodum a ius iuſſulentus pro iurulentus dicit: & iuſſit Phœbum.i.Apollinem,agitare tardius currus celeres quibus ſol vehitur:qui Phœbi lampas eſt:& iuſſit o Phœbe.i.luna,candida:tuas bigas:cũ quadrigę ſint ſolis, remeare.i.p alterũ hemiſpheriũ ad oriẽtẽ,lente:qa ſpatio duarũ aut triũ noctiũ,& ſtella.ſ.veneris, q̃ mutat nomẽ alternis.ſ.vicibus:quia mane lucifer dicit noctu veſper⁹,aut heſper⁹,retulit pedem.i. retroceſſit:qd ſiẽ:etiã luna remeauit.i. retroceſſit:& mirata eſt ſe dici heſperũ : cũ non interceſſerit dies:aurora mouit caput,id ẽ parabat ſurgere ad ſolitas vices,& relabẽns impoſuit .ſ.caput humero mariti ſenis .ſ. Titoni in cadẽ obſeniũ verſi.ort⁹ & occaſus ſenſit Herculẽ naſci.ille violẽt⁹.i.futur⁹:nõ poterat creari vna nocte. Rñdet altera pars chori.O puer ſubiture celũ.i.referẽde in numerũ deorũ: mũd⁹ cõcitat⁹ ad ſolitũ curſũ: ſubſtitit tibi.ſ. generando,leo Nemeęus fulmineus.i.in morẽ fulminis ardẽs,preſſus lacerto.ſ.tuo,arcto .i.nimis conſtringente:vt capiatur actiue ex caſu:quia dũ arctemus brachia id qd in medio eſt arctant:& cerua Parrhaſis i. parrhaſia ſenſit te.populator agri Arcadij.ſ.aper ſenſit te:& Taur⁹ horridus linquens arua Dictæa.i. Cretenſia,ſenſit te. Altera pars chori mutata perſona ſubſequit. Hercules domuit draconẽ .ſ.hydrã,fœcũdũ morte:quia pro vno capite ceſſo bina renaſcebantur:& vetuit naſci collo pereunte per ignem iniectum.

Argos.Introducit Chor⁹ laudãs Argos a nobilitate regũ,qd pbat p labores Herculis.Verſus ẽ Aſclepiadeus:ſed iterdũ mutat. Charũ.qa ibi colit. Nouercę.Iunoni. Imparẽ.qa addidiſti Herculẽ cælo. Biſſeno.duodecim. Adlegi.ad ſupabundat. Roſidę.humidę: nã vt vidim⁹: Iuppiter geminauit noctẽ qñ generauit Herculẽ. Retulit.heſperus iuſſus eſt nõ venire. Nomẽ.dũ debetet vocari lucifer appellat⁹ eſt Heſper⁹. Alternis.aduerbiũ eſt viciſſim. Heſperũ.nã bis ſtetit & bis heſperus appellat⁹ eſt:cũ lucifer de mane appellari ſoleat. Aurora.eodẽ modo fecit aurora q̃ dormiebat apd Titonum maritũ. Vices.vt veniret more ſolito. Relabẽs.iterũ cadens cũ capite redibat ad maritũ: nã cũ ſurgit aurora:vt ſcribit Virg.dicit relinqre cubile Titoni: vñ ſcribit. Titoni croceũ linquẽs aurora cubile. Senis.Titoni mariti ſui. Sẽſit.qa geminata eſt nox. Subſtitit.firmauit ſe q ſemp moueri ſolet. Tibi.pro te. Nemeęus.leo in Nemea ſylua:duodecim iſti laborẽs in Hercule furẽte explicati fuerũt. Parrhaſis.archadica. Populator.vaſtator aper. Dictęa Cretenſia. Fœcundum.renaſcentem:hydram intelligit. BERNA.

¶ Argos.Octauũ eſt carmen qd Aſclepiadeo, modo ſapphico inſcribit metro: modo etiã Archilochio dimetro argos laudibus pſequitur voce cantantis Chori. Ciuibus.pſertim Hercule qui ab cuncto orbe ſuperis allegat⁹ eſt,& inuita Iunone Apotheoſim cõſequutus. Roſidæ.roriferæ & humectæ. Geminauit.extendit triplicauit:Lucreti⁹ Thebis Alcmenę qua dũ frueretur olympi Rector, luciferũ ter iuſſerat heſperõ eẽ.triplicauit noctẽ Iuppiter dũ pararet magnũ opus:& vt ſuus daretur delitijs terminus non breuis.Nocte non vna:nã ſicut breue opus cito perficitur ita magnum opus non niſi longo tempore perfici poteſt. DANI.

Geminoſq; fratres pectore ab vno
Tria monſtra natos ſtipite incuſſo
Fregit inſultans: duxitq; ad ortus
Heſperiumq; pecus Gerionei
Spolium triformis.
Egit Threicium gregem:
Quem non Strimonii gramine fluminis
Hebri ve ripis pauit tyrannus:
Hoſpitum dirus ſtabulis cruorem
Prębuit ſęuis: tinxitq; crudos
Vltimus rictus ſanguis aurigę.
Vidit Hippolyte ferox
Pectore e medio rapi ſpolium & ſagittas.
Nube percuſſa ſtymphalis alto
Decidit cęlo.
Arborq; pomis fertilis aureis
Extimuit manus: inſueta carpi:
Fugit in auras leuiore ramo.
Audiuit ſonitum crepitante lamna
Frigidus cuſtos neſcius ſomni:
Linqueret quum iam nemus omne fuluo
Plenus Alcides vacuum metallo.
Tractus ad cælum canis inferorum
Triplici catena tacuit: nec vllo
Latrauit ore: lucis ignotæ
Metuens colorem. te duce ſuccidit
Mendax Dardanię domus:
Et ſenſit arcus iterum timendos:
Te duce concidit totidem diebus
Troia quot annis.

ASCEN. ¶ Geminoſq;. Et domuit fratres .ſ. inter ſe, geminos ab imo pectore.i.centauros inferne equos, ſuperne homines. ſic quidam. Sed licet Daniel refragetur ego ſic exponam: & fregit inſultãs ſtipite.ſ.clauę incuſſo, fratres geminos.i.trigeminos: vtpote natos: tria monſtra.i.monſtroſa & gigãtea corpora: ab vno pectore.i.ſtirpe, aut ab vnanimitate: cũ enim tres fratres vnum haberẽt regnum in quo viciſſim regnabant, dicti ſunt habuiſſe corpus trigeminũ: quod explicãs poeta dicit ab vno pectore: quia cum tria eſſent corpora erat illis cor & pectus ac regnũ vnum: & duxit pecus heſperiũ.i.occidẽtale, vtpote hiſpanicum ad ortus.i.orientem verſus: appoſitorie, ſpoliũ gerionei, aut vt alij legunt gerionis triformis quia tricorporis. Hercules egit.i. abegit, gregem.ſ.equorum: quia grex genus eſt: Threicium.i.thracicum: quem tyrannus.ſ.Diomedes Thracius: non pauit gramine grimonij fluminis: ve pro vel ripis .i. fœno nato in ripis Hebri flu. ſed ipſe dirus præbuit ſtabulis ſęuis.i.equis ferocibus, cruorem hoſpitum: & ſanguis aurigę.i. ipſius Diomedis, tinxit vltimus.i.vltimo loco: rict⁹.ſ.equorum: crudos.i.crudeles: quia appoſitus eſt illis epulandus. Hippolyte amazon ferox: quia bellicoſa: vidit ſpolium.ſ. balteum & ſagittas cum pharetra: rapi e pectore medio.ſ.ſuo: Stymphalis.ſ. volucris, nube.i. ala quæ inumbrauit regionem, percuſſa, ſagittis Herculis: decidit cælo.i.aere alto: & arbor.ſ.in hortis heſperidum: fertilis aureis pomis, qđ de ouibus interpretatur cum alijs Daniel: extimuit carpi manu.ſ.Herculea: inſueta: quia pri⁹ ab Atlãte aut eius filiabus carpebantur eius poma: & fugit in auras.i.abduxit ſe ſurſum, ramo leuiore.i.celeriter exaltato: Cuſtos frigidus .ſ. Draco, neſcius ſomni: quia peruigil: audiuit ſonitum.ſ.pomi aurei diſcerpti: & hoc lamna pro lamina (ſicut apud Horat. car.ij. Nullus argento color eſt, auaris Abdito terris inimici lamnæ Criſpe Saluſti. Oẽs tamẽ quos vidi flamma legunt: ſed non eſt flamma viſus in diſcerpendis pomis) crepitante: qa veroſimile eſt eiuſdem metalli fuiſſe ramum: cũ .i.quando Alcides.i.Hercules plenus.i. oneratus metallo fuluo.i.auro: linqueret iam omne nemus vacuum.i. ſpoliatum metallo fuluo. Canis inferorum.ſ. Cerberus tractus ad cælum.i.conſpectum cæli, catena triplici: qa tot colla & capita habuit: tacuit, nec latrauit vllo ore, ſcilicet de tribus, metuens colorem, id eſt ſplendorem, lucis ignotę, id eſt nõ prius viſę. domus Dardaniæ.i. Troiæ a Dardano inſtauratæ: mendax, ſcilicet tibi & Apollini ac Neptuno, ſuccidit.i. victa eſt: te duce, cum Argonautis: & ſenſit iterum.ſ.ſub Priamo arcus.ſ. Herculis cum ſagittis eius, timendos: quia fatales Troiæ: quas Philoctetes attulit. Troia concidit te duce.i.cum tu eſſes dux, totidem diebus.i.decem: quot annis cecidit.ſ.poſtea.

BERNA. ¶ Geminoſq; fratres. Gerionem intelligit Hiſpanum. Stipite. claua incuſſa ſupra caput Gerionis & fratres quos geminos appellat: cum eſſent tres. ſed proprie gemini ſunt nati eodem partu. Threicium. intelligit Diomedem & equos eius quos paſcebat carne humana. Vltimus. ſcilicet ipſe Diomedes, qui ab Hercule equis ſuis appoſitus eſt ad comedendũ. Rictus. ora equorum. Aurigæ. ibi aurigam ponit pro Diomede. Hippolyte. regina Amazonum. Spolium. balteum quo erat cincta. Stymphalis, aues ſtymphalides ſagittis cõfecit Hercules. Arbor. intelligit hortos heſperidum aureis pomis ſpoliatos. Leuiore. ſpoliato pomis: nam prius pendebat propter onus. Frigidus cuſtos. ſerpens peruigil ad cuſtodiam horti audiuit Herculem cum ignibus: quando ſpoliauit ortum. Plenus. onuſtus illis pomis. Tractus. Cerberum intelligit ad ſuperos tractum. Triplici. quia tria capita habebat Cerberus. Mendax.

fallax: nam pretium Feptuno & Apollini negauit qui pergama ſtruxerant. Succidit. cecidit. Arcus iterum. nam fatatum erat Troiam non poſſe capi iterum ſine ſagittis Herculis: quod factum fuit vt ſupra narrauimus cum Philoctetes illas haberet.

DANI. ¶ Geminos fratres. Exponunt nonnulli per Geryonem: non placet. Vidit hippolyte. Hercules Menalippen amazona dilexit & dilecta eſt potit⁹. Hippolyte ei⁹ ſoror venta ne alio auferret infinita miſit munera Herculi & zonam variam. auctor Apollonius Rhodius in ſecundo Argonauticon. ἱππολύτη ζωστῆρα παναίολον ἐγγυαλίξειν ἀμφικασιγνήτης μελανίππης ἐκ ἑλοίο &c. Arborqꝫ pomis. Atlas rex paſcebat oues purpurea lana has rapuit Hercules inde occaſio data fabulæ eſt de aureis pomis, quæ græce dicuntur τὰ μῆλα. id quod eſt medium ouis & pomi vocabulum. Fuluo metallo. periphraſis auri. Dardaniæ. Troiæ. Quot annis. ſcilicet nunc concidi.

Menalippe. Poma atlātica. Mela.

Actus Quintus.
Trimetri Iambici.
CASSANDRA.

Res agitur intus magna: par annis decem.
Eheu quid hoc eſt? anime conſurge: & cape
Pretium furoris: vicimus victi Phryges.
Bene eſt: reſurgis Troia: traxiſti iacens
Pares Mycenas: terga dat victor tuus.
Tam clara nunq̄ prouidæ mentis furor
Oſtendit oculis: video: & interſum: & fruor:
Imago viſus dubia non fallit meos:
Spectamus: epulæ regia inſtructæ domo:
Quales fuerunt vltimę Phrygibus dapes:
Celebrantur. oſtro lectus Iliaco nitet:
Merumqꝫ in auro veteris Aſſaraci trahunt.
Et ipſe picta veſte ſublimis iacet:
Priami ſuperbas corpore exuuias gerens.

ASCEN. Res agitur. In hoc quinto & vltimo actu, narrat Caſſandra, q̄ in domo regia in Agamēnonem parari & tr̄aligi vidit: nō quidē furore pcita ſed manifeſto viſu: quocirca cum in pſcenio ſtet ſubide intro oculos dirigit, narratqꝫ extēplo q̄ vident. Ordo eſt. Res magna agit intus. i. in regia Agamēnonis, par. i. ęqualis, decem annis. i. geſtis decē annorū apud Troiā: quia ſicut qui exercitum Alexādri magni vicit, iactitauit ſe viciſſe omnia quæ eo milite Alexander vicerat: ita Agamemnonē necās quodāmodo par facit omnib⁹ cædib⁹ auſpicio eius factis. Eheu: exclamat p̄ ſtupore: qd hoc eſt. ſ. quod paratur? anime conſurge. i. attentius conſidera, aut erige in ſpem vltionis Troiæ: & cape p̄tium. i. remunerationem furoris. i. pro cruciatu quem vaticinando de interitu Troiæ & nuper Agamēnonis quē leonem marmaricū vocaui: accepiſti: accipe nūc oblectamentum in videnda cæde tanti hoſtis: o Phryges nos victi. ſ. prius, vicimus. i. prope eſt vt vincamus. Bene eſt o Troia, tu reſurgis: tu iacens traxiſti Mycenas pares. i. ad parem ex parte cladem: quia vt vos regem & reginam amiſiſtis: ita & Mycenę amittent: victor tuus pro tui, dat terga. i. vincitur. furor mentis, prouidę. i. pręuidētis futura per diuinationem, nunq̄ oſtēdit oculis tam clara: qa vaticinantes fere obſcuris vera inuoluūt: nec omnia q̄ dicunt ipſi agnoſcunt. video. ſ. rem geri, & interſum, & fruor. i. capio voluptatem videndo: imago dubia non fallit viſus meos ſicut in vaticinijs interdum facit. Spectam⁹. i. vere cernimus: epulæ inſtructę domo regia celebrantur ſup. tales quales fuerunt Phrygibus vltimę dapes. i. ſplendidæ & opiparę. Lectus. ſ. diſcubitorius (nā in lectis comedebāt triū ordinū: vn̄ tricliniū dictū: & Architriclin⁹ etiā in euāgelio: q magiſter dom⁹ vulgo dicit) nitet oſtro Iliaco. i. purpura nō Ilij tinctatſed ilio ablata: & trahūt. i. e vaſe, aut Oenophoro, merum. i. vinū in auro. i. patera aurea: Aſſaraci veteris. i. priſci regis Phrygū: nā vt innuit æneid. i. ſingularis quædam patera p manus heredibus dabatur aut cōuiuij, aut ſacrificij gratia. dicit eni: Impleuitqꝫ mero paterā: quā Belus & oēs a Belo ſoliti &c. Et ipſe. i. Agamēnō iacet ſublimis ſup. in veſte picta. ſ. acu qd Phrygionū opus eſt: gerens corpore ſuperbas exuuias Priami.

BERNA. Res agitur. Hic eſt quint⁹ actus in quo habetur mors Agamēnonis: q̄ nō poteſt agi in ſcęna, ſed tractatur per viſionē & vaticiniū Caſſandræ. Magna. q non fuit talis Troiæ in decem annis. Pretium. quia vides vindictam hoſtis. Vicimus. quia hoſtis occidit. Traxiſti. ſicut corruiſti: ita nūc corruit rex Mycenarum. Dat terga. quia fugit. Tam clara. nunq̄ vidi per vaticinium tam clarā rem. Prouidę. ante videtis. Furor. vaticinium. Non fallit. quia interſum & video. Spectamus. deſcribit ordinem rei: paratur conuiuium Agamemnoni quod erit tale ſicut fuit Troianis, qui credentes græcos diſceſſiſſe lætis conuiuijs vacabant: & illa nocte capti fuerunt. Oſtro Iliaco. purpura quā ex præda Troiana habuit. Auro. bibūt pateris quas olim habuit Aſſarac⁹ rex Troianorum. Sublimis. in ſede alta ſedet Agamemnon. Exuuias. ornatus veſte quæ fuit Priami regis.

DANI. ¶ Res agitur. Sanguis funditur Agamemnonis manu Aegiſthi adulteri ſceleris duce & magiſtra fœmina, occiditur & Caſſandra, vexatur minis maternis Electra filia, quæritur ad cædem Oreſtes: cæterum per ſororē occultatus eſt: vt maternæ necis occaſione paternā vlciſcatur. Quintus eſt actus. Carmen vero nonum & vltimum: quod ſcribitur metro Archilochio. tota hæc vltima pars de ἠλέκτρᾳ Sophoclis vſurpata. Par ānis decem. non minoris ruinæ, q̄ quæ illata eſt Troiæ ſpatio annorum decem. Pretium furoris. in pretium vaticinij ſit cædes Agamemnonis.

Geminoſq; fratres pectore ab vno
Tria monſtra natos ſtipite incuſſo
Fregit inſultans: duxitq; ad ortus
Heſperiumq; pecus Gerionei
Spolium triformis.
Egit Threicium gregem:
Quem non Strimonii gramine fluminis
Hebri ve ripis pauit tyrannus:
Hoſpitum dirus ſtabulis cruorem
Prębuit ſęuis: tinxitq; crudos
Vltimus rictus ſanguis aurigæ.
Vidit Hippolyte ferox
Pectore e medio rapi ſpolium & ſagittas.
Nube percuſſa ſtymphalis alto
Decidit cęlo.
Arborq; pomis fertilis aureis
Extimuit manus: inſueta carpi:
Fugit in auras leuiore ramo.
Audiuit ſonitum crepitante lamna
Frigidus cuſtos neſcius ſomni:
Linqueret quum iam nemus omne fuluo
Plenus Alcides vacuum metallo.
Tractus ad cælum canis inferorum
Triplici catena tacuit: nec vllo
Latrauit ore: lucis ignotæ
Metuens colorem. te duce ſuccidit
Mendax Dardanię domus:
Et ſenſit arcus iterum timendos:
Te duce concidit totidem diebus
Troia quot annis.

ASCEN. ¶ Geminoſq;. Et domuit fratres .ſ. inter ſe, geminos ab uno pectore. i. centauros inferne equos, ſuperne homines. ſic quidam. Sed licet Daniel refragetur ego ſic exponam: & fregit inſultãs ſtipite. ſ. clauę incuſſo, fratres geminos. i. trigeminos: vtpote natos: tria monſtra. i. monſtroſa & gigãtea corpora: ab vno pectore. i. ſtirpe, aut ab vnanimitate: cũ enim tres fratres vnum háberẽt regnum in quo viciſſim regnabant, dicti ſunt habuiſſe corpus trigeminũ: quod explicãs poeta dicit ab vno pectore: quia cum tria eſſent corpora erat illis cor & pectus ac regnũ vnum: & duxit pecus heſperiũ. i. occidẽtale, vtpote hiſpanicum ad ortus. i. orientem verſus: appoſitiue, ſpoliũ gerionei, aut vt alij legunt gerionis triformis quia tricorporis. Hercules egit. i. abegit, gregem. ſ. equorum: quia grex genus eſt: Threicium. i. thracicum: quem tyrannus. ſ. Diomedes Thracius: non pauit gramine grimonij fluminis: ve pro vel ripis .i. fœno nato in ripis Hebri flu. ſed ipſe dirus præbuit ſtabulis ſęuis. i. equis ferocibus, cruorem hoſpitum: & ſanguis aurigę. i. ipſius Diomedis, tinxit vltimus. i. vltimo loco: rict⁹. ſ. equorum: crudos. i. crudeles: quia appoſitus eſt illis epulandus. Hippolyte amazon ferox: quia bellicoſa: vidit ſpolium. ſ. balteum & ſagittas cum pharetra: rapi e pectore medio. ſ. ſuo: Stymphalis. ſ. volucris, nube. i. ala quæ inumbrauit regionem, percuſſa, ſagittis Herculis: decidit cælo. i. aere alto: & arbor. ſ. in hortis heſperidum: fertilis aureis pomis, qđ de ouibus interpretatur cum alijs Daniel: extimuit carpi manu. ſ. Herculea: inſueta: quia pri⁹ ab Atlãte aut eius filiabus carpebantur eius poma: & fugit in auras. i. abduxit ſe ſurſum, ramo leuiore. i. celeriter exaltato: Cuſtos frigidus. ſ. Draco, neſcius ſomni: quia peruigil: audiuit ſonitum. ſ. pomi aurei diſcerpti: & hoc lamna pro lamina (ſicut apud Horat. car. ij. Nullus argento color eſt, auaris Abdito terris inimici lamnæ Criſpe Saluſti. Oẽs tamẽ quos vidi flamma legunt: ſed non eſt flamma vſus in diſcerpendis pomis) crepitante: q̃a veroſimile eſt eiuſdem metalli fuiſſe ramum: cũ . i. quando Alcides. i. Hercules plenus. i. oneratus metallo fuluo. i. auro: linqueret iam omne nemus vacuum. i. ſpoliatum metallo fuluo. Canis inferorum. ſ. Cerberus tractus ad cælum. i. conſpectum cæli, catena triplici: q̃a tot colla & capita habuit: tacuit, nec latrauit vllo ore, ſcilicet de tribus, metuens colorem, id eſt ſplendorem, lucis ignotę, id eſt nõ prius viſę. domus Dardaniæ. i. Troiæ a Dardano inſtauratæ: mendax, ſcilicet tibi & Apollini ac Neptuno, ſuccidit. i. victa eſt: te duce, cum Argonautis: & ſenſit iterum. ſ. ſub Priamo arcus. ſ. Herculis cum ſagittis eius, timendos: quia fatales Troiæ: quas Philoctetes attulit. Troia concidit te duce. i. cum tu eſſes dux, totidem diebus. i. decem: quot annis cecidit. ſ. poſtea.

BERNA. ¶ Geminoſq; fratres. Gerionem intelligit Hiſpanum. Stipite. claua incuſſa ſupra caput Gerionis & fratres quos geminos appellat: cum eſſent tres, ſed proprie gemini ſunt nati eodem partu. Threicium. intelligit Diomedem & equos eius quos paſcebat carne humana. Vltimus. ſcilicet ipſe Diomedes, qui ab Hercule equis ſuis appoſitus eſt ad comedendũ. Rictus. ora equorum. Aurigæ. ibi aurigam ponit pro Diomede. Hippolyte. regina Amazonum. Spolium. balteum quo erat cincta. Stymphalis. aues ſtymphalides ſagittis cõfecit Hercules. Arbor. intelligit hortos heſperidum aureis pomis ſpoliatos. Leuiore. ſpoliato pomis: nam prius pendebat propter onus. Frigidus cuſtos. ſerpens peruigil ad cuſtodiam horti audiuit Herculem cum ignibus: quando ſpoliauit ortum. Plenus. onuſtus illis pomis. Tractus. Cerberum intelligit ad ſuperos tractum. Triplici. quia tria capita habebat Cerberus. Mendax.

fallax: nam pretium Feptuno & Apollini negauit qui pergama ſtruxerant. Succidit. cecidit. Arcus iterum. nam fatatum erat Troiam non poſſe capi iterum ſine ſagittis Herculis: quod factum fuit vt ſupra narrauimus cum Philoctetes illas haberet.

Gemmos fratres. Exponunt nõnulli per Geryonem: non placet. Vidit hippolyte. Hercules Menalippen amazona dilexit & dilecta eſt potit⁹. Hippolyte eı⁹ ſoror verita ne alio auferret infinita miſit munera Herculi & zonam variam. auctor Apollonius Rhodius in ſecundo Argonauticon. ιπ πολυτη ζωστηρα παναιολον εγγυαλιξεν. αμφικασιγνητοιο λαιτιμονα πεμπεινοπαισω &c. Arboreq́ pomis. Atlas rex paſcebat oues purpurea lana has rapuit Hercules inde occaſio data fabulæ eſt de aureis pomis, quæ græce dicuntur τα μηλα. id quod eſt medium ouis & pomi vocabulum. Fuluo metallo. periphraſis auri. Dardaniæ. Troiæ. Quot annis. ſcilicet nunc concidit. DANI. Menalippe Poma atlãtica. Mela.

Actus Quintus.
Trimetri Iambici.
CASSANDRA.

Res agitur intus magna: par annis decem.
Eheu quid hoc eſt? anime conſurge: & cape
Pretium furoris: vicimus victi Phryges.
Bene eſt: reſurgis Troia: traxiſti iacens
Pares Mycenas: terga dat victor tuus.
Tam clara nunq̄ prouidæ mentis furor
Oſtendit oculis: video: & interſum: & fruor:
Imago viſus dubia non fallit meos:
Spectamus: epulæ regia inſtructæ domo:
Quales fuerunt vltimę Phrygibus dapes:
Celebrantur. oſtro lectus Iliaco nitet:
Merumq́ in auro veteris Aſſaraci trahunt.
Et ipſe picta veſte ſublimis iacet:
Priami ſuperbas corpore exuuias gerens.

ASCEN. Res agitur. In hoc quinto & vltimo actu, narrat Caſſandra, q̄ in domo regia in Agamẽnonem parari & trãſigi vidit: nõ quidẽ furore pcita ſed manifeſto viſu: quocirca cum in pſcęnio ſtet ſubide intro oculos dirigit, narratq́ extẽplo q̄ vident. Ordo eſt. Res magna agit̃ intus. i. in regia Agamẽnonis, par. i. ęqualis, decem annis. i. geſtis decẽ annorũ apud Troiã: quia ſicut qui exercitum Alexãdri magni vicit, iactitauit ſe viciſſe omnia quæ eo milite Alexander vicerat: ita Agamemnonẽ necãs quodãmodo par facit omnib⁹ cædib⁹ auſpicio eius factis. Eheu: exclamat p̄ ſtupore: qd hoc eſt. ſ. quod paratur? anime conſurge. i. attentius conſidera, aut erigę in ſpem vltionis Troiæ: & cape p̄tium. i. remunerationem furoris. i. pro cruciatu quem vaticinando de interitu Troiæ & nuper Agamẽnonis quẽ leonem marmarictũ vocaui: accepiſti: accipe nũc oblectamentum in videnda cæde tanti hoſtis: o Phryges nos victi. ſ. prius, vicimus. i. prope eſt vt vincamus. Bene eſt o Troia, tu reſurgis: tu iacens traxiſti Mycenas pares. i. ad parem ex parte cladem: quia vt vos regem & reginam amiſiſtis: ita & Mycenę amittent: victor tuus pro tui, dat terga. i. vincitur. furor mentis, prouidę. i. pręuidẽtis futura per diuinationem, nunq̄ oſtẽdit oculis tam clara: q̄a vaticinantes fere obſcuris vera inuoluũt: nec omnia q̄ dicunt ipſi agnoſcunt. video. ſ. rem geri, & interſum, & fruor. i. capio voluptatem videndo: imago dubia non fallit viſus meos ſicut in vaticinijs interdum facit. Spectam⁹. i. vere cernimus: epulæ inſtructę domo regia celebrantur ſup. tales quales fuerunt Phrygibus vltimę dapes. i. ſplendidæ & opiparę. Lectus. ſ. diſcubitorius (nã in lectis comedebãt triũ ordinũ: vñ tricliniũ dictũ: & Architriclin⁹ etiã in euãgelio: q magiſter dom⁹ vulgo dicit̃) nitet oſtro Iliaco. i. purpura nõ Ilij tincta ſed ilio ablata: & trahũt. ſ. e vaſe, aut Oenophoro, merum. i. vinũ in auro. i. patera aurea: Aſſaraci veteris. i. priſci regis Phrygũ: nã vt innuit̃ æneı. j. ſingularis quædam patera p manus heredibus dabatur aut cõuiuij, aut ſacrificij gratia. dicit̃ eñ: Impleuitq́ mero paterã: quã Belus & oẽs a Belo ſoliti &c. Et ipſe. ſ. Agamẽnõ iacet ſublimis ſup. in veſte picta. ſ. acu qd Phrygionũ opus eſt: gerens corpore ſuperbas exuuias Priami.

BERNA. Res agitur. Hic eſt quint⁹ actus in quo habetur mors Agamẽnonis: q̄ nõ poteſt agi in ſcęna, ſed tractatur per viſionẽ & vaticiniũ Caſſandræ. Magna. q non fuit talis Troiæ in decem annis. Pretium. quia vides vindictam hoſtis. Vicimus. quia hoſtis occidit. Traxiſti. ſicut corruiſti: ita nũc corruit rex Mycenarum. Dat terga. quia fugit. Tam clara. nunq̄ vidi per vaticinium tam clarã rem. Prouidę. ante videntis. Furor. vaticinium. Non fallit. quia interſum & video. Spectamus. deſcribit ordinem rei: paratur conuiuium Agamemnoni quod erit tale ſicut fuit Troianis, qui credentes græcos diſceſſiſſe lętis conuiuijs vacabant: & illa nocte capti fuerunt. Oſtro Iliaco. purpura quã ex præda Troiana habuit. Auro. bibũt pateris quas olim habuit Aſſarac⁹ rex Troianorum. Sublimis. in ſede alta ſedet Agamemnon. Exuuias. ornatus veſte quæ fuit Priami regis.

DANI. Res agitur. Sanguis funditur Agamemnonis manu Aegiſthi adulteri ſceleris duce & magiſtra fœmina, occiditur & Caſſandra, vexatur minis maternis Electra filia, quæritur ad cædem Oreſtes: cæterum per ſororẽ occultatus eſt: vt maternæ necis occaſione paternã vlciſcatur. Quintus eſt actus. Carmen vero nonum & vltimum: quod ſcribitur metro Archilochio. tota hæc vltima pars de ηλεκτρα Sophoclis vſurpata. Par ãnis decem. non minoris ruinæ, q̄ quæ illata eſt Troiæ ſpatio annorum decem. Pretium furoris. in pretium vaticinij ſit cædes Agamemnonis.

Detrahere cultus vxor hoſtiles iubet:
Induere potius coniugis fidę manu
Textos amictus.horreo:atq; animo tremo.
Regem ne perimet exul:& adulter virum?
Venere fata:ſanguinem extremæ dapes
Domini videbunt:& cruor Baccho incidet.
Mortifera vinctum perfidæ tradet neci.
Induta veſtis exitum manibus negat:
Caputq; laxi & inuii claudunt ſinus.
Haurit trementi ſemiuir dextra latus:
Nec penitus adigit:vulnere in medio ſtupet.
At ille:vt altis hiſpidus ſyluis aper:
Cum caſſe vinctus:tentat egreſſus tamen:
Arctatq; motu vincla:& incaſſum furit:
Cupit fluentes vndiq; & cæcos ſinus
Diſiicere:& hoſtem quærit implicitus ſuum.
Armat bipenni Tyndaris dextram furens:
Qualiſq; ad aras colla taurorum pius
Deſignat oculis:anteq̃ ferro petat:
Sic huc & illuc impiam librat manum.
Habet:peractum eſt:pendet exigua male
Caput amputatũ parte:& hinc trũco cruor
Exundat:illinc ora cum fremitu iacent.
Nondum recedunt:ille iam exanimem petit:
Laceratq; corpus:illa fodientem adiuuat.
Vterq; tanto ſcelere reſpondet ſuis.
Hic eſt Thyeſte natus:hæc Helenæ ſoror.
Stat ecce Titan dubius emerito die:
Sua ne currat an Thyeſtea via.

ASCEN. ¶ Detrahere &c. Proſequitur narrationẽ cœptam Caſſandra. Vxor.ſ. Clytẽneſtra, iubet .ſ. famulis, detrahere.ſ. Agamẽnoni, cultus hoſtiles.i. ex hoſte raptos & in quibus dolus eſſe poſſet:& iubet induere potius amictus textos manu coniugis fidę:dicunt interulã aut ſubuculã aut camiſiã: vt dicimus fuiſſe ſine aptura capitis & manuũ. Ego horreo, atq; tremo animo.ſ. ob hęc quæ video:ne.i. ãne exul .ſ. Aegiſthus, pimet regem, & adulter virum .i. maritum legitimum? Fata.ſ. Agamẽnonis venere.i. venerũt:dapes extremę videbũt ſanguinem dñi.ſ. Agamẽnonis:q̧ occidetur dñ vltima apponent fercula:& cruor.ſ. eiꝰ incidit Baccho.i. mero in paterã fuſo. Mortifera.ſ. veſtis aut mulier, tradet neci pfidę.i. doloſę, aut vinctũ pfide.i. irretitũ doloſe:quia veſtis induta negat manibus exitum:ne.ſ. repugnet ac ſe defendat:& ſinus.i. plicæ & anguli laxi, & inuij.i. non peruij nec exitum habẽtes claudunt.i. includunt caput.ſ. Agamemnonis. Semiuir.ſ. Aegiſthus meticuloſus & minus audens q̃ mulier, haurit.i. ferit, latus.ſ. Agamẽnonis, manu trementi:quia vix quiſq̃ conſtanti animo ſcelus ingens peragit: nec adigit.i. infert telum, penitus.i. om̃ino intro: ſtupet.i. hæſitat in medio vulnere.ſ. inferendo. At ille.ſ. Agamẽnon, vt.i. quẽadmodũ aper hiſpidus.i. ſetoſus, ſyluis altis, cum.i. licet vinctus, caſſe.i. retibus, tamen tẽtat egreſſus.i. egrediendi locum: & arctat.i. conſtringit & fortius innodat, vincla, motu.i. agitando ſe, & furit in caſſum.i. in vanum: ſic ſup. ille cupit diſiicere vndiq; ſinus.i. angulos veſtis fluentes:& cæcos.i. in quibus non videbat exitum, aut obcæcantes eum: & implicitus.i. intricatus, quærit hoſtem ſuum.ſ. a quo vulnus acceperat. Tyndaris.ſ. Clytemneſtra furens.ſ. per iram, aut demens, armat dextrã .ſ. ſuam, ſecuri: vt vaticinans pdixerat Caſſandra futuram. Et qualis.i. qualiter, pius, ſcilicet ſacrificulus ac mactator hoſtiarum, deſignat.i. notat oculis, colla taurorum ad aras: anteq̃ petat ſup. ea, ferro.i. cultro, aut ſecuri: quia piaculum erat dum hoſtia icta aufugiebat:ſic Clytemneſtra, librat.i. ad feriendum diſponit huc & illuc manum impiam. ergo lege iam pius nõ prius:pſertim cum ſequatur ante &c. Habet.ſ. Agamẽnon, letale vulnus. qđ tractum ẽ a ſpectaculo gladiatorũ:in quo altero priꝰ q̃ ſentiat letaliter vulnerato, exclamat populus, habet. facinus ſup. aut letum regis eſt peractũ:caput amputatũ male.i. non integre, quia a fœmina, pendet exigua pte.ſ. colli: & cruor exundat.i. vndatim effluit, hinc.i. ex vna pte, trũco.i. truncato corpore:& ora iacẽt illinc.i. ex alia pte, cũ fremitu.ſ. indignatiõis. Clytẽneſtra ſup. & Aegiſthus, nõdũ recedũt pacto ſcelere:ille.ſ. Aegiſthus, petit.i. inuadit iã exanimẽ.i. mortuũ:& lacerat corpus.ſ. eiꝰ:illa.ſ. Clytẽneſtra, adiuuat fodientem.ſ. gladio:vterq; reſpondet ſuis .ſ. maioribus, tanto ſcelere.i. per tantum ſcelus. hic.ſ. Aegiſthus eſt natꝰ Thyeſte:illa.ſ. Clytemneſtra eſt ſoror Helenę:q̃ ſic Deiphobũ trucidandũ dedit. Ecce titan.i. ſol, ſtat, die emerito:aut lic:merito aut expleto:dubius an currat via ſua.i. ſolita:an Thyſtea.i. qua cucurrit retrocedendo ne videret cœnam Thyeſtæ.

BERNA. ¶ Detrahere cultus. Veſtem. Clytemneſtra inſtabat: vt deponeret illam veſtem: & ſumeret aliam quam proprijs manibus texuerat. Hoſtiles. Troianos. Exul. Aegiſthꝰ. timeo referre q̃ video: Clytẽneſtram & Aegiſthum parare mortem Agamemnoni. Fata. ipſa mors. Domini. Agamemnonis. Cruor. cum eſſent in menſa, ſanguis miſcebatur vino. Mortifera. Clytemneſtra inferens mortem. Exitum. quia non poterat educere manus ex illa veſte. Manibus. per manicas. Sinus laxi. largi: non permittunt exire caput. Semiuir. Aegiſthus timidus haurit.i. aperit latus Agamemnonis: nec magnum vulnus facit: quia in medio vulnere ſtupebat: nec audebat perficere facinus. At ille.ſ. Agamemnon erat tanq̃ aper hiſpidus, id eſt ſetoſus & horridus: qui captus laqueo quanto plus trahit tanto magis ligatur. Caſſe. laqueo. Arctat. ſtrin-

git. In caſſum.fruſtra:quia non poteſt. Diſijcere.frangere. Cæcos.clauſas veſtes. Implicitus.implica tus in hac veſte. Hoſtem.a quo percuſſus erat:ſed non videt. Tyndaris.Clytemneſtra. Qualis. facit quē admodum is qui vult ferire taurum ante aras:primo notat locum in quem vult ferire. Librat. eleuat. Habet.percuſſus eſt:dum hæc dicit videt Clytemneſtram percutientē. Antiqui dicebant abſolute:habet id eſt percuſſus eſt. Pēdet.quia in totum non potuit abſcindere. Murmure.nam adhuc cadens murmurabat. Recedunt.nunc audet Aegiſthus ipſo Agamemnone perempto. Adiuuat.ſ.Clytemneſtra. Reſpondet ſuis.conuenit & ſimilis ē maioribus ſuis. Thyeſte.ſcilicet perfido. Helenę.i.ſceleratę,quæ Deiphobū maritū lacerare fecit. Stat.ſol ob ſcelus firmauit ſe dubius an debeat fugere & obſcurari: quemadmodum fecit quādo Thyeſtes comedit filios: vnde dicit Thyeſtea via.ſ.per quam fugit propter ſcelus Thyeſtis. Habet.

¶ Fidæ.Sarcaſmos. Exul.auget in adultero malitiā. Induta.impoſita. Vinctum.impeditum. Haurit. ferit. Poeta.Per tunicam ſqualentem auro latus haurit apertum. Penitus.in altū:pene intus. Inuij.conclusiles ſine exitu. Semiuir.inſultatio in meticuloſum mœchum. Armat bipenni.apud Sophoclem lamentās Electra in hæc verba accedit ad hanc partem.O mihi miſera multas clades lugens & multum pectus ſanguinolentum feriens quantum miſerum meum parentem defleo:quem ad barbaram terram cruentus mars non peremit,mater & mœchus Aegiſthus cruēta ſecuri perimūt:vt ſolēt calones quercum ſcindere.ο πρωσ Δρυυλοτομοσ Χεινσ παρα φονιω πελεκει.&c. Habet.metaphora a venatore:qui habet in caſſibus feram. Emerito.quaſi iam perfecto. DANI.

Trimetri Iambici.
ELECTRA.

Fuge o paternæ mortis auxiliū vnicū.
Fuge:et ſceleſtas hoſtiū euita manꝰ.
Euerſa domus eſt funditus:regna occidunt.
Quid iſte celeres concitus currus agit?
Germane vultus veſte furabor tuos.
Quos anime demens refugis?externos fugis?
Domus timenda eſt,pone iam trepidos metꝰ
Oreſta:amici fida pręſidia intuor.

Fuge. Electra filia Agamemnonis ſuadet Oreſti fratri ſuo fugā dicēs.O vnicum auxilium, ſcilicet ad vltionem,mortis paternę,ſcilicet Agamemnoniæ,fuge. fuge inquit: & euita ſceleſtas manus hoſtium:ſcilicet Aegiſthi & matris:ſed melius tacētur nomina:ne doceri velit cur matrem hoſtem cenſeat. domus, ſcilicet Agamemnonis,eſt euerſa funditꝰ: regna occidunt. Deinde viſo Strophilo aut vt alij ſcribunt Strophio,ſed non ſtatim agnito, dicit:Quis iſte concitus.i.concitatus & velox, agit currꝰ celeres?o germane.i.frater, ego furabor.i.occultabo, veſte, vultus tuos:ne quis te videat. Deinde cum externum videret: dicit ſe corripiendo:O anime demēs quos refugis?fugis externos,id eſt peregrios ac hoſpites?domus.i.familia & materfamilias eſt timēda. Oreſta frater (poteſt etiam dici Oreſte ſicut apud Ciceronē: O decꝰ argolicū quin puppim flectis Vlyſſe?) ego intuor fida pſidia amici.ſ.Strophii. ASCEN.

Fuge.Electra filia Agamēnonis vidēs patrem mortuū fratri Oreſti cōſulit:vt fugiat ſeruetq̨ ſe ab iniqua parēte:vt poſſit vlciſci mortē parentis. Hoſtiū.ſ.Aegiſthi & Clytemneſtræ. Quid iſte. videt Strophilū venētē:timetq̨ quo poſſit occultare fratrē cū ſibi om̄is fides dubia ſit. Strophius aūt fuit rex Phocēſis pater Pyladis amicus & cōſanguineus Agamēnonis:q clam Mycenis Oreſtem ſeruandum ſubtraxit. Furabor.occultabo: ne videat. Domus.domeſtici & mater ipſa:vnde non ſunt fugiendi externi. Intuor.video Strophium amicum noſtrum. BERNA.

¶ Fuge. Apud Sophoclē ſubducit cōſcia Electra puer Oreſtes:& occultat a fido pędagogo. O puer quē ex cæde patris a tua ſorore recipiēs ſeruaui & enutriui vſq̨ ad hoc ætatis:vt fores vltor cædis paternæ:nunc Oreſta & tu chariſſime hoſpitum Pilade conſulendum eſt quid fieri oporteat.&c. τι Χρη Δραν ευτα Χα βουλευ τεομ &c. Euita. caue. Hoſtium.matris & adulteri. Domus.pater tuꝰ columē domus. Quos anime. correctio eſt in ſeipſam.& eſt in hoc proſcęnio præparatio ſequentis ſcenæ apte quæſita. DANI.

Trimetri Iambici.
STROPHILVS. ELECTRA.

Phocide relicta Strophilꝰ:Elea sclytꝰ
Palma reuertor:cauſa veniendi fuit
Gratari amico:cuius impulſum manu
Cecidit decenni marte concuſſum Ilium.
Quænā iſta lachrymis lugubrē vultū rigat:
Pauetq̨ mœſta?regium agnoſco genus.
Electra luctus cauſa quæ lęta in domo eſt?Ele.
Pater peremptus ſcelere materno iacet.
Comes paternæ quæritur natus neci.

Phocide relicta. Occurrit opportune Strophilꝰ aut Strophiꝰ Phocēſis vetꝰ Agamēnōis amicꝰ:q audito caſu Agamēnonis Oreſtē filiū eiꝰ occultādū abducit:q poſtea matrē interemit.q̄ res nouę tragœdiæ multis argumento fuit:dicente Iuuenale ſaty.j. Scriptus & in tergo necdū finitꝰ Oreſtes. Ordo eſt. Ego Strophilus,relicta Phocide regione mea,reuertor enclytꝰ,id eſt clarus & glorioſus,palma Elea, id eſt parta apud Elidem Arcadię vrbem in certamine curuli: vnde curum adhuc regebat.cauſa veniēdi ſup. Argos,fuit gratari,id eſt vt gratarer,amico,ſcilicet Agamemnoni: cuius manu impulſum Ilium,cecidit concuſſum marte,id eſt bello, decenni, id eſt decennali.nam decenne dicitur qđ habet decem annos:decennale quod durauit totidem annos. Quænam iſta rigat lachrymis vultum lugu DANI.

Aegiſthus arces venere q̃ſitas tenet. Stro.
O nulla longi temporis felicitas. Ele.
Te per parentis memoriam obteſtor mei:
Per ſceptra terris nota: per dubios deos:
Recipe hũc Oreſtã: ac piũ furtũ occule. Stro.
Etſi timendum cæſus Agamemnon docet:
Aggrediar: & te Oreſta furabor libens.
Poſcũt fidẽ ſecũda: at aduerſa exigunt.
Cape hoc decorum ludicri certaminis
Inſigne frontis: læua victricem tenens
Frondem virenti protegat ramo caput.
Et iſta demum palma Piſæi Iouis
Velamen eadem præſtet: atq; omen tibi.
Tuq; o paternis aſſidens frænis comes
Condiſce Pilade patris exemplo fidem.
Vos græcia nunc teſte veloces equi
Infida curſu fugite præcipiti loca. Ele.
Exceſſit: abiit: currus effræno impetu
Effugit aciem. tuta iam opperiar meos
Hoſtes: & vltro vulneri opponam caput.
Adeſt cruenta coniugis victrix ſui:
Et ſigna cædis veſte maculata gerit.
Manus recenti ſanguine etiãnum madent:
Vultuſq; præ ſe ſcelera truculenti ferunt.
Concedam ad aras. patere me vittis tuis
Caſſandra iungi: paria metuentem tibi.

brem: & pauet mœſta? Ego agnoſco gen⁹ regiũ.i.filium eſſe regis. O Electra quę cauſa luctus eſt in domo læta.ſ.ob aduẽtum regis victoris? Ele. Pater iacet peremptus ſcelere materno: & natus.i.filius, ſcilicet Oreſtes, quæritur comes neci paternæ. Aegiſth⁹ tenet.i.occupat arces.ſ.regni, fortalitia vulgo dicunt, quęſitas.i.acquiſitas, venere.i.ſtupro adulterino. Stro. O nulla felicitas tẽporis longi.i. q̃ diu duret. El. Ego obteſtor te per memoriam parẽtis mei: per ſceptra nota terris.ſ.tuis, aut omnib⁹, ob ꝑtam nuper victoriam: per deos dubios.ſ.regum cuſtodes. q.d. per inſtabilẽ deorum fauorem: vt memineris tibi idẽ poſſe contingere: recipe hunc.ſ. fratrem meum Oreſtan.ſ. nomine, a nominatiuo Oreſta: ac occule furtum pium: quia filium amici regis īnocẽtẽ. Stro. Etſi.i. q̃q̃ Agamẽnon cęſus docet timendum etiam regibus, tamen ſup. aggrediar: & O Oreſta, ego furabor.i. furto abducã te libens.i. libẽter. Quia ſcd̃a.i. res ꝓſperę, poſcunt.i. modeſte petunt, fidem.i. fidelitatem: at.i. ſed, aduerſa.i. res aduerſæ, exigunt.i. exacte & violẽter poſtulant fidem: id quod in lętis facias honeſte, in aduerſis neceſſario feceris. Cape o Oreſta, hoc decorũ.i. ornamentum datum in præmiũ certaminis ludicri.i. iocularis & puerilis, inſigne.i. venuſtamentum ſingulare, frontis.ſ. tuæ: læua.ſ. manus tua, tenens frondem victricem.i. datã mihi victori.ſ. palmam, ꝓtegat caput.ſ. tuum a ſole, ramo virenti: & demũ.i. vt vno verbo qd opto dicã, hæc palma Iouis Piſæi.ſ. cuius certamini apud Piſam Elidis ꝑmio dat̃, præſtet eadem.i. cum ſit vna & eadem, tibi velamen.i. occultamentum, & omen.ſ. victorię in hoſtem paternum. Tuq; o Pilade aſſidens comes frenis paternis.i. cum me patre tuo auriga͞ns, condiſce fidem.i. fidelitatem exemplo patris: quod poſtea fecit: namq; Oreſtes & Pilades inter inſignia amicorum paria numerãt̃. Conuerſus autem ad equos hortatur eos ad accelerandam fugam dicens. Vos equi veloces nunc græcia teſte, quæ vobis palmam decreuit, fugite curſu pręcipiti, loca infida: vbi vxor maritum occidit. Ele. Exceſſit, ſcilicet Strophilus cumq; Oreſte: abijt, ſcilicet ex oculis: currus ſup. eius, effugit aciem, id eſt acumen oculorum, impetu effręno, id eſt immodice celeri: ego opperiar iam hoſtes meos.ſ. matrem & Aegiſthum, tuta.ſ. ab ea parte qua timui, hoc eſt quantum ad fratrem: & opponam vltro caput vulneri.i. cædi. Cruenta victrix coniugis ſui, ſcilicet Clytemneſtra, adeſt: & gerit ſigna cædis.ſ. mariti, veſte maculata.ſ. cruore eius: manus ſup. eius, madent, etiamnũ.i. adhuc, ſanguine recenti, id eſt paulo ante effuſo: & vultus truculenti, ſcilicet eius, pręſe ferunt.i. certis ſignis indicant, ſcelera.ſ. ab ea commiſſa & committenda. Concedam ad aras. O Caſſandra patere me iungi vittis.i. ligamentis ſacris, capitis tui: me inquit metuentem paria tibi.i. tecum, & ijs quæ metuis.

BERNA. PHocide. Veniebat Strophius: vt Agamemnonem amicum ſuum viſeret victorem ex bello Troiano redeuntem: ipſeq; lętus erat quia palmam habuerat in ludis Olympicis. Elea. corona habita apud Elidem ciuitatẽ in certamine Iouis Olympici. Concuſſum. fractum. Quenam. ſed cum appropinquaret vidit Electram virginem plorantem, rogatq; cauſam luctus ſui. Natus. Oreſtes quęritur: vt interficiatur. Venere. adulterio matris. Longi temporis. vt inquit poeta Magni breuis eſt fortuna fauoris. Dubios. incertos: ita tibi poſſet accidere. Etſi. q̃uis videam ꝙ iſti potuerunt opprimere potentiſſimum regem, tamẽ accipiam puerum ſeruandum. Timendum. ſcilicet eſſe. Furabor. occultabo. Fidẽ. notabilis ſententia. Poſcunt. quaſi inuitant. Exigunt. quaſi debitam: nam nullis calamitatibus debet mutari fides. Cape. dat puero inſignia q̃ habuerat in certamie olympico ramũ palmę & coronã. Lęua. man⁹ ſiniſtra. Piſęi. q apd̃ Piſã colit̃. hoc erit ad tegẽdum vultũ ne qs cognoſcat, & augurium futurę victorię. Cõdiſce. o Pilade fili q mecũ es in curru exẽplo mei diſce amicitiã colendam eſſe. Vos. vertit ſermonem ad

equos ſuos: dicens equi qui fuiſtis citi ad palmā, nūc eſtote velociores: vt hinc fugiā. Teſte. in conſpectu omnium grecorum. Precipiti. veloci. Opperiar. expectabo: poſtq̄ abijt frater. Victrix. Clytemneſtra. dicens hæc audit matrem egredientem: vt interficeret Oreſtem. Præ ſe ferunt. demonſtrant. Concedā. ibo ad aras vbi eſt Caſſandra: & ea m alloquitur. Vittis. quibus ligabantur qui immolandi erant, & qui ſacrificaturi dijs preces fundebant. Paria. ſimilia vt tu: ſcilicet mortem.

DANI. ¶ Phocide. Clytēneſtra Oreſtē inſectabat: vt occideret cū patre. opportune: igit̄ pcedit Strophius cui⁹ fidei creditus puer occultetur. Electra vero ad Caſſandrā confugiet. Eſt aūt ſecunda pars noni carminis. Loquutur Strophius ſecum veniens Phocide. Venere. adultero capitali partas. Et ſi timendum. apte oſtenditur fidi hoſpitis integritas atq; conſtātia: q in aduerſis nō det terga: ſed ſe vltro auxiliatorem offerat, & amicū fidelē. Oreſta. vocādi caſus a greca inflexione detortus eorum quę habēt σ. in vltima. ſic apud Sophoclem ωω ουυ ορεσα και δυφιατατε ξενω · πυλαδη &c. Fidē ſecunda. proſpera fortuna. n. facile amicos inuenit: aduerſa piclitat̄ & pbat. Ludicri certamis. luſorij certamis qđ Hercules inſtituit, in funere Pelopis: & victorē in ipſo ludicro apio coronari. Ludicr⁹ ludicra ludicrū ſecūdæ iflexiōis. at Priſcia. tertię eē innuit. a ludo deriuatū. ē aūt qđ cunq; luſorium & ioculare. Piſei Iouis. Olympici Iouis: in cuius honorem olympia celebrabantur apud Piſam & Elidem: quæ quinto quoq; anno fieri ſolebant: vnde primum computari per luſtrum cœpta ſunt tempora. Ab Hercule inſtitutore certaminis vſq; ad primam olympiadē ſupputātur. CCCCXXX. anni. Aciē. Ludicrū. conſpectum hoſtilem.

Trimetri Iambici.

CLYTEMNESTRA. ELECTRA. AEGISTHVS. CASSANDRA.

Hoſtis parentis impium atq; audax caput:
Quo more cœtus publicos virgo petis? Ele.
Adulterorum virgo deſerui domum. Cly.
Quis eſſe credat virginē? Ele. gnatā tuā? Cly.
Modeſti⁹ cū mr̄e. Ele. pietatē doces? Cly.
Animos viriles corde tumefacto geris.
Sed agere domita fœminam diſces malo. Ele.
Ni forte fallor fœminas ferrum decet. Cly.
Et eſſe nobis te parem demens putas? Ele.
Nobis? quis iſte eſt alter Agamēnon tu⁹? Cly.
Indomita poſt hæc virginis verba impiæ
Regina frangam. Ele. mitius interea mihi
Tu vidua loquere: vir caret vita tuus.

ASCEN. Hoſtis. Callida in pnicię ſuā mulier caſtigat filiam: q; in publicū pdierit: eo aio vt expiicet ex ea vbinā frater ſit: quē ad ſupplicū petijt: ne aut vindex paternę cędis, aut regni hæres ſit. dicit ergo: O hoſtis parentis. i. matris tuæ, caput impiū atq; audax, quo more petis virgo. i. cū ſis virgo, cœtus publicos? Ele. Ego virgo. i. eo q; ſum vt dicis virgo, deſerui domū adulteroiū. ſ. tuā & Aegiſthi. Cly. Quis credat te eſſe virginem. ſ. cū talia loquaris? Ele. Gnatā tuā. i. dicis q; nemo dicat gnatā tuam virginem: ſed quilq; putet matris ſimilem? Cly. Modeſtius ſup. loqui decet, aut merito loquaris cum matre: vt cui pietas debetur, & obſeruantia a filia. Elect. doces pietatem. i. admones ne me pietatis: cum ſis maxime impia? Cly. Tu geris aios viriles corde tumefacto, id eſt inflato ſpiritu ſuperbię. Sed domita malo. i. cruciatu & ſupplicio, diſces agere, id eſt te gerere, fœminam. i. humilem & modeſtam. Ele. Vis vt fœminam agam? niſi fallor forte: ferrum decet fœminas: quia eo vſa es cum ſis fœmina. Cly. Et. i. etiam o demēs putas te eſſe parē nobis: ita vt ſi ego vſa ſim tu quoq; vtaris? El. Nobis ſup. dicis cum ſola ſis? Quis eſt iſte alter Agamemnon tuus, ſcilicet maritus? q. d. virum occidiſti: quis eſt ergo alter: & ſcit Aegiſthū eē: ſed matrē putat nō audere eum noiare. Cly. Ego regina. i. cum ſim regina, frāgam poſt. i. poſtmodum hæc verba indomita virginis impiæ. Ele. Interea. ſ. priuſq̄ regina ſis, tu vidua, quia vir tuus. ſ. verus, caret vita, loquere mihi mitius. i. min⁹ minaciter.

BERNA. Hoſtis parentis. Arguit Clytemneſtra filiam Electram: q; virgo audeat venire in turbam virorum. Parentis. mei: matris tuæ. Impium. appoſitio eſt. Gnatam. ſimilem tibi. indignatiue loquitur: Modeſti⁹. ſcilicet loq̄re. Doces. ſcilicet audaciam: nam audax nimium occidiſti patrem. Age te fœminam. ſeruare morem fœminarum. ſ. eſſe manſuetam. Malo. ſupplicio. Ferrum. hęc obijcit matri. Nobis. quia tu loqueris in plurali, quis eſt iſte alter tuus Agamemnon qui tecum rex ſit, quibus par eſſe nō poſſim? Tu vidua. tu loqueris tanq̄ regina, vbi eſt rex tu⁹? nam ſunt correlatiua rex & regina: mortuo rege non eſt regina.

DANI. ¶ Hoſtis. Apud Sophoclem Clytemneſtra arguit Electram impudentis & duri oris. contra illa reſpondens ait. Diſco a te mater quando quę vidi faciam indecentia: ſed nempe ex te. infelicia opera cogunt me talia moliri. mala enim a malis diſcūtur. αισχροισ χρα πραγματ᾽ εκ διδασκεται. &c. Quo quidem dialogo videtur de induſtria facta imitatio, ob multorum tranſlationem, in hac ſcæna: quæ cōtinet Clytemneſtræ inſectationem & iurgia immaniſſima cōtra Electram: quæ confidentius matri reſpondeat, q̄ decet & filiam & virginem. Adeſt ab alia parte Aegiſthus acrius inſultans, & matris quā depudicauerat cauſam ſuſcipiens in puellam. Quis eſſe credat. apud Sophoclem impudentiæ Electræ his verbis inſultat Clytemneſtra. ωθρεμμα και αδεισ εργα και ταμ επη και ταργα τα μα πολλα γαν λεγειν ποιει. Fœminas ferrum decet. vt iam cernere eſt ferrum cōuenit & conceſſum eſt fœminis non colus, non penſum. Nobis. correctio: q; melius dixiſſet mihi. Inuiæ. qa dictum eſt a principio, Quo more cœtus publicos virgo petis.

Aegiſthus arces venere q̃ſitas tenet. Stro.
O nulla longi temporis felicitas. Ele.
Te per parentis memoriam obteſtor meis
Per ſceptra terris nota:per dubios deos:
Recipe hũc Oreſtã:ac piũ furtũ occule. Stro.
Etſi timendum cæſus Agamemnon docet:
Aggrediar:& te Oreſta furabor libens.
Poſcũt fidẽ ſecũda:at aduerſa exigunt.
Cape hoc decorum ludicri certaminis
Inſigne frontis:læua victricem tenens
Frondem virenti protegat ramo caput.
Et iſta demum palma Piſæi Iouis
Velamen eadem præſtet:atq; omen tibi.
Tuq; o paternis aſſidens frænis comes
Condiſce Pilade patris exemplo fidem.
Vos græcia nunc teſte veloces equi
Infida curſu fugite præcipiti loca. Ele.
Exceſſit:abiit:currus effręno impetu
Effugit aciem.tuta iam opperiar meos
Hoſtes:& vltro vulneri opponam caput.
Adeſt cruenta coniugis victrix ſui:
Et ſigna cædis veſte maculata gerit.
Manus recenti ſanguine etiãnum madent:
Vultuſq; præ ſe ſcelera truculenti ferunt.
Concedam ad aras.patere me vittis tuis
Caſſandra iungi:paria metuentem tibi.

brem:& pauet moeſta? Ego agnoſco gen⁹ regiũ.i.filiam eſſe regis. O Electra quę cauſa luctus eſt in domo læta.ſ.ob aduẽtum regis victoris? Ele. Pater iacet peremptus ſcelere materno:& natus.i.filius,ſcilicet Oreſtes, quęritur comes neci paternæ. Aegiſth⁹ tenet.i.occupat arces.ſ.regni, fortalitia vulgo dicunt, quęſitas.i.acquiſitas, venere.i.ſtupro adulterino. Stro. O nulla felicitas tẽporis longi.i.q̃ diu duret. El. Ego obteſtor te per memoriam parẽtis mei:per ſceptra nota terris.ſ.tuis, aut omnib⁹,ob p̃tam nuper victoriam:per deos dubios.ſ.regum cuſtodes. q.d.per inſtabilẽ deorum fauorem:vt memineris tibi idẽ poſſe contingere:recipe hunc.ſ. fratrem meum Oreſtan.ſ.nomine,a nominatiuo Oreſta:ac occule furtum pium:quia filium amici regis ſi.nocẽtẽ. Stro. Etſi.i. q̃q̃ Agamẽnon cęſus docet timendum etiam regibus, tamen ſup. aggrediar:& O Oreſta, ego furabor.i. furto abducã te libens.i. libẽter. Quia ſcda.i. res pſperę, poſcunt.i.modeſte petunt, fidem.i. fidelitatem:at.i.ſed, aduerſa.i.res aduerſæ, exigunt.i.exacte & violẽter poſtulant fidem:id quod in lętis facias honeſte, in aduerſis neceſſario feceris. Cape o Oreſta, hoc decorũ.i.ornamentum datum in præmiũ certaminis ludicri.i.iocularis & puerilis, inſigne.i. venuſtamentum ſingulare, frontis.ſ. tuæ:læua.i. manus tua, tenens frondem victricem.i.datã mihi victori.ſ.palmam, p̃tegat caput.ſ.tuum a ſole, ramo virenti:& demũ.i. vt vno verbo qd opto dicã, hæc palma Iouis Piſæi.i.cuius certamini apud Piſam Elidis p̃mio dat̃, præſtet eadem.i. cum ſit vna & eadem, tibi velamen.i.occultamentum,& omen.ſ. victorię in hoſtem paternum. Tuq; o Pilade aſſidens comes frenis paternis.i.cum me patre tuo aurigans, condiſce fidem.i. fidelitatem exemplo patris:quod poſtea fecit:nam; Oreſtes & Pilades inter inſignia amicorum paria numerãt̃. Conuerſus autem ad equos hortatur eos ad accelerandam fugam dicens. Vos equi veloces nunc græcia teſte, quæ vobis palmam decreuit, fugite curſu pręcipiti, loca infida: vbi vxor maritum occidit. Ele. Exceſſit, ſcilicet Strophius cum Oreſte:abijt, ſcilicet ex oculis:currus ſup. eius, effugit aciem, id eſt acumen oculorum, impetu effręno, id eſt immodice celeri:ego opperiar iam hoſtes meos.ſ. matrem & Aegiſthum, tuta.ſ.ab ea parte qua timui, hoc eſt quantum ad fratrem:& opponam vltro caput vulneri.i.cædi. Cruenta victrix coniugis ſui, ſcilicet Clytemneſtra, adeſt:& gerit ſigna cædis.ſ. mariti, veſte maculata.ſ.cruore eius:manus ſup. eius, madent, etiamnũ.i. adhuc, ſanguine recenti, id eſt paulo ante effuſo:& vultus truculenti, ſcilicet eius, pręſe ferunt.i.certis ſignis indicant, ſcelera.ſ.ab ea commiſſa & committenda. Concedam ad aras. O Caſſandra patere me iungi vittis.i.ligamentis ſacris, capitis tui:me inquit metuentem paria tibi.i. tecum, Aijs quæ metuis.

BERNA. PHocide. Veniebat Strophius:vt Agamemnonem amicum ſuum viſeret victorem ex bello Troiano redeuntem:ipſeq; lętus erat quia palmam habuerat in ludis Olympicis. Elea. corona habita apud Eadem ciuitatẽ in certamine Iouis Olympici. Concuſſum. fractum. Quęnam. ſed cum appropinquaret vidit Electram virginem plorantem, rogatq; cauſam luctus ſui. Natus. Oreſtes queritur:vt interficiatur. Venere. adulterio matris. Longi temporis. vt inquit poeta Magni breuis eſt fortuna fauoris. Dubios. incertos:ita tibi poſſet accidere. Etſi. q̃uis videam q̃ iſti potuerunt opprimere potentiſſimum regem, tamẽ accipiam puerum ſeruandum. Timendum. ſcilicet eſſe. Furabor. occultabo. Fidẽ. notabilis ſententia. Poſcunt. quaſi inuitant. Exigunt. quaſi debitam:nam nullis calamitatibus debet mutari fides. Cape. dat puero inſignia q̃ habuerat in certamie olympico ramũ palmę & coronã. Lęua. man⁹ ſiniſtra. Piſęi. q apd̃ Piſã colit̃. hoc erit ad tegẽdum vultũ ne qs cognoſcat, & auguriũ futurę victorię. Cõdiſce. o Pilade fili q mecũ es in curru exẽplo mei diſce amicitiã colendam eſſe. Vos. vertit ſermonem ad

equos ſuos: dicens equi qui fuiſtis citi ad palmā, nūc eſtote velociores: vt hinc fugiā. Teſte. in conſpectu omnium grecorum. Precipiti. veloci. Oppenar. expectabo: poſtq̄ abijt frater. Victrix. Clytemneſtra. dicens hæc audit matrem egredientem: vt interficeret Oreſtem. Præ ſe ferunt. demonſtrant. Concedā. ibo ad aras vbi eſt Caſſandra: & eam alloquitur. Vittis. quibus ligabantur qui immolandi erant, & qui ſacrificaturi dijs preces fundebant. Paria. ſimilia vt tu: ſcilicet mortem.

DANI. ¶Phocide. Clytēneſtra Oreſtē inſectabat: vt occideret cū patre. opportune: igit̄ pcedit Strophius cui⁹ fidei creditus puer occultetur. Electra vero ad Caſſandrā confugiet. Eſt aūt ſecunda pars noni carminis. Loquitur Strophius ſecum veniens Phocide. Venere. adulterio capitali partas. Et ſi timendum. apte oſtenditur fidi hoſpitis integritas atq; conſtātia: q̄ in aduerſis nō det terga: ſed ſe vltro auxiliatorem offerat, & amicū fidelē. Oreſta. vocādi caſus a græca inflexione detortus eorum quę habēt σ. in vltima. ſic apud Sophoclem ωω ουορεσα και συ φιλτατε ξενω · πυλαδη &c. Fidē ſecunda. proſpera fortuna. n. facile amicos inuenit: aduerſa piſcitat & pbat. Ludicrū. Ludicri certamis. luſorij certamis qd̄ Hercules inſtituit, in funere Pelopis: & victorē in ipſo ludicro apio coronari. Ludicr⁹ ludicra ludicrū ſecūdæ iflexiōis. at Priſcia. tertię eē innuit. a ludo deriuatū. ē aūt qd̄cunq; luſorium & ioculare. Piſei Iouis. Olympici Iouis: in cuius honorem olympia celebrabantur apud Piſam & Elidem: quæ quinto quoq; anno fieri ſolebant: vnde primum computari per luſtrum cœpta ſunt tempora. Ab Hercule inſtitutore certaminis vſq; ad primam olympiadē ſupputātur. CCCCXXX. anni. Aciē. conſpectum hoſtilem.

Trimetri Iambici.

CLYTEMNESTRA. ELECTRA. AEGISTHVS. CASSANDRA.

Hoſtis parentis impium atq; audax caput:
Quo more cœtus publicos virgo petis? Ele.
Adulterorum virgo deſerui domum. Cly.
Quis eſſe credat virginē? Ele. gnatā tuā? Cly.
Modeſti⁹ cū mr̄e. Ele. pietatē doces? Cly.
Animos viriles corde tumefacto geris.
Sed agere domita fœminam diſces malo. Ele.
Ni forte fallor fœminas ferrum decet. Cly.
Et eſſe nobis te parem demens putas? Ele.
Nobis? quis iſte eſt alter Agamēnon tu⁹? Cly.
Indomita poſt hæc virginis verba impiæ
Regina frangam. Ele. mitius interea mihi
Tu vidua loquere: vir caret vita tuus.

ASCEN. Hoſtis. Callida in pnicię ſuā mulier caſtigat filiam: q̄ in publicū pdierit: eo aīo vt expiſcet ex ea vbinā frater ſit: quē ad ſupplicū petijt: ne aut vindex paternę cędis, aut regni hæres ſit: dicit ergo: O hoſtis parentis. i. matris tuæ, caput impiū atq; audax, quo more petis virgo. i. cū ſis virgo, cœtus publicos? Ele. Ego virgo. i. eo q̄ ſum vt dicis virgo, deſerui domū adulterorū. ſ. tuā & Aegiſthi. Cly. Quis credat te eſſe virginem. ſ. cū talia loquaris? Ele. Gnatā tuā. i. dicis q̄ nemo dicat gnatā tuam virginem: ſed quiſq; putet matris ſimilem? Cly. Modeſtius ſup. loqui decet, aut merito loquaris cum matre: vt cui pietas debetur, & obſeruantia a filia. Elect. doces pietatem. i. admones ne me pietatis: cum ſis maxime impia? Cly. Tu geris aīos viriles corde tumefacto, id eſt inflato ſpiritu ſuperbię. Sed domita malo. i. cruciatu & ſupplicio, diſces agere, id eſt te gerere, fœminam. i. humilem & modeſtam. Ele. Vis vt fœminam agam? niſi fallor forte: ferrum decet fœminas: quia eo vſa es cum ſis fœmina. Cly. Et. i. etiam o demēs putas te eſſe parē nobis: ita vt ſi ego vſa ſim tu quoq; vtaris? El. Nobis ſup. dicis cum ſola ſis? Quis eſt iſte alter Agamemnon tuus, ſcilicet maritus? q. d. virum occidiſti: quis eſt ergo alter: & ſcit Aegiſthū eē: ſed matrē putas nō audere eum noiare. Cly. Ego regina. i. cum ſim regina, frāgam poſt. i. poſtmodum hæc verba indomita virginis impiæ. Ele. Interea. ſ. priuſq̄ regina ſis, tu vidua, quia vir tuus. ſ. verus, caret vita, loquere mihi mitius. i. min⁹ minaciter.

BERNA. Hoſtis parentis. Arguit Clytemneſtra filiam Electram: q̄ virgo audeat venire in turbam virorum. Parentis. mei: matris tuæ. Impium. appoſitio eſt. Gnatam. ſimilem tibi. indignatiue loquitur. Modeſti⁹. ſcilicet loq̄re. Doces. ſcilicet audaciam: nam audax nimium occidiſti patrem. Agere fœminam. ſeruare morem fœminarum. ſ. eſſe manſuetam. Malo. ſupplicio. Ferrum. hęc obijcit matri. Nobis. quia tu loqueris in plurali, quis eſt iſte alter tuus Agamemnon qui tecum rex ſit, quibus par eſſe nō poſſim? Tu vidua. tu loqueris tanq̄ regina, vbi eſt rex tu⁹? nam ſunt correlatiua rex & regina: mortuo rege non eſt regina.

DANI. ¶Hoſtis. Apud Sophoclem Clytemneſtra arguit Electram impudentis & duri oris. contra illa reſpondens ait. Diſco a te mater quando quę vidi faciam indecentia: ſed nempe ex te. infelicia opera cogunt me talia moliri. mala enim a malis diſcūtur. αἰσχροῖς γὰρ αἰσχρὰ πράγματ᾽ ἐκδιδάσκεται. &c. Quo quidem dialogo videtur de industria facta imitatio, ob multorum tranſlationem, in hac ſcæna: quæ cōtinet Clytemneſtræ inſectationem & iurgia immaniſſima cōtra Electram: quæ confidentius matri reſpondeat, q̄ decet & filiam & virginem. Adeſt ab alia parte Aegiſthus acrius inſultans, & matris quā depudicauerat cauſam ſuſcipiens in puellam. Quis eſſe credat. apud Sophoclem impudentiæ Electræ his verbis inſultat Clytemneſtra. θρέμμ᾽ ἀναιδὲς, ἦ σ᾽ ἐγὼ καὶ τἄμ᾽ ἔπη καὶ τἄργα τἀμὰ πόλλ᾽ ἄγαν λέγειν ποιεῖ. Fœminas ferrum decet. vt iam cernere eſt ferrum cōuenit & conceſſum eſt fœminis non colus, non penſum. Nobis. correctio: q̄ melius dixiſſet mihi. Inuiæ. q̄a dictum eſt a principio, Quo more cœtus publicos virgo petis.

Trahite:vt ſequatur cõiugẽ ereptũ mihi.Ca.
Ne trahite:veſtros ipſa præcedam gradus.
Perferre prima nuntium Phrygibus meis
Propero: repletum ratibus euerſis mare:
Captas Mycenas:mille ductorem ducum:
Vt patria fata Troicis tulerit malis:
Periſſe dono fœminæ:ſtupro:dolo.
Nihil moramur:rapite:quin grates ago.
Iam iam iuuat vixiſſe:poſt Troiam iuuat.Cly.
Furibunda morere.Ca.veniet & vobis furor.

Caſſandra,pſoluat capite ſuo pœnas:eo ꝙ fuit cõiunx cum ſit captiua:& pellex tori regij.i.pellens reginam e toro regis mariti ſui: trahite.ſ.ad ſupplicium:vt ſequatur cõiugẽ ereptum mihi.ſ.per eã.Caſ.Ne trahite.i.nolite me trahere:ipſa.i.ego,præcedam gradus veſtros:ego propero.i.feſtino pferre prima .i.vt ſim prima perferentium,nuntium.i.rẽ lętam,Phrygibus meis.ſ.mare repletum ratibus ſcilicet gręcorum,euerſis:Mycenas captas.ſ.a tyranno adultero & parricida:ductorem mille ducum.i.mille nauium Agamemnonem,vt tulerit.i.vt contingat ꝙ tulerit.i.paſſus ſit,fata patria malis Troicis quæ ob fœminam cõtigerunt,periſſe dono.i.munere nouę veſtis,fœminę.ſ.tuo vxoris eius:& ſtupro & dolo fœminę.Nihil moramur.ſ.vos rapite.ſ.ad cædem:quin.i.inſuper ago grates:iamiam iuuat vixiſſe:iuuat vixiſſe poſt Troiã.ſ.exciſam:vt iſta nũtiẽ.Cly.Furibũda morere.Ca.Furor veniet & vobis:qñ a filio furẽte occidemini.

¶Ediſſere.Interrumpit verba Electræ:dic vbi ſit frater tuus. Parentem.ſ.mortuum. Iuſtæ.ſi iuſta es mater ſatis debet eſſe ꝙ eſt in tuto. Parum.ſ.ꝙ ſit in tuto,eſt tibi parum ſi vis illum occidere:quia nõ poteſt adimplere animum tuum. Hac.ſ.matris:& tangit manum. Decedo. ne habeas reſpectum occidendi me antearas. Iugulum.interfice me quouis modo. Obſoletam.maculatam eam. Ablue ſanguine.meo. Cõſors.loquitur Aegiſtho.tu nihil dicis ꝙ iſta ſcelerata nata tot iniurijs me prouocat:& fratrem abſcondit. Aure materna.quæ non ſunt digna vt audiantur a matre. Monebit.indignatur virgo qđ moneatur a ſcelerato Aegiſtho. Demetere obtruncare.deberes iſtam furibundam interficere Impiũ.impiæ filiæ. Aut animũ.ſcilicet reddat. Reddere animum eſt emittere ſpiritum & mori. Exigat æuum.traducat vitam. Pædore.ſordibus fœtens propter carcerem diuturnum. Ante thalamos.ante coniugium. Aethere.aſpectu cęli: Sero.qñ non erit locus pœnitentiæ. Rudis.ignarus:quia eſt aliud maius ſupplicium morte. Vita.ſ.eſt peius quando quis cupit mori. Arripite.imperat famulis:vt virginem ligatam ducant in carcerem. Septã.circundatã. At iſta.ſ.Caſſandra.iubet vt hanc interficiant. Captiua.quę voluit eſſe coniunx mariti mei. Sequař.ſ.ad inferos. Ne trahite.ſponte veniam:nam libens morior:vt referam vindictam Troianis meis apud inferos. Repletum.hoc erat nũtium qũo græci tẽpeſtate perditi ſunt. Captas.ſ.ab Aegiſtho. Ductorem.ſ.Agamemnonem interemptum. Mille.nam mille naues duxiſſe ſcribiť. conſtructio eſt ad tertium verſum. Dono.propter veſtem datã a Clytemneſtra. Stupro.propter adulterium Aegiſthi. Rapite.cito me occidite. Iuuat.prius dolebam viuere poſt patriam victam:nunc gaudeo vixiſſe cũ viderim vindictã meorum. Vobis furor.vaticinatur:nam poſt mortem matris Oreſtes furijs eſt agitatus. BERNA.

¶Oculit.non patefacit. Per ſcelera natus.ex patre Thyeſte & Pelopea filia & ſuperius oſtendit Thyeſtes ipſe. Coacta fatis nata fert vterum grauem Me patre dignum:verſa natura eſt retro. Vidua ante.ſeparata ab omni viro & penitus deiecta a ſpe coniugij. Aethere negato.quaſi cui interdictum ſit aqua & igni.quod erat damnatis cõmune apud veteres exitium. Negato æthere.negata luce. Concedet.quaſi quæ mihi ſit inſtar muneris. Morte.per mortem:ꝙ mors ſit breuis pœna. DANI.

Tragœdiæ octauæ quæ inſcribitur Octauia

Argumentum per Benedictum Philologum.

Diuus Claudiꝰ Cęſar Druſi Tyberij fratris filiꝰ,Caligulę patruꝰ,poſt diuortiũ cũ Aemylia Lepida Auguſti pronepte,& Plautia Herculanilla,ac cũ Elia Petina,Valeriã Meſſalinam Barbati Meſſalæ cõſobrini ſui filiã i matrimoniũ accepit:ex qua Octauiã,& Germanicum,quẽ mox Britannicũ cognominauit,ſuſcepit.poſtea cũ illã cõpiſſet(vt inqt Suetoniꝰ)ſup cætera flagitia,atq; dedecora.C.Silio etiã nupſiſſe:dote inter auſpices conſignata ſupplicio affecit:deinde Agrippinã Germanici fratris ſui filiã cõtra fas(nã cõiugia inter patruos,fratrũq; filias nefaria ſunt)duxit vxorẽ:atq; Octauiã Syllano deſponſauit:quo paulopoſt īterepto,illã Neroni priuigno ſuo,quẽ adoptauerat,Vitellio,& Pollione ſuaſoribꝰ collocauit. Sed poſtea Octauię cõſuetudinẽ Nero aſpnatꝰ,corripiẽtibꝰ amicis,ſufficere illi debere reſpõdit vxori ornamẽta.Eãdẽ mox ſępe fruſtra ſtrãgulare meditatꝰ dimiſit vt ſterilẽ:ſed iprobãte diuortiũ pp̃lo,nec pcẽte cõuitijs,etiã in Cãpaniã,addita militari cuſtodia,relegauit.Cũ crebri q̃ſtus,nec occulti p vulgũ fierẽt,a Nerõe reuocata in inſulã Pandathariã,q̃ eſt in Tyrrheno mari,ſeu Puteolano ſinu,relegať.&(vt inqt Tacitus)nõ alia exul fœmina viſentiũ oc'los maiori miſericordia affecit.Paucis dehinc iteriectis diebꝰ,ſub crimie adulterioꝝ adeo ipudẽti falſoq;,mori iuſſa eſt:vt in q̃ſtione pnegãtibꝰ cũctis,Anicetũ pędagogũ ſuũ in dicẽ ſubiecerit:qui dolo ſtupratã a ſe fatereť.Itaq; infelix Octauia reſtringiť vinculis:venæq; eiꝰ p oẽs artꝰ exſoluunť:& q a pſſus pauore ſanguis tardiꝰ labebať,pferuidi balneĩ vapore necata eſt.ſed nõ feliciori fortuna duodecimo die poſt Octauiæ diuortiũ Popeã in matrimoniũ accepit:cũ eã ictu calcis ſæuiſſimꝰ impator occidiſſet.quẽ.C.Pli.alterã humani gñis facẽ appellauit.quẽ etiã ſi dictator Cæſar oraculo aliquo prouidere potuiſſet ſibi,& ad familiæ dedecꝰ,& ad impij exitũ ſucceſſuꝝ,aut eo dñatu,cuius ſemp cupidiſſimꝰ fuit,aut certe oĩ filioꝝ adoptiõe,ne ad id mõſtrũ veniret,ptinaciter abſtinuiſſet. In primo actu Octauia iniquam reputãdij cauſã ingemiſcẽs expoſtulat.In ſcđo Seneca vir ſenatorius p̃ceptor Neronis ſuſpectꝰ,in Cyrnũ inſulam Actuum diuiſio.

exulat. In tertio Agrippina mater Neronis ab inferis veniẽs lachrymabũda infelix Poppeę coniugiũ vaticinaẽ. Quart⁹ habet metũ Poppeę: q̃ a nutrice interrogata quid mali habeat, reſpondet Agrippinę ſocr⁹ fantaſmate ſe conſternatam eſſe: & dũ eſſet in complexu Neronis vidiſſe mulieres Romanas flentes. In quinto Nero audito nuntio mandat ſuis praefectis omnes ciues qui ſeditionem parauerant perdere.

Argumentum per Gellium Bernardinum Marmitam.

IAm vaga. Claudius impator Roman⁹ poſt alias ſponſas Valeriã Meſſalinã Barbari Meſſalę conſobrini ſui filiã ĩ matrimoniũ accepit: ex qua Octauiã & Britãnicũ quũ ſuſcepit, poſtea quũ illã cõperiſſet ſuper caetera flagitia atq; dedecora Caio filio nupſiſſe. ſupplicio affecit, inde Agrippinã Germanici fratris ſui filiã vxorẽ duxit. Octauiã filiã Syllano deſponſauit: quẽ poſtea nõ recuſauit mõ, ſed & interemit. poſtea illã Neroni quẽ adoptauerat priuigno ſuo collocauit. mox illius conſuetudinẽ Nero aſpernatus corripiẽtibus amicis ſufficere illi debere reſpondit vxoria ornamenta. Tandẽ mox ſaepe fruſtra ſtrãgulare meditat⁹ dimiſit vt ſterilẽ: ſed improbãte diuortiũ populo nec pcente cõuitijs etiã, relegauit: deniq; occidit ſub crimie adulteriorũ: adeo ipudẽti falſoq;: vt in q̃ſtione pnegãtib⁹ cũctis Anicetũ pędadogũ ſuũ indicẽ ſubſecerit q dolo ſtupratã a ſe fateret. Poppeã duodecimo die poſt diuortiũ Octauiae in matrimoniũ acceptã dilexit vnice: & tñ ipſa quoq; ictu calcis occidit: q: ſe ex aurigatione ſero reuerſum grauida & ęgra cõuitijs inceſſerat. Hic autẽ Octauia ſurgens iã apparẽte luce lamentaẽ fortunã ſuã & mortẽ pris ſui veneno necati: poſtea veniens Nutrix eam conſolari nititur.

Argumentum per Danielem Caietanum.

IAm vaga. Latina tota: impatorij ſupcilij petulãtiã arguẽs: dire cęde infecta: polluta ĩſidijs parẽtalib⁹: foedeq; libidinis irritamẽta cõtinẽs: & ob id i cęcã prũpẽs: rabiẽ: & quodã velut indomito furore detonitãs. Titul⁹ latia euphõia que ſit⁹ ẽ. Dramatis ptes pricipales tres. Prima Octauię repudium. Scdã Neronis ipietas. Tertia Popeę nuptialis põpa. In qnq; act⁹ vt reliq̃ itẽ diſtributa. Argumentũ eſt⁹ tale. Nero Claudi⁹ Sexti Claudij priuign⁹ Senecae diſcipul⁹ a puentia vſq; hõ inquinatiſſim⁹ ac vitioꝝ: ppe oim labe & infamia notat⁹, Octauiae Claudij ex Meſſalina filiae cõnubio iã ſtomachat⁹, quã pri⁹ Syllano deſponſatã iubẽte Claudio vxorẽ duxerat(vt oia exeq̃t h ubertim & affatim Suetoni⁹ in geſtis & vita vtriuſq;) ad Popeae nuptias ex intẽperantia amoris aim addixit: quare conſuetudinẽ Octauiae cito aſpnat⁹ corripiẽtib⁹ amicis & populo diuortiũ improbãte nec pcẽte cõuitijs, Popeam in matrimoniũ accepit dilexitq; vnice & efflicti Octauiã ſaepi⁹ meditabaẽ ſtrãgulare. tãdẽ falſo Aniceti paedagogi teſtimonio: vſus crimie adulterij in exiliũ coegit & necauit. Popeã vero Antonia Claudij filia pempta ictu calcis occidit. Poſtea Auliũ Plautinũ iuuenẽ cõcubitu cõſpurcauit. Senecã arguẽtẽ mori iuſſit. ſed iã ad Octauiã reuertamur. Exit itaq; primũ Octauia & ſoror & cõiunx Neronis ingemiſcẽs & inique repudij cauſam expoſtulãs in primo crepuſculo: quo Iã vaga cęlo ſidera fulgens aurora &c. imitatio Homerica & Vergiliana. & qd pene oblit⁹ fuerã. Carmẽ primũ metro pindarico dimetro catalectico inſcriptũ. Eſt aũt periphraſis cã ornãdę rei: q̃ pulchra eſt: vt & Iã pria nouo &c. & i mille locis Home. ημοσ δ' ηριγενεια φανη ροδοδακτυλοσ νοσ τι τεωσιο ειαλεκτρωσι &c.

IAm vaga. Quia argumẽtum qd Romanũ eſt, & ita togata quodam mõ dici poſſet tragoedia, ſatis explicatũ eſt: iuxta inſtitutũ noſtrum verba authoris ſub liaria ſerie paucis explicem⁹. Primũ matutinũ deſcribit Octauia tẽp⁹ dicens. Aurora fulgẽs fugat iam ſydera vaga. i. erratica, quãtum ad viſũ noſtrũ, cęlo. i. e cõſpectu noſtro licet in cęlo maneãt: Titan. i. ſol, ſurgit, coma radiãte. i. i multos radios diffuſa: & reddit mũdo diẽ clarũ: & ita reliqua aiãntia lęta fere ſunt: tu vero Octauia onerata malis tot tantiſq;. i. tã magnis(ſic reponandũ putaui) age repete iã queſtus aſſuetos tibi. i. querimoniã ſolitã: atq; vince. i. excede & ſupa querendo, Alcyones aues in quas Ceix & Alcyone verſi ſunt: vt in Agamemnonẽ dictũ eſt: aequoreas. i. marinas: & vince volucres Pandionias. i. luſciniam & hirũdinem ĩ quas Philomela & Progne mutatae ſunt: nã q; fortuna tua eſt grauior ijs. i. q̃ fortuna eaꝝ fuit. Incipiens ergo flere dicit: O genitrix. ſ. Meſſalina deflenda mihi ſemper, prima. i. vt prima cauſa maloꝝ meoꝝ: quia liberi vt tẽporaliter gaudent de bona vita parẽtum: ita affligũẽ de mala: exaudi queſtus. i. querelas triſtes, natae. i. filiae tuae, hoc ẽ meos exaudi ĩquit ſi quis ſenſus remanet in vmbris. i. in defunctis hac vita. Vtinam Clotho, q̃ eſt parcarum vna, grandęua, q a prouidentia dei ęterna eſt, rupiſſet manu ſua ſtamina mea. i. vitae meę telã abſcidiſſet, hoc eſt mortua fuiſſẽ

Tragoediae interlocutores.

OCTAVIA.	NVNTIVS.
NVTRIX.	AGRIPPINA.
CHORVS ROMANORVM	
POPPEA.	SENECA.
NERO.	PRAEFECTVS.

Primus. Actus Anapaeſtici.

OCTAVIA.

IAm vaga caelo ſydera fulgens
Aurora fugat: ſurgit titan
Radiante coma: mundoq; diem
Reddit clarũ. age tot tantiſq;
Onerata malis. repete aſſuetos
Iam tibi queſtus:
Atq; aequoreas vince Alcyones:
Vince & volucres Pandionias.

Grauior namq; his fortuna tua eſt.
Semper genitrix deflenda mihi
Prima meorum cauſa malorum:
Triſtes queſtus natę exaudi:
Si quis remanet ſenſus in vmbris.
Vtinam ante manu grandæua ſua
Mea rupiſſet ſtamina Clotho:
Tua q̃ mœrens vulnera vidi:
Oraq; fœdo ſparſa cruore.
O lux ſemper funęſta mihi.
Tempore ab illo lux eſt tenebris
Inuiſa magis.
Tulimus ſæuæ iuſſa nouercę:
Hoſtilem animum: vultuſq; truces.
Illa illa meis triſtis Erinnys
Thalamis Stygios prętulit ignes:
Teq; extinxit miſerande pater:
Modo cui totus paruit orbis
Vltra Oceanum.
Cuiq; Britanni terga dedere:
Ducibus noſtris ante ignoti.
Iuriſq; ſui.
Coniugis (heu me) pater inſidiis
Oppreſſe iaces: ſeruitq; domus
Cum prole tua capta tyranno.

anteq̃ ego mœrēs.i.dolēs, vidi vulnera tua.i.cædē tuā: iuſſu Claudij Cæſaris pr̃is mei: & vidi ora tua ſpſa cruore fœdo.i.fœde fuſo. o lux.i.dies funeſta.i.pernicioſa ſemp mihi. quia lux eſt mihi ab illo tēpore magis inuiſa tenebris. Nos tulimus.ſ.deinde, iuſſa nouercæ ſæuæ.ſ.Agrippinę: aium.ſ.eius hoſtilem & vult⁹ truces. illa.ſ. nouerca, erinnys triſtis.i.quæ eſt vt furia infernalis triſtitiæ cauſa, p̄tulit thalamis.i.nuptijs meis cum Nerone tyranno, ignes ſtygios.i.tædas infernales: & extinxit te o pater miſerande.ſ.Claudi: cui totus orbis paruit modo.i.paulo ante mortem vltra oceanū: quia. Et penit⁹ toto diuiſos orbe Britānos vicit. Cuiq;.i.& cui, Britāni quorum regnum nunc tenent Angli, dedere terga.i.ſe victos faſſi ſunt: ignoti an̄.i. priuſq̃ a te vincerentur, ducibus noſtris: & iuris ſui.i.proprij. At qui a Iulio Cæſare prius victi fuerant? Sed dabitur hoc mulieri, quæ eſt hiſtorię ignara: & rerum ſuarum oſtentatrix ſere eſt: ſicut prius adnotatum eſt de alijs. Heu me o pater Claudi, iaces oppreſſe (iterum verbum vocatiuum apponit) inſidijs coniugis.ſ.Agrippiæ: qa boleto: p⁹ quē nil vltra Claudius edit: & domus tua.i.imperialis, capta cū prole.i.me filia tua, ſeruit tyranno.i.Neroni.

IAm vaga. Quæ non ſtant. monſtrat principium lucis. Alcyões. de ijs dictum eſt in ſuperiori tragœdia. Pandionias. Prognen, & Philomenā olim filias Pandionis regis Athenarum. Vince.ſ.queſtu. Grauior. peior eſt conditio tua. Semper genitrix.ſ. Meſſalina mortua: vt eſt apud Tacitum. Prima. quę exiſtis cauſa omnium malorum meorum. Senſus. ſi eſt anima alicubi. Vtinam. ſcilicet eſſem mortua anteq̃ eſſes obtrūcata. Grandęua. quæ habet multos annos ideo dicitur immortalis. Lux. ille dies quo interempta fuiſti. Tulimus. explicat miſerias ſuas. Nouercę. Agrippinæ. Illa. nouerca fuit tanq̃ furia quæ ſtygios ignes portauit in nuptijs meis: quando Neroni filio eius cōiuncta fui. Pater. Claudi: te quoq; boleto venenato extinxit: vt ſcribit Tranquillus & Iuuenalis. Modo. pauloante. Britanni. vt ſcribit Suetonius Claudius Britannos ſub ditione Romana redegit. Iuris ſui. quia legibus ſuis viuebant. Tyranno. Neroni: qui imperium tuum ſuſcepit violentus: cuiq; ipſa proles tua ſeruio. BERNA.

DANIEL.

¶ Iam tibi. Adonicus eſt. Prima cauſa. Meſſalina ſcortorum illud pileatum ac ſpectabile ſimulacrum: quā Claudius reiectis Herculanilla & Elia Petina duxit vxorem: & ex qua ſuſcepit Octauiam & Germanicum vt indicāt Tacitus & Tranquillus. fuit autem Valeria Meſſalina Barbari Meſſalę conſobrini Claudij Neronis filia. Nate. in quæſtione eſt locus quomodo inuocet natum ſi dimiſſa ſterilis a Nerone? non placet mihi. Sed conſtitue ordinem ſic o Meſſalina prima cauſa meorum malorum audi triſtes queſtus natæ tuæ Octauiæ ſi quis ineſt ſenſus &c. cuius rei contentioſa eſt apud Platonem diſputatio, & Ciceronem in Catone. Tua q̃ mœrens vulnera vidi. Meſſalina dum cum matre eſſet in horto a tribuno confoſſa eſt: iubente Narciſſo nuntio Claudij. Meſſalina inquā q̃ teſte Plinio in. x. inter diē & noctem quinq; & viginti cōcubitibus nobiliſſimā proſtitutis meretricem ſuperauit. Nouercæ. Agrippina per ius oſculi ſumpta eſt vxor a Claudio: cum iā vouiſſet cœlibatum tot reiectis & occiſis antea vxoribus. inimica ſemper Octauiæ priuignæ. Teq; extinxit miſerande pater. Claudio cœnanti in arce cum ſacerdotibus obtulit Agrippina boletum medicatum artifice Locuſta auidiſſimo ciborum per Halotum ſpadonem prægustatorem. Ignoti. falſum: nam Iulius domuit: ſed noſtris intelligit fortaſſe familiaribus. Meſſalina.

Trimetri Iambici.
NVTRIX.

EVlgore. Deteſtaſ nutrix propter calamitatem alumnæ ſuæ Octauiæ ſtrepitum regalis fortunę & aulæ ſplendorem dicens. Quiſqs ca ASCEN.

F Vlgore primo captus & facili bono
Fallacis aulæ quiſquis attonitus ſtupet:
Subito labantis ecce fortunæ impetu
Modo præpotentem cernat euerſam domū
Stirpemq; Claudi: cuius imperio fuit
Subiectus orbis: paruit liber diu
Oceanus: & recepit inuitus rates.
En qui ora Tanais primus impoſuit iugo:
Ignota tantis claſſibus texit freta:
Interq; gentes barbaras tutus fuit:
Et ſæua maria: coniugis ſcelere occidit:
Mox illa gnati: cuius extinctus iacet
Frater venenis: mœret infelix ſoror:
Eademq; coniunx: nec graues luctus valet
Ira coacta tegere crudelis viri.
Secreta refugit ſemper: atq; odio pari
Ardens mariti mutua flagrat face.
Animum dolentis noſtra ſolatur fides
Pietaſq;: fruſtra: mutat immitis dolor
Conſilia noſtra: nec regi mentis poteſt
Generoſus ardor: ſed malis vires capit.
Heu q̄ nefandum proſpicit noſter timor
Scelus: quod vtinam numē auertat deum.

ptus.i.ſic affectus vt abſtinere nequeat, primo.i.primario fulgore, & attonitus bono facili.i.leui & inconſtanti: aut facili, acquiſitu: quia citra virtutem: cum etiam malis contingat: aulæ fallacis: quia voluptatem promittētis & gloriam: cum multis & triſtitiam & necē pariat: ſtupet.i.præ admiratiōe in ſtuporem trahitur: cernat domum & ſtirpē.i.progeniem & pręcipue filiam Claudij p Claudij imperatoris, labātis ecce.i.ex iopinato, ſubito impetu fortunæ: domū dico & ſtirpem, præpotentem modo.i.pauloante, euerſam.i.funditus deſtructam. Cuius.ſ.Claudij imperio, orbis.ſ.terrarum ſubiectus fuit: & oceanus.ſ.britānic⁹ liber diu, paruit: & recepit iuit⁹.i.licet iuit⁹ rates.ſ.Romanas. En ſup.is.ſ.Claudi⁹ Cæſar, q prim⁹ impoſuit iugo.i.domuit & in ſeruitutem redegit, ora.i.oſtia & accolas Tanais flu. in pōto clari: & q texit freta ignota.ſ.Romanis, prius, tot claſſibus: & qui fuit tutus inter gentes barbaras: & ſęua maria: occidit.i.cecidit moriens, ſcelere coniugis.ſ.Agrippinæ veneno dato in boleto: & illa ſup. cecidit mox.i.paulopoſt, ſcelerē nati.i.filij ſui Neronis: cuius.ſ.nati, hoc eſt Neronis, venenis, frater.ſ.Britānicus, iacet extinctus: & cuius ſoror (p adoptionē) & eadē coniūx.ſ.Octauia, mœret: qa illi infeliciter nupta eſt: nec coacta.i.licet coacta, ira viri crudelis.ſ.Neronis, valet tegere.i.occultare, luctus graues: & quę refugit ſemper.ſ.virum: ſecreta.ſ.ab eo: atq; ardens odio pari, flagrat id eſt ardet mutua face.ſ.irarū, mariti.i.maritū: qa quāto odio eā marit⁹, tāto ea maritū pſequit̄. nr̄a fides.i.fidelitas & pietas, ſolat̄ fruſtra aīum dolētis: qa dolor immitis mutat cōſilia nr̄a.ſ.q̄ dāmus: nec ardor generoſus, mentis ſcilicet Octauiæ, poteſt regi: ſed capit vires, malis id eſt ex malis. heu q̄ profundum ſcelus proſpicit timor noſter: quod ſcilicet ſcelus vtinā numē deū.i.deorū, auertat. timuit autem ne ſibi manū iferat: aut a viro mori cogatur.

BERNA. F Vlgore. Conqueſtio nutricis de Octauia: pponētis ſpeculum vitæ humanę: vt ſi quis confidat rebus humanis, videat domum Claudij patris Octauię: quam conſolari vellem: nec voces meas accipit. Fulgore. ſplēdore regni: qd̄ videtur pulcherrimū. Fallaci. videtur habere multa commoda: cū habeat tot inſidias, & mala. Latentis fortunę. incognitę nā non præuiſa nocet. Liber. propter Britannos quos vicit. Rates. ſcilicet Claudij. Ora tanais. regiones ſeptentrionales. Iugo. ſeruituti Romanę. Coniugis ſcelere. veneno Agrippinæ. Mox illa.i.Octauia ſoror & coniunx gnati.ſ.Neronis cuius venenis frater ſcilicet Octauiæ Britannicus occidit. Soror. Octauia: quoniā Nero maritus eius factus erat filius Claudij per adoptionem. Viri. mariti Neronis. ſuaſi Octauię tegere iram: ſed ipſa non poteſt. Quem. ſcilicet virum. Secreta. ipſa ſolitaria. Flagrat. ardet. Dolentis. ſcilicet Octauiæ. Pietas. amor meus. Fruſtra. quia non vult conſolari. Dolor. quādo recordatur mortis ſuorum, mutantur omnia conſilia quæ ei dederam. Generoſus ardor. inflammatio mentis Octauię generoſæ. Regi. moderari. Malis. videns ſe omnia amiſiſſe, non timet perdere plura. Heu q̄. timet ne marit⁹ interficiat aut eam repudiet. Proſpicit. a longe videt.

DANI. ¶ Fulgore. Carmen ſecundum metro Archilochio trimetro catalectico. Dolet vicem Octauię Nutrix: quam arbitror eſſe Lepidam amitam ipſius Octauiæ & Neronis: apud quā vero ipſe ab infantia fuit educatus ſub duobus pædagogis Tonſore & Saltatore. Fallacis aulæ. Surgit in mentem ad hunc locum diſtichon elegātiſſimum: quod ſcripſit Ioānes Salis Barieſis ad policratū. Si mihi credideris, linguam cohibebis: & aulę Limina non intret pes tu⁹: eſto domi. extrema nāq; miſeria eſt colere aulas: ambitioſu ſeruitutē ſeruare: inter domeſticos inſidiatores verſari: & qd̄ omniū peſſimū eſt flagitioſis officijs mācipari. de qua re elegātiſſimū compendium reſtat Pij pōtificis maximi: & præclarus liber Polycratis: qui pulcherrime omnis nugas & miſerias curiales proſequutus eſt, hortans ad philoſophiam & virtutum cultum capeſſendum. Ora tanais. Eutropius qui eleganti compendio Romanam tradit hiſtoriam ſcribit in ſexto: & Tranquillus in vita eius, Tacit⁹ Cornelius, Aegeſippus confirmant: Claudium primum poſt. C. Cæſarem bellum intuliſſe Britannis ſuper:

Aula vitanda.

Britannia Claudio victa.

biſſimis & ſæuiſſimis gentibus: & deiciſſe. Cne. Sentium,& Aulum Plautium illuſtres & nobiles viros.& in de filio ſuo Britannici nomen impoſuit. Mox illa gnati. Nero ſimulata reconciliatione cum matre eam re= uocauit a Baulis Baias ad quinquatria: inde machinoſa naui redire iuſſit: qua ſoluta in aquas concidit & enata uit incolumis. Ligerinum nuntiantem incolumem matrem iuſſit occidi: miſſo ſtatim ſpiculatore q matrem omnino necaret eo ſpatio maris: quod eſt inter Baulas & Baias: vt in quodā tetraſticho epigrāmaticus vates pulchre teſtificatur. Nero mři ſidrantur.

Anapęſtici.

OCTAVIA. NVTRIX:

O Mea nullis æquanda malis
Fortuna, licet repetam luctus
Electra tuos: tibi mœrenti
Cæſum licuit flere parentem:
Scelus vlciſci vindice fratre:
Tua quem pietas hoſti rapuit:
Texitq fides. me crudeli
Sorte parentes raptos prohibet
Lugere timor: fratriſq necem
Deflere vetat: in quo fuerat
Spes vna mihi: totq malorum
Breue ſolamen. nūc in luctus
Seruata meos magni reſto
Hominis vmbra. Nu. vox en noſtras
Perculit aures triſtis alumnę:
Ceſſat thalamis inferre gradus
Tarda ſenectus. Oct. excipe noſtras
Lachrymas Nutrix teſtis noſtri
Fida doloris. Nu. quis te tantis
Soluet curis miſeranda dies?

BERNA

O Mea. Conqueritur Octauia incon ſolabiliter: tametſi Nutrix eam cō ſolari nitīť: docetq ſe miſerrimus quibuſq (vt fit) miſeriorem: dicēs O fortuna mea æquanda. i. ex æquo conferē da nullis malis: quia maior omnibus aut oī= um malis. licet o Electra filia Agamemno= nis, repetam. i. ad memoriam reducam, luct⁹ tuos. ſ. de iterfecto patre: quia licuit tibi mœ renti. ſ. in corde, flere. ſ. oculis & aperte, paren tem. ſ. Agamemnonem cęſum a matre & Ae giſtho: & licuit tibi vlciſci ſcelus. ſ. in patrem commiſſum: fratre ſcilicet Oreſte, vindice id eſt vltore: quem ſcilicet fratrem, tua pie= tas rapuit hoſti. ſ. matri & Aegiſtho: & texit. i. abſcōdit donec eum Strophilo occulendū & abducendū commiſerat. Timor. ſ. mariti prohibet me lugere parentes raptos. ſ. ad cæ dem: matrem a patre: & patrem a nouerca: & vetat deflere necem fratris. ſ. Britannici: quē Nero ſuſtulit veneno: in quo. ſ. fratre, fuerat mihi poſt cædem parentū, vna. i. vnica ſpes & ſolamen breue tot malorum. Ego nunc ſer uata in luctus meos. i. ea de cauſa vt diutius lugeam, reſto. i. ſuperſtes ſum & relicta ſum vmbra magni nominis. ſ. vxoris imperialis & Auguſtæ: quia licet Neronis ſim vxor nō tamē tractor ab eo vt vxor ſed vt venefica. Nutrix audita querimōia Octauiæ dicit. En vox alumnæ. ſ. Octauiæ quā alui, triſtis: qa querula, perculit aures noſtras. Ceſſat. i. nun quid aut cur ſenectus. ſ. mea: tarda. i. lente ſe mouens, ceſſat inferre thalamis. ſ. Octauiæ (quia vxores Romanæ & totius ferme Italię plurimam ī thalamis vitam tranſigunt) gra= d⁹. ſ. meos. i. eos ingredi? Octauia autem viſa nutrice dicit. O Nutrix fida teſtis doloris noſtri, quia palam lugere non audebat, exci= pe. i. auerte, cape, lachrymas noſtras. Nut. O miſeranda. i. digna miſeratione (nā miſeri & miſerandi non ſunt cenſendi qui iuſte q̄tum uis grauiter puniuntur: vt in inferno non ſunt miſeri aut miſerandi: ſed iniqui & ſceleſti licet infelices) quis di= es ſoluet te tantis curis. i. quando erit tibi finis curarum & dolorum?

DANIEL.

O Mea. Nunc exit Octauia cōparans ſua mala malis electræ filiæ Agamemnonis interēpti: vt pau lo ante vidimus. Licuit flere. q pars eſt leuamēti doloris aperte flere ſuos: id ipſa facere nō poſſū metu mariti. Fratre. ſcilicet oreſte qui matrē clitēneſtram & aegiſthum interfecit in vltionē patris Rapuit. nā vt ſupra vidimus electra occiſo patre Oreſtem fecit fugere committens illum ſtrophio pho= cēſi. Texit. ideſt occultauit. Crudeli ſorte. nā meſſalia mater iuſſu parentis interempta eſt: & ipſe pater vene no nouercę perijt. Timor. ſcilicet mariti. Fratris. ſcilicet Britannici veneno interempti. Magni nomi= nis. Claudij impetatoris. Vox. audiuit vocem Octauiæ ſecum conquerentis. Alumne. Octauiæ. Sene ctus. mea ceſſat ire in thalamum eius. Excipe. veni ad me vt audias luctus meos. Soluet. depones nevl lo tempore lachrymas?

DANI.

¶ O mea nullis. Carmen tertium metro pindarico. introducitur alternatim Octauia plangens & Nutrix con ſolans ſimul & vindictam diſſuadens quam parabat in virum Octauia. Ex comparatione alienæ calamita= tis artificioſe ſuam exaggerat. Parentes. Claudium & Meſſalinam. Claudium Agrippina vxor & nouerca Octauiæ medicato boleto conſilio Locuſtæ peremit per Halotum Spadonem: Meſſalinam tribun⁹ iuſſu Nar ciſſi confodit in orto cum matre. Vmbra magni nominis. parentibus & germano ampliſſimis nominibus ego ſola relicta ſum parum veluti veſtigium & vmbra inanis. Alumnæ. licet Lepida nunq̄ nutrierit Octa= uiam: tamen abſolute poſſumus ipſam adductam a Seneca de induſtria coniectare. Ceſſat thalamis. qd moror ad eam celerare greſſus meos?

ASCEN. ¶ Qui me. Reſpondet Octauia .Is ſup. dies
qui mittet me ad vndas ſtygias.i. qui erit vl-
timus vitæ. nam æthnici putabant omnes p̄
terq̄ in deorum numerum relatos ad inferos
deſcendere: illicq; eſſe eliſios.i. beatorum cā-
pos & hortos. Nu. Q uęſo ſup. deos: vt iſta
omina.i. mali euentus indicia ſint procul ſci
licet a te. Oct. Vota.i., deſideria tua: non re-
gant iam caſus meos: ſed fata.i. deorum vio
lentiæ. Nut. Deus mitis.i. pacatus: dabit affli
ctæ.ſ. tibi tempora meliora.ſ. q̄ hactenus de
dit. T u placata modo.i. ſolummodo vince,
i. mitiga virum.i. maritum, obſequio blando
.i. illi blande obſequendo. Oct. Ego vincam
.i. vincere poſſim leones ſęuos: & Tygres tru
ces.i. truculentas ante.i. prius q̄ vincam cor
da fera: tyranni.ſ. Neronis ſęui. Nā ipſe odit
.i. odio proſequitur. (Eſt tamen vince præte-
riti temporis) genitos ſanguie claro. ſpernit
ſuperos.i. deos aut ſuperminentes homines
ſimil' & humiles.i. abiectos. nec ipſe capit. ſu-
ſtinere poteſt, fortunā ſuam.i. dignitatem im
perialem. quam.ſ. fortunam, parens.ſ. ipſi'
A grippina: dedit illi per ingens ſcelus: quia
per cædem Claudij mariti, & Britannici pri-
uigni eiꝰ ex Meſſalina geniti: de qua dicit Iu
uenalis. Oſtēditq; tuā generoſe Britānice vē
trem, tuum.i. quo te genuit: oſtendit in lupa
nari proſtās licet pudeat.ſ. Neronem ingra-
tum.ſ. in matrem quā occidit: cepiſſe.i. acce-
piſſe hoc imperium, munere.i. dono & ope-
re matris dirę.ſ. in maritū & priuignū: & licet
repēdat.i. cōpenſet & perſoluat: tandē munꝰ
morte.ſ. matris a qua id acceperat: tn̄ fœmi-
na.ſ. A grippina feret.i. portabit hunc titulū
elogiū: ſemp in longo æuo poſt fata.i. mor-
tem.ſ. q̄ per eam regnauerit Nero. Nu. O A
lumne aut Octauia: retine aut retice verba aſ
furentis & comprime vocem emiſſam id ē e-
miſſibilem, aut emittendam temere.i. incon
ſiderate: non autem poſſet emiſſam compri-
mere: quia neſcit vox miſſa reuerti. Et ſemel
emiſſum volat irreuocabile verbum: ſed fa-
cere ne emittaſ. Reſpondet Octauia nō mu-
tata ſcena ſed genere carminis. ¶ Quis ego
patiar toleranda: vt ſunt diuortia aut minæ
repudij & contemptiones viri, tamen mala
noſtra, haud.i. non queāt finiri vnq̄ niſi mor
te triſti. quia fruor luce.ſ. vitæ huius aut cæ-
li: nō grata.i. accepta mihi: Genitrice.ſ. Meſ-
ſalina cæſa: a patre: patre rapto.i. ſublato per
ſcelus.ſ. A gripinæ nouercæ. orbata.i. quę or
bata & priuata cū fratre.ſ. Britannico per ean
dem: obruta luctu.ſ. proximorum conſan-
guineorum: preſſa mœrore.ſ. occulto quem
prodere non audet: inuiſa coniugi.ſ. Neroni:
ac ſubiecta famulæ meę.ſ. Poppeę quā Ne-
ro afflicti amat: & poſtea ductur' eſt: fruor di
cit luce non grata: corde trepidante ſemper.
id eſt quia cor meum ſemper anxietate trepi-
dat: non metu mortis id eſt non q̄ formi-
dem mori: ſed metu ſceleris id eſt eo q̄ me-
tuo aliquod ſcelus committere prius q̄ mo-
riar magna profecto, & meliore ore digna ſē
tentia: q̄ q̄ hæc ipſa innocens cædenda eſt.
Crimen abſit.i. eſt detur mihi a deo: vt cri-
men abſit a fatis meis id operibus mihi de-

Octa. Qui me ſtygias mittet ad vndas. Nut.
Omina quæſo ſint iſta procul. Oct.
Non vota meos tua nunc caſus:
Sed fata regunt. Nu. Dabit afflictæ,
Meliora deus tempora mitis.
Tu modo blando vince obſequio
Placata virum. Oct. vincam ſæuos
Ante leones: Tygreſq; truces:
Fera q̄ ſęui corda tyranni.
Odit genitos ſanguine claro:
Spernit ſuperos: humileſq; ſimul.
Nec fortunam capit ipſe ſuam:
Quam dedit illi per ſcelus ingens
Infanda parens. licet ingratum
Dirę pudeat munere matris.
Hoc imperium cepiſſe: licet
Tantum munus mortę rependat
Feret hunc titulum poſt fata tamen
Fœmina longo ſemper in æuo. Nut.
Animi retine verba furentis:
Temere emiſſam comprime vocem.

TRIMETRI Iambici. Oct.

Toleranda q̄uis patiar: haud vnq̄ queant
Niſi morte triſti noſtra finiri mala.
Genitrice cæſa: per ſcelus rapto patre:
Orbata fratre: miſeriis luctu obruta.
Mœrore preſſa: coniugi inuiſa: ac meæ
Subiecta famulæ: luce non grata fruor:
Trepidante ſemper corde: non mortis metu
Sed ſceleris. abſit crimen a fatis meis:
Mori iuuabit: pœna nam grauior nece eſt
Videre tumidos &, truces miſeræ mihi
Vultus tyranni: iūgere, atq; hoſti oſcula:
Timere nutus: cuius obſequium meus.
Haud ferre poſſet: fata poſt fatris dolor
Scelere interempti: cuius imperium tenet,
Et morte gaudet author infandę necis.

Q̃ ſæpe triſtis vmbra germani meis
Offertur oculis: membra quum ſoluit quies,
Et feſſa fletu lumina oppreſſit ſopor:
Modo facibus atris armat infirmas manus
Oculoſq;: & ora fratris infeſtus petit.
Modo trepid⁹ idẽ refugit in thalamos meos:
Perſequitur hoſtis: atq; inhærenti mihi
Violentus enſem per latus noſtrum rapit.
Tunc tremor & ingẽs excutit ſomnos pauor,
Renouatq; luctus: & metus miſeræ mihi.

cretis, aut quæ vt fata norunt faciam: & ſup. iuuabit id eſt delectabit me mori, vtinam id vere: ſed meliore ratione nos Chriſtiani dicamus omnes, optemuſq; innocentes mori vt ſimus cum Chriſto. Cauſam cur mori optet adducit: nam pœna. ſ. quam do aut patior viuẽdo, eſt grauior nece: videlicet videre vult⁹ tyranni. i. Neronis, tumidos id eſt ſupbos, & truces id eſt truculentos & diros mihi miſerę atq; iungere hoſti ſcilicet cuius ergo pater & frater occiſi ſint, & qui mihi omnib⁹ modis cædem intentat, oſcula: eo q; maritus eſt: & timere nutus, ſupple eius: cuius dolor meus nõ poſſet ferre id eſt pati obſequiũ id eſt obſeruantiam ſeruilem: poſt fata id eſt necem, fratris ſcilicet Britannici, interempti ſcelere, ſcilicet interimentis Agrippinæ: qui eũ interemit non quia meruit, ſed vt fili⁹ eius regnet cuius imperium. i. ius imperandi & principatum Romanũ, tenet & gaudet morte auctor infandæ cædis. ſ. Nero: cuius ergo & ratione Agrippina maritũ & priuignum ſuſtulit. q̃. i. o q̃ ſæpe vmbra triſtis, germani. i. fratris mei, qui prius Germanicus deinde Britannicus dict⁹ eſt, offertur. i. obuerſatur oculis meis (quum id eſt quando, hoc eſt) nocte: quando quies ſoluit mẽbra: & ſopor oppreſſit lumina feſſa fletu: Sup. frater armat modo. i. interdum manus infirmas ſcilicet ſuas: quia vmbratiles: facibus atris. i. furialibus & vltricibus: & petit. i. videtur petere infeſtus oculos & ora, per quæ peccauit placens impiæ Agrippinæ, fratris ſcilicet per adoptionem Neronis: modo. i. interdum, idem trepidus fugit in thalamos meos. i. per inſomnium videtur fugere; hoſtis. ſ. Nero perſequitur. ſ. per viſionem, fratrem: atq; violentus rapit id eſt celeriter agit inhęrẽti mihi. ſ. fratri, enſem per latus noſtrum: tunc tremor & pauor ingens excutit ſomnos & renouat mihi miſerę luctus & metus. legi poſſet rapit enſe inhęrentem mihi &c.

BERNARDINVS.

¶ Qui. Scilicet dies quo moriar. Non vota. non vt optas euenit nobis: ſed vt volunt fata. Nec capit fortunam. elatus fortuna ſeipſum moderare nequit. Infanda parens. ſcelerata Agrippina quæ Claudium maritum & Britannicum priuignum ſuſtulit de medio: vt Nero filius regnaret. Licet pudeat. quia matrem habet odio. Rependat. retribuat meritum illi morte: nam matrem fecit mori. vt ſcribunt Tacitus & Tranquillus. Hunc titulum. ſcilicet dediſſe imperium filio per ſcelus.

Toleranda. Dicit Octauia ſua mala nunq̃ poſſe finiri niſi morte enumerans illa flebiliter. Meæ famulæ. ſ. Poppeę quã ſuperduxit mihi marit⁹. Luce. vita: q̃a vellẽ mori. Sed ſceleris. ne crimine falſo. Abſit. ſi occidar ſine noĩe crimis, accipiã mortẽ ꝓ beneficio. Pœna. nã video duriora morte. Iũgere. vbiq; ſup. pœna grauior. Hoſti. Nerõi: oſculari illũ q̃ iterfecit patrẽ & fratrẽ meũ ꝑ Agrippinã ſuã matrẽ. Nut⁹. ſigna eius volũtatis. Cui⁹ imperiũ. ſcilicet fratris Britannici qui patri debebat ſuccedere. Q̃ ſępe. additur alia pœna: nunq̃ habeo quietem trãquillam: ſemper mihi obuerſatur imago ante oculos fratris interempti. Fratris ora. ſcilicet Neronis qui frater erat per adoptionem. Petit. inuadit. Modo. interdum. Hoſtis. Nero. ita videtur mihi. Inhęrenti. iuncto mihi: dum vult vulnerare illum mihi inhęrentem, etiam me percutit: vt videtur mihi in ſomno. Rapit. celeriter agit. Excutit. tunc excutior ſomno & incipio dolore.

DANI. ¶ O miſeranda. Octauia quando dabitur vnq̃ tibi ocium a tot luctib⁹. Nec fortunam capit. neſcit mentem temperare ab inſolenti lætitia. Parens. Neronis: vt imperaret. Nec fortunam capit ipſe ſuam. vide q̃ cæcum & inſanum reddidit Neronem fortuna. teſte namq; Oroſio: cuius verbis & ſenſu eo libentius vtor q̃ ſcio Chriſtianum & magni diſcipulum Auguſtini. Omnia prope Italię & Gręciæ theatra perluſtrauit aſſumpto varij veſtit⁹ dedecore: cithariſtas, tragœdos, aurigas, viſus eſt ſuperare: virum in vxorem duxit: ipſe a viro vt vxor acceptus eſt: & rectas nuptias celebrauit retibus aureis piſcabatur, purpureis funibus. nullam veſtem bis induit. nec vnq̃ minus mille carrucis iter traditur confeciſſe. Deniq; vrbis Romæ incendium voluptatis ſuę ſpectaculum fecit. per ſex dies, ſeptemq; noctes ardens ciuitas regios pauit aſpectus. Auariſſimus centies centena milia ſeſtertium annua a ſenatu cõferri ſibi imperauit: plurimos ſenatorum nulla cauſa bonis priuauit. Crudeliſſimus, plurimam partem ſenatus interfecit: equeſtrem ordinem prope deſtruxit: matrem, fratrem, ſororem, vxorem proſtrauit. Impiiſſimus: nam primus Romæ Chriſti ſectatores mortibus affecit: beatiſſimos apoſtolos Petrum cruce, Paulum gladio interfecit. nefandiſſimus deniq; omnium qui ſunt qui fuerunt aut qui futuri ſunt ſceleratorum. Senecam præceptorem ſanctiſſimum ad mortem compulit: q̃uis ꝑ ſancte iuraret fruſtra ſe eſſe ſuſpectũ & potius periturum q̃ nociturum ei. Toleranda. annectitur cum ſuperiori: namq; Octauia perſiſtit in gemitibus & lamentis. Cæterum ſola diſcrepat metri qualitate quod eſt Archilochium trimetrum catalecticum. Collocutrices, Octauia, Nutrix. Sola mors finiet noſtra mala. Meæ famulæ. Poppeæ quam mihi par eſſet ſeruam dari. A fatis meis. ne moriar crimino ſe. Infirmas. quia vmbra eſt: interemit veneno Britannicum accepto a Locuſta venenariorum indica dum ſecum cœnaret: veritus ne quandoq; apud hominum gratiam paterna memoria præualeret. Infandæ necis. veneni quod cœnanti dari imperauit. Infeſtus. inimicus. Atq; inhærenti &c. videor neronem videre Britãnico inſultantem meo lateri adnitenti: & inter meum latus enſem rapere. Tunc. excutior & ſurgo attonita.

Oroſius de Nerone.

Roma flagrat.

ASCEN. ¶ Adice his.ſ.iam dictis malis (tollitur alterū i vt fiat anapęſtus: poſſet legi adde: vt ſit ſpondeus) in pellicem ſuperbam.ſ. Poppeā: nitentem ſpoliis id eſt inſignibus auguſtis & imperialibus domus noſtrę.ſ. paternę: in cuius munus.i. pręmium, hoc eſt obtinendę gratia, ipſe natus id eſt filius Nero: impoſuit rati ſtygię.i. tranſmiſit ad inferos: parentem .ſ. matrem ſuam: quam mari ſuperato.i. euicto: quia eam mergere non potuit: poſt naufragia dira id eſt fraude parricidali a filio excogitata, qui nauem conſutilem vt in aquis ſolueretur illi aſſignauerat: ipſe filius interemit id eſt interimere iuſſit ferro, ęuis ſupple ſęuior fretis id eſt ęſtibus pelagi: nam pepercerunt illi. Quę ſpes ſalutis, ſupple eſſe poteſt mihi poſt tantum nefas? quaſi dicat nulla. nam qui matri in ſe tam benemeritę non pepercit, quomodo vxori inuiſę parcet? Inimica ſcilicet Poppea: victrix id eſt voti compos: imminet id eſt incubat, thalamis meis: & flagrat id eſt ardet: odio noſtri id eſt in me concepto: & captat id eſt captioſe poſcit, maritum, caput coniugis iuſtę id eſt meum quę ſum legitima coniunx (Caue dicas cū BER. ſ. mei) pretium id eſt vt mercedem ſtupri: o genitor ſcilicet Claudi Cęſar, emergere ſcilicet ab inferis (eſt imperatiui modi paſſiui ſupplicatiue poſiti) & fer nate.ſ. mihi filię tuę inuocāti ſcilicet te auxiliū: aut pāde id eſt aperi patetac, ſinus ſtygios: tellure rupta, quo id ē ad quos ferar. Nut. Tu o miſerāda fruſtra inuocas manes.i. ſpiritum parentis tui: cui nulla cura prolis ſuę manet inter vmbras: quod probat veriſimili argumento: nō q lethe patris oblitus ſit: ſed q nolit: vtpote, qui ſcilicet dum vixit: potuit pręferre nato ſuo ſcilicet Britannico: ſatum ſangui alieno.ſ. Neronem filium Domitij: & qui iunxit ſibi face flebili.i. triſti auſpicio: & tęda infauſta pręlucente dum noctu duceretur coniunx. captus toris nefandis id eſt amore illicito, genitam id eſt filiam fratris ſui ſcilicet Germanici Agrippinā, coniugem.i. vxorem, hic.i. ex hoc inceſto, & infauſto coniugio: ſeries facinorū orta ſup. eſt, cędes.ſ. mariti & priuigni: doli, cupido regni: ſitis dira: ſitis ſanguinis: nam gener.ſ. Syllanus: qui erat aut futurus erat maritus Octauię: concidit victima id eſt vt victima, mactata thalamis ſoceri id eſt iuſſu Claudij patris tui. Syllan⁹ enim ne fieret potens Hymenęis tuis id eſt matrimonio tecū contracto: datus ſup. eſt fœminę ſcilicet Agrippinę: munus.i. pro munere occiſus eſt: pro facinus id eſt flagitium ingens: & fœdauit penates patrios, cruore ſuo: fact⁹ reus criminis ſcilicet affectati imperij, aut cędis ſoceri. hoſtis ſcilicet Nero cuius gratia omnia fiebant: hei mihi, dolētis interiectio: intrauit domū captā: dolis nouercę ſcilicet Agrippię: fact⁹ gener pricipis.ſ. Claudij: pricipes eñ īpatores, nō dños aut reges ſe dici volebant: q̄ſi prios patrū aut ſenat⁹. fact⁹ ē aūt gener p Octauiā: & idē q gener fit: nat⁹ ſup. erat pricipis p adoptionē: iuuenis igeni p igenij nefādi.i. tā abominabilis vt de eo fādū nō ſit: & capax .i. docilis valde ſcelerū ſcilicet multorū: cui ge

Adice his ſuperbam pellicem: noſtrę domus
Spoliis nitentem: cuius in munus ſuam
Stygię parentem natus impoſuit rati:
Quam dira poſt naufragia ſuperato mari
Ferro interemit ſęuior pelagi fretis:
Quę ſpes ſalutis poſt nefas tātum mihi?
Inimica: victrix: imminet thalamis meis:
Odioq noſtri flagrat: & pretium ſtupri
Iuſtę maritum coniugis captat caput.
Emergere vndis: & fer auxilium tuę
Natę inuocanti genitor: aut ſtygios ſinus
Tellure rupta pande quo pręceps ferar. Nu.
Fruſtra parentis inuocas manes tui
Miſeranda fruſtra: nulla cui prolis ſuę
Manet inter vmbras cura: qui nato ſuo
Pręferre potuit ſanguine alieno ſatum:
Genitamq fratris coniugem captus ſibi
Toris nefandis flebili iunxit face.
Hinc orta ſeries facinorum: cędes: dolis
Regni cupido: dira ſanguinis ſitis:
Mactata ſoceri concidit thalamis gener
Victima: tuis ne fieret Hymenęis potens
Pro facinus ingens: fœminę munus datus
Syllanus & cruore fœdauit ſuo
Patrios penates: criminis factus reus.
Intrauit hoſtis (hei mihi) captam domum
Dolis nouercę principis factus gener.
Idemq natus: iuuenis nefandi ingeni:
Capaxq ſcelerum: dira cui genitrix facem
Accendit: & te iunxit inuitam metu.
Tantoq victrix facta ſucceſſu ferox:
Auſa imminere eſt orbis imperio ſacri.
Quis tot referre facinorum formas poteſt?
Et ſpes nefandas fœminę: & blandos dolos?
Regnum petētis per gradum ſcelerum oīm,
Tunc ſancta pietas extulit trepidos gradus
Vacuamq Erynnis ſęua funeſto pede

Intrauit aulam:polluit ſtygia face
Sacros penates:iura naturę furens
Faſq; omne rupit:miſcuit coniunx viro
Venena ſęua cecidit atq; eadem:ſui
Mox ſcelere nati:tu quoq; extinctus iaces
Deflende nobis ſemper infelix puer:
Modo ſidus orbis:columen Auguſtę domus:
Britannice(heu me)nunc leuis tãtum cinis
Et triſtis vmbra:ſęua cui lachrymas dedit
Etiam nouerca:cum rogis artus tuos
Dedit cremandos:membraq; & vultus deo
Similes volantiſ flamma feruens abſtulit.

nitrix dira.ſ.Agrippina tanq̃ furiarũ ſit vna accendit facem.i.furoris & irarũ: & iunxit te ſ.Neroni,matrimonio,inuitã,ſed metu.i.ob metũ:q: non auſa es recuſare. Et ipa victrix i. voti effectrix, facta ferox tacito ſucceſſu, auſa eſt imminere.i.appropinquare:imperio orbis ſacri.i.deo conditori. Quis põt referre i.recitare & enarrare,tot formas.i.ſpẽs & modos: vt gnei.vj.Oẽs ſcelerũ comprendere formas facinorũ:& ſpes nefandas fœminæ.ſ. Agrippinę:& dolos blandos.i. vultu blãdo factos,petentis.ſ.fœminæ: regnũ.i.monarchiã orbis,per gradũ.i. patrationẽ gradatim factam:ſcelerũ omniũ. Tunc.ſ.cũ Agrippina ſic graſſata eſt:pietas ſancta,extulit.ſ. aula:gradus trepidos:& Erynnis.i. furia: ſæua intrauit pede funeſto,aulã vacuam.ſ.expulſa pietate,polluit.ſ.Erynnis, penates ſacros face ſtygia.i.furore infernali:& ipa furens,rupit iura naturę & omne fas, quia cõiunx ſęua miſcuit viro.ſ.Claudio,venena,in boleto,atq; eadẽ cecidit mox ſcelere nati ſui.ſ.Neronis:tu quoq; o Britannice infelix puer, deflẽde nobis,ſemp iaces extinctus ob ęmulationem vocis,modo.i.qui paulo ante fueras:ſidus orbis & columen domus Auguſtę.i.imperialis:nũc(heu me)tantũ cinis leuis & vmbra triſtis:quia puluis & vmbra ſumus. cui etiam nouerca ſęua dedit lachrymas cũ dedit rogo.i.igni artus tuos cremandos: & cum flamma feruẽs abſtulit,membra & vultus ſimiles deo volanti.i.Cupidini alato.

¶Pellicẽ.Popeã. Nitentẽ.ornatã. Cuius in munus.in gratiam eius Popeę ipe Nero interfecit matrẽ. Imposuit ſtygiæ rati.Nero impoſuit matrẽ naui ſolutili: vt cũ illa eſſet in mari ſolueret: materq; periret in vndis quod cũ eſſet apd Baias,effecit.illa impoſita naui eademq; fracta natauit in lacum lucrinũ & exiuit ad lit᷒.qđ audiens Nero miſit libertũ qui eam interficeret: vnde dicit ſtygiæ rati:q̃ miſit illam ad mortem. Sęuior.nam mare pepercerat:& filius interemit. Quę ſpes.qñ interfecit matrẽ, q̃ ſpes poteſt eſſe mihi? Inimica. Popea. BERN.
Victrix.cõpos voti. Iuſtę cõiugis.ſ.mei q̃ ſum iuſta vxor Neronis. Emergere.emergans,rogat patrem Claudiũ vt veniat ab inferis ad auxiliũ gnatę:aut aperiat terram: vt ipa poſſit deſcẽdere ad inferos. Fruſtra. Octauia fruſtra inuocas parentẽ mortuũ qui etiam dũ viueret nullam curã habebat propiorum filiorũ. nam pater ex eo, q: Neronẽ adoptauerat in imperiũ,fatũ alieno ſanguine. Nato ſuo.ſ.Britannico. Genitam fratris.Agrippinã. Captus.ſ.amore. Flebili.quia poſtea ab ea eſt interfectus. Hinc.ex hoc illicito matrimonio.Gener.Lucius Sillan᷒, appoſitiue, victima,huic deſponſata fuerat Octauia:accuſatuſq; fuerat q: volebat interficere imperatorem. Tuis hymeneis.tuo coniugio. Fœminę munus.nã gratia mulieris occiſus ẽ ſcilicet Agrippinæ. Criminis.nam accuſatus fuerat velle interficere imperatorẽ. Intrauit hoſtis.ſ.Nero.
Gener.qui poſtea te accepit in vxoiẽ. Et natus.ſ.per adoptionem. Nefandi ingenij. Crudelis naturæ. Capax.plenus omnibus ſceleribus. Faces.propter matrimonium:nã ipa Agrippina voluit Neronem habere Octauiam vxorem. Tanto ſucceſſu.tanta proſperitate facta ferox:& inſolens auſa eſt aggredi imperium orbis:nam veneno ſublato Claudio tradidit imperium filio Neroni. Formas.diuerſitates. Fœminæ.ſcilicet Agrippinæ. Per gradum,nam ſeriatim multa ſcelera fecit.dum tenderet ad regnũ. Tũc. quando Agrippina intrauit domum veſtram,pietas exiuit & intrarũt furię infernales. Extulit.portauit gradus,id eſt greſſus ſuos. Trepidos.feſtinos. Vacuam.ſine pietate. Erynnis.furia. Polluit. contaminauit. Furens.ipſa Agrippina furia diſſoluit omnia iura naturæ. Coniunx.ipſa Agrippina. Infelix puer.Britannice. Columen.ſuſtentaculũ. Auguſte domus.imperatorie: nam Imperatores omnes Auguſti erant. Nouerca.ſ.Agrippina nõ potuit tenere lachrymas in funere tuo. Deo volanti.Cupidini aligero:nã forma ſimilis eras deo amoris.

¶Pellicem.mihi,Popeam. In cuius munus. natus id eſt Nero. *Stygiæ rati machinoſæ & ſolutili*: matrem redeuntem a baulis doloſa nauicula mandauit necari: vt ſupra viſum eſt in gratiam Poppeæ:ſed liberam a naufragio percuſſor interemit gladio iuſſu Neronio. Stupri.ſcilicet ſui:eſt autem ſtuprum in viduam propter: etiam in puerum, lex Iulia ſtatuit pœnam decem milium ſtupratorib᷒ puerorum, noſtris temporibus pœna eſt amputatio colli & rogus. Inimica victrix. Codex vetuſtiſſimus habet:nutrix. vt ſit vocandi caſus. Iuſtę maritum coniugis captat caput. Senſum,eſt per Ironiam iuſte ſibi captat & allicit maritum meum in pretium ſtupri. Fruſtra parentis.ne quicq̃ parentem inuocas,qui viuens nedũ mortu᷒ nullã ſuæ plis habuit curam. Sãguine alieno ſatum.Neronẽ quẽ peperit Agrippina Germanici filia de familia Domitia, Neroni filio Antoniæ qui deceſſit pyrgis morbo intercutaneo. Principis factus gener.te ducta. Quis tot.auget per αραφωμμα.turpitudinem Agrippinæ cuius immania ac ſine exemplo teterrima facinora nulla eſt tam potens lingua quę valeat explicare:quæ quo die Claudiorum familiam ſubijt.ilico emigrauit pietas. in cuius locum ſubijt lis & diſcordia.fas omne abſciſſum & iura naturæ peruerſa. Miſcuit.compoſuit. Puer.quẽ iuſſit mori æmulatione vocis(vñ Tranquillus.)Britannice, vocabať antea Germanicus, mox deuictis Britãnijs vocatus eſt Britannicus vt Tranquil.& Eutropius ſcriptũ reliquere. Heu me.pathos ab inani,quippe in tantillum cinerem vita hominis:per tranſitum laudat admirabilẽ ſpeciẽ Britannici, quę vel ipam nouercã flexit ad lachrymas in funerea pompa.

DANI. Stuprum.

ASCEN. ¶ Extinguat. Dicit Octauia cõformiter ad prius ab ea dicta. Extinguat.ſ.Nero,&.i.etiã me:ne cadat manu noſtra: vnde prius optauit ſine ſcelere mori. Nu. Natura uon dedit tibi tantas vires:cũ ſis mitis & benigna. Octa. Dolor,ira,mœror,miſerię,luctus,dabunt.ſ. vires mihi. Nu. Vince.i.mitiga potius obſequendo.i.morigerando, virum.i.maritũ,immitem. Octa. Vis ſup. vt ſuperem ideo, vt reſtituat mihi fratrem ademptũ ſcelere? Nu. Iõ ſup.id volo: vt ipſa.i.tute,ſis icolumis: & vt reſtituas.i.repares & in priſtinum ſtatũ inducas:ſobole.i.prole,tua:domũ genitoris labẽtem olim.i.iam a pluſculo tpe. Octa. Domꝰ pricipis.ſ.Neronis,expectat aliam ſobolem q.d.ex pellice iniqua: vt ſit patri ſimilis: fata dira.i.triſtia genera mortis,germani.i.fratris mei:qui & Germanicus prius dictus erat, trahunt me.ſ.ad ſimilem exitũ. Nu. Tantus fauor ciuiũ,qui reuera magnꝰ in Octauiã erat, cõfirmet animũ.ſ.tuũ: vt viuere optes. Oct. Iſte.ſ.fauor,quem dicis:ſolatur mala noſtra non leuat.i.nõ diminuit. Nu. Vis populi eſt magna.q.d.ſperandũ eſt, vt eã aut Nero metuat,aut pernicioſam ſentiat. Octa. vis.i.poſtas,principis eſt maior. Nu. Ipſe reſpiciet.ſ. miſericordibus oculis cõiugem. Oct. Pellex vetat.ſ.id eũ facere. Nu. Nempe.i. nõne ipa iuiſa cũctis ſup. vetat. Oct. Sed chara viro.ſ. Neroni. Nu. Ardor Iuuenilꝭ.i.iuuenũ vt Nero eſt,furit prio impetu:idẽ langueſcit facile: nec vapor.i. fumoſus amor ab igni turpi ortus,durat diu in venere turpi,ſeu.i. tanq̃ vapor flammæ leuis id eſt cito extiguibilis: ſed amor coniugis caſtæ:manet perennis. Poppea ſup.aut ea.ſ.Poppea.quę prima auſa eſt violare toros tuos,& famula.i.concubina nõ coniunx : poſſedet diu , animum domini.ſ. Neronis,iam eadem metuet, nempe prelatã ſibi.ſ.te: quod probat ex coniectura ſumpta ex p̃ſagio ipſius:nam ipſa ſubiecta & humilis ſup.eſt:atq; extruit.i.ædificat,monumenta.i.ſepulchra:alij legũt extrahit.i.p̃fert,monimenta.i.indicia quibus faſſa.i.confeſſa licet taceat ore,teſtat̃ timorẽ ſuũ. Cupido volucer: ens ſup.deus leuis, fallaxq;, deſtituet, i.deſolatam relinquet: &.i.etiam hanc.ſ.quæ nunc in pretio eſt,pellicem:licet ipſa ſit eminens.i.excellens forma:& ſuperba opibꝰ:tamen ſupple capiet gaudium breue. Sequuntur anapęſtici. Ipa regina deum ſcilicet Iuno paſſa eſt dolores ſimiles,cum dñs cæli & pater diuum.ſ.Iuppiter vertit ſe in omnes formas.ſ.vt coniugem falleret & adulterijs frueretur:qua in re niſi aliquid occultiꝰ intelligãt poetæ & theologi ethnici:non poſſem demirari ſatis eorum dementiam,ſi adulteroa deos crediderit. Sed aut ad homines qui audaci commento ſibi aſtrorum vſurparent nomina : aut ad aſtrorum influentias referunt. Et .ſ.iuppiter,ſumpſit modo.ſ. cũ vellet Lædã ſtuprare, pennas oloris : mõ qñ Europen auexit,ſumpſit cornua.i.faciẽ totã : a pte totũ:tauri Sidonij.i. Phœnicis,idẽ.ſ. Iuppiter fulſit aureus i imbri.ſ.p impluuiũ in gremiũ Danaes imiſſo . Et tñ cũ eſſet adulter , ſidera Ledę i q̃ cõuerſi ſũt filij Ledę & Iouis ſaltẽ alter

Oc. Extinguat & me:ne manu nr̃a cadat. Nu.
Natura vires non dedit tantas tibi. Oc.
Dolor:ira:mœror:miſerię:luctꝰ:dabunt. Nu.
Vince obſequẽdo potius immitẽ virum. Oc.
Vt fratrẽ adẽptũ ſcelere reſtituat mihi? Nu.
Incolumis vt ſis ipa:labentem vt domum
Genitoris olim ſobole reſtituas tua. Oc.
Expectat aliam principis ſobolem domus:
Me dira miſeri fata germani trahunt. Nu.
Confirmet animũ ciuium tantus fauor. Oc.
Solatur iſte:noſtra non leuat mala. Nu.
Vis magna ppl̃i ẽ. Oc. prĩcipis maior tñ. Nu.
Reſpiciet ipe coniugẽ. Oc. pellex vetat. Nu.
Inuiſa cunctis nempe. Oc. ſed chara ẽ viro. N.
Nõdũ vxor ẽ. Oc. iã flet:& genitrix ſimul. N.
Iuuenilis ardor impetu primo furit:
Langueſcit idem facile:nec durat diu
In venere turpi.ceu leuis flammę vapor:
Amor perennis coniugis caſtæ manet.
Violare prima quæ toros auſa eſt tuos:
Animumq; domini famula poſſedit diu:
Iam metuet eadem:nempe prẽlatam ſibi.
Subiecta:& humilis:atq; monumẽta extruit:
Quibus timorem faſſa teſtatur ſuum:
Et hanc leuis:fallaxq; deſtituet deus
Volucer Cupido:ſit licet forma eminens:
Opibꝰ ſupba gaudiũ capiet breue: ANAP.
Paſſa eſt ſimiles ipſa dolores
Regina deum:quum ſe formas
Vertit in omnes dominus cęli:
Diuumq; pater.& modo pennas
Sumpſit oloris:modo Sidonii
Cornua tauri:ac aureus idem
Fulſit in imbri.fulgent cęlo
Sidera Ledę.patrio reſidet
Bacchus olympo.deus Alcides
Poſſidet Heben:nec Iunonis

Iam timet iras:cuius gener eſt
Qui fuit hoſtis:vicit ſapiens
Tamen obſequium coniugis altę
Preſſuſq; dolor.ſola tonantem
Tenet æthereo ſecura toro
Maxima Iuno.nec mortali
Captus forma:deſerit altam
Iuppiter aulam.tu quoq; terris
Altera Iuno:ſoror Auguſti
Coniunxq;:graues vince dolores

IAMBICI Trimetri. OCTA.

Iungentur antę ſęua ſideribus freta:
Et ignis vndę:Tartaro triſti polus:
Lux alma tenebris:roſidę nocti dies:
Q̄ cum ſcęleſti coniugis mente impia
Mens noſtra ſemper fratris extincti memor.

Caſtor & Pollux:fulgēt cælo. Hora. Sic fratris Helenæ lucida ſidera, Bacch⁹ ex Semele pellice genitus,reſidet olympo.i.cęlo,patrio i.paterno:alcides.i.Hercules,deus.ſ.effect⁹: vt in fine totius opis videbit̃: poſſidet Hebē filiam Iunonis deorū pincernā. nec timet iā iras Iunonis,cui⁹.ſ.Iunonis ipe qui fuit hoſtis eſt nunc gener:tñ obſequiū ſapiens.i.ſapienter exhibitū: vt Daniel docto teſtimōio probat:& dolor preſſus.i. occultat⁹,alte idē profunde,vicit.i.votum obtinuit: nā ipa Iuno maxima: vñ Saturnia magna deorum tenet iam ſola tonantē, ſecura.i.nō timens pellices,toro æthereo.i.cęleſti:nec Iuppiter captus.ſ.amplius,forma.i.formoſitate,mortali:deſerit aliā aulā.ſ.regni cæleſtis:per qđ clare innuit fictitiū eſſe quod de adulterijs eı⁹ fabulantur poetę. Tu quoq; altera Iuno terris: quia ſicut diuiſum imperium cū Ioue Cæſar habet:ſic Auguſta cōiunx cum Iunone, ſoror & coniunx Auguſti.ſ.Neronis : pulchra alluſio:nā ita erat,vince dolores graues ſperans.ſ.eadem.Reſpōdet Octauio & ſunt trimetri iambici : freta ſæua iūgent̃ ante ſideribus:& ignis iunget̃ ante vndæ.i.aquę:& polus.ſ.arcticus:tartaro triſti: & lux alma tenebris,& dies nocti roſidæ.i.roriferę, q̄ mēs noſtra ſemp memor fratris.ſ.Britānici extincti ſungatur ſup.cum mente impia,cōiugis ſceleſti ſcilicet Neronis.

¶Ne cadat.Interficiat etiam me Nero priuſq̄ ipſum interficiam. Natura.quia tu es fœmina debilis. Obſequendo.complacendo et blandicijs. Vt fratrem.indignanue ſcilicet obſequar, vt reſtituat fratrē mortuum BERN.
Vt his.i.debes obſequi. Labentē.cadentē. Sobole.filijs ex te genitis. Fata Germani.expecto id quod accidit fratri: vt ipa quoq; interficiar.Confirmet.ne timeas mortem:nā cū ſciat Nero te eſſe dilectā a toto populo nō audebit te interficere. Non leuat.non tollit. Coniugem. conſiderabit te eſſe vxorem ſuam. Pellex.Popea. Iuuentlis.amor iuuenum ſubito capitur ſed idem langueſcit.i.cito deſinit. Venere turpi. inhoneſta libidine:ſed amor caſtę coniugis ſemper durat. Domini.Neronis animū.i.amorem tenuit. Prælatam.præpoſitam ſibi. Monumēta.facit aliqua ſigna quib⁹oſtendit ſe iam timere. Quibus.ſ.monumentis Faſſa.confeſſa. Leuis.inconſtans:nam cito deſeretur. Paſſa eſt.conſolatur Octauiam exemplo Iunonis quæ ſepius talia paſſa eſt Ioue marito. Regina deum.Iuno deorū regina. Vertit.dum cōmittit ſtupra. Oloris.nā mutatus in cygnū ſtuprauit Ledā. Sidonij tauri.nā mutat⁹ in taurū rapuit Europā Agenoris regis Sydonis filiā. Aureus.nā mutat⁹ in aurē imbrē defluxit in gremiū Danaes filię Acriſij & eam ſtuprauit. Imbri.ablatiuus eſt in.i.& in.e. Sidera ledę.Caſtor & Pollux filij Ledę relati ſunt in numerū deoꝝ: ſimiliter & Bacchus & Hercules q oēs nati ſūt ex adulterio Iouis. Hebē.filiā Iunonis & vxorē Herculis vt diximꝰ ſupra. Vicit.ecce q̄uis videret Iuno tot iniurias ſibi fieri tñ ſemp obſequuta ē Ioui. Cōiugis.Iunonis. Alte. in pfundo pectoris diſſimulatus dolor: vñ nūc ſola fruit̃ Ioue in cælo:qđ tibi eueniet in terris ſi obſeqris marito. Forma.pulchritudine alicuius mortalis. Iungent̃.arguit Octauia ab impoſſibili ꝙ ignis prius miſcebitur vndis:& oia iura naturæ confundent̃: q̄ ipa habeat animū cōcordē cū Nerone,rogatq; Iouem vt perdat eum:qđ tñ cito fore putat quādo viderit Cometam ex cælo minantem mortem principis.

¶Extiguat & me. Irruptio eſt ex vehemēti indignatiōe ſicut ſupra animaduertimmꝰ in Electra. Tātas vires vt DANI.
poſſit Neronē occidere:q lingua ſabina ē vir,fortis. Reſtituas. Inſtaures & ſuſtineas. Sobole.tuis gnatis. Soboles de adoleſcētib⁹ ꝓprie dicit̃,ab oleſco qđ eſt creſco . Lucretiꝰ inqt. Siue virū ſobolis,ſiue ē muliebris origo. Fauor.grā popularis. Iuuenilis ardor. vertit̃ facile iuuenū ardēs in corde ſtimulus fax amoris cito euaporatus: vt ſunt mutabiles mētes iuuenū iuxta ſniam Homericā. σπποτεpωμ αμοΔ ρωμΦ ρεμ εσ μερεμοντα. Nero. Soboles.
Atq; monumēta.certo indice ꝓdit iā ſuā de te formidinē. Dñs.q habet imperiū dom⁹:is ꝓprie dñs eſt, vñ dñs & ſeruus trāſitoria noia ſunt. Et dñs dicit̃ cui populi ſubſunt. Virgilius. Romanos rerū dños gentēq; Togatā. Antiq dixerūt Dubenū. Pacuuius. Dū duben⁹ ligatos ſeruos peſſime verberat.dños & dñas amāies dicimus & deos & deas. Virgi. Et iūcti currū dñe ſubiere leones. Oui. Et dño ſoluere vota Ioui. Dñs ergo cæli. i.Iuppiter dominator cæli diuūq; æterna poteſtas.Exēplis a maiori ſolat̃ dolentē Octauiā ꝙ Iuppiter concubinos & cōcubinas inuita Iunone habuerit:cæleſtiq; honore hibridas decorauerat. Vicit ſapiēs.nā ſapiētis eſt pertinacē obſeqlā tolerare. Tenet tonantē.diſſimulādo eius iniurias:ſemel iocabat̃ cū Ganimede Iuppiter vidente Iunone,arriſit Iuno, cōtinuo Iuppiter relicto puero deoſculat⁹ eſt Iunonē. vt eleganter indicat Lucianus in tetraſticho quodā:qđ ego latinū feci Iuppiter humanas deponēs pectore curas. Forte ſuo cepit cū Ganimede iocos. Viderat, & ridens Iuno formoſa , miniſtro A Ioue neglecto Baſia ſola tulit. Auguſti.Neronis. Vince ferendo. Iungent̃.cōtrarijs argumētis & antithetis a quatuor rerū initijs offirmat ſe cōtra. Sēſua eſt mare potius ſuſtineret ſtellas:& ignis ferret aquas q̄ feram ego more ſceleſti coniugis. Dominus. Dubenus. Dominus. Lucani te traſtichon.

ASCEN. ℭVtinā(Inquit Octauia) rector cælitū.ſ.deus q illis Iuppiter dicebat,paret.i.pponat ac diſponat (a paro as)obruere flāmis.ſ.fulminū caput dirū principis nefādi.Q ui.ſ.rector cęlitum,quatit ſępe terras,fulmine infeſto:& terret mentes noſtras,ignib⁹ ſacris.i.execrabilibus:& monſtris.i.prodigijs nouis.i. raro antea viſis. Nos vidimus iubar ardens cælo videlicet cometā.i.crinitā ſtellam,pandere.i. extendere,facem infeſtā.ſ.principibus,qua ſup.parte Bootes.i.auriga currus q eſt apud vrſas tardus:quia modicū gyrum peragit:rigens frigido .i. frigore (vt exponit Daniel) arctoo.i.vt ita dicam vrſino: hoc eſt ſeptentrionali:forte aptius dicas: arctoo ſup. polo frigido,regit plauſtra,vice.i.loco æternę noctis:quia cum ſol ad eum locum nō accedat, niſi aſtra illic eſſent,ęternā noctem paterent. En ipſe æther polluitur ſpū diro ducis ſæui.ſ. Neronis. Aſtra minant gentibus quas dux impius.ſ.Nero regit.i.ſubiectis imperio Romano:clades nouas . Bern. legit quæ.ſ.aſtra dux impius regit:quia contra minas cæli viuit:mali legere quas.vt vero ad Iouē referā, nullo modo inducar. Tellus parens.ſ.cōmunis animantiū,irata quondam.ſ.in ſuperos: edidit neglecto.i.contempto Ioue: quia contra Iouē: Typhona gigantē : nō tam ferum, q̄ ſit Nero.Hæc peſtis.ſ.Nero,eſt grauior,illo.ſ.Typhōe:aut illa ſup.peſte,videlicet Typhone.Hic.ſ.Nero,hoſtis deū.i.deorum hominūq;:fuit reuera capitalis Chriſto & apoſtolis eius hoſtis:expulit ſuperos ſuis tēplis: quia vaſa ſacra & ſimulacra deorū cōflauit & expulit ciues,patria .ſ. ſua. Abſtulit fratri.ſ. adoptiuo Britannico,ſpiritū.i.vitam,hauſit i.extraxit cruorē matris.ſ. Agrippinę. (Sæpe eādem rem dicit:quod in pſona muliebri q̄ & immemor & loquacior eſt, vitio vacat)& (ſ legāter ponit.).i.& tñ,videt.ſ.adhuc lucē: & fruitur vita,atq; trahit.i.protrahit & extendit,animam id eſt vitam noxiam? Pro ſumme genitor ſcilicet Iuppiter, cur iacis fruſtra toties temere manu regali.i.qua cuncta regis tela inuicta.i.quib⁹ nihil reſiſtere ſi velis, poſſit? hoc eſt cur fulmina irrita in ſiluas & maria mittis & Neronē viuere ſinis? Cur dextra tua ceſſat,in.i.contra,tam nocentē..ſ. hominem? Vtinam Nero iſte ſcilicet contēptibilis & perniciofus(cum fortes fuerint hoc nomi-

Nero. ne viri.Nam Nero ſabina lingua virum fortem ſignificat: vñ Horatius.iiij.car. Druſum

Noim ofuſcatio. Neronē a fortitudine celebrans dicit . Q uid debeas o Roma Neronibus Teſtis Metaurū flumen & Aſdrubal deuictus &c. Q ua,in re meminiſſe lubet quantū nebulę ſcelus vnius hominis noi claro inijciat.Nam vti inter nos nemo iudas vocatur ob ſcelus Iudę proditoris: q̄uis eo nomine patriarcha fuerit clariſſimus: a quo Palęſtina nomen accepit:& apoſtolus ſanctiſſimus & Chriſto conſanguinitate proximus quaſi vero in populo dei (nā iudęus q Chriſtū non recepit, popul⁹ dei eſſe deſijt)nō tñ ſceptrū fataliter ablatū ſit de manu Iuda:ſed etiā nomen vbi venerat q mittē d⁹ erat. Sic apd Roma.iā Chriſtū recipiētes

Vtinam nefandi principis dirum caput
Obruere flammis cęlitum rector paret:
Qui ſępe terras fulmine infeſto quatit.
Menteſq; noſtras ignibus terret ſacris:
Nouiſq; monſtris.vidimus cælo iubar
Ardens:cometam pandere infeſtam facem
Qua plauſtra tardus noctis ęternę vice
Regit Bootes:frigido arctoo rigens.
En ipſe diro ſpiritu ſęui ducis
Polluitur æther:gentibus clades nouas
Minantur aſtra:quas regit dux impius.
Non tam ferum Typhona neglecto Ioue
Irata tellus edidit quondam parens.
Hæc grauior illo peſtis:hic hoſtis deum
Hominumq; templis expulit ſuperos ſuis:
Ciueſq; patria:ſpiritum fratri abſtulit.
Hauſit cruorem matris:& lucem videt:
Fruiturq; vita:noxiam atq; animam trahit?
Pro ſumme genitor:tela cur fruſtra iacis
Inuicta toties temere regali manu?
In tam nocentem dextra cur ceſſat tua?
Vtinam ſuorum facinorum pœnas luat
Nero iſte diuo Domitio genitus patre.
Orbis tyrannus:quem premit turpi iugo.
Morūq; vitiis nomen Auguſtū inquinat. Nu
Indignus ille:fateor:eſt thalamis tuis.
Sed cede fatis:atq; fortunę tuæ
Alumna quęſo:neve violenti moue
Iram mariti:forſitan vindex deus
Exiſtet aliquis:lętus & veniet dies. Oc.
Graui deorum noſtra iampridem domus
Vergetur ira:prima quā preſſit Venus
Furore miſerę dura genitricis meæ
Quæ nupta demens nupſit inceſta face
Oblita noſtri coniugis:legum immemor:
Illo ſoluta crine:ſuccincta anguibus:
Vltrix Erynnis venit ad Stygios toros.

Raptaſq; thalamis ſanguine extinxit faces.
Incendit ira principis pectus truci
Cędem in nefandam: cecidit infœlix parens
Heu noſtra ferro: meq; perpetuo obruit
Extincta luctu: coniugem traxit ſuum:
Natūq; ad vmbras: ꝑdidit lapſam domū. Nu.
Renouare luctus parce cum fletu pios:
Manes parentis ne ve ſolicita tuæ:
Graues furoris quę ſui pœnas dedit.

nemo ſuis indidit Neronis agnomen. Neq; putem multos Oedipodas. Sardanapalos. Syllas. Catilinas: poſt infames illos nūcupatos: ſed ad ordinē reuertamur.) Nero inquā iſte: genit⁹ diuo Domitio pře: vbi alij legunt infiniuo Domitio: quaſi nō de directa Cæſarum ſtirpe: tyrannus orbis. i. totius mūdi dominus iniuſtus, quē. ſ. orbē terrarū: ipſe premit iugo turpi: quia turpe eſt populo gentiū victori q̄ ab vno hoie inique opprimit: & inquinat. i. polluit nomen Auguſtū. i. fauſtū & felix: iuxta ea q̄ modo dixi: aut potius de familia Auguſtorū Cæſarū. Nu. Fateor ille eſt indignus thalamis. i. matrimonio tecum cōtracto: ſed o Alūna quæſo cede. i. da locum & noli reſiſtere, fatis. i. diuinæ ordinationi, atq; fortunę tuę. ſ. aduerſæ: neue moue. ſ. dure loquendo: quia ſermo mollis frangit irā, ſermo durus ſuſcitat furorem: iram mariti violenti. q. d. nihil ob iuſtā admonitionē facturi: forſitan aliquis de⁹ exiſtet. i. orietur, emerget, vindex. i. vltor iniuriæ in te commiſſę. (Scriptum enim eſt, quod illę ignorauerunt: mihi vindictam & ego retribuā) & dies lætus. ſ. cum feliciore marito extincto Nerone, veniet. Octa. Domus noſtra vrgetur iampridem graui ira deorum, quā. ſ. domū: Venus (quę: vt gloriabant Cæſarum diua creatrix erat) dura. i. aduerſa & infenſa preſſit. i. oppreſſit & a culmie dignitatis deiecit, furore. i. inſano & inceſto ac mōſtroſo amore, genitricis meę. ſ. Meſſalinę, miſeræ. i. miſerandæ: quod a filia pia recte dicitur: licet nō fuerit miſera, ſed deteſtāda, quia inſatiabili ardebat libidine: ita vt in lupanari omniū turpitudini proſtituta, ancillam ad coitū præſtantem vno die ſuperarit, quinq; & viginti coitib⁹, ſed hoc tacens & id quod omnibus notū erat dolenter commemorans addit: quę. ſ. mater mea, nupta. ſ. Claudio patri Octauię, nupſit. ſ. iterū: q̄ demēs face inceſta. i. nefanda: nupſit autem C. Silio, oblita noſtri. ſ. liberorū ſuorum Britannici & Octauiæ, ſup. & coniugis. ſ. Claudij: ſup. & immemor legum vetātiū nō repudiatā alteri nubere. Erynnis. i. furia inferna venit illo i. ad illas ſecūdas nuptias, ſoluta crine. i. habens capillū ſolutū, ſuccincta anguibus. i. habēs in ſinu & ꝑcinctu angues quos in nubētes iaceret: venit dico ad toros ſtygios. i. furore infernali conciliātes, vltrix. ſ. infandæ libidinis antea admiſſę: & extinxit faces raptas thalamis. i. nuptiales, ſanguine. ſ. vtrorūq;, & mariti noui: licet Claudius id fecerit: & vxoris: & furia ſeu Erynnis incendit truci ira, pectus principis. ſ. Claudij in cędē nefandam, ſic viſū filiæ, heu parēs. i. mater noſtra infelix, cecidit ferro. i. percuſſa gladio: & extincta obruit me perpetuo luctu, quia cauſa fuit vt Neroni nuberē, & traxit coniugē. ſ. Claudiū & natū Britannicū ad vmbras inferni. & prodidit domū prolapſam. Nu. Parce. i. abſtine renouare pios luctus. ſ. de matre cum fletu. neve ſollicita manes parentis tuæ: quæ dedit graues pœnas furoris ſui.

BERN.

¶ Pandere. Diſtendere: nam vt ſcribit Plinius, cometa crines habet & apparet ſemper verſus ſeptentrionem vnde dicit. Qua ſcilicet parte Bootes rigens. i. frigidus regit plauſtra. i. vrſam maiorem & minorem quod ſidus eſt in ſeptentrione: vt diximus. Polluitur æther. inficitur aer ſpiritu ſcelerati imperatoris qui nō dign⁹ eſt viuere cum ſit peſtis in terris. Dux impius. intellige Neronem qui cum mereatur mori: ſuperat aſtra quę mortem videntur minari: vel intellige Iouem qui videtur dux impius q̄ non tollit Neronem de mundo.

Typhon.

Ferum Typhona. accuſatiuus græcus: Typhon fuit gigas filius terræ & Titani, nulla peſtis eſt grauior illo Nerone: neq; gigantes tam crudeles fuerunt quantum ipſe. Templis. nam vt inquit Suetonius vaſa tēplis ſacrata conflabat. Ciues. nam multos proſcripſit pluresq; perdidit. Fratri. Britannico. Matris. Agrippinæ. Et lucem. ex indignatione ſubiungit hoc licet mereatur mori, viuit tamen. Noxiam. nimis nocentem. Inuicta. quibus nihil poteſt reſiſtere. Fruſtra iacis & temere. id eſt ſine conſideratiōe fulmina: cū potius ſæuum tyrannum deberes ferire. Ceſſat. q̄ non feriat. Quem. orbem. Iugo turpi. ſeruitute. Auguſtum. nomen familię noſtræ. Inquinat. defamat. Cede. fer æquo animo fortunam tuam.

Vrgetur ira. iam diu dij habent gentem noſtram inuiſam. Quā ſcilicet domum. Dura. immiſericors.

Genitricis. matris Meſſalinæ: quæ cum eſſet Claudius apud hoſtiam, Caio Silio nupſit dote inter auſpices conſignata: vt ſcribunt Tranquillus & Tacitus: quod cum reſciuiſſet imperator, illam iubet ſupplicio affici.

Nupſit. ſcilicet iterum Silio. Noſtri. filiorum quos habebat ex Claudio. Coniugis. Claudij. Legum. contra leges id matrimonium fecerat viuente Claudio. Illo. aduerbium ad illum locum. Stygios. mortiferos. nam poſtea ambo interfecti ſunt. Toros. ſcilicet Meſſalinæ & filij. Faces. quæ ſolent ferri in nuptijs. Principis. Claudij. Cædem. ſcilicet matris meæ. Extincta. poſtq̄ ipſa mortua eſt: nunq̄ deterſi lachrymas oculis. Coniugem. Claudiū qui poſtea duxit Agrippinā a qua venenatus eſt vna cum filio Britannico: vñ mater fuit cauſa mortis illorum: niſi perdita fuiſſet ipſa: pater non duxiſſet Agrippinā. Ad vmbras. ad inferos. Prodidit. fuit cauſa ruinæ. Furoris. inceſtæ libidinis: qua iuncta eſt Silio.

DANI. Cometam.

¶ Cometam. Et cometes & cometa in genere virili enunciatur. ſtella crinita hiſpida. terrificum ſidus & perniciem magnis viris portendēs. Frigido. pro frigore. Irata tellus. Apollonius meminit in tertio. & ſupra adnotauimus. Lætus dies. vindictæ, quo meritas ſcelerum ſuorum det pœnas. raro enim antecedentem ſceleſtum deſeruit pede pœna claudo. Graui deorum. expoſtulat pertinacem conſtantemq; iram deorum in ſe ſuamq; familiam. Dira Venus. certauit vna nocte quinq; & viginti concubitibus: & laſſata viris nondum ſatiata redibat: Venus improba domum Claudiam furore inextincto Meſſalinæ ſugillauit. Raptas. de paternis thalamis. Renouare. nitit̃ demum nutrix Octauiā a luctu maternæ calamitatis cohibere.

ASCEN.

QVæ fama. Chorus Romanus fauens Octauiæ probe deteſtatur mores Neronianos patientiãq; populi Romani in tanto flagitio dicens. Vtinam fama. ſ. de nuptijs Neronis & Poppeæ, q̄ venit modo ad aures. ſ. noſtras: credita falſo. i. temerarie, pdat fidē. i. credulitatem aut veritatē reꝶ. quia fides dicit̃ dū fit dictū, iactata. i. diuulgata in vulgū: toties fruſtra: nec cōiunx noua. ſ. Poppea: intret thalamos principis nr̃i. ſ. Neronis: & proles Claudia. ſ. Octauia, nupta. ſ. legitime Neroni, teneat. i. cōſeruet penates ſuos. i. deos & familiam Auguſtā, & edat partu. i. pariat, pignora pacis. ſ. inter ſe & virū & populum vniuerſum, qui pro nquo principe creando ſæpe bella gerit, qua ſ. pace orbis. ſ. terrarū: gaudeat trãquillus: & Roma ſeruet æternum dec⁹. ſ. imperij quod ſine inteſtino bello perire vix poterat: & maxima Iuno. i. Octauia, in hoc ſimilis Iunoni: q̄ & ſoror & coniunx ſit ſummi in terra principis, vt illa in cælis, ſoror Auguſti. ſ. Nerōis imerito ſic dicti: ſociata toris Auguſti: & ita coniunx: cur pellit̃ ab Aula patria. i. paterna quia erat filia Claudij Auguſti. Quid pietas ſancta prodeſt illi: & pater diuus. i. in deorū numerū aſcriptus etiam p Nerone: qd virginitas. ſ. in cęlibatu ſeruata: & pudor caſt⁹ ſup. pdeſt illi/ q. d. nihil. qa: Nos quoq; ſum⁹ immemores nr̃i. i. dignitatis & fortitudinis priſcę: poſt fata. i. necē, ducis. ſ. Claudij: cui⁹ ſtirpē. i. totā pgeniē, q̄ in Britannico & Octauia erat: nos prodimus, ſęuo metu ſuadente: vbi in prodimus more antiquo a liqueſcit: nã dactyl⁹ ē: niſi quod non placet, legatur ęuo. i. in æternū metu ſuadente. Vera virt⁹ Romana fuit quōdam priorum. i. priſcorum Romanorum, & verum gen⁹ & ſanguis martis, q Romuli aſſeritur pater: fuit in illis viris ſcilicet priſcis. Illi. ſ. priſci expulerūt hac vrbe reges ſupbos ſ. Tarquinium & filios: & per eos alios omes & bene vlti ſunt tuos manes o virgo. ſ. Virginia, cęſa id eſt occiſa, dextra parentis ſcilicet Virginij: vt Liui⁹ in tertio ab vrbe condita late explicat: ne paterere ſeruitium graue: quia turpe & iniuſtum: nam ab Appio ſtupranda aſſerebatur in ſeruitutē: & dira libido ſcilicet Appij Claudij, victrix. i. voti compos: ferret premia improba. i. improbanda: quia crucē iuſtius tuliſſet. O nata Lucreti pro Lucretij, Lucretia, paſſa ſtuprū tyrãni ſęui. ſ. Sexti Tarquinij, triſte bellum. ſ. cōtra Porſenã pro exactis Targnijs regib⁹, ſequutū eſt te o miſeranda, mactata manu tua. i. propria: vt Liuius ī primo late explicat, Tullia filia Seruij Tullij, cōiūx. ſ. L. Targnij dedit poenas infandi ſceleris. ſ. q̄ p cadauer pr̃is a marito cæſi carpētū trahi iuſſit: & patrē inhumatū reliquit dedit dico, cū Targnio. ſ. marito: q in exilio mortu⁹ ē: q̄. ſ. Tullia, ipia. ſ. ī patrē, egit. i. coegit agere: curr⁹ ſęuos: p mēbra parētis. ſ. Seruij cęſi: & nata. i. cū eſſet filia: negauit violēta immo cruēta & oi fera efferatior ſeni. ſ. pr̃i, rogos laceros. i. p corpore lacerato cremando & ſepeliendo. Hæc id eſt noſtra, ſæcula videre quoq; i. etiã, nefas magnū: qa par: nati. i. filij in matrē. ſ. Neronis ī Agrippinã: Auan-

Anapęſtici.

CHORVS Romanorum.

QVæ fama modo venit ad aures:
Vtinam falſo credita perdat
Fruſtra toties iactata fidem:
Nec noua coniunx noſtri thalamos
Principis intret: teneatq; ſuos
Nupta penates Claudia proles,
Edat partu pignora pacis:
Qua tranquillus gaudeat orbis,
Seruetq; decus Roma ęternum.
Fratris thalamos ſortita tenet
Maxima Iuno. ſoror Auguſti:
Sociata toris: cur a patria
Pellitur aula? ſancta quid illi
Prodeſt pietas: diuuſq; pater?
Quid virginitas: caſtuſq; pudor?
Nos quoq; noſtri ſumus immemores
Poſt fata ducis: cuius ſtirpem
Prodimus ſęuo ſuadente metu.
Vera priorum virtus quondam
Romana fuit: verumq; genus:
Martis in illis ſanguiſq; viris.
Illi reges hac expulerant
Vrbe ſuperbos: vltiq; tuos
Sunt bene manes virgo dextra
Cęſa parentis: ne ſeruitium
Paterere graue: & improba ferret
Pręmia victrix dira libido.
Te quoq; bellum triſte ſequutum eſt
Mactata tua miſeranda manu
Nata Lucreti: ſtuprum ſęui
Paſſa tyranni. dedit infandi
Sceleris pœnas cum Tarquinio
Tullia coniunx: quę per cęſi
Membra parentis egit ſęuos
Impia currus: laceroſq; ſeni

Violenta rogos nata negauit.
Hæc quoq; nati videre nefas
Secula magnum: cum Tyrrhenum
Rate ferali princeps captam
Fraude parentem miſit in equor:
Properant placidos linquere portus
Iuſſi nautę: reſonant remis
Pulſata freta: fertur in altum
Prouecta ratis: quæ reſoluto
Robore labens: preſſa dehiſcit:

tius nõ attenta ratione metri legit hoc quoq; noſtra videre nefas ſæcula. cum princeps. ſ. Nero: miſit in ęquor tyrrhenum rate ferali .i. exitiali, parentẽ. ſ. Agrippinam, captã fraude. ſ. filij qui ſimulauit recõciliationẽ cum matre quã ad quinquatria baias euocauit. nautę iuſſi. ſ. a Nerone, properant liquere port⁹ placidos, aut quia anceps: aut quia in mari periculum imminere timebãt. freta reſonãt pulſata remis: ratis prouecta. i. pcul auecta, non eſt legendũ profecta: vt bene monet aſtipulãte metro Daniel, fertur in altũ. ſ. mare: quę labens robore reſoluto: erat eñ conſutilis, dehiſcit preſſa. ſ. pondere vectorum.

Quę fama. Inducitur Chorus q fama vulgata ꝙ Nero duceret Popeam vxorem repudiata Octauia eius miſeriam deplorat: populũq; Romanum arguit ꝙ talia patiatur qui ſolitus erat tyrannos expellere. Verſus anapæſticus eſt. Quæ fama. aliqui interrogatiue legũt ſed potes iacere totã vnã cõſtructionem. ſ. vtinam fama q̃ peruenit ad aures ſit credita falſo. Perdat. non ſit vera. Noua. Popea. Principis. Neronis. Proles Claudia. Octauia. Pignora. filios pignus pacis inter ipſam & Neronem. Edat. generet. Qua. pace. Soror. Octauia: ſoror & vxor Neronis Auguſti. Diuus pater. Claudius: nam a Nerone inde in numerum deorum relatus eſt vt tegeret crimen veneni. Nos quoq;. venit ad reprehenſionem populi qui hæc pati non deberet. Poſt fata. i. mortẽ: nam mortuis etiam debetur officium. Cuius. ſcilicet ducis Claudij. Aeuo. longitudine tẽporis: Romani de ſanguine martis animoſi erant: ſed modo longiores ab illa ſtirpe facti ſumus timidiores: in nobiſq; deficit ſanguis Martius. Virgo. Virginia: hiſtoria a Tito Liuio ſcribit plene. Appius Claudius decemuir captus amore huius puellæ illam falſo per libertum in ſeruitutem vidicare volebat: nam ex ancilla ſua natã eſſe libertus aſſeuerabat: cui cũ Virgineus pater puellæ reſiſtere non poſſet: Appiũ decemuirũ rogauit vt remotis arbitris cum filia loqui liceret: quo cõceſſo arrepto cultro e proxima laniena filiam iugulauit: malens habere illam mortuã q̃ ſtupratã. Populus aũt videns iniquitatẽ decemuirorũ qui regib⁹ ſucceſſerant: illos magiſtratu abire coegit: hæc tota hiſtoria ibi prolixe q̃ nobis exprimitur breuiter. Seruitium. ne trahereris in ſeruitutẽ p libertum Appij. Libido. i. Appij qui te cupiebat. Te quoq;. Lucretia Romani pudoris ſpecimen: Lucretij filia & Collatini vxor vt ſcribit a Liuio violata a Tarq̃nio filio Tarquinij ſupbi: vocatis parẽte & marito: manu ꝓpria mortẽ ſibi cõſciuit: ne adulterio conſenſiſſe videretur. Brutus autem q iam diu ſtultitiã ſimulauerat, arrepto gladio quo ipa Lucretia ceciderat in publicũ prodiens, populum concitauit ad fugam regis qui cum tota ſtirpe expulſus eſt. Nata Lucretij. Lucretia. Tullia. filia Seruij Tullij ſexti regis Romanorũ: & vxor Tarquinij ſuperbi qui patrem vxoris interfecit vt regno potiret: hæc ſcelerata fuit ſimulq; cũ Tarquinio expulſa: vnde Valerius Maximus inquit cum hęc carpento veheret: & is qui iumenta agebat ſuccuſſis frenis cõſtitiſſet: repentinę morę cauſam requiſiuit & vt cõperit corpus patris Seruij Tullij occiſi ibi iacere ſupra id duci vehiculum iuſſit quo celerius in complexũ interfectoris eius Tarquinij veniret. Lacero. Serui. patri Seruio Tullio interempto noluit illũ ſepeliri. Hæc quoq; nati. ſ. Neronis. tangit hiſtoriã quõ Agrippina mater Neronis perijt: quã vt inquit Suetonius cũ veneno tentaſſet perdere: ſentiretq; Antidotis præmunitã: lacunaria q̃ noctu ſuper dormientem laxata machina deciderẽt, parauit: hoc concilio per conſcios parum celato: ſolutilem nauẽ, cuius vel naufragio vel camerę ruina periret, commentus eſt. Atq; ita reconciliatione ſimulata iucundiſſimis literis Baias euocauit ad ſolennia quinquatriũ ſimul celebranda: datoq; negocio triarchis: q Liburnicam qua aducta erat velut fortuito concurſu confringerent: protraxit conuiuium: repetentiq; baiulos in locum corrupti nauigij machinoſum illud obtulit: hilari vultu eã proſecutus: atq; in digreſſu papillis quoq; exoſculatis: reliquũ tẽporis cũ magna trepidatione vigilauit, operiens cœptorum exitum. Sed vt diuerſa oĩa nandoq; euaſiſſe eam comperit: inops conſilij Lagerinum libertum eius ſaluum & incolumẽ cum gaudio nunciantem abiecto pugione cũ clauſura iuxta eum vt percuſſorem ſibi ſubornatum arripi: conſtringiq; iuſſit: matremq; occidi quaſi deprehenſum crimen volũtaria morte vitaſſet. Rate ferali. naue ſolutili & mortifera. Iuſſi. a Nerone. Profecta. pficiſci ſignificat inchoationẽ itineris: nõ pfectionẽ Plautus: ibo quo proficiſcor. Preſſa. peſſundata.

BERN. — Lucretia. — Tullia. — Agrippina — Proficiſci.

Quæ fama. Cõmiſerat Chorus abominandũ Octauiæ repudiũ: & Poppeę iniquas nuptias: mox inuehit in pditos ac facinoroſos mores Neronis. Scribit hoc carmẽ qđ eſt quartũ metro pindarico dimetro brachicathalectico. Vera priorum. cõmendat Seuerũ & acre ſupciliũ veterũ Romanorũ in vindicandis ſceleribus. DANI.

Expulerãt. nulla vi. nullo terrore. nullo deniq; fœdere: vnq̃ adduci potuerunt vt rex Tarquinius electus ob ſcelus filij reciperet: adeo cõſtãter crimẽ violatę pudicitię puniuerũt. Seruitiũ. cõcubitus illiciti & inconceſſi. exempla poſſent ſexcẽta adduci: quibus fieret fides quanto animi robore quãtaq; fortitudine Romani illi veteres omnem ignobilitatem: omnemq; molitiẽ & effœminatam libidinem caſtigauerint: ſed ijs ſolis ſtemus quæ auctor ingenua breuitate proſequitur. hoc cauerat mens prouida Romuli diſſentientis conditionibus fœderis: & exẽplo trahentis &c. inquit Horatius. Turpis maritus vixit & oſtium pro curia inuerſiq; mores. Nata Lucretij. Spurius Lucretius pater Lucretiæ venit Collatiã. Sextus Tarquini⁹ & noctu ſtricto gladio ad dormientem Lucretiam ingreſſus vno tñ ſeruo obſtinatam pudicitiam rapuit. Lucretia mœſta tãto malo conuocatis viro & patre: Nulla inquit poſt hac impudica exemplo Lucretiæ viuet: & cultrum quẽ ſub Lucretius.

Lenta trahentem voce hortantur:
Manibuſq; leuant. quid tibi ſæui
Fugiſſe maris profuit vndas?
Ferro es nati moritura tui.
Cuius facinus vix poſteritas
Tarde ſemper credula credet.
Furit ereptam pelagoq; dolet
Viuere matrem impius: ingens
Geminatq; nefas: ruit in miſeræ
Fata parentis: patiturq; moram
Sceleris nullam. miſſus peragit
Iuſſa ſatelles: reſerat dominæ
Pectora ferro: cædis moriens
Illa miniſtrum rogat infelix
Vtero dirum condat vt enſem:
Hic eſt: hic eſt fodiendus ait
Ferro: monſtrum qui tale tulit.
Poſt hanc vocem cum ſupremo
Mixtam gemitu animam tandem
Per fera triſtem vulnera reddit.

ferri. Fides. i. fidelitas: familiarium & ſpectatorum, manſit in pectoribus tacitis ſcilicet prius ob metum tyranni (vbi iterum s eliditur: aut dicemus binos quoſq; pedes metrum pficere: vt in fine poni cenſeatur) & ſup. morte uiſa: a ſpreta: multi audent ferre dominę. ſ. Auguſtę auxilium: viribus ſup. eius fractis pelago. i. longa natatione: & hortantur voce trahentem. ſ. dominam: brachia quãuis lenta: eo q̃ defatigata, & leuant ſup. eam, manibus. Quod chorus fruſtra factum iterpretatur exclamans. O Agrippina, quid profuit tibi, fugiſſe. i. enataſſe vndas maris ſæui: tu es moritura ferro nati. i. iuſſo a filio diſtringi. Cuius. ſ. nati facinus poſteritas ſemper credula tarde (quia non videntur poſteris veriſimilia quæ antea acta narrantur vt niſi fide comprobentur & a Chriſto confirmata ſint: quæ de tranſitu maris rubri: reuerſione iordanis: paſtu mannę: retroceſſione ſolis narrantur: item quæ ab ethnicis de fiſſione cotis cultro raſorio per Haruſpicem: Romuli apparitione & id genus alia ſfferuntur.) vix credet. impius. ſ. Nero, furit. i. impatientiſſime patitur, & dolet matrem ereptam pelago viuere: & geminat. i. duplicat, ſcelus ingens: etiam ſi nõ gemmetur: ruit. i. pręceps fertur, in fata, id eſt necem, parentis miſeræ: q̃ ſic moriatur & nullam patitur moram ſceleris. Satelles. i. ſpiculator, aut lictor, miſſus. ſ. ad matrem necandam: peragit iuſſa, & reſecat. i. aperit ferro, pectora dñæ. illa moriens infelix: rogat miniſtrum cædis: vt condat enſem dirum vtero. ſ. quo Neronem portauerat: & ſup. ſit hic. ſ. venter eſt: hic eſt fodiendus. i. dignus vt fodiatur ferro qui tulit tale monſtrum. Et ipſa reddit poſt hanc vocem mixtam cum ſupremo gemitu tandem animam triſtem per vulnera fera.

¶ Fuga leti. fugere mortem. Secant. natant inhęrentes tabulis. Repetunt. vadunt verſus littus. Auguſta. Agrippina mater Auguſti Neronis conqueritur de ingratitudine filij: amiſſa omni ſpe vitæ. Exere. tolle vt videas miſeriam meam. Paſcere. ſatiare malis meis o Claudi: cum fuerim cauſa mortis tuę: & nati tui Britannici. Feriunt. dum loqueretur vndę replebant os eius: & modo inclinabatur in pelagus modo tollebant vt vndę ferebant. Pellit fata. i. mortem. Palmis. ſcilicet manibus natando. Cedit. vincitur a labore: non poterat ſe amplius mouere. Manſit. ſcilicet in aliquibus qui accurrerunt ad auxilium. Spreta. nõ timẽtes morti, vt illi ſuccurreret. Leuant. tollunt ab vndis. Quid tibi. verba Chori ad Agrippinam. Vix poſteritas. ita horrendum vt qui non viderint: vix credere poſſint. Furit. ſcilicet Nero, doletq; euaſiſſe matrem. Iuſſa. mortem Agrippinæ. Cædis. mortis ſuæ: rogat miniſtrum vt ventrem quoq; feriat quo Neronem dirum monſtrum tulit. Reddit. emiſit: nã ſecundum platonem animæ dicũtur reddi cœlo vnde venerunt. BERN.

¶ Scindit veſtes. Miraculum eſt in naufragio illi locum fuiſſe & lacerandi crines & conſcindendi tunicam cui vix licuerit enatare. ergo nimis ambitioſa & affectata deploratio eſt iſta: niſi auctoris odium in Neronem excuſes. Natoq; tuo. Britannico. Inhumata. q̃ meos artus naufragos depaſcentur mõſtra maris. Triſti morte. triſte genus leti eſt animam deponere in vndis. Multi dominæ. multi addebant animos natanti dominę: & eandem trahentem lenta brachia magno celeumate hortantur, manibus ſuis ſuppoſitis. Quid tibi ſæui. exclamat hic chorus ex cõmiſeratione ineuitatæ mortis q̃ omino machera percuſſoris morietur. Cuius facinus. adeo eſt immane & pręter omne exẽplum. Satelles. percuſſor, ſpiculator. Mixtam gemitu. quia immatura: quia interfecta a filio: quia imperio turpiter excedebat imperatrix: aut quia nemo volens moritur. DANI.

Actus Secundus. Trimetri iambici.
SENECA.

Quid me potens fortuna fallaci mihi
Blandita vultu: ſorte contentum mea

Quid me potens fortuna &c. Loquitur Seneca philoſophus moraliſſimus poetę noſtri cõterraneus: vtere quem Cordubenſis erat: ſicut & Lucanus: deteſtaturq; ſęculi ſui prauitatem: quod quo copioſius faciat priſci æui ęquitatẽ confert dicens. Quid. i. ad quid: o fortuna potẽs ſ. extollere ac deprimere in reb⁹ fortunę quoſlibet: blandita mihi vultu fallaci: extuliſti alte me contentum ſorte mea. An ſup. ego receptus arce edita, id eſt ſublimi ſede dignitatis & honorum: ruerem grauius, & proſpicerem ASCen.

tot metus? Ego o oremor⁹ procul a malis inuidiæ.i.in statu priuato & humili, latebā melius .i.vtili⁹, inter rupes maris corsici, vbi animus liber & sui iuris, vacabat semper mihi recolenti studia mea. O q̄.i.q̄tum iuuabat.i.delectabat intueri.s.cū essem in locis solis: cęlū, quo natura parens artifex immensi operis.s.tou⁹ mundi deus, nihil genuit.i. produxit maius: quia extra coelū nihil est. & intueri sacros cursus solis: & motus mundi, & alternas vices solis qui diei pręest: vt luna nocti: & intueri orbē .i.globum, Phoebes.i.lunæ: quem astra vaga.i.planetæ altiores cingunt: quia in circuitu videntur: & intueri decus.i. ornamentum magni ætheris.i.cælestis orbis, fulgens late: quia multis stellis, qui.s.æther senescit.i. inueterascit & absumitur, se.i.per seipsū. (Quidā hunc versum reponentes & magis ad metrū q̄ ad sensum videntes, reposuerūt: qui se ipse nescit: Marsilius: aūt docte monuit legā: Qui sic senescit. ego vero qui nihil qđ tolerabile putem mutandū censeo: multo min⁹ hūc textum quē argute sane positum crediderim mutatum velim sed distinctum: vt sit Qui se senescit: non: Qui sese nescit. nam cū cætera in tēpore qđ ab ęthere dependet, senescāt: æther seipso senescit. Aristoteles tamen coelestia incorruptibilia iudicat: verum physica ratione & medicorū experimentis iampridem æthera senescere compertū est) senescit dicit, ęther tātus.i.tam magnus, casurus.i.resoluendus iterū in chaos cecū.i.rerū oim cōfusionē informem. Ille dies supremus.i. vltimus mundi, adest nunc mundo (quia sumus in vltima ętate qđ omnes fatentur: & cum semper peiores parentibus suis inuenti sint filij: nunc autem tam mali vt peiores fieri non possint: vnde licet aliquāto post, cecinit Iuuenalis. Nil erit vlterius qđ nostris morib⁹ addat Posteritas: eadem cupient facientq; minores. Omne in pręcipiti vitium stetit. verosimile est mundū cito casurum: sed non sic quo modo Seneca putauit: vt scilicet iterum repararetur) qui.s.dies aut qui pro vt: premat genus.s. hominū, impium, ruina coeli.s.in ipsum cadentis: vt melior.s.mundus renascens generet stirpem nouam.s.meliorē: vt ipse iuuenis.i.recens creatus: tulit quondam, Saturno tenente regna poli. Tunc iusticia illa virgo scilicet decantata: dea magni numinis.i.potestatis, missa coelo, id est de celo cum fide sancta: quæ iustitiæ fundamentum est: vt Cicero in primo offi. dicit: regebat mitis, id est cum esset mitis, gen⁹ humanum terra.i.in terra. Gentes non norāt scilicet tunc, bella: non truces fremitus.i.soni tus tubæ: non bella: nec assuerant, id est assuetę fuerant, cingere muris vrbes suas: sed sup. iter fuit peruium cunctis: & vsus cōmunis rerum omnium fuit: & ipsa tellus lęta.i. fertilis & pinguis, pandebat, id est aperiebat vltro, nullo sulcante sinus foecundos: vasta diceret gremia foecunda, ens sup. parens felix & tuta tam pijs alumnis vt eam sulcare vererentur. Sed soboles alia.id est secūda ætate nata conspecta sup. est minus mitis. Tertium genus extitit, id est exortum est in ętate tertia q̄ grea erat, solleis, id est industrium & ingenio.

Alte extulisti? grauius vt ruerem edita
Receptus arce: totq; prospicerem metus?
Melius latebam procul ab inuidiæ malis
Remotus: inter Corsici rupes maris.
Vbi liber animus: & sui iuris mihi
Semper vacabat studia recolenti mea.
O q̄ iuuabat: quo nihil maius parens
Natura genuit: operis immensi artifex
Cœlum intueri: solis & currus sacros
Mundiq; motus: solis alternas vices:
Orbemq; Phoebes: astra quem cingunt vaga.
Lateq; fulgens ætheris magni decus.
Qui se senescit tantus in cœcum chaos
Casurus iterum: nunc adest mundo dies
Supremus ille: qui premat genus impium
Cœli ruina: rursus vt stirpem nouam
Generet renascens melior: vt quondam tulit
Iuuenis: tenente regna Saturno poli.
Tunc illa virgo numinis magni dea
Iustitia cœlo missa cum sancta fide:
Terra regebat mitis humanum genus.
Non bella norant: non tubę fremitus truces:
Non arma gentes: cingere assuerant suas
Muris nec vrbes: peruium cunctis iter:
Communis vsus omnium rerum fuit.
Et ipsa tellus læta fœcundos sinus
Pandebat vltro: tam piis felix parens
Et tuta alumnis: alia sed soboles minus
Conspecta mitis: tertium solers genus
Nouas ad artes extitit sanctum tamen:
Mox inquietum: quod sequi cursu feras
Auderet acres: fluctibus tectos graues
Extrahere pisces rete vel calamo leui:
Decipere volucres crate: ceruos aut leuis
Tenere laqueo: premere subiectos iugo
Tauros feroces: vulnere immunem prius
Sulcare terram: læsa quæ fruges suas

Interior alte cōdidit ſacro ſinu.
Sed in parentis viſcera intrauit ſuæ
Deterior ætas:eruit ferrum graue:
Aurumq;:ſæuas mox & armauit manus.
Partita fines regna conſtituit:nouas
Extruxit vrbes:tecta defendit ſuis
Aliena telis:aut petiit:prędæ imminens.

ſum ad nouas artes:tamen ſanctum, id eſt in
corruptum adhuc vitijs. Mox ſcilicet in quar
ta ætate extitit ſup. genus inquietū: quod au-
deret ſequi curſu.i.venari acres feras,& extra
here rete vel calamo leui, piſces graues, id eſt
ponderoſos tectos.i.opertos fluctibus: & qđ
auderet decipere volucres crate:eiuſmodi eñ
erat primum aucupium, qđ & ruſtici hyeme
dum nix alta iacet exercent:Cratem enim fra
gili tibicine fultam in volucres ſub ea paſcen
tes decidere faciunt aut tenere laqueo: ceruos
leues ſcilicet in curſu (Sic Maſerius noſter re
poſuit)& premere tauros feroces, ſubiectos
ſcilicet poſtmodum iugo: & ſulcare terram,
immunem, id eſt vacuam prius vulnere.i.ſciſ
ſura: quæ ſcilicet terra, læſa ſcilicet ab arante, aut fodiente, condidit interior.i.cum eſſet interior, alte: fruges ſu
as, ſinu pro gremio, ſacro: aptius eñ gremium q̄ ſinum diceret. Sed ætas deterior.ſ.cęteris: hoc eſt omniū de-
terrima, ſed & peſſima: intrauit in viſcera parentis ſuę.ſ.terræ:& eruit.i.euellit inde: ferrum graue.i. moleſtum
& infeſtum mortalibus: & aurū,& armauit, mox, id eſt paulopoſt, manus ſæuas:& partita fines, id eſt limites,
conſtituit regna:& extruxit vrbes nouas, defendit tecta aliena telis ſuis.ſ. facta miles mercenarius: aut petijt
id eſt oppugnauit aliena tecta imminens.i.inhians prædę.

QVid me. Secundus actus vbi Seneca præceptor Neronis: non ille Seneca qui hanc tragœdiam cō- BERN.
poſuit vt diximus in principio: maxime cōqueritur de fortuna ſua: videns tantam exuperantiam
vitiorum: vt putet finem mundi adeſſe. Fallaci. quæ licet videaris blanda: vulnera amara infers
nimium ex te pendentibus. Alte. ad magnas dignitates. Edita arce. ſublimi turre: nam ſuſce-
ptus fui domo imperatoris: elatuſq; in altum vt grauius caderem: ſemperq; animo inquietus eſſem. Late-
bam. ignotus eram in ſtatu priuato, dum exularem in Corſica quo miſſus eram a Nerone: ſed poſtea interceſ-
ſione Agrippinæ reuocatus ad præturam: vt ſemper anxius eſſem in tanta varietate rerum. Inuidię. quæ
ſemper ſuperiores petit. Mihi vacabat. ſeruiebat voluntati meę & virtuti: non alterius libidini vt nunc. Re
colenti. reuoluenti ſtudia philoſophiæ. Intueri cœlum. contemplari cœleſtium ordinem viceſq;:& ſiderum
ſeriem. Artifex. creator mundi deus:& ipſa natura: ſecundū Platonis opinionem: qui mundum creatum &
interiturum dixit. Vices. viciſſitudinem diei & noctis. Orbem Phœbes. circulum lunæ. Decus. ſidera q̄
ſunt ornamentum cœli. Qui ſe ſe. dicit ob ſcelera inſtare finem mundi vt, rurſus inchoetur a ſeculo aureo.
Qui. ſcilicet æther: caſurus vt ruat cœlum:& melior fiat mundus. Vt quondam. quēadmodū fuit: ſub rege
Saturno quo regnāte fuit morum præſtantia cum adhuc homines ſaperēt cœlū: mundo recenti facto. Tu-
lit. ſcilicet meliorē ſtirpem. Iuſtitia. quę Aſtrea dicta fuit. Mitis. ſine ferro: nam tunc nulli erant enſes nec vl
la diſcordia. Peruium. apertum:& omnibus erant omnia communia. Sinus. gremium ſuum ferax: nam
omnia ſponte naſcebantur. Pijs. iuſtis & bonis hominibus quos ipſa alebat. Tuta. ſine inſidijs. Alia. ſe
cunda ętas: argentea quæ nec omnino fuit mala: nec bona: nam adulteria per Iouem incœperunt. Genꝰ ſol-
lers. ingenioſa tertia ætas ad inueniendum nouas artes. Mox inquietum. laborioſum. Calamo. leui ſagit-
ta. Crate. aliquo contextu viminum. Premere. domare ad arandum: nam prius non comedebant nec in-
terficiebant iumenta. Vulnere. nam terra videtur vulnerari quando aratur. Lęſa. quia vulnerata & violata
fuit terra non ſponte produxit fruges. Sed in viſcera. quarta ætas ferrea cœpit rimari venas terræ & eruere
ferrum & aurum: tunc quæ prius cōmunia fuerant diuiſa ſunt: poſitiq; termini agrorū: enſeſq; & arma fabri-
care cœperunt. Partita. illa ętas diuiſit. Suis telis. ſuis armis: vel defendit ſuam domum: aut petit alienam.
Prædæ imminens. quęrens prędari.

QVid me. Inſcribitur metro archilochio carmen trimetro iambico.& eſt epitaſis nouæ perſonæ præcepto- DANI.
ris quem non ſolum famoſo exilio inhonorauit Nero: ſed multis affectum iniurijs mori tandem coegit. An-
neus Seneca vir ſenatorius docuit Neronem: ſuſpectus miſſus eſt in exilium ad Corſos. in epiſtola conſola- Seneca.
titia ad albinam tradit in mari Italo Corſicam inſulam: quā volunt nonnuli dictam a duce: & mare inde etiam Corſica.
dici: qđ alluit ipſam & continentem. Plinius in Liguſtico mari ſcribit Corſicam eſſe inſulam: quam gręci Cyr Cyrnos.
non vocant:& eſſe Tuſco propiorem. Melius latebam: laudat otium & vitam priuatam quæ curis libera in de
ſertis & ſylueſtribus locis vera ſentit gaudia:& expeditius phantaſmata ſpeculatur: qualem vitam ſapientiſſi
mi vates & philoſophi libentiſſime coluerunt præſertim Xenophylus muſicus qui ob id centum & quinq; an Xenophi
nis vixit ſine vllo corporis incōmodo. Magni numinis. magnæ virtutis. fuit Aſtreus princeps ſui tempo- lus.
ris iuſtiſſimus, filius Euribię. & Crius eiꝰ filia credita eſt iuſtitia. ob id iuſtitia fides & pudicitia tunc terras inco Aſtreus.
lebant cum nondū gentes eſſent bello laceſſitæ: neq; nauigio quiſq̄ vteretur: ſed vita in colendis agris tantum Aſtra.
modo ageretur. Heſiodus ſcribit ætate ænea iuſtitiam in cœlum migraſſe. Non bella norant. laceſſitus gra- Crius.
uiter poeta immanitate ſcelerum quæ exemplo truculentiſſimi Neronis Romanum imperium & terras pro- Iuſtitia in
pe vniuerſas occupauerant: prumpit diſtricto veluti gladio in miſerandā ſuorum temporum calamitatem fe cœlū mi-
licem vetuſtioris vitæ ſtatum commemorando in quo homines vna cum dijs verſabantur ſine laboribus: ſi- grauit.
ne miſeria: nunq̄ ſeneſcentes in floribus & roſis delectabantur, extra omne malum: quibus omnia dederant Vita pri-
bona. fructum dabat fertilis terra ſponte ſua multum & ſempiternum: operas inter ſe quieti & concordes par- ſca.
tiebant: ſed poſtq̄ hoc aureum genus terra cooperuit. alterum ſurrexit argenteum deterius in quo pueri ſta- Aurea
bant ſub vbere matris vagientes vſq; ad centum annos: vbi autem ad pubertatem venerant viuebant parū ætas.
dolore & inſipientia. nequibant enim iniurias viciſſim repellere, deorum neglectores:& hoc item genus argē- Argētea.
teum poſtq̄ terra operuit: extruxit cōſiliarius Iuppiter æream ætatem argento haud ſimilem, acerbam, grauē, Aerea.

fremebundã: belligeracem: cui erat cor ex adamante: vis maxima: & manus intractabiles: arma omnia ex ęre: domus ipſæ ex ære: quo tandem & ipſi homines domiti corruerunt in tartara. & hoc genus poſtq̃ terra coo-peruit. ſu: texerunt Semidei omnes perépti in bello Thebes Heptapylię. Vltimo ſęculũ ferreum deterrimum

Semidei. & cataclyſmus, quę, oia Heſiodus Homerus & Orpheus plane & eo ordine proſequuntur quo cõmemoraui-

Ferrea. mus. recollecta vitia inquit nunc Seneca per tot ætates in nos redundant: ſęculo premimur graui &c.

ASCen. ¶ Neglecta. Aſtrea virgo Aſtrei iuſtiſſimi: hoc eſt iuſtitia magnum decus ſiderũ: neglecta ſcilicet a mortalibus fugit terras: & mores feros hominum: & manus pollutas cæde cruenta. Cupido belli creuit: atq; fames, id eſt cupiditas auri: & maximum malum exortũ eſt per totum orbem ſcilicet luxuria peſtis blanda, id eſt dulciter illiciens: cui lõgum tempus & error grauis dedit vires & robur. Vitia collecta diu per tot ætates, redundant in nos: nos premimur ſæculo graui. i. vitioſo, cui graue eſt non aſſentiri: quo ſcilicet ſeculo ſcelera regnant: & impietas ſęuit furens: & libido potens turpi venere, id eſt opere venerio: dominatur. Luxuria victrix orbis: immo vltrix victi per virtutem orbis, rapit iampridem, id ẽ a multis temporibus: immenſas opes, manibus auaris: vt perdat, id eſt abſumat opes: & deſtruat luxurioſos: ſed ecce Nero fertur. ſ. ad me gradu attonito, id eſt ipſum attonitum indicante: & vultu truci; horreo, id eſt cum horrore expecto audire: quid ferat, id eſt afferat noui.

BERN. ¶ Neglecta. Iuſtitia poſtq̃ vidit tot ſcelera ad ſuperos euolauit vt inquit Iuuenalis. Vltima coeleſtum terras Aſtrea reliquit. Luxuria. quæ eſt dulce malum: eo modo voluptatem appellauit Plato eſcam malorum. Longũ tẽpus. longa conſuetudo: quæ vt inquit Ariſtoteles: inuitum etiam trahit. Error. ignorantia boni. Recollecta. Multiplicata. Redundant. aucta ſunt: vt inquit Iuuenalis. Omne in præcipiti vitium ſtetit. Victrix. nam victo orbe: Romaniq; ſpolijs illius referti: omni luxuria contaminati ſunt: vt Iuuenalis. Sęuior armis Luxuria incubuit, victumq; vlciſcitur orbem. Vt perdat. ducat ad perditionẽ: quod euenit Romanis. Sed ecce. dat locum ſequenti ſcęnę. Attonito. turbato propter iram.

Neglecta terras fugit: & mores feros
Hominũ & crueñta cęde pollutas manus
Aſtrea virgo: ſiderum magnnm decus.
Cupido belli creuit: atq; auri fames.
Totum per orbem maximũ exortũ eſt malũ
Luxuria peſtis blanda: cui vires dedit
Roburq; longum tempus atq; error grauis.
Collecta vitia per tot ætates diu
In nos redundant: ſęculo premimur graui.
Quo ſcelera regnant: ſæuit impietas furens.
Turpi libido venere dominatur potens.
Luxuria victrix orbis immenſas opes
Iampridem auaris manibus vt perdat rapit.
Ted ecce greſſu fertur attonito Nero:
Truciq; vultu quid ferat mente horreo.

ASCen. PEragе. Nero minaciter imperat cędem nobilium dicens ad pręfectum. Perage imperata, id eſt quę imperaui mitte ſup. aliquem ſpiculatórem: qui referat mihi caput Plauti: & Syllę ſcilicet Fauſti, cæſi, id eſt occiſi, abſciſſum id ẽ qui eos occidat & occiſis capita ablata ad me portet. Pręfe. Ego haud, id eſt non morabor, id eſt differam aut in mora tenebo, iuſſa ſcilicet tua: petam confeſtim, id eſt cum feſtinatione caſtra: in quibus illi militabãt. Sene. Nihil debet conſtitui temere, id eſt incõſulte: in, id eſt contra amicos. Nero. Facile eſt eum eſſe iuſtum, id eſt haberi pro iuſto: cui pectus vacat metu, id eſt qui non habet ſuperiorem quia illi eſt pro ratione voluntas. Sene. Clementia eſt magnum remedium timoris. Ner. Extinguere hoſtem eſt maxima virt⁹ ducis. Sene. Seruare ciues eſt maior ſcilicet virtus patri patriæ, id eſt principi bono. Nero. Conuenit ſenem mitem pręcipere pueris: non duci. Sene. Adoleſcentia feruida: eſt magis regenda ſcilicet praeceptis q̃ pueritia. Ner. Ego reor ſatis conſilij eſſe in hac, id eſt mea ætate licet ſim adoleſcens. Sene. Regenda eſt: vt ſuperi comprobent ſemper facta tua. Nero. Ego ſtulte verebor deos eſſe cum faciam deos, id eſt referre poſſim in numerum deorum

Trimetri iambici.

NERO. PRAEFECTVS. SENECA.

PErage imperata: mitte qui Plauti mihi
Syllęq; cęſi referat abſciſſũ caput. Pr.
Iuſſa haud morabor: caſtra cõfeſtim petã. Se.
Nihil in ꝓpinquos temere cõſtitui decet. Ne.
Iuſtũ eſſe facile eſt: cui vacat pect⁹ metu. Se.
Magnũ timoris remediũ clementia eſt. Ne.
Extinguere hoſtẽ maxima eſt virt⁹ ducis. Se.
Seruare ciues maior eſt patriæ patri. Ne.
Pręcipere mitem conuenit pueris ſenem. Se.
Regenda magis eſt feruida adoleſcẽtia. Ne.
Aetate in hac ſatis eſſe conſilii reor. Se.
Vt facta ſuperi comprobẽt ſemper tua. Ne.
Stulte verebor eſſe cum faciam deos. Se.

Hoc plus verere ꝙ licet tantum tibi. Ne.
Fortuna noſtra cuncta permittit mihi. Se.
Crede obſequenti parcius.leuis eſt dea. Ne
Inertis eſt neſcire quid liceat ſibi. Se.
Id facere laus eſt:qđ decet:non qđ licet. Ne.
Calcat iacētē vulgus.Se.inuiſum opprimit.

vt Claudiũ fecit, Sene. Verere hoc. i. propter hoc plus:ꝙ tantum licet tibi: quis dijs maiorem reddes rationē. Ner. Fortuna noſtra permittit mihi cuncta. Sene. Crede, id eſt cōfide parcius, id eſt magis ſobrie, obſequenti.i. inſeruienti votis tuis fortunæ: quis ipſa eſt dea leuis, id eſt inconſtans. Ne. Inertis eſt neſcire quid liceat ſibi. Se. Laus eſt facere id quod decet: non quod licet, id eſt permittitur. Ne. Vulgus calcat, id eſt ſub pedibus tenet, iacentem id eſt abiecto animo principem: qui non facit niſi quod decet. Sene. Et ſup. idem vulgꝰ opprimit inuiſum.

Perage. Crudelitas Neronis ex hoc maxime apparet ꝙ præfecto mandat mortem præſtantiſſimorũ iuuenũ Fauſti Syllæ, cui nupta erat Antonia Claudij filia: & Auli Plautij ſibi propinquante coniuncti: vt plene ſcribit Cornelius Tacitus. Mitte aliquem qui mandata mea exequatur. Nihil audiens. hoc Seneca præceptor eius per reprehenſionem interponit. Temere. incōſulte. Vacat. qui nullum habet timorem, facile poteſt expectare. ſed ipſe timens nullam moram timori faciam: poteſt eſſe facile iuſtus qui nihil timet. Clementia. ſi non vis timere eſto clemēs & benignus oibus qui te amabunt. Patri patriæ. Imperatori qui pater patriæ dicebatur. Senē. te Senecam, repellit illum dicēs dato ita præcepta pueris non mihi imperanti. Feruida. intemperata propter calorem ætatis. In hac. ſcilicet qua ipſe ſum. Comprobent: debes agere qđ probabile eſt: & dijs & hominibus. Cum faciam. hoc dicit propter Claudium, quem in numerum deorum collocauit: quaſi dicat non timeo deos cum ſint ſimiles Claudio quem ipſum deum feci. Hoc. ideo debes habere verecundiam cum plus potes. Obſequenti. fauenti fortunæ. Dea. fortuna eſt leuis & inconſtans: vnde illi non eſt fidendum. Liceat. quid poſſit: nam debetis omnia pro voluntate agere. Decet. honeſtum eſt: non quod poſſumus turpiter & impune facere. Calcat. ſi me ſummitterem, omēs mihi inſultarent. Inuiſum. quem habent odio. BERN.

¶ Perage imperata. Verſus trimeter hypercatalecticus archilochius, aliquādo in locis imparibus pyrrhichiũ recipit pro iambo. Infamis & perditiſſimus Nero nullũ adeo neceſſitudinis genus reliquit, quod non ſcelere perculerit. Fauſtum Syllam necauit: Antoniam eius vxorē, Claudij filiam, antea Pompeio deſponſatam, recuſantem nuptias ſuas poſt mortem Popeæ quaſi molitricem nouarum rerum interemit: Aulum Plautum iuuenem: quem per vim conſpurcauit pari modo occidit dicens: eat nunc mater mea & ſucceſſorem meum oſculetur: iactans dilectum ab ea & ad ſpem imperij impulſum. Hæc omnis plane declarant hiſtorici. Seneca exprobrat hoc immane crudelitatis exemplum: in hac ſcæna ipſi Neroni demandanti præfecto & percuſſori necem iuuenum. Collocutores. Nero: Præfectus & Seneca præceptor Neronis. Temere. ſine cauſa qualis eſt ebriorum conditio. poſt Ciceronem Quintilianus accepit temere pro fere: illud ingeniorum velut præcox genus non temere vnq̄ peruenit ad frugem. Maior. ſcilicet virtus eſt ſeruantis ducem q̄ perdentis. Regenda magis. maioris culpæ ſunt delicta adoleſcentis q̄ pueri. ideo adoleſcenti magno conſilio & moderamine opus eſt. quale præceptum elegantiſſime proponit Plutarchus in quadam epiſtola ad Traianum imperatorē: additq; malum diſcipulum & præceptori ſuo aduerſum: publicum eſſe dedecus familiæ ſuæ & patriæ: apponitq; exemplum de Nerone, ob cuius delicta detrahentium linguis Seneca carpitur: & adoleſcentium ſuorum temeritas in Quintilianum refunditur: & Socrates in pupillum fuiſſe elementior criminatur. Fuit autem Traianus (vt opportunam hanc ecbaſim non omittamus) gentilium optimus Auguſtorũ: q arguētibus cũ ctis eius comitatem in omnes nimiam, reſpondere ſolitus eſt: ſe talem velle imperatorem eſſe priuatis: quales imperatores ſibi eſſe priuatus optaſſet. Vnde admonitus a Plinio ſecundo qui tunc temporis erat inter cæteros iudices perſecutor Chriſtianorum deſtinatus: a nece martyrum & perſecutionis gladio temperauit: & forte mitius egiſſet cũ fidelibus: niſi exemplis cruēdiſſimi Neronis inuitatus fuiſſet: quis (vt ſcribit Tranquillus & affirmat Tacitus) ſectam Chriſtianam publica opinione ſuperſtitioſam & veræ religionis inimicam radicitꝰ delendam eſſe prædicabat. ſed iam ad noſtri inſtituti reuertamur exordium. Verebor. Argumentum a minori ad maius. minus eſt timere deos q̄ facere: ergo deos non timebo: quos eſt plus facere, q̄ timere. Cautũ publico fuit edicto nulli diuinos largiri honores: niſi qui auctoritate ſenatus vel imperatoris fuiſſet deus pronuntiatus. Quod decet. par eſt. Non quod licet. nō quod fert licentia & libido. Inuiſum opprimit. nec te nimis durum, nec nimis facilem præſtato vt hinc deſpiciare, illic trucidere. αλλα μηδε ρκαι τομ ε Δασομ Χρυσεομ Φυλαξομ

DANI. Fauſtus. Sylla. A. Plautꝰ Temere. Plarchi epiſtola. Traianus gentiliũ optimus. Deos fieri.

Ne. Ferrũ tuetᷣ principē: Se. meliꝰ fides. Ne.
Decet timeri Cęſarem. Se. at plus diligi. Ne.
Metuāt neceſſe ē. Se. q̄cq̄d exprimitᷣ graue ē
N. Iuſſis noſtris parcāt. Se. iuſta impera. Ne.
Statuā ipſe. Se. q̄ conſenſus efficiat rata. Ne.
Deſpectꝰ enſis faciet. Se. hoc abſit nefas. N.

¶ Ferrum. Non eſt timendum (inquit Nero) principi a vulgo: quia ferrum tuetur principē Sen. Fides, id eſt fidelitas orta ex amore, melius tuetur ſup. principem. Ne. Decet Cæſarē timeri. Sen. At plus ſup. decet eũ diligi. Ner. Neceſſe eſt vt ſupple ſubditi metuant. Sene. Graue eſt, id eſt moleſtum: quicquid exprimitur, id eſt extorquetur vi. Ne. q; pro et: neceſſe eſt vt ſupple pareant iuſſis noſtris: quia ſi pareant volētes, non cogerentur. Sene. Si vis vt pareant, impera ſupple eis: iuſta. Ner. Ipſe, id eſt egomet, ſtatuam, id eſt conſtituā quæ imperata velim. Sene. Statues quæ vo- A SCen.

les: ſed quæ conſenſus.ſ.populi, efficiet rata, id eſt q̃ non erunt rata & firma, niſi populus ſciuerit & probauerit. Ner. Enſis deſpectus faciet.ſ.conſenſum. Sene. Hoc nefas abſit ſcilicet a te. Ner. An patiar vltra, ſanguinem noſtrum peti ſcilicet a dictis iuuenibus in caput meum cõiuratis & imperij affectatoribus/ (vt inuictus, id eſt licet inuictus: & contempt⁹ tamen: opprimar ſubito/ Exilia non fregere, id eſt domuere, ſatis. Plautum ſcilicet. Aulum atq; Syllam (ex hoc patet Plautum etiam dici quem Plautum vocãt) quorum furor pertinax, id eſt obſtinatus i me, armat miniſtros ſceleris in cædem meam: cum ingens fauor etiam abſentium ſcilicet coniuratorum: maneat in vrbe noſtra: qui fouet ſpes exulum. Hoſtes ſuſpecti mihi tollantur enſe: & coniũx inuiſa mihi ſcilicet Octauia, pereat ſcilicet enſe: vt ſequatur fratrem charũ ſibi ſcilicet Britannicum. Quicquid eſt excelſum ita vt poſſit anhelare ad imperium, cadat. Sene. Pulchrum eſt eminere, id eſt habere excellentiam & eſſe principem, inter viros illuſtres: conſulere, id eſt conſilio & opera prodeſſe patriæ: parcere afflictis: abſtinere ſcilicet manus cęde fœda: quæ ſit contra æquitatem: atq; dare iræ tẽpus, id eſt dilationem: vt interea illi moderari poſſit: quia ira furor breuis eſt: & qui non moderabitur iræ infectum volet eſſe dolor quod ſuaſerit: inquit Horati. in epiſtolis. Et dare orbi, id eſt mundo, quietem: & ſeculo ſuo pacẽ: hæc eſt ſumma virtus ſcilicet in principe: cœlum petitur, id eſt ſcanditur hac via. Sic ille primus Auguſt⁹ ſcilicet Octauius, parẽs patriæ, non primus: quia vt atteſtatur Plinius. Primus Cicero parens patriæ eſt appellatus. Primus tamen fuit inter principes: & Primus Auguſtus dictus, complex⁹ eſt ſic, id eſt per talia inſtituta, aſtra: & colitur deus templis. tamen fortuna iactauit, id eſt vexauit illum diu, terra mariq; p graues vices.i. viciſſitudines belli, quibus modo vicit, modo victus fuit: donec oppreſſit hoſtes parentis ſui ſcilicet. C. Cęſaris per adoptionem patris Auguſti: hoc tamen in gratiam principis dicentẽ facit poeta: nam reuera Cæſaris hoſtes patriæ libertatis fuerunt amici. Fortuna incruenta, id eſt ſine bello & cæde: ſubmiſit tibi numen ſuum, id eſt diuinã potẽtiã: de quo recte Iuuenalis. Nullũ numẽ habes ſi ſit prudentia: ſed te nos facim⁹ fortuna deã cœloq; locamus: & dedit ſup. tibi: habenas, id eſt gubernacula iperij, manu facili, id eſt ſine conflictu: & ſubiecit nutu, id eſt nutui tuo, terras ſup. & maria (Vt Seruius docet ſicut duplex eſt genitiuus quartus in us & in uis: vt Terentius Eius anuis cauſa pro anus: ſic duplex datiuus: in u ab us: & in ui ab uis. vt ęnei. Parce metu citherea &c. Nec ſtaret metrum legendo nutui). Inuidia ceſſit triſtis: victa conſenſu pio.ſ.populi. Fauor ſenatus, id eſt patrum quorum primus eſt in vrbe ordo: & equites, id eſt equitum, quorum ſecundus ordo eſt: eſt aſſenſus aut accenſus votis, id eſt ſuffragijs plebis: atq; iudicium, id ẽ decretum patrum, eſt ſup. vt imperes. Tu electus ſup. es author pacis: atq; arbiter, id eſt ad arbitrium iudex & rector generis humani: tu

An patiar vltra ſanguinem noſtrum peti:
Inuictus & contemptus vt ſubito opprimar?
Exilia non fregere ſummotos procul:
Plautum atq; Syllam: pertinax quorum furor
Armat miniſtros ſceleris in cædem meam.
Abſentium cum maneat etiam ingens fauor
In vrbe noſtra: qui fouet ſpes exulum.
Tollantur hoſtes enſe ſuſpecti mihi:
Inuiſa cõiunx pereat: vt charum ſibi
Fratrem ſequat̃: qcquid excelſũ eſt cadat. Se.
Pulchrum eminere eſt inter illuſtres viros:
Conſulere patriæ: parcere afflictis: fera
Cæde abſtinere: tempus atq; iræ dare:
Orbi quietem: ſęculo pacem ſuo:
Hæc ſumma virtus: petitur hac cælum via.
Sic ille patriæ primus Auguſtus parens
Complexus aſtra eſt: colitur & templis deus.
Illum tamen fortuna iactauit diu
Terra: mariq; per graues belli vices:
Hoſtes parentis donec oppreſſit ſui.
Tibi numen incruenta ſummiſit ſuum
Et dedit habenas imperi facili manu:
Nutuq; terras: maria ſubiecit tuo:
Inuidia triſtis victa conſenſu pio
Ceſſit: ſenatus: equitis aſſenſus: fauor
Plebiſq; votis atq; iudicium patrum eſt.
Tu pacis author: generis humani arbiter
Electus: orbem ſpecie tu ſacra regis
Patriæ parens: quod nomen vt ſerues petit:
Suoſq; ciues Roma commendat tibi. Ne.
Munus deorum eſt: ipſa q̃ ſeruit mihi
Roma: & ſenatus: q̃q; ab inuitis preces
Humileſq; voces exprimit noſtri metus.
Seruare viros & principi & patriæ graues:
Claro tumentes genere: quæ dementia eſt:
Cum liceat vna voce ſuſpectos ſibi
Mori iubere? Brutus in cædem ducis

Aquo ſalutem tulerat:armauit manus:
Inuictus acie:gentium domitor:Ioui
Aequatus:altos ſæpe per honorum gradus
Cæſar nefando ciuium ſcelere occidit.

patriæ parens,regis.i.regnas,ſpecie ſacra,id eſt ſpecioſo titulo: quia plenis ſuffragijs electus:quod nomen ſcilicet patris patriæ, Roma petit vt ſerues: & commendat ubi ciues ſuos:is enim pater eſt patriæ qui ſic omnes ciues complectitur vt pater filios. Ne. Q: ipſa Roma ſeruit mihi:& ꝙ ſenatus ſeruit mihi:& ꝙ metus noſt:i.i.quem de me conceperunt: exprimit ab multis preces, id eſt deprecationes & voces humiles,id eſt ſupplicatorias:eſt munus deorũ, non populi Romani & ita nihil teneor patriæ. Quæ autem dementia eſt,ſeruare viros graues,id eſt moleſtos & principi & patriæ:tumentes, id eſt ſuperbientes genere claro,ſeruare dicit:cũ liceat ſcilicet principi, vna voce iubere ſuſpectos ſibi mori. Stultum autem eſſe ſeruare potentes qui inimici eſſe poſſint.probat exẽplo Iulij Cęſaris,qui.M. Brutũ licet ſuſpectum ſeruauit:dicens.Brutus(Alludit ad Iunium Brutũ primũ conſulẽ & primũ libertatis vindicẽ: Primumq; qui Bruti nomen accepit. Brutus enim dicitur totus beſtialis: & ſtolidus:qualem ſe Brutus primus conſul ſimulauit vt Tyrannidem Tarquiniorum euaderet:quod fecit ea calliditate vt non ſolum brutus:ſed & rudis,immo & hebes videretur:& ridiculus haberetur.quocirca oblectamenti gratia Tarquinij regis filij: cum ad oraculum Delphicum proficeſcerentur ſciſcitaturi quis poſt Tarquinium qui,ſuperbus dictus eſt,regnaturus eſſet:aſſũpſerunt Iunium Brutum: qui cum audiſſet ab oraculo illum regnaturum qui primus matrem deoſculatus eſſet:notans terram vt eſt,quantum ad corpora eſſe communem mortalibus matrem:ſimulãs caſum terram deoſculatus eſt:itaq; poſt Tarquinium ſuperbum regnauit:non quidem nomine regis(nam poſt exactos reges inuidioſum fuit regium nomen) ſed conſulis. Huius autem pro liberanda patria a ſeruitute Iulij Cæſaris æmulatione, Brutus cum Caſſio,alijſq; coniuratis in necem Iulij Cæſaris coniurarunt. Vnde non de priſco illo Bruto:ſed de eo qui Cæſarem occidit:& cum Auguſto Cæſaris acta ratificante apud Philippos Theſſaliæ campos vbi occiſus eſt,graue prælium commiſit dicit) Brutꝰ:armauit manus ſcilicet pugione in cædem ducis ſcilicet. C.Cæſaris:a quo tulerat ſalutem ſcilicet apud philippos & hæres pro parte ſcriptus erat: aut ideo ſalutem tuliſſe dicit:ꝙ Cæſar Gallos domuerat. Progreditur autem in laudem Cæſaris commemorandam: nec immerito per illum enim cęteri omnes imperium obtinuerunt perpetuum. Cęſar inuictus,id eſt nunq̃ victus acie ſcilicet belli.hoc eſt in prælio:domitor gentium:vt Gallorum, Britannorum Teuthonum, æquatus Ioui(hoc arroganter vt ab impio dicitur:ſiquidem Iouem deum ſummum putat:ſed alludit forte ad illud Maronis diſtichum Nocte pluit tota,redeunt ſpectacula mane. Diuiſum imperium cum Ioue Cęſar habet: tunc enim verum erat dicere Iuppiter in cœlis Cæſar regit omnia terris. Sæpe per altos gradus honorum, occidit nefando ſcelere ciuium.

Brutum.

BERN.

¶ Fides. Beniuolentia. Exprimit.per vim extorquetur. Statuam.faciam quicquid voluero. Conſenſus.ſi vis ſtatuere aliquid fac conſentiant alij:& omnibus placeat. Rata.firma. Deſpectus. ſcilicet ab ipſis faciet rata:hoc eſt faciam conſentire gladio. An patiar.debeo pati coniurationes in vitam meam? Exilia. nam illos in exilium miſerat nec fracti aut domiti erãt ob id quin pararent mihi mortẽ. Pertinax.perſeuerãs in malum. Fauor.nam multos coniuratos ſperant habere in vrbe contra me. Tollantur. interficiãtur ipſi.

Inuiſa. Octauia moriatur & ſequatur fratrem Britannicum. Excelſum. ſublime, omnes magni perdantur:nam vt ſcribit tacitus Nero maxime ſæuit in nobilitatem. Pulchrum.ſumma prudentia eſt ſcire gubernare populum ſuum. quod confirmat exemplo Octauiani. Eminere.eſſe excellentem inter claros. Iactauit.nam multa bella habuit principio imperij contra Marcum Antonium:& interfectores Cæſaris. Parentis. Cæſaris Iulij. Hoſtes. Brutum & Caſſium. Incruenta. ſupple fortuna, incruenta ſine bello. Nam imperium habuiſti in pace relictum a Claudio. Numen.poteſtatem ſuam. Nutui. voluntati tuæ.

Serues.nomen ſcilicet patris patriæ: cuius officium eſt ſeruare ſuos, nõ perdere. Munus deorum. confutat Nero ſe non fuiſſe electum a Romanis:immo voluntate deorum. Metus noſtri.debeo dijs ꝙ iſti metiment & ſupplicant etiam inuiti. Exprimi.facit exprimere. Quæ clementia.quaſi dicat nulla eſt ſeruare inimicos & ſuperbos. Vna voce. vno mandato: vt interficiantur. Brutus.qui coniurauit in Cęſarem. probat per exemplum ꝙ hoſtes non ſunt ſeruandi. Ducis.Cęſaris qui illum ſeruauerat cum prius cum Pompeio fuiſſet. Inuictus.Cæſar qui nunq̃ potuit ſuperari bello. Quantum cruoris.Nam poſtea Octauianus in vltionem patris: vt ſcribit Suetonius:plurimos ſuſtulit. Lacerata toties.ſ.per bella ciuilia.

Alij, dementia.

DANI.

¶ Quæ conſenſus efficiat rata. Atteius Capito iuris peritiſſimus generali cõſenſu ſtare oportere leges affirmabat. An patiar.nititur quod nefas eſt vt licitum vt conceſſum probare. Furor quorũ. qui in furore pertinaces & duri. Maneat.expectet. Excelſum. ſublime:oẽs magni perdant:nã vt ſcribit Tacitus Nero maxime ſæuit in nobilitatem. Pulchrũ.prudẽtiſſimus Seneca aduerſus tantũ furorẽ magno temperamẽto ſe fert & mira ſententiarum grauitate a penitiſſimis philoſophiæ ſinibꝰ emanantiũ leues animi ĩpetus infringit.

Pater patriæ.

Regis.debes regere. Patriæ parens.princeps iuſtus eſt pater patrię:qui publicis muneribus exercendis & oneribꝰ obeũdis,legis beneficio ſibi primũ vẽdicat locũ & in eo ꝓferẽdꝰ eſt cęteris ꝙ cũ ſinguli teneant ad ſingula, principi onera iminẽt vniuerſa. vnde merito in eũ oim poteſtas cõfertur vt frugẽ cõem diſponat, & vtilitatis vniuerſæ cautionẽ ſibi vẽdicet. Principi fideliter regnũ gerenti tantus eſt honor exhibẽdus, quãtum debent capiti oia mẽbra corpis Lycurgus in regno ſuo decreta conſtituens firmauit principes ad iuſtitiã impiorum,auri & argenti vſum & oim ſcelerũ materiã ſuſtulit. Munus deorũ eſt.ſuperis acceptũ refero non Romanis ꝙ ſim imperator.ois enim poteſtas a deo optimo eſt. Noſtri metus.ſ.eſt ꝙ me verentur inuiti. Hic Nero blandit magis ſuæ cauſæ q̃ ꝙ faueat dijs. Graues.capitales. In cædẽ ducis. Brutus cũ Caſſio parmenſi ſtrictis pugionibus Cæſarẽ in capitolio pemerũt. Domitor gentium. Cęſar prudentiæ & militiæ viribus orbẽ acquiſiuit.homo perpaucorũ,& cui nullũ expreſſe ſimilem adhuc edidit natura mortaliũ:hunc tamẽ ꝙ ſibi minus caueret ,interfecerũt hypocritæ domeſtici.

Cæſaris cædes & laus.

ASCen. ¶Quantū cruoris ſui nō vidit Roma, lacerata toties. ſ. bellis ciuilib⁹. q. d. minimū: quia fere totū fudit. Ille. ſ. nobiliſſimus, diuus Auguſtus, qui meruit cœlum virtute pia: ſup. vt dicis: quot interemit nobiles iuuenes, ſenes: ſparſos per orbem: cum fugerent metu mortis, penates ſuos, id eſt proprios lares: & quot interemit deditos, id ē addictos, neci triſti: tabula ſcilicet proſcriptionis, triſtium ducū. ſ. Octauij. Lepidi, Antonij, qui triūuiratū inter ſe geſſerunt, diuiſo orbis imperio: notāte ferrum, id eſt impunitatem cædis illorum qui ꝓſcripti erāt. Quorū cōditio longe deterior erat q̄ exulū: qa exules i loco exilio dato aut vbi q̄ pręterq̄ vnde exulabāt, tuti erant: proſcripti nuſq̄. de hac tabula eſt illud Iuue. In tabulam Syllæ ſi dicant diſcipuli tres. Patres mœſti, quia non poterant prohibere, videre, id eſt viderunt, capita cæſorum, expoſita ſcilicet omnium conſpectui: roſtris, id eſt loco ex roſtris nauium antiatium iniuncto. Vnde publica emittebantur edicta. Nec licuit ſcilicet patribus aut alijs flere. ſ. aperte ſuos: non gemere ſcilicet i animo, foro ſcilicet Romano polluto dira tabe ſcilicet e capitibus fluente, aut illuuie delatorum: ſed ſe declarat dicens: ſanie graui ſcilicet viuis, ſtillante, id eſt manāte guttatim, per vultus putres. Nec finis cruoris aut cædis ſtetit hic. i. in hac proſcriptione: Philippi, campi Pharſalię, triſtes ſcilicet aſpectu, pauere, id eſt pauerunt (a paſco) diu, volucres & feras ſæuas ſcilicet cadaueribus Romanorū illic ducibus Auguſto & Antonio cōtra Brutum & Caſſium cæſorꝫ. mare ſiculum in prælio nauali contra Sextum Pompeium Cnæi Pompeij filium, exhauſit, id eſt abſorpſit et, id eſt etiam claſſes & viros ſuos cedentes ſæpe ſcilicet armis Auguſti. Orbis ſcilicet terrarum, concuſſus ſup. eſt magnis viribus ducum. Superatus ſcilicet. M. Antonius cum Cleopatra ab Auguſto & Agrippa: acie, id eſt prælio nauali actiaco, petit Nilum, id eſt Aegyptum, puppibus paratis fugę, id eſt ad fugam: ipſe, id eſt cum ipſe eſſet: peritur⁹ breui, id eſt paulopoſt. Aegyptus inceſta, id eſt Cleopatræ reginæ inceſtis matrimonijs polluta, hauſit iterum: quia pauloante hauſerat cruorem Cnæi Pompeij: cruorem ducis Romani ſcilicet. M. Antonij: & ſup. tegit nunc vmbras leues ſcilicet vtriuſq; ducis. Bellum ciuile geſtum diu impie: quia contra bonum & inuictum ducem, eſt ſepultum, id eſt ſopitum & ſedatum illic ſcilicet in Aegypto: aut in morte Antonij. Victor ſcilicet Auguſtus, iam feſſus condidit, id eſt abſcondit: tandem enſes ſuos, hebetatos feris, id eſt crudelibus vulneribus: & metus continuit, id eſt conſeruauit illi, imperium: fuit tutus ſcilicet a coniuratorum violentia, armis & fide militis præſertim veterani. factus deus eximia pietate nati ſcilicet adoptiui Tyberij: quem inſtituit hęredem ex dimidia parte & ſextante vt dicit Suetonius (dubitem tamen an poſſet de Iulio intelligi quē pietas Auguſti illi⁹ p adoptionē filij catalogo deorum aſcripſit) conſecratus poſt fata, id eſt mortem & datus tēplis: q̄ viuens in nulla ꝓuincia niſi cōi ſuo Romęq;

Quantum cruoris Roma non vidit ſui
Lacerata toties? ille qui meruit pia
Virtute cœlum diuus Auguſtus: viros
Quot interemit nobiles: iuuenes: ſenes
Sparſos per orbem cum ſuos mortis metu
Fugerent penates? & trium ferrum ducum
Tabula notante deditos triſti neci?
Expoſita roſtris capita cæſorum patres
Videre mœſti: flere nec licuit ſuos:
Non gemere: dira tabe polluto foro
Stillante ſanie per putres vultus graui.
Nec finis hic cruoris: aut cædis ſtetit.
Pauere volucres: & feras ſæuas diu
Triſtes Philippi: exhauſit & Siculum mare
Claſſes: viroſq; ſæpe cedentes ſuos.
Concuſſus orbis viribus magnis ducum.
Superatus acie puppibus Nilum petit
Fugæ paratis: ipſe periturus breui.
Hauſit cruorem inceſta Romani ducis
Aegyptus iterum: nunc leues vmbras tegit:
Illic ſepultum eſt impie geſtum diu
Ciuile bellum: cōdidit tandem ſuos
Iam feſſus enſes victor hebetatos feris
Vulneribus: & continuit imperium metus.
Armis: fideq; militis tutus fuit:
Pietate nati factus eximia deus
Poſt fata conſecratus: & templis datus.
Nos quoq; manebunt aſtra ſi ſæuo prior
Enſe occuparo quicquid infeſtum eſt mihi:
Dignaq; noſtrā ſobole fundaro domum. Se.
Implebit aulam ſtirpe cœleſti tuam
Generata diuo: Claudiæ gentis decus
Sortita fratris more Iunonis toros. Ne.
Inceſta genitrix detrahit generi fidem:
Animuſq; nunq̄ coniugis iunctus mihi. Se.
Teneris in annis haud ſatis clara eſt fides:
Pudore victus cum tegit flammas amor. Ne.

Hoc equidem & ipſe credidi fruſtra diu:
Manifeſta q̃uis pectore inſociabili
Vultuq; ſigna proderent odium mei.
Tandem quod ardens ſtatuit vlciſci dolor:
Dignamq; thalamis coniugem inueni meis
Genere:atq; forma:victa cui cedat Venus:
Iouiſq; coniunx:& ferox armis dea. Se.
Probitas:fideſq;:coniugis mores:pudor
Placeant marito.ſola perpetuo manent
Subiecta nulli mentis atq; animi bona.
Florem decoris ſinguli carpunt dies. Ne.
Omnes in vnam contulit laudes deus:
Talemq; naſci fata voluerunt mihi. Se.
Recedat a te:temere ne credas amor.

conſenſu recepit. Aſtra.i.deorum conſortia, & regna cæleſtia,manebunt.i. certa expectabunt,quoq; id eſt etiã nos:pro me:ſi ego prior occuparo, enſe.i. deleuero, quicquid infeſtum eſt mihi,& ſi fundaro, id eſt ſtabiliuero,domum noſtrã,ſobole digna, ſcilicet imperio. Sen. Octauia ſup.generata diuo, ſcilicet Claudio in deorum conſortium relato,decus,id eſt ornamentum,gentis Claudię, ſortita more Iunonis, toros,id eſt matrimonium,fratris.i.tuos qui illi per adoptionem fratres,implebit aulam .i. regiam tuam prole cæleſti.Ne.Genitrix,ſcilicet Meſſalina: inceſta:quia omnium libidini proſtituta,detrahit generi fidem,id eſt non credetur ex me genita proles eius,eo q̃ filia eſt fere maternos mores imitans:vnde Iuuena.ſaty.ſexta. Scilicet expectas:vt tradat mater honeſtos:aut alios mores q̃ quos habet:& animus coniugis, ſcilicet Octauiæ,nunq̃ iunctus mihi detrahit fidem:vero ſimile eſt ob patris fratriſq; cędem Neroni minus blandam fuiſſe. Sen. fides eſt haud ſatisclara,id eſt conſpicua,in teneris annis,cum amor victus pudore,tegit flammas ſcilicet ſuas.Ne.Equidem credidi: &.i. etiam ipſe,hoc diu fruſtra,q̃uis manifeſta ſigna proderent odium mei,id eſt in me conceptũ,pectore & vultu inſociabili, id eſt auerſo a me.ſunt qui inſatiabili legant:quod,ſcilicet odium,dolor.i.meus,ardens ſtatuit tandem vlciſci,& inuenit cõiugem dignam thalamis meis:genere atq; forma,ſcilicet Poppeam:cui Venus:& coniunx Iouis,ſcilicet Iuno:& dea ferox armis,ſcilicet Pallas,cedat victa:ſicut duę ceſſerunt veneri iudice Paride. Sen.Probitas,fides,mores cõiugis,pudor,placeant,ſcilicet merito,marito, ſola bona mẽtis atq; animi,id eſt virtutes & ſcientię ſubiecta nulli,manent perpetuo:dies ſinguli,carpunt,id eſt diminuunt,florem,id eſt venuſtatem,decoris.i.formæ.Ne. Deus contulit omnes laudes in vnam,& fata.i. dei decreta, voluerunt talem naſci mihi. Se.O Nero ne credas temere.i.inconſulte,amor.i.cæcus & malus iudex,recedat a te.

¶Meruit cœlum.nam per apotheoſim factus eſt deus. Penates.domos Romanas. Trium ducum.poſt mortem Cæſaris pacato bello Mutinenſi contra Antonium:vt ſcribit Suetonius in Auguſto,factus eſt triũuiratus prope Bononiam in inſula Lauini: vbi Octauius,Marcus Antonius,& Marcus Lepidus conuenerũt & inter ſe imperium diuiſerunt:tabulamq; proſcriptorum fecerunt in qua Marcus Tullius proſcriptus fuit. Deditos.nam proſcripti impune poterant interfici. Patres.ſenatores Romani viderunt capita interfectorum affixa pro roſtris in foro vbi erant quædam ſubſellia,quæ roſtra appellabantur:q̃ ex nauibus captis contra antiates facta fuerant. Ferrum.ſcilicet fugerent. Tabula. vt moris erat nomina proſcriptorum ponebantur in tabula,quæ album appellabatur,& in foro exponebatur. Pauere. paſtum dederunt. Philippi. campi in Theſſalia vbi Octauius Brutum ſuperauit, caputq; eius Romam miſit: vt ſtatuę Cæſaris ſubmitteretur. Siculum mare.hoc fuit bellum aduerſus Sextum Pompeium filium magni Pompeij. Cedentes. quis bellum erat inter ciues. Superatus.Marcus Antonius. Petit Nilũ. fugit in Aegyptum. Hauſit inceſta Aegyptus.propter Cleopatram inceſtam,quæ Antonio nupſerat repudiata Octauia ſorore Auguſti. Romani ducis.Marci Antonij. Sepultum.finitũ omne bellum ciuile ibi fuit. Victor. Auguſtus. Feris crudelibus:nam inter ciues erat bellum. Hebetatos.qui non plus incidebant. Militis. Octauius fuit tutus armis & fide militum non beniuolentia ciuium. Manebunt.collocabor in numero deorum ſi prius inimicos ſuſtulero. Domum.ſtirpem meam,ſi habuero vxorem de qua poſſum ſuſcipere filios:nam Octauia ſterilis eſt. Iunonis.quę Ioui fratri nupta eſt. Inceſta genitrix.Meſſalina mater eiꝰ adultera facit: vt putẽ Octauiam ſimilem illi:nec liberos certos ex illa poſſe habere. Coniugis.Octauiæ quæ nunq̃ dilexit me. Teneris.non debet puella oſtendere amorem:ſed intra pectus diligere. Tegit.occultat verecundia. Credidi. habebam hanc opinionem prius:ſed video multa ſigna odij. Proderent.manifeſtarent. Inſatiabili.quia non poſſet ſatiari odio meo. Ferox dea.Diana. Probitas.ſententia notabilis:virtus,non forma vxoris quærenda eſt. Bona animi.virtutes æternæ. Florem.pulchritudinem. Carpunt. diminuunt vt inquit Elegiacꝰ poeta.Forma bonum fragile eſt:quantumq; accedit ad annos:fit minor. Amor.qui certum iuditium non habet.

BERNA.

Triũuiratꝰ.

Roſtra.

Tabula.

¶Auguſtus.fœliciſſimus omnium qui ſub interminatione dominus noluit appellari,& ciuem gerens tyrannidem declinauit. Trium ducum:Auguſti Lepidi & Antonij. Puppibus nilum petit.Brunduſij cõmoratus,Aſię,Syrięq; circuitu Aegyptum petit,obſeſſa Alexandria quo confugerat Antonius cum Cleopatra vbi ipſe Antonius ad mortem coactus eſt. Petit nilum.Antonius confugit Alexandriam. Animuſq; coniugis. vir & vxor:duo quidem corpora,mens autem vna eſſe debet:ſed animus Octauiæ mihi ſemper fuit infenſus & diſcors. propterea illam ſumendam duco,id eſt Poppeam , quæ & genere & forma meis thalamis non indigna viſa eſt,cui cederet Venus,Iuno,& Pallas armorum dea,quam mihi morigeram,obſequentem,iocundam dederunt dij. Credidi fruſtra diu. credidi quidem diu : ſed fruſtra : Nam diſſimulare diutius ſuum in me odium Octauia haud quiuit. Probitas . fides & pudicitia maxima dos in muliere : non

DANI.

Coniugiũ.

autem forma quæ indies minor fit:& ſpatio carpitur:vt eſt bonum fragile. Omnis in vnam. laudes quæ ſingulæ ſunt in ſingulis:in hac vna omnes ſunt congeſtæ.

ASCEN.

Ne. Quē ſubmouere fulminis dominus neq;
Cæli tyrannum:ſæua qui penetrat freta:
Ditiſq; regna:detrahit ſuperos polo. Se.
Volucrem eſſe amorem fingit immitem deū
Mortalis error:armat & telis manus:
Arcuſq; ſacros inſtruit ſæua face.
Genitumq; credit Venere:Vulcano ſatum.
Vis magna mentis:blandus atq; animi calor
Amor eſt:iuuenta gignitur:luxu:ocio:
Nutritur inter læta fortunæ bona.
Quem ſi fouere:atq; alere deſiſtas:cadit:
Breuiq; vires perdit extinctus ſuas.
Hanc eſſe vitæ maximam cauſam reor
Per quam voluptas oritur:interitu caret:
Cum procreatur ſemper humanum genus
Amore grato:qui truces mulcet feras. Ne.
Hic mihi iugales præferat tædas deus:
Iungatq; noſtris igne Poppeam thoris. Se.
Vix ſuſtinere poſſet hos thalamos dolor
Videre populi:ſancta nec pietas ſinat. Ne.
Prohibebor vnus facere qđ cunctis licet? Se.
Maiora populus ſemper a ſummo exigit. Ne.
Libet experiri:viribus fractus meis
An cedat animis temere cōceptus fauor. Se.
Obſequere potius ciuibus placidus tuis. Ne.
Male imperatur cum regit vulgus duces. Se.
Nihil impetrare cum valet:iuſte dolet. Ne.
Exprimere ius eſt ferre qđ nequnt preces. Se.
Negare durū eſt. Ne. principē cogi nefas. Se.
Remittat ipſe. Ne. fama ſed victum feret. Se.
Leuis atq; vana. Ne. ſit licet:multos notat. Se.
Excelſa metuit. Ne. nō min⁹ carpit tamē. Se.
Facile opprimetur. merita te diui patris:
Aetaſq; frangāt coniugis:ꝓbitas:pudor. Ne.
Deſiſte tandem iam grauis nimium mihi
Inſtare:liceat facere quod Seneca improbat.

¶ Quem &c. Nero non inepte vt qui poeces nō ignarus & troica aliquādo edidit:reſpiciens ad illud æneí.i. Nate meę vires, mea magna potentia,ſolus Nate patris ſummi q tela typhoea temnis, dicit. Recedat inquis amor .i. recedere facias a te:amorem? quem dominus fulminis.ſ. Iuppiter,nequit ſubmouere id eſt expellere:tyrannum cæli .i. violentū occupatorem : quia cum ignis ſit amor ignem fulminis non expauet,qui.ſ.tyrannus: hoc ē amor, penetrat freta ſæua (vt Georgi.iij. Et genus æquoreum: vbi concludit:amor omnib⁹ idem)& penetrat regna Ditis:quia curæ non ipſa in morte recedunt: & Pluton amore captus Proſerpinam rapuit . & qui detrahit ſuperos polo:vt Iouem fecit Semele, Lede, Danae,Europe,Alcmene,aliæq; multę. Martē Ilia:Venerē Adonis : Lunā Endimiō &c. Se. Error mortalis iudicans deos ex affectione ſua, fingit amorem eſſe volucrem.i. alatū, deum immitē:nulli pcentē : & armat manus ſup. eius telis: vt face & ſagittis : & inſtruit.i. inficit,arcus ſæuos.i. ſagittas,face ſęua:vt in quos tela coniecerit continuo ardeant: & credit amorem genitum venere,ſatum.i. gneratum iniecto ſemine,a Vulcano fulminum fabro. Amor eſt,nō deus:ſed magna vis.i. violentus impetus,mentis: atq; blandus.i. titillans & palpitans calor, animi,ſup. qui,gignitur iuuenta.i. iuuenili ętate,& nutritur luxu.i. abundanti rerum vſu:ocio:quia ocia ſi tollas periere cupidinis arcus:inter læta bona fortunæ.i. diuitias & opes ſplendidas. Quem, ſcilicet amorem,ſi tu deſiſtas fouere atq; alere.ſ. luxu & ocio: & Cerere & Baccho, cadit,& extinctus breui perdit vires ſuas:quia ſine Cerere & Baccho friget venus. Ego reor hanc eē maximam cauſam vitæ : per quā voluptas oritur,hoc eſt Venerem procreandę ꝓlis gratia:quia genus humanum caret interitu:cum procreatur ſemper.ſ. per generationem nouę prolis,amore grato.i. vtili, qui mulcet feras truces:non cum alijs feris,neq; cum homine ſed mares in fœmellas:quia vt Geor.iij. dicitur. Omne adeo genus in terris hominumq; ferarumq;,Et genus æquoreum,pecudes,pictæq; volucres in furias ignemq; ruunt. Ne. Hic deus qui grato amore mulcet feras truces:præferat mihi:vt auſpex:tædas iugales: & iūgat Poppeam toris noſtris, igne.ſ. amoris. Sene. Dolor populi vix poſſet ſuſtinere hos thalamos.i. iſtas nuptias: nec pietas ſancta,quæ fidem ſeruatam vult,ſinat, id eſt patiatur. Ner. Prohibebor ego vnus facere qđ licet cunctis, ſcilicet dare libellum repudij? Se. Populus exigit ſemper a ſummo maiora,ſcilicet q̄ ab alijs:& ideo ſummo pauciora licent q̄ alijs. Ne. Libet experiri an fauor conceptus,ſcilicet a populo in Octauiam, temere,id eſt inconſulte,cedat, id eſt excedat animis,ſcilicet populi,fract⁹ virib⁹ meis.i. vbi viderit eam repudiatam. Sen. obſeq̄re pot⁹ placid⁹ ciuib⁹ tuis.ſ. q̄ vi graſſeris. Ne. Impat.i. i periū exercet male.i. idecēter(eſt aūt ip ſonale verbū)cū.i. qū, vulg⁹ regit duces. Se. Vulg⁹

Et ipſe populi vota iam pridem moror.
Cum portet vtero pignus: & partem mei,
Quin deſtinamus proximam thalamis diem?

ſup. dolet iuſte: cum nihil valet impetrare. Ne. Ius eſt ſcilicet principi, exprimere. i. vi extorquere: quod preces nequeunt ferre. i. auferre & impetrare. Se. Durū eſt negare, ſcilicet populo quod honeſte petit. Ne. Nefas eſt principem cogi. ſ. obſequi, quando non vult. Se. Remittat ipſe. ſ. ius ſuum. i. ſponte faciat ne cogatur: alij permittat legunt. Sed fama feret, id eſt diuulgabit per ora multorum: victum ſup. eſſe principem ſi hoc faciet. Se. fama inquis? non ſup. alia niſi leuis atq; vana. Ne. licet fama ſit leuis & vana: tamen notat. i. infames reddit multos: vnde etiam falſa defamatio vitanda eſt prudentibus. Se. fama leuis metuit, ſcilicet ſugillare falſo, excelſa. i. in ſublimi poſitos. Ne. licet metuat, tamen carpit, ſcilicet excelſa non minus. Sen. Fama leuis opprimetur facile. fac ſup. vt: merita patris diui. ſ. Claudij qui te in filium adoptauit, matrem tuam duxit: filiam matrimonio copulauit: & ętas, ſcilicet conueniens: probitas & pudor coniugis. ſ. Octauiæ, frangant te. i. propoſitum tuum ducendæ Poppeę. Ne. Deſiſte tandem inſtare id eſt obſiſtere: iam grauis nimium mihi: liceat. i. mihi facere quod Seneca improbat: plus eſt q̄ ſi dicat quod tu: q. d. quod homo inciuilis, & ignorans quid principem deceat. Et id eſt etiam aut inſuper, ipſe. i. ego, moror id eſt teneo in mora, iampridem. i. a pluſculo tempore, vota. i. deſideria populi, deſiderantis ex me videre legitimam prolem. Cum. i. quando ita ſit ꝙ Poppea: portet vtero pignus, ſcilicet fidei & amoris: & partem mei: quia proles aliquid eſt parentis, quin, id eſt cur non potius, deſtinamus, id eſt addicimus, diem proximam thalamis, id eſt nuptijs?

¶ Quem, ſcilicet amorem nec Iuppiter ipſe, nec Neptunus, nec Pluto ſuperare potuerunt: vnde ipſe illi parēdum putauit. Volucrem. verba ſunt hæc præclara, quibus error hominum demonſtratur. Volucrem. aligerum. Immitem. nulli parentem. Vis magna. quando homo dedicat mentem ad aliquid. Blandus. cui facile aſſentitur. Luxu. affluentia rerum. vt inquit Terentius ſine Cerere & Baccho friget Venus. Ocio. quiete: vt inquit Ouidius. Quæritur Aegiſthus modo cur ſit factus adulter In promptu ratio: deſidioſus erat. Cadit. fugit a nobis. Voluptas. ſcilicet vera mariti & vxoris, habere cōiugalem & licitum amorem quem poteſt habere cum Octauia. Grato. coniugali amore, qui etiam lenit feras. Hic mihi. ſcilicet amor: perſiſtit in opinione ſua. Præferat. ante portet more ſponſæ. Populi. qui non poſſet ferre Octauiam deſtitui. Prohibeor. ſcilicet repudiare vxorem qđ omnibus conceditur. A ſummo. ſcilicet viro, cuius vt inqt Cicero. nec factum nec dictum latere poteſt. Libet experiri. ſcilicet vtrum tantum poſſim quantum populus. Animis. ſcilicet vulgi. Fractus. debilitatus potentia mea. Cedat. diſcedat. Obſequere. facias gratū potius q̄ experiaris hoc. Dolet quando populus non poteſt impetrare quicq̄ ab imperatore. Ferro. imperabo. armis & cogam eos. Eſt ius. eſt poteſtas exprimere, id eſt per vim habere. Negare. non concedere honeſtum: non iuſtum eſt vt populus cogat principem. Remittat. ſponte relaxet. Victum. dicent me coactum. Leuis fama. nō curanda talis eſt. Sit. ſcilicet leuis. Notat, id eſt infamat. Excelſa. nullus audet contra principem. Carpit. ſi non aperte, tamen clam. Opprimitur. facile extinguitur ſi bene agis. Portet. ſcilicet Poppea grauida ex me, quod totus populus optat. Quin deſtinamus. deliberamus craſtinam diem ad nuptias Poppeæ. BERNA.

¶ Volucrem eſſe amorem. amor habet alas: euolat ictu oculi: vt eſt perfid': & malorum omnium auctor: ideo non inconcinne poeta egregius: licet contra tendat Quintilianus. Apollonius Rhodius in quarto Medeæ imbecillitatem commiſerans in amorem his verbis acriter inuexit σχέτλιε ρωσ μέγα πῆμα μέγα ςυγοσ ἀυτρω ποισι ἐκσέθεν οὐλόμεναι τεριδεσ στοναχαί τε γοοι τε ἄλγεα τ' ἄλλ' ἐπὶ τοῖσιν ἀπείρονα τετρήχασι & cætera. DANI.

Volucrem alatum. non aliam ob cauſam pingitur alatus cupido, ſcilicet alterna: quoniam iactamur in vnda. Noſtra nonullis permanet aura locis. Hinc Hierony. ſanctus contra Iouinianum inquit: amor homines facit querulos, temerarios, iracūdos, dure imperioſos, ſeruiliter blandos. Hanc eſſe vitę. bonus amor eſt cauſa lōgioris vitæ & propagandæ ſobolis. Populi. acclamauit enim populus teſte Tranquillo proſcripta Octauia Tolle etiam ornamenta. Prohibeor. cum indignatione a te o Seneca prohibeor: a te repudior quod cunctis licet. Exigit tanq̄ a debitore: vt apud Martialem: Exigis a nobis operam ſine fine togatam: inde exactores pecuniarum dicuntur qui exigunt pecunias. Maiora: quia quanto maior eſt quis tanto honeſtiora debet ſuis ſubditis. In quam ſententiam cadit Polycraticum illud adagium memor ſuæ conditionis princeps, ſe non ſibi ſuam vitam, ſed alijs debere cognoſcit ſapientibus & inſipientibus debitor eſt, puſillis & maioribus. inſpice quartum librum de miſerijs curialium. Notat. taxat: ſugillat. inde nota ignominia. Suetonius. varijs affectus notis. Non minus. non deſunt culices qui mordeant elephantem indum.

Amor fugax.

Cupido cur alatus.

Exigo.

Noto.

Actus Tertius.

Trimetri Iambici.

AGRIPPINA.

TEllure rupta Tartaro greſſum extuli:
Stygiam cruenta pręferēs dextra facem
Thalamis ſceleſtis. nubat his flammis meo

ASCENSIVS.

TEllure &c. Agrippina ab inferis ad hoc venit: vt infauſtas ſignificet Neronis nuptias: quod eo tendit: vt intelligamus ſcelera in parentes commiſſa: etiam præſenti obeſſe vitæ. Scriptum enim eſt, honorate patrem & matrem: vt ſitis longæui ſuper terram. dicit autem. Ego extuli greſſum tartaro, tellure rupta ſcilicet, per quam aſcenderem: præferens thalamis ſceleſtis, id eſt nuptijs Poppeę, facem ſtygiam, id eſt triſtitiæ futurę indicem: manu cruenta. i. cruore meo per filium fuſo reſperſa, ac cruēti exitus indice. Poppea iuncta, id eſt copulata nato meo. ſ. Neroni, nubat his, id eſt

huiuſmodi flammis tam diris,pręuijs, quas ſcilicet flammas manus vindex & dolor matris vertet, id eſt conuertet ad triſtes rogos id eſt funera filij.Memoria cędis impię, qua iuſſit me necari:manet mihi ſemper inter vmbras.ſ.infernas,grauis.i. moleſta, manib⁹.i. ſpiritibus noſtris adhuc inultis:quaſi illis ꝑfutura ſit vltio:& puppis,ſcilicet doloſa & ſolutilis,reddita.ſ.a filio: meritis meis in eum: merces funeſta.i. feralis & exitialis, & pretiū imperii, pro imperij: quod ꝑ nefas filio peperi:& vox illa (repete manet)qua defleui,ſcilicet periēs,naufragia mea,& necē comitū.ſ.innocentum qui mecum in naui fuerant:& votum fuerat,deflere nefas.i. deteſtandum facinus,nati crudelis.ſ.Neronis: ſed ſup. temp⁹ haud datum eſt lachrymis:ſed geminauit ſcelere,nefas ingens.Nam ego,perempta ferro, ſcilicet Lagerini,foeda.i.foedata,vulneribus intra penates.i.lares ſacros, & erepta pelago effudi ſpiritū grauem.i.moleſtum mihi:quia triſte erat amplius viuere:nec.i. & tamen non extinxi ſanguine meo : odia nati.i. filij mei Neronis.Ipſe ferus tyrannus ſęuit in nomen id ē memoriā matris: cupit meritū.ſ.meū obrui,ne dicatur per matrem imperare:deſtruit ſimulacra.i. omnia ad ſimilitudinem matris effecta,titulos.ſ.ſtatuis appoſitos, metu mortis.i.minando mortem ijs apud quos inuenta fuerit ſimulacra, aut monumenta matris, per totum orbem:quem orbem infelix amor noſter,dedit puero regendum , in poenā meam:quia niſi rerum potitus eſſet adhuc viuerem.Cōiunx,ſcilicet Claudius , extinctus .ſ. veneno:vt Nero regnaret,agitat.i. perſequitur infeſtus,vmbras meas & petit.i. inuadit, flammis,ſcilicet vltricib⁹,vultus .ſ. meos noxios,inſtat.ſ.mihi,minatur,imputat mihi fatum.i.mortem ſuam,& tumulum.ſ. dilatum aut negatum,aut non ſatis honorifice extructum,poſcit.i.expoſtulat authorem necis .ſ. Neronianę naſci.i.ex aliquo cōtrarię factiōis. O cōiūx parce.i.deſine id poſcere: qa author necis ei⁹ iā dabit.i.orietᷣ ob quē ſit puniendus ego haud peto:tempus longum,id eſt longā dilationē.Erynnis.i.furia,vltrix, ſcilicet ſcelerum,parat letum.i.genus mortis dignū tyranno impio:quia hoſtis iudicabitur ſenatus & totius mundi,inuiſus dijs & hominibus:& parat verbera,& fugam turpem : quia etiā in tugurio latebras quęſiuit : & poenas.ſ. famis & ſitis,quis,id eſt quibus, vincat,id eſt ſuperet:& id eſt ſimul,ſitim Tātali & laborem durum, quia ꝑpetuum & inuanum: Syſiphi ad uoluentis ſaxum ſemper ruiturum,& alitem ſcilicet vulturem, Tityi, id eſt exedentem iecur Tityi & fibras eius,ſemper in poenam renaſcentes:& rotam rapientem membra Ixionis. Licet ipſe tyrannus ſuperbus,extruat aulam,id eſt regiam,marmoribus,atq; tegat auro:& licet cohortes armatę,ſeruent , id eſt obſeruent & cuſtodiant,limen ducis,ſcilicet Neronis,& licet orbis exhauſtus,ſcilicet exactionibus pecuniarum,mittat.ſ.illi,opes immenſas:vt Suetonius auctor eſt factum eſſe:& licet parthi ſupplices,petant dextram cruentā ſcilicet cęde materna,qđ non fecerunt:& licet

Poppea nato iuncta:quas vindex manus
Dolorq; matris vertet ad triſtes rogos.
Manet inter vmbras impiæ cædis mihi
Semper memoria:manibus noſtris grauis
Adhuc inultis:reddita & meritis meis
Funeſta merces puppis:& pretium imperii
Vox illa qua naufragia defleui mea:
Comitum necem:natiq; crudelis nefas
Deflere votum fuerat:haud tēpus datū eſt
Lachrymis:ſed ingēs ſcelere geminauit nefas.
Perempta ferro:fœda vulneribus ſacros
Intra penates ſpiritum effudi grauem
Erepta pelago:ſanguine extinxi meo
Nec odia nati:ſæuit in nomen ferus
Matris tyrannus:obrui meritum cupit.
Simulacra:titulos deſtruit mortis metu
Totum per orbem.quem dedit pœnā in meā
Puero regendum noſter infœlix amor.
Extinctus vmbras agitat infeſtus meas:
Flammiſq; vultus noxios coniunx petit:
Inſtat:minatur:imputat fatum mihi:
Tumulumq; naſci poſcit authorem necis.
Iam parce:dabitur:tempus haud longū peto:
Vltrix Erynnis impio dignum parat
Letum tyranno:verbera:& turpem fugam:
Pœnaſq;:quis & Tantali vincat ſitim:
Dirum laborem Siſyphi:Tityi alitem:
Ixioniſq; membra rapientem rotam.
Licet extruat marmoribus:atq; auro tegat
Superbus aulam:limen armatæ ducis
Seruent cohortes:mittat immenſas opes
Exhauſtus orbis:ſupplices dextram petant
Parthi cruentam:regna diuitias ferant:
Veniet dies:tempuſq;:quo reddat ſuis
Animā nocentē ſceleribus:iugulū hoſtibus,
Deſertus:& deſtructus:& cunctis egens:
Heu quo labor quo vota ceciderunt meaᷣ

Quo te furor prouexit attonitum tuus
Et fata nate:cedat vt tantis malis
Genitricis ira.quę tuo ſcelere occidit.
Vtinam anteq̃ te paruulum in lucem edidi:
Aluiq;:ſæuę noſtra laceraſſent feræ
Viſcera.ſine vllo ſcelere:ſine ſenſu innocens
Meus occidiſſes:iunctus:atq; hærens mihi
Semper quietam cerneres ſedem inferum:
Proauos:patremq;:nominis magni viros.
Quos nunc pudor:luctuſq; p[er]petuus manet
Ex te nefande:meq;:quæ talem tuli.
Quid tegere ceſſo Tartaro vultus meos
Nouerca:coniunx:mater infelix meis?

regna.ſ.varia,ferant.i.afferant illi diuitias:ni ſi ſit, licet parthi ferant.i.offerant illi regna ſup.& diuitias:tamen ſup.dies tempuſq; ve niet quo reddat ſuis ſcelenbus animam nocē tem:opera enim illorū ſequitur illos:& ideo quia cruciantur propter ſcelera,videntur ſce lenbus dari cruciādi:& quo deſertus.i.a ſuis, diſtractus.i.expers opum, & egens cunctis: reddat.i.præbeat, hoſtibus.ſ.a ſenatu miſſis iugulum:licet illos pręueniens ſibi necem cō ciuerit:quia ob metum hoſtium id fecit. Heu quo labor ſup.meus.i.conatus, cecidit (non enim eſt verbum vt metrum indicat)& quo vota mea ceciderūt.i.redacta ſunt.o nate quo furor tuus p̄uexit te attonitū & fata ſup. quo vexerūt:vt ira genitricis,quę occidit tuo ſce lere cedat.i.vincatur,malis tuis:non audens tanta imprecari quanta futura ſunt/ vtinā an teq̃ ego edidi te paruulū in lucē,& alui ferę ſæ uæ laceraſſent viſcera noſtra:quia ſic occidiſ ſes ſine vllo ſcelere & innocens ſine ſenſu.i.ra tionis vſu,meus.i.a me non abnegandus:iū ctus atq; hęrēs mihi:& cerneres ſedē inferū.i. inferorū,ſemper quietā,& cerneres proauos, & patrē.ſ.Domitiū,viros magni noi[nis].quos pudor & luctus p̄petuus,manet.i.expectat nūc:o nefande ex te: & ex me quę tuli talem.Quid ceſſo tegere vultus meos tartaro/ſ ens ſup.infelix meis:nouerca Britānico:con iunx Claudio:mater tibi.

TEllure.Principium tertij actus:licet in ſuperiori non fuerit Chorus:cuius rei cauſa fuit q̄ pręceden tia Chorus ſemper debet dicere:ſed iſti clam ſunt loquuti:ideo nō potuit ſcire,quid quærēdum eēt. venit igitur Agrippina ab inferis,conqueriturq; dicens ſe velle turbare has nuptias. Præferens. portans ad thalamos filij. His flammis.facibus infernalibus ad futuram infelicitatem. Vindex. faciēs vindictam de malis habitis. Rogos.mortem eius. Manet.ſemper recordor impietatis filij,licet ſim apud inferos. Cædis.mortis meæ. Manibus inuitis.animæ meæ adhuc nō vindicatę. Reddita.loco me ritorum data eſt mihi puppis funeſta.de qua vidimus. Imperij.per me dati ſibi. Vox.ſ.manet:adhuc re cordor lamentationis qua vſa ſum in naufragio. Comitum.qui mecum erant in naui ſolutili nihil mali merē tes. Votum.propoſitum erat plorare illorum mortem:ſed tempus nō datum eſt:cum iuſſu nati in terra ſubi to interempta fuerim. Geminauit.duplicauit Nero. Fœda.ipſa cruentata. Grauem.cum magno dolo re. Extinxi.non ſatiaui. In nomen.deſtruendo ſtatuas & titulos meos. Mortis metu.minando mortem ſeruantib' ſimulacra,aut nomē meū. Quē.ſ.orbē noſter amor dedit regendū puero.ſ.Neroni q̄ tunc erat de cē & octo annorū. Extinctus.cōiūx.Claudius quē venenaui,ſemp ſequit̄ aiam meā cupiēs vlciſci ſcel' me um. Fatum.mortem q̄ ipſum occiderim. Tumuliq;.ipſum nō p̄miſi ſepeliri, celata eius morte:donec cir ca ſucceſſorē:vt inqt Suetoni' oia ordinarent̄. Iā parce.reſpōdet Agrippina Claudio:ſi petis vindictam de me, expecta q̄ Nero moriat̄:& habebis auctorem ſcelerū. Dignū letum.mortē conuenientē illi tyranno:nā vt ſcribit Suetonius miſerrime mortuus eſt,deſtitutus ab omnibus:hoſtiſq; a ſenatu iudicatus:ferrū iugulo ſi bi adegit,iuuāte Epaphrodito cum iam latebras quæſiuiſſet in ſuburbano Phaontis liberti inter ſalariam: & Numentanam viam ad quartum miliarium. Quis.quibus pœnis vincat ſitim Tantali:nam vt ſcribit Sue tonius:dū Clandeſtinus ad villam introitus pareretur aquam e ſubiecta lacuna potaturus manu hauſit:& hęc eſt inquit Neronis decocta.habeat maiores pœnas q̃ iſti qui cruciantur apud inferos quorum ſupplicia ſupe rius declarauimus. Licet extruat.ædificet ingentia palatia:tamen veniet tempus pœnæ. Hoſtibus.Centu rioni miſſo ad eius necem:licet ſeipſum percuſſerit:vt diximus. Deſertus.derelictus ab omnibus. Egens. ad tantam miſeriam venit:vt fame & ſiti interpellante:panem ſordidum ſibi oblatum aſpernatus ſit.aquæ te pidę tantum modicum bibit. Heu quo.o nate Nero quo venerunt vota mea:optaui te imperatorem:& tu me occidiſti:deberem tibi optare mala:ſed tamen mater tibi compatior. Cecidere.euenerunt. Cedat. vinca tur. Vtinam.dum te geſtarem vtero,innocens a feris laniatus fuiſſes mecum:ſaltem fuiſſes quietus apud inferos cum tuis maioribus. Quos.maiores quos pudebit te habere de ſtirpe ſua. Nefande.o Nero ſce lerate. Quid ceſſo.iam grauo terras:melius eſt q̄ deſcendam ad inferos. Nouerca.propter Britannicum venenatum. Coniunx.propter Claudium necatum. Mater.propter Neronem. BERNA.

¶ Tellure rupta.Repudiatæ Octauiæ ſuperduxit Nero Poppeam.ſurgit ab inferis Agrippina mater Nero nis lachrymabunda vaticinans infelicem huius coniugij exitum.Eſt autem hic tertius actus & Carmen trime tro iambico. Stygiam facem.non vt præluceat:ſed incendat:non vt proludat ſætui:ſed factū perdat pup pis machinoſa & ſolutilis. Perēpta ferro.interfecto Lagerino qui nunc nunciauerat ſaluā matrem(vt ſupra viſum)miſit percuſſorem qui matrem necaret. Metu mortis.ſub cōditione mortis iubet noſtra deſtrui mo numenta. Noſter amor.qui aluit venenum:nam in cunabilis Neronis audita fuit vox domitij,naſci ex ſe & Agrippina aliquid deteſtabile ipſi & reipublicæ. Parthi.in re militari nihil omnino præclarum vnq̃ auſus eſt Nero,immo Parthi rebellarunt Armeniamq; ſuſtulerunt:& miſerunt ſub iugum multas regiones imperā e ipſo:vt tradit Eutropius. Labor.partus & educationis tui. Prouehit.rapit, trahit. Cedat.det locum & parcat furere. DANI.

Lagerini cę des.

ASCENSIVS.

PArcite. Hortaṫ populū Ro. Octauia ne diuortium ſuum ploret dicens. O Romani, parcite. i. abſtinete, lachrymis, feſto. i. feſtiuo & lęto die vrbis. ſ. Romæ, quo princeps vxorē ducit: ne tantus amor noſtri. i. mei aut de me habit⁹, & fauor. ſ. veſter in me, ſuſcitet acres iras principis. ſ. Neronis, & ego ſim vobis cauſa malorum. Pectora mea ſenſerunt hoc vulnus, id eſt hanc lęſionem & iniuriam, non primum ſed poſt multa alia: q̄a tuli. i. paſſa ſum grauiora. ſ. vulnera: hic dies dabit finem curis noſtris: vel. i. ſaltem, morte: quia mors vltima linea rerum eſt. Ego non cogor. ſ. amplius, cernere ora coniugis ſæui. ſ. Neronis (ob quem patrem & fratrem amiſit: ſunt qui ſęue legant) & non cogor intrare thalamos famulæ. ſ. prius: ſed nunc dominæ. ſ. Poppeæ: inuiſos mihi. Daniel longe aliter explicat: neſcio an melius: mihi certo cōmentum ei⁹ non placet. Ego ero. ſ. deinceps, ſoror Auguſti. ſ. Neronis, q̄ q̄ indigni qui ita voceṫ, nō vxor. poenæ triſtes: & metus leti. i. necis, abſint tantum. i. dūtaxat. q. d. ſi abſint, reliqua facile patiar. Sed o miſeranda. ſ. Octauia nō Poppea ad ſe enim loquitur: licet Daniel refrageṫ: memor ſocerum viri, diri. i. patris tui Claudij & matris Meſſalinæ qui fuerunt ſoceri Neronis & ambo enecti: potes demens ſperare hęc, ſcilicet quæ dixiſti, ſcilicet poenas triſtes, & metus leti abfuturas? Tu ſeruata diu ad hos thalamos, id eſt vt hæ nuptiæ prius celebrarentur, cades tandem victima funeſta. Sed quid. i. ad quid o Octauia, cōfuſa genis vdis. i. madidis lachrymis: reſpicis ſæpe, penates patrios? propera efferre grad⁹ tectis. ſ. paternis: linque cruentam aulam principis. hoc autem dicto diſceſſit. vnde ſubſequitur Chor⁹. En dies ſuſpecta diu: & iactata toties fama. i. per famam p̄ſciam venturi, illuxit. i. aduenit. Claudia. ſcilicet proles Octauia: ceſſit pulſa thalamis Neronis diri, quos thalamos Poppea iā victrix tenet: dum. i. interea quando, pietas noſtra, id eſt Romani populi compreſſa graui metu, & dolor ſegnis, ceſſat, ſcilicet illi ſuccurrere & Neronem ad recipiendum eam cogere. Vbi eſt vis, id ē poteſtas, populi Romani? quæ ſcilicet vis, fregit ſæpe duces claros, externos innumeros: & inter ſuos, Tarquinios, Marium, Catilinam, Antoniū, &c. & quæ dedit leges patriæ, inuictæ: & dedit olim ciuibus dignis faſces, id eſt honores & eorum inſignia: & quæ iuſſit, ſcilicet indicere, bellū pacemq;. Et quæ domuit gentes feras & clauſit carcere reges captos: vt Iugurtham, Perſen, Herodem, &c. En imago Poppeę, ſcilicet erecta vt Auguſtæ cōiugis, grauis. i. inuiſa oculis noſtris: fulget iam vndiq; iūcta Neroni. ſ. Auguſto. Manus: ſup. noſtra violenta: affligat humo vultus, id eſt effigies, dominę: (Bene dominæ: non ſolum q; græco & barbaro more coniuges dominę vocantur: ſicut ęne. vj. Deiphœbus Helenā: ſed multo magis q; Romani dn̄m p tyrāno acceptāt q̄ſi tyrāni ſociā) nimiū ſimiles. i. ad viuū effectos, ſicut apud Iuuenalem. Si quis Ariſtotelem ſimilem, vel

Anapeſtici.

OCTAVIA. CHORVS.

PArcite lachrymis vrbis feſto
Lætoq; die: ne tantus amor
Noſtriq; fauor: principis acres
Suſcitet iras: vobiſq; ego ſim
Cauſa malorum. non hoc primum
Pectora vulnus mea ſenſerunt.
Grauiora tuli: dabit hic noſtris
Finem curis vel morte dies.
Non ego ſæui cernere cogor
Coniugis ora: non inuiſos
Intrare mihi Thalamos famulæ.
Soror Auguſti: non vxor ero:
Abſint tantum triſtes pœnę:
Lętiq; metus: ſocerum diri
Miſeranda viri: potes hæc demens
Sperare memor: hos ad thalamos
Seruata diu: victima tandem
Funeſta cades: ſed quid patrios
Sæpe penates reſpicis vdis
Confuſa genis: propera tectis
Efferre gradus: linque cruentam
Principis aulam. Cho. En illuxit
Suſpecta diu fama toties
Iactata dies: ceſſit thalamis
Claudia diri pulſa Neronis.
Quos iam victrix Poppea tenet:
Ceſſat pietas dum noſtra graui
Compreſſa metu: ſegniſq; dolor.
Vbi Romani vis eſt populi:
Fregit claros quæ ſæpe duces?
Dedit inuictæ leges patriæ:
Faſces dignis ciuibus olim:
Iuſſit bellum pacemq;: feras
Gentes domuit: captos reges
Carcere clauſit? grauis en oculis

Vndiq; noſtris iam Poppeę
Fulget imago iuncta Neroni.
Affigat humo violenta manus
Similes nimium vultus dominæ:
Ipſamq; toris detrahat altis.
Petat infelix mox & flammis
Teliſq; feris principis aulam.

Pyctacon emit: & detrahat ipſam altis toris: & ipſa manus infelix, q̃ talia illi facere expediat, licet non fecerit, petat. i. inuadat mox aulam principis. ſ. Neronis, & flammis, & telis feris. i. ferociter iniectis.

PArcite. Inducitur Chorus & Octauia repudiata quę alloquit̃ populũ ne velit ruere in arma, aut dolere pp repudium eius: cum iam ſit dies illa celebranda ob metum principis qui Poppeam ducebat. Primum vulnus. primum malum: nam ſum aſſueta malis. Coniugis ſcilicet Poppeę. Auguſti. Nerõis. Abſint. ſi non ero vxor: ſoror tamen ero Cæſaris: dũ me permittat viuere. Demens. ad ſeipſam vertit ſermonem: credis q̃ dimittet te viuere quaſi dicat non: ille expectauit hunc diem ſolẽnem ad interficiẽdum te. Cades. morieris. Sed quid. dum cederet totiens vertebat oculos ad domum patris Claudij in qua nata fuerat. Vdis. humidis propter lachrymas. Effere. diſcendere cito. En illuxit. Chorus videns Octauiam diſcedentem queritur eueniſſe quod iam diu dictum fuerat Neronem ducturum Poppeam vxorem, ſeipſum increpans q̃ eum tyrannum patiatur. Dum. hoc eſt factũ q̃ ſumus ignaui ad vindicandum. Vbi vis. vbi eſt illa fortituto Romanorũ, quæ ſolebat expugnare reges & libera regere patriam. Faſces. magiſtratus qui dabantur a populo in comitijs. Imago. vbiq; fiunt ſtatuę Poppeæ imperatricis: vt moris erat. Grauis. moleſta. Violẽta manus. ſ. noſtra deberet proſternere imagines eius & Neronis. Dominæ. Poppeæ. Detrahat. ſcilicet manus noſtra, & petat. Infelix. ferens infelicitatem principi. BERNA.

¶ Parcite. Carmen ſcribitur metro Pindarico trimetro Brachicatalectico. quod recipit aliquando in loco impari pyrrhichium pro iambo. Repudiauit Octauiam Nero corripientibus amicis & improbante diuortium populo nec parcente conuicijs: vt ſcribit Tranquil. nunc intrãt Octauia & Chorus Romanus nouas nuptias deplorantes. Cæterum diſſimulata triſtitia hortatur ad nuptiarum plauſum, ipſum Chorum Octauia. Parcite lachrymis. ſuperſedete iam lachrymis hoc nuptiali die: ne indignetur princeps noſtro gemitu & veſtra i me commiſeratione: malis nãq; domeſticis grauioribuſq; occallui. Vel. ſaltem. Non ego ſeruæ. inſtar mihi eſt muneris quod abſum his nuptijs. Famulæ. ex fœmineo liuore & acri felle famulam vocat imperatorẽ. Socerũ. apoſtrophe ad Poppeam. o miſeranda memor ſocerorum viri iam tui, & intelligit Claudium patrem ſuum, potes ne tibi ſuadere repudiũ meum: connubium tuum fruſtra ſperas, quę veluti victima ſeruata ad hanc vſq; diem occumbes. Sed quid patrios. nunc ad ſeipſam cõuertit antipophorã. Dies iactata & pręuulgata totiẽs rumore. Claudia. Octauia filia Claudij ex valeria Meſſalina barbati Meſſalæ filia. Duces. & domeſticos, & peregrinos. Dedit leges. quas condidimus communi cõſilio. Eſt enim lex generale iuſſum populi, aut plebis rogante magiſtratu: vt finit Capito iuris peritiſſimus. Faſces. pro honoribus quos conferebat populus in comitijs. Vergilius. Non illum populi faſces non purpura regum flexit: & flectitur dũtaxat dictio in numero multitudinis: quoniam duodecim conſules antecedebant: alios, ſex tantum vt Dionyſius & Ruffus cũ Liuio indicant. Grauis. nos contemnens. DANI. Lex. Faſces.

Actus Quartus.
Trimetri Iambici.
NVTRIX. POPPEA.

QVo trepida greſſum coniugis thalamis tui
Effers alumna? quod ve ſecretum petis
Turbata vultu? cur genæ fletu madent?
Certe petitus precibus: & votis dies
Noſtris refulſit. Cæſari iuncta es tuo
Tæda iugali: quem tuus cepit decor:
Et culpa Senecæ: tradidit vinctum tibi
Genitrix amoris maximum numen Venus.
O qualis altos: q̃ta preſſiſti toros

ASCENSIVS.

QVod trepida &c. Nutrix (cuius perſona fere in omnibus tragœdijs introducitur cum principibus fœminis, quas aluerit colloqui. vt quæ ſecretorum maxime conſcia) mirata Poppeã attonitã exire dicit. O Alũna. i. quã alui domina, quo tu trepida, effers greſſum. i. egredieris, thalamis coniugis tui. ſ. Neronis: ve pro vel, quod ſecretum. i. arcanum penetrale, petis. i. quæris, turbata vultu. i. habens vultum turbatum? cur genæ. i. ſinus oculorum tuorũ madẽt fletu? Certe dies petitus p̃cibus, & votis noſtris refulſit: tu iuncta es teda iugali. i. matrimonio, Cæſari tuo. i. tui amantiſſimo, quem. ſ. Cæſarem, hoc eſt Neronem, decor. i. ſpecioſitas tua, & c̃lpa Senecę, ſcilicet ipſum nimis rigide reprehendentis: nam proterui, quo magis dehortantur a re aliqua, eo ardentius eam faciunt: cepit. i. quod dicũt captiuauit. & quem Venus genitrix amoris. i. Cupidinis appoſitorie maximum numen. i. maximę potentiæ dea: tradidit tibi vinctũ. O qualis ſup. & quãta. i. q̃ formoſa & procera, tu reſidẽs. ſ. ad diſcumbendum, in aula, ſcilicet imperatoris, p̃ſſiſti toros. ſ. diſcubitorios: altos? ſenatus attonitus. i. ſtupefactus p̃ admiratiõe

cum.i.quando,dares vt ſumma ſacerdos ef-fecta,ſuperis thura, & ſpargeres aras ſacras, mero grato.i.dijs accepto? Velata.i.habẽs velatum,caput ſummum.i.verticẽ capitis, flãmeo.i.nuptiali capitio,tenui,id ẽ pellucido:& ipſe princeps Nero,iunctus atq; hęrens lateri tuo, inceſſit ſublimis inter omina.i. futuri euentus indicia, læta.i. proſpera, ciuium.i.q̃ ciues concipiebant de vobis,gerens.i.pre ſe ferens,habitu atq; ore.i.vultu,ſupbo.i. iactabundo,lætitiam.i.animi. Peleus rex Theſſaliæ pater Achillis,talis.i.lætus & vultuoſus, accepit Thetim cõiugẽ,emerſam.i.egreſſam freto.i.mari,ſpumãte:ẽ eñ dea marina, quorum toros.i.nuptias,ferunt.ſ. poetę & hiſtoriographi,cæleſtes.ſ.deos,celebraſſe.i. q̃ dij cæleſtes cum celebritate interfuerint nuptijs Pelei & Thetidis,& omne numen pelagi con ſenſu pari:repete ferũt celebraſſe, toros Pelei & Thetidis. Quæ cauſa ſubita.i.ſubito orta, mutauit vultus tuos? doce quid iſte.ſ. tuus, pallor ſup.ferat.i.noui afferat,& quid lachrymæ,ferant.i.afferant & pretendant noui. Po. O Nutrix:ego confuſa metu triſti, & viſu.i. viſione noctis proximæ.i.proxima nocte reuelatæ,feror mente turbata.i.habens mẽtem turbatam, & defecta.i. deſtituta ſenſu. Nam poſtq̃ dies læta,ceſſit ſideribus atris.i.nocturnis:& polus ceſſit nocti.i.tenebris nocturnis ego iũcta inter complex⁹ Neronis mei.ſ.mariti:reſoluor ſomno, nec licuit frui diu quiete placida:nam turba mœſta viſa eſt celebrare id eſt frequentare thalamos meos, & matres latinæ.i.latiales:flebiles,comis reſolutis, id ẽ paſſis,dabant ſæpe planctus flebiles.i. mœſtos,inter terribilem ſonum tubarum.ſ.bellicarum. Et genitrix coniugis.i. mariti mei.ſ. Agrippina,ſparſa cruore,ſcilicet tuo in cęde quatiebat facem ens ſup.ſæua vultu minaci, quam ſcilicet genitricem mariti,dum ego coacta metu p̃ſenti.i. qui tunc aderat, ſequor: tellus diducta.i.in diuerſa ducta & fiſſa ſubito hiatu ingenti,patuit mihi lata:quo.ſ.hiatu ego præceps.i. inclinato capite deorſum videns:cerno pariter & miror propter exitum: toros meos,iugales.i.coniugales & matrimoniales,in quis.i.quib⁹ toris,reſedi.i. viſa ſum mihi reſidere,feſſa,& feſſa.ſ.prę agitatiõe animi,aut apparens mihi feſſa, intuor.i. aſpicio coniugem quondam meum.ſ.Criſpinum:& natum.i.filium ei cognominẽ:venientẽ.ſ.ad me,turba.i. multitudine ſonora, comitante ſup.qui p̃perat petere cõplexus meos & feſtinus libare.i.molliter offerre, oſcula intermiſſa.ſ.iam diu:(ſunt qui legãt Priſtinus: quod quia metrum non recipit Aegidius Maſerius homo impenſe doctus cenſet legendum Criſpinus:quod facerem ſi prius diceret coniugem quondam meum Criſpinum:nũc autem cum dicat,properat petere complexus meos:meli⁹ quadrat feſtin⁹) Nero irrupit, tũ id eſt tunc trepidus intra tecta mea, & condidit enſem ſæuum,iugulo,ſcilicet mariti prioris. Timor magnus excuſſit tandem quietem ſcilicet mihi,tremor horridus quatit ora & artus noſtros.& pulſat pectus:timor continuit vocem, quam fides & pietas tua producit

Reſidens in aula. vidit attonitus tuam
Formam ſenatus: thura cum ſuperis dares:
Sacraſq; grato ſpargeres aras mero:
Velata ſummum flammeo tenui caput.
Et ipſe lateri iunctus atq; hærens tuo
Sublimis inter ciuium læta omina
Inceſſit: habitu: atq; ore lætitiam gerens
Princeps ſuperbo. talis emerſam freto
Spumante Peleus cõiugem accepit Thetim.
Quorum thoros celebraſſe cæleſtes ferunt:
Pelagiq; numen omne conſenſu pari.
Quæ ſubita vultus cauſa mutauit tuos?
Quid pallor iſte: qd ferãt lachrymæ doce? Po.
Confuſa triſti proximæ noctis metu:
Viſuq; Nutrix: mente turbata feror.
Defecta ſenſu: læta nam poſtq̃ dies
Sideribus atris ceſſit: & nocti polus
Inter Neronis iuncta complexus mei
Somno reſoluor: nec diu placida frui
Quiete licuit: viſa nam thalamos meos
Celebrare turba eſt mœſta reſolutis comis:
Matres latinę flebiles planctus dabant:
Inter tubarum ſæpe terribilem ſonum.
Sparſa cruore coniugis genitrix mei
Vultu minaci ſæua quatiebat facem.
Quam dum ſequor coacta præſenti metu:
Diducta ſubito patuit ingenti mihi
Tellus hiatu lata: quo præceps thoros
Cerno iugales pariter: & miror meos:
In quis reſedi feſſa: venientem intuor
Comitante turba coniugem quondam meum
Natumq;: properat petere complexus meos:
Feſtinus intermiſſa libare oſcula:
Irrupit intra tecta tum trepidus meas
Enſemq; iugulo condidit ſæuum Nero.
Tandem quietem magnus excuſſit timor.
Quatit ora: & artus horridus noſtros tremor

Pulſatq; pectus: continet vocem timor.
Quam nunc fides pietaſq; produxit tua.
Heu quid minātur inferum manes mihi?
Aut quem cruorem coniugis vidi mei? Nu.
Quæcunq; mentis agitat infeſtus vigor:
Ea per quietem ſacer: & arcanus refert
Veloxq; ſenſus: coniugem: thalamos: rogos:
Vidiſſe te miraris: amplexu noui
Hærens mariti. ſed mouent læto die
Pulſata palmis pectora: & fuſæ comæ:
Octauię diſſidia planxerunt ſacros
Inter penates fratris & patrium larem.
Fax illa quam ſequuta es Auguſtę manu
Prælata clarum nomen inuidia tibi
Partum ominatur. inferum ſedes: thoros
Stabiles futuros ſpondet ęternę domus.
Iuguloq; enſem condidit princeps tuus:
Bella haud mouebit: pace ſed ferrum teget.
Recollige animum: recipe lætitiam precor.
Timore pulſo redde te thalamis tuis. Po.
Delubra & aras petere conſtitui ſacras
Cæſis litare victimis numen deum.
Vt expientur noctis: & ſomni minæ
Terrorq; in hoſtes redeat attonitus meos
Et vota pro me ſuſcipe & precibus piis:
Superos adora: manet vt præſens metus.

nunc. Heu quid manes inferum pro infero-rum minantur mihi? aut quem cruorem cõiugis mei. ſ. prioris Criſpini vidi? Nu. Quæcunq; infeſtus vigor mētis agitat ſcilicet vigilando: ea ſenſus ſacer & arcanus & velox, id eſt vis phantaſtica quæ nobis dormientibus laborat, refert. i. reducit ad phantaſiam: per quietē. Tu hærens in amplexu noui mariti miraris te vidiſſe coniugem: ſcilicet Criſpinum, thalamos, rogos? ſed pectora pulſata palmis ſcilicet a fauentibus Octauię: & comæ fuſæ. i. paſſæ, die læto, ſcilicet tibi. i. nuptiarum tuarum: mouent te ſcilicet ad talia ſomnianda: quia planxerunt diſſidia Octauiæ inter ſacros penates fratris ſcilicet Neronis: quem caute non vocat amplius maritū Octauiæ: & larem patrium id eſt patris eius Claudij: Fax illa prælata ſcilicet tibi: manu Auguſtæ id eſt imperatricis Agrippię: quā ſecuta es: ominatur tibi nomen clarum: partū id eſt acquiſitum iri inuidia. Sedes inferū pro inferorum quam vidiſti: ſpōdet tibi thoros æternæ domus futuros tibi ſtabiles: Quę princeps tuus ſcilicet Nero: condidit enſē iugulo. ſ. mariti prioris: ſignificat ſup. q; ipſe, haud mouebit bella: ſed teget ferrū pace. Recollige igitur animum precor: recipe lætitiā: redde te thalamis tuis timore pulſo. Pop. Ego conſtitui petere delubra & aras ſacras & litare id eſt placare numen deum id eſt deorum: victimis cæſis: vt minæ noctis: & ſomni, id eſt ſomni nocturni: expientur id eſt ad pium exitum ducātur: & terror attonitus redeat in hoſtes meos. O Nutrix & id eſt ſimul ſuſcipe pro me vota: & adora ſuperos piis p̄cibus: vt metus præſens manet id eſt paulatim defluat a pectore meo: a mano nas: non a maneo.

Quo trepida. Hic eſt quart⁹ actus in quo tractaī met⁹ Poppeæ q̄ exiēs turbata rogaī a Nutrice q̄d mali habeat illa: ridet nocte ſomniaſſe dū eēt in cōplexu Neronis: vidiſſe mulieres Romanas flētes circa ſe: & Agrippinā ferētē faces. Quo. ad quē locum. Effers. diſcedis. Petitus. optat⁹: vñ non eſt cā triſtitiæ. BERNA.

Decor. pulchritudo tua fecit vt acciperet te in vxorem. Senecæ. diſſuadebat hoc matrimoniū: ſed Venus coegit imperatorē victū amore. O qualis. q̄ felix cum fuiſti in thalamos Neronis. Preſſiſti. calcaſti. Attonit⁹. p̄pter pulchritudinē cū ſacra faceres. Flāmeo. velo de quo ſcribiī apud Plutarchū in problemate. Ipſe princeps. Nero. Superbo. magnifico. Peleus. pater Achillis cum duxit Thetidem deam maris vxorē talis erat. eius epithalamion ſcribitur a Catullo Veronenſi. Emerſam. ab vndis venientem. Cæleſtes. dei & parcæ. Mutauit. vt ſis triſtis. Confuſa. Poppea docet cauſam triſtitiæ. Genitrix coniugis. Agrippina. Coacta. nam Agrippina coegit me vt eam ſequerer. Quam. Agrippinam. Diducta. aperta. Quo. hiatu. In quis. in q̄bus toris relecti. i. quieui. Coniugem quondam meum. Ruffum Criſpinum maritum meum & filium eiuſdem nominis quem Nero vt ſcribit Suetonius impuberem adhuc, quia ferebatur ducatus & imperia ludere, mergē dum in mari: dum piſcaretur ſeruis ipſius demandauit. Priſtinus. prior ille veniebat ad oſcula mea iam intermiſſa aliquo tempore & Nero interfecit eum. Iugulo. gutture eius. Quatit. cœpi tremere. Continet ſic Vergilius: & vox faucibus hæſit. Produxit. foras duxit: nam pro te hæc locuta ſum. Coniugis: viri ſcilicet Criſpini. Quæcunq;. Nutrix volens Poppeam conſolari rationem ſomnij ſui reddit: dicens ea quę videntur & agūtur in die, nocte hominibus repręſentari: vt inquit Claudianus: Omnia quæ ſenſu voluūtur vota diurno: tempore nocturno reddit amica quies: Venatur cum feſſa toro ſua membra reponit: Mēs tamen ad ſyluas & ſua luſtra redit. Ita tibi accidit quando accepiſti Neronem hodie recordata es antiqui mariti: & ſi viſę ſunt Romanæ flere id malum eſt pro Octauia repudiata. Sacer. quia immortalis & diuinus eſt animus. Velox: vt inquit Cicero in tuſculanis nulla vis eſt quæ cum celeritate animi poſſit comparari. Pulſata. nam plorantes mulieres percutiebant pectus: & crines ſpargebāt: hoc erat propter diſſidia, id eſt repudia Octa- Criſpinus,

Ledæ & Danaes ſuæ ſi tibi ſemel complexum dederit? Iuppiter in aurum demutatus in gremium Danaes p implu:uiū ſtillauit: vt ait Terentius,& compreſſit genuitq; ex eo compreſſu Perſeū. eam poſtea arcula delatā in Italiam duxit Pilumnus: qui inuenit pilas, aliter Sterquilinius a ſtercoratione camporum. Sparte. glori etur licet Sparte pulchritudine Helenes quam rapuit Alexander cum Aenea comite: vt ſcribit Septimus: p Helleſpontum vecta claſſe. Sparte ſubiecta Tsygero mōti. Spartanos græcorum frugaliſſimos tradit Thu cydides. Qui vultus Troiano imperio exitio fuere. Danae.

Trimeri Iambici.

NVNTIVS. CHORVS.

Quicunq; tectis miles exultat ducis
Defendat aulam: cui furor populi iminet.
Trepidi cohortes ecce præfecti trahunt
Præſidia ad vrbis: victa nec cedit metu
Cōcepta rabies temere: ſed vires capit. Cho.
Quis iſte mentes agitat attonitas furor? Nū.
Octauiæ furore percuſſa agmina:
Et efferata per nefas ingens ruunt. Chor.
Quid auſa facere: quove conſilio doce. Nunt.
Reddere penates Claudiæ Diui parant:
Toroſq; fratris: debitam partē imperi. Chor.
Quos iam tenet Poppea concordi fide? Nun.
Hic vrit animos pertinax nimium furor:
Et in furorem temere præcipites agit.
Quæcunq; claro marmore effigies ſtetit
Aut ara fulgens ora Poppeæ gerens:
Afflicta vulgi manibus: & ſæuo iacet
Euerſa ferro. mēbra per partes trahunt
Diducta laqueis: obruunt turpi diu
Calcata cœno: verba conueniunt feris
Immixta factis: quæ timor recipit meus.

ASCEN. Quicunq; tectis. Nuntius vocat pſidium ad defenſionem aulæ contra impetū popli Romani furētis ob repudium Octauiæ. Ordo eſt. Quicunq; miles exultat.i.imodice gaudet, tectis id eſt contubernio: ducis.i. impatoris Nerōis: defēdat.ſ.cōtra po.Ro. aulā ſup. ei⁹: cui.i. quā diruēdā, furor ppli iminet. Ecce pfecti.i. vrbis, trepidi.i. feſtini trahūt cohortes ad pſidia.ſ.defēſionē vrbis: nec rabies.ſ. populi: concepta temere.i.inconſiderate: cedit victa metu (ſic potius conſtruam: q̄ ad pſidia victa) ſed capit vires.i.augetur. Chor. Quis iſte furor agitat mētes attonitas? Nū. Agmina pcuſſa et efferata, furore Octauiæ.i.concepto ob iniuriam factam Octauiæ: ruunt per nefas ingens. Cho. Doce quid ſup. agmina: auſa, ſupple ſint facere & quo conſilio. Nunt. Ipſa parant reddere Claudiæ.i.Octauiæ filię Claudij: penates diui.ſ. Claudij, & toros.i. matrimonium fratris.ſ. adoptiui Neronis ſup.& partē imperi p ꝓpij, debitā Octauię iure paterno. Cho. Parant reddere Octauię eos toros: quos Poppea tenet id eſt poſſidet iā fide concordi? Nun. Hic furor.ſ. ob nouas nuptias, vrit aios.ſ.populi, pertinax nimiū. Et agit.i.impellit Romanos, pcipites temere in furorem. Quęcūq; effigies.i.ſtatua Poppeæ: ſtetit.ſ.erecta, marmore claro.i.nobili: aut ara fulgens gerens ora aut æra Poppeæ.i.ſimulacrum eius: male Ber. Poppea adiectiue legit, contra rationē metri. iacet.ſ.nunc afflicta.i.contrita manibus populi: & euerſa ferro ſęuo. Populi trahunt mēbra ſcilicet ſimulacrorum: laqueis diducta p partes: & obruunt ſupple ea: calcata ſcilicet pedibus diu, cœno id eſt luto turpi: & verba ſcilicet execratoria, conueniunt, id eſt quadrant, immixta factis id eſt quæ dicunt imprecando omnia mala in caput Neronis, & Poppeæ diruendo imagines eius: quæ.ſ.dicta & verba minacia timor meus recipit vt vera.

BERNA. Quicunq;. Veniens Nuntius ad Neronem vt nuntiaret tumultum populi factum eſſe propter Octauiam repudiatam interrogatur a Choro quid mali apportet: & quæ cauſa. Quicunq;. alloquitur præſidia vt defendant aulam: cum populus velit illam comburere. Trepidi. feſtini. Victa. furore populi. Rabies. iracundia populi in Neronem concepta non vincitur ab iſtis cohortibus. Agmina. multitudo populi furens propter Octauiam repudiatam ruit per nefas ſcilicet vt perdat imperatorem. Auſa. ſcilicet illa agmina. Toros fratris. matrimonium Neronis: & domum diui ſcilicet Claudij. Claudiæ. id eſt ipſi Octauiæ. Debitam. quia filia erat imperatoris. Quos. quomodo reſtituet: quando illi Poppea eſt nupta. Pertinax. perſeuerans: hæc eſt cauſa qua populus indignatus eſt. Vrit. incendit q; Poppea tenet toros Octauiæ. Furor. indignatio. Quęcunq;. populus omnes imagines & ſtatuas Poppeæ ſiue ex marmore, ſiue ex ære diſiecit. Ora Poppęa. imaginem Poppeæ: ibi adiectiuum eſt Poppęa. Membra. ſcilicet ſtatuarum Poppeæ. Laqueis, id eſt funibus trahunt in contemptum eius: ſeu obruūt, id eſt ſepeliunt cœno. Verba. rurſus habent verba conuiciosa: quēadmodum habent facta crudelia. Quę.ſ. verba credo propter timorem illorum quę vidi: nam comburent etiam domum imperatoris.

DANI. Quicunq;. Seditioſi populi impetus ob repudium Octauiæ: & Neronis in populū indignatio in hoc Choro ſuſcitatur. Metrum eſt archilochium, trimetrum, acatalecticum. Nuntius & Chorus colloquuntur. Furor populi. furit populus & parat ſe ad necem Neronis. Iſte. cum contemptu: & ſtomacho. Attonitus. qui facit attonitum: vt pallida mors & triſtis ſenectus. Diui. Claudij penates. Tenet. occupat: intercipit. Verba. conueniunt. Feris. imprecantur & maledicunt Poppeæ raptantes eius ſtatuam.

Sepire flammis principis ſedem parant
Populi:niſi irę coniugem reddat nouam:
Reddat penates Claudiæ victus ſuos.
Vt noſcat ipſe ciuium motus:mea
Voce haud morabor iuſſa præfecti exequi.

ANAPESTICI .CHO.

Quid fera fruſtra bella mouetis?
Inuicta gerit tela cupido:
Flammis veſtros obruet ignes.
Quis extinxit fulmina ſæpe:
Captumq; Iouem cælo traxit:
Læſi triſtes dabitis pœnas
Sanguine veſtro.non eſt patiens
Feruidus iræ faciliſq; regi.
Ille ferocem iuſſit Achillem
Pulſare lyram.fregit Danaos:
Fregit Atriden:regna euertit
Priami:claras diruit vrbes.
Et nunc animus quid ferat horret
Vis immitis violenta dei.

ASCEN. ¶ Sepire &c. Oſtendit cur credat quæ dixerat:qa populi parant ſepire.i.circundare flāmis,ſedem.i.māſionē & domum principis (Daniel dicit improprie poſitum nomen ædem pro domo principis:ſed niſi Pyrrichium quarto loco recipiat:non ædem ſed ſedem legat.)niſi.ſ.princeps:reddat irę.i.furori populi trucidandam,coniugem nouam.ſ.Poppeam:& niſi victus reddat Claudiæ:ſ.Octauiæ:penates ſuos id eſt domum Auguſtam:vt ipſe.ſ.Nero, noſcat motus ciuium: ego haud morabor exequi iuſſa pręfecti ſcilicet vrbis:voce mea.i. denuntiatione:& hoc dicto fugit ad Neronem. Chorus autem reſtans dicit metro anapæſtico. O populi: quid mouetis fruſtra bella fera ſcilicet ad dirimendos amores Neronis & Poppeæ?Cupido deus amorum:gerit tela inuicta & obruet ignes veſtros.ſ.quos in aulam ingeritis flammis.ſ.amorum,hoc eſt maior erit vis amoris Neronis in Poppeam:q̄ minarum veſtrarum in eum:quia nihilominus eam retentabit & Octauiam trucidādam curabit. Progreditur autē Chorus ad exaggerandā vim amoris dicēs:quis.ſ.flammis,cupido extinxit ſæpe fulmina.i. vicit tela Iouis:& traxit Iouem captum cælo:vt in complexum Lędę.Semelęs:Danaes&c. Vos dabitis.i.luetis ſanguine veſtro pœnas triſtes lęſi.ſ.amoris quia ipſe feruidus non eſt patiens irę.i.impatienter agit iratus:& non eſt facilis regi. Ille.ſ.amor:iuſſit Achillem ferocem pulſare lyrā.ſ.qua Briſeida cantauit. Ille fregit Danaos.i.græcos:fregit Atridē.i. Agamemnonem ducem eorum:moris aūt eſt ducem a vulgo ſegregare:fregit autē,quia Achilles coegit,& exercitum & imperatorem reſtituere ſibi amicam,aut fregit:quia amore Helenes tot mala paſſos:& euertit clara regna Priami,ob raptam Helenen.diruit vrbes claras:vt Ilion & circumiacentes. Et animus horret nunc.ſ.meminiſſe:quid violenta vis dei.ſ.Cupidinis immitis ferat.i.moliať aut afferat noui:qđ in ſequenti ſcena patebit.

BERNA. ¶ Quid fera. Chorus populum arguit:monſtrans Neronem captum amore,nunq̄ relicturum Poppeam. Obruet.extinguet:nam maiora ſepius fecit. Læſi.offenſi vos a Nerone vel paſſiue læſi Neronis. Feruidus.ſcilicet cupido non eſt patiēs vt vincatur:quod probat per maximos viros ab illo ſuperatos,quorum hiſtoriam ſupra legimus. Animus horret.timet quid apportet cupido:timeo ne faciat Neronem ſeuire. Immitis dei.cupidinis.

DANI. Aedem. dixit improprie de domo imperatoria. Inuicta gerit.inſuperabilis eſt amor:nec quempiam didicit formidare ne ipſum quidem Iouem.ideo fruſtra in amorem nitimur. Et nūc.horreſco referens.

ACTVS.V.
Trimetri Iambici.
NERO.

O Lenta nimiū militis noſtri manus:
Et ira patiens poſt nefas tantum mea:
Qꝫ non cruor ciuilis accēſas faces
Extinguit in nos:cæde nec populi madet
Funerea Roma:quæ viros tales tulit,

ASCEN. O Lēta. Cōquerit Nero nō ſatis acceleratā eē ppli oppreſſionē ne dicā repſſionē dicēs. O lēta nimiū manus militis noſtri:& in ira mea patiens:poſt tantum nefas?q; id eſt eo q;,cruor ciuilis.i.ciuium,non extinguit faces accēſas in nos:nec Roma funerea.i.funerib' opleta,madet.i.madeſit adhuc,cæde populi:quæ.ſ.Roma,tulit viros tales.i.tam ſeditioſos & rebelles in principem. Sed iam parum eſt,admiſſa.ſ.peccata populi:puniri.i.puniantur:morte.ſ.vulgari:impiū ſcel' plebis meruit grauiora.ſ.q̄ mortem. Et illa coniunx & ſoror ſemper ſuſpecta mihi, cui furor ciuium ſubicit me: quia vult me cogere vt recipiam eam: reddat tandem ſpiritum dolori meo:& extinguat iram noſtram ſanguine ſuo:& tecta vrbis ſcilicet Romę:concidant mox id eſt paulopoſt,flammis meis (quod effecit αλωσιμ, id eſt expugnationē

Admiſſa ſed iam morte puniri parum eſt
Grauiora meruit impium plębis ſcelus:
Et illa cui me ciuium ſubicit furor
Suſpecta coniunx:& ſoror ſemper mihi:
Tandęm dolori ſpiritum reddat meo:
Iramq; noſtram ſanguine extinguat ſuo:
Mox tecta flammis concidant vrbis meis
Ignes:ruinę noxium populum premant:
Turpiſq; egeſtas:ſæua cum luctu fames.
Exultat ingens ſæculi noſtri bonis
Corrupta turba:nec capit clęmentiam
Ingrata noſtram:ferre nec pacē poteſt:
Sed inquieta rapitur:hinc audacia:
Hinc temeritate fertur in præceps ſua.
Malis domanda eſt:& graui ſemper iugo
Premenda:ne quid ſimile tentare audeat
Contraq; ſanctos coniugis vultus meę
Attollere oculos.fracta p er pœnas metu:
Parere diſcet principis nutu ſui.
Sed adeſſe cerno rara quem pietas virum
Fideſq; caſtris nota præpoſuit meis.

vrbis interea cantans.Ignes,ruinę.i.ruētes ædes:& turpis egeſtas:& ſęua fames cum luctu,premant populum ſcilicet Romanum noxium ſcilicet in me.Turba ingens,id eſt nimis numeroſa,corrupta bona noſtri ſæculi,id eſt quæ euenerūt felicitate mea in hoc æuo,exultat id eſt petulans eſt:nec,ingrata,capit id eſt decenter accipit:clementiam noſtram.Iocundum eſt audire Neronem iactare clementiam ſuam:cum eo nihil fuerit inclementius. nec poteſt ferre.i.pati modeſte pacē(Iuuenalis ſaty.vj.Nunc patimur longæ pacis mala:ſæuior armis luxuria incubuit)ſed rapitur inquieta,& fertur i præceps hinc id eſt ex vna parte,audacia ſua:hinc.i.ex alia,temeritate ſua.Turba inquam Ro. domanda eſt malis ſcilicet pœnarum,vt labore & egeſtate:& premenda ſemp iugo graui,ne audeat ſcilicet iterum,tentare quid ſimile:& attollere oculos contra ſanctos vultus coniugis meę.ſ.Poppeę.Ipſa fracta metu p pœnas ſcilicet priꝰ irrogatas:diſcet parere nutu id eſt nutui(antiqua:vt paulo ante dixi declinatione)principis ſui.Sed ego cerno virum.ſ.Byrum pręfectum militū quem pietas rara id eſt ſingularis & quæ raro conſpicitur tanta,& fides id eſt fidelitas nota id ē perſpecta mihi,præpoſuit caſtris meis,adeſſe id eſt aduenire.

O Lenta.Hic eſt quintus actus.Nero audito nuntio mandauerat pręfectis palatij illos ciues qui ſeditionem mouerant perdere:nunc conquertur illorum tarditatem.& dum ſic æſtuaret veniens præfectus militum nuntiauit principes illorum ciuium occiſos eſſe:quod tñ nō ſatis fuit Nerōi q cupiebat oēs pdere. BERNA.
Lēta.ad vindictam. Cruor.ſanguis ciuiū ſparſus deberet extinguere illas faces quas portabant ad vrendum domum meam. Innos.contra me. Funerea.plena funeribus. Admiſſa.facta ſcelera:non ſatis eſt vlciſci illos morte qui grauiora merentur. Et illa.Octauia propter quam mouentur iſti tumultus etiam moriatur. Cui Octauię ſum ſubiectus propter timorem ciuium. Suſpecta.quæ nunq̄ me amauit. Exultat.laſciuit propter felicitatem & ocium ſub regno meo. Corrupta.ſcelerata. Ingrata.quæ non recipit beneficium meum. Inquieta.quę neſcit habere quietem. Domanda.cum non cognoſcant bona ſunt affligēdi diuerſis malis:& dura ſeruitute terrēdi. Sanctos vultus.ſcilicet Poppeæ ne audeant nedum facere quidq̄:ſed nec tollere oculos in illam. Nutu.nedum mandato ſed nutu factam intelligent me. Sed adeſſe.dicebat hæc Nero ſecum æſtuans,cum videt præfectū venientem.vnde dat locum ſequenti ſcenæ. Rara pietas. magnus amor in me:& illius fides.
¶Cruor ciuilis.Qz nulla facta eſt occidio irruentium in me ciuium:quos tulit infelix Roma. Et iſta.Octauiam interemit Nero ſubornato Anicero pædagogo qui dolo ſtupratam a ſe fateretur.mox non pepercit mœnibus patriæ quam conflagrantem e turre Mœcenatica proſpexit:lętuſq; flammę ἅλωσιμ illi decantauit,ſæuitum eſt autem ea clade per ſex dies ſeptemq; noctes.Tranquillus & Aegeſippus auctores. DANI. Octauię cędes.

Trimetri Iambici.

PRAEFECTVS. NERO.

Populi furorem cæde paucorum:diu
Qui reſtiterunt temere compreſſum
affero.
Ne.Et hoc ſatis eſt?ſic miles audiſti ducem?
Compeſcis?hæc vindicta debetur mihi?Præ.
Cecidere motus impio ferro duces. Ne.
Quid illa turba petere quæ flammis meos

Populi &c.Dicit Præfectus ab oppreſſione tumultus reuerſus.Ego affero id eſt annuncio Neroni:furorem populi compreſſum cæde paucorum qui reſtiterunt diu temere.(Nouum eſt in quarto loco videre ſpondeum in iambicis aut temere vltima breui.Quocirca ſi auſus fuiſſem aliud repoſuiſſem vt valde,triſte &c.)Ne.Et hoc ſcilicet compreſſiſſe duntaxat furorem:eſt,ſupple tibi viſum ſat,id eſt ſatis?o miles audiſti ſic ducem,id ē executus es mandatum imperatoris?Compeſcis?quaſi dicat vbi deberes omnes delere ſatis videtur compeſcere?debetur hæc ſcilicet tam lenis vindicta mihi?quaſi dicat homini ſæuiſſimo.aut citra interrogationem, ASCEN.

Auſa eſt penates: principi legem dare:
Abſtrahere noſtris coniugem charam toris:
Violare (quantum licuit) inceſta manu
Et voce dira: debita pœna vacat? Præ.
Pœnam dolor conſtituet in ciues tuos? Ne.
Conſtituet: ætas nulla quam famę eximat. Pr.
Qua tēperet non ira: non noſter tumor? Ne.
Iram expiabit prima quæ meruit meam? Prę.
Quā poſcat ede: noſtra ne peccet manus. N.
Cædem ſororis poſcit: & dirum caput. Prę.
Horrore victum trepidus aſtrinxit rigor. N.
Parere dubitas? Prę. cur meā dānas fidē? Ne.
Q, pcis hoſti. Pr. fœmina hoc nomē capit? N.
Si ſcelera cepit. P. eſt ne q ſontē arguat? Ne.
Populi furor. Pr. qs regere demētes valet? N.
Quis cōcitare potuit? Pr. haud quēq reor. N.
Mulier: dedit natura cui pronum malo
Animum: ad nocēdum pectus inſtruxit dolis:
Sed vim negauit: vt ne inexpugnabilis
Eſſet: ſed ægras frangeret vires timor
Vel pœna: quę tam ſera damnatam premit
Diu nocentem. tolle cōſilium: ac preces:
Et imperata perage: deuectam rate
Procul in remotum littus interimi iube.
Tandem vt reſidat pectoris noſtri tumor.

quaſi dicat nihil adhuc eſt: hæc vin dicta debetur mihi, id eſt a me exequi. Præ. Duces motus. i. commotiōis, cecedere ferro impio id eſt immitti. Ne. Quid ſup. ais, aut quid, id eſt ad quid, illa turba, quę auſa eſt petere, id eſt inuadere, penates meos flāmis: dare principi ſcilicet mihi: legem. ſ. de ducenda vxore & non repudianda, abſtrahere coniugem ſ. Poppeā, charam. ſ. mihi: toris noſtris, violare, quātum licuit, id eſt ei pmiſſum eſt, aut in ea fuit, ſup. coniugem charam, manu inceſta, & voce dira. i. imp̄catoria: vacat. i. vacua eſt & immunis poena debita? Præf. Conſtituet dolor. i. mod⁹ irę, & doloris poenā in ciues tuos. i. viſne ciues tuos puniri p magnitudie doloris dū adhuc ira ferues? q. d. id cōtra boni pricipis mores fieri. Ne. Cōſtituet ſup. poenā quā nulla ætas. i. lōgitudo tēporis eximat famæ. i. de qua ſemper erit fama: vt reuera eſt: nam minatur incendium vrbis. Pręfectus continuās dictum ſuum addit. Qua id eſt in qua poena irrogāda, non temperet. i. regat & moderetur ira: non timor noſter i ſed illis contrariæ virtutes longanimitas & modeſtia. Inueni ſcriptum. Quia temperet nos ira, nō noſter timor: vt ſit ſenſus: in qua poena: ira. ſ. noſtra. i. formido ne irate modū excedamus: temperet nos: nō timor noſter, hoc eſt ideo min⁹ puniam⁹ eos: nō q timeamus eos: ſed iram noſtram ne immodica ſit Ner. Ea ſup. videlicet Octauia: expiabit, id eſt ſedabit & euacuabit, aut vt alij legunt, explicabit. (Sed doctiſſ. Eraſm⁹ expiabit repoſuit) iram meā: q. primā meruit ſup. eā. Præ. Ede i. exprime ediſſere: quā. ſ. foeminam poſcat ſcilicet ira tua primam: ne manus noſtra peccet. ſ. puniendo aliam pro alia: (ſic enim repono: cum omnes legant, parcat) Ne. Ira ſup. mea poſcit cędē & dirum caput ſororis . ſ. Octauię. Pref. Rigor trepid⁹ aſtrinxit ſup me, victum horrore, vbi audiui nomen ſororis. Ex hoc loco conuincam legendum peccet, non parcat: non enim cautum voluit ne parcat, iam parcere paratus eſt: ſed ne peccet Ne. Dubitas parere. i. obedire mandato? Pr. Cur damnas fidem id eſt fidelitatem meam innuendo q dubitem parere? Ner. Q, id eſt quia, parcis hoſti. Præfe. Capit foemina hoc nomen ſcilicet hoſtis? Nero. Si foemina cepit ſcelera: capere, ſupple poteſt & nomē hoſtis. Præfe. Eſt ne ſup. aliquis: qui arguat ſontem id eſt culpabilem? Nero. Furor populi ſcilicet cuius occaſio eſt, arguit eam ſontem Præfe. Quis etiam vir valet regere dementes. Ner. Quis potuit concitare? Præfect. Haud reor quemq̄, ſcilicet vnum potuiſſe concitare totum populum. Nero. Mulier, ſupple potuit cui natura dedit animum pronum malo id eſt ad malum: & cui inſtruxit pectus dolis ad nocendum: ſed negauit vim id eſt vires & robur: vt ne pro non eſſet iexpugnabilis: ſed timor vel poena: frangeret vires ægras, id eſt infirmas: quę ſcilicet poena, premit tam ſera id eſt tarda: damnatam, & ſupple nocentem diu, id eſt tam diu, videlicet Octauiam. poſſet legi ſero: vt opponatur particulæ diu. Tolle conſilium ac preces, & perage imperata: iube deuectam rate, id eſt naue: procul in littus remotum interimi ſcilicet ibi: vt tumor id eſt inflatura ex ira, pectoris noſtri, reſidat tandem. Sunt qui legant timor: quaſi mulierem timere ſe fateatur: præſertim repudiatam: nam domeſtica de veneno ſuſpecta eſſe poſſit.

BERNARDINVS.

Populi. Veniens Præfectus Neroni nunciat populum ſedatum: & auctores ſeditionis interfectos. Affero. nuncio. Temere. inconſulte reſtiterunt contra tantum imperatorem. Sat eſt. legas interrogatiue. Audiſti. obtemperaſti mihi. Compeſcis. refrenas furorem. Vindicta non ſatis eſt mihi, quaſi dicat multo maior debetur. Duces motus. auctores ſeditionis mortui ſunt. Legem dare. vt viuerem ſuo modo: & haberem vxores quæ placerent ſibi. Poena vacat. caret: debet puniri quæ tanta commiſit. Dolor. interrogatiue: quaſi admonens principem: q in ira non debeat punire populum, nam vt inquit Tullius qui iratus ad poenam accedit nun q̄ ſeruabit illam mediocritatem

quæ eſt inter parum & nimis. Eximat. tollat de memoria: vt ſemper ſit fama iſtius vindictæ. Qua. non
debemus vti pœna quam iubet ira. Temperet: regat. Timor. ſatis eſt quod non timemus: omnis ti-
mor ſublatus eſt. vnde non debes progredi ad vindictam. Prima. ſcilicet Octauia. Ede. dic: nam om-
nia exequar. Poſcit. ſcilicet ira mea ſororem, id eſt Octauiam. Rigor. frigus quod ex ſtupore & timore naſci-
tur. Hoſti. Octauiæ. Hoc nomen. ſcilicet hoſtis, quaſi dicat, fœmina non eſt reputanda hoſtis: cum ni-
hil poſſit. Arguat. accuſet illam peccaſſe. Furor populi. propter illam eſt cōcitatus populus. Haud.
non puto quemq̄ potuiſſe concitare. Mulier. ſcilicet potuit concitare. Vim. robur: non habent vires ſed
audaciam: ſi natura dediſſet ita vires quemadmodum audaciam, eſſent inexpugnabiles. Aegras. debiles
cum natura ſint timidæ. Quæ. ſcilicet pœna. Damnatam. Octauiam. Tolle conſilium. præfectus
volebat dare conſilium: & precari Neronē: Ille autem reijcit ipſum p̄fectū ne intercedat pro Octauia. Deue-
ctam. hoc eſt imperatum Neronis. Reſidat. ceſſet: nā viuente illa ſemper timerem.
Populi. Carmen quintum trimetro iambico. exilium Octauiæ & mors agitur. Inducitur præfectus popu- DANI.
li iram conſedatam annuncians. Præfectus Neronis fuit Byrus: cui ad fauces remediū toxicum miſit. ſcribit Byrus.
Tranquillus. Collocutores. præfectus & Nero. Sic miles. inſultat & arguit milites qui maiorem cæ- Sic.
dem non commiſerint. Audiſti. ac ſi dicat. Non audiſti me vt volebam. Sic ſdictum: cum emphaſi: vt
apud poetam. Sic nos in ſceptra reponis: & ſic ſic iuuat ire ſub vmbras. Cur damnas. videbatur quippe Ne-
ronis quæſtio in probrum redundare fidei præfecti. Si ſcelera cepit: non eſt mihi probro vertendum ſi du-
cam hoſtem fœminam: quæ ſit ſcelerata: & populum ad arma concitet: & cuius animus ab ipſa natura ſemp
meditetur ruinam & damnum.

Anapeſtici:

CHORVS. OCTAVIA.

O Funeſtus multis populi
Dirusq; fauor: qui cum flatu
Vela ſecundo: ratis impleuit
Vexitq; procul: languidus idem
Deſerit alto: ſæuoq; mari
Fleuit Graccos miſeranda parēs:
Perdidit ingens quos plæbis amor
Nimiusq; fauor: genere illuſtres:
Pietate: fid e: lingua claros.
Pectore fortes: legibus acres.
Te quoq; leuir ſimili leto
Fortuna dedit: quem neq; faſces
Texere ſui: nec tecta domus.

ASCEN.

O Funeſtus. Docet fauorem populi
fuiſſe multis perniciosum vt Grac-
cis & Scipioni Aphricano minori
& Octauiæ: in quorum hiſtoriæ narra-
tione Daniel miſeræ cęcutit: nam Tyberium
putat patrem Caij, & maritum qui filius erat
Corneliæ, & frater Caij. vnde Iuue. in. vj. Ma-
lo venuſinam q̄ te Cornelia mater Gracco-
rum: ambo enim filij eius licet diuerſis tem-
poribus ob legem agrariam cæſi ſunt. Tybe-
rius autē Gracc⁹ pater fatali morte obijt, cū
enim aruſpices indicaſſent ſi e duobus ſer-
pentibus captis marē interimeret ipſum mo-
riturum: ſi fœmellā Corneliam vxorem, ma-
rem, & in eo ſe necauit: nam paulopoſt mor-
tuus eſt. Locum autem illum Te quoq; le-
uis: quia male legunt, male exponunt: le-
gendum enim eſt cum Vercellano meo leuir: Leuir.
& de Scipione Aphricano minore intelligē- Scipio
dum eſt: qui leuir fuit quodammodo vxori- Aph. mior
bus Graccorum: quia maritus Semproniæ
ſororis eorum: cū proprie leuir ſit frater ma-
riti. De ijs autem ſic ſcripſit florus in Epito-
me libro. lix. Seditiões a triumuiris Fuluio
Flacco. C. Gracco. & Carbone, de agro diuí-
dēdo creatis, excitatę, quibus cū. P. Scipio
Aphricanus aduerſaretur, fortiſq; ac vali-
dus pridie domum ſe recepiſſet, mortuus in
cubiculo inuentus eſt. Suſpecta fuit tāq̄ ve-
nenum ei dediſſet Sempronia vxor, hinc maxime quod ſoror eſſet Graccorum, cum quibus ſimultas Aphrica-
no fuerat: de morte tamē eius nulla quęſtio acta eſt. Ordo eſt. O fauor populi funeſtus, & dirus, multis: qui cū
impleuit vela ratis flatu. i. vento ſecundo. i. proſpero: & vexit ſcilicet ratem procul a littore: idem ſcilicet fauor
languidus deſerit. ſ. vela & ratem ſup. in mari alto & ſæuo. i. vbi euexit ad ſummos honores viros ambitioſos
deſerit eos: & incipit odiſſe quos prouexerat. Probat exemplis. Parens id eſt mater, miſeranda ſcilicet Corne-
lia: fleuit Graccos ſcilicet Tyberium & C. filios: quos ingēs amor plebis, id eſt eorum in plebem, & nimius fa-
uor ſcilicet plebis in eos, perdidit, illuſtres genere: claros pietate, fide, lingua: quia diſertiſſimi fuerunt conferē-
te non nihil ad eloquentiam matre, fortes pectore: acres legibus, id eſt ob legum peritiam. O Leuir. ſ. Scipio
minor: marite Semproniæ ſororis Graccorum: ob quod quodammodo leuir es vocandus: fortuna dedit te
quoq; ſimili leto: quē neq; faſces ſui: quia triumphalis, nedū conſularis erat vir: neq; tecta domus. ſ. ſuæ texe-
re. i. protexerunt: quia in cubiculo ſuo mortuus (vt iam dixi) inuentus eſt.

O Funeſtus. Inducitur Chorus qui deteſtatur fauorem populi videns Octauiam duci ad mortem: il- BERNA.
lam cœperat populus adiuuare: poſtea dereliquit. Funeſtus. ferens letum: eſt tanq̄ aura cito defi-
ciens: quod probat per exemplum Graccorum. Procul. longe in altum mare: tunc illa deſerit ratē.
Parens, Cornelia filia Scipiōis Aphricani maioris duos filios habuit Tyberium & Caium Graccos eloquē- Gracc.
tiſſimos, qui cum vellent ferre legem Agrariam in fauorem populi, interempti ſunt: vt ſcribit Valerius maxi-
mus: & marcus Tulius. Te quoq; Caſſium intelligit qui primus voluit ferre legem Agrariam. Spurius Caſſius.
in agraria largitiōe ambitioſus i ſocios fuerat: nā ipſo cōſule cū Proculo Virginio lex Agraria primū promulga-
ta fuit: eo auctore ager hernicis adēptus inter latinos, plebēq; diuiſus ē. hac largitione ſuſpect⁹ ſenatui populo

ꝙ cepit eſſe, quod pernicioſas libertati opes ſtrueret: & ideo ciuib⁹ iam vilior factus vt alio munere ſibi reconciliaret ciuiū animos, voluit iubere, pro ciculo frumento pecuniam acceptam retribui populo. Id vero non ſecus q̄ præſentem mercedem regni aſpernata plebs eſt. Hunc vbi magiſtratu abijt, damnatum necatumq; cōſtat: ſunt qui patrem auctorem eius ſupplicij ferant: cum cognita domi cauſa illum verberaſſe, ac necaſſe: vt vult Valerius maximus in capitulo de parētum ſeueritate. Sed apud alios auctores comperio damnatum populi iudicio: & dirutas publice ſedes. vt vult Dionyſius Alicarnaſeus. quia dicit ꝙ ſi pater iudex fuiſſet & punitor: neq; dom⁹ diruta, neq; bōa publicata fuiſſent: q̄a Romanis nihil poſſeſſorum proprium viuentibus pr̄ibus. Faſces. magiſtratus: nam conſul fuerat. Domus. quia in propria domo interfectus eſt.

DANI. ¶O Funeſtus. Popularis aura vt flatilis & incerta, ita pleruq; iis pnicioſa eſt q̄bus aſpirat & fauet. exēplo eſt Octauia Claudia. quæ propter fauorē ppl̄i a Nerone capitis condemnat̄. Cōplorat Chorus lugubrē hāc & funeream condemnationē in hoc vltimo carmine, qđ metro pindarico acatalectico ſcriptū eſt. Graccos.

Gracci. Tyberius. Tyberius Graccus bis conſul, bis triumphator & cenſor fuit: vir Corneliæ, in hunc conſpirant diuites ob legē ad agros diuidēdos authore Naſica. Saturnin⁹. eius collega fuſte caput percuſſit: Ruffus ſecūdū fecit vuln⁹ eī

Errat Daniel. cadaueri Tyberim piectū. C. Gracc⁹ fili⁹ eadē cā a populo vexat⁹ eſt: nā inſequēte multitudine fugiens p pōtē ſublicīū latuit in tēplo Dianæ: Pōponius & Licinius integerrimi amici reſiſtentes mltitudini trucidati ſunt

Caius. quo intellecto Polycrati ſe iugulandum tradidit: qui iugulato dn̄o eodē gladio ſe peremit: Septimuleius redemit poſtea caput Gracci auro. Tecq; leuis. multiplex hic ſenſus & multiiugus afferri pōt: vel ad Caſſium q a Cæſone Fabio. & L. Valerio fratre Publicolæ q̄ſtoribus dānatus eſt pduellionis: & p petras deiectus. Erat enī tūc Romanis, hæc gentiliria punitio: vt tradit Alicarnaſeus: vel ad Fabiū Cæſonis fratrem q cōſul erat. is

Fabius. collega Aemilio ad Artonā vrbem contra ęquos populos, mulius fuit plæbi. & propterea, imperfecto bello conſulatu defunctus eſt: vel ad Appium: quē propter ſuperbiam plębs Romana ſemper infectata eſt: et q̄a cogebat̄ reddere & perſol:.ere debita.

ASCENSIVS.

¶Plura &c. Dolor quem concepim⁹ de aduerſitatibus Octauiæ, prohibet, id eſt impedit lachrymis. referre id eſt recitare, plura exempla ſcilicet eorum, quos fauor populi perdidit. Tu poſſes, id eſt quilibet poſſit, cernere flentem & miſeram, ſup. eā, videlicet Octauiā: cui ciues voluere modo. i. pauloante, reddere aulā patriā. i. paternam: quia patris eius Claudij: & toros, id eſt thalamos & matrimonium, fratris ſcilicet Neronis, quē Claudius pater Octauiæ in filium adoptauerat: cernes dico trahi nunc ad pœnam & letum: q̄a pœnam cum ſanguine poſcunt. Paupertas contenta tecto humili, vt caſa, aut tugurio: latet bene, id eſt ad magnum bonum eius in quo eſt. Procellæ, id eſt venti aut aquæ, aut vtraq; mixta, procellentia quatiunt ſępe, aut fortuna euertit ſæpe domos altas. Octauia. O ſatellites Quo trahitis me: ve pro vel: qđ exilium tyrannus, ſcilicet Nero, aut regina ſcilicet Poppea (omnis olim rex tyrannus dicebatur: vnde de pio Aenea. Aenei. octauo. Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe tyranni) iubet id eſt imperioſe vult, ſupple me adire? Si ſcilicet ita eſt ꝙ regina, aut fortuna fracta: ſi euicta iam tot malis noſtris, remittit, id eſt remittendo offenſam concedit mihi vitam: ſi parat cumulare id eſt exaggerare, luctus noſtros: cæde mea, id eſt ſiue vult me diutius viuere, vt diutius mala ſuſtineam: ſiue vult augere dolorem populi, morte mea: cur ipſa ſæua inuidet etiam mihi mori in patria, id eſt cur necandam mittit in exilium? Sed iam nulla ſpes ſalutis eſt: ego miſeranda cerno ratem fratris ſcilicet Neronis cuius genitrix ſcilicet Agrippina, vecta eſt quondam hac, id eſt ſimiliter pernicioſa, licet non eadem carina, id eſt naui: & ego ſoror miſeranda: expulſa thalamis, vehar modo. Pietas nullum habet nunc numen, id nullā potentiā deoꝝ qui nutu quęvolunt, faciūt nec ſuperi id eſt dei cœleſtes ſunt. Erynnis, id eſt furia bellica, nā oia confundens triſtis ab effectu, regnat id eſt dominatur mun

Plura referre prohibet præſens
Exempla dolor: modo cui patriam
Reddere ciues aulam: & fratris
Voluere toros: nunc ad pœnam
Letumq; trahi flentem & miſeram
Cernere poſſis. bene paupertas
Humili tecto contenta latet:
Quatiunt altas ſæpe procellæ:
Aut euertit fortuna domos:

Oc. Quo me trahitis? quod ve tyrannus
Aut exilium regina iubet?
Si mihi vitam fracta remittit:
Tot iam noſtris euicta malis:
Si cæde mea cumulare parat
Luctus noſtros: inuidet etiam
Cur in patria mihi ſæua mori.
Sed iam ſpes eſt nulla ſalutis:
Fratris cerno miſeranda ratem,
Hac eſt cuius vecta carina
Quondam genitrix: nunc & thalamis
Expulſa ſoror miſeranda vehar.
Nullum pietas nunc numen habet:
Nec ſunt ſuperi: regnat mundo
Triſtis Erynnis.
Quis mea digne deflere poteſt

Mala?quæ lachrymis noſtris queſtus
Reddet Aedon: cuius pennas
Vtinam miſeræ mihi fata darent:
Fugerem luctus ablata meos
Penna volucri:procul & cœtus
Hominum triſtes:cędemq; feram:
Sola in vacuo nemore:& tenui
Ramo pendens querulo poſſem
Gutture mœſtum fundere murmur.
Cho. Regitur fatis mortale genus:
Nec ſibi quicq̄ ſpondere poteſt
Firmum & ſtabile:per quæ caſus
Voluit varios ſemper nobis
Metuenda dies animum firment
Exempla tuum:iam multa domus
Quæ veſtra tulit.quid ſæuior eſt
Fortuna tibi?tu mihi primum
Tot natorum memoranda parens:
Gnata Agrippæ:nurus Auguſti:
Cæſaris vxor:cuius nomen
Clarum toto fulſit in orbe.

do.Quis poteſt flere digne, id eſt ſatis vt dignum & iuſtū eſt:mea mala? quaſi dicat nullus.Quæ Aedon,id eſt Philomela aut Progne in Thracia rem tragicam executa (Iacobus Bononien. quia græce ἀη δὼν ſcribitur: diuiſis ſyllabis Aedon non Aedon cenſet legendū)reddet lachrymis meis queſtus.i. querimonias ſup.condignas:Cuius.ſ. Aedonis vtinam fata darent mihi miſerę pennas:quia ego ablata pēna volucri,fugerem luctus meos,id eſt ciues qui me lugent: & pro.i. coetus hominū triſtes:& cedem quam Nero mihi inferet:ferā, quia contra omne fas & pietatem: & ego pendens ſola ī nemore vacuo:& ramo tenui frondentis arbuſculæ:poſſem fundere gutture querulo vt Philomela ſeu Luſcinia facit:murmur mœſtum.i.Nęniā.Cho. Mortale genus regitur fatis.i.diuina diſpoſitione nō ꝓpria:licet arbitriū quo ad interiora nō cogatur:nec poteſt ſpōdere.i.certe,ꝑmittere(niſi velit errare:& alienū munus vendicare)ſibi quicq̄ firmum & ſtabile:per ſup.eam metuēdam:quia incertā diē:q̄ metuēda dies voluit ſēper nobis caſus varios: aut per quæ fata: ſed prior expoſitio placet : nec legam per q̄ voluitur vt Daniel.Exempla ſcilicet caſuum & cladium: quæ domus veſtra.id eſt tua & Neronis familia:tulit,id eſt attulit nobis,tā multa,firment,id eſt roborent,& quod dicunt cōfortent animum tuum: quia mala cōmunia videntur tolerabiliora. Quid, id eſt in quo: fortuna eſt ſæuior tibi ſcilicet q̄ maioribus tuis?quaſi dicat in nullo.Tu o gnata, id eſt filia Agrippæ ſcilicet Marci : hoc eſt Agrippina, parens tot natorum,id eſt liberorum:quia nouem, nurus Auguſti ſcilicet Tyberij, vxor Cæſaris ſcilicet Germanici.cu? ſcilicet vxoris nomen clarū fulſit in toto orbe:memoranda es mihi primū.i.primo loco:aut primum exemplum calamitoſorum.

¶ Præſens. De Octauia. Fratris.Neronis. Paupertas.commendat vitam humilem. Quo me.Octauia conqueritur. Regina.Popea. Fracta.mota miſericordia:nam ſi flectuntur miſericordis cur me iſto modo trahunt in exilium:ſi non volunt parcere:cur ibi me non interficiunt. Cumulare.augere. Sęua.crudelis Popea. Sed ſpes. vidēs nauē paratā agnouit ſe omnino perituram : cum ſciret naui ſolutili matrem Neronis etiam fuiſſe impoſitam. Quis.interrogatiue. Aedō.Philomena: vt ſuperi? vidimus. Fata. dij vtinam darent alas vt mutarer in auē: quēadmodū ipſa:& poſſem aufugere triſtes caſus meos. Pendens. ſicut auis. BERN.

Regit.cōſolatur chor? Octauiā:dicendo oia iſta a fatis venire.q̄ ꝓbat exēplo maiorū ſuorū. Quid.in qua re potes dicere q̧ fortuna tibi ſit durior q̄ iſtis. Memoranda parens.vt ſcribit Suetonius: Tyberius nurum Agrippinā poſt mortē Germanici liberius quiddā queſtā manu apprehēdit gręcoq; verſu ſi nō dn̄aris inquit filiola iniuriā te accipe æſtimas:nec vllo mox ſermone dignatus eſt.Quōdā vero inter cœnā porrecta a ſe poma guſtare nō auſam,etiā vocare deſijt:ſimulās veneni ſe crimine accerſitā:cū pręſtructū vtrūq; cōſulto eſſet: vt & ipſe tētādi gr̄a offerret:& illa q̄ſi certiſſimū exitiū caueret:nouiſſime calūniat? mō ad ſtatuā Auguſti :mō ad exercitus cōfugere velle: Pandatariā relegauit. Conuiciantiq; oculū p cēturionē verberibus excuſſit. Rurſ? mori inedia deſtinātē per vim ore diducto infulciri cibū iuſſit:ſed & perſeuerantē atq; ita aſſumptam criminoſiſſime inſectatus eſt:cū diē quoq; natalis eius inter nefaſtos referendū ſuaſiſſet. Imputauit etiā q̧ nō laqueo ſtrāgulatā in gemonias abiecerit ꝓq; tali clemētia interponi decretū paſſus eſt:quo ſibi gratię agerent & capitolino Ioui donum ex auro ſacraretur. Nata.filia.M.Agrippæ. Auguſti. Tyberij qui adoptauit Germanicum. Cæſaris.Germanici.

¶ Genitrix.Neronis. Nullum pietas.nō eſt pietas:nō ſunt ſuperi:ſed vbiq; furor dn̄atur. Aedon:rectius q̄ Lucanus:qui do cōtra naturā corripuit dicens Aedonis in forma patronymica: ſicut etiā ſuperius exemplo Theocriti demonſtraui. Aedonia.populi in Thracia. Per q̄ caſus voluitur varios.iuxta ſententiā Seueri Boetij hunc cōtinuū ludū luſimus:ſumma cū infimis:infima cū ſummis mutare gaudemus. Quid eñ aliud eſt vita hois niſi comœdia in qua nouus & ignor? ampliſſimo induit potētatu & erigitur in regni faſtigium? nūc alius purpuratus in hoſtiles catenas proijcitur.In eo itaq; vita hominis: vt inquit Policratus Tragœdiæ ſimillima eſt: q̧ olim fere triſtis exitus eſt:ad qd̄ facit illud nō illepidū diſthichon Ioannis Faliſabienſis Ridiculos hominū verſat ſors cæca labores. Sæcula noſtra locus:ludibriūq; deis. Tot natorū. nouē eñ liberos enixa eſt ex Germanico. tres puellas: Agrippā, Druſillā, Liuiā. tres mares. C.Cęſarē, Neronē,& Druſū. duos amiſit infantes:& vnū iā pueraſcentē. Auguſti.Tyberij patrui Germanici a ſe adoptati. DANI.

F

ASCen. ¶Vtero &c. Incipit memorare calamitatē ei⁹ dicens. Tu enixa toties: qa nouies: vtero graui. i. foeto aut foecundo, pignora pacis. ſ. non ſolum inter ſe & maritum: ſed etiam inter ciues: quibus dō deeſt ſucceſſor legitimus principibus, pro noui electione ſaepe bella gerūt: paſſa mox exiliū. ſ. in Pandatariam inſulam maris Tyrrheni: verbera: qa excuſſionē oculi: catenas ſęuas, funera. ſ. natoꝝ: luctus. ſ. eorum & ſup. tandem letum, id eſt necem cruciata. ſ. prius diu. Felix: recitat ſecūdū exemplū infortunioꝝ pricipū dicēs. Liuia Druſi. ſ. coniunx & nurus Tyberij: felix Thalamis. i. toris Druſi: & felix natis. i. liberis ex ea ſuſceptis: Bernardinus legit nati qd non placet: ruit in facinus ferū. ſ. in cędē Druſi mariti: & in poenā ſuam quā propterea Tyberius exegit: vnde dicit Suetonius: duxit intenditq; ſaeuitiam exacerbatus indicio de morte filij ſui Druſi: quē quum morbo & intemperantia periſſe exiſtimaret: vt tandē interemptum fraude Liuiae vxoris atq; Seiani cognouit, neq; tormētis, neq; ſupplicio cuiuſq̄ pepercit: Iulia (Tertium exemplū). ſ. Germanici filia: ſecuta eſt fata matris. ſ. Agrippinę: aut pot⁹ Iulia Druſi filia: ſecuta fata matris. ſ. Liuię proxime dictae (Claudius eñ Iulias duas alterā Druſi, alteram Germanici filias crimine incerto: nec defenſione vlla data occidit) q̄uis nullo crimine: tamen caeſa eſt ferro poſt longa tempora: quia a Claudio iam imperante. Addit quartum exemplum. Quid genitrix tua ſcilicet Meſſalina: non potuit quondā? q. d. nihil non hoc eſt omne quod voluit potuit, quę rexit. i. protexit, aut potius rexit ad nutū ſuū, aulam principis. ſ. Claudij, chara marito. ſ. Claudio: & potens partu. ſ. Germanici qui & Britānic⁹ dictus: per quē domui ſuę imperiū ſtabiliuiſſe viſa erat: potentior tñ fuit (vt ſupra dictū eſt) coitu: eadē ſubiecta famulo ſuo. ſ. cui nupſerat Syllano (niſi intelligas cū Bernardino de Narciſſo Libertino hoie a quo iuſſu Claudij cęſa eſt) cecidit enſe militis diri. ſ. Narciſſi. Quid ſup. dicā: nō. i. nōne, tāta parēs Nerōis ſ. Agrippia (Et eſt qntū exēplū) cui licuit ſperare regnū i cęlū: qa Auguſta pricipis cōiunx & futuri mr: Vñ iuſtis dijs in caelū videbit iferēda: quocirca i cęlū ſtomachoſe, nō i cęlo dixit: nōne inquā iacuit diu quia inſepulta: victima ſaeui nati. ſ. Neronis: ante. i. ſemel & prius violēta. i. violētata, funeſta manu remigis q eā in nauē ſolutilē iuſſu Neronis ipoſuit: & cū i mari alto eēt nauē ſoluit: & lacerata mox. i. vt primū euaſiſſe cognita ē: ferro. ſ. pcuſſoris a filio miſſi. Oct. Ecce fer⁹ tyrān⁹. ſ. idē Nero, mittit ad vmbras & ad manes triſtes. i. ifernales: quoq. i. etiā me: q̄ illi & ſoror & cōiunx nup erā. Quid ego miſerāda moror iā. ſ. fata mea aut iuſſa Neronis, fruſtra. i. inuanū? O vos quis. i. quib⁹ fortuna dedit iura. i. poteſtatē in nos: rapite ſup. me ad letū. i. cędē. Teſtor ſuperos: (quia ſuperis auerſa volūtas, nō perficit ſermonē: ſed reprimit dicens ad ſeipſā.) O demēs qd agis: parce. i. ne ſoſtineas pcari: numina diuū: q̄s. i. q̄bus es inuiſa (hoc tragico boatui nō Chriſtianę veritati conuenit dictū.) Teſtor tartara & deas Erebi vltrices ſce-

Vtero toties enixa graui:
Pignora pacis: mox exilium:
Verbera: ſaeuas paſſa catenas:
Funera: luctus: tandem letum
Cruciata diu. felix thalamis
Liuia Druſi: natiſq;: ferum
Ruit in facinus: poenamq; ſuam.
Iulia matris fata ſecuta:
Poſt longa tamen tempora ferro
Caeſa eſt: q̄uis crimine nullo.
Quid non potuit quondam genitrix
Tua: quae rexit principis aulam:
Chara marito: partuq; potens?
Eadem famulo ſubiecta ſuo
Cecidit diri militis enſe.
Quid: cui licuit regnum in coelum
Sperare: parens tanta Neronis:
Non: funeſta violenta manu
Remigis ante: mox & ferro
Lacerata: diu ſaeui iacuit
Victima nati? Oct.
Me quoq; triſtes mittit ad vmbras
Ferus & manes ecce tyrannus.
Quid iam fruſtra miſeranda moror?
Rapite ad letum: quis ius in nos
Fortuna dedit. teſtor ſuperos:
(Quid agis demens? parce precari
Quis inuiſa es: numina diuum)
Tartara teſtor: Erebiq; deas
Scelerum vltrices: & te genitor
Dignum tali morte: & poena.
Non inuiſa eſt mors iſta mihi.
Armate ratem: date vela fretis:
Ventiſq;. petat puppis rector
Tandem Phariae littora terrae. Cho.
Lenes aurae: zephyriq; leues
Tectam quondam nube aetherea

Qui vexiſtis raptam ſæuæ
Virginis aris Iphigeniam.
Hanc quoq; triſti procul a pœna
Portate precor templa ad Triuiæ.
Vrbe eſt noſtra mitior Aulis:
Et Maurorum Barbara tellus:
Hoſpitis illic cæde litatur
Numen ſuperum: ciuis gaudet
Roma cruore.

lerũ:& o genitor.ſ. Claudi:te, dignũ tali morte.ſ. veneno ab vxore dato: eo q; alterã vxorẽ occidendã mandauerat:& pœna tali: teſtor ſ.q; iſta mors non eſt mihi inuiſa. armate ratẽ .i. imponite illi arma nautica aut quibus vos ab inſidijs pyratarũ defendatis: date fretis vela & ventis: rector puppis, id eſt in puppi ſedens: petat tandẽ littora terræ Pharię.i. Aegyptiacę ad Alexandriam vbi Pharos. inſula & turris e qua faces ſuſpenſæ portũ indicant: & quo ſe ablegandã putabat: vt viſum eſt Bernardino: Daniel tamẽ argutius interpretatur. terræ phariæ.i. vbi eſt Charõ Pharius Aegyptiaca lingua & inuentiõe factus magiſter nauis ſtygiæ: hoc eſt inferos petat. Chor. Auræ leues.i. trãquillę: & Zephyri leues.i. non graues: qui vexiſtis.ſ. ad tauricã regionẽ: Iphigeniã filiã Agamẽnonis tectã quodã nube ętheria, ſuppoſita eius loco cerua: vbi poetico more nũc aliã ſequitur opinionẽ ac in Agamẽnone, vbi reuera oblatã & cæſam dicit: & raptã aris, id eſt vt inſeruiret aris: virginis ſæue.ſ. Dianæ fiſcelidis cui humano ſanguine hoſtia fieri ſolebat: vt prolixe recitat Seruiꝰ ad illud.ij. æneí. & virgine cæſa &c. aut raptũ.i. ereptũ aris.ſ. ab Agamẽnone inſtructa: virginis ſæuæ: quæ pro cerua cæſa virginẽ poſtulauit, portate quoq;.i. etiam, hãc.ſ. Octauiã, procul a pœna triſti.i. cæde gladij: ad templa Triuiæ.i. Dianæ aut Tauricæ aut Aricinæ, Aulis para illa Bœotiæ, vbi pro Iphigenia cerua mactata eſt: & tellus Barbara Maurorũ, eſt mitior vrbe noſtra: quia numen ſuperum vt Dianæ: litatur.i. placatur, illic.ſ. in Mauritania cæde hoſpitis.i. peregrini: Roma autem gaudet cruore ciuis. vt nunc Octauię. Nota.

¶ Graui. grauido: nam ipſa Agrippina Germanico marito peperit nouem liberos: teſte Suetonio in caligula: quorum duo infantes adhuc rapti: vnus iam puераſcens: cæteri ſuperſtites patri fuerunt: tres ſexus fœminini Agrippa: Druſilla: Iulia: continuo triennio natę: totidem mares Nero & Druſus: & .C. Cæſar, Neronem: & Druſum ſenatus Tyberio criminante hoſtes iudicauit. Liuia Druſi. intellige Liuiam Druſillam quæ primo Tyberio Neroni patri Tyberij Cæſaris: deĩde Auguſto nupſit: ideo dicit felix thalamis, id eſt optimis maritis: ſed filio Tyberio maxime miſera: a quo vt ſcribit Suetoniꝰ in Tyberio vſq; adeo infeſtata fuit: vt eiꝰ acerbitate aduerſus illam defuncta fuerit: vnde dicit. Ferum facinus inhumanum factum. Nati. Tyberij. BERN. Agrippinę proles. Liuia. Druſilla.

Iulia. ſcribit tranquillus in Claudio: Iulias alteram Druſi: alteram Germanici filiam crimine incerto nec defenſione vlla data occidit: ideo ibi dicit ſecuta fata matris ſcilicet Agrippinæ Germanici: de qua ſuperius. Iulia.

Liuia Druſi. iterum aliam Liuiam potes intelligere vxorem Druſi filij Tyberij Cęſaris: cuius fraude maritus ipſe interijt quo cognito a Tyberio ſupplicio eſt affecta: hæc habuit ex Druſo filios Tyberium: & filiam q̃ poſtea a Claudio interempta eſt. Legitur etiam textus loco nati fatis ruit in facinus ſcilicet vt venenaret maritum Druſum. Iulia matris. ſcilicet Liuiæ ſimiliter perijt. Genitrix tua. Meſſalina de qua diximus. hæc fuit mater Octauiæ. Marito. Claudio. Partu filio. illuſtri Britannico. Famulo. Narciſo liberto Claudij cuius iuſſu occiſa. In cœlum. dicit propter illius ſuperbiam: Hæc fuit Agrippina mater Neronis a quo fuit occiſa. Non. legas interrogatiue. Remigis. quia poſita fuit prius in naui ſolutili. Tyrannus. Nero. Quis. pro quibus. Teſtor. q; non timeo mortem. Quid agis. arguit ſe q; inuocet deos quibus inuiſa eſt. Genitor. Claudi pater qui fuiſti cauſa iſtorum malorum. Armate. nam credebat ſe iuſſu Neronis mitti in Aegyptum. Phariæ. Alexandrinæ. Leues. rogat vt veniant venti qui illam exportent: ſicut Iphigeniam de qua vidimus cum oblata eſſet ad aram Dianæ: vt immolaretur in Tauricam regionem deportata eſt ventis: vbi properante dea a rege Thoante eius ſacris præpoſita eſt: quæ ipſi Dianæ ex humano ſanguine fieri conſueuerant, vt Ouidius libro quarto de triſtibus. Sæuæ. virginis Dianæ quæ ſanguinem Iphigeniæ petiuerat. Liuia Druſi. Iphigẽia. Aulis.

Hanc. Octauiam. Aulis. de qua dictum eſt regiuncula eſt Bœotiæ petroſa ibi debebat immolari Iphigenia: ſed ibi liberata fuit. Roma. nam Oreſtes cum ſorore Iphigenia aufugiens: & in Italiam veniens in Aricia ſimulacrum Dianæ locauit: cui litabatur humana hoſtia. Diana aricina.

¶ Diri militis. Percuſſoris gladio cecidit in horto ſtans cum matre. Quoq;. ſicut matrem & ſuperiores imperatrices. Rapite. conuertitur ad ſpiculatores & miniſtros Cæſaris. Quid agis demens. correctio eſt fruſtatoriæ obteſtationis. Quia. antiqui ſcripſerunt cum ei diphthongo ad differentiam recti contracti. Rector puppis, Charon: qui lingua Aegyptiaca interpretatur magiſter nauis. ſenſus eſt: trudite me velis & remis illuc vbi moriar ante expectatum. Vrbe eſt noſtra mitior. ſuperat vrbs Roma omnem Barbaram tellurem immanitate & ſæuitia. DANI. Queis. Charon.

Tragœdiæ quæ inſcribitur Hercules Oetheus. Argumentum Per BENEDICTVM PHILOLOGVM.

Hercules Alcmena: & Ioue tertio genitꝰ Deyanirã Oenei filiã: iam defuncto Meleagro: vxorẽ accepit. ſed triẽnio poſt Deyanirę nuptias: cũ Eurynomũ puerũ miniſtrũ ꝓuo errore pugno ꝑcuſſũ iuſtꝰ occidiſſet dolore ꝑcuſſus: Calydone receſſit cũ vxore: & Hyllo puero ex ea ſuſcepto. cũq; ad Euenũ fluuiũ vẽiſſet neſſus Cẽtaurꝰ viatores ꝓtio flumẽ trãſuehẽs ei q̃ſi obſeqũ ꝓſtatuꝰ ſe obtulit. q cũ deyanirã

in alterã ripã tranſuexiſſet:eiq; vim inferre conaretur:ab eo ſagittis cõfoſſus eſt. At Neſſus ne moreretur inultus:pollicitus eſt ſe Deyanirę medicamẽtũ traditurũ:quo nullam aliã pręter ſe mulierẽ,Hercules vnq̃ appeteret. Iuſſit itaq; vt mixto oleo cum ſanguine ex vulnere ſuo defluente Herculis tunicam vngeret:ſic enim fore vt nullã aliã pręter ſe eſſet foeminã amatur⁹. Itaq; cũ Neſſus expiraſſet:illa clã Hercule:qđ erat ei iniunctũ effecit. Hercules paulopoſt Oechaliã veniẽs:cõtra Euryti regis Oechaliæ filios (quoniã Iolẽ ſororem ante ei promiſſam negauerant) exercitũ duxit. Auxiliantibuſq; Arcadibus expugnata vrbe:Euryti filios occidit:& cũ Iole captiua in montẽ Ceneũ profectus eſt:vt ibi ob victoriã ſacra perageret. Vnde Lyce, famulũ domeſticũ clã ad Deyanirã in Trachiniã:vbi eã reliquerat:miſit vt ei veſtẽ (qua in ſacris vti cõſueuerat) afferret. Deyanira vero amore Ioles percepto:cupiens ſe omnibus pręferri:tunicã iuxta Centauri conſiliũ tinctã: Lyce rei inſcio Herculi deferendã tradidit. quã Hercules indutus:medicamenti vi paulatim inualeſcente:maximo dolore torquebatur. Itaq; Lycã veſtis latorem in mare ꝓiecit. ſed morbo magis indies inualeſcẽte:Lyciniũ & Iolaum Delphos ad Apollinẽ miſit: vt morbi remedia ſciſcitarentur. at Apollo iuſſit Herculẽ ferri cũ apparatu bellico in Oethã mõtẽ ibiq; ingentẽ inſtrui pyrã: de reliquis Ioui curã fore. qui cũ Iolao erant iuſſa Apollinis exequentes:qđ futurũ erat ſuſpicabanť. Hercules deſperata ſalute in pyrã cõſcẽdit ſol⁹, Philoctetes in gratiã ſagittarũ:quas Hercules reliquit:rogum ſuccẽdit:ſubitoq; fulminibus circũdantib⁹:pyra exuſta eſt:accedente Iolao vt oſſa colligeret:ſed nullo penitus reperto. credidere Herculẽ ad deos tranſlatũ. Deyanira Herculis calamitate exagitata:laqueo vitã finiſſe traditur.

Actuũ diſtinctio. In primo actu eſt deploratio Herculis:de laborũ ſuorũ fero ſibi tradita mercede:& Chori mulierũ Oechalicarũ deplorãtis ſuã infelicẽ ſortẽ: vtpote capta patria: rege peremptο: regina rapta:trucidatis optimatibus. In ſecundo deliberationẽ Deyanirę cũ Nutrice de vlciſcenda iniuria Herculis ob Ioles praeſentiã. In tertio Deyanirę dolor cõtineť ꝓpter neſſi ſanguinis cognitionẽ ꝓlati in ſolẽ. In quarto Hercules indignať virtutis ſuę dec⁹:tã diro genere mortis aboleri:ſentienſq; paulatim langueſcẽte ſpiritu extingui:petit a Ioue & Phoebo cõem totius terrarũ orbis ruinã. Quintus Herculeæ virtutis funebrẽ põpam habet:ſed prius mõſtruoſa ipſius Herculis mors per Philoctetẽ:iubẽte Nutrice cõmemoratur.

ASCen. SAtor deorũ &c. Hæc eſt decima & vltima tragoediarũ Senecæ quas ſolas nobis latinas extare nouim⁹ pręter duas Euripidis ab Eraſmo Roterodamo viro anxie docto ſic traductas vt cum omni antiquitate aut ęquo Marte aut ſuperiore certẽt:quia vti decẽ tabulis legum Romanarũ duæ adiectę ſunt:his decem ſi deus incolumitatẽ mihi conſeruare dignabitur prope diẽ appoſiturus ſum. Sed ſeorſum vt numeri & ordinis ratio non confundať. Nam non ab re denariũ numerũ & in decalogo Moſi:& in tabulis primarum legum Roma. & in æglogis verg. & in his Tragoedijs & in ſexcẽtis alijs placuiſſe putẽ. perfectiſſimus enĩ eſt & ſummus:vt ſupra quem ad priores redeatur. conficitur autem ſemper ex quatuor primis ſui generis numeris:vt monade ſumpta ſemel,bis, ter,& quater reſultat denarius: denario ſũpto toties.i. ſemel,bis, ter, & quater. Centenarius. Centenario ſic ſumpto Millenarius:& ita deinceps. Quod vero in Herculem Oetheum deſinat qui a furẽte auſpicatus eſt: hoc myſticũ ꝑter alia habet: ꝙ vitam noſtrã quæ per decẽ denarios:quibus longiſſima eſt finitur. vnde ſeculum a ſecando centũ ãnoꝝ eſt ſpatiũ:a furente.i. experte rationis auſpicamur:& rogo finimus. Vt igitur æneι. libros Maro fere morte aliqua cõcluſit:ſic & Seneca Herculis apotheoſi. Sed ordinẽ,cũ argumenta recitata ſint proſequamur. O ſator deorũ. ſ. Iuppiter:qui & hominũ ſator eſt: quod vni deorũ datur vt deos homineſq; genuiſſe dicatur:ſed oratorie cũ ſe deũ effici poſtulatur⁹ eſt,tacet ꝙ etiã hoĩes gignere ſolitus ſit: cui⁹ manu excuſſum (ſic poti⁹ q̃ excelſum legã) fulmen vtræq; domus: in oriẽte & occidẽte: aut in vtroq; Hemiſpherio ſentiunt: regna .i. triumpha in regno tuo ſecure.i. ens ſecurus noue in hoc auctore apponũtur vocatiui: nã aduerbiũ eſſe negat metrum:ego protuli tibi pacẽ: q̃a impia oĩa deleuit: quacũq; Nereus.i.

Tragoediæ interlocutores.

Hercules. Hyllus. Chorus mulierum.
Alcmena. Iole. Philoctetes.
Nutrix. Deyanira.

Actus primus Herculis Oethei.
Trimetri Iambici.
HERCVLES.

SAtor deorum: cui⁹ excuſſum manu
Vtręq; Phoebi ſentiũt fulmen domus:
Secure regna. protuli pacem tibi
Quacũq; Nereus porrigi terras vetat.
Non eſt tonãdum: perfidi reges iacent:
Sæui et tyranni:fregimus quicquid fuit
Tibi fulminandum:ſed mihi coelum parens
Adhuc negatur:parui certe Ioue
Vbiq; dignus:teq; teſtata eſt meum
Patrem nouerca. quid tamen nectis moras?
Nunquid timemur? nunquid impoſitum ſibi
Non poterit Atlas ferre cum coelo Herculẽ?
Quid aſtra genitor:qđ negas? (mors me tibi
Certe remiſit) omne cum ceſſet malum:
Quod terra genuit:pontus: aer:inferi:

Nullus per vrbes errat Arcadias Leo.
Stymphalis icta eſt:Męnali nulla eſt fera:
Sparſit peremptus aureum ſerpens nemus:
Et Hydra vires poſuit:& notos Hebro
Cruore pingues hoſpitum fudi greges.
Hoſtiſq; traxi ſpolia Thermodontię.
Vidi regentem fata:nec tantum redi:
Sed trepidus atrum Cerberum vidit dies:
Et ille ſolem:nullus Antæus Libys
Animam reſumit:cecidit ante aras ſuas
Buſiris:vna eſt Geryon ſparſus manu.

Oceanus aut mare:vetat terras porrigi.i. extendi,id eſt in omni terra. Non eſt tonādũ.ſ. tibi:quia reges perfidi & tyranni ſæui tacent.ſ.occiſi.nos iregimus, quicquid fuit tibi fulminandũ. Sed parens.i.licet ſis parens:cœlũ negatur mihi adhuc. Ego parui.ſ.iperio Eurythei & Iunonis:dign⁹ vbiq; Ioue.ſ.patre:& nouerca.ſ.Iuno licet inuita:teſtata ē te ſup. eſſe patrem meum. Tamen,id eſt nihilomin⁹ quid,id eſt ad quid:nectis moras ſcilicet me: aſſumendi in cœlũ? Nunquid timemur: ne ſcilicet ſuperos ſuperemus? Nunquid Atlas nõ poterit ferre cum cœlo Herculem impoſitum ſibi.i.humeris ſuis? O genitor,quid,qd, inquit negas aſtra? Mors,id eſt infernus loc⁹ mortis,remiſit certe me tibi:non auſa me retinere. Cum omne malum quod terra genuit, qd pontus,aer, infer. ſup. genuerunt, ceſſet. Nullus leo errat p vrbes Arcadias: vt quõdã vn⁹: Daniel dicit Leo nullus, id eſt nõ, errat, Stymphalis.ſ. auis: eſt icta.ſ. telis. Nulla eſt fera(vt olim cerua Męnali)montis Arcadiæ. Serpens,id eſt Draco peruigil:peremptus.ſ.a me:ſparſit.ſ.corpore ſuo:nemus aureum,id eſt hortos heſperidum aurea mala ferentes:& Hydra domita igni:poſuit.i.depoſuit vires. Et fudi.i.pſtraui,greges.ſ.equorũ:notos Hebro.i.fluuio illi Thraciæ:qa erant in Thracia geniti & nutriti a Diomede Thracio: ſed Biſtoni notiores erant q̃ hebro: verũ poeticũ eſt noia vni⁹ regionis ac gẽtis cõfundere:pingues cruore hoſpitũ: qa ſolitus erat vt antea ſæpe dictũ eſt hoſpites cæſos illis ad paſtum apponere & cruorem illorũ in potũ. Traxi.i.abduxi detracta, ſpolia hoſtis Thermodõtiæ.i.Hippolytes Amazonia,balteũ & Pharetrã: Amazones aũt ad Thermodõtẽ vſq; olim pgreſſæ ſunt. Vidi regẽtẽ fata.i.dñm mortis Plutona:nec tantũ redi:pro rediſ.ſ.ab inferis:qd tñ pauciſſimis datũ eſt:ſed dies.i.ſol vidit Cerberũ canẽ tricipitẽ atrũ: qa infernũ,trepidus.i.ens trepidus p̃ timore:& ille.ſ. Cerberus,ſolẽ ſup. vidit trepidus:quia vterq; obhorruit alterũ. Nullus p non: Antęus filius terrę & tyrãn⁹ in mauritania:non reſumit aiam.i. vires: Buſiris tyrann⁹ Aegypti cecidit ante aras ſuas quibus hoſpites immolare ſolebat: Geryon tricorpor,eſt ſtratus vna manu.ſ.mea:cũ multas haberet.

BERN. Oetha Argumẽtum.

SAtor deorũ. Hæc tragœdia inſcribitur Hercules Oetheus. Oetha mons eſt inter Theſſaliam & Macedoniam famoſus morte & rogo Herculis. Cui⁹ materia talis eſt. Dimiſſa Megara Creontis Thebani filia quã vxorẽ Hercules duxerat: Iolẽ Euryti filiam petijt in cõiugium, cui cũ denegaretur in Oecholiam venit: Deyaniram Oenei ex Altea filiã duxit vxorẽ:deinde memor deſpecti cõiugij cõtra Euryti filios Toxeum Milonẽ & Pythium mouit exercitũ. Oechaliã vrbẽ abſtulit:illos peremit: Iolẽ rapuit,cuius amore adeo flagrauit: vt ex ea pateretur quicquid cum Omphale perpeſſus eſt. Sacrificaturus igitur ob victoriã in monte Ceneo puerũ Lycã ad deyanirã in Trachyniã vrbẽ miſit vt veſtẽ q̃ in ſacris vtebatur afferret. Deyanira ifectã ſanguine Cẽtauri Neſſi dederat:id enĩ ſuaſerat Neſſus faciendũ:cũ in traiectu eueni fluminis ab Hercule ſagittis cõfoſſus eſt:ſi quando de illi⁹ amore dubitaſſet. Dubitabat enim ne Ioles amore ipſa cõtẽneret. Hercules cũ veſtẽ tetigiſſet veneno afflatus lenta tabe conſumebatur.actus in furorẽ, Lycã in mare proijcit. Lymeniũ & Iolaũ Delphos de ſe ſciſcitatũ ad oraculũ miſit:retulerũt vt in Oetha mõte Pyra cõſtrueretur de cetera Ioui curã relinqret:cõſtructã Pyrã ipſe cõſcẽdit: Philoctetes ignẽ admouit: cũ reliquias nihil reperiſſent cœlum cõſcendiſſe exiſtimarunt. O ſator Iuppiter. q̃ritur Hercules q̃ nõ rapiatur in cœlum promiſſũ ſibi:cũ ſit benemerit⁹ de mũdo:potes Iuppiter ſecure regnare cũ oia mõſtra de mũdo ſuſtulerim? Vtreq; dom⁹.oriẽs & occidẽs:totũ mũdũ itelligit. Nere⁹.de⁹ marin⁹,p mari ponit. Parẽs.o Iuppiter. Dignus. declaraui me filiũ eſſe tuũ. Parui.obediui ad ſupãdũ mõſtra. Nouerca.Iuno.q̃ me tãto odio nõ fuiſſet pſecuta:niſi fuiſſem nat⁹ tu⁹ ex pellice. Moras.cur me ad ſuſcipiẽdũ moraris. Timemur.ſ.ne diſturbẽ cœlũ. Atlas.q dr̃ ſuſtinere cœlũ humeris. Mors.loc⁹ mortis ĩfern⁹ noluit me tenere vt ad te venirẽ. Ceſſet.remotũ ſit a me. Null⁹ leo. declarat multa facinora ſua quæ hiſtoria plene declarata fuit in Hercule furẽte. Itaq; ne repetanĩ illa.ſupius leges rerũ ſeriẽ. Stymphalis.auis rapida. Fera.cerua Męnali. Serpẽs.qui cuſtodiebat hortos heſperidũ. Hydra.ſerpẽs in lerna palude. Pingues greges.equos Diomedis intelligit. Hoſtis Thermodõtiæ. Hippolyten Amazonũ reginam intelligit.

Oraculũ de Hercule.

DANI. Titulus. Mẽbra. tragœdię Partes agentiũ. Argu.

HErcules Oetheus. Titulus ab euẽtu mortalitatis eſt: quã in Oetha mõte igni purgatus exuit. Tragœdia vltima: qua Seneca videt̃ quaſi de induſtria in eius denominatione ſuum poema deſinere voluiſſe: a quo etiã initiũ auſpicatus eſt:tumultuaria:nec minus acri amoris ſiue deſiderij flãma: q̃ veneni exæſtuans. Habet protheſim præcipitem: Epithaſim concitatiſſimã & Cataſtrophen odij: furoriſq; pleniſſimã. Primę partes ſunt Herculis & Ioles. Secundæ Deyanirę & Lycæ. Tertiæ Alcmenã tangunt. Argumentũ tale. Ioles amore captus Hercules ſuam Deyaniram deſerit. puella ſuaſu Neſſi, Lycę miniſtro tunicã dat viro perferendã Herculi. Erat tunica Cẽtauri fœda ſanguine:quã lerneo felle infecerat manãs ſagipta:qua vulnus Hercules olim raptori illi fecerat. tunica indutus Hercules in re diuina combuſtus eſt totus: Lycas in mare rotaturi credite ſagiptæ phylocteti comiti. Alcmena defunctum plorat. carmen archilochium trimetrum iambicum acatalecticum. Lamentatio primum Herculis de laborum mercede ſero ſibi tradita. Secure regna. metuendus iam & ſecurus atq; inuictus regnum tene. Pacato tandem viribus meis mundo & pace terra mariq; parta. Ioue.ſcilicet patre. Dignus: filius. Nullus. non, vt nullus adhuc

Nullus.

mundo præbebat lumina titan. Per figuram quam vocant το απο λυκτου

ASCen. ¶ Tauruſq;.i. & Taurus Cretēſis, horrid⁹.i. horribilis pauor, cētū populis: quia centū vrbes habitāt vberrima regna: ſup. eſt ſparſus manu vna. Quodcunq; tellus infenſa.i. irata genuit (alij legūt infeſtū, qđ itidē placet potiꝰ q̄ infeſta) occidit.i. interijt (ab oc & cado media breui) & fuſum dextera mea, Iratis deis, multiplex elici poteſt ſenſus & ordo: vnus, hic nō licuit deis eſſe iratis.i. effeci vt nō haberēt iraſcēdi cauſam propter impia mōſtra: alter ſic, Nō licuit eſſe.ſ. quicquid terra infenſa genuit deis iratis. Tertius, nō licuit mihi eſſe, deis iratis: quia cū otioſus eſſe nolim nuſq̄ tamē datur quod agam. Quartus: legendo ſic. non licuit mihi eſſe ſic.i. in otio, dijs iratis. Quint⁹ quem ſequar: vt ſit cōtinuata lectio) & fuſum dextera mea nō licet eſſe dijs iratis.i. nolentibus vt ſit. Si mundus negat feras: & nouerca animū.i. nō vult vt amplius exerceā animū: redde nūc gnato.i. filio patrem: vel forti.i. eo q; fortiter, egi aſtra: hoc eſt redde cælū, vel iure hereditario eo q; filius tu⁹ ſum: vel merito eo q; fortis fui: nec peto o genitor vt mōſtres iter.ſ. in aſtra: pmitte tātū.i. dūtaxat ſup. & inueniam viā. vel ſi times ne terra concipiat feras ſcilicet me abſente: properet ſcilicet edere aut legatur pariat, malum quodcunq;.ſ. pōt. dum, id eſt q̄ diu terra habet & videt Herculē: nam ſupple me ſublato, quis inuadet mala.i. pernicioſa monſtra: aut quis erit rurſus dign⁹ odio Iunonis per vrbes Argolicas? quaſi dicat nullus, quia alta petit liuor: ego recepi laudes meas in tutum, id eſt vbi perire non poterunt: nulla tellus ſilet me, id eſt facinora mea. Frigidum genus, Vrſæ Scythiæ, id eſt, quod eſt ſub polo arctico, ſenſit me: quia illic Scytham cum fratribus genuit, vnde Scythę dicti ſunt: & Indus, id eſt oriens, ſubditus Phœbo ſcilicet orienti: & Libys, populus Libyæ ſubditus cancro, qui in meridionali parte eſt: ſenſit me, O Titan clare, id eſt ſol oia vidēs: ego teſtor te, id te teſtem cito: ego occurri tibi quacunq; fulges: ergo etiam in occidente: nā eam partem iam omiſerat dicere: nec lux ſcilicet tua, potuit proſequi triumphos meos, id eſt longius, extendi triumphos meos q̄ tu potes lumen tuum: quia ad inferos vſq;. ego exceſſi vices, id eſt limites Solis quos viciſſim adit: & dies ſubſtitit infra metas noſtras, id eſt contractior q̄ metæ expeditionis meæ ſint Natura ceſſit, id eſt victa eſt, id eſt plus feci q̄ natura patiatur: terra defecit, id eſt nō potuit mihi amplius ſuppeditare gradum, id eſt locum gradiendi, nox, id eſt regio tenebrarum: eſt laxata per me: & chaos extremum, id eſt qđ eſt ad centrum terræ remotiſſimum a cœlo: cucurrit in me, id eſt obiectum eſt mihi: ego redi pro redij ad hunc orbem: vnde nemo retro ſcilicet reuerſus eſt per naturam aut vires ſuas: aut reuera nemo: quia vero ſimile eſt Orphea qui Argonautica ſcripſit nōdum redijſſe: & de Aenea certum eſt: Theſeus autem per Herculem reductus erat. Tulim⁹.i. ꝑpeſſi ſum⁹, aut abſtulim⁹ minas oceani: nec vlla tempeſtas valuit quatere ratem

Tauruſq; populis horridus centum pauor
Quodcunq; tellus genuit infenſa: occidit:
Meaq; fuſum dextera iratis deis
Non licuit eſſe: ſi negat mundus feras:
Animum nouerca. redde nunc gnato patrē
Vel aſtra forti. nec peto vt monſtres iter:
Permitte tantum genitor: inueniam viam.
Vel ſi times ne terra concipiat feras:
Properet malum quodcūq; dū terra Herculē
Habet: videtq; nam quis inuadet mala?
Aut quis per vrbes rurſus Argolicas erit
Iunonis odio dignus? in tutum meas
Laudes recepi. nulla me tellus ſilet.
Me ſenſit vrſæ frigidum Scythiæ genus:
Induſq; phœbo ſubditus: Cancro Libys.
Te clare Titan teſtor: occurri tibi
Quacunq; fulges: nec meos lux proſequi
Potuit triumphos: ſolis exceſſi vices.
Infraq; noſtras ſubſtitit metas dies.
Natura ceſſit: terra defecit gradum
Laxata per me nox: & extremum chaos
In me cucurrit: inde ad hunc orbem redi
Nemo vnde retro. tulimus Oceani minas:
Nec vlla valuit quatere tempeſtas ratem
Quacunq; preſſi: pars quota ē quā ꝓſequor?
Iam vacuus æther non poteſt odio tuæ
Sufficere nuptæ: quaſq; deuincam feras
Tellus timet concipere: nec monſtrū inuenit
Feræ negantur: Hercules monſtri loco
Iam cœpit eſſe. quanta nunc fregi mala:
Quot ſcelera nudus? quicquid immane obſtitit
Solæ manus ſtrauere: nec iuuenis feras
Timui: nec infās: quicquid eſt iuſſum leue eſt.
Nec vlla nobis ſegnis illuxit dies.
O quanta fudi monſtra: quæ nullus mihi
Rex imperauit? inſtitit virtus mihi
Iunone peior: ſed quid impauidum genus

Feciſſe prodeſt: non habent pacem dei.
Purgata tellus omnis in cœlo videt
Quodcunq; timuit: tranſtulit Iuno feras:
Ambit peremptus cancer ardentem plagam:
Libyæq; ſydus fertur: & meſſes alit.
Annum fugatæ tradit Aſtreę leo:
At ille iactans feruidam collo iubam
Auſtrum madētem ſiccat: & nymbos trahit.
Inuaſit omnis ecce iam cœlum fera:
Meq; anteceſſit: victor e terris meos
Specto labores: aſtra portentis prius
Feriſq; Iuno tribuit: vt cœlum mihi
Faciat timendū: ſparſerit mundum licet:
Cœlumq; terris peius: ac peius ſtyge
Iurata faciat: dabitur Alcidæ locus.

quacūq; preſſi.i.impuli eam. Sed quota pars .i.facinorū maiorū eſt quā proſequor.i.enarro? q.d. minima. Aether iā vacuus. ſ. curis & labore p me, non poteſt ſufficere odio nuptæ .i.cōiugis tuæ Iunonis: & tellus timet cōcipere feras quas deuincā: nec inuenit monſtrum ferę negant. ſ. Iunoni: Hercules cœpit iam eē loco mōſtri: qa cū ſit otioſus mōſtri ſi^e^s eſt. quanta mala.i.pernicioſa mōſtra fregi nunc & quot ſcelera nudus? q.d. innumera? Manus ſolæ.i.inermes, ſtrauere quicq̄d obſtitit, nec timui feras iuuenis.i.cū eſſem iuuenis: nec infans: quia in cunis iacēs dracones imiſſos colliſit: q cquid ē iuſſum. ſ. a Iunone p Euriſtheū eſt leue.i.parū viſum: nec vlla dies illuxit nobis ſegnis.i.nō ocioſa. O quāta monſtra fudi q̄ nullus rex. q.d. Euriſtheus imperauit mihi? Virtus inſtitit mihi.i.impulit me: peior.i.rigidior Iunone. Sed quid prodeſt feciſſe genus .ſ. humanū impauidū.i.nō pauens, ois tellus purgata. ſ. mōſtris, videt in cælo, quodcunq; timuit. Iuno tranſtulit feras. ſ. in cælum. Cancer peremptus. ſ. a me: ambit plagā ardētē.i. torridā zonā: & fertur. ſ. nunc ſidus Libyæ: & alit. ſ. calore, meſſes. Leo. ſ. peremptus tradit Aſtreę.i. virgini q̄ iuſtitiā ſignificat fugatę. ſ. p iniquitatē a terris: annum, id eſt ſolis curſū: at ille ſcilicet leo, iactans collo ſcilicet ſuo iubam feruidam dum ſol in eo eſt: ſiccat auſtrū madentem. ſ. prius: & trahit nymbos. ſ. ad ſe. Ecce omnis fera inuaſit iam cœlum: & anteceſſit me: ego victor ſpecto labores meos e terris: & Iuno tribuit feris cœlū vt faciat illud timendum mihi. Licet ipſa ſparſerit .i. ipſa ſim repleuerit, mundū ſup. feris: & licet ipſa iurata. ſ. in me: faciat cęlum peius, id eſt formidoloſius terris, ac peius ſtyge.i. inferno: tamen ſup. locus dabitur Alcidæ. ſ. mihi.

❡ Regentem fata. Plutonem innuit. Taurus, qui in Creta erat. Occidit. interemptum eſt quicquid terra interitum poteſt gignere Iratis deis. q̄uis dij nollent me interficere monſtra ſua. Sic. non licet mihi ſic eſſe aut terra mittat alia monſtra: vt habeam quid agam. vel recipe me in cælum. Vel. ſi times. ne ſurgat aliquod mōſtrum in terra facito, veniat dum ſum in mundo. Quis erit. quaſi dicat nullus. In tuto. quia feci experientiam fortitudinis meæ in omni parte mundi. Vrſæ. intelligit ſeptētrionales. Cancro. Libycos & Africanos mōſtrat. Lux. quia iui ad inferos vbi nulla eſt lux. Metas. terminos iui quo nō poteſt ire ſol. Subſtitit. lux firmata eſt inter metas noſtras. Natura. quia nemo dicitur ire ad inferos & redire. Ceſſit. victa eſt. Defecit. deſtituit greſſus meos. Laxata. aperta: nam cum deſcēdi ad inferos aperta terra: ingreſſa eſt lux ſolis. Retro. vnde nullus redit. Oceani minas. intelligit mare Gaditanū: vbi dicitur fixiſſe colūnas. Quacūq;. in omni parte. Quota. minima eſt reſpectu aliorum facinorum. Nuptæ. Iunoni. Nudus. inermis. Scelera. ſceleratos reges. Solæ manus. ſcilicet meæ. Nec infans. quando ſerpentes a Iunone miſſos eliſi. Leue. facile mihi ad ſuperandum. Segnis. ſine labore. Rex nullus. Euriſtheus qui mihi imperabat: vt vidimus. Virtus. quæ mihi adhortabatur labores: plura coegit aggredi q̄ Iuno. Impauidum. ſine timore: quid prodeſt liberaſſe homines monſtris: cum illa traducta in cœlum deos ipſos terreant. Cancer. enumerat illa monſtra tranſlata in cœlum. diximꝰ quemadmodum cancer exiens de palude lerna, momordit pedē Herculis pugnantis cum hydra: vnde Iuno illum tranſtulit in cœlum. Peremptus. ſ. a me. Tradit. Nam cum ſol egreditur leonem, intrat virginem: tradere eſt per ſucceſſum dare alicui. Aſtreæ. virgini. Annum, id eſt menſem cito currentē. Madētē. pluuiū: nā vētus eſt ferēs nymbos. Anteceſſit. iuit prius q̄ ego. Specto. cū adhuc ſim in terris. Timendū. vt adhuc in cœlo cōgrediendū ſit cū illis mōſtris: & peiora fecerat q̄ in terris: & in ſtyge & in inferno: tamen inueniam locum. BERN. Cancer.

❡ Regentem fata. Ditē patrē, regē mortis. Taurus. de quo Auſonius meminit. Octaua expulſo numerat adorea Tauro. in cuius memoriā victoriæ: vt placet quibuſdā: Menœcius Actoris filius Taurū Herculi primus ſacrificauit. Negat mundus. & Iunonē & terras ipſas ad laſſitudinē pduxi: vt qđ imperēt iam amplius nihil habeant: reliquū eſt cœlum vt cōſequar, mercedē laborum meorum tua venia. Nulla me tellus ſilet: prędicāt laudes ſuas vniuerſæ terrę. Vrſæ ſcythiæ. ſeptētrionis. Indus. Aethiops. Phœbo. oriēti. Cancro. torridæ zonę Iuno tranſtulit in cœlū Cācrū qui momordit talū Herculis pugnātis cū hydra: & meridionali plagæ intulit: vt meminit Iginius. Lux. tua. Noſtras. ſuperas aut potius meæ virtutis. non potuit me ſequi lux ad tartara penetrantē. Nemo retro. lege naturæ: quia multi ſemidei redierunt diuino iure. Virtus mea. fuit mihi virtus parata aduerſaria, quædā impatiens ſocordiæ & ignaui ocij. Tranſtulit Iuno feras. quas inquit feras ego in terris domui: Iuno in cœlum tranſtulit: Cancer. qui tropicū æſtiuum ſuo ambitu deſignat finit torridam zonā a dextra: a ſiniſtra capricornus circumferens hyemalem tropicum. Sidus Libye. Cancer inhærens torridæ zonæ. Auſtrū madentē. efficaciſſimi æſtus, terris Libycis Sole in Leone cōſtituto attrahuntur nymbi & exhauritur omnis materia humida. inde mira ſiccitas & aquarum pœnuria oram auſtralem obſidet. Priua. q̄ mihi. Alcidæ. forti mihi. DANI. Taurꝰ cur Herculi. Cancer.

Si poſt feras:poſt bella:poſt ſtygium canem
Nondũ aſtra merui:ſiculus heſperium latus
Tangat Pelorus:& vna iam tellus erit:
Illinc fugabo maria.ſi iungi iubes:
Committat vndas Iſthmos:& iuncto ſalo
Noua ferantur Atticę puppes via.
Mutetur orbis:vallibus currat nouis
Iſter:nouaſq; Tanais accipiat vias.
Da da tuendos Iuppiter ſaltem deos.
Illa licebit fulmen a parte auferas
Ego quam tuebor.ſiue glatialem polum:
Seu me tueri feruidam partem iubes:
Hac eſſe ſuperos parte ſecuros puta.
Cirrhæa Pæan templa:& ætheream domum
Serpente cæſo meruit:at quoties iacet
Phyton in Hydra?Bacchus:& Perſeus deis
Iam ſe intulere:ſed quota eſt mundi plaga
Oriens ſubactꝰ?aut quota eſt Gorgon fera?
Quis aſtra natus laudibus meruit ſuis
Ex te:& nouerca?quẽ tuli mundum peto.
Sed tu comes laboris Herculei Lyca
Perfer triumphos:Euryti victos lares:
Stratumq; regnum:vos pecus rapite ocius.
Qua templa tollens ara Cenei Iouis
Aſtro timendum ſpectat Euboicum mare.

ASCEN. ¶ Si ego nondũ merui aſtra, poſt feras.i. victorias de feris:poſt bella.i. victorias de hominibus malis:poſt canẽ ſtygium.i.victoriã de inferis,ſup.faciam maiora:Pelorus Siculus,id eſt vnũ e tribus promõtorijs Sicilię: tãgat latus Heſperium.i.Italicũ: ſicut aliqñ tetigit:vnde æneí.iij. quum protenus vtraq; tellus Vna foret, venit medio vi pontus:& vndis Heſperiũ Siculo latus abſcidit &c.& erit iã vna tellus.i.continens terra, ego fugabo illic maria ſcilicetquæ media nunc ſunt:ſi iubes iungi ſcilicet inte ſe maria?Iſthmos terra anguſta Corinthi:interiecta inter mare ægeum & Ionium: cõmittat.i. coniungat ſcilicet per me ſi iubes:vndas ſcilicet vtriuſq; maris di[illegible]roc eſt intercipietur a me vt vndę iungantur & puppes Atticæ ferantur.ſ. Corinthum vt via noua.quia recta:vbi nunc,in Ioniũ venïant circuitum magnum faciunt.Iſter & Tanais accipiat nouas vias.i. mutabit alueũ: O Iuppiter ſi nihil aliud committere vis: da da ſaltem deos tuendos.ſ.a feris quas Iuno immiſit coelo, Licebit,id eſt licitum & conueniens erit, vt auferas fulmẽ ab illa parte coeli: quam ego tuebor ſiue iubes me tueri.i. protegere: polum glatialem ſcilicet arcticũ: ſeu partem feruidã.ſ.meridionalem:puta.i.exiſtima ſuperos eſſe ſecuros,quia tutos hac parte.ſ.quã tuebor. Q; aũt coelũ meruit probat exẽplis: quia Pæan.ſ.Apollo ſic dictꝰ vbi ſerpentem vicerat & filios Nyobes. Iuue. Parce ꝓcor Pęan meruit:tẽpla Cyrrhea.i.delphica:& domũ ęthereã ſerpente.ſ.phythone ceſo: at quoties iacet Phyton.i. ſerpẽs inſtar phytonis in hydra?q.d.ſexcẽties:quia toties quoties abſciſſo vno capite bina renata ſunt. Bacchꝰ & Perſeus(oẽs filij Iouis)intulere iam ſe deis.i. catalogo deorũ:ſed quota pars.ſ.laborũ meorũ eſt oriens,ſubactus.ſ.a Baccho:aut quota pars eſt Gorgon,id eſt meduſa fera. q. d. minima &tamen porpterea dei habentur.Quis natus ex te & nouerca meruit aſtra laudibus ſuis?q. d.nullus preter me. Quod vni Chriſto(vt id parergon inſerã) vere conueniat dicere. Ego peto mundũ.i.ornatum coeli:quem tuli.ſ.humeris meis Atlantem faſce leuans. Sed tu o Lyca puer,comes Herculei laboris: pfer triũphos.i. inſignia victoriæ, lares Euryti regis Oechaliæ victos. ſ. a me.ſ.imagines vrbium victarum,& regium ſtratum: vos ſcilicet reliqui famuli,capite ocius pecus ſcilicet Euryti. ſ. ad ſacrificium ,faciendum qua ſcilicet parte ara Iouis Cenei,id eſt in monte Ceneo ſtructa,tollens, id eſt in altum erigens,templa Iouis, ſpectat mare Euboicum , timendum auſtro ſcilicet flante: alij aſtro legunt: reſpicientes ad illud. xj. æneidos. Scit triſte mineruæ ſidus & Euboicæ cautes, vltorq; caphareus:vt ſit aſtro mineruæ: ſed cum hæc diceret Hercules,nondum Mineruæ ſidus nocuerat Græcis , vt timendum dicatur propterea mare.

BERN. ¶ Si poſt. narrat alia pericula ad quæ paratus eſt ſi ad huc non meruit coelum. Siculus pelorus. promontorium Siciliæ Italiam verſus. Heſperium. Italicum:dictum eſt ſupra olim Siciliam coniunctam fuiſſe Italię ſed æſtu maris fuiſſe ſeparatam. vnde dicit ſi non ſatis eſt laborum meorum, coniungãtur Sicilia,& Italia,vt prius erant:& illinc fugabo maria. Cõmittat.coniungat. Præterea ſi voles q; diſiungatur terra Iſthmos quę eſt in Peloponneſo & iungantur duo maria Aegeum, & Ioniũ, faciam illa iungi. Atticæ. Athenienſes naues Iſter. Danubius mutet alueum. Iuppiter.concludit dicens : ſi non eſt alius labor ſuſcipe me in coelũ: vt ſaltem tuear deos olim agitatos a gigantibus:non erit timendum ex illa parte ſiue ſeptentrionali ſiue meridionali:vbi me locaueris. Auferas.remoueas: quia illa parte vbi ero non erit opus tuo fulmine ad defenſionẽ.

Phyton. Cyrrhea.in Cyrrha monte Boeotiæ:ſi Phoebus meruit coli i terris & habere coelum propter Phytonem ſerpentem ab eo interfectum:quanto magis ego qui occidi tot monſtra. Phyton. ſerpens ſemel occiſus ab Apolline. Quoties iacet in hydra.quaſi velit dicere pluries, cũ plura haberet capita.& ille Phyton tãtũ vnus eſſet. Subactus. victus oriens a Baccho minima regio reſpectu illarum quas vici. Gorgon. Meduſa ſuperata a Perſeo.illi habuerunt coelum rebus minimis:quod mihi negatur. Meruit?quaſi dicat nullus. Peto mundum.coelum quod ſuſtinui humeris meis. Sed tu. vertit ſermonem ad famulos.

¶ Siculus Heſperiũ &c. faciam vnã & eandẽ Siciliã & Italiam & Ioniũ cũ Aegeo cõfundetur, mea vi diruto DANI.
Iſthmo: ſi ad comparandũ cælũ tranſacta nõ ſufficiant. Iſter. fluuius in Europa. oritur e radicibus notiæ mõ- Iſter.
tis in Germania auctore Plinio in quarto. Ouidius Binominen vocat. Salluſtius. tradit iſtrum eſſe proxima
magnitudine Nilo. declinaẽ iſter & iſtrus. Gellius inquit. Iſtrus quoq; in Europa fluit. Tanais. fluuius diui- Tanai.
dens Aſiam ab Europa, non ſolum per ſcythas ſed etiam per Sauromatas defluit in meotim paludẽ. a barba
ris appellaẽ Sylis. Euſtathius tradit vocari. græ. τεαμαρ Δια λαπ ταμ.ερα μοσ'ιερ. i. extenſe fluerere. Cyr-
rhæa. exemplis mercedem laborum poſtulat. Phyton in hydra. q̃ ramoſus & denſus ſurrexit ſerpens in col Perſeus.
lo Hydræ. Perſeus. quem pręcipuo honore decorarunt Aegyptij: vt ait Euſebius.

Aſclepiadei. CHORVS. IOLE.

PAr ille eſt ſuperis: cui pariter dies
Et fortuna fuit: mortis habet vires
Lente cum trahitur vita gementibus.
Quiſquis ſub pedibus fata rapacia
Et puppem poſuit liminis vltimi:
Non captiua dabit brachia vinculis:
Nec Pompæ veniet nobile ferculum.
Nunq̃ eſt ille miſer: cui facile eſt mori.
Illum ſi medio decipiat ratis
Ponto: quum Borean expulit Aphricus:
Aut Eurus Zephyrum cum mare diuidunt
Non puppis lacerę fragmina colligit:
Vt littus medio ſperet in ęquore.
Vitam qui poterit reddere protinus:
Solus naufragium non poterit pati.
Nos turpis macies: & lachrymę tenent:
Et crinis patrio puluere ſordidus.

PAr ille eſt. Chorus mulierũ captarũ cum Iole filia Eurytiregis Oechaliæ coactarũ Herculẽ ſequi amiſſo rege & filijs eius, exciſaq; patria cõquerit caſum ſuũ: innuitq; beatos pręſe dicẽdos qui cita morte abſumpti ſunt: forteſq; iudicat & laudandos qui mori q̃ capi maluerint. Reſpiciens fortaſſe ad factũ alterius Senecę, qui eligendo genus mortis, ſibi quodãmodo mortem cõſciuit: aut ad alluſionẽ vocabuli ſui: voluit enĩ Senecã a ſe necãdo dici, vnde ſenex deducitur, ſcḋm multos: licet ſe pronomẽ ſit lõga & in Seneca ac ſenex & ſeniũ prima breuis: aut demũ ad Paradoxum ſtoicorum dicentium ne mortẽ quidem poſſe turbare felicitatẽ viri ſapientia dũ fortiter obeaẽ. Sed ordinẽ proſequamur. Qui talis ẽ Ille eſt par quantũ ad felicitatẽ, ſupra, cui dies. i. tẽpus vitę: & fortuna fuit pariter. i. ſimul ita vt ſimul deſinerẽt: hoc eſt vt deficiẽte fortuna. i. cõditione & felicitate vitę, etiã vita deficiat. Vita cũ trãhiẽ lente gemẽtibus. i. in gemitu viuentibus, habet vices. i. æquiualẽtiã mortis. Quiſquis poſuit ſub pedibus. i. contempſit fata rapacia. ſ. nos ad mortẽ, & Puppem. i. ſcaphã charontis liminis vltimi. i. quę eſt in introitu inferni, non dabit vinculis brachia captiua: nec veniet ferculũ nobile. i. ſpectaculum quo paſciẽ viſus: vt cibo corpus: aut ferculũ quod fertur depictum in triũpho Pompæ. i. multitudinis q̃ pompoſe ducitur poſt triumphantẽ. Ille cui facile eſt mori, nũq̃ eſt miſer: quia potius moriatur. Si ratis decipiat illũ. i. talem medio ponto. i. cũ Aphricus ventus ab Aphrica flans expulit Boreã ventum ſeptentrionalem penitus contrariũ: aut Eurus ab oriente flans, Zephyrũ ab occidente flantẽ: cum diuidũt mare. ſ. in diuerſa trahentes omia: non colligit fragmina puppis lacerę, vt. i. tanq̃ ſperet littus in medio æquore: quia ſolus is qui poterit reddere protinus vitã: non poterit pati naufragium. Sed macies turpis & crinis ſordidus puluere patrio. i. patrię exuſtæ: tenent nos q̃ maluimus capi q̃ mori. BERN.

PAr ille. Inducaẽ Chorus mulierum Oechalicarum deplorans fortunã ſuam: beati ſunt illi qui diſcedente fortuna, decedũt & ipſi e vita. Verſus eſt Aſclepiadeus. Par. beatus vt deus. Dies. vita: q cum fortuna vitam amiſit. Vices mortis. qui viuit in miſeria, potius habet mortẽ q̃ vitam. Gementibus miſeris. Quiſquis. quicunq; contẽnit mortem ne patiaẽ miſeriam. ille nullum malum poteſt habere. Fata. mortem. Sub pedibus. in contemptũ. Puppẽ. ſ. Charontis qui vehit animas ad inferos. Liminis vltimi. quia infernus eſt vltima domus. Captiua. nunq̃ ducetur in triumphum ligatus. Ferculum. Ferculum.
a ferendo eſt quicquid portaẽ in pompa: hoc eſt in ordine præcedente triumphantem. Decipiat. ſi frãgatur nauis furentib' ventis in mari: ſi non curabit viuere, non erit miſer. Fragmina. tabulam vt cupiat venire ad littus. Nos. Chorus damnat fortunã ſuã: qḋ nõ ſint mortuę. Crinis. more antiquo, vt teſtaẽ quoq; ꝓpheta Dauid ſolebant crines puluere & cinere ſpargi in miſerijs. DANI.

¶ Par ille ſuperis. Totus hic actus cuius hæc eſt pars ſecunda, metro ſurgit pindarico. Lamentatur, Chorus ſuam infelicem ſortem capta patria Oechalia, rege perempto: regina rapta, trucidatis ſumatibus. Cui pariter dies & fortuna. qui vitam pariter cum fortuna clauſit. Mortis lentæ cum trahitur: qui infeliciter victitat moritur ſæpius: ergo feliciſſimus qui ſponte mortem petit. ſententiæ accommodari debẽt affectibus: inquit Fabius Quintilianus. Sentẽtię affectib' quadrent.

Nos non flamma rapax: non fragor obruit.
Felices ſequeris mors: miſeros fugis.

ASCEN.
¶ Nos &c. Dolent ꝙ non perierint cum patria dicentes. Flamma rapax nõ obruit nos: fragor id eſt res fracta & cadens, non obruit nos: o mors tu ſequeris id eſt perſequeris felices: et fugis miſeros ſcilicet volentes mori.

Nos ſtamus.i.ſuperſtites ſumus: nec ſtam° moenibus.i.intra moenia patriæ q̄ ceciderūt. Heu dolētiū vox:& locus.ſ.vrbis noſtrę:dabitur ſiluis.i.vertet̃ in ſiluas,q̧.i.&,templa lapſa,fiēt capſæ ſordidę. Dolops ppl's Phthiæ aut Aetolię: gelidus,quia inter niues nutrit° in montibus:ducet iam pecudes hac.ſ. parte qua cinis qui ſupeſt Oechaliæ.ſ. vrbi noſtrę ſtratę.i.dirutę, in terrā ab Hercule:iacet obrutus. Paſtor Theſſalicus,mōtanus & durus:referens.ſ.ad memoriā.i.iterū modulans: carmina.ſ.poetarum de captione noſtri facta,fiſtuls indocta:quia ip̄e indoctus:in illo oppido.ſ.olim tam nobili, tūc aūt ſiluis paſcuis: canet cantu flebili tempora noſtra. Et cū de° ſ.arbiter æui,traxerit:aut dū contrahit tēpora pauca,quęret̃ quis fuerit locus patrię.ſ.noſtrę Oechalię quia non agnoſcet̃:ſic dictū eſt Thraces arāt vbi Troia fuit. Ego (inq̄t Chorus ſub pſona vnius) felix.ſ.rupicolui.i.habitaui,locos nō ſteriles (ſunt etiā loci terrę: vt eneid.j.deuenere locos &c.).i.fertiles: nec colui iugera.i.arua ieiuna.i.macilēta: ſoli Theſſali: quale eſt in Theſſalia:vocor ad ſaxa trachina.i.trachinię regiōis patrię deianiræ,rigētia.i.aſpera:nam trachis aſperū dicitur: & ad dumeta horrida.i.iculta & ſpinoſa,iugis torridis.i.ſiccis & ſaxoſis: appoſitone, nemus vix gratū pecori mōtiuago.i.capris in montibus vagari ſolitis. At ſi ſors melior vocat quas.i.aliquas famulas.ſ.e nobis q̄ famulæ ſumus:hoc eſt ſi ſortitę ſint melioris ſoli dominū:aut inachus flu. Argiuorum & Oetolorū:volucer.i.celer:qd̄ damnat̃ in fluuio:cū ad laudē dicat̃ Leni fluit agmine thibris. cauſa eſt quia lenis & vehit & reuehit naues melius q̄ celer:trāſferet illas.ſ.ad Inachias vrbes aut colent moenia Dircęa.i.Thebana, a quibus non lōge eſt Dirce fons muſis ſacer:qua i.per quæ moenia fluit Iſmenos,languid° flumine tenui.i.minore q̄ vt naues ferat:qd̄ etiā vitioſum eſt:ſed facta mentione Thebarum inhorruit ob incunabula Hercul', addēs. Mater Herculis tumidi.i.ſuperbi qui ſe iactat filium Iouis:nupſerat hic.i.i his moenib° Amphitrionis cuius,aut adulteri filius. Quæ cautes Scythię quis lapis genuit ſup.te: cōuertit em̄ ſermonē ad Herculē abſentem per Apoſtrophen. Nū.i. nunquid, Rhodope, mons Thraciæ tulit te Titana ferū.i. vnū e Titanibus q contra deos arma ſumpſerunt: nec legēdum eſt ferunt ſed ferum: nū Athos mōs Macedoniæ,pręruptus.i.habens multas rupes,alludere tamen videtur ad id qd̄ poſtea euenit:nam a xerxe præruptus eſt & velificatus athos,tulit te:num fera Caſpia.i. Tygris Caſpij montis:quę virgata.i.varijs colorib° diſtincta:prębuit tibi vbera: quæ plurimum ad indolem faciunt: vti phaporinus philoſoqus apud A.Gellium pulchre diſputat: & idē Dido ad Aeneam irata. Nec tibi diua parēs, generis nec Dardanus author perfide ſed duris genuit te cautibus horrens Caucaſus:Hircaneq; admorunt vbera Tygres. Fabula de noctibus geminis id ē nocte geminata: vt te Iuppiter talem gigneret:cum æther tenuit ſidera longius ſcilicet duplo,q̄ ſolebat,& luci-

Stamus nec patrię moenibus:heu locus
Et ſiluis dabitur:lapſaq; ſordidę
Fient templa caſę.iam gelidus Dolops
Hac ducet pecudes:qua tepet obrutus
Stratę qui ſupereſt Ochalię cinis.
Illo Theſſalicus paſtor in oppido
Indocta referens carmina fiſtula:
Cantu noſtra canet tempora flebili.
Et dum pauca deus ſęcula contrahit:
Quęretur patriæ quis fuerit locus:
Felix incolui non ſteriles locos:
Nec ieiuna ſoli iugera Theſſali.
Ad trachina vocor ſaxa rigentia.
Et dumeta iugis horrida torridis
Vix gratum pecori montiuago nemus.
At ſi quas melior ſors famulas vocat:
Illas aut volucer tranſferet Inachus
Aut Dircęa colent moenia:qua fugit
Iſmenos tenui flumine languidus.
Hic mater tumidi nupſerat Herculis
Quę cautes Scythię:quis genuit lapis?
Num Titana ferum:te Rhodope tulit?
Te pręruptus Athos:te fera Caſpia
Quę virgata tibi præbuit vbera.
Falſa eſt de geminis fabula noctibus
Aether cum tenuit ſidera longius
Commiſitq; vices lucifer Heſpero
Et ſoles vetuit Delia tardior.
Nullis vulneribus peruia monſtra ſunt.
Ferrum ſenſit hebes:lentior eſt chalybs
In nudo gladius corpore frangitur
Et ſaxum reſilit:fataq; negligit.
Et mortem indomito corpore prouocat.
Non illum poterant figere cuſpides:
Non arcus Scythica tenſus arundine.
Non quę tela gerit Sarmata frigidus.
Aut qui ſoliferę ſuppoſitus plagę

Vicino Nabathæ vulnera dirigit:
Parthus Cnoſiacis certior ictibus.
Muros Oechaliæ corpore propulit:
Nil obſtare valet. vincere quod parat
Iam victum eſt. quota pars vulnere concidit?
Pro fato potuit vultus iniquior.
Et viciſſe ſat eſt Herculeis minis.
Quo vaſtus Briareus: quo tumidus Gyges
Supra Theſſalicos conſtitit aggeres.
Vt cælo infereret vipereas manus:
Hoc vultu riguit: commoda cladibus
Magnis magna patent: nil ſupereſt mali:
Iratum miſerę vidimus Herculem.

fer.i.ſtella matutina, cõmiſit vices id eſt partes ſuas, Heſpero.i.ſtellę veſpertinæ quæ eadem eſt: ſed cum deberet oriri mane, manſit in occaſu veſpertino, & delia.i. luna tardior ſ.in deceſſu, vetuit.ſ. ſuccedere ſoles id ē bis vnum ſolem: ea inq̄ fabula, ē falſa: Præterea mõſtra q̄ ſũt peruia.i.penetrabilia nullis vulneribus: & ferrum hebes.i.hebitatum in corpore Herculis, ſenſit.ſ. hoc, chalybs.i. ferrũ chalybum duriſſimum, eſt lẽtior.ſ.in corpore Herculis: quia gladi⁹ frãgitur in nudo corpore.ſ.Herculis: & ſaxum.ſ.iniectum in ipm reſilit, & negligit.i.contẽnit, fata.i. quęcunq; mortem inferũt, & prouocat.ſ. ad certamen mortem corpore indomito: ergo ſup. monſtrũ eſt. Probat aſſumptum: quia cuſpides non poterant figere.i.transfigere illũ: non arcus tenſus poterat transfigere illum: arundine.i.ſagitta ſcythica: nõ tela quę Sarmata gelidus gerit: aut q̄ gerit parthus certior ictibus Cnoſiacis.i.a cretenſibus factis: qui ſuppoſitus plagę ſoliferę.i.habenti ſolē ſupra caput dirigit vulnera.ſ.ſagittarũ: Nabathę.i.incolę regionis Nabatheæ, vicino.ſ.ſibi: repete: poterat figere illũ. Sup. Hercules ppulit.i. e loco ſuo pepulit: corpore non machina aliqua: muros Oechaliæ.ſ. Euryti regiæ. Nil valet obſtare.ſ. Herculi: id quod parat.i.intendit vincere eſt iam victũ. Quota pars.ſ.eorum q̄ vicit, concidit vulnere.ſ.illato ab eo. q.d. minima: q̄a vultus.i.aſpectus eius iniqor.i.dirior & truculentior, potuit pro fato.i.ſatis fuit ad inferẽdã mortem: & ſat eſt viciſſe minis Herculeis ſine opa. Nam quo.i.quali vultu, Briareus vaſt⁹: quia centiman⁹: & quo Gyges, cæli & terræ filius, tumidus.i.inflatus ſupbia generis & viriũ, cõſtitit ſupra aggeres Theſſalicos.i.mõtes tres Theſſaliæ accumulatos: vt infereret cælo manus vipereas: quia & pedes ſerpẽtinos habebãt: ſed ideo vipereas quia more viperarũ patri gyges vim inferre parabat: hoc.i.tali vultu, riguit.ſ.Hercules. Magna cõmoda patent.i.aperta ſunt & parabilia, magnis cladibus.ſ.q nil ſupereſt mali: qui eñ oia amiſit hoc commodi habet q non veretur plura amittere. nos miſeræ vidimus Herculem iratum & ita omne malum perpeſſę ſumus.

¶ Flamma. Non potuimus mori in ruina patriæ noſtræ. Heu. interiectio dolentis. Locus.ſ.patrię dabitur BERN.
Siluis. naſcentur ſiluę vbi erat patria & tẽpla deorũ mutabunť in caſas paſtorum. Oechaliæ. patriæ noſtrę: nomen eſt etiam regionis ipſius q̄ propinqua Theſſaliæ eſt. Cinis. nam combuſta fuit ab Hercule. Noſtra tempora. noſtras miſerias. Contrahit. cito facit tranſire tempora: ignorabitur vbi fuerit patria noſtra.
Fœlix. commotio miſericordiæ: quãdo narramus mutationem fortunæ. Ieiuna. immo fœcunda. Ad trachina. de loco fœcũdo ducor ad locum deſertũ. At ſi quas. ſi forte aliquę de nobis mittenť ad meliora loca: ducenť in Argiuos vel Thebanos agros. Inachus. fluuius apđ argos: alius i Otholia: vñ deianira vxor Herculis. Dirçea. thebana a dirçeo fonte. Iſmenos. fluuius prope Thebas. Languidus. minime impetuoſus. Hic. ſcilicet Thebis. fuit Alcmena mater Herculis: qđ dolendũ eſt: videre loca hoſtis ſui. Quæ cauſes. potius mihi videť Hercules natus ex duris montibus q̄ ex muliere. Titana. gigantem: non ferunt Titana te genuiſſe. Rhodope. mons Thraciæ. Præruptus athos. altus mons Macedoniæ. Quæ virgata. per circuitionem intelligit tygridem armeniacam quę dorſum virgatum habet: ſcribit philoſophus alimenta præſtare conditionem naturæ: vnde volens mõſtrare Herculem crudelem & durũ, eum dicit nutritum a Tygride.
Falſa. quod dicitur Iuppiter geminaſſe noctem quando genuit Herculem. Lucifer. qui de mane eſt, dedit locum ſuum Heſpero: quando continuata eſt nox. Delia. luna. Monſtra. facit ſyllogiſmum quodammodo: monſtra non poſſunt vulnerari: Hercules non potuit vulnerari: ergo videtur monſtrum. Peruia. penetrabilia. Hebes. nõ incidens. Chalybs. enſis ex chalybe factus ſpecies metalli, quod naſcitur apđ Chalybes populos verſus ſeptentrionem apud Colchos. Reſilit. tanq̄ percutiens murum. Negligit. nõ curat mortẽ
Prouocat. inuitat, offerẽdo ſe periculis. Scythica. ſagitta optima qua vtũtur Scythę & Parthi. Nabathę. orientali: Nabathęa regio a rege Nabatho dicta eſt. Certior. qui non fallit quãdo vult ferire: nam parthi meliores ſunt ſagittatores. Cnoſſiacis.i.cretenſibus. Propulit. proſtrauit. Corpore. ſine vllo inſtrumento.
Quota. q.d. minima pauci ſunt victi vulneribus ab eo: ſed ſolo aſpectu horribili. Pro fato. loco mortis.
Qui vaſtus. non ſolum timem⁹ Herculem: ſed gigantes etiam timuerunt qui ſtruxerant montes in Theſſalia vt aſcẽderent cælum. Aggeres. accumulationem triũ montium. Vipereas. nam dicunť gigantes habere pedes ſerpentinos & centum manus. ſic Virgilius & centum geminis Briareus. Magna. non poteſtis habere magnum commodum ſine magna clade: habuimus hoc commodum q tam horribilis Hercules vicit gigantes: ſed modo eſt damnum noſtrum. Vidimus. q nobis fuit miſerum videre tam horribilem Herculem: & preſertim iratum.

¶ Inachus. Ad vrbes inachias ablegabunť. Immenus, ab Iſmeno filio Pelaſgi nomen accepit vt tradit Diodorus in quinto. Non Titana ferunt. te eſſe: ſub interrogatione: inſultat Chorus Herculis immanitati & ferociæ. Athos. illud Virgilianum legendum eſt. quãtus Athos: non athõ: cum gręce dicatur αθως in quarta in DANI. Iſmenus. Athos.

flexione: & apud Iuuenalem. Creditur enim Velificatus Athos: epotaq; flumina medo &c. Et ſoles. geminata nocte tardior ſurrexit ſol. Hercules reuera non eſt e ſemine diuino ſatus, ſed monſtrum qd nullo ferro penetretur. Pro fato paruit. aſpectus minabundus Herculis eſt mors intuentibus. Briareus. centimanus alter Aegęon appellatus. Homerus teſtis eſt in primo Ilia. Vipereas. ipſi viperei.

Briareus.

ASCEN. ℂ Et ego infelix. Vt egregiam agnoſcamus Iolen, ſeorſum a turba cōqueritur caſum ſuum, dicens. Et ego infelix nō ſupple queror (a verbo quod ſequitur querimur: alioqui nimis figurata eſſet locutio: Ego infelix querimur) templa collapſa. i. lapſa cum deis ſuis: ve pro vel, focos dijs laribus ſacros, ſparſos & patres arſiſſe mixtos gnatis. i. filijs: & deos arſiſſe, mixtos homini (miſerabiles dij qui ardere potuerunt) templa arſiſſe mixta ſepulcris: quia nos nullum. i. non vllum: non queritur vllum malum commune: quia fortuna vocat lachrymas noſtras, alio. i. ad alia nobis peculiaria & propria deploranda: & mea fata grauiora cęteris. i. ſingularia mala: iubēt me flere alias ruinas. Incipiens ergo lamentari dicit. Quę querar prima? quę gemā ſumma. i. poſtrema? iuuat deflere pariter cuncta; nec tellus ſcilicet communis mater animantium: dedit mihi plura pectora: vt verbera digna id eſt ſatis magna, ſonent planctu. ſ. digno. Vel ſaxum flebile Sipyli id eſt i qd Niobe flendo prolem ſuam extinctam ab Apolline conuerſa eſt, figat. i. vt fixum ſtare faciat me, vel ponite me in ripis Eridani. i. padi: ſuperi, qui ad ſuperos tendit: eo q ab occidēte in oriētem fluit: ſed malim dicere: o ſuperi ponite &c. Vbi. i. in quibus ripis (ſunt quatuor continui anapęſti) turba Phaetontiadum ſororum. ſ. inter ſe & ipſius Phaetontis, mœſta. ſ. ob caſum fratris, ſonat. i. lachrymat cū eiulatu vel addite me ſaxis ſiculis: vbi Siren Theſſala: Acheloi flu. Theſſalię filia: gemit fata aut ſua aut parentis: vel tollite me in ſiluas ędonias. i. Thracicas: hic manifeſte diphthongus eſt in prima. Qualis Daulias ales. i. Daulia nata philomena in luſciniam verſa: ſolet flere Natū ſcilicet Itym (patri Tereo coctum & appoſitum: vn̄ Maro. Quas illi philomena dapes &c. Confunditur aūt hiſtoria: nam alij dicunt Prognen ſororem philomenę fuiſſe matrem Itys: & illum coxiſſe patri ob dolorem ſtupratę ſororis: cui ne facinus pderet linguā abſcidit: ſanguine tamē depictū ſorori indicauit. Vbi aūt Tereus cognouit dicente Progne: quod petis intus habes: ſe filium comediſſe furibundus proſilit in vxorē: ſed miſeratione diuina cōuerſę ſunt omnes in aues. Tereus i hupupā auē criſtatā & quaſi coronatā. Progne in hirundinem q̄ q in domo ſcelus ppetrauit, eam adhuc habitat: philomena in luſciniā: q̄ qa in ſiluis vitiata in ſiluis deflet: Itys in Phaſianū. Sed poetę aut nomen pro nomine ponentes aut aliter opinantes philomenā pro Progne vſurpant: vt hoc loco & paulo poſt, fugit vultus philomela ſuos natumq; ſonat. Et reuera ſunt qui cōtra velint philomelam Itys matrē) ſub vmbra Hiſmaria. i. Hiſmari montis Thracię dumentis. Aptate ſuperi, formā lachrymis meis: ergo prius ſuperi in vocandi caſu, mali legere q̄ in patrio. Trachin vrbs aſpera: quia

CHORVS.

Et ego infelix non templa ſuis
Collapſa deis: ſparſoſve focos:
Natis mixtos arſiſſe partes:
Hominiq; deos: templa ſepulchris:
Nullum querimur commune malum.
Alio noſtras fortuna vocat
Lachrymas: alias flere ruinas
Mea fata iubent: quæ prima querar?
Quę ſumma gemam? pariter cuncta
Deflere iuuat: nec plura dedit
Pectora tellus: vt digna ſonent
Verbera planctu: me vel Sipyli
Flebile ſaxum figat: ſuperi
Vel in Eridani ponite ripis.
Vbi mœſta ſonat Phaetontiadum
Turba ſororum: me vel Siculis
Addite ſaxis: vbi fata gemit
Theſſala Syren: vel in ædonias
Tollite ſiluas: qualis natum
Daulias ales ſolet Hiſmaria
Flere ſub vmbra: formam lachrymis
Aptate meis: reſonetq; malis
Aſpera Trachin: Cyprias lachrymas
Myrrha tuetur: raptum coniunx
Cęica gemit: ſibi Tantalis eſt
Facta ſuperſtes: fugit vultus
Philomela ſuos: natumq; ſonat
Flebilis Itym: cur mea nondum
Capiunt volucres brachia plumas?
Fœlix fœlix cum ſilua domus
Noſtra feretur: patrioq; ſedens
Ales in agro referam querulo
Murmure queſtus: volucremq; Iolen

Turba loquetur:vidi vidi
Miſeranda mei fata parentis.
Cum letifero ſtipite pulſus
Tota iacuit ſparſus in aula.

ab aſperitate dicta,reſonet malis. Myrrha filia Cynaræ regis Cypria patre purâte ſe cum alia rem habere: grauida effecta,in Sabęã regionem fugit vbi in arborē ſui nominis verſa fungitur) tuetur lachrymas cyprias.i. guttas myrrhę e ſe ſicula ſtillātes. Coniunx.i. Alcyone, gemit Ceyca maritū ſuū,raptum.ſ.a fluctibus maris: Tantalis.ſ.Niobe Tātali filia eſt facta ſuperſtes ſibi: quia cū deſiit eſſe Niobe: manſit marmoreū idolū. Philomela ſeu philomena:fugit vultus ſuos.i.non vult ſe contemplari:& ſonat flebilis.i.plorando natum.ſ. Itym. Cur brachia mea nondum capiunt pennas volucres? cur nondū facta ſum auis. Noſtra domus feretur felix felix, cum ſilua.ſ.in qua facta Luſcinia cantabo:& ego ſedens ales in agro patrio: referam queſtus.i.querimonias: murmure querulo,& turba loquetur Iolen volucrem.ſ. effectam. Vidi vidi miſeranda fata parentis mei.ſ.Euryti,cum.i.quando ipſe pulſus ſtipite letifero.i. claua mortifera,iacuit ſparſus:quia in fruſta contritus in tota aula:& ideo dicit q̄ eſſet multū querendus vt in ſequentibus latius dicam. BERN.

¶ Et ego. Verſus hic eſt anapeſticus & eſt lamētatio Ioles filię Euryti qua nō queritur de communibus miſerijs ſed proprijs:cupiens mutari vel in arborem: vel in auē: vel ſaxum: vt finiat dolores ſuos:demū eā cōſolatur Chorus. Sparſos,datos in ruinam. Deos.accipe vt dij & hoies ſimul ſint combuſti. Alio.q̄ ad cōmune malum:ſatis habeo plorare meas miſerias. Summa.extrema:neſcio vnde incipiam aut vbi deſinam. Plura. vellem oēs flere:ſed non poſſum cū ſolum pectus habeam. Sipyli.vellem mutari in ſaxum quemadmodū Niobe de qua vidimus in Hercule furente. Figat.faciat me immobilem & ſaxeā:de Sypilo diximus. Vel in Eridani.aut dij mutate etiam me in arbores vt mutatæ ſunt ſorores phaetontis iuxta Eridanū deplorantes funera fratris.de quibus Ouidi.plene ſcribit. Sororū.heliadū. Theſſala Syrē.vel ponite me in Siciliā inter ſcopulos vbi Syrenes fuerunt q̄ dicuntur fuiſſe filię Acheloi fluminis Aetoliæ:qđ Oui. tetigit. xiiij. meta. Eneæ trāſitum deſcribens inquit. Terraſq; calenti ſulphure fumatas: Acheloiadūq; relinquit ſyrenū ſcopulos de his ſuperi⁹ plura diximus. Aedonias.intelligit philomenā mutatā in lugubrē auē: Aedō aūt & Aedonius promonthoriū eſt Thracię. Daulias ales.philomena ſiue mater Progne mutata in Luſciniam: quod ſentit Varro dicens Luſciola eſt qđ luctuoſe canere exiſtimatur. Daulias.poſt Delphos: vtpote orīētem verſus habet.vt Strabo refert & Thucydides in ſecundo:terræ phocidis dicit:quem olim Thraces incoluerūt: vbi Tereus is regnauit q̄ Prognem filiam Pandionis duxit. Oui.in epiſtola qua ſolatur Liuiā i morte Druſi ait. Talis in vmbroſis mitis nunc deniq; ſiluis: deflet Thraiciū Daulias ales Itym. Hiſmaria.mons eſt Thracię Hiſmarus. Aptate.date mihi talē formā quę ſit apta lachrymis. Trachin.ciuitas Theſſaliæ ad montē Oethā: Trachis græce aſper dicitur:ideo dicta Trachin aſpera quia Saxoſa. Myrrha.fuit Cynarę Cypriorum regis ex Concrea coniuge filia quæ,id illa procurante:a patre inſcio effecta grauida:atq; deinde re cognita:eius trā in Sabęā diffugit: vbi deorū cōmiſeratione in arborē ſui nomis transformata fuit cuius pariendi tpe inſtante: & agente ſolis calore Adonē peperit: quē nymphæ liquoribus vnxere maternis: atq; adhibita diligētia nutriuere: vt late oia pertractauit Ouidius lib.meta.x. Hanc arborē referente Pli.li.natu.hiſto.xij. in eiſdē ſiluis cū thure permixta naſci tradidere nōnulli: plures ſeparatim:& multis in locis Arabiæ gignitur. Eſtq; arboris altitudo ad quinq; cubita:nec ſine ſpina:caudice duro & intorto:craſſiore q̄ turis. Et vt ipſe Pli.dixit non dā: ex myrrha Sabei portionem deo quoniam & apud alios naſcitur. Cōiunx.alcyone mutata in auē: vt ſupra vidimus. Ceyca.maritū ſuū ſubmerſum. Tantalis. Niobe mutata in ſaxum filia Tantali. Sibi. refertur ad eandem perſonam. Fugit vultus.nam cum eſſet mulier mutata eſt in auem. Sonat.plorando. Nūdum. cur ipſa quoq; non mutor in auē & habitē ſyluas. Vidi.dicit cauſam ſui doloris propter quā velit mutari in auem. Pulſus.percuſſus ſtipite id eſt claua Herculis.

Luſciola.
Luſcinia.
Myrrha.
Adonis.
Myrrhā arbor.

¶ Et ego. Iolēs deploratio a turba vulgariū ſequeſtrata:reges & reginæ decerni debent a multitudine, hoc ſeruant poetæ in omni actione. Hercules vxores habuit Megarā Creontis Thebani. Iolem Euriti, Deyaniram Oenei. dimiſſa Megara petijt Iolam negante Euryto:in ætoliam venit,ibi ſumpſit Deyanirā. deinde memor deſpecti coniugij inſurrexit ad nares atra bilis. facto agmine Oechalā vaſtauit: cuius modo ruinam deflet Iola. Et.e.in.eclipticos adſum ſeparandū eſt per cōma: poſtea veluti q̄ corrigat ſeipſam. Alias ruinas. famulatū & ancillariolam ſortem. Quę prima. pathos mouet ex addubitatione. vt apud Virgi.de Anna. Quid primum deſerta querar comitē ne ſororē &c. Eridani: Heliades e palpebris expuūt Electrū, flētes caſum Phaetōtis Germani qui decidit in padū vbi adhuc odos vſtrinæ deterret ſuper volantes aues auctor Apollonius in quarto. Theſſala ſiren. Sirenes Acheloi filiæ fuerunt ex Terpſicore vna muſarum: vocales & ſuauicanæ: ſimiles virginibus pro parte ſupera, pro infera volucribus. Apollonius in quarto. ευθαλιγειασειρηναδοι μουδε χελλωιδεσ ηδειησι θελγουσαι μολπησιν ὅτισ παρα πεισμα βαλοιτο &c. τοτε δ᾽ αλλο μεσσω μουσια αλλοδε πυρθαμηνιδεσ ραλγκεαι. Nullum gen⁹ cantilenę magis delectat Sirenas q̄ laus Proſerpinæ & forte canebāt Proſerpinam quo tpe ad antra earum applicuerunt argonautæ redeuntes e Colchia cū vellere aureo. Fœlix felix. o me felicem quum ero querula volucris & fabulabitur de me turba itidē vt de philomena. Vidi vidi. ex geminatione extenditur fletus. Stipite.claua nodoſa.

DANI.
Vxores Herculis.
Eridani odor.
Sirenes.
Proſepina laus ſirenibus dulcis.

Proh ſi tumulum fata dediſſent:
Quoties genitor querendus eras?
Potui ne tuam ſpectare necem?

¶ Proh ſi tumuli. Proſequitur calamitatē domus ſuæ præſertim patris & fratris dicēs p, quæ dolentis vox eſt: ſi fata dediſſent ſup. tibi o genitor tumulū .i. ſepulturā: quoties eras querendus.i.colligendus & inueſtigādus cū eſſes in tot fruſta diſcerptus? q.d. nimirū ſępiſſime. Vbi caſtigādus eſt error Danielis ASCEN.

Nondum teneras veſtite genas:
Necdum fortis ſanguine Thoxeu:
Quid veſtra querar fata parentes:
Quos in tutum mors æqua tulit
Mea me lachrymas fortuna rogat.
Iamiam dominæ captiua colos:
Fuſoſq; legam:proh ſępe dolor
Formaq; mortem paritura mihi:
Tibi cuncta domus concidit vni:
Dum me genitor negat alcidæ:
Atq; Herculeus ſocer eſſe timet:
Sed iam dominę tecta petantur. CHO.
Quid regna tui clara parentis:
Proauoſq; tuos reſpicis amens:
Fugiat vultus fortuna prior:
Patiens quiſquis nouit famulum:
Regemq; pati:vultuſq; ſuos
Variare poteſt:pepulit vires
Ponduſq;. male nec ſeruit inops
Caſus animo qui tulit ęquo.

quia a queror priore breui contra legē metri & ſenſum putat deductum quaſi ſit lamentandus:ſed a queror paſſiuo verbi quęro deducitur haud dubie. O Thoxeu frater nōdū veſtite genas teneras.i.nondū habēs eas veſtitas barba.i.inueſtis & imberbis adhuc:necdum i.& nondum adhuc fortis ſanguine:potui ne ſpectare necem tuā. Sed o parentes quid idē ad quid, querar fata id eſt exitia veſtra,fortuna mea rogat id eſt expoſcit me lachrymas. Ego captiua iāiā.i.proxime legā colos & fuſos dñę.ſ. Deianyrę ſi ceciderit, vn̄ & reginæ illo tpe nebant & texebāt ac ſuebant. Pro dolor ac forma.i.formoſitas pitura mihi mortē.i.dolorē inſtar mortis.cūcta domus concidit tibi o forma vni.i.ſoli.i.pp̄ter formā meam perijt cūcta dom⁹ paterna:dū genitor negat alcidæ.i.Herculi me:atq; timet eſſe ſocer Herculeus q̄ſi nō ob cōtemptū ſed ob timorem negauerit.alij legunt contigit & alcide in vocatiuo:o alcide cūcta domus cōtigit.i. obuenit tibi vni:dū genitor negat me tibi. Sed tecta dñæ.ſ.nouę petant.i.adeant iā. Subſequit Chorus in eadē penit⁹ ſcena,quia in eodē genere carmina alternatim loquitur:dicit eīn Chorus ad eā. O regina amēs, quid.i. ad quid:reſpicis regna clara parētis tui Euryti: & proauos tuos: fortuna prior fugiat vultus ſ.mētis tuę.i.ne referat amplius ad memoriā quiſquis.i.quicunq; patiens.i.habens patiētia,nouit pati.i.tolerare famulū & regē.i.ſummam & infimā cōditionē:& pōt varios vult⁹ ſuos iuxta cōditionē(quia vt dicit Terētius i Ecyra. Profecto hoc ſic eſt vt puto omnib⁹ nobis vt res dāt ſeſe ita magni atq; humiles ſumus)is ſupple pepulit.i.amouit a ſe:vires & pōdus mali id eſt calamitatis:nec ſeruit inops ſcilicet animi,qui tulit caſus ſcilicet ſuos,animo æquo.

BERN. ¶ Querēdus. Ad ſepulturā. Veſtite genas.nondū habens barbā. Thoxeu.frater nondū fortis ſanguine qui eſt cauſa viriū. Quid.corrigit ſe q; gemat miſerias patris & fratris q cū mortui ſint nō ſentiūt miſerias: potius deberē plorare calamitates meas. Fortuna.ſ.miſera. Colos.inſtrumēta ad filandū. Forma.quotiens optabo mortem propter formā meā quæ fuit cauſa omniū malorū. Tibi.propter te forma omnia domus noſtrę deſtructa ſunt. Dñe.iam omittam⁹ queſtus dū ancilla vadam in domū dominæ. Quid regna: hortatur Chorus ad ferendū omnia ęquo animo. Fugiat.noli recordare prioris fortunæ fœlicis:nā quiſq; eſt patiens in vtraq; fortuna fœlix habēdus eſt. Variare.mutare ſecundū fortunā. Pepulit.reiecit:nō videt malum ſibi graue. Caſus.infortunia. Aequo.patienti.

DANI. Veſtis. Inueſtis. Genæ. ¶ Querendus. In paſſiua a deponente participiū.relictus eſt inhumatus Eurytus ab Iole abducta. Veſtite. veſtis eſt barba inde inueſtes ſine barba dixit Honoratus. Genas.genę ſunt partes in facie quas tegit barba. quā vocant græci τογενειον και γενειασ barbeſco & γενειαζω dicunt genas ſiue pilos circa barbam. Quid regna.optimū remediū aduerſoꝝ eſt patiētia.

Actus Secundus. Trimetri Iambici.

NVTRIX. DEYANIRA.

O Quã cruentus fœminas ſtimulat dolor:
Cum patuit vna pellici: & nuptæ domus:
Scylla: & Charybdis: Sicula contorquens freta
Minus eſt timēda.nulla nō melior fera eſt.
Nanq; vt reluxit pellicis captę decus
Et fulſit Iole:qualis innubis dies:

ASCEN. O Quã cruentus. Nutrix egreſſa denuntiat q̄ egre patiatur Deyanira cōſpectū pellicis dicēs: o q̄ .i. q̄tū cruentus dolor:ſtimulat fœminas cum.i.quando: vna domus patuit.i. paruia & communis facta eſt : pellici & nuptę id eſt vxori:cuius pellex eſt, quæ viri concubina. Scylla & charybdis ſęuiſſima monſtra in mariſiculo: contorquēs vtraq; freta ſicula: quia ſorbere & vomere videntur,eſt minus timēda.ſ.maritis q̄ cōiunx marito aut pellici: nulla fera eſt nō melior:ergo ois eſt melior:q̄ cōiunx irata pellici:Nāq; vt.i.poſt q̄ decus.i.ornamētū:aut legat decor,pellicis captæ:& Iole.ſ.de qua loquit pellex fulſit.i.reſplenduit: ſup.talis, qualis dies.i.ſol:aut apparitio eius innubis.i.expers nubiū:ſudus & clarus: vep

Purum ve claris noctibus ſidus micat:
Stetit furenti ſimilis:ac toruum intuens
Herculea coniunx:fœta vt armenia iacens
Sub rupe Tigris hoſte conſpecto exilit.
Aut iuſſa Thyrſum quatere: conceptū ferēs
Męnas Lyæum,dubia quo greſſus agat
Heſit parumper:tū per Herculeos lares
Limphata rapitur:tota vix ſatis eſt domus.
Incurrit:errat:ſiſtit:in vultus dolor
Proceſſit omnis:pectori pene intimo
Nihil eſt relictum:fletus inſequitur genas:
Nec vnus habitus durat:haud vno furit
Contenta vultu:nunc inardeſcunt genę:
Pallor ruborem pellit:& formas dolor
Errat per omnes:queritur:implorat:gemit:
Sonuere poſtes.ecce pręcipiti gradu
Secreta mentis ore confuſo exerit. De.
Quacunq; partem ſedis ætherei premis
Coniunx tonantis:mitte in Alciden feram
Quę mihi ſatis ſit.ſiqua fœcundū caput
Palude tota vaſtior ſerpēs mouet
Ignara vinci.ſiquid exceſſit feras
Immane:dirū:horribile:quo viſo Hercules
Auertat oculos:hoc ſpecu immēſo exeat.

vel,quale ſup.ſidus.ſ.lunę micat.i.ſplendet noctibus claris.i.ſerenis. Coniunx Herculea ſ.deyanira Oenei filia: ſtetit ſimilis furēti:ac intuens toruū.i.torue:vt tigris foeta iacēs armento.i.ad inſidias armenti:aut potius legatur armenia:vt ſit iacens ſub rupe armenia exilit hoſte.ſ.qui catulos auferre parat: conſpecto:ſi armēto qđ nō placet legis,dic hoſte i.pecore qđ deuorat̃ vult cōſpecto:aut vt exilit Męnas.i.furioſa baccha, iuſſa q̃tere Thyrſum.i.haſtā pāpinis inuolutā in honorē Bacchi,ferens.i.patiēs:Lyęū.i. Bacchū cōceptū ſ.intra ſe vñ enthea effecta eſt. ipſa Deyanira dubia quo agat greſſus,heſit.i.reſtitit dubitās parūper.i.parū tpis,tū.i.deinde facta deliberatione,rapitur limphata.i.furore perciťa/ per lares Herculeos:tota domus eſt vix ſatis ſ. ad capiēdū curſū ei⁹,icurrit.ſ. in colūnas & obſtacula: errat,ſiſtit ſup.ſe:aut curſū iterdū i.reprimit:ois dolor pceſſit.i.ſe cōtulit digno ſcēdū in vult⁹,q indices ſūt aiorū: nihil pene affectiōis ē relictū pectori itimo.i.qđ nō pdiderit vult⁹. Flet⁹inſequit̃ genas.Nec vn⁹ habitus.i. vn⁹color aut vna diſpoſitio vult⁹ durat: furit haud cōtēta vno vultu:genę.i.ſinus oculorū,inardeſcūt nūc.i.interdū:pallor pellit.ſ.paulo poſt ruborē:& dolor errat.i.variat̃ p oēs formas.i.diſpoſitiōes colorꝫ & affectionū:q̃rit̃.i.conq̃rit̃,implorat.ſ. deos & hoies i vindictā: vt pxime Iunonē iplorabit,gemit ſ.iterdū tacita. Sed ſup.poſtes.i. cardines regiæ ſonuere. Ecce.q.d. te repente ſup.adeſt gradu p̄cipitu:exerit.i.effert,ſecreta mētis.i. q̄ p irā cōcepit,ore cōfuſo.i.incerto qđ dicat. Deya.O cōiunx tonātis.ſ.Iuno Herculi ppe tuo inſenſa:quācūq; partē ſedis ætherię premis.i.occupas:aut p̄mis q̄a moleſta es, mitte.i.excita:in alciden.i.Herculē,ferā. ſ.beſtiā aliquā q̄ ſit ſatis mihi.i.ad explēdā irā meā in Herculē. Siq̄ ſerpens vaſtior tota palude.ſ. Lerna aut alia, mouet caput fœcūdū: vt fuerat caput Hydrę:cui⁹ vno cæſo bina renaſcebant̃,ignara.i.neſcia vinci. Siqđ imane dirū horribile(quo viſo vt a furijs infernalib⁹ Hercules auertat oculos) exceſſit.i. ſupauit pernicie& diritate feras exeat hoc ſpecu immenſo: quē monſtrat ex aduerſo regiæ.

Q. Hic ē.ij.actus vbi dolor Deyanirę cōcept⁹ pter p̄ſentiā Ioles:& deliberatio vidictę habet̃.prio exit nutrix q̄ declarat q̄lis fuerit anim⁹ Deyanirę qñ vidit Iolen & captiuas. Cruēt⁹.crudel: q̄ſi cupiēs ſanguinē. Vna dom⁹.vni⁹mariti. Scylla & Charybdis.picula in mari ſiculo de qb⁹ diximus. Nulla nō.qñ anteponis nulla,dicit̃ ois:qñ nō anteponit̃ dicit̃ aliq̄. Melior.q̄ mulier irata. Decus. pulchritudo. Innubis.ſine nubib⁹,ſeren⁹ & purus: ſimilr̃ erat vult⁹ Ioles. Herculea cōiūx.Deyanira ſimil'ſe ue tygridi q̄ catulos habet & inſtat armento pp̄ter filios vt illis apportet cibū.ſiue ſimilis erat Bacchæ furenti. Lyeū.Bacchū. Heſit.firmauit ſe Deyanira liphata.i.furēs diſcurrit p totā domū.Incurrit.facit ipetū. Proceſſit.appuit in vultu dolor ai. Relictū q̄a oēs exiuerūt foras. Habit⁹.q̄litas vult⁹: nā mō rubra mō pallida erat. Errat.demōſtrat̃ oi cōditione. Implorat.q̄rit auxiliū. Exerit.exprimit:demonſtrat pturbationē ai ex vultu pturbato:& greſſu furēti veniēs Deyanira extra. Quācūq;.Egrediēs Deyanira rogat Iunonē vt mittat ferā cōtra Herculē q̄ illū pimat:& ſi nō inueniat q aliquā mutet ſe in ferā.q̄a eſt accēſa tanto furore q Herculem poterit ſuperare. Fœcundum.renaſcens vt Hydrę lerneæ. Ignara vinci. quę non poſſit ſuperari. Exceſſit feras.maius ſit crudelitate q̄ feræ. Auertat ſcilicet timens. BERN.

O q̄ cruent⁹. Epithaſis nouo aduētu Deyanirę & Nutricis. Cōſtituit cū Nutrice Deyanira vlciſci iniuriam Herculis.carmē ſcđm metro archilochio,trimetro acatalectico. Scylla & Charybdis.notiſſima ſunt in mari ſiculo picula vel carmine Apollonij in q̄rto: Scylla filia fuit Phorci ex hecate quā vocant aliter Cratæin κρτε κεφορκω νυκτιπολοσ εκατη την σε καλεουσι κραταιιν &c.Nulla nō quæuis færa horribilis mitior eſt irata fœmina. Purū ſidus.luna lumiare noctis. Herculea coniūx.Oeneis. Męnas.Baccha ebria & entheata. Quācūq;. Dolētis Deyanirę & i Tragicā ſæuitiā prorūpētis vox hic attollit̃,hoc autē maxime expoſtulat vt tradit Diodorus:apud Iolen filauit & cū veſtib⁹ eius pellē leonis permutauit:pharetram pariter & arcū cū colo & fuſo:qualem permutationem lepide perſtrinxit naſo in annalibus. Hoc ſinu exeas.faciat irruptionem in Herculem & proſternat. DANI. Scylla. Hercules apđ Iolen.

ASCEN. ❡ Vel ſi ferę.ſ.tã horrẽdæ negant̃:ꝑcor o Iuno,cõuerte hãc mẽtẽ.ſ.meã:in aliqđ.ſ.malũ, aut pniciosũ mõſtrũ:ego poſſũ fieri hac mente.i.ſtãte hac voluntate & affectione crudeli: quodlibet malũ,cõmoda.i.appropria & applica mihi,effigiẽ.i.formã,parẽ.i.cõformem dolori.ſ.meo:pectus ſup.meũ non capit minas.i.peiora Herculi velĩ q̃ q̃ mente cõplecti poſſum.Quid o Iuno,excutis.i.inueſtigas & exquiris aut exploras,ſin⁹ extremæ telluris q̃ vt in India magna gignit mõſtra:& verſas ſ.ſcrutãdo p applicationẽ ai,ñ pedũ:orbẽ.ſ. terrarũ:qđ rogas Ditẽ.i.Plutonẽ,mala.i.perniciosa mõſtra:tu inuenias.i.inuenire poſſis i iſthoc.i.hoc qđ tibi offero,pectore meo,oẽs feras quas.ſ.Hercules timeat.i.timere poſſit accipe hoc telũ.ſ.pect⁹ meũ,odijs tuis.i.quo expleas odia tua in Herculẽ.Ego ſũ nouerca i.nouercali aio i Herculẽ,tu potes.ſ.p me,pdere.i.deſtruere Alciden.O dea.ſ.Iuno.Profer aut pfer.i.ad finẽ vſq́ extẽde,manũ.ſ.tuã quocũq́.i.i quãcũq́ pte potes:q̃d ceſſas,vtere.ſ.me,furẽte.i.tãtũ p dũ furo:ego repi(per vnũ p).i.iã inueni aut pepi.i.pduxi & genui: nefas qđ iubes.ſ.p me fieri.q.d.mihi iputet̃ qcqđ illhic ẽ ſceleris.Quid hęres.i.qđ dubitas?q̃ ſi toties victa nõ audeat rurſus attẽtare licet ipa.i.tu ceſſes,hęc.ſ.mea,ira,ẽ ſatis.ſ.ad pniciẽ Herculis.Nu.O alũna cõprime q̃ſtus (honeſti⁹ dicit q̃ minas aut execrationes ſeu diras impcatiões)pectoris.i.ai:parũ ſani.q.d.inſani ſed nõ audet,& doma flãmas.ſ.iraꝝ frena.i.retine vinculis,dolorẽ,oſtẽde ſup.te, cõiugẽ Herculis.i.dignã q̃ Herculis cõiũx dicaris.De.Iole captiua.dabit natis meis.i.ex legitimo Herculis toro pcreatis,germanos. i.fres(Ergo germani etiã ex ſolo patris Germine dicunt̃:& ipa fiet nurus Iouis,ex famula.i.ancilla captiua.Nõ.i.nõne.q.d.id citi⁹ fieri poſſe:flãma & torrẽs.ſ.aquaꝝ ferẽt curſus pariter.i.ex eodẽ fonte & p eũdẽ Alueũ?& vrſa Oceani metuens ſe gurgite tingi hocẽ polus arctic⁹,ſicca:nũq̃ in mare deſcẽdẽs:bibet põtũ cęruleũ.i.cerulei coloris.O Hercules,nõ ibo inulta.licet geſſeris.ſ.humeris tuis cælũ: & totus mũdus debeat tibi pacẽ.ſ.q̃ gaudet. Aliqd.ſ.dolor:aut dolor nuptę.i.cõiugis,iratę eſt aliqd.i.in aliquo,aut aliqđ ens,peius.i. pernicioſius Hydra id ẽ q̃ fuit Hydra.Quis ignis aetnæ,mõtis Sicilię,ardẽtis furit tantus in cęlũ.i.cęlũ verſus,ſup.quãtus ignis coniugis in pellicẽ.q.d.nullus.Hic.i.me⁹ animus: vincet.i.ſupabit malitia:qcqd eſt victũ tibi. i.capta p̃ripiet.i.patiar ne vt p̃riptat mihi toros?Ego adhuc.i.hactenus timebam monſtra:iam nullum malum eſt:peſtes ceſſere id eſt exceſſere mundo:ſed pellex inuiſa venit in locum feræ.ſ.quam timeam.O ſumme protector deum.i.deorũ Iuppiter:& o Titan id eſt ſol clare,ego fui tantum.i.dumtaxat coniunx Herculis timentis.i.tantiſper dum fuit in periculo mortis:vota quæ tuli.ſ.pro marito ſupis,ceſſere captę.i.ad bonum captiuæ: ego fui felix.ſ.in nuncupandis votis cito exaudiendis.pellici.i.ad bonum pellicis q̃ fructum omnem carpit:nam o ſuperi vos audiſtis illi id eſt ad vtilitatem illius,preces meas,

Vel ſi ferę negantur:hanc animam precor
Cõuerte in aliquod:quodlibet poſſum malũ
Hac mente fieri.commoda effigiem mihi
Parem dolori:non capit pectus minas.
Quid excutis telluris extremæ ſinus?
Orbemq́ verſas?quid rogas Ditem mala?
Omnes in iſthoc pectore inuenias feras
Quas timeat:odiis accipe hoc telũ tuis:
Ego ſum nouerca:perdere Alciden potes:
Perfer manus quocunq́.quid ceſſas dea?
Vtere furente:quod iubes fieri nefas:
Peperi:quid hęres?ipſa iam ceſſes licet:
Hęc ira ſatis eſt.Nu.pectoris ſani parũ
Alumna queſtus comprime:& flãmas doma:
Frena dolorẽ:coniugẽ oſtẽde Herculis.De.
Iole meis captiua germanos dabit
Natis:Iouiſq́ fiet ex famula nurus?
Non flamma curſus pariter:& torrens ferẽt?
Et vrſa pontum ſicca cęruleum bibet?
Non ibo inulta:geſſeris cælum licet,
Totuſq́ pacem debeat mundus tibi.
Eſt aliquid Hydra peius:iratę dolor
Nuptę.quis ignis tantus in cęlum furit
Ardentis Aetnę?quicquid eſt victum tibi
Hic vincet animus:capta præripiet toros?
Adhuc timebam monſtra:iam nullũ eſt malũ:
Ceſſere peſtes:in locum venit ferę
Inuiſa pellex:ſumme protector deum
Et clare Titan:Herculis tantum fui
Coniunx timentis:vota quę ſuperis tuli
Ceſſere captę:pellici fœlix fui.
Illi meas audiſtis o ſuperi preces.
Incolumis illi remeat:o nulla dolor
Contente pœna:quęre ſupplicia horrida:
Incogitata:infanda:Iunonem doce
Quid odia valeant:neſcit iraſci ſatis:
Pro me gerebas bella:propter me vagas

Achelous vndas ſanguine infecit ſuo.
Cum lenta ſerpens fieret: in taurum trucem:
Nunc flecteret ſerpente depoſita minas:
Et mille in hoſte vinceres vno feras.
Iam diſplicemus: capta prælata eſt mihi.
Non præferetur: qui dies thalami vltimus
Noſtri eſt futurus: hic erit vitę tuę.
Quid hoc? recedit animus: & ponit minas.
Iam ceſſit ira: quid miſer langues dolor?
Perdis furorem? coniugis ſanctæ fidem
Mihi reddis iterum? quid vetas flammas ali?
Quid frangis ignes? hunc mihi ſerua impetũ
Pares eramus: non erat votis opus:
Aderit nouerca: quæ manus noſtras regat
Nec inuocata. Nu. quod paras demẽs ſcelus?

Hercules ſup. remeat incolumis: illi. ſ. ad bonũ illi q̃ ipſo fruitur. o dolor cõtẽte nulla q̃tũuis magna, pœna: q̃re. ſ. in Herculẽ ſupplicia horrida: incogitata. ſ. ab alijs aut a me pri⁹, infanda: doce Iunonẽ qd odia. ſ. noſtra valeãt: cũ ipſius parũ profecerint: ipſa neſcit iraſci ſatis. Deinde conuerſa oratione ad Her. inquit. Tu gerebas. ſ. cõtra Acheloũ bella p me. ſ. habenda: Achelous flu. & rex aut deus eius: infecit vndas vagas, ſanguine ſuo. ſ. interẽpt⁹ a te eſt, proſpe ie me: cũ ipſe fieret, ſerpens lẽta. ſ. repẽs lente, & flecteret. ſ. cõuerteret nunc minas in taurũ trucẽ. ſ. aſſumpta forma tauri torui, depoſita ſerpẽte. ſ. forma ſerpentina: fluuius eñ ille in plano lẽte fluit: vbi aũt inter ſaxa decurrẽs p̃ceps ruit mugitũ quedã imitat̃: & cũ tu vinceres mille feras: in q̃s ſe trãſformauerat Achelous: in vno hoſte. ſ. Acheloo: nos diſplicem⁹ iã: quia capta eſt prælata mihi: nõ p̃feret̃. ſ. nõ patiar tñ vt ppetuo p̃ferat̃: nã hic pro is dies: qui futur⁹ eſt vltimus thalami noſtri. ſ. cõiugij, erit ſup. vltimus vitę tuę. Quid hoc? ſup. eſt: ſenſit iram remiſſam. Anim⁹ recedit. ſ. a me, aut reſedit, aut reſidit (vtrunq; a re & ſido) & ponit. ſ. deponit minas, ira tã ceſſit. ſ. amota eſt: o miſer dolor quid langues. ſ. remiſſius agis: pdis furorem. ſ. aut quid pdis furorem, aut interrogatiue pdis furorẽ, aut enũtiatiue, tu pdis furorẽ. ſ. fruſtra feris ſi aliud nõ facis. ſed poti⁹ interrogatiue vt ſequẽtia, reddis mihi. ſ. polliceris iterum fidẽ. ſ. fidelitatẽ, cõiugis ſanctę. ſ. q̃ virũ ſancte diligere debet: quid. ſ. ad qd vetas flãmas. ſ. irarũ ali? Quid. ſ. ad qd: frangis ignes. ſ. furoris fomitẽ: ſerua mihi hũc impetum. ſ. animoſitatẽ quã nũc habebã: qñ nos eramus pares. ſ. cũ Hercule, nõ erat opus votis. ſ. nũcupandis p victoria habẽda: nouerca. ſ. Iuno, aderit. ſ. auxilio erit, q̃ regat man⁹ nr̃as, nec. ſ. etiã nõ inuocata. ſ. licet nõ ſis a nobis inuocata (interdũ inuocatus negatiue dicitur vt: & vocatus & inuocatus ad cœnam venis: & ſi ſic accipiatur legatur vel inuocata. ſ. etiam non vocata). Nu. o demens quod ſcelus paras?

❡ Hanc animã. ſ. me ipſam. Hac mẽte. ſ. furiata. Cõmoda. da formã corporis: ita terribilẽ vt habeo animũ. Capit. non capax eſt. Quid excutis. Iuno quid q̃ris oẽs feras & mõſtra p terras: & mala a Plutone: vt pdas Herculẽ muta me in ferã: q̃a ſupplebo p omnibus: & leuabo te onere pſequẽdi Herculẽ. In iſto pectore. ſ. meo inuenies oẽs feras quas timeat Hercules. Hoc telũ. ſ. me ad pdẽdũ Herculẽ quẽ habes odio. Nouerca. loco nouercę. Furẽte. ſ. me. Reperi. dic quid vis fieri. Flãmas. iracundiã. Cõiugẽ. Herculis mõſtra te fortẽ eẽ in malis vt Hercules. Germanos. indignatiue: pariet ne captiua filios ex marito meo, & faciet q̃ filij ipſi⁹ dicantur fratres filiorũ meorũ. Iouis. quia Hercules filius erat Iouis. Nõ flãma. potius ignis & aqua ferentur ſimul: & vrſa occidet in mare q̃ patiar hoc. Sicca: q̃a nunq̃ occidit in mare. Nõ. ſ. patiar. Multa. vidicta: ipſa vero vindicta. Geſſeris. iuſtẽtaueris hũeris tuis, q̃uis Hercules feceris bñficia toti mũdo: tñ inueniã aliquid cõtra te peius hydra. Ignis. nõ eſt tã furẽs in Aetna quãtũ eſt furor vxoris iratę. Anim⁹. ſ. me⁹ irat⁹ vincet qcqd eſt victũ tibi. ſ. te q̃ illa viciſti. Capta. vna captiua Iole eripiet toros meos: indignatiue loquit̃. Inuiſa pellex. Iole. timebam quando mittebaris ad mõſtra: ſed nũc illa eſt mihi loco monſtri. Protector deum vertit ſermonẽ ad illos deos quos ſolebat rogare p ſalute Herculis. qñ ibat ad mõſtra, fundebãt. Preces. pro eo. Ceſſere. exaudita ſunt vota mea nõ ad vtilitatẽ meã: ſed pellicis: nã illi ſupſtes fuit Hercules. Illi. ad vtilitatẽ illi⁹. O dolor. ad ſe ipſam dicit: dolor q es tãtus in me q̃ nõ potes ſatiari aliq̃ pœna. Satis. neſcit facere qd vellẽ ipſa in Herculẽ: neſcit facere illũ mori. Pro me. vertit ſermonẽ ex indignatiõe ad Herculẽ. Lẽta. flexibilis in nodos: nã Achelous vt ſupra dixim⁹ mutabat ſe in varias formas: mõ in ſerpẽtẽ, mõ in taurum. Flecteret. ſ. Achelous relicta forma ſerpẽtis. Vno hoſte. cũ vinceres mille formas vni⁹ hoſtis. Prælata. pręponis mihi illã: nõ patiar: eo die quo relinq̃s me, eo faciã te mori. Quid hoc. dũ loq̃t̃ idignata arguit ſe q̃ tardat furorẽ ſuũ. Recedit. retrahit ſe furor. Lãgues. debilitaris. Perdis. quẽ mõ hẽbas. Iterũ. vt ſim bona i maritum. Ignes. ardores odij. Impetum. dolor ſerua mihi impetum pdendi Herculem. Pares. q. d. Hercules fortis: ſimiliter & ego ſi ſeruabo furorem. Votis. non erit neceſſe vt concipiam vota ad perdẽdum Herculem: quia Iuno nouerca ſponte aderit: non rogata adiuuabit me. BERNA.

❡ Hanc animã p̃cor. da mihi formã horribilẽ qua inſequar virũ meũ & inquietũ agã: nã te iuuãte ſupabo omnẽ tartareã immanitatẽ paratiſſima adero ad pficiendũ qdcũq; mihi iuſſeris ſcelus. Vtere furente. meæ mẽtis telo ſi quæris aptã vindictam ad perdendum Herculem. Non flamma. parat ſe ad vindictã qua maxime omnium gaudet fœmina. Hic animus. meus ſentietur ardentior flagrante ætna. Malum Herculi. DANI. Achelous. fluuius Calydoniæ omnium præcipuus & potentiſſimus ab Homero ponitur ιφιλ. pugnauit pro Deyaniræ nuptijs. iuxta radices Pindi geſta eſt pugna. ſeparat Aetoliam ab Acarnania & defluit in ſinum maleacum. Achelous. Depoſita ſerpente. forma ſerpentis. Millies. multas. Qui dies. erit iugalis dies veſtra vtriq; funebri & mihi, & tibi. Quid hoc recedit. ex inconſtantia muliebri mollit aliquantiſper furoris flammam: vt inde collectis viribus maior ſurgat. Nouerca. Iuno quæ regat manus noſtras ad tantum ſcelus parandum etiam non rogata. Quod paras. inſurgit in Deyanitam nutrix & quærit a feroci animo abſterrere.

ASCENSIVS.

¶ Perimes (inquit nutrix: cupiens id callide impedire prius q̄ id ſe velle dixerat: quia difficile eſt mulieribus imperioſis extorquere: qđ ſemel placuiſſe dixerint etiam ſi non placeat) maritum? Cuius. ſ. mariti, dies extrem⁹. i. occidens, & primus. i. oriens, nouit laudes, & cuius fama (alij flamma legunt) erecta cælo tenus. i. ad cælū vſq;, vt æne. i. fama ſuper æthera notus: habet terras ſuppoſitas. ſ. pedib⁹ ſuis: vt in Buco. Sub pedibuſq; videt nubes, & ſidera daphnis. Terra parens. ſ. cōmunis: cōſurget in. i. contra rogos iſtos: quia toties per eum a monſtris liberata eſt: & domus ſoceri eius, hoc eſt patris tui Oenei: ſternetur prima. ſ. a ſurgentibus in vltionem Herculis: & omne genus ætolum ſternetur: Aetolia autē patria eſt Deyaniræ: nam omnis gens defendit Herculem tuum. ſ. maritū: quot. i. heu quot pœnas dabis vna? q. d. inumeras: quia omnibus gentibus. Crede: pone vt credas te poſſe effugere terras: & genus humanum: genitor Alcidæ. i. Iuppiter: gerit fulmen: quo etiam ſi in cælum fugias te petat: ſpecta iamiam. i. ſtatim vt ſcelus attentaris, faces minaces. ſ. fulminis, ire. i. diſcurrere, per cælum. i. aerem, & ſpecta diem. i. regionem, lucem, aut deum. ſ. Iouem: aut legamus Iouē: tonantem iam fulmie excuſſo. Time quoq; mortem ipſam. i. regionem mortis quam putas tutam, ſcilicet a perſecutione: quia patruus Alcidæ tui id eſt Dis frater Iouis: dominatur illic: æcti⁹ dauid, ſi deſcendero in infernum ades. Quocunq; miſera perges: videbis illic deos cognatos, ſcilicet marito tuo. De. Et, id eſt etiam ipſa, id eſt egomet fateor maximum ſcelus fieri, id eſt agitari animo meo: ſed dolor, ſcilicet ob inductam pellicem iubet, ſcilicet fieri. Licet omnes fere dicant, imprudentem & ignaram Herculi necis cauſam fuiſſe: tamen ad Tragœdiam pertinet omnia ad maximam animorum commotionem adducere: quæ multo minor eſſet ſi imprudens feciſſe vbiq; dicatur & tentās nutricem hæc dicit. Nu. Tu moriere, ſcilicet ſi feceris. Deya. Nempe, id ē certe: moriar coniunx Herculis inclyti: nec vllus dies notabit. i. nota infamię turpabit, me viduam: nocte diſcuſſa. ſ. a ſole. i. tranſacta: quia q̄ Hercules ceciderit poſtridie nemo me dicet viduam: quia ſimul moriar: alij etiā recte de nocte nuptiarum exponunt: licet tūc non vidua: ſed repudiata fuerit dicenda: nec pellex captiua capiet toros meos. Dies naſcetur ante ab occaſu, Indis: cum illic deficiat: & ecōtrario indis ab ortu naſcat: ſicut & cæteris mortalib⁹. Et Phœb⁹. i. ſol, afficiet, aſſ. i. pri⁹, polum glacialem, ſcilicet arcticū licet ambo frigidi ſint: cum æque diſtent a torrida zona, & via ſolis: & ſcythas: hoc de arctico locutum declarat, rota tepida, id eſt tepefaciet regionem quam nunq̄ adit: q̄ nurus Theſſaliæ aſpiciat me relictam, ſcilicet ab Hercule. hoc declarat pri⁹ de nocte, nouarū, nuptiarū locutam: nam ſicut relicta ita & vidua quodammodo fuerit, ſeparata, ſcilicet a viro licet viuo: ego extinguam, ſcilicet prius, faces iugales, id eſt matrimoniales, ſanguine meo:

Perimes maritum? cuius extremus dies
Primuſq; laudes nouit: & cælo tenus
Erecta terras fama ſuppoſitas habet.
Rogos in iſtos terra conſurget parens.
Domuſq; ſoceri prima: & Aetolum genus
Sternetur omne: nam tuum gens Herculem
Defendit omnis: vna quot pœnas dabis?
Effugere terras crede: & humanum genus
Te poſſe: fulmen genitor Alcidę gerit.
Iam iam minaces ire per cælum faces
Specta: & tonantem fulmine excuſſo diem.
Mortem quoq; ipſam quam putas tutā time:
Dominatur illic patruus Alcidę tui.
Quocunq; perges miſera: cognatos deos
Illic videbis. De. maximū fieri ſcelus
Et ipſa fateor: ſed dolor fieri iubet. Nu.
Moriere. De. moriar Herculis nēpe inclyti
Coniunx: nec vllus nocte diſcuſſa dies
Viduam notabit: nec meos pellex thoros
Captiua capiet. ante ab occaſu dies
Naſcetur Indis: ante glacialem polum
Scythas ve tepida Phœbus afficiet rota:
Q̄ me relictam Theſſalę aſpiciant nurus:
Meo iugales ſanguine extinguam faces.
Aut pereat: aut me perimat: eliſis feris
Et coniugem addat inter Herculeos libet
Me quoq; labores numeret: Alcidę thoros
Moritura certe corpore amplectar meo.
Ire ire ad vmbras Herculi iunctam licet:
Sed non inultam. ſi quid ex noſtro Hercule
Concepit Iole: manibus euellam meis
Ante: & per ipſas pellicem inuadam faces:
Me nuptiali victimam feriat die
Infeſtus. Iolen dum ſupra exanimem ruam.
Fœlix iacet: quicunq; quos odit premit: Nu.
Quid ipſa flammas paſcis? & vaſtum foues
Vltro dolorem miſera? quid caſum times?

Dilexit Iolen:nempe dum ſtarent lares:
Regiſq; natam peteret:in famulæ locum
Regina cecidit:perdidit vires amor:
Multumq; ab illo traxit infelix ſtatu. De.
Illicita amantur:excidit quicquid licet.
Fortuna amorem peior inflammat magis:
Amat vel ipſam:ꝙ caret patrio lare,
Qꝫ nudus auro crinis & gemma iacet.
Ipſas miſericors forſan erumnas amat. Nu.
Hoc vſitatum eſt Herculi:captas amat.
Dilecta priami nempe Dardanii ſoror
Conceſſa famulo eſt: adice quot nuptas priꝰ
Quot virgines dilexit:errauit vagus:
Arcadia nempe virgo palladios choros
Dū nectit Auge:vim ſtupri paſſa excidit.
Nullamq; amoris retinet Herculei notam.

aut Hercules pereat:aut perimat me:& adde feris eliſis.i.enectis cōiugē.ſ.me:licet, vt ſup. numeret me quoq; inter labores Herculeos.i. facinora cum labore exhauſta:ego moritura .i.cū volā mori,amplectar certe corpore meo toros.i.cōiugales Alcidę.libet .i. libitū eſt:ire ire(geminatio vbiq; affectū geminatum indicat)ad vmbras iunctā Herculi.i.mori cū eo ſi cui vixi:ſed nō multā.ſ. de pellice (ergo libet non licet lege:quia licet ſed nō libet multā ire) ſi Iole cōcepit quid.q.d.mōſtri ſiſe:ex Hercule nr̄o.ſ.marito,ego euellam ſup,illud ante.i. priuſq̄ moriar.i.eruā e vētre eius manibꝰ meis,& inuadā pellicē per ipſas faces.ſ. nuptiales:pmittam ſup. vt ipſe Hercules infeſtus:faciat me victimā,die nuptiali:dū.i. dūmō ego ruā.i.cadā mortua ſupra Iolē exanimē.i. priꝰ extinctam:q cunq; pmit quos odit,iacet.ſ.ceſus felix. Sētētia diabolica inuidia digna:nō humana māſuetudine. Sed ſic mulieres inter dū affectæ ſunt:qđ auctor licet referat nō probat.Nu.Quid.i.ad qd ipſa.i.tute: paſcis flāmas,& o miſera foues vltro dolorem vaſtū i qd times caſum.ſ.a cōiugio Herculis:dilexit Iolen:nēpe.i.certe,dū lares .ſ. patris eius ſtarent:& peteret natam.i.filiam regis:ſed ipſa regina.i.regis filia. cecidit in locū famulæ,& ita amor Herculis,pdidit vires:& ipſa infelix traxit.i.detraxit & diminuit multū ab illo ſtatu .ſ.regali. De.Illicita amanť: quia Nitimur in vetitū ſemp,cupimuſq; negata: quicquid licet.i.licitū & honeſtū eſt,excidit.ſ.ab vſu & delectatione. Fortuna peior.i.calamitoſior inflāmat magis amorē,amat vel.i.etiā eo noie:ipſam ꝙ caret lare patrio:ꝙ crinis.i.capillus eius iacet nudus aura & gēma.i.lapillis Hercules miſericors amat forſan ipſas erūnas.i.eo ꝙ erūnoſa eſt.Nu.Hoc eſt vſitatum.i.aſſuetum Herculi.ſ. ꝙ amat captas:ſed nō diu: Nēpe ſoror priamiꝰ dardani.i.nobiliſſimi:vt qui ex Dardano Iouis ex Electra filio originē traxit.ſ.heſione:vt ipſa dicas,dilecta.ſ.Herculi,cōceſſa eſt famulo.i.longe inferiori viro Thelamoni qui primus muros cōſcēderat:& ex ea Teucrū genuit: vt recitat Seruiꝰ ad illud æne. Teucrū memini ſidona venire. Adice quot nuptas & quot virgines Hercules dilexit prius.ſ.q̄ Iolen. Errauit vagꝰ:nēpe dum Auge, virgo Arcadia nectit choros palladios:quia illiꝰ miniſtra erat: ſed ſup.ipſa licet virgo & nympha & pallados miniſtra:paſſa ab Hercule vim ſtupri,excidit.ſ.extra amorem & gratiam eius:& nullam notam.i. nullum veſtigium aut ſignum infamię amoris Herculei retinet:

¶ Primus.& extremus oriens & occidēs. Erecta cęlotenus. leuata vſq; ad cælū:ſi voles occidere Herculem BERNA.
ad iſtam mortem ſurget terra contra te. Soceri. Oenei patris tui. Sternetur.occidetur in vindictam Herculis cum tota gente ſua:quia totus mundus defendit Herculem:& ſi fugeres omnes homines non fugies patrē eius Iouem qui fulmen habet. Mortem.etiam ſi per mortem crederes effugere pœnam,non poteris: q a apud inferos regnat Pluto eius patruus. Illic.in loco mortis. Diſcuſſa.recedente anteq̄ ducať alta quæ præcipiat locum meum. Ante.arguit ab impoſſibili:ꝙ priuſq̄ patiatur illa,iſta fient: ſicut prius erit occaſus apud indos: & glatialis polus erit tepidus,q̄ videar relicta ab Hercule. Faces.quæ ferentur in nuptijs Ioles. Pereat.aut morietur:aut interficiet me: vt fecit multas feras. Eliſis.oppreſſis & fractis. Alcidæ.quando proſternet me accurram ad toros eius vt illic moriar:volo mori:ſed prius vlciſci: vt cum Hercule vadam ad inferos & ſi Iole fuerit grauida ex Hercule partum eius euellam manibus meis. Per ipſas faces.in medijs nuptijs inuadam illam.& ſi interficiar,ero tanq̄ victima quę ſolet occidi in nuptijs:& ſi mecum moriatur inuiſa pellex ipſa quoq; contenta moriar. Quid ipſa.nutrix conſolatur deyaniram dicens Herculem non amare Iolen probabili ratione id demonſtrans:crede Herculem illam amaſſe:dum erat in felici ſtatu ardentius quando illa potiri non poterat:nam ſemper nitimur in vetitum cupimuſq; negata: vt inquit Ouidius. Et illicita vehementius amantur:ſed poſtea q̄ habuit illam ardor illius ceſſauit. Vltro.ſine cauſa. Cecidit.deuenit. Traxit. diminuit. Licet.habetur in poteſtate:nam ſatietas capit omnes. Fortuna.probat contrarium: ꝙ ſi Hercules illam felicem amauit:nunc magis quoq; amare cum eam videat infelicem compatiendo illi. Hoc vſitatum.concedit nutrix conſuetudinem Herculis:qui multas captiuas amauit & cito dereliquit. Soror Priami.heſionem quam expugnata Troia rapuit. Vagus.ad multas mulieres. Auge. puella regis Arcadiæ, qua ſequebatur Dianam ab Hercule ſtuprata. Notam.ſignum amoris Herculis.

¶ Flamma.ſplendor & claritas laudis Herculeæ,quæ in cælum vſq; propagata eſt. Patruus. Dis pater qui te DANI.
perdat ſorbeat & diglutiat. Ante ab occaſu:argumento a contrarijs ſumpto ſe accingit ad ſcelus. Me nuptiali. Herculis indignationē puocabo inuadēs nouā nuptā: vt moriar tanq̄ victima nuptialis modo perficiam votum cædis in hoſte & pellice mea. Quid ipſa.nutrix q̄ ſatagit honoris & vitæ alūnæ minuit mentum Ioles:quam dicit amari vt captiuā & concubinā. Paſcis flāmas.irę. dum ſtarent lares paterni. Regis.qñ eēt ex. Regina.regis filia Iole. Amor.Herculis in captā iam pfectus eſt & exhauſtus. Fortuna peior:amant

Auge. raptores raptas ſupra q̃ dici põt: cũ ob miſeratione̋ aduerſæ fortunæ earũ tũ ob nouitatẽ formæ. Auge. auſ
Theſpiades. gẽ nymphã palladis miniſtrã iuxta parthenĩũ viciauit Hercules. Me ne Theſpiades vocãt. vna nocte Hercu
les ſtuprauit filias Theſpij Athenienſis hoſpitis numero qnquaginta: res in picturã redacta eſt in Theutãtio
Theutãtię. oppido in Attica ad quã viſendam Germanicus Cæſar nauigauit: inde Theutantiæ puellę aliter dicuntur.

ASCEN. ❡Quid referã alias: q̃s amatas cito dereliqt vocãt ne me Teſpiades. ſ. vt ſe dicã, q̃s qnqgita vna nocte cõpſſit Alcides: & arſit in illas face. i. ardore amoris, breui. i. parũ durãte: qa noctẽ nõ amplius vnã. Ipſe hoſpes Tymoli Tymolus. ſ. mõtis Lydiæ apud Omphalẽ hoſpitio, immo ſeruitio tent⁹: ſane ſcribitur Tymol⁹ licet etiã Tmolus dicat: idq; p y. nã Steph. in ſene quæ ſcribenda p T & y declarat, dicit τύμωλοσ ὄυτωσ ὁ τμῶλοσ κατα πλεοναϲμὸν σχηματισμόν: vt nugari ceſſent q dicũt Tymolos nuſq̃ legi: fouit nurũ Lydiã. ſ. Omphalẽ, & capt⁹ amore, imo ſeruitio addict⁹: ſedit ad colos leues: reſpectu clauæ, intorquẽs vnum ſtamen. i. texẽdo inijciens ſingula fila manu feroci, qua feras opprimere ſolebat. Nẽpe. i. nã certe, illa. ſ. nobilitata hiſpiditate & duritia depoſuit ſpolia ferę. i. pellẽ leonis: & p̃ſſit crinẽ mitra. i. capitio muliebri: & ſtetit famulus. i. paratus ad famulatũ exhibendũ: vt expiaret cædẽ Iphiti: marcid⁹. i. habens corruptã & delibutã: comã hirtã. ſ. prius: quia durã & incultã quaſi caprino pilo: myrrha ſabæa. i. vnguẽto myrrhino, qđ in ſaba p̃cipue naſcitur. Hercules caluit, vbiq;. i. vbicunq; amauit: feruenter amauit: ſed caluit face leui. i. veloci (nõ tamẽ modica: ſed cito peritura: quia quod ferude fit nõ diu fit) De. Nihil agis vagos amores eius mẽorãdo: nã amãtes ſolẽt poſt ignes. i. amores vagos. i. inſtabiles, hærere. i. ſiſtere amorẽ & pedẽ figere. Nu. Ne. i. nũc, p̃feret tibi famulã, & gnatã. i. filiam hoſtis. ſ. Eurytiſ. De. Vt alta: pbat exẽplo frondiũ q̃ veteres cadũt: & nouę placẽt, formam cito depire: vñ & forma a formo. i. calido deducit: qa cũ calore ſanguinis pit: alludit aũt ad illud Horatianũ in arte ex Homero ſumptũ: Vt ſiluæ folijs pnos mutant in ãnos Prima cadũt &c. dicit ergo. Vt forma. i. formoſitas & venuſtas frondiũ, alta. ſ. p̃lata cęteris, aut q̃ in cacumine p̃cipue ẽ, alit. i. fouet ſub vmbra, ſyluas q̃s tepor. i. humor tepid⁹: prim⁹. i. principio veris, aut ſub primis ãnis, inueſtit. i. amicit, nemore nudo. i. i hyeme: at cũ Boreas: vẽt⁹ frigid⁹, extulit. i. eduxit notos vẽtos humidos poſt boreã fere ortos, ſolutos: & ita impetuoſos cũ nullo vĩculo retineant: & bruma ſæua decuſſit. ſ. in terrã, comas. i. frõdes q̃ arborũ comę ſunt: totas: tu aſpicis. i. qlibet aſpicit, nem⁹ deforme. i. ſine venuſtate, trũcis ſolis. i. relictis a frõdibus deciduis: ſic forma nr̃a. i. hũana p̃ſertim muliebris, pcurrẽs lõgũ iter. i. vbi diuculedurauit, depdit ſemp aliqd, & fulget min⁹: & min⁹ eſt. i. ineſt, malis. ſ. nr̃is: ſunt aũt malę eminẽtes ptes in facie rotũdę in formã malorum Bern. dicit pp mala: qcqd petitũ. i. expetitũ, & delectabile, fuit olim in nobis, cecidit, labat. ſ. illud qđ delectabat: vt vẽter pminens, mamillę ſolidę & rotũdulę, color viuus, ex partu. i. ob & poſt ptũ, aut ſtati a ptu, qđ min⁹ ſeq̃r: nam minus formoſæ naſcunt, & mater. i. officium maternum q̃ facta ſum mater: & vt tũc faciebãt: prolem meam alui, rapuit mihi mul

Referã quid alias? me ne Teſpiades vocant?
Breuiq; in illas arſit Alcides face.
Hoſpes Tymoli Lydiam fouit nurum.
Et amore captus ad leues ſedit colos:
Vnum feroci ſtamen intorquens manu.
Nempe illa ceruix ſpolia depoſuit feræ:
Crinemq; mitra preſſit: & famulus ſtetit
Hirtam Sabæa marcidus myrrha comam.
Vbiq; caluit: ſed leui caluit face. De.
Hęrere amãtes poſt vagos ignes ſolent. Nu.
Famulã ne? & hoſtis pręferet gnatã tibi. De.
Vt alta ſyluas forma vernantes alit:
Quas nemore nudo primus inueſtit tepor:
At cum ſolutos extulit Boreas notos
Et ſæua totas bruma decuſſit comas:
Deforme ſolis aſpicis truncis nemus.
Sic noſtra longum forma percurrens iter:
Deperdit aliquid ſemper: & fulget minus.
Maliſq; minus eſt, quicquid in nobis fuit
Olim petitum cecidit: ex partu labat:
Materq; multum rapuit ex illo mihi.
Aetas citato ſenior eripuit gradu.
Vides vt altum famula non perdat decus.
Ceſſere vultus penitus: & pedor ſedet:
Tamen per ipſas fulget ærumnas decor:
Nihilq; ab illa caſus: & fatum graue:
Niſi regna traxit: hinc meum pectus timor
Altrix laceſſit: hinc rapit ſomnos pauor:
Præclara totis gentibus coniunx eram:
Thalamoſq; noſtros inuido fato nurus
Optabat omnis: quo nimis quiſquis deos
Orabat vllos: nuribus Argolicis fui
Menſura voti. quem Ioui ſocerum parem
Altrix habebo? quis ſub hoc mundo mihi
Dabitur maritus? ipſe qui Alcidę imperat:

Facibus ſuis me iungat Euriſtheus licet:
Minus eſt:toros meruiſſe regnantis leue eſt.
Alte illa cecidit:quę viro caret Hercule. Nu.
Conciliat animos coniugum partus fere. De.
Sic ipſe forſan diuidet partus thoros. Nu.
Famula illa trahitur interim donum tibi.

tum ex illo.ſ.qđ Hercules in me appetijt. Ae
tas ſenior.i.aliquãtulum prouecta,eripuit mihi
ex illo,gradu citato:quia venit nondũ intelle
cta ſenectus. Vides vt.i. qualiter, famula,ſcili-
cet Iole:quia nõ parit,nõ pdat altum decus.i.
excellentẽ formã. Vultus ſup. eius.i. plenitu-
do & denſitas faciei, ceſſere.i. perierũt cũ eſſet
primũ capta,penitus:& pedor.i. foetor carce
risſedet.i.in illa.i.ſitum ducit:& tamen decor
eius fulget per ipſas erumnas : nihilq; caſus,
& fatum graue.i.euerſio dom⁹ paternæ, & cę
des patris,traxit ab illa.i.detraxit illi,niſi regnum:o Altrix.i.nutrix,timor laceſſit.i.laniat & cruciat,hinc.i. ex
hac occaſione q tam formoſa manſit,pectus.i.cor meũ,& pauor rapit.i.eripit mihi hinc ſomnos. Ego eram
anteq̃ Iolen pferret,coniunx pclara cunctis gentibus.i.iudicio omnium gentiũ: aut præ omnibus gentibus:
& omis nurus.i.nubilis foemina,optabat fato inuido.i.inuidente mihi vni tantam felicitatem: thalamos no-
ſtros.ſ.Herculanos,quo nimis,ſic Daniel:alij q̃ nimis:& vtroq; modo ſubobſcura eſt ſentẽtia,legenti quo,ſic
vt opinor conſtruitur,quo ſcilicet fato inuido optabat nimis &c. legentibus q̃,ſic,q̃ nurus quiſquis p qcunq;
&c. Ego autem legam aut quos aut q:quos ſic:quos thalamos meos orabat nimis:quiſquis pro q̃cunq; nam
cõe olim fuit.q ſic.q.i.eo q minus orabat.i.rẽ nimis magnã poſcebat: quiſquis p q̃cunq; orabat vllos deos
.ſ.vt ſint cõiuges: ego fui nuribus Argolicis mẽſura voti.i.deſiderij,hoc eſt vltra quã non audebant qđ am-
plius optare. O Altrix quẽ ſocerum habebo parem Ioui? q.d.nullum,cum ſit ſummus deorum. Quis mari-
tus dabitur mihi ſub hoc mundo.i.ornatu in quo eſt Hercules.licet ipſe Euriſtheus rex Argiuorum:qui impe
rat Alcidę.i.Herculi iungat me facibus ſuis.i.copulet me ſibi matrimonio:minus eſt.ſ.q̃ coniugem eſſe Her-
culis,leue eſt meruiſſe thoros.i.matrimoniũ regnãtis:qa multi ſunt reges:illa cecidit alte.i.ab alto,q̃ caret Her
cule viro.i.qui prius vir eius fuerit.Nu. Partus.i.proles.conciliat.i.in gratia & charitate ponit fere.i.ſemp aut
omnes,animos coniugũ. Dey. Sic ipſe partus.ſ.ſi contingat Iolen parere:forſan diuidet toros.i.matrimoniũ
vtpote meum cum Hercule:& eſt argutiſſima reſponſio:quæ in hoc auctore frequentiſſima eſt : ita vt pro de-
clamatione argute facienda:vix ſit quem felicius imitentur oratoriæ ſtudioſi rhetorũ diſcipuli:pulchrum enĩ
eſt oratori quando aduerſariũ ſuo iugulat gladio,hoc eſt quãdo qđ ille pro ſe adduxit contra illum facere oſtẽ
ditur:vt hic Deyanira oſtendit partũ nouũ conciliare nouos amores & antiquare veteres. Nutrix tamen: quia
non erat vicina partui:nec forte vterum ferens dicit.illa famula non coniunx trahitur interim tibi donum.q.
d.vt facias quod velis.

¶ Teſpiades.filias quinquaginta teſpis violatas ab Hercule vna nocte intelligit: de qbus diximus in Hercule BERNA.
furẽte:ſiłr & de alijs ſequẽtib⁹. Breui face.nõ lõgo amore. Lydiã.Omphalen intelligit. Tynoli.mõtis Ly
diæ. Colos.nã ab illa coactus eſt filare & veſtes muliebres induere. Spolia ferę.pellem leonis. Myrrha.vn
guento. Marcidus.deſes. Vbiq; caluit in toto mũdo amauit:ſed nõ diu. Hęrere.figi.ſolẽt firmari poſtq̃ ha
buerunt multos amores. Famulã.ſi eſt verũ hoc. firmabit ſe in amore tuo,nec pferet filiam hoſtis tibi. Litte
ra hæc interrogatiue legẽda eſt. Vt alta.facit Deyanira ſimilitudinem: ſilua quando vere frondes emittit vi-
rore ſuo oẽs allicit:ſed hyeme pdit omẽ decus amiſſis frondibus ſic mihi accidit,quæ primo flore ætatis meæ
placui Herculi:nunc deficiens ero illi faſtidio. Alta forma.magna pulchritudo. Inueſtit. adducit frondes.
Solutos.furentes:iterum veniẽte hyeme perdit decus ſuum. Comas.folia. Brumą. pars anni quãdo ſunt
breuiſſimi dies. Solis.nã ſoli trunci remanent. Longum iter.multos annos. Malis.propter mala: nam in
quit Salomon. Spiritus triſtis deſiccat oſſa. Petitum. amatum. forma mea amata ab Hercule iam perijt.
Ex illo.ſ.quod fuit petitum. Mater.qua toties peperi:partuſq; formam diminuit. Famula.Iole ipſa ſer
uat formam ſuam. Ceſſere.videmus q ipſa facta eſt macilenta & ſqualor eſt in vultu eius:tamen adhuc eſt
pulchra. Hinc.ex iſta cauſa non poſſum quieſcere:q illa pulchra præponitur mihi. Altrix.o nutrix mea.
Thalamos meos.habere talem coniugem vt ego. Menſura.quando mulieres Argolicę optabant matri
monium rogabant deos vt darent ſimile meo. Quem Ioui.ſi fiat repudium inter nos: vbi inueniam alium
filium Iouis. Facibus.matrimonio.q̃uis Euriſtheus qui imperat Herculi:accipiat me in vxorem:tamen nõ
erit tãtũ quãtũ in Hercule.Nã inueniunt plures reges,& ſolus eſt vn⁹ Hercules. Regnãti.regis. Alte.ex alto
nã cũ multi reges inueniãtur:nullus tñ Hercules inuenitur. Cõciliat.amicos facit. Partus.filij. octauo æthi
chorum ſcribitur q amor cauſat ex pcreatione filiorũ. Sic Iuuenalis: vt queant partu retinere maritos. Fere. Fere.
ponitur aliquando pro quaſi:aliquando prõ quaſi ſemper:vt hic. Sic ipſe.ita poterit Iole parere & iunget ſi
bi Herculem:& me illi diſiunget. Trahitur. vides q Hercules miſit eam ſeruam tibi.

¶ Lydiam nurum. Hercules e ſublimi ſpecula Iphitum pcipitauit.reſponſum eſt.cædes huiuſce purgari non DANI.
poſſe niſi venderetur,& pretio venditionis ſatiſfieret liberis Iphiti. Vęnalem itaq; Herculem mercata eſt Om- Iphiti cæ-
phale Iordanæ Lydorum regis filia,cui ad omnia iuſſa ancillariolum ſe præſtitit Hercules.ſcribit Diodorus. des.
Marcidus.delibutus:vnguento myrrhino. Caluit.arſit amoris flamma. Sic noſtra longum. compara- Omphale.
tio de forma hominis ad ſyluam:quaſi arbor ſit homo.& Home. ſæpiſſime vocat. φυλανθρώπου humanũ ge
nus:& græci dicunt τοὺς ανθρώπους ipſos homines quaſi arbores contrarias carpit forma noſtra quẽadmo-
dum ſyluæ decus foliorum lapſu. Petitum.optabile. Ex partu.ppter partum deficit. Pedor.macies foeti Pedor.
da & aſpectu triſtis.Pedor propriæ captiuę & compeditæ. Traxit.abſtulit. Fato inuido.felici & inuidioſo
ſidere. Quo nimis quiſq;:optabant omnes ſimillimum meo cõiugem. Menſura voti.norma & exemplũ
voti ad ſimiles nuptias. Ipſe qui.occurrit obiectioni & excludit Euriſtheum. Minus eſt.q̃ eſſe vxorẽ Her-
culis nam meruiſſe cuiuſlibet regis nuptias pterq̃ Herculis leue eſt:id quod declarant ſequentia: alte illa ceci-
dit,quæ viro caret Hercule. Fere.quaſi. Sic ipſe forſan. vafra reſponſio.partus illius quã plus diligit illum
alienabit a minus dilecta. Famula.cuius gratia haud credibile eſt reginam poſſe deſeri.

ASCEN. ¶Hunc quem &c.Mulier male affecta aſſerit maritū magis mulieroſum, q̄ glorioſum: & cum ſit ob vires impotens nec glorię quā virtus & honeſtas pariunt:cupidus,credit eū nō ad iuſtiorē:ſed ad formoſiorē reſpecturū.vnde ſatis longe exorſa dicit.Hūc pro hic(nam cum añs praeponitur antiptoſis figurata & licentioſa eſt:vt vrbē quā ſtatuo veſtra eſt:vbi tamen ordinem volunt: vultis vrbem quam ſtatuo:ſup.ea veſtra eſt:hoc autē loco nimis figurate dicitur hūc leuis eſt).ſ.Hercules quē vides ire p̄clarum per vrbes,& geſtantem tergo.ſ.ſuo,ſpolia viua.i.detracta viuae ferae,& adhuc palpitātia:q donat miſeris regna:& rapit celſis.i.ſublimibus & ſuperbis,grauat⁹.i.habens grauatam & onuſtā:manū horridā.i.horrendā,vaſta claua.i.ſtipite nodoſo,cuius triumphū feres vltimi.ſ.hominum,canūt:& quiſqs alius iacet orbe conſepto.ſ.oceano:ſup.canit:hic inquā eſt leuis.i.incōſtantis animi:nec decor gloriae ſtimulat illum,errat.i.diuagatur per orbem:non vt aequet̄.ſ.in gloria & honore,Ioui.ſ.patri ſuo:nec vt eat p vrbes Argolicas,magnus.i.pompoſus & magni nominis.Sed ſup.requirit.i.amiſſo priore alterum q̄rit:quod amet:petit thalamos virginum:ſiqua virgo eſt negata,ſcilicet a patre illi,capitur,ſcilicet vi ab illo:furit in populos, ſcilicet puellae negatae, quęrit nuptas.i.cōiuges alienas,ruinis.ſ.vrbium & caſtrorū,& vitium.ſ.libido,impotens.i.neſciens ſe cohibere,vocatur.ſ.ab iniquis cenſoribus virtus.i.fortitudo.Oechalia inclyta regio Euryti,cecidit.i.diruta eſt.Et vnus titan.i.ſol & vnus dies vidit.ſ.Oechaliam ſtantem & cadentē:qa quo die oppugnauit,expugnauit eā.Amor eſt,ſup.Herculi:cauſa bellandi:Parens.i.quiuis pater timebit totiēs gnatam Herculi(Hypallage)pro natae.i.filiae Herculem:quoties negabit,aut quia dura eſt Hypallage cōſtruatur potius ſic,quoties parens negabit Herculi gnatam:toties timebit.ſ.eam ab eo rapi:hoſtis eſt.ſ.omnis parens, quoties recuſat fieri ſocer.ſ.Herculis.Hercules ſi non eſt gener.ſ.eius qui formoſam habet filiam,ferit.i.percutit eum:aut furit.i.inſanit.Quid.i.ad quid, ego innocens ſeruo poſt hęc.ſ.exempla libidinis & crudelitatis iſtas manus.ſ.meas:pro eo quod eſt quid ſeruo iſtas manus innocentes:an ſup.ſeruo:donec ſimulet ſup.ſe furentem:vt fecit dū Megaram trucidauit quod in prima viſum eſt tragoedia:ac dū intēdat arc⁹ manu ſaeua & opprimat me & gnatū.ſ.Hyllū vt Megarā & liberos ei⁹ opp̄ſſit? Alcides expellit ſic.ſ.ſimulādo furētē,cōiuges ſuas occidēdo eas:haec ſunt repudia.ſ.q̄ facit,nec pōt fieri.i.haberi nocēs.i.culpabilis.Nā fecit nouercam.ſ.Iunonem,videri terris.i.terrigenis omnibus,cauſam ſceleribus ſuis:quia ſi p furorē peccat dicit̄ Iuno peccaſſe,q̄ furorē immiſit nō ipſe.O furor:loq̄t̄ ad furorē ſuum:quid ſtupes ſegnis.i.quare,vt ſtupēs non pficis q̄ concepiſti?Omne ſcelus eſt occupandū.i.prius inferendū eſt malū,etiam p ſcelus q̄ illud patiare:ſententia callidae & vlciſci cupidae potius q̄ benignae mulierculae, perge, id eſt perfice conceptum: dum manus fer-

De.Hūc quē per vrbes ire praeclarum vides:
Et viua tergo ſpolia geſtantem ferae:
Qui regna miſeris donat:& celſis rapit.
Vaſta grauatus horridam claua manum:
Cuius triumphos vltimi ſeres canunt:
Et quiſquis alius orbe conſepto iacet:
Leuis eſt:nec illum gloriae ſtimulat decor:
Errat per orbem:non vt aequetur Ioui:
Nec vt per vrbes magnus Argolicas eat.
Quod amet requirit:virginū thalamos petit.
Si qua eſt negata capitur:in populos furit:
Nuptas ruinis quaerit:& vitium impotens
Virtus vocatur:cecidit Oechalia inclyta:
Vnuſq; Titan vidit:atq; vnus dies
Stantē & cadentē.cauſa bellandi eſt amor.
Toties timebit:Herculi natam parens
Quoties negabit:hoſtis eſt quoties ſocer
Fieri recuſat:ſi gener non eſt:ferit.
Poſthaec quid iſtas innocens ſeruo manus:
Donec furentem ſimulet:ac ſaeua manu
Intendat arcus:meq;:natumq; opprimat?
Sic coniuges expellit Alcides ſuas:
Haec ſunt repudia:nec poteſt fieri nocens:
Terris videri ſceleribus cauſam ſuis
Fecit nouercam.quid ſtupes ſegnis furor?
Scelus occupādū eſt:p̄ge dū feruet man⁹.N.
Perimes maritū?De.pellicis certe meae.Nu.
At Ioue creatū?De.nēpe & Alcmena ſatū.N.
Ferro ne?D.ferro.N.ſi neq̄s?D.p̄imā doloN
Quis iſte furor ē?D.quē me⁹ cōiūx docet.N.
Quē nec nouerca p̄imit:hūc p̄imes virū?De.
Caeleſtis ira quos premit:miſeros facit:
Humana nullos.Nu.parce miſerāda & time.
De.Contempſit oēs ille:qui mortem prius:
Libet ire in enſes.Nu.maior admiſſo tuus
Alumna dolor eſt:culpa par odium exigat.
Cur ſęua modicis ſtatuis?vt paſſa es:dole.De

Leue eſſe credis pellicis nuptæ malum?
Quicquid dolorē paſcit:id nimium puta. Nu.
Amor ne clari fugit Alcidę tibi? De.
Non fugit altrix:remanet:& penitus ſedet
Fixus medullis:crede:ſed magnus dolor
Iratus amor eſt. Nu. artibus magicis fere
Coniugia nuptæ precibus admiſtis ligant.
Vernare iuſſi frigore in medio nemus:
Miſſumq; fulmen ſtare:concuſſi fretum
Ceſſante vento:turbidum explicui mare.
Et ſicca tellus fontibus patuit nouis:
Habuere motum ſaxa:diſcuſſi fores.

uet:quia ita eſt miniſtra fortitudini. Nu. Peri
mes maritum? De. Perimā certe maritum:nō
meum ſed pellicis meę. Nu. At creatum.i.ſa-
tum:Ioue? De. Nempe &.i. etiā ſatū Alcme-
na.q.d. ex mortali & adulterio polluta. Nu.
ferro ne? De. ferro. Nu. ſi neqs.i. perimere fer
ro. De. Perimam dolo. Nu. Quis.i.qualis eſt
iſte furor? De. Quem coniunx meus docet:
quia dum vult pimere coniugē dolo,ſimulat
furorem. Nu. Perimes hunc virum,quē nec
nouerca pimit? De. Ideo nō perimit: quia ira
cęleſtis.i. cęlitum,quos premit facit miſeros
.i. in miſeria & labore viuentes: & quos ira hu
mana premit,facit nullos.i. facit vt non ſint,
ſed percũt,ergo peior eſt ira hominũ ſi mors
peior eſt vita ęrũnoſa: aut mitior:quia mors
finis putatur malorum. Nu. o miſeranda pat
ce,ſcilicet tibi & viro,aut abſtine furore, & ti-
me. De. Quaſi dicat quem timeam, ille q cō-
tempſit omnes,qui contempſit prius mortē:
ſicut ego:& ideo libet.ſ. mihi ire in enſes.i. ob
iectare caput periculis. Nu. o alũna dolor tu⁹
.i. vltio quā ob dolorem paras :eſt maior ad-
miſſo.i. peccato Herculis.culpa exigat odium par.i.non maius. Cur ſtatuis modicis.ſ.peccatis,ſæua.i. imma
nia ſupplicia? dole.i. accipe dolorem: vt paſſa es.i.ad menſuram eorum q̄ paſſa es. De. Credis malum pellicis
nuptæ eſſe leue? Quicquid paſcit dolorem,puta id nimium.i.nimis magnum. Nu. Fugit ne amor Alcidę cla
ri tibi.i.a te? De. O Altrix non fugit.ſ.a me,remanet & ſedet penitus.i. altiſſime & omnino intus,fixus.i. infi-
xus medullis:crede ſup.id mihi:ſed amor iratus.i. læſus vſq; ad iram,eſt magnus dolor. Nu. Nuptę.i. vxores
ligant.i. firma & ſtabilia faciunt,fere.ſ. omnia aut omnes:coniugia,artibus magicis,precibus,aut ad deos aut
ad maritos admiſtis. Ego autem arte magica polleo:nā iuſſi nemus vernare.i.ad morem eorum,quę in verno
tempore ſunt,frondere:in medio frigore.i. tempore brumali:& iuſſi fulmen miſſum.ſ. ab Ioue per aerem,ſta-
re.i. ſuſpenſum manere:nec vlterius proferri:ego concuſſi.i. concitaui fretum,vento ceſſante:& explicui,id ē
tranquillum reddidi mare turbidum,& tellus ſicca,patuit.i. aperta eſt,nouis fontibus inde ſcaturientibus. Sa
xa habuere motum.ſ. per me,diſcuſſi fores.ſ. domorum ex cardinibus ſuis.

Hunc quem. non eſt ſpes habenda in Hercule:nam ſi dimiſerit Iolen:accipiet aliam:ſolet ipſe ire per orbem BERNA.
non vt comparet ſibi gloriam:ſed vt inueniat virgines,quas amare poſſit: & ſi non poteſt habere pace,eas vi
rapit:vnde bella quæ dicitur feciſſe:omnia propter amorem fecit. Hunc quem. relatiuum & antecedens in eo Hũc quē.
dē caſu gratia ornatus:vt Virgilius. Vrbē quā ſtatuo:ſeruatur etiam apd̄ oratores:vt in eodē caſu ponatur:vt
Sulpitio cui ante omnia concedebant non ſunt paſſi ſepeliri:ordo igit̄ erit:hũc quē vides.i. hic quē vides ire p̄
clarum,leuis eſt.i. inconſtans. Spolia. pellē leonis. Viua. quę detraxit viuo leoni. Miſeris. quos reſtituebat
in regnũ. Grauatus. figurate. Seres. populi extremi in oriēte. Iacet quicunq; populus. habitans intra ter-
ras eſt cognitus per Herculem. Aequatur.ſ. propter gloriam. Quod amet. q̄rit quas amet. Impotēs. nō
potens ſe temperare. Oechalia. patria Ioles vna die expugnata & diruta fuit. Toties timebit. quoties Her-
cules vult vnā virginem & pater negat:totiens erit bellum. Parens. quicũq; pater dicit ꝓpter eurytũ. Ge-
ner. Hercules ſi non poteſt habere puellam,furit. Poſt hęc.ſ. tanta vel p̄terea debeo expectare q; faciat repu-
dium Hercules:vt ſolet per necem coniugũ:vt fecit de Megara & filio.prius illum interficiā:vnde ſeipſa De-
yanira ſtimulat ad vindictam. Simulet. an expecto donec veniat occidendum me:& fingat ſe furētem:vt in
prima tragoedia. Intendat. ad ſagittandum me & natum hyllum. Sic.ſ. interficiēdo. Fieri nocens. & ſi fa-
ciat tot ſcelera non imputantur illi:ſed Iunoni nouercę,quæ faciat illum furere. Terris. vniuerſo orbi. Cau-
ſam. excuſabilē. Quid ſtupes. exhortatur ſeipſam ad vindictam. Occupādum. preueniendō priuſq̄ te oc
cidet. Feruet. incitata eſt ad mala. Pellicis.ſ. maritũ non meũ. Coniunx meus. Hercules:nam quādo occi
dit, dicit ſe fuere:ita ipſa dicam & ſimulabo me furere. Miſeros dij. ſatis habent ſi faciant homines miſeros.
Humana. ira hominũ facit nullos.ſ. miſeros:nam occidit & eos miſerijs liberat. Parce. noli facere. Ad-
miſſo. peccato,maior eſt ira tua,q̄ culpa Herculis. Par. ſi parua eſt culpa parum debet eſſe odium. Vt ſicut
eſt parua iniuria,parum dole. Malum pellicis. quando adducitur ſibi pellex videtur hoc parum. Artibus.
ſcio per incantationes maritos alienatos reuocari ad amorem:vnde ſunt aggrediendæ artes magicæ:vt tibi re
ſtituatur Hercules. Fere. quaſi. Vernare. arguit q; maiora potuerit facere:in medio hyemis feci vireſcere
ſyluas & ſtare fulmen,id eſt non cadere in terras & alia quæ ſequuntur. Sicca. quæ erat ſine aqua. Diſcuſ-
ſi. aperui.

Pręclarũ. fama & meritis. per tranſitum cōmēdatio Herculis interpoſita eſt a p̄claris geſtis. Orbe cōſepto. DANI.
quē mare ambit. Leuis eſt. inſanit nō eñ vagaẽ Hercules vt victorias q̄rat:ſed vt puellas rapiat & icubet. Vi
tiũ. impotēs appellat virtutē vitiũ q̄ demōſtreẽ in quacũq; alia re, q̄ in rapina foemellarũ. Timebit natā Her-
culi. timebit natæ ſuæ ne rapiaẽ ab Hercule. Furit. ſternit, diſſipat, vaſtat: videẽ puella. Poſt hęc. cōcitat irā
ſuā cōtra Herculē. Nēpe Alcmena. apte foemina foeminā meminit & reginā & Iouis cōcubinā. Quis iſte fu
ror. cum ſtupore. quæritus. Quem meus. Hypallage. Quē nec nouerca. tu coniunx poteris videri ſæuior no
uerca,quæ vulgatiſſima fama priuignos perimit. Cęleſtis ira. accuſat Herculem & defendit ſe. non eñ ex in
ſania quæro vindictam ſed ex æquo. Cōtempſit. q neglexit loca mortis negligit mortem & poenas omnis.

Admiſſo.peccato.Plautus:Quid tandem admiſi pater. Cur ſæua.cur modico errori tam grauia præſtitutis ſupplicia:Inſano & iracundo iudici vitio vertendum eſt:vbi culpam pœna excesſerit. Dolorem.meum. Paſcit.auget & nutrit hoc malũ nõ deputo leue. Penitus.intrinſec⁹.vñ penetrare penit⁹intrare. Sed magn⁹ dolor:amor leſus in capitalem irã conuertit:ideo Apollonius in quarto affirmat.εκσεθεν περιΔεσ ουλομενω σοναχοι τεγοντε. Vernare frondibus iuſſi nemora,vi meorum carminum coegi & fulmen ſtare. Pauit.affatim ſciſſa eſt.

ASCEN. ¶Vmbræ(alloquitur vmbras ꝙ per eas Necromãtiã faciat quaſi familiares ſibi dicens) vos ſtetiſtis.ſ.mihi paratę,& manes iuſſi mea pce loquuntur,id eſt dant reſponſa: canis infernus ſonuit.ſ.quando iuſſi. Mare,terra, cælum,& tartarus,ſeruit mihi. Nox media vidit ſolem.ſ.quando iuſſi:& dies.ſ.medius vidit noctem,& leges.ſ.deorum & naturæ, nihil tenent ad.i.contra cant⁹meos.ſ.magicos.Nos flectemus illũ.ſ.tã terribilẽ Herculem:carmina inuenient iter.i.viam, hoc eſt modum quo id faciamus. De.Quas herbas generat pont⁹ ſcilicet regio,in qua colchorum regio:vñ Circe & Medea:& in qua Mithridates qui Antidotum pſentiſſimum inuenit:& quas herbas generat Pindus mons ſub rupe Theſſala.i.Theſſalica: vbi plurima naſcuntur venena: ſup.quibus ille cædat: aut vbi inueniã malũ cui ille cedat?q.d.ſcio ꝙ nuſq̃. licet luna deſcẽdat in terras deſertis aſtris,carmine mago pro magico:& licet Bruma.i.ſumma hyems in qua dies breuiſſimus, videat meſſes.ſ.maturas:& fulmen fugax ſit deprȩhenſum.i.pũerſum & captũ ne pcedat,cãtu.ſ.magico, & vice verſa dies medius fugerit.ſ.ab aſpectu nr̃o,ſtellis coactis.i.coadunatis,aut coactus a ſtellis:cũ ipſe ſtellas fugere faciat: ſup. carmen non flectet illum:alij legunt vnum, ſcilicet Herculẽ.Nu.Ne penitus inuincibilem putes, amor vicit,&.i.etiã ſupos:ergo ille poterit vinci Philtris & amatorijs herbis & verbis De. Amor forſan vincet vni.i. ab vno Hercule. & dabit Herculi ſpoliũ: vt arcũ aut facẽ & amor.i.victoria de amore fiet Alcidę.i.herculi,ſummus.i.vltim⁹ labor. Sed pcor te per omne numẽ cęlitũ:& p hunc.i.meum timorẽ ſup.vt recondas & premas fide tacita.i.tacente:quicquid arcani apparo.Nu.Quid eſt iſtd̃ quod iubeȩ.i. vis eſſe ſecretũ? De. non ſunt tela,nõ arma,nõ minę.i.terrores ignis.Nu.fateor me poſſe pſtare fidẽ tacitã,ſi careat ſcelere:interim.i.iterea dũ pſto fidẽ tacitã:ſed malim legere alioqui.i.niſi careat ſcelere, fides.ſ.tacita eſt ſcelus:quia ſiq̃s norit cõiurationem in patriã & nõ poſſit ipedire niſi indicet:ſcel⁹ eẽt tacere:hoc ãt ſecũ dicit: alioq deianira illi cõſiliũ nõ crederet. Eſt aũt grauis ſentẽtia nõ eẽ tacẽdũ,dũ fides tacita ſcel⁹ ſit. De.circũſpice agedũ,nequis occupet.i. pręripiat arcana: & vultus aut viſus tu⁹ eat ingrẽs.i. ſcrutans, in omnem partem. Nu.En locus luctus vacat ab omni arbitro.i.qui poſſit eſſe arbiter,& iudex ſi ſciret. De. Incipiens narrare conſilium ſuum more poetico prius deſcribit locum dicens. Specus tacitus, id eſt occultus, defendens, ſcilicet a furibus, arcana noſtra, ſcilicet philtra aut venena:eſt in loco remoto id eſt abſtruſo,ſedis egregię,id eſt regiæ noſtræ. Ille locus non accipit ſoles primos,id eſt recens ortos,hoc eſt non eſt expoſitus ori ẽti:ille nõ accipit.ſ.ſoles, ſeros,id ẽ occiduos

Vmbræ ſtetiſtis:& mea iuſſi prece
Manes loquuntur:ſonuit infernus canis.
Mare:terra:cœlum:& tartarus ſeruit mihi.
Nox media ſolem vidit:& noctem dies.
Nihilq; leges ad meos cantus tenent.
Flectemus illum:carmina inuenient iter. De.
Quas Põtus hęrbas generat & quas Theſſala
Sub rupe Pindus:aut vbi inueniam malum
Cui cedat ille?carmine in terras mago
Deſcendat aſtris luna deſertis licet:
Et Bruma meſſes videat:& cantu fugax
Sit deprȩhenſum fulmen:& verſa vice
Medius coactis fugerit ſtellis dies:
Non flectet illũ.Nu.vicit & ſupos amor. De.
Vincetur vni forſan:& ſpolium dabit:
Amorq; ſummus fiet Alcidę labor.
Sed te per omne cælitum numen precor:
Per hunc timorem quicquid arcani apparo
Penitus recondas:& fide tacita premas. Nu.
Quid iſtud eſt q̃d eſſe ſecretum iubes? De.
Nõ tela ſunt: non arma:non ignis minę.Nu.
Pręſtare fateor poſſe me tacitam fidem:
Si ſcelere careat interim:ſcelus eſt fides. De.
Circũſpice agedum:ne quis arcana occupet.
Parteq; in omnẽ vultus inquirens eas. Nu.
En locus ab omni tutus arbitro vacat. De.
Eſt in remoto ſedis egregiæ loco
Arcana tacitus noſtra defendens ſpecus:
Non ille primos accipit ſoles locus:
Non ille ferosicum ferens Titan diem:
Laſſam rubenti mergit oceano rotam.
Illic amoris pignus Herculei latet.
Altrix fatebor:Neſſus eſt author mali:
Quem grauida nubes Theſſalo genuit duci.

Qua celſus aſtris inſerit Pindus caput:
Vltraq; nubes Othris eductus riget.
Namq; vt ſubactus Herculis claua horridi
Achelous: omnes facilis in ſpecies dari
Tandem peractis omnibus patuit feris:
Vnoq; turpis ſubdidit cornu caput:
Me coniugem dum victor Alcides habet:
Repetebat Argos: forte per campos vagos
Euenus altum gurgitem in põtum ferens:
Iam pene ſummis turbidus ripis erat.

cum Titan id eſt ſol ſrens diem: qa dies ſit p ſolis p̄ſentiã: mergit oceano rubẽti radijs vi cinis ſolis: rotã. ſ. curr⁹ ſui laſſã ex diurno curſu cũ ſemper in die ſit: & nõ minus currat nobis nox ẽ q̃ dum dies: ſed quod de ſiderum in oceanum deſcenſu fingitur ex ruſticorũ tractum eſt errore: qui ad littora ſtãtes credebant ſolem in mare decidere: addentes etiam ſtridorem quaſi extinctæ laminæ candentis ſe audiuiſſe. Pignus. i. certum vinculũ, amoris Herculei. i. quo me deſerere nequeat, latet illic. i. in illo ſpecu. o altrix, ego ſatebor: Neſſus. ſ. centaurus qui eam Euenum traduxit: eſt author mali. i. philtri ſeu amatorij huius. Quem. ſ. Neſſum: nubes grauida cum qua Ixion concubuit ſperans ſe Iunonem compreſſiſſe: genuit duci Theſſalo. ſ. Ixioni: qua parte Pindus mons Theſſaliæ, celſus. i. ſublimis, inſerit caput aſtris. Inde fabulæ locus q cum Iuno ſit regio aeris in qua nubes creantur: & ille in ea regione genuit homines feros: fictus eſt voluiſſe Iunonem opprimere: & qua parte Othris alter mons riget eductus. i. extẽſus vltra nubes. Namq; (per trãſitum commemorat ad gloriam ſuam Herculis pro ſe certamen cum Acheloo. Ignoſcendum autẽ muliercu læ ſi importune gloriæ ſuæ meminerit: cũ & Cicero id fecerit longe tamen poſt: vt. i. poſtq̃ Achelous ſubactus id eſt victus & domitus claua Herculis horridi, facilis. i. aptus dari in oẽs ſpecies. i. transformari in quaſlibet formas: patuit. ſ. quis eſſet & in propria forma: tandem omnibus feris peractis. i. fruſtra attentatis figuris ferinis: & turpis: vno cornu: quia alterum ſublatum erat: ſubdidit ſcilicet Herculi: caput. ſ. ſuum mutilum, dum Alcides victor habet me coniugem, pro qua certamen erat: repetebat Argos. ſ. ad Euriſtheum. Euenus flu. inter Thraciam & Calidoniam: vagus forte. nam caſu tunc erat vagus: per campos, ferens gurgitem altum: erat turbidus iam pene ſummis ripis. i. vſq; ad ſummas ripas.

¶ Vmbræ. animæ. Canis infernus. Cerberus. Cantus. nulla lex naturæ, valet in cantationes meas. Tenẽt. BERNA.
ſeruauit nullã legem naturæ. Illum. ſ. Herculem. Iter. reuocandi illum ad amorem. Quas pontus. reſpondet deianira nihil ſatis eſſe ad reuocandum amorem Herculis inuicti. Pontus regio vbi regnauit Mithridates & Theſſalia vbi viguerunt veneficę. Cedat vincatur. Mago carmine. arte magica: dicebatur luna a veneficis cogi in terras: vt expueret in herbas ad veneficia: licet fiant omnia quæ fieri poſſint arte magica: non vincetur ille. Meſſes. vt media hyeme ſint fruges. Deprehenſum firmatum ne fluat. Verſa. mutata viciſſitudine. Coactis. ſcilicet per incantationes. Vincetur. ſ. amor: quemadmodum vicit alios deos. Summus. extremus cum Hercules ſuperauerit tot labores forte cupido erit extremus & illi dabit ſpolium. Sed te. vult aperire conſilium ſuum nutrici: ſed prius ab illa rogat ſilentium. Premas occultes. Interim. dum ſciam veritatem quid velis. Circumſpice vide ſi aliquis ſit qui poſſit nos audire. Eat. reſpiciat. Arbitro teſtibus quia nulli ſunt qui audire poſſint. Eſt in remoto. incipit deianira narrare remedium quo vti velit ad reuocandum Herculem ad amorem ſui. Neſſus. centaurus quem interfecit Hercules cũ in tranſitu Eueni fluuij vim mihi paraſſet: moriens hoc mihi dedit remediũ Loco. deſcribit locum in ſede regia ita obſitum vt illuc ſol nunq̃ poſſit penetrare. Noſtra arcana. ſecreta noſtra. Defendẽs. occultans. Primos. ortum ſolis. Seros. occaſum Ferẽs. qui fert ſecum lumẽ. Rotã currum. nã dr̄ ſtabulari in oceano rubenti propter radios ſolis. Illic. in illo ſpecu. Pignus. certitudo ſicut pignus certũ & tutum creditorẽ facit. Auctor. qui docuit Ixion.
hoc. Nubes grauida. diximus ſuperius Ixionem attentaſſe Iunonem de ſtupro: cui Iuno ex cõſilio Iouis nubẽ in forma ſua obiecit cum qua concũbens Ixion centauros genuit. Theſſalo. duci Ixioni. Pindus. mõs Theſſaliæ. Inſerit. quia videtur aſtra tangere. Othris. mons aſper Theſſaliæ verſus meridiem ex oppoſito ad oſſam diſpoſitus: vt dicit Plinius. iiij. lib. patria fuit lapitarum. Eductus. eleuatus. Subact⁹. Achelous victus: vt vidimus. Species. formas: nam mutabatur in diuerſas feras. Patuit. cognitus fuit. Peractis. ſumptis formis omniũ ferarum. Subdidit. depoſuit ad terram: nã cũ i forma tauri eſſet Hercules illi abſcidit vnum cornu: vt diximus ſuperius. Victor. ſ. Acheloi. Repetebat. reuertebatur. Euenus. fluuius eſt deſcendens a Thracia & Calydoniam ſecans: de quo Oui. li. ix. meta. Venerat Eueni rapidas Ioue natus ad vn Euenus.
das Plini. li. iiij. Euenus cadit in ſinum Corinthiacum ex oppoſito ad vrbem Patras.

¶ Non flectet vnum. Nullum venenum tam præſentaneum qđ Hercules nõ ſuperet. Arbitro. Res noſtra DANI.
erit inteſtabilis & ſine arbitro: non aderit quiſpiam q res noſtras arbitret. Eſt in remoto. Neſſus centaurus Neſſus.
nubis & Ixionis filius olim in traiectu Eueni fluminis auferens deianirã dorſo: arundine confoſſus eſt ab Hercule: moribundus tunicam dedit deianirę medicatam felle Lernæo ſuadens poſſe in amorem ſui reuocari Alciden ſi quando ad aliam deficeret. ſunt qui dicant oleo & ſanguine ipſius mõſtri infectam fuiſſe tunicam. Sacrificatur⁹ itaq; Hercules ob victoriam quã de rege Euryto retulerat, puerũ Lycã ad deianirã in Trachiniam miſit, qui tunicam ferret qua in ſacris vtebatur. Deianira dubitans ſe ob amorẽ Ioles contẽni, Lycæ tunicam dat Neſſeo veneno medicatam. Veſte vix tacta Hercules lenta tabe conſumptus eſt, furibundus arreptum crure Lycam in mare proijcit Lycinium & Iolaum Delphos ſtatim miſit ſciſcitatum de ſe, Reſponſum eſt vt in Oetha pyra ſtrueret. reliqua fore curæ Ioui p̄ri. constructã pyram inſcendit Hercules, Philoctetes ignem admouit: & cũ reliquiarum nihil eẽt, creditũ eſt in ſupos relatũ: vbi nuptias hebes celebrauit a barbaris cultus & p deo habit⁹. In hac topographia auctor fabulã tangit Neſſi centauri cuius opa vſus eſt Hercules tantiſper dũ transferret puellã deianiram a deuicto Acheloo.

ASCEN. ¶ Tranſire &c. Neſſus quia homo monſtruoſus & grandi corpore ſolit⁹ tranſire vorticē .i. fluctū profundū aquaꝝ, in ſe reuertentem in gyrū: hoc eſt gurgitē: popoſcit. ſ. ab Hercule: pretiū .i. mercedē trāſportandæ mei: & ferens me iā dorſo, ea ſup. pte: qua ſpina .i. nodoſum os quod p medium dorſi protendit: deficiens equo .i. parte equina: qa centauri vmbilico & medio dorſi tenus equi fingūt eo q primi ex equo pugnātes procul viſi putabantur inferne equi & ſupne hoies: iungit. ſ. parti equinę hominem .i. partē humanam frangebat. ſ. fortibus cruribus, ipſas minas .i. impetum fluminis tumidi .i. tumētis multitudine aquaꝝ. Et Neſſus ferox exierat iam totus, alij legunt tutus: vndis. ſ. Eueni fluuij & Alcides errabat adhuc medio vado .i. alueo per quē vadabat: ſcindens .i. interſecans verticē rapacē gradu vaſto: vnde ſtadiū maius fecit Hercules q̄ alij in olympo vt auctor Gellius in principio noctiū atticarum. Aſt ille. ſ. Neſſus: vt .i. poſtq̄ vidit: Alciden eē procul: inqt tu o deyanira eris nobis præda .i. rapina & cōiunx: Hercules ſup. prohibetur. ſ. nos aſſequi vndis (aut prohibetur Neſſus .i. mox procul habet .i. decedit vndis) & ferens me complexam (ne deſiliret complexā tenebat) citabat greſſum .i. cito aufugiebat. Vndę nō tenent .i. non remorantur Herculē: & ſup. inquit (Quæras quō deyanira ſi procul erat & in fuga id audiebat? Sed dicem⁹ Herculi magnam fuiſſe vocem: & deyanirā potuiſſe ab Hercule id recitante didiciſſe) licet Gāges fluuius in oriente. & iſter. ſ. Danubi⁹ in ſeptentrione: immixti. ſ. inter ſe: eant vallib⁹ iunctis vbi præcipitantius currant: nos vincemus ambos: conſequit̄ fugā .i. Neſſum fugientē: telo: & arcus .i. ſagitta emiſſa arcu: pceſſit verba .i. prius peruenit ad corpus Neſſi q̄ verba ad aures. arundo .i. ſagitta venenata & ineuitabilis ferens vulnus tam longum .i. per tantum ſpatium: tenuit fugam hærentem .i. retinuit fugientē & hærere ac ſiſtere fugam fecit: & fixit mortē .i. letale vulnus. ille. ſ. Neſſus: quærens iam diem .i. cum icipere̅t caligare oculi: conat⁹ adhuc ſemel (vt fit moribūdis) videre cælum: excipit dextra. ſ. mea tabē .i. ſaniem & cruorem corruptū Lernæo felle: vulneris factū per ſagittā: fluentis: & tradit nobis. ſ. tabem inſertam .i. incluſam: vngula ſua: dicerem inſertam vngulę ſuæ: quā vngulā ſciderat .i. abruperat: auulſam forte .i. caſu aliquo: q eam fortuito ad ſtipitē colliſerat: manu forti. Nō vacat ratiōe, q vngſa ſeruatā dicit: nam quędam venena vt ſtygis aqua: qua Alexander magnus periiſſe putatur: ſola vngula aſſeruari poſſunt: tū .i. demū, moriens, addit. ſ. ad donū verba: & inqt magæ .i. magiæ peritæ veneficæ: dixere amorē poſſe defigi .i. aut fortiter figi, aut reſolui a pectore vbi fuerat fixus hoc malo .i. veneno incātato. Michale veneficia docta .i. pita magiæ & veneficij: monuit .i. erudijt: nur⁹ .i. nuptas & ſponſas Theſſalas .i. Theſſalicas: hoc. ſ. malo. quā. ſ. Michalen magā, luna ſeqt̄ aut obſequēs, aut diſcipula: ſed poti⁹ obſequſa: inter oēs. ſ. magas: ſeqt̄ dicit, relictis a-

Tranſire Neſſus verticem ſolitus vagum
Pretium popoſcit meq; iam dorſo ferens:
Qua iungit hominem ſpina deficiens equo:
Frangebat ipſas fluminis tumidi minas.
Iam totus vndis Neſſus exierat ferox:
Medioq; adhuc errabat Alcides vado:
Vaſto rapacem verticem ſcindens gradu.
Aſt ille vt eſſe vidit Alciden procul:
Tu præda nobis inquit: & coniunx eris
Prohibetur vndis. meq; complexam ferens
Greſſum citabat non tenent vndę Herculem
Infide vector (inquit) immixti licet
Ganges: & Iſter vallibus iunctis eant:
Vincemus ambos. conſequitur telo fugam
Præceſſit arcus verba: tum longum ferens
Arundo vulnus: tenuit hærentem fugam
Mortemq; fixit: ille iam quærens diem
Tabem fluentis vulneris dextra excipit:
Traditq; nobis vngula inſertam ſua:
Quam forte ſęua ſciderat auulſam manu.
Tum verba moriens addit: hoc inquit magæ
Dixere amorem poſſe defigi malo.
Hoc docta Michale Theſſalas monuit nurus:
Vnam inter omnes luna quā ſequitur magā
Aſtris relictis. ſlitas veſtes dabis:
Hac inquit ipſe tabe: ſi pellex tuos
Inuiſa thalamos tulerit: & coniunx leuis
Aliam parenti dederit altiſono nurum.
Hoc nulla lux conſpiciat: hoc tenebræ tegāt
Tantum remotæ: ſic potens vires ſuas
Sanguis tenebit. verba deprendit quies:
Mortemq; laſſis intulit membris ſopor.
Tu quam meis admittit arcanis fides:
Perge: vt nitentes virus inveſtes ſatum
Mentem per artus adeat: & tactus ſinus
Intret medullas. Nu. otius iuſſa exequar
Alumna: precibus tu deum inuictum aduocą

Qui certa tenera tela dimittit manu. De.
Te te precor: quem mundus & ſuperi timēt,
Et æquor: & qui fulmen ætnæum quatit,
Timende matri teliger ſæue puer:
Intende certa ſpiculum velox manu.
Non ex ſagittis leuibus: e numero precor
Grauiore profer: quod tuæ nondum manus
Miſere in aliquem: non leui telo eſt opus
Vt amare poſſit Hercules: rigidas manus
Intende: & arcum cornibus iunctis para.
Nūc nūc ſagittā prome: qua quondā horrid⁹
Iouem petiſti: fulmine abiecto deus
Cum fronte ſubito tumuit: & rapidum mare
Taurus puellæ vector Aſſyriæ ſcidit.

ſtris. Ipſe. ſ. Neſſus nō ipſa Michale: vt male legit, inqt. ſ. ad me, tu dabis. ſ. Herculi marito: veſtes illitas hac tabe: ſi pellex inuiſa, tulerit. i. abſtulerit, thalamos tuos. i. amorem, & concubitum coniugalem: & ſi coniunx leuis. i. inconſtans, dederit parenti altiſono. i. Ioui: aliā nurum. i. aliā duxerit quæ ſit Ioui nurus, hoc ad deyanirā ſolā dici poteſt: quocirca non Michales ad quamlibet: ſed Neſſi ad deyanirā verba ſunt. Nulla lux cōſpiciat hoc. ſ. malū: tenebræ tm̄ remotę. ſ. a luce: tegāt hoc: ſanguis potēs. ſ. ad reuocādos amores, tenebit ſic. ſ. in tenebris: vires ſuas, quies. i. mors, deprendit. i. intercepit verba. ſ. Neſſi: et ſopor. ſ. æternus intulit mēbris laſſis mortem. Tu o Nutrix quā fides. ſ. fidelis taciturnitas admittit arcanis meis: perge. i. vade: affer vngulā illam cum tabe e ſpecu: vt virus. i. venen. m, ſatum. i. inſitum & iiectum per tem veſtes nitentes, quas camiſias vocam⁹ adeat mentem. i. p̄cordia Herculis: p artus. ſ. eius non per os. & ſin⁹. ſ. veſtis: tact⁹ ab Hercule, intret medullas. ſ. eі⁹. Nut. Ego exequar ocius iuſſa. ſ. tua o alumna: tu aduoca precibus deum inuictū. ſ. Cupidinem: q dimittit. i. i diuerſa pectora mittit, tela certa. i. ieuitabilia manu tenera. Incipit ergo precari abeunte nutrice ſic. o ſæue puer teliger. i. telum gerēs: timende matri. ſ. Veneri q̄ per tela eius martem deperiit: precor tete. i. precipue te: quē mundus. i. omne animal terrenum & ſuperi timent, & æquor. i. oia maritima animantia, intende ſpiculū velox: manu certa: non precor ſup. vt tendas ſpiculum ex ſagittis leuibus: precor profer. i. vt proferas e numero grauiore. i. grauiorum telorum, quod. ſ. telum: man⁹ tuæ miſere nōdū in aliquē: intende manus rigidas vt Hercules qui durus & fortis eſt, poſſit amare. ſ. me & para. i. intende arcū cornibus iunctis. ſ. fere trahendo. Prome nunc nunc ſagittā, qua horridus. i. horrend⁹, aut aſper, petiſti. i. inuaſiſti & vulneraſti Iouē: cum ipſe de⁹ abiecto fulmine, tumuit ſubito. illico (ſunt qui ſubita legant: ſed aptior eſt tribrachus q̄ dactilus loco) fronte. i. accepit frontem tumentem cornibus & taurus. ſ. effectus vector. i. portator & traductor puellæ Aſſyriæ. ſ. Europes Agenoris phœniciæ quæ in Aſſyria eſt, regis filiæ: ſcidit. ſ. pectore ſuo, mare rapidum. i. rapide fluens.

¶ Verticē. fluuiū Euenū. Meq. hoc mō recepit me cōmiſſam ab Hercule vt me tranſueheret. Spina. eſt os qd̄ extendiť a collo vſq; ad partē poſteriorē. erat Neſſus ex media pte eq: ex media hois. Minas. ipſe ferens me frangebat ipet⁹ fluuis. Iā tut⁹. trāſportauerat me: cū adhuc Hercules eēt in medio fluctu. Citabat. accelerabat. Vector. verba Herculis ad Neſſū licet gāges & Iſter iñgerēt ſi l': alter ē in oriēte, alter in ſeptētrione: nō me impedirēt qn te pſeq̄rer. Telo. ſagitta. Fugā. fugientē Neſſū. Arc⁹. ſagitta pri⁹ pcuſſit eū q̄ audiret verba. Longū vuln⁹. lōga arūdo: hypallage. Fixit. firmauit & inflixit mortē. Diē. extremā lucē. Excipit. cadentē colligit. Tabē. ſanguinē putrefactū. Inſertā. impoſitā. Quā. ſ. vngulā ſibi p̄ rabie abſciderat. l Tū verba. dato ſanguine ſuo deyaniræ: Neſſus hoc addidit. ſolent mulieres Theſſalæ vti ad remediū amoris illo ſed opus eſt ſeruare occultū a ſole. Magę. incātatrices. Defigi. ſtabiliri. Malo. hoc ſanguine q eſt tanq̄ venenū. hoc faciebat vt venenaret Herculē. Michale. nomē eſt cētauræ fœminę q̄ docuit Theſſalas hoc remediū amoris. Quā magā. ſ. Michalē. Luna. ſeq̄ť ppter peritiā artis magicæ. Illitas. intinctas. Dabis. ſ. Herculi. Tulerit. occupauerit. Altiſono. Ioui pri. Hoc nulla lux. ſeruato ne videat lucē. Potēs. ad reducēdum amorē. Deprendit. ſupuenit mors dū ita loq̄ref. Tu quā. mandat nutrici vt apportet venenū illud. Admittit. recipit. Perge. vade. Mentē. ſ. Herculis. Art⁹. penetrando p mēbra ei⁹. Sin⁹. veſtis. Inuictū deū. cupidinē. ibo & iuſſa pagā: interea tu p̄cib⁹ deū amoris inuoca. Aetneū. fabricatū a cyclopib⁹ q habitant ætnam. BERNA.

Teliger. cupido gerēs tela. Intēde dirige. Certa manu. nō fruſtra pcutiēti. Spiculū. ſagittā. Grauiore. ex grauiorib⁹ ſagittis. vt maius vulnus ferat. Profer. pme ex pharetra. Rigidas. duras amantibus. Cornib⁹. opus eſt vt trahas arcū adeo vt vnū caput tangat alid: vt graui⁹ ferias. Prome. extrahe talē ſagittā quali fixiſti Iouē qn̄ capt⁹ eſt amore Europæ. Frōte ſubita. natis ſibi cornib⁹: nā mutat⁹ eſt in taurū. Puellæ Aſſyriæ. Europæ filiæ Agenoris regis Phœniciæ. Scidit. ſcilicet natando. Michale.

¶ Spina. A græcis ραμ ρινα dř. in dorſo ſpina hois cōuertiť in draconē: vt inqt Pythagoras teſtimonio Plinij. Spina eſt ſentis ſiue acule⁹ a cui⁹ ſimilitudine ſpinę piſciū dicunť. Vnā iter oēs. Ab auctoritate & pitia veneficę fidē facit venenit. Tuleri. apheresis abſtulerit. Leuis. nō ſeruās fidē cōiugij datā. Hoc nulla lux. veneficia tractanť noctu ideo oderunt lucem. Sopor. ferreus & ſtygius. Mentē. vt ſerpēs venenū p mēbra viā ſibi inueniat ad cor. Et tactos ſin⁹. inſpſas ſua tabe p veſtes ſerpat ad ima oſſiū. Inuictū. cui oia parent. Aetnæum. cyclopeum aut quod Vergilius dixit Typhoeium. Certa. nunq̄ erranti. Amare. me ſcilicet quam tergiuerſatur amore pellicis. Puellæ Aſſyriæ. filiæ Agenoris quam ſuſtulit ad Cretas. DANI.

Immitte amorē: vincat exempla omnia
Amare diſcat coniuges: ſi quas decor

ASCENSIVS.

¶ Immitte. Scilicet in Herculem amorem, ſupple talem: vt vincat omnia exempla, ſcilicet eorum qui amore inſaniuerunt: diſcat a

Immiſit Ioles: pectori Herculeo faces
Extingue, totas perbibat flammas mei.
Tu fulminantem ſæpe domuiſti Iouem:
Tu furua nigri ſceptra geſtantem poli
Turbę ducem maioris: & dominum ſtygis.
Tu qui nouerca grauior irata deus
Cape hunc triūphū ſolus euince Herculē. N.
Prolata vis eſt: quæq; Palladia colu
Laſſauit omnem texta famularem manum:
Nunc congregetur virus: & veſtis bibat
Herculea peſtem: precibus augebo malum.
In tempore ipſo gnauus occurrit Lycas.
Celanda vis eſt: ne pateant illi mala. De.
O quod ſuperbę non habent vnq̄ domus
Fidele ſemper regibus nomen Lycas:
Cape hos amictus: noſtra quos neuit manus
Dum vagus in orbem fertur: & victus mero
Tenet feroci Lydiam gremio nurum:
Nunc poſcit Iolen: ſed iecur fors horridum
Flectam emerendo: merita vincunt & malos.
Non ante veſtes induat coniunx iube
Q̄ thure flammas ſpergat & poſcat deos
Cana rigētem populo vinctus comam.
Ipſa ad penates regios greſſus feram.
Precibuſq; amoris horridi matrem colam.
Vos quas paternis extuli comites focis
Calydoniæ deflete lugendas vices.

mare coniuges, q hactenus amauit pellices ſi decor Ioles immiſit pectori Herculeo, quas .i. aliquas faces .i. flammas amorꝫ: extingue ſup. eas totas: perbibat .i. perfecte ad præcordia vſq; attrahat. flammas .i. ardentem amorē mei .i. de me. Tu o Cupido, domuiſti ſæpe Iouem fulminantem: tu domuiſti geſtantem ſceptra fulua legam furua (vt Horatius. q̄ pene furuæ regna Proſerpinę &c.) .i. nigra poli nigri .i. inferorum ditē: ducem maioris turbæ: quia plures ſunt in inferno q̄ alibi: vnde Dis & Pluton .i. diues dictus: & dominum ſtygis .i. Plutonē dum Proſerpinā rapuit. Tu o Cupido. qui deus grauior .i. nocentior Herculi: nouerca .ſ. Iunone, irata .i. licet ſit irata: cape hunc triumphum: euince ſolus Herculem, hactenus inuictum. Nu. Vis .ſ. veneni eſt prolata .ſ. e ſpecu. & ſup. veſtis quę texta .i. dum texeretur: colu aut colo palladia .i. artificiali: quaſi a pallade inſtituta: laſſauit omnem manū familiarem .i. famularꝫ domeſticarum: nunc virus congregetur .ſ. cum veſte: & veſtis Herculea bibat .i. attrahat peſtem .i. vim veneni: ego augebo malum .i. vim veneni, precibus .i. imprecationibus magicis. Lycas puer Herculis: gnauus .i. operoſus & induſtrius: occurrit in ipſo tēpore .i. commodiſſime. Vis .ſ. veneni eſt celāda .i. occultanda: ne mala pateāt .i. inoteſcāt illi. De. O Lyca nomen .i. ſeruitium debitū (pro ſeruis enim ſeruitia dicimus: & debita nomina vocamus) fidele ſemper regib⁹: qd domus ſuperbę .ſ. tyrannorum nō habēt vnq̄: cape hos amictus: quos man⁹ noſtra neuit: dum Hercules fertur in orbem vagus .i. vagabundus: & victus mero .i. ebrius tenet .i. fouet nurum Lydiam .ſ. Omphalen, ſinu feroci: quo monſtra vt Antæū comprimere ſolet, & poſcit .ſ. ad explendā libidinē nunc Iolen Euryti filiam: ſed ego flectam fors .i. fore, emerendo .i. meritis & beneficijs meis iecur .i. hepar eius horridum: in iecore aūt ſedes amorum eſt: quia vt dicunt: Splen ridere facit, cogit amare iecur. (Et ideo in epiſtolis Horatius. Nō ancilla tuum iecur hulceret vlla puer ve) merita vincunt & .i. etiam malos Iube .i. mone aut iube auctoritate religionis: vt coniunx non induat veſtes anteq̄ ſpgat flāmas thure .i. incēſum offerat (id ideo ne vis euaneſcat ſine calore) & poſcat .ſ. veniam, deos vinctus, id eſt habens vinctam, comam rigentē .i. duram & aſperam: populo, arbore cana .i. albicante fronde ex altera parte: ea autē coronat⁹ ad inferos deſcendit. vnde in buco. Popul⁹ alcidæ gratiſſima &c. ipſa .i. ego feram greſſus ad penates regios: & colā pcibus matrē horridi amoris .ſ. Venerē: vos o Oetholides quas extuli comites focis .i. laribus, paternis .i. patris mei Oenei, deflete vices .i. caſus quos viciſſim pro regno ſortita eſt Calydonia: patriæ meæ.

BERNA. ℂ Diſcat .ſ. Hercules. Faces. ignes amoris. Perbibat. ſolam me amet. Furua. nigra & infernalia: p circuitionē dicit Plutonē q captus fuit amore Proſerpinæ. Maioris. quia illuc deſcendunt oēs. Tu. cupido q eſt terribilior nouerca Iunōe irata. Triūphū. de Hercule. Prolata. reuertitur Nutrix cum veneno & veſte: & cū venit lycas: iubet omnia occultari. Vis. illud venenum tantæ potentię. Palladia. omnes artes inuenit pallas. Laſſauit. defatigauit filando & texendo omnem manum famularem ideſt ancillarum. Peſtem. venenum precibus. artibus magicis. Vis celanda. non cognoſcat illud lycas. O quod. alloquitur lycam regina. Fidele appoſitio eſt. Vagus. Hercules. Lydiam. omphalem ſeruiuit: hanc veſtem filaui eo tempore nō oblita cōiugis mei. Nūc. hoc tēpore amat iolen. Horridū. durū iecur. vbi eſt ſedes amoris. Fors. pro forte. Coniunx. Hercules: dic non induat hāc veſtem priuſ q̄ fecerit ſacrificia. Cana populo. corona de frondib⁹ populi arboris quę habet folia albicātia. ex vna pare. Vinctus. coronatus. Matrem: venerem: interea ibo domū vt ſacrificem veneri. Vos. dū recedit mādat choro vt defleat miſeriam ſuā. Calydonię. vbi regnauit Oeneus pater deyanirę. Extuli. duxi mecū de patria Oetolia.

DANI.

¶ Coniuges. non pellices diras. Perbibat. ebrius ſit noſtro duntaxat igni. Nouerca. q̃uis. Palladia colo. in tutela Palladis ſunt lanificia. Tenet. fouet & complectitur. Iecur. in quo ſedet amor & voluptas. Emerendo. merendo. emeriti ſtipendia nominantur qui militia perfuncti ſunt. Iube. memora, dic. Vos quaa ingreſſum aperit choro.

Anapæſtici CHORVS.

Flemus caſus Oenei tuos:
Comitum primos turba per annos:
Flemus dubios miſeranda thoros:
Nos Acheloi tecum ſolitæ
Pulſare vadum: cum iam tumidas
Vere peracto poneret vndas:
Graciliſq; vado ſerperet æquo
Nec præcipitem volueret amnem
Flauus rapido fonte Licormas.
Nos palladias ire per aras:
Et virgineos celebrare choros:
Nos Cadmæis orgia ferre
Tecum ſolitæ condita ciſtis:
Cum iam pulſo ſidere brumæ
Tertia ſoles euocat æſtas.
Et ſpiciferæ conceſſa deæ
Attica myſtas claudit Eleuſis.
Nunc quoq; fatum quodcunq; times
Fidas comites accipe fatis:
Nam rara fides: vbi iam melior Fortuna ruit.

ASCEN.

Flemus caſus. Verba; ſunt Chori flentis caſum deyanire quo cum potentiori nupſerit quaſi in ſeruitutem data eſt. Ordo o Oenei. i. filia Oenei regis (non eſt legendū flemus o caſus: ſed o ꝑticla ſubauditur: & Oenei habet penul. ſeu mediā lōgā: vt Theſeis & reliqua ab eus dipthōgo deducta: & vltimā breuē: qꝛ ablatos ī vtō manet adhuc q̃titas nri) nos miſerāda turba comitū. ſ. tuoꝝ. i. q̃fuim⁹ comites & pediſequę, ꝑ prios annos, flemus caſus tuos. ſ. ꝑiꝗ ſubactionē. flem⁹ toros. i. matrimoniū ac thalamos dubios: qꝛ ob amorē Ioles timent repudiatum iri. Nos, repete flemus, ſolitæ. i. quæ ſum⁹ ſolitæ: pulſare. ſ. ducitādo choream tecū, vadum. i. littus aut re uera vadū lauando nos in eo Acheloi fluuiæ tolitæ: cum poneret. i. deponeret: iam vere peracto. i. principio æſtatis: vndas tumidas. i. altas: & ſerperet. i. lente flueret: vado ęquo. i. remiſſo & non tumidū, nec Licormas qui & Euenus, flauus. i. trahens ſecum arenas flauas: fōte. i. riuo rapido: volueret amnem præcipitem. Nos ſolitæ ire tecū per aras palladias. i. in honorem palladis extructas & celebrare tecū choros virgicos: Nos ſolitę ferre tecū, orgia. i. ſacra præcipue bacchica: cōdita. i. abſcondita: ciſtis. i. caniſtris, cadmęis. i. Thebanis a cadmo iſtitutis: cū ſidere brumæ. i. breuiſſimæ tempeſtatis, hoc eſt ſolſtitij hyemalis: pulſo. i. remoto a ſole: iā æſtas tertia, quia tertio quoq; anno fiunt triterica Baccho: euocat. i. ad meſſem coquēdam vocat, ſoles. i. calidos & claros dies. Et Eleuſis vrbs Terræ inſulæ ad Atticam vbi ſacra Cereris Eleuſinæ celebrantur (dicitur etiam Eleuſin. vnde fit declinatio hu⁹ Eleuſinis penul. longa) Attica. i. propinquus Atticę regioni: conceſſa a Triptolemo deę ſpeciferæ. i. Cereri: claudit myſtas. i. ſacrificātes: vt ſecreta maneant Eleuſina ſacra: quæ vt Macrobius docet nefas erat reuelare: vnde & myſtæ dicti ſunt. Accipe nos quoq;. i. etiam nunc: comites fidas fatis. ſ. tuis: quodcūq; fatum times. ſ. tibi imminere. quia paratę ſum⁹ ire tecum in omnes caſus: dicimus ſup. hoc: nā rara fides eſt: vbi fortuna melior ruit. i. lapſa eſt.

BERAN.

Flemus. Seqtur Chor⁹ deflens vices deyaniræ: & tanq̃ fideles amicę nolunt deſerere reginā in calamitatib⁹ qđ nō ſolet euenire regibus q in aduerſa fortuna ab amicis deſtituūt: q ſunt tanq̃ hyrūdines q̃ cū vere & æſtate apđ nos fuerūt: hyeme aduētante aufugiūt: demū ꝑclaris ſententijs laudat mediocrē cōditionē vitæ. Verſus eſt dimeter anapæſticus. Oenei. caſus vocatiui. o deyanira filia Oenei: Oeneis patronymicū eſt. Turba. nos turba comitū tuarū. Dubios. incertos amores Herculis. Pulſare. ſolitæ eramus ludere tecum in ripa Acheloi fluminis Oetoliæ. Peracto. finito vere: qñ modicas aquas habebat: vt poſſet vadari. Serperet. ꝑpe arenā flueret. Lycormas. alio nomine Euen⁹ fluuius Oetolię circa quē etiā ludere ſolebam⁹. Flau⁹. ab aqs flauis. Rapido ipetuoſo. Nos. ſimiliter ad ſacra palladis tecū eram⁹. Orgia. ſacrificia oia dicunt. Cadmęis. Thebanis: nā cadmus ædificauit Thebas. Ciſtis. caniſtris qbus offerebantur mūera. Tertia æſtas. nā tertio quoq; anno fiebāt illa ſacra. Spiciferę deę. cereri deę frugū. Eleuſis. vrbs in Thera inſula iuxta Atticā vt oñdit Ptolemęus. Myſtas. ſacrificātes cereri q Myſtę dicunt vt ſupra vidimus. Claudit. qꝛ ſacra erant ſecreta. Nunc quoq;. ſicut temporibus proſperis habuiſti nos comites: habebis & in aduerſis. Vbi quando: ſententia bona.

Oeneis.

Lycormas

Eleuſis.

DANI.

¶ Flem⁹. quartū carmē metro pidarico. Deyanirę Oenei regis calamitatē deplorāt Aetolę. Oenei. ꝑducta penul. Per prios annos. dulcioris beniuolētię exordia ex fidei cōſtātia cōmemorāt. Vere pacto: nā ver ibrifer ū ē: & flumia eleuat imēſo aqꝝ tūore. Gracilis. hūilis & ſupabil' pede. Tertia ęſtas. tertio quoq; anno fiebāt Theſmophoria diſcurſu tacito. Papi. Votiuā taciti laſſam⁹ lāpada Myſtę. Noctē quoties ſūmouet eos aurora.

Tu quicunq; es qui ſceptra tenes:
Licet omne tua vulgus in aula

ASCEN.

¶ Tuq cūq;. Docet raros eſſe amicos fidos regib⁹ dicens. Tu qui ſceptra tenes id eſt reginas: quicunq; es: licet omne vulgus, ſcili-

cet ſubiectum. tibi pulſet. ſ. pedibus in aula. i. regia tua: pariter centũ limina. i. frequentiſſimi tibi ſint ſatellites & clientes: vix fides vna. i. in vno aut vnius ſup. eſt cum tot populis (ne dicas vna. i. piter fieret eñ amphimacrus pro anapæſto) Erynnis. i. diſcordãs furia, tenet. i. poſſidet: limen auratũ. i. regum & principum: & cum fores magnæ patuere. i. apertę fuerint: fraudes & doli cauti & ferrum latens. ſ. ſub veſte, intrant. ſ. per eas. Cumq. i. & cũ pro quando, ſup. reges & potẽtes: parant prodire in populos: inuidia eſt comes. i. comitaꝛ eos. Credite regẽ naſci toties: quoties eos. i. aurora ſummouet. i. pellit noctem Quia tam periculoſum eſt regem poſſe ſine cęde noctem peragere: vt mane non idẽ ſed alius recens natus quodammõ videaꝛ ſi ſupuixerit. Quia pauci colunt reges iõ regna. i. emolumẽta & opes regni, hoc eſt pauci pſonã regis, multi opes eiꝰ colũt: Fulgor. i. ſplẽdor aulę vt ſint in honore & dignitate: cõuocat plures. Hic. i. vnus ex aulicis cupit proximus ipſi regi: ire. i. incedere clarus per vrbes latas: & illi gloria vrit pectus miſerum. i. ambitiõe ardet. Hic. i. alius: cupit implere famẽ. ſ. auri & argẽti: de qua gre. iiij. Quid nõ mortalia pectora cogis auri ſacra fames: gazis. i. theſauris regum: nec. i. & non, & tñ oĩs plaga. i. regio: Iſtri gemmiferi. i. in quo colliguꝛ gemmæ quædã præcipue: ſuccinum aut electrum: non ſufficit ſup. ipſi. nec tota Lydia regio Crœſi vbi Pactolus auriferas trahit arenas, vincit. i. ſedare poteſt, ſitim. ſ. auaritiæ quia vt dicit Iuuenaꝛ. Creſcit amor nummi qtũ ipſa pecunia creſcit: Nec tellus quæ ſubdita Zephyro. i. vento illi occidentali: hoc ẽ Luſitana regio Hiſpanica: quę ſtupet Tagũ. ſ. fluuiũ: radiare flumine aurato. i. in quo ſũt ramenta & arenæ aureæ. repete vincit ſitim. Nec ſi totus Hebrus: fluuius magnus Thraciæ apud quẽ multæ ſunt diuitiæ, ſeruiat illi totus: & licet Hydaſpes flu. Perſidis diues: qa diuitias parit & affert: cingat ſup. illi aut illius ruraꝛ. & licet ſpectet Gangem flu. gẽmiferũ in India: currere toto flumine intra fines. i. limites ſuos: tñ non vincunt ſitim eius. Natura. i. qcqd pducit natura eſt parum auidis auidis: repetitio affectionem depigit. Hic. i. aliꝰ: colit reges & lares regum: nõ vt ipſe arator curuꝰ, nũq̃ ceſſet vomere ſemp p̃ſſo. ſ. in terram pinguẽ. i. in quẽ altius ducit ſulcꝰ: vꝛ vt coloni mille ſecẽt ſup. ipſi arua: qa optat ſolas opes quas donet: & ita peccat largitiõe pfuſa: qua tacite dominationem captat. Hic. i. alius colit reges vt calcet. i. ſub pedibus teneat oẽs: & perdat. i. penitꝰ deſtruat aliquos: & nullũ leuet. ſ. ab onere. i. vt odia expleat & noceat non vt proſit: qa cupit eſſe potens tãtum. i. duntaxat vt noceat. Quota pars. ſ. regũ & Aulicorum moriꝛ tempore fati. i. matura & fatali morte q. d. nimirum minima; vnde Iuuenalis. Ad ſocerum Cereris ſine cęde & ſanguine pauci. Deſcendũt reges & ſicca morte tyranni. Dies abitura, id eſt ceſſura nocti: vidit, ſcilicet ſæpe miſeros ſupple eos quos Cynthia, id eſt luna præcedẽtis noctis vidit felices: & ita eorum felicitas vix vnum

Centum pariter limina pulſet:
Cum tot populis vix vna fides:
Tenet auratum limen Erynnis:
Et cum magnæ patuere fores:
Intrant fraudes cautiq; doli:
Ferrumq; latens. cumq; in populos
Prodire parãt: comes inuidia eſt.
Noctem quoties ſummouet Eos:
Regem toties credite naſci.
Pauci reges: non regna colunt.
Plures fulgor conuocat aulæ.
Cupit hic regi proximus ipſi
Clarus latas ire per vrbes:
Vrit miſerum gloria pectus.
Cupit hic gazis implere famem:
Nec tamen omnis plaga gemmiferi
Sufficit Iſtri: nec tota ſitim
Lydia vincit, nec quæ Zephyro
Subdita tellus: ſtupet aurato
Flumine clarum radiare Tagum:
Nec ſi totus ſeruiat Hebrus:
Ruraq; diues cingat Hydaſpes:
Intraq; ſuos currere fines
Spectet toto flumine Gangem.
Auidis auidis natura parum eſt.
Colit hic reges: regumq; lares
Non vt preſſo vomere ſemper
Nunq̃ ceſſet curuus arator:
Vel mille ſecent arua coloni:
Solas optat quas donet opes.
Colit hic reges: calcet vt omnes:
Perdatq; aliquos: nullumq; leuet.
Tantum vt noceat cupit eſſe potens.
Quota pars moritur tempore fati:
Quos felices Cynthia vidit:
Vidit miſeros abitura dies.
Rarus felix idemq; ſenex.

Ceſpes Tyrio mollior oſtro
Solet impauidos ducere ſomnos.
Aurea rumpunt tecta quietem:
Vigileſq; trahit purpura noctes.
O ſi pateant pectora diuitum!
Quantos intus ſublimis agit
Fortuna metus: Brutia coro
Pulſante fretum mitior vnda eſt.
Pectora pauper ſecura gerit:
Tenet e patula pocula fago:
Sed non trepida tenet ipſa manu:
Carpit faciles vileſq; cibos:
Sed non ſtrictos reſpicit enſes.
Aurea miſcet pocula ſanguis:
Coniunx modico nupta marito.
Non diſpoſito clara monili:
Geſtat pelagi dona rubentis.

diem naturalem durat. Rarus ſup. eſt felix & idem ſenex. quia felices aut non diu viuūt aut in miſerias cadunt. Et ideo cōmendat vitā eorum qui paucis contenti viuunt: vt Maro in georgicis agricolas: vnde dicit: Ceſpes .i. terra herbida: mollior .i. delitioſior iis q eo cōtenti ſunt: oſtro Tyrio .i. purpura, hoc eſt purpureo ſtrato: ſolet ducer .i. inducere ſup ſe iacētio° ipauidos ſōnos: & tecta aurea .i. i qb° ſūt laquearia aurata rūpūt quietem: & purpura trahit noctes vigiles .i. inſomnes. o ſi pectora ditum pro diuitum, legam ditū aut diuitum: nam & quartus dactylus eſſe poteſt: pateant .i. perſpicua ſint: quantos metus fortuna ſublimis agit intus .i. in illis? Vnda Brutia .i. mare quod Brutij accolunt: eſt mitior .i. ſedatior, coro .ſ. vento pulſāte .i. agitāte fretum .ſ. q̄ pectora diuitum. Pauper e conuerſo, gerit pectora ſecura & tenet pocula .i. vaſcula potoria: e fago patula .ſ. dum creſceret hoc eſt fagia pocla paſtorib° Vergilianis laudata: ſed non tenet ipſa manu trepida: ſicut facit diues pocula gēmata: quia vt dicit Iuuenalis. raris aconita bibuntur fictilibus: tūc illa; time cum pocula ſumis Gemmata &c. Pauper carpit .i. mandit cibos faciles .i. parabiles & viles .i. modico emptos: vbi ſcies vile eſſe qđ paruo emitur licet optimum ſit: vt panis & vinum: dum annona vilis ē: ſed nō reſpicit enſes ſtrictos .i. an quis ſtringat inter ea dum manducat in ſe enſem, quod ſępe diuitib° cōtingit, aut alludit ad enſem depēdētem in aula ſicula de ſeta equina in caput Democlis adulatoris: de quo Macrob. vide. Sanguis miſcet .i. cōtaminat miſcēdo ſe cū vino: pocula aurea. Coniunx nupta marito modico .i. tenui: non geſtat clara .i. ens ſplendida: monili diſpoſito .i. apte concinnato ad collum ſuum: dona pelagi rubētis .i. vniones ſeu margaritas aut alios lapillos.

¶ Tu quicunq; digredit a propoſito: reges licet multitudinem magnā habeant: vix vnum fidelem reperiūt in aduerſis. Centum. multa ſecundū diuerſa officia: nam diuerſae manſiones ſunt in domo regū. Erynnis furia. Fraudes. haec omnia ſunt in aula principium. Ferrum latens .ſ. ad inſidias: p hoc notat proditores. Prodire. exire. Eos. lucifer nam cum euaſerint inſidias noctis, & mortem: credendi ſunt naſci de nouo. Pauci. concludit quod pauci colunt reges amore. Plures. explicat cauſam cur veniant ad aulam pncipū. Fulgor ſplendor & excellentia. Proximus. amicus regi, poſſit conſequi dignitates. Vrit. incitat ambitio glorię. Cupit. alius vadit ad diuitias habendas: licet eius auiditatem non ſatiaret totū aurū mundi. Iſtri. Danubij. vbi naſcuntur gēmae. Lydia. vbi eſt Pactolus ducēs arenas aureas. Zephyro. q ſpirat ab occidente: intelligit Hiſpaniam vbi eſt Tagus fluuius auriferas arenas ſimiliter habens vt ſcribit Plinius li. iij. Hebrus. fluuius Thraciae ferens maximam fertilitatem: ſi haberet totum mundum non ſatiaretur Hydaſpes. fluuius Parthiae. Gangem. fluuium Indiae. Natura. quae paucis eſt contenta: vt Seneca in epiſtolis: ſi ad naturam vixeris: contentus eris: ſi ad opinionem nunq̄. Colit. alius ſequit reges non vt fugiat paupertatem aut paret multas poſſeſſiōes ſed vt largiri poſſit & parare amicos. Calcet. alius vt opprimat fauore regis omnes. Alius aliquos praecipue ſibi inuiſos. Leuet. nulli bonum faciat. Quota. minima: pauci ſunt qui perficiant curſū vitae legitimū: nā morte violenta pereunt. Cynthia. luna. eodē die q fuerant felices efficiuntur miſeri. Rarū. apud paucos. Senex. longū & durabile. Ceſpes. terra gramine virens praeſtat mollius cubile pauperib° q̄ purpura regum: & ſic chorus commendat vitam mediocrem. Ditū. diuitum. Brutiū. Brutij populi Italiae ante calabriam, verſus illud mare qđ ſeparat Siciliam ab Italia fluctibus & periculis famoſum. Coro. vēto. Pocula. vaſa lignea. Trepida. ſine metu veneni. Sanguis. mors: quando miſcet ſanguis cū vino. Diſpoſito. gēmis diſtincto. Dona. margaritas quae leguntur in mari rubro.

BERAN.
Tagus
Brutij

¶ Tu qcūq; Nouerca virtuti: pſpitas beatulis ſuis ſic applaudit vt noceat: & i felici ſucceſſu ſic inuidia fortūatis obſeqt vt i finē pnicię opet Cōuiuis ſuis ab initio ppinās dulcia: & cū iebriati fuerit letale vir° miſcet: haec ſūt domeſtica bōa aulas rgales ſectātib°. Siti. q̄ nūq̄ explet, neq; ſatiat: vt igt Cice. i Catōe. in hāc ſētētiā cadit Iuuena. Tāti tibi nō ſit opaci oīs arena Tagi. Hydaſpes. alluit Perſas oi felicitate dotatos atq; pcelebres. Suos. auari. hic aūt ex opportūitate ipa acerrime iuehit i auaros p ecbaſim: q cū mlta poſſideāt tn ſemp egēt & miſere agūt: & pfecto is diues, nō qui multa poſſideat ſed animū tēperantia cohibeat. Latius regnes auidū domādo ſpititū q̄ ſi Libyā remotis gadib° iugas & vterq; poenus ſeruiat vni. Colit hic reges. hos mouet pfuſa & pdiga ambitio honor ſupſtitioſus appeti° vt inter alios vn° emineat. Ceſpes tyrio. molli° dormit & pfūdi° ſup ſtramē & ceſpitē viridē: q̄ ſup purpureū ſtratū. Vigiles: iſōnes & amaras. Brutiū fretū: ſpecies p genere ſiculū mare itelligit iuxta brutios i cāpania. Tenet & patula: ſcutulā fagineā. maior tumult° i pectore diuitis tollitur: q̄ i mari ſiculo. ſol° pauper tranqllior. Dona: vniōes & baccas indicas.

DANI.
Aulę deteſtatio.
Auaros taxat.

ASCEN. ¶Nec lapis.ſ.margarita:lectus in vnda eoa.i.orientali:detrahit.i.pondere ſuo deorſum trahit,aures.i.auriculas,gēmiferas:niſi p hypallagen dictū putem⁹:vt ſit nec ipſa detrahit ab auriculis vniones vt fecit Cleopatra q̄ vt Cœnā Antonij precioſitate vinceret detraxit ex aure margaritā p̄cioſiſſimā dilutāq; aceto potabilē fecit. Nec lana mollis repetita.i.dibapha.i.bis tincta:bibit rubores tyrios.i.purpureos:aheno.i. cacabo tinctorio, ſidonio.i.quod apd ſidonios eſt in phœnicia nec deſtiguit acu mæonia.i.more męoniorū & phrygionum acu pingētiū,ſup. vellera:q̄ ſer.i.populus ille indic⁹:de quo Maro in geor. Velleraq; vt folijs depectunt tenuia ſeres: In ſingulari eſt hic ſer. vnde Auſoni⁹ in monoſyllabis Iam pelago vitat mercator veſtiflu⁹ ſer:pōt aūt legi ſer arboribus:quia ſyllaba pducit̄:ſcribit̄ eñ gręcis p ν ſicut σηρῶν aut arboribus ſer:non autē ſeres ne ſit & mala latinitas & malus verſus:qa ſubditus non ſubditi: euris phœbæis.i.flantibus ob ortu ſolis:legit arboribē eois. i.oriētalibus. Quęlibet hærbę tinxere colus.i.penſa: quas manus indoctæ.i.rudes neuere. Sed illa licet indocta:fouet toros non dubios.i.non ſuſpectos de adulterio. Erynnis.i.furia diſcordias ferens:ſequitur.i.perſequitur,lampade.i. face,dira.i.inauſpicata & infauſta ſi de tæda nuptiali itelligitur,aut dira.i.execrabili ſi de face conſueta inferri a furijs,ſup.eas: quarū diem ſcilicet nuptialem aut natalem populi coluere. Nec pauper habetur.i.æſtimatur & videtur ſibi.i.ipſi:felix:niſi videt felices cecidiſſe:& ita miſeriores ſe effectos. Quiſquis defugit.i.deuitauit:iter mediū:nunq̄ curret tramite ſtabili.probat exemplo īfelici phaethontis:quia dum puer.i.filius Solis Phaethon:petit vnum diem.i.regimen vnius diei:præberi.ſ.ſibi:& concitat axes patrios.i. curr⁹ paternos:nec pcurrit id eſt ad finem vſq; currit,per iter ſolitum.ſ.patri:ſed ſecat.i. pertranſit,ſidera ignota flammis phœbeis, id eſt ipſius ſolis qui nunq̄ Zodiacum egreditur:ſecat dico rota errante,ſcilicet extra orbitam conſuetam:perdidit,id eſt combuſſit & deſtruxit orbem.ſ.terrarum & cæli:pariter ſecum: qui ai Erydanum ambuſtus cecidit. Affert etiā exēplū Dædali q felicitet tenuit mediū iter.& Icari q infeliciter exceſſit dicēs. Cū Dędal⁹ faber ſubtiliſſim⁹,p ſibi & filio vt Labyrintho euolarēt alas formauerat e plumis cæra cōpactis:pagrat medium iter cœli tenuit oras latias:Chalcidicaq; leuis tādem ſupaſtitit arce:& nulli id eſt non vlli:non dedit nomina vlli ponto:vt Icarus Icarias nomine fecit aquas. Sed dum Icarus audet vincere.ſ.altius violando:volucres veras:& puer deſpicit alas patrias,non auſas altius volare:& volat proximus ipſi ſimul Phœbo.i.ſoli:dedit nomina ponto.i.mari ignoto.ſ.ipſi Magna penſantur,id eſt compenſantur male.i.ad malum & perniciem,ruinis.i.caſibus, hoc eſt non bonum eſt obtinuiſſe magna: vt ab illis in deteriora cadas. Et ideo alius volet,id eſt volitet a volo volas:felix & magn⁹ id ē extollat̄:Nulla turba potentū vocet me,

Nec gemmiferas detrahit aures:
Lapis Eoa lectus in vnda.
Nec ſidonio mollis aheno
Repetita bibit lana rubores.
Nec mæonia diſtinguit acus:
Quæ Phœbæis ſubitus Euris
Legit eois Ser arboribus.
Quælibet hærbæ tinxere colus:
Quas indoctę neuere manus.
Sed non dubios fouet illa toros.
Sequitur dira lampade Eryſnis
Quarum populi coluere diem.
Nec ſibi fœlix pauper habetur:
Niſi fœlices cecidiſſe videt.
Quiſquis medium defugit iter:
Stabili nunq̄ tramite curret.
Dum petit vnum præberi diem:
Patrioſq; puer concitat axes:
Nec per ſolitum percurrit iter:
Sed phœbeis ignota ſecat
Sydera flammis errante rota
Secum pariter perdidit orbem.
Medium cœli cum peragrat iter:
Tenuit Latias Dędalus oras:
Nulliq; dedit nomina ponto.
Sed dum volucres vincere veras
Icarus audet:patriaſq; puer
Deſpicit alas:phœboq; volat
Proximus ipſi:dedit ignoto
Nomina ponto:
Male penſantur magna ruinis.
Fœlix alius magnuſq; volet:
Me nulla vocet turba potentum.
Stringat tenuis littora puppis.
Nec magna meos aura phaſelos
Iubeat medium ſcindere pontum.
Tranſit tutos fortuna ſinus

Medioq; rates quærit in alto:
Quarum feriunt ſuppara nubes.
Sed quid pauido territa vultu:
Qualis Baccho ſautia Thyas
Fertur rapido regina gradu?
Quę te rurſus fortuna rotat
Miſeranda refer. licet ipſa neges:
Vultus loquitur quodcunq; negas.

ſcilicet ad altiorem ſtatum. puppis. ſ. mea, tenuis. i. fragilis & modica, ſtringat. i. radat & atterat: littora, nec magna aura (allegoricos) .i. magnus fauor populi, aut principis: iubeat phaſelos, id eſt paruu nauigia: ſcindere pontum medium. Fortuna tranſit, id eſt pertranſit, ſinus. i. angulos maris iuxta littora. i. portus tutos: & quærit rates. i. naues quas perdat in alto. ſ. mari, medio qd altiſſimũ naturaliter eſt etiam ſi non ſit ꝓfundiſſimum: quia aqua quoq; ſphęrica eſt: quarũ ſuppara, ſuperiora vela, feriunt nubes. Sed quid. i. ad quid: regina. ſ. Deyanira fertur gradu rapido ſup. talis: qualis Thyas. i. baccha fertᷣ ſautia. i. percuſſa, Baccho. i. furore bacchico: refer o miſeranda .ſ. regina, q̃ fortuna rotat. i. verſat: te rurſus. licet ipſa neges: tñ vult⁹ loquitᷣ qd negas. ſ. te attonitã & ꝑplexam. **BERNA.**

Detrahit. grauat. ſolebãt antiquę mulieres: vt ſcribit Iuue. appendere gẽmas perforatis aurib⁹. Sidonio. aheno. vaſe in quo tingitur purpura: Sidon ciuitas phœniciæ, vbi color purpureus inuẽtus eſt. Mollis. delicata. Mçonia. Lydia, vbi veſtes pingebantur acu. Phœbçis Euris. ventis orientalibus: vbi ſunt ſeres q ex arboribus ſuis colligunt ſericum. Quælibet herba. non oportet tingere veſtẽ pauperis pretioſo colore. Colus. quartę declinationis. id eſt lanam filatam a pauperibus. Fouet. illa quæ eſt vxor modici viri: non habet dubios thoros. Lãpade. matrimonio: nam ante ſponſas ferebantᷣ facem. Quarũ. ſ. nobiliũ puellarũ diem. ſ. nuptialem ſiue natalẽ populi coluerunt. Nec ſibi. non cognoſcit fœlicitatẽ ſuam pauper niſi quãdo videt ruinam potentum. Deſugit. q non ſeruat mediocrẽ viam, nunq̃ erit ſecurus in vita. Dum petit. probat per exemplũ phaetõtis. Puer. Phaeton. Secũ. quia ipſe fulminat⁹ eſt & cõbuſtus orbis. Medium. aliud exemplũ Dędali & Icari notiſſimũ. Tenuit. venit cumas: vt Virgi. in principio ſexti. Nulli ponto. quia non cecidit vt filius Icarus in mare cui dedit nomẽ Icariũ. Veras. aues q̃ naturaliter volãt. Ignoto. quia antea pars illa maris non erat nota. Male. ꝑclara ſentẽtia. non eſt bona cõpenſatio: vt velis ire altius, vt poſtea cadas. Penſantur. cõpẽſantur: tractũ a bilance. Magna. res magnę. Alius. dicit Chor⁹ q̃rant alij altum ſtatũ: ego volo mediocrẽ. Potentũ. nullus rex vocet me. Stringat. vtitᷣ metaphora ſumpta a nautis, habeo paruam cymbã & ſecurus ibo circa littora, q habẽt magnas naues vadãt in altũ, vbi ſunt multa picula. Trãſit. nõ nocet illi q ẽ iuxta portũ. Sinus. port⁹. Quęrit. ſ. fortuna, vt pdat in medio mari. Quarũ. ſ. ratiũ. Suppa. velis q̃ habent vela ita alata: vt tangant nubes. Sed quid. veniebat Deyanira attonita. Thyas ſautia. ſacerdos bacchi cõcitata furore. Refer. dic nobis regina qs caſus te agitat. Vult⁹. ex quo pturbatio animi cognoſcitᷣ.

Niſi fœlices: ruina potentũ eſt magnũ exẽplũ humilitatis. Dũ petit vnũ. Phaeton fuit fili⁹ Solis eodẽ nomine appellatus eſt Abſyrthus frater Medeæ alter Eridan⁹ dictus eſt Phaeton vñ accipit nomen amnis rex fluuiorũ. Padus ab frequẽtia ilicũ dictus eſt, quas teſte Plinio Galli vocãt pades. Notiſſima apud Apolloniũ Rhodiũ fabula Phaetõtis in quarto Argonauticõ. Tenuit. exptus liquidũ Dædalus aera pẽnis nõ hominibus datis vidit ruinã filij mediocritatis lineã egreſſi. Noia põto. Icario q eſt inter Cretã & Siciliã de quo meminit Naſo in ludicro amatorio: & Hora. in prima ode. Male rẽſantᷣ. ſatis eſt fœlicẽ nõ habere fortunã, q̃ ab ei⁹ faſtigio ruere. Nec magna. metaplaſmus de humili & ſublimi fortuna ad anguſtũ & incapax nauigium. **DANI.** *Phaeton. Abſyrth⁹. Padus.*

Actus. III. Trimetri Iambici.
DEYANIRA. CHORVS.

Vagus ꝑ art⁹ errat excuſſos tremor
Erectus horret crinis: impulſus adhuc
Stat terror animis: & cor attonitum ſalit:
Pauidumq; trepidis palpitat venis iecur,
Vt fractus auſtro pontus etiamnũ tumet:
Quis quieſcat languidis ventis dies:
Ita mens adhuc vexatur excuſſo metu.

Vag⁹. Deyanira vbi facto piclo cõptã habebat venenati ſanguinis pniciẽ, ꝑplexa & attonita egreditᷣ dicẽs. Tremor vag⁹. i. ſępe locũ mutãs: errat ꝑ art⁹ excuſſos. i. euidenter cõcuſſos crinis. i. capillus: erect⁹. ſ. p̃ horrore, horret. i. aſꝑ ſtat, terror ipulſus animis ſtat. i. pſeuerat adhuc: & cor ſalit. i. palpitat, attonitũ. i. ita cõmotũ ac ſi tonitru ſit cõtactũ: & iecur pauidũ: palpitat venis trepidis: vt. i. quẽadmodũ põt⁹ fract⁹. i. cõcuſſus auſtro. i. vehementi vẽto tumet etiãnũ. i. adhuc, q̃uis dies. i. tẽpeſtas, quieſcat. i. ceſſet: vẽtis languidis. i. tenuibus: ita mens. ſ. mea: vexatur adhuc metu excuſſo. i. licet metus ſit excuſſus. **ASCEN.**

Vag⁹. Hic eſt terti⁹ act⁹ in quo cõtinetᷣ dolor Deyanirę: nã facto ſacrificio veneri incidit ipſa ſuſpitio q Neſſus dixerat ne oñderet ſanguinẽ ſoli: vñ ipſa volẽs expiri qd id eẽt: ſanguinẽ ꝑtulit in ſolẽ & ſtatĩ cœpit ebullire & emittere flãmas igneas: vñ tũc pcipiẽs illud eẽ venenũ redijt dolẽs: iterrogatq; a Choro cur ita pallida ſit: ipſa aũt rñdet. Vag⁹. currẽs p oĩa mẽbra. Excuſſo. cõquaſſato. Horret. erigitᷣ. Salit. tremit. Vt fract⁹. dat cõpationẽ de tẽpeſtate maris q licet venti ceſſent: tamen non ceſſat motus & ęſtus ſubito. Excuſſa. cõquaſſata. Languidis. deficientibus. **BERNA.**

Vagus. cõſumpt⁹ eſt Hercules tabifico incẽdio & in apotheoſin relat⁹. Deyanira certiorata facti nõ dubitat mori. act⁹. iij. carmẽ v. iãbicũ trime. cõploratio Deyanirę & chori trhaciarũ. Vagus. tota ex horreo & intremiſco ſtant comæ & cor meum ludicrum facit. Excuſſo. conquaſſato. Languidis. deficientibus. **DANI.**

Semel profecto premere fœlices deus
Cũ cœpit:vrget:hos habẽt magna exitꝰ. Ch.
Quis tã impotẽs:o miſera te caſus rotat? De.
Vt miſſa palla eſt tabe Neſſea illita:
Amenſq; thalamis intuli greſſum meis:
Neſcio quid animus timuit:& fraudẽ aſtruit.
Libet experiri ſolibus virus ferum:
Flãmiſq; Neſſus ſanguinẽ oſtendi arguit.
Hic ipſe fraudes eſſe pręmonuit deus.
Et forte nulla nube reſperſus iubar
Laxauit ardens feruidum Titan diem.
Vix ora ſolui patitur etiam nunc timor.
Medios in ignes ſolis:& claram facem
Quo tincta fuerat palla:veſtiſq; illita
Abiectum inhorret virus:& Phœbi coma
Ardet tepefactũ:vix queo mõſtrum eloqui.
Niues vt Eurus ſoluit:aut tepidus Notus:
Quas vere primo lubricus perdit minans:
Vtq; euolutos frangit Ionio ſalo
Oppoſita fluctus Leucas:& laſſus tumor
In littore ipſo ſpumat:aut cœleſtibus
Aſperſa tepidis thura laxantur focis:
Sic languet omne virus:& perdit comam:
Dumq; ipſa miror:cauſa mirandi perit.
Quin ipſa tellus ſpumeos motus agit:
Et quicquid illa tabe contactum eſt:labat.
Tumenſq; tacita ſequitur:& quaſſat caput.
Natum pauentem cerno:& ardenti pede
Greſſus ferentem.prome quid portes noui.

ASGEN. ¶ Semel &c. Profecto.i.reuera:cum deꝰ cœpit ſemel premere.i.opprimere, felices.i. potentes & diuites : quos vulgus felices putat, vrget.i.inſtat & perſeuerat:quia quod dicunt galli:nullum diſfortunium ſolum. Magna.i. res magnae: vt imperia & regna, habent hos id eſt huiuſmodi exitus, ſcilicet calamitoſos. Cho. O miſera.i.miſeranda : quis caſus tam impotens.i.multum potens ac vehemẽs, rotat.i.verſat in morem rotæ, te? De. Vt.i.poſtq̃ palla, id eſt veſtis interior, cum palla ſit & exterior & muliebris : illita tabe neſſea.i.corrupto ſanguine Neſſi Centauri:eſt miſſa.ſ.ad Herculem:& ego amens.i.alienata mente:intuli greſſum thalamis meis, animus ſup. meus, timuit, ſcilicet admiſiſſe aut erraſſe, neſcio quid:& adſtruit.i.aſſerit, fraudem ſup. admiſſam per me:licet experiri ſolibus.i. quid faciat ſi contra pręſcriptum neſſi exponatur ſolibus: virus ferũ.i. efferũ & indomitum:q; pro quia:Neſſus arguit.i. improbauit : ſanguinẽ ſcilicet ſuum, oſtendi flammis (Sunt qui legant offendi, hoc ſenſu, arguit, id eſt probauit occulta ratiõe: vt æneí.iiij. Degeneres animos timor arguit, ſanguinem offendi.i. lędi flammis)deus ipſe, id eſt animꝰ meus : iuxta illud æneí.ix. Niſus ait: dij ne hunc ardorem mentibus addunt Euryale? an ſua cuiq; deus ſit dira cupido? pręmonuit, ſcilicet anteq̃ experirer hic.i.cum hoc verſaret, fraudes eſſe.ſ. in ſanguine:aut ipſe deus qui corda noſtra, tacite mouet pręmonuit fraudes eſſe hic.i. in hoc dicto neſſi:& forte Titan, id ẽ ſol(de quo ideo locuta videri poteſt: viſo enĩ ſole recordata eſt dicti Neſſi) nulla reſperſus nube laxauit.i.neq; reſperſus erat nube: neq; laxauit niſi ſit extendit &,a ſe demiſit:iubar, id eſt ſplẽdorem ſuum, ardens, id eſt ardore intendens diem feruidum (per parẽtheſim autem vt cõmotionem animi exprimat, interſerit : timor vix patitur etiam nunc.i. adhuc: ora.ſ. mea, ſolui, id eſt aperiri ad enarrandum) virus.i.virulentus ſanguis Neſſi:quo palla, id eſt Chlamys exterior:fuerat tincta, id eſt delibuta : & veſtis, ſcilicet, iterula, erat illita, abiectũ in medios ignes ſolis & clarum facem ſolis, horret id eſt fit aſperum:& tepefactum, id eſt reſolutum coma, id eſt radijs Phœbi, id eſt ſolis ardet:aut ardet comam.i. incẽdit aeris vicini partem.(Sane licet multi legant abiectum inhorret:qui tamen legunt Tepefactus ardet:dubitem an abiectꝰ horret exiſtimẽ ſcriptum reliquiſſe authorem:vel q;(vt Seruius atteſtatur nullum nomen latinum ſecundæ in us neutri eſt generis:nam pelagus græcum eſt: vulgus autem potius maſculinũ: vel q; ad genus, videlicet ad nomẽ ſanguis reſpexerit. Ideo autem receptum eſt in obliquis neutrum ne ſi virum dicas a nominatiuo vir, credans deflexiſſe) vix queo eloqui, id eſt perfecte exprimere monſtrum:hoc dicto poteſt videri mulier ſenſiſſe ſe inepte locutam dicendo virus abiectus:ſed perplexitati id imputare. Vt, id eſt quemadmodum Eurus: ventꝰ ab oriente flans aliquantulum calidus : aut notus alter ventus tepidus:quia humidus: Pluuia autem fit tempore tepido:ſoluit.i.in aquam reſoluit niues, quas, ſcilicet niues Eurus, aut Notus lubricus, id eſt faciens terram lubricã, perdit, id eſt abſumit primo vere, minãs, ſcilicet illus interitũ, aut impetuoſus vtq;.i.& qualiter, Leucas.i. inſula & rupes excelſa in mari prominens, iuxta Epirum, oppoſita ſalo.i.mari Ionio: frangit fluctus euolutos, ſcilicet a ventis in ſe:& tumor.ſ.procellarum, laſſus, id eſt more laſſorum deficere incipiẽs:ſpumat in ipſo littore:aut ſup:vt thura aſperſa, ſcilicet in ignem, cæleſtibus, id eſt ad honorem cæleſtium, laxantur, id eſt reſoluuntur, & liqueſiunt, focis tepidis, id eſt appoſita ignibus, ſic omne virus languet, id eſt reſoluitur, & perdit, id eſt abſumit comam, ſcilicet Phœbi.i. radios:aut comã ſuam, quã emiſerat more cometæ circũ ſe:dum

eā pingue cōprendit̄ ab igne, flāma vndiq; exſilit in morē comarū. Et dū ipſa. i. ego miror. ſ. ſanguinē ſoli ex poſitū ſine igne ſic ardere, cauſa mirādi. i. ſanguis ipſe, perit. i. deficit abſumptus. Q uin ipſa tellus ſuper quam arſerat, agit motus ſpumeos. i. tam ſubitos vt more fluctuum ſpumaret: & quicq̄ d. ſ. terrę aut alterius rei: contactum eſt labe illa. i. ſanie virulēta, labat. i. cadit reſolutum: & tellus tumens. i. inflata p̄ ei irā ſequitur. i. obſeq tur tacita. i. non audens contradicere: & quaſſat caput. ſ. ſuum p indignationē. Deinde circūſpiciēs dicit ad paraſceuen futuræ ſcænæ. Ego cerno natum. i. filium Hyllum ad patrem miſſum: vt referret q̄dnam ageret: pauentem. ſ. p̄ timore, & ferentem. ſ. ad nos, greſſus. ſ. ſuos. pede ardenti. i. valde celeriter: moto: deinde vbi aduenerat filius inquit: o fili: prome. ſ. e pectore tuo, hoc eſt adnuntia: quid noui portes.

¶ Semel. quando dij incipiūt mutare fortunam alicui nō ſunt contenti vno malo: ſed plura addunt miſeris: BERNA. Dolebam nuper de Iole: nunc mihi accedit alia calamitas. Premere. grauare. Vrget. non ceſſat. Hos exit⁹. ſ. vt veniant ad calamitates. Impotens. ſ. in malum, crudelis. Rotat. verſat. Vt. poſtq̄ reſpondet Deyanira. Timuit. cœpit ſuſpicari malum. Aſtruit. affirmat ipſum eſſe venenum. Arguit. prohibet. Hic. in hoc verbo quod ille prohibebat ſanguinem oſtēdi ſoli. Laxabat. dilatabat ſuum calorem. Vix. vix poſſum dicere qđ vidi. Niues. quēdmodum tempore veris flante Euro ſoluūtur niues ita liq̄factus eſt ille ſanguis aſ Leuces. pectu ſolis. Lubricus. ſolubilis. Vtq;. alia comparatio. Leucas inſula teſte Pomponio iuxta Epirum ha bens mōtem altiſſimum. Salo. mari. Aut. alia comparatio ſicut thura laxantur, id eſt diſſoluuntur poſita in igne. Omne virus. ille ſanguis conſumitur. Comam. quā contraxerat: quia iā deficiebat materia. Cauſa. ipſe ſanguis: dum miror hoc monſtrum: ſtatim euanuit. Q uin. immo terra vbi erat poſitum venenū videbatur feruere & moueri. Spumeos. cum quadam ſpuma. Labat. mouetur. Timens. dum ita loqueretur videt venīētem nutricem & hyllum filium qui iuerat quæſitum patrem Herculem. Q uaſſat. ſicut dolore affecta. Ardenti. feſtino: & ſic dat locum ſequenti ſcenæ. Prome. narra fili.

¶ Arguit. non erant patefacienda in lucem nocturna veneficia: quoniam amiſiſſent vim veneni. Et Phœbi DANI. comam cum illuceſceret viſa eſt ſolis coma inardere vi maxima veneni. Leucas. ſinus ambraciæ cuius præcipitium in mare ſaluberrimum eſt amantibus: hunc ſinum adnauigarunt ſemidei e colchia redeuntes: vt meminit Apollonius. Laſſus. crebro aquarum impulſu. Cæleſtibus. in cultum deorum extructis. Laxantur. liqueſcunt & ſoluuntur.

Trimetri Iambici.

HYLLVS. DEYANIRA. NVTRIX.

I Profuge: quære ſi quid vlterius pater
Terris: freto: ſideribus: oceano: inferis
Vltra labores mater Alcidę fuge. De.
Neſcio qđ animus grande pſagit malū. Hyl.
Regia triumphi templa Iunonis pete.
Hęc tibi patent delubra præcluſa omnia. De.
Effare quis me caſus inſontem premat. Hyl.
Decus illud orbis: atq; pręſidium vnicum
Quem fata terris in locum dederant Iouis:
O mater abiit: mēbra: & Herculeos toros
Vrit lues quę neſcio: qui domuit feras:
Ille ille victor vincitur: mœret: dolet:
Quid q̄ris vltra? De. miſerias properāt ſuas
Audire miſeri: fare quo poſita in ſtatu
Iam noſtra domus eſt: o lares: miſeri lares.
Nunc vidua: nūc expulſa: nūc feror obruta.

ASCENSIVS.

I Profuge. Alij legunt ah profuge: ſed Auantius. I id eſt abi, profuge o mater: quęre ſi quid patet vlterius id eſt remotius: terris, id eſt in terris freto, ſideribus, oceano, inferis: o mater fuge vltra labores Alcidę, id eſt regiones in quib⁹ laborioſe monſtra deuicit. Deya. Neſcio qđ malum grande, animus præſagit, ſcilicet afferri ab Hyllo. Hyl. Pete regia templa triumphi Iunonis, ſcilicet Argiuæ, hoc eſt ad quæ cum pricipalia ſint reges Argiui triumphos ſuos ducunt: & ita in illis ſolis Aſylum conſtituerunt: hęc ſup. templa patent tibi, ſcilicet tuto, om̄ia delubra, id eſt in quibus deorum ſunt ſimulacra pręcluſa ſunt ſup. tibi, id eſt nihil profutura: quia læſoribus maieſtatis ſola Iunonia opitulabātur. De. Effare quis caſus præmat me inſontem. Hyl. Decus illud atq; præſidium vnicum orbis, ſcilicet Hercules: quem (Sic Teren. ſcelus qui me perdidit: nā relatiuum ad rem non ad vocem refertur) fata dederunt terris in locum Iouis abijt o mater: quia lues, id eſt peſtiferum virus quæ ſcilicet ſit, neſcio: vrit membra & toros Herculeos, id eſt Herculis pulpas & partes corpulentas. ille ille victor qui domuit feras vincitur, mœret, dolet. Q uid quæris vltra? De. Miſeri properant, id eſt properanter cupiunt, audire miſerias ſuas. fare in quo ſtatu domus noſtra iam poſita eſt, o lares, ſcilicet noſtri: o miſeri lares, ego feror nunc, ſcilicet vere, vidua, expulſa, obruta.

I Profuge. Reſpondet filius monens matrem vt fugiat vt poſſit eſſe tuta a furore Herculis. tibi petēdus eſt locus aliquis vltra illa vbi fuit Hercules: ſi vis euadere. Inſontē. ſine culpa. Decus. Hercules. appoſitiue. Locum Iouis. vt liberaret homines a malis: vt Iuppiter. Toros. pulpas brachiorum. Q uid vltra. ſcilicet quod doleat Hercules inuictus omnibus malis. Properant. nam ſemper extremam miſeriam ſuam volunt ſcire. Vidua. intellexit Herculem eſſe mortuum: vnde dicit putabam me eē viduam propter Iolen ſed nunc video: vidua & vere expulſa. BERNA.

¶ I profuge. ex innata pietate filius cōcitatiſſimo eiulatu hortatur matrem ad fugam. Hyllus Herculis ex Deyanira filius. Grande. vitabile horrendum. DANI.

ASCEN. ¶Nõ mœres ſola:quia Hercules iacet gemẽdus toti mundo (ſunt qui toto legãt forte antiqua declinatione:nã vt conſtruatur cũ iacet in ablatiuo nõ procedit) Nec o mater credas fata tua.i.mala fatalia q̃ pateris,priuata.i.peculiaria tibi & publici luctꝰ expertia:ſicut priuati ſunt magiſtratus publici expertes:totũ genus.ſ.humanũ obſtrepit.ſ.cõtra necẽ Herculis:Cuncti gemũt hunc eiulatũ.i.eandem eiulatus cauſam:quem tu gemis.i.necẽ Herculis(Sunt qui eiulatu ſcribũt:vt ſint quẽ tu gemis eiulatu.i.cũ eiulatu:cũcti gemũt:vtrũq; ſat,vt ſit gemũt eiulatũ:ſicut ludum ludo:curſum curro)tu pateris malũ cõmune omnibus terris:tu occupaſti.i.accepiſti prima luctum:tũ miſeranda mœres:ſed nõ ſola mœres.i.fles Herculem. De. Tamẽ ede.i.exprime ede q̃ſo:q̃.i.q̃ tum prope ad letum.i.mortem Alcides meus.ſ.vir iaceat:legitur vulgo a leto:vt ſit prope pro procul:ſicut contra Seruius vult procul pro prope poſitum in illo bucol:ſerta procul(quia inquit ſequitur)tantum capiti delapſa iacebant. Hyl. Mors refugit illum.ſ.Herculẽ:& victa eſt ſemel.ſ.ab eo:in regno ſuo.ſ.apũ inferos vbi regio mortis:nec fata,id eſt fatales deæ audent admittere tam vaſtum nefas:vt Herculi fila abrumpant. Ipſa clotho:parca colum fatalem portans:proiecit forſitan(id dicit quia non vidit:verum cum mori nequeat Hercules id opinatur)colos,ſcilicet fatales:manu trepida,ſcilicet præ timore:& timet peragere,fatum,id eſt mortẽ Herculis:vnde exclamat. Pro diem,ſcilicet triſtem:aut quid ſimile quod cum ſatis dirũ non ſtatim inueniret:addit diſerte,infandum diem,id eſt deteſtabilem & indignum cuius memoria fiat:eat ne ille magnus Alcides hoc ſcilicet die,ſummo.i.vltimo vitæ ſuæ:ad fata & vmbras & polum peiorem:vt quem ſub pedibus ſtyx atra videt maneſq; profundi:hoc autem dicit ignorans in cælum aſſumendum. De. Dicis tu illum præcidere,id eſt priorem cadere:poteſt etiam legi præcede. vt ſit anapæſtus frequens in ſecunda ſede & ſpondeus i prima:an poſſum prior occupare mortem,fare ſi.i.an nondum occidit? Hyl. Tellus Euboica tumens vertice immenſo,ſcilicet montis,pulſatur omni parte,ſcilicet a vẽtis. Caphareus mons ſcindit,id eſt interſecat illic:mare Phryxeum,id eſt Helleſpontum,hoc.i.vnum latus obiectum meridiei:ſeruit,aut potꝰ ſęuit auſtro(vñ priꝰ monui potꝰ auſtro q̃ aſtro legẽdũ añ primũ Choꝛ hũꝰ,auſtro timẽdũ ſpectat Euboicũ mare)at q̃.ſ.pte Caphareꝰ patitꝰ minas,aq lonis.i.oppoſiti vẽti:niuoſi.i.flãtis a pte niuoſa & niues iducẽtis Euripꝰ,ſinus maris,vagꝰ.i.aſſidue fluẽs & refluẽs,flectit vndas inſtabiles,& flectit.i.añ ſe fert ſeptẽ curſus.i.fluxꝰ a q̃rũ,& refert totidẽ.i.ſeptẽ:ſup.itera:dũ Titã.i.ſol mergat oceano iuga laſſa.i.q̃drigas ſuas,aut q̃drtiugos equos diurno curſu fatigatos:mihi cõtra metri rõnẽ legũt laſſũ iubar. Tẽpla Iouis Cenei,ãnoſa.i.vetuſta,fulgẽt hic.i.in hac pte,rupe celſa,quam nulla nubes ferit:ſicut nec olympi verticem:in quo cinis perẽniter immotus inuentus eſt a ſacrificulis. Vt.i.poſtq̃ omne

Hyl. Non ſola mœres:Hercules toti iacet
Mundo gemendus:fata nec mater tua
Priuata credas:iam genus totum obſtrepit.
Hunc eiulatum quem gemis:cuncti gemunt.
Cõmune terris omnibus pateris malum:
Luctum occupaſti prima:non ſola Herculem
Miſeranda mœres. De. q̃ prope letum tamen
Ede:ede quæſo:iaceat Alcides meus. Hyl.
Mors refugit illum:victaq; in regno ſuo
Semel eſt:nec audent fata tam vaſtum nefas
Admittere:ipſa forſitan trepida colos
Clotho manu proiecit:& fatum Herculis
Timet peragere.proh diem:infandum diem:
Hoc ne ille ſummo magnus Alcides eat
Ad fata:& vmbras:atq; peiorem polum? De.
Pręcidere tu illum dicis?an poſſum prior
Mortem occupare:fare ſi nondũ occidit. Hyl.
Euboica tellus vertice immenſo tumens:
Pulſatur omni parte:Phryxeum mare
Scindit Caphareus:ſæuit hoc auſtro latus.
At qua niuoſi patitur Aquilonis minas:
Euripus vndas flectit inſtabiles vagus:
Septemq; curſus flectit:& totidem refert:
Dum laſſa Titan mergat Oceano iuga.
Hic rupe celſa nulla quam nubes ferit
Annoſa fulgent templa Cenei Iouis.
Vt ſtetit ad aras omne votiuum pecus
Totumq; tantis gemuit armentis nemus:
Spolium leonis ſordidum tabo exuit:
Poſuitq; clauę pondus:& pharetra graui
Laxauit humeros:veſte tunc fulgens tua:
Cana reuinctus populo horrentem comam
Succendit aras:accipe has inquit focis
Non falce meſſes genitor:& largo ſacer
Splendeſcat ignis thure:qđ phœbum colens
Diues Sabęis colligit truncis Arabs.
Pacata tellus inquit:& cœlum:& freta:

Feris ſubactis omnibus victor redi:
Depone fulmen:gemitus in medias preces
Stupente & ipſo:cecidit:hic cælum horrido
Clamore complet:qual's impreſſa fugax
Taurus bipenne:vulnus & telum ferens
Delubra vaſto trepida mugitu replet:
Aut quale mundo fulmen emiſſum tonat.
Sic ille gemitus ſidera & pontum ferit:
Et vaſta Calpe ſonuit:& voces Cyclas
Excepit omnis:hinc petrę Capharides
Hinc omne voces reddit Herculeas nemus.

pecus votiuũ.i.votũ(alij votiuũ legũt) ſtetit ad aras Iouis Cenei:& totum nemus.i.vicinũ gemuit tantis armentis forte centũ vt i hecatonbeo ſacrificio:Hercules exuit ſpolium ſordidũ tabo.i.cruentũ:leõis.ſ.Nemeæi:hoc eſt pellẽ eius qua amictus erat:& poſuit.i.depoſuit,põdus clauę.i.clauam põderoſam:& laxauit.i.deonerauit humeros ſupple ſuos:pharetra graui.i.plena ſagittis:alij legũt i nominandi caſu:pharetra grauis laxauit humeros ſup.eius:ſed prior cõſtructio concinnior eſt:& metrũ vtroq; modo ſeruaṫ,tũc.i. deinde Hercules fulgens veſte tua.i.a te miſſa:reuinctus.i.habẽs reuinctã,comã horrẽtem.i.aſperã populo.i.fronde populna cana.i.albicante ab iteriore parte:cũ ab externa liueſcat ſuccendit.i.ab inferiore parte incẽdit, aras.i.impoſita aris & inquit o genitor nõ falſe.i.vere.i.q mihi venis pater es(vñ in hymno Herculano dicitur æneí.viij.dicit Salue vera Iouis ſoboles decus addite diuis:nam ſi Iuppiter verus eſt pater Herculis:Hercules eſt verus filius eius:ſunt q nõ falſum etiã dictũ velint ꝙ promiſſis ſteteris:& labores quos ille obeũdos duxerit feliciter obiuerit:ſed in idẽ recidit:eſt aũt nomen vocandi caſus,accipe has meſſes.i.fruges & odores arabum:& ignis ſacer ſplẽdeſcat(qđ litandi indiciũ eſt)ſup.tibi thure largo.i.largiter iniecto,qđ.i.thus,araba diues.i.felicis arabę incola,colens.i.venerãs Phœbũ.i.ſolẽ,colligit trũcis.i.a ſtipitibus ſabęis. quia ſolis eſt thurea virga ſabęis.Et Hercules pręcans inquit,tellus:& cælum & freta pacata ſup.ſunt per me.Ego redi.p redij:victor omnibus feris ſubactis:depone o genitor fulmen quaſi quo nõ ſit amplius opus:ſed vt fit dũ quis immodice exultat repentinus eum inuaſit dolor:nã virus liquefactum a flãma vicina ad p̃cordia deſcẽdit vñ addit:gemitus cecidit in medias p̃ces,ſtupente &.i.etiam ipſo.ſ.Hercule.Hic.i.hoc tpe,Hercules cõplet cęlum clamore horrido,qualis.i.qualiter taurus fugax.i.fugiens ab aris, bipenne impreſſa.ſ.in collũ, ferens.i.ſecũ vulnus & telum.i.ſecurim,mallẽ ferrũ dicere:replet mugitu vaſto:delubra trepida:qa mali eſt ominis ꝙ victima fugit,aut quale.i. qualiter fulmen tonat mũdo miſſum.ſ.manu Iouis:aut immiſſum mũdo.Sic ille gemitus.ſ.Herculis:aut ille.ſ.Hercules gemitu,ferit ſydera & pontũ:& calpe.i. colũba Herculis in vltima parte Hiſpaniarum,ſonuit:qđ ne de tonitru quidem crederẽ:& oís Cyclas.i.Inſula vicina:excepit voces,hinc.i. ex vna parte petrę Capharides.i.mõtis Capharei hoc caphaeriæ patronymicũ pro poſſeſſiuo:cũ vero ab eus diphthõgo fiat dicam penul.produci:legamq; capharides petrę.ſupple reddũt voces Herculeas:& omne nem⁹ reddit hinc id eſt ex alia parte voces Her.

BERN.

¶Priuata.Pertinẽtia tibi ſoli:nã totus inuidus obſtrepit.i.cõquerit. Q̃ꝫ ppe.interrogat filiũ quãtũ Hercules ſit ppe mortẽ:reſpondet filius ꝙ mors videṫ eũ fugere:nec fata videnṫ velle perimere eũ q fuerit ſalus mũdi. Semel.qñ Hercules fuit apud inferos vbi eſt locus mortis. Colos.de quib⁹ trahũt fila. Peragere fatũ.rũpere vitã Herculis. Hoc.ſ.die. Sũmo.vltimo:erit ne hic dies quo moriaṫ Hercules:& quo dicatur Hercules iuiſſe ad inferos. Erit:ſ.Hercules aliter ierit. Peiorẽ:vbi ſunt inferi. Pręcedere.dic fili ſi nundũ mortu⁹ eſt pater quia illũ volo p̃cedere in morte. Euboica.Hyllus deſcribit ſeriẽ rei & locũ vbi Hercules volebat facere ſacrificiũ. Euboica.inſula Euboię. Pulſaṫ.ſ.a mari. Tumens.eleuata vbi eſt Caphareus pmontorium Phryxiũ.diciṫ eñ Helleſpontũ. Auſtro.ſubiectum eſt meridei:& verſus ſeptentrionẽ habet Euripũ mare anguſtum qđ ſeparat illã a terra cõtinua:& per ſeptẽ horas creſcit:& per ſeptẽ decreſcit: vnde dicit iſtabiles vndas: quia teſte Põponio li.iiij.Alterno curſu ſepties in diatotidẽ in nocte refertur:ẽ eñ Euripus inter Bœotiam & Eubœã. Hic.in hoc loco eſt pmontorium vbi erant templa Iouis cenei dicti a loco vbi erat. Vt ſtetit poſtq̃ venit Hercules.ad aras vt ſacrificaret depoſuit habitus ſuos. Laxauit.liberauit pondere. Succendit.indutus veſte quã miſeras luit ad aras concipiens preces. Has meſſes.Thura cynnamomum:& alia odoramenta. Depone.non opus amplius vt mittas fulmen quia omnes tyrannos:& monſtra ſuperaui.

Euripus

Gemitus.dum preces ita conciperet:cœpit ſubito ingemiſcere. Ipſo.ſ.Hercule.Qualis.bona comparatio erat:quemadmodum taurus vulneratus ante aras qui impreſſa id eſt infixa ſecuri aufugit mugiẽs. Mũdo.cælo:ille gemitus erat:quemadmodum fragor fulminis. Calpe.mons eſt ad vltimas partes Hiſpaniæ verſus oceanum: Cyclas.cyclades inſulæ ſunt in mari ægeõ. Capharides.capharei promontorij de quo diximus. Reddit.ſcilicet reſonando.

DANI.

¶Herculestoto.Vir pręſtãs fama & factis:vbi moriṫ oib⁹ lachrymaſcit. Q̃ꝫ ppe a leto:vbi iacet vir. Mors refugit.mors terribilis non eſt ijs quorũ laus emori nõ põt. Clotho.q̃ vna e lanificis ſororibus gerit colum a Martiano capella libraria appellatur ſuperorũ quia ſnias Iouis ſtudio veritatis excipiat, ſnia aũt hic Iouis fuit ne ſcriberet vitã filij in morticinio pugillari ſed tñ illũ noĩe parentis ad aulam cæleſtẽ excitaret quã pręclare geſtis iã tandẽ meritus fuerat. Summo.vltimo & nouiſſimo die. Euboica tellus.Ioui grata deſcriptio loci & tẽpli in quo ſacrificaturus Hercules cõbuſtus eſt Caphareus:imminet Helleſponto ad radices cuius argiua claſſis valde laborauit. Cana populo.redimitus populna corona Hercules petijt loca inferorũ frondes p parte externa liuorem contraxerunt.q̃ vero cutem preſſit præ ſudore incanuit. Calpe.mons ad fretũ gaditanũ illuc peruenit Hercules & poſuit ibi Columnas quaſi terminos laboris & expeditionis. Silius,Herculeæ calpes celatus Gorgone parmam.

Mors.
Clotho.
Caphareus
Populi color vnde.
Calpe.

ASCFN. ¶Nō mœres ſola:quia Hercules iacet gemē dus toti mundo (ſunt qui toto legūt forte an tiqua declinatione:nā vt conſtruatur cū iacet in ablatiuo nō procedit) Nec o mater credas fata tua.i.mala fatalia q̄ pateris,priuata.i. peculiaria tibi & publici luct⁹ expertia : ſicut priuati ſunt magiſtratus publici expertes : totū genus.ſ.humanū obſtrepit.ſ.cōtra necē Herculis:Cuncti gemūt hunc eiulatū.i. eandem eiulatus cauſam:quem tu gemis.i. necē Herculis (Sunt qui eiulatu ſcribūt : vt ſint quē tu gemis eiulatu.i.cū eiulatu:cūcti gemūt:vtrū q̧ ſat, vt ſit gemūt eiulatū:ſicut ludum ludo: curſum curro)tu pateris malū cōmune omnibus terris:tu occupaſti.i. accepiſti prima luctum:tū miſeranda mœres:ſed nō ſola mœres.i.fles Herculem. De. Tamē ede.i.exprime ede q̄ſo:q̄.i.q̄tum prope ad letum.i.mortem Alcides meus.ſ.vir iaceat:legitur vulgo a leto:vt ſit prope pro procul:ſicut contra Seruius vult procul pro prope poſitum in illo bu co:ſerta procul(quia inquit ſequitur)tantum capiti delapſa iacebant.Hyl. Mors refugit illum.ſ.Herculē:& victa eſt ſemel.ſ.ab eo:in regno ſuo.ſ.apd inferos vbi regio mortis : nec fata,id eſt fatales deæ audent admittere tam vaſtum nefas:vt Herculi fila abrumpant. Ipſa clotho:parca colum fatalem portans:proiecit forſitan (id dicit quia non vidit : verum cum mori nequeat Hercules id opinatur) colos,ſcilicet fatales:manu trepida,ſcilicet præ timore:& timet peragere,fatum, id eſt mortē Herculis:vnde exclamat. Pro diem , ſcilicet triſtem:aut quid ſimile quod cum ſatis dirū non ſtatim inueniret:addit diſerte,infandum diem,id eſt deteſtabilem & indignum cuius memoria fiat:eat ne ille magnus Alcides hoc ſcilicet die,ſummo.i. vltimo vitæ ſuæ: ad fata & vmbras & polum peiorem: vt quem ſub pedibus ſtyx atra videt maneſq̧ profundi: hoc autem dicit ignorans in cælum aſſumendum. De. Dicis tu illum prǣcidere, id eſt priorem cadeq̧: poteſt etiam legi præcede . vt ſit anapæſtus frequens in ſecunda ſede & ſpondeus i prima:an poſſum prior occupare mortem, fare ſi .i. an nondum occidit? Hyl. Tellus Euboica tumens vertice immenſo,ſcilicet montis,pulſatur omni parte,ſcilicet a vētis. Caphareus mons ſcindit,id eſt interſecat illic:mare Phryxeum, id eſt Helleſpontum, hoc.i. vnum latus obiectum meridiei: ſeruit, aut poti⁹ ſęuit auſtro(vñ pri⁹ monui poti⁹ auſtro q̄ aſtro legēdū añ primū Choꝛ hui⁹, auſtro timēdū ſpectat Euboicū mare) at q̄.ſ. pte Caphare⁹ patiť minas, aq̄lonis.i.oppoſiti vēti:niuoſi.i.flātis a pte niuoſa & niues,idūcētis Eurip⁹,ſinus maris, vag⁹.i.aſſidue fluēs & refluēs,flectit vndas inſtabiles,& flectit.i. añ ſe fert ſeptē curſus.i.flux⁹ aq̄rū, & refert totidē .i.ſeptē:ſup.iterea:dū Titā.i.ſol mergat oceano iuga laſſa.i. q̄drigas ſuas , aut q̄driiugos equos diurno curſu fatigatos:mihi cōtra metri rōnē legūt laſſū iubar. Tēpla Iouis Cenei, ānoſa.i. vetuſta, fulgēt hic.i. in hac pte, rupe celſa,quam nulla nubes ferit:ſicut nec olympi verticem:in quo cinis perēniter immotus inuentus eſt a ſacrificulis. Vt.i. poſtq̄ omne

Hyl. Non ſola mœres:Hercules toti iacet
Mundo gemendus:fata nec mater tua
Priuata credas:iam genus totum obſtrepit.
Hunc eiulatum quem gemis:cuncti gemunt.
Cōmune terris omnibus pateris malum:
Luctum occupaſti prima:non ſola Herculem
Miſeranda mœres. De. q̄ prope letum tamen
Ede:ede quæſo iaceat Alcides meus. Hyl.
Mors refugit illum:victaq̧ in regno ſuo
Semel eſt:nec audent fata tam vaſtum nefas
Admittere:ipſa forſitan trepida colos
Clotho manu proiecit:& fatum Herculis
Timet peragere. proh diem:infandum diem:
Hoc ne ille ſummo magnus Alcides eat
Ad fata:& vmbras:atq̧ peiorem polum? De.
Precidere tu illum dicis?an poſſum prior
Mortem occupare:fare ſi nondū occidit. Hyl.
Euboica tellus vertice immenſo tumens:
Pulſatur omni parte:Phryxeum mare
Scindit Caphareus:ſæuit hoc auſtro latus.
At qua niuoſi patitur Aquilonis minas:
Euripus vndas flectit inſtabiles vagus:
Septemq̧ curſus flectit:& totidem refert:
Dum laſſa Titan mergat Oceano iuga.
Hic rupe celſa nulla quam nubes ferit
Annoſa fulgent templa Cenei Iouis.
Vt ſtetit ad aras omne votiuum pecus
Totumq̧ tantis gemuit armentis nemus:
Spolium leonis ſordidum tabo exuit:
Poſuitq̧ clauę pondus:& pharetra graui
Laxauit humeros:veſte tunc fulgens tua:
Cana reuinctus populo horrentem comam.
Succendit aras:accipe has inquit focis
Non falce meſſes genitor:& largo ſacer
Splendeſcat ignis thure:qđ phœbum colens
Diues Sabæis colligit truncis Arabs.
Pacata tellus inquit:& cœlum:& freta:

Feris ſubactis omnibus victor redi:
Depone fulmen: gemitus in medias preces
Stupente & ipſo: cecidit: hic cælum horrido
Clamore complet: qualis impreſſa fugax
Taurus bipenne: vulnus & telum ferens
Delubra vaſto trepida mugitu replet:
Aut quale mundo fulmen emiſſum tonat.
Sic ille gemitus ſidera: & pontum ferit:
Et vaſta Calpe ſonuit: & voces Cyclas
Excepit omnis: hinc petrę Capharides
Hinc omne voces reddit Herculeas nemus.

pecus votitiũ.i.votũ(alij votiuũ legũt) ſtetit ad aras Iouis Cenei: & totum nemus.i. vicinũ gemuit tantis armentis forte centũ vt i hecatonbeo ſacrificio: Hercules exuit ſpolium ſordidũ tabo.i.cruentũ: leõis.ſ.Nemeæi: hoc eſt pellẽ eius qua amictus erat: & poſuit.i.depoſuit, põdus clauę.i.clauam põderoſam: & laxauit.i.deonerauit humeros ſupple ſuos: pharetra graui.i.plena ſagittis: alij legũt i nominandi caſu: pharetra grauis laxauit humeros ſup.eius: ſed prior cõſtructio concinnior eſt: & metrũ vtroq; modo ſeruať, tũc.i. deinde Hercules fulgens veſte tua.i.a te miſſa: reuinctus.i.habẽs reuinctã, comã horrẽtem.i. aſperã populo.i. fronde populna cana.i.albicante ab iteriore parte: cũ ab externa liueſcat ſuccendit.i.ab inferiore parte incẽdit, aras.i. impoſita aris & inquit o genitor nõ falſe.i.vere.i. q mihi venis pater es(vñ in hymno Herculano dicitur æneı. viij.dicit Salue vera Iouis ſoboles decus addite diuis: nam ſi Iuppiter verus eſt pater Herculis: Hercules eſt verus filius eius: ſunt q nõ falſum etiã dictũ velint ꝙ promiſſis ſteteris: & labores quos ille obeſidos duxerit feliciter obiuerit: ſed in idẽ recidit: eſt aũt nomen vocandi caſus, accipe has meſſes.i.fruges & odores arabum: & ignis ſacer ſplẽdeſcat(qđ litandi indiciũ eſt) ſup.ubi thure largo.i.largiter iniecto, qđ.i.thus, arabs diues.i.felicis arabię incola, colens.i. venerãs Phœbũ.i.ſolẽ, colligit trũcis.i.a ſtipitibus ſabęis. quia ſolis eſt thurea virga ſabęis. Et Hercules precans inquit, tellus: & cælum & freta pacata ſup.ſunt per me. Ego redi ꝑ redij: victor omnibus feris ſubactis: depone o genitor fulmen quaſi quo nõ ſit amplius opus: ſed vt ſit dũ quis immodice exultat repentinus eum inuaſit dolor: nã virus liquefactum a flãma vicina ad ꝑcordia deſcẽdit vñ addit: gemitus cecidit in medias ꝑces, ſtupente &.i.etiam ipſo.ſ.Hercule. Hic.i.hoc tpe, Hercules cõplet cęlum clamore horrido, qualis.i.qualiter taurus fugax.i.fugiens ab aris, bipenne impreſſa.ſ.in collũ, ferens.i.ſecũ vulnus & telum.i.ſecurim, mallẽ ferrũ dicere: replet mugitu vaſto: delubra trepida: q a mali eſt ominis ꝙ victima fugit, aut quale.i. qualiter fulmen tonat mũdo miſſum.ſ. manu Iouis: aut immiſſum mũdo. Sic ille gemitus.ſ. Herculis: aut ille.ſ.Hercules gemitu, ferit ſydera & pontũ: & calpe.i. colũba Herculis in vltima parte Hiſpaniarum, ſonuit: qđ ne de tonitru quidem crederẽ: & ois Cyclas.i. Inſula vicina: excepit voces, hinc.i. ex vna parte petrę Capharides.i.mõtis Caphareı hoc caphaeriæ patronymicũ pro poſſeſſiuo: cũ vero ab eus diphthõgo fiat dicam penul.produci: legamq; capharides petrę.ſupple reddũt voces Herculeas: & omne nem' reddit hinc id eſt ex alia parte voces Her.

¶Priuata. Pertinẽtia tibi ſoli: nã totus inuidus obſtrepit.i.cõquerit. Qui ꝓpe.interrogat filiũ quãrũ Hercules ſit ꝓpe mortẽ: reſpondet filius ꝙ mors videť eũ fugere: nec fata videnť velle perimere eũ q fuerit ſalus mũdi. Semel.qñ Hercules fuit apud inferos vbi eſt locus mortis. Colos.de quib' trahũt fila. Peragere fatũ.rũpere vitã Herculis. Hoc.ſ.die. Sũmo.vltimo: erit ne hic dies quo moriať Hercules: & quo dicatur Hercules iuiſſe ad inferos. Erit.ſ.Hercules aliter ierit. Peiorẽ vbi ſunt inferi. Precedere.dic fili ſi mundũ mortu' eſt pater quia illũ volo ꝑcedere in morte. Euboica.Hyllus deſcribit ſeriẽ rei & locũ vbi Hercules volebat facere ſacrificiũ. Euboica.inſula Euboię. Pulſať.ſ.a mari. Tumens.eleuata vbi eſt Caphareus ꝓmontorium

Phryxiũ.diciť eñ Helleſpontũ. Auſtro.ſubiectum eſt meridei: & verſus ſeptentrionẽ habet Euripũ mare anguſtum qđ ſeparat illã a terra cõtinua: & per ſeptẽ horas creſcit: & per ſeptẽ decreſcit: vnde dicit iſtabiles vndas: quia teſte Põponio li.iiij. Alterno curſu ſepties in die totidẽ in nocte refertur: ẽ eñ Euripus inter Bœotiam & Eubœã. Hic. in hoc loco eſt ꝓmontorium vbi erant templa Iouis cenei dicta a loco vbi erat. Vt ſtetit poſtq̃ venit Hercules.ad aras vt ſacrificaret depoſuit habitus ſuos. Laxauit.liberauit pondere. Succendit.indutus veſte quã miſeras iuit ad aras concipiens preces. Has meſſes. Thura cynnamomum: & alia odoramenta. Depone.non opus amplius vt mittas fulmen quia omnes tyrannos: & monſtra ſuperaui. Euripus

Gemitus.dum preces ita conciperet: cœpit ſubito ingemiſcere. Ipſo.ſ.Hercule. Qualis. bona comparatio erat: quemadmodum taurus vulneratus ante aras qui impreſſa id eſt infixa ſecuri aufugit mugiẽs. Mũdo.cælo: ille gemitus erat: quemadmodum fragor fulminis. Calpe.mons eſt ad vltimas partes Hiſpaniæ verſus oceanum: Cyclas.cyclades inſulæ ſunt in mari ægeęo. Capharides.caphareı promontorij de quo diximus. Reddit.ſcilicet reſonando.

¶Hercules toto. Vir prꝑſtãs fama & factis: vbi moriť oib' lachrymaſcit. Qui ꝓpe a leto: vbi iacet vir. Mors refugit.mors terribilis non eſt ijs quotũ laus emori nõ põt. Clotho.q̃ vna e lanificis ſororibus gerit colum a Martiano capella libraria appellatur ſuperorũ quia ſñias Iouis ſtudio veritatis excipiat, ſñia aũt iſtic Iouis fuit ne ſcriberet vitã filij in morticinio pugillari ſed tñ illũ noie parentis ad aulam cæleſtẽ excitaret quã prꝑclare geſtis iã tandẽ meritus fuerat. Summo. vltimo & nouiſſimo die. Euboica tellus. Ioui grata deſcriptio loci & tẽpli in quo ſacrificaturus Hercules cõbuſtus eſt Caphareus: imminet Helleſponto ad radices cuius argiua claſſis valde laborauit. Cana populo. redimitus populna corona Hercules petijt loca inferorũ frondes ꝑ parte externa liuorem contraxerunt. q̃ vero cutem preſſit prꝑ ſudore incanuit. Calpe.mons ad fretũ gaditanũ illuc peruenit Hercules & poſuit ibi Columnas quaſi terminos laboris & expeditionis. Silius, Herculeæ calpes celatus Gorgone parmam.

 Mors. Clotho. Caphareus Populi color vnde. Calpe.

ASCEN. ¶ Flentẽ videmus.ſ.nos q aderamus vide-
mus Herculẽ flẽtẽ,vulgus.i.ſeruorũ & fami-
liariũ aſtãtiũ,putat antiquã rabiẽ, de q̃ in pri
ma tragœ. viſũ eſt,rediiſſe.ſ.Herculi:tunc fa-
muli memores Megarã & liberos ab eo ꝑ fu-
rorẽ cęſos:petũt fugã.i.fugiũt: at ille torq̃ns
vult⁹ face ignea.i.excãdeſcẽtia mirabili : q̃rit
& ſequit͂ vnũ.i.ſolũ Lycã q tunicã attulerat:
inter oẽs.ſ.famulos, illę.ſ. Lycas , cõplexus
manu tremebũda aras ad quas Hercules ob
tulerat vota ꝑceſq;,conſũpſit mortẽ metu.i.
timore effecit vt parũ amplı⁹ in ſe mors poſ-
ſet:& parũ reliq̃t ſui.i.de ſe,pœnę.i.ad pœnã
q a extincto nulla pœna grauis:q a tñ nondũ
plene extinct⁹ erat:nõ nihil ſed parũ reliq̃t: &
dũ Hercules tenuit manu cadauer.i.corp⁹ fe-
re exanime,tremebundũ: ergo nondũ cada-
uer:inq̃t ego ferã aut offerã vna cũ victimis
aut portabo poti⁹:te hac manu : & q a Lycas
fuit innocẽs & fidele nomẽ regib⁹: exclamat
Hyll⁹.O fata.ſ.dira aut dura : Lycas vict⁹.ſ.
ab Hercule & ita captiu⁹ e͂t⁹,ꝑimit.ſ. tunica al
lata.herculẽ Ecce alia clades:Hercules,ꝑimit
Lycã,qđ cladi deputat : aut q᷑ fidel͛ erat: aut
q᷑ turpe tãto viro ĩ ſeruũ excãdeſcer͂ vñ ĩ Her
cule furente putauit Theſeus indigniorẽ Ly
cũ tyrannũ q̃ q ab Hercule occidat͂. Fata inq
nant͂.ſ.tã triſti cæde. Hic labor.ſ.in occidẽdo
Lyca,fiet.ſ.Herculi,ſumm⁹.i.vltim⁹:ıp̃e Ly
cas fert͂.i.tollit͂ miſſus ĩ aſtra: & ſpargit cruo-
re.ſ.ſuo vago.i.non vno loco emiſſo,nubes
ſ.quas aſcẽdẽdo offendit. Arũdo.i.ſagitta le
uis,iuſſa dimitti manu getica: q a getæ boni
ſunt ſagittarij:aut quã Cydon.i. cres aliquis
excuſſit, exilit talis in cælũ : qualis Lycas ia-
culat⁹ manu Herculis:tamẽ.i. tametſi caput
Lycæ ex ictu ſurſum ferebat͂: corpus inferi
us cadit in põtum.i. mare vicinum , trunco
fugiẽte ſcilicet a facie Herculis:quia inter fu-
giendum illi caput ablatum eſt : & ceruix cũ
capite cadit ſcilicet e nube : in ſaxũ & funus
iacet ambobus .ſ.locis trunco & capite inſe-
pultis . Cum autem omnes fugerẽt: reſiſtite
inquit Hercules o famuli,quia furor non abſ
tulit mentem , iſtud malum ſcilicet quod in
me videtis:eſt grauius furore atq; ira . Iuuat
ſęuire in me id eſt in membra mea : vix indi-
cat id eſt oſtendit,peſtem.i. virus quod cor-
pus ſuum exedit: & ſęuit ſcilicet in ſe : & ipſe
dilacerat artus ſuos:& carpit membra ſcilicet
ſua:auellens ſupple ea:manu vaſta,quęrit.i.
nititur exuere amictus: ego vidi Herculẽ nõ
poſſe hoc ſolum.i. hoc ſolũ vidi quod Her-
cules non potuit efficere:tamẽ licet nõ poſſet
exuere amict⁹:conat⁹ trahere.i.detrahere:tra
xit &.i.ſimul,aut etiam membra.ſ.ſua. Palla
i.tunica illa Neſſeo ſanguie imbuta: eſt pars
i.ſic adhęret ac ſi eſſet pars corpis horridi id ẽ
horrẽtis præ dolore: & veſtis ipſa,imiſcet.i. ĩ
ſe miſcet & cõglutinat cutem:nec cã diræ cla
dis patet in medio.i.in re euidenti:ſed tamen
eſt cauſa.i.tantum malum non oboritur ſine
cauſa:& vix ſufficiens malo.i.quæ nõ credit͂
potuiſſe efficere tantum malũ. Ipſe Hercules
languid⁹.i.æger,nũc ferit.i. cõcutit terrã ore
ꝑno.i. ꝑcidit ĩ terrã ore applicito ad terrã: vt
unde capiat refrigeriũ,nũc.i.iterdũ poſcit vn

Flentem videmus:vulgus antiquã putat
Rabiem rediſſe:tunc fugam famuli petunt.
At ille vultus ignea torquens face:
Vnum inter omnes quęrit:& ſequit͂ Lycam.
Complexus aras ille tremebunda manu
Mortem metu conſumpſit:& pœnę ſui
Parum reliquit:dumq; tremebũdum manu
Tenuit cadauer:hac manu inquit te feram.
O fata?victus Herculem perimit Lycas.
Ecce alia clades:Hercules perimit Lycam.
Fata inquinantur:fiet hic ſummus labor.
In aſtra miſſus fertur:& nubes vago
Spargit cruore:talis in cælum exilit
Arundo Getica iuſſa dimitti manu.
Aut quã Cydon excuſſit:inferius tamen
Fugiente trunco corpus in pontum cadit:
In ſaxa ceruix:funus ambobus iacet.
Reſiſtite inquit:non furor mentem abſtulit.
Furore grauius iſtud:atq; ira malum eſt.
In me iuuat ſęuire:vix peſtem indicat:
Et ſæuit:artus ipſe dilacerat ſuos:
Et membra vaſta carpit auellens manu.
Exuere amictus quęrit:hoc ſolum Herculem
Non poſſe vidi:trahere conatus tamen
Et membra traxit:corporis palla horridi
Pars eſt:& ipſa veſtis immiſcet cutem.
Nec cauſa dirę cladis in medio patet
Sed cauſa tamen eſt:vixq; ſufficiẽs malo.
Nunc ore terram languidus prono ferit:
Nunc poſcit vndas:vnda non vincit malum.
Et nota quęrit littora:& pontum occupat.
Famularis illum retinet errantem manus.
O ſortem acerbam?fuimus Alcidę pares.
Nunc puppis illum littore Euboico refert:
Auſterq; lenis pondus Herculeum rapit.
Deſtituit anim⁹ mẽbra:nox oculos ꝑmit. De.
Quid anime ceſſas?quid ſtupes factũ ſcelus?

Natum repoſcit Iuppiter: Iuno æmulum:
Reddend⁹ orbi eſt: quod poteſt reddi exhibe.
Eat per artus enſis exactus meos
Sic ſic agendum eſt? tam leuis pœnas manus
Tantas repoſcit? redde fulminibus ſocer
Nurum ſceleſtam: nec leui telo manus
Armetur. illud fulmen exiliat polo:
Quo ni fuiſſet genitus Alcides tibi:
Hydram cremaſſes. peſtem vt inſolitam feri.
Et vt nouerca peius irata malum:
Emitte telum: quale in errantem prius
Phaethonta miſſū eſt. pdidi erepto Hercule:
Et ipſa populos: quid rogas telum deos?
Iam parce ſocero: coniugem Alcidę necem
Optare pudeat: hoc erit votum: manus
A me petatur: occupa ferrum ocyus.

das.i.aquas:& vnda.ſ.apportata,non vincit i.ſedat malum:& querit littora nota: ad quæ ſæpe venerat: aut vnde Lycā deiecerat: & occupat .i. amplectitur pontū: manus famularis.i.famulorū: retinet illū errantē.i.titubantē ne cadat in aquā. O ſortem acerbā: nos q parum poſſumus: fuimus pares Alcidæ. Puppis refert.i.reuehit, nunc illum ſup. ab littore Euboico: & auſter lenis.i.minime vehemēs, rapit.i.vehit quo vult, corpus Herculeū: qđ ſolebat omni vento reſiſtere, anim⁹ deſtituit.i.dereliquit membra.i.membra manſerūt ſine animo, nox.i.caligo, premit oculos. De audito exitio Herculis inquit ad ſe. O anime quid ceſſas.ſ.dare pœnas? quid ſtupes.i.ſtupide audis.ſ.a te admiſſū? Iuppiter repoſcit natū.i.filium. Iuno repoſcit æmulū.i.ſecum eiuſdem rei, vtpote glorię ſtudioſum: & Hercules eſt reddendus orbi, expoſtulanti eū vt liberatorē ab omni pernicie: & quia nō potes reddere Herculē incolumē: exhibe id qđ poteſt reddi.i.te ipſam puniēdā. Enſis eat exact⁹ i.trāſactus, per artus meos: legēdū eſt ſic ſic. i.ſic in me eſt graſſandum. Manus tam leuis vt eſt mea q̄ fœmina ſum, repoſcit.ſ.ſibi expoſtulādas, tātas pœnas.ſ.quātas merui dare? q.d.ſe nō ſatis eſſe ad pœnas debitas a ſe exigēdas: & ideo inquit. O ſocer.ſ. Iuppiter: redde.i. pbe puniēdam, fulminib⁹ nurum.ſ. me ſceleſtam: nec manus.ſ.tua: armetur telo ſcilicet fulminis, leui id eſt facili & inualido: illud fulmē exiliat polo.i.cælo: quo niſi alcides fuiſſet tibi genit⁹.i. filius, aut genit⁹ tibi.i.a te: cremaſſes hydram, quā Hercules exuſſit. Feri.i.percute ſupple me, vt id eſt veluti peſtem inſolitam.i.ſingularem, & vt.i.tanq̄ eſſes malum.i.pernicies: peius nouerca.ſ. Iunone in Herculē irata: emitte.ſ.in me, telū: quale miſſum eſt prius in Phaethonta filium ſolis, errantem.i.extra viam ſolitam currum ſolis per cælum ducentē: vnde fulmine proſtratus in Padū qui & Eridanus vt padus dicit̄, cecidit. Perdidi &.i. ipſa.i. egomet populos, Hercule erepto.i.quia eripui de medio viuentē Herculē. Quid? mutato vt fœminis ſolet cōſilio, dicit: quid o Deyanira, rogas deos telum.i. vt dent tibi telū. Parce iā ſocero: pudeat cōiugem Alcidæ optare necem.i.genus vtpote mitius mortis. Hoc erit votum.ſ. manus petatur a me: occupa ocyus ferrum.

❡Flentem. Herculem quaſi cum indignatione ſit prolatum. Vulgus. illi qui circūſtabāt: credebant ipſum rediſſe in priſtinum furorem. Ille. Lycas. Metu. quaſi mortuus eſt ex metu. Parū. nam quaſi erat mortuus quando Hercules comprehendit eum. Pœnæ. ad pœnam. Cadauer. Lycam mortuum quaſi. Feram. nā portabat eleuatum. Perimit Lycam. quaſi dedecus eſt occidere viliſſimum ſeruum. Summus. extrem⁹ ponetur in laboribus Herculis. Talis. comparatio. Excuſſit. emiſit. Cydon. populus cretæ. Inferius. fuit tantus impetus emiſſionis. vt caput ſit auulſum a corpore. Inferius. inferior pars corporis. Reſiſtite. fugiebant omnes videntes Herculis impetum vnde eos monet vt reſiſtant: quia nō agitatur furore: vt prius: ſed grauiore malo. In me. furebam in alios: nunc placet ſæuire in me. Non poſſe. ſcilicet exuere. Palla. quia habebat partem corporis adhęrentem. Immiſcet. trahendo veſtem, trahebat & pellem. In medio. ignorabat cauſam: ſed tamen erat vna cauſa venenum. Sufficiens. non poterat ſufficere tanto dolori. Famularis. famulorum multitudo. Pares. ita fortes ſicut ipſe qui a nullo poterat ſuperari: nunc retinetur a nobis. Nunc puppis. iam poſuerunt eum in cimba: vt reportarent ab Eubœa in Bœotiam. Auſter. ſolebat Hercules fortis vbiq̧ pondus ferre: vt etiam naues non eſſent capaces ipſius: nunc leni vento fertur. Quid ceſſas. deliberat Deyanira mori poſt Herculem. Natū. Herculem. Reddendus. oporteret eum reddere toti mundo: ſed non poſſum. Exhibe. ad ſeipſam loquitur: quaſi dicat da pœnas toti mundo. Iam leuis. mutat propoſitum: q̧ deliberauerat mori manu propria. Socer. Iuppiter fulmina me. Cremaſſes. combuſſiſſes. Nouerca. fui peior q̄ nouerca Iuno quæ nō potuit Herculē interficere. Feri. percute me vt in ſolitam peſtem: & malum peius nouerca. Errantem. neſcientem regere currus paternos. Populos. qui tuti erant viuente Hercule. Quid rogas. mutat conſilium iterum. Socero. Ioui, ne habeat hunc laborē. Cōiugem. debeo me oſtēdere coniugē Herculis vt ſim fortis vt fuit maritus. Hoc. interrogatiue: poſſum me occidere. Occupa accipe. BERN.

❡Quid anime. Accingit ſe ad necē Deyanira: nutrix conat̄ a necis pposito auertere & dolorē leniſſimo affatu compeſcere ſatagit. Quid ceſ. vindicare qđ feciſti ſcelus. Quid ſtupes. qđ temere perpetraſti. Repoſcit. a te Herculē ſuū Iuppiter quē peremiſti. Iuno æmulū mandatorū. Iuno præcante Ioue lectū conſcendit Herculeū veſtibus tectū perinde ac pareret emiſit, id qđ barbari ſeruant vbi adoptant aliquē in filium. Heben quoq̧ filiam vxorem dedit: & inter deorum cœtum connumerandum probauit. quo facto res diuina pacta ē opunte quod oppidum eſt Bœotiæ, Herculi tauro: Capro: Ariete: ſacrificij autorē habuit Mœnecium Actoris filium. DANI.

Herculem adoptauit Iuno.

Quęcunq; natum ſepelit:hęc vixit diu. Nu.
Virū ſequeris? De.pręgredi caſtę ſolēt. Nu.
Si te ipſa dānas:te ſceleris miſera arguis. D.
Nemo nocens ſibi ipſe pœnas irrogat. Nu.
Multis remiſſa eſt vita: quorum error nocēs
Non dextra fuerat. facta quis dānat ſua? De.
Quicunq; fata iniqua ſortitus fugit. Nu
Hic ipſe Megaram nempe confixam ſuis
Strauit ſagittis:atq; natorum indoles:
Lernę a flectens tela furibunda manu:
Ter patricida factus:ignouit tamen
Sibi.nam furoris fonte Cynipheo ſcelus
Sub axe Libyco terſit:& dextram abluit:
Quo miſera pergis? qd tuas dānas man⁹?D.
Damnat meas deuictus Alcides manus?
Fraudē placet punire.Nu. ſi noui Herculem
Aderit cruenti forſitan victor mali:
Dolorq; fractus cedet Alcidę tuo.

Sola mors facit,id ē approbat, deceptos innocentes: vt Lucretiam: hoc eſt dum agniti o errore mori parati ſunt cōſtat innocentes eſſe. Nu. Fugies Titana.i.ſolem? De.Ipſe titan.i. ſol,fugit me.Nut.O miſera: reliques vitam? De.et.i.& ſimul ſequar Alciden: q.d. quē mihi vita chariorem cenſeo.Nu.Quo ſequeris? Ipſe ſupereſt.i. ſupſtes eſt:& trahit.i.attrahit auras vitales.i.reſpirat adhuc? De. Hercules cœpit hinc,id eſt ex eo tēpore mori: cum potuit vinci: victus autē eſt a me per venenū & a familiarib⁹ quinnutū retinuerunt.Nu.Relinques natū.ſ.Hyllum:& abrumpes.i.ante tempus abſcindes: fata tua.i.ſtamina fatalia vitæ tuæ? De.Quęcunq; ſepelit natum: hæc vixit diu.Ego aūt filiū ſepeliui:q a patrē eius extinxi:filius eīn ſine patre quodā mō mortu⁹ eſt: Nu.tu ſequeris virū.i.mortē viri. De. Caſtę ſolent pręgredi:quia iudicāt ſe ante viros mori.Nu.Si ipſa damnas te.ſ.ad mortē: tu miſera arguis te.ſ.ream mortis.De. Nemo nocēs .i.qui ſciens peccauit irrogat ſibi pœnā. Nu. Vita eſt remiſſa.i.cōdonata:multis,quorū error nō dextra fuerat nocens:quis dānat facta ſua.ſ.mala quæ vitare non potuit? De.Quicūq; ſortitus iniqua fata:fugit ſup.ea fugiendo damnat ea.Nu. hic ipſe.ſ. cuius cauſa mori vis:nempe ſtrauit Megarā vxorē cōfixam ſagittis ſuis:atq; indoles natorū.ſ.confixit.i. natos bonæ indolis: flectēs manu furibūda: tela Lernea:factus ter patricida: q: tot natos occidit:vn̄ patricida ē oīs q cōſāguinitate ꝑpinquos occidit:& q filios occidit: occidit ſe quodāmodo in illis tn̄ ipſe ignouit ſibi:nā terſit.i.expiauit ſcel⁹ furoris fonte Cyniphco.i. Libyco: ſub axe Libyco:& abluit dextram.Quo pergis miſera:quid damnas man⁹ tuas? Dey. Alcides deuictus damnat manus meas:placet.ſ.illi punire fraudem ſibi factam.Nu. Si noui Herculem aderit forſitan victor, id eſt dominator mali cruenti,id eſt ſanguinis neſſei:& dolor fractus cedet et,id eſt etiam Alcidæ tuo.ſ.marito.

¶Cur.demum.reprehēdit etiam iſtud:quia debet ſe pręcipitare. Quicquid. ſcilicet quod poteſt facere mortem. Aethęrea.ſublimi:pręcipitabor de alta rupe. Oetha.ſ.rupes montis Oethæ in Theſſalia. Renatum a cacumine cuius apparet dies quando naſcitur. Mei.de me. Pendeant. ſtent ſuſpenſę ad aliquod ſaxum. BERN.
Rubeat.ſanguine meo. Leuis vna.alia deliberatio:nam te millies mori oportet eo ꝙ tanto ſceleri non ſatis eſt vna mora. Extendi. produci in longum vt diutius det pœnas. Incubes.te inijcias. Thalamis. vtinam haberem enſem Herculis quo me ferirem. Vna.reuocat hanc deliberationem:& omnes gentes vocat vt in ſe conijciant ſaxa & faces. Coite.Cōgregate vos. Iaculetur.iaciat. Vindicem. liberatorē Herculem.
Impune.quia non erit Hercules qui tollat eos. Reddentur aræ.intelligit buſiridem ſolitum ſacrificare homines.iam naſcētur ſęui tyranni cum null⁹ erit Hercules. Feci viam vt venirent ſcelera in mundū. Rapto. occiſo Hercule. Facē.incendium fulminis:iace in me fulmen:quia eripui tibi gloriam tuam occidendo Herculem. Ereptam.quia ſoli ioui datur fulmen:ſed eripe ab eo illud vt me perimas. Occupaui.pręueni:nam tu illum perdere cupiebas: vt hanc gloriam haberes. Impulſam.quaſi ad ruinam:culpa non eſt tua:cum factum ſit per ignorantiam, Quicūq. ſi quis peccauerit per ignorantiam:& poſtea cognouerit errorem debet ferre pœnitentiā :ne videatur deliquiſſe libēter. Morte. vt mors ſit pœnitentia. Nocens. videri ſi interfeceris te: videbitur ꝙ peccaueris. Deceptos. qui peccauerunt per errorē. Titana.ſolem. vis hoc modo fugere lucem. Fugit me.ſ.ſceleratā. Supereſt.adhuc viuit. Vinci. quando Hercules potuit vinci & retineri a famulis:credendum eſt illum incepiſſe mori. Quæcūq; natum.putat genus ſepulturę filij quando pater eius mortuus ſit. Pręgredi. ante cedere. Arguis. videris probare te ſponte peccaſſe. Non dextra. cum factū fuerit per ignorantiam. Facta quis. quis eſt qui velit eſſe iudex mali ſui. Quicunq. ſcilicet ille damnat qui vult fugere iniquitatem fatorum. Ipſe.Hercules.probat exemplo marin ꝙ factum per ignorantiam excuſabile ſit:ille vxorem & filios tali caſu perdidit. Ter.quia Megaram & duos filios interfecerat: tamen ignouit ſibi,id eſt nō ſe interfecit: ſed iuit in Libyā vbi in flumine Cyniphio ſe expiauit. Cyniphs.fluuius eſt Garamātū teſte Herodoto libro quarto.Nam vt ait a Charitone colle profluit:& in Libycum mare inter duas ſyrtes cadit paſcitq; hyrcos maximos qui ab illo Cyniphei dicuntur: vt Virgilius lib.tertio geor Cyniphei tōdent hyrci,ſetaſq; comātes. Victor.Hercules forte nō peribit hoc malo:euadet quēadmodū ab alijs periculis. Cruenti.crudelis veneni. Fractus.ſuperatus. Cedet.ſuperabitur ab Hercule. Cyniphs
¶Vna perire dextra. Interrogatiue. vt reſpondeas non. Coite.concurrite omnes mortales & me vnam. telis ſaxis.facibus petite, fodite, deſtrahite:ne vlla pars ſit ſuperſtes mei: digna quam fulminet Iuppiter aut Iuno ſurrepto clam Ioui fulmine. Quicunq. non ſponte eſt nocens: ac ſi dicat non ſponte occidiſti Herculem.ergo abſoluendam te error facit. DANI.

ASCen. ¶ Exedit &c. Virus. ſ. hydrinū ſanguini Neſſeo admixtum: exedit. i. deuorat & abſumit: quia vt fama eſt: immēſa peſtis hydræ abſtulit mēbra cōiugis. ſ. Herculis. Nu. Autumas. i. opinaris, virus. i. venenū ſerpētis. ſ. hydrę, enectę. i. interfectę: haud poſſe vinci illi. i. ab illo: qui tulit. i. ſuſtulit & deleuit, malū. i. pnicioſum mōſtrū: &. i. etiā viuā? Hercules eliſit hydrā: cū ſtetit victor ſup. in palude Lerne media, dente. ſ. ſerpētis, infixo. ſ. in mēbra ei⁹ ſed nihil nocēte, obrut⁹ art⁹. i. habens artus obrutos & inſperſos, veneno effuſo. ſ. ab ore hydrę. Sāguis Neſſi. ſ. ſagitta venenata, effuſus, opprimet, idē putaſne q̄ poterit opprimere: hūc. i. talē & tā potētē cōtra venena? & q vicit ipſas horridas man⁹ Neſſi? q. d. nō eſſe veroſimile, qđ cū ratiōe euincere nequeat: obſtiatiōe vincit. Deya. dicēs. Ille q ſtatuit mori: fruſtra tenet̃. i. retinet̃ verbis cōſolatorijs in vita: pinde. i. & ideo, decretū eſt mihi fugere. ſ. vt inuiſam lucē. ſ. hui⁹ mūdi. Quicūq; cecidit. i. occidit Herculē vixit ſatis: qa neq; maius facin⁹ admittere pōt: neq; dign⁹ eſt vt viuat. Et cōtra nutrix cū ratione alūnā reuocare negret ad pces deſcēdebat. Ecce ego obſecro te per has comas aniles: quas hoc dicēs expādit: atq; p iſta vbera pene materna ſup. tibi q̄ ea ſuxiſti: & ideo dicit apud Gelliū Phauorin⁹, nō eſſe plenas mr̄es q̄ plē nō alūt vbere: depone minas tumidas. i. inflatas obſtinatiōe animi pectoris leſi. ſ. p imoderatā irā: hoc eſt alienati a vero iudicio: & expelle decretū horridū mortis diræ, id eſt quo decreuiſti mori dire, quia per manus tuas. De. Quicunq; diſſuadet forte. ſ. ſi pſuadere poteſt ne moriatur miſero cui inuiſa eſt vita, mori: ille eſt crudelis: interi. i. interdū mori eſt poena: vtpote qñ felici & viuere cupiēti infert̃ ſed mori fuit ſæpe in pluribus donū veniæ. i. indulgēter cōceſſum: vtpote mori cupiētib⁹. Nu. O ifelix, defende. i. amoue a te, ſaltē dexterā tuā: & ſciat. ſ. Hercules te excuſanti eſſe facinus fraudis. ſ. Neſſi, nō nuptæ. i. coniugis ſuę: hoc eſt tuā: ſicut Lucretia ideo pollui q̄ iterimi maluit vt famā ſeruaret. Nam ſi interfecta fuiſſet aut hæc aut illa noxia fuiſſet exiſtimata. De. Ego defendar illic ſ. apud ifeꝛos, iferi ſoluēt reā. i. accuſatā necis mariti: ipſa dānor a me. Pluto purget. i. inocētes iudicet, has. ſ. meas man⁹: o lethe imemor. i. fluuie obliuiōis: ego ſtabo vt traducar, ante ripas tuas: Nō dico ſtabo imemor quo enim ſe purgaret aut marito cōciliaret ſi oim foret imemor? & ego vmbra triſtis ergo nō immemor factoꝝ: excipiā, qa prior illic futura eſt: cōiugē meū, Herculē. ſ. Sed tu o Dis q torq̄s. i. violēter regis, regna poli nigrātis. i. inferni, para ſup. mihi laborē. i. cruciatū: q a hic error ſ. meus: vicit ſcelera q̄ quiſq; auſus eſt. Iuno nō eſt auſa eripere terris Herculem. q. d. & ego eripui: & ideo, para. ſ. mihi poenā horridam. Ceruix ſiſyphia. i. ſiſyphi aſſidue ſaxū aduoluentis: ceſſet, & lapis. ſ. ſiſyphius, impellat humeros noſtros. Latex. ſ. fluui⁹ tantali, vagus. i. cōtinue accedens & recedēs ad os eius neq; vnq̄ hauſtus ab eo, fugiat. ſ. a Tantalo: & vnda fallax decipiat ſitim meam. O rota quęcūq; torques regem Theſſalum. ſ. Ixionē: ego

De. Exedit artus virus: vt fama eſt Hydræ:
Immenſa peſtis coniugis mēbra abſtulit. Nu.
Serpentis ille virus enectę autumas
Haud poſſe vinci: qui malum & viuum tulit?
Eliſit Hydram dente cum infixo ſtetit
Media palude victor: effuſo obrutus
Artus venenoi ſanguis hūc Neſſi opprimet?
Qui vicit ipſas horridas Neſſi manus? De.
Fruſtra tenetur ille qui ſtatuit mori.
Proinde lucem fugere decretum eſt mihi.
Quicunq; cecidit Herculem vixit ſatis. Nu.
Per has aniles ecce te ſupplex comas:
Atq; vbera iſta pene materna obſecro:
Depone tumidas pectoris læſi minas.
Mortiſq; diræ expelle decretum horridū. De.
Quicunq; miſero forte diſſuadet mori
Crudelis ille eſt: interim pœna eſt mori. Nu.
Sed ſæpe donum in pluribus veniæ fuit:
Defende ſaltem dexteram infelix tuam:
Fraudiſq; facinus eſſe non nuptæ ſciat. De.
Defendar illic: inferi ſoluent ream:
A me ipſa damnor: purget has Pluto manus:
Stabo ante ripas immemor Lethe tuas.
Et vmbra triſtis coniugem excipiam meum.
Sed tu nigrantis regna qui torques poli
Para laborem: ſcelera quę quiſq; auſus eſt
Hic vicit error: Iuno non auſa Herculem eſt
Eripere terris: horidam pœnam para.
Siſyphia ceruix ceſſet & noſtros lapis
Impellat humeros. me vagus fugiat latex.
Meamq; fallax vnda decipiat ſitim:
Merui manus præbere turbinibus tuis
Quæcunq; regem Theſſalum torques rota.
Effodiat auidus hinc: & hinc vultur fibras.
Vacet vrna Danais: has ego explebo vices.
Laxate manes: recipe me comitem tui
Phaſiaca coniunx: peior hæc peior tua

Vtraq; dextra eſt:ſcelere ſeu mater nocens
Seu dira ſoror es adde me comitem tuis
Threicia coniunx ſceleribus:natam tuam
Altęa mater recipe:nunc veram tuam
Agnoſce prolem.quid tamen tantum manus
Veſtræ abſtulerunt:claudite Elyſium mihi
Quęcunq; fidę coniuges nemoris ſacri
Lucos tenetis.ſiqua reſperſit manus
Viri cruore:nec memor caſtę facis
Stricto cruenta Belias ferro ſtetit:
In me ſuas cognoſcat:& laudet manus.
In hanc abire coniugum turbam libet:
Sed & illa fugiet turba tam diras manus.
Inuicte coniunx innocens animus mihi:
Sceleſta manus eſt.proh nimis mēs credula!

meruí præbere.i.admouere manus turbinib⁹ id eſt rotatiōib⁹ tuis. Vultur.ſ. Tityj auidus.ſ. ad eſcā:effodiat hinc & hinc.i. vtrinq;, fibras ſ.iecoris mei. Vrna.i.vas carēs fundo, vacet .i.vacua ſit:Danais.i.Danaidibus puellis(nō eſt legēdum vna) ego ſupplebo has vices.ſ. Danaidū:quis conabor implere vaſa fundo carentia. O Manes laxate..ſ. fores inferni: & tu cōiunx Phaſiaca.ſ.Medea Iaſonis cōiunx ad Phaſin flu. Colchorū effecta:recipe me comitem tui. Hec dextra.ſ.mea eſt peior: peior eſt vtraq; dextra tua:ſeu materies nocens ſcelere:quia filios Corinthi interemiſti:ſeu es ſoror dira:quia fratrem diſcerpſiſti vt patrē remorareris. O cōiūx Threicia.ſ. Progne Therei cōiunx, adde me facinoribus tuis: quibus filiū patri apponendū in eſcā curaſti: o Altęa quæ fatū cōcitaſti filio tuo Meleagro: recipe me natam tuam.i.imitatricē: ſicut filij Abrahę ſunt q eius ops faciūt.agnoſce.ſ. ex ope: prolem.ſ.tuam me. Tñ licet me vobis cōparē:quid manus veſtræ abſtulerunt tantū.i. tā magnum vt meæ?q.d.nihil.o cōiuges fidę.ſ. maritis:quęcūq; tenetis lucos nemoris ſacri .i.paradiſi inferni:claudite mihi Elyſiū.i. viridariū beatorū. Siqua.i.aliqua, reſperſit man⁹ ſ.ſuas cruore viri.i. mariti: nec memor facis caſtę.i.nuptialis tori, ſtetit Bielas.i. vt Belias ꝑ Belis.i. Beli neptis, cruenta ferro ſtricto.i.habēs in manu gladium quo maritū interemit: vt belides ſuos prima nocte:cognoſcat in me manus ſuas, id eſt ſimile opus & laudet: quia voluntas mala permanet damnatis. libet mihi abire in hanc turbā coniugum.ſ.iniquarum:ſed et.i.etiā illa turba licet ſcelerata, fugiet manus.ſ.meas tam diras. O cōiūx.ſ.Hercules:inuicte.ſ.ab alijs, animus eſt mihi innocens (Atqui prius faſſa eſt ſe parare necē marito? Id nō ex animo:ſed nutricem tentans dixerat) manus eſt ſceleſta: pro, exprobrantis interiectio: mens.ſ.mea nimis credula?ſ.Neſſo.

¶Exedit. Reſpōdet Deyanira nō eſſe poſſibile q: euadat:q: iam cōſumptus ſit veneno Lernęo. Autumas. exiſtimas q: venenū ſerpētis mortuę illi noceat quā viuā interemit. Viuū malū. Hydrā. Infixo. q̄uis eſſet morſus ab ea:tamē illā ſuffocauit. Obrut⁹. figurate:habens mēbra obruta veneno. Opprimet. quaſi dicat nō. Manus.ſ.Neſſi viuētis. Fruſtra.nō opus eſt q: plura mihi ſuadeas:nā ſtatui mori. Vixit. ſatis fecit vitæ qui habuit de Hercule victoriā: vnde mihi nō curāda mors eſt. Leſi.furore. Diſſuadet:quia mors liberat miſeros a pœnis. Interim. aliquādo ponitur ꝑ interdū: vt hic. Donū. aliquādo vita eſt donū:aliqñ malū. BERN.

Inpluribus.in maiori pte:ergo tu viue & habebis veniā:expecta maritum & excuſa te. Sciat.ſ.Hercules. Fraudis.ſ.Neſſi q te decipit. Nuptę.tui. Illic.apud iferos. Reā.ſ.me. Man⁹.ſ.meas. Lethe.fluuie infernalis. Immemor.cui⁹ aqua parit obliuionē. Triſtis.aia mea ꝑpter cędē Herculis. Nigrātis.infernalis. Para mihi. Error me⁹. Siſyphea.pone me loco Siſyphi, aut Tātali. Latex vag⁹.aqua modo ſurgēs mō deficiēs Tātalo. Rota.caſus vocatiui. Turbinib⁹.reuolutiōib⁹. Regē Theſſalū. Ixionē intelligit. Vulf. pœnā Tityj intelligit. Vna Danais.hypermeſtra q̄ maritū ſeruauit. Explebo.cōplebo numerū quiquaginta:harū hiſtoriā & pœnas diximᵉ in prima tragœdia. Laxate.petit vt aperiāt inferos: vt poſſit ingredi. Phaſiaca cōiunx.Medea Colchica. Peior hęc.ſ.manus mea. Mater.qa occidiſti filios. Soror. Abſyrtū fratrē occidiſti. Thraicia cōiūx:Progne, q̄ ityn occidiſti. Altęa mr̄.Meleagri q̄ filiū ipſū occidiſti. Natā tuā. habētē mores tuos. Quid tātū.dixi vos ſceleratas:ſed ſcelus meū eſt maius:q occidi Herculē ſalutē mūdi. Elyſiū.cāpus eſt vbi piorū aiæ accipiunt:ſi eſt aliq̄ iniſtis ſcelerata:illa me recipiat & cognoſcat ſcelus ſuū per meū. Caſtę facis. Matrimonij. Belias.neptis Beli pr̄s Danai, patronymicū abuſiue formatū ꝑ additionē. Cōiugū turbā.nam quinquaginta fuerunt minus vna quæ maritos ſuos prima nocte interfecerunt: vt diximus. Inuicte.vertit ſermonem ad Herculem abſentem oſtendens innocentiam ſuam:licet peregerit dirum facinus:omnemq; culpam in Neſſum reijcit.

Vrna legetur.

Elyſium.

Be.tas.

¶Immenſa. Indomita. Autumas.affirmas: Plaut⁹:niſi hoc ita factū eſt perinde vt factum eſt, autumo nō cauſam dico eum quin ſimules probri.compoſitum verbum ea ratiōe qua æſtimo:ex ab & timo autumo. vt placet Nigidio. Excedit artus virus.adeo præſentaneum fuit hydrę Lerneæ malum vt nō modo cuiuis animanti:ſed etiam ipſis ſerpentibus nocere potuit: vt affirmat Apollonius Rhodius in quarto: ladona ſerpentem Heſperidum mala ſeruantem confoſſum ſagyptis Lernęis illico expiraſſe & cadauer eius ſtigmoſum fere totam regionem fœtore vulnerum contaminaſſe: qd muſcæ etiam delingentes moriebantur ἐκ λε λοιπου τωμ Δρησ λε φμετσΧολωμ αιιατι πικρομισισομ μυ σιπιθο μεμοισιεφελ κεασι τερ σαμομτο: &c. Horridū. aſcitum manu ꝓpter letum, horridum eſt. Interim:eis qui timide moriuntur interim pœna eſt mori. Auferre. dum vellem ab amore pellicis te auertere credens veneno id fieri poſſe: miſera te e vita ſuſtuli. Seu dira ſoror. que occidat me quemadmodum Medea dira ſoror contra Abſyrtum fratrem perſpecta eſt:ſed melius in ſecunda perſona legendū videtur vt ſit ad Herculem ipſum apoſtrophe per interrogationem.

DANI

Hydræ malum.

A.S.Cen. ¶ Pro/ ita exprobrandi interiectio: vt ppoſitio recte ſcribitur: ſed vulg⁹ vtitur noſcat Proh ſcribit impitiores proch: Neſſe fallax (pceps videt pſone mutatio: ſed incōſtanti aio apta eſt.) nāq; ego cupiens dolis.i. decepta dolis ſemiferi.ſ. Neſſi centauri, cuius inferior ferus .i. equina erat: a ferendo dictus: vt aenei.ij. In latus inq; feri curuā cōpagib⁹ aluū: eripere. ſ. te inuicte cōiunx: pellici.i. Iole: eripui ſup. te mihi: qa extinctū amiſi. O Titan.i. ſol: & tu o vita. tenes miſeros in luce blanda, recede. ſ. a me, qa iſta lux eſt vilis.i. deſpecta, mihi ſup. cariturę Hercule. Iterū pſonā mutat. Exigā o coniunx tibi poenas. ſ. ex me: & reddā vitā. ſ. tibi. O coniunx extendā ne.i. debeā ne extendere fata mea: vt ſeruē mortē, in man⁹ tuas.i. viſne me viuere: vt a te interficiar & tibi poenas dem/ Ne.i. an ne aliqua virtus & manus ſarmatica.i. qua vſus es inter Sarmatas (vbi vt Herodotus ſcribit, Hercules tres filios genuit & matri fortiſſimū arcū tendendū reliqt ab eo liberoꝝ q regnū obtineret & nomen ei daret qd Scythae cōtigit.) q̄.ſ. virtus & man⁹: valet.i. adhuc tendere arcū, miſſurū.i. emiſſurū tela/ (inſertū inueni verſum prius poſitum & huic loco penitus ineptū quē ſuſtuli) q.d. ſi quid adhuc viriū habes tende in me arcū. Nō id eſt nōne vt in Bucco. Non ego te vidi &c.) arma. ſ. tua ceſſant cum eis vti neq̄as: & arcus nō audit te.i. non obtemperat tibi, manu languenti.i. cum manus tua langueat/ Si cōiūx animoſa hoc eſt ego animata ad necem mei: poteſt dare. ſ. tibi in ſe: telum, ego expecto dexteram tuam ſcilicet vt a te necer: & ideo placet ſup. vt mora differatur. ſ. mihi: frāge ſup. me: vt ſup. Fregiſti Lycam inſontem cum altera pars in mare decidit: altera in nubes iaculata in rupem recidit: & ſparge ſupple me in vrbes alias, id eſt diuerſas ab iſtis: & emitte. ſ. e manu tua: in orbem ignotum tibi, qui ſit diuerſus ab iſto. perde ſup. me, id eſt deſtrue & annihila. vt ſuper perdidiſti, nefas Arcadiae, id eſt nefandam ceruam: & quicquid aliud reſtitit. ſ. tibi: tamen o coniunx q̄uis reſtiterunt tu rediſti ſcilicet victor ab illis, cum a meredi te nequeas: & ideo magis ſum punienda: qd intelligens matrem velle dicere: Hyllus intercipit ſermonem dicens. Mater precor ſup. te: parce, id eſt abſtine iſtiuſmodi verbis: iam qa ſatis locuta es. Ignoſce fatis ſcilicet tibi dura error vacat, id eſt vacuus eſt a culpa. Dey. O Hylle: ſi vera pietas eſt quaerenda tibi: perime iam matrem: quid manus ſcilicet tua, pauida tremuit ſcilicet ad tale mādatū: quid.i. ad quid flectis, ora: hoc ſcel⁹ ſcilicet occidere matrem patris interfectricem: erit pietas. O Ignaue Hylle: dubitas ſcilicet peragere quod mando/ Ego eripui tibi Herculem ſcilicet patrem: hęc hęc, id eſt mea mea dextra: peremit ſup. patrē tuum: cui patri tu debes ſcilicet acceptum ferre: tonantē, id eſt Iouē: auū.i. q; Iouē habes auum. Ego eripui tibi maius decus ſcilicet Herculē patrem, q̄ tribui in luce.i. cū naſcereris eius filius: quia maior erat Hercules tūc q̄ dum Hyllus naſceretur. Si nefas eſt tibi ignotum, id eſt inſuetum: diſce ſupple ipſum a matre ſcilicet me. Seu placet tibi mer-

Pro Neſſe fallax/ namq; ſemiferi dolis
Auferre cupiens pellici: eripui mihi.
Recede Titan: tuq; quae blanda tenes
In luce miſeros vita cariturę Hercule
Lux vilis iſta eſt: exigam poenas tibi:
Reddamq; vitam. fata ne extendam mea:
Mortemq; coniunx in tuas ſeruem manus/
Virtus ne ſupeſt aliqua Sarmatica & man⁹
Intēdere quae arcum tela miſſurum valet/
Non arma ceſſant/ teq; languenti manu
Non audit arcus/ ſi poteſt telum dare
Animoſa coniunx: dexteram expecto tuam:
Mors differatur: frange vt inſontem Lycam
Alias in vrbes ſparge: & ignotum tibi
Emitte in orbem: perde vt Arcadiae nefas.
Et quicquid aliud reſtitit: ab illis tamen
Cōiunx rediſti. Hil. parce iam mater precor.
Ignoſce fatis: error a culpa vacat. De.
Si vera pietas Hylle quaerenda eſt tibi:
Iā perime matrē: pauida quid tremuit man⁹/
Quid ora flectis/ hoc erit pietas ſcelus.
Ignaue dubitas/ Herculem eripui tibi.
Haec haec peremit dextra: cui debes patri
Auum tonantem maius eripui decus:
Q̄ in luce tribui. ſi tibi ignotū eſt nefas:
A matre diſce: ſeu tibi iugulo placet
Mei ſiſſe ferrum: ſiue maternum libet
Inuadere vterum: mater intrepidum tibi
Pręebit animum. non erit totum ſcelus
A te peractum: dextera ſternat tua:
Sed mente noſtra. natus Alcide times/
Ita nulla peragas iuſſa: nec peragens mala
Erres per orbem/ ſi qua naſcetur fera:
Referas parentē: dextram intrepidam para:
Patet ecce plenum pectus erumnis: feri:
Scelus remitto. dexterę parcant tuae
Eumenides ipſae: verberum crepuit ſonus

Quænam iſta torquens angue vipereo comã
Temporibus atras ſqualidis pennas quatit?
Quid me flagrante dira ſequeris face
Megæra? pœnas poſcit Alcides: dabo:
Iam ne inferorum diua ſedere arbitri?
Sed ecce diras carceris video fores:
Quis iſte ſaxum immane detritis gerit
Iam ſenior humeris: ecce iam vectus lapis
Quærit relabi: membra quis præbet rotæ?
Hic ecce pallens dira Teſiphone ſtetit:
Cauſam popoſcit. parce verberibus precor
Megæra: parce: ſuſtine Stygias faces.
Scelus eſt amoris. ſed quid hoc: tellus labat
Et aula tectis crepuit: exceſſit minax
Vnde iſte cœtus? totus in vltus meos
Decurrit orbis: hinc & hinc populi premunt:
Totuſq; poſcit vindicem mun dus ſuum.
Iam parcite vrbes. quo fugam præceps agã?
Mors ſola portus: dabitur ærumnis locus.
Teſtor nitentis flammeam Phœbi rotam:
Superoſq; teſtor: Herculem terris adhuc
Moritura liquo. Hyl. fugit attonita: hei mihi
Peracta iam pars matris eſt: ſtatuit mori.
Nunc noſtra ſupereſt mortis auferre impetũ
O miſera pietas: ſi mori pateris: tamen
Patri es ſceleſtus: ſi mori matrem vetas
In matre peccas: ſurgit hinc & hinc nefas.
Inhibenda tamen eſt: pergam & eripiã ſcel9.

ſiſſe ferrum iugulo. ſ. meo: ſiue libet inuadere vterum maternum: mater pbebit tibi animũ intrepidum. Scel9 nõ erit peractum tibi. i. a te, totũ: quia ſternar. i. pſternar dextera tua ſed mente. i. voluntate noſtra. Times natus i. cum ſis natus Alcide. i. Hercule qui nunq̃ timuit? Ita. i. ſic ne nulla pagas. i. pficias iuſſa: nec peragens. i. pſequens & perimens mala. i. pernicioſa monſtra, erras. ſ. inutilis per orbem? vt. ſ. non auſus ferire me q̃ pnicioſiſſima ſum? o fili ſiqua fera. i. cruenta pnicies naſcet: referas. i. repræſentes, parentem. i. per ime eam more paterno: para dexteram intrepidam: ecce pectus. ſ. meum, patet. i. oſtenditur tibi: plenum ærumnis, quas attulit: feri. i. percute ſup. ipſum: ego remitto. ſ. tibi: ſcelus: ij. ſæ Eumenides. i. bene. i. multũ furẽtes diræ & furiæ infernales: parcãt dextrę tuę: qa nõ te pſequẽt. (vt poſtea fecerunt Oreſtẽ qd nõ licuit authori in exẽplũ adducere cũ nondum factũ eſſet) Sonus verberũ. i. flagellorũ q̃ gerunt furiæ: crepuit. ſ. auribus meis. Quænam (ſimulat ſe furias videre, iſta torquẽs comam angue vipereo: quatit pennas atras tpibus. ſ. capitis ſqualidis? Reſpiciens autem agnouiſſe ibi videt Megerã: vñ dicit. O Megæra furiarum vna: qd. i. ad quid tu dira: pſequeris me face flagrante. i. ardẽte? Alcides poſcit pœnas. ſ. exitij ſui: dabo. ſ. eas libẽter. O diua. i. furia: arbitri inferorũ. i. Minos Aeacus, Rhadamanthus: ſedere. i. conſederunt iã pro tribunali? Sed ecce ego video diras fores carceris. ſ. tartarei? Quis iſte ſenior detritis. ſ. longo labore humeris: gerit ſaxũ immane? Siſyphum ſe videre vide: Ecce lapis iam vectus humeris, quærit relabi vt iterum reuehatur quis. ſ. ſenior: prębet membra rotæ. ſ. ſuſpenſa: intelligit Ixiona. Ecce Teſiphone q̃ etiam vna triũ furiarũ eſt: pallens liuore infernali: ſtetit hic. i. ad tribunal vbi res agũt: popoſcit cauſam. ſ. facti mei: o Megæra: ego precor, parce. i. abſtine verberibus: ſuſtine. i. ſuſpenſas tene: faces ſtygias. i. infernas. Scelus. ſ. quod feci: ẽ amoris. i. p amore factum: nã vt Herculẽ ad ſe retraheret (id fecerat) Sed quid hoc? ſ. monſtri eſt? Tellus labat: & Aula crepuit tanq̃ concuſſa eẽt, tectis. vñ iſte cœt9. ſ. hominũ: minax exceſſit? Totus orbis decurrit in vultus meos: ita furenti videt: ppli premunt. ſ. me hinc & hinc. i. vtrinq;: & tot9 mund9 poſcit. i. expoſtulat a me, vindicẽ. i. liberatorem ſuum a monſtris & pernicioſis hominibus. o vrbes, id eſt ciuitates, aut vrbicolæ: parcite tã ſup. mihi. quo agã pceps fugã? Sola mors ſup. eſt portus. ſ. quo a piculis tuta ſim: loc9 dabit ærũnis, hoc eſt moriẽs cedã ærũnis ne graſſent in me. Ego teſtor rotã flãmeam Phœbi. i. ſolis, nitẽtis: & teſtor ſupos, ſup. q ego moritura liquo: adhuc terris Hercule: hoc aũt dicẽs aufugit ſibi necẽ illatura. vñ Hyll9. Mĩ ſup. fugit attonita hei mihi ps. i. mun9 officiũ mris eſt iã pacta: ſtatuit. i. decreuit, mori. nr̃a. ſ. ps. i. officiũ mihi debitũ: ſupeſt. i. reliqua eſt: nunc. ſ. auferre illi impetũ mortis. Caue dicas cũ Daniele. Supeſt nr̃a pro ad me ptinet: ſic eñ a p duceret. Cũ aũt, attẽtius pẽſaret facin9: & cognoſceret pplexitatẽ in qua eras exclamauit: o pietas miſera. i. miſerãda: cũ alteri parentũ ſine alterius iniuria opẽ ferre nequeas. nã ſi mori pateris. ſ. mori volentẽ, ſup. pie agis: tñ tu es ſceleſtus. i. iniurius patri: qa p ſcelere cõmiſſo nõ deberet ſubita, ſed lẽta & multa cæde perimi: ſi vetas. i. impedis matrẽ mori: peccas in matre: cõſuetius dicat in matrẽ ſed metrũ recuſat: nefas ſurgit hinc. ſ. a patris iniuria: & hinc. ſ. a matris: tñ, licet offendã patrẽ: mater eſt inhibenda ne peragat cædem ſui: pergam & eripiam id eſt eripiendo telum, impediam ſcelus. ſ. matris in ſe.

❡ Semiferi. Neſſi centauri. Pellici. Iole: eripui te mihi. Titã. delibera mori. Velis. ingrata. Exigã. dabo. BERNA.
Tibi. ad cõmodũ tuũ. Reddã. qñ morimur reddim9 vitã quã accepim9. Extẽdo. differo, interrogatiue: vt
In tuas man9: vt venias tu Hercules: & moriar per manus tuas. Virt9. interrogatiue: vt poſſis me occidere.
Sarmatica. Sarmatę ppli ad pontũ Euxinũ. Valet. põt. Audit arcus: dĩ nõ audire qñ nõ trahit: Hercules

ſipotes mittere telum:ipſa expecto nec timeo mortem. Dare.mittere, vt dare literas. Ignotum orbem. vbi ſunt antipodes:vt fregiſti Lycam ſine culpa. Sparge.lacera. Nefas Arcadiæ.vt perdidiſti aprum. & aues ſtymphalydas. Reſiſtit.perde me ſicut monſtra q̄ reſtiterunt tibi.a quibus victor reuerſus es. Parce.Hyllus rogat matrem ne ſe perdat. Si vera.reſpondet deyanira ſi eſſet verus & pius filius ꝙ occideret eam. Hæc.manum demonſtrat vt eum magis incitet. In luce tribui.generando te ſi protuli magnum decus tibi:eripui maius occidendo patrem. Diſce.cognoſce ſcelus meum eſſe magnum:quia omnino volo mori:vnde exhortatur eum vt ſe perimat. Mente noſtra.quia volentem occides:nam vt inquit iuriſconſultus,volēti non fit iniuria. Times.quaſi dicat tu qui filius es Herculis non deberes timere. Ita.adiurat vt debeat parare dextram ad matrem occidendam. Iuſſa.non ſicut Hercules qui iuſſus ab Euriſtheo per orbem perdebat monſtra. Mala.peragens perdens.monſtra:& iniuſſus:& ſponte omnia facies. Referas.repræſentes fortitudinem patris. Para.ad percutiendum. Erumnis.vnde me liberabis tot miſerijs. Feri.percute. Remitto.dono. Eumenides.furiæ,audio verbera furiarum. Quaenam.videtur videre furiam.& interrogat quaenam ſit:& cognoſcit eſſe Megæram.

Vipereo.nam loco capillorum habent ſerpentes. Temporibus.ſcilicet capitis. Poſcit.Alcides venis ad vindictam Herculis:libenter dabo pœnas. Iam ne.quando venit furia putat quodam modo ſe citatam ad inferos:vnde dicit o diua, ſcilicet Megæra ſedent ne iudices pro tribunali ad inferos quæ venis tanq̄ nuntia ad me. Sed ecce.videtur ire ad inferos & videre Syſiphum & Ixionem.

Detritus.habens humeros detritos:Siſyphum intelligit. Rotæ.intelligit Ixionem. Suſtine.ſupprime.noli me cruciare:nam fatebor ſcelus meum quod feci propter amorem credendo reuocare Herculem eo modo ad amorem meum. Sed quid.videtur videre homines totius mundi qui veniant ad perdendum eam ꝙ occiderit defenſorem ſuum. Labat.tremit:tanq̄ furiata loquitur:vt modo ſit ad inferos modo ſuperos. Cœtus.turba. Vindicem.Herculem liberatorem. Agam.quo imittā fugā meā:non inuenio locum tutum niſi mortē. Rotam flāmeā.currū igneū ſolis. Terris.adhuc viuentē:& hęc dicens aufugit:& Hyllus ſolus remanet dubitans quid agat:an permittat matrem perire:quod ſi fecerit videtur facere contra pietatem patris:ſi vero permiſerit mori illam eo mō impius erit. vnde dubius multū demū deliberat illam inhibere. Hinc & hinc.ex vtraq; parte.

DANI. ¶ Auferre.Dum vellem ab amore pellicis te auertere credens veneno id fieri poſſe:miſera te e vita ſuſtuli.

Seu dira.ſoror valet:quæ occidat me quemadmodum Medęa dira ſoror contra Abſyrtum fratrem perſpecta eſt:ſed melius in ſecunda perſona legendum videtur vt ſit ad Herculem ipſum apoſtrophe per interrogationem. Parce iam.oritur Dialogus.inter matrem & filium.hic ne ſe perimat mater illa vt ſe perimat filius hortatur,pietatis genus eſt in hac re eſſe crudelem. A matre.diſce mater ero tibi exemplo ad fortitudinem animi præſtandam in ſcelere. Dabo.me puniendam. Sedere pro tribunalı prolaturi de me ſententiam exigendæ pœnæ. Sed ecce.homicidis & adulteris in morte ipſa ſemper obuerſantur dæmones qui egredientem animam rapiant & ferant ad tartarum. Rotam.ſynecdoche a parte totum denominatur. Iam parcite.mihi, valete.ego in infernum feror ad domum ditis. Hinc & hinc.ex vtraq; parte. Supereſt noſtra ad me pertinet noue dictum & contra tritam conſuetudinem latinitatis.

ASCEN. VErū eſt.Cōfirmat ſentētiā Orphei qui cecinit nihil ſub cœlo ęternum cum etiam Herculis robur labefactum ſit. Ordo eſt.Verum ſup.id quod Orpheus facer.(quia ſacerdos muſarum,ſicut & Maro dicens Me vero dulces teneant aut omnia muſę.Quarum ſacra fero ingenti percuſſus amore.Idē ſētit de Orpheo Horatius in arte dicens:Siluestres homines ſacer interpreſq; deorum Cędibus & victu fœdo deterruit Orpheus.Dictus ob hoc Lenire tygres rabidoſq; Leones &c.)ſup.& genus.i.proles Calliopę.ſ.muſę a nominatiuo Calliopa:ſicut alia mlta latine decliat.tāgēs Chelim.i.citharam Threiciam.i.thraciam:ſub iugis thodopes threſſę.i.mōtis thracie cecinit.ſ.nihil fieri ęternū qd̄ qdē vere videt̄ ꝑ naturā:ſed ꝑ gratiā & diuinā cōſeruationē ſpūs cęleſtes & hūani ꝑpetui erūt:bn̄ dicit fieri nō eē:q2 de⁹ ipe ętern⁹ eſt:ſed nō fact⁹.Occaſiōe aūt illi⁹ dicti ꝑ digreſſionē celebrat orpheū dicens.Fragor torrentis.i.riui rapidi:ſtetit ad modos.i.modulos:illi⁹.ſ.Orphei:& liquor.ſ.aquarum:oblit⁹ ſequi.i.cōtinuare fugas.i.curſus in cœptos amiſit impetū.ſ.ſuum.Et dū mora ē fluminib⁹:Biſtones vltimi.i.populi Thracię:putāt Hebrū getē.i.geticū a getis originē trahens:defeciſſe.i.deſiccatū eē.Nem⁹ cōcurrēs ad cātū Orphei:aduexit Volucrem:& volucris reſidēs ſilua:venit ſ.ad cātū Orphei Aut ſiqua ales:Volucris.

GliconiciCoriambici.
CHORVS.

VErum eſt quod cecinit ſacer
Therſſę ſub Rhodopes iugis
Tangens Threiciam chelim
Orpheus Calliopę genus.
Aeternum fieri nihil.
Illius ſtetit ad modos
Torrentis rapidi fragor.
Oblitusq; ſequi fugas
Amiſit liquor impetum:
Et dum fluminibus mora eſt:
Defeciſſe putant Geten
Hebrum Biſtones vltimi.
Aduexit volucrem nemus,
Et ſilua reſidens venit.

Aut ſi qua aera peruolat
Auditis vaga cantibus
Ales deficiens cadit.
Abrupit ſcopulos Athos
Cantauros obiter ferens.
Et iuxta Rhodope ſtetit
Laxata niue cantibus.
Et quercum fugiens ſuam:
Ad vatem properat Dryas.
Ad cantus veniunt ſuis
Ipſę cum latebris feræ:
Iuxtaq impauidum pecus
Sedit Marmaricus Leo:
Nec dāmæ trepidant lupos:
Et ſerpens latebras fugit:
Tunc oblita mali ſui.
Qui per Tænareas fores:
Manes commonitos adit:
Mœrentem feriens Chelim
Cantu Tartara flebilis
Et triſtes Erebi deos
Mouit: nec timuit Stygis
Iuratos ſuperis lacus.
Hæſit non ſtabilis rota
Victo languida turbine.
Increuit Tityi iecur.

peruolat aera: ipſa vaga. ſ. pri⁹ cadit. ſ. añ pedes Orphei: cantibus. ſ. eius auditis: Athos mons, in confinio Thracię & Macedonię, abrupit ſcopulos quibus adhæret, ferens obiter. i. in tranſcurſu dũ iter facit: centauros inhabitãtes: alij legunt, centauris obitũ ferẽs. ſ. dũ ꝓpat: & Rhodopes ſtetit iuxta: nõ mota: qa cecinit Threſſe ſub Rhodopes iugis: vñ putẽ verſiculũ illũ non expungẽdum: & hoc niue laxata. i. reſoluta, cãtibus: & dryas nimpha quercuũ cultrix: fugiens quercũ ſuam: propat ad vatẽ. i. cantũ Orphei. Ipſæ ferę veniunt cũ latebris ſuis. i. ſiluis & ſaltib⁹: ad cantus. ſ. Orphei: caue legas ſuos: qa ferę nõ cẽcinerũt & reciprocatio nõ patit̃ ad Orphicos referri: & leo marmaric⁹. i. tam ferox ac ſi cẽt marmaric⁹: q iubat⁹ eſt: ſedit iuxta pec⁹ impauidũ: qa captũ dulcedine cãtus non reſpexit ad periculũ: qđ durante cantu nullum erat capto etiã leone, nec dammæ trepidant lupos: & ſerpens tunc oblita ſui mali. i. veneni quo malum infert & ſe munit: qa pro expoſitiõe ſuperſcriptũ inuenerũt librarij: repoſuerunt veneni p mali ſui: Qui. ſ. Orpheus. (Et eſt reſponſio alteri⁹ partis Chori) feriens chelim. i. citharã, mœrentẽ. i. triſte canentẽ ob amiſſã Eurydicen: adit manes. i. iferos, cõmonitos. ſ. reddere Eurydicẽ: mouit. ſ. ad cõmiſeratio nem tartara. i. deos tartareos: & deos erebi triſtes: cantu flebili: nec timuit lacus ſtygios iuratos ſuperis: dum fallere nolũt vnde de ſtyge Maro: Dij cui⁹ iurare timent & fallere numen: Rota. ſ. Ixionis non ſtabilis. i. nũq̃ ſtare ſolita, hęſit. i. fixa eſt: lãguida. ſ. effecta: turbine. circũrotãdi ipetu, victo. i. domito: & iecur Tityi icreuit: qa vultur ipm nõdiminuit.

Verum eſt. Verſus eſt glyconicus choriambicus. Chorus audiuerat Herculem morientem: vnde intelligens nihil æternum in hoc mundo eſſe imbecillitatem vitę noſtrę arguit: hęc ſententia fuit Orphei: qui ptopter vxorem Eurydicen deſcendit ad inferos: hęc ab Ariſteo filio Apollinis amata: quem cum ſemel ipſa fugeret a ſerpente in calcaneo læſa occubuit: p q̃ recupanda vſq; ad iferos deſcẽdit Orpheus: vt late & pulcherrie deſcribit Verg. geor. iiij. Hic modulatu citharę & dulcedie nõ ſolũ hoies ſed lapides & ſyluas innumeras ſe motare cogebat. dicẽte Oui. in. iij. de arte. Saxa feraſq; lyra mouit Rhodopeius Orpheus: Tartareoſq; lacus tergeminũ canẽ. Sacer. qa vates vł filⁱ⁹ Calliopes & Apollinis: vel Oeagrij fluuij. Chelim. tytharã Thraiciã: nã ipe Thrax gẽte fuit. Aeternũ. hoc eſt qđ cãtabat. Fugas. curſũ ſuũ. Liquor. aqua. Mora. tardatio ad audiendũ. Biſtones. vltimi Thraces teſte Solino. Biſtones ſũt i vltima pte Thraciæ. Hebrũ getẽ fluuiũ q ad eos nõ currebat ꝓpter ſonũ Orphei. Defeciſſe. ſiccatũ fuiſſe. Nem⁹. venit & aduexit ſecũ aues ad audiẽdũ cãtũ Orphei. Si q̃. aliq̃ auis vaga. i. diſcurrẽs p aerẽ. Athos mõs inter Macedoniã & Thraciã. Abrupit. ſcidit vt ſeq̃ret̃ Orpheũ. Ferẽs cẽtauros. qa ibi ſedes fuit cẽtauroꝝ. Obiter. aduerbiũ: ſñ itermiſſiõe. ſũptũ ab eo q eũdo nõ itermittit aliqd qn faciat, qđ debet. Rhodope. mõs Thraciæ. Laxata: liq̃facta. aliter legit̃ Rhodopẽ: & meli⁹ athos firmauit Rhodopẽ: nã mõtes vicini ſũt. Dryas. nympha a quercu denoiata: nã ſiluas habitare dicebat̃. Drys querc⁹ dr̃. Marmaric⁹. Libyc⁹ Marmaridę populi ſũt libyę. Dãmę. caprę ſilueſtres natura timidiſſimę. Latebras. cauernas exit ſerpẽs ad audiẽdũ: nec vlli nocẽs. Tęnareas. nã ꝓmõtoriũ i lacõia eẽ dicũt Tęnarũ: vbi ẽ deſcẽſ⁹ ad iferos. Adit. iuit Orphe⁹. Iuratos. nã p ſtyga iurãt dei. Hęſit. firmauit ſe rota Ixiõis nec vultures corrodebãt iecur Tytij: dũ audirẽt cant⁹ Orphei.

¶ Verũ eſt. Occaſiõe diſciſſi fœderis maritalis īter Herculẽ & deyanirã lamẽtat̃ Chor⁹ nihil eẽ i hũanis ꝑpetuũ ex auctoritate Orphei: ad qđ poſſum⁹ illđ Apollonij etiã adiũgere ad robur ſentẽtię & auctoritatis Orphei nihil eẽ ꝑpetuo dulce: ſed plene amara dulciorib⁹ cõfũdi & admiſceri. αλλα γαρ ου ποτε φυλα δυναται εω ναυθρωπων τερπολησ επεβημ ευο λοκολι ουν δε τισαι ει πικρη παρεμβλωκεν ευ οσ ουνησ ιναν. Orpheus cũ reparatam ſociã iterũ amiſiſſet deteſtat⁹ fœminas ſequebatur mares: ob qđ merito fulminatũ a Ioue tradidit Diogenes Laerti⁹, cui⁹ poetę clemẽtiſſimi hymnos & Argonautica lectitauim⁹ q̃q̃ Ariſtoteles tradat nũq̃ fuiſſe Orphei.

BERNA.

DANI.

Orphei exi t⁹ fœdus.

ASCEN. ¶ Dum.ſ.Orpheus.tenet volucres cātu: na
uita.i.Charon:ratis.i.cymbę: æquoris infer
ni: venit quoq;.i.etiam:nullo remigio, id eſt
carens remigio: audito.ſ.cantu Orphei. Se
nex Phrygius.ſ.Tantalus:immemor ſ.ma
lorum quę paſſus fuerat,excuſſit,id eſt expu
lit:ſitim rabidam.i.rabiem excitātem:& hoc
vndis,ſcilicet fugacibus: ſtātibus tunc pri
mum: qa captæ dulcedine cantus neglexe
runt fugere ab ore Tantali:& ita vtraq; erant
capta: quia flumina ſtabant capta cantu: & li
cet ſtabant Tantalus immemor ſitis ſuæ nō
potauit ea: Nec ſcilicet Tantalus adhibet ma
nus pomis, licet tunc non fugerent. Sed cū
Orpheus linqueret inferos finiens. i. termi
nans carmina.ſ.cepta: lapis iprobus.i.durus
obſtinatus qui inferna claudit, aut lapis Siſy
phius: potuit vinci & ſequi vatem.ſ.Orphea
deæ,ſcilicet fatales, hoc eſt parcæ: ſupplent
iterum,ſcilicet penſo vitali: colos Eurydices
conſumptas ſcilicet ſemel, id eſt reſtituunt
eam vitæ & noua ei ſtamina legunt. Sed
dū Orpheus immemor ſcilicet legis ſibi da
tæ: ne retroſpiceret donec ad ſuperos perue
niret: nec credēs Eurydicē redditā ſibi ſeq.ſ.
ſe, pdidit pmia. i. mercedē cant⁹.ſ.Eurydicē;
Eurydice ſup. q̄ nata eſt iterū.i.reſtituta vitæ:
perit iterum. Tunc, ſupple Orpheus quærēs
ſolamina, ſcilicet mœroris ob iterum perdi
tā cōiugem cātib⁹, ſcilicet ſuis: cecinit modis
flebilibus, id eſt flebiliter: hæc, ſcilicet quæ ſe
quuntur: getis, ſcilicet vicinis: cecinit inquā
leges datas in ſuperos: & deus qui digerens
tempora: depoſuit certas quia quatuor vices
āni præcipitis (quia ſupra verbum certas ſcri
ptum inuenerunt librarij quatuor: putantes
illud verius: ſcripſerunt illud & carmē depra
uauerunt.) Et cecinit: parcas auidas, ſcilicet
mortis: quia infernus nunq̄ dicit ſufficit: ne
ctere ſtamina, id eſt temp⁹ durationis nulli nō
id eſt omni polo, aut neutri non, id eſt vtriq;
polo. Id quod natum eſt, poterit mori (Eſt al
terius partis chori carmen) Hercules deuict⁹
iubet credere vati Thracio, id eſt Orpheo q
dixit nihil fieri æternum. Iamiam id eſt pro
pe diem, cū dies veniet mūdo, legibus obru
tis, id eſt peſſūdatis, polus auſtralis, id eſt an
tarcticus obruet id eſt caſu ſuo deſtruet: quic
quid iacet per Libyā: & quicquid Garamas
populus Libyæ: ſparſus, ſcilicet per cam
pos & deſerta ſine ciuitatibus: tenet id eſt poſ
ſidet. Et polus arctous, id eſt ſeptentriona
lis: obruet quicquid ſubiacet axibus, ſcilicet
ſeptentrionalibus: & quicquid Boreas ſiccus
id deſiccās ferit: quia præ nimio frigore vrit:
vnde Maro. Et Boreæ penetrabile frigus ad
urit. Titan id eſt ſol, trepidus id eſt anxius ex
cutiet polo diem amiſſum, id eſt deperditum
quia cœlum & terra tranſibunt: Item ipſi pe
ribunt tu autem permanes: regia cœli con
cidet, atq; trahet obitus certos, id eſt exter
minium prædefinitum a deo: & mors aliqua
et Chaos, id eſt reditio ad Chaos: perdet pa
riter omnes deos: quia & dij peribunt: quod
contigit dum princeps huius mundi eie
ct⁹ eſt foras: & omnis idololatria exploſa eſt:
verus autem deus mortem penitus neſcit

Dum cantu volucres tenet,
Audito quoq; nauita
Inferni ratis æquoris
Nullo remigio venit:
Tunc primum Phrygius ſenex
Vndis ſtantibus immemor
Excuſſit rabidam ſitim:
Nec pomis adhibet manus.
Sed cum linqueret inferos
Orpheus carmina finiens
Et vinci lapis improbus
Et vatem potuit ſequi:
Conſumptas iterum deæ
Supplent Eurydices colos.
Sed dum reſpicit immemor
Nec credens ſibi redditam
Orpheus Eurydicen ſequi:
Cantus præmia perdidit:
Quæ nata eſt iterum perit.
Tunc ſolamina cantibus
Quærens flebilibus modis.
Hæc Orpheus cecinit Getis
Leges in ſuperos datas.
Et qui tempora digerens
Certas præcipitis deus
Anni depoſuit vices.
Nulli non auidas polo
Parcas ſtamina nectere.
Quod natum eſt poterit mori.
Vati credere Thracio
Deuictus iubet Hercules.
Iamiam legibus obrutis
Mundo cum veniet dies:
Auſtralis polus obruet:
Quicquid per Libyam iacet
Et ſparſus garamas tenet.
Arctous polus obruet:

Quicquid ſubiacet axibus:
Et ſiccus Boreas ferit.
Amiſſum trepidus polo
Titan excutiet diem.
Cœli regia concidet:
Certos atq; obitus trahet.
Atq; omnes pariter deos
Perdet mors aliqua: & chaos:
Et mors fata nouiſſima:
In ſe conſtituet ſibi.
Quis mundum capiet locus?
Diſcedet via Tartari
Stratis vt pateat polis.
An quod diuidit æthera
A terris ſpatium ſat eſt?
Et mundi nimium malis?
Quis tantum capiet nefas?
Fatum quis ſuperus locus?
Pontum: ſidera: tartara:
Regna vnus capiet tria.
Sed quis non modicus fragor
Aures attonitas mouet?
Eſt eſt Herculeus ſonus.

ſtruetur mors: q̄a cum nō ſint q̄ mori poſſint: morietur. i. deſinet eſſe mors ipſa. Quis loc⁹ capiet mundū. i. rerum tranſmigrationem Et tranſitionē? Via tartari diſcedet. ſ. a loco ſuo vt pateat polis ſtratis: hoc eſt ſumma & infima in vnū chaos cōfundent: an ſpatiū qd̄ diuidit æthera. i. cœlū a terris: ſat eſt. ſ. ad recipiendū cœlū: & nimiū eſt malis. i. vt capiat mala mundi? Quis locus capiet tantū nefas: q̄tū ſ. cōmittit. Quis loc⁹ super⁹. i. celeſtis: capiet fatū. i. dei ꝓuidentiā immēſam. Vn⁹. ſ. triū deorū capiet tria regna iā cōfuſa & in chaos antiquū redacta: pontū Neptuni. ſidera Iouis: & tartara nūc Plutonis regna. Sed quia (ad paraſceuen futuræ ſcenæ dicit ſe audire ſtrepitū aduentantis. ſ. Herculis.) fragor. i. ſtrepitus, non modicus. i. ingens. mouet aures. ſ. meas attonitas? Eſt eſt ſon⁹ Herculeus. q. d. ab alio non poſſe tantū fieri.

¶ Nauita æquoris inferni. Charō venit ad ipſū ſine remis. Phrygi⁹ ſenex. Tātalus q regnauit i Phrygia. Excuſſit. depoſuit audiēdo cāt⁹. Lapis. ſ. Siſyphi potuit ſeq vatem Orpheū & relinq̄re Siſyphum. Deę. ſ. parcę ſupplēt colos. i. reſtituūt ſtamina Eurydices q̄ itē reſtituit ad ſupos marito. Reſpicit. retro aſpicit. Immemor. ſ. legis datę ſibi quā vidim⁹ apud Ouidiū. Sibi redditā. i. reſtitutā ad vitā. Sequi. q̄ ſeq̄ret. Premia. vxorē datā ꝓpter cantū. Periit. reuerſa eſt ad inferos. Digerēs. ordinās. Nulli nō. i. omni q̄n negatio eſt poſt poſita. Nectere. finire vitā. i. oia eſſe mortalia. Deuictus. teſtis eſt ſētētię Orphei quicqd habet ortū habet finē. Obrutis. cōfuſis. Dies. ſ. extrema veniet mūdo: q̄ ſentētia Platonis eſt. Auſtralis. arctous. ſeptētrionalis. Auulſum. raptum: & ſic oia cōfundētur. Siccus. q̄ inducit ſerenitatē. Mora aliqua. quaſi dicat mora cōuenīēs illis. q̄a nō ſūt vt hoies. Mora. & mors dea mortis dabit ſibi ipſi finē. In ſe. cōtra ſe. Quis locus. ſi verū eſt q̄ cadet mūdus vbi erit: an in aere: an ibit ad inferos. Diſcedet. aperiet̄ terra. Sat. ſufficiet illud ſpatiū aeris. Nefas. tātā ruinā. Vnus. ſcilicet locus erit qui capiet tria regna. ſ. pontum, cœlum, & tartara. Sed quis dat locum ſequenti ſcenæ: veniebat Hercules grauatus non modicus. i. magnus. BERN.

¶ Hęc Orpheus. Sēſus eſt. q̄ cōceſſerūt ſibi inferi cōtra legē ſuporū cecinit gethis orpheus: ſed deus q annos in quatuor ptes diuiſit, audio parcarū ſtamini inuoluēdo oia permiſit: & qd̄ ſemel natū eſt olim mori oportere: ergo & mundus aliq̄n cadet & deperdet̄ iuxta Lucretiū. Vna dabit exitio multoſq; p annos ſuſtentata ruet moles & machina mundi. Cœli. regia cōcidet. mundum æternū, immēſum, ingenitū. nunq̄ interiturū. Plinius & Diodorus affirmāt. huius exters indagare nec intereſt hominū nec capit humanæ cōiectura mentis. Epicurus contēdit ex athomis genitū nunq̄ habiturū eſſe finē ſed perpetua: ac promiſcua rerum generatiōe ſibi ſucceſſurū: & ſtultos fuiſſe illos affirmat qui menſurā ei⁹ aio agitare & ꝑdere auſi ſunt. DANI.

Actus Quartus. Trimetri Iābici: vbi Hercules. Anapęſtici vbi Chorus loquitur. HER.

COnuerte Titan clare anhelantes equos.
Emitte noctem: pereat hic mūdo dies
Quo moriar: atra nube inhorreſcat polus.
Obſta nouercæ: nunc pater cæcum chaos

COnuerte. Hercules cōq̄rit̄ de ſorte ſua q̄ tā indigna morte abſumat̄: vtpote muliebri fraude vt putauit. Ordo eſt. O Titan. i. Sol, clare. i. q clarus es & ſplēdidus: cōuerte. ſ. retrorſum in ortū equos anhelātes. i. ſpirātes q̄a nō poterit diei feſſi labore diurno: cū adhuc aſcēdāt: aliꝗqui non cōuerti ſed cito occidere voluiſſet. Emitte, ſ. quā abſtruſā tenes: noctē: nox eīm a facie ſolis fugit: tātiſp ſe occulēs dū ſol appa ret. Hic dies. ſ. quo moriar: pereat mūdo? Sic & Idumeus nō pcat̄: polus inhorreſcat nube atra. i. caliginoſa: Obſta O Titan nouercæ. ſ. Iunoni: quæ vult vt in claro die ignominioſe peream: ſubtrahe ergo diem & obſta illi. ASCen.

Reddi decebat:hinc & hinc compagibus
Ruptis:vterq; debuit frangi polus.
Quid parcis aſtris? Herculem amittis pater.
Nunc parte in omni Iuppiter ſpecta poli:
Ne quis Gygas Theſſalica iaculetur iuga.
Et fiat Othrys pondus Encheladus leue.
Laxauit atri carceris iamiam fores
Pluton ſuperbus: vincula excutiet patri:
Cœlumq; reddet. ille qui pro fulmine
Tuiſq; facibus natus in terris eram
Ad ſtyga reuertor: ſurget Encheladus ferox
Mittetq; quo nũc premitur in ſuperos onus.
Regnum omne genitor etheris dubium tibi
Mors noſtra faciet. anteq̃ ſpolium tui
Cœlum omne fiat:conde me tota pater
Mundi ruina:frange quem perdis polũ. Cho.
Non vana times nate tonantis:
Iam Theſſalia Pelion Oſſa
Premet: & pindo congeſtus Athos
Nemus ætherels inſeret aſtris.
Vincet ſcopulos inde Typhoeus:
Et Tyrrhenam feret Inarimen.
Feret Aetnæos inde caminos:
Scindetq; latus montis aperti
Nondum Encheladus fulmine victus.
Iam te cœli ſigna ſequentur. Her.
Ego qui relicta morte:contempta ſtyge
Per media Lethes ſtadia cum ſpolio redi
Cum pene trepidis excidit Titan equis:
Ego quem deorum regna ſenſerunt tria:
Morior:nec vllus per meum ſtridit latus
Tranſmiſſus enſis:haud meæ telum necis
Saxum eſt:nec inſtar montis abrupti latus:
Aut totus Othrys:non truci vultu Gygas
Pindo cadauer obruit toto meum:
Sine hoſte vicor: quodq; me torquet magis:
(O miſera virtus) ſummus Alcidæ dies

deinde conuerſus ad Iouẽ, dicit. O pater decebat chaos cæcũ.i.confuſum & in quo nihil põt videri, reddi.i.reduci nũc & iterũ fieri, cõpagib⁹.ſ.cœli, ruptis hinc & hinc.i.ab vtroq; hemiſpherio: vterq; pol⁹ iã artarctic⁹ q̃ arctic⁹ debuit frãgi, vt cœlũ cadat more rotę ſi axis frãgat. Quid parcis aſtris.i.quare cõſeruas ea O pater tu amittis Herculẽ q tibi aſtris chariorem eſſe debeat. O pr̃ ſpecta.i.pſpice, nũc in oi pte poli, ne qs Gygas iaculet.ſ.in cœlũ & ſuperos: iuga Theſſalica.i.pmõtoria & montes Theſſaliæ. Et Othrys mõs Theſſalię fiat põdus leue.ſ.ad iaciendũ aut iaculandũ: Enchelado Gygãti ſub Aetna ſepulto: Plutõ ſuperbus ob diuitias & copioſũ regnũ, laxauit.i.reſoluit, iamiã.ſ.vt mori incoepi, fores carceris atri: qa null⁹ iã pauet ingreſſum. Ipſe Pluton excutiet patri.ſ.Saturno, vincula.ſ.iniecta a te o Iuppiter: & reddet ſup.ipſi, cœlũ.i.iperiũ cœleſte. Ego ille q erã natus in terris: p fulmine.ſ.tuo: & facibus tuis.ſ.tibi cõſeruãdis: aut loco illorũ vt te ſuperoſq; loco fulminis & facularũ ardentiũ protegerẽ, reuertor ad ſtyga: vnde Cerberũ prius ſubtraxerat. Encheladus ferox ſurget.ſ.ex antro Aetnęo: vt æneĩ.iij. Fama eſt Encheladũ ſemuſtũ fulmine corp⁹ mole hac torqueri: & mittet.i.iaculabitur i ſuperos, onus.i.mõtem quo nũc pmitur. O genitor, mors noſtra faciet tibi oĩe regnũ ętheris.i.cœli: dubiũ.i.incertę poſſeſſionis: o pater conde.i.abſcõde & ſepeli me, tota ruina mundi.i.ruina totius mũdi: vt totus mundus peat mecũ: anteq̃ omne cœlũ fiat ſpoliũ tui.i.a te detractũ: & ita paſſiue quodãmodo capitur: cum Iuppiter ſpolietur: frange polũ quẽ perdis: tyrannica & inuida ſententia optantis rẽ perire potius q̃ alteri cedat. Chorus cõfirmat quodammodo ſententiam Herculis metro anapeſtico dicens. O nate tonantis tu non times vana, id eſt manes motus cõtra Iouem. Oſſa mons Theſſaliæ, premet iam Pelion montem ſup. in Theſſalia. eſt enim ablatiui caſus: vt ſit anapæſtus. & Athos mõs ad Macedoniã, cõgeſtus, id eſt accumulatus Pindo monte Theſſaliæ inſeret nemus, id eſt arbores in vertice ſuo naſcentes, aſtris ętheris: Typhoeus Gygas fulmine proſtratus & ſub Inarime inſula ligatus (Vbi vide quæ contra Aldum modeſte dicat Daniel a præceptore ſuo admonitus, nam qđ impreſſorẽ culpat non recipio: cum mihi non fiat veroſimile ſic labi potuiſſe: q̃uis in plurimis recutierit.) vincet ſcopulos, ſcilicet ſibi impoſitos: inde.i.deinceps: & feret, ſcilicet ſecum in deos: Inarimen inſulam Tyrrhenã, id eſt in mari Tyrrheno: & Encheladus nondum victus, id eſt domitus omnino fulmine, feret inde caminos, id eſt crateras & fornaces cum ignibus, Aetnęos.i.Aetnę mõtis Siciliæ: & ſcindet latus montis aperti ſcilicet cũ ſe proripiet: Regna cœli ſequẽtur iam te, id eſt mortem tuã: qa & ipſa cadent: qđ aut hyperbolica aſſentatione aut morali allegoria dicit: Nam ſicut quidam accipiunt illud: Adueniat regnum tuũ, ſic vt precemur deum in nobis regnare: ita regnum cœlorum perire videtur, dum non ſũt qui obtẽperẽt. aut dic ſigna cœli ſequẽtur

Nullum malum proſternit: impendo male
In nulla vitam facta. proh mundi arbiter:
Superiq; quondã dexteræ teſtes meæ:
Proh cuncta tellus: Herculis veſtri placet
Mortem perire? dirus o nobis pudor?
O turpe fatum: fœmina Herculeæ necis
Author feretur: author Alcides quibus?

cœlũ ipſum) ſequẽtur ſi impietas in mũdum redierit. Her. (ſunt iterũ trimetri iãbici) Ego q redi pro redij: morte relicta. ſ. apud inferos: & ſtyge cõtempta: quæ nouies interfuſa coercet manes ne exeant: p media ſtadia Lethes. i. flu. obliuionis: cũ ſpolio. ſ. Cerbero quem catenatũ ad ſupos traxit: cũ uiã excedit pœne. i. q̃ſi e curru ſuo: equis trepidis. i. p timore cõcepto de Cerbero viſo exorbitantibus & Phœbum fere excutientibus: Ego quẽ tria regna deorũ ſcilicet ſummorũ ſenſerũt: qa aſtris immiſit feras & ſtymphalidas aues ſuſtulit: Hydrũ in aquis: Cerberũ in inferno vicit (maior. i. cum ſim maior: alioqui nõ viciſſet: nec tamẽ pprie maior fuit: qa nõ vicit Iouẽ licet quodãmodo Iunonẽ: & ideo licet plerıq; legãt maior: legã) morior, nec vllus enſis ſtridit trãſmiſſus per lat⁹ meũ: q. d. non vi ſed fraude peremptus. telum. i. inſtrumentũ necis meæ haud eſt ſaxũ: nec latus. i. fragmentũ, inſtar, id eſt ad magnitudinẽ montis abrupti: aut totus othrys eſt telũ: Gygas truci vultu, nõ obruit cadauer meũ toto Pindo. ſ. mõte: forti & magna opus eſſet manu ei qui Pindũ iaceret: ſed tragico boatu oĩa extollit. Ego vincor ſine hoſte: quodq; & q̃d torquet maxime: (o virtus miſera, id eſt miſeranda: qa ignaua licet inuite) ſũmus. i. vltim⁹ dies Alcidę. i. Herculis. q. d. meus: nullũ pſternit malũ. Specioſa deploratio: vt ſicut philoſophi velint etiã in puncto mortis diſcere aut docere aliquid egregium: ita vir fortia facere. Ego impẽdo male. i. inutiliter vitã in nulla facta. i. nihil fortiter agendo. Proh arbiter mundi, ſcilicet Iuppiter: & ſuperi teſtes quondam dexteræ meę, id eſt facinorum meorum: pro tellus cuncta placet mortẽ Herculis veſtri. ſ. vindicis: perire, id eſt fruſtra fieri & ſine vltione, ac cæde alicuius monſtri? o pudor dirus nobis. o fatũ turpe, id eſt pudẽdum genus mortis: fœmina ſcilicet Deyanira feretur author necis Herculeæ. i. eam gloriam reportabit de me: etiam abiecta. Nam fœmina imbecillitatem notat: interdum tamen ad gloriam dicitur: vt æneı. j. dux fœmina facti: ſed ea gloria in fœminam redundauit. Nam de eadem per contemptũ dicitur: vt æneı. iiij. Fœmina quæ noſtris errans in finibus exul &c. & cũ turpe ſit fœminã etiam mœrẽtem occidere vt æneı. ij. etſi nullum memorabile nomen Fœmina in pœna eſt: nec habet victoria laudem &c. multo turpius eſt ab ea occidi: præſertim inultũ. vnde addit. Quibus Alcides eſt author necis? q. d. nulli niſi Lycæ.

Onuerte. Hic eſt quartus actus, vbi Hercules dolet de hoc tam diro genere mortis vertitq; ſermonem ſuũ ad Solem & Iouem patrem ſuum qui mundum deberet perdere eo moriente. Cõuerte. vt fiat eclypſis. Anhelantes. ſpirantes propter laborem. Chaos. debebas cõfundere totum mũdum Iuppiter. Parcis aſtris. quid vis habere aſtra: tu perdis filium tuum qui debebat eſſe charior aſtris. Nunc parte. nunc eſt tibi cuſtodiendum cœlum: ne mortuo Hercule ſurgant contra te Gygantes. — BERN.

Othrya. mons Theſſaliæ. Pondus leue. vt iaciat illum montẽ contra te ſicut lapidem. Laxauit. aperuit ſcilicet moriente Hercule vt emittat ſaturnũ patrem cõtra te. Patri. Saturno. Pro fulmine. loco fulminis: nam vbi eram non opus erat vt fulminares monſtra. Reuertor. morior vt vadam ad ſtyga vbi alias fui.

Encheladus. Gygas qui dicitur ſepult⁹ ſub ætna: audita morte Herculis ſurget & monte quo premitur iaciet in cœlum. Dubiũ. quia inſurgẽt hoſtes: ideo prius facias mundũ cadere q̃ veniat tanta perturbatio: & vt debitis id facere in dolorẽ filij Herculis. Spoliũ. quod eripietur tibi ab hoſtibus. Non vna. verſus anapęſticus: ibi chorus cõfirmat dicta Herculis. Inſeret. tanget aſtra cũ ſylua ſua. Feret. portabit cõtra Iouẽ ſcopulos & mõtes. Tyrrhenam Inarimen. dicitur a noſtris poetis Inarime inſula quæ eſt ſita in tuſco mari ſinuq; cãpano. in quo mons erat inſtar ætnæ incendia eructans. Quãobrem dixerunt Typhoeum gygantẽ Iouis imperio ſub illo comprimi. Virgilius libro æneidos nono; cum ſonitu prochyta alta tremit: durumq; cubile Inarime Iouis imperijs impoſta Typhoeo. Et Lucanus ſimiliter libro quinto. Encheladus. Gygas filius terræ & Titani feret Aetnam ardentem contra Iouem. Iam te. o Hercules ſi morieris iſta ſurgent. Ego. rurſus Hercules dolet de genere mortis: ego qui vici monſtra & inferos: nũc pereo manu vnius fœminę. Stadia. cãpos. Cũ ſpolio. ſ. Cerbero. Excidit. quãdo vidit ſol tam horribilem Cerberũ. Tria regna. mare, inferna: & cœlũ. Nec vllus. nõ morior gladio nec ſaxo. Latus. vna rupes: ſi quis debuiſſet me occidere opus fuiſſet iacere montẽ Othrym: vel rupem contra me. Non Gygas. ſ. iecit in me Pindum: ſed morior ſine hoſte: quod mihi dolendũ eſt. Summus. extremus. Nullũ malũ. nullũ monſtrũ. Deberẽ ſaltẽ mori perdendo mõſtra. Impendo vitã. morior nihil faciendo. Teſtes. qui vidiſtis facinora mea. Mortem perire. vult ia vt moriar nihil faciendo: vt & in morte nihil pręclarũ agatur. Feretur. dicetur perdidiſſe Herculẽ. Quibus. ſ. feretur. Auctor. ſ. necis: quaſi dicat occidor & non occidi.

¶ Conuerte titan. Indignatur Hercules decus virtutis ſuæ latenti & pigra tabe aboleri & ſentiens langueſcentem ſpiritũ paulatim extingui petit a Ioue & Phœbo communem totius terrarum orbis ruinam. Actus quarti principium cum ſexto carmine iambico trimetro catalectico. Nunc parte in omni. attende Iuppiter & caue tibi ab inſanis Gygantibus: ne congeſtis iterum montibus ſæua prælia inſtaurent, quia non ero in ſtatione poſitus vt antea pro te & tota cœleſti republica. Inarimen. tota dictio: & propterea corrige ſuperius mendam in noſtris enarrationibus vitio impreſſoris commiſſam: qui cum illic tum plurimis etiam in locis mihi nocuit & rebus meis dum properat nummos annumerare ſibi. hic autem Seneca opinionem Homeri æmulat: qui occinit Typhoea Inarimis ſuppoſitũ. ex græco dictionario item tollenda eſt pertinax menda quę ſub Arimis montibus fert eſſe ſepultum: & pſyle poſita eſt ſuper α quaſi ſeparata ſit dictio &. ειν. loco præpoſitionis preſſa. quo loco cui vertendum ſit vitio non eſt meum finire. Ego qui. dolet Hercules vitam non potius armis q̃ peſte finiri. heu mę miſerum qui morior, hoſte fœmina: & vtinã Iunone fœmina ſi omnino mihi ſub fœmina moriendum erat. — DANI. — Inarime non In Arimes.

Iam quis dignus necis Herculeæ
Supereſt author: niſi dextra tua? **Her.**
Heu heu quis intus ſcorpius: quis feruida
Plaga reuerſus cancer infixus meas
Vrit medullas. ſanguinis quondam capax
Tumidi iecur pulmonis arentes fibras
Diſtendit: ardet felle ſiccato iecur:
Totumq́ lentus ſanguinem auexit vapor.
Primã cutem cõſumpſit: hinc aditum nefas
In membra fecit: abſtulit coſtis iecur.
Exedit artus penitus: & totas malum
Hauſit medullas: oſſibus vacuis ſedet.
Nec oſſa durant ipſa: ſed compagibus
Diſcuſſa ruptis mole collapſa fluunt.

ſius aut remotius: aut vltimis ſupplicijs addi cta: ſcilicet Theſeum: & hoc fato ſtupẽte: qa ſunt regna inuia viuis: & i inferno nulla eſt redemptio: & neſciunt ignoſcere manes. Vnde in Georgicis Maro Ignoſcenda quidem ſcirent ſi ignoſcere manes. Nunc ſcilicet longe aliter euenit: nam ego recepi lucem, id eſt ad ſuperos redij: ab ſtyge inferna, euici moras ditis, id eſt quas Plutõ mihi moliebat: mors fugit me vbiq;: vt ego fortis carerem leto, id eſt genere mortis, iclyto, id eſt glorioſo. O feræ victæ: o feræ? quaſi dicat vtinam me potiꝰ viciſſetis: ſed nõ potuiſtis: quia canis triformis, id eſt triceps Cerberus: non reduxit me ad ſtyga, id eſt ſtygem paludem ad quam redijt, ſole conſpecto. Turba Ibera, id eſt Hiſpanica: quia tres habuit exercitꝰ, paſtoris. ſ. armenti feri: vtpote Geryonis tricorporis: nõ vicit me ſub polo heſperio, id eſt hiſpanico cælo: nam polus, id eſt axis illic non eſt. Serpens gemina: vt Hydra & Atlãtica in heſperidum hortis: non ſup. vicit me: ego (heu mihi) perdidi toties mortem honeſtam, id eſt qua potuiſſem honeſte mori occaſionẽ amiſi quis, id eſt qualis eſt extremus titulus. ſ. Herculis? quaſi dicat turpiſſimus: vtpote mulie bri fraude enectus. ad quod Chorus verſu anapæſtico ſubſequitur. Viden (& corripitur vltima præter naturam: vt in Maro. Viden vt geminæ ſtent vertice cribæ:) id eſt videſne, vt, id eſt, qualiter: virtus conſcia laudis ſcilicet meritę: non horreat amnes lethęos, id eſt obliuionis inductores? vnde melius lethęos q̃ ſtygios aut alios duos dicit. Pudet ſcilicet Herculem auctoris ſcilicet mortis: non dolet morte: quia ſtultum eſt dolere de eo quod euitare nequeas. Cupit finire diem extremum: preſſus vaſta mole gygantum & pati titana, id eſt gygantem aliquem de genere titanũ mõſtriferum: quia anguinis cruribus: & debere, id eſt acceptum ferre feræ rabidæ necem. O Hercules: ſi cauſa tua necis, pro necis tuæ, ẽ miſeranda: ꝙ nulla fera eſt cauſa necis tuæ: & nullus gygas: quis author necis Herculeæ ſupereſt iam dignus: niſi dextra tui pro tua? mallem autem legere tua: quia vltima communis ſyllaba ſemper erit. q. d. nullus. Her. Heu heu: quis ſcorpius animal venenata cauda puſillũ: quis cancer reuerſus ſup. de plaga feruida in quã Iuno cancrum tranſtulerat: infixus vrit medullas meas intus, id eſt in oſſibꝰ occluſas. Iecur quondam capax ſanguinis diſtendit ſcilicet nunc fibras pulmonis tumidi ſcilicet prius, arentes. Iecur ardet felle ſiccato: & vapor lentus, id eſt tabificus: auexit, id eſt exhauſit totum ſanguinem: nefas, id eſt nefandũ virus: conſumpſit primam cutem: & fecit hinc aditum, id eſt acceſſum: in membra ſcilicet interiora: abſtulit iecur id eſt hepar coſtis ſcilicet meis: malum exedit penitus artus: & hauſit totas medullas: ſedet ſcilicet affixũ, oſſibus vacuis: nec ipſa oſſa durant ſcilicet contra vim veneni: ſed diſcuſſa compagibus, id eſt neruis & reliquis colligaturis oſſium inter ſe, ruptis, id eſt diſſolutis, fluunt, id eſt liquefiunt: mole collapſa, id eſt eneruata. BERN.

¶ Inuicta. quæ non poſſunt mutari: ſi erat moriendum manu fœminę ſaltem mortuus eſſem manu Amazonum: aut Iunonis. Terq;. ſi mea mors cucurrit ter tã turpia fata in mulieres ſcilicet Iunonem & Amazones & Deyaniram. Cadere. mori. Iunonis. nam laudabilius fuiſſet ꝙ odio Iunonis periſſem quæ regina cœli dicitur. Nimis. ſcilicet viſum eſt vt caderẽ manu Iunonis. Fœminæ cuius. quaſi dicat viliſſimæ Deyanirę, Iuno tu habes partem dedecoris ꝙ non potuiſti me occidere: quem Deyanira nunc perdidit. Quid. tu lętaris ꝙ morior: ſed deberes triſtari. Tale. nunq̃ potuiſti mittere tale monſtrum quod occideret me. Iratę tibi. ſcilicet contra me. Mortalis. vna Deyanira plus potuit q̃ tu & ego. Imparem. non ita fortem & potẽtem vt perdere poſſes Herculem. Duobus. ſ. Deyanira & me. Pudeat. quia non potuerunt me occidere. Vtinam. ſaltem periſſem ab aliquo monſtrorũ quæ ſuperaui. Nemæa peſtis. Nemęus leo. Vallatus. circundatus. Tabe. ſanguine meo infecto. Inter vmbras. vtinam retentus fuiſſem apud inferos. Spolia vltima. Cerberum de vltimo regno. Leto inclyto. morte glorioſa. Triformis. Cerberus habens tria capita qui viſo ſole voluit retrahere Herculem ad inferos. Paſtoris feri. Geryonis. Gemina ſerpens. vel intelligit ſerpentes miſſos a Iunone quando in cunis erat: vel hydram quæ geminabat capita. Viden. inducitur chorus q Herculẽ dolere non de morte: ſed de genere mortis. Auctoris. ſcilicet mortis ſuæ. Cupit. voluiſſet mori contra aliquem gygantem: aut contra rabidam feram. Si tua. ſi doles de genere mortis non de morte: quis eſſet dignus occidiſſe te: non eſt aliquis qui potuiſſet te ſuperare: cum omnia viceris: opus fuiſſet vt te ipſum perdidiſſes. Niſi dextera. niſi occidas teipſum. Heu quis. oſtendit cruciatum ſuum. Feruida. quia cum ſol eſt in cancro magni ſunt ardores: nam eſt ad toridam zonam. Sanguis. iam abſumpta ſunt, viſcera mea. Capax. ꝙ ſolebat habere ſanguinem nunc totum aret. Auexit. conſumpſit. Vapor. calor veneni tardus qui paulatim conſumit. Primam. primo conſumpſit pellem: poſtea interna mẽbra. Fluunt. cadũt & ſeparantur. Compagibus. iuncturis. Collapſa mole. cadente magnitudine corporis. DANI.

¶ Non morte. dolet ꝙ foret præter decorum viri fortis & magnanimi. Ardet felle ſiccato. inteſtina & partes vitales iam in me ſunt conſumptæ & membra: atq; Herculis ille per totum corpus vigor contabuit vt vix cognoſcar amplius Hercules adeo frigoſa ſũt Ilia: & exinaniti lacertorum tori.

ASCENSIVS.

¶ Defecit &c. Corpus ingens. ſ. prius. i. torotum, defecit: & mēbra Herculea nō ſunt ſatis peſti. i. auiditati veneni qđ plura abſumere q̄rit: pro quātū eſt malum qđ ego qui oīa nihili pendere ſoleo: fateor eſſe vaſtū? O nefas dirū id eſt deorū iracundia inductū. En vrbes. i. ciues vrbiū quas vici: cernite cernite qđ ſupſit iam ex illo Hercule. ſ. qui vos vicit: vt ęnei. ij. Hei mihi qualis erat: quātum mutatus ab illo Hectore? &c. O pater Iuppiter, agnoſcas. i. poſſis agnoſcere Herculē? q. d. puto q̄ nequaq̄. Ego ne p̄ſſi his lacertis tā exhauſtis & attenuatis: ſpolia mali. ſ. Leonis Nemeęi, eliſa. i. cōtuſa. q. d. nō eſt vero ſile. repete ne. i. an ne arcus tenſus hac manu, detulit ſtymphalidas ſ. aues. i. deiecit, ab aſtris ipſis? Vici ego his greſſibus, id eſt cruribus: feram ſcilicet ceruam citatam: quis volantem & aeripedem: geſtantem caput clarum fronte radiante ſcilicet auro quia aurea aut ęrea habebat cornua in frōte. Calpe, id eſt rupes montis in Hiſpania dicta columna Herculis: eliſit ſcilicet dum abrupta caderet fretum ſcilicet Gaditanum fracta, id eſt abrepta his manibus? Iacent tot ferę: vt hydra, leo, draco, aper, taurus, centauri. harpyię. tot ſcelera, id eſt ſcelerati homines Anteus. Geriones, cacus, tot reges. Geryones: Eurytus, Lycus, Laomedon, Hippolyte. Oneus. Diomedes Thrax. his ſcilicet manibus? Sedit, id eſt ſuſtētatus eſt: mūdus, id eſt cœlum his humeris dum Athlātem faſce leuaui? Eſt ne haec moles mea ſcilicet corpus aut legamus illa? Eſt ne haec ceruix illa ſcilicet quae coelum ſuſtinuit? Oppoſui ego has manus coelo ruenti ſcilicet incumbente Athlante? O cuius manu trahetur vltra, id eſt amplius: cuſtos ſtygius ſcilicet Cerberus? O vires ſepultae prius in me ſcilicet q̄ ego ſepeliar. quid appello Iouem patrem? quid vendico, id eſt, attribuo vt proprium mihi coelū: per tonantem, id eſt per ius haereditatis paternae? Amphitryon credetur iamiam, id eſt deinceps aut praecipue iam quando victus ſum pater ſcilicet meus. O peſtis quaecunq; lates in viſcere noſtro: procede, id eſt prodi: quid, id eſt ad quid, petis, id eſt inuadis, me vulnere occulto: quis pontus Scythes, id qui Scythica regio: quae tethys pigra, id eſt mare gelu cōcretum, genuit te o peſtis venenata, ſub axe frigido: quia naſcuntur plurima ponto: aut Calpe Ibera, id eſt Hiſpanica premens littus Maurum, id eſt Mauritaniae. O malum dirum vtrum ne es ſerpens vibrans caput ſqualidum criſta: vt regulus qui graece Baſiliſcus dicitur. an aliquod malum ignotum mihi? Nūquid es genita o peſtis (mutat genus) cruore ferę Lerneae ſcilicet Hydrae? Id ita erat ſed ignorabat a ſagitta qua prius Hydram deinde Neſſum occiderat virus manaſſe. An canis ſtygi[9] reliquit te in terris: vt aconitum ex vrina inter cautes derelicta. Tu es omne malum & nullum: quis non apparens: quis, id eſt qualis vultus eſt tibi? Concede ſaltem ſcire, quo malo peream. O peſtis quaecunq; ſaeua, id eſt crudelis, quaecunq; effera, timeres palam, id eſt ſi mihi manifeſta appareres: quis

Defecit ingens corpus: & peſti ſatis
Herculea nō ſūt mēbra: proh quātū eſt malū
Quod eſſe vaſtū fateor? o dirum nefas:
En cernite vrbes: cernite ex illo Hercule
Quid iam ſuperſit. Herculē agnoſcas pater?
His ne ego lacertis ſpolia Nemeaei mali
Eliſa preſſi? tenſus hac arcus manu
Aſtris ab ipſis detulit Scymphalidas?
His ego citatam greſſibus vici feram
Radiante clarum fronte geſtantem caput?
His fracta Calpe manibus eliſit fretum?
His tot ferę: tot ſcelera: tot reges iacent?
His mūd[9] humeris ſedit? haec moles mei eſt?
Haec ne illa ceruix? has ego oppoſui manus
Coelo ruenti? cuius o cuſtos manu
Trahetur vltra ſtygius? o vires prius
In me ſepultae? quid patrem appello Iouem?
Quid per tonantem vendico coelum mihi?
Iamiam meus credetur Amphitryon pater.
Quaecunq; peſtis viſcere in noſtro lates
Procede: quid me vulnere occulto petis?
Quis te ſub axe frigido pontus Scythes
Quae pigra Tethys genuit? aut Maurū p̄mēs
Ibera Calpe littus? o dirum malum?
Vtrum ne ſerpens: ſqualidum criſta caput
Vibrans: an aliquod es mihi ignotum malū?
Nunquid cruore es genita Lerneae ferae?
An ne reliquit ſtygius in terris canis?
Omne es malum: nullūq;. quis vult[9] tibi eſt?
Concede ſaltem ſcire quo peream malo.
Quaecunq; peſtis ſaeua: quaecunq; effera
Palam timeres. quis tibi in medias locum
Fecit medullas? ecce direpta cute
Viſcera manus detexit: vlterior tamen
Inuenta latebra eſt. o malum ſimile Herculi:
Vnde iſte fletus? vnde ī has lachrymę genas?
Inuictus olim vultus eſt: nunq̄ malis

Lachrymas ſuis præbere conſuetus: pudet:
Iam flere didicit: quis dies fletum Herculis?
Quę terra vidit? ſiccus erumnas tuli.
Tibi illa virtus: quę tot eliſit mala
Tibi ceſſit vni: prima: & ante omnes mihi
Fletum abſtuliſti: durior ſaxo horrido
Et Calybe vultus: & vaga Symplegade
Rictus meos infregit: & lachrymam extulit.
Flentem: gementem. ſumme proſpector poli
Me terra vidit: quodq; me torquet magis
Nouerca vidit: vrit ecce iterũ fibras.
Incaluit ardor: vnde nũc fulmen mihi? CHO.
Quid non poſſit ſuperare dolor?
Quondam Getico durior Hæmo:
Nec Parrhaſio lentior axe
Sęuo ceſſit membra doloris:
Feſſumq; mouens per colla caput:
Latus alterno pondere flectit:
Fletum virtus ſępe reſoluit.
Sic arctoas laxare niues:
Quis tepido ſydere Titan
Non tamen audet: vincitq; nefas
Solis aduſti glaciale iubar.

fecit tibi locum. ſ. intrandi in medias medullas? Ecce intus ſupple mea: detexit. i. nudauit, viſcera i. carnem: cute dirępta: tñ latebrã ſ. in qua lateas ẽ inuẽta ſup. tibi: vlterior. i. vltra carnẽ, in oſſibus ipſis. O malũ ſimile Herculi, quia inuincibile: vnde flet⁹ iſte ſup. prouenit? Vnde lachrymę ſup. venerũt, in has. ſ. tam viriles genas meas. Vultus ſup. meus inuictus eſt olim. ſ. iam, hoc eſt iam olim: nũq̃ cõſuetus dare malis ſuis q̃ patiebat̃ ſed tãde vincebat: lachrymas: pudet ſup. me: q; vult⁹ meus didicit iam flere. Quis dies: aut q̃ terra vidit fletum Herculis? q. d. nullus & nulla prius. Ego ſiccus. i. ſine lachrymis, tuli. i. paſſus ſum ſup. hacten⁹, erũnas. Illa virt⁹. ſ. mea nobilis: q̃ eliſit tot mala: ceſſit tibi o peſtis: tibi inquã vni: tu prima & añ omnes. ſ. alias peſtes abſtuliſti mihi fletũ. Vult⁹ ſup. meus: durior ſaxo horrido & calybe. i. ferro duriſſimo: & ſymplegade vaga, inſula cyanea concurrere ſolita: infregit rictus meos, & extulit. i. expreſſit mihi lachrymã. o ſumme proſpector poli. i. cæli. ſ. Iuppiter: terra vidit me flentem gementẽ: & quod me torquet magis, nouerca vidit. ſ. flẽtẽ, & gemẽtẽ. Ecce ſupple virus vrit iterũ fibras. ſ. iecoris, ardor incaluit. i. efferbuit: vñ ſup. dabitur mihi fulmen. ſ. vt eo peream? CHOR. Quid dolor nõ poteſt ſuperare? q. d. nihil: cũ Herculẽ ſupauerit. Hercules durior quondã Hęmo monte getico id ẽ thracico, nec lentior ſed rigidior, axe Parrhaſio. i. arctico: vñ fuerunt arcti. i. vrſę Parrhaſiæ. i. arcadicæ, ceſſit. i. conceſſit mẽbra dolori ſęuo: & mouens per colla caput feſſum: flectit latus. ſ. ſuũ: pondere alterno. i. ad alternatim leuandum a pondere mali. Virtus. i. fortitudo Herculis: reſoluit (contrariũ eſt eius qđ eſt ſoluit) id eſt ſtare facit ſępe fletũ: hoc eſt reprimit ipſũ (quod probat per ſimilitudinem q̃ ſi non ſequeretur legerem virus reſoluit. ſ. prouocat fletum: cũ cõtrarium dicat) Sic Titan. i. ſol q̃uis ſidere tepido. i. habeat radios tepidos: tamen non audet laxare. i. liquefacere: niues arctoas. i. ſeptentrionales, ſub polo arctico: & nefas. i. nefandũ frigus, glaciale. i. indurãs glaciẽ: vincit iubar. i. ſplendorẽ & ardorẽ ſolis aduſti. i. calidi effectu, nõ ſuſceptione caloris.

¶ Herculea. Habet Emphaſim: qua ſolebat eſſe ita vaſta. Proh. quando ſum ſolitus tolerare ingentia mala ſi fateor magnum iſtud credendum eſt mihi. Vrbes. vocat vrbes vt veniant viſum hoc monſtrum q; Hercules ita victus ſit. Agnoſcas. indignabunde vertit ſermonem ad Iouem. His. oſtendit brachia iam conſumpta quibus tot monſtra ſuſtulit in terris. Greſſibus. pedibus: & oſtendit eos. Feram. ceruam: de qua diximus quæ habebat cornua aurea. Calpe. mons in extrema Hiſpania de quo diximus: ibi dictus eſt Hercules poſuiſſe metas & columnas laborum ſuorum. His humeris. oſtendit eos peſte populatos. Moles. magnitudo corporis mei quæ iam tota cõſumpta eſt. Cælo ruenti. quando fuit cõtra gygantes. Cuius. q̃ſi dicat nullius: quemadmodum tractus eſt meis. Per tonantẽ. dicendo me filium Iouis. Quęcunq;. ſentiens inteſtinum cruciatum: ad dolorẽ ſuũ vertit ſermonem. Procede. exi foras. Quis te. vbi natum eſt tantum malum an in mari euxino ſeu pontico: an in mari oceano? Pigra. quia ibi congelatur mare. Serpens. eſt ne ſerpens in viſceribus meis genitus ex hydra aut ex ſpuma cerberi infernalis: qui venena dicitur reliquiſſe in terris. Omne. credo omnia mala eſſe in me: inde credo nullum: quia non video. Vultus. facies: dimitte ſaltem te videam. Concede. permitte. Timeres. ſ. me in aperto. Ecce. incœpi dirumpere pellem vt poſſim te videre: & ita dicendo dilaniabat ſibi corpus veſtẽ detrahendo. Latebra. qua abſcõdis te ne poſſim videre. Simile Herculi. inuictum: quemadmodum Hercules non potuit vinci nec tu malum. Vnde miratur dolorem & q; emittat lachrymas. Pudet. eſt parentheſis. Vidit. quaſi dicat nulla. Siccus. ſine lachrymis. Tibi vni. ſ. malo: virtus mea quæ ſupauit omnia monſtra ſuperatur a te. Abſtuliſti. per vim extraxiſti lachrymas. Durior. qui non poterat flecti ad lachrymas. Vaga ſymplegade. inſtabilibus cyaneis ſcopulis: de quibus diximus. Infregit. ſcilicet malum. Magis. q; viderit me Iuno flentem magis doleo. Vnde fulmen. quaſi dicat ſaltem Iuppiter mitteres fulmen in me: vt cito perirem. Quid non. quaſi dicat omnia poſtq̃ ſuperauit Herculem. Hæmo. monte Thraciæ. Lentior. flexibilior. Axe parrhaſio. arctico: vbi ẽ vrſa quæ olim fuit Caliſto virgo de Parrhaſia parte Arcadiæ: nam Hercules vertendo ſe quãdo poterat reſiſte BERN. Parrhaſij.

bat dolori arcticum axem flexuoſum & tortuoſum eſſe inter ſinus ſerpentis deſcripſim⁹ in prima tragœdia. Ceſſit.dedit victa. Flectit.ſ.Hercules reſiſtendo dolori:fortitudo vincit dolorem multotiens & facit comparationem: vt in Scythia niues aliquando incipiunt diſſolui:ſed non penit⁹ reſiſtente frigore. Virtus. fortitudo. Reſoluit.ſiſtit dolorem & letum. Laxare.liquefacere. Nefas glaciale.malum frigoris. Iubar.radios ſolis.

DANI. Feræ. Monſtra reges ſubacti ab Hercule. Alous. Ennaplius.

¶ Tot feræ.Vt leo,aper,ceruus,hydra,cētauri. Tot ſcelera.vt cacus, cerberus triceps,teq; Diomede buſiris latro. Anteus gygas. Tot reges.vt Geryon Oeneus Euryt⁹ Alous in Archadia rex pater Auges quā ipſe Hercules clam ſtuprauit & genuit Ennapliū iuxta portum pariente matre, in arcula expoſitum deinde infantem cerua enutriuit quē paſtores cum inueniſſent dono tulerunt ad regem Corytum: quem loco filij educauit appellauitq; Telephum: Diomedes & demum Euryſthea cum Iunone patientia. Procede.euocat tabem q̄ſi cum ea certaturus ſit in medium procedat:per metaphoram ab animato ad inanimatum:a ſerpente ad venenum adeo audax & fidens ſui erat virtus in Hercule. Vtrum ne ſerpens.ac ſi dicat quid torquet me non ſat ſcio. Omne eſt malum.poſt addubitationem confirmatio ſequitur. Palam timeres.propterea non egrederis palam:quia timeres lacertos meos. Manus.mea detexit carnem ſi te queat conſpicari o dira contagio.
Simile Herculi.virtuti meæ ſimile.quæ hactenus fuit indomita. Vnde.Herculem non decet flere:deo hæ lachrymæ ex indignatione magis exprimunt̄ q̄ ex doloris impatientia. Vultus.meus. Quid non apte poeta ſuperſedet a dolore Herculeo in Chori cōmiſeratione deſcribentis quo geſtu Hercules expirauerit licet plurimum vementi morti reſtiterit.

Trimetri Iambici.

HERCVLES. ALCMENA.

Conuerte vultus ad meas clades pater
Nūq̄ ad tuas cōfugit Alcides man⁹.
Non cum per artus Hydra fœcundū meos
Caput explicaret.inter infernos lacus
Poſſeſſus atra nocte cum fato ſteti:
Nec inuocaui.tot feras vici horridas:
Reges:tyrannos:non tamē vultus meos
In aſtra torſi.ſemper hęc nobis manus
Votum ſpopondit.nulla propter me ſacro
Micuere cęlo fulmina.hic aliquid dies
Optare iuſſit:primus audierit preces
Idemq; ſummus:vnicum fulmen peto:
Gyganta crede:non minus verum mihi
Aſſerere potui:dum patrem verum puto:
Cælo peperci:ſiue crudelis pater:
Siue es miſericors:commoda nato manum.
Propera añ mortē.& occupa hanc laudē tibi.
Vel ſi piget:manuſq; detractat nefas:
Emitte ſiculo vertice ardentes pater
Titanas in me:qui manu Pindum ferant:
Aut te Oſſa. qui me monte ꝓiecto opprimāt.
Abrumpe & Erebi clauſtra:me ſtricto petat
Bellona ferro.mitte gradiuum trucem:
Armetur in me dirus:eſt frater quidem:
Sed ex nouerca:tu quoq; Alcidæ ſoror

ASCEN. Conuerte. Eadem compellatione qua ſolem in exitium mūdi inuocauit:inuocat Iouem in exitiū ſui rogās vt ſe fulmine proſternat dicens.O pater.ſ.Iuppiter,conuerte vultus.i.oculos a parte totum, ſup. tuos miſerantes: quia vt auerſio indignationem : ita cōuerſio beniuolētiam indicat: Alcides (aptius de ſe in tertia quis loquitur pſona, quoties magnificum quid dicere parat) nunq̄ conſurgit ad manus tuas.q.d.non debes primas filij p̄ces repellere,nos ſup.cōfugit: & vt ſciat de ſe loqui,redit ad primam perſonam (ſicut Niſus æneí.v.Quę munera Niſo digna dabis primam merui qui laude coronam:nō dicit meruit)cum Hydra explicaret.i.extenderet per artus meos,caput.ſ.ſuum fœcundum quia geminatum renaſcens quoties vnum amputabatur.Ego ſteti.ſ.certans,cum fato.i.morte, inter lacus infernos, poſſeſſus.i.circumuallatus atra nocte: vnde difficillimū erat vitare malum:nec tamē inuocaui.ſ.manus tuas.Ego vici tot feras horridas, tot reges, tot tyrānos,quos iam commemorauim⁹:nō tamen torſi.i.violenter direxi: vultus meos in aſtra: vnde.ſ.veniret auxilium mihi. Hæc.i.mea manus nunc confecta morbo:ſpopondit nobis votum.i.victoriam pro voto: nulla fulmina micuere propter me.i.in auxilium meum miſſa:aut te votis annuere ſignificantia: vt æneí.ij.Intonuit lęuum &c.cælo ſacro,quia domus dei eſt.Hic dies,quo conficior tabe:iuſſit optare,nōdū dicit rogare, aliquid hic ſup.dies audierit primus & idē ſummus.i.vltim⁹preces.ſ.meas,quib⁹ peto vnicum fulmen.ſ.iaculari in me:crede.i.perſuade tibi me gyganta.i.deorum oppreſſorem: ego potui aſſerere mihi.i.nomen & officium gygantis non min⁹ verum.ſ.quā reliqui: qa & corpore & animo gygantem pręſtabat:ſed dum puto ſup.te mihi verum patrem:peperci cęlo.i.nolui inijcere manū cælo:igitur ſiue es crudelis pater,ſiue miſericors cōmoda.i.cōmode concede,nato.ſ.mihi,manū.ſ.fulminantem:quia crudelis titanas ſtrauiſti,ppera.i.feſtina me ferire fulmie,ante mortem: & occupa tibi hanc laudem, vel ſi piget.i.nihil vile mun⁹ videtur:& man⁹ ſcilicet tua detractat.i.recuſat nefas.ſ.occidēdi filium ſuum: o pa

Tantũ ex parente cuſpidẽ in fratrem tuum
Iaculare Pallas.ſupplices tendo manus
Ad te nouerca.ſparge tu ſaltem precor
Telum perire fœmininę poſſum manu.
Iam fracta:iam ſatiata:quid paſcis minas?
Quid quęris vltra?ſupplicem Alciden vides.
Et nulla tellus:nulla me vidit fera
Te deprecantẽ.nunc mihi irata quidem
Opus eſt nouerca:nunc tuus ceſſat dolor:
Nunc odia ponis:parcis vbi votum eſt mori.
O terræ:& vrbes:nõ facem quiſq̃ Herculi:
Non arma tradet:tela ſubtrahitis mihi?
Ita nulla ſęuas terra concipiat feras
Poſt me ſepultum:nec meas vnq̃ manus
Imploret orbis.ſi quà naſcetur fera:
Naſcatur alius:vndiq; infœlix caput
Mactate ſaxis.vincite ęrumnas meas.

ter emitte in me vertice ſiculo.i. vocatos de Siciliæ monte Aetna:titanas ardẽtes:vt Typhoea & cæteros ſub ætna ſepultos:q ferant manu pindũ.ſ.mõtem aut o Oſſa mons: te, qui opprimant me,mõte piecto.ſ.in me. Abrumpe & clauſtra Erebi.i.inferni: Bellona,furiarũ princeps belli pręſes:petat me ferro ſtricto.i.nudato,mitte gradiuũ.i.Martẽ trucem Armetur.ſ.mars in me dirus.i.hoſtiliter affectus:eſt quidem frater ſed ex Nouerca.ſ.Iunone mihi inimica:i te quoq; o Pallas ſoror Alcidę,ſed nõ ex nouerca:de ſolo ſiquidem vertice nata Iouis:iaculare i fratrẽ tuũ,cuſpidem.i.haſtã:a qua vibranda nomẽ ſumpſiti: o Nouerca ego tendo.i.extendo ad te man⁹ ſupplices:precor ſparge ſaltẽ tu telũ.ſ.fulmineũ in me,poſſum.ſ.modo,perire manu fœminę:dũmodo tua aut Palladis aut Bellonę Quid o Nouerca iã fracta,iã ſatiata.ſ:malis meis,paſcis.i. nutris & protẽdis minas cum ſtatim vlciſci poſſis?quid quęris vltra? tu vides Alciden:hoc eſt me ſupplicẽ:& nulla tellus,nulla fera vidit me deprecãtẽ te. Opus ẽ mihi nũc quidem nouerca irata:quæ me ſtatim occidat:& tuus dolor ceſſat nunc, tu ponis.i.deponis,nũc odia.ſ. tua i me:tu parcis ſupple mihi, vbi.i. quando, votum.i. deſideriũ eſt.ſ.mihi,mori:o terrę & vrbes ſupple quas liberas feci,ingratæ?quiſq̃.ſ. ex omnibus quibus vindex fuit non tradet Herculi, vrgentius eſt q̃ ſi dicat,mihi,facem: non arma?ſubtrahitis mihi.ſ.omnes,tela?Ita(com precatorie ponitur quẽadmodũ particula ſic frequenter. Vt ſic te diua poteris Cypri,ſic fratres Helenę &c. Sic tibi cum fluct⁹ ſubterlabere ſicanos &c.) nulla terra concipiat.i.in perniciem veſtram:feras ſęuas,poſt me ſepultum:nec orbis imploret vnq̃ manus meas:hoc eſt non egeat ſic auxilio meo vt imploret opes meas:& ſi qua fera naſcet̃:alius.ſ. Hercules vindex naſcatur, Ita inquã fiãt dicta,mactate.i.ſi mactens ſaxis,caput.ſ.meũ infelix vndiq;.i.ex omni parte, vincite.i. ſi vincatis & finiatis ęrumnas meas.

Conuerte. Proſequitur lamentationem ſuam Hercules rogando Iouem: vt ſe fulminet: liberetq; tãto cruciatu illum qui nunq̃ ſolitus eſt ſimiles preces fundere. Implicaret.inuolueret. Poſſeſſus. circundatus tenebris fui cum Fato.i.morte:nec te inuocaui. Torſi.eleuaui te vocando. Manus.ſcilicet mea ſemper dabat ſpem victoriæ. Propter me.nunq̃ rogaui vt hoſtes meos fulminares: vnde hodie licet aliquid optare. Summus.extremus quia nihil aliud vnq̃ petam. Peto. vt fulmines me. Aſſerere. vindicare mihi.poteram me facere vnum verum gygantem:ſed nolui turbare te cum crederẽ verum patrem meum eſſe. Commoda.mittẽdo fulmen. Ante mortem.anteq̃ moriar: vt ſaltem dicar cecidiſſe fulmine Iouis. Nefas. vt dicaris occidiſſe Herculem emitte contra me gygantes. Siculo vertice. ætna ſub quo ſepultus eſt Enceladus. Bellona. dea belli ſoror Martis. Gradiuum.Martem deum belli. BERN.

Frater. poſſet dicere frater eſt tuus:non occideret te: reſpondet verum eſt:ſed filius Iunonis quæ me habet odio. Soror. pallas quæ ex capite Iouis nata es ſine matre. Nouerca. Iuno rogo te vt occidas me. Fracta. debilitata. quid nutrix minas iam vides Herculem ſupplicantem. Odia ponis. videris mihi donare iram tuam quando cupio mori. Tradet. interrogatiue adiurat totum mundum: vt iaciant tela in ſe. Naſcatur alius.ſ.Hercules qui liberet vos quemadmodum ipſe feci. Infœlix caput.i.me infœlicem. Vincite. ſcilicet me interficiendo.

¶ Conuerte. Hercules vt qui amplius dolori reſiſtere non poterat petit a Ioue patre properam mortem: Alcmena mater diſſuadet. Carmen inſcribitur trimetro Archilochio acatalectico. Nunq̃ ad iuas. ego in omnibus ęrumnis meis nunq̃ te precibus fatigaui pater: neq; opem vt ferres imploraui. ſatis & ſuper virtute illa innixus quã in me olim infantem contuliſti: nunc vbi tabifico malo conſumor accurre & corrupe me fulmine. DANI.

Gyganta. finge me eſſe inimicum tibi qui tamen cælum meis armis nunq̃ laceſſiui: nam vt moriar q̃ ociſſime velim videri inimicus quem fulmine confodias: erit mihi inſtar magni muneris hoc genus mortis quod ſaltem videbor Ioue vitore cecidiſſe non pigra tabe. Et frater. gradiuum concepit Iuno ex flore fratrẽ Herculis,ſed ex nouerca frater. Ex parente. ex capite Iouis in lucem edita: quos ſolent in ventre & ilibus dolores ſentire parentes, ea hora in capite ſenſit Iuppiter vt eleganter in quodam hexaſticho proſequutus eſt Alcander. Nunc mihi irata quidem: nunc vere impia & crudelis videre o Iuno q̃ mori cupientẽ lẽta morte fatigari permittis. quid eñ peius aut horrendũ magis q̃ in ipſo ſupplicio ſupplicij moras quęrere? Mars.

Ingrate ceſſas orbis?excidimus tibi?

¶ Ingrate &c. O orbis id eſt munde ingrate ſcilicet in merita mea, ceſſas ſcilicet mihi opẽ per necem ferre? excidimus tibi id eſt e pectore ASCEN.

Adhuc malis feriſq; ſuppoſitus fores
Ni me tuliſſes:vindicem veſtrum malis
Excipite populi:tempus hoc vobis datur.
Pēſate merita:mors erit pretiū omnium .Al.
Quas miſera terras mater Alcidę petam?
Vbi natus:vbi nam eſt?certa ſi viſus notat?
Reclinis ecce corde anhelanti æſtuat?
Gemit:peractum eſt.mēbra cōplecti vltima
O nate liceat.ſpiritus fugiens meo
Legatur ore:brachia in amplexus cape.
Vbi membra ſunt?vbi illa quę mundū tulit
Stelligera ceruix?quis tibi exiguam tui
Partem reliquit?Her.Herculē ſpectas quidē
Mater:ſed vmbræ ſimile neſcio quid mei
Agnoſce mater.ora quid flectis retro?
Vultumq; mœrens?Herculem dici tuū
Partum erubeſcis?Al.quis ferā mūdus nouā
Quæ terra genuit?quod ve tam dirum nefas
De te triūphat?victor Herculeus qſē? Her.
Nuptę iacentē cernis Alcidē dolis. Alc.
Quis tantꝰ eſt:qui vincat Alcidē dolus? Her.
Quicūq; mater fœminę iratę ſat eſt. Alc.
At vnde in artus peſtis:aut oſſa incidit?Her.
Aditum venenis palla fœmineis dedit. Alc.
Vbi nā ipa palla eſt?mēbra nudata intuor.H.
Cōſūpta mecū ē.Al.tāta ne fuenta ē lues? H.
Errare mediis crede viſceribus meis
O mater Hydram:& mille cum Lerna feras.
Quę tanta nubes flamma Sicanias bibit?
Quæ Lemnos ardens?quę plaga inferni poli
Vetans flagranti currere in zona diem?
In ipſa me iactate:proh comites:freta
Medioſq; in amnes.quis ſat eſt Iſter mihi?
Non ipſe terris maior Oceanus meos
Franget vapores.omnis in noſtris malis
Deficiet humor:omnis areſcet latex.
Quid rector Erebi me remittebas Ioui?

re & memoria tua? Tu fores ſuppoſitꝰ.i. ſubiectꝰ adhuc malis.i. pniciosis mōſtris & hominibus feriſq;,niſi tuliſſes.i. protuliſſes & genuiſſes me:o populi excipite.i. demite, vindicem.i. liberatorem veſtrum:malis,quibꝰ premit hoc.i. pſens tēpus, datur.i. cōceditur vobis.ſ.ad effugiendam ingratitudinis notam quia nunq̄ poteritis prodeſſe Herculi ſi nunc neglexeritis,penſate.i. compēſate merita.ſ. mea in vos,mors.i. ſi mihi mortē intuleritis erit pretiū.i. premiū omniū.ſ. meritorū meorum in vos:nihil em̄ aliud petebat: ingredit iam proſcenium Alcmena quęrēs filiū:& dicens. Ego mater Alcidę.i. Herculis: quas terras petam: vbinam eſt natus.i. filius meus? deinde videns eum iacentem dicit. Ecce ſi viſus notat certa.i. rem certā:& non hallucinor nec fallor viſu:ipſe æſtuat.i. ardet: reclinis.i. declinans in terrā:corde anhelanti.i. frequenter trahente ſpiritum pulmone: gemit quod nunq̄ prius fecit,peractū eſt.ſ. de vita eiꝰ: deinde ante grediēs dicit:o Nate liceat ſup. matri:complecti membra.ſ. tua vltima.i. vltimo ſpiritus.i. flatus anhelitus.ſ. tuus, fugiens.ſ. e corpore tuo legatur.i. colligatur ore meo vt tibi inſpiretur a me. Sic Anna ænei. iiij. Date vulnera limphis. Abluam:& extremꝰ ſiqs ſuper halitꝰ errat, Ore legam. Cape o fili, brachia.ſ. mea in amplexus.i. vt te amplectātur cōplectens aūt eū dicit: vbi ſunt membra? ſ. tua toroſa & robuſta? vbi ceruix illa ſtelligera, quę tulit mundū.i. cælū in quo ſunt ſtellæ: quis reliquit tibi exiguā partem tui.i. corpulētiæ tuæ? hoc eſt quis reliquā abſtulit? Her. O mater ſpectas quidē.i. certe: Herculē: ſed agnoſce neſcio quid mei.i. de me relictū: ſimile vmbrę.ſ. meę.q.d. ſed nō inuenis in me totū & verum Herculem: ſed quaſi vmbram quandā priſtini Herculis. Quid tu mœrēs flectis ora & vultus retro.i. retrorſum. Erubeſcis Herculem dici partū tuū? Alc. Quis mūdus, quæ terra, genuit nouā.i. magnā & inſolitam feram: ve p vel, quod nefas.i. nefandū monſtrū tam dirū, triumphat de te.i. ſubiecit ſibi te? quis ē victor Herculeꝰ.i. Herculis? Rarum eſt inuenire poſſeſſiuā vocem in ſignificatione paſſiua: nam Valla vult p eodē actiuū & poſſeſſiuū accipi debere. Hercu. Tu vides Alciden iacentē dolis nuptæ.i. coniugis deyaniræ. Alc. Quis dolus eſt tantus q vincat.i. vincere poſſit Alciden? Her. O mater, quicunq; ſat eſt fœminę iratę. argute dictum quaſi dicat nullus alius q̄ quo victus eſſem illi ſatis fuiſſet. Alc. At vnde peſtis incidit in artus aut oſſa? Her. Palla.i. veſtis qualē ſacerdotes noſtri albam vocant: dedit aditū.ſ. penetrādi: venenis fœmineis.i. per fœminā immiſſis & ad me miſſis. Al. Vbinā eſt ipa palla: ego intuor.i. inſpicio, mēbra nudata? Her. Ipa eſt conſumpta.ſ. igne. mecum.i. vna cū me. Al. Tanta ne lues.i. vis veneni quæ poſſit te cōſumere eſt inuenta? Her. O mater crede Hydram.i. totum virus Hydræ errare medijs viſceribus meis:& mille feras cum lerna ſ. palude q̄ Hydram generauit. Quæ tāta flāma bibit.i. abſumit: nubes ſicanias.i. ſupra ætnam volātes aut quæ Lemnos inſula Vul

Poſſeſſiuū poſitū paſſiuæ.

Decuit tenere:redde me tenebris tuis.
Talem ſubactis Herculem oſtẽde inferis:
Nil inde ducam:quid times iterũ Herculem?
Inuade mors nõ trepida:iã poſſum mori. Alc.
Compeſce lachrymas ſaltẽ:& ærũnas doma
Maliſq; tantis Herculem indomitum refer.
Mortẽq; vince:quod ſoles:vince iferos. Her.
Si me catenis horridus vinctum ſuis
Pręberet auidę Caucaſus volucri dapem
Scythia gementẽ:flebilis gemitus mihi
Non extitiſſet ſi vagę Symplegades
Vtrinq; premerent rupes:redeuntis minas

cani,ardẽs:dũ fabrile opus exercet in ea:quę plaga.ſ.torrida,poli inferni.i.p quã hinc ad polum antarctĩcũ eundẽ eſt:nõ in eſt vicinior vni q̃ alteri polo,vetans diẽ.i.ſolem:currere in zona flagranti:quia ſol nõ exit zodiacũ & ideo ad neutrum polũ accedit:nec torridam tranſit,ſed tamen facit.pro comites:iactate me in ipa freta:& in medios ãnes. Quis Iſter ẽ ſat.i.ſatia mihi.ſ.ad refrigerãdũ? q.d. nullus:licet iſter ſit flu.maximus & ſane frigidus. Ipe Oceanus maior terris:quia circũfluit eas,nõ frãget.i.extinguet,vapores, aut potius calores,meos, ois humor deficiet.i. abſumet,in malis noſtris.i. priuſq̃ incendiũ mei extinguet:ois latex areſcet.i. deſiccabit. O rector Erebi Pluton qd.i.ad quid remittebas me Ioui.i.ad Iouem:decuit tenere.ſ.me: redde me tenebris tuis:oſtende inferis ſubactis.ſ.a me,Herculẽ.ſ.me,talẽ.i.tã miſer abilẽ vt gaudeãt:ego nil ducã inde.i.ab inferis:licet olim abduxerim Cerberũ:quid times iterũ Herculẽ?o mors inuade Herculẽ nõ trepida quia ego poſſum iam mori. Alc. Cõpeſce ſaltem lachrymas,& doma.i.refrena,erũnas.i.erũnarũ indicia,& refer.i.repſenta:exhibe Herculẽ domitũ tantis malis:& vince mortẽ,& vince qd ſoles(.ſ.facere)inferos. Her. Si caucaſus horridus.ſ.frigore: preberet volucri auidæ:me vinctũ catenis ſuis dapem gementẽ Scythia.i.i ſcythia qualis eſt Promotheus vulturi: gemitus flebilis,non extitiſſet.i.exortus fuiſſet,mihi. Si rupea ſymplegades.i.Cyaneæ inſulæ vagæ.i. fluctiuagæ premerẽt ſup.me,vtrinq;.i.ab vtraq; parte:ego ferrẽ.i.tolerarem,minas.i.preſſuram minacem:ruinę redeuntis id reſumptis viribus iterum inſurgentis in me.

¶ Ceſſa. Cur me nõ occidis. Excidum⁹.nõ habes memoriã beneficiorũ meorũ. Tuliſſes.generaſſes. Malis.eximite me de hoc malo. Penſate.retribuite mihi hanc gratiam. Pretium.meritum qd dabitis mihi. BERN.
Quaa.venit Alcmena dicens vbi inueniam filium Herculem:& videt eum languentẽ. Certa.res certas:ſi viſus meus non decipit me:video eum afflictũ. Notat.videt. Reclinis inclinatus. Peractum.i.in venit ad finem vitæ. Legatur.colligatur:vt expires animã in ore meo. Ceruix.collum quo tuliſti cælum. Exiguam.quia iã cõſumptum erat corpus eius:& dilaceratum veneno. Vmbræ.apparentiæ.non ſum Hercules amplius:ſed Herculis vmbra. Mei.ſ.Herculia. Flectis.illa vertebat oculos tanq̃ non poſſet cernere eũ.
Erubeſcis.verecũdans Herculẽ dici partũ.i.filiũ tuũ. Nuptæ.Deyanirę. Quicunq;.ſ.dolus. Vnde.quo modo. Palla.veſtis. Aditum.acceſſum. Cõſumpta.venenum conſumpſit veſtem & me. Hydram.totum venenum Hydræ. Sicanias.ſiculas.vbi eſt ætna perpetuo ardens. Lemnoa.inſula in Aegęo vbi dicitur eſſe officina Vulcani:in his locis non eſt tantus ardor quantus in corpore meo:nec in torrida zona. Inferni poli.meridionalis & auſtralis vbi ſemper longus eſt dies:quaſi velit dicere q eſt ita magnus calor illic q dies non audeat currere propter dolorem. Freta.maria.non credo omnes aquas ſatis eſſe ad refrigerandum me. Franget.diminuet. Malia.in tanto æſtu meo omnes aquæ deficerent. Quid auctor.vertit ſermonẽ ad Plutonem quando veni ad inferos cur me non retinuiſti:ſed nunc accipe me talem.ſ.afflictum & oſtende me inferis ſubactis id eſt victis olim a me. Inde.ab inferis:vt duxi Cerberum prius. Compeſce. Alcmena conſolatur filiũ. Refer.demõſtra te eſſe fortem Herculem,vt ſemper fuiſti. Caucaſua.mons Scythiæ. Si eſſem ligatus in Caucaſo:vt Prometheus non dolerem:ſed crucior & non video hoſtem. Dapem.cibum: nam vultur corrodit eius iecur. Gemitus.non dolerem.etiam ſi eſſem inter Cyanęoa ſcopulos oppreſſus. Redeũtis.ſcilicet ſymplegadis:nam dicunt illi ſcopuli concurere. Lemnos.

¶ Spiritus.fugiens meo ore. Antiquorum conſuetudinis fuit vt morientis vltimus ſpiritus a pximi ore ſorberetur:vt plane demonſtrat. Ouidius in de funere Druſi,conſolatitia in epiſtola ad Liuiam. Stelligera.aut nitida aut quam preſſit cælum ſtelligerum. Quia tibi exiguam tui.vt conſumptus es:vt depaſtus. DANI.
Sed vmbræ ſimile.non qualem ſolebas prius cernere ſed ſimilem vmbræ. Feram nouam.quæ ſic depaſta eſt filium meum. Victor herculeus.quaſi dicat mirum potuiſſe Herculem ab aliquo ſuperari. Vnde.a quo dolo. Tãta ne inuenta eſt:quæ conſumat veſtes & carnes pariter? Lemnos.ex cycladibus vna vt meminit Apolloni⁹ in primo argon.in quã pręcipitatus eſt bis Vulcanus vt canit Homerus in Iliade. fingit Vulcanus eo ſe conferre ab ætna animi gratia:dicente Papinio in quinto Thebaidos. Lemnius ignifera feſſus reſpirat ab ætna &c. Plaga inferni poli.meridionalis qui pronus eſt atq; depreſſus de quo poeta:at illum ſub pedibus ſtyx atra tenet maneſq; profundi. Diem.ſolem.ſicut contra,ſolem pro die. Quid tantũ Oceano properent ſe tingere ſoles:&c. Franget.extinguet:ſedabit. Nihil inde ducam.nec ſi vel mihi ſunt vires inimicos pellere tectis Tartareis nec qualis eram cum Cerberon atras Iactantem ſpumas ſupra ad conuexa retraxi. Si me catenis.alluſio ad pœnam Promethei carmine Heſiodi & Appollonij celebratam. non inquit:mater adeo graue malum eſt vllum quod me in lachrymas cogat:non ſuppliciũ Promothei. Caucaſus ſcytha.qui eſt Scythiæ cõfinis ad ſeptẽtrionẽ:quẽ mõtem altiſſimum dicit Herodotus. Lemnos.

Ferrem ruinę.Pindus incumbat mihi

¶ Pindus incumbat.i. licet incũbat, aut fac vt incumbat mihi id eſt in me aut ſuper me & hæmus: montes ſunt ſexcenties dicti:& ASCEN.

Athos mons qui frangit fluctus thracios: quia eſt inter Thraciam & Macedoniam, excipiens ſcilicet in verticem ſuum: fulmen Iouis tonantis: non ſi. i. licet, o mater, hic mundus ruat i me (imitatio horatiana) & axis Phoebeus id eſt ſolaris: icēſus flagret ſuper rogos noſtros id eſt ardores quos nunc patior, clamor degener, id eſt generoſo viro indignus: domaret mentem Herculis id eſt meam qui Hercules ſum. mille feræ decurrāt id eſt licet decurrant ſcilicet in me: & lacerēt ſupple me, pariter: quod longe hombilius q̄ ſi ſigillatim id facerēt, pulſet me. ſ. Stymphalis æthe rea volucris, hinc id eſt ex vna parte: clangoribus feris id eſt efferis & indomitis: taurus minax ſcilicet qualem vici: pulſet me hinc id eſt ex alia parte: ceruice tota id eſt fronte ſuffulta totis viribus colli: & quicquid fuit ſcilicet anteq̄ deletum eſt per me, ſupple pulſet me, ſolum id eſt terra, quoq; id eſt etiam, ſurgat id eſt inſurgat in me, ingens id eſt magna vltra genus & modum vulgarem: fremens hic illinc id eſt a diuerſis partibus: & dolor durus imminuat artus noſtros: ego ſparſus id ē ſtratus in terram, ſilebo: quia non feræ nō arma id eſt neq; fera, neq; arma, excutient id eſt extorq̄būt mihi gemitus: nil quod poteſt impelli id eſt vi incuti, excutiet mihi gemitus. Sequens locus antea corruptiſſimus, ſic eſt Vercellani diligentia repoſitus. Al. o nate, virus foemineum id eſt a foemina procuratum & miſſum. ſ. a Deyanira, non cogit artus ſcilicet tuos: ſed ſeries operis id eſt continua exercitatio in opere facundo, dura id eſt aſpera & longus id eſt diu continuatus dolor feruet forſitan, membris cruentis id eſt cruore aliorum reſperſis. Her. Vbi ſupple eſt nūc mors vbi eſt illa ſcilicet mali auctor Deyanira? eſt aliquis teſtis mali id eſt qui auſit ſe aſſerere teſtem & auctorem mali quod patior, intendat ſcilicet in me, arcus: manus ſupple eius nuda id eſt inermis: ſufficiet i orbe ſcilicet hoc: vbi nullus reſiſtit (tacite prouocat Iunonem) aliquis veniat, veniat huc mihi. i. ad votū meū procedat agedum ſcilicet vt me perimat. Al. Nū id eſt numquid: ille nimius dolor impulſus ſcilicet in Herculē, excuſſit quoq; id ē etiam mihi ſenſus? hoc eſt niſi ſenſū amiſi Hercules furit: & ideo o famuli: remouete quæſo tela: & precor rapite hinc ſagittas ſcilicet Herculis, infeſtas id eſt vim ineuitabilem inferētes. Genæ ſcilicet Herculis ſuffuſæ igne id eſt ardore nimio, minantur. i. minaciter futurum indicant, ſcelus. ſ. ab Hercule perpetrandum. Qua fuga petā latebras: ne me vt Megarā olim perimat, iſte dolor ſcilicet Herculis eſt furor. Solus furor domat Herculem: quia ſi ſana mente eſſet nō ſineret ſe domari. Cur deinde id eſt demum: ergo vecors petam lachrymas id eſt vt lachrymoſis precibus me defendam, aut fugam. i. vt fugiendo euadā Hercules meminit id eſt meditatur, obire forti manu Alcmenę. i. petit a me pimi. Sed ſupple Alcmena: (de ſe in tertia loquit̄ perſona) pereat, vel id eſt etiā, ſcelere. ſ. filij aut filius ſcelere ſuo in ſeipm anteq̄ aliqs ignauus (notat Eurystheа) mādet mihi letū. i. necē filij: ac manus turpis. i. ignaua, triūphet de me. i. p facinus meū. aliter exponit Bernardinus. Ecce dolor. ſ. Herculis, laſſatus. i. feſſus & cuictus mal, alligat

Atq; Hæmus: & qui Thracios fluctus Athos
Frangit tonantis fulmen excipiens Iouis.
Non ipſe ſi in me (mater) hic mūdus ruat:
Superq; noſtros flagret incēſus rogos
Phœbęus axis: degener mentē Herculis
Clamor domaret: mille decurrant feręe:
Pariterq; lacerent: hinc feris clangoribus
Aetherea me Stimphalis: hinc taurus minax
Ceruice tota pulſet: & quicquid fuit.
Solum quoq; ingēs ſurgat: hinc illinc fremēs:
Artuſq; noſtros durus imminuat dolor:
Sparſus ſilebo: non feræ excutient mihi:
Non arma gemitus. nil qđ impelli poteſt. Alc.
Non virus artus nate fœmineū coquit:
Sed dura ſeries operis: & longus tibi
Feruet cruentis forſitan mēbris dolor. Her.
Vbi mors? vbi illa? teſtis eſt aliquis mali?
Intendat arcus: nuda ſufficiet manus.
In orbe veniat: veniat huc aliquis mihi.
Procedat agedū. Al. nū mihi ſenſus quoq;
Excuſſit ille nimius impulſus dolor?
Remouete quęſo tela: & infeſtas precor
Rapite hinc ſagittas. igne ſuffuſę genę
Scelus minantur. qua fuga latebras petam?
Dolor iſte furor eſt: Herculem ſolus domat.
Cur deinde lachrymas: aut fugā vecors petā?
Obire forti meminit Alcmenę manu.
Vel ſcelere pereat: anteq; letum mihi
Ignauus aliquis mandet: ac turpis manus
De me triumphet: ecce laſſatus malis
Sopore feſſas alligat venas dolor.
Grauiq; anhelo pectus impulſum quatit.
Fauete ſuperi: ſi mihi gnatū inclytum
Miſeræ negatis: vindicem ſaltem precor
Seruate terris: abeat excuſſus dolor:
Corpuſq; vires reparet Herculeum ſuas.

venas.ſ.Herculis feſſas, & quatit pectus impulſum anhelo graui. O ſuperi fauete. Si negatis mihi miſere gratum: precor ſeruate ſaltem terris, vindicem.i.liberatorem a ſeruitute ferarum & tyrannorū, dolor, ſcilicet Herculis, abeat excuſſus.ſ.ab eo, & corpus Herculeum reparet vires ſuas.

BERNA. ¶Pindus.mons Theſſaliæ. Athos.mons inter Macedoniam, & Thraciā. Excipiens.quia altus.feriūt altos fulmina colles. Mundus ruat.o mater ſi totum cælum caderet ſupra me non clamabo. Degener. nō cōueniens Herculi. Mille feræ.veniant contra me omnia monſtra, quæ ſuperaui intrepidus nunq̄ clamabo. Excutient.non facient me gemere. Impelli.ſuperari, ſcilicet excutiet gemitus. Non virus.non eſt venenū vult Alcmena conſolari eum. Sed.durus.eſt difficilis labor quem habuiſti. Serpens.procedens. Fouet. illi labores nunc faciunt hunc dolorem. Ophys.venenum hydræ quod hauſiſti. Illa.quaſi dicat vbi eſt illa vxor quæ fuit cauſa mortis meç. Intendat.vt ſagittis interficiam eam. Manus.ſcilicet mea ſine telo interficiet eam. Veniat.rogat aliquem gratum ſibi veniat ad auxilium. Excuſſus. exanimata timore nunc ſum quando petit arma: ideo vos famuli remouete ea. Minantur.monſtrauit qđ factu' eſt. Alcmenæ.ipſa mater Herculis quo fugiam: melius eſt manu forti mori quā me abſcondere: vt poſtea interficiar ab aliquo ignobili. Vel etiam pereat ſcelere.quod ſcilicet filius interficiat eam: loquitur de ſe in tertia perſona. Ecce laſſat'. interim dum loquitur Hercules cadit exanimatus: & illa credit illum dormire. Alligat.claudit. Impulſu. agitatione. Fauete ſuperi.ſi non vultis propter me ſeruare filium: ſaltem propter totum mundum quem defendit. Abeat.recedat. Reparet.vt poſſit refici iſto ſomno. (Multa ppoſitū legunt.)

DANI. ¶Aetherea ſtymphalis. volucres ſtymphalides.de quibus ſupra recitauimus ex ſententia Apollonij multa. Non virus.docet hic mortem Herculis non eſſe a veneno, ſed ex antiquis laboribus recrudeſcere. Long'. diuturnus & latens qui in tempore matureſcit & erūpit. Vbi mors.expone ſingula per dialyton. Vbi iſta, ſcilicet vxor. Teſtis eſt aliquis.non abeſt hinc procul qui malū noſtrū cognoſcat. Eſt mihi ſenſus.adeo grādis me inceſſit dolor vt ſenſus omnis videar perdidiſſe.

Trimetri Iambici.

HYLLVS. ALCMENA. HERCVLES.

PRo lux acerba: ꝓ capax ſcelerū dolor:
Nurus tonantis occidit: natus iacet:
Nepos ſuperſum ſcelere materno hic perit.
Fraude illa capta eſt. quis per annorum vices:
Totoq; in æuo poterit erumnas ſenex
Referre tantas? vnus eripiet dies
Parentem vtrumq;: cætera vt ſileam mala:
Parcamq; fatis: Herculem amitto patrem. Al.
Compeſce voces inclytum Alcidæ genus
Miſereq; fato ſimilis Alcmenæ nepos:
Longus dolorem forſitan vincet ſopor.
Sed ecce laſſam deſerit mentem quies:
Redditq; morbo corpus: & luctus mihi.

ASCEN. PRo lux acerba. Ex aduentu Hylli cōſtituitur noua ſcena: nā Hercules & Alcmena non receſſerant de proſcenio. Queriť viſo patre iacēte exanimi, Hyll' vtriuſq; parētis necē vno die peractam. Nam Deyanira ſibi vim intulerat. dicit itaq; ſic. Pro (ſi per apocopen pro ꝓhe dicitur: non inepte ſcripta proh: nō vt h ſonet cum o ſicut nec ſonat in ah & vah: ſed vt interiectio ſignificetur. Ego vero ne de lana caprina anxie diſputē vtroq; modo & pro & proh ſcriptū tolero: eſt aūt interdū dolentis interiectio: ſed fere cū exprobratione & deteſtatione eius quod ſequitur: vt hic. Pro lux.i. dies acerba.ſ.mihi, immo & mundo: ꝓ dolor capax ſcelerū.i.ortus e multis ſceleribus: Nurus.i.vxor filij, tonantis.ſ.Iouis, Deyanira, cecidit.ſ.mortua illato ſibi a ſe vulnere, gnat'.i.filius tonantis Hercules, iacet.ſ.morbo proſtratus ego nepos.ſ.tonantis, ſuperſum.ſ.infelix.hic.ſ.pater meus filius Iouis: ꝑerit ſcelere materno, q̄ veſtem miſit, illa.ſ.mater, capta eſt fraude.ſ.Neſſi: quis ſenex, poterit referre .i.recitare & enarrare, erūnas meas ꝑ vices annorum.ſ.ſuorum in toto æuo .i. licet diu vixerit & non aliud fecerit? q.d. nullus, & eſt tragica dolorum exaggeratio. Vnus dies eripiet mihi (ergo nondum mortuum putat Herculem) vtrunq; parentem: vt ſileam cętera mala: & parcam fatis.i.nihil aſperius dicam in fata quæ nulli parcunt: ego amitto Herculem patrem: quo dicto putat ſatis doloris expreſſum: cum in eo omnia amittat. Al.o inclytum genus Alcidæ, & nepos miſerę Alcmenæ, ſimilis ſup. illi fato.i.in aduerſitatibus: compeſce voces.ſ.querelas: quia longus ſopor.ſ.Herculis, vincet.i.expellet & ſuperabit forſitan dolorē, ſicut in prima euicit furorem. Sed ecce quies deſerit mentem laſſam.ſ.Herculis, &.ſ.fugiens reddit morbo corp'.ſ.Herculis: & mihi luctus.

BERNA. PRoh lux. Superuenit Hyllus volens nunciare matrem mortuam & videt patrem iacentem in terra. vnde dicit vna dies abſtulit mihi vtrunq; parentem. Nurus. Deyanira. Natus.ſcilicet tonantis Hercules filius. Nepos.ſcilicet ipſe. Quis.& quis erit vnq̄ in vlla ætate & tam ſenex, qui poterit videre tanta ſcelera quanta ipſe vidi. Parcam. vt prætereăm cætera mala, quæ a fatis habui. Herculē. qui decus mundi. Nato.Herculi filio meo. Sopor.ſomnus in quo eſt Hercules. Laſſam.defatigatam: dū quies relinquit eum illi oritur dolor: & mihi luctus.

DANI. ¶Proh. Inducitur Hercules mortem acceptans vti glorioſam, atq; percelebrem quam primo loco miſerandis exemplis deflet filius vna cum obitu matris Deyaniræ, inde ſequitur excuſatio & defenſio Deyaniræ per omnes a morte Herculis. Nota eſt qualitas metrica cū vt ſæpius repetita tum ſpontanee omnibus, vel mediocriter doctis. Proh.dolētis interiectio per apocopē: vt tradit Diomedes & Apuleius. Materno.matris meç. (Proh.) Fraude.Centauri. Herculem.in quo vno omnium mearum cladium ſumma ſita eſt. Nato. Herculi gnato meo & tibi quondam patri.

ASCEN. Quid hoc. Hercules quaſi e graui ſomno excuſſus: dicit ſe in extaſi raptum videre q̃ ad apotheoſim. i. deificationẽ ſui faciant, dicens. Quid. ſ. noui, eſt hoc? Trachyn vrbs Theſſaliæ, quæ ab Hercule Heraclea dicta eſt: cernitꝰ ſup. mihi: aut ego poſitus. i. locatꝰ: inter aſtra euaſi tandẽ genus mortale. i. tranſlatꝰ ſum in deorum numerũ: quis parat. i. præparat, mihi cælũ. i. vt recipiar in cælũ? O pater. ſ. Iuppiter: ego iã video: tete. i. teipſum: & ſpecto quoq; nouercã. ſ. Iunonẽ, placatã. ſ. mihi. Quis ſonꝰ. i. vox cæleſtis, ferit aures noſtras? Iuno vocat me generũ: quia deſpondet mihi hebẽ filiam ſuam. Video regiã ætheris clari: nitentem. ſ. tedis nuptialibꝰ: Daniel legit intentam ſed metron refragatur: & video zonã. ſ. torridã aut viã lacteã, tritã, rota flammea. i. ignita Phœbi. i. ſolis: Ego video cubile noctis. idẽ vbi nox iterdiu cubat, & nox vocat hic. i. ex cubili ſuo, tenebras, quas per orbem ſpargat Quid hoc. ſ. noui? nox ſup. aut caligo, cludit. i. claudit, & ſegregat a conſpectu meo aſtra: & o pater. ſ. Iuppiter: ego deducor, id eſt deor ſum: vt pote in terrã, ducor, ab ipſis aſtris. i. nõ amplius videor mihi eſſe inter aſtra. axis Phœbeus. i. lampas ſolis, afflabat. i. irradiabat modo: ora ſup. mea. Ego fui. ſ. modo: tã prope (vt ſupra dixi: videtꝰ prope pro procul ſicut maro ꝓcul ꝓ prope accipere: aut). i. tam parũ abfuit q̃n abeſſem, a leto. i. morte: quia extra regionẽ mortis q̃ vltra lunã nõ ꝑtingit, fuit (ſunt q legant lecto: ſed parũ ad rem: niſi de lecto Hebes intelligãt) Video ſup. iterũ trachyna vrbẽ Theſſalię, quis dedit mihi terras. i. deduxit in terras? Nẽpe ſup. terra, ſteterat mõ. i. paulo ante: infra me. i. ſub pedibꝰ meis, ac totꝰ orbis ſup. ſteterat: ſuppoſitus mihi: o dolor tu excideras. ſ. e corpe meo: tã bñ. i. tã commode: quia fruẽs cælo nõ ſentiebat dolorẽ: qđ cõfirmat illud: nõ auertas faciẽ tuã a me & ſimis ero deſcendẽtibꝰ in lacũ. O dolor tu cogis ſup. me, fateri ſup. te, parce. ſ. mihi, & conſule honori meo: occupa hanc vocẽ. i. interfice me priuſq̃ vocem indignã viro forti emittam: ſentit aũt ſe ſtimulari in Deyanirã. Parat ille. ſ. Iuppiter: hæc dona & hoc munꝰ matris. ſ. vt ſic crucier: nã a matre habet q̈ ſit paſſibilis & mortalis: nõ ab Ioue: aut ille. ſ. dolor parat hęc dona matris. ſ. tuę Deyanirę. Vtinã liceret. ſ. mihi: effringere impiã animã. ſ. Deyanirę. ſtipite. ſ. clauæ meæ ingeſto. ſ. in eã (hæc eſt vox quã occupatam morte voluiſſet) ens ſup. talis: qualis domui circa latus Caucaſi niualis, malũ amazonũ. i. reginã ſupbã hippolytã aut ſupbiã earũ. O megara coniunx clara: fuiſti ne tu mihi cõiunx cũ furerẽ? q. d. merito fuiſſes cũ ſanꝰ eẽm & te nõ interficerẽ: ſed colerẽ. date o famuli, ſtipitẽ. i. clauã, atq; arcꝰ vt feriã Deyanirã? dextra ſup. mea inquinetꝰ, cæde fœminea, imprimam laudibus ſup. meis maculam: quia vt dixi: nullum laudabile nomen fœminea in pœna eſt: nec habet victoria laudem. fœmina legatur, ſcilicet in hiſtorijs ſummꝰ. i. vltimus labor Herculeus. Hyl. O genitor, cõpeſce diras minas irarum: mater ſup. habet, ſcilicet letale vulnus (tractum a populo vidente gladiatorem letaliter vul-

Her. Quid hoc? rigenti cernit Trachyn iugo?
Aut inter aſtra poſitus euaſi genus
Mortale tandem: quis mihi cælum parat?
Te te pater iam video: placatam quoq;
Specto nouercam. quis ſonus noſtras ferit
Cæleſtis aures? Iuno me generum vocat.
Video nitentem regiam clari ætheris:
Phœbiq; tritam flammea zonam rota.
Cubile video noctis: hinc tenebras vocat.
Quid hoc? quis axem cludit? & ab ipſis pater
Deducor aſtris? ora Phœbeus modo
Afflabat axis: tam prope a leto fui.
Trachyna video: quis mihi terras dedit?
Modo nempe me infra ſteterat: ac totus mihi
Suppoſitus orbis: tam bene excideras dolor.
Cogis fateri: parce: & hanc vocem occupa.
Hæc ille dona matris: hoc munus parat.
Vtinam liceret ſtipite ingeſto impiam
Effringere animã. qualis Amazonum malum
Circa niualis Caucaſi domui latus.
O clara Megara: tu ne cum furerem mihi
Coniunx fuiſti? ſtipitem: atq; arcus date.
Dextra inquinetur: laudibꝰ maculã imprimã.
Sũmus legatꝰ fœmina Herculeus labor. Hyl.
Compeſce diras genitor irarum minas.
Habet: pactum eſt: quas petis pœnas dedit.
Tua perempta dextera mater iacet. Her.
Cæci dolores: manibus irati Herculis
Occidere meruit: perdidit comitem Lycas.
Sæuire in ipſum corpus exanime impetus
Atq; ira cogit. cur minis noſtris caret?
Ipſum cadauer pabulum accipiant feræ. Hyl.
Plus miſera læſo doluit: hinc aliquid quoq;
Detrahere velles: occidit dextra ſua
Tuo dolore. plura q̃ poſcis tulit.
Sed non cruentæ ſceleribus nuptæ iaces:
Nec fraude matris: Neſſus hos ſtruxit dolos.

Ictus ſagittis qui tuis vitam extulit.
Cruore tincta eſt palla ſemiferi pater.
Neſſuſq; nunc has exigit pœnas ſibi. Her.
Habet:peractum eſt:fata ſe noſtra explicant.
Lux iſta ſumma eſt:quercus hanc ſortem mihi
Fatidica quondam dederat:& Parnaſſio
Cirrhea quatiens templa mugitu nemus:
Dextra perempti victor Alcide viri
Olim iacebis.hic tibi emenſo freta:
Terraſq;:& vmbras:finis extremus datur.
Nil querimur vltra:decuit hunc finem dari.
Ne quis ſuperſtes Herculis victor foret.

neratum licet,nondum ſentiat:exclamat eũ
id videns:habet:peractum eſt.ſ.de vita eius t
mater ſup.dedit pœnas quas petis:mater ia-
cet perempta dextera tua : quia ſua vt te in ſe
vlciſcatur vſa eſt.Her.dolores.i.o dolores cę
ci.i.non videntes quid facere debeãt : meruit
.ſ.tam dira mulier, occidere.i. cadere manib⁹
Herculis irati:& ita atrociter diſcerpi: Lycas
quem manib⁹ diſcerpſi:perdidit comitem .i.
ſociam pœnę.Impetus atq; ira.i. impetua iṙ
cogit me ſęuire in ipſum corpus exanime.i.
Deyaniræ,cur caret minis.i.terrorib⁹ noſtris:
quia grauius minis q̃ pœnis cruciaretur: ferę
accipiant ipſum cadauer pabulum.i. in nutri
mentũ.Hyllus excuſans matrē dicit.Ipſa mi
ſera doluit plus lęſo.i.q̃ tu quem læſit : tu vel
les detrahere quoq;.i.etiam aliquid,hinc.i.ex
dolore eius:aut huic.ſ.dolori ei⁹: ipſa occidit
id ē periȷt:dextra ſua:ſed dolore tuo .i. pro te
ſuſcepto:ipſa tulit.i.paſſa eſt:plura.ſ.mala:q̃
poſcis:ſed nõ iaces.i.decumbis grauat⁹ mor-
bo ſceleribus nuptę.i.vxoris:cruentę:vt.ſ.eã
eē putas:nec fraude matris:quia Neſſus Cē-
taurus ſtruxit hos dolos:qui Neſſus ictus ſagittis tuis,extulit.i.efflauit vitam.i.animam: o pater: palla q̃ tibi
perniciē attulit:eſt tincta cruore ſemiferi.ſ.Neſſi centauri:& Neſſus exigit nũc has pœnas.ſ.quas video ſibi.i. Habet.
vltionem necis ſuæ.Her.habet,prouerbialiter.ſ.Hercules vulnus mortiferum,peractum eſt.ſ.de vita eius,fa-
ta noſtra,quæ prius erant inuoluta:explicant.i.declarant ſe:iſta lux.ſ.diei,eſt ſumma.i.vltima mihi,querc⁹ fa
tidica.i.dodonę Iouis columba in quercu reſidens:& nemus.i.ſylua ſacra:quatiens templa Cirhęa.ſ. Apolli
nea,mugitu.i.reſponſo mugienti ſimiliter dato:pnaſſio.i.in pnaſſo monte,dedit mihi quondã hãc ſortem.i.
reſponſum fatidicum.o Alcide victor,tu iacebis olim.i.aliquando:dextra viri perempti.ſ.a te.hic finis extre
mus datur tibi emēſo.i.vbi emenſus eris:freta,terras,& vmbras.i.infernum.Nos nil q̃rimur vltra: decuit hũc
finem dari.ſ.mihi:ne quis victor Herculis foret ſuperſtes.i.poſt eum viuens.
¶Quid hoc.excitato Hercule oborta eſt illi imago, quia ſibi videbatur eſſe apud Trachinã ciuitatem:& mo- BERNA.
do videbat cælum apertum & Iouem illum aduocantem:& circũſpiciens videt filium cũ quo queritur de ma
tre Deyanira:& illam puer excuſat. Rigenti.quia eſt in aſpero monte. Tandem.receptus in numerũ deoꝝ.:
Sonus.harmonia cæleſtis. Generum.nam vt vidimus Heben filiam illi coniunxit. Intentam.paratam
ad me ſuſcipiendũ. Zonam.viam cæleſtē per quã currus ſolis vadit. Noctis.quaſi ſit nox vna dea. Hic.
ex illa parte quando recedit ſol. Quid.dum ſic eſt:videtur redditus terris:& inquit. O pater.Iuppiter. Mo
do.nuper cum eſſem in cælo. Alecto.a cubili meo vbi eram cum Hebe:vt ipſius ſentirem calorem. Tra-
chyna.caſus accuſatiui. Infra.paulo ante de cælo videbam illam quam nunc video in terris. Excideras.
quia in hac viſione non ſentiebam dolorem. Cogis.tu dolor. Occupa.da mihi mortem dolor tu hac vo-
ce. Stipite ingeſto.infixa claua. Amazonium.Hippolytam reginam Amazonum:ita poſſem ꝑdere ſce-
leratam Deyaniram. O clara.non talia fuit. Megara.prima vxor quam in furore interfeci tu non mereba
ris tunc eſſe vxor:quia non eras digna tali morte. Inquinetur.ſcilicet interficiendo mulierem. Summus.ex
tremus : q; interfecerim fœminam in vltimo labore meo. Compeſce.filius conſolatur patrem dicens vindi-
ctam eſſe iam factam. Lycas.mori meruit per manus meas vt Lycas. Accipiant feræ.quia non dignum
eſt ſepultura. Læſo.ſcilicet te:doluit plus de dolore tuo q̃ tu:vnde dextra ſua occidit ſe. Non fraude: quia
ipſa decepta fuit a Neſſo. Ictus.vulnerat⁹ Neſſus. Palla.veſtis quam miſit ad te. Exigit.in vindictam
ſui. Fata.noſtra.cognoſco finem meum:nam ab oraculo olim habui me periturum eſſe per vnum qui a me Dodona.
eſſet interfectus. Summa lux.extrema dies. Quercus.in Dodonęa ſylua quercus erant ex quibus duę co
lumbæ dabant reſponſa:hæc fuit iuxta Dodanam epiri oppidum. Fatidica.ex qua columbæ prædicebant
fata. Cirhęa templa.Apollinis ibi eſt templum, eius in Cirrha oraculis famoſum. Dextra.hæc fuerũt ver
ba oraculi tu Alcide. Olim.in futurum. Emenſo.cum tranſiueris. Hunc finem.hic finis erat quem dece
bat habere Herculem:vt interficeretur ab vno qui poſt eum non poſſet ſupereſſe. DANI.
¶Quid hoc. Exodus eſt apotheoſeos Herculeæ cum Anacephaleoſi eorum quæ ſuperius commemorauit:
mus. Intentam regiam.Metonymia. Zonam tritam.torridam zonam.loquitur Hercules,vt aſſolet qui
e profundo & tetrico corpore ſolutus tandem ſibi reſtituitur & attonitus tot⁹ adhuc titubat per quod artificio
ſua poeta nouo modo nimietatem doloris in Hercule expreſſit : qui adeo acutus,adeoq; fuit acer & vehemēs,
qui illum feminecem reliquerit,atq; in exſtaſim diſſoluerit. Tam bene excideras:quem conſoporaris ſenſi-
bus pati amplius non videbar. Cogis fateri.occupatio ad intenſionem ſceleris. Animam impiam.vitam
matris tuæ. Laudibus.meis. Maculam.occiſa fœmina & eadem coniuge. Fœmina.cædes fœminæ præ-
dicetur vltimus meus labor. Lycas.miniſter muneris. Sæuire.extrema impietas eſt graſſari in mortuum. Colũba do
Plus miſera.paratus eſt hyll⁹ in defenſionem maternæ culpæ per errorem. Plura q̃ poſcis tulit.cum tui obl donea.
tus mœſtitia:tum morte ſua dextera illata. Quercus fatidica. græcum commentum, ac mendacium quo
proditur in Dodona Epiri conſueſſe Iouem dare hominibus oracula per columbas æreas:vt teſtis eſt Home-
rus & Orpheus in locis plurimis:nunc Hercules e quercu ſuæ vitæ exitum olim portenſum fuiſſe commemo
rat manu viri perempti:is eſt Neſſus.

Nunc mors legat̃:clara:memorāda:inclyta:
Me digna prorſus:nobilem hūc faciam diem.
Cędatur omnis ſylua:& Oethęum nemus
Suſcipiat ignis:Herculem accipiat rogus.
Sed ante mortem:tu genus Pæantium
Hoc triſte nobis iuuenis officium appara:
Herculea totum flamma ſuccendat diem.
Ad te preces nunc Hylle ſupremas fero.
Eſt clara:captas inter incultum genus
Regnumq; referens:Euryto virgo edita
Iole:tuis hanc facibus & flammis para.
Victor cruentus abſtuli patrio a lare:
Nihilq; miſeræ præter Alciden dedi.
Et iſte rapitur:penſet ęrumnas ſuas:
Iouis nepotem foueat:& natum Herculis.
Tibi illa pariat quicquid ex nobis habet.
Tuq; ipſa planctus pone funebres precor
O clara genitrix:viuet Alcides tuus.
Virtute noſtra pellicem feci tuam
Credi nouercam:ſiue naſcente Hercule
Non illa certa eſt:ſiue mortalis meus
Pater eſt:licet ſit falſa progenies mihi
Materna culpa ceſſet:& crimen Iouis.
Merui parentem:contuli cælo decus.
Natura me concepit in laudes Iouis.
Quin ipſe q̄q̄ Iuppiter credi meus
Pater eſſe gaudet. parce iam lachrymis meis:
Superba matres inter argolicas eris.
Quid tale Iuno peperit:æthereum gerens
Sceptrum:& tonanti nupta:mortali tamen
Cælum tenens inuidit:Alciden ſuum
Dici eſſe voluit:perage nunc Titan vices
Solus relictus:ille qui tuus comes
Vbiq; fueram:Tartara:& manes peto.
Hanc tamen ad imos pferam laudē inclytam:
Q nulla peſtis vicit Alciden palam.
Omnemq; peſtem vicit Alcides palam.

ASCEN. ¶Nūc:qm̄ fata ita volūt,mors legat̃.i. eligat̃ aut legat̃ in ānalib⁹ futuris clara,mēorāda, inclyta:prſus digna me.ſ.Hercule: cū q eū vicerit prius ab eo cæſus ſit:faciā hūc die nobilē: oīs ſylua cędat̃.ſ.ad rogū extruendū:& ignis ſuſcipiat.i.incēdat aut capiat ad cremādū:nemus oethęū.i.Othæ montis:rogus.ſ.ex ſylua ſtructus:accipiat Herculē.ſ. in deum tranſformādum per ignem:Sed tu o Philoctetes: genus Pęantiū.i.proles Pęantis:iuuenis.i.cū ſis iuuenis:appara nobis ante mortem:hoc triſte officium:quia funebre:flamma Herculea.i.ex corpore Herculis incenſa, ſuccendat.i.ardere faciat totum diem.i.aerem,locū diei flāmis illuſtret:o Hylle fili:ego fero ad te nūc preces ſupmas.i.vltimas.Eſt Iole virgo clara,edita.i.genita:Euryto rege Oechalię,inter captas.ſ.a me,referens.i.repſentans cum ſit captiua,genus & regnum incultū,para.i.applica hanc facibus.i.tedis matrimonialib⁹ tuis,& flāmis.i.debito amori:Ego victor cruētus:quia patrē & fratres iteremi, abſtuli.ſ.eā: a lare patrio:& nihil dedi miſerę pter Alciden .i.me & amorem meum:& iſte.i.Alcides quē dedi:rapitur.ſ.fatis,penſet,id eſt compenſet & reparet erūnas ſuas,foueat.ſ.in ſinu & gremio vt maritū:ſup.te nepotē Iouis & natum Herculis:q̄cq̄d illa habet.ſ.i vtero:ex nobis .i.de ſatu noſtro.pariat ſup.id tibi.i.adopta tibi i hęredē:nouū aūt gen⁹ mr̄imonij,quo nouerca priuigno nubit nobis eēt:ſed gētib⁹ nō icellū viſū. Tuq;.i.& tu ipſa.o genitrix clara, pone.i.depone:pcor plāct⁹ funebres:q̄a Alcides tu⁹.i.fili⁹,viuet.ſ.in ęternū ego feci virtute nr̄a,nouercā.ſ.Iunonē, credi pellicē tuā .i.q̄ſi tu ſis cōcubina te pepulerit toro legitimo licet cōtrariū ſit:ſiue Hercule naſcēte:illa nō ē certa.ſ.coniunx Iouis cum aliam praetulerit: & potioris part⁹ matrē fecerit, ſiue pater me⁹ eſt mortalis.ſ. ipſe Amphitryō,licet pgenies ſit mihi falſa.i.licet ſim genitus ab alio q̄ puter patre:tamen ſup.culpa.i. culpatio & accuſatio materna ceſſit.i.ceſſare merito debeat:& crimen Iouis.i. quo accuſatur adulterij,ceſſet quia ego merui.i.Iouem parentem:etiā ſi nō eſſet:& ideo ſi dicor filius Iouis non eſt q; ex Ioue me concepiſti:ſed q; Ioue digna feci:cōtuli cęlo dec⁹.i.ornamētū virtutis meę natura cōcepit me i laudes Iouis:vt Iuppiter laudet̃ in me:& putet̃ p̄r me⁹. Quin ipſe q̄q̄ ſup.eſt Iuppiter:tn̄ gaudet credi eē p̄r me⁹. O mater pce iam lachrymis meis.i. pp me obortis: tu eris ſupba.i.eminēs & ſup.excellēs: iter mr̄es Argolicas.Iuno gerēs ſceptrū ęthereum.i.regni celeſtis,& nupta tonanti: q̄d pepit tale.i. mei ſile:q.d.nihil:tn̄ ipa tenens celū:inuidit .ſ.tibi aut mihi mortali:voluit Alcidē dici eē ſuū.O Titā tu relict⁹ ſol⁹.ſ.i hoc mū do ad viſendos oēs orbis termios,page.i.pfice,vices .i.officiū tuū:ego ille q fueră,comes tu⁹ vbiq; q̄a tot terras pagraui quot tu: peto tartara, & manes:tn̄ ego pferā hāc inclytam laudem ad imos.ſ.manes(q̄a licet cęlo deputabāt̃ bn̄de gn̄e hūano meriti: vt Bacch⁹ & Hercules:eorū tn̄ ſimulacra dicūt̃ apd̄ iferos viſa)q; nulla peſtis vicit palā.i.manifeſte iuadēs Alciden.i. me Alci nepotē:& Alci. vicit palā oēs peſtē.

BERNA.

¶Nobilem.famoſum. Ante mortem.anteq̃ moriar. Pęantiū.imperat Philoctetę filio peantis vt faciat pyram: vt illi extremū officium pſtet. Ad te.vertit ſe ad filium:& rogat vt Iolen accipiat in vxorem. Virgo.Iole. Facibus.matrimonio. Flammis.amore. Cruentus.quia illius patrem & fratres occidi:& nihil illi reliqui præter me. Et iſte.Hercules de ſe in tertia perſona loquitur. Penſet.cōpenſet. ſi habuit mala habeat nūc bona. Nepotem.ſcilicet te. Habet.ſi feci eam grauidam: volo vt illius partus ſit fili⁹ tuus. Tuq;.vertit ſermonem ad matrem: vt deponat lachrymas. Nouercam.ſcilicet Iunonem.monſtrando me eſſe filium Iouis Licet.q̃uis dicatur q̄ ſim filius Amphytrionis:aut Iouis non eſt crimen matris, virtus mea fecit credi me eē filium Iouis. Quid tale?quaſi dicat nihil. Tenens.ſcilicet Iuno. Mortali.tibi q̄ habeas talem filium. Peragę.pfice. Vices.curſus tuos. Solus.ipſe iā deſtitutus morior qui fuerā comes iu⁹ & ad orientē,& occidētē.

DANI. Lycimnius. Philoctetes.

¶Cædatur.in funus meum ex oraculo Apollinis quod acceperunt Lycimus & Iolaus delphis. Tu genus Pęantium. Philoctetes ex peante hæres factus eſt ab Hercule ſagittarum & arcus, is iuſſu Herculis ignem rogo ſuppoſuit:precię q̄ nephandæ Lampadis Herculeis fortis meliboea pharetris. Captas inter.antiſtrophe cum appoſitione ſubiuncta. Victor cruente.defenſio puellæ a ſpontanea culpa. Præter Alciden.præter cōmercium meum nullum aliud dotis munus. Penſet. reponat dolorem mea morte. Foueat.excolat iuuet. Tuq; ipſa.parce lachrymis mater:non enim morior qui ad ſuperos ſcando: vbi felicis vitæ donatiuum acceptuius ſim. Pellicem.quaſi legitimis nuptijs eam cognouerit Iuppiter. Siue naſcente Hercule &c.aut Iuno fuit pellex cum natus ſim Ioue patre & te matre: aut pater mortalis,fuit.quocirca vult Hercules matrem ipſam carere non ſolum culpa verum etiam ſuſpitione culpę penitus liberam eſſe. Merui.ergo dignus ſum qui laude meæ virtutis dicar Ioue genitus.

Saphicum carmen. CHORVS.

O Decus mundi radiate Titan:
Cuius ad primos Hecate vapores
Laſſa nocturnę leuat ora bigæ:
Dic ſub aurora poſitis Sabęis:
Dic ſub occaſu poſitis Iberis:
Quiq; feruentem patiuntur axem:
Quiq; ſub plauſtro patiuntur Vrſę:
Dic ad ęternos properare manes
Herculem:& regnum canis inquieti.
Vnde non vnq̃ remeauit vllus.
Sume quos nubes radios ſequantur:
Pallidus mœſtas ſpeculare terras:
Et caput turpes nebulę pererrent.
Quando proh Titan:vbi:quove ſumme
Herculem in terris alium ſequeris?

ASCEN.

O Decus mūdi. Monet ſolem vt nūtiet omnibus populis Herculē hic migraſſe ad inferos: dicens O Titan.i.ſol,radiate.i.radijs ornate,decus.i.qui es ornamentum mundi,ad cui⁹ primos vapores.i.auroram tepidos radios recipientē:hecate.i.luna,laſſa.ſ.ex nocturno curſu,leuat.ſ.labore:ora bigę nocturnę.i.biiugū non taurorum.vt Berna.ſed vt Daniel. argutius dicit mulorum nocturno labore laſſorūt hoc eſt a cuius conſpectu luna, nedum minora ſidera fugiunt:quia occultantur,dic Sabæis,ſcilicet populis,poſitis.i.ſitis ſub aurora.i.regione orientali:& dic iberis.i.Hiſpanis poſitis ſub occaſu:& qui patiuntur axem feruentem.i.qui ſunt ſub torrida zona: & qui patiūtur ſub plauſtro vrſæ.i.ſub ſeptētrionalis regionis polo:ſub frigora : atqui ſol ad eos nō accedit:ſed radios iterdiu mittit,dic.ſ. per luminis immutionem aut aliud ſignum:Herculem properare ad manes æternos: vnde nulla eſt redemptio:cōtra Pythagorę paradoxō aſſerentis in corpora velle reuerti:& ad regnum canis inquieti.i.nunq̃ capientis requiem,aut palpebris ſuis dormitationem : vnde,id eſt a quo regno:vllus non remeauit vnq̃.ſ.poſtq̃ vere fuit mortuus:fruſtra obijcerem Chriſti, & largiri,& aliorum ſuſcitatorum reditū: quē author non agnouit forſan nec reciperet. Sume radios quos nubes ſequātur:ſpeculare terras mœſtas:ens ſup. pallidus: & nebulæ turpes pererrent caput,ſcilicet tuum quo Herculis obitum teſteris. Proh titan ſumme:qñ vbi vel quo ſeq̃ris aliū Herculē in terris.q.d.nūq̃,nuſq̃,& nullo.

BERNA.

O Decus.verſus eſt Sapphicus hendecaſyllabus. Chorus videns Herculem mandaſſe ſibi parari rogum.plorat & inuocat ſolem vt nunciet mortem Herculis per totum mundum,& triſtitiam demonſtret faciendo tenebras,demum vertit ſe ad totum mundum q̄ ſi naſcerentur monſtra nō eſſet Hercules qui tolleret illa. Radiate.qui habes radios ad cuius aſpectum luna deponit colorem ſuum. Vapores.calores matutinos. Hecate.luna. Ora.quia tauri dicuntur trahere currum lunæ. Leuat. remouet ora.i.frena tauris ſuis. Sabęis.orientalibus populis. Iberis.hiſpanis. Feruētem.meridionalem:vbi eſt torida zona. Plauſtro.in ſeptētrione vbi eſt vrſa. Manes.dic Herculem ire ad inferos non reuerſurū. Inquieti.Cerberi ſemper vigilantis. Sume accipe.inuitat eum ad dolorem. Quos nubes.facias nubiferum ſplendorem: & ſis pallid⁹. Qñ.& qñ erit illud tēpus qđ inuenias aliū Herculē. Quo.ad quē locum:quaſi dicat nuſq̃.

DANI.

¶O decus.dignū Herculis funus qđ funeſta ac repentina ſolis caligine vniuerſo mūdo publicet,id quod nō immerito per hoc ſapphicum carmen triſtis & funeſtus chorus,lachrymis,precibus, planctibus ab ipſo ſole impetrare contendit. Radiate.radioſo ſtemmate inſignite. Bigæ nocturnæ.periphraſis cadentis lunę ad ortum ſolis. Bigas lunę trahunt muli ob ſterilitatem.auctor Pompeius. Sabęis:in Arabia ſunt horti vnguentorum & thuris precio percelebres. Plinius in vij. Solinus & Strabo auctores. Patiuntur.torquentur,gelu & aſſiduis niuibus. Non vnq̃.nunq̃.vt ora dei iuſſu non vnq̃ credita teucris.

ASCENSIVS.

¶ Quas manus &c. O orbis miſer. i. miſerande, quas manus, id eſt cuius auxilium inuocabis, ſiqua peſtis numeroſa: vt erat hydra: ſub terra, id eſt in palude, aut cauerna latens, ſparget. ſ. poſthac, rabiem draconis .i. vim veneni, intẽtam. i. firmatam & auctam? Siq̃s aper vt Menalius ab Hercule cæſus: fecerit ſyluas arcadum appoſitorię populi vetuſti. i. q̃ ſunt populus vetuſtus: quia ante lunam natus: inquietas, id eſt turbatas? Et ſiquis alumnus Rhodopes Thraciæ. ſ. mõtis, vt Diomedes thrax, durior. i. aſperior, terris Elices niuoſæ, id eſt ſub polo arctico perpetuo gelu rigentibus: aliter dicerem durior aut dirior terris. i. incolis terrę &c. ſparget ſtabulum. ſ. equorũ, cruore humano. Quis dabit populo timenti, pacem. i. recõciliationem: ſi ſuperi irati iuſſerint quid. ſ. mali naſci per vrbes? iacet. i. Hercules par omnibus: quia ſine ſenſu & vita: quẽ tellus genuit parem tonanti. Et ideo planct⁹ immenſus reſonet per vrbes: & fœmina. i. quęlibet matrona: feriat lacertos exertos. i. denudatos & veſtib⁹ exẽptos: & hoc nullo nodo cohibente comas. i. habẽs capillos de more paſſos. Et foribus deorum. i. omnium delubrorum obductis. i. occluſis ſola templa nouercę ſecuræ. i. nihil iam timentis: pateant: quia ipſi ſoli mors Herculis lęta eſt. O Hercules tu vadis ad lethen. i. flu. obliuionis: & ad littus ſtygium: vnde. i. a quo, nullæ carinæ. i. naues, referent. i. reuehent te. Tu vadis miſerand⁹ ad manes, vñ, id eſt a q̃bus: tu tuleras ſcilicet prius triumphum morte deuicta: tu venies ſicut apparebis: vmbra lacertis nudatis: vultu languido & collo trepido: & illa puppis. ſ. Charõtis: feret te non ſolum: vt quondam: quia nõ gemet tam ſub pondere Cymba. tamen tu nõ eris inter vmbras viles, ſcilicet ſceleratorum, & ignauorum hominum: & diſcernes, fata. i. merita a fatis deputata: inter Aeacum, ſcilicet iudicem & Cretas. i. cretenſes iudices: a nominatiuo Cres cretis & pluraliter cretes: geminos. i. duos. ſ. Minoa & Rhadamanthum. O dites .i. potentes, parcite, i. cauete, fieri tyranni. i. iniqui occupatores regnorum: inhibete dextras: ne ſcelera committatis. Eſt laudis .i. pertinet ad laudem: tenuiſſe ferrum purum. i. incruentum, & licuiſſe nimium falis cruẽtis in vrbes tuas dum tu regnabas: hoc eſt non acceleraſſe mortem ciuium anteq̃ fata eos repoſcerẽt: & permiſiſſe arbitrium necis fatis non libidini tuæ: putẽ tamen legi poſſe minimũ cruẽtis factis licuiſſe &c. Sed licet Hercules manes petat: virtus habet locum inter aſtra: tenebis o Hercules ſpatium ſedis arctoę i. ſeptentrionalis plagę: an ſup. in oriente: vbi titan. i. ſol: grauis. i. moleſtus: & ideo execrantur eum indi, promit. i. effert æſtus: poteſt etiam cõſtrui æſtus grauis: an iacebis: quia illa pars cęli nobis decliuior videt̃: ſub occaſu tepido: vñ audies Calpẽ vnã e colũnis tuis, reſonare põto .i. mari gaditano: cõmiſſo. i. cõiũcto? Quę loca cæli sereni: deprimes. ſ. mole tua? quis loc⁹ Alcidæ recepti. i. tenens Alciden receptum inter aſtra erit tutus? Pater, ſcilicet Iuppiter: det ſup. tibi: tantũ, id eſt dũtaxat ſedes procul

Quas manus orbis miſer inuocabis?
Si qua ſub terra numeroſa peſtis
Sparget intentam rabiem draconis?
Arcadum ſi quis populi vetuſti
Fecerit ſyluas aper inquietas?
Thraciæ ſi quis Rhodopes alumnus
Durior terris Elices niuoſæ
Sparget humano ſtabulum cruore?
Quis dabit pacem populo timenti:
Si quid irati ſuperi per vrbes
Iuſſerint naſci? iacet omnibus par:
Quem parem tellus genuit tonanti.
Planctus immenſus reſonet per vrbes:
Et comas nullo cohibente nodo
Fœmina exertos feriat lacertos.
Solaq; obductis foribus deorum:
Templa ſecurę pateant nouercæ.
Vadis ad Lethen ſtygiumq; littus:
Vnde te nullæ referent carinæ.
Vadis ad manes miſerandus: vnde
Morte deuicta tuleras triumphum.
Vmbra nudatis venies lacertis:
Languido vultu: trepidoq; collo:
Teq; non ſolum feret illa puppis.
Non tamen viles eris inter vmbras:
Aeacúq; inter: geminoſq; Cretas
Fata diſcernes. fieri tyranni
Parcite o dites: inhibete dextras.
Laudis eſt purum tenuiſſe ferrum:
Dumq; regnabas minimum cruentis
In tuas vrbes licuiſſe factis.
Sed locum virtus habet inter aſtra.
Sedis Arctoę ſpatium tenebis?
An grauis Titan vbi promit æſtus?
An ſub occaſu tepido nitebis?
Vnde commiſſo reſonare ponto
Audies Calpen, loca quæ sereni

Deprimes cæli?quis erit recepi.
Tutus Alcide locus inter aſtra?
Horrido tantum procul a leone
Det pater ſedes:calidoq; cancro.
Ne tuo vultu tremefacta leges
Aſtra conturbent:trepidetq; Titan.
Vere dum flores venient tepenti:
Et comam ſyluis hyemes recident:
Vel comam ſyluis reuocabit æſtas:
Pomaq; autumno fugiente cedent:
Nulla te terris rapiet vetuſtas.
Tu comes phœbo:comes ibis aſtris.
Ante naſcetur ſeges in profundo:
Vel fretum dulci reſonabit vnda:
Ante diſcedet glacialis Vrſæ
Sidus:& ponto vetito fruetur:
Q̃ tuas laudes populi quieſcant.
Te pater rerum miſeri precamur
Nulla naſcatur fera:nulla peſtis:
Non duces ſæuos miſeranda tellus
Habeat:nec vlla dominetur aula:
Cui poteſt ſolum decus eſſe regni:
Semper impenſum tenuiſſe ferrum.
Siquid in terris iterum timetur:
Vindicem terræ petimus relictæ:
En quid hoc?mundus ſonat ecce ſummus
Mœret Alciden pater?an deorum
Clamor?an vox eſt timidæ nouercæ?
Hercule an viſo fugit aſtra Iuno?
Laſſus an pondus titubauit Atlas?
An magis diri tremuere manes?
Herculem & viſum canis inferorum
Fugit abruptis trepidus catenis?
Fallimur:læto venit ecce vultu
Quem tulit Pæas:humeriſq; tela
Geſtat:& notas populis pharetras
Herculis hæres.

a Leone, & Cancro calido: quia ſupra torridam zonam locato:ne aſtra,ſcilicet bouis & Cancri:tremefacta vultu tuo,cõturbent leges ſcilicet ſolitū curſus:& Titan.i.ſol trepidet.deinde altera pars Chori ſubſequitur. O Hercules:dū.i.donec flores venient.i.naſcentur: vere tepenti:& hyemes recident.i. detondebunt auferent:ſyluis comā.i.frondes,vel æſtas reuocabit,id eſt reparabit ſyluis comā:& poma cedent.ſ.ab arboribus ad menſas ſecundas: autūno fugiente.i.incipiente deficere: hoc eſt donec vices anni ſtabunt:nulla vetuſtas rapiet te.i.memoriam tui, terris. Tu ibis comes Phœbo.i.ſoli,& ibis comes aſtris: & ſeges.ſ. matura,naſcetur ante in ꝓfundo.ſ. mari, vel fretū,ſcilicet ſalſū:reſonabit prius vnda dulci, & ſid⁹ vrſę glacialis.i. polus arcticus diſcedet ante.ſ.a cælo ſeptētrionali, q̃ populi quieſcāt id eſt taceant:laudes tuas. Deinde altera chori pars inquit:o pater rerum nos miſeri precamur te:ſup. vt nulla fera & nulla peſtis naſcatur:& vt tellus miſeranda nō habeat duces.i. dominos ſæuos: nec dominetur ſup. in vlla aula:ſup. is: cui tenuiſſe.ſ.manu,ſemper ferrum impenſum,ſcilicet a Ioue.i.commiſſum ad puniendos ſceleroſos: poteſt eſſe ſolū decus regni.i.qui nullum egregium in regno facere poteſt facinus præter q̃ ferro ſæuire in capita ciuium. Siquid timetur iterum in terris, id eſt ſi noſti aliquid oriturum quod terris ſit timendum:nos petimus vindicem terræ relictæ,ſcilicet ab Hercule.i.vt aut redeat,aut alter naſcatur Hercules. En quid hoc ſup.eſt?ecce mundus ſummus,id eſt ſumma pars mūdi:hoc eſt cælum ſonat.Nū ſup.pater,ſcilicet Iuppiter,mœret.i.flet Alciden?an eſt clamor deorum, an eſt vox nouercæ,ſcilicet Iunonis,timidę,id eſt timentis conſortium Herculis?An Iuno fugit aſtra Hercule viſo?an Atlas laſſus,ſcilicet mole Herculis, titubauit.i. vacillare fecit,pondus,id eſt onus ſuum:hoc eſt cælum?An manes diri gemuere magis.i. potius aut magis ſolito:& gemitus ille redundet ad aures Chori: & canis inferorum, ſcilicet Cerberus fugit Herculem viſum,trepid⁹, id eſt feſtinus & anxius, catenis,ſcilicet ſuis abruptis?Nos fallimur:quia ecce ſup. Philoctetes: quem Pæas pater, tulit, id eſt genuit venit vultu læto:& geſtat humeris tela, id eſt ſagittas fatales ad excidium Troiæ: & pharetras,ſcilicet Herculis:notas poplis apd quos per eas mira geſſit:ens ſup. hæres Herculis.ſ. in poſſidendis ſagittis.

¶ Quas manus. vertit ſermonem ad mundum. Miſer. quia perdidiſti defenſorem tuum. Numeroſa. habēs plura capita: vt hydra. Aper. ſi naſcetur alius aper in Arcadia quas manus implorabis. Rhodopes alūnus. alius Diomedes. Elices. vrſæ ſeptentrionalis, vbi ſunt populi crudeles. Stabulum. quia ibi paſcebat equos ſuos carne humana. Iacet par. terra videt Herculem mori ſicut alij moriuntur:vnde eſt par omnibus, licet dum viueret non eſſet æqualis alijs: ſed ſimilis tonanti Ioui. Planctus. exhortatur mundum ad lugendum. Cohibente nodo. ligante nullo vinculo.

BERNA

Exertos. nudatos. Sola. claudantur omnia templa pręter vnũ Iunonis. Obductis. clauſis. Nouercę. Iunonis. Vadis. vertit ſermonẽ ad Herculẽ. Triumphũ. cerberũ. Vmbra. tu nõ eris ille Hercules cũ corpe ſicut prius: credebant vmbras ſeruare illam imaginẽ quã habebant in corpore: ſicut de deiphobo qui apparuit ęneę trũcatis naribus. Solũ. vt fecit prius, ſed multas alias aias: quia nunc nõ eris grauis. Puppis. cymba charontis qua animę vehunt̃ ad inferos. Nõ tñ. nõ eris inter viles aias: ſed cũ iudicibus inferni cũ qbus iudicabis. Geminos Cretas. rhadamantũ & Minoem cretenſes. Diſcernens. examinans. Dites. potẽtes nolite crudeles eſſe. Purum ferrũ. iuſtitia ſine iniuria. Minimũ. minimã fuiſſe licentiã: q crudelia facta non habeant locum in tuis terris. Sed locũ. pulchra ſentẽtia: oſtendit nunc quẽ honorẽ habitur⁹ ſit Hercules apd ſuperos. Arctoę. ſeptẽtrionalis. Promit. accipit: intelligit orientẽ. Occaſu. occidentem intelligit, vbi eſt mare mediterraneũ in Hiſpania. Nitebis. ſplendebis tanq̃ ſidus. Cõmiſſo. inter Calpẽ & abilã ſcopulos quos fregit Hercu. vt ingreſſus maris mediterranei eſſet in oceanũ. Reſonare. quia ibi eſt ſtrepitus propter ſcopulos. Deprimes grauabis pręſentia tua. Tutus. q. d. pauca ſunt loca vbi non ſit aliquod monſtrum quod adhuc Herculẽ timebit. Leone & Cancro de his ſupatis ab Hercule diximus. Leges. curſus ſuos. Trepidat titan. ſol timeret ſi videret cõfuſionẽ zodiaci. Vere dũ. ponit laudem quã habiturus eſt ſemp Hercules: dum in vere erunt flores & hyeme cadẽt folia ſemp cantabuntur pconia Herculis. Ante. arguit ab impoſſibili q prius lex naturę diſſoluetur q̃ memoria Herculis pdatur. Dulci. nam eſt amara. Diſcedet. errabit cum ſit ppetuo firmũ. Põto. mari nã dicunt̃ ſidera occidere in oceano. Impenſum. ſibi tributum. Nudatũ tenere cõtra ciues ſuos, ſi eſt aliquis qui debeat timeri petimus vindicem Herculem. En quid hoc. dat locũ ſequẽti ſcene audiebat ſtrepitũ & videt Philotetem venientẽ cũ lętitia renunciantẽ Herculẽ receptũ eſſe in cælum. Pateret. interrogatiue. Timidę. Iunonis timentis: q videat Herculẽ aſcendentẽ in cælum. Titubauit. fecit tremere cælũ ppter pondus Herculis. An magis. an inferi. & Cerberus viſo Hercule timuerunt. Fallimur. nõ eſt aliqd horũ quæ diximus: ſed eſt Philotetes qui venit cum lętitia. Peas tulit. genuit, Philotetes filius Peantis. nullum nomen apud graecos finit in. n. s. Notas. quas cognoſcebant omnes populi. Hęres. nam illi Hercules reliquit ſagittas ſuas.

DANI. ¶ Populi vetuſti. qualem vocat Apollonius προσέληνον και πρωτογονεων & Theocritus. noſtri quoq; poetę ex imitatione confirmant. Populo timenti. mortuo iam pacatore. Tellus genuit. id eſt qui alter veluti terreſtris Iuppiter cum cæleſti de parilitate contendebat. Feri tyranni. Ecbaſin facit admonẽs exemplo Herculis principes & reges ſuperſedeant ſpoliare & rapere: ſed iuſtitiam colere & populos in tranquilla pace cuſtodire libeat. Quis erit recepto. & cũ collocet te ſupmus Iuppiter vbi leo te non videat ne priſtinę cladis recordatione cõterritus inſaniat & legẽ aſtrorũ cõfundat. Vere dũ. q̃diu tempora viciſſim ſibi cõcedent ſtabit æternitas nominis tui. Vetito. in quẽ non cadit. Quieſcant. dicere. Te pater rerum. oramus ne feras terreſtre malum aliquod naſci: qd ſi futurum ſit reſtitue nobis Herculem extra quẽ erit nullus qui audeat cõgredi. Ecqd hoc. apparatus ſcenæ proximæ. Pondus. ob pondus additi numinis.

ASCENSIVS.

EFfare &c. In hoc vltimo actu Philoctetes declarat Herculis exitum: nutrice eũ exgrẽte & dicẽte. O Iuuenis: ego pcor effare. i. eloq̃re, caſus Herculeos. i. quibus Hercules cecidit, & quonam vultu Alcides tulerit, id eſt paſſus ſit, necem, id eſt enectionẽ a venenata palla. Phi. Eo ſup. vultu: & tam æquo, quo nemo ſup. tulit vitam, quæ nulli eſt tam læta: vt nihil patiatur mali ob quod vultus turbetur. Nu. Adeo ne, id eſt anne inuaſit ignes vltimos, id eſt rogos funebres: adeo lætus? Phi. Ille Hercules qui docuit ſub occaſu, ſcilicet ſuo, omnia vinci virtute indomita: oſtendit tam flammas eſſe nihil, id eſt nihili faciendas. Nu. Quis locus fuit forti, id eſt oſtendẽdæ fortitudini: inter vapores, id eſt ardores ignis? Phil. Malum, ſcilicet veneni Neſſei ſanguinis, quod vnum, id eſt ſolum: nondum venerat in orbem: aut malũ ignis quo mundus flagrabit: eſt victũ, & flamma eſt victa: & hæc quoq;, id eſt etiam flamma rogi: acceſſit feris, ſcilicet ab Hercule victis, id eſt adnumeratur laboribus & triumphis eius. Ignis abit, id eſt abſumitur: vt victus, inter labores Herculeos. Nu. Agedum ediſſere: quonam modo flamma eſt victa. Phil. Vt, id ẽ poſtq̃, omnis manus, id eſt multitudo mœſta, ſcilicet ob malum Herculis: corripuit Oethen, ſcilicet mõtem, hinc. i. deinde Phagus arbor glãdifera: pdit vmbras: qa & frõdes: & iacet ſucciſa, toto trũco: & man⁹ ferox, flexit hinc. i. deinde, pinũ. ſ. arborẽ minãtẽ aſtris. i. altiſſimã.

Actus Quintus.
Trimetri Iambici.

NVTRIX. PHILOCTETES.

EFfare caſus iuuenis Herculeos precor:
Vultu quonam tulerit Alcides necem. Phi.
Quo nemo vitã. Nu. lętus adeo ne vltimos
Inuaſit ignes? Phi. eſſe iam flammas nihil
Oſtendit ille: qui ſub occaſu Hercules
Virtute vinci docuit indomita omnia. Nu.
Inter vapores quis fuit forti locus? Phi.
Quod vnũ in orbẽ venerat nondum malum
Et flamma victa eſt: hęc quoq; acceſſit feris:
Inter labores ignis Herculeos abit. Nu.
Ediſſere agedũ flãma quo victa ẽ modo. Phi.
Vt omnis Oethen mœſta corripuit manus:
Hinc fagus vmbras perdit: & toto iacet

Succiſa trunco.flexit hinc pinum ferox
Aſtris minãtem:& nube de mediavocat:
Ruitura cautes mouit:& ſiluam trahit
Secum minorem:Chaonis quondam loquax
Stat latavaſti quercus & Phœbum vetat.
Vltraq; totus porrigit ramos nemus.
Gemit illa multovulnere impreſſo minax
Frangitq; cuneos:reſilit excuſſus calybs:
Vulnuſq; ferrum patitur:& truncum fugit.
Commota tandem eſt:tum cadens lẽta mora
Duxit ruinam;protinus radios locus
Admiſit omnes:ſedibus pulſæ ſuis
Volucres pererrant nemore ſucciſo domus.
Quęruntq; laſſis garrulæ pennis nemus.
Iamq; omnis arbor ſonuit:& ſacræ quoq;
Senſere quercus horridam ferro manum:
Nulliq; priſcum profuit ligno nemus.
Aggeritur omnis ſilua:& alternæ trabes
In aſtra tollunt Herculi anguſtum rogum.

et tã altam vt videretur velle aſtris vim infer re:& vocat.i.deſcendere facit:de media nube Ipſa autẽ ruitura.i.cũ iam ruere pararet:mouit cautes.i.petroſum fundum ſup quem ſtabat:& trahit ſecum ſiluam minorem.i.multitudinem arborum minorũ.Quercꝰ Chaonis vaſti.i.Chaonij nemoris epirotici valde ampli:vocalis quondam dum in dodona reſponſa dabat,ſtat lata.i.ampliter extenſa:& vetat.ſ.vmbra ſua:Phœbũ.i.ſolẽ,pertingere ad radices ſuas:& porrigit ramos.ſ.ſuos, vltra.i.altius & ſupra totũ nemꝰ:illa.ſ.arbor dura:minax:q̃a ĩpatiens ſectiõis:gemit multo vulnere impreſſo.ſ.ab manu familiariũ conante eam deuellere:& frãgit.ſ.duritię ſua cuneos.i.ferrea inſtrumenta ad findenda ligna cuneata.i.ante acuta,& poſterius obtuſa calybs.i.ferrum durũ reſilit excuſſus.ſ.a robore:& ferrum patitur.i.accipit vulnus,hoc eſt hebetatur,aut in morem ſerrę dentes accipit:& fugit truncum.i.reſilit a trunco.Quercus ſup.illa ingens,eſt tandem commota,tũ.i.deinde:ipſa cadens;mora lenta:quia rami & vicinæ arbores impediebant caſum:duxit.i.lẽte fecit ruinam. Locus in quo ſteterat:admiſit.i.accepit protinus omnes radios.ſ.ſolis:volucres pulſæ ſedibus ſuis:pererrãt domus.i.errãt per domus.i.nidos & ſolitas mãſiones:& ipſæ garrulę,quærunt pennis laſſia.ſ.diu volando:nemus.ſ.ſolitum ſed iam auulſum:& omnis arbor ſonuit iam.ſ.icta ſecuribus,& quercus quoq;.i.etiam ſacræ.i.in cæduæ in lucis conſecratis ſtantes:ſenſere:manum horridam.i.aſperam & ipſis horrendã quia nulli parcentem:& nemus priſcum.i.antiqua religione obſeruatum nulli profuit:quia non minus excidebatur:q̃ ſi nuper aut non eſſet conſecratum. Antiqua enim ſuperſtitione quo res erat diutius conſecrata eo putabatur ſanctior:vt æneid.ij. Eſt vrbe egreſſis tumulus:templumq; vetuſtum Deſertæ Cereris:iuxtaq; vetertima laurus Relligione patrum multos ſeruata per annos. Omnis ſilua aggeritur.ſ.ad pyrã conſtruendam:& trabes alternæ.i.alternatim poſitæ:tollunt.i.erigunt:rogum anguſtum.i.nimis arctum Herculi:aut:auguſtum.i.ſolemnẽ & magnificum. malim anguſtum legere.

BERNA.

Effare. Hic eſt quintus actus in quo commendatio mortis Herculis habetur. Nutrix petit Philoctetem vt narret ſeriẽ rei:quo mõ Hercules mortuꝰ ſit. Vitã.magis lætus tulit mortem q̃ aliquis ferat vitã. Ignes.i.rogos. Nihil.nullius mali. Sub occaſu circa mortẽ docuit oĩa vinci virtute. Inter vapores.quã virtutẽ potuit exercere contra ignes. Vnũ malũ.ſ.flãma. In orbẽ.cũ qua pugnauerãt Hercules. Hoc quoq;.ſ.malũ flãma. Acceſſit.adiunctus eſt. Abijt.acceſſit. Ediſſere.narra mihi quo modo pertulit flammã. Vt oĩs.narrat Philoctetes. Manus.famuli iuſſi ſuccidere arbores ad rogum. Perdit.q̃a nõ faciet amplius vmbrã. Ferox.ſ.multitudo. Flexit.ſtrauit. Minantẽ.altã. Nube.de altitudine ſua:q̃ videbaẽ tangere nubes. Vocat.ad ſe vt cadat. Mouit.illa erat tanti ponderis:vt ruitura faceret tremere cautes.i.mõtẽ Oetham. Siluã minorẽ.minores arbores. Chaonis.Chaonia regio eſt Epiri alpeſtris:erat in hac ſilua quercus ita magna vt erãt illæ ex quibꝰ dabantur reſponſa in Chaonia ſilua per columbas:ideo dicit loquax. Vetat.ramis ſuis faciendo vmbrã. Porrigit.erant ita magni rami vt extenderentur vltra alias arbores: Minax.dũ nutaret. Multo vulnere.multis ictibus. Cuneos.lignũ ſeu ferrũ qđ figiẽ in fiſſura. Calybs.ipſum ferrũ. Patitur.frãgebatur ſecuris. Fugit.non poteſt intrare. Tandẽ.poſt mltos ictꝰ. Admiſit.recepit lucẽ ſolis. Pererrant.fugiunt ad alios ramos. Laſſis.fatigatis:anteq̃ inuenirent ſedem:nã oẽs arbores ſucciderant. Sonuit.dũ incideret. Sacræ.conſecratæ Ioui. Profuit.quia ſuccidebantur. Aggeritur.in vnum geritur ad faciendum piram. Anguſtum.reſpectu magnitudinis Herculis:aliter legeẽ:Auguſtum quaſi conſecratum. In aſtra.altum.

DANI.

Effare. Herculeę virtutis meritoꝝ epilogo funebris põpa illuſtraẽ:ſed priꝰ mõſtroſa ipſiꝰ Herculis mors per Philoctetẽ iubẽte Nutrice cõmemoraẽ. Actus q̃ntus trimetro archilochio & monometro catalectico. Quo vultu.qua cõſtantia & fortitudine. Quo nemo vitã.eclipſis:vel a ſupiori repetitio. Vnũ malum.labes veneni q̃ Herculẽ cõſumpſit & flãmam ipſam rogalẽ. Feris.quas domuit. Vt oĩs.hinc cõmemorat Philoctetes quicq̃d ſecutum eſt obitum Herculis. Chaonis.Chaon Troianus fuit qui mortuꝰ Epiro nomen dedit memorãte Virgilio:Dodona ſilua in chaonia vbi oracula dabãt collũbę Iouis. Phoebũ:radios & lucem ſolis. Frangitq; cuneos:quaſi hec mõſtra indignam Herculis mortẽ arguerẽt. Tandẽ:geminatis ictibꝰ. Domꝰ.nidi.domũ nidũ dicit:q; ex nidis volucrũ primũ fuit domꝰ excogitata & cœpta fabricari.eurialus & hyperbius fratres Athenis:domos conſtituerunt.antea ſpecꝰ erãt p domibus:quidam hoc inuentum Veſtę aſcribunt.

Chaon. Domuum inuentio.

ASCEN. ¶ Rapit alta &c. Pinus alta & robur tenax.i. ſolidū lignū:& ilex breuior rapit.i.ad ſe attrahit flāmas:ſilua.ſ.tota,cōtexit.i.coopit & decorat pyrā.i.ſtruē lignoꝝ q̄ icēdi debeat:ſilua ſcꝫ ppl͞ea aut populna.i.frequēs ram⁹ pp̄li arboris,appoſitone:nem⁹ frōdis Herculeę q̄ coronat⁹ ab iferis rediꝑt. At ille.ſ.Hercules fert.ſ.p̄ceps i rogū:vt leo ingēs ſub nemore Naſamonio.i.Libyco:vbi Naſamones ex naufragio miſeroꝝ victū aucupantes incubāt: admugit.ſ.ad mortē victurā: ęger.i.ſaucius: pectore recliui.i.reclinato in terrā:ſi mauis dicere,ęger.ſ.fame.i.famelic⁹,dic admugit prędę viſę. Quis credat illū.ſ.Herculē,rapi.i.affectanter currere ad flāmas:Vult⁹ ſup.eius erāt petētis.i.ei⁹ q peteret aſtra,nō ignes.i.rogos. Vt.i.poſtq̄ Hercules preſſit.ſ.eūdo: Oethē.ſ.montē:ac luſtrauit.i.inſpexit oculis ſuis rogū:ipſe impoſitus fregit.ſ.pōdere ſuo: oēs trabes:& poſcit arcū:& inquit o ſate.i.generate Pæante:accipe hæc dona:& cape munus Alcidę. Hydra,ſerpēs aquatica venenatiſſima ſenſit has.ſ. ſagittas:Stymphalides aues diriſſimæ & immaniſſimę:iacēt.ſ.ex aere decuſſæ:his.ſ.ſagittis:& quicq̄d aliud malū.i.dirū monſtrū:vici eminus.i.de longe:vt telo eminus.i.e manu miſſo. Cape inquit: victure.i.qui es victur⁹,felix.ſ.in feriendis quę velis:nunq̄ enī mittes in hoſtes has irritas.i.ſn̄ effectu:ſiue voles auferre volucres de media nube,aues deſcendēt & te'a certa ferent.i.afferent tibi de cælo prędā. Nec hic arcus fallet vnq̄ dexterā tuā:arc⁹ didicit.i.longo vſu librare.i.certo ſpatio & modo emittere,telū & dare ſagittis fugā certā.i. ad rem deſtinatā & non aliā:vnde Neſſum non coniugē fixerant. Ipſa tela emiſſa neruo.i. arcu neruato: non fallunt iter.i.ſemper pueniūt ad deſtinatum locū nec manēt in medio:ego precor tātū.i.dūtaxat vnū:accōmoda tu mihi ignes, & extremam facem.i.incende pyrā funebrē mihi. Hic nodus ingēs.ſ.clauę:quē nulla manus capiet.i.ferre aut comprēdere poterit:flagret.i.ardeat mecū per ignes: hoc tm̄.i. ſolū telū:ſequet̄ Herculē:& aut(vnde pri⁹ malui ingens q̄ inquit legere:vbi perperam legebatur inclyt⁹)tu accipes quoq;.i.etiā hūc.ſ.nodū:ſi poſſes ferre.i.portare ipſū:nūc q̄a nō potes,adiuuet.i.adaugeat,rogū dn̄i.i.heri ſui: hoc eſt meū. Tū.i.inſup Hercules poſcit ſpolia rigida mali Nemeæi.i.leonis efferi pellē & integumēta aſpa:arſura ſecū,rog⁹.i.ignis,latuit i ſpolio.ſ.leonis vn̄ icēſa ē pyra.ois turba.ſ.familiariū ingemuit: nec dolor remiſit cuiq̄.i.expoſtulauit ex oib⁹ lachrymas: mr̄.ſ. Alcmena,furēs.i.nimis idulgēs i luctū: deduxit.i.apuit pect⁹ auidū.ſ.pœnę:atq; ferit.i.cōcutit in plāct⁹ vaſtos.i.ad ingētes plāct⁹ cōcitādos,vbera.ſ.ſua:exerta.i.nudata:vtero ten⁹:intelligat̄ poti⁹ ꝑpa exerta veſtibus q̄ vbera ad vterū vſq;:niſi vetulę ſic laxa dici velis:& pulſās vocib⁹.ſ.q̄rulis ſupos & ip̄m Iouē.ſ.principē ſuporū & patrē Herculis:impleuit oēm locū voce fœminea.i.eiulatu fœminino. Hercules ſup.igr̄ o mr̄:tu facis letū Herculeū deforme.i.turpe & inglorium: cōpeſce lachrymas:abeat dolor fœmineus introrſus

Rapit alta flammas pinus:& robur tenax:
Et breuior ilex:ſilua contexit pyram:
Populea ſilua frondis Herculeę nemus.
At ille (vt ingens nemore ſub Naſamonio
Aeger recliui pectore admugit leo)
Fertur:quis illum credat ad flammas rapi?
Vultus petentis aſtra:non ignes erant.
Vt preſſit Oethen:ac ſuis oculis rogum
Luſtrauit:omnes fregit impoſitus trabes:
Arcumq; poſcit:accipe hæc (inquit) ſate
Pæante dona:& munus Alcidæ cape:
Has Hydra ſenſit:his iacent Stymphalides:
Et quicquid aliud eminus vici malum:
Victure felix: has enim nunq̄ irritas
Mittes in hoſtes:ſiue de media voles
Auferre volucres nube:deſcendent aues:
Et certa prædam tela de cęlo ferent:
Nec fallet vnq̄ dexteram hic arcus tuam:
Librare telum didicit:& certam dare
Fugam ſagittis:ipſa non fallunt iter
Emiſſa neruo tela:tu tantum precor
Accommoda ignes:& facem extremam mihi:
Hic nodus ingens nulla quem capiet manus
Mecum per ignes flagret: hoc telū Herculē
Tantum ſequetur: hunc quoq; acciperes ait:
Si ferre poſſes:adiuuet domini rogum.
Tum rigida ſecum ſpolia Nemeęi mali
Arſura poſcit:latuit in ſpolio rogus.
Ingemuit omnis turba:nec lachrymas dolor
Cuiq̄ remiſit:mater in luctum furens
Deduxit auidum pectus:atq; vtero tenus
Exerta vaſtos vbera in planctus ferit:
Superoſq;:& ipſum vocibus pulſans Iouem:
Impleuit omnem voce fœminea locum.
Deforme letum mater Herculeum facis:
Compeſce lachrymas:inquit:introrſus dolor
Fœmineus abeat:Iuno cur lætum diem

Te flente ducat? pellicis gaudet ſuæ
Spectare lachrymas: contine infirmum iecur
Mater. nefas eſt vbera: atq; vterum tibi
Laniare qui me genuit. & dirum fremens
Qualis per vrbes duxit Argolicas canem
Cum victor Erebi Dite contempto redit
Tremente fato: talis incubuit rogo.
Quis ſic triumphans lætus in curru ſtetit
Victor? quis illo gentibus vultu dedit
Leges tyrānus? quanta pax obitus tulit?
Hæſere lachrymę: cecidit expulſus dolor
Nobis quoq; ipſis: nemo morituro ingemit:
Iam flere pudor eſt: ipſa quam ſexus iubet
Mœrere: ſiccis hæſit Alcmene genis:
Stetitq; nato pene iam ſimilis parens. Nu.
Nullas ne in aſtra miſit aut ſuperos preces
Arſurus: aut in vota reſpexit Iouem? Phi.

ſus. i. ad pcordia verſus. Cur Iuno ducat diē lętū. i. feſtiuū & hylarē: te flēte? Iuno gaudet ſpectare lachrymas pellicis ſuæ: hoc eſt tuas q̄ illi pellex es: eſt eīm vxoris nō viri pellex, q̄ viro cōcubia eſt: cōtine o mr̄ iecur, ſedē amoris & filiū affectionū īfirmū q̄ lachrymas puocāt q̄a muliebre: nefas ē tibi laniare vbera atq; vterū q genuit me: Et ſup. hoc dicto: Hercules fremēs dirū. i. dire, qualis duxit canem. ſ. Cerberū, p vrbes argolicas: cū redit p rediit: victor Erebi. i. inferni: Dite. i. Plutone, contēpto, fato. i. morte tremente: a cōſpectu eius talis. i. ſic aiatus & vultuoſus: incubuit rogo. Quis triūphās ſtetit ſic lęt⁹ victor in curru. ſ. triūphali: vt ſup. Hercules in rogo? q. d. null⁹ Quis tyrānus: dedit illo. i. tali, hoc eſt tā ardēti & ſtrenuo vultu: gentib⁹ leges? q. d. nullus. Quāta. i. o q̄ magna pax. i. trāqllitas aīorū: tulit. i. paſſa eſt obitus ſup. eius: aut p hypallagen: quātā pacē tulit. i. attulit obit⁹ ei⁹: quē oēs tā lętū & fortē vidētes ſedato fuerūt aīo nā lachrymæ. ſ. oim: hæſere. i. reſtinctæ ſunt: dolor expulſus cecidit. i. defecit: ſicut vētus dū deficit cadere dr̄: cadit, inqt quoq;. i. etiā nobis ipſis: qb⁹ maxime dolendum erat ob amiſſionē tāti amici & p̄ſidij. Nemo ingemit morituro. i. cū tā eēt moritur⁹ Hercľes. pudor eſt iā flere: cū. ſ. exultet gaudio quē fleam⁹. Ipſa Alcmene. ſ. mr̄ & mulier (vn̄ emphaſim habet pnomē ipa vt fere ſolet) quā ſex⁹. ſ. mollis & ipatiēs dolorū: iubet. i. poſtulat mœrere hęſit. i. firma māſit, genis ſiccis. i. nō lachrymātibus. Et parens. i. mater: ſtetit tā, quia pri⁹ lachrymauerat, pene. i. quaſi ſiſis nato. i. fortis & gaudēs. Nu. Nullas. i. non vllas: ipſe arſur⁹. i. cū ſenſit ſe concremandū, miſit ne vllas preces in aſtra aut ſuperos, aut reſpexit Iouem in vota. i. dum vota nuncuparet?

¶Tenax. Forte. Herculeæ. gratiſſimę Herculi: nā illa coronat⁹ iuit ad iferos. At ille. Hercules qn̄ vidit accēſum rogū veniebat cū tāto impetu ſicut leo in nemore Naſamonio: Naſamō eīm popul⁹ iuxta mare Libycū. Reclıuı. flexo ad terrā. Nō ignes. erat ita lęt⁹ vt videret petere cęlū, nō ignes. Vi preſſit. poſtq̄ venit in rogū petiuit ſagittas & arcū & donauit Philoctetę. Emin⁹. a lōge. Irritas. fruſtra. Media nube. etiā ſi eēnt i altū. Certa. dicunt tela certa q̄ vulnerāt p intentione mittētis. Fugā. curſū p rectū tenorē. Neruo. chorda arcus Accōmoda. ſuccēde hāc pyrā. Hic nodus. claua nodoſa ita pōderoſa eſt q nemo poſſet eā tractare. Capiet. quā nulla manus poſſet capere. Flagret. crēmet mecū. Sequar. cōburat cū ipſa claua: nā cōſequet meliūs q̄ iacteť. Hūc. ſ. nodū haberes: ſi poſſes illū ferre. Adiuuet. ſicut alia ligna ad me cōburēdū. Nemeę mali. petit pellē leonis. Latuit. erat adeo magna illa pellis vt tegeret rogū. Remiſit. dolor nō pepcit lachrymis oēs flebāt. Diduxit. ſcidit. Tenus. vſq; ad ventrē. Exerta. nudata. Pulſans: accuſans. Deforme. Hercules audiens matrē clamantē dixit noli flere mr̄ ne mortē meā turpē facias. Iecur. vbi eſt ſedes amoris & indignationis. Firmū. p̄me dolorē intus. Dirū. cū magna voce furens depoſuit caput vt moreret tali impetu vt fuit qn̄ duxit Cerberū. Dite cōtempto. Plutone neglecto. Fato. morte tremēte. Quis. ipſe tāta lętitia fuit ad mortē: quāta null⁹ vnq̄ triūphauit. Illo tā lęto vultu. Hæſere. firmatæ ſunt videndo illū ita lętum. Sexus. ſ. fœmineus, natura facilis ad lachrymas. Siccis. ſine lachrymis. Pene ſimilis. ita fortis. BERNA.

¶Naſamō. in Libya popul⁹ p̄dator. Silius lib. iij. Accipe hæc inquit: quemadmodum ſuperius perſtrinxi: ſagittas & arcū Philoctetı Hercules tradidit: nec poterat quiſpiā extra Philoctetē hæc tela torquere. ſagittas cogente Vlyſſe inuentas in expeditione Troiani belli cum tractaret vnius ſagittæ caſu illi pes vulnerat⁹ eſt quo Herculis tumulū idicauerat: vulneris fœtore apd̄ Lēnū relictus eſt. Propert⁹ canit fuiſſe ſanatum a Machaōe. Tarda Philoctetę ſanauit crura Machaō. & reuerſus Troia cōndidit Petiliā i Calabria. De media nube. aere. Certam. nunq̄ fallentem. Hic nodus. claua Herculis fuit ex ligno oliuæ trinodis admodum in caput creſcēs: de qua meminit Apollonius in quarto. ῥόπαλον ... &c. Fœminea. acri & vehemēti voce. Iuno cur lętum diē. quæ ſolis cōſtantia & patiētia noſtra inuidia carpit: macreſcit nāq; inuidia aliena ſemper felicitate. Dirum. tremendū & horribiliter fremēs. Quis ſic triūphans. ſuprema & maxima laus Herculis qui mortē non expauerit ſed tanq̄ triumphās illam adierit. Quanta. hypallage. Hæſerunt. non emanarunt: ſic ipſi quidem Alcmenę quam ſexus infirmitas & amor maternus debuerant commouere.

DANI. Philoctetes vulneratus. Claua Herculis.

Iacuit ſui ſecurus: & cælum intuens
Quæſiuit oculis: arce an ex aliqua pater
Deſpiceret illum: tum manus tēdens ait.

¶Iacuit (inqt Philoctetes) Hercules, ſecur⁹ ſui. i. nullā curā de ſe hñs: & ituēs cęlū q̄ſiuit. i. obſeruauit, oculis: an pr̄. ſ. Iuppiter, deſpiceret. i. deorſum videndo inſpiceret illū. i. ſe: tū. i. deinde, tendēs man⁹. ſ. ad Iouē ait. O pater, quacunq; parte. ſ. cœli: proſpicis natum. ASCEN.

i. me filiū tuū: pr̄, iſte eſt. i. fili⁹ ille tuus: quem vn⁹ dies q̄ſiuit. i. acquiſiuit & peperit: nocte cōmiſſa. i. illi addita vltra cōſuetū: nā cū dies naturalis vnā habet dūtaxat noctē: ille duas habuit: aut vnam geminatā. Si vtrunq; lit⁹. i. termin⁹ curſus phœbi oriēs & occidēs: & gen⁹ Scythię qđ ſub ſeptētrione eſt: & ois ora quā dies. i. ſol, ardens torret: quæ ad meridiē vergit: canit laudes meas: ſi tell⁹. i. tota regio terræ: eſt plena, pace, dicerem: Si plen⁹ orbis pacis & nullæ &c. ſi nullæ vrbes gemūt. ſ. oppreſſæ a tyrannis: nec quiſq̃. i. impi⁹, vt Buſiris inquinat. ſ. ſanguine humano: aras impiās: q2 impiū eſt hoſpitē mactare: Si ſcelera. i. ſcelerati hoīes, deſunt: ſup. p me, ego p̃cor hūc. i. meum ſpiritū, admitti in aſtra. nec locus mortis infernæ: nec regna mœſta Iouis nigri. i. Plutonis: conterrēt me. i. nō ideo peto cęlū q͛ infernū timeā: ſed o pater ego erubeſco ire vmbra. i. ſimulacrū ſine corpore, & ita vanū & imbecille, ad illos deos. ſ. infernos quos vici. Pande o pater. i. patefac diem. ſ. hūc: vt vultus deorū ſpectet Herculem ardentem: noli legere ſpectent ne vltima ſit nomini vultus lōga. O pater licet tu neges. ſ. mihi: ſidera & mundum: tū ſup. cogere. i. cogeris vltro. ſ. dare: ſi dolor abſtulerit ſup. mihi vllas voces. ſ. factis meis idignas: pāde. i. aperi: tū. i. tūc: lac⁹ ſtygios: & redde ſup. me: fatis. i. iferis & regiōi mortis. Approba pri⁹ ſup. me: natum ſup. eſſe, tuum: q2 hic dies faciet vt videar dignus fatis. Id qđ actū eſt. ſ. hacte nus eſt leue. i. parui momenti. An genitor. ſ. Iuppiter: inuenit prius Herculem an damnauit? q. d. ſimul inuenit & damnauit: quia niſi dānaſſet ad mortē nō inueniſſet eū ſibi filiū: moriēdo eñ plus ꝓbauit ſe filiū Iouis: mortē tā fortiter obeundo: q̃ in tota vita fortiter agendo: multi eñ fortiter agūt q fortiter pati nequeunt: & iō dixit: leue qđ actū eſt: & q2 tūc p̃cipue p̃tendit facere. i. facinus Iouis filio dignū: dubitat an ſe Iuppiter prius inuenerit: an ad mortē dānauerit: hęc mihi ſentētia videt̃: eligat ſibi quiſq; quā mauult alıā. Poſtq̃ hoc ſup. dixerat Hercules: addidit. ſ. Hercules, Cernat nouerca vt illi oculi doleāt quo mō feram. i. patiar flammas: & ſup. hoc dicēs: popoſcit flāmas: & inquit: o comes Alcidæ. ſ. Philoctetes: non ſegnis age hoc: corripe facem Oetheā. i. in Oetha mōte inuentā quid dextra ſup. tua tremuit (plura ſunt i geſtu q in verbis) nū. i. nūq d, manus. ſ. tua, pauida refugit ſcelus impium? q. d. non eſſe impiū, quod ab hero p̃cibus impatur. Redde mihi iā pharetras: q2 ab ingratis repeti poſſunt donata: ignaue, iners, eſt manus q̃ tēdat arc⁹ nr̄os. i. Herculeos inermis. i. meticuloſa & nulla fortitudine armata? qs. i. q̃lis pallor ſedet. i. ſitus eſt, genis ſup. tuis? Inuade. i. corripe faces ſup. eo aio: quo vultu vides Alciden iacere. reſpice o miſer q nō audes immittere ignē: arſurū. ſ. me q̃ fortiſſimo aio & vultu cōſtanti. Ecce genitor rogat iā me. ſ. vt veniā i cęlū: & pādet. i. apit, polos. i. cęlos: o pr̄ ego venio. Et vult⁹ nō fuit. ſ. Herculi id dicēti. idē q2 ad Philoctetem acri vultu, ad Iouē benigno reſpexit: & ſubridenti. Ego inquit Phi-

Quacunq; parte proſpicis natum pater:
Iſte eſt pater: quem nocte commiſſa dies
Quæſiuit vnus. ſi meas laudes canit
Vtrunq; Phœbi littus & Scythiæ genus
Et omnis ardens ora quam torret dies:
Si pace tellus plena: ſi nullæ gemunt
Vrbes: nec aras impias quiſq̃ inquinat:
Si ſcelera deſunt: ſpiritum admitti hunc p̃cor
In aſtra: nec me mortis infernæ locus:
Nec mœſta nigri regna conterrent Iouis:
Sed ire ad illos vmbra quos vici deos
Pater erubeſco. nube diſcuſſa diem
Pande: vt deorum vultus ardentem Herculē
Spectet. licet tu ſidera: & mundum neges
Vltro pater cogere. ſi voces dolor
Abſtulerit vllas: pande tum Stygios lacus
Et redde fatis. approba natum prius:
Vt dignus aſtris videar hic faciet dies.
Leue eſt quod actū eſt. Herculē genitor pri⁹
Inuenit: an damnauit? hoc poſtq̃ addidit:
Nouerca cernat quo feram flammas modo:
Flammas popoſcit: hoc age Alcidæ comes
Non ſegnis inquit: corripe Oethæam facem.
Quid dextra tremuit? nū man⁹ pauida impiū
Scelus refugit? redde iam pharetras mihi
Ignaue: iners: inermis eſt noſtros manus
Quæ tendat arcus? quis ſedet pallor genis?
Animo faces inuade: quo Alciden vides
Vultu iacere. reſpice arſurum miſer
Rogat ecce iam me genitor: & pandit polos.
Venio pater. vultuſq; non idem fuit.
Tremente pinum dextera ardentem impuli.
Refugit ignis: & reluctantur faces:
Et membra vitant. ſed recedentem Hercules
Inſequitur ignē. Caucaſū: aut Pindū: aut Athō
Ardere credas. nullus erumpit ſonus.
Tantum ingemiſcit ignis ad durum iecur.

Typhon in illo poſitus immanis rogo
Gemuiſſet ipſe: quicq; conuulſum ſolo
Impoſuit humeris Oſſan Enceladus ferox:
At ille medias inter exurgens faces
Semuſtus: ac laniatus intrepidus: rubens:
Nunc o parens herculea ſic ſtare ad rogum
Te mater inquit: ſic decet fleri Herculem?
Inter vapores poſitus: & flammæ minas
Immotus: inconcuſſus: in neutrum latus
Correpta flectēs membra: adhortat̃: monet:
Gerit aliquid ardens: omnibꝰ fortē addidit
Animum miniſtris: vrere ardentem putes.
Stupet omne vulgus: vix habēt flammę fidē.
Tam placida frons eſt: tanta maieſtas viro.
Nec properat vri: quumq; iam forti datum
Leto ſatis penſauit: igniferas trabes
Hinc inde traxit: nimia quas flāma occupat:
Totaſq; in ignem vertit: & qua plurimus
Exundat ignis recipit intrepidus: ferox:
Nunc ora flammis implet: aſt illi graues
Luxere barbæ: quumq; iam vultu minax
Appeteret ignes: lamberent flammæ caput:
Non preſſit oculos. ſed qd hoc mœſtā intuor:
Sinu gerentem relliquias magni Herculis:
Crinemq; iactans ſqualidum Alcmene gemit.

loctetes ipuli. ſ. ſ[illegible]piniū ardētē, manu trementer: ignis refugit. ſ. tāgere Herculē: & faces reluctantur: & pro. i. vitant. i. deuitāt membra. ſ. Herculis: ſed Hercules ſequẽ ignē recedetē: tu credas. i. quis q aſſiſt credere poſſit Caucaſum aut Pindū aut Athon. i. quēuis immenſum montem ardere: qñ corpus Herculis incēſum eſt: nullꝰ ſonꝰ. ſ. vocalis & articulatꝰ erumpit. ſ. ab ore eius: ignis ingemiſcit tantū ad iecur durum. ſ. quando illuc peruenerat. Ipſe Typhon qui & Typhoeus, immanis. i. gygas & in perpetuo ætnę igne verſatus: & Enceladus ferox, qui impoſuit humeris. ſ. ſuis: Oſſan montem Theſſaliæ conuulſam ſolo . i. a fundo ſuo in bello gyganteo: gemuiſſet poſitus in illo rogo: at ille. ſ. Hercules exurgēs inter medias faces: ſemuſtus ac laniatus rubens. ſ. ab igne: intrepidus, inquit, o mater parēs Herculea. i. q̃ Herculē genuiſti: decet nūc te ſtare ſic. ſ. triſti vultu, ad rogū. ſ. Herculis? decet Herculē fleri ſic. i. tam lamentabiliter? q. d. nequaq̃. Et ipſe poſitus inter vapores & minas flammæ imotus, inconcuſſus: flectēs memba correpta. ſ. ab igne: in neutrū latus: adhortat̃. ſ. aſtantes ad æmulationem virtutis: monet, gerit aliquid ardens: ne vel tunc nihil agens moriat̃: & addidit omnibꝰ miniſtris animū fortē: tu putes ardentem. i. q vrebat̃: vrere. i. agere in ignē, nō pati ab eo. Oē vulgꝰ ſtupet, flāmæ vix hñt fidē. i. q flāmę ceñt. Frons tā placita: & tāta maieſtas eſt viro. i. Herculi. nec pperat. i. nō accelerat nimis vri quumq;. i. & cū pro qñ penſauit. i. putauit ſatis datum, ſup. eſſe iam leto. i. morti, forti, traxit hinc inde. i. ex diuerſis partibus rogi, trabes igniferas: quas flamma nimia. i. multū vehemens, occupat: & vertit totas in ignes: & ipſe intrepidus recipit ſup. ſe: qua. ſ. parte: ignis exundat plurimus: & ferox implet nunc ora flāmis: aſt barbę graues luxere illi: qa flāmę ex ore halantes loco barbę: quū . i. & quū: ipſe iā minax vultu appeteret ignes & ſup. flammę lamberēt. i. molliter vrerēt caput: nō preſſit oculos. Sed qd hoc ſup. eſt? interuentus Alcmene abrūpit narrationem Philoctetæ: artificio poetæ vt populum auidum adhuc audiendi exitus retineat. Ego intuor. i. video mœſtam. ſ. mulierem (primū dicit quid hoc: q non potuit diſcernere adhuc ſexum: deinde fœminā agnoſcit & demū Alcmenen) gerētem ſinu relliquias magni Herculis: hoc vnde tam cito norit nō ſatis conſtat: & Alcmene gemit aut venit iactans crinem ſqualidum: qa lugubrem.

¶ Securus. ipſe p ſe fortis nullū rogauit. Deſpiceret. deorſū aſpiceret. Vnꝰ dies. ſum ille filꝰ qui genitus ſū geminata nocte. Commiſſa. coniuncta. Queſiuit. acquiſiuit. Vtrūq; littus. oriētis & occidētis: ſi totus mūdus cantat laudes meas q peperi pacem omnibus populis: tu debes recipere me in cœlū. Ardēs ora. regio orientalis. Gemunt. mortē meam. Inquinat. maculat cruore humano: rā oēs ſceleratos de mūdo ſuſtuli. Deſunt. per me remota ſūt. Admitti. recipi. Nigri iouis. plutonis: ne ad inferos deſcendā. Ad illos. ſ. infernales. Vmbra. aia ſeparata a corpore. Nube. quia ſol obduxerat radios nubibus ad teſtādū dolorem de morte herculis. Neges ſidera. ſi tu nō vis mihi dare cœlū: facias ſaltem vt dii ſpectent me ardētē. Voces: reuocat ſniam: ſi dixi quicq̃ indignū: parce dolori meo qui me ita cocgit loqui. Fatis. loco mortis. Approba virtutē meam prius tamē iudica dignā cœlo. Leue. parū ē quod feci reſpectu illius quod factā hodie. Prius . q. d. damnas me priuſq̃ cognoſcas me filiū tuū. Addidit. poſtea dixit ſaltē aperi cœlū vt iuno videat quā fortiter ferā flammas. Popoſcit. his dictis petiuit ignē ſuppōi rogo. Comes. o Philoctetes. Oetheā. i. mōte oetha. Tremuit. ego timebā ſupponere ignē & ipſe dixit cur tremis tu putas hoc eē ſcelus impiū. Redde qa nō mereris tela fortis viri. Aio. ſuppone ignē eo aio quo me vides expectare. Arſuꝝ. cape exēplū a me q nō timeo cū arſurus ſim. Rogat. tu tardas: & Iuppiter iam me vocat in cœlum. Venio. verba Herculis Impuli. tunc ſuppoſui facem ardentem tremente manu. Refugit. videbatur fugere. Reluctantur nolebant appropinquare. Recedentem. ipſe ſequebatur ignem. Caucaſum. quia ille rogus erat tanta ſtrues: vt ardere crederes caucaſum ſeu athon. Sonus. nulla lamentatio. Ingemiſcit. q combureret herculem. Typhon.

BERNA.

ſiue Typhoeus gygas:credo quod ſi ibi fuiſſet:ingemuiſſet. Enceladus.gygas qui portauit. Oſſan.mõtem Theſſaliæ. At ille.ſ.Hercules. Parens Herculea.mater Herculis. Correpta.ſcilicet ab igne non mouebat ſe. Gerit aliquid.nam ligna aptabat forte deficiente igne. Monet.ne fleamus. Vrere.erat eo animo vt ſi ipſe vreret alium. Fidem vix.credebant illum ignem eſſe verum q; Hercules tam fortiter ferret eas flammas. Placita.non perturbata. Properat.vt pœna eſſet breuior. Cunq; leto forti.quando putauit ſatis q; feciſſet multa fortiter in morte,poſtea voluit mori Exundat.vbi videbat maiorem ignem illuc ibat. Luxere.ſ.igni. Barbæ.Seruius dicit in plurali barbas de animalibus.in ſingulari de homine. Minax.cum inſtaret ignis prope vultum nunq̃ clauſit oculos. Lamberent.circundarent. Sed quid hoc.dat locum ſequenti ſcenæ:nam videt Alcmenam quæ portabat cineres Herculis cremati.

DANI. ¶ Iſte eſt. Filius ille vnicus. Non idem fuit.quando reſpondit patri. Iecur.qua parte & lachrimari cogimur & amare. Enceladus.Titani & terræ filius ſuppoſitus Ætnæ.caret dictio ſpiritu. Mater Herculea.Alcmene. Gerit aliquid.vitam ſemper degit negotioſam adeo vt moriens aliquid etiam geſſerit me tuuans me admonens.

ASCEN. Timete ſuperi.Ne p̃ter decorũ tragœdię lętũ hęc habeat exitũ ob Herculis apotheoſim:inducitur Alcmena triſtẽ Neniã decãtans:& ppter filiũ cuius reliquias in ſinu geſtat:& ppter ſe q̃ inuidis & læſis in quã ſęuiant relicta eſt. Sane aiaduertendũ:poetã nõ ſeq figmẽtũ illd de reliquijs Herculis penit⁹ ſublatus:ob qd in deoꝝ collegiũ aſcitũ putarint:nã inducit afferentẽ reliquas ei⁹ i ſinu. Adhortantẽq; ẽt ſupos vt fata timeant:qñ vt alibi dixi:etiã Iouis ſepulcrũ oſtenſum ẽ in Creta:& Bacchi ſimulacrũ viſũ in inferno. Veꝝ nõ inepte vt Macrobius plixe de ſomnio Sciptõis docet:huiuſmodi incolæ reſpectu inferoꝝ ſuperi dicẽdi ſunt:vñ illud,cuius vos eſtis ſuperi:& ſuperaſq; euadere ad auras hoc opus &c. Ordo eſt. O ſuperi.i.quicunq; aiali viuitis vita p̃ſertim hoies timete fata.i.letũ:quia cinis Herculeus.i.tam vaſti corporis,eſt tam paruus:ille.ſ.maxim⁹ & notiſſim⁹ gigas.ſ.Hercules.decreuit.i.decreſcendo deuenit:huc.i.ad hunc tantillum quem oſtendit id dicẽs. O Titã.i.ſol q teſtis es oim:quãta moles abit in nihil.i.i tãtillũ cinerem:quia philoſophicum eſt. Ex nihilo nihil:in nihilum nil poſſe reuerti. Heu me:ſin⁹ anilis.i.meus quę ſum anus:cepit.i.complexus eſt Alciden. Hic.ſ.ſinus,eſt tumulus illi.ſ.tam immenſo dum viueret. Ecce Hercules vix compleuit totam vrnã.q̃.i.o q̃tum:leue pondus eſt mihi.ſ.Hercules:cui.i.in cui⁹ humerum:totus æther.i.cælum incubuit pondus leue.i.facile portat [illegible] dum Antlantẽ ſubleuauit. O nate tu ibas olim.ſ.cũ viueres ad tartara & regna vltima.ſ.inferna:rediturus.i.vnde eras reuerſurus:quando remeabis iteꝝ ab inferna ſtyge?q.d.nunq̃. Tu non abis.ſ.ad infernũ vt trahas.ſ.inde ſpoliũ.ſ.Cerberũ:& vt Theſeus debeat tibi rurſum lucem.ſ.huius mundi. Sed quando.i.quandoquidem ſolus ignis impoſitus.ſ.inferno,compeſcet.i.domabit vmbras tuas quæ inferos petierunt:& quando canis tartareus.ſ.Cerberus:poterit inhibere te.ſ.ne exeas:quãdo pulſabis fores tenarias.i.tenari promontorij Laconici per quod deſcenſus dicitur ad inferos ah ad quas fauces agar ego mater.ſ.multo imbecillior:qua.i.per quas:mors.i.regio mortis.adit̃.i.acceditur:paſſiue dicitur. Sẽſus mihi videtur:ſi tu nunc teneberis apud inferos etiam inuitus,ad quas fauces ego nõ redituras agar?q.d.ad longe triſtiores. Tu vadis ad manes:habiturus vnum iter.i.itionem:quia non redibis:qui enim eunt & redeũt:duplex

Trimetri Iambici.

ALCMENA PHILOCTETES.

Timete ſuperi fata:tam paruus cinis
Herculeus eſt:huc ille decreuit gigas.
O q̃ta Titan in nihil moles abit?
Anilis (heu me) cepit Alciden ſinus.
Hic tumulus illi eſt.ecce vix totam Hercules
Compleuit vrnam:q̃ leue eſt pondus mihi:
Cui totus æther pondus incubuit leue?
Ad tartara olim:regnaq; o nate vltima
Rediturus ibas:quando ab inferna Styge
Remeabis iterum?nõ abis ſpolium vt trahas:
Rurſumq; Theſeus debeat lucem tibi.
Sed quando ſolus ignis impoſitus tuas
Compeſcet vmbras:teq; tartareus Canis
Inhibere poterit:quando tænareas fores
Pulſabis:ah quas mater ad fauces agar:
Qua mors aditur?vadis ad manes iter
Habiturus vnum.quid diem queſtu tero?
Quid miſera duras vita?qd lucẽ hanc tenes
Quem parere rurſus Herculem poſſim Ioui?
Quis me parentem natus Alcmenam ſuam
Tantus vocabit?o nimis fœlix:nimis
Thebane coniux:tartari intraſti loca
Florente nato:teq; venientem inferi
Timuere forſan,q; pater tantum Herculis
Vel falſus aderas.quas petam terras anus
Inuiſa ſæuis regibus:ſi quis tamen
Rex eſt relictus ſæuus.hei miſerę mihi:
Quicunq; cæſos ingemunt nati patres

A me petent ſupplicia:me cuncti obruent:
Si quis minor Buſiris.aut ſi quis minor
Antæus.vrbes Perſidæ terrent plagæ
Ego præda ducar:ſi quis Hiſmarios greges
Thracis cruenti vendicat carpent greges
Mea membra diri:forſitan pœnas petet
Irata Iuno: totus vretur dolor.
Secura victo tandem ab Alcide vacat.
Pellex ſuperſum:ſupplicia de qua exigat.
Ne parere poſſem:fecit hic natus mihi
Vterum timendum.quę petā Alcmene loca?

habent iter.Quid.i.ad quid:tero,id eſt ab ſummo,diem q̄ſtu.i.querela?o vita miſera:quid .i.ad quid duras.i.permanes,quid.i.ad quid tenes hanc lucem?Et ſi dicas vt alterū Herculem gignas dicit:quem Herculē poſſum parere rurſus Ioui?q.d.nullū.Quis gnatus.i.filius alter,tantus,quantus erat Hercules:vocabat me Alcmenam,parētem.i.matrem ſuam?O cōiunx Thebane.ſ. Amphitryō:nimis nimia inquam felix:quia tu intraſti loca tartari:nato,ſaltem putatiuo Hercule:florente & inferi timuere forſan te .ppter filium venientem.ſ.ad ſe,tantum.i.duntaxat ideo q̄ aderas vel.i.falſē,falſus pr̄ Herculis. Quas terras petam ego an⁹.i.vetula imbellis & impotens inuiſa regibus ſæuis:tamen vt id dictum ſic accipiatur:ſiquis rex ſæuus,eſt relictꝰ.ſ.ab Hercule,qui omnes vbiq; terrarum ſuſtulit.Hei mihi miſerę:Quicūq; nati ingemunt.i.cum gemitu repoſcunt:pr̄es.ſ.ſuos: cæſos.ſ.ab Hercule:petent ſupplicia a me,q̄ Herculē genui:cūcti obruent.i.peſſundabūt me:ſiqs Buſiris.i.puul⁹ Buſiris imitator patris q crudelis fuit & hoſtes in Aegypto ad aras deoꝝ mactauit,aut ſi quis Antæus tyrannus Libyæ,minor.i.paruere & non.me referēs:repete,petēt a me ſupplicia.Vrbes plagę.i.regionis Perſidę .i.Perſarū:terrent me:q̄ ego ducar.ſ.ab eis p̄da.ſiquis.ſ.hęres aut puul⁹ ſeu minor Diomedes,vēdicat.i.attribuit & aſſerit ſibi,greges.i.equoꝝ,Hiſmarios.i.Thracicos:vtpote:Thracis.ſ.Diomedis:cruēti:q̄ cruore & corpore hoſpitum equos ſuos alere ſoliti:greges diri.i.deoꝝ ira nati,hoc eſt equi humano ſanguine & corpore nutriri ſoliti:carpent.i.auide dilaniabūt mēbra mea.Iuno irata.ſ.in me:petet.i.a me:forſitā pœnas ob pellicatū.Tot⁹ dolor vret.i.incendet ſup.ſup caput meū(ſunt q refragante metro legant vertet)Ipſa ſecura tandem ab Alcide victo.i.nihil curans ac timens Alciden victū:vacat.i.ocioſa eſt:neſciens quid faciat:cum Hercules quē perſequi ſolebat,perierit.Ego ſuperſum.i.adhuc viuo:& reſto:de qua ipſa Iuno,exigat.i.exigere poſſit,ſupplicia.ſ.ob pellicatū & partū ęmuli:ne poſſem parere.ſ.ex Hercule cōceptū.Hic natus.ſ.de quo ſermo eſt:aut hic cuius cineres in vrna teneo,videlicet Hercules:fecit vterū timendū mihi:quia Iunonem offendit.Quae loca ego Alcmene,mater Herculis petam?

Timete.Veniens Alcmena cum reliquijs Herculis vitæ noſtræ conditionem non diu durare oſtendit & lamentatur de ſeipſa vbi habitura ſit locum amiſſo Hercule. Superi.timete etiam vos mortem quando videtis Herculem mori. Gigas Hercules ita magnus vt videretur gigas. Decreuit.a decreſco:diminutus eſt tantum vt capiatur in parua vrna. Titan.exclamat ad ſolem. Moles.magnitudo corporis. Auilis ſinus.gremium meum tenuit Herculem olim ita magnum. Hic.hæc parua vrna. Leue.quia parum ponderat. Iterum.quaſi dicat nunq̄. Debeat lucem:q̄ reduxeris eum ad ſuperos non quæro q̄ redeas cum ſpolio ab inferis:videlicet cum Cerbero & Theſeo vt prius rediſti:ſed ſolus. Ignis.ardens Phlegethon retinebit animam tuam. Tænareas.vbi eſt ingreſſus ad inferos. Pulſabis.ſcilicet redeundo,quaſi dicat nunq̄. Aditur.petitur locus mortis:qua vis ſequar te ad inferos. Vnū.quia ibi & non redibis,ideo ſolum iter erit. Duras.iam debuiſſes deficere videndo mortem filij. Tant⁹.tam magnus:vt Hercules:quaſi dicat nunq̄ talem habebo. Thebane coniunx.Amphitryo felix q̄ mortuus non vides tantum dolorem de morte filij. Timere.quia eras pater Herculis. Vel.etiam ſi non eras verus pater eius. Anus.ipſa vetula quo ibo cum ſim odio omnibus tyrannis propter filium. Si quis.corrigit ſe ſi quem filius meus reliquit in terris:quaſi dicat interfecit omnes. Nati.filij illorum quos interfecit petent a me ſupplicium. Buſiris.minor filius Buſiris. Perſidæ plagæ.regionis in meridie vbi populus Perſes. Hiſmarios.Thracenſes equos ſi quis filius Diomedis reſtat. Greges duri.equi paſti carne humana dilacerabunt me:apponet me præſepibus illorum. Irata.quia dicor pellex eius. Vertetur.odium qd habebar in Herculē totum vertet in me. Secura.nihil curans de Hercule quia victus eſt. Vacat.non habet agendum aliquid:vnde ipſa ſuperſum eius pellex in quam exerceat iras. Ne parere.timebit ne partam alterum Herculem propterea me perdet. BERNA. Vreretur legendum

¶Timete.Neniæ in funere Herculis per Alcmenam matrem & inuitatos ab ea ad funeſtum munus. Decreuit.exinanitus eſt. Gigas.Hercules immani corpore. Auilis ſinus.ſic electra exemptos de vrna fictitios Oreſtis cineres in ſinum repoſuit. Cui tutus.cum loco Athlantis cœlum ſuſtinuit. Quando.nunq̄ Tænareas fores.fauces quæ ducunt ad tartarum. Mater.ego Herculis. Aditur.paſſiue ſicut Ouidius in animalibus.Vnde nemus nullis illud aditur equis. Duras.ſuſtines. Tenes.moraris. Quem parere.quando nullum amplius paritura ſim Herculi ſimillimum melius moriar comes Herculis q̄ ſuperuiuam orba. O nimis felix.qui funus filij non deploraſti.contra infelix pater qui ſupereſt functo filio quemadmodum Neſtor qui de nimio ſtamine de legibus fatorum multa conqueſtus eſt quod viderit acris antilochi barbam ardentem. Veniente.eunte.ſicut viciſſim eo pro venio frequenter vſurpatur. Vel falſus.etiam ſi falſus omnino formidabilis fama percelebri tui gnati. Cæſos.ab Hercule. Buſiris.tale eſt:ſi quis mihi paruulus aula luderet Aeneas:& quidem ſi honorato credimus patribus filij erant cognomines vbi alterius nomen fuiſſet prætermiſſum. Forſitan pœnas petet.exiget a me pœnas iniuriam filij ſi quas vnq̄ niſi vincendo illi fecit iniurias aut qui a me natus ſit. licet teſtante Papinio.Nil culpa nepotibus obſtet. Vretur.in caput meum cudetur omnis faba. DANI. Eo venio Nomina filiorum.

ASCEN. ¶Quis loc⁹. Quę regio, q̃ plaga mundi defendet me? aut in quas latebras agar .i. impellar, mater ſcilicet Herculis? certe ego nota ſũ vbiq;: ſi petam patriam: & lares miſeros, id eſt domum paternam: Euriſtheus .ſ. tyrann⁹: tenet .i. occupat, Argos .ſ. Iunoniũ. Ego orbata .ſ. viro & liberis: petã Thebas: regnũ & Hiſmenũ .ſ. flu. i. regnũ p qđ Hiſmen⁹ fluit hoc eſt Thebanũ: & petã thalamos nr̃os: i qb⁹ ego dilecta .i. chariſſima amica Iouis: vidi quondã Iouẽ, dũ Herculẽ genuit. Proh felix nimis nimis: ſi & .i. etiã ip̃a .i. ego: ſenſiſſẽ Iouẽ fulminantẽ vt ſenſit Semele Bacchi mr̃: q̃ neſciens qđ peteret: ab Ioue id itidẽ ignorãtẽ. Vtinã Alcides .i. Hercules, foret ĩfans exect⁹ viſcerib⁹ meis. hoc eſt periſſet in ptu eius: nũc datũ ẽ miſerę, datũ eſt videre natũ .i. filiũ certãtẽ Ioui .i. cũ Ioue (vt ĩ buco. Maro: ſol⁹ tibi certat Amithas) laude .i. de laude & gloria Et vtinã hoc daretur mihi ſcire .ſ. qđ fatum poſſet eripeř mihi ſup. te: aut legaẽ. qđ: vt ſit qđ poſſet eripe mihi fatũ .i. mortẽ. Quis popul⁹, o gnate: viuet memor tui .i. bñficiorũ in ſe tuoꝝ? oẽ gen⁹ .ſ. hoim: eſt tã ingratũ. Petã Cleonas vrbẽ iuxta Nemeã ſyluã in arcadia de quib⁹ Hercules bene meritus eſt: ob interfectũ leonẽ: an petã populos arcadũ: eã ptẽ arcadię vbi aprũ aut ceruã aeripedẽ deleuit: & q̃rã terrã nobilẽ meritis tuis. Hic .i. ĩ vno loco: vt in Lerna palude, cecidit ſub te: ſerpẽs dira .ſ. hydra: hic .i. alibi cecidit ales fera: vt ſtymphalis volucris: hic .i. alibi cecidit rex cruentus: vt Buſiris ĩ Aegypto Diomedes ĩ Thracia: hic .ſ. iuxta Cleonas cecidit leo cruẽt⁹, q poſſidet cęlũ, te ſepulto. q.d. cũ tu poſſidearis a terra. Si terra eſt grata .i. memor beneficij in ſe tui: oĩs popul⁹ defendat Alcmenã tuã .ſ. matrẽ. Petã .i. an petere debeam aut bonũ ſit: gẽtes Thracias: & populos Hebri .ſ. accolas? hęc quoq; tell⁹ eſt defenſa meritis tuis: qa ſtabula .i. eq feroces: iacent cũ regno ſuo .i. rege Diomede hic .i. alibi: pax data eſt .ſ. populo: rege cruento proſtrato .ſ. a te: vt in Aegypto, Buſiri: in Hiſpania, Gerione: in Libya, Antęo. in Thracia, Diomede, in Thebis, Lyco, eñ. p qa: vbi ſup. eſt pax negata? q.d. nuſq̃. O fili ego an⁹ .i. vetula ĩfelix qđ ſepulcrũ q̃rã tibi? tot⁹ orbis cõtẽdat de rogis tuis .i. velit habere qđ ſupeſt rogis tuis: quis popul⁹, aut quę templa, aut q̃ gentes colent, reliquias Herculis magni, qs petet iã aut quis poſcet, onus Alcmenes, aut quos nunc cineres in ſinu gerit, aut filium quẽ olim in vtero portauerat? o nate q̃ ſepulcra ſup. ſũt ſat .i. ſatis tibi? qs tumul⁹ ẽ ſatis tibi? Tot⁹ hic orbis .ſ. terrarũ, erit tibi tumul⁹ fama .i. p famã q̃ ĩ eo ſeruabiẽ. O aĩe .ſ. mi: qđ trepidas tu tenes cineres Herculis .ſ. q te tutũ ſeruabũt. Cõplectere oſſa, ſ. Herculis: relliquę .ſ. Herculis dabunt auxiliũ: Relliquię ſup. ei⁹, erũt p̃ſidia. ſ. ſatis magna. Tuę vel .i. etiã vmbrę: terrebunt reges. Phil. O mr̃ Alcidę inclyti: cõpeſce flet⁹ ĩdebitos qđẽ nato .ſ. Herculi: licet tibi cõgruant. legẽdũ aũt eẽ indebitos & nõ debitos: pbat qđ ſeqẽ. Quiſqs abſtulit virtute: iter fatis .i. meruit ĩmortalitatẽ: non eſt gemendus: nec vrgendus, id eſt premẽdus nece graui .i.

Quis me locus? quę regio? quę mundi plaga
Defendet: aut quas mater in latebras agar?
Vbiq; certe nota. ſi patriam petam:
Lareſq; miſeros: Argos Euriſtheus tenet.
Orbata Thebas regnum: & Hiſmenũ petã:
Thalamoſq; noſtros in quibus quõdam Iouẽ
Dilecta vidi proh nimis felix nimis:
Si fulminantẽ: & ipſa ſenſiſſem Iouem.
Vtinam meis viſceribus Alcides foret
Exectus infans (nunc datum eſt miſerę: datũ
Videre natum laude certantẽm Ioui)
Et hoc daretur ſcire quod fatum mihi
Eripere poſſet. quis memor viuet tui
O nate populus? omne iam ingratũ eſt gen⁹.
Petam Cleonas? Arcadũ an populos petam?
Meritiſq; terram nobilem quęram tuis?
Hic dira ſerpens cecidit: hic ales fera:
Hic rex cruentus. hic tua fractus manu
Qui te ſepulto poſſidet cœlum leo.
Si grata terra eſt: populus Alcmenam tuam
Defendat omnis. Thracias gentes petam:
Hebriq; populos? hęc quoq; eſt meritis tuis
Defenſa tellus: ſtabula cum regno iacent.
Hic pax cruento rege proſtrato data eſt.
Vbi enim negata? quod tibi infelix anus
Quęram ſepulcrũ? de tuis totus rogis
Contendat orbis. reliquias magni Herculis
Quis populus: aut quę tẽpla: q̃ gentes colẽt?
Quis iam petet: quis poſcet Alcmenes onus?
Quę tibi ſepulcra nate: quis tumulus ſat eſt?
Hic totus orbis fama erit tumulus tibi.
Quid aĩme trepidas? Herculis cineres tenes.
Complectere oſſa: relliquię auxilium dabũt.
Erunt ſatis pręſidia: terrebunt tuę
Reges vel vmbrę. Phil. indebitos nato qdẽ
Compeſce fletus mater Alcidę inclytis
Non eſt gemendus: nec graui vrgẽdus necę:

Virtute quiſquis abſtulit fatis iter.
Aeterna virtus Herculem fleri vetat:
Fortes vetat mœrere:degeneres iubet. Alc.
Sedabo queſtus? vindicem amiſi parens
Terrę atq; pelagi.quaq; purpureus dies
Vtrunq; clara ſpectat Oceanum rota.
Quot miſera in vno condidi natos parens?
Regno carebam:regna ſed poteram dare.
Vna inter omnes terra quas matres gerit
Votis peperci:nil ego a ſuperis petii
Incolume nato:quid dare Herculeus mihi
Non poterat ardor?quis deus quicq̃ mihi
Negare poterat?vota in hac fuerant manu.
Quicquid negaret Iuppiter:daret Hercules
Quid tale genitrix vlla mortalis tulit?

moleſta:Virtus æterna vetat Herculē fleri: & vetat mœrere.i. mœſtitia proſequi fortes: & iubet ſup. mœrere degeneres. Alc. Sedabo queſtus.i.quomodo potero ſedare queſtus.i. quęrelas:ego parens amiſi vindicem id eſt liberatorem: terræ atq; pelagi: quaq;.i. & qua parte dies purpureus.i.rubeus ſol: ſpectat rota clara,id eſt curru ſplendido vectus: vtrumq; oceanum tam orientalem ſeu indicum q̃ occidentalem ſeu Gaditanum. Quot natos id eſt filios ego miſera parens condidi.i. ſepeliui:in vno.i. Hercule? q. d. innumeros: quia vnus pluris erat, q̃ innumeri Niobes aut priami. Ego carebam regno:ſed poteram dare.ſ. per filiū qui multos in regno reſtituit, regna. Ego vna.i.ſola inter omnes matrēs quas terra gerit:peperci votis.i.abſtinui a votis faciēdis dijs:quia ego nil petij a ſuperis nato.i. filio meo Hercule incolume,id eſt ſoſpite & florēte:q2 vn⁹ erat mihi oia & oia q̄ optabā dare poterat. Poetice aūt dicit incolume: p incolumi:ſicut Maro de palinuro:gaudet cognoie terra:pro cognomini. Quid ardor.i. feruens amor & ſpūs Herculeus nō poterat dare mihi q.d:nihil nō hoc ē oia poterat dare. Quis de⁹ poterat negare qcq̃ mihi?q.d.nullus. Cui⁹ dicti poterat dari pia & cōueniēs rō: q2 cū eſſet filius Iouis & Neptunum ac Plutona haberet patruos: minoreſq; deos: vt Antęum: Cacū, Acheloum, pluresq; vicerit:nullus de⁹ illi quicq̃ negare poſſet: ſed mulier glorioſa:& tragico cothurno inſeruiens trahit ad inuictas filij ſui vires dicēs. Vota.i. optanda oia: fuerant in hac manu.ſ. filij mei:quā & ſuā putat:ideoq; hac dixit:quod pronomen primam demonſtrat perſonam:hoc eſt de ſe loquentem:ſed cum filius ſit bona pars matris:quæ manus filij eſt: eſt & matris. Quicquid Iuppiter negaret.i.negare vellet: Hercules daret,id eſt extorqueret ab eo per vim. Et ideo cum talis fuerit Hercules vt vnus inſtar omniū deorum haberet. Quid tale tulit.i.protulit:vlla genitrix mortalis? q.d.nulla: Caute autem mortalia additur, ne Latonam prouocet:vt Niobe infelix de qua ſequitur.

¶Nota. Cognita propter virtutem Her. Patriam.argos. Euriſtheus.qui imperabat Herculi. Orbata. priuata filio. Hiſmenum.fluuium thebanum. Thalamos.quia ibi nupta fuit Amphitryoni. Fulminātem.nimis felix fuiſſem ſi Iuppiter me fulminaſſet: quemadmodum Semelen Thebanam matrem Bacchi & de vtero meo fuiſſet exectus id eſt exciſus infans Hercules. Certantem.æquantem laudes Herculem. Et hoc.vt eo amiſſo magis dolerem: nam magis dolemus amiſſis rebus magnis q̄ paruis. Cleonas. ciuitatē vbi Hercules Leonem interemit. Nobilem.famoſam. Meritia.quia ibi interfecit aprū. Hic. in alio loco. Ales.fera Stimphalis. Rex cruentus.buſiris. Leo.ſ.Nemeęus ſeu Cleonæus q inter aſtra collocatus ē. Defenſa.quia ibi interfecit Diomedem. Vbi.quaſi dicat in nullo loco.quia toti mundo dedit pacem. Contendat. vt habeat cineres tuos. Onus.vrna quam geſtabat Alcmena manibus. Totus orbis.tua fama erit tibi magnum ſepulchrū per totum orbem. Quid anime . ad ſeipſam dicit non timēdum eſt dum tenes cineres filij,quia adhuc erunt tibi pręſidia quando reges adhuc timebunt vmbram Herculis. Debitos.conſolatur Alcmenam philoctetes. Abſtulit iter.nam cum mors extinguat omnia: ſola virtus ſuperſtes reſtat: vnde non eſt dolendum de morte filij qui tot præclara facinora egit : vt immortalitatem nominis ſui meruerit. Degeneres. viles carentes virtute. Sedabo . interrogatiue ceſſabo? Vindicem. vnde magna eſt mea iactura. Vtrunq; Oceanum. orientem & occidentem. Quot.amiſi vnum filium:ſed poſſum exiſtimare perdidiſſe multos in vno : nam plures valebat. Condidi.ſepeliui. Poteram dare. & ſi nō habueram regnum:tamen poteram dare,cum haberem filium regum victorem. Vna.cum haberem filium Herculem nunq̃ feci vota dijs quia illis nō indigebam. Quid.quaſi dicat oia poterat dare. Manu.ſ. Herculis. BERN.

¶Euriſtheus.æmulus Herculis cui propter naſciturum Herculem cœlum interclusum eſt:indignatione Iouis. Et ipſa.ſicut Semele. Cleonæ:ſunt iuxta Nemeā in Arcadia.vnde Cleonęus leo quem peremit Hercules. Valerius flaccus in primo. Cleonęo iam tempora cluſus hiatu Alcides. Hebri populos: Thracas. hebrus fluuius ex Pindo trahens ortum vt placet Ariſtoteli in ſecundo metaurorum. Hic pax:illic pax tranquilla duce filio. De tuis totua rogis.quæritur gloria a populis per monumenta virorum præſtantium:quēadmodum grauis illa & capitalis pugna teſtificatur inter Himerenſes & Catanenſes exorta de cineribus Steſichori ad quā dirimendam Phalaris Aſtiphaleus iudex electus fuit:& tandem pro Cataneia prolata ſententia: quoniam apud Catanen ſtudijs literarum operam nauaſſet ęgregiam. Himerius enim fuit Steſichorus poeta cæcus:cæterum facundiſſim⁹. Onus Alcmenes:Herculem. Hic totus orbis:cœlum ſepultura eſt vrna carentibus.tu vero vbiq; eris præſto fama & meritis. Reliquiæ Herculis:etiā mortuus tibi opem feret Hercules. Non eſt gemendus:mors eorum minime lugenda eſt:quorum laus emori non poteſt. Vindicem:ego parēs amiſi vindicem terræ. Quot miſera. vnus,Hercules eſt mihi flendus pro innumeris gnatis quo ſolo eram regina.nam gloria parentis eſt filius ſapiens. DANI.

Hebrus. Reliqæ deſcori ſunt. Steſichori cineres bello petiti. Cœlo tegit q nō habet vrnam.

Defleuit olim mater:& toto ſtetit
Succiſa fœtu:biſq; ſeptenos greges
Deplanxit vna.gregibus æquari meus
Quot ille poterat?matribus miſeris adhuc
Exemplar ingens deerat:Alcmene dabit.
Ceſſate matres:pertinax ſi quas dolor
Adhuc iubet lugere:quas luctus grauis
In ſaxa vertit:cedite his cunctæ malis.
Agedum ſenile pectus o miſeræ manus
Pulſate:& vna funeri tanto ſat eſt
Grandęua anus defecta:quod totus breui
Iam quęret orbis?expedi in planctus tamen
Defeſſa q̃q̃ brachia:vt inuidiam deis
Lugendo facias:aduoca in planctum genas.

ASCEN. ¶ Defleuit olim. Alij legunt aliqua:pro quę dã,quaſi neſciret quęnã fuerit:qd mulieri dare:ſed adhuc nõ quadraret locutio niſi interrogatiue legat̃:qd indicatiue legendũ eſt. dicamus ergo cũ melioribus codicibus,olim: mater.ſ.Niobe Tantali filia: defleuit olim.ſ. liberos ſuos occiſos ab Apolline ad vltionẽ Latonę matris:cui ſe Niobe pręferendã cenſuit aut ſaltem ęquandã,q; illa dũtaxat duos Apollinẽ & Dianã peperiſſet: ipſa aũt quatuordecim:ſeptẽ mares & totidẽ fœminas:quibus interfectis ſic fleuit vt in marmor adhuc lachrymans conuerſa ſit: defleuit ergo olim & pro quia:ſtetit,ſucciſa.i.amputata & refecta toto fœtu.i.oĩ prole ablata:quaſi truncus ſine ramis,& vna.i.cũ eſſet vna deplãxit greges bis ſeptenos.i.quatuordecim liberos. Ille meus.ſ.vnicus filius Hercules:quot gregibus.ſ.natorũ:poterat æquari.i.ex æquo conferri:ſi ad virtutẽ nõ ad numerũ ſpectes?q.d. innumeris. Exemplar ingens .i. ingentis luctus deerat adhuc.ſ.ad imitandũ,matrib⁹ miſeris: Alcmene dabit ſupple illud. Aptius vt ſępe monui:dabit q̃ dabo dicit:de ſe magnifice in tertia perſona loquens. O matres ſi q̃a .i.aliquas dolor pertinax iubet adhuc lugere: ceſſate.ſ.dum ego perluxero:& vos quas luctus grauis vertit in ſaxa: vt Nioben, ſtomachoſe autem loquentes ſingularia pluraliter eloquunt̃:cedite cũctæ his.i.meis malis. deinde ad planctũ egregiũ ſe inuitans dicit:

Agedum. Agedũ(qd vtriuſq; numeri adnotauit Valla & bene:nam & hic pluraliter ponit̃)o manus miſerę.ſ.meæ: pulſate pectus ſenile.ſ.meũ:& vox eleganter poſita.ſ.cum tanta ſit cauſa planctus: vna anus grandena, defecta ſcilicet viribus & nato,ſat eſt.i.nunquid ſatis eſſe poteſt tanto funeri,quod.ſ.funus:totus orbis quęret.i.requęret,iam breui.ſ.ſpatio. Si vt impreſſum inueni legetur breuis:ſenſus eſt q; mũdus breuis ſi, etiam totus ſi ad famam de Herculis morte reſpexeris:quia eum vt breuem citiſſime pertranſierit,ſed legam cum Bern. breui. O Alcmene expedi in planctus brachia q̃q̃ defeſſa, tñ.i.nihilominus expedi: vt facias deis lugendo inuidiã.i.moleſtiã aut potius vt in deos concites inuidiã populi,q; talẽ vindicẽ ſuſtulerint,aduoca in plãctum genus ſ.deorũ aut tuũ aut Herculis aut generatim oẽs: aut vt legã potius genas tuas:q̃ ſunt lachrymas ſedes: vt vero gentes legam metrum non patiatur.

BERN. ¶ Defleuit. nunc comparat miſeriaa ſuas cum miſerija aliarum. Bis ſeptenos. quattuordecim filios. Nioben intelligit de qua diximus in prima tragœdia. Ille. meus Hercules. Quot gregibus. q̃ multæ multitudini filiorum poterat æquari? Alcmene. ipſa vt numeraret inter miſeras matres. Dabit. ſcilicet exemplum miſerę matris. Ceſſate. o matres iam ceſſate a luctu:& confortate vos in comparationem mei. Pertinax. adhuc durans. In ſaxa. ſicut dicitur de Niobe. His malis. ſcilicet meis. Nam plura habeo q̃ vos omnea ſimul. Agedum. exhortatur ſeipſam ad luctum. Vna. ego ſola non ſum ſatis ad tantum luctũ. Vnde vellet totum mundum reſonare planctu. Breui. ſ. ſpatio:naſcent̃ mõſtra:nec erit Her. & eum omnes vocabunt. Expedi. exere brachia nuda ad plangendum.

DANI. ¶ Succiſa. Orba fœtu priua. Ceſſate. matres ego vna hodie antecedo omnes miſeras miſeria.

ASCENSIVS.

Flete Alcmenen. Quia nouũ eſt genus Metri, q̃uis nulla ſit inducta perſona noua:ſignata eſt ſcena noua:qd licet nõ ſit neceſſariũ,quia parui refert & ad ſniam nihil:nõ duxi mutãdũ. Loquit̃ Alcmena de ſe primũ dicẽs. Flete.ſ.genę meæ: vñ malui genas q̃ gen⁹ legere in fine ſupioris ſcenę: Alcmenen,hoc ẽ miſerias ei⁹ & plãgite natum Iouis magni,cui.ſ.nato Iouis:concepto pro concipiendo.i. vt conciperet̃,lux.i.dies vna perit ꝑ perijt: & eos (Scribitur graece ηως dum prima eſt longa: dum breuis εως: vñ nõ eſt mirũ ſi latini variarint) eos inquã.i.aurora cõtulit duas noctes: qa p̃termiſſo die continuata eſt nox:ſi fabulæ credere dignũ eſt. Quiddã p̃ſ ipſa luce:qa Hercules propter quẽ lux olim perijt (nã nõ ſolũ vt dicit Ariſtoteles: propter qd vnũquodq; tale & illud magis: verũ etiam propter quod aliquid fit potius videtur q̃ id quod fit: vnde

Anapeſtici. ALCMENA ſola.

Flete Alcmenen magniq; Iouis
Plangite natum.cui concepto
Lux vna perit:noctesq; duas
Contulit Eos.ipſa quiddam
Plus luce perit.totę pariter
Plangite gentes:quarum ſæuos
Ille tyrannos iuſſit Stygias
Penetrare domos:populiſq; madens
Ponere ferrum.fletum meritis
Reddite tantis.totus:totus

Perſonet orbis.fleat Alciden
Cærula Crete magno tellus
Clara tonanti.centum populi
Brachia pulſent.nunc Curetes:
Nunc Coribantes arma idæa
Quaſſate manu:armis illum
Lugere decet:nunc nunc funus
Plangite verum:iacet Alcides
Non minor ipſo Creta tonante.
Flete Herculeos Arcades obitus:
Nondum phœbo naſcente genus.
Et iuga Spartes Nemeęq; ſonent:
Feriatq; grauis Mænala planctus.
Magno Alciden poſcite gemitu.
Stratus veſtris ſetiger oris.
Aleſq; ſequi iuſſa ſagittas:
Totum pennis velata diem.

ſi lux perijt vt Hercules oriat: viſus eſt Hercules potior luce vnius quidē diei) perit pro. perijt.ſ.modo.O gētes totæ plāgite pariter: quarum ille.ſ.Hercules,iuſſit tyrānos ſæuos penetrare domos Stygias:quia occidit eos: & iuſſit ponere.i.deponere:ferrum madēa.i. madefactū, populis.i.ſanguine populorum Reddite o populi,tantis meritis.ſ.Herculis de vobis,fletū.ſ.cōdignū. Tot⁹,totus orbis perſonet.ſ.plāctibus & eiulatib⁹ veſtris.Crete cærula.i.marini coloris,eſt em̄ maritima: quia Creta Iouis magni medio iacet iſula pōto,fleat Alciden:qui taurū illic interfecit: Crete inquā,tellus clara tonanti magno.ſ. Ioue: centū populi(quia centū vrbes habitant magnas:vberrima regna)pulſent brachia.ſ.ad luctum Herculi exprimendū. Nunc Curetes nunc Coribātes,qui ſunt antiquiſſimi populi Cretę Iouis educatores:q̄ſſate manu idæa. i.Cretenſi cū ſint cretes,arma.ſ. vrā. poſſent dici arma idęa:ſed amplius ſpōdęum facias. decet lugere illū.ſ.Herculē,armis.ſ. crepitātibus:plāgite nūc nūc verū funus:quaſi prius falſum plorauerint funus Iouis cuius ſepulcrū apud eos viſit.O Creta alcides iacet non minor ipſo tonante.i.Ioue:quia nō minus de genere humano benemerit⁹ eſt q̄ ille:immo magis:quapropter ſi ob merita ille p naturā mortalis cęlo aſcriptus ē:meruit & Hercules aſcribi. Sane nō putabimus Theologos priſcos(q ijdē poetę fuerūt)credidiſſe Iouem in Creta natum cæli & terræ cōditorem,aut dominum:nam ante eum vtrunq; fuit non ſine rectore. Quia tamen ille vſurpauit nomen Iouis, multa q̄ vero Ioui dumtaxat congruunt illi a poetis aſſignantur:iuxta morem quo vni nomini conuenientia quaſi vni pſonę addicunt. O Arcades flete obitus Herculeos: Arcades inquit genus.i.qui eſtis genus: Phœbo nōdum naſcente:quia ante lunam dicunt ſe genitos. Luna autem id eſt Diana ante Phœbū nata præſtitit matri Phœbum parienti obſtetricis officium. Ante lunam autem ideo nati putantur q lunæ curſum primi deprehenderint. Et iuga id eſt montes,ſpartes id eſt laconicę regionis in qua Sparte ſeu Lacedęmon pręcipua ciuitas eſt & Nemeæ ſcilicet ſiluæ,ſonent.ſ.planctu:& planctus grauis feriat Mænala.ſ.montem Arcadię. Poſcite id eſt repoſcite deos magno gemitu:quia ſetiger.ſ. aper,ſtratus ſupple eſt ab Hercule: oris id eſt regionib⁹ veſtris: & ales id eſt auis ſtymphalis:iuſſa ſupple eſt ſequi in oris veſtris:ſagittas Herculis:ales inquā velata id eſt quæ velauit & occuluit,pennis id eſt alis ſuis:totum diem id eſt ſolem. Noue poſuit velata actiua ſignificatione vt vult Daniel:quaſi a verbo deponenti velor veleris,quod alibi non legi: vnde dubitem an potius dicatur per gręcam figuram: velata id eſt habens velatum diem id eſt ſolis aſpectum,pennis: vt Philologus ſcripſit pinnis:nam ſunt qui ſemper pinna nunq̄ penna ſcribendum cenſeant:alijs diſtinguentibus: vt pennæ auiū,pinnæ ſint piſcium:ego cum parui refert conſuetiorem modum ſequor. Flete Argolicæ. Daniel corrigendum dicit atq; legendum Argolici:ego itidem hic nihil mutem:nā cum mulieres potius ad fletum inuitet q̄ viros iuxta illud:date Sithoniæ verbera matres:dicam & hic:o matres Argolicæ,flete:aut potius,o Cleonę Argolicæ:nam.cxx.ſtadijs ab Argo diſtant:flete flete: nec obſtat q bis dicit flete:quia ob affectum geminatur verbum.

FLete.Mutat verſum & facit anapęſticum. Alcmenen.miſerias meas. Eos.aurora. Contulit.cōiunxit. Plus luce.q̄uis lux ſit vtilis vitæ,tamen aliquid maius petit ſcilicet Hercules. Penetrare.ire quando illos interfecit. Madens.ſanguinolentum. Cærula.quia eſt inſula in mari clara tonante quia ibi Iuppiter eſt educatus. Centum.nam ibi centum erant vrbes vt inquit Virgilius. Idęa.nā in creta Ida mons:aliuſq; eiuſdem nominis in Phrygia. Arma.nam illi ſacerdotes galeas & arma percutiebant in ſacrificijs vt plene ſcribit Ouidi.in faſtis. Creta.vocatiui caſus. Genus.appoſitio eſt.nā gens Arcadica vt ſupra diximus,aſſerebat ſe ortam eſſe ante lunam & ſydera: vñ dicit phœbo nundum naſcente. Iuga ſpartes.mōtes Lacedęmonis & Nemeę reſonēt plāctu. Menala.montē Arcadię. Poſcite. repetite. Setiger.aper ab illo in agris vrīs fuit interēptus & ales.i.aues Stymphalides. Sequi ſagittas. nam vulnerata cadebat ad terrā cū ſagittis. Velata.nam alis obſcurabant lucem. BERN.

¶Flete.Hercule arum virtutum per lugentem Alcmenam Anacephaleoſis:carmine pindarico. Eos.craſis in dictione aut melius ſcd̄m græcam inflexionē quæ eſt ηώσ .εωσ.inde torquetur ηεωσ quę dictio nonnūq̄ corripit primam apud latinos qd̄ nuſq̄ inuenies in græcis auctoribus:cur id agant latini viderit eruditi. duæ noctes fuerunt commiſſæ dum Herculem ſereret Iuppiter. Quorum.ad ſignificatū. Iuſſit.coegit vt amiſſum dicere iuſſit. Ponere.aphereſis. Madens.illorum cruore. Centū.numerus eſt diſcretus apud Homerum. Armis.quibus excelluit. Nondū Phœbe.i.luna .nam proſelines dicti ſunt teſte Apollonio & Plutarcho in quęſtionibus. Velata.actiue dixit. DANI.

ASCEN. ¶ Flete igitur vt dixi. Argolicę.ſ. matres aut potius vos Cleonę Argolicę (declinatur enim Cleonę earũ: ſicut Mycenę & Athenę) flete flete.ſ. Herculẽ: quia dextera nati nr̃i.ſ. Herculis: fregit hic.i. apud Cleonas quas modo dixi (rectius tamen dixiſſet iſtic.i. apud vos: vt ſit Terrẽtẽ iſtic ſed nõ auſim mutare) Leonẽ terrẽtẽ quõdam moenia vr̃a: vñ dixit flete Cleonę pro Cleonęę.ſ. mr̃es ponẽs locũ pro locatis: o mr̃es Sithonię.i. Thracię date verbera.ſ. pectoribus vr̃is & hebrus gelidus quia niuib⁹ auct⁹ & ad ſeptẽtrionẽ fluens, ſonet.i. reſonet, plãctib⁹.ſ. vr̃is flete Alcidem.i. acceptũ ferentes alcidæ: quod infans.ſ. veſter: non veſcitur (mire paſſiue poſuit: cũ apud oẽs ſit deponens, nec ad eũ qui paſcit ſed qui paſcit̃ pertinẽs: quocirca ſi quid mutare auſim: reponã mandit̃ aut per hypallagen legã, ſtabula nõ veſcunt̃ infante:) pro non mandit̃, ſtabulis.i. equis in ſtabulis olim Diomedis Biſtonij ſtabulãtib⁹: nec greges.ſ. equorum: carpunt viſcera veſtra.i. partus viſcerum veſtrorum. Tellus.ſ. Libyca aut mauritannica, libera Anteo.ſ. Tyrãno, fleat.ſ. mortẽ Herculis: & plaga.ſ. Hiſpanica, rapta.i. erepta: Gerioni fero id eſt diro tyranno, fleat ſup. o gentes.ſ. vniuerſę: miſerę, propter amiſſionẽ tanti vindicis, plangite mecum: Tethys vtraque.i. Oceanus vterque tã in oriente q̃ occidẽte, audiat ictus.ſ. quos dabitis pectoribus veſtris: Vos quoque numina, turba.i. quæ eſtis turba.i. multitudo, mũdi citati.i. habitãtia cęlũ mobile (cũ tñ beati ſupra cęlũ mobile ſint: vbi ſecũdũ Philoſophũ: habitant aialia optimã vitã ducẽtia) flete caſus Herculeos.i. mortẽ eius: quod eo affectu dictũ videtur: vt illud: Angeli pacis amare flebũt. Alcides meus.ſ. filius tulit o ſuperi mundũ.i. ornatũ veſtrũ, quod pro.i. cælũ: ceruice.ſ. ſua ſup. tũc, cũ.i. quando Atlas.i. vir fortiſſim⁹ i vltimis oris Heſperię, vector.i. portator, olympi (vñ ęnet.iiij. cęlũ qui vertice fulcit. Eſt aũt eodẽ noie mõs qui i pede ſtãtib⁹ videt̃ cęlũ ferre: vñ fabulę locus dat⁹: alijs tñ placet quod aſtrologus eſſet qui onus cęli.i. ei⁹ curſus inquiſitionẽ ferre vt pſumpſerat ferre nequiret: donec Hercules aſtrologiæ peritior ipm docẽdo iuuaret) ſtelliferi.i. qui olymp⁹ (nã pro cęlo ponit̃) fert ſtellas, ſpirauit.i. recepit ſpm ac flatũ ſeu anhelitũ, liber.i. leuatus, onere.ſ. cæli. O Iuppiter vbi ſũt nũc arces noſtræ.ſ. cæli quas pollicitus es Herculi: & pro illũ mihi: vbi eſt nũc regia mũdi.ſ. ornat⁹ pcipui.ſ. cæli: pmiſſi.ſ. filio meo? nempe.i. nonne in eo ſunt, quod Alcides obit.i. diem claudit mortalis.i. vt ceteri, nempe.i. nonne ipſe ſepultus ſupple eſt aut ſaltem ſepeliendus. Quoties pepercit ille.ſ. Hercules telis & facib⁹ tuis? hoc eſt quoties fecit vt non ſit opus fulmine & ictu tonitrui tui: cum quæ tu fulmine tuo debueras pſternere: ipſe claua aut ſagittis ſuis ſtrauit? quaſi dicat frequentiſſime. Quoties ignis.ſ. fulminis: erat pro fuiſſet ſpargendus: niſi Hercules pro te monſtra ſtrauiſſet? Iaculare ſaltem (ſi nõ vis aliud pro benefactis Herculis rependere) facẽ.ſ. fulminis quã per Herculẽ multam habes, in me: & puta.i. imaginare, me ſup. eẽ Semelen, matrẽ Bacchi: quã cũ fraude Iunonis a te aſtricto iureiurãdo ãnuere quod peteret.

Flete argolicę flete cleonæ:
Hic terrentem moenia quondam
Veſtra Leonem fregit noſtri
Dextera nati. date Sithoniæ
Verbera matres: gelidusque ſonet
Planctibus Hebrus. flete Alciden:
Qui non ſtabulis veſcitur infans:
Nec veſtra greges viſcera carpunt.
Fleat Anteo libera tellus:
Et rapta fero plaga Gerioni.
Mecum miſerę plangite gentes?
Audiat ictus vtraque Tethys.
Vos quoque mundi turba citati
Flete Herculeos numina caſus.
Veſtrum Alcides ceruice meus
Mundum ſuperi cælumque tulit:
Cum ſtelliferi vector olympi:
Pondere liber ſpirauit Athlas.
Vbi nunc noſtrę Iuppiter arces?
Vbi promiſſi regia mundi?
Nempe Alcides mortalis obit:
Nempe ſepultus. quoties telis
Facibuſque tuis ille pepercit?
Quoties ignis ſpargendus erat?
In me ſaltem iaculare facem:
Semelenque puta.
Iam ne Elyſias o nate domus:
Iam littus habes: ad quod populos
Natura vocat? an poſt raptum
Styx atra canem preclufit iter:
Teque in primo limine Ditis
Fata morantur? quis nunc vmbras
Nate tumultus: maneſque tenet.
Fugit abducta nauita cymba:
Et centauris Theſſala motis
Ferit attonitos vngula manes:
Angueſque ſuos Hydra ſub vndas

Territa merſit:teq; labores
O nate timent?
Fallor fallor veſana parens:
Nec te manes vmbreq; timent.
Non argolico rapta leoni
Fulua pellis contecta iuba:
Lęuos operit dura lacertos:
Vallantq; feri tempora dentes.
Donum pharetræ ceſſere tuæ.
Telaq; mittet iam dextra minor.
Vadis inermis nate per vmbras:
Ad quas ſemper manſurus eris.

petiſſet vt ſecum cũcumberes, qua forma cũ Iunone ſoles: quia id ĩ forma fulminis facis (Iuppiter enĩ qui æther & ſuperior aer raro ĩ gremium Iunonis, qui inferior aer eſt, deſcẽdit: niſi dũ fulmen in ſupiore aere incenſum demittit) cũ ea ſic cõcubens cã oppreſſiſti: & partũ immaturũ exemiſti: atq; in Nyſa .i. ſemore vſq; ad maturitatem partus fouiſti. Redit iterum quaſi per repetitionem luct⁹ vt fit in Nenijs, ad Herculem dicens. O Nate .i. fili habeſne .i. poſſides, quod honorabilius eſt q̃ ſi haberet ab illia: domus Elyſias: q̃ putabantur beatorũ ſedes? Habes ne iam littus .ſ. iferni: ad quod natura vocat populos .ſ. omnes: an Styx atra ꝓcluſit ſup. tibi, iter .i. acceſſum iteratum, poſt canem .ſ. Cerberum raptũ. Et fata .i. deorũ pręſcripta aut iura mortis, morantur .i. detinent te in primo limine Ditis .i. regni inferni? o Nate quis tumultus .i. cõmotio, & perturbatio: tenet nunc vmbras & manes .ſ. trepidantes a facie tua? Multa Herculi falſo aſcribuntur q̃ Chriſto dño optime quadrarent. Nauita .ſ. Charon, fugit .ſ. territus: Cymba abducta aut obuerſa a littore citeriore nobis: & vngula Theſſala .i. Theſſalica, hoc eſt Centaurorum qui in foribus ſtabulant, centauris motis id eſt fugitantibus a conſpectu tuo: quia per te interempti ſunt, ferit id eſt conculcat, manes attonitos: & Hydra territa merſit angues ſuos quos in capite habet, ſub vndas ſcilicet Stygias. Et o Nate laborea id eſt quęcunq; per labores tuos viciſti & ad inferos miſiſti: timent te. Ego parens veſana id eſt parum ſana, fallor fallor .ſ. te tam terribilem exiſtimando: nec manes & vmbræ timent te: quia pellis rapta leoni Argolico id eſt Cleonæo (vnde inductus ſum vt legam flete argolicæ flete Cleonæ) cõtecta id eſt veſtita, iuba fulua id eſt fului leonis: non operit dura .i. cum ſit dura & pro Clypeo tibi portari ſolita, lacertos id eſt ſummas brachiorum partes, læuoa id eſt ſiniſtri lateris: & dentes feri ſcilicet leonis argolici: repete non vallant id eſt protegunt vt Vallum milites in caſtris ſolet: tempora ſcilicet capitis tui: quia pro galea portabat oſſa capitis leonini cum dentibus. Pręterea pharetræ tuæ id eſt ſagittæ infallibiles & certiſſimæ, quas in pharetris habebas, ceſſere ſcilicet Philoctetæ donum .i. in donum: aut legamus dono: & dextra minor .i. inferior & fragilior: mittet iam tela tua: & ideo tu o Nate vadis inermis per vmbras ſcilicet infernas, ad, id eſt apđ quas, tu eris ſemper manſurus. Quo dicto efficaciſſime monet moralis poeta: & conterraneo ſuo altero Seneca, qui moraliſſimus eſt habitus, non multo inferior: non confidẽdum eſſe armis & potentija huius mũdi: q̃a vbi nobis opus ſit nulla defenſione: vtpote vbi perpetuo mãſuri ſumus inermes erim⁹, ſolis bonis operib⁹ protegendi: quia vt dicit a diuo Ioanne: opera defunctorũ ſequũtur illos. Neq; vero ſi ſubinde authoris ſentẽtias per ſacrę ſcripturæ verba confirmo: id ſic facio vt credam authorem bibliorum ſacrorum volumina lectitaſſe: ſed vt oſtendã verũ ſemp vero cõſonũ eſſe: & tũc ethnicis credẽdũ qñ ſanctis comprobãtur.

¶ Sithoniæ. Thracenſes: nam Sithon mons eſt Thraciæ. Infans. quia ſtabula .id eſt equi Diomedis nõ veſcuntur veſtris infantibus. Viſcera. filios veſtros. Libera tellus. ſcilicet libya. Plaga rapta. Hiſpania de qua rapuit Herc. armenta Geryonis. Vtraq; tethys. vtrumq; mare orientale & occidentale. Vos quoq; & dij debetis flere quia profuit vobis quando gygantes volebant aſcendere cælum. Numina dei. appoſitiue turba citati .i. volubilis cæli. Tulit cælum. quando ſuppoſuit humeros loco atlantis. Spirauit. voluit ſpirare & quieſcere. Vbi. vertit ſermonẽ ad Iouem dicens vbi Iuppiter eſt cælum quod promiſiſti filio. Mortalis. nam illum immortalem facere ꝓmiſeras. Pepercit. beneficia Her. exprobrabat Ioui niſi fuiſſet Hercu. ꝙ fulmina expendiſſet contra tyrannos & monſtra. Ignia. fulmen. Iaculare. ſaltem ſi non vis ſuſcipere filium in cælum mitte in me fulmen vt feciſti in Semelen matrem Bacchi: cuius fabula nota eſt apud Oui. lib. meta. BERN.

Natura. quia naturaliter omnia moriuntur. Præcluſit. an clauſum eſt tibi iter vt non poſſis tranſire ꝙ timeatur ne iterum rapias Cerberum vt feciſti prius. Morantur. tenent ne ingrediaris. Quis q̃tus tumultus. debet eſſe in inferno. Nauita. Charon credo ꝙ ipſe fugiat. Centauris. qui dicuntur eſſe in primo greſſu inferni cum viderunt te fugiunt: & alios vngulis ſuis feriunt fugiendo. Hydra. quæ eſt in primo limine inferni: vt ſcribitur a Virgilio. Merſit. quia adhuc eſt illi ſua figura. Angues. quia plura capita habebat.

Labores. monſtra quæ viciſti. Fallor. nunc caſtigat ſe ꝙ filius non eſt ita terribilis quemadmodũ erat in mundo. cum illic nulla arma habeat: quod ſane ſatis nobis monſtrat in extrema die nulla arma prodeſſe.

Argolico. quem interfecit apud Cleonas. Contecta. veſtita. pilis fuluis. Operit. tegit ſiniſtrum brachium tuum. Vallant. circundant caput: nam rictus leonis geſtabat in capite & reliquam partem ſupra humeros. Dentes. ſ. leonis. Donũ. nã ſagittas reliquiſti philoctetę. Pharetrę. appoſitiue donũ. Dextra minor. philoctetæ. Manſurus. non rediturus.

¶ Argolicæ. Caſtiga argolici. Sithoniæ. Thracia: teſte Gellio: vetuſto nomine Sithon appellata eſt. inde Sithonius & Sithonis declinata. Veſcitur. aut paſſiue poſitum eſt: aut per hypallagen lege. Tethys. tropus. Citati. verſatilis & volubilis. Ad quod. littus. Populos: animas. nam perpetuus ad mortem concurſus & tantæ turbæ vix ſatis vna ratis. Fugit. interrogatiue legendum eſt. Fallor. petebat enim tartaream militiam nudus & ſine armis. nam licet quis clypeo ſe protegat & galea: Mors tamen incluſum protrahet inde caput. DANI.

ASCEN. Quid me &c. Prętter morem tragœdiarũ lętã habet hæc cataſtrophẽ: q̃q̃ in omnib⁹ circa exitũ fabulæ ſolet aliquid mitius induci: vt in Hercule furẽte eius ad ſanã mentẽ reditio, & ad expiationẽ per furorẽ admiſſorũ præparatio. Itaq; hoc loco aduenit e cælis Hercules ſignificans ſe oẽm mortalitatem exuiſſe: & p̄pterea nõ flendũ eſſe de tranſitu ſuo ſed gaudendum: quo more ſanctorum natalitia quibus hinc migrauerũt in cælum cum gaudio recolimus: exiſtimantes tunc vere naſci cum in patriam vitæ recepti ſint: dicit igitur Hercules. Quid id eſt ad quid: iubes (non dicit mater: quaſi iam nihil maternum tenẽs: ſicut Chriſtus vbi ſe cælitus veniſſe ſignificauit mulierem non matrem compellauit pientiſſimam genitricem) id eſt vis me tenentem regna poli ſyderei: & redditum tandem cælo: vel ex errore veteri quem Plato tandem ſecutus eſt: animas. ſ. prius q̃ in corpora demitterent in cælo fuiſſe (Nos aũt dicim⁹ Hieruſalẽ cæleſtẽ eſſe patriam noſtram: q̄ illic patrem habem⁹: q aĩas nr̃as creauit, & cęlo deſtiauit) vel q̄ Iouis ſatu (vt fabulæ aſſerunt) genit⁹: in cælo prius in lumbis Iouis fuerit: ſentire fatum. i. quiddam mortale adhuc, plãctu ſcilicet tuo. Parce. i. abſtine a planctu: aut mihi inferre eam iniuriam: nam virtus fecit mihi iter id eſt aditum, in aſtra & ad ipſos ſuperos. Alcmena audiens & non videns Herculem dicit mutato genere metri. Vnde ferit ſonus aures trepidas: vnde fragor id eſt vox quaſi de nube fracta: inhibet id eſt vetat ne procedant, lachrymas meas? Notum eſt inhiberi in ipſo actu: & prohiberi ante actũ. Agnoſco agnoſco. ſ. vocem Herculis. Chaos. i. locus tenebricoſus inferni: eſt victũ ſcilicet ab Hercule quia redit: tu nate redis iterum, quia ſemel redierat cum Theſeo, mihi id eſt ad ſolatium meum, a ſtyge id eſt a palude triſtitiæ infernalis: & mors horrida eſt fracta id eſt ſuperata, a te non ſemel ſcilicet tantum: ſed bis Tu viciſti rurſus loca noctis & vada triſtia puppis infernæ id eſt per quæ tranſit Cymba Charontis. Acheron iam languidus ſcilicet p te effect⁹, eſt iam peruius id eſt pertrãſibilis & remeabilis: & licet ſoli tibi: remeare ſcilicet ab inferis: quia alios nouies ſtyx interfuſa coercet, nec fata id eſt iura mortis tenẽt te poſt funera id eſt rogos funebres. An ſupple non rediſti ab inferno: ſed a loco proximo: vt non admiſſus: quia Pluton pręcluſit tibi iter id eſt acceſſum & introitum: & pauidus regni. i. cauſa regni: metuit ſibi. ſ. ne illũ auferas? Certe ego vidi te impoſitũ ſyluis. i. diuerſis arborib⁹ incẽſis, flagrãtẽ. i. ardẽtẽ, cũ flãmę furerẽt in cælũ plurib⁹ minis. i. minãtes plurimũ vt videbantur animatæ: etiam cælũ velle comburere: certe tu arſiſti? verum loca vltima id eſt remotiſſima a cælo vt quæ ſunt in cẽtro terrę tartara: non tenuere vmbras id eſt animas tuas. Precor ſupple dic quid tui. i. quam partem cũ eſſes inermis, manes timuere. An ſup. vmbra quoq; . i. etiã vmbra ſup. tua: eſt nimis horrida. i. horrenda diti. i. Plutoni? Her. Regna cocyti id eſt luctus inferni

Trimetri Iambici partim.
HERCVLES. ALCMENA.

Quid me tenentem regna ſyderei poli
Cæloq; tandem redditũ planctu iubes
Sentire fatum? parce: nam virtus mihi
In aſtra: & ipſos fecit ad ſuperos iter. Alc.
Vnde ſonus trepidas aures ferit?
Vnde meas inhibet lachrymas fragor?
Agnoſco agnoſco: victum eſt chaos.
A Styge nate redis iterum mihi.
Fractaq; non ſemel eſt mors horrida.
Viciſti rurſus noctis loca.
Puppis & infernæ vada triſtia.
Peruius eſt Acheron iam languidus:
Et remeare licet ſoli tibi.
Nec te fata tenent poſt funera:
An tibi pręcluſit Pluton iter?
Et pauidus regni metuit ſibi?
Certe ego te vidi flagrantibus
Impoſitum ſyluis: cum pluribus
In cęlum furerent flammę minis.
Arſiſti certe: verum vltima
Non tenuere tuas vmbras loca.
Quid timuere tui manes precor?
Vmbra quoq; eſt Diti nimis horrida? Her.
Non me rigentis ſtagna Cocyti tenent:
Non puppis vmbras furua tranſuexit meas:
Iam parce mater queſtubus: manes ſemel
Vmbraſq; vidi: quicquid in nobis tui
Mortale fuerat: ignis inuictus tulit.
Paterna cęlo pars data eſt: flammis tua.
Proinde planctus pone: quos nato paris
Genitrix in ortu: luctus in turpes eat.
Virtus in aſtra tendit: in mortem timor.
Pręſens ab aſtris mater Alcides cano.
Pœnas cruentus iam tibi Euriſtheus dabit.
Curru ſuperbum vecta tranſcendes caput.

Me iam decet ſubire cœleſtem plagam:
Al. Inferna vinco rurſus Alcides loca.
Mane parumper: ceſſit: ex oculis abit.
In aſtra fertur: fallor? an vultus putat
Vidiſſe natum? miſera mens eſt credula:
Es numen: & te mundus ęternus tenet.
Credo triumphis: regna thebarum petam:
Nouumq; templis additum numen canam.

rigentis.i.ſemper in ſtatione ſua ſtantis:nō te nent me. Puppis furua.i. nigra cymba Charontis:non tranſuexit vmbras meas, id eſt animam a corpore ſeparatam: ſed habentem adhuc corporalem affectionē: o mater (nunc matrem vocat) parce iam, id eſt deinceps que ſtubus, id eſt querelis: ego vidi ſemel ſcilicet viuens: manes & vmbras. (Quo moraliter monet illud: Memorare nouiſſima tua & ineternum nō peccabis: quia qui moriuntur priuſq̄ moriantur, id eſt mortis loca & cruciatus debite contemplantur & meditantur nō deſcēdunt in mortē æternam) Quicquid tui.i. de te aſſumptū fuerat mihi mortale, id eſt obnoxium corpori mortali, ſup. id ignis inuictus tulit.i. abſtulit: quod de purgatis animis verſus dicatur. Pars paterna.i. quā ab Ioue accepi (quæ nō alia vere intelligi pōt: q̄ anima. nam ſi de ſemine Iouis intelligas illud quoq; mortale corpus genuerit) data eſt cœlo: & tua ſup. pars.i. mortale corpus: data eſt flāmis. Proinde, id eſt & ideo (Hi autem duo verſus non in omnibus exemplaribus habentur: ſuntq; mutili: ſic vt opinor reponēdi) pone.i. depone luctus: quos genitrix paris nato in ortu: quia prima nobis vox vagitus eſt & ab lachrymis auſpicatur vitā aial ceteris dominaturū: vt Pli. pulchre in principio ſeptimi naturalis hiſtoriæ cōmemorat. luctus eat.i. abeat: in turpes, id eſt in eos qui turpiter vitam tranſigerunt. Virtus tendit in aſtra: timor, id eſt degeneroſitas, tendit in mortem: mater ego Alcides cano, id eſt prędico hæc (quia oracula & Apollinis iuſſa carmine dabantur: ideo qui aliquid grauiter mandabant dicebant ſe canere, præſens, id eſt corā ſū: ab aſtris ſcilicet demiſſus: aut ex mandato patris cœleſtis, quaſi dicat crede tibi foliū me iam recitare Sybillæ. Eſt autē cū multo pondere dictū, Alcides cano: quaſi qui cū ſit monſtrorū vindex: & mendacio nullū ſit monſtrum dirius: nolit ipſum admittere: præſertim cū ab aſtris adſit: nā veritas ſuperis placet: oraculū autē quod matri canit eſt. Euriſtheus ſceleſtus.ſ. Argiuorum tyrannus: per quē ad oia inuincibilia, vt putabat, Hercules miſſus fuerat: dabit tibi iam.ſ. poſt mortē meā pœnas: & tu vecta curru: tranſcendes ſuperbū caput.ſ. eius: alludit ad facinus Tulliæ Romanæ quæ trans patris caput currum agi imperauit. Decet iam me ſubire.i. ab inferiori parte ingredi, plagam, id eſt regionē & orā cœleſtem: ego Alcides vinco rurſus, q a me retinere nequeūt: loca inferna. Mater audiens hæc & videns filiū abire: exclamat cupiēs amplecti eū prius q̄ abiret: mane parūper ſup. o fili. quod cum fruſtra ſe petiſſe videret inquit, Hercules ſup. ceſſit, id eſt abſceſſit: aut exceſſit e complexu meo fruſtrato. Moris eſt quando de re nota loquimur nō exprimere ſuppoſitū: ſed illud aut per pronomen demonſtrare aut penitus omittere vt hoc loco: nō dicit quis: ſed manifeſte intelligitur de Hercule: abit ex oculis: fertur in aſtra. Fallor, an vultus putas vidiſſe natum & ſup. non vidit. mens miſera, id eſt nimis ſcrupuloſa eſt incredula, id eſt non poteſt induci: vt tantum bonū de te credat: & tamen ita eſt: nam tu es numen.i. deus effectus, qui nutu ſolo quicquid voles deide efficies: aut vt iam dicā legatur, miſera mēs eſt credula.i. quia te miſere amat credit cito q es numen, & mundus æternus, id eſt cœleſtis ornatus (nam licet infernus quoq; æternus dici mereatur: non tamen mundus, id eſt ornatus: vnde mundus muliebris quicquid ad ornatū mulieris pertinet: & græce κοσμοσ tam hic vniuerſi ornatus hoc eſt mundus, q̄ alius quis dicitur. tenetq; te ſcilicet vt ciuem perpetuum. Ego credo triumphis.ſ. tuis: qui triumphans cœlū petis (propter hoc verbum multi pauloante legunt, miſera mens eſt credula, id eſt neſcio an fallar: ſed quia te miſere amat mens mea, eſt credula: ſed pōt prius timuiſſe credere & nunc credens dicere. petam regna Thebarū: & canam numē nouum ſcilicet te autum additum templis ſcilicet priſcis.

Quid me. Alcmena audit vocem dicētem, mater quid flendo mōſtras me mortuum qui iam teneo cœlum. Fatum. mortem. Parce. noli plorare. Vnde Alcmena audiens iſta verba miratur vnde ſit iſta vox. credo q Hercules reuerſus eſt ab inferis & illic omnia ipſum timuerunt. Inhibet. prohibet ne ploret. Chaos. infernus. Non ſemel bis victus tibi infernus & mors horrida. Pertitus. per quem potuiſti iterum redire. Remeare. reuerti. Tibi ſoli. quod alijs non contingit. Tenent. quod non redeas. BERN.

Metuit. ne raperes regnum inferni. Certe. vidi te ardentem in rogo & mortuum: ſed tamen non potuiſti retineri apud inferos. Precor dic q d tui: caſus genitiui, id eſt quid de te tumulūt. Vmbra. ſcilicet tua. Nō me. reſpondet vmbra Herculis ſe non fuiſſe apud inferos: quia ſatis fuit q viuens illuc adierit. Tui. ex parte tui genitrix quę mortalis es expurgatum fuit in his rogis. Tulit. expurgauit. Paterna. pars diuinitatis quę ex Ioue erat, eſt reddita cœlo. Virtus. facit immortales: & tumidi qui habent vitia moriuntur. Præſens. dicis te neſcire vnde ſit hic ſonus venit ille ex cœlo vbi ego ſum. Euriſtheus. iam Euriſtheum non timebis quem ſupra diximus imperaſſe Herculi hic tibi dabit pœnas. Tranſcendes. ſuperabis ſuperbum caput, id eſt Euriſtheum: cum me filium tuū deum habebis. Mane. rogabat mater vt reſiſteret: & ille fugit ab oculis eius. Credula. quia miſeri putant videre interdum quod non eſt verum. Canam. ibo Thebas & aperte denuntiabo Herculem factum deum eſſe.

¶Quid me. Cataſtrophe de omni mortalitate in apotheoſim meritis aureæ virtutis. Solatur matrē. Hercules iam deus effectus. Vnde ſonus. quem audiui indicem filij mei iam in collegium deorum tranſlati. Iterum: quia ſemel cum Theſeo. Vmbra. ſimulachrum enim petit manes. cœlum anima & corpus in puluerē ſoluitur. DANI.

Sequitur CHORVS.
Metro anapęſtico.

Vnq̄ ſtygias fertur ad vmbras
Inclyta virtus: viuite fortes:
Nec lethęos ſęua per amnes
Vos fata trahent: ſed cum ſummas
Exiget horas conſumpta dies:
Iter ad ſuperos gloria pandet.
Sed tu domitor magne ferarum:
Orbiſq; ſimul pacator ades.
Nunc quoq; noſtras reſpice terras:
Et ſi qua nouo belua vultu
Quatiet populos terrore graui:
Tu fulminibus frange triſulcis.
Fortius ipſo genitore tuo
Fulmina mittes.

ASCen. Vnq̄ ſtygias &c. Chorus vt eius officiū eſt laudat virtutē Herculis per hoc nos ad eius imitationem inuitans. Officium autem chori vt alibi recitauimus ſic præſcribit Horatius in arte. Authoris partes chorus officiūq; virile Defendat: neu quis medios intercinat act⁹ Q̄d non propoſito cōducat & hæreat apte. Ille bonis faueatq; & conſilietur amice. Et regat iratos: & amet peccare timentes. Ille dapes laudet menſæ breuis: ille ſalubrem Iuſtitiam legeſq;: & apertis ocia portis: Ille tegat commiſſa, deoſq; precetur & oret. Vt redeat miſeris abeat fortuna ſuperbis. Hic ergo inuitat ad fortitudinem cū laude Herculis dicens. Virt⁹ inclyta: nunq̄ fertur ad vmbras ſtygias: & ideo viuite fortes nec fata ſæua trahēt vos per amnes lethęos .i. obliuionis æternæ: quia iuſti in perpetuū viuēt: ſed cū dies .ſ. vitę periodus a deo vnicuiq; data: conſumpta, exiget .i. finiet horas ſūmas .i. vltimas: gloria pandet ſup. vobis iter ad ſupos: quaſi nō ſit aliter ſuperos petere q̄ p famā viuere: cū reuera iuſti nunc in cœlos aſſumant̄ in ſpiritu aſſumendi demū etiā in corpore. Sed tu o Hercules, magne domitor ferarū & pacator ſimul, id eſt pacificator ſimul orbis, id eſt huius mundi. ades, id eſt auxilio venias: & reſpice quoq; nunc preces noſtras, & ſi qua belua vultu nouo .i. facie inſolita & mōſtruoſa: quatiet populos terrore graui: frange tu ſup. ipſam fulminibus triſulcis: exercens .ſ. officiū paternū: qa tu mittes ſi voles fulmina fortius ipſo genitore tuo. Sunt qui legant mittens: ſed plus dicit mittes eo q̄ indicatiuū eſt: q̄ mittēs qđ cū deprecatiuo verbo poneretur.

¶ Hæc ſunt q̄ in. L. Annei Senecæ tragœdias quanta pro tempore potui diligentia doctorū & amicorū virorū quos in fronte operis honorifice ſignificauimus opera & admonitione freti collegim⁹: tu lector bone: tuq; in primis Generoſe, facunde anxieq; docte nec vnq̄ ſatis laudate Ioannes Landane, boni cōſule: ac Vale.

BERN. Vnq̄. verſus anapęſticus. Hic Chorus laudat virtutē quę ſola immortales hoīes facit: vt Plato placet eſt: q voluit puris animab⁹ aditū patere in cœlū: cōtaminatas vero deprimi in terras adeundo cocytos: phlegetontaſq; fluuios flāmiuomos Lethęos. infernales. Sūmas horas. vltimū tēpus vitę. Pendet. aperiet: hi ſunt de qb⁹ Maro inq̄t. aut ardēs euexit ad ęthera virt⁹. Sed tu. iam pcat̄ Herculē tanq̄ deū. Ades. faueas nobis & gere curā noſtri: vt ſi qđ mōſtrū natū fuerit de cęlo mittas fulmina.

¶ Habes amice lector cōmētaria in aureas. L. Annei Senecæ tragœdias tanto vitæ bono: vt ſi diligenter eas plegeris: nihil tibi cōducibilius reperire poſſis ad bene viuendū & ad rerū locorumq; omnifariā cognitionem. Ibi ſententiæ graues ad inſtituendū vitæ modū: hiſtoriarū fabularūq; enarratio: fortunę varietas, vrbiū, montium, aquarum maris, & fluuiorū, regionū populorumq; deſcriptio: verborum enucleatio. Ordo textus ita ſimplex: vt quiſq; nouitius omnia facile pcipere valeat. Itaq; leges gratūq; accipies: ſi minima proſecuti ſimus tu maiora indipiſci poſſis Vale.

DANI. ¶ Nnq̄ ſtygias. Laudat Herculē Chorus & numen adorat virtutis Herculeæ.

¶ Peruenimus tandē in optatū portū lector candide. pelagus ingēs emenſi præcipiti curſu: perfecimus nāq; intra mēſes tris iter nouē annorū: nō abſq; tñ periculo imminētis naufragij: nā importuniſſimi iſti remiges noſtri dū nimis auide ad tuā pecuniam vela cōtendunt: vt infames ſcopulos: in ſequam charybdim & ſcyllā immanē hāc meā futilē cymbā ppemodū pertraxerūt. erat em̄ hoc mare nauigādum rate fatidica & magiſtro typhi. ſed gratias tandē cū coronis deo optimo pſoluamus, vendibiliori merce poſthac nauigaturi.

Aegidius Maſerius Dionyſio de Bidant. S.

NOſtris gratulandū putauerim tpibus Dionyſi ſuauiſſime quib⁹ literarū alūnis Hercules nat⁹ non inglorią degit vitā: q ſiue Euriſthei ſiue Iunonis monitu ad mōſtra in dies magis, magiſq; enaſcētia: quęq; hacten⁹ nō ſine grauiſſima ſtudioſe iuuētutis pnicie pullularūt: ſapienter extirpanda impellit̄. quid impelli? immo ſane lętus, voleſq; mouet̄. quicquid em̄ mōſtri Geryonacei ex Corduba tyrānice erumpit vel claua vel lima pulcherrime domat. Siue in maximis Virgilianę poeſeos, ſiue Syllianæ molis cāpis cū hydris, gygātibuſq; literarijs manū cōſerit belle vincere, belliuſq; vti victoria nouit. Q ue quidē mōſtra ſi accumulāda curaueris iā neq; Pelorus neq; cū Pachino Lilibęus ad opprimenda ſufficerent. Cūq; ex pleriſq; locis victor inſignia redierit, nunq̄ maiori triumpho viſus eſt decorandus. Palmā ſiquidem non populum paucia ante ſperabilem ex abyſſo ignorantię domita, tartareiſq; tenebris perinde ac Hercules Thirintius egregie referens inacceſſam prius tutā reliquit. quæ tñ vt cuncta facilior ſit quædam præenotamenta ſubiungam: nihil em̄ tam facile, tamq; doctioribus cognitū quin ſcrupulū aliquem, præſertim nouis tyronibus quandoq; iniiciat. Idq; eo libentius faciam, quo & meo Aſcenſio gratius, iuuentutiq; vtilius fore confido. Vale & me vt facis ama.

Aegidii Maſerii de variis tragici preſertim carminis metris: & primum De Iambico Regula.

Vñ iãbus oriri dicit

Narrat Poliſtephanus ſcriptor diligẽtiſſim⁹, Iãbũ (vñ carmẽ iãbicũ dr̃) ſb Iambo Hipponeontis vxore nũcupatũ: alij a ab ιαμβιζω qd eſt cõuicior. aut ιαπτω, noceo deducẽtibus. Sũt q ab Iãba Niobes famula oriri malũt. alij ab Iãba puella q̃ Iãbico carmie lacerata vitã laqo finiuit. vndecũq; tñ fluat eſt cõuicijs & maledictis pq̃ aptus ab Hora. criminoſus ideo dict⁹: quo archilochi rabies in Lycãbẽ armata eſt. Fit aũt ex prima breui & ſcda lõga vñ pes citus & celer ab eodẽ Horatio dr̃: ab Auſonio ꝓpes & volucripes. Ex hoc carmẽ multiplex ſolet eſſe iãbicũ. Eſt quoddã monometrũ duob⁹ cõſtãs pedib⁹: dimetrum quatuor: trimetrũ ſex: tetramet. octo. pẽtha. decẽ: hexamet. duodecim. his tribus vltimis vtunt aliqñ comici qñ ad verboꝝ certationẽ vẽtũ eſt: rariuſcule vltimo. Seneca vero in. viij. trag. ſemel tetrametro iãbico vt dicet vſus eſt. Eſt itẽ aliud acatalecticũ: aliud catal. hyperc. & brachic. q qm̃ ex Horanj verſib⁹ ſatis trita ſunt ſd Iãbicũ rediẽs plura dicere ſupſedeo. Iãbicũ eſt aliqñ monometrũ quale eſt auidũq; fatum. Itẽ hederaq; mollem in Oedip. in his ponit anapæſt⁹ cũ Iãbo & ſyllaba. dicuntq; ideo hyperca. ariſtophanja. põt tñ iãbicũ monometrũ acat. eſſe: duoſq; iãbos recipere, aut dactylũ cũ iãbo ſiue ſpõdęũ vt docet Franc. niger. dicit monometrũ qd vnicã recipit meſurã in vnũ duob⁹ coactã pedib⁹. Eſt ꝓterea quoddã dimetrũ duabus mẽſuris, quatuorq; pedib⁹ cõtentũ quo gñe vtit Seneca in Medea. & q̃uis in oib⁹ ſedib⁹ iamb⁹ poni põt, ad remorãdã tñ iambi celeritatẽ: Seneca alios inſeruit pedes. In prima nãq; ſede ſpõdęus ponit vel iãb⁹. in ſecũda iãb⁹. in tertia ſpõdęus anapęſt⁹ ve. in quarta iãb⁹. poſſũt tñ hi pedes eſſe ſiles quatuor pedib⁹ vltimis verſus iãbici trimetri: q ſex cõſtãs pedib⁹ a Scazonte differt. nã Scazõ ſpõdęũ ſemp in vltima ſede recipit. nõ in quinta: tragic⁹ vero iãbic⁹ iãbũ in ſexta ſuſcipit: & q̃uis in oib⁹ ſedib⁹ iãbus locari põt nõ ſine culpa tñ fit vt ex oib⁹ iãbis cõſiſtat dicẽte Terentiano. Culpat aũt verſus in tragœdijs: Et rar⁹ intrat ex iãbis oibus. hu⁹ aũt pedes ſic diſtribuunt. ſpõdęus primã ſibi ſedẽ ſortietur: cu⁹ prima in breuẽ reſoluta iãbo cedet: ſi in duas breues trãſeat anapęſto: ſi in ſcda in duas breues dactylo. Ponent ergo in prima ſede ſpõdęus, iãb⁹, dactyl⁹, & anapęſtus. vſurpat etiã tribrachus iãbo æquiualẽs. Secũda vero ſedes iãbo, anapęſto & tribracho cõcedetur: q̃ ſane ſpõdęũ recipere videbunt excuſſo ſcrupulo in ſequẽtib⁹ clareſcẽt. Tertia ſedes ſpõdęũ, dactylũ, anapęſtũ, iãbũ, tribrachũq; admittet ſicut prima. Quarta aũt iãbũ, anapęſtũ, tribrachũ ve ſicut ſecũda recipiet. In quinta ſpõdęus, anapęſt⁹, aliqñ tribrach⁹, minuſq; frequẽter iãb⁹. Quatuor inſup loca interlegẽdũ ſignaui: vbi dactylus ſpõdęo tñ pib⁹ ęquiualẽs quintã ſumit ſedẽ. Primus eſt in Hercule furẽte. Nõ cauſa, ſed nũc pereat omnia memoria. ſecũd⁹ eſt i Oedip. Noſcis ne memet dubitat anceps memoria. terti⁹ in Medea. Sed tu maloꝝ machinatrix facinoꝝ. q̃rt⁹ in eadẽ Virile robur nulla famę memoria. Poteſt & quĩt⁹ ex eadẽ colligi. adire expetita ſpolia Phrixei arietis vbi dactylus eſt in quinta: aut ſpõdęus: ſi Seruio aſſentiri liceat quo teſte. I. cõſonãtis officio in parietib⁹ & ariete fungit. Sedes ſexta iãbo ſeu mauis pirrhichio dabit. Inuenies tñ verſum nõnũq̃ hypercat. vt i heroico fieri videm⁹: niſi velim⁹ dicere tribrachũ poſſe iãbicũ claudere. vñ in prima legit trag. vt ſępe puppes ęſtus iuitas recipit. Quietiã Frãc. Philelph⁹ i. xxiij. epiſt. libri. xxiij. Aeſchili verſ⁹ de Amphiarao recitãs ait. Nã vult vir eſſe nõ videri hic optim⁹. Qui mẽtis altę fructifer ſulcãs ſegetẽ. Cõſulta callẽs germinat grauiſſima. In prima vero trag. Et fata vici: morte cõtẽpta redij excuſari põt p paragogen. Sũt ꝓterea quędã carmina iãbica tetrametra quib⁹ ſemel Seneca i Agamẽnone vſus eſt vbi dr̃. inſtãt ſorores ſqualidę: ſanguinea iactãt verbera. In quoꝝ prima ſede iãbus ponet. Itẽ ſpõdęus. In ſecũda iãb⁹. In tertia ſpõdęus. In q̃rta iãbus. In quinta ſpõdęus, dactylus, & iãb⁹. In ſexta iãb⁹. In ſeptima ſpõdęus & iãb⁹. In octaua iamb⁹ ſeu pirrhichius. locis tñ parib⁹ nõ obſtat quin pes a breui incipiẽs ꝓter Pirrhichiũ admitti poſſit ſecluſa ſede vltima quę tribracho nõ patebit niſi ea ferat excuſatio q̃ i trimetro iãbico dicta eſt. de pẽthametro vero & hexametro qm̃ Seneca nõ vſus eſt plura nõ veniũt dicẽda. Eſt inſuper Trochaicũ tetrametrũ catalecticũ: quo Seneca ter vſus eſt. In Hippolyto. Oedip. & Medea: cu⁹ pedes ſic ſtatuent. Prima ſedes trocheo, tribracho, dactyloq; relinq̃tur: frequẽtior tñ trochęus eſt vñ verſus dicit. nõnulli etiã anapęſtũ admittũt id ex Terentiano affirmãtes cũ ait. Breuis vtrinq; ſic licebit: bis feriri cõuenit: ſed primus pes eſt tribrachus. Itẽ illo magis mouentur quod idẽ Terẽt. affert παραμβοσ nãq; dicunt: ſi probatis εκτασιν. & reuera παριαμ videtur facere anapęſtũ. nã duę ſunt naturaliter breues cũ tertia lõga. verũ nõ ea eſt Terent. mens. nã ſequit. Ars vetat prime negare ſpatia bina ſyllabę. vult ergo intelligere παρι trochęũ facere ſi probet ectaſis: eſt em̃ prima naturaliter breuis p ectaſin protrahẽda. Si tñ in Medea legat Grauior pœna vt pleraq; habẽt volumina manifeſtiſſim⁹ erit anapęſt⁹. Secũda ſedes trochęo, ſpõdęo, dactylo, & anapęſto relinq̃tur. tertia trochęo & tribracho. quarta trochęo & ſpondęo. quinta trochęo & tribracho: & ſcdm Terent. dactylo. Sexta ſpõdęo, dactyloq;. Idẽ etiã Terent. anapęſtũ & trochęũ locat qd fieri põt: nec abhorret a natura iãbici trimetri in quẽ poteſt (vt dicetur) trochaic⁹ reſolui. ſeptima ſoli trochęo. vltima vero vnicã cõtinebit ſyllabã. vnde carmẽ manebit catalecticũ. ſicq; oibus in locis ſecluſo vltimo trochęus locari poterit. Si quis tñ faciliorẽ verſus troch. cognitionẽ habere voluerit iuxta Terent. præceptũ pro frõte ponat creticũ quo remoto ver⁹ manebit iãbic⁹. creticũ quidẽ dixero ſecundũ ſyllabas aut tpa. neq; ſemp creticus ꝓfert qui prima in duas breues diſſoluta ad pęona quartum tranſit vltima longa in duas breues mutata ad pęona primũ. hoc aſſerit Terent. dicẽs. Ergo qui verſus paratur integer trochaic⁹ Cretico fiet remoto rectius idẽ iãbicus. Quędã etiã reperies trimetra ad regulã tetrametroꝝ paucis inuerſis redigẽda.

Iãbicum carmen multiplex.

Iãbicum monometrum.

Iãbicum dimetrũ.

Iambicũ trimetrũ.

Scazon.

Iãbicũ tetrametrũ.

Trochaicũ tetrametrum.

¶ Sapphicũ hẽdecaſyllabũ trochaicũ ex lectione Horatiana vel ſemidoctis ſatis tritũ quinq; ſedes habet. prima datur trochęo. ſecũda ſpõdęo. tertia dactylo. quarta & quinta trochęis. In ſecunda tñ ſede nõ ſemel dactylũ leges poſitũ. In Thyeſte. Cuncta diuitias, metuitq; caſus. In Troade. An ferax varij lapidis cariſtos. In eadẽ. Troia qua iaceat regiõe mõſtrãs. Itẽ in Medea Sumere innumeras ſolitũ figuras. Tertia quoq; ſedes aliqñ ſpõdęũ admittit. In Troade. Mittat & donet cuicũq; terræ. qd exẽplũ ſi peruicaciter negãtib⁹ nõ ſatiſfaciat efficacius eſt illud in eadẽ. dũ luem tantã troię atq; achiuis. Et in eodẽ loco. Pelion regnũ protel ſuperbũ:

Sapphicum.

vbi protei legendũ ẽ p ſineresim vt apud Virg. in. xj. Atrides Protei Menelaus adusq; colũnes. Sicq; animad uertẽda eſt ſpõdei & dactyli natura ſuaa ſedes mutuo cõmutãtiũ. Aliud gen⁹ carminis Terent. vocat Sapphi-
Phalecũ. cũ hẽdecaſyllabũ qđ dicim⁹ Phalęciũ. cũ ait. Quẽ nos hendecaſyllabũ ſolem⁹, tanq̃ de numero vocare verſũ tradunt Sapphicũ eſſe nũcupandũ: nãq; et iugiter vſa ſepe ſappho &c. quod ex lectione catuli & aliorũ ſatis eſt cognitũ. quo qa Seneca minime vſus eſt ad alia trãſeundũ eſt. Adoniũ carmen monometrũ ex dactylo &
Adoniũ ſpõdęo ſiue trochæo cõſtat. Anapæſticum dimetrum ab his Euripidiũ, ab alijs pindaricũ dr̃. reperitur in aliqñ
anapęſticum. ſic impreſſum vt trimetri formã habeat, ad monometrũ vel dimetrũ reducibile: cuius prima ſedes dat̃ anapæſto vñ nomẽ ſortit̃, dactylo & ſpõdæo, aliqñ tribracho. ſecunda ſpõdæo, tribracho & anapeſto: ſi vero vlteri⁹
Gliconicum. pdeat quod monometro idẽ dimetro & trimetro cõtinget. Alij iãbũ admittũt, q̃ neceſſario, ipſi viderint. Eſt quoddã genus gliconicũ ſpõdęo duobuſq; dactylis: aut ſpõdęo, choriãbo & pirrhichio cõſtãs, diciſq; a Terẽ. choriãbicũ alias bacchiacũ: Cũ ait. Hoc metrũ choriãbicũ eſt. Quod pars bacchiacũ vocãt. recipit etiã aliqñ iãbũ eodẽ teſte cũ ait. Pars prima hic varie ſolet ſpõdęũ mõ ſumere. Idẽ ſępe & iãb⁹ eſt. hoc de ſeptimijs põt iunctis noſcere verſib⁹. Geritq; intus in oppidũ anhelos panope greges. Admittit etiã trochęũ in prima ſede. vñ Bernardin⁹ Senecę interps dicit. Fata ſi liceat mihi, eſſe gliconicũ: qđ innuit Terẽ. dicens. Trochæũ quoq; ſic
Aſclepiadeum. locat Purpuræ leguli ſenes intus hic vbi cõſitũ eſt. Aſclepiadeũ ex horat. ſatis cognitũ põt vocari choriãbicũ vtpote duos recipiẽs choriãbos: qđ affirmat Terẽ. dicẽs. Tẽdũt latius hoc gen⁹: duos vt choriãbos icludãt
Saturninum. medios pedes. Et ſit verſus ad hũc modũ. Carmẽ pierides dulciſonũ dabunt. Eſt etiam Saturniũ vt in Medea Quonã cruẽta menas Pręceps amore ſæuo. vñ Terẽt. Quẽ credidit vetuſtas tanq̃ Italis reptũ Saturniũ vocãdũ. Sed eſt origo græca &c. hoc carmẽ ab alijs dcitur iambicum dimetrũ catalecticũ. a Franciſco Nigro anacreõtiũ. recipitq; ſpõdęũ id prima ſede, vel anapæſtũ, nõnunq̃ iãbũ vt nephãda Colchis aruis. In illo vero qđ poſt habebat diu ſeruat colorẽ: recte dr̃ ſeruat diu colorẽ. in ſecũda ſede ponit̃ iãb⁹. in tertia iãbus. quarta ſedes
Buccolicum habebit vnicam ſyllabã: ſi carmẽ fuerit catal. alij aliter ſcandunt. dato primo pede recipit amphibracum: dein ſpõdęũ. Buccolicũ quatuor pedes habet verſus heroici. hui⁹ meminit Terẽt. dicẽs. In tragicis iũxere choris hunc ſępe diſerti. Anneus Seneca & Põponi⁹ sñ ſecũdus, tale dedit nobis Põponius. Pẽdeat ex humeris dul-
Aeolicũ. cis chelis. Et Seneca ipſe in Oedip. Te Tyrrhena puer rapuit manus. Aeolicum ex iſto gignit̃ habens quinq; pedes Sapphus inuẽtũ dicẽte Terent. Aeolicũ ex iſto genuit doctiſſima ſappho. Quod ſit quinq; pedũ velut hos modo proſpicis. Et Seneca in Agamẽnone heu q̃ dulce malum mortalib⁹ additur. A Frãciſco nigro dr̃ Simonidiũ. Admiſcetur etiam frequentiſſime heroicũ ſatis notum qđ fieri etiã ſpõdaicũ videm⁹ in. vij. trag. Feſta dicax fundat cõuicia Feſcẽninus. Alia inueniẽtur choriãbica monometra hypcat. vt imbriferũq; caurũ. quędã archilochia monometra hypercatalec. vt circa regna tonat. Si quis vero in lectione Franciſci
Heroicũ. nigri: Perotti: & aliorũ de metrorũ diuerſitate regulas tradentium mediocriter eruditus fuerit multa quę breuitatis gratia omitto facile cognoſcet.

Aegidij Maſerij ad Stephanum, Antoniumq;
lapithęos fratres iambicum carmen.

O Euoluta ſi dediſſent ſecula.
Aldum Latinis, Gallicis Aſcenſium:
Notationes, atq; miſcellanea
Siccine vigerent? ſacra ſic Hieronymi
Dictata magni, ſic prophanis auribus
Fœde inſonarent? Syllius, Varro, Macer
Informis eſſet? Reddita foret Comicis
Verſibus honeſtaa, & Tragicia. quot perdita
Mundo micarent lumina? quot Heroicis
Cantata modulis geſta mentes tollerent
Hebetes? quot animos lyrica mulcedo daret
Hilares? quot humilis ruſticos ſoccus pedes
Indueret? horror quot cothurnum porgere
Grauem in ſtupenti cogeret orcheſtra duces?
Quot ſatyra mordax velleret aures? quot pedes
Planos: tabuliſq; congruentes ſabulas
Hic cernere eſſet? atticis dicteria
Reddita cachinnis oſca quot? quot mimica
Leuitate gerras? pallio ſub græculo
Togaq; latia ſæuus Aiax ſpiculo,
Atreuſq; natis, prole Medea, Hercule
Oeneis vita ſub caueæ aſſenſu graui
Latera mouerent: atq; pręteextam pari
Geſtu referrent? euolarunt proh fidem
Hominum: euolarunt: quis opua nobis foret.
Quodq; exoriri grauius haud poſſet nephas,
Iam deperibat Galliæ & latij decus:
Mundo creauit cum duplex lumen deus.
Illuſtrat orbem Gallicanum Aſcenſius:
Aldus Latinum. Gallico fundit ſuum
Orbi ille lumen imprimens mundi decus.
Interpres ad hoc eſt verus vt Apollo imprimens.
Sæpius hic orbi ſumpſit alienum iubar.
Sit ille Phœbus Gallicis: hic Italis
Phœbe. vnde venti quatuor ſpirant leues
Vtrunq; lumen ſplendeat. ſed maxime
Aſcenſianum: quo micanti diffluens
Caligo pulſa eſt omnis e Seneca. duo
Cedunt minores lumini huic ignes: iubar
Q̃tum ſereno nubibus pulſis die
Phœbo rutilanti tindareum cedit duplex.

FINIS Opera: impenſis & induſtria Aſcenſiana
Nonis decemb. M.DXIIII.

Tenoꝛ pꝛiuilegii regii pꝛo hoc opere.

¶Quo vero ipſe Aſcenſius citra olei: operæ: induſtriæ. impenſarū́q; iacturā́ meliorem deinceps operam bonis literis nauare poſſit: conceſſit eidem Auguſtiſſima Chriſtianiſſimi Frācorum regis Ludouici.xii. maieſtas priuilegium & gratiā in proximum triennium: vt ipſe ſolus imprimere & diſtrahere poſſit hos in Senecam commentarios ſuos in ampliſſimo Francorum regno: ſub pœna amittendorum librorum ab aliis impreſſorum & inſuper arbitraria. Sub Sigillo regio: & ſubſcriptione.

Guernadon.

A01 1464 884